

Prepositus super vsibus feudorum

<https://hdl.handle.net/1874/461229>

**Prepositus super
vlibus fendorum**

[Faint, illegible text in the left column, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint, illegible text in the right column, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Alphus Londonum
repositus supra

Incipit cōmentū super vñibus feudoz. Reuerendi patris et iuris vtriusq; doctoris celebratissimi. **B. Jo. antoniij** de sãcto georgio patricij mediolanij et ecclesie diui Ambrosij mediolani prepositi iura canonica in felici gymnasio papiensi legētis. Et nunc tempore huius impressionis episcopi alexandrini sedis apostolice Referendarij ac sacri palatii apostolici auditoris dignissimi.

Iacet vulgo dicatur qd libri ad libz non e necessaria ad prima cōtinuatio vt vult glo. i rubrica. ff. de condi. furti. volunt legitime maxime Ludo. et Jmo. i rubrica. ff. solu. ma. facit tex. in. l. ij. §. quitus et §. sexta. C. d. iure vete. enu. tñ est probabilis et utilis vt exēplo i peratoris istruimur ist. de rez. diui. in prin. facit glo. in rubrica. ff. de actio. empr. facit. l. i. ff. si tabu. testa. nulle exta. in prin. et tex. i simili in. l. i. in prin. ff. ad trebel. et in. c. qualiter et qñ i. §. debet et accusa. in. c. prudētiaz. §. sexta de offi. del. Nā legis ad legem nō est fieda cōtinuatio vt vult glo. in. l. gallus i pri. ff. de lib. et post. Et tñ in dictis iuribz fit cōtinuatio. §. ad. §. et facit glo. in. c. i. in. ver. sic de postul. pla. li. vi. et iō cū lib. iste iscribatur p. x. collatiōe quasi post collatiōe nonā ad ditus nō absonū erit ipm ad precedētia cōtinuare. et maxime vt itelligat q n sine cā. x. collatio ista nūcupatur puc etiā legitur in simili in. p̄hemio sexti paulo añ sine ibi quē libzū zc. Unde cōtinuatur ad precedētes hoc ordie. Post quā in alijs libris legalibus tam digestoz quā. C. et institutiōnū et in. ix. col. p̄cedentibz tractatū et declaratiōe de iure scripto qd cōsistit ex legibz plebiscitis senatuscōsultis p̄cipum decretis magistratū edictis et prudentū iuris vt i §. cōstat isti. d. iure naturali gen. et ci. et in decret. dis. ij. per totū. Ad idēdum est nūc de iure non scripto. Est at ius non scriptū illud ius qd vsus cōprobauit. Nā diuturni mores cōsensu v̄erū cōprobati legē imitantur insti. de iure nālī gen. et ciui. in. §. ex nō scripto i prin. Et ex hoc quidā maio res nostri hūc libzū vsū feudoz appellauerē cū in eo vsus feudales seu mores vel cōsuetudines cōtineantur vt in. c. i. §. hoc quoq; ti. i. Cōsuetudo vero ē ius moribus insti. tutū qd p lege suscipitur cū deest lex. vt dis. i. c. cōsuetudo facit. i. de feu. cogni. i. c. i. l. de qbus. ff. d. legibz. et ex hoc quidā alij hūc libzū cōsuetudines feudoz appellauerūt. et ideo in prin. p̄rie rubricē iscriptū est. Incipiūt cōsuetudines feudoz. Est sciendum huius libzū cōditiōem fuisse Obertū de orto qui fuit cōcūis noster. s. mediolan. vt p̄ ex tex. in. c. i. dñ dicit in curia nra mediolan. i. que fuit p̄ma cā bene. amit. et dicit D. dof. in anten. cassa. C. d. sacro san. eccle. qd Federicus unioz misit has cōstitutiōes ad hāc isigne et regiā ciuitatē papie vt doctores illius eas redigerēt sub cōgruis titulis et ita fecerūt congregati i ecclesia sãcti Petri i celo aureo. sic quā i vna cōpilatiōe huius libzū posite sūt cōsuetudines feudales et oēs cōstitutiōes Federici i peratoris et senioris et iunioris. nec nō et aliq; leges Lōradi. et ita hic Bal. i p̄hemio. Et diuidit h̄ op̄ in tres libzōs. Primus durat vsq; ad ti. de feu. cogni. Secundus icipit a ti. de feu. cogni. et pōit nomē cōditiōis. s. Obri de orto et durat vsq; ad ti. i qui. cau. feu. amit. Tertius ibi similiter icipit a noie cōditiōis Obertus de orto et durat vsq; ad fi. ita Andr. de iser. et sequūtur alij. Et sciendū ē q i sc̄do libzō nulle leges ip̄iales ponūtur. in p̄ at et in tertio sic. Quero sc̄do de noie huius libzū. Et rñdeo q dā appellāt ip̄z vsuz feudoz et ita nos p̄ appellamus. Qui dā appellāt cōsuetudines feudoz vt. s. dixi. et ita p glo. nras appellatur et nō. i. l. de qb. ff. de legi. C. q̄ sit lō. p̄sue. in. l. ij. ff. so. ma. i. l. et. et de reg. iur. i. l. i. i. i. Alij appellant libzū feudoz vt p glo. iuris canonici in. c. fi. de feu. et per Post. i. i. i. i. i. Alij vt yr. appellāt ip̄z cōstitutiōes feudales alij vt Azo et D. dof. in antē. cassa. C. d. sacro san. ec. appel

lant ipm. x. col. quam dicit ibi D. dof. et Bal. hic fuisse bñ ordinatā a doc. huius celeberrime academie. s. qz n̄ repit tur nisi raro dicta ordinatio. Jō apud multos varie et cōfuse habetur ista ordinatio. et dicit p̄pterea. d. Bar. i. ti. i. c. i. §. s. et qz. qz huiusmōi cōstitutiōes q̄ n̄ reperuntur i li bello feudoz tāquā extranagātes nō admisse nō sūt allegā de ad decisiōes cārū p glo. i. c. i. i. q̄ testes sūt necess. ad p bā. nō. i. uesti. Bal. q̄ dicit qz tales cōstitutiōes sunt apocri fe i. c. i. i. de gradi. suce. i. feu. Bal. i. c. i. in. fi. i. de vas. de crepi. etatis. et sentit Bal. in. d. c. i. i. ti. i. in. ver. de cēti allegās glo. in. c. i. i. de p̄bi. feu. alie. p lotha. et facit q̄ habēt in. i. cōsti. C. et p Bar. i. l. cū. platis. ff. de re iud. cāo. i. c. pastoralis de fide istrū. Quicqd at hoc sit debemus stare i hoc de nūciatiōi cōtēdētū. l. i. ff. de flumi. et de fundo i strū. l. cū. delancōis in. §. afinā. qd p̄z qz cū n̄ sit nomē generis i ductū a natura licitū ē cuiuslibet i ponere p libito ar. in l. si q̄s ifundi vocabulo cū ibi nō. ff. de leg. i. sc̄m And. de isernia et J. i. d. nea. q̄nimo hodie dñt et noiariysus vel cōsuetudines s̄ sint redactē i scriptis. Nā cū scriptura hic nō fiat ad mutādā rei nām nec dādī nouā formā. sed ad maiorē p̄bationē d̄ retinere primā naturā et nomē. s. cōsuetudines. sicut in simili i. l. cōtractus. et ibi doc. C. de fide i strū. in. l. p̄bitur. ff. de pigno. vbi redactio p̄tus i scriptis nō facit vt cōtractus dicat i scriptis celebratus. Facit isti mili qz notat d̄ testamēto nūcupatiō in. l. ij. C. d. bō. pos. sc̄m tab. i. l. ij. C. de testa. Cōfirmatur ex eo qz nō. gl. i. c. i. in. ver. cū sint de p̄ti. li. vi. vbi statutū cōtinēs ius cōe cen setur vt ius cōe tex. in simili in. c. pastoralis de fide istrū. et in. c. i. et ibi nō. de rescrip. et in. c. i. de renū. li. vi. Nec. n. Obertus de orto habuit p̄tēs legis cōdēde vt. i. p̄rie vi. debitis nec ex forma vt mutare naturā. l. humanū. C. de legi. et ita determināt Li. et Sali. i. l. ij. C. q̄ sit lō. et cōsue. Bar. in. rep. l. de qbus. ff. de legi. i. v. col. Bal. et Alua. in rub. i. ti. p̄rie. et qz s̄ cōsuetudo redigatur i scriptis tñ remanet cōsuetudo solet allegari tex. i. c. i. i. p̄n. ibi statuta et p̄suetudines iscripta et nō scripta de iure iurā. li. vi. no. d. Anto. i. c. fi. de cōsue. Si at apperet qz superior p̄cederet redigēdo cōsuetudinē i scriptis nō simpliciter rescribēdo s̄ statuēdo tñc assumeret nomē et vi legis vt Bar. et Jmo. i. l. i. in. p̄n. ff. ad. l. fal. et i. l. d. qbus p̄ tex. i. c. ij. d. p̄be. li. vi. melior tex. i. l. magistrat. ff. ad mūci. cano. i. c. fi. d. p̄sue. Jmo. i. de. statutū. ff. d. n. sig. nō tñ p̄ v̄is et nomē cōsuetudinis amittit tex. ē. nō. i. d. l. magistrat. facit glo. i. l. i. d. col. dōa. li. x. i. d. āniuersarie. Sali. i. d. l. ij. et i. l. fi. C. si p̄ ius vel vti li. pub. Quero tertio vtrū iste liber sit auctorizabilis. Ita qz i cās et decisiōibus et i scolis possit alegari cōtēta i eo si cut ceteri libzū legales et hāc qōnez format Ja. d. bel. i. t. i. in. §. fi. et adducit plures rōnes p. et p̄ d̄ legibus ip̄atōz si cut Lōradi lotharij Sede. p̄rimi et Se. sc̄di quoz plures leges reperūtur i hoc libro iserte. et isup alioz ip̄atōrū nō ē dubitādū aliq̄ mō qn sint auctorizabiles. cū sint leges ip̄atōz. l. leges. C. d. legi. et ita dicim. et d. l. lōgobar. doz vt pōit Andr. i. c. i. §. iniuria. i. de pace re. De ceteris at p̄suetudinibus scrip̄s vel recitat p̄ Birardū cagapisti vel Obertū d̄ orto q̄ fuerūt plurimoz dubioz decifozes vt plurimū dubitādū. P̄tio qz n̄ repit qz habuerit auctorita tē legis p̄dēde q̄ n̄ p̄sumit data nisi p̄bet. l. vni. C. de ma. p̄n. l. p̄bitur. C. de iur. fiscali. x. c. nobilitissim. lxxvi. di. facit. ff. de ori. iur. l. ij. §. primus augustus. ibi et ex illo tpe peti s̄ p̄ bñficio cepit. Sc̄do adducitur istud neq; ē ius ci uile neq; p̄tōriū cū neq; a popullo neq; a plebe neq; a sena tu neq; ab ip̄s prudētibz iuriscōsultis neq; a p̄n. ab ip̄so p̄tore sit editū. §. p̄stat insti. d. iure nālī gē. et ciui. cū. §. seq. l. ius ciuil. et l. ius at ciuile et l. pe. ff. d. iusti. et in. ii. dis. per totū q̄ nō d̄z eē autētic. Tertio adducitur nā nō ē serua ta forma i. c. huius libzū d̄ q̄ in. l. humanū. C. d. legi. nec ea q̄ h̄ntur in. l. ij. C. e. ti. §. bec capitula nō sūt autētica. §. qb. in. i. cōsti. C. c. detrahe. i. q. i. i. ar. l. iulianus. §. s. et si q̄s. ff. ad exhibē. Et ex forma p̄riū peludie forma totū. l. adeo. §. cū q̄s. ff. d. acquir. rerū. do. Jō si p̄icularia capitua bu

ius libri carent forma autētica, ergo non sunt autentica,
7 per p̄ns neclib erit autenticus. Quarto adducitur nam
lib. iste editus fuit siue p. r. col. positus a Sede, sc̄do 7 sic
iuniorē qui fuit damnatus ab ec. 7 depositus. c. ad aposto-
lice de re iudi. li. vi. ergo ex eius edictis robur nō suscipiet
pea q̄ h̄ntur in. c. ij. de penis li. vi. cum simili. facit nō. in
l. ij. §. miles. ff. de his qui nō. infa. ibi Ang. Quinto ad du-
citur nā simile videmus de volumine decretorum cōposito
a Gratiano q̄z lz decreta patrū sunt autētica nō tamē dicta
Gratiani. ij. q. iij. §. hinc colligitur 7 ibi glo. reprehendit.
Gratianū. not. Jo. an. in. c. ij. de rescrip. p̄o hac parte fa-
cit quod not. Jo. an. in. c. latoz in fi. prime glo. qui fil. sunt
legi. vbi vult q̄ cū feudales iste ordinationes sint consue-
tūdines solū ligant in suo loco 7 p̄o hac opi. videt tenere
Oldra. consi. clxx. incipit ex p̄nti thēmate. Sed tñ veritas
est in cōtrarium qd̄ imo tales sue leges seu decisiones scri-
pte vel recitate in hoc ope sint auctorizabiles 7 seruande
q̄z semp sic est obseruati 7 interpretati 7 a tanto tēpore ci-
tra cuius initium non extat in memoria. 7 p̄o hoc allegat
And. hic. glo. in. c. i. in. §. preterea in fi. glo. magne. i. de ca-
pi. cora. facit. c. cū dilectus de consue. l. minime. ff. de legi.
Itē q̄z hic liber semp fuit lectus p̄ autentico in studijs ge-
neralibus 7 sup eo multi 7 maximi doct. scripserūt compo-
nendo glo. 7 sumas. ergo sic d̄z haberi ac si cōstaret q̄ esset
scriptus p̄ habentē potestātē condendi legē ar. ff. de aqua
quotti. 7 estina. l. hoc iure. §. ductus aque 7 extra de ver. si
gni. c. sup quibusdā. §. preterea. Bar. in. l. i. in. iij. col. ff.
si cer. pe. Danoz. in. c. ij. de feu. post. Joan. andr. 7 alios.
Item q̄z nunq̄ fuit hoc in questione deductū nec contra-
riū apparēt vñ tacito cōsensu per tñ tēpus videtur appro-
bata hec iura diutius obseruata. ff. de legi. l. sed ea. Item
quia semp allegantur iura eius sicut alioz libroz legalium.
l. iij. in prin. in ar. ff. ad mace. Itē q̄z nōnullē decretales se-
quuntur decisiones in hoc libro situatas vt extra de iudi-
cijs. c. ceterū. 7. c. nouit 7 de cōsti. c. que in ecclesiariū. 7 d̄ pe-
nis. c. in quibusdā 7. c. ad aures. et de sen. exco. c. grauem
7 hereti. c. ex cōmunicamus 7 in multis alijs infinitis capi-
tulis in quibus fit mentio harū decisionū constat at nullaz
esse p̄babiliorē argumentationē q̄ sumozum pontificū 7 i-
peratorum. l. fi. C. de legibus. Itē adducitur alia rō q̄z iste
cōsuetudines feudales 7 penales constitutiōes inserte sunt
in h̄ volumine 7 de principis cōsciā. ergo 7 cetera vt. C. de
emend. codi. iusti. in. §. i. 7. ff. de legi. l. nā vt ait. Facit op-
time tex. in. l. i. §. sed neqz. C. de iure vete. enu. vbi dicit tex.
oēs qui relati fuerint in hunc codicē prudentissimi viri ha-
beant auctoritatē tanq̄ si eoz studia p̄cipalibus constitu-
tionibus p̄fecta 7 a nostro diuino fuerint ore p̄fusa. Item
q̄z iste cōsuetudines in principis curia obseruantur 7 in ip-
sa mandate fuerūt autētica vt. s̄. dixi. nā allegauit odof.
in autētica cassa. C. de sacro san. ec. Imperator Sede. secū-
dus misit cōstitutiones autenticoz que sūt Iustiniani ad
colegiū doc. papie 7 demū has constitutiones vt aptarent
eas sub congruis titulis 7 ita ipsi fecerūt sed postea domi-
nus Egolinus glosator antiquus post nonā col. autētico-
rū posuit hunc librum feudozū 7 vocauit decimā col. Itēz
facit nā consuetudo h̄z vim legis 7 ē autētica. §. ex nō scri-
pto insti. de iure naturali. l. de quibus. ff. de legi. c. consue-
tudo. p̄ia dist. Sed iste liber ē liber cōsuetudinū feudaliū
ergo erit autēticus. q̄ at sit liber p̄suetudinū p̄ ex iscriptio-
ne 7 ex multis testibus tā iuris ciuilis q̄ canonici 7 glo. 7
dictis doc. Et clarum qd̄ dicto vnus doctoris dicentis cē
cōsuetudinē creditur vt vult Bar. in. l. de quibus. ff. de le-
gi. 7 ibi Alberi. tenet hanc p̄tem Bal. in. c. cū dilectus de
consuetu. Maxime ex quo ē cois assertio oim doc. hic et
in. c. ii. extra de feudis. cui cōmuni assertioni quo ad p̄bā-
dā consuetudinē statur vt vult Imo in. l. i. §. nunciatio. ff.
de opis noui nūcia. in fi. v. col. 7 p̄ p̄dicta p̄z sol. ad funda-
menta cōtraria 7 quatenus dicitur q̄ fuit Sede. iunior d̄
positus ab ecclesia pōt dici sc̄dm Andr. de iser. q̄z h̄ ipera-
toz sit depositus añ de positionē p̄ eū facta non infirmatur

l. fi. cū ibi nō. C. de sentē. pas. l. iusiurandū qd̄ ex cōuētis.
§. i. in glo. in ver. cōpetit. ff. de iure iurā. b̄tur in. c. verita-
tis de dolo 7 cōtu. in. c. cum i nostris de cōces. p̄ben. in. c. i.
ter dilectos de excef. pla. 7 facit tex. p̄ hac solutione in. d. c.
ad apostolice in fi. col. ibi auctoritate apostolica inbibēdo
ne q̄sq̄ de cetero sibi tāq̄ impatori vel regi pareat 7 intē-
dat q̄ añ de positionē ei fuit parēdum. cōcludēdū q̄ h̄c
lib sit auctorizabilis 7 ita se h̄et cois opinio in omnibz stu-
dijs tā vltra mōres q̄ citra 7 oēs doc. ita sentiunt. Que-
ro quarto an iura 7 cōsuetudines huius libri ligēt oēs gē-
tes sicut alie leges cōmunes 7 videtur dicendum q̄ non q̄z
cōsuetudo vnus puincie nō videtur posse ligare aliam vt
no. in. l. i. C. de emanci. libe. 7 ita de his consuetudinibz
Jo. an. in. c. latoz in fi. prime col. qui filij sūt legi. 7 mouet
Bal. hic. sed tu de his cōsuetudinibus teneas q̄ vt ligent
oēs sicut alie leges 7 est ratio p̄ consensū principis qui i
istis consuetudinibus confirmandis interuenit exp̄sse vt
prime dictū est vel saltem tacite q̄z eas patit i suo vigore
durare 7 sic videntur esse generales consuetudines q̄ liga-
re h̄nt sicut cōsuetudo populi romani que ligat oēs puin-
cias. l. de quibus. ff. de legi. 7 q̄z publice per studia legun-
tur vt. s̄. dictum est que sunt signa q̄ lex est vniuersalis vt
h̄etur in probemio. ff. §. h̄ autem tria 7 in. ij. cōstitu. codi-
cis. 7 iō generaliter concludo q̄ iste consuetudines huius
libri seruande sunt vt hic. d. Bar. caractus siue in foro ci-
uili siue in foro canonico etiam in foro p̄sciētie vt h̄ Bal.
in. iij. col. per no. per Jo. an. in. c. super Specu. extra ne-
cler. vel mōa. 7 in feudis secularibz 7 ecclesiasticis. Andr.
consilio clxxviii. incipit In cristi noie amē. d. Lazarinus. 7
hec procedunt nedū inter laicos quinimo iter clericos. q̄z
generalis consuetudo clericoz 7 laicoz prout ē ista ligat
et clericos. c. cum venisset de eo qui mit. in pos. c. causam d̄
re iudi. Imo. in. c. fi. de solu. doc. in. c. ecclesia sancte ma-
rie vt lit. pen. in. c. ecclesia sancte marie de consi. in. c. qd̄
clericis de so. cōp. in. l. cūctos po. C. de sacro san. ec. posui
in. c. i. i. qui testes sunt necess. ad proban. no. inuest. 7 p̄ba-
tur in. c. ij. de feu. 7 in. c. nouit 7 in. c. ceterum. de iudi. i. c.
verum in. c. ex transmissa de foro cōpe. in. c. que in ecclesia
rum de constitu. 7 promiscue glo. 7 doc. hec iura adducūt
etiam decretales vbi de rebus tam clericozum q̄ laicozum
tractatur. facit. c. romana. §. debet iuncta glo. de appel. li.
vi. c. solite de maiori. 7 obe. ergo 7 principis consuetudo
debet hec operari cum omnis potestas populi romani sit
in eum translata. l. i. ff. de consi. prin. secundū Mi. de nea.
vnum attendatis q̄ voluit hic Andr. de iser. q̄ vltz adeo
iste consuetudines sunt generaliter obseruande 7 autenti-
ce quod extenduntur etiam ad similia 7 non expressa cir-
ca ea 7 voluit Bal. in. c. i. i. hic potest esse titulus qui. mo.
feu. amir. Albi. in. l. qui duos. ff. d̄ leg. i. Eos propter cō-
trarietates dicite distinguendo aut tex. feudales sunt con-
tra ius commune 7 non extenduntur ad alia iura nec per-
sonas quam expressa in eis ita Andr. de isernia in rubri. i.
de cō. recti feu. per no. p. Ann. in. c. fi. de offi. Archi. Bar.
consi. clxxviii. incipit questio ista 7 intelligite vt dicam in
d. rubri. 7 voluit Imol. i. c. i. in pe. col. post Ant. 7 Jo. an.
de feudis licet tñ videtur inclinare ibi q̄ per omnimodā
rōnem potest fieri extensio aut tex. feudales sunt p̄ter ius.
7 tunc subdistingendum puto. aut tex. feudales inintur
mero rigori. 7 tunc extra casum suuz non p̄nt allegari
7 ita intelligitur glo. in. c. i. i. an agnatus vel filius repu-
heredi. 7 q̄ vult Bar. in. l. quod dicitur. ff. de ver. obli. in
l. iusiurandi. §. si liberti. ff. de operis liber. Andr. in. c. i. §.
donare. i. qualiter olim feu. alie. po. 7 in. d. rubrica de cō-
sue. recti. feu. aut dicti tex. inintuntur simplici obseruatiōe
7 consuetudini feudali. 7 tunc non extendantur extra ca-
sum suum nisi quatenus reperiat exp̄sse decisum per
alias constitutiones. Ita Bal. in. c. i. de feu. cogni. Sali-
ce. in. l. i. in. iij. col. C. de iure emp. Bal. in. c. i. §. ad hec.
de pace iura. fir. tenē. vbi videntur fateri q̄z simile legis
vel consuetudinis huiusmodi extendatur nisi resulet cor-

rectio legū vel alterius cōsuetudinīs. faciūt q̄ habēt i. c. i. j. de feu. guar. marime. p̄ And. de iſer. z in. c. i. §. qn̄ ēt in tī. ep̄m vel abba. Ja. de bel. ibidē. aut dicti ter. ſūdan- tur aliqua rōe p̄ticulari puta fundant rōne ſeruitij vel ſi delitatis nō extendunt ad alios caſus q̄ dicta rōe p̄ticularis ſuadeat. ita Bal. in autē. ſi quas ruinas in. vj. col. C. de ſacro ſan. ec. in rub. C. de cōdi. ex lege. Quatenus at dicta rōe p̄ticularis ſuadebit cōsuetudines iſte extēdant ad caſum ſimilē. ita Bal. poſt gl. i. l. de qbus. ff. de legi. z facit glo. z ibi Alua. i. c. i. de feu. cog. And. i. d. rub. z q̄ no. Inn. i. c. dilec. d. offi. archi. aut ter. n̄i feudales fundant ſup̄ aliqua. naturali iuſticia vel generali rōe z tunc extēdunt de ſilib⁹ ad ſilia z ita procedit q̄ voluit h̄ And. facit ter. iuncta glo. i. c. cōsuetudo. i. diſ. gl. z ibi. Ja. d. bel. in. c. ſi duo. j. de feu. marchie. And. in. d. ru. z ita idem And. ſup̄ cōſtitutionibus regni i glo. i. verbo i bis q̄ cois p̄ris Lu. in cōſi. c. r. ij. q̄ icipit i xpi zc. quo ad p̄mu. qd̄ at d̄ legibus lōbardoz de quibus ſit mētio i iſto libro tam i ter. q̄ in glo. de quoz p̄ncipio i italia. pōit Bal. i aut. doſ data. C. de dona. an̄ nup. an̄ ligēt oēs vel ſolū lōbardos z dicit And. q̄ de legib⁹ impatoz ibidem iſertis ſicut lo tharij Caroli Lu. z alioz impatoz nō ē dubiū qn̄ dēant pro legib⁹ ſeruari ex quo ſunt. ll. impatoz. l. ll. C. de legi. z ſm̄ ea q̄ tradūtur i. l. i. C. de ſū. tri. h̄ de legibus Luprā di z Lorbarij z ſilium regū qm̄ nō repiunt ſuiſſe impato res ſz tñ reges lōbardie nō ſuabunt pro legibus qz tñ regno ſuo potuerunt legē iponere. d. l. i. h̄ bñ dicit ipe q̄ rō ipſaz poſſet allari qz ēt ex legib⁹ abrogatis z correctis remanet ar. ex rōne. l. ij. ff. ad tre. z no. ff. de conim. cum emā. libe. in. l. i. in p̄n. no. i. c. nouit h̄. q̄cunqz d̄ iudi. i. c. in p̄mis. ij. q. i. z i. c. q̄cūqz. ij. q. i. h̄ Nic. d̄ nea. itelligit h̄ ſolū de legibus q̄ ſunt iuris n̄i cōis qm̄ z ſi aliqua lex ſit correctā bñ rēanet rō ipſius ex qua pōt ſumi ar. z ita i telligant p̄dicta ſz vbi ex legibus q̄ nō ſūt i dictis volumi nibus vellet q̄ ſumere ar. nō pōt vt no. C. de in. cod. cō ſir. circa mediū i glo. imo. eas allegās puniret pena falſi vt ibi ter. Bart. tñ i. l. h̄. ff. ad. l. cor. d̄ falſis. t̄z idifficte q̄ ex legib⁹ abrogatis pōt ſumi ar. Imo. i. c. i. d̄ conſi. v̄ ſclinare cū Nico. quē h̄ ſeg Aluozatus. z ad p̄dicta facit gl. xxxv. q. ij. i ſūma. de lege. n. lōbardoz claz ē q̄ ē abro gata vt Bal. i. c. trāſlato de cōſi. z h̄ cōfirmo. p̄ dictum Bal. in autē. dos data. C. de donatio. ante nup. allegā- tis D̄ doſ. dicentem q̄ iſta lex lōbardoz z ratio eius ho die reſſit ab anla. z alibi dicit q̄ de h̄ iure nō eſt curan- dum vt. l. ſi inuita. C. d̄ nup. z. d. Bal. in. d. c. trāſlato. de cōſi. ſit trāſlato legis ita trāſlato ſiue exticto regno lōbardoz auctoritas legū ſuarz eſt abolita. facit. l. ij. §. ex acti. ff. de ori. iur. l. decernimus. C. de ſac. ſan. eccleſi. z h̄ q̄nqz allegetur lex lōbardoz vt in. c. i. d̄ feu. cogni. poteſt intelligi ſm̄ Alua. q̄ allegatur vt varietas conſue tudinū nō ignozet non autez vt viz habeāt. facit in ſimili glo. in. c. ij. de rebus eccle. non alie. lib. vj. z q̄ nota. i. d. c. nouit. z in. d. c. in p̄mis. vel aliter ſm̄ do. Adar. c. p̄ loquit eo tpe quo nō erat abolitū nomen z regnū lōbar doz. mihi v̄ dicendū in h̄ ar. q̄ leges lōbardoz quate nus reperiant approbate vel ab ip̄eratoribus vel ex con ſuetudine obſeruate tunc ligent z poſſint allegari. z ita fa cit nota p̄ doc. in. d. c. nouit z facit ter. in. l. i. ver. oia i no ſtra. C. de iure vete. enuc. z facit ad id qd̄ dictū ē de p̄ſue tudine. l. magiſtratus. ff. ad muni. ibi q̄ qd̄ lege muni cipali eis dat̄ vez z ſi nō ſit datū dummō nō denegatur moribus cōpetit ita in. p̄ſito. l. l. lōbardoz non hēat auctoritatē hodie: ſatis ē qd̄ i eo p̄ticulariter obſeruat q̄ cōsuetudo ita h̄z. z pro p̄dictis facit qd̄ in ſili dicit Imo. in. l. iij. in. pe. col. ff. de teſta. z. d. Ant. z cōiter cano. i. c. ſi. circa illaz gl. extra de cōſue. dū volūt q̄ lex teſtānti vete ris h̄z trāſlato ſacerdotio ſit facta trāſlato legis. tamē hodie i his obſeruat in qbus reperit approbata in alijs nō. §. his ita vi. di. vnde dicit And. hic q̄ tales. ll. i. mul tis ſeruant i regno cicilie ex ordinatiōe Ludouici q̄ illud

cōceſſit eccle. c. ego Ludo. lxxij. di. poſtea Federi. aliqua addens z reformans voluit ſuas cōſtitutiones ſeruari il lis deficiētibus leges lōbardoz. **Q**uinto quero qd̄ ſit feudū z vnde dicat̄ z omiſſis oibus alijs diffinitioib⁹ doctoz diffinitio tradit̄ per ter. in qui. cau. feu. amit. i. §. ſi. vj. q̄ feudum eſt beneficiū quod ex beniuolētia alicui ita datur vt p̄prietas quidez rei immobilis. beneficiarie pe nes dantē remaneat. vſuſfructus aut̄ illius rei ad recipi- entē tranſeat vt ad euz heredesqz ſuos maſculos z femi nas ſi de his noiatiū dictū ſit imperpetuūz pertineat ad hoc vt ille z ſui heredes dño fideliter ſeruiant. ſiue illud ſeruitūz nominatiū quale eſſe debeat ſit expreſſe ſiue in- determinate promiſſus. z ſm̄ iſtā diffinitioem oia feuda cōprehendunt. diffinitur ēt pluribus alijs modis z breui us prout in. d. §. ſi. Et ex iſta diffinitioe habemus primo genus qd̄ eſt illud verbū beneficiū. nam beneficiū cōpre hendit ſub ſe omne genus liberalitatis z beniuole colla- tionis. c. i. §. in p̄mis. j. in qui. ca. feu. ami. z. dū dicit̄ be neficiū habetis iſſere q̄ ſi p̄ ſurreptionem vel obreptio- nē obtinet̄ feudū a ſuperiore nō vj ſicut ēt impetratio be neficij eſt nulla ipſo iure. facit gloſ. in. c. ad audientia de reſcrip. c. cū oliz de re iudi. c. ſi motu proprio de preben. lib. vj. ita Lald. in rub. de feu. cōſi. i. q̄ aut̄ dicitur ex be niuolētia alicui ita datur ponit̄ ad d̄iam. p̄uilegiū q̄ po tius cōtinet diſpenſationē q̄ conſeſſiones ordinariam vt in. §. niſi rigioz. i. q. vij. i. l. ff. d̄ cōſi. p̄. l. z large quod- libet beneficiū poſſet dici p̄uilegiū z omne qd̄ emanat a p̄ncipe Jo. an. in. c. olim de ver. ſig. Ideo iſert̄ hic Bal. q̄ regulariter cōceſſiones feudoz non ſunt p̄uile gia niſi concedant̄ de rebus non feudaliſibus q̄ pōt face re p̄ncips de plenitudine ptatis vel d̄ natura ſiue rigo rem cōsuetudinū feudaliū ſiant vt i. c. i. de feu. nō habē. p̄prietatē na. feu. vel ex mō concedēdi appareat q̄ non ſm̄ cōem ordinē vult p̄ncips cōcedere vt vult Bal. i. c. i. in. §. ſi. j. de no. for. fideli. Itēz dicit̄ cū beniuolentia zc. ad d̄iam ſctus emphiteotici in quo non ſit cōceſſio be niuola h̄ reſpectiua. §. adeo inſti. locati. l. i. C. de iure em phi. Bal. in. l. ſi q̄. C. de operis liber. Bal. in. c. ſignifi cauit de reſcri. vel ad d̄iaz p̄mutationis. l. ex placito. C. de rez perm. z demum ad diſſerētiam oium ſctuz one roſoz z ēt d̄toz reſpectiuoz de qbus i. l. cū te. C. d̄ pac. inter emp. z vendi. Nā h̄z feudum videat̄ datus reſpecti ne pp̄ ſeruitia que d̄z p̄ſtare vaſallus. tñ qz p̄pōderat beneficiū ſeruitio d̄z beniuola cōceſſio. l. titius puez. ff. d̄ obſequijs liber. facit. q̄ nota Bal. in. l. q̄ ſe patris. C. vn de liberi. in. l. ij. C. de liber. z corū liber. in. l. i. §. in p̄mo C. de ca. tol. z in pace cōſtantie i verb. libellariū. z facit i ſimili naz poſſeſſio denominat̄ a iure que h̄z plurimūz in ris z a facto que h̄z plurimūz facti. l. i. in p̄. z ibi nota. ff. de aqui. poſ. z nota. in. l. ſtipulatio iſta. §. h̄ij quozqz. ff. de ver. ob. facit ēt denominatio ſit a potentiori. l. domū. ff. de ſben. emp. l. querif. ff. de ſtatu ho. cum vulgaribus. z facit q̄ notat Jo. an. in. c. i. extra d̄ rez perm. iō conclu dit̄ hic Bal. q̄ cōceſſio feudi pōt gratia nūcupari Bal. in. c. i. j. de nona fideli. for. z facit que habent. in. l. i. §. p mittit. ff. de aqua. quotti. z eſt. in. c. cupientes. §. deniqz iuncta glo. li. vj. in. c. bone el. i. z i. c. ſi. de poſt. p̄ela. ideo dicit Bal. in. l. i. in. xxxiij. q. ff. de rez d̄ini. q̄ ſeruitium qd̄ pro feudo p̄ſtat̄ non dicit̄ p̄cium neqz merces ſed mez ſeruitiū nec pōt dici emptio. ſiue locatio talis cōcef ſio cū non veniat reſpōſio aliqua pecunie. l. naturales. §. ſed cū do. ff. de p̄ſcri. ver. l. ff. C. de p̄edi. curiali. lib. r. tamē accedit cōtractui innominato z cōtra non imple- tem agitur conditione ob cauſam. Bal. in. c. ſi cautio. in iij. col. de ſi. inſtru. Bal. in. l. liberti liberteqz. C. de op. liber. Bal. in. c. que in eccleſiaz in. iij. car. de conſi. vbi late de hoc an feudū dicatur ſctus inominatus z ponaz in. c. i. j. de benefi. fra. Bal. in. l. i. C. de fru. z li. exp̄. fa- tet̄ hic Bal. q̄ vbi par ē reſpōſio p̄cij cum cōceſſione q̄ tunc eſſet emptio z venditio qz fauorabilior eſt cum ip

so conf. nfu pariat actionez. l. inriferentiū. §. i. ff. de pac. z
iō attenta rōne fua diceret qd si par effet rñfio annue pre
ftatiōis fictuz qd pñaret ex concessione rei si locaretur qd
tunc censeret potius locatio qz cōcessio feudalis qz si ef
fet locatio parit actiōez ex consensu z sic est fauorabilior.
Bal. in. c. si cautio de fi. istr. in. iij. col. t3. §. iij. in. l. li
berti libertez. C. de ope. liber. idē Bal. t3. qd magis ac
cedit hoc casu dētui noiato vel emphiteotico. Bald. in
pace cōstan. i. §. libellariū in fi. vbi alle. Spec. Lar. i. c.
potuit de loca. z dicit Bal. ppea in rubrica. C. de reruz
per mu. qd feudum dicit dētus nominatus item addit in
diffinitioe alicui ita dat ad differentiam dētuz in qbus
nulluz transit dominū nec vtile nec directū. naz verbū.
dare dñij translatiōez cōtinet. l. vbi aut non apparet. §.
fi. ff. de ver. ob. naz ex cōcessione feudi trāsīt vtile domi
niū vt vult glo. magna. in. c. i. §. pterea. j. de capi. cora.
videbimus i. c. i. vbi late post Alua. §. i. de inuesti. de re
alie. fac. z facit que habent i. l. ij. §. q. ait. ff. de supficie
bus i. l. i. §. q. iperpetuus. ff. si ager vectigalis vel emphi
peta. z pterea dicimus bonū ar. de feudo ad emphiteo
fiz qz in hoc respectu vtilis dominiū egperant Bal. i. d.
l. liberti libertez. C. de op. lib. Bal. in. c. que i ecclesiaz
de cōsti. i. c. fi. de cā pos. z pzie in. c. si cautio de fide in
stru. i. c. si vasallus in. l. ij. j. si de feu. fue. cōtr. Bal. in
aut. si quas ruinas. C. de sa. fan. ec. ponā in. c. i. an agna
tus vel filius. z sic ponit ad diferentiā comodati z simili
uz concessionuz. itez addit vt pzietas qdez penes datē re
maneat ad denotādū qd feudatarius nō ē pzietaus z
fit ista retentio pzietaus vt dñs magis timeat. c. i. §. fi.
de inuesti. de re alie. facta. z iō dicit Bal. in. l. pe. C. de in
ge. z manu. p glo. ibi qd q vendicauit rem tanq pzietaus
us pōt si succūbat dñeuz etiaz dñum suum tanqz feu
datarius agere ēt dicit qd vasallus q agit dñum suum
tanquā pzietaus venit primandus feudo z facit que ha
bent in. c. vasallus. j. si de feu. fue. cōtr. z dicit Bal. i.
c. ceterz de iudi. i. l. i. i. rrv. q. ff. de rez diui. q dominus
habet imaginariā possionē que civilis dicit z corporalis
que naturalis dicit est penes vasalluz z finito feudo civil
lis ad se trahit naturalis z qñqz cōtra Bal. in. l. neqz.
C. de vsufu. z in. c. i. j. qd sit inuesti. Tamen qñqz dñs
cōcedit omne dñuz vt habet in. c. i. j. de feu. nō haben.
pziat na. feu. z tñ vocabitur cōcessio feudalis lz impro
prie fm Bal. hic z sic pzie dētus inominatus. l. si mar
garita. ff. pro socio. l. si. de condi. ob. cām de quo in. d. c.
i. de feu. nō haben. pziat naturaz feudi. z pmo de si do
minus liberat vasalluz ab oi seruitio non tñ per hoc ex
tinctuz erit feuduz Jo. an. in addi. ad spe. in rubrica de
feu. z vult Bal. in. l. i. in. rvi. q. ff. de rez diui. in. iij. col.
imo dicit Bal. in. c. que in ecclesiaz in. iij. col. de cōsti.
qd si vasallus liberat a feudo z dominus pziat feudo il
lud dominuz qd prius erat vtile assumit aliaz naturam
sez qualitates z efficit directū z plenuz qz consolidat euz
vtili. z facit in simi. ter. in. l. iij. §. qui fideicommissarius. ff.
de here. insti. item addit in diffinitione vt pzietas rei
imobilis ad denotandū qz in re mobili nō fit feuduz. c.
ij. j. de feu. cogni. qz in illis vilis est et abiecta possessio
per ea que habent in. l. rem que nobis. ff. de acqui. pos.
Item qz ex quo regulariter annum fructum non facit
res mobilis nullum vtile dominuz in ea causari potest
qd veniat in cōcessioe feudali vt dicitur est dicit Imo. z
Bal. in. fi. in. c. ceterz d iudi. qz in rebus incorporealis
potest feudum concedi sed tunc sufficeret inuestitura in
corporealis p. r nota. in. c. cum nostris de concess. preben.
z iō hic infert Bal. ad questionē nunquid in annuis pre
stationibus possit fieri cōcessio feudalis. z primo arguit
qd non qz in eis non est dare vtile vel directum domini
uz nec rei vendicatio. nota. maxime per Imo. in. c. quere
lam in. iij. col. qd nec possident sed quasi possident extra
de elec. z facit que notat legiste i. l. i. C. quoz bonoz. In
dñum tñ determinat qz loco directi dominiū est ipsum

ins annue prestationis directuz z actio directa loco vti
lis est ipuz ius vtile z actio vtilis z de illis ē infendatus
feudatarius z eius iuris fructum h3 videlicet annuas p
stationes. l. iubemus nulli circa prin. C. de sacrosan. ec.
§. i. in autē. de nō alie. infra. c. i. de cōtro. inter vas. z epz
faciūt que dicaz in. c. ij. vbi bonus ter. infra de feu. cogni.
facit qz nota. per Bar. in. l. creditor. §. i. ff. de acti. emp.
z in. l. cotē ferro. §. qui maximos. ff. de pub. pzierea fm
Bal. oēs res ex qbus fructus percipiunt iter immobiles
cōputant z fructus dñ qd singulis ānis percipit. l. dimor
tio. §. si vir. iuncta glo. ff. solu. ma. nec curatur an circa idē
fiat pñatio ānua an vno āno vnū alio aliō. l. refert. ff. qñ
dies lega. ce. qz simile videm⁹ in fructib⁹ naturalibus. d.
l. dimortio. §. qz in semētez. z ita cōcludit Bal. ex quo ha
betis inferre qd annue prestatioes inter imobilia compu
tant de quo videbimus in. c. ij. j. de feu. cogni. dicit etiā
in diffinitione vsufructus illius aut rei. ita vt ad recipiē
tez transeat zc. eo qz ipuz feudum h3 instar vsufructus
formalis vt vult Bal. in. l. vnica. §. libertatis. C. de ca
du. tol. z iō penes dominuz remanet pzietas penes feu
datarius remanet vsufructus formalis imo verius vtile
dominiūz tranferit vt vult glo. in. d. c. i. §. pterea. de ca
pi. cora. z hoc dominuz vtile euz habeat ortum ex iure
cōsuetudinario facilius tollit qz dominuz iuriferentium
cōpetens Bal. in. c. que in ecclesiaz per illum ter. in. ij.
col. de cōsti. z pzie considerando magna est differentia
inter feudatarium z vsufructuarium qz feudatarius h3
vtile dominuz rei z per cōsequens fructuz pendentiuz
vsufructuaris aut perceptozum soluz fructuum h3 do
minium. l. si vsufructuaris. ff. qui. mo. vsufu. am. ita
Bal. i. d. c. que i ecclesiaz in. vij. col. Et vsqz adeo vasal
lus h3 vtile dominuz qz in eo iure preferit domino z iō
dicit Bal. in. l. i. in. rliij. q. ff. de rez diui. q dominus q
cōcessit castelluz in feudū non poterit cognoscere de pri
mis causis rusticoz castelli. h3 preferit feudatari⁹ z facit
no. per doc. in. c. ex trāsmissa extra de foro cōpe. z iō di
xit Spe. in. ti. de feu. §. qñ. ver. xl. i. fi. q ista feudū emphi
teosis z libellariū differunt solo noie non autē effectuali
ter. qd intelligit Bal. in pace cōstantie in verbo libella
rium. vez in feudo qd dat pro annua pensioe fue presta
tione. secus si feudum dat pro seruitio vt est pzia natu
ra feudi nam tñc differt ab istis vt. s. in prin. diffinitiois
notari faciunt que nota. Bal. in. l. i. §. in primo. C. de ca
du. tol. in. l. neqz. C. de vsufu. Albi. in. l. codicillis in
prin. ff. de vsufu. le. facit glo. in. c. i. de inuesti. de re alie.
facta. z infra in fi. hoz prelioz subijciā. C. Proide dñ
dicitur qd feudum ex benignolentia dat. Querit hic do.
Mart. princeps inuestiuit te in feudum. de castro de quo
annuatim soluis accipitrem vel ensem vel aliud quid an
nuuz vel libraz cere vel piperis tu stetit per triennium
qd non soluisi canonem. Querit an cecidisti a feudo vi
detur qd sic. l. ij. C. de iure emphi. autē. qui rez. C. de sa
cro san. ec. c. potuit de locato. vbi trienio in priuatis biē
nio in ecclesia. In hoc maiores nostri in varias sese di
uisere sententias nam qdam tenuerunt q non cadat vt
Spe. in. ti. de locato. §. nunc aliqua ver. lxxv. z Alua. in
fra in. ti. i. §. sed nec alia. que fuit prima cau. benefi. am.
Semi. in. c. ad apostolice de re iudi. li. vj. Host. in sum
ma in. ti. de loca. in fi. Collegiuz venerabile mediolan.
idez cōsuluit nono cōsilio princeps fuit. d. Jo. doc. famo
sissimus de castilione qui postea fuit episcopus vicentiū.
Ludo. in. l. i. §. ff. de pub. z Imo. i. c. ij. de feu. in. l. quod
dicitur. ff. de ver. ob. mouetur qz nullo iure caueri dici
tur cadere. l. illam. C. de coll. in autē. de trien. z semis.
§. consideramus. nec ob. l. ij. z autē. qui rem alle. qz hñt
locum in cōtractu emphiteotico non in feudali. In con
trariam partem qd imo cadat inclinant in primis Imo.
in. c. ad apostolice de re iud. Host. in summa de feu. §.
qbus modis z causis ver. qd si quis facit censum z ibi di
cit q si quis pro parte cessauit cadit a parte tñ respecti

ne Jo. an. in. d. c. ad. apostolice i glo. suis Bal. in. c. que
 in ecclesiarum de consti. in. iij. col. in pace cōstātē i ver.
 siqua. vbi dicit qd qñ ille cui soluedus ē census h3 dñum
 directū: tunc nō soluens cadit ab vili dñio. aut. qui rem.
 C. de sacro sanc. ec. Secus si p̄statur in signū alteri sub
 iectionis de re. ppria ita intelligit. c. cōstitutus de reli.
 domi. 7 qd no. ibi Inno. alle. bo. tex. p locū a speciali i. l.
 fundi. C. de fundis patrimōia. li. xi. nā si spāle ē ibi. vt nō
 cadat qz ita cōuentū ergo in dñū ē ius cōe dicit tñ qd pos
 sessionem non perdet nisi ciciatur. 7 t3 Ludo. in. l. i. §. i.
 ff. de publica. per tex. in. c. i. ver. nec alia iustior. i. que fu
 it prima cau. benefi. amit. 7 dicit qd est arbitrium tps
 cessationis ad caducitatem causandam. Bal. in. c. si cau
 tio in. iij. col. de si. instru. t3 q immo inter annum 7 dies
 cadat: quasi feloniam cōmittat. facit qd no. Bal. in. l. li
 berti liberteqz. C. de ope. liber. vbi t3 qd accedit feudum vt
 aliquid p̄stetur potius p̄turi nominato vel emphiteoti
 co q̄ feudali. tō debeat cadere. nam non h3 propriam nat
 turam feudi. Bal. in. c. ceteruz in. vi. col. de iudi. 7 q ca
 dat non soluendo t3 Bal. in. c. si. de re iud. biēnio. i. cessā
 do a solutione pensionis 7 q intra annum cadat si non
 soluat quia venit cōtra iuramentum. Bal. in. c. querelā
 de iure iur. sed inueritate non valet consequentia vasal
 lus venit p̄ iuramentum ergo cadit a feudo quia in dñū
 um est tex. in. c. i. §. illud. i. q̄ fuit prima cau. benefi. amit.
 Inno. in. c. ad apostolice de re iudi. li. vi. 7 hec est vna de
 principalioribus differentiis inter feudum 7 emphiteo
 sim vt etiam no. Bald. in. aut. si quas ruinas. C. de sacro
 san. ec. 7 in rubrica de iure emphiteo. 7 in pace consta. in
 d. libellariū. mouet per. c. ad apostolice alle. C. vbi vi
 detur verior opi. Specu. collegij Mediolanēsis 7 sequa
 cum qz de hoc videtur esse casus. c. l3. i. si de. feu. fue. cō
 tro. vbi vasallus nō tenetur p̄stare seruitiū dñio nisi fue
 rit requisitus si staret per mille annos. nam in recto feu
 do vasallus non tenetur seruire dño nisi fuerit interpel
 latus vt in. c. dño guerrā. i. hic finitur lex incipiūt cōsue.
 regni 7 ibi p̄ Ja. de bel. i. c. i. 7 ibi Bald. d. no. fide. for.
 Preterea in cōtractu censuali nō cadit nō soluens censū
 c. cōstitutus ibi bona glo. de reli. domi. ergo minus vasal
 lus cum feuduz vertatur super honore 7 amore domini
 c. i. in. fi. i. de feudo dato in vicem legis commissio. nec ob.
 c. ad apostolice qz ibi Sede. non fuit priuatus feudo ea
 ratione solum qz non soluit canonez feudale. Sed ppter
 alias rōnes grauissimas quas ponit tex. in. c. ad aposto
 lica. nam impator a pontifice non pōt deponi ex leui cā
 sed requirunt grauissime cāe vt pulchre scribit Bald. in
 l. fi. C. de. ll. 7 no. in. c. i. d. renun. li. vi. 7 in. d. c. ad aposto
 lica. facit in simili tex. i. c. inuentū. xvi. q. vii. vnde Inno.
 in. d. c. ij. in. xvij. col. de feudis dicit qd in hoc differt feu
 dum ab emphiteosi. nam vasallus non tenetur ad serui
 tia vel p̄statiōes iure feudi nisi requiratur. sed si requi
 situs semel non p̄stet debitum priuatur feudo non ex
 p̄ctato biēnio vel triennio non sic i emphiteota qz p̄ ces
 sationem solutionis canonis sine alia interpellatione ca
 dit a feudo. d. c. potuit. 7. d. l. ij. hoc qd concludo itelligi
 te verū 7 limitate vt vasallus nō cadat nisi feudū eēt tale
 vt in eo principaliter cōtrahentes considerassent magis
 p̄statiōem realē qz gratiam 7 beneficium feudi. l. li
 berti. per. dicta Bald. ibi. C. de oper. lib. ecce exemplum
 pone princeps inuestiuit in feudo de castro vt soluas
 annuatim accipitrem vel enssem vel librā cere. Nam ista
 solutio accipitris non principaliter inspicit comodum
 pecuniarum sed quādam p̄minentiaz 7 honorem 7 sub
 iectionem: certe ex p̄statiōis rei modice cessatione non
 inducitur caducitas. c. i. in. fi. i. de fen. dato in vicem le
 gis commissorie. l3 in hoc posset adduci in contrarium gl.
 7 doc. in autē. qui rem. C. de sacro san. ec. Bal. in. c. cum
 adeo de rescrip. vbi p̄o cessatione modici canonis eph
 teota cadit. facit glo. in. l. res bona. ff. de cōtrahē. empti

Bald. in. l. cum sit. C. de sepul. viola. i. l. p̄o hereditarijs
 C. de here. act. ponit Inno. in. c. potuit de locato i. r. car.
 S3 aliud in emphiteota qui magis respectiue tenet ad
 canonem aliud in vasallo in quo principale est erogato
 bñficiū accessorium hec p̄statiō census 7 Anto. de bu. in. c.
 in litteris de resti. spo. vbi inquit qd si aliqua castra dāt ci
 uitati brauium vel banderias in festo principali ciuita
 tis significatur subiectio castrorum ciuitati vt quidaz bo
 nor paretur. Ex p̄dictis 7 in his equum ē dicere qd i feu
 do tali qd magis inicitur gratiē qz solutioni: cessatio so
 lutionis non facit vasallū cadere 7 hoc ē qd voluit Lar.
 in. c. potuit de locato qui distinguit aut feudum dāt sub
 annua p̄statiōe 7 respectū fidelitatis 7 non cadit nō sol
 uens aut datur sub annua p̄statiōe 7 respectu eius 7 tūc
 cadit non soluēs 7 tūc tale feudū in alijs retinebit cōem
 naturam feudozum 7 amittetur eisdem culpis quibus
 alia feuda Ludonic. consilio. lxx. incipit in christi 7c. vi
 sis themate. 7 dicit esse de mente Specula. in titulo de lo
 cato. §. nunc aliqua versi. lxxxv. Et colligit hoc ex quali
 tatibus feudi 7 p̄statiōis q̄stitate 7 qualitate vasalli fa
 cit qd nota glo. 7 ibi Bar. in. l. i. §. q̄ aut. ff. de superficie
 bus. glo. 7 ibi Bar. in. l. semper in stipulatione. ff. d. reg.
 iu. 7 facit qd proxime dixi ex mente Bal. i. aut. si quas rui
 nas. C. de la. san. ec. C. Beide in diffinitōe subiectiōe ve
 ba eiusqz heredes siue masculos 7c. naz appellatione he
 redum in feudis itelliguntur dñat de descendentes pu
 ta filius nepos 7c. c. i. i. de feu. ali. 7 ē gl. in. l. ex facto. §.
 si. ff. ad trebel. 7 ponit Ly. 7 Bal. in. l. liberti. C. de ope
 ris liber. cano in. c. in p̄ntia ibi late anno superiori dixi d
 proba. ē bonus tex. in. §. cuz vero in. fi. i. ti. i. l3 de iure cōi
 appellatione here dum contineatur extranei. l. sciendū
 ff. de ver. sig. l. fi. C. de hered. institu. 7 generaliter omnes
 descendētes comprehenduntur. Et dicit Bal. in. c. que in
 ecclesiarū i. xij. col. d. consti. qd si sit inuest. p̄o se 7 filijs in
 determinate intelligitur de oibus dscendentibus vsqz ad
 ad illum gradum qui fm materiam de qua agitur p̄mis
 sus a iure ē. plus voluit Bal. in. c. i. §. donare. i. qualiter
 olim feu. alie. poterat qd si conceditur feuduz p̄o re 7 he
 redibus tuis quibuscunqz qd non venient extranei qz nō
 venient ab intestato neqz femina. facit qd scribuntur i. l.
 etiam. ff. solu. matrimo. immo dixit And. de iser. in. c. i.
 q. cau. feu. amit. qd si etiam quis simpliciter stipulet fe
 dum p̄o se. videtur stipulari p̄ se 7 filijs. C. Subicit in
 in diffinitione 7 feminas si de his nominatim dictum
 sit. nam de natura feudi est vt nō transeat in illas nisi no
 minatim sit actum qz non pōt leuare feidam. i. inimiciti
 am vt dicā vobis in. §. cuz vero cora. i. ti. i. C. Beide su
 bicitur in diffinitione vt ille suiqz heredes seruiant. naz
 nulla est honestior 7 iustior causa priuandi vasallum feu
 do quam qñ vasallus recessit ab implendo ea ad que te
 netur fm naturam feudi. l. quero. §. inter locatorem. ff.
 locati in ratione sui in. c. i. i. que fuit p̄i. causa bñfi. ami.
 C. Ultimo subicit siue seruitiū sit certū siue incertū quia
 qñ seruitium est incertum feudum dicitur esse rectuz pu
 ta quia nominatim non sit dictum vt dicam vobis i seqn
 ti lectione. 7 ideo cum ad seruitium detur appellat fe
 dum quedam seruitus. Bal. i. l. quotiens in. i. colum. C.
 de suis 7 legi. in. c. i. in prin. iij. carte de iudi. in. c. que in
 ecclesiarum de consti. in. c. ij. i. si de feu. fue. cōtro. Joah.
 an. in addi. ad Spe. in rubri. de feudo. ideo dicit Bal.
 in. c. que in ecclesiarum in. ix. col. de consti. qd seruitus est
 odiosa feudum. 7 ideo dixit Bal. in. l. adoptiuus. §. si
 liberta. ff. de in ius vo. qd si ecclesia romana h3 feuduz ab
 imperatore l3 alias sit supra imperatorem tñ respectu fe
 udi erit inferior 7 vasalla. C. S3 contra hāc diffinitionē
 Bal. opponit de subā feudi est inuestitura. c. i. i. quid
 sit inuesti. solutio immo non est de substantia. quia ē feu
 dum sine inuestitura puta in p̄scriptione. xxx. anozuz
 c. siquis per triginta infra si de feu. fue. contro. Item suc

cessione. c. si. de feu. cog. Et per predictam diffinitionem
dum in ea dicitur q̄ dominus proprietatem sibi retineat.
quero an princeps possit alienare ea q̄ sunt sui principa-
tus 2 primo Bald. arguit q̄ sic quia contractus principi-
pis obtinet viz legis. l. cesar. ff. de publi. l. pe. C. de dona.
inter virum 2 vro. l. cum multa. C. de bonisq; liberis. l.
bene azenone. C. de quadrien. prescrip. preterea lz admi-
nistratoz non possit donare. l. cōtra iuris civilis regulas
in. §. si. ff. de pac. Tamen quia donare est proprium pri-
ncipum ipse princeps 2 tutor eius possunt donare Inn.
in. c. grandi. de sup. negli. prela. li. vi. 2 si dicatur impera-
toz dicitur augustus ab augendo quia debet augere iura
imperij 2 regni vt no. in probemio ffoz. C. 2 insti. lz hoc
modo non auget sed diminueret. Respo dō Bald. q̄
ex hoc non infertur q̄ non valeat donatio vel alienatio
quia princeps potest facere contra ius. l. princeps. ff. d̄
legi. l. digna vox. C. de legi. sed bene infertur q̄ talis cō-
cessio sapit priuilegium. l. si quando. C. de bo. vac. li. x. c.
suggestam extra de decimis. l. quominus. ff. de flumini-
bus. Item pro dicta opi. facit imperatoz confert superi-
oritate ad dignitates ergo 2 eorum territoria. C. de di-
uerfis officiis 2 apparitoribus iudicum. l. probatozias
libro duodecimo facit glosa in. l. humanum. C. de legi-
bus probatur in. c. primo infra de feudo marchie in pri-
ncipio Paulus de castro consilio centesimo octuagesimo
incipit in christi nomine 2 cete. in facto presenti. c. primo
xxij. di. facit tex. in. c. abbate de re iudi. li. vi. Bald. in. l.
rescripta. C. de preci. impera. of. in contrarium facit. naz
imperatoz 2 alij peincipes iurant non diminueri iura re-
gni. c. intellecto de iure iur. cle. i. 2 ibi habetur eo. ti. 2 cū
sint tales concessiones contra publicam utilitatem nō va-
lent. C. de his qui vaca. munc. a principe acce. l. vnica. l.
.i. in prin. ff. de vaca. mu. l. si quis. ff. de aqueduc. prete-
rea possit ad nihilum imperium peruenire quia hodie
alienaret partem regni cras aliam partem q̄ esset ab-
surdum. 2 facit in ar. l. arboribus. ff. de vsufruc. l. sūma
cum ratione. ff. de peculio. l. nomen. ff. de lega. iij. facit.
glo. in auten. quomodo oportet episcopos in prin. que
q̄q; quoad donata ecclesie per Constantinum non sit
tenenda vt in. c. ego Ludouicus. lxxij. di. in. c. constanti-
nus. xvi. di. in. c. fundamenta de elec. li. vi. habetur in
cle. i. de iureiur. 2 in probe. ffoz. per legi. 2 ita credendū
de necessitate est vt in extrauaganti Bonifacij. vnam san-
ctam. Barto. in. l. i. in si. ff. de requi. reis. Tamen quo-
ad donandum alij quam ecclesie militant fundamenta
illius glo. quia non tam dicitur donatio que facta est ec-
clesie per constantinum q̄ relaxatio cum omne dominiū
sit penes papam. c. nouit de iudi. 2 ibi doc. 2 res de faci-
li reuertitur ad naturam suam. c. ab exordio. xxxv. di. er-
go secus si princeps concederet alteri q̄ ecclesie 2 a ces-
sari. 2 ratione glo. Pro concordia tamen dicerē aut que-
rimus an possit siue potuerit donare ecclesie romane 2
clarum est q̄ sic. 2 ita tenendū per supradicta aut queri-
mus an suppremam potestatem quam ipse princeps ha-
bet possit princeps alteri concedere 2 clarum est q̄ non.
Bald. in. l. i. §. i. in vi. colum. ff. d̄ offi. prefec. vr. no. Jo.
an. in additio. magna in si. in addi. ad Specu. in titu. d̄
iurisd. om. iud. ver. que autem meri imperij. ecclesie. n.
nullam suppremam potestatem etiam in temporalibus
concessit imperatoz quia eam prius habebat per no. vbi
alias disputauit 2 substinui i. d. c. nouit. facit q̄ no. An-
ge. in. l. i. §. i. ff. de offi. eius cui man. est iurif. Aut queri-
mus an princeps possit alienare ea que sunt principatus
Concludit Bald. fm veteres. aut princeps alienat expro-
priando 2 penitus abdicando dominiū dignitatem 2
iurisdictiones 2 non possit quia esset deformare principa-
tū. c. intellecto de iureiur. vij. q. i. c. in apibus vbi glo. no.
Bal. 2 Ange. in. l. i. C. de repu. here. 2 ista sunt de mēte

Jo. an. in addi. ad Specu. in titu. de iurif. om. in. Bald.
in probe. C. Spec. in titu. de instru. edic. §. nunc autem.
in si. 2 ibi q̄ successoz possit reuocare. And. in. c. i. §. pre-
ducatus. i. de probi. feu. alie. per Sed. in. iij. colum. 2 i
c. i. in. vi. colum. de capi. cora. Si tamē ex causa iusta alie-
naret non possit reuocari. ita Pau. in. d. cōsi. clxxx. acip.
facto p̄nti. 2 ad. c. nota lz xij. q. responderet q̄ loquitur q̄
non subest causa ratiōabilis. 2 ita sentit ibi Archidia. 2
faciūt que no. Bald. in. l. cu; multa. C. de bo. qz li. 2 ita de
claranda ē cōclusio Bald. post Ly. in. l. digna vox. C. de
legi. 2 Bald. in. c. in generali. i. si de feu. fu. contro. aut ali-
enat princeps recinendo directum dominiū vel saltem
superioribus 2 tunc vs alienatio. c. abbate sane de re iur.
lib. vi. In. in. c. grandi de sup. ne. p. ng. i. l. §. iuris ci.
reg. §. si. ff. de pac. 2 i. titu. i. c. i. in prin. 2 c. i. quis dica-
tur dux Mar. vel co. limitat Bald. nisi infendatio cederet
in detrimentum vel incommodum principatus vel re-
gni. l. summa cum ratione. ff. de peculio. Bald. in pace
constan. in verbo op̄ioni. Eldra. consi. lxxxij. incipit.
elegantē 2 melius in consi. clvi. incipit ex presenti the-
mate. 2 faciūt que vidimus in externa lectione in argu.
an princeps possit remittere annuam pensionem. puta si
rex passim daret nunc vnam ciuitatem anichilandore-
gnum fm plene scripta in. d. c. grandi. 2 ibi Jo. an. d̄
sup. neg. prela. li. vi. 2. d. c. intellecto. Ad p̄dicta faciunt
que no. legite in prin. rub. ff. de verbo. obliga. Imo ibi
late in. c. fundamenta de elec. li. vi. 2 ideo habetis casū
vnum singularem q̄ princeps si infendet regalia nō va-
let concessio nisi assit clausula motus proprii vel certe sci-
entie. l. i. C. de peti. bon. subla. li. x. iuncto. c. si motu pro-
prio d̄ preben. libro sexto 2 facit no. Albr. in lege quōtēs
C. de preci. impe. offe. 2 que dicantur regalia vide in. c. i.
infra que sint regalia de quo dubito lz do. Mar. simpli-
citer transeat. Quare aut appellet feudum 2 vnde dicat
afidelitate vel a fide vt infra per quos fiet inesti. 2 d̄ hac
questione plene per Ja. ardis. in summa in. i. cart a. sub
rubricella vnde dicatur feudum ita vt vasalli ex eo fide-
les appellantur. c. i. item si fidelis. §. cursus infra quib.
mo. feu. amit. 2 dicam. qui. mo. feu. amit. 2 dicam infra
est autem fidelitas ipsum iuramentum q̄ prestatur a va-
sallos domio. vt infra quid precedere debet an fideli. an
inesti. in si. Pluribus etiam alijs modis capitur fide-
litas vt ponit Barto. in extrauaganti ad repumendum
in prin. 2 latius in. c. i. infra quid precedere debeat an in-
nesti. an fide. cuz eni rerum noia ab eaz effectibus nascā-
tur. l. ij. §. appellata. ff. si cer. peta. Bald. in. l. manumif-
siones. ff. de iusti. 2 iur. in prin. colum. 2 in omnibus cō-
tractibus graue est fidem fallere. l. i. de constitut. pecu. 2
quod facimus debet consistere in fide. l. i. ff. si cer. peta. si
des tamen per excellentiam debet consistere in feudis in
quibus dominus se committit quodammodo vasallo 2
econtra. 2 ideo per istam excellentiam fidei feudum de-
nominatur a fide seu fidelitate. c. de forma. xxij. q. v. c. i.
i. de noua for. fideli. cle. romani de iureiur. Interdū vul-
gares appellant feudum alio modo sicut galici qui ap-
pellant gangeriam vt in. c. i. extra de feudis 2 propterea
cum dicatur feudum a fidelitate seu fide. c. nullas. alias
est. c. si. i. per quos fiat inesti. hinc est quod non valet pa-
ctum vasallum non cadere a feudo ob felloniam: quia in-
uitaretur vasallus ad delinquendum. l. conuenire. ff. de
pac. dota. l. si vnus. §. illud. ff. de pac. lz Jo. an. in ad-
di. ad Specu. in rub. de feudis sentiat q̄ valet hoc pa-
ctum q̄ vasallus non cadat propter fellonias secus i em-
phiteota. nota. comuniter docto. in. l. si. maxime Bald.
C. de iure emphiteo. in autē. qui rē. C. de sacro san. eccle.
per aliquos faciunt que no. Bald. in. l. i. §. in primo de
cadu. tol. ponam plenius post domi. Mar. in. c. primo i
princi. infra de feud. guar. deinde queritur an nomen fe

ndi vel vasalli sit de iure consuetudinario an vero roma
 no respondeo fm Andre. de isernia in hoc probemio z
 Ja. ardi. in prin. sue summe qd sunt nomina consuetu
 dinaria. nec ob. l. omnino. C. de inoff. testa. l. si. C. de pi
 gno. z. l. lucius. ff. de leg. ij. cum similibus. quia loquun
 tur in militia. nos autem in feudis z vasallo que inter se
 differunt nam militia potest vendi z legari z pignori ob
 ligari. d. l. allega. feudum autem non potest alienari nec
 pro anima legari. c. primo de probi feu. alie. per Sede.
 c. primo de succel. feu. cum similibus. Nec obstat. l. ter
 tia. ff. de usufru. z ha. quia loquit in cliete no vasallo pos
 sumus tamen vasalluz equiparare homini libero redem
 pto ab hostibus in quo redimens habet vinculum qua
 si pignoris z quasi servus esse censetur. l. senatus. §. fin.
 ff. de fur. z ideo dixit Bald. in. c. primo in tertia car. de
 indi. in. c. que in ecclesiarum de consti. in. l. quotiens. C.
 de suis z legi. in. c. secundo infra si de feu. sue contro
 quod feudum est species servitutis. Joan. an. in addi.
 ad Specula. in titulo de feu. vt supra vidimus. **Q**ua
 liter constituatur feudum respondeo fm Jacob. de bel.
 constituitur inter viuos in contractu vel vltima volunta
 te Bald. in. §. fi. de noua fidei. for. vbi quomodo inte
 stamento quandoq; constituitur feudum insti. de serui.
 §. fin. z. l. tertia. ff. de usufruc. cum si. **Q**ualiter autem
 acquiratur respondeo fm Jac. de belui. acquiratur inue
 stitura vel successione vel prescriptione. xxx. annorum. c.
 primo. §. fi. de feu. cogni. siquis per triginta. infra si de
 feu. sue. contro. Fallit in regno sicilie fm And. hic quia
 sola concessione regis absq; inuesti. acquiratur feudum
 que consuetudo est seruanda in locis suis. c. primo de feu.
 cogni. **Q**uero vltimus quot sint species seu diuisio
 nes feudorum respondeo plures fm doc. quas hic ordi
 nate describam addendo vltra doc. aliquas. **P**rima
 enim diuisio est ista quoniam feudorum aliud est rega
 le sicut est feudum marchie ducatus comitatus vel alte
 rius regalis dignitatis quod ab imperatore vel rege re
 cognoscitur vt infra de feu. **M**archie. c. primo aliud est
 non regale quod recognoscit ab alijs inferioribus a prin
 cipe vel si recognoscitur a rege non consistit in illis digni
 tatibus vt quia inuestiuit de aliqua plebe vt infra titulo
 primo in principio z. §. primo. **S**ecunda est diuisio
 quoniam aliud est feudum nobile q; suum nobilitat pos
 sessorum z illud appellatur paragedium aliud burgen
 se q; non nobilitat vt infra quis dicatur dux **M**archio
 vel comes in. §. ceteri. Sed circa hanc diuisionem dixit
 Jacobus de belui. latius quem etiam recitat Joannes
 andreas super rubrica de prescriptionibus in addi. **S**pe
 cu. videlicet quia feudum aliud est nobile aliud minus
 nobile. nam concessum ab imperatore regi duci vel mar
 chioni z cetera dicitur nobile. Sed minus nobile sit qua
 do feuduz conceditur a predictis sed aliquantulum nobile
 est quando feudum conceditur a vasallis supra scripto
 rum proximorum. Sed ignobile est illud q; concessum
 est a minimis valuasoribus a quibus nullam dignitatez
 vel nobilitatem consequi posse dicuntur vt infra titulo
 primo in principio. z in. §. primo z infra de feu. marchie
 cum duabus rubricis seq. z in dicto titulo quis dicatur
 dux marchio vel comes. **Q**uidam dixerant q; feu
 dum nouum non nobilitat sed antiquuz quia nobilitas
 icu oculi non confertur. l. scemata cum glo. ff. de gradi
 bus z affinitatibus Bald. hic sed immodicite q; Joa
 nes andre. melius loquitur naz feudū ducatus vel mar
 chie nobilitat suuz possessorium. c. primo d. feu. marchie
 etiam si sit nouū. d. l. scemata. nam nobilitas q; sumit
 pro prestantia sanguinis de gradu z tūc procedit glos.
 i dicta. l. scemata. Alio modo sumitur nobilitas pro qua
 dam hominis inter alios prestantia. vt no. Bald. in. l.
 prima. C. de dignita. libro. xij. ita hic sumitur. **I**deo dici

mus q; doctoz equipratur nobilibus glo. in. l. societates
 §. primo. ff. pro socio. **T**ertia diuisio quia aliud ē feu
 dū franchū aliud nō franchū z vno declarato cognosce
 tis aliud. Franchū dicitur s; additio. Joan andre. vbi
 proxime. z Bald. in. c. inter dilectos de fide instrumento.
 quia ex eo nil prestatur vt apud vulgum hec verba sonāt
 vt extra de sponsa. c. ex litteris. z sic indefinita locutio fa
 ciet eum ab omni seruitio absolutum vt extra de testi. c. si
 gnificauit. Bald. in. c. primo infra de milite vasal. qui
 arma belli. deposuit. z valet pactū q; vasallus ad aliqua
 seruitia non teneatur. And. in. c. primo infra quib. cau.
 feu. amit. intelligas tamen libertatem z franchisiam z
 nobilitatem non eximere a capitulis comprehensis in
 natura fidelitatis que numerauimus infra in titul. de
 for. fide. c. primo in fi. vbi bo. text. quid sit inuesti. Ange.
 consi. c. vi. quod incipit sanctissima in quinta columna
 Bald. in simili in. l. prima. xxxi. q. ff. de rerum diui. im
 mo ad omnia comprehensa in iuramento fidelitatis re
 manet obligatus. **O**ldradus consilio ducentesimo tri
 gesimo quarto incipit factum tale. quidam miles. Bal.
 in capitulo primo in vltima questione infra de capitāo
 qui curtem vendidit. z ibi ponit de castello franco qd
 est in agro bononiensi iuxta glosam in. l. siquis a barba
 ris. C. de re militari libro duodecimo. quod nomen pro
 prium alias contineret repugnantiaz z contrarietatez q;
 sit feudum z liberum prozsus ab omni fidelitate quod
 non est dicendum extra de appellationibus. c. sollicitudi
 nem. z. l. vbi repugnantia de regulis iuris. nam esset po
 tius quedam libera donatio si penitus esset liberum fm
 prefatum Joannem andream in dicto loco facit quod
 notat glosa z ibi Bartolus z salicetus in. l. secunda. C.
 de iure emphiteotico **B**art. in. l. fundi. C. de fundis pa
 trimonialibus **S**pecu. in titu. de locato. §. nunc aliqua
 verficulo octuagesimonono ibi Joannes andreas. z fm
 Baldum hic in octaua diuisione. **F**euduz franchum di
 citur quia liberum a prestatione seruitioz sed non est
 franchum a maleficijs siue in faciendo siue in tacendo
 insidias quas domino tendi nouit z dicit Hostiensis. z
 Joannes andreas in. capi. finali de rebus ecclesie. non
 alienandis z Baldus in autentica nisi rogati in fine
 C. ad trebellia. q; hoc potest alienare domino in consul
 to z simpliciter videtur transire Baldus. in. c. primo in
 fra de milite. vasallo qui arma bellica deposuit. cuius cō
 trarium hic tenet Baldus. quia si delinqueret quomo
 do puniretur in amissione feudi cum feudum posset in
 consulto domino alienare. z cū dicto Joannis andree
 transit Paulus de castro consilio centesimo sexagesimo
 primo incipit In christi nomine amen. in causa quā ma
 gnificus z in consilio. quod incipit in christi nomine et
 cetera circa id quod primo queritur in secūda columna
 z q; predicta non videantur remissa allegat bonuz textuz
 in. l. finali. C. de operis libertozum vbi licet patronus li
 beret libertuz a iure quod communiter habet in libertos
 tamen remanet iure reuerentiali obligatus. facit. l. que
 sub conditione. §. siquis iurifurandum. ff. de conditio
 quibus institutionum z cum predicta conclusione Joa
 nis andree. z Pauli transit **O**ldradus consilio ducen
 tesimotrigesimo quarto q; incipit factuz tale quidam mi
 les. Baldus in. l. si plures. C. de conditionibus insertis.
 quin ē licet feudū pacto aliquo alteretur in reliquis reti
 net naturam feudi. Andreas in. c. primo infra quib. cau
 sis feudum amittatur in secūda columna **C**alderinus
 in rubrica de feu. consilio vndecimo. **Q**uarta diuisio
 est quia est feudum aliquod q; habet naturam propriam
 aliud impropriam. **N**atura autem propria feudi est que
 dam qualitas innata a prin. generationis feudi ex qua
 virtus contractus conficitur z semper regulariter vide
 tur inesse nisi per pactum impropriet vt. i. de feu. non ha

bente propriam, feu. c. i. z. i. quid sit iuesti. c. i. §. fi. z. in p
xime allegato consi. Ang. z. intelligitur hēre ppriam na
turam qñ est simplex z. rectū z. transitorioiū ad heredes z.
ad eū qui ē iuestitus z. alteri coequali qñqz z. de quo non
diz quis diuestiri sine cognita culpa. vt. i. de natura feu.
c. i. z. de feu. sine cul. nō amit. z. glo. in. c. i. §. fi. ibi aliqd
dicam. i. ti. i. ēt p. principem. Andr. in. c. i. i. qui succes. te
nean. z. in. c. i. de capi. qui. curi. vendi. P. danoz. in. c. que
in ecclesiāz de cōsti. Bal. i. l. q. se patris in. x. col. C. vñ li
be. s. ppriam naturam itelligite hēre pluribus mōis v3
qñ dat accipiēti vt ipse z. sui heredes z. cui dederit habe
ant vt in. d. c. i. Itē qñ sine inuestitura ē acquisitū vt. i. q.
mo. feu. consti. pōt. c. i. itē feudū guardie z. galdie. itē
camere z. canone. i. de feu. cogni. c. ij. z. de notis feu. i. pri.
itē feu. soldate vt. i. quis dicat dux mar. vel co. in. fi. item
qñ non est transitorioiū ad heredes vt supra dixi z. istis oī
bus modis h3 naturam improprias z. irregularem z. qñ
h3 naturāz iproprias potius dicit̄ ptractus inominatus
Bal. i. l. i. de fru. z. lit. expen. z. iō videmus q. in p̄ctu em
phi. p̄it admisceri pacta feudalia z. cōtra. l. i. §. si rē. ff.
depo. l. aristo. ff. de dona. Bar. i. cōsi. clxi. inci. in nomie
zc. pponit q. fundicus in. ij. colū. facit quod notat Lud.
in simili in cōsilio. cclxxxij. incipit in christi zc. p̄sup
posito. z. in cōsilio. clxxi. quod incipit in xpi. zc. p̄ decisio
ne. P. dau. consilio. clx. quod incipit in xpi. zc. circa id qd
primo. Dicitur ēt alio respectu feudū aliquādo habere
ppriam naturam vt qz dignitas cū feudo transit ad he
redes iuestiti sicut cōiter fit prout videmus in duce mila
ni in marchione ferrarie z. similibus. iter dū tale feudū
h3 ppriā naturā feudi vt qñ neqz dignitas neqz feudū
transit ad heredes s3 solū ad vitam vasalli sicut videm^r
in Marchionatu anthonitano in ducatu spoletano i co
mitatu Campanie z. similibus quo casu potius possz ap
pellari administratio s3 sit collata per modum feudi me
diante inuestitura de quo. i. de alie. feu. in. fi. z. in. d. c. i. d.
feu. marchie. Nec mirum si h3 non habeat in p̄dictis z. si
milibus casib^r ppriā naturāz feudi. nihilominus d̄ feudū
vt in d̄ictis iuribus naz dicit̄ pōt feudū h3 non hēat
ppriam naturā feudi. c. i. i. de feu. non habē. p̄zi. na.
feu. c. i. per quos fiat iuesti. Sicut dicimus depositū qd
nō habet ppriam naturam depositi. l. lucius. z. l. dies
sp̄salioz. ff. de positi. nam pacta cōtra naturam siue sui
cōtractus naturalia valēt. l. pacisci. ff. de pac. no. in. l. pa
cta cōuenta. ff. de contrahen. emp. l3 contra substantias
non valeāt in ea specie p̄ctus cui pactū cōueniat. l. vbi ita
donatur. ff. de dona. cā moz. fm Bal. in. c. i. §. z. qz in. fi.
col. i. ti. i. z. ita P. dau. de ca. consi. clx. inci. in xpi. zc. circa
id z. ideo contra substantiaalia esset in casu nostro si fuisset
actū q. feudatarius nullo modo recognosceret ecclesiāz
in dominū vel alium concedentem in superiores. Unde
dixit P. dra. consi. clx. incip. ex p̄nti themate. q. si prin
ceps donat alicui quicquid iuris h3i tali castello ita q.
alium non recognoscat in dñm q. isto casu v̄ potius do
natio quam concessio in feudū ex quo nihil dñi reseruat
sed totūz transfert de q̄ibi late videte. C. s3 dicit Bal.
in. l. si plures. C. de condi. inser. q. immo ex pacto omne
dñm potest queri feudatario. qd intelligite vt p̄dixi
z. Bal. in. c. i. de duo. fra. a capi. inuesti. z. in. c. q. ad se.
dem. ff. de offi. oz. in. l. i. §. sed z. si quis. C. de lati. liber.
tol. Joan. an. in addi. ad Spe. in rub. de feu. prope fi. de
bet intelligi fm p̄dicta. z. P. dra. in consi. cccxxij. qd
incipit factum tale quidam miles. Et hinc ēt dicimus q.
si feudum emprum precio aliquo quia vasallus emit con
cessionem non h3 ppriam naturam feudi cuz de sui na
tura debeat esse gratuita concessio. ita Bal. in. l. i. §. C. d.
libe. causa in. c. i. i. de natu. feu. in. l. si quam. C. de oper.
lib. Ja. de bel. hic Bal. in pace constantie in verbo libel
lariū z. in. l. liberti liberteqz. C. de op. liber. in. l. qui se pa
tris. C. vnde lib. Ly. in auc. ingressi in antepe. q. C. d. sa

cro san. ec. z. s3 aliqua pecunia p feudatariū dño p cōce
sione feudi qñqz detur vt videbimus vt. i. de bñ. patris z.
qualiter frater patri succe. tamen non desinit esse feudū
Bal. in. l. i. §. C. de libe. cā in. l. si quam. C. de op. liber. qz
intelligitur satis amore z. honore concessum feudum qñ
pecunia sola non est causa quare feudum datur. ita P. do
sti. in summa de feudis. §. quis possit. ver. sed ad id. idē
Joan. an. in addi. Spe. in ti. de feu. in. fi. col. Quinta
est diuisio quoniam aliud est feudū ecclesiasticum aliud
est seculare. Et ecclesiasticum est duplex quoniam quoddā
datur seu suscipitur ab ecclesia tanquā ab ecclesia. vt. i. d.
clericus. qui inuest. fecit. c. i. z. i. qui. mo. feu. consti. potest
in. fi. P. dotest etiam ecclesia z. clericus recognoscere feu
dūz a laico. vt. infra de capi. cora. in. fi. z. tunc esset inferi
or laico z. iō appellādū ēt ad laicū. c. solite. de ma. z. obe.
c. romana. §. debet. de ap. li. vi. dixi in rub. de appellati.
C. Sexta diuisio quoniam aliud est feudum antiquum
seu paternum aliud est nouum. Feudum paternum acci
pitur equiuoce. nam primo z. large dicitur paternū qñ
iam feudum fuit acquisitum ab aliquo ex antecessorib^r
qui fuit agnatiōis comunis caput vt infra de gradi. suc
ce. in. feu. in. c. i. §. bis vero z. infra de natu. suc. feu. c. i.
z. hoc modo potest appellari antiquū eo qz est acquisitūz
ab antecessore vt no. glo. in. c. i. sup. verbo inuestiure in
fra de succes. feu. z. ita Bal. in. c. i. §. de decedenti infra qui
feu. da. pos. in. c. i. de gradi. succes. in. feu. C. Secundo
autem z. stricte dicitur paternum illud feudū qd fuit ac
quisitum a p̄re meo vel ab aliquo alio meo ascendente vt
qz ad quartum gradum etiam si filio renouetur inuesti
tura. Bal. in. l. si. C. de suis z. legiti. Bald. in autentica
defuncto. C. ad tertullia. P. dau. de castro. cōsilio. cxxx
vi. P. dra. consilio. cxxxviii. quod a quarto gradu supra
appellatur proprie antiquum. vt Bal. i. titulo primo. in
§. cum vero. z. notatur. i. de successio. feu. in. §. i. z. ibi di
cemus. immo ēt si quis cadit a feudo z. dominus remit
tit felloniam. nihilominus remanet feudum antiquūz.
Blo. ē notabilis in. l. q. dicitur in fine. ff. de impensi. i. re
bus dotalibus factis. faciunt glo. z. doctores i. c. i. i. quo
tempore miles. And. de inser. in. c. i. i. de feud. sine culpa
nō amitten. Aluarotus in. c. i. in principio. i. que. fuit. i.
cā benefi. amit. Bal. in. l. excoctorem. C. de executio. rei
iudi. in. xvi. col. Imo. in. c. ij. de feu. Aluarotus plene in
c. i. de vasal. decrepi. etatis. facit gl. in. l. peculium si ere.
ff. de pecu. z. Bal. qui ita d̄eterminat in. l. i. in. xv. q. ff. d̄
rerum diuiz. z. in. ix. q. Bald. in. c. i. de vas. decre. etatis
Bald. tamen in. c. i. §. in super. de probi. feu. alie. p. Se.
in hoc videtur facere differentia an ipso iure vasallus ce
cidit. z. dicitur per hanc remissionem feudum nouū. aut
non ipso iure sed priuandus est z. tunc est antiquūz feu
dum z. pro Bal. faciunt que no. Ly. in. l. fi. ibi Bald. z.
Sali. C. de reuoca. do. h̄ac distinctionem z. Imo. i. d.
c. ij. in. vij. col. qz anteq̄ dñs declareret voluntatem q. vult
vasallum hēri p̄ priuato. non causatur priuatio. l. ij. C. d̄
iure emphi. Hic aut̄ p̄supponimus q. non tantum de
clarauit q. vult vasallum incidisse priuationez immo fel
loniam remisit. dictum Bal. posset saluari qñ dominus
declarauit prius voluntatem q. vult eum hēri p̄ priuato
postea voluntate mutata felloniam remittit. Nam tunc
cum esset semel priuatus talis remissio z. restitutio est no
uum feudum z. noua concessio vt in. fi. concludunt comu
niter doc. i. c. quis de rescrip. li. vi. i. cle. litteras post gl.
ibi de rescrip. videt hoc sentire P. dau. de ca. consi. cluij.
inci. in xpi. zc. qd istud feudum in. ij. col. voluit ēt Bal.
in. c. i. §. de decedenti. alias z. quia in. iij. colū. i. t. i. qd si va
sallus renuntiavit feudum paternum vt filij inuestiantē
a domino illi inuestiuntur: per hoc feudum non desinit
esse paternūz. C. Sciendūz etiam q. in antiquo feudo nō
requiritur noua traditio in persona descendentiū ex
quo semel supioribus est tradita. c. i. de fe. mar. e. scien

dum. j. de feu. cog. Videbimus in. c. i. j. quid sit inuesti.
ergo est differentia quia feudum antiquum queritur si-
ne inuesti. tamen non seruatur nisi. j. annum petatur in-
uestitura quia petere inuestituraz est quasi census deuotio-
nis et recognitionis qui dicitur prestari domino. et si non presta-
tur res icidit i comissus quia census reuerentialis et profes-
sio censuralis e omissa i ti. de probi. feu. ali. p. lotha. c. qm.
Sed feudum nouum si quis nisi inuestitura nec transmitti pot
nisi quis sit inuestitus vt i ti. j. q. mo. feu. costi. pot. c. scien-
duz. Et duplex e inuestitura vt videbimus in. c. i. §. qd sit
inesti. f. abusua que fit per aliqd signuz v3 p. haitam ex
presso verbo inuestiture. et hec non facit v3 feudatariaz
nec transmittit nisi apprehensa posside. na feudi hec e na-
tura q no transmittit nisi sit pleno iure qsitum p inuestitua
et inuestitura propria in feudo dicit possio vt in. d. c. i. qd sit
inestitu. Ius ergo feudi vt transmittat requit apphensione.
q. n. non eet i plenu vasallus no pot herede suu vasalluz
facere. ergo nec transmittit feu. et e plena inuestitura facta
verbo et traditioe q cotinet plenu ius vasallagii. Bal.
in hoc probe. feudali in vii. col. et sic videt q ifeudare n
sit nudu pactu qm traditionis expectat effectum de pac.
l. diuisionis placitum. et sicut vestit pactum rei traditioe
sic vestit feudum. ergo q non pot tradere corporalem
possessionez non pot feudu concedere qz no intelligit dñs et
i feudo antiquo natura eius promptior est ad transmitten-
duz qz i feudo nouo. ar. ff. d. leg. iii. l. pater. §. quideci. Et
ad inuestitio. quia noua no vt inesti. p. qua vetus inuesti-
tura cōseruat vt i. c. i. p. quos fiat inest. et ar. ff. de pac. l. si
vnus. §. penes ver. q. in sp. et ar. extra d. feu. i. c. ii. nisi no-
ua inuestitura esset noue forme et nature. ar. no. in. c. hi q
de preb. libro sexto. et adde alias differetias. ff. d. verb.
ob. l. si mibi. et titio per Bar. ista sunt verba Bal. in. d.
l. ij. in. ij. col. ff. de reru diu. Et not. q si pater de feudo
suo fecit inuestiri filios in vita sua q istud feudu no dicit
pprie nouu sed antiquu. vt. j. de vas. decrepi. etatis. c. q
dam q est notabile tñ dixit Pau. d. ca. q reuerso feudo
ad dñm per priuatione vasalli vel alio mo et postea vasal-
lus reinuestiretur h3 primitus eet feudu antiquu nūc erit
nouum. ita Pau. cōsi. cluij. qd inci. in rpi. et. q istud feu-
dum. facit q notat Bal. in. d. l. i. in. xv. q. ff. de rez diu.
Item feudu q alias erat antiquu mutato dño efficit no-
uu vel mutatis pactis inuestiture. secus si no renouatur
pacta. c. i. d. vas. decre. etatis. Et ideo si vasallus habes
feudu antiquu ab vno dño illud recognoscit ab alio qm
e successor nec vniversalis nec singularis prioris dñi erit
nouu feudu. Ita cōsultuit Old. in. d. cōsi. clxviii. q inci-
pit factu tale quida nobilis. tñ cōstito de aliqua inuestitu-
ra antiqua feudi in dubio sequentes inuestiture presumu-
tur facte vt de feudo antiquo nisi expresse dicatur q fue-
rit renunciatu prime inuestiture vt de nouo inuestiatur. c.
i. de duo fra. de nouo bene. inue. et facit nam sequens di-
spositio censet in dubio facta sm natura pcedentis facte
sup codē. l. si stipulatus. ff. de vsu. l. i. §. bellissime. ff. vt le-
ga. noie ca. Si vero non cōstat de veteri inuestitura et es-
set cōtentio an feudu esset antiquu tunc agenti incumbet
probatio. c. i. §. si. de gra. suc. in feu. ita Pau. de ca.
in cōsi. clij. q incipit in rpi. noie amen. circa pñtem cas. et
dicit mediolanēsis nr clarissimus iuris vtriusqz monar-
cha dñs Signozolus de hōdcis i cōsi. r. q. icip. i. q. ver-
tente inter vgetu. q feudu sit antiquu qualitas h3 extrin-
seca. id a iure no psumitur h3 est probanda. et i h3 possessio
multu opatur qz transfert onus pbandi in aduersariuz
puta vasallus e in possessione feu. q. d. antiquu psumet
pro eo et cō. ita Ja. d. bel. l. c. i. de gra. suc. i feu. h3 i. c. i. d.
cōtē. iter me et do. l. c. i. §. cū at. j. de cōtro. inue. Bal. q
rit hic. eps inestituit titiu de castro ecclesie et inuestitura
dixit feudu esse antiquu. qritur an ex illis verbis probet
feudum ee antiquu. et sic an valeat infendatio. et cōcludit
Bal. q non qz vident talia verba prolata in infradem
legis. l. q testamētū. ff. de proba. l. cū qz decedēs. §. ticia

ff. de leg. iij. nā verba nūciatua nō probāt iter eos q nō
pūt disponere. l. si forte. ff. de castrē. pecu. et no. i. l. scien-
dum. ff. de verbo. ob. nisi verba nūciatua essent in iūro
antiquo. qz tūc antiq̄tate presumunt oīa solēnia no. in. l.
emācipatis. per Ly. et Bal. C. de fide instrū. Inno. i. c.
venies et in. c. quid per nonale. de ver. sig. no. in. c. si pa-
pa. de pñi. lib. vj. Pau. de ca. in hanc partē consuluit
cōsi. cluij. incipit in rpi. et. q istud feudū. et p Joā. an. i. c.
Albicus. de testi. et Ant. de but. in. c. qm d falsam d pro-
ba. no. in. l. cū quis. C. de iure deli. in. c. si. de succē. ab i-
testa. Et ita t3 de pñi qōne Oldra. in cōsi. clxxviii. inci-
factū tale est quida nobilis. et facit que no. Bald. in. c. i.
infra de alie. feu. pater in. c. i. de gra. succē. in feu. Bal.
et Alua. in. c. i. de vas. decre. etatis. i. c. i. d. succē. f. u. qd
aut si eps cū caplo et instrumēto asseuerēt feudū antiquū
Concludit Bal. q oīa psumunt vera allegat glo. in au-
tē. hoc ius porrectū. C. de sac. san. ec. quam glo. sequitur
ibi Ly. d. Mar. in dña e sūa per ter. rotundum. in. l. in
bemus in prin. ibi nec si oēs cū epō. C. de sac. san. ec. per
c. i. de re. ec. nō alie. in. vj. nec ob. d. glo. in autē. hoc ius.
qz loquitur in mutuo nō aut in alienatiōe rerum immobili-
um ecclesie. et ita tenet Bar. i. d. autē. hoc ius. et facit q
no. glo. i. Bernar. in. c. qz busdam. de fideiuz. In regi-
bus et alijs qui pūt sine solēnitate dare feuda crederē q
si dicatur inuestitura noua iure antiqui feudi datur vel
affirmat sine enūciatur antiquū feudū. assumeret quali-
tatem antiqui feudi. l. quicunqz desertū. C. d. oī agro de-
ser. li. r. Ja. ardiso. in sūma de feu. in ti. nouū non pater-
nuz. Bal. in. c. i. infra an agna. vel filius. Bal. in. c. i. de
aliena. feu. p. Alu. in. c. i. de vas. decre. etatis. i. c. i. d. gra-
di. succē. in feu. And. in. c. i. in fi. de cōtro. feu. apud pa-
res ter. C. Alia et septima e diuisio qm aliud e feudū pa-
ternum de quo supra proxime dixi aliud est maternū vi-
delicet q p fuit acquisituz per feminā vt infra de benefi-
femi. in. c. i. Large dicitur quodēqz feudū quod a qua-
cūqz femina ex superioribus fuit acquisitū qz fuit cogna-
tūdis cōis h3 Bal. vt. in. d. c. j. de quo dic vt ibi. C. Octa-
ua est diuisio qm aliud est feudum masculinū qd regula-
riter transit ad masculos tantū et non ad feminas vt in-
fra ti. j. in. §. hic autē. et de succē. feu. §. filia. Aliud est fe-
mininum qz per pactū trāsit ad feminas vt in. d. §. filia.
quo casu tunc demū succedit femina si non extat mascu-
lus. vt infra de eo qui sibi et here. suis. c. i. fallit etiaz vbi
transit ad filiam eo qz redemit vt infra de natu. suc. feu.
in prin. Bal. in. l. qui se patris. C. vnde liberi. vt infra
an maritus succe. vr. c. i. C. Nona e diuisio quoniā feu-
dū aliud est indiuisibile. et regulariter oīa feuda sunt di-
uisibilia. Inno. in. c. prudentiā in prin. de offi. deleg. et
ad ppositum per Bar. et Bald. in. l. inter tutores. ff. de
admini. tu. Bal. in. l. si. ff. de re. diu. Ange. in. l. est rece-
ptum. ff. de iuris. om. iudi. Sed fallit in marchionatu du-
cato et comitatu et in ceteris feudis similibus dignitatem
habētibus. vt infra si de feu. sue. cōtro. in. c. oēs et de pro-
bi. feu. alie. per Federi. in. §. preterea ducatus. et dicatis
vt ibi dixi. C. Decima est diuisio quoniā aliud est feudū
reale sine perpetuum aliud personale aliud personalissi-
mū Reale namqz seu perpetuu feudū est illud quod trā-
sit ad heredem quādo vnusquisqz sibi suisqz heredibus
prosperit vt infra de duo. fra. a capi. inuesti. c. i. et in qui.
cau. feu. amit. §. si. personale feudum est quādo feudum
ad vitam alicuius concedit vt infra qui. mo. feu. consti.
potest. c. i. et de consue. rec. feu. c. i. vt sicut est feudū ha-
bitatiōis qz finitur morte capientis nisi aliud spāliter cau-
tum sit vt probat in. c. feuda habitatiōnū de feu. et bene.
in. c. extraordinarijs capi. Et dicit feudum habitatiōnū
quādo in proprios vsus habitatio pceditur. vnde infert
hic Bald. in quinta diu. nunquid ille cui habitatio est
concessa in feudum possit ipsam alteri locare. et primo vi-
detur q non nam feudum habitatiōis est feudum con-
ditionale quod deserta habitatiōe amittitur. Et dicit

hic Bal. quasi stet p ipz vasallū. quominus conditionez
in feudo appositam impleat. id p dicit feudum. l. si titius. l.
ticio centum. §. si. l. cum pupillus. ff. de condi. z demon.
pretereā id qd conceditur in ppios vsus est personale. l.
vnica. §. ne aut. C. de cadu. tol. ergo zc. Item habitare
est facti psonalis q non pōt impleri per alium. l. scitum
§. si. ff. de sta. lib. facit q habentur in. l. inter artifices. ff.
de solu. z. l. nemo p Barto. ff. de duo. reis stipu. Bald.
in. l. i. C. de here. insti. Item persona vī electa ergo ab
ea non ē recedendū. l. si ita fuerit. ff. de manumif. testa.
In dñū facit. l. arboribus. §. vsufructuarius. ibi naz qui
locat vti. z. l. nō vti. ff. d vsuf. l. habitatio. C. d vsuf. l. ha-
bitatōes. ff. de vsu. le. z ibi Bar. z ter. i. c. i. §. rei at. j. de
iue. de rebus alic. fac. vbi vasallus bz ptatem rei inuesti-
te tanquā dñs quo ad vendicandum vel defendēdū vel
seruitutem imponendū. z habitatio dicit fructus. l. si is
g. §. i. vbi Bar. post gl. ff. de pig. z facit. l. cū scimus. C.
de agri. z cēsi. li. xi. l. illa. C. si p viz vel alio mō. nō. n. dñ
habitatioez deferere q relinqt iquilinū. z facit ter. in. l. cū
antiquitas. C. d vsuf. vbi ille cui lega. ē habitatio pōt eā
alteri locare z ibi Bart. isti. de vsu z habita. §. si si cui. z
facit. c. i. §. donare. j. qualiter. oliz feu. alic. po. vbi vasal-
lus pōt alij locare feu. z facit qz nō refert a quo fiat sz cu-
ius noie fiat. ff. de verb. ob. l. cū suus. tñ Bal. h. distigūē
do soluit dñtate aut habitado proprie p ipm vasallū p-
sonaliter versat cōmodū dñi puta qz pcedit habitatio ca-
stelli fortis z custodia digno veterano militi fido z calli-
do. z tūc nō possit alteri locare. z procedit prima opi. aut
cōcessus est feudū habitatiōnū simplr. z tūc pōt locare z
procedit scda opi. Subijcit quoqz hic Bal. q qñ conce-
dit ius habitadi cūz ppietate q talis habitatio ē realis
l. domus. §. si. ff. d vsuf. Debinc querit Bal. hic i. vj. dñ
uisione qd si dñs in cōcessione dicat cōcedo tibi talē do-
nū vel fundū ad vtēdū vel fruēdū nunqd istud feudum
erit psonale. z p arguit q nō qz feudū i dubio nō est pso-
nale. c. i. §. si. infra in qui. cās feu. amit. In dñū facit ter.
in. l. habitatio. §. si sic. ff. de vsu. z ha. Et ita concludit fa-
ciēs regulaz q vbiqz facta ē cōcessio in vsus ppios
alicuius in feudū finit morte z sic dñ feudū psonale. Et
tō si cōcedat feudū pro alimētis alicui illud feudū morte
finit p no. in. l. cū. bi. §. si vni. ff. de trāfac. Sz salua reue-
rentia Bal. forte prima opi. est melior p ter. pro ea alle-
gati z deducit. nā verba debēt itelligi fm naturā dispo-
sitionis i qua proferunt. l. si vno i pri. ff. loca. c. i. §. si. vbi
bonus ter. infra qd sit inuesti. z facit q vidistis supra in ter-
tia z quarta diuisione feudoz. Sz de natura feudi ē q trā-
seat ad heredes. vt pz ex diffinitione pmissa vt videbi-
mus in. c. i. §. cū vero. infra ti. i. §. ista verba ad vtēdū z
fruēdū sunt prolata in cōcessione feudali. ergo itelligū-
tur fm naturā feudale vt trāseat ad heredes. Nō ob. l.
si habitatio. §. si sic. qz ibi legat habitatio z natura talis
legati nō est vt transeat ad heredes. Feudū vero psona-
lissimū q soldata appellat z istud ex natura parte trāsit
ad heredem vt infra quis dicat dur. marc. vel comes. in
§. soldata. nā neqz ad dātis neqz recipiētis heredes trā-
sit. Feudum. n. regulariter trāsit ad oēs heredes qui te-
nēt eundem gradū vt infra. ti. i. §. z qz. de suc. feu. in pn.
sed fallit in his qui viuunt iure frāchoz qz tunc trāsit ad
primogenitū. fm Jaco. de bel. facit q dicit Bal. in. l. cū
antiquioribus. C. de iure deli. C. Undecima est diuisione
qm feudū aliud sit cum iuramēto z sic cū fidelitate z hoc
regulariter: aliud absqz iuramēto v3 si p pactū remit-
tat vt. j. p quos fiat iuef. i. c. nulla z. j. de ca. cora. in prin.
C. Duodecima diuisione qm aliqd est feudū rectum z pu-
rum. aliud ē feudum nō rectum sz conditionatū non q sit
sub cōditione sed sub quadaz qualificatione nā regulari-
ter quidē feudū simplex z rectum est purū qz interdū qua-
lificat eius cōditio vt qz dat ad certū seruitium vel con-
ditionem certā vt infra quid sit inuesti. in. §. penul. Et id
appellat cōditionatū vt no. glo. in. c. si. infra de. capi. qui

cū. vendi. vbi videas. facit. c. i. in fi. in qui. cau. feu. amit.
Et id cūz feudum cur foris videat datum ppter seruitiū
currēdi videt q nō valeret cōcessio facta claudo qz in
utilis esset talis cōcessio feudi facta claudo. l. fidei cōmis-
sa. §. si seruo. ff. de leg. iij. Tamen Bal. hic t3 dñū qz
erit utilis z cōcedenti z claudo qz locare poterit feudū
alteri qui seruiet dño. vt i. c. i. §. donare infra qualiter oliz
feu. alic. pot. cū. §. se. Et dicit And. z sequit Bal. q istis
casibus qñ feudum dat ad certū seruitium sapit naturā
dctus nominati cū ad certum qd detur sicut alij nomina-
ti dctus q pōt morderi per tradita in. l. pctens. C. de pa-
ctis. in. l. iuriscētuz. in. §. quiniimo. ff. de pactis. Et in cō-
trariū facit. que dicit. s. heri i quarta diuisione feudoz dñ
locutus suz de feu. nō hñte ppiā feudi naturā. pōt ēt tra-
di alia diuisione iter feudū rectū z nō rectū alio respectu.
Quoniā feudum pōt dici rectū qñ qs adipiscitur posses-
sionem feudi pcedēte licentia dñi pñte curia qz tale feu-
dū ē perinde ac si eēt facta inuestitura. z ē trāsmiffibile.
vt. j. de consue. rec. feu. in. c. i. i prin. Sz si dicta licentia
eēt data absqz curia tūc tale feudū non cēferetur rectū
sz abusuū. z non eēt trāsmiffibile. vt. j. q. mo. feu. consti.
pōt. c. i. Ista doctrinā tradit Bal. i. d. c. i. j. de cōsu. re-
cti. feu. Itē z alio respectu pōt dici rectū feudū illud feu-
dū q ē ppetuū z non pōt reuocari. vt infra de contro. in
uesti. in. §. itez si vasallus. Illud vero q pōt reuocari ap-
pellat non rectū. Et de hoc loquitur titulus de feudis
guardie. At quia datur ratione alicuius officij vel meri-
ti. vt dicit. infra de controuer. inter. vasallum z episcopū
c. i. Bald. in. l. q se pñs. C. vnde liberi. C. Tertiadecia
diuisione qz aliqd feudū appellat legiū aliud non legiū.
nam feudū legiū est vbi iurat fidelitas dñi oēm hoiem qd
feudū pzie non cōcedit nec recipit nisi ab eo qui non re-
cognoscit supiorem. reglī oia feuda magnaz dignitatz
dicant legia Bal. in. l. i. §. in prio. C. de cadu. tol. sz feu-
dum nō legiū qñ in concessioe z fidelitate excipit pnoz
dñs cui iā ē ligatus vt. j. hic finit lex in fi. z. j. de probi.
feu. alic. p Lotba. c. ij. nā dñ hō legius quasi ligatus dño
suo soli: vel dñ legius quasi legalitatē continēs. de quo p-
ter. z glo. in cle. pastoralis de re iudi. z in Spec. de feu.
§. qñ. h. z no. vbi plene videas z in. c. i. in capi. extraoz.
Et qbus infert Jo. an. in glo. dicte cle. q quis nō pōt eē
legius duoz sz bene pōt esse legius vnus z vasallus alte-
rius. pōt ēt quis eē vasal. duoz. d. c. ij. sed tñ in vasallati-
co vel fidelitate semp intelligit excepta psona impatoris
vt. j. de probi. feu. ali. p Fede. in fi. Sz dñ pdicta vī im-
possibile sit dare feudū legiū nisi in sūmo pontifice qz sz
vasallus iuret fidelitatez iperatori nullius alteri? fide-
litate reseruata tñ in tali iuramēto subitelligit cū excepta
auctoritate sūmi pōtificis q ē maior impatore. c. venien-
tes. extra de iureiur. c. ad aplice de re iudi. in. vj. cle. vni-
ca de iureiur. l. si. in prin. ff. ad munici. Et Bal. facit re-
gulā magistrā i. l. si. ff. q satis. cog. tñ vī. d. Mar. dicēdū
q feudū legiū dñ esse i psona impatoris vel regis. c. i.
in fi. j. de probi. feu. alic. per Fede. z no. in cle. pastora-
lis allegata. Nec ob. ar. supradictum qz respondeo feu-
dum legiū in quo iurat nullius alterius fidelitate refer-
uata recipit limitationez excepta auctoritate sūmi ponti-
ficis vel impatoris vt probatur in. d. c. i. in fi. de probi.
feu. alic. p Fede. z vt itelligamus bene virtutē feudi vel
homagij legij dicendum est q tanta ē virtus feudi legij
q oia bona eēt non feudalalia hois legij dicantur eē i iurif-
dictione dñi ita q dñs hēat iurisdictionem in oibus bonis
feudalibus z non feudalibus. sz in alio feudo non habet
iurisdictionem nisi in bonis feudalibus non in alijs bōis
c. ceteruz de iudi. Nō diuersitatis quia homo legius ob-
ligat principaliter personam z in consequentia oia bona
ar. l. si potest in prin. ff. de adop. Homo aut non legius
nō obligat nisi quo ad bona feudalalia fm Spe. in ti. d. feu-
dis. §. qñ versi. xvij. Et no. vnum singulare qz in feudo
legio non habet locū pnia. Bal. i. d. c. ceterū qd limitat

c. l. de vas. q. contra p. sti. lotha. Et no. q. hō q. fecit homagi-
um non est seruus quemadmodū ascripticius glebe. glo.
insti. de iure personarū in glo. magna. Decimaquarta est
diuisio quoniā feudū aliud est in curte domini aliud ē ex-
tra curte vt pbatur. i. in ti. qui. mo. feu. amit. §. fi. 7 ibi nō.
7 de hoc. i. de capi. qui curiam vendi. in. c. i. in prin. vbi vi-
deas. Quintodecimo insuper habemus differentiā inter
feudū 7 allodium. qm̄ feudum recognoscitur a domino.
allodium vero a nemine recognoscitur 7 pprie dicitur al-
lodium res hereditaria que propria est 7 libera vt pbatur
in. c. ij. i. si de feu. fue. contro. 7 infra de pace iura. fir. tenē.
in. fi. Et de hoc allodio nō. gl. in. l. ac si quis. §. sed interdū
ff. de relig. 7 in. l. pe. de i. genuis 7 manumil. 7 ibi p. Bal.
Et ideo dixit Bal. in rubrica. ff. de rerum diu. q. allodia
possunt absolute consecrari in ecclesia vel simili modo feu-
da nō sine licētia domini. Et dicit Baldus in. l. i. in. vi.
q. ff. d. rerū diuisio. q. pōt esse q. p. cipale p. ta domus vel
castellū erit feudū accessoriū. p. ta ortus erit allodiu. Et
in simili dicit Oldra. c. xxi. q. incipit ad primā questionē
qua queritur q. cōcesso castello in feudū nō tñ videtur con-
cessus territoriū. Et ita recognito castello in feudū non vi-
detur recognosci territoriū. De hoc late. De. d. anch. i. re-
petitione regule accessoriū de reg. iur. in. vi. in. xv. carta.
Contra videtur velle Bal. in. c. i. in prin. i. de contro. in
uesti. 7 in. c. i. de capi. qui cu. vendi. vbi tangā 7 in dubio
vbi non apparet an bona sint allodialia an vero feudalia
presumuntur potius allodialia 7 sic libera. Bal. in. c. i. d.
vas. qui contra cōsti. lotha. in. c. ij. si de feu. fue. contro. in
c. significauit. de rescrip. Bo. an. in. c. nimis. de iurciur.
Baldus in. c. i. in. xij. col. 7 in. c. ceterū. in. fi. col. de iudi. i.
c. que in ecclesiarum. de consti. in. l. quotiens. C. de suis 7
legiti. Pau. de castro p. sti. cli. incipit In xpi nomine amē.
incā quā magnificus. Tamen si de re aliqua longo tem-
pore prestitum est seruiciū presumitur in feudata nisi ap-
pareat q. p. tereu alicuius cause sit prestitum per ea que
habentur per Bar. in. l. cum de in rem verso. ff. de vsuris
in. l. si certis ānis. 7 ibi cōiter legiste. C. de pac. 7 facit tex.
in. c. i. §. si vero vasallus. i. quid sit inuesti. 7 ibi dicā. Itē
nisi ille qui seruicia prestatit pro re non fuisset in tenuta rei
sed alius. nam tunc non presumitur contra tertium feu-
datio. l. pomponius. ff. quibus modis vsufruc. amit. ha-
betur in. c. cum venisset de restitut. spoli. in. c. cum Ber-
toldus de re iudica. Itē nisi modico tpe prestatisset serui-
cia per no. in. d. l. si certis. 7 in. d. l. cū de in re verso. Item
nisi predictā prestationē cā inualida precessisset. nā tunc se-
quentes prestationes videntur facte ex precedētī cā. Dec
Bal. in. l. i. in. ij. 7. iij. col. ff. de rerum diu. Nā ex precedē-
ti cā posterior declaratur euentus. l. i. C. quādo 7 quibus
quarta pars deb. glo. in. l. quodā ibi Ange. ff. de rei vendi.
no. in. l. ij. C. d. acqui. pos. facit que videbimus post Bal.
in. c. fi. i. de feu. dato in vicē legis cōsso Bar. in. d. l. cū d.
in rem verso. in. l. solent. ff. de offi. proconsul. 7 lega. 7 que
no. p. Spec. in. ti. de locato. §. nunc aliqua. n. c. l. ij. Bal. i.
c. fi. de dila. Li. in. l. cōperit 7 Ange. in. l. oēs. 7 in. l. cum
notissimi. C. de prescrip. xxx. vel. xl. āno. Albricus in. l. ij.
ibi vñ ē facit. C. de iure emphi. 7 in. d. l. si certis ānis. fa-
cit tex. in. l. fi. C. de fun. patri. lib. xi. vult Pau. de castro
de emphiteosi loquens in consilio. l. xi. q. incipit In xpi rē.
videtur i. prin. ij. col. p. Bal. in. c. si quis p. xxx. i. si d. feu.
fue. cōtro. Bal. in. l. i. xxx. q. ff. d. rerū diu. Sextodecimo
scias q. habemus feudū guardie 7 castaldie 7 p. mercede
alicuius rei q. imediate elapso āno pōt auferri si simplici-
ter fuerit datū. secus si ad certū tēpus q. tunc illud tps dō
expectari. vt. infra de sen. guardie in. c. i. 7 de cōren. iter-
do. 7 vas. c. i. in. fi. 7 vbi feudū datur ad tēpus nec exprimi-
tur certū tēpus intelligitur vsq. ad. x. ānos. Bal. in. c. ex
litteris in. vi. col. de cōsti. Quando āt intelligatur esse feu-
do guardie 7 castaldie. dic vt plene declarauit in. d. c. i. de
feudo guardie. Decimoseptimo habemus feudū camere
7 canue vsq. quis recipiat tñ annuatim de camera vel ca-

neua cōis. vt. i. de feud. cog. c. ij. 7 in isto feudo nō dō solui
nisi qm̄ camera vel canue hō vnde solui possit. alias dō ex-
pectari dōec sit soluēdo. vt. i. de notis feu. in prin. 7 istud
tale feudū transit ad heredē 7 est proprie feudum 7 datur
pp aliquod seruiciū factum dño. Sed habemus et sol-
datā que est quedā prestatio annua 7 gratuita q. a neutra
parte transit ad heredē vt quia datur forte prouisio alicui
nobili ad paupertatē redacto 7 nō censetur feudū vt pba-
tur. i. quis dicatur dux mar. vel co. in. fi. 7 in. c. possessioes
xvi. q. i. in. simi. Decimoctauo habemus feudū quod appel-
latur feudum aduocacie. vt q. aliquis est aduocatus fisci
7 illi aduocacie est annexū feudū. c. ij. de re. ecclē. nō alie.
li. vi. c. veniens d. iurciurā. Similiter dicas in procuratia
vel iudicatura vel notaria vel alio officio cui sit annexum
feudū certū vt probatur. i. de pace tenē. in. §. quicumq. vel
feudū quod appellatur scutipheroz quod est deputatus
pro illo officio de quo feudo fit mentio in capi. extraordi-
narijs in. §. i. dixi. infra de feu. guar. c. i. Decimono scias
q. beneficiū in specie sumptū idē est quod feudū infra in
qui. cau. feu. amit. §. in primis. nā h. iura interdū appel-
lant beneficiū. i. de bene. femi. in. c. i. 7 in rubrica. 7 de. l.
coza. c. ij. 7 de vas. qui contra p. sti. lotha. c. i. 7 in pluribus
alijs locis. 7 p. Ja. ardiso. in summa i. prima carta sub ru-
bricella. vnde dicatur beneficiū. Ex his dixit Roffre. i. li-
bel. in tractu de offic. iudi. quo subuenitur censito sub ru-
bricel. de vasal. Quod archiep̄i 7 p̄lati p. eoz benefi. pos-
sint dici vasalli domini pape. habent enī in feudum suos
ep̄atus archiep̄arū abbatias 7 similia a dño papa 7 iurāt
ei fidelitatem vt in. c. ego enim ep̄s. extra de iurciu. Inter-
dum capitur beneficiū pro officio. vt. i. de pa. tenē. in. §.
quicumq. Subsequenter scias q. habemus etiā quoddā
beneficiū quod appellatur manuale siue victuale vt sunt
distributiones quedā quotidiane que dantur p̄sentibus
7 residentijs. de qbus hf in. c. i. de de. nō res. li. vi. In
super qm̄ aliud est feudum corporale quod consistit in re-
bus immobilibus. aliud incorporale quod consistit in iuri-
bus decimalibus vel alijs iurisdictionibus vt ait Bal. i. d.
consue. recti feu. in. §. i. in. fi. 7 probatur in. c. ij. d. feu. cog.
Restat videre post Bal. 7 d. Mar. que actio oriatur ex cō-
tractu feudali. n̄deo distinguēdo aut enim est sola p̄mis-
sio de inuestiēdo in feudo vallata stipulatione. 7 oriatur
actio ex stipulatio. l. si quis certū. ff. si cer. pe. insti. d. n. ob.
in prin. Salice. in. l. sicut. C. d. actio. 7 obli. in. l. ex placito.
C. de rerū p̄muta. q. vbiq. in stipulatione deducitur
factū puta de inuestiēdo incertū dicitur inesse stipulatioi.
l. vbi āt nō apparet. §. q. id qd in faciēdo. ff. de ver. ob. cuz
si. d. l. si quis certū. Si āt p̄missio de inuestiēdo nō esset
vallata stipulatioe sed simplex pactū ageretur cōditioe ex
l. si quis ar. §. pe. C. de dona. 7 no. in. l. legitima. ff. de pa-
ctis. h. verus de iure ciuili. de iure āt canonico ex nudo pa-
cto oriatur actio sine officii iudicis. c. i. extra de pac. 7 no.
in. c. nouit. extra de iudicis. 7 plene scribitur in. l. iuriscē-
tium. §. quinimo per Imol. ff. de pac. Aliquando nō est
sola p̄missio de inuestiēdo sed priuceps vel alius cōce-
dit tibi in feudū castrū 7 oriatur cōditio ex moribus scdm
And. i. l. hic. Ang. in. l. vnica. ff. de cōdi. ex lege. l. Bald.
fuerit in noua opi. in dicta. l. vnica. 7 si esset interposita sti-
pulatio super contractu feudali agitur conditione ex mo-
ribus vt p. Bar. in. l. singularia. ff. si cer. peta. videbimus
in. c. si facta. i. si de feu. fue. contro. Si autem conce-
dens in feudum indixisset in possessionem vasalluz daretur vti-
lis rei vendicatio contra oēm detinentē feudū suū. vt no.
in rubrica. ff. de rei vendi. Dicit tñ Bal. in. c. i. quid pre-
ce. dō an inuesti. an fideli. quod pro feudo nūquā nascitur
actio contraria sed huic inde est directa q. actio cōtraria
non datur nisi in casibus a iure expressis p. glo. in. l. oio. ff.
de ipensis in rebus dotali. satis. Quero quare appellat
vasallus 7 quid sit. vnde dicatur 7 quot nomia habet. Et
respondeo q. vasallus id ē est quod obligatus. 7 dicitur
a vas vadis qd interpretatur obsec. inde vadimoniu vadi

monij. Et obligatus vasallus ad plura domio suo. vt. i. de for. fideli. in. c. i. vnde vasallus id est quod fidelis. i. ille qui obligatus est fidelitate. vt. i. an. remo. deb. test. qui pa. ce. desie. c. i. et appellatur et fidelis vt. i. in. ri. i. in. §. antiquissimi. mo. c. i. §. itez si fidelis. et i. §. rursus. i. qui. mo. feu. amit. Et est quod fidelitate iurat vt. i. q. luter iurare deb. val. fide. Quinimo si remittetur et iuramentum deberet nihilominus esse fidelis vt. i. que fuit prima causa bene. ami. §. i. et de capti. cora. in prin. Joan. an. in addi. ad Spe. i. ti. de feudis in rubrica. Hosti. i. summa de feudis. §. quid si fidelitas. Bal. in. l. si plures. C. de condi. insert. habetur in. c. ij. i. p. quos fiat inuesti. Interdum appellatur homo alienus vt ait Bar. i. l. si queramus. ff. de testa. Interdum appellatur clientulus vt. i. de sen. alie. in prin. §. et si clientulus. Clientulus. n. id est quod seruitor. nam vasallus est obligatus ad seruientiam domino. vt. i. in quibus cau. feu. amit. in fi. et hoc verbo clientulus sumunt quidam argu. q. vasallus sit de iure romano et ante ista iura feudalia cum de hoc noie antea esset cautum de iure com. vt. l. re non noua. in fi. C. de iudi. S. c. ois opti. e. in prium vt dixi. i. de cor. inter doc. et val. de inuesti. in prin. Interdum appellatur feudatarius iuxta vulgari. i. obligatus ad fidelitatem per iuramentum inuestiture vt. i. per quos fiat inuesti. in fi. et de no. fide for. c. i. in prin. Interdum appellatur miles. vt. i. de feu. sine culpa non amit. in. c. i. et ibi non. Interdum appellatur valualor quasi dignus stare ad valuas domini. vt dixi. i. quis dicatur dux mar. vel co. i. prin. Interdum vasalli appellatur pares vt. i. si de inuesti. i. ter do. et val. lis oria. in. c. i. Insuper sciendum q. ex generali consuetudine trahitur et additur et alia noia ad hanc materiam. Nam habemus homagium quoniam aliquis promittit se esse hominem alicuius domini et stare et habitare vbi voluerit dominus et ea seruicia exhibere. put dominus voluerit et super hoc facit sibi homagium. i. permissionem vt sit homo suus de quo in cle. pastoralis de re iudi. Nam censetur per homagium obligatus qui fidelitatem et obedientiam prestat. vt in. c. graue. ex d. excef. prel. Aliqui autem appellant istam obligationem hominum vt in. c. ex diligenti de simonia. Aliqui appellant vasallagium prout ibi dicit Hosti. Homagium frequenter accipitur per fidelitatem et contra et pro vasallagio. nam ista vocabula magis moribus ciuitatum et veterum intelliguntur emanasse quam a iur. scripto vt t. Spec. in. ti. de feudis. §. ij. et ij. querit. quoniam nam quotidie noua nomina edere deproperat. vt. l. ij. §. si quia C. de vete. iure enuc. et vide gl. in. ti. sup rubrica. C. de agri. et censu. que ponit diuersa nomina colonorum. nam quidam sunt ascripticij. quidam sunt censuri. quidam perpetui. quidam aditionales. quidam inquilini. quidam originarij. quidam simplices. quidam rusticani. quidam liberi. que oia declarata vt ibi colligitur. et per gl. in. d. cle. pastoralis. vbi predicta declaratur. et per Bart. ff. de usufru. l. si apes. §. si. et in Spe. de feu. §. si. ad fi. S. circa homagia quod vtilis est materia. per quero quid sit homagium. et dicendum est potius designando quam diffiniendo quod ois diffinitio in iure periculosa. l. ois diffinitio. ff. de reg. iu. Sic quod homagium est fidelitas hominis pro temporalibus domino facta. Dicitur fidelitas quod in ipsa homagii prestatione iuratur domino de obseruanda fide. d. c. ex diligenti. de sumo. c. cum clerici. de ver. sig. c. graue de excef. prel. c. dilecti de maio. et obe. Et quid sit fidelitas in. c. i. in fi. per quos fiat inuesti. in. c. ego. n. de iure iura. Et bal. in. c. que in ecclesiarij in. viij. col. de constitu. dicit quod fidelitas est quedam subiectio propter naturam in capite libero. ideo in eodem. c. in. vij. col. firmavit quod hec homagia sunt odiosa et forma iuramenti ponit. Spe. in. ti. de feudis §. quoniam in pe. et fi. col. facit. c. i. et ibi notat doc. i. qualiter vasallus iura. debeat in tertia parte. Dicitur per temporalibus quod pro spiritualibus non sit homagium. c. fi. de reg. iur. Dicitur domino facta quod homagium prestatum tantquam superiori. c. grandi. de sup. negli. prel. lib. vi. c. i. i. per for. fideli. vel quod per homagium solum obligatur homo ipsi in mediatore domino cui facit fidelitatem non domino domini. id est homo hominis mei non est homo meus. Ita Spe. in. d. §. quoniam ver. xiiij. que. vbi dicit quod licet rex francie habeat potestatem in ois de regno. non tamen baronis sui

homo est homo suus. Voluit ludo. post Bal. in. l. i. C. vnde legitur. facit quod dicitur de imperatore in. l. bene a zenone. C. de quadrien. prescrip. iuncta. l. de precatio. ff. ad. l. rodianus d. iactu facit. l. nam et socius. ff. per socio. facit. c. legitur. et ibi gl. insert ad hoc. lxxi. di. l. modestinus. ff. de v. sig. Bar. in. l. si quis a liberis. §. si quis a liberis. ff. de lib. agno. vbi d. vasallo et facit quod no. Bal. in. l. i. in. iij. col. C. coia d. lega. vbi dixit quod cum vasallus vasalli mei non sit meus vasallus non cogitur mihi iurare fidelitatem. Secundo quod vnde homagium traxerit originem. et breuiter dico quod potius ex generali consuetudine usurpatum est quod ex iure scripto introductum vt vult Spec. in. d. §. quoniam. et ij. quare. Card. in. cle. pastoralis ver. rursus de re iudi. b. in. c. recolentes de statu mona. et in. d. c. ex diligenti. Et dicit Bal. in. c. que in ecclesiarij. de consti. in. vij. col. est contractus nominatus noia tione specifica consuetudinis. ita sentit Spe. de feudis. i. §. quoniam ver. xxvij. Tertio queritur quod duplex dicatur homagium. et dicitur quod duplex. i. ligium et non ligium. ligium dicitur quod sit imperatori vel regi supremo nullius fidelitate excepta. vt vult gl. in. d. cle. pastoralis. in verbo homo ligium. Spec. in. d. §. quoniam. ver. et non. non ligium in quo superioris fidelitas excipitur. ideo pluribus prestari potest. d. c. grandi. et vult Bal. in addi. ad Spe. i. d. §. quoniam. et no. Sed videmus quod dominus potest prohibere ne homo ligius suus fiat hominibus alterius. sed quominus fiat homo non ligius alterius non potest prohibere quod sit fidelitate ipsius domini salua nisi subesset causa prohibitionis. puta quod vellet se facere hominem non ligium inimico domini. nam tunc dominus potest prohibere Specu. in. d. §. quoniam. et xi. que. et id dicit idem Bal. in dicta addi. in pe. col. quod homo ligius est vere subditus domino homo non ligius est duntaxat subditus secundum quid. i. ratione duntaxat rei quam obtinet in feudum. voluit idem Spec. in. d. §. quoniam. ver. xvij. Et est potest dici ligium homagium in quo nullus excipitur quantum ad verba licet fiat inferiori ab imperatore. et tunc tacite videtur exceptus imperator vt vult Spec. in. d. ver. et non. facit. c. imperiali. §. si. i. de phi. feu alie. per fe de. et quod non. glo. in. d. cle. pastoralis. Et dicitur legium a legalitate quod plurimum d. polere homo legius. vel eo dicitur ligium quod non sit alicui homo ligatus ad homagium prestandum vt vult glo. in. d. cle. pastoralis. in verbo homo ligius. Item potest dici alio modo duplex homagium personale quod sit nullare a domino accepta. sed vt ibi de defensore prospiciat et pectorate. et sic solum respectu persone Spe. in. d. §. quoniam. et ij. que. ppe si. alio modo reale quod sit respectu rei a domino homini concessa quod dominus dat alicui mansum vel certas possessiones vt ille per hoc se constituat hominem domini. et per tale homagium dicitur homo de mansuata. ita Spe. in. d. §. quoniam. ver. §. nunquid homo meus poterit acquirere. et de hominibus duplici homagio personali et reali loquitur Bal. in. l. ij. C. de ope. liber. Et reale sapit potius nam feudi. c. ij. de feu. cog. quoniam personale. quarto quod qualiter quis fiat homo meus. siue queratur mihi homagium. et dicitur per stipulationem siue aliud pactum obligatorium vt dicitur in. l. si spontaneus. C. de decurio. li. x. et in. c. grandi. de sup. neg. prel. li. vi. facit. l. cum scimus. C. de agri. et censu. ita laudu. per illa. l. in. d. cle. pastoralis. et rursus. et ibi card. in. ij. q. secundo que. iuramento. d. c. grandi. et l. cum decurio datus. C. de decurio. li. x. ita Spe. in. d. §. quoniam. ver. primo at. Nec requiritur expressio cause in huiusmodi contractu per quem quis sit homo meus. vt vult Spec. in. d. §. quoniam. ver. iij. que. Nam idubio presumit subesse causa homagii. vel eo quod aliquid temporale mihi dedit vel vt me deserviat vel illesum conseruet vt vult Spec. in. d. §. quoniam. ver. v. que. in. fi. illi. et. Et ita saluari potest quod voluit Bal. in. l. ij. C. de ope. liber. d. dixit quod in recognitione personali requiritur causa non reali intelligo causa expressa vel presumpta. l. campanum in argu. ff. de ope. liber. l. generaliter. C. de non nume. pecu. et not. maxime per Bal. l. ij. §. circa. ff. de excep. doli cum ibi no. Tertio queritur professio siue confessio ne in preiudicium eius qui profitetur vel confitetur. l. cum precum. C. de libe. ca. c. oes femine. xxvij. q. ij. l. quidam. ff. de consti. pecu. et ibi in simili Ang. et voluit Bal. in addi.

ad Spe. in ti. de feudis. in fi. col. in. l. ij. C. d. oper. liber.
Spec. in ti. de cōfes. §. iij. ver. quid si confitef sed non in
preiudiciuz tertij. l. fi. ff. de insti. act. z vult Bal. vbi pro
time. Spe. in ti. de iurisd. om. iudi. in. i. col. **Q**uarto
querit per filiam qua quis pronunciat hō meus vt vult
Spe. in dicto. §. qm̄. facit. c. cum super. z. c. suborta de
re iudica. z. c. inter quatuor. z. c. fi. de maio. z. obe. l. quo-
tēs. C. d. decurio. l. i. **Q**uinto querit homagiū p̄scri-
ptione ex quo spacio. xxx. anno. p̄stitit quis seruitia mibi
tanquaz hō meus. l. cū satis. C. de agri. z. cēsi. l. xi. l. cum
q. C. de fundo patrimo. l. iubemus. C. de fun. rei pub. l.
xi. z. debēt duo p̄ctualiter probari t̄pis longinqtas. xxx.
vel. xl. anno. vt i iuribus preal. Et prestatio seruitiorum
tanquā ab hoie meo facta non tanquaz ab amico. l. fi. ff.
quēad. serui. amit. l. i. §. si in rē. z. §. aristo. ff. de aqua quo-
ti. z. est. habet in. c. cū ecclesia sutrina. de cā pos. z. p̄rie.
sentit An. j. ti. i. in p̄ri. Tamen si minori tpe vt a decē an-
nis vel et minori quis mibi p̄stitisset seruitia vt hō meus
catur quasi possessio homagiū in fauorē meū presumptio-
ne q̄ sit hō meus donec ipse probet se libez. l. circa. ff. d.
proba. c. querelaz. de elec. Et hec oia voluit Spe. in. d.
§. qm̄. ver. iij. querit. facit qd̄ not. Ang. in. l. qui in aliena
§. i. ff. de acqui. here. Bal. in. l. i. in. iij. col. C. de fideicō.
Bar. in. l. i. litibus. C. de agri. z. cēsi. Bal. i. l. i. i. ij. col.
ff. de re. diuisi. z. facit qd̄ voluit Bar. in. l. i. §. hoc inter-
dicto. ff. de iti. actiq. p̄ri. Bal. i. l. i. ij. C. de serui. z. aqua.
De. de ancha. in regula sine possessione. de reg. iij. lib.
vj. in. vj. carta faciūt que videbimus. j. in. c. siquis p. xxx.
fi de feu. suc. cōtro. **S**exto cōstituit quis hō meus rō-
ne originis paterne not. in. l. fi. C. de agri. z. cēsi. in. l. cū
scimus. §. illud. C. e. ti. in. l. fi. C. de murilegul. l. xi. in. l.
ne diuitius. C. de agri. z. cēsi. Et facit rō. nam pater cōsti-
tūdo se hoiez meum vt sibi prouideat de defensore qui
euz defendat. ergo. ita videt cōsiderasse z. voluisse prospici-
cere filijs de defensore. ar. l. si pactū. ff. de proba. l. si be-
redi. §. nos aut. z. l. auus. ff. de pac. voluit Spe. in. d. §.
qm̄. ver. v. querit. **S**eptimo querit ratione p̄cti matri-
monij. nam proz hois mei efficitur mea femina qz sequi-
tur sortem viri. l. femine. ff. de senato. l. fi. §. item rescri-
pserunt. ff. ad munici. z. l. mulierem. C. de dignita. l. iij.
cum simi. c. ex parte B. de fo. cōpe. Ltōrariuz tñ deter-
minat. Spe. in. d. §. qm̄. ver. xx. q̄rit. z. ibi Joā. an. alle-
gat Adart. de fano ita tenere per. l. fi. C. d. agri. z. cēsi. l.
ancille. C. cōia. de succes. **O**ctauo querit successione
qz si respectu bonoz fiat homagiuz bona transibunt ad
successorem eius euz onere. l. iij. in ar. C. sine censu z. reli-
quis. ita Specula. in. d. §. qm̄. ver. xvij. circa medium.
Nono cōstituitur quis hō meus aditiōe hereditatis
hois mei et ante habitam possessionē. l. iij. §. fi. ff. ex qui.
cau. in. pos. ea. l. ij. z. iij. de heredi. vel actio. in. autē. ius in
randū. quod p̄statur ab his in principio dum alias sit
habitus ad succedēdum in bona. ita Specu. in. d. ver. iij.
xvij. Quid autē de filio hois mei cōheredato ab eo vel
quid de filio qui abstinet a hōis paternis ponit Spe. in
d. §. qm̄. ver. vij. z. viij. querit. z. an plures filij hois mei
separatim habitates teneantur mibi prestare operā qui
libet in solidū an vero oēs simul an vnus tñ ponit Spe.
in. d. §. qm̄. ver. ix. querit. **D**ecimo queritur per sur-
rogationem. puta qz de consensu dñi alienat rez propter
quā sit homagiuz saluo homagio dñi vel alio mō surro-
gat aliquē loco sui vt vult Spe. in. d. §. qm̄. ver. xxx. que-
ritur. Et si dicatur quomō potest quis se facere hoiez al-
terius. nam est quedā species seruitutis facere homagiū
quod nō videt alieni permissum. c. fi. de seruis non oz. l.
nec si volens. l. interrogata. C. de libe. cā. l. nihil. C. d. i-
be. ho. erbi. facit glo. in. l. cū antiquitas ibi Li. C. d. vsu-
fruc. in. §. ne tñ. insti. de vsufruc. in. l. si hi. C. locati. So.
clare p̄z et his que not. Spe. in. d. §. qm̄. ver. i. autes
circa fi. vbi dicit q̄ per tale homagiū non amittit liber-
tas sed dñs tenetur eū contra alios in persona defende-

re z in rebus z ipsi aliquali subiectione tenentur dño. de
qua statim audietis. ideo dicit Bar. q̄ sunt liberi qui fa-
ciunt homagiū lz aliqua subiectione sint subiecti. ita Bar.
in. l. talē. §. i. ff. de heredi. insti. Ideo dicit Bal. in addi.
Spec. in ti. de feudis ar. l. si cuius in prin. ff. de vsufruc.
q̄ homagiū est quedā seruitus minor nō maior. **Q**ui
to principaliter quero ad quid tenetur hō meus. et dicit
Spe. in. d. §. qm̄. ver. xvij. q̄ in his est attendēda cōsue-
tudo. z in primis tenetur qz subest iurisdictioni mei domi-
nij ar. l. quisquis. C. de epi. z. cle. Si sit hō legius ē mibi
subiectus quo ad personam z quo ad bona. vt. s. dicit de
hoie legio. si sit homo nō legius est subiectus ratione rei
solūmodo pro qua fecit homagiū. habetur in. c. vez. z
in. c. ex trāmissa de foro compe. in. c. ceterz de iud. vel ra-
tione mere personalis recognōtis. vt supra dicit in. iij. q.
principaliter huius materie homagij. Item tenet mibi ad
reuerentiā. ideo prestat homagiū genibus flexis z ma-
nus suas tenēs inter manus dñi fidelitatez iurans z dñs
in signum mutue fidelitatis illā osculatur vt vult Spe.
in. d. §. qm̄. ver. iij. p̄ autem in fi. nec potest vocare dñm in
ius sine venia p̄pter reuerentiā hōmōi qd̄ tñ non est tutū
vt. j. videbimus de mi. vas. qui cōtu. est. c. i. facit. l. venia
C. de in ius vo. c. fi. extra de post. Nec famosas actionez
dñm mouere potest ad instar liberti. l. non dz. ff. de do-
lo. nec dñm accusare potest. l. qui cū maior. §. si libertus
ff. de bonis libe. l. honori. §. parens cū. l. seq. z seq. z. l. li-
berto. ff. de obse. libe. z dicit notabiliter Bal. in. c. licet
cām. in. iij. col. de probatio. q̄ pro honoratijs hōmōi cō-
petere potest possessoriū aliquod qz habent in se vtilitatē
vel sapiunt obediētiam. In alijs honoratijs que proce-
dunt a bonis moribus tñ nō datur aliquod possessoriū
sed solū officij iudicis vt not. in. l. si duo patroni. in. p̄n.
ff. de iureiuran. itez tenetur iurare dñm p̄ inimicos eius.
l. si quis in graui. §. si cū esset. ff. ad sylle. c. de forma. xxiij.
q. v. habet in. c. ego. n. de iureiurā. c. cum clerici de ver.
fig. duz tñ dñs non inducat nouitatē in iuramēti exatio-
ne. qz tñc non tenet iurare. c. dilecti. de maio. z. obe. Ita
Spe. in. d. §. qm̄. in. pe. col. ver. z nota q̄ nō potest indu-
ci nouitas. z aliqui iurant vt vasalli. z aliqui qui non hnt
feuda sed sunt subditi iurāt vt subditi. vt vult Bal. i. pa-
ce constāte in verbo vasalli nostri in. c. i. j. quat vas. iu-
ra. deb. Spe. in. d. §. qm̄. in. pe. z fi. col. Et iurabit oēs i
domo masculi nō femine vt vult Bal. vbi prorie et si sit
societas vel vniuersitas subdita tenet iurare. Bal. in. d.
pace constāte. in verbo oēs. z tñc iuramentū prestari dz
a singulis. Spe. in. d. §. qm̄. in. i. col. ver. z not. z i fi. col.
Et ideo postq̄ iurauit dñs pōt mādare sibi sub debito fi-
delitatis quam fecit. c. ex trāmissa. de fo. cōpe. z si iusta
erunt tenebit parere alias nō. c. clericus. c. intellecto de
iureiurā. c. iulianus. xi. q. iij. z vult Spe. in. d. ver. xvij.
p̄pe fi. Itē dz dño alimēta prestare si indigeat. ita Spe.
vbi prorie per. l. necare. ff. d. libe. agno. c. pasce. lxxvi.
di. habet in. c. i. i. prin. j. de nouis feu. z ponā in. c. licz. j.
fi de feu. suc. cōtro. Itē tenet ad seruicia p̄pter que hz
feudū puta prestationē operaz vel par caponū vel aliud
simile. l. in rebus. ff. de rez permu. Spe. in. d. ver. xvij. z
facit que dicit. s. in diffinitione eseu. Itē tenet dño ad ca-
ritatiū subsidij casu quo indiget. z pōt dñs pro tali cari-
tatiū subsidio seruicia p̄sonalia sibi dōbita estimare ad
pecuniam z illam erigere ab hoie suo vel mādare ipsi vt
seruiat alteri per eadez seruicia ar. l. si libertus libertum
ff. de ope. liber. Ita Bal. in. l. i. in fi. C. de ope. liber. Et
sic v̄ sentire q̄ vltra estimationē seruicioz personalium
sibi debitoz non possit dñs erigere ab hoibus suis cari-
tatiū subsidium. Ipse tñ Bal. in. c. cōquerente de offi.
oz. dicit q̄ dñi possunt imponere subditis subsidia postq̄
bursam suaz euacuauerūt. s̄ prius debēt incipere de suo
vt vult et idem Bal. z Li. in. l. nemine. C. de sa. san. cc.
Tamen qm̄ equitat exer citus p̄cipis loca circū vicina p̄
que trāsit habēt illis prouidere in necessarijs. Ita Bal.

in. d. l. nemine. C. d. sacrosan. ec. p. ter. in. l. si pendere. §. si qui cloacari. ff. de usufr. z. nō esset absenti dicere q. sicut eps hoc caritativū subsidium nō pōt imponere sine cōsen- su capituli z. cleri. vt vult Jo. an. in. c. cū aplus de cōsib. sic ipse p̄iceps sine cōsilio subditoꝝ illis renitētibus vbi nō sit iusta cā nō poterit ab iniūto erigere vt i. d. c. cū apo- stolus facit qd nō. Inno. i. c. i. de statu mona. z. gl. r. q. iij. i. sūma no. Ludo. d. roma. i. l. iij. §. actor. ff. de re iud. facit qd nō. Bal. i. l. et. C. de execu. rei iud. i. l. ciuitas. ff. si cer- tus pe. z. Ange. vbi t̄z q. ex iusta cā pōt ab iniūtis erigere in cōsilio. c. cxiij. incipit inter ordinamenta. Bal. in. l. et hoc iure. ff. de iusticia z. iure. in. fi. col. z. ibi dicit oliz ru- stici soluebant p̄ncipi tm. xxi. denarios. hodie ita exco- riant vt vir dimittant spiritū p̄cario. bona gl. in. l. ager. §. i. ff. de verbo. signi. z. no. de predictis. Albi. in. l. si. C. de iurisd. om. iudi. Ser. t̄i enumerat Spe. ad que tenen- tur hoies. mei mibt. Primo tenent p̄ferre pro exercitu iperatoꝝ fm qualitate z. quātitate rei quā recognoscit a dño. Item pro corredo iperatoꝝ si qm̄ imperator trā- sit illum locum tenent eum procurare. Et cum dñs tran- sit per loca sua hoies debent sibi dare hospiciū z. alia victui necessaria iusto p̄cio z. for. consuetū tenere z. con- mium suū. Tertio tenent pro redemptione dñi captiui. Quarto pro filia dñi maritanda dotanda nō t̄i pro fi- lio vrozando. Quinto tenent pro dño vel filio militi fa- ciendo si qua expensa opus esset. Sexto pro emenda ali- qua terra dño. Ita Spe. in. d. §. qm̄. in. fi. carte. ver. z. no- ta q. vasalli comittit. z. in titulo de maiori. z. obedi. ver. eo- dem mō. Tamen Jo. an. in. d. §. qm̄. in. addi. dicit q. quo ad illos tres vltimos casus aliqui tenuerunt cōtrarium qz non reperitur iure cautum z. quo ad hec dicite q. non tenent nisi cōsuetudo aliter disponat. Bal. in. c. i. §. simili- ter. ibi videbimus. j. de capi. cora. Valda. in rubrica de cōs. consilio. v. alias si dñs iniūta seruicia erigat a subdi- tis siue hoibus suis homines p̄nt implorare officium su- perioris vt dñi oppressionem reprimat z. soluere non te- neant. vt vult Spe. i. loco p̄orime allegato. in. d. §. qm̄. Alua. in. c. i. in. v. col. j. apud quem vel quos cōtro. feu. Nec erit isto casu dominus iudex. vt vult Spe. i. d. ti. de feu. §. nunc dicamus. ver. ceterum. Bal. in. c. i. in. fi. col. de capi. qui cu. vendi. q. super taratiōe vel ipositione one- rum dñs non est iudex nec pōt sibi ius dicere. Oldra. cō- si. c. cxiij. incipit factus tale. Et si dominus monitus nō desistat ab iniūta exactione poterit p̄uari feudo per su- perioꝝ. Ita Badus. j. in. ti. de pace tenē. §. publici. z. facit ter. in. c. ad aplice de re. iudi. li. vj. z. ibi cōmunit̄r doc. z. dicaz. j. in sequēti col. nec releuabit dñm q. hoies ipsa indebita seruicia soluerint q̄s qz p̄sumuntur in du- bio metu extorta Bal. in pace constātie in ver. pactiōes z. facit ad p̄dicta que not. Jo. an. in. c. p̄nti in nouella de offi. ordi. lib. vj. z. in. c. cū singula in nouella de p̄bē. li. vj. Jo. an. post glo. z. ali. in. c. cū apls de censibus. z. si va- fallus nollet prestare seruicia d̄bita potest dñs petere eū remitti ad se vt vult Bal. in. l. archiditā. C. vt i. pos. leg. Bal. in p̄cludijs huius cōmēti in. vj. col. imo dñs poterit de seruitijs de quibus non est dubiū p̄ria aucto- ritate illa erigere ab iniūto vt vult Spe. in. d. §. qm̄. §. xvij. Ita doc. in. d. c. cum apls z. onera que sunt extraor- dinaria potest lex statutus vel p̄ncips ex cā facere ordi- naria z. realia vt tributum. Ita Vald. consi. vij. in rubri- ca de consi. incipit an si statuto in. fi. col. z. idez Vald. in. ti. de cōsibus consi. ij. in. fi. col. C. An autem hō meus qe quid acquirat acq̄rat mibi z. an possit de bōis suis testari ponit Spe. in. d. §. qm̄. ver. xij. ad que me remitto. Et si per aliquem turbor in quasi possessiōe illius homagij pos- sum agere possessoriō d̄ illum vel et vendicare hominem meū si ab aliquo detinet̄ per ea que habētur in. l. i. §. per hanc. ff. de rei vendi. ita Spe. in. ti. de cā pos. z. p̄rie. §. i. vers. vtrum dñs cum vers. se. per vnā col. z. vltra z. §. ij. ver. ceterz per iurisd. z. Spe. in. ti. de offi. ordi. ver. eo-

dem mō. z. pp̄ ista seruicia tenet etiaz dñs defendere ho- mines suos. c. de forma. xxi. q. v. z. illis iusticijs ministra- ri facere z. bene gubernare alioquin non est p̄rie rex siue dñs verus. c. scelus. ii. q. i. c. non frustra. c. rex dz. xxi. q. v. Et si ipsi nesciūt terrā defendere z. iusticiā seruare pu- ta defectu intellectus vel qz furiosi vel debilitati aliquo in- cidente vel infirmitate: tūc subditi possunt petere a supio- re si non recognoscit supioꝝem a papa qd̄ det illi coadiu- toꝝem qui gubernet. Ita Spe. in. d. §. qm̄. in. fi. habetur in. c. grandi de supplē. negli. p̄ela. lib. vi. z. in. c. vni. d. cle- ri. egro. eo. li. z. si dñs subditis non impendit officij debi- tuz nec subditi tenentur sibi ad seruiciū. Bal. in. supra scri- pto. §. in. fi. colū. non t̄i de facto debent se ab obedientia subtrahere Bal. in. l. et hoc iure in. ii. col. ff. d. iust. z. iu- c. cum nō liceat iuncta glo. de p̄scrip. T̄i vbi supioꝝ re- quisitus non pōt regere z. gubernare suos subditos lici- tum v̄ illis q. alteri se subiciant Bal. in. c. i. in. iij. col. de iudicijs. intellige qm̄ aliter nō posset sibi d̄ dñm cōsili- per ea que not. Bar. in. l. si alius. §. bellissime. ff. quod vi aut clā. Bal. in. l. ii. §. post originē. ff. de origi. iud. facit qd̄ nota. Bal. in. c. i. §. i. in. fi. j. de pace iura. fir. Inno. in. c. oliz cām d̄ resti. ipo. alias nō licet subditis pro arbitrio mutare dñm. Hostie. in. c. fi. de iudi. Archi. Jo. an. z. alij in. c. p̄sidentes de here. li. vj. t̄i poterit p̄ superioꝝem dñs p̄uari ex quo male circa vasallos versat non intelli- ge in leuibus s̄ in grauibz qd̄ est arbitrarium superiori c. i. j. in qbus cau. feu. amit. z. de hoc q. p̄uari possit est ter. in. c. ad aplice de re. iudi. li. vj. Et voluit Albi. in. l. bene azenone. C. de quadri. p̄scrip. facit qd̄ not. Bal. i. c. i. §. publici. j. de pace tenē. z. facit que. s. diri. C. Sexto querō qualiter finit homagium primo dico q. finit mor- te hois qui tale homagium p̄stitit. Nam est quid perso- nale z. vinculū inherens p̄sone sicut lepza leproso vt vult Spe. i. d. §. qm̄. §. vij. querit̄ facit i. ar. c. cito turpē. i. q. i. Iō post mortē de statu alicuius non querit̄ respectu ipsi- us mortui. l. principaliter. l. i. C. de libera. cā. habet̄ in ru- brica. C. d̄ statu defunctoꝝ. C. Secōdo finitur renunciatio- ne siue refutatione nam vasallo refutante feudum libera- tur a seruicio dñi. c. i. de vas. qui d̄ consti. lotha. feu. alie. ergo ita i. eo q. fecit homagium hec equiparatio procedit in homagio reali q. prestat̄ respectu rei a dño habite. z. tūc de veritate huius conclusionis qz opinionēs sunt varie dic vt videbimus in. c. fi. j. de capi. qui curi. vendi. Sed in homagio personali ex quo suo d̄ctu homo est astrictus non credo q. possit sua refutatione vel renuciacione hō se liberare per ea que vult Bar. i. l. is cū quo. ff. de aqua plu. arcen. Et ita voluit Di. in quodā suo cōsi. z. ita intel- ligo Spe. in. d. §. qm̄. ver. xvij. qz z. ita concludunt ratio- nes Bal. in. c. que in ecclesiarum in. vj. col. z. ibi etiam Panoz. de cōsti. dum cōcludit q. feudum ita pōt renun- ciari qz est beneficium potius q. d̄ctus onerosus. z. cuz ho- magium p̄sonale habeat recipioz onera hinc z. inde nō aut̄ censetur beneficium homini meo cōcessum non erit in facultate ipsius me iniūto se liberare ar. c. i. d̄ reg. iur. l. nihil tā naturale. ff. e. ti. C. Tertio finit si hō me^o de cō- sensu meo alium surrogat loco sui. nam tunc remanet li- beratus. z. idem vbiqz in casu p̄missō puta venden- do rem p̄terqz stat homagium in casu p̄missō. ita Spe. in dicto. §. qm̄. vers. xxx. queritur C. Quarto finitur per- emptiōe rei pp̄ quaz p̄statur homagium ar. l. qui vsu fructum arec. ff. de usufruc. z. l. i. C. de iure emp̄i. facit qd̄ vult Bal. in aut̄. excipit. C. de bonis que li. C. Qui- to finitur expressa dñi remissione siue liberatione vt vult Spe. in. ti. de ser. nō ordi. i. ver. porro z. ibi Jo. an. in ad di. Bel. z. Ang. in. l. inter debitorem z. l. epla. §. si pactū. ff. de pac. facit. l. ab emptiōe. ff. de pac. Tamen per hoc nō liberat̄ a iure reuerentia per ter. in. l. fi. C. de bonis lib. Ang. in. l. si si hac. §. patronū. ff. de in ius voc. Ang. in. l. qui exceptis. §. fi. vbi glo. ff. de condi. idebi. z. talis li- beratio an reguletur a cā sua vt cesset cessante cā. faciunt

que voluit And. j. de feu. mar. c. i. z posui ego. j. de aliea. feu. s. fi. in fi. col. Jo. an. i. c. decet de reg. iur. li. vj. i mer. nec et videt liberatus a pstatioe seruitij lenis si a dno requireret. l. decurio vbi casus singu. z ibi Bar. C. de decu. l. r. z ex dispositioe testatoris pot fieri liberato hmoi qz testator donat hoibus suis renuissionem homagij vt vult Bal. i. l. ij. C. de ope. liber. C. Serto finit ex pscriptioe siue cursu. c. annoz. naz cursus tanti tps inducit psumptu privilegij ita q psumen hoies liberati. ar. l. hoc iure. s. ductus aque. ff. de aqua quoti. z est. c. sup. qbusdam. s. p terea de ver. sig. c. i. de pscib. li. vj. z voluit Flo. i. l. bec aut iura. ff. de serui. vr. pdi. nisi cessasset pstatio seruitioz qz dñs no indiguisset illo toto tpe. ita Bar. i. l. in filij. C. de decu. li. r. i. l. cu scimus. C. de agri. z celi. C. Septimo finit excoicatioe dñi de quo videbimus in. c. i. i. pri. j. in ti. hic finit lex. C. Ultra suprascriptos adducit Roffre. in li bellis i loco. s. alle. plures alias spes colonoz qm qda ap pellant reddentes qui nihil aliud faciunt dno nisi reddut dno vel galinas vel spalas vel porcū vel agniz vel libza cere vel aliqd aliud. Quidam sunt manetes q in solo alie no manet in villis p. rrr. annos dñs ab eis manetibus recipit seruicia certa. Quidam sunt angarij qui seruitijs faciunt z dictas opas z vltra h solunt et redditus pro pmi monio. z de his diti. j. q sunt regalia. Quidam sunt hoies recomendati vt hant suam defensionez. z pro hac recognitione z maiorantia ac recomendatione obligant se ad aliqd seruitium vel ad aliqd soluendū z de istis oibus de clara p dictuz Roffre. in. d. rubrica de offi. iudi. quo sub ue. c. esto vbi plura dicit. Quidam sunt hoies appellati ob fides. i. obligati pro hostagio vt p ter. in. c. er repto extra de iureiur. an. z p Bar. in. l. obsides. ff. de te. sunt aliqui hoies qui appellant hoies de mansata qm dominus dat alicui mansu cu diuersis possessioibus pp hoc ille facit se hoiez dñi z ad certū seruitiū tenet. Et aliqui dñi hō d mā sata qz ē hō rōe possessionū: p sōa tñ ei? ē libera si dimisso māso alibi se trāsserat. Quidam tñ dicūt eos hoies d mā sata quasi de familia z isti quasi pro seruis habent vt de pdictis ponit Spe. in. d. s. ij. ver. s. nūquid hō meus in ti. de. feu. vulgares aut corrupto vocabulo appellat eos hoies de mansionata hī in. c. i. s. sigs de manso de con tro. in. c. i. C. Notandū insup q hōmus ser dñus ex quibus transfert vtile dñuz retento dno directo quoz qui libet hz nomē diuersum z differūt inter se ex gbus oibus p ordinē videamus primus ē supficiarius. Secundus est dñus locatiois ad longuz tps. Tertius dñus emphiteoticus. Quartus est dñus libellarius. Quintus est dñus pcarie in genere feminino. Sextus est dñus feudalis de quo i hoc ope z qz ista noia ex vario vsu regionū variā recipiant determinatioez z sepe vnū pro alio ponatur vt no. Jmo. i. c. potuit i. iij. col. de loca. z Joan. an. z Jmo. i. iij. col. i. c. ij. de feu. C. Tñ vt aliqualis notitia hēat di cite de singulis prio supficiarius est qm in aliquē trāssero supficiē i fundo meo vt ex dicta superficie soluat mihi ali qd vel et cōcedo vt possit ibi superficie ponere. naz dñuz directū remanet apud me s vtile dñuz est apud superfi ciarius. l. i. in. s. i. z in. l. fi. ff. de superficie. z egparat emphi teote in h qz alienādo superficie z sic sua melioramēta cadit a superficie sicut emphiteota ab emphiteosi. ita Bar. in. l. i. s. pe. ff. de superficie. Jmo. in. d. c. potuit in. v. col. qd intelligite vtz in supficiario q aliquid solueret noie terre ni qz vel noie edificij qd super eo hz sed i supficiario q nihil soluit ille pot libere alienare nec emphiteote com parat. ita Bar. in. d. s. pe. d. An. in cōsi. rrii. qd icipit in noie zē. in facto fratru in fi. col. Et est iste dñus illius nature q destructa funditus domo vel molendino vel ali qua superficie impetu aquaz vel igne finitus erit contractus superficie p dictū interitus vt dicit Bal. sup rubri ca. C. de iure emphi. Et iste talis supficiarius censetur de consuetudine tanqz libellarius seu emphiteoticarius vt. in. d. l. fi. ff. de supfi. z in. l. fi. ff. si ager vec. facit q no.

in. l. i. s. q at. ff. de supfi. z in. l. supficiario. Conductor ad non modicum tps dicitur vbiunqz locatio icludit. r. annos vt no. in. l. i. s. q in perpetuū. z i. l. fi. ff. si ager. vec. cle. i. de re. ec. non alie. z id solet tradi cōsiliū vt nō lo ces possessionem tuā nisi ad. ir. annos qz si locares vsqz ad. r. tūc transfertur vtile dñuz qd itelligas locatioe du rante vt i. d. l. fi. z ibi hoc tenet Rai. facit qd dicit Bar. in. l. si fundū. ff. loca. z qd no. glo. in. l. si vt certo. circa me dium imo conducens a fisco vel republica et ad modicū tēpus hz vtile dñuz. Bar. in. l. vectigalia. s. nō solutis ff. de pub. in. l. in prouinciali. s. si ego. ff. de oper. no nun. gl. in. l. i. s. q at. ff. de supfi. in. l. i. in princ. ff. d loco pub. fruē. de quo i dictis locis. C. Emphiteosis seu dñus em phiteoticus ē locatio seu traditio rei facta impetū hac lege vt qz diu pētio siue cēsus seu vectigal soluat nō possit auferri ab ipso emphiteota seu ab hūte ab eo cam vt pro batur in. s. adeo. insti. locati i. l. i. ff. si ager. vec. z dicitur ēphiteosis ab ēphiteos grece qd latie dī melioratio: hoc ita qz tñ sterilia dabant olim i emphiteosim vt meliora rentur. s. hodie et non sterilia dant vt no. in. d. s. adeo. z Jso i sum. de iure emphi. z i autē. q res. z in autē. si quas rui. C. d sacrosā. ec. C. Accedo ad quartū videlicet ad cō tractū libellariū tunc dī libellus scriptura vt dicit Bal. in. s. aut si libellario. j. q. mo. feu. amit. z fm quosdam il le dñus libelli siue linelli qm vasallus locat rē feudalem vsqz ad. rrr. annos. z ita dicit Ly. in. l. i. C. de iure em phi. z in hoc dicunt eē differentiā inter emphiteosim z li bellū qz emphiteosis fit in ppetuum libellus vero ad tps qd datur a vasallo et ppetuo sub modica pensione vt. j. qualiter oliz seu. alie. pot. i. c. i. z tūc erit dñia quo ad cōsti tuendū emphiteosis fit necesse q cōcedēs sit directe dñs sup quo eēt insitēdū. s. libellus cōcedit p vasallū q non ē directe dñs. z ideo accipies nō dicit proprie emphiteo ta quia cōcedens nō est dñs z de his Barto. z alij in. l. si finita. s. si de vectigalibus. ff. de dam. infec. i aut. i gressi. C. de sacrosā. ec. Bal. in pace constantie. Sed tamē fm Barto. nos vocabulis hodie abutimur z pro cōi mō lo quendi accipimus libellū pro emphiteosi z cō. Jdē dicit Ja. ard. in sūma. z sic nulla erit dñia in effectu inter dñi emphiteoticū z libellum. z vī sentire ter. in. d. c. i. j. quali ter oliz seu. alie. pot. z ita t3 Bart. i. d. l. i. C. d iure emp. z i. d. s. si de vectigalibus. z Ly. i. d. l. i. C. de iure ephi. i q. ij. z Flozē. hoc idē i. c. fi. extra de locato. z de cōtractu libelli tradit. j. qui. mo. feu. amit. i. s. aut si libellario. z. j. qualiter oliz seu. alie. pt. s. donare. z p Jmo. i. c. i. psetia de probatio. et per Bald. sup ru. C. de iure emphi. per Jso. in sūma de iure ephi. C. Circa qntum de precaria dico q precaria ē dñus initus vsqz ad quinquēniū ad preces alicuius. z d ququēnio ad quinquēniū renouat. vt extra de pca. i. c. i. z i. c. pterea. iuncta gl. Plus at dicit Host. z aliq cāo. q ē differentiā inter pcaria. de qua. s. z cōtractū pcarie dicentes q cōtractus pcarie est donatio facta vsqz ad mortez accipientis. ri. q. ij. c. sepe. rvi. q. iij. clerici. pcarū aut ē qd pibus petēti vtēdū concedit tan diu qd diu is qui cōcessit patit. l. i. i. pici. ff. de precario. z i d. c. i. de preca. Sed Ly. in. l. i. C. de iure emphi. dicit q iste tales differentiē sint abusiones. z ideo Bar. in. d. s. si de vectigalibus. dicit q precarium renouat ad volun tatē cōcedētis. z h ē claz. sed istud nomē precaria non est nomē iuris s potius cōsuetudinis vt p Jmo. i. d. c. i. de precario. s. tñ quicqd sit ista pcaria in nihilo differt a cō tractu emphi. imo i oibus z p oia ē eiusdē nature. in esse ctu cuius est emphiteosis z id q in vno disponit hz locū in reliquo. ita sentit ibi Bar. in effectu. C. Circa sextū. s. de dñu feudali nō istis qz de hoc nostri ē farrago libel li. C. Differentias inter hos dñus z precipue iter ephite osim z feudum potestis colligere ex descriptione illorum supra z arguitur de vno ad aliud gl. i. c. i. infra an agna. vel filius z ibi Bald. z alij Barto. aliter i. l. vt iusurā. s. si liberi. ff. de op. liber. s. q non procedit ar. quādo est

diuersa rō And. plene in. c. i. j. de contro. inter mas. z fe-
mi. de bñfi. in fi. car. ponit Bal. in autē. si quas rui. C. de
fac. san. ec. z in multis differunt z i multis cōueniūt prout
rōris idēptitas z subiecta materia suadet. nō enim intē-
do concathenādo materias euagari. aut ēt i multiplici-
tate auctoritatū repertorium potius q̄ iurū explicationē
cōterere. iō cōcordantes auctoritates alijs relinquo satis
erit maiorū dēā z nodos feudalis materie prout potero
realiter resolvere dūtamen auctoritates magistras z ca-
rotium p̄termisissē nō arguar z ubi res exposcere videbī
tur dictis meis cōtestes aliquos locupletes ex yberrimo
fonte eolende a iuris studiosis memorie dñi Alexandri
de inola plurima auriens adducam.

Qui feudum dare possunt.

Rubrica ista diuersimode h̄t fm glo. hic positā qm̄ q
dam h̄nt rubricā talē v̄z qui. mo. feu. acqui. z retineatur.
aliy autem h̄nt rubricam magis plenam. i. incipiunt con-
suetudines feudoz z p̄rio de his qui feu. da. pos. z qualiter
acquiratur z retineatur. z hec est vera rubrica quam ap-
probat glo. hic posita z cōiter vtimur z bñ. similit̄ modū
rubricādi h̄emus i rubrica. C. de acqui. pos. **C**ōtinuatio
huius rubricę ad libros z collatiōes superiores satis p̄z
et his que. s. dñi.

Via de feudis.

Marchio ē ille qui a p̄ncipe est inuestitus de marchia. co-
mes vero q̄ inuestitus ē de comitatu. z isti proprie appel-
lantur capitanei regni seu regis. Illi v̄o qui ab eis feu-
da recognoscunt dicuntur p̄rie maiores valuasores re-
gni q̄ tñ hodie ēt capitāci appellant. illi v̄o q̄ ab istis ma-
ioribus valuasoribus feuda accipiunt appellant̄ miores
valuasores sine valuasini. Illi at̄ qui ab istis valuasinis
feuda accipiūt dicunt̄ minimi valuasores vt p̄di. ta pro-
bant̄ infra quis dicatur dux marchio vel co. in. c. i. j. an
mari. suce. v̄rozi in bene. i. fi. cū ti. se. z. j. de natura feu.
z qd̄ d̄ i ter. regni vel regis capitanei potes itelligere de
regno iperatozis qd̄ p̄rie est italicū z alamanicum vt di-
ri. j. de pa. tenen. in prin. z in fi. z. l. iij. di. c. tibi domio. z
sili potes itelligere dñi dicit regis. i. impatoris qm̄ ēt im-
perator appellat̄ rex. z p̄sertiz an̄ coronationē z iunctio-
nē z in. c. venerabilē extra de ele. z in. l. bñ a zenone in fi.
C. de quadri. p̄scrip. z qd̄ no. in. l. et ca. ff. de postu. z dñi
plene in. c. i. j. de noua fide. for. **P**ōt̄ ēt itelligi iste text.
de quocūqz alio rege vel regno fm̄ An. de iser. hic z est
in p̄ludis qz qlibet prouincia h̄z suū regē z qlibet rex est
monarcha in suo regno. vj. q. ij. scitote. z. vij. q. i. i apib̄
Quim̄ imo plus iuris h̄z rex in regno. qz impator in im-
perio fm̄ And. de iser. qd̄ p̄z qz rex trāsmitit regnū suūz
qd̄ non facit impator iperū qz ex electiōe creat. c. vene-
rabilē de elec. z vidimus q̄ in quocūqz regno sūt duces
co. z alij barones facit. l. postliminiū i prin. ff. de capti.
Ibi ab istis. i. marchionib̄ z alijs. s. noiatis. ibi valua-
sores subaudi maiores. ibi hodie capitanei appellantur
subaudi iproprie tñ vt. j. z fm̄ And. de iser. bñ dicuntur
valuasores q̄ aff dēt ad valuas. i. portas in festis quibus
cōsuerūt dños curtizare z eis reuerentiam exhibere z
capitanei dicunt̄ quasi capita digna h̄ntia respectu alioz
z iō capitāci p̄rie dñi qui h̄nt in feudū dignitates. z di-
cūt Bal. q̄ fant̄ h̄i quos vulgo barones dicimus de quo

verbo Bald. l. e. vno de offi. del. tñ iste baro plus est qz
miles Bal. in. c. i. i. vj. col. de capi. qui. cu. vendi. z dicit
ibi. And. q̄ baronia est feudū qd̄ h̄z sub se aliud feudū z
z ex certa scia princeps donādo alicui castellū in feudum
vt sit baro facit illū baronem. z tales barōie descendunt
i filios z sūt diuidue inter eos. ita Bal. i. d. c. vno. And.
vbi p̄zime p. c. i. s. p̄terea ducatus. j. d̄ probi. feu. alie.
p̄ Fede. p̄ locū a specialī z ē magna dignitas. iō ipsi bar-
nes ēt si nō sint milites p̄nt militē creare Bar. i. l. i. i. rj.
col. C. de digni. li. rj. ēt extra territorū suū qz non est cō-
tētiōse iurisdictionis facit gl. i. c. nouit de offi. leg. **Q**ui
immo ēt viuo patre poterunt illo consentiēte baronias
iter se plures filij diuidere z habebit effectum patre illas
diuisiones non mutante Bal. in autē. hoc am. lius. C. d̄
fideicomis. Alb. in. l. i. C. de dona. iter vir. z vro. facit qd̄
notat Bald. in probemio decretalium. ibi q̄ z ipsi. l. ma-
iores valuasores ibi ab eis. i. maioribus valuasorib̄ ibi
minores valuasores. z ēt isti miores possunt alijs adhuc
inferioribus dare in feudū vt. j. eo. in fi. ti. z isti tales i-
feriores appellant̄ minimi valuasores vt. j. an mari. suce.
vro. in bñfi. c. i. in fi. z i ti. se. **C**olligēdo ex ter. no. i. ibi
videamus q̄ p̄rio de p̄sonis quereñ. ē. l. si q̄ramus. ff. d̄ te-
sta. **C**ā. ij. ibi archieps q̄ plati ecclesiarū p̄nt res i fe-
udum dare si sit cōsuetudo eas ifeudādi z dicit feudum
de rebus ec. vt glo. hic z sic h̄ētis s̄z Bal. hic q̄ illud qd̄
dat platus censet̄ dare ecclesia sicut ē cōfessio d̄ recepto
plati v̄t inuere cōfessionez ecclesie. Jo. an. in. c. sciāt. i no-
uella d̄ elec. facit qz plati d̄ ēē i ecclesia z ecclesia i plati. vij.
q. i. scire. **C**ā. iij. q̄ maioris dignitatis ē marchionar̄
qz co. vt probatur hic ex ordine lre habet post glo. i. cle.
i. de baptismo. faciūt q̄ habent̄ i aut. habita. C. ne filius
pro pa. in. c. quozūdā ibi Semi. de elec. li. vj. in. s. den-
qz. rj. di. als. s. fi. **T**ñ arguere in istis iuribus feudalis
ab ordie lūtere v̄t mibi sup̄stuz qz d̄ hoc qd̄ hic colligo
h̄z sit v̄z in se tñ ē ter. in. c. i. in prin. j. de pa. te. vbi p̄ferē
comes marchioni in rubzo probat̄. j. iperatoz Lotha. eu-
genio pape. z probat̄ in sup̄scriptione eplē iustiniā q̄ i
cipit victoz. C. de sum. tri. vbi imperatoz se antepōnit pa-
pe in ordine littere. de quo deo dante videbitis in. c. i. j.
qs dicatur dux marc. vel co. **C**ā. ex eodē ter. q̄ mar-
chio z co. p̄nt dare in feu. **C**ā. q̄ p̄sone ecclesiastice z
seculares dignitatē h̄ntes p̄nt ifeudare. de hoc ē differē-
tia qz cūcū tunc demū ifeudare possunt si in sua ecclesia
sit cōsuetudo ifeudandī. z tūc solū bona solita ifeudari
ifeudabunt nō aut̄ alia q̄ non sūt solita ifeudari vt hic z
in. c. i. j. ep̄m vel abbatē. In laicis aut̄ non fit dicta disti-
ctio an sit cōsuetudo vel non qz indistincte pōt̄ ex gene-
rali cōsuetudine feudoz q̄ laicis hic descriptis auctorita-
tē tribuit ifeudādi vt in. d. ti. qualiter olim feu. alie. po-
terat in. s. i. z p̄le no. j. de capit. cora. in. s. i. z pp̄ hoc iste
ter. cū ministerio nihil replicat de cōsuetudine dñi specifi-
canit p̄sonas seculares q̄ ifeudare p̄nt neqz ēt iste ter. ali-
quid dicit de impatore vel rege an possint dare feudū tā-
q̄ de indubirabili qz absqz dubio p̄nt vt. j. de natura feu.
in prin. **N**az si ceteri iferiores p̄nt multomagis rex z ipe-
rator vt. l. barbarius in fi. ff. de offi. p̄to. **I**dē dicendūz d̄
papa iuxta ea q̄ traduntur in. c. si eo tpe de elec. lib. vj. de
quo dicit̄ dñi in ti. j. episcopi vel abbatē in prin. z proba-
tur in. c. ad apostolice de re iudi. li. vj. in cle. pasto. de re
iudi. i. cle. i. de iureiur. an. In papa est minus dubius qz ip-
se nō tam ē simplex administrator sicut alij p̄lati. c. ij. d̄
dōa. z voluit Archi. rj. d. c. i. s̄ ē dñs rez omni. ecclesiaz.
ita Archi. Jo. an. z alij. c. i. de sūma tri. li. vj. **L**ar. i. cle.
i. co. ti. **P**au. de ca. cōsi. clxx. incipit in rpi zē. z in facto
p̄nti z ifeudare est de consuetis ex officio papali. d. c. ad
apostolice cū alijs allega. vult Bal. in. l. i. in prin. ff. d̄ cō-
sti. p̄n. in. l. cū multa. C. de bo. que lib. Specu. z Jo. and.
in ti. de instr. edic. s. nunc autem. in fi. ita in imperatore
pp̄ plenitudinem p̄tatis quā ipse h̄z vt nō. legiste in. l. bñ
a zeone. C. de quadri. p̄scrip. z in probe. ff. z faciūt q̄

diri. s. in pludis in. xvij. z. xxi. col. An. in. c. i. in. vij. col.
 de capi. cora. firmat qd papa non e dominus rex ecclesie
 sed administrator cu libera z illam libera bz vt meliora
 prospiciat. c. sine exceptioe. xij. q. ij. z non in danum eccle
 sie. **Nota** qd fm ista iura no erat licitu indistincte oibus
 infundare s3 certis tm psonis qbus vel dignitas seu nobi
 litas seu antiqua consuetudo tribuit qz indecens videbatur
 q vn' rustic' h'et vasallos sub se qz h'et vasallos e qua
 si dignitas cui z iurisditio inest vt. j. de probi. seu. ali. per
 Sede. in. s. pe. facit qd no. Archi. in. c. i. de consue. lib. vi.
 Joan. an. in. c. de multa de pben. Sed hodie ta maiores
 z minimi valuafores infendant vt. j. de na. seu. in. fi. Qui
 immo et rustici infundare possent dumo h'ant legitimaz
 administratione suoz honoz vt. j. p quos fiet iuesti. post
 prin. z t3 Bal. hic z ad hoc adduco auctoritate Inno. in
 c. vez et de foro cope. z qd diri. j. de. l. cora. in. s. ex cade
 z t3 Lar. in. d. c. vez in p no. **Nota** ex text. ibi pzie fm
 Bald. q pzie d' verbu capi qm capi fm vez sensus qd
 dicit notadu pp statuta. l. iiii. s. h'ba. ff. de ne. ge. Bal.
 in. l. h. C. de h'f. insti. in. l. non sine. C. de bo. qz lib. in. l. fi.
 in. fi. col. C. de li. pte. aliter Bal. in. l. si no spali. C. d testa
 me. in. l. i. C. qui testamen. facere possut. nec ex coi vsu si
 gnificatio ppria resultat s3 appellatiua z impropria vt pro
 bat ter. ibi s3 hodie capitanei appellant q e notanduz ad
 ea q soleo ponere in. c. ex lris de sponsa. z q no. Bart. in
 l. labeo. ff. de suppl. lega. in. l. cu delanionis. s. asina. ff.
 de le. iij. **Nota** q equipantur abbas z abbatissa in admi
 nistratioue tpaliu secus in administratioue spiritualiu vt i
 c. noua qdaz extra de pen. z remissio. facit. c. dilecti d ar
 bi. c. cu deuotissima. rii. q. ij. **Nota** ibi antiquitus iun
 cta glo. q antiquu d' qd h3 spacium tati tps cuius initii
 memoria no extat in d'rii. vel salt. rrr. vel melius. el. an.
 ad hoc vltimu Jo. an. in. c. ad audiencia de re. ec. no alie.
 facit. c. cu quis de sepul. li. vi. pzo responso. Jo. an. in ad
 di. ad Spe. in rub. de sepul. z coiter doc. in. c. veniens el
 i. vbi do. Anto. discrepat ab alijs de testi. Inno. in. c. ve
 niens. z. c. q per nouale. de ver. sig. Inno. alr in. c. illud de
 psum. in. vj. col. Flo. in. l. seruitutes. la grande. ff. de ser
 vitu. Bart. i. l. i. v. col. C. de digni. li. xij. Dan. in. c. cu
 causam z in. c. si. de proba. z ex varietate pmissoz doc. po
 testis colligere q antiquuz d' z logioris z breuioris tps
 fm subiecta materia id non male locutus e in ea opi. do.
 Anto. qua posuit in. d. c. veniens z in. c. illud d' psum. dum
 dicit relinquo arbitrio iudicis sicut in simili quantuz tps
 dicatur diu relingitur arbitrio iudicis Bal. post Ly. z
 gl. in. l. i. C. vbi ca status in. l. si pro ea. C. madati facit qd
 habetur in. l. diuturna. ff. de legi. **Nota** q consuetudo
 vnius ecclesie seruada est in dicta ecclesia facit. l. vendi
 tor. in. s. si constat. ff. de coia pdi. c. de his. n. z. c. illud. rii.
 di. c. cu oliz Inno. de consue. z e ro qz vt dicit Bal dicta
 consuetudo dat auctoritate vt hic z. j. de feu. cog. c. i. z in
 l. d'ni pdioz. C. de agr. z censu. li. xi. Quanto aut tpe idu
 catur ista consuetudo dicam in glo. nostra q tangit hoc.
Altio no. ter. ibi snt z alij q capitaneus iuestit' d' feudo
 marchioa. vel comita. pot alii infundare. z iuestiti a valua
 foibus maioribus dicunt miores valuafores de qbus oi
 bus dica vobis qz e casus. j. in. c. i. qz dicat d' Marc.
 vel co. Duodecim sacrales in feudis dicunt. rii. testes d
 ponetes de credulitate z consciencia sua no de veritate Ja.
 de bel. in. c. i. j. si iter do. z val. lis ori. Sed vbi duo depo
 neret de veritate sufficeret. l. vbi nuerus. ff. d' test. **Op**
 po. cu gl. ij. l3 non alleget q imo clerici no pnt infundare
 de rebus ecclesiaz suaz z probat. j. in ti. epm vel abbatē.
 So. dicit glo. q iste ter. d3 intelligi de regalibus hoc est
 de illis rebus que sunt translate in ecclesiam beneficio re
 gum vel principum qm talia possunt infundari per ipsos
 clericos. ibi aut loquitur de rebus concessis z relictis ec
 clesijs pro anima q non pnt de iure p ipsos clericos ifeu
 dari cum tenacius resideat z inhereat ipsis ecclesijs qua
 ea q procedut ex ppria liberalitate z donatione pncipu z

regu tm fm Bal. in dubio relicta ecclesijs vident relicta
 vt ibi ppetuo sint ad vsus pauperu. id ab alienatioue canē
 du e per no. in. c. vt super de re. ec. no alie. ibi In. z Jo.
 an. sed tm cuz ista regalia possut infundari deductuz e pro
 consuetudine vt et de alijs bonis fiat infundatio consuetu
 die pmittete. **Et** hoc voluit tota ista gl. vsqz. ad fi. que
 obscure satis locuta e. Pro cui' declaratioue sciendu q
 plurib' mois pnt dici boa regalia. Pzo dignitates re
 gales. d' qbus. j. d' feudo marchie. i. c. i. Secdo pnt dici re
 galia tributa vel vectigalia seu port' vel ripatica z silia d
 qbus. j. q snt regalia. q quqz coedunt ecclesijs. c. super
 qbusda. s. pteza de h. sig. Tertio dicim' regalia ea que
 rex pcipit ecclesia vacate ex privilegio romanoz potificu
 vt i. c. generali de elec. lib. vi. **Et** d' his regalib' et loqur
 ista gl. q tm coiter no tenet qz ea q datur a manu regia ec
 clesijs no dnt posse alienari vt in autē. de alie. z ephi. z in
 autē. hoc ius porrectu. C. de sa. san. ec. facit q videbim'
 i. c. i. j. epz vel abba. **Et** id dicit Ja. d' bel. que seqt' Nic.
 de nea. q ista gl. deat dicere totu d'rii v3 q si plat' h3 i fe
 udū ab alio qz a rege pot infundare et sine consensu d'ni. vñ
 vfitatu e hoc idē i regalib'. **Et** ex hoc cludut ipsi q siue
 habeat ifeudu a rege siue ab alio q pot indistincte alteri
 ifeudare sicut dicimus de laico s3 tm erit necessarius con
 sensus capituli p ea q no. i. c. i. de re. ec. no ali. li. vi. in. c.
 nonnulli. z in. c. vt sup de reb. eccle. non alienan. in. c. i.
 z. ii. de feu. Dicit tm Arch. q tanta possit ee necessitas ec
 clesie q platus possit alieare z ifeudare sine consensu capi
 tuli. ita Arch. i. c. terrulas. rii. q. ii. qd itelligit Bald. hic.
 verum si postea ratificatio subsequat. l. pponius scribit
 ff. de neg. ge. z facit in fili ter. i. c. si qua de rebus. rii. q. ii.
 Sed tenedo dictuz Bald. nulluz v' speciale instante ne
 cessitate nisi cu sit alienatio ppetua naz si sit alienatio tpa
 lis consensu capli regit ex postfacto pot interuenire. c. cu
 nos de his que fi. a pla. z. d. c. si qua d' rebus. rii. q. ii. **Ve**
 rum aliter possumus dicere q lz eps no possit de nouo in
 feudare. c. nulli de re. ec. no alie. c. ii. in. fi. de loca. **Tñ** co
 sueta infundari poterit coedere. c. ii. de feu. et si iurasset
 no alienare romano potifice incosulto vt ibi. ro qz coes
 sio antiq seu. non e de nouo infundare s3 qd solutum e con
 tinuare. ter. in. c. i. j. per quos si. iue. in princi. ibi dicam si
 cut d' q aliud e de nouo edificare z aliud antiquum refi
 cere extra de iude. c. consuluit cuz si. ibi no. Sed noua co
 cessio prohibetur. multa. n. ex prioribus actibus pmittu
 tur q alias prohiberet vt de dona. c. p tuas. **Et** p hoc
 responderetur ad id qd possit opponi de solenitate canoni
 ca no seruata i huiusmodi iuestitura. s. renouanda vasal
 lo de tractatu z consensu capli q regulariter d3 interueni
 re. c. abbatibus. rii. q. ii. Bald. i. c. i. de cle. q iuesti. fa.
 paut. h' ius porrectu. C. de sa. sa. ec. rii. q. ii. siue. z dehis q
 fi. a pla. c. tua cu si. **Et** h' firmat se. costi. cir. qd inci. qdam
 platus. coiter doc. i. d. c. ii. de feu. z Lal. in rubri. de his
 q fi. a prela. consi. i. z. Lu. consi. lxx. inci. i rpi. zc. visis the
 mate in. i. col. Dan. consi. cxxiiii. inci. i rpi. zc. viso istro
 z costi. cxi. inci. i rpi. zc. circa id qd pzo in. ii. col. z idē Lal.
 consi. ri. in rubri. de feu. s. q i huiusmodi renouatione iue
 stituaru no requirit consensu capli t3 Bal. hic per text.
 in. c. i. s. in clericorum. j. si de iuesti. inter do. z vasal. lis
 oria. z facit ter. ibi. Bar. i. l. i. de ipo. lucra. descrip. li. r. z
 ibi Bal. z facit insup. l. pater. s. qndeci. ff. de le. iiii. z facit
 iste ter. du loquitur de solis platis. Sria procedunt ergo i
 rebus que alienari prohibetur z hoc p3 in. d. c. ii. de feu.
 vbi soli plato loquitur. z dicit libere qd verbum excludit
 requisitione alterius de pben. c. lz epz li. vi. z ita h'et coils
 consuetudo italie q sic interpretat illud. c. ii. z ibi no. doct.
 q prohibitus alienari intelligit respectu eoz q snt de me
 sa ergo zc. **Itē** p hoc respodet ad id qd d' platū ee proen
 ratorē non d'ns de dona. c. ii. vel eqparari usufructuario
 qz qualiter cuqz z cuiusqz copeteret planū e q e legitim'
 administrator. c. fi. ne sede vaca. z h3 libera in spaliibus
 z tpalibus administratione de elec. cu nobis oliz. **Unde**
 b ii

dmō a iuris dispositōe nō recedat q̄ facit ēt alienando
valent ⁊ tenēt. ⁊ cū hoc nō sit d̄ ius cōe q̄ rē. Tñ in d̄mum
t3 Sede. cōsilio clrrir. qd̄ icipit qdā platus. s3 istā opi. sal-
uarē i re ad mēfaz incorporata vt. j. dicā qz tūc p̄rie ē alie
natio qñ icorpatū abdicat nō sic i re nōdū incorporata ⁊
ita soluit ēt ter. q multuz facit i. l. si vt p̄ponis la. ij. ⁊ qd̄ ibi
Bal. C. de nū. vbi eadē solēntas regrit in restaurādo se
mel finitū q̄ i faciēdo de nouo ergo solus platus sicut nō
posset de nouo ifeudare ita nec reuersaz rē ifeudare. nec
puto antigatē sūmi hoc casu simplr eo q̄ facta fuit prima
p̄cessiōe añ prohibitionē vrbani sicut qdā vidētur op̄ari
p̄ id qd̄ habet. j. ep̄m vel abba. c. i. qm̄ prohibitio vrbāi
fuit de feudo nouo. i. rei nō cōsuectē i feuduz dari vnde si
post tpa vrbani facta fuit ifeudatio rei a t̄s cōcessē i feudū
hodie reuerse ad ecclesiaz illa prohibitio nō ipedit cōces-
sionem posse fieri nouo vasallo. Satis ē. n. q̄ nō de nouo
res cōcedat. ēt si tpe p̄rie cōcessionis nō cōstaret vñ nec i
ter. in. d. decre. ij. nec in glo. regrit rē fuisse feudale añ la
terancū. conciliū vel añ tpa vrbani. bñ facit ad p̄dicta qd̄
nō. Host. i. sum. de feu. s. q̄s possit in prin. ⁊ ita Lal. i. ru-
bz. d. feu. cōsi. ri. ⁊ sub p̄cedētibus terminis distinguit etī
am Lal. in rub. de his q̄ fiunt a plato cōsi. iij. Duz queri-
tur an capl̄ sine cōsensu ep̄i possit ifeudare dicte q̄ aut
h3 cōsuetudo vt ifeudare possit sine ep̄o. ⁊ tunc solita
ifeudari pōt ifeudare cū nō regrat solēntas. d. c. ii. non
solita ifeudar. nō pōt ifeudare ēt stāte cōsuetudine quia
nō v3 cōsuetudo. c. cū cāz. d. re in. hētur in. c. nulli de re.
ec. nō ali. late Jmo. in. c. i. d. bis que fuit a plato. aut non
ē cōsuetudo ⁊ tūc l3 Lal. nō appiat dicerem q̄ vbi bona
sunt ex toto distincta sicut de suis caplm̄ h3 administratio
nē vt vult Jmo. i. c. edoceri de referip. ita cōsuectā ifeud-
dari q̄ sunt de portioe capti p̄nt ifeudari sine plato p̄
dicta tñ Lal. potius sentit d̄mū. ⁊ i huiusmodi ifeudatio
ne d3 successor platus attēdere cōsuetudinē p̄decessoris
ita Bal. in autē. quibuscūqz. C. de sacro. san. eccl. ⁊ iō di-
cit ibi Bal. ⁊ h3 post Ja. de bel. ⁊ i. c. ceter de iudi. in. l. i.
xy. q. ff. de rez diuisio. q̄ platus res solitas ifeudari pōt
suis p̄sanguineis ifeudar nō solitas nō d3 ifeudare qd̄ ēt
post. glo. que t3 ⁊ ponit Alua. ⁊ Bal. t3 q̄ h3 in. c. i. j. si de
inuesti. inter do. ⁊ va. lis ori. ⁊ latius ibi dicam si tñ in re
solita ifeudari vellet alterare naturā p̄mi feudi tunc idēz
diceremus q̄ de noua cōcessiōe ⁊ alieatiōe ⁊ eadē solem-
nitas regreret ita Ja. de bel. ⁊ Alua. hic. ⁊ Bar. in autē.
q̄ rē. C. de sa. san. ec. Bal. in autē. si quas ruias. C. de sa.
san. ec. in. l. et. ff. solu. ma. in. l. si pupilloz. ff. de rebus co-
rum. Lal. in rubrica de feu. cōsi. ri. Ang. in. s. emphiteo-
sim in autē. de alie. ⁊ emphi. Jmol. i. l. q̄ d̄. ff. de ver. ob.
in. c. q̄ in ecclesiaz de cōsi. in. c. ij. de feu. ⁊ latius. j. subij-
ciā. Et vbi nō extaret capl̄z puta qz oēs mortui vel excoi-
cati d3 ep̄s regrere cōsensū honestoz clericoz. Jo. an. in
c. i. de his q̄ fi. a plā. facit qd̄ no. Bar. in. l. absunt. ff. de
tuto. ⁊ cu. da. ab his. d. An. in. c. trāslato de cōsi. l3 in d̄-
rium facit glo. in. c. gratū de postu. pla. Itē alia glo. q̄ cō-
mēdari solet i. c. potuit d̄ loca. alij soluit ⁊ clarius h3 icesse
ctu i idē recidit vt d̄mū loquat qñ clerici vellēt ifeuda-
re bōa q̄ sūt i libera possessione ⁊ d̄mō ecclesie ac ptāte ⁊
mēsa ipsius ec. q̄ bñ p̄nt ifeudari vt h3 ⁊ i. c. ex parte ep̄ de
feu. ex qbus inferi q̄ clericus nō possit ifeudare ea bōa q̄
tpe sui igressus repit icorporata in ptāte ⁊ mēsa ec. ⁊ si fu-
issent solita ifeudari p̄ istū ter. ⁊ ē rō qz iā sunt d̄ ti. eccle-
sie ⁊ p̄ d̄mū nō pōt ifeudare nisi postq̄ cōsuetudo ē p̄dicta
bona ifeudari vt hic ⁊ hoc vñ sensisse glo. iij. j. s3 tu itel-
ligas q̄ iste clericus seu platus sp̄ pōt id qd̄ potuit p̄deces-
sor. An̄ dato q̄ feu. solitū ifeudari fuisse aptū apud pre-
decessorē n̄b. lominus poterit successor illud ifeudare.
vt. j. de cle. q̄ inuesti. fa. c. i. in si. qz rōne possessionis non
intelligit mutata qualitas rei. Nā eo ipso q̄ ecclesia repi-
tur ēt i possessione feudi nō d3 p̄sami feudū ēt incorpora-
tū nisi aliter ex p̄cedētibus appeat in. d. c. i. i. fin. ⁊ h3 ibi t3
Bal. dicens q̄ ēt necesse q̄ probei incorporatio p̄ ea q̄

dirit Bar. in. l. fi. C. de bo. vacā. li. r. vbi videas. Nā do-
nec alius h3 vtile d̄mū sine p̄cipit fructus ad vtilitatem
p̄riā nō p̄nt bona dici icorporata nec ēt de mensa. Joa.
an. in. c. vt sup de re. eccle. nō alie. Bald. h3 iō vtile d̄mū
um rei feudalis vel ep̄biteotice ecclesiastice nō d̄ de mē-
sa ecclesie qz ipsi d̄irecti fructus bñ iure suo ⁊ ad p̄riaz
vtilitātē p̄cipit Bal. in autē. hoc ius p̄rectū i. vi. colum.
C. de sac. san. ec. ⁊ ad hoc adduco glo. i. cle. frequēs d̄ er
cef. prela. facit. c. poss. s̄ides de re. ec. nō alie. secus aut si
iste successor tpe sui itroitus inueniret bona in d̄mō. ita q̄
essent facta de mēsa qz tūc nō possit rē ifeudare sine licē-
tia sūmi p̄rificis p̄ ea q̄ habent i. d. c. vt sup de re. eccle.
nō alie. ⁊ ibi declarat p̄ doc. qñ itelligant ēt bona mēsa-
lia vbi videas gl. ⁊ doc. in. d. cle. frequēs. Nos plēius
declarādo dicite post Aldar. in. c. i. j. ep̄m vel abba. ⁊ di-
cit And. de iser. q̄ h3 p̄decessor nō dedisset in feudū solitū
ifeudari n̄b. lominus poterit successor illud dare ar. no.
in. l. cū de cōsuetudine. ff. de legi. nisi a p̄decessore imedia-
te fuisse illd̄ feudū receptū in mēfaz p. xxx. annos qñ tunc
esset inducta cōsuetudo nō d̄adi ar. C. de fin. rei publi. l.
cū q. li. r. ⁊ coz q̄ hic notam i gl. qd̄ diri. j. si de feu. fue. cō-
tro. in. c. sigs p. xxx. ⁊ fac qz p̄suetudo tot ānoz nouū statu-
tum rei dat. c. cū de bñ. d̄ p̄bē. li. vj. habet p̄ d̄mōz.
in. c. cum ec. sirtina de cā poss. ⁊ p̄rie. sed aduerte circa
istā. q. qz Archi. xxxv. q. viii. c. i. dicit q̄ postq̄ feudum re-
uerfū ad ec. ⁊ platus stetit p̄ annū q̄ ipsum nō reifenda-
uit q̄ amplius nō pōt ifeudare qz intelligitur consolidā-
tū p. d. c. i. ⁊ in. l. fi. s. quoties de publi. qd̄ admittit zaba-
rel. in. c. ij. c̄ de feu. q. xij. si prelatuz p̄cepit fructus talij
bonoz eo mō quo p̄cepit de alijs bonis mēsalibus naz ex
h3 vñ icorporasse vt post ānoz cēseantur de mensa super
hoc tñ passū dicit vidisse p̄silia varia ⁊ d̄ria magnoz do-
ctoꝝ. ⁊ h3 vñ iclinare d̄mō. i. c. vt sup de re. ec. nō alie.
⁊ p̄dicta dicit procedere nisi prelatuz ex aliqua iusta cā
distulisset ifeudare quo casu ēt post annū possit ifeudare
d̄mū non teneat nimis lōgo tpe qd̄ erit arbitrariū postq̄
nō est determinatū ⁊ dic vt ibi p̄ cū ⁊ iij. q. xij. ⁊ iō infert
hic Bald. an prelatuz possit vasallo remittere feloniam
p̄ q̄ feudū erat ad ecclesā deuolutū ar. q̄ nō i. c. cum de
sideres p̄ Jo. an. de sen. exco. vbi iniuriā illatā ec. nō pōt
platus remittere h3 suā p̄riā ⁊ iō si feudū spectat ad mēfaz
solius plati poterit remittere. si ē cōs plato ⁊ capto nō po-
terit remittere ar. coz q̄ d̄m̄ i. l. ij. C. d̄ libertis ⁊ coz lib.
i. l. fi. C. d̄ ancto. p̄stā. ⁊ fac qd̄ vult Jmo. in. c. ij. i. ij. col. d̄
feu. Jmo. i. c. potuit de locato. faciūt q̄ videbimus i. c. i.
j. quo tpe miles. glo. tñ ⁊ cōiter doc. i. d. c. potuit videntē
velle q̄ prelatuz habēs caplm̄ remittere pōt caducitatez
si facit cū cōsensu capituli ⁊ si nō h3 caplm̄ solus pōt vbi
aut h3 caplm̄ ⁊ remittit sine cōsensu capli cōmūnis opi-
nio ē q̄ nō pōt remittere caducitatez Jmo. in. d. c. po-
tuit. in. vij. car. vñ tenere qz aliud est concedere de nouo.
aliud nolle cōcessūz habere pro deuoluto. l. magis puto
s. fundus. ff. de rebus coz Jmo. i. c. tua i simili p̄ Lar.
de his q̄ fi. a prela. in. c. i. de dolo ⁊ qtu. i. c. vt super in fi.
col. de re. ec. nō ali. S3 posito q̄ sub annua p̄statione da-
tū sit feu. vel ad aliq̄ seruitiū an platus vel ēt princeps
d̄m̄s seu p̄suetā. And. de iser. in. c. i. in. s. p̄terea d̄uca-
tus. j. de probi. feu. alie. p̄ Fed. in. vj. col. t3 qz nō si mul-
tū ledat res pub. siue d̄mū p̄cipis p̄ ter. in. d. c. i. ⁊ l. fin.
C. ne rei d̄nice ne tēpla. l. oēs. C. de fun. patri. l. oi. C. de
de vectigal. ⁊ cōmī. ⁊ ter. in. c. intellecto extra de iure in.
qui loquit de rege vngarie. ⁊ pro determinatione. And.
vñ optima deci. Jmo. i. c. potuit i. xxxvij. colum. de locato
vbi dirit q̄ platus nō pōt diminuerē canonē ep̄biteotici
q̄ p̄statur sup re emphiteotica immobili nisi cū solēntate q̄
regrit i alienādo als talis diminutio nō p̄iudicabit suc-
cessori. imo ipsemet poterit d̄uenire. c. sigs p̄sbyterozuz
de re. ec. nō ali. Vbi tñ nō cēt magnū d̄mū regni vel rei
pub. valeret talis remissio. l. apud iulianū. s. fi. ff. d̄ lega.

.i. vel ubi est sufficiens causa remittendi. nam tunc non diceret in
danti facta sed recipet commensurationem cuius causa ut vult glo.
no. in fili in. l. si donatis. C. de col. et ibi Bal. et tunc requi-
ritur quod in remissione potatur causa derogatoria non obstante vel
ostendat quod princeps faceret ex certa scientia ergo sumus in ma-
teria prohibita sed requirit derogatio expressa. Ego crederem
quod si princeps tale remissionem facit quod valeat nisi aliquo ex-
trinseco respectu impediat. sed quod non solum nocet sibi sed et rei
publicae. quod est tanta remissio quod non potest postea defendere regnum tunc
non valeret. c. i. in pn. j. de probi. seu. ali. p. Fede. Bal.
i. c. l. cam in. iij. col. de proba. legiste ceteri in probe. ff. q.
vel et quod haberet superiorem dominum in principatu et donatio multum
pudicaret principatum tunc et non valeret. d. c. i. in pn. et c. ad
aplice de re iudi. li. vj. vel et quod iudicaret successorum tunc
non valeret ut vult Bal. in. l. i. in prin. ff. de pti. prin. et in
l. trasac. C. de trasac. Albe. in. l. i. ff. de offi. procu. cesa. vj.
quod princeps iurasset servare et non diminueret iura prin-
cipatus. d. c. intellecto. tunc. non valeret remissio in dnum
scilicet cum magna lesione vel et non valeret quod detegeretur prin-
cipem fuisse graviter deceptum intelligo ultra dimidia iuste
estimatis et ita And. i. c. i. de capi. q. curi. v. di. i. v. colu.
et hoc casus credere valere remissionem predictam sed preindi-
cet multum regi vel principi sicut possit et Alienatione face-
re et sufficit quod ex certa scientia sine causa non ob. h. fecit et proce-
dit quod vult. And. i. s. pterea et pro affirmatiode predictorum fa-
ciunt quod vidimus. s. i. pludis i. q. du. qro an princeps possit
alienare iura principatus sui. Et opeprecium est videre de
q. qua potest h. Bal. vtz. plat. possit re iudicari pfecta pce-
dere consanguineo suo. et gl. or. dicit quod non. j. q. succes. teneat. c.
i. j. si de iust. iter. do. et val. lis. ori. c. i. s. fi. p. aut. qbuscu-
q. mo. C. de sa. sa. ecc. Ideo Bal. i. c. ceter. de iudi. et in
l. i. i. xv. q. ff. de rez. di. dicit vtz. nisi i solitis iudicari hic
Bal. dicit quod potest si persona non est ecclesie onerosa hoc. n. se
per inspicit iura no. i. c. vlt. de re. ec. no. alie. no. ob. d. au-
te. q. loqtur de iure coi. ut i emphiteosi. s. nos sumus in iure
pseudinario non ita rigoroso et i feudis quod feuda in iurif
gratie. s. datus emphiteoticus non in iurif gratie et id non est ea-
dem non prohibedi et hoc t. Ja. d. bel. et est pssuz a dno sen-
su de capi. e. ordinarijs. c. sumope. s. d. et ubi ter. sic aut
d. q. si pincte psona gra tale dderit feudum quod ex eo duos
consimiles vasallos acquirere possent inutile est beneficium loqtur
in feudo ecclesiastico. et adde quod non. et de ap. c. de priore i
nonella. Tn. Panoz. in. d. c. vt sup. de re. ecclesi. no. alie.
referedo Bar. et Bal. dicetes in. d. ante. qbuscuq. q. re
solita pcedi i emphiteosim vel feudum potest platus sangui-
neo suo sibi pcedere nisi ex qualitate psonae consanguinei
resultaret psumptio fraudis vtz. puta pp potetia ei vel alio
modo vergeret in danum ecclesie. et ita potest intelligi Bald. in
l. cu multa. C. de boijs libe. Archi. i. c. no. liceat. vij. q. ij.
refert se repire Fed. de se. coi. cer. qd incipit i rpi. noie zc.
Casus talis qdaz eps ubi vlt sentire dnum format duas
qones nung platus q iuravit no alienare sine licetia supe-
rioris possit pcedere sanguineo i emphiteosim re vnus
floreni pro reditibus quq. So. et determinat quod sic quod non
ob. iuramentum i istis modicis vt. s. diti nec et ob. consangui-
nitas quod rde fraudis fuit iducta ista prohibitiio. s. hic pre-
sumit oes fraudes cessare illa aut. qbuscuq. loqtur i alio
casu fm cu s. no dicit in quo vti non placet bec responsio
quod ter. ibi dicit qbuscuq. mo. zc. dat alia respotione quod so-
lenitas illius ante. no servat i alienatione rei ecclesiastice
vt no. in. c. l. eo. ti. li. vj. Itz cessante fraude melius est s
bere cu consanguineis q cu efnis. na pus debemus sub-
venire sanguiinis. lxxvi. di. c. no satis ter. ibi gl. rxi. di.
oio et i. c. i. de pecu. cleri. Ita ruidet Fede. consi. li. j. inci-
pit qdam platus. s. hoc facit quod non est ista solenitas sed
est ibitatio certaz psonaz pp lesione ecclesie evitadam s
hoc non obstante putat dicta autenticam non procedere in p-
latis p ter. valde sin. vij. q. ij. c. sigs qualibet iuncto. c. pre-
cedenti ubi d. q. rector cuiuscunq. ecclesie potest vna rem de
ecclesia auferre dumo tatiude de suo ecclesie pferat. et sic ha

beat privilegium quod res ecclesie possit alienare sine utilitate
satis. n. e. quod ecclesia non deteriorat. simile privilegium habet prin-
ceps. c. i. de reru pnu. fm coez intellectu et vt ter. in. d. c.
figs quod est in favore sanguineo potest platus hoc facere et
hoc est in testamento potest platus facere. s. legare dumo recopset
ecclesia i alio. c. si eps. vij. q. ij. no. Jo. an. i. c. officij de te-
sta. tñ illa iura non apperuit an loqtur de re mobili an
imobili. An non est absurdum dicere quod loqtur i re mobi-
li. quod in immobili non potest prelatus ea dare i casu pmissio et ser-
vata solenitate. s. vt meliora prospiciat ipsi eccle. c. dudum
de re. ec. no. alie. li. vj. c. sine exceptiōe. vij. q. ij. vt et sentit
Archi. ad autē. qbuscuq. mo. s. Fede. ruidet quod loqua-
tur in yconomus quod non habet privilegium sicut prelatus iura no. p
gl. v. q. ij. i. c. fi. Itz yconomus est magis suspectus quam prela-
tus quod est perpetuus et p ecclesie. no sic yconomus s prelatus
potest sberre cu sanguiinis de reb. ecclesie sicuti cu efnis
s. no possit yconomus nisi prout predicti preterea soluit
Panoz. d. p. xlvij. aliter. s. quod iure canonico non repiar
prohibitiio. nec i his ecclesiasticis attēdit prohibitiio iuris ci-
vilibus. et sic prohibitiio ante. qbuscuq. sicut dicim. d. autē.
hoc ius pcorrectū. tñ Fede. p. li. j. incipit qdā prelat. cōsu-
luit quod prelat. marie erēpt. potest cu suo caplo dare ad vitā
suo sanguineo pp bumerita vna predicti sine auctoritate
superioris p. c. quis de decimis. rvi. q. i. c. fi. i. glo. z. rvi. q.
vij. c. iij. Archi. de re. ec. no. alie. c. i. li. vj. Post. i. sūma d
his q. si. a prela. et obligati erūt successores. c. illud. rvi. q.
vj. z. c. possessiōes. rvi. q. i. imo successor tenet ex promissio-
ne d remunerado scā p predecessore. Archi. in. c. sunt
nonnulli. i. q. i. z. i. d. c. possessiōes. tñ quo ad successore ob-
ligadum o. q. appareat de cā cōcessiōis ita Fede. consi.
erlij. i. c. concessio scā nuncio h. in. c. grauis de deposito
in. c. q. qbuscuq. de fideius. i. d. autē. hoc ius pcorrectū et fa-
cit quod no. Bal. post gl. i. l. si donatione. C. de col. et p cano-
ni. i. d. c. dudum. de rebus ec. no. alie. ibi Inno. et glo. et alij
et notabis et illa q. no. declarant p doc. et hanc cōclusionē
no. Arch. i. c. eps. r. q. ij. Lar. in. cle. i. i. ver. abbates in. fi.
de excel. pla. An. i. c. i. j. q. succes. te. d. Signo. coi. c. rxiij.
et aliqd tetigit circa solutiōes dno. glo. tñ i casibus i qb.
cōcessio no. t. ipsemet cōcedēs tenet servare cōcessiōes. c.
venies. c. d. cetero de trasac. no. tñ successor eius quimo
et si successor emphiteota vel feudatariū tolleret no. per
hoc vt approbasse dnt nisi probetur quod sciuit nullitatem
dnt p no. p. Bart. in. l. ite. querit. s. q. impleto. ff. locati
imo et si sciisset ex quo defectus fuit i solenitate vel pote-
state quo ad obligandū successorē cu nulla quo ad eū ob-
ligatio pcedat tacita approbatio no. iducit neq. erit obli-
gat. p. ea q. no. Jo. an. i. r. rati. et i. r. rati. d. re. in. i. vi. ita
bellamera de ci. ccccccl. vij. q. incipit supposito quod dñs gui-
do glo. et cōter doc. in. c. i. de p. cario Bal. i. l. i. i. pe. col.
quod non potest. ptes et facit quod ubi i dntibus requirit certa solēni-
tas puta scriptura vel aliud solēne no. fit p taciturnitates
renonatio Bal. i. pace cōstātie i verbo ite societate et p d-
icta opi. et firmat Ro. deci. c. rxiij. incipit ite si prelatus re-
gritur enim et i qbuscuq. et locatiōibus q sapist aliena-
tionē. puta ad lōgū tps ca. et quod versetur magis i hoc p dno
alienado q. in alio quod aduertat plati ita Fed. p. li. c. rxi. i. c.
pit dno Jabani. et nobitis ista quod no. declarāt p doc. Hec
aut solēnitates cu sunt in favore ecclesie inducte si no. ser-
uatis debitis solēnitatibus fuerit res ec. in feudis vel in
emphiteosiz data ipse suscipies alienationē no. poterit se
excusare a pstatōe servitiōz vel annui cēsus ex eo quod dnt
dntum no. fuisse solēne ita Ang. p. illū ter. i. s. si vero que l
auc. de alie. ex post ecclesia potest dnti inualidū ratū h. i. fa-
nore suū. c. si qua d. rebus. rvi. q. ij. Pano. q. cōmēdat ter.
illū i. d. c. si qua l. c. edoceri de reser. i. c. i. et Imo. in. c. iij.
de his q. sūt a prela. et facit alia rōne naz huic puato non
pmitit cu dāno directij dñij et sic ec. turpitudinē suam al-
legare vt h. in. c. sigs presbiteroz. de re. ec. no. alie. in. l. trá-
sactione. C. de tras. in. l. als. ff. de iureiu. erit ergo faculta-
tis ecclesie vel agere ad fructus tanq. d. malefidei posses-
b iij

forem. l. que admodum. C. d. agri. r. c. l. i. vj. c. q. iura de
regu. iur. l. i. vj. vel agere ad seruitoz. prestatione r. facit
que videbimus in. c. i. s. inde qri pot. j. de aliena. feu. vbi
concludat q si scdus emphiteota accepit emphiteosim a
prio sine dñi consensu tenet prio ad solutione canonis lz
coessio no valuerit vt voluit Ang. de are. post glo. in. s.
adeo in. v. colum. isti. loca. **¶** Quero cu glo. i qto tpe in
ducat consuetudo talis de qua i isto ter. q platus possit da
re infendū r rñdet glo. ponēdo duas opi. **¶** Pria ē q reg
ratur tm tps vt nō extet memoria in dñi. pro hac opi. fa
cit. l. i. in fi. r. l. i. in prin. ff. de aqua. plu. ar. r. ff. de aqua
plu. r. est. l. hoc iure. s. ductus aque Scda opi. ē Azo. q
regrant an. rrr. ar. C. de p̄scri. rrr. an. i. l. comperit r in. l.
oēs. suadet rō qz p consuetudinē acgrit iurisdicō. l. i. C. d.
eman. l. i. An per hāc consuetudinē acgrit ec. honor r iur
isdicō in suū vasallū. s. Ja. de bel. r. qz regratur anni.
rl. qz ifeudatio ē alienatio vt no. i. l. cū nō solū. s. filius at
C. de bo. qz li. r. l. i. de fū. dota. c. nulli de re. ec. nō ali. in
alienatiōe aut rez ecclesiasticaz regritur dictū tps ad p̄
scribenū in aut. quas actiōes. C. de sa. san. ec. s. r in datōe
in feu. q opi. nō plz **¶** Neco. de nea. qz haberet locū qn tra
ctat de maiori p̄iudicio ecclesie v3 qz ec. amitteret totū
suū ius itē qz vez h retinet dñiū directū. ff. d. acgr. pos. l.
iij. s. ex dñio. qd qdē dñiū ē sibi efficax r vtile tū qz ipsa ec.
h3 seruitia: tū qz ē spes qz feudū possit ad eā redire p ca
sus ex p̄sōs. j. q su. p̄. cā be. amit. p totū cū si. Itē qz hēt
iurisdicōne r honorē vt. s. dictū ē. r pro tāto ipse con
cludit q sufficiat. rrr. an. s3 cōcordādo oēs istas opi. dicit
Alua. distinguē. s. m. Bal. qz aut ifeudatio ē mā feste dā
nosa ecclesie r tūc regrit tps cu? in iij mēoria nō existit. r
h mō intelligit p̄ma opi. gl. aut ē manifeste vtilis ecclesie
r tūc p̄scribitur spacio. 30. an. r sic procedit sa opi. glo. r
rō Nic. de nea. **¶** Nec ob. s. m. Bal. si dicat qz ē ecclesi
am non currit p̄scriptio nisi. rl. an. c. q̄ta de p̄scri. aut. q̄s
actiōes. C. de sa. san. ec. s. nō pōt procedere qd d̄ de. 30.
an. p̄scr. qz rñdet Bal. qz p̄scri. qn inest q̄tudinē non
p̄prie est p̄scriptio s3 quidā tacitus p̄sensus seu qdā firmi
tas taciti cōsensus vbi nō requirit possessio cōtinuata sed
regrunt actus vtētū q continui eē p̄nt. l. foramē. ff. d̄ ser.
vr. p̄c. nec v̄it ad auferē. ius ecclesie s3 ius faciē. r cō
stituti. vt no. in. c. fi. de cōsue. li. vj. i. c. cū ec. sutrina d̄ cā
pos. r p̄ri. aut ē d̄biū r tūc requirant anni. rl. r ita itelli
gitur opi. Ja. de bel. r vult Bal. in effectu q̄ q nō ita cla
re. d. Mar. caracto nō plz h distinctio Bal. r prio dum
ait i prio mēbro valere cōsuetudinē infendādi dānosam
ecclesie qz ē r ter. i. c. i. e. de p̄sue. nec ob. c. sup. q̄busdam
s. p̄terea de ver. si. r. l. h iure. s. ductus aq. ff. d̄ aqua co.
r est. qz illa patit limitationē vbi cōsuetudo sit nimis one
rosa r dānosa eccle. nā iō cursus tāti tps ibi opatur quia
h3 viz p̄supti p̄uilegij vt in dictis iuribus r. c. i. de pre
scrip. li. vj. s3 p̄nceps in dānū ecclesie nō pōt disponere
qz eēt p̄ libertatē ec. iō nō valet. C. d. sa. san. ec. aut. cassa.
vt habet i. c. n̄querit de sen. ex. s. nec cursu dicti tps idu
cetur q̄tudo dānosa ecclis. nisi sustinēdo Bal. dica
tis qz d̄ria loquūtur de magno dāno ecclesiāz. nā tūc cō
suetudo ecclis onerosa nō v3. s3 nos loqmur vbi nō tra
ctat de ita gram dāno qz directū dñiū remāet ec. r vti
le spatur posse redire qn qz r iterea p eo vasallus impē
dit seruitia r rōabile ē vt ec. meritos de se remuneret
c. ceterz vbi bo. ter. r. c. p tuas de dona. r ita repio limita
re. d. c. i. de cōsue. **¶** Panoz. i. p̄. l. r. qd icipit i rpi rē. cir
ca primā r. ij. col. **¶** Panoz. i. d. c. i. i. fi. p no. p Inno. in. c.
qz sicut de elec. de p̄sue. c. abbate de ver. si. nō. n. plz scd3
mēbz qz ē ec. nō p̄scribit. 30. an. spacio. s3. rl. C. de qua
dri. p̄scrip. l. r no. i. aut. quas ac. C. sa. san. ec. p̄terea vbi
cum qz infendatio ē vtilis vel necessaria ec. tunc platus cū
cōsensu capli possit i feu. dare. c. ad n̄am de re. ec. non
ali. putarem veriorē s̄ntam Ja. de bel. r And. vt regran
tur. rl. an. vt dicā in simili i. c. sigs trigita. j. si d̄ feu. su. cō
tro. d. c. de quarta r. d. aut. quas ac. r facit qd no. glo. in

d. c. fi. r qd no. do. de ro. deci. vlti. s3 quotā meā r plucere
scribit i. d. c. fi. de cōsue. li. vj. vbi qn ē consuetudo s ius
cōe regrunt. rl. an. s3 alienatio r ifeudatio rez ec. ē sctus
cōe ergo regrunt. rl. an. l. i. i. i. b. e. m. s. C. de sa. san. ec. r. c.
i. de re. ecc. nō ali. p̄terea vbi agit de dāno nouo statu.
rei ecclesiastice p̄scribit spacio. rl. an. nō aut. 30. c. cū d̄ bñ
ficio de p̄bē. li. vj. s3 vt valeat cōsuetudo infendādi bo
na ec. regritur binus actus ifeudandi diuersis t̄pibus. l.
iij. in fi. C. de ep̄ali an. l. de qbus. ff. de legibus ibi no. ter
tio regritur cōsensus capli que admodū cōsensus populi.
d. l. de qbus. quarto regrit qz q̄tudo ifeudādi sit rōna
bilis. r nō dānosa ec. c. i. i. fi. de p̄sue adducite qntuz qz re
gritur bonafides vt nō. glo. Jo. an. i. c. pe. de cōsue. li. vi.
¶ Panoz. i. c. cū ec. sutrina de cā. pos. r p̄rie facit. c. fi. de
p̄scrip. ad p̄dicta Inno. i. c. ij. de feu. in fi. **¶** Lar. v̄f assenti
re **¶** Pau. de. ca. in hac mā mibi aperit oculos in consi.
crr. iij. qd incipit viso ifru. in. ij. col. aut volum? dicere rē
solita ifeudari ex statuto supioris r tūc sufficit semel a su
piorē statutū **¶** Bal. in aut. si quas ruinas. C. de sa. san. ec.
aut volumus dicere rē solita ifeudari ex simplici cōsue
tudine r attēditur tps. rl. an. r procedit arti. p̄orie. s. ta
ctus aut apparet rē licite semel in feudū datam puta au
ctoritate pape tunc ex quo semel effecta ifeudabilis per
petuo remanet ifeudabilis nisi incorpetur. d. c. ij. r facit
q. s. d̄ri in. vj. col. huius p̄n. ter. n̄fi tunc. n̄ recurritur ad
cōsuetudinē p̄scriptā ad iducēdū alterationē status qn
de alia legitia alterationē nō p̄stat vt i. c. cū de bñficio de
p̄bē. li. vj. r ibi no. r isto vltimo casu nō erūt necessaria
tot req̄sita s3 sola legitia mutatio. siue infendatio vt facit
ter. in. c. i. ep̄m vel abba. vt in fi. i. q̄stis. r ter. ibi **¶** Bar. in
l. i. C. de ipo. in cra. descri. li. r. r in. l. p̄. s. quindecim ibi
¶ Bar. ff. de leg. iij. **¶** Quot aut actus regrant. j. p̄dictuz
tps ad h vt ista cōsuetudo iducatur dicit Ja. de bel. qz bi
nus qz cōsuetudo d̄ qd frequēter fit vt. C. q̄ sit lon. cōsu.
l. i. id aut d̄ frequēter fieri qd fit bis vt in aut. de ofen.
cini. s. fi. v̄i cōclude s̄m ipsum esse necessariū vel qz idem
p̄elatus dederit his duobus idē feudū vel qz duo p̄ela
ti duobus vel eidē diuersis t̄pibus successiue inuestiēdo
cū p̄scriptiōe de qua. s. dictū ē ar. C. de ep̄i. audi. l. iij. s.
fi. r extra d̄ cā pos. r p̄prie. c. cū ecclesia sutrina. vbi ple
ne de hac materia. r p̄ doc. l. de qbus. ff. de legi. r. C. que
sit lon. cōsue. in. l. ij. qd ēt videt tenere Ja. d̄ ardi. in sum
ma car. i. sub rubricella q p̄nt dare feu. facit signāter iste
ter. dū vtitur verbo cōsuetudo. s. ex bino actu s3 si diceret so
litū sufficeret vnicus actus **¶** Bar. in. l. itē mella. s. s3 si ali
mēta. i. prin. ff. de ali. r ci. le. s3 salua auctoritate tantozum
patrū crederē s3 qz ēt p vniciū actū iuncto cursu t̄pis dice
tur res solita ifeudari p. d. c. cū de bñficio. volunt cōiter
doc. in. c. fi. de cōsue. r in. l. de qbus. ff. de legi. in. d. c. cū
ec. sutrina de cā pos. r p̄prie. r pro hac opi. pōdero ter.
in. c. i. scdo r̄iso. j. ep̄m vel abba. duz vtitur verbo solita
dari r tū s̄m opi. **¶** Bar. s. relatā sufficit vnicus actus etiā
verbū solituz verificat in vnus actu ēt plurimū attendi
tur q̄tudo ec. quo ad qualitātē p̄sonaz qbus datur nā
si sit solita locari in ep̄biteosim ēt pro heredibus c̄neis
tunc ēt i talibus p̄sonis procedet cōcessio r generalis mē
tio traheret ēt ad extraneos qz i his plurimū attēdit con
suetudo vt p3 p̄missa. c. ij. de feu. sp. i. ti. de locato. s. n̄ic
aliqua **¶** cvij. ita. d. Anto. p̄. l. r. iij. icipit i noie rē. i facto
fratrū mōtis oliueti. r lz loquatur i emphiteosi idē erit in
feudo vt circa q̄litātē p̄sōaz attēdat q̄tudo fac qz vide
bim? i. c. i. j. an agna. vel filius. **¶** Oppo. cū glo. iij. de
c. i. j. de ele. q inuest. fe. in p̄n. vbi clericus idistice potest
dare in feudū intelligite istum ter. s̄m illū v3 qz loquitur
de rebus p̄rijs ipsius clerici quo casu pōt ipse clericus
dicta sua bona p̄ria infendare sicut possit quilibet laic?
nec regritur aliqua cōsuetudo vt ibi s3 h loquitur de re
bus ec. i qbus non pōt nisi sit q̄tudo vt h. r hoc voluit
ista gl. q bñ loq̄tur vsqz ad versiculuz r ita v̄f. r hoc p3 in
prio oppo. subsequēter cū. d. glo. i dicta pte qz imo cleri

ans hodie nō possit dare i feudū et si ec. sit cōsuetudo qz talis cōsuetudo reprobatu p papā vrbani vt probatur f. epz vel abba. c. i. So. dicit gl. iste ter. d3 itelligi f3 illuz v3 q bona q sunt solita ifendari possunt infendari et hodie cū papa ibi pfirmet pteritas infendatōes z p̄suetudines: ea aut bona q sunt subiecta ec. z de ti. ec. z q nō sunt solita ifendari nō p̄nt ifendari de nouo eodē mō si als fuissent solita ifendari l3 mō sūt effecta de dñio z subiectio ne ec. qz tunc non p̄nt ifendari de nouo z iō platus bona q̄ repit tpe sui igressus eē solita infendari z aperit sibi post ei⁹ igressuz tūc pp cōsuetudinē antiquā p̄t dicta bona reifendare de nouo vt bic z hoc voluit ista gl. vsqz ad fi. quam declara p ea q̄ dicit. s. in glo. ii. vbi late exanunauit istū ar. vnū tñ no. qd̄ hic dicit Ja d b. l. v3 q̄ et post dictā cōstitutionē vrbani possit iduci noua cōsuetudo ifendatū istū ter. z ē rō qz post q̄ cōfirmat cōsuetudinē p̄teritā v̄r̄ approbare cōsuetudinē simplr z p̄ q̄ns v̄r̄ p̄mittere p̄suetudinē nouā induci qd̄ itelligo v̄r̄ nisi cēt res sp̄ritualis vt ē decia qz tūc nō putarē talē cōsuetudinē d̄ nouo iductā h̄ posse opari. **C**oppo. cū gl. h̄ ea q̄ supponitur i isto ter. v3 q̄ et illud datū a maioribus valuasoribus cēseat eē iure feudi z pro feudo h̄atur. s3 d̄ de. s. fi. j. eo. vbi d̄r q̄ solū illud cēset eē p̄p̄ie feudū qd̄ ē datū a capitaneis regni vel a maiorib⁹ valuasorib⁹ secus at si a maiorib⁹. So. d. gl. q̄ ille ter. loq̄t f3 iura antiq̄ f3 q̄ fiebat dca d̄ria hodie aut nulla ē d̄ria iter p̄dicta vt ē ter. j. de natura feu. in fi. z h̄ voluit ista glo. vsqz ad fi. q̄ bñ loquitur nā hodie absqz culpa nullus vasallus p̄t d̄sueturū et si esset de minimis valuasoribus l3 oliz potuisset vt ibi d̄ quo dicit vt ibi no. z. j. d̄ se. sine. cul. nō amit. **C**Op. ab eē q̄ imo nō teneat p̄suetudo sup infendatōe rerū ec. vt probat i. c. q̄uis z in. c. fi. eē d̄ decimis. So. ibi loquitur in iuribus z rebus sp̄ualibus in qb⁹ nō p̄t induci noua p̄suetudo qz nō cadūt in laicū vñ decie nō p̄nt hodie infendari qz sūt cibus i domo dñi. vi. q. i. reuertimini. v̄r̄ ille decime q̄ ab antiquo fuerūt date laicis ex cā vt defē sarent ec. ab hereticis z alijs opozessoribus p̄senerāt ad huc z dimittunt i p̄tate laicoz i his talib⁹ decimis succedunt laici et hodie vt videmus. nā regulariter nō d̄nt succedere vt in. c. ad hec eē d̄ decie. vñ in dictis decimis ab antiquo datis laicis ex dicta cā sūt inuestiture ipsis laicis z ipsas iuste tenēt z possidēt z in dubio si de tpe concessionis decimarū predictarū nō appareat p̄sumūtur date aī cōciliū. Jo. an. z. d. Anto. i. c. cū apostolica de his q̄ fi. a prela. iō renouari p̄nt. **P**an. p̄. f. c. r. v. j. icipit in r̄p̄. z c. dubiū fuit. s3 q̄ dicta cā cessauit tūc ex p̄p̄ie prohibitus fuit q̄ amplius nō p̄cederent vt no. in. d. c. q̄uis z in. d. c. fi. de qua materia p̄ **H**ost. isum. de deci. s. fi. ver. iij. q̄ r̄it. z qd̄ h̄ eē de deci. in. c. prohibemus z aliqd. j. i. c. ij. de feu. cogni. i. c. cū aplica de his q̄ fi. a pla. Quid aut in noualibus vide i. c. tua eē d̄ d̄ci. z gl. i. d. c. q̄uis. **C**Atz aut clericus siue platus possit ifendare rē occupatas per potētē q̄ n̄ ē solita ifendari. Et dicit Jo. an. z. d. f. r. a. za ba. ibi **J**m. in fi. in. c. ij. eē de feu. q̄ nō. ne detur z ap̄etur via malignādī. de quo et p̄ **B**al. s. in p̄ambulib⁹ feudoz in sua. iij. dimisiōe. S3 qd̄ si ē feudū possessuz a potētē a q̄ nō p̄t p̄cipi p̄sio vel s̄uitū an poterit alteri potētiorz ifendari z **B**ut. in. d. c. ij. dicit z **A**n. d̄ iser. z **B**al. q̄ sic. nec ob. ti. d̄ alie. indi. muta. cā fac. qz itelligitur q̄ sit dolose z aīo tñ turbādī aduersariū h̄ q̄ bōafide etiā vt facilius res ec. recuperet z erit sp̄ale fauore ec. z iō d̄c̄ ipse q̄ h̄ nō liceret et clericis quo ad patrimonialia d̄ quo p̄ **H**o. i. sū. d̄ alie. in. muta. z c. Quod aut d̄r̄ q̄ hodie d̄cie nō p̄nt cōcedi laicis. itelligas iure feudi q̄ fructus deciarū bñ p̄nt cōcedi laicis in tps vite et hodie vt in. c. ij. eē de locato z ibi nō. z. d. c. q̄uis. tñ decimas i feuduz laicis ante cōciliū lateranē. cōcessas ad ec. reuersas nō p̄nt amplius laico infendare ita **V**al. i. ru. de deci. consi. i. z i his casibus nō h̄nt locū q̄ supradicti p. c. ij. de feu. qz in decimis ē sp̄alis prohibitio vt nō cōcedat laicis et ex

quadā pmissiōe nec tollerā vt stēt apud laicos q̄ aī cōciliū erāt ifendata. c. ad hec. c. quāuis. c. prohibemus d̄ deci. c. cū aplica de his q̄ fiunt a pla. Jo. an. i. d. c. prohibemus. tñ gl. in. d. c. prohibemus. t3 d̄r̄ qz l3 prohibetur d̄ nouo ifendare decimas laicis nō tñ ifendatas renouare. c. p̄sultit i fi. d̄ inde. z pro hac pte dicit **L**ar. s. cōsultuisse. **J**mo. in. d. c. ij. in fin. car. dicit q̄ opi. gl. z **L**ar. cōiter seruat f3 alia ē verior vt **P**an. p̄. f. c. r. v. j. s. alle. **C**Op. q̄ imo. ec. possit ifendare d̄ nouo. et si cr̄stete p̄suetudine vt i. c. ad n̄f̄az de re. ec. nō ali. So. h̄ iō ibi ē quia suberat cā necessaria quo casu p̄t plar⁹ dare feudū. cūz cōsensu capituli l3 nulla subsit p̄suetudo vt ibi. z facit qd̄ no. i. c. abbatib⁹. r̄ij. q. ij. z t3 **J**a. d̄ bel. **L**ollige more meo solito regulā q̄ platus z clericus p̄t bōa ec. ifendare si sit p̄suetudo ifendatū als n̄. **C**Et f3 **A**n. z **B**al. fallit p̄io si possidete vasallo plar⁹ velit pure i feu. alij dare aī ap̄turā fe. c. i. j. q̄ succe. tene. z ibi dicā z. c. i. d̄ cle. q̄ iue. fa. **C**Sedo fallit i reb⁹ subiectis ec. c. i. j. epz vt ab. z dicit vt ibi. **C**Tertō fallit i bōis p̄p̄ijs clici qz absqz p̄suetudie p̄t i fe. dare. c. i. d̄ cle. q̄ iue. fa. **C**Quarto fallit i archiep̄o vel alio supiore plato q̄ tpe itroit⁹ repit fe. i suo dñio nā p̄t i feu. dare. d. c. i. ad fi. d̄ cle. q̄ iue. fa. s3 **J**a. d̄ bel. s3 h̄ fallētia ita generalis nō plz qz imo q̄libz p̄t nisi archiep̄s mediol. d. c. i. vbi ē sp̄ale i archiep̄o mediol. s̄ in s̄. ius cōe. l. i. i. fi. ff. ad muni. l. ius singulare. ff. d̄ legi. p̄te rea i fi. ter. h̄ probat. dicit vt dicā i. d. c. i. in fi. **C**Quinto fallit fm **J**a. d̄ bela. q̄ eccl. h̄ i feu. ab aliquo absqz cōsuetudie ifendatū platus cū cōsensu capli p̄t alij ifendare. c. i. s. p̄terea. j. de capi. cora. h̄ fallētia nō plz qz d̄ ter. vbi bōa ec. nō p̄nt ifendari nisi sit p̄suetudo. s̄o qz ē d̄ regulā. l. i. i. uibemus. **C**de sa. san. ec. z. c. nulli de re. ec. non ali. nec ob. d. s. p̄terea qz nō dicit ter. q̄ ecc. vasalla possit alteri ifendare si nō sit p̄suetudo ec. ifendatū possit ifendare rē ifendatē absqz p̄suetudie dñi. **C**Sexto fallit i iurib⁹ sp̄ualib⁹ vt i decis si feu. deciale sit aī lateran. p̄ciliū. c. prohibemus z. c. q̄uis d̄ deci. de quo ple p̄ Jo. an. i. c. cū aplica d̄ his q̄ fi. a pla. z per **S**ci. i. c. ij. d̄ d̄ci. li. vj. **C**Septimo fallit q̄ subest cā necessaria vel vtilis ecc. nā tunc plar⁹ cū cōsensu capituli alijs z solēnitatib⁹ p̄cedere p̄t in feudū l3 nō sit p̄suetudo ifendatū. c. ad n̄f̄m de re. ec. nō alie. **J**a. de bel. z **A**lva. fallit vbi p̄ violentiā p̄suetudo eēt iducta nā nō valet talis p̄suetudo ita **B**al. hic p̄ no. p̄ Jo. an. i. c. fi. d̄ re. ec. nō alie. **C**Nono fallit vbi bona essent ecclie collata ea cōditōe ne alienent nā tūc nō possent ifendari fm **J**a. ardi. z **A**lva. hic videbimus i. c. i. j. ep̄m vel abb. p. s. sanctissimas i autē. d̄ ali. z emphi. z d̄ri. als in. c. v̄r̄ d̄ cōdi. appo. **C**Decio fallit fm **A**lva. qz ecclia vel mōasteriū veile ifendare nō p̄t. s. q̄m cognouimus i autē. d̄ alie. z emphi. **C**Undecio fallit q̄ vellet ifendare rē ifendari solitā pacta alt. rādo nā tūc non p̄t vt no. j. i. p̄ori. q̄ **C**Duodecio z vltio fallit q̄ ē aptū feudū ec. z ecclia ē deducta ad inopiā fm **J**a. de bel. alle. i autē. vt d̄terminatus sit numerus clericoz pro quo fac. c. ij. d̄ feu. ibi ter. si videris expedire s̄ secus si ec. nō expediet. l. d̄ etate. s. cr. cāis. ff. de iterro. act. qd̄ ē singulare ad limitādū. d. c. ij. d̄ se. ita **A**lva. hic **C**Quero an platus q̄ d̄ cōsuetudie solitus ē ifendare feudū in masculos possit alterare ei⁹ naturā ifendatōe idē feudū et i feminas z dicit **J**a. de bel. q̄ nō nisi pp aliqd̄ meritū z seruitiū recipiētis vt. j. d̄ l. cora. c. ij. i. s. p̄fecto z. j. quemad. fe. ad fi. perti. c. i. ar. ff. d̄ pu. z vec. l. vectigalia. z siqd̄ i fra. patro. l. vnus libertus. facit qd̄ no. l. i. i. uibem⁹. **C**d̄ sa. fa. ec. z in. l. d̄ q̄bus. ff. d̄ legi. z sequitur et **P**ic. d̄ nea. **J**m. in. d. c. ij. post **L**ar. vtrum aut ex aliqua causa supniente possit platus alterare naturā feudi dic vt tagit p̄ doc. z p̄sertim vt dicit **Z**aba. z **J**m. i. c. ij. extra d̄ feu. **J**m. ibi ibi q̄ nō in. c. q̄ in ec. d̄ p̄sti. **F**ede. cōsi. cir. icipit quidā platus s3 stat punctus qd̄ si alterat cōcedēdo sub nomis patris puta nō erat p̄suetudo dari nisi masculis z nunc dat et feminis. an vitiet in totū concessio an pro pte pro q̄ in

neffitura alteraf nō valet cōceffio. h̄ pro pte p qua nō al
teraf valz Bar. i. autē. q. rē. C. de fac. fan. ec. facit q̄ habē
tur in. c. i. §. rursus. j. de p̄tro. inc. z cū Bar. t̄z Bal. i. l.
q̄cūq̄. C. d̄ bo. q̄ lib. i. l. et. ff. so. ma. Ang. in. §. ep̄hiteofis
in autē. d̄ non alie. tenēt q̄ in totū vicief cōceffio p̄ tert. in
c. i. §. fi. de. l. cora. q̄ ter. pōt pro vtraq̄ pte adduci. itē qz
erquo cōceffio ē facta d̄ legis prohibitionē i totū nō valz
l. si liber minorz. ff. de iure pa. facit ter. in. §. ep̄hiteofim
i autē. d̄ nō alie. qd̄ dici solet p̄ Bar. i. l. si nō fortē. §. cētū
ff. d̄ cōdi. inde. Bal. t̄z i. l. si pupilloz. ff. de re. co. i. §. fin.
Imo. i h̄ac partē iclinat in. l. q̄ d̄ circa fi. ff. de p̄. ob. in
p̄riū h̄ic Bal. z do. Adar. q̄ itate cōsuetudine q̄ feuduz
dēt masculis tm̄ si platus dederit masculo z femine vale
bit quo ad masculū h̄ nō valebit quo ad feminā. ar. l. san
ci. C. d̄ dona. fac̄ qd̄ no. Jo. an. z Im. in. c. ad aplice d̄ do
na. t̄z Bal. in autē. si quas rui. C. de sa. fan. ec. Im. in. c.
fi. in fi. car. d̄ feu. Lud. in. l. i. §. si stipulāti. ff. de verb. ob
li. Bal. in. c. p̄rio. §. similiter. de. l. cora. in. l. qd̄ d̄. ff. de
verbo. obli. Im. i. l. q̄ d̄ v̄ cōcordare opi. aut cōceffio ē
ēt quo ad verba vnica. p̄nta p̄cedo i quartā generationē.
vel cōcedo vt i femias d̄scēdat z procedit opi. Bar. aut ē
ē multiplex cōceffio. i. i. iij. aut. iij. generationē z procedit
opi. Bal. z. d. Alex. i. d. l. i. §. si stipulāti distiguit ip̄e aut
ille cui cōceffio ē facta d̄anificat si cōceffio solū valz pro
pte p̄nta qz soluit aliqd̄ vt h̄eret cōceffioez vltra formē cō
suetā z t̄ic vicief in totū ar. l. fundi p̄tē. ff. de act. emp. l.
ij. C. de pac. iter ep̄. z v̄. aut nō d̄anificaret ille q̄ habuit
cōceffionē z t̄ic procedat opi. Bal. q̄ vtile p̄ inutile nō vi
cief z sic valeat pro pte pro qua valere pōt. Lal. in rub.
de feu. cōf. ri. habuit nouā fantasia q̄ si subālia d̄ctus nō
mutant. h̄ tm̄ accidētalia nō d̄ alterata feudi cōceffio z
iō d̄ādo vt trāfferat i femias nō d̄ alterata cōceffio. Sp.
in ti. de locato. §. n̄ic aliqua. N. lxxviii. c. vnico de como
dato. z. c. ij. de deposito z i. d. cōf. pōt an pp̄ alterationē
pactor i cōceffioe feudi appositoz possēt dici ec. eē lesam
z d̄ Lal. t̄z Bar. i. §. c̄ri. icipit i noie zē. p̄ponit i. ij. col.
alle. l. si p̄us. §. i. ff. d̄ aq̄ plu. ar. Quero an legat̄ d̄ late
re possit ifendare res ec. sue legatiōis dicit Bald. hic q̄
nō z t̄z Arch. rrv. q. ij. de ecclesiasticis nisi esset sibi. cōcef
sum vt i autē. p̄p̄tua. C. de sa. fan. ec. z i eadē cā z. q. i. c.
amputato. p̄ Arch. Bar. i. §. c̄ri. qd̄ icipit i ciuitate ca
merini Bal. i. c. i. j. q̄ sūt. regalia v̄ h̄ solū pape p̄mittit i
c. i. j. de vas. ḡ d̄ cōf. l. oth. i. c. nisi. d̄ offi. leg. i. l. i. §. si in
initio. ff. de offi. p̄fecti. vr. i. l. ne qd̄q̄ in p̄n. ff. de offi. pro
co. z lega. z t̄z et Bar. in. l. prohibere. §. plāc. ff. q̄ vi aut
clā Bal. i. c. i. d̄ vas. ḡ d̄ cōf. l. oth. i. l. pe. C. de hōisq̄ li.
h̄ an possit p̄ceder̄ licētā ep̄o ifendādi Zaba. q̄ nō i. c. ij.
eē de feu. p̄ no. i. c. p̄ illozū de p̄b. d̄ quo p̄ but. i. d. c. ij. z
Imo. q̄ dicit q̄ si ē ep̄s de prouincia legati q̄ pōt nisi iur
ramētū de nō alie. eēt p̄stitū p̄ ep̄s nō subdito ale. Sp. in
ti. de leg. §. n̄ic segtur N. ceterū z. l. ita Imol. i. d. c. ij. in
pe. car. h̄ in fin. in. c. fi. de p̄fir. vti. z inuti. ibi doc. Fede
ri. de se. cōf. rrv. icipit in ch̄risti zē. factū sic h̄z reuerē
dus an supior platus possit ifen. feu. q̄ p̄tinent ad collatio
nē plati inferioris d̄cludit q̄ non p̄ ea q̄ habentur i. c. i. j.
ep̄m vel ab. nisi illa ec. eēt immediate subiecta cuius rector
nō administrat noie p̄rio. h̄ supioris vt no. i. c. de. frequēs
de exes. pla. i. c. q̄to d̄ offi. or. i. c. de. i. de resc. vel nisi mor
tuo plato inferiore immediato fm̄ Bal. hic. faciunt no. in
c. fi. de suc. ab inte. p̄ Im. in. c. oliz el. i. de restitū. spo. z qd̄
no. i. c. cū deputati p̄ doc. d̄ resc. Bal. i. c. ceterz i p̄. col.
j. q̄ suc. te. Querit et Bal. an plat̄ solus possit vasal
lo felonā remittere d̄cludit q̄ sic si solus potuit dare fe.
als nō p̄ no. p̄ Jo. an. i. c. cū desideres de sen. ex. h̄ i p̄ri
um faciūt no. p̄ doc. i. c. potuit de locato vbi solus platus
recipiēdo solutionē canoniz pōt ep̄hiteofis caducitatē re
mittere. z n̄ tm̄ solus pōt p̄ceder̄ i ep̄bi. An si p̄cessū ē p̄
uilegiū ifendādi abbati illo mortuo trāssibit i successorē
Bal. distinguit aut papa iubet z t̄ic d̄z ifendatio fieri p̄
successorē. faciūt no. i. l. fūdi marie p̄ Bar. ff. d̄ acq. poss.

legiste in. l. z qz. ff. de iurisd. om. in. in. c. qm̄ abbas. ibi
Imol. de of. dele. aut p̄mittit sub noie dignitatis trāssit i
successorē si sub noie p̄rio nō. qz personale. si sub vtroq̄z
tunc inspiciatur qd̄ p̄cedat qd̄ue sequatur. facit qd̄ no. in
in. d. c. qm̄ abbas z. l. si seru? cōis. ff. de sti. f. in. l. qui libe
ris. §. h̄ec verba. ff. de vul. z pu.

Et quia. Lōtinat h̄ic. §. ad p̄ceden
tia hoc mō. §. v̄isuz ē d̄ prima
pte rubrice. l. q̄ feu. da. pos. n̄ic at vidēduz
restat d̄ sc̄da pte rubri. z tertia. l. quat̄ acq̄
ratur z retineat feu. iste. §. vsq̄ ad. §. notandū. h. d. iure
nouissimo hodie in feudo succedūt oēs d̄scēdētes ma
sculi nō femine vsq̄ in infinitū: femie at nō succedūt i feu
do nisi sp̄aliter sit actū i d̄ctu z collaterales vsq̄ ad septi
mū gradū succedūt ad hoc alle. vsq̄ ad. §. fi. qui incipit
notādū. C. No. inicia rez p̄siderāda z cuiusq̄ rei originē
fac. l. i. z. ij. i p̄n. ff. d̄ ori. iur. c. ab exordio. rrv. di. C. No.
et ex hoc ter. progressū feudoz quē ortū z qualē habue
runt p̄oseq̄ Ang. p̄. c. vi. icipit sanctissima. z in cōf. clx
rv. i. c. magnific. C. No. et q̄ feudoz cōsuetudies itro
ducte sunt h̄z v̄isuz a sapiētib? institutū. C. No. ter. ibi quā
do vellēt q̄ iure antiquissimo d̄ns ad placitū poterat aufer
re feu. z illud ē primū ius nō sc̄dm̄ ius feu. ibi postea q̄ p̄
ānū tm̄ durabat fe. C. No. tertiū ius ibi deide qd̄ vsq̄ ad
vitā vasalli durabat feu. C. No. q̄rtū ius ibi h̄z cū hoc iur
re q̄ se. trāssit ad filiū quē elligebat d̄ns. C. No. quitū ibi
q̄ hodie ad om̄s filios c̄qliter p̄tinebit. z sic h̄ētis q̄ filij
equaliter succedūt in feu. patri et si ab eo inequaliter con
stitutū ē. c. i. j. de suc. feu. nā ex p̄uilegio feudoz filij h̄nt
hoc. facit glo. h̄ z in. c. i. j. an agna. vel filius Bal. in. l. li
berti liberteq̄z. C. de ope. lib. Bal. tm̄ h̄ aliter v̄ sentire
h̄z non firmet de quo et Bal. i. l. si familie. C. fami. bere.
Ang. in. §. obtinere in aut. de nup. z procedūt h̄ec et in
filij emancipatis q̄ et in feu. succedūt. Bal. in. l. q̄ se pa
tris in pe. col. C. v̄n lib. i. l. fi. C. de legi. bere. z p̄te Bal.
in autē. in successioe. C. de suis z legi. qz in feu. p̄valent in
ra sāguinis d̄mō nō ip̄robata potius q̄ ciuilia nota. tm̄ i
regnis ducatib? vel marchionibus et approbata cōsue
tudine z v̄li solū succedūt p̄rogeniti nō alij filij. Jo. an. i
c. l. z de voto. Albe. in p̄rohe. f̄oz z i. d. aut. in successioe
C. de suis z legi. Bal. in autē. cessate. C. d̄ leg. he. Bal.
in. l. cū antigorib? C. d̄ iure delibe. facit q̄ h̄ntur i. c. i. j.
qz dicat dur marc. vel co. i italia et in dictis dignitati
bus oēs dicti filij succedūt z diuidunt iter eos. ita et i ali
qb? p̄tibus alamaie voluit Jo. an. in addi. ad Spe. i ru.
de fe. in pe. col. nisi aliud ex tenore inuestiture caueat qd̄
an oia attēditur. c. i. de fra. de nouo b̄nfi innes. z hoc di
git do. Adar. de marchione man. s̄ in p̄n. huius ter. vide
bimus i. c. i. j. de ali. feu. z in. c. i. de fe. mar. C. No. tertū
ius ibi cū vero corradus q̄ ad nepotes ex filij trāssit feu.
z et ad fratrē in feu. p̄no vel antiquo nō aut in feu. nouo
si frater sine legitimo h̄f de deederet z in feu. legitimus
h̄f d̄ masculus descendens vt gl. in. c. i. §. z si d̄ictulus
j. de alie. feu. z no. glo. in. l. ex facto. §. fi. ff. ad trebellia.
nisi aliud ex pacto sit cōuētū vt hic. z sic pactū derogat i
hoc iuri. facit. N. hoc aut notat. j. co. facit gl. de quo in
l. ius publicum. ff. d̄ pac. in. l. cum quid. ff. si cer. pe. in. c.
si diligēt̄ de so. cōpe. in. c. ex ore d̄ bis q̄ si. a ma. pte ca.
C. Nota. ter. ibi h̄ et h̄z nepotes ex filio producere digna
ret q̄ noie filij i cōceffioe siue i p̄stitutiōe appposito nō ve
nit nepos. si. n. v̄iret nō diceret ter. producef dignaret
qz n̄ esset extēdere siue producere h̄z declarare z frustra p̄
cibus implorat qd̄ a iure cōi p̄cedit. l. i. cū vul. ff. ad mu.
ita Bal. h̄ q̄ tm̄ dicit h̄ z in. c. q̄ in ec. in fi. car. de cōf. q̄
erquo hodie feuda dant sāguinis cōtēplatiōe vt hic fi
lij appellatione veniat nepos i concessioe feudi per h̄ac
p̄rogationem cora. z per ter. in. c. i. j. de gra. suc. in
fe. z in. c. i. de suc. feu. dicens hoc nomen filij esse specifi
cum z separatū a nepote nisi vel natura vel fauor ali
ud iducat z firmat Bal. in. l. ij. C. d̄ iure ep̄bi. i ep̄hiteofis

appellatiōe filioꝝ regulariter nō v̄ire nepotes ⁊ successi
ue. **C** Et ter. ibi ⁊ eoz filij i **N**. hoc at notādū hētis quē
ēt pōderat **Bal.** tacite. q̄ excluda filia excluduntur nepo
tes ex ea lz sit odiosuz. tñ filij appel. v̄iūt nepotes ⁊ hoc
pp oimodā idēptitatē rōis. q̄ no. ad declaratiōē theoz
caz q̄ tradunt p **Bar.** in. l. liberoꝝ. ff. de ver. sig. i. l. fin.
ibi **Sali.** latissime post **Bald.** C. de lib. pte. d. Ant. i. c.
q̄busdā d̄ pe. **Pe.** d̄ anch. i. cle. i. d̄ bap. ⁊ idē **Pe.** in re
pe. c. canonū statuta d̄ cōst. in. rli. ⁊ se. itez i. l. ⁊. li. car. an
appellatiōe filioꝝ veniat nepos ⁊ p **Bal.** ⁊ cōiter doct. i
l. gallus. §. istituēs. ff. de libe. ⁊ post. **C** No. septimū ius
ibi hoc aut notandum q̄ femine nō succedūt in fe. qz nō
p̄nt leuare feidā. **C** No. ex ter. ibi fideli ⁊ in **N**. cū vero
ibi a fidelibus q̄ vasalli fideles appellātur diri. s̄. in pre
ludij huius tractatus **C** No. q̄ femine regl̄ excludun
tur a successiōe feudoꝝ qd̄ itelligas vez sine crīstāt mascu
li siue nō nisi fēdū esset eius nature vel qualitatē vt suc
cedere possent. vt. j. de gradi. succ. in fe. post prin. ⁊ tūc
demū succederēt si nō extarēt masculi. vt. j. de eo q̄ sibi
⁊ heredi. suis. in. c. i. qz nō p̄ locus femine i successiōe fe
ndi donec sup̄est masculus ex eo q̄ primo fuit vestitus vt
ibi dicit ter. itē accipias alios casus de q̄bus tetigi super
ter. videlz de muliere seruitio vel ex amore iuestita vel si
sit cōsuetudo vt ibi dixi remittēdo ad ea q̄ ponā. j. statiz
C No. q̄ sic mulieres n̄ sūt capaces feudoꝝ ita nec d̄scē
dētes eaz qm̄ destructo aīcedēte seq̄ destructio p̄ntis
l. i. §. eius rei. ff. de of. eius cui ma. ē. iuris. ⁊ eadē rōe di
cit **Bal.** p̄ istū ter. q̄ si pacto in iuestitura actū ē vt femia
succedat in feudo ēt filius eius v̄r habilatus ex eo qz
disposito sup̄ eā v̄r dispositū ⁊ sup̄ cāto. faciūt q̄ dicā sup̄
glo. vbi d̄ rōe huius excludiōis iō dicit **Bal.** in autē. cel
lante. C. d̄ legi. here. in. pe. colū. ⁊ in. l. si. C. d̄ suis ⁊ legi.
Ant. de ros. i tractatu d̄ succē. ab ite. col. xiiij. dicit q̄ ba
ronie qz sunt ad istar feudoꝝ nō trāseunt ad femias nec
nepotes ex feminis extātib⁹ masculis. **C** No. ex isto ter.
in ver. hoc aut q̄ lz cōiter masculi ⁊ femine admittantur
ad successiōē. l. si. C. d̄ lib. p̄teri. vel erbere. cū vulgari
bus tñ in feudis nō succedūt f. mine ⁊ ad hoc quottidie
alle. iste ter q̄ vbi sit mētio d̄ h̄ de idifferēter v̄t ēt idiffini
te mltomagis vbi p̄ h̄ba masculini generis lex v̄t d̄ct⁹ lo
q̄ i mā feudali nō icludūt femie ⁊ idē i filib⁹ materijs vbi
masculi p̄ferunt feminis p̄cor. ter. i. c. i. ⁊ ibi gl. clari⁹. §. ⁊
si elictulus. j. d̄ alie. fe. ⁊ ibi **Bal.** ⁊ alij. ⁊ i. c. i. §. profecto
j. de. l. cora. vbi bonus ter. **Bald.** p̄ illū ter. C. de suis ⁊
legit. in. l. quotiēs in. c. si. ibi **Alua.** j. si de feu. fue. p̄tro. i
l. et. ff. so. ma. in. l. liberti libertez. C. de op. liber. in. l.
gallus. §. et ⁊ ibi alij doc. post **Bar.** ff. de lib. ⁊ post. **Jo.**
an. ⁊. d. Anto. ⁊ alij in. c. p̄ntia de proba. facit qd̄ dici so
let i materia idifferēti masculinū cōcipit femininum ita
Bar. in. l. i. ff. d̄ ver. sig. **Imo.** i cle. i. d̄ elec. **Bar.** in. l. i.
in p̄nci. i. si. col. ff. de pecu. **Bald.** i. l. q̄cumqz. C. de ser.
fug. i. l. multis. ff. d̄ sta. homi. i. l. oēs populi. i. riiij. col. ff.
de iust. ⁊ iu. **Arch.** i. c. sigs suadēte. rviij. q. iij. **Imo.** in. c.
potuit in si. co. de loca. ⁊ in. l. si ita scriptum. ff. de leg. iij.
Lud. i. p̄si. rrv. icipit visa facti serie. **Specu.** i. ti. d̄ loca. §.
nūc aliqua. **N.** erūt ⁊ ibi **Jo.** an. ⁊ facit et rō nā feuda vt
dicit. s̄. i. pludij circa diffinitionē ⁊ ponā i. c. i. j. de bene.
fra. sunt d̄ctus s̄ in d̄ctibus masculinū nō cōcipit femini
nū **Arch.** i. d. c. sigs suadēte **Imo.** i. d. c. potuit. ⁊ i. d. l. si
ita scriptū. rrv. tñ **Sali.** i. l. i. j. i. q. C. de iure emphi. air
cōcludit dicēs q̄ cōcessa ephiteosi pro se ⁊ filijs intelligit
tā de mas. q̄ de fe. **Bar.** i. l. vt iurifurādi. §. si liberti. ff.
de opis liber. q̄nimo ellegātus vult iste ter. q̄ excluda fe
mina excludi sūt et descēdētes ex ea lz masculi ⁊ ita cōi
ter doc. cōmēdant istū ter. ad idē **And.** de isern. c. l. i. j. d̄
gradi. succē. i. fe. **Spe.** in. ti. de loca. §. nūc aliqua. versi.
clvi. ⁊ in. ti. de feu. §. qm̄ **N.** rrv. **Pe.** de ancha. in. p̄si.
cxrxiij. incl. in rpi. rē. pro maiori intelligētia **Pau.** de
cast. i. l. i. C. d̄ cōdi. infer. **Bal.** i. d. l. gallus. §. et in. d. l.
libe. rti. **Jo.** an. in ad. ad **Spe.** i. ru. d̄ testa. ppe. fi. **Li.** i. l.

si vna m̄fe. ⁊ ibi cōiter le. C. d̄ bo. mater. p̄ illū ter. **Bal.**
in. l. si. C. de lib. pte. in. l. q̄ vero. ff. d̄ legi. i. l. famci. C. de
iof. test. in. l. si vero. §. de viro. ff. so. mat. in. l. adoptiuū.
§. liberos. ⁊ ibi **Ange.** ff. d̄ in ius vo. facit qd̄ no. **Bar.** in
l. ij. §. vidēti. ff. ad ter. in. l. liberoꝝ. ff. de verb. sig. **Ange.**
confi. cccxli. incipit i dei rē. totum dictū. **Lu.** i. cōsi. r. qd̄
incip. in rpi. visis ⁊ discussis. d. Ant. in. c. si. in. riiij. car. d̄
cōsue. **Oldra.** in. p̄si. cccxliij. incipit reuerēde p̄ ⁊ p̄ bec cō
cludit i locis p̄al. q̄ excluda filia a lege vel statuto exclusi
sūt descēdētes ex ea lz masculi ⁊ probat optime hic i ter.
⁊ iō ēt dicimus q̄ si in cōtractu p̄ stipulatus ē emphiteo
siz pro se ⁊ filijs suis masculis ex quo signāter noluit stipu
lari filiab⁹ s̄ filijs masculis tñ ad hāc emphiteosiz non
veniet nepotes masculi ex filia. ita **Ang.** in. l. si bac. §.
liberos. ff. de ius vo. **Bal.** ⁊ **Imo.** i. l. gallus. §. nūc de
leg. ff. d̄ lib. ⁊ post. ⁊ faciūt q̄ p̄orie diri. **C** No. q̄ p̄ntem
do pōt alterare dispositionē iuris cōis vt hic ⁊ i. l. i. C. q̄
sit lon. cōsu. quāquā legū romanoꝝ non v̄ilis sit auctori
tas tñ nō vsqz adeo vim suā extendūt vt vincāt p̄suetudī
nē aut mores vt. j. de feu. cogni. ⁊ i glo. si. hic posita in sui
p̄i. ⁊. l. ij. C. q̄ sit lō. cō. **C** No. cōditionē muliez cē dete
riorē q̄ masculoꝝ vt hic ⁊ in alijs multis casibus. no. i. l.
in multis. ff. de sta. ho. ⁊ in quolz casu pōt assignari rō vt
ibi ⁊ i. l. ij. ff. de regu. iu. s̄ q̄tū ad casū nostz rō ē qz va
salli dñm suū debēt adiunare in hostē p̄gentez vt. j. d̄ ca
pi. cora. in. §. pe. ⁊. j. de pa. iur. fir. te. in. fi. ⁊. j. que fu. i. cā
be. ami. §. itē q̄ dñz. qd̄ feie nō itelligūt posse facere pp
sui ferus fragilitatez. l. q̄quis. §. ad filias. C. ad. l. iul. ma
ie. lz bñ possent interessē in vsu belli aliter q̄ pugnādo vt
ff. de cap. l. postliminiū. §. si. ⁊ q̄ legimus mulieres iter
dū armis assuefactas ⁊ i vsu pugnādi doctas vt in p̄tasi
lea regina amazonū ⁊ similibus diceñ. ē q̄ ista fuerūt ca
sualia q̄ nō rūpunt regulas iuxta. l. nā ad ea. ff. de legi. fm
And. de iser. s̄ ēt aliena est cōditio muliez a seruitio ⁊ de
bitis feudilibus tñ qz cōsilio nō ē apta qz fragile cōsiliuz
mulierū tñ in secretis dñi nō satis tuta. tñ qz in cōmissis
nō ita constās. nā variū ⁊ mutabile sp̄ femia. **C** No. hic
i. si. q̄ illō qd̄ d̄ sui natura nō ē licitū sp̄aliter p̄ pactū licitū
fieri pōt ⁊ qz ista ē via brocardica omitto. **C** No. q̄ vbi
tractat de successiōe collateralū. nō descēdētū ⁊ p̄ acq̄re
te rla ē q̄ isti tales trāsuersales iter se nō succedūt nisi in
iuestitura ex p̄se dictū sit vt. j. de suc. feu. in. fi. ⁊. j. d̄ fra.
de no. be. inuest. in. c. i. quo. casu qm̄ est dictum inue. vt in
ter se succedant tūc nō extēditur talis successiō nisi vsqz
ad septimū gradū quoniā vltra. vij. gradū nō amplius
succedūt. s̄ se. p̄dictū reuenteret ad dñm vt hic in p̄ma
pte vbi vero tractatur de successiōe collateralū q̄ descē
dunt a p̄io acquirente tunc tales collaterales succedunt
inter se nedū vsqz ad septimū gradū sed et vsqz ad infini
tū vt hic i. ii. pte probat. infra. de probi. feu. ali. per lo
tha. c. ij. in fi. vbi vero tractatur de successiōe descēdē
tium p̄ lineā directā a p̄io acquirente. tūc talis succes
sio extendit in infinitū vt hic in fi. fm aliā lec. ⁊ probat. j.
de gra. suc. in feu. in prin. nam sp̄ filius succedit in locum
p̄is p̄mortui vt. j. de suc. feu. in prin. vbi **Bal.** ⁊ q̄ imo
trāsuersales solū ad. vij. gradū ⁊ ad p̄dicta vide qd̄ diri.
j. de feu. mar. c. i. in. §. si. vbi **Bal.** v̄t tenere q̄ imo tran
suersales nō succedāt nisi vsqz ad vij. gra. tñ ego sto cum
Ja. de belui. q̄ vbi tractatur de suc. feu. p̄ni. trāsuersa
les succedāt in infinitū per rōnē adductā i ter. ⁊ **Bal.** in
d. c. i. §. si. vacillat ⁊ nō bñ firmat. **C** No. ibi h̄ at scien. q̄
collaterales vltra patruelles nō succedebāt i feu. immo
ellegātus vult **Bal.** in isto ter. q̄ lz duobus fratribus si
mul datur feudum. non vadit de vno in alterum per ius
acrescendi sed solum rōe pacti si hoc conuentum est in
iuestitura. fac qd̄ no. i. l. si mibi ⁊ titio. ff. d̄ **N.** ob. **C** No.
octauūz ius ibi lites moderno. q̄ moderno iure collate
rales succedūt vsqz ad. vij. gradū qd̄ procedit qm̄ ab acq̄
rēte se. trāsū? fit i trāsū? sales p̄iozdiatr ex pacto vel ali
is mōis q̄b⁹ pōt vt. s̄. p̄opi. ⁊. j. d̄ duob⁹ fra. d̄ nouo be. i

ue. c. l. z. j. de suc. feu. s. qñ de acgrēte feu. sit trāsitus i de
scēdētes tñc progredit z extēdit huiusmodi successio i in
finitū ēt ad trāsuer sales dñmō sunt dscēdētes pñmi au-
ctoris fe. j. de na. feu. c. i. de gra. suc. i. fe. c. i. ita Alua. hic
z hic ē pprie intellectus hoc quoqz q totus vno ptertu pro-
cedit. z ponūt doc. marie Alua. i. c. sic capitanei. j. d. feu.
mar. z huius rō ē qz ē rla q i feu. suc. sp dirigitur oculo
los a primū stipitē Bal. i. c. i. de gra. suc. i. fe. z illi potius
vsqz in ifinitū dicūt succedere qz ipse qñit feu. nō vltio
moriēti i cuius feu. nūc subitrat Bal. i. c. i. d. na. suc. feu.
i. l. i. i. fi. car. C. qñ nō peten. ptes. Ja. de bel. bic i. d. de-
cedētī facit qd vult Cal. i. rubrica de feu. qñ. rñj. z sic lz
tractet d admittēdo trāsuerfali ad feu. vacās p mortem
trāsuerfalis. tñ iste trāsuerfalis dscēdēs. ex pño auctore
potius succedit ascēdētī q hñc collaterari defūcto z ita
itelligo Cal. i. ru. de feu. qñ. ix. no. nouū ius ibi q i mascu-
lis qz hodie dscēdētes masculi vsqz in ifinitū succedūt in
feu. ita qz hodie iure nouissimo fñade sūt hec rle pño ma-
sculi dscēdētes vsqz ad in ifinitū succedunt fñ regula qz
collaterales succedūt vsqz ad. vij. gradū. vltia regula qz
femine nō succedūt i feu. hic primo circa regulā in ter. fa-
ctā C. opp. ab eñ qz feudū nō spectet equalr ad filios vt
j. si de feu. fu. cōtr. i. c. mulier. j. d. filijs natis ex matri. ad
morga. dco. So. dic qz iste ter. pōit regulam q saluat in
plūbus casibz vnus ē ibi pp pñm appositū Scōs i vn? ex
filijs deliqz z non satisfecit vt. j. d. probi. feu. ali. p. Fede.
s. i. i. p. Tertius i filio naturali vt. j. si de feu. cōtr. c. natu-
rales Quart? si filii ē adopti? vt. j. si de feu. cōtr. c. ado-
ptius Quintus si filius est clericus vt. j. d. be. fe. i. si. declarā-
do vt. j. in se. lec. dicā lati? pro cōgiario facti mart. Ser-
tus si pñuetudo hec dispōeret vt i. c. filij si de feu. cōtr. c. cōt.
sicut vidimus i his qz vñt. l. frācor? fm qz pñogēt? suc-
cedit p Jo. an. sup ru. d. fe. z ēt dñi in. d. c. mulier fac. c.
lz. extra d. voto. Septim? qz filia nō succedit cū masculis
vt. j. eo. i. s. hoc at. Octauus i filio exheredato malame-
te ar. in autē. d. nup. s. soluto. ff. d. assignā. lib. l. i. s. si erbe-
redato fm Ja. ardi. qui hoc r3 i summa sub rub. d. iust.
mar. s. d. hoc vltio dicā statiz z vide glo. z doc. in. l. ex fa-
cto in fi. ff. ad treb. Nonus i regnis marchionatibus du-
catibus rē. vt i. c. lz. p. Jo. an. d. voto z dñi in ter. C. Deci-
mus nisi pater vni tm assignauerit nā tñc ad illum trāsit
Bal. hic d. quo i ter. aliqd qz nō est simplr vt. C. Op-
po. qz imo filius nō succedat pñi cū pot? pñuare intelli-
gatur ius suū qz habebat ēt vñete pñe z no. gl. fi. j. d. fe.
cogni. c. ij. So. ego fateor pñi p ea qz ibi no. in filio i pñe-
te qz nō dñit nisi sola administratio. ff. d. lib. z post. l. i. su-
is. facit glo. no. rñj. q. i. c. fi. s. in filio emācipato secus si
cut i ceteris agnatis qz pprie dñ succedere pñmācipationē
nō pñuaf filius iure feu. vt dñi in. d. c. adoptiuus z d. emā-
cipatis hoc firmat Bal. i. autē. in successioe. C. de suis z
leg. l. i. Ja. ardi. i. summa i ti. d. success. fe. z pferet filio suo
pprio retēto in pñate au. Alua. i. s. pe. j. eo. z itelligas qz
isti tales agnati intelligunt succedere. i. eo respectu qz in
locū pñcedentis succedūt non autē eo respectu vt teneant
ad dñta hereditaria vt. j. an. agna. vel filius in. c. i. sicut
videmus in bñficijs ec. facit. l. si arrogator. s. i. ff. de ado-
pti. C. Op. qz nūqz aliqs itelligat mori sine vltio hñ de cū
saltē vltimo succedat filius. l. i. C. vñ vir z vxor. So. hoc
verū regulariter vt ibi z i. l. i. de bo. vacā. li. r. s. fallit i fe-
udo vbi solus filius dñ hñs. j. de feu. alie. in. s. z si clien-
tulus iō si vasallus moriat sine liberis intelligat mori sine
hñ de vt ibi z i. d. l. ex facto. s. fi. ff. ad Tre. C. Et circa pñ
dicta do. Mar. qñt hñ an habeat locū i feudo. ec. Bal.
in autē. defūcto. C. ad Tertu. cōcludit qz in feu. ec. tantū
succedit filius z nepos nisi in pñi sit actū. s. ēphiteosim
in autē. d. nō alie. vos autē tenebitis pñi qz in feudo ec. ēt
succedūt dscēdētes masculi vsqz ad ifinitū. primo p text.
ibi qz in masculis dscēdētibus hodie rē. scōo p. c. ex pte
eñ de feu. ibi p sanguineoz. tertio p no. p glo. z scribētes
i. l. ex facto. s. fi. ff. so. ma. nō ob. s. emphiteosiz qz hodie

ē correctus saltē quo ad numerū gradū succedentū. p
s. licētia in autē. d. alie. z emphi. z no. Jo. an. in. c. i. pñtia
de proba. in nouel. scōo rñdeo q. d. s. emphiteosim loq-
tur de contractu emphiteotico nō d. feudo que multū dif-
ferunt vt p3 qz emphiteosim. ec. bñ trāsit ēt ad filios. d.
s. ēphiteosim z tñ feudū nō trāsit vt hñ. s. hoc at notandū
concludo qz feudū trāsit ad filios vsqz i ifinitū. C. Circa
eādē regulā qro an exheredat? filius succedat ifeudo rñ
deo fm Ja. ardi. ti. d. success. feu. s. item querit si exhere-
datus fili? z fm Odof. in sua summa ti. qz pñt succedere in
feudo z ti. d. success. feu. i. pñ. qz filius exheredatus iuste nō
succedit ifeudo secus si iniuste vel exheredatio fuit inua-
lida s3 Alua. hñ qz istos ita intelligit. s. soluto cū. s. se. i. au-
tē. d. nup. iō succederet i feudo qñ nō mala mēte exhere-
datus vel qñ filio exheredato pñ assignauit feudū. l. si pa-
tronus test. s. si quis z. l. paulus. l. si libertis. ff. de bonis
lib. l. i. s. pe. ff. d. assi. lib. qd de adpotino vel naturali tm
dicā i. c. n. les z i. c. adoptiu? j. si de feu. cōtr. C. Cir-
ca eādē regulam primā qro an clericus eps vel alius p-
latus possit succedere i feudo nā negatiuā qz nō succedat
tenuit Ja. de bel. in. c. sigs decesserit z Bal. in. c. g. cleri-
cus. j. si de feu. cōtr. z Alb. in autē. ingressi. C. d. sa-
san. ec. Pro pte affirmatiua videlz qz clericus vel plat?
succedat in feudū repitur Jo. cal. cōsuluisse pro qz pte ad-
ducit gl. i. c. i. s. ex hac. j. de be. fe. qz gl. icipit nisi forte qz
vult qz si clericus sit parat? seruire p substitutus dñio succe-
dit in feudo a qua auctoritate gl. nō ē recedēdū in iudicijs
fm Jo. Ja. but. in. l. i. C. qz p sua iurisd. scōo eādē pte te-
nuit Dulmus i summa sua. s. femie p. clie? tertio Bar.
id sequit i autē. ingressi. C. d. sa. san. ec. in repe. quā. nō po-
tuit morte pñctus publicare. s3 ei? gener publicauit. quar-
to eādē opi. t3 Arch. rñ. q. vl. c. si qua mulier. qnto hñc p-
tē tenēt Imo. Jo. an. hof. z Jo. de ligna. l. i. c. i. pñtia d. pro-
ba. z ibi Ant. z But. z Pan. postreō hñc pte t3 Salic.
i. d. autē. igressi. qui ait doct. cōiter ita tenere. Structis
oppinionū acieb? opepñū ē qz spicula hinc ide factum in-
tueri. iō ar. in mediū afferamus. arg. pro pte negatiua qz
eps nō suc. in feu. qz clericus ē. s. nō suc. ter. vt i. c. i. j. d. mi-
vas. qz ar. bel. depo. vbi miles vasallus qz habitū religiōis
assūpsit z quersus factus ē cū desinat eē miles secui z ef-
ficiat miles dei nō retinet feu. ēt si sit pñnū. nā ter. ille lo-
qitur de pñno vt apparet ibi qz vult anferri agnatos er-
go pñnū als nō succederēt agnati s3 solū descendētes vt
j. de gra. succe. in fe. s. his vero dñficiētibz. z d. fe. mar.
c. fi. qd icip. si duo. cū multis si. itē potissimū facit illa rō i
fi. sui qz ē generalis. i. qz nō pñuet bñficiū ad cū qz nō debz
gerere offm rē. s3 pōt rñderi vnico verbo qz illa iura z se-
quētia prohibētia clicū a fe. itelligūt qñ clic? p substitutū
nō vult vel nō pōt fñire z ita gl. i. c. i. j. de bñ. fe. z ita tol-
lunt sequētia ar. vsqz ad sextū. z probat in. d. c. i. dñ loqz
de fñitio armoz bellicoz z sic d. feu. militari qd ē psona-
le vt dictū ē i pludijs z psonale fñitū vasalli regrit iō p
substitutū impleri nō pōt sic nec p ipsū clicū nō miz si cle-
ricus illud tenere nō pōt secus s3 i bis si pōt fñire feuda-
tarius p substitutū prout cōiter i feu. dicim? vt in. c. si mi-
nori. j. si de feu. cōtr. i. c. i. s. firmiter d. probi. feu. alie.
p. Fe. ibi an. facit gl. rñj. q. ij. c. latozē z hñc solutiōi cō-
uenit rō ter. z rubrica sub qua ē qz est bona interpres ni-
gri. gl. i. c. tibi qz de rese. z ita i. c. qz clic? C. Scōo adduco
ter. i. c. qz clicus. j. si de feu. cōtr. vbi qz clicatū vel habi-
tū religiōis assūpsit hoc ipso bñfi. amittit z vt ter. ibi
fig. fm Bal. qz vbi qz rōne status icōpassibilis pñuaf sit
pñuatus ipso iure s3 ibi ē status icōpassibilis qz scriptū ē vt
nemo deo militās secularib? negocijs se implicet hoc ē ve-
rū in prohibitis sed qz clericus sit vasallus layci hoc est
a iure pmissū s3 rē. p ter. i. c. vez. z. c. ex trāmiffa d. fo. cō-
pe. cū hñ. c. repñsibile. rñj. q. vl. Preterea cuz milites
seculi vacāt. seculo epī oratiōib? vacare debēt rē. nec bel-
la agere debēt vt ibi ergo nō suc. in feu. aut retinet cū va-
falli pro dñio suo bellare dbeāt. c. i. j. bic. finit lex. z. c. i. d.

for. fide. vbi tractatur. c. de forma. xxiij. q. v. z. c. i. de no. fide. for. ergo cu cesset offm. cessare dz z bñficiu vt. i. c. i. d. mil. vas. q. ar. bel. depo. rñde vt i pcedētib? **T**ertio adducit. c. i. j. an mutus vel surdus i fi. q. in feu. clerici vel feie huire nō valēt vt ibi i ter. d. z no. ter. illū egpe rātē clicū z feminā p ea q dicit. j. z no. ter. ibi. z sic dici mus q vna determinatio respiciēs pla determinabilia dz vn. formiter determinare. l. iā hoc iure. ff. de vul. z pu. l. quis. C. de ipu. z alijs sub. So. procedit ar. i his in q b? nō pōt cleric? seruire p substitutū. **Q**uarto addu co ter. in. c. i. j. de be. fe. z no. ter. ibi i tribus locis pro hac pte negatiua. pzo ibi er hoc zc. vbi assumit deter minationē decidendi i clerico z ecōuerso z rōe decisiua z dictis i feia qd no. ad replicatiōes q pnt fieri contra so lutiōes dādas. itē so no. ibi i p. nullo mō q sūt erit p replicatiōe d solutiones dādas. tertio no. ter. ibi z si qd hñt amittūt. z no. ter. illū i alio qz si deponat habitū re ligiōis nō recusat feu. qd sel fuit acqfitū dño vel agna to. c. i. de mil. vas. q. ar. bel. depo. z iō sumitur ex. l. id qd nřz. ff. d. re. iur. **P**ossēt hic tāgi brocardū an res amif sa restituať si i pñtinū statū res rediret. dic breuiter re gulā negatiua ēe. q. q. aut insti. d. capi. dimi. de adop. l. qm libertatis d sta. ho. l. hō liber. fallit i. l. fi. C. d. se. pas sis. ff. d. ius vo. l. s. si. s. z sic. c. i. j. hic finitex. vel dic vbi psona mutat statū nō restituit vt hic. l. si z cā. s. pte rea. ff. d. mino. als secus vel dic nō restituit res q mutat statum de iure cōi s; p restitutionē sic de eqtate. vel dic si penitus res mutat statutū nō restituit. l. q res. s. area ff. de sol. als sic. vel dic figs amittat ius suū culpa vel fa cto suo nō restituit vt hic als sic. fac ad h. c. q. quis d re scrip. li. vj. iudicio meo. z vide oio ibi. no. **Q**uinto ex pdictis. c. arguo sic nā si bñficiū qd hz cleric? amittit p clicatū q multomius succedit qz mltā ipediūt fiendazc. l. pte furi. ff. d. his q sūt. sui vel ali. **S**exto pro hac p te adduco ter. subtilius i. c. i. de bñ. fe. vbi ter. alle vř sen tire nō admitti clericū seruire et p substitutū vt probat ibi et si habitū postposuerit. nā zsiderādo illū ter. natu raliter inuit ibi clericū illū velle oio feudū retiere adeo vt illius itētiōis cā patus sit postpōere habitū verisifē ē potius ipz illud voluisse ea rōe qz nō pmittebat sibi reti nere feu. et hñedo p substitutū quasi verisimile sit illum solo vicio appostasie illud cogitasse. z hec bēignior erit i terptatio q capienda potius s; h necessario nō cōcludit. poterat. n. velle reliquere habitū qz substitutus nō inēit vel nō erat potēs ad dādū vř fe. erat tale qd nō admitte bat seruitiū p substitutū. **S**ep. fac talis rō qz cui? du bitatio iferat clicū nō succedere i feudū: z qd hz amitte re si nō sit parat? huire nec p se nec p substitutū cū cessan te cā zc. c. cū cessante d ap. l. generaliter. C. de epi. z cle. l. i. C. de dona. z p zñs dz cessare tātus strepitus dictoz caploz i clico z religioso loqntiū. adde qz lex ē certa. scie bat lex q si clicus potuisset seruire p substitutum dicret posse huire p se p regulā q p aliū zc. z tū dic cū ihabiles. vide rōnē. c. coza. in fi. d. offi. dele. z ibi no. nō ob. dū dī q fuisz dubitatio zc. qz potuisset eē dubitatio p. c. si quis decesserit. j. si de fe. fue. ztro. videbat. n. qz exquo efficie bat de sorte dei. c. clericos. xxi. di. nō teneret neqz p se ne qz p substitutū pñlegio psonē p̄stare hñitiū z fuit rō dubi tādi. **O**ctauo adducit ter. d. milite vas. q. arma bel. de po. c. i. i. fi. alio mō q idarerijs. s. l. i. p. nō dz qd verbū im portat necessitatē vt et si vellet nō possit succedere. l. sepe audimī cesarē. ff. d. offi. pñ. sed itelligo vt. s. i. pzo ar. hui? ptis negatiue. **N**ono facit vbi cā reducit ad nō cām et sol. secuta solutiū. l. i. z. l. nihil. ff. de cōdi. sine cā. s; feu dū illa cā dat vt dñs hñitiā recipiat a vasallo. c. i. s. bñfi ciū. j. i. qui. ca. feu. amit. q si successor ē ihabilis cessat cā z p zñs nō succedet. d. c. cū cessante. d. ap. l. generalr. C. de epi. z cle. l. i. s. ff. d. do. vř q possit durare exquo totum nō reducit ad nō cāz. **D**ecio pro hoc facit qz nō sūt spe cificata hñitiā vñ i dubio vř eē electa idustria p̄foc. l. iter

artifices cū ibi no. p Bar. ff. d. solu. facit optie. c. is cui. d. of. del. li. vj. facit qd no. Bal. i. c. i. d. be. fe. So. aut ē cer tū hñitiū z succedit z qd gl. retulit i pzia opi. in. l. qsqvis. C. de epi. z cle. ex pñlegio psonē admittit vt possit huire p substitutū aut ē icertū z tūc exquo feudū fuit cōcessū aut fuit zcessū pzi vt nō trāseat i filios z tunc vana ē dubita tio aut vt trāseat ad filios z tūc nō pōt videri electa idu stria psonē. illa. n. i. qbus ē electa idustria psonē nō trāse sit i aliū. l. vroz. ibi Bar. ff. de falsis. gl. Bar. z Bal. in l. de tutela. ff. de tutel. Barto. l. l. q liberis. s. hec verba ff. d. vul. z pup. z faciūt q dicā in. xxiij. ar. pro hac pte. aut zcedit feudū clico qd pōt. c. i. s. fi. j. de capi. coza. z tūc er qualitate psonē vř cōcedēs sensiff: vt p substitutū possit huire. **A**ndecio arguit d. c. i. z. ij. xxiij. q. vl. vbi clicis potissime prohibitiū ē assumere arma z bellā z dicit ter. i. d. c. i. q arma epi sūt ořes z lacrimē z q nō possit assu mere arma. probat ter. et in. c. rep̄hēibile ea. cā. z. q. ad q tenet vasallus pro dñs dñi sui. c. i. j. d. forma fide. q arma et p aliū exercere nō pōt. c. his a qbus ea. cā. z. q. z facit optie gl. ibi q vult q nō pōt qz per se zc. l. ij. s. i. ff. de admī. reruz ad cūita. pti. z ter. i. c. ij. extra de cleri. pu gnare p se ita nec p aliū. vbi hoc facit i casu licito prout ē rōe feudi nō hz locū ille ter. gl. xxiij. q. vl. i. sūma z facit. s. ecce. ea. cā. z. q. **D**uodeci. ar. d. c. i. d. for. fi. i. alio. qz vt appet ibi tenet p̄stare zsilū dño qd vř qd p̄sale ar. l. fin. C. de procu. So. h pōt p̄stare clicus dñi zsilat in casu p misso gl. i. sūma. xxiij. q. fi. z facit. c. qumqz z. s. ecce ea. cā. z. q. **T**ertio decio adducit bōus ter. i. c. cū a iudeis. xxiij. q. vl. vbi ad lz az clericus prohibet defēdere dñiū cuz armoz assūptione z rō ibi alle. q̄liter deus iussit petro vt pōeret gladiū i vagina z dñt defēdere of omnibus z nō ar mis vt i. c. i. in fi. ea. cā. z. q. c. palea p̄ori. seq. ergo cū eps nō possit defendere suū dñiū armis nō succedit vt in iuri bus. s. alle. cū nulla sit iustior cā amittēdi feudū q nō fa cere qd dz fieri vt i ti. q. su. pzi. cā. be. amit. s. s. nec ē alia iustior cā. nā feudū vř dñi illa cōditiōe si vasallus parue rit legi feudoz. l. qro. s. iter locatoz. ff. locati. so. satis vř pere huendo p substitutū. **Q**uarto decio pro hac pte facit qm vasallus tenet iurare q dñz defendat aduersus oēs hōies mūdi z p̄ez z fratē zc. vt i. c. i. s. fi. j. hic fini tur lex excepto priore dño q qdē pp sui honestatē nō pōt facere clicus ar. l. nepos proculo. ff. d. p. sig. q dñs eps nō pōt ne p ipz iferat alicui deterior zditio. l. nō dz. ff. d. re. iur. imo poterit qz iuramētū hoc sane itelligit. c. veniens de iure in. **Q**uinto decio facit ter. i. l. stichū. s. fi. ff. d. sta. lib. vbi ali? nō pōt p̄stare opas q dñent libertatis cā z q cā potissime fouorabilis ē q nec eps dz posse p alium facere cū nec et p se possit vt. s. s. nō succedit i feudū So. h p̄sale fauore clici cū ipse p se huire nō possit. **S**exto decio facit qz si legat militā cur foris alicui z efficiatur claudus sibi nō d̄betur legatū qz huius rei cōmertū hēre nō dicit cū nec currere possit. l. s; z si res. ff. d. leg. i. ergo cum nec cle ric? huire possit cui? natura ē vt sibi huire nō succedet. sol. spāle i clico ē ne clericat? illi dāno cedat sic i simi. dicim? i. l. fi. C. d. epi. z cle. **D**ecio septio arguo sic qñcūqz d̄ct? puenit ad cām in qua in suo statu p̄seruari non pōt viciat cū ergo clicus tale hñitiū exhibere nō possit viciabit d̄ctus iste. l. generaliter. ff. de fideiussio. imo pōt feudūz cōserua ri seruiēdo p substitutū. **D**ecio octauo arguo qm feu dū a fidelitate dñi q̄ iurare dz vasall? als dign? feudo nō ē. c. fi. j. p quos fiat inc. z h eps non pōt aut nō dz iurare hāc fidelitatē cū māt? dñi epi sit p̄stāda vide. c. si eps. xvij. di. z ibi gl. z null? d eccliaſtico ordie pōt p̄stare iura mētū. iq̄ nō succedet cuiqz laico ter. ē i. c. nullus. xxiij. q. v. So. fallit i se. vbi eps p̄stat fidelitatē ipatozi ita dicit gl. ibi tu vide circa ea que habent in. c. nimis d iure iur. iun cta gl. z in. c. solite d maio. z obe. z i. c. vno d statu. re. lib. vi. z ibi ter. de hoc circa medim quem vide iuncta glo. vbi vř casus de hoc z in. c. romana. s. dz de appel. li. vj.

21. c. ex transmissa 2. c. vey 2 q̄ ibi habent d̄ foro. cōpe. 2 p
gl. xi. q. i. i sūma hac pticulari rōe feudi cēsetur dño mioz.
Decionono arguit q̄ sit ihabilis cleric⁹ q̄ vasallus eo
ipso q̄ feudū hz iurisditiōi laici se subicit. c. i. d̄ mi. vasal.
q̄ contu. ē. hz hoc facere nō pōt ēt si velit. c. si diligētī de
fo. cōpe. facit. c. solita. 2. c. placuit. xi. q. i. i antē. statuuimus
C. de epi. 2 cle. p̄terea si cle. cōdēnetur iurta formā. c. i. de
mi. val. q̄ ptu. ē. quis ereq̄tur cū a non iudice sit sentētiatū
c. at si clerici de iudi. cū alias partes crequātur vt ibi 2 sic
esset p̄iudiciū domino si inuitus cogeret habere hūc
vasallū So. istud sit ex iuris p̄missione. d. §. d̄z. 2. c. solite
nā ex quo ecclesia hz bñficiū. i. feudū a laico vt inuitentur
laici ad huiusmodi liberalitates permittit q̄ clericus res
pectu feudi subit dño feudi laico dicto. c. solite 2. d. §. d̄z
sicut in simili dicimus. q̄ vt laici inuitentur ad istituenduz
ecclesias tollerat ecclesia q̄ laici habeāt ius patronatus i
talibus ecclesiis. c. dilectus cū ibi no. de offi. leg. c. cu3 di
lectus 2 ibi no. de iure pa. Archi. i. c. hortamur. lxi. di.
nec p̄ hoc distriget p̄sonam clīci dñs seu. vt tradit i. c. ve
rū 2 i. c. ex transmissa de fo. cōpe. **E**x. ar. 2 p̄ h̄ vidēt tolli
oia fundamēta i hac materia. nā debēt se. dari his quos
ipsa seu. hnt pro habilibus nec fēdū ē fundamētū an pos
sit qs seu. seruire p̄ se nec ne qd̄ apparet ex. c. naturales. j.
si de seu. fu. cōtro. vbi filij naturales tm̄ qui ēt in p̄ria p̄
sona possent seruire nō succedūt nō ē q̄ rō illa an seruire
possit an ne sed solū ē inspiciendū an hūit illuz p̄suetudo
pro habili an ne. So. nō hz p̄suetudo se. clīcū pro ihabili
ad feuda qd̄ probat i. c. i. §. fi. de capi. cora. i. c. verū in. c.
ex transmissa d̄ fo. cōp. i. c. solite d̄ ma. 2 obe. **E**x. arguit
de. c. i. de bñfi. se. ibi nō pōt qz negatiua iūcto h̄. p̄tūno
inducit oimodā ihabilitatē vt habet l. l. gallus i p̄m. ff. d̄
lib. 2 p̄. 2 sic ēt seruitūdo p̄ substitutū nō posset intelligere
vt glo. ibi 2 sic p̄cise ipsum excludet si nollet p̄ substitutuz
seruire. **E**x. p̄ hac pte fac̄ ter. i. l. sigs d̄ corpe. C. d̄ mu
rileg. li. ix. vbi hētur q̄ qñ seruitū ē p̄standū p̄cipi quis
nō pōt seruire p̄ substitutū nisi volēte p̄cipie h̄ i casu nō
seruitū ē p̄stā p̄cipi ergo non succedet in seu. nec p̄ se
nec p̄ substitutū. So. r̄ideo q̄ ille ter. hz locū qñ illi qui p̄
stabat seru tū p̄cipi nō supūcēt illustris dignitas. scus
i casu nostrō qz supūcēt illustris dignitas qz ep̄s. glo. in. l.
i. ff. de of. p̄se. p̄to. vel ēt alia ecclesiastica qualitas qz digni
or ē ois sacerdos quol3 p̄cipie. d. c. solite 2 qz clīcus ma
xime i sacris ē i dignitate. gl. i. c. deniq̄. iij. di. 2 digno
laico. c. cū ad h̄m. xvi. di. vñ isto casu p̄ supūcētā il
lustris dignitatis pōt seruitū p̄stari p̄cipi p̄ substitutū
l. nullus. C. de decu. li. r. l. ad h̄itudinē. C. de ep̄is. 2 cle.
vel aliter 2 fo r̄ideo q̄ i. d. l. sigs de corpe erat electa i
dustria p̄sōe qz faciebat p̄anos d̄auratos pro p̄cipie 2 sic
rōne artificij erat electa idustria quo casu nō admittit ad
seruiendū p̄ substitutū. l. iter artifices. ff. de sol. nisi volen
te p̄cipie. vt. d. l. sigs d̄ corpe q̄ secus ē i casu nō qz nō ē
electa idustria p̄sone qz p̄z qz p̄suppōit seu. p̄nū 2 sic quia
inestitus fuit pro se 2 bere d̄ib⁹ suis 2 vbi ē facta mētio he
redū nō videt electa idustria p̄sone. l. cui bōis. ff. de cu.
furi. **E**x. 2 **B**al. in. l. q̄sqs. C. de epi. 2 cle. 2 facit q̄ diri
s. ar. r. pro hac pte quo casu q̄tūcūqz seruitū sit p̄standū
p̄cipi tñ illud pōt p̄stare per substitutū. c. i. §. firmiter. de
probi. seu. ali. p̄ se. vbi seruitū erat p̄stā regi. pro suscipi
ēda corona 2 sic illa lex loq̄tur i alio q̄ i vasallo. 2 rō di
uersitatis qz feuda exorbitant a iure cōi. c. i. de seu. cog.
Ex. iij. adducit p̄ Jo. d̄ sa. i. sū. sua. nā sacer dotiū. fac̄ vt
q̄ erat assūptus arbiter nō cogat pronūtiare 2 sic de arbi
trio liberat. l. nō distiguemus. §. sacer dotio. ff. de arbi. §.
multo magis liberabit seu. q̄ magis repugnat clīcali con
stitutiōi. So. arbiter alij expeditionē arbitriij nō pōt dele
gare. l. nō distiguem⁹. §. q̄litū. ff. d̄ ar. h̄ clīcus feudo pōt
deseruire p̄ substitutū §. 2c. **E**x. iij. pro ea pte adducit
qd̄ prohibitus ē clerico gestare arma. **E**t qz clīcatus offm̄
reddit eū ihabilē ter. ē in. c. ex multa. §. de clericis de vo
to ēt d̄ saracenos vt ibi probat. in. c. clerici de vita 2 ho

ne. cle. nā arma clīcoz sūt oratiōes 2 lacrimē. xiiij. q. viij.
c. clerici 2. c. q̄cūqz 2. c. p̄uenior h̄ possunt hortari alios in
bello iusto. vt. xiiij. q. vi. igitur hortamur 2 p̄ glo. p. c. pe.
de homi. nec pōt pro p̄seruādīs reb⁹ ec. assumere arma
vt in. c. ij. c. susceptus de homi. 2. xiiij. q. iij. §. i. **I**nn. in. c.
olim eām de resti. spo. ergo i feudo nō succedit in quo nō
poterit d̄fendere dñz prout tenet fo. **I**nno. poterit defen
dere p̄silio 2 ope 2 arma sumere p̄ substitutū p̄terea nō ē
p̄petua prohibitio in clīco vt nō possit arma sumere vide
mus casuz in quo cle. pōt assumere arma p̄ defensione
sui. vt ter. in. cle. si furiosus de homi. 2 h̄ in. c. clīci. p̄. de
vit. 2 bone. cle. ibi gl. 2 h̄ i. c. sicut dignū de homi. 2 ibi i
gl. magna circa fi. 2 habet i. c. significasti. ij. d̄ homi. item
pro defensiōe rez. c. oliz p̄io. ē de resti. spo. itē pro defē
siōe nō solū sui h̄ ēt p̄ximī. c. dilecto de sen. ex. li. vj. 2 in
c. q̄to de sen. ex. itez pōt ē p̄tialiter in bello 2 p̄ gl. xiiij.
q. viij. c. scire o3 2 pōt hortari alios in bello licito. c. q̄cū
qz ex clero. xiiij. q. vi. 2 pro feudo pōt clericus dare mi
litem p̄cipi vt p̄ glo. xiiij. q. vi. i sūm. 2 vide gl. xiiij. q. i.
in sūma 2 ad h̄ optimus ter. q̄ saltē possit p̄ aliū vt in. §. i
registr. 2 i. §. fi. xiiij. q. vj. 2 facit rō. c. fi. ne cle. vel mo. li.
vj. **E**t si p̄cā ps negatiua rigorosa valde p̄tius ar. ri
gorolis fūdata sit h̄ria defēdere cōabor quā 2 plures ma
xime. d. **A**dar. hic inquāt cōez 2 pro fūdamēto p̄mitto
an oia formā inestiture ē attendendā vt voluit ter. in. c.
i. de duo. fra. a capi. inest. i. fi. ibi p̄ tenorē inestiture 2
Bal. dicit q̄ tenor inest. ostēdit vim d̄ctus facit. l. i. §. si
cōnenerit. ff. depositi quā inestiturā si diligētē inspec
rimus nobis h̄z intueri feudū p̄nuz cōiter reale ē non p̄
sonale. l. nō h̄re electionē in industrie p̄sonalis saltē in per
sona h̄re d̄is cū p̄sonalia nō transeāt ad heredes. l. cui bo
nis. ff. d̄ cura. fu. 2 q̄ nō sit electa idustria p̄sone proba
forma inestiture q̄ facit mētionē de heredibus ergo nō
electa idustria fuit no. d̄m̄ **E**x. **A**lbi. 2 **B**ald. i. l. q̄sqs
C. de epi. 2 cle. 2 rō naturalis ē i promptu qz futuros he
redes cuius idustrie ē debere dicamus nō natura natu
rata cū sit de futuris h̄ sola natura naturās p̄scire pōt
glo. in. §. cōditionales insti. de ver. ob. faciunt q̄. s. diri.
Hoc p̄supposito arguitur dñm ep̄m debere succedere in
fendo q̄nis clīcus sit qz per substitutū d̄z posse serui
re cū non sit electa idustria p̄sone. l. inter artifices cum
ibi no. l. nō est q̄ nesciat. ff. de duo. reis. c. cum sit ars ar
tū de eta. 2 qua. c. extirpande. §. qui vero de p̄bē. frater
qñ esset capax feudū h̄z iura penitus resitunt 2 ipso iure ip
sū p̄nūat feudo. c. i. de mili. vas. q̄ ar. bel. dep. c. i. de be
se. c. q̄ clericus si de seu. fue. cōtro. c. i. an mutus vel air
imperfec. 2 dicere verū nisi velit p̄ substitutū ē diuinare
2 violare illa iura. sc̄do pro hac pte arguo sic qz non solēt
audiri quoz nō interest. l. i. ff. de apel. resc. h̄ nō interest
dñi vt sibi seruiat p̄ substitutū an per seipsum ergo nō au
diatur minor probat q̄ sua nō interest qz cū simus in ma
teria d̄ctū substitutū substitutus d̄z eius idoneitatis ē cu
ius ēt ille i cuius locū subrogat. l. pabolani. C. de ep̄is. 2
cle. vide nō. ter. in. l. agentes in fi. C. de principibus agē
tib⁹ in rebus lib. iij. ibi bonus ter. ibi exceptis honoratis
in duobus locis 2 ibi sing. colligat **B**al. iherēs ad affesso
res qui recedētes de prouicia vel comitatu subrogāt ali
uz de prouicia vel ciuitate illa. q̄ a p̄n. i loco illo elligi nō
pōt. l. ij. sine. iij. C. de affes. 2 facit ēt ad subrogandos i lo
co rectoris vt p̄p̄sis subrogari nō possz qz nec a p̄nci
pio elligi pōt fm̄ formā sta. n̄e vniuersitatis § sua inter
est ar. dictoz. s. p̄or. ar. 2 posito q̄ dñs nollet ipsum ser
uire p̄ substitutū iter quos cū non sit q̄r. i. inter. d. du
cē 2 dñm ep̄m oimō vñ ipsū ep̄m admitti ad successiōem
dēre nec posse opponi per fratrem de seruitio 2 inhabili
tate quia quo ad ipsum liber as edes habet cum sibi non
sint prestanda seruitia. l. loci corpus. §. competit. ff. si ser
ui. ven. 2 sic sua non interest ratione seruitioz 2 pro
hoc facit glo. notabilis in. l. his consequenter in p̄nci.
ff. fami. her. **E**t ibi quis non pōt opponere de indigni

tate et inabilitate nisi fiscus seu princeps, alia est gl. i. l. heredes in gl. magna. C. de his qui. ut ibi Bald. i. l. ex facto. §. in l. ff. de vul. et pup. gl. et ibi Ang. i. l. ancillaz. ff. de pet. here. idem Ang. i. l. predonis loco. ff. e. ti. Bald. i. l. ij. C. ad. l. fal. **P**reterea probro clarius hunc dicitorez non debere admitti nec audiri quod venit in forma nature seu dialis de quibus i. c. i. de for. si. vbi oia vtilia dñs tractare dicit quod si non sit quod vtile est dño hñe plures vasallos. l. cñ filius. §. varijs. ff. de le. ij. §. et. Solu. predicta procedunt si ipso iure et facto iura non pñaret clicum et locum faceret proximiori. hñ at iura priori. alle. i. procedenti prior ar. pñt? inhabilitat clicu et locu faciunt prio agnato §. si mix si agnatus pot oppdere nec pñderat solū interesse fisci. pa **P**reterea dissimile est quod magis fideliter seruiet vasallus qui hñt bñficiu et ppea tenet ad seruien ex iuramento fidelitatis quod eius substitutus qui tñ non tenet et sic dñi interest vt clicus non admittat qui nñq poterit seruire p se hñz necesse facere per substitutu. nec ob. c. si decesserit quod loquit in moze quod sperat quod quicq fiet maior et sic poterit p se seruire. nñ aut ppetuo hñz necesse mittere substitutu sicut clericus ar. l. si finita i. si. ff. de tute. et ra. distrac. **P**re. ppetuu impedimētū magis si cit quod non ppetuu. l. cñ ppetoz. ff. de indi. habet i. c. seiscitatus dñ rescri. et ista pñderat Bald. in l. qsq. C. de epi. et cle. Tertio pro hac pte adducit ter. in l. qsq. C. de epi. et cle. potissime iuncta glo. l. ad similitudine. C. eo. iuncta gl. sua et l. cōtinuus. §. si ab eo cñ glo. sua. ff. de verbo. obli. q. i. casu magis dubitabili ad hoc loqui vt in qbus dñ filiu aduocati vasalli posse seruire p substitutu et Bald. ibi dicit ita se cōsultuiss. nñ est tanta oblio fidelitatis i aduocato quāta in vasallo. Quarto pro hac pte pulchre arguit quod vbi solū ad effectū facti respectus hñ non interest a quo illud fiat. hic sumit illa rñā non interest quod ex egpollētib? fiat. l. si mñ. C. de insti. et sub. sub. cōdi. fac. Bar. i. l. gallus. §. et quod si tñ ff. de lib. et post. Sz ita est in pposito nñ §. et. mior. probat quod hñatur respectus ad effm facit i. c. i. de for. fid. et i. c. i. de no. si. for. si bñ pñderetur quod declaro sic. nñ ibi volūt tert. vasallū prestare seruitiū et auxiliū sñm possibilitatē et idoneitatē suā ergo solū effect? facti cōsiderat vt volunt doct. no. potissime Bar. et Ja. d. are. in l. pñtinuus. §. si aliquo. ff. de v. ob. si pñderet vltra cortice verbor. nñ stipulādo nñ idoneo ad fabricādū vt animū habuiss. solū ad effectū facti et. ergo et idem i casu nostro et marie cñ cogitare potuerat habiturū eē sine habere posse filiu qui esset inhabilis ad seruiendū p se vt dicit clare Jac. de bel. in. c. i. §. mut? i. epz vel ab. et si nñ cogitauit sibi iputet. l. sigs domū. §. si fructuaris. ff. loca. Sol. verisimile est quod dñs cogitauerit dñsonis habilib? nñ aut de prohibitis a iure et inhabilib? gl. i. fili i. l. et si instrā. C. de fid. istrū. et in. bast. fil. li. r. in. l. ij. §. q. ait. ff. q. satis. cog. i. l. q. loco. ff. de condi. ide. in. l. q. cumq. C. q. admit. i. simili. l. i. C. de sac. san. ec. naz verba generalia intelligunt de habili. l. vt gradatim. §. sed si lege. ff. de mu. et ho. Quinto adducit. l. illud. §. i. ff. q. met? cā. l. si arbiter. §. si. ff. de arbi. l. promissio. ff. de i. c. i. §. cōstito. ff. de cōsti. pecu. l. sigs domū. §. plane. ff. lo. vbi sufficit eā comodā domū vel fideius. eā idoneū pñtare vel idonee satisfacere. dicit quod ista iura non hñt locū i materia seu. p. tert. in. d. c. i. de se. cog. itē in sen. nñ hñ respectus an possit seruire p aliū an ne. hñ solū hñ respectus an sen. habeat quē pro habili vel ne sicut dicimus in femia et natura l. q. pos sent seruire p aliū. et tñ non succedunt. rō est quod sen. hñt eos pro inhabilibus. et si nñ succedūt frustra est qñere. **S**epto fac. c. sigs decesserit. si de se. fu. contro. vbi materia non tra pñria. i. seruidoz l. seruire p substitutu. et c. i. §. firmiter de probi. seu. ali. per. fe. et no. ter. ad illū substitutu dā dū quod dñz domino acceptabilis eē dicit vt. §. i. si. secūdi ar. **S**eptio facit alias seqñt ab istū. i. vt qs auocaret a religione vt noūm asit. nisi rogati. C. ad tre. quod absurdū est euitandū. l. naz absurdū. ff. de bo. liber. adeo vt ois let patiatur interpretationez oem siue extēnā siue declaratiuam siue restrictiuā ne absurdū sequatur. no. in. l. nō on

bium. C. de legi. et auocaretur quis a religioe quod est sciret quis se amissur? seu. nō efficeretur verisimiliter clericus et quodamō induceret occasio delinquēdi saltes p indirectū cñ nō sufficiat a malo abstinere nisi fiat quod bonū ē. c. i. i. si. de for. si. qd ē dñ mētē legū. l. i. ff. de eo quod certo lo. So. ins seu. ē oriātiū a liberalitate pcedētiz. id fuit maior factas taxadi liberalitate istā vt nō trāseat in clericos ex quo negari nō pōt quod clerici p se nō sint habiles ad seruiē vum dño. et dñ dñ cessabūt quod nō faciēt se clericos metu. ne amittant seu. si bono zelo mouebunt nō ē verisimile cñ sciāt exercitiū tenētiz seu. pñenire clicis. nā clericis a cñibus officijs remouētur. c. generaliter. rvi. q. i. c. i. et ij. et p totū. ne cle. vel mo. nec ppea voluerunt iura talia officia clericis pñtere. ne aliq timore ne remaneant puati officis et negotijs secularibus a clericalis ordis assūptioe desistat. Octano. ar. sic quā si pñdicta. c. sic idistincte itellige xent eēt nulla tāq? dñ libertatē ecclesie. aut. casta. C. de sa. san. eccl. et p qd esset dñ libertatē eccle. quod ipsa ec. efficeret timidior ad suscipiendū ordinē clericale cñ se sciret amissur? seu. dicit vt in pñ. ar. solu. Nono pro hac pte facit quod no. p. Albe. et Bald. i. l. qsq. C. de epi. et cle. dñ distinguūt an sit seruitiū reale an psonale quod requit seu. et cāu quo sit reale substituit et volūt quod post acquitū ius nō amittit seu. vasal. clericus si sit patus seruire per substitutu et ita videtur itelligere et limitare. c. i. de bñ. seu. in si. sui ibi. et si quod hñt pñt. ergo. et hñc limitationez dñ recipe ter. in pñ. sui et hoc illud dñfendit et. dñ. seu. vt itelligat nisi paratus sit seruire p substitutu vt sic vniformiter itelligat ille ter. **N**ec ipsi casus quo ad effectū diuersaz iuris cōsūā hñe debēt ne in eadē forma et figura verbor? videat diuersa sñia fuisse. l. labeo. ff. de supel. leg. iuncta. l. q. edes. ff. de vñca. vbi idē ius nō dñ diuersimode cōf. rñ et sic. c. i. de bñ. seu. facit pro hac pte quod generaliter loquitur §. generaliter dñ itelligi. l. de pñcio. ff. de publi. l. i. §. generaliter. ff. de leg. pñtā. **S**o. iste subauditiōes ad ter. q. violat litterā et somniant. Decio pro hac pte facit quod clici lñma iura successio nis nō amittit nec alia autē. pñbiteros. C. de epi. et clerici. l. deo nobis. C. e. ti. rñ. q. iij. c. i. quod incipit placuit. vbi pul cre ter. et c. pe. rñ. q. iij. et incipit nō liceat parētib? et. quod est religiosū filiu nō amittere iura suitatiz. et ille ter. cum gl. sua nobilis ē quod vult ingressur? religiois auferre oēs maculam ingratitudinis q. an fuit i filios et irregularitatem auferre. vt ibi i gl. pñcordat gl. i. l. i. C. de epi. et cle. §. et hoc seu. succedat pñdictus eps iura successiois saltē spe debēt l. si. ibi doc. C. de pac. nō sic in iure feudoz quod ex liberalitate dñbet. Undecimo facit quod clericat? ē cā multoz fauorū ar. l. pñilegia cñ ibi no. C. de sac. san. ec. §. nō dñ odiaz opari. l. qd fauore. C. de legi. et marie epalis dignitas q. ē magis fauorabilis. l. epalis dignitas. C. de epi. et cle. itē in iuramento fidelitatis vñt quod vasallus pñtet pñsiliū vt i. c. l. i. de no. fid. for. quod i clico habūdat sic l. i. armis nō possit seruire supplebit cōsilio. Sol. cōsistit seruitiū feudi in alio quod cōsilio. Duodecimo facit quod post ius acquitum in feudo inhabilitas supueniēs nō impedit retētiōē seu. pñni no. Albi. et Bald. n. l. qsq. C. de epi. et cle. hñ sum? in casu retētiōis ergo et. mior. probat quod sum? i casu retētiōis quod rōe suitatiz fili? vñtē pñe quodammodo dñ vasall? vt pñ adeo vt illo mortuo i feudu nō dñ pñe succedere hñ potius plenā administrationē pñq. l. i. suis. ff. de li. et post. gl. in c. i. de sen. cog. Bald. i. c. i. an vñt? vel alr ipfec. circa si. ap parat?. q. ibi expñse voluit inhabilitatē clici ex postfacto nō a pñ. cñ nemo clicus nascat. et nō. quod pñdicta distictio inhabilitatis supueniētis a pñ. vt ex postfacto fuit Ja. d. bel. in c. sigs decesserit. si de se. fuc. pñro. q. mibi plz quo ad doctri nā nō quo ad exē. Quare aduertēdū ē quod ipse dicit quod exēpla inhabilitatis iesse a pñ. i clico sñm naturā seu. vt i femia in muto et surdo et alr imperfecto a natura. quod dñ valde ridiculosū vt appet ad sēlū nā ex supueniētī magis inhabilitas clicat? quod illa muti vt alsi pñfecti qñre vt dñi pñto et? doctri nā verā nō at exēpla dñ clico. Quare pñdictā doctri nā

fic intelligerem et declarare quod nascitur quod masculus aut
femina si femina inhabilitas inest a prin. quod cum ipsa natura
et conceptioe concipit et producit inhabilis a prin. fm natu-
ra feudi quod femine non succedat in feudo sic mutus surdus vel
aliter imperfectus. c. i. j. que ad. feu. ad fe. pti. p. locuz aspe-
ciali. si aut nascit quis masculus dicitur habilis a principi-
pio fm naturam feudi cum masculus fm naturam feudi in feu-
dum succedat. c. i. j. et si clientulus. de alie. feudi et si instef
qui excludunt feuda mulieres. non aut masculos et p. dñs
dicit potius masculinum quam femininum ut in titulo an succedat
mari. vt. in. c. ii. que rō quare clericus sit habilis quod tñ ex
toto non potest seruire et femina non cum tñ est femina possit
substitutum prestare dico alia plura esse seruitia. quorum capa-
ces sunt clerici magis quam femine et alij masculi hz rōe dñfidiōis
vnus sicut alius possit seruire p substitutum. Et pro hoc
facit. §. testes. insti. de test. i. glo. i. h. b. neqz i. h. bo. mulier
quod dicit mulier est testis in testamento non adhiberi p rōez. l.
fi. C. de fideiuf. sententem mulierem non elegātem nec inte-
gre fidei quod testator p h suspitione non carebit. Nā vbi ali-
cuius rei elegās fides hñda est mulier in illa facilliter non
admittitur. id iura canonica in criabilibus illius testimōia
non admittit. l. q. testō. §. mulier. et ibi nō. ff. de testa. L. i.
rei gratia sciendū est quod seruitiū eribedū dño a vasallo cōsi-
tit in plibus. et pzo aduertendū est illud in forma iuramē-
ti. venire ut fidelis sit dño rē. c. i. de for. fid. et de no. fide.
for. c. i. §. quō. c. vasallus. in qui. causis feu. amit. Quam-
tū aut fraudolosa sit femina nec cuiqz fide prestet aut seruet
ingratur iuxta illud Valida sanfonē decepit et salamonē
ita i forma iuramēti illud venit ut de reb. suis dñs vti
litalē procurare dño qz aut amarissimū sit genus mulier
inspiciat glo. i. l. si ego. §. si. ff. ad velleia. l. 3. Albe. ibi fm
Mar. si idē dicat i clericis et satis p3 quod sp dicit. concede
tribue rē. nec nunq dicit tolle. Itē in forma iuramenti
illud vēit ut tacēs sit vasallus circa secreta dñi sibi dicta
hoc aut qm sit dñum nature mulier quod nugar et clamitās
est protestat. l. i. §. serū. ff. de postu. i. calurnia. et l. assidu-
is in glo. q. po. i. pi. ha. itē sūt valde fragiles vt. l. ij. §. ver-
ba. ff. ad. velle. q. qdez valde dñia sunt faciturnitati et rēte-
tioni secretorū ex qbus oibus feu. masculinū feu. fem. iure
meruit appellari. hz ad ar. pot rñderi quod procedit post fe.
re ipsa qñtus. filius aut vinente patre re ipsa feu. nō hz hz
pater. d. l. in suis cuz ibi disputatis et notatis. **T**ertio-
decio pro hac pte facit. c. i. de feu. cogni. quod casuz omiffuz
in dispōne feudozuz index fm iura scripta et cōia iudicare
d3. hz hic casuz est omiffuz puta quod si patuz est seruire p sub-
stitutū § rē. distinguamus quale fuitiū regatur. s. vtz per
aliū prestari possit si p aliū et succedat als secus Nā est omif-
fuz quod generaliter ipso iure clericus reddidit icapat feudi.
Quartodecio h opi. pl3 quod magis fauozabilis aie rē.
cum religiōi faueat cui plurimū dferendū est. l. scimus
et toto ti. C. d. sacrosā. ec. l. sūt pñe. ff. d. rel. et sup. fu. Pro-
cederent hec i dubio hz nos hēmus iura clare prohibētia
clericum succedere i feu. § rē. pte rea fauoz et religionis
vt i feudo nō succedat quod cum clicus sit miles rpi nō d3 rēa
nere miles seculi text. j. de mi. vas. qui ar. bel. depo. pōit
hāc rōez. **Q**uintodecio moueo quod ista est magis bēigna
et iuri cōi cōsona ergo tenēda. l. sp in dubijs. ff. de reg. in.
l. benignius. ff. de leg. ij. C. de nota. quod dispō d3 itelligi hz
ius cōe vt probat glo. l. ij. rel. ita ad ter. et glo. magna q
ponit casū i statuto. itē. d. l. ii. allegata probat vnā disposi-
tionē et iuris cōis limitari et itelligi dū ibi ponit casuz hz
ti. arbo. fur. ces. itē dignitas auget. l. si lōgius. ff. de indi.
Dic vt i pcedēti ar. **S**extodecio pro hac partē facit et
et possēt attendari clicum et p substitutum non seruendo nō
amittat fe. cū seruire nō possit marie bellare quod pp inhabili-
tate supueniētes onus debitori remittit vt. l. vehicula. §.
idē iuris. ff. ad. l. ro. de iac. nec verisimile est contraben-
tes voluisse se ad impossibile obligare cuius nulla est ob-
ligatio vel inhōesta. l. impossibilis. ff. de h. ob. iuncta. l. ne-
pos proculo. ff. de h. sig. iuncto. c. i. et. ii. xiiij. q. vi. et in ma-

teria nra. c. i. de for. fi. et c. i. de no. fi. for. §. nec est alia iust
or cā in fi. ibi aliud forte si nō fecerit id quod nō potuerit. q
fu. i. cau. be. amit. et quod remittit prestari nō d3. l. quoties. §.
si colono. ff. de vsufr. et ter. mirabilis fm gl. qz agitur ad
rescindēdū dñctum actioe ex ipso dñcti iuncta. l. i. §. q. bo-
nozade. qñ re. ac. nō dat. s. egerādo remissionē hois et
remissionē legis. pñctā procedūt. qñ hētes egerūt cum
illo hēte. hz nos dicimus cōcedēs feu. pro se filijs nō
vt in hac generalitate sensisse de psona inhabili prout est
clericus p iura alle. s. i. solutiōe pmi ar. pro hac pte facit
glo. i. c. latozē. xiiij. q. ij. q. vult quod et inhabilis ad arma et
culpa sua possit seruire p substitutum. vbi mricida cū efficit
inhabilis ad suscipiēdū arma pñctū feu. nisi seruiat p substi-
tutum. si § inhabilis ex delicto suo quod matrē occidit potest ser-
uire p substitutum. § qtomagis inhabilis non ex culpa hz ex
dignitate superueniēte vt est eps feu. hēbit p substitutum.
Respondeo et dico quod possim declinare auctoritatē glof.
et quod glo. i. c. latozē nō sit hā. probat in. c. fin. §. illud. n. vbi
vel aliud crimē qz paricidiū rē. i. ti. q. fu. i. cā be. ami. vbi
ter. dicit quod vasallus quod cōmittit paricidiū amittit feu. hz in-
terficiens matrē tenet erie paricidiū. l. i. ff. ad. l. pōpo. de
pici. §. amittit feu. et sic ibi frustra qñt an possit seruire per
substitutū § rē. et credo quod illa glo. nō sit vera a probo. nam
vasallus interficiēs fratrē suū pñctū vel filiū fratris sui pñ-
nat feu. ter. et i. c. i. §. sūr q. mo. feu. ami. si interficiēdo fra-
trē vel filiū fratris amittit feu. multo fortius interficiens
matrē d3 amittere quod illa rō q militat in fratre militat in
matre quod sicut ille quod occidit fratres mortaliter peccat qui
pñctū sanguinē occidit et tenet. l. pōpeia. de pici. et tāqz
proditor iterimit nec est a proditiōe remotus. l. vtruz. ff. ad
l. pōpo. de pici. ita quod iterficiat matrē. vt. l. i. e. ti. et ista quali-
tas proditiōis aggrauat et delictū adeo quod proditor est alie-
nus ab oī facie pñctū et dñoz et nō potest stare in curia pñ-
cipis. l. hz et milites. §. ignominia. ff. de excu. tu. facit. l. ij.
C. de digni. li. r. vbi ifamis nō d3 videre faciē pñctū
frustra § qñtur ibi i. d. l. an possit seruire p substitutum cuz
feu. pñctū. facit et rō quod vbi quod delicto suo vel quasi pro-
hibet p se prohibetur et p alium. l. qñtur. ff. de bo. lib. ita
Bal. i. l. hūanitatē in. ij. col. h. iiii. opaf. C. de ipu. et ali.
substi. Nā ob. dñ d3 quod eps est factus inhabilis sine culpa
sua. et sine facto suo. quia immo facto suo est effectus inha-
bilis vñ nō d3 excusari. ar. l. q. te. ff. si cer. pe. l. incendiu
e. ti. et pro hac pte facit ter. fm Bal. i. c. iter dilectos. d. fi.
instru. circa pñ. in. h. i. pñ. vbi dicit ter. i. p pñctū luit-
tardi comitis d epm lin. con. vt § ille ter. probare quod per
ademptionē epatus quod nō pñctū cōitatu. et sic nō desinit et
miles seculi. hz huic possit rñderi quod ibi nō cōstat quod ius cōi-
tatu est datus i feu. vel et fo dic quod rō. pp quā clericus nō
succedit in feudo nō est solū illa quod desinit et miles seculi.
h3 quod repugnat statui clicali et quod nō potest gerere offm rē. q
rō ita militat in epō sicut i aliis clericis. et dic quod non seqt
quod succedit in cōi ergo et in feudu. p. c. significauit vbi fe-
mina succedit in comitatu et tñ femina est inhabilis ad feu.
vt nosti cū non oīs comitatus sit feudalis. **D**ecioc-
tauo pro parte affirmatiua facit quod nō video cām aliquam
quare clericus nō possit succedere in feudo. nā si cōside-
remus ea ad que tenet vasallus dño d quibus in. c. i. de
no. for. fid. et marime cū eps sit habilior et sufficiētor quā
alia psona inferior. c. cū i cūctis de elec. et potest et in
plio psonaliter. c. scire nos o3 in verbo pñctaliter. xiiij. q.
vult. q. vult quod h3 platus nō possit in pñctā psona pugnare
tñ potest ibi et pñctaliter et ibi bōa glo. quod potest platus suos va-
sallos defendere ergo multo magis suū dñm et pro feu. potest
clericus dare militē pñctū ad pugnā. gl. c. xiiij. q. vlt.
i sūma. So. rñdeo quod in vasallo regunt multa alia quod nō
pñctū prestari p clericū et sic nō ob. c. i. de no. fide. for. nō ob.
c. qñqz de clero. xiiij. q. vi. quod fateor quod hortat milites ad
pugnādū pro fide alias nō. nō ob. glo. xiiij. q. vltim. in
sūma quod possit in disputando declinare auctoritatez glo.
vt alr rñdeo ad oīa pñctā quod pcedūt i eo i quo clericus est ca

par feudi puta qz eēt iuestitus de nouo eo existēte clerico
 vt ē ter. in. c. i. i. fi. de capi. cora. z in. c. i. de na. feu. tūc isto
 casu bñ admittit ad seruiēdū p substitutū qz isto casu est i
 putādūz dño z vñ ei dedisse hoc pacto attēta qualitate p
 sone. l. plenū. §. eqtj. ff. de vsu. z habi. qz ex quo dñs scie
 bat euz eē clicuz z sciebat ipsuz non debere esse in prello.
 ad pugnādū psonaliter z alia facere q̄ nō cōueniūt clerici
 ē ei iputādūz qz q̄ euz alio dñt scit vel scire dz eius cō
 ditōez. l. q̄ euz alio. ff. de reg. in. habilitādo ad feu. vñ dñs
 pēsare i p̄ndiciuz suū marime i cōsequētibus. glo. i fili in
 c. qz in tm̄ de p̄bē. facit q̄ cōter no. in cle. ij. ver. §. z tales
 de vi. z ho. cle. z hāc rōnez sentiūt Bal. z And. i. c. i. §. fi
 j. ep̄m vel abba. sicut ēt videmus i femina lz regulariter
 sit incapar feudi vt hoc ter tñ casu quo ē capar vt i casib⁹
 d̄ qbus. j. nō dz seruire psonaliter s̄ seruit p substitutū. qz
 ē iputādū dño q̄ bñ debuit cogitare q̄ femina nō poterat
 seruire psonaliter: i casu n̄o nō ē q̄ iputet dño qz in casu
 n̄o clicus nō ē iuestitus de nouo s̄ imo fuit feudū pater
 nuz z antiquū datū pro se z filiis suis qd̄ itelligit de habili
 bus. c. i. §. filia de suc. feu. S̄ clericus regulariter nō est
 habilis ad succedēdū i feudo. c. i. de bñ. femi. ergo nō ē
 qd̄ iputet dño cū ler pro ipso promittat ar. l. q̄ro. §. iter lo
 catorē. ff. locati. Decionono pro hac pte affirmatiua fa
 cit. nā si eēt vez dicere q̄ clicus nō posset succedere i feu
 dō qz nō pōt seruire p se vel p substitutuz in armis seque
 ret illud absurdū q̄ si dñs ifeudaret clicū de feudo talis
 ifeudatio nō esset pprie ifeudatio nec pprie feudū qz de
 natura feudi ē vt vasallus adiuret dñm i bello. c. i. hic fi
 nit ler. Et tñ clicus pōt de nouo iuestiti. c. i. §. fi. de capi.
 cora. c. i. de nā feu. Preterea hoc probo euidenter ex ab
 surdo qd̄ sequeret si clericus nō posset retinere feudū vt i
 c. q̄ clericus. j. si de feu. fue. cōtr. ergo multominus pote
 rit de nouo agrere. l. patre furioso. ff. d̄ bis q̄ sunt sui vel
 alic. in. l. nec itētio. C. de trāfac. Et tñ cōsequēs ē falsum
 qz pōt d̄ nouo acquirere. vt. d. c. i. i. fi. ergo poterit retine
 re feudū qd̄ h̄z ar. l. illud. ff. de acq. here. ita ar. l. i. ij. ff. si
 cer. pe. z iō illud. c. q̄ clicus vñ nō hēre locū i c̄po vel alio
 cōstituto i illustri dignitate. ar. l. nullus. C. d̄ decurio. lib.
 r. So. rñdeo ad primū dū d̄ q̄ sequeret absurdū q̄ si nō
 posset succedere i feudo nō posset ēt de nouo clericus inue
 stiri qz rñdeo q̄ ē magna dñta iter istos casus. qz iō clicus
 nō succedit i feudo qz dur ifeudādo pro se z filiis suis vñ
 solūmō cogitasse d̄ hab. lib⁹ s̄ clicus ē ihabilis ad succes
 sioez feu. c. i. de bñ. fe. ergo frustra q̄rit an possit seruire p
 substitutū vt videmus in fili in femia. Nec intērio d̄bētū
 dz decipi fauore religiōis vt. c. p̄ tuas. de donatio. Duz
 dñs nō posset de nouo iuestiti. nego hoc qz imo pōt iuestiti
 clicus vt. d. c. fi. de capi. cora. z. c. i. de na. feu. z dico q̄ po
 terit isto casu seruire p substitutū nō ē qz vñ eē de volūta
 te ipsius dñi vt seruiat p substitutū attēta cōditōe p̄sone
 l. plenū. §. eqtj. ff. de vsu z habi. qz ē iputādū dño cum
 sciebat ipm̄ eē clericū z nō eē sibi pmissū bella nec sume
 re arma. c. rep̄hēribile. r̄rii. q. vl. z q̄ cū alio dñt scit vel
 scire dz ei⁹ cōditōne. l. q̄ cū alio. ff. de re. iur. q̄ secus ē in
 p̄ casu qz nō ē iputādū cū ler pro eo provideat. l. si fili⁹ fue
 rit habilis ar. l. q̄ro. §. iter locatorē. ff. locati. Nō ob. duz
 dñs q̄ seq̄ret aliud absurdū si clericus nō posset retinere
 feudū qz multominus d̄ nouo acgrere. d. l. patre furioso
 zc. z tñ cōsequens ē falsum qz pōt de nouo acquirere di
 cto. c. i. i. fi. ergo poterit retinere feudū qd̄ h̄z. ar. l. illd. ff.
 de acq. he. qz rñdeo z fateor q̄ pōt de nouo acgrere si fe.
 scipiat in p̄sone ipsi⁹ s̄ ē q̄ inuestitat de nouo eo facto cle
 rico. z sic postq̄ ē effectus clericus. z ita loq̄. d. c. fi. z isto
 casu cessabit absurdū dū dñs q̄ si illud pōt de nouo acgre
 re poterit ēt retinere qz q̄ vult dñs vult omne aīcedēs p
 qd̄ peruenitur ad illd̄ ar. l. illud. ff. de acq̄renda here
 ditate quia isto casu est imputanduz domino vt. s̄. dñi. s̄
 p̄ viā successiois quando icēpit i p̄sone patris sui tūc non
 p̄ viā feudi acgrere cū isto casu nō sit iputandū aliqd̄ dño
 cū a lege itelligat si filius sit habilis zc. Et sic ēt isto casu

cessabit absurdū qz ē ihabilis seq̄ ēt q̄ nō poterit retine
 re si supuenerit clericat⁹. sequēdo iḡr normā iuris cōsulū
 in. l. adco. h. §. cū q̄s s̄. ē tñ media. ff. de acq. re. do. z pō
 tificis in. c. l̄as. de resti. spo. z Imo. in. l. si finita. §. illud
 ff. de dā. ifec. dū volūt q̄ i dubiis opinio media ē ample
 ctēda. vñ dicēdū q̄ aut q̄rit an clericus ē i sacris ordini
 bus cōstitut⁹ possit de feudo iuestiti. Clay ē q̄ sic si fuit
 p substitutū p̄ allegatū. c. i. in fi. de capi. cora. qd̄ itellige
 nisi natura fuitū repugnaret. vt. s̄. dñi. z voluit Alu. i. c.
 i. in fi. j. de bñ. feu. puta qz ex sui natura vel ex pacto feu
 dū exigeret psonale offc̄m. nā tūc nō valeret clericus ma
 rime i sacris neqz acgrere neqz retinere feudū. aut q̄rit⁹
 an clericus in feudū succedat vel feu. q̄situm an cle ricatū
 amittat z tūc aut loquimur in feu. qd̄ erigit seruitiū p̄sōale
 qd̄ nō pōt ipēdi p clericū neqz p mōasteriū neqz ēt p sub
 stitutū z tūc nō succedit z sibi hēbat prius amittit. ita pro
 cedūt dicta i. c. q̄ cleric⁹. z simi. L. y. Bal. z alij autē. si
 qua mulier. C. de sac. san. ec. z Bal. z Albr. i. d. l. q̄q̄s.
 C. d̄ epi. z cle. ita Cal. z rub. d̄ feu. cōsi. ii. vbi ēt dicit idē
 q̄n̄ feudū nō erigit seruitiū. aut loquimur de feu. qd̄ erigit
 seruitiū qd̄ possit ipleri p̄ aliū vt cōter z tūc aut in regula
 ribus loq̄mur z tūc si feudū ē tale q̄ trāsit solū in h̄ dem
 sanguinis vt sunt magne dignitates vt comitatus mar
 chionatus vel similes z tūc regulares nō succedūt in tali
 bus. feu. imo prius obtēta talia feu. amittēt glo. c. r̄vi. q.
 ii. scripsit. quā ad hoc pōderat Bal. i. l. fi. C. d̄ epi. z cle.
 Spe. i. ti. de sta. mo. §. i. ver. xi. q̄ ita dicit seruari. aut loq̄
 mur i aliis feu. z tūc regularis ipse nec succedit nec reti
 net feudū Ang. cōsi. ccl̄iiii. iei. sc̄do. s̄ succedit mōasteri
 uz qd̄ hēbit feudū i vita professi ipso mortuo ibit ad priori
 mos successores. Ita Jo. an. z alij. i. c. in p̄ntia de proba.
 Bal. i. autē. nisi rogati. C. ad treb. Bal. i. c. q̄ in ecclesia
 r̄ū. d̄ cōsi. aut q̄rit⁹ d̄ clericis secularib⁹. z tūc aut sūt i sa
 cris cōstituti ordinib⁹ tūc aut loq̄mur i feu. qd̄ erigit fuiti
 uz psonale. nec per substitutū expleri pōt z tunc in illo nō
 succedit clericus nec illd̄ retinet z procedūt allegata pro
 parte negatiua aut loquimur i feudo qd̄ admittit substitu
 tum. z tunc succedit z obtentum retinet. z procedent iu
 ra pro parte affirmatiua adducta. Tñ Bal. in. c. i. in fin.
 j. d̄ benefi. feu. t̄z q̄ si feudum erat aptum huic quādo su
 scepit ordines sacros vñ renunciare feudo. S̄ posset sal
 uari in feu. qd̄ erigit seruitiū personale vt dñi in membro
 p̄cedenti. aut loquimur in clericis in minoribus z dicite
 q̄ clericus in minoribus cōstitutus succedit in feudum
 dñmodo postposuerit habitum alias secus s̄ Jo. de bel
 ni. in. d. c. i. d̄ bñ. femi. vel s̄ cōter doc. idistincte ex quo ē
 tñ in minoribus succedet z retinebit nec feuduz amittet
 allegat i ar. l. distin. c. hi q̄. z. r̄vij. q. ij. scripsit. al. §. ecce.
 z. §. se. Et quo. c. sic deducto ad h̄ no. q̄ clericus i minori
 bus cōstitutus d̄ se ad clericatū p̄parare z sp̄salia cum
 ecclesia d̄bere. vñ sicut sp̄sū an̄ secutā copulā carnalez
 pōt renunciare mulierē futuram sic iste ordinibus z sic
 matrimonio spiritali. d. c. scripsit. z faciūt q̄ habentur i
 c. i. in. c. cum olim de cle. coniu. idem sequitur Bal. i. c. q̄
 clericus. si de feu. fue. cōtro. alias ē rubricella p clerica
 tuz bñficiū amitti. quā allegat Jo. fasoli de p̄sis in sūma
 sua. quib. mo. z cau. fe. ami. sub rubricella pp clericatum
 feudū amitti. z ibi recitat verba formalia Jo. blād. alle
 gat pro h̄ Bal. rōne qz als sequeret absurdū cū faciliter
 minores decipentur ab agnatis ad assumēdos ordines
 minores ex quo postea amittēt feudū vbi dicit ipse dice
 remus minore posse petere restitutionē nō qz effectus sit
 clericus s̄ qz pd̄didit feudū z sic dimittēdo clicatū recupe
 rat feudū ope exceptiois non ipso iure. c. i. de bñ. feu.
 cui opinioni quo ad restōne vñ nō insistere forte qz cessat
 r̄o. c. i. de mili. vas. q̄ ar. bellica d̄po. qz adhuc nō est mi
 les celestis militie irreuoocabitr lz se p̄paret iō nō amittet
 feu. z p̄ dñs nō ē opus restōne. itē illa forte motus r̄oē qz
 meli⁹ ē itacta iura reseruare q̄ post vulneratā cāz reme
 diuin q̄rere. l. fi. in fi. C. in. q. cau. in iteg. re. n̄ ē nece. Aut

non hz ordines sacri z refert an habeat beneficiū eccle-
fiasticū z amittet feudū ar. cle. gr̄e de rescrip. idē dicit ip-
se si impetravit z nō obtinuit ar. l. fi. ff. de divoz. z ē rō qz
inspecto p̄nti statu expresse apparet de aīo suo qz velit ef-
fici miles celestis militie ar. in. c. ec. n̄ra de insti. z i. ti. de
cle. cōiū. qz laici non debēt h̄re beneficia intellige vt dixi
de eo qui in sacris est quicqd̄ senserit Bal. aut nō hz be-
nificiū ecclesiasticū z non amittet feu. s̄r̄ distinctiōe vsus
est Bar. in. l. in cōcubinato. ff. de cōcu. in arti. illo an fi-
lius natus ex cōcubina quā habebat clericus i minorib⁹
cōstitutus legitime per subsequēs m̄moniu d̄ quo ibi
in locis p̄al. vide plenius de his oib⁹ z predictis z regu-
la sine culpa li. vi. i. mer. **S**z an i se. succedat frater ter-
tij ordinis Lu. cōsi. ccc. l. vij. qd̄ inci. oipotētis dei zc. cir-
ca p̄mū in pe. col. consuluit qz succedit sicut laicus p̄ glo. i
cle. cū ex eo de se. ex. in cle. i. de sen. ex. z no. Ab. z alij i. c.
ij. de fo. cōpe. nō. n. pprie sūt iste religiose p̄sone. **N**ot.
fm̄ Ja. de bel. qz si feudū datur pp̄ beneficiū tpale puta
annale vel biennale lapsō anno expirat siue biennio qz ac-
cessorū regulat̄ a suo p̄ncipali. l. cū p̄ncipalis. ff. de re.
iū. l. eos. C. de vsu. **I**n glo. magna q̄ inci. sic frater fra-
tri dividit in. ii. ptes in. i. querit z sol. in p̄a ponit regulas
z fallētiā qualr̄ femina nō succedat. p̄a ibi h̄ aut̄ intelli-
gatur si fuerit masculus in ea. **I**bi p̄ncipali p̄vidētia.
not. qz in se. collateraliz nō est pprie iūicē successio sed
hōis p̄vidētia. iō quero an feu. habeat locū ius accre-
scēdi. z distinguatis fm̄ Ja. de bel. qz aut loquimur i feu.
paterno z hz locū ius accrescēdi vt h̄. sed tñ intelligit hz
Bal. improprie loquēdo magis vt esse quedā successio.
vt. i. d̄ bene. fra. in. c. i. z h̄ z extra de feu. in. c. ii. qd̄ p̄z
ēt si iā fuisset feu. acceptatū hz locū dēi ius accrescēdi
vt. j. de feu. mar. in. c. ii. z h̄ in p̄. cū vero fm̄ Ja. de bel.
z **N**ico. de nea. z in iure q̄sito non hz locū ius accrescen-
di h̄ sp̄ale in vsufr. in quo cum nunqz sit perfecte q̄sītum
non d̄ ius i eo p̄fecte cātuz iō hz locuz ius accrescēdi
l. i. h̄. iter dū. ff. de vsuf. accre. p̄terea fr̄es nō cōiūcti neqz
re neqz vrbis neqz m̄rti. ergo iter eos nō hēbit locū ius
accrescēdi i. l. re cōiūcti. ff. d̄ le. iii. z siqz dixerit p̄iūcti sūt
cōiūctiōe legali r̄ndit Bal. qz i acq̄sitiōe singulari prout
ē acq̄sito feu. nō cōsiderat cōiūctio legalis quoad dādū
ius accre. l. z p̄culo. ff. de le. ii. Sed potius ex p̄ncipis
cōcessiōe z p̄vidētiā. frater fr̄i suc. vt h̄ ter. z gl. qz iure
acc. facit ter. i. c. ver. si capitanei. de feu. mar. vbi nō ius
accr. h̄ appellat h̄ ius inuestiture p̄mi parētis eodē mō
dicit Bal. si frater sup̄stes renūciasset partē suā in mani-
bus d̄ni qz nihilominus alia portio sibi accresceret iure
successorio. l. si titio. §. vsufr. ff. de vsuf. z de vul. z pu. l.
coheredi. §. si. z. §. de eo qui si. fec. agn. c. i. Lud. cōsi. i. in
cipit in r̄pi zc. visis in facto. de quo tñ Bal. t̄z d̄rium i. l.
i. in fi. col. C. qñ non petē. partes vbi frater nullā portio-
nem sibi in feu. reservavit per no. in. l. si familie. C. fam.
her. h̄ melius loquit̄ Bal. h̄ qz. vt. s̄. dictū est. non pprie
h̄ est ius accre. ar. Bal. in. d. l. i. est casus i. d. l. si titio. §.
vsufr. ff. de vsufr. nā vbi ius potius accrescit persone q̄
portioni nō considerat portio deficiēs sed h̄ ius feu. p̄so-
ne potius quā portioni accrescit. ergo portio deficiēs nō
attendet. Bar. in consi. lvij. qd̄ incipit ex thēmate predi-
cto loquēs de emphiteota. tñ ibi. d. cōsi. sentit idē de feu
datario dū illa equiperat vt dicere qz poterit dici vt ha-
beat locū ius accre. z sit speciale in feu. z emphiteosi sicut
in si. in. d. l. i. C. si socius ip̄eri. libera. li. r. z de tacita mē-
te cōcedētis qui vt vocasse ad portionē fratris fratrē vel
ēt dicit ex alio. nā filijs ē q̄sītuz feu. facto p̄is nō tñ i vita
eius vt Li. in. l. liber. z ibi ēt Bal. C. d̄ ope. lib. Bar. z
Bal. in. l. vt iurifurandi. §. si liberi. ff. de op. liber. con-
cessio. n. facta de feu. patri z filijs vel de emphiteosi itel-
ligit ordine successivo non simul. Bar. z alij in. l. gallus
§. quidā recte. ff. de libe. z post. Lu. in cōsi. rrv. incipit in
r̄pi zc. visa facti serie Bal. in. d. l. liberti. Bar. z alij i. l.
qz d̄. ff. de verb. obl. alle. ter. in. l. h̄des mei. §. peto. ff.

ad treb. in. l. peto. §. frater z in. l. cū ita. §. in fideicon. z. l.
cum pater. §. a te peto. ff. de leg. ij. z vident filij capere ex
quadaz mortis cā capione Bar. in cōsi. lr. qd̄ incipit qd̄
ista duo hz dubia. facit. l. q̄ p̄cio. z. l. mortis cā capio. ibi
Bar. ff. de dona. cā mor. h̄ in mortis cā capione hz lo-
cum ius accre. l. thais. §. stichus. ff. de fideicō. liber. fa-
cit. l. i. §. pe. C. de ca. tol. vel dicit ipse Bar. i. d. cōsi. fra-
ter veniet ad portionē fratris ex virtute cuiusdaz repeti-
te cōcessiōis in emphiteosim naz de his que de sui natu-
ra nō trāscūt ad heredes extraneos qñ aliqs cōcedit ali-
cui pro se suisqz h̄rdib⁹ vna cōcessio vt i p̄sona cuiuslibet
h̄rdis. ff. d̄ p̄. ob. l. stipulatō ista. §. siqz ita z qb⁹ mo. vsuf.
amit. l. repeti. i. p̄ri. ipoztāt. n. hui⁹ cōcessiōis p̄ba vt statū
qz i p̄sonaz vni⁹ cōcessio i emphiteosiz finit̄ z alteri qz ē de
heredibus i tertiā generatiōez vt cōcedi vt. l. si cū i ānis
q. mo. vsuf. amit. sic in p̄posito cū in p̄sona illius fratris
defuncti sine filijs sit pro sua parte finita emphiteosiz vt
z sūt i veritate tpe p̄ime cōcessiōis facta cōcessio illi qui
supererit vsqz ad tertiā generatiōez. p̄terea hoc videm⁹
expresius in p̄re qz stipulat̄ pro se z suis filijs opas a liber-
to. naz tale ius operaz venit ad filios ex stipulatōe pater-
na nō ad eos vt heredes qd̄ p̄z qz nō p̄tinet ad eos herē-
ditarijs portioibus. vt. d. l. vt iurifuradi. §. si liberti. ff. de
op. liber. l. si opaz. e. ti. an ergo istud ius opaz p̄tinet ad
alios fratres. vno ex fratrib⁹ p̄mortuo z certū ē qz sic p. l.
vtrū in p̄in. d̄ affig. lib. z ideo p̄ dēi. §. vsuf. dicit Bal.
in. l. i. in. l. iij. q. ff. de rez divi. si frater amisset partē suā
in feudo qz iure accrescēdi poterit portionē fratris cape-
re h̄ non suā met quā amisset qz illā iure accre. nunqz recu-
perat. l. si cū in annos. §. pe. ver. p̄z. ff. q. mo. vsuf. amit. z
z facit qz sensit Alua. hic. Aut loq̄mur in feu. nouo. z tñ
non hz locū ius accre. regit. vt. s̄ra. de se. mar. i. c. fi. z h̄
in ver. s̄naut̄ zc. Fallit ista regula qñ exp̄se ēēt dictū. vt
hic in ver. qz in zc. h̄z qz hoc non ēēt tñ virtute iuris ac-
cre. h̄ virtute pacti. vt. §. dicit. z h̄c distinctio est de men-
te Bald. in. l. vnica. §. in p̄. C. de cadu. tol. z dicit predi-
dicta procedere nisi in feu. a p̄ncipe cōcessis qz in illis
ēt si sint noua hz locum ius accre. Bal. in. l. i. per illum
ter. idem t̄z ibi Bar. C. si socius impia. libera. z assignat
rōnem sp̄alitatis Bal. in. d. §. in p̄mo qz talia feu. sunt
liberalitas p̄ncipis z ex gratia pendēt potius qz ex con-
tractu. c. i. §. quis dicat dur. mar. vel co. z idē vult Bal.
in. c. i. de fra. d̄ no. be. inue. Bar. in. l. re cōiūcti in fi. ff.
de le. iii. **P**an. in. l. si mihi. ff. de verb. ob. de hac limita-
tiōe ponā in. d. c. i. j. de fra. de no. be. inue. Si tñ daretur
feu. duobus fratrib⁹ z cuiuslibet eoz vel ēt daret̄ dicēdo
issolidum vt tacite actū qz sit locus iuri accre. Bal. in. c.
i. §. filia de suc. fe. tñ vere erit potius ius nō decrescēdi.
Bal. in. l. i. in rv. col. C. qñ nō pe. ptes. idē dicit Bal. in
c. que i ec. in. ir. col. de cōsi. si pro pte vnus esset nō scri-
ptuz vel caducū vel quasi qz totuz deuoluetur ad fratrē.
idem dicit vbi esset de re idē iudna feudū puta aque p̄ no.
i. d. l. si mihi. facit glo. i. c. i. de fra. de no. be. inesti. ibi la-
te videbim⁹ z pōit Alua. post Bal. i. c. i. infra d̄ duo. fra.
a capita. inesti. Bal. i. l. i. i. pe. col. C. qñ non petē. partes
z ibi Sali. in. r. q. qz hoc t̄z h̄z quo ad proxime dicta qñ ca-
ducū zc. t̄z d̄rium z ēt restringit qz dicta de cōcessiōe. i.
ex mera liberalitate p̄ncipis nō i oi feudo a p̄ncipe cō-
cesso. itē fallit in alijs cāibus exp̄ssis. j. de be. fra. z quali-
ter frater fratri suc. c. i. infra de duo. fra. a capi. inesti. i
c. i. z de fra. de no. be. inue. i. c. ij. de quo dic p̄ Spe. i. ti. de
feu. i. §. qm̄. §. rrv. z i. d. c. ij. extra de feu. z ibi per car.
z Jmo. z p̄ Bald. z in. c. i. de duo. fra. a capi. inesti. Et
vnū subtile mouet hic Bal. an talis frater poterit repu-
diare portionē fratris ēt granatā seruitiū vt residere qz
sic qz non ē pprie ius accrescēdi quaz cōclusiōe decla-
ra te verā nisi veniret ad portionē fratris per ius non d̄
erescēdi vt i casibus p̄missis tñ cogeret̄ acceptare to-
tum Bar. in. l. re cōiūcti in. rvi. col. ff. de le. iij. Quid
sūt i emphiteosi an hēat locū ius accre. z dicit Bal. hic

q sic sicut i feudo vt accrescat p natura contract^o z tacta
 prouidētia hētiū ar. ff. d. pac. tale paciū. §. si. p. legistas
 ponit cōiter scribētes i. l. si mibi. ff. de h. ob. z i. l. i. C. qñ
 nō petē. partes. p. Bal. in autē. si quas ruinas. C. de sa-
 crofan. ec. in. l. ij. C. d. iure empbi. **U**eniendo ad glo.
 ver. h. autē zc. Ex glo. colligūtur et eliciūtur plura argu.
 ex legib^o lōbardoz q nō licet fm Bal. qñ argu. d. su-
 mi er. l. coi. vt. l. si fm nri. C. d. nora. vñ qñ argu. p. dicta
 possint esse in se vera. nihilominus tñ nō tā determina-
 tōis quā argumentādi cā ista adducūtur facit q diti. §. i
 pludijs. **S**cōdo hēs q statuta possunt circa successiōes
 disponere facit q no. Bal. z Albi. in. l. i. §. ius aut. ff. de
 iusti. iur. z p. Bal. i. l. in qbus. C. de secū. nup. z in. l. ij. C.
 de libe. pte. z. l. liberti. C. de op. lib. l. ij. C. de suis z legi.
 z i. l. cū antiquozibus. C. de iure delibe z in. l. er hoc iure
 ff. d. iusti. z iur. **T**ercio hēs q statutu pōt habilitare
 spurios ad successiōem. d. quo alias in. c. cū hēret de eo
 q du. i mri. quā pol. p. adult. z plen p. Bal. i. l. i. C. de iur
 an. aureoz. **Q**uarto habes q stāte statuto d pace obti-
 nēda ab heredibus occisi filia nō pōt facere pacē d mor-
 te pñs occisi nec de ea intelligit statutu qz femia nō pōt
 lenare feidā. ita nōbilitē gl. hic vide p. Bar. i. l. eadem
 i. §. cato. ff. de verbo. ob. z in. l. q seruū. eo. ti. p. Bald. in
 l. ij. C. d. liber. z eoz libe. et in. d. l. er hoc iure. z in. l. oēs
 populi. ff. de iusti. z in. **O**p. cū gl. ij. iurta. si. in. §. qb.
 iuste zc. q imo masculi descēdētes ex filia feia exclusa a
 succes. feudoz debeat admitti ad suc. feu. qz rō pp quam
 excludit filia qz pugnā facere nō pōt cessat i dictis mascu-
 tis descēdētibus ex ea. vñ cessāte cā prohibitiōis dberet
 cessare ipsa legis prohibitiō vt. ff. de vsu. l. vbi ler. z d. di-
 uoz. §. q. ait. l. si. So. diē gl. q sufficit pro rōe volūtas qz
 ita placuit ex q̄suetudine feudoz nec aliā assignat rōnem
 ex qua glo. nō. istud dictū q nō omnib^o que a maioribus
 nris deā sūt rō reddi pōt. l. nō oi. ff. de legi. z marie i his
 que sūt de positina iusticia. vt. l. i. §. puericia. cū ibi nō. in
 gl. ff. d. post. similitē vero gl. i autē. l. z qz. C. de secū. nup.
 z in autē. de nup. i. §. qñ. nā sola volūtas principis dñ in
 sta vt nō. in. l. relegati. ff. d. pe. §. tñ qeqd dicat gl. tu po-
 tes assignare has rōes §z doc. z pzo §z Jac. de bel. qz cū
 sublata sit media psona p quā nepos admittebat ampli-
 us nō d. admitti. ar. C. de suis z legi. l. meminimus. ff.
 de pac. l. z heres in prin. itē qz sublatis medijs videtur
 sublata extrēa vt p. Dy. i. c. indultū d. reg. in. li. vj. vel §z
 Ja. ar. diz. rō ē qz imunitates cōesse posteris nō extēdūt
 ad posteros descēdētes ex feminis. l. i. §. ff. d. iure imu.
 vel dic fm And. d. iser. q rō ē qz successoz nō d. esse me-
 lioris cōditiōis q̄ auctoz suus a quo hūit cām vt dispōit
 regula iuris. in. l. i. his. §. i. z. l. q. ipis. ff. de reg. in. z hec
 rō plz mibi vltra alias z plz ēt. **A**i. de nea. vñ viciuz au-
 ctoris durare d. apud sobolē ar. i autē. vt oēs. obe. ind.
 proni. i. pñ. z l. i. nepote masculo ex filia cesset rō. d. qua in
 isto ter. nō tñ cessant alie rōes z regule cōes de quib^o. §.
 q militat aduersus ipz nepotē masculū veniētē ex psona
 filie. itē qz successiōes nō sūt p saltū. vñ ē necessarium qz
 gradus an se sit successibilis qñ destructo ordine destru-
 itur ordinabile fm Bald. ff. de ser. ru. p. di. l. tria predia.
Ex glo. magna q̄ icipit sic § ff. nō. regulam in feudis
 negatiuā. i. feminā nō succedere i feudis. fallit nisi sit fa-
 ctū pactū vt succedat quā gl. intelligite sane §z An. d. iser.
 q si sit factū pactū simplr feiam succedere certo ordine
 successorio succedent filia neptis proneptis z deinceps.
 Si autē sit fem personale puta qz ticia filia succedat tunc
 non succedit neptis vel proneptis ex ea qz pactum psōa-
 le non egredit psonā. l. si vnus. §. an oia. z. l. persona. ff. d.
 pac. z h mō intellerit And. ter. i. c. i. §. qñ ēt. j. epm vel ab
 ba. de quo ibi videbimus. In ea. gl. ibi mri nō sam fal-
 lentiā vt femia succedat i feudo mri nō §z quosdā quam
 opi. quozūdā reprobat And. hic p. c. i. j. de benefi. femi.
 masculus in feudo mri nō excludit feminam vt h. §. hoc
 aut notādū. z. d. c. i. j. de bñsi. femi. Itē qz femia nō pōt

pugnare. de qua fallētia videbitis. l. d. c. l. prime alleg.
 z. j. an mari suc. vro. in bene. gl. ad fi. **N**ō alias duas fal-
 lentias positas in. c. i. j. quēad. feu. ad fili. pti. in qb^o duo
 bus casibus fm And. de iser. si filia relinqueret masculo
 masculo succederēt in feudo nō autē femina. d. c. i. de
 bñsi. femi. **E**x pdictis hūitis i gl. regulā z fallētiā. **A**lia
 vero fallētia §z Bal. ē qñ ad nullū seruitiū datū ē feu.
 allegat. c. extranagans icipiēs si cui militi. de quo ēt per
 Bal. z alios i. c. i. §. qñ ēt. j. epz vel abb. z forte §z ibi di-
 cta saluabil h fallētia. vos tenete dñiū p. §. nfm. ibi hoc
 notādū. **S**cōdo qz feia nō pōt lenare feidā vt i gl. **T**ertio
 qz ipsemet Bal. t. dñiū in. l. quoties. C. d. suis z legi. nec
 ob. dictū. c. si cui. qz talia. c. extranagaria q raro repim-
 tur i libello feudoz nō debēt pro legibus allegari gl. est
 j. de probi. feu. alie. p. loth. i. c. i. Itē ē alia gl. q idem t. z
 j. quot testes sūt neces. ad probā. feu. igrati. **B**ald. i. c. i.
 de gra. suc. i feu. nā extranagatia. c. sicut leges extrana-
 gates nō sūt allegāda i causis nisi sint practicata §z Bal.
 i. probe. decretaliū. z t. d. And. hic z fac q firmant. §. i
 pludijs. **F**allit qñ ad certū seruitiū daret feidū qd possz
 p feiam p̄tari. **B**al. i. l. quotiens. C. de suis z legi. p. ter.
 i. c. si cui mili. d. capitu. extraoz. **L**ud. cōsi. ecclrvij. incip.
 oipotētis zc. circa primū de qua limitatione dic vt de
 priora dictū ē. **S**eptio fallit qñ feidū ē erigūū qd nō ob-
 ligat ad aliquā fidelitatē iō cadit i feia. **B**al. i. c. i. §. est z
 alia. j. que fuit pzi. cā bene. amit. allegat ter. in. c. i. d. cap.
 extraoz. **L**udo. i. d. cōsi. ecclrvij. **D**etana fallentia ē qñ fe-
 idū ē emptū. nā tūc trāsit ad feias fm **D**off. i. ti. q. pos.
 suc. i feu. **S**of. ēt t. z que refert z sequit **B**al. i. c. significa-
 uit. i. ij. col. d. rescrip. qd dictū ē notabile si est verū. **A**n.
 vero de iser. t. z dñiū z rectius vt nō trāseat ad feias vt h
 §. h aut nōndū. **N**ono fallit §z And. qñ esset feia cōsuetā
 in armis vt legi de vrozē **M**etrída. regis §z valerium
 magnū i li. d. amore cōingali. que fallētia nō plz. pzo per
 §. hoc aut nōndū. **S**cōdo qz feidū dat nēdū pp pugnā §z ēt
 pp secreta q̄siliōz. z alia de qbus. j. de no. fidel. forma. §z
 feia nō ē p̄iceps secreti neqz cōsiliōz qz variū z mutabi-
 le sp feia. c. forus. d. h. sig. l. si. C. d. spon. z pro h adducit
 no. **B**al. i. l. quoties. C. de suis z leg. **A**ltia fallentia ē qñ
 ē cōsuetudo feiam i feu. suc. vt ē i regno sicilie nō existen-
 te masculo §z And. h. nā cōsuetudo loci ē seruāda. c. i. j.
 de feu. cog. **E**t istis casibus qñ feia pōt succedere i fe.
 si ēēt cōsuetudo vel statutu qz feia dotata nō succedat in
 talibus p̄i vel f̄ri. an dote tñ promissa excludatur feia a
 suc. feu. vt concludi q nō nisi solu. recep. z post receptaz
 solutionē cōpetit feie si er at minor restitutio i itegruz ita
 And. i. c. i. v. z. vi. col. j. d. na. suc. fe. **E**go d. vtroqz deō
 plurimū dubito z quo ad dotē promissā qz **B**al. vt tene-
 re § in. l. si plures i pe. col. h. itē iurta h querit. C. de con-
 di. iser. z § And. facit qd nō. **B**art. in. l. cū plures. §. cuz
 tutor post glo. ibi. ff. de admi. tu. **B**art. i. l. ticio cētū. §. ti-
 cio genero. ff. de admi. tu. i. l. q pupillā. ff. de adul. z in. l.
 nō ē. ff. de ritu nup. tñ opi. **A**nd. t. z **P**de. d. anch. in repe-
 ti. c. cāonū statuta i h. pone. statuto cauet qz filia dotata.
 z i hāc pte vidēt in clinare **J**m. **P**au. d. ea. z **L**una.
 in. d. §. ticio. **P**au. qñ. cvj. qd incip. sup eo d quo querit
 clara z indubitata. z cōsi. cccrri. qd incip. sup eo de quo q
 rit an deā dñā iohāna. **B**al. i. l. i. l. i. c. i. §. d. nup. **F**ulg. i
 l. nō sine qeqd dicat **B**al. C. d. bo. qz libe. **D**e hō plus
 dubito. nā filia dicto casu nō ē dolo aduersarij lesa neqz
 fragilitate etatis. quō § poterit petere restitutionē in ite-
 grum. vt nō. in. l. nam z postea. §. si minor. ff. d. iureiurā.
 habetur. n. pro erheredata z ihabilitata a supiore. i. statu-
 to vel cōsuetu. vt nōt **B**arto. i. l. ij. §. h videndū. ff. de su-
 is z le. facit qz ēt iuita cogit dote ēē cōtēta. **B**al. n autē.
 res q in lec. antiquā i si. C. cōia de leg. **B**ar. cōsi. rrrri. in
 cip. qdā dcessit itestatus. **P**au. i. d. qñ. cvi. §z nō plurib^o
 insisto qz est materie feu. paz attinens. **O**p. cum glo.
 ij. i h. q aut zc. q imo in suc. transier salū nō admittatur
 successio ēt. j. septimū gradū nisi ille q incipit admitti pro

bet p. rñ. testes sacrales deponetes istu petere ee. j. septi-
mu gradu propinquiore dñfucto: z istud feudu esse pater
nu vt hñ in. l. i. de suc. i. lobar. So. dicit glo. fatendo dñu
qñ ptroneria esset d deo feu. iter ppinquū volente succe-
dere i dicto feu. z curte regia feu. fisci suū dicete dcm fe.
ad se ee deuolutū. secus aut si cōtētio eet iter primatos d
dicto feu. qz tūc sufficeret probare legitie iurta ea q tradū
tur i ter. z glo. j. d cōtro. iuesti. l. s. cū aut. z h voluit dice-
re ista gl. vsqz ad h. qñ nō ita clare locuta sit. ex qua gl.
notādū vñ q fortior z eruberatioz erigit probatio z fisci
q p primatos i cā feudali. z h iō forte ē spāle ob pmiilegi-
um fisci sicut p3 alibi. C. de pmiul. fisci p totuz. p3a ponit
Bal. in. l. i. C. de here. vel act. vñ. Regulariter tñ iura
statuta i fisco seruāda sūt et in puatis. l. i. cū ibi nō. C. de
pet. heredi. z p gl. z doc. i. l. itē veniūt i. s. ait senat. ff. de
peti. heredi. Subsequēter vero d testi. sacralibus tāgitur
p ter. j. si de iuesti. iter do. yas. lis oria. i. c. sigs. z. j. de cō-
sue. rec. feu. i. s. sacm. in. v. z cū datur. C. p. ab eñ q
imo collaterales nullatenus ad success. feu. admittātur.
qm in successiōibus potior ē cā ascēdētū q collateraliuz
vt i autē. cessate. C. de suis z leg. s3 p z ascēdētes a succ.
feu. repellūtur vt. j. de natura suc. feu. q multo magis ip-
si collaterales debēt repellī p regulā legis d acces. ff. de
diner. z tēpo. pscip. qz si vinco vincētē zc. So. i collate-
ralibz cessat rō q ē in pte z ascēdētibus: qz non psumit q
possint ita adiunare dñz sicut filius. cū virtus i iuuenibus
ē plus q i senibz. vt. C. d atheletis. l. i. l. r. q rō i collate-
ralibus cessat s3 Ja. de bel. z Nico. de nea. S3 ista rō eo-
rū nō vñ tuta. qz possibile ē q ascēdēs sit potētiōz ad ser-
uēdū q descēdēs z collateralis. z iō possz assignari alia
rō vt h opet natura feu. q i h casu vicit legē. vt. j. de feu.
cog. i. c. i. z ita vñ sensisse gl. i. d. c. i. de na. suc. feu. Vel dī-
cendū q hoc opat virtus verborz expōzoz vel tacite intel-
lectoz i iustitūra i qua prouidere agit vasallo z hñ dīb-
suis. Nā i materia feudali heres capit pro filio. j. d alie.
feu. in. s. z si cūctulus. nō aut capit aliquo mō pro ascēdē-
tibus z hoc sensit Bal. ibi z d hac materia p Ja. ardis.
in sūma in ti. d suc. feu. sub rubricella an ascēdētes suc-
cedāt zc. Credo verā rōnē ee qz fenda deferūt rōe san-
guinis ipsius auctozis feudi nō successiōis vt hoc ter. vñ.
cū No. z. j. de gra. suc. feu. c. i. i ascēdētes nō deuolūt rō-
ne sāguis qz sāguis descēdit nō ascēdit. z quo ad ius san-
guinis z nature ē ordo retrogradus q p succedat filio
l. nā z si parē. i ar. ff. de ioffi. testa. Et ita dicit Bal. i au-
tē. defūcto. C. ad tertul. idē i ēphiteosi ecclesie q i feudo
vt nō trāseat i ascēdētes. C. p. subsequēnt q imo col-
laterales nō admittātur de. c. i. i pri. j. de gra. vbi cogna-
ti descēdēs ex scia nō admittūtur. So. ego fateor dñū q
cognati pzius repellant z ē rō qz cū feudū dbeat ee p-
nū. i. eius patris a quo oēs descēdūt vt ibi p3. q cognati
nō debēt admitti cū descēdāt ex scia z p lineā femininā cō-
iuncti sūt. isti. de suc. cogna. i prin. z p hoc p3 q vterinus
ff a suc. feu. repellit si feudū ē antiquū cū vterinus sit co-
gnatus tñ. vt. ff. vñ cognati. l. i. z. l. hac pte. Et t3 Nico.
de nea. hic z Ja. ardiso. i sūma de suc. feu. sub rubricella
de cogna. an succedunt. C. Ladit hic pulcher articulus
an in feudis collaterales succedāt i infinitū vel vsqz ad
septimū gradū. pro cuius articuli pleniori doctrina sciē-
dū ē q i allodialibus collaterales succedūt vsqz in de-
cimū gradū. isti. de suc. cogna. s. fi. z i glo. Articulus er-
go nō ē ifeudalibz bonis in quo articulo variarūt maio-
res nñi. Partē negatiuā q nō ad infinitū s3 vsqz ad se-
ptimū gradū tenuit And. hic. s. nño. eādē quoqz ptem
Bal. i. c. si capitanei. de feu. mar. z Bal. in autē. defun-
cto. C. ad tertul. Cal. i rubrica de fe. cōsi. xi. do. And.
ē in dria sūia q immo collaterales masculi agnati succe-
dunt i infinitū cū grano salis. primo mouet auctoritate gl.
in. c. i. j. de suc. feu. z i. c. si capitanei. j. de feu. mar. fo se-
cutus fuit sūiaz Dof. i sūma i ti. qui in feu. suc. pos. tenz
archieps Lrbughedeneñ. tūc vocatus hēricus ti. qua

liter succedat in feu. i sūma sua. z Ja. ardis. i sūma ti. de
suc. feu. Idē quoqz cōsuluerunt Bal. z Ang. i cōsi. qd in
cip. sāctissima z illustrissima regina. qd ē cōsiliū in cōsilijs
Ang. cvj. vbi cōcludūt q si p mille manus feudū trāsiuit
set dñs ēt vltimus dē successor pmi acgrētis. z p hoc al-
lego casū i. c. i. j. de na. suc. feu. z i. c. i. si vas. fe. pziue. z di-
xit Bal. i. c. i. de gradi. suc. i feu. pdicta tñ limitabitis ve-
ra qñ feudū pmozialiter trāsiūt facit de psona acgrētis
feudū i descēdētes eius acgrētis. Nā tūc in infinitū colla-
terales descēdētū ipsius acgrētis succedūt i feu. d. c. i. s.
i. j. de gra. suc. in feu. qd itelligo dñmō sint descēdētes p-
mi acgrētis isti qui nūc vt transuersales veniūt vt dictū
ē post Alua. in ver. z qz. s. eo. in ter. z ita Alua. hic. Sed
qñ pmozialiter feudū nō facit trāsiūt de psona acqui-
rētis i descēdētes s3 i collaterales in causis i qbus possūt
collaterales succedere. d quibus i. c. i. de bñ. fra. z qñter
frater fñi suc. tūc collaterales vsqz ad septimū gradū suc-
cedūt vt hoc. s. nño. ita t3 Ja. de bel. i. c. si capitanei all.
z Jo. fasoli d pñis i sūma sua q suc. i. c. i. qñter suc. C. p
pdictis collige duas regulas pzia. Collaterales descēden-
tes primo feu. succedūt in infinitū. d. c. i. de na. suc. feu. Et
collaterales pmi acgrētis nō succedūt in feudū s3 reuer-
tūt ad dñz. c. i. s. i. d grad. suc. i feu. nisi certis casibz z tūc
succedūt solū vsqz ad septimū gradū qñ feudū ex psona
pziui acgrētis fecit trāsiūt pmozialiter i descēdētes
ipsius pmi acgrētis s3 collaterales vt probat i hoc. s. iun-
cto. c. i. de bñ. fra. Nō regulā z fallētias regule q i feudo
pñno siue antiquo succedūt ffes. i feu. aut nouo nō succe-
dēt ffes. Fallit nisi sit pactū i dñū vel nisi sciēte dño cōi-
pecunia sit ēptū feudū vel nisi cōibz armis z equis sit acq-
sitū feu. vel nisi d hostē regis certarit ffes vt hec omnia
probāt i hñ o. s. ver. cū vero coradus. z i. c. i. d bñ. fra.
z. c. i. z. ij. d fra. d no. bñ iuuesti. Altio fallit qñ eet speci-
alis pñctudo pñie ffem fñi succedere i nouo. feud. c. i. de
fe. cog. C. Quero an dictio vsqz posita hic i ter. stet exclu-
siue vel iclusiue Cōcludit And. qz exclusiue qz papa No-
norius ita pronūciat tpe rebelliois sicilie d ecclesie que
pronūciatio diffinitiva fecit ius quo ad oēs. l. fi. C. de le-
gi. d. And. hic z ē de mēte Bal. t3 dñū q ad septimum
gradū iclusiue succedāt collaterales. p qz i materia fauo-
rabili dictio vsqz stet iclusiue. l. pe. cū autē. sua. ibi nō. C.
d procu. z nō. p doc. i. l. mcminisse. ff. d of. proco. z leg. s3
materia suc. ē fauorabilis ex equo dilatāda. s. ad huc. aut
insti. de suc. cogna. Imo. i. l. q dñ. ff. d vñ. ob. vbi d simili
q. facit ter. i. c. ij. d here. li. vj. Bal. i autē. hoc āplius i fi.
col. C. d fideicō. Ang. i autē. vt ab illustribz. facit gl. in. s.
alienatiōes i autē. de nō alienā. Cal. i rubrica de locato
z si. ir. Itē qz beneficia pziapis z fauozes sūt protrahēñ.
l. fi. ff. de pñi. pzi. l. cū qdā. ff. de li. z posthu. Nec ob. pro-
nūciatio honorij. pape. qz respōdeo q pronūciatio pziapi-
pis d legē nō facit ius generale s3m Bal. z Ange. i dicto
z filio qd icipit Sāctissima z illustrissima regina. Seco si
pronūciat s3 legē vel pter legē. l. fi. C. d leg. Dreterea
ad hoc vt pronūciatio pncipis beat vi legis regrit q fiat
cū causē expñsioe. Im. i. c. i. i pri. vt ecclesiasti. bñ. si. di. cō-
se. q hic nō pñditur. tñ ex quo nō hēm? legēz expñsaz de h
dubio doc. antiq sūt varij. nō esset absurdū dicere stādū
ēe deteriatōi q coltr ex sūia honorij. fac. c. rainu. d testa.
Et erit deteriatōi iterptatiua potio q correctiua. C. d
āt dcm. ē q vsqz ad septimū gradū respectu sūis siue extē
sūis stet iclusiue z succedūt collaterales qño itelligēt re-
spectu pncipij. s. an ipsa pōa acgrēs feuduz cōputabit in
nñero istoꝝ septē gradū vñ dicēdū q sic p ea q nō. Ang.
post gl. i. s. adeo. isti. loca. Bald. i autē. si quas ruinas. in
ij. col. C. d sacrosā. ec. duz cōcludit q nisi dicat i eius ter-
tiā generationē z sūi i ei? septimū gradū pōa pziapali-
ter cōputat pro vna generationē siue gradu. Bal. i ad. ad
spe. i ti. d loca. i. iij. col. z in. ruij. col. Bal. i. l. ij. in. ij. col.
C. d iure ēphī. z ibi Sali. i. ruij. q. s3 melius i. ruij. z. ruij.
q. Spe. i ti. de loca. s. nūc aliqua. s. clv. ita s3 in pposito

Val. in. d. cōfi. ir. vñ inclinare in dñi. z Be. de ancha.
 in cle. i. §. i. de p̄cis. z ibi Lar. quimo in casu nostro res ē
 magis clara qz nos agimus d̄ septio gradu trāsuersaliuz
 ē regula maḡa de iure ciuili quā cōputationē attēdim⁹
 i materia n̄a q̄ incip. cōputatio a s̄o gradu trāsuersaliuz.
 §. i. z. §. hactenus iuncta gl. isti. d̄ gradi. l. i. ff. de gradi. Et
 iō cū oio prim⁹ gradus idē sit i istis trāsuersalib⁹ qd̄ p̄m⁹
 stipes. z a s̄o gradu icipiamus cōputationē appet ligdo
 frustra dubitari an p̄sona auctoris cōputetur in istis. vij.
 gradibus qz ipsa ē q̄ absorbz p̄mū gradū. z fac. q̄ notat
 Ang. i. §. emphiteosiz in autē. d̄ nō alie. Imol. i. d. l. q̄ d̄
 ff. d̄ ver. ob. Et s̄m hāc cōsiderationē pōt saluari qd̄ vult
 Ang. i autē. d̄ rest. fideicō. i. r. col. vbi dicit probari p̄ illū
 ter. q̄ ille d̄ i q̄ta generatiōe q̄ ē quarto generat⁹ post ca
 put generatiōis sine stipite qz ille nō ē cōputandus i n̄te
 ro generationū. facit. d. c. statutū. cū glo. d̄ heret. li. vij. qd̄
 tradit in. c. i. q̄busdā d̄ pe. nec vñ ponēda d̄ia an dicat in
 tertiā genera. siue p̄sonā an dicat vsqz i tertiā genera. s̄m
 d. Alex. i. l. qd̄ d̄ i. r. r. vij. co. ff. d̄ ver. ob. q̄quid ibi dicat
 Imol. q̄ fecit d̄iaz. nā d̄ictio vsqz relata ad cōputationē
 graduū stat iclusue vt nōt Bar. i. l. p̄onus. §. i. ff. d̄ leg.
 ij. p̄ ter. cū gl. i. d. §. statutū. z pro hac cōsideratiōe fac̄ gl.
 hic i verbo gradu quā ad hoc cōmendat. Val. in. d. autē.
 si q̄s. z Lardi. i. cle. i. §. i. de p̄cis que vult q̄ i materia
 n̄a gradus z geniculū idē sint. z sic idē ē dicere gradus z
 generatio. s̄z in gradib⁹ cōputādis nō cōputat stipes. er
 go nec q̄ cōputat generatio. d. c. statutū. z ponūt doc. in
 c. fi. de cōsang. z affi. Adibi tñ vñ q̄ in his varitatibus an
 oia attēdēda sit p̄suetudo siue ecclē siue alterius puati cō
 cedētis feudū vel ep̄biteosiz an solet cōcedere i tres gra
 dus nō cōputato stipite siue auctore feudi vel emphiteo
 sis an vero nō z talis p̄suetudo āplectēda. Lar. i. d. cle.
 i. §. i. Imo. i. d. l. qd̄ d̄. Val. i. d. autē. quas actiōes. si nō
 apparet de cōsuetudine i emphiteosi ecclē siue aliud ep̄s
 se nō ē cōuentū tñ intelligit vt p̄mus auctor cōputat i his
 tribus generatiōib⁹ attēta natura emphiteosiz ecclēsiasti
 ce. d. §. emphiteosiz. ita Val. in auten. d̄fecto. C. ad ter
 tu. in emphiteosi puati. Val. ibi sentit. secus. qz propria
 significatō h̄z. qz stipes q̄ idē ē qz auctor nō cōputat i gene
 ratōe. z sic ibi ep̄biteosiz i pronepotē. z ita Lar z Val.
 vbi prōrie. i feudis Val. l. d. autē. d̄fecto. vñ dicere idēz
 qz i emphiteosi z facit qz fauorabilius iter ptamur liberali
 tatē feudales qz d̄ctū vt dixi i p̄cedenti col. tñ est magnū
 dictū in vno dū vult qz in dubio feudū ec. nō extendit vl
 tra nepotē qd̄ ēēt magna restrictiō ad ter. ad regulā. s̄. fa
 tra nepotē qd̄ ēēt magna restrictiō ad ter. ad regulā. s̄. fa
 tra nepotē qd̄ ēēt magna restrictiō ad ter. ad regulā. s̄. fa
 tra nepotē qd̄ ēēt magna restrictiō ad ter. ad regulā. s̄. fa
 tra nepotē qd̄ ēēt magna restrictiō ad ter. ad regulā. s̄. fa
 tra nepotē qd̄ ēēt magna restrictiō ad ter. ad regulā. s̄. fa

p̄putatio s̄m ter. in. l. i. z. iij. z. l. i. iuriscōsul. §. v. z. vi. z septi
 mo gradu d̄ gradi. z est opti. ter. in. c. ad sedem. rrv. q. v.
Quero an nepotes. i. filii frat̄z quos patruclēs appel
 lamus succedāt in stirpes vel in capita. cōcludit h̄ Bal.
 z bñ qz succedāt in stirpes s̄z opi. Accur. in autē. cessante
 ibi. Val. cōiter approbatam vbi Ang. ait ita practitari.
 C. d̄ legi. heredi. z d̄ic Lardi. i. cle. ij. d̄ iurēp. hāc opi. cē
 cōez nōt Val. in ad. ad Spe. in ti. d̄ suc. ab intest. Bar.
 in. l. post cōsanguineos. ff. d̄ legi. heredi. Ang. in. §. reli
 quū. z. §. se. d̄ suc. ab intest. z qz in stirpes succedāt t̄z Val.
 in. c. i. in. i. col. j. de suc. feu. q̄ d̄ic h̄ ēt h̄fe locuz in feu. d.
 Signorolus in p̄si. r. ij. qd̄ incip. in casu. p̄ vos mibi destia
 to. z i p̄si. lxxv. incip. factū sic propōitur gl. z ibi Bar.
 in. l. i. in. ff. si p̄s heredi. pe. Bar. in p̄si. c. r. ij. incip. sup
 hereditate dñi Nico. Val. in. l. ij. C. d̄ suis z legi. in an
 tē. post ffes. C. de leg. heredi. Jo. an. in ad. ad Spe. in. t.
 d̄ suc. ab intest. §. i. §. an filij. Val. ibidez. in. i. col. j. fra
 trū filij. Val. in. c. i. in. p̄n. ibi Alua. j. d̄ suc. feu. Bald. in
 §. h̄ ēt. insti. d̄ legi. agna. suc. ēt qz in feu. at̄ nō ēēēt h̄ d̄ter
 minatū erquo in alijs ita cōiter. debemus ēt ita tenere in
 feu. c. i. d̄ feu. cog. Nec. ob. c. cōordinariū qd̄ incip. dece
 dente fidelij. de na. suc. feu. vbi in capita patruclēs succe
 dūt z qz ab aliqb⁹ h̄ infertū pro ter. qz n̄dēt Val. q̄ ta
 lia. c. q̄ reperunt i paucis lib. nō h̄ntur pro lege glo. i. c.
 i. j. de probi. feu. alie. p̄ lotha. qd̄ d̄c̄m est singularissimuz
 vt. c. q̄ in paucis lib. repiunt nō faciāt fidez. z pro h̄ alle
 go. glo. j. quot testes sūt neces. ad probā. feu. ingra. Vos
 s̄z ordīnē do. Adar. dicitē qz tres sūt regule. p̄ma filij fra
 trū cū patris succedūt in stirpez. s̄a filij frat̄z succedūt
 patruo vel auūculo in stirpez. iij. filij frat̄z succedūt i ca
 pita q̄ nō tractat d̄ succes. auūculi vel patruī s̄z aliozum
 s̄z q̄ tractat d̄ suc. pa. vel auūculi succedūt in stirpez. z h̄
 oia probātur in. d. auten. cessate. z in auten. d̄ h̄ d̄i. q̄ ab
 intest. §. h̄ neqz ffes. z p̄ Bar. in. l. post cōsanguineos. ff. d̄
 suis z legi. z p̄ h̄c. i. §. p̄ Jo. d̄ lig. in cle. plures d̄ iurēpa.
 vbi pōit p̄silia d̄ia bonoz. z p̄pici. **U**ltimo cōcludit
 Val. qz si ex pacto feudū d̄z ad vnā filiā puenire t̄m z va
 fallus reliquerit plures feudū ptineat illi filie p̄moge. q̄
 successit in h̄ d̄itate p̄ma. c. i. j. an agna. vel si. repudi. he
 redi. zc. alias est electiō dñi vt hoc. §. nfo. ibi in que si h̄
 d̄ns vellz. z. l. sigs sūuz. §. inter duos. ff. d̄ le. ij. cū ibi nō.
Postea tñ arguit qz i optōe dñi sit. z cū Val. transit Al
 ua. in. c. i. j. de eo qz sibi z heredi. suis. fac. nō. in. l. archbu
 sa. ff. de sta. ho. facit qd̄. quā. i. ponā in. c. i. d̄ se. marcbie.
 Si tñ tpe mortis patris ex dictis duabus filiab⁹ sup̄esset
 t̄m vna illa sine dubio sup̄stes ad feudum admitteretur
 Val. in rubrica d̄ locato consi. r. ij.
Notandū. h. d. Feudū concessū a valuasozibus
 vel capitaneis regis censetur iure pro
 prij feu. feu. vero cōcessū a minorib⁹ iure p̄rij feu. non
 censet nisi in duob⁹ casibus h̄ ep̄s ad h̄ allegat. Ad.
 imo ibi p̄rio iure feu. qz feudū cōcessū a valuasozibus
 vel capitaneis regis censet p̄rij feudū. i. p̄petuū trāstito
 riuz ad h̄ f̄des z irruocabile. z qz dicatur valuasozes z ca
 pitanei regis d̄iri in p̄n. hui⁹ opis. Ad ibi iure feu. cō
 cessū a minorib⁹. i. ab his qz. j. valuasozes vel capitaneos
 regis non aut p̄rij feu. idicatiū. qz d̄ns ad libitū quicum
 qz voluerit pōt auferre feudum. Fallit in curia mediola
 neñ. s̄o si vasallus cū d̄no romā p̄rexit in exercitu. Fallit
 vltimo q̄ datū ē pro feu. p̄ciū. nā tunc nō pōt auferri nī
 si restitudo p̄cio. In glo. q̄ incipit hoc intelligo ibi z p̄n
 cipi signate p̄petuo hāc glo. qz p̄nceps cū tota maiestate
 sua nō pōt auferre feuduz sine cā d̄ qui. causis plene. j. in
 ti. in qui. cau. feu. amit. z qz fuit prima cā bñ. amit. Ba
 noz. i. c. q̄ in ceclarū. in. vi. col. extra d̄ cōsti. facit Val. in
 l. qz se p̄ris. C. vñ liberi. Val. h̄ z alij z aliqd̄ in. c. i. in fin.
 j. qz suc. te. z an sup̄ h̄ regratur snia dicā in. c. i. in princ. j.
 qui. mo. feu. amit. z bñ. Facit ter. z nō. Val. in. c. i. j. de
 na. feu. Id̄eterea nō possz papa vel impator regē vl̄ du
 cez inuestitū d̄ feudo puare z aliū inuestiture. In ca. ibi. c.
 c ii

si minores. **N**o q petit dicit rescindi dicit p̄ciū restituere fa-
cit qd̄ nō. i. autē. q. res. C. d. sacrosā. ec. qd̄ itelligete. **N**ū qñ
dicitur resoluit ad istātia p̄tis. secus si d̄ sui natura resolve-
retur vt qz feudū fuit tpale qd̄iā hūit executionē qz tūc re-
soluto d̄ctu p̄ lapsū t̄pis nō restituūt p̄ciū vt probatur i. ti.
se. fm̄ Bal. **N**o q hodie iste. s. ē correctus i. hō dicto qz
hodie feudū cōcessū a minoribus nō pōt auferri ad placū
tū. c. i. j. de na. feu. In ea. gl. ad si. nō hic ēē glo. qz feudū
nō pōt auferri a vasallo nisi p̄us cōuincat. c. i. j. de fudo si
ne culp. nō amit. s. requiritur snia declaratoria culpe. ar. l.
eius q delatorē. ff. d̄ iure fil. z. c. cū fm̄ leges. d̄ here. li. vj.
z nōt Bal. z conclusiōibus feudoz i. h. ti. quas p̄elones. po-
nit i. si. huius opis q̄quid dixerit Bal. i. l. i. ff. de rez. di.
l. rri. q. **L**ōtra cū facit qd̄ nō. In. z can. i. c. potuit d̄ loca.
vbi requit snia nō aut̄ p̄ria aucte d̄ns pōt ingredi rē ēph̄i
teotica vel feudale p̄p̄ seruitiū nō p̄stitū vel canonē nō so-
lutū. Spe. i. ti. d̄ feu. s. qm̄. **N**. xvij. **M**osti. i. sūma de feu.
s. q. cāus. **N**. possz aut̄ Bal. i. c. q̄ i. ecclaz. i. ir. col. d̄ p̄ti.
Bal. i. c. i. s. porro. j. q̄ fuit p̄ma. cā b̄n̄fi. amit. Bal. i. d.
c. q̄ i. ecclaz qz si feudū ē aptū d̄no p̄ lapsū t̄pis nō requit
alia snia nec citatio. s. d̄ns statiz pōt recuperare z alteri da-
re. facit qd̄ nō. Spe. i. ti. d̄ loca. s. nūc aliq̄. **N**. xvij. z seq. z
qd̄ p̄le nō. i. l. i. C. d̄ iure ēph̄i. **O**pp. extra gl. d̄. c. i. j. t.
p̄ori. vbi nō restituūt p̄ciū datū pro feu. **S**o. Bal. qz p̄ci-
um fuit ibi datū pro feu. tp̄ali. i. ānali. z d̄ctus fuit crecut̄
i. executioni missus p̄pea d̄ns nō restituūt p̄ciū vasallo. d. c.
i. **S**ecō opp. d̄ glo. d̄. c. ij. j. de feu. dato i. vicem legis
cōm̄. vbi pro fe. nō dat̄ pecūia rē. **S**o. Bal. n̄ decz d̄nz
pecuniā accipe pro feu. vt i. d̄rio. s. b̄n̄ pōt si velit. vt hic i
ter. in. fi. z. j. ti. i. i. p̄rin. z ibi vltra alios **A**nd. d̄ is. nā s̄ in
officijs secularib̄ q̄ illa emit cōmittit. i. l. i. i. i. d̄ ambitu.
vt nō. i. l. barbarius philipp̄. ff. d̄ of. p̄to. nō sic i. feudis.
vel alr̄ soluit cū d̄ns loquat̄ i. pacto legis cōf̄orie. facit. l.
i. z. ij. C. d̄ pac. pig. z. l. ticius. ff. d̄ pig. act. cū si. **L**ōclu-
dit hic Bal. qz nō est d̄ria an̄ instr̄m̄ feudale dicat ticius
p̄cessit in feudū vel dicat ticius p̄cedit in feudū qz vtroqz
casu itell̄r̄ p̄sentī tpe p̄cedere. allegat nō. **B**ar. i. l. p̄edia
ff. d̄ acq. pos. z nō. in. c. cū i. iure p̄tis d̄ offi. dele. z. i. c. qm̄
d̄ falsā d̄ proba. **I**te p̄cludit Bal. nō ēē d̄ria an̄ instr̄m̄
feudale loquat̄ in p̄ima p̄sōa. ego ticius do in feudū. an̄ i
tertia. s. ticius dat in feudū. c. i. d̄ cōuer. cōiu. z nō. i. l. sciē-
dum. ff. de ver. ob. in. autē. si qñ. C. de cōsti. pecu. **U**lti. si
datur fundus i. quo sunt fructus p̄dentes in feudum vi-
dentur fructus feudales. i. concessi in feudum fm̄ Bal.
in. l. i. ff. de rerū diu. in. rriij. q. qui allegat. l. si. s. pe. ff. q̄ i
fra. cre. facit. l. fructus p̄dentes de rei vendi.

Rubrica d̄ feu. guardie z gastaldie.

Olim nulla erat h̄ rubrica s̄ p̄s istī ter. vsqz ad ti. j.
qbus mō. se. amit. erat sub rubrica p̄cedēti q̄ durabat vs̄
qz ad dem̄ ti. qd̄ p̄z qz oia p̄incipia captoz positozum sub
istis rubri. iter medijs incipiūt a dictiōibus cōtinuatis
ad ter. p̄cedē. z qd̄ h̄ sit vez collr̄ ēt er ordie. **I**a. ar. di. i. sū-
ma. sua q oia ista posuit sub ti. p̄cedēti. secus si p̄cise ordie
cōputatiōis z rubricatiōis obti d̄ orto auctoris huius lib.
vez qz res z materia diuisa p̄ varias z sp̄ales rubri. sepa-
tas melius z clarins itelligitur vt isti. d̄ lega. in. s. s̄ ne in
p̄rimis. iō glosatores qui post illū glosauerūt interserue-
runt has rubricas sp̄ales diuidēdo materiaz per titulos
p̄out i. si. d̄ri. j. d̄ capi. cora. sup rubrica. vñ ergo hodie
cōiter vt̄m̄ r̄ hac rubrica v̄z de feudo guardie z gastal-
z ea vsus ē gl. n̄ a. vt i. gl. i. hic posita z ea oēs scribentes
cōmētatores vt̄tur quare z nos vt̄ debemus. l. minime
ff. de legi. **A**enio ad cōtinuationē q̄s glo. rubricarū
i. isto. s. nō cōtinuet rubricā ad rubricā sic nec i. decretalib̄.
tū cōtinuat ad p̄cedētia h̄ ordine. **N**ā. s̄. visum ē de vita
feudi regularis nūc aut̄ restat videre de feudo irregulari
nō p̄petuo s̄ ānali. iō cōpetēti ordine subicitur rubrica
de feudo guardie vel gastaldie. **N**ā regulariter vita feu-
di ē p̄petua vt. d. s. hoc at̄ ē sciēduz. s. ti. i. **F**allit i. feudo
guardie vel gastaldie v̄t̄ eo qd̄ pro mercede dat̄ vt hoc

li. **E**t hodie nō ē correctus titulus vt nōt glo. que adhuc
obtinēt. s. ti. p̄ori. rē. vel aliter qz. s. h̄ p̄ori. in. ti. p̄cedē-
ti. s. h̄. dicit q̄liter minimi valuafores nō pōt feudū reuo-
care nisi restituāt p̄ciū habitū a vasallis. s̄ qz feudū guar-
die z gastaldie reuocat̄ absqz p̄cij restitutiōe vt probatur
i. hoc ti. iō post titulū p̄cedēte imediate subiecta ē ista ru-
brica de feudo guardie. z h̄ac cōtinuationē sensūt l̄ a ip̄n
ci. dū dicit. itē illud rē. **E**t quelibz est bona cōtinuatio l̄z
cōiter scribētes nō cōtinuet̄. **E**go aut̄ i. quacūqz rubrica
ponā cōtinuationē p̄uētiēt̄ iuxta ordinē p̄cipue **A**luaroti.

Tem illud. **I**stud. c. h̄z duas ptes. **E**t
p̄ria durat vsque ad ver. si
vero rē. **I**n qua declarare itendit quāto tem-
pore d̄ret feudum qd̄ datur ratione guardie
vel pro mercede alicuius rei. **E**t i. sūma h̄ itēdit ista p̄ria
ps. **F**eudū qd̄ dat̄ rōe guardie vel gastaldie vel pro mer-
cede alicuius rei nō ē durabile qz pōt reuocari elapso an-
no nisi i. cōcessiōe fuisse adiectū certū t̄ps qz tunc nō pos-
set reuocari an̄ dictū t̄ps finitū. z d̄ns reuocat̄ talia feuda
nō t. nec ad restitutionē p̄cij si qd̄ recepisset pro cōces-
sione feudoz illoz. h. d. **N**ō ibi itē. qz dictio itē est re-
petitiua eiusdē qualitatis. no. in. l. i. repetēdis. ff. de le. iij.
Nā i. p̄cedenti. s. h̄. dictū ē de feudo qd̄ non ē p̄petuum.
Nō. s̄o ibi auferri v̄t̄ qz d̄ns pōt iure auferre feudum
post annū ēt p̄cio nō restituito si sit feudū guardie vel ga-
staldie vel pro mercede. **N**ota tertio ibi ad certū t̄ps.
qz feudū guardie sine gastaldie aut pro mercede pōt da-
ri ad certū t̄ps puta ad biēniū vel triēniū. z tūc nō pōt
auferri an̄ t̄ps. **P**ec. d̄ cer. faciebat apostillā. ibi pro mer-
cede. s̄ p̄terita sc̄cus si pro futura qz tūc feudū ē p̄petuuz
c. i. i. si. i. qui. cau. feud. amit. z. c. i. d̄ capi. qui cu. vēdi. h̄ac
apostillā. **P**ec. Bal. i. p̄probat qz forti opatur p̄terita cau-
sa quā futura. l. acq̄ius regulus. ff. d̄ dona. cū si. **E**t sic in
d̄sticte feudū pro mercede sine p̄terita sine futura post
anū pōt auferri. l. si p̄tertu. C. d̄ sacrosā. ec. l. si testō cētū-
rio. ff. d̄ ma. te. cū si. nec obstat. c. allegatū a **P**etro qz r̄n̄
deo qz nō loquit̄ i. feudo mercedis. **N**ō qz feudū guar-
die z gastaldie. z qd̄ datur pro mercede alicuius rei ē feu-
dū irregulare nō h̄ns p̄p̄riā naturā feudi. qd̄ p̄z qz est
reuocabile ēt absqz culpa vasalli elapso āno vt hic z. j. d̄
cōtē. iter do. z val. d̄ inuesti. i. si. natura. n. p̄rij feudi est vt
nō reuocet̄ sine culpa. j. d̄ na. feu. i. p̄n. z d̄ri. s. ti. p̄ori. s.
h̄. **E**t est rō fm̄ Bal. hic qz huiusmōdi feuda sūt minima
iō minus durāt. c. i. s̄. itē sciendū d̄ contro. inuesti. facit in
ar. l. rē q̄ nobis. ff. d̄ acq. pos. vbi possessiō rei vilit̄ citius
perdit̄. **Q**ue aut̄ sint feuda q̄ h̄eant p̄riā naturā z q̄ non
habent d̄ri. s̄. i. p̄ludijs. **N**ota qz officiū datū ad certū
t̄ps finitū tpe nō durat āplius. C. locari. l. si cū hermez. ff.
de pac. l. epla. s. h̄. z ē rō qz qd̄ postea fieret extra offiū. v̄
deretur fieri virtute officij. l. i. s̄. equissimū. ff. de postulā.
z qd̄ no. in. l. si aliud. C. de suscep. z archa. li. r. z. j. eo. in
s̄. i. **N**ota qz vbi d̄ctus de sui natura resoluit nō resti-
tuūt p̄ciū receptū vt hic. secus si d̄ctus resoluit̄ ad istanti-
am p̄tis. vt. s. ti. p̄ori. i. s. h̄. z ibi d̄ri. **N**ota ar. ex hoc
ter. qz feuda pōt acquiri p̄ pecuniā d̄ quo d̄ri. s̄. in. d. s. h̄.
z latius. j. de b̄n̄. fra. i. c. i. **Q**uero ab ēz pro intellectu z
de declaratione huius materie qz q̄lia sint ista feuda guar-
die z gastaldie. z pro mercede alicuius rei. z que fuerit rō
quare durāt t̄m̄ āno. z r̄n̄deo qz ad p̄dicta declarāda plu-
rimi doc. elaborauerūt ponētes varios intellectus quos se-
riatiz videam̄. **N**ā quidā dicūt qz ista feuda h̄ūt isto mō
v̄z vt si d̄ns cōcedat alicui rē aliquā seu castrū guardādū
gastaldādū z custodiēdū z pro mercede talis guar. z ga-
stal. feu custodie vult qz h̄eāt dictū castrū i. feudū. z rōnez
q̄re talia feuda reuocātur elapso āno assignāt. qz cuz ista
feuda p̄ pecuniā emerētur vt q. p̄z v̄t̄ qz incidāt i. l. Jul.
de ābitu. z p̄ d̄ns pōt talia feuda reuocari. l. si. C. eo. ti. z
h̄ac lec. s̄sit quedā glo. i. appatu antiquo q̄ hodie non h̄
s̄ bec lec. nō tenet qz p̄ dictā rōne posset incontinētī reuo-
cari. tū qz p̄ pecuniā licite emūtur feuda a d̄ns vt. s̄. d̄ri

Preterea sequeretur qd cum apud supremos principes imperatorē vel simile non habet locū lex iulia. de abitu l. i. ff. ad legem iul. de ambi. qd in talibus non haberet locum iste titulus qd ē falsum. **¶** Quare alij ponunt fecundā lec. qd talis ē v3 si dedi tibi feudū meū vel castrū meū ad guardādū vel procurādū eo mō r forma vt in tali re sis guardiātor siue gastaldiātor seu factor me⁹. nā in tali re nō assignato tpe certe videoz i dubio designasse tibi istā procuratiā factoriā siue guardiā p annū tm lz speci ficādo tps possz ēt vltra annū hoc extēdere. Et hāc lec. v3 sensisse glo. i. §. se. dū declaravit qd sit gastaldus. Sz bec lec. similiter nō tenet p And. r alios qz nō cōuenit tī. nō qui p̄supponit qd dat noie feudi. lz in pposito nō dābatur tāquā feudū lz tāq̄ procuratori r negocioruz gestori. Et iō talis positio melius stetit sub titulo d̄ procurato. vel de negocioruz gesto. vel mādati. Et p cōsequēs non cōuenit huic lre. **¶** Preterea talis procurator vel factor posset pro libito reuocari ēt añ añū. l. i. re mādata. C. mā. Itē tales procuratiōes r factorie nō emūtur. l. i. in fi. ff. man. cuius d̄riū p̄supponit iste text. nisi velis seruare hanc lec. itelligēdo vt statiz dicā in vltia lec. **¶** Quare alij posuerūt tertiā lec. v3 qd iste guardiātor cōstitut⁹ a rege seu domino ad territoria seu castra custodiēda hūit r acquisiuit tpe durātis officij a quodā priuato quōdā feudū. Et iō cū sit in offō cōstitutus nō d3 valere talis datio seu p̄cessio lz fiscus reuocat. ff. de p̄bē. empt. l. nō lz. C. de p̄cti. iudi. l. i. cū p̄sumat q̄ a officij datū. l. r si plures. §. i. arrogato. ff. d̄ vulg. r pu. Et iō reuocat post añū eo qz tpe durātis officij nō erit accusatus. nā officij durabit añō. Et hāc lec. sumūt ex. l. i. lōbar. d̄ acq. actor reg. Sz bec lec. nō ē bona qz posset tale feudū ēt añ añū reuocari ex quo statim si scō ē q̄ritū ius. l. auferē. i. §. qd a p̄side. ff. d̄ iure fisci. **¶** Preterea ista le. pot⁹ d̄otat accidētā facti q̄ misterij iuris. **¶** Quare quarti ponūt aliā lec. v3 qd iste text. cū si. hodie corrigat itelligētes qd hodie oia feuda sint p̄petua r nō reuocabilia ēt elapso añō. Et hāc lec. sensit gl. s. ti. p̄ori. in §. r qz. sup verbo auferre. Sz ē falsa lect. bec r ibi reprobaui vbi videas. **¶** An alij ponūt q̄ntā lect. v3 qd si guardiātor vel gastaldus tpe durātis officij capiat feudū a priuato qd tūc ipse cōcedēs tale feudū h3 terminū añi ad reuocandū. Et si nō reuocauerit tūc fiscus poterit reuocare r tenebit ipse fiscus dictū feudū tāto tpe quāto tenere debebat ipse guardiātor vel gastaldus. l. status flozi. ff. de iure fisci. **¶** Nā fiscus bñ pot ē feudatarius vel ep̄biteo ta puati. C. de fun. p̄rimo. l. fi. r d̄ sū. reip. l. fi. li. xi. Et hāc lec. seqtur An. d̄ iser. dicēs qd sicut cōtra officiales statuitur tps quinqz anno. subditis ad reuocādū ea q̄ cū officia libus p̄erunt. d. l. i. C. de p̄cti. iud. ita hic pp̄ proternitatē gastaldoruz r guardiātoruz statuit tps anni ifra quē talia feuda possūt reuocari r facit. nā si factor vel gastaldus vel guardiātor regis hūerit feudū a priuato p̄sumit concessū p̄textu officij guardie vel gastaldie proinde acquirif regi vel fisco regis. qz q̄qd acq̄rit cōtēplatiōe rei mee acquirif mibi. l. fi. §. h̄ cū i p̄a. C. d̄ iur. l. qui p̄rio. §. p̄curator. ff. de procura. l. h̄ si plures. §. i. arrogato. ff. d̄ vulg. r pu. **¶** Nā itra annū qd dedit in feudū guardiāno vl gastaldo regis poterit auocare: post annū auocabit fiscus regis si itra añū cōcedens nō auocauerit. facit. l. nō lz. ff. de trabē. emp. l. i. C. d̄ p̄cti. iudi. l. defēsiōis facultas in fi. C. de iure fis. li. xi. Ecce exēplū nōbile fm And. **¶** Nā pōe regē hēre in cōfinib⁹ pro hostibus capitaneū suū cū gētib⁹ armigeris pro custodia d̄ hostes. vbi qdaz nobiles habeāt sua castra qd vt defēdātur ab hostibus dicto capitaneo regis dant in feudum vnum castrum. certe intra annum illi nobiles poterunt auocare a capitaneo post annum reuocabit fiscus r acquirif p̄cium fisco si qd datum fuit siue regi. ar. l. papinianus. §. meminisse. ff. de inoff. testa. cū si. facit. l. status. i. fi. ff. d̄ iure fis. vbi aut̄ isti nobiles cōcessissent i feudū castrū dicto capitāeo regis ad certū tps auocabūt nobiles qd cōcesserūt d̄m̄ feudū. Sz bec lec. nō

v3 mibi conueniēs hūc titulo qz p̄supponere vt qd ista ita lia feuda emanabāt a d̄no ipor guardiānoy vel gastaldor. p̄terea nō bñ possēt assignari rō diuersitatis q̄re magis debeat statui solū tps añi q̄ i ceteris officialib⁹ cū delicta videātur a pari procedere q̄ pari p̄ca p̄iuri. l. si quē. quā i fi. C. d̄ epi. r cle. p̄terea itellectus And. nō ē verus i distincte i se. **¶** Nā vult And. qd quicqd acquirif officialis. acq̄rat d̄no suo i dubio. qz p̄sumit acquirif rōe officij pp̄ minacez furorem officialis r cōsuetudinē fraudū. l. i. r. ij. C. vt rusti. ad nullū obse. vo. l. i. C. si quacūqz p̄cedit⁹ potes. cū si. Sz h̄ opi. And. nō ē vera. nā in dubio qd acq̄rif ab officiali nō p̄sumit acq̄ritū iniuste nec ex bonis fis. l. iij. §. multa p̄ncipalia. ff. de iure fis. l. si defūctus. C. arb. tutel. r Bar. i terminis n̄ris i. l. defēsiōis facultas. C. de iure fisci. li. xi. ita d̄ cōsuetudinē seruaf h3 Bal. i. c. i. de inuesti. i mari. fac. nisi p̄sone q̄litas r alie circumstātie aliud idicēt vel faciāt p̄sumi. r ita itelligif gl. i. d. l. defēsiōis facultas q̄ ē pro And. puta officialis regis h3. r. anreos singulo mēse acq̄sunt castra magni valoris ifra annū officij. r nō h3 aliūde bōa vñ possz acq̄rere certe p̄sumit acq̄suntz iniuste p̄textu officij vt in autē. vt iudices sine quoquo suf fra. r facit qd nō. ibi marie Bal. i. l. cū oz. C. de bo. q̄ lib. circa p̄n. scōdo nō plz itellectus And. quo ad ter. n̄m. per ter. ibi trāfacto añō. **¶** Nā vult. ter. n̄m qd vasallus vsqz ad añū possit firmiter retiere feudū. r fm itellectū And. p̄natus qd cōcessit feudū gastaldo regis possit itra añū reuocare. scōdo ē d̄ ter. n̄m ibi dat. nā dare ē accipiētis facere. l. vbi at nō appet. §. fi. ff. de ver. ob. Et fm And. nō transferit d̄nium in gastaldū regis h3 acq̄ret fisco regis vl regi: cū cōtēplatiōe officij sit acq̄sitū h3 And. itē ē d̄ ter. dū vult qd si ē datū ad certū tps expectat illud tps r illo clapso feudū auferit. nā si d̄tus fuit siue p̄sumit illicitus r sic nō tenere certe illd̄ tps nō d̄bebit expectari h3 reuocari d3. **¶** Alitio h3 And. ē ter. i dictione repetitiua itē. Itēz r fm And. cēt cōtētio i ter. n̄m iter gastaldū regis r regē siue ei⁹ fisci. Et tñ ter. n̄m magis inuit vt sit cōtētio iter d̄nz r vas. **¶** Quare alij vt Ja. d̄ bel. legūt alio mō v3 qd feudū guaedie r gasta. sit certuz feudum qd sit d̄putatū custodi guardiāno vel castal. d̄ni qd custodit vel procurat d̄ni territoria. Et pp̄ talē custodiā vel procuratiōē designat sibi tale feudū. Et rō qz talia finiātur añō ē qz talia officia. s. guardie gastaldie r silia nō durare debent nisi añō. l. publius. ff. de cōd. r demō. r. ff. de ferijs. l. pridie. **¶** Hosti. plura silia adducit in. c. fi. de iudi. **¶** Nā officiales igrediebāt eoz officia i calēdis ianuarij r stabāt i offō p̄ annū. d. l. publius. vñ finito offō finiebāt feudū qz cessante cā d3 cessare effectus. l. adigere. §. quāuis. ff. d̄ iure pa. vñ dicit idē Jac. de bel. qd sicut actor d̄r ille cui res d̄ni gubernāda mādatatur prout d̄r de iconomo. vt. nō. glo. i. d. §. seq. Ita gastaldus d̄r ille cui res d̄ni gubernāda cōmittit. l. fi. C. qd cū eo. d̄r ergo fm ipm feudū gastal. qd cōcedit d̄ns alicui pp̄ gastaldia quā exeret qz ē gastaldus d̄ni. guardiānus vero est cū qd deputat ad guardiā alicuius castri r pp̄ h̄ feudū si hic cōstitutur vel h3 talis guardia ānerū feudū. Feuduz at qd pro mercede dat d̄r illud feudū qd ē p̄cessus alicui i mercedē pp̄ laborē suū qd feuda itelligūtur p̄cessa ad añū nisi ex p̄sse caueat ad lōgius tps. vt h̄ r. j. d̄ cōtē. iter do. r vas. i. fi. cuz ibi nō. fm And. d̄ iser. nō v3 assētire huic opi. ex eo qd v3 p̄tinere iniuriā r iniquitatē postq̄ nō restituit eis p̄ciū r eos solutū. Et sic isti officiales non vidētur remunerari d̄ eoz laborib⁹ qz possibile ē qd p̄ciū p̄ eos solutuz sit maius q̄ receperunt d̄ tali feudo p̄ annuz. vñ debet cōp̄sari laboruz vtilitate. l. scio. ff. de annuis le. dicit tñ qd ē plana possitio. h̄ tu dic qd bec lec. r ē bōa r tenēda r ē pp̄rie d̄ mēte huius lre r cā ēt t3 **¶** Aico. d̄ nea. nā vt d̄ri crāt certa feuda d̄putata ad h̄mōi officia guardie r gasta. itē pro mercede alicuius rei sicut feuda d̄putata pro aduocatia cācellaria r cōsumūnz offōz quibus crāt ānera certa feuda r probatur. j. d̄ pa. tenē. §. q̄cumqz. r ibi d̄ri mō qz pro itroitu tailum offōz soluebatnr d̄no certum

Sciuz qd erat taratus fm qualitate officij. vt probatur in
antē. vt iudi. sine quoquo supra. i. §. hec oia. vñ finito offō
finiebat feudū tāquā accessoriū ad ipsuz offm ar. l. i. gene
raliter. C. d. epif. z cle. facit regula accessoriū d re. in. li. vi.
z eligebat alter officialis vasallus ad idēz offm nec p hoc
renocabat p̄ciū solutuz pro itroitu talis officij q̄r iā illud
offm pro quo dabat p̄ciū habuerat suam executionē facit
qd h̄r i sili. i. l. pe. i. §. alumno. ff. d leg. iii. z. C. d. p̄po. fac.
scri. l. sigs i sacris. l. rif. z qd d̄ri. s. ti. pro. i. §. fi. Et fm
h̄nc intellectū Jo. d. bel. hic cadit pulchra qd. Aliqs h̄z cu
stodia pone arcis n̄re z castelli porte ionis Adū z p custo
stodia h̄z feudū: dirrutū est castrū: an p̄det feudū. Idē di
co deicēsu. Lud. cōsi. ccccviij. iei. oipotētis zc. i pposito
casu cōsuluit q̄ sic p ea que no. Jo. an. in addi. ad Spec.
i ti. de cenfi. §. fi. Bar. i. l. cū qd. ff. si. cer. pe. qz ita v̄r faci
te actū. c. cū venerabilis. d. cēsi. l. q sub p̄textu. C. d. sacro.
san. ec. l. fi. z qd ibi no. Bar. ff. de colleg. iiii. l. forma. §. il
ia. ff. d. cēsi. l. ii. C. d. allunio. l. ex cōducto. ver. §. z si ager.
ff. locati. l. repeti. §. i. ff. quē ad. v. s. fr. ami. l. titia. z. l. scio i
prin. ff. de anu. leg. z. l. stichus. §. titia. ff. d. ali. z. ciba. leg.
Cuius est intellectus admodū facilis que sentit Bar. in. l.
cōtinuus. §. si ab eo. ff. d. ver. ob. q̄ feudū gastaldie vel qd
cōcedit pro mercede dicat anale. vbi at feudū esset p̄nci
paliter cōcessuz pp seruitiū. sed i quādā cōsequentiā alicu
ius liberalitatis. secus vt i. §. se. dicā in. c. i. in fi. j. i. q. cau.
feu. am̄. Nec ob. argumēta. And. qz respōdeo vno fasci
culo verborū. Nā in decisōibus feudoz nō est cundū p
argumenta legalia vel canonica q̄n reperit ter. feudalis
in hoc libello feudozum. in. c. i. j. de feud. cog. sed ita ē q̄
hic habem⁹ casuz ante oculos z q̄ feudū guardie gasta
vel mercedis ē anale igit zc. Nā qualitas officij regulat
qualitate fendi qz accessoriū regulat a suo p̄ncipali. l. cū
p̄ncipalis. ff. de reg. iiii. l. eos. C. d. vsu. si §. officij ē t̄pale
ergo z feudū. Et qz. s. p̄orie z in secūda lec. fit mētio
de istis guardianis castelloz. cōsuluit Oldra. cōsi. lxxviii.
incipit rex hēbat. qz tales guardiani ex quo cōmoduz pro
custodia h̄nt tenēt pro leui culpa. l. si vt certo. §. nūc vidē
dū. ff. cōmodati quin imo ē d leuissima si circa custodiaz
fuit adhibita. l. mercedē. ff. locati. bene culpa mitius pu
nit. l. milites. z. l. si. ff. de custo. reo. de casu fortuito nō te
nent. l. in rebus in prin. ff. cōmodati. nisi culpa p̄cessit ca
sum. d. l. si vt certo. §. i. l. si merces. §. culpe. ff. loca. puta
qz non adhibuit sufficientē familiā vt debebat vel dimi
sit substitutū inhabilē. tamē dicit qz si dimisisset substitutū
nobilē indubio habilis p̄sumit. l. milites. i prin. ff. de cu
sto. reo. l. ad cōmētariensem. C. e. z sp p̄sumit i culpa nisi
cōtrariū probet. ff. de custo. reo. l. si. z no. i. l. si qs ex argē
tariis. §. si. ff. de edē. z moderni in. l. si moza. ff. so. matru.
Post Di. z Jo. an. in rubrica d locato in addi. ad Sp.
Lud. q̄si. cccxxxv. incip. oipotētis zc. vt res clarioz. z ibi
qz excusat si fuit subtili dolo circūuētus vel p voietiaz nisi
tp imminētis guerre acceptasset guardiā qz tūc ē sibi impu
tādū. l. pe. §. locati. ff. so. ma. l. fistulas. §. frumēta. ff. de s
hē. ep. l. inter cās. §. nō oia. ff. mādati. imo subijcit Old.
q̄si. lxxxij. qd incipit magister ordinis qz q̄qz cōsuetudi
ne p̄rie granat ista culpa nō restimētis castz dno s̄z amit
tētis vel alteri signātis. q̄ cōsuetudo erit attēdēda z facit
tales reos. l. mācitatis. Quero qd si dñs auferat offi
ciū. j. anū an in p̄ntiā videat ēt abstulisse beneficiū. Et
dicit Bal. qz aut iuste z cū cā z tūc sic. vt. C. d. sacrosā. ec.
l. sub p̄textu. z. ff. d manu. testa. l. testō cēturio. Secut aut
si nō iuste z sine cā qz nihilominus d̄z retinere feudū vs
qz ad tps debitū pro vt i sili solet vt dicit d̄ ptate cū nō ges
sit offm culpa cuiū q nihilomin⁹ d̄z h̄re salariū vt notat
Jo. an. in. c. si aduersus ex d̄ imuni. ec. fac q̄ no. Dy. in re
gula cū nō stat p cū. d. reg. in. li. vj. Bar. p̄ gl. i. l. i. execu.
§. si. ff. d. ver. ob. Bal. z Salic. in. l. i. C. de insti. z substi.
Bal. in. l. i. C. si qd in fran. p̄fo. Et pro hac determina
tione facit qd vult Bar. i. l. si vsufructus. la. p̄ia. ff. d vsu
fr. leg. post annū aut nulla requirit cā nisi istud feudū cēt

datū ad certū tps z dñs vellet auferre an tps. vt. C. loca.
l. edē. z qd no. j. d̄ p̄te. iter do. z val. Infert et h̄ Bal.
dū sit mentio d̄ feudo qz pro mercede alicuius rei datur.
Quid modo si officiali deputati sūt. x. panes. alteri et of
ficiali. x. panes oi die. aliqs h̄z offm duplex an d̄beat h̄re
duplicatos panes. R̄ndet qz sic nisi appeat q̄ illi panes
dent pro alimētis. l. ticia. §. q marco. ff. d̄ anu. leg. fac qd
no. Ly. i. l. cū qd. C. d̄ leg. voluit Jo. an. i. c. cū oli. vbi cōi
ter doc. d re iud. Bal. in. l. viciose. d̄ aduo. diuer. iudi. in
l. si ad scribarz. C. d ap. in. l. si. C. cōia de leg. Lud. in. l. in
pluriū. ff. d acq. here. z. in. l. ii. i pn. ff. d ver. ob. Quid
at si dñs promississet nō auferre ex aliq̄ ingratitudine. ad
huc dicit Bal. nō posse auferri qz stādū ē pac. arg. in an
tē. d̄ rest. fideicomis. §. nos ergo. facit qd dicit Ly. in. l. sa
era loca. ff. d̄ rex di. qz v̄r fm ipm respectū culpe cōmississe
ingratitudinē d̄ct⁹ s̄z nō respectū ingratitudinis d̄scēdētis ex
d̄licto. vt. C. d. bo. li. l. si. ff. d pac. l. si vn⁹. §. illd̄ nulla. z fa
cit qd notat Bal. i. l. i. ff. d rerū dimi. in. li. q. do. Adar. h̄
z in. c. i. j. de mi. vas. q ar. bel. d̄po. tale pactū id̄stincte di
cit nō valere auctate Spe. in ti. de dona. §. i. ver. quid si
si actum sit. scdo auctoritate Bald. l. si. C. de pact. in. iij.
colū. z t̄z Bal. in. c. si cautio. de fide instr. tertio inducit
rōne. nā pactū prouocatiū ad d̄linquēdū nō v̄z. l. si vn⁹
§. illud. ff. de pac. z. l. conuenire. ff. de pact. do. z facit qd
notat Bar. in. l. aurelio. §. gaus. ff. de libe. leg. aliqd. §. i.
in pludijs in. q. v̄r dicat feudū. S̄z istud pactū ē prono
tiū ingratitudinis ē nō obstāte pacto remissiuo pōt dñs
renocare feudū. c. i. j. q̄ fuit p̄ri. cā bñ. am̄. nisi qz cēt feu
dū cēssuz vasallo. id̄ qz d̄fēlauit vitā dñi. Nāz tūc p̄textu
alicui⁹ ingratitudinis si pōt renocare feudū ter. iuncta gl. sin
gulari in. l. si p̄r. §. i. ff. de do. v̄z z c̄ntz pactū s̄z Bal. qd
ē remissiuū fuitioz qz ē modificatio obligatiōis nascentis
fac q̄ d̄ri. s̄. in pludijs. vbi d̄ri d̄ feudo frāco nā limitata
cā limitatū p̄ducit effm. l. age cū gemināo. C. d̄ trāsa. cū
fi. Querit Bal. qd in feudo p̄cesso aduocato p̄ p̄oci
nio vel scutifero pro seruitio vel capellano pro capellania
z Bal. nō videat bñ firmare pedes hic. Tū vos dicite
qz feudū cōcessuz aduocato pro p̄ocio pōt auferri fini
nito anō fm Bar. in. l. cōtinuus. §. si ab re. ff. de v. ob. z
est ter. h̄ in hoc. c. nā dicit qz feudum pro mercede z labo
re est anale. De feudo aut scutiferoz h̄ntis. ter. j. i. c. feu
da scutiferoz d̄ votis feu. Fallit aut̄ regla h̄r. c. i feudo
cōcesso vasallo pro mercede q̄ fuit i d̄fēlādo vitā dñi. d. l.
si p̄r. §. i. z facit qd singl̄r notat Bal. i. l. i. in fi. C. mā. Nā
z aduocat⁹ nō pōt recipere salariū vltra cētū aureos. l. i
ff. d̄ varijs z exord. cogni. t̄n aduocatus pro vita hois vel
pro magna dignitate vel statu pōt accipe mai⁹ salariū s̄z
Rai. de forlino all. d. l. si p̄r. §. i. fm Bal. in. d. l. i. qd nō
ad ea limitāda q̄ no. i. l. salariū. ff. mādati. Querit bal.
qd si feudū guardie v̄r gastaldie sit datū ad feud̄ anūū an
finiat anno. Respōdet Bal. qz nō. l. stichū. §. i. in v. p̄pe
tua. ff. de v. obl. l. senat⁹. §. si. ff. de dona. cā moz. facit qd
no. glo. in. l. iij. ff. de an. lega. Quid si feudū guardie ē cō
cessū ad bñplacitū dic̄ hic Bal. qz nō intelligēt vt sit ana
le s̄z imo erit p̄petuū. facit. l. sufficit. ff. d̄ di. in debi. gl. in
cle. ij. de referip. facit. l. iurispitos ibi Bar. ff. d̄ execu. tu
to. in. c. si d̄ ref. li. vj. Ang. in l. p̄ncipalibus. ff. si certū pe.
S vero. Ista ē scda ps p̄ncipalis huius ti.
in q̄ d̄clarare intēddit d̄ conten
tione z differētia que possēt oziri inter dñm z
va. circa materiā feudi guardie z gastaldie de
quibus p̄orime dixerat. declarabo text. n̄m scdm glo. z
postea alias lec. in solutiōibus s̄rioz declarabo. in sūma
hoc itēdit fm lec. gl. Si vasallus ignorans accepit in feu
dū guardie z gastaldie illud feudū qd erat suū. p̄riū z sim
plex h̄z necesse probare d̄ iure suo. h. d. Casus i terminis
ita figurat quidā vasallus noie recti z p̄rij. feudi tenebat
quādā rē puta castrū a quodā dño suo. factus ē gastaldus
eiusdē dñi z accepit illd̄ idē castrū ignorāter ab eodē dño
recognoscēdo ipm tāquā feudū gastaldie: postea anō ela

19
pso dñs vult ab eo auferre dem castrū s; ipse vasallus dicit qd ē feudū rectū p̄rius z simplex nō autē gastaldie. que rīf quid iuris. z respōdet qd nisi probet p pares curie vel breue testatum se antequāz gastaldus factus esset vel post quā gastaldus esse desijt accipisse investiturā de tali feudo non poterit sibi defendere possessionē sed eā cogēt restituere dño. hic casus lego litterā i ter. ibi gastaldi. qd aut sit gastaldus gl. hic posita declarauit dicēs qd ē ille actor seu factor cui res dñi gubernanda mādatur sicut dicim⁹ de yconomio. i. l. iubemus. C. de sa. san. ec. vilicus autē ē ille qd deputatus ad fruct⁹ colligēdos. l. si cū villico. ff. de istito s; tu lati⁹ dic d̄ p̄tate z auctoritate h⁹ gastaldi vt dixi s. eo. in p̄n. ti. z per Bal. i. l. fi. C. qd cū eo de p̄tate at vilici dic per Immo. extra de fideius. c. qd quibusdam ibi pro p̄rij feudi. qd at dicatur simplex z rectū feudum dixi i p̄ludijs in diuisione feudoꝝ ibi breue testatur. i. publicū instrumentū vt. j. quid sit inuesti. i. principio z. s. i. z qre ita appelles dicit hic Bal. breue testatū capitur pro instrumento inuestiture vñ colligit ex isto ter. qd quis de eadem re non prohibetur cape duas inuesturas z si vni renūcia tur nō p̄ hec altera excludit. l. si seruo meo sticus. ff. de le. i. facit. l. lucius. s. qd quis. ff. de leg. ij. l. si tibi certū. ff. de ad im. leg. Aduerte qbusdā n̄ plz qd ista talis p̄batio inuesti re possit fieri per instrumentū s; solum p̄ testes. qd declara p. c. i. j. quot testes sunt ne. ad proban. no. inuesti. z qd ibi dicā per nō. p. glo. i. ti. qd sit iue. in p̄ri. in glo. magna z qd dixit i. ti. ij. in p̄ri. C. Atrū autē sit necesse qd illud instru mētū sit reprobatū a p̄ibus vel sufficiant testes et eñei dixi plene i. d. ti. qui tes. sunt neces. zc. in. ij. oppo. vbi vide as. z dicit vñ mēti tenēdum hic Bal. qd pares curie p̄sumuntur rogati vt sint testes inuestiture pis qz eoz officij ē interesse sicut dicimus i tabellione p̄sumit. n. rogar⁹ pp officij sui qualitatē vt nō. p. doc. in. l. sciendū. ff. de v. ob. de quo dicto dubitarem nec simile de notorio ē simplici ter vez vt in. d. l. sciendum. C. No. qd ea que fiunt in offi cio p̄sumuntur facta cōtemplatiōe officij. secus si fiant añ officium inchoatū vel post officij cōsumatū vt h̄ z dixi. s. in p̄ri. ti. z est ratio s̄m Bal. qz ex qualitate officij p̄sumi tur qualitas bñficij vt in autē. licentiam cum ibi nō. C. de epi. z cle. z qd no. glo. in. l. facultas. C. de iure fis. ratio autē rōis ē ipse fauor dñozū z odiū taliū officialiū qd officia les sepe malignādo auferunt dñis multa bona vt dixit ter. d. contē. inter. do. z vas. d. inuesti. in. s. i. C. No. qd rōne adiuncti p̄sumitur quid redēptum nisi probet concessum vt hic z in. l. i. s. item senatus cū. s. se. ff. de postu. z d̄ his qui no. inf. l. furti. s. pactus. nam gastaldia adiungatur habēti feudum rectum p̄sumptio est vt dictum fe udum nō censeat rectū sed potius redēptus h̄ est non con cessum iure proprij nisi probetur vt dictum feudum sit re ctum z hoc voluit glo. fi. hic posita in sui sensu s; non ita clare sit locuta. quā glo. quidam non habent. C. Itē no. ex ter. s̄m intellectum quē sequor qd ex qualitate officij p̄sumitur qualitas feudi nam p̄uilegium z bñficiū intelli gitur s̄m qualitatē persone. l. ex militari. ff. de mili. test. l. quis filio exheredato. s. irritus. ff. d̄ iniust. rup. irri. test. C. No. ter. ibi gastaldus iuncto verbo possident qd actus intelliguntur s̄m qualitatē adiunctam. l. titius. ff. d̄ mi li. test. l. in delictis. s. si extraneus. ff. de noza. Nam possi debat hic gastaldus z sic p̄sumitur possidere nomie ga staldie. C. No. ibi defendere qd lz vasallus gastaldus pro bet se aliquid possedisse nomine feudi non tamen probat proprium feudum z perpetuum. s; p̄sumitur feudum ga staldie nisi per pares curie vel breue testatum probauerit suscipisse investituram antequāz esset gastaldus vt. j. dicas plenius. C. No. ibi pares curie siue curtis domini sunt vasalli dñi. c. i. quid sit inuesti. C. No. iij. qd breue te statum dicitur instrumentum a p̄ibus curie subscriptum c. i. quid sit inuestitura. Oppo. fortissime d̄ istuz ter. qd feu dum mercedis. i. qd p̄statatur pro certo seruitio finit an no sed contra de. c. i. j. i qui. cau. feu. amit. vbi feuduz ēt

seruitij certū est perpetuum et trāsit ad heredes. So. aut feudum est p̄ncipaliter concessum p̄pter seruitium z tūc finitur anno vt hic z non trāsit ad heredes z ita istū ter. intelligit Bar. in. l. continuus. s. si ab eo. ff. de v. ob. aut feudū p̄ncipaliter ē concessum ob gratiam dñi i consequē tiā aut ad seruitium est assignatus z tunc dicitur perpetuū z ita loquitur. d. c. i. in fi. rō diuersitatis est. qz primo casu feudum p̄ncipaliter ē mercenarium qz attendimus qd p̄ncipaliter sit non qd venit in p̄sequentiā. l. si quis nec causam cuz si. ff. si cer. pe. z facit qd vidistis in probemio huius opis qñ vasallus dat aliquid pro feudo. C. Ex se cūda glo. colligas tria notanda primo qd si p̄ impressionē vel p̄ errorem s̄m Bal. h̄ sit facta recognitio feudi aliter qd sit solutū qd talis recognitio nō nocet cā cognita ēt si di cat se facere ex certa scia probato errore non nocebit. l. si. ff. de cōsti. pe. qd no. ad declarationē eoz que vult Bar. in. l. fi. s. adez quesijt. ff. de condi. inde. z pro hac declara tione facit qd voluit Bald. in. l. impetrata. C. sen. rescin. nō posse. Bal. in. l. si quis. s. fi. ibi Ang. ff. si quis cautio. Pau. de ca. consi. clvij. incipit questio vertis Bar. in. l. non fatetur. ff. de confes. Bal. in. l. m̄. C. de rei vendi. i. l. ij. in. vij. q. C. de rescin. v̄di. i. l. i. r. col. C. de confessis ad h̄ facit. l. cū falsa z qd ibi p̄ Bar. z doc. C. de iuris z fa cti ignorātia. C. Itē no. z scdo qd vbi aliquis h̄z ius i aliq re z scienter d̄bit super ipsa re sibi p̄iudicat. de quo per glo. z doc. in. l. si aliquam rē. ff. de acqui. pos. in. c. si cau tio marime per Immo. de fide instru. C. Item colligit. iij. ex hac glo. qd in factis antiquis potius p̄sumitur error z ignorantia qd in factis recentibus qd p̄z quia ista glo. p̄sup ponit qd iste vasallus ignorabat qualitatē sui feudi qd nō esset verisimile si factum esset recens z dixit Bal. hoc ēē singulare facit qz memoria hominis labilis ē. l. peregre. ff. de acqui. pos. faciunt que habētur in. l. si res obligata i prin. ff. de leg. i. C. Oppo. cum glo. fi. que est vna glo. an tiqua quā quidam nō habent alij aut habent dictam gl. signatam in ti. se. alij vero habent ipsam signatam super verbo accepisset zc. z bene quia hic optime cadit z ita sen sit alia glo. j. ti. ij. s. item si vasallus pro glo. expeditione que incipit hic potest notari. Diuiditur in duas partes. In prima ponitur brocardū. In scda op. z soluit. Scda ibi sed huic. s. d̄dic. In eadem glo. ibi ademptū exponit i. nō concessum nam rōe qualitatē officij guardie vel ga staldie nisi probetur s̄rium vt h̄. s. In ea. ibi sequenti in hac via brocardica dicite vt h̄ per Ja. de bel. qd non in tendo tractare in hoc ope nisi feudalia ad fi. glo. forte cō trariuz ex cuius so. resultabit multiplex intellectus text. n̄o. nam hec sol. glo. vt qd hic vasallus non possideat est d̄ ter. in verbo possiderit s̄m Ja. de bel. And. aut de iser. saluat solutionem z intellectum glo. nostre qd in s̄rio va sallus possiderit anno vel vltra hic aut minozī tempoze anni ar. fi. j. si de inuesti. iter do. z vas. lis ori. h̄ aut intel lectus And. ad terrā n̄faz nō est verus. p̄rio qz est d̄ ter. nostrum vbi indistincte dicitur qd feudum p̄sumit guar die nisi p̄bet s̄riuz. nō aut distignit ter. an possiderit āno vel pluri tpe. ergo nec nos distignere debemus. l. de pre cio. ff. de publi. nec ob. d. c. fi. in fi. quia respōdeo qd ibi va sallus non erat valens gastaldus guardianus vel actor z ideo non p̄sumitur feuduz gastaldie vt dixi in ter. S; h̄ hanc opi. Oppo. qd defertur iuramentū dño. c. i. s. hoc ita. j. de contē. inter. do. z vas. de inuesti. So. ibi possidebat dñs res feudales propterea defertur iuramentuz. hic at possidebat gastaldus. Ja. de bel. soluit aliter contrariuz formatum in glo. qd in. s. nostro negabat dominus sim pliciter rem feudalem in. s. item si aliquis alle. in gl. dñs dicebat rem feudales guardie vel gastaldie. ideo probat ipse dominus ratio diuersitatis quia p̄iori casu res p̄sumitur libera. l. altius. ff. de serui. z aqua. secundo vero casu quia dominus dicebat rem subiectam seruituti feu dali guardie vel gastaldie tenetur probare dñs actor. l. actor qd asseuerat. C. de proba. S; hec sol. z hic intelle c. iiii

ctus Ja. non placet. Primo quia dicitur ad ter. nostrum 5 glo. l. filium quem habentem. C. fami. herc. nam quis reuelavit Jacobo quod dominus simpliciter negaret rem feudalem certe nemo. Secundo quia si dominus agendo diceret rem feudalem guardie vel gastaldie non presumetur feudum proprium si possidens vasallus erat gastaldus. actor vel guardianus ut hoc. §. quia ex qualitate officii presumitur qualitas feudi dicitur in ter. aliam sol. et alium intellectum ponit idem Ja. quod in hoc. §. id quod possiderat vasallus nomine guardie vel gastaldie asserit se inuestitum postea nomine recti feudi et proprii. quod tamen negabat dominus. sed iste intellectus Ja. est 3 ter. nostrum ubi nomine proprii feudi possiderit ubi vasallus possiderit non nomine guardie sed intellectum Ja. sed nomine proprii feudi aliam so. et alium intellectum ponit And. naz retento intellectu quem dixi ad principium huius. c. fm. And. idem hic si presumitur vasallus inuestitus nomine proprii feudi quoniam erat gastaldus regis vel principis. et presumitur in dubio acquisitum preteritum officii feudi nisi probetur contrarium l. in. de acqui. auctorum regis. in lombardia. nam si probauerit gastaldus regis quod bona fide emerit vel acquisitum fuerit feudum palam et pro pecunia tunc presumitur suum et rectum feudum ar. l. si in emptione. §. pe. als in. l. q. sepe. de ben. emp. et l. non extimo. ff. de adm. tu. cum si. nam hic erat contentio inter fil. et vas. in 3no ante alle. in gl. erat contentio inter dominum et vas. sed hic intellectus And. non est bonus ut dixi in precedenti lectione. preterea si apert hic ter. quod esset contentio inter vasal. et fil. imo magis inter dominum et vas. ut probatur in ter. ubi possessione feudi defendere et exemplificatione ter. ubi nisi poterit per pares curtis etc. preterea bona so. ad 3rium formatum in glo. est quod in 3rium non erat gastaldus possidens in re feudales: hic autem erat gastaldus. preterea ratione officii gastaldie presumitur feudum gastaldie ut plenius dixi in ter. Alium intellectum ponit gl. que incipit accipiendo ignoranter quod quidam habens feudum iure proprii feudi a rege effectus est gastaldus regis et accepit ignoranter in feudum gastaldie dictum feudum a rege certe non sibi preiudicat sed probauerit se ante officium gastaldie inuestitum vel postquam deserit esse gastaldus. **Q**uid si titius egerit dicens rem feudalem et in cubuerit per suam diffinitivam an poterit dicere eam re alodiale propriam intentando iudicium Bal. quod sic in. l. i. ff. de re iudi. **Q**uid autem est si primo dixit alodiale et succubuit deinde vult dicere feudalem eandem rem. querit an possit glo. concludit quod sic in. l. pe. C. de ige. et manu. quam gl. limitabitur veraz nisi vasallus convictus fuerit mendacium quod dicebat re propriam cum esset feudalis et certa scietia. Nam tunc potest feudum per mendacium. c. si vasallus. l. si de se. fuerit contro. et fuit no. In. in. c. ceterus de iudi. **Q**uid autem si vasallus alienavit et tradidit rem feudalem emptori an prius dominum possessione Bald. l. d. l. i. concludit quod sic. cui addicite remedium ut dominus agat conditione et. l. fi. C. de acqui. pos. **Q**uid autem si emptor prescripisset dictam possessionem feudalem an domino competit aliquod remedium. respondeo quod competit in integrum restitutio et ex iusta causa ignorantie versus prescriptionem quod ignorabat dominus rem feudalem venditam. l. i. in fi. ff. ex qui. ca. maio. l. si sic in glo. ff. qui. cau. maio. l. si sic in glo. ff. que adm. seru. amit. et fuit no. el legas Sp. ti. de prescrip. §. i. v. sed pone colonus. **Q**uid ab extra quod si guardiator vel gastaldo vel aliter officialis emit rem aliquam durante officio an admittatur talis probatio si vult probare quod emit de pecunijs et rebus propriis dic fm And. de iser. et Pico. de nea. quod talis probatio habet tollere presumptiones que erant 3 ipsos officiales. ff. de his qui sunt sui del. ali. iuris. in. l. filium et hoc sentit gl. j. ti. se. super verbo celaverit. facit quod presumptio cepit veritati et vere probationi. l. fi. q. met. causa. et marie si bonafide et palam emit et non clam. ff. de ben. emptione. §. fi. de qua materia. **Q**uero quid si iste gastaldus est consanguineus domini et sibi detur aliquid an presumatur sibi datus occa-

sione officij vel sanguinis et parételle et dicit Bal. quod potius ratio consanguinitatis ipsius domini. ar. ff. de crecu. tuto. pe. titus. §. que tutoribus et ff. de lib. lega. l. aurelius. §. titius et dicit et hic Bal. quod si prescrip. concedit custodiam castri vni filio quod per hoc non tam vni sibi datus feudum guardie quaz simplex custodia. id non lucrabit fructus. l. cum prescrip. §. pater pluribus. ff. de leg. ii. l. reticulus. §. labeo. ff. de an. et ar. lega. **Q**uero an ius gastaldie possit prescribi anis. xxx. et Ja. ar. di. i. summa sua super ac. q. ar. ad partes non firmat vni dicatis fm Pa. de nea. quod non p. l. male agitur. C. de prescrip. xxx. an. postquam ipse constat quod habet cam a domino. et ideo debet cessare prescriptio de quo dicit latius prout in similibus questionibus sit ibi per doc. examinatis et quod dicam. j. si de feu. fue. contro. l. c. sigs p. xxx. **Q**uero quod si vasallus erat gastaldus et dominus diceret esse feudum guardie an esset presumptio pro domino an pro vasallo et dicit Bal. quod presumitur si casu pro vasallo quod sit feudum gastaldie. nam allegatio domini non congruit officio ar. c. i. de contro. inuesti. facit. l. naturalis. §. nihil eode. ff. de acqui. pos. l. si. ff. de inuito. **U**ltio querit Bal. quid si dominus concedit feudum hoc modo do tibi in feudum proprium et rectum quod dederat gaio nihil datus est guardie queritur an valeat talis concessio quoad effectus respondet Bald. quod non ar. l. si sic. §. i. ff. de leg. i. et ibi Bar. et Bal. in simili in emphiteota. **S**idra. confi. elxij. incip. visio privilegio ubi hoc firmet et facit quod no. Bart. i. l. de monstratio in prin. ff. de condi. et dem. voluit Angelus in. l. locus. ff. de acqui. pos. ibi Lud. Spe. i. ti. de loca. §. nunc aliqua ver. lxxvj. facit. l. q. si in venditione cum tribus. l. se. ff. de here. vel act. ven. et ibi Bal. i. lec. antiqua que alle. d. Alex. i. d. l. si sic. §. i. Paulus. de ca. coss. cccx. incip. in rpi etc. in causa decimale in fi. dominus Signorolus consilio decimo incip. in questione vertete in fi.

Rubrica qui successores teneantur.

Ista rubrica fuit posita per glosatores causa comodioris divisionis et intelligentie ut dixi. s. in ru. precedenti ubi videas. Hodie ista est vera ru. et ea utimur et consequenter ter. iste reputatur pro. c. et non pro. §. ut dixit glo. i. ff. posita. Ad precedentia continua hoc modo. qz. s. proxime dicit de feudo quod potest auferri a vasallo et ipso vivente. Nunc vero in isto ti. declarare intendit an liceat domino vivente adhuc vasallo inuestire alium de eo feudo possessore ipsam vasallum viventem. vel aliter. s. ti. ij. visum est de psonis que potest dare feudum. Nunc videndum restat de eorum successoribus id competenti ordine subicitur ista rubrica qui successores teneantur. **O**ppo. de supfluitate huius ti. per alium ti. j. hic est ti. qui suc. tene. ubi ponitur similis rubrica et decisio. So. dicit gl. i. hic posita quod quidam gl. antiqui dixerunt quod iste titulus vacat et superfluit per alium. s. tu dic quod non superfluat cum ille ti. repetit materia preterea ut aliquid addat quod fieri potest ut in ante. de equali. dotis in. §. his consequens cum ibi no. et ter. in. l. ii. §. siquid ante. C. de iure ve. enu. Additur. n. ibi de filiis de quibus hic non dixerat. et ideo cum ministerio additum est in dicta rubrica. hic potest esse ti. etc. et determinantur allegationes huius ti. ab illo et differentia ut ibi est dixi.

S vero. Successor plati non cogitur ad implere inuestituram quaz suus predecessor fecerat de feudo quod ab alio vasallo tenetur: nisi ipse inuestitus iam fuerit missus in possessionem dicti feudi consentiente dicto primo vasallo vel nisi ipse primus vasallus iam mortuus sit vivente adhuc plato inuestiente. laici vero eorum heredes tenentur omni modo huiusmodi inuestituras adimplere h. d. **P**remittit quod duplex est inuestitura. s. abusiva que fit verbis interveniente annulo vel basta vel aliquo simili signo corporeo no. i. c. ij. extra de consu. alia est inuestitura que appellatur propria et est illa que fit per traditionem

nem possessionis vt. j. qd sit inuestitura. **C**o. i. ibi post eius decessum qd si platus aliquem de re inuestiuit quam alius vasallus primus possidebat eo pacto vt post mortem primi vasalli habeat inuestitus rez feudale si decesserit platus ante qd vasallus primus tenens feudū: nō tenetur successor plati ratam habere dictā inuestiturā. z sic nō. hic casum qd prelatus nō pōt disponere in futurū tps in iudiciū successoris nec enim pōt prelatus aliquid facere p qd supplantet successorem. **A**rchidia. in. c. predecessor. xv. q. ij. immo post qd definit esse prelatus nec etiam in viam declarationis potest preiudicare successorī. puta vult declarare contrariū a se factū **I**o. an. in. c. ex pte il. iij. de ver. sig. **B**al. hic. nec ēt p viam statuti **I**n. no. i. c. peruenit de arb. facultas. n. plati nō se habet ad futura vt hoc ter. z p **I**mmo. i. c. i. de maio. z obe. **B**ald. hic de his plene p canonē i. c. si. ne pla. vj. suas z p do. d. rota deci. cccv. z per legistas plene in. l. emptores. **C**lo cati z sic ēt habet dum ter. dicit eo tenore a dno. qd si pure fieret talis inuestitura feudū vasalli adhuc viuētis tūc nullo tpe valeret. j. hic pōt esse titu. qui succ. te. circa mediu ita **A**nd. hic. **C**o. ij. ibi nisi ille. qd si primus vasallus tenens rem feudalem consenserit inuestiture facte a prelato tunc successor tenetur habere ratam dictaz inuestituraz z cū ministerio dicit ter. eo consentiente quia secus esset si iste de nouo inuestitus clādestinā possessionē hēret nam tunc successores nō cōpellūt inuestiturā adimplere. quia istud. c. ē odiosum cū de re viuētis pmittat disponi. ita **A**lua. hic post **A**nd. qd arguit in contrarium per. l. si fundū. ff. de fund. dotis. vbi per clādestinā traditionē alio possidente transfertur dominium. ergo ita hic. **S**o. l. si fundum loquitur qū vendens plenum ius habeat et tenens in dominio non habebat aliquod ius. nos loquimur in tenore qui habet ius vtilis dominij super quo trasferendo dominus directe pōt nō mirum si eius consensus in inuestiēdo requiratur nec sufficit clādestina possessio. **I**tem requiritur consensus ex eo. quia videtur quod dāmodo in ista concessione agi de successione viuētis vt l. si. C. de pac. **E**t ex istis habetis limitationē ad no. per **B**ar. in. l. inter dū. ff. de acqui. poss. dum dicit qd per constitutum transfertur dominium vtile emphiteosis vel feudū. quia non procedit quādo alius esset emphiteota vel feudatarius per hunc ter. cum concoz. probatur in. l. pōponius. ff. quemadmo. vsufruc. amit. **B**arto. in. l. quamuis. §. si conductor in. l. qui vniuersas. §. qd per colonū. ff. de ac. pos. ita. d. **A**dar. hic. **C**o. nota. etiam ter. ibi facere vel confirmare sū **B**ald. z **A**lua. quia aliud est facere aliud confirmare. l. aurelius. §. i. ff. de lib. leg. glo. z doc. in. c. inter dilectos de fid. instrumen. **B**ar. in. l. z quia. ff. de iuris. om. iud. glo. in. c. si romanorum. xix. dis. **B**ald. in. l. fal. in. ij. colum. C. de fur. l. aduersus. C. si aduer. rē iud. per que inferitur qd non operatur effectum confirmādo nisi appareat qd dicitur confirmatum. **C**o. nota tertio sibi sed ille qd si prius decesserit tenens rem feudalem qd inuestitor tunc inuestitor tenetur adimplere dictam inuestituram. quoniam etiam successor eius dūmodo fuerit feudum apertum in vita predecessoris tenebitur implere inuestituram sū **A**nd. d. quo tamen dubito. ex quo non habuit effectum tempore predecessorum. est enim qd imputetur inuestito: quare non coegit predecessorem implere. preterea etiam si illi nihil poss. t imputari ex quo non habuit effectum tempore predecessoris non potuit predecessor obligare successorem vt. s. dicit per no. in. c. si. ne prelati vices suas z lz **B**ald. z alij ita intelligant ter. nostrum. tamen hoc non dicit z dum ver. sed si ille de iure cogitur eam ratam habere intelligo qd cogitur prelatus inuestitor non autem successor: vt minus ter. noster exorbitet a iure comuni qd contractus predecessoris minus ardet successorem z intellige sane hunc ter. quando ē tale feudum qd non transit ad heredes primi vasalli possidētis feudum vel saltem vasallus primo tenens feudum decessit

fit sine herede. c. i. in fi. j. hic pōt esse ti. qui suc. te. alias si esset feudum transitorium ad heredes z vasallus primus tenēs feudū reliquisset heredes succedētes in feudum excluderetur iste secūdo inuestitus ab heredibus primi vasalli tenētis z possidētis. c. i. §. cum vero coradus. s. qui se. da. po. z. d. c. i. in fi. no. quod successor plati non tenet habere ratam factū predecessoris nisi de iure sit confirmatum z ē ratio quia gratia que iā ē sortita suū effectum nō expirat per obitū cōcedētis vt in. c. si super gra. de off. si. del. li. vj. z no. extra d. fil. ps. nō or. c. et tua. **C**o. nota. ex isto ter. casum qd pōt tractu tps confirmari qd ab initio non valuit qd pz quid si prelatus inuestiat aliquem d. feudo nundū sibi aperto talis inuestitura confirmatur si postea ipsi plati inuestitori feudū apiatur s. intelligas qd hoc potius opatur sua voluntas qd tractus tps z sic nō ob. rta qd in dno tradit in. l. qd in initio cū ibi no. z i. l. pe. ff. d. reg. iur. de quo per **D**y. i. regula nō confirmat de reg. iur. li. vj. z ideo ex hoc ter. colligūt qdāq. regula catoniana nō habeat locū in d. tibus qd an sit vey vide i. l. seruū filij. z in. l. i. ff. de reg. cato. cū ibi no. z in. d. l. qd in initio i. l. obligatis. fere in. §. placet. ff. de act. z obliga. **C**o. qd heredes dno laici inuestitis pōt per inuestitū cōpelli ad implēdum inuestiturā sibi factā per defunctū vt hic in fi. z i. d. cto ti. hic pōt esse ti. z. z procedit talis libellus peto talē cogi ad ratificādū. ar. huius lfe z. ff. d. nego. gest. l. pomponius scribit sū **B**al. z sic hētis decisionē si queratur an dns feudi possit alium vasallū inuestire de re feudali sub cōditione si primus vasallus inuestitus d. dicta re ceciderit a dicta re nā hic videt esse casus qd valeat talis inuestitura. **C**o. pp. cū dicta glo. qd imo successor non tenetur seruare factū predecessoris d. c. i. j. hic pōt esse ti. qd suc. te. vbi dicit qd si inuestitura ē facta pure de feudo possessio p alium qd nullo mō valet. **S**o. dicit glo. fatendo dno in inuestitura pure facta sed vbi facta est in diem vel sub cōditione fit dno inter cle. z lai. inuestiētem vnde vt declararet totā hanc materiam repetit totum casum huius tituli z in dno z lz ista glo. bñ loquatur tu dic latius vt scripsi in dno z in. c. i. j. de feu. dato in vice legis cōmissio. z i. c. moribus. j. si de fe. sue. cōtro. nā inuestitura pure facta nō valet nisi fiat de cōsensu possidētis ita qd inuestitus de nouo ponat in possessionē qz tūc hoc liceret ar. huius littere z probat. j. qui. mo. fe. amit. i. §. pterea facit qd no. i. l. nihil in. §. i. ff. d. lega. i. z qd dicit. j. hic pōt esse ti. **C**o. po. cum dicta glo. d. ea que vī p̄supponere iste ter. videlicet qd in inuestituris clericoz debeāt adhiberi pro talibus pares curtis. s. hoc oppo. d. c. i. in fi. j. si d. inuesti. inter do. z vas. lis oriatur vbi admittuntur non solum pares sed etiaz extranei. **S**o. dicit glo. fatēdo contrarium quādo clericus facit inuestituram d. rebus ecclesie neq. ista lra contradicit s. quando clericus facit inuestituram d. suis rebus proprijs tunc bñ non necessarij ipsi pares pro testibus quēadmodum disponitur in laicis inuestitib. vt j. d. cle. qui inuesti. facit. in. c. i. z hoc voluit tota ista gl. plene. j. quid sit inuesti. i. prin. z. j. i. ti. qui tes. sūt neces. ad proban. no. inuesti. **C**o. In glo. si. no. hanc glo. qd ponit rationē diuersitatis inter successionē laici z plati ex qua ratione potestis inferre s. **A**n. hic qd successor ipatoris nō tenet hēre ratā inuestiturā predecessoris impatoris qz electio nō successionē creat impator. c. venerabilē de elec. z gl. qd ponit electores imperij in. c. ad apostolice de re iudi. in. vj. z intellige sane qd successor imperatoris non tenetur habere ratā inuestiturā predecessoris ipatoris s. formā. c. nri in prin. sec. aut si predecessor impator cōcessisset rē i feudū pure quā alius nō tenebat. c. i. d. natura fe. itē ex rōe hui. glo. no. sū **A**n. qd ter. vī procedere hic i fi. qd feuda sūt hereditaria. l. z si nō tantū in glo. ff. de pet. heredi. se cus si feuda nō sint hereditaria s. ex principali prouidentia. c. i. an agna. vel filius. **E**t vidistis nō. in glo. magna i c. i. §. i. s. qui se. da. po. **C**o. Quid at si vasallus iurauerit epō fidelitatez pro feudo an successoribus alijs teneatur

vasallus iurare. distinguit Ja. q. ant vasallus iuravit simpliciter fidelitatem epō: tunc tenetur alijs successorib⁹ iurare. si aut iuravit epō nomine sui vel aliorum successorum suorum canonice intrantium. tunc non tenetur amplius. c. ego. n. ep̄s extra de iure iuran. Sed 3 Ja. d. bel. q. imo vasallus qui simpliciter iuravit prelato non tenetur amplius iurare successorī facit quia iuramentū ex parte eius cui iuratur est in rem h̄ ex parte iurantis dicitur personale quo ad reatum periurij ter. est ibi Inn. 7 Jo. an. in. c. veritatis de iu. iu. dicam in. c. i. in prin. j. que fuit pri. cā be. amit. **Quero** an investitor prelatus i diem vel conditione vel in casu. c. nostri. in prin. possit penitere 7 reuocare investituram r̄ndit An. q. nō. c. moribus in fi. j. si de fe. sue. contro. l. sicut. C. de act. 7 obli. amplius cōcludit hic And. q. aperto feudo cogitur precise investitor implere investituram nec potest velle solvere iteresse. c. i. in fi. j. si de feu. su. contro. fac. no. in. l. i. in prin. ff. d. act. emp. **Quero** quid operetur consensus vasalli tenentis rem feudales in casu. c. nostri. arguit An. de iser. p. multa verba q. non operatur remissionem vtilis dominij. 7 naturalis possessionis dicti vasalli primi tenentis rem feudalem quia in dubio non presumitur donatio. l. cum idebito. ff. de proba. l. si cum auruz. ff. de solu. sed operabitur vt h̄ precedat investitor antequā vasallus primus successor post mortem dicti vasalli primi 7 sic postquam erit sibi apertū feudū teneat adimplere investiturā factā a p̄decessore qz illa dictio exceptiua nisi hic i ter. est d. genere regule. l. i. §. i. ff. de ferijs. l. naz. q. liquid. §. si. ff. de penu. lega. tū idē And. postea concludit si ex petitione consensus vel ex eius interpositione apparet ad quid interponitur stamus claro. l. si de certa. C. de transac. si non appet visus fuit inclinare q. operabitur iste cōsensus vt si vasallus primus decedat post mortem primi investientis tunc successor tenetur. **Quero** dñs feudi consensit alienationi quam faciebat suus vasallus non habens liberos q. ritur an feudum reuertatur ad dñm venditore mortuo si ne liberis an remaneat penes emptorem respondit An. post multa verba q. remaneat penes emptorem 7 liberos eius. non reuertetur ad dñm. c. i. §. 7 si clientulus ver. si non. j. de alie. feu. 7. c. nup. ver. nisi de dona. inter. vir. 7 vro. nisi dñs consensisset alienationi cum reservatione iuris sui vt transeat in emptorem eodem iure quo erat penes primum vasallum ar. l. si debitor. §. i. ff. qui. mo. pig. vel ipo. 7 ar. nō. in materia pro testa. in. l. non solū. §. morte. ff. de op. no. nun. **Quero** si imperator vel alius concesserit feudum an possit reuocare 7 r̄ndit And. q. nō nisi ex cā vt in autē. de referenda sac. pa. §. i. 7. c. quamuis d. rescrip. li. vj. l. lutiuz. ff. de euicto. l. item si verberatū. ff. de rei vendi. 7 plene nō. in probemio digestorum 7 no. in l. si. C. si dñs vel vtili. pu. no. in. c. i. in. §. si. s. qui feu. dare pos. c. i. j. de natura feu. **Quero** an credat principi qui vult reuocare feudum qz dicit concessisse per importunitatem nam si esset concessum per importunitatem non valet concessio. l. i. C. de peti. ob. subla. li. x. r̄ndit And. questioni formate cum hec qd esset de facto qz In. quartus in sicilia post mortem Sede. imperatoris cōcesserat multa feuda de bonis ec. 7 ea iterum reuocauit qz dicebat se concessisse pp importunitatē nā si princeps h̄ cōsiliū suū siue senatum siue proceres 7 oia consuevit facere cum deliberatione consiliarioz suozum creditur ei pp auctorit. consilij dubium non est. l. humanum. C. de legi. aut est princeps qui non consuevit facere cum deliberatione sapientium imo facit ex capite suo 7 non creditur ei ar. no. per glo. in. l. quid ergo. §. questum. ff. de his qui no. in fa. idē dicit And. si esset princeps qui solitus ē mē tiri 7 q. h̄ iniquos ministros vt nō credatur ei ar. l. qui se misses. ff. d. vsuris. 7 predicta puto esse vera nisi i summo pontifice cui creditur cle. i. de proba. 7 nō. in. c. cum a no bis de testi. ista declara vt plenius dicit in. c. fi. j. quo tpe miles post And. 7 ponit And. in. c. i. in pe. col. j. de capi.

qui cu. vendi. **Quero** an per statutum vel decretum principis possit auferri vtile dominium feudorum. r̄ndit Bal. in. c. que in ecclesiarum de const. q. sic qd dictum limita verum cum causa sine causa nō pōt. c. i. de natura fe. 7 ibi Bal. Pau. de ea. consi. clvi. incip. in xpi nomine viso 7 examinato. 7z Barto. in. l. ij. C. de fun. patri. li. xi. aliquid posui. §. qui. feu. dare possunt. c. i. §. notandum. **Quero** pro intellectu huius littere an vasallus tenens feudum debeat consentire expresse an sufficiat q. sit p̄missio in possessionem ad hoc vt successor prelatus teneatur 7 An. de iser. h̄ multa dixit. tandem ista est sua conclusio quam et sequitur Pico. de nea. videlicet q. sit necessarius cōsensus expresse. c. qui tacet de reg. iur. li. vj. 7 ē rō quia tractatur de presudicio. s. successoris prelatus arg. ff. de arbi. l. sicuti 7 quod nō. in. l. etiaz. ff. de aucto. tu. Et videas de tacito consensu ad id qd nō. i. l. que potis. per Bar. ff. so. matri. Panoz. in. c. nōne de p̄sumpt.

Rubrica de controuersia investiture.

Ista est vera rubrica videlicet de controuersia investiture 7 eam sequitur glo. hic posita 7 continuatur ad precedentia hoc ordine. Quā supra tractatū est de concessione 7 acquisitione feudorum verū quia in p̄dictis sepe occurrunt controuersie circa investituram ipsoz feudoz idcirco hic supposita est ista rubrica. s. de controuersia investiture: potest et cōtinuari 7 alio modo vt dicit. j. de cōtē. inter do. 7 va. super ru. **Oppo.** cū glo. hic de superfluitate huius ti. p̄ alium ti. similem. j. de contro. feu. ap. pares termi. So. quidam fatentes dñm glosauerunt hic q. istud. c. vacat per illum ti. 7 hoc voluit glo. vsqz in fin. sed tu dic. qd imo non superfluit neqz vacat qm̄ in hoc ti. declaratur quis teneatur probare investituram. ibi autē declaratur apud quos iudices debeat talis questio terminari. 7 sic apte p̄z d. diuersitate materie inter hos titulos.

S autem. b. d. Dñs cogitur ponere in possessionem investituram: si probetur investitura: si vero fuerit in possessionem dabitur defensio per sacramentum possessori dñm: si vero non fuerit in possessione neqz probetur investitura dabitur defensio per sacramentū dño nisi aliud feudum indubitatum habeat vasallus a dño quo casu remittit dño sacramētū ob reuerentiā. b. d. **Ad. i.** ibi controuersia: q. cōtrouersia sumit multis modis d. quo plene in. l. cas vel lites in gl. C. de transac. l. i. lucius. §. tres heredes. ff. ad treb. in. l. nō solum. §. sistas. ff. de procu. **Ad. ij.** ibi coram pibus. q. probatio investiture est h̄ da p̄ pares curie vel p̄ breue testatū de quo videbitis plene i. c. i. j. quid sit investitura 7 dicit breue testatū qz sit d. verbis breuib⁹ vt in. l. i. ff. de here. insti. C. de conuen. fisci. debet. l. inter cartulas li. xi. C. de fideicō. l. verbum volo. **Ad. iij.** ibi cogitur q. dñs cogitur investitū mittere in possessionē neqz prestando interesse liberatur de quo videbimus cras in glo. **Ad. ex.** ibi in fendi possessionem. q. per investituram verbalem 7 abusiuam nō adipiscitur vasallus propterea possessionem feudi. facit c. per tua extra de dona. 7 qd no. in. c. ex ore extra de his que sunt a maio. pte capi. 7 per Inno. in. c. ex literis eē d. cōsue. 7 per Dy. in. c. i. de reg. iur. in. c. auctoritatis d. isti tu. Inno. i. c. i. litteris de resti. spo. rota deci. cclxxvi. icip. petenti. habetur in. c. trāsmissa de elec. d. Ant. late i. c. si. de cā pos. 7 pprie. Ideo isert hic Bal. q. investitus de tali ca. intelligitur investitus de rebus corp̄alib⁹ 7 incorp̄ora libus castri iurisdictione territorio 7 districto. no. Inno. in. c. proposuit de concess. preben. 7 Bart. i. l. si qm̄. C. de bo. vacan. d. Anto. in. d. c. fi. 7 facit no. in. c. ex ore d. his que sunt a ma. par. ca. per Bal. in. l. i. §. cum vrbe. ff. de offi. prefec. vr. 7 i. c. i. de capi. qui curi. ven. aliter quo ad territorium tenet Oldra. consi. cxi. incip. ad primam. q. qua queritur. 7 De de ancha. in regula accessozium in.

xv. col. de reg. in. li. vj. Spe. i. ti. d. iurisdic. om. in. p. q. at
 meri iperij. sunt. ibi Jo. an. i. ad. no. Jo. an. in. ti. d. loca. s.
 nuc aliq. p. r. c. iij. itelligas tñ q. feudū bñ ē acqstū vasal-
 lo q. p. q. dñs tenet p. cise ad traditionē possessionis z mit-
 tere ipsū vasallū i vacuā possessionē dicti feudi ita z talt q.
 possessio nō sit ipedita nec occupata p. aliū ita q. sit vacua
 ab oī ipeditō z hoc sensit gl. hic posita in prin. facit qd
 no. in. l. cū res. C. de proba. z. l. i. ij. ff. de act. empt. z
 z p. dicta probantur. j. d. no. fi. for. i. fi. C. No. iij. ibi defen-
 sio q. si mota fuerit lis a dño ei qui ē i possessione obtiebit
 possessor dñmō iuret vel ancessores vel se fuisse inuestitos
 c. fi. in. fi. si de inuesti. iter do. z vas. lis oriat. z itellige hz
 Bal. hic siue active siue passive lis oriat. iter do. z vas.
 l. i. i. i. s. tres heredes. ff. ad treb. C. No. ter. ibi i feudi
 possessionē mittere q. qñ petit vasallus inuestit⁹ d feudo cō-
 cludit se mitti i possessionē fac. l. fi. C. d. edi. diui. adri. tol.
 z dicit Bal. q. si cēt possessor procederet libell⁹ pcto me
 protegi siue p. seruari i possessionē. C. q. cū eo. l. si serū⁹ fac
 glo. i. l. i. ad carbon. z ad hec cōpetit vel p. dicitio ex morib⁹
 vel p. dicitio generalis z Bal. hic dicit. s. i. pludijs ēt offm
 iudicis qñ dñs non negaret illū inuestitū d plano sine li-
 bello. c. i. d. p. r. d. iter vas. z epi. C. No. ibi si autem q. si cō-
 uētus nō fuerit i possessionē neq. probare potuerit inestitu-
 rā dabitur sacra. dñs fm Ja. de bel. z recte. z dicā i gl.
 in p. bo. defensio. C. No. ibi si nō feudū. vbi ponitur exce-
 ptio a proximo dicto nā remittit iuramētū dño si vasallus
 fuerit inuestitus de alio feudo idubitato. alij tñ z male atr
 itelligūt istū ter. ibi remittit. i. tollit q. deferē vasallo sed
 hic intellectus nō cōgruit. nā qñ vasallus nō probat inesti-
 turā neq. sit i possessionē nō deferē iuramētū vasallo vt pro-
 bat p. sin. at nō fuerit. z facit. s. sacra. mētū. ergo hoc casu
 fortius remittit vt probat i rōe ter. q. aliūde vasallus est
 nā ob reuerētiā dñi plerūq. remittit iuramētū. d. s. sacra
 mētū ad finē sile. seruat i scicilia fm And. q. procurator
 fisci siue agat siue defēdat nō tenet iurare d calūnia ob re-
 nerētiā regis z lz primā opi. tenuerit Ja. ardi. tñ hanc lz
 Alna. post alios hic q. alle. glo. j. qd sit inesti. in pñ. C. Se-
 cūdo oppo. fortiter dñ in. ij. z. iij. rñso huius ter. q. cōuen-
 tus z sic actor nō probauerit reus tenet iurare. hz imo vj
 q. reus sit absoluēdus sine iuramento q. rta est actore nil
 probate reus venit absoluēdus. l. si. d. rei vēdica. l. q. accu-
 sare. C. d. edē. z. c. fi. d. iureu. cū vul. So. f3. And. hic i se-
 cūdo z tertio respōsis actor vel reus aliqd probauit puta
 semiplene ex quo deferē iuramētū hz hic intellectus And.
 nō placet nā ter. n. se fūdat pp semiplenā probationē hz pp
 possessionē. Secūdo iste intellectus diuinat z diuinare nō dbe
 mus. l. apud celsū. s. illa fuit ver⁹ qd. ff. de excep. do. z gl.
 l. i. filiū quē habentē. C. famil. her. qs. n. reuelauit And.
 q. hic actor semiplene probauerat certe nemo. Tertio qz
 ter. loqur idistictē z c. l. d. pcto. ff. de publi. Bal. aut atr
 soluit z itelligit istū ter. nā dicit p. siderāde sunt nature cāz
 nā aliqñ reus petit se simplr absolui. z tūc actore non pro-
 bate reus venit absoluēdus z si nil probauerit. Ita loquā-
 tur dñs alle. aliqñ z scdo re⁹ petit se absolui cū annerione
 cause vt qz sit usufructuari⁹ feudatari⁹ vel emphiteota.
 Et tūc nō dñ absolui cū anneriōe cause nisi aliqd proba-
 uerit qz p. sumptio ē d reū cū ois res p. sumat libera. l. alti⁹
 ff. d. serui. z aqua. l. loci corp⁹. s. p. petit. ff. si ser. vendi. z iō
 hic quētus teneret probare p. sacra. mētū q. petebat se abso-
 lvi cum annerione cause quia vasallus. eodem modo in
 tertio dicto si dominus petet se simpliciter absolui. abso-
 luctur sine iuramento secus si petet se cum anneratione ca-
 use qz aduersari⁹ siuis nō sit vasallus ar. l. hz si possessori in
 pñ. ff. d. iureu. z. l. iulianus. ff. d. p. di. idebi. fac. q. nō. glo. in
 l. sigs. ad exhibēdū. ff. d. excep. rei iudi. hic intellect⁹ z hec
 solutio Bal. nō placet qñ ter. nō solū fundat se sup abso-
 lutiōe cū anneriōe cause imo i scdo rñso fūdat se sup como-
 do possessionis ibi pp possessionē. i tertio vero rñso qz neq.
 possidebat neq. probat inestiturā aduersari⁹ dñi. deferē
 iuramētū dño vt probat ibi sinat nō fuerit i possessione. p

terea s. Bal. facit qz seruitus nō probat ex qsi possessione
 sola vt plene no. i. l. i. z. ij. C. d. seru. z aqua. i. l. seruitutes la-
 grāde. ff. d. serui. z nō. p. Bar. i. l. si prius. ff. de op. no. nū.
 nō. i. c. cū ecclesia de cā pos. z. p. r. c. cū olim. d. censu. Itēz
 z tertio soluit Ja. de bel. q. solutio. mibi placet q. aliud est
 d iure romano z ita loquātur s. l. q. accusare zē. aliud est
 d iure feudali vt hic i ter. nā pp possessionē cōuentus obti-
 net d dñm z deferē iuramentū possessori z h intellectus pla-
 cet p. regulā traditā i decisione feudali q. est vbi hēmus
 ter. i libello feudoz nō ē eundū p. argumenta vel per iura
 romana. c. i. j. de feu. cogni. nā z als differt ius romanū a
 feudali vt vidistis. s. q. feu. da. po. s. hoc aut notādū z ita
 t3 Ja. z Alu. q. cludet qd hec sit spālis natura feudoz vt
 vult hic glo. hoc iuramētū relinqtur arbitrariū iudici: tñ
 d3 iuder adhibere cognitionē i eius delatione z citare p-
 tē ita Bal. hic p. ter. i. c. i. s. si vero dñs. j. de gradi. succ.
 i feudo vtif verbo diligēter nō tñ ita ē vt itē arbitro iu-
 dicit si statutū dispōeret iuramēto puta dānū passū ē tādū
 nā tūc iuder nō possēt arbitrio suo dare iuramētū aduer-
 sario ita Bal. hic p. l. prosperit. ff. q. z a qbus. c. scriptuz.
 vj. q. i. itē itellige nisi p. suctudo vel statutū reqreret p. sub-
 stantiali solēnitare certū numerū testū nā tūc nulla pmit-
 tit iudici facultas dandi iuramētū Bal. j. co. i. s. si vasal-
 lus p. gl. i. l. cū p. debat. ff. de le. ij. C. In gl. i. q. icipit q. de
 bēt ad fi. materiā h⁹ gl. deo dāte dicā in. c. i. j. qd sit inue-
 sti. C. In gl. q. i. vt a p. tīb⁹ ibi. s. si. n. nō. q. breue testatū
 ē scriptūa pib⁹ curie approbatū. i. subscriptū z pares curie
 dñi vasalli. ad fi. gl. probat ēt inestitura p. istrumētū publi-
 cū rogatū a tabellione. l. cū p. cib⁹. C. d. probatio. f3. And.
 probat ēt hz Bal. p. ibreniaturā tabelliois vt. l. cirogra-
 phis de admi. tu. z addicite q. scribit Bal. d. ibreniatura
 nō. i. ru. C. d. fide. istru. probat ēt inestitura hz Bal. p. sigil-
 lū dñi epi. si dñs sigillauit inestiturā scriptā p. nō. i. c. ij. d. si
 de istru. i. c. tertio loco d. proba. i. c. significāte d. pig. i. l. si
 q. p. calūniā. C. d. epi. z cle. faciūt. nō. p. Bar. i. l. i. i. fraudēz
 ff. d. test. mil. l. ij. z ibi Bal. C. d. re. alie. nō alienā. vbi ad
 ppositū z sufficit tenētē sigillū sigillare lz sint plures dñi
 vt no. i. c. iter dilectos de fide. istru. C. In gl. q. icipit hz ibi
 vacuū. d. hac gl. dicite q. sit possessio vacua vt p. glo. ij. i. l.
 fi. C. vñ vt z. i. l. ij. ff. d. act. ep. i. eadē gl. ibi nō facta no. q. si
 dñs differat vasallū inestitū mittere i possessionē cogēd⁹
 ē limitate p. dñmō vasallus iurauerit fidelitātē dño. j. qd
 p. ce. d3 an. iue. an. fi. c. i. z. j. d. no. fi. for. c. i. scdo limitabit⁹
 gl. verā qñ inestitura ē facta secus si cēt d inuestitōdo facta
 p. mssio i feudo. nā tūc dñs nō cogit p. cise hz liberat p. sta-
 do interesse. l. si qs. ab alio i. fi. ff. d. re. iudi. z. l. stipulatiōes
 nō diuidunt. celsus. ff. d. p. ob. fm An. hic hz meli⁹. s. i. p.
 ludijs feudoz. nā ē de mēte ter. feudalis vt ita demū co-
 gat dñs nec liberet p. stādo interesse si facta fuerit inestitu-
 ra. c. si facta. j. si d. feu. fue. p. tro. s. sec⁹ si nō fuerit facta in-
 uestitura qz tūc nō p. cise cogēt dñs. d. l. si qs. ab alio. Itēz
 limitabit⁹ gl. verā si dñs hz facultatē rei tradēde. secus
 si dñs nō hz facultatē rei tradēde d facto vel de iure. pu-
 ta qz scit cē alienā ar. l. seru⁹ quē. s. fi. ff. d. act. ep. z. l. si in
 emptiōe. s. itē si p. tor. ff. d. p. ben. emp. fac. q. scribit Bar.
 in. l. stipulatiōes nō diuidunt. ver. celsus. ff. de p. ob. qz
 tūc tenet ad iteresse si nō hz facultatē rei tradēde d facto
 hoc ē verū qñ in dolo vel culpa fuit qz dolo vel culpa de
 sijn possidere. nā si sine dolo vel culpa vt alio mō nō tene-
 bit ad iteresse vasallo. l. si vt certo. s. nūc vidēdū. ff. como-
 dati. z p. Bar. i. l. q. nerua. ff. d. p. liti. i. fi. nā dñctus feuda-
 lis ē vltro citroq. obligator⁹ vt vidistis i dñfinitōe feu-
 di. s. i. pludijs q. dñs nō tenet nisi sit i dolo vel culpa. fac
 l. sinat. s. i. ff. d. rei ven. z qd no. An. i. p. hemio hui⁹ opis
 in ar. q. actio oriat ex dñctū feudali. scdo addicite Bald.
 dñ vult q. dñs tenet tradere vasallo ignorātū vt dicim⁹
 i veditiōe. l. rē alienā. ff. de p. hē. ep. s. i. ff. d. act. emp. fate-
 or. n. q. dñs ante rē euictā tenet ad iteresse vasallo ex ca-
 pite doli vt ē casus singularis i. l. seruus quē. s. fi. ff. d. ac-
 emp. z fac. qd nō. Ang. i. l. g. rē. C. d. euic. C. In glo. que

icp. i qua ad fi. nō intellectū z limitationē in h. si vero fue-
rit i possessiōe nā requiruntur fm gl. hic vt vasallus pos-
sessor obtineat p q possiderit ad min^o spatio anni. ij. q sci
ēte dño possiderit. iij. q nō dicitēte dño possiderit vt pro-
batur in. s. sināt aliq. hic i glo. alle. dicite. iij. q bona fi
de possiderit vt videbim^o i glo. q incipit hic dat dñsio.
Andre. de iser. itelligit istū. h. si vero fuerit i possessiōe.
q agat possessio iudicio a dño p possessorē alias si agat
reali probato dño l3 possederit et sit i possessiōe nisi pos-
sedisset spatio. xxx. an. itam^o probatōib^o. c. sigs p. xxx. j. si d
fe. fu. qtro. nō placet nub. hic itellec^o Andre. q hic agatur
possessorio iudicio nō reali. qz imo hic agebat reali iudi-
cio probato ex rubrica d^o qtrouersia iuestiture z sic agebatur
reali nō dicit rubrica de cōt. pos. qd ar. ē validū. l. ipato-
res. ff. d in diē adiectiōe et nō. scribētes i. l. i. ff. si cer. pe.
Secdo p Andre. ē ter. hic i h. si nō fuit. nō erat dubium de
pos. qz p suppoit^o quētū ēē possessore vt probat i ter. ibi pp
possessiōe Tertio p Andre. ē ter. i. c. i. in pri. j. d^o sue. rec.
fe. nā quēadmodū habet pro iuestitura missio i possessiōe
nē facta a dño ita si q possiderit rez tāq feudalē sciente
dño z nō dicitēte saltē p spatiū āni psumit iustitias a do-
mino. c. fi. ad fi. s. sināt aliq. j. si de iuesti. iter do. z va-
lis oriāt. pterea p Andre. allego vobis glo. ordinariā in. c.
i. circa prin. j. de cōsue. rec. feu. z sentit Bal. hic dū dicit
q agit reali iudicio nō ob. c. sigs p. xxx. qz rñdeo vbi vasal-
lus allegabat pscriptiōe. iō regunt. xxx. an. neqz ibi de-
ferē iuramētū vt i ter. nfo in h. si vero fuerit i possessiōe
nō allegabat pscriptiōe sed sola possessiōe pp quā defertur
iuramētū possessori vt probat i ter. vbi vt dñsio pp pos-
sessiōe z sic appet itellecū Andre. nō ēē vey. C In gl. q i
cip. hic dat dñsio dñdicit in quatuor. in prima decla-
rat ter. i secūda ponit limitationē. i tertia firmat qōnē. in
quarta soluit dñiū. scda ibi qd puto itelligendū. tertia ibi
qd ergo crit. qtra ibi z hic p oia. in ea. ibi. s. tps nō. gl. sin-
gularē in materia feudali q ad hoc q cōuētus a dño ob-
tineat nō sufficit possessiō nisi ipse cōuētus possideat bona
fide. q bona fides qualiter probetur dicite p Bar. in. l.
cellus. ff. de vsuca. z nō. i. l. fi. C. de pscript. lō. tem. eo. mo-
do fm Andre. si probaret vasallū dolo malo idurisse dñm
vt cū iuestat vel iducat i possessiōe talis dolus nō patro-
cinabitur vasallo ar. l. i fundo. ff. d rei vēdi. z qd ibi nō. in
l. z elegāter i prin. ff. d dolo. i glo. si. que icipit itelligo ad
fi. de hac materia dicā vobis i. s. sacra. j. de q. sue. rec.
feu. z qz hic nō itēdo tractare nisi feudalia iō obmitā que
dicit Bal. hic. d iuramēto habetur vbi alias dicit i. c. fi. d
iure in. in. l. in bone. C. eo. in. l. admonendi. ff. d iure in.
Quero vna cū Bal. an positiōi tu n es vasallus sit rñ
dēduz rñdeo positiōi negatiue nō esse respōdendum. c.
i. de de confes. lib. vj. z dicite vt ibi plene nō. z in. l. ij. s. q
obseruari. C. de iuramē. calum. subicit tū Bal. q iudex
posset ex officio itterrogare ptem aduersam et teneretur
rñdere. c. cū iohannes de fide instr. l. vbi cūq. ff. de inte-
ro. act. cū sumus in positiōe facta d negatiua ab eo q eam
bz probare p no. i. l. nā z postea i pn. ff. de minoribus.
Cum autem h. d. Agnatus asserēs feudū pater-
nuz obtinebit d dñm si probauerit
se ēē in possessiōe medietatis vel alicuius ptis: vel cam-
bij loco aliquid habuisse vel paternū probauerit alijs iu-
stis rōnibus. h. d. C No. ibi i possessiōe. q si agnat^o erat
in possessiōe medietatis feudū obtinebit d dñm mediāte in-
ramēto fm vnū itellecū z fm Andre. possessiōe minoris tps
āni nō proderet vasallo sed regitur possessiō saltē anna-
lis vel minoris tps vt vidistis in glo. que incip. in qua ste-
tit. s. eo. in prin. z facit. s. si aut aliquis. j. si de inue. inter-
do. z vas. lis ori. C No. ex h ter. q l3 appellatiōe ptis itel-
ligi debeat simpliciter d dimidia vt. l. nomē filioz. s. por-
tiōis. ff. de h. sig. tū vbi iā ē facta mētio medietatis si fiat
subsequēter mētio partis tūc appel. istius ptis pōt itelligi
et de minima pte vt hic z. ff. de leg. ij. l. filius. s. pf. fac. q
no. i. c. i. de cōtē. iter me. z do. de por. fra. mei. z qd no. in

l. i. fi. C. d iure emphi. vel et est hic rō qz addit verbum
alicuius p glo. i cle. i. ibi no. Lard. in. viij. col. de fo. cōp.
Sem. i. c. i. viij. col. de fo. cōpe. qz vbi dñ aliq pte verifi-
cat et de minima z cōcludit ita Bal. hic iter dū tū impo-
tat eā quātitatē cui addicit vt i. d. s. portionis p rñso. iter
dū rōe icertitudinis appellatiōe ptis cōtinet totū vt no. i
l. vroz in prin. ff. de leg. iij. C No. ibi vel cābiū s3 Bal.
cōstituendum ēē dñam inter permutationē z cambiz qz
permutatio est speciei ad speciem: cambium vero est spe-
ciei ad genus puta ad frumentum ad vinum naz genus
fm legitas ē qd recipit functionem i genere suo. l. ij. ff. si
cer. pe. s3 puto nullā esse dñam iter pmutationē z cābiū
s3 q sint sinonoma idē iportātia. l. i. ff. d hē. emp. l. i. ff. d
rez pmu. z est ter. cōssus in. c. cū venerabilis d exceptio.
C Itēz no. hic esse casum in h. prietatis q vasallus pōt
pmutare vtile dñū feudi cū plēo dñio. C No. ter. ibi vt
alijs iustis rōib^o nā agnatus obtinebit d dñm si alijs iustis
rōnibus probauerit feudū ēē pñm. puta p pares curie vt
breue testatū fm glo. C In glo. i. q incip. sic dicit vt ad fi.
no. itellecū glo. in hoc. s. q vasallus ita demū obtinebit
d dñm si iurauerit. nā appellatiōe defensiōis in feudis i
telligitur sacra. vt vidistis no. glo. s. eo. i verbo dñsio.
Ex qua lec. no. q l3 agnat^o probauerit se ēē i possessiōe
medietatis feudū pñi vel alicuius ptis vel cābij i ppricta-
tis noie illius ptis feudū nō obtinebit d dñm in alia pte
quā nō possidet nisi iurauerit feudū ēē paternū Ja. d bel.
itelligit hūc ter. trib^o modis pno q agnatus erat actor z
dicebat feudū ēē paternū dñs dicebat ēē nouū Vel secū-
do mō pōt itelligi q agnat^o erat actor z dicebat feudū ēē
paternū dñs dicebat nullā ēē factā iuestiturā. Vel ter-
tio mō pōt itelligi q dñs erat actor z vasallus reus q con-
uentus tenet probare qz erat psumptio pro dño. c. i. in fi-
ne. j. de gra. suc. i feu. nā in pñm. iij. casibus ibi si fuerit
in possessiōe. vasallus petebat pte suam quā nō posside-
bat in alio aut casu ibi vel alijs iustis rōnibus. agnatus
petebat totū qz nihil possidebat fm Ja. de bel. Andre. ve-
ro ponit itellecū v3 q in pñm tribus casib^o. s. qñ agnat^o
possidebat medietatē vel aliquā ptem feudū pñi vel cam-
biū iure prietatis ita demū obtinebit vasallus si iurave-
rit feudū ēē paternū in casu ibi vel alijs iustis rōnibus ob-
tinebit vasallus sine iuramēto si probauerit feudū ēē pa-
ternū p pares curie vel breue testatū nā verbū obtinebit
in ter. fm primos. iij. casus itelligit cū iuramēto fm at vt
timū casum itelligitur sine iuramēto nā aliqñ. n. dictio
variāt. l. i. z. ij. ff. de off. procon. z lega. itellectus autē pro
tribus casib^o placet. s3 i vltimo casu ibi alijs nō placet pñ-
mo qz ē in indubitabili d. l. q labeo. ff. de carbo. edic. nā
cui dñbiū si vasallus probauerit feudū ēē paternū plene
p pares curie vel breue testatū q dberet obtinere vt pro-
batur z ē casus dñsio. s. eo. i pn. z sic supseret iste ver.
vel alijs iustis rōnibus p pn. huius ti. secūdo qz ter. loqur
idistincte ar. l. de pño. ff. d publi. C Alius fuit itellectus
De. d cer. vt hic refert Bal. q i hoc. s. nfo neqz i trib^o
casibus neqz i vult. casu tenet iurare cōuentus z hic itelle-
ctus pñia facie vt applaudere lfe qz in ea nō fit mētio de
iuramēto sed tū stricta dispositio cogit destruere intelle-
ctū Det. de cer. qz si conuētus fuit in possessiōe totius
feudi nō obtinebit d dñm nisi iurauerit. vt probat. s. e. s
multominus obtinebit agnatus q est in possessiōe ptis fe-
udi nisi iurauerit feudū ēē paternū puto at verissimum ēē
itellecū i hoc. s. q hic erat cōtē. de feudo iter do. z agna-
tū. nā agnat^o dicebat se succedē collaterali pdefūcto pu-
ta fratri qz feudū erat paternū dñs No dicebat dñiū certe
si agnat^o possederit medietatē vt aliā pte vel cābiū iure p-
petatis obtinebit dñm iur3 feudū ēē paternū vt pbat. s.
e. i prin. i h. si vero fuerit i possessiōe p spaciū anni ad-
dicim^o sciente dño z nō dicitēte z bonafide vt vidistis. s.
eo. in pncipio in glo. et probatur in. s. sin. aut aliquis. j. si
de inuesti. iter do. z vas. lis ori. C Prosequor itellecū
lfe vel alijs iustis rōnibus probauerit feudū ēē paternū

siue p confessionē siue p breue testatū siue p extraneos testes
siue alijs modis nō reprobādis. nam si plene probauerit
feudū eē paternū res eēt clara qz obtinebit. si autē semiple
ne probauerit puta p vnū parem curie feudū eē paternū
p extraneos testes vel p alias psumptiones tūc ē deferen
dus iuramētū vasallo probātū semiplene si videbitur iu
dici. c. sacramētū. j. de cōsue. rec. feu. z sic itelligo istū. **S.**
vel alijs iustis rationibus idifficte prout hic vidistis ter.
in fili i princi. c. id dicit ter. iure obtinebit. quasi dicat ob
tinebit prout de iure. f. plena erit probatio totius siue iur
amēto. si plena probatio ptis vel semiplēa p cōiecturas
huiusmodi probatio totius erit cū iuramēto. z facit qz vt
indiscursu videbim⁹ in hoc comēto ter. isti feudales lōge
ab sūt ab elegātia inriscōsulto: z vocabula z cōclusionēs
ponūtur satis implicite: z materno potius quā latino ser
mone proxime accedūt. faciūt q nō. **Bal.** i. c. i. de suc. fe.
i. c. i. de no. for. si. i. c. ij. de duobus fra. de no. be. iuesti. in
l. penul. C. d. legi. here. in. l. maximū viciū. C. d. libe. pte.
in ru. ff. si cer. pe. in ad. ad Spe. in ti. de. re. iu. z faciūt. q
videbimus. j. eo. in. §. sigs de māsō. **Bald.** expōse i termi
nis i. c. i. in §. si capitanei i pe. col. de feu. mar. z habuistis
varios intellectus. **C** Itē nō sūm **Bal.** qz vbi dubitatur d
latitudine p̄diorū feudaliū pp qualitātē forme oia p̄sumū
tur feudalia vbi nō appet rō diuinitatis alle. **Bal.** l. vro
ri. in pri. ff. de leg. iij. z ē de mēte Spe. in ti. d. loca. §. nūc
aliqua. **S.** l. cū duo. se. **Albi.** i. l. si certis ānis. C. d. pac.
in. l. plures. C. de fide instru. **Bal.** hoc idē. j. de vas. qui
qz cōsti. loth. feu. alie. c. vasallus p̄rio. j. si d. feu. suc. con
tro. in. c. i. §. isup. j. de probi. feu. alie. p. **Fede.** z in feudo
qz plus sapit liberalitatis qz respectū cōcessiōis procedit
cū minori difficultate hec cōclusio qm̄ in emphiteosi que
respectiua ad annuā p̄stationē canonis z ex qualitate rei
imponit canonis obligatio z tūc i dubio canon v̄ atten
dēdus per ar. eoz que nō. **Bar.** i. l. i. §. qz aut. ff. d. super
fi. z facit qd nō. **Sp.** in. d. §. nūc aliqua moderni. i. l. ij. C.
d. iure embi. circa qd aliter nō iusto ne euagādi occasio
nē mibi q̄siuisse videar. **C** Ibi respōdeo vtiqz. nō. ex hac
glo. singulari qz quēadmodū ad probādū iustitūā ple
rūqz requirunt pares curie vel breue testatū vt no. i. c. i. j.
qd sit iuesti. ita in cābio faciēdo rei feudalis requiruntur
pares curie vel breue testatū. z ē rō sūm **Andre.** qz i cam
bio siue pmutatiōe o3 rē tradi ab vtraqz pte. l. i. ff. d. rez
pmuta. neqz ad resoluēdū dētū feudale sufficit solus d
ctus vel sola rez traditio. l. ab emptore. ff. de pac. l. i. z. ij.
C. qm̄ liceat ab emp. rece. dico ergo sicut ad cōstituēdas
iustitūā feudi requirunt pes vel breue testatū plerum
qz ad solutionē dētus feudalis mediātē cābio requirunt
ptes vel breue testatū fac. que habētur i. l. legatus p glo.
ff. de offi. p̄si. i. c. degradatio d penis li. vj. i. c. i. de reg. in.
facit. l. si vt p̄ponis. C. de nup. **C** Circa hāc gl. q̄rit **An.**
pone sūm morē regni maritus constituit i dotē castrū feu
dale in die nuptiaz demū maritus vult postea facere cā
biū cū vroz de dicto castrō cū alia re an requiratur con
sensus dñi feudi respōdit **And.** cōsensū dñi requiri l3 sec⁹
fit d iure canonico si dēt eoz mō que ē penes dantē. c.
nup. de dona. iter vi. z vro. facit. c. i. circa prin. j. de pro
bi. feu. alie. alie. p. **Fede.** c. ij. d. fe. **C** In gl. q̄ incipit l3 si.
hec gl. hētur duob⁹ modis vno mō affirmatiue videlicet
si probauerit z tunc intellectus huius glo. est qz si agens
probauerit feudū eē paternū modis de qbus i ter. nō de
fertur iuramētū. alio mō hētur glo. negatiue v3 si si non
probauerit z tūc debetis subau dire ad glo. plene. qz tūc
semiplene probauerat p̄inde defert iuramētū. c. sacramē
tū de cōsue. rec. feu. z nota qz. r. ij. sacramētales sūt testes
qui iurāt de credulitate z nō de veritate vt videbitis i. c.
i. j. de p̄te. iter do. z vas. sicut in testib⁹ p̄purgatoris. c. cū
dilectis z p totū extra de pur. can. **C** In gl. si. ad si. nō.
fortē oppositionē nā d̄ hic p gl. z doc. qz defert iuramen
tū soli actori vel soli vasallo l3 d̄ v̄ qz iuramētū solius va
salli nō sufficiat l3 requiraf iuramētū. r. ij. sacramētales v̄

opponit d. c. ij. qd incipit si qs. j. si de iuesti. iter do. z vas.
lis ori. r. d. c. sacm. de cōsue. rec. feu. glo. soluit p̄rio hic q
distinguit an sit dñs in possessione an fidelis l3 solutio ista
nihil intellectus h3. scdo mō soluit glo. qz aut erat cōtentio
iter dñm. z vas. an feudū sit antiquū paternū vel nouū z
tūc nō requirit iuramētū. r. ij. sacramētales aut ē cōtentio
iter do. z vas. an res sit feudalis z tūc requirit sacramētū
r. ij. sacramētales nec sufficit iuramētū solius vasalli. hāc
solutionē improbat **Ja.** de bel. i. c. i. j. si d iuesti. inter do.
z vas. lis oriā. l3 potestis vos defendere gl. qz imo in. d.
c. ij. dñs negabat rē esse feudalem tu vero sūm **Alua.** hic
distingue clarius z meli⁹ capiēdo oia membra qz aut iste
vasallus probauit legitime de pte nō possessa z tūc d3 ob
tinere ē absqz aliquo sacramēto z ita itelligat. c. i. j. d. cō
tē. iter me z do. d. por. fra. mei. Aut probauit solū d parte
possessa z plene z legitie probādo feudū eē paternū z tūc
qz ex hoc nō ē plene probatū de pte nō possessa l3 tūc est p
sumptio rōe ptis posse q probata ē plene z legitie z tūc
d3 obtinere cū sacramēto p ipsū solū vt hic. aut iste vasal
lus nō plene probauit de pte possessa l3 semiplene z tūc d
mū obtinere poterit si iurauerit cū. r. ij. sacramētales se vel
ascēdentes suos fuisse iustos d tali feudo z ita itelligat
d. c. i. in prin. j. de cōtē. iter do. z vas. z dñi. s. i. glo. p̄ce. z
ad p̄dicta vide q dñi. j. d. gradi. succe. i feu. in. §. si. in vlt.
oppo. z qd no. p glo. j. qd sit iuesti. in prin. in glo. magna.
C Oppo. d ter. z imo v̄ qz agnatus nō obtinet sine iura
mēto vnde opponit. s. eo. ti. i pn. ibi si fuerit. **So.** fatēdus
ē qz agnatus i. §. nō teneatur iurare feudū eē paternum
d. c. i. §. i. j. d. iuesti. i mari. fac. vbi erat p̄sumptio pro do
mino probat agnatus si vero erat dñs alias actor probat
sūm **Ja.** de bel. **C** Oppo. d ter. d. c. ij. j. si d iuesti. iter do.
z vas. lis oriā. r. d. c. i. §. i. d. iuesti. i mari. fac. vbi iurat do
minus nō ē vasallus vt hic so. **Ja.** d. bel. aut sit plena pro
batio z tūc sine iuramento obtinet plene probas aut non
ē plena probatio z tūc possidēt vasallo defert iuramētū
fināt dñs possiderit defert dño iuramētū. **C** Itē opponi
tur nā d̄ hic i ter. qz rōne ptis agnatus obtinet totū. v̄
opponit de. l. q solū in pn. ff. de le. i. de. l. si qdē. ff. d. trā
fac. vbi rōe ptis nō obtinet totū. z facit. l. nō ob hoc. C. v̄
cognati. qz nō probat hoc eē qd ab hoc contingit abesse.
So. regula ē in dñi l3 fallit i feudo vt hic vt totū itegra
le p̄sumit feudale rōe ptis rō sp̄litalis sūm **Bald.** nō v̄
bona qz ter. n̄ nō se fundat pp idiuinitatē iuramenti l3
pp possessionē partis vel alias probatiōes an tū iuramē
tū sit idiuinitū dicite vt p **Inno.** z ceteros cano. in. c. fra
ternitatis d here. z p **Bald.** i. l. si ex falsis. C. d. trā. an z
qm̄ feuda dicant idiuinita ponit **Bal.** in. c. q̄ in ecclesiaz
de cōsti. **Jo.** an. i ad. ad Spe. in ru. d. feu. **C** Itē opponit
d ter. vbi d̄ qz vasallus obtinebit d dñm. l3 d̄ imo v̄ qz
dñs debeat obtinere ex cōfessiōe vasalli q cōstitetur dire
ctū dñm qd ē sufficiens ad obtinēdū i rei v̄dicatiōe. l. cu
iuscūqz. §. i. ff. d. vsufr. z nō. in ru. ff. d. rei v̄. soluit **Bal.**
elegantē qz dictū aduersarij alterius nature z forme qz
itē datur p aduersariū suū nō fundat itētiōe aduersarij.
v̄ proponens exceptionē nō fundat itētiōe agentis siue
p̄ponētis nec e3. c. exceptionē obiciēs d re. in. li. vj. nam
hic vasallus siue agnat⁹ cōfitebat dñm z directū l3 addi
ciebat illā qualitātē feudū eē paternū quā q̄litate nō intē
debat aduersari⁹. s. dñs p̄terea ex cōfessiōe vasalli nō fun
dat itētiōe dñi. d hoc tū ar. an cōfessio possit acceptari sine
qualitate sua dicite vt p **Li.** z **Bal.** in. l. vni. C. de cōfes.
in. l. si quidem. C. de excep. z in. l. non vtiqz per **Bart.** ff.
de excep. in. l. anrelius. §. gaio. d. de libera. lega. **Pa**
noz. in. c. bone il. i. de postu. prelato. dominus. **Anto.** in
c. ex parte decani. de rescrip. **C** Quirit **Bal.** si alijs ale
get feudū eē antiquū an teneat noiare auctozē suū r̄ndet
q sic. c. i. §. si. q. j. d. no. feu. nisi eēt feudū antiquatū vt di
cit **Bal.** **As** at dicite qz nō teneat noiare auctozē suū. l. co
gi. C. d. peti. b̄fdi. l. r̄riter. ff. e. t. z ibi nō. z i. c. i. de reg.
iur. li. vj. nec. ob. d. c. i. §. si q. qz ibi pp iuramētū aliō. n. ē

iuramentū defuncti aliud heredis. l. generaliter in prin.
C. de re. credi. z iure iurā. **U**ltio querit Bal. pone pa
res curie eī iuditiū dixerūt se nō iter fuisse iustitūre vī se
nihil scire de iustitūre querit an possint cogi vt dicāt ve
ritatē in iuditiō z si alr dixerit i iuditiō q̄ extra iudiciū an
puniantur rīdet Bal. q̄ debēt cogi dicere veritatē i iu
ditiō ne veritas pereat. c. i. §. si vero. j. quid sit inuesti. c.
i. §. notandum de capi. extra ord. vel de votis feu. z facit
quod no. in. c. cum causam glo. de testi. z addicite scripta
per Bar. in. l. eos. ff. de falsis.

Item si vasallus

Si aliq̄ possideret aliq̄z
rē nomine recti feudi ei
datur defensio d̄ dñm dicētem esse feudū guardie si aut
dñs probauerit eē feudū guardie vasallus restituet rem
dño nisi probauerit vasallus p̄ pares curie vel breue te
statū se inuestitū fuisse noie recti feudi postq̄ suscepit gu
ardiā. idem dicendū est si aliq̄ possederit aliquā rē noie
recti feudi. dñs aut dicit se d̄disse pro pignore. ad hoc al
legat hic. §. vsque ad. §. si qs de maso. **N**ō. ibi dñs esse
probatio. q̄ rōne possessiōis noie recti feudi saltē ad mi
nus spatio anni in dñm trāsserit possessio. c. ij. ad fi. j. si de
inesti. iter do. z vas. lis oriat. z vidistis glo. q̄ ponit alia re
q̄sita. s. eo. in. pn. **I**n glo. q̄ incip. i qua stetit p̄ annū ali
as nō. ibi vel probare p̄ pares. q̄ si dñs probauerit eē feu
dum guardie obtinebit dñs nisi vasallus probauerit per
pes curtis vel alios inuestiturā se accepisse noie recti feu
di postq̄ guardiaz suscepisset. **N**ō. ibi dñs. q̄ dño de
ficiēte i probatione deferit iuramētū possidētī qui si iura
uerit obtinebit. dicit tñ hic Bald. q̄ aduertat quō inuim
gat onus probandi qz magis putat actori debere inungi
onus probandi q̄ reo. qz si inuigeret onus probandi ei qui
nō tenet probare poterit appellare ille q̄ probare iubetur
ita Bal. hic. subijcēs q̄ hoc iuramētū nō deferet post cō
clusionē in cā. facit qz claudit os pti cōclusio vt vult In.
i. c. pastoralis de cā. pos. z pprie. **N**ō. vltio in. §. simili
ter q̄ idē ē. q̄ si aliq̄ possederit castrū nomine recti feudi
z dñs dixerit se d̄disse pro pignore qz dño icumbit onus
probandi vel obtinebit possidēs cū iuramēto suo. **G**lo.
hic fateat oppositi. q̄ rōne negatiōis postea non audiatur
vasallus Sed opposi. iprobat Ja. de bel. qz regula ē ne
minis puniri ex mēdatio vel negatiōe. l. nemo ex his. ff. d̄
re. iur. fallit in casibus ibi nō. vt ē in autē. §. q̄ ppria hic al
le. addicite glo. pulcrā magr am Jo. an. i. c. nullus pluri
bus de reg. iur. li. vj. **A**nd. vero saluat gl. nā glo. vult di
cere q̄ si cōuētus negaret z cōuinceret de mēdatio pde
ret feudū. c. vasallus. j. si de feu. fue. cōtro. s̄ non cōuēt
§. nō. qz hic q̄s tebat vasallus rē esse feudale s̄ erat con
tentio d̄ q̄litate feudi an esset rectus vel guardie **A**d fi.
glo. hāc sol. gl. iprobat Ja. d̄ bel. qz hic n̄ d̄ferit iuramētū
ad cautelā nec in. d. l. i. bone fidei cū si. **I**psē Ja. alr so
luit. aut enī ē plene probatū tūc reus ē z d̄dennādus aut
est semiplene probatū tūc deferit iuramētū i suplemētum
probatiōis in. d. l. i. bone fidei. aut nullo mō est probatuz
ab actore z tūc si est p̄sumptio d̄ reū deferit iuramētū reo
ad purgationē sui vt hic z in. c. i. §. vasallus. si vero nulla
p̄sumptio erat d̄ reū tūc simpliciter absoluit sine iuramē
to. d. l. i. q̄ accusare in glo. alle. **D**ec so. Jaco. de bel. non
placet nā vult. Ja. q̄ hic sit p̄sumptio. d̄ reū s̄ hoc est d̄.
ter. n̄m qz imo erat p̄sumptio hic pro reo pp̄ possessionē
castrī nomine recti feudi vt probat in ter. ibi possederit z
ibi tūc illius erit defensio q̄ possidet. sc̄do qz si esset p̄sum
ptio d̄ reū vt vult Ja. d̄ bel. nō deferretur iuramētū reo
c. sacramētū de cōsue. recti feu. z tñ reo possidētī deferit
iuramētū in casu nostro q̄re puto aliter soluedū d̄riū naz
iō deferit iuramētū possidētī qz possessio nō est plena pro
batio z d̄z suppleri p̄ iuramētū. nec ob. q̄ actor nisi proba
uerit qd̄ imo dñs habebat itentionē fundatā rōe directi
dominiū s̄m **A**nd. z bene exemplū glo. Ja. de bel. intelli
git ver. in probatiōe rē. duobus modis vno mō q̄ h̄ pri
mus intellectus Ja. d̄ bel. in hoc ver. dñs semiplene pro

banerit. eē se. guardie iō deferit iuramētū possidētī vasal
lo s̄ h̄ h̄ic intellectū opponit qz a quo remouetur z queli
bet eius spēs glo. in. l. i. i. fi. ff. d̄ suis z leg. s̄ hic remouet
genus probationis ergo z semi probatio que ē spēs pro
batiōis So. Ja. de bel. q̄ ar. procedit qñ alia lex nō disti
guit secus si alia lex distinguit illud genus nō in. l. de p̄cio
ff. de pub. l. i. q̄sūtū. ff. de test. vel alr potestis soluere hoc
d̄riū qz nō ē bona cōsequētia qz altero adiacente ad s̄m
adiacens. l. si cū dotē. §. si. vbi gl. ff. So. **A**nd. alio mō z
sc̄do intelligit Ja. de bel. istū ver. q̄ hic dñs nihil proba
uerit s̄ d̄feritur iuramētū vasallo qz erat p̄sumptio d̄ cū er
co q̄ erat officialis dñi guardianū vel gastaldus. sc̄do ad
dicite q̄ intellectus Jaco. d̄ bel. nō ē verus qz diuinat ad
ter. istū d̄ glo. i. l. filiū que habētē. C. fa. ber. nā nō appet
q̄ hic vasallus officio officialis dñi. iij. hic intellectus nō ē
verus i se qz si hic vasallus fuisse guardianus vel gastal
dus domini z sic officialis tūc obtineret dñs d̄ vasallū vt
ē casus i. c. i. s̄. d̄ se. guar. z tñ i ter. n̄o dicit d̄riū qz imo
vasallus iurādo obtinebit vt probat i ter. ibi tūc illius erit
d̄fensio. q̄re verus intellectus hui⁹ ver. dño vero. q̄ si ali
qs possedit castrū noie recti feudi z dñs nō probauerit eē
feudū guardie obtinebit vasallus d̄ dñm mediāte iuramē
to Ja. de bel. vult q̄ hic. §. procedat s̄m rlas iuris cois
nihilqz singulare sit i eo. ego puto d̄riū qz imo singulare
sit in feudo vt ex possessiōe p̄sumatur q̄litas vtilis domi
niū z q̄ se. sit rectū q̄ ē d̄ ius cōe qz d̄ iure cōi ex possessiōe
nō p̄sumit d̄riū. l. siue possidētis z. l. cū res. C. d̄ proba.
z plene scribit i. l. pe. ff. d̄ cōdi. insti simile vidistis. s̄. eo. i
pn. ver. si vero fuerit i possessiōe vbi singulare ē in feudis
q̄ ex possessiōe p̄sumat dominiū vtile dñi sunt ea q̄ diri vo
bis ibi. **O**p. durissime d̄ ter. d. c. i. §. i. s̄. d̄ se. guar. vbi
possessio vasalli nō opitulatur z ibi ponunt solutiōes Ja.
d̄ bel. ibi d̄ eo q̄ possidebat noie rec. feu. hic aut simplici
ter negabat se inuestitū nomine guar die bec So. nō placet
h̄ sit vera i se p̄cio qz diuinat ad ter. d. c. i. §. i. sc̄do qz idu
bitabilis d̄. l. q̄ labeo. ff. d̄ carbo. edi. nā cui dubiū q̄ si va
sallus q̄s teat eē feudū guardie vī gastal. q̄ debeat succū
bere. qz i cōfessuz nulle sunt ptes iudicis p̄ter i cōdēnādo
l. proide. §. i. ff. ad. l. acgl. z nō. i. l. i. C. d̄ cōfēs. q̄re alia so
lutionē dedit Ja. d̄ bel. hic z ibi quā solutionē iprobant
d. c. i. §. i. z dicite vt solui ibi. **D**einde oppo. Ja. d̄ bel.
ad. d. c. i. §. h̄. ita. j. d̄ cōtē. iter do z vas. vbi probat vasal
lus So. Ja. d̄ bel. q̄ ibi erat p̄sumptio d̄ vasallū qz vasal
lus erat officialis dñi puta gastaldus: hic at erat p̄sump
pro vasallo q̄ possidebat noie recti feudi: ne qz erat guar
dianus vel gastaldus vt diri plene. i. d. c. i. §. i. s̄. d̄ feud.
guar. nec tāgā hic materiā p̄sūptionū qz nō ē materia feu
dalis s̄ dicite hic p̄ Bal. z i. l. siue possidētis. z. i. l. necqz
natales. z. l. fi. C. d̄ prob. z p̄ Bar. i. l. fi. d̄ q̄onib⁹. **I**te
oppo. d̄. l. fi. ff. d̄ rei vē. z. d̄. §. illud. i. autē. d̄ tri. z semis.
vbi ex mēdatio z negatiōe qs punit So. Bal. q̄ qdā sūt
oratiōes q̄ semel false sp̄ dicunt false z loquūtur d̄ria: q̄
dam vero sunt q̄ tractu t̄pis sunt vere z false diuersis t̄pi
bus z tunc loqtur. §. noster. vel als melius s̄m Ja. d̄ bel.
aut simpliciter negatur sc̄m z loquūtur d̄ria: aut negatur
q̄litas facti. z loqt̄ ter. noster. **U**ltio oppo. d̄. §. nostruz
similiter rē. vbi dicit q̄ dño incūbit onus probandi se de
d̄sse rē pro pignore s̄ d̄. §. similiter. z. §. hoc. d̄ cōtē. iue
st. iter do. z vas. vbi probat vasallus z n̄ dñs So. Ja. aut
vasallus cōfiteat se accepisse z loqtur ter. nost. aut sumus i
casu dubio z tē qz ē p̄sumptio pro dño deferit iuramētuz
dño. c. i. §. i. s̄. d̄ feu. gua. z. l. altius. d̄ ferui. z aqua. s̄ non
placet mihi hoc vltimū q̄ i dubio deferatur iuramētum
domino p̄ ter. n̄m qui vult q̄ rōne possessiōis d̄ferat iu
ramētum vasallo in dubio. simile est vidistis. s̄. eo. in. pn.
ver. si vero fuerit in possessione. nec. obf. d. c. i. §. i. alle. a
Ja. de bel. respondetur q̄ ibi qualitas officij regulatur
s̄m qualitatē feudi vt ibi diri. nec ob. d. l. alti⁹ qz ex dispo
sitione in feudis p̄sumit vtile dñiuz vt diri i p̄cedētib⁹ nisi
Ja. saluādo dixerimus q̄ loqt̄ vt i dubio deferat iuram

no. fm Bal. q in. §. nfo e casus q publicatis attestatio
nibus admittunt testes aduersarij qz vltie probatōes nō
excludūt veritatē pcedentiū probationū. l. officiu. ff. d rei
uendi. z dē ractu z simpler fm Bal. qm non est dtermi
natū ad certū seruitiū no. i. §. primo. s. de fen. guardie.

Si quis de manso

hoc dicit fm intellectū glo. z Jacob. de belui.
Si de incremento sit cōtētio iter dominuz z vas. z dñs ali
qd reseruauerit i curte i qua sit feudū vasallus probauit i
cremētū ad eū ptinere p pares curie vel p breue testatū.
si aut dñs nihil reseruauerit sibi z tūc aut vasallus nō est
in possessiōe incrementi z probabit ipse vasallus incrementū ad
eū ptinere p pares curie vel breue testatū aut vasallus ē
i possessiōe z tūc probat p iuramētū ipsius vasalli incremē
tū ad eū ptinere ad hoc alle. vsqz ad. §. rursus. Nota
ter. ibi de māsō q māsū ē p dñū i quo manēt hoies ad co
lēdū. Nos aut dicit z melius q māsū ē tñ territorium
quātū pnt laborare duos boues fm ytalicos vt nō. glo.
iuris cāonici i. c. i. d cēsi. faciūt. nō. in. l. si ita i si. p Bart.
ff. de re. dub. in. c. scdm. xxiij. q. viij. i glo. vbi dicit mansū
ē tñ tere vnde vn^o rusticus cū sua familia sustētari pos
set. C. d. ij. ibi omne incrementū hic videri casuz s cōem
sniam probat q iste ter. loqtur d omni incremento de quo
statiz videbimus in gl. nō. ter. q si dñs reseruauit sibi ali
qd in curte i qua ē feudū incrementū ptinet ad dñs nisi va
sallus probauerit iur. stitūā incrementi p pares curie vel
breue testatū. C. d. ex ter. i ver. si vero fidelis iusta gl.
fm Bal. s q possessio i feudis ē adeo fauorabilis q fa
cit psumi pro possessore cōcor. glo. in. c. i. de contē. iusti.
feu. z subicit Bal. q ē pscriptio lōgissimi tps q in alijs
ē odiosa vt gl. in. l. si. C. d. edic. diui. adri. tol. in feudis est
fauorabilis vel saltē nō odiosa qz grā vtriusqz subfertur
i vasalli z dñi ar. l. statu liberos. §. seruus ānua. ff. d. sta.
lib. z sic hētis pulcrū effectum possessionis i feudilibus.
C. d. ter. s si dñs. q si dñs nihil sibi reseruauerit i curte
incrementū ptinet ad vasallū z sic hētis ex his q prorime di
ri in ter. q reseruatio ptis facta p dñs in re sua trāsata in
aliū prodest sibi vt psumat velle retinere ius circa incre
mēta z accessiōes ad re z hoc sensit glo. fi. hic posita. con
cor. in simili. j. ti. se. c. i. §. si. cū ibi nō. z ē rō q nō vī tota
liter z itegre voluisse totū ius suū dare. z similitē cōsidera
tionē habuerunt cano. i subdelegatōe facta in totū vel ali
quo sibi reseruato i. c. si delegatus i. c. i. inder z i. c. quāuis
de offi. deleg. vt rōe reseruatiōis possit recusari quod als
nō poterat possit reuocare z possit a suo subdelegato ad
eū appellari. z hoc q hic nō. procedit vbi cōstat secus at
vbi cōstaret dñm voluisse dare totā rem qm tūc exceptiā
do aliqd vī sibi pndicare z nocere. l. qquis. C. d. dona.
vbi si reseruo mibi vsumfructū i re dōata videor ex hoc
transfere possessionē cōstat eniz de mēte dantis circa re
totalē. z ideo ipsa totalitas remāet firma z valida sed ex
ceptuatio sola itelligit adempta. l. plane in pri. ff. d. lega.
i. z. ff. d. adimē. lega. l. legata inutiliter fm And. d. iser. quā
do aut exceptuatio adauget cōcessionē vel exceptionem
dic vt i. l. qstū in. §. idē respōdit. ff. d. fun. istruc. z instru.
lega. in. l. s z si quid in. §. prietatis. ff. d. vsufu. in glo. i.
vbi retētio dñū vt probat i prin. §. nfi. ibi s si dñs i cadē
gl. ad fi. vt probat in tertio rñso. §. ibi si vero fidelis nota
glo. q ponit intellectū huius. §. quē seqtur Ja. d. bel. z apo
stilat ter. in scda pte fm hūc intellectū hoc mō in ter. ibi iu
re feudi si delis z retinebit subandite probādo iuestiturā
incrementi si vasallus nō fuerit i possessione. De. vero d
ceruo. z And. d. iser. alr itelligūt istū ter. q aut dñs aliqd
reseruauit sibi in curte z vasallus nō ē in pos. incrementi z
tunc incre. ptinet ad dñm nisi vasallus probauerit p pa
res curie vel breue testatū se inuestitū de incremento vt i
pma pte. §. nfi ibi cū fidelis aut dñs sibi nihil reseruauit i
curte z tūc oē incrementū ptinebit ad vasallū z sic varie
tas ē in scda pte ibi s si dñs. qz scdm glo. z Jac. d. bel. in
isto ver. s si dñs itelligit q si vasallus nō sit in possessio

ne et iramētū ad euz nō ptinebit nisi probauerit iuestitū
rā incrementi s itellectus De. z And. z Bal. placet. nec
placet itellectus gl. z Ja. de idubitabili. n. ē s. l. quod la
beo. ff. d. carbo. edic. nā cui dubiū vasallū debere obtine
re incrementū si probauerit. p iuestiturā feudi incrementum
ad euz ptinere pterea mēs ter. ē facere dñs an dñs ali
qd retinuerit i curte vel nō. pno casu incrementū ptinet ad
dñm vt in pri. §. nfi. Secdo casu ptinet ad vasallū vt i se
cunda pte. §. nfi. Glo. q icip. psumit diuidit in duas.
In prima declarat ter. In scda soluit dñm. ibi itē si feu
di restringēdo ter. scda vbi vel dicas i ea. glo. ibi necesse
vt probat in pri. §. nfi in ea glo. vsqz ad fi. nota hāc glōs.
singularē que restringit. §. nfm vt incrementū latens va
sallo acgrat prout est in vsufructuario z qd sit incremen
tū latens vel apparēs videte ter. z glo. n. §. pterea. insti.
de rerū diui. z dicit h Bal. q relinqtur iudicio rusticoz
qd dē incrementuz latens z vnitū hāc glo. nō sequit Bal.
imo Bal. in positionibus suis cōstituit dñm iter vasal
lū z vsufructuariū rō dñe qz in vasallo agit de magno p
iudicio z id nō acquirē ei incrementū. qz vsufructus hmitur
morte. §. hui. insti. d vsufu. z dicit Bal. hic idem d em
phiteota q in feudo p no. in. l. i. i pri. z si. ff. si ager veccti.
vos tenete glo. nfm quā seqtur Ja. d. bel. z And. d. iser.
z Albr. in. l. de qbus. ff. de leg. nā si aliuo acquirat vsu
fructuario qui min^o iuris hz quāto magis vasallo q plus
hz ar. autē. multomagis. C. d. sa. san. ec. nec ob. ar. Bal.
de ppetuo z magno puiditio zē. qz respondeo q vbi etiā
agit de magno z ppetuo puiditio aliuo acquirē empto
ri. l. sigs. id q in prin. ff. d. rescin. vendi. l. Juliamus. §. si ti
tius. ff. d. ac. em. l. s si qs. §. prietatis. ff. d. vsufu. cuz si.
Ex pdictis hētis singularē cōclusionē q limitat istū ter.
vt incrementū latens p alluionē ptineat ad vasallū vt hac
glo. quā seqtur Ja. z An. z Albr. in. d. l. de qbus nisi re.
noz iuestiture forte cēt in oppositū puta qz iuestitura di
ceret q incrementū ē latens ptineat ad dñm nā tenor in
uestiture diligēter attēdendus ē vt dñi i probemio hui^o
operis. ex qua cōclusionē seqtur qz principū. §. nfi habe
at locū solū incremento apparente. nec ob. ter. hic in prin.
qz regula ista q totū dicit nihil excludit. l. a procuratore
C. mādati recipit limitationē nisi restringat ab alia lege
vt nō. glo. in. l. si. C. si sine censu vel reliquis. s ite termi
nus vniuersalis. omne. hic in ter. limitat p ter. l. l. itē si fū
di. §. i. ff. de vsufu. Glo. fi. que incip. talis ad fi. bene
ait. Alr Bal. itelligit istū ter. in scda pte ibi s si dñs q
iste ter. itelligat de oi iuramēto siue sit latens p alluionē
siue appens vt nō. glo. in. §. pterea. insti. d rerū diui. no.
singulare qz iste ter. vī facere cōtra nōbile dictū Bart.
dū vult q si fiat incrementū p dno meo p alluionē z posside
am p dū meū certe absqz alia apensione dicoz posside
re incrementū p alluionē ita allegāter dicit Bar. in tracta
tu tiberiadis in ver. acquirē nobis p. l. iij. in princ. ff. de
acqui. pos. ad qd ergo iste ter. in ver. si vero fidelis pōde
rat an sit in possessione incrementi si vasallus possidēs feu
dū itelligat ēt possidere incrementum z sic in dubio in
crementū ptinebit ad vasallū absqz eo q iuret pōt dici s z
o. Alar. hic q. §. noster vt vidistis in gl. ij. itelligit d in
cremento sepato z tūc ex possessiōe feudi nō itelligit incre
mentū possideri qz cessat rō dicte. l. iij. in prin. ff. d. acqui.
pos. z pnter cessat rō Bar. in dicto tractatu. vbi aut ince
mentū non esset sepātū tūc dictū Bar. hēret locū videli
cet qū est incrementuz nō latens s apparēs z nō sepātum
s vnitū cū p dno feudali vasallus possidēs feudū intelli
geret ēt possidere incrementū vnitū z sic deferec ei vasallo
incrementū vnitū vt in. §. nfo ver. si vero fidelis in possessio
ne Reducendo materiā fm Alua. dicite de mente Bal.
q iterdū feudū dat ad certū numerū mēsuraz seu ad cer
tā quātitatē vt si dñi do tibi i feudū. xx. cāpos talis mei te
nimēti. z tate mēsure z tūc incrementū erit dñi z nō vasalli ar.
ff. d. p hē. epti. l. rutilia polo. nā itelligit d. xx. cāpis tere q
nūc erat. ff. e. t. l. i. lege. put videm^o i agris limiatiz ad cer

tam mēsuram in quibus non habet locum ius alluuiōis ff. de flumi. l. ij. §. si insula. ff. de acqui. rerum domi. l. in agris. nam taxatio z mensura terminorum impedit accrescētiam vt. l. Julianus in. §. si titius. ff. de acti. empt. cum ibi no. z hunc arti. sequitur An. de iser. z Bal. Interdū nō datur ad certū numerū sed res simpliciter datur in feudū z cōstat determinatio in meris terminis de mōstratiuis. nō at restrictiuis. naz cōmuniter natura terminoz non est impedire futuras accessiōes. l. si i lege. ff. d cōtrabē. ep. z tunc substigit interdum icremētum accidit. feudo antequā alteri tradatur z tunc est domini et si illud ignoranter postea tradat vt. d. l. Julianus. §. si titius in situ. d emp. z vendi. in. §. sed z si post t3 Bal. hic q dicit tñ q concessio castro alicui intelliguntur et cōcessio munitiōes que sunt in eo ad defensaz vt trabuchi man gani z similia facit gl. in. l. i. §. que depositis. ff. de positi Bar. i. l. eū qui. §. non solū. ff. de furtis. Interdū incrementū accedit feudo post traditionē z tunc si cōstat expf se de cōuētiōe partiū quid inter eos agi debeat v3 iter dñm z vasallū z tunc illud d3 inter eos seruari quod inter eos conuentū est vt. j. quid sit inuesti. in. §. si. z. ff. de pac. dotali. l. inter socey. §. cū inter. z hanc cōclusionē sequitur Bal. Interdū nō apparet de cōuētiōe partiū z sic sumus i dubio. Et tūc dicite si incrementū seu accessio aliqua fit feudo per industriā z extra rē z factū vasalli z tunc aut illud additamentū est seperabile z p se subsistēs vt qz ibi emitur aliqua portio terre ibi contigua z isto casu ptinet ad vasallū aut ē inseperabile z nō p̄stiens de p se vt qz acquisiuit seruitutē aliquā feudo. Et tunc talis accessio pertinet ad feudū z nō ad vasallū Et hāc cōclusio nē sequuntur oēs doctores qm casus est infra de inuesti. de re alie. fac. in. §. contrario. Interdū aditamentū fit in feudo ex industria vasalli intra rem vt quia in eo vasallus fabricauit domum vel alias meliorationes adiecit z tunc talia melioramēta spectant ad vasallū vt ē casus infra hic finit lex. in. §. si vasallus. z probat in. l. si. C. de iure ep̄b. z hāc cōclusionē sequitur oēs doctores in dicto. §. si vasallus. z dicatis vt ibi. z p Bald. hic. Interdū incrementū seu additamentū fit feudo nō p industriam vasalli sed a casu z a fortuna prout z de quo loquitur iste. §. Et tunc distingue aut ē incrementū latens querit vasallo vt vult glo. hic z dixi in ea aut ē incrementū appa rens z tunc subdistinguat. qz aut dñs inuestiuit cū omni incrementō z tunc si incrementum est latens z ptinebit ad vasallū z ad feudū aut appa rens z tūc ad dñm vt dicta l. itē fundi. aut ē dubiū z tūc aut sibi dominus aliquid re seruauit quo casu si incrementū est latens d3 ptinere ad vasallū si appa rens z tunc ad dominū vt in hoc textu in p̄cipio. Aut nihil sibi re seruauit z tunc si dñs est i possessione debet spectare ad ipsū nisi vasallus d3 probaret legitime ad ipsū spectare virtute inuestiture quia tūc esset vasalli vt i hoc. §. in ver. sed si dominus si vero vasallus est in possessione z tunc spectabat ad ipsū vasallū dñmō p sacramentū affirmet ad ipsū spectare vt in hoc §. in fine. si neuter est in possessione z tunc si p̄cesserit re seruatio probz vasallus si non p̄cesserit probat dñs vt colligit hic i versiculo si vero fidelis a cōtrario z voluit Andre. l3 Ja. d bel. velit qz isto casu vasallus debeat probare z male vt p̄dixi iterdū dubitabat qz illud quod accedit sit accessoriū ad principale z debeat regulari fm naturā principalis z ista nō est materia nostra sed tu dic vt i. l. principalis. ff. de regulis iuris cū ibi no. z per doc. in. l. nō dubiū. C. de legi. per cano. in. c. accessoriū de regulis iuris li. vi. Interdū dubitatur an vna pars trahat ad se aliā z dic vt i lege si in empt. in p̄cipio. ff. d cōtrabē. ep̄t. z dixi supra eodē in. §. cū autem vbi videas. Interdū dubitatur qñ illud quod accedit inducit cōmuniōē cū alio et vna pars vult elligere totū z soluere extimatio nē alteri parti vtrū possit de hoc dic vt in lege sacim⁹ in §. ne aut. C. de dōationibus. Interdū dubitatur ad

quē spectare debeat illud qd accedit rei aliene plantādo vel edificando z de hoc dic insti. de rez diui. i. §. cum in suo vsqz ad. §. littoze z in. c. si. de pecul. cle. Interdū dubitatur si scriptura cedit carte aliene vel pictura aliene tabule: z ad quē spectare debeat. z de hoc dic vt in. d. §. littoze cum. §. se. In emphyteota omne incrementū siue latens siue appa rens ad emphyteotā spectat Ita Barto. Albi. z Sali. in. l. i. C. de iure emphy. Et in hoc feuda habent naturā sepatam a d̄ctu emphyteotico vt p3 p̄ze missa. Si tñ esset augmentū insolitū euenire. de quo verisimiliter non fuit cogitātū tūc deberet augere canonē alias non. ita Bal. in addi. ad Spe. i. ti. de locato. i. vi. col. alias non deberet augere pensionē. Li. in. d. l. i. vi. q. Jo. an. in addi. ad Spe. in ti. de locato. §. nunc aliqua N. cxxvi. Imo. in. c. potuit i. rrv. col. de locato. gl. in. l. si merces. §. vis maior. ff. locati. z qd ibi Bar. Bal. in. l. ea lege. C. de alluuiōibus. Quero ab extra dñs qdā infendauit mibi castrū re seruaui sibi qbusdam vasallis postea illud castrū multū est ampliātū hoibus tā p̄ueniētib⁹ ex familijs istoz vasalloz q̄ alias: dubitatur ad quē spectare d3 tale incrementū. Et dicit Bal. qz iste familie que creuerunt succedūt in locū suoz antecessoz. naz ex istis vasallis p̄uenientes spectabūt ad dñm. alias se cus ar. C. de agri. z censi. l. cū scimus. z. l. possessionū. C. cōia vtriusqz iudi. z. ff. locati. l. f3 addes in. §. si qd ad mulierē. l. p̄ponebat. ff. de iudi. Quero qd si ad istud icremētū qd remanet dñs: quia insula nata est: non pōt dñs ire nisi p loca feudi. vel si pōt vadit euz magno icōmodo que paria sunt. ff. de ver. sig. l. nepos proculo. An vasallus teneat dare viā dñs et sine precio. Et dicit An. qz sic ar. ff. si ser. v. l. i. §. recte. Nā sic p̄uidet dñs de icremēto siue ex p̄uisione sua siue: ex p̄uisione legali vt s. dcm ē. Ita itelligit sibi eē p̄uissū d3 oibus sine qb⁹ istō incrementū esset sibi inutile ar. in. l. ij. ff. de iuris. om. iud. l. ad rem z. l. ad legatū. ff. de alimē. z ciba. leg. non ob. l. si quis sepulchrum vbi datur viā mediante p̄cio quia ibi volēs viā ad sepulchrum nullū habebat ius in loco vnde volebat viā. Sed hic dñs h3 dñiuz directū i seu. i quo petit viā. facit. ff. de erec. rei iudi. l. ei. non tñ intelligas qz p̄ quālibet partē feudi dñs posset sibi petere assignari viā sed solū p̄ illuz locū vbi minus icōmodū fiat vasallo. ff. de serui. vt. p̄edio. l. si. z. l. si cui. ff. de seruitu. z facit ad p̄dicta qd dixit Spec. in titu. d loca. §. nunc aliqua. ver. cxx. Quero an pro incremento qd applicat feudo d̄beat et sit obligatus vasallus ad maius seruitium. z An. de iser. vt sentire qz non quia cū sit eiusdē nature z non sit alia res a feudo. nō debet nisi seruitiū solitū pro ipso feudo. facit. d. §. p̄. isti. d rerū diui. S3 Bal. vt sentire d̄riū hic: pōt adhiberi p̄sideratio quā p̄orie d̄ ep̄biteota dixi aut ē incrementū solitum z nō tenet augere seruitiū aut ē insolitū z tenetur seruitiū augere nisi forte dicamus qz ex quo vt dixi. s. in diffinitione i pludijs cōcessio feudi ini titur grē z nō respectiua p̄cipaliter ad p̄stationē certorū fuitoz sed solū ex pte dñi respectiua ad grām ex pte feudatari respectiua ad fidelitatē qz nō ē par rō dubitā di in feudo an p̄ incrementū debet augeri seruitia sicut i emphyteosi vt plene no. in. l. si merces. §. vis maior. ff. locati z in. l. i. z. ij. C. de alluuiō. z. C. d iure emphy. in. l. i. cum ibi no. p glo. z doc. z per cano. in. c. pp z. c. potuit vbi Imo. extra d̄ locato. vbi v̄ potius innui cōtrarium z cōtra And. t3. d. And. in. §. se. Quero an pro tali incrementō requiratur noua inuestitura. dic qz nō p ea q̄ nō. z di xi. j. p quos fiat inuesti. i. §. sed z res. z p ea que plene dicta sūt z tenet And. de iser. Quz Bald. hic ponat aliqua dicta nobilia q̄ in practica quottidie allegantur de aqua z molēdinis nō duri resp̄hensibile indicari si cōtra istitū meū circa illa paulisper imozabor. Et p̄rio sciendum ē qz circa aquā fm Bald. hic in. iij. z. vlti. col. z Bald. in rubrica. ff. de rez diui. l. v. col. qz aqua ē cōis oib⁹ aian tibus. z prout ē in vsu hominū d3 publica. §. i. §. equidē

Iti. de re. diui. l. nemo. ff. eo. ti. tñ cū aqua inhereat solo.
qz vas fluminis ē aluenus. vt dicit ibi Bal. i. fi. z i. rñij. col.
l. d. ru. vas putei ē ipsa cisterna. l. i. §. h. iter dco. ff. de fon.
vas lacus siue stagni ē ipsū solū. l. rutilia pola. ff. de pñe.
ēp. iō cedit aq̄ solo. ita q̄ si decurrat p̄ puatū p̄dūz sit ip
sius puati: si p̄ publicū sit cōtatis. d. l. nemo. z ibi glo. l. i.
§. i. cū duobus se. ff. de flumini. l. littora. ff. negd i loco pu.
ita Bald. h. in. iij. col. z i. d. ru. ff. de re. diui. i. vi. colum.
Et quatenus aqua decurrat p̄ publicū aluenū vsus publici
ē. d. l. littora. ac. §. littor. z. §. flumina. insti. de rez diuisi.
iō in istis respectu vsus locus ē p̄ocupatiōi vt dicit Bal.
h. i. iij. col. z vult Bar. i. l. quominus. ff. d. flumi. in. i. z. ij.
q. z facit glo. i. d. §. flumina. z qd̄ vult Bal. i. d. ru. z in. l.
lapilli. ff. d. rerū diui. In his aut̄ q̄ sunt puati iuris cum
nihil possit in p̄iudiciū iuris puati fieri. ideo aqua pu
uata. i. q̄ ē in solo puato ex pleno arbitrio dñi pendet. l.
aquā. C. de serui. z aqua z ibi Sali. l. i. §. sicut. ff. de aqua
plu. ar. Et iō ex p̄dictis inferē decisio quā t̄z hic Bal. in
iij. col. q̄ si aqua nascit vel decurrat in puato p̄edio pōt
dñs p̄dij illa vti p̄out vult z diuertere z p̄sumare illam
pro nutu. z ita ē Bald. in. d. l. aquam z ibi Pau. de ca.
Bal. in. c. cū ec. vult ana de elec. tñ si dñs diuertendo
aquā suā mibi qz hēo inferius p̄dū grauer noceret lici
tū ē supplicare mibi apud principē vt ille p̄mittat aquam
descēdere z non diuertat vel cōsumat. Ita Bal. in. c. cū
oēs in. r. col. de cōstit. qd̄ intelligerē vtz qñ dñs hoc fa
ceret p̄ncipaliter aio nocendi secus si faceret p̄ utilita
tē vel cōmoditatē suā lz dānificaret. hñs iferi p̄dū. Tñ
p̄ h̄ nō d̄z impediri dñs vti iure suo z aq̄ sua ad libitū. ita
Bal. i. locis p̄allegatis. z facit qd̄ no. Bar. i. d. l. i. §. sicut
z Bal. in. l. si manifeste. Pau. de ca. i. l. si tibi. C. d. ser.
z aqua z Bal. in. l. i. i. rñij. oppo. C. de sen. que pro eo q̄ in
terest. z dicit Bal. i. d. l. lapilli i. ij. colū. simile si ex agro
tuo vene aquaz veniant in p̄edio meo. Nā illas venas
in tuo p̄scidere potes z i tuū puteū ēt si tibi inutilis sint co
bercere vt i meū deiceps nō fluat qz mibi nullā seruitutē
debes z tua sūt iura supra terrā z sub t̄rā. C. d. iter dco.
l. i. §. d. §. i. d. l. fluminū. §. si. vt dicere qz nō possit si p̄n
cipaliter. i. marie sit ad nocendū vicino qz nō est malitijs
hoiuz idalgen. vt. l. i. fūdo. j. d. rei vēdi. qz tenet qz p̄cura
re utilitatē proximū sui dñmō. ex hoc ipse sibi ipsi nō no
ceat de aqua plu. ar. c. l. ij. §. idē varijs. Tñ dicit Bal. q̄
in dubio p̄sumit dñs facere p̄ se nō ad iniuriā alterius.
alle. di. in. l. fluminū. §. si. z ibi Barto. ff. de dam. infec.
C̄tē dicit eē differentia aut aqua nascat in meo z pos
sum p̄out volo venā sibi subtrahere. Nec p̄sideratur an
mea iter sit qz satis ē qz nolo tibi cōicare cōmoditatē p̄dij
mei. Aut nascitur i alieno z p̄ meū fundū decurrat ad tuū.
z tunc possuz tibi p̄iudicare nisi faciam cā utilitatis mee.
C̄ Sed d̄ op. de. l. quosdā z his q̄ notat in gl. z Bar. C.
de nitellarijs li. xi. Ubi lz cuiusq̄ in alieno fodere ad in
ueniēda metalla dñmō dño fundi nō p̄iudicet. §. ita li
cebit venas aquaz ducere dñmō dño p̄dij non p̄i
dicet. So. dicite qz spāle i venis metalloz z saroz cū pro
funde z cū magna expēsa querant z inueniatur. Si i aliēo
fūdo iuenta fuerit vena metalli vel sari. dñmō non p̄iud
dicet dño fundi d̄z iūto dño inuentoz gaudere inuentio
ne sua. Nec pōt dñs dicere qz ipse vult vti vena in fundo
suo. d. l. quosdā. Et ibi glo. cū qua trāsit Bar. C. de me
tal. li. xi. Nec ob. l. venditor. §. si cōstat. ff. cōia p̄dio. quia
loquitur i lapidicinis que sūt faciliōris inuētiōis cū sint in
sup̄ficie. ita Pau. de ca. Ibi dicit tñ Pau. i. cōsi. clxxvj.
q̄ i. i. r̄pi. zc. Fundamētū dñi vicarij. qz d̄z intelligi hec
conclusio procedere qñ inuētozes vene metalli vel saroz
nō destruūt fun. dñi qz foramē z cūculuz alibi inchoant
nec ipē dñm vti sup̄ficie fundi sui vt prius solebat z
cū deā conclusiōe trāsit Pau. de ca. i. cōsi. clxxvj. qd̄ in
cip. i. r̄pi. zc. i. cā. Redēdo ad p̄positū aquaz p̄ hec deā
Pau. i. fere qz si venā aquaz volo ducere ad fun. meū p̄
tuum qz te iūto facere nō possuz z d̄z fieri sine dāno tuo.

l. fistu. i. prin. ff. de serui. vrba. p̄dio. z ibi Flo. cū emz iste
vene aquaz nō sint tāte difficultatis in inuētiōe z cōdu
ctiōe nec tāte raritatis sicut inuētiō venaz metalloz z sa
roz vt dicamus de vena aquaz sicut de vena lapidicina
rum z in vena aquarum habet locum. §. si constat p̄al
legatus. iō ēt dñs pōt dicere se velle vti vena aquaz pro
se vt dictū ē. tñ in istis ēt puatis iuribus aquaz attendi
tur h̄z Bal. hic i. iij. col. cōsuetudo vicinoy vel p̄scriptio
facit. l. vsum. aque. C. de aq̄ductu. li. xi. z ibi Bar. fac qd̄
nōt Bald. in. l. si manifeste. C. de ser. z aqua. i. l. ij. C. ad
l. acqui. hinc ēt qz dicimus qz aq̄ aqua igrediat fūduz
meū nihil iuris i ea hēo. iō alteri illā cōcedere nō possuz.
Ita Bal. z Sali. in. l. aquā. C. de serui. z aqua ex hoc eti
am inferē qz iure puati ē aqua z puatoz cōcessiōibus
trāsserē dñmō nō ex publico vt. j. dicā. Sequit aliud qz si
ē mibi cōcessa aqua ad certū vsum vel modū nō possuz
ad aliū vsum vel modū vti. l. si manifeste. z. l. nō modus
C. de ser. z aqua. Et ita si ob certā cām cōcessa ē aqua vel
tolleratus est vsus aque cessante cā illa vsus aq̄ ducende
cessabit. d. l. si manifeste iō inferē ad decisioē qōnis quā
hic determinat Bal. i. iij. col. Pone qz vasallus ex torzē
te vel fossato dñi p̄ p̄dū feudate durit aquā in p̄p̄iū p̄dū
ipsius vasalli lōgissimo tpe. Postea finitū est feu. nūqd
intelligat hoc ius p̄scripsisse rñdeo nō qz hoc non fecit
rōne dñij ex quo diuertere poterat aquā de fūdo in fundū
nec rōne p̄scriptiōis. ar. ff. de vsucap. l. seqtur. §. lana. itez
qz qñ sup̄uenit d̄ia rō p̄teriti vsus ertinguit vsus. itē hoc
opatur intersciscio medij. vt ar. ff. de ser. ru. p̄dio. l. tria p̄
dia. itē de hoc. j. de iue. de re alie. fac. §. quid ergo. Jō ēt
dicimus qz ea q̄ tēdūt ad cōseruationē huius ductus aque i
p̄dio suo dñs pōt facere sine p̄dictiōe vicini. d. l. fluminū
§. si. cū. l. se. Bar. in. d. l. quominus i. vij. z. rñij. q. Floria.
in. l. refectionis. ff. cōia p̄dio. facit. l. i. §. i. ff. de ruiuz z qd̄
vult Bal. hic in. v. col. in fi. vñ inferitur regula magistra
i ista materia ductus aquaz si impediretur dñs vti aqua
in fundo suo cōpetit sibi actio ad mediū ius aque. l. de aq̄
ff. cōia p̄dio. §. eq̄. insti. de ac. z p̄p̄ea generaliter dicimus
qz cōcessio iuris aquaz itelligit facta ēt si fiat a p̄ncipe si
ne alieni iuris p̄iudicio. l. ij. §. merito. z. §. siquid a p̄nci
pe. ff. ne quid in loco pu. l. p̄ agrū. C. de serui. z aqua z ibi
glo. z doc. Nō tñ licituz ē dño hñti aquā i fūdo p̄prio ali
quid facere p̄ qd̄ aqua in grauamē vicini opere māu scō
decurru suo naturali mutet puta imittēdo aquā p̄ cursuz
isolutū i p̄dij vicini. ita qz illū dāno afficit. l. i. §. hec at
§. ita sciēdū. §. neratius. §. z idē aūt. z. §. i. sūma. ff. d. aqua
plu. ar. Imo post glo. i. l. fluminū. §. itē videamus. ff. de
dam. infec. z facit ter. in. l. i. §. idem aiunt. ff. de aqua plu.
ar. z facit qd̄ vult Bar. i. d. l. quominus in. iij. q. imo tene
tur dñs feudi sup̄ioris auferre aquā vicino inferioris fun
di quā ipse iponit ope manu facto nō ēt aquā q̄ per scipsā
oriz. ita Bal. h. in. v. col. p. l. refectionis. §. si. ff. cōi. p̄di. l.
i. §. si. ff. si vsufr. p̄ta. iō dicit Bar. i. d. l. quominus in. i.
q. in fi. ff. d. flumi. qz si in flumine puato in fundo alieno
quis aliquid inouet solum ille cuius ē fundus pōt conque
ri z impedire inouatē nō aūt tertius. l. loci corpus. §. cō
petit. ff. si ser. vē. z regula ē qz imittens ex suo p̄dio aquam
in fundū vicini ope manu scō tenet ad iteresse. l. i. §. item
sciēdū. ff. d. aqua plu. ar. z pōt p̄ viciniū actione negatoria
prohiberi. l. ij. in p̄n. ff. si ser. vē. z h̄ siue faciat in suo qz su
uz fundū imediate imittat. l. apud trebaciū. §. i. ff. d. aqua
plu. ar. siue scipiat opus per qd̄ imittit in suo z cōtinetur i
publicū postea d̄riuat in funduz vicini cū dāno eius. d. l.
apud trebaciū. §. si. quimo si aliud fiat in p̄iudiciū dñi in
fundo eius pōt dñs auctoritate p̄pria illud tollere. l. quē
admoduz. §. protectū. ff. ad. l. acquil. sed ex quo dicimus
aquam donec ē i fundo puati esse illius dñi cuius ē fun
dus z posse illum ea vti pro arbitrio: nūquid si spacio. r. l.
an. dominus permisit aquā h̄re certū cursū ad funduz vi
cini nūc vult dñs aquā diuertere nūqd aqua p̄scipsā de
fluēs possit iducere p̄scriptiōē vel cōsuetudinē dic qz nō
d

qz nō ē res aiata z p rē inaiatā nihil nobis acqrit vt no. i
sti. p q̄s p̄so. nobis acq. s. idē i gl. ita qz nō ē alibi. Opz s̄
in p̄scriptiōe aliq̄e vsū itercessisse quo principiatio sufficit
aquā d se fluere vt. ff. quēad. ser. ami. l. g fundū. i cōsuetu
die ēt sufficit qz h̄uerit inītiū a multis vtētib⁹. nā postea p
ficiē solo t̄pis cursu. vt. ff. q̄mu. p̄dio. l. v̄ditōr. s. si cōstat
z facit qd no. p. Dy. ff. d. h̄b. ob. l. cū fuus. z idē t̄z Bal.
i. c. cū dēs in. r. col. d. p̄stitutio. Et istō ē qd quortidie excla
māt causidici n̄ri Adilani. dicētes qz scoladicia nullo tpe
p̄scribunt. z ē rō s̄z Bal. qz nulla fuit⁹ h̄z cāz naturalēz
s̄z aut ipositā aut p̄scriptā. i. l. i. s. deniqz. z. s. h. cū. l. seq.
ff. d. aq̄ plu. ar. h̄r. i. l. i. z. l. alti⁹. C. d. sui. z aqua. solus s̄ d
flurus aq̄ cū sit naturalis nō iducit fuitutē aq̄duct⁹. cum
fuit⁹ nature repugnet. l. māumissioes. ff. d. iustī. z iure. aq̄
āt publica d̄r ex quo trāsīt p̄ aluēū publicū p. s. dca. z. s.
allegata i p̄ri. hui⁹ materie. Et sciēdū qz h̄mōi aquarūz
duo cōsiderāt capita. q̄dā aq̄ d̄r flumē publicū q̄dā p̄ua
tū. Publicū flumē d̄r cui⁹ aq̄ cōtinuo currit. P̄riuatūz
āt d̄r cui⁹ aq̄ cōtinuo nō currit. l. i. s. i. cū duo. se. ff. d. flu.
z aquā d flumie pub. nō licet cui⁹qz ēbere nisi d cōcessiōe
p̄cipis qz d̄r regalib⁹ v̄l cōsuetudie tāti t̄pis cuius inītij
mēoria nō extat i d̄riū. l. h̄ iur. s. duct⁹ aq̄. ff. d. aq̄ quot. z
esti. v̄l statuto ciuitatis v̄l p̄cipis h̄entis mez z mutū im
p̄iū. ita Bal. i. l. quomin⁹ i. ii. q. z Bal. i. d. ru. d. rez diui.
vi. col. z tale p̄uilegiū vt p̄cessio itelligit cū moderatōe vt i
n̄ corūpat m̄rices fistulas aq̄. s̄z ducat aquaz p̄ castellū v̄l
foramē ita Bal. i. l. eos. C. d. aq̄du. li. ri. z ēt itelligit vt d̄
ducat aquā sine iniuria z p̄iudicio alteri⁹. l. ipatores. ff. de
ser. ru. p̄di. l. aquā z ibi cōiter doc. C. d. sui. z aqua. vbi d̄i
cūt qz p̄cessa duob⁹ vident cōcessa sc̄do sine p̄iudicio p̄ri.
Bal. i. l. si māifeste i pe. z h. q. C. d. sui. z aq̄. facit ter. i. d. d.
s. sigs a p̄cipe. z i. d. s. merito. q̄n̄ semel flumē ē publicū
effectū h̄z q̄n̄qz fuerit p̄uati nō p̄t ampli⁹ i p̄uati flumē. cō
uerti nisi p̄ p̄cipē. l. diligēter. C. d. aq̄duc. li. ri. z p̄cedit
h̄ siue fossa flumis fuerit manu z arte facta vt i nauigio qd
Adilani h̄m⁹ siue natura. l. i. s. si fossa. z ibi ter. ff. de flu.
ex sui. n. natura flumia publica p̄tinet ad ipatozē z sup̄mū
p̄cipē. c. i. j. q̄ sūt regalia vt vult Bal. i. l. si plures. C. d.
z di. i. ser. i. v. col. qd itelligeverum i v̄li. s̄z i p̄ticulari sūt iu
risditiōis illaz ciuitatum. per quaz territoria trāsūt. ita
Bal. i. d. l. si plures. z clari⁹ i rubri. ff. d. rez diui. i. vi. co
lū. Clarissim⁹ doc. Signozolus i p̄si. ltr. qd incipit i noie
d̄ri. i. q. vertēte iter cōe Parme. i. iij. z. iij. col. vbi d̄ flū
mie padī p. l. littora. ff. ne qd i lo. pub. Et cū sint regalia
flumia z vsus eoz public⁹. d. s. flumia z. d. lege quomin⁹
sup̄iorib⁹ aquā v̄dētib⁹ ignominia ē v̄dēt eā. ita Bar.
i. l. ad repationē. C. d. aqueduc. Et ex tali flumie publico
nō licet p̄uato aquā d̄riare. l. ipatores. ff. de ser. ru. p̄dio.
s. i. s. p̄mitti. ff. d. aq̄ quoti. z esti. l. i. s. si in mari. ff. de flu
minib⁹. l. i. i. p̄n. z. l. ii. ff. neqd i lo. pub. d. l. diligēter. z. d.
s. ductus aq̄. l. fuitutes i p̄ri. z. l. si. ff. de serui. no. in. l. ij.
C. de serui. z aqua. z cāu quo aliquo ex modis p̄dictis cō
cessum esset p̄uato ex flumie publico aquā d̄riare. t̄nc
antiqua forma ductus aque tenenda ē. nec pōt alterari. l.
fistulā in p̄ri. z. l. q̄aluminib⁹. ff. de ser. v̄z. p̄dio. l. i. s. illō
z. l. si. z ibi no. ff. de aqua quo. z esti. l. ij. s. apud labeonē z
s. idēz labeo. z. l. si. ff. de aqua plu. ar. l. i. s. si. ff. d. riuis. l.
vsuz aque. s. si. C. de aqueduc. li. ri. l. p̄ses z. l. si manifeste
z ibi cōiter doc. C. de serui. z aqua. t̄n̄ si inferioris vicini s̄
interest qz alterē cursū aque: alteratio a iure p̄mittē
da v̄t vt probat in. l. i. i. fi. z in. l. ii. z. iij. in p̄ri. z in. s. sigs
nouū. ff. de riuis. z ita t̄z cōsūlēdo. d. Signozolus cōsilio
rcij. qd incipit factū sic se h̄z ex quodā flumie publico i fi.
col. Bar. t̄n̄ in. d. s. sigs riuū v̄t tenere qz ita demū pos
sit alterari consuet⁹ vsus si necessitas vel vtilitas magna
v̄tgeat als nō. Et iō ēt ope manu sc̄d̄ restagnare vel alio
mō impedire cursū aque vel ēt dilatare z cuz maiorē vebe
mētia solito imitere nō ē p̄missū i d̄anuz vicini. l. i. s. hec
aut. z. s. neracius. s. idē aiunt. z. s. in sūma. ff. d. aqua plu.
arcen. l. fluminū. s. itē videam⁹. z ibi glo. z Jmo. ff. d. dā.

infec. l. i. s. ait pretor. s. z generaliter vbi bo. ter. ff. ne qd
in flumi. pub. facit qd no. Bal. in. l. ii. C. ad. l. acq. z reti.
pos. z i. d. l. quomin⁹. i. iij. z. vij. q. Et faciēti i flumie pu
blico aliqd illicitū rōne publici interesse cui⁹qz licitū ē s̄
dicere nisi ipse ēt illicite faciat qz h̄uic nō p̄petit aliqd re
mediū. ita Bar. in. d. l. quomin⁹ in. l. col. z itelligo siue
iste illicite faciēs velit alteri s̄dicere rōne publici interes
se: siue rōne p̄uati. facit que habent in. c. cū ecclesiastice d̄
excep. qd aut dictū ē in flumie publico non posse edificari
vel aquā duci. Intelligite h̄m̄ in flumie nauigabili. secus
si nō ēt nauigabile. z iō dicit Bal. in. d. ru. ff. de rez di.
in. vi. col. qz cōe p̄uati h̄z molēdina z clusas in tiberi. l. mu
nicipali z ēt p̄uati p̄sone qz flumēz t̄bris ibi nō ē nauiga
bile p̄p loci naturā z aque p̄uitatē. l. ij. s. si q̄s neminē. ff.
ne qd in lo. pub. als si ēt nauigabile. l. municipali talia ad
mitti nō possent p̄ ca q̄. s. dicit vt vult Bal. i. d. ru. cū hec
sint regalia. z ita t̄z Bar. distinguēdū esse an flumē sit na
uigabile vel nō in. d. l. quomin⁹ in. ij. q. Et facit qz vsus
fluminū quatenus publica vtilitas nō ipedit ē publicus.
l. ripaz. z. l. nemo. z. l. itē lapilli. ff. de rez diui. si t̄n̄ flumē
publicū nō esset nauigabile sed ex eo fieret aliud nauiga
bile t̄nc idē indicamus qd de nauigabili z eadē prohibi
tio militat. l. i. s. nō aut. z ibi gl. z no. Bar. in. d. l. quomi
nus in. fi. i. col. ff. d. flumini. l. h̄naūt. s. si. ff. d. aqua plu. ar.
z generalit⁹ ex mēte Bar. ibidē in. d. l. quomin⁹. z Spe. i
ti. de cā poss. z proprie. in. s. qz vero. ver. pono. qd id qd di
cis z verficulis p̄ortie p̄cedētib⁹: z ex mēte Bald. in. d. l.
itē lapilli in. iij. col. z in. d. rubrica. ff. de reruz diui. in. vi.
column. z in. d. l. si manifeste. z in flumine publico licitūz ē
aliquid facere edificare vel aquā ducere d̄modo nō p̄e
iudicetur vsū publico: ideo paulisper diuertere aquā flu
minis publici que postea reintret etiā breui spacio in flu
men publicū non prohibetur quinimo p̄mittitur vt in di
ctis locis. Et ideo etiā ibidē dicit qz in ripa fluminis etiā
nauigabilis possūz cōstruere molendinū d̄modo aqua
nō diuertat ad impediendū vsū nauigij. facit. l. i. s. in fi
le. ff. de riuis. z. l. i. z. l. eos. C. de aqueduc. li. ri. z sicut sine p̄
iudicio iuris publici hec fieri debent. ita etiā sine p̄iudici
cio p̄uati vicini. l. i. in p̄ri. s. sunt qui putant. z. s. et gene
raliter. ff. ne quid in flumine publico. Bald. in. d. l. si plu
res in. ij. column. z in dicta rubrica in. iij. column. Specula
tor in dicto. s. quia vero: nec potest vicinus dici pati iniu
riā si impeditur lucrū acquirere. puta quia minus solito
lucratu s̄m Barto. l. si de eoz. l. qui autem in principio
ff. que in frau. ere. ita Barto. in. d. l. quomin⁹. in. ij. z. ri.
q. z in. l. per agrum post glo. C. de serui. z aqua. z in. l. i. s. si
cut autē. ff. de aqua plu. ar. cen. Et ideo non possēt impedi
re volentem facere sc̄dm molendinum in flumine publi
co ex eo qd diceret qz diminueretur vtilitas sui molendini
quia non ibunt tot gentes ad suum molendinum sicut p̄ri
us. z ita tenet etiam dominus Signozolus in dicto con
silio. lxxrij. in octaua col. facit qd vult Bald. in. l. i. C. de
sen. que pro eo quod interest. Item hoc cōmodum pen
det ex animo alieno. ideo non computatur loco interesse
vel damni: eius amissio. l. inde neratius. s. idem iulianus
iuncta glo. ff. ad. l. aquili. l. i. s. deniqz. ff. d. aqua plu. ar. cē.
l. proculus. ff. de dam. infec. l. si is qui. s. si. ff. de fur. l. ii. s.
portio. ff. ad. l. rodiam de iac. Neqz est in consideratione
lucrum quod habetur cum iniuria proximi. l. deniqz. ff. ex
quib. cau. maior. dicta. l. si is qui. l. si quis vroz. s. si seruis
ff. de fur. Alio modo dicitur aqua publica videlicet quia
sit ad vsū publicū scilicet fisci cōmunitatis municipij
tunc non est licitum alteri p̄uato aquam ducere vel edi
ficare in p̄iudicium aque publice. l. i. z per totum tit. C.
de aqueduc. lib. xi. vt vult Barto. in. d. l. quomin⁹ in p̄ri
cipio. Et diuisio aquarum sit pro temporib⁹ limitatis et
mensuris. l. de vsu aque. ff. de varijs. z c̄trao. cog. Bal.
in. c. cum ecclesia vulterañ. in. iij. col. de elec. z in. l. si plu
res. C. de conditione inser. C. De molēdino querit hic
Bal. in. iij. col. Done dominus habet quoddam terri

torum in cuius principio est quoddam molendinum quod concedit
mibi in feudum iste dominus inferiori parte vult facere aliud me
inuito. Queritur utrum possit et vult sic licet teneat mibi ad in
teresse iure. n. dicitur id facit. nec. n. iure seruitutis potest impe
diri quod res sua nemini seruit ad hoc facit. l. i. in ff. de no.
ope. nu. Ita quod non est dubia si hinc molendinum superius ha
beret ipsum iure proprio quod a iure per preoccupationem quod supe
rior impediri non possit. Considera quod quedam sunt que cum ante
in nullius bonis essent conceduntur occupati quo ad illius uti
litate ut aqua fluminum. quedam vero non ratione occupati
sunt ratione territorij sunt eius ut fossata inter agrum alicuius
currentia sicut est rapo et melloncellum. ut dicitur glo. et illa
sunt eius vel illorum quorum preda sunt quod per predia sunt cum
alucis eorum non sit publicus sed priuatus ut. s. dicitur. ita quod
per quosdam nisi in preda sit prescriptio publica consuetudine
cinozum cui esset standum. ut. C. de aqueduc. l. vsus aque lib.
ri. possint dicta aqua in totum in suis prediis absorbere. ut no.
Bar. i. l. i. s. sicut de aqua plu. ar. Possit et dubitari utrum
vasallus possit dicta aqua conuere in predia sibi concessa.
ita quod ad inferius molendinum dicitur nihil pueniret dicitur quod
no. quod non est verisimile dicitur ita concessisse. ar. ff. de sui. v. pre
dio. l. q. binas edes. In alijs casibus quod non tractamus de
feu. an habes molendinum superius vel inferius possit impedi
re alium quin edificet molendinum. j. vel. s. molendinum suum
quod est vulgata. ponit per glo. in l. si quis ex argentarijs. s. si
initium. ff. de eden. in l. si manifeste. et ibi Ly. et cetera doc.
C. de serui. et aqua. Per Bar. in rub. ff. de re. diu. l. iij.
col. et in d. l. si plures in l. i. in r. col. C. de sen. que pro eo
quod interest profe. p. Ang. in l. i. s. idem ait. ff. ne quis in loco
pub. p. Bar. in d. l. quo minus in pria secunda et quanta que
stioe. Conclusio coram est quod aut flumen erat priuatum illius qui
primo habuit et eius quod secundo fecit et tunc in sua parte potest facere se
cundus quod vult faciendo principaliter ut sibi profit non ut
alteri noceat. d. l. proculus. Sed quod si facit mixta considera
tioe ut noceat et profit alius non facturum nisi nocendi alius ha
beret. Ratione facere posse quod non ex affectu iudicandus est
nec de fraudari consilio quod non defraudat re. Antequam
hic alius a iure licetia ar. ff. de dona. l. si vir et vxor. Aut si
men erat publicum et tunc aut superior habebat molendinum licite
et prohibet inferior. aut illicite et tunc superior non potest age
re contra superiorem quod non habet ius agendi cum sit predo nec debet
habere comoda possessoris quod dicitur ius publicum possidet. ff. ne
quod in lo. pu. l. i. s. idem ait. Inter predia non competit agere licet
competat possidere. ff. communi diu. l. communi diuidendo
s. inter predia vbi ter. no. Si autem vterque et prius et secus licite
facit molendinum quod habet permissionem a principe vel statuto et consue
tudine vel prescriptioe. Et tunc si aqua per abob non sufficit ille
quod prius edificare cepit molendinum licite vel concessioe primo
licite habuit poterit impedire secundum ne edificet. Si autem pro
abobus sufficit tunc vterque edificabit. ita. Bar. i. l. i. de ede
do. et ibi cetera doc. p. illum ter. ff. de aqua plu. arc. et i. d.
l. aqua. et ibi Bar. et alij. et i. l. p. agrum post gl. C. de serui.
et aqua. in d. l. quominus. in v. q. in ff. et facit ter. in l. lucius
ff. de aqua quotidia. et est. et quod. no. idem Barto. in di
cta. l. quominus. in xi. et xii. quone et Bar. in pace constantie
in verbo opizoni et in verbo et in plures in pria col. et in d.
l. si plures in ij. col. et in dicta rubrica. ff. de reru diu. in
iij. col. et Spe. i. dicto s. quia vero i. ti. d. ca. pos. et proprie.
Succedit modo questio quid si molendinum meum quod habeo in
flumine publico ipetu fluminis destructum est an vbi erat
edificium molendini mei alius possit erigere molendinum
nouum dicite per Bar. quod si fundamenta remanserunt in totum vel
pro parte maiori non potest dominium et alij non potest ibidem
edificare. secus si fundamenta sunt sublata in totum vel pro
maiori parte quia alius edificabit et in veterem ambitum
mei molendini dum tamen illis fundamentis se absteat. ff. de
rez diu. l. in tantum. et l. aristo. et facit. ff. de grabat. emp.
l. domum in eo quod dicitur quod in maiori parte rei vel tota rei
substantia contineri. secus in minori. Nam eatenus remanet domi
nus quatenus fundamentorum edificium tenet et non plus

quia locus vacuus ad suam naturam statim redigetur. ut. d.
l. in tantum. et d. l. aristo. Ita Bar. in rubrica. ff. de rerum
diu. C. Sed quod si destructo molendino meo dum illud non re
ficio alius velit construere nouum molendinum. s. meum vel in
fra meum tali modo quod meo noceret si vellet reedificare an pos
set prohibere. Bar. dicit esse consideranda tria. An est aqua
ducere. Sed est per tale locum ducere. Tertium prohibere ali
um ducere aquam. C. Primum per petere duobus modis ex co
cessioe principis vel senatus vel populi ut. l. sinat plures. s. si.
ff. de aqua plu. arc. q. modi faciunt hanc mihi competere iure
meo ut. s. domi et plures. In isto fateor quod non utendo spa
cio logi tempore cadere ab illa concessioe. l. i. ff. de mundinis.
Ponere soleo i. c. cum accessissent de consti. vbi cetera do
cto. c. accedentibus de privilegijs. potest et petere ei iure quod
competet de iure gentium. Et ista facultas nullo modo prescribitur.
ut i. l. via. ff. de via pub. C. Ad sedes per tale locum ducere si du
co per fundum aquam tunc non utendo constituto tempore ius seruitutis
poteo ut. l. fuitutes la grade. ff. de fuitu. et l. ij. C. de sui. et
aq. C. Et tertium quoddam ius impedienti vicini ut nolo quod vi
cinus meus occupet quod noceret mihi. et tunc logi. l. si. ff. de
vsucapio. Et circa pendendum ius occupatiouis de iure ge
ntium attendatis hoc quod in aialibus in quibus regit presentia
et cum difficultis sit eorum persecutio desino esse dominus. Et sic de
nuo occupati concedunt. s. fere bestie. cum se. insti. de reru di
uisio. ut in l. i. et in l. naturalis in pri. ff. de acqui. rez do
mi. Aliud est in rebus inaiatis ut in. q. nra qm est factum edifi
cium et est dirruptum an quis potest. et certe dicendum quod ois quod con
currat quod reuertat in pristinum statum et quod derelinquat et tunc
desino esse dominus ut in. d. l. si. ff. de vsucap. quod procedit et
desino possidere per annum. et ideo si aqua reassumpit cursu su
um et ego per annum tacui alius poterit licite occupare. ita
Bar. in d. l. si. et ibi et Ang. ff. de vsucap. et i. d. l. quomi
nus in. xv. q. Et ita intelligit quod no. Bar. i. d. l. lapilli in. q.
v. et ideo solet tradi cautela quod quod habet molendinum in flumine pu
blico teneat post destructionem eius aliqua signa ibi et vesti
gia. puta palos vel molas per que possit apparere. signum ve
teris molendini. Nam tunc licitum erit ei reedificare illud quod
docuimus voluerit et prohibere impediente. ita Bar. zeppola
in cautelis suis cautela. clxxxvii. et colligit ex predictis. Et
probat ratione facilius res producta in esse conseruat et imo
dico quod in esse de nouo producat glo. in. c. gratum. de po
stu. pla. l. l. aliud. s. referit. ff. de reg. iur. quod collegium licet non
educat per vnum. tamen per vnum conseruat. facit vulgare. l. patre fu
rioso. ff. de his quod sunt sui vel alie. iuris. Sed hoc ius preoc
cupatiouis ductus aque statim videtur questus et preocupa
tum solo initio edificandi. ita Bar. in d. l. quominus. i. iij. q.
et Bar. in d. l. lapilli. in. iij. q. Ergo sicut querit initio edi
ficandi. ita questum conseruatur remanentibus reliquijs siue ve
stigio veteris molendini seu edificij. Hoc autem casum quod licite
quis habet molendinum in flumine non tamen voluntate habet
tunc vicini preda est licitum restagnare siue clusas facere in flu
mine vel etiam tigna vel lapides imittere in ripa vicini pre
dij. Sed si dominus consensisset clusam fieri tunc pro reparanda
illa licitum est ligna et lapides in ripa vicini quod consenserat
affigere. Vel aliter flumen restagnare. ita Bar. i. d. l. quo
minus in. vij. q. et i. l. maritus. ff. de acgrenda rerum do.
Et ideo signa clusarum bene custodienda sunt ut iuxta
possit clusa refici. ita Bar. in dicta. l. lapilli facit quod no
tat Bar. in dicta rubrica. ff. de reru diu. in. v. et vj. col.
et supra tetigi circa materias aquarum in besterna lectioe.
Et ideo dicit hic Bald. quod clusa in flumine publico est facie
tis. tanquam quedam superficies. ideo illa destructa nullum
retinet dominus ius in flumine nisi ius reficiendi. facit quod
no. Bar. in l. fluminum in pri. ff. de da. infec. Et ita Bar.
h. dicit quod seruat consuetudo.

Rursus. h. d. fm Jaco. Si inuestitura fuerit facta
cum ois incremento: incrementum spectat
ad vasallum non ad dominum et resolutio iure datoris resolutur
iure acceptoris cum ois incremento. ad hoc allegatur per
d ij

Fac. d. bel. C. No. ibi viuete eo subaudiendum est ad ter. s. **Ja. d. bel.** et mortuo eo a quo iustitiaz accepit sic non e-
dria an viuete iustitiae fiat incrementum vel eo mortuo s. **Ja.**
Et eodem modo subaudit ad ter. ibi p. mortu. eod. mo-
z viuete eo. z sic vult i effectu **Ja.** q. si fiat iustitiaz feudum
sine iustitiae vino sine eo mortuo o. incrementum ptineat ad
vasallum. hec lectio lz i se sit vera. tñ non conuenit lfe. qz lfa
nfa constituit dria an viuete eo a quo vasallus accepit
iustitiaz an h. op. mortu. Et tñ s. lec. **Ja.** illa verba in
ter. eent supflua. s. qbus in pria constitutioe. C. Verba
aut debet aliquid operari in. l. si qñ. ff. de lega. i. cu. si. Sit
alia lectio i hoc. s. qd i pri. hui. s. sit cans q prim. vasal-
lus iustitiaz scdm vasallu cu oi incrementu si incrementum
fiat viuete prio vasallo ptineat ad scdm vasalluz. Si h. op.
mortu. primi vasalli decedet sine liberis z pnter reuertat
feudu ad dominu tñ incrementu ptiet ad dñm. vt i sa pte
s. nfi. S. h. ac lectioz iprobāt hic qz prim. vasallus non
pōt alteri i feudare nisi cu eisdem mōis qualitibus z pac-
tis quibus ipse ē iustitiaz. c. i. s. si vero. j. de lege cor. S.
prim. vasallus nō erat iustitiaz cu oi incrementu. q non
pōt pstituire aliū vasalluz cu oi incrementu. qz faceret dete-
riorē cōditionē dñi s. si h. op. j. de iusti. de re alie. fac.
nā vidistis i. s. sigs de māsō. s. eo. q incrementu aliqñ ptinz
ad dñm. pte rea prius vasallus in pncipiē dñi nō pōt dare
feudu alteri cu oi incrementu. Quare fuit alia z tertia lec-
tio. **De. de cer. q lectu.** ē idē cu illa quā dixi. Quare attē-
ta mēte ter. nfi. z scribētū dici posse putarē hoc mō q si p-
mus vasallus iustitiaz de feu. cuz oi incrementu: deide cō-
tingat feudū eē augmentatū alliuioe vel alio incremē-
to. certe incrementu viuete prio vasallo z sic nō reuerso feu-
do ad dñm ptinebit ad scdm vasallū. z sic incrementu erit
secundi vasalli. Si incrementuz fiat post mortē primi va-
salli decedētis sine descendētib. masculis. Et sic reuer-
so feudo ad ad dñm oē incrementum ptinebit ad dñm qz
quēadmodum feudum reuertit ad dñm ita z oē incremē-
tū. Cū resolutio iure datoris. i. primi vasalli resoluat ius
acceptoris. i. scdi vasalli. Et ita constituet dria an primus
vasallus decedat sine liberis an h. op. viuat vt in textu nō
z prio cau si decedat primus vasallus tñ feudū reuer-
tit ad dñm cu oi incrementu vt in ter. ibi: z ille qui iustitiaz
tū. scdo cau qñ viuete prio vasallo z sic nō est resolutuz
ius datoris oē incrementuz ptinebit ad secūdu vasallū vt
pbat in ter. ibi vt viuete eo a quo accepit ipius erit. Et
dicit hic **Bal.** vñū notabile q accedat cuiusqz ex istis in-
crementū tñ nō mutabit fines qui sūt iure publico positi pu-
ta plebanatū allegat no. p. Jo. an. in. c. ex lris de pba. in
c. ii. de paroch. **C. No.** hic casum singularē ibi vel ad ali-
ud q vbiqz feudū est antiquū vel paternū resolutio iure
datoris. i. primi vasalli feudū nō reuertit ad dñm s. ad p-
rimiorē agnatū s. m. Andre. de iher. q allegat. c. i. j. si vas-
feu. pri. z allegat et. c. i. s. pe. q fuit pri. ca. hñ. amit. Et sic
postillabitur ter. hoc mō. ibi ad eū. i. qñ feudū nō est anti-
quuz vel paternū. **C. No.** et subsequēter ex isto ter. q va-
sallus pōt feu. suū alteri i feudare vt hic z. j. si d. feu. sue.
cōtro. in. c. bñficiū. qd itelligas etiā sine pmissu dñi dñmō
bona fide z sine fraude hoc faciat z dñmō i feudet eqli p
ut tpe ē z sub eisdē mōis z cōditionib. qbus ipse hz vt ple-
ne no. p. glo. z ibi scripsi. j. de capi. cora. i. s. pte rea. ne qz
est istud hodie correctū s. imo pmissum vt dicit. j. de phi.
feu. alie. per **Fe. in. s. calidis.** z in. s. illud. qd nō. i. d. c. be-
neficiū. Intelligas tñ q nō pndicabit agnatiz successozis
nisi eo viuete vt tenui. j. p quos fiat iustitiaz. s. i. q. si. **C. In**
gl. vnica q incipit in isto. s. ibi. l. prio no. q resolutio iure
datoris resoluat ius acceptoris qd notabile sic plenius est
distingueduz s. m. **Ja. de bel.** Aut scds acceptoz hz feudū
er dñu feudali. z tñ resolutio iur datoris resoluat ius acce-
ptoris vt hac gl. Fallit qñ scds vasall. ē pat. recognosce-
re feu. a prio dño z suscipe iustitiaz cu iur amēto fidelita-
tis dñmō secūda iustitiaz sit scā sine fraude: videbim.
i. c. i. s. i. qñ olī feu. alie. po. Fallit scdo si scds vasall. re-

futauerit feuduz agnato primiori q erat successurus i feu-
duz. c. i. s. z si cliētulus. j. d. alie. feu. Itē fallit qñ cu volū-
tate dñi ē factus scds vasallus. d. s. z si cliētul. aut scds
acceptoz hz feudū p aliū dñu quā feudale. Et tñ aut cū
volūtate dñi aut sine volūtate dñi vt eo ignorante. p cau
nō resoluat ius acceptoris. scdo cau aut dñus erat licitus
et pcedit regula resolutio iure datoris resoluat ius accep-
toris. l. lex. vectigali. ff. d. pigno. l. si quis domū i pri. ff. lo.
s. rursus. j. ti. i. aut cōtract. nō est licit. z tunc nō pōt hēre
locuz regula resolutio iure zc. qz ex quo cōtract. nunqz te-
nuit nō fuit aliqd a datore i accipiētes trāstatū. c. i. d. alie.
feu. in pri. j. ti. pri. c. qd aut de iurepa. l. traditio. ff. de ac-
qui. re. do. S. tñ qñ cōtract. nō erat licit. tunc statū feu-
duz apit dño. d. c. i. **C. Ad si. glo.** articulus pulcher ē an
scds vasallus cogat iustus fuisse dño. **R. idēt Ja. z And.**
de iher. q nō. qz quēadmodū soci. socij mei nō ē soci. me-
us. l. nam z socius. ff. p socio. ita vasallus vasalli mei non
est me. vasallus. Fatef tñ q si scds vasallus velit pōt ser-
uire prio dño. vt pbat i. c. i. s. i. j. qñter olī feu. alie. po. dñi
mō vasallus scds sit eiusdē qñtatis pur. prim. c. i. j. de le-
ge cora. z videbitis plene no. l. c. i. s. pte rea. j. d. cap. cora.
Bald. aut tñ dñi q imo dñs p subtractionē beneficij. i.
feudi cōpelleat scdm vasallū ad fuisse dñi: allegat no. per
glo. in. s. adeo. isti. locati. scdo mouet p glo. i. l. p herede
s. sigdē tñ. ff. de acq. here. d. **Adar. seqf Ja. z And.** prio
qz ē ter. rotundus q nō repit correct. in. c. i. s. i. qualiter
olī feu. alie. po. scdo mouet rōne. nā actio psonalis nō seq-
tur fundū. l. i. s. si heres. ff. ad treb. l. si. ff. d. strabē. emp.
cuz vulgarib. s. actio psonalis cōpetens dño s. primū va-
sallū nō poterit dirigi s. scdm tenētē feudū. **Nec ob. di-**
ctus. s. adeo i glo. nā dicit ibi. q. prius dñs hēat actionē
s. scdm ephiteotā. S. notāter gl. dicit q prius emphiteo-
ta hz vel actionē pscriptis verbis vel cōditionē ex lege s.
scds emphiteotā. Et eodē mō prim. vasalluz hz actioez
. i. additionē ex morib. s. scds vasallū. nā s. **Bal. h. i. pposi-**
tioe lz pñ. vasalluz trāfferat vtile dñuz i scds vasallū. vt
no. in l. si vt certo. s. si duobus. vehiculum. ff. cōmodati
tñ remaneret actio ppter seruitia prio vasallo. vt no. i. c.
ij. extra de exces. pla. s. m. **Bal. hic.** **Nō ob. dictus.** s. q si
quidē qz **Respondeo q glo.** vult q creditor possit mitti in
possessionē in ius libertozū vt vasallozū debitorū sui. nō at
q possit dominus cogere scdm vasallum ad seruiedum
ei: faciūt plene scripta p **Bar. i. l. si. finita.** s. si de vectigali
bus. ff. de dā. infec. et qd elegāter scribit **Bal.** in anc. ei
q iurat. C. d. bo. auctē iudi. pos. Et dicā vobis plene i. c. i.
de phi. feu. alie. p **Fe. Quid** at si secūdu vasallus acqsi-
uerit ius in feudo p pscriptioez an resolutio iure pmi vasal-
li reuertet vna cu feu. dictū ius pscriptois ad dñm. rñdet
q sic ratio singularis ē qz vbi pscriptio venit i sequelā ti-
tuli tñ ad quē pñit titul. vadit et ius pscriptois. l. si alie
nā i pri. ff. d. do. ca. mor. et. no. i. l. idebiti. s. s. si nūmi. ff. d.
cōdi. indebi. et melius. l. si nuda cum ibi nota. ff. de pigno.
act. et quod habetur in. l. si ex toto. ff. de lega. i. et in. l. qd i
rep. s. ij. ff. eo. i. l. semel. C. de re militari. lib. rij. **Quid**
aut si vltra cōfines et flumios scds vasallus pscripterit in-
sto errore an resolutio iure primi vasalli resoluat etiā ius
scdi vasalli. ita vt h. pscriptio reuertat ad dñm. **Bal. hic**
dic q nō ar. l. dñtor. s. si. ff. ad treb. **Vos** at s. d. **Adar.**
lauden. tenebitis cōtra. p ter. s. nfi. vbi feuduz reuertit
cuz oibus incrementis ad dñm. scdo faci. iura allegata per
Bal. in precedēt. q. Nec ob. d. l. debitor. s. si. qz respon-
deo q loqf in fideicōmissio in cuius restitutionē nō veniūt
nisi accepta ex vltia volūtate puta p cōtractū vt sniaz eodē
mō. Si vnus ex socijs feudatarijs pscripterit itra cōfines al-
terius socij vasalli resolutio iure pscriptois reuertit feudū
ad dñm cuz iure pscriptois s. m. **Bald. hic.** puta si prin-
ceps cōcessisset in feudū territorū duobus z vnus pscrip-
sisset intra cōfines alterius. certe resolutio iure pscriptois
feudū reuertit ad dominū cu iure pscriptois ar. hu-
i us. s. **Altimo** si quis obligaret feudū p dote restituēda

nō valet obligatio. c. i. §. donare. j. qualiter olim feu. alie
 na. po. Querit Andre. pone est factū incrementū neq; na
 tura neq; casu s; factu hoīs. puta dñs dedit i feudū vnā
 domū. deinde augmētavit dñs feudū dādo palaciū que
 rit an augmētabit seruitiū. **C**ōcludit Andre. q; nō: mo
 uet q; imputet sibi dñs qui nō iposuit certā legē seruitij. l.
 veterib; ff. de pa. l. si. de pac. conuen. l. s; edes. §. si quis
 mulierē. ff. locati. sed cōtra Andre. facit q; seruitia in feu
 dis regulariter non sunt determinata in instrō feu. c. i. in
 si. j. in qui. cau. feu. amit. z dixi vobis in diuisione feudo
 rū in pri. operis. z dicuntur seruitia cōsuetā. ar. l. excepto
 C. locati. z q; s; natura est. quem sequunt cōmoda sequā
 tur z icōmoda. l. s; natura. ff. de regu. iur.

Qui. modis feudum amittat.

Cōtinuatio hui; rubricæ ad pcedētes rubricas fit suf
 ficienter per ter.

Quia supra dictum. **P**remittit s; m
 duas singulares regulas. **Q**ue sunt iuste cause
 exheredationis dicuntur iuste cause priuatio
 nis feudi. scda regula. **Q**ue sunt iuste cāe reuocande do
 nationis sunt iuste cāe amissionis feudi vt pbat in. c. i. j. que
 fuit pri. cā bene. amit. ita **B**al. hic. z duos ter. inueni pō
 deratos ad hoc ab Ange. l. ter. in. §. soluto. z in. §. qm in
 firmas z in vtroq; loco. Ange. in autē. de nup. z si vultis
 scire cās exheredationis z reuocationis donationis. videte
 ter. in. l. si. C. de reuo. dona. z in. §. cās in autē. vt cū d ap
 pel. cogno. z glo. in. c. qntauallis de iureiu. z alie sunt cau
 se exheredationis que relinquunt arbitrio iudicis dūmo
 do s; res ex pssis. **I**mo. z **P**anoz. in. d. c. quitauallis. **B**u
 tiel. in autē. nō h; C. de libe. pteri. vel exhere. **B**ald. in. l.
 solo. C. de lib. cā. **I**dē dicim; i causis ingratitudinis pro
 pter quas donatio reuocaf. ita glo. cōiter approbata i. d.
 l. si. C. d. reuo. dona. Ita in feudo cāe priuatiōis sūt mul
 tū arbitrarie. d. c. i. §. pdictis. j. que fuit pri. cā bene. amit.
 z in. §. s; nec alia eo. z in. c. i. in qui. cau. feu. amit. sicut ēt
 dicā de causis priuatiōis in. c. i. vbi ter. j. in qui. cau. feu.
 amit. z facit ter. i. c. i. §. z q; j. que fuit priā cā. bene. amit.
Casus. **V**asallus amittit feudū si dominū suū in plio pu
 gnātē nō mortuū neq; ad mortē vulneratū dereliquit. b.
 d. **N**o. ter. ibi dimiserit subandias cū possēt ipm adiu
 uare. vt. j. de feu. sine cul. nō amit. c. ij. in si. z dicam i glo.
No. ter. ibi amittere d; s; p sniam nō aut ipso iure z j.
 de phi. feu. alie. p **F**ed. in. §. callidis. vbi glo. tangit. naz
 cū verba infiniti mōi sunt apta importare vtrūq; tps z p
 teritū z futuz. l. stipulationū alie. §. stipulatio. ff. de verb.
 ob. ibi glo. z **B**ar. z priuatio nunq; inferā iure nisi in ca
 sibus ex pssis. vt vult glo. in. c. si. d iurepa. **E**t in dubio pe
 na legis nō intelligit late sine p gl. in regula in penis. de
 reg. iuris li. vj. **S**emi. i. c. i. in si. de elec. li. vj. gl. in. c. qui
 cūq; de here. lib. vj. gl. in. c. cupiētes. §. si vero d elec. li.
 vj. **B**al. i autē. q; semel circa pma col. C. quō z qn iuder p
 ter. i. l. i. §. calūniatores. ff. ad turp. **I**ō merito p gl. z doc.
 hic firmat q; vasall; feu. nō pnat nisi p sniaz hoīs. **S**al
 lit tamē ista regula primo vbi ex inhabilitate pōe amitte
 teret vasallus feudū intelligit. s; ipso iure ter. est ibi **B**al.
 in. c. qui clericus. z ibi dicim; j. si de feud. fue. cōtrouer.
Itē pp crimē lese maiestatis pdit feudū ipso iure cle.
 pasto. p locū a spāli de re iudi. ibi **L**a. **B**al. in. c. i. §. cal
 lidis. j. de phi. feu. alie. p **F**ed. **I**tē alienādo rē feudale
 cadit ipso iure videbm; rōnez in. §. **I**tē si fidelis. j. eo. fir
 mat **B**al. in. d. §. callidis ibi ēt discutā. **I**tem pp crimē
 heresis ipso iure vasallus amittit feudū q; egparat cri
 mini lese maiestatis. imo excedit. c. vergētis. z. c. excom
 municatus. de here. **E**adē rōe pdit feudū ipso iure in. c.
 felicis. de penis lib. vj. **I**tē perdit ipso iure i casu. c. pro
 humani circa si. de hōici. li. vj. **I**tē in casu cle. si quis sua
 dente de pe. circa prin. nō induco q; ter. sūt clari. **I**tez in

alio casu. s; qn pnceps vel cōitas faciūt statuta s; libertatē
 ecclesiasticā q; priuati sunt ipso iure feudis que ab eccle
 sia obtinet. ter. est in. c. grauez. in si. de sen. ercō. **B**al. in
 c. i. in prin. j. qualiter domin; pprie. priue. **I**tē ppter in
 uestiturā tēpore p̄firo nō petitam cadit vasallus ipso iure
Bal. in. c. i. z ibi dicā. j. quo tēpore miles. **I**tez etiā ipso
 iure pditur ppter finitas psonas seu deficiētā heredum
 q; cōcessio hmoi censet facta ad tps incertuz. ideo lapsō
 tēpore statim z ipso iure finitur. l. statuliberū. §. stichū. ff.
 de leg. ij. l. pater filiū. §. fundū. ff. de leg. iij. **P**au. de ca.
 cōsi. errūj. incip. **I**n tpi zc. i casu presenti. ideo multoma
 gis si ad certū tēpus esset datū feudum. finito tēpore erit
 priuat; ipso iure. **B**al. in. c. que in eccliarū in. viij. col. de
 cōsi. **I**tē si esset datum sub ānua p̄sione. z feudatarius
 cessaret p triēniū in laicis vel p biennū in ecclesia a so
 lutiōe canonis p̄uatur ipso iure. **I**mo. in. c. ad aplicē d re
 iudi. li. vj. z posui. s; in pludijs circa diffinitionē. facit i si
 militer. in. l. ij. C. de iure emphi. z ibi cōtra doc. de ephi.
 loquētes. **B**al. in addi. ad sp̄cū. in ti. de locato. col. viij.
Pau. cōsi. c. l. incip. in tpi zc. in p̄senti cāu. **E**t sic hētis
 regulā cū fallentijs. z de his in. d. §. si fidelis. vbi decla
 rabo aliqua circa bec. **N**o. egpari iā mortuū z vulne
 ratū ad mortem. qd intelligas verum respectu dimitten
 di ipm vulneratum q; peritur; erat ēt si nō dimitteret. ff.
 ad. l. aquil. l. ita vulnerat; i pri. ff. qd vi aut clam. l. si ali;
 §. est z alia. neq; extendas hoc ad alienos casus quoniaz
 figs occideret dēnat vel vulneraret ad mortē p̄uaret s; z
Andreā de iser. qui hoc pbat auctoritate sacre scripturē
 fo reguz. c. i. **S**ed tu ad hoc inducas ea que habentur in
 l. ij. C. qui testa. fa. pos. z qd ibi **L**y. z **B**al. in. l. libertas
 ff. de statu homi. **S**imiliter quis non debet puniri de oc
 ciso dato q; vulnerat; p ipm non posset euadere s; **B**al. p
 l. si duos. ff. de manumif. test. facit ter. i. l. itē mella. in. §.
 celsus. ff. ad. l. aquil. **B**ald. in. l. i. C. de nundinis. **F**lor
 ria. in. l. ait lex. ff. ad. l. aquil. qd no. pro statutis no. glo. in
 c. significasti el secundo in verbo discerni. de homici. no.
 docto. in. c. de his de accusa. **L**ar. in clemē. i. de homici.
 z notat **B**ald. in. d. l. illud. ff. ad. l. aquil. **S**imiliter vide
 mus q; ad mortē vulneratus potest facere testamētū dū
 modo alia requisita sibi suppetant. l. milites in expeditio
 ne. C. de testa. mili. qd secus in iā mortuo. l. i. C. de sa. s; a.
 ec. facit qd no. ff. ad. l. aquil. in. l. prouide. nā vbi reperit
 q; vulneratus equiparat mortuo est intelligendū ex fictio
 ne iuris z mors ficta nunquā equiparat naturali nisi in ca
 sibus glo. cōiter approbata in. c. susceptum de rescri. lib.
 vj. l. ex ea. §. isulam. ibi zmaniter legiste. ff. de verbo sig.
 l. status. §. cornelio. ff. de iure fil. gl. c. placuit. xvj. q. i. **E**t
 facit quia fictio non est trahenda presertim in statutis ex
 tra suos terminos. vt per **B**ald. in. l. si quis non dicam
 rapere. C. de episco. z cleri. z per docto. in. l. dāni. in. §. sa
 bini. ff. de damno infec. **B**ar. in. l. i. ff. de fonte. in. l. con
 stitutionibus. ff. ad municip. do. **A**nto. in. c. cum dilectus
 de consue. glo. z doctores in. l. iij. §. bec verba. ff. d nego.
 gest. l. si. C. de his qui veniam etatis impe. c. in nostra. de
 iniur. z dam. dato. l. i. si. ff. si ager vect. vel emphi. **P**e.
Bald. in rubrica de causa pos. z proprie. **Q**uero cum
 glo. an vasallus teneatur adiuuare dñm siue iuste siue in
 iuste preliet. **E**t non respondet alio modo nisi q; se remit
 tit ad. c. i. in prin. hic finit lex vbi concluditur q; si ē certū
 q; dominus habeat iustā guerrā: q; tunc teneatur eū ad
 iuuare ad offendendū z defendendū. **A**ut est certū q; ha
 bet iniustā z tunc ad defensionēz tenet ipsuz adiuuare nō
 aut ad offensionē. aut dubitat vtruz iuste vel iniuste z tūc
 teneat adiuuare in offendendo z defendendo. quia in du
 bio debet parere domino. de quo ibi latius declarauit tā
 de iure consuetudinario q; ciuili z canonico z diuino z di
 catis vt ibi. **Q**uero subsequenter cum dicta glo. in
 ver. sed quero zc. quid si vasallus qui non tenetur iuuare
 dominū iniuste preliantem incepit eū iuuare z postea cū
 derelinquat an priuabitur feudo. **E**t respondet arguen
 d iij

do ad ptem negatiuā: qz sufficit si cui vel in paucis amici laboribus cōsulatur. l. tutori. C. de neg. gest. z hoc voluit ista glo. vsqz ad ver. s. istud zc. Et hanc determinationē glo. sequit iac. d. bel. p. d. l. tutori. z p. l. si quis libellos. C. de ap. idēz t3 and. de iser. qz cū peccet eū iuuādo iuste vt dictū est. j. hic finitur lex: rāto grauius peccat quanto diu turnius iuuat. extra de cōsue. c. si. vnde respēdi d3 eo qd cepit. nō aut qd d3isit a malo. rrij. q. iij. in malis. hoc idēz t3 Bal. nisi vasallus qui icipit iuuare pfide agendo fuisz cā qd alter nō iuit qui als erat itur? ad iuuādum si iste nō iuisset. tūc iste vasallus teneret dno per. l. in modato. s. sicut. ff. cōmōdati. z de neg. gest. l. si pupilli. s. videamus idem dicit and. de iser. si ego nō eram tuus vasallus cū in cepi te iuuare in bello iusto. z postea te deserō qd tenebor tibi ad omne tuū dānum pecuniariū z interesse. p. d. s. sicut. ff. de neg. ge. l. nā z seruus. s. si viuo. **Q**uero subse quenter cū dicta glo. vtrū vasallus in bilis teneatur ad iuuare dominū. z si nō facit vt qz brachijs iā abscisis aufugit an pñictur feudo. Et dicit glo. qd nō p ter. j. de fen. si ne cul. nō amit. in. c. ij. in fi. Et p rōnez qz nō intererat do mini vasallū ibi āplius stetit postq iuuare nō poterat. l. si plures. C. de positi. cū si. z hoc vult ista glo. vsqz ad. v. s. cōsueuit. quā sequitur doc. z pbatur in. l. si quis in gra ni. ff. ad filla. z in. c. si. j. de alie. feu. pa. cum his que ibi di ri. Dicit tamē bal. qd si vasallus possit ipm clamorib? ad iuuare qd d3 hoc facere per. l. cū domin? ff. ad filla. Sub dens qd si in bello mutillatus existat. excusatur et a clamā do. qz in bello vox plorantis et suis infesta est. qd no. ad li mitationē. d. l. cū dominus. z facit glo. ista que nihil dicit de clamore. z p. d. ter. in. d. c. ij. in fi. z qd ibi dicit facit. j. q fuit pri. cā benefi. amit. in. s. s. nec est alia. z qd ibi dicit in prio notabili z in pria oppo. **Q**uero cū dicta glo. in fi. an vasallus in pstando auxiliū dno suo teneat pponere sa lutē dñi sue pprie salutē. exēpli cā quoniā si vult defende re dñz o3 qd ipse vasallus moriat. si vult fugere op3 dñm mozi. z rñdet glo. qd hoc est certū qd d3 preeligere potius vitā ppriā nec pdit feudū vt eleganter hic dterminat. gl. z alia in. d. c. si. j. de alie. feu. pa. s. secus dicamus in ser uo respectu dñi vt in. l. i. ff. ad filla. qz nō est bona equi paratio de seruo ad vasallū qm dñs h3 maiores ptātes in seruo q3 in vasallo. Et hoc voluit ista glo. vsqz ad fi. que bene loquit z eā sequitur doc. z pbatur in. l. h. demū. ff. de operis liberto. facit glo. iuris canonici in. c. sicut nobis d ver. sig. li. vi. de qua. q. dic vt lati? dicit in. d. c. si. vbi vide z in Spe. in ti. de feu. v. vij. **Q**uero ab e3 quid si fuga vasalli nō nocuit dno an tūc vasallus puniat. z videt pri mo qd nō cū nō interfit dñi qd. n. sine effectu delicti est nō nocet. C. de seruis fugi. l. mācipia. S3 veritas est in cōtra riu qd imo puniat p istā l3az que nihil ultra erigit nisi fu gā. arg. C. de furtis. l. si quis suo. z qd no. p. doc. in. l. i. ff. si quis ex testa. lib. esse ius. sue. z. ff. de legi. l. i. z de in ius vo. l. quāuis. Itē qd dedit alijs malū exēplū. l. capitaliū. s. fa mosos. z. l. si quis aliqd. s. qui abortiōis. vbi melius. ff. d penis. Et tenet Bald. h. **Q**uero quis dicat motifere vulnerat? dic fm Bal. qui nō potest euadere s3 regulas medicorū vel cū magna difficultate. s3 ille qui de leui cura ri pōt nō d3 mortifere vulneratus per no. in. l. ab hostib? s. fi. ff. so. ma. ff. locati. l. marit? Floria. in. l. ait lex. ff. ad l. aquil. qd est arbitrariū iudici. Panoz. in. c. pposuisti. de pba. hētur in. c. significasti. de homicidio. Quid au tez sit vuln? no. p Bar. ff. de iniur. l. pretor in fi. z Bal. in. l. pcediū. z. l. fi. C. de edil. actio. vide Angel. in. l. i. s. sci enduz. ff. de edil. edic. in. l. extat. ff. qd metus cau. in. l. si de pignore. s. furē. ff. de fur. Bal. in. c. cū adeo. de rescrip. in. l. i. s. finali. ff. ad filla. **Q**uero vtrum dominus p sumat mortifere vulneratus ex eo qd decessit ex tali vulne re nō curato dic qd sic fm Bal. p locū ab effectu. C. de in di. l. rē nō nonā. s. fi. nisi ex adiecta culpa infirmi cū vul nere fuerit secuta mors. vñ aut act? fuit pordinatus cul pe. z tunc mors d3 secuta ex culpa. ar. ff. de sta. hominum

l. querit. ff. de neg. ge. l. sine hereditaria. facit notata p Bar. ff. de dam. infec. z. l. dāni infecti in. s. sabinus. z iō dicit De. de cer. quez sequit Bal. j. que fuit pri. cā be ne. amit. in. s. itē qui dñm. qd vasallus admittat ad pban dūz qd dñs decessit nō qd vulnus fuit mortale: s3 pp mala medicamēta ad qd facit qd no. ff. so. ma. in. l. ab hostibus in. s. si vir. z in. l. si cū dotē. s. sinat in seufissimo. fiet autē talis probatio p medicos. l. semel. C. de re mili. li. rrij. Nā sit pbatio per doctos in arte. l. i. in pri. cū ibi no. ff. de vē. inspi. Floria. in. d. l. ait lex. z p Bar. in. l. ij. s. dñi. ff. de iure fisci. Ita tenet Bar. in. l. fi. ff. ad. l. cor. de sicca. in. fi. col. no. Bal. in. pbe. ff. in. iij. col. in. l. ij. C. de rei ven. Lano. in. c. pposuisti. de pba. z ibi dicit z est difficultis pro batio huius negatiue qd vulneratus nō sit mortuus ex vul nere. Et iō debet diligēter crairi z sic sūt varij in opinio nibus diuersis d3 iudicari fm effectū fm Bald. facit qd no. in. c. significasti. de homi. z qd hētur p Spec. in. ti. de accu. v. sed pone. z ibi per Jo. an. de similibus qōnibus. z facit ad pdicta qd elegāter dicit ter. in. c. pterea. de cle. percus. habet in. c. si qua scia z in. c. studeat. l. dis. i. c. pby terum de homici. **Q**uero qd si dñs fuit ita vulnerat? qd nō poterat euadere. tñ post fugā vasalli fuit itez vulne rat? z citius mortuus ē an habeat locū iste ter. **C**oncludit Bal. z alij sequit qd sic quo ad penaz huius legis. **S**ec? aut si tractarem de pena intrinseca ipsius delicti qz tūc vltimū vuln? velaret primū vt. ff. ad. l. agl. l. huic scriptu re. S3 h3 tractam? solū d3 pēa extrinseca amissōis seu. vbi sufficit qd dñs sit mortifere vulnerat? **Q**uid si dñs vul neratus decessit an presumat decessisse ex illo vulnere vt vasallus relinquēs dñm nō pdat feudū. rñdeo s3 Bald. qd psumit in dubio decessisse ex vulnere nisi pbe cōtrari um qz citus acta pbatur z effectu denotat cām z. l. rem nō nouā ad fi. C. de re iudi. **Q**uid si dñs relictus a vasal lo in pto sit vulnerat? postea p aliū letaliter vulnerat ex quo vulnere secūdo decessit dñs an vasallus pdat feudū **C**oncludite qd nō quia vasallus ita demū tenet si dimisit dñz i pto mortifere vulneratū qd hic nō psumit. **N**ec ob. l. huic scripture. ff. ad. l. aquil. qz rñdet Bal. qd fictio illius nō h3 locū in feu. vel aliter ego rñdeo qz ibi erat du biū an primū vulnus erat mortale. pterea nō tenet de oc ciso sed de vulnerato. z in casu nostro certum erat eū mor tifere nō vulneratū. prio ar. l. ita vulnerat? ad. l. acquil. iuncta glo. in. d. l. huic scripture. s. i. z ita dicit e3 si cer tū eēt primū vulnus fuisse mortale non releuat vasallū qd fo vulneratus dñs sit mortu? p. s. dca. **Q**uero an va sallus teneat sequi dñz suū ad bellū z sibi seruire z e3 ter ritoriū z iurisdictionē dñi sui. Et v3 pria fr onte dicendum qd nō p. l. e3 territoriu. ff. de iuris. om. iud. **C**ōtra dtermi nat Bal. dices qd in quocunqz loco ē dñs cū exercitu ibi intelligit e3 territoriu z iurisditio ipsius dñi vt tenet Ly. in. l. iij. d. offi. pfi. z Jaco. but. in. l. cūctos populos. qm ter ritoriū d3 a ptāte terrendi sicut districtus d3 a distringen do vt no. insti. de actio. in. s. rursus. z probat in cle. ne ro mani. i. s. sane de elec. nam in mari dicunt districtus h3i z possideri. vt in. c. vbi periculū d3 elec. li. vj. z in autē. no uo iure. C. d ser. fugi. **I**ntellige tñ pdicta pcedere qm bel lū eēt iustu vt. s. dictum est qd dñs facit p defensione sua z probat. rrij. q. ij. dñs. z. j. d no. fi. fo2. circa mediū iuer. si sciuro. vbi nō distiguit locus in quo seruire debeat. sed indistincte dicit qd vasallus prestare d3 suum auxiliū zc. **E**t ita tenet And. d iser. subiungens qd multo magis hoc dicendū est qm inimicus dñi veniret in offensionē dñi z in iuste z dñs p sua offensione vellet pugnare extra territo rium suū z consulte ducere suum exercitum ad loca inimi ci sui vt faciunt boni duces. **Q**uid aut si dñs h3 guer ram e3 territoriu z nō p defensione patrie sue. sed vt de nouo acquirat aliquā terram vel prouinciā an tunc vasa li teneantur secum ire in itali exercitu. z dicit idem An dre. qd si longe extra patriā vellet dominus eos traduce re qd tūc non tenentur vasalli ire cuz non fuisset hoc veri

similiter cogitatum in traditione feudorum ar. ff. de traf
ac. l. q. cu tutoribus. §. i. z. fi. z. l. cu acglia. z. d. c. i. d. no.
fi. for. Si vero dñs vellet eos traducere paz extra patriā
z tñc vñ hoc eē tollerabile ar. ff. de op. liber. l. q. nisi cum
l. se. z. de annuis leg. l. menia in fi. Et pbat optie ista cōfi
deratio i. c. i. §. sigs. n. j. q. cau. feu. amit. Sz vbi dñs acq
suisset extra patriā ppriā ē in loco remoto aliquā terram
vel puincia. tñc vasalli bene tenent ire p illa defenden
da vel recuperāda si dñs illā de nouo amitteret vt pba
tur in. d. c. i. de no. fid. for. in. §. rñ contigerit zc. coniu
cta. l. hñe vñ. ff. de §. sig. facit. d. c. i. hic finit lex. z. facit qd
tāgit p Spe. in ti. de feu. §. qm. §. xxiij. Et dixit Jaco. ar
dis. in sūma in ea carta sup rubricella an dño abñti co
gat seruire. z. in ti. qui. mo. feu. amit. sub rubricella an te
neat vasallus offm offerre dño. Cuius aut expēsis an
dñi vel pprijs militare debeat vasallus associando eū di
xi in. d. c. i. de no. fid. for. facit ad pdictas qōnes ter. in. c.
antiquatū. d. feu. z. beneficijs zc. i. capitul. extraoz. Cuius
ro qd si vasallus reliqt dñm re vera mortifere vulneratū
Sz credēs dñm nō esse sic vulneratū. an priuabit feudo
dic q nō fm Bal. lz error nō excuset nō tamē auget deli
ctū. l. res. ff. de cri. expila. heredi. z. de fur. l. inter oēs. §.
recte. Cuius sunt duo fratres vasalli in filio cū domi
no quoz vn⁹ derelinqt dominū mortifere vulneratū ali⁹
vero sua pbitate defensauit dominū ab hostib⁹ an frater
q dominū dereliquit priuabit portioe feu. sui. determinat
Bal. q nō. l. si is qui duos. ff. d. libera. lega. Ego sub du
bio teneo forte contra Bal. nā delictū z culpa debēt te
nere auctorem suū. l. scimus. C. d. pe. l. crimē eo. titu. z. qd
statuit in duab⁹ psonis statuitur in vna singula. si ambo
fratres reliqissent dñz: sz pderent feudū vt in hoc pri. §. si
vnus reliqt dñz pderere portionē feudū z facit. l. q. de rota. ff.
de rei ven. faciūt scripta p Bar. in similib⁹ in. l. fraudati.
ff. de publi. z. qd no. glo. i. l. cōi diuidūdo. in prin. ff. cōi
diuidū. nisi saluādo Bal. intellexerimus qñ feudū ē indi
uiduū vt feudū marchie ducat⁹ zc. c. i. §. pte rea ducatus
j. de phi. feu. alie. p Fed. ar. d. l. si is q duos. nā libera
tio p acceptationē sri vni ex corzeis debent. socijs extēdi
tur ad aliū sociū. qz impossibile ē vnū liberari sine reliquo
ar. l. iij. §. nūc de effectu. ff. de duob⁹ reis stipu. Si aut fe
sit diuiduū a cessante rōe. d. l. si is q duos. secus eēt dicen
dū. Cuius si cōitas senensis hēret feudū ab ecclesia ali
as ab impatore. z. pars vna cōitatis. puta populares co
miserūt cāz vnā priuatiōis feudū an ciuitas pdet feudū cū
vna ps. l. nobiliū nō sit in culpa. respōdet Bal. q nō. qz
neqz delinquēdo neqz cōtrahēdo vna ps ciuitatis nocet
toti ciuitati ar. no. in. c. nra. de iureiu. fm. d. Bal. faciūt
no. p Bar. in simili in. l. oēs populi. ff. de iusti. z. iure. z. fa
ciūt ē scripta p Bar. i. l. aut facta. §. fi. ff. d. pēis. Cuius
dit Bal. vnā pulchrā regulā i materia feudoz q ex quib⁹
cāis vasal. pdit. feudū ex eisdē dñs priuabit pprietate
c. i. j. qualiter do. ppi. p. iue. c. d. forma. xxiij. q. v. Cuius
si plat⁹ alicuius ecclesie q ē dñs feudū cōmittat cām priua
tiōis pprietatis feudū d vasallū an ecclesia priuet pprieta
te. Cōcludit se remittēdo ad no. in. c. i. §. fi. j. d. cap. coza.
facit glo. in. c. i. de dolo z. contu. cōiter legiste i. l. iubem⁹
nullā. C. de sacrosan. eccle.

Item si fidelis.

Vasallus adulterās vel solici
tans adulterare vt turpiter tā
gens vxozē dñi amittit feu. idē dicendū si concubuerit cū fi
lia dñi aut filia filij aut nuru. Similiter si cū sorozē dñi ad
huc manēte i domo ipsius domini. b. d. In ter. ibi fidelis
i. vasallus vt dixi in preābulis libri. ibi concubuit. i. p
adulteriū fecerit ipm concubuit. vt sequitur i ter. qd nos ap
pellamus becho. z. de his no. per glo. z. ibi dixi. j. de pace
tenē. in. §. i. z. hic in glo. in pri. que per hoc ē expedita siue
dicat adulterauit siue cū vxozē iacuit. q idē sonāt §. Bal.
per glo. in. l. cassius ait. ff. d. fideicōmi. libertati. Et ē simi
lis ter. j. qui testes sunt neces. ad pban. feu. ingrati. in. c. i.
z. j. d. vas. q cōtra cōsti. lotb. feu. ali. ibi concubuit. l. atten

tando z laborādo vt concubat. vt. j. d. ca. qui. cu. vñ. c. iij.
qm in delictis atrocioribus puniū affectus lz nō sequat ef
fectus. l. sigs nō dicā rape. C. d. epi. z. cle. z. ff. ad. l. cor. de
sicca. l. diuus. z. in. glo. hic posita in sui pri. Ibi luserit pu
ta ponēdo manus ad pect⁹ vel ad femur fm gl. nec pprie
appellari. dñz ludus in quo ē culpa. z. vñ ēt criā oriūt. vt. l.
nā lusus cū ibi no. ff. ad. l. aquī. z. in glo. hic posita q p h
ē expedita. Ibi nupta filio. i. nuru dñi. vt. j. q. fuit pri. cau.
be. amit. i. §. rursus. qd intelligas ēt si dicit⁹ fili⁹ sius nō ef
set successur⁹ i feu. cū iste ter. nō faciāt dñz lz solū p fide
ret excessū z dñctū vasa. aduer⁹ dñz §. And. d. iser. p istū
ter. Ibi obtiet dic q si tu hēs: obtiet. i numero singlari q
tūc bene stat lra vt capiat solū cāuz. pte dñctū d sorozē do
mini quo casu fieda ē ista distictio an i domo vñ ex domuz
vt pbat. j. q. fuit pri. cā be. amit. i. §. rursus. z. ē bōa rō dif
ferētie. nā qñ ē i domo picipat lēdit honoz. dñi. Et istā
rōez honozis lēsi dicit Bal. posse assignari qre adulterās
sorozē dñi pdit feu. z nō iterficiēs eā p. l. isti qdē in fi. ff. qd
me. cā. Si nō hēs in ter. obtiet. in numero plurali. z. tunc
lra male loqueret qz referret ad oēs cāuz pcedentes qd
ē falsū cū nō fiat distictio nisi solū in sorozē. vt. §. dixi. Et
hoc mō posset verificari glo h posita q dixit q ista vba su
persuadēt z nō sunt habēda in ter. que glo. p hoc ē expedita.
Ibi amittere. lz an ipso iure vel p sniaz dixi. s. c. in pri
ci. Cuius q vasallus q cōcubuit cum vxozē dñi amittit
feu. qd intelligas vey siue ea vxozē volente siue inuita. l. i. §.
vsqz. ff. d. iniur. Itē si vinēte iā dño siue eo moztuo ipa cri
stete z pseuerate i viduitate. Sec⁹ at si trāsuisset ad secū
da vota fm And. de iser. z. Ni. de nea. p ea q habentur z
ibi ēt and. z. Bal. in. c. ij. in fi. j. de feu. sine cul. nō amit. l.
apud celsus. §. aduerfus. ff. d. doli excep. z. qd no. i. l. fidei
cōmissus. C. de fideicō. z. in. l. sorozē. C. d. his q. vt idig. lz
Bal. teneat sriū inuidua z vasallus cū ea cōcubēdo non
amittat feu. sz primū dñctū puto veri⁹ ad qd facit. l. femie
in fi. ff. d. senato. z. ad muni. l. fi. §. ij. cū ibi no. dñctū Bal.
posset saluari in muliere que iā trāsuisset ad secūda vota
vt no. And. i. c. ij. j. d. feu. sine cul. nō amit. vel posset salua
ri in vidua ats ihoneste vinēte p ter. que ibi no. Bal. in. l.
his solis. C. de reno. dona. vbi pbat q vidua inhoneste vi
uēs amittit priuilegia pimi thoz. notat Ange. in. l. cūz q
dā puella. ff. d. iuridi. om. au. facit qd no. gl. in verbo nu
ptijs in autē. lacm. C. quādo mulier offi. tu. fūg. ēt. Spe.
in. ti. de tute. §. nūc dicēdū. Itē excipit. cogita. Cuius
hic mouet d subditis q cū regina cōcubuerunt an cōmit
tāt crimē lese maiestatis z arguit ad ptes iclinando tan
dez q nō. qz nō repit iure cautū z sumus in penalib⁹ vbi
aut vasallus hoc cōmississet de volūate domini. tunc non
priuaret ar. i. l. cū dona. C. de trāsac. z. d. §. vsqz adeo. in
tellige idē si opē tulit pñliū vel psuasionē dedit p. l. i. §. p
suadere. ff. d. ser. corzu. In quo tamē Bal. hic facit dñz
lz. d. Mar. nō. Cuius q rōne loci aggrauat delictum vt
hic z in. l. aut facta in principio z in. §. locus. ff. de penis.
qd patet quia vasallus concubens cum sorozē domini in
domo dñi priuāt feudo. Sec⁹ at si extra domū. vt. j. que
fuit pri. cā be. amit. i. §. rursus. Et ē rō qz legillator puta
uit maiorē iuriā fieri dño i domo sua q extra domuz. vt
ff. ad. l. iul. de adul. i. l. q. ait. facit qd no. glo. i. fi. j. in. §.
seq. q d trahi z declarari i isto. §. qm pprie loquit z pñct
ad istū ter. Cuius nota ex hoc ter. q maior iuriā afficit qz
ex psona vxozis filie z nur⁹ qz ex psona sorozis. qd p qz in
quocūqz loco vxoz filia vel nur⁹ adulteret p vasallū amit
tit. feudū. Sec⁹ si soroz hitās extra domū dñi p vasallum
adulteret. qz tūc nō amittit. z ē rō qz tūc dicta soroz nō est
sub tuitioe dñi. vt hic. z. dixi i. d. §. rursus. z. ista fuit rō di
uersitatis. Et p tāto dixit and. q iste ter. nō ē trahendus
ad vxozē ffis dñi. l. si vero. §. de viro. ff. so. ma. Et cōclu
dit hic magraliter and. q sum⁹ in penalib⁹. ideo hec pe
na priuatiōis nō egrediet casus z psonas expsas. fa. glo.
in. c. fi. de iurepa. z. cōcoz. allegādo in se. lectioe vbi ponā
an regraf snia bois ad hmōi priuatiōes. tñ cōtra eū facit
d iij

ter. i. c. i. i. f. i. qui. cau. feu. ami. z. i. s. z. q. j. que fuit pri.
ca. bene. amit. vbi de filib⁹ ad familia i ista pena prunatio-
nis iudex pot pcedere. z sic attendenduz erit an sit similis
casus exp⁹ ut ibi. **¶** Oppo. cu glo. i. i. ver. lz in hoc zc.
de sup⁹itate hui⁹ ti. p. alios ti. j. hic pot esse tit. qui. mo.
feu. amit. z. j. i. qui. ca. feu. amit. vbi hmoi modi amittedi
feuda. de qbus in hoc titu. sit metio repetitur iter ato i di
ctis tit. s. s. quib⁹. C. de nouo codi. copo. vbi nihil dz esse
sup⁹itum in iure. So. ista glo. videt fateri otrariu dicens
qz ex hoc antiqui qda glosauerut qz iste titulus vacet z su
persuat p illos ti. lz tu dic qz imo no superfluit lz e zgrue
posit⁹. qm i illis ti. adducit et alie cae feudu amittedi vl
tra istas hic exp⁹tas. na zgru e repeter materia antiqua
vt aliqd addat. in ane. de equa. do. i. s. biz coseques pro
ut et in simili fit. j. hic pot ee titulus. **¶** Quero cu glo. ij.
qd si vasallus drit amicitia cu inimicis domini. an ex hoc
amittat feudu. z rudet qz sic. dicet qz vbi cu vasallus ali
qd facit ex quo possit psumi vt magis videatur inimic⁹ qz
amic⁹ qz amittere debeat feudu p. l. liberti. C. de ioffi. te.
z. l. i. s. cu p⁹onus. ff. de offi. p⁹ec. v. z hoc voluit gl. vsqz
ad ver. lz si dñs. zc. et q glo. elicias duas conclufiões. pma
qz vasallus p simplicē amicitia dcta cum inimico domini
amittat feudu. lz tu dic qz ista coelo ita simpliciter intelle
cta no est va. qm ad ea verifican. requirunt duo simul iun
cta. v. qz contracta sit inimicitia cu inimico dñi. z qz ista co
pulatione sit in pntie z danu dñi. als aut sec⁹. qz sola amici
tia contracta no priuat. z ita t3 glo. j. hic pot ee ti. qui. mo.
feu. amit. z ibi late dixi. z. j. que fuit pri. ca bene. amit. i. s.
porro. i. i. q. z pbat p ter. j. quot tes. sunt neces. ad proban.
feu. igr. a. z p bal. in. l. i. ff. de re. diui. i. rli. q. Alua. hic z in
c. i. s. ite q dominu. j. que fuit pri. ca bene. amit. Bal. i. c.
i. j. hic finit ler. i. c. i. s. si. de phi. feu. alie. p. Se. Aldr. co
fi. lri. qd incipit. nuquid rpanis. z ita intelligit qd no. per
Bal. post glo. in. d. l. liberi. z p Bar. i. d. l. i. s. cu p⁹on⁹.
Et hoc mo possem⁹ et saluare ista glo. z huerit istum re
spectum p. ll. quas allegat. z exponam⁹ ea du drit vel ali
ter zc. vt exponam⁹ vel p. z. ita saluabat ea And. de iser. i
d. s. porro. **¶** Secda conclufio e ista qz vbi cu qz pot psumi
vasallu ee inimicu dñi qz amittat feudum. lz tu no intelli
gas hac conclufione ita simpliciter z idistie. vt ex qualibz
psumptioe vasallus amittat feu. qz no sufficit ois occasio
ad prunatione feudi. vt dixit ter. j. in q. cau. feu. amit. in. s.
fi. qs. n. Neqz ex oi ea ex qua opio vasalli graua amittit
feudu. vt dixit alter ter. j. que fuit pri. ca bene. amit. i. s. il
lud. Sz itelligas qz vasallus taliter versat⁹ fit vt pot⁹ cre
dat inimic⁹ qz amic⁹ z fidelis ipi⁹ domini. vt pbat i. d. c.
. i. qui test. sunt neces. z ibi explicauit. vasallus. n. nuqz pri
uatur feudo sine cognita z conuicta culpa. vt. j. de feu. sine
cul. no amit. c. i. z snia lata. nisi quando priuat p alienatio
nem fm Bal. hic. qui allegat inno. in. c. ij. extra de feu. z
est rō qz videt hēre rē p derelicta. l. p⁹oris in prin. ibi gl.
ff. de dā. infec. z facit glo. in. l. fi. C. de iure emphi. vbi idē
vult in emphiteota alienate ita. d. Anto. in cōsilio. rriij. in
cip. vñs pūctis. vasallus eim posset psumptionē cōtra se
inductā elidere p aliā psumptionē cōtrariā fm Bal. vt
ff. qd falso tu. vel cura. ges. i. l. nouissime. ff. locati. l. itē q
rit. s. exercitu. Et idē vbi cēt dubiu de ca amissiois feudi
reliquit hoc subtilitati z discretioi iudicis. vt i. d. ti. q fuit
pri. ca bene. amit. in. s. lz qz p sniam suā lz hoc declarā
vt dixi. j. de feu. sine cul. no amit. in. c. i. z hoc mo itelligē
da est glo. Post bal. hic quero cu ciuilitate agat ad puati
ones feu. vtrū i tali accusatioe debeat pōi mēb⁹ z loc⁹ crīs
comissi. Bar. vbiqz sensit qz sic. qz impingit dolus. bar.
in. l. i. s. sinat. ff. de vi z vi ar. in. l. i. s. interdictū. ff. vti
possidetis. Bal. in. l. i. in fi. C. vbi de pos. agi opoz. in. l. p
toz edirit. in prin. de iur. Et e cōsiliū Ludo. i cōsilio. cxi.
incip. Spectabilis dñe mi. Bar. in. l. i. i prin. ff. de eden.
in. l. z an candē. s. actioes. ff. de excep. rei in. i. l. edita. C.
de eden. lz Spec. dñ format libellū sup. l. repetidarū ci
uilitate itetata no pot i libello ciuili locū z mēsz. vt no. in

spe. de accu. s. ij. dicite fm Bal. hic qz si re⁹ petit edi lo
cū z mēsz dz ei edi. lz si no petit pcedit libellus in plerif
qz tñ locis suat opi Bar. ar. ff. de dolo. l. itē erigit de in
iur. l. ptoz edirit. cu si. z no. ex d. pecu. c. tue. **¶** Considera si tu
respicias illā d dolo z de iniur. loquētē qz dz pōi certa sub
stātia z certa qūitas delicti z ista e solēntas intrinseca. imo
est ipa sbā libelli. vt. ff. de falsis. l. nec ex. lz nullo mō dici
tur ibi apponi extrinseca qz est opponere communicatiōes
loci vel tps. nā regulariter hoc in ciuili libello poni non
dz vt. c. abbate de re iudi. li. vj. z. C. de ana. excep. l. si. vñ
possumus dicere qz vbi no reperit inscriptio ad penaz ta
liōis ibi n requit solēntas legis libelloz. itē. c. tue si bene
cōsideretis no vñ hoc pbare. nā scienduz est qz id accusa
tio ad sepationē tbozi est mixta qz no cōtinet pecuniariuz
comodū in hoc hz qūitate erialis iurta no. in. l. lege agraria.
ff. de termino moto. sed qz no agit ad publicā vidictaz
z in hoc hz qūitate ciuilis. **¶** Pondera qz si hoc e pp mir
tā materiā. qz secus si actio cōpetit p re familiari a cōtra
rio sensu illius lre p bal. facit nā istud iudiciuz ex quo ciu
le no irrogat infamā vt p glosā in simili. c. at si clerici de
iudi. in vbo no t3. faciūt decisiones rote decisi. rrvj. inci
pit. itē fuit dubitativū in actione iniuriar p bal. in. c. ij.
de oz. cog. Lano. i. d. c. tue. z adde qd dicit glo. qz in cri
mine falsi pcedit lz locus no ponat qz clādestine cōmittit
vt no. insti. de pub. iud. in prin. z alibi no reperit. **¶** Que
ro subsequēter cu dicta glo. qd si dñs no fuit cōquestus in
vita de culpis cōmissis cōtra eū p vasalluz. an heres dñi
poterit cōqueri z placitā d dictis culpis. Et rudet qz no
allegādo. l. fi. C. de reuo. dona. cu si. vsqz in fi. Sz tu lati
us distingue fm Jaco. de bel. qz aut dñs fuit sciēs z potu
it querelare. lz no iuit z tūc hz locū z pcedit ista glo. Aut
fuit ignozās vel etiā sciēs lz tñ no potuit placitare de di
ctis culpis ar. ff. de inof. testa. l. mater decedēs. z ad silla
nia. l. diuus z. l. excipiunt. s. fi. Ita Pau. de ca. p. si. clvj.
incipit in rpi zc. viso in. ij. col. Jo. an. in addi. ad Spec. in
ti. de feu. s. nūc dicamus in pzia addi. magna. faciūt que
no. Panoz. in. c. vj. de dona. Bal. in. c. impialē. j. de p
hi. feu. alie. p. Sed. faciūt qz habet in. c. i. j. quo tpe miles
z p hoc glo. z doc. in. l. oimodo. C. de iof. testa. z p Bal.
in. l. i. ff. de rez diui. in. rrr. q. Et dicit hic Bal. qz nec per
osculū vñ hec fellonia remitti p no. in. c. olim de iniur. fa
ciūt qz hēnt in. s. fi. insti. de iniur. Et vsqz adeo reciproca
est obligatio inter dñm z vas. c. dō forma. rriij. q. v. cu vul
garibus: qz sicut dz qz si vasal. comisit culpā quā dñs in vi
ta dissimulauit heres ei⁹ no pot de illa opponere vasallo
nec cōtra illū vigore illi⁹ pcedere. Ita si dñs comisit cu
pā pp quā veniret prietate priuadus si vasallus in vita
de hoc substituit heredes vasalli no poterūt hac culpā im
putare dño. ita bal. in. c. i. dño. j. si de feu. fue. z trouersia
¶ Quero cu glo. in ver. z hoc intellige zc. qd si penituit
postqz se exerceuit vt cōcuberet cu vrozē dñi an priuēt fe
do. Et rudet qz no ex eo qz desistit per penitētiā. secus si p
pter ipossibilitatē vt. l. q falsa. ff. ad. l. cor. de fal. Et hoc
voluit ista glo. vsqz ad fi. remittēdo se ad libellū disputa
toriu pil. Sz tu de hac qōne latius dicas qz aut vasallus
solū cogitauit z exerceuit se in aio vt cōcuberet z tūc no pu
nitor. l. cogitationis penaz. ff. de penis. aut vtra cogitatu
et laborauit z non deuenit ad aliquez actū. z tūc si ipm pe
niteat non pūit. z ita itelligit ista glo. z qd no. i. c. si volue
rit. j. de capi. q curias vēdi. Aut laborauit z se exerceuit p
ueniendo ad aliquez actū: z tūc pūitur neqz p penitētiā
liberabit. ut i ter. isto. z. l. qui ea mēte. ff. d fur. z. l. si qs no
dicas rape. C. de epis. z cleri. z dicatis vt ibi plene p doc.
z d hac. q. i. d. c. si voluerit. z cu hac distictioe cōcordant
dicta P⁹il. vt refert Jaco. ar. dzo. i sūma i. ti. q. mo. feu.
amit. sub rubricella idēz si cu vrozē. **¶** Quero cu glo. fi.
an i casib⁹ hic exp⁹tas vasallus per has culpas cōmissas
cōtra dominū perdat feudū ipso iure an requiratur sen
tentia. Et respondet glo. arguēdo ad partes. primo vide
tur qz ipso iure per istū ter. i. fi. qui hoc videt presuppone

re. neq; repitur expresse correct? ergo ei statur. l. sancim? C. de testa. z. l. picipim? C. de appel. In cōrariū v? q; re gratur snia cū nō sit prinādus absq; cognita culpa. vt. j. de feu. sine cul. nō amit. c. i. cū si. Et i hac vltia snia v? re fidere ista glo. z. bene fm And. de iser. dicētē q; aut qrit an ex istis cāis hodie pda? feudū. z. dicēduz ē q; sic. neq; hoc corrigi vt vult glo. i prima pte. Aut qritur an anq; sibi auferatur vtrū erigat snia. z. dicendum q; sic. Et hoc vult glo. i scda parte sui que ita d? itelligi. als eēt sibi snia z. ibi glo. z. cōiter doc. ita Bal. hic. Et facit ter. n? i verbo amittere. z. dicit prin. hui? ter. Ange. i. l. eaz. ff. de dā. infec. Bal. i. c. que i eccliarū de cōsti. dicit ponēdo plures casus. s. eo. in prin. hui?. c. notau post. d. Adar. c. i. §. fi. s. qui. feu. da. pos. Et sic cōcludo q; circa amissionē feudi pcedētes ex delicto regrit pcessus. z. iudiciū z. snia pnatua. de quo. j. d. phi. feu. alie. p. Fede. i. §. callidus. p. bal. in. c. i. j. de feu. sine cul. nō amit. Quid aut qn pderet per dñū. dic vt late dicit ibidē. vtrū at qn qd ē cōdēnat? a lege ipō iure regrat aliq; declaratio. dic q; nō ē ferēda snia sup amissione s; solū sup declaratione. vt in auten. de incest. nup. §. i. C. de iure fisci. l. facultas. Bald. in. c. i. j. de feu. sine cul. non amitten. z. ibi ponam duos casus notabiles i quibus sine sententia dominus trahit feudum suū z. ali quid dicit i. c. i. §. fi. s. qui feu. da. po. ff. pro socio. l. cū duo bus. §. idem respondet Bar. i. l. eius q; delatozem. ff. de iure fisci habetur i. c. cum scdm de here. libro. vj. in. c. cu pientes. §. q; si p. de elec. libro. vj. Archi. in. c. pro huma ni de homicidio. z. i. c. felicitis de penis. Jo. and. i. c. ordi narij. de officio ordina. libro. vj. Idem i. c. cum qui i. §. eo modo de preben. eo. libro. z. sciatu vnum mētu tenen dum q; nunq; dicimus penam legis. s. priuationis iuris q; fiti. irrogari a lege nisi i casib? a iure expressis. gl. ē no. in c. fi. de iurepa. i. c. cū nos i sine glo. de officio ordina. bo nus ter. i. autē. de non elig. scdo nubentes. §. cum igit. §. ficut. n. pactus ibi nec quelibz lex ē q; hoc dicat. bōns ter. in. l. at figs. §. diu? ibi penā in cū statuta nō esse. ff. de re lig. z. sumpt. fūc. Bal. in autē. ex testamēto in. l. col. C. de secū. nup. facit glo. rir. q. vl. in sūma. Pau. cōsilio. clvij. i cipit in rpi zc. qd ista. vbi t? primū requiri sniam z. in ma teria nra lex pcessit vterius disponēdo q; prinat vasal lus pp cās expsas vel similes. c. i. in fi. in qui. cau. feudū amit. c. i. §. z. qz. j. que fuit pri. cā be. amit. Sz qn p sniaz facto hois ē prinādus tūc regrit snia priuatiua p iudices vt. s. dicit. de quo casu sufficit si iuder dicat pnamus te sine dicat declaramus te in penā priuatiōis incidisse vt. ff. ad turpil. l. i. §. calūniatoribus. z. de his qōnibus z. similibus dic vt latius dicit in. d. c. i. j. de feu. si. cul. nō amit. Op po. ab e? de supsnitate huius lre in pri. qz nō fuit necesse dicere q; vasallus cucurbitauit dñm cū sufficiebat dicere z. exprimere casus. l. q; turpiter lusit So. plura exēpla po sita sunt in ter. ad maiore declarationē. Quero ab ex tra quid si vasallus turpiter z. iboneste locut? est cū vrozē dñi sui nō tñ tetigit eius psonā an priuef feudo dic q; non fm And. z. Bal. qz nō tā turpe est colloquium q; fact? z. maxime in penalib? in quibus loquimur. z. id nō trahēdum i interpretatiōe. ff. de penis. o. n. aliquid fieri in psonam mulieris vt pda? feudū v? concubit? vel turpis lesio cuz tactu inbonesto vt hic Itē dicit And. de iser. de osculo z. amplexu qz nō est minor rō phibitiōis. l. eni. ff. de suis ex poz. facit qd no. in. l. i. ff. de extraoz. cri. sed tñ bene faten tur q; ex hac turpi locutiōe tenebit actiōe iniuriarū. z. de hac qōne dic lat? j. q; fuit pri. cā be. amit. §. h? z. q; olator. Quero qd si ipse vasall? opē fert alteri adulterāti vrozē dñi an puniat eadē pēa dic q; sic fm Bal. p. l. z. si ami ci. ff. de adul. z. de §. sig. l. sepe. Sz tu adducas no. in. d. §. h? z. qui delator. vbi ē declarauit casus qn vasallus est lēno vrozis domini sui. Quero si vasallus ignoranter adulterauit vrozē domini sui vt qz forte repit ipsam in le cto suo credēs eē vrozē snā an priuabit. dic q; nō. vt notat glo. in. c. i. j. hic pōt eē ti. qui. mo. feu. amit. qd intelligas

nisi sua ignorātia eēt supina z. crassa p ea que no. j. i. §. se. z. de hac. q. dicā latius. in. d. c. i. Nā ēt vbi regrit dolus crassa z. supia ignorātia nō excusat imo tenet ac si scienter ēt in statutis fm Bal. hic z. ē glo. in cle. i. de cōsang. z. affi. Quero qd si vasall? cognouit cōcubinā dñi an sit idēz q; in vrozē. Et dic q; sic fm Jaco. d. ardis. qz cōcubinā? ē licit? d iure civili. vt si vterq; ē solutus. C. de cōcu. l. i. Albrī. in. l. in cōcubinatu in fi. ff. d. 2 cub. z. dicit ter. q; iter cōcubinā z. vrozē iter est solū in dignitate. l. itē legato. §. pui. ff. d. leg. iij. Nā ēt i cucurbitatiōe 2 cubic sicut i cucur bitatiōe vrozis turbatio s;guinis seqt. itē cū filij sint succes sibile. l. si qua illustis. C. ad. ozficia. z. p hoc facit quia in filio eēt iusta cā erb? dationis glo. in. c. quinquauallis de iureiurā. §. aliud quoq; in aut. vt cum d. appel. cog. ergo erit iusta cā pnatōis i vasallo p dicta. s. in prin. huius ti. licet in vrozē faci. que not. Bar. i. l. si vrozē. §. i. ff. d. adul. z. Bar. in. l. fi. §. itē rescripserūt. ff. ad mūnicipal. in. l. cum quedā puella. ff. d. iurisdī. om. iudi. z. ibi. etiā Bal. z. cōtra Bal. tenet hic. d. marti. per no. in. l. vnica cū autē. ibi posita. C. vnde vir z. vroz. s; prima opi. vcrioz fm Bal. Quero quid si vasallus cognouit spōsā domini que nō dñū erat traducta an amittat feudū dic q; sic s; iac. ardis. arg. in situ. de nuptijs z. extra d. spōsā. c. i. l. vi. z. in. l. i legibus ff. d. testibus. Idem dicit ipse. d. matre domini nisi trāsuis set ad secunda vota ar. in autē. d. osuli. in. §. sinait. z. C. d. priuile. scholarū l. fi. Quero quid si vasall? cognouit pedissequam domini an priuetur feudo. et videtur dicen dum q; sic? quia debet facere ea que sunt de honestate domini si vult dignus feudo videri. vt. j. de for. fide. c. i. z. nihil debet facere inbonesti in domo domini vt notat glo. rxi. qd. v. de forma. Sed in contrarium determinat and. d. iser. dicēs q; ex tali inbonestate bene icidit i priuū um s; tamē nō perdit feudū nisi ista inbonestas sit cōmissa in personas phibitas z. in qbus eadē vel maior ē rō. vt. j. que fuit pri. cā benefi. amit. in. §. sed quia. In pedissequa aut nō ē par ratio. Et ideo nō ex omni cā i qua vasallus incidit in priuū feudo vēt priuād? vt in. d. ti. in §. illud eim. Ita. n. cā. nō eēt sufficiens ad erb? dationē filij nec ad reuocādā donatōez merito nō d? eē sufficiens ad feudi priuatiōē cū ista a pari pcedāt z. ponāt p regula in ista materia vt probat in. d. ti. §. predictis modis. Quero quid si vasallus cōmittat incestū an perdat feudū dicit Bal. q; sic. vt in auten. de incest. nup. z. licz papa postea dispēct quo ad mūnioniū nō tñ recuperat feudū qd iam mihi vel aliū ē apertū vel redijt ad dñm ar. i. c. quāuis de rescrip. l. i. vj. z. q; no. de libe. z. postu. in. l. gallus. §. z. quid si m. z. sunt verba bald. i. l. i. ff. de rez diui. q. li. vbi d? q; isto casu feudum esset amissum ipso iure.

Similiter. Vasallus insultū faciēs i personā domi ni vel in locū in quo est. amittit feuduz idē dicēduz si vasallus interficit fratrem priū ipsius vasal li vel ēt nepotē ex fratre. h. d. No. ex ter. ibi affalierit q; si in aliū salierit. i. affaltū fecerit z. subaudi i personā vt dif ferat a sequētibus z. loquit iuxta vulgare cuz affalt? pprie sit i aliū saltus vt. j. que fuit priā cā be. amit. i. §. prete rea z. ibi dicit i. §. cū arietes. ff. si qdrup. paupe. fecit. di. z. hoc cū sit in personā. vbi at inuicē vasallus z. dñs nō possent attingere puta si sint in duobus turrib? vel alijs locis nā tūc non est vis tūc nō d? insultus i personā sed ad locū s; Bald. hic alle. ter. ibi vel castrū nā iste. §. i. pn. sui log? d? insultu i psonā z. d? aggredi loc? s; Bal. a vasallo q; p? pij cere iacala vel alr expugnare locū aut i castro vel alibi q; dicit no. propter statuta prohibētia arcē vel ecclēsā inna dē. s; d. Adar. tñ puto eē reliquēdū arbitrio iudicis. l. i. ff. de iure delib. No. ter. dum dicit ibi esse. aliqui ha bent itus esse. z. meli? fm glo. sed tamen dic tu q; quelibet lra bona qz idē est sensus ibi item subaudi amittere d? se. istū vasallus ipse ibi suū. i. ipius vasalli vel dic q; referat ēt ad fratrem ipsi? domini dñi tñ isto cāu itelligat q; p ditorie

ipm iterfecit vel als spaliter in offensaz domini fm and.
hic z. j. an iste q interfecit ffem do. in. c. i. z statim dicam
in glo. ibi filiu fratris. signa istu ter. q filu fratris mei ap
pellat nepos me? vt. j. dicā. No. q insult? de per se ē pu
nibilis fm Bal. verū ex eo qz nō ē preambulū neqz pars
alteri? delicti. secus aut si esset pars alterius delicti z pre
ambulū ad aliud delictū. vt qz precedēte insultu qs aliuz
occidat. qz tūc confunderet insult? cū homicidio. neqz de
per se puniret. vt no. in. l. qui de crie. C. de accu. z in. l. nū
quā plura. ff. de priua. delict. de qua materia plene p bal.
in. l. aduersus. C. de fur. z in. l. cum ancillis. C. de nup. z
bar. in. l. respiciendū i. §. delinquit. ff. de pe. z pōt fieri in
sult? tā pedes q̄ eques. tā in mari q̄ i terra. vt in. d. §. cū
arietes. cōiuncta. l. quēadmodū. §. si nauis alteraz. ff. ad
l. aquil. C. No. ex hoc ter. fm bal. melius exp̄ssum q̄ ali
bi q̄ filu fratris dicit nepos. ex quo dicit Jac. de bel. q̄ ad
uocati bononiē. alle. istuz ter. q̄ si res sit cōcessa alicui in
emphiteosim sibi z nepotib? suis. qd̄ intelligit̄ de filiis
fratrū. z idē dicit q̄ si priuilegiū aliqd̄ esset cōcessū alicui
eadē forma. z ad hoc alle. ff. de inoffi. testa. l. si iustitia. §.
ij. ff. de i rē verso. l. nihil interest. h̄ ille leges nō probant
hoc. qm̄ loquūtur de nepote quo ad auū fm Jac. de bel.
z Nico. de nea. dicit bal. hic. aut ille cui cōcessus fuit tale
ius vel priuilegiū h̄z nepotes ex filiis z itelligit̄ tm̄ d̄ ipis
et nō de trasuersalib? . l. tale p̄m. §. si. ff. de pac. aut nō h̄z
filios nec nepotē ex filio sed h̄z nepotes ex fratre et tūc in
telligit̄ ē d̄ nepotib? ex fratre p̄ istum ter. ar. ff. ad. treb. l.
hereditib? . §. si. et hoc mō p̄nt̄ itelligi qd̄a gloselle q̄ vidēt
sensisse q̄ filu fratris apdelletur nepos. ff. d̄ dona. cā mor.
l. auiculo. z de lega. iij. l. cū quis . §. codicillis. facit isti. de
gra. cogna. in. §. quarto gradu et p can. i. c. tua nos extra
de p̄sā. et affi. fac. ad p̄dicta. c. ii. j. d̄ feu. mar. c. i. p̄ Bar.
in. d. l. si iustitia p̄ Bal. in. l. si dotali. ff. so. matr. cano. i. c.
vnico de scisma. li. vi. bon? ter. i. c. ex pte el. i. de offi. del. i
c. accedens de accu. Sede. cōsi. rix. in. c. felicis. de pe. i. c.
fundamēta. de elec. lib. vi. Di. in cōsi. qd̄ incip. statuto ci
uitatis pistorij. z in cōsi. qd̄ icipit. In rpi noie cōsideratis
similis glo. i. l. post emācipa. ff. de lega. iij. facit ter. i. c. nō
sine de arbi. in. c. p tuas de pba. in. c. dilecto de pben. in
c. felicis. §. ceterū. de pe. li. vi. z hāc distinctionez t̄z Imo.
in. d. c. nō sine. L̄oclusiue loquēdo inter tot varietates fa
cite regulā q̄ appellatiōe nepotis cōprehenditur nat? ex
filio nō nat? ex fratre. ita Joan. and. in. d. c. fundamenta
Bar. in. d. l. si iustitia. §. ij. insti. de gradi. Sede. cōsi. rix.
viii. inci. viso p̄ucto. Fallit p̄mo nisi subiecta materia ali
ter suadeat. puta statutu loquens de successiōe trasuersali
um noiat nepotē intelligit̄. f. filiu fratris. Pau. in. d. l. si
dotali. Fallit s̄o vbi ex precedētib? aliter appareret. vt ē
ter. in. c. si capitanei. j. de feu. mar. Bal. in. l. ij. C. de suc.
edi. z ita itelligat̄ ter. noster. Fallit tertio vbi cōmūis vsus
loquēdi aliter se h̄eret. d. Anto. in. d. c. tua nos. Quer
ro cū glo. p̄ima qd̄ si vasallus assaliens castrū ignorabat
dñm ibi eē. an tūc amittere debeat feudū. z r̄ndet ponen
do duas opi. Prima ē q̄ vasallus ignorans non debeat
amittere per istū ter. nisi sua ignorātia fuisset crassa z sup
pina. qz tūc amitteret nec excusaret. l. nec suppina. vt. ff. d̄
iur. z fac. igno. Secunda opi. est q̄ talis vasallus iustas
idistictē teneat siue fuit sciēs siue fuit ignorās eo qz taliter
delinquēdo venit d̄ sacramētū fidelitatis dñi h̄ tēdat i dā
nam domini vt. j. d̄ for. fide. i. c. i. et hāc opi. sedaz sequit̄
glo. dicēs eē subaudiēdū marime ad iustu ter. dum dicit
sciēs zē. ad ostēdēdā maiorē culpā vt pbat̄ i. d. §. porro
vbi idistictē loq̄ nec ob. r̄sa posita. j. q̄ fuit pri. cā be. am.
§. illud vbi vasallus nō dz ex quolibet p̄urio amittet̄ feu
dū qz itelligitur d̄ p̄urio adhibito circa alienatōez feudū.
quo cāu n̄ amittit fe. in parte nō alienata vt. j. de vas. qui
d̄ cōsti. lotb. feuduz aile. in. c. i. hic vero loqm̄ur d̄ p̄urio
adhibito circa cōmissa aduersus dñm et q̄ sit rō diuersi
tatis. no. in. d. c. i. in glo. i. in fi. similiter nō ob. j. hic p̄t eē
ti. qui. mo. feu. amit. h̄ ista glo. h̄z aliquos libros allega

uerit. j. q̄ fuit pri. cā ben. amit. vbi requiritur scia vasalli
assaliētis qz ibi loq̄tur qm̄ vasallus ignorabat illū eē dñm
quē assaliebat quo cāu bñ distinguē an talis ignorātia esset
crassa vel supiavel n̄. nā faterer q̄ in cāu n̄ o codē mō eēt
dicēdū si iste vasallus ignorasset istud castrū fuisse dñi z
tūc nō amitteret feudū nisi fuisset in crassa z supina igno
rātia. verū hic p̄supponit q̄ sciebat istud castrum esse dñi
quo casu hoc solū sufficit q̄ insultet nec vltra aliud exigit̄
ad priuationē feudū. Et quib? oibus cōcludo vna cū glo.
q̄ iste ter. intelligit̄ siue vasallus sciuerit siue ignorauerit
dñm fuisse in castrō. itē siue dominus fuerit in dicto castrō
siue nō. qm̄ sufficit q̄ insultauerit castrū seu locū domini p̄
eius p̄niciē z sic intēdebat offendere dominū q̄ ēt seqtur
And. z cōiter doc. C. Et ex ista glo. inferūt hic Jaco. de
bel. z. d. Adar. regulā q̄ vbiqz vasallus facit cōtra in
ramētū fidelitatis p̄dit feuduz. qd̄ mibi ita generaliter
nō placet p̄ dicta in. §. itē si fidelis. §. e. qz imo per det tm̄
in casibus a iure exp̄ssis vel similib? . vt. §. dixi. nō ē p̄ om
ni cōtrauētōe iuramētū fidelitatis. Querō cū glo. fi. d̄
inte llectu l̄re hic in fi. dū dicit q̄ si vasallus occidat fra
trē suū q̄ amittit feudū zē. d̄ quo fratre itelligat̄ an d̄ fra
tre ipsius vasalli an de fratre domini z r̄ndet gl. q̄ pōt in
telligi de vtroqz diuerso tm̄ respectu z sic ista dictio suum
posita hic in ter. pōt referri ad vtrūqz nā si occidit fratrē
dñi n̄ amittit feu. nisi p̄ditiōe occidat tūc bene amitteret
nō ex eo q̄ occidit fratrē dñi h̄z ex eo q̄ cōmissit p̄dimentuz
qz p̄ tale delictū z infamiā p̄dimentū nō p̄t amplius cōpa
rere in curia dñi. vñ codē mō statueret si tale p̄dimentuz
ppetrasset in psonā cuiuslibet alteri? extranei. hoc respe
ctu posset ista l̄ra itelligi q̄ iste vasallus occiderit fratrem
dñi p̄ditiōe quo casu amittere dz feudū vt hic. z tale feu
dū dz reuertit ad dñm vt. j. an ille q̄ ineterfecit fra. do. c. i
p̄t ēt itelligi fm And. p̄ditiōe. l. sine diffidatione Jo. an.
in. c. fundamēta de elec. li. vi. z sic inferūt ex glo. Jac. de
bel. z. d. Adar. q̄ p̄ditiōe ēt alteri q̄ dñō factā. ex quo
apparet q̄ nō est fidelis vasallus perdit feudum de quo
ēt dubito. Secdo mō itelligit̄ ista l̄ra vt loquat̄ de vasallo
q̄ occidit fratrē p̄riū. Et tūc ista dictio suū dz referri ad
fratrē p̄riū ipsius vasalli. quo casu dz ipse vasallus amit
tere feudū siue occidat fratrē suū p̄ditiōe siue ea inten
tione vt habeat totā suā hereditatē. Et isto casu tale feu
dū nō reuertit ad dñm h̄z trāsit in alios agnatos qm̄ istō
tale delictū nō respicit psonā dñi pbat̄ in. d. c. i. z hoc vo
luit tota ista glo. vsqz ad fi. que bene loq̄. Querit. do.
Adar. notabiliter an ep̄s possit hanc feloniam remittere
vasallo: ita vt vasallus retineat feudū Bal. in. l. i. in. iij.
col. s. qui feu. da. po. concludit quod aut iniuria est pro
pria prelati z potest eam remittere aut est cōmūis prela
ti z capituli z tunc non potest remittere sine capitulo. ar.
no. i. l. ij. C. de lib. z corū lib. vos adijcite Bal. q̄ p̄dicta
sūt vera nisi iniuria respiciat p̄ncipalr ecclesiā vt ē incasib?
p̄missis nā tunc p̄lat? nō p̄t remittere iniuriā ecclesie. vt
glo. ordi. c. cū d̄sideres z. c. p̄tigit de sen. creō. rō qz p̄lat?
nō est dñs sed administrator. c. fraternitatē d̄ dona. z no.
Arc. i. c. statutū d̄ rescrip. li. vj. h̄z administrator n̄ p̄t facere
gr̄az remissiuā. l. p̄ses z ibi no. i. gl. C. d̄ trasfac. fac. l. abitio
sa. ff. d̄ d̄cre. ab oz. faci. z qz p̄lat? nō p̄t remittere iura ecc.
vt no. Inn. i. c. accedētib? d̄ p̄aleg. limitate p̄dicta nisi ex
pediat eccleie facere hāc remissioez. qz vasal. eēt potēs. ta
liter q̄ si p̄lat? nō remitteret d̄strueret bōa eccleie ar. no. i
l. pactū curatoris. C. d̄ pac. z ibi p̄ Bal. Querō ab eē
vtrū ille q̄ p̄misit nō offēdet titū s̄ p̄ca iterficiēdo ff̄ez ti
cij icidat i penā. dic q̄ n̄ h̄z doc. qz illa d̄ p̄rie offēsa ex q̄
alicui p̄petit actio iniuriar. p̄rio noie vt t̄z nobiliter bar.
i. l. si ita stipulat? i. §. gr̄isogon? i. fi. ff. d̄ verb. ob. z bal. hic
Quid at̄ sit offēsa z q̄ do dicat eē scā i psonā dic p̄ eūdē
bar. in. l. licitatio. §. q̄ illicite. ff. de publi. Bal. in rubrica
ff. so. matr. vbi dicit q̄ violentia qua quis eijcitur de pos
sessione potest dici violentia in personam. per glo. i. l. ita
qz fullo. in versu. de iprobitate. ff. de fur. in d̄riū faciunt q̄

no. in. l. ij. §. sigs tabulas. ff. ad filla. bal. i. l. ad testium. §. si. ff. de testi. in. l. si qua p calūniam. C. de epif. z cle. imo. in. l. i. §. hoc edictū. ff. de ope. no. nunci.

Aut si libellario. In summa hoc vult. Vasallus olim poterat feudum suū vsq; ad medietatē alteri allibellare vel pignori obligare vltra vero medietatē non. z si cōtrarium faciebat amittebat feudū z reuertebatur ad dominū. h. d. Permite q; circa feudū alienationē hēmus tria iura diuersa. nā de iure p̄meuo poterat vasal. ēt totū feudū alienare sine volūtate domini. vt. j. qd iuris si post alie. feu. va. illud recup. c. i. postea supuenit scdm ius quo vasallus poterat dictuz feudum alienare seu obligare vsq; ad medietatem tātuz vt. j. de alie. feu. c. i. in prin. z in hoc ter. postea superuenit ius nouissimū quo vasallus nullā partē feudū hodie pōt alienare vel alteri obligare. vt. j. de pbi. fe. alie. p. loth. z de probi. feu. alie. per Fede. z pbāt p̄dicta. j. q̄lter oli feu. alie. po. in. c. i. §. i. z diri. j. apud quem vel quos i. c. ij. §. i. fi. z. j. co. §. si. vel dic vt lati? diri. j. de alie. feu. i. pri. in primo notabili. C. No. ter. ibi libellario noie. libellus p̄prie est ille cōtractus qui fit a vasallo trāsferēdo ius suū feudale in alterū. diri aliquid in pludijs z non insisto. qā hodie nulla fit in modo z vsu loquēdi dīa inter hos cōtractus put in dictis pludijs declarari. z pbat iste ter. dñi subijcit ibi feudū. i. in libellum seu emphiteosim. nā ip̄prie loquitur de feudo. cū. s. dirit libellario noie. Itē qā etiā de isto iure antiquo potuisset vasal. infendare ius suū etiā in totū necdū partē. vt. j. qualiter olim feu. alie. po. z no. j. de alie. feu. in prin. hodie videbim? j. de probi. feu. alie. per fede. i. c. i. post pri. C. No. ter. ibi trāfact. permit. i. dimittat ap̄d creditore suū vt suū sit noie trāfactiōis z talis ztractus est p̄hibitus i pignore fm ia. de bel. z. j. de feu. da. inuicē legis cōmissō. c. i. Vel expōas s; Bal. q; pmittere vt trāfactū est. q; debito nō soluto ad certum tēpus res sit penes creditorem. vt. l. ij. C. de pac. cōuen. Vel fm and. de iser. dic q; ē dicere idest sine actu legitio vt q; vasallus sua negligētia z incuria nō curat diligēter z legitie qualiter vadat feudū ze. dicens idē and. q; imo per malā culturā vel negligētiā nō pditur feudū. h; per desolationem vel destructionē. sic. c. ad apostolice. De re iud. li. vi. s; priores expōsitiōes plus mihi placēt. C. No. vasallum priuari feudo si per fraudē vel dolum adhibeat cautelā alienādi dictum pign? vt. j. qualiter olim feu. alie. po. in. §. donare. z. j. de pbi. feu. ali. p. fede. in. §. cal. lidis. C. No. ter. ibi reuertitur. subaudi si feudū est nouū secus si eēt antiquū. q; tunc reuertetur ad agnatos. si ex tarēt. si vero nō extarent tūc beue reuertere ad dñm vt diri. j. que fuit pri. cā be. amit. i. §. si. z. j. de vas. q; ztra cō sti. lot. feu. alie. c. i. C. No. q; oliz vasalli hēbant maiores auctoritatē z libertatē in iure suo feudali q; hodie. cū oli possent vsq; ad medietatē feudū sui sine dñorū voluntate alienare z obligare ex quocūq; cōtractu q̄nimo ēt in totū fm cōsuetudinē mediola. vt. j. de alie. feu. fo respōso. z in glosella si. hic posita que hoc sensit. hodie nullā partē vt in. d. c. i. j. de pbi. feu. alie. per loth. que fuerit rō motiua iuris noni tradit̄ ibi p ter. vnde si vasallus hodie alienaret totum feudū. perdere d; totū. si ptem. d; perdere pte alienatā. vt. j. de vas. q; cōtra cōsti. loth. fe. alie. in. c. i. z in glo. i. hic posita. que per hoc ē expedita de quo per cano. in. c. ij. extra de feu. Aduerte tamē vt nō extendas p̄dicta ad infendationē. q; ēt hodie vasallus possēt suū feudū alteri ifendare. z hoc nō est p̄bitum. vt no. j. de capi. cora. i. §. p̄terea. z ibi videbim? No. ēt q; olim etiaz erat interdīta toti? feudū pignozatio. s; hodie in nulla parte etiā minima pōt feudum pignozari sine pmissū domini. z si fiet priuari vasallus vt in. d. c. i. post prin. de pbi. feu. alie. per Loth. qd intelligas verū quādo p ipsam pignozationē trāsferatur in creditore corporalis possessio ipsius rei feudalis. dato q; pignozatio nō valet de iure. q; nō tā attendim? iuris effectū q; animū. cūz actu vt hic. facit. c.

debitū de biga. sec? at si fieret simplr pignozatio seu hipotheccatio absq; traditōe possessiōis. q; tūc nō intelligit vē tū p̄hibitionē vt videat aliēasse vt diri i. §. p̄terea. s. al. le. in. i. q. z i. d. c. i. d. pbi. feu. ali. p. Fede. z ē rō fm Bald. hic. q; nō p̄sideram? effectū iuris s; ai destiationē z affectū ei? d scō secu ū ar. eoz q; no. p. Dy. z doc. i. l. alienatū ff. de p̄. si. sec? at i his i qb? solus iuris effect? p̄siderat vt i. l. ea qdē. C. si māci. ita fue. alie. z. ff. d. p. ob. l. q. rome. §. flant? z hoc q; dcm ē d vasallo pignozate s; nō tradēte rē t; Spe. i. ephiteota i ti. d. loca. i. §. nūc aliq. N. r. cv. z ē de mēte Bal. i. c. i. i. si. p̄cipij de succes. feu. q; ēt dicit valere alienationē feudū sub p̄ditōe. s. si z in quantū dñs p̄ferit p. l. si q; locuples. ff. d. māumis. test. no. docto. l. si. C. de iure emphi. Itē dicit q; valet alienatio feudū sub cōditiōe videlicet si z in quātuz de iure possuz nisi interueniat captio dñi sub dicta cōditiōe q; tradere? tali emptori a quo es set difficilis recuperatio. z ita dicit in. d. c. i. Bal. se cōsulu. ille z cōiter in iudicijs alle. p. notabili dictū Baldi hic q; p̄hibet? alienare ēt a lege vt feudatarius si alienat nō incidit in penā nisi sequuta traditōe. facit. l. alienatū in pri. ff. de ver. signi. iūcta. l. si. C. de iure emp. vbi Sali. z Al. b. i. facit glo. i. l. i. §. si rē depositā. ff. depositi. voluit Spe. in. d. ver. r. cv. do. Anto. in. c. potuit de loca. Bal. in. c. i. perialē in prin. de pbi. feu. alie. per Fede. in. c. i. §. deniq; j. que fuit pri. cā be. amit. Bal. in. l. ij. C. vt in pos. leg. al. ua. in. c. i. j. quid iuris si post alie. feu. vasa. illud recup. l; jmo. alr in. d. c. potuit. Et p̄dictis isert Bal. q; si p te stamētuz vel statutū phibeat aliēatio sub pena q; nunq; per verbalē pignozationē v; simplicē hipotheccationē cōmittat p̄ca qd ē notādū. fac rō q; pmittere nō ē alienare. vt. ff. d. do. l. ad eū i. §. luci? z. ff. d. fur. l. si is. fac qd diri. j. per quos fiat innessi. in pri. sup glo. l. si. in pri. z qd tradit̄ in. l. quedā. ff. de acqui. here. z in autē. de nō alie. i. §. alie natis faciūt no. per Ly. in. l. ij. C. de s̄ben. emp. p Bal. z Sali. in. l. si. C. de iure emphi. habet in. l. si post perfec. tū. C. de euic. C. Oppo. ab extra cōtra ea que hic dicuntur in eo q; p alienationēz illicite factā reuertat se. ad do minū. s; cōtra de succes. feu. §. hoc quoq; vbi p; q; reuertit ad agnatos so. distinguēde sunt culpe qm vasallus inter dū peccat per igratitudinē delicti inter dū p ingratitudinē cōtract? p̄rio casu hētur duplex cōsideratio q; qnq; peccat per delictū i personā dñi. z tūc feuduz reuertit ad dñz excludis oibus descendētib; z agnatis vasalli siue feudū sit nouū siue antiquū vt. j. que fuit pri. cā be. amit. ē. in. §. si. de quo plene ibi videbim? z tenet gl. j. de pace iur. fir. §. si. in vl. glo. in fi. z Ja. de bel. N. i. d. nea. z Bal. hic nisi studiosē hoc egisset vt priuaret agnatos q; tūc nō reuertere? ad dñm ar. ff. de eo. per que fac. est in. l. si. z in c. i. extra de renū. lib. vi. z tenet Bal. hic. Qnq; vasallus delinquit extra personā domini z tūc si feudū ē nouū reuertit ad dñm excludis oib; descendētib; z agnatis vt p bat. j. si vas. fe. p̄rie. c. i. z. j. an ille q; interficit fra. do. c. i. si vero feudū ē antiquū tūc transit ad agnatos p̄rimio res excludo dño z oib; descendētib; vasalli vt pbat in. d. c. i. j. an ille q; interfecit fra. do. z. j. de natura succes. feu. z glo. s. q; feu. da. pos. in. §. sin autē. Scdo casu p̄cipali qm vasallus peccat p igratitudinē cōtractuz vt q; alienat vel alio modo illicite transfert i alium sine volūtate dñi z tūc si feudū ē nouū reuertit ad dñz vt. j. de vas. q; d; p̄sti. loth. feu. alie. i. c. i. z nō. glo. j. de succe. feu. i. §. hoc quoq; si ve ro feu. ē atiquū. tūc trāsit ad agnatos si h; si n; h; agnatos tūc reuertit ad dñm vt pbat. j. d. sic. feu. i. d. §. hoc quoq; z ibi glo. hoc firmat. Ad filios at nūquā trāsit tale feudū si habēt aliqd d herēditate p̄ris als at bñ trāsiret ad filios excludo dño z ceteris agnatis vt. j. an agna. vel fili? repu. here. i. c. i. z. j. si d fe. fue. cōtro. i. c. titi? z gl. iii. f. d. succes. feu. i. §. h; quoq; z Bar. i. l. eū q. ff. d. iter dic z rele. z d his pleni? videbim? i. c. i. §. si. j. q; fuit pri. cā be. amit. vtrū at ex necessitate aliq; vasallus possēt vēdere feu. sine piculo omisiōis And. d iser. z Bal. tenēt h; q; n; h; d; h; dic vt vi-

debimus. j. q̄liter oli feu. alie. po. i. pri. s̄. vtrū aut vasall⁹
possit v̄dere cōmoditatē vsuffru. dic q̄ sic p̄ no. i. l. i. C.
si pig. pignori da. sit z t̄z Bal. hic faciūt no. i. c. q̄relā. ne
plati vices suas d̄ lo. in. c. v̄za. ad lōgū t̄i t̄ps fruct⁹ v̄der
nō possit. sicut nec ad lōgū t̄ps locare Bart. in. l. i. s̄. q̄d
aut. ff. de sup̄ficiēb⁹ p̄ no. i. dictis iurib⁹. Bar. i. l. codicil-
lis. s̄. istituto. ff. d̄ leg. ij. Ang. z Imo. i. l. si filio. s̄. ff. so.
ma. Bal. in autē. ei q̄. C. de bōis aucto. iud. pos. i autēti.
hoc ius porrectū. C. d̄. sa. san. ec. i ru. C. d̄ iure ēphi. Lud.
in. l. si cōstante. s̄. quotiēs cū se. ff. so. ma. Panoz. i. c. ad
audiētā de re. ec. nō alie. Cal. in ru. d̄ re. ec. nō alie. cōfi.
vij. z cōfi. viij. z voluit Bal. i. c. que i ecclesiāz i vj. col. de
zsti. z idē d̄ tpe icerto p̄ nō. i. c. p̄uēt d̄ arbi. cle. i. d̄. re. ec.
nō alie. iūcta gl. i cle. z si p̄cipalis d̄ rescrip. bal. t̄i hic di-
rit q̄ partiaris colōis p̄t locare ad lōgū t̄ps. z ita intel-
ligit gl. i. l. codicillis. s̄. istituto. ff. de leg. ij. imo voluit q̄
p̄hibet⁹ locare ad lōgū t̄ps possit locare ad centū annos
hoc acto q̄ tot sint locatiōes quot āni z hoc mō ē saluat
dictā gl. ad q̄d faciūt no. in. l. si fuis cōis. s̄. cū fuis. ff. d̄
stipu. ser. p̄ Bar. i. l. sticho. s̄. stipulatū. ff. d̄ ver. ob. s̄. iō-
rū faciūt q̄ habent i cle. i. d̄ reb⁹ ecc. nō alie. in. l. iubem⁹
s̄. sane p̄ doc. C. d̄ sa. san. ec. p̄ Bar. in fili in. l. modestius
ff. de dona. fieret. n. fraus legi p̄hibētī cōcessionēs huius
modi ad lōgū t̄ps z aliqd ponā in. s̄. se. in fine.

Rursus. Feudū trāslatū in aliuz p̄ vasallū si postea
aperiat d̄no p̄ mortē aut refutationē vasal-
li poterit p̄ ipm d̄nm renocari ab acceptatore nulla obstā-
te exceptiōe. h. d. C. No. ibi min⁹ medietate qd aut si me-
diētatē feudū dederit ad libellū v̄t pignori obligauerit re-
spōdeo idē put min⁹ si medietate. c. i. j. d̄ alie. feu. s̄. Ja.
de bel. Ad. ex hoc ter. q̄ resolutio iure datoris itelligit re-
solutū ius acceptoris vt hic z. s̄. h. s̄. ti. pri. z in gl. hic po-
sita in pri. qd intelligas v̄z in cāu n̄o s̄m ista iura antiq̄
s̄m que tenebat alienatio vel pignozatio vsqz ad medietā-
tē. hodie at qz hoc mō nō teneret nō intelligeret tale ius
resolui s̄z poti⁹ censeret nullū tāqz factū a pri. s̄ natura vt
in. d. s̄. fi. C. No. ter. ad fi. q̄ si vasallus q̄ dedit feudū ad
libellū vel pignori refutauit feudū q̄ resolutū ius accipiē-
tis ad libellū vel pignori. s̄. h̄ic ter. oppo. de. c. i. quali-
ter oli feu. ali. po. So. s̄. Ja. d̄ bel. And. z bal. subaudiē-
dū est ad ter. ibi nullo iure se aduersus d̄nm tueri poterit
nisi acceptor sit paratus se inestiri a d̄no z huire d̄no vt in
d̄no allegato. Tene mēti h̄ac limitationē qz terminus vni-
uersalis negatiuus recipit limitationē z restrictionē facit
l. obses. C. d̄ p̄dijis minorum. z. l. fi. C. sine censu vel reli.
C. No. q̄ vasallus p̄t refutare feudū in p̄iudiciū iuris
iā alteri quesiti qd v̄t eē s̄ debitū rōnis ar. i. l. si partē i fi.
ff. que admo. sui. amit. s̄. hoc iō qz ista facultas ierat a pri.
vt. j. d̄ vasa. q̄ cōtra zsti. lot. feu. alie. i. c. i. v̄ hoc scire de
buit ille q̄ cū vasallo cōtraxit z iō sibi iputet z ē ter. no. i. l.
q̄ cū alio i pri. ff. de re. iur. l. sigs domū. s̄. i. ff. lo. s̄. Bal.
C. Quero cū gl. in ver. s̄. q̄re. zc. qd si mortuo priō vasal-
lo datore relictis heredib⁹ feudū sit reuersū ad d̄nm. an
iste scōs acceptor poterit agere d̄ euictiōe s̄ dictos here-
des. z respōdet gl. distinguēdo q̄ aut iste scōs acceptor scie-
bat datore suū h̄re in feudū ab alio. z tūc n̄ possit ager qz
scire debebat q̄ mortuo eo feudū reuertebat ad d̄nz z po-
tius ex natura rei res d̄z desinere eē z finit feuduz z dixit
Bal. in. l. eū q̄. s̄. si libert⁹. ff. d̄ iniurijs iō nō p̄t d̄ euictiōe
agi ita gl. hic z cor. glosa in. l. si familie ibi marie Salice.
C. fami. her. z hoc ē v̄z. nisi sibi sp̄aliter fuisse in hoc ca-
su p̄missuz de euictiōe. Si vero ignorabat cū h̄re in feu-
dū ab alio z tūc possit agere put distinguit. j. de inue. d̄ re
alie. fac. in pri. z hoc voluit ista glo. vsqz ad ver. s̄. nungd
quā gl. intelligas p̄cedere formādo qōnez vt. s̄. h̄endo re-
spectū ad ter. de vasallo alienāte alteri z ita intelligit An-
dre. de iser. z est ratio quia iste scōs acceptor scire debuit
q̄ feudū sp̄ erat reuersuz ad d̄nm ex eo q̄ vasallus nō po-
tuit trāsferre ius suuz i aliū p̄ talē d̄ctū vt no. j. d̄ phi. feu.
alie. p̄ Fed. in pri. in. gl. ij. in fi. z iō respiciēda ē supradic-

ta distinctio vt in. l. si fundū sciēs cū ibi nō. C. de euic. s̄. si
volumus itelligere glo. in priō vasallo ifendāte ius suum
alteri vt v̄t p̄supponere gl. z tūc qz hoc licitū ē tā iure an-
tiquo q̄ nouo vt. j. q̄liter olim feu. alie. po. i. s̄. i. z. j. de p̄-
bi. feu. alie. p̄ Fed. i. s̄. illud. possit ille scōs vasallus age-
re de euic. s̄ dictos heredes ēt si fuisse sciēs q̄ ipse prius
vasallus recognoscebat dictū feudū ab alio d̄no qd dicit
Ja. de bel. z Bal. eē v̄z q̄ feudū fuisse reuersū ad d̄nz
p̄ culpā priū vasalli ar. ff. so. ma. l. pe. in pri. z. ff. loca. l. si
merces. s̄. p̄ductor. secus aut si naturaliter z sine culpa qz
tūc b̄n̄ esset h̄eda dicta distinctio iuxta notata in. l. si fami-
lie. C. fa. her. facit qd no. gl. j. d̄. l. cor. c. i. in. s̄. s̄. i. z ē rō
d̄zie s̄m ipsuz Bal. qz casus q̄ naturaliter eueniūt p̄uide-
ri p̄nt regulariter alij vero nō. ff. de cōtrahē. emp. l. situ-
las. s̄. furmēta z. ff. de acti. em. l. si ea z. ff. locati. l. sigs do-
minū. s̄. i. z qd no. in. l. diuortio. ff. de neg. gest. facit ad p̄-
dicta qd d̄ri de inuesti. de re alie. fac. in p̄n. C. Op. ab eē
q̄ imo ille q̄ accepit ad libellū a priō vasallo possit illō re-
tere vt p̄bat. j. de feu. nō habē. p̄ri. na. feudi i. c. i. So.
ibi rō ē qz vasallus prius fuit inuestitus de dicto feu. cum
cōditiōe vt possit alteri alienare. z iō hoc ē sibi p̄missuz ex
natura z virtute d̄ditiōis adiecte i inuestitura q̄ possit ex
vtrōqz cōtractu alienare. hic aut loqm̄r in vasallo q̄ sim-
pliciter fuit inuestit⁹ nō adiecta tali cōditiōe. ff. d̄ vsuffru.
lega. l. sigs. z ita t̄z Jac. ar. de quo dic vt h̄z i. c. feudū ea
l. j. si de feu. fue. contro. C. Quero ab eē an iste scōs acce-
ptor ad libellū possit sibi p̄sulere dictā rē feudale retinen-
do z huire priōri d̄no tāqz vasallus nō obstāte refutationē
facta p̄ suū datore q̄ vere erat vasallus z dicit q̄ sic p̄ eg-
tatē. s̄. si vero quatr oli feu. alie. po. s̄. Alua. non putat ali-
quo mō istā determinationē p̄cedere in. q. p̄posita q̄ se-
cūdus acceptor t̄z iure libelli z ē rō qz hodie talis cōtrac-
tus ē p̄hibet⁹ ipsi vasallo vt no. in. glo. ij. j. d̄ phi. feu. ali.
p̄ Fed. s̄. incōtinenti facta tali alienatiōe que cēsēt aliena-
tio intelligit eē dictū feu. apertū. vt. j. qd iuris si post alie.
feu. vas. illud recu. c. i. no. gl. magnā. j. de suc. feu. in. s̄. h̄
quoqz z hoc ēt est d̄ mente And. de iser. nō ob. s̄. si vero
qz loq̄ d̄ p̄tractu licito v̄z q̄ vasallus ius suū alteri infe-
dat q̄ ēt hodie licet vt. s̄. dictū est v̄t nō d̄z trahi ad illici-
ta. l. qd nō rōne. ff. de legi. s̄. certe dictū Bal. d̄z intelligi
q̄ accepit ad libellum minus dimidia z sic in casu licito.
C. Quero an vasallus iste possit sine p̄ea p̄riuationis libel-
lare suū feu. agnato suo q̄ successurus est in. d. feu. z dic q̄
sic s̄m Ja. ardi. p̄ ter. j. d̄ alie. feu. pa. in. c. i. z d̄ri. j. d̄ ali.
feu. in. s̄. pe. z i. c. titius. j. si d̄ feu. fue. p̄trouer. C. Quero
an possit idē vasa. libellare dictū suum feudū ēt c̄fneo ad
t̄ps z nō in perpetuū. z dicit idē Ja. ardi. q̄ sic p̄ter. j. de
alie. feu. in. s̄. z si clientulus a p̄trario sentu. nisi dictū feu-
dū ēt in curte vel i districtu d̄ni: qz tūc nulli possit alibel-
lare vt. j. e. i. s̄. pe. z i. s̄. fi. lati⁹ d̄ri. s̄. e. i. s̄. precedenti.

Preterea. Si ille ad quem spectat feuduz de iure
p̄sentiat aliū inestiri sibi p̄iudicat. h. d.
No. q̄ q̄ alij p̄sentit sua iura p̄dit z aliēa fortificat. l. cū q̄
dā. C. d̄ admi. tu. z. ff. d̄ iof. test. l. nihil. z. l. fi. z i gl. hic po-
sita i fi. z istā regulā itelligas p̄cedere q̄ q̄s p̄sentit in iure
suo trāsferēdo i aliū sec⁹ si p̄sentis nō fiat ad h̄ic effectū
vt i. l. iter offm. ff. d̄ rei v̄e. z eē d̄ re iud. i. c. suborta. fa. qd
no. Inn. i. c. iter dilectos i fi. d̄ h̄de istru. C. No. q̄ si p̄sen-
tio inestiri sequētē p̄iudico mibi. ita q̄ n̄ h̄eo regressū ad
repetēdū ampli⁹ illō cui renūciam vt hic z. j. si d̄ feu. fue.
p̄tro. i. c. titi⁹ z i. l. ḡnali i fi. C. d̄ nō nu. pe. z ē rō qz ad istū
effectū fuit p̄stit⁹ d̄ct⁹ p̄sentis z iō i illo effectū parit p̄i-
udiciū. l. fideiussoz. s̄. p̄. ff. d̄ pigno. z. ff. qui. mo. pig. vel bi
po. so. l. sic. s̄. v̄ditiōis. vbi ē cāus singularis s̄. Bal. de
eo q̄ p̄sentit vt d̄ re sua alter testē d̄ quo p̄ doc. i. l. cū q̄s in
pri. ff. d̄ leg. ij. nō at d̄z d̄ct⁹ cōsentis trahi ad aliū effe-
ctū nā si d̄ns p̄sentit vasallo alienātī. iste talis cōsentis tra-
h̄it ad vtile d̄niuz ipsi⁹ vasalli nō aut extēdi d̄z circa dire-
ctū dominū ipsi⁹ domini qz ad istū effectū nō fuit p̄stitus
vt dixit Inn. i. d. c. iter dilectos d̄ h̄o istru. fac qd no. i. l. si

ignozate. C. de remis. pigno. **Q**uero cu gl. an iste tex. intelligat de consensu ta tacito q̄ expreso r̄ndet q̄ sic: ni si ipse consensu tacite itelligeret ius suū durare. qz tunc tacit' consensu minie p̄dicaret. ff. qui. mo. pig. vel hipo. sol. l. sicut. §. nō videt. r̄ hoc voluit ista gl. vsqz ad ver. itē istud r̄. quā simplr̄ sequit̄ Jaco. de bel. r̄ cōter doc. p no tata in. c. i. j. de pbi. feu. alie. p lo. idetz Bal. dūmō iste tacit' consensu probet̄ ex aliquo actu puta ex acquitōe sigilli: vt. C. d re. alie. nō alienā. l. ij. vel p subscriptionē. d. l. fideiussoz. §. p̄. ff. de fideius. pigno. r̄. C. plus valere qd̄ agit. l. fi. S; tu subtili' considera. fm̄ Andre. de iser. circa istā materiā: qm̄ aut loqmur d̄ actu q̄ pōt fieri sup re mea r̄ me iuito puta v̄dere legare r̄ dividere. l. r̄ alienā. ff. d̄ pben. emp. l. cū alienā. C. d. lega. cū si. r̄ tūc mea p̄ntia et tacit' consensu mibi nō nocet: aut loqmur d̄ actu q̄ nō pōt fieri me iuito sicut ē in actu pignozis vt. l. alienā. ff. d̄ pig. act. C. si alie. res pig data sit. l. q̄ p̄ditiū. r̄. l. fi. r̄ tunc tacit' consensu nocere d̄z r̄ de hoc loquūtur leges hic al legate. r̄ ita no. p gl. i. l. gaus de pig. acti. r̄ in. d. §. p̄. faciūt q̄ b̄nt̄ marie p Bar. i. l. q̄ dotis. ff. lo. ma. p. cano. in c. nōne de presūp. Et qb' ipse infert i p̄posito n̄o in hac materia feudali. qz quēadmodū q̄s pōt v̄dere r̄ meā ēt me iuito. ista pōt q̄s aliū d̄ feudo iuestire ēt me iuito vt probat̄. j. d̄ inuesti. de re alie. fac. in. c. i. in pzi. imo fortius dicit ipse. qz sicut i venditiōe rei mee non p̄iudicat mibi mea p̄ntia vel tacit' consensu: ita r̄ eodē mō nō p̄iudicabit mibi mea p̄ntia vel tacit' consensu adhibet' i iuestitura feu di mei p d̄nz i psonā alteri' p̄ predicta. s; iterdū vltra p̄sentia r̄ taciturnitatē adhibet̄ aliq̄s act' sicut sigillādo vt̄ subscribēdo. r̄ tūc ē hēda alia distinctio. qz aut se subscribit vt̄ testis aut auctoritatē p̄stans. Et tūc nō v̄ se subscribe re aio consentiēdi vel faciēdi sibi p̄iudiciū. l. gaus. ff. de pig. act. l. titio. §. latio. ff. de leg. ij. l. in con. sit. c. ex lris d̄ trāfac. aut se subscripsit nō vt̄ testis r̄ tūc v̄ se subscribere aio consentiēdi r̄ iō facit sibi p̄iudiciū. l. sicut. §. nō v̄. ff. quēad. pig. vel hipo. sol. r̄. l. titi'. §. fi. e. ti. r̄ p gl. i. d. §. p̄. r̄ itellige p̄dicta qz tūc facit sibi p̄iudiciū si sciebat cōtēta i scriptura als sec'. vt. C. plus valef qd̄ agit. l. fi. facit ad p̄dicta. l. ij. C. d re. alie. n̄alie. r̄ qd̄ nō. C. lo. l. certi iuris. r̄ qz stati subūgit̄ i ista gl. i. l. iij. ff. qb' ad liber. p̄ocla. nō licz r̄. l. r̄. C. si res ali. pig. data sit. **Q**uero subsequēter cū dicta glo. in ver. itē istd̄ r̄. qd̄ si p̄ns agnat' fuit p̄ns qm̄ d̄ns iuestiebat scd̄z r̄ ignozabat suū esse feudū an tūc v̄deat̄ consensu r̄ dicit qz nō qm̄ iste talis error nō inducit consensū. l. si p̄ errore cū si. ff. d̄ iurisdic. om. in. r̄ probat̄ i c. si vasallus feudū. j. si de feu. sue. cōtro. v̄ § est necesse qz ipse sit p̄ns r̄ sciat quid agat r̄ nō cōtradicat. l. honozes. ff. de decu. l. glo. ista allegauerit. l. decuriones r̄ male. Et nūc hēs totā istā glo. expeditā. vsqz ad si. cū qua p̄clu do qz aut volo exp̄sse renūciare iuri meo vt̄ alter iuestia tur r̄ possūz absqz dubio cū volūtate d̄ni vt̄ hic r̄. j. de eo qz si. sec. agnatis in. c. i. r̄. j. de alie. feu. p̄. facit rō qz q̄libz pōt renūciare iuri suo. l. si quis in cōscribēdo. C. d pac. c. qm̄ piculosū. ij. q. i. c. i. §. i. j. de vas. qui p̄tra cōsti. lot. feu. alie. qd̄ itelligas dūmodo ista renūciatio nō tēdat i p̄iudi ciū alteri' vt no. glo. i. d̄ succes. feu. i. c. i. §. i. hoc si sciēter secus si ignozāter qz tūc ēt p̄ exp̄ssuz consensuz mibi nō p̄iudicāre. l. tres ffes. ff. de pac. in dubio at̄ dic vt. §. di ri. Aut nō renūciat exp̄sse s; tūc consensit aliū iuestiri d̄ feu do ad se spectāte puta p̄iogenit' qui ex sp̄ali cōsuetudine deberet succedere p̄zi p̄mittit scd̄o genitū d̄ feudo sibi de bito iuestiri r̄ sibi p̄iudicabit r̄ ē hic casus. tū ē magna vis an p̄mittat iuestiri vt̄ de feudo paterno r̄ tūc p̄zio genitus solū p̄iudicat in p̄posteratione nō totaliter in iure succedē di qz si moreret scd̄o genit' sine filijs ille p̄zio genitus ve niret ad successionē. aut p̄mittit iuestiri vt̄ d̄ nouo feudo r̄ tūc in totū excludit ar. l. creditor. §. si tecū iūcta glosa. ff. q bus mo. pig. taci. p̄ba. r̄ facit. l. sicut in annos. ff. qui. mo. vsuffruc. amitta.

Si fuerint. **H**ic ponit aliū casuz i quovafallus pp ingratitudinē d̄ct' p̄uat iure acq̄sito p

fratres et cū pacto succedēdi in ipso feudo fratri. b. d. Si fratres dividat feudū cū pacto qd̄ frater fratri succedat vno moziēte sine herede q alienavit plus medietate non admittit alter frater in portioe alienata p aliū s; ipse d̄ns b. d. **N**o. ter. ibi r̄ vnus itelligas vt̄ solus tm̄ noie vtri usqz vel ēt simul vnus cū alio qz i hoc nō est vis vt̄ in. d. §. fi. j. d̄ succe. feu. q̄nimo ēt si terti' noie ipsoz accepisset iue stitūā hēret locū iste. §. s; Bald. facit. c. i. j. d̄ bene. fra. **N**o. ibi accepit: subaudite sub noie sui ffis cū pacto vt vnus succedat alteri in feu. **N**o. ter. singularē ibi diuis ferit. qz inter fratres hz locū diuisio neqz cadūt a iure feu. qd̄ ē limitanduz nisi fuerit feudū indiuisibile puta regnū ducatus vel marbio. c. i. §. p̄terea. j. de probi. feu. alie. p Fede. nā tūc non pōt fieri diuisio nisi quo ad comoditatē Bar. in. l. inter tuto. ff. de admini. tu. r̄ facit gl. in. l. fami. C. fa. her. **N**o. ter. ibi feudū ad d̄nz qz si ffes diuiserit feudū r̄ vn' aliēauerit plus medietate medietatis sue r̄ d̄ cesserit sine herede feudū ad d̄nz fuerit. Et ex eo ter. no ta qz p̄ pactū frater possit succedere fratri in feudo no uo. tū hoc ē intelligēdū qm̄ feudū vacaret p mortē alteri us. secus at̄ si vacaret p culpā qz tūc denoluit ad d̄nm nō obstāte pacto iuestiture. Et hic in ter. fm̄ oēs d̄z intelli gi qz fratres erāt iuestiti cū pacto qz ff fratri succedat. ali as ēēt de indubitabili iste ter. §. l. ancille. C. de fur. cū vul garib'. r̄ ē rō qz p alienationē indebite factā pvasallū seu culpā fuit iā aptuz d̄no ante mortē ipi' ffis delinquentis v̄ nō pōt ampli' apiri ffis p mortē ipi' delinquentis. qz at tēdit cōditio p̄zio existens. l. sigs. ita stipulet. ff. de ver. ob. r̄ pbat̄ i. c. susceptū. c̄ de rescri. in. l. si cū dotē i pzi. ff. sol. ma. r̄ ista fuit rō decidēdi i. §. n̄o: rō at̄ dubitādi erat qz d̄ns in nullū casū sibi prouiderat s; hēbat solū p̄io se prou idētia legis. v̄ videbat qz p prouidētia exp̄ssaz vasalli d̄ beret derogari tacite dispositiōi legis. l. fi. C. de pac. l. ma rit'. C. de pen. **I**te ex ter. no. qz ex delicto seu culpa vni us p̄t insurgere p̄iudiciū i psonaz alteri' qd̄ p̄z qz si ff̄ deli quēs decelisset an delictū cōmissū seu culpā tūc successisset ei ff̄ sinus. s; p̄ ei' delictū p̄uat ff̄ a successiōe r̄ admittit d̄ns vt̄ hic r̄. j. q̄ fuit pzi. cā be. amit. i. §. fi. r̄. j. si vas. feu. p. c. i. r̄ in gl. hic posita in fi. sui ibi sic ē r̄. **O**pp. cuz deā gl. qz imo illd̄ feudū nō debeat reuerti ad d̄nz s; ad agna tos postq̄ ille vasallus nō deliquit in psonā d̄ni p regulaz q̄ ponit. j. q̄ fuit pzi. cā be. amit. i. §. fi. l. allegauerit in ti. in qui. cau. feu. amit. r̄ nō bene. so. dic glo. qz ēt p alienatiōez factā sine volūtate d̄ni intelligit vasallus delinquere i do minū. qm̄ ipm̄ p̄tēnere v̄. vt̄ probat̄ a d̄no r̄ sic non ob. r̄ z hēs gl. expeditā vsqz ad si. q̄ b̄n loq̄ itelligēdo eā i feu do nouo prout itelligit iste ter. sec' at̄ si feudū ēēt antiquū tūc an p talē culpā alienatiōis feudū reuertit̄ ad agnatos an ad d̄nz videbim' in. d. §. fi. in cōclusiōib' r̄ nō. p gl. i. j. de succe. feu. in. §. hoc quoqz i glo. magna circa mediū r̄ vide qd̄ diri. §. eo. in. §. aut si libellario. **O**p. ab c̄ qz v̄ sup̄pōi qz si vasall' reliq̄sset filios qz tūc feudū deberet ad eos reuerti s; d. d. c. si vasall' culpā. j. si de feu. sue. p̄tro. **S**o. ibi loq̄ de culpa proueniēte ex delicto vasalli quo cān filij r̄ descēdētes excludit̄ hic **N**o loqmur d̄ culpa vasalli proueniēte ex ingratitudie d̄ct' quo cān si feudū ē nouū tūc reuertit̄ ad d̄nm vt̄ h. nec ob. iste ter. qz v̄ p̄sup̄pōere qz si hēret filios qz d̄beret ad eos reuerti qz loq̄ s; iura antiq̄ hodie at̄ certatib' filijs reuertit̄ d̄z ad d̄nz vt̄ no. gl. j. d̄ suc. feu. in. §. hoc quoqz. vel dic qz h̄ fecerit mētionē d̄ filio tm̄ illū tāqz indubitabilē omisit̄ ide casū vt̄ diri sup ter. l. Ja. de bel. voluerit itelligere qz si filij certitissent l̄z ipi non ad mitterēt. nihilomin' ipi nō ēēt cā vt̄ feu. nō reuertat̄ ad dominum sed ad fratres argu. ff. de inofficio. testamento. l. papinianus. §. quoniam autem qz mibi non placet per ea q̄ videbim' in. d. §. fi. j. q̄ fuit pzi. cā be. amit. sup ter. r̄ conclusiōib' r̄ in. d. §. hoc quoqz. Et si vis scire quō fiat feudi diuisio inter ffes Bal. h̄ dicit qz sit v̄ p diuisiōez ip si' rei feudalis vel p sumātes. i. domos vel p capita vasal loz put inter eos cōcordabit̄ itellige sine feudi d̄solatio ne vt̄ diri post An. in. §. aut si libellario.

Item si quis. Vasallus non potest sine consensu domini alienare aliquam partem feudi sui quod habet in curte domini vel est extra curtem ubi dominus habet districtum iurisdictionem vel honorem et si contrafacit amittit illud et feudum reuertit ad dominum. hoc dicit. **P**remittite pro euidentia quod secundum ista iura antiqua feudorum: poterat vasallus licite alienare vel pignozare feudum suum usque ad medietatem vel. s. s. proximo et in. s. aut si libellario. verum istud fallit in feudo quod est in curte domini vel est extra curtem si in eo loco dominus habeat districtum vel honorem seu iurisdictionem vel in hoc. s. in quo predicta declarant. **I**tem scias quod vasallus intelligitur habere feudum in curte domini. puta si ex camera vel ex caneuca domini habeat aliquos redditus annuum ita plus remaneat in camera vel caneuca domini quam sit ista portio annua quas habet vasallus. verbi gratia pone quod redditus camere sint. c. ducati et dominus concessit mihi ut de tali redditu debeam habere oī anno. xx. ducatos nomine feudi: vel pone quod ex caneuca concessit mihi ut quolibet mense vel die percipiam nomine feudi certam quantitatem frumenti vini vel olei. ita quod in caneuca remaneat plus quam sit illa quantitas mihi concessa. et istud exemplum sentit glo. hic posita in sui principi. de quo satis dictum est. j. c. ij. de feu. cogni. eodem modo potes exemplificare in quadam gabella in qua dominus concessit mihi ut percipiam nomine feudi certam portionem et cum his exemplis transit And. de iher. **A**el exemplifica secundum Ja. de bel. et Bal. quoniam dominus qui habet itegrum dominium vniuersitatis castri vel ville mihi infeudauit certam partem dicti castri vel ville que portio sit minor quam illa pars que remansit domino infeudati. nam in oibus istis exemplis intelligo ego vasallus habere feudum in curte domini et hoc loquitur primarius huius. s. sed interdum intelligitur dominus habere feudum ex curte retinendo sibi honorem iurisdictionem et districtum. **S**ibi gratia potest quod omnes possessiones vniuersitatis ville vel castri sint rusticorum vel aliorum consortium ipsius ville vel castri excepta vna possessione que est domini sed tamen in ista villa idem dominus habet districtum iurisdictionem seu honorem quia tota villa est sub iurisdictione vel districtu suo modo si dominus infeudat mihi dictam suam possessionem existens in dicta villa vel castro retentis sibi suam iurisdictionem seu districtum et honorem intelligo habere et recognoscere feudum a domino ex curte suam in loco tamen in quo ipse dominus habet iurisdictionem et honorem et de hoc loquitur secunda pars. **S**ed interdum dominus habet vasallos extra curtem et extra iurisdictionem et districtum suum et honorem. exempli causa ut si in dicta villa vel castro dominus habeat modicum quod puta possessionem ita quod totum residuum sit rusticorum vel aliorum consortium nec habet dominus in dicta villa vel castro aliquam iurisdictionem vel honorem seu districtum et de hoc loquitur c. i. j. de capi. q. cu. vendi. **N**ota quod retentio vel reseruatio alicuius partis vel iuris in re feudata pro domino prodest ipsi domino ut hic et. s. ti. proximo in. s. si quis de manso. et ibi dicit in glo. ibi posita in si. quod per in casu nostro quod si dominus nihil retineret potuisset vasallus alienare feudum suum usque ad medietatem vel. s. s. prox. et. j. de alie. feu. in prin. s. quado dominus aliquid sibi reseruat puta curtem iurisdictionem vel districtum. tunc non potest vasallus aliquam partem alienare ut habet quod intelligas verum secundum ista iura antiqua hodie aut in distincte est prohibita feudi alienatio in quacumque parte absque domini voluntate. j. de probi. feu. alie. per. Sede. in prin. et hoc etiam sentit glo. nostra. **N**ota quod dominus concedendo et infeudando simpliciter rem contentam in sua iurisdictione non videtur per hoc concessisse iurisdictionem vel hic se cus si concederet vniuersitatem castri vel ville in quo etiam iurisdictionem veniret quia tunc videret concessisse et iurisdictionem et tenet Bal. ar. in. l. i. s. cum vrb. ff. de offi. prefec. v. bi. et ibi est per ipsos et de hac. q. plenius. j. de capi. qui cu. ven. in. c. i. in. ij. q. **N**ota habet ter. singulari secundum Bald. quod aliud est habere iurisdictionem et districtum in loco aliud est habere dominium terrarum positarum in dicto loco. s. tu aduertas alius ter. simile. j. de pace iura. fir. in. s. ad h. q. alodium. **P**ro complemento quod vasallus commisit feloniam et sunt duo domini feudi indivisibilis ut ducatur et. vnus vult remittere feloniam alius non. querit quod iur. rindeo vel dicitur quod am

bo debeant consentire ut no. glo. in fili de iure pat. l. i. j. C. de liber. et eoz lib. et p. Bal. in. l. i. ff. de rez. diui. q. rrv. Sali. i. d. l. ij. et in fili in pluribus patris volentibus reuocare in seruitute libertatem propter ingratitudinem. inter se differetibus. quoniam vnus vult reuocare alter non: quod preterit ille qui stat pro libertate. ita dicemus habet inclinatio in minore parte. c. fi. de re iudi. Quoniam posset dicere vasallus aut volo cadere a toto et non particulariter pro parte vnus vel aliquoz tamen. ita Ange. in. l. ex notali. s. non solum. ff. de peculio. q. loq. i. emphiteota. tamen quo ad hoc eadem ratio est in feudatario plurium dominorum per ea que tradunt vobis i. c. fi. j. de capi. qui cu. ven. **Q**uero bona vasalli sunt confiscata an dicat feudum confiscatum rindeo quod non. imo feudum reuertit ad dominum et ad proprietatem ut nota. Bal. in. d. l. i. in. q. xl. Bar. in. l. si finita. s. de vectigalibus ff. de da. ifec. **O**ldra. s. rrv. incipit thema tale. d. An. s. h. incipit Jesu xpi et. stricte non reputo gl. i. cle. pastora. i. verbo subiecto de re iudic. facit gl. in. c. filijs vel nepotibus. rvi. q. vij. et quod videbimus i. c. i. s. illud de probi. feu. alie. per. Sede. **L**ar. in. cle. ij. et ibi Jmo. i. r. col. de here. cano. i. c. i. q. b. da. de pe. Bal. i. l. sigs. p. biter. C. de epi. et cle. Bal. et Jmo. la in. l. insula i. pri. ff. so. ma. **L**ar. i. cle. ij. i. vij. q. de iure patris. refert et seqt. Sal. que dicit consuluisset quod feudum ecclesie non transferretur cum confiscatis sed ad ecclesiam dominam redeat. **E**t hanc opi. dicit tenenda quod ecclesie favorabilior Jo. d. anna. in. c. vergentis i. fi. de here. Jmo. i. c. ij. i. iij. car. de feu. s. qm. ver. xl. nisi est tale feudum quod posset transferre ad ceteros heredes nam tunc agretur fisco ita tamen quod procedat habili ut habet doc. **L**ar. i. cle. ij. i. vij. q. de here. Bal. i. l. i. C. de lib. et eoz lib. i. c. i. p. tale. j. de p. bi. feu. alie. per. Sede. **P**an. de ca. i. s. h. incipit id quod. et cō si. clu. incipit i. rpi. circa pnt. casus. et ita et Bellamera decisio. dccc. q. incipit per introductionem quoniam intelligit quod hoc casu fiscus tenebit in vita vasalli delinquentis. postea redibit vel ad agnatos vel ad do. sicut inisset ante confiscationem facit ter. i. c. i. i. fi. de capi. cora. Bal. i. d. c. i. p. tales. Jmo. in. d. s. si de vectigalibus. ita declarat et cōis et opi. quod feudum ut quod personale non transferat in fisco. **T**amen Bal. i. c. i. i. fi. j. p. quos fiat iur. dicit quod si feudatarius commisit delictum pro quo omnia bona sua veniunt publicanda et dominus noluit ab eovindicare feudum quod tunc pro vita illius feudatarii dicitur fisco pro. l. stati. s. cornelius ff. de iur. fisci. idem dicitur eam quod volueret ad agnatos et si ad dominum pro delictum quod illis negligetibus vadat ad fisco pro vita delinquentis. **L**imitabitur s. predicta opi. non procedere ubi offensa pro qua bona publicantur est in dominum commissa quia non transferunt in fisco sed in dominum bona feudalia i. c. i. s. deniqz. ibi vltimis et. j. q. fuit pri. ca. bñ. amit. d. alex. i. d. s. si de vectigalibus. **S**ecundo limitabitur nisi est taliter dēnat? a iur. vel ab hoie quod habere per mortuo. nam tunc est non vadit ad fisco. Bal. i. l. i. v. q. ff. de re. diui. d. Alex. i. d. s. si de vectigalibus. l. rvi. col. **T**ertio limitat nisi in iustitura coeque cent filij euz pte iustitii et sic filij non videntur ut habet des. p. is. s. ex tenor iustiture tunc non obstate delicto patris et confiscatione bonorum feudum ibit in filios puta iustitii? et p. et iustitura stipular? et p. se et filijs. tunc filijs ex iustitura videntur ius quatuor. id delicto patris stati amoto pte non ibit bona ad fisco sed ad eos. ita Jmo. et Pan. de ca. i. d. s. si de vectigalibus. **B**ar. i. l. iij. ff. de iter. d. et relig. **S**al. post. Ly. i. l. ii. C. de lib. et eoz li. Bal. i. c. i. j. si vas. feu. pri. ne. et i. l. emancipati. ff. de senatori. Bal. i. l. ap. iulia. i. s. si quod alicui. ibi Jmo. ff. de le. i. et faciunt quod videbimus i. c. i. an agna. vel filij? et sic quoniam aliqle iudiciu vel fieri domino pro confiscatione utilis quod transit in superiore principem et caib? et quod feudum transit in fisco. quia cogit habere fisco et principem in vasallu huius dāno dat tria remedia. Spe. i. d. s. qm. ver. xl. et in dicta decisio. dccc. **B**elamera. **Q**uero etiam post An. an iste vasallus qui habet feudum in curte vel ex curte: s. i. eo loco ubi dominus habet iurisdictionem vel districtum vtz talis vasallus possit tale feudum alteri infeudare. vtz dicitur per rlam tradita quod sic per gl. j. de capi. cora. i. s. p. terea et. j. quat. oli. fe. alie. po. i. s. si. No. s. tamen in casu isto ego puto dominum pro rōez spaliatis huius ius s. et ita vtz sensisse glo. hic posita. **N**on ob. quod iste ter. hodie sit correct? quia nihilominus ratio ipsius remanet ut no. gl.

in. l. i. de consuegen. cu eman. libe. facit pro hac parte ratio decisionis huius. s. hic assignata p dñz Bal. quare sit necesse q dñs consentiat in casu posito in isto. s. qz dominus plus hz q plus pót. C. de dona. l. sancimus. itez quia dñs tacite sibi reservavit qd maius est. s. iurisdictione nam maior est q ipsa res privata in feudata. d. s. i. j. de ca. qui cu. vñ. vñde ipsa iurisditio tan qz maior non dz accessorie sequi id qd est minus. vt in regula accessorie de reg. iur. li. vi. z. j. in. s. aut. preterea z in. s. si vero. hoc est id qz va fallus hz vñle dñuz qd preferi dño habeti directu in ea de re iurta nō. in. c. ij. s. similiter. j. de lege cor.

Episcopum vel abbatē vel abatiā vel dñm plebis feudum dare non posse.

Continuat hec ru. ad precedētes hoc ordine. s. visuz est in ti. qui fen. da. p. in rebus ecclesie. nūc cōpetēti ordine subicit hec rub. vel cōtinuabis ad precedētia hoc mō qz post qz. s. prōxime posuit aliquos casus z modos feudi amittēdi z in quibus feudū reuertit ad dñm vt p3. s. in ti. prōxi. nunc vero addit alios casus in quibus similiter feuda reuertuntur ad dominos.

Item si episcopus. Papa vrbannus in sinodo statuit res ecclesia. non posse dari in feudum in futurum: preteritas autem dationes approbat z consuetudinem dandi in futurum ea que dari consueta sunt confirmat. que dari non sunt solita prohibet dari in feudum. ad hoc allegatur hoc principium z fuit necessaria hec promissio qz sñ Bald. h qui allegat J. de are. in. l. iubemus nulli. C. de sa. san. ec. Ecclesia magis subiecta fraudibus qz minor facit. in. l. i. C. de acti. iudi. in auten. qbuscuqz. C. de sa. san. ec. **C** No. ibi in rebus ecclesiarum q papa vrbannus statuit in sancta synodo vt res ecclesie in futurum dari nō possint in feudū. **C** No. ibi sancta synodo. hec synodus sñ Andre. de iser. nō reperit in decretalibus neqz in decretis. nā nō est. c. nulli de re. ec. nō alie. neqz. c. d. laicis. rii. q. ij. vñ addicite And. q Archi. in. c. ij. de deci. facit mētionē de hac synodo vrbannus. ij. cōgregavit conciliū turon. i. synodū turon. z statuit prout in ter. nō. **C** No. ter. ibi eis subiecte. eis. s. ecclesijs subiecte sunt. i. incorporate in ptates z mensam ecclesie ita q sunt d titu. z dñio ecclesie vt statim subicit ibi tituli vocāt zē. vñ cuqz ec. sit in vera z libera possessiōe ipsaz rez intelligunt res ipse esse de titulo ipsius ec. i. d dñio. nā dicim? istud prediū ē talis ec. i. d dñio z titulo ipsius ecclesie. rii. q. ii. necessitate s; **P** De. d cerno z id tales res pnt appellari tituli ecclesie vt i hoc ter. vt dixi. s. d bis q feu. da. po. i prin. z tales res nō pnt in feudari per prelatos vt hic. qd intelligas ēt si eoz sit consuet? aliq alia bōa in feudare vt differat a sequēti. **C** No. ter. ibi qd aut ante. feudū ecclesie qd ē datū ante synodū vrbanni z firmat **C** No. ibi idēz iuris sñ intellectū vey q si est qñsuetudo dandi in feuduz vs cōsuetudo z concessio. Papa tñ merēti rē ecclesie in feudū concedere pōt dum tñ in arduis z magni valoris habeat cōsensum cardinaliū. **B**al. in. l. pc. C. de bonisqz liberis allegat Archi. in. c. cū redēptoz. rii. q. ii. facit glo. Jo. mo. in. c. sup eo de here. li. vi. vbi dixit collegiū cardinaliū ēē in quasi possessiōe q papa nō possit ardua expedire sine cōsilio eoz **P**anor. per illū ter. in. c. per venerabile. **R**. rōnibus qui filij sint legi. **L**ar. i repetio. perpendimus de sentē. exco. z in. c. ii. ibi Jmo. de cleri. non resi. **P**an. in. c. quesuit. de his que sūt a mai. par. capi. in. c. i. in fine de offi. dele. in. c. lras de resti. spo. Jo. an. i. c. antiqua de pñile. d. Anto. in. c. registi d testa. facit Archi. in. c. sunt qdaz. rii. q. i. **S**emi. in. c. i. de renū. li. vi. **B**al. in. l. si. C. de diuersis reser. **A**nū tñ censeo hic declaranduz in quo multi errāt q licet papa debeat ardua expedire cū consensu cardinaliū vt in locis pallegatis: tñ ille cō

sensus erigit in viā consilij. non q sit necessarius ad validitatē actus. adeo vt si illoz cōsilia nō sequat actus nō valeat. nā si nō sequat illoz cōsilia actus valebit per regulā traditā in. c. cuz olim. de arb. in. c. cuz in veteri d elec. per **B**ar. in. l. i. s. si plures. ff. d exco. in. c. i. ver. cū aut. ne sede vacā. li. vi. z pro hac determinatiōe adduco glo. quā ibi ponderat **P**anor. in cle. ne rom. mi in verbo ptatis de elec. nā creare cardinalē est de arduis. p3 in. c. ii. de cle. non resi. in. c. felicis de pe. li. vi. z vult glo. illa q papa sine cardinalibus possit cardinales creare. tenet **J**o. an. z. d. Anto. in. c. sane d cōuer. z iu. facit ter. in. c. sū clamēta in ver. decet de elec. li. vi. **S**emi. i. d. c. ad aplice in. iij. col. **P**anor. i. c. ij. **S**emi. in. d. c. sup eo. **J**o. de ana. in. c. firmissime. in. i. col. de here. caueat tñ sibi papa vt meliora elligat et saluti sue ac gregis sibi cōmissi cōsulat dicente **H**ylario papa nos q potentissimi sacerdotis administramus officia trāsgressiōis talis. s. apostoli. eaz constitutionū culpa respiciet z subicit maiori reatu delinquit q potiori honore frui. c. nulli phas. z facit. c. sūt quidā. rii. q. i. z facit qz idē videmus in iperatore qui ēt cū pñlio procey gerēda decernit. nō tñ est quin gesta sine tali cōsilio valeat. l. prorie. ff. de his que i testa. delent. z qd sibi nōt **B**ar. l. humanū. C. de le. iuncto. s. s; qd principi i sti. de iure na. gen. z ciui. l. i. ff. de con. prin. **C** In gl. vñ ca ibi exponimus. nā **J**a. columbi. q glosavit h opus feudale sūmā feudale quo qz cōposuit. in qua sūmā s; **B**al. concludit q si platus in ingressu ecclesie repit rez ecclesie datā i fe. si postea reuertat ad ecclesiā poterit eā dare in feudū vt hoc. c. qz prid casu est in libera possessiōe nō autē scdo casu. **A**d h. glo. nota q decretū sūmi pōtificis nō afficit neqz ligat casus pteritos. sed futuros. facit. l. leges C. de legi. facit glo. in cle. ii. de here. z q notat **L**ard. z **J**mo. in cle. i. de elec. **Q**uero qualiter intelligit ter. ibi z tituli vocant. rñdeo sñ **A**nd. z **B**al. q res ecclesie dicunt tituli ecclesie qñ sūt i libera possessiōe vt hoc ter. **S**cdo mō sūmū titulus pro canonica institutiōe. c. i. d re gu. i. ar. in. vi. **T**ertio sūmū titulus puta qñ ep̄s cōfert ali cui ecclesiāz in titulū. nā bona dicte ecclesie collata in titulum: ep̄s in feudum nō poterit concedere solus sine re ctore ecclesie ar. huius ter. facit q nō. in. c. i. de re. ec. nō alie. li. vi. secus si ec. nō conferret in ti. sed ēēt beneficium ad mensā plati ptines. vt dixi vobis sñ **B**al. i. c. i. s. de his q feu. da. pos. alij hnt in ter. z tituli vacationē z tñc exponit. i. vacate ec. rectore suo nō pōt res solita dari i feudū in feudari iurta scripta in. c. i. de re. ec. nō alie. li. vi. vt ēt p̄t itelligi s; **B**al. vt bōa ec. nō possit rector zcedere i feu. in tps vacatiōis z sic i tpe mortis rectoris ecclesie qa huiusmodi expectatio mortis ē iustissimi cūctus. l. si. C. de pactis. c. ij. d zcel. p̄bē. **C** Op. s ter. z imo vñ q bōa ecc. pnt dari i feu. vñ oppōit de. c. er pte. de feu. so. hic ponit regula ibi ei? salētia. **A**el aliter s; **P** De. de cer. que sequitur **B**al. bōa ec. q nō sūt i libera possessiōe ec. puta qz occupant a tirānis pnt dari in feudū. d. c. er parte. tñ ē cōsulti? vt si bōa sint magni pōderis vel p̄cij q ifeudatio fiat cōsulto romāo pōtifice. **H**ic alij solunt aliter q. c. er parte loq̄ i bōis regalibus q pnt dari in feudū. ter. vero n̄ loq̄ in alijs reb? s; **B**al. iprobat hāc solutionē z tñc qz difficultus alienatur cōcessa a p̄cipe. s. eo. vero in autē. de alienā. emphi. z nō. p glo. in autē. hoc ius porrectū. C. d sa. san. ec. z dixi vobis de intellectu. d. c. er pte i. c. i. in p̄i. s. de his q feu. da. po. **Q**uero an feuda sint de mē sa ep̄i. rñdeo q nō cū vñle dominiū nō sit penes ecclesiā **J**mo. z alij in. c. vt sup. extra de re. ec. nō alie. facit qd nō ta. p **B**al. i autē. hoc ius porrectū. C. de sa. sa. ec. z gl. in cle. frequēs de exco. pla. **S**cdo qro qñ ecclesia cōsue nit dare in feudū an possit cōcedere in feu. sine aliq solen nitate. rñdeo sic sñ **B**ar. z **A**nge. in. l. si vacātia. C. d bo nis vacan. li. r. z s; d. Anto. de but. in. c. in p̄sentia d proba. nisi bona essent incorporata vt hoc. c. nostro z. d. c. ij. de feu. **B**al. in. c. q i ecclesiāz de qñti. **T**ertio qro quā

do bona ec. dicuntur incorporata que in feudū vel emphi-
teosim cōcedi cōsueverunt maiores nri in hoc art. varia
rūt nā Bald. vult q̄ sufficit ecclesia eē i possessione vt ip-
se ponit i. c. i. d. cle. qui inest. fa. hec opi. reprobat p. l. iij.
C. de bonis vacā. alia opi. Arch. in. c. i. de re. ec. nō ali. i.
vj. q̄ si ecclesia p̄ annū steterit i possessione incorporatio pro-
batur. z t3 Arch. in. c. i. 3. 548. z sequitur Car. i. c. ij. d. feū.
hāc opi. iprobat Ang. in. d. l. si vacātia. i. repe. p. d. l. si va-
cātia. Quare dicūt ipsi q̄ ad hoc vt probet incorporatio
ē necesse q̄ officialis deputatus ab officio vel capitaneo i
corporet vel q̄ bona reperiātur descripta in numero alia-
rum rerū mēse ecclesie vel epi fm. l. iij. z. l. si vacātia al-
legatis. Addicite et q̄ probat incorporatio si ec. possiderit
p. xxx. an. p̄tra latē vel. xl. 3. aliā ec. l. sicut z. l. omnes. C.
de p̄scrip. xxx. vel. xl. an. autē. quas actiones. C. de sacro.
fan. ec. fm. And. d. ise. in. c. i. i. prin. 3. de his qui se. da. po.
z ita Imo. in. d. c. vt sup. z in. d. c. ij. vbi resp̄dit opi. Ar-
ch. z. j. subiciā. Et colligēdo plenius dicta doc. i varijs
locis dicite q̄ bona de mēsa dicuntur quique modis. Pri-
mo quī illi vel ille ad quē seu ad quos spectat mēsa p̄nt in
vsiū p̄rios redditus z fructus cōuertere z de illis pro li-
bito disponere vt nō. in glo. i. d. cle. frequēs. vt vult. Jo.
an. z. d. Anto. in. c. vt sup. de re. ec. nō alie. Secūdo modo si
res alias feudata vel data i emphyteosiz tēta ē tāto tpe p̄
plātū respectu vtilis z directi domini: q̄ inducta ē p̄scri-
ptio puta p̄ spaciū. xl. an. ita glo. quā ibi ita itelligit Imo.
in. d. c. vt sup. Ang. in. d. l. si vacātia i. vi. col. in. fi. fac. ter.
in ar. i. c. cū d̄ b̄nificio de p̄b. li. vj. Tertio si p̄ oficiales ad
hoc d̄putatos. plātū vel canepariū capituli vel similis de-
scripta sunt iter ea que sunt de mēsa. ita Barto. in. d. l. si
vacātia h3 Imo. i. d. c. vt sup. in. iij. col. teneat. Siuz v3 q̄
imo plātus solus nec plātus cū capto nō p̄t redigere bo-
na ad mēsas q̄ nō p̄t mutare statū rei ecclesie. Sed v̄
mibi dubiū hoc dictū Imo. q̄ istud est mutare de bono
in melius. Quarto dicunt de mensa si plātus declarauit
q̄ vult. ea esse de mēsa ita Bar. in. d. l. si vacātia. z sic so-
lo verbo p̄t declarari que bōa dicantur d̄ mēsa z solo ver-
bo p̄t plātus declarare q̄ vult bona reuera ad se esse d̄
mēsa si p̄ annū tēta sunt bona p̄ plātū ad mensam suā. vt
vult Bar. in. d. l. si vacātia Car. i. d. c. ij. Arch. in. d. c. i.
z facit. l. vetus. ff. de vino tri. oleo q̄ lega. vbi d̄r vinū ve-
tus post annū tū. Im. i. d. c. vt sup. n̄tū r̄ndere z bene ad
nō. p. Arch. i. d. c. i. Panoz. i. d. c. vt sup. dicit ponendo
opi. nouā z equissimā v3 q̄ vbi prima cā cōcessionis durā
ret de p̄senti habeat locū predicta. h3 vbi cessaret illa p̄ia
cā cōcessionis tūc eo ipso q̄ redēnt ad ecclesiā cōstituunt
de mēsa z sic assumunt sibi naturā aliaz rerū. Exempluz
res fuit tradita in emphyteosim hoc respectu vt reducere
tur ad culturā. alias ecclesia nō cōcessisset. tractu t̄p̄is vel
alias res optime culta reuersa ē ad ecclesiā et aliqua cau-
sarū p̄dictarū nō v̄r Panoz. q̄ possit licite cōcedi sine so-
lēm̄itate debita z sine cā prime cōcessionis. z tūc militat. e.
cū cessante de appel. z cessat rō Imo. h3 vbi p̄senerat cā
p̄ie cōcessionis procederet primū dictū exemplū. ecclesia
h3 castrū quod forte p̄ custodia vel aliud ē magis dāno-
suz q̄ vtile. deliberat semel cū solēm̄itate debita dare i fe-
udū si tractu t̄p̄is rediit ad ecclesiā p̄t̄r̄t alijs de nouo cō-
cedere non obstāte iuramēto de nō alienādo. q̄ ista non
ē noua alienatio h3 ē quedā executio antique ordinationis
facit. c. cōsuluit extra de iudi. z. c. recolētes de statu mo-
cōmuni practica nō acceptat hanc cōclusionē q̄ rigoro-
sa 3 d̄betes cū ecclesia. Quero an p̄ duo instrumēta pro-
betur feudū antiquū r̄ndeo fm. Rai. de forl. in prima ru-
brica. C. z Albi. i. l. nō ē nouū. ff. de legi. q̄ duo instrumē-
ta sufficiūt ad probādū feudum antiquū. tū consuetudo i
feudādū ecclesie requirit spatū. xl. an. fm. Ja. de belui. z
diri plene i. c. i. in prin. 3. de his qui se. da. po. Et an er
possessione antiqua p̄sumat cōsuetudo ifeudādū dicite vt
plene nō. per Ly. i. l. mfem. C. de proba. z nō p̄scribeñ. i.
l. si certis annis. C. de pac. z i. l. cū de in rē verso. ff. d̄ vsū

fruc. z per Ang. in. l. qui i aliena. ff. d̄ acq. here. z p̄ Arch.
in. c. i. de verbo. sig. li. vj. z per Jo. an. z Semi. in. c. secū-
do de decimis libro sexto. z plene nō. in. c. cū apostolica.
de his que fiunt a prelato.

Quin etiam. Iste. 3. h3 varios intellectus vt dī-
cā in glo. h. d. Existente masculo
femina nō succedet h3 actū sit vt femine z masculi succe-
dant. Nota p̄io ibi vt eius descēdētes masculi z femi-
ne. q̄ teneor inueſtiture cantabat q̄ descēdētes masculi
z femine succedāt. Nota q̄ femina apposita in inueſti-
tura simul cū masculo ēt copulatiue nō t̄n̄ succedit simul
cū eo h3 ita demū si masculus non ēt vt hic z. j. qui sibi z
heredi. suis. c. i. z de suc. feu. c. i. 3. filia. Et ē rō quā ista
copulatiua in ip̄posito n̄fō attēta natura cōsuetudinis feu-
doz copulat verba z nō sensum z itelligit potius posita i
vj. ordinis videlicet vt si nō extaret masculus tūc ipsa fe-
mina deberet admitti als secus prout alibi p3 i simili i. l.
gallus. 3. quidā recte. ff. de libe. z posthu. Et itellige p̄dī-
cta vera z ter. n̄m procedere: tūc demū qū tractarēmus
de feudo simplici z recto q̄ nō datur ad certū seruitium
secus aut i feudo cōditionato q̄ datur ad certū seruitiuz
de quo i. c. fi. j. de capita. qui cu. v̄dī. q̄ quidē seruitium
posset p̄fici per ipsas mulierē p se vel aliū nomine suo: q̄
tūc ipsa femina admitteret simul cū masculo ar. ff. d̄ vsū
fruc. accres. l. si q̄s ticio z. l. si mulier z. ff. de lega. i. l. tice
tertores. 3. nihil. z in autē. de nō alienā. 3. emphyteosiz. z
ita itelligit Ja. de bel. qui dicit ita fuisse obrētū z intelle-
ctū de facto i regno sicilie z sequit̄r̄ Et Bal. restringi ergo
d̄z iste. 3. solū in casu suo ad feuda recta z simplicia nō at̄
ad cōditionata p̄p̄ apertam naturā verborū z mētē 3hen-
tū ex qua colligi v̄r manifeste q̄ ita deberet succedere fe-
mina descēdens sicut masculus. z ideo itelligit iste. 3. in
spali casu suo de feudo simplici z recto nō aut extēdatur
ad alia feuda cōditionata 3 mētē 3hētū fm ip̄os z pro
hoc ē ter. i. capitulis efordinaris i ti. de se. z b̄nificijs zē.
i. c. si cui militi. t̄n̄ i cōtrariū faciūt que vidistis. 3. i. c. i. 3.
z q̄ d̄ his qui se. da. po. vbi firmari q̄ illa. c. efordi. nō
sunt allegāda nec sequēda z q̄ imo i feudo dato ad certū
seruitiū femina nō succedit. Unde pro cōcordia posset dī-
ci. aut loquimur q̄n̄ cōcessionē feudi nō ē pactū q̄ femina
succedat. z tunc ēt i feudo dato ad certū seruitiū siue con-
ditionato non succedz femina: aut ē i cōcessionē apposituuz
q̄ masculi z femine succedāt z tūc ex quo p̄ pactū ē neces-
sum a cōi natura feudoz procedat p̄cedens distinctio nec
ē sine rōne q̄ cōcurrente tenore cōcessionis que vocat fe-
minas z masculos z natura huius feudi quod est ad cer-
tū seruitiū quod p̄t per mulierē impleri recedamus a re-
gulari natura feudoz que excludit feminas. Nota q̄
femina semel exclusa a masculo imperpetuū ē exclusa: ita
q̄ mors masculi deinceps nō p̄ocinat̄ femine. Et ita ten-
et Bald. in rubrica de feudis cōsilio quarto. q̄ est no-
tandū. facit. c. iij. de capi. qui cur. vendi. Et prestat ar-
gu. ad statuta disponētia q̄ filia nō succedat cū masculo
qm̄ h3 Bald. si mortuo patre relicto filio z filia: postea mo-
riatur filius sine liberis nō patebit locus femine ad succes-
sionē patris. Nm a successionē fratris nō repellitur nisi
frater decessisset cū herede testamētario. secus aut si sta-
tutū diceret q̄ femina nō succedat donec masculus super
est. Nā tunc ista filia non itelligit exclusa. sed suspensa a
succesiōe interim t̄n̄ masculus isolidū est heredes vt nō.
in. l. ij. ff. si pars heredi. petā. Et eo mortuo sublatū est
obstaculū quod obstabat seruire. Et ideo patri pro por-
tione sua succedet z p̄t vocari heres anormala h3 Bal.
vt notat glo. insti. de eo cui liber. causa bona adiciūtur.
Et ita consultū fuit per franciscū tigrini. Barto. in. l. ij.
3. videndū. z. l. ff. ad tertul. in. l. duo emancipati. ff. de
colla. bo. in. l. ff. ad tertul. in. l. duo emancipati. ff. d̄ col-
la. bo. in. l. prima. 3. si pater. ff. de coniungen. cū emanci.
libe. Bal. in. l. si quis in suo. C. de inoffi. testa. in. l. si desū
ctus. C. de suis z legit. in. l. fi. C. de libe. p̄eteri. in. l. quod

vero. ff. de legi. in. l. si vero. §. de viro. ff. soluto matrimo-
nio. Jo. and. in addi. ad Specu. in rubrica de succes. ab i
testa. in. ij. col. facit qd habet per Bar. in. l. i. §. filii. ff. de
bo. pos. contra tab. De. de ancha. consilio. xxiij. qd inci-
pit in qone supradicta. et melius idē De. de ancha. in cō-
silio. ccciiij. incipit. hec questio iam vulgaris. et in consilio
cic. incipit posset probabiliter Bal. in. l. gallus. §. quid si
tantum. ff. de libe. et posthu. in. l. si quis posthumus. §. fi-
lius. ff. de liberis et posthu. do. Anto. in. c. raynutius in
xviij. col. de testa. Ludo. in. l. ventrē. ff. de acqui. here. fa-
ciunt que. j. subiciā in vltio intellectu huius ter. ¶ Pro
clariori intellectu glo. que hic est vnica. ¶ Quero cū gl.
quid si in casu nro vasallus inuestitus p se et descendenti-
bus suis masculis et feminis moriatur relicto filio et filia
vtrū ipsa filia succedat. Et respondet q nō stante mascu-
lo non debet admitti. vt. j. de successio. feu. in. §. filia. et. j.
de eo qui sibi et heredi. suis in. c. i. qd ē vcrū nisi post mor-
tem vasalli filius masculus subito mortuus esset. qz tūc nō
videret extitisse postquā subito defecit. l. posthumus. ff. de
iniusto rup. irritoqz testa. Et hoc voluit ista gl. tota vsqz i
fi. que glo. in se vera est. et bene loquitur l3 dicta lex posthu-
mus modicū faciat qm̄ ibi fuit mortuus viuo auo: et sic an-
te patrē hic vero post: vt in. l. ij. C. de posthu. here. insti.
verumtū p glo. facit. l. filio. ff. de iniusto rup. irritoqz te-
sta. C. cōia dele. l. fi. §. qz. et de bo. qz libe. l. fi. §. i. de vi
et ar. l. qui post. et cā tenet Jac. de bel. Rai. Nico. d. nea.
et Bal. Acritamē § gl. est Andre. de iher. v3 qz filia nō d
beat succedere qz ē rōne momēti qz excludit. vñ dicit ip-
se qz filius viuis iā excludit filia. Et l3 postea ipse filius il-
lico moriat. nihilominus filia que fuit iā excluda. nō d3 pos-
se admitti vltorius illo eodē iure quo semel rite est exclu-
sa ar. ff. de ver. ob. l. inter stipulātes. §. sacram et C. de po-
sthu. here. insti. l. qd certatū in fi. et ff. de rebus du. l. qui du-
os in pri. facit p hac opi. qz si testator facit substitutionē fi-
lio si sine liberis decesserit et ipse morit cū filio qui non vi-
uit nisi vno momēto. substitutio fideicommissaria ē extincta
vt. ff. ad treb. l. et factō. §. si. itē qz rōne momēti rescindit-
ur testamētuz. C. de posthu. here. insti. l. ij. Et momētū
opatur vt no. gl. in. l. §. et part. §. ff. qd me. cā. d. Anto.
cōsi. rr. incipit nulla mulier. vide que no. De. de ancha.
l. dicto §. h. xxiij. supra allegatō. et d. cōsi. ccciiij. S3 his nō
obstantibus determinat cōtrariū per Alia. vt in hac gl.
et j. de suc. feu. in. §. filia. et rō qz nō d3 vivere q illico obi-
it. Itē qz filia nō erat appositā i ditiōe s3 in copula. Itē qz
hoc satis v3 esse de mēte cōtrahentiū ar. in. autē. de he-
redi. et falci. §. sigs aut et §. sequē. et ff. si cer. pe. l. cum qd.
et ff. de positi. l. si cōuecrit. Et hāc opi. sequunt tanquam
fulcitā melioribus auctoritatibus gl. et doc. et qz magis fū-
data sup equitate et voluntate cōtrahentiū. Quā aut quis
dicat illico decedere. dicit Bal. qz ille qui morit antequā
sit ei impositū nomē in baptismate qd tps est octo diez vt
tenet Inno. in. c. nā et ego e3 de ver. sig. ¶ Ad si. glo. no.
q paria sūt masculū nō extare: vel extare et repudiare suc-
cessionē feudī. facit. l. ij. §. s3 et si sint sui. ff. ad tertu. et id qd
plene notat in. l. qui se patris. C. vñ liberi. cū illo arti. an
in suis sit locus successorio edicto. ¶ No. qz si masculus
decedat femina succedat in feudū quē intellectū glo. secu-
tus ē hic Jac. de bel. quē defensabo. j. Scōs intellectus
est And. qz hic vasallus fuit inuestit⁹ vt descendētes ma-
sculi et femine succedāt deinde masculus decessit nullis re-
lictis descēdētib⁹ s3 relicta sola sorore: querit an soror suc-
cedat. Et determinat and. qz nō succedat p istū ter. et est rō
qz tenor inuestiture loqz de successiōe descendentiū nō at
collateralū. S3 ita ē qz hic agit de successiōe collateralū
qz soror vult succedere fratri i feudo ar. l. sed si plures. §.
ij. ff. de vulga. et pu. ¶ Hic intellectus and. nō placet primo
qz in feudis ē regula: qz vbiqz actū est masculū et femi-
nā succedere: nō existente masculo succedit femina. c. i. §.
filia. ibi no. j. de succes. feu. Scōs p ter. in. c. i. de eo qz sibi
herediqz suis et. Tertio qz ista soror non succedit fratri

immo venit puidētia patris vt in simili vidistis glo. in. c.
i. §. cū vero coradus. s. qui feu. d. i. po. et marie qz verisimi-
le est patrē voluisse puidere vt nō existētibus masculis fe-
mine succedāt ordine successiōe ar. cor que no. in. l. gall⁹
§. quidā. recte. ff. de li. et posthu. Posset tñ saluari intelle-
ctus and. vt si actū sit qz existente masculo et femina: non
succedat femina et si decesserit masculus. sed iste intelle-
ctus esset de indubitabili. §. l. qz labeo de carbo. edi. ¶ Mā
maximū ē in feu. vt tenor inuestiture sit seruandus. c. i. de
du. Fra. de be. inue. diri vobis in pbenio huius opis.
¶ Tertius est intellectus and. qz erat inuestitus vasallus
eo tenore vt masculus et femina filia succederēt in feudo
ita qz pactū respectu filie sit psonale: deinde decessit vasal-
lus relicto filio et filia an descendentes succedāt in feudo
certe dicēdū ē qz nō. qz tenor inuestiture loquebat d femia
pria et de filia primi vasalli nō aut de filia filij ar. l. bonos
§. hoc smone. ff. de ver. sig. nec ob. qz pactū dicat ē reale
liurisgētū. §. pactoz. ff. de pac. qz respōdet andre. illud
verum in dubio. Nos antez loquimur qm̄ certū est qd pa-
ctū sit personale. Iste intellectus l3 sit verus in se tñ litte-
re nō applaudet: qz nō apparet i ter. qz pactū fuerit perso-
nale imo apparet cōtra. ibi eius descēdētes masculi et fe-
mine. ar. l. de precio. de publica. et l. si pluribus. de leg. ij.
et ar. no. in. l. si is qui. §. vtrū. ff. de rebus dubijs. Itē qz in
definita equipollet vnuerfali vt plene per Bar. i. l. oēs
populi. ff. de iusticia et iure. Itē qz pactū in dubio est inter-
pretādū reale vt plene no. per Bar. in. l. qui i futur. ff. de
pac. ¶ Ultimus est intellect⁹ Bal. qz hic sit casus qz post
quā semel exclusa est femina a masculo semper intelligit ex-
clusa in feudis et ita per hunc ter. cōsuluit Pau. de cast.
cōsi. cccv. qd incipit in christi et. v3a suprascripta. cal. in
ru. de feu. cōsi. iij. Bar. in cōsi. qd incipit ia. et in allegato
cōsi. qd incipit in noie dñi. ponit qz pater. De. de anch.
in cōsi. cccri. incipit hec qd vulgaris est. Bal. in. c. i. j. de
fil. natis ex ma. ad morga. cōtracto. in autē. s3 si quis. et in
l. in quibus. C. de se. nup. and. j. in ti. i. perator lotha. Eu-
ge. pape. c. i. in. ij. col. albi. in. ij. parte ita in cōsilio. iiii. in-
cipit statuto cauet qz mortuo marito. et faciūt auctoritates
cōcordātes quas in ter. supra allegauit Odoffre. in sūma
in titu. qui possunt succedere in feu. ¶ Et hūc intellectu
v3 seq Joā. blā. in sūma de feu. in. ti. de successiōe feu. ¶
vel dic qz mascul⁹. quē intellectu do. Marti. hic mordet
dicēs qd ipse intellectu bal. reprobat eisdē rōnibus qui-
bus iprobat andre. in suo intellectu quē pro secūdo posuit.
¶ Verus est ergo intellectus glo. fm euz quē seq Jac. de
bel. qui perfecte intellexit ter. feudales videlicet qz existi-
te masculo nō succedat femina. c. i. §. filia. j. de successiōe
feu. Adibi v3 durū recedere ab auctoritatib⁹ Bal. et cō-
cordantium. Item littere multum applaudet iste intelle-
ctus et etiā intellectus andree. pro secūdo relatus: nisi qz
paulisper restringit litterā volens eam intelligere quādo
in successiōe actum est specificē de descendētibus et. et
qz eisdē rationibus confunditur per dominū Mar. vter
qz intellectus et andre. et bal. ¶ Respondeo argumentis
contra intellectu andree factis: per quod et responsū erit
reprobationi intellectus bal. ¶ Nō obstat. §. filia qz nō di-
cit ille ter. qz si filia semel fuerit exclusa qz amplius admit-
tatur. Itē possunt respondere ad. c. i. de eo qui sibi et he-
redibus suis. Vel aliter ibi dabo varios intellectus ex q-
bus apparebit qz nihil obstat. ¶ Non obstat. etiam tertius
dum dicitur qz veniat ex prouidentia auctoris ista femi-
na: quia immo negatur quod ita simpliciter videtur vo-
cata femina fm feudozum naturam vt masculo existente
non videatur vocata femina sed exclusa: modo succedit
regula cōis qz semel exclusus ppetuo ē exclusus. et ita v3 p-
mus auctor sensisse se pformādo materie subiecte p ter.
l. c. i. §. filia. j. de successiōe feu. et ibi cōcordātes adduxi.
facit Bald. in. l. si duo. ff. de acquirēda hereditate.
¶ Mutus. ¶ Pro intelligentia dicendorum scienduz
qz interdum qui est mutus ex accidenti vt

ppter morbu supuenietez ut i.l. discretis. C. qui testa. fa. pos. itez scias qd iste ter pot itelligi i feudo pino: z tuc e ne cesse itelliger q mut' erat mut' a natura. qz isto casu feu. pnu retiere no pot. ut. i. an mut' surd' vel alr impfe. c. i. in fo rnsio. potest et itelligi ut loquat in feu. nouo. z tunc est necesse itelliger in mutuo ex accideti. qz dictu feu. nouu retiere no potest. ut no. an. d. c. i. i glo. z ibi dixi i prio nobi li. z ita sensit glo. nra h posita sane itellecta ut sup ea dicā. Et i suma hoc itendit iste. s. mut' retiere no potest sz ad dnm reuertit: dz tñ ipi mutuo tantu relinq ex dicto feu. vñ se sustetar possit si aliunde no heat z feudu sit magnu. h. d. **Nota** ibi retiere q vasallus mut' i causa e priuatiōis feu. **Mo.** ibi q nullo mo loqtur a dno q si vasallus no eet effect' mut' sz balbutiens. qz bñ pot loqui sz no ita pfecte sicut antea no pdit feu. **Itē** no. magnu rigoze cōsuetudis feudoz. v3 q pp morbu supuenientem qs amittat feudū suū: qd vñ eē d naturalē z civilē rōnez. ar. ff. so. ma. l. si cum dotē. s. sinatit in senissimo. C. de cura. furio. l. si. ff. ad treb. l. cū heres. Et ista fuit rō dubitandi i casu nro sz ratio decidēdi fuit qz ppter morbu supuenientem est effect' inutilis ad futuru. s. pdit bñficiū no ppter culpaz morbi sz ppter defectuz cause finalis ppter quaz datum fuit feudū: qm ipse vasallus fuerat iustit' de feu. ut loque ret in casis z negocijs dñi q psumit cū seruitiū ē cōstitat in locutione. ut. i. in ti. de for. fideli. vñ amissa loqila i totu non dz feu. gaudere cū huire non possit. sicut p3 de scutife ro z seruitore locante opas suas. ut no. in. l. itē si vno. s. cū qdaz. ff. locati. l3 alia glo. videat inuere dñi i. l. arborib'. s. d illo. ff. d vsufu. Designat et alia rō: qz vbi i cōtractu celebrato gra vtriusqz conditio potestatiua dicit per casum. debz eē dñum dōntis adimplere. l. si militez C. de cōdi. ob cam. Et pdicta pcedunt in feudo nouo: se cus eet dicēdum si feudū fuisset pnum. qz tuc talis morbus ppetue mutitatis supueniens no priuaret ipm vasallū a retēione talis feudi. z e casus fm lectu. pe. de cer. in. d. c. i. in pri. an mut' sur. vel alr imperfec. z e ratio differē tie qz tuc tale feudū habuit originē fundamēti nēdū in p sonaz sui sz ēt in psonam pñis z aliozum ascēdētium. vñ dz forzi' ē qd duab' radicib' firmat qz qd p vnaz solā: i autē de cōsan. z vteri. fra. in. s. i. Quod itelligas nisi tale vicium accidisset sibi culpa sua. qz tuc priuaret. ar. no. in. l. sz si res. ff. de lega. i. z. C. de condi. ob cau. l. sif. z dixi in. d. ti. an mut' zc. **Mo.** fm aliaz lecturaz aliū maximū rigoze feudoz v3 q morbu' naturalis ppetue mutitatis supueniens a natinitate nocet talr nato q no succedat feu retineat feudū pnum. de quo est casus in. d. c. i. in. ij. parte. Et hoc similiter videt eē d naturalem z civilē rōnem. l. marimum vicium. C. de li. pte. vel hereda. z ista fuit ratio dubitandi in hac lec. sz rō decidēdi est. qz feudo huire no potest. pbat ter. in. d. c. i. in fi. adducēs exemplum de clerico z femina qui similiter non sunt capaces ad retēionē feudozū. que aut sit rō diuersitatis qz isto casu si vicium eēt accidētale. qz tuc non priuaret feudo pno. dic ut. s. dixi. **Mo.** equitate z humanitatem cōsuetudinis feudozum q in supradictis casibus oibus in quib' pperpetuus morbus mutitatis priuat mutū retentione feudi. tamē debet alimentari z sustentari ex dicto feudo. si aliunde non hēt habita cōsideratione qualitatis feudi z cōditionis personarum circa hoc sicut in omnibus alijs personis quas tenemur alere vt ita demum teneamur si aliunde no habēt. vt. ff. de lib. agno. l. si quis a liberis. s. sz z si fili'. s3 And. de iser. z dicit pdicta prestare ar. q plato dposito sine culpa sui debeāt prestari alimenta ab ecclesia. facit. c. i. z. c. presbyterum. extra de cleri. egrotan. **Mo.** ibi retinere glosata sunt. i. se alimentare. ex codez ter. nota q si vasallus effect' mutus sit pauper pot retinere feuduz vsqz ad alimenta dūmodo feudum sit magnū. **Nota** ibi i omnibus casibus hui' ti. in quibus vasallus perdit feudum certe reuertit ad dominum. **In** glo. vnica ad finez dicite q qui efficit mut' ppter mortem non perdit feuduz.

secus ob aliā cāz. Et de h. s. dicā i. d. c. i. j. an mutus sur dus vel als iperfe. **Quero** qd si statutuz vel cōsuetudo dicit q primogenitus succedat in regno z moriaz rex relicto priogēito penit' mutuo a natura z alio filio scdo genito habili an priogēit' debeat succedere. dic q si priogēit' ē ita nat' ita qz vicium sit nāle z ppetuū qz si succedet. Sz cōdo genit' qz cōsuetudo feu statutū dōbēt itelligi d eo q naturaliter nascit habilis. fac. l. vt gradati. s. i. ff. d mu neri. z ho. si at ex accideti efficeret demēs tuc dabit curatoz qz i psona sua radicatū ē ius pzie ptātis vt cē d sup plē. negli. prel. in. c. gradi z qd ibi no. p archi. ij. q. vj. Itē obicit. z p io. an. de elec. cū inter in nouella. z ita dcterminat bal. j. de succes. feu. in pri. bal. in autē. hoc ampli' in. iij. col. C. de fideicō. vbi dicit qz istis casibus p3 pot se cūdogēnitū pferre priogēito existēte ihabili z ci relique re feudū. **Quero** vtrū a pncipio possit mut' acqres feu da de nouo. dic q sic p. s. psonā. j. p quos fiat inuerti. z se sit gl. hic posita. z sup ea dixi. facit. l. q bona. s. de illo. ff. d dā. ifec. z pbat et rōne qz dñs pot facere gratiā als ihabi li put videmus i simili. j. quemadmo. se. ad fe. pti. z talis mutus poterit huire p substitutū. j. si de feu. fue. z tro. c. si minoz i. z. c. se. z t3 bal. z and. de iser. hic facit qd d i. l. cōtinuus. s. si ab eo. ff. de pbo. ob. **Utrū** autē i oib' cete ris casib' i gbus mut' priuat feudo possit huire p substi tutū illud retinere dic vt dixi in. d. c. i. an nunt' vel aliter i perfectus i pzia. q. vbi ēt glo. tāgit. **Quero** qūter reuo cabit p dñm a mutuo q illud retinere no pot. dic fm and. d iser qz p cōditionē ob cam: qz cā pp quā datū ē seq no pot l. si militē. C. de pdi. ob cāz. facit. l. i. in fi. z. l. ij. ff. de con di. sine cā. nā tacite hoc inerat in datōe ipsius feudi si in eodē statu z ea res pmaneret. ff. de solu. l. cū qs in prin. z qz no pmanet id reuocat et. s. facit qd no. in. l. i. s. donis ff. de varijs z extraordi. cogni.

Rubrica de natura feudi.

Continuat hec rubrica ad precedētes hoc ordine fm Ja. de bel. s. in titulo qui feudū dare possunt. **Usus** est constituendā esse differentia iter minozes z maiozes. **Ue rū** qz hodie hec differentia corrigi in hoc titulo nostro: **Ideo** subicitur rubrica de natura feudi.

Natura. Hoc. d. dñs no pot auferre feu dū nisi conuicta culpa licet oliz est et dñia inter maiozes z minozes. h. d. totus iste ti. **Mo.** ibi natura q feudū h3 dispositionez suā naturaie. simile dicimus i. l. pacta cōuenta. ff. d pñe. emp. in gl. z no. in. l. iurisgētū. s. qnimo. en3 se. ff. de pac. **Mo.** qz si pnceps inuestiret aliquē de feu. no possit au ferre fe. nisi cōuicta culpa. cōcoz. c. i. j. de feu. sine cul. non amī. **Mo.** ibi in dñi ē inuestitura. qz si capitanei inuesti rent aliquē de feu. no pñt se. auferre sine cā. z q dicant ca pitanei siue maiozes siue minozes valuasozes dixi in. c. i. s. de his q se. da. po. **Mo.** ter. ibi si vero. qz si minozes vel minimi valuasozes inuestiret aliquē de fe. pñt aufer re fe. sine culpa. fallit. i. in ter. ibi nisi vasallus fecerit ho stēvt in ter. vñ nisi fe. sit pzio emptū. **Mo.** vl. ter. ibi mo dēni: qz hodie nemo dñs pot auferre fe. nisi cōuicta cul pa. **Glo.** que incipit simile diuidit in tres ptes que ad modū tria ponunt brocardica. **Scda** ibi. Itē colligit ad hūc. **Tertia** ibi itē colligit q licitū ē. **In** ea gl. ad finē li cet Ja. d bel. exarniet hāc viā brocardicā: tñ qz no ptinet ad feuda omittā. et qz no ē viā secura credo qz sint verba **Ly.** in. l. ita demū. C. de pen. **Extra** gl. declaro ter. ibi ni si fecerit hostē qñ vadit cū dño d hostē hic ē q hostēditi as apellamus subnētiōes qs facit vas. dño pgeti d hostes dādo equos arma vel hoies vel pecuniā. c. i. s. similiter j. de ca. cora. fm and. de iser. z notabit vt sciatis quid si gnificēt hostēditie. **Extra** glo. quero an papa vel iperatoz possit priuare dncē regē vel marchionē vel aliū pncipē

in dignitate reali vel ducali ze. regno ducatu vel marchionatu: respōdeo fm bal. q nō nisi cōiuncta culpa vt est casus in principio h' capituli ampli: neqz successor imperij nec sedis apostolice pnt nisi cōiuncta culpa. c. nouit de iudicijs fm bal. z ita legatus pncipis illustrissimi. respon dūt iperatoz famosus sigismūdo limitate tñ pdicta eē vera nisi q̄suetudo ifeudandi cēt cā euerfōis vel q̄si status iperialis vel marchidat' s3 bal. vt i autē. oēs pegrini. C. cōia de suc. qd tene cordi. nā lz de' subiecerit leges pncipib' mūdā nō tñ subiecit dētus z laudabiles consuetudines feudoz vt plene nō. i. l. digna vor. C. de legi. bal. i. l. pncips. ff. d legi. c. i. d pba. vbi hf gl. i cle. pastoralis d re iud. bal. i. l. i. i. pñ. ff. d pac. i. l. ex ipfecto. C. d testa. bal. i. l. i. C. de lati. liber. tol. in. l. fi. C. de transac. pau. de castro cōsilio. cclxxi. in. ij. col. bal. in. l. i. in pñ. ff. de q̄si. pñ. z est rō qz pnceps est aīal rōnale z polliticū. bal. in. l. ii. C. d ser nit. z aq. Quinimo oēs dētus cū pncipe inīti cēsēnt bone fidei qz apud eū d3 eruberare bona fides. bal. in pace cō stātie in verbo oēs in fi. **Q**uero an iperatoz possit ifeud dare castz alicuius ciuitatis lōbardie. rñdet bal. q sic: qz oē iperū omnisqz iurisditio est penes iperatozē. l. de pca tio. ff. ad legē rhodi. de iactu. l. i. ff. de cōsti. pñ. Nec ob stat par cōstātie. qz rñdeo fm bal. q lz par fuerit ppetua lter iperū z lōbardos tñ obligatio n̄ durauit nisi ad. xxx. ānos. adijcite bal. ea q̄ scripserūt odof. z bal. i extranag. de pace cōstātie in vbo. xxx. ānis. bar. i. l. iperū. ff. de iurisdī. om. iudi. vñ inuere dñū z in. l. i. ff. d dā. ifec. gl. i. s. iusturādū i auctētico de dēfēso. ciuitatis Adijcite quoqz bal. q iperatoz hodie nō pōt ifeudare aliquā ciuitatē vel castrū lōbardie: qz ipator iā ifeudauit illa in ducē medio lani de terris lōbardie: q nō pōtēt disuēstiri nisi cōiuncta culpa vt ē casus in. c. nfo in prin. Nā p̄fatus dur h3 duo feuda ducalia z vltimū feuduz cū oi iperio z regalib'. sile dicit h bal. Nā impator federic' inuestiuit comitē Pa piēn. de comitatu cū terris suis certe nō pōtēt disuēstiri nisi cōiuncta culpa. Sed pone rex inuasit regnuz violēter qd obtinet: an papa vel impator ad quos spectat q̄firmatio talis regis poterit illū inuasorē iuestire vel q̄firmare: rñdet bal. q sua ptāte vel iperio nō possit inuadēti regnū vt ducātū alienū q̄firmat. l. aucte. C. vñ vi. c. placuit. xvj. q. vj. l. si qua. C. de fundis z salti. rei domi. li. xi. z ibi gl. q̄ cōmēdari solet. Tñ ex mēte scribētū in. d. l. aucto. marie salice. habetis cōsiderare aut regnum occupatū nō erat alicui' p̄uati s3 pncipis tñ. s. pape vel iperatoz tunc si illi q̄firmat q occupauit ignozāter nō valet q̄cessio. d. l. si qua cū gl. facit qd nō. bal. in. l. dēcernim'. C. de sacro san. ecclesijs: aut sciēter qz sit mētio vel res ē recēs z ita nota qz p̄iceps h3 notitiā de violēta occupatiōe z tūc purgat oē viciū z valet ar. l. oio. C. de ioffi. testa. gl. i. l. vniuersis z q no. Ly. in. l. rescripta. C. d p̄ci. ipe. offe. z ita fuit q̄sul tū: aut agit de p̄iudicio p̄uati: qz regnū erat alteri' z tūc nō valz q̄firmatio. d. l. auctitate: nisi ex certa scia sup̄mus p̄iceps vellet auferre ius p̄uato qd p̄t ex magna cā vt late i. c. q̄ in eccliaz d cōsti. tene mēti. **C**Sl. ii. oppōit s3 nō soluit solute s3 ea q̄ dixi in. c. i. in fi. s. d bis q feū. da pos.

De successione feudi.

Cōtinuat hoc ordine: supra visum est de his qui feudum dare possunt. verū qz in feudo succedit iō cōpetenti ordine subijcti hec rubrica de successione feudi.

Sequitur. In feudo succedunt descēden tes masculi nō femie neqz i feudo valet ordiatio testamēti. ad hoc allat h' pncipiū. **Q**uero p̄ iftituit filiū in feudo an filio succedat in re testamēti vt itestati rñdet bal. q neutro mō s3 iure successiōis feudi. sile dicim' in acq̄sitiōe p arrogatiōez adde q inuenit successio anormala gl. i verbo successio isti. de eo cui liber. cā bo. adi. subdit tñ bal. q possim' dicere feu-

duz trāsire euz vniuersitate p̄terea vēit in petitiōe hereditatis feudū. l. itē vidēdū z ibi no. ff. d peti. here. de qb' tñ videbim' l. c. i. j. an agna. vñ fil. rcpu. hered. videbim' i. c. i. gnali. j. si d feu. sue. s. **Q**uero p̄ iftituit vnū filiū vlem heredē aliū filiū in re certa. q̄rit an isti filij succedāt eqliter in feudo: vñ q nō p̄ ea q̄ no. bar. in. l. quoties. C. d heredi institu. in dñū determinat bal. q imo equalr succedāt. allat no. in. l. vt iurifurā. in. s. si liberti de opis liber. no. p ia. de bel. z videbim' in. c. i. an agnat. vel filio z adde dicta p. Ly. z bal. i. l. libti. C. de opis liber. **Q**uero p̄ grauaui filiū vt daret oi āno duas amphoras vini nascituri ex vinea feudali: q̄rit an valeat grauatio: rñdet bal. q sic quo ad fruct' l. i. edib'. s. i. ff. de don. s3 s. strin gūt q̄ videbim' i. c. i. de pbi. feu. alie. p se. **Q**uero an an exherdat' filio succedat i feudo: z dicit q nō nisi qñ mala mēte ē scā exheredatio vt in. c. i. s. d bis q feū. da. pos. **N**ec placet illa doctrina q qñ noiatiz ē acceptū feudū p p̄e z filio z tūc exheredatio p̄is nō nocet filio fm q alle gat modernos tpe suo ita tenere. qz p̄ziū nomē est adie ctū ad demōstrationē nature feudalis. l. iuregentiū. l. pa toz. l. q in futuz. ff. de pactis. z ibi no. imo tūc vñ iclina re q ex quo patri z nominatiz filio est datum feudū filius in vita p̄is erit consors feudi cum p̄e qd pendet ex his que habentur in. l. quod dicitur. ff. de verbo. obliga. in. l. gallus. s. quidem recte. ff. de libe. z posthumis.

Hoc quoqz. In feudo p̄no frater fratri succe dit: filia nō succedit in feudū nisi alr cōuētū fuerit. h. d. vsqz ad vñ. i alio. **N**o. ibi p̄e suaz fm Andr. hic esse caluz q frēs p̄t inuicē diuidere feuda nisi sit feudū marchidat' ducat' z. c. i. s. p̄terea. j. d pbi. feu. alie. p se. z vidistis. s. in ti. qb' mo. feu. amit. s. **I**tez si fuerit. **N**o. ibi vel fecerit iuestire. q si p̄ renūciauerit iuestiture in manib' dñi si dicit' p̄ decesserit sine herede masculo feudū reuertit' ad agnatū. **N**o. verbū herede qz heres i feudo sumit p̄ dscēdēte. c. i. s. z si cliētulus. j. d alie. feu. **N**o. ibi feudū p̄nū fm Bal. q feudū p̄nuz dī vsqz ad q̄rtū gradū iclusiuē postea appellat antiquum postq̄ trāsīit eē q̄rtū gradū. **E**x quo ifert bal. q si fuerit q̄cessū vt p̄nū nō trāsībit vltra q̄rtū gradū. **P**ropterea vt tollat ois dubietas in iuestitura feudali apponit talia. s. vba. i feudū p̄nū z antiquū fm bal. **T**ñ i dñū vñ veri tas. **N**ā si pnceps vel ali' q̄cessit castrū vel aliā rē in feu dū p̄nū. tale feudū trāsīt ad dscēdētes masculos vsqz in ifinitū vt vidistis casuz i. c. i. s. qz vñ coradus z in. s. h quoqz notādū. s. q feū. da. pos. **N**ā natura feudi ē vt trā seat ad dscēdētes vsqz in ifinitū vt ibi dicit' ter. i. c. i. j. d gra di. succe. i feū. s. his vñ dscētib'. vbi feudū dī p̄nū. z tñ sumit qñ feudū hūit iniciū i p̄sona stipitis cōis. **A**done tur ēt qz iducta ad augmētū nō iducūt dimiutiōnē. l. lega ta iutlr. ff. de adimē. leg. **S**z ita ē q vñ feudū p̄nū: in iuestitura iducit augmētū vt d̄mōstrabo igit nō opabit dī minutēz. p̄bo q vñ p̄nū iducat augmētū. nā si nō cēt istud vñ p̄nū in iuestitura certe dicit' feudū nouū vt h p̄bat. **S**z additio q̄litas p̄ne opat vt nō cēseat feuduz nouū sed p̄nū. mō nosti. qz in p̄no agnati succedūt nō āt in nouo vt p̄bat in ter. nō h z vidistis i. c. i. s. cū vñ cora dus allatis. **E**t s3 bal. ē bon' ter. i. c. nā nabug. dnasbe de vbo. sig. nō obsta. h ter. que allegat bal. qz respōdeo q lz post q̄rtū gradū feudū noiet antiquū tñ in feudo antiquo siue p̄no succedit in ifinitū. d. s. i. z. s. cū vñ coradus cū seq. s. **E**t p̄dictis habetis d̄clonēz s3 bal. qd lz feudum ab exordio sit q̄cessū vt p̄nū tñ in eo succedit vsqz in ifinitū. qz dscēdētes masculi p̄t succedere. no. q filia non succe dit i feudo. **N**o. q si in iuestitura sit q̄uētū q filij z filie succedāt i feudo nō succedēt filie nisi d̄ficiētib' masculis qd ē notabile. **I**n alio feudo nouo non succedunt agnati. **E**t dī nouū q tñ habuit iniciū a frib'. **N**o. q vbi va fallus alienat' feudū legitime ad illō renocādū venit p̄io filio si extat vel veniūt agnati ex cluso dño: q renocatio fit solūp' mortē alienatoz vt ē casus i isto ter. si diligenter

consideret cōcor. c. ticius. i. si de feu. sue. cōtro. r. ibi dicit.
¶ No. q. dñs et de expōsō cōsensu vasalli non pōt facere
grāz femie et si sit filia vasalli in pūdicijz alioz agnatoz
q. itelligas vey qñ feudū ē antiquū vt hic. Sec. at si feu-
dū eēt nouū r. feudū eēt decaluz ad dñz. qz tūc dñs possz
facere pro libito sue volūtatis iustitūā i psonā femie. vt
J. quēadmo. feu. ad se. ptinet i. c. i. itelligas tū qd i cāu nō
vbi feudū ē antiquū r. vasallus fecerat iustitūā filiā i pūdi-
ciū agnatoz q. talis grā forciet effectū in vita vasalli qm
donec vixerit. iste ff. vasallus q. refutauit r. fecit iustitūā fi-
liā suā nō poterit agnati illud reuocare. s. demū eo mor-
tuo vt hic no. r. j. d. alie. feu. pa. c. i. i. prin. r. ibi dicit. fac qz
resoluto iure datoris resoluit ius acceptoris vt dicit. s. g.
mo. feu. amit. i. s. rursus. ¶ No. q. in successiōe collate-
raliū admittēbant oliz agnati vsqz ad qrtū vel septimum
gradū sūm diuersas p̄suetudies: s. hodie certē ē ista suc-
cessiō collateralū vsqz ad infīnitū vt voluit gl. si. hic posi-
ta. qd itelligas vey qñ feudū p̄suetudiatr facit trāsītū d. acq-
rēte in dscēdētes vt dicit. i. d. s. r. qz r. i. s. hoc quoqz. s. q.
feudū dare p̄t r. j. de se. marc. i. c. ii. sup. gl. si. ¶ No. ex-
ter. i. s. filia tūc. n. succedūt filiis nō certatibus. ¶ No. q.
pactū appositū i dcessiōe vel dctu ē feudali recipit passi-
uā iterptatōez vt se p̄formet cū iure cōi vel statuto vel cō-
suetudie. Ita hic pactū q. femia succedat i feudo recipit
iterptationē. i. masculis nō certatib. Et in h. ē aureus iste
ter. faciūt q. dicit. s. de bis q. feu. da. pos. s. r. qz. s. hoc at
nōndū. hoc voluit bar. i. qñ. dicit. i. c. i. i. i. vt in
rūmā. s. si liber. ff. de ope. liber. ¶ De. d. Ancha. i. l. tres
frēs. ff. de pac. in repcti. c. canonū i. iij. col. de qñ. Alua.
in. c. si. j. si de feu. sue. p̄tro. Bal. in. l. heredes mei. s. cuz
ita. r. in. l. heredib. s. si. ff. ad trebellia. Andr. in. c. i. de
eo q. sibi r. heredi. suis Bal. in. l. p̄cib. in. xvij. col. C. de
spub. r. alijs substi. r. in. l. si. C. de suis r. legiti. bef. in. l. li-
berti liberteqz in. vi. col. C. de ope. liber. Sali. in. l. ii. in
xvij. q. C. de iure ep̄bi. bal. in. l. si duo. ff. de acq. her. ¶ Na
gerēs actū i dubio v̄ se velle cōformare iuri r. gerere vt
valeat eodē mō quo ius d. eo disponit. ¶ Oppo. d. istum
ter. d. in ter. q. si agnat. poterit reuocare feudū. p. mor-
tez alienātis tñ possit reuocari. An opponit de. c. tici. j. si
d. feudo sue. p̄tro. So. s. Ja. de bel. Aut. n. sit alienatio
iure r. p̄suetudie p̄mittēte r. tūc nō reuocat feudū nisi post
mortē alienātis vt hoc. s. aut sit alienatio iure r. p̄suetudi-
ne phibēte r. tūc iūro alienāte pōt reuocari. Ita loqz d.
rūm sūm Ja. de bel. Qui adijcite q. lz bec solo sit in se Na
vt videbim. in gl. magna. Tū nō est bōa sol. quo ad ter.
d. c. tici. ¶ Na in. d. c. tici. d. q. ticio alienatoze dñm mor-
tuo agnat. reuocabit feudū q. ille ter. p̄cordat cū ter. nō
vt demū mortuo alienatoze reuocet agnat. feudum. Et
opep̄ciū est q̄rere q. dicat p̄missa vel phibita alienatio a
p̄suetudine. r. r̄ndet bal. circa iura p̄suetudiarū cē p̄side-
rāda tria iura diuersa. Primū ē ius antiquum quo iure
erat p̄missa alienatio feudi vsqz ad medietatē sine p̄ v̄di-
tionē sine p̄ libellū. c. i. j. qualr oliz feu. alie. po. Scōz ius
sui nouū vt alienatio eēt p̄missa vsqz ad medietatez p̄ li-
bellū tñ: vt vidistis. s. g. mo. feu. amit. in. s. si fuerint r. s.
fi. Tertū r. vltimū ius ē nouissimū quo phibet ois aliena-
tio. c. i. de phi. feu. alie. p̄ fede. s. Ja. d. bel. Qui adijcite
q. vasallus et hodie pōt alienare dādo alteri i feudū vt i
gl. approbata r. ibi dicā i. c. i. s. p̄trea. j. d. c. cora. Vel et
in aliū agnatū vt i. c. i. d. alie. feu. pa. Ita bal. h. ¶ Secōdo
op. d. ter. d. i ter. q. si alienatoz decesserit sine herede ma-
sculo. qñ inuat a d̄rio q. si alienatoz deccderet cū h̄ de ma-
sculo tūc heres mascul. alienatozis excluderet agnatū in
successiōe. S. d. de. c. tici. allato vbi agnat. excludit filiū
alienatozis. So. aut sit alienatio p̄suetudie p̄mittēte: r. tūc
filius alienatozis excludit agnatos vt hic: aut sit alienatio
p̄suetudie phibēte. r. tūc agnat. excludit filiū alienatozis.
Et ita loqz d̄riū s. Ja. de bel. ¶ Op. d. qd alienata pte
feudi feudū reuertat ad agnatos. S. d. q. imo ad dñz vñ
oppono de. s. si fuerit. s. g. mo. feu. amit. So. hic nos loq-

mur i feudo p̄no ibi in nouo sūm Ja. d. bel. Vel alr ibi nō
erāt agnati hic aut sic. ¶ In gl. magna ibi. c. i. ¶ No. q. oli
valebat alieatio p̄ libellū vsqz ad medietatē feudi. In ea
ibi. s. r. si cliētulus. Nota q. mortuo alienatoze oliz feudū
reuertebat ad dñm qñ nō superāt agnati dicto. s. r. si cliē-
tulus. Si at supessent agnati p̄ferent dñm vt hoc. s. nō.
In ea glo. ibi. c. i. no. q. olim vsqz ad medietatē feudi va-
lebat alienatio titulo v̄ditionis. In ea ibi. s. porro nō ē
q. v̄nēte alienatoze dñs pōt redimere feudū ab emptore
ei soluedo p̄ciū: p̄ferit tñ agnat. dñm in redimēdo et in p̄-
hibēdo vt. j. qualr oliz feu. alie. po. s. porro. Et hodie h̄
ius nō est correctū. l. sancim. C. de testa. In ea glo. ibi p̄
leges lotharij r. federici. ¶ No. hodie eē phibitā alienatio
nem feudi sine totalis sine p̄ticularis. c. i. j. de p. feu. alie.
p. loth. Et sic hodie vasallus nō pōt alienare vsqz ad di-
midia feudi. In ea ibi p̄cipim. i. si. no. q. agnati p̄feruntur
dñm in reuocādo feudū alienatū d̄ria est opi. ¶ De. d. cer.
quē hic refert bal. de rigore p. c. ex pte d. feudis. vos tene-
te gl. quā sequunt Ja. de bel. r. And. hic r. Bal. dicit eaz
esse equā q. imo feudū alienatū reuertit ad agnatū qñ est
antiquum non autem ad dominum: pro qua sententia est
ter. hic: secūdo facit ratio quia quemadmodū agnati p̄fe-
runtur in redimendo r. prohibendo. d. c. i. s. porro. Ita
agnati preferantur domino quando vasallus committit
culpam in aliā psonā q. in dñm. c. si vasallus. j. si d. feu.
sue. p̄tro. r. c. vasallus si va. feu. p̄tine. ¶ No. ob. c. ex pte qz
loquit in feudo nouo. Vel alr ibi nō erāt agnati. Vel alr
ibi erat tale feudū in quo nō succedebant agnati. ¶ P̄ria
sola est melior. Similē solonē dat hic gl. ad. c. i. s. deniqz
j. er. q. cau. feu. amit. Deide sentit hic glo. q. si vasallus
alienauerit feudū deide descēdētes ei. nūqz admittunt
ad feudū d̄riū sentit glo. q. icipit quid igit aut si frater r. d.
hac gl. v̄ esse ter. hic ibi si moriat sine herede masculino a
d̄rio sensu vt dicit i textualib. In ea ibi. c. i. ¶ No. et s. Ja.
de bel. q. hodie iste. s. ē in hoc correct. vt statz nō erpe-
ctata morte alienatozis agnat. reuocat pte feudi aliena-
tam qz hodie nedū totalis: s. et p̄ticularis alienatio ē phi-
bita. c. i. j. de phi. feu. alie. p̄ fede. ¶ Quero cū. d. gl. i. s.
dices. s. r. qd si iste frater alienās recuperet illud in p̄-
nēti an emittet penā amissionis ita q. nō obstāte. d. sua. v̄di-
tione possit illud iterato tenere iure feudi prout faciebat r.
r̄ndet gl. q. sūm ista iura euitabit iure feudi hodie ¶ No p̄ le-
ges lotharij r. federici eēt sec. q. imediate p̄ alienationē
est amissū r. extinctū vt reuertet ad dñm: vñ p̄ recupera-
tionē nō pōt suscitari vt. j. in titulo qd iuris sit si post alie.
feu. vasallus. illd. recu. ibi Aluarotus. Et hoc voluit ista
glo. vsqz ad versiculum sed videtur r. c. quā itelligas esse
veram in hoc videlicet q. per recuperationem nō emittet
vasallus amissionem feudi: r. in hoc bene loquit. ita bar.
in. l. iij. s. labeo. ff. de v̄siciapio. Spec. in titulo de locato.
s. nunc aliqua. s. r. c. v. j. r. ibi etiam Joan. an. in addit. d.
Anto. in consilio. r. r. vbi pulchre. incipit casus ep̄bitoe
ta. bal. in. l. si quis libellos. C. de appel. in. c. i. in princ. de
phi. feu. alie. per fede. imo. in. c. potuit de locato. vbi for-
mat hanc questionē in emphiteota vendente r. postea re-
cuperante ang. in simili in. l. voluntas. C. d. fidei. Alberi.
lz salice. titubat in. l. si. C. de iure emphi. ¶ De. de ancha.
r. Imo. in. c. potuit de locato bal. in. c. i. in princ. j. de phi.
feu. alie. p̄ fe. Imo. in. l. si a me tibi. ff. ad. l. fali. bar. post
glosā. in. l. i. s. si rem. ff. de positi. Sed q. feudum reuerta-
tur ad dominū itelligas hoc procedere quādo feudū
esset nouum secus aut si esset antiquū: qz tunc reuertet ad
agnatos vt dicit in. d. c. i. super ter. r. per ea que supra dicit
r. statim dicam. ¶ Bal. etiam hic querit de tali questio-
ne. Do tibi in v̄tile dominium fundum meum ne alie-
nes. i. sine potestate alienandi tu alienas: modo queritur
vtrum sūm naturalem iusticiam descendat ad filios tuos
an reuertatur ad me. glosa. format istam questionem. ff.
de acqui. poss. l. qui absentis. s. i. r. ibi p. dy. Sed alibi dicit
quedam glo. singularis quod ista verba sapiunt manus

injectione glo. in auctetico vt decetero no fiat comutat. Ange. in. l. pe. ff. de pac. z no. de natura istoꝝ verborum de le. ij. l. cu. p. s. libert. in prin. tu no pot sibi ius dicere p violentiaz nisi incotinenti ut no. Ja. butrica. C. de pig. l. iij. vbi videas. Itē hec datio v. dditionalis z expirare i defectum conditionis. ut. C. de indic. vidui. aucteti. cui relictū. ecōtra v. qd imo datio valeat. vt. C. de pdi. ob. cāz. l. ea lege. z. ff. de ver. obli. l. si ita qd. s. ea lege. s. ibi loq. tur i plena z dotali trāslatione seu alienatiōe directi do. minij. s. vtile dñum d. v. usufruct. z ille a psona ē insepa. rabilis. z ideo v. q. facta alienatiōe statiz solidat pprie. tati. ut insti. de v. usufru. s. finit. S. imo v. q. sit nou. v. usufruct. in persona filij. ff. de verb. obli. l. stipulatio ista. s. si quis ita. z in mere psonali. z feudū est usufruct. s. non merus. ut. j. in qui. cau. feu. amit. s. si. plen. aut usufructus est in usufructuario. plenior in vasallo. plenissimus in dno. Distingue tres casus. aut nulla sit mentio filij. et redijt ad dñz p alienationē. aut sit mētio alicuius filij no minatum. puta Joānis. z tūc transit ad eūdem filium no minatum. aut sit mētio filij indistincte. z tūc recidim. in il lam questionē. vtrū intelligat filius nominatus ut heres aut vt filius qd iterpretat fm subiectā materiam. de hoc no. ff. de pac. dñi plene in. l. liberti. C. de ope. liber. z de cōdi. inde. l. si no sortem. s. si libert. C. Quero si habēs plenā pprietatē dicat. vendo tibi vtile dñum. qd contra ctus ē iste. z an aliquo casu possit reuertī ad pprietatē. rñ deo ē dñus superficies. qz ali. cē non potest. nā superficies empta cēset nō pprietas. ff. de s. ben. emp. l. si mādato. s. nemo. z ideo reuertet eo modo ad dñm quo superficies. ut in. l. i. s. qd aut. z per totū. ff. de superficie. In ea. glo. ad fi. bñ soluit dñum. s. deniqz allegato i glo. qz qd feudū ē no uum. tunc reuertit ad dñm. qd est paternū siue antiquuz reuertit ad agnatos nō ad dñm. nisi nō super sint agnati. qz tūc reuertit ad dñm fm glo. hic. Circa hāc. gl. quero qua actiōe agnat. reuocat ptē feudi alienataz. rñ deo vti. li rei vendica. l. i. z. l. quoties. C. de dona. que sub mo. s. An. de iser. C. S. vtrū d agnatos possit opponi de pre. scriptiōe possidētū. puto qd nō per. l. alienationes. ff. de verbo. sig. z p no. in. l. vbi ler. ff. de vsucap. nisi alienatio dicti feudi fuisset facta per psonaz que nō erat prohibita nec erat psona extranea cui nō erat lex iposita. qz tunc ta. lia bona vedita essent effecta pscriptibilia. ar. corū que t3 Bal. in. l. ij. C. de vsucap. pro empto. z Bar. i. l. filiussa. in. s. diui. in. ff. de lega. j. z p no. per glo. z l. y. i. l. fi. C. in qb. cau. in integ. resti. nō est neces. vel nisi tales postea nati repianf assensisse tacite vel expresse per ea qd dñi i. d. c. tici. C. Quero qd si agnat. primi grad. voluerit alie nare partē primi feudi alienataz. an sequēs agnat. i gra. du admittat. z sic de singulis. rñ deo qd admittit sequens in gradu. ar. l. cu. pater. s. libert. l. peto. s. fratre. z. l. cūz ita. s. in fideicomisso. ff. de lega. ii. Nā qd priori cōcedit non ē denegandū posteriori. l. assidu. C. q. pot. i pig. ha. be. fm An. z dic qd agnati et nati post alienationem feudi. admittatur mortuo alienatore ad ptē feudi alienatā. l. iij. l. fi. pmi rñsi. l. posthumū. ff. d. iusto rup. ar. ritoz te. s. an. S. an pē possit vni filioꝝ stipulari. ita qd alteri nō qrat. di. cite qd sic. vt nō. i. l. pactū. C. d. colla. z t3 Bal. i. l. i. ff. d. re. dini. qōne. xxxviii. qd itelligas vez i feudo nouo nō aut in antiquo p ea q. s. dicta sūt. imo in. l. qd d. ff. de verb. ob. C. Quero cū glo. qd si fr. me. alienauit ptē suā feudi ne. cessitate aliq. cogēte. v. ppter famē vel alio modo. an ego possiz incotinēti reuocare dictā ptē alienatā. an hēo ne. cesse expectare mortē dicti fr. mei alienatis. z rñdet gl. qd reuocabo solū post mortē fr. mei ad sollicitudinē he. redis istituti z grauati z de restituēdo hēditatē p. mortē qd si interi dēnet. z bōa sūa pscēct. nō poterit fideicomis. sari. peter fideicomissuz. s. hz necesse expectat mortē di. cti heredis. ff. d. iure fisci. i. l. stat. flor. cū sumi. Et h. vult tota ista glo. vsqz ad fi. Et ideo hodie in isto casu possit incotinēti reuocari dca ps alienata ar. ex. s. dcis nisi ve.

lis itelligere gl. qd iste frater alienas alienauit licite. s. cūz licētia dñi quo cāu nō possit p agnatū reuocari ps aliena ta nisi post mortē alienatis. vt ē casus. j. si de feu. sue. con. tro. in. c. tici. Et h. mō pot saluari ista glo. z suadet rō qz qd nō adest volūtas dñi deficit iniciū z suba dēt. z iō sta. tiz reuocat eo alienatore vno facit. j. d. lege cora. i. s. pfe. cto. i. si. vel potes itelligere gl. qd vasallus de necitate ven dit affric. p sniaz cōdēnatoriā put dñi. j. si de feu. sue. eō tro. in. c. si vasallus. C. Quero an oēs agnati diuersozum graduū simul admittant ad ptē feudi alienataz. rñ deo qd prior est in gradu pri. admittit. l. cū ita. s. in fideicomisso ff. d. le. ii. C. Quero ab ex. qd si vasallus recepit iuestitu. rā p se z masculis z femis ex suo corpore descēsuris an cō tinea fil. filie. z dicit bal. s. qd sic p. l. i. C. de pdi. iser. z ibi hoc tenēt bal. z pau. de ca. qm nō v. decessisse sine filijs q relinqt nepotē ex filia vt ibi. C. S. qd si aliqd cōcedit ge neri alicui. siue illis de gñe. An veniēt descēdētes ex filia femina An. hic in. ii. col. dicit qd nō. z fac. c. vbi cūqz d. pe. nis li. vi. z qd no. in. c. in gbusdā d. penis. Que tū iura pnt p dria pte adduci. qz spāle in odiosis. s. in alijs dñi. gl. ē p hac pte in. l. i. ff. de pba. facit qd no. bar. m. l. exēplo. C. de decurio. li. r. bar. in. l. qz. vbi legiste ponunt. ff. so. m. fi. Lud. i. l. i. ff. ad sillan. bal. i. l. ii. C. de iure ephi. facit. l. i. ff. de iure immu. glo. in. s. i. in vbo generi in aut. d. ices. nuptijs. Di. in regula privilegū d. reg. iur. li. vi. Archi. in c. dicit. rñij. q. iij. In dñi t3 Jo. an. hosti. z. d. anto. in. c. nouit de indi. p illū ter. S. possim. rñdere qd sūt verba scidēter plata enūciatiua q nō iducūt iuris ministeriū. vt gl. in. l. i. C. qd nō petē. par. vel ibi nō dicit qd puenientes ex femia dicat de gñe. s. dicit de cui. gñe rex ipe noscitur descēdēte. nā hz philippus rex prouenisset ex femia q pue niebat ex domo francie z ipa scia puta filia sit d. gñe pñs. tū postea descēdētes ex femia nō sūt ipi de gñe femine qz assumūt pncipali dnominationē generis a pte. d. l. exēplo. z. l. neqz dorothēu. C. de decurio. li. r. Et tū vez ē qd de scēdit talis proueniēs ex filia de gñe aui materni p. d. l. i. C. de cōdi. iser. z prorie allegata in pcedēti. q. z ita decla. rat pau. d. castro. i. l. maritū d. linea loquēs. C. d. pcurato. hāc ptē t3 Li. in. l. fi. ff. de pti. prin. pau. in. d. l. qz pter qd in odiosis. d. c. vbi cūqz. c. statutū. so. de heredi. li. vi. Ego credo and. hic sancte locutū dū subijcit attendēdā ēē sub iectaz materiā. l. si vno i prin. ff. locati. nā hoc verbū ge. nus pot trahi ad pñū z ad maternū. d. l. neqz dorothēu vbi casus. s. siquis igit in auctē. de heredi. qd ab intesta. de fe. c. venerabilis de pben. An qd trahat ad maternum an paternū. tūc atēdit subiecta materia. facit qd no. Imol. i simili in. l. si ita scriptū. ff. de leg. ij. in. c. potuit de locato i fi. Archi. xvij. q. iij. c. siquis suadēte. bal. in. l. qd cūqz. C. de ser. fugi. imol. in. ele. i. de elec. Lud. cōsi. xxxv. qd icipit vi sa facti serie. Ad hoc ē cōsiliū. d. anto. i. cōsi. ir. icipit i no mine dñi zē. viso pūcto. vbi dicit idē de verbo posteritati qd hz sit generale z aptū cōprehēdere descēdētes ex linea feminina. tū fm subiectā materiā cōprehēdit qñqz solū descēdētes ex masculo. C. Quero d. alia qōne. pone titius suscepit feudū p se z descēdētib. suis deide decessit titius. relicto filio qui fili. postea habuit filiū. filius iste ticij pre. defūcti renūciavit feudo. querit an nepos cōceptus post mortē aui possit succedere in feudo v. dicēdū qd nō p. l. lu. cius z. l. ptoz. ff. de suis z legi. cū si. In dñi d. termiat bal. in. l. si i psonā. C. de fideico. z in. l. q. se pñs. C. vñ liberi. rō qz hic nepos nō venit ad successiōne feudi ex psona filij. s. ex puidētia legali siue cōsuetudinaria. c. i. s. hoc quoqz notādū. s. de his q. feu. da. po. nō ob. l. tici. cū si. qz nō lo. quunt ista iura qñ nepos nō venit ex puidētia legali. nam loquunt in hereditaria successiōe ex q solutiōe potestis in ferre qd si feudū eēt hereditariū ita vt defereēt descēdenti bus vt heredi. tūc nepos q nō ē cōcept. tpe aui nō pot succeder ex psona p. p. nā aliqñ feuda sūt hereditaria. p terea veniūt i petitiōe hereditatis vt no. i. l. z nō tū i pri. ff. d. peti. heredi. z i eis hz locū edictū diui adriani. vt di. c. iij

cit hic Bal. Alberi. l. i. si. C. de edic. diui adria. tol. regu-
lariter aut ex natura feudi pgreddi ad descendentes non ut
hereditariū s; ex puidētia legali sine cōsuetudinaria. c. i.
§. cū vero corad. z. §. hoc quoq; notādū. s. d. bis q; feu-
da. pos. Et ē notādū s; Bal. in. d. l. si in psonā. q; l; filii
renūciauerit feudo pno. tū nō nocet nepoti. c. i. j. d. vas.
decre. eta. z. c. i. j. de gradi. succ. in feu. Et nō. fm Bal.
hic q; idē feudū pōt dici nouū z pno respectu diuersarū
psonar. Vbi gra. titi. z. gai. sunt iuestiti de feudo. deide
gai. genuit filiū z nepotē ex filio. certe hoc feudū ē pno
respectu filij z nepotis. respectu autē ticij d; eē nouum. qz
habuit exordiu in psona ticij. ut h. §. nro in fi. In glo.
ibi emācipatus nō. q; si frater pntiat ffrī alienāti non no-
cet filijs cōsentientis. In eadē glo. ad fi. Jac. de bel. itel-
ligit glo. hoc mō. aut feudū est nouū aut antiquū. pno ca-
su cōsensu pns nocet filijs. And. subtili. pnsiderant glo.
nā mens glo. est fm cū. aut feudū est hēditariū. z tūc cō-
sensu pns nocet filio hēdi. l. cū heres allegata i glo. l. q;
a pte. C. de testa. mili. l. cū a mfe. C. de rei uen. q; filii he-
res pns non potest iprobare factū defuncti. l. ex qua psoa
ff. de regu. iur. z. l. alle. i glo. aut feudū nō est hēditariū
s; ex legis puidētia. ut regulariter sunt feuda. c. i. §. hoc
quoq; notādū. alle. Et tūc factū pns nō nocet filio. l. si
arrogator. ff. de adop. cū si. Ideo dū querit an factū pns
noceat filio. rñdeo fm iaco. de bel. z Bal. aut feudū ē no-
uum aut pnum sine antiquū. pno casu factū pns nocet
filio. c. si vasallus culpaz. j. si de feu. sue. contro. z vidistis
heri i glo. q; icipit. qd igitur zc. l; Spe. z Jo. an. videant
prium velle in ti. de loca. §. nūc aliq; ver. celiij. p. l. eman-
cipatū. §. si qs. ff. de senato. Sali. dubitat i. l. ij. C. de iure
empbi. Bar. alr. distiguit i. l. ij. ff. d. iter dic. z rele. Bal.
z Ange. i. l. adoptiuū. §. si. ff. de ius vo. Bal. i. l. eman-
cipatū. z i. l. liberti liberteq;. C. de oper. liber. i. l. q; se pa-
tris. C. vnde liberi. Ludo. cōsi. rriij. icip. pposite cōsulta.
z pfi. rrv. icip. visa facti serie. Bal. pōt i. l. si quis pbyter
C. de epi. z cle. i. l. si. C. de libe. cā. i. l. i. C. de bo. liber. i. l.
.ij. C. de liber. z eoz libe. i. l. lege. C. de legi. here. i. l. i.
ca. §. i primo. C. de cadu. tol. scōo vero casu principali qū
logmur in feudo antiquo. z tūc aut p alienat vel cōsentit
alienāti. aut culpā al iā ptabit ex q; feudū amittit. Pri-
mo casu aut alienat legitie. i. iure pmittente: z tūc nō no-
cet filio si vult renocare z restituere pciū. ut. j. d. alie. feu.
§. pe. qd itelligas vez z viuēte z mortuo alienāte: s; agna-
tus solū pōt renocare mortuo alienatore. ut dicit. j. si d. feu.
sue. contro. l. c. tici. ar. j. de capi. cora. i. fi. diti i. §. si. que
fuit pri. cā bene. amit. Aut alienat nō legitie. z tūc si ex he-
reditate pns puenit aliqd ad filiū z est heres pns. tūc no-
cet filio. ut. j. si de feu. sue. cōtro. aut nihil puenit ad filiū
ex hereditate pns. z tūc nō nocet filio factū pns. ut. j. an
agna. uel fili. zc. c. i. Secūdo casu subdistingue. qz aut iste
pater drit culpā aut delictū vinente adhuc pte suo q; erat
auus filiorū ipius delinquentis. z tūc delictum suū nō no-
cet filijs suis. qz succedūt auo suo. z sic obtinent ex psona
aui z nō pns. ff. de senato. l. emācipatum. §. si. d. ius vo.
. l. adoptiuū. §. si. de quo p. Li. i. l. si. C. d. liber. z eoz libe.
z plene p Bal. i. l. q; se patris. C. vnde liberi. i. ver. z collig-
ge ar. aut iste drit culpaz mortuo iā patre suo eodēq; auo
z tūc nocet idistictē filijs suis. ut i. d. c. si vasallus culpam
z de hoc ibi late dicit z i. c. i. j. si vas. feu. pri. Ista sūt d mē-
te Barto. i. l. enm q. ff. de iter dic. z relega. Imola i. l. si fi-
nita. §. si de vectigalib. ff. de dam. infec.

In alio. In sūma hoc intendit in feudo nouo quod
hūit initium a fratrib' nō succedit vnus al-
teri nisi spāliter i iuestitura caueatur. hoc dicit. In tertu
ibi initium. z sic logtur in feudo nouo. qm si habuisset ini-
tium ab eozū patre tūc esset paternū. ut. j. de natura sue-
ces. feu. c. i. Ibi in vna iuestitura vt quia vn' solus ex ipis
fratrib' fuit tantū iuestitus. z sic eēt vna iuestitura fm
glo. i. hic in principio. Ibi in duab' ut qz datus esset am-
bobus fratrib'. z sic essent due iuestiture de eodē feudo

fm dictā glosaz hic positā. nā ex hoc quilibet habet par-
tē eū contingētē fm And. ibi dictū fuerit subaudi in ipa
iuestitura. Adde q; in materia feudali nō inducitur ius
accrescēdi dato qd vna sola iuestitura intercessisset. z est
rō fm bal. qz ius accrescēdi nō est de mera natura cōtra-
ctus cū hēat pcedere p merā interpretationē extensiuā z
per iuris fictionē vt notant legiste in. l. si mibi z ticio. ff. d.
ver. ob. vtrū aut z qliter hēat locū ius accrescēdi in feu-
dis diti. s. de his qui feu. da. po. in. §. z qz. C. No. ex isto
ter. iuncta glo. in fi. ad hoc vt frater succedat fratri in feu-
do nouo requirunt duo. Primū est qd hoc spāliter sit fa-
cta mētio in iuestitura vt in hoc ter. Scōm qd frater de-
cedēs moriat sine herede legitimo vt in glo. que ad hoc
allegat. §. cū vero. s. qui feu. da. po. z. j. de feu. mar. c. si.
vbi ē casus. Pōt ēt z alijs modis succedere vt hf. j. de
bene. fra. c. i. C. No. cū glo. si in prin. q; multa sunt licita
si expresse fiant nō aut si tacite. Et qm ista est via brocar-
dica glo. allegant p z cōtra plures cōcordantias se tan-
dē remittēdo ad libellū Pdi. Et hoc voluit tota glo. vī
qz ad ver. notauit zc. S; tu de hoc brocardo vide p doc.
in. l. cum quid. ff. si cer. peta. z de regu. iuris. l. cypressa. z
C. de iura. calū. l. ij. §. qz vez. Et p cano. extra de arbi.
c. cū tpe. z diti. s. qui feu. da. po. §. z qz. C. Quero cū di-
cta glo. in fi. in ver. notari tū zc. an i feu. feminino filia fe-
mina absq; pacto spālī succedat. Et rñdet glo. q; sic vt. j.
de na. sic. feu. c. i. l; aliqui voluerit dicere cōtrariū q; fi-
lia nō succedat nisi spāliter fuerit dictū per. c. i. j. d. bene.
femine. Nō obstat ter. vbi requirit spāle pactū zc. qz loqf
i feudo nouo qd habuit initū ab ipis fratribus quo casu
nō succedūt trasuer sales nisi expresse sit dictū. z hoc vo-
luit ista glo. vsq; ad ver. §. super illud zc. que bene loqui-
tur z habet in. d. c. i. de bene. femi. C. Oppo. cū dicta gl.
in. d. ver. §. super zc. q; iste. §. super suat per ter. in. c. si. de
feu. marchie. vbi idem p oia vī disponi q; in isto. §. Sol.
quidā antiqui videbant fateri contrariū ponētes hic ta-
lē glo. v; qd iste. §. vacat per illud. c. z hoc sensu ista glo.
vsq; ad fi. §. tu dic q; imo nō vacat neq; superfluit. qd pa-
ter aperte qm ibi latius explicat materiā qz addit an fra-
ter moriat euz filijs an nō. q; hic nō declarat. Similiter
in isto. §. tangit de vna iuestitura z de duabus ibi nō. s;
solū declarat qm simul iuestiti essent. z sic se vicissim sup-
plent. C. Quero qd si verba iuestiture ita dicāt: cōcedo
tibi ticio z seio fratribus z quilibet vestrū tale castrū i feu-
dū rectū z nobile: vtrū p hec verba videat actū qvno de
cedēte alter admittat. z sensu bal. q; sic quasi quilibet vi-
deat habuisse in solidū per. l. creditor. §. duobus. ff. man-
dati. facit. d. l. item erit. z qd h; p doctores i. l. si mibi z ti-
cio. de ver. ob. z in. l. i. C. qm nō petē. par. ibi Bald. dicit i
c. i. §. z quia. s. de his qui feu. da. pos.

Hic potest esse titulus qui successores teneantur.

Scōz rubricationē Oberti de orto auctoris nisi nulla
erit hic rubrica. s; cōprehendit: bas iste titm. sub rubrica p
cedētē de successiōe feudi: vez p cōmodiori intelligētia fu-
it a glosatoribus hic inserta nona rubrica put in simili di-
ti. s. de feu. guar. sup rubri. Et ista noua rubri. dupliciter
h; s; gl. hic positā qm qdā habēt rubricā talē v; qd iuris
sit si qs iuestit' fuerit de alieno feudo. z hec talis rubrica
nō approbat p gl. vñ alia ē rubrica q; talis ē: hic pōt cē ti-
tu. q; successores teneant. Et hec ē vera rubri. z approba-
tur p gl. z ea cōiter vtinur. ponunt nāq; i pri. hui' rubri-
ce hec verba: hic pōt cē tit. vt fiat dritā iter istū titulum z
aliū titulū. s. q; suc. teneant. nō. n. vn' supfluit p alter vt ibi
diti. Et qm ista rubri. vī cē defectiua id eā suppleas pro-
ut eā suppleui sup pdicta rubri. q; successores teneant vbi
videas. Idis taliter pmissis cōtinua istā rubricā ad pcedē-
tē hoc ordine. qm. s. p;orime principaliter tractat de suc-
cessionibus vasalloz q; iuestiturā acceperūt nūc restat vi-
dētū ex pte dātū sine sint clerici sine laici an successores

teneantur habere ratam inuestituram per predecessores suos factam.

Quis. Casus. Inuestitura facta a laico in die vel sub conditioe de alieno feudo possessio ad huc p aliu sortit effectū vasallo mortuo sine successore sine pmoziat inuestitor sine inuestit^o sine tenēs feudū. Si inuestitura fieret pure tūc non valeret. vbi vero inuestitura fieret a clerico mō. s. dco nō sortiret effectū si moziat inuestitor anteq̄ tenens feudū vel moziat anteq̄ p̄ditio vel tps cristat qm̄ dicta inuestitura fuisset facta in die vel sub conditioe .h. d. Et p̄mitte p̄ euidētia q̄ inuestituraz alia ē abusiua v3 qm̄ quis simplr inuestit cū annulo sine traditioe possessionis. Alia ē ppria qm̄ post dictā verbalē inuestiturā tradit etiā possessio vt. j. qd sit inesti. in prin. p̄ primā. n. abusiua non trāssert possessio s3 licētia ingrediēdi possessionē vt i. c. ex ore de his q̄ sūt a ma. par. capi. z p̄ Inno. in. c. ij. c. f. de cō sue. z p̄ Di. in. c. beneficiū de reg. iur. li. i. facit q̄ dicit. s. de cōtro. inuesti. in. c. i. in pri. sup. ter. Itē p̄ itelligētia huius ti. videas. c. moziab. j. si de feu. fue. contro. In ter. ibi hoc ita. f. qd heres inuestitoris teneat mortuo ipso inuestitore anq̄ tenēs feu. v3 p̄ditio seu tps cristat ad tradēdū vt. s. dcm̄ ē. h3 locū i laico inuestitē nō at i clerico vt seq̄ z hoc ē voluit gl. hic posita. Ibi successor illius: subaudi nisi i dicta inuestitura itercessisset cōsensu possidētis feu. ut. s. q̄ suc. tene. c. i. circa mediuz. Ibi hoc ita. ista limitatio refert ad oia. s. scripta. v3 q̄ nūq̄ possit inuestiri alius de feudo possessio p vasallū in p̄iudiciū hoz qui successuri erāt in dicto feudo. ut. j. de alie. feu. pa. i prin. bene f̄ d3 itelligi iste ter. de tali feudo qd erat recasuz z sperabatur reuerti ad dñm. ut i. d. c. moziab. Nota et isto ter. q̄ cessio in feudū pōt fieri sine pure sine sub conditioe. siue ad tps. siue ex tpe certo siue incerto. Et sic accedit potius dñi q̄ vltie volūti. l. obligatiōum. s. pe. z si. ff. de ac. z ob. qd ē p3 ex eo qz trāsmittit ad heredē et an purificatam conditioez. s. ex p̄ditioali. isti. de verb. ob. No. q̄ in laico inuestiente nō refert qm̄ cedat dies inuestiture. qm̄ ē eo mortuo tenet heres ei^o ad corporalē possessionē p̄standam qm̄ aperta ē via inuestito vel heredibus eius. Et quo isert bal. q̄ feudū est de natura dñi z nō vltiaz volūtati. Et q̄ sit rō dñie iter dñus z vltiaz volūtatis nō. p glo. isti. de verb. ob. i. s. ex conditioali. de quo dicatis ut b̄r per glo. z doc. in. l. is cui. ff. de ac. z obli. z in. l. i. c. de his q̄ an apertas tabu. ff. ad treb. l. heredes. s. cū ita. C. de fideicō. l. in persona. Ideo isert bal. aliq̄ cōcessit mihi feuduz hoc pacto q̄ nō teneat mihi de euictioe nisi de suo facto z dato tñi contigit q̄ euicitur ex facto auctoris sui. Querit an teneat: z cludit dubitative q̄ sic. qz satis est factū p̄p̄iū per descensionem auctoris sui. Bart. firmat q̄ sic i. l. si seruus in pri. ff. de cōdi. fur. Audo. de ro. in rubrica in. rj. col. Bal. i. l. si. C. de act. emp. faciunt q̄ no. Bar. in. l. stipulatio ista in prin. ff. de verb. ob. faciūt q̄ no. Bar. i. l. si suum. s. itē si hō. ff. de verbo. ob. Alua. in. c. i. si d̄ feu. vasal. ab aliquo iterpel. fue. xi. i. l. siue. C. de nego. gest. No. q̄ de feudo nōdum aperto pōt fieri inuestitura hoc pacto. s. cū aperiet. Adde q̄ et de feudo nōdū aperto valeret cōcessio si ille q̄ possidet consentit q̄ quis pure inuestiret z sibi traderet possessio. ut. s. q̄ suc. te. c. i. z p̄bat. s. qui. mo. feu. amit. in. s. p̄terea. z. j. si de feu. fue. cōtro. in. c. citius. No. q̄ inuestitura verbalis cleri eorum nō est rata nec firma. nec artat successores nisi eis clericis adhuc viuētibus z existētibus in bñficio aperiat collatio feudi ipi inuestito. Et est rō qz ius plati siue clerici consistit i sola administratiōe: nec causat ex successione s3 ex elec. l. si certaz in fi. cū ibi no. ff. de testa. mili. z prelaf vel clerici pprie nō habēt persone successorē p no. in. c. si. ne plati. vices suas cū si. Preterea sunt simplr bñficiozū v3 usufructuarij. p no. in. c. p̄nti de offi. ordi. lib. vj. i. c. si. de pecul. de i. c. ex lris de pigno. Iō cōcessiones eoz nō extendūtur c̄ tēpus sui v3 usufruct. ar. l. si quis domū in pri.

ff. idem. Vaco qd dices si p̄sensu capituli fieret a plato talis cōcessio. cognita qz iste ter. generaliter loq̄. z p ter. hūc isert bal. nobile regulā q̄ d̄ct^o sub p̄ditioe vel i die celebrat^o cū plato nō astrigit p futuro tpe successorē qm̄ quo cūq̄ mō sapit alienationem z reuocatio huius feu. male alienati fiet p quēcumq̄ platum siue successorē alienantis siue ei^o supiorē p nō. i. c. si. d̄ suc. ab itesta. Ita bal. q̄ intelligit p̄dicta pcedere et vbi feu. fuisset remāsurū apud possessorē ad tps limitatū qm̄ si iterim alter iustit̄c verbaliter z postea moziat cleric^o inuestiēs q̄ successor suus nō arbitrabit stare dicte inuestiture. Et q̄ ipse isert q̄ d̄ct^o sub p̄ditioe vel i die celebrati cū clerico nō astringūt p futuro tpe suū successorē si quocūq̄ mō sapit alienationē. No. q̄ inuestitura abusiue scā de feu. nōdūz apto non v3 si ē scā pure s3 verā opi. q̄ qd dicat iac. de bel. p. c. i. d̄ cleri. q̄ inesti. sec. vel si vasallus possidēs moziat cū legitimo successore vbi hic i si. z. j. de se. da. in vicē legis cōis. in. c. ij. in fi. nec possit p partes renūciari forme tradite p istū. s. fm̄ bal. p. l. cōuenire. ff. d̄ pac. do. z ibi p doctores. Iō isert bal. et hoc ter. qd sc̄m sub debita formaz qd ali as si nō fieret sub debita forma nō valeret. facit. c. detrahe. i. questione. i. l. inlianus. s. i. ff. ad exhiben. l. cum hi. s. si pretor. ff. de transacti. Quero cum glo. secunda vtrum si verbaliter inuestitus a laico moziatur feudo nō dū sibi apto z post mortē ei^o apiat vtrū sius heres debeat obtinere dictū feu. Et r̄ndet ista gl. qd nō p istū ter. in ver. licet alij dicāt zc. Et p hac rōne facit qm̄ tale feu. de buit amplecti p auctore p̄mū q̄ hic minie sc̄m ē. Igit nec p istuz heredes d3 posse amplecti p regulam q̄ vult. Qd nō licuit defuncto nō d3 heredi licere: ut. ff. de diuer. z tē po. presc. l. cū heres. cū plibus si. alle. i glo. usqz ad. v. et sūt hec oia. s3 tu aduerte qz ista glo. sentit cōtra istū ter. q̄ vult q̄ heres admittat ad dictū feudū: z pro tāto doc. eā cōiter reprobat: qz ius cōditionale qd contigit ex p̄tractu inter viuos ē trāstozū ad heredes z an cōditiois existētia. ut i. d. s. et cōditioali. Sitr obligatio pōt ab herede i cipe. l. i. C. ut act. ab herede vel d̄. nā regulariter ois obligatio q̄ p̄tebat defūcto re vel spe trāsit ad heredem: l3 dies vel cōditio nō extiterit. l. is cui. de act. z obli. z ff. de emic. l. si p̄p̄udentia. Itē qz heres z defunct^o censentur eē eadē p̄sona: ut i auct. de iur. iur. an. a mozien. presc. No obstat leges z rōnes allegate p glo. qz intelligi debēt q̄ il la que nō licēt defuncto rōe vicij vel turpitudinis vel pp factū p̄p̄iū tūc nō poterit heres infringere. sec^o i his que nō licēt defūcto rōe t̄pis vel cōditiois qz tūc nō pcedunt p̄dicta iura. imo tūc licitū ē heredi qd nō licuit defuncto l. repit. ff. ad. l. fal. z in iuribus. s. alle. p hac pte. Que ro subsequēter cū dicta glo. in ver. z sūt hec zc. an viuēte vasallo possit inuestiri alter verbaliter z realiter ita ē q̄ possessio corporalis hūc inuestito d̄ nouo tradat. z r̄ndet glo. q̄ sic. nā tūc iste possessor bñ poterit obtinere feuduz p̄pter cōmodū possessionis iā adeptē ar. ff. de rei ven. l. is qui destinauit. Et hoc voluit ista glo. vsqz ad ver. s3 oppo nit zc. S3 tu intelligas indistincte istū vltio inu. istū i lai co debere succedere in feudo siue hūerit possessionē viuē te vasallo siue nō vt. s. dixi. In clerico at inuestitē in die vel sub conditioe bene fatendū ē q̄ inuestitus tunc demuz possit illud habere si possessio fuit sibi tradita ante mortē clerici inuestientis vt i dicto ti. s. qui succel. teneā. Op. cū dicta gl. cōtra prore dictā q̄ imo vasallo p̄rio cristente in possessione non possit alter in possessione mitri quoni am duo non possūt insolidum possidere. l. si vt certo. s. si duobus vehiculum. ff. commoda. Solu. intelligas q̄ ex aliqua causa legitima primus vasallus sit priuatus z possessio tradita foyt probat in. c. fi. j. quo tpe miles. Et multis namqz modis z causis potest vasallus suo feudo priuari. vt. s. qui. mo. feud. amit. per totum. z. j. que fuit prima causa bene. amit. z hoc voluit tota ista glo. vsqz ad finem tu vero potes intelligere z alio modo v3 q̄ consentiente ipso p̄ri mo vasallo fuit tradita possessio sc̄do quia consen

sus sibi preiudicabit vt probatur in. d. ti. qui suc. tenean. vel qz ipse vasallus forte decessit sine successore ate die sz Jac. de bel. **Quero** ab ex si platus inestuit aliquē illicite de feu. an eius superior et nō immediat' possit reuocare ipsum feudū. Et dicit bal. qz sic nota. p. Inno. in. c. cū dilect' ex d. suc. ab itesta. ad qd facit. c. lris cū ibi no. ex de referip. **Quero** an plat' qz oio venit ex delicto d' ponēdus possit infeudare feudū sibi aptū si nōdus est accusatus vel inquisitus. Et dicit bal. qz sic p. no. Jo. an. in. c. qz ppter de elec. facit no. p. Inno. in. c. inter dilectos d' erces. pla. c. nōne. viij. q. iij. Archi. in. c. sacerdotes. ij. q. vij. z per doc. in. c. cū liceat de pserip. **Quero** laicus i uestuit aliquē de feu. vacaturo sz formā hic traditā: potest laicus inuestiens cōdemnat' ita qz bona sua cōfiscantur: an fiscus postea apto feu. teneat ipsi inuestito ad prestationē dicti feudi: dic qz nō qz fiscus isto casu nō reputatur heres. sz egparat' potius prelato. l. quoties in fi. ff. de noua. z. ff. de fideius. l. inter eos. §. i. z. ff. d' duo. reis. facit qz notat Imol. in. l. si marito in prin. ff. sol. ma.

De cōtentiōe iter do. z vas. de inuestitura.

Supra titu. primo tractatur de p'rouersia que oritur occasiōe inuestiture vtrū v'z successores inuestitoris teneant eā hēre rata z iplere. nūc vero sūpta ide occasiōe tractare intēdit de cōtroversia que orit' inter do. z vas. occasiōe inuestiture feudalis put alibi hūc eundē ordinē secutus est auctor de cōtroversia inuestiture subiiciēdo dictā rubricā post ti. qui suc. tene. **Oppo.** de sup'uitate p. ti. s. de contro. inuesti. Soluatis vt diri. §. si de inuesti. inter do. z vasallū lis oria. super rubrica.

Fuerit. **Diuidit** vsqz ad. §. sifir: i partes vij. **Primo** declarat qn cōtēdit i ter dñm possidētē feu. z vasallū dicētē se inuestitū de dicto feu. z petētē sibi possessionē dari dñs vero negat se inuestiuisse. vñ si vasallus pōt pbare p pares vincet nō per alios testes. z hoc voluit ista prima ps vsqz ibi inopia. **Secōdo** declarat qn vasallus possidet z nō pōt probare inuestiturā p pares qz tūc pp iopia probatiōis stabit sacro ipsius vasalli cū. r. iij. sac'alib' vsqz ibi ce tex. **Tertio** declarat qn dñs possidet iurabit cū. r. iij. sacramentalibus vsqz ibi hoc ita. **Quarto** ercipit casus in quo dñs solus iurat sine sacramentalib'. s. qn vasallus ē gastaldio vel actor dñi. qz ē vez nisi tūc vasallus vellet pbare p pares idoneos vsqz ibi. nā aliqn. **Quinto** assignat rōnem quare i casu. s. pri. solus dñs iuret sine sac'alib' que talis ē qz si diceremus dñm sequerēt illud inconueniēs vallet qz vbi dñs nō haberet sacramētales possēt incurere maximū dānu' pp maliciā hoz gastaldoz qm qn pcurāt z gubbernāt res z bona dñi possent multa malignari vsqz ibi. z hoc collr. **Sexto** pfirmat auctoritate lōbarde vsqz ibi idē dicēdū. **Septis** extēdit p'dicta et ad feuda guar die vsqz ad fi. Et hec diuisio sufficit et p sūmario. **Itē** qz dicat gastaldus guar diator vel actor dñi diri. s. de feud. guar. in pri. **Mo.** qz inuestitura noua nō pōt pbari nisi per pes curie. vt. j. q testes sūt neces. ad pb. not. inuesti. c. i. z no. plene p glo. j. qd sit inuesti. i pri. Et hoc sensit glo sella priā hic posita. **Mo.** ex ter. ibi fidelē. i. vasalluz vt diri. s. in preambul. libri i. vij. q. **Mo.** qz si vasallus dicit se inestitū de certo feudo z petit sibi tradi possessionē. dñs vero negat se ipsū inuestiuisse. pbat p pares curie. s. pducendos i testes ad pbādā inuestiturā vt p'z ex sequētib' marie ad probādū inuestiturā nouā i antiqua non adeo sūt necessariū sz magis admittunt de facili alij non pares. d. c. i. quot tes. sūt neces. zc. z p gl. in. c. i. in pri. j. qd sit inuesti. quo aut ad terminādā cām ipsa dirimet p iudicē cōpetētēz mediantibus p'dictis probatiōibus sūm iaco. de bel. z Ni. de nea. **Quis** at erit iudex cōpetēs statim dicā. **Mo.** ter. ibi idonei sunt qz testes pūt esse idonei alijs cāis. vt. l. i. ff. de testi. nō tñ idonei sunt i cāis feudo rūvbi tractat' de noua inuestitura. vt. s. diri. **Mo.** ex ter.

qz possessio vasalli suffragat ei in reuocatiōe probatiōis. z intellige de possessiōe i qua steterit ad minus p annū do. mio sciēte z nō d'icēte quo cām ipse vasallus iurabit solus vt hic z. j. si de inuest. inter do. z vasal. lis oria. c. ij. in fi. z no. s. de cōtro. inuesti. in prin. **Mo.** ter. ibi sacramē talib'. s. testibus deponētibus sz cōsciaz z credulitatē ad purgationē cōscie deponētis ex de purga. ca. c. i. no. Jo. an. in. c. cū in veteri de elec. i. c. venerabili de censu. vbi in simili. Et intellige qn nō possedisset anno vt differat a pcedenti hoc casu iurabit cū. r. iij. sacramentalibus sūm formā traditā in. d. c. fi. in pri. si de inuesti. inter. do. z vasal. lis oria. z. j. de cōsue. rec. feu. §. z cū daf sit. n. purgatiō vt tollat suspitio qz inerat. l. pñti. §. sane. C. de his qui ad ec. cōsu. **Dicit** tñ and. hic qz si vasallus a pri. nō eligit hanc viā probandi p iuramētuz z. r. iij. sacramētales. sz viā probatiōis ordinarie assumpsit qz cautus sit qz protestet qz p hāc viā probatiōis nō intēdat sibi iudicare quomius possit ad viā pbatiōis sacramētales redire. qz si hāc p'festa tiōnē nō faceret vt arguere qz ad illā pbatiōnē nō possit redire ar. l. si. C. de codicil. l. marcellus. §. i. ff. rex amotaz. z facit. l. circa. ff. de pba. z qd no. in. c. licet cām de pbatio. tñ postea iclinat qz h'vtilis sit dicta p'festa tiōnē tñ non erit necessaria qz sine ea poterit redire ad hāc pbatiōnē sacramētales. facit glo. in cle. i. de offi. delega. in clemen. sepe de verbo. signi. Et ver. ceterū ibi possideat subaudi z aliqua p'sumptio sit p vasallo quo cām dñs iurat vt hic. **Nā** alias deberet dominus absolui sine sacramēto. vt. j. d' cōsue. rec. feu. §. si. ibi hoc ita. iste ver. refer' ad supra pri ma sūm opi. gl. hoc mō qz dominus possidēs iurat cū. r. iij. sacramētalib' put nūc diri qd itelligas vez vbi vasall' nō est gastaldus nā si esset gastaldus vel actor tūc ipse dominus iuraret solus absqz sacramētalib'. Et hoc voluit gl. hic posita in ver. melius tñ zc. **Alij** referūt ad ver. inopia zc. vbi dixerat qz stat solo iuramēto vasalli possidētis. qd itelligas vez nisi ipse vasallus est gastaldio vel actor dñi qz tūc pp piculū suspitiōis stare sac'amēto solius domini et nō possidētis nisi vasallus legitie pbaret. Et hūc intellectū sensit dicta gl. hic posita i sui pri. Et hāc expositionē seq' iaco. de bel. **Alij** at legūt alio mō dicētes qd vbi dñi nō dbeat ee i ter. z qd ate vbi stat sit negatiua nō qz dicat qz nō stat religioi soli vasalli qn ē gastald' vt actor. Et istū intellectū sēnt. d. glo. i. fi. z qz b'z expositionē p' ee i se. **Mo.** sz tñ intellect' gl. vt referat ad priā magis agruit. z p h' b'z totā gl. expeditā. **Mo.** ibi nisi h'eat suban. vasall'. ibi aliqn als ē i ter. malignādo alias maliciādo vt i gl. z ē sensus qz si dicerem' qd huic gastaldo seu actori solū da ret sac'amētū qn nō h'z testes sz solū rōne possessiōis seq' ret illō inconueniēs qd p eoz malignitate possent auferre multa bōa dominis suis. nā cū ipse gastaldus z actor ha beat res dñi i eoz gubernatiōe z baillia ponerēt se i possessiōe z cū iuramēto suo vincerēt z auferrent dñio multa bōa qd est absurdū. **Mo.** ibi de guardia subaudi. put dicitū ē d' gastaldo. nā guar diator z gastaldus procedunt a pari vt. s. diri de feu. guar. **Mo.** qz pp iopia probatiō nū recurrimus ad illud auxiliū qz als est despiciēdum qz p'z qz vbi assūt testes d'z fieri pbatio p testes als at recurrim' ad subsidū iuramētū vt hic z. j. in. §. si vero inestitura put in simili videm' in. l. qm. C. de here. z. C. d' repu. i. l. p'sensu z i gl. ij. hic posita qz p hoc ē expedita. facit ex de elec. i. c. cū dilect' z i. l. admonēdi. ff. d' iure iur. **Mo.** qz possessio corpalis iducit p'sūptionē p vasallo possidēte vt illa mediāte deferat sac'm ipi possidētiv' hic. z. s. d' contro. inuesti. i pri. Et ad hoc cōcurrūt plures rōes. nā priō h' opat fauor possessiōis qz melior ē d'itio possidētis. l. de bitoz. ff. d' pigno. Itē regula actore nō pbate. zc. l. qz accusat. C. d' edēdo. Itē alia regula qz rei sūt fauorabiliores. Itē alia regula qz p'mptiores sūm' ad absoluendū zc. l. arrian'. ff. de actio. z ob. Et h' voluit gl. ij. h' posita qz per h' ē expedita. de quo dic vt in. §. sac'm. j. d' p'sue. rec. feu. z i dicto pri. s. de contro. inuesti. vbi predicta declarauit.

Lomoda. n. possessionis multa sunt z plura operatur. s. retinēde. insti. de iter di. de quo p. Li. i. l. ob maritorū. C. ne vro. p. marito. z i. l. solēnib. C. de rei vēdi. **C**Mo. q. rōne officij psumit qd bona subtraxit dno coipo q apud ipm officialē repiunt: nisi officialis pbet dationē sibi factā a dno vt h. q. itellr vez qn dca bona fuerūt ipi dnt ar. i. l. q. vas. s. vetare. ff. de fur. z. ff. mādati. l. si creditor s. si iter. faciūt no. p. bal. p. illū ter. in. l. i. C. de lati. liber. tol. qd no. in. l. facultas. C. d. iure fisci li. r. Si No illa bona nō fuerint de bonis dnt nō psumit s. officiales nisi dnt p. b. l. si d. funet. C. arb. tute. fm iac. d. bel. de quo vide in. l. qnt. cū ibi no. ff. d. dona. iter viruz z vro. z qd dnt. s. d. feu. guar. s. i. Et hec pcedūt s. an. z bal. hic nī si officialis rōne reddidisset de administratis. nā tūc nō tm psumit s. eū p. no. i. d. l. facultas. no. Li. in autē. qbus cūq. C. de sacrosā. ec. **C**Mo. q. vasallus appellat clientulus vt hic. z. j. titu. ii. s. z si clientulus qd ē vez de iure romano. vt in. l. rē nō nouā. s. fi. C. de iudi. qd facit i ar. q. vasallus sit d. iure romang. q. tenēt qdā adductes p. plura iura v. p. l. oio. s. pe. ff. de ioffi. testa. s. cōis opi. ē in d. riu. v. z. q. nō sit de iure romano s. solū d. isto iure cōsuetudinario. nā feuda nō alienant isto iure. s. militā d. iure romano bñ alienat. l. fi. C. d. pigno. z. s. optimuz de etbi. z. itrodu. reis. z. i. oib. iuribus d. riu. Et ita z. odof. and. de iser. z. nico. de nea. z. iac. ar. d. i. i. sūma in prima rubrica. de quo dnt. s. in pambul. i. viii. q. **C**Mo. auferē dā ēē occasione malignādī vt h. z. isti. vi. bo. r. ap. to. i. s. s. nedū cū si. z. dnt in. l. i. in prin. j. de phi. feu. alie. p. loth. **C**Opp. ab eē pncipiū h. c. vbi d. q. pares curie sūt testes ad pbādā nouā feudi iuestiturā: s. q. imo debēt eē iudices vbi cōtrouersia vertit iter dnt z. vas. vt. j. de cōtro. feu. apud pa. termi. i. c. i. z. j. de phi. feu. alie. p. fe. in. s. pe. **M**o. n. pnt fungi duplici offō z. iudicis z. testis. l. ille a quo. s. tēpestinuz. ff. ad treb. z. de offi. phi. l. illicitas s. veritas. So. fm iac. de bel. q. aut pares sūt tot q. suffi ciūt ad vtrūq. officiū. z. tunc erūt p. pte aliq. testes z. aliq. iudices. aut sūt pauci ita q. nō suffi ciūt vtrūq. officio. et tūc si certū est q. pōt pbari p. pares tm z. nō per alios. z. tūc erūt testes z. alter erit iudex vt h. ar. in. l. qm. C. d. be reti. facit. c. dilecto in fili de testi. aut similiter certū ē q. pōt fieri pbatio p. alios z. tūc pares erūt iudices vt i. s. r. io. aut sum. in dubio z. tūc pares erūt testes z. alter erit iudex. s. ordinari. c. i. circa mediū. j. si d. iuesti. iter do. z. vas. lis oria. z. ē rō qre qz facilius iueniunt iudices q. testes p. d. l. qm. fm iac. d. bel. **M**o. z. bal. q. ē rō no. i. c. in si nuate de offi. dle. **C**Opp. q. imo ēt per testes nō pares posset fieri pbatio noue iuestiture vt. j. qd sit iuesti. in. s. si vero iuestitura. So. aut dnt h. z. pares z. tūc p. illos d. z. fieri pbatio vt hic z. in. d. ti. qd sit iuesti. in. pn. aut nō h. z. tūc pōt fieri pbatio ēt p. extraneos vt ibi. z. de hoc plene no. p. gl. in d. cō. pn. **C**Opp. s. illd. qd h. d. q. si vasall. sit gastaldus vel actor dnt q. statur iuramēto dnt. s. s. qz imo ipē dnt d. z. pbare vt ē cāus. s. d. p. tro. iuesti. i. s. itē si vasallus. So. ibi non p. stabat vasallū fuisse gastaldū vel actorē l. dnt hoc allegaret. h. at p. stabat vt ibi vidim.

Similiter. Loco sūmarij dicatis q. in hoc. s. erat altercatio seu p. tētio talis. nā creditore tenēte z. possidēte rez debitoris dicebat d. bito: se dedisse dictā rē p. pignore z. volebat soluere debitū p. quo dicebat se obligasse dictā rē z. petebat eā sibi restitui. iste aut possidēs dicebat q. sibi a pncipio iste d. bito: pignoral set nihilomin. postea i feudauit z. sic de pnti possidebat z. tenebat iure feudi vñ nolebat restituere. d. hic q. nō statur d. cō suo ēt cū iuramēto nisi pbet p. pares curie dictā rē fuisse sibi i feudatā. **C**In ter. ibi suo iuramēto subaudi ēt si possideat vt aliq. sit dubitatio s. z. ia. d. bel. **C**Mo. hic aliū cāuz in quo ad validatiōez feudi nō statur sacro possessoris ēt si possedisset p. anū. z. est rō qz pncipiū possessoris hoc nō iportat ex cō qz incepit possidere loco pignoris. sec. aut si pncipiū possessoris iportaret ius feuda

le qz tunc legitima possessio ānalis cū p. suppositiōe iuestiture sufficeret ad d. c. ferēdū sibi iuramētu vt. j. si d. iuesti. iter do. z. vas. lis oria. c. ii. in fi. alios at cāus hūstis p. rie supra. si No dca possessio pignoris fuisse iterueta ita q. ipse possidēs tenuisset illd. pign. postea tanq. feudū per ānos. rrr. tūc bñ iducere p. sumptio feudalis vt i. c. fi. j. d. feu. da. i. vicē leg. cōis. **C**Op. cū gl. de. s. s. r. s. d. p. tro. iuesti. vbi dnt d. z. pbare se dedisse p. pignore. z. sic ibi p. z. q. on. p. probādī icūbat dno. So. hic cōfitebat vasallus a pn. hūisse pro pignore s. postea sibi fuisse in feudū datū. z. iō sibi icūbit on. pbādī. ibi No nō cōstabat de pignora tiōe. z. iō dnt ibi d. z. pbare fuisse pign. quo cāu vasallus tenebit restituere nisi pbet vel p. pares curie vel p. breue testatū. hoc ē p. publicū istm a parib. roboratuz q. post dictā pignozationē fuit sibi i feudatū. z. hoc vult gl. vsq. ad. h. huic. z. bñ loq. vez: z. postea eadē gl. i. fi. sui in. h. vel at. zc. adducit aliā solutionē q. ēt hic dnt pbare voluit z. nō potuit. z. iō vasall. postea admittit ad pbādū nō tm stat suo simplici iuramēto nisi alias pbatiōes nō h. f. et qz tūc stare suo sacro cū. rii. sacralib. vt p. z. s. co. in pn. z. pbat hec solutio in. s. s. r. s. de p. tro. iuesti. verūtū dnt nat ad ter. n. m. z. iō nō recedas a p. r. i. solu. **C**Op. cū di cta gl. i. d. h. huic. s. prime dca q. imo si a pncipio vasallus negauerit rē fuisse pignozatā et dnt pbet q. postea vasallus nō poterit admitti ad pbādū de iure suo: s. p. p. et. mēdaciū d. z. possessio in dnt aduersariū sūstrāfferri ar. i. l. generalr. z. autē. itē si possessor. C. q. po. in pig. hab. So. dicit glo. q. cōtrariū pcedit qn vasallus p. r. i. negasset rē fuisse dnt. vez hic p. fitebat eē dnt s. sibi d. bitā loco feu. z. nō loco pignoris z. iō h. s. totā istā gl. expeditā.

Insuper. Feudū guardie z. gastal. pōt reuocari a dno qn cūq. post anū. h. d. z. ex h. videtis titulū istū nō vacare qm hic adijciunt ista vba q. q. cūq. hora possit ipm feudū auferre elapso āno. **C**Mo. ex hoc ter. q. feudū datū ad limitatū z. certū tps p. t. imediate auferri elapso d. cō tpe. facit. l. si cū hermes. C. locati. qd in telligat bal. ēt nullo alio termino dato q. dat iudica. d. quo i. l. si debitori. ff. de iudi. z. C. de vsu. rei iudi. i. l. ii. qd puto vez p. istū ter. q. dicit quacūq. hora etē. nā tps limitatū terminat p. suā extremitatē. l. iiii. ff. de cōdi. z. demō. l. in illa stipula. si calen. ff. de. h. ob. vltimus dicit bal. q. elapso d. cō termino nō requirit aliq. snia seu iudiciū qz eo ipso pōt dictū feu. auferri per istū ter. z. per ea q. dicit imo. in. c. i. de imu. ec. z. si repiret hostia clausa. l. cū dnt hor reoz. ff. locati. bal. in. c. que in ecclesiay in. rii. col. de con sti. vbi eisdē rōnib. hoc firmat. z. videbitis i. c. i. j. de feu. sine cul. nō amitt. s. h. intelligerem esse vez qn nulla esset dubitatio de iurib. dnt. verūtū adhuc cauti. esset vt p. to ris auctitate remoueret per no. in. c. potuit extra de locato. z. in. l. ii. C. de iure empbi. s. vbi ius dnt in aliquo versat in dubiū per vasallū tūc nō est dubiū qn reqrat iudiciū z. snia vt. j. de feudis sine cul. nō amitt. in. c. i. z. j. quo tpe miles i. c. fi. facit. s. co. i. p. r. in. h. hec ita zc. **C**Mo. q. feudū guardie z. gastal. est feudū nō regulare qd p. z. ex duob. p. r. io qz durat solū āno z. sūt tpalia. nā feudoz natura ē vt sint ppetua. itez qz elapso anno auferunt sine cā qd est s. natura feudoz vt p. dicta colligunt. s. in ti. de na. feu. in. c. i. z. dnt. s. de feu. guar. z. gastal. i. c. i. i. notabilib.

De cōtētiōe iter me z. dnt de portioe feudi fr̄is mei.

Cōtinuat. h. ordine. s. visuz est de p. trouersia iter do. z. vas. de feudo. hic aut restat vidē. de controuersia iter do. z. fratre supstitem p. defuncti vasalli de portione feu. eiusdem vasalli p. defuncti. p. terea subijcī rubrica de cō ten. inter me z. dnt de portione fratris mei.

D contentio. Diuidit in tres ptes. in p. r. i. loq. qn ff. supstes re cepit p. i. suā siue eā possideat siue aliena. i. scda

loquitur quando frater superstes nullam partem feudi receperit neque possederit. in tertia loquitur quando vasallus per pares curie vel bene testatum probat investituram. secunda ibi si non nullam partem de portione feudi fratris predefuncti si frater superstes receperit partem. si non nullam partem feudi receperit nec possederit tunc domino possidendi deferretur ius iurandum. et vasallus obtinebit in feudo contra dominum si probaverit feudum esse proprium. h. d. totus titulus. Ibi ille. s. dominus ibi mimes. s. dicebat esse proprium sed novum ut sequitur. ibi partem meam. s. per novam investituram factam in mea persona. et ista erat allegatio domini dicitur: tu si superstes habuisti partem tuam per novam investituram et persequens non potes succedere. d. s. si. Sed ego frater superstes contestabar investituram sed non est qualitas quod dicebam quod bene fuerat investituram sed non per novam. sed quod imo descedebat ex veteri quod feudum fuerat paternum ibi possideo. s. portiones mea ibi: siue alienam istud exponit pluribus modis in glo. Ideo referuo super glo. declarandum. **C**Mo. ter. ibi de portione fratris quod hic duo fratres dimiserunt feudum et alter fratrum post divisionem decessit nullo relicto herede masculino. contentio non est inter dominum et fratrem superstitem de portione fratris predefuncti. Nam dominus dicebat feudum esse novum propterea successione ad eum pertinere. frater autem superstes dicebat feudum esse proprium et propter feudum ad eum pertinere: quod quid iuris. **C**Mo. ibi: tamquam habuit meam partem quod si frater superstes habuerit suam partem quam possederit saltem per annos ius iurandum ei deferretur in. c. si. si de investituram. inter do. et vas. lis ozia. **C**Mo. ibi siue aliena vero quod scilicet alienatione deferretur ius iurandum superstiti quod non. qualiter intelligat dicitur in glo. **C**Mo. ibi si per non. forma iuramenti qualiter frater superstes debeat iurare feudum esse proprium seu patrem iure fuisse investituram. **C**Mo. ibi si non possederit quod possidere siue non possidere portiones feudi que sibi obvenit in partem non facit momentum quo ad hoc. **C**Mo. ibi si vero nullam quod si per superstes nullam portionem feudi receperit et possederit: tunc non deferretur ius iurandum in supplementum probatis alicui partem maxime quam non est iusta causa motiva deferendi iuramentum alteri partem. faciunt que habent in l. admoneri. ff. de iure iur. **C**Mo. ibi nisi propter superdictam rationem quod domino possidenti deferretur ius iurandum. c. i. supra tit. pri. vel aliter potest intelligi secundum bal. Nam quod presumptio erat pro vasallo quod dominus non negabat esse feudum licet negabat qualitate feudi. propterea deferretur iuramentum domino cum. rii. sac. alib. c. i. super pri. vel aliter et tertio potest intelligi frater superstes erat actor vel gastaldus domini propterea deferretur iuramentum domino. Sed hic intellectus non placet Jac. quod hic non erat contentio de portione feudi fratris superstitis sed erat contentio de portione feudi fratris predefuncti. Propterea iaco. de bel. intelligit aliter hunc textum. quod frater predefunctus fuerat actor vel gastaldus domini. ideo deferretur iuramentum domino. c. i. s. si. s. de feudo guardie. **C**Nota ter. ibi non ut ego. quod possessio multum operatur ut sacramentum deferat possessori ut hic. et dicitur plene. s. ti. proximo in prin. Et possessio partis facit presumptionem ad totum de contro. investi. s. cum aut. nota cum glo. i. quacumque partem siue media siue maiorem siue minorem esse possessas a fratre videtur presumptio de toto in. d. s. cum aut. s. de contro. investi. s. glo. allegaverit in tit. qui suc. tene. et male. Et hoc voluit tota ista glo. usque ad si. de quo in. d. s. cum aut. **C**Mo. quod licet frater superstes succubnerit in portione fratris predefuncti. tamen ipse per hoc non perdit aliud feudum quod habet a domino. Et idem inferretur hic bal. in finia quod finia super parte lata non perditur in totum neque in residuo ar. l. in hac. ff. de triticaria. z. l. vti fundus. ff. de dimid. **C**Mo. ibi. si tamen vasallus. quod si vasallus probaverit per pares curie vel bene testatum feudum esse proprium obtinebit dominum siue possederit siue non. **C**Et est hic advertendum secundum And. quod si vasallus agat contra dominum probando investituram seu proprium vel pares curie obtinebit contra dominum quod dominus a quo habuit causam vasallus agens non potest referre rationem dominum. l. nec creditor. C. de pigno. act. Secus autem si agat contra alium non dominum quod tunc sola investitura non probat dominium vel quasi imo est necesse quod agens probet investituram et sibi traditam possessionem feudi. quod nemo dat

quod non habet. l. traditio. ff. de acq. rez. do. l. aliena. ff. de d. h. e. empt. l. cum res. C. de pba. cum si. p. bar. in. l. comodare cum l. se. ff. de comodat. et in. l. si aliena. ff. so. ma. vbi examinatur iste articulus. an reus possit referre rationem domini quam actor habet causam a reo. **C**In glo. i. ad si. nota quod licet in dubio appellatio portiois contineat medietas. l. noie filiarum. s. portiois. ff. de ver. sig. tamen aliqui portiois appellatio continent maior vel minor pars quam dimidia ut in hoc. c. et probat in. c. i. s. cum aut. s. de contro. investi. **C**Glo. itelligo. dimidit in tres partes quemadmodum tres ponunt intellectus. secunda ibi vel forte. tertia ibi ratione. In ea glo. alienat. nota primum intellectum quod hic frater superstes non alienat partem suam feudalem respectu dominum neque possessiois sed dumtaxat alienat respectu detentionis quod aliter detinebat portionem fratris superstitis. propterea frater superstes de possidere. l. quod meo. s. quod colonum. ff. de acqui. pos. nota secundo quod alienatio detentionis de improbie alienatio. sed hec prima lectio glo. s. sit vera in se. tamen facit violentiam lectioi siue possideam alienam. quasi dicat ter. siue possideam siue non. In ea glo. ibi primum. nota secundam lectionem quod hic non erat contentio inter dominum et fratrem superstitem an res sit feudalis sed erat contentio de qualitate feudi an feudum sit proprium vel novum quo casu deferretur iuramentum agnato. Sed in hac lectione opponit de. c. i. s. ti. pri. vbi non possidenti non deferretur iuramentum. So. ibi loquitur quando erat contentio an res sit feudalis: nos vero loquimur quando erat contentio de qualitate feudi quo casu deferretur ius iurandum agnato etiam non possidetur ut hic dicitur. tamen plene de h. in. c. i. s. de contro. investi. **C**Ad si. glo. nota tertium intellectum. v. s. quod deferretur iuramentum fratri superstiti siue possideat portionem suam feudi obvenit in divisione siue alienaverit: dominum autem alienationem possederit frater superstes portionem suam feudi saltem per annos. c. i. in si. si de investi. inter do. et vas. lis ozia. Sed contra hanc lectionem opponit et videtur quod hec lectura non sit vera. quod vasallus alienans feudum cadit a feudo. c. i. de pbi. feu. alie. per fede. s. non deferretur iuramentum fratri superstiti qui alienavit. So. hic frater qui alienavit receperit causam vel precium quod succedit loco rei. l. si rem et precium. ff. de peti. hered. imperator ad si. ff. de lega. ii. Et est casus in. d. c. i. s. cum aut. s. de contro. investi. Intellige vbi investituram et alienavit cum consensu domini vel aliter et secundo iste frater superstes dedit alteri in feudum quod quidem potest fieri sine consensu domini. c. i. s. propterea. j. de ca. cora. vel aliter et ultimo secundum And. alienatio partis feudi non facit cadere a toto. c. i. j. de vas. quod consti. loth. **De** hoc tamen articulo an ratione partis alienate sine consensu domini vasallus cadat a toto dicitur ut dicitur in. c. i. j. de pbi. feu. alie. per fede. **C**Addit andr. de iser. alium intellectum ut ista littera stet proprie intelligendo in vera alienatione ut quod alienavit partem suam cum consensu domini. vbi precium succedit loco rei ut. ff. de peti. here. l. si rem et precium. unde dabitur sibi sacramentum pro alia parte sicut si possideret partem alienatam postquam feudum fuerat paternum probando stetit in possessione per annum. Idem dicit ipse si alienasset cum consensu domini partem suam et illam perdidisset per. c. i. de probi. feu. alie. per fede. nam quod perdit solam partem alienatam. ut. j. de vas. qui contra consti. lotha. in prin. non debet sibi fieri iudicium in portione fratris sui que nunc sibi aperit. nec esset assignare rationem diversitatis quare potius sibi deberet deferri sacramentum si possideret partem alienatam quam si ipse desisset possidere dummodo probet quod aut paternum possederit per annum. aut alia que moveant iudicem ad ita deferendum ut infra de consue. rec. feu. in. s. sacramentum. **C**Oppo. ab extra quod immo ratione partis non deferatur sacramentum sed est necesse quod possideat totum. ut supra de contro. investi. in. s. si vero. facit. l. i. s. in l. i. ff. de iti. actus prima. z. C. quando et quibus quarta. de lege. ii. s. i. Solum inter dum controuersia est de toto feudo vniuersali: et tunc est necesse quod quis possideat totum ut in contrariis. Inter dum est controuersia de sola parte. et tunc super dicta parte deferretur iuramentum postquam est in possessione residui ar. in. l. quod de tota. ff. de rei vendica. z. ff. pro derelicto. l. an pars

z. ff. defun. instruc. l. fundus. z. de seruitu. l. si ta augusti.

De alienatione feudi.

Hec rubrica continetur hoc ordine: supra visus est qui modis feudum amittat. verum quia alienatio feudi est unum ex modis per de de feudum. Ideo competenti ordine subijcitur hec rubrica de alienatione feudi.

Scientulus. h. d. vasallus sine voluntate domini potest alienare feudum usque ad mediam partem: ulterius autem non potest. Et si alienaverit ultra mediam cadet a feudo: et alienatio est nulla. et quod dictum est de alienatione usque ad mediam intelligitur de alienatione per libellum. predicta autem hodie corriguntur per l. lotharij quod prohibet alienationem et per libellum. Mediolanensis autem de consuetudine servat ut in totum possit feudum alienari per libellum h. d. usque ad. g. ide potest. **N**o. primo ibi clientulus quod clientulus hic sumitur per vasallo. nam clientulus siue clientuli domini familiares domestici qui prestant servitium. l. clientulus. ff. de usu et habitata. et de istis familiaribus. in. l. i. z. ij. C. de epi. et cleri. per bal. preterea reperitur clientulus quod ad istarum clericorum prestare de servitium domini. c. i. j. in q. cau. feu. amit. **N**o. ter. ibi parte sua iuncto ter. ibi. i. mediu quod appellatone partis in dubio intelligitur media pars. de quo dixi supra de contro. iuncti. in. g. cu. ar. bar. in. l. ij. in prin. C. qui z. q. b. quarta pars deb. li. r. **I**n glo. nota ibi sine voluntate domini vasallus potest alienare feudum usque ad dimidium. sed hodie corrigitur per l. lotharij. ut prohibet in ter. ibi huic consuetudini derogat. **N**o. ibi ulterius quod vasallus non potest feudum alienare ultra dimidium et si alienaverit feudum alienatio est nulla et perdit feudum. **S**z pulchrum est videre an in totum potest an per parte alienata. **D**i. t. z. p. pte alienata allegat. c. i. de vas. q. tra. costi. lotha. **H**ec autem de cerno t. z. riu quod imo hodie potest totum p. c. i. j. de phi. feu. alie. p. lotha. z. de phi. feu. alie. p. fede. bal. aut saluat vtriusque. **A**ut loquimur de rigore et perdit totum. aut de equitate et perdit nisi parte feudi. **E**t quilibet de cuneo cu. ang. i. l. pe. C. ad fil. quod nisi per parte: facit. l. rescriptum. ff. de his quod vt idig. glo. i. c. ex pte de feudis. ibi coiter doc. z. pbat optie i. d. c. i. de vas. q. costi. lotha. q. qd ibi dixerit bal. nam ille ter. clare loquitur et facit. quod vbi delinquit circa re. eatenus respicit quatenus in ea peccat. l. paul. z. l. beneficio. z. vtrobiqz bar. ff. ad. l. falcidia. z. facit quod non. ide bar. in. l. qd. i. iure g. si. ff. de dona. nec obstat. c. iperiali in pn. j. de phi. feu. alie. p. fede. p. que ter. motus fuit **H**ec. cu. quo transit bal. in. c. i. g. aut si libellario. s. g. mo. feu. amit. z. in. c. i. g. si vero vel i totum. j. q. l. iter oliz feu. alie. po. q. r. rideo q. cu. l. iperiali veniat addendo et declarando. l. lotharij. de q. in. d. c. i. d. vas. q. costi. lotha. feu. alie. **D**z g. itelligi bz distinctione l. lotharij quod distinguebat. aut alienatio fit de toto aut de parte. **E**t si de parte cadat solus p. illa parte. nam lex alia interpretas de fm interpretada itelligi. g. si. in. aut. de filijs ante dotalia istr. na. glo. in. c. is q. de elec. li. vi. **B**ar. in. l. n. i. ff. d. coung. cu. emacipa. libe. in. l. ptoz. g. erit. ff. de vi bonoz raptor. **E**t dñi potestarie marie per **H**ec. z. bal. contemptus dñi rideo per ter. in. c. i. g. i. ver. quod. n. vasallus. j. in. q. bus cau. feu. amit. vbi ter. dixit quod hmoi i gratitudinis cause ex naturali rone z bonis curiaru consuetudinibus plusq. in rescripto comprehendi possunt. sed non est dubium quod q alienat totum feudum fm naturale rone plus cotenit q. qui alienat parte z sup hac equitate fundat ter. in dicto. c. i. de vas. qui costi. lotha. feu. alie. **I**deo recte concluditur quod alienando parte solus cadat a parte. **E**t ita transit bal. in. c. i. g. calidus j. de phi. feu. aliena. per fede. nisi interueniret simulatio in fraude legis. puta quod vere vendit vasallus feudum z simulat se alteri in feudum dare. quod si solus in parte fieret cade ret ipso iure a toto quod gramus delinqt q. simplr alienans. l. si libertus minor. ff. de iurepatro. **N**ota ibi quod dictum est in superioribus vasallum posse alienare pro parte non itelligitur de oi alienatione sed de alienatione per libellum. **N**o

ta ibi mediolanens. q. servat de consuetudine sua quod vasallus etiam sine consensu domini potest alienare totum feudum. **N**ota ibi irrationabiliter valere consuetudinem irrationabilem. i. sine sufficienti rone dum non sit corruptela et peccatus nutriat. c. si. de consuetudine. c. cu. de cor. de vita et honesta. cleri. z. no. in. l. de qb. ff. de legibus. **H**ic ponit bal. quot modis dicat alienatio. cuius dñi obmitto et. **A**dijcite tñ no. i. l. si. C. de reb. alie. no. alie. in. l. si ita qs. g. ea lege. ff. d. verbo. obliga. in. c. nulli. de reb. eccl. no. alie. in. cle. i. e. ti. **I**n glo. i. ad finem nota via brocardica. i. spinosam. **N**am aliquando licitum est pro parte quod non liceret pro toto. **I**n glo. per. l. lotharij ad si. no. quod coiter in feudis habet iste. **H**ic consuetudini derogatum est per. l. lotharij. **I**n glo. sic g. ibi remouet nota cu. de pluribus unum concedit reliqua prohibent. **I**n ea. ibi cu. ptoz. nota alium modum arguendi cu. de pluribus unum negat alia itelliguntur pmissa. **E**t de istis modis arguendi plene ponit bal. in. l. couenticula. C. de episco. z. cle. **A**d finem glo. nota titulu. qonis glo. v. vtrius valeat feudi obligatio data in pignore pro parte. **E**t glo. v. concludere quod hodie et feudum possit pignori obligari usque ad dimidium. **N**ec obstat. c. i. j. de phi. feu. alie. per fede. quod ibi loquitur de fraudulenta pignoris obligatione. s. hodie vasallus non potest pignori feudum obligare in parte vel in toto. quod cans rotodus in. c. i. de phi. feu. alie. deducendo hoc modo. nam probemum est ca. finalis. l. si. ff. de heredi. istitu. **S**ed iperatoz in d. c. i. in pbenio ponit rone q. et bz locu. in pignore. ergo pignoris obligatio siue in toto siue in parte est phi. **N**ota fm iaco. de bel. tria iura ee considerada ius antiquu. ius nouu. z. ius nouissimu. nam de iure antiquo poterit fieri alie natio et in totu fm forma. c. i. q. l. iter oliz feu. alie. po. **S**ecundus fuit ius nouu quod feudum possit alienari per libellum usque ad dimidium vt est casus in ter. nfo. **T**ertius est ius nouissimu d. quo iure phibet alienatio oio. c. i. j. de phi. feu. alie. per fede. **Q**uero quod hic dicimur ide de pte qd d. toto qd si vasallus construat castru i p. dio feudali. **I**n castru dicat feudale vel allodial. rideo quod dñi feudale fm bal. i. l. i. ff. de rez. diuisio. in. vii. z. viii. q. **N**am q. est emphiteota soli est et emphiteota superficiem super edificate. bar. i. l. i. g. superficiem. z. g. qd aut. ff. de superficie. d. Anto. consilio ruij. incipit in nomine et. in facto fratriu. in. iij. col. **A**ltimo quero an possit dominus requirere seruiciam a vasallo publice excomunicato. respondeo quod sic. c. inter alia de sent. etc. faciunt que habent per glo. z. alios in. c. pasto ralis. c. i. de appel. z. notat do. Anto. in. c. nuper. de sent. excom. s. vasallus non teneatur prestare seruiciam z fidelitatem domino publice excomunicato. c. dno guerrā. j. de lege cora. z. c. fi. extra de penis.

Inde potest. h. d. usque ad. g. z. si clientulus. **F**eudum non potest concedere vasallus ad libellum perpetuum ecclesie. **N**ota ibi rone decidendi precedentis notadi quod hēs in sumario. quod nunquam reuertetur feudum ad dñm. **N**o. ibi ecclesia non desinat esse heres censetur enim perpetua. **N**ota ibi quod obseruandum erit in primato. v. vt vasallus possit concedere feudum per dimidium ad libellum perpetuum primato. **I**n emphiteota aut tenet spec. quod suum utile dominus potest alteri infundare irrequisito domino. **N**am cum feudum a liberalitate pcedat. c. i. j. in qbus cau. feu. amit. z. posui supra in preludijs sicut potest donare fm comunes opi. ita potest infundare ita spec. in titu. de locato. g. nunc aliqua. ver. c. rix. **I**mol. in. c. potuit de locato. in quarta charta. **C**ontra aut feuda tarus feudum non potest dare in emphiteosum sine licentia domini quia illa sapit alienationem. c. nulli. z. c. ad audientia. de rebus ec. no. alie. z. non peruenit ex causa libera litatis vt datio in feudum. **B**al. in. c. i. in prin. in. iij. col. infra de probi. feu. alie. per fede. **B**al. in. aut. nisi rogati C. ad treb. **E**t ita etiam videmur quod vsufructum in re feudali vel emphiteotica potest vasallus vel emphiteota pstitue re. Ita bal. i. l. i. g. ite i fudo. ff. qui. mo. vsufruc. amit. **I**n cotrariu t. z. in vasallo. **A**nd. l. c. i. in prin. z. ibi et aliquid di-

ca. j. de probi. feu. alie. per federi. Si at emphyteota vel
let dare i emphyteosim alteri no pot sine consensu domini
z Spe. in. d. s. nuc aliqua. h. crv. z crit effectus tamen qz
agnoscendo z capiēdo consensu dñi habebit dñs faciliore
actione cōtra hunc secundū emphyteotā. vt. j. in. s. sequē
ti ponā. Et vult Imol. in. d. c. potuit. i. xv. col. Itē maior
effectus qz dñs poterit dicere volo p me z liber erit em-
phyteota a pēsiōe. z si excederet quātitatē pime pensio-
nis cōstitute id qd emphyteota recepit ab isto scdo emphi-
teota pro pensioe: tunc dñs habet emphyteote soluere i
teresse. Ita Imol. in. d. c. potuit. in. xiiij. col. Itē aliū effe-
ctū generaliter hētis ex no. per Imol. in. d. c. potuit. i. xv.
col. qz vbi emphyteota vel feudatarius cōstituūt aliū em-
phyteotā vel feudatariū cū consensu domini omne vtile
dominiū transit penes secundū emphyteotam vel feuda-
tariū: nihil remāet primo emphyteote: z directū domini
um remanet dño vt latius ponā. in. c. i. s. aliud quoqz. j.
de probi. feu. aliena. per Federi. Et qz faciendo scdm
emphyteotam vel vasalluz transferat omne vtile domi-
niū emphyteota primus. tenet ang. de are. i. s. adeo. post
glo. in situ. locati. facit glo. in. l. i. C. de fun. pmo. l. i. rj. qz
notat Bar. Ange. z alij in. l. siquis vi. s. differentiam. ff.
de acquir. posses. Bar. in. l. ij. ff. d. vsucapi. z facit qd no-
tat Bar. in. l. ex affe. ff. ad trebel. Si tñ sine consensu dñi
primus emphyteota constituisset nonū emphyteotā nō est
liberatus primus emphyteota a dño ideo pot a secūdo nō
soluente vendicare rem emphyteoticā. Et sic nō videtur
facta ab eo totalis abdicatio nisi de consensu dñi. Ita ang.
de are. post glo. in. d. s. adeo. z lz cōcessio secūda nō va-
leat qz sine consensu dñi. tamē secundus emphyteota qui
tenuit rem non poterit hoc allegare vt creuset a canone.
facit optime ter. in. s. si vero que in auctē. de nō alie. z ibi
Ange. z qd dñi supra qui feu. da. pos. in. c. i. in prin. in. rj.
col. Nota ibi ecclesia enim cultrix. qz ecclesia nō patitur
aliquid contra iusticiā in sevel i alio. id dicit bal. hic eccle-
siā esse refugium oppressoz. c. nouit. de iudi. Aliud elegātū
habetis ex isto ter. fm bal. qz valet statutū vel consuetudo
fouens magis alienationes factas in priuātū qz in ecclesi-
am: nec per hoc anulatur qz vñ cōtra libertatē ecclesie qz
cū hēt in se ciuile z naturalē rōnez non dñ cōtra libertatē
ecclesie disponendo qz vasallus nō pot alienare ēt infeud-
dādo feudū i ecclesiaz. spec. i. ti. d. locato. s. nuc aliq. h. cvj.
card. z imo. i. xvij. col. i. c. potuit. d. locato. Donūt legisse
in. l. fi. C. d. iure emphyte. Et hoc noster ter. explicat bene
in ecclesia cū nūquā moriat alienatio perpetua esset dño
nimis pūdicialis. qz nūquā esset spes qz res feudalis re-
uerteret ad dñm qd nō ita i priuato. itē ecclesia ē faculta-
te difficilis dñiēdi cū sit pūilegiata vt no. in. l. i. ff. si-
quis in ius voca. nō ierit. z in. l. ij. in prin. ff. qz satisda. cog.
facit qz no. bar. in. l. i. in fi. ff. de alie. iudicij mutā. cā facta
in. l. i. C. d. his qz po. noie Bal. i. l. qz stipēdia. C. d. pen. i. l.
p. diuersas i pe. q. C. mādati z no. hoc dictū bal. ad decla-
rationē eoz qz dicit imo. circa cōcernētia libertatē ecclesie
in. c. nouerit d. sen. ex. bar. i. l. i. s. qz onerande. ff. quaz re-
rū actio nō dat. p. legisas i auctē. calfa. C. d. sac. san. ec.
In gl. qz incipit ē qz ad fi. no. qz iter dñi deterioris cōdi-
tiōis ē ecclesia qz pnat? lz regulariter s. l. fi. C. d. sac. sa. ec.
Et id ponit i ter. nō vt videbim? stati i op. In gl. istd
verbū ad fi. no. qz satis ē uelle pdesse oib? z nemini nocet
nā fm Aug. vera est innocētia qz nec sibi nec alteri nocet.
Op. s. ter. qz rō ter nō sit bōa: qz nūqz sit reuersurū ad
dñm qz imo pot reuerti. nā resolutio iure datoris. s. vasal-
li pcedentis ad libellū resolutū ius acceptoris. s. rursus
s. q. mo. se. amit. s. ita ē qz pot resolutū ius datoris qm pot
decedere sine herede masculo z sic reuertit feu. ad dñm
vt pbat in se. s. pot reuerti se. ad dñm. Sol. ter. nō nō
cōsiderant qm resolutū ius datoris s. acceptoris nā si va-
sallus p̄t dare feu. ad libellū ecclesie feu. nunquā ad dñm re-
uertet qz ecclesia nunqz morit z sic ispicit p̄sona accipiētis.
Scdo op. s. istū ter. qz p̄stituit dñm iter p̄natū z ecclesiā

sz vbi ē eadē rō ibi eadē iuris cēsurā. l. id. ff. ad. l. acqli.
sz ita ē qz eadē rō ē in ecclesia put i p̄natoyt pbabo. igif zē.
qz sit eadē rō ego pbo. aut resolutū ius datoris z tūc resol-
uit ē acceptoris. aut nō resolutū ius datoris s. alio casu p
it ius acceptoris. z tūc feu. nō reuertit ad dñm s. ad va-
sallū. Sol. ia. de bel. fatēdo s. iij. qd ter. male loquat p̄te-
rea pot aliā rōez qz dñm ē litigare s. ecclesiaz no. i. l. fi. C. d.
iure emphy. z i. c. potuit d. loca. Nos at dicit s. iac. d. bel.
qz ter. bñ loqz nec. n. doctor ē tate auctoritatis vt ter. pos-
sit reprobare: qz auctoritas doctoris est probabilis. sed
auctoritas textus est necessaria vt nota. glosa. in. l. prima
C. de legi. in. c. i. de postu. pla. No ob. ar. iaco. de bel. qz
rūdeo qz rō ter. ē optia. nā ecclesia nūquā morit que admo-
dū neqz ipū. c. si. gratiose de rescrip. li. vj. z. s. licētia. in
auctē. quō oporteat cpos. p̄p̄ea feu. non reuertit ad dñm.
Et dñ dē resolutio iure datoris zē. dico qz ex quo in casu
cōmissio alienatio fiebat in p̄p̄tuz libellū de pte. finito
feu. in dāte nō finiebat libellari? dño. z iō in ecclesia mili-
tabat absurdū de quo in ter. Vel at dicit Alua. qz hic nō
cōsiderat directe dñs s. ipe feudatari? infeudās. i. vtili-
ter dñs. datū in libellū ecclesie feudū nō ē reuertit ad euz
qui dedit sicut si dat priuato. id pmissio qz vasallus possit
dare ad libellū saluat cū miori p̄iudicio dātis qz possit vt
in ecclesia nō pcedat s. i priuato. z sic ar. resolutio iure da-
toris zē. hic nō cadit. Et subiicit bal. hic z alua. qz idem
erit i ciuitate qd hic dē de ecclesia idēitate rōnis. l. pone-
bat. ff. de iudi. faciūt qvult bal. in auctē. nisi rogati. C. ad
trebel. Et p̄ hūc ter. dicit imo. in. d. c. potuit i. xvj. col.
de locato post gl. io. an. z alios ibi. qz emphyteota nō pot
alienare emphyteosim in ecclesiaz. Et tenet glo. z cōiter le-
giste in. l. fi. C. de iure emphy. spe. in. ti. de locato. s. nunc
aliq. h. xvj. z. xvij. Si tñ legaret ecclesie rem emphy. tene-
tur heres ad extimationē. iecus si donaret. ita imo. in di-
cto. c. potuit in. xvj. col. lz aliqui aliter. Tertio opponi-
tur contra tertium ibi priuatus vero. et videtur qz immo
priuatus non possit quia leges omnes ligant. l. leges. C.
de legi. Solu. iaco. de bel. qz iste ter. loqz de facto z nō d
iure. imo ter. loqz de iure nō de facto. vñ p̄ intelligētia op-
ponit. nā dē in ter. qz vasallus possit cōcedere feudū ad li-
bellū perpetuū priuato sine cōsensu dñi. s. nemo pot di-
sponere in re domini sine ei? volūtate. l. fi. ad fi. C. d. pac.
n. l. in. re mādada. C. mādati. A dño s. nō poterit vasal-
lus sine cōsensu domini cōcedere ad libellū. Sol. in hoc
putamus obuiare iusticie d cōsuetudine feudali. rō est qz
qui in vno grauāt in alio dōz alienari. l. euz qui in prin. ff.
de iureiurā. s. grauāt vasallus vt si decedat sine herede
masculo feudū reuertit ad dñm vt pbat in. s. se. s. dōz alle-
nari in alio vt possit cōcedere feudū ad libellū sine domi-
ni volūtate vsqz ad dimidiā priuato vt probat in prin. c.
nostri. Quarto oppo. de vsufu. l. si vsufu. ff. de
vsufu. vbi extinguit vsufu. s. spacio centum annoz
Solu. iaco. de bel. aliud in vsufu. aliud in contractu
feudali vel emphyteotico. Causa est qz vsufu. non
dōz esse perpetuus ne p̄p̄tetas remaneat inutilis dño. l. ti-
ti? s. titio. ff. de p̄di. z demō. z gl. i. l. in analib? C. de le-
que rō cessat in actu emphyteotico. s. adeo isti. de locato.
Ultimo vasallus cū volūtate dñi cōcessit feudū ec. ad
libellū cū certa pēsiōe annua: querit an ec. nō soluet pē-
sionē cadat a iure suo bal. rūdet qz sic. l. quero. s. inter lo-
catorē. ff. locati. Nec ob. l. placet vbi hoc tenet Bal.
C. de sa. san. ec. qz respōdeo qz loqz in tributis que ve-
niunt ex dispositione legis. nos autem ex dispositione cō-
uentionali. z pro sententia Bald. allego duas glo. ioan.
andre. in. c. ad apostolice de re in. lib. vj. z dñi vobis in
proemio hui? opis bald. in auctē. qui rē. C. de sa. san. ec.
ibi glo. no. cano. in. c. constitutus de reli. domi. d. An. in
c. vez in fi. d. fo. compe. lz archi. aliter i. c. placet. xvj. q. i.
Spec. nō firmat in. ti. de restitutiōe in integrā. s. quis at:
z quādo. ver. vt auzet hec materia.

Et si clientulus. Dic. §. est in ver. fratri ve-
 ro difficilis. h. d. Resoluto
 iure datoris resoluit ius acceptoris quia vasallus aliena-
 uit sine voluntate dñi: si vero cũ voluntate dñi perpetuo vs
 alieatio: vel et sine voluntate dñi si scã fuerit alieatio agna-
 to. h. d. vsq; ad. §. in feudo. **¶** No. q. alienatio scã ad li-
 bellum oli valebat hodie sec? vt dñi i pzi. hui? ti. **¶** No.
 ibi sine herede q. si vasallus alienas ad libellũ decederet
 sine descendente masculino feudũ reuertit ad dñm. **¶** No.
 ter. ibi libellũ fecerit iuncto ter. s. ibi i ppetuũ. fm bal. z ia.
 q. libelli natura e vt sit perpetuus z in dubio concessio ad
 libellũ cõset perpetua. **¶** No. et ter. ibi fr̃i vel nepoti. iũ-
 cto. c. i. j. de alie. feu. p. q. p. hec verba ter. itendit cõpre-
 hendere et ulteriores de agnatiõne ad quos feudũ erat p
 uentur. z sic hētis limitationē ad ea q. no. bal. in. l. gallus
 §. institutōes. ff. de libe. z post. dñi voluit ibi q. qñ puillio sit p
 enumerationē graduũ nõ extēdit vltra gradus ennumera-
 tos: qz illud pcedit nisi ex subiecta materia z p idēitatez
 rōnis aliud appareat. **¶** No. ter. q. i materia feudali ver-
 bũ herede. interpretat. i. sine filio masculino. cõcor. j. de lege
 cora. c. ij. in fi. z sic fili? masculus intelligit de quocũq; de-
 scendēte ex linea masculina sine sint nepotes sine pnepo-
 tes z ulteriores: qñ oēs tales cõtinent appellatiõne filioz
 vt. l. libelloz. ff. de ver. sig. z in glo. ij. hic posita in fi. nõ at
 intelligas in hac materia si descenderēt ex linea femina
 vt. s. de his q. feu. da. po. §. hoc at. z fuit rō hui? lre non
 solũ natura feudi q. disposuit a pzi. vt heres accipiat pro
 masculino: vtz et qz heres ponebat in cõditōe. s. q. reuer-
 taf feudũ si vasallus sine herede moriat. vñ nisi itelligē-
 remus de filio z fuisset limitata psona ista cõditio nunq̃
 fuisset extētur a vt. l. ex scõ i fi. cũ ibi no. ff. ad treb. qz nõ
 quã qz decedere vñ sine herede cũ vltio vocef fiscus tãq̃
 heres. l. i. C. de bo. vac. l. r. z. C. vñ vi. l. i. z de heredi. de
 curio. p. totum. **¶** No. ex pzia pte q. resoluto iure datoris
 resoluit ius acceptoris. nã dato q. vasall? vsq; ad medie-
 tatē licite potuisset alieare sine licētia dñi. tñ si moriat si-
 ne herede resolutũ est ius suũ qz reuertit ad dñm: z p̃ter
 resoluit ius libellarij acceptoris de quo. s. dñi. qui. mo.
 feu. amit. in. §. rursus. **¶** Nota ex scõda pte q. volũtas do-
 mini adhibita i cõtractu feudali facit ipsuz cõtractũ extē-
 di z nõ resolui. z e rō qz ex quo cõsensit vñ cõsensisse p ip-
 so acceptore i ppetuũ z p liberis suis ac si ipsi picipat
 feudũ cõcessisset. ad qd facit. s. q. feu. da. po. §. cũz vero. z
 qd ibi dñi. **¶** No. ex tertia pte q. iter agnatos pmissa est
 feudũ alienatio si pot? quedã refutatio vt. j. de alie. feu. p. r.
 in pzi. z no. j. p quos fiat inuef. in. §. s. z res. de quo dic vt
 plene in locis preallegatis de ali. feu. pa. in. c. ticius. j. si
 de feu. fue. cõtrouerfia. z intellige qñ sit i primiorē agna-
 tũ vel de cõsensu primioris agnati vt ibi z infra subijciã.
¶ No. ibi fratri qd alienatio facta fratri z consequenter
 agnato perpetuo remanet firma cũ alias frater vñ nepos
 z p̃ter agnat? sit in feu. successurus. c. i. §. s. z res. j. per
 quos fiat inuefutura. z sic no. hic esse casuz q. licet vasallus
 alienas agnato decesserit sine herede masculino feuduz tñ
 reuertit ad dñm. z facit qd voluit **¶** Aldari. cõsi. r. in rub.
 de rebus ecclesie nõ alienam. vbi dicit q. plures fies em-
 phiteote eiusdē rei possunt inter se alienare rē emphiteo-
 ticã domio irrequisito. **¶** Sed posito q. feudum possit
 alienari vt ep̃hiteosis z alienet i casu pmissõ quõ ager do-
 minus ad fictũ vel seruitiã inuefutura cõprehensa: si iste
 in quē est facta alienatio respõdeo q. e vnus de cõprehen-
 sis in inuefutura: puta vnus d filijs vel nepotibus ager di-
 recto actione ex cõtractu qz p singulis vñ facta stipulatio
 z cõ obligatio vt declarat bar. i. §. l. vij. incipit et thēmate
 in. ij. col. **¶** Dan. p. clir. incipit i rpi z c. i. p̃ti cã i. r. ij. col. i.
 si nõ e de cõprehensio in inuefutura ex quo sciēter succes-
 sit in re emphiteotica. vel feudali tacite vñ cõsentire one-
 ri z cõueniri p̃t si domus e fiscus vel pupillus vel eccle-
 sia. alias agēdũ erit p dominũ rei vēdicatiõne. **¶** Et si oppo-

net de feudo vel ep̃hiteosi replicabit q. cecidit qz cõnēta
 nõ soluit vel nõ impleuit. psonali. n. actiõne ex quo pmissit cõ-
 ueniri nõ p̃t iste successor singularis. l. si. ff. de cõtraben-
 em. l. fideicomissũ. §. tractatũ. ff. de iudi. Lud. cõsi. eccri.
 scipit oipotētis zc. in cãu proposito. z facit q. videbimus i
 c. i. j. an agna. vel fili? zc. vbi aliqua addã p cõplemento
 huius p̃cti. Alberi. i. l. fi. in. iij. col. C. de iure emphi. fac
 qd no. sup glo. magna p cõter scribētes marie L. y. z salũ.
 in. d. l. ij. C. de iure emphi. ibi salice. in. r. ij. col. specu. i. ti.
 de locato. §. nũc aliq. vñ. it. z verfi. clrvij. Bal. in. l. apd
 iulianũ. §. heres. ff. de le. i. In gl. q. incipit hoc casu ad finē
 no. q. appellatiõne heredis cõtinetur heredes vsq; in infi-
 nitũ et si sint cõnci. l. sciēdũ. z. l. heredis appellatiõne. ff. d
 vbo. sig. l. in annalib? **¶** Fallit in feu. in quo appellatiõne
 heredis cõtinetur masculi descendentes tñ vt hoc. §. Et
 fallit in casibus notatis in. l. ex facto. §. si. ff. ad treb. in. d.
 lege sciēdũ. z. l. cũz antiquitas. C. de usufructu. **¶** Baldus
 hic notabiliter querit vtz alieatio feudi possit fieri i quos
 cunq; agnatos et remotiores q. successuri nõ sũt et prima
 feudi cõsistentia i ipso feudo. **¶** Et super hac questiõne Bal-
 dus hic multa dicit pro z contra adducendo plura z va-
 ria consilia hincinde. **¶** Et tandem concludit q. imperpe-
 tuũ nõ possit dari nisi primiori agnato. facit ter. in. l. cum
 sta. §. in fideicomissõ. z in. l. p̃cto. §. fratre. ff. de lega. ij. l.
 fina. ff. de succes. edic. z quod in simili notat marie per sa-
 lic. z Ludo. in. l. fi. C. qui admit. z pro hoc vide qd dñi in
 c. ticius. infra si de feu. fuerit cõtro. z infra de alie. feud.
 pater. in pzi. z in. d. §. sed z res infra per quos fiat inuef-
 tu. **¶** Quero ulterius qd si statuto cauet quod primoge-
 nitus succedat in feudibus an tale statutũ habeat locũ
 i allodialib? bal. i. l. oēs ppli. ff. de iusti. z in. d. determinat q.
 nõ. qz istõ statutũ e exorbitas a iure cõi. p̃tea stricte intel-
 ligēdũ. l. si vero negociũ. §. de viro. ff. solu. matri. z faci-
 unt notata per Bartolum in. l. cunctos populos. C. de
 sũma trinita. vbi de consuetudine gallie.

In secundo. Istc. §. s. verum intellectũ qui a do-
 ctoribus approbatur cõtinuatur cũ
 precedēt. §. z. si clientulus in principio in eo quod ibi di-
 terat z firmauerat regulã talē vñ q. mortuo vasallo filius
 masculus si superest succedit i feudo patris z excludit do-
 minũ. nũcvero i isto. §. dicit q. dicta regula fallit z nõ hz
 locũ i feudo marchie z comitat? z aliaz dignitatũ i qbus
 filius nõ succedit p̃ri s; feuda p̃dicta reuertunt ad dñz s; z
 regulas. z rigore iuris cõsuetudinarij hz hodie videamus
 suari dñi p vsurpationē s; itaq; sup̃dictã verã p̃tinatiõz
 In sũma h̃ itēdit. In feu. dignitatũ ñ e successio d iuris
 rigore hz vsurpationē dñi fuer. h. d. ibi vsurpatũ. i. frequē-
 ter vsutatũ vñ p̃ dñiã p̃suetudinē obfũado vt in talib? feu.
 succedat filij: ita exposuit gl. s. de his q. feu. da. po. in. §. z
 q. i. gl. ij. z similis mod? loquēdi p̃it i ter. i. d. ti. i. §. hoc
 quoq;. **¶** No. hic cãuz i quo irrationabilis cõsuetudo. i.
 q. est iuris apices recipit z obfũat. nã fm regulas iuris
 tales dignitates nõ acgrunt successione s; p electionez se
 cõcessionē p̃cipis vt. ff. ad. l. iul. d. ab. i. l. i. z i auctē. vt in
 dices sine quoquo suffra. l. §. i. z tñ p vsurpationē suam?
 dñi vt h. **¶** Er̃it e hodie ista vera regula q. i talib? feu. re-
 galib? dignitatē habētib? h̃eat locũ successio. z hãc p̃clu-
 sionē firmat glo. ij. f. d. §. z qz. z iaco. de bel. z bal. in. ti. p.
 ti. i. c. i. z facit p ista cõclusiõne qz ista talis vsurpationē e redu-
 eta ad cõez naturã successiõnũ feudaliũ vt i. d. §. z qz z p-
 bat p. c. i. j. de feu. cog. **¶** Et fm hanc cõclusionē istõ ver-
 bũ vsurpatũ positũ hic in ter. stabit in bõa pte licz gl. hic
 videat sentire dñi vt ista vsurpationē h̃et i mala pte z p cõ-
 sequēs nõ sit suada cũ tract? t̃pis nõ debeat eē cã suan-
 di malas p̃suetudies. auctē. vt nulli iudices i. §. nulli. **¶** Sz
 tu teneas qd dñi vt hodie i talib? dignitatib? h̃eat locum
 successio attēta tali cõsuetudine vsurpata q. capif in bona
 pte sicut alibi l. l. ij. ff. d. vsuca. ter. i. §. p. ducat. j. de phi.
 feu. alie. p. fe. vbi p̃supponit q. hodie habeat locũ succes-
 sio in talib? feudis hz diuidi nõ possint. q. p̃z et eo q. dñi

cōsortes zc. qd̄ verbū oz̄ itelligi de heredib⁹: cū plurib⁹ a
prin. nō eēt data vna z eadē dignitas: qz̄ eēt mōstruosum
duo capita eē in codē corpe vt̄ i. c. qm̄. e. f. d̄ offi. ordi. z no
taf̄ in. l. i. c. de metro. li. xi. Quare itelligēdū ē de cōsorti
bus. s. de heredib⁹ plurib⁹ eiusdē feudi. z dato q̄ sint plu
res. tñ̄ isto casu reputant̄ p̄ vno solo cū succedāt in locum
vni⁹. l. cui fundus. ff. de cōdi. z demō. z no. gl. in. c. oēs. j.
si de feu. sue. cōtro. neq̄ ipi heredes possūt diuidere sub
stātiā z corp⁹ feudoz̄ regalib⁹ vt̄ i. d. s. p̄te rea. z no. in. c. si
heredes d̄ testa. s. iurisdictiōes z curie bñ̄ p̄t̄ diuidi vt̄ ibi
dixi. ex q̄b⁹ remanet sup̄scripta p̄cto vera q̄ hodie i ta
lib⁹ feudis regalib⁹ sit successio. Alij at̄ vt̄ and. d̄ iser.
j. ti. i. c. i. in prin. adducūt i hac materia aliū itellectū dice
tes q̄ iter dū iste dignitates cōcedunt̄ alicui tāquā admi
nistratoz̄ sic vidim⁹ in papa q̄ cōcedit marchionatū i mar
chia anchonitana. z creat ducē in ducatu spoletano: z co
mitē in romādiola z cāpania z similib⁹ z tūc i vita tñ̄ du
rat hec dignitas lz̄ sit collata p̄modū fe. mediāte iustitu
ra z tñ̄ nō ē feudū p̄prie s̄ erit sicut feudū soldate z ānue
p̄tatiōis vt̄. j. q̄s dicat̄ dur̄ co. l. mar. c. i. s. h. z tales p̄prie
sunt vicarij pape in illis terris q̄s papa eis cōcedit z hñt
merū iperū z omnimodā iurisdictiōē. c. in archiep̄atu d̄
rap. bal. in autē. s. nouo iure. C. de ser. fugiti. i prin. ang. i
repe. l. i. c. de iudi. facit qd̄ no. idē ang. i. l. iperū. i. fi. col.
ff. de iurisdī. om. iudi. z hoc mō pōt̄ itelligi iste. s. z gl. hic
posita. z isto casu verbū vsurpatū capit̄ in mala pte q̄ i ta
lib⁹ feudis nullo mō hēat locū successio. z ē rō qz̄ iste ad
ministratiōes siue cōmissarie nō trāsmissunt̄ ad heredes
sicut nec tutele vt̄ no. l. vroz̄. ff. de falsis z ibi no. l. tutele
ibi gl. z bar. ff. de tutel. cū fuerit electa idustria certe p̄so
ne vt̄ in. l. i. j. ne at̄. C. de cadu. tol. l. iter artifices. ff. d̄ so.
Dicit quoq̄ an. in. c. i. j. ti. pri. q̄ si huiusmodi duces vel
administratores quouis mō finuerit officū q̄ nihilomin⁹
primū nomē ducat⁹ retinebūt. l. i. c. de primicer. li. xij. fa
cit gl. in. c. si q̄ epi. xij. di. l. vnica. C. de eo q̄ pui. re. li. xij.
spe. in. ti. de legato. s. finit̄ in. fi. bar. in. l. i. c. de aduo. di
uer. iudi. faciūt q̄ posui. s. in pludijs h⁹ p̄mēti in. fin. char
te in qōne quō finit̄ obligatio vasalli ver. q̄nto finit̄. Sed
inter dū dat̄ in feudū marchionat⁹ ducatus comitatus vt̄
inuestit⁹ hēat libere terras sibi in feudatas s̄m naturā feu
di veri: sicut videm⁹ in duce mediolani in duce austriae in
duce calabrie in marchione mātuano in comite puicie z
in similib⁹: z tūc vere ē feudū z hz̄ effectū feudi. qz̄ sūt ibi
terre z vasalli quoz̄ est dñs z nō solū vt̄ gerat officū du
catus z marchionat⁹ zc. nā in ducatu z marchionatu vs̄
hñt vtile dominū respectu feudi. z in p̄ticularib⁹ feudis
ducat⁹ hñt directū z corp⁹ feudatarij vtile ita bal. i. l. i. c.
vñ cognati. lz̄ aliq̄ eū mordeat. d. mar. j. ti. pri. bal. in su
p̄scriptiōe. ff. in. iij. col. z isto casu in tali feudo bñ̄ sit suc
cessio p̄ heredes ut videm⁹ p̄ effectū. s. tñ̄ talia feuda nō
pōt̄ diuidi de iure iter heredes z de talibus feudis loquit̄
dicit⁹. s. p̄te rea. qd̄ itelligit̄ ver⁹ nisi hēat vasallus p̄ spāle
privilegiū a p̄cipe vt̄ diuidat̄ vel hēant ex p̄suetudie idu
cta sciētib⁹ vidētib⁹ z patiētib⁹ iperatoz̄ fieri diuisiōes
z sic ex certa corp⁹ scia. l. de q̄b⁹. ff. d̄ legi. Et de istis h̄bis
and. dū p̄stituit dñas iter vicarios duces siue administato
res d̄putatos ab ecclesia vel iperatoz̄ q̄ nō hñt p̄prie feu
dū z duces z comites q̄ hñt feudū: habetis resolutōes il
lius itricatiōis in qua doc. nfi vident̄ versari. Nā ludo. i
cōfi. l. viij. qd̄ icip. in rpi zc. ad discutiēdū. z panoz̄. in cōfi.
lxi. icip. saluatoris zc. in cā z quōe i. iij. col. vbi restrigunt
istā p̄tātē vicarioz̄ ad istar legatoz̄ z q̄ nō pōt̄ trāsgrēdi
metas iuris cōis. z facit. l. ij. cū glo. C. de offi. ei⁹ q̄ vicem
alteri⁹ gerit. nā nō mirū ex quo nō hñt p̄prie titulū feudi
s̄ sunt simplices administratiōes. Et alio latere ang. cōfi.
ccxiiij. qd̄ icip. i cā accusatiōis. z pau. de ca. in cō. qd̄ icip. in
rpi zc. ad primā. p̄prie si. vbi dicūt de duce. Adū q̄ cū ipa
toz̄ fecerit eū p̄cipē p̄petuū vñ̄ i eū trāsulisse oēs ipiales
p̄tātē. rō p̄z ex p̄missis: qz̄ tales duces hñt dignitatē z feu
duz ducat⁹ in suo dominio. z ex isto tex. inclināt cōiter do

ctores q̄ marchionat⁹ comitat⁹ z alie dignitates regales
deuoluant̄ p̄ successiōē ad posteros. z facit et̄ ter. iuncta
glo. vbi de regnis in. c. deniq̄. vij. q. i. z i. c. liez in fine de
voto. in. c. grādi. de sup. negli. pla. libro sexto z voluit bal.
in. c. i. in. ii. col. j. de feu. marchie. bar. i. l. qd̄ p̄sulebat. ff.
de re iudi. i. fi. col. Jo. an. z hosti. in. c. p̄ venerabile q̄ filij
sint legi. glo. in. c. i. s. z qz̄. z ibi Alua. z d. Adar. s. de his
q̄ feu. da. pos. Archi. in. c. moyses. viij. q. i. Alberi. i. autē. i
successiōe. C. de legi. heredi. in. l. donatiōes. C. de dona.
iter virū z vr. Bal. i. l. fi. C. de testa. mili. in extranag. pa
cis p̄tātē in verbo p̄cesserim⁹. vbi arguit ad ptes in. l. et
hoc iure. ff. de iusti. z iure. Ang. in p̄silio. clxx. qd̄ icip. ma
gnific⁹ miles. z Panoz̄. i. p̄s. xij. icip. cāus talis. Oldr. i
p̄s. lxxxiij. icip. elegāter circa negociū. Bar. in p̄s. lxxij.
qd̄ incip. ex scō p̄ponit. De. de ancha. in notabi. cōsilio.
ccxxiiij. qd̄ inci. in rpi. et̄. p̄ maiori itelligētia. bal. i. c. i.
in. vi. et. vij. col. d̄ iudi. z in. c. i. j. d̄ eo q̄ sibi z here. suis. z i
l. i. in. viij. col. ff. d̄ rez̄ dñi. z facit ter. s. alle. i. d. c. i. s. p̄te
rea ducat⁹. d̄ p̄bi. feu. alie. p. Fe. in d̄riū tñ̄ facit ter. in. c.
moyses et. c. lz̄. z in. c. sic. s. viij. q. i. z in. l. vnica. C. vt̄ oēs
taz̄ cūiles q̄ mili. z qd̄ h̄ deutronomij. xvij. c. z qd̄ sentit̄
ino. in. d. c. grādi. z p̄z de saul z dauid q̄ p̄ electionē assum
pti fuerūt. p̄bat in. c. venerabile. de elec. vñ̄ p̄ p̄cordia di
cerē aut loq̄mur in dignitatib⁹ q̄ nullū recognoscūt sup̄io
rē z tūc in iperatoz̄ clarū ē q̄ p̄ electōez̄ deuoluūt iperūz̄
dicto. c. venerabile. in alijs aut̄ regib⁹ p̄ncipalib⁹ zc. si p̄i
cularis p̄suetudo hz̄ aliqd̄ circa mōz̄ succedēdi in regno
illa seruāda ē aliq̄n succedūt iure sanguis. d. c. lz̄ d̄ voto.
z ibi doc. et bal. i. c. i. i. ii. col. d̄ feu. mar. et. i. d. l. et hoc in
re. Et hoc ē qd̄ voluit bar. in. d. p̄s. lxxii. itertio articulo.
aut loq̄mur in dignitatib⁹ regalib⁹ q̄ hñt in feudū. et sic
recognoscūt sup̄ioz̄ et tūc si p̄ticularis p̄suetudo aliquid
disponit illa attēdēda ē puta in regno sicilie in quo p̄suetu
do disponit q̄ nō ertātib⁹ masculis feie succedāt vt̄ dicit
and. d. c. i. s. et qz̄. h̄ at̄ nōndū et. d. c. cū d̄notissimaz̄. et
bal. in. c. significauit de rescri. si at̄ p̄suetudo p̄ticularis d̄
illa dignitate nihil disp̄sonit: tūc itam⁹ consuetudini gñali
de qua i ter. n̄zo. z ad hoc quotidie audietis allegari hñc
ter. nō ob. c. moyses. cū allegatis in d̄riū qz̄ p̄cedunt tpe
testamēti veteris quo marie inicio regū assumebāt reges
p̄ inuicē diuina. postea tñ̄ p̄ successiōes iuerūt regna vt̄ p̄
in lib. reg. nō ob. l. vnica. C. vt̄ oēs tā cūi. q̄ mili. qz̄ non
loquit̄ i h̄mōi dignitatib⁹. z ex p̄dcis hēs nūc istā materiā
vltra alios traditā z p̄nter nūc de facili itelliges titulū se.

De feu. marchie ducatus vel cōitatus.

Hec rubrica d̄ feudo mar. ducat⁹ vel cōitat⁹ cōtinuāt
hoc mō. s. vñ̄ ē in. ti. p̄cedēti ad fi. de dignitate cōitatus
vel marchio. pp̄ ea cōpetēti ordine subijcīt hec rubrica.

De marchia. Hoc. c. vsqz̄ ad. c. si duo
ffes. diuidit̄ i duas ptes.
feu. nō hñtib⁹ ānerā dignitatē. s̄a ibi si capitanei. h. d. In
feudo hñte ānerā dignitatē nō ē successio nisi iperatoz̄ p̄
inuestiturā hoc fecerit. in alijs at̄ feu. nō hñtib⁹ ānerā di
gnitatē ē loc⁹ successiōi: i tñ̄ si vasall⁹ d̄cedat sine herede
masculo succedēt agnati et̄ p̄sobrini. h. d. vsqz̄ ad. c. si duo
ffes. C. No. h̄ eē casuz̄ q̄ i dignitatib⁹ regalib⁹ ducalib⁹
z filib⁹ filij nō succedūt de iure qd̄ p̄suetudie ē abrogatū.
qz̄ ex p̄suetudie s̄nat̄ d̄riū z sensib⁹ vna glosella h̄ z ita cōi
ter tenēt feudiste. S̄z opeficiū ē q̄rere q̄re i feudo digni
tatis nō succedūt masculi d̄cedētes. rideo s̄z Andre. pp̄
magnitudinē excellētie: vel at̄ s̄z bal. nā dignitates ma
gne facile reuertūt ad p̄ncipiū suū ar. l. filio quē. ff. de li. z
posthu. z. l. lucius i p̄n. ff. d̄le. i. nā quēadmodū radij solis
nō separant̄ a sole. ita dignitates z iurisdictiōes nō sepan̄
a republica. vt̄ papa vel iperatoz̄ z notabiliter. scripsit
Jo. an. in nouella i. c. cuz̄ venerabilis. d̄ rel. do. z facit qd̄

libertus moritur superstiti patroni filio et nepote in illo iure patronatus illius nepotē excludit. ff. de bo. liber. l. si libertus. §. i. sic et in casu nostre questionis ubi de iure primogeniture tractatur filius tpe mortis eius. de cuius hereditate agitur primogenitus maxime nepotē excludit. **Quarto** in eode in feudi successione facit ordinē ut in eo succedat filij et nepotes serus et etatis consideratione prehabita. c. i. de succes. feudi. c. i. de gradi. suc. in feu. Et vidimus. §. q. feu. da. pos. c. i. §. cū vero et §. et q. **Primo** et fm dictā considerationē filij admittunt et i eoz defectū fm eandē considerationē nepotes ut ē videre in eo qui patrē et filij instituit. **Primo** pater et in eius defectū filius vti instituitur ut no. ff. de libe. et posthu. l. gallus in prin. et §. quidam recte. **Quinto** vbiunq; cessat ratio legis cessat lex ipsa. **Octavo** n. q. fm antiquā legē ante cōstitutionē regni non erat etatis dīa in feudoz vel alijs successiōibus introducta s; serus tātūmō d. na. suc. feu. c. i. et d. gra. suc. i. feu. c. i. §. filia. tū q. s; uetudoyl pūilegiū p̄siderant cāz p̄latiōis i successione feudi primogeniturā. ex quo ē cā seu rō legis cessat. l. et cessabit. vt. ff. de iurepatro. l. adigere. §. q. uis. c. cū cessante de appel. **Sz** in persona dicti nepotis cessat primogenitura qua filius quo ad eū primogenitus est et etate maior ē cessat in persona ipsius nepotis ius p̄lationis in successione p̄facta ut nō ipse filio. l. patruo. s; eidem filius patris preferat in successiōe p̄missa. **Sexto** arguitur vbi feudū alicui masculo cōcedit et ipsius liberis masculini serus et eis deficientibus feminini serus feuduz deuenit in feminas que moriuntur superstitē tū filia et filio nato ex filia a dicti feudi p̄facto nō cōcessi successiōe masculus filia repellit. vt. j. d. eo qui sibi heredi. q. suis. c. i. et sic femina lz in primū masculū locū succederet rōne tū defectus serus a successione p̄ masculū repellit. sic i casu que stōis nostre rōne defectus minoris etatis sue lz etate et natu maiori successerit vincat et succumbat in succes. bonoz filio ex vi cōsuetudinis vel p̄uilegiū que p̄fertur in feudo rū suc. inter liberos etate maiores cū filij iter oēs liberos tpe mortis aui supstitēs etate p̄cedat. **Septimo** arguit casus non expressus a. l. testatore vel contrabētibus pro omisso h. ff. so. ma. l. si cū dotē. in prin. et ff. de libe. et posthu. l. cōmodissime. cū ergo casus iste non sit expressus et hēatur p̄terea pro omisso non succedet nepos rōne primogeniture sed filius maioris etatis q. tpe mortis patris inter eius masculini serus liberos de cuius bonis agit inuenitur maior etate. **Accedit** et ad p̄missa qz si legislator aliud de primogenito filio voluisset illud expressisset c. ad audientia de deci. C. de cadu. tol. l. si. §. si ante ad deficientis. **Octavo** adducit iura corrigentia et odiosa sunt restringenda et nō amplianda nisi in casu in quo loquuntur expresse vt regula odia. de reg. iur. lib. vi. l. q. vero ff. de legi. ff. de libe. et posthu. l. cū quidā. cū q. cōstitutio de primogenito filio nō loquat que ius cōe corrigens ē et odiosa: qz nature differentiaz introducēs contra. l. mari. vitū. C. de lib. p̄te. vel exher. et ita bal. in. l. oēs populi in ruij. col. ff. de iusti. et iu. qui dicit q. hec d. primo genito disposita stantio vel p̄uilegio cū casus suū nō extēdi qz odio sa. §. de solo filio primogenito est intelligenda nō de primo geniti filio. cū igit dictus scdo genitus sit primogenitus tpe mortis patris de cuius bonis agit excludit dictū nepotē lz sit primogeniti filius cū ad eū p̄missa rōne se dicta cōstitutio nō extēdat. **Nono** adducit vbi primogenitū filius ex aliqua rōne inhabilitate vel macula a successione impedit nec eius filius ad successiōe admittet. vt. C. de questi. l. diuo marco. qz qd obstat p̄i obstat et filio vt. ff. d. reg. iur. l. in bis. §. nō de beo et l. aliud. §. si. tūc arguit p̄ia sūt inhabilitate esse et nullo modo esse vt. ff. q. cuiusq; vniuersi. no. l. i. in si. vidimus in. c. i. §. mutus. §. epi. vel abb. in c. cū in magistrum de elec. sicut q. vel vbi esset inhabilis filius ex eo nepos a successione repellitur. ita et cum primogenitus tempore mortis eius de cuius hereditate agitur nō ē i rex natura nepos ex eo repellat a successiōe p̄fata.

Decimo iducit maius h; ius feudata. i. feu. q. dñs a quo feudū tenet. qz feudata. h; vtile dñus ut. ff. si ager vecti. l. si. et no. ff. de rei vēdi. in glo. rubric: dñs autē feudi hēt tū direc. tū dñus ut in p̄al. iurib; s; cōstat q. qui h; vtilē actionē p̄fert hñti directā: ut. ff. de pcur. l. in caus. §. si. et de sup̄ficiēb; l. i. in prin. Tūc sic ar. habens maius ius ut feudatari; nō pōt de feudo disponere sine licētia. ut. j. de p̄bi. feu. alie. p. fe. c. ipialis. et p. hoc qz dñs feuduz qd alij tenet eo vinēte nō pōt a. ij. de iure p̄cedere nisi illo cōsentiente. ut. §. q. succes. tene. c. si quis instituit. §. nā si quis. §. nec cōsuetudo potuit neq; p̄uilegiū sine cōsensu. **Undecimo** p. hac parte ar. q. frater decedētis succedat sibi et nō filij primogeniti: qz lz nepos in successiōe aui vel patrui ē in feudo ut dictū est succedat in locū p̄is sui: tū h; succedere in locū p̄is sui nō significat q. filij succedat et persona p̄is tāq; ex iure trāmissio ad se per p̄em: s; significat q. nepos succedat in gradu p̄io ex p̄sona tū p̄p̄ia et ex iure p̄p̄io: nō. n. pōt succedere et p̄sona p̄is quasi ex iure trāmissio cū h; dicitur filio i vita nō fuerit delata. ita declarat notabiliter bar. l. l. i. §. si sit nepos. ff. de col. do. et in. l. i. §. si filij. ff. de cōiugē. cū eman. libe. et ideo dicit **Gal.** notādus et recte i. l. si auus. C. de lib. p̄te. q. nepos succedit i locū p̄is p̄uatiue nō trāmissiue. nā si succes. trās. tūc si filij cōstitutus nō ēēt necesse instituire nepotē qz trāmissio sit a successore cū eisdē quali. q. tū ē falsum. qz si nepos nō sit institutus testamētū reddidit nullū mortuo filio vinēte p̄e ut i. d. l. si auus. d. l. posthumoz cū si. ff. de iust. rup. ar. q. testa. **Confirmat** ista p̄lo qz ter. l. l. gallus §. nunc de lege. v. et hētur: et isti. de heredu quali. et disse. §. sui. dicunt q. qm nepos igreditur locū p̄is in suitate. h; est qz per mortē naturalez vel ciuilez filij definit ēē sui. si ē i filio extinguitur suitas quō pōt nepos succedere ex iure trāmissiōis et ex p̄sona filij: certe hoc vti impossibile. et si successio nō pōt trāferri iure trāmissiōis in nepotē. §. nec ius primogeniture quo ad successionez. qz h; ē vna qualitas et vnus modus succedēdi que nō pōt stare sine s̄biecto. l. adeo de acqui. re. do. Et ideo nō videt vera opi. io. an. i. addi. spe. sup. rub. de feu. q. dicit q. ius primogeniture trāmittit quo ad actū succedēdi cū ipm ius succedēdi extinguit i filio qui p̄morit fratri vel p̄i sicut extinguit suitas in iurib; p̄allega. et ideo ter. in. c. lz de voto in antiquis exp̄sse dicit q. quo ad actū succedēdi ius primogeniture cōpetit post mortē eius de cuius hereditate agit: vnde lz quo ad qdaz alia ius primogeniture causet i filio et hitu et actu que enūcerat **Gal.** in. l. cū antiquoz. C. de iure deliberā. arch. in. c. qm p̄iculosus. vij. q. i. hētur. i. d. c. lz. nō tū quo ad actū succedēdi p̄siderat ut ius nisi post mortē: et licz i filio vel nepote cū agit de hereditate cui cōfēt que sita quedā spes probabilis et cōsiderabilis vt plene per bar. in. l. is pōt. de acqui. here. tamē ex ea spe nō trāmittit ad nepotē: qz si h; esset filij q. est suus in bonis paternis trāmitteret hoc ius ad nepotē nec extingueret suitas saltē quo ad trāmissiōnez legitime quā pater nō potest a filio auferre sine causa: cū ergo nepos succedat in gradu filij s; ex p̄sōa p̄p̄ia videt q. p̄uilegiū cōcessus filio primogenito nō transeat ad nepotem: ita videt p̄bare ter. s; intellectū **Bart.** in. d. l. i. §. si sit nepos de colla. do. et ita ē tenet bar. in. d. l. i. §. si filij reprobando quādam solutionē glo. ibi positā. **Duodecimo** h; p̄bat qz qd nepos succedat in gradu filij et censeat primogenitū: hoc nō est nisi per quādam fictionem quia vere nec ipse est primogenitū. nec immediate conceptus ab auo s; mediāte filio: et ita dicit **Gal.** in. auē. cessante in vltia col. C. de suis et legi. et ē tetigit i. l. cū antiquoz. de iure delibe. **Sz** verba p̄suetudis vel p̄uilegiū scientia mentionē de primogenitura debēt itelligi de vero primogenito vt ostēdit. ergo iste nō d; p̄prehendi in verbis dicte cōstitutiōis vel cōsuetudis i qua fundat questio nostra. nec. n. debēt due fictiōes vel duo specialia in vnū p̄currē. l. i. C. d. do. p̄mis. qd hic esset si dicerem nepotem excludere scdogenitū. primuz sp̄ale. qz magis remo-

tus preferetur minus remoto et proximiori sicut quod qui non est primo genitus. i. nepos natus post scdogenitum fingeret primogenitum in iudicio illi quod vere prior eo natus erat. sicut mus et vel in iure cōi ut vel patruus et nepos sicut succedat. l. i. C. de suis et legi. et autem. p. frēs. C. de legi. heredi. vel scdogenitum in quo non concurrunt tot fictōes neque spalia excludat nepotē si per individuatē ad unum solum successorē ducendū est. quod autem verba debeant intelligi de hoc priogenito et de vere erante in prior gradu pbat prior notabiliter et simili decisio. bal. in l. quoties. C. de rei v. vbi dicit sequēdo iaco. bnt. q. cōstitutio q. facit mētionē de priogenito itelligit de vere priogenito nō. de eo q. pot. itelligi cē priogenitus p fictionē. et fac. nō. bal. i. l. oēs populi i. rui. col. ff. d. iustit. et in. q. sic v. de cedere casu n. z. firmat ista p. regula q. ponit p. bar. in l. oēs populi. ff. de iustit. et iure. et per Jo. an. i. c. fi. de p. sue. li. vi. i. novel. vbi voluit q. cōsuetudo vel statutū si ins cōe d. z. itelligi in cāu hoc nec trahitur ad fictū. l. i. i. ff. de neg. ge. et tradit idē bar. i. l. heres q. q. ff. de acq. here. bar. i. l. i. ff. de fōte. et h. e. v. z. p. fertis dū fictio tēdit ad iudiciū alteri ut dēclarat i. o. an. in regula sine culpa de regnū. i. mercu. i. alia. q. vtrū naturalis priogenitum q. p. fecit se legitimari excludat scdogenitū tū legitimū et naturalē q. an. legitimatōes erat o. z. Ter tiodecimo adducit id q. nō pot. cedi nō pot. trāsmiti. sed ius etatis nō pot. cedi. l. i. peto. ff. p. d. i. ff. de le. ii. ff. si. i. i. de v. i. s. i. s. q. h. i. c. ff. loca. q. nec trāsmiti. et sic ius priogeniture q. fundat i. etate nō potuit i. nepotē trāsmiti. facit. l. ea q. dē. C. de in. integrū rest. l. si. p. ff. de adop. C. xiiij. adducit ter. l. i. ff. si. i. p. uberi. ff. d. colla. bo. vbi spes succedēdi p. i. adoptiuo nō venit in collatiōe bonoz. q. nō trāsmitit in aliis. q. ita in iure priogeniture q. potissime i. spe succedēdi p. i. s. i. t. C. xv. adducit ter. l. i. si. v. ua. m. f. e. C. de bo. m. n. is. quē ibi ad hoc p. dērat. l. i. z. r. car. malūbra. vbi dicit ter. q. nepos nō d. z. e. melioris cōditōis q. fili. q. d. e. t. h. i. c. si. dicerem. q. filius priogeniti excluderet filiū scdogenitū. C. Decimosexto p. bat. h. p. ter. l. i. c. i. ta. ff. in. fidei. cōmissio. ff. de le. ii. vbi i. legato relicto generi vel familie p. fert q. primo gradu p. creat. e. h. scdogenitum prioz est nepotē. q. p. fert. facit. l. i. ff. de ver. sig. i. b. i. nullo. n. mō filijs v. i. n. t. i. b. l. i. i. C. q. n. dies lega. ce. i. b. i. q. u. q. fuerit is q. sup. i. r. e. r. i. t. facit. j. heredes mei. ff. de i. s. i. t. a. ff. ad. t. r. e. b. i. u. c. t. i. s. h. i. s. q. nō. i. b. i. bar. vbi ex tacita mēte neptis venit ad fidei. cōmissiō. q. nō superat q. eā excluderet. sec. si. sup. i. s. i. s. t. e. q. ex mēte testatoris eā habuisset excludere. ita ergo hic ex quo sup. est filius scdogenitum q. primoz ē nepotē nō admittet nepos ad hęc iura primogeniture. Et hoc v. f. ex p. se velle bar. in fo. ad. l. p. e. C. de i. p. u. b. z. alijs sub. i. t. i. marie q. si substitut. e. eiusdē gradus cū sup. i. t. e. q. substitutus admittit. et sic sentit sec. e. si nō fuissent eiusdē gradus. put. et in cāu n. o. scdogenitum fili. et nepos nō sūt eiusdem gradus. facit. l. i. ff. de i. s. q. d. u. c. e. t. a. ff. de reb. dub. C. xvij. adducit fili. priogenitum si refutaret venire i. scdogenitū. c. i. j. de alie. feu. p. r. e. i. an. fili. vel agna. l. i. ff. de ass. gnare. vbi bon. ter. ff. de ass. libe. ergo ita illo sub. i. t. o. de medio p. mortē naturalē. nā si h. facit mors cū i. l. i. s. e. t. hoc facit mors naturalis vt nō. i. l. i. ex ea p. r. e. ff. de ver. ob. in. c. susceptū de rescrip. li. vi. z. marie q. cessat egas sup. qua potuit hęc cōsuetudo fundari vt q. p. i. b. n. i. f. i. c. i. o. natu. re in lucē p. d. i. e. r. a. t. h. e. a. t. bona. L. i. h. i. c. mortu. sit priogenitus et sup. i. u. a. t. scdogenitum q. respectu nepotis prias p. tes obtinet. C. Decimo octavo nepotē alle. cle. pastoralis. d. re iudi. C. Decimono adducitur qm illa regula q. vult q. nepos repñter psonā patris h. z. locū qm tractat de successione aui vel auiculi vel patru vel pferi patru nepoti ter. e. in autē. vt fratru filij all. s. i. ius priogeniture nō soluz debet ex successioe s. e. t. ex p. u. i. d. e. t. i. a. d. n. i. cōsuetudie vel p. u. i. legio vel statuto. c. i. ff. de his q. feu. da. pos. ergo. nepos in cāu n. o. nō rēpñterat psonam priis sui. hęc fuit cōsideratio bar. in autē. post frēs. C. de legi. heredi. C. Vigesimo si cōsideram. fm ius civile vocat pa-

tru iure cōi ad successione aui priis sui: nepos aut ex filio venit quodā iure singulari q. psonā priis repñtat. q. cū fili. i. s. i. de here. q. ab itest. de ferun. firmitus aut est ius qd iure cōi venit q. qd iure singulari. l. eius militis. q. militia missus. ff. de testa. mi. q. fili. scdogenitum idē q. patru pferet nepoti ex priogenito. Duo alia ar. possūt adduci tū q. spes nō trāsmitit tū q. tpe mortis aui scdogenitum extincto priogenito videt ipse priogenitum. s. illa tollā in si. argumēti. xviii. qd faciā p. nepote idē nō lōgi. i. s. i. s. t. o. C. p. d. o. h. a. c. p. te patru nepotē fa. p. les aucto. p. r. i. o. an. i. c. i. de gradi. succes. in feu. scdo bal. i. autē. post frēs fratru q. filios. C. d. leg. be. tertio ricar. malū. quē refert et seq. ci. z. rai. in. l. i. ff. de bo. ma. z. ibi dicit rai. q. mo. ita teneant idē quo q. z. bal. i. d. l. i. ff. vi. q. uis bal. i. l. ex. ff. de iustit. et iu. z. i. l. cū antiquoz. C. de iure deli. non soluat quimo dicit. soluat appollo. z. bal. met. p. patruo i. l. i. C. d. suis z. leg. s. nico. de mata. i. l. ff. C. de in. om. iu. quē refert bal. i. l. liber. C. de bōis lib. distiguit aut loqmur i iure feudali. Et tūc nepos excludit patruū. c. i. de gra. suc. i. feu. aut loquimur in alia successioe nō feudali. z. tūc i iure priogeniture patru excludit nepotē. l. si liber. ff. de bonis lib. sed bal. ibi tā in prior q. in scdo mēbro reprobat nico. pp. p. n. u. c. i. a. t. o. z. quā fecit rex robr. z. papa bonifaci. q. fuerit aduersantes z. ibi dicit bal. q. papa bonifaci. nō fuit aplic. s. partialis bal. reprobat primū mēbrum pp. s. i. a. z. latā a bonifacio z. scdm mēbrū. p. p. t. e. r. s. n. i. a. m. latā a roberto z. sic aliat duo s. r. i. a. exēpla q. fieri nō d. z. C. d. fur. l. i. s. i. m. i. b. i. nō placet primū mēbrū nico. tali rōne. q. imo vbi q. q. agit d. successio ne feudali aui pariter succedit patru cū nepote p. d. e. f. u. c. t. o. quē admodū iure romano. c. i. in glo. vbi nō. d. gradi. suc. i. feu. z. i. c. i. d. suc. feu. videbim. j. salū. i. l. si. v. i. n. a. ma. p. il. lum ter. C. d. bo. ma. post quosdā vlt. r. a. m. o. t. a. n. o. s. quos ibi refert idē bar. i. autē. post frēs p. illuz ter. C. de legi. h. r. d. i. an. de i. s. e. r. i. c. i. d. succ. feu. z. bal. i. l. i. t. e. l. ff. si. duo. ff. de legi. tuto. z. i. d. l. i. i. C. de suis z. legi. z. domi. i. d. c. gradi z. ol. dra. i. c. o. s. r. c. i. i. i. i. c. i. p. elegāter circa negociū. vbi dicit hęc opi. e. d. i. u. r. e. v. e. r. i. o. z. e. i. t. a. z. e. l. u. d. i. t. p. e. d. a. n. c. h. a. c. o. l. r. v. i. i. i. i. c. i. p. in r. p. i. n. o. i. e. a. m. e. d. i. c. t. a. n. a. r. r. a. t. i. o. C. In d. r. i. s. q. p. m. i. s. s. i. s. allegatiōib. nō obstāt. nepos iure cōi d. z. succedat ano memorato nō obstāt q. ē mior etate scdogenitū. filius. n. cū p. e. sic cēset eē eadē psona vt vbi v. i. n. i. s. t. a. t. v. l. e. alter stare vel eē videat vt. C. d. agri. z. cēf. l. cū simul. l. i. r. i. z. v. o. r. v. n. i. alteri. eē cēset vt isti. d. i. n. t. i. l. i. s. t. i. p. u. ff. de i. s. i. q. z. p. p. e. a. nō p. s. i. d. e. r. a. t. o. d. i. c. t. o. nepote vt eo z. sic d. f. e. c. t. o. rōne etatis s. v. t. p. r. e. e. i. priogenito z. ad dictā successione habili in successioe ipsa. dicto scdogenito pferet q. pulchre mōstrat. Emācipat. emācipato nō cōfert s. suo pferre tenet d. iure: suppone q. emācipat. ad successione venies cū fratre in ptate p. i. t. u. t. o. z. cū alijs filijs alteri. fratris d. f. u. n. c. t. i. in ptate s. i. l. i. r. con. s. t. i. t. u. t. i. quoz filioz v. n. in ptate z. alius emācipatus erat. Querit nunqd dicit emācipat. huic et emācipato nepoti suo pferat. lex dicit q. sic nō cōsiderato d. f. e. c. t. u. emācipatiōis q. ē in ipso nepote: s. cōsiderato q. priis sui cōstituti in ptate psonas repñtat cui. q. a. p. f. e. r. i. s. i. b. i. vt hęc p. b. a. n. t. ff. de col. bo. l. i. ff. de eo. t. i. l. ff. nepotes. ff. d. cōiungē. z. emā. libe. l. i. ff. si. fili. circa si. cū si. Ecce q. nepos q. ex q. l. i. t. a. t. e. sibi liberēte erat inhabilis ex q. l. i. t. a. t. e. p. r. i. i. b. e. r. e. t. e. admittit. C. Scdo ad idē ar. qd dictus nepos admittit ad dictam successione nō ex psona sua s. priogeniti priis sui. vbi. n. ad successione d. f. u. n. c. t. i. fratris cōcurrūt frēs vterini z. cōsanguinei tm vel vterini tantū. ex alia cōsanguinei z. vterini cōsanguineis tantū vel vterinis tm pferunt vt. C. cōia de succes. autē. itaq. z. C. de legi. here. autē. post frēs ex viro q. z. parēte. in autē. de cōsan. z. vte. frat. in. p. r. i. m. cū si. modo pone q. qdā habēs fratē cōsanguineū tm vel vterinum tm z. nepotes ex d. f. u. n. c. t. o. fratre cōsanguineo abintestato sine liberis ē d. f. u. n. c. t. q. r. i. t. quis admittat ad d. f. u. n. c. t. i. suc. c. e. s. s. i. o. n. e. si cōsiderem. d. f. u. n. c. t. i. fratris cōsanguinei z. vterini liberos vt seipos cū nec cōsanguinei sint nec vterini d. f. u. n. c. t. o. de. cui. successioe agit nō excluderēt cōsanguineū

trā vel vterinum trā ei de cuius hereditate agit sed ppter
ommodā rēpitiōez persone patris paternū ius obtinet.
z dictū cōsanguineū trā vel vterinū trā excludūt rōnabili
ter z de iure vt in auten. de heredi. q̄ abintesta. deferun.
§. si igit̄ defunctus colla. ir. z per h̄ tollunt̄ oia d̄ria per q̄
dicebat̄ q̄ ex verbis q̄stitutiōis dicit̄ nepos etate minor
exclūdebat̄ a scōgenito maiore. cū nō ex persona sua ad
dictam successiōē veniat sed ex psona dicti p̄rogeniti pa
tris sui. Et ad hoc facit pulchrū argumētū vbi sponsus
spōse alicui dābat anulū q̄ donatio tenebat si demum
matrimonio durāte in locū dicti anulū alicui p̄p̄riū do
nauit anuluz vrozī lz de se nō teneat qz inter virū z vrozē
sit iter dicta donatio: trā qz in locū nō p̄hibite donatiōis fe
cit donatiōē de se p̄hibita: t̄z hec donatio pp̄ rēp̄sentati
ōnē vt. ff. de dona. iter vi. z vro. l. si donate. §. si spōsus.
cū toto illo ḡnali q̄ ille q̄ in loco alteri p̄ponit cū in e^o locū
ponit p̄ oia rēp̄ntat vt. ff. q̄ cuiusqz vniuer. no. l. itē eozuz
§. si d̄curiōes. C. de indi. l. aptissimi cū si. Ad corrobōz an
dū p̄dca bñ facit. C. de na. libe. l. si. Tertio d̄ducit̄ it̄
ius p̄rogeniture siue illū egparem^o iuri accrescēdi vide
mus ius accrescēdi ēt nōdū cōpetēs qz coherede viuēte
si coheres d̄cesserit sibi coherede sup̄tite ad h̄ des suos
ius accrescēdi trāsmitti. vt. ff. de suis z legi. h̄ di. l. si plu
rib^o siue illud p̄pem^o iuri d̄liberādi ēt trāsmittit̄. vt. C. d̄
iure delib. l. cū antiquorib^o i p̄i. statiz. n. ex quo nat^o fuit h̄
iura p̄rogeniture p̄occupauit. z h̄z hoc ius sp̄ali platione
nō solū a p̄re bar. in fili. l. i. vt iurisurādi. §. si libi. ff. d̄ op.
liber. bal. i autē. si q̄s ruinas. C. d̄ sacrosā. cc. c. i. z ibi bal.
de suc. feu. z h̄ac sp̄e firmā z inuariabilē cōsequēta q̄ eam
neqz p̄ neqz ali^o nisi ip̄emet p̄t sibi adimere iō. an. in. e.
lz de voto. z ibi cōiter do. z i. c. grādi. d̄ sup. neg. p̄rela. li.
vi. z in regla sine culpa i mercu. d̄ reg. iur. li. vi. §. h̄ac sp̄e
irrenocabilē trāsmittit̄ i filiū suū eūdēqz nepotē. §. et cō
ditionali istū. d̄ ver. ob. z voluit iō. an. in rubri. de feu. nec
ob. q̄ dicebat̄ q̄ nō delatū nec q̄stitū ius nō trāsmittit̄. C.
de cad. tol. l. vnica. §. p̄ so. qz loq̄ in his q̄ nō erāt debita
nec q̄si. z poterat simplici volūtate ei^o de e^o h̄ditate age
bat tolli. cū ambulatozia sit vltia voluntas vsqz ad extre
mū vite exitū vt. ff. d̄ dona. iter vi. z vro. l. cū hic status. §.
ait orati^o. z d̄ leg. iiii. l. si q̄s i p̄i. testa. z. l. iiii. z. l. ex pte. ff. d̄
adimē. z trāsser. lega. cū si. hoc at̄ ius p̄rogeniture sic est
p̄rogenito d̄bitū et bñficio dicte q̄stōis q̄ ēt si p̄is heres
nō sit h̄z nihilomin^o effectu ius p̄rogeniture ar. bonū. ff.
de op. liber. l. si opaz actū. ff. de ver. ob. l. q̄d cū qz. §. si q̄s
ita. z sic nō d̄ferit̄ p̄ncipalr filio vt h̄ di. lz pot^o iure sāgu
nis. oldr. cōf. lrrrriii. q̄d icipit̄ eleganter circa negociū. iō
magis facilt̄ trāsit in eū in quē sanguis p̄pagat. l. iiii. ff. de
iterdi. z releg. z sic in nepotē et p̄rogenito. z ita ēt rādeo
ad. l. i. §. sinat̄. C. de cadu. tol. vbi legatū q̄ditionale non
trāsmittit̄. z gl. i. d̄. §. et q̄ditionali sentit̄ aliā rōnē. nā in d̄
ctu iteruenit̄ factū mei d̄betis i quo ē verisile fuisse mētez
puidēdi mibi z h̄ di. meis. l. si pactū. ff. de p̄ba. iō facili^o
ad herede trāsmittit̄: h̄z in legato nullū factū legatarij p̄i
cipalr iteruenit̄ z legas p̄ncipalr itendit̄ puidere persone
cui legat. iō cū in psonā legatarij p̄dēte q̄ditōe nō sit le
gatū radicatū. nō mirū si nō trāsmittit̄ ad herede. nos lo
quimur in iure q̄d iā ē in p̄rogenito fundatuz vt dicit̄. Et
p̄ hoc nō ob. p̄alle. l. vnica. C. de his q̄ ante aptas tabu. z
d̄termia. q̄dnis nōte ibi in glo. Ad q̄d possit̄ ēt rāderi ma
rie ad dictā q̄dnē p̄ gl. no. ff. de vulg. z pu. substi. l. q̄ libe
ris. §. hec verba. z eo. ti. l. si plures i p̄i. cū si. Nā ma
gna ē d̄ria vt d̄cm ē nunqd̄ aliqd̄ debet̄ cōditionalr in spe
alicui ex vltia volūtate an ex d̄ctu seu p̄uisione principis.
Nā vbi debet̄ ex vltia volūtate an q̄ditōis euētū morien
te eo cui debet̄ nō trāsmittit̄. ff. de lega. i. l. si ita legatū. §.
illi si volet. z ita loquunt̄ iura in d̄riū allegata q̄ oia loquū
tur de substitutiōe nō trāsmittēda. nā q̄libet̄ substitutio ex
testamēto cōpetit̄ z cōditionalis ē institutio vt in p̄allegata
l. q̄ liberis. §. si. z p̄pterea nō trāsit ad herede. vbi aut̄ ex
d̄ctu aliqd̄ sub cōditione debet̄ ēt ante cōditionis euentum

morēs cui debet̄ ad heredes trāsmittit̄ vt isti. de verbo.
obliga. §. et cōditionali. ff. de act. z obli. l. is cui. Idē vbi
habet̄ aliqd̄ ius cōditionale ex bñficio p̄ncipis. nā manus
ius q̄rit̄ vt in. l. beneficiū. ff. de cōsti. p̄i. negare nemo au
debit plus iuris queri ex regia d̄cessiōe q̄ est pura z sp̄ du
rat. c. i. de na. feu. q̄ ex d̄ctu q̄ditionali q̄ deficiēte cōditōe
deficit z corrūit z ita ēt in iure causato a statuto vel d̄sue
tudine q̄d nō idiget̄ alio admiculo extrinseco. c. cū scōm de
bereti. li. vi. facit. l. seru^o ea lege. ff. d̄ manumif. z parifica
tur sc̄m legis scō d̄betū. l. nō ip̄ossible. ff. de pac. z in. l. si.
C. d̄ fideiul. Et q̄d plus ē nō vt hereditatē p̄rogenit^o h̄z
feudū. h̄z ex bñficio q̄stitutiōis q̄ ip̄m alijs p̄fert z forma cō
cessiōis seu donatiōis vel sc̄udatiōis regis p̄ quē feuduz
q̄cedit̄ alicui comiti vel baroni z p̄rogenito suo. z sic ex fa
cto istū cōcessiōis seu donatiōis q̄ donatio d̄ct^o d̄f. vt. ff.
q̄d metus cā. l. si donatiōis. z de p̄scri. xxx. an. l. sigs ēptio
nis cū simili. imo in eā quo ex successiōe filij iterat̄ locum
p̄ris nō tā venit iure substitutiōis vel trāsmittiōis q̄ iure
rēp̄ntatiōis ex q̄dā egitate legis q̄ h̄z vt filij natura sit ea
dez psona cū p̄re. l. si. C. de ipu. z alijs substi. ita bar. i au
ten. post frēs z bal. in autē. cessante. C. de legi. heredi. Et
q̄ ex d̄ca forma cōcessiōis p̄rogenito ius q̄rat̄ p̄bat̄. ff. de
lib. z post. l. gallus in p̄i. glo. q̄ icipit̄. i. nō dicit̄ illa d̄ba: z
bonū ar. C. de dona. q̄ sub mō. l. quotiēs i fi. §. lz cū z q̄d
ibi no. pau. de ca. in d̄si. cl. viii. icip. in ip̄i zc. i p̄nti cā. dicit̄
q̄ i hoc dubio maiores n̄ri plurib^o rōnib^o vñ sunt. q̄ plus
vident̄ terrere q̄ edificare z maioris sunt apparētie quaz
erātie vñ ex d̄bis ei^o z oldr. n̄ ita plene explicat. Quarto
adducit̄ in fauozes nepotis. ex primogenito vt excludat̄
patruū: qz ip̄se pot̄ dicere p̄rogenituz se esse sicut poterat
z possit̄ dicere p̄ ei^o si viueret eo qz portio p̄ni corporis
trāssusa fuit in p̄creationē filij. l. liberoz in fi. ff. d̄. §. sig.
C. de agri. z cen. l. cū scim^o an si. vbi ē ter. exp̄ssus q̄ filius
est portio p̄ni corporis: q̄ portio lz quersa sit in nouū hoiez
pp̄ nouū hominē: neg vñ nō poterit̄ qn remāserit vera
caro corporis p̄ris. qz vt dicit̄ naturales p̄ p̄bet̄ formas in
creatiōe filij: z m̄ materiā: z forma ē q̄ dat̄ ē z subam rei
ff. de acq. rez domi. l. adeo. §. isulā an si. ad erhibēdum. l.
iulian^o. §. si q̄s rē in fi. ad. l. falci. l. is qui. cccc. §. q̄dam. c.
detrabe. i. q. i. l. cū bi. §. si p̄tor. ff. de trāf. lz §. residuū cor
poris q̄ apud p̄em tanq̄ radicē remāserit extinetū sit. h̄
tū portūcula q̄ in procreatiōe filij fuit trāssusa nō ē exticta
lz aucta. z augmētata ex noua aia z nouo spū ifusis adhuc
viuit. z iō p̄ respectuz ad soluz corp^o pot̄ dici corp^o z caro
filij vere. nā caro z corp^o p̄ris lz pp̄ nouaz aiam z nouum
sp̄m dicat̄ non^o hō vere tñ p̄ apagationē est ps p̄ris sic de
radice vitis si aliqs ram^o p̄pagaretur. deinde sicaret̄ ve
tus radix nō propterea sicaretur z ram^o p̄pagat^o quia
nouam emisit radicē que loco anime habet̄. l. adeo. §. si.
z. l. qua rōne in p̄in. ff. de acq. rez domi. z diceretur eadē
vitis cum illa vñ processit̄ lz renouata z noua radice addi
ta. facit q̄d no. in glo. in. l. obligationuz fere. §. cōditio. er
go. ff. de act. z obli. g. l. damni. §. is q̄ vicinas. ff. de dā.
insec. lz in alio respectuz p̄pter nouaz aiam. i. nouā radicez
seu alimētuz dicatur arbor z sic etiaz nepos isto respectuz
substantie corporalis dicit̄ homo. Simile videmus q̄d si
vna actio puta ex testa. transfundat̄ in alteraz puta ex sti
pulatione animo nouandi: lz prima extinguat̄ nō tñ cen
sur extincta ex toto ex quo sup̄est alia loco cui^o surrogata ē
z in quā fuit trāsmissa substantia prime. nec est falsuz di
cere q̄ illud sit debituz ex testamēto lz nō debeatur actio
ne ex testamēto. ff. de leg. ii. l. cū fili^o. §. heres meus. qz nō
titulus actiōis h̄z originalis cā inspiciēda ē. ff. de fidei. l.
tutor. de dona. l. q̄ id q̄ z ad hoc vt aliqd̄ h̄eat de verita
te admittum. ff. de d̄be. emp. l. quid tñ. z vt aliquid dicat̄
ertare sufficit̄ qz quātūcūqz de illa extet. eo. ti. l. domū. §.
si vero quantūcūqz de vsufructu z istas duas leges alle
gat ol. Se quis §. et p̄dictis qz nō dicitur p̄rogenit^o mor
tuus vel decessisse ex quo sup̄est nepos ex eo in quēz corp^o
z substantia p̄ris fuit trāssusa z viuit. ff. de admi. tu. l. tu

tores q post. §. adolesces in fi. q bñ facit. Sequitur et q ne-
pos p dicit pot et vere dicere se priogenitū sicut poterat
p ei? attēta nativitate pñs sui cui? corpore ps vna cum
coherētia qualitatis tpis fuit in ipm transfusa. et lz iteruz
sit nata ex vtero mñs ipsi? nepotis et sic renata nō tollitur
p̄tērea qn p pri? fuerit nata ex vtero aue. s. mñs sui pa-
tris ar. ff. de. h. signi. verbū reddēti. l. ii. r. l. cu3 qdaz de
leg. iii. l. luci. §. i. et sic hoc ostēdit qz video q dicit nat? ex
ano et proprio corpe ipsi? aui. Et iō cōditio illa si decesse-
rit sine filijs ex se vel ex suo corpe descēdētib? dicit si de-
cessit relicto nepote ex filio p̄defuncto viuēte patre vt est
casus in. l. luci? la. ii. ff. de here. isti. dum circa prin. dicit
q fuit apposita qditio si filiū filiā ex se natū nō h3 in fi. di-
cit q si decesserit relictis liberis qditio illa deficit: et tamē
qstat q illud verbū libis ē gñale et verificat et in nep. et p
ne. l. liberor de. h. sig. et h̄ exp̄sse t3 bar. in ca. l. liberor et
p. l. luci? i vl. col. in. h. qd si aliq dispōne et bal. h̄ dicebat
et p. l. i. C. de qdi. iser. vbi dicit q au? et mñ? q ē plus d3
suscipe nepotē ex filia q d3 nasci ex corpe aui et mñi fm
bal. in. c. i. j. de eo q sibi et here. suis: tñ maior rō est in pa-
truo pp ea q. s. dicit. p3 q ex. d. l. luci? q nepos ex filio p̄e
defuncto pot dicit fili? de pprio corpe aui nat? qñ disposi-
tio nō sumpsit originē in psona filij prout fuit in cau nō et
voluit bar. in. d. l. liberor in loco et ver. s. alle. qstat at q
illa dictio ex: vel designat cam primaz et immediatam. l. eo
tpe. ff. de pecu. de incē. ruina et naufra. l. i. §. et icēdēti. de
alimē. et ciba. lega. l. iiii. in prin. ibi ex p̄dij3 vel pp p̄dia.
C. si seruis extero. l. i. sed hic q nepos dicat immediate na-
sci ex ano vel eius corpore nō pot ēē pp aliaz cam q illaz
de qua. s. dicit qz in ipso est portio p̄ni corpore q vna cū
p̄e nata fuit immediate ex ano et postea renata et itez nata
ex filio et si ita est seq̄ q si fili? erat priogenit? filij et nepos
ex eo natus eodē respectu pot dicit priogenitus: qz gñatio
h3 cōcomitantia tpis neciaz. vt in. c. abbate sane de re. in
di. li. vi. vnde si d3 genit? et nat? ex ano pp hoc qz p̄ eius
cui? ipse portio est genit? et nat? ex illo ē. Sequit et qd tūc
tpis d3 genit? et nat? qñ ille genit? et nat? fuit lz iterū na-
tus fuerit qz iterata nativitas nō tollit neq3 obfuscat veri-
tatē p̄mi. ar. ff. d lib. et postu. l. filio que p̄ ad municipa.
l. assumptio in p̄i. et pp hoc dicit iura q p̄ et filius natura
reputant eadē psona. l. fi. C. de ipu. et alijs substi. in fi. No-
tādus dicit dū dicit natura qñ dicit nō p fictionē iuris po-
stiuū h3 h3 veritatē iuris naturalis pp rōnes supradictas.
¶ Quinto adducit Paulus pro nepote ex priogenito i in-
dicio d̄terminatōez exp̄ressaz. Ja. but. i. q. disputata p eum
quaz et bar. refert et t3 in. l. libelloz. s. alle. de ver. sig. h̄.
bis p̄missis etē. in. q. statuti dicitis q existēte filio mascu-
lo nō succedat filia femia debeat tñ dotari. ¶ Donec alijs
decessit relicto nepote ex filio p̄defuncto i eius vita q̄rit an
dicit? nepos gaudeat bñficio statuti p̄fati vt excludat ami-
tam q̄ erat i primiori gradu. certe ista qd est filius qōni nze
qz si in n̄a fili? priogenit? pp priogenituraz p̄feret fratri
suo sc̄dogenito lz sit i eodē gradu sc̄cū. et sic p̄sone eiusdez
grad? reddunt ad istar diuersor graduz ita et i casu qd-
nis p̄dicte iaco. but. fili? masculus pp serū masculinū pre-
feret sorori existēti in eodē gradu secuz et redigit ipam ad
istar sc̄cū gradus. item in. q. n̄a q̄rit an nepos ex prioge-
nito p̄defuncto gaudeat p̄uilegio excludēdi patruuz lz
sit potior in gradu qz ipse nepos. ita in. d. q. q̄ritur an ne-
pos ex masculo gaudeat p̄uilegio excludēdi amitā que
erat potior in gradu qz ipse. et cōcludūt p̄dicti doc. q ne-
pos ex psona sui p̄is videbit in statuto p̄prehēsus et ex-
cludet amitā: nō iure trāsmittōis qz nō potuit trāsmitte-
re ius succedēdi nōdūz deuolutū h3 iure rep̄tationis.
¶ Sexto pro nepote facit qz primogenit? pater su? trāf-
miserat ius primogeniture in ei? filiū eundēq3 nepotez:
facit qz iure diuino ius priogeniture pot vēdi et cedi vt i
esau et iacob p̄bat gen. xv. c. et tenet per io. an. in. c. lz de
voto. ergo pot et trāsmitti ius priogeniture ad filiū suuz
l. quedā. ff. de acq. reruz do. ¶ Septimo facit qz nepos

reputat psona p̄is priogeniti. ¶ Octavo facit qm ea q
cōpetunt filio nō vt heredi trāsmittunt ad descēdētē
et vno parēte suo. l. in quib? et l. si quis prioris. C. de se-
cum. nup. et ibi sal. et bal. sed ius priogeniture cōpetit fi-
lio. vt filio priogenito. §. p̄petit nepoti. ¶ Nono facit ter.
in. l. emancipatū. §. si. ff. de senato. vbi et si p̄ amisit sena-
toziam dignitatez tñ nepos retinet eam ex p̄sona aui.
¶ Decimo bene facit ter. in. l. aristo. §. i. ff. que res pig.
obli. pos. et in. l. qui prior. ff. q potiores. vbi terti? creditor
p̄feret sc̄do creditori. qz terti? creditor hēbat iura conce-
sa a p̄io creditori. ita d3 p̄ferri nepos q habuit ius pri-
mogeniture a p̄e suo priogenito. ¶ Undecimo facit. l.
si operaz. ff. de op. liber. et l. a duob? ff. eo. ti. et l. i. §. sigs
duos. ff. de assig. libe. ¶ Duodecimo facit qz et rō natu-
ralis est p filio eodēq3 nepote maxie qz ius priogeniture
venit iure nature. l. cu3 rō. ff. de bonis dānato. l. scripto
ff. vū liberi. l. iij. ff. de iterdic. et releg. et qz nō tā p̄sone q
cāe vī p̄uilegiū datū. et sic in nepotem transit sicut et cā
. l. ipsa primogenitura et sanguis. facit regula p̄uilegiū p
¶ Di. in vi. vbi nō. q p̄uilegiū nō cōcedit p̄sone h3 cāe vt
est in iure priogeniture trāsmittit ad heredes. l. nō soluz
ff. de in integ. resti. facit. c. grandi de supplen. neg. in. vi.
c. licet de voto. vbi in subsidiū admittit patrus h3 existē-
te nepote excludit patrus. nā sicut ius primogeniture ē
ius dignitatis adeptē sāguini ē iure naturali atq3 civili
d̄scēdit in posteros vt. ff. de iterdic. et relega. l. iij. ¶ Ter-
tiodecimo arguo ad idē sicut se h3 dignitas primogeni-
ture: que admodū se h3 dignitas ingenuitatis in qua pa-
tris calamitas filio nō nocet. C. de liber. et corū libe. l. ii.
§. qm illi? ¶ Quartodecimo sicut reliquie p̄oris tutele
excludunt sequētes tutelā vt plene nō. ff. de testa. tutela. l.
si quis sub cōditōe. ibi bar. facit et. l. iij. §. queri pot. ff. d
legi. tuto. ita reliquie priogeniture debēt excludere sc̄do-
geniturā. sed nō est dubiū q nepos est naturalis et intrin-
seca reliquia vt sic dicā p̄is et eodē corpore et censet eadē
p̄sona vt. C. de impube. et alijs substitutio. l. finali. Ergo
sequit qd dicitus nepos p̄feratur. ¶ Quintodecimo hoc
p̄batur euidenter qz exp̄ssum est qd in feudo ex quo dene-
nit in vnā lineaz. alia postergata donec superest ex illa in
quā deuenit persona habilis ad succedēdi nō sit transi-
tus ad aliam postergatā vt in caplo p̄mo de natura suc-
cessio. feud. per que textū dicit Andreas in caplo primo.
infra de eo qui sibi et heredib? suis. qd si venit in primo-
genitum feudū excluso sc̄dogenito filia primogeniti etiaz
excludet mortuo priogenito dictum sc̄dogenitum ita hic
ex quo primus gradus est apertus priogenito. excluso se-
cundogenito fili? ex primogenito excludet sc̄dogenitum.
¶ Sextodecimo qz nepos nō venit ex trāsmittōe quiaz
ex beneficio dñi et certe et ex tenore d̄ctus nā ipse cum ha-
beat formā et originē a primogenito ita renocādus est ad
intellectū priogeniti nec ab eo sepand? ar. ff. ad. l. fal. l. i
rōne. §. si filio ver. et oim et opes. ¶ Decimosextimo qz
primogenit? nascendo se inclusit et cum hoc sc̄dogeni-
tum excludit perpetuo. c. i. §. quin etiaz et ibi bonus ter. h3
vnum intellectū vt ibi vidimus supra epi. vel abb. bal. in
. c. i. infra de matrī. ad morga. cōtracto. dūz dicit q sc̄cū
dogenitus semel exclusus a primogenito remanet perpe-
tuo exclusus. ideoq3 dur ante finali causa exclusionis que
durat pro interesse excludentis cui? est trāsmittēte in fi-
lium suum. p̄pter naturale votū vt. ff. de inoffi. testa. l. nā
et si parentib? in patre. necessario sequit. vt ipa conclusio
durabit q vni est collatū alteri est sublatū. ff. de leg. i. l.
qd in rerum. §. si quis post. ¶ Decimo octavo sic ar. lz
possessio ad suum h̄credē nō consuevit trāsmitti vt nō.
in. l. cum miles. in prin. qbus ex cau. maio. tamen quia in
feudis filius viuo patre intelligit inuestit? ac etiam possi-
dere cōtinuat in ipm possessio sine alia inuestitura vt nō.
in. c. i. de feu. cog. adeo q p̄e viuo nō deest filio nisi ad-
ministratio. ius ergo q h3 trāsmittēte pot vt. C. de iure
deli. l. si fratris potro ista est trāsmittō necessaria in q

non considerantur iura consensu sed iura nature unde licet viuo patre filius non possit aliquo suo consensu sibi iura patris sui vendicare vt. C. de capti. l. nec nos. tamē ius necessarium primogeniture transmittit: qz iura naturalia sunt inseparabilia et impossibile est non habere. qd natura infirmit. vt. ff. de pa. l. ius agnationis: et hanc opi. tenet nicol. de ma. nisi verba concessiois feudi aperte dicerent dicit vt. di. xi. C. de ope. liber. l. liberti. Et in dubio sunt interpretanda sicut ipsius feudi natura et generalē feudoz consuetudinem. nā a natura rei nunq̄ est recedendū in dubio quin imo verba sunt potius trahenda ad naturam rei q̄ ad naturā rei ad verba vt. ff. de dam. infec. l. damnū. ver. et q̄ i stipulatioe z. l. si vno. ff. loc. c. i. §. filia de succes. feu. ibi dicitur et lz dicat papaz bonifacim aliter pronunciaffe ius tamen alterius scilicet domini regis hungarie tunc indefensi minuere non potuit ar. ff. de mili. testa. l. cum filius. et facit qd no. per. L. C. de legi. l. digna vor. et ista opinio. multū inualuit in maximis regnis francozū et anglie. ergo quia semper eam crescere et inualescere videmus seruare debemus vt. ff. de fun. instruc. l. que situz. §. si fund. ibi q̄ sententia zc. ita bal. in. d. l. cum antiquioribus. **D**ecio nono arguitur p nepote a sufficienti partium enumeratione: aut querimus qm per successione bona deuoluunt ad primogenitum tñ sic stante consuetudine vel statuto. et sic veniunt iure successiois descendentes ad bona et tñ cū qm bona deuoluuntur iure successiois nepos succedat in locum patris sui sine dubio hoc casu filius primogeniti succedat in locum patris sui. et sic excludet secundogenitum que excluderat pater suus. §. cum filius. insti. de heredi. que ab intest. defer. l. vt intestato. C. de suis et le. heredi. autē. post fratres. C. de legi. here. et ibi hoc determinat bar. dicens hanc esse suam considerationem. Aut bona deuoluunt iure concessiois et tunc aut concessio fuit facta auo p se filijs et descendentes suis. ita tñ q ad priogenitū tñ vadant bona. et tunc res est etiā clara. qz videntur gradatim vocati filius primogenitus. et postea nepos priogenitus et sic successiue per ea que no. bar. in. l. qd dicitur. ff. de verbo. ob. et ita cōter docto. in. l. iurifurandi §. si liberi. ff. de opis libertoz. bal. in autē. si quas ruinas C. de sa. fan. ec. et ita pau. de ca. in. d. consi. elix. in. rj. col. aut concessio ē facta simpliciter sed ex consuetudine vel p. privilegio. vel statuto vocat tantuz primogenitū ad talia bona et tunc aut sumus in feudis. et qz in feudis siue tractet de successione ascendentiuz filius succedit in locū patris c. i. in prin. de succes. feudi. siue tractet de successione transuersaliū tunc etiā filius succedit in locum patris. c. i. j. in ti. i. perator loth. eugenio papa. et isto casu cū filius succedat in locum patris. sicut pater excluderat secundogenitū qz ipse erat primogenitus: ita et filius primogeniti excludet scdo genitū per rōnez bar. in. d. auten. post fratres lz bar. in hoc dicto ibi errauerit: et ita pauoz. eum reprobabat in consilio. lxxxv. qd incipit in presenti questioe. et paulus in consilio allegato. aut querimus de alijs quam feudilibus ad que ex consuetudine privilegio vel statuto vocatur tñ primogenitus excludo secundogenito. et tunc ex quo videtur habita consideratio nature et respectu sanguinis et respectu temporis ista prerogatiua transibit ad posterios etiam non heredes. l. iij. ff. de interd. et relega. l. si quis in principio. iuncto. §. talem et l. in quibus. C. de se. cun. nup. et ideo cum filius sit pars corporis patris et censetur natura eadem persona vt supra dictum est videtur consuetudo statutum vel privilegium vocasse gradatim post auum primogenitum filium postea illius filij nepotē priogenitū et sic successiue vt reete considerat paulus in dicto consilio ideo dicit applicando ad nostrum casum qz idem debet esse quādo quis recipit feu. vel emphiteosim seu maioriaz pro se filijs et liberis suis. vt in quolibet gradu filioz et liberoz cōseatur esse vna receptio et stipulatio de p se vt sic excludo prioz gradu filioz veniant sequentes

nepotes. s. iure suo non iure transmissio. l. stipulatio ista. §. si quis ita. ff. de ver. ob. et ista fuit consideratio bar. lz paul. cū no referat. ita bar. in. qz. qd incipit ex themate qd i in pressis est. lviij. et si fuit actū qz primogenitus primo loco vocet tunc si habeat plures filios reducunt ad instar capitum que habebat edictum pretoris in succedendo per bonozum possessionem que erat caput liberozū primo: et postea legitimozū et agnatozū secundo. Et postea cognatozū et quousque aliquis supererat de primo capite non veniebat sequens caput. ff. si tabu. testa. nulle. l. i. et patet ex ordine titulozum. quia primo vnde liberi. postea vnde cognati: deinde vnde legitimi iunctis his que nota. C. ne fideiuss. doti. den. super rubrica. si ergo decederet talis relictis tribus filijs censentur esse tria capita successiue. vnum facit primogenitus alterum secundogenitus alterum tertio genitus. quousque igitur erret aliqz ex primo capite et de radice priogeniti no vocatur sequens caput secundogeniti. Ad herito nepos ex primogenito et et pronepos et deinceps tanquā d primo et potiori capite excludunt scdo genitū qui ē de capite sequenti. facit. l. i. §. qd. ff. de suc. edic. Et no venit nepos iure transmissio vel eo a quo p̄ eius fuerit exclusus s̄ ex iure suo et purificato p subductione filij d medio ppter qd nepos lz sit in fo gradu incipit tenere locū filij et efficit de primo vt inquit bar. in. d. l. liberoz in antepe. col. de qone de qua. s. p. ter. isti. de hereda. libe. §. i. in. §. posthumoz. de herc. que ab intesta. §. cum filius et in. l. gallus. §. videndū de libe. et posthu. et pro hoc facit ter. in. c. i. d. na. suc. feu. vbi si ad vnu ex fr̄ibz veniat feudū ex diuisione quousqz extat aliqz ex illo sequens excludit et descendentes ex eo. et ista ē determinatio doc. i pfata. q. quā et t̄ bal. i. l. maximū vicinū. C. de libe. pteri. et io. an. rferedo iac. but. i. addi. ad spec. i. ti. d. suc. ab intest. vt decisua hui⁹ dubij p nepote: p quā de leui p̄ r̄ideri si dicat d nepotē filij? vnde p̄e no hēbat ius in rē s̄ i spe. §. no potuit transmittere i nepotē. vel et qz q̄litas iuncta verbo d̄z itelligi s̄z tps verbi. vñ cū loquat̄ p̄cesio de suc. fieda post mortē p priogenitū d̄z itelligi de illo q tpe mortis repit priogenitū ar. l. titi. ff. d. testa. mil. l. i. d. lictis. §. si eñe. ff. de noza. Et no attēdit qz fuerit priogenitū tpe p̄terito. ff. d. suis et legi. l. ij. §. si. nā ad primū respōdet qz nepos no venit iure transmissio p filij cū possit venire et si no sit heres filij. l. si opaz i ter. et gl. ff. de op. lib. Et no. bar. i. l. iusu. §. si liber. de op. liber. et bal. i autē. si q̄s rulas. C. d. sa. fa. ec. et ius succedēdi no transmittit nisi in h̄rdē. vt no. p gl. C. d. his q an aptas tabu. l. i. q̄ incipit no q̄ ibi qd si is zc. S̄z v̄it ex iure suo de dispōne legis privilegij statuti vel consuetudis q̄ censet scā prioz p̄i postea filio suo priogenito postea nepoti ex eo. et potuit p p̄ez recipiētē et stipulātē noie illoz illis acqri. l. qd d̄z cū ibi no. et i. l. qd cū qz. §. i. ff. d. p. ob. q̄nimo et eñe? deo cau. l. quoties. C. d. dona. q̄ sub mō Et satis nepos d̄r priogenitū qz extat vt d̄ reliquijs p̄is ipsi vt dicit ar. r̄iij. scō p hac pte. Et qz p subductione sui p̄is de medio redactū ē ad additionē illi? l. s̄z et si sub d̄ditioe. §. nepotes i si. q̄ bñ facit. ff. d. here. isti. cū cōseat scā dispō vt q̄r at ius priogenito et toti sue pli cui d̄z p̄desse prerogatiua priogeniture p̄is sicut et alie prerogatiue privilegia et honores p iā dca. **V**igesimo p hac adduco sūdamētū clarissimi iuris vtriusqz mō arche. d. fr̄a. de are. sc̄m qd fuit exhibitū i p̄dicta cā magnificoꝝ d̄noz de scotis lz ipse p̄sulsisset i alia cā q i illo cōsilio dicit qz reete intuenti de ista questione est casus singularis iudicio suo in auten. de heredi. que ab intesta. §. reliquum: quem ter. lz Jo. an. adducat in dicta additione. tamen subtilius de nono et fortius ponderat. dicit enim ibi littera quod in successione defuncti sine liberis et ascendenti bus succedūt fratres et sorozes vtrinqz coniuncti exclusis fratribus cōiunctis ex altero parente tantum. deinde adiungit quod vna cū fratribz et sorozibus vtrinqz cōiunctis succedāt filij ff̄is p̄mortui loco p̄is sui. postea i ver. vñ sequēs. infert

et premissis qd ex iam dictis sequit talis cōsequētia. v3.
 qd filij fratris p̄mortui excludunt in totū fr̄es sup̄stites et
 altero par̄te tāttū deide in sine dicit qd hoc est qd in locū
 patrū suoz succedūt. In quo ter. pōdero p̄mū qd ista p̄na
 est ēt in materia correctiua iuridica nepos de iure nouis-
 simo correctiua in locū p̄ris sui ponit vt succedat cu3 pa-
 truo. Ergo etiā d3 ponit in locū patris sui vt totalr exclu-
 dat filium illum quē pater suus totalr excluderet. Secōdo
 pondero qd rō est qd nepos est posit⁹ loco p̄ris vt concur-
 rat cū patruo vt. s. erat dictū z iō iste ver. nā cōsequēs cā
 decidit in rōne decidēdi cāum n̄m z clare pbat qd quali-
 tas pp quā pater excludebat aliū isluit in nepotē qui eius
 loco ponit: esse aut filii p̄iogenitū ē quedā naturalis q̄li-
 tas que ita ex actu nature sibi ict sicut ēē vtrinq3 p̄iuctū.
 Cōfirmat ista p̄cto ex doctrina dñi bar. in. l. liberosū de
 ver. sig. que fundat in rōne efficacissima scōdo loco posita
 de qua. bal. nō pp̄dit in. l. maximū vicin. C. de libe. p̄te.
 dicit. n. bar. qd qd nepos subrogat loco filij iō si fili⁹ mascu-
 lus ex forma statuti excludit filiā p̄ iterp̄tationē passiuam
 p̄prehēdet nepos masculus qd regula iuris antiq̄ ē qd sub-
 rogatū sapit naturā sui subrogati vt. l. i. §. hec actio. ff. si-
 quis testa. libe. eē ius. z ibi plene p̄ bar. z de iure ē qd perso-
 na subrogata vti eisdē p̄iuelegijs. qd illa in cui⁹ locum
 subrogat vt. l. decernim⁹ z ibi p̄ bar. C. de aquedu. li. ri.
 z est casus optim⁹ qd p̄rie loqur de p̄iuelegio p̄iogenitatis.
 t̄pis quez ibi nō. bar. ad hoc in. l. cōperim⁹. C. de p̄po. sa-
 croz scri. li. xii. z bñ facit ter. in. l. mior. §. p̄. z ibi p̄ bal. ff.
 de p̄cu. Regula ē iuris antiq̄ que vult subrogatuz succe-
 dere in ius z p̄iuelegiū ei⁹ cui subrogat tēdit ad nouā legē
 p̄ quā masculus p̄ferit femie. z s̄it in casu n̄o ad nouā cō-
 suetudinē p̄ quā p̄iogenit⁹ succedit in sc̄do z vocat ista
 iterp̄tatio passiuā q̄ semp̄ h3 locū ēt in materia correctiua
 z penali s̄m glo. in. l. sig. seruo. C. de fur. in. l. qd. ff. d.
 legi. z ponit bar. in. l. oēs populi de in. z iure z i. l. marce-
 lus. §. qd. ff. ad trebel. z in. l. ii. d. leg. i. z in multis alijs
 locis que obmittit breuitatis cā per quā iterp̄tationē est
 fictio iducta de iure sp̄ali vt. l. i. §. ler. fal. z ibi p̄ bar. ff. ad
 l. falci. z si ex regula iuris antiq̄ sit extēsiō ad casum simlē
 vel p̄sonā multo forti⁹ fieret extēsiō ad casum fictuz que in
 casu quo fingit vult hēre effectū. z hoc ar. vti bal. in. d. l.
 cū antiquozib⁹. C. de iure delib. Nepos enim admittit vt
 subrogat⁹ loco patris sui p̄iogenitū ar. l. cū nō solū. §. si
 mō. C. de bonisq3 li. p̄ ista cōclusionē facit optime ter. i. l.
 si duo. §. si. in. l. si fili⁹ in si. ff. si quis omiſsa cā test. z iō. d.
 frāci. i. d. cōsi. mirari se dic̄ valde qd iō. de Imo. i. l. si. ff. de
 viro. ff. sō. ma. rep̄hēdat dcm̄ bar. i. l. liberosū in si.
 comēti cū ip̄e idē i. ii. arti. p̄ncipali eiusdē repetitiōis p̄clu-
 dat qd ēt in materia correctiua ex iterp̄tatiōe passiuā sit er-
 tēsiō z tñ bal. in. l. maximū vicinū p̄allegata z in. l. venia d
 in ius vocā. z i. l. scim⁹ in p̄n. ff. vii. q̄ro sequē. iac. de are.
 C. de ioffi. testa. t3 p̄ aliā rōnez qd nepos masculus ex
 filio excludat filiā z nepotē z ita tenet iō. an. referendo di-
 ctia. de arena. z but. in rubrica de successio. abintesta. in
 ver. sciendū vt supra rettuli post pau. Cūde in casu no-
 stro quia nepos in feudis tā de iure qd ex cōsuetudine suc-
 cedit in gradu loco z iure filij z per cōsequēs ex regula in-
 ris supra deducta. vti eisdem p̄iuelegijs per passiuā iter-
 pretationēz vte p̄iuelegio p̄iogeniture z h3 in casu bar.
 vt supra dixi in nepote sit vera qualitas masculini sexus i
 casu autem nostro nō est vera qualitas p̄iogeniture in
 filio p̄iogenitū si sit mior etate patruo suo qd bal. vide-
 tur ponderare in. l. iij. C. d. suis z legi. here. nā qd ex iuris
 dispositiōe nepos succedit in ius filij. i. in spem quā habz
 filius vinēte patre que est approbata a iure z vocat quod
 dā ius vt clare decidit bar. in. l. is poest. ff. de acqui. here-
 di. z ēt multo clari⁹ in feudis succedit in ius filij ex con-
 suetudine feudozū sepi⁹ deducta istud sufficit z si vere nō
 sit in eo qualitas maioris etatis vel p̄iogeniture p̄ in-
 ra z rōnes superi⁹ allegatas. nā in. §. reliquim⁹ i auten.
 de here. que ab intesta. deferū. nepos qd excludit fratrem

consanguineū qd loco patris subrogat neq3 vere primus
 gradum obtinet neq3 vere pōt dici morienti vtrinq3 cō-
 iunctus s3 qd representat in eo qualitas p̄ris in cui⁹ locū suc-
 cedit admittit interpretatiōe passiuā vt ibi dicit z. s. lati⁹
 induri facit optimus ter. in. l. i. §. si sit filius. ff. d. coniūgē.
 cū emācipan. liber. vbi p3 qd nepoti emācipato qui suc-
 cedit in locū p̄ris qd erat in p̄tate p̄ris emācipat⁹ confert
 qd nepos succedit i p̄iuelegium paternū licet ipse sit emā-
 cipatus z attenda persona sua qualitas suitatatis trāsit in
 eo z hūc intellectū ibi sequit glo. z iō. an. in ru. de feudis
 z bal. in. l. si emācipati. C. d. colla. C. Itē. xij. adducit idē
 iuris est de toto quo ad totū qd de parte quo ad partē. l.
 que de tota. ff. de rei vendi. c. pastoralis. §. itē cū totū de
 off. dele. s3 nepos succedit in locū p̄ris sui siue in alodia-
 libus qñ tractat de successiōe aut ēt vt a parte p̄ris que vi-
 debat ad patruū deuoluta tāquaz proximiorē morte pa-
 tris ipsuz patruū excludat. §. cū fili⁹. insti. de here. que ab
 intesta. dese. l. iij. C. de suis z le. z no. ibi bal. siue in allo-
 dialib⁹ qñ tractat de successiōe patruū nā succedit etiāz
 tunc in locū p̄ris sui vt cōcurrat cū patruo qui vt gradu
 proximior videbat posse ad totā hereditatē aspirare. au-
 tē. post fratres. C. de legi. heredi. Et in cope vnde sumit-
 tur: siue ēt in feudilibus succedit in locū patris sui ēt vt
 concurrat cū patruo in successiōe aut. c. i. in prin. d. succes-
 sio. seu. vel vt cōcurrat cū patruo in successiōe alteri⁹ pa-
 trui. c. i. in ti. Impator lotha. Eugenio pape. Et dico vt
 cōcurrat cū patruo i parte p̄ris. z sic vt excludat cū a par-
 te p̄ris que videbat patruo deuoluta: alias frustra illa iu-
 ra ponderarēt filii eundēq3 nepotē succedere in locū pa-
 tris nisi tractaret de excludēdo patruo a parte p̄ris. Et
 sic nepos cōcurreret cū patruo. nā si nō cōcurreret cū pa-
 truo nō veniret nepos in locū p̄ris. S3 in loco suo tanq̄
 vacuato primo loco suitat. l. i. in. p̄i. ff. de suis z legiti.
 §. i. Insti. de heredi. que ab intesta. dese. Cū ergo cōsue-
 tudo vel p̄iuelegiū velit p̄iogenituz p̄rem excludere se-
 cūdogenitū a toto. Et nepos i excludēdo a parte p̄ris suc-
 cedit in locū p̄ris. Ita ergo i excludēdo a toto beneficio
 cōsuetudinis vel p̄iuelegij succedit in locum p̄ris. Et sic
 nepos ex p̄iogenito excludet a bonis aut filii sc̄dogeni-
 tū eundēq3 patruū suū. C. Et corroborādo. xij. adducit
 l. iij. §. si. cū. l. se. z se. ff. de assig. libe. vbi si p̄ vni ex filijs
 assignauit libertū donec sup̄sunt ex filio descēdētes in iu-
 re illius liberti excludit filios alios p̄imi patroni h̄ aut
 assignatio successiōis siue bonoz sit p̄ cōsuetudinē primo
 genito t̄m: ergo z descendētib⁹ ab eo. Ita vt excludat
 sc̄dogenitū: fortior. n. d3 esse assignatio legis vel cōsue-
 tudinis q̄ assignatio hois p̄uati. l. si libertus minorē. ff.
 de iurepa. P̄ro nepote ē auctoritas oldra. cōsi. xxiij. se-
 cundo ē auctoritas alberi. i. p̄hemio digestoz. tertio Jo.
 an. in addi. ad spec. sup rubrica de feud. quarto idē tenēt
 pleriq3 moderni vt. d. Abba. in. c. l3 de voto. quinto ita p̄
 nunciant rex Robertus cū cōsilio duoz cardinaliū vt re-
 fert Alberi. in dicto probemio digestoz z Oldra. vbi p̄
 rime. Et ita plerūq3 obseruati est in regib⁹ gallic castel-
 le z hispanie z dicit bal. in. d. l. cū antiquozibus. Cōnsu-
 luit P̄au. de ca. dicto cōsilio. clviij. P̄anoz. i dicto cō-
 silio. lxxxv. d. Frācisus de aretio in cōsilio supra allega-
 to. Et P̄au. videt in hac opinione residere i. l. maximū
 vicinū in. ij. col. C. de lib. p̄teri. Bellamera decisiōe etiāz
 p̄riij. incipit extra rotā vbi fundat hāc partē responden-
 do p̄rijs. C. Restat vt argumētis pro parte sc̄dogenitū
 factis r̄ndeam⁹. Nō ob. §. primū ar. qd hoc p̄iuelegiū sit p̄-
 sonale zc. Qd r̄ndeo qd ēt p̄iuelegia p̄sonalia trāsēunt in fi-
 lios attēta cā eoz. l. i. C. de dotis p̄mis. l. sordidoz. C. de
 excusa. munerū lib. x. no. Dy. in regula p̄iuelegiū de re-
 gulis iuris libro. vj. Et dixi supra in. r. argu. pro nepote fa-
 cto hoc autē p̄iuelegiū est concessuz generi z sanguini: er-
 go trāsibit in nepotē ex filio. Et dñ dicebat nō entis nul-
 le sunt qualitates ergo patre mortuo cessabit qualitas p̄i-
 mogeniture sicut patre inhabili. l. i. §. si. qd cuiusq3 vni-
 f. iij

nerfi. no. 7 inhabilitas primogeniti facit locū secundogenito. c. cū in magistrum vbi Bald. de elec. respondet ol dra. dicto cōsilio. cccxiiij. qd hoc de se non est verus. quia primogenitus ex toto non dicitur desinere esse primogenitus. quia per propagationē 7 representationē extat 7 super est in psona nepotis vt dictū est in primo 7 quarto argu. pro nepote factis 7 in nepote supersunt reliquie filij primogeniti vt dixi in. riiij. argu. Ita qd ex toto nō pōt argui nō entis nulle sunt qualitates. quia aliquod ens superest. Nec etiā respectu inhabilitatis pcedit argu. qz inhabilitas patris nō nocet filiis iā natis maxime quo ad iura nature. l. ij. C. de lib. 7 eozū libe. l. iij. ff. de interdic. 7 relega. l. emā cipatū. §. si. ff. de sena. ar. pcederet qm nepos eēt nar post inhabilitatē patris siue alio mō extincta qualitate prerogatiua in pte. l. diuo marco. C. de questio. l. diui fratres ff. de rez diui. 7 ibi glo. l. querit. ff. de opis liber. Nō ob. fm. l. sigs erheredato: qz ibi auus q filii erheredauit 7 nepote pterijt mortuū fuit supstite filio erheredato 7 nepote pterito que nepotē pcedebat fili: idcirco nepotē nō erat necesse erheredare ad. l. lex corne. in. d. argu. allegatā respondet qd ibi premortuus fili pti 7 pterea substituti filio capto ab hostibus nō admittunt qz fili mortuū ē apd hostes qui nulla bona reliquit in ciuitate 7 pterea nō hz heredes. Nō obstat tertiu ar. de. l. si libert. §. i. qz rñdetur qd loqz de successione libertoz quo casu nepos patris aut cuius patruo filio liberto nō succedet qz nō subest tanta equitas vt filius idē qz nepos itret locū patris sicut qm succedit auo pzio. §. i. in autē. de heredi. que ab intest. dese. Et ita glo. in. l. ij. C. si quid i frau. patro. Nō ob. qrtum arg. de. §. qdā recte 7 dō attendendā ē cōsideratio nē ordinate affectiōis. qz ar. pcederet qm tractaret de interpretāda voluntate aut circa descendentes suos disponente. Nos loquimur de interpretatione consuetudinis primogenij vel statuti quo casu non vñ fuisse maior affectio ad secundogenitū qd ad nepotē. S; solū habita rō sanguinis 7 pccupationis iurū ex sanguine descendentiū qd ex primogenitura causat. 7 ad hoc facit. c. i. de natura sen. vt dixi in. r. ar. p nepote facto nō obstat quintū qd hic cesset rō prerogatiue. s. primogenitura ergo dō cessare prerogatiua qz respondeo qd non cessat primogenitura ex toto qz per propagationē 7 representationē primogenitura satis permanet in nepote. Nō obstat sextū ar. de. c. i. de eo qui sibi 7 heredi. suis qz ibi rōne feminini sexus illi successores repellunt qz inhabiles vt dicit ter. S; in casu nō nepos nō est inhabilis qz per representationē censet primogenitus vt dixi in quarto 7 quinto 7 sexto arg. p nepote factis imo fm veritatē pōt dici nepos eē primogenitus atēta primogenitura pziis cuius ipse portio est vt dixit paulus in. d. consi. Nō obstat septimū arg. de. l. comodissime qz hic casus nō dicit omiffus 7 dū cōsuetudo vel privilegium loquunt de primogenito cōprehendit etiā nepotē ex filio primogenito vt predicti. Nō ob. octauū ar. duz dō qd cōstitutio qd primogenitus tm succedat est odiosa qz possum respondere negādo qz imo dō diuina quedā ordinatio vt dixit bellame. in decis. sua. ccccxxiiij. que incipit ēt extra rotā in pe. col. ver. ad septimā. nā fm philosophuz multitudo principatū mala. vnus qz princeps esse dō. c. i. apibus. vij. q. i. Oldra. in consi. lxxxiiij. qd incipit eleganter circa negociū in. v. col. bal. l. i. C. d. sum. tri. 7 fide ca tho. in. l. ij. §. nouissime. ff. de origi. iur. Alberi. in probemio. ff. nec ē irrationabilis dūmodo alijs filiis oportu ne pvideat imo fauore publico inducta in istis indmiduis dignitatibus de quibz in. c. i. §. pterea. j. d. probi. fe. alie. per fede. in alijs aut que diuidua sunt negari nō pōt qd talis cōsue. nō sit odiosa 7 pcedet dictū bal. in. l. oēs populi preallegata. 7 tūc rñdeo ad ar. dico fm oldra. 7 pau. de castro in locis preallega. qd pzie nō est extētio qz vt dictū est per representationē 7 propagationē nepos dō primogenitus 7 sic comprehensus in verbis cōstitutiois tāta. n. est similitudo inter patrē 7 filii qd dñum 7 iura paterna

potius dicunt continuari in filii qd de nouo transferri. l. in suis. ff. de libe. 7 posth. 7 faciūt que dixi i. r. vij. 7 r. ar. p nepote factis. Nō obstat decimū ar. qz nō fit in hoc p iudiciū alijs a filiis vt excludant. p primogenitū consuetudine siue privilegio ante ius illis quesitū iō eoz consensu nō requirit. faciūt que no. bal. in. l. nā ita diuus. ff. de adop. Danoz. i. c. cū olim de re indicata. Nō obstat. rj. de. §. si sit nepos 7. §. si filius est de suitate qz potū illa iura faciūt pro nepote vt deductū ē in. r. ar. circa fi. 7 licet bar. in. d. §. si sit filius: teneat oppositū per. l. i. §. si sit nepos de colla. dotis. Et dicat qd ibi privilegium cōpetat nepoti emācipato ex rōne pneritatis qz ipso iure etiā nepote posito in potestate succedit in locuz pziis vt vna persona ratio tanē glo. quā doc. cōiter sequūt est melior nā collatio dō fieri nepoti vel filio existēti i pte ppter iniuriā quā patit a pretore admittente emancipatū vna secū: que iniuria sola nepotē in pte respicit. 7 iō pbato qd qz ipse succedit patruus emancipatus sibi cōfert satis est: nec offensa sibi facta dō cedere ad comodū alterius nepotis emancipati cui nō fit iniuria h; ambo isti vnā psonā representēt hoc pbat clare nā heredes succedentes illi qui stipulat est pro te nō fieri 7 cetera representent oēs vnā personā videlicet stipulatoris 7 tm si vnus est pbitus stipulatio ad iteresse cōmittitur ei soli. Et si est pena apposita ipse solus non repellit exceptōe. alij vero repellunt ita dicit ter. in. l. ij. §. itē si in facto 7 i. l. se. de ver. ob. vñ qz nepoti emācipato nō fit iniuria 7 iniuria que fit nepoti in pte pōt factis fieri absqz eo qd privilegium cōfert nepoti emancipati 7 ista cōneritas psonaz nō deberet opari cōicationē huius privilegij sicut videmus qz h; duo rei debēdi sint persone cōcre pp idēitatē cāe 7 obligatiōis qz vna est obligatio duoz reoz certis respectibz vt no. in. l. i. ff. dō duo reis. tm qm nō sunt socij liberatio relicta vni i vltima voluntate nō pdest alteri: s; qm sūt socij pdest qz in primo casu p iudiciū cū est separabile in so non vt habet in. l. iij. §. nunc de effectū. ff. de libera. lega. nō obstat ter. in. l. i. §. si sit nepos de colla. dot. qz ibi privilegium cōcessū filio iō non transit ad neptem quoniā cessat penitus rō privilegij concedendū in nepte. filius. n. nō tenet cōferre dotē datā filie qz et tunc de patrimonio suo 7 iō nō est equū vt id qd nō hz cogat cōferre vt. l. filii post emancipatū de colla. bonoz h; ista rō penitus cessat in nepte que fuit dotata 7 hēt dotē ergo quo ad hoc fictio p quā succedit in gradu 7 ius patris sui nō dō operari vñ dicit bar. notabiliter ad. ppositū in. l. illud. ff. de pcti. heredi. qd si fictio fundat sup equitate dispositio scā sup casu vero nō trahit ad fictū qm i ca cessat equitas pp quā fictio fuit itroducta. facit optime qd ipse idem ponit in. l. ij. in pncipi. ff. de peculio. 7 dum dicitur in argumento iura suitate non transmittunt i poptu ratio est: nam iura suitate respiciunt successionem 7 continuationē iuris de patre in filius dicta. l. in suis: habetur in. l. apud hostes. C. de suis 7 legi. in. l. si fratris. C. de iure delibe. 7 nulluz effectū potuerūt habere in filio q mortuus est viuente patre suo eodemqz auo. ideo illa in nepotē non transmittit. Sed nepos ex persona sua subintrat locum suitate dicta. l. gallus. non sic est in iure primogeniture quia statim ex quo filius natus fuit 7 quo ad actuz facti pccupauit iura ppositatis 7 quo ad actus iuris primogeniture i eo fūdata ē: h; quo ad bōa pna effectū primogeniture sit suspēsus donec pziis viuit. hñtm tm plenū iuris primogeniture i se hz 7 nō vt heres s; iure nature iō illa ex psona pziis transeunt in filius eius p quandā ptiuationem 7 propagationē vt dictū est sepins. 7 faciūt ea que dixi in octauo argumē. pro nepote facto. Et hoc ius primogeniture non tantū transfunditur iure transmissiuo sed et eo quia beneficium datum filio: privilegium 7 honoz transit ad nepotes. C. de questio. l. milites. 7. l. diuo marco. 7. C. de penis. l. decurionum. de senatoribus. l. emancipatum. C. de priuile. dot. l. i. sed 7 nota quia prefati docto. inducunt etiam illas leges ad hoc privilegium exclu

dendū per successiōē vt quantūcumq; viuēte patre nō di
 cas cōsistere in spē z in re. l. i. §. si impuber. ff. de colla. bo-
 noz z in. l. ij. §. interdū. ff. de vulga. z pupil. z sic nō fit trās
 missibile. l. §. z si plures in pri. z. l. q. hēbat eo. ti. tñ trāseat
 ad nepotē ex dispositiōe illaz legū sicut beneficia z priuile
 gia de qbus ille leges loquūtū nō tñ iure trāsmissio s; tan
 quā ambulet de psona in psonā put in simili. ff. de vsu-
 ris. l. §. z si qs. §. si opas. vel melius z subtilius q; nō am-
 bulat nec trāsfit nec trāsmissit in cāu nfo vel illius questio
 nis mote p doc. ius succedēdi qd erat apud pziogenitū
 vel apud masculū vna cū iure excludēdi scdogenitū imo
 cū psona illius finit z tūc incipit locū habere aliud ius pe-
 nitus diuisū q; erat in psona nepotis cū dicto priuilegio si
 militer excludēdi qd tñ viuēte filio erat obscuratū qm ab
 ipso initio cū nepos fuit natus fuit in esse pductū aliū ius
 diuisum ab illo qd erat apud filiū z similiter nato p nepo-
 te pcreatur aliud in psona illius diuersus a predictis duo-
 bus z sic quot sūt psonae descēdētes ex pziogenito tot crea-
 tur z pducunt in esse iura diuersa: tñ eandē naturā exclu-
 dēdi habētia: primū inde qd est in psona filij suspēdit sub
 cōditiōe. s. si supuixerit suo pzi: scd; vero qd ē in psona ne-
 potis suspēditur sub cōditiōe. s. si fili; pziotiat auo z sic ne-
 pos supuixerit auo: tertiu; vero in psona p nepotis suspēdit
 tur sub triplici cōditiōe. s. si filius nō supuixerit pzo z ne-
 pos similiter nō supuixerit pzi suo z auo z ipse p nepos of-
 bus predictis supuixerit vt pzi tuēti. mortuo q; filio viuēte
 auo ius qd erat apud ipsūz extinguit ius qd erat apud ne-
 potē ingrediet locū illius z purificat ab vna conditione z
 remanet suspensū altera tñ sicut filius nunq; fuisset in re-
 rū natura. sed iste nepos fuisset filius z immediate pcreatus
 z qd ista debeāt dici z considerari p; primo p. l. si seruus
 cōis d. castren. pecu. §. si. ff. de stipu. ser. vbi seruus fructu-
 arius locat opas suas z stipulat aliqd annuū loco merce-
 dis: d; ibi q; quousq; durat vsufu. ipse vsufructuarius
 agit ex tali stipulatione. sed eo finito agit pziotari; non q;
 stipulatio semel quesita vsufructuario ambulet in proprie-
 tarium sed imo illa finit z incipit noua que fuit radicata i
 psona pziotarij. nō tñ hēat locū durāte vsufructu. Et h;
 sic pbat q; ab initio cū seruus fuit stipulat; vnicuiq; ipsoz
 fuit actio quesita put z in quantū rō hui; pmittit. s. vsufu-
 ctuario p tpe quo durabat vsufructus z pziotario post
 vsufructū. z sic necessario o; dicere q; tot censent fuisse
 stipulatiōes z actiōes quot erant psonae cū hēant successi-
 uum ordinē z prima extincta incipit altera vigore hēre z
 loco illi; subrogari. Itē ostēdit hoc si ponat plures fuisse
 vulgariter substitutos gradatim vnus post alter. nā mor-
 tuo primo ante aditā hereditatē ius adeundi cōpetens il-
 li seu spes extinguit. z sequens substitutus vēit ex iure suo
 z in eius psona cohabitāte. nō autē ex iure primi transmis-
 so deambulāte vel trāsente in sequentē gradū. l. quādiu
 el grande. ff. de acquir. herc. in fine hinc est q; vltimus
 substitutus seductis portioibus venit p inde ac si solus sub-
 stitutus fuisset z ingreditur locū precedentū vt in. l. cohe-
 redi in prin. ff. de vulga. z pupilla. nō iure trāsmissio s; ex
 iure suo z pziotari; psona. Itē videmus hoc in successione ite-
 stati si sunt plures gradus subordinati. nā cuilibet gradui
 de per se defertur successio per leges. Excluso primo gra-
 du a iure per expressaz vel tacitam repudiationē: ius illi;
 nō trāsmissit ad sequentē gradū q; ius repudiatū nō trās-
 mittit vt p; in. l. si quis filius. C. de inof. testa. Sed extin-
 guit z sequens. venit suo iure z ex sua psona vt p; ex nota.
 Bar. in. l. q. supstitis. ff. de acquir. herc. z p. l. si. C. de pac.
 in. q. illa qm filia renūciauit hereditati p; ne cū iuramento
 an hoc noceat nepoti vel nepti ex ea z certe si vellet veni-
 re tanq; heres filie noceret. S; si vult venire ex sua pso-
 na p successorū edictū. z tūc nō nocet q; illud ē ius nouū
 cui renūciatū nō fuit. Et hoc marie ostēdit si filia que re-
 nūciauit mortua fuit in vita pziis sui s; Bald. in. d. l. si.
 q; tūc ea p defuncta neptis vēit ex sua pziotari; psona. z ex
 iure radicato in ea cui renūciatū nō fuit. Patet et hoc

querela inoffi. testa. repudiata p filiū tacite per lapsūz tē-
 poris vt expresse. Nā nepos ex eo nō admittit ad illā que
 relā repudiata. Iure trāsmissio vt ex psona repudiāte. d.
 l. si quis filius. C. de inoffi. testa. Et tñ s; omēs bene pōt ve-
 nire ex sua psona pziotari; ad nouā querelā cōpetentē sibi: q;
 ipse censet exheredat; s; fuerit pteritis. q; nō tenebat
 primū locū in sinitate s; m bar. in. l. p; filius de inof. testa. l.
 in suis de libe. z posthu. z venit p successorū edictū. l. is q;
 de inof. testa. Et cū sit noua z diuersa ab illa que cōpete-
 bat filio repudiāti z nō cōpetebat nepoti ex psona filij
 z ex psona pziotari; p; q; in ea nō attendunt merita filij
 sed ipsius nepotis. vt. l. iij. §. emancipat; filius. ff. de bo-
 no. pos. cōtra tabu. Ita ergo hic nepos ex iure pziotari; i
 psonā suā qd descēdit a patre z in eo radicatū est venit
 nō ex iure patris totaliter. Tñ ex toto nō dicit ius a patre
 trāsmissū. Et hoc ē qd dicit doct. nepotē venire ex psona
 sua nec tñ simplr ex psona sua q; pziotari; tñ q; litas q; ema-
 nauit a pze p pziotari; in cū. z sic respētat p; z. C. Ad
 ob. xij. ar. dū d; q; nepos vere nō est primogenitus sed p-
 fectioē que fictio non cōprehenditur in consuetudine sta-
 tuto vel priuilegio. q; rīdēt q; imo p pziotari; vt. s.
 dictū ē nepos d; vere primogenitus q; seminarū primo-
 geniti bal. in. l. vnica. C. de his que ante apertas tab. vel
 aliter possum respondere vt dictū ē. s. in. x. arti. p nepo-
 te facto ad finē. Nā ista ē interpretatio passiva quā cōsue-
 tudo admittit. c. ad audientiam. c. cū dilectus de cle. non
 res. z ibi Panoz. cū. n. a lege antiqua parificati sunt fili-
 us z nepos ex eo: z nepos sit subrogatus loco filij id est pa-
 tris sui z subintrat locū eius lex noua consuetudo z statu-
 tū vel priuilegiū admittit interpretationē passiuāz vt l; lo-
 quatur de vno tñ extendit ad aliud parificatum vel sub-
 rogatū loco illius de quo expresse sit mentio in statuto cō-
 suetudine vel priuilegio vt deduci in. d. x. arti. allegando
 bar. in. l. oēs populi zc. Et dū dicit due fictiōes vel duo
 specialia nō debent in vnū cōcurrere respondēt dupliciter.
 z primo q; si esset duplex fictio pōt h; concurrere q;
 vna venit accessorie ad alterā vt inquit bar. in. l. si. C. de
 sentē. passis z in. l. si is q; p emp. ff. d; vsucapio. Nā p hoc
 q; nepos fingit esse in gradu filij z sic subrogat loco eius
 sequitur successorie q; debeat fingi primogenitus z vtat pri-
 uilegijs illius cuius loco successit iuxta regulas iuris. s. al-
 legatas vel possumus dicere q; hic ē solū vna fictio. pdu-
 cēs diuersos effectus. Nā fingit nepos eē i gradu filij ex
 hoc sequit q; quis nō fingat eē pziogenitus h; tñ priuile-
 giū pziogeniture annerū gradui i quo ficte succedit sicut
 videmus q; heres ficte representat psonā defuncti z hac
 sola fictiōe oia iura defuncti z priuilegia trāsmissibilia cō-
 sequitur. l. nō solū de in integrū resti. z. l. heredes. §. tum
 ea. C. fami. herc. l. iij. C. de nego. gest. cū alijs vulgarib;.
 Et per hāc v; optime pbat q; iste filius primogeniti ē
 si sit etate mior in priuilegio pziis sui succedit z o; patrio
 suo pferri attentis. s. deductis. Et dūz d; in eodē argu.
 q; debent simul succedere patruus z nepos q; nepos nō
 subintrat locū patris sui vt excludat patruū a toto s; vt ex-
 cludat a parte dicta auctē. cessante z auctē. post fratres in
 d. §. cū filius. c. l. de gradi. sic. in sen. Respondeo q; qua-
 ratione in hereditate diuisibili inter plures nepotes i por-
 tione sui patris etiam ex sua psona pziotari; patruum ex-
 cludit. Cum tamen de rigore omnia videntur debere p-
 venire ad patrum qui est in potiori gradu sicut in succes-
 sione liberozum videmus contingere. l. si libertus. §.
 i. ff. de operis liberto. q; equum ē vt nepos qui est eadem
 psona cum suo patre succedat in locum illius z censeat
 esse de illo gradu de quo erat ille vt dicit Bart. in. d.
 l. liberozū de verbo. signi. in loco supra allegato eadez ra-
 tione in hereditate indiuisibili z que nō potest puenire ni-
 si ad vnum quia hoc contingit ex natura rei non ex eo q;
 augeatur equitas ex vna parte z inducatur iniquitas ex al-
 tera. Et hoc videmus cōtingere in eo qui stipulatus. vel
 acquisiuit seruitutem itineris per fundum alterius. quia
 f iij

licet ipse sit solus et ex hoc fundus seruans non multum grauetur. Si tamen decessit pluribus heredibus relictis quilibet aget et utetur in solidum et sic multum grauetur. Et sic patienter et equo animo debet dominus illius fundi sustinere quia hoc contingit propter naturam rei ar. ff. de aq. plu. arcen. l. i. pe. et fi. **N**o ut iniquitas augetur vel inducatur ut hic debet patruus patienter tollerare quia natura hereditatis hoc inducit et eadem ratio et equitas viget in tota hereditate quando est indivisibilis. l. que de tota. ff. de rei vendi. fm Aldra. in allegationibus suis qui tangit hanc rationem in diuiduis autem ex quo fauore publico propter unitatem conseruandam et quia comunio solet parere discordias. l. cum pater. §. dulcissimis. ff. de leg. ij. ut dixi in solu. ad octauum ar. ex quo consuetudo statutus vel privilegium voluit bona deferri ad unum idest primogenitum et nepos subintrat in locum patris sui et eadem persona: sicut pater a toto excludit secundogenitum ita nepos qui succedit in locum patris ratione representationis et propagationis predictae etiam excludit patruum secundogenitum a toto identitate rationis ut dixi proximè. Non obstat. xij. ar. dum dicitur quod etas non transmittitur quia respondetur quod effectus causatus ex etate idest primogenitura sicut ipsius corpus patris propagatur pro parte in filium eundemque nepotem ita effectus prioritatis natiuitatis causari ceptus in patre propagatur in filium et sicut pater excludit secundogenitum ita nepos qui est eadem persona cum patre iure propagationis et representationis excludit secundogenitum ut dictum est in. xvij. et xvij. ar. pro nepote factis: et facit. l. a duobus. ff. de opis liber. vbi si et duobus manumittentibus promittantur opere: et vnus eorum moriatur filius eius petere poterit operas a liberto quia representat patrem ideo leg. §. dno cu villico contubernali eius et filij. et nepotes veniunt in lega. non enim dulciori nomine possumus nepotes appellare quam filios. l. liberozum. ff. de verbo. signific. Non obstat. xij. ar. de. l. i. §. si ipuberi quia potest dici quod ille testis potius faciat i contrarium cum i prio simpliciter dixerit quod illa transmittat i heredem quod videtur tenere i. o. an. in additio. preallega. item tenendo alium intellectum quod non transmittat posset responderi illud ideo esse quia pro morte ex toto dissoluitur illa filiatio et omnis illius sequela sed non sic est in casu nostro: tamen propter consuetudinem que non solum vocauit filium maiorem sed etiam vocasse videtur descendentes ab eo tum quia hic concurrunt iura naturalia que sunt potentiora civilibus. l. qui habet. ff. de tutelis in. §. sed naturalia. insti. de iure naturali. Preterea ius primogeniture est alienabile in specialem successorem ut in. c. §. periculosum et quod ibi no. vij. q. i. ergo fortius transmissibile in filium et vniuersalem successorem. et facit ad predicta tex. in. l. ij. §. i. ff. de legiti. tuto. vbi patruus excludit nepotem a tutela legitima et sic nepos non succedit in locum patris quo ad tutelam: quia tutela non transit in alium. l. tutela. ff. de tutelis vbi glo. sicut plature et administrationes et delegationes in quibus non datur successio defuncto. c. quod sicut et ibi glo. de elec. c. vno delegatorum de offi. dele. ideo ius legitime tutelae competens patri non transit in filium. Non obstat. xv. argu. de. l. si viua matre. quia ille tex. fm pau. de castro parum facit: nam licet ibi dicatur quod filius non debet esse deterioris conditionis quam nepos verum est nisi aliud concurreret sed in casu nostro concurrunt quod consuetudo statutus vel privilegium voluit quod primogenitus filius excludat secundogenitum filium et a iure comunium nepos subintrat in locum patris sui et sic subrogatus loco patris excludit patruum quem et excludit pater et faciunt que dixi in. xvij. argu. pro nepote facto et in solutio. xij. argu. facit. l. si donatio §. si sponsus. ff. de dona. inter virum et vro. l. filia. §. ticia ff. de pdi. et de. l. i. §. hec actio. ff. si quis test. liber. et iustus fuit. **N**o ob. xvj. arg. du arguit de. l. cum ita et de. §. cum ita et de. l. fina. cum ibi allegatis quia magistraliter loquitur

do per hoc recte consideranti patebit responsio ad multa argumenta que possent accumulari: respondeo autem consideramus de interpretatione dispositionis facte a priuato puta a testatore et tunc procedunt contraria quia consideranda est affectio loquentis et ordinata charitas: et fm tacita mentem eius verba recipiunt interpretationem et ita procedit quod vult bart. in. d. §. cum ita et in. d. l. gallus. §. quida recte. ff. de lib. et posthu. et facit quod vult bart. in. l. iij. C. de suis et legi. aut agimus de interpretanda mente legis vel consuetudinis vel statuti seu privilegij et tunc aut loquitur verba vocando actum instantaneum et non successuum puta in casu nostro quod primogenitus succedat et tunc quia statim nato primogenito ex quo in lucem prodijt verificatur verba consuetudinis vel privilegij vel statuti et iste natus incipit habere qualitatem requisitam et excludit ab illa quoscumque filios postea natos et propter propagationem illud ius preoccupationis et primogeniture seminat suos descendentes et sic nepotes ex eo habet de hoc semine primogeniture ideo non mirum si quocumque tempore venerit tractandum de hoc iure primogeniture filius primogeniti et sic nepos satis dicitur primogenitus et sic excludit secundogenitum: et de hoc actu instantaneo non loquitur contraria. Sed loquitur dubitatio quam proposui aut lex consuetudo vel privilegium loquuntur per verba actus successuum puta proximus agnatus et similia verba que habent tractum successuum. l. si cognatis. ff. de reb. dubijs. Et tunc quod variantur ex tempore attenditur proximitas vel cognatio tempore quo de successione. Et sic de eo d. quo disponit lex tractandum est. Et est ratio quia siue ex testamento siue ab intestato ista qualitas ponderetur cum voluntas testatoris possit variari et mutari. c. cum marte de cele. mis. sae et successio est intestati potest auferri per illum cui succeditur alium instituendo. l. coficiunt. et l. quefitu nullus. ff. de iure codicil. et quod no. i. l. si fundum p. fideicom. §. si. cu. l. se. ff. de leg. i. **N**o attendenda est verificatio qualitatis quo dispositi robur non remanet reuocabile. s. tpe mortis testatoris quo defuncti voluntas testatoris posse variari vel deuolutio ab intestato impediri. Sed nos loquimur de successione fienda per prerogatiua primogeniture ab intestato. **N**ec per vltima voluntate tacita vel expressa sed ex dispositione inter vivos ex lege consuetudine vel privilegio per regem donantes quod succederet primogenitus quam legem ipse annus tollere non poterat nec facere quod alius succederet quam primogenitus ar. ff. de sol. l. aliud vbi alter ex absentibus non potest legem in contractu apposita mutare iuncta. l. legem de pactis. vbi nec ipse rex donans poterat. d. legem mutare vel variare. C. de dona. que sub mo. l. perfecta. ff. de dona. l. arif. no. d. §. ista fictio regulari sed natura successiois ex testamento ab intestato. Et id potest sustineri quod primogenitus transmissit viuente auo cum ipse non possit illam reuocare imo debet et factu irrevocabili ut dictum est §. et. Insti. de ver. ob. §. ex conditione facta quod no. spe. i. ti. d. locato. §. nunc No alia. §. lxxvij. i. p. mis. arti. **N**ec ob. si dicatur quod filij pmi recipientis dnr hère ex mortis capioe ab ipso recipiente. ff. de dona. ca. mor. l. mortis ca. capim. et l. mortis ca. capim. §. si. et sic poterat ipse prius recipientis sui primogenitum suare et attribuire secundogenito p. l. femine. C. de secun. nup. et p. id quod no. spe. i. d. §. i. scda pte articuloz et bald. in aut. si qs ruinas. C. de sa. sa. ec. qz istud dem possit pcedere si qs recepisset p se et libris suis simplr. qz assignato vni verificaretur pba receptiois. **N**o sic tñ possit oēs suare et assignare cuida c. neo. qz non verificarentur pba receptiois et eodem modo si receipt p se et primogenito qz viuente primogenito verba non verificantur ut alteret receptio qz non possit ar. d. l. aliud ff. de so. Et sic nihil facit ad propositum rō d. mortis ca. capioe p terea tñ possit reuocari ca. mor. capio qm pcessisset a solo reuocante ut si legauit vel instituit sub conditione si daret. r. ticio. nam sic posset reuocari legatum vel institutionem ita et conditionem dandi quod mortis ca. capio. l. quod conditionis. ff. de dona. ca. mor. iuncta. l. iij. §. conditionis. ff. de adim. leg. **S**i in casu nostro dca. mortis ca. capio non datur primogenito a recipiente tñ h. et a dona

te qz donavit cu illa lege z pacto vt ad priogentiu trāsiret
 vlt statuto vlt 2suetudie vlt puilegio qua legē donariari vt
 alius reuocare nō p̄t cū ab illo solo p̄mo genitus nō hēat.
 facit. l. si cū sūdū. ff. d. pac. z. l. si. S3 d h fac qd exp̄sse not.
 Bar. i. l. q. rome. §. flauus hermes. ff. d. ob. vbi t3 q si
 donauit ticio rē tradēdā seio p̄ certū tps lz illi seio ius q̄
 rat vt. l. quoties d dōa. q̄ s̄b mō. tū ego z tici? possim? re-
 uocare. d. pactū iuito seio lz heres me? nō. p̄ illū. §. flauus.
 z p̄ illā. l. iij. ff. de seruis ex poz. z sic h3 vim vltime volūta-
 tis quo ad illū seiu cuius d̄iū. s̄. d̄iū lz illud. d. bar. nō est
 vez z d̄iū exp̄sse t3. io. an. i. addi. Spe. de istru. edic. §.
 nūcyero aliqua in addi. q̄ incipit p̄ supioza p. l. ij. §. si q̄ d̄
 derit. ff. de dona. z idē tenuit solēns. d. Frācis. de alber-
 go. de aretio in. v. l. iij. d. seruis ex poz. Nec ob. illa. l. z. d.
 §. flauus qz nō erat illi ticio ius p̄fecte agsitū cū esset ser-
 uis cui nō p̄t acq̄ri civilis obligatio z actio: i casu n̄o erat
 questū ius priogenito vt. s̄. de duri lz ēt 2ditionaliter vel
 ad tps post mortē sui p̄is. S3 potuit trāsmittere tāq̄ ius
 questū ex d̄ctu p̄ nō z q̄ ip̄e p̄ vel rer i p̄iudiciū ip̄i? p̄io
 geniti cui erat q̄sitū ius i aliu trāsferre nō poterat. ff. solu.
 ma. l. insulā. §. si. ff. d. pac. l. si. z hoc volēdo tenere qd iste
 nepos possit venire iure trāsmissio. S3 vt. s̄. d̄iū nō h3 ne-
 cesse venire p̄ istā viā cū possit venire iure pp̄rio z ex sua p̄-
 sona. Itē nō ob. qd nō. bar. i. l. si mibi z ticio. ff. de ob.
 qz ip̄e loq̄t qn vn? ex frib? z cessit sine ple quo casu portio
 sue p̄fne emphiteosis acere scit f̄ri suo tāq̄ mortis cā ca-
 pio. S3 si reliq̄set plē bar. inuit ibi z ē vez q̄ tūc nō accre-
 sceret lz ad illā trāsmitteret lz casu n̄o d̄cessit priogenit?
 cū ple. Itē nō ob. l. scia de dona. cā mortis de q̄ sit qnq̄
 magnū fundamētū qz imo nihil penit? facit qz loq̄t de do-
 na. cā mortis qz donās p̄t reuocare. Et iō quousq̄ viuūt
 nō p̄t astrigi ad seruandū nec ēt ad vltēri? p̄mittēdū de
 dādo z iō d̄f ip̄fecta anteq̄ donatoz moriat. S3 hic fuit
 ista donatio iter viuos z irreuocabilis tā i p̄sona ip̄i? reci-
 pientis p̄io q̄ ēt illoz p̄ qb ip̄se recipit z iā erat p̄cessū ad
 traditionē z sic erat p̄fecta ibi nō bene. §. potuit priogeni-
 tus trāsmittere si vellem? ire p̄ viā trāsmissiois qz nō ipe-
 diret trāsmissio p̄ ip̄fectionē d̄otatiois. Itē nō ob. q̄ grā
 p̄cipis egparat vltie volūtatī. qz cōditio appōsita i ea nō
 trahit retro vt l. c. si p̄ te d̄ rescrip. li. vj. sicut i vltimis vo-
 lūtatib? l. i. §. i. ff. ad fillā. lz sec? in d̄ctibus. l. portio. z. l. q̄
 balneū q̄ p̄. i p̄igno. habe. qz dico q̄ illud p̄cedit i grā q̄
 p̄t reuocari qz nō fuit scā p̄ viā d̄ct? lz ad similitudinē p̄-
 uilegij iura nō. p̄ bal. i. l. q̄ se p̄is. C. vñ liberi fm. nico. de
 mata. vñ tūc nō trahit retro qz d̄ mere potestatiua cū p̄ē-
 deat a mera volūtatē nā idē ēēt in d̄ctib? l. si. ff. q̄ res pig.
 ob. pos. z. l. i. ff. q̄ p̄. i pig. ha. nō sic qn p̄ viā d̄ct? qz tūc nō
 p̄t reuocari cū ēt p̄iceps teneat suare d̄ctū celebratū cū
 subdito vt i. l. digna vor. C. d̄ leg. p̄ Ly. z p3 i. c. i. d̄ pb. lz
 nos p̄ viā donatiois q̄ ē d̄ct? ff. q̄ me. cā. l. si donatiois qz
 p̄ficiat 2sensu vtriusq̄. l. absenti d̄ dona. vlt bñficio legis cō-
 suetudis vel puilegij bōa sūt hac lege affecta vt trāsēat i p̄-
 mogenitū z si nō ēēt ista 2ditio ptatiua si fuisset appōsita z
 iō traheret retro qz nō p̄cedet ex volūtatē donātis eā reuo-
 care p̄ ea q̄ nō. bal. in. d. l. q̄ se p̄is. z dato q̄ p̄ principē lz
 p̄rogatiua possit reuocari nō ēēt lz in 2sideratiōe qz si lz fa-
 ceret p̄iceps ēēt sūma ex plenitudie ptātis iō q̄si ip̄ossibile
 cēset. l. apud iulianū. §. si. ff. d̄ leg. i. faciūt q̄ habent i. c. in-
 notuit p̄ inno. de elec. Nō ob. xvij. ar. qz r̄ndet p̄io negā-
 do assūptuz qz renūciādo vel alta morte civili p̄ nō p̄t p̄-
 iudicare priogeniture quo ad filios suos vt vult io. an. in
 d. c. lz z doc. i. d. c. grādi z faciūt q̄ d̄ri i. iij. ar. p̄ nepote
 facto facit. l. iij. z q̄ ibi nō. bar. ff. d̄ interd. z relega. z qd
 videbim? i. c. i. §. si. j. q̄ fuit p̄ia cā be. am. z dū d̄ q̄ hic
 cessat eqtas p̄ferēdi nepotē patruo r̄ndeo vt. s̄. de ductū ē
 q̄ imo eadē ē rō i nepote filio priogēti q̄ ē i ip̄o priogēto
 p̄ r̄p̄sentationē z pp̄agationē iō idē ius erit. Nō ob. xvij
 ar. d̄ cle. pasto. qz nihil facit salua reuerētia allegatiū illā
 Nō ob. xix. ar. dū d̄ q̄ qn nepos vult v̄ire ex 2cessiōe z n̄
 ex iure succedēdi nō rep̄ntat p̄sonā p̄is vt vult bar. i autē

t̄post f̄res qz r̄ndet paul. i cōsi. p̄alle. qz istud qz nepos suc-
 cedat i locū p̄is cū agit d̄ succedēdo auo fuit itroductuz
 ex illa eqtate qz reputat eadē p̄sona cū eo cū sit ps. corpis
 vt in iurib? p̄io loco alle. lz ista rō locū h3 ita qn agit i suc-
 cessiōe nō hereditaria lz feudali vel simili sicut qn d̄ here-
 ditaria qz pp̄ b̄u respectū qz sit successio hereditaria non
 fuit illud itroductū lz ex eo qz fili? succedere d3 p̄i qz ē ca-
 dē p̄sona cū p̄re suo q̄ ē eadē cū auo. Nō ob. xx. ar. dū d̄
 qz nepos veniat iure sp̄ali patru? at iur cōi. qz imo ex quo
 cōsuetudo facit ius. c. si. d̄ 2sue. vel ēt puilegiū ius facit. c.
 i. iij. d̄i. vel ēt statutū. l. oēs populi. ff. d̄ iusti. z iu. c. cū oēs
 de 2stitū. z puilegio statuto vel 2suetudie excludit secūdo
 genit? p̄ priogēti nullo respectu p̄t dici 2currēt cū eo vt
 d̄ri i. xvij. ar. p̄ nepote scō § pinde ē ac si nō ēēt vt i simili
 dicit bar. i. l. si. ff. ad tertū. i. l. i. §. sciendū. ff. d̄ suis z legit.
 bal. z ang. in. l. gall? §. qd si tm. ff. d̄ libe. z posthu. in. l. po-
 sthum? §. si qz ex h̄ijs. ff. d̄ iof. tes. z i. l. si. C. d̄ lib. p̄teri. z
 faciūt q̄ vidim? in. c. i. §. qn ēt. i. ti. c̄pm vel abba. itē ēt per
 p̄dicta nō poterit 2currere secūdogenit? tāq̄ semel exclu-
 sus cū nepote ex priogēto z sic frustra 2siderat qz vn? ve-
 niat iure sp̄ali ali? iure cōi qz imo vn? venit iure quodam
 sp̄ali. i. nepos approbato a iure cōi? z p̄ pp̄agationē z r̄p̄-
 sentationē: ali? nullo mō venire p̄t qz semel ē exclusus a
 priogenito z remanet exclusus duratib? reliquijs ei? i. ne
 pote filio priogeniti z ita cōcludo i fauorē nepotis ex p̄io-
 genito qz ip̄e siue i successiōe siue i bōis feudilib? siue i ali-
 is bonis vel honozatijs q̄ debent statuto 2suetudie vel p̄-
 uilegio p̄mogenito tm̄ excludat patruū secūdogenitū z lz
 salua sp̄ correctiōe cuiuslibet recti? sentiētis. Altiō ad ma-
 teriā p̄ntez adducas ea q̄ d̄ri. s̄. ti. p̄io in. §. si.

A duo. b. d. In nouo feudo ff ff i nō succe-
 dit. nisi pactū sit i d̄iū. C. No. q̄ i
 nouo bñficio ff ff i nō succedit sec? i p̄no d̄ quo
 d̄ri i. c. i. §. cū vero cora. s̄. q̄ feu. da. po. C. No.
 ibi masculini ser? d̄scēdētes succedūt i fe. nouo si collatera-
 les. C. No. ibi pactuz qz p̄ pactū derogat nature fe. nā pa-
 ctū facit qz collaterales succedūt in feu. nouo. C. No. ibi
 lz qz de natura feu. senie nō succedūt de quo d̄ri in. c. i. §.
 hoc quoq̄ notādū. s̄. q̄ feu. da. po. C. No. ex ter. in. fi. iū
 eta glosella ibi posita q̄ hoc sentit qz in feu. p̄t p̄cedi de si-
 milib? ad similia ad qd fac. j. an mut? surdus vel als im-
 perfe. c. i. i. fi. z t3 lz ia. de bel. lz de h̄ vic vt. j. de cog. feu.
 in. c. i. z vidim? s̄. in pludijs. C. Opponit z imov? vt sal-
 tē iure accrescēdi ff obtineat portionē f̄ris p̄mortui sine d̄
 scēdētib? masculis qz h̄ erat 2iunctio realis verbalis vlt s̄
 guinis. l. i. §. h. ita C. d̄ ca. tol. l. re cōiū. ff. de le. iij. z. l. i. ff.
 de vsu. accer. So. successorij edictū z ius accrescēdi in
 feu. respicit solū stipitē cōem. Et sic cū h̄ sit feu. nouū z sic
 nō h3 stipitē cōez nō h3 locū ius accrescēdi vt plene p̄ bal.
 in. l. i. C. qn nō petē. par. C. Quero p̄ acq̄sūt feud. filio
 an teneat fili? cōferre lz feu. frib?. R̄ndeo s3 bar. in. l. i. §.
 nec castrēse de colla. bo. Aut fili? acq̄sūt i vita p̄is z tūc
 tenet cōferre aut post mortē p̄is z nō tenet cōferre.
 C. An maritus succedat vxori in beneficio.
 C. Rubrica an maritus succedat vxori in beneficio q̄ vti-
 mur. cōtinuat hoc ordine. s̄. visum est de successiōe feudi
 z an ff ff i succedat nūc videndū restat an maritus succe-
 dat vxori. Ideo subijcitur hec rubrica.

A femina. hoc intēdit in feu. nō succe-
 dit maritus vxori z filij d̄ eg-
 tate q̄ est seruāda succedūt m̄i in feu. lz de ri-
 gore cōsuetudinis sec? Et p̄dicta h̄nt locū i ca-
 pitaneis maioribus z minoribus valuasozibus. hoc dicit.
 C. Nota ibi nullo modo qz maritus non succedit vxori i
 feudo. C. Nota secundo qz si maritus fuerit specialiter in-
 uestitus de feudo vxoris. i. de illius cōsensu vel post eius
 mortē. Et tūc p̄t feu. post mortē vxoris retinere. Quod
 qualiter intelligit declarat bal. fm pe. de cer. hoc mō. nā
 si de cōsensu vxoris vlt post mortē vxoris d̄ns uestiuit ma-
 ritū de feu. vt de p̄ria re tūc succedit maritus in feudis.

secus aut si est inuestitus de feu. vt de re dotali vel para-
 frenali. **N**ā tūc nō succedit marit⁹ in feu. l. si ego. §. dotis
 ff. de iure do. Ego itelligo hoc mō q⁹ marit⁹ nō succedat
 vxori in feu. vel nisi specialiter dñs maritū inuestiret non
 facta mentioe de re feudali tanq⁹ parafrenali. vel vt in re
 ppria. nā ter. v⁹ similiter loqui qñ marit⁹ est specialiter in
 uestitus de beneficio Et sic habetis q⁹ l⁹ de iure lōbar do
 rū vxor sit in ptate viri fm bal. h nō iure romano no. in. l.
 si vxore. C. de cōdi. infer. Insti. de p⁹ia po. i gl. mag. Tū
 nō succedit vir vxori in feu. vt hic. **N**o. ibi z si ipsa fe-
 mina q⁹ de rigore cōsuetudinis filij nō succedūt matri in
 feudo femineo l⁹ secus de eqtate que pfer⁹ rigori. l. placu
 it. C. de iudicijs cū si. **N**o. ibi hoc dicamus de capitāe
 is q⁹ pdicta oia z singula hēnt locū in capitāes siue i ma
 ioribus siue in minoribus valuasozibus **I**n glo. i. ad fi
 nē p clariori intellectu opponit d⁹ ter. d⁹ in ter. q⁹ marit⁹
 nō succedit vxori. S⁹ d⁹ de. l. i. vñ vir z vxor. vbi deficiētī-
 bus ascendētibus descendētibus vel collateralibus suc-
 cedit maritus vxori. So. ter. n⁹ pcedit in bonis feudali-
 bus. dñi loquit in alijs bonis fm gl. And. z bal. Ex qua
 solutione infer bal. q⁹ si statuto canet q⁹ vxore decede⁹ i
 matrimonio marit⁹ lucret⁹ dotē. tale statutū nō habebit
 locū in feudis. nā si vxor dederit feudū in dotem virtute
 statuti nō succedit maritus vxori. S⁹ d⁹ q⁹ imo marit⁹ suc-
 cedit vxori in feudo qñ statutū loquit simpliciter. §. rē. l.
 de precio de publica. Sedo qz maritus sustinet onera ma-
 trimonij. §. d⁹ lucrari dotē feudale. sustinendo bal. dicite
 qz statuta recipiūt interpretatiōē i materia feudali a p⁹actu
 die. nā vbiq⁹ statutū loq⁹ naturalr z sum⁹ i materia feu-
 dali magis decurrim⁹ ad interpretatiōē hui⁹ opis quā in-
 ris ciuilib⁹ vt videbimus in. c. i. de feu. cogni. **A**lio op-
 ponit d⁹ imo v⁹ q⁹ nō possit dare in dotē feu. c. i. §. donare
 j. qualiter olim feu. alie. po. vbi nō pōt feudū dare in do-
 tē. Rñdeo p alio nō pōt: ita loquit dicit⁹. §. donare. pro se
 pōt in dotē feudū cōcedere vt pbat in ter. n⁹ o fm bal. fac
 qd no. i. l. si. cū autē. sua. C. cōia dele. z i. l. si. p bal. C. d re
 bus alie. nō ali. **I**n gl. si. ad. si. h gl. ponit viā brocardi
 cā an equitas preferat rigori de quo argu. in. l. i. C. de le.
Querit Alua. an filij naturales succedāt matri in feu-
 do femineo z pcludit q⁹ nō p. c. naturales. j. si de feu. fine.
 controuer. z Ja. ardiso. in ti. de succes. feu. sub rubricella
 an naturales succedant in feu. z no. p limitatione. l. si qua
 illustris. C. ad ozi. **Q**uerit et similiter de qōne alia qd si
 vxor hz vasallū z indigeat ipsa vxor auxiliū vasalli simili-
 ter z maritus eius cui d⁹ vasallus potius seruitium erbi-
 bere z pcludit p⁹ Ja. ardi. q⁹ si ambobus non pōt vasal-
 lus seruit⁹ excusabitur si eligat vasallus seruire marito ar.
 l. si quis i graui. §. si cū oēs. ff. ad filla. l. aut qui aliter. §.
 sed z seruis. ff. qd vi aut clam. faciūt que habent i. l. in re
 bus. C. de iure doti. in. l. dote ancillā. C. de rei vendica.

De feudis datis minimis valuasozibus.

Continuat⁹ hoc ordine. §. vñ est de maioribus val-
 uasozibus nunc autē videndum est de minoribus z mini-
 mis vasallis propterea competētī ordie subijcitur hec ru-
 brica de minimis valuasozibus.

Minores. **M**inores valuasozes pnt
 accipere fe. a minimis val-
 uasozibus ad libitū sui nisi p⁹ciū datū fuerit quo
 casu restitutio precij est fienda. hoc dicit totum
 ca. **N**o. ibi minores valuasozes pnt alij dare feudum.
Ite nota q⁹ feu. datū a minimis valuasozib⁹ censetur
 precariū qz quancūq⁹ dñs voluerit tollere pōt. **N**o
 ibi excepto q⁹ si minimi valuasozes acceperint feudū da-
 to precio infeudati est in ptate infeudantis rescindere vel
 non rescindere contractum feudalem z si velit rescinde-
 re d⁹ precij restituere. **N**am bōa fides nō patit vt infeu-
 dans habeat rem z precium. l. bona fides. ff. de regulis
 iuris. qd intelligit hic bal. nisi pacto aliō inter partes cō-
 ueniret p. l. pacisci. ff. de pac. **O**ppo. d⁹ istū ter. z imo vi-
 det q⁹ nō possit infeudās tollere feudū ad libitū. **A**n op-

ponit de. c. i. §. de na. feu. So. hodie iste t. r. ē correct⁹ in
 d. c. put vult glo. hic que incipit in totum correctum est.
Sedo opponit z videt q⁹ nō valet cōtract⁹ feudalis qñ
 est in ptate infeudātis. an valeat vel nō. l. in cmentis. ff. de
 cōtra. emp. So. bal. q⁹ hic traditio non infirmat l⁹ d⁹ctus
 sit i ptate alteri⁹ d⁹ctū gl. nōbilis h⁹ cū i. l. iter stipulātē.
 §. si stipulātē. ff. d⁹ ob. vos potestis soluere aliter qd imo
 substātia d⁹ctus nō est in volūtate alterius d⁹ctū. Sed
 resolutio d⁹ctus ē in p⁹ate infeudātis que admodū dicim⁹
 in p⁹ario. l. in cōmodato. §. sicut. ff. cōmodati. **O**ppo.
 vñ hic esse casus in quo in alternatiuis electio ē rescinden-
 tis d⁹ctū: imo regula ē i cōtrariū vt electio sit possidētis vt
 i. l. ij. C. de resc. ven. So. alia rō reformat pactū i. l. ij. tra-
 ctat de rescindēdo cōtractu ppetuo hic rescindēdo cōtra-
 ctu p nutu renocabili. Ideo electio dat⁹ dñō. Subiungit
 Bal. q⁹ in alternatiuis remedioz si preparatozia sūt pnt
 cumulari. c. qñ frequēter. §. si. et vt lite nō cōtesta. si con-
 secutoria alter⁹ ē eligendū p illū cuius grā inductū ē. l. re-
 scriptū. §. si pacto. ff. de pac. tertij omittit bald. qñ reme-
 dia sūt executiua: vos tūc dicite q⁹ pnt cumulari. l. q⁹ resti-
 tuei ibi ang. ff. de rei v⁹. facit que no. bar. z bal. in. l. cōfen-
 taneū. C. quō z qñ iuder bar. in. l. si finita. §. Julianus. ff.
 de dā. ifec. Lano. i. d. §. si. Et pōt assignari rō in casu no
 stro. l. ipsa natura rei q⁹ ē renocabilis sp vt i. d. ti. §. d natu-
 ra feu. **Q**uero pone infeudās i casu hui⁹. c. obtulit p⁹ciū
 petit feu. cū fructibus medio tpe pcept. An debeat au-
 diri quo ad fruct⁹ rñdet bal. q⁹ nō qz dilatio cedit ad com-
 modū possessiōis nisi dilatio eēt data ad cōseruationē fru-
 ctuū. l. mulier. §. si heres. z. l. postulatē. ff. ad treb. l. i. fidei
 cōmis. §. cū pollidius. ff. de vsur. facit qd no. i. l. emptor. ff.
 d rei v⁹. **N**ā dilatio legalis nō d⁹ eē nocua. l. p⁹. ff. ad sil-
 la. l. si. §. donec. C. d iure deli. nisi dilatio eēt cōcessa con-
 seruādo fruct⁹ alteri. d. §. cū pollidi⁹. **N**ā tūc vñ possidit
 se noie illi⁹ cuius grā ē data dilatio. l. postulatē. ff. ad tre-
 bel. **N**e qz ex hoc q⁹ iste possidens ē lucratus fructus iter
 medios cōsebit vsurari⁹ qz iste cōtractus pcessit sine ali-
 quo vitio possidētis fm suā rectā naturā. l. ij. C. de pac. in
 ter emp. z v⁹. z d for zpe. i. c. cōquestus fm bal.

Quibus modis feudum amittat.

Continuat⁹ hoc ordie. §. ti. p⁹io vñ ē q⁹litervasallus p⁹
 puari feudo ad volūtate dñi. **N**ūc vidēdum restat d alijs
 modis p⁹adi vasallū feudo. p⁹erea p⁹etētī ordie subijcūt
 rubri. q⁹ modis feu. amitta. Et i hoc addit rubricē q⁹ est
 §. g. mo. feu. amit. qz h i si. ter. dicit vel similes culpas. Et
 sic generaliter p⁹uat vasallus p alias similes culpas.

Vasallus capitanei.

Vasallus capitanei. **V**asallus capitanei hēnt
 meratis v⁹ ex similib⁹ cul-
 pis p⁹uat vasal. feu. ad h allegat. **N**o. ibi ca-
 pitanei q⁹ maiores valuasozes capitanei dñr d
 quo vidistis i. c. i. i p⁹. §. q fe. da. po. z i. c. i. d na. fe. **N**o
 ibi seniores q⁹ dñi valuasoz appellāt seniores. **N**o ibi
 i bello q⁹ si vasall⁹ dimiserit dñs i bello feudo caref d⁹ q⁹
 ē nōbile qualr itelligat vidistis i. c. i. §. q. mo. feudū. amit.
No ibi si credētias q⁹ credētia d⁹ qñ qz alicui cōmit-
 tit secretū suū vt nō i e⁹auag. d pace p⁹stātie i d⁹bo credē-
 tiar. Et secretū d⁹ qd non vult dñs sciri ab alio vt no. i. l.
 ci⁹ q i puicla. ff. si cer. pe. z. rrij. q. v. c. d forma. **N**o. ibi
 dānuz sciēter: q⁹ si vasal. sciēter i dānuz dñi māifestauerit
 secretū ei cōmissū a dñō d⁹ pdere feu. **N**ā pditor ē q⁹ alie
 na secreta reuelat vt nō i. d. c. d forma. **N**o. ibi si sciē-
 ter q⁹ si vasal. fecerit insultū i psonā dñi sciēter p⁹at feud.
No ibi ter. valde singularē. vel silez culpā silitudo cul-
 pe regrit silitudinē pene z supplicij. **N**ā l⁹ p⁹ilegiū qd ē d⁹
 ius cōe nō extēdat ad cāus p⁹termissoz. l. qd d⁹ d. ff. d le.
 z. c. l⁹ ibi no. marie io. an. d trā. pl. z no. i. l. si. ff. d p⁹ti. pri.
Tū silitudo culpe extēdit vt h ē cas⁹. q⁹ dicerē pcedere qz
 lex pcessit v⁹teri⁹ dispon. imo gnāliter ista materia p⁹a-
 tiōis feudi ē arbitraria vt statim dicā. c. i. j. i. q. cau. feud.
 amit. c. i. §. h qz. j. q⁹ sult pri. cā. be. ami. **N**o. ex eo. te.
 q⁹ i se. pcedit d silit⁹ ad silitā ēt i p⁹is. h pulch⁹uz est vide

re que dicatur similitudo culpe. respōdet Bal. q̄ vbi cum q̄ lex princeps iudex vel rō naturalis dictāt similitudinē culpe. ibi dicitur esse similitudo sp̄ei ad aliam z iō. l. non possunt. ff. de leg. **Q**uis autē debeat arbitrari similitudinē culpe respōdet bal. q̄ erit arbitrariū iudici. l. voluntas. C. de fideicommissis. z facit ter. bonus. §. h̄ q̄. j. que fuit pri. cā bene. amit. Et iō ex glo. no. duas cōclusiones.

Prima est q̄ ad hoc v̄t manifestatio credentis nocet vasallo regunt tria: primo ipa manifestatio. item q̄ fiat animo dānificandi dominuz. itē z tertiu q̄ ex ipsa manifestatio sit secutu dānū. Alia cōclusionē. s̄. positam q̄ ad hoc v̄t vasallus faciendo amicitia cū inimicis dñi priuē feudo requirunt duo. s̄. ipsa amicitia cōtracta z q̄ tendat d̄ dñm sed aduerte qm̄ glo. in. §. cū patronus in glo. s̄. al legata. t̄z s̄ cū simplr dicat q̄ si vallus d̄rit amicitia cū inimicis dñi q̄ priuā seu. idē t̄z in. l. liberti. C. de inof. testa. idē sentit ia. de ardiso. in sūma idē tenet. d. bal. in. d. §. cū p̄onus z i. d. l. si liberi z ē rō q̄ vasallus faciēs cū inimico dñi amicitia v̄t p̄ederationē v̄t ēē eiusdē. p̄positi ar. in c. repellit ex d̄ accusa. h̄ tu nō recedas a supra scripta cōclusionē z itelligas oia p̄dicta i dñm allegata ēē vera z p̄cedere sane itellecta. s̄. si illa amicitia ē in mala pte hoc ē d̄ dñs als secus vt hic z p̄bat in. c. i. j. quot tes. sūt neces. ad p̄bā. seu. i. g. rat. z p̄bat i. d. §. cū p̄on. simile in. l. liberi z hoc t̄z gl. hic z. j. que fuit p̄ia cā bene. ami. i. §. porro. Et p̄bo rōne. nā esse amicu alteri nō est malū. q̄ ē p̄ceptū ecclēsie. vij. ca. noli ēē p̄ amico inimicus primo. itē sic t̄dez tutor p̄t esse tutor duoz pupilloz litigantiū. l. accipiētis. ff. de aucto. tu. ita eodē mō p̄t ēē amic⁹ duoz inimicoz nā sūt litigātes itelligunt inire certamē. l. aduocati. C. de aduoca. diuer. iudi. Itē q̄ si negaret q̄ nō habet amicitia ēēt d̄ charitatē z sic ēēt peccatū q̄ lex vetat. l. ij. C. de i. dic. vidui. hāc opi. sequamur tāq̄ equozē quā ēt seq̄ an. z bal. in. d. §. porro. dicēdo q̄ q̄ nō d̄z fieri alien⁹ a cōuersione amicoz cū ista pena fundet i naturali eq̄tate vt d̄rit ter. in. c. i. j. in qui. cau. seu. amit. circa mediū iō non est equū vt ex tali amicitia simplici puniat ar. ff. de ope. libe. l. libertus facit qd̄ dixit specu. i. ti. de tregua z pace v̄. sed pone. z de do. §. i. h̄. si aliq̄s Bar. Addatis ēt q̄ bal. hic no. glo. hāc dicens singularē q̄ cōspiratio capis in malaz partē que glo. potius sentit d̄ q̄ in v̄tranq̄ partē capis et bonā z malā de quo in. §. cū patronus. ff. de offi. p̄fec. vij. in. l. magistros. C. de p̄fes. z medi. li. r. vbi ter. d̄ bal. c. p̄ tuas de s̄ymo. in. l. i. in si. ff. de obste. liber. in. c. cōstitutionē marime p̄ archi. de ver. sig. li. vj. c. cōiurationē z. c. cōspirat. vij. q. i. c. cū. j. z de re iudi. i. cle. ne in agro d̄ sta. mona. §. q̄ vero. **O**p. cū glo. in si. sui. in v̄. l. videat d̄ s̄. primā cōclusionē q̄ imo sola simplex amicitia cū inimico sufficiat vt p̄bat in. c. accusatorib⁹. iij. q. v. vbi accusator vel testis p̄dicens de domo inimici nō admittit z h̄ glo. nō soluit h̄ tu dic q̄ loq̄ in teste seu accusatore in qui bus ille solus actus sufficit q̄ inducit suspicionem. l. iij. in prin. ff. de testi. vel dic fm̄ Ja. de bel. qd̄ ēt ibi cōspirabat in dānuz eius d̄ que p̄ducit z veniebat z sic nō cōtradicit h̄ potius cōcordat de quo i. c. cū oporteat de accus. **I**n glo. illud itelligo vbi agnoverit. nota q̄ ēt demū vasall⁹ feudo priuā si sciēter cognouerit dominā dñi sui. nam si ignorauit nō priuā vt est exēplū in se. parte glo. **A**d si. cū no. q̄ puniē affectus vasalli si sit effectus secut⁹ de quo in. c. i. s̄. qui. mo. seu. amit. z sumit bal. ar. de hac glo. in si ne q̄ cognoscēs monialē ignorāter nō puniē tanq̄ de stu pro monialis p̄ predicta qd̄ ē no. dignū z p̄bat ex hoc ter. per. d. c. in lectū. **E**xtra glo. quero q̄s p̄babit q̄ aio dānificādi dñm vasallus manifestauerit credentiā a dño sibi cōmissā r̄ndet an. q̄ in dubio nō p̄sumit dolus z q̄ allegat doli tenet p̄bare. l. quotiēs. §. q̄ dolo. ff. de p̄ba. §. dñs tenet p̄bare q̄ vasallus manifestauerit secretū aio dānificādi dñm z p̄babit ex cōiecturis z argumētis puta si vasallus h̄eat exōsū dñm suum vel als vasallus comisit d̄ dñm. l. dolus. C. de dolo. l. nō oēs. §. a barbaris. ff. de re

militari. deinde An. postea voluit opi. d̄ia que dicitur esse sua sicut qm̄ glo. ponit plures opi. vltia d̄ esse sua nisi cōstet de mēte doc. in d̄iū fm̄ allega. no. bal. in auten. et te stamēto. C. de colla. sicut d̄ de inopi. in. c. i. de penis lib. vj. ibi. Jo. an. itaq̄ an. ait q̄ vasallus tenebit p̄bare q̄ nō aio dānificādi dñm. manifestauerit credentiā dñi sui rō nā vasallus manifestās secretū dñi delinqt q̄ facit d̄ iuramentū suū. c. i. de forma fideli. ergo p̄sumit in dolo q̄ in delictis in dubio p̄sumit dolus si nō p̄bet d̄iū. l. si nō cōuicij. C. de iniurijs. l. i. z ibi no. C. ad. l. cornel. de sicca. z fuit no. Inno. in. c. i. d̄ p̄sump. facit qd̄ no. bal. in. l. i. C. de fide instru. z iur. h̄as. ff. vbi dicit qd̄ nō seruās iuris solēnitatē p̄sumit i dolo versari: multomagis d̄faciēs iuris p̄cepto z iuramēto fateor egdē q̄ si essent p̄batiōes hic ide z essent dubie stare iuramēto vasalli glo. insti. de acti. §. alie. bar. i. l. si cui. §. h̄ij. ff. de accus. z no. p̄ ia. d̄ arc. in l. p̄ herede. ff. de acq. here. gl. in. c. significasti de homi. **S**z opeficiū ē querere qualiter p̄babit ip̄e vasallus q̄ nō aio dānificādi dñm manifestauit secretū r̄ndet An. dādo exēplū puta si vasallus laudādo dñm suū in magnificis gestis dixerit secretum dñi z sic in similibus casibus. **Q**uid autē si vasallus copulauerit amicitia cū inimicis dñi an p̄sumat fecisse aio dānificādi dñs suū. r̄ndet an. q̄ nō q̄ imo dñs hoc casu tenebit p̄bare q̄ vasallus copulauerit amicitia cū inimicis suis aio dānificādi cū q̄ hec copulatio amicitie nō est de genere p̄hibitoz. allegat nota. in. l. libri. C. de inoffi. testa. **H**ic ponit an. qualr puniat reuelās secreta p̄cipū v̄z q̄ n̄ ē materia feudalis obmittā videbitis glo. in. d. c. i. de for. fide. quā glo. limitat an. **Q**uero si vasallus comisit fellonia vt ē i. c. n̄o an fructus sint restituēdi dño a die comisse fellonie. r̄ndet q̄ sic fm̄ singulare no. guil. z ang. in. l. i. C. de his quibus vt in dig. **Q**uero an vasallus aduocat⁹ possit p̄tare parrocinū d̄ dñm suū r̄ndet q̄ nō nisi p̄ se z cōiunctis suis fm̄ spec. in. ti. de aduocatis. §. i. h̄abēt in. c. fi. de postul. **E**t d̄cit an. q̄ alij q̄ habuerūt aliqd̄ sub secreto z reuelāt in dānū p̄ximū q̄ comisit sunt puniēdi: puta cōsiliarij z officiales q̄nimo vult q̄ in dubio si qd̄ dixit amitto in secreto q̄ puniē si reuelat h̄z exēp̄se nō acceptauerit in secreto. p. l. si quis insti. ff. de penis. ponit floza. in. l. in lege. §. h̄z z figs ff. ad. l. acqui. vbi casus q̄ agit cōtra reuelātes ad interel se q̄ suscepit itelligere sub secreto vt hic an. vel tenebatur ad id ex natura officij quod habebat.

Apuđ quem vel quos controuersia feudi diffiniri debeat.

Continuat̄ hoc modo quoniam in curijs principuz versantur quęstiones feudozum z dubitatur apud quem vel quos debeant diffiniri. ideo subijcitur hec rubrica.

Contentio. **P**remitte p̄ euidentiā q̄ in cognitione cāz feudaliuz quattuoz reperuntur curie in quibus ip̄e cāe p̄nt vētilari: videlicet curia ipsi⁹ dñi qm̄ corā ip̄o agit. itē curia parū electoz per ptes. itē curia oīuz p̄tū cōplexiue. itē curia iudicis ordiarij. itē z q̄nto p̄t corā arbitro de cā vētilari h̄z arbiter nō h̄eat curiā vt p̄dicta p̄bant. j. an apud iudi. vel do. qd̄ seu. terminari d̄z in c. i. z ibi de hoc p̄ bal. z. j. d̄ inest. i. mari. fac. §. h̄z z hic z. j. d̄ lege coza. §. si iter. ille at ē iudex ordiari⁹ q̄ h̄z iurisdicitiō nē ex aliq̄ ex cāis notatis i. l. heres absens. ff. d̄ iudicij z i. l. ij. C. d̄ iurisdic. om. iudi. c. cū ecclesiāz d̄ of. ord. c. fi. d̄ fo. cōpe. vñ magistrat⁹ illius loci cēset iudex ordiari⁹ vt hic h̄z bal. h. d. **S**i p̄tētiō sit iter capitaneos cognoscit z diffinit ip̄ator si at iter maiores z minores cognoscit pes curie. **N**o. ibi capitaneos q̄ vbi ē p̄tētiō iter capitaneos cognoscit ip̄ator si vero iter miores z maiores valnaiores pes curie vt iudex curie cognoscet d̄ huiusmodi p̄trouersia. **E**t sentit Bal. i. p̄ludijz huius opis. s̄. in. vij. col. q̄ h̄ iō vt cognoscit ip̄ator q̄ feudū est priuilegiū z vbi dubitatur de substantia priuilegij sui ip̄e imperator cognoscet z ad h̄ p̄oderat istū ter. in. c. cū ve. de iudi. iō bal. hic que

*vasally no p̄ba
d̄ dñm
d̄ dñm*

rit cũ dubitat de privilegio vel sup eo qd erit iudex in quo nolo imozari ne euagemur. ¶ In glo. i. ad si. signabitur glo. que declarat qui dicant capitanei in feudis nã capitanei sunt duces marchioes zc. q. habet feudũ ab imperatore. ¶ In glo. i. hodie ibi et inter capitaneos no. gl. que vult qd hoc principũ hodie corrigat hãc gl. improbatia. d. c. i. de natura feu. loq. an dñs possit auferre feudũ nõ cõncta culpa z dicendũ est qd nõ quo casu nõ est cõstituenta dñia inter maiores z minores vasaalozes z capitaneos: nos aut loqmur qd dicat iudex in cõtrouersia feudali p. p. terea ego reprobo glo. alia rone qz vult glo. qd pares curie sint iudices iter vasaal. z hoc est falsũ qd imo do minus in. c. i. §. pte. j. de probi. feu. alie. per se. nisi saluãdo glo. intelligamus qd erat cõtẽtio inter dñm z vasaaluz qd tũc pares curie sunt iudices. d. c. i. §. pte. ¶ In ea glo. ad fl. glo. aliter intelligit istũ ter. qd nõ corrigat: qz quilibz tenebit feu. ab imperatore qz impator est iudex tam qz do minus. d. §. pte. ¶ Extra glo. oppo. de. c. i. §. d. lege cora. vbi pares curie cognoscũt nõ aut impator vt hãc dicit ter. sol. ibi loq. de cõsue. particulari mediolan. hic aut loqmur de cõsuetudine generali feudoz. ¶ Secõdo opponit istũ ter. in quo dñs qd si est cõtrouersia iter maiores z minores cognoscũt pares curie. vñ opponit de. c. i. de phi. bi. fe. alie. per fede. vbi dñs cognoscit nõ pares curie sol. hãc quosdã quos vñ hic sequi bal. dñ apostilat ter. ibi miores z maiores p. r. qz minores habet feu. a maiorib: aut est cõtẽtio inter capitaneos z cognoscet impator: aut est cõtẽtio inter maiores z minores z cognoscũt pares curie vt hic: aut est cõtẽtio iter alios puta minores z tunc cognoscet dñs feudũ. d. §. p. terea. hãc so. improbat Jac. de bel. qm dictus. §. p. terea loq. indistincte: ergo indistincte intelligẽt. l. de p. cio. ff. de publica. Soluit ipse aliter qm est cõtẽtio inter alios vasaalozes z tũc si non sint pares curie tũc cognoscet dñs. bec sol. nõ placet qz diuinat ad. §. p. terea. S. l. sũũ quẽ habetẽz. C. famil. her. scõdo qz ille ter. loquit indistincte siue sint pares siue nõ ar. l. de p. cio. ff. publici. p. terea tradit regula a glo. in. c. ceterũ d. iudicijs qd vbi est cõtẽtio inter cõualuatores dñs est iudex nõ autẽ pares curie. Quare soluerẽ hoc cõtrariũ hoc mō aut. n. est cõtẽtio inter cõualuatores de feudo z cognoscet dñs. d. §. pte. Aut est cõtẽtio inter dñm z vasaalũ seu vasaalozes: z aut impator est dominus feudũ z cognoscet impator vt hoc princi. Nec est absurdum qd impator in sua causa iudicet: quia hoc est privilegium imperatoris z aliorũ principũ supremoz. c. cũ venisset ibi Panoz. de iudi. in. l. i. C. ne quis in sua cã iudi. z in terminis est casus i. c. nouit. de iudi. Ibi nõ. n. intendimus iudicare d. feudo cũ cognitio ad regẽ pertinet. Et tũ erat ibi feudũ regis frãcie: z de papa est casus in. c. ad aplice de re iudi. li. vi. Aut alius inferior est dñs feudũ z tũc cognoscũt pares vt hoc c. nõ in fi. z. d. §. p. terea ad fi. Et tunc apostilate ter. hoc mō videlicet inter capitaneos subaudi z dñm. s. imperatorẽ. In ter. ibi maiores z minores subaudi z dñm. Nã in hoc. c. erat cõtẽtio inter dñm z vasaalozes z est necesse dice re qd iste. §. corrigat per. d. §. p. terea. si intellexerimus istũ ter. in fi. qd sit cõtrouersia inter vasaalũ z vasaalũ. S3 qz le gũ correctio est enitanda. l. i. C. de inof. do. Iõ pcedẽs intellectus magis placet qd hãc erat cõtẽtio inter dñm z vasaalũ. ¶ Op. qd imo vñ qd iudex ordinarius rei vt arbiter cognoscat. d. c. ij. §. de. l. cora. z. c. i. de inuesti. i. mari. fac. so. ibi erat cõtẽtio inter vasaalũ qd tenebat feud. ab alio z pul chre declarat glo. in. d. §. p. terea z videbitis in. c. i. §. de i. uesti. i. mari. fac. ¶ Pro completõ cora quo iudice z sub cuius iurisditiõ cãe feudales vel alias iter vasaalozes sint vtilãde sic distingue. qm interdũ est cõtẽtio inter im peratorẽ z suos vasaalozes qd sunt d. societate lobar die z tũc cora parib: qd sunt eiusdẽ ciuitatis vel comitat: in quo cõ trouersia est. cã terminet hãc cõsuetudinẽ illi: ciuitatis nisi ipator fuerit i lobar dia: qz tũc ipse cognoscere poterit si voluerit vt p. dicta p. banã in tractatu pacis cõstãt in. §.

si qua cõtrouersia. hãc possit dici illõ fuisse t. pale. Interdũ cõtrouersia dñt inter capitaneos impatoris qd hãt digni tates regales z tũc impator solus est iudex vt hãc in p. r. z. j. de. l. cora. i. p. r. hãc Mediolan. aliter distinguat vt ibi. In terdũ cõtẽtio est inter alios vasaalozes inferiores. z tũc aut constat vtrũqz litigãtẽ esse vasaalũ eiusdẽ dñi de alijs feu dis de quib: nulla est qd vel est cõtẽtio soluz de alia pte feudũ. hãc nõ de toto. vel cõfinib: ipsius feudũ. Ita qd cer tũ est qd vterqz pure est vasaaluz saltẽ in pte sine iurisditiõ. Et tũc dñs feudũ d. esse iudex. vt in. d. §. p. terea. c. ceterũ de iudicijs qui ita d. intelligi. Nã si feudũ est ecclesiasticuz tũc erit psona ecclesiastica iudex z si feudũ esset seculare tũc psona secularis erit iudex et si vasaaluz esset clericus qz in ista materia feudali est spãle vt laicus hãt iurisditiõ in clericũ vt in. c. vey. et de foro cõp. z. j. de capi. co ra. in fi. z bal. in. l. fi. in fi. C. sine cõsu vel reli. Et d. hoc p butri. lati: i. d. c. vey. z ibi p. card. in. v. oppo. imo et ipse dñs feudũ laicus nõ solũ cognoscet de cã feudali sui vasaal li clerici. hãc et erequet sniaz. d. clericũ vasaalũ in bonis d quo late dic p. dictũ cardinalẽ i. d. c. vey. z ibi alij. Inter dũ constat vñ tũc esse vasaalũ d. feudo aliquo d quo nõ est qd hãc qd est d. alio feu. z tũc pares erũt iudices vt hic i. scõdo re spõso z. j. d. lege cora. scõdo rñso. Interdũ est dubiũ iter liti gãtes qd eoz sit vasaaluz vt qd ambo p. tẽdũt iuestiturã nõ uã alieũ feud. siue ab eodẽ dño siue a diuersis. Et tũc iudex ordinari: vel arbiter cognoscet vt. j. d. lege cor. i. l. fi ter. Idẽ dicẽdũ si vñ dicit antiquũ z alter nouũ qd hãc cãz a dño qd p. tẽdũt iter esse vt. j. d. iuesti. i. mari. fac. c. i. in p. r. Interdũ vertit qd iter litigãtes quoz vterqz dic. eẽ atiquũ z ad se spectare. Et tũc dñs cũ curia cognoscet vt j. d. iuesti. i. mari. fac. c. i. Interdũ cõtẽtio est iter eos quoz vñ dicit eẽ antiquũ z alter nouũ z p. r. z tũc pares curie soli siue dño cognoscere debet vt. j. an apud iudicem vel dñm. c. i. z dicit in. §. p. terea. Interdum est contentio inter plures producentes diuersos inuestitores. Et tunc iudex ordinarius cognoscet vt. j. de pace tenẽ. i. §. si duo z. §. si tres. vel arbiter vt. j. an apud iudi. vt do. c. i. z i. d. c. ij. §. de lege cora. Interdum est contentio inter vasaaluz z alium quem constat non esse vasaaluz tunc iudex ordi narius rei cognoscet vt. j. d. p. r. ouersia iter vasaal. z aliu. c. i. Interdũ est p. r. ouersia iter do. z vasaal. z tũc aut est p. tẽtio d. fe. p. tẽtẽdo qd vasaal. dicit: dñs p. misit me iuestire d. feu. vel alio mō agit actiõẽ psonali vt dñs iuestiat me z hãt me p. va sallo. Et tunc sũt regulã. Inno. in. c. ceterũ d. iudicijs ex quo nõ agit de iure feudũ. sed de iure personali ordinari us erit iudex. Ita Panoz. in. d. c. ceterũ. hãc bal. in extra uagã. pacis constantie in ver. si qua tenet qd hoc casu iudicabũt pares curie. Et p. r. eo facit ter. in. c. i. §. de con ten. inter do. emphi. z vasaal. in. c. i. de mili. vasaal. qui contu. Et facit qd idem debet esse iudex preparatorij: qui est sub sequentis bal. in. l. si tibi pecuniã. ff. si cer. peta. Angel. in l. quotiens. C. de iudicijs. c. veniẽs il grande de testi. S3 ista actio personalis intentat ad constituendũ ius reale i feudo. ergo censetur vt preparatoria eiusdẽ fori. S3 cer te nõ est hoc iudiciũ preparatorij realis imo diuersũ. l. cum queritur. ff. de exceptio. rei iudica. alioquin semper actio personalis ad rem dandãz diceretur preparatoria realis z posset tractari in loco rei z nõ esset aliqua specia litas in actione reali contra ea que habent in. l. ij. z fi. C. vbi in rem actio. in. c. sane de foro competẽ. Et sic in hoc sũt cum Panoz. Aut agitur z est contentio de feudo qd pretenditur constitutum inter dominum z vasaaluz z tũc pares curie cognoscunt vt in dicto. §. penul. z. j. de con trouer. inuesti. apud pares terminan. vel super amissio ne feudũ vel super violentia per dominum vasaallo facta in dicto feudo. Et hoc tenet Bald. in dicto. §. penul. Et Innocẽ. in. c. ceteruz de iudi. Idẽ dicendũ si dominus feudũ non recognosceret superiorẽ z vertatur causa feudalis inter ipsum z vasaaluz. quia pares curie deberent per ea que dicta sũt. Tamẽ ex tacito vel expresse cõsensu

46
dñi vel qz conuentus non opposuit declinatoriaz poterit
coram iordinario contentio inter dominum z vasallum
tractari. **P**anoz. in. d. c. ceterū in. v. z in. r. col. S3 si pa
res nō auderent cognoscere vel nollent vel essent dño ni
mum fauorabiles. tunc cognosceret papa rōne peccati:
vt extra de iudicijs in. c. nouit. Idem dicenduz ppter de
fectuz iustitie vt de foro competentī in. c. ex transmissa z i
c. ex tenore. imo generaliter vbi dñs feudi nō vult vel nō
potest iurisdictionē feudi exercere immediatus supior erit iu
dex. d. c. ceterū de iudi. ibi ter. Et ita dicit and. z bald. in
d. s. preterea. vbi etiā determinat idē bal. qz si dñs extor
quet seruitia indebite a vasallo vltra modum qz vasallus
potest implorare officiū presidis vt prouideat per. l. illici
tas in prin. ff. de offi. presidis. z quod no. in. l. i. s. per hāc
ff. de rei ven. faciunt no. in. c. cuz singula per Jo. an. de p
ben. lib. vj. z in. c. presenti de offi. ordi. eo. li. Interdū con
tentio vertitur inter dñm z aliū qui dicit se vasallus z do
minus negat. Et tunc ratione huius dubitatiois similiter
cognoscent pares curie vt. j. de contro. inter vasal. z epz
in. c. n. z tenet bal. in. d. s. preterea. Interdū iurisdictione est
limitata inter litigantes ex forma priuilegij consuetudis
vel statuti. Et tunc illa debet attendi vt in. c. conquerente
extra de resti. spo. z tenet Bald. in. d. s. pe. **Q**uid au
tem si inter vasallos vertatur questio in possessorio solo.
Et hanc questionē mouet. Inno. in. c. ceterz de iudi. z ibi
etiā glo. z do. Anto. ibidem inclināt z bal. post eū in. d. c.
ij. j. de lege cora. vbi sic ait qz si istud possessorium respicit
adminiculū petitorij pertinet cognitio ad dñm ar. l. nul
li. C. de iudi. Si vero non prestat adminiculuz petitorio:
tunc si ex tali cognitione insurgat alia pena qz priuationis
z alia lege qz lege feudoz tūc ista cognitio pertinet ad or
dinariuz loci. Et ita potest saluari opinio quā tenet Ho
stie. in sūma in titulo d. feudis. s. apud quē. ver. qz si inter
duos: qui vult qz ordinarius in possessorio sit iudex ibi i to
to illo. s. late prosequitur materiā istaz quis sit iudex i cau
sis feudilibus. Bal. i. l. iij. C. si de momē. pos. sue. ap. Et
de primo mēbro est ter. in. c. i. j. de contē. inter do. z em
phi. z vasal. z ibi ponā z in. ca. de mili. vasal. qui contu. est
Et ideo siue criminaliter siue ciuilitur ageretur ad vindi
ctā actione iniuriarum vel legis aquilie vel ex aliquo in
terdicto tunc semper erit cognitio iudicis ordinarij per. s.
si duo z. s. si tres. j. de pace tenen. facit. c. ex parte de foro
compe. **S**in An. de iser. z qd no. in clem. dispendiosam de
iudicijs. Idem dicendū si extraneus agat de spoliatione
contra vnum qui dicit se vasallus quia similiter iudex or
dinarius cognoscat vt probatur in. c. verum. extra de fo
ro compe. Et hoc tenet **S**offred. in sūma illius tituli. pa
normi. in. c. ceteruz prealle. tenet qz coram dño feudi agē
da est huiusmodi causa possessoria. vel alias coram huius
dem coram quibus agitur causa feudi mouetur: quanqz i
terdicta sint personalia tamē sunt scripta in rem. l. i. ff. d.
interdic. no. in preallega. c. ex parte. b. Et quo agitur er
go de feudo lz possessorio. debet tamen agi coram domi
no si questio est inter vasallos vel coram paribus si que
stio est inter dominū z vasallum maxime quia posset exci
pi contra agentem respectu proprietatis feudi argu. eozū
que no. in. c. si cōsiterit de accusa. z in. c. ad decimas de
restitutione spoliatorum lib. sexto z in. c. constitutus de fi
lijs presbyteroz non oz. z in. c. ex litteris de restitu. spolia
to. Et hec cognitio tamen spectat ad dominū feudi. sicut
in simili dicam. Si agitur possessorio de re spirituali vt
agatur coram iudice ecclesiastico vt notat Andre. c. fina.
de iudicijs z i ca. litteras de iura. calum. vbi patet qz eius
dez nature est possessio cuius est proprietas. Et quia pre
alle. s. dicit indistincte questionem de feudo coram domi
no agitandam vel paribus sūm distinctionem predictam
non obstat. cap. ex parte. **B**. vbi fuit actum coram ordi
nario: quia vt dicit Inno. in dicto. c. ceterum. ibi spo
liatio fuit facta a tertio vt agebatur ibi iure totalicij z sic
non erat questio feudalis. Vel melius vt nota. in prealle.
c. ex parte vbi agebatur per viduam spoliatam z sic per

miserabilem personam oppressam quo casu quia misera
biles persone z oppresse sunt sub protectione ecclesie pos
sunt suos spoliatores conuenire coram ecclesiastico iudi
ce vt clare colligitur ex illo ter. z idem in ecclesia lz bald.
in. d. s. preterea. dicat hoc esse verum nisi conuentus di
cat rem esse feudalem z nominaret dominum in iudicio
quo casu si per sūmariam cognitionē apparet esse feudū
qz ista cognitio remittitur ad dominum feudi per. c. si cle
ricus laicum extra de foro compe. quod dictum bal. non
puto veruz per ea que dicta sunt z ideo videtur sensisse io
an. blan. in sūma dicens qz in dicto. c. si clericus est spe
cialis casus fauore ecclesie. Interdum proceditur crimi
naliter inter vasallos z tunc cognitio est ipsius iudicis
ordinarij quia separatum est iudicium criminale a ciuili.
vt. ff. de iudi. l. solemus. s. latrunculozū facit ter. in. s.
si tres de pace tenen. voluit tamen Inno. z sequuntur do
cto. in dicto. c. ceterum: qz de spoliatione facta per domi
num vasallus non possit agere interdico vnde vi parcat
reuerentie domini sed deberet agere actione in factuz ar
gu. in simili in. l. i. s. interdictum. ff. de vi z vi arma. lz se
cus ecōtra quia dominus bene potest agere contra vasal
lum. Quis autem iudex erit competens in causa appella
tionis nam in causis feudilibus appellari potest vt dixi i
c. si. s. quo tempore miles. vnde ergo si appellaretur a se
tentijs latis per suprascriptos iudicantes in causis feuda
libus dic plene per Innocenti. in. d. capi. ceterum vbi va
rias sententias adducit. **N**az primo dicunt qz siue appel
letur a paribus siue a domino proximis superior domio
feudi ordinarius appellabitur postea dicit qz aut domi
nus iste habet superiorem alius dominuz prout videmus
quandoqz. j. de probi. feu. alie. per Fed. s. illud quoqz z
tunc ille superiori appellabitur z hanc opinio. puto verā
z tenet glo. in fi. j. quo tempore miles. c. si. sed si non est su
perior dominus tunc debet appellari ad imperatorem vt
de offi. vel. ab arbitro. li. vj. z hoc tenet iaco. ar. dizo. in sū
ma ti. de conten. feu. sub prima rubrica. **C**onsequēter di
cit qz si non est superior qd aut agitur reali z tunc appel
labitur ordinarius in cuius territorio res feudalis sita
est: si vero personali vel mixta tunc appellabitur iudex il
lius loci vbi est res feudalis sed. d. an. d. butrio in. d. c. ce
terum. putat qz iudex superior sit iudex tribunalis qz a tri
bunali plus regulariter appellatur qz a persona extra de
offi. ordi. in. c. romana. sed vbi pares vel dominus ha
bent superiorem ille erit iudex appellationis z maxime si
est infeudatus: faciunt no. per bar. in. l. ij. C. vbi z apud
quos i. l. si societate. s. arbitrozū. ff. pro socio si do nō hz
supiorē z tūc si qzuetudo aliqd dispōit illa ē suada si con
suetudo nihil dispōit z tūc si ex qzuetudie hnt aliqd tribu
nal certū i certo loco nā tūc ibi oz iudicari vt no. i. d. s. p
terea. l. pe. z ibi hz. ff. d. iusti. z in. l. si vt ppōis. C. qūo z qū
iudex z tūc iudex erit ille qui ē supior illius loci ordinari
us: si vero nō hnt ex qzuetudie certū locū tūc dicēdū ē vt
d. iudicibz hntibus iurisdictionem absqz territorio de qui
bus per Inno. in. c. cū contingat extra de foro compe.
quia vel in loco vbi morantur vel in loco quē elegerint q
bus casibus supior est ordinarius illius loci erit iudex ap
pellatiois iura no. p hosti. de offi. oz. quanto. z ista fuerūt
verba butri. in. d. loco. **P**anozmi. ibi intellexit qz superi
oz vbi sita est res feudalis erit iudex dicto. c. romana. s. d
bet de appella. lib. vj. **D**e qua materia habetur in. c. ro
mana de appel. z in. c. solite de maio. z obedien. **S**pec. in
ti. de appel. s. nunc tractemus z plene per Bald. infra d
inuesti. in mari. fac. in fi. **S**ed quid si dominus conqueri
tur de vasallo z vasallus de dño dic qd cā vasalli prius d
bet discuti qm pares habent maiorem iurisdictionem de
suo pari quā de suo domio vt dicit. Ja. ar. dizo. in sūma de
content. feu. sub prima rubrica. Et ibi etiam tenet quod
pares ex causa suspicionis possunt recusari per. l. apertis
simi. C. de iudi. sed de hoc dic vt infra de inuesti. i mari.
fac. in fi. **C**ho. quod non habet locū pro gatio iurisditio
nis i feu. qz vbi eum qz lex iponit necessitatē fori non potest

fieri pro rogatio iurisdictionis sine voluntate iudicis ad quez pertinet iurisdictione fm bal. in. l. cu eozu. C. de sen. z interlo. omni. iudic. facit glo. in. c. i. j. de inuesti. in mari. facta nec etiā iurisdictione iudicis in feudilibus ad aliā spēm pro rogari pōt lz de de eadē spē. f. feudali pōt fieri pro rogatio Panoz. in. c. ceterum in. l. v. z. r. colū. de indi. Bart. in. l. i. §. z post opis. ff. de oper. noui nūcia. bal. in. c. i. §. p. terea. lo. vlti. j. de probi. feu. alie. per fe.

Aliquis. Legit duobus mōis i glo. tercio mō legit fm an. de iser. q tpe hui. c. poterat alieari totū feu. quarto modo ego itelligo ex tenore iustitue poterat alienari feu. vel fortassis fuit cōsensu dñi cū cōseruatiōe iuris sui in alienatiōe totius feud. hīs premis. h. d. Resoluto iure datoris resoluit ius acceptoris. C. Not. ter. ibi totū hic vñ eē casū quo vasallus licite possit alienare totū feu. qd est notabile. qualiter intelligit statim declarabo i glo. C. No. ibi vel puta. q licita est alienatio partis feudi lz vtrūqz notabile opponit de. c. i. j. de phi. feu. alie. p. fede. rñdeo qz hodie neqz in totū neqz p parte pōt alienari feu. C. No. ibi z ipse subandi. f. vasallus alienas vel eius heres decesserit sine masculino herede descēdēte feudū reuertit ad dñm qz limita verū nisi essent agnati alienantis z feudū sit paternū vel antiquū qz tūc nō reuertit ad dñm sed ad agnatus fm an. d. iser. q se remittit ad no. in. c. i. §. de suc. feu. C. No. ex ter. ibi apit qz feu. alienatiū ē in casu licito libere reuertit ad dñm in p̄iudiciū alienantis z heredū suoz vt no. j. de phi. feu. alie. p. fed. i. §. callidis z nō obstāte qz emptor fuit bonefidei vt statim dicā. C. In glo. ibi reuocari d. i. pōt fm glo. z bene qz illd verbū d. qd est necessitatis efficit voluntarium sicut interdū ecōtra vt in gl. hic posita que ad hoc allegant cōcordantes nā vult dicere qz dñs nō p̄pellat rescidere emptio nē si nō vult qz possit ei rē dimittere z eū. iustitue d nouo ex grā vt. j. que ad. feu. ad se. per. C. In gl. no. primū itellectus qz hec dictio vel stet correctiue qz nō pōt alienari feudū totū lz ps. §. rursus. §. qui. mo. feu. amit. Ad si. gl. no. gl. nota scdm itellectū qz hic facta fuit alienatio totū feudi de facto que nō valuit lz prima facie videret qz deberet valere qz emptor erat bonefidei lz nō valet lz hēat regressus d dōtore ad p̄ciū. §. callidū in. c. i. de phi. fe. ali. per fede. Tertiū est intellectus an. qz istud. c. refert ius antiquū feudoz quo iure valebat alienatio totalis feu. lz hodie nō valet neqz in parte neqz in toto vt vidistis in. c. i. j. de alie. feu. d. Ad. ar. alr z notabiliter intelligit hūc ter. lz mō qz hic valet alienatio totalis fe. reseruato tñ iure suo nec obstat si aliqz dixerit si dñs cōsensit alienatiōi qz stabilis pmanet alieatio lz vasallū alienas decesserit sine herede vt p̄bat in. c. i. §. si vero cū voluntate dñi de alie. feu. qz rñdeo esse vñ nisi dñs reuassit ius suū z p hoc vñ qz notat imol. post bal. in. l. vsufruc. ff. so. ma. z plene in. l. nō solū. §. morte. ff. de ope. no. nun. z in. l. pacta nouissima. C. d. pac. facit. l. si debitor. §. si veditoz. ff. qui. mo. pig. vel hypo. so. cle. i. in fi. vt lite p̄cedente. c. inter monasteriuz de re iudi. ange. in. l. oēs. C. de p̄scrip. xxx. vel. xl. ānoz lz p z d possunt adduci argu. que ponit bal. in. c. que in ecclesiaruz in. x. col. de cōsti. Tñ bal. vñ in hāc partē inclinare qz ipu tēt sibi qz cū hac p̄statiōe cōsensit. Et cōfirmat hic in tellectus p ea que notant per imo. i. l. si quis a filio in p̄i. ff. de lega. i. faciūt que notat bal. i. c. cum ana i. ij. z. iij. col. de elec. C. In glo. ibi sine filio ad fi. nota qz in feudis appellatiōe heredis continet masculus descēdēs. C. In gl. fi. ad fi. no. qz vñ d. z necessitatiū aliqñ resoluit i verbū potestatiū vt hic qz refert ad dñm siue ad creditoz vt i c. intellerimus de iudicijs in cle. attēdentes vbi glo. de regulari. Et cōtra verbū p̄tatiū resoluit aliqñ in verbū necessitatiū vt in. l. galus i vbo possit in p̄i. ff. de lib. z post hu. z per bar. in repeti. l. creditoz. C. d. pigno. C. Extra glo. querovafallns canonice iustitū de decimis ab ecclesia vult alienare feu. decimarz infeudādo aliū laicū que-

rit an possit vñ dicendū qz sic. c. i. §. p̄terea z ibi gl. j. de capi. cora. in cōtrariū tñ est veritas qz imo nō possit infeudare neqz alienare fm Inno. Hosti. z Joā. de ligna. qui ait esse cōem sniaz in. c. p̄hibemus eē de decimis. Et sic nota regulā z fallētiā qz vasallus pōt alteri infeudare feudū suū dicto. §. p̄terea. vbi reglā nisi in decimis dicto. c. p̄hibemus vbi notat. lz cōtra dictā fallētiā opponit d. c. cū apostolica de his que sūt a prela. So. licet vasallus nō possit infeudare nec alienare decias in laicū tñ pōt in ecclesiā. d. c. cū apostolica ibi ter.

Constitutiōes dñi lotharij imperatoris quas ante ianuam sancti petri in ciuitate romana cōdidit obseruāde.

Continuat hoc ordine. Supra visus est de consuetudinibus feudalibus nunc videndū ē de cōsuetudinibus imperialibus in feudilibus conditis a lothario imperatore z durat vsqz ad ti. que admodum feu. ad fi. perti.

Aquis. Imperator lotharius mādāt obseruari cōstitutiōes ab eo editas cū cōsilio prudentiū in feudis circa successiōes vel culpas vel reliqua. Ad hoc allegat vsqz ad rubricā. Impator lotharius Eugenio pape. C. Nota ibi regis qz anteqz coronet imperator nō appellat imperator Sz rex romanor post coronatiōem appellat iperator. Bar. in rubri. i. officioz z no. in cle. de iureiu. C. No. se cūdo hic esse casus qz impator existēs in terris ecclesie p̄ta in ciuitate romana pōt cōdere iura vniuersalia nō tam particularia respiciētia ipam ciuitatē romanā qz ipsa ē ecclesie romane. l. i. §. cū vrbē. ff. de offi. p̄fec. vr. l. iij. di. c. ego Ludou. in. d. cle. i. de iureiu. Et lz possent aliqua in contrariū adduci. Tñ illa omittō breuitatis cā marie qz alias dixi in repeti. c. per venerabilē qz filij sunt legitimi. C. No. hic esse casus hic Mediolani qz terre lombardie sunt subdite imperio. Sed immediate duci hodie qz sunt ei subdite vt cōstat ex eius p̄iuegio.

CImperator lothari? eugenio pape z vniuerso populo.

CIn glo. rubrice ad fi. cōcludit glo. qz nōnulli libri habēt hāc rubricā videlicet impator lotharius eugenio pape z vniuerso populo ita cōiter habet hec rubri. Sciendū qz hoc. c. vsqz ad. c. si quis sine filio dñ nigrū p̄cedētis. c. C. No. ex ordie huius rubrice qz imperator scribēs pape se p̄mittit. Tñ dignior est papatus qz imperiū vt plene no. in. c. per venerabilē z. c. cū cām qui filij sunt legitimi z no. in. l. inter claras. C. de sum. tri. Sz i istis non curat dignitas vt hic p̄bat. nec volo in vanitatibus instere vtilia tantum p̄sequoz.

Aquis miles. Hoc dicit fm verum intellectū z magis placentem littere. Decedente vasallo succedit nepos ex filio p̄mortuo z nō existēte linea masculina descendenti succedit frater fratri z patruus succedit nepoti si feudū sit antiquū siue auitū. Ad hoc allegat hoc c. vel clarius fm Alua. Si miles vasallus morit succedet sibi primo loco filius si extat. z si nō extat succedet sibi nepos ex dicto filio. Et si miles relinquat dictum filium z fratrem tunc dictus filius succedet excluso dicto fratre etiam si feudū fuisse antiquum. Sed si postea dictus filius decederet tūc bene succederet sibi i ipso feudo antiquo predictus frater militis qui erat paternus ipsius filij mortui hoc dicit. C. No. ibi miles qz nō significat hic verbū miles iuris ministerium. Nam hoc. c. habet locum i omni vasallo et non milite. Nam ter. locutus ē de milite qz cōiter feuda dantur militibus fm And. de iser. facit i simili glo. in cle. i. i verbo p̄sidentibus d rescrip. vbi exp̄ssio eoz qz frequētī accidit nō iducit iuris ministeriū. No. ter. ibi z nepoti fm p̄mū itellectū qz si miles decedit reli-

cto nepote ex filio p̄mortuo succedit ip̄e nepos in feudo.
 Ista ē prima lectio q̄ v̄ idubitalis. qm̄ in. c. i. §. cū Ro
 coradus. §. de his q̄ feu. da. pos. d̄ q̄ descēdētes mascu-
 li vsq̄ i infinitū succedūt in feudo. S̄z possum̄ dicere q̄
 hic nepos succedat ano p̄mortuo p̄e suo aū mortez aut.
 Sc̄do mō legi hoc p̄cipiū q̄ miles vasallus decessit re-
 licto nepote ex filio p̄mortuo necnō fratre ip̄ius vasalli
 qui est patru⁹ hui⁹ nepotis: certe nepos p̄feri. qz succe-
 dit loco p̄is sui. Tertio legi q̄ hoc verbū nepotes i ter.
 sumat p̄ filio fratris q̄ hic sit casus notabilis q̄ nepos. i.
 fili⁹ fratris succedat patruo suo i feudo qm̄ patru⁹ dece-
 sit nullo relicto descēdēte masco. hec lectio ē et pulchra
 pp̄rie tā nepos ē fili⁹ filij. l. iurecōsultus. ff. de gradibus.
 Nota in ver. z sic nepos. q̄ frater fratri succedit i feu-
 do. S̄z hoc notabile opponit q̄ frater f̄ri nō succedat
 in feudo. An̄ opponitur de. c. si duo de fratri. de no. be-
 ne. iuesti. So. hic erat antiquū. ibi aut̄ nouū qm̄ Jaco. d̄
 bel. z Bal. C. No. ex ver. §. si fili⁹ qm̄ primā lectiōem q̄
 patru⁹ succedit nepoti. i. filio fratris sui si hic nepos de-
 cesserit sine herede masculo. Vel nō. qm̄ aliam lecturaz
 q̄ nepos. i. fili⁹ fratris succedit patruo. Et tūc hec lectio
 erit eadē cum tertia lectiōe hui⁹ p̄in. Ideo melior ē p̄-
 cedēs lectura v̄z q̄ patru⁹ succedat nepoti si feudum sit
 autū. S̄z h̄c lecturā oppo. q̄ imo patru⁹ nō succedat
 nepoti: nā ascēdēns nō succedit descēdenti. c. i. §. de na-
 tura suc. feu. z. c. i. de gradi. suc. i. feu. So. ascēdēs in li-
 nea directa nō succedit descēdenti. Ita loquitur d̄m̄. Sed
 ascēdēs in linea trāuersali b̄n succedat descēdenti ut h̄
 qm̄ Ja. de bel. qd̄ est nōbile. nā pater uel au⁹ qui est in li-
 nea directa ascēdētī nō succedit filio uel nepoti i feudo.
 nisi tenor inuestiture aliud ip̄oret. Sec⁹ i linea trāuersa
 li qm̄ patruus succedit nepoti. i. filio f̄ris sui vt casus hic
 in n̄. itellige i feu. antiquo maiorz z stipitis a quib⁹ emana-
 runt tā patru⁹ q̄ nepos. And. in. c. i. §. d̄ eo q̄ sibi z h̄d̄i.
 f̄ris. iducit istū ter. i. h̄. §. eos qui interpretati fuerūt p̄tōnes
 regni ut patru⁹ nō succedat nepoti. nā hic est casus d̄ eos
 z illa it̄ptatio ē d̄ deū z iustitiā cum h̄eamus casus h̄ h̄z
 And. Et male faciūt q̄ it̄ptatur iura p̄ fisco d̄ iusticiāz
 .l. nō dubito. ff. de iure fi. vbi i dubio ē iudicādū d̄ fisco.
 In glo. q̄ incipit. i. successore. In ea. gl. vsq̄ ad fi. signa-
 bitis istā gl. ex qua colligit p̄io q̄ feudū it̄ f̄res p̄t̄ di-
 uidi nisi sit feudū regni ducat⁹ uel marchionat⁹. c. i. §. p̄
 terea. j. de p̄bi. feu. aue. per fed. Sc̄do q̄ feudū p̄t̄ in
 diuisiōe bonoz it̄ f̄res venire. videbitis glo. in. l. si fami-
 lie. C. familie herc. C. Tertio no. ex gl. q̄ si f̄res diuidāt
 bona nō t̄ intelligūtur renūciare iuri succedēdi i feudo.
 Nā si vn⁹ f̄rum deccederet sine herede masculo. succede-
 ret ei frater su⁹ sup̄stes. ratio. qz simplex diuisio nō tollit
 ius succedēdi. l. cū pater. §. hereditatē. ff. de lega. ij. no. p̄
 doc. in. l. qui rome. §. duo f̄res. ff. de verbo. ob. z h̄c gl.
 dicit hic bal. sup̄ ea ē singularē ad it̄lectū illi⁹. §. duo
 fratres. z hic multa effundit circa h̄c materiā. C. No.
 vltio q̄ simplex refutatio feudi i māib⁹ alteri⁹ fratris nō
 tollit ius succedēdi. si postea decesserit frater cui ē f̄ca re-
 nūciatio sine herede masculo succedit eidē in feudo al-
 ter frater sup̄stes qui f̄udo renūciavit. z sic no. q̄ renun-
 ciatio simplex feudi antiqui nō facit desinere feudū eē no-
 bile. nisi renūciatio cēt facta ut d̄ns iustiat tāq̄ de nouo
 feu. nā tūc f̄ f̄ri nō succedit ut h̄ gl. vult q̄ notabiliter lo-
 quit. Et q̄ elicias q̄ttuoz p̄lones veraz z idubitalas. q̄rū
 tres sunt bal. C. P̄ria p̄lo ē ista q̄ simplex diuisio non
 p̄iudicat diuidētib⁹ i success. feu. p̄m qd̄ postea i futurū api-
 tur. z ē rō qz dem̄ feudū erat p̄m̄. Itē qz diuisio nō cō-
 p̄bēdit futuros casus. l. cū p̄. §. h̄ditatē. ff. de lega. ij.
 Sc̄da cōclō ē ista q̄ q̄ diuidit ē refutādo non it̄elligit
 refutā ius futurū. §. solū id qd̄ i p̄nti ē liquidū. z ē rō qz d̄
 naturā refutatiōis ē q̄ extēdat ad futura. l. si ita. §. si sub
 p̄ditōe. ff. de leg. ij. z no. l. i. C. de pac. z i. l. h̄. C. d̄ bo. li-
 ber. C. Tertia p̄lo q̄ qm̄ vasallus refutat exp̄sse feudum
 p̄m̄ ad hoc ut aliter iustiat de eodē feudo tāquā nouo.

the feudū desinit esse p̄m̄ i p̄iudiciū refutatis. z id̄ mor-
 tuo receptore nō reuertit apli⁹ ad ip̄m receptantē. fa. qd̄
 no. i. l. si familie. C. famil. herc. z ē rō qz dictū feudū iue-
 stitura noua mediāte ipsa refutatiōe assumpsit sibi nouaz
 formaz sbalez. z est recessum a veteri forma. Et sic istud
 feu. qd̄ p̄mo erat antiquū. nūc est effectū nouū feudum.
 nā res p̄t̄ ex pacto nouaz formam assūere. ff. de acqui.
 pos. l. si qs̄ aū. Et vltia pacta d̄rogāt p̄iorib⁹. l. pacta no
 uissima. C. de pac. C. Quarta p̄lo q̄ agnat⁹ oio p̄t̄ renū-
 ciare iuri succedēdi in feudo i futurū. Et de hac p̄clusiōe
 dicit. j. d̄ eo q̄ finem fecit agna. in. c. i. C. Quero ab extra
 quid si isti f̄res simul iuestiti de feudo nouo cū pacto ut al-
 teri accresceret. z vn⁹ renūciat alteri. an si postea apertat
 an reuertat ad f̄rem sup̄inentē renūciatē an ad d̄m̄: et
 q̄ reuertat ad d̄m̄ facit qd̄ no. i. l. solita. C. d̄ remis. pig.
 p̄ f̄re aut̄ facit ista glo. z. ff. de vul. z pu. l. ex facto. §. iulian-
 nus lōgi⁹. z h̄c p̄tez v̄z seq̄ Bal. qz quāq̄ refutauerit. t̄m̄
 nō desit esse oio vasallus. ar. l. c. i. j. de vas. q̄ d̄ p̄ti. loth.
 feu. alie. qd̄ itelligo verū nisi exp̄sse cōstaret q̄ iste renūci-
 ans voluisset i totū se excludere a iure futuro dicti feudi p̄
 ea q̄. §. d̄. C. Quero qd̄ si vasallus decessit relicto f̄re z
 filio fratris p̄mortui an fili⁹ p̄mortui z frater succedat:
 r̄ndeo q̄ sic. casus ē in. c. i. §. de gra. suc. i. fe. C. Vltio q̄ro
 vasallus decessit sine herede masculo relicto patruo suo
 z filio fratris sui. querit an patru⁹ succ. dat in feudo vna
 cum filio f̄ris: r̄ndeo q̄ nō qm̄ Bal. imo succedit solus fi-
 lius f̄ris excluso patruo. aucten. post f̄res fratrūq̄ filios.
 C. de legi. heredi. vos allegate ter. in. c. i. §. de gra. suc. in
 feu. nam qm̄ Bal. f̄ris filius succedit i cellula p̄is sui. §.
 patruus nō h̄z p̄ximiorē cellulā nisi sc̄ipm̄. ideo fili⁹ fra-
 tris intelligitur p̄ximior per fictionē quo ad gradū. z per
 veritatem quo ad effectum.

De beneficio fratris z quā frater fratri succedat.

Continuatur hoc ordine. Supra visum de successiōe
 fratris: nūc videndum est quāter frater fratri succedat
 propterea subiicitur d̄ beneficio fratris z qualiter frater
 fratri succedat.

Aquis. Est sciendum q̄ duobus modis
 habetur littera vno modo com-
 muniter vel hoc modo v̄z vtriusq̄ nomie. alio
 modo sine vel hoc dicit. In nouo beneficio nō
 succedit frater fratri nisi in quattuor casibus hic notatis
 vel qm̄ Alua. loco s̄marij. diuide in duas partes princ-
 pales: in p̄ia parte ponit vnā regulā que talis est videli-
 cet q̄ i feu. nouo. frater nō succedit fratri vsq̄ ibi nisi. In
 secūda ponunt quattuor excepiōes a dicta regula. quaz
 prima est videlicet nisi quādo tēpore inuestiture fuisse p̄
 pactū ordinatū cōtrariū. Secūda est ista quādo dictum
 feudū fuisse acquisitū de cōmunibus bonis z domio sc̄ie
 te. Tertia quādo ipsi fratres starēt simul z feudūz fuisse
 acquisitū per alterū corū de proprijs bonis nomine tam̄
 vtriusq̄ z domio sc̄iete. Quarta quādo dicti. fratres di-
 ctum feudum acquisiuisset existentes in exercitu cū domi-
 no z sibi seruiendo cū equis z armis cōmunibus ipso do-
 mino sciente C. No. ter. ibi nō succedit frater fratri in feu-
 do nouo z qd̄ habuit inuitū in persona ipsozū fratrūz siue
 frater deccedēs solus fuerit inuestitus siue ambo fratres
 fuerint simul inuestiti vt ē casus i. c. h̄. §. de feu. marchie.
 C. No. ter. ibi per inuestiturā. nō. fallentiā primā nā si p̄
 inuestiturā actū est vt frater fratri succedat in feudo no-
 uo: certe succedat frater fratri defūcto sine herede. z sub
 audite ad ter. ibi sine masculo vel alio descēdente mascu-
 lo puta nepote. c. i. §. z si clientulus. §. d̄ alienā. feu. C. No.
 d̄ fam fallentiā ibi d̄ cōib⁹ h̄ois siue cōis fuerit pecūia p̄cij si
 ue cōis fuerit res ex q̄ p̄cūit p̄cū. exēplū p̄e: titi⁹ z lēpro-
 ni⁹ sūt fratres: titi⁹ em̄it vel alr̄ agsiuit feudū de pecunia
 sua z fratris sui: certe p̄sumit em̄isse nōie cōi de iure feu-

di l3 sec^o de iure romano. l. si patrus. C. cōia vtriusq; in
dicij: ideo hoc casu plurimū profunt verba instrumēti af
firmatua q; de pecunia cōi ita bal. hic. tñ Alua. h tenet q;
hoc casu requirit q; simul habitēt. l3 glo. velit cōtrarium
z doctores vidētur sequi glo. z sic ē spāle i feudo. ¶ No.
terciam fallentiā ibi: uel vtriusq; noie: q; si frater nomie
suo z noie fratris sui inuestit^o fuerit de feudo uel acqui-
uerit feudū: succedet frater fratri i tali feudo z dicit alua.
q; ista debēt hoc casu concurrere q; noie vtriusq; q̄situm
q; d pecunia sua q; stēt simul: z q; sci. at dñs. ¶ No. dñas
si duo ffes sint inuestiti siml de feudo: puta dñs inuestit ti-
cium z seū fratres de nouo feudo certe non succedit fra-
ter fratri hoc casu in feudo ut vult h. c. i. prin. z. c. h. s. de
feu. marchie. Sec^o aut si inuestiuerit vnum fratrem no-
mie alterius fratris: nā tunc succedit frater fratri in feu-
do nouo vt ē casus h in ver. vtriusq; nomine. ¶ Quid si
ille frater cui^o noie est captum feuduz a fratre: nollet ra-
tum hēre: Bal. in. l. ordo in fi. C. d. eren. rei indi. videt
sentire q; nō valebit quo ad alium stipulatē. facit qd not.
Bar. in. l. si mihi z ticio. ff. de verbo. ob. ¶ No. ibi uel i
hoste quartaz fallentiā ut frater fratri succedat in feudo
nouo qñ in hoste regis itelligit. i. in exercitu ut diri in. c. i.
s. de natura feudi z ibi and. de iser. z dño sciēte als sec^o h3
alua. per glo. i. c. ij. j. de duob^o fra. de no. be. iue. ¶ No.
q; vbum regis itelligit de quolibet principe in regno nel
principatu suo fm and. q; dicit si restringeret solum ad re-
gnum impatoris itelligeret solū d italico z theotonico
c. si qui sunt p̄ byteri. lxxj. di. i. suprascriptis. fa. ter. in. c. i.
s. h. j. de pace iura. fir. tenen. ¶ Nota ibi simul acq̄uerit
i. fratribz bitantib^o simul: nel afr ēt in exercitu regis in ar-
mis z equis cōibus. ¶ Oppo. euz glo. i. s. illud qd h pre-
supponit v3 q; feudū possit emi rē. cuius dñm legit in. c.
i. j. de feu. da. in uicē legis cōmissio. vbi expresse d^o q; feu-
dum nō acq̄ritur sub p̄tertu pecunie sed amore z honore
dñi. So. glo. soluit z bene ex qua gl. elicias duas cōclusio-
nes: prima ē q; i materia feudali vba legis possunt ipro-
priari z extra propria significatiōe reduci. z p̄bat ista cō-
clusio p. d. c. i. z p ea que hēntur de alie. feu. in. s. z si cli-
tulus. z. s. in tit. apud quē vel quos i. c. ij. i. h. z. j. de eo qui
sibiz hē dibus suis i. c. i. facit. ff. de rei ven. i. l. q; restituef
de leg. ij. l. cum qdam. ff. so. ma. i ru. cū si. Alia cōclusio q;
quis nō pōt acq̄uerē feudum a dño per pecunias: z hanc
cōclusiōe firmat h glo. p ter. in. d. c. i. j. de feu. da. i uicē
legis cōmis. z eam sequit Jac. de bel. s3. d. Bal. in sol.
quam tradit ad. c. i. itelligit istam materiaz triplr. Prio
q; dñs potest vēdere feudum p pecuniaz ut h3: h3 de vba
nitate d3 se abstinere ut ibi. Secdo q; dñs potest vendere
modico p̄cio ut h nō autē iusto p̄cio ut ibi. Tertio q; dñs
nō d3 vēdere ut ibi. si tñ vēdit tenebit vēditio ut h3 z. s. q;
feu. da. pos. in fi. z in. l. siquam. C. de operis liber. i. l. qui
se p̄is i. r. col. C. vnde libe. Bal. in. l. l3. C. de libe. cau.
s3 teneatur fm Ja. ardi. z an. vt idistice possit quis per
pecuniam emere z acq̄uerē feudū a quocūq; sine a dño
sine a vasallo de voluntate dñi nulla facta distinctiōe. z h3
p̄bat ex pluribus primo p glo. in. d. c. i. de feu. da. in uicē
legis cōis. que h expresse t3 per ter. in. c. i. j. quēadmo. feu.
ad feu. perti. vbi est casus nō violādo lram vt violare vo-
luit ista glo. item probat per ter. j. de inuesti. in mari fac.
in. c. i. in prin. itē p ter. j. si de feu. fuerit cōtro. in. c. ticius
in fi. itez per istū ter. qui simpliciter loq̄ itez. per ter. s. q;
mo. feu. amit. in fi. z. s. de natura feu. in. c. i. item probat
etiā de in. ca. p. c. ad nostrā de re. ec. nō alie. itē per ter. i.
c. ad nostrā de emp. z vendi. itē probat rōne. quoniā feu-
da equiparant militijs in auctē. de exhiben. z introducē.
reif. s. optime militie autem emuntur vt ibi z. C. d pigno.
in. l. h. z. C. de inoffi. test. l. omnimodo. s. plane. non ob.
huic determinatiōi cōtrariū. s. signatū. de. c. i. j. de feu.
da. in uicē leg. cōis. q; d3 itelligi z restringi solū ad mate-
riā suā p̄riā. d q; loq̄ suū rubrū z nigrū. l. i. s. i. ff. de posi-
ti z. C. de ipo. lucra. descrip. l. i. z. ff. de iuris z fac. igno.

l. regula in fi. vñ bene fatendū est q; i eo casu d quo loqui-
tur dictū. c. i. nō d3 acq̄ri p pecuniam feudū eo q; dco casu
ē pactū de cōuentiōe iprobata. put ibi vt simli videmus i
eo q; h3 feu. guardie z gasta. q; durate officio nō possēt ac-
quirere feu. vt visuz ē. s. de feu. guar. c. i. vbi aut effemus
in casibus in quibus pactū z cōuentio nō reprobarēt. tūc
dicendū q; possint dari p pecuniam idistincte. vt. s. dictū ē
Et ita tenuit and. de iser. hic z. s. de na. feu. i. c. i. z iaco.
ardizo. in sūma sua sub rubricella q; verus dñs pōt i feu.
dare p p̄cio rē. Et ipse bal. quo ad effectū n̄ multū discre-
pat. vt. s. p3. Et sic hētis q; siue in acq̄sitiōe feudivt hic fi-
ue in cōseruatiōe questiti puta vt q; p feu. p̄stat annua p̄-
sio pōt interuenire pecunia vt diri i pludijs circa distini-
tiones. Et si p̄cio mō sit acq̄sitiō d̄ realis emptio q; vbi-
cūq; sit mētio de p̄cio itelligit in dubio q; sit emptio. l.
fi. C. de p̄dij curia. li. r. gl. z bal. in. l. cū dōtē. C. de iure
dōtis. Si aut scdo mō sit p̄statio tūc ē cōtract^o innomina-
tus locutiōi magis p̄ie accedēs q; emptiōi p ea que no-
bar. z Lud. in. l. cotē ferro. s. qui marimos. ff. d publica.
z in disputatiōe que incipit publicanus bal. in. l. ex cōuen-
tiōe. C. de pac. l. ea lege. C. de vsuris in. l. l3 in. iij. z. v. q;
C. locati Imo. in. c. pp sterilitates. d locato facit ter. opti-
mus in. l. i. s. si quis seruū. ff. de positi z qd no. bar. in. l. h
satu. ff. de donia. l. si merces. s. vis maior. ff. locati barto.
post glo. z ibi salice. in. l. i. C. de iure emphi. bal. pulchre i
l. liberti liberte q; in fi. col. C. de op. liber. ¶ Et ex predi-
ctis hētis elicere an cōcessio in feudū dicat cōtractus no-
minatus an inominatus nāz docto. variat bar. in. l. i. ur-
risgētū. s. quinimo in fi. col. ff. d pac. tenere videtur q; sit
cōtract^o noiatus i. l. fi. C. qñ l3 ab emp. disce. z plura ad-
duri. s. in pludijs hui^o opis in. rj. col. distinctio p3 ex pre-
missis si dat sub ānua pensione que ex sui natura habita-
relatione ad rē feudale quasi equialet fructibus d̄ loca-
tio argu. glo. z ibi bar. in. l. i. s. i. ff. de supficie. z glo. in. l.
semp in stipulatiōibus. ff. de regu. iur. z per p̄dicta. Si ve-
ro p̄statio ānua respectu rei z fructū ei^o ē modica tūc
censet cōtractus inominat^o. vbi autē dat feudū ex mera
liberalitate iuxta p̄riā naturā feudi tūc transirē cū bar. i
d. s. quinimo q; feudū d̄ z tract^o nominatus nā ista ē cō-
muni opin. doc. q; vbi lex vel cōsuetudo pducit nouū z tra-
ctū z illi dat nouā formā z nomē specificū ille cōtract^o d̄
noiatus ita bar. in. d. s. quinimo in. l. i. in. v. col. ff. d cōdā.
ex lege. Ang. in. l. legitima. ff. de pac. in. s. emphiteosim
in auctē. de nō alie. bar. ang. bal. in. l. i. C. de iure emphi.
z de feudo tenet bal in. c. que in ecclesiaz de cōstitū. i. rj.
col. h3 cōsuetudo induit hūc nouū cōtractū cōcessiōis i
feudū deditq; ei elegās nomē. i. feudū z nouā formā vt
in. c. i. j. qd sit inuesti. s. erit cōtract^o noiatus z noiata actio
nē producet z feudū hoc modo concessū. i. sub annua pre-
statione nō h3 naturā feudi propriāz ex toto p ea que no-
bal. in. l. qui se patris in. r. col. C. vnde liberi bal. in. l. gal-
lus. s. z. qd si tñ. ff. de lib. z posth. z vidimus. s. in pludij
is in distinitione z distinitionibus feudoz z. j. quēadmodū
feu. ad fe. perti. c. i. ¶ Op. subsequenter in. d. glo. in ver.
hec autē notabis rē. cōtra ea que. s. preposuerat gl. v3 q;
feu. possēt acq̄ri sine pecunia nō at cū pecunia qd v̄ cē s. l.
palā. ff. de ritu nup. vbi p3 qd illud qd nō ē licitū cū pecu-
nia nō debet licere etiā absq; pecunia. Solu. huius ti-
more z similitū contrariōz dicit ista glo q; hec est via bro-
cardica quoniā interdū aliqua iura disponunt q; illud q;
nō licet cū p̄cio tñ licebit gratis vt. ff. de his qui no. in
fa. l. fructi. s. pactus. interdū q; etiā qd non licet cū p̄cio
nō licet gratis dicta. l. palā. Interdū ille q; pōt gratis da-
re pōt ēt vendere vt in regula cui ius est donādi. ff. de re
gu. iur. Interdū reperitur cōtrariū q; quis pōt vendere
nō autē donare vt in. l. cōtra in fi. ff. d pactis. z. C. d admi.
tu. l. nō omni. quare p solutione hāz varietatū se remissit
disputat. py. z hoc voluit ista glo. vsq; ad ver. quod autez
rē. s3 tu breuiter sic soluas q; illud q; nō l3 gratis nec cū
p̄cio h3 locū in negocijs omnino prohibitis vt p3 in di

cta. l. palaz illud vero quod licet gratis z cu precio. h3 lo
 cum in negocijs oio permiffis vt in dicta regula. illud ve
 ro quod licet gratis z no cu precio vel contra h3 locum
 qn subest aliqua causa vel ratio pp qua ita disponitur p
 ut expresse colligitur ex oibus dictis iuribus ad hoc alle
 gatis h3 Jac. de bel. C. Ad si. gl. no. gl. que intelligit tex.
 q si vnus frater emat de coibus bōis feudū frater fratri
 succedit h3 simul non habitent dūmodo sciēte dño fuerit
 emptū si aut nō de cōi pecunia fuisz emptū tūc ita demū
 succedet si simul habitauerint. C. Quid at si vnus frater
 noie suo tm nō at simpliciter emerit de coibus bonis feu
 dū vt in secunda fallentia determinat and. q qū emit de
 coibus bonis simpliciter sciēte dño loqitur tex. noster.
 Secus at qū emit noie suo tm de coibus bonis. l. cū duo
 bus. §. frater. ff. pro socio. l. titio. §. altero. ff. de admī. tu.
 l. si patruus. C. cōia vtriusqz indi. In hoc tm alia. vt sen
 tire non referre cuius noie fiat ista emptio sed cuius pe
 cunia. z intellige nisi expresse in emptiōe ptestet q p se
 tm vt est de mente bal. hic ar. l. nenseniū. ff. de nego. ge.
 l3 alia. i. hoc dicat q ex quo sunt simul z cōi pecunia dño
 sciēte emit quāuis noie pprio q pcedit iste tex. q dūstin
 cte vult q qū de coibus bonis est emptū frater fratri suc
 cedat z stent simul. iō pōderat qz p hoc videt alter alteri
 auxiliū p̄stare z coopari in promerendo sicut in de me
 rendo vt no. Inno. in simili in. c. contingētia de clerī.
 pcul. facit glo. in de. i. de penis habetur in. c. petrus de
 homicidio. in glo. vñ hic in fi. glo. huius tenere p̄rius que
 non vult attendi an simul fratres habitarent an nō. z q
 dicit sciēte dño dicas fm glo. hic z no. in. c. ij. §. de be. se.
 esse rōnes nā dñs nō d3 habere vasallū quem ignorauerit
 ergo nō acquir̄t alteri fratri cū dño sciēte fuerit emptū
 noie vni⁹ fratris tm. Sic ergo no. q aliqui duo fratres sūt
 inuestiti de nouo feudo z nō succedit frater fratri. c. ij. §.
 de feu. mar. Aliqñ vnus fraater ē inuestitus simpliciter
 de nouo feudo z nō succedit frater fratri vt hoc. c. aliqñ
 vnus frater est inuestitus noie suo z noie alterius z tūc
 succedit frater fratri vt pbat in tex. nfo vbi vel vtriusqz
 noie. aliqñ frater acquisiuit feudū simpliciter. z cū oibus
 bonis dño sciēte z tunc frater fratri succedit. aliqñ fra
 ter acq̄siuit feudū simpliciter qz nō dixit noie pprio neqz
 fratris sui neqz de coibus bonis sciēte dño z tunc frater
 fratri nō succedit vt dixi prōnem gl. si. fm and. de iser.
 aliqñ frater acquisiuit feudū in exercitu regis cū coibus
 armis z equis qz habitabant in simul vel ex alia negotia
 tione cōi z succedit frater fratri. Aliqñ frater acquisiuit
 feudū de coibus bonis z stant simul. sed tm noie pprio
 acquisiuit z tunc alia. t3 hic q tunc frater fratri succedat
 and. de iser. t3 p̄riū de quo. §. C. In glo. si. ad si. no. egre
 giam presumptionem tex. nostri. nam quando cū armis
 vel equis coibus est quesitum feudum p̄sumitur acqui
 situm nomine cōi quod est notandum.

De feudo sine culpa non amittendo.

C Aliqui libri non hnt hanc rubricā sed regulariter hec
 ru. de feudo sine culpa non amittendo d3 esse hic ante hoc
 c. q̄cipit sancimus z continuatur hoc modo. §. i. perator
 lotharius promissit se diciturum de culpis propterea sub
 iicitur hec rubrica.

Sancimus. h. d. nemo vasallus re
 gulariter d3 priuari feu
 do sine cognita z p̄uicta culpa ad hoc allegat no.
 tex. ibi sine cognita culpa q vasallus sine cause cognitio
 ne nō d3 priuari feudo nā cognita z cōuicta d3 esse culpa
 vasalli. qd notabile facit d3 dños q de facto sine cause co
 gnitione auferunt feuda vasallis suis idē dicit Bal. q
 p̄uilegijs nō d3 qd priuari sine cā. l. si. C. de diuersis p̄e
 dijs li. xi. c. decet de reg. iur. li. vi. no. ibi qñ faciūt fidelita

tē q culpe z cause priuationis sunt ille quas iserit vasal
 lus qñ facit fidelitatez dño suo. Quid at iuris sit si nulle
 inseruntur i inuestitura feudali. Respondet culpe z cau
 se priuationis sunt oēs ille q ponunt in libello feodoz
 vt vidistis. §. qui. mo. fe. am. z videbitis in. c. i. §. que fuit
 pri. cā. be. ami. z in alijs locis hui⁹ libelli. Et sic ergo iste
 tex. q loquitur de feudis z culpis quas inserunt vasalli
 in instrumento fidelitaz vel feudi loqitur exēplificatiue z
 nō restrictiue fm an. z intellige fm alia. de culpis comif
 sis post inuestiturā de feu. factā nō ante ar. l. si. ff. de bo. li.
 l. siqz testi. i. fi. C. de testi. C. No. ibi suoz p̄iū q pes curie
 sunt indices inter do. z vas. ad cognoscendū z distinen
 dū an vasallus comiserit culpā z d3 dñs vnus eligere z
 vasallus alium; z si dñs nō h3 in curia sua pes tūc actor se
 quitur forū rei vt h oia no. z pbat in. c. i. de pt. se. apd
 pa. tri. vbi. n. spālis. p̄uicio cessat recurr̄t ad cōe remedi
 um. c. h3 ex suscepto z ibi Inno. d. fo. cō. c. i. ne se. va. li. vi.
 z facit. l. ij. C. de iur. om. iu. l. vbi absunt. ff. de tu. z cu. da.
 ab his. z ibi bar. facit tex. in. §. si tibi cure ibi a priatibus
 in autē. de mā. pri. que cōmendat bal. in. l. ij. C. qñ fiscus
 vel priua. C. No. ibi dominis suis q si vasallus reculane
 rit prestare seruitiū dño. dat cōditio ob cām dño ad repe
 tendū se. quasi cā nō sit secuta ob quā datū est. l. si donatu
 rus z fere p̄to. illū. ti. ff. de cōdi. ob cāz. Sz op. z imo vñ
 q cōditio ob cām nō det dño feudi nisi in odiū iuris. l. si.
 ff. de vsufru. que adm. cauea. §. sic itaqz istitu. de actio. sed
 dñs se. est dñs saltē directo. c. i. in qui. cau. feu. amit. z di
 xi i p̄hemio huius operis maxie in distinetiōe feudi er
 go nō det cōditio ob cām dño. Andre. hic multū laborat
 in hoc p̄rio nā cōstituit differentiam an dñs agat p̄ extra
 neū quo casu cōpetit rei v̄dicatio an vero p̄ vasallū quo
 casu cōpetit cōditio ob cām vt hic. vos soluite z melius
 nā cōditio ob cām bñ dat dño h3 nō dat dño ad dandū: rō
 qz semel dñs āplius nō pōt effici dñs. l. meū. §. duobus
 ff. de lega. ij. c. inter dilectos de fide instru. z sustinetur li
 bellus in cōditioe ob cām ad restituendū dño cōcor. §. ita/
 qz z dicta. l. si. z sic ergo cōditio ob cāz bene dat dño h3 ad
 tradēdū z restituendū nisi i odiū furis qz dat cōditio dño
 modo ad p̄positū tex. nostri hic dñs feudi nō agit cōdi
 tiōe ob cām ad dādū h3 ad reperēdū z nō solū p̄ vasallum
 inuestitū h3 et p̄ aliū inuestitū ab illo. p̄ exiranens autē ageē
 rei v̄dica. fm and. hic ar. l. i. C. de dona. q sub mō z no.
 in gl. magna i fi. C. d iure emphi. C. No. ibi nā si steterit
 q si vasallus staret p. xx. et mille ānos qbus non seruiret
 dño qz nō erat necessariū seruitiū vasalli dño vasallus n̄
 amittit feudū nōtū p hoc libertate p̄scrip. ponit Jo. an. i
 rubrica de feudis i addic. spe. ita bal. i. c. ex parte i. iij. col.
 de testi. bar. in. l. cū scimus. C. de agri. z cēsi. li. xi. z Pa
 nor. z Inno. i. c. ad audiētā d̄ p̄scri. Jo. an. z Inno. i. c. io
 hānes de de. cōinga. z bar. i. l. silius. C. de decurio li. x. lu
 do. i rubrica de arbitris i. vi. charta io. an. z Panoz. i. c.
 auditis de p̄scrip. Ang. i. l. male agit. C. de p̄scri. xxx. an
 noz anto. de but. i repeti. c. puenit de censibus io. an. no
 tabiliter i addit. ad spec. i rub. de p̄scri. i. iij. z iij. co. bar.
 z doc. alij maxie flozia. in. l. hec aut iura de ser. vrba. facit
 tex. i. c. l. §. si d se. sine p̄tro. vbi casus z tex. i. c. i. §. ad hec
 §. hic finit lex. C. Circa istud. c. qro nūquid req̄rat snia
 puatoria feudi p̄ vasallū: bal. hic respōdet distiguēdo aut
 ē priuadus feudo aut ē ipso iure priuat⁹: p̄rio casu req̄rit
 snia ad esse ipsius priuatiōis. l. iudem. C. de sacrosā. ec.
 l. eius qui delatorē. ff. de iure fisci z ita itelligo bal. in. c. i.
 §. publici de pace tenē. z in. c. i. §. si. i. de pace iura. firmā.
 qui dixit p illos tex. q vasallus nō ē priuadus nisi serua
 to iuris ordine. Sdo casu qñ ē priuat⁹ ipso iure tūc n̄ re
 q̄rit declaratoria snia ad esse ipsi⁹ priuatiōis h3 bñ req̄ri
 tur ad executionē ipsius vt no. i. c. p̄ humani de homici
 dio. li. vi. dixi in. c. i. §. itē si fidelis. §. q. modis se. amit. h3
 bal. videat inuere qd sine alia declaratiōe executio scā n̄
 eet iuri p̄ria p no. p inno. in. c. ex rōne de appellat. tm no

tabiliter soluit qd illd pcedit vbi pcessit iudiciu z snia sz nos loqmur i pena q inferi a lege sine iudicio na dz saltē verificari delictū p no. i nouella i. c. ppetuo de elec. li. vi. n̄ mix si requiratur hec snia declaratoria facti. facit qd no. Bar. i. l. a diuo pio z ibi legiste. §. si sup reb. ff. d re iudica. inuestire alterz poterit nulla pcedere snia ita itelligo ludo i cōsi. c. xxi. qd incipit q ad primū quo qrit i prin. pau. cōsi. c. xxi. incip. in xpi. zc. casu p̄senti sz nō amouere hūc inestitū. c. l. de p̄be. li. vi. ita bal. i. c. se. Ita pcedit q vult ludo. in. dco cōsilio in fi. col. ne videat prius bis q in pri. firmanit vt p̄dixi z pau. de castro cōsilio. c. xxi. incipit. In xpi. zc. in casu p̄nti: nisi dñs p̄nderet finitū feudū ex lapsu t̄pis p̄nti cōcessioe nā tūc sine alia snia vel cognitio ne dñs q̄si vtēs iure suo p̄t illd tradere alteri z eū iducere i possessionē bal. i. c. q̄ i ecclesiay d cōstit. in. viij. col. qd in telligo n̄ tñ violētā cōmittēdo p ea q vult bar. in. l. credito res. C. d̄ pig. gl. in. l. n̄ ē singulis. ff. d re. in. in simili volu it and. in. c. fi. in pe. col. i. q̄ tpe miles q si vasallus p̄misit culpā p quā vēit p̄uandus feudo z moriat sine herede dñs statz p̄t recipe feudū suū sine alio iudicio z si supue/ niat terti possessor ager p̄t eū rei vē. qz iā plene dñs. Cor relariū hētis i ferre q finito feudo dñs p̄t d feudo non ex pectata alia snia dispōere ēt ad possessionē manū appone re dñmō reperiat eē vacatē z vide q posui in. c. i. §. fi. s. q̄ feu. da pos. z in simili multa adducit ludo. in. cōsi. c. xxi. qd incip. quo ad primū quo qrit. dixit. tñ bal. in. c. i. in fi. j. d pace iura. firma. te. q q̄ culpa ē notoria tūc si dñs hz alias iurisdictionē posset dñs in possessionē feudi mittere fisci suū si n̄ hz iurisdictionē n̄ intret possessionē auctorita te p̄p̄ia sz auctoritate iudicis z facit. d. l. creditores. z. l. nō est singulis. C. In gl. vnica ad fi. no. gl. ppetuo q hz in tex. feudali reptat x̄bū miles tñ idē ē i eo qd alio vasallo nisi reddat rō diuersitatis inter milite z aliū vasallū

Aquis. miles. Ex tribus causis iserit vas. amittit fe. ad h. al. C. Mo. ibi v̄ diderit q si vasal. v̄ diderit to. fe. amittet fe. z re uertit ad dñs. C. Mo. ibi vel si p̄cubuerit cū vxorē dñi viuo dñō amittet fe. z dixi in. c. i. s. q̄. mo. fe. amit. C. Mo. ibi vinēte dñō circa quē tex. q̄o qd si vasallus cōcubuerit cū vxore quōdā dñi sui bal. h̄ n̄ firmit pedes. Vos distigui/ te sz an. d̄ iser. aut vxor quōdā dñi defuncti accepit aliū vi rū z tūc vasallus n̄ p̄dit feudū. qz mulieres coruscant ra dijs viri sui vinētis. l. mulieres. C. d̄ dig. li. x. aut ista mu lier n̄ trāsiuit ad scda vota sz stetit i viduitate: z tūc vasal. p̄det feudū ac si cōcubuisset cū vxore dñi vinēte dñō. l. fe mina. ff. d̄ sena. Rō qz mulier vidua cēsetur quodā mō in ma. viri p̄defuncti vt ē tex. in. l. fi. C. d̄ hōis ma. dixi plen in. c. i. §. itē si fidel. s. q̄. mo. feu. amit. C. Mo. tex. vel i pu gna. q si vasallus dimiserit dñs in pugna z noluerit eū ad iuuare p̄uāt feudo. z dic q duobus casib⁹ exp̄ssis. scdō lo co p̄uāt p sniaz z in p̄rio casu. l. alienatiōis p̄uāt ip̄o iure p̄ inno. in. c. ex parte d̄ fe. nisi vasallus neget alienatio nē feudi. factā fuisse qz tūc req̄rit snia z ita intelligat tex. ibi amittat: nisi alienatio eēt notoria ar. l. emprozi in pri. ff. d̄ acti. em. sz bal. z and. in. c. fi. i. quotpe miles tamen vt dicit hic bal. tex. in. c. dñi v̄tē x̄bo futuri t̄pis amittat v̄tē p̄ alienātes req̄rere sniaz z facit tex. in. c. i. §. deniqz ibi nouerit se carituz. i. q̄ fuit p̄ria cā be. ami. quē ad hoc pō derat ludo. in. cōsi. c. xxi. incipit quo ad p̄riuz p̄ hac opi. fac tex. p locū a spālī in. c. i. §. callidus. j. de p̄bi. feu. alie. p̄ fede. vbi tex. hz vtat x̄bis futuri t̄pis. tñ addit iuris exe cutionē. l. z ad dñm libere reuertat z loq̄t ille tex. in alie natiōe simulata z fraudulēta ergo p̄riū erit in alienatiōe nō simulata qz min⁹ in ea peccat. tñ bal. ibi approbat. z videte ibi aliq̄ pulera q̄ addā z t̄z q p̄uāt p alienatiōē ip̄o iure assignās rōnē qz iā demōstrat animū qd v̄tē h̄e rem p̄ derelicta. Facit ad p̄dcā q simulatio z calliditas aggrauāt penā dcm̄ inno. cōiter approbatū i. c. cū dilecta de rescri. q̄ voluit q hz rescriptū d̄ iusticia surrepticiū non reddat ip̄o iure nullū tñ p obreptionē ē nullū qz in inno

lucro voluit p̄ncipes decludere sine decipe iō firmit q̄ est nullū ip̄o iure bal. t̄z in. d. §. callidus q q̄ vasallus aliēat feudū sine licentia dñi nō req̄rit alia snia pp̄ norozius q̄ ibi magis p̄t rep̄iri qz si alienauit z in aliū trāstulit faci endētia demōstrat iō si vasal. negaret d̄ h̄ esset p̄bādū p testes vt dixit and. in. c. fi. i. q̄ tpe miles. C. Mo. ibi si po tuerit hic eē bonū tex. p vasallis vt impotētia excuset va fallū dñi impedimētū sit graue z nō facile ar. l. cesar. ff. d̄ pub. faciūt q no. bal. in. l. q̄b⁹ diebo in prin. ff. d̄ cōdi. z de mō. p̄ illū tex. cāo. in. c. nos qdē d̄ testa. bal. in. l. id paup̄i b⁹. C. d̄ epi. z de. vbi ipotentia excusat a termino iure ca no. in. c. abbate d̄ h̄. fi. facit q no. bar. z legiste i. l. cōtinu⁹ §. illd. ff. de x̄. ob. can. in. c. breui de iureiū. sz bal. limita bit tñ nisi impedimētū z impotentia pueniat ex culpa p̄cedente ip̄i vasalli. tūc impedimētū z ipotentia ip̄i vasalli nō excu. l. si vebēdas. §. idē inris. ff. ad. l. rhodiā de iacu. l. cū a m̄fibus. C. q̄ pe. tu. ibi no. in. l. i. C. d̄ na. li. i. l. p̄ses. C. de ap. z i regula iuris dānū q̄ d̄ sz bal. z ia. de bel. C. Bl. p̄ria q̄rit q̄ incip. iussu. i. voluntate. Mo. q̄ rogat⁹ z ē cōsensus dñoz h̄z p̄ iussu. Cū vulgo solemus dicere ē rogare ducatū spes violentia iubēdi gl. in. de. i. in x̄bo hortamur de iure pa. fac q no. inno. in. c. infimā te. q̄ de. vel vo. ma. gl. in. l. i. ff. qd̄ iussu. no. q̄ b̄ qd̄ h̄ in milite h̄z locū in oī vasallo vt dixi in p̄cedēti. c. ad fi. nō p̄ petuo q̄ q̄ aliēat ad p̄tē feudi n̄ p̄dit torū fe. sz tñmō p̄tē alienatā de q̄ videbim⁹ in. c. i. j. de p̄bi. fe. alie. p̄ fede. ex gl. no. q̄ p̄cuiens papā vel detinens papā p̄uatur feu do ec. de. i. de pe. q̄ no. p̄ detinentes violēt̄ s̄mū p̄tificē. C. Ultio no. q̄ h̄ regulariter q̄s n̄ teneat ostēdere ti. sue possessiōis vt no. in. l. cogi. C. de pe. her. tñ p̄dēs ius i re aliena vt vasallus teneat ostēdere ti. bal. i. l. ij. C. quō z q̄ in dex fac tex. i. c. vasallus il. i. z il. ij. i. si d̄ fe. fue. p̄. ibi dicā. C. Quo tpe miles inuestiturā petere debeat. C. Cōtinuāt ad p̄cedentia h̄ ordie. s. visus est d̄ cāis q̄b⁹ amittit fe. qz p̄uāt vasallus fe. si n̄ petierit inestiturā. i. anū z mensē ab h̄ de dñi p̄tea subicitur hec rubrica.

Ancinus. b. d. miles vasallus p̄ua tur feudo si n̄ petierit i uestiturā ab h̄ de p̄ morte dñi. i. anū z mensē nisi subsit iusta cā ad h̄ all. C. Mo. tex. ibi miles q̄ h̄ i p̄n. sui loq̄t in milite n̄ at in alio vasallo n̄ milite vt dicā i gl. C. Mo. ibi anū z mensē. q̄ p̄ morte miles vasallus teneat petere inestiturā feudi ab h̄ de dñi p̄defuncti si n̄ petat p̄uāt feudo z dic bal. h̄ q̄ i ciuitatib⁹ iurāt maiores sin guli z vniuersi p̄ iudicos fac. c. fi. de p̄cu. c. p̄ntiū de te sti. li. vi. mulieres nō iurāt sz bal. ar. c. i. j. de pa. te. bal. i extra. pacis cōstātē in x̄. vasalli n̄ri. C. Et no. tex. ibi mē ses q̄liter fiat cōputatio mēsis tradit plene bar. in. l. cū bi sextus de x̄. si. z tradit in. c. l. de supplē. negli. pla. in no uella gl. in. c. q̄z sit de elec. li. vi. z qd̄ cōiter itelligit. r̄p̄. diez gl. i. l. fi. §. si n̄ dubi⁹. C. de iure deliberā. z io. an. in. d. c. l. j. C. Mo. tex. ibi filio q̄ si dñs decedat relicto filio vel alio successore puta agnato: ab eodē h̄ de vel ab ip̄is petenda est inuestitura z sic tex. n̄ h̄ret locū siue sint suc cessores ex linea defuncti siue trāuersali. z sic h̄tis q̄ ali ud in feudo q̄ i emphiteosi nā h̄z feudū antiquū z sic datū p̄ filijs z nepotib⁹ descendat i filios vsqz in infimū vt vidi m⁹ in. c. i. §. z qz. s. q̄ fe. da. pos. tñ singuli descendentes debēt petere inestiturā vt h̄ qz on⁹ ē vasalli p̄sonale poti⁹ q̄z reale. l. fidelitas z iuramentū iō n̄ trāst in h̄ dem. c. veritatē de iureiū. n̄ sic in ephiteosi data p̄ me filijs z ne potib⁹ nā filij mihi succedentes n̄ h̄nt petere renouatōes inestiture ita sal. in. l. fi. in. vij. co. C. de iū. em. qz censetur vna tñ ephiteosis in oib⁹: faciūt q no. bar. i. l. fi. seru⁹ cōis meuij. §. fi. ff. d̄ sti. ser. iō laudimū vel recognitiōes solue re n̄ tenebūt nō ibi nisi q̄ iusta cā excusat vasallū vt n̄ p̄i uet feudo vasallus h̄z n̄ petierit inestiturā. j. anū z mēse ibi veluti capitales quē tex. d̄claratē mō nā sine culpa va falli eēt inimicitie int̄ vas. z aliā t̄riā p̄dās q̄ n̄ possz iute ire ad dñs ad petēdā iue. excusat ar. l. iij. ff. q̄ ma. sz ia. d̄

bel. z pōderate ter. ibi capitales qz leues inimicitie non excusarēt vasallū z no. fm Bal. qz si vasallus esset ita potēs vt possit adire dñm absqz timore inimicōz nō excusa ref ar. no. i. c. bone mēorie d elect. z i. l. l. ff. de arbitris z facit. l. de etate. ff. ad trebel. nā et si cēt pestis i ciuitate in q sit dñs nō tenet vasallus adire dñz tiorē mortis d peste vt no. i. d. l. d etate z no. in. c. ex pte de appel. eodē mō pp inimicitias capitales dñi sui excusaret vasallus. cle. pasto ralis d re iudi. **C** No. absētia iusta excusat vasallū q non petijt iuestiturā. j. anū z mēsez z hoc verbū iusta d refer ri ad vasallū z d3 glosari ter. i absētia iusta. i. vasalli non aut pōderamus iustā vl iniustā absētia dñi : rō qz quoties subuēitur pñti puta vasallo d absētie puta dñz nō cōside ram⁹ iustā vel iniustā cāz absētie imo simpliciter cōside ram⁹ abntiā siue iustā siue iniustā fz Bald. hic q allegat no. i. l. ff. d i integrū restitut. **C** Appostillate ter. ibi dā nef. i. vasallus ad restituēdū feudū dñō z no. ex isto ter. ex quo generaliter dicē nisi iusta cā qz quōcunqz vasallus h3 iustā excusationē quare nō petijt iuestiturā ifra anū nō ca dit a feudo: pcor dat ter. in. c. i. §. pte rea siquis. j. de phi. feu. alie p fede. vbi pōderat negligētiā z facit ter. in. c. i. in principio i scōo respōso. j. q fuit pzi. cā bene. amit. facit. c. fi. j. de phi. feu. alie. p lotb. a. z vbi lex simpliciter logf no tādo solū qz nō petijt iuestiturā vt i. c. i. de capi. cora. intel ligit nisi iusta cā excuset sicut bar. in simili z ibi Bal. i. l. genero. ff. de his q no. infra. z pdictā cōclusionē t3 oldr. cōsilio. cclxx. icip. in qōne pposita in. iij. z. vj. col. **C** Sed qd si heres feudatarij vel ipse feudatarius nō possit pos siedere feudū qz a tertio possidet an teneant petere iuestiturā z si nō petierit an hēret locū hec pena pziatiōis la pso tpe hic assignato. alua. i. c. i. in prin. j. q fuit pzi. cā be ne. amit. z ibi eto dicitur z Bal. i. l. solēnibus. C. de rei vē di. t3 q nō p. l. forma. §. si ego. ff. de cētibus itē qz nō pzi uat vasallus ex aliqua cā nisi cōcurrat dolus eiusdē. c. fi. de phi. feu. alie. p lotb. qui dolus vasalli hic nō iteruenit ex quo nō possidet feudū. hoc tñ declaretis verū si vasal lus fecit diligētiā in recuperādo feudū a tertio possessō re als si fuisset negligens ē qd sibi iputet z curret tēp⁹ ac si possideret p regulā ter. i. l. quib⁹ in fi. pzi. iij. z ibi bart. ff. de cōdi. z demō. calda. i rubrica de feudis cōsi. vj. bal. in. l. pperādū. §. si naut vtrag. C. de iudicijs facit ter. euz glo. i. c. fi. de elect. nā isto casu pp nō petitā iuestiturā ca det a feudo vasall⁹ nec excusabit qz aliō possideat ita pau. de castro cōsilio elvj. icipit i rpi zc. viso z examinato pun cto i. ij. col. z facit q. j. dicā. facit optie bal. in simili in. l. i. §. q sub cōditōe. ff. siquis omiſsa causa testa. Bal. in. l. penul. C. siquis omiſsa causa testa. Ludo. in. l. quādū la iij. ff. de acqui. heredi. facit quod no. bal. i. c. i. in fi. d pre scrip. ter. in. l. iij. §. quid ergo ibi siquidē nō postulauit. ff. de cōtra. iudi. tu. l. l. z si p pretorē. §. i. ver. fz nec eos. ff. ex qui. cau. maio. ibi gl. z i simili dicit Inno. i. c. i. de feu dis quod qñ potest recuperare rem ab alio z nō recupe rat nō excusatur vasallus z nota ex hoc ter. q non pzi uatur vasallus qui nō petijt iuestiturā ifra anū z mēsez nisi cū cause cognitiōe z snia. l. iij. §. si ad diē. ff. de re mili tari fz Bal. nā iuder cognoscat an sit iusta cā excusatio nis nō tñ tenet in petitiōe noue iuestiture soluere aliquid dñō nisi cōsuetudo vel pactū ptiulariter aliud inducant facit gl. i. c. lōgiquitate. rj. q. ij. Cal. ita cōsultit i ru. de feu. cōsilio. vj. **C** No. ar. ex h ter. qz infans pōt cē miles z pbat in. l. l. z milites in. §. iā aut. ff. de excu. tu. qd intel ligas verū ex bñficio pncipis put est videre in filijs ba ronū z maior nobiliū z dñoz pp honozē parētuz vt. l. fi. z ibi p doc. C. de test. mili. z no. bonū verbū qz nō admit tit purgatio moze. l. magnā. C. de sbē. z cōmittē. stipu. z no. in. l. si insulā. ff. de ver. obli. fm Bal. hic. z faciant q videbimus i. c. i. j. qd iuris si post ali. va. fe. recup. vbi tñ de equitate vř dñi dicit. S3 d hoc dictū Bal. opp. q im mo admittit purgatio moze vř oppo. de. c. potuit d loca. vbi admittit purgatio moze l3 sit dies z pena so. aliud ē

in cōtractu emphiteotico aliud in fctū feudali d quo lo quit ter. nř et pbat. nā exceptio cōfirmat regulā i casib⁹ nō exceptis. l. i. de reg. iur. l. nā qz ligde. ff. de penu lega. fz ita ē qz ter. excipit iustā cām qz vbi nō subest iusta causa pziabit vasallus feudo si nō petierit iuestiturā. j. anuz z mēse z pt ēe rō qf nō admittat purgatō moze. qz vbi cūqz ipsa lex fac executionē ipso iure nō admittit purgatio mo re fm Dy. i. l. si seruū. §. de illo. ff. de ver. obli. z no. i. l. z si post tres. ff. ex qui. ca. **C** S3 ita ē qz cōsuetudo feudalis facit qz reuertat ad dñm feudi ipso iure qñ vasallus non pecijt iuestiturā. j. anū z mēsez. c. i. j. de phi. feu. alie. p fed. fm h. z q ipso iure cadat vasallus pp iuestiturā non peti. t3 Val. in ru. de feu. cōsi. vj. nec dicat aliqs qz Bal. videat dñus naz i pcedētibus dicit qz regrat snia hic at dicit qz mero iure reuertat qz rñdeo qz trāssert dñuz ad dominū tñ regritur snia dclaratoria facti vt in simili i. c. cum scōm leges de here. li. vj. z in. l. eius q delatozem. ff. de iure fisci. **C** No. ter. ibi iteruenit qz nō solū iusta cā a pzi. excusat vasallū qz nō petijt iuestiturā si a pzi. cōpicio anī sortitus eā fuerit fz et si in ipso cursu anī iteruenit z ppterea hētis elicere fm cōez opi. scribentuz qz tps anī vel mēsis h ē cōtinuū z vtile diuersis respectibus. nā dñ vtile qz nō curret ignoranti neqz impedito ex iusta cā vt i ter. dñ aut cōtinuū qz curret tpe feriato in. l. fi. C. d tem. in inte. rest. Simile hēmus i auc. ho. C. de ap. z facit. l. cuz ser. ff. de edil. edic. z. l. anuz. ff. de calūnia fm Ja. d bel. z Jmo. in cle. i. de in inte. resti. vbi bona gl. z p legistas so let allegari glo. in ru. ff. de diuer. z tēp. pser. Ego credo eē rōnē qz sicut dicit Jmo. i. c. qz diuersitate de cōc. pbē. de eqtate canonica tps nō curret ipedito p illū ter. ita sen tit Sali. et in. l. sicut. C. de pserip. rrr. vel. rl. an. duz dicit qz de iure canonico pp hostilē pestē z similia nō curret p scriptio l3 secus de iure ciuili z ita sentit Bar. in. l. natu raliter. ff. de vsucapio. ita ergo in pposito cū obligatio qz ē inter vasalluz z dñz ex sūma eqtate naturali rōne z be nignitate fūdetur vt ē ter. in. c. i. ver. si quis enī dixerit. j. in qui. ca. fe. am. z multū pēdet ab eqtate indicātis d cau sis pziatiōis feudoz vt in. c. i. §. fz qz. j. q fuit pzi. causa be. amit. z sicut de equitate canonica tpa nō curret impe dito ita de equitate feudali que plurimū d3 versari inter dñm z vasallū z esse ante oculos indicātis de cāis pziua tiōis feudoz tpa pñra i feudis ad iuestiturā petēdaz nō mix si nō curret impedito vt h ter. z in. c. fi. j. de phi. fe. alie. p lotb. vbi ter. videt ponderare hāc equitatē cū con cor. supra allegatis z ideo fm Bal. in autē. itē si appella tiōne. C. de tempo. appella. ex quo tempora nō curret im pedito ista tempora dicētur vtilia z in pzi. z in pgressu nā vt vult glo. quā ibi comēdat Bal. in. l. annuz. ff. de calū nia. vbi cūque a lege tpa dicunt esse vtilia. intelligitur qz omni tpe videlicet z in pncipio z in progressu sint vtilia. Lū ergo iste ter. z alij concordantes quos supra allega ui dicant hoc tempus nō currere si interuenit iusta cā ex cusationis. Ergo clare apparet quod iste ter. vult qd tpa hic assignata sint vtilia **C** In glo. prima ad finē no. qz tē pus anī z mēsis curret vasallo a die sciētie saluo si supina esset ignorātia puta qz omnes de ciuitate scirent mortem dñi. **C** Glo. q incipit sic ergo diuiditur in duas. In pria soluit. in secunda querit : secūda ibi debet poni. **C** In ea glo. ibi superflūū. Nota quod licet cōclusio sit quod va sallus pziuetur feudo si non petierit iuestiturā infra an num z diem. c. p. §. pte rea de probi. feu. alie. per fede. Tamen fallit i milite qui habet annum z mēsez vt hic z itellige sane de milite militate non aut de gaudentib⁹ vt no. Lz. in lege prima. C. de iur. z facti ignoran. z Bal. in lege in testamēto. C. de test. mili. **C** In ea. gl. ibi i alijs hec solutio gl. non est bona quia legū correctio est euitan da. l. i. C. de inoffici. dot. Nam licet constitutio federici sit posterior z generalis tamen non tollit pziuegiūm mi litis ar. glo. singularis quā sp allegat Bal. in. l. decurio num. C. de silentarijs li. rj. **C** In ea glo. ibi. §. si nautez

nota qd dñs vasallus cōtumar qui nō petit investiturā. j. an-
nū z diē. Ad si. gl. no. bētis ex gl. vasallū qui nō petie-
rat investiturā intra annū z diē nō cecidisse a feudo qz dñs
cū post annū z diē investiturat z sic dñs vñ tacite remitte-
re culpā p quā vasallus ipso iure ēt cecidit a feudo z ideo
dicit Bal. i. c. i. in pri. j. q̄ fuit prima causa bene. amit. z
hic qd admittēdo ad obediētiā dñs videt remittere si nō
p̄testat in dñiū: nā cū iste actus admissiōis possit operari
tolleratiā itē possit opari remissionē utilis est protestatio
c. diaconi ibi Archi. xvij. di. nec requirit hic alia p̄sen-
tia partis vel intimidatio vt no. d. Ant. post In. i. c. cū. Ad.
i. xvij. col. de cōstit. z In. i. c. i. qd metus cā z facit nam
ista ē quedā p̄testatio declaratoria voluntatis z cōseruato-
ria iuris p̄testatis que nō requirit p̄ntiā alterius. l. alimē-
ta cum his que ibi cōiter not. C. de nego. gest. l. nenseni-
us z. l. p̄ponius scribit si negotiū ibi Bar. ff. de neg. ge.
Bar. i. l. nō solū. §. morte circa materiā p̄testatiōis decla-
ratorie. ff. de opis no. nūcia. doc. tñ post ci. i. l. fi. C. de re
no. dona. z Bal. i. d. §. insup videtur facere vim aut va-
sallus cecidit ipso iure z tñc tacita tolleratiā non noceat
dño neqz sibi neqz heredibus eius qz ex quo ipso iure pri-
uatus ē hoc tacito cōsensu nō reitēgrat. aut nō est vasal-
lus priuat⁹ ipso iure s; venit priuatus tñc tacita tolleratiā
p̄iudicat dño heredibus suis z sibi vt videat remississe
felloniā. faciūt no. i. §. si. isti. de iniurijs. intelligo qñ ali-
quo actu appet q̄ tacite remisit secus si simpliciter tacet
c. ex ore de his q̄ fiunt a pla. Imo. tñ i. c. ij. d. feudis dicit
q̄ imo ex quo dñs nō ē cōquest⁹ de fellonia s; remisit du-
ret antiquū feudū nec ē verū q̄ iste cēt priuatus feudo ip-
so iure ga intelligit si dñs vti vellet caducitate. l. ij. C. de
iure ep̄bi. ex quo nō apparet q̄ voluerit vti idē erit i hoc
vasallo qd ē in eo q̄ venit priuatus. z facit. Bal. i. c. q̄ i ec-
clesiaz de cōsti. i. r. col. ita cōmuniter doc. hic Alua i. c. i.
in pri. j. q̄ fuit priā cā be. amit. Bal. post glo. i. c. i. §. insup.
j. de p̄bi. feu. alie. p̄ fede facit. c. l. j. si de feu. sue. cōtro.
Panor. i. c. fi. d. dona. Bal. in. l. executorē in. xvj. colū.
C. de execut. rei iudica. Bald. i. c. q̄ i ecclesiaz i. vij. col.
possūt i simili adduci q̄ habētur i. l. ij. C. de iure emphi.
bāc. glo. limitabitur s; Bal. nisi dñs sit. ignorās: nā igno-
rans non dñ remittere ius suū. l. mater. ff. de iossi. testa. z
plene i. l. qui rome. §. duo fratres de ver. ob. eodē modo
dñs errās vel dubitās non p̄sumit remittere ius suū. l. si
p̄ erro. ff. de iurisdic. om. iud. l. fi. de cōdi. z demō. cuz
si. eodē mō nō p̄sumit remittere ius suū qñ p̄testet nolle
remittere ius suū ar. no. i. l. pacta nouissima. C. de pactis
facit qd plene no. i. l. nō solū. §. morte. ff. de opis no. nū.
simile di. i. an. cū testator. C. ad. l. falcid. S; i quātū ista
glo. allegat quotidie qd dñs tacite p̄ dñiū actū vñ remitte-
re caducitatē iuris dicit posse attēdari q̄ si act⁹ ex quo
causā caducitas hēret tractū successiuū z post actū p̄ que
resultat remissio caducitatis p̄seueraret actus p̄ que ca-
ducitas nascit̄ puta post alienationē feudi dñs admittit
iterū primū vasallū vel post lapsū annū ad p̄tēdū investi-
turā illa n̄ petita admittit tñ vasallū ad obediētiā donec
res stat alienata vel cessat i p̄tēdo investiturā poterit mu-
tata voluntate dñs dicere volo vti caducitate ita. d. Anto.
cōsilio. xvij. icipit i nomine zē. visis p̄ctis i. ij. z. iij. col. per
no. p̄ Ly. i. l. adulterā. C. de adulter. Bal. i. l. ij. ff. d. ap.
recipi. Archi. iij. q. vii. i. sūma z i. e. statuimus de offi. del.
li. vi. z ita pōt itelligi. c. potuit d̄ locato ibi nisi zē. Que-
ro cū gl. vi. qd si vasall⁹ moriat. j. dem tps p̄tēde investitu-
re an eius successor debeat hēre itegrū tps. s. an z mēsis
ad dictā investiturā p̄tēdā an vero solū illud tps qd su-
perat de fūcto z rñdet gl. dupliciter: primo qd debeat di-
stingui prout distinguit in. l. eaq. C. de tēpo. in integ. re.
vz q̄ aut maior succedit maiori aut minor minor aut ma-
ior minori vel ecōtra z s; m diuersitatē casus debemus di-
uersificare determinationes vt ibi colligit. Secūdo dicit
glo. argumētatiue q̄ indistincte debeat dari solū illud tē

pus qd supererat defūcto per. l. p̄perandū. §. finalit. C. d.
indi. cū si. z hoc voluit tota ista glo. vsqz ad fi. s; tu dic me-
lius s; m doc. circa hāc q̄nez q̄ si feudū est antiquū. z tñc
successor debeat hēre itegrū tps non cōsiderato mō ali-
quo tpe qd superat defūcto z ē rō qz ipse successor hz feu-
dū a pri. magis bene. alterius q̄ p̄cessoris inceptū nō dñ
sibi successor nocere ar. ff. de succes. edic. l. i. i. §. quib⁹ in-
stitū. d. bo. pos. in. §. si. l. fi. C. q̄ admitti ibi glof. z doc. nāz
successor agit d̄ sua investitura nō de investitura p̄cessoris
qm̄ eodē mō successor dñ potere suā investiturā a dño sic
vt si p̄cessor iā investit⁹. j. tps debitū mortuus esset succes-
sor nihil hz cōe cū investitura p̄decessoris quo ad h̄ sed si
feudū ēēt nouū. vtp̄ta qz p̄ meus acquisiuisset fe. de no
uo a dño z fuisset investitus z postea moriat dñs z p̄ me⁹
si petijt renouatōez investiture a successor dñi z tādē p̄ me-
us mortuus ē post decē mēses a tpe mortis dñi. Tñc ego
fili⁹ successor nō habebō nisi solū illud tps q̄ superat p̄i
meo defūcto ad dictā renouationē p̄tēdaz. z est rō qz a
p̄re meo defūcto p̄cessit illud feudū z sic venio ex p̄sona
p̄ris mei. l. melius. z. l. et. ff. de mino. z ita t; Ja. de bel. z
Pico. de nea. z ad hanc q̄nem addas alia q̄ dicit. j. q̄ fuit
pri. cā be. amit. in pri. in q̄nibus. C. si habes dimidit
in tres quēadmodū tripliciter habet l. fa. s; ibi si habes i
fantia. tertia ibi vel ita itelligas in fama. C. In ea. gl. ibi
si minoz q̄ si in littera sit infātia tñc collige q̄ pupillus q̄
nō petijt investiturā. j. annū z mēsez vel diē nō priuat feū-
do z itellige ter. in infātia dñi vel vasalli. qd in adulto va-
sallo qui nō petijt investiturā. j. annū z mēsem. Rñdeo q̄
currit adulto annus mēsis vel dies s; datur in integ. resti-
tu. s; m Bal. z glo. in. c. i. de p̄bi. feu. alie. p̄ fede. C. Ibi
c. i. nō s; m alia litterā que cōiter tenet. Infāmia dñi excu-
sat vasallum qui nō petijt investiturā infra annū z diem z
intelligit de infāmia excōicatiōis maioris que reddit que
infamē vt hac glo. qñ dominus ē bānitus a papa vel im-
peratore z sic nō intelligit de omni infāmia. s; de ea de q̄
in. d. c. i. hic finitur lex s; m Bal. hic. C. Ad si. glo. no. s; m
alias litterā. infāmia i. q̄ nulla fama habita d̄ morte dñi
vasallus excusat qui nō petijt investiturā. j. tps debitum.
C. In glo. p̄ ibi absens no. q̄ nō ois absentia ē iusta sec⁹
si sit necessaria vel forte p̄babilis. vt no. i. l. fi. ff. de in. ite.
resti. cle. i. de resti. in integ. tu vero clari⁹ ex glo. cū p̄cedē-
tibus gl. dicas quin qz cōclusiōes. priā ē ista q̄ pp infāmiā
dñi subtrahit sibi iuramētū fidelitatis. vt dictus ē. Secūda
est ista q̄ ois excōicat⁹ maiori excōicatiōe est infāmis fac
qd no. glo. insti. de capi. di. §. minor. z qd dicit. j. in. d. ti. h̄
finis lex i. p̄n. z. j. de statutis s; lib. ec. §. credētes. dicit alias
in. c. pastoralis. §. si. de ap. Tertia cōclusiō ē illa q̄ mors
alicuius q̄ mortu⁹ dñ in remotis p̄tibus p̄bat p̄ famā. fac
l. si. de here. insti. z. C. d. testa. ml. l. i. z. l. certi iuris. S; d̄
hac cōclusiōe z materia dic lati⁹ vt glo. z doc. in. l. sigdez
C. sol. ma. z. ff. quēad. testa. aper. in. l. ij. §. si p̄ntia. de spon.
Quarta cōclusiō q̄ nō iputat ei q̄ nō ē certus de morte te-
statoris s; de hac cōclusiōe dic lati⁹ vt habet in. l. gene-
ro. ff. de his q̄ no. isa. z ex hac cōclusiōe sūmit ibi Bal. ar.
q̄ iteris nō currit tps executorib⁹ testoz. de quo dicitis vt
ibi. Quinta cōclusiō q̄ colligitur ex ista glo. ex p̄cedentibus
est q̄ illud tps q̄ datū est ad investiturā p̄tēdam est vtile
quātum ad natiuitatē qz non currit nisi a tēpore scientie.
Item nec ei qui impedit petere: sed quātum ad p̄gressū
est cōtinuum s; m quid non tñ p̄ oia. nā est ēt p̄gressū vtile
cū nō currat impedito. qz in eo cōputabuntur dies feria-
ti. z non feriati sicut alibi p̄z in. l. annus. ff. de calumnia. z
de edil. edic. l. cum ser s; m Jaco. de bel. z Pico. de nea. z
dicit. s. prime in fi. huius ter. circa quintā conclusionē col-
ligendo mētē scribētium hic habetis p̄mo elicere q̄ istud
tps de quo hic ex quo dñ ab initio vtile non curret s; igno-
rantē. z iō dñs hz p̄bare q̄ vasall⁹ habuit sciam qd feudū
erat ad se deuolutū qz mortu⁹ erat feudū obtinēs cui ip-

de quo infra qd dñs j. d
mupit apud us p̄ p̄
z furti p̄ p̄
l. d. p̄ p̄
ad autiq̄ furti ad d̄ p̄

se dicit succedere et ita Bal. i. c. i. in prin. j. de capi. cora.
et voluit Bar. i. l. genero. circa fi. vbi facit regulam magi
stra. ff. de his q. no. in fa. facit in l. scire o. s. q. 3. et ibi Bal.
ff. de excu. tu. facit tex. in l. cu. lex et ibi Angel. ff. de edil.
edic. et in l. quinquaginta de excu. tu. p. que limita glo. q.
solet allegari p. notabili in ru. ff. de diuer. et t. p. p. scri. du.
vult q. tpa in dubio sunt continua quia intelligit postq. ce
perunt currere s. in sui initio sunt vtilia quia non currunt
ignozati vt declarat Pau. de ca. p. pdicta in c. o. s. c. xvi.
q. incipit In xpi noie zc. vt q. dea accusatio et in consa.
c. lxxij. q. incipit In xpi noie zc. vt dicendum. et ita cu. Bar.
trahit De. d. ancha. in. c. statutum. d. p. b. l. i. vi. et facit qd vo
luit ang. i. d. l. genero. du. ruder ad. l. o. s. C. de p. scri. xxx.
vel. xl. annorum q. ibi lex p. cessit ulterius disponendo q.
tpa p. scriptiois illius currat ignozati. Et ita Bal. i. l. i. i.
xxiii. oppo. C. q. admitti. cu. ergo tex. noster non dicat hoc
tps currere ignozati imo dicit dicat du. excipit iusta cam
ergo ista tpa non est dubiu in principio vtilia esse: et pbat
et p. regula magistrat. qua faciunt doctores coter post bal.
in. l. quadu. C. q. admitti. et Bal. in dea. l. i. in. xxiii. op.
et est tex. et ibi Imo. et coter doctores in dicto capitulo q.
diueritate. q. regula e. qd vbi cu. q. lex statuit aliqua p. scri
ptione ad factu hominis peragendu vel notat negligetiaz
quod tunc tps non currit ignozati. Et ergo hic statuatur
tps anni ad petenda inuestitura et et notet negligetia non
petentis vt in. c. i. in prin. in secundo resp. o. i. que fuit
pri. ca. be. amit. et in. c. fi. de. p. bi. seu. ali. p. loth. ergo cla
re relinquitur hoc tps in sui initio esse vtile. Secm e. qd ha
betis elicere ex ista p. cluioe du. dicit q. in p. gressu hoc te
pus sit vtile q. si interis post qua cepit v. post noticia iter
ueniat impedimentu in hoc ano q. excusat vasallus nec ei
currit tps et ita in terminis nostris i. extraua. pacis costat
tie t. Bal. i. verbo vasalli nostri. et d. mar. i. c. i. i. d. vasal
lo q. p. cost. lotha. seu. alie. et alberti. in. l. p. ses. C. de appel.
et pbat in hoc tex. du. dicit nisi iusta ca. internenerit. et sic
sufficit iusta cam et post ceptu tps ani interuenire et faci
unt theorice. s. allegat in. d. l. genero et i. d. l. anus posi
te cu. cocoz. s. allegatis s. his retetis magistraliter loque
do ex mete scribentiu hic maxime debetis scire q. istud
impedimentu qd d. esse subducendu d. esse tale q. ipedi
at effectualiter vasallu. ita And. h. dum loquitur de mimis
vt. j. subijcia. et voluit Imo. i. c. ne p. defectu d. elec. no. n.
excusat impeditu et p. testatio si postea ad huc durate tpe
explendi actu cessabit impedimentu s. d. actu explere. ita
d. ant. in. c. p. rone circa mediu ver. ex his decidit et ibi
posui de ap. ang. i. aut. sed cu. lis et bal. in aut. item si ap
pellatione. et sal. in. l. fi. illud. C. de t. p. ap. ang. in. p. si.
c. xvi. q. incipit quida mattheus. gemi. post io. an. in. c.
cupientes. s. si per. xx. de elec. li. vi. ang. de aretio in. l. i. s.
dies. in. v. col. ff. q. n. ap. sit. d. ergo impedimentu esse tale q.
effectu impediatur impedimentu explere. i. tps q. d. et ab
sorbeat totu tps nisi aliter a. l. disponat. hoc dico p. p. ea q.
babent in. c. si. maxime p. imola de ap. ite d. esse tale q. non
potuit de facili reparari p. ipsu vasallu sicut et. i. subijcia
et voluit bal. in. l. q. bus diebus. in. p. i. ff. de codi. et dem. d.
in. l. i. s. qui sub coditioe. ff. si quis omisa ca. testa. in. l. fi.
C. de adul. in. c. i. in si. de p. scri. bar. in. l. pe. ff. de adul. et
Imo in de. ij. de eta. et qua alberti. in. d. l. p. ses. et faciunt q.
dixi in. q. s. posita de vasallo q. cu. non possideret non petijt i
uestitura. requirit quoq. q. non sua culpa incidit in tale
impedimentu vt et. i. subijcia q. tunc non excusaret. l. si vt ier
to. s. s. interdicitu. et l. in rebus. s. i. ff. comodati regula
imputari de reg. iu. li. vi. tex. et ibi no. in. c. i. in prin. i. de
notis seu. et l. si merces. s. culpe. ff. loca. q. intelligite v. p.
si culpa verisimiliter erat ad hoc secus si culpa vel aliud
inferebat q. tunc impedimentu excusat et culposum et vult
gl. in. d. regula imputari. et in. l. ij. s. fi. et ibi bar. et coter
doc. ff. si q. cautio. panoz. in. c. cu. inter. de excep. puta q.
vasallus et culpa sua fuit incarceratus. na ista culpa non

erat ad hoc certe excusaret si non potuit p. p. ea venire nec
mittere p. inuestitura. aliud insup requirit vt impedimentu ex
cuset vasallu v. q. costet q. si impedimentu non fuisse tpe
erat petiturus inuestitura. tex. e. i. simili et ibi bar. in. l. qui
comeatus in prin. ff. de re mili. in. l. q. bus diebus in prin.
et ibi bar. ff. de codi. et dem. in. l. sed si p. p. roze. s. si ferie et
ibi bal. ff. ex qui. ca. ma. voluit Imo. in. c. ex tr. missa. et
ibi coter hoc de p. scri. voluit glo. in. c. cupientes. s. q. si p.
viginti in verbo p. posita de elec. li. vi. bar. in. l. ij. s. q. di
cimus. et ibi et doc. ff. si q. cautio. in. l. i. s. dies. ff. q. n. ap.
sit in. l. p. ses. C. de ap. d. anto. in. c. cu. non liceat de p. scri.
panoz. in. c. sciscitatus et in. c. plerunq. de rescrip. Imol.
in. c. i. d. cleri. egro. Jo an. et ibi panoz. in. c. ad audientia
de cle. no. resi. et q. cois est snia amplius non insistat. C. s.
aduertendu puto quatu. attinet ad materia nostra q. si
sumus in initio ani q. non cepit currere q. non apparet
q. habuit noticiam vasallus facti p. qd feudu est ad eu.
deuolunt et tunc absq. eo q. p. bet ipse vasallus q. erat in
uestitura petiturus. requirit prius q. p. bet d. noticiam
et statim probata noticia negari non pot. quin tps incipiat in
terpellat vasallu dicam in vltima questione et si vasallus
postea se vult excusare q. fuit ipedit. tunc p. cedunt i. theo
rice p. xie allegat s. impedimento occupatus non pot
it petere. C. Restat vt videamus quod p. babit vasallus im
pedimentu qd allegat. aliq. voluerunt dicere q. tale impe
dimentu non releuet vasallu etia si p. bet nisi ipse p. testa
tus fuerit q. impediebat p. tale impedimentu. et hoc i. pri
mis vt voluisse io. an. in. c. fi. extra de ap. p. illum tex. vbi
dixit qd q. non audeat appellare vel metu iudicis vel
statuti vel alterius p. hibitois q. d. de hoc p. testari. d. c.
fi. vbi tex. et l. ij. C. de his qui p. metum iudi. non ap. sed
potest responderi q. in dubio p. resumat pro snia. l. heren
nius. s. gaia. ff. de enic. c. in p. nia de renunc. Non est ver
simile q. non pateat additus ad appellandu ad iudicem
l. obseruandu. ff. de of. p. resi. id p. huiusmodi p. resumptio
nes ne videat neglexisse victus remediu appel. ex quo p.
sumptio est et en. ius voluit q. loco appellationis debeat
p. testari de impedimento. et hoc sensit ludo. de roma. in
l. de populo. i. s. si quis ipi in. xi. questione. Bar. ff. d. op.
no. nuncia. C. Secundo adducitur tex. in. l. fi. ff. d. lege
comif. ibi emptor p. testatus est. vbi ad euitandum pa
ctum legis commissorie ipeditus p. absentia venditoris p.
testatus fuit de hoc impedimento qui tex. ad hoc ponde
ratur per pau. de castro. in. l. ad die. ff. de verb. ob. in. l. si
reus paratus. ff. de procura. sed pot. responderi qd ibi nar
rat facti accidentia q. non solu fuit p. testatus s. et d. po
sui pecunias non in ibi determinat q. tot sunt necessa
ria ad euitatione pacti legis commissorie imo e. tex. in. l. si su
dum. s. fi. ff. e. ti. qd si ille qui d. soluere ex pacto legis co
missorie non h. cui offerat est securus et facit in simili tex.
no. in. l. pecunie. s. fi. ff. de vsur. et pro hac solutioe facit q.
no. bar. i. l. qui romo. s. scia. ff. de ver. ob. voluit qd leges
dicentes de pluribus interpellationib. plus notat facti
contingentia q. iuris ministerium. C. Tertio adducitur
tex. in. l. vt p. testatus. C. de anali excep. vbi p. testatio fit p.
ipeditu ad iterrumpenda p. scriptione s. ibi loquitur qua do
ipeditus non solu agit vt euitet pena vel p. iudiciu. sed
et tendit ad p. iudicadu aduersario cui ex p. scriptione ius
ia q. r. ceptu erat et h. du. vult interrumpere p. scriptione id non
mix si requirit p. testatio sicut et alias requirit oblatio. l.
si reus paratus. ff. de procu. l. fi. C. de vsur. pupil. i. simili
et i. simili. l. labeo. ff. de nautico feno. C. Quarto adduci
tur tex. i. c. pastoralis. s. v. p. de offi. ordi. vbi generaliter
dicit q. si copia iudicis h. eri non pot. d. fieri p. testatio ad
ipediendu s. m. decretu. So. pot. dici qd cu. rone p. cede
ris cotumacie p. q. ad primu decretu. deuentum fuit
iuxta no. in. c. q. m. frequenter. s. in alijs extra vt lit. no. co
test. p. sumat et cotumacie. l. de etate. s. q. tacuit. ff. de ierro
ga. act. c. q. omi in simili de appel. id p. h. p. sumpciones
g. iij

que est q̄ eū qui passus est missionē in possessione, 7 ma-
xime q̄ p̄sumat p̄ iudice q̄d faciat copiā sui. d. l. obser-
uandū. nō mix si passus missionē in possessionē in. d. s.
vex teneat protestari. **C** Quito adducit tex. i. d. l. labeo
7. l. si. ff. de nau. fenore 7. d. l. si. C. de vsur. pupil. So. i. di-
ctis iuris impeditus vult aduersariū cōstituere in mo-
ra 7 trāsserre p̄iudiciū in aduersariū nō mix si requirit
p̄testatio, 7 hanc opi. q̄ requirat p̄testatio v̄f teneat glo.
i. l. in oibus causis p̄ facto est. ff. de re. in. q̄ tñ dñs loquit
de p̄testatiōe loquit de ipedito scō iudicis nō in alijs im-
pedimētis 7 hāc opi. t3 gl. in. c. i. 7. c. plerunq3 7. c. sin at
de rescrip. 7 ibi. d. anto. s3 p̄ rñderi q̄d iō ibi requirit p̄-
testatio q3 allegabat ipeditimētū quomin⁹ potuerit p̄nta-
re rescrip̄tū iudici q̄d n̄ ē verisimile maxime ex quo alius
suū rescrip̄tū p̄ntauerat 7 voluit Semi. in simili in. c. cu-
pientes. s. q̄d si p. xx. de elec. li. vi. 7 ibi iō. an. iō requirit
p̄testatio q3 p̄sumptio ē q̄d sicut alius p̄sentauit ita 7 iste
potuisset p̄ntare. p̄ eadē parte adducit gl. in. d. s. q̄d si p
xx. in verbo. p̄posita q̄ ad hoc comedari solet ab oib⁹. s3
ibi iō q3 lex p̄cessit vltorius disponēdo artādo electū ad
petitionē cōfirmatiōis infra. xx. dies 7 p̄positionem in ste
cause q3 nō est p̄secutus cōfirmatiōē vñ si in p̄positiōe
ipedit nō mix si requirit p̄testatiōe p̄positionis sicut
dixi in solutiōe p̄imi argu. p. d. c. si. ad ducit ēr cōiter q̄d
vult bart. in. l. ij. s. q̄d diximus. ff. si quis cautio. Sed ibi
bart. dicit q̄d est cōsuetudo p̄stadi nō dicit q̄ sit necessa-
riū de iure 7 ita ē tollit q̄d vult bart. in. l. itē. illa. ff. de con-
sti. pecu. 7 iō idem bart. in. l. i. s. dies. ff. qñ appel. sit loqui-
tur p̄ viā cōsiliū dices cōsulo q̄ p̄stet 7 ita Danoz. in. c.
ex trāmissa de p̄scrip. dicens vtile esse q̄ p̄stet 7 ita i. d.
c. plerunq3. 7 ita Bal. in. l. p̄perandū. s. sināt vtrāq3. C. de
iudi. 7 h̄ mō p̄nt intelligi oēs auctoritates q̄ dicunt q̄ im-
peditus debeat p̄testari. s. vt intelligant in viā cōsiliū vt
releuet ab onere p̄badi quas auctoritates cā breuitatis
plenius accumulare nō intendo. **C** Contrariā opinionē
intendo teneat 7 pro ea ē textus q̄d nō requirat p̄testatio
in. l. si fundus. s. si. ff. de lege cōmissio. vbi dicit tex. quod
si nō h3 cui offerat posse eū esse securū. **C** Ad idē tex. i. le-
ge pecunie in sine. ff. de vsuris ibi si tñ post mortē credito-
ris 7c. Ad idē. l. labeo. ff. de nautico fenore. dñ v̄it verbo p̄t
id ipsuz cōtestatiōe cōplecti 7 sic necessitatē cōtestadi nō
iponit. Et hoc mō p̄t ēr p̄derari tex. in. c. pastoralis. in
s. vex. supra allegato dñs v̄itur verbo poterit protestari
7 sic necessitatē nō impōit. Et p̄ hac parte est bonus tex.
in. l. arbiter chalendis. ff. de arbitris vbi reus citatus ad
certā diē p̄ arbitriū si ea diē nō cōpareat q3 mortuus ē ar-
biter dicit tex. nō esse penā cōmissas 7 sic nō requirit alias
p̄testationē sed solo ipeditimēto est excusar. **C** In hoc
articulo cōplectendo p̄ cōclusiōes dca scribentū. **D**istin-
guatis aut lex subrogat loco eius quod fieri d3 per impe-
ditū aliquid aliud pro remedio 7 tunc illud remediū im-
plendū est p̄ ipeditū q̄d subrogauit lex. Ita Ludoni-
cus in. d. s. si quis ipsi 7 in cōsi. ccccxxiii. inci. oipotētis
7c. quo ad p̄imū sufficit 7 facit q̄d vult Lar. post Inno.
in. c. si. de dan. despō. facit. l. acceptā. C. de vsuris. Aut lex
loco ei⁹ quod fieri d3 p̄ ipeditū aliquid non subrogat 7
tunc aut ipeditimētū puenit scō iudicis. 7 tunc requi-
rit p̄testatio. ita Inno. in. d. c. si. de ap. 7 bal. in autē. item
si appellatiōe. C. de tē. ap. 7 in. c. ex rōne de appel. Aut
ipeditimētū puenit aliū de q3 scō iudicis. Et tunc aut p̄-
sumptio est p̄ ipeditimētū. 7 d3 protestari p̄ deducta. s.
in p̄io ar. partis affirmatiue in solutiōe eius in quarto.
Et facit q3 p̄sumptio reddit difficiliores partes illius q̄
quē militat ipsa iuris p̄sumptio. gl. est cōiter approba-
ta in. l. i. C. qui 7 aduersus quos. 7 transit onus probadi
in illū q̄ quē p̄sumptio est. l. diuus. ff. de in integrū resti.
c. litteras. 7. c. tertio loco de p̄sum. nō mix si ēt grauat im-
peditū onere protestandi. Aut p̄sumptio nō est p̄ ipeditū
7 tunc qñ quis vult cōstituere aduersariū in mora vel ex

suo scō vult cōsequi aliquid ius quod prius nō habebat
in p̄iudiciū aduersariū. 7 tunc requirit loco solutiōis q̄
fieri debebat oblatio vel loco alterius ipeditimēti prote-
statio. Ita bar. intelligat in. d. l. si reus paratus. 7 facit
d. l. si. C. de vsu. pupilla. 7. d. l. labeo. 7 est glo. notabilis in
l. ait p̄tor. s. sed hodie. ff. de mino. Anq3 nō agitur de
acq̄rendo ius de nouo ipedito cuz p̄iudicio alterius. vel
de cōstituendo aliū in mora sed agit de excusando impe-
ditū a mora vel pena sine alio lapsu termini 7 tunc suffi-
cit q̄ cōstet de ipeditimēto sine alia p̄testatiōe. tex. ē in
l. cū q̄daz. s. si pupillo. ff. de vsu. Et ita p̄cedunt iura pro
parte affirmatiua allegata. Et facit q̄ vult bar. in. l. si. s.
si stipulator. ff. de eo p̄ quē factuz est. in. l. ij. in si. ff. si quis
in ius vo. nō ie. dñ vult q̄ si reus non cōparuit in die cita-
tionis q3 actor illa die fuit ipeditus. tunc excusatus ē re⁹
sine alia p̄testatiōe a contumacia. Et facit q̄ vult idē bar.
i. l. ij. in p̄in. in. iij. col. ff. q̄ peta. tuto. 7 in disputa. q̄ inci-
pit pupillus. dñ vult quod q̄s nō teneat facere illud quod
factuz nihil releuat. Anū tene menti p̄ declaratiōe p̄di-
ctoꝝ q̄ ēt vbi alias requireret p̄testatio de ipeditimēto
puta q3 scō iudicis vel alijs casibus p̄missis. Si tñ mani-
feste cōstaret de ipeditimēto q̄ si voluisset ipeditus
implere q̄d debeat nō potuisset nō requiritur alia p̄testa-
tio de ipeditimēto ad excusanduz ipsuz ipeditum. ita
pau. d. ca. cōsilio. xxi. q̄d incipit In xpi 7c. in casu deser.
in. vij. col. allegat dictum Inno. in. c. ex rōne. post p̄ici.
ibi imo Idus dicimus q̄ ēt si nō p̄stet de appellatiōi-
bus. 7 idēz pau. in cōsi. cclxxxvi. quod incipit In xpi 7c.
visis his q̄ superius in. ix. col. ita card. i. c. pastoralis. s.
notorium de re iudi. Et faciunt q̄ in simili vult bar. in. l.
si. in p̄in. ff. si cer. peta. in. l. decē. ff. de ver. ob. vbi dicit q̄
qñ notorius est p̄ncipalē nō esse soluendo nō requirit di-
scussio bonoz ei⁹ antequā veniat ad fideiussores. que tñ
discussio alias req̄reret. Itē aliud est aduertendū q̄ qñ
ipeditimētuz est tale quod etiā ipedito quo metu ēt nō est tutum
puta q3 ipeditū metu tyrāni quo metu ēt nō est tutum
puta q3 ipedito. vel etiā ipeditū suprema paupertate
ita q̄d etiam protestari nō p̄r. vel effectus est furiosus in
his similibus casibus ipeditus excusat sine alia prote-
statione. ita bal. in. c. cetex de rescri. **C** Et inferendo ad
materiā nostrā cuz hic agat de excusando vasallo si itra
t̄ps a iure p̄fixuz nō petuit inuestiturā q3 vasallus dixit se
ipedituz ēt si de ipeditimēto non fuerit p̄testat⁹ dñ
mō aliter cōstet de ipeditimēto sufficet ad excusanduz
p̄ea que dixi in vltio membro huius distinctiōis. **O**pp.
cū glo. pen. q̄ imo absentia vasalli n̄ h3 eū excusare si non
petuit inuestiturā infra debitū t̄ps cuz potuit relinquere p̄-
curatoꝝ vt in. l. pap. exuli. ff. de minoꝝ. Et rñdet gl. duo-
bus modis. primo fatendo p̄rius vbi potuit p̄curatoꝝ
relinquere. secus at si nō potuisset relinquere q3 tñ n̄ cur-
ret vt ibi. scō soluit q̄ vbi vasallus est absens ex iusta cā
nō teneat relinquere p̄curatoꝝ 7 iō sua absentia solūmō
ip̄m excusaret ēt si potuisset relinq̄re. p̄curatoꝝ si reliq̄s
set facit. l. s3 7 si p̄curatoꝝ. s. i. ff. ex qui. cau. ma. s3
ista glo. nihil alleget. 7 hoc voluit tota ista glo. vsq3 in si.
s3 tñ ad hanc q̄nē clari⁹ dicas cōcludendo q̄ si iste va-
sallus fuit absens cā rei publice p̄supponit glo. nō teneat
relinquere p̄curatoꝝ q3 est absens iusta cā. idēz i alia
iusta cā. nec refert si potuerit relinquere p̄curatoꝝ vel
nō: secus at si voluntaria absentia vt in. l. i. cuz ibi no. C. d̄
rest. mili. ff. de acqui. here. l. plātanus. 7 ex qui. cau. ma.
l. 7 q̄ data ecclesie. d. l. 7 si p̄toꝝ. s. si. ff. de iurciu.
l. si. iaco. de bel. Nico. de nea. **M**ultiplex. n. est genus ab-
sentiaruz. vt no. in. l. si. ff. de integ. resti. in quo at genere
absentie teneat q̄s dimittere. p̄curatoꝝ. gl. disputat i. d.
s3 7 si p̄toꝝ. in. s. i. vbi videas 7 p̄ Inno. i. c. q̄relā extra
de p̄curato. bar. in. l. i. ff. de diuersis 7 tē. p̄scri. Ludo.
in. l. i. ff. si q̄s cautio. **C** Ad si. glo. nota q̄ vasallus p̄ ab-
sentiam p̄r petere inuestituram 7 p̄stare iuramentum

p pcuratorē. 7 de hac glo. dicite vt scribit p doc. in. l. ij. §. sed si q̄s. ff. si quis cautio. 7. l. ff. de in inte. resti. ¶ In glo. h. ad si. nota q̄ si d̄ nis post annū 7 diē vel menses receperit scienter fidelitatē vel ē simpliciter seruitiū a vasallo nō poterit d̄ns priuare vasallū qz nō petierit inuestiturā infra t̄ps debiti. tene menti 7 faciūt q̄ dixit in externa lectioe. ¶ Quero an vasallus possit petere inuestituram tpe noctis vel prandij d̄ni. respondeo qd̄ peti d̄z tpe congruo. Et sic nō tpe noctis vel prandij. l. si soluturus. ff. d̄ solutionibus. 7 facit qd̄ notat glo. in. l. more. ff. de ferijs 7 in. c. appellatio de appel. li. vi. facit glo. in. c. cupietes §. qd̄ si p. xx. de elec. li. vi. in d̄bo pposita nisi ex necessitate fiat. l. i. ff. de offi. ei⁹ vel nisi hoc p̄tigisset ex culpa d̄ni qz vasallus p̄quisiuit d̄m 7 nō potuit eū inuenire. l. iure civili. ff. de cōdi. 7 demō. ¶ Quero quid de loco an in loco cōgruo petenda sit inuestitura infra annū 7 diē respondo qd̄ loco cōgruo petenda sit inuestitura. d. l. si soluturus. 7 glo. in. d. §. qd̄ si p. xx. i. ver. pposita. nā si vellet vasallus petere inuestiturā ex regnū d̄ni nō excusaret cum potuisset petere in regno vel d̄nio. ar. dicte. l. si soluturus ff. de solu. et est aduertēdū qd̄ d̄ns existēs extra d̄niū suū lz nō possit exercere que sunt iurisdictionis. l. si. de in. om. iudi. t̄n p̄t mādare in territorio suo exequenda 7 iō b̄nificia cōferre Inno. in. c. qz diuersitatē de cōcessi. sb. vbi ex suā diocesi. et in curia romana episcopus b̄nificia cōfert ideo et inuestire de feudo. facit. c. nouit cū glo. de offi. le. ga. facit tex. ibi in simili dixi in. c. i. iuncta rubri. supra cōstitutiones feudoz d̄ni l̄orba. iperatozis facit. l. si. 7 ibi gl. ff. de offi. p̄fecti vr. z. l. iij. ff. de offi. p̄sidis cū si. ¶ Quero dux vel co. mandauit vt vasallus p̄stet iuramentū in certo loco designato an poterit p̄stare in alio loco: r̄ndeo aut locus est adiect⁹ cā demonstratiōis 7 tunc p̄t recipi in alio loco ar. l. iuregentiū. §. pactoz. 7 no. in. l. qui in futuz. §. ff. de pac. aut locus est de substantia 7 tunc seruāda ē forma mandati. l. diligenter. ff. mandati. capitulo pisanis 7 lucanis in verbo libere de resti. spoli. c. dilecta. nā non attendit locus nisi sit de substantia. c. nō loca. z. c. multi. xl. dil. c. statutū. §. i. nullo iūcto si. d̄ rescriptis li. vl. ¶ Quid at̄ in dubio And. de iser. v̄ sentire qd̄ in dubio nō attendat loc⁹ ego putarē qd̄ idubio sit attendēda forma mādati ar. d. l. diligenter 7 eoz que no. ang. 7 bar. i. l. platā. C. d̄ sen. 7 interlo. om. iu. 7 qd̄ no. cano. in. d. c. cū dilecta putaret t̄n qd̄ si d̄ns faceret inuestiturā extra locū designatū valeret 7 videret mutuo p̄sensu recessū a forma mādati p̄ tex. p̄ locū a sp̄ali in. c. statutū. §. i. nullo de rescri. li. vi. facit q̄ voluit notabiliter car. in de. i. x. nos ita in. iij. col. de iureiurā. 7 bonus tex. in. c. h. §. his aut. 7 ibi Inno. 7 Pan. de off. del. Insuper aduertēdū q̄ vbi vasallus non p̄t tute adire locū positū in mādato d̄ni excusaret 7 posset in alio loco p̄stare iuramentū. l. de etate. ff. ad treb. facit l. ij. §. i. ff. si quis cautio. dicit and. qd̄ in regno scicilie nō p̄dit fēdū lz vasallus n̄ petierit inuestiturā infra. anū 7 diē ex ignorantia forte iuris secus si faceret ex cōreptu principis qz rex est munificus 7 liberalis. l. iperialis. C. de nup. 7 no. in. l. 7 in. l. C. ad. l. falci. 7 p̄t esse rō illi⁹ munificentie qz ille q̄ nitit̄ ex tpe dicit̄ v̄i quadā circūuentiōe vt i. anē. de his q̄ ingrediū. ad ap. §. volumus nā eēt iniquū q̄ rex vellit accipere feudū pp lapsuz ani 7 mensis vel diei cum vasallus h̄ nō fecerit ex cōreptu. lz magis forte ignorantia iuris. ¶ Quero si vasallus q̄ nō potuit adire d̄nz pp inimicitias mittere pcuratorē p̄t 7 an p̄det feudū r̄ndet and. q̄ nō p̄ istū tex. ibi inimicitie nā pp inimicitias excusat lz nō petierit inuestiturā. i. annū 7 mēse vel diē sed pulchrū ē videre an cessante inimicitia anus dies vel mēsis ad petendā inuestiturā incipiat currere. ita q̄ si nō petierit p̄dat feudū. r̄ndet and. q̄ p̄det feudū nisi cessare inimicitia infra annū diē vel menses a die cessatiōis inimicitie petierit inuestiturā sicut diximus in minori q̄ nō currit annus vel dies. Tamē postquam est effectus maior

currit 7 p̄t esse rō qz cessate causa cessat effectus 7 q̄tenduratur cā necessitatē eatenus durat indulgentia p̄cessa pp necessitatē vel iustā cām. l. i. ff. d̄ ferijs. l. t̄ria. §. vsura. ff. de leg. sc̄do cū si. quod ē valde no. 7 sic limitat exceptio. h̄ positas in tex. vt currat annus mensis vel dies nisi sint alie iuste cause cessatiōis post alia. ¶ Quero ab extra qd̄ si vasallus cōparuit infra t̄ps debiti corā d̄no lz t̄m nararat qualiter p̄t suus erat mortuus 7c. 7 non ē p̄secutus vlti⁹ an veniat feudo priuādu 7 dic q̄ sic qz nō sufficit cōpere nisi instet petendo inuestiturā ar. ff. de libel. dimi. l. i. 7 in isto tex. q̄ p̄suppōit q̄ petat. v̄n debemus intelligere cū effectu v̄z vt impleat vasallus ex sua p̄te q̄ d̄z. l. petendo inuestiturā 7 fidelitatē pollicendo. vt. i. de capi. corā in prin. 7 tenuit gl. in. c. i. que fuit pri. cā b̄n amit. in glo. ij. 7 ibi and. Et ad p̄dicta adduco gl. in. c. si papa. de priui. li. vi. sufficit t̄n si petat renouationē inuestiture absqz eo q̄ exprimat 7 polliceat fidelitatē qz hoc subintelligit vt no. glo. in. c. si. i. p̄ quos fiat inesti. 7 dixi i. d. c. i. in prin. que fuit pri. cā bene. amit. Vidimus aliqd̄ in. c. i. s. de feu. si ne culpa nō amit. Secus at̄ si polliceat fidelitatē 7 nō petat alio mō inuestiturā qz tunc nō satisfaceret cuz inuestitura nō cōprebendat sub fidelitate vt dixi in. d. c. i. j. d̄ capi. corā. Qualiter at̄ se debeat h̄ere vasallus in d̄cā inuestitura petēda tradit̄ in glo. in. d. c. si. p̄ quos fiat inesti. vbi vide. ¶ Quero qd̄ si duo cōtendunt de h̄ditate d̄ni nūquid vasallus tenebit̄ petere inuestiturā ab vtroqz an ab vno an excusabit̄ si nō petat donec certuz erit quis eorū sit heres. dic q̄ si vnus est possessor hereditatis q̄ ab eo sit petēda. poterit et̄ peti a cōpetitore cū p̄testatiōe saltiz vt nō p̄iudicet̄ si appuerit nō esse heredē ar. C. de peti. h̄ere. l. si. de libe. cā. l. ordinata de d̄a. in fec. l. p̄tor ait i. p̄n. vel differat quousqz aliqd̄ obtineat ar. extra de iurepa. c. si vero. ff. de ap. l. si plusorie in fi. 7 ita dixit iaco. ar. d̄zo. in ti. q̄n. mo. feu. amit. sub rubricella. si duo cōtendūt de hereditate. Et facit q̄ vult bal. in p̄benio decretaliuz in iij. col. 7 in. c. ex tenore in fi. col. de rescri. vbi cōcludit q̄ si quis inuestitus a duobus tpe scismatis quoz vterqz p̄rendit se papā pp dubiū excusat vt valeat vtraqz inuestitura 7 sustineat illa postea que erat facta a vero papa. Et q̄ melius sit differre cū p̄testatiōe q̄ p̄cū nō stat. facit notabile cōsiliz oldra. numero. xxij. q̄ incipit ad q̄nē qua querit̄. vbi loquit̄ de duobus coelectis i discordia iperatozis. ¶ Quero oēs de ciuitate putabant d̄m mortuū heres 7 fili⁹ d̄ni abstulit feudū vasalli qz nō petijt inuestiturā infra annum 7 diē. deinde d̄ns viuens reuersus 7 ad d̄niuz. Queri ē an vasallus possit recuperare feudū suū. r̄ndet and. q̄ aut vasallus ex cōtemptu d̄ni nō petijt inuestiturā. i. annū 7 diē qz 7 ipse putabat d̄ni mortū sicut 7 alij d̄ ciuitate. 7 t̄nc priuatus est feudo qz satis est cōtēnere lz d̄ns nō fuerit mortu⁹ ar. l. iij. §. itez si quis p̄ calumniā. z. l. ff. si. ff. ne quis eū qui in ius vocatus. Secus at̄ si vasallus hoc nō facit ex cōtemptu quinimo putabat eū viuere. ar. l. i. ff. de condi. sine cā. t̄n p̄ excusatione vasalli multū facit. Bar. in. l. genero. ff. d̄ bis qui nō. ifa. Imo. in. c. qz diuersitates. in. ij. col. de concess. prebē. Ancha. in. c. statutuz de prebē. li. vi. ¶ Quero an d̄ns a quo petita ē inuestitura a vasallo infra annū 7 diē si noluerit inuestire vasallū priuet̄ pprietate sua. r̄ndeo q̄ sic fm glo. in. c. i. §. i. in gl. magna que incipit no. j. per quos fiat inesti. quod no. d̄ d̄nos. videbimus in. d. §. i. ¶ Queri ē Alvaro. an possit d̄ns minuere illud t̄ps petende inestiture dic q̄ nō. fm and. de iser. qm̄ tpa legalia nō minuit̄. imo si inder minueret suppleret a lege. iij. §. si quis. ff. d̄ re iudica. sic p̄z in aut. hodie. C. de tem. appel. 7. l. supernacnam. C. de temp. in inte. resti. l. cuz sit romana. de appel. vbi dixi qd̄ intelligas v̄z nisi aliud inueniretur expressum a iure q̄ terminus legalis posset minui. l. iij. ff. de re iudica. Vel nisi pars sicut esset vasallus i proposito cōsentiret in minori tpe qz posset iuri suo renunciare. l. si quis in cōscribē

do. C. de pactis. quo casu nō veniendo i termino statuto p promissione amitteret feudum si ad hoc expresse se obligasset p dēre si nō veniret infra tps pmissum arg. l. ij. ff. q̄ satisfda. cogan. Et si ista obligatio fieret apud acta iudicis cōperentis tūc nō esset opus q̄ fieret aliud nisi executio obligationis ar. eoz que no. in gl. ij. q. i. §. quod autē. q̄d habet in l. acta. ff. de re iudica. sed si fieret extra iudicium tunc ageret via ordinaria. l. si pacto. C. de pac. nisi de disseis licentiā q̄d caperet feudū tunc auctoritate propria C. de pignori. l. iij. fm And. de isernia. ¶ Quero an in fantia vasalli ipsum excuset si habeat tutorē. Et iaco. de bel. sentit q̄d nō: intelligendo istū tex. quod nō habeat tutorē. ar. i. d. §. p̄terea. z. i. si d̄ feu. fue. cōtro. i. c. si minori z in. c. si quis decesserit. z. C. de iure delibe. l. si infanti. z C. ad trebel. l. scimus. §. dñs bal. intelligit et i infante habente tutorē cū ex se ignoret oia. l. si. ff. rem pupil. sal. fore. Idē dicit ipse post infantiā donec est pupillus q̄ intelligit semiplenū intellectū habere vt no. glo. in. l. in nego. gest. ff. d̄ re iudica. Adulto vero currit tps sed datur restitutio. vt. i. d. §. p̄terea. cū ibi notatis. ¶ Quero ad quē debeat redire istud feudū q̄ amittit vasallus ex sua negligentia z cōtumacia nō petendo renouationē investiture: an ad dñm an ad agnatos. z and. de iser. videt sententia idē q̄d diximus in alienatiōe feudi facta p vasallū: q̄ si feudū ē nouū reuertit ad dñm et exclusit filijs: si vero antiquū tūc ad filios z agnatos si existat alias ad dñm p ea q̄ dixit in. §. si. i. que fuit pri. ca. de. amit. §. tu hoc vide i. c. titius in fi. z q̄d ibi dixi j. si de feu. fu. cōtro. z in. c. si vasallus eo. ti. z dixi. §. qui. mo. feu. amit. in. §. si fuerit de successiōe feudi. in. §. hoc quoq̄ z hanc cōclusionē firmam i. d. §. si fuerit que fuit pri. ca. de. amit. ¶ Quero quid si aliquis minatus est vasallo ipsum velle offendere in persona vel in rebus an iste sit sufficiens metus z inimicitia ad excusandū ipsū: z dicit and. de iser. q̄ sic cōcernentibus debitis cōiecturis puta si declaret h̄ esse actū ex insidijs qm̄ sola cōminatio nō sufficeret vt in autē. de nup. §. natus. C. de reuocā. dona. l. si. z summe cōiectura ex persona cōminantis vtrū solitus sit h̄ facere ar. ff. de ne. ge. l. si quis negocia. de pign. act. l. vel vniuersoz de vsur. l. qui semises. facit. l. h̄ ar in prin. ff. si cui plus quā p legem falci. nec iputabit vasallo etiā isto casu si nō miserit pcuratorē p ea que dicta sunt. §. fm and. d̄ ser. l. i. z ibi p. Li. C. si q̄s iperatori maledic. Inno. i. c. cāz matrimonij d̄ offi. del. habetur in. c. si. de appel. bar. in. l. de pupillo. §. si quis ipsi p̄tori. ff. de ope. no. nunc. Jo. de blanasco i sūma d̄ feu. in. ti. qui mo. vel cau. feu. amit. §. itē si vasallus hosti. in sūma i. ti. de feu. §. q̄. cau. vel mo. §. z intellige h̄ vera facit q̄ no. car. i. cle. ne in agro. §. p̄fate d̄ stat. mo. na. z ibi ēt Jmo. Quero quanto tēpore ista excusatio inimicitie durabit. dic q̄ per totum istud tēpore concessus a lege ad petendam investituram quo tēpore transacto habebit ad huc tantum tēpore quo secundo tēpore elapso amplius non excusabitur quia tenebitur ire aut mittere procuratorem fm ea que traduntur in autentico e i qui. C. de tem. appellatio. alias sequeretur vnū absurdum q̄ si inimicitie essent perpetue q̄ nunquam tenerentur petere investituram fm and. q̄ non est dicendus durus est hoc sermo z contra tex. nostrum in quo indistincte excusatur. ¶ Quero quid si pendēte primo tēpore anī z mēsis seu diei sopite sint inimicitie an vasallus habebit ad huc integrum tēpore vel solum illud quod supererit dic q̄ habebit integrum tēpore quia cessante impedimento tunc incipit currere hoc tēpore argumē l. q̄ p̄tor. C. de sti. mili. z si postea non facit. tunc erit pena priuationis argumen. in. c. si minori. j. si de feu. fue. cont. fm predictum and. est in simili bona glof. in. c. i. §. cum vero nese. va. lib. vi. z in capitulo imputari de regu. iur. eo. si. facit tex. z ibi De. de anchara. in. c. cupientes. in. §. quod si per. xx. versic. si insuper de elec. libro

sexto. Hostien. z do. Anto. in. c. ex ratione de appel. in penul. colū. vbi concluditur q̄ licet impedito non currat tēpus a lege assignatum ad aliquid faciendum. tamen cessante impedimento incipit currere licet in contrariū posset allegari glof. in. l. minoribus. C. de his quibus vt indignis. z ibi docto. in. l. ij. C. si aduersus delictum Bal. in autenti. si captiui. C. de episco. z cleri. Sed in veritate ex dictis per Bal. ibi z in. d. l. minoribus. z in. l. i. C. in qui. cau. in integrū restitutio. non est necessaria. apparet So. q̄ loquuntur vbi lex minorem non apprehēdit ideo maior factus postea non tenetur. materia nostra loquitur quando lex apprehēdit z obligauit personam vt certo tēpore faceret. ideo cessante postea impedimento executus non est licet tēpore impedimenti sit excusatus. z ita Salice. intelligit. l. cum fratrem. C. de his qui. vt indign. in. d. l. minoribus in fi. z ibi Pau. de castro.

Quis fecerit. Non valet iustitiam vel cābius facta vel factus in aliū sine cōsensu vasalli. h. d. Nota ibi investiturā q̄ postq̄ dñs investit quem de feudo n̄ p̄t postea aliū investire sine cōsensu primi vasalli C. no. q̄ nemo p̄t petere se investiri d̄ feudo q̄d p̄ alium legitime possidet q̄d intelligas verū nisi possidens cōsentiret vt h̄ z. §. qui mo. se. ami. in. §. p̄terea z. §. qui succ. tene. in. c. i. Itē intelligas istū tex. pure secus aut si in die mortis ipsius possidentis vel sub cōditiōe si ipse possidens mortis nō relictis legitimis successoribus in dicto feudo vt. §. pbatur hic p̄ esse ti. qui succel. tene. in. c. i. Itē fallit nisi dñs velle disponere vniuersaliter alienando totam etiam eius curiam vasalloz vt voluit glof. prima hic posita in fine sui quam glof. intelligas. z consequenter istam vltimam limitationem procedere z habere locū solū in ciuitate mediolanen. vbi viget talis cōsuetudo in. §. ex eodem allegato in glo. quoniam in alijs locis non posset dominus vendere z i alium transferre etiam cum vniuersitate iura vasalloz suozum eis inuitis vt in. §. p̄terea de prob. se. alie. per se. z ibi dixi super glo. si. de capi. qui cu. vendi. i. c. i. in prin. notabili. ¶ Nota tex. ibi vel cambium q̄ dominus non potest facere cābium. i. permutationem de feudo sine cōsensu vasalli cuius erat feudum. ¶ Nota ibi pro infecto q̄ id quod fit contra consuetudinem feudales habetur pro infecto. ar. l. non dubiū. C. de legi. z est ar. q̄ stante statuto q̄ de contractibus soluat gabella de contractu nullo non erit solvenda. ita Alvaro. hic Bal. in. l. non dubium allegata Bal. in. l. si. §. sed quia. C. cōmunia de lega. ita consuluit Ludo. in consilio. lxxviii. incipit In xpi zc. licet cōmuni iure. ¶ Glo. i. diuiditur in quatuor. in prima formatur questio in secunda z tertia idem facit: in quarta ponit limitationem siue declarationē ad tex. scd̄a ibi nūquid tertia ibi nūquid pignori quarta ibi h̄ intelligo vey. ¶ In ea. glo. ibi locare huic q̄dōni cui non r̄ndet glo. fm Ja. de bel. z Bal. r̄ndeo q̄ non est licitū dño locare feudū sine cōsensu vasalli in eius preiudiciū arg. c. i. i. in qui. cau. feu. amit. ¶ In ea. gl. ibi dare huic questionem etiam nō respondet glo. vos dabitur responsum fm Jacob. de bel. aut dominus vult alteri dare in feudum pure z non p̄t aut vult dare secundo vasallo sub conditione vel in diem incertā z tunc p̄t nisi sit ecclesiastica persona vt dixi plenē in. c. i. §. qui succel. tene. z in. c. i. hic p̄t esse ti. qui succ. tene. ¶ In ea. glo. ibi deo dante huic questionem respon. Baldus quod in preiudiciū vasalli dominus non potest pignozare feudum sed nunquid in preiudiciū tertiū respondet q̄ so. colligit p̄o z contra p̄o. in. l. indebiti §. si. ff. de cōdi. indebiti. vos dicite vt videbim⁹ i. c. i. i. de pbi. sen. alie. p̄ fe. ¶ Ad si. gl. nota q̄ tex. n̄ loq̄ qm̄ dñs acit investiturā vel pmutatiōez de vtili dñio z sic de iure vasalli p̄inde dicit bal. q̄ dñs n̄ p̄t aliēare ciuitatē suā sine cōsensu ciuiū z multominus p̄t ciuitatē q̄ interest

subditoꝝ non habere tot dominos. vt no. glo. in. c. dilecti de maio. z obe. facit glo. in. l. inuitus. ff. de fideicō. liber ta. Jo. an. in addi. ad Spe. in ti. de feudis in. §. qm̄ ver. xxiij. C. In glo. hoc intelligē. ad fi. no. hāc gl. que limi tat tex. nimirū vt lz a principio nō valeat inuestitura pure facta in aliuz sine cōsensu p̄mi vasalli in casu. §. nostri si nō v3 scda cōcessio. Tūc tūc nō agit̄ de euictiōe glo. est val de singularis in. l. si familie. C. fa. her. nisi acceptoz fue rit ignorans vel si p̄uiderit de euictione per pactū vel sti pulationē vt in. l. si fundū sciens. C. de euic. z facit qd̄ ele gāter scripsit Ang. in. l. qui rome. §. duo fratres. ff. de d. obli. C. Tre post eūdē Alua. q̄ro quid si dñs fecit pure in uestitura de feudo sui vasalli sine cōsensu ipsi? an talis i uestitura q̄ non v3 possit vires capere eo vasallo mortuo sine successore. z dicit Bal. q̄ si iste inuestitus eēt in pos sessiōe poterit se tueri per exceptiōes aut nō eēt i possessiōe ne z vult agere ex dicta inuestitura. z tūc si ē vallata p̄ sti pulationē dicit ipse q̄ poterit agē qz stipulatio nō h3 a q̄ impediāt. ff. si cer. pel. p̄ inde. z de act. emp. l. si quis alie na. z de rei v̄edi. l. si a socio: secus at si nō eēt vallata p̄ sti pulationē qz est facta p̄ter legē. z iō nudū pactū nō h3 a quo vestiat̄ idē in effectu v̄ sentire Ja. de bel. p̄ ea que h no. vlti. glo. C. Pponit Bal. q̄ istū tex. de. l. si p̄es. §. si. ff. quēadmo. serui. amit. z de. l. si. ff. de pac. vbi factū vni us nō nocet alteri. So. p̄riuz est v̄ez nisi nā rei sit ad id d̄ finata. l. qui cū alio. ff. de reg. iū. vos allegate rōnes in. l. si. q̄s domū. §. i. ff. locati. respicē. n. debuit zc. C. Post al uaro. quero ab ē an iste dñs alienans feudū sine volunta te vasalli p̄uict̄ p̄rietate: z dixit Bal. q̄ nō per istū tex. qui dixit q̄ p̄ nō facto habet̄ z ex hoc dixit eē d̄riam v̄rū vasallus alienat sine voluntate dñi quo casu p̄uict̄ iure suo. vt. j. de p̄bi. feu. alie. per Sede. in. §. calidis an dñs alienet. z tūc secus vt hic qz nō p̄uict̄ dñs p̄rietate s3 p̄cius erit ipso iure nullus z p̄ nō facto habet̄ sed p̄ hāc finā determinationē fortiter facit. j. tex. de for. fideli. in. fi. vbi ad paria iudicant̄ dñs z vasallus fortius in. c. i. i. q̄li ter dñs proprie. p̄uict̄. z. i. si de feu. sue. cōtro. in. c. dño co mittēte. Et in glo. si. iuxta fi. j. per quos fiat inuesti. in. §. si. z alia. glo. que videt̄ hoc expressius sentire in dicto ti. de for. fideli. in. fi. z. i. de alie. feu. pater. in. c. si. Et hāc par tem v̄ sequi An. de iser. in. d. §. ex eadē z hic. Et ideo pu tarem q̄ stricta iuris rōne opi. Bal. nō posset sustineri lz equidem videat̄: z mitior. Et p̄t respōderi ad istū tex. qm̄ eodior mō non lz ipso iure venditio facta per vasallū de iuribus suis sine licentia dñi z tñ vasallus p̄uict̄ iure suo vt p̄. i. de probi. feu. alie. per se. in. §. nos. autem zce. Ergo z eodē mō potest intelligi iste tex. in dño zc. per ea que dicta sunt supra facit. l. si. cum ibi nota. C. de iure eni p̄bi. facit tex. z quod ibi notat Bal. in. c. i. de probi. feu. alie. per Lot. facit. l. iubemus. §. sane. C. de sa. san. ec.

Ancimus. h. d. vasallus non d3 p̄ uari possessiōe feudi nē si conuicta culpa z si vasallus appe. ad imperiuz a sua iniqua snia deinde vasallus appellans h3 sex heb domadas ad preparandū cā eundi ad imperatorem qui diffiniēt an pares curie eque vel inique ptulerint senten tiam. h. d. nō Mo. tex. ibi miles q̄ idē est in quolibet alio vasallo. vt Et. in. c. si quis miles. §. constitutiōes feuda les dñi Lotbar. Imperator. z cōsequenter tex. noster h3 locum sine vasallus sit miles siue non. C. Not. ibi de pos sessiōe z q̄ vasallus nō debet de facto expelli de feudo. sed cā cognita z per iudiciū seni oz siue per alios compe tentes iudices. c. ceterz de iudiciis. c. v̄ez. z. c. ex trāsmis sa de foro cōpe. C. Not. q̄ si vasallus appellauit a senten tia pariū vel petierit reductionem ad arbitriū boni viri si esset factum cōpromissuz miles siue alius vasallus appel lans siue petēs reductionē ad Imperatorē h3 sex hebdo madas in quibus se p̄parat ad iter faciendū cā veniendi ad Imperatorē simile in. l. ab hostibus. §. simpliciter cuz

se. ff. ex qui. cau. maio. z p̄ componendis sarcinulis zc. Et intelligitur hoc tps̄ continuū sicut alia tpa que in du bio cōtinua censentur gl. in rubrica. ff. d̄ diuer. z tēpo. p̄e scrip. habetur in cle. i. de in integ. restitū. nisi ex cā impedi menti daretur restitutio vt in. c. ex ratione de appe. Ita Aluaro. h. neqz. n. debet intelligi tex. q̄ elapsis. vi. hebdo madis p̄uict̄ possessiōe feudi. qz appellatione pendē te nihil inouandum est vt in rubri. z gl. ff. nihil noua. ap. interpo. c. non solum d̄ appel. lib. vi. C. Mo. ibi ad no stram q̄ ad presentiam imperiales accedere debet vasal lus appellans vna cū iudicibus qui protulerunt sententi am. Et intellige v̄ez in magnis feudis non in paruis. C. Not. etiam ex isto tex. fm̄ Bal. q̄ reductiōis petitiō que fit a laudo arbitrationis equiparat̄ appellatiōi. bal. in. l. i. c. vt lite pendēte. facit. l. non distinguemus. §. cuz quidam. ff. d̄ arbi. dixi in rubrica extra de appel. C. Mo. etiam tex. ibi iniqz quatenus refertur ad reductionē be ne stat qz sufficit sola declaratio. l. si societatem. §. arbitro rum. ff. pro socio. c. quinquauallis de iureiuran. Sed qua tenus potest referri ad sniam pariū curie. dicit Bal. sub audiendū iniquam dicerent z appellarent. nam loco ap pellationis non sufficit dicere sniam iniquam. l. i. in fi. z l. se. ff. de ap. z intelligit Bal. h. de appellatio. que nō sit iuri alias cōtraria. nam per appellationē iuri p̄riam nō habet locum. vt appellatione pendēte nihil innouetur. Jo. an. in. c. pastoralis. §. p̄terea de offi. de le. z in. c. be ne de appel. Et ex p̄dictis nō singulariter. z vut Bal. h. q̄ reductio petita aduersus laudū h3 effectum suspensiuū vt nihil innouet̄ reductiōe pendēte qz est p̄udicialis. qd̄ dem non p̄cedit sine dubitatiōe vt posui ē de app. in ru brica in. xxxvij. col. ver. scd̄s effectus. C. Mo. ibi diffiniemus q̄ Impator diffiniēt an pares curie diffiniērit eā vel inique. C. Glo. i. ibi. l. iij. no. qd̄ pendēte appellatiōe vasallus nō d3 a pos. remoueri vt plene in ti. ff. nil inouari zc. p̄terea tps̄ sex hebdomaday nō est ad p̄sequēdā ap. s3 ad p̄parandū iter. vt vadat ad Impatorē vt h in tex. d̄ hoc termino z alijs pluribus in cāis appellatiōis posui late i. c. p̄sonas d̄ ap. C. In ea. gl. ibi nec sat̄ det. C. Mo. q̄ vbi p̄sona sit subiecta z res mobilis sit sequestrū. l. i. pa tres hic allegata. Et est gl. intelligēda de fructibz rei feu dalis: qz regularit̄ feudū nō cōstitit in re mobili vt i. c. si. d̄ feu. cog. C. In ea. gl. ibi. §. si. hāc particulā itelligit bal. et in re mobili. Nā si depopulat̄ res p̄t fieri sequestrū q̄ refert z sequit̄ Archi. xi. q. i. c. qz res de q̄ sequestro plene p̄ Jo. an. in mercurialibz suis sup regula locupletari de reg. iū. li. vi. Bar. in. l. Imperator de ap. habet̄ in. c. si. d̄ sequestra. pos. z fruc. C. Ad si. gl. nō pulchrā limitationē ad tex. vt tex. noster loq̄tur qm̄ ambo vasalli sint vasalli Im patoris. nā tūc ad Impa. appellabit̄ alias ad immediatus p̄ncipes ad quē pura reges duces zc. l. Impa. ff. de ap. lo quoz de iure ciui. C. Glo. se nūq̄ ibi ap. no. qz tps̄. vi. heb domaday nō currit nisi scienti z demū iter posita ap. fac̄ tex. in cle. sic de ap. Donūt scribentes i. c. ex pte d̄ rescri. fm̄ And. z Bal. C. In ea gl. ibi iter arripiat no. i autē. d̄ his q̄ ad ap. igredi. q̄ aut loq̄mur de tpe p̄paradi. z tunc loq̄tur tex. n̄ qd̄ est tps̄. vi. hebdomaday. aut de tpe p̄e quendi z exercendi ap. Et tūc est tps̄ āni vel ex cā biēnij l. si. z autē. ei. q. C. d̄ tēp. ap. C. S3 op. p̄dicta d̄. c. i. §. i. i. si de inuesti. inter do. z vas. lis oria. Rūdeo ibi loquit̄ in cā p̄ncipali hic in cā ap. Vel alit̄ hic loquit̄ de tpe ad p̄ parādū iter. Ibi ad p̄sequēdā ap. Et sic dat̄ ānus. C. In ea. gl. ad si. nota limitatiōes ad tex. n̄m vt p̄cedat in ma gnis feudis puta regnis ducatus zc. Nā in eis eunduz est ad p̄ntiaz Impatoris cā p̄sequendi appellationē. sic sunt vasalli Impiales: vbi at feudū esset p̄uiz puta vni ville. Et tunc nō esset eundū ad p̄ntiam Impatoris p̄ pter magnas expensas. Sed cognoscent seniores vel de legatus impatoris. C. Extra glo. quero. An rex vel dux possit auferre feudū vasallo sine sententia p̄p̄ notoriā cul

par vasalli Bal. in. c. ij. s. de feu. sine cul. non amit. videt
dicere q sic. facit quod vult Joan. and. super prima glo.
in. c. ad apostolice de re iudica. lib. vi. Ange. in. l. Adem-
q3. s. si ribi. ff. qui potio. in pig. babe. Panozmi. z ibi po-
sui in. c. cu3 sit romana de ap. in. c. cu3 non ab boie de iu-
dicijs in. c. si. de iura. ca. Amo. in. de. i. plerisq3 d. ele. bal.
in. l. executores in pe. charta. C. de exec. rei iudi. cōcludit
And. aut est notoriū h actu pmanēs aut nō est actu pma-
nens: pmo casu nō reqrit snia s3 si negaret esset necesse p
bari saltes p duos testes. ij. q. i. māifesta. s. qm. puta si va-
sallus sonet castrū rebellatuz notorie pncipē suū i fauo-
rez hostiū. so casu qñ scm nō est actu pmanens. z tūc si iu-
dice sedente p tribunali nō reqrit snia. l. nullus. C. d. te.
z no. in. d. c. manifesta. exēplū si coraz populo vasallus p
regē diceret acerbas iniurias naz vbi pnceps ibi tribūal
ib: totū ius. l. in oib. C. de te. q casu nō reqrit snia alias
āt sic maxime in manifestis. l. eptozes in pn. ff. d. act. emp.
l. i. C. q z adversus qs z no. in. l. ea d. dez. C. d. accu. faciūt
q dixi in. c. i. z. ij. s. de feu. sine cul. nō amit. d3 tñ cōstare d
bac notozietate vt postea sit pultū. alteri possidēti feudū
duz sibi negaret notozietas in tps in futuz. l. gesta. C. de
re iu. l. i. z. ij. C. de edē. nā si rex vel dux diceret in pcessiōe
feudi vasallo nouo eū q pzi tenebat fuisse pditorē vt alia
culpa reū q fuit cā pūandi vasallū nō credere et duz tra-
ctat de comō ppzio. l. null. C. de testi. l. i oib. C. de testa.
c. si tñ. z. c. placuit. vi. q. i. ita. An. de iser. h. z in. c. i. i pe.
col. q succel. te. qui dic notabilia sba. z in. c. i. in. vij. col. d
capi. coza. vbi scā sba dic admonēduz et papā ne abutāt
plenitudine ptātis cu3 p iudicio tertij. z in. c. i. in. pe. col.
i. de capi. qui cu. vendi. dic quod h3 soli regi vel pncipi pl
credat quā vni notario. l. ij. C. qñ decreto op nō est h vez
nisi in respicientib3 comoduz iph3 regis vel pncipis vt i
casu pposito. ita Card. et z in. de. i. in. d. duduz in. i. col.
de iure iu. fac. c. cū a nob de testi. l. vt iurisiurandi. C. d. re
sti. naz spāle est in p p vt eius lris credat de. lris de pba.
vel dicto ei. d. c. cū a nob. c. ad audiētiaz vbi panoz. not.
tex. q et in p iudiciū laici credit pape de pcri. facit gl. in
c. ad aplice dere iud. li. vi. gl. i. c. i. d. renū. eo. li. g. sec. erit
in alijs nec extēdenda sūt ad inferiores a p p et electuz in
impatores ita Car. in. d. d. dudū bar. in in exūag. ad rep
mendaz in sbo figura in fi. col. vt velle q de. lris de pb.
h3 locū in impatore z Car. in. de. pastoza. i. v. col. de re iu.
dāmō int subditos. fac qd no. panoz. i. d. c. cū a nob. facit
qd vult Pan. de ca. cōsilio. clvi. incip. viso z examinato
vbi plenitudines ptātis restringit int subditos. est bonus
tex. de hac restrictōe in. d. de. pastoza. fac qd volūt card.
z Amo. in. de. i. s. porzo de iure iu. bal. in. c. i. s. fi. de phi.
feu. alie. p. Sede. Amo. in. de. i. in. fi. vt lite pen. panoz. in
c. q in ecclesiay d. cō. Ita. d. mar. h. p an. faciūt q no. bar.
in. l. ambitiosa in fi. char. ff. de decre. ab ordi. fac. L. u. in
in. l. scienduz in. xxij. col. de sbo. ob. gl. in. auē. vt in medio
lit. n̄ fiat sacre iussio. s. i. dū vult credi referēdario pape d
bis q dic sibi eē cōmissa a p p. fac. gl. i. c. nobilissimū. xvi.
di. no. cōiter cano. de inferiorib3 a p p in. d. c. cū a nob. in
c. q sup bis de fi. instru. z. c. post cessiōez de pb. C. Quero
an in cā appellatōis feudi suet ius cōe puta appellādo. i.
x. dies. z. i. annū. pleqndo: rñdeo sm an. q suan. ē ius cōe
in oib3 nisi q ad pparādū iter qz dāt sex hebdomade vt h
so qz est spāle in feudo vt iudex a q n̄ possit assignare tps
de q in. l. ptes. C. de app. qñ pes tenent adire impatores.
addicite qd est spāle s3 bal. h qm de iure cōi n̄ tenet iudex
a q ire ad indices ad quez. c. sepe. de ap. p imo. z in. q. di
sputata. p bar. q incip. a snia. spāle ē igr in feudis z h oia
spālia intelligat i magnis feudis n̄ in puis vt no. gl. fi. fa
teoz tñ q sex hebdomade dāt i feudis puis s3 an. ego pu
tarē q qm sex hebdomade dāt pp iter arripiedū ad pntiā
impatoz ad cui3 iter reqrunt multa pparānta z multe
expense q rō cessat in puis feudis qm nō itur ad pntiā im
patoz vt ē casus in. l. fi. de bñficijs in lōbarda. Et ita vī

intelligē gl. nfa fi. in fi. S3 aduerte qm iste tex. nō pōt itel
ligi de dictis maiorib3 valuasozib3 qd p3 qz iaz in cā pnci
pali fuit pnciatū p aliū iudicē inferiorē ab impatore qd
nō potuisset fieri si fuisset de dictis maiorib3. vt in. d. c. i.
in pn. z in. d. l. que loquunt in cā pncipali. vnde ḡ intelli
gas istū tex. in alijs minorib3 vez si isti litigantes z eoz
curia seu eoz dñs erant sub impatore ad quem imediate
deuoluebat appellatio. vt. s. dixi in gl. ij. in fi. z iō cū gra
uant a suo iudice pncipali appellant ad impatozem tan
quaz ad iudicē suū appellatiōis. z iō intelligi pōt de ma
gnis feudis vel d paruis q recognoscunt a dño qui reco
gnoscit supiozes impatozes. C. Ppono ab ex. de. c. i. cir
ca mediuz. i. si de inuesti. inter do. z va. lis ori. C. Solue.
vt ibi dicam sup glo. iij. C. Post Aluaro. qro an ex cau
sa possit illud tps sex hebdomadarū augeri z videtur q
non fm Bal. qz ois dilatio q assignat a iure h3 vim pem
ptozij vt not. glo. in. de. do. z cōu. z in. de. i. de. excep.
Tñ dicit Ja. d. bel. q sic cognita cā z arbitrio iudicis ar.
ff. de re iu. l. ij. z. iij. s. si qd dēnat nō aut poss3 minui vt
dixi. s. e. c. i. dixi plene de bñmō mā. i. c. cū sit rōana de ap.

De contentiōe inter dñm z vasallum de inuestitura.

Quidaz habent hic rubricaz tales quemadmoduz feu
duz ad filius pmet zc. z male qz talis rubrica cadit. i. c.
primo. Quidaz alij vt Ray. de Mea. nullam hnt rubricaz
sed legūt sub rubrica pcedenti. Quidaz alij habent h ru
bricam talē v3 de contentiōe inter dñm z vasallum de in
uestitura zc. z hec est vera z bona rubrica z ea cōiter vti
mur qua et vltus est And. de iser. Ja. de bel. z Bal. z con
gruit nigro nostro: z h3 habeamus in h libro multas simi
les rubricas loquentes de ista mā vt p3 de cōtro. inuesti.
z. s. de conten. inter do. z val. de inuesti. feu. z. i. in. ti. iij.
adeo q qdam dixerūt q iste titulus vacet vt dixit gl. i.
hic posita. Tñ possumus dicere z bene q nō supsuat qm
ista rubrica est posita in tractatu cōstitutōis lotharij Im
patoz q quidem constitutio fuit a glōfatoribus postea
diuisa in plures rubricas put in dicta pstitutione diuer
sificabat mā z constitutio durat vsqz ad istuz ti. inclusiue.
Cōtinuari potest hec rubrica ad pcedentes hoc ordine.
Quia. s. in pcedentibus Impator Lotharius tractauit
qualiter feudū non d3 auferrī a vasallo sine culpa. Tñ z
quo tpe vasallus debeat petē inuestituram. vt. s. in duo
bus titulis pcedētib3. S3 qz interdū vertit contentiō int
ipm dñm z vasallū de ipsa inuestitura. Ideo subiecta est
ista rubrica.

Quis miles. Diuiditur istud

in duas pres.
In prima dñs agebat p vasalluz possidentē feur
dum petendo sibi illud restitū dicēs q non legitime te
neat eo qz nō extitit ab eo inuestitus. S3 vasallus affir
mabat se inuestitū quo casu stat sacro vasalli possessoris.
In secūda vasallus petebat dñm possidentē compelli ad
tradendū sibi possessionez dicens se ab eo inuestitum sed
dñs negabat se inuestiuisse quo cā si vasallus non pbat
inuestituraz p pares curie stabit sacramēto dñi possidentē
scda ibi z si dñs z sufficit ista diuisio p sūmario. C. Ho.
q possessio corporalis tuēt possessozes z inducit presump
tionez p eo z deficientibus alijs pbatōnibus statur ei3
sacro de quo plene dixi. s. de contē. feu. inter do. z val. in
pnc. z. i. de psue. rec. feu. i. s. sacm. h̄ et sentit gl. h posi
ta i pn. sui. namqz et in cān nostro sola possessio vasalli de
se non sufficit nisi sit coadunata alia presūptione vt qz iste
vasallus steterit pacifice in possessione p annū. vt. s. de cō
tro. inuesti. in pn. z facit. i. de cōsue. rec. feu. in pn. C. Ho.
ex pma pre q et actor pōt p suo sūdamento positionē ne
gatiuā adducē qlit aut positionē in practica formenē ha
beēt in. l. ij. C. de iura. ca. z in. ti. i. de cōfel. li. vi. reglr et sci
as qd dicit h bal. q ille d3 negare cui nō icūbit onus pba

di siue vtatur verbis affirmatiuis siue negatiuis de. si. de
 rescrip. 7. l. de etate. ff. d. minorib. **C** Mo. tex. ibi si potue
 rit fm And. q. neqz cōstitutio Impatoris neqz iudex ei
 mister d. e. auctor p. iurij. fac. c. clericos de cobra. de. 7. mu
 lie. l. marcellus. ff. rex amo. l. videamus i. ff. d. i. litē iur.
 h. n. p. ista vba si potuerit nō artat vasallū ad intrādū nisi
 fm q. viderit sibi in p. cia posse. **I** d. n. dicimur posse qd si
 ne p. cō 7. p. mode possum. l. nepos p. culo. ff. de v. si. l. fili.
 ff. de p. di. 7. de. facit d. c. m. **I** nno. i. c. pastoralis de cā pos.
 7. pp. ue. 7. gl. in. c. g. a. de rescri. vbi posse dicimur qd iur. 7.
 si ex disp. latōe possum. **C** Mo. tex. ibi q. n. ē bonū vt v. i.
 tas deneget. 7. c. 7. ad h. gl. h. posita i. si. sui allegauit p. cor.
 v. l. eos. §. i. C. de app. **M**ā v. itas colēda ē. l. i. C. d. lati. li.
 tol. 7. v. itatē amat debem. ff. d. p. di. 7. de. l. cū ita. Et iō ad
 v. itatē inq. rēda laborare obemus oib. mōis qd. possum.
 i. autē. de tabellio. i. p. n. col. v. **C** p. po. ab ex. p. ea q. dicta
 sūt. §. v. q. ad h. vt itē sacro vasalli possidēt sit necesse qd
 steterit in possessiōe p. anū. **S** 3. q. imo rē q. rānt. āni. xxx.
 vt. i. si d. feu. fue. p. tro in. c. si q. p. xxx. **S** o. aduertēdū qd
 iter dū dñs agit p. vasallū petēs sibi restitui feu. suū eo qz
 nūq. fuit inestit. ab eo 7. isto casu h. locū iste tex. **S** 3. inter
 dū dñs simplr. v. dicit feudū tāq. rē suā p. priā. Et isto cāu
 ē op. qd vasallus possederit p. an. xxx. vt in p. r. io. Et ex p.
 dictis dat And. d. i. ser. v. nū cōsiliū vt simpliciter petas ipm
 feudū tāq. rē tuā. p. priā tibi restitui n. āt tāq. feudū. **C** p.
 po. q. imo absq. sacro possidēs dēat absolui p. regulaz. l. q.
 accusare. C. de edēdo. 7. l. si. C. de rei v. d. **S** o. hic aliqd
 cōcurrēbat qd mouebat aiuz. iudicis ad illud deferendū
 declarauit in. d. §. sacm. §. de cōtro. inuesti. in p. m.

Quemadmodum feudum ad filiam pertinet.

Explicita nunc cōstitutōe lotharij impatoris q. in p. c.
 dēribus ti. p. sex Rubcas declarata ē. nūc at fac. trāsitiū ad
 alias decisiōes feudales cōtinuādo suā mām vñ rubrica
 ista cōtinuat hoc mō. Quia. §. p. rime de p. tētiōe iter dñz
 7. vasallū tractatū est. **S** 3. qm inter dū dñs vasallo mortuo
 inuestit filiā vasalli mortui. 7. sup. hac inuestitura sepe oriū
 tur cōtentiōes. **I** d. circo vt hec declaret subijcit hic istā ru
 bricam infra p. rime dicta.

Quis sine filio. **I** s. d. c. h. 3. plures lectu
 ras diuersis respectib. **P**rimo
 nāq. intelligūt qdā q. loquat in feudo nouo. 7.
 hāc tenebo. alij intelligūt q. loquat in feudo antiq. 7. non
 bñ nisi put. j. dicā subseqnter alio respectu pp. v. b. 3. rede
 merit positū hic in tex. **I** ntellegūt qdā qd iste tex. p. p. r.
 loquat de vera emptione vt sic feudū p. p. r. ius possit acq. r.
 7. emi 7. vera ē hec lectura. **A**lij intelligūt ip. p. r. ius vt v. 3. nō
 possit p. pecuniā acq. r. i. male. subseqnter alio respectu. v. i.
 cū qdā q. agnati ipsi dñi erāt illi q. volebāt impedire.
Alij dicūt q. erāt agnati ipsius filie inuestite 7. v. r. aq. ex
 positio posset eē vera. **A**ddit insup. **B**al. aliā lecturā q. nō
 est vsq. quaq. vera vt. j. dicā. **T**eneboq. illū intellectus q.
 cōiter approbat a doc. v. 3. q. loquat in feudo nouo 7. q. ta
 le feudū possit acq. r. i. p. pecuniā. 7. fm istā lecturā hoc intē
 dit. **F**ilia nō succedit in feudū p. r. ius mortuē sine legitimis
 heredib. nisi illud a dño p. p. r. ius de nouo acq. s. uerit. **V**el
 nisi dñs sibi illud dederit ob amorē 7. seruitia vasalli de
 functi. b. d. **I** n tex. ibi a dño subaudi volēte nō aut in
 telligas q. dñs cōpellat si non vult. l. nec emere. C. de iure
 delib. **I** b. i. redemerit. i. emerit. 7. sic ista filia emēdo pos
 set d. c. m. feudū p. p. r. ius obtinē fm verā lecturā h. gl. §. d. bñ.
 fra. in. c. i. exposuerit illud verbuz ip. p. r. ius. l. vt filia rede
 merit feudū sine p. cio bene f. uendo dño quā expositiones
 ibi reprobaui. **I** b. i. ex parētibus suis. i. agnat. nā loq.
 tur iuxta vulgare 7. grosso mō 7. pōt intelligi q. loq. tur de
 agnatis ipsi dñi vel et de agnat. ipsius filie 7. v. r. aq. expo
 sitio bona. **I** b. i. dānef. l. ipe dñs vel ipsa filia fm qd. v. i.
 uerimode agnatos. vt. §. dixi. **C** Mo. q. filia femina nō

succedit in feudo et nouo 7. et rō quā posui. §. qui. feu. da.
 pos. §. 7. q. ver. hoc at p. dicta at regula q. filia non succel.
 dit fallit in pluribus casib. q. s. dixi i. d. §. 7. q. 7. d. suc. feu.
 in. §. filia. **C** Mo. ibi sine masculino qñ vasallus decedit si
 ne filio masculino intelligit si decedat sine descēdēte mascu
 lo siue sit filius siue nepos siue p. nepos 7. sic deinceps. c.
 i. §. 7. si clientulus de alie. feu. **C** Mo. tex. ibi filia nō h. 3. q.
 ad filia nō p. rinet feuduz in. c. i. §. hoc quoq. notandū. §.
 qui. feu. da. pos. **C** Mo. ibi nisi a dño q. si filia redemerit
 a dño feudum p. rinet ad filiaz. **E**t duobus modis intelli
 git hec redēptio. **C** Mo. mō qz honeste seruiēbat dño nō
 aut p. ricio redemit. **E**t iste ē intellectus glo. in. c. i. §. d. be
 ne. fratris alias de feu. fe. **E**t hunc intellectū sequitur hic
I o. de bel. secūdo mō intelligit redemerit. l. vero p. ricio
 fm intellectus And. de i. ser. 7. v. r. q. intellectus est. p. b. a. b.
 lis. **I** b. i. p. p. r. ius 7. amorē nota casuz i. quo dñs si vo
 luerit pōt inuestire filia vasalli decedētis sine masculis v. 3.
 p. p. r. ius 7. amorē patris. **C** Mo. q. dñs pōt inuestire si
 lia vasalli mortui de feudo nouo qd est sibi apertū. **E**t est
 rō decedēdi q. dñs postq. est sibi apertū 7. ē i. libero dño ip.
 sius feudū libez arbitriū disponēdi de eo p. libito volū
 tatis. l. in re mādāta. C. mādāti. **R**ō at dubitādi faciebat
 in p. r. ius vt nō posset dictā filia inuestire. tū qz erat femina
 qz v. i. re nō poterat tū qz videbat q. pot. ex v. r. b. a. t. a. t. e. de
 beret illud in feudare agnat. vasalli defūcti ar. i. l. i. §. pe.
 ff. de aq. quotū. 7. est. 7. ibi est et gl. singularis. **E**t p. dicta
 p. r. ius ar. ad dñm ad quē deuolutū est ius emphiteoticuz
 sui libellarij vt possit illud de nouo cōfirmare in p. s. o. n. a. fi
 lie omittis heredibus emphiteote. **M**ā multā habēt simi
 litudinē ius vasalli 7. emphiteoticarū. l. i. ff. si ager. vect.
 vel emphi. pe. 7. j. de inuesti. d. re. alie. sac. 7. i. ti. se. **C** Mo.
 ex h. tex. ar. expressuz q. feudū pōt acquiri p. pecuniā. eius
 p. r. ius videbat p. c. i. i. de feu. da. in vicez. l. cōis. de q. dic. vt
 late scripsi. §. de bene. fra. i. c. i. sup. p. r. ius gl. in p. n. **C** Mo.
 q. verbū parētes pōt capi p. agnatis ex grosso mō loquē
 di 7. ex benigna legis interpretatōe vt hic. facit qd no. in. l.
 neq. in. §. parētes. ff. de in ius vocā. **E**t p. r. ius ar. ad q. nō
 vt si statuto caneat q. femia nō succedat extātib. parētib.
 masculis vsq. ad talē gradū 7. c. q. dēat intelligi statuti d.
 agnat. fm **B**al. facit q. alibi dixit **B**al. in simili. i. l. i. C.
 de succē. edic. 7. i. l. illā. C. de col. 7. de libis p. r. e. in. l. ij. 7. qd
 §. dixi ep. m. vel abba. **C** Mo. tex. ibi ex parētib. suis. **M**ā
 hic casus v. esse quod inuitis agnatis possit dñs inuesti
 re filia vasalli decedētis sine masculis descēdentib. in p.
 iudiciū agnatorū vñ opponit de. c. i. §. de succē. feu. 7. de
 c. i. de alie. feu. vbi in p. iudiciū agnatorū nō pōt dñs inue
 stire filia nisi cōsentientib. agnat. **S** o. fm vñū intellectū
 h. nulli erāt agnati vel si erant tacuerūt āno. c. tici. j. si de
 feudo fue. cōtro. h. hic intellectus sit verus in se. **T**ū non
 est de mente l. se pp. tex. ibi parentib. suis qz dininat p. gl.
 l. filii q. habentes. C. fa. her. **A**lius est intellectus q. h. si
 lia hic fuit in duob. casibus inuestita viuente p. r. e. 7. p. s. e.
 n. t. i. e. q. casu v. 3. dñ vixerit p. r. e. c. i. §. de succē. feu. post mor
 tezāt patris p. r. ius p. r. ius ad agnatos vt in p. r. ius h. hic intelle
 ctus facit p. istum tex. h. sit verus in se qz nō solū dictis ca
 sibus h. in tex. **S** 3. et ibi in alijs casibus cōsentiente patre
 posset dñs inuestire dictā filiam q. inuestitura durabit vs.
 qz ad mortē patris dicte filie postea succedent agnati. d.
 c. i. 7. d. c. ticius. est ali. intellectus. **I** a. de bel. q. h. loq. tur
 in feudo p. r. ius q. casu mortuo vasallo sine masculis descē
 dentib. poterit in p. iudiciū agnatorū dñs inuestire filiaz
 p. defūcti vasalli. **I** r. i. a. aut allegata loquunt qñ in vita pa
 tris vult inuestire filiaz vasalli. **I** d. eo diuersificat qz viuē
 te vasallo si fiat inuestitura sit in p. iudiciū agnatorū pp. sp. e. z.
 dicti feudi qz fortasse nō bene f. uiet dño vel alia faciet ex
 quibus feudū post mortē vasalli qz tūc cessat spes de q. §.
 nec ē nouū q. post mortē vasalli dñs possit inuestire filia ip
 sius vasalli i. duob. casibus h. notat qz fingit retro nulluz

ius in illis casibus habuisse agnatos. l. c. nō solū. §. h. c. de bonis q̄ liberis. iste intellectus ē. Ita. de bel. qui fuit p̄ py. nō placet pe. de cer. neq; an. neq; bal. et h̄ hunc intel- lectū facit qz amor p̄ris nō d̄ nocere agnatis z qz qd̄ no- strum est nō d̄z auferri sine facto nostro. l. sicut. §. si. ff. de noua. z. l. id qd̄ nostrū de re. in. Itē tertio h̄ hunc intellectū facit tex. ad litterā in. c. i. i. de alic. feu. pater. q̄re nullate- nus sequeret h̄nc intellectū Jaco. dicit tñ h̄c Bal. qz tol- li possunt p̄ria q̄ h̄c tex. ponat ius sp̄alissimum i filia p̄ri mi gradus sicut in. l. iubemus. C. ad treb. ita pōt sustine- ri opi. Ita. de bel. Tñ alius fuit intellectus pe. d̄ cer. and. z bal. qz h̄c tex. loquit̄ in feudo nouo q̄ casu nō succedit agnati. p̄ria nō loquit̄ in feudo paterno sine antiquo q̄ casu succedit agnati z iste intellectus v̄r coior vt dixi i tex. Et h̄ sit sequēdus in iudicijs z cōsilijs. c. ne inita. de p̄sti. tñ videt̄ de indubitabili. cui. n. dubijs qz dñs ad quē pue- nit feudū nouū pōt inuestire quē velit qz in re sua zc. d. l. in re mādata. huic ar. rñdet an. qz imo h̄ dubiū erat nā vi- debat̄ iniquū qz in mā feudali dñs inuestiat filiaz vasalli p̄defuncti sine masculis descendētibz cū eēt alij agna- ti qui h̄z nō succedat in feudo nouo tñ possēt melius iua- re dñs quā filia femina. c. i. §. h̄ quoq; notādū. §. qui feu. da. pos. z ibi no. p̄ferri q̄ deberēt agnati ipsi filie. In p̄riū tñ determinat h̄ mgr̄ feudoz ecce q̄ rō dubitadi: S; z fo- h̄ hunc cōem intellectū v̄r tex. in regula z in exceptōibus nā si feudum nouū erat reuersus ad dñm qz decessit vasal- lus sine masculis descendētibz ergo dñs poterat inuesti- re filiā defuncti nedū in istis duobz casibus h̄c in tex. S; et ex istos duos casus. d. Marti. dicit qz h̄ est grande ar. nisi diceremus defendēdo cōem intellectum qz qñ vasal- lus decessit sine filijs dñs nō pōt inuestire filiā defuncti nisi in duobus casibus h̄ notatis qz potius debet̄ inue- stire agnatos ex istos casus. nec ob. l. in re. allegata qz re- spōdeo ita esse nām feudoz vt potius inuestiant̄ agnati i feudo nouo quā filia qñ vasallus inuestitus de feudo no- uo decessit sine descendētibz masculis nisi in duobz cas- bus h̄c notatis z sic resultat mirabilis cōclusio qz nō pos- sit dñs inuestire filiā vasalli inuestiti de feudo nouo p̄de- functi sine masculis descendētibz existētibz tñ agnatis collateralibus nisi in duobus casibus h̄ notatis ar. l. i. §. p- mittit. ff. d̄ aq̄ quoti. z esti. in. c. bōe il p̄ de postu. pla. vbi autem nō essent agnati p̄defuncti vasalli tñc sine dubio posset inuestire filiā p̄defuncti vel si ab exordio vellet ali- quis dare vnā rez in feudū femine bene posset. vt. i. d̄ feu. femi. Et nisi ita intelligamus cōem intellectū non videt̄ qualiter possit defensari. Et h̄ dicit Bal. posse extēdi ad emphiteosim qd̄ not. mihi v̄r quod h̄c nō debeamus ad h̄c solutionē dñi Marti. deuenire neq; hoc ar. sit ita grā- de. Quinimo fateor qd̄ in feudo nouo pōt dñs feminaz inuestire. z ita in feudo nouo ad se reuerso. Ad tex. nostrū rñdeo qz h̄c nō expressit istos duos casus vt inferat qz in alijs casibus femina de feudo nouo et reuerso non possit si dñs velit reinuestiri. Sed locutus est p̄prie fm̄ debitum feudoz nam attēta muliebri nā. ipsa non pōt verisimilit̄ p̄mereri feudum de se sed solū illud dñs inducitur ad ei- vādum vel qz precio redimit̄ feudum h̄ aliter nō sit meri- ta vel sc̄do inducitur dñs p̄pter merita paterna. Ideo so- lum hos duos casus expressit quasi magis fm̄ cōem cur- sum feudoz occurrere solitos qñ feudum dat̄ mulieri. Ergo per hoc nō d̄z sūmi ar. neq; decisio vt excludat ali- os casus non ita cōiter euenire solitos. vt qñ simpliciter datur feudū femine pp̄ merita sua vel sine meritis ex nu- da voluntate dñi. qz ista expressio non importat iuris mi- nisterium. Ita glo. in simili in de. i. in verbo p̄sidentes d̄ rescripti. Et ista lectura cōi declarata per. do. Marti. iuncto dicto Bal. habetis qz finito feudo vel emphiteosi possunt agnati ipsius defuncti petere a dño se inuestiri de feudo vel emphiteosi. Et dominus d̄ honestate tenet̄ eos reinuestire imo si vellet dare filie d̄fūcti z p̄ferre illā agna-

tis dominus non pōt nisi in duobus casibus h̄c enume- ratis v̄z qñ filia redemit feudū a domino vel qñ dñs vult reinuestire filiam pp̄ merita z honore patris defūcti. Et probac̄ snia facit quod no. glo. z ibi Bar. in. l. i. ff. de pri- uile. credi. z in. d. l. i. §. permittit̄ z ibi Ang. ff. de aq̄ quot. z esti. glo. in. c. bone il p̄ z ibi doc. de postu. prela. Bar. z cōiter legiste in. l. si mihi z ticio in si. ff. de verb. ob. Ludo. in rubrica de arbitris circa mediū. d. Anto. in. c. i. de loca- to. Imo. in. c. ij. in. viij. col. ex de feudis Lard. in. c. pe. d̄ postu. prela. Ludo. in. l. ij. in. p̄n. ff. so. ma. z i. l. p̄tor. §. si. ff. de op. no. nun. Et in cōsilio. xxij. qd̄ incipit p̄posere mihi cōsultationis Bal. in addi. ad Spe. in. ti. d̄ locato in. ix. col. in. c. in presentia in. ij. col. de p̄ba. Et p̄ ista cō- clusione allegat Ludo. in. d. consilio. xxij. tex. in. l. ij. z fi. iuncta glo. C. de loca. p̄dio. cini. li. xi. z in. l. i. iunctis h̄is q̄ dicit Bar. C. de metalla. li. xi. z in. l. si emp. ff. de minori- bus z in. l. iubemus in simili. §. z filios. C. d̄ aduo. diuer. iudicio. Et voluit Pe. de ancha. in consilio suo. clxij. qd̄ incipit In p̄p̄i zc. ex themate priuilegiū z in p̄silio. clxvi. quod incip. dñs Lazarus. z in cōsilio. cxvi. quod inci. ple- ne z subtiliter. h̄ p̄rium v̄r voluisse Imo. in. d. c. pe. z i. d. l. si mihi z ticio. Tñ istam facultatē debent agnati atten- tare infra annū a die deuoluti feudi. ca. ticius z ibi vide- bimus. i. si de feu. sue. contro. Ita Lud. in. d. l. p̄tor. §. si. z in cōsilio. lx. quod incipit viso themate. Ita z in p̄po- sito si agnati vellet̄ excludere filiam vltra casus h̄c exp̄s- sos deberent intra annū se opponere. sc̄do et̄ predicta cō- clusio non p̄cedit qñ feudū vel emphiteosis deuolueret̄ culpa vel delicto vasalli. Vel p̄pter censum vel canonem nō solutū. Ita Ludo. in cōsilio. cxxij. qd̄ incipit quoad pri- mū quo querit Bal. in. c. i. in p̄ri. qualiter olim feu. alic. pote. faciūt q̄ habētur in. c. i. i. si vas. feu. priuē p̄ Bar. i. l. eunti. ff. de interdic. z relega. in. l. ij. C. de liber. z eoz li. per Bal. z Ange. in. d. l. adoptiuus. §. patronū. ff. de in- ius vocā. Sa. in. l. ij. in. xxij. q. de iure emphi. z Pe. de ancha. z Imo. in. c. ij. d̄ feudis. Tñ hoc quod dictū est d̄ culpa vel delicto p̄det̄ ex illo an culpa vasalli p̄reuidet̄ agnatis de quo in locis p̄re allegatis ne lōgins̄ insistam. Item tertio nō procedit ista cōclusio quādo essemus i feu- do vel emphiteosi ecclesie z agnati tñ tardassent petere renouationē quod iā prelatus inuestiuisset aliū. Max̄ tñc nō possunt amplius petere se reinuestiri qz res nō est in- tegra z prelatus cogit̄ stare in feudationi quā iam fecit. Ita Ludo. cōsilio. lxx. per ea que no. Jo. an. in. c. cōtine- batur de his que sūt a prela. Et plura alia adducit. Alio- elegātius habetis ex dicto Bal. h̄c qz qñ filia iure sangui- nis vult reinuestiri de feudo vel emphiteosi deuoluto mor- te patris nō attenditur an sit heres patris vel ne imo p̄e- fertur heredibus fm̄ Bal. Et eadem rōne dicerem qz p̄ferunt̄ agnati heredibus si petāt feudum renouari h̄z per modernos in. d. l. si mihi z ticio alleget̄ Imo. cōsulu- isse in hoc p̄rium in cōsilio quod incipit quid. Pe. de p̄a- no limi. Et predictis casibus quibus tenetur dñs reinue- stire agnatos vel filiam de honestate si nō faciat dicit̄ in- iuriam inferre ipsis. z possunt appellare quasi grauētur. Ita cōcludūt doc. in locis p̄allega. z qz ē cōis opinio am- plius nō insistit z ex h̄ habet̄ elegātia istius lecture ad h̄c tex. qz perpetuo est mēt̄ tenēda. Et vnū signanter tene- menti quod voluit Ludo. in dicto consilio. xxij. in fin. qd̄ inter istos agna. ille admittetur prius ad petēdum reno- uationem inuestiture qui est defuncto magis proximus ar. l. cum ita. §. in fideicomisso. z in. l. peto. §. fratre. ff. de lega. ij. C. Ego ex predictis facio magis singularem le- cturam adh̄c tex. qz velit qz mortuo vasallo sine filio filia nō possit petere se reinuestiri nec obtinere feudum nisi il- lud redemerit a domino vel dñs illud sibi dare voluerit p̄pter merita z amorz patris: nec possunt hoc impugna- re agnati. Et sic ex quo agnati tardarunt in petēdo se re- inuestiri donec filia redemit vel dñs sibi gratificatus est

cōtemplatione patris qz res non est integra non possunt agnati conqueri nec factū impugnare. Et sic non soluz in feudo ecclesie postquā concessio est facta non audiuntur agnati vt. s. dixi volentes reinuestiri sed ē in quocunqz feudo vbi tractatur de filia preferēda agnatis ex q̄ agnati tardarunt z res non est integra qz pp feodum redemptum dñs artatur habere filiam in vasallam vel ēt pp merita z amorē patris dñs voluit gratificare filie nō habēt agnati quod conqueri possint cōcurrentibus tribus q̄ hic cōcurrunt v3 negligentia eoz qz p̄uentia filia rōe sanguinis qz filia est defuncti que in sanguine potior ē agnatis. l. xij. tabularz z. l. fi. C. delegi. heredi. z. l. fi. C. de suis z legiti. tertio concurrente obligatione dñi que nata ē ex quo filia feudū redemit vel ex quo dñs filia reinuestiuit pp merita et amorem patris que concessio. cūz videatur facta pp obligationem ad antioza irrevocabilis est vt per glo. in. l. si pater. ff. de dona. z favorabilis vt vult gl. in. Laquilus regulus. ff. de dona. Ideo istis p̄currentibz cum ministerio dicit tex. noster non reuocetur ab vllō ex parentibus suis neqz damnetur quasi merito filia fuerit reinuestita. **C** Alius intellectus est bal. qui ita itelligit. Si vasallus recepit feudum pro se z filiis suis masculis z feminis quo casu dñs p̄t preferre filiaz agnatis aut. n. intelligimus istum intellectuz bal. in feudo paterno siue antiquo z tūc iste intellectus nō ē bōus qz dñs nō potest p̄iudicare agnatis i successioe feudi. c. i. j. de alie. feu. pater. Et in contrariū videtur tex. in. c. i. infra de eo qui sibi z heredi. suis. Tamen ad hec contraria pōt responderi qd̄ p̄cedūt regulariter sed excipiunt istū duo casus nec est absonum vt sentit bal. cū. n. agnati hoc casu excludunt feminā ex privilegio z cōtra pactuz quod habebat qz deficiētibz masculis veniret femia certe magno privilegio agnati excludūt feminas. Ideo facilius tollit hoc privilegium quā ius cōmune vt in cōtrariis. l. eius militis s. militia missus. ff. de testa. mili. Et hoc modo sustinet hic intellectus Bal. ēt in feudo antiquo. Tamen diuinat z restringit istū tex. aut volumus itelligere Bal. in feudo nouo. Et tunc dñs potest facere quicqd̄ voluerit de feudo nouo ad se reuerso cū vasallus primo inuestitus de feudo nouo decesserit sine masculis descendētibz. l. in re. C. mādati. c. i. s. de alie. feu. z faciūt nota. in p̄hemio huius opis nisi restringamus intellectū Bald. ad duos casus hic notatos in tex. qz tunc nō veniēt agnati. non ex natura feudi cū sit nouū in quo non succedūt agnati. Sed veniūt ex quodā privilegio de quo in. l. i. s. permissur. ff. de aqua quoti. z esti. certe poterit id prestare filia in duobus casibus hic notatis. vltimo ego intelligerem in stricta disputa. istum tex. prout iacet videlicet qz siue vasallus inuestitus de feudo nouo sine paterno seu antiquo decesserit sine masculis descendētibz relicta filia dñs potest inuestire filia i duobus casibus hic expressis. s. si redemerit feudū a domino. **C** Secundus p̄pter seruiciū z amorē patris. s. vasalli p̄defuncti. nec ob. allegata in p̄rius qz respondeo qz illa iura non loquantur in duobus casibus hic notatis. Et sic iste tex. limitat. c. i. j. de alie. feu. pa. vbi pōitur regula hic due fallentie. nā regula est ibi qz dñs in p̄iudiciū agnatoz non potest inuestire filiam: fallit in duobus casibus hic notatis. Et rō fallentie est tum p̄pter redemptionem feudi tum p̄pter seruiciū z honorem patris.

Quibus modis feudum constitui potest.

C Cōtinuatur hoc mō: supra vltus est de incicijs feudoz q̄litatibus nā z personis: nunc videndum restat quibus modis feudū p̄stitui possit: Ideo subiicitur hec rubrica.

Sciendum. Feudū nō pōt constitui sine inuestitura ēt si iubē

t e dño q̄s ingressus fuerit possessionē nomine feudi naz tale feudū n̄ transit ad heredes l3 doret in vita eius q̄ in gressus ē possessionē nomine feudi ad hoc allegat v̄qz ad s. si dñs. p̄do itelligentia sciēdū ē qz duplex ē inuestitura. s. p̄pria z abusua nā inuestitura p̄pria ē tradi. possessio rei feudalis. s. q̄ dñs iducit vasallū i possessionem rei feudalis. c. i. i. prin. i. qd̄ sit inuesti. abusua dñ q̄n p̄ba stā vel aliud corpozū dñs inuestit vasallum. d. c. i. scdo respōso. **C** Hic p̄missis collige z no. ex tex. ibi sine inuestitura qz nō acquirūt feudū sine inuestitura p̄pria vel abusua c. ij. i. fi. s. de feu. cogni. **C** Mo. ibi iubēte q̄uis dñs iubeat aliquē ingredi noie feudi tñ nō acquirūt rectū feudū qz l3 ingressus possessionē teneat totorpe vite sue noie feudi tñ nō trāsīt ad heredes p̄pterea n̄ cēset rectū feudū nec habere p̄pria nām feudi. facit qd̄ no. Bal. i. l. liberti. C. d̄bo. liber. limita p̄dicta nisi q̄s ingressus fuisset possessio nē z p̄scripisset spacio. xxx. ānoz vel. xl. c. si quis p. xxx. i. si de feu. sue. cōtro. qz tunc tāq̄ rectū feudū trāsiret ad h̄des idē dicit Bal. si datio possessiois ēēt facta p̄ pcuratorē idēptitate rōis imo a fortiori nisi de putatio nūcij vel pcuratoris ēēt facta in p̄ntia pariu3 curie qz habere tur inuestitura si postea apparet p̄ illū possessionē datā ita Alua. p̄ ea q̄ habētur i. c. i. i. p̄. i. d̄ cōsue. rec. feu. **C** Op̄ po. d̄ hic in tex. qz feudū nō cōstituit sine inuestitura l3 p̄ qz cōstituit successioe vnde oppōit d. c. ij. i. de feu. cogni. so. fatēdū ē qz aliquē feudū acquirūt successioe quiniūmo regri i feudis h3 locū successio. s. cum rō cōra. i. qui feu. da. pos. z. c. i. de succel. feudi. acq̄rit̄ igit̄ feudū inuestitura z successioe. d. c. ij. Itēz acquiritur p̄scriptioe. d. c. si quis p̄ triginta. **C** In glo. que incipit hoc. c. ad fi. nota primo qz quāuis feudū simpliciter cōcedat̄ alicui q̄n non d̄ tibi z heredibz tuis idubio tale feudū ēt transit ad heredes. l. si pactū. ff. de p̄ba. z in. d. s. cū vero coradus ita Bal. an. de iser. z Alua. hic q̄ dicit notādū ad cōcessioes i ēphiteosiz. ista tñ determi. p. d. Alex. i. l. qd̄ v̄ i. 30. col. ff. de r̄bo. ob. rep̄hēdit qz nō p̄cedit ar. de feudo ad emphiteosim vt dixi. s. in p̄ludis hui3 opis z videbim3 aliquid. i. an agnatus z fili3. c. i. z sic l3 in feudo bene loquatur glo. tñ in emphiteosi non procedit determinatio que sumitur ex ar. facto de feudo ad emphiteosiz nā emphiteosiz cū sit p̄ctus similis locationi z qui cōsensu p̄ncipaliter p̄trabitur plurimū p̄debet ex conuentione parciū. l. ij. s. si conuenerit. ff. de positi. reg. contractus de regu. in. Et contractū siue pactum interpretamur cōtra eū in cuius potestate erat sibi apertius p̄uidere. l. veteribz ff. de pac. c. ex litteris de sp̄sali. non sic in feudo quod p̄cedit a liberalitate vt dixi in p̄ludis in diffinitione iōlate interpretamur cōtra concedentē. c. cūz dilecti de do. nisi consuetudines feudoz repugnent vt videat̄ constitutū feudū p̄ filiis in dubio. **C** p̄do clariori itelligentia glo. nostre opp. s̄ tex. hoc mō naz vult hic tex. qz p̄cedat inuestitura abusua z postea dñs dicat vade z ingredi si velis possessionem rei. de qua habes inuestiturā abusua z nullā non cōstituit̄ rectū feudū z p̄nter non trāsitoriu ad heredes s̄ vt qz p̄stituat̄ rectū feudū z trāsitoriu ad heredes qm̄ ingressus possessionis iubente dño est adquisitio possessionis. l. qd̄ meo. ff. de acqui. pos. z. l. ij. C. e. ti. si ergo est acquisita possessio cōsequens est vt sit inuestitura p̄pria. ergo est cōstituit̄ rectū feudū mediante inuestitura z sic trāsīt ad descendentes. c. ij. de feud. cogni. z. d. s. cū vero cū similibz ergo male loquit̄ tex. So. pe. d̄ ceruo Jaco. de bel. z bal. qz sp̄ale est in feudis pp̄ solēnitatē feudale vt enite3 fraus z sic est speciale pp̄ suspitionem fraudis solus iussus de ingrediendo siue p̄ntia partium nō inducit p̄fectionē traditiōis ita qz feudū dicat̄ rectū z trāsitoriu ad heredes ar. c. i. s. hoc ita. s. de contro. inuesti. inter do. z vas. l. data z. l. dona. ff. de dona. nā facile est huic ingredienti possessionez nomine feudi inuenire testes viles z redemptos. Bal. declarat hanc so. hoc mō

quando. n. dñs dixit vade in possessionem sine curia sine paribus pcedit quod dictū est qz rōne suspitionis fraudis nō est vera investitura nec rectum feudū ita vt in heredes trāseat. si vero hoc dixit corā curia vel paribus curie. 7 tunc secus: qz hic cessat suspitio pp presentia parū vel curie. in casu aut nostro ppter ea nō constituitur feudū rectū nec transitorio ad heredes pp suspitiones fraudis. nam hic cū non sint pares curie vel curia presumit fraudis fortassis qz vasallus habeat testes viles vel redēptos qui rem dicāt feudale cum non sit. credo et hanc solēnitatem inuentā pp maiorē reuerentiā erga dñm sicut in multis solēnitatis scripture inuēta est. vt no. glo. in. c. i. de censibus lib. vi. habet in. l. p̄tus. C. de fide instru. Et fo oppo. nam dñs in tex. qd non constituit investitura neqz feudū est rectū qñ dominus dixit. vade in possessionem noie feudi. Sed p̄ ad litteras dicitur tex. qd facta investitura qñ dñs dixit in possessionē feudi. c. i. i. de consue. rec. feu. in p̄i. So. and. qd hoc. c. sit per. d. c. i. correctus 7 dicit qz ita seruat in regno. Sed hec solutio nō plz qz iurū correctō est euitandā in quantū sit possibile. l. i. C. de inoffi. doti. c. cū expediat. de elec. lib. vi. q̄ non ē dicendū qz dictum. c. nostrum sit correctū. Alia solutio qz hoc. c. loquitur in herede extraneo p̄rium loquitur in herede suo in quo fit continuatio possessionis. Sed hec solutio non est bona: quoniam nec in suo fit continuatio possessionis rōne suitatis l. cū heredes de acqui. pos. l. cum miles ex. qui. cau. maio. no. in. l. in suis de libe. 7 posthu. sc̄do non plz hec opi. qm̄ cui dubiū qz si feudum sit nouū non trāsmittit ad heredes extraneum puta collateralē vt dixi in. c. i. s. cū vero cōtra. s. qui. feu. da. pos. Alia 7 tertia est solu. D. doff. in sūma in prima col. sub rubrica qualiter acquir. feu. quod aut dñs dixit vade in possessionē noie feudi. Et tūc non constituitur rectum feudum vt h. aliqñ 7 secundo dñs dicit vadas in possessionē 7 teneas noie feudi. Et tunc dñs rectū feudum vt in p̄rio. hec tertia so. non est bōa qz p̄ tex. ibi ē tene. at secundo est p̄ tex. in. d. c. i. de consue. rec. feu. alia fuit 7 q̄ta solutio: aut. n. dñs tradit possessionē 7 loquitur p̄rium aut dñs non tradit sed dixit: vade in possessionē 7 c. 7 ita loquitur tex. videt hec quarta so. qz p̄ tex. in. d. c. i. in contra allega. ibi vade erant eadē verba. Ergo hō nō ē bona. Quinta fuit solutio Pe. de ceruo. Ja. de bel. 7 Bald. hō quā ēt sensu glo. in. i. solu. in. d. c. i. de consue. re. feu. aut. n. dixit in p̄ntia parū vade in possessionē noie feudi. Et tunc constituitur rectū feudum 7 transitorio ad heredes. 7 ita loquitur p̄rium: aut dixit sine p̄ntia curie vel parū: vade in pos. noie feudi. 7 tunc non constituitur rectū feudū. i. quod non ad heredes trāsit et si superesset filius 7 ista v̄ coior 7 reperio hanc sniam tenuisse Jac. ardis. in. i. rubrica in ver. merito in quinto folio 7 Ja. de bel. Sed hec so. quis censet coior. videt diuina ad tex. p̄ glo. in. l. filii quem habentē. C. fami. her. Quis. n. dixit ipsi Pe. Bal. 7 sequentibus qz hic dñs dixit: vade in pos. non corā paribus. ij. per tex. in. d. c. i. in ver. qz in rōne sui de psue. rec. feu. vbi tex. p̄ntualiter reddit hanc rōnem qz nomine 7 iussu dñi est ingressus in pos. ppter ea censet vt investitus hec ratio est gñalis siue sint pares siue non qñ dixit dñs vade in pos. ergo generalit̄ intelligenda. d. c. i. cuz rō sit generalis. l. scire opz. s. sed 7 cum maxime. ff. de excu. tu. 7 not. By. in. c. si. de reg. in. lib. vi. 7 Bar. in. l. nō solū C. de legi. ergo nō videt bona so. Quare. d. Bar. hō dicat in iudicando nō esse recedendū a cōi opi. dicit aliam esse solu. Nā in p̄rio bene dī quod si dñs dixerit vade in pos. 7 c. habet pro investitura non tñ dicit ibi quod transeat ad heredes fateor igit̄ quod erit feudū vt ibi. s̄ non erit feudū. i. transitorio vt h. Et hāc solu. sensu gl. i. d. c. i. in vl. solu. limitabitur tñ solutionē esse veram nisi dñs eēt Imperator papa vel alius p̄nceps puta Rex qui habeat iura imperialia qui ēt sine p̄ntia parū dixit: vade in possessionem noie feudi 7 c. constituitur rectum feudū. i. transito-

rium ad heredes qz Imperatoris p̄ntia 7 ipse supplet oēs solēnitatem. l. oium. C. de testa. facit. l. pe. C. de dona. iter vir. 7 vro. p̄terea dicit And. de iser. qz Sede. Imperator p̄cedebat feuda sine investitura abusua. Tertio limitabitur eā esse verā qñ dominus haberet pares curie tūc si dixit vade in pos. noie feudi constituitur feudū. c. i. j. d. consue. rec. feu. Secus si pares non haberet. qz tūc sufficeret fm̄ Alua. h. Bal. aliter qz in presentia alioz diceret ista verba. c. i. in p̄in. j. de consue. rec. feu. c. i. s. si vero qd sit investitu. 7. i. ti. p̄i. c. i. Ultimo limitabitur eaz sniam si in breui testato dñs dixisset ista verba: vade in pos. noie feudi. Nam tunc idem quod in casu p̄cedenti. Ratio qz parificatur pares curie 7 breuetestati. c. i. s. p̄terea quid sit investitu. Et fuit de mente Bal. in. c. i. i. de consue. rec. feu. Et dem dicit hic And. si per infra publica apparet de concessione feudi sublequēs possessio videtur virtute huius concessionis capta. Et satis dicitur rectum feudum vt vadat ad successores. arg. l. que dam. ff. de rei v̄. l. ij. C. de acquir. pos. De quo dubitat Alua. nec mihi plz qz hec investitura videtur de solēnitibus dic. c. i. de consue. rec. feu. vt. s. dixi. Ultimo oppo. p̄ istum tex. videt qz si fuerit in possessione vasallus sciēte dño per annū acquiratur feudū. Unde opponitur. de. s. sin autem aliquis. j. ti. p̄i. Solu. aut. n. vasallus stetit in possessione per annū sciēte domino 7 allegat se vel patrem suū investitum: et ita iurat 7 loquitur p̄rium. Aut nō stetit per annū vel ēt si stetit nō tñ allegat se investitū. 7 ita loquitur tex. noster.

¶ Dominus. b. d. Si clericus investuerit aliquē de aliquo beneficio 7 moriatur antequā accipiat feudum annihilatur investitura 7 successor non tenet adimplere investituram. C. No. ibi 7 ante moriatur subaudi. s. dñs. Ibi qz vasallus possessionē feudi nanciscat. s. ante qz feudū aperiatur dño. Ibi eximat feudū. i. annihilatur feudū sine investitura feudi. Et de mā huius. c. dixi c. i. s. qui succes. tene. Intellego tex. nostrum qñ clericus facit investiturā de re ecclesiastica secus si de propria fm̄ Bal. 7 And. qz tūc idem in clerico qd in laico vt dñm est in. d. c. i. qz succes. tene. 7 habet i. c. i. de cleri. qz iuecti. fec.

¶ Si de investitura inter dñm 7 vasallū lis oriatur.

¶ Continuat̄ fm̄ Ja. de bel. Supra visum est de contentione feudi non plene: sequitur nūc videre de contentione feudi plene. Propterea subiicitur hec rubrica. Si de investitura inter. d. 7 vasallum lis oriatur.

¶ Inter. b. d. Si cōtrouersia fuerit inter dñm 7 vasallū de investitura deficientibus p̄bationibus defertur iuramentū possessori. Si vero interfuerint testes fiat p̄batio per eos qui si recusauerint dicere veritatem cōpelluntur a comite vel populo. 7 illis recusantibus cogere recurrit ad Imperatorem qui Imperator deciderit cām 7 interim vasallus possidebit per annū quo vasallo non veniēte 7 sic exi stente contumace cā deciditur sacro dñi. Et si testes iurati negauerint. d. simile iura. stabitur. Et predicta oia habent locū in personis clericoz nisi qz in p̄batione oēs testes pariter admittuntur siue sint pares siue extranei. b. d. vs. qz ad. c. si quis. C. Not. ibi. pbare nō poterit subaudi nullo modo vel nō plene. Nam p̄ba. appellatio. intelligitur p̄prie de plena. l. lucius cū ibi not. ff. de cōd. 7 demō. fm̄ Bal. per Ange. in. l. i. C. quoz bonoz post glo. ibi Bar. in. l. si duo. s. idem iulianus. ff. de iureiuran. Bal. in anten. sed nouo iure. C. si cer. pe. in rubrica. C. de proba. in c. i. s. cōuenticulas. j. de pa. iur. 7 fir. tenen. Jo. and. 7 alij in rubrica extra de p̄ba. Semi. in. c. statutū. s. cū vero d̄ rescrip. lib. vi. Bal. 7 Sali. in. l. i. C. de fide instru. C. No. ibi possessori sacramentum qz si sit contentio de investitura

inter dñm z vasallū deficientibus probationibus defert
iuramentū possess. qđ intellige non tñ semp s; arbitrio iu
dicis. d. §. factm z intelligat deficientib; pbatōibus de
fert iuramentū possessori fm scripta in. §. factm. i. de con
sue. rec. feu. **C**Mo. ibi z eoz successoribus q; facultas p
bādi p iuramentū trāsit ad successores : facit gl. in. l. fi. C. d
iure do. ipetrā. qđ itellige qñ successores sūt plene iforma
ti de veritate alias secus ar. l. gnāliter in pn. C. de rebus
cred. z iureiurā. fm Bal. facit et meli; tex. in. c. se. Ange.
in. l. pe. post glo. §. fi. z. l. se. ff. ne qđ eū q in ius vocatus p
Bal. in. l. air ptoz in pn. ff. de iureiur. p Ang. z Imo. l. po
stulāte in pn. ff. ad treb. qđ notate ad statutū qđ facultas
pbādi def dānu; passio. an trāseat in heredē. **C**Mo. q; si
possessor iurasset tñc bec pbatō iā facta transfret ad here
des fm Bal. q; allegat no. i. c. parochianos de sepul. ha
bet in. c. dicitatis z in. c. fi. d iureiur. Bal. in. l. gnāliter. C.
de rebus credi. in. l. liberti. C. de opis lib. **C**Mo. ibi si ve
ro testes q; si testes iterfuerint z vasallus eos ad testimo
niū vocauerit stabit sacro z dicto testiū nisi pbarē. §. l. i.
z ibi p Ja. bu. C. de re iud. fm Bal. h. **C**Mo. tex. ibi in
terfuerint ex pntia testis in actu psumit scia bal. h. z bal.
in. c. i. de pte. inter do. z va. de inuesti. c. iij. z i. c. puenit il
lo de testib; cogē. bar. in. l. i. in fi. ff. de auc. tu. **C**Mo. ibi
testes nō sint eē casuz q; dicant pares curie sūt. n. q; tenent
feudū ab eodē dño. c. i. in pn. qđ sit inuesti. z dixi plene. §.
de feudo guar. in. §. i. z de cōtro. inuesti. in pn. de q; p bal.
in. l. i. ff. d rex diui. z p Imo. i. c. ceterz ex d iudicijs z ibi
p Frā. z Abba. **C**Mo. ex deā pte tex. exp̄ssuz q; in cā feu
dali vasallus pōt eē testis p dño. Et tuadet rō q; edictus
de testibus ē pbibitorū z int. pbibitos nō reperit vasal
lus. l. i. ff. de testi. z ff. ex qui. cau. ma. l. nec nō. §. l. qđ eis
de q; vide plene p Spe. in ti. de test. §. i. v. hmoi q; vasall;
z Jo. an. in addi. in. d. §. qđ d veditore z ibi declarat qđ
eō z p gl. z doc. in. l. idonei. ff. de tes. z vide qđ dixi. j. qđ
sit inuesti. in. §. i. in fi. no. ex pte q; pp defectū testiū ordia
rioz admittūtur et alij exnei de q; plene. i. q; testes sūt ne
ces. ad pbā. no. inuesti. in. c. i. z no. gl. j. qđ sit inuesti. i. §. i.
in fi. **C**Mo. ex sexta pte q; h; testis voluerit p celare v̄ita
tē: nihilominus si cōpulsus deponat credit ei. Ex q; infer
tur q; nō incidit in falsuz quāq; celauerit qđ itelligas ve
rū si nōdū iurauerat: alias si post iuramentū vellet celare
z aliter dicē bene viciaret dñm ipsi; vt no. in. l. luci; ff. de
his q; no. infamia. Tuadet rō q; testis p vtraq; pte dicē
d; v̄itate vt no. in. an. rē. §. iudex. C. de epi. z cleri. z plene
narrat in. c. dilecti ex de accusa. nā qui v̄itatem dicē non
vult nocē desiderat. i. q. iij. c. quis in. c. i. de crimi. falsi. et
glo. i. h; posita in fi. sui de his tñ dic latius p Bal. in. l. ge
sta. C. de re iudi. z p bar. in. l. eos. ff. de fallis. z qđ dixi. j.
qđ sit inuesti. i. §. fi. n. in notabilib;. **C**Mo. ibi qđ si tpe i
uestiture nō fuerint pares curie et exnei testes sūt admit
tēdi z dicit bal. h; in fi. p hūc tex. q; ad v̄itates inueniēdas
ois a iure pdita pbatō admitti d; l. nec obmissas. C. d li
berali cā. l. cōsensu. C. de repudijs cano. in. c. ij. de arbi. in
c. cū dilecti de elec. **C**Mo. ex tex. ibi vocauerit fm bal. te
stes citāduz facit. l. solā cū gl. C. de testi. l. p̄sbz. C. de epi.
z de. **C**Mo. tex. ibi a comite vel a populo q; si testes recu
sarint deponē z dicere veritatez cogunt a comite vel a po
pulo. **C**Et no. hic esse casuz valde notabilē in v̄bo p̄mio
q; si testis recipiat p̄miū ne dicat testimoniu in cā feuda
li z postea cōpellit dicē testimoniu; v; et; dñm qđ ē mira
bile. **C**Mo. ex h; tex. quē bal. dicit esse notabilez q; pp ne
gligentia m̄gratus recurrit ad illuz supiozes q; eū creauit
et si populus esset. fac qđ no. bar. in. l. vbi absunt de tuto. z
cu. dat. ab his bar. in. l. quotiēs. ff. ad municipales an. in
rep. l. si vacātia. C. de bo. va. li. x. d. Ant. in. c. trāslato d cō
sti. facit gl. in. c. i. de scisma. l. vi. panoz. in. c. venientes de
iureiur. bal. in. l. si in ea. C. qñ fiscus vel p̄na. in. c. i. §. ad
hec. i. de pace iura. fir. tenen. panoz. in rubrica de appel.
ibi alias posui. **C**Mo. ibi in his. n. q; comite vel populo

non cogente testes ibit ad regem siue impatorem interiz
possidebit si intra annū ad reges nō venit vel nō miserit
in eius cōrum aciā statur iuramento dñi non tñ lapsu hu
ius anni est pempta instātia fm bal. nisi testes p vasallo
pduci negauerint se aliquid scire tñc et defert iuramen
tum dño sine presentia z citatiōe vasalli pp eius cōruma
ciam: z dicit hic bal. q; trina requisitio requirit ad hoc vt
comes vel iste supior constituat in hac negligentia p no
tata in. c. i. de supplen. negli. p̄zela. vide doc. post glo. in
de. i. in verbo. requisuerint d here. An. z Bal. in. l. ad p
emptoriū. ff. de iudicijs not. in simili in de. quānis de ap
pel. z not. hoc dñm bal. q; nō soluz vbi dñs incurrit penaz
vel iuris sui amissionē sed z gnāliter vult q; requirat tri
na monitio ad cōstituenduz dominū in negligentia quod
no. q; multū limitat. c. ex tenore de for. cōpe. c. nullus de
iurepatro. **C**Mo. et fm bal. hic z sunt aurea verba nota
mirabile q; pp negligentia magistratus recurrit ad po
pulus illius terre qui iusticiāz ministrabit z iurisdictionez
exercebit: z est ar. q; si vacat iudex appellatōis appellari
d; ad populū non ad successorem z est rō q; dignitas va
cans est sicut hereditas vacas nāz nō fungit vice eius q;
successurus est sed hereditas fungit vice z loco defuncti
vt. ff. de nego. gest. l. nā z seruus. §. i. z. ff. de fideiul. mor
tuo. z dignitas magistratus vice populi fungit. Si ergo
appellaret ad futuz successores appellaret in epte sed d;
appellari ad populuz q; h; vacet dignitas magistratus
non tamē vacat ipsa iurisditio sed est apud ipsum popu
lum. Et hoc in iurisditioe contentiosa. Idē in iurisditio
ne voluntaria quādo periculum est in mora vt in dādorū
tozem vt. ff. de tuto. z cura. dat. ab his. l. vbi nec traho illā
l. ad actus mere voluntarios sicut est emācipatio adoptio
vt. C. de adoptio. l. ij. Imo. in. c. cum ab ecclesiāz de offi.
ordi. dicit q; nulla iurisditio est apud populuz vel aliquā
vniuersitatez q; isti debent eligere magistratus nō autem
exercere officiu; magistratus quem op; eligere z a supe
riore cōfirmari. vt in autē. de defensori. ciuita. §. interim.
CNota tex. ibi cōpellantur q; testes pducti corā arbitro
debent cōpelli ad iurādum z deponendū per ptātem illi
us terre. **C**Nota ibi oia z in clericoz q; que dicta sūt ha
bent locum in personis clericoz nisi quo ad personas te
stium nāz in clericoz feudis equaliter recipiūtur pares
z extranei testes ratio est in tex. ibi hoc ideo q; clerici sepe
faciunt inuestituras absconfas. **C**In glo. i. ad finem p
clariori intelligentia opponitur cōtra istum tex. hoc or
dine nam dicit hic q; si tēpore inuestitiōis affuerint plu
rimi etiā extranei non sunt admittēdi sed cōtra nam ad
probādā nouam inuestituraz etiā si affuerint pares nō
admittunt extranei quinimo sunt pares vnde opponit
de. c. sciēdum. j. de consue. rec. feu. So. fatendū est d̄rium
quod loquit de inuestitura noua z expectādi sunt pares
curie. d. c. sciēduz nec obstat iste tex. in verbo affuerint q;
respondeo fm glo. i. nullo modo fuerint pares curie ad
mittuntur extranei testes vel aliter fm Jacob. de bel. ibi
affuerint. i. absentes fuerint qui pares curie haberi non
possūt: puta q; sunt in lōginquis partibus. c. i. qui testes
sunt neces. ad probādum no. inuesti. z sic in effectu habe
tis regulaz q; extranei testes nō admittūtur ad pbāduz
nouā inuestiturā nisi in subsidium quādo nullo mō sunt
pares curie vel cōmode haberi nō possunt: vel tertio si do
minus noluerit cogere pares curie testes extranei admit
tuntur. c. i. §. i. j. quid sit inuesti. Jaco. de belui. qui ita sol
uit illud cōtrarium. **C**Nota ex fi. glo. q; qui veritatem
celat nocere desiderat. c. i. de crimi. falsi. **C**In glo. que
incipit sed istud notādum ad fi. nota primo q; quādo ma
gistratus est negligēs gradatim ē habēduz recursus ad
supiozes et citra remediuz appellatiōis fm Bal. ergo in
casu. c. nostri p̄ requirēduz est dñs feudi sine curia scdo
comes puta p̄ses puincie tertio p̄pts q̄uo Impator. Se
cūdo nota hic p̄ma frōte videri glo. q; populus romanus

possit deponere impatorē s; inspecta mēte glosatoris glo.
dicit totū p̄rium q̄ imo est maior toto populo romano qz
ptas populi romani in impatorē trāslata ē. l. i. ff. de cōsti.
prin. q̄ hodie populus romanus nō posset p̄uare impato
rē. fm Bar. hodie solus papa p̄uauat impatorē. c. v. v. v. v.
bilē de elec. c. ad aplice de re iudi. li. vi. Bal. in. l. fi. C. de
legi. tñ ibi liberiori licētia quoad papā aliq̄ effundit q̄ nō
sūt bona. Ad si. so. dicite q̄ tex. n̄ loquit̄ q̄ ad p̄tandū
nō quo ad instātia qz instātie cāe p̄ncipalis durat triēnio
l. p̄perandū. C. de iud. p̄riū at loquit̄ in cā appellationis
dicite vt dixi plene in. d. §. sancim̄. C. In glo. p̄ totū an/
nū ad si. vt recte intelligam̄ gl. d̄ h̄ in tex. q̄ possidēti va
sallo incūbit onus probādi. Sed p̄ de. l. fi. de rei v̄d. de. l.
actor. C. de p̄ba. so. hic aliud faciebat p̄ dño z sic erat p̄sū
ptio p̄ dño p̄p̄ea incūbit onus probādi vasallo possidēti vt
no. in. §. sacm̄. j. de cōsue. rec. feu. fm Ja. d̄ bel. C. In fi.
gl. ad si. no. q̄ clerici nō p̄nt in feudare agnat̄ suis de quo
ar. an cleric̄ vel platus possit inuestire agnatos vel cogna
tos: dixi p̄ Ja. d̄ bel. i. c. i. §. qui. feu. da. pos. C. l̄ gl. op
po. p̄ tex. ibi a comite z imo v̄z q̄ dñs debeat p̄ cogē testes
v̄n̄ opponit̄ de. c. i. i. qd̄ sit inuesti. So. dñs p̄ cogē d̄z pa
res curie s; c̄neos cogere nō p̄t p̄pterea recurrit̄ ad co
mitē vel ad p̄sidem puincie vt hic in tex. z fm h̄ac solutio
nem d̄z glosari tex. ibi qui ē. s. q̄ c̄nei. vel aliter p̄t solui
fm Ja. de bel. qd̄ dicit in. d. c. i. determinat̄ hic: vt si dñs
habeat iurisdictionē generalē in loco in q̄ sūt c̄nei testes
dñs nedū posset cogē pares curie s; ēt c̄neos testes siue
sint pares siue c̄nei z intelligit̄ tex. ibi a comite. s. a dño
feudi fm h̄ac solu. C. Secūdo ē glo. oppo. d̄ h̄ic in tex.
in ver. siue n̄o ad regē qz vasallus possideat tñ defert̄ iu
ramētū dño s; p̄. s. co. c. in p̄n. vbi defert̄ iuramētū pos
sessori q̄ d̄z defert̄ possidēti vasallo nō aut̄ dño non possi
dēti. So. aut possidēs non ē cōtumax z defert̄ iuramētūz
possidēti vt hic in p̄n. aut possidēs est cōtumax z tūc de
fert̄ dño in odiū cōtumacis. d. n̄. si vero ad regē vt alit̄
in p̄n. huius. c. nihil. faciebat p̄ actore p̄ possidēte h̄ erat
aliqua p̄sumptio p̄ possidētem fm Jaco. de bel. C. De
mū post Aluaro. quero ab extra. an in istis causis feudo
rum possit comitti receptio testiu; alteri: dic q̄ de iure cōi
talis cōmissio est licita in cāis ciuilib; C. de fide instru. l.
iudices. z ibi Ly. z autē. apud eloquentissimū. c. cōstitu
tus de fideiussio. In feudis aut̄ dicite attēdendū esse mo
rem z cōsuetudinem iudicioz. l. fi. in fi. C. de iureiuran.
vnum tñ nota q̄ etiam vbi non teneret commissio si tñ pars
nō d̄d̄erit valet vt dixit Anno. in. c. cū cām in fi. de testi.
b. d. orta lite de inuestitu

¶ quis se. ra inter dñm z vasalluz z
actor vasallus nō possidet z nō pbauerit salte; p̄
duos testes defert̄ iuramētū cū duodecim sacramentali
bus dño: qui dñs si iurare noluerit defert̄ iuramētū acto
ri cū. xij. sacramentalibus: qui si iurare noluerit absoluitur
reus cōuentus z iuramētū defert̄ tā p̄ncipalibus per
sonis q̄z eo; descendētib; si n̄o vasallus possideat de
fert̄ iuramētū vasallo dñmodo possederit p̄ annū sciēte
z patēte dño. ad h̄ allegat. C. No. tex. ibi p̄ duos pares
si dñs possidet rē de qua est cōtentio inter actorē vasalluz
z dñm qz actor p̄tendit se vel patrē suuz inuestitū dñs possi
dēs negat inuestiturā: certe actor d̄z p̄ duos pes iurie p̄ba
re z si n̄ ad sint d̄z p̄bare p̄ alios testes facit. c. i. §. si n̄o. j.
qd̄ sit iue. z dixi. s. c. p̄. C. No. ibi velit iurare q̄ si actor
nō pbauerit p̄ duos testes certe d̄fert̄ iuramētū dño possi
denti cū. xij. sacramentalibus qui tenētur iurare de credu
litate z conscia sua z nō est necesse q̄ reddāt rōnem p̄ sen
sum corporeū nec curat̄ an deponat̄ super negatiua an su
per affirmatiua fm Bal. hic. qd̄ est singulare z dixi vob
in. c. i. §. de cōtro. inuesti. inter do. z vas. C. No. ibi si iura
re noluerit q̄ si dñs noluerit iurare actor iurabit̄ cū. xij.
sacramentalibus. C. No. ibi qui cōuenitur q̄ si ipse actor
noluerit iurare reus est absoluedus. C. No. ibi hec sacra

mēta q̄ hec sacra sunt p̄standa a filiis actoris vel rei vel
ab ipsi; p̄ncipalibus si viuant. C. No. in ver. autē. q̄ si
vasallus possideat existente cōtrouersia inuestiture defer
tur iuramētum possidēti vasallo dñmodo possederit per
annum sciēte z patēte dño. nam si ignorante dño posse
derit vel minus anno non defert̄ iuramētum possidēti
cōcoz. c. ticius in fi. i. si de feu. fue. cōtro. z in. c. i. in princ.
z. §. si. i. de consue. rec. feu. z dixi in. c. i. §. de feu. guar.
C. No. tex. ibi solus iuraret. i. sine. xij. sacramentalibus q̄
hec dicitio solus est multitudinis exclusiua. facit. l. his so
lis. C. de reuo. dona. Bal. hic. z in. l. i. C. de bono. poss. p̄
tab. nisi rō absurdi euitandi faceret hoc verbū impropria
ri. not. in. l. cum notissimi. C. de p̄scrip. xxx. vel. xl. ann.
C. No. vnum singulare in causis feudilib; q̄ ex patē
tia p̄sumit̄ titulus ēt si non sit lōga qd̄ not. fm Bal. fa
cit ad limitationē notatoz in. l. si certis annis. C. de pac.
in. l. cū de in rē verso. ff. de vsur. in. c. cū olim de censibus
in. c. i. de p̄scrip. lib. vi. C. Oppo. p̄ tex. hoc ordine naz
in princ. ter. nostri dicit̄ q̄ duo testes sufficiant. Et postea
in sequētib; q̄ requirunt̄. xij. testes: r̄ideo q̄ cum in p̄n.
tex. dicit̄ q̄ sufficiat̄ duo testes intelligit̄ q̄ deponunt de
essentia z veritate rei. Si vero testes deponūt de cōscien
tia z de credulitate requirunt̄. xij. Et ita intelligitur tex.
sicut in cōpurgatoribus. c. fi. z per totū extra de purga. ca
no. Dicit̄ h̄ Bal. q̄ iurabit̄ i simili forma: testis est mihi
consciētia. vel testis est mihi deus: vel hoc dicit̄ coraz deo
c. si peccatū. xij. q. i. Et hoc iuramētū defert̄ tam sup̄ ne
gatiua quā super affirmatiua qz non fundat̄ in sensu cor
poris sed in credulitate: facit que no. Bal. in. l. ij. §. quod
obseruari. C. de iura. cal. C. Secūdo oppo. p̄ tex. hoc mō
nā dicitur in ver. hec sacramēta q̄ filij tam dñi quā vasalli
debent p̄stare hec sacramēta vnde opponit̄ de. §. sacm̄
j. de cōsue. rec. feu. z de. §. fari. de not̄ feudoz So. facit̄
dum est p̄rium vt h̄ tex. noster distinguatur per iura p̄. vi
delicet nā filij dñi non iurāt d̄ fidelitate s; de p̄sciētia z cre
dulitate. S; filij vasalli debent iurare de veritate. z est rō
differentie fm Ja. de bel. qm̄ filij dñi tractant de damno.
Sed filij vasalli de lucro. Et nō est eadem rō dñi z lucrī
l. fi. C. de codicil. l. fi. §. licentia. C. de iure delibe. C. Itēz
opp. fortiter arguit adducēdo tex. in. l. generaliter in p̄n.
C. de iureiuran. vbi dicit̄ q̄ multū discrepat iurandū
hereditariuz a sacramento p̄ncipali. Et hoc voluit tota
ista glo. vsq; ad fi. dimittendo illud p̄rium insolūtū. Sed
tu p̄ solutione oium predicto; sic dicat̄: q̄ interdū queri
mus an sit dñia inter sacramētum heredis sui z p̄ncipa
lis. Et dic q̄ sic. vt in. d. l. generaliter qd̄ p̄z qz possibile est
q̄ heres nesciat veritates. put̄ sciebat d̄functus p̄ncipa
lis. l. qui in alterius. ff. de reg. iur. Itēz q̄ defunctus p̄n
cipalis fuit bone fame z legalis homo sed heres minime
vt notatur in. d. l. generaliter. S; interdū q̄rimus an ois
ille in que; trāslata est electio iurandi siue sit p̄ncipalis
siue eius heres possit iurare si hoc iudici videat̄. Et dicit̄
dum est q̄ sic vt hic in hoc tex. q̄ ita d̄z intelligi qm̄ illud
iuramētū trāsit ēt ad successores vt p̄bat̄. s. c. p̄rio post
princi. Qualiter autē iurare debeat filius de facto patris
vel alterius sui ascendētis declarat̄ in. §. sacramētū. n̄.
z iurabit. i. de cōsue. rec. feu. S; interdū q̄rimus an iura
mētū p̄stituz p̄ defunctū debeat suari p̄cius heredē. Et
dicendū ē q̄ sic. z ita intelligit̄ dcm̄ in autē. de iureiuran. a
mori. p̄sti. Et nūc habes istum passum expeditum. Et vi
de ēt ad predicta que habētur. j. ti. p̄ri. in. c. fi. z. j. de no.
feu. i. §. cū datur. C. Itē opponit̄ nā dicit̄ hic i. §. q̄ vasal
lus possidēs iuret sine. xij. sacramentalibus. s; in princ. tex.
dicit̄ p̄ qz dñs possidēs iurat̄ cū. xij. sacramentalibus. So.
dicite vt i. c. i. §. de p̄tro. inuesti. z in. c. i. §. i. s. de feu. guar.
C. In glo. ibi hic vero nota q̄ regulariter in feudis suffi
ciūt duo testes quāuis agatur de maxio feudo. c. in oium
negocio de testi. c. cum esses de testa. Et dicit̄ hic Bal. q̄
per pauciores duobus testibus nedū nō potest p̄bari fa

ctuz. c. cū a nobis de testibus. sed nec error facti. l. cum p
poneretur. ff. de lega. ij. quā ad hoc dicit esse singulare.
tene menti. **C**In gl. aut ad fi. no. glo. in fi. que sentit q i
cā feudali in subsidū admittunt domesticas persone. **T**ñ
intelligo dūmodo sit talis domesticitas que omnino non
repellat. l. omnino. z. l. parentes z in. l. etiā. C. e. ti. **C**In
glo. q ergo ibi electio. **N**o. ex glo. q si dñs non iurauerit
nec recusauerit iurare iudex statuet terminū infra quē iu
ret z elapso termino iurabit actor. **C**In fine glo. not. q
elapso termino dato a dño antequā actor iuret poterit do
minus purgare morā z iurare qd est notabile. **C**In glo.
ad fi. **N**o. hic glo. q sacramentū nō est probatio. **N**otat
Bal. in rubrica extra de pbatō. z habet in. l. admonē.
ff. de iur. iur. **B**al. in rubri. C. de pba. in. c. i. §. cōuenticu
la. j. de pa. iura. fir. te. in autē. §. nouo. C. si certū petatur.
CIn glo. que incipit hic sumit ad fi. no. glo. an patientia
habeat p consensu an p cōfessione de quo per **B**ar. in. l.
que dot. ff. solu. matri. in. l. quo enim. ff. rem ra. habe. in
c. nōne per cano. de pba. z in regula qui tacet de regulis
iuris lib. vi. z **B**al. hic. **S**ed, volo redam cohibere ne li
mites feudales egrediatur.

CDe feudo dato inuicem legis commissorie.

Continuat hoc ordine: supra visus est qualiter feudus
constituitur: vtz qz aliqui feudū dat sub pacto ppter ea ppetē
ti ordie subijcit hec rubri. de feudo dato sub pacto legis
commissorie vel fm Alua. qz et de feudo dato sub certo pa
cto vel pignozato orit cōtentio. **I**ō subijcit hec rubrica.

Quis. Feudū sub pacto legis commissio
rie non valet qz feudū magis ho
nore z amore dñi dandū est quā pecunia. h. d.
No. ibi z cā p feu. habebat q feudū nō pōt cō
stitui sub pacto legis commissorie. rō est in ter. qz feudū. nō
est sub pretextu pecunie. sed sub honore z amore dñi dan
tis ē. **A**lia rō magis extēsa pōt assignari. l. qz ipa lex comis
soria reprobata ē in pignozibus vt. C. d. pac. pig. p. to. **E**t
hoc et voluit glo. i. h. posita in sui pzi. **E**t qua prohibitio
ne fit vt creditor nō possit adipisci dñiuz in pignozere per il
lud pactū. **N**ñ ois alia via tollit per quā ipse creditor vel
let illā acquirere ex eodē pacto vt q habeat in feu. vt h qz
nō d3 per viā aliquā circūueniri illud qd est reprobatus p
vitz directā vt. ff. de tuto. z cura. datis ab his. l. scire o3
in prin. **N**ā sicut phibet vt ipsa res pignozata nō sit cre
ditoris simplr: ita quoqz phibet vt non sit creditoris iure
feudi. **E**t quāqz nō transferat in vasallū dñium directū.
Tñ transferit vtile qd est sufficiens ad parādā actionē que
admodū directū ēt ecōtra vt. l. i. §. fi. cū. l. se. ff. si ager. ve
ctigal. vel emphi. pe. **C**Mo. ex ter. ibi nō sub ptertu pecu
nie zc. ar. fm aliquos q feuda nō pnt acquiri per pecuni
am. sed ex amore z honore dñi zc. qd est verū in casu isto
vbi principalis cōtractus reprobatus est. **A**lias aut nō in
terueniēte ista cōuentione super pignozere reprobata pos
set indistincte feudū agri per pecuniā tā a dño q ab alio
de voluntate dñi. c. i. §. de bene. fra. **E**t hoc sentit et glo.
i. h. posita **C**Op. hāc rōnem ter. de. c. i. §. de bene. fra.
vbi et pecunia querit. **S**o. illud qd h dicit est regulare z
dixi i. d. c. i. §. de natura feu. z in. c. i. §. i. §. qui feu. da. pos.
CIn glo. que incipit h d3 expressus ibi pro pte p qua da
tur pecunia nō valet feudū. **C**In ea glo. ibi acquiruntur
signate glo. que h3 q ptertu pecunie acquirunt multa feu
da. **S**z tu melius dic q glo. in vtraqz sua determinatione
subiungit q hodie ex cōsuetudine pnt acquiri feuda p pe
cuniā zc. **T**u dic q imo de iure vt pbat in. c. i. §. de bene.
fra. vbi late dixi. **Q**uātū vero ad principālē qōnez. §. for
matā dic q indistincte illud pactū d3 tenere z est obseruā
dus qm si feudū pōt vendi. vt. §. tenuit: ergo in ppropria vē
ditiōne pōt apponi pactū inducens infeudationem. neqz
iste ter. cōtradicit qz loquit in obligatiōe pignozis in qua

bene est reprobatū tale pactū. l. fi. de pac. pig. **Q**uestio at
loquit de pacto adiecto i venditiōe qd licitū ē z nō repro
batū vt no. glo. sup rubri. ff. de lege commissio. **E**t iste intel
lectus pendet ex his que videbimus in. c. pe. j. de capi. q
curiā ven. **E**t hoc et tenet **J**a. de ardi3o. **E**t quibus om
nibus concludo q tenebit talis cōtractus idistincte qd
dicat ista glo. nisi pbeť simulatio que etiam fm bal. h non
presumitur nisi pbeť vt no. glo. in. l. iij. ff. plus valere qd
agit. C. de pba. l. cū pibus z cē de vsur. in. c. nauigati h3
bal. **E**t hāc cōclusionē affirmavit glosella fi. j. posita dñz
dixit q tale pactū valet inter extraneos nō aut inter dñz z
vasallū quasi velit dicere q inter creditore z debitorē re
spectu pignozis nō valeret talis contractus cuz sit repro
batus vt h. h3 inter alios extraneos pacificētes bñ tenet ta
le pactū z allegat. l. si qs fideiussozē de debitis z vadimō
nijs in lōbarda. p quo facit qz pacta que cōtra legē sūt nō
sunt seruanda. l. iure gētuz. §. ait ptoz. ff. de pac. **P**osses
tamē saluare determinationē glo. i cāu dubij v3 si simpli
citer dixerit vēditoz si nō solueris integrū pēiū q tūc res
remaneat tibi in feudū qm isto casu si nō soluat totū pēiū
pcedit dictū glo. videlicet q non remaneat feudū nisi p
ea pte p q nō est solutū. quoniā esset iniquū q iā soluta p
te pēiū debeat tibi remanere tota res infeudata. z ita tenz
Andre. de iser. **E**t hoc pactū legis commissorie ē rigorosū
qz si vendidi soluta parte pēiū adiecto pacto legis commissio
rie si residuū nō soluero intra tale tēpus nō facta solutiōe
residui pdit pēiū solutū resqz inempta manet ita gl. i. l.
sed si lege in pzi. ff. de peti. heredi. z bal. hic z cōtrahit h
pactū legis commissorie nō solū dīcēdo res sit tua. **S**z et nō
possim amplius luere. ita glo. in. l. fi. C. de pigno. **Q**uid
ero subsequēter cū dicta gl. in. d. ver. sed qd crit zc. **Q**uid
si accepi pecuniaz mutuo a te z dedi in pignus feudum z
vltra hoc dedi tibi ticiuz in fideiussozē. z facio pactū cū ti
cio fideiussozē q nisi liberauero ipsum ab ista fideiussozē
vsqz ad certū tēpus. **S**oluēdo debitū ita q ipse fideius
soz habeat necesse soluere p me dictū debitū qd tunc ipse
retineat in feudū dictū feudū pignozatū an valeat tale pa
ctū z ista gl. arguit ad ptes z pziō qz videret dīcēdū q sic
per. l. fi. in pzi. ff. de hē. emptio. in cōtrariū v3 q nō p
dictā rōez posita hic z hoc voluit tota ista glo. vsqz ad fi.
tu vero teneas hanc secundā opiniō. v3 q iste cōtractus
nō teneat per istū ter. z p ea que dicta sunt. §. nō ob. d. l. fi.
qz loquit in vēditiōe videlicet q ipse fideiussoz bene pos
set soluēdo habere ipsuz pignū loco emptiōis qm isto ca
su bene teneret cōtractus vt. §. dñi z pbat in. d. l. fi. qd in
telligas verū si fideiussoz cōuenit de iusto pēcio alias secuz
vt est casus in. l. fund. §. fi. ff. de pigno. z no. in. l. i. C. de
pac. pigno. iprobaf q pactū vt sit sua res pignozata vel et
vt retineat loco feu. nō reprobaf pactū vt hēat cā emptā
quanti valet z in hāc sñiam v3 inclinare ia. de bel. **C**In
gl. illud intellectū ibi auctē. creditor no. glo. que v3 limi
tare ter. vt pcedat nisi creditor possederit spacio. xxx. an
nozum vel interuersa possessio fuerit. c. fi. j. eo. bal. tñ fm
vnā opi. notat singulariter hunc ter. q in pignozibus
est appositus pactus legis commissorie tūc odio creditoruz
iuri offerendi prescribitur: sed maximum dubium an iu
ri offerendi prescribat de quo per **L**y. in. l. cuz notissimi
C. de prescrip. xxx. vel. xl. annozum. z per **B**ar. i. l. pigno.
ff. de vsuca. z per bal. in rubrica extra de prescrip. bal. in
c. pastora. in. ij. col. de offi. ordi. alberti. in. l. i. C. de annali
ercep. cano. in. c. quoniam frequenter in fi. in glo. fi. cē vt
lite nō cōtesta. in. l. fi. rem. §. ois. ff. de pigno. acti. **C**In ea
glo. ad fi. nota limitationē vt ter. noster pcedat nisi credi
tor impetrauerit ius domini. l. fi. C. de iure do. impe. po
tes igitur ex predictis elicere has regulas i hac materia
legis commissorie fm an. de iser. videlicet q lex commissoria
tantum in pignozere reprobatur inter debitorē z credito
rem nō in alijs contractibus quimmo nec in pignozere in
ter personas extraneas vt habeat emptaz quanti. tūc va
let. d. l. si fūdus. §. fi. **S**i. ergo vēdotibi rem cū hoc pa
b

cto vt soluas p̄ciuz integrū alioquin habeas rē in feudūz
non est iste contractus reprobatus imo valeat per. d. l. in
traditiōib⁹. ¶ Quero qd de pacto adiectiōis in diē erē-
pli cā. dedi tibi rē in feudū eo qz soluiſti mihi quattuor. et
appoſui tibi pactū qz si vsqz ad ānum alter attulerit mihi
meliorē cōditionē. qz ipe debeat h̄re dictā rē in feudū z a
te auferat. an teneat tale pactū in materia feudali. z dicit
Ja. ar. d. 30 qz sic. ar. in. l. i. z. ij. ff. de in diē adiec. idē dicit
ipe qz si det feudū eo pacto vt si displicuerit infra certū tē-
pus. res sit iſendata. ar. in. l. iij. de ſben. ep. eodē mō si i-
tra certū tps ei placuerit. iſti. de ſben. ep. §. ēptio. z i iſtis
duob⁹ caſib⁹ si nō ſtatuit certū tps a p̄tib⁹ ſtatutū ē a. l. l. r.
diez. ar. ff. de edil. edic. l. qd si noluit. §. pe. Idē dicit ipe
qz pōt dari in feudū eo pacto ut h̄eat donec dñs aliēabit
ar. ff. qd mo. vſufr. amit. i. l. iter dū. ¶ Atrū aut poſſit da-
ri in feudū cū pacto qd tēdit i p̄iudiciū alteri⁹. z dicit ipe
qz nō. qz caſus ē i. c. qz pleriqz. c. d. pac. z c. d. iurepatro.
c. cū ſeculuz. z in iſtis dūmō nō ſit pactū reprobatū. totuz
pēdet a p̄tiuz cōuentiōe. c. i. de duo. ſrib⁹. de no. bene. iue
ſti. z ibi videbim⁹. idē dicatis qz ē poſſet dari feu. pignori
ita qz i iſta pignoris datiōe feu. p̄ſtituaf. puta concedo tibi
caſtrū in feu. p pignoz. l. i. ff. ſi pign⁹ pignori.

Siquis. Si qz inueſtuerit aliquem de bñfi-
cio ſui militis ſim placētinos non
vz inueſtitura niſi cōſentiēte eo cui⁹ ē feudū: ſz ſz
mediolañ. z cremoñ. vz dūmō nō ſit p̄iudicio
ei qz h̄z feudū z fiat ſub cōditiōe vel in diē. z ſi feudatari⁹
deceſſerit ſine h̄re ad hoc allegaf. ¶ Nota ibi placēt.
qz dñ valere inueſtitura ſcā de feudo p̄mi vaſalli ſi cōſenti
at p̄m⁹ vaſal. alſ nō vz. ¶ Nota ibi mediolañ. z cremo.
z ſi ſniam placētinoz qz imo vz inueſtitura ſcā de bñficio
p̄mi vaſalli ſiue cōſentiēte p̄mo vaſallo ſiue nō dūmodo
nō noceat p̄mo vaſallo. puta ſi deceſſerit p̄m⁹ vaſallus ſi
ne herede maſculo videbitis in ter. aduerſates ſnias. qa
placētini tenēt nō valef inueſtiturā. ſz mediolañ. z cremo.
tenēt ſniaz. videbim⁹ que ſit p̄ior ſnia. p̄ p̄ria facit rō
nā pactū de futura ſucceſſiōe pp̄ iminens piculū nō vz. l.
ſi. C. de pac. z no. i. l. ſtipulatio hoc mō cōcepta. ff. d. ſb.
obl. §. nō vz ſcā inueſtitura poſt mortē p̄mi vaſalli cōce-
pta. In ſniaz qd imo vz talis inueſtitura. qz nō ſolent audi-
ri quoz nō interſt. l. i. i. p̄n. ff. d. appel. reci. z p̄ Bal. in. l. p̄
ſiliū. ff. de ioffi. teſta. ergo ſi nō interſt p̄mi vaſalli vale-
bit ſcā inueſtitura vos tenebitis ſniam mediolañ. z cre-
moñ. p̄mo qñ i. l. reperitue due opinioēs vltima opinio
dñ formata ab auctore. no. in. l. bona fides. z ibi Bar. ff.
depoſiti eodē mō dicim⁹ de opione docto. qz vltima opio
cēſet docto. in dubio aut̄ ex teſtō. z ibino. Bal. C. de col-
la. Jo. and. in. c. i. de penis li. vi. S̄z hic magiſter feudo-
rum pōit vltimā opinioēz Adediolanen. z cremonenſi.
eſt ergo decifio hec tenēda. ſcā qz qd nō nocet tibi z alte-
ri prodeſt. de facili concedendū eſt. l. i. §. deniqz. ff. de aq̄
plu. arcen. ergo ſcā inueſtitura que nō nocet p̄mo vaſ-
lo debet valere. ſz aduertatis qz glo. v̄ reſidere i opione
Adediolanen. tu tamē poteſ ſaluare vtrāqz opinioem
dinerſo reſpectu vt. s̄. dixi vz intelligendo opinioē pla-
centinoz quādo inueſtitura fieret pure. ſz opinioēz Ad-
ediolanen. z cremonen. quādo fieret ſub cōditiōe vel in di-
em per iura. s̄. allegata. Bal. hic poſt facta varia argu-
menta p̄ vtrāqz parte reſidet cū vltima opinioē. dicēs er-
rare eos qz credunt qz iſte cōtract⁹ ſit de futura ſucceſſiō-
ne. qz imo eſt de caducitate ſucceſſionis. hic ergo non eſt
pactū de ſucceſſiōe viuētis vel mortui. ſz quoddā pactū
in defectum iuris tertij. qd pactū habet in ſe iuris ordinē
z eſt de iure validum. facit quod no. guil. in. l. ſeruum he-
redis. ff. de pac. ¶ Ad ob. arg. de futura ſucceſſiōe regni.
quia reſpōdeo ter. noſtruz eſſe intelligendū ſim Adedi-
olanen. qñ nō ſit inueſtitura d bñficio certe p̄ſone ſz i gene-
re. l. iij. §. d̄ illo. ff. pro ſocio. puta ſi domin⁹ inueſtuerit ali-
quem hoc mō. Inueſtio te p̄rio feudo qd apicet mihi dño
cū dñs h̄eret plura feuda z vaſallos. ſz ſi fieret inueſtitura

de feudo certe perſone tunc non valerēt ne inſidietur vi-
te alterius. d. l. ſi. C. de pactis. Et ita poſſet ſaluari opinio
placentinoz vt nō valeat inueſtitura de feudo certe p̄-
ſone niſi ipſa perſona conſentiat. faciunt no. in. c. ij. z ſi. de
conceſ. preben. vbi videt̄ cōtra. z in. c. ij. de cōceſ. preb. li.
vj. z. l. ſi. C. de pac. ¶ Oppo. cū glo. i. cōtra ea que hic di-
cunt̄ in p̄ima parte videlicet qz nō aliter valeat inueſtitu-
ra facta pure de feudo per aliu⁹ poſſeſſo niſi ipſe poſſidēs
conſentiat. S̄z contra. imo abſqz tali conſenſu tenet ſct⁹
vt pbatur in. l. rē alienā. ff. de contrahen. emp. vbi quis
poteſt vendere ē rē alterius ſine ſuo cōſenſu. z tenet con-
tract⁹ i p̄iudiciā ipſius v̄dētis quoniā tenebit̄ d̄ euictiōe
lz nō poſſit trāſſere dominium ipſius rei. ſic ergo deberet
dici i p̄poſito qz iſendādo rē per aliu⁹ poſſeſſā qz teneat
cōtractus in p̄iudiciū ipſius iſendātis ē ſine conſenſu poſſi-
dētis. So. in iſto ter. idē nō t̄z talis ſctus quia ē cōtra bo-
nos mores cū ſit d̄ futura ſucceſſiōe. z iō reprobaf̄ per
dictā. l. ſi. C. de pac. ſicut i ſimili videm⁹ d̄ pacto appoſito
per filiā i ſtrumēto dotali d̄ nō habēdo reſreſſū ad bona
p̄na qd ē reprobatū. l. pactū. C. d̄ colla. ſz cōtrariū loquit̄
qñ in ipō cōtractu nō tractamus d̄ futura ſucceſſiōe. vnde
bñ cōcedēdū ē z fatēdū qz teneret ſctus inueſtiturē i p̄iudi-
ciū inueſtētis. ſi quis ignorās accepit inueſtiturā d̄ alio fe-
vel ēt ſciēs ſed accepit ſpecificē cautōz d̄ euictiōe ita qz
nō habebat reſreſſū ad futura ſucceſſiōe alterius ſz ſolū
mō ad iterē ſuū vt. j. de inueſt. d̄ re. alie. fac. i p̄ri. c. i. ſz. nō
tenebit̄ i p̄iudiciū ipſi⁹ poſſidētis ſz qz voluerūt Adediola.
vt hic i ſecūda pte. z. j. ſi d̄ feu. ſue. cōtro. i. c. morib⁹. Et
hoc volunt iſta gl. vsqz ad ver. hic dicta zc. que bñ loquit̄
z cū ea trāſeſit docto. L̄ d̄ corda tamē haſ opi. placētinoz
z mediolanen. vt dixi. s̄. in notabilibus

Quidam. b. d. vaſallo dicēt̄ de re pignora
ta inueſtiturā factā qui poſſederit
dictā rē p. xxx. ānos deſerēt iuramentū cū. xij. ſa-
cramentalibus ſim formā hic traditā qui ſi iura-
re reſuſauerit deſerēt iuramentū filio dñi qui ſi iurare no-
luerit cogit̄ inueſtiturā facere filio vaſalli. ad hoc allegaf
¶ No. ibi longū tps. ſ. p̄ ſpaciū. xxx. annoz. vt. j. in ter.
¶ Nota. ibi in elec. filij militis. i. vaſalli qz ſi dñs pignori
obligauerit militi ſuo terrā. deinde deceſſit relicto filio z
iā elapſi ſunt. xxx. anni nulla facta interruptiōe qbus. xxx.
annis poſſeſſa ē dicta terra quā filius militis dicit eſſe feu-
dalē. certe deſerēt iuramentū filio militis cū. xij. ſacramēta-
lib⁹. i. cū. xij. teſtib⁹ iurātibus. de credulitate z conſcia ſua
qui icuntur ſacramentales dixi in. c. ſi. ſ. titulo p̄orimo
¶ No. qz p̄ſcriptiōe quis deſenditur in feudo vt ſiquis
rem aliquā poſſederit tanqua inſendatā dicto tpe p̄tinua
to z ſeruitiū pro ea tanquaz vaſallus exhibuerit de feudis
ſibi. cā tanquā feudale. vt h̄z. j. ſi de feu. ſue. contro. in. c.
ſiquis per triginta. In hoc tñ eſt differentia in qualitate
deſendēdi z obtinēdi qñ ſi fuit ſemper poſſeſſa tanquaz
feudalis z de ea ſunt p̄ſtituta tanquā de re feudali ſerui-
tia. nec cōſtat qv̄nquā alter titulus p̄ceſſit niſi de iure feu-
di quia tñ ipſe vaſallus obtinebit abſqz alio ſacramento
Et ita intelligitur. d. c. ſi qz per triginta. Si vero conſtet
qz alter titulus a p̄ncipio p̄ceſſerit. ſ. titulus. pignoris
tūc ſi vaſallus recognoſcat a dño tanq̄ feudale z eā iure
feudi poſſedit per annos triginta ſibi poterit eā defende-
re ſi iuret cū. xij. ſacramentalibus ſim formā huius. c. vbi
autē vaſallus p̄baret aliquid de inueſtitura ſed non ple-
ne. tñ ſola ānal poſſiō rei feudali iūcta cū dicta p̄ſcrip-
tiōe inueſtiturē ipſi inuaret mediāte ſuo ſimplici iuramēto
vt. s̄. ti. p̄ri. in. c. ſi. in ſi. que iura ita ad concordiam redu-
cenda ſunt vt dixi i. d. c. ſi quis p. xxx. Si vero vaſall⁹ poſſi-
det minus anno die vt dicam. j. quid ſit inueſt. in. §. ſi va-
ſallus. ¶ No. ibi ſi autē qz ſi vaſallus reſuſauerit iurare
deſertur iuramentum filio dñi cum. xij. ſacramentalibus.
¶ Nota ibi qui ſi ita qz ſi filius domini reſuſauerit iura-
re cogit̄ ipe fili⁹ dñi inueſtire filiū militis. ¶ Nota qz i re-
p̄ſcripta iure feudi h̄z locū ſucceſſio. z ē rō qz cū p̄ſcriptio

equiparet veritati p no. in. l. i. C. de sui. z aqua. p inde dz
 et ac si fuisset vera investitura. in qua et si feudū sit nouuz
 succedat descendentes vt. s. d. his qui feu. da. pos. i. s. z qz
 z. j. de natu. suc. feu. in. c. i. **In glo.** que incipit. hic nota
 bis ibi. c. si qz p. rrr. hāc glo. intellige sane dūmodo possi
 dēs bonafide possideat als nō p̄scribere feudū. c. si. de p̄
 scrip. **In ea. glo.** si quis emp. glo. recte loq̄ d. q̄to i au
 tē. nisi. C. de bonis mater. **In ea. ad fi. no. glo.** que vi
 det cōstituerē d̄faz. inter filiū militis z filiū dñi. qz filius
 militis iurat de certa p̄sona s̄ filius dñi de incerta. **Ja. d.**
 bel. ait qz in effectu. nulla ē d̄zia inter iuramētuz filij dñi z
 filij militis vt apparet ex ter. qz p̄em. z in ter. in defunctuz
 militē. **Itē no.** qz l. ter. dicat qz si res data pignori posses
 sa fuerit p. rrr. annos d̄ferē iuramētū filio militis. tñ limi
 tandus ē ter. nisi interrupta sit p̄scriptio ar. c. i. z. ij. s. ti. p̄
 ri. z qz p̄bationes nō sunt angustande. l. qm̄. C. d. here. l.
 testes. C. d. testi. cū si. p̄terea si velit fili? dñi p̄bare cōte
 statiōez factā militi v̄l filio militis z sicut interrupta p̄scrip
 tiōe certe nō d̄ferē sacramētuz filio militis. **Quatr** inter
 r̄upaf p̄scriptio plene no. in. l. sicut. z in. l. cū nouissimi. C.
 d. p̄scrip. rrr. vl. cl. annoz z p̄ bar. i. l. naturaliter. ff. d. vsu
 cap. cano. i. c. ex trāsmisā d. p̄scrip. facit qd no. p̄ doc. i. l.
 si. d. edic. dñi adri. tol. reliqua q̄ ptinet ad hoc. c. p̄sequar
 in. c. si quis. p. rrr. j. si d. feu. sue. cōtro. **Querit** hic bal.
 an in isto feudo sic p̄scripto succedat heres. qdā dicunt qz
 nō. qz nō intercessit vera investitura: alij dicūt qd sic. qz p̄
 scriptio equipatur veritati vt no. in. l. i. C. de sui. z aqua z
 satis p̄batur in hoc. c. quo cauef. qz si p̄bat. qz p̄z possedit
 p. rrr. annos. z fecit fuitia consueta qd filius in tali feudo
 succedat. **Et dicit** qz fuit cōsultus d. eo qui acquirit emp̄bi
 theosim ecclesie p̄ p̄scriptionē. xl. annoz h. n. tēpus ē ne
 cessariū in ecclesia. nec. n. sufficit in ea lōguz tps loq̄. l. cū
 d. in rem verso. z eē d. p̄scrip. c. d. quarta z in autē. d. eccle.
 titu. i. p̄m. **Sz an effect?** illius p̄scriptionis errēdat vsqz
 in tertiā generationē vel i infinitum respōdeo qz sicut em
 phiteosis inforzmiter cōcessa. i. sine personarū distinctiōe
 intelligit in tertiā generatione: ita fit i p̄scripta qz in for
 mis est vt i autē. de nō alie. s. emphiteosim qz ē notabile.

De feudi cognitione.

Hic incipit secundus liber feudoz: cū totū opus in tres li
 bros diuidatur vt dicit i p̄hemio huius libri. **Continua**
 tur hoc ordine. s. visum est de multiplici iure feudozum
 nunc videndum est quo iure cause feudales decidantur
 p̄terea cōpetēti ordie subijcūt rubri. de feudi cognitione.

Ubertus. Hoc dicit generaliter decidunt
 cāe aut iure romano aut iure lō
 bardoz aut cōsuetudine: sed cause feudales deci
 dunt cōsuetudine feudali qua deficiente deci
 dunt lege scripta ad hoc allegatur vsqz ad. c. ij. **Nota**
 ibi vbertus qz obertus de orto fuit auctor huius opis. nō
 enim habuit obertus auctoritatē legis cōdende s̄z recollig
 git in hoc volumine consuetudines feudales. que quidez
 sunt generales z ligant oēs vt dicit in p̄hemio huius opis
 lz aliqñ in hoc libro inserat cōsuetudo localis vt. j. in ti. d.
 matri. ad morga. d̄cto. z in. c. i. j. qui test. sunt neces. ad p̄
 bā. no. inuesti. **No.** ibi iure romano qz cāe generaliter
 decidunt aut iure romano aut iure lōbardie aut cōsuetu
 dine vel statuto looz: z que cōsuetudines in iudicijs sint
 seruāde plene. p̄ bar. bal. z ange. in. l. cūctos populos. C.
 de sūma tri. z p̄ bar. z alberti. z bal. in. l. de quib? ff. de le
 gi. in. c. cām de re iudi. in. c. cū venisset de eo qui mittitur
 in pos. in. c. cōstitut? de in integrū restitutio. Jo. an. late i
 c. si. de consue. z dicit hic bal. notādum qd cōsuetudo est
 stricti iuris z stricte accipit vt no. Inno. in. c. ij. de cōsue
 tu. ibi p̄danoz. bal. in. l. quicumqz. C. d. ser. fugi. **Nota**
 qz cū sint varie. qd varij sunt mores z cōsuetudines ciuita
 tum z puinciaz. nā vnaqueque puincia abūdat in sui sen

su. c. illa. rj. di. c. vtinā. lxxvj. di. **No.** ibi cōsuetudie qd
 cause feudales decidunt cōsuetudine feudali vbi aut nō
 sit cōsuetudo decidēs recurrimus ad legē scriptā z est de
 mēte et hostiē. in sūma in ti. de feu. in fi. z qñqz ad primio
 rū looz cōsuetudinez. qñqz ad ius cōe z dicit bal. qz lz ad
 hoc vt cōsuetudo tollat legē vel cōsuetudinez cōtrariā dz
 esse p̄scripta. c. si. de cōsue. li. vj. l. nemo. s. tyales. ff. de
 reg. iur. hoc p̄cederet in petitorio s̄z in possessorio nō req̄
 rit qz cōsuetudo sit p̄scripta. Jo. an. in. c. ecclesia in p̄i.
 de elec. c. consultatiōibus z ibi do. anto. vltra alios de in
 repa. **In glo.** i. ad fi. no. qz mala cōsuetudo que potius
 corruptela appellat nō est obseruanda eē in. c. cū decorē
 de vi. z honesta. cle. **Nā** bona z rōnabilis est consuetudo
 feudo. vt facta investitura cogat ad fidelitatē possessor rei
 feudalis seruādā. ita actio que ex cōsuetudine nascit sine
 cōditio ē stricti iuris nō bonafidei. qd p̄z qz nō cōnumera
 tur inter actiones bonafidei. s. actionū. in. l. de actio. **Et**
 ideo infert hic **Alua.** qz ex cōcessiōib? feudoz nascit actio
 stricti iuris de quo magis dubitarē per no. in. l. fi. ff. de cō
 sti. p̄i. in. c. cū dilecti de dona. **Est.** n. huiusmodi cōcessio
 liberalitas z beniuola concessio principis in. c. i. s. in p̄i
 mis. j. in qui. ca. feu. amit. p̄terea facit qz dē feudū a fide
 vel fidelitate que hincide cē dz. c. i. in sine. j. per quos fiat
 inuesti. **Et tā** ex latere dñi qz ex latere vasalli. c. i. de for. fi
 de. in fi. c. de forma. rrij. q. v. **Ergo** de facili possumus di
 cere qz in eis erupet bonafides z sic p̄māt actione bonaf
 dei. **Et ad ar.** qz nō reperiat numerata inter actiōes bon
 afidei. d. s. actionū. z no. glo. in. c. cū venerabilis de er
 cep. r̄ndet bald. in pace cōstātie in verbo oēs alias ver. si
 quas per ter. ibi bonafide. qz oēs d̄ctus qz sunt cū p̄cipe
 habēt naturā d̄ctū bonafidei. **Sz** isti d̄ctus cōter sunt
 cū principibus. s̄z erūt bonafidei z actiōes qz ex illis pueni
 unt. denomiāf s̄ d̄ctus a magis cōi natura sua. c. i. de feu.
 nō habē. p̄ri. na. feu. cogita qz esset importans conclusio
 an actio que nascit ex feudis sit bōefidei an stricti iuris. c.
 si facta. j. si de feu. fuerit cōtro. qz graue est fidē fallere. l.
 i. in p̄i. de cōsti. pecunia. **In glo.** si. ad fi. ia. de bel. col
 ligat ex glo. qz vbi emergit casus feudalis p̄rio recurrim?
 ad consuetudinē feudale que si nō reperiat decidēs in ter
 minis dictū casuz recurrim? tñc ad simile consuetudinis
 postea recurrimus ad. l. scriptaz vbi aut nō reperiat con
 suetudo nec simile nec lex scripta decidēs in terminis di
 ctū casū recurrimus ad ar. l. siue cōsuetudinis. c. in p̄tia
 eē de renun. vult s̄ iaco. de bel. qz simile cōsuetudinis p̄fe
 ras legi scripte cui? dictū. j. reprobabo. **Quare** p̄ planio
 ri doctrina cū querit qualiter cāe feudales decidant. di
 cendū ē primo inspiciendū eē tenore investiture qui dero
 gat cōsuetudini z iuri feudali. c. i. j. de duo fra. de no. be.
 inuesti. ibi nisi scā fuerit investitura ea lege. **Et dicit** in p̄o
 hemio hui? opis qz p̄mo sūt attēdēda pacta apposita i iue
 stitura. l. i. s. si cōuenerit. ff. de positi. z no. in. l. semp in sti
 pulationib? d. reg. iur. vbi nō repiunt recurrimus ad spe
 ciales consuetudinē loci z curie dñi. l. d. quibus. ff. d. legi.
 tertio vbi nō repit pactū vel sp̄alis cōsuetudo looz recur
 rimus ad cōsuetudines generales feudi scriptas in hoc
 ope. **Si aut** nō repit pactū vel cōsuetudo sp̄alis neqz con
 suetudo feudalis neqz cōsuetudo feudoz generalis deci
 dēs cāuz emergētē recurrimus ad legē romanā z sic ad
 ius cōe vt in ter. nō hic. vbi aut neqz lex scripta repiatur
 tunc recurrimus ad simile consuetudinis postea recurri
 mus ad simile legis. l. non possunt. ff. de legi. vbi postre
 mo non reeritur nec simile legis nec simile cōsuetudinis
 feudalis tñc p̄cedimus p̄ ar. p̄ hac glo. facit. l. qui filiū. s.
 sabi. ad treb. z no. in. l. emili. ff. d. minori. **Dicit** ia. d. bel.
 qz p̄ius attēdimus simile cōsuetudinis qz legē scriptā. cu
 ius opt. approbat **Fulg.** in. d. l. d. quib? z p. l. nō sine. C. d.
 bo. qz libe. d̄r cē cāus in. l. i. C. qz sit lōga cōsue. s. qz simile
 cōsuetudis nō v̄icat legē scriptā. quinimo magis attendi
 mus. l. scriptā qz cōsuetudis simile. p̄rio ē casus d. hoc in
 c. nō vbi si cōsuetudo nō decidit in terminis casū emergē

te attendimus legē scriptā. i. ius cōe. scdo qz in rebus cla-
ris nō est locus p̄iecture. l. p̄tinuus. §. cūz ita de ver. obli.
Sed si repiamus legē scriptā decidētē casuz in terminis
emergētē nō debem⁹ ire p̄ suffragia similitudinis. tertio ad
h̄ facit qz in dubio stam⁹ iuri cōi. l. si extraneus. ff. de p̄di.
ob cām. l. cōmodissime. de lib. z posth. vbi casus obmissus
relingit dispōni iuris cōis. nō ob. ar. p̄dicte legis de qbus
qz nō ē vez qz ter. ibi dicat qz simile p̄suetudis vincat legē
generalē: s̄ bñ dicit qz s̄te p̄suetudinis sp̄alis in aliquo lo-
co vincit ibi legē sp̄alē romanorū que viget rome non cor-
rigit legē scriptā generat̄: s̄ dūtarat derogat legi genera-
li quo ad civitatē roma. ar. l. derogare. ff. de ver. si. z no. in
l. virtus. ff. locati. z in. d. l. d. qbus. nō ob. scdm ar. de. l. nō
sine qz ibi p̄. l. scriptā nō erat casus emergēs in terminis de
cibus alias frustra ponerent illa verba. vel alr r̄ideo qz
ibi impator benigne p̄cedit nō cū p̄cto rōnis vt p̄z ibi be-
nignus nō ob. ar. vltimū de lege. i. qz respōdeo qz si loquū-
mur de ratione consuetudinis. z tunc fateor qz vbiqz
habet locum ratio consuetudinis habet locum consuetu-
do: qz tunc rō p̄suetudinis vincit legem scriptam. **C**asus
ē notabilis i. c. i. j. an mutus vel alr impfe. Et est ratio in
p̄mptu qz rō p̄suetudinis ē ipsa p̄suetudo put rō legis est
ipsa lex. l. q. testō. §. mulier d̄ testa. l. bis solis de reuocā. do-
na. z ita loquit̄. l. a. C. que sit lon. p̄sue. nos aut nō loquimur
de rōne p̄suetudinis. s̄ de s̄te p̄suetudinis. z p̄ p̄dictis fa-
cit gl. in aut. quas actiōes. C. de sac. san. ec. z no. bart. in. l.
si p̄stāte in prin. so. ma. z qd no. ang. in. l. p̄cipim⁹. C. de ap-
pel. et p̄dictis h̄ētis p̄sonē qz i casibus decidēdis ēt i feu-
dis attendimus magis. l. scriptā loquētē in terminis quā si-
militudinē z s̄te legis. So. ceteris parib⁹ attēdim⁹
in materia p̄suetudinis z i feu. magis s̄te p̄suetudis qz s̄te
legis quia in habentibus simbolū facili⁹ ē trāsitus. l. si
acceptilatum. ff. de acceptil. z no. in. l. si vnus. §. pactis. ff.
de pac. z tradit̄ plene i. d. l. d. qd. z p̄p̄ea dicit alua. qz h̄ re-
linquat arbitrio iudicis qz ex argumētis qz rei optiora z ve-
ro primiora cōperit motū animi sui p̄firmabit ar. l. ob car-
men. §. si. ff. de testi. l. si. C. de edicto diui. adri. tollen.

Sciendum. b. d. feudū cōsistit in rebus soli
vel coherentibus solo vel i his
que inter mobilia cōputant̄. z feu. nō pōt acqri
nisi successione vel iust. b. d. **C**no. qz feu. nō pōt
ostare nisi in rebus immobilibus z eis coherentibus vel que
immobiliū noie cōprehēdunt. nō at̄ in rebus mobilibus. z
ē rō qz mobilia p̄ vsuz p̄sumunt. vnde p̄p̄ietas rei feudat̄
que sp̄ dz remanere apud dominū vt. j. de iust. d̄ re alie.
fac. in. §. quāuis: extingueret̄ p̄ vsuz vt insti. de vsufruc. §.
p̄stituit et sic cū p̄p̄ietas deducit̄ ad nihilū nō pōt cadere
feudū s̄m regulas z p̄suetudines feudales. z si diceret̄ va-
fallus ipam rē p̄seruabit tenēdo in archa z nō vtēdo. tūc
fieret̄ d̄ aliā r̄lam qz cēt feudū inutile vasallo cū nō habe-
ret vsufructū neqz comoditatē aliquā qz cēt contra natu-
rā feudi vt in. §. si. j. in q. cau. feu. amit. z de his satis dixi
j. si de feu. va. sue. interpel. in. c. i. in. l. i. q. **C**Itē no. qz feu.
cōsistit in tribus: primo in re immobili: scdo in re coheren-
te solo: tertio in his qz inter mobilia p̄putat̄ exēpla sunt in
ter. et qbus habes qz annui redditus pecūiarij inter imo-
bilia cōputant̄ ita bal. hic facit ter. in. §. vult cim in auten.
de nō ali. in cle. exim de paradiso de ver. sig. bal. i. l. i. C. d̄
suffra. i. l. hac edictali. §. bis illd. C. de secun. nup. i. c. i. in
fi. d̄ pace tenēda. car. i. cle. i. de re. ec. nō alie. iō dicit ang. i
p̄si cerryij incip. anast. afius. qz sunt tertia spēs bonoruz.
Cno neminē posse acgrere se. nisi duob⁹ mōis vno mō
successiōe alio mō iue. **C**In gl. qz icipit veluti ad fi. no. gl.
que vult qz fructus p̄dētes possint dari i feu. fructus qz na-
scentur ex tali fundo possumus ēt exēplificare in ascripti-
tjis glebe. l. litibus. C. de agri. z cēsi. l. lōge. C. de diuersis
z tpa. p̄scrip. ecce aliud exēplū i. l. inlianus. §. si. ff. de act.
emp. **C**In gl. que sunt ibi. §. poni. naz p̄statiōes ciuiles z
ānui redditus p̄nt dari i feu. qz cōputant̄ inter mobilia.
CIn fi. gl. an noia debitorū siue actiōes p̄putēt̄ iter imo-

bilis gl. nō soluit. gl. in. l. si. C. i qui. cau. in integz resti. nō
est necess. cōputat̄ iter mobilia. l. ait p̄tor. §. i. ff. de iure. de
lib. si p̄sideremus ipsam actionē i abstracto siue nomē de
bitoris tūc ex quo nō pōt videri z tāgi nō cōputat̄ iter imo-
bilia neqz iter mobilia ita alua. hic ludo. consi. ccccccc. i
cip. oipotētis zc. circa p̄positā p̄sultatiōem. ita p̄cedit
l. a diuo pio. §. in vendi. ff. de re iudi. z. l. qz tiberius. §. pe.
ff. de pecul. iō vbi sumus in materia in qua nō ē necesse ap-
plicare vni extremoz. i. mobiliū vel immobiliū s̄ p̄ se sta-
re. tūc cēsēt tertia spēs ita intelligo ol. p̄si. r̄r̄. qd incip. fa-
ctū tale dominus rer. vbi si rer concessit bona mobilia z i
mobilia distribuēda i certos vsus nō veniūt pene qz restāt
erigēde p̄ delictis qz hoc ins erigēdi ē tertia spēs ita Jo.
an. p̄ spe. i ad. in ti. de fructib⁹ z itereffe i. §. i. ver. scdo qz
rit̄ z and. in. l. si p̄stāte. §. i. ff. solu. ma. ideo sigs cēt d̄bitoz
generis tale nomē debitoris nec talis actiō nō p̄putaret̄
iter mobilia neqz mobilia qz genus h̄ nō pōt videri nec
tangi z est qd incorporale ideo ēt h̄ casu diceret̄ tertia spe-
cies ita lapas quem allegat z sequitur lud. i. d. cōsi. ccccc.
viii. que no. bar. in. l. i. ff. de sta. ho. si vero sumus in ma-
teria in qua ad vnū extremozū siue mobiliū siue immobiliū
noia debitorū vel actiones veniūt necessario referēda bar-
to. i. l. si p̄uenerit la. ij. ff. de pigno. ac. ang. i. l. i. §. fuit que
sitū. ff. ad tre. t̄z qz nō sint mobilia s̄ sit tertia species. qz di-
ctū barto. temperate esset vez s̄m bal. qz s̄m in disposi-
tiōe legis nā tūc vbi iuris dispositiō nō est sepata s̄m sub-
iectū iudicat̄ mobilis vel immobilis. l. i. C. si aduer. trāfac.
z vt glo. in. §. i. in auten. de nō alienā. de quo alberti. in au-
eten. hoc ins. bal. in. l. i. ubem⁹ in prin. C. d̄ sa. san. ec. bar.
in. l. pōt ff. de aucto. tu. bald. z alberti. in. l. i. si sic. §. si. ff. de
leg. i. Imo. in. c. pe. de consue. Imo. z Panoz. in. c. nulli
de reb. ec. si. alie. z facit qz d̄ri. s̄. i. plu. b⁹ libri. z i. c. i. in
p̄si. d̄ pa. te. Nos i h̄ clar⁹ dicite s̄z cōes theoreticas qz si ac-
tiō dat̄ ad rē mobilē puta equū bouez cēsēt actiō mobilis
Si aut̄ ad rē immobilem datur puta ad p̄diaz dicit̄ actiō
immobilis. sed si dispositiō iuris est separata a subiecto ac-
tiō nō dat̄ mobilis vel immobilis. l. a diuo pio. §. si sup re-
bus. ff. de re iudi. sed quo ad p̄positū n̄m dicite s̄m and.
qz in noib⁹ debitorū p̄t cōstitui feuduz. sed si nomē debi-
toris nō esset perpetuus. puta ticius debet centū ex cā mu-
tū tunc nō cōsistit feudū in noie debitorū. ar. c. i. in fi. i. qz
bus cau. feu. amit. In annuis p̄stationibus ēt que ad lon-
gum tps vel in perpetuū sunt censent̄ vt qd immobile vt
est ter. apert⁹ in cle. exim d̄ paradiso. de ver. signi. bald.
in. l. i. ubem⁹. ha grāde. in prin. z in autē. ingressi. C. d̄ sac.
san. ec. h̄ in. d. cle. i. d̄ re. ec. nō alie. qz intelligit̄ hic bal.
verū qz cōtinet reale debituz qz in recognitionez alie
rei vel mutuz qz p̄ recognitionē seruiciorū z muneruz da-
tur vt in. l. si coloni in. l. domini p̄diaz z in. l. litibus. C.
de agri. z cens. li. xi. z ita io. an. z do. anto. in. c. peruenit d̄
centi. Si autē cōtinet debituz mere personale. vult bald.
qz si censetur immobile s̄ quedā tertia species credo qz erit
vt dicit̄ ē de noibus debitorum. que pulchre ponit bal.
in. l. ii. in. rii. col. ver. scienduz est qz quedā possessiō. vnde
et p̄dictis videtis qz recte in annuis redditib⁹ d̄ feudum
cōstitui. sed p̄tra h̄ac doctrinā andre. oppo. qz i noibus
ē annuis nō cōsistat feuduz qz in feu. regitur dominuz
directū respectu d̄ni z vtile respectu vasalli. c. i. j. d̄ inue-
sti. de re. alie. fac. z d̄ri vobis in probemio. huius operis
in diffinitione feu. sed in noibus z annuis nō est domini-
um directū nec vtile. l. si. C. quozuz bonoruz z no. in. l. si
cer. annis. C. de pac. ergo feudū nō consistit in nominib⁹
ānuis. So. loco directi d̄ni d̄ns h̄z directā actionem lo-
co vtilis dominij vasallus h̄z vtilē actionez. ar. nō. in. l. i
C. de ac. z ob. z hec so. ē de mente bal. i p̄hemio hui⁹ ope-
ris. facit qz no. Jo. an. post ino. z alios i. c. querelā. d̄ ele.
d̄. An. i. c. cū olim de cēsib⁹. z. c. puenit. in glo. meli⁹ d̄ri
set ad fi. **C**Quero qd sit feudū de camera. r̄ideo qz pe-
cunia z thesaur⁹ cōseruat̄ i camera. ponam⁹ subditū om-
ni. āno p̄tare cētum aureos camere principis. z p̄iceps

restituunt de illis cētū aureis, certe dī feudū d camera.
 Ecce exēplū. princeps vel ciuitas hēt vectigalia. dat tibi
 vnū vectigal: puta daciū mercātie in feudum. certe dī
 feudū de camera. **Q**uero qd sit feudū de caneuā. rī
 deo qd dā vinū vel bladū vel aliud cōmestibile de cane
 ua principis vel alterius dñi oī anno. ponamus subditūz
 soluere centū mensuras vini vel bladū caneuē principis q
 princeps dedit tibi in feu. dictas mēsuras ānuas: certe dī
 ceū feu. de caneuā. **Q**uērimus nūc q sit natura huius feu.
 de camera vel caneuā. respondeo ad instar vñfructus si
 nitur insti. de vñfr. c. i. §. i. q. dicit dur mar. vel co. **E**t
 ex hoc dicto Ja. de bel. potestis inferre q si princeps dat
 tibi feu. redditum vnū vectigal. puta daciū mercātie cer
 te mortuo te finit feu. limitabitur hoc dictum Ja. vey nisi
 tenoz iustitūre faciat mētionēz de hereditibus ar. c. i. §. de
 duo. fra. a capi. inuesti. q tenoz iustitūre derogat feu. na
 ture vt dicit in pbenio h^o opis. itē z scdo natura feu. cane
 ue ē vt si nihil sit nō ē obligatus dominus vas. sed dōz va
 sal. spectare donec sit in camera vel caneuā. c. i. in prin. §.
 de notis feu. fm Ja. de bel. ex quo dicto Ja. infer q si prin
 cept infendauerit tibi vnū vectigal. puta daciū mercātie
 si nihil collectū fuerit ex dicto datio nō tenebit dñs q non
 fuit in dolo neqz in culpa. itē z tertio ē natura feu. d came
 ra vel caneuā vt non teneatur dñs vasal. nisi deducto ere
 alieno ne egeat. d. c. i. vbi ter. i. fi. de notis feu. exēplū. dñs
 inuestiuit te de feu. de camera vel caneuā: supuenerūt dño
 tot creditores vt necesse hēat soluere eis. certe dēducitur
 es alienū. z ne ipē dñs egeat. z si aliqd superit ptabit tūc
 vas. itē z qz ē natura feu. de camera vel caneuā vt videbi
 tis in. c. i. §. si vero. i. ti. pr. **I**n glo. intelligo ibi sciēdū
 ē iac. de bel. t3 contra q imo feu. trāsīt ad heredes. dicite
 vt in. c. i. §. q. mo. feu. consti. po. **A**d h. gl. not. hic cē gl.
 q iuramentū nō ē pprie pbatio. **B**al. i. c. i. §. si de inuest.
 inter do. z vas. lis oia. i. c. i. §. conuenticula. §. de pa. iura.
 fir. tenē. i. aut. §. nouo iure. C. si cer. pe. z in. c. i. §. de cōsue.
 rec. feu. z vidistis aliqd i. c. i. §. si de inesti. inter do. z vas.
 lis oia. ex qua gl. potestis inferre statuta loquentia de p
 batiōe cū iuramēto. ar. l. iij. §. hec verba. ff. d. neg. ge. **S**e
 mi. z arch. i. c. i. §. si. de elec. li. vi. z in. c. i. sup gl. i verbo
 aptissimis. de excep. li. vi. bal. in rubrica. C. de pba. in. iij.
 col. l. i. C. de sen. que p eo q interest. i. l. h. C. de secū. nup.
 lz in contrarium sit ter. in. l. h. §. licētā ibi alie pbatōes
 C. de iure delib. in. l. in contractibus. §. illo. C. de nō nu.
 pecu. **I**n gl. fi. ad h. signate gl. q materia iuitatis h3 ē
 locū i feu. z videbitis vnū bonū vbi i. c. i. §. an agna. vel fi
 lius repu. her. zc. limitabitur hoc vt successione feu. acq
 rat ab ite. nō ex testamēto. qz nō v3. c. i. §. de suc. feu. **M**az
 legis puidētia successores hnt feu. fm an. hic. **S**ed op
 po. z imo videtur q nunquā sola successione acgratur feu.
 quinimo regrat inuestitura. **N**ā si filius vel alius succedit
 in feu. certe tenet. §. annū z diē petere inuestiturā. c. i. z ibi
 dicit. §. quo tpe miles. §. nō sola successiōe h3 ē regrit inesti
 tura. **S**o. in feu. antiquo z paterno qd filius vel alius suc
 cedit i fe. z tūc inuestitura q petiā a dño. §. annū z diē ē fir
 matio inestiture antea facte. nō aut regrit inuestitura. i. vt
 filius vel agnatus succedēs mittatur in possessionē rei feu
 dalis ergo non est inuestitura pprie. c. i. §. ti. prori. z dicit i
 c. i. §. p quos fiat inuestitura q p3 qz dñm trāsferē i filiū
 vel aliū succedentē in feu. ante celebratā inuestiturā i va
 fallū. §. diem z annū. l. cū heredes i prin. ff. de acq. pos. h3
 in feu. nouo bñ regrit inuestitura ad hoc vt acgrat dñm
 z possio. d. c. i. §. ti. prori. fm an. de iser. z no. gl. i. §. aliud
 §. de pbi. feu. alie. p se. que vult q dñs cogat p stare pos
 sessionem vasallo ex qbus picipiat feu. de camera vel cane
 ua ar. c. i. §. de not. feu. z isto mō defendit gl. Ja. d. bel. hic
Altimo pone dñs dedit feu. cū aialib^o. in feu. repiuntur
 aliqua aialia mortua vel deteriora. querit an heredes dñi
 teneant ad extiationē aialitū mortuoz. bal. hic cōcludit q
 sic ar. l. i. z. ij. ff. de vñfruc. cap. rez que vñ psumitur. **E**t
 quo. d. bal. no. q lz bona mobilia nō pnt dari feudū sepa
 tum vt hic itex. nostro tñ. pnt dare vna cū re immobili arg.

l. si qñ. C. de bo. vacā. z est etiā de mente Jac. de bel. hic.
 Sed hic oportune qri pōt an redditus decimaz possint i
 feu. dari. **M**o. i. ti. de feu. §. qz possit ver. h3 nūqd decimas
 late disputat z no. doc. i. c. ij. de deci. li. vi. in. c. apostolica
 de his que sunt a prela. **C**lōsio q clerico sic: laico non
 nisi que essent ante conciliū lateran. infendate p. d. c. cum
 apostolica z dicit aliqd in. c. i. in prin. §. q fe. da. po. ibi **E**ll
 na. ita Jo. an. z pau. in. c. prohibem^o de de. imo. in. c. ij. de
 feu. in pe. col. **L**ar. tñ i. d. c. ij. dicit q feud reuerfū ad ce.
 puta qz an daciū ec. infendauerat decimas laico. pōt plat^o
 reinfendare alteri laico z dicit se ita psumisse p rōnē. d. c.
 ij. qz nō ē de nouo infendare si decimaz feu. reuerfū rein
 uest. facit rō. l. pater. §. qudecim. ff. de lega. iij. z ita senfit
 gl. i. d. c. phibemus. z hāc opi. dicit imo. seruari in practi
 ca. tñ Jo. an. in. d. c. phibemus z imo. in. d. c. ij. tenēt § p
 ter. ibi in. d. c. phibemus. z in. c. quāuis. ad. c. ij. z. §. qude
 cim rñ. q loquūtur stāte ihabilitate psonē sed loquunt qñ
 ihibitio ex ē pte rei. Ita bar. i. d. §. qudecim nos loquimur
 qñ phibitio causat ihabilitatē ex pte psonē q magis inficit
 quā phibitio ex pte rei vt no. i. l. si ita qz. §. ca. l. p legistas
 d ver. ob. posui. i. c. i. i prin. i. ruij. col. §. qui. feu. da. pos.

Quid sit inuestitura.
Continuat ad pcedentia hoc modo. §. vñū ē inuestitu
 ra acquiri feu. **N**unc videndum restat qd sit inuestitura.
Inuestitura. **P**remitte qd duplex ē in
 stitura vera. i. datio posses
 sionis vt hic in prin. abusuā. q sit ver bis aliquo
 signo iterueniēte. puta hasta vel annulo. z per
 hāc nō dā possessio. c. p tuas de dona. c. i. §. i. §. de no. fi.
 for. c. ex litteris z ibi Inno. d cōsue. c. ex ore. d his que fi. a
 ma. pte. ca. sed bñ itelligit qcessa licētā vt vas. inestit^o pos
 sit igredi possessionē dicti feu. et sua auctoritate si i inesti
 tura dicat q inestitit z tradidit vt dicit ino. i. d. c. ex litte
 ris. z p doc. i. l. p dia. ff. de acq. pos. c. i. i prin. §. de consue.
 rec. feu. nisi fieret talis inesti. i pceptu rei h3 an. hic qz tūc
 trāsferret possessio. l. q meo. §. si p veditore. ff. d acq. pos.
 l. i. C. d dōa. ita bal. q diē h pcedere i ec. h3 legistas i. l. fi.
 C. d sa. lā. ec. i. l. cū duob^o vbi gl. i. §. idē rñdet. ff. p socio.
 L. y. z legi. i. l. traditiōib^o. C. d pac. z p spe. i. ti. d emptio. z
 vē. §. sciēdū. §. si hō res z ver. h3 qd si i istru. **N**ā ex sola i
 uestitura acgrit possessio. i. p iductionem in corporalē pos
 sessionē vt extra de elec. c. cū i cūctis. §. cū vero z i. l. cū be
 redes in prin. ff. de acq. pos. vnde aduertēdū dēducendo
 rē i practica ad oculū z intellectū qz p sideranda sunt tria
 tpa primū est ipsius feu. cōcessio. scdm est ipsa inuestitura
 subsequēs q ē pcedētis qcessionis cōfirmatio. tertiu ē ipa
 ductio i possessionē vt no. scribit **D**i. i. c. i. de reg. in. li. vi. z
 dicit bal. in. c. ceterz i. v. col. de indi. q opat ista inuestitura
 abusuā qz aut fit apud rem traditioni paratā. z acgritur
 vera possio z vey vtile dñm vt. l. vsu capien. cōditio. ff. de
 cōtrabē. emp. l. clauibus. C. de dona. l. i. ff. de solu. l. si ali
 cui. aut fit alibi quā apud rē ipsam z tūc p inestiturā cōsue
 tudinariā vera possessio nō acgritur nec vtile dñm. sicut
 nec acgreret si dñs diceret vas. vade in possessionē anteq
 eat in. c. sciēdū. §. d cōsue. rec. fe. **I**sta eim verba suspē
 sua sunt donec impleat cōtractus rei interuentu. qz in hoc
 feu. sunt similia contractibus innominatis. **S**i ergo q
 ris qd opatur inuestitura abusuā rñdet **B**al. ibi qz inue
 stitus pōt agere vtili iterdicto adipiscēde possessionis siue
 officio iudicis. ar. coz q no. in. c. i. de libel. obla. **E**t hoc ē
 vtile vas. qz a tali snia nō appellat z in hoc ins canonicuz
 imitat ius civile in feu. laicoz itē opat qz ista preludialis si
 ue premordialis inuestitura fortificat actionē psonalē ex
 cōtractu feu. vt dñs cōpellat precise tradere possessionēz
 nō solū si possideat h3 si possit redimere a possidēte ar. ff. d
 leg. iij. l. nō dubiū. itē opat qz vestit pactū nudū autilio cō
 suetudinis. ff. d pac. l. legitima. vt cōsuetudo inestiture ali
 qd opct. z q approbatio cōsuetudinis vestiat pactū satis
 pbat. ff. si cer. pe. l. certi cōditio. §. si nūmos **S**i si qrit
 qd sit natura i feu. rñdeo natura ē natural rō forme z ori
 gini sue coherēs. qd at apli^o ē nō ē naturale h3 accidētale
 b iij

et natura est uniformis sed accidentia non sunt uniformia sed potest
adesse vel abesse absque corruptione subiecti. ff. de her. emp.
l. pacta conueta. et ista pacta non cadunt in feudum sed natura feudum
propter naturam ut dicitur associando vrozem domini vel dicitur maritudo filiam
domini. faciunt quod feudum dicatur potest dicitur et quod non habeat naturam sim-
plicis feudum nec potest vasallum. inuito domino ei renunciare nec est dominus
renunciare fidelitati et feudum renouare quod illa licentia non habet locum
quod feudum est datum ad certum seruicium quod fortior est obligatio cer-
ta quam incerta. Nam certa obligatio non recipit interpretationem le-
galem sed incerta sic. ut. ff. de verbo. obli. l. qui rome. §. flani-
us hermes. Finaliter si feudum est franchus non habet locum
penitentia nec hinc nec inde. Idem si ligum quod turpe est prin-
cipi fidei frangere. et quod beneficium principis dicitur esse munificum
alias mansuetum ut in antequam dicitur dignita. §. illud. ista sunt elegancia
dicta. Bald. in. d. c. ceteris. que hic inserui. quia continua-
tione ipse dicit. b. d. vsque ad secundam partem principalem ibi si
cui dominus duplex est investitura propria et abusiva propria nihil
aliud est quam possessio. impropria quando dominus dat hastam vel
aliud corporeum vasallo dicitur de iure investitio et debet fieri in-
uestitura saltem coram duobus paribus curie vel per breue
testatum. b. d. principium. ¶ No. ibi possessio. quod in feudis ni-
hil aliud est investitura proprie quam possessio. §. quando tradit
possessionem rei feudalis vasallo. Et ista dicitur investitura
realis quia acquiritur ius rei feudalis. quod intelligitur in investi-
tura noua. secus in antiqua quod neque possessio noua trasla-
tionem neque nouam solennitatem expectat sed doc. maxime Alus.
hic et hinc in. c. i. in prin. §. ti. i. nec nouum ius traslatum sed trasla-
tum confirmat ut. §. ti. i. c. i. in prin. et ibi and. et dicit in. c. si. in
penulti. col. §. titu. i. Sed an sola obedientia vasalloz vel
subditoz recipientium dominum ad possessionem castri vel vi-
le det possessionem. Et dicitur bellame. decisio. cccccclxx. quod
sic si possessio est vacans. secus si dominus est in possessione
per ea que no. Inno. in. c. olim. il. terzo de resti. spo. facit
que no. Bar. in. l. qui vniuersas. §. si per colonum. ff. de
acqui. pos. et in. l. quauis. §. si conductor. ff. eo. ¶ No. secundo
ter. ibi abusiuo autem modo quod investitura abusiva dicitur quod domi-
nus vasallo dat hastam vel aliud corporeum puta annulum vel
ensez. Nam regulariter plati inuestituram per annulum. illustris
simus dicitur mediola. inuestituram per ensez enaginatam. nam consue-
tudo est obseruari. c. i. §. titu. primo. Sic etiam doctor inue-
stituram de signis doctoratus per birretum et annulum et alia in-
signia dicitur quod per glo. i. cle. ij. de magris. bal. i. phe. decretali. Et
dicitur Bal. quod per signa cognoscitur signatus: sic in simili erectio
furchaz demonstrat meritum ipsius. et eius versus. no. idem bal. i. l. ipi-
um. ff. de iuris. om. in. et in simili dicitur bal. in antequam. dos da-
ta. C. de dona. ante nup. che ad lo signale se cognosce le
balle. idem hic addit quod si in vno castello ad vnum pertinet con-
denatio ad furchas ad alium erectio propter quod potest ibi tene-
re furchas erectas etiam vnus altero inuito. ¶ No. dupli-
ce esse investituram. scilicet propriam que est adquisitio possessionis si-
cut habet proprie dicitur investitus postquam induit se veste et non ante.
et abusiva que non consistit in substantia possessionis sed in quod
dam pambulo verborum est aliquo corporeo porrecto a domino
vasallo per investituram ut dicitur. §. in euidentialibus et pbatur
in. c. accedens. extra de pben. et in. c. pilloz. Ex quo inferri
quod firmiter est subnitiuam traditionem rei quam prolatoz verborum fa-
cit. c. visis. xvij. q. ij. l. diuisiois. ff. de pac. no. iaco. de are.
in. l. non dubium in fi. C. de legi. facit quod no. in. c. p. tuas extra
de dona. Baculus. n. investiture seu annulus et similia si-
gna non faciunt traditionem sed sunt signa sicut dicimus de
arra que est signum venditionis. ut instituta de emptio. et ven-
di. in prin. Sed aduerte quod si incipimus ab abusiva investi-
tura requiritur et proprie ut hic. et §. de cotro. inuesti. in prin.
Sed si inciperemus a propria tunc non esset necessaria abusi-
ua. ut. §. de consue. rec. feu. in prin. et dicitur. §. qui. mo. feu. co-
stitui po. in. c. i. de quo plene per Archi. in. c. l. episcopus. §. d.
prebe. li. vj. Intelligas tamen quod vbi sola abusiva facta est et si
delitas prestita bene est adquisitum feudum ipsi vasallo. et habet
ius in re cum dominus precise copellat ad tradendum posses-
sionem vacanz ipsi vasallo ut. §. de no. fi. for. in. c. i. in fi. nec
posset dominus amplius penitere ut dicitur in euidentialibus et

vnlt etiam Bald. in. d. c. ceteris in. iij. col. nec posset liberari
volendo et prestare interesse ut. §. si de feu. sue. cotro. in. c. si
facta. quinimo dicitur hic Bald. notabiliter quod non solum domi-
nus tenet tradere sed et successiue pati vasallum vti frui quod
non potest fieri simul et semel. l. et haz. et l. egl. ff. si frui. v. di. l.
corruptione. C. de usufruc. l. iter castellanum. ff. de arbi. idem di-
cit quod ex ipsa concessione duplex nascitur actio primitiua dicitur tradere
do et succedens secundaria dicitur patiendo. et in vasallo et domino. idem
dicitur in proprietario et usufructuario. nam usufructuarius habet
naturalem possessionem rei ex quo illi insistit. dominus vero habet
civilile. sed iure sui habet usufructuarius quasi civilile et natura-
le. l. ait proz. §. ite ei. ff. ex qui. cau. maior. ¶ Ita in vasallo
et domino faciunt quod habent l. i. in prin. et §. ex plurimis. ff. de acq.
pos. et est ratio distinguendi istas possessiones domini et usufructuarij
vel vasalli. nam dominus plene iure habet rem. idem non habet obsequium quod censetur
ius quod potest possidere. Sed usufructuarius habet obie-
ctam ipsam proprietatem et hitus ipsius usufructus. et patientia
domini. l. iij. §. dare. ff. de usufruc. l. i. §. si. ff. de frui. rusti. p. dio. idem
et hoc datur illa quasi possessio. ¶ No. ex hoc ter. ibi solenni-
ter et. quod actus solenniter dicitur fieri. l. suatis seruadis. Erit autem
solennitas requisita in proposito nostro. primo quod sit habitas p-
sonaz tamen ex parte cedentis seu conferentis quod ex parte illius in
quem conferitur ut pbatur. §. in ti. sequentibus. Idem quod investitura sit scilicet
coram paribus saltem duobus. Idem quod iure fidelitas ut. §. ti. se.
et. §. in ti. ij. Idem et per quod fiat inductio in possessionem ut. §. de
cotro. inuesti. in prin. et dicitur bal. cum oia solennia iteruenerunt per
sumum per actum. idem alibi sicut l. l. i. C. de fide instrum. et iure haste
fiscalis. dicitur idem bal. quod quod non fiat in actu solennia requisita pre-
sumit in dolo versari. et non sum bal. iste ter. quod ex testium iter-
uentione presumam per actus solennitate. Sed dicitur quod opus aucto-
ritas domini quod habet vi decre. per quo presumitur. l. actor. ff. de ra. ha-
be. cum ibi no. facit quod no. l. i. §. C. de p. dijs curi. li. x. et ibi bart.
Sed hinc ratio potest morderi nam decretum in seculo proprio non videtur operari
cum non possit iterponi. cle. si vna dicitur reb. et. non alien. idem posset
esse alia ratio. nam ex parte presertim res magis solite acta. non mirum
si per isto actu magis presumimus ar. no. i. c. et lris dicitur dinor.
sicut et presumimus per factis a plato in pntia capli ubi vult bal.
§. in plu. huius operis in. ruij. col. p. glo. in antequam. hoc ius porre-
ctum. C. de sa. fa. ec. ita hic presumimus per solennitate actus facti a
domino in pntia prius suoz. facit ratio. l. oiu. C. de testa. et quod in fidei
no. in. l. iterpositas. C. de trasac. et quod videbimus in. c. i. §. qui
tes. sicut necesse. ¶ Sed vtrum scriptura sit dicitur solennitate et ista inue-
stiture feudalis quod no. §. eo. §. si vero et. §. q. tes. sicut necesse. in
c. i. et §. si dicitur inue. iter do. et vas. lis oria. c. i. in prin. et c. ij. bal.
in ru. C. de adi. ex. l. i. §. vbi dicitur hinc dicitur iter feud. et em-
phiteosim et per doc. i. c. quod ecclesiaz et de pnti. ¶ In actu
emphiteo. est magna diuersitas. nam glo. in. l. i. in verb. scriptu-
ra. C. de iure emphi. vbi inclinare quod non regrat scripturaz et
ita dicitur ibi bart. suari de consuetudie. et et ange. ibi spec. in
ti. de locato. §. nunc aliquid ver. v. de anto. et panoz. in. c. potuit
de locato in cotrariuz est glo. in. c. i. de censibus lib. vi. in
d. l. i. in verbo alienationis. in. §. adeo in verbo locatidis in
sttu. locati et ibi Ange. de aretio dicitur hac opinionem suari
Alberi. et Salice. in dicta. l. i. Bald. idem in. l. i. C. quan-
do non peten. partes in fi. col. in rmbri. de condi. ex lege in
l. inbemus. §. sane. il. secundo. C. de sa. san. eccle. in adi. ad
spec. i. ti. de locato. §. nunc aliquid. §. v. De. d. ancha. i. d. c. po-
tuit et ibi Imo. i. i. charta et facit ter. i. d. l. i. et. §. C. de iur. em-
phi. Et hinc resultat retenta scda opi. vbi quod regrat scriptura
manus ultra communes effectus. sed quod finita emphiteosi
si emphiteota simpliciter perseverat sciende et patiente do-
mino in re emphiteotica non videtur renouata emphiteosis
quia vbi in aliquo cotrac. u requiritur certa solennitas tacito
consensu ille cottractus non renouatur Barto. in. l. item queri-
tur. §. qui impleto. ff. locati. Bald. in. l. i. in pe. col. C. qui non
petit. partes in antequam. si quas ruinas. C. de sa. san. ecc. et ibi
Imo. i. c. de pcario. ¶ No. quod vbi deficit alitas testium ibi
investitura est ipso iure nulla: adeo quod ex tali investitura nul-
la nascitur obligatio sed bal. ar. i. l. i. C. de suffragio et per Ly. i.
l. cum qs. C. de iur. et fac. igno. et est ratio quia ista potestiam remo-

uetur a lege. l. que ad modum. C. de agri. z. cenf. pōt. n. lex
fiue cōfuetudo p̄figere modū z. qualitātē in p̄bando vt
j. qui testes sunt neceff. ad p̄ban. nouā inueftiturāz ficut
hic z. ibi videbimus. vt non aliter valeat p̄batio noue in
ueftiture. nifi fiat p̄ pares curie vel p̄ breue teftatū. i. per
publicū inftm̄ roboratū a paribus fm̄ vnā opi. h̄ medio
lanē. voluerit q̄ poffit fieri p̄batio p̄ breue teftatū p̄ testes
ex̄neos firmatū que opi. nō ē cōis nec tenet vt ibi. z. tāgīf
p̄ glo. noftā magiſtrā in hac materia hic poſitā. z. dicā. i.
in. §. fe. z. de hac opi. fecit mentionē iſte tex. duz dixit fm̄
quofdā. hoc p̄cedit nifi in cafu neceſſitatis qz nō ſunt pa
res vel nolunt citati venire vel nō p̄nt. tunc. n. ſufficiet vt
extranei teſtes interueniāt. vt. i. eo. §. ſi vero inueſtitura.
Que at fuerit rō opinionis approbate tangit. i. de notis
feu. §. i. z. §. idcirco. vbi videas. Nota. q̄ ſicut de iure
cōi ſufficiunt duo teſtes regulariter ad p̄bandum actuz
de quo h̄ in. l. vbi numerus. ff. de teſti. z. l. inter illā. ff. de
ver. fig. Ita ē de iure cōfuetudinario. vt hic z. i. de notis
feu. in. §. i. cāliter tñ qñqz de iure requirunt plures vt i. l.
teſtiū. z. i. caſibus ibi no. C. de teſti. ita ē cāliter i materia
feudali qñqz requirunt plures. vt. j. quot teſtes ſūt nec. ad
p̄ban. ſe. ingra. C. oppo. cū gl. pluribus modis z. forti
ter q̄ imo inueſtitura valeat. z. ſi ſit ſcā corā teſtibus extra
neis nō paribz. vt p̄bat. i. e. in. §. ſi nō inueſtitura. z. §. ſi
de inueſti. iter do. z. val. lis oria. in. c. i. d. bec oia zc. z. j.
q̄ teſtes ſunt nec. ad p̄bā. no. inueſti. in. c. i. ver. de veteri
aūt z. i. de cōſue. rec. ſe. in. §. ſacm̄ cū ſi. So. timore horū
p̄rioz nec nō z. alioz q̄ poſſunt ad hanc materiā adduci
qz regula hic poſita h̄z plures limitatiōes. idcirco glo. no
ſtra colligendo magiſtraliter z. multū copioſe totā p̄ſentē
materiā notabiliter diſtinxit. Sz qz vltra limitatiōes gl.
poſſunt adduci p̄babiliter z. alia ar. in p̄riū. Quare iac.
de bel. in. §. ſi. j. e. colligēdo oia put poſſibile ſibi fuit q̄ ad
noſtrū p̄poſitū trahi poſſent aperuit mentē multoz iuriū
que varie loquūt. iō poſt illū z. Alua. ſi q̄ramus de inueſti
tura laicoz ſienda z. p̄banda ē diſtinguēduz. qz aut q̄rit
de inueſtitura tpe quo ſit. aut poſt tps quo ſcā eſt: primo
caſu dic in hoc prin. vt dixi in tex. z. in. §. i. z. j. qui teſtes
ſunt nec. ad p̄bā. no. inueſti. in. c. i. z. j. de cōſue. rec. feu.
§. ſi. z. q̄ no. hic. z. §. ſi de inueſti. iter do. z. val. lis. oria.
c. i. z. j. eo. §. ſi vero inueſti. z. i. de no. feu. in. §. quod aūt
.l. q̄ debet interuenire pares curie. vbi h̄eri poſſunt. vbi
nō poſſunt admittunt extranei. i. e. §. ſi vero. Si nō que
rat de noua inueſtitura p̄banda poſt tps quo ſcā eſt. Et
tunc aut ē cōuentio inter dñm z. gaſtaldū vel guardianū.
Exquo h̄z p̄ſumptionē cōtra ſe qz prius poſſederat vt
gaſtaldus nunc vult dicere recū feudū tunc ipſe vaſallz
h̄z p̄bare vel p̄ pares curie vel inſtrumentuz. vt. §. de feu.
guar. c. i. §. i. de cōtro. inueſti. §. itē ſi vaſallus de conten.
iter do. z. val. de inueſt. §. cetex. Si at eſt cōtentio inter
dñm z. creditozē. idē q̄ mēbro p̄rie p̄cedenti. vt. §. de con
tro. inueſti. c. i. in. §. ſimiliter. z. de cōtē. inter do. z. val. in
§. ſimiliter. z. de feu. da. in vicē. legis cōi. in. c. i. z. ſi. Si
vero contentio eſt inter dñm z. emptozē dic vt. j. de contē.
inter dñm z. emptozē. c. i. Si vero eſt cōtentio iter dñm z
eū qui p̄ndit feudū camere vel canene. vt. i. eo. in. §. ſi
vero vaſallus tunc ſtat iuramento poſſeſſoris vaſalli vel
iuramentū referat. Si at eſt cōtentio inter dñm z. va. qui
dicit ſe inueſtitū de noua inueſtitura. dic vt in hac glo. ſed
adde qz interdū dñs negat inueſtiturā interdū affirmat.
Si negat aut de incremēto vel qualitate feudi. primo ca
ſu aut dñs poſſidet aut vaſal. ſi dñs tunc p̄bare dz vaſal.
mō z. forma hic deſcriptis. z. §. de cōtē. inter do. z. vaſal.
de inueſti. c. i. in prin. z. ſi de inueſtitu. iter do. z. val. lis
oria. c. i. Et teſtes ſunt cōpellendi fm̄ q̄ hic no. z. p̄bal.
j. in. §. i. z. §. ſi de inueſtitu. iter do. z. val. lis oria. c. i. z. ſi
nollet dñs cōpellere poterit p̄ducere extraneos vaſallz
j. §. p̄ri. Et p̄dicta p̄cedunt qñ dñs h̄z pares alias indū
ſtincte admittunt pares z. extranei vt. j. in. §. ſi vero iue

ſti. vbi at vaſ. non pōt probare tunc dño poſſidenti datur
iurandum. vt. §. de contro. inueſti. in prin. In caſibus
tñ remittit dño iuramentū qñ de alio feudo eſt vaſ. vt. §.
de contro. inueſti. in. §. ſi vero. de cōtē. inter do. z. vaſal. i.
§. cetex. Si at poſſideret vaſ. z. tunc dño incūbit p̄batio
vt. i. e. in. §. ſi vero. vbi aūt deſicit in probatiōe z. tunc d̄fer
tur ei iuramentū alias nō ſi de inueſti. iter do. z. vaſ. in
c. i. z. i. de conſue. recti feu. in ſi. Si autē vaſallus p̄cri
p̄ſit rez. dic vt. j. ſi de feu. ſue. cōtro. in. c. ſi q̄s p̄ triginta.
Si vero nōdū cōpleuit p̄ſcriptione z. tunc ſi poſſedit p̄
annū deſerit ei iuramentū. vt. §. de cōtē. inter do. z. vaſ. c. i.
in prin. z. ſi de inueſti. iter do. z. vaſ. lis oria. c. ij. in prin.
Si vero eſt contentio de inueſtitura quau dñs affirmat
z. vaſallus negat tunc dñs p̄bat. ſed ſi vaſallus cōuincit
cadit a feudo vt. i. ſi de feu. ſue. contro. in. c. ſi vaſallus z
de lege cora. c. ſi. Si at eſt cōtentio de incremento feudi
ſi dñs ſibi aliqd in re feudali reſeruauit p̄bat vaſal. alio
quin p̄bat dñs vt. §. de cōtro. inue. in. §. ſi q̄s. z. i. de inue
ſti. dere. alie. fac. §. ſi. z. j. hic ſinit lex. c. i. §. ſi vaſallus z
§. ſe. Si at eſt cōtentio de qualitate feudi z. pactoz aut d̄
cōſuetis aut nō: dic. vt. i. in. §. pe. z. ſi. Si nō eſt contētio
de ingratitudine vaſalli dic vt. i. quot reſ. ſunt neceſ. ad
p̄ban. ſe. ingra. in. c. i. vbi vero eſt cōtentio inter dñm z
agnatos vaſalli cōter p̄bat q̄ dicit nifi ex cōiecturis ali
ud appeat dic vt. §. de cōtro. inueſti. in. §. cū aūt z. §. d̄ cō
ten. inter me. z. dñm de poſitiōe fratris mei z. ſi de inueſti.
iter do. z. va. lis oria. c. ij. j. de gradū. ſucceſ. in feu. §. ſi. z
de inueſti. in mari fac. §. itez placet. z. ſi de feu. ſue. cōtro.
in. c. iij. de cōtro. iter maſ. z. ſe. c. i. Si vero eſt cōtentio in
ter vaſallos allegantes diuerſos inueſtitozes magna p̄ſū
ptio eſt p̄ poſſeſſore. Ideo de illo querendū eſt z. ſi cōſtite
rit q̄s ſit poſſeſſor. ipugnantes eū probent vt ifra de pace
tenē. §. ſi duo z. §. ſi tres z. d̄ lege cora. c. ij. Quero qd
ſi vaſallus ſolū inueſtitz abusiue de feudo amplo cōtinē
te plura bōa ſub ſe igrediat poſſeſſionez vni? ſoli? rei an
ielligat acq̄ſiſſe poſſeſſionez oīuz aliāz reruz eiūdem
feudi an ſolū illi? rei. z. videat dicendū q̄ oīuz rez p. l. reſti
tuta in prin. ff. ad trebe. l. poſſideri. §. q̄ at. ff. d̄ acq. poſ.
z. p̄dicta p̄cedere poſſunt d̄ eq̄tate. n̄ rigor iuris videat
eſſe in p̄riū vt p̄bat in. l. i. §. ſceuola. ff. ſi q̄s teſta. liber eē
iuſſus ſue. z. ad. l. reſtituta poſſet r̄nderi. q̄ ibi loquat de
trāſlatiōe dñi ad quā ſufficit etiā ſola reſtitutio vbat. vt
ibi p̄z. z. i. l. ſcā eo. ti. Sz hic loqm̄r i p̄poſito d̄ acq. poſſeſ
ſione q̄ ſcō cōſiſtit. h̄ poſtqz eſt acq̄ſita poſſit dici ius. l. i.
in prin. §. ſi vir. ff. de acq. po. z. l. peregre. in p̄i. z. iō ad po
ſitionez vni? nō ſequit poſitio alteri? l. nō nudis z. l. nō
epiſtolis. C. de proba. ad. §. q̄ aūt p̄t r̄nderi q̄ ibi nō dicit
q̄ acq̄ſit poſſeſſio aliāz rez q̄ erāt itra fundū z. a fun
do diſtincte. ſed ceteraz partūz fundi tñ que acq̄ſite
parti erant cōtinuate. z. ita dixit Di. in. d. c. i. h̄ tenendo
primā opi. dicunt q̄ iſta ar. habent locū i ſingularibz rebz
puta duobz p̄dijs empris vel legatis. h̄ i vniuerſalibus
vt i hereditate feudo z. ſimilibz. ſi ego itro vnūz fundum
ea mente vt oēs alios habeā. ſatis ſit vt exide habeā poſ
ſeſſionez oīuz. d. l. reſtituta z. q̄ ibi p̄gl. z. i. l. p̄ herede. §. i.
ff. d̄ acq. po. z. ita dicit and. d̄ iſer. fuiſſe iudicatus p̄ ma
ximos iuris p̄tos. facit. l. iij. p̄ ſocio. z. poſſet nō icōgrue
adduci qd voluit. d. an. in. c. ſi. d̄ ca. poſ. z. pp̄rie. p̄ no. i
c. in litteris p̄ inno. z. hoſti. d̄ reſti. ſpoli. q̄ ex quo tractat
de poſſeſſiōe iuris cuiuſdā vniuerſalis z. cōformis q̄ ap
benſiōe vni? videat ap̄benſū cōformitio dicit q̄ ap̄ben
ſa poſſeſſiōe domus vel vni? fundi p̄bende extendit ad
oia tp̄alia nō ad iura canonicalia. faciūt no. p̄ inno. z. ali
os in. c. delectz d̄ capel. mo. bal. in. c. i. in. vi. col. j. de capi
ta. q̄ cu. vendi. Bar. z. ludo. in. l. ij. in prin. ff. de acq. poſ.
bal. in. c. i. §. ad bec. i. de pace iura. fir. tenen. bart. in. l. i.
§. ſiquis interdicto z. ibi ang. ff. vti poſſideris bal. i. l. ij.
C. de ſerui. z. aqua in. v. col. in. l. ſolent. §. ſi. ff. de offi. pro
cō. z. lega. Tñ qz iſta materia in hoc exigeret longas le
b iij

ctionē p nunc transeamus cū ista cōclusiōe. vide hic plu
ra ar. pzo 7 p and. 7 vide in. l. scia cū bōis in pri. ff. d. do
na. cā moz. 7 in locis. s. allegatis 7 q dixi. s. de cōtro. iue
sti. in. s. cū ar. **¶** Quero qd si instrumentū inuestiture di
cat: cōcedo tibi 7 cui ius dabit q̄liter intelligat. vide p bal.
in. l. liberti. C. de opis liber. vbi ipse dicit q̄ dca verbanū
bil significant nisi ipsaz purā 7 verā feudi naturaz. qz ad
ius se rettulit post ea facit q̄ i simili dixit bar. i. l. gai. ff.
so. ma. 7 q no. in. l. q̄ mutuā. ff. mādati. l. cū q̄s. s. p̄. ff. d.
leg. iij. **¶** Quero qd si instrumentū inuestiture dicat cōcedo
p annua quantitate. an censeat feudū. dic p bal. i. l. liber
ti. C. de opis liber. 7 p io. an. in spec. ti. de em. 7 vēdi. s. i.
ver. nunc formā. 7 dicit q̄ nō ē pprie feudū. s; magis em
phiteosis vel h̄rus inominatus s̄ p̄scriptis verbis. l. na
turalis. s. ac oimodo. 7 no. p Li. in autē. i. gressi. in fi. C. de
sa. lan. ec. 7 iō dicit bal. qd iste nō tenet p̄stare iuramen
tū fidelitatis nec censeat iure feudatarij. dixi supra in pre
ludij in diffinitōe feudi. **¶** Quero qd si isti pares eēt
absentes q̄ sunt necessarij testes ad istā nouā inuestiturā
an sint citandi vel possit p̄cedi ad inuestiturā ipsis abūti
bus 7 dicit bal. qd debēt citari: qz eoz p̄ntia 7 cōsiliuz pos
sent trahere dñs in aliā sniaz ostēdēdo forte piculū qz ex ip
sa inuestitura posset iminere ar. ff. de arbitris. l. si in tres
cū. l. se. vñ ergo nisi citent nō valeret inuestitura ar. i. d. cō
sue. rec. fe. in. s. i. circa fi. 7 ita sentit gl. magna s. s; p̄dca
intellige vā nisi essent abūtes in loco multū lōginquo 7
remoto adeo qz nō possunt adesse sine maxia difficultate
ar. i. l. p̄roz. s. fi. 7 q̄ ibi p̄ doc. ff. d. vaca. munez 7 vñ equū
facit qz dixi i. d. s. i. d. cōsue. rec. feu. **¶** Quid ar si citati
nollēt venire ad huc dīcedū qz valebit inuestitura sine ipis
ar. ff. de fidei cō. liber. l. si legauero. s. i. p̄ ea q̄ h̄ntur i. c. no
bis oliz de elec. **¶** Quero qd si dñs h̄at dūtaxat vñ pa
rē dic s; bal. qz d̄iteresse simul cū vno alio teste ad minus
ar. l. cū antiq̄tas. C. d. testa. fac. i. de no. feu. i. s. ii. 7 i. s. id
circo. Et qd dixit io. an. in. c. grauē. extra de p̄ben.

Si enim dñs. Calus. Comes militē inuesti
uit abūsiue d̄ castro p annulū 7 non
tradidit ei possessionē: vasallus agit q̄ dñs 7 petit fieri iue
stitura ppriā. s. possessionē sibi tradi. dñs negat se vllā iue
stiturā fecisse qz q̄liter debeat fieri p̄batio. n̄det p̄ pares
curtis vel p̄ publicū instrumentū a parib; cōfirmatū q̄ si ve
ritatē dicere reculent. tūc a dño cogi debēt iurare qz hui
rei nesciāt veritatē 7 postea actor alios possit p̄ducere te
stes: eo autē deficiente i probatiōe erit in electōe dñi an ve
lit iurare vel deferre. Et si dñs nolit cōpellerē testes iura
re licitū ē vasallo ēt p̄ extraneos testes p̄bare. Eo autē tūc
deficiente in p̄batiōe electio iurisurādi deferret dño. b. d.
vsqz ad. s. si dō vasallus. Cōstitutio qz nō fecerat inuesti
turā corporalē. Inuestiturā. s. abūsiuā q̄ obligat inuestito
rē ad faciendā inuestiturā verā illi domus. i. curtis. Cō
firmatū. i. subscriptū vel dic eo ipso qz notari; scribit eos
in publico instrō qz iuris fictione attestari vñ ipsi instrō
eo ipso qz sunt descripti i eo vt no. C. de testa. l. i. vel amif
suz sit. **¶** No. ex tex. ibi p̄ publicū instrumentū 7c. qz illa ver
ba q̄ frequēter repiunt in isto libro. s. qz fiat p̄batio p̄bre
ue testatū 7c. vt habuisti. s. p̄rie. 7 i. q̄ testes sunt nec. ad
p̄bā. no. inuesti. 7 in plurib; aliis locis debēt intelligi. i. p̄
publicū instrū vt hic. de quo late dixi. s. de cōtro. iuesti.
in prin. **¶** No. ex tex. ibi amiffū. 7c. qz instrū sit amiffū
tū testes q̄ interfuerūt instrūto p̄nt p̄duci ad p̄bādū re
nozē instrūti. d̄ quo plene no. p̄ glos. 7 doc. in. l. sicut. C.
de fide instrū. 7 in autē. si qz in aliq̄. C. de edē. p̄ Li. c. cū
oliz de priui. **¶** No. ex tex. ibi se nouiter fuisse 7c. casum
singularē s̄m bal. in h̄ v; qz quāquā testis extra iudiciū di
cat se nō interfuisse. tū in iudicio p̄t cogi ad deponēdū ve
ritatē p̄ iuramētū 7 stabit depositiōi sue. de q̄ p̄ bar. in. l.
eos. ff. de fal. dixi. s. si de inuesti. inter do. 7 val. lis ori.
in. c. i. sup. vi. parte. Et ibi videte tex. similem huic s; bal.
istū alleget p̄ singulari. faciunt que habent in. c. cū causā

de testi. ibi per omnes post glo. imo. in. c. causam que de
testi. in. c. preterea de testi. cogen. Et idē in. c. sicut nobis
in. c. cum in tua de testi. bar. 7 bal. in. l. generaliter. C. de
non nu. pecu. Angelus consilio. cclxx. incipit quedam.
¶ Nota ex tex. ibi non reminisci 7c. qz qui non recordat
modo: poterit recordari cras. 7 p̄ hoc posset excusari qui
in vna cā dixit se non recordari 7 postea sup facto exami
natus deposuit bal. i. l. nullū. C. de testi. i. l. gesta. de re iur/
di. bal. in. c. i. s. notandū. j. de no. feu. Ludo. 7 imol. in. l.
qui bona. s. si stip. ff. de dam. ifec. **¶** No. ex tex. ibi alios
pares p̄ducat 7c. qz illud qz solet dici qd post didicit a
stificata nō possunt testes produci in autē. de testi. i. s. qz
vero h; locū. vbi testis deposuit aliquid sup facto princi
pali affirmando vel negando. Secus si dixerit se ignora
re principale qz tunc s; pars didicit testificata. nihilomi
nus p̄nt testes producere vt hic qd est valde notādū. 7 s;
Jac. de bel. rat. 7 ni. de nea. Eterit pulchra limitatio ad
ea que tradunt i. c. fraternitatis. extra de testi. 7 ad de.
testibus. de testi. Et ad materiā legis p̄ hanc. C. de temp.
appella. 7 in. d. s. qz vero. Sed bal. nō assentit huic limita
tiōi d̄ iure canonico p. d. cle. qz extat rō timoris suborna
tiōis. Aluaro. dicit qz et de iure canonico possit hoc sustē
tari. primo qz videt equū ne probationū materia angu
stet. l. qm. C. de hereti. Itē p̄ tex. in dicta cle. vbi patet qd
etiā in quibusdā alijs casibus possint recipi testes nō ob
stante dicta ratione. tū ratio bal. nimium vrget. Nec ob
stat clemen. ij. cum casibus ibi notatis. quia loquuntur
quando subest iusta causa. puta qz attestaciones non va
lent. vel quia fraudulēter examinati. Ideo ne probatio
nes angustentur permittitur examinari de nouo. nos lo
quimur qm̄ valet examen sed testis non bene respōdit. nā
cū hoc pendet ex conscientia testis quare ita dixerit non
est de nouo examinandus qz directo subest timor subor
natiōis. d. c. fraternitatis de testibus. **¶** Nota ex tex. ibi
sacrosanctis scripturis 7c. qz i cā feudali testis d; in iura
mēto suo expressaz facere mentionē qualiter iurat ad s̄a
cta dei euāgelia corporaliter tactis sacrosanctis scriptu
ris. ad qd facit. i. qualiter vas. iur. debe. fide. i. c. i. qz intel
ligo verū vbi sic dicit cōsuetudo. naz circa formas iura
mētoz ē attendēda cōsuetudo vt no. gl. i. i. de pa. iura
mē. fir. te. s. itē sacramētū. qm̄ de iure cōi valeret iuramē
tū sup q̄libet libro p̄stitū. imo. 7 sup ligno 7 lapide. qz ad
cor iurantis respicit deus vt ibi dixit notabiliter gl. facit
qz no. gl. in de. i. de here. 7. c. 7 si p̄ps de iure iur. 7 vide ad
p̄dicta in. d. s. itē sacramētū. 7 in. d. c. i. qualiter iurare
d; vas. in tex. **¶** Pp. cū gl. i. in eo qz dicit qz dñs p̄pellit
iurare testes de domo sua 7 cōtra se ad instantias vasalli
litigantis cū dño. sed q̄ de. l. nimis graue. C. de testi. vbi
d̄sponit h̄riū. So. hoc iō p̄tingit i casu nostro. qz dñs h; i
urisditionē in eos. 7 iō ad eī officii spectat eos cōpelle
re ad iurandū vt veritas elucescat. 7 allegat i lōbarda de
offi. indi. l. vt iudex. p̄ hoc est expedita glo. vsqz ad ver.
q̄ ar. Et no. ex ista glo. cōiuncto isto tex. qz pp iurisditionē
qz h; dñs in testes p̄t cōpellerē ad deponēdū veritatē
etiā in cā q̄ se mota vt in hac glo. S; ia. de bel. intelligit
istud qm̄ testes p̄dicti ab alio producunt cōtra ipsuz dñs
qz casu cogit ipse dñs facere eos iurare q̄ se ar. ff. de off.
p̄sidis. l. senatusconsultū. S; qz ipse dñs cogatur produ
cere eos 7 probare cōtra se. dicit qz isto casu nō cogatur
vt in. d. l. nimis. C. de testi. Et intelligas istā gl. vñ dice
re in casu istū cōpulsōis testiū. n̄ autē extēdas vt dñs ha
beat iurisditionē ad cognoscendū in cā principali veritē
te inter ipsuz 7 vasallū. qm̄ in ipsa causa pares sunt indi
ces cōpetentes. 7 iurisditionē habent vt. i. de probi. se.
alie. p̄ fede. in. s. pe. 7 in quantū dñs nollet eos cōpelle
re. tūc vasallus posset habere recursuz ad superiorē vt eos
dem testes cōpellar ar. eoz que ibi no. 7. s. in prin. hui
c. circa mediū glo. 7 probat s; si de inuesti. iter do. 7 va.
lis ori. c. i. post prin. 7 de hoc infra in glos. vbi glos. hanc

qōnem disputat. **C**pp. cū. d. glo. in eo q̄ hic dispu. vt
si vasallus agat ex noua inuestitura q̄ dñm possidētem z
deficit in pbatione q̄ cā d̄z decidi iuramēto dñi. S̄z p̄ de
S. ij. s̄. de cōtro. inuestitu. vbi dicit q̄ d̄z remitti tale sac̄m
dñi. So. ibi iō q̄ vasallus recognoscebat aliud feudū ab
eodē domino pacifice z quiete. Hic at̄ nullum aliud reco
gnoscebat. put dñm est. s̄. in p̄n. huius ti. **C**ppo. cū pre
dicta gl. q̄ imo vasallus possit pbare inuestiturā p̄ instm̄
publicū ēt corroboratū testibus c̄neis non paribus. vt. j.
qui te. sunt neces. ad pban. no. inuesti. in fi. cui⁹ p̄rius hic
legit. So. iste tex. loquit̄ in inuestitura noui feudi in quo
dñs erat in possessione. Ibi vero loquit̄ in inuestitura feu
di antiqui in q̄ vasallus erat in possessione vt ibi d̄z. vbi h̄
satis apte declarat. Et nūc est expedita ista gl. vsq̄ ad fi.
Cppo. cū glo. si. de p̄ma pte huius. s̄. ad vltimā qm̄ in
p̄ma pte dicit q̄ inuestitura noua nō pbatur nisi p̄ pares
hic at̄ dicit quod inuestitura noua pbatur ēt per c̄neos.
So. illa est regula que ponit̄ in p̄nci. que fallit hic in fi. in
odiū ipsius dñi eo q̄ dñs noluit cōpellere pares ad iurā
dū. vnde ex hoc patit̄ istā penā vt q̄ ipsum ēt per extrane
os fiat pbatio z si tales extranei nollent iurare seu depo
nere. dñt tunc p̄pelli p̄ superiores iudices ordinariū. vt. s̄.
si d̄ inuesti. inter do. z vas. lis ori. c. i. z hoc voluit ista glo.
vsq̄ ad ver. sed quero. que bene loq̄t̄. **C**uero cū dicta
glo. quid si vasall⁹ nō h̄eat nisi solū pes ad pbādū inuesti
turā nouā q̄ noluit deponere. z dñs etiaz nō vult eos pel
lere. quid erit fiendū. z rñdit glo. ad instantiā ipsi⁹ vasal
li poterūt cōpelli p̄ iudices superiores fm̄ q̄ ēt dicit̄ de testi
bus c̄neis vt in. d. c. i. s̄. si de inuestitu. inter do. z vas. lis
ori. nec ob. iste tex. q̄ disponit q̄ vasallus d̄z pbare p̄ extra
neos q̄ h̄ ēt inductū fauore ipsius vasalli v̄z q̄ vbi ipsi pes
nolūt iurare q̄ tūc possit vas. pbare p̄ c̄neos si h̄z. Sed si
nō haberet tūc ē dicit̄ q̄ pes debeāt cōpelli. vt. s̄. dñm
est q̄ nō d̄z retorqueri in lesionē ei⁹ vasalli. l. q̄ fauore de
legi. q̄ d̄z fieret si pes non possent cōpelli z p̄dicta pbant̄ p̄
talē similitudinē. qm̄ tutor nō p̄t hereditatē pupillo de
latā acquirere ipsi pupillo sine ipsi⁹ pupilli voluntate vel
actu. l. potuit. C. de iure deli. q̄ intelligendū est fauore ip
sius pupilli qm̄ p̄t loq̄. nā si nō possit adhuc loqui vt ē in
fans vel furiosus nō debemus spectare suā voluntatē. qm̄
nō h̄z. alias dicitur fauor redūdaret in ei⁹ dānuz z p̄niciē
q̄ esse nō d̄z. l. pe. C. ad trebel. sic a pari dicendū ē in p̄posi
to q̄ iste fauor inductus in fauore vasalli nō d̄z retorq̄ri
in eius lesionē z h̄ voluit ista glo. vsq̄ iuxta finē sui ad x.
s̄z d̄z dicit. que bene loquit̄ z h̄c suaz cōclusionē firmat. s̄.
in p̄ia oppo. **C**uero subsequēter cū dicta glo. an dñs
debeat p̄uari pprietate feudi ex eo q̄ denegauit facere
iusticiā vasallo nolendo cōpellere pares ad iurādūz z rñ
det gl. q̄ sic. p̄ ea que no. infra q̄ fuit p̄ia cā benefi. amit.
in. s̄. itez qui dñi. h̄ ista glo. aliter allegauit z nō bene que
p̄ hoc est expedita vsq̄ ad fi. **C**Ex qua glo. no. q̄ vasal
lus h̄z duplex remediū qm̄ dominus denegat sibi iusticiā
in nō cōpellēdo pes ad iurādūz. primuz remediū est de q̄
s̄. dixi vt vasallus adeat supiorē q̄ eos cōpellat. sc̄z est q̄
vasallus petat dñm cōdēnari z p̄uari pprietate vt i hac
glo. z pbat̄ in. c. i. i. qualiter do. pprie. p̄riue. Et erit i ele
ctioe ipsi⁹ vasalli p̄dictā regulaz q̄ fauore. z h̄z And. de
iser. Sed. d. Bal. reprobat istā gl. dicit̄ q̄ in casu p̄posi
to nō d̄z dñs p̄ h̄ p̄uari pprietate. z rōnez assignat q̄ nō
d̄z cōstabat de feudo q̄ erat in litigio ar. ff. de tel. mi. l.
diuus. z p̄ Bal. facit gl. in. c. si. de iure pa. nā quis nō p̄ri
uat iure suo a lege nisi in casib⁹ a iure exp̄ssis. Hic aut̄ ca
sus nō rep̄t̄ exp̄ssus. Quinimo dicit ipse plus q̄ ēt si con
staret de feudo p̄ pbationē q̄ adhuc dubitaret an p̄ istaz
solā negligentiaz deberet p̄uari pprietate q̄ vasallo non
ad iudicare feudū h̄z pprietas q̄ v̄ esse p̄mentē hui⁹ l̄re.
Alua. at̄ circa istaz qōnez eligit mediā viā. l. q̄ relinq̄ret
h̄ arbitrio iudicis debent̄ iudicare p̄ tex. in. s̄. se. **C**Ex q̄b⁹
cōcludo q̄ dñs ex denegatōe iusticie p̄inat̄ pprietate seu

di si in eodez casu vas. denegando iusticiā dñi fuisset pri
uadus suo feudo. z h̄ cōclusio firmat̄ p̄ gl. in. d. s̄. itē q̄ do
mino. z inuestigādo p̄dicta iudex multū d̄z esse diligens
z discret⁹ z cū eq̄tate p̄cedē. vt in. d. s̄. h̄z q̄z. z p̄dicta intel
lige in dñi laico. Quid at̄ in dñi clerico ecclesia. dic. vt. j.
de. c. cora. in. s̄. fi. z p̄ Dy. in. c. delictū de reg. in. li. vi. faci
unt q̄ dicunt doc. in. l. meminerint. C. vnde vi. z p̄ gl. stat
Ja. de bel. z and. de iser. sat. n. probat̄ in. d. c. i. j. qualiter
do. pprie. p̄ri. nec ob. q̄ sit p̄mentē tex. nostri. q̄ rñdeo
negādo naz h̄z tex. n̄ ponat penā dñi nō cogent̄ pes curie
vt admittant̄ c̄nei testes. tñ nō negat ista lex q̄ si vasall⁹
velit eligēre aliam viā p̄riuandi dñm pprietate vel q̄ c̄nei
testes admittant̄ nō possit ar. l. q̄ fauore. C. d̄ leg. h̄z and.
de iser. hic magis mihi p̄z opi. and. p̄ text. in simili. c. i.
s̄. qui. mo. feu. amit. z i. c. i. s̄. z q̄z. i. q̄ fuit p̄ri. cā bñ. amit.
d̄z in vasallo dicit̄ gnāliter vel similes culpas cōmiserit
nam iste casus h̄z neci domino nec in vasallo rep̄iat̄ exp̄s
sus. tñ in. d. s̄. itez q̄ domino dicit̄ q̄ vbi vasallus denegat
dñi suo facē iusticiāz q̄ p̄dat feudūz vnde aduertendūz
q̄ nō ois cōtumacia vasalli in denegando iusticiā dñi
h̄z ipm̄ p̄riuare feudo. vt. i. de mili. vas. qui cōtu. est in. c. i.
ita quoq̄ dicendū econtra q̄ nō ois contumacia domini
in denegādo iusticiā vasallo p̄riuet dominū. pprietate
qm̄ dñs z vasallus in istis p̄riuatōibus a pari procedūt
z regulant̄. c. domino cōmittente. i. si de feu. sue. cōtro. et
j. de for. fide. in fi. Et ideo non sine rōne arbitrio iudicis
dixit Aluaro. esse relinq̄ndum. z hec opi. videt̄ esse fun
data in equitate dicti. s̄. sed q̄z vnde nō putat istam glo.
ita indistincte esse reprobandam prout facit Bal. **C**Ex
po. ab ei⁹ q̄ imo isti pares non possunt esse testes p̄ domi
no: tuz q̄z sunt eius amici. l. iij. de testi. tñ q̄ dominus po
test eis impare. vt. in. c. h̄z. i. si de feu. sue. cōtro. ergo non
sunt idonei testes. l. idonei. ff. de testi. So. dic q̄ ideo ad
mittunt̄ pp̄ sacramentū fidelitatis q̄ cōtinet honestatez.
nec eēt honestū si dñs ex hoc locupletaret̄ cū aliena tactu
ra. l. nam nā. ff. de condi. z demon. ne h̄z obtare q̄d sunt
amici q̄z nihilominus eis credi potest. l. sciēdū. ff. de vsu.
Nec obstat quod impare potest q̄ loquitur de vniuersali
imperio. arg. in. l. in tm̄. in. s̄. vniuersitatis. ff. de re. diui.
Item q̄z vtriq̄z sunt obligati domino z vasallo. d. c. i. in fi.
de for. fidei. **C**Ideo nulla suspitio potest cogitari pro
pter paritatem. arg. ff. de nuptijs. l. non solum. **C**Dixit
tamen do. Andre. de iser. s̄. si de inuestitu. inter do. z vas.
lis oriatur. in. c. i. q̄ possit tanta esse amicitia z familiari
tas cōtracta cum domino vt ex affectione quam h̄z ad do
minum p̄cta sit inter eos non leuis dilectio prout dicitur
ff. de verbo. signifi. l. late. s̄. amicos q̄z tūc repellitur pro
domino non q̄ vasallus. sed. d. l. iij. ff. de testi. alias si va
sallus esset ita probate opinionis z vite vt nō sit verisimi
le deiecare pro domino vt dixit imo. in. c. cū. R. canonic⁹
z moderni in. c. insinuāte de offi. dele. In simili de cōca/
nonico q̄ p̄sumit nisi probet̄ q̄. l. nō ois. s̄. a barbaris. ff.
de re. mili. nō esset repellēdus q̄ plus p̄sumit diligē su
am salutē quā vtilitatez dñi. vt. s̄. qui. mo. feu. amit. i. p̄n.
Et. C. ad. l. iul. repetū. in. l. si. facit q̄d not. de familiari in
c. literis. e. de testi. xxij. q. i. in sūma. z. c. i. Ad p̄dicta
vide que dixi in p̄dicto. c. i. s̄. si de inuesti. inter do. z vas.
lis ori. in notabilibus super quarta pte positis.

Si vero vasallus. In summa hoc vult vbi va
sallus est in vera possessione feud. vel
in quasi possessione iuris feudalis z vertatur cōtrouersia
de inuesti. statur sacramento ipsius vasalli possidētis vt
iuret z deferat. h. d. In tex. ibi possideat scilicet proprie z
vere. vt q̄z possidet rem feudalem que vere possidetur vt
est fundus domus z similia z hoc etiam voluit gl. hic
posita. Et intelligas q̄ stetit tanq̄z vasallus in possessione
ad minus per annū domino sciente z patietē z ab eo tāq̄z
vasallo sericia recipiēte. **C**Not. ex isto tex. q̄ sicut pos
sessio feudalis p̄ria z vera p̄riuata p̄ annū dñi sciēte z

paciente et seruitia recipiente ab ipso possidete tanquam vasallo inducit presumptionem ut stetur sacro ipsius possidete ut hic in pñ. et s. si de inuesti. inter do. et vas. lis ori. c. ij. i. fi. et i. de consue. rec. feu. post prin. Ita quoque possessio feudalis iurium incorpaliu[m] probata per duos vel tres actus in percipiendo et in solutione iure feudi consistentes ut hic post pñ. quod est nota dignum ut sensu Ja. de bel. facit. l. i. que singularis est s[ecundum] bal. C. de fideicō. C. No. q[ue] ex duplici vel triplici p[ro]statione nō p[re]sumit mera liberalitas. et est rō. q[ui]a ip[s]a p[ro]statio cū diuturnitate ip[s]is facit p[re]sumi p[er] vasallo ut solēnitas debita p[re]cesserit ut p[ro]bat in. l. qui in aliena nō. sed si nō adierit. ff. de acqui. here. Itē q[ui]a due vices faciūt cōsuetudines ut no. in glo. in. l. iij. C. de epi. audiē. faciunt q[ui] dixi. s. qui. feu. da. pos. in pñ. sup. glo. iij. et intelligere de p[ro]statione vni[er]sali iuxta no. in. l. si certis annis. C. de pac. in. l. cū de in rē verso. ff. de vsufu. item s[ecundum] Bal. hic attendēda est qualitas p[ro]p[ri]e et m[er]itis puta q[ui]a rusticus daret vñ par caponū nobili. nā non p[re]sumit dare obligando se impostez. l. scio. ff. de annuis lega. no. p[ro] doc. in. l. solēt s. si. ff. de offi. p[ro]cō. et lega. et q[ui]d no. in. c. et si q[ui]ones d[omi]ni simonia. et dicit hic Bal. allegās Spe. q[ue] in mulierib[us] et rusticis nō h[ab]et locū. l. cū de in rez ver. ff. de vsur. nec et. l. si certis annis cū ibi no. C. de pac. Sicut g[ener]aliter vni[er]sali p[ro]statio inducit p[re]sumptionē iuncto cursu ip[s]is quod sit debitū. Ita e[ss]e vni[er]sali receptio inducit p[re]sumptionē q[ui]a recipiētem ut hoc tex. faciūt q[ui] habent in. c. olim. ex de censibus. C. No. et q[ui] in feudo camere vel canene cadit rectitudo cōsuetudinis feudoz sicut in alijs feudis. l. q[ui] est vallatū omni solēnitate et p[er] adeptiones possessiōis recto modo factā cū voluntate et licentia d[omi]ni quo casu p[otes]t appellari rectū feudū ut hic. q[ue] intelligas ad d[omi]niam abusiui q[ui] nō esset subsecuta corp[or]alis quasi possessio ut hic nō t[ame]n per h[ic] intelligas quod tale feudū transmittit ad heredes in dubio ut late dixi. s. ti. p[ro] in. d. c. si aduerte t[ame]n quod et alio mō p[otes]t cēleri. et appellari feudū rectum. l. simplex et puz et nō suppositū alicui qualitati vel cōditioni seruitoz ad differentiaz feudi nō puri et cōditionari ad aliquod seruitiū. ut. j. eo. s. pe. et se. et isto casu tale feudū appellat cōditionatus de quo plene p[ro] glo. i. de capi. qui. cu. vendi. in. c. fi. et dixi s. in p[ro]ambulis huius opis in diuisione feudoz. C. opp. cū glo. h[ic] q[ui]a imo ex diuturna p[ro]statione seu receptione non acquirit ius in futurū ut p[ro]bat in. l. si certis annis. C. de pac. So. h[ic] glo. nō soluat dicas q[ue] ibi facta fuit p[ro]statio ex titulo penitus imp[er]fecto. h[ic] ex certo p[re]t[er]ito titulo que p[re]sumitur p[re]cessisse postq[ui]a ipse vasallus tanquam inuestitus est in possessiōe ipsius feudi p[ro]binā vel trinā receptione cū licentia et voluntate d[omi]ni. et mediante sacramēto suo ut statim subiunxit glosella p[ro]ut in simili videmus. Itē statuit favore alimentoz et vltime voluntat[is] in. d. l. i. C. de fideicō. nō intelligas t[ame]n q[ue] iste vasallus p[er] istas p[ro]stationes intelligit possidere q[ui]a vere nō possidet. sed quasi cū nō interueniat vera traditio ipsius iuris feudalis s[ed] quasi. ut. ff. de acti. emp. l. rō. s. si inter. Itē. n. anue p[ro]stationes equipantur vsufructui. l. i. si quis ita. ff. de vsufu. et. l. in singulos de annuis lega. in q[ui]bus nō est vera possessio. sed q[ui]si. l. se. quiē. s. si vias. ff. de vsucapi. et h[ic] voluit in effectu tota ista glo. ex quibus no. q[ue] facta cū p[re]sumptione possessionis vel quasi supplet defectū solēnitatis et tituli inuestiture p[ro]cedentis q[ui] plene nō appebat ut statim patebit. i. in. s. fe. et dixi. s. de cōten. inter do. et vas. de inuesti. c. i. o. n. q[ue] alique vehemētes p[re]sumptiones moueāt aiū iudicis ad ita opinādu[m] q[ue] sit feudū et ad deferēdu[m] iuramentū possideti vel quasi possideti. p[er] suppleto defectū p[ro]statiōis ipsius inuestiture q[ue] non plene probat. vñ posset et ipse iudex nō deferre sacramentū ipsi possideti si sibi nō v[er] ex p[re]sumptionibus adductis. s[ed] posset deferre d[omi]no nō possideti si p[ro] d[omi]no sunt alique p[re]sumptiones adducte q[ue] nō sit feudū non obstāte ipsa possessione vel quasi ipsius vasalli cū supradictis binis vel trinis receptiōibus. et h[ic] q[ue] voluit di

cere ista glo. h[ic] posita dum allegauit. s. sacramē. j. d[omi]ni p[ro]p[ri]e. rec. feu. et de hoc ibi late dixi. s. si de inuesti. iter do. et vas. lis ori. c. fi. sup. tex. et ideo intelligebat Ja. de bel. istuz. s. vel quod posset esse sp[irit]ale in feu. l. aut si certis annis. pone/ret regulā. vel q[ue] hic cōstabat inuestiturā abusiua[m] p[re]cessisse vel q[ue] hic cōstabat solutionē istā binas vel trinā de camera vel canena e[ss]e factā noie feudi. et meliorē cūz sat[is] sufficiens sit ad sacramētu[m]. deferendū cōcurrentibus merali beralitate cōcedentis. ut. s. de feu. da. inuicē legis cōf. i. c. i. C. oppo. ab ex q[ue] imo absq[ue] iuramentō debeat vasallus spoliatus obtinere. l. si q[ui]s. s. s[ed] p[re]scri. xxx. an. So. dixit bal. in. s. sacramētu[m] p[ro]p[ri]e. ad fi. q[ue] ibi loquitur in spoliatiōe vera hic in ficta. ar. ff. de vsuca. l. sequit. s. si vias. C. Quero ab ex an huius vasallo spoliato de his solit[er] p[ro]stationib[us] possit subueniri p[er] interdictū possessoz. dic q[ue] sic. ar. in. l. iij. in. s. vnde vi. ff. de vi et vi. ar. et t[er]t[er]o. h[ic] de nea. de qua mā plene p[ro] Frā. zaba. in. c. ceter[is] ex de iudi. q. vii. p[ro] cano. in. c. querelā de elec. C. Quero an procedat iste libellus peto a re q[ui] cōsueuisti facē dic q[ue] sic ut t[er]t[er]o. In no. in. c. dilectus. ex de offi. or. et de verb. sig. c. abbate.

Si vero inuestitura. In sūma hoc intēdit. vbi sup inuestitura noua vertit dubietas inter vasal. et do. qui nō h[ab]et pares in curia sit p[ro]batio p[ro]p[ri]e et s[ed] ex neos vel p[er] inst[itu]m roboratū a testib[us] et s[ed] ex neos vel p[er] iuramentū vbi p[ro]batio nō esset plena. h. d. C. No. q[ue] ex necessitate tolerat violatio legis et consuetudinis q[ue] p[otes]t q[ue] de substantia et solēnitate inuestiture noue esset p[ro]ntia pariū. s[ed] vbi nō sunt pes necessitas nō cogit et p[ro]ntia alioz sufficit ne p[ro]batiois mā angustet et sufficiat. l. q[ui] de hereti. et. s. de cōten. inter do. et vas. d[omi]ni inuesti. c. i. in fi. nā necessitas nō h[ab]et leges. l. itē q[ui]s. cū ibi no. ff. cōi. diui. et in. l. i. ff. de offi. p[ro]cō. et lega. facit regula q[ue] dicit q[ue] nō est licitū in. l. necessitas licituz facit ut in. c. q[ui]d nō ē de re. iur. C. No. q[ue] inopia p[ro]batiois emergēte recurrendū est ad auxiliū sacramēti ut h[ic]. et. s. de cōten. int[er] do. et va. de inuesti. c. i. et ibi dixi. et ex de elec. in. c. cū dilect[us] in. l. in bone fidei. C. de iureiur. Q[ui]a autē et q[ui]liter et cui tale sacramentū sit deferendū. vi deas in. d. s. sacramētu[m]. j. de consue. rec. feu. vbi late dixi.

Meterea. Casus allegati pactū in solitum interuenisse in inuestitura icum bit p[ro]batio. alias eo in p[ro]batioe deficiente cā decidit p[er] sacramentū aduersarij. h. d. C. No. s[ed] p[ro]sumēdum feudum esse s[ecundum] p[ro]p[ri]ā nām et regulas cōes et cōsuetudines feudoz nisi sp[irit]aliter probe[re]t et[er] alteratio facit. s. de his q[ue] feu. da. pos. in. s. h[ic] at. et in. c. i. j. de na. feu. C. Et ex h[ic] fert gl. hic posita in fi. sui in. s. hic g[ener]aliter. duas cōclusiones. P[ro]p[ri]a est q[ue] vbiq[ue] vertit dubietas in cōcessiōe feudoz d[omi]ni relin qui interpretatiōi cōsuetudinis feudoz ut s[ecundum] cōsuetudinē et simplices feudi nām videat scā p[ro]cessio p[ro] do. et vas. se obligasse ad id videat nisi in p[ro]p[ri]is probe[re]. ut hic. et. C. de in re emp[er]bi. l. i. et. ij. Cal. in rubrica de feu. cōf. xi. in. iij. col. Ang. in. s. emp[er]bitosim in autē. de nō alie. et emp[er]bi. duz vult q[ue] in dubio cōcessio in emp[er]bitosim videt facta ut sit p[ro]p[ri]a idē Ang. in. l. q[ui] luminib[us]. ff. de ser. vr. p[ro]dio. in. l. i. in fi. ff. si ager vectigal. vel emp[er]bi. pe. in. l. male agit. C. de p[re]scri. xxx. vel. xl. an. in. l. qui in aliena. in pñ. ff. de acquir. here. in. l. p[ro]z. s. i. ff. de eden. Bal. in. l. fi. C. de lib. cō. Bal. in. c. i. s. si. s. de feu. da. inuicē legis cōf. vbi dicit in emp[er]bitosi ecclesie in dubio esse cōcessiones interpretandam. ut restringat in tertiaz gnationem. q[ui]a ita est nā emp[er]bitosis ecclesiastice. Ludo. in rubrica de arbi. in. xvij. col. Ja. de bel. in. c. i. de alie. feu. Et p[ro] h[ic] habet[ur] text. et ibi Bal. in. l. antiquitas. C. de vsuf. vbi dixit q[ue] q[ui] emp[er]bitosis solet cōcedi soluz in p[ro]p[ri]is heredes simplex cōcessio facta p[ro] me et heredib[us] verificat soluz in p[ro]p[ri]e herede. Bal. auget Imo. in. l. qui liberis. s. bec vba. ff. de vulga. et pupi. in. l. in analib[us]. C. de lega. Bar. et alij in. l. gallus. s. et. ff. de libe. et po. cano. in. c. in p[ro]ntia de p[ro]p[ri]a. h[ic] in p[ro]p[ri]is multū facit tex. in. l. sine p[ro]p[ri]o. ff. de penis. p[ro] quez tex. Bal. in. l. i. in

prin. ff. si ager vectigal. vel emphi. pe. dicit qd concessa em-
phiteosi ad tempus non p̄finitū intelligit ad decēniū. Et
bal. in. l. i. C. de postulā. tamē. l. sine p̄finito loq̄ in pe-
nalibus que in dubio restringunt. l. interpretatiōe. ff. de pe-
nis z de eius intellectu in. c. et litt. ris p̄ scribētes de con-
sti. Et dñaz ponendo in auctoritatibus cōtrarijs. s. alle-
gatis possētis dicere qd aut cōceditur emphiteosis ad tē-
pus nō exp̄presso ad quātū t̄ps z intelligit ad decēniū. ita
loq̄ Bald. in cōtrariū allegatis. aut cōcedit emphiteo-
sis simplr vel p̄scribit z intelligit vt sit perpetua. ita ta-
mē vt in emphiteosi ecclesie nō excedat tertā generatio-
nē z ita p̄cedit p̄ia opti. euz auctoritatib⁹ p̄orie allegatis.
facit qd vult bal. i. l. i. rri. q. ff. d. rez diui. vbi dicit qd p̄-
scripto fundo in dubio v̄ p̄scriptū fm cōez naturā feudi.
Et ponit Alua. in. c. si quis p. rri. j. si. de feu. fuerit p̄ro.
Et sic in dubio v̄z capiēda cōcessio fm solitā naturā ta-
liū cōcessionū. Sali. in. l. ij. xvij. q. C. de iure emphi. Et h̄
seq̄ hic iac. de bel. z bal. qd intelligas veruz siue sit dubi-
um iuris siue facti p̄ ea que habēt i. l. sp̄ in stipula. cum ibi
no. ff. d. reg. iur. l. qd si noluit. §. qd assidua. ff. d. edic. ibi
bar. z facit qd no. bal. post glo. in. l. fi. C. de fideius. in. l. hu-
iusmodi in prin. ff. de lega. i. in rubri. C. d. bis qd i frau. cre-
di. in. l. col. in. l. i. C. d. sal. in. l. fi. in. l. i. C. d. execu. rei iud-
di. in. l. cū qd. ff. si cer. pe. in rub. de fide instr. in. xi. col. fi.
cōtract⁹ in. iij. z. v. col. C. e. in. l. p̄m. i. xvj. q. C. d. col. i. l. i.
in pe. col. ff. so. ma. ang. in. l. ij. ff. d. iur. iudi. om. iudi. faciūt
que no. bar. in. l. si p̄i. §. recte. ff. d. aq̄ pin. ar. bar. in. l. de
die in p̄i. ff. qui satisda. cogā. panoz. in. c. cū. Ad. ferrariē.
ibi. et bal. d. cōstitu. bal. in. l. incendiū. C. si cer. pe. z pon-
derant vobis ter. in. c. i. §. filia. de succes. feu. C. s. eda cō-
clusio ē qd p̄iceps cōcedēdo alicui p̄uilegiū nō intelligi-
tur derogare solēnitati iuris z subuertere solitū ordinē cō-
suetudinis. nisi q̄tū in ipso p̄uilegio cautū ē. l. si quando
C. d. inof. testa. de quo in. c. naturales. j. si d. feu. fue. p̄ro.
C. No. equalitate in iudicijs suandam eē vt hic z in. l. fi.
C. d. fructi. z litis exp̄sis qd p̄z qd sicut dño allegati pactū
insolitū interuenisse in inuestitura incūbit probatio vt eo
nō probate deferat sacramentū vasallo ad cautelā vt hic i
secunda pte. nā iudicia claudicare nō debēt vt. l. si d. meis
§. pe. ff. d. arbi. facit et alia rō. qd dominus z vasallus a pa-
ri procedūt vt. j. de for. fidei. in. fi. C. No. qd in fundo ple-
runqz adiūtū pacta insolita s̄ cōez feudi naturā q̄ tamē
sunt seruāda vt hic z. j. in qui. cau. feu. amit. in. fi. Sicut vi-
demus in iure emphiteotico vt in. l. ij. C. de iure emphi.
C. No. qd pacta cōtra nō p̄sumunt in dētib⁹ interuenisse
nec sup̄ eis ē deferendū insurādū allegati illa in defectū
p̄batiōis. s̄ pot̄ deferat aduersario. z dicit bal. qd h̄ alibi
nō rep̄it. z facit qd no. gl. i. l. fi. C. qd aduer⁹ quos. qd s̄ p̄-
sumptionē iuris nō deferat iuramentū. Itē qd clausule in
solite faciūt p̄sumi s̄ cōtractū iuxta glo. in. l. si qd ita. ff. d.
cōdi. isti. qd alis est. l. vij. z iō quotidie allegat iste ter. qd i cō-
cessiōe feudali in dubio v̄ actū vt cōsuetā cōiter i feudis
deduci appositā videant. facit ter. in. l. i. e. cū. Ad. ibi pa-
noz. d. cōsti. glo. in. l. fi. C. d. fideius. z ibi bar. cū cōcor. z et
hoc elicio ad ter. n̄m vñ intellectū qd est d. mente bal. qd
dñs vel vasallus si alleget pactū cōtra naturā feudi z p̄-
bauerit semiplene nō deferat iuramentū semiplene probā-
ti quinimo deferat ipsi reo z sic aduersario. nec ob. qd no-
ta. in. l. admonendi. ff. de iure iur. in qua. l. solet cōiter dici
qd actori semiplene probāti deferat iuramentū qd illō ve-
rū nisi actor alleget pactū insolitū vt hic casus. nā contra
presumptionē solitā feudales nō deferat iuramentū actori
semiplene probāti. qd est singu. C. Quero cū glo. de in-
tellectu l̄e dū dicit oī facultate p̄bati dño adempta zē.
z r̄idet glo. dādo duos intellectus. Primus ē qd si do-
minus nō posset aliquo modo probare in facto vt. qd nul-
las h̄eat probationes. tunc ad cautelā deferat sacramen-
tū vasallo aduersario suo z iste intellectus satis aperte p̄z
et eo qd idēz statuit in casu cōtrario: qm vasallus vellet pa-
ctū insolitū probare qd dat sacramentū dño z istū primus

intellectū satis declarauit. s̄. Secundus intellectus est qd
iste dominus allegas pactū insolitū nullo mō admittatur
ad p̄bandū qd vasallus habebat p̄ se presumptionē vio-
lentā. contra quā non debet admitti probatio in cōtrariū
de qua presumptionē se remisit glo. py. de presumptionibus
in principio z hoc voluit ista glo. vsqz ad ver. hic ergo zc.
ex qua glo. collige duo notabilia. primū qd violenta presū-
ptio non recipit probationē in contrariū sed illud intelli-
gas verum si dicta presūptio esset necessaria que appel-
latur iuris z de iure contra quāz nō admittit probatio in
contrarium vt in. c. is qui. extra de sponsa. C. arbitrius tu-
te. l. fi. z ad hanc talē presumptionē habuit ista glo. respe-
ctuz. alias nō bene diceret. Et ita intelligit etiā ia. de bel-
ui. quoniam cōtra presumptionē violentā admittet p̄batio
in cōtrariū vt in. c. p̄posuisti. extra de p̄bationib⁹ z ita te-
net Spec. in titu. de presump. §. ij. vers. violenta. de qua
materia dic plene p̄ ipsuz in dicto loco z per. glo. in. l. fi. ff.
qd me. cā in. l. sine possidetis. C. de proba. in. l. fi. arbitute.
z p̄ Inno. in. c. asserit z. c. qd verisimile. extra de presump.
Scdm notabile qd ex hac glo. colligit est illud videlicet
qd cōtra presumptionē cōsuetudinis nō recipit iuramentū
in supplementū semiplene probatiōis z h̄ est valde notan-
dū z singulare fm bal. facit glo. in. d. c. fi. C. qui z aduer-
quos. C. Quero ab extra an postq̄ est factū instrumentū
inuestiture possit dominus inuito vasallo vel econtra vasal-
lus inuito domo addere predicta pacta insolita. Dic qd
non. ar. in. d. l. fi. C. arbi. tut. C. Quero qd hic d̄ qd in cō-
cessiōe simpliciter facta nō presumunt insolita. sed vtrum
presumant solita. dic qd sic per ea que no. in. c. fi. j. de capi-
qui cu. vendi. facit. c. i. j. in qui. cau. feu. amit. Et est ratio
qd consuetā exprimi intelligunt etiā si nō exprimant extra
de consti. in. c. cum. Ad. ferrariē. facit. c. i. infra de for.
fidei. faciūt remissiones quas supra i ter. allegant. C. Que-
ro quid si donauit rem aliquā ticio. vt tibi illā infeudaret
bis pactis qd iuramentū fidelitatis non presteret vel serui-
tia vasallatica vel propter quidquā aliud quo feuda solēt
perdi vt id nō per datur sed incidat in penā librarū. rri. vj.
querit an p̄ alienationē amittat dictū feudū. Jo. an. in ad-
di. ad spec. in. ti. de feudis sup rubrica ver. extant zē. vide-
tur tenere qd no. ar. hui⁹ l̄e z d. feu. nō habēt. p̄ri. naturā
feudi. c. i. z per. l. i. §. si conuenerit. ff. de positi de quo tam
lacius vide ipsuz Jo. an. in dicto loco z per bal. in. l. i. C.
de bis que pene nomine z in specula. de loca. §. nunc ali-
qua vers. iij. quare faciunt que dicit. s̄. in p̄iudicijs feudo-
rum in diuisionibus in illo membro vbi tractauit de feudo
franco. C. Quero quid si in inuestitura sit appositū
pactum turpe z dominus tradidit possessionem an vasal-
lus poterit feudum retinere et dicit an. qd sic argu. in. l.
penul. in prin. z in. l. z in. l. iij. z. iij. ff. de condi. ob turpez
causaz: faciunt que dicam. j. p̄orime sed tamen dicit ia.
ardiz. in. l. i. qd loco illius pacti teneatur vasallus ad ali-
quod licitum ne lucro cedat ipsi vasallo in totū vt in. l. le-
gatum. ff. de usufruc. lega. C. Quero an pactum adie-
ctū vt vasallus pulset citharam vel harpam ipsi dño sit li-
cituū vel turpe: dic qd si hoc sit ob aliquam iustam causaz
tunc ē licitū vt no. p̄ glo. lxx. dis. c. donare. facit. l. si liber-
tus artem. ff. de operis liber. C. Proinde querit an si
dñs inuestiuit prudentem z sapientē hoīez de feudo vt pu-
blice i palatio vt foro saltet die dñica qm ē festiuitas: q̄rit
an talis datio teneatur vt qd sic p. l. i. z. ij. l. conditiones. ff.
de condi. z demō. In dñiū no. hic esse casum in. §. pe. in
sti. de inutili stipu. qd est pactū s̄ bonos mores vt vir pru-
dens saltet in foro vel ecclesia. d. l. conditiones z. l. ne-
pos. proclio. ff. d. ver. sig. S̄ si dñs iam tradidisset ē feu-
dalē nō posset eā repetere qd i pari cā turpitudinis melior
ē datio possidentis. l. iij. z. iij. z. l. si ob turpē. ff. d. condi.
ob turpez cām nec precise dñs poterit compellere vasal-
lū ad saliedū qd i obligatiōe faciēdi succedit obligatio ad
iteresse. l. stipul. si diuidit. §. cessus. ff. d. ob. qm tale iter
esse d̄ turpe z ēt fuitia dñi. l. si veditoz. ff. de suis exor.

h. d. mar. die i h. q. imo dñs possit agere p ditiōe ob cāz
ad repetēdū p. l. si militē. C. d. cōdi. ob cau. z p no. p bar.
i. l. i. d. cōdi. isti. nec ob. q. i pari cā zc. qz ex pte dñi nulla ē
turpitudō. vel alr possumus respōdere fm glo. no. i. c. fe-
neratoribus. lxxvi. dis. q. saltē det rei vendicatio. z nota
istud q. bene valet pactū qñ esset turpis persona que erat
solita saltare. l. si libertus artē z. l. si patronus. ff. de opis
liber. quoniam dñs possit ponere pactū in instrumentō vt
vasallus ei sonet organa psalteriū vel aliud instrumentum
musicū glo. lxxvi. dis. c. donare fm an. de iser. **¶** Quero
si huic vasallo q. per pactum se obligauit associare dñam
in diebus festiuis vt hic patet obuenerit aliqua dignitas
pp quā nō esset sibi honestū associare dictā dñaz: an ex-
cet a deō seruitio dic q. sic. ar. l. u. §. adeo i fi. C. vbi sena.
vel clari. z. ff. de iudicijs. l. ita tñ. q. hoc nō fiat sine dāno
z iniuria dñi vt. ff. de opis liber. l. opis obliga. idē dicen-
dū si etas vasalli hoc nō pateret. ar. C. de fun. patrūno. l.
ij. vel infirmitas vt. ff. de vsufruc. l. arboribus. §. de illo.
z. l. si infantes. C. de opis liber. l. libertas dñz enī ipm ser-
uitiū eē cōueniēs vasallo qd cōsiderat ex etate valitudine
necessitate vtriusqz ar. ff. de opis liber. l. patronus q. z. l.
ei. §. si. vel si fiat cū incōmodo magno vel veratiōe vel i
fama v. obumbratiōe dignitatis vt. ff. d. ver. ob. l. nepos
in fi. de iudic. l. si locus. si vsufruc. pta. l. i. ff. de statulibe-
ro. l. si peculius in fi. vel est inhonestū vel cōtrariū mūste-
rio vasalli. ff. de arbi. l. si cū dies. §. ex cōpromisso. ff. de
vsufruc. si locus. §. i. dñz tñ ipse vasallus in p dicitis cab. ser-
uire per alii. ar. C. d. preposi. sacro. feri. l. si. §. i. de agen.
in rebus. l. agētes. C. de epi. z. cle. l. ad similitudinē. extra
de prebē. c. extirpāde. §. qui vero z hoc totū t. Ja. ar. dñz.

¶ Per quos fiat inuestitura.

¶ Continuat hoc ordine. Supra visū est qui feu. dare
pnt: vey qz nō erat pfecte tractatū de hoc ppterca ppetē
tū ordine subiectū rubrica p quos fiat inuestitura z p quos
recipiat h. Ja. de bel. vel alr: supra visū ē qd sit inuestitu-
ra: nūc vidēdū ē q. pnt facere z recipe inuestiturā: ppterca
subiectū ista rubri. p quos fiat inuestitura z p quos recipiat.

Inuestitura. h. d. vetus inuestitura ē a
minore viginti quinqz ānis
nona vero inuestitura nō pōt fieri nisi ab eo q. hz
legitimā administrationē bonozū suozū q. pnt
alienari. h. d. vsqz ad. §. si res. **¶** No. ex ter. in pri. dupli-
cē eē inuestiturā. l. antiquā z nouā nā antiqua inuestitura
censet qñ nō incipit in psona suscipiētis verbi grā: tici? in-
uestitus de feudo decessit relicto filio in psona filij dñz in-
uestitura antiqua: noua dñz inuestitura que incipit in perso-
na inuestiti de nouo puta ticius de nouo inuestitus ē de feu-
do, a quodā dñō certe feudū ē nouū qz icepit i psona ticij
ter. in. c. i. j. qui tel. sunt neces. ad. pbā. no. inuesti. **¶** No.
cōtinuo p dicitā eē vera nisi tenor inuestiture aliud diceret
puta princeps inuestiuit te d feudo z inuestitura dicat q. in-
uestiuerit te tanq. de feudo antiquo z paterno certe lz lei-
piat a te. tñ ē feudū antiquū pp tenorē inuestiture q. sp. est
seruandus ēt si sit d naturā feu. c. i. j. de feu. nō habē. pro
pri. na. feu. c. i. de duo. fra. a capi. inesti. z facit ter. s. in. §.
fi. ti. pri. z diti. s. in pladijs in diuisio. feu. Et hoc v. vel-
le hic ter. fm. d. Ad. or. dñz dicit noiatim. **¶** No. ibi que d
veteri regulā esse affirmatiuā. veterē inuestiturā fieri posse
ne dñz a maiori. h. ēt a minori. rrv annis. Sed d istud op-
po. nā minor nō pōt alienare sine cā: decreto. auctozita-
te tuto. vel curatois. l. i. ff. d. re. eozū q. zc. ergo nō poterit
in feu. dare faciēdo inuestiturā antiquā. So. inuestitura an-
tiqua nō dñz alienatio. S. iuris antiq. cōfirmatio vt hic est
ter. Nā inuestitura antiqua nō tribuit ius nouū in re nec p
stat possessionē neqz dominii. Propterea nō ē pprie iue-
stitura. Noua at bene tribuit ius in re vt statim videbitis
facit ter. in. l. magis puto. §. si fundus. ff. de rebus eozūz.
Ex quo potestis iserre qd si heredes vasalli postulauerit

inuestiturā infra annū z diē. z dominus eos inuestiuerit vt. s.
quo tpe miles: certe talis inuestitura non tribuit ius in re
h. iā acquisitū cōfirmat fm and. de iser. **¶** No. ibi nō pōt
de iure pōt q. inuestitura antiqua in dubio nō intelligit fa-
cta nisi de his q. iuste possidet vasallus nisi noiatim idē di-
ctū sit. Et quo inferē q. si heres vasalli petierit infra annū
a domio inuestiturā d oib. feudis. z dominus fecerit inuesti-
turā heredi ipsi? vasalli de oibus feudis. nō intelligit scā
nisi de his feudis d gbus iuste erat inuestit. **¶** Rō qz cōfir-
matio generalis feudozū in inuestitura antiq. nō dat neqz
pstat nouū ius inuestitō. h. dñzarat cōfirmat. c. iter dilectoy
de fide istrū. gl. i. l. ex verbis. C. de dona. iter vir. z vro. in
c. qz dineritate de cōces. pbē. in. c. i. z. ij. de cōfir. vtili z in-
utili: nisi expse appareat de voluntate inuestiētis. q. ne dum
vellit cōfirmare. S. ēt ius nouū creare vt pbat in ter. ibi
nisi id noiatim. Ad hoc adduci pōt qd voluit bar. in. l. au-
ctozitate. c. vnde vi z ter. i. c. placuit. rvi. q. vi. dñz cōcludit
q. in cōfirmatiōe princeps non v. confirmare p vim oc-
cupata. ad qd potes iducere istū ter. faciūt no. p. Inno. in
c. dudū de decimis. Ibi io. an. **¶** No. ibi. nouā inuestitu-
rā eē regulā pulchraz in feudis. q. q. nō hz bonozū suozū
administrationē legitimā nō pōt infundare. z feudum no-
uum cōstituire. **¶** No. aliā regulā q. q. nō pōt alienare si
pōt infundare z feudū nouū cōstituire. l. is cui bonis. ff. d.
ver. ob. ppterca pcurator generalis nō poterit infunda-
re nisi noiatim habeat mandatus ad infundandū. l. pcur-
ator totozū. ff. de pcur. l. creditor. §. luc. ff. so. ma. Pro-
pterea mulier que phibet alienare ex forma statutozū nō
pōt infundare lz als possit. §. femina. j. eo. titu. S. d istas
regulas opponit z imo v. q. minor q. nō hz ptātes alienā-
di possit facere inuestiturā. Nū opp. d. pri. hū. c. ibi a mi-
noze. So. ant loqmur in noua inuestitura z tūc minor in-
fundare nō pōt vt in ter. ibi noua vero inuestitura. qd limi-
tarē eē vey nisi dignitas minoris aliud suaderet puta qz
pnceps. l. cū plures. §. si. ff. d. admini. tuto. no. i. c. grādi ēt
de supple. negli. pla. Si vero loqmur in inuestitura antiq.
Et tūc loq. dñz qz minor pōt facere inuestiturā antiquā vt
in ter. ibi sine at a minore. qd limitabis nisi sit furiosus vel
ifans vel habēs tuzorē qz tūc regit auctozitas tuzoris. l.
magis puto. §. si fundus. z. l. si pupillus. ff. d. reb. coz. l. in
negocijs d regu. iur. fm Ja. d. bel. **¶** In gl. q. incipit: z me-
rito ad fi. nō q. q. facit inuestiturā antiquā nō dñz alienare q.
ē notabile marie si statutū phiberet alienationem. **¶** In
gl. q. incipit: sile ad fi. no. q. dispositio nō trahit ad dolosa
nec viciosa. l. qm. z. l. tres frēs. ff. d. pac. **¶** In glo. q. inci-
pit: h. hēs ad fi. no. q. feu. dñz i bonis vasalli ppterca tenet
ad decias collectas siue tributa nō at dñs pprietari. **¶** In-
no. i. c. pastoralis d decimis. facit glo. i. l. bis penes. C. de
agri. z. censi. li. rj. bart. i. l. imperatores i pri. ff. d. publi. ibi
Zudo. l. l. apud iulianū. §. si heres vbi Inno. z nouissimi
ff. d. lega. i. facit. l. neqz. ff. d. ipē. in reb. do. fac. iuncta glo.
fm bal. q. ēt diē q. generalis cōfirmatio privilegioz nō cō-
firmat privilegia iniusta vt no. in. l. i. z. ij. ff. d. bis q. sūt sui v. l.
alie. iur. z no. d. ifante portato corā papa cui collatū ē bñfi-
ciū d quo dicite vt p eūdē bal. l. l. fi. C. sen. rescin. nō posse
faciūt q. posui i. c. naturales. j. si d feu. fue. z trouer. ibi de
certa scia superioris. **¶** In gl. fi. ibi. l. vltima nota q. si te-
stator phibuerit legatarijs alienare prediū legatuz certe
legatari nō poterit illud prediū infundare vt hic in ter.
Ita Bald. cōmendat glosaz nostrā. **¶** In ea glo. ibi de
inuestitura rei aliene. Nota q. per infundationē nouaz sit
alienatio. qz transfertur dñm in vasallū. **¶** In glo. de
inuestitura de re aliēa facta. **¶** Nota q. remoto genere re
mouet z eius species z ad positionēz speciei ponit genus
sed ad remotionē speciei nō remouet genus. facit. l. inter
agnatos. ff. vnde legitimi iuncta glo. z. l. i. §. si. iuncta glo.
ff. de suis z legiti. vltimo nota q. appellacione partis ple-
rūqz continetur totū. l. vrozi in prin. ff. de le. iij.

Sed z res. hoc. d. Res prohibita alienari nō pōt
in feu. dari: fallit i duob. casib. prius

quoniam fit alienatio i primiorum agnatum quod est successus in feud. fo
fallit quoniam vasallus ifeudat feudum alteri et ex tunc eque ido-
neo et eadem lege aliter est ifeudatio nulla et primiorum renocat
restituto precio ad hoc allegat vsqz ad .s. persona vero.
C Ad ter. ibi nec p boue q res pbibita alienari non pot
in feudum concedi. Et quo notabili seqt cu reglr feudum phi
beat alienari. c. i. j. de phi. feu. alie. p fede. na non poterit
vasallus feudum vendere vel alio modo alienare fallit prio in
ter. nisi in casibz na agnatus pot feudum alteri agnato pri-
miori q est successurus in feudum alienare et sine consensu
dñi fm an. et bal. hic. **C** No. scdaz fallētia ibi p feudum q
vasallus et poterit hodie extraneo ifeudare et sine con-
sensu dñi dñmō fiat ifeudatio equali psona q possit eque
bene finire dño sicut primus vasallus ifeudat et dñmō fi-
at ifeudatio eadem lege et cōditiōe put hēbat primus vasal-
lus et dñmō non fiat in fraudez vt hec oia pbanē in. c. i. s.
pterea. j. d. capi. cora. c. i. s. sed eadem lege d lege cora. naz
mortuo ifeudate extinguēt ius ifeudati et sic non dura-
bit hec ifeudatio nisi in vita ifeudatis qz resolutio iure
datoris resoluēt ius acceptoris. c. i. s. de cōtro. inue-
sti. l. ler. vectigali fūdo. ff. d. pignori. cū si. ppterea mortuo
ifeudate veniūt agnati. **C** No. ibi nisi fiat in fraudē. q
si vasallus in fraudē alienauit non valet ifeudatio ipso iu-
re puta si vasallus sub colore ifeudatiōis recepit p̄cium
ab ifeudate. na tūc primior agnat⁹ restituito p̄cio ei qui
numerauit vasallo ifeudati recipiet et renocabit re ifeud-
datā in fraudez. Quid si vasallus vult vendere primior
agnat⁹ off. rt p̄ciu qd sibi vult iustū extrane⁹ plus offert po-
sito q in casu pmissō vasallus vendere velle qz erit p̄feren-
dus hic ter. facit d agnatū dū dicit s p equali p̄cio vendi
agnato Alua. hic refert Bal. disputa. istā. q. in. l. ij. in. fi.
C. de rescindē. ven. et tandē determinat p ex tunc d agna-
tū qz iustū p̄ciu intelligit fm qd pot hēri ar. C. cōi. diuidū.
l. ad officiu. C. d. sa. san. eccle. autē. hoc ius porrectum. ff.
d. rei vendi. l. in fundū. et ff. de bōis autē. iudi. possi. l. pre-
tor. s. de rei in cū et pbat hec ps in. l. ij. et. iij. C. si pp pub.
psta. facit. l. si. C. d. iure emphi. et intelligit p̄dictā determi-
nationē dñmō fiat sine fraude et collusiōe vt pz. ff. de in di
em adiec. i. rubrica de q qōne in spec. p Jo. an. in addic.
in ti. d. emp. et vēdi. s. nūc dicendū iurta finē et hāc partez
teneo qz casus vū in isto. s. q simplr loqz. Ita salice. collig-
git in. l. si. in. ter. C. d. iure emphi. Sali. in. l. dūdū. C. d. cō-
trahē. empti. l. bal. in. d. l. ad offi. videat. s. tenere. faciūt
que no. Ang. et Imo. in. l. q rome. s. coheredes. ff. d. ver.
ob. **C** In glo. q incipit in fraudē in fi. no. glo. q ponit tres
modos pbādī ifeudatiōis a vasallo factā eē celebratā in
fraudē puta si sit caste nat⁹ vel si sit sener ita q non sit spes
filioz vel si aliter in fraudē agnatoz fuit ifeudatio facta
quā glo. nota. **C** Na ex hac glo. bal. interrogat⁹. quid vū in
tali casu erāt qttuoz ffes quoz alter erat caste natus qui
ffes successerūt in feudo paterno: ff caste natus alienauit
partē suā feudi querebat an alij tres ffes sui possint reuo-
care partē alienatā a caste nato. rñdit bal. q vūte ffes ca-
ste nato alienate non poterit fieri renocatio dicā in. c. tici⁹
j. si d feu. fue. cōtro. post mortē ei⁹ sic ita dicit bal. d steri-
li. **C** Glo. que incipit vū diuidit in septē. nam p̄ia ponitur
rō ter. nri. In p̄a via spinosa et brocardica. In tertia limi-
tatio ad ter. In quarta declaratio. In quinta qd et solu-
tio. In sexta qd et solutio. In septima qd sine sol. p̄a ibi hec
gl. cōcedit. tertia ibi h ergo dē. q̄ta ibi hoc itelligo. quin-
ta ibi et qd dē. sexta ibi s nūqd est. septima ibi s qd sine in-
uestitura. **C** In ea glo. ibi. s. qudecim no. rōncz. **C** Quero
an vasallus possit alienare incōsulto dño primiori agnato
successuro. cōclusio ē q sic et dicā pleni⁹ in. c. ticius. j. si de
feu. fuerit cōtro. qz h pprie nō ē alienatio s est quedā re-
futatō s ter. pulchzū in. c. i. j. d. alie. feu. pater. **C** In ea
ibi. l. vltia via ē brocardica. nō ē d materia feudali dicite
vt hic p Ja. de bel. **C** In ea. ibi restitūctus no. pulchzaz
limitationē ad ter. nri. ter. dicit hic in fi. p̄ciu eē restituen-
dus inuestito vasallo seu ifeudato qui numerauit p̄ci-

um vasallo ifeudanti in fraudem qui tunc est limitan-
dus nisi ille q numerauit p̄ciu esset in mala fide: qz sciue-
rit alicationē fieri a vasallo: faciūt que hēntur in. l. si quis
cū sciret. ff. d. vsuca. p emptoz. et d quo in. l. si funduz scies
C. d. cui. **C** Oppo. subsequēter eū dicta glo. in ver. item
hoc intelligo et cōtra ea que presupponit ista lra in fi. vt
si vasallus p fraudē ifeudauerit q rescindat inuestitura
et. S3 qz nō ē op⁹ q rescindat cū ipso iure nulla sit vt. j.
d. probi. feu. alie. p fede. i. s. nos aut. Et rñdet ista glo. fa-
tēdo dñū q et iste ter. nō negat qz bene verē ē q ē nulla. s
tū de scō rescindit et dclarat nulla. nō aut intelligit q d in
re tenuerit alibi in simili no. p gl. i. l. ij. C. d. resc. vēdi. Et
p hoc est expedita illa gl. in. l. i. ibi bal. post gl. ff. d. ferijs
vbi vide p intellectu. c. accedēs vt lite nō cōtes. ibi gl. ang.
l. l. i. C. qn. pno. nō ē necess. Bar. i. l. q sub p̄di. s. ff. d. p̄di.
stitut. **C** Quero cū gl. an hodie vasal. possit alicare feu.
agnato et dicit q sic nec ob. iste ter. q dicit fm antiquā p̄sue-
tudiez qd cū nō repiat mutatu d3 et hodie obseruari. l. s̄
cimus. C. d. tes. Et ex hoc ifert gl. q si dno heredes succe-
dāt q vn⁹ pot vendere et locare alteri p̄tē suā vt pbat. j. d.
alie. feu. c. i. sine possideat p diuiso sine p diuiso et probat
j. si de feu. fue. cōtro. i. e. oēs et d notis fendor. i. s. itē scie-
dū. facit. l. cū pater. s. libert⁹. ff. d. lega. ij. l. cū hi. s. si vni
ibi ang. ff. d. trāfac. **C** Panoz. i. c. possidēs d reb⁹ eccle. n
alie. gl. in clemen. secunda de reb⁹ ecclesi. non alienan.
l. glo. ad h nihil allegauerit nec d̄terminat. Et h voluit
ista gl. vsqz ad ver. nūqd et. que bñ loqz et est rō qz est po-
t⁹ inter eos qdā refutatō. vt. s. dem. facit. c. tici⁹. j. si d
feu. fu. cōtro. Et t3 Jac. d. bel. istā gl. i alio cōmēdat bal.
h q p̄suetudo cēst p̄petuo durare donec appareat reuo-
cata: faciunt q habēt i. c. si. d. cōsuetu. i. l. d. qb⁹. ff. d. legi.
C Quero subsequēter cū. d. gl. iurta p̄oriam qōne qd si
duo sūt h̄des i eodē feudo et vnus vēdat suā p̄tē alteri an
iste q emit dictā p̄tē teneat petere inuestiturā p ea pte que
nonissime i eū trāslata ē. et fidelitatē facere. an possit eā re-
tere simul cū alia pte absqz inuestitura. Et ista gl. ad hāc
qōne nō rñdet Jac. ardiso i sūma i ti. qb⁹ mo. feu. ac qui.
sub rubri. an h̄s d portioe sua inuestit⁹ et. que seqt dñs
an. d. ier. d̄terminat q si dicti h̄des iā fuerāt inuestiti de
eoz p̄tib⁹ ita q qlibz fecit fidelitatē. Si postea vn⁹ alienat
alteri p̄tē suā tūc ille q acq̄sinit eā p̄tē habebit necesse pe-
tere inuestiturā a dño et fidelitatē facere prout faceret qlibz
successor. Et eodē modo si ex d̄licto alteri⁹ dicta portio d̄ne-
nerit ad istū aliū vt. j. que fuit p̄ia eā be. amit. in. s. fi. et. j.
si vas. fen. p̄iue. c. i. Si vero agnatus ille qui alienauit in
dictū suū h̄dem nondū agnouerit p̄tem. nam v̄ alio modo
p̄dit vt qz nō petit inuestiturā. j. tps debitu. et tūc deā portio
accrescit huic alteri coheredi habētī aliaz partē. Unde
quia iure accrescēdi habet nō est necesse inuestituram pe-
tere de eo qd accrescit. vt in autē de heredi. et faleldia. s.
si quis autē. quasi sufficiat de sua parte fecisse fidelitatem
nec attenditur accrescentia argu. ff. de heredi. institu. l. li
ber homo. s. ticius. ff. de acquirē. heredi. l. si quis heres
instituitur. **C** Et predictis infert andre. q si pater alie-
nauerit feudum paternū in filiū suū vel si frater maior qui
fm consuetudinē francie succedit in feudo donauerit fra-
tri minori feudum certe filius et minor frater tenet petere i
uestiturā a domio infra annū et diē. quia inter hos qui di-
uerso iure succedunt locuz non hēt ius accrescēdi. l. sed
cū paterno. ff. de bonozū possessiōe. l. filiū. ff. d. bonozū pos-
sessio. cōtra tabul. et nota. in. l. i. C. quādo nō petē. partes.
C Deinde querit andre. **C** Dono vasallus cōmisit culpā
ex qua debz perdere feudum. et aperit ex hac culpa feudum
domio domini⁹ remisit culpā. **C** Querit an vasallus in-
fra annū et diem debeat petere inuestiturā. **C** Respondet an-
dre. aut domius apprehendit feudi possessionē. Et deinde
iterū tradidit eidez vasallo remittendo culpam. et quia
censetur nouum feudum vasallus infra annum et diem
petere debet inuestiturā et videt nouū feudū. Secus si dñs
nō apprehēdit possessionē feudi. qz tūc nō d̄ nouū p̄pte-

rea non erit necessarium q vasallus cui erat remissa culpa petat inuestituram sicut And. qd est notabile Dy. tñ in. l. qd dñ. ff. de impens reru do. que refert z sequit Pau. de castro in consilio. cluij. incipit in xpi zc. qd istud feudum in secunda col. tenet q lata sententia priuationis feudum dicat desinere esse antiquum. Et si remittat culpa sit nouum feudum. Et sic non requirit qd sit ad executionem priuationis deuentus. Et nota unum verbum sicut And. q id qd dñ vulgo si non petat inuestituram infra annum z die cadit a iure feudi: h3 locum i herede defuncti non autem in singulari successore puta emptore vel donatario. Nam h3 emptor vel donatarius feudi teneatur petere a dño infra annum z die. tamen si non petierit non cadit a iure suo. S3 tenebit ad interesse sicut in alijs obligationibus facti. l. stipulationes non diuiduntur. §. celsus. ff. de ver. ob. l. si quis ab alio in fi. ff. de re iudica. S3 i veritate licet hec sententia Andree sit equissima z fauorabilis. l. interpretatione. ff. de penis. Tamen scripta ratio in. c. i. §. quo tpe miles est in contrarium z fortissimum esset recedere a rigore scripto. c. scriptum. vj. questione. i. l. placuit. C. de iudi. habetur in. l. prima. C. de legibus. **In glo. si na. ad fi. dicite vt dicam plene in. c. ticius. j. si de feudo fuerit cotrouer. Quero ab extra p intellectu eoz q hic dicunt videlicet q vasallus potest alteri infundare inuito agnato dñmodo non faciat in fraudem zc. an mortuo ifeudate resoluat ius acceptoris z admittat agnat? primor an remaneat feudum eidem acceptori excluso agnato z dño. An. de iser. tenet q primor agnatus admitti d3 dices q ista talis infundatio valeat tñ in vita vasalli infendantis: sed post mortem eius veniat agnatus proximior iure suo z reuocet et si sine fraude fuisset facta dicta infundatio multo magis si fuisset facta in fraudem qz in hoc non facit differentiam quo ad psonas ipsorum agnatorum vt solus in vita sua possit dictus vasallus preiudicare agnatis ar. ff. de hben. empti. l. qui tabernas h3 quantum ad personam dñi dicit habere locum qd habet. j. qualiter olim seu. alie. pote. in. c. i. z hanc sententiam vt tenere Ja. ardiso. in summa i quarta charta in ti. qui. mo. seu. acqui. sub rubricel. si in fraudem feudum def zc. z sub rubricella si primus vasal. deceat sine herede zc. Et suadet rō qz sicut non potest per testamentum disponere post mortem suam vt. s. de succel. seu. in pri. Quinimo nec p anima indicare ad pias cas vt. j. qualiter olim seu. alienare pot. in. §. donare z de pbi. seu. alie. per sede. multo minus per inuestituram inter viuos que trahit suas vires post eorum mortem ad tollendum iura agnatorum ar. ff. de dona. ca. mortis l. si aliquis z. l. senat? §. si qz z hac opi. expse t3 specu. in ti. de seu. §. qm. ver. xxxvij. dices q talis infundatio non preiudicabit agnatis nisi in vita vasalli infendantis z filioz suorum. hoc idem sensit gl. ij. hic posita z bal. z per hoc vt debet limitari tota ista materia de vasallo infundante alteri de qua plene per glo. in. d. §. pterea de capi. cora. z vide ad predicta que dñi. s. de contro. inuesti. in. §. rursus.**

Personam. In summa hoc vult quelibet psona potest regulariter recipere inuestituram siue sit liber siue seruus dñmodo non intercedat ignorantia infendantis. h. d. **Mo.** nulla adhibenda est distinctio inter personas recipientes inuestituram qz non refert a quo fiat dñmodo fiat vt no. in. l. fi. C. de dona. que sub mo z in glo. i. hic posita q p hoc remanet expedita. **Mo.** q ignorantia dñi adhibita in inuestitura sibi non preiudicat qd p3 qz si inuestiat seruū putas eum esse liberū non valet z est rō qz si sciuisset eum seruū verisimiliter eum non inuestiuisset vt eleganter dixit tex. in. l. fideicomis. §. si dno. ff. de lega. iij. **Mo.** ta qz oēs liberi pariter z serui regulariter possunt de feudo inuestiri que admodum in simili dicimus quod possunt pariter heredes institui vt in. l. non minus. ff. de here. insti. tu. z in glo. ij. hic posita in fi. z intellige semp nisi ignorantia intercedat vt. s. dictum est nā de facili potest hec ignorantia interuenire cum facile non sit cognoscere seruū a libero. vt in. l. qz difficile. ff. de cotrab. emp. **Opp.** ab eodem dupl3 h3c litteram qz imo seruus non potest inuestiri de feudo

quā feudatarius inuestitus censet z reputat miles vt s. de seu. sine cul. non amittit. c. i. z. ij. cum ibi no. seru? autē non potest esse miles. l. sup. seruis. C. qui mili. non pnt g zc. Itē et sō qz per inuestituram feudi qz cōsequit nobilitatē vt. j. quis dicat dur. co. vel mar. c. i. in. §. ceteri: seruus autē non potest adipisci dignitatē. l. fi. C. qui mili. non pos. quare ista decisio v3 non bona. Sō. qm qz dñs inuestit suū ppiū scienter dādo ei feudū z tūc lex immediate facit ipsū libez. d. l. sup. seruis z sentit iste tex. dñ presupponit q ipse seruus inuestitus possit ipsū feudū obtinere nā dño suo non conuenit qz sequeret q daret sibi ipsi sed hoc est impossibile de iure qz debet esse differentia inter dantē z recipientē. ff. de rez p. muta. l. i. z de. lega. i. l. cum filio h3 qm qz dñs feudi inestit seruum alienū: z tūc aut sibi dedit vt acgrat ipsi seruo z cōtēplatione ipsius sui z dño sciēte z patiēte z tūc adhuc idēz dicendū vt efficiat liber p suprascriptas rōnes sed si dñs sui ignorat q seruus suus inuestiret. vel etiā pone q sciuit sed fuit dictus seruus suus inuestitus cōtēplatiōe ipsius dñi tūc tale feudū acquirēt dño serui nec seruus efficiat liber. ar. insti. per quas psonas nobis acquirat in. §. itez serui z. ff. de acquir. en. here. l. placet nā feuda pnt acquiri per aliū vt statim patebit in. §. se. Et predicta sunt etiā de mēte andree. **Quero** ab extra quid si dedi feudū alicui seruo vt hoc sibi z non dño acquirat z hoc expresse dicit an teneat concessio z cui querit. an. de iser tenet q non valet nā non acquirat dño qz non voluit qz acquireret z illā prohibitionē potuit addere vt in autē. ercipit z ibi p bar. C. de bonis que libe. z. l. fi. C. dñs usufr. facit regula in. l. in re mādāta. ff. mādāta. neqz et acquirat seruo cum p nullo reputat. l. qd attinet. ff. de reg. iur. z. ff. de cōdi. z demō. l. iure civili **Puto** tñ q si dñs sui manumitteret ipm q iste seruus factus liber possit obtinere feudū p dicitū. l. iij. C. de insti. tu. z substi. z. ff. de capitis diminu. l. hodie. z pbat rōne qz expresse p3 de volūtate ifeudatis. l. fi. C. de usufruc. Si vero non apparet d expresse volūtate infendantis vt qz simplr dñminus feudi inuestiuit seruū alienū: nec apparet cui cōtēplatiōe tūc queret dño sicut ar. in. l. si repetēdi. C. d. condi. ob cau. **Quero** h3 dñ q dñs inuestiēs ignorat seruum tanqz liberū qz sibi non preiudicet. S3 qd si iste dñs non fuit penit? ignoras sed dubitas an esset seru? vel liber: an tūc tenebit inuestituram. Et dic sicut bal. q sic qz ipse dubitans reputat pro sciēte postqz se non certiorauit inuestigādo ar. i. l. qz cū alio. ff. d. re. in. d. **Adar.** vt distinguere aut qstaret de mēte dñi z statū eēt mēti dñi. l. cum pponas. C. de heredi. insti. **Aut** dubitatur z putat q tūc non valet inuestitura qz requirit scientia dñi vt hoc. §. nostro z. d. l. si per seue. h3 dubitas non dicit consentire. l. fi. C. de condi. inde bi. l. manifestū. §. si autē dubius. C. de furtis. nisi dicatis prout fuit de mēte bal. z **Alla.** h3 qz ex quo debuit inuestigare in quem exercebat talē liberalitatē. In dubio presumitur scire per no. in. c. innotuit de elec. z equiparat scienti per nota. in. d. l. fi. C. de condi. inde. vt interpretamur i fauorem libertatis. l. proxime. ff. de his que in testa. de lē. **Quero** an sicut seruus potest feudū recipere: ita possit quoqz feudum dare z aliū inuestire: dic q non sicut Ja. ardiso. sine volūtate dñi ar. ff. d. dona. inter virū z vxorē l. iij. §. si seruus: que res pig. obli. pos. l. i. §. i. C. in quibus cau. colo. cens. l. ij. C. de agri. z cens. l. p. colonū. **Quero** an infans possit recipere inuestituram z acgrere feudum sine tutore. **Jaco.** de belus. arguit ad partes non firmando pedē. **Primo.** n. vt sentire q sic p. l. donatorū. C. de acqui. pos. Similiter **Jaco.** ardiso. dimittit nobis h3c qōnez dubiā circa quā z glo. z doc. varia dicunt in. d. l. donatorū. S3 tu cōclude sicut Dy. z bar. in. l. quis. §. fi. ff. de acquir. pos. z bal. in. l. donatorū qz infans non possit acquirere sine auctoritate tutorū. Et ē rō qz ad talē rē feudale non intelligit ifas hēre affectionē cū qstāt solū i reb? imobilib? vt i. c. ij. d. se. cog. i. qb? reb? n̄ extēdit affectio tal etatis sed solū ad qdā iocalia pecuniaria. fac. l. i. §. adipiscimur. ff. d. acq. pos. l. i. C. d. fīa mōeta. Quinimo z fort? dōz qz si ifas

effet in tali etate in qua nō possēt fari que est vsq; ad tres annos cū dimidio. Et tūc nō possēt ipse acquirere etiā auctoritate tutoris q; stipulari nō pōt. sed est opus q; solus tutor hoc agat et acquirat infanti. l. si infanti. C. de iure deliberā. Eodē mō dicēdūz ē in furioso qui nullo mō possēt acquirere solus et cū auctoritate curatoris. S; ē necesse q; curator solus hoc agat noie furiosi. l. in negocijs ff. de reg. in. recurre ad ea que habentur in. l. potuit. z. l. si infantis. C. de iure delib. z. in. d. §. adipiscimur. facit qd no. D. dof. de pace constantie in. §. vasalli nri. **Quero** quid si dñs feudū inuestiuit seruū alie. de feu. scienter. Et postea morit seruus relictis filijs an dictū feudū reuertatur ad dñm feudū vel in eo succedat filij dicti serui vel dominus ipsius serui. Et in hac qōne Jac. ardis. plura dic arguendo p q̄libet pte. tandē determinat q; filij ipsius serui succedat q nati sūt legitimi ex vrozē sua cū pzia cā sit liberoz. vt. j. de gra. suc. i. pzi. z. l. anpe. i. ff. de lega. ij. Si vero seruus nō reliquisset filios. Et tunc reuertat feu. ad dñm feudū. Nō aut succedere d; dñs sui nisi feudū fuisse et cōtēplatiōe datū ipso suo qd itelligeret si dictū fuerit in inuestitura seruo talis z. ar. ff. de usufruc. z. l. sed z. si qd. ff. de do. cā mor. z. d. l. si. d. usufruc. que decisio pot set i aliqb; capi. S; nō istto q; gradis adhuc nobis restat via.

Sed utrum. Hoc intēdit in sūma: inuestitura p̄t dari z accipi ēt p̄ interpositā psonāz b. d. **¶** No. q; illud qd possū p me possū ēt p aliū. Et hoc voluit ēt glo. h que ad hoc allegant plures cōcordātiās. Ista ē via brocardica. Ista regula v; id qd possūz fallit i casibus qui reperient in dñi vt no. glo. in. l. i. §. pe. ff. de procur. vbi ponūt plures casus fallencie z restrigas istā regulā. ad cāus q p̄t p alios explicari. qm i casib; alijs q nō p̄t p aliū explicari nunq; haberet locū regula. vt. C. d. cadu. tol. i. §. ne autē z nota. in. l. i. §. quotiens. ff. z de vi z vi arma. z. C. de testa. in. l. cu; antiquitas. **¶** No. q; inuestitura pōt dari z accipi ēt per pcuratorē. cōcordat. j. d. notis feu. in. §. itē sciēdūz in fi. z qd no. glo. j. d. pace iura. fir. te. in. §. si. qd intelligas v; fm Jac. de bel. z. **¶** Nico. de nea. siue loquamur de p̄zia siue abusiua inuestitura ar. in. l. i. C. p quas p̄so. nobis acquir. Sili; possessio pōt acquiri per alium. l. i. §. per procuratorem. ff. de acqui. possel. z C. eodem titulo. l. procuratorem. Sili; beneficiū ecclesia sticū pōt per pcuratorē accipi vt in. c. accedens extra de p̄b. iō dicit rota decisio. ecclviij. que incipit itē si per habentē ptātes q; p̄ pōt de equitate canonica stipulari p se z filio naturali tm qd nota ad illa que habētur in. l. qd dñ ff. d. verb. ob. facit qd no. glo. i. c. quoties. i. q. vij. l; dicat in fine q; de hoc aliq; multum dubitarent. z in hoc etiam quod in textu isto dicitur feudum differt ab emphiteosi nam emphiteosis per alium recognosci non potest. dominus. n. nouum emphiteotā p se ipsum suscipere debet z recognoscere nō p pcuratorē ipsius dñi. l. si. vbi ter. C. de iure emph. ibi salice. in. vij. col. pōt quoq; alter p altero iurare i aiām cōmittētis. l. iij. dis. c. tibi dño z de pace cōstantie in. §. consequēter facit qd no. in. l. i. i. i. i. §. de defensor. ff. de iureiurā. z p doc. in. i. ij. C. et p pcuratorem. cau. in integrū agi posse z per archi. in. c. tibi dño allegato z qd no. glo. in. l. nō voce. ff. ex qui. cau. maio. **¶** Bald. tm in. l. i. ff. de rez dimisio. q. lvi. tenet q; iuramentum fidelitatis nō possit prestari p pcuratorē nisi sit vniuersitas p ea que dicit specu. in. ti. de feu. ad fi. qd nō puto bene dictum p istū ter. z ipse idē bal. sensit dñi; in. l. i. §. ne autē. C. de cadu. tol. z dicit in. c. oēs si de feu. sue. controuer. Ideo q; ri pōt an iuramentū fidelitatis possit prestari a procuratore vel iudico habēte generale mandatū: respondeo fm bal. hic q; regit spāle mādatus. c. si. de iura. calum. li. vj z archi. l. iij. dis. in. c. tibi dño vbi allegat bonaguidā aretinū solēnez aduocatū curie romane dicere ita i curia seruari. dicite aut loqmur de iuramēto p̄stado z regit spāle mādatus vt dicit fm bal. hic allegat no. p Jo. an. in. c. cu;

desideres d sen. excō. Archi. vbi p̄orie aut loqmur de inuestitura petēda. petere eni pōt ēt cū generali mādato vt hoc ter. facit. c. accedēs de p̄b. aut de inuestitura fienda tunc hēns etiā generale mādātū pōt eaz facere dūmodo sit inuestitura antiqua secus si sit noua q; tūc regit spāle mandatū. l. procurator totoz z. l. mādato generali. ff. de procura. rō ditteritatis q; inuestitura antiqua non d; ali enatio s; inuestitura noua bene d; alienatio. vidistis casū s. eo. ti. in. pzi. N. noua vero inuestitura. **¶** Oppo. ab e; de. l. si. C. de iure emphi. vbi dñs nō pōt p procuratorē inducere nouū emphiteotā. So. fm Jac. de bel. hoc idē ē vt tollat via cōquerēdi dño z ne possit postea dicere q; nō fuerat sibi denūciatū vel q; nō cōsensit alienatiōi facte p emphiteotam.

Seminam. In sūma hoc dicit ēt femina pōt inuestitura facere. b. d. **¶** No. qd femina pōt esse dña feu. vt hic l; regulariter nō possit esse vasalla s; in quibusdā casib; qui notant. s. qui feud. va. pos. in. §. cū vero cora. naz pōt dare feudū sicut masculus z in hoc equiparat masculo nō aut pōt feudū accipere z in eo succedere z in hoc discrepat a masculo z hoc voluit ēt glo. h posita vñ ē in cōfirmādo alteri bñficiūz antiquū seu i trās ferēdo de nouo h; legitimā psonā z de hoc hēs ter. simile huic de capi. extraordi. in. §. beneficium vñ iste ter. sūptus ē. limitat tm Jac. ardiso. istā regulāz hic posita nisi ip sa femia luxuriose viueret vel dissiparet bona sua cui p h administratio bonoz interdicit q; tūc nō possit infundare. ar. i. l. z mulieri. ff. de cura. furio. cū ibi no. itē limitat z so ter. nrm vt nō habeat locū de iure lōbar do in muliere lōbarda p; in. l. i. in. ti. qualiter mil. alie. in lombarda. **¶** No. q; femina potest de suo donare z i aliū cōferre beneficium facit. l. s; si ego. ff. ad velleianū l; regulariter gen; muliez sit auarissimū in donādo vt. C. d. dona. ante nup. l. si a sponsa. §. q; si a sponsa z. ff. de dona. inter virū vrozē l. si stipulata in fine. **¶** No. q; femina pōt habere vasallos z fideles sicut z masculus facit. l. iij. §. i. ff. d. pecul. vbi femia pōt hē suos peculiares sicut z masculus ex quibus inferas q; femina possit hē iurisdictionē tāq; dña feu. que admodū h; dñs masculus vt. j. de. l. cora. §. i. z. ij. z. j. an apud iudi. vel do. c. i. z t; bal. cū ista sint iura cōnera facit c. i. in. fi. j. de eo q; sibi z heredi. suis. extra d arbitris. c. dilecti. **¶** Oppo. ab e; d; notabile. s. primū q; imo femina nō possit hē iurisdictionē vt in. l. h. C. de arbi. Solu. q; siue feudoz pōt hāc iurisdictionē dare ar. in. l. i. C. de emanci pa. libe. Et h; ēt v; sensisse glo. in. d. l. fi. z pbat in. d. c. dilecti d arbitris in. c. significauit vbi bal. de rescrip. in. c. cū dilecta d p̄firma. vtili vel inutili. c. cu; duotissimā. xij. q. ij. z viderūt maiores nri in regia Joāna. **¶** Oppo. q; imo femia nō possit dare feu. quod pbat q; nō pōt regulariter recipere vt. s. dictū est vt probat in. c. i. s. queadmo. feud. ad fi. pertinet. ergo nō potest dare q; nō pōt habere. l. traditio. ff. de acqui. rerū domi. Solu. dic fm and. de iser. q; in illis casibus in quibus ipsa femina pōt hēre feudū pro se qui multi sūt vt no. glo. in. d. §. cu; vero in illis poterit suum feudūz alteri ifeudare sicut z masculus etiā sine voluntate dñi vt plene dicit supra eo. in. §. sed z res dūmodo fiat bona fide z sine fraude. vt nota. in. §. preterea. j. d. capi. cora. Intelligas tamen q; etiā de bonis suis possit infundare de nouo per istum ter z per ea que dicit supra.

Nulla. Lasas. dñs non tenet inuestire vasallum qui recusat iurare fidelitatem nisi esset feudum in quo nō debeat iurare fidelitātē. hoc dicit. **¶** Premitte q; iste ter. pōt intelligi tam de inuestitura noui quam antiq; feudi vt. j. dicā l; Andre. de iser. z Bal. intellexit solum modo de inuestitura feudi noui. Itēz scias q; post promissionē factā p dominū vasallo d dādo sibi feudū debet primo pcedere inuestitura abusiua. secundo subsequit iuramentū fidelitatis. tertio deuenitur ad inuestituram verāz z propriā que fit per traditionem possessionis vt predicta probantur. j. ti. se. z. j. de noua for. fide. §. si. Itē scias

¶ fidelitas nihil aliud est nisi ipsum iuramentum quod prestat vasallus domino suo ut. j. ti. se. in fi. ¶ No. q. feudum regulariter datur propter fidelitatem. Et ideo si per vasallum denegatur fidelitas domino poterit quoque per dominum denegari vasallo ipsum feudum et investitura ipsius seu. quoniam frangenti fidem fides franget eadem ut h. no. glo. et dicitur in. §. i. que fuit pri. ca. bene. amit. et. j. de noua fide. for. §. fi. l. cum propositas C. de pac. c. iij. de iurem. ¶ No. q. per pactum potest alterari natura seu. et contractus feudalibus ut hic et in. c. i. in fi. qualiter do. p. p. r. e. p. r. u. e. et de contro. seu. apud pa. termini. de quo dicitur in. c. i. de feu. non habet. p. r. i. a. z. na. feu. et in. c. i. an agnatus vel filius. Quinimo et fortius ex hoc textu colligitur quod valet pactum appositum contra diffinitionem contractus. Et quo inferas hinc Bal. q. non quicquid est contra diffinitionem contractus est contra eius substantiam ut probatur in hoc textu. Faciunt no. per doc. i. ante. ingressi. C. de sac. sa. ec. An autem clericus possit alterare naturam investiture dicitur in. §. p. f. e. c. t. o. de lege cora. ¶ No. q. ar. ab allusione seu interpretatione vocabuli est validum ut probatur dum dicitur quod feudum a fidelitate dictum est prout in simili videmus. Insti. de tutel. in prin. et in. l. ij. §. appellata. ff. si cer. pet. ¶ Oppo. cum glo. i. q. iste textus male dicat dum vult quod investitura non sit fienda ei qui fidelitatem facere recusat et. quoniam ex hoc videtur presupponere quod fidelitas sit primo prestanda et postea investitura fienda cuius contrarium expresse dicitur. j. ti. se. So. dicitur glo. fatendo contrarium quod investitura bene debet precedere fidelitatem. sed hic constabat manifeste quod iste vasallus nullo modo volebat iurare fidelitatem quod expresse recusabat prout dicitur iste textus. et per hoc dominus non tenet sibi investituram facere cum sibi liceat rumpere fidem ad quam sibi tenebat postquam similiter rupit expresse recusando velle adimplere illud ad quod tenetur. l. cum proponas cum ibi no. C. de pac. Et hoc voluit tota ista glo. usque ad fi. que bene loquitur. Sed tamen tu in isto passu plenius dicas capiendo omnes casus ultra docto. quod interdum loquimur in noua investitura quam dominus promisit facere vasallo de feudo sibi nouiter promisso. In isto casu si vasallus expresse recusat velle de dicto feudo facere fidelitatem. Et tunc absque dubio dominus absque pena et aliquo interese potest denegare dictam investituram. ut in hoc textu. continetur ista glo. facit quod dicitur in. §. fi. j. de noua. fide. for. h. interdum dominus iam investit vasallum abusiue de dicto feudo. sed post dictam investituram non vult vasallus prestare fidelitatem expresse recusando. et dominus non tenet sibi facere investituram p. r. i. a. i. realē p. traditionē possessionis. Et hinc istum modum intelligit iste textus. per and. de iser. et bal. Sed interdum vasallus in feudo predicto nouo. et facta dicta investitura abusiua non recusat expresse sed tacite differendo iurare fidelitatem. Et tunc si post interpellationem sibi factam per dominum ad prestandum fidelitatem cessauerit. et tunc prinabit vasallus iure suo nec dominus compellet amplius ad faciendum sibi investituram realē iuxta ea que tradunt. j. que fuit pri. cau. bene. amit. in. §. i. ubi est casus. Si vero loquimur de investitura feudi antiqui renouanda. Et tunc si vasallus expresse recusat velle facere fidelitatem: poterit dominus sibi denegare investituram per istum textum. qui etiam hoc modo potest intelligi hinc Jac. de bel. Sed interdum non expresse recusat vasallus velle facere fidelitatem sed tacite per lapsum temporis vix anni et diei si non est miles vel anni et mensis si est miles. Et tunc prout seu. nec dominus tenet sibi amplius investituram facere ut probatur in. c. i. §. quo tempore miles et. j. que fuit pri. cau. bene. amit. in prin. Sed ubi non apparet de recusatione expressa vel tacita tunc debet dominus vasallum investire eo quod investitura debet precedere fidelitatem ut. j. in ti. sequenti qui ita debet intelligi: predicta se intellige nisi esset tale feudum in quo vasallus ex pacto non teneat ad prestationem fidelitatis per istum textum. et in. d. §. i. q. fuit pri. ca. bene. amit. Itē nisi ipsa fidelitas iam fuisset iurata semel domino et successoribus suis per ipsum vasallum quia tunc non est necesse quod amplius presteur per eundem vasallum ut nota. in. c. veritatis et in. c. ego. n. et de iureiurā. et dicitur q. fuit pri. ca. bene. amit. in prin. Itē dicit Jaco. ar. d. i. q. non iuratur

fidelitas quoniam feudum est modicum. l. at si quis. §. iudicē. ff. de relig. Itē pedere controuersia feudi non iurabitur interim fidelitas ut in. c. i. §. de contro. iter. vas. et epm. Itē in alijs duobus casibus quos. j. dicitur videlicet in reb. spūalibus et quoniam quis est impubes. ¶ Quero cum glo. ij. in ver. h. quero quod liter sit petenda investitura per vasallum a domino et h. ista glo. per modum sume quod dicitur pluribus quonibus simul et semel inculcando eas: ego tamen eas separatim declarabo et expediam et primo quantum ad quonem. §. formatā rīdet glo. notabiliter dans formā et modum ex qua collige duas conclusiones: prima est ista quod vasallus non tenet reguliter facere absolute fidelitatem domino quoniam in ipso iuramento excipit prior dominus ut probatur j. hic finitur lex in. §. fi. de feu. alie. p. lotha. c. iij. itē excipit se impator nominatus ut. j. de phi. seu. ali. p. fe. i. fi. sa. et conclusio quod sufficit in petenda investitura quod vasallus dicat: peto investituram mei recti feudi: neque est opus quod addiciat quod paratus sum fidelitatem facere ut probatur in. c. i. §. quo tpe miles. et rō quod ista verba et si non exprimentur subintelliguntur tacite ut no. Alua. in. d. c. i. in prin. de capi. cora. et que fuit pri. ca. bene. amit. in prin. in pri. a. quone licet glo. videat ibi tenere contrarium: sufficit. n. quod fiat facto et si non exprimitur. l. non recte in fi. C. de fideiussō. et intellige predicta procedere quoniam costat quod iste petens est ille vasallus qui debet obtinere investituram ut quod sit agnatus primior et quod sit heres solus et alia que sunt necessaria ad ostendendum quod sit ille ad quem spectat feudum iuxta ea que dicitur in. d. c. ij. §. quo tpe miles h. an dre. de iser. Itē hinc Jaco. de bel. ista talis solēntas petendi investituram cum tali proposita est suanda prout consuetudo hoc dicitur et alia ubi non est consuetudo non vitaretur actus: et dicitur se vidisse in regno sicilie et corā rege non obfuisse tales propositas. facit. c. i. §. de feu. cogni. et l. si donationū. C. de nuptijs. nec in patria nostra suatur nisi in magnis feudis et recognitionibus et hinc glo. est in electione domini an velit incontinēti investire et fidelitatem recipere vel velit per libito differre. Sed diligenter animaduertat ut non differat quoniam si petatur investitura per vasallum debito modo et tpe et dominus noluerit investire non fiet ex hoc aliquod iudicium ipsi vasallo. Et alias repetendo distingue quoniam interdum dominus promisit vasallo velle sibi dare rectum feudum et postea ipse petens recusat velle facere investituram et isto casu aut fuit simplex aut non solēnis promissio que non transiit in contractum et tunc dominus nullo modo tenebitur ar. in. l. ij. in. §. circa cum ibi no. ff. de doli. excep. insti. de test. mili. §. ceterum et in. l. nuda de contraben. stipu. Si autē ista promissio fuit solēnis et transiit in contractum et tunc tenebit ipse dominus solū ad interesse ipsi vasallo ar. in. l. i. cum ibi no. ff. de actione emptio. et l. si fundum. ff. de ver. ob. et h. tenet an. et Jaco. de nea. j. de noua fide. for. §. fi. non autē compelli potest ad tradendum et est ratio quia non est feudum postquam non intercessit aliqua investitura ut in. c. i. qui. mo. feu. consti. potest et dicitur in. c. si facta. j. si de feu. sue. contro. Sed interdum ultra possessionem dominus processit et ad investituram et tunc debet dominus compelli ad tradendum possessionem vasallo nec liberatur dominus volēdo soluere interesse ut in. c. si facta. j. si de feu. sue. contro. et suatur modus de quo dicitur in ter. tenebitur quoque ipse dominus ad prestandum omnem utilitatem ipsi vasallo quam recepturus fuisset ex dicto feudo si possessionem et propriam investituram dicti feudi debito tempore habuisset ut in dicto. §. fi. de no. fidel. for. Sed interdum vasallus iam habuit abusiua investituram et propriam ut quod est in possessione feudi et petit sibi renouari investituram hinc formam iuris de debito modo et tempore ut quod forte successit vasallo mortuo vel petit reuocationem investiture a successore domini et isto casu si ipse dominus differat facere talē investituram prima bitur proprietate si labitur tempus limitatum vasallo ad investituram petendam ut in hac glo. que notabiliter hoc tenet et sequuntur doc. videlicet Jaco. de belui. And. de iser. Jaco. de nea. et Bal. dūmodo non subsit aliqua iusta causa ex qua ipse dominus motus sit ad differendum: quia sicut vasallus ex causa excusaretur ut dicitur in dicto. c. i. quo tempore

mil. ita quoq; 7 ipse dñs cũ ad paria indicetur vt. j. de for. fidei. in fi. **¶** Quero subsequenter cũ. d. glo. in ver. fidei tatis 7o. q̄liter sit fieda fidelitas 7 de eius forma: 7 rñdet glo. se remittendo ad q̄tuor titulos sequentes in q̄bus hoc plene declarat 7 hic et allegant alias cōcor. vsq; ad 7o. 7 notabis 7c. 7 i hoc bñ loq̄ ista gl. 7 ista q̄nēz i dictis titulis sequētib; examinabo. **¶** S; aduerte qm̄ ista gl. in sui pri. formavit aliā q̄nēz ad ppositū nostrū ad quā n̄ rñdet vsq; 7 quo tpe sit ista fidelitas p̄stada p vasallū idcirco tu ad hāc q̄nē respōdeas vsq; si dñs iā fecit inuestiturā vasallo 7 tunc vas. d; icōtinēti p̄stare fidelitatē siue loq̄mur d veteri siue d noua. vt. i. ti. pr. 7. j. de no. fide. for. in fi. si at dñs nō dū fecit inuestiturā 7 tūc aut loq̄mur d noua inuestitura 7 isto casu dñs d; interpellare vas. 7 sibi polliceri i inuestiturā. l. iulia. i. s. offerri de actio. ep. i. anriq̄ at feudo 7 renouatiōe inuestiture eo casu aut vas. ē miles 7 d; se offerre. j. annū 7 mēsez; aut ē priuāt; 7 tūc d; se offerre ifra annū 7 diē alias priuabit vt. i. de capi. cora. c. i. i. fi. 7. i. de p. hi. feu. alie. p. fede. i. s. p̄terea 7. j. q̄ fuit pri. cā bene amir. in prin. Nec ē opus q̄ dñs denūciat qz dies interpellat ar. p̄dictoy iurū. 7 i. l. ij. C. de iure emphi. Ex q̄bus oibus i feras fm̄ ia. de bel. 7 bal. q̄ in noua inuestitura d; dñs se offerre. In veteri autē se d; offerre vas. vt. s. ostensum ē. **¶** Quero subsequenter cũ dicta glo. in fi. an vas. liberet 7 absolutus intelligat ab ista fidelitate si dñs suus pdat famā vt qz sit ex cōcōcatu vel bānitus. Et rñdet qz sic ē d; h; dñō restituito ad famā itelligit et restitutus ad hāc fidelitatē vt. i. in ti. hic finitē lex in. c. i. in prin. 7 i hac glo. q̄ ad hoc et allegat alias pcor. vsq; ad fi. Et bene 7 notabiliter loq̄tur ad corroboratiōē p̄dictoy qz illd; qd; cōtumacia abstulit obediētia restituit in. c. ex litteris extra de cōsti. vbi ē tex. notabilis. 7 in. l. cũ aliq; C. de cura. furio. 7. ff. de serui. vt. p̄dio. l. 7 attilianus. 7 qz no. alia glo. in simili j. de noua. fide. for. 7. i. c. sup verbo offendere. **¶** P̄ppo. ab extra. de. c. si minoz. i. si de se. fue. cōtro. vbi est casus exp̄ssus qz qz retiet feudū. h; fidelitatē facere recusat. So. lu. ibi ē sp̄alis casus i ipubere vasallo fauore etatis vt ibi not. in glo. 7 ibi dixi i tertio notabili. **¶** P̄ppo. de. c. si. d; reg. iur. cũ ibi no. So. ibi loq̄mur d; rebus spiritualibus in q̄bus nō p̄statur homagiū. vt no. i. c. i. de statu. reg. li. vi. **¶** Quero post bal. ab extra de disuēstura circa quā sciendū est qz inuestitura ē duplex. s. verbalis 7 actualis. Itē actualis est duplex. s. abusua 7 p̄pria. Hic ergo qz verbaliter tm̄ inuestit; p̄ xbo disuēsturi. l. nihil taz natura le de reg. in. Et si iteruenerit cirographū cogēt vasallus ingrat; facere p̄riū cirographū. l. generaliter. C. de n̄ nu. pecu. vel icidere seu cassare instrumentū inuestiture p ea que no. in. l. ab emp. ff. de pactis. Et si fuit p anulū inuestitus deannulabit. Et si p traditiōez possessiōis eijciat ad si multitudinē degradatiōis q̄ sit p actū p̄riū vt in. c. de gradatio. d; penis li. vi. Et qd; hētur in. l. ij. s. ignominia. ff. de his q̄ no. infa. **¶** S; alia. dicit qz nō req̄rit tāta subtritas h; sufficit declarari p sniam vasallū priuādus p̄bata culpa: 7 ingratitudine. ar. eoz q̄ tradunt in. c. i. de feu. si ne culpa nō amit. 7 in. s. calidis. de phi. feu. alie. p. fede. neq; in hoc discrepat. Itē Bal. postea subiūxit qd; dicta disuēstura fieri d; p̄ius habentē qm̄ interdū sit p dñm p̄pria auctoritate vt qm̄ vasallus alienauit feudū in aliū trāferendo vt in. d. s. calidis 7 in. c. i. de p̄hibi. feu. alie. p. lorb. vel p sniam qm̄ vasallus cōmisit aliquā culpaz vel i gratitudine. vt i. d. c. i. de feudo sine cul. nō amit. **¶** Ulti mo quero post. d. Marti. 7 bal. h; sunt publicata bōa vasalli dñs nō aufert feudū vasallo publicato certe ff; p̄of fidebit hoc feudū donec vasallus decesserit sine herede i autē. de alienā. 7 emphiteo. s. i. z. l. staci. s. corneli infelici. ff. de iure fisci. Ad dicite que pulchre consuluit Old. cōsilio. xxvij. 7 lxxi. 7 p Alberici autē. si vero dñs sp̄alis C. de heredi. **¶** Et per bar. in. l. i. ff. de rerum diui. 7 per Rano. in. c. i. de scisma. lib. vi. p̄r spec. ibi Joan. Andr.

ei. de feu. s. qm̄. ver. iij.

¶ Quid precedere debeat an fidelitas an inuestitura.

¶ Continuat hoc modo. Mā. s. in. s. fi. dictū ē qz inuestitura n̄ d; fieri recusanti fidelitatē. Nunc videndum restat qd; p̄cedere debeat an fidelitas an inuestitura. P̄ro p̄terea cōgruenti ordine subiicit rubrica. Quid p̄cedere debeat an fidelitas an inuestitura.

¶ Item h; dicit. Inuestitura verbalis 7 abusua d; p̄cedere fidelitatez;

Et fidelitas dicit iuramentū qd; p̄stat vas. dñō hoc dicit no. t̄. ab i inuestitura. qz inuestitura verbalis p̄cedit si delitatē. qd; itellige vep i inuestitura abusua. Et verbali nō reali. qz fidelitas seq̄ inuestiturā verbales vt hic 7 p̄ cedit inuestiturā realē. c. i. s. inuestitura. i. d; noua fidelit. for. 7 est aduertendū qz inuestitura antiq̄ n̄ est p̄prie inuestitura. h; qdā cōfirmatio p̄petua. i regno Sicilie qm̄ va. p̄stitit homagiū. i. fidelitatē inuestitura antiq̄ sit assecuratio fm̄ And. Rō quare prius debeat p̄cedere inuestitura qz fidelitas qm̄ pri; dñs tāquam caput d; adimplere ex pte sui. l. Juli. s. offerri. ff. de act. emp. l. argentarius. s. edi. ff. d; edēdo. Vel aliter dñs ē psona p̄cipaliter agēs 7 vas. patiens. iō implementū d; incipere a dñō vt agēte 7 p̄ria cā vt not. in. l. ex placito. C. de rez p̄mura. Vel h; bal. dñs est p̄cipalis in p̄bendo iō prius d; implere ex pte sua subālia obligatiōis. l. naturalis. s. qd; si faciā. ff. d; p̄cri. verbis 7 ex hoc tex. infert h; bal. qd; p̄cedēs in effencia d; p̄cedere in scō 7 essenciās d; p̄cedere essenciātuz vt h; 7 in. d. l. placito. Quid at si fiat p̄posteratio qz primo fu it scā fidelitas qz inuestitura an viciat actus. rñdet qz nō ar. l. talis in prin. ff. de heredi. instituc. 7 insti. de lega. s. an heredem 7. l. nec. n. ff. de solu. c. si. de baptismo ibi Jo. and. in nouella. Mo. fidelitatē: dicimus qz fidelitas censetur iuramentum p̄stitum a vasallo domino.

¶ Qualiter vasallus iurare debeat fidelitatem.

¶ Continuat ista rubrica hoc mō ad p̄cedentes. Quia s. ti. pr. fecit mētiōez d; fidelitate quā p̄stare d; vas. dñō qd; qd; fidelitas nil aliō est nisi ipsuz iuramentū qd; p̄stat vas. dñō vt ibi p̄: vep qz poterat dubitari de forma istius iuramenti idcirco vt p̄dicta declarat supposita fuit ista rubrica qualiter vas. iurare deb. fide.

¶ Qualiter. Casus. Vasall; occasiōe seu di d; dñō iurare qz erit sibi fidelis sicut d; esse vas. 7 qz nō m̄ifestabit secretū sibi comissuz p dñz; ille at qz nō est vas. rōe feudi h; ē dome sticus seu familiaris vel sub iurisditiōe dñi d; iurare dñō 7 in suo iuramento sp̄aliter exprimere vitaz membruz mor tez 7 honozez ipsi; dñi. h. d. C. Mo. qd; vas. iurat nō apire secretū dñi in detrimentū eius 7 subaudi aio ipsū dānisi candi vt plene declarauit istū articulū in. c. i. s. hic p̄t esse ti. q. mo. te. amit. vbi videas 7 hoc etiā sentit glo. i. hic po sita in sui prin. qz hoc remanet exp̄dita. **¶** In ea pte no. ex tex. qz domestici 7 familiares p̄stāt iuramentū fidelitatis vt hic 7 exemplificat bal. dupliciter primo qz sit de familia seu domesticis dñi vt qz sit cōsiliari; vel camera ri; vel in aliquo officio domestico ipsi; dñi vt qz sit picer na vel dapifer dñi naz isti tales dū sunt in tali officio vel habitu debent p̄stare tale iuramentū assecurationis ipsi dñō h; nō recognoscant feudū ab eo. So exemplificat idēz bal. 7 an. de iser. qz sit attinens vas. qz recognoscebat feudū a rege vel alio dñō 7 habitabat secum in domo 7 erat successurus in dicto feudo moriente ipso vas. tenente feu dū vñ pp suspitionez ne moliat aliqd in vita ei; sub spe habendi hereditatez 7 feudū d; iurare mō 7 forma hic d; scripta facit. l. vidue. C. de nuptijs 7. C. vbi pupil. educa. in. l. fi. Et hoc scdm̄ exemplū sensit etiaz glos. ij. hic posita in medio sui 7 in fi. 7 suadet rō qz in istos tales familia;

res 7 ministeriales h3 dñs iurisdictionem vt. j. d pace te
ren. in. §. ministeriales 7 ff. de penis. l. si qd comitū 7 ff. de
iurisd. om. iu. l. magistratibus nota ē qd qd sunt sub iurisd
dictione alicuius dñi loci iurāt fidelitatē vt hic exp̄plicat
an. de iser. 7 bal. in illis qd habitant in terris alicuius dñi
vel possideant ibi bona nō feudalia siue sint originarij si
ue nō: qm̄ sunt sub eius iurisdictione rōne hitationis siue
bonoz 7 tenent ipm̄ assecurare cū iuramento iurādo sibi
fidelitatē h3 formā hic traditā v3 qd ad eoz posse saluabit
vitā mēbra psonā 7 honozē dñi 7 vitabit eius mortē vt sta
tis subijcit facit qd no. gl. §. qd sit iuesti. in. §. i. Et sic ha
betis notare triplicē spēm iuramēti fidelitatis. p̄mū eim̄ ē
illud qd p̄stat dñs p vasallū rōe feudi qd recognoscit ipse
vasallus a dño vñ ad hoc vt hēat locū tale iuramētū ē ne
cesse qd vere sit vasallus 7 qd aliqd recognoscat a dño cu
ius p̄textu iuret vt hic 7. §. quid sit iuestitura i prin. 7 p̄
ns fuerit sibi facta iuestitura p dñm vt. §. ti. p̄. forma at
istius iuramēti fm̄ qd sp̄aliter expr̄mit. j. in duob⁹ titulis
sequētib⁹ 7 qd deest isto iuramēto qd describit̄ i isto tex.
d3 suppleri p alias formas iuramētoz qd scribunt̄ i dictis
duob⁹ titulis se. fm̄ an. de iser. 7 bal. q̄nimo vltra oīa
ea capitula qd sunt descripta in dictis formis iuramētoz
fm̄ que tenet iurare vasallus tenebit̄ et adijcere in suo p̄
dicto iuramēto fidelitatis oīa ea que ponunt̄ i iuramēto
qd fecit rex otto Joāni pape que numerant̄ hic in gl. i. in
fi. 7 p̄tex. lxxij. d. c. tibi dño. v3 qd exaltabit dñm quātū po
terit 7 qd nunquā vitā aut mēbra neq3 honozē que h3 sua
volūtate p̄silio vel exhortatiōe p̄det. Sed in hīs oib⁹ erit
ei⁹ adiutor iur̄ posse suū ex q̄b⁹ oib⁹ p3 que cōprehendi
debeat̄ in iuramēto fidelitatis vasalloz v3 ea que colligun
tur ex isto tex. in prin. 7 ex duob⁹ titulis seq. 7 ex. d. c. ti
bi dño 7 ita t3. d. de. i. hic posita 7 an. de iser. 7 bal. Si enī
impator iurat pape illa que p̄tinent̄ i. d. c. tibi dño 7 tñ nō
t3 a papa feudū multo fortius d3 vasallus ea iurare dño
suo fm̄ p̄statū. d. an. Scda spēs iuramēti fidelitatis ē illa
quā p̄stare d3 domestic⁹ seu familiaris 7 istd iuramētum
nō p̄stat rōne aliquoz bonoz cū p̄stet ab eo qd nihil t3 vel
nihil recognoscit a dño qd qm̄ sit declarauit p̄ exēpla. §. Est
quoq3 7 tertia spēs iuramēti fidelitatis quā qd d3 p̄sta
re dño vel rōne bonoz nō feudaliū qd ipse t3 in loco subie
cto iurisdictioni dñi vñ rōe iurisdictionis tenet̄ iste talis iuraf
domino fidelitatē 7 ista duo vltima genera iuramētoz p̄
prie sunt iuramēta assecuratiōis 7 ē rō qd domin⁹ terre h3
iurisd. in suo territorio. l. si pupillus. §. territorij. ff. d. v.
fig. l. nulli. §. si innito. C. de epi. 7 de. in suos ibid⁹ hitates
rō arōnis fuit qd p̄ tale iuramētū purgat̄ suspicio 7 asse
curat̄ dñs vt h3 in. l. p̄nti circa mediū cū ibi no. C. de his
qd ad ecclē. cōfugi. 7 in. c. peti. ex de iureiur. forma at̄ isti
talīs iuramenti assecurationis tradit̄ h3 in isto tex. in fi. fa
ci. no. p̄ cano. i. c. nimis de iureiur. C. S3 v3 tale iuramē
tūz debeat̄ similiter suppleri p. d. c. tibi dño 7 dicit Andr.
q̄ sic. qd si Impator qd nihil t3 a papa nec est sub iurisdictione
ip̄s p̄stat sibi illud iuramētū multo magis burgen
ses dñt prestare domino suo qd dato qd nihil recognoscat a
domino nihilomin⁹ reputat̄ vasalli rōe subiectiōis. Quī
imo dicit ipse fort⁹ qd tale iuramētū supplebit̄ et p̄ titulū
j. d. noua. fidei. for. cū ibi nulla fiat mētio d̄ feudo seu bñ
ficio qd feudū vocat̄. h3 in hoc stare cōsuetudini vt sta
ti dicā. alias at̄ nō existente cōsuetudine nō recederem a
forma hic tradita cū iste tex. voluit facere dñas inter ista
iuramenta 7 iuramētū vasalloz 7 hoc sensit gl. in fi. sui
prin. hic posita. C. No. ex isto tex. in prin. dñ dixit sicut
d3 esse vasallus dño 7 c. cōsuetudines solitā in iuramento
fidelitatis esse seruādā adeo nō d3 induci nouitas in exa
ctiōe homagij 7 fidelitatis vt in. c. dilecti extra de maio. 7
obe. 7 in. c. cū cōsuetudinis ex de cōsue. 7 t3 specn. in ti. d̄
feudis. §. qm̄ ver. 7 no. qd nō d3 7c. bal. in pace cōstante in
vbo pactiōes. Et iō dixit bal. hic 7 in. d. vbo pactiōes qd
noua iuramenta extorta p̄ antiquā cōsuetudinem intelli

gunf p̄ imp̄ssiones prestita ad qd facit. c. sane ex de excels.
dzela. 7 in. l. si p̄ imp̄ssiones. C. qd met⁹ cā. 7 qd h̄ in. c.
ad aures de his que vi metulne cā fiunt. 7 p̄ Anno. in. c.
petitio de iureiur. 7 qd no. in. l. si qua loca. C. de fun. 7 sal
ti. rei demō. li. xi. Dicit tñ idē bal. qd si vasall⁹ iurat iura
mēta insolita v3 illa obseruare p no. in. d. c. nimis 7 in. c.
cū cōtingat de iureiur. qd intelligerem nisi ex mō iurādi
esset illicitū iuramētū puta p̄ imp̄ssionem quod in du
bio nō p̄sumerē p. l. si. in prin. ff. qd met⁹ cā cū ibi no. i. l. iter
positas. C. de trasac. in. l. i. p̄ bar. C. de his qd p̄ metū iu. n̄
appe. In quo multū attēderē qualitātē principis exigen
tis iuramētū p no. in. l. i. C. si qd impa. maledixerit p cy. 7
bar. in. l. de pupillo. §. si qd ipsi. ff. de opis no. nū. Inm. in
c. matrimonij de offi. dele. facit. c. si vō. 7. c. vey d̄ iureiur.
vel alias eēt iuramētū illicitū qd alligaret ad illicita: nā
tūc nō ligaret iuramētū p ea que habuim⁹ in. c. i. §. p̄ter
ea. qd sit iuesti. vel saltē vtroq3 casu poss3 petere absolui p
no. in. d. c. cū p̄tingat. 7. c. vey 7. c. si vero de iureiur. 7 in
c. quāuis de pac. li. vi. C. pp. cū gl. si. in ver. sed cui noīa
tī 7c. que fuit rō dñe iter ista iuramēta v3 qre in iuramēto
vasalli sufficit qd iuret in genere v3 dicēdo iuro qd ero fide
lis sicut d3 eē vasallus dño 7c. S3 i iuramento. p̄sone do
mestice seu familiaris exigūt sp̄alis exp̄ssio capituloz p
ut p3 hic i. fi. l. e. So. dicit gl. qd p̄sone dōestica 7 familia
ri magis p̄sumit̄ fraus 7 machinatio d̄ dñm vt qd forte
spat̄ successiōe ip̄s dñi. qua i vasallo qd ē quodamō exp̄
trane⁹ 7 nō familiaris ip̄i dño i quo nō cadit tāta suspicio
Itē qd magis timeri cōsiderat̄ id qd sp̄aliter 7 exp̄sse p
mittit̄. quā id qd tacite icludit̄ sub generali p̄missione vt
xxij. di. in. §. quāquā. Et hoc voluit ista gl. vsq3 ad v. h3 q̄
rit̄ 7c. S3 aduerie qm̄ iste rōes hui⁹ gl. nō vident̄ mihi cō
eludere cū istud. c. in scda p̄ loq̄tur et p̄sone nō domesti
cis sicut sunt habitates i territorio domini 7 alij subiecti
sue iurisdictioni qd eodē mō sp̄aliter iurare debent sicut p̄sone
domestice. Et p̄ tāto illa prima rō istius gl. nō videtur
eē bona. Similiter nec scda v3 qd p̄cedat qd eodē mō esset
dōm in p̄sonis vasalloz vt deberent noīatim 7 sp̄aliter iu
rare. Quare cōsiderabā qd rō potuit esse ista v3 qd p̄sonis
vasalloz habentiū feuda satis exp̄licat̄ tota virtus iura
menti etiaz sub istis verbis generalibus. Et est rō qd sub
isto iuramento generali intelligūt̄ a iure oīa capitula sp̄a
lia qd iā erāt declarata ac decisa 7 specificata p̄ alia iura vt i
duob⁹ tit. seq. 7. xxij. q. v. de forma. Et iō no. dixit iste tex.
si d3 esse vasallus dño 7c. Sed in iuramēto supradictoz
p̄sonaz nō habentiū feuda no erat declaratiū neq3 decisiū
qd capitula intelligerentur in iuramēto ip̄soz. Et iō fuit ne
cesse qd de ip̄s sp̄alis mētio fieret ad hoc vt daretur cer
ta forma de nouo de qd in isto tex. C. Quero subsequēter
cū. d. gl. i. v. Sed quare 7c. qd sūt 7 intelligant̄ iste p̄sone do
mestice qd iurare debēt fm̄ formā h3 traditā. Et r̄ndet gl. qd
oēs ille p̄sone que vbique in aliqua lege appellant̄ dome
stice possunt icludi sub decisiōe presenti. Et ad hoc allega
uit plures leges i q̄b⁹ sit mētio de p̄sonis domesticis.
Item 7 oīs p̄sone que possent sp̄are domini successiōem.
vt. §. dicit̄ est. Et hoc voluit tota ista gl. vsque ad fi. quā se
q̄tur iac. de bel. 7 pe. de Lero 7 bal. ar. in. l. qd iurisdictioni
ff. de iurisd. oim̄ in d. 7. C. de lati. lib. tol. §. illud. Tu vō
colligas ex his duob⁹ verbis regulā que intelligant̄ p̄sone
domestice v3 d̄ ascript⁹ p̄sone dōestica suus Arōz li
bertus natus famulusq3 colonus. Sed tñ aduerie qd nō
oīs p̄sone domestice d3 p̄stare h̄mōi iuramētū illi eiz in
q̄bus nulla cadit suspitio nō tenentur iurare sicut est fili
us qd nō iurat patri. qd reputatur eadē p̄sone cū patre nec
cadit suspitio. l. si. C. de impub. 7 alijs substi. nec e3 pater
filio cū magis diligit ipm̄ quaz semetip̄suz. l. isti quidem
ff. qd metus causa. idēz dicendum de vxore 7 marito vt
vicissim nō iurent. l. aduersus. C. de crimine expila. bere
di. 7. l. cū tale in prin. ff. de cōdi. 7 demō. h3 q̄sq3 repiant̄
vxores meretrices que optent mortem maritoz vt no. i. l.

pater seu et in .s. socius. ff. de cōdi. et demon. et idē intelli-
gas de oibus alijs qui carent suspitione ar. in .l. iij. in .s.
pretor. ff. qui satis da. cogā. alij aut oēs familiares iurare
debent si petatur qz nulla efficacior pestis ad nocendum
qz familiaris inimicus vt no. in .l. data. C. de dona. et ff.
ad sillania. in .l. i. qd dicit bal. pculdubio esse verū in his
qui sunt de familia ppetua ar. i. l. i. C. de epi. et de. **Quero**
post an. de iser. pone i castro ticij barōis ali? baro. i ca-
pice alteri? castri hz bōa feudalia et vasallos: querit an di-
ctio ticio baroni teneat p̄stare fidelitatē dictus ali? baro.
rūdet an. qz nō et ita dicit se legisse in registris iperatozis
federici et est rō qm̄ alijs baro n̄ recognoscit bona feuda-
lia a ticio barone. hz ab alio puta a rege: et par in parē non
hz imperiū. l. nā et magistratus. ff. de arbitris. S; si alius
baro haberet alia bona nō feudalia in castro dicti Ticij
baronis nā tunc rōe dictoz bonoz tenet p̄stare iura. vt vi-
distis in tex. ibi hz qz de iurisdictione vt dixi. s. nā iste ali-
us baro qui hz bona feudalia vt. s. Itē bona ppria vt. s.
tenet p̄stare duplex iuramentū vnū regi rōe feudi vt hic
in tex. nostro: aliud iuramentū ticio baroni pp̄ alia bona
nō feudalia que hz in castro dicti ticij baronis vt hic in
tex. nostro ibi de iurisdictione. Secus si nulla bona habe-
ret qz tunc soli regi p̄stabit iuramentum fm̄ And. de iser.
Quero ab extra si sunt duo fratres dñi eiusdēz ciuita-
tis vel castri an vicissim iurare debeant et dicit bal. qz sic
an. i. l. sed si hac. s. libertas. ff. de i ius vocā. nec ob. qz vn?
nō sit de iurisdictione alteri? qz quo ad fidelitatē habēdas
et suspitionē tollendā vnus fingit esse sub alio et alter sub
altero p̄sumptōe iuris. ar. l. eius qz in puincia in fi. cū ibi
no. ff. si cer. pe. ad de qz et ipsa familiaritas et suspicio suc-
cedendi hoc operat p ea que. s. dicta sunt. **Quid** autē si
essent duo dñi eiusdē ciuitatis puta fratres duo et inuicēz
fecissent offensas et vnus cognosceret feudū ab alio et ali?
ab alio ita qz essent vasalli et dñi quilibet eoz respectu di-
uersoz an fiat cōpensatio felloniarū an vero vtriqz cadat
a feudo. Quil. de cuneo in .l. hz sub hac. s. libertas ali-
as. s. liberos. ff. de i ius vocādo decidit qz vterqz cadat a
feudo pp̄ felloniā inuicēz cōmissas et ita sensu glōf. facit. l.
dam. s. si vicinos. ff. de dam. infecto. l. eius qz in puincia
ff. si certū petā. nō obstat qz doli ad doli hz fieri cōpensatio
l. si ambo. ff. de cōpensā. qz rūdet illd̄ vepz qm̄ est circa illd̄
idē. facit qd no. bal. in .l. cū mulier in repet. ff. soluto. ma.
no. in .c. intelleximus de adulterijs. Jo. an. in .c. si. de cō-
uersi. cōinga. idē et dicimus qd speciei ad spēm nō est sic
da cōpensatio. l. si cōuenerit. la. ij. ff. de pigno. et facit no.
in .c. si. de cōuersio. cōinga. in notella hz bal. hic. **Quero**
an clerici habitātes in terris ciuitatibus dñoz laicoz
vel habentes et possidentes ibi bona ppria et nō feudalia
vel qz forte sunt domestici et familiares ipsi? dñi vt qz for-
te cōsiliarij ipsius dñi an teneat inuicē p̄stare ipsi dño lai-
co tale iuramentū assicura. de quo in secunda parte hui?
c. et dicit an. de iser. qz nō p. d. c. petitio extra de iureiurā.
qz qz de honestate etiā sine iuramento teneant ad obser-
uantia eoz que in ipso iuramento cōtinent p̄dictū. c. pe-
ti. Si vero clerici tenerent feudū a dño tunc rōe dicti feu-
di bene tenent iurare ipsi dño et p̄stare sacramentū fide-
litis tāqz vasallus vt in .c. nimis extra de iureiur. et ibi p
doc. facit ad p̄dicta. c. pe. cū ibi no. xxij. q. si. Spe. in ti. de
feudis i. s. qm̄. ver. hodie plati et p̄roff. i libel. parte octa-
ua in ti. de offi. in. quo subuenit cel. sub rubricella eius li-
cet vasalli. **S; qualiter** puidere sibi pōt dñs si hz su-
spectos clericos in terra sua habitantes: dicit idē and. d̄
iser. qz clericus iste nullo mō sit sub iurisdictione dñi tē-
poralis: tamē spōte et voluntarie poterit tale iuramentūz
asscuratiōis facere p̄dictū. c. petitio. et hoc t̄z glo. exp̄sse
in ver. vasalli n̄i de pace cōstantie et spec. in suo reprotio
de iureiurā. ver. in qbus casibus dñi allegat. c. nullus ex-
tra de iureiur. idē t̄z Ja. ardiso in sūma sua in ti. qualiter
iurare d̄ vasallus sub rubricella d̄ his qz nō debet iurare

fidelitatē in fi. et hoc p. d. c. petitio. **Quero** qd e? laici
habitantes in terris subiectis ecclesie vel tenētes ibi bo-
na nō feudalia an teneant p̄stare illud iuramentū asscura-
ra. de quo in hac secunda parte: dicit qz sic. Et prestabunt
ipsis p̄sidentibus et recipientibus noie ecclesie. Et ita t̄z
spe. i. ti. d. fe. in .s. qm̄ ver. nos vero et p̄bat in isto tex. post
qz nō reperit esse statutū p̄riū. l. lancim. C. de testa. facit
lxiii. di. ego Ludol. et. Et qd. s. dictū est p̄ dictum. c. tibi
dño. **Quero** an dñi terraz possint sine cā expelle? mer-
catores et alios forenses de ciuitatibz. Et dicit bal. i. i. ti.
se. vbi format questionem qz nō. qz mūdus est oibus cōis
p̄ta vt ait Seneca. Itē ista expulsiō ē quodāmodo inter-
dictio qz nō p̄t fieri sine cā. l. relegatoz. ff. de interd. et re-
lega. Et iō sine cā hoc nō p̄t fieri postqz ibi venerūt. anqz
veniat bñ possit interdici igressus ar. ff. de serui. vr. p̄dio.
l. diuus et de vsufu. lega. l. beres ē. n. naturalē eq̄tatez
et p̄ bonū publicū postqz ibi venerūt expellere eos. et alle-
tex. que dicit esse singularem ad h̄ vt in autē. de q̄sto. post
prin. col. vi. **Quero** an is qz iurauit tāqz va. vt b̄ in pria
parte teneat etiā iurare tāqz familiaris et habitās i loco
si est domesticus dñi vel alias sit sub iurisdictione dñi rōne
habitatiōis vt hic in scda pre. et dicit d̄ do. qz sic qz sepa-
ta sūt scā. ff. d̄ ar. ca. l. fi. et. C. d̄ dona. iter vi. et vro. l. si mā-
riē. S; tñ dicit ipse qz vno iuramento poterit vtrūqz ex-
plicari ar. ff. de an. tu. l. accipientis. Itā determinat ipse
in suo apparatu. bal. de pace cōstantie i. s. val. n̄i. **Quero**
ro h̄zēdes. d. and. pone in castro Ticij baronis qdā hz
bōa burgēsiatica. i. allodiata qz bōa sūt publicata fisco re-
gio vel ducali pp̄ clausulā solitā apponi in infeudatōibz
et p̄uilegijs reseruatūa iuris p̄ncipis rōe maioris dñi vt
no. et videbitis in ti. d̄ pace te. qrit an rex teneat p̄stare
iuramentū ticio barōi pp̄ dca bona sita in iurisdictione ba-
ronis. Rūdet qz nō. pp̄ maioritate dignitatis p̄ncipat?
ar. l. inter dñi in fi. d̄ opis liberi. p. et p̄ faciūt que no. spec.
in ti. de feudis. s. qm̄. v. xxij. et qd no. spec. in ti. de loca-
to. s. nūc aliq. v. xxvij. Et qz doctrina And. signabit qz
si in castro vel in iurisdictione alicui? vasalli cōmittat cri-
mē lese maiestāt nō dño subalterno s; dño maiori. s. duci
vel regi bona cōfiscat. qm̄ est clausula d̄ q. s. in infeudatōe
facta a rege vel duce de dco castro. **S; retēto** eodē the-
mate pone qz rex vel dux ad que puenērūt dicta bona cōfi-
scata donauit vel alienauit libē dca bōa Baio. querit an
gains teneat p̄stare iuramentū dño castri rōne dictoz bo-
noz s̄toz in. d. castro. Rūdet And. qz non pp̄ munificētiā
p̄ncipis. et qz eodē iure sūt penes accipiētes ar. l. si d̄s. ff.
d̄ sui. vr. p̄dio. Ego putarē qz qz imo teneat iurare dño di-
cti castri rōne dictoz bonoz p̄ tex. nostrū h̄. Secdo nazrō
qz erat in p̄ncipe pp̄ dignitatē excellētā. d. l. interdū. cessat
in p̄sona p̄uati ad que p̄nceps trāstulit dca bona s; cessat
dispō iuris qz erat in p̄ncipe in p̄sona hui? p̄uati. l. adigē
s. quis de iure pa. c. cū cessate de ap. Tertio nā mutatiōe
p̄sone mutat dispō. l. ticta. s. vsuras. ff. de le. ij. l. paul. s.
pe. de acq. her. Mō ob. d. l. si d̄s qz nō fuit mutatio p̄sone
rōe dignitatē. puti casu nostro. **Ceterz** nor. id quod est
indubitatū qd si ille in que ē collata a p̄ncipe donatio di-
ctoz bonoz alienauit in aliā p̄sonaz qz ista alia p̄sona te-
nebit p̄stare iuramentū dño castri in qz sita sūt dicta bona
cōfiscata. vt. s. fm̄ An. h̄. **Quid** autē si rex vel dux dca bōa
cōfiscata infeudasset alteri puta Baio. et postea Baio i
feudet alij puta sep̄onio iuxta tradita i. c. i. s. p̄terea. i. d̄
capi. cora. An gai? vel sep̄onio? vel ambo teneant p̄stare
iuramentū dño castri in cui? iurisdictione sūt sita dicta bōa
rūdet And. qz nō: qz iuramentū p̄standū ē p̄ncipi puta regi
cui? est vasallus vel mediat? vel imediatus et dicit qz p̄nci-
pi. c. i. i. de feu. nō habē. pp̄. nām feudi. Et facit tex n̄ h̄ in
p̄n. Et eodē mō dicēdū ē si princeps donaret dicta bona
cū pacto qz possit infeudare acceptans qz videt infeuda-
re ipse princeps fm̄ And. hic.

De forma fidelitatis.

¶ Continuat ad pcedētia docmō. s. vltimū ē q̄liter vas. te-
neat iurare dño. Nūc at̄ restat vidēdū ad q̄ teneat vasal.
dño suo: p̄terea subiicit rubrica de forma fidelitatis.

I n epistola. Totū iste ti. h̄ originaliter d̄ x̄bo
ad x̄bū. xxiij. q. v. c. d̄ forma. Casus: vas.
iurās fidelitātē dño suo d̄ spi mēozia h̄ se lex ca-
pi. q̄ hic specificat̄ z ab h̄is nō tm̄ se d̄z abstinere vep̄ sup
illa auxiliū z cōsiliū dño exhibet̄ similiter eō vice. mutua
est obligat̄ dñs vas. suo virtute dicte fidelitātē. h. d. Mo.
q̄ vas. iurās dño fidelitātē d̄z bec lex capi. in memoria ha-
bere z sic nō esset necesse de iure q̄ exprimat̄ in iuramētō
q̄ sufficeret generaliter iurare fidelitātē vt pz. s. ti. pr. i.
prin. s̄z pp̄ ignaros cōsuetū est exprimi. put dixit ter. j. ti.
pr. Et q̄ ex declaratiōe ter. litterali itelligitis meli⁹ me-
dullā ter. z hui⁹ iuramētī apostillādo ter. dicite ibi d̄ cor-
pore suo. i. q̄ ipse vas. nō erit cā neq̄ p se neq̄ per aliū vt
dñs patiat̄ dñū in corpore suo s̄z iuxta posse suū curabit
cōseruare ipsuz icolumē vt. pbat. j. in ti. se. Ibi d̄ secreto
suo. i. vt nō reuelet secreta sua in dñū suū vt. s. ti. pr. qd̄
qualiter intelligat̄ dixi in. c. i. s. hic p̄t esse ti. q̄. mo. feu-
amit. Ibi munitionib⁹ suis. i. nō reuelet scā p q̄ dñs mu-
niebat se ab hostib⁹ z inimicis suis p d̄cā iura ad qd̄ facit
l. i. ff. ad. l. iulīā. maie. Ibi de sua iusticia vt qd̄ dñs cōue-
nit va. qz vult agere ē eū occasiōe ipsi⁹ feudi z vas. exp̄sse
fuit cōrumax in nō parēdo iuri vel aliter fuit cā vt dñs n̄
posset p̄seq̄ iusticiā vt pleni⁹ declarabo. i. q̄ fuit pri. cā bñ
amit. in. s. itē d̄ dño. Ibi honestatē ei⁹. s. dñi z exi. vt ipse
vas. abstineat se ne vtaf̄ in honestate i domo dñi sui circa
ei⁹ vrozē vel sorozē vel filiā vel simlē vt. pbat. s. q̄. mo. fe.
amit. in. s. rursus ibi possessiōib⁹. i. d̄ suis reb⁹ vt pz. j. in
ti. se. z q̄ fuit pri. cā. bene. amit. in. s. s̄z z q̄ delator ibi leui-
ter regit̄ cū x̄bo pcedēti nō sequenti Ibi difficile exēplifi-
ca vt qz vasal. seminavit discordias pp̄ quas bonū de fa-
cili erat paratū dño nūc z p̄ illas discordias dñs nō pōt
habere nisi cū difficultate Vel exēplifica qd̄ scō operā de-
dit vt nō fieret ibi. ipossibile: vt qz forte ipse vas. distur-
bavit matrimonīū qd̄ erat futurū cū ipō dño z ex opa. va.
nō est possibile q̄ possit aplius esse vt qz forte illa dñā p̄rit
cū alto vel ponas aliq̄d aliq̄d exēplū simile Ibi fidelis. i.
vas. vt. s. de cōtro. inuestiā pri. Ibi documētā. i. supradcā
q̄ ex dictis sex capi. colligunt̄ Ibi caueat. i. p̄mittat suo
iuramētō fidelitatis quātū i ipso fidelitas iuramento de
sui natura iesse itelligat̄ vt. s. dixi ibi p̄stet subaudi vt pz
in ti. so. in fi. iij. ver. cōsiliū zc. cū ibi nō. Ibi vicē. i. eandē
fidelitātē ibi reddere d̄z quasi diceret q̄ ad eādē fidelita-
tē teneat dñs vas. in p̄dictis casib⁹. put z sm q̄ ipse vas. te-
neat dño vt. s. dictū est Ibi malefidus. i. malefidei sm gl.
Ibi sicut ille. i. vas. Ibi p̄uaricatiōib⁹. i. variatōib⁹ qz di-
uerfas cām adiuuat p̄dita cā. put exponit̄ p̄ter. in. l. ff. d̄
p̄uarica. facit. l. i. s. p̄uaricatozē. ff. ad turpil. Ibi p̄fidus
i. fidē p̄dens Ibi piurus nō itelligas p̄ hoc qd̄ dñs iuret
vas. vt statiz dicā vnde nō referas ista x̄ba ad psonā dñi
s̄z ad psonā vas. put. s. expofui In x̄bo sicut ille. no. q̄ in
iuramētō fidelitatis semp̄ itelligūt̄ cōprehēsa ista sex ca.
de qb⁹ in isto ter. z in. d. c. de forma. sicut in simili dicim⁹
z in quocūqz alio iuramētō in quo subitelligunt̄ certe cō-
ditiōes z capitula q̄ no. p gl. in. c. quēadmodū extra d̄ in
reiu. z in autē qd̄ eis. C. d̄ nuptijs z in. c. fi. de be. C. Itē
no. ex illo ter. pp̄ illū x̄bū incolumē q̄ vas. nō p̄t accusare
dñz suū criminaliter gl. signabilis in. d. c. de for ma nisi p
sequeret̄ suā vel suoz iuriā. Ampli⁹ nō p̄t esse estis i cā
criminali vas. d̄ dñz q̄ nō p̄t accusare: nec testis p̄t eē. iij.
q. i. c. testes. z est gl. i. d. c. d̄ forma. s̄z illā glo. p̄robat Jo.
de fantutijs z archi. vos tenebitis gl. in. d. c. de forma. qz
hic seq̄t an. de iser. z allego theozicā i. c. i. s. si illō. i. q̄ fuit
pri. cā bene amit. Ampli⁹ dicit̄ in gl. q̄ nō p̄t esse aduoca-
tus vas. d̄ dñz z eodē mō sentit gl. in. d. c. d̄ forma ex qb⁹
oibus porestis iserre q̄ versa vice dñs d̄ vas. non d̄z testi-
ficari nec patrocinari vel accusatiōes porrigere ar. s. dño

¶ eo, alias p̄det. feudū z p̄dicta vera nisi dñs vel vas. eēt
p̄ditoz patrie vel dñi quo casu admittet̄ accusatio. gl. est
in. d. c. i. s. idē si. quā signabitis. Et est aduertendū qz va.
d̄ ei⁹ pp̄riū filiū p̄ dño d̄z p̄stare auxiliū. c. i. in fi. hic finit̄
lex z est gl. magistra in. d. c. de forma Aduertendū tñ est
qz se defendendo vas. p̄t p̄cutere dñm suū ex iusta cā s̄z ar-
chi. in. d. c. de forma nec p̄det feudū. facit. l. i. C. vnde vi.
z eodē mō dicit archi. si vas. esset iudex deputat⁹ nā iuste
posset dānare dñz suū z ad mortē. s̄z fortassis dicendū eēt
qz excusaret̄ pp̄ vinculū iuramenti. Excipit̄ iperatoz vt vi
debitis in ti. se. z et papa vt in. c. veniens de iureiu. z etiā
patria pp̄ria. l. nūme. ff. de religio. z sūpti fune. z videte
gl. in. d. c. de forma. C. Mo. ex d̄cā p̄te qz vas. sub vinculo
iuramenti nō d̄z reuelare secreta dñi ad ei⁹ dānū: dixi su-
per ter. z pbat. j. ti. se. z no. p gl. in. d. s. c. de forma. facit
qd̄ dicit bal. in pace cōstātē i x̄bo credētia. vbi videt̄ vel
le idēz vinculū esse inter subditos z dñz qd̄ vulgo inter cō-
federatos dicit̄ secreta q̄ vulgus ignorat ar. i. l. i. s. sūma
cū vtilitate. ff. d̄ his q̄ de iuce. vel effude. ita bal. ibi. Simi-
le dicim⁹ in his q̄ denūciāt secreta hostib⁹ qz capite pu-
niūt̄ vt in. l. oēs in. s. explozatozēs. ff. de re militari. z no.
in. d. c. de forma. Eodēz mō dicas qz vas. non d̄z reuelare
munitiones dñi alias priuaret̄ feudo. Simile videmus i
eo qd̄ dat hostib⁹ munitiones vel mittit litteras vel nūciū.
vel p̄ signū eis notificat. nā incidit i crimen lese maiesta-
tis. l. i. ij. z. iij. ff. ad. l. Julia. maieft. Et hoc totū dixit gl.
in. d. c. de forma. facit qd̄ no. p gl. do. in tractatu pacis
cōstātē in. s. ego iuro sup̄ x̄bo credentias. Quid aut̄ de
reuelatē cōsiliū principis. Dic vt habet̄ in. l. i. s̄z aliq̄d
s. i. ff. d̄ penis. C. Mo. vas. debere vti honestate in domo
dñi vt hic z. s. q̄. mo. fe. amit. in. s. i. z de penitē. dif. v. cō-
siderat z no. p gl. in d̄cō. c. d̄ forma. C. Mo. ex secūda p̄te
ter. notabilē qz nō sufficit abstinere a malo nisi fiat quod
bonū est. lxxvi. dif. c. nō satis z no. p gl. in. d. de iusti. z
iure in. s. p̄cepta. facit auctoritas dñi dicentis q̄ nō ē me-
cū p̄ me est. C. Quero an honestas vas. debeat versari i
tota familia dñi: Respōdeo qz sic. gl. i. d. c. de forma. s̄z
pone qd̄ vas. nō fuit vsus honestate in vna psona familie
dñi q̄ nō ē specificē noiata in libello feudali puta in pedi-
sequa. an vas. amittet feudū ar. qz sic p̄ter. nostrum ibi
honeste. Et ibi si beneficio vult dignus haberi. In p̄riūz
determinat̄ and. de iser. Nā solū vas. p̄det feudū qū vtiē
in honestate in psonis specificē in hoc libello numeratis
puta i filia vel vrozē. c. i. s. i. s. q̄. mo. fe. amit. Et ista ps
exq̄sima est qz sumus in materia penali q̄ est restringēda
ca. odia de regul. iur. li. vi. l. cū qdā. ff. de lib. z posthu.
C. Mo. ex d̄cā p̄te qz vas. nō tm̄ est obligat⁹ ad nō facien-
dū dānū dño vep̄ et d̄z dare auxiliū: qz alias non faciat.
Et sic suū fidelitatis iuramentū interpretat̄ vt ipse nō faci-
at z p̄hibeat alios facientes vt. j. q̄ fuit pri. ca. bñ. amit.
in. s. itez qui dñm z in. s. p̄terea. facit qd̄ no. s. q̄. mo. fe.
amit. Simile dicim⁹ in oib⁹ p̄missiōibus negatiuis. vt
ff. de ver. ob. l. in illa z. l. iter stipulatē in prin. z no. glo. in
d. c. de forma. Adde tñ qz vas. nō debeat esse p̄ alijs in
iudicio d̄ dñm suū vt ex hoc ter. colligit̄. z in. c. fi. extra d̄
postu. Tñ p se z suis p̄t petet̄ z defendere ar. in. c. peti.
extra de iureiu. C. Mo. qz piurus nō p̄t esse saluus d̄ suo
fendo qd̄ itelligas vep̄ qū istud piuriū cadit sup̄ deli-
cto vt hic. Secus at̄ si eaderet sup̄ d̄ctu vt. i. q̄ fuit pri. ca.
bene. amit. i. s. z ita no. gl. s. q̄. mo. fe. amit. s. ij. facit qd̄
tāgit̄ p canonistas i ca. fi. de hereti. C. Mo. ex tertia p̄te
qz eadēz fide teneat̄ z obligat⁹ est dñs suo vas. quēadmo-
dū eō vas. dñō. hinc est qz in signū mutue z p̄petue dile-
ctiōis z fidei seruāde osculū interuenit. xxiij. q. v. ca. de
forma. c. tibi dño. lxxij. dif. facit. c. ego. n. z. c. veritatis de
iureiur. d. c. p tuas de dona. spec. z Jo. and. sequit̄ in ti.
de feudis. s. i. ver. ceterz p̄dictis oibus i fi. facit. c. ex ore.
de his q̄ sūt a maio. p̄te capi. Ex quo iser̄ qz sicut vas. p̄
delictū commissum in dñz priuaret̄ feudo. Ita z dñs p

delictū cōmissū i vasallū p̄uari d̄z iure suo .f. pprietate
quā h̄z i dicto feudo qd̄ ē multū notādū. Et dicit hic bal.
q̄ p̄inde est ac si diceret vsufructus cōsolidat̄ pprieta-
ti. Ita vtilē d̄nūz cōsolidet̄ cū directo. Et facit q̄ no. In
no. z Jo. an. de abbate erga monachū in. c. fi. d̄ cōdi. ap-
po. z p̄baē in. c. d̄no cōmittēte. i. si de feu. sue. cōtro. z i. c.
i. qualiter do. pprie. p̄iue. Et hoc ē collegit̄ glo. hic posi-
ta p̄bans p̄dicta p̄ tale exēplū v̄z q̄ sicut libert̄ negās
alimēta patrono inopi puniē q̄ redigū in seruitutē. Ita
z eō patronus denegās libertō p̄iuaē opis que sibi im-
posite fuerunt gratia libertatis z ē hereditate ipsius li-
berti abintestato nō at̄ ex testamento vt in. l. si patronus
nō aluerit. ff. de bonis liber. z in. l. alimēta. de lib. agno.
Et hoc voluit tota ista glo. vsq̄ iuxta fi. sui que b̄n loquit̄
z eā sequit̄ doc. in. d. c. de forma. ¶ No. ex dicta vltima
parte in fi. q̄ fides d̄z seruari hincinde. z qui fidē nō p̄re-
stat eā sperare nō d̄z. facit qd̄ no. p. gl. s. p̄ quos fiat inue-
stit. in. s. fi. z ibi dixi i primo notabili z. j. que fuit p̄i. cā
bene. amit. in. s. i. z hoc voluit dicere glo. hic posita in fi.
sui p. gl. z doc. in. l. cū pponas. C. de pac. z in. l. si instituta
in p̄in. ff. de transa. ¶ In glo. que i isto. c. ad fi. hic not.
esse gl. aureā q̄ d̄ns qui nō p̄stat fidelitatē z nō obseruat
erga vas. octo q̄ i hoc tex. p̄iuaē pprietate feudi. ¶ S̄z
operep̄eciū est querere ad quē deuoluat̄ ius feudale. gl.
in. d. c. forma dicit q̄ deuoluat̄ ad superiorē non ad vas. ¶
z gl. in. c. i. i. qualiter do. ppri. p̄i. quā gl. sequit̄ hic bal.
h̄z nō alleget. z dicit q̄ est mirabile q̄ proprietas cōsolide-
tur vsufructui. vos cōcordate has snias hoc mō aut loq̄-
mur i feudo dignitatis. puta regio vel ducali. z loquitur
glo. in. d. c. d̄ forma. aut loq̄mur in feu. p̄iuaē nō digni-
tatis. z tūc loquat̄ gl. in. d. c. i. z bal. hic p̄ hoc facit. c. i. s.
p̄terea ducat̄. j. de p̄bi. feu. alie. p. fe. z. l. iter dum. ff. de
op. lib. in fi. z facit qd̄ no. bal. in simili in legitimatiōe. i.
l. tāquā. C. de fidei cō. nā declarādo p̄dicta pono exēplūz
dux vel mar. qui recogno. feudū ducale vel marchionale
ab ip̄erio q̄ vas. cōmissit aliqd̄ de istis octo de q̄bus in tex.
certe nō esset dignū neq̄ honestūz q̄ dignitas ducalis vel
feudū applicet̄ vas. facit. l. fi. ff. de tutelis. Ecce exēplū de
feu. p̄iuaē. pono ego p̄iuaē dedit i feudū v̄nū p̄diuz z
cōmissi q̄ vas. meū v̄nū de his octo de q̄bus i tex. certe tūc
applicabit̄ pprietas vas. z sic vas. hēbit directū d̄nūm z
plēnū. ad hoc facit rubrica d̄nū dicit qualiter d̄ns pprieta-
te p̄iuaē. nō at̄ dicit de dignitate. ¶ Quero ab extra iux-
ta p̄dicta v̄nū d̄ns teneat̄ iurare fidelitatē vasallo suo. z
videat̄ dicendū q̄ sic p̄ istū tex. postq̄z vas. de necessitate iu-
rat d̄no vt. s. p̄ quos fiat inuesti. in. s. fi. q̄ eadēz vicē de-
bet sibi vicis̄z reddere d̄ns z vas. vt hic d̄z. p̄ hoc facit. i.
de p̄bi. feu. alie. p. fe. l. fi. z glo. ibidē videat̄ tenere hāc p̄re-
facit p̄ hac parte in tractatu de pa. p̄stātie. in. s. ego iuro.
vbi ip̄eratoz iurat suis subditis. S̄z i p̄riū ē veritas. p̄rio
q̄ nō reperit̄ aliqua lege cantū exp̄sse. itē q̄ vas. equipa-
tur libertō. vt no. j. d̄ m̄. vas. qui cōtu. est. s̄z patronus nō
iurat libertō p̄ honozē suū. l. q̄ bona. s. pe. ff. de dā. infe.
z de iureiu. l. iusiurādū. q̄ ad pecunias. s. hoc iusiuran-
dū cōiuncta. l. honozē. ff. de obsequijs a lib. ergo nec d̄ns
iurare d̄z vas. facit p̄ hac p̄te qd̄ dicit bal. in. l. liberti. liber-
teq̄. C. de op. liber. ¶ No. ob. iste tex. q̄ fatēdū ē q̄ d̄ns red-
dat vicē vas. l. in obseruādo ei sine iuramēto illud ad qd̄
vas. est obligatus p̄ iuramētū d̄no p̄stitū nō ergo tenetur
iurare d̄ns. vasallo s̄z in effectu teneat̄ sibi i t̄m absq̄z sacro i
quantū teneat̄ ipse vasall. d̄no cū sacro. v̄n plus ē in vas. q̄z
iurat z deo teste. p̄mittit. nō ob. dicta gl. in. s. fides. q̄ d̄z
intelligi s̄m istū tex. que allegat z sup̄ quo se fundat v̄z q̄
d̄ns teneat̄ reddere eādē vicē vas. nō at̄ q̄ obliget̄ p̄ sacro
vt. s. dicit̄ ē. Et t̄z bal. i. l. liberti liberteq̄. C. de op. liber. z
si dicta glo. habuisset sensūz cōtrariū nō bene loqueretur
nō ob. dicit̄. s. ego iuro de pace cōstantie q̄ nō loquitur
de iuramento vas. ad d̄m vel ecōtra. s̄z loquitur de sacra-
mento asscuratiōis. vbi p̄ asscuratiōe p̄iū p̄stāt hinc

inde. de quo sacramento fecit mentionem. s. ti. p̄. in fi.
Ex q̄bus inferē q̄ i iuramento nō ē parilitas iter d̄m z
vas. iō t̄z and. de iser. z ia. de bel. hic z cōiter doc. in. c. i.
extra de feudis. Similiter nō est parilitas ipignozando
ius qd̄ q̄s h̄z in feudo. vt dixi. j. de p̄bi. feu. alie. p. fe. in
p̄in. in prima glo. Itē videmus nō esse parilitatē in reli-
quendo ius ip̄soz ad p̄ias causas: q̄ d̄ns pōt hoc facere
vt. i. de pa. iura. fir. in. s. pe. sed vas. nō pōt. vt. i. qualiter
oliz feu. alie. pot. post p̄in. Similiter nō est parilitas in
alijs casibus quos scripsi. i. de cōsue. rec. feu. in ver. z cū
dā. ¶ Quero an vas. teneat̄ iurare filio d̄ni fidelitatem
viuente d̄no dic q̄ nō si nō vult vt colligit̄. j. de ca. cora.
in p̄in. de p̄bi. feu. alie. p. fe. i. s. p̄terea si quis. z. s. quo
tpe miles. c. i. nisi forte d̄ns a p̄in. ei dedisset feudūz cum
hoc pacto q̄ iuraret ēt filio suo ip̄so d̄no adhuc viuente vt
probat̄ in tractatu pacis cōstantie in. s. in noie x̄pi. vbi
iurat ēt filio ip̄eratoz. facit. l. cū patronus. s. i. ff. d̄ op.
liber. z. l. si quis opas. z. l. si operari. Et h̄z nō teneat̄ filius
iurare t̄n nō d̄z eos offēdere. vt. i. q̄ fuit p̄i. cā. b̄n. amit.
in. s. rursus. z. s. in. s. iij. qui. mo. se. amit. z. i. an ille qui
interfecit fra. do. c. i. Sed v̄rū fili⁹ vas. viuētis debeat iu-
rare dic q̄ nō vt reperiat̄ cautū. sed b̄n d̄z se cauere ab of-
fendendo vt. i. de p̄bi. feu. alie. p. fe. in. s. insup. Et p̄di-
cta sunt de mente iac. de ardz. in sūma in ti. qualiter iura-
re d̄z vas. sub rubricella nūquid z filio d̄ni iurare d̄z vas.
z. c. D̄no at̄ z successorib⁹ bene posset fieri i inuestitura p̄
missio siue iuramentū vt in. c. ego. n. eps. extra de iureiu.
z dixi in. c. i. in p̄in. j. q̄ fuit p̄i. cā bene. amit. ¶ Quero
q̄z hic d̄z q̄ vas. non debet p̄dere secreta d̄ni. quid si d̄ns
dixit vas. i secreto q̄ velit occidere ticiū. an vas. poterit re-
uelare aut quid agere d̄z: dic q̄ d̄z p̄suadere d̄no ne id fa-
ciat z dicere ticio in genere vt custodiat se q̄z quidaz vult
ip̄sum occidere non t̄n d̄z noiare aliquē. ita dicit glo. x̄ij.
di. notauit. z probatur in. c. si sacerdos. extra de offi. or. z
tenet and. de iser.

De noua fidelitatis forma.

Continuat̄ hoc ordine: supra visus ē de antiqua for-
ma fidelitatis: nūc autē videndū ē de noua fidelitatis for-
ma: p̄terea subiicit de no. fid. for.

Est z alia. Casus: s̄z iuramētū fideli-
tatis generaliter p̄stitum
p̄ vas. sit sufficiens de iure ac in se contineat inte-
grā z p̄fectā fidelitatē sine alia adiectiōe. attamen p̄p sim-
plices z ignaros specificat̄ z noiatis exprimunt̄ in fideli-
tate oia ea capitula ad que vas. obligat̄ est domino z de-
bito fidelitatis mō z forma hic descript̄. h. d. vsq̄ ad. s.
inuestitura. ¶ In tex. ibi ad vltimū diē dic s̄m andr. de
iser. q̄ ista verba ponunt̄ p̄p simplices. z sunt sup̄flua. q̄z
ēt si nō apponāt̄: debet ipse iurās p̄petuo esse fidelis post
quā iuramentūz est factū sine p̄finitōe t̄pis ar. C. de pe-
nis. l. seruus z de diuersis reser. l. flo. z. l. iuris peritos. ff.
de excu. tu. facit q̄ dixit inno. in. c. ex literis extra de con-
stit. ibi ip̄eratoz. nā ip̄eratoz d̄z in oī sacramento fideli-
tatis excipi vt. i. de p̄bi. feu. alie. p. fe. in fi. ¶ In gl. ij.
hic posita in fi. ibi vel rege. pōt intelligi de eo rege a quo
tenebat feudū q̄ casu ipse rex tanquā p̄ior d̄ns d̄z sp̄ exci-
pi vt. i. hic finit̄ lex i. s. fi. nāz q̄libet p̄uicia h̄z suū regēvi.
q. iij. scitote z. vi. q. i. i apib⁹ z. l. postliminiū. ff. d̄ captiuis
p̄t ēt intelligi q̄ loquat̄ de rege romanorū q̄ nō d̄ū est cōse-
cratus z coronatus de ip̄erio. z sic nō erat verus impera-
toz vt probat̄ in. l. bene a zenone in fi. C. de quadrien. pre-
scri. in. c. venerabilē extra d̄ elec. z no. in. l. ex eo. ff. d̄ testa-
mil. in quit̄. vt p̄pona. nomen ip̄era. in p̄in. z Otto ip̄e-
rator similiter appellauit se regēz z italia appellat̄ regnū
italicū in. c. tibi do. l. iij. dif. z probat̄ in. c. i. s. si de inesti.
inter do. z vas. lis ori. z. j. quis dicat̄ dux marchio vel cc.
in. c. i. in p̄in. z. i. de pa. ten. in p̄in. z in fi. Ibi recte in
i iij

telligat. i. sane & pfecte vt extra de spōsa. ex litteris & in
c. ex pte. ibi cōtinet fidelitatez subaudi q̄ p̄ q̄ ille qui in
rat fidelitatez d̄z sp̄ in memoria h̄e oia capitula ad q̄ te
nef ex debito fidelitatis vt dixit tex. s̄. ti. p̄ox. & hoc volu
it gl. hic posita. & p̄ hoc est expedita. Ibi membrū. q̄d sit
& qualiter capiat membrū dic p̄ l. i. in. l. nō sūt liberi. ff.
de sta. ho. & plent̄ p̄ bar. in. l. ij. ff. de pub. iudi. Ibi vel cō
tumeliā. dic q̄ iniuria & cōtumeliā differūt tāquā genus
& species qm̄ iniuria dicit̄ oē q̄d nō iure fit: s̄ cōtumeliā
pprie in specie pro ipsa iniuria illata vt. l. i. in prin. ff. d̄
iniuri. Ibi quāctius potero. q̄d intelligit bal. & bñ cum
aliquo moderamēto ipis de q̄ dicit esse glo. singularē in
l. emilius. ff. de minoribus facit. l. q̄d dicit̄. ff. de solu. &
q̄d dixi infra. de phi. feu. alie. p̄ se. in. s̄. firmiter. ibi nun
ciabo & h̄ vas. sp̄ facere tenet̄ ad hoc vt dñs possit cuitaf
piculū. & si vas. hoc n̄ facit d̄z p̄dere feudū vt. j. q̄ fuit p̄i.
cā bene. amit. in. s̄. p̄tea & in glo. hic signata q̄ p̄ hoc est
expedita. Ibi put potero. hoc iō dicit qm̄ si vas. hoc non
posset esset excusatus nec p̄iuaref feudo vt. j. q̄ fuit p̄i.
cā be. amit. in. s̄. h̄ nec est alia. & in glo. hic posita h̄ nō bñ
allegat facit tex. in. c. ij. s̄. de feu. sine cul. nō amit. & q̄ no.
glo. s̄. qui. mo. feu. amit. in prin. & in. c. i. s̄. quo tpe miles
ibi sp̄aliter vel generaliter An at̄ sufficiat generalis p̄cla
matio dixi. j. d̄ pace in. fir. s̄. h̄. Ibi p̄dā. subaudi. l. scien
ter & ad dñū dñi. nā ista duo requirunt̄ ad hoc vt vas. māi
festās credentiā dñi p̄iuef feudo & dixi late in. c. i. s̄. hic
p̄ esse ti. qui. mo. fe. am. & s̄. in. ti. ij. Et hoc voluit gl. hic
posita. Ibi scā. vel p̄ signa vel scripturā vel alio mō vt di
xi. s̄. ti. p̄. Ibi expedit̄ subaudi. & istud cōsiliū d̄z vas.
dño exhibere alias p̄iuaref feudo cū videat̄ facere q̄ fide
litatez. qm̄ nō sufficit q̄ se absteineat a malo nisi faciat q̄d
bonū est. & p̄dicta p̄banf. s̄. ti. p̄. in. fi. & hoc et̄ voluit di
cere glosella hic posita. Ibi ex mea p̄sona. hoc iō dixit q̄
sicut ipse vas. tenet̄ dñm adiunare q̄ alios & ab alijs euz
defendere ne p̄dicta ei eueniat vt. p̄bas. s̄. co. in. ver. iuro
q̄ nūquā & c. ita quoq̄ & multo magis in sua p̄sona et̄ h̄ ar
tendere ne p̄dicta fiat & hoc est q̄ voluit dicere gl. hic posi
ta que ad p̄dicta allegauit aliquas cōcor. vt statiz dicam.
C. No. ex prin. huins. c. q̄ illud q̄ de sui natura est tacite
intellectū si specificet̄ notatiz intelligit̄ nouā formā indu
cere q̄d intelligas vey s̄m bal. quātū ad formā apparen
tē nō quātū ad intrinsecū sensū ad virtutē essentialē sicut
videmus in eo q̄ sp̄icā excutit qm̄ nihil noui inducit. sed
velatā formā & inclusā ondit ar. i. l. cuz q̄s. s̄. fi. ff. de acq̄.
rex domi. C. No. q̄d forma substāialis pōt declarari p̄
formā accidentalē vt hic & dixi. s̄. ti. ij. c. i. nō at̄ p̄ muta
ri vt in. l. platā. C. de senten. & interlo. om. iu. & no. in. l. n̄
sunt liberi. de stat. ho. Qñ at̄ intelligat̄ esse forma substā
tialis & qm̄ accidentalē dic plene p̄bar. in suo tractatu
tiberiadis ad fi. Quot at̄ modis capiat̄ forma bal. in. l. i.
ff. de lib. & post. & plene p̄bal. in. l. si duo. s̄. si q̄s iurauerit
ff. de iniu. vbi ponit. xij. species quas ibi videre poteras
facit q̄ no. i. c. i. extra de baptismo. C. No. ex pte. ibi ego
ticius iuro & c. q̄ instrumentū p̄t formari in p̄ia p̄sona q̄
bētis vt hic in. c. i. s̄. ti. ij. s̄. dic q̄ p̄t et̄ formari in tertia p̄
sona q̄ i hoc nō ē vis dñmō nō omittat̄ substātia verita
tis vt ē tex. exp̄ssus ibi inno. in. c. de cōuer. cōiu. in autē. si
qñ. C. de cōsti. pecu. imo si qñq̄ instrumentū loqueret̄ in
p̄ia p̄sona qñq̄ in tertia nō viciabit̄ instfz. gl. est que in
cip. i. l. si ego. ff. si cer. pe. s̄z mar. similiter n̄ refert an vba
inuestiture sint de p̄nti siue de p̄terito. vt p̄ io. an. i. c. ab
bate de verbo. si. approbat̄ p̄bar. in. l. p̄dia. de ac. ep. per
bal. s̄. de his qui feu. da. pos. in. s̄. pe. Qualiter at̄ notari
debeat cōficere instfz. dic vt no. p̄ glo. in autē. de tabellio.
s̄. i. colla. iij. C. No. ex tex. ibi q̄ oēs hoies iūcta gl. q̄ exci
p̄t p̄p̄riā p̄riaz q̄d hois appellatiōe venit ciuitas & vni
uersitas d̄ quo in. l. metū. s̄. aiaduertēdū. ff. q̄ me. cā bal.
in rubrica. C. ad treb. Jo. and. in. c. cū in illis. s̄. i. de p̄e
bē. li. vi. C. No. et̄ ex tex. ibi & bec sac̄ta euāgelia. q̄ b̄ iur

ramentū p̄stat̄ sup euāgelis. dicit tñ bal. hic q̄ idē si sup
testō veteri. c. & si x̄ps d̄ iureiurā. vel sup alia re sancta. l.
generaliter. in fi. C. de rebus cred. faciūt q̄ vidimus. s̄. ti.
ij. gl. in de. i. de hereti. io. an. in. c. vt circa d̄ elec. li. vi. bal.
in. c. i. s̄. si. n. s̄. qui sit inuesti. in. s̄. itē sac̄ta. post glo. i. de
pa. iura. fir. te. C. No. q̄ generalis locutio dicit̄ esse q̄d
p̄fectū q̄d cōtinet oēs suas species ad q̄d. l. i. ff. si cer. pet.
& iō sufficeret iurare fidelitatez simpliciter sic dicit̄ iuro
ibi fidelitatez q̄ oēm hoies excepto imperatore vt hic. Quin
imo & breui⁹ & generalit̄ posset iurari sic dicit̄: iuro q̄
ero tibi fidelis sicut d̄z esse vas. dñō. vt p̄z. s̄. in. d. ti. ij. i. p̄n.
& sub isto tali iuramēto simplici & generali cōprehendūt̄
oia capitula req̄sita ad fidelitatez vt. s̄. ti. p̄xi. S̄z hodie
p̄ simplices q̄ ignorant significatiōes vocabuloz q̄d cō
tineat ipsa fidelitas specificat̄ ipsa capitula in iuramētis
fidelitatu vt appeat ad q̄d teneat̄ iurās vt. p̄bas i isto tex.
& in. c. ego. n. ep̄s. extra d̄ iureiur. Itē & est alia rō q̄ solet
plus timeri id q̄ sp̄aliter q̄s q̄ in genere pollicet̄. xxiij. q̄
vi. c. q̄s. no. gl. s̄. in. d. ti. ij. in fi. Itē q̄ natura quotidie
deproperat edere nouas formas. C. d̄ veteri iure enude.
l. ij. s̄. s̄z q̄ s̄z and. d̄ iter. C. No. eē subueniēdū simplicita
ti hoies q̄ ignorant significatiōes vocabuloz. vt hic & in. l.
i. in prin. C. de indicta vidui. tol. facit q̄ dixi. s̄. de na. fe.
in. c. i. in fi. Et ex hoc dixit gl. no. in. l. stipulatio in. s̄. hoc
quoq̄. ff. de ver. ob. q̄ t̄z dicit̄ testis simplicis & rustici q̄
deposuit talē possidere q̄ quā interrogat̄ q̄d sit possessio
nescit diffinire. facit q̄d no. gl. in fi. de inuti. stipu. i. s̄. itē
si quis q̄d tangit̄ in. c. ex litteris extra de spon. C. No. ex
tex. ibi vel in antea habes q̄ iuramentū p̄stat̄ sup futuro
q̄d intelligit̄ bal. esse vey qm̄ ipsuz p̄stat̄ sup reb⁹. secus si
sup staturo q̄ tūc ad p̄terita. & allegat. c. clericus extra d̄
iureiur. S̄z tu aduerte q̄z h̄ virtus iuramētū p̄stiti sup sta
tuto p̄terito nō extēdat̄ ad futura vt ibi. tñ si a principio
q̄s iuraret seruare statuta p̄terita iā scā & futura fienda
tale iuramentū caper̄ et̄ iura futura. vt ibi exp̄sse t̄z inno.
facit. c. p̄tea extra de testi. cogē. q̄d intelligas p̄cedere
nisi talia statuta essent illicita & q̄ libertatē ecclesiaz vt in
c. i. extra de iureiur. li. vi. C. No. tex. ibi req̄s̄ s̄z bal. hic
& ad hoc vidē allegari in magna q̄one istū tex. q̄ h̄ vasal.
teneat̄ iunare dñz si ab eo fuerit req̄s̄ est tex. in. c. i. s̄. n̄
cogit̄. i. an ille q̄ interfe. fra. do. feu. am. Et dicit̄ and. hic
q̄ elegans est ad ligas & cōfederatiōes q̄ sūt quotidie i
ter principes. vñ tenet̄ aliū iunare sub pena intelligitur
si fuerit req̄s̄tus. ita bal. hic & post eū. d. mar. bal. in. l. exe
cutorē. in. xij. col. C. de execu. rei iudi. In simili cōsuluit
calda cōsi. iij. in ti. de penis. facit. l. magnā. C. de p̄trahē.
& cōmit. stip. nec etiam p̄ hoc dñs p̄det ius feudi et̄ si cen
tū āms stetit q̄ nō exegit̄ seruitia a vasallo q̄ nō idigit̄
ita bal. in. c. ex pte. in. ij. col. de testi. p̄ tex. que ipse ad hoc
cōmendat in. c. ij. s̄. de feu. sine cul. n̄ amit. bar. in simili i
l. scimus. C. de agri. & censu. li. xi. in. l. fili⁹. C. de decuri. li.
x. p̄dicta tñ declarate. vt. i. statim dicit̄ p̄ tex. hic in vbo. si
sciuro. Et ita aluaro. in. c. i. s̄. h̄ nec alia v. p̄tea. j. que
fuit p̄i. cā bñ. amit. C. No. tex. ibi sine tua licentia q̄ se
cretū mibi cōmissuz possuz cū licentia illius reuelare ita
bal. hic. C. No. ex isto tex. ibi & si sciuro & c. q̄ h̄ vas. non
icidat in penā amissiois feudi nō p̄stat̄ auxiliuz dñō nisi
fuerit req̄s̄t̄ vt hic. & j. q̄ fuit p̄i. cā bene. amit. in. s̄. p̄e
rea. tñ vey illud est nisi ipse vas. sciret maximū piculum
imminere ipsi dñō. q̄ tūc nō d̄z expectare interpellationē
dñi sed d̄z spōte se offerre. vt in. c. l. j. si feu. fue. cōtro. &
j. hic finit̄ lex. s̄. ad h̄. alias at̄ non p̄iuaref vas. feudo h̄
spōte nō offerat ad seruiēdū. vt dicto. c. l. & hoc et̄ voluit
gl. hic. Et de hac materia in. de. l. & in. c. i. s̄. i. hic finit̄
lex. & j. de phi. feu. al. p̄ se. in. s̄. firmiter. C. No. ex d̄cā
pte q̄ in iuramento semp̄ intelligit̄ possibilitas iurātis
facit. c. ij. in fi. s̄. de feu. sine cul. non amit. & s̄. ti. p̄ox. nā
ipossibilitas excusata a periurio. l. fi. ff. qui satisda. cogā.
de quo in. d. c. l. & si de feu. fue. contro. in. ij. oppo. & in. c. fi.

de alie. feu. pa. **C** Mo. ex hoc tex. l. fi. qd̄ quēadmodū va
 fallus tenet seruare dñs ab offensione alteri. ita quoq; z
 multo fortius ab offēsiōe ppria vt dixi supra. tex. facit. l.
 cū meo cū ibi no. ff. de pac. qd̄ intelligas vtz fm and. de
 iser. qñ tractat̄ d̄ offēsiōe in dñm. S; vbi tractatur d̄ de
 fendēdo dñm. tūc dcā eq̄pario nō pcederet. qm̄ vasallus
 bñ tenet defendere dñs p̄ alios. s; nō p̄ se vt no. glo. j. hic
 finit̄ lex. s. fi. facit ad p̄dcā qd̄ no. extra de iureiu. c. peti
 tio. z i. l. i. q̄sitiōi. C. d̄ solu. **C** Ppo. cū gl. ij. q̄ imo i iura
 mēto fidelitatis d; excipi z altera p̄sona q̄s ip̄eratoz vt p
 bat. i. hic finit̄ lex. s. fi. cui? p̄riū hic videt̄ q̄ nō excipiat̄
 nisi solū p̄sona ip̄eratoz. So. ista ē regula v; q̄ vasallus
 d; iurare de adiuuādo dñs p̄ oēm hoies ēt p̄es filiū z fra
 trē. ppriū. s; ab ista regula excipit̄ ip̄eratoz vt hic. itē exci
 pit̄ ēt p̄sona prioris dñi si vas. h; plures dños p̄ diuersis
 feudis vñ iurādo sc̄do fidelitātē d; excipi p̄sona dñi anti
 q̄oris vt in p̄rio z hoc voluit tota ista glo. vsq; ad fi. q̄ bñ
 loq̄mur. z de hoc ēt dixi sup̄ tex. Et adde q̄ ab hac regu
 la itelligit̄ ēt excepta p̄sona pape vt in. c. venientes extra
 de iureiu. ēt si exp̄sse nō exceptuēt vt no. i. c. cōstitū. extra
 de rescrip. itē excipit̄ bal. qñ ledereēt p̄ frater vel fili? vas.
 circa ea q̄ sunt imutabilia de iure tex. insti. de iure natura
 li. in. s. s; naturalia h; posset dici fm. d. Mar. exceptionē
 bal. nō verā q; iuramentū p̄fert nature. xxi. q. vlti. c. de
 forma. vbi glo. in terminis. Nō ob. s; z naturalia q; fa
 teoz naturalia imutabilia in genere nō at̄ in specie no. i. l.
 fi. C. si cōtra ius vel vtili. pub. z p̄ alberi. in. l. quotiēs. C.
 de p̄cibus ip̄era. offe. tñ p̄dicta possunt sustineri q; ex quo
 respectu p̄sonaz iuramentū est generale nō videt̄ mens
 iurātis istos cōprehendere q; speciali p̄rogatiua gaudent
 iure nature. l. filios z similes iuxta glo. notabilē in simili
 in. l. decurionū. C. de silentariis li. xij. In gl. q̄ incipit. q̄
 sp̄ no. gl. q̄ puniēt. s. vas. negligens sicut dolosus. **C** P
 po. cū glo. vi. q̄ imo vas. nō tenet dñs adiuuare volentem
 aliū offendere vt. p̄bat in. d. c. i. in p̄m. j. hic finit̄ lex cu
 ius cōtrariū hic legit̄. So. iste tex. tollit cōtrariū qm̄ p̄e
 supponit q̄ dñs iuste se mouebat ad offendendū quo casu
 tenet vas. ipsum adiuuare vt hic. s; vbi dñs iniuste se mo
 uet ad offendendū z hoc cōstat tūc vas. nō tenet ipsuz ad
 iuuare vt ibi. S; vbi dubitat̄ an iuste se moueat vel n̄. tūc
 in dubio tenet ipsuz adiuuare l; qd̄a z male voluerint vi
 cere q̄ vas. indistincte teneat̄ adiuuare dñm. Et p̄dicta
 sunt vera nisi dñs esset excōicatus vel bānitus q̄bus casu
 b? vas. nō tenet ipsuz interiz adiuuare. tñ censeat̄ absolut?
 a debito fidelitatis. put oia p̄dicta colligūt̄ ex. d. c. i. i. p̄m.
 hic finit̄ lex. z hoc voluit tota ista glo. vsq; ad fi. que bñ lo
 quitur. **C** Quero ab extra. cū hic fiat mentio de captiōe.
 qd̄ si vas. dedit cōsiliū vel auxiliū in capiēdo ipsuz ad h
 vt curaret̄ an hēbit locū iste tex. dic q̄ nō fm and. de iser.
 q; d; intelligi de captiōe i mala p̄te ar. in. l. gradati in. s.
 i. ff. de nume. z bono. idē dicendū si ipsuz cepisset vt corri
 gat̄ vel emendet̄ a p̄pinq̄uis. C. de emenda. ppin. i. l. i.
C Querit̄ an vas. teneat̄ seruire dño expēsis pprijs in
 quocūq; loco vageēt dñs. z sine hac qōne ia. ard. in sūma
 varia dixit in. ij. carta sub rubricel. cui? expēsis teneatur
 seruire vas. zc. ego puto istā esse veritatē. q̄ aut̄ p̄t cōstare
 ex forma inestiture qd̄ agēdū sit. z tūc istud d; obseruari.
 ar. s. qd̄ sit inesti. s. pe. z fi. Aut est dubiū. z tunc aut vas.
 h; bonū z sufficiens feudū ad tale seruitiū exhibendū. z
 tūc teneat̄ ipse vas. seruire dño expēsis pprijs. dum nō
 dñs nō vageēt extra terrā ppriā ar. in. l. suo victu cū pluri
 b? legibus se. ff. de op. liber. C. de anno. z tribu. l. p. loc. ff.
 de annuis lega. l. meua. s. v. in autē. de māda. p̄m. s.
 illud z. ff. de pecu. l. s; z h. s. i. si vero vas. nō h; sufficiens
 feudū ad tale seruitiū exhibendū. Et tūc d; seruire expē
 sis dñi. d. l. suo victu. z. l. hope. ff. de ope. liber. z p̄batur
 in. l. i. ver si tu. ff. de tutel. z ra. distra. z de administ. tu. l.
 tutoribus z. ff. mādati. l. idēq; s. labeo vbi at̄ dñs vellet
 exire p̄tiaz z terrā ppriā z ducere secū vasallos z tunc d;

h fieri expēsis pprijs dñi nō at̄ vasalli ar. in. l. cum sepe
 C. de eroga. mi. ano. li. xij. z in. l. modios. C. de succēp. z
 archa. li. x. z p̄dicta pcedūt nisi vas. duceret̄ i exercitu im
 peratoz dñi vadit romā p̄ suscipiēda corona q; tunc d;
 seruari forma tradita. i. de pa. in. fi. te. c. i. i. fi. z d̄ p̄bi. fe.
 ali. p̄ se. in. s. firmiter z dixi. i. de ca. cor. in. s. similiter. z
 de probi. feu. alie. p̄ lotba. in. c. i. z no. in glo. i. **C** Quero
 an p̄ cōsuetudines vel statutū possit dari alia forma circa
 iuramentū fidelitatis. z dicit and. de iser. q̄ sic cōcludēs
 q̄ in p̄statiōe huius iuramēti fidelitatis sp̄ seruari d; con
 suetudo illi? loci vt p̄batur in h̄ tex. arg. ff. de publica. l. si
 publicanus. s. fi. z d̄ enic. l. si funduz. Sed vbi non esset
 specialis consuetudo vel p̄uouiso tunc debet p̄stari fideli
 tas fm formā istius tituli z tituli p̄cedentis fm ipsum fa
 cit ad p̄dicta. c. i. s. de feu. cog.
Inuestituram. In sūma hoc vult post
 quā dñs inuestiuit vas.
 z ab eo iuramentū fidelitatis recepit: d; sibi tradere posses
 sionē feudi alias si nō tradit tenebit̄ vas. restituere oē suū
 dānuz. b. d. Mo. clare ordinē ad p̄cipiēda istrumēta inue
 stituraz. nā p̄rio sit inuestitura. l. s; balis sine abusina: sc̄do
 iurat̄ fidelitas: tertio traditur possessio. faciūt q̄ vidim?
 in. c. i. s. qd̄ p̄cedere deb. inuesti. an fideli. z. c. i. s. titu. ij.
C Mo. q̄ dñs postquā fecit inestiturā verbalez z sibi sit p̄
 stita fidelitas cogit̄ p̄cise p̄dere vas. inestitū in possessio
 nē feudi. vt hic. ex quo iseras q̄ nō possit penitere neq; li
 berari a tali obligatiōe volēdo p̄stare interesse vt in. c. si
 facta. j. si de feu. sue. cōtro. z in gl. fi. hic posita q̄ p̄ hoc re
 manet expedita. itē similiter dicim? in donāte z vendēte
 vt p̄cise cōpellant̄ ad tradendū isti. d̄ dona. in. s. p̄ficiunt̄
 z isti. de emp. z vendi. i. s. p̄ciū. d̄ q̄ p̄ gl. z doc. in. l. i. ff. d̄
 act. emp. z in. d. c. si facta sup̄ glo. fi. vbi ēt declarabo q̄ si
 p̄dicti nolūt tradere q̄ manu militari deberet auferri. l.
 q̄ restituere. ff. d̄ rei vē. **C** Mo. q̄ p̄ inestituraz verbalez ēt
 cū anulō factaz q; nō adipiscit̄ possessionē feudi vt h̄ c
 z in. c. p̄tuas. extra de dona. z in. c. ex ore. extra de hisiq;
 fiunt a maio. p̄te ca. cū ibi no. Intelligas tñ q̄ feuduz bñ
 ē acq̄sitū postquā dñs cōpellit̄ p̄cise ad tradendū. vt. s.
 dixi. nā vas. h; ius ad rē. h; p̄ ipsaz simplicē inuestiturā vi
 deat̄ habere minus q; si haberet possessionē. xvi. q. ij. vltis
 z in. l. minus. ff. de reg. iu. h; odoff. z ia. ard. q̄liter at̄ fiat
 p̄ dñs rraditō hui? corp̄alis possessionis q̄ inestitura ppria
 appellat̄ dixi. s. in ti. qd̄ p̄ce. debe. an inuesti. an fideli. c.
 i. vbi videas. **C** Mo. q̄ mora tradere debentis opatur vt
 morosus teneat̄ ad oēs vtilitatē quā recepturus fuerat
 ille cui debebat fieri traditio vt hic. z no. p̄ glo. s. d̄ cōtro.
 inuesti. **C** Ppo. cū gl. ij. q̄ imo dñs morosus nō teneat̄
 ad oēm vtilitatē. vt p̄bat in. l. si sterilis in. s. cū p̄ venditō
 rē sc̄do responso. ff. de acti. emp. So. hic loq̄mur de inter
 esse intrinseco hoc ē d̄ dāno q̄ habuit vas. ibi aut̄ loq̄mur
 d̄ interesse extrinseco. s. de lucro q̄ potuisset inde p̄cipere
 vas. si d̄bito tpe fuisset sibi tradita possessio feudi. vt quia
 potuisset ex redditu feudi negociari z lucrari. nā tale in
 teresse nō cōsiderat̄ z ita distinguit̄ i. d. s. cū venditorem
 p̄ istā gl. vsq; ad ver. ites si ea zc. Aduerte q; solutio hui?
 glo. ita simpliciter itellecta cōfundit̄ hodie p. l. i. in fi. C.
 de sen. q̄ p̄ eo q̄ interest p̄fe. Et ita no. glo. magna in fi.
 i. d. s. cū p̄ venditores. doc. sup̄ hoc passū varia dixerunt.
 Adibi p̄sopi. bar. distinguet̄ iter lucrū qd̄ cōtingit̄ ex
 tra rez ip̄am put ipse latissime z pulchre p̄seq̄tur p̄dcā i
 d. l. i. de isto tali lucro de quotangit̄ ista glo. qd̄ est extra
 rez i tali lucro industria plurimū opat̄ debemus aduer
 tere fm ipsuz q̄ si iste vas. nō cōsuevit mercari z tūc non
 d; hēritō talis lucrū p. d. s. cū p̄ venditores in glo. z p̄ce
 dit hec gl. Secus si iste vas. cōsuevit mercari. q̄ apparet
 q; ex alia sua pecunia mercat̄ z lucrari solet. vñ in p̄posi
 to habet̄ quasi p̄ certo q̄ ex his redditib? feudi lucrat?
 fuisset. Et tunc haberi d; rō lucrū. l. ij. in fi. ff. de eo qd̄ cer
 to loco. Et hoc modo seruantur glo. contrarie. De quo
 i iiii

dicatis plene p. doct. in dicta. l. 7. Cano. in. c. sacro. 7. ibi
glo. extra de sentē. excom. Quā autē dñs tradidisset s. vi-
ctose. an tunc veniat interesse et extrinsecū dicit Jac. de
bel. q. sic. de quo dicatis vt in. l. iulianus. in principio cū
ibi no. p. glo. 7. doc. ff. de actio. empr. Et q. dixi. s. p. quos
fiat inuestitura in principio. **¶** Quero cū dicta glo. i. ver.
itē si ei 7c. An vas. teneat seruare fidelitatē dño q. nō vult
tradere possessionē: 7. rñdet q. nō. Et est rō q. sp. in ipso fi
delitatis iuramēto subintelligit ista tacita cōditio si dñs
seruauerit fidē 7. tradiderit sibi feudū pmissuz. l. si ex fal-
sis. C. de transac. vnde si dñs suā fidē nō seruat. non d. ei
quoq. sibi fides seruari. q. frangenti fidem 7c. l. cū ppo-
nas. C. d. pac. 7. xvij. q. ij. agathosa. 7. ad hoc allegat plu-
res cōcordātiās vsq. ad fi. que bene loquit. Et ex ea no.
q. iuramentū fidelitatis nō est obligatoriu si ipsi iuranti
nō seruat fides. Et est rō q. dñs tenet ad eandē fidelita-
tē vasallo ad quā vas. tenet dño cū ad paria iudicentur
7. mutua vicē sibi reddere debeāt vt dixit tex. s. ti. pr. i. fi.
¶ Oppo. ab extra q. imo dñs nō cōpellat p. cise ad tradē-
dū. s. liberet dādo aliud feu. eq. pollens vt est casus. i. ti.
pr. in prin. facit. ff. locati. l. si q. dñm in prin. So. hic lo-
quit de p. p. re ipsius dñi de qua h. facultatē tradendi
eā ibi de re aliena vel alteri obligata quā tradere non po-
terat: facit q. habetur in. c. i. j. si de feu. vas. interpel. fue-
rit. **¶** Oppo. subsequēter de no. p. gl. s. p. quos fiat inuesti. i.
s. fi. vbi dñs nolendo inuestire vas. p. nat. p. p. iate. So.
vt ibi plene dixi. in. ij. q. **¶** Oppo. subsequēter q. imo dñs
nō cōpellat ad tradendū s. liberet p. stādo interesse vt in
l. si quis ab alio in fi. ff. de re iudi. So. ibi loquitur de obli-
gatiōibus facti. in q. bus succedit obligatio ad interesse. d.
qua materia dicatis plene vt ibi no. p. gl. 7. doc. hic at loq.
mur in obligatiōibus dādi in q. bus dñs p. cise cōpellit ad
tradendū q. dñs fuit p. fectus vt hic 7. p. ea que. s. dixi.
¶ Oppo. 7. imo vt q. in casu. s. nostri vas. nō agit ad iter
esse quinimo d. agere s. dñs p. cise vt mittat eū i. possessio-
nē vnde oppo. de. c. si scā. j. si de feu. fue. cōrō. vbi p. cise
cōpellit ad tradē. So. s. ia. de bel. q. d. erit in electiōe vas.
vel p. cise cōpellere ad tradēdū. d. c. si scā. vel agere ad iter
esse hoc. s. nostro. **¶** S. hec solutio nō placet 7. dico q. dñs
indistincte cogit p. cise tradere rē feudale. d. c. si facta. nā
tex. ad litteras dicit q. dñs cogit dñs inuestitū in vacuam
possessionē mittere. Nec ob. tex. ibi. q. si differat. q. respō-
deo q. dñs cogit p. cise ad tradendū. s. vltra traditionē
rei feudalis tenet ad oē interesse pp. morā cōmissā in dis-
ferendo. 7. sic dñs tenet p. cise ad traditionē rei feudalis
vna cū interesse a die morte. **¶** Propterea tex. dicit q. si dis-
ferat oēm vtilitatē ei p. stabit 7. p. bat et hac rōne. nā vbi cū
que veditōr est dñs rei vendite p. cise cōpellit ad tradēdū
fm. opi. **¶** Mar. cōiter approbatā in. l. i. in prin. ff. de actio.
emp. codez. mō tenebit dñs p. cise tradere rē feudale. **¶** Vi-
ctū. n. ia. de bel. posset saluari vt agat ad interesse nō autē
ad p. cise tradendū. q. in feudans nō esset dñs rei feuda-
lis ar. no. i. l. i. in prin. 7. l. certi d. d. i. in prin. ff. si cer. pe.
Ampli. s. ia. de ra. in sūma sua quē refert 7. seq. tur bal.
si in feudās nō esset dñs. posset dare aliaz rē equivalentē
vasallo vt in. l. si q. domū. in prin. ff. loca. 7. l. q. autē. ff. d.
cōsti. pecunia. q. est no. **¶** Adde 7. no. q. d. tex. noster. 7. et
d. c. si facta. loquit q. dñs fecit inuestiturā abusuā. sed si
soluz dominus p. misisset inuestire vas. tunc non cōpellit
dñs p. cise ad inuestiendū quinimo succedit interesse post
morā vt p. stando interesse liberetur. l. si quis ab alio. in
fi. ff. de re iud. stipulationes nō diuidunt ver. cellus. ff.
de ver. ob. fm. and. hic 7. in p. hēmi huius operis q. tex.
noster 7. dicit. c. si facta. loquit q. iam erat facta inuesti-
tura. **¶** Scdo oppo. q. tex. nostrū q. dñs nō cōpellat p. cise
ad tradendū. quinimo dñs p. dat p. p. iatē nisi seruet
fides vasallo suo vnde opponitur de. s. nulla. s. per quos
fiat inuesti. 7. de nota. in. c. i. i. qualiter do. p. p. iate. p. iate.
respondet Jaco. de bel. q. est in electione vasalli vel age

re s. dominū vt perdat proprietatē. d. c. nulla. vel agere s.
dominū vt p. cise tradat possessionē rei feudalis. **¶** Que-
ro antequam vas. sit missus in possessionem rei feudalis
realem: an dicatur fe. 7. responderi bal. q. sic. fm. sūmistas
quia dicitur esse feudum quāuis non sit tradita possessio
in. c. si. s. de feu. cogni. 7. hoc. s. nostro. **¶** Querit an vas.
qui h. inuestiturā abusuā non realem dicatur habere
ius in re. vel ad rem. Respondet. bal. fm. eosdem summi-
stas. q. dicitur habere ius in re nō. ad rē. non tamen trā-
fert vtile dominium. sed actionem ad rem. l. qui acti. ff.
de reg. iur. q. minus est s. l. quotiens. C. de rei vendi. Et
no. in. l. traditionibus. C. de pac. nisi sit princeps. puta
papa vel imperator qui fecerit inuestiturā abusuā vel
inuestiturā aliquem de feudo. quia princeps faciens in-
uestiturā abusuā videtur ius transferre per no. per
bar. in. l. absenti. ff. de donati. c. si tibi absenti. de preben-
li. vi. Et per hoc videtur q. possit compelli p. cise ad tra-
dendum. Bal. tamen hic distinguit aut princeps cōtra-
bit. 7. sic in contrahendo inuestit. Et tunc videtur iure com-
muni 7. sic consuetudine feodorum ante traditionē nō
queritur dominium neq. possessio. sed p. cise compellitur
ad tradendum. d. c. si facta 7. hoc. s. nostro. aut princeps
non contrahit sed facit gratiam. tunc faciendo gratiam
in inuestitura feudi non p. cise compellitur ad tradēdū
sed hñs gratiam id est p. uilegium feudi per executionē
coram executorē dato a principe. c. duobus de p. scrip.
li. vi. p. hac distinctione bal. optime facit in simili. l. ari-
sto. cum ibi no. ff. de donatio. debet tamen esse liberalis
princeps ad tradendum possessionem fm. Bal. hic vult
ergo bal. constitnere differentiam quo ad contractum 7.
gratiā. s. hec differentia non videtur bona q. feudū ma-
gis imitit g. e. 7. liberalitati q. s. c. ui vt. j. i. q. ca. feu. amit.
7. no. ipse bal. i. p. hēmi huius opis ergo hoc differentia
bal. non est bona potissime cū princeps ligetur consuetu-
dine feu. c. i. s. de natura feu. 7. ibi bal. i. autē. oēs p. grini
C. cōia de suoniū vellemus intelligere dictū bal. q. ap-
paret de mente principis. s. tunc dicit. d. mar. idem esse
etiā in p. uato q. act. agentū 7c. l. nō oēs i. p. n. ff. si cer.
peta. 7. facit q. d. no. ipse bal. i. l. q. se p. fis. C. vñ liberi. 7. q.
no. doc. in. l. digna. vox. C. de legi. nec obstat. c. allegata a
bal. q. rñdeo q. loquit in materia bñficiali in qua ē g. a
ab exordio. c. g. a de rescrip. li. vi. **¶** Adibi vñ q. differentia
q. fit p. bal. posset sustentari nā principis factuz q. n. appeat
de voluntate sua ē solutū legib. vt no. in. d. l. digna vox.
iō p. ipse velle solo s. bo vel titulo sine traditiōe trāsferrī
dñm. l. si. C. d. sacrosā. ec. nō sic i. p. uato. 7. fac. q. d. no. inno.
i. c. iter cetera. d. p. bē. Et cū bal. 7. an. hic 7. subicit bal. q.
lex bñ a zenone. C. d. q. dri. p. scri. nō hēat locuz nisi p. n. c. p.
faciat mentionē. declarat bal. pone p. c. p. s. vel s. f. c. u. s. v. e.
dit rez suā vel alienā bona fide q. p. utabat suā nō tradit il-
lā rez. p. tōri. certe cessat singulare bñficiū dicte. l. bene a
zenone. q. d. ē valde singulare. de ide bal. ex mēte sūmistas
declarat tex. in. c. si. s. de feu. cogni. **¶** Quero successione
acq. rit feudū. nā respectu vas. successiōe nō acq. rit feudū
q. vas. nō p. t. testari de feudo. c. i. s. d. sic. feu. **¶** S. itelligit
fm. mō testator legauit vñ castrū g. aio cū hac cōditōe vt
d. c. castrū accipiat i. feu. a rege vel ab alio. vel ecce aliō
ex p. l. u. testator inuestiuit duos heredes 7. rogauit vnum
ex h. d. i. b. vt accipiat p. rez suā in feudū ab vno ex cohere-
dib. certe successiōe 7. vltia voluntate tunc acq. rit feudū
vltio no. fm. bal. q. corā principe d. p. c. di soluz veritate
inspecta. c. ad petitionem de accu. **¶** Quero quid si dñs
nō fecit inuestiturā abusuā vasallo s. soluz simpliciter
p. misit velle dare sibi feuduz an tunc teneat ipsum inue-
stire 7. tradere sibi possessionē. an. de iser. 7. q. nō 7. bene.
S. dicit q. tenebit vasallo ad interesse ar. l. i. cū ibi no. de
act. emp. idē 7. nic. de nea. Sed ego intelligerem hoc to-
tū demū p. cedere q. ipsa p. missio fuisse solēnis 7. transi-
uisset in p. c. u. nā tūc bene teneret ad interesse. l. si funduz

ff. de verb. ob. facit. l. omnes. 7. l. bene a zenone. C. d. qua. p. scrip. Secus autem si fuisset simplex 7. nuda pmissio que non transiisset in p. tunc non teneret etiam ad inter esse ar. in. l. ij. §. circa cum ibi not. ff. de doli excep. l. obligati onem in. fi. ff. de act. 7. ob. isti. de testa. mili. an. l. cetep. 7. l. nuda. ff. de pben. emp. 7. qd not. glo. i. l. ij. C. in qui. cau. colo. censiti. lib. x. 7. dixi. §. per quos fiat inuesti. §. fi.

De inuestitura de re aliena facta.

Continuat hoc mō. s. visum est qualiter fiat inuestitura de re aliena. ideo subiicitur hec rubrica.

Quam de re aliena. **Calus.** Re feuda li euicta vasallus sciens rez feudales esse aliena vel alteri obligata non agit de euictioe p. dnm nisi vasallus spali ter pvideat vt possit agē de euictioe. Si at vasallus fuerit ignorans rem feudale aliena esse agit p euictioe vt tantūde sibi recopense: dñs aut indistincte teneat. b. d. vsqz ad. §. rei autē. 7. vasallus hz vtilem rei vendi. ad rez feudalem. 7. pot agē 7. defendere et p fuitute rei feudalis more feudali. b. d. vsqz ad. §. qd §. C. Mo. ibi alienam q. non vs inuestitura feudalis de re aliena vel alteri obligata q. no. itellige sane vt no. valeat in p. iudicijs dñi vel creditoris cui est ipsa res. l. rez alienam. 7. ibi no. ff. de pben. emp. 7. pbat i. tex. nfo. qz dñs pot vendicare rez suā 7. sic euincē. C. Mo. ibi aliene rei q. vasallus sciens rez feudale alteri obligata non agit p infendatez euictioe. cōcordat. l. si fundus sciens. C. de euic. p. dicta regula fallit nisi vasallus spali pacto sibi pvideat de euictioe. vt pbat ibi nisi pacto spali. 7. signanter dicit spali qz no. sufficeret gnale pactū. quini mo requirit spale pactum vt hz vasallus sciat rem esse aliena. tūc vult posse agē de euictioe qd est nota. C. Mo. ibi ignorans rem feudale esse aliena vel alteri obligatam agit de euictioe. 7. no. signanter q. no. agit ad duplum hz soluz ad tantūdem. Jo fm Alua. pcederet libellus: peto cambiuz feudi mihi assignari. C. Opp. ab ex q. imo vasallus re euicta non agit de euictione qd p. qz in re donata cessat p. uisio euictiois si euincat. l. ad res. ff. de edi. edic. §. qz cessare 7. in re infendata q. censet donata. vt i. c. i. §. de feu. da. to inuicem. l. comif. So. p. rium loquit in donatōe simpli ci hz feudum non est simplex donatio. hz ob cam vt vasallus fuit 7. obediat. vt. i. in qui. cau. feu. amit. i. §. fi. §. 7c. faē qd no. in. c. inter cetera de pben. 7. p hoc possz r. d. etiaz ad d. c. p. r. ium. §. allegato put ibi no. C. Oppo. de. §. callidis cū ibi no. i. de pbi. feu. alie. p. Sede. vbi p. q. em ptoz rei feudalis sciēter no. pot sibi puidere et p spale pactū vnde agē possit. So. ibi emebat lege p. h. b. vñ cuz faciat p legē no. pot gaudere beneficio sue p. uisiois. l. no. dubiū. C. de legi. h. at iste vasallus recipiendo talē rem i feudu no. faciebat p legē p. h. b. vñ merito tenuit sua spalis p. uisio. l. rez aliena de pben. emp. 7. ita no. p. glo. i. p. r. io fa. cit. l. que ad mo. C. de agri. 7. cēsi. C. Querit an in dubio p. sumat scia vel ignorātia. So. p. sumit ignorātia. l. veri. ff. de pba. Et q. l. iter p. b. c. scia vide gl. in. l. si tutor pe. C. d. p. i. tuto. 7. no. p. Ang. in. l. n. ff. de publi. C. Mo. mirabilez tex. ibi vt aliud eadē quantitate. q. p. spē agit ad aliā spēz nā vasallus cui est euicta res feudalis agit no. ad iteresse. hz ad aliō feu. eiusdē bonitatē 7. quantitatē. 7. sic ad aliā rez i feu. suspiciendā. C. Mo. ibi nulla est d. fia q. q. ad agēdū de euictioe nulla est d. fia an dñs sciuerit vel ignorauerit rem feudale esse aliena vel alteri obligata. C. Mo. ibi vendicare q. vasallus pot vendicare ab oī possessore rem feudalem. C. Mo. ibi defensioe q. vasallus hz ius agendi p. re feudali 7c. C. In glo. huic simile ad fi. not. q. habuistis i. tex. q. vasallus sciens rez aliena agit de euictioe si pvide rit sibi spali pacto. h. dicitū limitabitis vey qn quis recipit scienter in feu. rem aliena vel alteri obligatam. Ita q. no.

est pactū nisi rōne scie reo vel alteri obligate. Secus autē qn contra interdictum legis mercaret suscipiendo in feudum re alienam vel alteri obligata sine cōsensu domini: qz tunc non ageret de euictione etiā si spali pacto sibi p. uiderit glo. no. in. c. i. §. callidis. i. de probib. feu. alie. per Sede. fm An. qd est notabile. C. Circa principū huius c. post Alua. quero ab extra an pendēte causa euictionis teneat vasallus ad seruitia. 7. dicit Bal. q. sic ea rōne qz interim recipit cōmodū. facit quod habet in. c. i. in fi. i. d. cōtro. inter val. 7. epif. 7. i. in qui. cau. feu. amit. in. §. fi. et vide. ff. de doli excepti. l. fi. §. quadrante. C. Quero quid si iste vasallus alteri infendasset. q. quidem facere potest vt. j. de capi. cora. in. §. p. zetera. 7. postea euincat ab isto secūdo vasallo. an poterit iste secundus vasallus agere de euic. cōtra p. iorem dominū. 7. dic q. non nisi sibi fuisset facta cessio vt sentit Bal. per. l. si rem quā a ticio. ff. de euictio. 7. ad hoc vide qd not. glo. 7. ibi dixi. j. de lege cora. in. §. similiter. C. In glo. que incipit. nec mutet ad fi. not. quod vasallo datur vtilis rei venditio: qz hz vtile dominiū vt probat in tex. tanq. dñs vendicare. C. Itē no. ex hac glo. q. si dñs inuestiat vasallum ad longum tēpus cōsue. interpretatur qn est vltra decēnium Bal. in. l. inbe mus. C. de sa. san. eccle. de. i. de re. ec. non alie. 7. habet in. c. nulli extra de re. ec. no. alie. Sed pulchuz est videre qz dixi in tex. q. vasallus agit de euictioe. nunquid agat de euictione si no. denūciauerit domino morā esse litem. Re spondeo q. no. nam ad hoc vt vasallus agat de euictione requiritur q. vasallus nūciat domino. c. i. i. si de feu. vas. interpel. fue. C. Not. ex verfi. rei autē q. vasallus hz vtile dñium ad similitudinē domini qui hz directū. 7. ideo vasallus rōne sui vtilis dñij quasi vēdicat a possessore vt sequit in tex. ibi quasi vendicare. l. actione vtili non autē di recta qz illa cōpetit dño. vt in. d. c. i. de contro. inter val. 7. aliū. 7. not. super ru. ff. d. rei ven. 7. in. l. i. ff. si ager vec. vel em. pe. ibi defensionē. i. exceptionē defensionis ibi eiusdē rei tanqz feudū dum de per se stare no. possint. vt no. glo. i. si de feu. fue. cōtro. in. c. i. si vasallus de feudo. 7. sic vult q. vasallus tanqz dñs vtilis quasi vendicat re feudales a possidēte. Ex quo inferē q. sicut in iure est dare possessionē 7. quasi possessionē. ita est dare p. p. rietatem 7. quasi p. p. rietatem. 7. dñium 7. quasi dñium per istum tex. Et hoc etiāz voluit vna glos. que solet allegari fm Bal. in. l. ij. §. quodam. ff. de interdi. facit alia glo. no. in. l. recte. ff. de d. bo. sign. Quid aut importare soleat ista dictio quasi no. in. l. i. ff. de reg. iu. 7. in. l. i. de transac. cū si. glo. in. c. parrochia nos de deci. C. Mo. q. sicut vasallus hz legitimā personā cōparendi in iudicio p. re feudali vendicāda. ita 7. p. illa defensanda. nā cui damus actionē multo fortius damus exceptionē vt in regula cui damus de regulis iu. 7. in. l. i. §. qd ait p. r. o. ff. de sup. Dixit tñ Bal. i. eo. in. §. qd er go. q. vasallus personalium actionū dño competentium non hz aliquod ius nisi sibi cedat. l. iulianus. §. si fructibus. ff. de actio. emp. l. si. per locū a speciali. ff. de iure fil. Et intelligas q. tale iudicium 7. snia 7. inde secuta erūt valida 7. proderunt 7. nocebūt dño quātum respectu ipsius iuris vtilis siue ipse dñs sciat siue ipse ignoret siue sit p. s. ens siue absens dñmodo non faciat fraudulenter vt late dixi in dicto. c. si vasallus de suo. C. Quero cuz glos. qua re in istis consuetudinibus feudilibus concessa sit rei vē dicatio vtilis vasallo tanqz domino prout patet in tex. 7. pro respōsione adurit ista glo. plura similia. nam sicut cō petit illi qui conduxit fundum perpetuo vel etiā ad non modicū tps q. est decem annoz dñmodo agat. j. dictum tps. l. i. in fi. 7. l. fin. ff. si ager vec. vel emphi. peta. Et sicut cōpetit sup. ficiario qui quidem sup. ficiarius neduz hz beneficium predictū iuris civilis in vendicādo sed et bñfici um p. r. o. r. is vt conseruetur in sua possessione et aduersus dñm in r. a. eoz cōventionem. l. si duo. §. labeo. ff. vti possi de. 7. l. i. §. i. de superficie. Adultomagis concedi debuit

vasallo qui h3 plus iuris in re ut hic. 2 in. d. c. i. i. de pto.
inter vas. 2 aliū. vbi p3 q̄ ista talis cā ē quasi sua. p̄p̄ia dū
tex. dixit quasi vendicare 2c. put dixit ista glo. tu tū dic q̄
nō refert qz sp est intelligendū q̄ vasallus nihilomin⁹ vē
dicat p̄ vtilē rei vendica. vt no. in. d. l. i. in fi. ff. si ager vec.
Et sup rubrica de rei vend. l. tutor. §. si. ff. de pigno. actio.
¶ Quero subsequēter cū glo. iuxta ea q̄ p̄prime dicta sūt
an vasall⁹ habeat aliq̄d dñiuz in feudo. Et p̄ rñsione se re
misit ad ea q̄ dixit in sūma. S3 tu aduerte p̄ intelligentia
hui⁹ q̄ōnis q̄ in. d. sūma inducunt plura argumēta ad p̄
tes. **¶** Dico. n. q̄ vasall⁹ h3 vtilē dñiuz faciūt oia arg. indu
cta p̄ similitudinē. s. in. p̄p̄ia q̄ōne glo. Itē inducūt ad si
milit de emphiteota q̄ similiter h3 vtilē dñiuz. Et hāc par
tez approbat l3 in. p̄riū fortit arguat vt vasall⁹ nō habeat
aliq̄d dñiuz; s3 sit penes dñm. Nā cū domin⁹ facit inuesti
tura feudi. p̄p̄ietas remanet penes ip̄m dominū et vsuf
fruct⁹ trāsit in vasallum 2 ei⁹ heredes. vt. i. qui. cau. feu.
amit. in. c. i. quāuis. n. p̄bñficiū ad eum res in feudū sibi
dara p̄tineat tñ. p̄p̄ietas ad aliū spectat. vt i. l. §. Accob.
q̄ h3 vtilē actionē seu q̄si vendicatioem. qz per h nō vī
q̄ habeat aliq̄d dominū. qm̄ 2 aliq̄d dat rei vend. ei qui
nō est dominus nec directe nec vtiliter. vt p3 in eo cui dat
publiciana. vt insti. de act. in. §. alie. 2. ff. de publi. p̄ totuz
h etiā vī colligi ex isto tex. dum dixit tanq̄ domin⁹ potest
quasi vendicare. Et sic videat ab eo excludere dominūz.
teneas p̄mā p̄tem vt vasallus hēat vtilē dominūz. 2 hāc
p̄tē sequūtur oēs docto. p̄ textū in. d. c. i. de cōtro. iter vas.
2 aliū. 2 ibi glo. facit q̄d habeat in. l. emptor hereditat. C.
de here. 2 act. ven. 2 glo. ibi ēt approbata in. c. i. §. p̄trea
i. de capi. cora. t3. Hosti. in sūma in ti. de feu. §. p̄ quos. s.
vnde h queri posset. Jo. an. in addi. ad Spe. s. qm̄. ver.
xl. in addi. que incipit an vasall⁹. Bal. in. c. i. post glo. de
lege cora. 2 possessio quā h3 est nālis. Bar. in. l. iij. §. ecō
trario. ff. de acqui. pos. 2 Bal. in. l. neq. C. de vsufr. 2 q̄
h3 vtilē dominūz vltra glof. insti. de vsufr. in. p̄n. 2 p̄dicta
t3 gl. in. c. cū bertoldus in fi. de re iu. Bal. in. l. i. in. xxiij.
col. C. de cōfessis. in. l. i. in fi. col. C. si plures vna snia. In
no. in. c. ad audientia de p̄scrip. in. c. cum apostolica de
his que sūt a plato in. c. si diligētī. in glo. i. de p̄scrip. i. c.
vez de foro cōpe. facit tex. in. c. nup de do. inter vi. 2 vxo.
dixi. s. in p̄ludijs in diffinitioe feudi. **¶** Sed quero de
notabili q̄ōne: rex apulie h3 in feudū ab ecclesia romana
regnū illud. An ducatus baronie 2 alia feuda regni dicā
tur quo ad directū dominium esse ecclesie. an vero esse re
gis. De ipso regno vniuersaliter nō est dubium q̄ directū
dominiuz est ecclesie romane. Vtile vero est ipsius regis
inuestiti sicut dicimus de alijs de feudo inuestitis. facit
tex. in. c. ad apostolice de re. ind. lib. vi. 2 clemē. pastora
lis. de re iudi. S3 de particularibus feudis regni stat du
biuz. Et q̄d hnt particularia feuda regni. De dominio re
gis t3 Bal. per glo. ibi in. l. i. C. vnde cognati. 2 in supra
scriptione. ffoz. in. iij. col. dicens. antiquos doctores re
gni ita tenuisse. Et p̄ hac opinione facit tex. in. l. i. iuncta
glo. in. l. iij. ff. de bonoz pos. heredi. pe. vbi l3 p̄ bonoz pos.
quis efficiatur tñ vtiliter heres. §. quos autez. insti. de
bonoz pos. 2 sic p̄toria actione consequit vtilē ius i vni
uersa hereditate. tñ particulares actiones civiles. puta
ex empto vel similes intentabit ipse bonozuz possessor. vt
vult glo. in. d. l. iij. Ergo ita in simili licz ius vniuersi regni
spectet ad regēz solo vtili domino. tñ singularia feuda re
gni spectant ad ipsum regē iure directi domini. **¶** Secū
do adducitur glo. in. d. l. i. C. vnde cognati que vult q̄ l3
bonoz possessor respectu vniuersa hereditatis sit tñ vtili
ter heres. l. iij. ff. de bono. pos. tamē particulares actioes
directas intētare poterit. ergo ita in simili. **¶** Tertio ad
ducitur tex. in. l. fi. in fi. ff. de fideicomis. her. peti. vbi di
cit tex. de bonoz possessore loquens hec verba formalia.
be autez actiones mihi danf que 2 heredi 2 in heredem
competunt. Ecce ergo q̄ l3 bono. possessor ēt succedens fi

deicomisario qui tñ vtilē h3 tamen easdem h3 actioes
quas heres in particularibus actioibus. Et illuz tex. ibi
cōmendat Ange. dicens q̄ si ego succedo tibi de iure p̄e
torio. tu succedisti alteri d iure civili. q̄ ego satis dico: he
res tuus de iure ci. 2 facit quod vult Ange. in. l. iij. ff. d̄ pe
tio. her. **¶** Quarto adducitur quod vult Ange. per illū
tex. iuncta glo. in. l. iij. ff. de bono. pos. her. peti. vbi dicit
q̄ actiones speciales competēs defuncto que deriuātur
vt palmitēs 2 propaginez in heredēz modus deriuādi
p̄cedat ex remedio p̄torio tñ remanēt civiles. Ita in p̄
posito l3 vniuersale ius regni deriuēt in regem a papa p̄
inuestituram 2 sic directū dominū illius iuris vniuersa
lis remanet penes papā vtilē transfundit in regem. Ta
men particularia bona regni que diuerso iure censentur
a regno in hoc nō sōrūtur naturā fendi regalis. sed reti
nent primā naturāz vt efficiant bona regis. 2 ipso postea
illa in feudate directū dominium illoz bonozū sic infeu
datoz remanet ipsius regis. vtilē transfundit i inuestitos
per eū. facit tex. in. l. i. §. si. 2 ibi not. Ange. post Bar. ff. d̄
rei vendi. 2 q̄ not. Bar. in extrauagan. ad reprimedam
in ver. totius orbis. 2 Ang. in. l. si heredis seruus. ff. de le
ga. i. **¶** Quinto adducit naz simile videmus q̄ subiectū
iurisdictionis est territorū. 2 tñ intelligitur de territorio
vniuersali nō de quolibet fundo particulari in territorio
cōtento. C. mādati. 2 Bar. in. l. i. in fi. col. ff. de iurisditi.
om. iu. ergo ita in q̄ōne p̄posita licet subiectuz feudi sit
ipsum regnū vniuersaliter. nō tñ singularia bona vel opi
da regni. **¶** Cōtrariam partē tenuit Ludo. de ro. in. d.
l. i. C. vnde cognati q̄ imo directum dominū particulari
um feudoz sit penes papam nō penes regē. 2 p̄ hac par
te adducit glo. in. l. i. 2 ēt in. l. iij. ff. de bo. poss. vbi vult q̄
bono. possessor h3 vtilē actiones 2 vtilē dominū in par
ticularibus rebus 2 iuribus defuncti. 2 ibi dicit Bar. p̄
cedere qm̄ aliū est vel sperat esse posse heres defuncti. nā
tūc p̄tor nō posset facere que desinere esse heredē. l. si si
ne. §. papantanus. ff. de minori. per bonoz possessionē fa
cit illum heredē vtiliter. d. §. quos autez. 2 sic habebit vti
les tñ. tam in vniuersali hereditate quā in particularib⁹
iuribus defuncti: ea rōne qz directē alteri. s. heredi. debē
tur. Si autē nullus esset heres vel speraret esse defuncto.
tūc per bonoz possessionē trāsferunt vtilē actioes respe
ctu iuris vniuersalis hereditatis que postea reassumunt
ad se directas actiones ēt in particularibus rebus defū
cti. ex quo alteri heredi civiliter nō p̄iudicat. 2 clarum
est q̄ ēt p̄tor pot̄ transferre actiones directas. l. p̄toris
in prin. ff. de dam. infe. 2 facit quod videmus in simili q̄
possessio nālis quādo apud aliū nō est civilis. trahit ad se
civilem. l. dam possidere. §. qui ad nundinas cū. l. seq. ff.
de acqui. pos. Et ita Bar. 2 Ang. in. l. ex asse. ff. ad treb.
Sed in p̄posita q̄ōne papa dando in feudū regnum p̄e
supponit dñs totius regni. 2 ideo rex rōne sui vtilis do
minij nō potest in particularibus rebus p̄cedere ius ali
quod directum. qz p̄iudicaret pape penes que reman
sit directum dominū 2 si dicat. si ergo rex dat in feudum
quid remanet in re cōcessa in feudū penes regē. Respon
deo q̄ nihil remanebit penes regem nisi sola p̄eminē
tia. c. ex transmissa de foro cōpe. 2 videbimus post Bal.
in. c. i. in. §. aliud quoqz. i. de probi. feu. alie. per Federi.
Nā dñm directū penes papam remāsit vtilē autē do
minij vtilis dominij nō datur ni diuersis respectibus vt
ibi clarius dicaz. **¶** Secūdo adducit nā particularia feu
da regni descendūt ex ipso iure vniuersali regni 2 sic sunt
accessoria eius. ergo sequunt nām sui p̄ncipalis vt in re
gula accessozū de reg. in. lib. vi. 2 sicut in iure regni papa
h3 directū dñm. Ita in p̄ticularibus feudis illi⁹ regni
habebit papa directū dñm. 2 facit q̄d vult Imo. i. d. l.
ex asse in fi. **¶** Tertio adducit oē id q̄d respicit vel inclu
dit p̄ncipale. respicit 2 idud it oē id q̄d depēdet ab illo. l.
i. C. de codicil. cū si. l. i. §. ait p̄tor. 2. §. q̄ ex castello. ff. de

aqua quot. 7 esti. S; et concessione feudali regni trāssusa sunt ista particularia i regno. 7 ab ipsa concessione depēdet sicut ex concessione regni directū dñuz regni remāsit penes papā. Ita 7 directū dominū particulariū feudoꝝ ipsi regni ē penes papā. In h̄ vitas decisōis depēdet ex eo an papa aliq̄ tpe fuerit domin⁹ nō solū feudi 7 regni in vniuerso. s; et ciuitatuz 7 terraz ac opidoꝝ in particulari. nā si fuit domin⁹ qñq; regni 7 opidoꝝ particulariū. puta ante q̄ ista ifeudasset habebat ista i dominio suo 7 tē ifeudādo regnū retinet dñuz directū. 7 in regno 7 i particularib⁹ opidoꝝ 7 terris. id rex postea alteri ifeudādo aliq̄ opidoꝝ trāsfert i illū vtile dñuz q̄ tpe h; q̄ ad directū dominū nō p̄t p̄iudicare pape. 7 ita p̄cedit h̄a opi. s. relata 7 ad h̄ tē dunt ar. p̄ illa p̄e aducta. aut nō p̄p̄ nunq; h̄uit dominū unū plenū regni terraz 7 opidoꝝ i regno cōstitutoz. s; soluz h̄uit h̄ ius v; dñuz v̄lis regni vt legiē i regno aglie cuius cū p̄p̄ nō h̄ret dominū rex recognouit se tenē i se. regnuz a papā tē videbit p̄ exē. q̄ p̄p̄ nō h̄uit dñuz i terris 7 opidoꝝ particularib⁹ aglie s; soluz v̄lis regni 7 isto casu si sic eēt d̄ regno apulie p̄cederet. i. opi. 7 militaret ar. p̄ illa p̄ te scā. Et sic p̄p̄ in vniuersali regno h̄ret directū dominū unū. rex nō v̄tile i particularib⁹ at feudis p̄p̄ nō h̄ret dominū s; superioritātē vt poss; appellari 7 recurri ad euz p̄ dictos vasallos regis vt vult bal. i. c. ceter. i. vi. col. d̄ iud. 7 dicā in. c. i. s. p̄te rea. lo. v̄l. i. d̄ phi. feu. alie. p̄ se. Et sic rex h̄bit in talib⁹ feudis particularib⁹ directū dñuz nō at p̄p̄ 7 ipi val. iuestiti h̄ebunt v̄tile dominū. Simile videm⁹ in flumine publico qd̄ respectu vniuersalis admistratōis 7 iuris in eo est sup̄mi p̄ncipis. l. q̄m̄ inus. ff. de flumibus dixi. s. in. c. i. s. si q̄s de m̄aso. s. de cōtro. inue. respectu iurisditiōis est illi⁹ territorij. p̄ qd̄ fac̄ trāssuz dixi. s. si q̄s d̄ m̄aso. Quero an p̄petat v̄tile dñuz feudatario absq; aliq̄ traditiōe. R̄ndeo q̄ nō: qz dñuz n̄ trāsserē s̄n traditiōe l. traditiōib⁹. C. de pac. s; si dñs cederet rei v̄l. l. si. C. d̄ he. 7 acti. vendi. 7 s; v̄tilis rei v̄dic. nō cōpetat sine v̄tili dñuz. n̄ mediātē cessiōe cōpetit v̄tilis rei v̄dic. sine dñuz. d. l. si. 7. l. ex. asse. ff. ad treb. fm̄ Ja. hic faciūt no. p̄ glo. 7 doc. in. l. si culpa. ff. de rei v̄. 7 est rō qz qd̄ opat̄ traditiō in reb⁹ corp̄alib⁹ h̄ opatur cessiō i corp̄alib⁹. vt no. in. l. ad eū. ff. de do. ḡ sicut mediātē cautiōe trāsserē v̄tile dñuz. ita mediātē cessiōe trāsserē rei vendic. qd̄ ē not; qz si in iustro inuestiture feudalis domin⁹ cōstitueret vasallū p̄curatorē in rez suā 7 cederet rei vendicātōi vasal. certe vasallo ēt absq; traditiōe cōpeteret v̄tilis rei v̄dic. Quero an vasall⁹ h̄ ciuilit̄er possidentez possit agē rei vendicātōe. r̄ndeo sic fm̄ And. hic 7 no. in. l. ij. vbi in rez actio. 7 p̄bat̄ ibi ab oī possessore. 7 q̄ omne dic̄ nihil exclu dit. l. a p̄curatore. C. m̄adati. Quero an vasall⁹ p̄ferat̄ dñō in agēdo h̄ possessore. respōdet hic And. q̄ sic qm̄ v̄tile dñuz p̄ferē directo. vt no. gla. in. d. l. traditiōib⁹. vos distinguite q̄ aut dñs vult agē h̄ possessorez ita q̄ sibi restituat̄ possessio 7 tradat̄ sibi res feudalis. 7 tūc p̄ferē vasallus. 7 ita loquit̄ and. 7 est rō qz vasall⁹ possit ēt agē h̄ dñs possidentē rem feudale. l. i. s. q̄ at. de sup̄ficie b⁹. l. i. i. ff. v̄suf. quē ad. caue. 7. l. i. 7. ij. ff. si ager vec. vel emphi. pe. Aut vult agē h̄ tertij possessore. vt declaret̄ dñs directo 7 sic ciuilit̄ possessoz nō at vt tradat̄ res feudalis. 7 tūc vter qz pōt agere vt plene no. in rubrica. ff. de rei ven. 7. i. l. i. C. de alie. iudi. mutā. cā fac. qz agūt respectu diuersoz. faciunt no. in. l. ij. s. ex plurimis. ff. de acq. pos. 7 no. s; and. q̄ p̄cessus 7 snia cū dñō nocet vasallo si sciuerit cāz agitari cū dñō. vt no. in. l. sepe. ff. de re iu. vos at dicite. vt not. p̄ doc. in rubrica. ff. d̄ rei v̄. 7 in. d. l. sepe. Querit̄ dñs agit h̄ tertij possessore. tertij⁹ opponit de v̄tili dñuz feudatarij. q̄rit an possit r̄ndet h̄ and. q̄ nō p̄ gl. quā se q̄t bar. i. l. idēbiti. s. s; si nūmi. ff. de cōdi. ide. Quero qd̄ si vas. est abñs vel ignorās 7 domin⁹ agat: q̄liter tunc subuenit̄ ipi vasallo. 7 et ipi p̄ucto. Sic fm̄ An. d̄ ifer. q̄ practica bit. l. is aq. de rei v̄d. Mō. n. pōt domin⁹ agēdo p̄iudica

re vasallo ignorāti. ff. de re iud. l. sepe. s. i. 7 de appel. l. iij s. si. C. Ultio q̄ro de v̄tili qōne. pone duo sūt frēs quoz al ter solus ē val. puta qz h; feudū insolidū isti frēs p̄xerunt societatez oīuz bonoz. q̄rit an feudū sit cōe rōe societatez do. mar. dicit se alias cōsultuz respōdisse q̄ nō: s; fructus sint cōicādi nō cōpellit̄ domin⁹ h̄re aliuz in vasallū. c. i. d̄ duo. fra. a capi. inuesti. fo qz in gnāli alienatōe nō veniūt feuda. c. in gnāli. i. si d̄ feu. fue. p̄tro. s; societatez oīuz bono rū ē gnālis alienatio. s; 7 c. tertio qz in gnāli dispōne non veniūt p̄hibita fm̄ Bar. in. l. codicillis. s. in sti. ff. deleg. ij. s; feudū nō pōt alienari sine cōsensu domini. c. i. i. d̄ p̄ bi. feu. alie. p̄ sed. facit tex. in. c. ij. j. de fra. de no. bene. i. uesti. 7 qd̄ ibi videbit̄ q̄ no. in. l. cū opz. in. l. col. C. de bo nis q̄ libe. itē in societate oīum bonoz tacita nō cōicat̄ do natio ob benemerita. l. cū duob⁹. s; sociuz. aucta gl. 7 i. l. si socii p̄ filia iuncta gl. 7 in. l. duo societate. ff. p̄ socio. 7 qd̄ voluit Bal. in autē. ex testō. in pe. col. C. de col. Sali. in. l. si patri. C. cōia v̄riusq; iudi. Et si dicat̄ q̄ cōicabit̄ feudū quādo exp̄ssim est facta societate oīum bonoz. r̄ndeo nō qz nō venit feudū in gnālib⁹ p̄ctibus. Itē ex q̄ non pōt alienari sine cōsensu domini neq; in totuz neq; in pte ergo nec cōicari p̄ societatez oīum bonoz p̄ fundamen ta do. Marti. facit. l. obligatione gnāli. ff. de pigno. cum bis que videbit̄ in. d. c. in generali.

Quid ergo. Si vasallus dolo precio vel negligē tia passus fuerit seruitutez imponi rei feu dali 7 postea res feudalis p̄uenit ad dominū nō nocet domino et si sit passus per lōguz tps. hoc dicit v̄sq; ad s. ecōtrario. C. Mo. p̄ ex hoc tex. q̄ si vasallus p̄cio dolo icu ria vel negligentia passus fuerit imponi seruitutez rei feu dali q̄ talis seruitus nocet vasallo 7 v; in eius p̄iudiciū. Et ex hoc infert̄ Mi. de nea. in simili ad sup̄ficiariuz vt su perficie durate possit in sua superficie seruitutem imponē ar. hui⁹ littere. facit. l. stati⁹ flozius. ff. de iure fi. 7. C. de seruit. 7 in. l. 7 in puinciali ibi cōiter doc. 7 t; etiam h̄ Buil. de cu. in sup̄ficiario. idem Bar. in. l. i. ff. fin. ff. de superficie. Pau. de ca. in. l. si tibi homo. s. si. ff. de leg. i. Flo. in. l. si cui. s. i. ff. quemadmo. fui. Idem quoq; dicit Bal. i em phiteota. facit ad predicta qd̄ no. glo. in. d. s. p̄te rea. j. de capi. coza. 7 qd̄ dixit in. c. i. an agna. vel filius. tamen i regnis 7 dominis que v̄tilitatem publicā respiciunt non pōt rex subijcere regnū seruituti. qz in eo nō tractat̄ solū de p̄iudicio suo. Eldra. cōsi. ccxxi. incipit. vt eius de q̄ que rit in fi. Bal. in. l. executorē in. fi. col. C. de execu. rei iud. Alua. in. s. d̄rio. i. eo. facit glo. in. c. i. d̄ capi. coza. 7 q̄ no. cano. in. c. dilecti de maio. 7 obe. Bal. in phemio. floz. i vij. col. Quinimo nec ponere bona talia inextimo siue ca tasto cōis non p̄mittit̄ vasallo. nec alteri cui est p̄hibita alienatio qz est species alienatiōis 7 seruitutē perpetue. Cal. de re. ec. non ali. cōsi. vi. p̄ ea q̄ habent̄ in. c. nō liceat r̄ij. q. ij. 7 in. c. si q̄s p̄sbyteroz de re. ec. nō alie. C. Not. ibi dñs 7 c. q̄ s; noceat vasallo impositio seruitutis. vt. s. nō nocet tamē dñō. si postea feuduz reuertat̄ ad dominū et si p̄ lōga tpa possessa fuerit seruitus vasallo possidēte. 7 ita cō muniter doc. in. c. ii. de feudis. in. l. 7 in puinciali. C. d̄ ser ui. 7 aqua. in. l. si. s. pe. C. cōia delega. Ja. de bel. in. c. i. s. p̄te rea. i. de capi. coza. 7 dicit hic Bal. s̄mope notanduz istum tex. q̄ cui nō nocet peccatū vni⁹ nō nocet et eius pa tientia in p̄mittēdo p̄scribi. 7 facit rō nā p̄scriptio h; quē diaz tacitū cōsensum vel saltem negligentia. vt no. in. c. si diligenti. 7. c. vigilāri de p̄script. s; plus non v; opari h̄ tertium quā exp̄ssum peccatū. 7 dicit hunc tex. p̄cedere in emphi. vt nō possit imponere seruitutez in p̄iudiciū dñi. facit qd̄ no. glo. in. l. iubemus in p̄n. C. de sa. san. ecc. 7 q̄ in p̄iudiciū suū possit seruitutem imponere. facit glof. in. l. iij. ff. de sui. p̄ illum tex. 7 ita p̄ hunc tex. credo posse p̄cordari illā diuersitatez opi. que ponit an possit impone re seruitutez emphiteota s̄do emphiteotico. nā bonū ē ar gumentū d̄ feudo ad emphiteosiz. Bal. in autē. si q̄s rui

nas. C. de sa. san. ec. 7. s. in prelijs huius comēti. 7 iō
idē dicite in emphiteosi quod in feudo. tenēt cōiter doc.
i. d. l. iij. ff. de sui. ibi Flo. 7 Pau. de ca. Dy. isti. d. actio.
§. eque. Bar. in. l. i. §. ff. de supsi. Flo. in. l. si cui. §. i. p. il
lum tex. ff. quēad. sui. amit. cōiter doc. in. d. l. in puincia
li. S; an dñs in p̄iudicium vasalli vel emphiteote potēt
ipse imponere fundo fututē vel in p̄iudicium supficiarij
ita Pau. de ca. in. d. l. iij. ff. de futu. in. l. seruitutes q̄ in
supficie. §. si sublatū. ff. de futu. vrbā. p̄dio. quin etiā Bal.
hic p̄ hunc tex. colligit q̄ p̄prietarius securus d; esse de
p̄prietate ne ei p̄iudicetur. l. cuius in simili. ff. de vsu
fruc. l. si cui. §. i. ff. de ser. iō infert q̄ tpe necessitatis dñs
pōt velle custodire castrū inuito vasallo. l. si ita. §. dñs. ff.
de vsu. 7 habita. est Ang. in. l. si. C. de litigiosis intelligit
tū vna cum vasallo. l. pe. ff. vsufu. quēadmodū caue. 7 si
ne vlla fraude. c. qm. j. de p̄bi. feu. alie. per Lotb. non tū
p̄ hoc liberat vasallus a custodia quā tenet adhibere. tex.
est. no. in. l. pe. ff. vsufu. quēadmo. caue. Bar. i. l. sint cer
to. §. sed si me in si. ff. comodati. 7 ēt ipse met vasallus tpe
suspecto puta belloz cū dubitat se nō esse sufficientem ad
cōseruandū castellū. pōt denūciare dño vt p̄p̄iculus rei
sue veniat ad castellū custodiendū siue mittat vt no. Lud.
in. l. si mora. 7 ibi puteus p̄ceptor noster. ff. so. ma. Tene
tur. n. vasallus cām dñi directo nō facere deteriorē. s; eas
bene curare. 7 si deteriorē faceret ex incuria 7 negligētia
sua posset priuari feudo Cald. in rubrica de feudis. cōsi.
vi. facit. c. ad apostolice 7 ibi cōiter doc. de re iudi. lib. vi.
Bal. in. c. i. §. publi. de pa. te. **C** Sed p̄ hūc tex. oppo. 7 i
mo vt q̄ impositio fututis noceat dño nedū vasallo vnde
de oppo. de. c. i. de cōtro. inter vasallū 7 aliuz de bene. et
d. c. si vasallus. i. si de feu. sue. cōtro. So. tex noster d; in
telligi in impositioe fututis ex iudicialis puta vendēdo
ius imponendo fututem rei feudali. vbi aut impositio
seruitutis esset facta iudicialiter. tunc ēt noceret domino. ni
si appeat de collusionē vel fraude vasalli. d. c. i. Ex predi
ctis habetis q̄ si tertius ageret p̄ vasallum in iudicio di
cendo fututem impositaz esse rei feudali 7 snia esset lata
p̄ vasallum talis snia noceret dño. nisi dominus p̄baret
collusionem. **C** In glo. ibi idem intellige in p̄scriptis. si
gnabitis glo. q̄ possidente vasallo nō currit p̄scriptio ēt
longissimi t̄pis p̄ dominum quo ad fututem passiuā rei
feudalis. Quid aut si vasallus tradiderit rem feudales
tertio 7 ille possederit longo vel lōgissimo tpe. an habebit
locū p̄scriptio. dicite q̄ non p̄ rōnem istius glo. nā alie
nationis appellatioe cōtinetur ēt p̄scriptio. l. alienatio
nis ver. ff. de vbo. signi. Sed in feudis p̄hibita est alie
natio. c. i. de p̄bi. feu. alie. per Lotbā. Simile nos vide
mus. nam vbiq; est p̄hibita res alienari non h; locum
p̄scriptio. l. cū lege de vsucapi. **C** Quid aut in embi
tota. Bal. hic t; idēz q̄ in feudatario vt p̄scriptio non
noceat domino. vos de h; articulo 7 meli⁹ dicite vt Spec.
in ti. d. p̄scri. §. i. ver. pone colonus vel emphiteota. vbi
cōcludit per traditionē dñm priuari possessione 7 conse
quēter h; locū p̄scriptio. S; dñs h; beneficiū in integrū
restitutōis ex clausula gnāli. si qua mihi iusta cā 7 ē. facit
quod no. glo. cōiter approbata in. l. i. §. si quis p̄ inunda
tionē. ff. de iti. actuz p̄ri. **C** Ad si. glo. no. q̄ si res feuda
lis sit reuerfa ad dominū tunc incipit p̄scriptio p̄ domi
num. **C** Extra glo. quero. pone ticius possidet feudū pa
ternū. deinde tertia p̄sona. puta gatus possidet euz bona
fide 7 titu. hāc rem feudale. x. vel. xx. annis vel sine titulo
xxx. vel. xl. annis. querit an hec p̄scriptio noceat ticio
vasallo dic q̄ sic per hūc tex. Sed retēto eodem themate
quero an hec p̄scriptio que nocet ticio vasallo noceat ēt
filij eius vel agnat r̄ideo q̄ nō fm An. de iser. hic ar. l.
fi. C. qui admitti. ad bo. pos. possunt. 7. l. fi. C. de vbo. sig. 7
est rō q̄ nō valenti agē nō currit p̄scriptio. l. i. in fi. C. d. an
na. excep. S; filius vel agnat⁹ non pōt agē q̄ ticius vasal
lus est precedens in ḡdu. ar. l. cū qui ita. §. in fidei cōmis.

ff. de leg. ij. Et facit in simili. l. ij. ad fi. C. cōia dele. nō ob.
c. si quis p. xxx. i. si de feu. sue. cōtro. qz ibi loquit in feu.
nouo fm An. vel alit̄ ibi loquit quo ad acquirēdū feu. de
nouo. vel aliter ibi feudū non veniebat ex p̄uidētia prin
cipali agnat h; titulo here ditario. Ex p̄dictis collige q̄ h;
snia lata p̄ vasallū noceat dño nisi appareat de collusionē
vasalli. c. i. de cōtro. inter vasallū 7 aliuz de bene. tū p̄scri
ptio nō nocet dño vt in h; tex. n̄ro. qz tex. h; loquat in futu
te tū multo magis in p̄scriptioe domini in q̄ agit de maio
ri p̄iudicio. ar. l. fi. 7 qd̄ ibi no. C. q̄ res pig. obli. po. Et in
autē. multo magis. C. de sac. san. ec. 7 ita. d. Marti. hic.
C Quero pone vasallus p̄rit multa vbita deinde feudū
reuerfē ad dñm. Querit an dñs teneat creditoribus va
salli videbat q̄ sic qz feu. ē reuerfuz ad dñm. In p̄riuz est
vitas in. c. i. an agn. vel filius repudi. here. S; pone q̄
vasallus obligauerit creditori feudū. p̄ pignore an valeat
talis obligatio. So. dicēduz q̄ nō sine cōsensu dñi alias
vasalli caderēt a feu. c. i. de p̄bi. feu. alie. p̄ Feder. q̄ est
no. p̄ vasallos obligates feudū. **C** Quero in sup vasall⁹
obligant feu. creditorib⁹ cū cōsensu domini 7 postea feu
dū reuerfē ad dñm an teneat obligatio pignoris And. h;
vt tenere q̄ sic p̄ quo adduco tex. 7 qd̄ ibi no. in. c. i. s. de
feu. alie. Sint ḡ cauti domini q̄ cōsentit obligatōi feudi
vt illā clausulā apponāt saluo iure n̄ro feudali. **C** Dixi
mus de pignore ex iudiciali. **C** Quero nūc an in casu iu
dicati possit res feu. capi respōdeo q̄ sic i subfiduz qm̄ va
sallus nō h; alia bōa. l. comodis. ff. de re iu. l. sp̄ p̄miorz
C. q̄ res pig. ob. pos. Durabit tū tale ius durate iure vasal
li. nā si extinguerēt ius vasalli. puta qz feudū reuerfē ad
dñm vel ad agnatos tūc resoluit ius creditorz q̄ ad feu.
ar. l. lex vectigali fundo. ff. de pignori. **C** Et qz resolu. iu
re datoris resoluit ius acceptoris. c. i. §. si. s. de cōtro. iue
ritu. nisi debitū esset p̄cutuz in vtilitate dñi vel agnatoz.
vel nisi esset debitū de nā feudi puta de maritanda filia q̄
cāu duraret ius feudi in creditore h; feudū reuerteret ad
dominū vel agnatoz fm And. h;. Itaz durate vita vasalli
creditor pōt mitti i possessionē rei feudalis s; nō pōt pue
niri ad scōz d̄cretū vel ad alienationē p̄petuā nisi cōsenti
ente domino feudi ne alias fiat alienatio rei feudalis in
p̄iudicium domini. c. i. j. de p̄bi. feu. alie. ploib. **C** S; p̄
cherrimū dubiuz ē q̄liter 7 quō fiat missio in possessionē
rei feudalis ad instantiā creditoris an creditori ad iudi
cabit vtile dominium rei feudalis. 7 sic vt trāseat i credito
rez ius vasalli. r̄ideo q̄ i creditoz nō trāsbibit ius feudi
neq; vtile dominium feudi s; dūtaxat comoditas rei feu.
qz creditor p̄cipiet reddīt⁹ 7 fruct⁹ rei feu. 7 h; possessionē
rei nō at dñm s; no. p̄bar. in. l. si finita. §. si de vectiga. ff.
de vā. infe. De q̄ tamē ibi fit lōga distinctio p̄ modernos.
post Pau. 7 Imo. 7 h; An. in. l. eoz. ff. c. ti. 7 ibi Ludo.
C S; pulchriū ē vidē an i casu p̄missio creditor teneat fut
re domino. respōdeo q̄ nō h; vasall⁹ debitor tenebit p̄sta
re futicia domio q̄ vep̄ ē in actioe p̄sonal. Secus ar̄ quā
do rōne rei fit missio i possessionē. puta i cā dāni infe. nam
tunc missus i possessionē rōne rei tenebit futire domino. 7
rōnez diuersitat; ponit bar. i. d. §. si de vectigalibus. 7 ibi
alij. ponit Sal. i. autē. ei q̄. C. de bonis aucto. iudi. possi.
Predicta quidē sunt vera nisi i feu. regali ducali mar
chionali vel comitali. nam in his nō fit missio i possessio
nez feudi. neq; tangit substātia feudi s; dūtaxat creditor
habere poterit fructus rei feudalis Bal. in autē. ei qui
iurat. C. de bonis auctoritate iudi. possiden.

Econtrario. Augmentuz quod fit feudo
non accrescit feudo si pōt per
se stare. Secus si non posset per se stare. 7 mulier non suc
cedit in feu. respectu tertie vel quarte hoc. d. vsq; ad fin.
tituli. **C** Nota ex tex. meliozem conditionem rei feuda
lis vasallum posse facere deteriorē vero non sine volū
tate domini vel agnatoz. 7 dicit hic Bal. hoc esse specia
le in feudis. vt h; regulariter res non possit meliozari inui

to dno. l. mulieres. §. i. ibi glo. ff. de ver. signi. in secus in
 feudis ut hic qz est quasi dñs. fa. no. in. l. si in re agar. ff.
 de rei ven. 7 dicerē ego idēz in emphiteota p no. in. l. c. d.
 iure emp. 7. l. ij. c. poruit de locato. Idē in quocūqz habē/
 te vtile dñum in re ad instar p dicitōz. C. Mo. tex. ibi pri
 neat qz nō est bona cōsequētia i feudis feudū p̄tinet ad
 vasallū q̄ pōt disponere ad placitū sui: qz p̄prietā ad ali
 um puta dñm spectat. C. Mo. tex. rosūdūz qz vasall⁹ i feu
 do nō pōt conditionē agnatoz facē deteriorē. facit. c. i. i.
 de alie. feu. pater. C. Mo. tex. ibi 7 rō: quare vasallus non
 succedit in re feudali et si tertia vel quarta bonoz mariti
 post mortē eius iure lōbar do vel romano p̄tinet ad vxorē
 rez tñ non succedit mulier in re feudali respectu tertie vel
 quarte 7 sic hic habet tex. decidētē qōnem pulchram.
 Pone statuto cauēri qz si decedat vxor dēdat marito: ta
 le statutū n̄ habebit locū in re feudali ar. hui⁹ tex. C. Mo.
 ibi naz nec pignus qz vasallus non pōt pignori obligare
 feudū de quo in. c. i. i. de probi. feu. alie. p. l. o. C. Mo. ibi
 consultū qz pignus appellat cōsultūz qz cōsultū creditōri.
 Nā melius est pignori incūbere qz in personā agere. l. pl⁹
 caut. ff. de re. iur. C. In glo. que incipit: nā si per se: ad fi.
 no. vñū hzocardū qz licz rōne indiuisibilitatis qd̄ alias nō
 est licitū. C. In glo. de hoc quarto iure romano ad fi. de
 hac glo. dicite vt no. in autē. p̄trea. C. vnde vir 7 vxor.
 C. Ppono ab ex qz imores feudalis q̄ ē p̄hibita aliena
 ri possit p̄o dote alienari 7 pignori obligari p̄ satisfaciē/
 do vxori qz est alienatio legalis. l. ob es cum ibi no. C. de
 p̄dijis m. facit quod habet in autē. res que. C. cōtia de
 lega. Sol. dic fm Bal. qd̄ alienatio legalis nō intelligit̄
 fieri cū p̄iudicio alterius in reb⁹ sui nā alienari p̄hibet̄
 vt hic nec princeps intelligit̄ velle alijs p̄iudicari. Fa
 cit quod dixit Jo. an. in. c. inotuit ex d̄ elec. dñum rei feu
 dalis nō erat vasalli merito non pōt fieri distractio in p̄e
 iudiciū domini qui hz directus. Quid aut̄ in re emp̄i
 teorica an in ea possit cadē obligatio dotalis vt possit alie
 nari 7 pignozari p̄ dote 7 lucrari per vxorē fm formaz h̄
 traditam vide per Ross. de ac. vtili in re que dat̄ emp̄i.
 vbi format qōnem. facit in autē. de non alie. in. §. emp̄i
 teosim aut̄ col. ij. 7 in autē. de equali. doqz in. §. his cōse
 quens 7 in. §. si vero 7 qd̄ no. in autē. quod obtinet. C. de
 pignori. 7 in. l. interdū. qui potio. in pig. hab. Et vide in
 Spec. de locato in. §. nunc aliqua xli. cxxij. 7 xlii. cxxiij.
 7 quod tangit̄ in. l. lex vectigale. ff. de pig. C. Extra glof.
 pone vasallus emit̄ imediate p̄o p̄ rez feudales vñū p̄e/
 diuz: deinde vasallus decedit sine descendēte masculo 7
 agnatis 7 p̄sequēter feudū reuertit̄ ad dñm. querit̄ an
 dñm p̄dium emptū p̄tinet ad dñm vel ad heredes ex̄ne
 os: certe p̄tinet ad heredes vasalli nō ad dñm ar. tex. n̄ i
 fm Bal. C. Quero pone vasallus acquisiuit iurisditiōez
 rei feudalis qz emit̄ vel aliter acquisiuit iurisditiōez in ca
 stro quod erat sibi cōcessum in feuduz qd̄ castrū antea nō
 habebat iurisditiōez: deinde vasallus decedit sine here
 dibus et agnatis et p̄sequēter feudū reuertitur ad dñm.
 Querit̄ an h̄ iurisditiō p̄tinet ad dñm vel ad heredes
 ex̄neos. bal. determinat qz nō sed ad heredes vasalli. mo
 uet̄ p̄ tex. n̄ fm hic in prin. qz vñ⁹ pōt habē iurisditiōē in
 castro 7 ali⁹ habere castrū sine territorij eius. Ego puto qd̄
 qd̄ iurisditiō tāqz inseparabilis a castro p̄tinet ad dñm
 per ver. ibi si vero nō possit per se subsistere: facit. l. i. cū vr
 bem. ff. de offi. p̄fese. vrbis 7 quod no. in. l. imperiū. 7. l. fi.
 C. de iurisd. om. in. Scdo mouetur per tex. in. §. si vasal
 lus. j. hic finitur lex. vbi si sit factū edificij in re feudali
 tale edificij p̄tinet ad dñm: eodem modo in iurisditiō
 ne q̄ est fundata in territorio castri. et fa. nota. in. c. i. j. de
 capi. q̄ curi. v̄di. nō ob. rō qz ali⁹ potest habere dominuz
 territorij 7 ali⁹ iurisditiōnem. qz respōdeoz qz nō est ratio
 sua bona naz ali⁹ pōt h̄re solū et ali⁹ edificij 7 sic sup̄ficiē.
 l. i. ff. de superficie b⁹ et tamen superficies p̄tinet ad do
 minum. d. c. si vasallus vbi casus. ergo ratio Bal. non est

bona qz ter. n̄ respicit inseparabilitatē respectu rei non
 p̄sonaz. Et ad p̄dicta p̄firmāda. facit Bar. in tractatu
 tiberiadis in tractatu de insula in qōne q̄ incipit. quero
 ille gētes. vbi dicit qz qñ occupat ciuitas p̄ regē 7 posside
 tur vt vnita regno iudicat̄ eo iure q̄ regnū totuz. Lud. cō
 silio. cxxvij. icipit p̄ns casus. facit quod no. bar. in. l. si cō
 uenerit. §. si nuda. ff. de pig. act. Bal. in. c. i. in. §. p̄trea
 ducat⁹. in. iij. col. i. d̄ p̄bi. feu. alie. p̄ Sede. in. l. i. in. ij. col.
 C. de sū. tri. 7 fide catho. in. l. et. C. de iure do. An. in. c. i. §.
 si qd̄ de m̄slo. de cōtro. iuesti. Lud. cōsi. cclxy. qd̄ icipit q̄
 ad primū. C. Quero pone vasall⁹ imediate p̄p̄e rē feu. ac
 quisit̄ vñū p̄dijuz 7 p. xxx. an. p̄stitit̄ fuicia dño de illo p̄
 dio ēpto. deinde vasall⁹ decedit sine heredib⁹ 7 sine agna
 tis 7 p̄nter feudū p̄tinet ad dñm. q̄rit̄ an p̄dijuz emptū p̄
 tinet ad dñm vñ⁹ qz nō p̄ tex. n̄ fm hic qz nō est p̄ se stans.
 In p̄riuz determinat An. rō qz dñs acquisiuit ius feuda
 le i dicto p̄dio p̄ p̄scriptionē. xxx. an. c. si quis p. xxx. i. si d̄
 feu. fue. cōtro. Facit rota deci. cclxy. q̄ icipit nota qz vbi
 allegat̄. De. de anch. in cōsi. cli. qd̄ incipit in xpi zē. i. qō
 ne ecclesie. Jo. an. in. c. cū p̄fone. de priuil. li. vi. 7 q̄ p̄rie
 allegauit̄ i. h̄. p̄ce. qōnis. C. Alitio q̄ro vasallus acquisit̄ ali
 quid indiuisibile a re feudali nullis relictis heredib⁹ de
 cedit 7 cōsequēter feudum reuertit̄ ad dominū. dominus
 petit̄ rē feu. cū h̄ iure indiuisibili ab heredib⁹ ex̄neis vasal
 li. Isti heredes ex̄nei opponunt̄: d̄z solui nobis ius illud
 emptū vel acquisitum a vasallo. Querit̄ an audiant̄. vide ē
 quod nō p̄ tex. nostruz. §. si d̄o. qui tex. loquit̄ indistincte
 ar. l. de publi. In cōtrarium est veritas in. c. i. in ver. si va
 sallus. i. hic finitur lex.

Qualiter feudum olim alienari poterat.

Cōtinuat̄ hoc mō fm Ja. de bel. qz impfecte in supio
 ribus est facta mētio de alienatōe. p̄trea vt p̄fecti⁹ ha
 beat̄ mā alienatiōis feudalis. subijct̄ rubrica qualiter oliz
 feuduz alienari poterat. vel aliter 7 melius qz in. §. p̄rie
 p̄cedenti facta est mētio de alie. feu. et in pignus p̄p̄ea
 subijct̄ hec rubrica qualiter olim zē.

Est aut̄. Hoc. v. vsqz ad. §. donare. Quāqz
 olim circa alienatiōē rei feudalis essent
 diuerse cōsuetudines in varijs curijs. tamen ho
 die fm legēz Loth. est p̄hibita alienatio rei feudalis: et
 olim necessitate imminente vasallo: vasallus poterat p̄tem
 feudi alienare 7 poterat in feudum cōcedere sine partēz
 sine totuz et dissentiente domino vel ignorare. 7 si vasall⁹
 qui alienauit. vt. §. decesserit sine descendēte masculo vel
 alia ratione. feudum reuertit̄ ad dominum nisi acceptoz
 qui habuit cām a vasallo sit paratus seruire domino 7 ab
 eo recognoscere. vel aliter 7 breuius. Hodie est p̄hibita
 alienatio rei feudalis s̄ olim in duobus casibus hic enu
 meratis permittebatur. h. d. C. Mot. ibi multe 7 diuerse
 snie 7 q̄qz olim essent diuerse cōsuetudines in feudi alie
 natiōe. tamen hodie iure nouissimo non est permisa alie
 natio. c. i. i. de p̄bi. feu. alie. p̄ Sede. Quid aut̄ si hodie es
 set in aliqua patria cōsuetudo alienandi feuduz: an talis
 cōsuetudo sit suanda. respōdeoz suanda esse cōsuetudinē
 sp̄alis loci fm regulaz. c. i. §. de feu. cogni. Sic qz in cast
 bus feudilibus primo ē seruāda cōsuetudo locozum qua
 cessante seruāde sunt cōsuetudines 7 cōstitutiōes huius
 libelli. C. Mo. ibi in beneficijs hic esse casuz q̄ possumus al
 legare lombardam. De quo articulo dixi in p̄hemio. vel
 possumus dicē qz cōstitutiō lotharij sit in titulo. i. de p̄bi.
 feu. alie. p̄ loth. C. Mo. ibi necessitate qz vasall⁹ necessitate
 vergēte. puta famis oliz poterat alienare partē feudi nō
 totū. C. Mo. ibi si vero mētio i d̄bo hodie qz 7 hodie 7 oliz
 ē sine cōsensu dñi vasall⁹ poterat 7 pōt isendare rē feuda
 lez sine p̄ parte sine p̄ toto dñmō fiat sine fraude vt p̄ba
 tur ibi sine fraude. nā ois dispositio recipit interpretatiōē
 vt excludat̄ dolus 7 fraus. l. creditor. §. lucius. ff. mādati

7 no. in. l. fraus. ff. d. legi. maxime i feudo qz feudū dicitur
a fidelitate vt vidistis i. c. i. i. fi. s. p quos fiat inuest. naz nā
se. nō patit fraudē. **C** No. ter. ibi aut alia rōne fm bal. p
maximā capitis diminiōz vasalli q̄si dicat. mozi sine be
rede feudū reuertit ad dñm. q̄ itelligit verū in feu. nouo.
In antiquo at veniet filius vel alius primior agnat⁹ p ea
q̄ habent i. c. i. s. p q̄s fiat inuesti. s. fi. z videb im⁹ in. ci.
in fi. i. q̄ fuit pri. cā bene. amit **C** No. ibi oēs feudi aliena
tiōes q̄ si vasall⁹ q̄ alienauit ēt i cāu licito decesserit sine
herede masculo vel fecerit refutatōez feudi i manib⁹ dñi
vel alia rōne amittat feudū culpa sua certe oīs alienatio
sit irrita z reuocabit a dño quod tenebit⁹ menti qz bec re
gula nō ē hodie correcta. Rō qz resolutio iure datoris re
soluit ius acceptoris. c. i. s. fi. s. de contro. inuesti. l. lex ve
ctigali fundo. ff. de pigno. limitate p̄dicta vera nisi ille q̄
habuit cām a vasallo sit parat⁹ suire dño z recognoscere
feudū vt pote q̄ habeat recognitionē z debeat. i. annuz z
diē q̄ habuit cām a vasallo q̄ amittit feuduz se inuestire. c.
i. s. q̄ tpe miles. Itēz subsequenter intelligas q̄ si p̄mus
vasall⁹ infendās habeat agnatos q̄ successuri erāt in. d.
feudo post ei⁹ mortē q̄ tunc talis infendatio p̄ ipm in p
sonam secūdi vasalli nō tenebit in p̄iudiciū ipsoz agnato
ruz nisi donec vixerit ipse p̄mus vasall⁹ infendās vt dixit
s. per quos fiat inuesti. in. si. **C** No. ex h. ter. casum in q̄
dñs cōpellit h̄c alius vasalluz q̄ velit q̄ est p̄ regulaz tra
ditaz in. c. ij. de fra. de no. be. inue. s. h̄ iō est qz vasall⁹ in
feudat suū feudū alteri eisdē modis put ipse h̄z ita q̄ ni
hil interest dñi h̄c pl⁹ vnū q̄ alius. vt. j. de lege coza. s. si
milis. z dixi in. c. bñficiuz. z in. c. si q̄s decesserit. i. si d̄ fe.
fue. cōtro. **C** Ex p̄dictis infero ad quotidianā qōnē po
ne vasall⁹ infendauit feudū alteri puta ticio. deide vasal
lus qui infendauit cōmisit culpā ex q̄ debuit amittē feu.
Vel fortassis decessit sine descendēte masculo vel refuta
uit feudū in manib⁹ dñi q̄rit mō antici⁹ infendatus a va
sallo possit retinē feudū inuito dño. certe dicēdū est q̄ sic
dñmō recognoscat dñz z offerat se paratū suire dño alias
at dñs poterit reuocare se. q̄ no. pp ea q̄ no. in. c. i. s. p̄e
rea. i. de. c. coza. **E** gl. q̄ro nūquid hodie vasall⁹ ex neces
sitate puta famis possit vendē p̄tem feudi rīde q̄ hodie
nō pōt. pbatur in rōbo oliz q̄si sentiat ter. q̄ hodie secus.
z pbat in rōne sui. c. i. i. de probi. feu. alie. p. l. orb. nec ex
timant feuda qz vasallus nō h̄z libez dñm. c. i. circa fi.
s. ti. p̄. fm And. de iser. bic. z bal. z. c. i. s. aut si libella
rio. s. qui. mo. feu. amit. mirabile ē q̄ pp necessitatem fa
mis pater possit alienare filius. l. i. z. ij. C. de patri. qui. fil.
distra. z vasallus nō possit alienare feudum pp necessita
tez famis ex quo potestis inferre q̄ pater maiorē p̄tatem
h̄z in filius q̄ vasallus in feuduz z est rō fm Bal. h̄ z post
euz Alua. qz pater in filio de quo querit nō h̄z supiozem.
vasallus at h̄z supiozem. vt. s. dixi que supiozitas d̄ esse
auctorizabilis in alienatiōe ar. coz que not. in. l. fistulas
de p̄ben. emp. per Bar. in. l. i. de auc. tu. nec ob. q̄ vasal
lus nō intronitit se de iure proprietat⁹ spectant⁹ ad dñm
p. l. necessario. ff. de picu. z como. rei v̄di. qm istud ius va
salli nō est francū s̄ suppositum obsequio dñi fm bal. z iō
ne p̄ tales alienatiōes iura dominoz minuant statutum
fuit vt hodie vasalli non possint alienare absqz voluntate
dominoz vt colligit⁹ ex supradictis. **C** Quero an per sta
tutuz possit induci vt licita sit feudi alienatio. dic quod sic
nisi in feudo ecclesie vt ex de constitū. in. c. ecclesia sancte
marie z in. c. que in ecclesiaz vbi etiam legatus de latere
non possit hic permittere. vt. ff. q̄ vi aut clam. l. prohibē
s. plane. dixi in. c. i. in fin. principij. s. qui. feu. da. pos. **E**t
p̄dicta t̄z Bal. in. d. c. i. i. de vas. qui cōtra consti. l. orb.
feu. alie. Sed Aluaro. intelligit hoc v̄z vt tale statutum
teneat nisi esset factum in fraudez prohibitionis per. d. l.
i. in fi. de probi. feu. alie. per Federi. facit. i. de statutis
z cōsue. cōtra liber. eccle. tol. in prin. z in. s. oēs pegrini.
C Scdo q̄ro an hodie si vasallus alienauerit partez feu.

puta tertiā cadat a toto vel dūtaxat a pte alienata ē vtilis
hic arti. bal. hic fm pe. de cer. t̄z q̄ hodie cadat a toto p. c.
i. j. de pbi. feu. alie. p. l. orb. z de pbi. feu. alie. p. fede. facit
in simili qd̄ dicimus de emphiteora ista enim obligatio
emphiteotica vt indinidua respectu pene incurrēde
p̄z qz si i vno minimo cessz q̄ nō soluat h̄z soluerit maiorē p
tē imo fere totū canonē tñ cadit ab emphiteosi. bal. i. c. si
pponēte de rescrip. in. l. p̄ hereditarijs. in. ij. col. C. d̄ be
redi. ac. in ru. C. de p̄ben. emp. i. r. q. in. l. edē i. iii. col. C.
locati in. l. ij. in. xij. C. de rescin. v̄. facit spec. in. ti. de arbi.
s. fi. ver. qd̄ si plura z ver. i. facit no. p̄ bar. in simili in. l.
v. s. fi. ff. de ver. ob. spe. z Jo. an. in. ti. de locato. s. nūc ali
qua d̄. xxx. l. h̄z postea spe. in. ver. xxx. visus sit variare. **E**t
q̄ a toto cadat t̄z Alber. in. aut. q̄ rē. z Sali. in. aut. p̄petua
C. de sa. san. ecc. pau. de cast. in. l. i. executiōe. s. p̄ pte. ff. d̄
ver. ob. itē ēt videmus in simili si emphiteora morit⁹ reli
ctis pluribus heredibus vnus cessatio iducit caducita
tē totius emphiteosis pp vnū nō soluetē cadit ab emphi
teosi alij ēt q̄ soluerit vsqz adeo idinidua ē bñ p̄missio gl.
in. l. cōi diuidūdo i prin. ff. cōi diuidūdo Jo. an. z spe. in
ti. de loca. s. nūc aliqua d̄. lxxi. host. in summa in. ti. de lo
cato. s. nūc aliqua ver. quid si vnus ex pluribus alber. in
l. ij. C. de iure emphi. bar. z ludo. in. l. fraudati. ff. de pu
blicanis faciūt not. per ludou. de cuma. in. l. v. s. fi. ibi mo
derni. ff. de ver. ob. ang. z bal. i. l. si seruus. s. si pluriū. ff. si
q̄s cautio. ang. in. l. p̄toz. ff. de vā. infec. albert. i. l. si ne
cessarias. s. si pignori. ff. de pig. act. Jo. mo. i. c. potuit d̄ lo
cato. fede. cōsi. cxxviii. incip. rigore. si bec habet locū i em
phiteosi multo fortius ergo in feu. quod de sui natura est
indinidū vt ē gl. no. in. c. oēs filij si de feu. fuerit contro.
z ibi no. faciūt q̄ no. bal. in. l. si plures. C. de con. infer. qd̄
dictū bal. limitate verū nisi eēt feu. ecclesiastica vel nisi i
foro ecclesiastico qz de equitate canonica nō cadit nisi p
parte alienata vt no. i. c. ex parte de feu. z hoc ēt seruādūz
in quibuscuqz feu. in terris ecclesie. facit gl. in. c. suam d̄
penis habet in. c. dilecti d̄ arbitris vbi ex particulari cessa
tione incurritur tantum pena p parte de equitate cano
nica. z ita t̄z bal. in. c. i. s. callidis d̄ pbi. feu. alie. per fed.
nisi alienatio fieret simulate z i fraudē legis nam tūc cade
ret in totū per dictū. s. callidis tunc enim cessaret rō equi
tatis canonice que simulationibus z fraudibus aduersa
tur. c. ij. de renun. li. vi. de. i. de renun. de. i. de rez permu. z
p̄dictā opunionem t̄z bal. z ibi ēt posui i. c. i. s. aut si libel
lario. s. q̄ modis feu. amit. bal. i. c. i. ij. col. s. de alie. feu.
simpliciter trāsit cū rigore iuris q̄ a toto cadat p. l. qd̄ā. s.
fi. ibi bar. ff. de dona. bal. i. c. i. in. ij. col. j. de vas. q̄ d̄ cōsti.
l. otha. feu. alie. idē t̄z qd̄ hic qm vasallus i cōtēptū dñi feu
dū alienauit cadat a toto. si nō in cōtēptū tunc cadit a pte
z d̄ equitate canonica solū cadit a pte p no. p Jo. an. i. d.
c. ij. **C** Infert deinde ad talē qōnē pone feu. alie. baro
nis ē ap̄tū regi querit an rex debeat p se retinere feu. vel
inuestire aliū. respondet bal. q̄ d̄ aliū inuestire non per se
retinere vos declarate hoc dictū bal. fm bar. in. l. i. s. per
mittit. ff. de aqua quoti. z est. z no. in. c. bone de postu. p̄
la. l. vt aliū p̄miorē agnatū debeat inuestire vt in di
ctis iurib⁹ z itelligite qm nō ex delicto feu. puenit ad dñm
fm not. p bal. in. c. i. de pba. nā tūc d̄z eps inuestire p̄miorē
rē agnatū vasalli qui amiserat feu. potius q̄ aliū. alias
esset licita appellatio p no. p bar. in. d. s. permittit bar. in
l. i. ff. d̄ p̄miorē. creditor in. l. si mihi z ticio in. fi. ff. de ver.
ob. ibi post bar. gl. cardina. panoz. i. c. bone il primo de po
stula. p̄la. Jo. mo. in. c. ij. in. viii. col. de feudis. ludo. in ru
brica de arbitris in. xviii. col. bal. in addi. ad spec. in. tit.
de locato in. xi. col. magis communiter transeunt doc. cū
bar. licet ludo. consilio. lxx. quod incipit viso themate in
ij. col. mordeat bar. z etiam limitet. facit quod no. inno.
in. l. quotiens. s. eadem. ff. de publica. z tenete perpetuo
menti hoc dictum Bal. hic ad declarationez p̄dictozuz z
coz q̄ posui in. c. i. s. quemadmodū. feu. ad filiā pertinet.

Donare Vasallus nō pot̄ feudū donare vel
 iudicare p̄ aia vel in dotē dare p̄ fi
 lia 7 locatio feudi est p̄missa nisi fiat in fraudez. b. d. vsqz
 ad. §. p̄o. 20. C. Mo. p̄ casus in q̄bus p̄hibita est alienatō
 7 signāter nota q̄ legatū feudi p̄ aia nō v̄z d̄ q̄ notabili sta
 tū videbit̄ qd̄ intelligit̄ hic bal. nisi dñs ēt mortuo vasal/
 lo approbare 7 legatū nā tunc valeret vt not. in. l. nō du/
 biuz. C. de legi. C. Mo. fm̄ bal. q̄ v̄bz ad iudicare pot̄ se
 b̄se ad vltimā voluntatē 7 p̄ctuz itē ad directā vel obliquā
 dispositiōnē. c. l. 3. de sepul. li. vi. C. Mo. ibi vel in dotē hic
 esse casuz rotūduz vasallū nō posse dotare filiaz de feudo.
 C. Mo. ibi locare q̄ vasallus pot̄ locare feudū s̄z p̄ h̄ not.
 oppo. alienatio feudi est p̄hibita. c. i. de feu. alie. s̄z locare
 ad lōguz t̄ps ē trāsferre vr̄le dominiuz 7 sic alienare. l. fi.
 C. de reb̄ alie. nō alie. l. i. 7. ii. ff. si ager vecti. §. nō v̄z loca
 tio. So. ex mēte Ja. de bel. tex. n̄ v̄z intelligi de locatiōe
 ad modicū t̄ps nō at̄ de locatiōe ad lōgum t̄ps dicit̄ d̄ cō
 suetudine lōgum t̄ps q̄i excedit nouē annos habet̄ i cle.
 l. de reb̄ eccle. nō alie. not. Bal. in. l. inbemus. C. de sac.
 fan. ec. C. Ex p̄dictis habet̄ q̄ vasallus s̄z possit alteri in
 feudare. §. i. §. p̄terea. i. de. c. cora. tñ nō pot̄ in emphiteo/
 sim feudū dare neqz locare ad lōguz t̄ps. S̄z pone vasal/
 lus p̄sonali actiōe se obligauit vsqz ad. xxx. an. ad fruct̄
 feudi: nunqd̄ dicit̄ alienatio. So. p̄sonalis obligatio non
 facit alienationē rei: qz p̄sonalis obligatio nō sequit̄ rem
 l. fi. ff. de p̄ben. emp. secus si cōstituat̄ vsufructus in re. C.
 de reb̄ alie. nō alie. l. fi. 7 fuit no. Bar. in. l. codicillis. §.
 iustitio. ff. de leg. ij. C. Mo. ibi sub vltimā q̄ vbi ex pau
 citate p̄cij p̄sumitur fraus magis dicit̄ donatio quā v̄dē
 tio vel alias p̄ctus onerosus gl. pulchra in. l. ap̄d cellū. §.
 auctoris. ff. de excep. doli. facit qd̄ no. Panoz. in. c. qz ve
 r̄ simile de p̄sump. C. In gl. q̄ incipit in b̄ variat̄ ad fi. de
 hac gl. dicit̄ vt p̄ Bar. in. l. i. hic allegata 7 p̄ bar. i. antē.
 si quas ruinas. C. de sac. fan. ec. 7 p̄ Ang. in. l. cuz h̄ij. §. si
 cui. ff. de trāsac. Et p̄ Bar. de salice. in. l. fi. C. de iure em
 phi. no. tñ q̄ autē. res q̄. C. cōia. de lega. nō h̄z locuz i feu
 do. C. Circa istā glo. quero an pater teneat̄ dotare filiā d̄
 fructib̄ feudi. Rūdeo fm̄ Bal. q̄ sic. Māz pater nō pos
 sit dotare filiā de feudo vt hic. tñ pot̄ de fructib̄ feudi ob
 ligādo se p̄sonaliter nō aut̄ cōstituendo ius in re ita d̄be
 tis declarare bal. p̄ ea q̄ dixi in sup̄ioribus maxie p̄ no. p̄
 bar. in. d. §. iustitio. alias bal. male loqueret̄ q̄ allegat. l.
 in edib̄. §. ex reb̄. ff. de do. Quinimo posset cogi pat̄ do/
 tare. l. obligamur. §. lege. ff. de act. 7 obli. l. q̄ liberos. ff. de
 ritu nuptiaz. C. Quero an filia vasalla possit dare in do/
 tez feudū p̄ se ipsa sine cōsensu dñi. Ja. de bel. in. c. i. de
 inuesti. quā ti. accepit a semp̄o. cōcludit q̄ nō possit i do/
 tez dare sine cōsensu dñi per istū tex. S̄z bal. h̄ 7 ibi t̄z p̄ p̄
 do. Ja. ardis. in sūma sua dñi mō dē inextimātū 7 non sit
 pactū d̄ lucrādo dotē v̄z q̄ possit dari. Et idē tenuit And.
 in. d. c. i. p̄ qua snia est tex. in. d. c. i. q̄ loquit̄ indistincte. 7 i
 c. i. de eo. qui sibi 7 heredi. suis. Mō ob. iste tex. qz rūdeo.
 Aut quis vult dare feudū in dotē p̄ filia. 7 non pot̄ vt h̄.
 Aut mulier vasalla vult p̄ se ipsa dare feuduz: 7 tunc pot̄
 d. c. i. Et est rō diuersitat̄ qz ordinata charitas icipit a se
 ipso. l. p̄ses. C. de hui. 7 aqua. 7 ita ēt pro vxore p̄pria pot̄
 .n. maritus dotare vxorē suā in feudo ipsius mariti. 7 va
 lebit p̄ vita mariti nō in p̄petuū nisi dñs cōsentiat tex. est
 fm̄ vnuz intellectū. quē ibi ponit. Card. nō impropriadō
 v̄ba in dotē in. c. nup̄ d̄ dona. inter vi. 7 vxo. S̄z aduerte
 h̄z doc. nō rāgāt q̄ in isto passu v̄z. Alia. maxia varietas i/
 ter glosatores 7 scribētes. nā in p̄ie dotatē filiā gl. h̄ 7. j. d̄
 phi. feu. alie. p̄ fede. in p̄n. t̄z indistincte q̄ pater non pos
 sit feudū dare in dotē p̄ filia aliq̄ mō nisi dñs cōsentiat p̄
 istū tex. J̄ dez̄ Ja. de bel. Mi. de nea. 7 Bal. h̄. 7. i. de i/
 uesti. quā tici accēp. a semp̄o. in. c. i. p̄inz̄ Ja. ardis. in
 ti. qui. mo. feu. amit. sub. in dotē p̄ filia 7 c. vbi dicit̄ q̄ pater
 pot̄ feuduz p̄ filia in dotē dare si nō h̄z aliunde. vñ ipsam
 dotare possit. Et h̄ p̄bat p̄ multa iura q̄ ibi allegat. 7 i h̄ac

sniaz videt̄ inclinare C. y. in rōne sui in. l. voluntas. C. de
 fideicō. Et h̄z indistincte rota decisio. cix. incip. itez pat̄.
 Satent̄ tñ q̄ durabit i vita patris tñ si sit sine p̄sensu dñi.
 Si at̄ fieret cū cōsensu dñi valeret imp̄petuū ar. c. nup̄ cir
 ca fi. de do. inter vi. 7 vxo. 7 ibi Panoz. J̄ mo. in. c. ij. i. ij.
 col. de feudis. Cū in istis varietatib̄ nō est recedenduz
 ab opi. glo. 7 sequaciū v̄z q̄ p̄ nō possit aliq̄ mō dare feu
 duzi dotē p̄ filia. Et h̄ p̄ istum tex. J̄ tez p̄ rōnez qz si nō
 pot̄ alienare p̄ necessitate famis vbi liceret v̄dere filiū vt
 dixi. s̄. in p̄n. hui⁹ tituli multo minus d̄z posse alienare ex
 cā dot̄ facit p̄ hac opi. auctoritas. Jo. an. in addi. Spe. i
 ti. d̄ locato. §. fi. v̄. cix. 7 qd̄ dixit in. d. c. nup̄. Et i hac opi.
 videt̄ esse Spe. in ti. de feudis. §. qm̄. d̄. xxxviii. in fi. bal.
 pot̄ in. c. i. An mari. succe. vxo. in. c. i. in p̄n. in. iii. col. de
 phi. feu. alie. p̄ fed. salice. in. l. voluntas. C. de fideicō. bal. i
 autē. res q̄. C. cōia. de le. in fi. q. i. l. fi. i. pe. q. C. d̄ reb̄ alie.
 si alie. Alde. i tractatu statutoz i p̄ria p̄te. q. clxxviii. J̄ mo.
 in. c. ii. in p̄ma char. de feudis. C. Ex p̄dictis no. q̄ muli
 er vasalla dās feuduz in dotēz cū pacto d̄ lucrādo vel dās
 feuduz extimatū vt dicat̄ quodāmō emptio nō pot̄ illd̄ da
 re. l. cuz inf. C. de iure do. 7. l. in reb̄. C. eo. ti. dicit̄ at̄ alie
 nare 7 cadit a feudo. c. i. d̄ phi. feu. alie. p̄ fed. Diceret
 aliqz q̄ qm̄ mulier vas. dat in dotē feudū nōne trāsit dñi
 in marituz. l. dote ancillam. C. de rei ven. Rūdeo q̄ qm̄ da
 tur feuduz extimatuz in dotē tñ dicit̄ p̄p̄ie alienatio: qz
 dicit̄ qd̄az emptio. 7 sic trāsferet̄ feuduz irrenocabiliter in
 marituz q̄ rō cessat qm̄ feuduz nō est extimatuz qz mortuo
 marito vel soluto ma. dominiuz nō remanet penes mari
 tuz vel ei⁹ heredes. l. in rebus. C. de iure do. c. i. de inuesti.
 quā Ticius acce. a sem. Et ista opinio videt̄ equa ne ipa
 mulier dans in dotē tale feudū. priuē ita de facili feudo
 suo. p̄fert in cuz ipse dominus nō sit passurus aliq̄ dam
 num. 7 ad h̄ facit quod habet̄ in. c. i. s̄. an maritus succe.
 vxori. 7 quod no. gl. iij. in fi. i. de cōtro. inter dom. 7 emp.
 feu. c. i. Consultat̄. d. Alua. vt ipse mulieres volentes da
 re feuda sua in dotem prius notificent dominis suis ad
 hoc vt se nō inuoluāt in istis opiniōibus cum etiā rōnes
 7 auctoritates vr̄gentes sint cōtra eas vt in locis. s̄. alle
 gatis. 7 per glo. in. §. p̄terea. i. de capi. cora. C. Quero
 maritus vult vxori cōstituere donationem p̄p̄ter nupti
 as in re feudali. querit̄ an possit. Respōdeo q̄ sic fm̄ bal.
 arg. auten. equalitas. C. de pactis cōuentis. 7 auten. dos
 data. C. d̄ dona. ante nuptias. Declarate Bal. dnm̄ mō
 non det feuduz extimatuz vel cuz pacto de lucrādo vt di
 ctuz est in dote. 7 est tex. in. c. nuper de do. inter vi. 7 vxo.
 fm̄ cōem intellectuz. Tamen p̄ illum tex. videt̄ dici q̄ in
 vita vasalli valebit nō post mortem eius nisi dominus cō
 sentiat. facit qd̄ no. Cal. in rubrica de feudis cōsilio. r. 7
 J̄ mo. in. d. c. ij. i. iij. col. de feudis. C. Queritur an vale
 at legatuz feudi pro aia. Aldra. consilio. cccxxviii. t̄z vale
 re legatuz 7 allegat̄ Hosti. ita tenere in sūma ti. de immu
 nita. ecclesi. Bal. quoqz hic allegat̄ henricuz ebuden. ar.
 chiep̄m in sūma sua nec obstat iste tex. qz dicebat̄ Hosti.
 qz iste tex. est falsus in verbo pro anima. qz nō d̄z esse. vel
 aliter 7 secūdo respōdebat q̄ iste tex. d̄z intelligi quādo in
 fraudez domini relinquebat̄ p̄ aia paup̄ibus vel ecclesie
 verbigratia nā vasallus volens fraudare dñm dicebat q̄
 recepat multa fuitia a tali ecclesia cui p̄p̄terea relinque
 bat feudum ar. c. i. in prin. de phi. feu. alie. p̄ fed. Bal.
 hic t̄z q̄ imo non valet legatuz feudi pro anima p̄ istuz
 tex. 7 per h̄ non sit d̄ libertate ecclesie cuz pueniat ex nā
 rei feudalis que nō trāsit in ēneos. vt dictum est in. c.
 i. §. 7 qz. s̄. qui. feu. da. pos. 7 sic quasi sit hoc vicinm̄ ex na
 tura rei quod cōmittat̄ rem facit in ar. l. seruus cōis me
 uij. §. i. ff. de stipu. seruo. De p̄sensu domini posset valere
 legatuz vt dixi in tex. in prin. nā talis consensus domini
 pot̄ interponi ēt sup̄ cōualidando relicto ex vltima volū
 tate Bal. hic per. l. sicut. §. vendit̄ d̄is. ff. qui. mo. pig. vel
 hipoteca. sol. Anceps est p̄fecto pugna inter maiores

nostros in hoc arti. 7 pro parte negatiua t3 Bal. in. c. i. i
pn. in. iij. col. 7 est tex. ibi in ver. habito. i. de phi. feu. alie.
per Sede. facit qd no. idem Bal. in. l. volūtas. C. de fidei
cōmis. Lud. in autē. similiter in. iij. 7. iij. charta. C. ad. l.
falci. Imo. in. c. que in ecclesiā de cōsti. 7 in. c. fi. de reb.
ecclē. nō alie. 7 pbatur optime per rōnem tex. in. c. i. §. in
de pōt ver. ecclesia. n. cultrix. §. de alie. feu. nazcū ecclesia
nūquam moriat deterior sit conditio dñi si feudum datū
laicis transiret in ecclesiā sine domini volūtate qd nō v3
ecclesia velle cū alterius preiudicio vt dixi in. d. §. eccle
sia. n. cultrix. Preterea ista phibitio resultat potē ex cō
suetudine feudali quā ex cōstitutione particulari laicoz
sed cōsuetudines feudales ligant et clericos 7 ecclesiam
vt dixi. §. in preludijs huius cōmenti ergo ista phibitio
q nō posset donari feudum ecclesie vel pro aia ligabit ec
clesiā nec dicitur 3 libertatem ecclesie: tum pp naturā rei
feudalis. vt. §. in arg. Bal. que est vt non trāseat ad cōne
os: tum pp nālem equitatē que est q ecclesia nō vellel cuz
dāno domini vēdicare sibi aliquod priuilegiū in re alie/
na. In §. rium q possit legari feudū ecclesie vel pro aia t3
Hosti. in. c. fi. per illū tex. de reb. ecclē. non alie. cui tex. po
terit rūderi q loquitur in mera cōstitutione laicoz que
non pōt statuere circa ecclesiā vel in preiudiciū ecclesie.
Nos loquimur in cōsuetudine feudali que ē mixta tā cle
ricoz q3 laicoz 7 ligat et ecclesiam. vt dcm est: 7 qd p3 ē
per tex. illū in probemio 7 in decisione dum dicit occasio
ne cōstitutionis laice potestatis. Vel aliter loquitur qñ
alias cōstitutio laicoz in casu a iure pmissio phiberet
alienatiōes feudoz fieri in ecclesiā puta qñ feudatarius
ingrederetur monasteriū iuxta ea que dixi in. c. i. §. 7 q2
§. qui. feu. da. pos. vel puta qñ de consensu dñi alienaret
feudū in ecclesiam 7 cōstitutio laicalis disponderet non
valere alienationē: isto casu pcederet. d. c. fi. q2 cōstitutio
esset nulla. Tñ hanc ē opinionem q valet legatū vel alie
natio feudi in ecclesiā: t3 Hosti. 7 Jo. an. in. c. que in ecclē
siā de cōstitu. 7 Cald. in rubrica de feu. cōsilio. x. 7 Ho
stie. in sūma in ti. de immunitate ecclesiā. §. inquantuz n.
sed nec illa immunitas. 7 facit quod vult Bal. in. l. fi. C. d
sa. sā. eccle. in. l. si spōsus. §. concessa. ff. de dona. inter vi.
7 vxo. tñ Hosti. in. d. c. fi. 7 in sūma vbi. §. videē hāc opi
niones restringere vt pcedat in feudo perpetuo 7 cui pōt
per substitutus satisfieri: si esset feudū non perpetuū pu
ta guardie vel cui nō posset p substitutum satisfieri q2 ad
certum seruitiū datum est feuduz quod exigit indultriaz
psonalem: tunc nō posset alienari in ecclesiā: 7 ita intelli
git iura p parte cōtraria facientia. 7 cuz hac distinctione
trāsit Danoz. in. d. c. fi. Lud. de roma in consilio. cxcix.
quod incipit: In xpi presens statuti particula. transit cuz
do. Anto. in. d. c. que in ecclesiā q de equitate canonica
7 fauore pie cāe possit feudū alienari in ecclesiā. Ego an
te oia credo magnam vim esse faciēdam in hoc q si cōsti
tutio gnālis venit ad disponēdū in mā que de se ita erat
proportionabilis ecclesie vel pie cāe sicut laicis. 7 tunc in
dubio non cōprehendit phibitiua cōstitutio ecclesiam.
7 ita pcedent auctoritates Bal. in. d. §. cōcesso. 7 ita in
d. l. fi. 7 facit quod vult Danoz. in. c. relatum de testa. et
quod vult Bal. in. l. generali. C. de sa. san. ecclesi. Ideo
statutū phibens gnāliter alienationem rei minoris nō
comprehēdit ecclesiam. Et facit ratio. c. fi. 7 quod ibi no.
Jo. an. de immunitate ecclē. li. vi. Si autē cōstitutio loque
retur in mā non ita proportionabili ecclesie sicut laicis pu
ta in feudo concessa laico quod de sui nā non est transmis
sibile ad cōneos. Et tunc si est cōstitutio laicoz nō com
prehendit ecclesiam. d. c. fi. sine dubio ex defectu potesta
tis: sed si esset cōstitutio phibitiua clericoz vel consuere
do mixta tam clericoz q3 laicoz 7 phiberet rem nō
alienari in ecclesiā: puta in casu huius. §. donare. Et tñ
non video quare non valet talis phibitio 7 comprehēdet
ecclesiam. Et hoc salua semper auctoritate dñoz meoz

Canonistaz qui p maiori parte inclinati sunt in fauorez
ecclesie. Sed tñ pro consciētia nō recederē ab equitate ca
nonica. 7 q2 predicta vēdicant sibi locū de iure consuetu
dinis. 7 sic non est querenduz an debeat extimatio feudi
cū de equitate canonica valeat legatum. Et testator tñ vi
detur legasse ius quod h3. l. vxo. 7. l. cum alienā. C. de le
ga. 7 ita soluit hic Bal. §. rium de. c. filius de testa. Eodez
mō diceret in legato feudi facto ecclesie q2 pure dicitur p
aia per not. in. l. si quis ticio. ff. de lega. ij. Calda. cōsilio
x. in rubrica de feudis v3 distinguere. An sit tale feuduz
quod pōt transire in clericū q2 pōt per substitutū clericus
vel ecclesia seruire vt dixi in. c. i. §. 7 q2. §. qui. feu. da. pos.
Et tunc pōt legari pro aia. Et procedit opi. cano. Aut est
tale feudū qd non potest transire in clericum q2 exigit ser
uitiū psonale. 7 tunc pcedat tex. noster q etiam pro aia
legari non pōt. Ista distinctio nimis violat tex. nostruz.
Done vasallus condidit testamētum iure feuda. non
relinquendo pro aia. deinde mortuo vasallo vel eo vinen
te dñs ratificabit testm. querit an valeat testamētū. Bal.
hic videē sentire q sic. qd. d. Bal. sane intelligerem esse
vex in preiudiciū dñi ratificantis. non aut in pndiciū
agnatoz non cōsentitium. nec ratificantū. ar. §. porro.
se. facit. l. in cōcedendo. ff. de aqua plu. arc. Quero va
sallus condidit testm in re feudali presente domino. 7 p
sentibus agnatis. an in dubio videatur cōsentire. Bal.
hic concludit. q sic. 7 consequēter v3 testamētuz. in re feu
dali. l. sicut. §. veditōis. ff. qui. mo. pig. vel hipo. sol. Al
timo quero dñs concessit feudū. vasallo p se 7 heredit?
quibuscūq3 vasallus legat feudū. queritur an valeat lega
tum videē prima facie q sic pp terminū vniuersalē. l. qui
buscūq3. p. l. ad tps. §. i. ff. de vsuca. In §. rium. hic deter
minat. Bal. q2 terminus vniuersalis restringit ar. l. i. §.
Itē nunciat. ff. de op. no. nun. 7 quod plene habet in. l. i.
C. de sa. san. ec. 7 ne fiant tot improprietates. l. i. C. de do.
promis. Quinimo nō cōuenit vxo. 7 per autē. preterea. C.
vnde vir 7 vxo. q2 in feudis appellatiōe heredum intel
ligunt descendentes masculi. c. i. §. de alle. feu.
Porro. Dñs h3 ius phibendi. 7 redimendi
feudū alienatum pro equali precio nisi
ius suū amiserit dñs expse renūciando vel per silentium
anni vel prescriptionem. xxx. anno. siue fuerit sciens siue
ignozans dñs 7 in phibendo 7 in redimēdo preferunt
agnati domino. h. d. vsq3 ad. §. de illa. C. No. ibi p equa
li pōcio q2 dominus h3 ius redimendi feudum alienatuz
dum mō soluat qd pertinet emptori. Et not. qd verbū eq.
li pōcio ponit ad obuiandum fraudibus. d3. n. pōcium esse
equale 7 sine fraude. nā si esset collusum iter vasallū 7 em
ptorem de maiortate pōij. 7 ponat in instio in fraudem
domini vel agnatoz illud precium non attendere iuxta
not. in. l. fi. C. de iure emphi. facit. l. fraus. ff. de legibus
7 quod not. in. l. non dubius. C. eo. ti. C. No. ibi refutatio
ne q dominus posset expresse renūciare fauori suo. l. si
quis in cōscribendo de pac. Quid aut in agnato an pos
sit expse renūciare ius redimendi. Respondeo q sic in p
iudiciuz sui nō autē alioz agnatoz. videbit in. c. tici. j.
si de feu. fue. cōtro. C. No. ibi vel annali silentio q domi
nus pdit ius redimendi feuduz post lapsum anni. Et h
annus nō currit nisi a die scientie. Et sic habetis fm bal.
q quādo per tps inducit tacita renūciatio nō currit igno
ranti. habet in. l. annus. ff. de calum. qd tene menti. q re
gulariter pseri. x. xx. vel. xxx. anno. currit et ignozati. l. fi.
C. de prescrip. long. tem. faciunt q vidimus in. c. i. §. quo
tpe miles. C. No. ibi. xxx. anno. q dominus siue sciēs si
ue ignozans excludit a iure redimendi feuduz prescrip.
xxx. anno. Et ex hoc infert Bal. q iuri offerendi nō pre
scribit nisi. xxx. an. facit no. in. l. cum notissimi. C. de pre
scrip. xxx. vel. xl. an. Bar. in. l. pignori. ff. de vsucapi. dixi
in. c. i. §. de feuda. inuicez leg. cōmis. Intelligit hec in fi.
Bal. nisi per statutum vel cōsuetudinem tale tps abbre

nietur. Et ponderat glo. h. q. valet tale statutum vel con-
 sue. **Q**uid aut si dñs sit pupillus an currat prescrip. vi-
 detur q sic p istu ter. ibi tā sciēs quā ignorans. In contra-
 riū est veritas qz dormit prescriptio tēpore pupillaris eta-
 tis. l. sicut. C. de prescrip. rrr. vel. rl. annoz. Nec ob. iste
 ter. qz ē limitat vt non hēat locū in pupillo. **N**o. ibi in
 prohibēdo qd dñs hēt ius phibēdi ne vasallus effectua-
 liter alienet feudū. Sed quero quō intelligat istud nota-
 bile. **R**espōdet bal. q intelligit qñ dñs ante alienationez
 factaz offert precii vasallo pro quo p̄cio vasallus vult v̄-
 dere feudū. **E**x quo no. q qui hz ius redimēdi hz ius pro-
 hibēdi qd facit ad dñm cōtra emphyteotā suam. **E**t sicut
 dñs pōt redimere rē emphyteotā qz preferit alijs: ita hēt
 ius phibēdi de quo plene in. l. fi. C. de iure emphyteoti.
No. ter. ibi potior q si cōcurrant domus z agnati in
 redimendo feudū vel phibendo ne alienet: certe agnati
 sunt potiores domio qd est verū si feudū sit paternuz vel
 antiquū nō aut si sit nouū qz tūc preferit domus nā in feu-
 do nouo nō succēdit agnati sed descendentes. z quid sit
 feudū nouū vel antiquūz dixi in phemio z facit. c. i. s. de
 suc. feu. z tene mēti. q tenoz iustituz semp attēdendus
 est nā lz domus inuestiat de nouo tamē si in iustituz dī-
 catur q inuestit tanquā de feudo antiquo z paterno. cer-
 te hēbit naturā feudi antiqui z paterni: qz dñs potest rei
 sue imponere legē quā vult. l. in re mandata. C. mādati z
 faciunt que vidistis in pludijs huius opis. **I**n glo. sed
 nunqd hodie. signate gl. ex qua notate q si in aliq p̄tia sit
 cōsuetudo alienādi feudū vel si sit statutū: vel decretū p̄i-
 cipis q vasallus possit alienare feudū: certe habebit locū
 s. noster videlicet vt dñs hēat ius redimēdi p̄ eqli p̄cio
 nisi renunciauerit iuri suo: vel nisi transactū sit tps d quo
 in ter. z preferunt agnati dño qd est valde notabile p̄pter
 prouincias que hēt cōsuetudinē q vasallus possit alie-
 re feudū. **E**xtra glo. op. z imo v̄z q nō obstat dño pre-
 scriptio. rrr. annoz vñ opponit de. c. i. j. de phi. feu. alie.
 per se. vbi nulla p̄scriptio currit dño. **I**a. de bel. hic vari-
 at. **S**z bal. rectissime soluit nā hic loqr in casu alienatiōis
 permisse. **S**z in cōtrario loquit in casu phibite alienatio-
 nis. **A**ltimo hic iac. v̄z colligere ex ter. ibi in phibēdo
 no. q si vasallus alienauit feudū in casu nō permisso feu-
 dū reuertit ad agnatū potī? q ad dñm. **S**z pe. d. cer. que
 hic v̄z sequi bal. tenet q imo reuertat ad dñm p. c. i. j. de
 phi. feu. alie. p. loth. z p. c. i. j. de phi. feu. alie. per feder.
Sz diceret aliqs parata erit via fraudis: qz vasallus cuz
 dño in p̄iudiciū agnatoz colludet alienādo feudū. cui
 ar. r̄idetur fm pe. vt hic refert bal. q agnati habebūt re-
 uocatoriā z sic poterūt feudū reuocare. s. si quis i fraudē
 insti. de actio. ampli? deficiēte oī remedio agnat? poterit
 agere actione de dolo vel crimine stellationis cōtra va-
 fallū. l. i. z. ij. ff. de crim. stellio. z de hoc art. qñ alienatio
 feudi nō ē p̄missa in feudū reuertat ad dominū vel agna-
 tū dicā in. c. i. s. fi. j. q fuit p̄i. cau. bñh. amit. z ē tradit in
 c. i. j. de probi. feu. alie. per fede.

De illa. An domus possit alienare p̄rietatez feudi
 seruāda ē lex coradi. h. d. **N**o. s. bal. qñ
 vñ statutū remittet se ad aliud si nō dat certā z determi-
 natā formā tūc illud ad qd sit remissio ē edēduz sed si dat
 certā z determinatā formā ad aliud nō est recurrendum
 ad aliud statutū s. hoc sufficit. gl. in. l. ab hostib?. s. s. qd
 simpliciter. ff. ex qui. cau. maio. bar. in extranag. ad repri-
 mendā in verbo put hz in. l. edita. C. de edē. **N**ot. ex
 isto ter. cñ querit an possit dñs alienare p̄rietatē feudi re-
 currēdu ē ad ter. j. de lege cora. s. sed ex eadē lege z ad
 s. p̄terea ducat? j. de phi. feu. alie. per. fed. nā feudū ma-
 gne dignitatis nō pōt alienari nec diuidi inter eos pp ex
 cellētiā feudalis dignitatis z hoc ē v̄z quo ad p̄rieta-
 tē sec? quo ad administratiōē s. q no. bal. i. l. tutores. ff.
 de administra. tu. z facit qd not. gl. i simili i. l. inbem?. C.
 de sac. san. eccle. nā lz minor vel eccle. non possit alienare
 tamē poterit quo ad fructus diuisionē facere eodez mo-

do lz regale seu ducale feudum non possit diuidi quo ad
 p̄rietatē vt i. d. s. p̄terea ducat?. tamem poterit diuidi
 quo ad administratiōē puta q vnus frater regat vnā ci-
 uitatē vel puinciā: alijs frater aliā qd no. in principibus.
In alijs aut feudis inferioribus bene admittit diuisio in
 ter fratres vt est ter. in. c. i. s. itē si fuerint fratres in ver.
 diuiserint. s. qui. mo. feu. amit. sed non permittit regula-
 riter alia alienatio vt videbitis in. c. i. s. ex eadē lege. j. d
 lege cora. z in. c. i. qualiter do. p̄rie. p̄rie.

Quis dicatur dux marchio comes siue capitaneus.

Continuat hec rubrica ad precedētes hoc ordine. s.
 in ti. qui. feu. dare pos. in prin. z in ti. s. de feu. marchie ē
 facta mentio de duce marchione zc. propterea competē
 ti ordie subijcitur hec rubrica quis dicatur dux. mar. zc.

Qui a principe. hoc dicit. Qui a princi-
 pe est inuestitus de du-
 catu ē dux: qui de marchionatu est marchio: q
 v̄ro de comitatu est comes: qui v̄ro de plebe
 vel plebis parte a principe vel aliqua p̄tate dī capitane?
 qui v̄ro est inuestitus a capitaneo dī valuasoz q v̄ro est
 inuestitus a valuasore dicitur valuasinus z feudum valua-
 sini olim non erat proprie feudum z feudū valuasini mor-
 tuo valuasore sine descendētibus reuertebatur ad capi-
 taneum: licz curia mediolanensis hodie aliter obseruet
 z feudū habitū a capitāeo vel a valuasore nō nobilitat ni-
 si feudum sit antiquum z feudū soldate nō nobilitat quod
 feudum non transit ad h̄des. **E**t soldata dī a soldi. i. s. i
 p̄dij p̄statione lz in alijs reb? sepe cōsistat. h. d. vsqz ad
 fi. **N**o. p̄io ex hoc ter. q dux dī q a principe ē inuestitus
 de ducatu. **D**ux tñ veneciaz nō creat a p̄cipe s. a popu-
 lo seu coy senatu. **E**t nō p̄rie ē dñs s. hz suū senatū. **E**t
 ip̄e dux hz p̄minentia. **B**al. in. l. decernimus. C. de sac.
 san. ec. **E**t **M**archio dī q d marchionatu. et **L**omes q
 de comitatu. **D**icit tñ **H** Alua. i. pe. col. q comitatus qñqz
 dat a iure. **E**t sic nō a principe v̄ro vt in doctore qui le-
 git. r. r. annos glo. in. l. i. C. de p̄se. q in vrbe constantino.
 lib. xij. **N**o. ter. ibi plerūqz lz marchia p̄rie dicat quia
 sit in tra mar. not. q in declarādo gradus dignitatis z no-
 bilitatū debemus incipere a principe vt h̄ patet in prin. **E**t
 hoc ideo qñ ab ip̄o tanquā a fonte fluunt oēs alie digni-
 tates z nobilitates. l. sacrilegij. C. de diuersis p̄scrip. l. pe-
 nul. ff. de cōsti. **N**ec in merito. qñ appellat nobilissimus
 z sanctissimus. l. queris. ff. de nata. restitū. **E**t ē dñs mun-
 di. l. de precatio. ff. ad. l. rhodiā d̄ iactu. **E**t quibus p̄z qd
 quis nobilitat p dignitates sibi cōtributas vt dixi. s. i. p̄i-
 cipio libri in diuisione secūda feudozū. facit qd statim dicā
 in. s. se. illi v̄ro qui ab istis minoribus feuda accipiunt vi-
 cunt minimi valuasores. nec p̄rie dicunt nobilitari vt h̄
 z. s. an maritus suce. vro. c. i. in fi. cū ti. se. z in glo. fi. hic
 posita **S**ūt at alijs inferioribus vasalli qui accipiūt feuda ab
 istis minimis valuasoribus de qbus p̄z. s. de natura feu.
 in. c. i. nā hodie quilibz quantūcūqz inferior. z minus ēt
 rusticus pōt infeudare dñm hēat legitimā administrati-
 onē bonozū suozū vt dixi. s. qui feu. da. pos. in prin. facit
 qd habetur. s. per quos fiat inuesti. post prin. **N**o. ter.
 in ver. qui v̄ro a principe qui. s. fm and. intelligitur h̄
 modo. nā si princeps vel aliqua p̄tās idest aliquis habēs
 iurisdictionē super hoc concederet alicui aliquā capitaniā
 vel potestariā vel aliquem presidatuz certe non dī p̄rie
 feudū quāuis percipiat emolumēta rectorie capitaneat?
 vel alterius presidatus. **N**ō qz tale feudū non est perpe-
 tuuz neqz trāsit ad heredes. **I**tē si esset perpetuū nō tamē
 esset p̄rie feudū. qz feu. cōsistit in solo vel coherētibus so-
 lo vel annua p̄statiōe certa. s. de feu. cogni. c. fi. **S**z in ca-
 su n̄o fructus z redditus administratiōis sunt concessi
 igitur non est p̄rie feu. **E**t ita intelligit h̄nc ter. **A**ndre.
In intellectus lz sit in se verus. tamē est contra mentē ter.

ibi. qui antiquo quidem usu declarat qd feudū valualimū nō
sit proprie feudum sentiens a contrario sensu. qd feudum
capitanei vel valualoris dē esse feudū rectū & pprie feudū
nec ob. & ceteri vero qz ibi loquitur quo ad nobilitatū va-
fallū. Quare ē alius intellectus qd vñ esse de mēte Ja. de
bel. lz non alleget eū. And. vñ qd si princeps vel aliqua po-
testas habens iurisdictionē ad hoc: inuestiuit d̄ aliquo ter-
ritorio p̄lcbis vel populi vel parte eius qd non est ducat̄
marchionatus vel comitatus seu alterius dignitatis pu-
ta regalis d̄ inuestitus de feudo capitaneatus & d̄ capi-
taneus sine maior valualor. & iste est verissimus intellectus
qui applaudet lre nostre. & sic intellige tex. indistincte qd ve-
stitus vel a principe vel ab aliqua potestate de feudo non
regali neqz marchionali neqz comitatus d̄ capitaneus.
Ex arg. ex ordine lre qd est validū i iure nro vt per ca-
no. in. c. quozundā de elec. p bar. in. l. ij. §. prius. ff. de vul-
gari & pupil. habetis hic casus qd dur ē dignior q̄ mar-
chio. & marchio dignior q̄ comes. **Hosti.** in sūma de pe-
ni. & remis. §. cui cōstendū. **H.** cui marchio habet in. c. sū-
damēta de elec. lib. vj. **Et** in simili arguit glo. in cle. i. de
bapti. **No.** ibi nō a capitaneis qd valualores dicunt qd
sunt inuestiti antiqt̄ a capitaneis. **No.** ibi qui añ a val-
ualoribus qd qui suscipit inuestiturā a valualoribus d̄ mi-
nor valualor. **No.** ibi antiquo. qd natura feudū vel mi-
nor valualorū est vt proprie nō dicat feudū. **Propter**
ea mortuo valualore sine descendente masculo feudū re-
uertit̄ ad capitaneū. **Sz** hodie in curia mediola. nō reuer-
tit̄. idē in. c. i. §. de natura feu. **No.** ibi ceteri. qd inuesti-
ti a capitaneis vel valualoribus dicunt esse plebei nisi feu-
dū sit antiquū qd feudū antiquū arguit nobilitatē. **Faci-**
unt que habentur per bal. in. l. iij. C. d̄ comer. & mercato.
Infer ex eo bal. qd nobilitas attribuit̄ antiquitati. ita qd oē
antiquū feudū pot̄ dici nobile s̄m ipsū. **Ad** hoc facit qd ex
antiquitate generis quis est iudicandus nobilis vt p̄bat. j.
de pace tenen. in. §. si miles. **Sz** tñ preclarior doctrina vi-
cit qd feudū aliud est nobile. Aliud minus nobile. Aliud
aliqua lter vel medioeriter nobile qd prosequere. & decla-
ra vt late scripsi supra in p̄ludis libri in secūda diuisione
feudorū. **No.** ibi nā & qd qui hēt feudū soldate nō effici-
tur nobilis. nō. ibi soldate qd feudū soldate extinguit̄ mor-
te dantis vel excipētis & sic nō trāsit ad heredes nisi te-
nor inuestit. dicat qd trāseat ad heredes. qz tūc trāsitret cū
a verbis claris nō sit recedendū. l. ille aut ille. §. cū i ver-
bis. ff. d̄ lega. iij. s̄m and. hic. & no. qd vbi tenor inuestitu-
re diceret qd d̄s inuestit in nobile & gentile feudū tūc tale
feudū nobilitat vasallū s̄z an. hic illud verbū nobile & gē-
tile ponit̄ i fauorē vasalli nō rei feudalis. nā res pp̄ perso-
nas dicunt̄. l. iustissime. ff. de edil. edic. l. in p̄culis. ff. de
usu. **Ite** dicit ter. qd soldata nō trāsit ad heredes intelli-
ge respectu t̄pis de futuro s̄ d̄ p̄terito bene trāsit. put no.
in. l. die functo. ff. de offi. assesso. & facit. l. si. vbi glo. de do-
mest. & p̄cto. lib. xij. & l. post duos. C. de aduoca. diuer.
iud. s̄m an. hic & inuestitus de feudo a principe est magis
nobilis quā inuestitus ab inferiore: p̄pterea d̄z p̄cedere
l. prospiciendū in fi. C. de aduoca. diuer. iudicioz. l. si. ff. d̄
albo scribē. in. c. p̄tuas de maio. & obe. s̄m an. hic not. ibi
in vino qd soldata pot̄ cōsistere in pecunia vino vel anno-
na. **In** glo. que incipit marchio ad si. gl. bñ logi. **Que-**
ro ex glo. que sit d̄ia iter feudū soldate & feudū de came-
ra rñdit Ja. qd feudū soldate cōcedit̄ gratis nō aut̄ ob ser-
uitiū vt p̄bat i ter. vbi gratuita s̄z feudū de camera vel ca-
mena est quoddā seruitiū nō gratuitū. **Ex** qua d̄ia sequit̄
qd si princeps p̄cederet feudū ob seruitiū puta salariū cer-
te nō d̄z feudū soldate. l. acquilius regulus. ff. d̄ do. s̄z bal.
Et no. s̄m an. hic qd filius regis ducis march. vel comi-
tis viuo patre dicat̄ rex dur marchio. vel comes glo. rñij.
q. i. c. vltimo & ibi p arch. diri. s̄. qui. feu. da. pos. c. i. §. &
qz. nō tñ pprie vt no. i. l. in suis. ff. d̄ libe. & posthu. **Ex**
glo. quero nūqd comites palatini qd modernis t̄pibus cre-
antur a p̄cipe ad legitimādū & creandū tabellios an di-

cant comites rñdet hic bal. qd non proprie dicunt comi-
tes: rō qz pprie comes est qd hz comitatū vt hic ē casus ad
lram: sed illi nō hēt territorū imo solū hēt quādā vo-
luntariā iurisdictionē & dignitatē. **Ex** quo dicto bal. pot̄ in-
ferri ad quōnem pone comes sacri palacij qd hz p̄tatem le-
gitimādū naturales māzeres spurios. & c. exceptis filiis re-
gū ducū comitū & c. vult legitimare vnū filiū natur alē vel
spuriū comitis sacri palacij qd nō est comes rōne territorij
dubitaf an possit legitimare dictū filiū comitis: vt qd non
pp̄ clausulā exceptis filiis comitū & c. ego dixi contrariuz
qd imo poterat legitimare: qm̄ illa clausula exceptis filiis
comitū d̄z intelligi pprie. l. i. §. qui i perpetuū. ff. si ager ve-
ctigal. l. iij. §. hęc verba. ff. de nego. ge. cū si. halle filij comi-
tis nō est comes rōne comitatus & nō d̄z pprie comes
vt hic p bal. **Idco** dictū filiū comitis poterit legitimare eo
dē mō in marchione qd nō hz marchionatū & c. **Quid** ac
si esset dur vel marchio qd esset expulsus a march. vel du-
catu iniuste an dicat̄ dur vel marchio certe dicēdū qd sic
qz fuit inuestitus de ducatu vel marchionatu & sic de ter-
ritorio bal. hic tractat aliqua circa materiā salariozū de
quibz p bart. i. l. i. §. diuis. ff. d̄ varijs & extraoz. cogni. & p
Ly. bal. Albe. & Ang. in. l. diem functo. ff. de offi. assesso.
Opp. d̄z in & ceteri qd inuestit̄ de feudo a capitaneo
nō efficiē nobilis ex inuestitura huius feudū s̄. d. c. i. in p̄n.
s̄. qui. feu. da. pos. So. s̄m Ja. de bel. feudū minoris vel
minimi valualoris nō nobilitat vt hic sed alia feuda puta
capitaci vel maioris valualoris nobilitat vt ibi. **Secō-**
op. d̄z ter. n̄z in & s̄ hodie qd imo idē sit in oī curia vñ op
ponit̄ de. c. i. §. de natu. feu. So. hodie creata est cōditio
oium feudoz sine valualorū sine valualimū quo ad retētio-
nē feudū & sic nō ē spē in curia mediolanē. d. c. i. in fi. s̄.
de natu. feu. fateoz tñ quo ad nobilitandum bñ remanet
d̄ia vt hic in ter. qz feudū minoris vel minimi valualorū
nō nobilitat lz feudū capitanei & valualoris qd nō est mioz
vel minimus nobilitet.

De gradibus succedendi in feudo.

Continuaf hoc mō. s̄. visus est in titulo qui feudū da-
re pos. & in titu. de successio. feu. qualiter succedat in fe-
do: vñ qz perfecte nō erat tractatū de successione feudū
propterea subiicit rubrica de gradibz succedendi i feudo.

De **p** **er** **successionem.** Feudū acquiri
successione sicut i
neffitura & descēdentes masculi p̄io succedūt
in feudo: femine vero succedunt nec masculi ex
illis descēdētes nisi in casibz hic exceptis. deficientibus
descendentibz masculis succedūt agnati collaterales d̄z
mō feudū sit paternū & d̄mō sit agnatiōis cōis: & iure co-
gnatiōis i feudis nulla ē successio & si sit cōtētio inter do-
minū & alij & agnatos an feudū sit nouū vel paternū cer-
te possidēte vasallo p̄sumit̄ paternū lz alr fuerit p̄nūcia-
tū & deficientibus p̄batiōibus iudex arbitrabit̄ an sit de-
scendū iuramētū d̄no vel agnatis. h. d. vsqz ad fi. tituli.
No. ex p̄cipio lre qd acquirimus feudū successioe & inue-
stitura d̄ quo vidistis plene. c. i. & ij. §. d̄ feu. cogni. **No.**
ibi p̄ia cā liberorū. qd in successioe feu. p̄ia ē cā liberorū. &
sic descēdētes masculini serus vsqz in infinitū succedunt
in feu. & succedūt eo ordine quo succedūt de iure romani
& sic filius succedūt. in fi. de heredi. q̄ ab intesta. §. euz aut̄
filius & p̄ discursuz prime & scōe col. & in autē. in successioe
C. d̄ suis & legitimis. **No.** ibi ad filias qd serus si mincus
descēdēns excludit̄ a trāsmisioe feudū. & multo magis in-
trāsuer salibus. Quinimo ē masculi descēdētes ex femina
nō succedunt in feudū nisi cōsuetu. sit in s̄iaz de quo arti-
culo posui i. c. i. §. hoc quoqz notandū. s̄. qui. feu. da. pos.
Et duas fallētas hētis hic. Ibi nisi. puta qz feudū sit fe-
mineū. Vel qz sit pactū in inuestitura qd succedat femine
diri in dicto. §. hoc quoqz & dicite vt ibi. **No.** ibi his

vero deficientibus q̄ agnati transuersales nō veniūt ad
 successione feudi filijs masculis existentib⁹: s̄ ipsi nō exi-
 stentib⁹ tūc succedūt agnati. z collaterales dūmodo feu-
 dū sit paternū. **C** No. ibi fratres cōfratrū. i. filij fratru
 premortuoz succedūt patruo vna cū fratribus mortui pa-
 trui. deinde vltiores agnati. **C** Not. ter. ibi paternum
 d̄ eē feudū qd̄ fuit paren. illius agnatiōis cōis. Ad hoc
 ergo vt agnati succedāt in feudo paterno ē necesse q̄ suc-
 cedēs z ille cui succedit descendit a parēte p̄io q̄ acqui-
 sivit p̄io feudū: verbi gr̄a: seius p̄io acquirit feudū. de-
 inde seius decessit relicto duob⁹ filijs. deinde vn⁹ ex dictis fili-
 is decessit ex se relicto filio. d̄inde ille fili⁹ decessit relicto
 deo patruo suo magno s̄re ani. certe patru⁹ succedit huic
 nepoti i feū. rō qm̄ patru⁹ succedēs z nepos cui succedi-
 tur sūt eiusdē agnatiōis. i. descendūt a cōi stipite. Et sic a
 parēte q̄ p̄io acquirit feudū: eodē mō nepos descendit. nō.
 ibi si ei⁹ ticij auus fuerit iuestit⁹ d̄ nouo feu. z iste auus deces-
 sit relicto ticio nepote suo z relicto s̄re ipsi⁹ ani q̄ d̄ patru⁹
 magn⁹ dei ticij. deinde tici⁹ decessit sine descendēte masculo
 certe s̄re ani nō succedit huic nepoti. quinimo reuertit⁹ ad
 d̄m. Rō q̄ h̄ s̄re fuit ani. Sic ergo si oppo. de hoc ver. si
 ei⁹ ticij ad ver. his vero deficientib⁹ hoc mō. nā i ver. his
 vero deficientib⁹ d̄ q̄ agnati succedūt i feū. z i ver. si eius
 ticij d̄ d̄m. r̄ndete q̄ ver. his vero deficientib⁹. intelligit
 qm̄ agnati sūt cōis agnatiōis cum eo cui volunt succedere
 z ver. si eius ticij loquitur quando agnati non sunt com-
 munitis agnationis cum eo cui volunt succedere. z sic in ef-
 fectu his No deficientib⁹ feudū erat paternū respectu vol-
 lētis succedere. Et sic ē transuersales ascendētes: puta
 patruus vel filius succedent descendētib⁹ transuersalib⁹ qm̄
 feudū ē p̄nū. Et ter. ē exp̄ssus in. c. i. s̄. Imp. lotba. Lu-
 genio pape. satis. n. est qd̄ oēs descendētes fuerūt ex eo sti-
 pite q̄ fuit p̄ius auctor feudi vt h̄. Et p̄dictis capite du-
 as regulas transuersalium vt agnati collaterales succedāt i
 feudo d̄mō sint descendētes p̄ inflexū ab eo q̄ recepit pa-
 ternū feudū. **S**ecda regula q̄ agnati collaterales nō suc-
 cedūt in feudo qm̄ nō sūt descendētes ab eo q̄ acquirit p̄i-
 mo feudū. **C** No. q̄ i successiōe feudoz d̄ficiēte linea de-
 scēdēte vocātur transuersales z i eos primo loco succedūt
 s̄res si sup̄sint. Si vero cū ipsi sup̄sint etiā filij alioz fra-
 trū p̄mortuoz. tūc admittunt simul cuz alijs vt h̄ z. s̄. de
 succē. feu. i. p̄i. z. i. c. ij. s̄. de feu. march. i. autē. cessate. C.
 de suis z legit. here. Nō existentib⁹ aut s̄ribus neq̄ filijs
 fratru tūc admittunt agnati primiores s̄m gradus suos
 qz primioz sp̄ excludit remotioz vt in. d. c. i. de natu. suc-
 ce. Et intellige sp̄ si feudū sit p̄nū qm̄ als agnat⁹ n̄ succe-
 deret i feū. nisi exp̄sse eēt d̄m i iuestitura vt. s̄. d̄ suc. feu.
 in. s̄. fi. z d̄ bene. fra. in. c. i. z. j. ti. p̄i. i. c. i. Et iō dicit do.
 Anto. cōsi. xlvij. incipit iesu zc. p̄mittēdū q̄ i suc. transuer-
 salium post s̄res z s̄ris p̄mortui filios vocant agnati nō oēs
 simul s̄ primiores suo ordie sicut d̄ iure cōi nisi i cān. c. i.
 d̄ natu. suc. feu. qd̄ p̄cedit qm̄ feudū vni ex transuersalibus
 assignatū ē i diuisione. Nā qm̄ sortit⁹ nouā naturā vt d̄ oec
 sup̄est aliq̄ d̄ linea illi⁹ q̄ h̄bit in diuisione alie lineę trā-
 uersalium ēt si eēt primiores excludūt d̄ficiēte linea illa
 vocāt alie lineę. Intelligit do. Ant. s̄m ordinē iuris vt p̄
 primiores p̄ferāt z hoc sensit gl. hic z An. **C** No. istū ter.
 ibi q̄ ita intelligēdū zc. ex quo clare intelligit qm̄ feud. d̄ eē
 paternū. qm̄ illd̄ d̄ eē p̄nū. qd̄ fuit illi⁹ parētis q̄ fuit ge-
 nitor agnatiōis cōis. Et est ille melior ter. q̄ h̄ eēt alibi
 s̄m doc. **T**ri similit̄ ter. h̄emus i. d. c. i. d̄ natu. suc. feu. Et
 ex hoc infert bal. q̄ i feu. suc. sp̄ aspicit suū stipitē z nō aliū
 q̄ nō ē stipes agnatiōis cōis. Et dicit p̄bari in h̄ ter. Nō
 ibi ad cognatos q̄ i feudū iure cognatiōis nō succedūt. s̄
 solū iure agnatiōis. **C** Not. ter. in ver. si vero d̄ns q̄ in
 dubio p̄sumit feudū eē paternū nō nouū declarabo i vlti-
 ma glo. z dicit bal. i. c. i. i. p̄i. j. d̄ alie. feu. p̄r. z Alua. hic
 q̄ si p̄iceps i concessione noui feudi dicit q̄ dat iure anti-
 qui feudi dato q̄ sit nouū assumit sibi vires antiq̄ feudi p̄
 ex. i. l. q̄cūq̄. C. de oi agro defer. li. xi. faciūt q̄ videbim⁹

post Aluaro. in. c. i. d̄ vas. decrepi. etatis imo dato ēt q̄ si
 appareret d̄ cōcessiōe scā p̄i meo de feu. sufficiūt verba
 n̄ficiatiua d̄m i iuestitura dicitis z narrātis se cōcessisse
 p̄i meo p̄ no. in. l. ex hac scriptura. ff. d̄ dona. Nisi ex cō-
 iecturis appareret. s̄ q̄ d̄ns nō eēt als in feudū cōcessur⁹
 nā tūc talia verba nō p̄bāt s̄ ē necesse docere d̄ cōcessiōe
 scā p̄i meo ar. l. cū talē. s̄. falsā. ff. d̄ p̄di. z demō. ita Jo.
 an. in addi. ad Spe. i. ti. d̄ feu. s̄. i. s̄. p̄ozo. i addi. q̄ incipit
 sic cōfecto. faciūt ad p̄dicta q̄ h̄ent in. c. illud de p̄sump.
 l. c. si. d̄ suc. ab itesta. i. l. optimā. C. d̄ s̄bē. z cōmū. stipul. i
 l. cū oñdimus. ff. d̄ fide. tm. in. c. ex l̄ris de trāfac. z d̄ri. s̄.
 in p̄ludijz hui⁹ cōmēti z itellige p̄dicta i eo q̄ sine alia so-
 lēnitare pōt cōcedere in feudū d̄ nouo. **S**ec⁹ in p̄latis ec-
 clesie q̄ nō pōt simplr cōcedere i feudū nisi solita infenda-
 ri. c. ii. d̄ feu. qz tūc eoz enūciatiōi. s̄ q̄ feudū eēt antiqtus
 in feudū cōcessū nō stare p̄. l. z si forte. ff. d̄ castren. pecu.
 faciūt q̄ d̄ri. s̄. i. p̄ludijz z in. c. i. in p̄i. s̄. q̄ feud. da. pos.
C No. ibi iuder qd̄ iuder deficientib⁹ p̄batiōib⁹ cā cogni-
 ta inspiciet cui sit d̄ferēdū iuramentū. **C** No. q̄ onus p̄
 bandi incūbit illi q̄ magis distat a veritate p̄sumpta facit
 qd̄ no. gl. in si. in. l. iij. ff. d̄ proba. **C** No. q̄ ad delationē
 iuramēti in defectū probatiōis nō ē procedēdū ex arru-
 pto z p̄cipitater s̄ cā cognita z in. tali declaratiōe iuder
 d̄ h̄e egratē p̄ oculis qm̄ ista dilatio magis inuitit egrati
 q̄ rigori vt dicit hic gl. quā multū no. **P**e. d̄ cer. z bal.
 s̄. d̄ cōtro. iuesti. i. p̄i. dicit q̄ iuramentū nō pōt vnq̄ de
 ferri in defectū p̄batiōis nisi viso z cognito q̄lis sit iste de-
 fect⁹ z diligēter examinato. facit qd̄ no. i. l. vbi cūq̄. ff. de
 interroga. actio. z qd̄ h̄etur in. c. i. d̄ cōfes. li. vi. z qd̄ d̄ri i
 s̄. sacramentū. j. d̄ cōtro. iter mas. z se. in. c. i. **I**n glo. q̄
 incipit successiōe ad si. no. q̄ regulariter successiō feudoz
 regulatur s̄m ius cōe romanū nisi exp̄sse caueat. **I**n li
 bello feudoz vt est exēplū in semia s̄m glo. se. **Q**uero
 circa istā glo. decessit s̄re relicto vtrinq̄ cōiuncto z re-
 licto ēt alio s̄re cōsanguineo nō vterino: querit an succe-
 dāt isti duo s̄res in feudo egratē: vt q̄ nō qz vtrinq̄ cōiun-
 ctus excludit cōsanguineū s̄rem q̄ nō est vtrinq̄ cōiunctus
 vt in auten. de cōsangu. z vteri. s̄ri. z in auten. cessate. C.
 de suis z legi. heredi. **I**n s̄riū hic d̄termiat bal. qm̄ i feudis
 attēdimus agnationē nō cognationē vt hic est casus i
 s̄. his vero deficientib⁹ z i s̄. ad cognatos z d̄ri vobis
 pleni⁹ in. c. i. s̄. qui feu. da. pos. **S**ecdo d̄ elegantī arti. q̄
 ro an nepotes ex duobus fratrib⁹ diuersis succedant pa-
 truo in stirpes vel in capita: verbi gr̄a de feudo paterno
 sunt castri tres s̄res. a. b. c. decessit a prim⁹ s̄re relicto vni
 eo filio: decessit. b. scōs s̄re relicto duob⁹ filijs deide deces-
 sit. c. sine filijs filius vnicus dicti. a. z duo filij dicti. b. vo-
 lūt succedere. c. patruo suo in feudo: an succedāt in capi-
 ta vel in stirpes nā si succedūt in capita qlibet eoz h̄z ter-
 tiā p̄tē. Si vero in stirpē tūc vnice⁹ fili⁹ d̄ci. a. h̄bit dimi-
 diā alij vero duo filij dicti. b. h̄būt aliā dimidiā. **Q**ue-
 rit qd̄ iuris: iste casus ē frequētissim⁹ i feudis. **I**a. d̄ ardi
 30. vt hic refert bal. iducit istū ter. q̄ succedāt i capita nō
 in stirpes. **A**douēt p̄ ter. n̄z in p̄i. ibi s̄res zc. qm̄ innuat
 ter. qd̄ filij fratru cū patruo succedāt in capita nā si filij
 fratru succederent cū patruo alteri patruo tūc succedent
 in stirpes qz filij ingrediunt locū p̄ris vt ibi in ter. cōfra-
 trū p̄mortuoz. **S**z si soli filij fratru diuersoz suo patruo
 succedūt i capita. ar. hui⁹ ter. a s̄rio s̄re Et h̄ac partē te-
 nuit bal. in autē. cessante. C. de legi. heredi. vbi bal. dicit
 qd̄ ita cōiter tenent doc. **A**douēt rōne qz quēadmoduz
 seruitiū z comodū sit d̄no p̄ capita ita z successiō d̄z fieri p̄
 capita. **N**os tenebitis s̄riū q̄ imo i p̄missio casu succedunt
 p̄ stirpes nō p̄ capita ita an. hic tenet s̄o bal. hic dicit ita
 cōsultū in. c. i. de successiō. feu. in si. moneoz auctorita-
 te. glo. hic que vult q̄ successiō feudi fiat s̄m ius romanū
 vltio moneoz rōe nā in causis feudilib⁹ sequimur ius cō-
 mune nisi exp̄sse caueat s̄riū cōsuetudine feudali. c. i. s̄.
 serenius iurisperit⁹. s̄. de feud. cog. sed de iure cōi filij di-
 uerforū fratru succedunt patruo in stirpes non in capita

*De et si in si An d̄ vobis oppo
 no rōsequat*

fm glo. bar. bal. z ange. z cōem sniaz approbatā in auten.
cessante. C. de legiti. heredi. Et bar. ita consuluit vt ipse
refert in. l. post cōsanguineos. ff. de suis z legiti. here. Er
go stabimus dispositiōi iuris cōis postq̄ ter. feudalis p̄ci
se nō dixit d̄riū. Nō ob. pri. ar. d̄ hoc ter. qz r̄ideo cū reue
rētia nō dicit qz magis succedat in stirpes vel i capita. Er
go dispositiōi iuris cōis relinquat. l. si exneus. ff. d̄ condi. ob
cām. r̄ideo z sc̄do nō ē sumēdū ar. a d̄rio sensu d̄ ius. cōe
l. cōuenticula. C. d̄ epi. z cle. l. apud antiquos z ibi no. C.
d̄ fur. nō ob. sc̄d̄z ar. Bal. d. autē. cessate. qz nō ē vez qz si
cut fuitiū sit p̄ capita ita z successio. Probo qz nō sit vez.
nā in descēdentiū lica nepos ex filio p̄mortuo succedit cū
filio defuncti i stirpes vt hic. d. s. cū autē de heredi. q̄ ab i
testato. z tū attēta rōne Bal. deberet succedere i capita.
Vel aliter possum r̄idēre qz imo seruitiū z cōmodū feu
di sit fm quotā z portione feudi nō fm capita ar. l. fm na
turā. ff. de reg. iur. z q̄ no. in. c. oēs filij. j. si de feu. fue. cō
tro. Facite cōclusionē: in linea descēdentiū masculina eo
ordine succedit in feudis quo iure rōano i hereditatib⁹ vt
est hic ter. z glo. Ergo i linea trāsuersali agnati succedūt
eo ordine quo succedit de iure cōi nisi exp̄sse caueat cōtra
riū in feudis vt ē in cognatiōe vt pbat. j. in hoc ter. z dixi
in. c. i. s. z qz. s. q̄ feu. da. pos. C. In glo. h. ad fi. distingi
te an vasallus possidet feudū z tūc si d̄ns nō pbauerit feu
dū cē nouū d̄feri iuramētū vasallo possidēti. c. i. ad fi. s. d̄
cōten. inter me. z d̄ns de por. fra. mei. z no. in. c. i. s. cū at
s. de cōtro. iuesti. Aut d̄ns possidet z tūc si vasallus non
pbauerit feudū cē paternū d̄feri iuramētū d̄no possidē
ti. d. c. i. in fi. Aut neuter possidet deficiētibus p̄batiōibus
inder cā cognita d̄feri iuramētū inspectis circūstātijs cāe
z p̄sonis. vt hic in ter. z d̄cā latius in. c. i. s. sacramētū. j.
de cōsue. rec. feu. C. Ultimo qz arguit i ter. qz fili⁹ fratris
p̄mortui succedit vna cū patruo itelligit nisi de cōsuetudi
ne feudi d̄ferat p̄riogenito s̄z and. hoc idē tenuit Bar.
in. l. post fratres. C. de legi. heredi.

De fratribus de nouo beneficio inuestitis.

Continuat. Supra visū ē an agnati succedat i feu. pa
terno: nunc videndū est an frater fratri succedat in feu.
nouo. propterea subiicitur hec rubrica.

A duo fratres. Casus. In bñficio nouo
nō succedit frater fratri nisi tenor i
uestiture sit in cōtrariū. C. No. ibi sine herede
ideft descēdēte masculino. c. i. s. z si cliētulus. s.
de alie. feu. C. No. sc̄do ex eodē ter. duas regulas. P̄ria
qz ē in feu. nouo filij masculi succedūt vt pbat ibi sine he
rede a cōtrario sensu z pbat. s. ti. primo circa pri. vbi ter.
in successiōe linee descēdentiū nō cōstituit d̄riaz inter feu
dū nouū z p̄riuz. z dixi i. c. i. s. z qz. s. q̄ feu. da. po. C. P̄
sc̄d̄z regulā qz i feudo nouo nō succedit ff neqz succedūt
alij agnati collaterales nisi tenor inuestiture sit in d̄riū. nā
in materia feudali inder ante oia d̄z bñ inspicere tenorē i
uestiture. Jō ifert z determinat hic Alua. q̄d̄nez de exneo
vtrū qs possit iuestiri eo pacto vt sibi succedat exneo. Ai
debat dicēdū qz sic p̄ hūc ter. tū d̄off. in sūma in ru
bri. qz possūt succedere in feu. que refert Bald. in. c. i. j. si
vas. feu. pri. cui d̄ferri deb. Et ipse Alua. hic dicit qz nō
qz si sp̄ale ē i frib⁹. vt hic pz. ergo in alijs erit secus. l. cuz
p̄tor. ff. de iudi. S̄z in veritate ter. n̄ nihil sp̄aliter v̄z po
nere in frib⁹. An alia ē rō. qz alter alteri stipulari nō pōt
l. stipulatio ista in. s. alteri. ff. de R. ob. qd̄ admittit bal. ni
si qs in iuestitura recipet p̄ ip̄o exneo p̄ no. in. l. huiusmōdi
in pri. ff. de lega. i. z de R. ob. l. stipu. s. si qs isulaz. z. C. d̄
dona. q̄ sub mō vel cōdi. in. l. i. z in autē. de nō alie. s. em
phiteosim. z. ff. de positi. l. publica. facit ad hoc qz pctm̄ ap
positū in iuestitura ē si sit d̄ cōem naturā feudozū nihilo
minus ē seruandū vt pz. s. qd̄ si iuesti. in. s. pe. z. h. z qd̄ di
ri in. c. i. de feu. nō habē. p̄pri. na. feu. In gl. q̄ icipit id er

go. ad fi. nō p̄rio qz pacta in feudis. sunt seruanda et si sint
cōtra naturā feu. s̄o no. q̄d̄nē gl. n̄e qd̄ i casu. c. n̄i si feu
dū sit indiuisibile an totū feudū reuertat ad d̄m. An
ffe mortuo siue masculino. An vero totū feudū maneat pe
nes f̄ez sup̄stitē. Jo. an. hāc q̄d̄nē late disputat in rubrica
de feu. in additio. ad Spec. in. iij. z. iij. col. z qz quedā feu
da sunt diuidua quedā indiuidua qd̄ p̄cedit in indiuidu
is bal. in. l. i. C. q̄n nō petē. partes. cōcludit qz p̄ ius decre
scēdi remāet penes frat̄ē sup̄stitē totū feudū p̄. l. antiquā
ff. queadmodū sui. amit. vos er mēte Ja. d̄ bel. an. z bal.
distinguite sic: aut ex q̄litate p̄sonaz qbus p̄cessus ē feudū
apparet qz d̄ns cōcessit cōtēplatiōe mortui z nō sup̄uicen
tis vel ex tenore inuestiture declarat qz mortui cōtēplatio
ne cōcessit z tūc reuertit totū ad d̄m sit indiuisibile z
d̄ns p̄feret sup̄uicēti tū dabit extimationē p̄tis sup̄uicēti.
ar. l. i. C. d̄ suo cōi manumif. aut apparet qz fauore sup̄u
uētis z ipse p̄feret d̄no eadē rone aut sumus i dubio z tūc
aut d̄ns habet maiorē p̄tē feudi z indiuisibile ē z poterit
retinere totū feudū z soluere extimationē alterius portio
nis eius minoris. l. sancimus. s. hec aut. C. d̄ dona. z ecō
tra si sup̄uicēs h̄eret maiorē p̄tē p̄feret d̄no i toto satisfā
ciēdo ei de extimationē z ita loq̄ Ja. de bel. ad fi. appa
tus aut portiones sūt eāles z tūc p̄feret vasallus d̄no fm ia.
z bal. hic rōne possidētijs qz possedit vasallus ar. l. mulier
ff. qz potio. in pigno. habeat z sic vasallus retinebit totum
feudū z offeret extimationem portionis indiuisibilis f̄ris p̄
mortui d̄no ar. l. cū fili⁹ in prin. ff. d̄ lega. i. cū si. aut vasal
lus nō vult offerre extimationē z tūc d̄ns habebit totū z sol
uet extimationē portionis f̄ris sup̄stitis aut nec vnus nec al
ter vult offerre extimationē z tūc loc⁹ erit licitatiōi s̄z ter.
in. l. i. C. cōi diuidū. z ita itelligit an. hic z hac distinctiōe
nō erūt cōtrarij s̄z imo cōcordes Jo. an. z bal. Quinimo
dicit hic Alua. indistincte qz d̄z fieri licitatio ne sit i p̄tate
d̄ni velle p̄riare fraudulēter vasallū sup̄uicētem p̄tē sua
s. offerēdo plus quā valeret portio defuncti. l. iij. z. l. que
cūqz. C. d̄ fide instru. z iure haste fiscalis. S̄z plus placet
qd̄ predictum est quia hec fraus vitabitur si vasallus of
ferat iustū p̄ciū iurta no. in. c. cū dilecti de emp. z v̄di. in
l. ij. C. de rescin. ven. C. In sup̄ Alua. hic q̄rit an frater su
peruicēs qz trarit ad se portione f̄ris mortui iure indiuisi
bili soluēdo extimationē directe vt. s. est cōclusiō itelliga
tur h̄re totā rē in feudū an vero solū portione suā cū aliā
partē emerit z r̄ideo qz solā portione suā quā h̄z iure suo
qm̄ aliā p̄tē h̄uit p̄ pecuniā z nō iure feudi ar. s. d̄ feu. da
to in vicē leg. comis. in. c. i. z. ff. de iure do. l. cū in fundo.
Et t̄z Ja. de bel. z ni. de nea. hic z Jo. an. in loco. s. alle
gato. C. d̄ dicat feudū indiuiduū. gl. hic exēplificat de
statua q̄ glo. est intelligenda d̄ statua affixa ar. l. statue. ff.
de vsufruc. fm bal. vel pone exēplū in vectigali vel peda
gio vel iure p̄stadi fm bal. vos date claz c̄empluz vt in
c. i. s. p̄trea ducat. j. de pbi. feu. alie. p̄ fede. puta si p̄
iceps cōcedat feudū ducat⁹ duob⁹ f̄rib⁹ vel aliud feudū
ita qz sit indiuiduū s̄z tenorē inuestiture. C. Quero d̄ns iue
stituit duos f̄res de nouo feudo: vn⁹ ip̄soz acceptat portio
nē suā alter vero nō acceptat quinimo repudiat: querit an
ps repudiata accrescat parti acceptate ab illo f̄re: r̄ideo
qz nō fm bal. in. l. i. C. q̄n nō petē. par. ar. ter. n̄i qz quen
admodū n̄ h̄z locū successio ita uec ius accrescēdi. P̄ro
pterea dicit ibi bal. fm ni. de nea. qz si feudū nouū cēt cō
cessū duob⁹ f̄rib⁹ ita qz alter alteri succederet: certe h̄eret
locū ius accrescēdi qz portio r̄pudiata alteri accresceret.
C. Ultio q̄ro pone qz princeps inuestiuit duos fratres de
nouo bñficio deide vn⁹ ip̄soz decessit sine herede mascu
lo. Querit an alter sup̄stes succedat p̄ defuncto f̄ri. L. v. z
ang. in. l. i. C. q̄n nō peten. p̄tes determinat qz sit sp̄ale i li
beralitate p̄cipis vt succedat z etiā h̄eat locū ius accre
scēdi ar. l. i. C. si impia libera. soci⁹ li. r. ego puto cōtra
riū qz neqz ius accrescēdi neqz succēdēdi habeat locū
i bñficio nouo z ita t̄z an. h̄. nā ter. n̄ loq̄ generaliter. l.
de p̄cio. ff. d̄ publicia. nec obstat. l. i. allegata: qz r̄ideo qz

loquit in donatioe impiali nos aut loquimur in feud. et dif-
fert donatio a feudo ut patet ex diversitate verborum. l. si idem
C. de codicillis et pbat ex diffini. donatioe et feudi que sunt
diverse ut vidistis in proemio huius episcopi bal. vbi hic sen-
tire quod si princeps concesserit feudum pedagij vel aliud quod hinc lo-
cum ius accrescedi p. d. l. i. C. si ipse libera. fo. et sic est ma-
gna limitatio ad ea que dicuntur quod in feudis non habet locum ius
accrescedi. ut. s. dictum est per legistas in. l. si mihi et ticio. ff.
de verbo. ob. bal. in. l. i. C. quoniam non per partes i addi. ad spe.
in ti. de locato col. ruij. in. l. i. in. xv. q. ff. de rex diuisi. in. c.
i. j. an agna. vel filij. Imo. in. c. ex parte de feudis et idem du-
bito de hoc dicto bal. et stare cum prima solutione.

Duo. b. d. Si post mortem patris duo
fratres remanserunt simul in eadem
domo et vnus frater acquisiuit feudum gratis vel
pecunia propria: vel cois. vel egs et armis coibus.
feudum est proprie acquirētis nec alter frater succedit fratri in
. d. feudo et fructus feudi sunt coes dum simul habitauerit
et alter frater potest repetere portionem suam quoniam feudum est acqui-
situm ex coibus. b. d. C. No. ibi iter. acqsiuerit quod si sit
duo freres simul habitates et vnus acqsiuit feudum gratis et amo-
re vel propria pecunia: certe feudum est proprium acqsiuerit neque ali-
quid acqsiuit alteri fratri nec eorum nec post mortem. et sic ha-
betis quod in dicto casu alter frater non succedit fratri predefu-
cto in. d. feu. C. No. ibi fructus quod si feudum non acqsiuit alteri
fratri. ut. s. tunc fructus dicti feudi sunt coes donec simul ha-
bitauerint. C. No. quod qui viuunt ad vnum panem et vnum vinum
debent inuicem coicare redditus et puenit. p. rios quod admittit
bal. dicitur ad necessitate victus quoniam si aliquid superesset ultra
necessitate esset dñi. Et adducit simile de fructibus pueni-
entibus ex reb. parafrenalibus vxoris in qbus si aliquid super-
est quod non sit consumptum de ptenere ad ipsam vxorem per ea que no.
in. l. vbi. C. de iure dot. et in. l. si. C. de pac. cois. Et dicit
bar. ita coisuluisse. C. No. quod nemo coisellit inuit vasallum
acqsiuere de quo videas quod dixi in. c. si quis decesserit i. c. be-
neficii. j. si de feu. fue. coisro. et. s. qualiter oli feu. ali. pos.
l. si. C. No. ibi quod si cum egs et armis coibus acqsiuerit feu-
dum est proprium acqsiuerit neque aliquid acqsiuit alteri fratri. Quid
de fructibus dicite quod fructus sunt coes donec simul habitau-
erint ad vnum panem et vnum. pbat i. v. fructus. C. No. ibi nec
forte quod dñs inuit non coisellit hinc alium vasallum quem noluit
et ista est ratio decidendi in tex. nro. C. No. ibi dum tunc. quod si feu-
dum in casu tex. nri sit proprium acqsiuerit. tunc alter frater poterit
agere ad id quod expensum est de sua parte. s. ad dimidia parte pe-
cunie. quoniam feudum fuerit de cois pecunia acqsiuit. C. In glo. que in
cipit intelligere ad si. no. gl. quod tex. nri de intelligi. quoniam alter
acqsiuit noie proprio et non fratris sui. quod tunc acqsiuerit vterque.
Et no. et quod si isti freres essent socij oinij bonorum non acqsiuit feu-
dum alteri fratri in casu tex. nri nisi ex tenore investiture. vel
ex alijs coiecturis coisepimus dñi s. no. p. bal. in. c. i. s. q.
feu. da. po. ro est ibi ne forte inuit. facit. l. socii. s. q. in eo
ff. p. socio bar in. l. cum oz in simili. C. de bonis que libe. i. pn.
bal. in. l. si socii. ff. si cer. pe. Et eliciendo melius metum gl.
quod bonum succum habet. Dicite sim Alua. ex ea elici posse duas
conclusiones. Prima quod vbi vnus ex fratribus acqsiuit feudum cois
pecunia noie proprio hinc ipsius feudum non efficiat cois tunc coiscent
fructus. Secunda conclusio est ista quod acqsiuit feudum de bonis prop-
ris sine aliquo interese fratris sui non coiscent dicto fratri ipsius
feudum neque fructus ex. d. feu. videam. modo intellectum circa
quibus conclusionem an pcedat. Et quoniam ad prima dico quod sit
vera quod casus est in isto. c. in sua parte. Et ea firmat hec gl. in
sui pri. et clari in glo. pcedenti. Nec ob. huic conclusioni. l.
si patruus. C. cois vtriusque iudicij. l. si fratres i pri. ff. pro
socio in qbus apte de quod acqsiuit noie proprio ex cois pecunia non
coiscent in aliquo quod sim Jac. de bel. et nico. de neapo. debe-
mus intelligere tex. nostrum et conclusionem predictam pcedere
ex eo quod ita dictabat consuetudo feudat ut fructus essent coes
ut hic alias at sec. ut i dñis. S. quod ista opi. seu solu. satis
diuisat. et vbi est metum gl. Jo bal. volens euitare dicta tria
soluit quod in tex. nro fructus non sunt coes ratione fraternita-

tis vel ratione cois habitacionis: sed ratione cois mense. et ita di-
cit ipse Alua. tunc vbi quod est ratione habitacionis hoc fuerit insti-
tutum ut patet ex ipse in isto tex. qui dicit donec in simili habi-
tauerint. Quare vtraque solu. simul. ista potest sustentari ad
tex. nostrum hoc modo vbi quod idem hic fructus coiscent ex eo quod coisur-
runt hic oia ista tria vbi cois habitacio: cois mensa: et quod fru-
ctus ex feudo pueniunt. Et est ratio quod postquam stat simul vbi vnus
alteri dare auxiliu ut dixit Imo. in. c. coiscentia est de cle.
p. c. s. s. An pingui. vbi consultu dno si stat simul quod separ-
ratim et idem remuneratione fructus coiscent. Et pro firma-
tione huius solutionis facit quod dixit bal. quod iter fratres simul
ad vnam mensam fiat coiscentio fructuum vsque ad necessitatem
etiam in reb. non feudalibus quod est forti. put dixi. s. facit etiam
ad hoc quod idem bal. dixit in. l. si. C. de colla. vbi expresse tenet
quod si vnus ex fratribus consumpserit fructus suos aduentici-
os in cois mensa. et postea velit repetere quod non potest. Et sic di-
ligenter aduertat ad iura supra dñi allegata non dicitur
in fructibus qui consumuntur in mensa cois. C. Veniamus nunc
ad declarationem sede conclusionis an pcedat et vbi primo di-
cendum quod sic patet in. l. cum oz in. s. i. C. de bonis que libe. vbi
patet nedum puenientia ex peculio quasi castrensi sed et ex pe-
culio aduenticio non coiscent inter fratres. igitur vera ista gl.
in sua parte sui ipsa firmat etiam an. de iser. Ja. de bel. et nic.
de neapo. ipsa sequi videntur: tunc dñi puto dicendum vbi quod i
mo acqsiuens de bonis proprijs sine aliquo interese fratris sui
non coiscent feudum sed bene coiscent fructus ex dicto feudo. Et pro
bo pro isto tex. i. p. p. pte sui quod ita intelligit ut dixi. Secundo
ex auctoritate istius gl. in sui pri. dum dixit marie et. quasi vo-
luerit dicere idem si ex pecunia propria. Tertio quod est ita sense
runt contra dicta doctorum in eorum diuisioe. Quarto moueor
per allegata per bar. et doc. modernos in. d. l. si. C. de col. de
quibus. s. circa alia conclusionem feci mentionem. No ob. mo-
dum. l. cum oz in. s. i. quia rideo ut. s. dixi quod cois habitacio et
mensa et natura feudalis hoc openit. intelligendum tunc puto
iuxta mentem bal. ut in isto casu dicti fructus non coiscent nisi
vsque ad necessitate per ea que. s. dicta sunt. C. In glo. que in
cipit intelligo in si. circa ista glo. quod an p. in feudo filij ha-
beat vsufructu bal. in. l. cum oz. C. de bonis que libe. sentit quod
feudo paganeo p. habeat comoditate fructuum rei feudalis.
ar. l. necessario. ff. de piculo et como. rei vendi. et allegat
Ja. de bel. ita tenere. vos tenete dñi s. Ja. de bel. et bal.
hic et an. i. prohemio opis quod imo p. nullu habeat vsufu.
in bonis feudalibus quod psumit quod dñs dedit feudum idem vasal-
lo ut nihil acqsiuit p. et vbi filij ex redditibus feudi possit ser-
uire dno. c. i. v. beneficii. j. in qui. cau. feu. ami. et videbi-
tis in diffinitioe feudi in p. hemio huius opis iuxta tex. i. au-
te. ut liceat mri et auie. et no. in aut. excipit. C. de bo. que li-
be. vey ut dicit Ja. de bel. hic ex quo feudum est datum a p-
ncipe censet esse castrense peculiu. l. cum multa. C. de bonis
que libe. tam non ois feudum emanat a pncipe ut in. c. i. s. q.
dicat dur march. vel com. id plus placet coiscentio Al-
uaroti qui post nico. de nea. et bal. distinguit. i. quod aut dñs
dedit feudum militi quod fuit in bello strenuus et tunc erit castre-
se ar. ff. de castren. pecul. l. si castrense et. l. si forte. Si ve-
ro alij et non eo respectu et tunc si dominus hinc districtu vel iur-
isdictione. put notari et dixi. s. qui. mo. feu. amit. in. s. pe.
et si. et tunc feudum potest dici quasi castrense quod ex publico acqsiuit
vasallus ar. C. de inof. testa. l. si. et d. offi. affes. l. veluti. aut
non hinc iurisdictione seu districtu tunc feudum erit aduenticiu
et non castrense vel quasi et hec est cois sentia oium scribentium.
C. In glo. si. ad si. de hoc dicite ut ibi et in. c. si. s. de ben-
fratru et qliter frater fratri succedat post aluaro. C. De-
currit practicable quod: quero ab est quod. s. dictu est quod feu.
interdu censet aduenticiu. an si filius habeat feudum adue-
ticiu censet ut p. habeat vsufructu in eo sicut in cete-
ris bonis aduenticijs per. l. cum oz in. s. i. C. de bonis que
libe. et Ja. de bel. quez seqt Nicola. de nea. tenet indistin-
cte quod non ea ratione quod idem dat feudum vasallo ut fructus perci-
piat et inde seruiat ut. j. in qui. cau. feu. ami. in. s. firmiter
in autem. ut liceat matri et auie in. s. i. ff. de seruitu. l. si cui.

idem tenuit an. de iser. s. qui feu. da. pos. post prin. z facit p hac pte. l. iij. s. si qs. ff. de minor. In contrariū facit. d. l. cū oz. s. i. z. l. fi. C. de usufruc. z de lega. iij. in. l. bis ver bis in fi. z i isto ter. Quare putarē posse sic distigui q aut querimus vtrū p̄ velit hēre usufru. in eo feudo ex pri uilegio paterno prout h̄z in ceteris bonis aduenticijs filij z tūc dicendū q nō d̄z hēre z intelligantur supradicti do cto. per iura z rōnes quas allegāt. facit. l. cū multa. C. de bonis liber. z qd no. in. l. i. C. de metropoli. li. xi. z in autē. de resti. z ea que pit in. s. si vero z qd h̄z in. c. fi. de indic. li. vj. aut querimus si p̄ simul h̄tat in eadē domo z mēsa cū filio qui habet dictū feudū. z dicite q illi fructus sunt cō munes ēt p̄i quo ad victū z necessaria sicut diximus per hunc ter. in fratre: a fortiori inter patrē z filiū inter quos est maior cōiunctio z rō vt filius querat p̄i per. d. l. cū oz

Altimo quero dur sabaudie inuestiuit ticiuz de oibus possessiōibus quas h̄z vltra mōtes versus tale castrum z idē dur inuestiuit me de alijs possessiōibus que sunt citra mōtes. Querit mō de possessiōibus que sunt in mōtibz z sic in media regiōe an includant vel excludant: dicit hic bal. q excludant ar. no. in. c. i. per Jo. mona. de tēpo. ordi. z quali. ordi. li. vj. facit qd no. in. l. caligato. C. de nup. qz ille possessiōes nec sunt vltra nec citra mōtes. facit qd no. in. l. cōmodissime. ff. de libe. z posthu. in. l. si cū dotē in prin. ff. solu. matri. in. l. si extraneus. ff. de cōdi. ob causaz.

De inuestitura quam ticiuz accepit a sempromio.

Continuat hoc ordine. Supra visus est de successio ne feudi z de gradibus succedēdi in feudo. Vex qz dubi tatur an maritus succedat in feudo dotali. Ideo subijcīt iste titulus de inuestitura quam ticiuz accepit a sempromio.

Sempromio. Si mulier dedit feudū in dotē z ipsa decesserit sine liberis maritus nō succedit in feudo: quinimo feudū reuertit ad dñm. h. d. C. Not. ibi femie qz regulariter femina nō succedat i feu. c. i. s. hoc quoqz notandū. s. qui feu. da. pos. tñ ex tenore inuestiture po test femina succedere in feu. de quo in. c. i. s. de suc. feud. vbi diti vobis regulas z fallēnas in. d. s. hoc quoqz notā dum. C. No. ibi in dotēz q femina que ex pacto succedit vel aliter in feudo pōt feudū dare in dotē diti i. c. i. s. do nare. qualiter olim feudū alie. po. C. No. ibi non ptinere q in feudo dotali nō succedit marit. sed liberi sic ex codē matrimonio pbat in ter. sine liberis a contrario sensu de quo i. d. c. i. s. donare. limitabit hūc ter. qui vult q ma ritus nō succedat in feudo nisi in inuestitura sit illa cō. z quibus dederit illa filia. c. i. z ibi dicā de feudo nō habente p̄zi. natu. feu. vel nisi esset cōsuetudo sp̄tis q marit. succedat in feudo ar. c. i. s. de feu. cogni. Querit alia. qd si vroz dat in dotē feu. suū marito: an maritus debeat seruire p vroz rōne dicti feudi: dic q sic. ar. i. l. ij. C. qui veniā etatis. z. C. de naturali. libe. in. l. si quis in fi. z i au tē. quibz mo. natura. effici. sui in. s. si vero ab initio. z tenz Ja. ar. dizo. in sūma in ti. quibus mo. feu. amit. sub rubri cella excusat propter sexum.

De vasallo decrepitate etatis qui beneficiū refutauit vt filij inuestiantur.

Continuat ad p̄cedētes hoc ordie. Supra visus est in multis locis factā esse dñam inter feudū nouū z paternū vt in ti. de gradi. succedēdi in feudo in ti. de fratri. de no uo bene. inuesti. p̄pterea cōpetētī ordine subijcīt titulus i quo querit an feudū sit paternū vel nouū de vasallo de crepitate etatis qui beneficiū refutat vt filij inuestiantur.

Quidam. Si vasallus renūciauerit in ma nibus dñi feudū. vt inuestiant filij ipsius vasalli: certe feudū dñi paternū nō nouū

b. d. C. No. in ter. ibi decrepitate etatis q ista verba signi ficāt accidentiā facti nō iuris ministeriū qz idē videt si iu uenis renūciaret feud. vt inuestiant filij eius. C. No. q in manibus dñi debet fieri refutatio feudi. z sic h̄ videtur casus q nō valet refutatio feudi. nisi in manibus dñi fiat. facit qd no. in. c. i. j. de vasal. qui cōtra consti. lotha. Ita bal. h̄ per ea que no. Jo. an. in. c. ex ore de his q sūt a ma iori parte capi. facit gl. i. l. legat. ff. de offi. p̄cōsu. z lega. z in cle. i. d̄ renū. h̄z in. c. q in dubijs z in. c. admonet d̄ re nūcia. z facit ter. ad cōclusionē bal. in. l. barbari. ff. d̄ of fi. p̄toris quā refert z seqt̄ alua. i. c. i. s. qs. dica. dur mar. vel comes. Et dicit Jo. an. diu fuisse disputatum in. c. ad apostolice de re iudi. li. vj. q imperator sine licen. pape q h̄z cum destituere nō pōt impio renūciare. nec tenet re nūciatio in manibz electozū: quia h̄z habeat ex priuilegio potestātē eligēdi iperatozē. non tamen habent p̄tates p̄i nādī illū. c. venerabilē d̄ ele. cle. i. d̄ iureiu. z i. c. ad aplice de re iudi. li. vj. ergo nec eius resignationē possunt admit tere. Aliter bal. videtur loqui in extranā. pacis cōstantie i verbo hoc q nos. z in verbo cōcesserimus. C. No. ibi q sempromio. q regit q h̄ renūciatio feudi non sit scā sim pliciter h̄z cū modificatiōe vt filij inuestiant. C. No. ibi pa ternū q si vasal. renūciauerit feudū vt inuestiant filij cer te feudū nō desinit esse paternū. Et solet allegari iste ter. q renouatio feudi antiq̄ facta in p̄sona filioz in quos de bebat feudū descēdere nō facit feudū dici nouū h̄z rema net antiquum Ludo. cōsi. cccv. incipit omnipotentis. zc. in casu propositē cōsulta. q infert ēt ad emphiteosim. z lu do. consi. i. qd incipit in r̄pi zc. visis in facto p̄positis in fi. z no. q casus hui. c. h̄z locū ēt si vasal. qui p̄zio renūcia uit suscepisset p̄iaz inuestiturā feudale qz h̄z feudū sit nouū in persona ipsius patris qui refutauit. tamē d̄z paternum in persona filioz s̄m An. de iser. h̄z z probat optime iste te xtus. dñi generaliter dicit feudū suū i māu dñi ad hoc re futauit z sic generaliter intelligē. pōt intelligi de feu. no. z tñ in persona filioz dicit ter. p̄mū esse. Sic ergo notabilī ter probat iste ter. q feud. in persona p̄imi acquirētis d̄z nouū donec ē apud eum: ipso mortuo quia succedunt de scendentes in persona descendētium erit: z censetur paternum z sic feu. qd fuit nouū apud p̄ez meū erit apud me p̄mū: faciunt que vidimus in. c. i. d̄ natura successio nis feudi. C. No. ex isto ter. cū gl. declarationē ad id qd diti. s. qs. dicat dur mar. vel com. i. c. i. z i. c. i. s. z qz. s. q feu. da. pos. q filij comitis i vita p̄is est comes q illud p cedat iproz. Jo iura dicit q filius in vita patris ē qua si dñs bonozū patris. l. in suis. ff. de libe. z posthu. p̄prie enim non est comes ne qz dñs nā si esset dñs perfecte ista inuestitura hic s̄o loco facta in filios vt dicit hic glo. nihil valeret quia semel meum zc. c. inter dilectos de fide in stru. l. menius. s. duobus z ibi late barto. ff. de lega. ij. z quia in vita patris non est perfecte dñs hec inuestitura se cunda facit eū dñm nec acquiritur dominiū in. l. cum fi lio. ff. de lega. ij. C. No. primo limitationē ad ter. n̄m q non procedit qñ ē facta simplr renūciatio: nā tūc diceret esse nouum feudum non autē in paternum facit. l. i. s. hoc videndū. ff. de succes. edicto: aduertendū tamē est q ista refutatio simplr facta non nocet agnatis quando feuduz est paternum z antiquum. c. i. j. de eo qui si. fecit agna. z z si de feudo sue. cōtro. c. fi. C. In ea gl. ibi inuestiret nota fallentiā ad ter. n̄m vt dicatur feudū nouum quādo va sallus refutauit ita vt fiat inuestitura de nouo z sic nouuz feudū in p̄iudiciū renūciantis non autē in p̄iudi cium agnatozū vt dicit glo. in sequenti. S̄z si ipsi agna ti cōsentirēt tūc in p̄iudiciū cōsententiū indicaretur feu duz nouū z alij agnati sequētis gradus qui non consense runt possunt succedere tanq̄ in feu. paterno siue antiquo argu. l. fi. C. qui admitti ad bo. pos. z facit quod no. in. c. ti cius infra. si de feudo fuerit controuer. z in. c. i. de alien. feud. pater. C. In ea glo. ad fi. nota q si vasallus renū ciat feudo vt ipse inuestiat talis renūciatio de inuestitura

est frustratoria ar. l. q sic. ff. de solu. 7 facit qd no. pbar. in. l. singularia. ff. si cer. pe. qua glo. dicatis vera nisi inue-
stire adiciat noua qualitas alterans prima inuestitu-
ra fm and. hic. **C** S. p. declaratiōe qrit p. d. mar. pone
vasallus qui h3 feudū antiquū renunciauit in manibus
dñi vt inuestianē filij sui deinde decesserunt filij istius va-
salli qui renunciauit relicto patre suo vasallo q̄ refutauit
qrit an vas. idēqz pater succedat dictis filijs in feudo di-
cet aliqs mihi videt q̄ nō qz habemus regulā in feudis
q̄ ascendentes nō succedunt descendētibus in feudo. c.
i. i. de natura succes. feu. igit̄ zc. ego putarē q̄rit q̄ i casu
nostro pater succedit nō tanqz succedat filio s3 tāquā feu-
dū sit antiquū qz in successione feudali inspicimus agna-
tionē dirigentes oculos ad stirpē cōis agnatiōis. c. i. s. d̄
gra. succē. in feu. s3 in casu nostro feudū incipit a stirpē a
quo descendit ipse pater renunciāns qm̄ feudū p̄suppōi-
tur antiquū. igit̄ succedit in feudo. nec obstat renūciatio
qz finit̄ morte filioz quoz cā erat facta renūciatio. l. in-
bemus 7 ibi no. pbar. C. ad velleia. l. pactū vbi bal. C. de
colla. qz feudū dicit̄ paternū vel antiquū fm. c. nostrum
nec ob. c. i. s. de natura succes. feu. qz intelligo tex. qm̄ feu-
dū nō est antiquū quinimo nouū in p̄sona patris vel filij:
sed in casu nostro feudū erat antiquū qz nō incohauit in
p̄sona patris 7 collaterales succedunt in feudo antiquo
c. i. de gradi. suc. in feu. Et fuit no. ia. ar. d̄zo. in ti. de suc-
ces. feu. s. ascendentes. in sūma. **C** Quero pone vas. cō-
misi culpā vel feloniam priuatiuāz feudū dñs remisit hanc
culpā 7 inuestiuit vas. querit̄ an dicat̄ nouū feudū vel anti-
quū cū ab exordio esset antiquū: videt̄ q̄ sit nouum pp̄ no-
uā cōcessionē culpe remissiuā. vos distinguēdo dicite post
an. de iser. aut vas. priuāt feudo ipso iure vt in crimine le-
se maiestatis 7 tunc dicit̄ noua cōcessio 7 nouū feudum
ar. l. dotē. ff. de iure do. 7. l. cū marit̄. s. cū in te. ff. de pac.
dota. 7 nota q̄ remissio culpe isto casu nō dicitur cōcessio
feudi nisi dñs ē cōcedat feudū vel qz feudū sit penes va-
sallū 7 illi cōfirmet ar. l. qua rōne. s. interdū. ff. de rez do-
mi. 7 qd no. in. c. i. s. quo tpe miles in. c. i. de feu. sine cul. n̄
amit. in. l. i. C. de sen. pas. nisi princeps remisisset culpāz
7 restituisset bona vasallo qz tunc dicit̄ feudū antiquū cū
restitutio dicat̄ in pristinū statū reductio. l. q̄ si minor. s.
rest. ff. de minoribus. l. i. 7. l. cū indulgētia 7. l. si. C. de sen-
tē. passis 7 eode mō si esset lata snia priuatiua habet locuz
oia p̄dicta. aut feudū nō amittit̄ ipso iure sed p̄ sniam 7
istud ē regulare. c. i. s. de feu. sine cul. non amit. 7 tunc si
dñs remittat culpā ante sniam dicit̄ antiquūz put̄ antea
gl. in. l. qd dicit̄. ff. de impen. in rebus dota. fac. l. si vnus
s. pac. ver. qd si pactū. ff. de pactis no. in. c. i. s. quo tpe
re miles. ita pau. de castro in cōsi. d̄iij. incipit in xpi zc.
q̄ istud feudū. bal. in. c. i. s. insup. d̄. de phi. feu. alie. p̄fe.
7 dixi in p̄ludijs huius cōmentī i diuisione feudoz. 7 p̄-
dicta sunt vera vt p̄cedat titulus si tenemus illam opi. q̄
pp̄ culpā cōmissāz feudū reuertat̄ ad dñz nō ad agnatos
s3 si tenemus aliā sniaz equiorē 7 veriorē quā tenet hosti.
and. 7 bal. tunc nō p̄cedat articulus p̄cedens qz in p̄iudi-
ciū agnatoz dñs nō p̄t remittere culpā. l. i cōcedendo. ff.
de aqua pluuiā arcē. 7 habuistis gl. hic q̄ dñs cū vasallo
nihil p̄t in p̄iudiciū agnatoz in feudo antiquo vel pater
no. Sed addicite q̄ imo pōt p̄cedere titulus quo ad alia
dubia qz in multis differt feudū nouū a paterno 7 antiq̄
vt p̄bat in rubrica nouū nō paternū fm ia. ar. d̄zo. i sūma
q̄ vas. cōmisi feloniam p̄ quā d̄z puniri: deinde princeps
vel dñs feudi dicit̄ remittimus tibi culpā restituum⁹ tibi
feudū: et de nouo cōcedim⁹: querit̄ an dicat̄ nouum vel
antiquū put̄ antea erat. certe si inspicim⁹ verbū restitui-
mus erit antiquū. d. s. resti. Si vero inspicim⁹ verbum d̄
nouo cōcedim⁹ erit nouū ar. c. i. de eo q̄ si. fecit agna. Re-
spōdet hic And. q̄ debeam⁹ attendere mentem principis
seu dñi q̄ pōt colligi ex verbis pambulis vel sequētibz.
Ebi at̄ nō cōstat de mēte erit noua cōcessio 7 nouū feudū

qz verba de nouo cōcedim⁹ sunt posteriora ergo derogāt
prioribz. l. si mihi 7 tibi. ff. de leg. ij. l. pacta nouissima. C.
de pactis do. **C** Part. 3. p̄riū q̄ imo dicit̄ antiquū put̄ an-
tea qz privilegiū principis est in dubio latissime interpre-
tandū. l. si. 7 ibi no. ff. de cōsti. princi. Ergo istud privile-
giū remissiuū 7 restitutiū bonoz intelligat̄ latissime. s.
vt appeat restitutio nō noua cōcessio. sc̄do qz res de facili
reuertit̄ ad naturā suā. d. l. si vnus. s. pactis ver. qd i spē.
Ergo reuertit̄ ad primitiuā naturā antiquā. tertio qz ver-
bū restituum⁹ d̄z opari aliqd ar. l. si qñ. ff. de leg. i. Nō ob-
stat ar. And. qz Rūdeo nō ē verisimile q̄ qd velit se statiz
corrigere. l. nā ad ea. ff. d̄ cōdic. 7 demōstra. Et intellige-
rē illa verba de nouo cōcedim⁹. l. fm formā antiquā. qz se-
quentia declarant̄ 7 restringunt̄ fm p̄cedentia. l. si seru⁹
pluriū. s. si. ff. de lega. i. Et plus insunt p̄cedentia ad de-
claratiōē sequētiū qz e. glo. 7 ibi bar. in. l. quisqz. ff. d̄
lega. iij. in. l. filij. ff. qñ dies leg. cedat. 7 sic tenerē q̄. and.
C Ultimo q̄ro vas. cōmisi feloniam puta p̄ditionē contra
dñm ex quo bona vel feudū publicant̄. vel feudū reuertit̄
tur ad agnatos: deinde dñs remisit culpā. 7 restituit bōa
atqz feudūz vasallo: querit̄ an hec restitutio facta a princi-
pe. vel dño feudi an noceat agnatis ad quos reuersum
fuerat: determinat̄ hic and. sūmarie q̄ talis restitutio no-
ceat agnatis. Rō qz princeps potuit remittere sniam ar.
l. i. in si. ff. de questio. Et qz pōt princeps remittere q̄ sunt
iuris ciuilibz. l. si. ibi no. C. si cōtra ius vel vtili pub. Ergo
snia sublata q̄ est radix 7 cā vt bona pueniāt ad agnatoz
siue feudū tollet̄ et ius ipsi⁹ agnati in quandā cōsequen-
tiā. qz inspicimus originē. l. iij. s. scio. ff. de minor. 7 quia
sublata radice tollitur radicatū in. l. i. C. de lati. liber. tol.
C Sed qd si fiscus ad quē pueniunt bona delinquentis
alienauerit puta vendendo dicta bona alteri. vel agnat⁹
ad quē puenit feudū pp̄ culpā legitime alienauit dictam
feudū: deinde princeps dñs feudi remisit culpā restitue-
do eū ad bona: querit̄ an hec restitutio extendat̄ ad alie-
nata. Dicit̄ q̄ n̄ trahitur ad alienata. c. quāuis d̄ rescrip.
li. vi. facit. l. si. C. de repudi. vel absti. heredi. Quinimo
et si post alienationē 7 restitutionē p̄dicta bona redirent
ad fiscū puta illi⁹ delicto in quē erant alienata. Nō tñ iste
vas. restitutus ea recuperabit qz tpe restitutionis nō cōpre-
hendebant̄ in ea. Ita an. hic p. l. si ita. ff. de auro 7 argē.
lega. p. l. si. C. que res pignori. no. i. de. si. d̄ rescrip. **C** Si
ceret aliqs and. vt sibi cōtrari⁹ qz in p̄cedenti arti. dixit
cōtra. Rūdeo q̄ imo nō est sibi cōtrari⁹. qz in primo arti.
loquit̄ de snia que potuit auferri a p̄cipe: s3 in hoc arti.
loquit̄ in cōtractu q̄ nō subicit̄ principi cū sit iurisdictionū
vt not. in. l. digna vox. C. de legi. Et dixi plene et quo ad
principē. c. i. s. de natura feu. **C** Ex p̄dictis habetis limi-
tationē p̄ no. pbar. bal. ang. in. l. gallus. s. quid si tñ. ff. d̄
liber. 7 posthu. qz restitutio s3 nō trahat̄ ad alienata non
tñ trahit̄ ad ius pueniens ex snia. **C** Querit̄ hic alia.
Donec dñs dedit feudūz cū hac cōditōe vt habeat na-
turā antiq̄ 7 censeat̄ antiquū: an isto casu intelligat̄ anti-
quū dic q̄ sic vel saltē nouūz hñs naturam antiq̄ ar. ff. de
dona. cā. mor. in. l. si alienā. 7. l. senatus. s. mortis. Et ita
t3 Ja. ar. d̄zo. in sūma in ti. nouūz nō patronuz sub rū-
bricella prima. facit qz pactūz habitum in inuestitura est
seruandūz. 7 alterare p̄t cōez naturā feudi vt. s. qd sit inue-
stitura in. s. pen. 7 qd dixi. s. de gradi. suc. in feu. in. s. i.
Quid at̄ in plato inuestiente tanqz de feudo veteri 7 anti-
quo an p̄sumat̄ antiquū. Sic q̄ nō in dubio. sed potius
circūuentio aut error. ff. de p̄bal. q̄ testamentuz cū si. nisi
p̄bet̄ cōtrariuz vel iterueniat solēnitās requisita p̄ no. in
auct. hoc ius p̄rectuz. C. de sacrosan. eccle. De q̄ p̄bal.
in pambulis feudoz in sua diuisione. 7 ibi dixi.

C De inuestitura in maritum facta.

C Continuat̄. Supra visuz est de inesti. quāriti⁹ accepit
a sempromio. videnduz est an marit⁹ succedat in feu. do
k iij

tal i. ppter ea subijci hic alia hoc mō si cōtentio sit de feu.
q̄s debeat esse iudex vel aliter s̄z alia. cōtinuat ad rubri
cā p̄cedere hoc ordie qm̄. s̄. ti. p̄. v̄. s̄. i. d̄. clarat an feu.
dū iudicet p̄ nū vel nouū q̄ p̄tēio vertit iter dñz z agna
tos vasalli. vt i casu. s̄. p̄. i. nūc nō declarare intēdes aliū
casum ad cognoscendū similiter v̄rū feudū sit z dicatur
nouū vel paternū q̄ q̄ d̄bitur iter agnatos vasalli z ha
bentes cām a dño s̄z q̄ dubitabat q̄s iudex debeat hoc co
gnoscere. iō suppositus est hic iste titulus.

Vasallus. h. d. Si p̄tēio sit iter maritū si
lic p̄defūcti vasalli z agnatū
q̄ cognoscit dñs s̄z cognoscit vel arbiter vel iudex
ordinari⁹. Si nō sit cōtētio iter do. z agnatū an feudū sit
nouū dño deficiēte i p̄ba. de ferf iuramētū agnato q̄ iura
bit aut succūbet. z si sit p̄tētio iter vas. de fe. antiq̄ alter al
teruz n̄ trahet ad dñz solū s̄z trahere poterit ad dñz simul
cū curia. h. d. s̄z intellectū ia. d̄. bel. to. ti. C. No. ibi accepta
pecunia q̄ dñs p̄tēcedere feu. accepta pecūia. de q̄ vidi
stis in dubio. s̄. de bñ. fra. z i. c. i. d̄. na. fe. No. ibi altera q̄
vz p̄cessio fe. p̄te. C. No. q̄ s̄z dñs cēleat z sit iudex ordia
ri⁹ iter vasallos suos q̄ d̄ feu. aliq̄ p̄tēdit iter eos. vt in
s̄. pe. j. de ph. feu. alie. p̄ fe. m̄ vbi p̄ cōsequētiā posset ista
cā spectare ad dñz nō d̄ esse iudex vt hic. nā marit⁹ q̄ i ca
su n̄fō cōtēdebat cū agnato hēbat cāz a dño q̄ ab eo p̄ pe
cuniā emerat p̄tē feu. v̄n si succūberet hēret regressū p̄ dñz
de euictiōe. vt. j. an ap̄ d̄ iudi. vel domi. in. c. i. et cū cā vi
deat sua. p̄p̄tia q̄z tū ad icomodū. l. eptoz. C. d̄ enic. ergo
nō d̄ iudex esse in d̄cā cā vt hic. z i. l. i. z. ij. C. ne q̄s in sua
cā. C. No. q̄ s̄z regulariter cōtrouersia iter do. z vas. orta
hēat dirimi z terminari p̄ pares curie. vt. j. i. ti. se. m̄ sec⁹
i casu n̄fō. vbi ista cā q̄ vertit iter maritū z agnatū nō ter
minat p̄ pares s̄z videat spectat ad dñz vt. s̄. d̄. c̄m̄. Et rō
p̄tē q̄ dñs h̄z p̄tē feudi sibi retētā. alias at si sibi nō reti
nuisset p̄tes tunc pares curie cognoscerēt vt. j. an ap̄ d̄ in.
vel dñz in. c. i. z ita intelligant ista iura q̄ multū vidēt sibi
innicē aduersari. s̄z q̄dā vt ia. de bel. dicat q̄ istud. c. corzi
gat p̄ illud p̄p̄ eoz maximā repugnantiaz. q̄d nō ē veruz
dicā. j. eo. s̄. h. z facit in. c. i. de mi. val. q̄ cōtū. ē. z h̄ Bal.
post petrū. Si tñ eēt supior dñs talis q̄ aliū n̄ recognosce
ret supiorē puta rex francie. tunc ē i cā feudali iter se z
vas. ipe rex ē iudex. c. nouit. vbi rex. in. d̄. nō. n. itendim⁹
de iudi. quē ad hoc p̄derat. d̄. alex. in. l. est receptū. ff. de
iur. om. iu. facit ter. i. c. ad apostolice d̄ re in. li. vi. Et ita
dicat an. d̄ iser. seruari i regno sicilie s̄z de iure dicit ipe q̄
id q̄d d̄f q̄d sup̄mus p̄nceps iudicat in cā p̄p̄tia. l. q̄ cō
mittit cās alij iudicandaz. ita an. in. c. i. s̄. h. de ph. fe. alie.
p̄ fe. faciūt q̄. j. subijciā. C. Ex h̄ ter. no. regulā q̄ q̄ sum⁹
in dubio q̄ nō est claz d̄ q̄litate aliqua q̄ faciat aliū iudi
cē q̄s ordinariū q̄ in dubio iudex ordinari⁹ erit iudex. l.
nemo. C. de iur. om. iu. Faciūt not. in. l. p̄scriptionē. C. si
p̄ ins vel vti. pub. in. c. si clericus. z in. c. cum sit generale
de foro cōpe. Ideo post inno. in. c. cetex de iudi. dixit hic
bal. quorēs agit p̄ vas. alia via q̄z ex. l. feudoz vel ad ali
uz effectū quaz simplicis feu. ordinari⁹ ē iudex iō si age
ret cōditiōe. l. siqs in tantā. C. v̄n vi. ordinari⁹ eēt iudex.
si tñ dñs feu. eēt ē supior respectu iurisditiōis nisi tracta
ret de cā sua. q̄ tunc nō esset iudex. l. i. C. ne q̄s in sua cā
nisi vt dicit hic bal. eēt ip̄ator vel rex francie vel ali⁹ nō
recognosces supiores. l. p̄rie. ff. d̄ bis q̄ in testa. delē. Li.
in. d̄. l. C. ne q̄s in sua cā. z panoz. i. c. cū venisset de iud. tñ
i talib⁹ supiorib⁹ cōsulti⁹ est q̄ cās suas z suoz cōmittat
alteri. gl. in. c. nullā. ij. q̄. v. ita ludo. p̄ illā gl. i. s̄. h. cccxxi.
incipit. xpi zc. circa p̄positā ē p̄sultat. in. fi. col. Et ex hac
cōsideratiōe elicio intellectu ad ter. vt in. d̄. i. z vsqz ad. s̄.
illd̄. recurrēdū sit ad ordinariū vel arbitros p̄p̄ suspitōez
aliquale de q̄ dixi in p̄rimis notabilib⁹. C. In. d̄. ar. illd̄
velit no. q̄ si dñs solus vel curia sola vocat vasallos iuic
cōtēdentes z p̄cedētes feuduz antiquū ab eoz q̄z ia

stat de q̄litate tribuēte iurisditiōe. s̄. vterqz fatef fe. n̄
cogaf iuitus vas. cōparere corā vno ex dictis. vel dño vel
curia. itelligo. i. si iusta rōe veller vñ ex istis recusare. s̄z si
vocat simul a dño z p̄bus curie tūc examē amboz simul
nemini s̄z dedignari. z ē rō q̄ cessat cā suspitōis ex q̄ vñ
alteri adiuncto p̄cedit ar. l. aptissimi. C. de iud. z no. i. c.
i. de iudi. z p̄ regula p̄dicta ino. facit q̄z videbim⁹ q̄ etiā
vbi pes deberent iudicare si dñs pes nō h̄z. vel haberi n̄
p̄nt vt and. i. ti. i. in. i. col. voluit. itur ad ordinariū p̄buc
ter. z ita ēt si adeo essent suspecti pes z dñs. q̄ non posset
cōseq̄ iusticia recurrif ad ordinaruz supiorē. bal. in. c. ip̄ia
lez. s̄. h. j. d̄ ph. fe. alie. p̄ fe. facit q̄d no. oldra. p̄. cdxij.
icipit. reuerēde p̄. C. No. ter. ibi nā ap̄ d̄ iudicē. agnati
vbi inuit q̄ corā ordinario agnati. v̄z cā agitari. s̄z cōtra
actor seq̄t for. rei. l. iuris ordinē. C. d̄ iur. om. iu. c. cū sit
generale d̄ fo. cōpe. s̄z hic marit⁹ erat actor z agnatus
erat reus. ergo corāz iudice mariti rei. nō autē corāz iudi
ce agnati actoris est examināda q̄d feudalis. So. timo
re hui⁹ p̄riū ia. subaudit ad ter. ibi ad iudicēz agnati sub
audi vel mariti. vel alie solue s̄ p̄riū. nā fortassis agebat
rei v̄dicatiōe. z fundus feu. erat in iuris. iudicis. agna
ti ar. l. si. C. vbi in rē actio. c. sane d̄ fo. cōpe. C. No. ibi vel
arbitrum q̄ vz cōpromissuz sc̄m̄ i arbitruz d̄ feudo. s̄z p̄
s̄ notabile oppo. d̄ his q̄ no. hosti. z io. an. in. c. cū tpe. de
arbi. So. aut q̄rim⁹ an possit vas. facere cōpromissuz sine
cōsensu dñi de re feudali z est dicenduz q̄ nō. z ita loq̄tur
io. an. in. d̄. c. i. aut q̄rim⁹ an valeat cōpromissuz a dño vel
vasallo vel a vasallis cū cōsensu dñi. z tunc vz cōpromissū
v̄hic. C. No. ex. s̄. itē placet. q̄ si sit cōtentio inter dñm z
agnatuz an feuduz sit nouū vel paternuz incūbit onus p̄
bandi dño q̄ sit nouuz z si dñs deficit in p̄batiōe deferf
iuramentuz agnato q̄ tenet iurare vel deferre. l. māifeste
turpitudinis. ff. d̄ in reu. ego itelligo istuz ter. q̄ ē q̄d in
ter agnatū z marituz filie vasalli p̄defuncti vt appeat ex
p̄ncipio hui⁹. c. z facit. l. r̄. s̄. pen. ff. d̄ iuris z facti igno.
C. Oppo. subseq̄nter cūz gl. q̄ imo licituz sit d̄clinare for
istoz iudicēz ex cā suspitōis vt p̄bat in. d̄. l. aptissimi. s̄z
gl. nō alleget. So. fatendo p̄riuz vz q̄ iste ter. v̄z itelligi
q̄ nō sit decēs z hōestuz vt declinet vt hic. s̄z tñ si cā sub
est poterit d̄clinari vt ibi no. z h̄ voluit dicere ista gl. vsqz
ad. s̄. s̄z q̄d si alē zc. ex q̄ glo. p̄cludit q̄ iurisditiō ista dñi
cūz curia p̄tē d̄clinari. s̄z ia. d̄ bel. quē ēt seq̄t nic. d̄ nea.
reprobat istā gl. duab⁹ rōib⁹. P̄rio q̄z violat l̄ia. Secdo
q̄z dñs z curia sunt iudices ordinarij iter p̄tes ēt recusa
ri nō p̄nt. d̄. l. aptissimi. Quare ipsi tenēt q̄ dñs vna cum
curia nō possit d̄clinari p̄ istuz ter. hic in. fi. facit ad idem
ter. in. c. i. an ap̄ d̄ iudi. vel domi. z hanc p̄tes v̄f q̄ gl. te
neat in. s̄. p̄terea. j. d̄ ph. fe. alie. p̄ fe. h̄ac p̄tes seq̄t ia. ar
di. in. sum. in. ti. d̄ p̄ten. feu. sub rubricella si p̄tentio ē iter
vasallos dñi est cognitio. z hoc p̄ istuz ter. z. d̄. s̄. pe. z. i. d̄
pa. tenen. in. j. si ministras z. p. c. cetex extra d̄ iudi. z
c. ex trāmissa. d̄ fo. p̄pe. c. curia vel q̄cunqz. s̄z. d̄. bal. vi
cit hic q̄ rōe suspitōis nō p̄tē d̄clinari s̄z rōe incōpetētis
iurisditiōis. sic. s̄z tñ d̄ honestate nō d̄z facere licet face
re possit. z hec est cōclusio sua in isto. s̄. s̄z ego repio ip̄z
eundez bal. dicere p̄riuz in. d̄. s̄. p̄terea. v̄z q̄ ex ista cā p̄nt
recusari. qm̄ de iure canonico ēt ordinarij recusari p̄nt d̄
fo. cōpe. in. c. s̄. i. c. si q̄s p̄ clericuz. c. v̄z in feudis rōe iu
ramenti. Et si discrepat ius civile a iure canonico v̄z ob
seruari ius canonicum in. c. nouit de iudicis. z respon
det ad contraria quia loquit in colorata recusatione nō
de iusta. ar. ff. de minor. l. minor at z in. c. suspitōis ex
tra de offi. dele. z hoc modo saluat gl. s̄z ego nō puto quod
ista regula taliter tradita sit indistincte vera. nisi solum
quando ageret p̄ vasalluz d̄ piurio. p. c. h. de foro compe.
li. vi. z in. c. nouit de in. si autē agit de ipso feudo tunc
cā d̄z expediri per iudicēz p̄riū vt no. extra d̄ rescri. i. c.
statutz. s̄. cūz at li. vi. z h̄ etiam de mente eius d̄z bal. i. l.
liberti i. fi. C. de op. lib. z in tribus locis reperio ipsuzi p

posito diuersa sensisse. Facit et p hac pte q possit recusa-
 ri q dixit spe. in ti. de recu. in. §. in. i. h. querit int tot 7 ta
 varias opi. vñ mibi q ea opi. q disponit q vasall^o nō pos-
 sit declinare iurisdictionē sit magis cōsona iuri p tex. 7 rō-
 nes ac auctates. §. p hac pte adductas. 7 hāc pte 7 Inn.
 in. c. ceterp de iud. dicēs q ipsi vas. litigātes et de cōi cōlē
 su nō pnt dimitte. Et p. c. ex trāsmiffa. p hac pte facit gl.
 in. d. §. pe. de pbi. feu. alie. p fed. Nec h3 q p querat vas.
 tāq3 cōpulsus litigare corā iudice sibi suspecto. qm hēbit
 remediū a iure vt alter nō suspect^o aggreget. C. de iud. i
 autē. si nō cōrigerit. 7 sic rōne adiūcti purgari vñ suspicio
 ar. ff. de edē. l. si q3 ex argenta. §. i. 7. C. de decu. l. q3 q3 li.
 r. vey vt saluem^o gl. hic posita q disponit p ruz dicam^o q
 itelligat qñ vasal. declinet forz dñi rōe iurisdictionis icō-
 petentē. put ē dare exē. in pñ. hui^o. c. vt dñs nō cognoscit
 de cā feuda: nā ista talis except^o incōpetentie iurisdictionis
 sp. est pmissa dato q ois alia via eēt pclusa vt dixit gl. sin.
 in cle. i. de seques. pos. 7 fruc. in fi. vel intelligam^o q rōne
 excōicatōis declinet iudiciū excōicatōz q3 vt ex dō re iu.
 c. ad approbādus. 7 in. c. i. de excep. li. vi. 7 p Inno. in. c.
 pstitur^o ex d. pecu. pbat. j. h. finit lex. in. c. i. in pñ. **Q**ue-
 ro cū. d. glo. in. §. qd si alit rē. qd si alter ex istis vas. cōtē-
 dentib^o sit citat^o vt cōpeat in iudicio corā dño solo vel cur-
 ria sola. 7 talis citat^o reculat venire an pumiat. Et ridet
 gl. q nō. 7 gl. bñ loquit assignās rōne qz iurisdī cognoscē
 di de. d. cā de q loquit casus nñ nō spectabat solū ad dñs
 vel ad solā curiā. s3 spectabat simul ad dñs cū curiā cū vter
 q litigantū allegaret feudū esse antiquū. 7 sic icertū erat
 q3 esset vasall^o. S3 vbi alias esset certū qd vterq3 eēt vas.
 Tunc citat^o nō cōparens bñ posset puniri. vt no. gl. in. c.
 ceterp. de iud. facit qd dixi de milite vas. qui cōtū. est. c. i.
 7 p Ja. ar. d. in titulo quib^o modis feu. amit. s3 rubricel-
 la si dñs vasallū fecerit citari rē. **C**o ppono cūz gl. 7 sup
 dictā p piaz determinatiōez. de. l. si q3 ex aliena. ff. d. iur.
 vbi citat^o vt cōpareat coram nō iudice: d3 cōparere ad al-
 legandū saltē p ruz legiūz qre nō sit sub iurisdī. illi^o iudī.
 7 si nō cōpareat pōt puniri tanq̄ cōtumax. So. ibi loq̄tur
 in iudice ordinario gnālī inter quoscūq3 litigantes h nō
 loq̄mur in iudice ordinario singulari cui^o iurisdictionē limi-
 tat inter certas psonas coram q citatus nō tenet cōpare-
 re nisi manifeste pateat q sit de iurisdictione citantē. qm nō
 pōt ponere falcem in messem alienā. Et h vult ista glo. Et
 doc. i. l. ex quacūq3. ff. si q3 i ius voca. nō ierit in. d. l. si q3
 ex aliena. 7 quotidie istā glo. post Bal. ad h hīc cōmēda-
 mus. **C**o pp. subseq̄nter cū. d. glo. 7 l. f. am istaz de. c. i. an
 apud iudicē vel dñm. vbi p3 q si est qd inter duos quozū
 vn^o dicit feudū esse antiquū. alter nō dicit nouūz q dñs
 nō cognoscit s3 solūmō pes. So. dicit ista gl. fatēdo p ruz
 7 hodie iste tex. corrigē p. d. c. i. v3 q hodie pares cogno-
 scant 7 h voluit ista gl. v3 q ad fi. s3 tu aduerte qz ista glo.
 nō tenet p doc. cūz legū correctio sit enitāda. l. p ruz p ruz. d.
 ap. merito solūit alio mō v3 qz ibi erat cōtentio iter duos
 quoz ali^o dicebat feudū antiquū ali^o nouūz. hic vō iter
 duos quoz vterq3 fatē feu. antiquū. 7 pōt esse rō dñe qz
 in feudo nouo dñs vult scm suuz tneri. ar. in. c. i. de testi.
 li. vi. 7 iō p ruz ptio est q esset fauorabilior p eo q p ruz dñe
 duz nouum recognoscē ab ipso dño. ar. no. in. l. de ferre. in
 §. idē decreuerunt. ff. de iure fisci. 7 hāc rōnez sensit bal. in
 p ruz. S3 v3 q iste tex. in se cōtineat repugnātiāz nā in pñ.
 dñ q alē alē nō trahit inuituz ad dñm. 7 in. §. si nō dñs
 dñ p ruz. So. pōt s3 bal. intelligi q aut loq̄mur de declina-
 tozia iurisdictionis aut de exceptōe suspitōis. P ruz casu lo-
 quit p ruz p ruz. §. illud. Scdō casu loquit. §. si nō dñs. s3
 h viderē tex. in. c. i. §. si int duos. i. de pbi. feu. alie. p fed.
Quero nunqd si fiat cōpromissuz in arbitruz s3 formaz
 tex. nostri in fi. an hec snia arbitri habebit effectuz bal. hic
 determinat q sic. Nā h3 alias regit ex snia arbitri nō oria-
 tur actio. l. i. C. de arbi. qz consuetudo feudalis ita dispo-
 nit vt fiat cōpromissuz. certe snia arbitri habebit executio

nem 7 effectū. Et sic orit actio in scm argu. l. actore. ff. de
 iure iur. Et cōsuetudo feudalis ita disponit. pbat ex tex.
 nostro ibi litiguz fore terminādus. ecce q vult litigū hē
 finez. Et sic sniam arbitri habē effectuz. 7 est elegātissimū
 q non soluz in arbitris elect^o ex necessitate iuris coz snia
 equipat snie iudicis vt vult bar. in. l. pe. 7 in. l. fi. C. de iu-
 di. in. l. arbitro. ff. qui satis. cog. in. l. i. C. de arb. ibi legiste
 7 cano. in. c. ab arbitris. de of. dele. li. vi. 7 in. c. suspitōis
 in pñ. de of. dele. S3 et in arbitris elect^o nō p ruz in totum
 ex necessitate iuris s3 ex alternatia iuris dispōne put hic
 in cōsuetudine q ius fac iniungit agnato vt litiget vel co-
 raz ordinario vel corā arbitris a p ruz elect^o 7 d ruz iudicē
 arbitroz stat qd no. qz similes tex. inueniet in istis v sibus
 feudoz q3 plurimos q mandāt iri ante iudices vel arbi-
 tros 7 alias dixi repeti. c. quitauallis de iure iur. **Q**ue-
 rit hic et bal. qñ iurisdictionē cōpetit dño v ruz vas. possit pro-
 rogare iurisdictionē in aliuz gl. format qōnē. j. d. pbi. feu.
 alie. p fed. c. i. p ruz. 7 finalit dicit posse si sciēter pro-
 gauerit sicut i alijs cāis. vt. ff. de iudi. l. i. bar. dicit p ruz
 ff. d. op. no. nū. l. i. §. 7 post opas. faciūt no. p cano. i. c. pe.
 7 glo. de offi. dele. Semi. no. in. c. i. in p ruz. de fo. cōpe. lib.
 vi. vbi aliuz rōnem assignat. 7 h viderē p ruz apte qz talis
 iurisdictionē videt attributa fauore iudicis ipsi^o nō fauore
 publico nec p ruz. §. p ruz nō pnt renunciare quinimo cer-
 ta scia arguit doluz. S3 p glo. facit qz pnt cōpromittere. §.
 progare. tu dic dño p ruz nō posse. 7 idē si ignorauit
 ar. ff. de pcur. l. si filii. §. mutus alias inuit^o. s3 eo tacente
 v3 progatio. ar. ff. de v sifr. l. heres s3 hec distinctio videt
 nulla qz iurisdictionē quam h3 dñs non reddit iudiciuz nul-
 lū nisi exceptio obijciat declinatoria fori vt i. c. ex p ruz d. fo.
 cōpe. videt §. opinio glo. vera dic vt dicā in. d. §. p ruz.

De controuersia feudi apud pares terminanda.

Continuat hō ordine fm Ja. §. in pluribus titulis
 marie de cōtro. inuesti. v s3 est qualit sit fienda pbatio 7
 terminet cā feudalis: p p ruz subijcitur rub. de cōtro. feudi
 apud pares termināda vel aliter 7 breuius. §. in ti. p ruz
 p ruz v s3 est coram q ordinario sit causa feudalis ter-
 minanda. **Q**ue qz aliqñ cā feudi agitā coram p ruz cu-
 rie: p ruz subijcitur hec rubrica de cōtro. feu. apud.

Inter. h. d. Cōtentio feudi inter do. 7
 vas. d3 agitari 7 terminari corā
 p ruz curie 7 si dñs 7 vas. cōcordant in eligendis
 p ruz pes electi erunt iudices. Si nō discordant in eligē-
 dis p ruz. tūc dñs eligat quot 7 q3 voluerit. Deide vas.
 postea idem faciat. 7 vas. qui non iurauit fidelitatez dño
 non pōt esse de parib^o curie. **C**o. i. regulā q si sit cōtē-
 tio inter do. 7 vas. tunc pares curie erunt iudices. 7 dñs
 pes vasalli eiusdē dñi. 7 notanter dicit de feudo. qz si eēt
 cōtentio de alia re non feudali: certe pes curie non eēt
 iudices cōpetentes nisi in cā recōuentōis vt videbit i gl.
 7 facit qd no. in. c. ceterp d iud. 7 exaiatur in. c. i. §. p ruz
 de pbi. feu. alie. p fede. **C**o. ibi si m pes habeat. qd §.
 iuris si sit p ruz int do. 7 vas. 7 dñs non beat alios pes
 curie: q3 erit iudex dic q iudex rei. qz actor sequitur forz
 rei. l. ij. C. de iuris. om. in. c. cūz sit gnāle. de fo. cōpe. 7 ita
 p ruz intelligi tex. in. c. i. §. de inuest. in mari. fac. fm an. hic.
Co. ibi si q dēz cōsentiat. qualit tbeat fieri electio p ruz
 curie. nā si dñs 7 vas. cōcordant de psonis p ruz vel d vna
 psona. tē nulla est dubitatio quin electi concordit a dño 7
 vas. dicant iudices in illa cā: si nō dissenserint qz dñs vult
 aliq3 pes curie. vas. nō vult alios eqdem tunc dñs p eli-
 get vel vnum vel plures put voluerit deinde 7 fo vasal.
 eligat totidem numero alios prout dominus 7 isti sic ele-
 cti erunt iudices. Et sic nota q p ruz eligat dominus vnū vel
 plures. put voluerit: deide h3 necesse vasallus eligere pa-
 res fm numez domini si dominus eligat vnum. vas. eli-
 gat aliū. si duos vel plures vasal. et totidem. Et sic est in

arbitrio dñi numerus pariu z electio pariu melioris. est
g melioris conditionis dñs q vasallus. z sic habetis q di
gnior pferatur. facit qd no. bal. in. l. vidue. C. de nup. facit
tex. in. c. deniqz. xxi. di. z tex. cu glo. in. s. fi. xxi. di. z dicit
hic And. q lz isti pares assumant de consensu prium in ha
bent a. l. in iuditione. z sic ordinaria. s. interz. in autē. de
defenso. ciuitat. faciūt que not. maxime p Panoz. in. c.
suspitiōis. z in. c. pastoralis. in pñ. de off. dele. z coz snie
mā dabunt executiōi pordinariū supiozem. l. a dno pio
s. i. ff. de re iud. C. Ho. tex. in d. ille tñ q vasallus qui non
iurauit fidelitate dño nō pōt esse de parib⁹ curie nisi d vo
lūitate domini z val. litigantiū. z facit iste tex. fm bal. vt
scholaris qui nō vult iurare i manib⁹ dñi rectoris nō gau
deat priuilegio scholariu. de quo vt i autē. habita. C. ne fi
lius p patre p Bal. C. In glo. s. d. s. s. qz soluit prium
l. obseruandū. ff. de iudi. vt nō loquat in iudicijs ordina
rijs. In ea glo. ibi ad iudicādum. signate glo. que soluit
talē qōnez v3 cū querit an oēs pares curie dicantur habiles
ad iudicādum. certe dicendū q nō. nā si esset vnus vasal
lus ifamis vel pupillus vel mulier vel alias ihabilis ad
iudicandū certe nō posset eē de his parib⁹ curie ar. l. cūz
ptoz. ff. de iudi. c. sciscitatus. z ibi ēt no. Anno. de rescrip.
nā vba legis recipiūt interpretatiōē restrictiua vt intelli
gant de idoneo. l. vt gradatim. s. sed si. ff. de mu. z ho. s.
tex. noster d3 intelligi de idoneo. facit qd plene not. in. l. i.
C. de sa. san. ec. In ea glo. ad fi. not. glo. q ex casuz feuda
lem corā paribus curie bz locū reconuentio nā aut fit recon
uentio in depēdentibus vel cōnexis a feudo. z tūc nō virtu
te reconuentiois s3 bñficio tali pōt ibi bñficiū agitari. i.
corā eodē iudice: aut fit de nō dependēte a feudo. z tunc
virtute reconuentiois fit progatio iurisditiōis. l. cum
papinianus. z autē. z pñter. C. de sen. z interlo. om. iu. z
faciūt no. i. c. cū. Ad. feraricū. de pñti. ita glo. hic intelligas
tñ cam limitationē fm regulas traditas a doc. z ista mā
reconuentiois v3 q dicta reconuentio fiat super co gene
re causaz z nō diuerso. vt si cōueniant civiliter nō recon
ueniant criminaliter. l. ij. s. s. si agnatis. ff. de iudi. itē bz
solū locum reconuentio in his q requirunt disceptationēz
iudiciū. vt. C. de testa. l. oium z in similibus de quib⁹ vide
as plene p Ly. bar. z Bal. in. d. l. cū papi. z autē. z pñter
per cano. in. c. i. z. ij. ex de mutuis pet. z in. c. reus de rescri
ptis. lib. vi. z de oz. cog. c. fi. xxiij. q. viij. z in Spec. de con
uen. z reconuē. z circa qōnē huius glo. vide Bal. in. d. s.
pñterea. de phi. feu. alie. per Fed. An at corā arbitro possit
fieri reconuentio dic q nō nisi aliter ex forma cōpromissi col
ligat vt in. c. cū dilectus cū ibi no. ex d arbi. C. Extra glo.
quero pone vasallus ē clericus z est dñtentio iter do. z val.
clericū: querit an pares curie laici pnt cognoscē de hmōi
cā d clericū. rñdet hic Bal. elegāter q sic. qz nā cāe feuda
lis trahit ad se psonā clericale. vt no. in. c. cetex de iudic.
c. vey de so. cōpe. z sic est limitatio ad. c. si diligētī de for.
cōpe. Nec ob. si quis dixerit nōne h est d tex. i. c. ecclesia
scē ma. z in. c. que in ecclesiay. de cōsti. vbi cōsuetudo vel
statutū laicale nō ligat clericos qz rñdet bal. q istud. c. bz
locū in cōsuetudine gnāli non spāli. bec rō non pl3 qz est d
pca. c. nam vltis cōsuetudo laicoz non ligat clericos. vt in
. d. c. s3 ego rñdeo. nā consuetudo feudalīs est recepta a sū
mo pōtifice z a iure canonico. ppea ligat ēt clericos vt di
xi in pbe. huius opis. dixi ēt in ti. epm vel abbatē allega
ui. Archi. in. c. ij. de decimis li. vi. z ista est melior solutio.
C. S3 quero an pares curie electi a domino vel vasallo
dicantur arbitri vel ordinarij vel delegati vel arbitratores.
vñ q sint arbitri qz eligunt a pñibus. l. i. z. ij. z. l. si d meis
s. recepisse. ff. de arbi. In prium est vñtas qz imo dicunt
iudices ordinarij inter paucos. vt pbat in tex. nro. z pro
bo vobis a simili. nā dñfor ciuitat. eligit a ciuitate. z cō
firmat a pfecto pñorio z d ordinarijs iudex in autē. d. de
fensio. ciui. s. interi. ppea pares curie dicunt esse iudices
ordinarij. C. Quero pone q dñs eligat duos pes curie.

vasallus nō vult cōsentire in illis neqz eligē alios: qd fiet
h casu. certe pes curie electi a dño erūt iudices inter do. z
vas. de feudo. ne sit in pñte vasalli eludē iudiciū. ar. l. in
ter stipula. s. si qd stichū. ff. de x. ob. z. l. i. ff. de eo q certo
loco cū si. ita bal. z alia hic z cōiter doc. C. Itē quero an i
cā feudali corā parib⁹ curie vel dño sit suāda solēmitas iu
dicioz. rñdet and. s. q sic. z sic requirit libell⁹ lit⁹ pte. zc.
l. plata. C. d sen. z inter. om. iu. qz postqz repit determina
tuz dñi i feudo stam⁹ iuri cōi. C. Quero an pes curie te
neant iurare de iuste iudicādo fm formā in autē. iustur.
qd pñtat: respōdet h and. q nō: qz sat ē pares iurasse fide
litatez domino vt hic i fi. tex. Ego putares d q vbi cūqz nō
repiūt aliqd decisuz de psuetudine feudi stamus iuri cōi
s. c. i. de feu. cog. s3 ius cōe disponit vt iudices iurēt. vt in
autē. iustur. qd pñtat ab his. facit i simili tex. in. l. hac edi
ctali. s. his illud. C. de secū. nup. z i. s. qd at. in autē. d nō
alie. vbi estimatozib⁹ desert iuramentū. faciūt no. p bar.
in. l. cōparatiōes. s. oēs iūcta glo. C. de fide iustu. bal. i. c.
qz iudicāte. de pñri. panoz. i. c. pposuisti de pba. p q coltr
q qñ dcm vel iudiciū alteri⁹ p iudicat q ad h vt valeat da
tur ei iuramentū. s3 multomagis vbi adhibent vt iudices
iurabūt iuste iudicare nec primū iuramentū pñtitū p pes
ad h suffragat: qz nō ē appositū ad h neqz i gnē neqz i spē
sicut in. l. si qd decurio. C. de sal. Itē pares curie tenent
iurare. Nec ob. hic tex. dū loquit de iuramento qz loquit
quo ad hoc vt val. sit iter pares curie. i. iudices. ita tex. nō
solū exigit iuramentū fidelitatis vt sint iudices. tamen po
stea cū p iudicib⁹ assumunt quē admodū iudices tenent
iurare ita z ipsi. pñterea in iuramento fidelitatis nō repitur
clausula de iuste iudicādo. c. i. de noua for. fide. s3 iuramē
tuz fidelitatis nō icludit clausulā de iuste iudicādo. pñterea
z vltio iuramentū fidelitatis pñtitū domino nō d3 pñtitum
vasal. litiganti cū domino. nā s3 iurauerit vas. fidelitatem
domino. nō tñ iurauit ad vtilitatez vasalloz domini. s3 iu
ramentū fidelitatis nō pdest vas. qui litigat cū dño. C. Itē
quero an possint pares curie cogi ad suscipiendū iudica
turaz iter do. z vas. si alias recusat. rñdeo q sic. l. fi. s. iu
dicandū. ff. de mu. z ho. C. Quero an si dñs elegerit ali
quos pes curie possit vas. vel e3 eos allegare suspectos ex
iusta cā. rñdeo q sic. l. aprissimi. z. l. fi. C. de iudi. z in. c. su
spitiōis de of. dele. imo si vnū tm suspectū haberet posset
illū recusare z petē amoueri z aliū loco ei⁹ poni. Panoz.
in. c. camqz de of. dele. faciūt q bñt p eūdez. panoz. in. c.
pposuisti de pba. z ita bal. in. c. i. an apud iud. vel do.
cā feu. termi. faciūt q no. bal. i. c. impialē. d. phi. feu. alie.
p fede. panoz. in. c. cetex. in. ij. z. v. col. de iud. And. h di
cit q in regno Sicilie regl⁹ pares nō cognoscūt iter vas.
z do. pōit ēt qd sit feudū quaternatū vel feu. de plano z d
tabula. nā feu. qternatū ē qd spectat ad regē nō ad altez.
S3 suicia pñtant regno vel feu. nō alteri. vbi aut collatio
feudi nō pñteret ad regē z suicia regi nō pñtat regi s3 alē.
puta cōiū tē appellat feudū d tab. siue de plāo z sbaudit
An. q i quacūqz pcel. feu. intelligūt excepta feu. qternata.

**De eo qui sibi vel heredibus suis masculis z feminis
inuestituram accepit.**

Cōtinuat ad precedētes h mō. s. vñū est an masculus
preferat femine in successiōe maxime in ti. de succel. feu.
vey qz nō erat plene tractatū pñterea h subiicitur h rub. de
eo qui sibi z heredi. suis zc.

Qui sibi. h. d. Si quis fuerit inuestitus p
se z heredibus suis masculis z
his deficientib⁹ p femina. mascul⁹ quōcūqz ex eo
supstes excludit femina a successiōe z val. deficientē mascu
lo cū at illo supstite pñt a femina recognoscere feudū. b. d.
vsqz ad fi. ti. C. Ho. tex. ibi sibi vel heredib⁹ suis iūcta ru.
deco q sibi vel heredi. suis s3 bal. hic cē casuz q qñ d ba. p
ferunt in mā que bz ordinataz dispōnem a iure refert an

vtamur h'bis copulatiuis an alternatiuis qz oio itelligit
ordie successiuo. fac ter. i. l. gal. ff. so. ma. z qd no. p bar. z
alios i. l. gall. s. qda recte. ff. d. lib. z post. **C**Mo. tenore
uestitute ibi sibi z eozus h'f di tenor uestitute fuit p se et
filiis suis masculis z his deficientib' p feminis. Quid si
tenor uestitute sit h' mo qz vas. sit uestit' p se z h'f di. suis
masculis z feminis no at sut ista h'ba q' d'ficietib' mascu
lis succedat femine. an h'ebit locu dispositio. c. nri. v' q
no. qz tenor uestitute fuit subsidiarius quo ad feminas i
ter. nro vt p3 ibi vel his deficientibus. s' i casu nro tenor i
uestitute fuit copulatiu' p se z be. suis masculis z feminis.
In cotrariu arbitroz h'itat. **P**rio p ru. n'faz q' dicit co
pulatiue. d' eo q' sibi z her. suis masculis z feminis. Et ar.
i ru. vt dicit i. l. i. ff. si ce. pe. t3 qn ru. e' generalior nigro vt i
sti. de her. q' abintest. defe. z sic possumus hic dicere pte
rea p dea cōclusioe e' rō generalis ter. facit dispositionez
generalē. l. his solis. C. de reuocā. dona. z plene i. l. si cō
stāte i prin. ff. solu. ma. z p bar. i. l. no dubiu. C. de legi. in
c. cū dilecta. cū si. d' cōfirma. vtili vel intili. S3 rō ter. no
stri. ibi no. n. p3 locus. e' generalis v3 q' femina no succe
dat i feudo donec supest masculus ergo siue sit tenor iue
stiture copulatiu' vel subsidiari' idē iuris erit. ad idēz fa
cit qd no. in. l. liberti p **L**i. C. de op. liber. i. l. gallus. s. si.
ff. de lib. z post. ad hoc tñ p' rñderi. q' rō ter. nostri est re
stricta ad casuz ppositu: nō. n. dicit in ter. non. n. p3 locus
femine in successione feudi donec masculus supest et eo q
primo de hoc feudo fuerat uestitus: z do nouū intellectu
ad ter. nota verbū ex h' feudo q' demonstratiue restringit
se ad casum pposituz qū in uestitura est dictū de feminis
cōditionaliter. s. his masculis deficientib' ergo ex quo re
stringit solū qū femine cōditionaliter uestite. videt secus
dicere voluisse si copulatiue z pure femine fuissent iuesti
te cū masculis vt in qōne prie formata. c. nōne de psum.
cū vul. ad id q' dicit simpliciter. de eo q' sibi z heredibus
z c. p' rñderi. qd ru. sepnumero est generalior nigro i au
tē. de heredi. q' ab intesta. defers. iō restringit p nigro de
eo q' sibi z heredib' suis masculis z feminis. s. masculis d'
ficietib'. **C**Mo. ter. ibi tñ vna filia q' si vas. suscepit iue
stiturā p se z heredib' masculis z his deficientib' p femi
nis dñde decedat vasall' nullo h'f de relicto masculo. s3
illa filia sola q' filia p' dare feudū i dotē: deide ponamus
dictā filiā decedere relictis duob' filiis quozū alter ha
bebat duas filias. ali' h' filiu: certe fili' excludit dictas
duas filias. Et sic no. q' l3 feudū descēderit i gen' femini
nū. tñ no efficit feudū femininū ita vt passiz succedat. femi
ne: quoniam si postea nascat masculus. certe masculus ex
cludet feminā. **C**Mo. ter. ex eo q' prim'. q' descēdētes p
mediū filie dicūt ex corpore aui z ex ipso ano descendere.
Ita bal. hic p hūc ter. z i. l. i. vbi pau. d' ca. C. d' cōdi. i ser.
pau. de ca. cōsi. clri. qd icipit i rpi z c. in pñti cā i. viii. col. z
sic no. q' feudū d' nā sui magis respicit ascēdētē a quo icip
pit q' descēdētē. Nā femia descēdēs i quā trāsiuit feudū
nō extinguit nāz feudale. quoniam dormit nā feudalis do
nec supuenerit masculus: q' mascul' ipecto pri. nāli ipsi'
feudi excludit feminā l3 i p' rariū facit ter. i. l. p3. s. qnde
ciz. ff. d' leg. iiii. i. c. er pte de feu. v' n. mutasse statū ex quo
ad femias duenit. S3 hoc opat nā feudozū q' h' regulari
ter h3. **P**reterea illa iura loquūt i phibitione q' ad res
erat directa: iō alterata nā rei alterat phibitō. nos loqui
muri phibitōe i spiciēte p' d'as q' e' ppetua z h3 ppetuā cāz
phibitōis. iō l3 qnq' alterata sit mā ex accidētī quicunqz
erit eadē rō durabit phibitio. **P**reterea magis i ficiūt p
hibitōes psonales q' reales. l. cū ler. ff. d' fidei. z ibi bar.
l. no dubiu ibi bal. C. d' le. z e' de mēte bar. i. d. s. qndeciz
CMo. ibi disputatū q' vbi emergit grāde dubiū i iure n
debemus passiz rñdere: quoniam pōderat z disputat articu
lus q' bñ notēt p' salētes. facit. l. munerū. s. mirta. ff. d' mu
ne. z ho. i. l. prime. ff. d' his q' in testa. d' l. c. pōderet. l. di.
CMo. ibi no. n. signate ter. q' pōit rōnē d'ficiē. z sui gene
ralē regulā i materia feudali. vt cū feu. datū ē: ita vt suc

cedat masculi z seie nūquā succedit feia donec supest ma
sculus q' p' feu. trāsiuit ad feieuz gen'. **C**Mo. ter. ibi q' n
oēs q' id qd d' q' mas. excludat feiaz a feu. et qū ē acceptū
p se z her. suis i feu. ita demū pcedit vt mascul' excludat
feminā si mascul' fuerit descēdēs primi vas. i ficuti alias
nō excluderet feminā qz i suc. feudali i spicim' stipitē. c. i.
s. i. s. d' gra. suc. i fe. **C**Mo. q' descēdēns d' ē si descen
dat ex liea femina: vt hic ē casus: pponam' casū talē scā
ē iuesti. h3 ter. n'z. dñde vas. decedit relicto filio z relicto
nepote ex filia nūqd nepos ex filia veniat ad hāc suc. feu
di. certe si p' sideram' ius cōe n' ē dubiū q' nepos veniat i
sti. d' heredi. q' ab intest. d' fe. s. i. Si at i spicim' naturā feu.
purā nō ē dubiū q' nepos ex filia nō succedit i feu. c. i. s.
hoc quoz notādū. s. q' feu. da. po. ita nec descēdēns ab
ca. l. si vna matre. C. d' hōis maternis. Quid at dicim' d'
feu. qū feu. nō ē simpliciter h3 nāz feu. quoniam ē cōnētū q'
deficientib' masculis succedat femine. d. mar. dicit q' fili'
excludat illū nepotē ex filia qz cū sumus i mā feudali ma
gis debem' i spicere filē s'm nāz fe. q' ius cōe. c. i. z ibi no.
s. d' fe. cog. l. d' q' b' ibi no. ff. d' legi. z pbat iste ter. a fortio
ri. qz h' iā fe. fuerat effectuz femineū. z tñ reuertit ad suaz
naturā feudū. s. vt ferus masculinus pferat feminio. ergo
z descēdētib' ex feia. d. s. hoc quoz. z. c. i. ibi ples. n. s. d'
de gra. suc. feu. **C**Mo. q' vas. existēte masculo nō d3 reco
gnōs. ere feu. a feia. declarem' p' cōplū pōe rex iuestiuit
gnōs cōitē d' feu. deide ille comes iuestiuit milite d' eodem
feu. deide postea ille comes prio a rege iuestit' decessit re
lictis duob' filiis quozū alter h'ebat vna filiā ali' vnuz fi
liū masculū. deinde decesserūt dicti filii duo quozū alter
reliqz dictā filiā alter h' filiu: qrit an miles hō iuestit' a
cōite teneat. j. anuz z die ēt recognoscere fe. a deā filia an
hō a masculo tñ. rñdet p istū ter. q' solū d3 recognoscef
ille miles feu. a filio masculo nō a feia. nā ille ter. inuit q'
feu. trāseat ad feiaz d. d. c. i. s. hoc quoz notādū. s. q' fe.
da. pos. alias frustra q' rere an miles teneat petere iuesti
turā. So. qū comes iuestit' fuit hoc tenore v3: qz dñs co
mes suscipiebat iuestiturā a rege p se z her. suis masculis
z feia. z tñ pcedit ter. n' vt miles nō teneat recognosce
re a feia dōce supest mascul' h' cessante masculo teneat mi
les recognoscere feu. a feia. ar. huius ter. ibi dōce mascu
lus supest. p' deā oia sūt h' qū miles ē iuestit' d' feu. ab eo
q' nō ē iuestit' tūc miles teneat recognoscere feu. tā a feia
q' a masculo. cōplū pōe: ego sū dñs pleno iure cuiusdaz
castri: qz nō h'eo ab alio quoniam ē allodialē. deinde ego i
uestio te i feu. de deo castro. erpost ego decedo relictis fi
lio z filia qz ego iuestiui te d' p' p' rietate allodiali. caue ergo
vasalle h' casu qz si nō suscipias iuestiturā. j. anuz z die a fi
lia l3 suscepis a filio dñi p' de functi cades a feu. pro portio
ne filie ar. hui' ter. iusto. c. i. s. quo tpe miles. In gl. i h'.
masculo no. s'm bal. z alia. q' fratru filii appellari possūt
germāi l3 d' iure appellēt patrueles. z p' cōdit gl. h3 n'z
vulgare z cōez vsū loqndi. Itē ex ea gl. cū ter. no. q' i feu
dis potior ē natura masculina q' feminina. Ad h. gl. no.
gl. q' format talē qōnē. pone vas. ē iuestit' pro se z here
dib' suis masculis z feis: deinde vas. decessit relictis dua
b' filiab' z cōsequēter feudū puenit ad dictas duas femi
nas cū nullus supest masculus. deinde vna ex duab' filia
b' decessit relicto filio suo si itelligerem' qōnē gl. proprie
d' amita. i. sozore patris paruū cēt dubiū qz si auia q' ha
bebat feudū mortua est relicta filia femina z nepotē ex fi
lio masculo p' defūcto qd nepos excluderet filiā z sic ami
tā quā ēt exclusisset pater suus p rōnez ter. nostri z cōem
naturā feu. c. i. s. d' suc. fe. S3 si itelligim' glo. vt termini
sui videant figurare z illud verbū amita cōponēdū erit.
i. matertera: qrit an hic fili' ex filia excludat amitā suā. i.
sozore m'ris. z sic meli' loqndo matertera a successioe fe.
glo. n' a hic excludit q' sic q' fili' ex filia p' mortua excludit
amitā suā. Ja. d' bel. z bal. hic tenēt h'riū mouē qz facili'
ipediūt futura z sic h'eda q' tollant iam facta. l. patre fu
rioso. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. ecce cū iā feudum

no. q' vas. existēte masculo nō d3 reco

in personā ipsius amite fundatus sit qz iam cū sorore sua succederet. **L**erte superueniens filius ex filia non impediret successionē iā fundatā z factā in personā amite. itez quia dominia sunt perpetua natura sui. l. si possidetis. C. de probatio. z dicunt qz ista sententia est equior. **A**ndre. sequitur hic glo. nostraz. mouetur qz de facili res reuertit ad naturā suā vt masculus excludat feminā. **E**go tenerem andr. z glo. moueo stricta rōne. nam vbicunqz in. l. ponitur rō decidendi z tunc dō eē pūisio generalis vel spālis sūm dictā rōnez. l. scire opz. §. s. z si marime. ff. de excu. tu. z p. **D**i. in. c. si. d. reg. iur. li. vi. **S**ed ita est qz rō ter. nostri in ver. non. n. p. vt demonstrabo hunc casuz attingit. er go habebit locū decisio ter. nostri. nā rō ē qz ter. vult pri uilegiare serū masculinū. **S**z ita qz h. est filius ex filia. sic masculus. ergo excludit amita. **S**ecō moueo qz i dubio in materia feudali magis iudicamus p filio vt hic dicit ter. quāqz fuit disputatū an masculus excludat feminā cū fuerit decisū p masculo qñ feudū habuit effectū totalem in femina. qz totū descendit ad feminā vt h. in ter. tñ si po stea reperiat masculus z femina certe masculus pferatur quātomagis i casu glo. saltē a pari rōne succedit filius ex filia. **N**ec ob. primū ar. qz ibi nō attribuit actus pfectio suspēsiuo acti i. d. l. patre furioso. **S**z i casu nostro suspē siue feudū trāsit ad serū femininū donec masculus supue niret vt pbat i ter. ibi donec. nā successio feudalis i femia attribuit sub die icerta donec masculus supuenerit q ha bet p cōditiōe. l. dies icerti. ff. d. cōdi. z demō. nō ob. vlti mū qz dñia sunt ppetua. qz rōdeo verū i dubio. **S**z vbicū que sumus i materia i qua attribuit dñuz suspēsiue. tunc dñuz dicit eē tpale. l. annalibus. ff. de lega. l. sub cōditio ne. ff. de solu. z pbo vobis i simili i materia successiua. l. l. i. §. i. ff. de lib. affig. **S**i vis sustinere opi. bal. z aliorū pōt rñderi qz hic ter. nō dicit ius qñi femine suspēsiue nec qñtū reuocari p supueniētiā masculi. s. loqz i iur. qñredo. q si cō currāt masculus z fe. i qñredo militat rō. ter. ibi. nō. n. p. locus femine zc. vel loqz qñ feudū erat datū sub expressa cōditiōe qz deficientibus masculis zc. z sic cū a prin. essent suspēsiue vocate femine si masculi nō extarēt iō supueniē tia masculi auocat feudū a muliere. **S**z i qñtōe glo. iuesti tura nō vocabat feminas suspēsiue siue cōditionaliter z tpaliter deficientibus masculis. s. pure z copulatiue. iō se mel apto aditu femine nō excludēt p mas. ista sūt subtilia z magni fruct? iō bñ aduertēda. **P**roterea cō. gl. z an. facit ter. noster vbi filia hñit feudū qz nō erāt masculi z po stea ex ea supuenerāt masculi: si cōditionaliter z suspēsi ue esset vocata filia supueniētiā filius esset exclusa a fe. frustra ter. pōderaret mortē filie cū iā filius masculus eēt apertū feudū nisi dicatis ptnaciter stādo eū glo. qz i hoc narrat facti accidētiā nō iuris. **E**t ex p̄dictis hētis elice re varios intellectus ad ter. nostrum. primus intellectus. s. quē sentit gl. z and. de ise. hic v3 qz hic cōcessio erat facta suspēsiue z cōditionaliter quo ad feminas v3 deficientib? masculis. ita qz donec masculi existerēt femina nō posset acgrere feudū neqz acquisitū retinere imo p supueniētiā masculozū acquisitū amitterēt z p hoc intellectu faciūt. qz dicit i ter. z sūm istū intellectu rō ter. ibi nō. n. p. locus femi ne i successiōe feudi donec masculus supest ex eo quo pri mus de hoc feu. iuestitus itelligit stricte v3 i cāu pposito qñ femine sunt vocate cōditionaliter deficientibus mascu lus qz p3 p̄verba ibi d. hoc feudo qñ demōstratiue refer rat se ad casuz ppositū. s. qz iste intellectus cōiter nō tenet vt habetis ex p̄dictis. **A**liū hētis elicere intellectu z cōem qd hic i ter. nostro cōcessio esset scā masculis z feminis si ue a diecta illa cōditiōe v3 deficientibus masculis: siue sim pliciter qz oio inest illa cōditio vt ita demā veniāt ad feu dū femine si non sunt masculi z vidimus in capitulo p̄lo §. quinetiā supra ep̄z vel abba. z in. c. i. §. de succel. feu. z tunc sit hic casus qz stāte dicta cōcessiōe feudi p̄o mascu lis z feminis. si feudū pp non existentiam masculozū de uenit ad feminam. ex qua postea nascuntur masculi z po

stea ex illis masculis nascitur vnus masculus z vna femia qz in successiōe feudi masculus pferatur femie z feudū qz declinauerat ad feminas ex quo habuerat initium a sti pte masculo reassumit naturā suā vt masculi pferantur fe minis. z filii vel alii descendentes ex femina ista masculi s. descendāt ex radice dānata. tñ habito respectu ad pri mū stipitē nō mutabūt serū suū masculinū. s. vt masculi censebunt z ita t3 odoff. in sum. feudozū i ru. qui succedāt in feudo s. s. querit. ecce aliquis iuestitus. z facit qz vult. ludo. in cōsi. primo incipit vis in cō. z ang. in cōsi. cccxxi qd incipit dñs iordanus. z calda. in rubrica de feudis p̄si. .xiiii. facit quod no. bal. in pe. col. in. c. ceterū d. iudi. z in l. quotiens. C. de legi. here. **T**ertius est intellectus ang. i cōsi. p̄allegato qz in hoc ter. filia dederat in dotē feudum marito iuxta ea que vidimus in. c. i. §. z de inuesti. i mari. fac. de consensu domini z sic videbatur renouatum feu dum in p̄sona mariti. d. c. i. p̄rie alle. iō facit transitū feu dū i duos filios masculos vt hic i ter. z postea nō imerito hic determinat qz masculus supstes ex alio filio pferatur duabus filiabus alterius feu. p̄mortui. qz ex hac renoua tiōe feudū assumptū nouā naturā. nec ē apli? feudū femi ne. d. c. i. de inuesti. i mari. fa. c. i. de bñ fe. c. i. an agnatus vel fi. c. vaf. si de feu. sue. cōtro. tñ iste itellec? diuinat ad ter. z iō nō tenendus iuxta glo. i. l. filii quē hñtē. C. fami. her. iō nō est recedendū a cōi intellectu defensato. vt. §. **C**oppo. de. l. stipulatio ista. §. siquis ita. ff. de ver. obli. **S**o. ista regula fallit i feu. vltio no. elegās dictum bal. qz duplex ē sic. qdā hereditaria quedā nō rōe sanguinis z agnatōis. **P**̄rio casu succedit p portioibus hereditariis sō casu succedit p virili exēplū hētis i. l. iureiu. §. si li. vt z qz. ia. z bal. vidēt contrariū circa materiā. c. i. j. an agn. vel fi. repu. hñdī. z no. qz casus huius. c. nō h3 locū in re gno sicilie s3 and. pōe duos reges diuiserūt feu. z vn? de cessit relicta vna filia. alius relicto filio. certe fili? si exclu det illā filiā a feudo. rō qz i regno sicilie filie succedāt idē stincte z excludūt dñz in feudo ē si nullū sit pactū iuesti ture. i veritate ego putarē cōtrariū v3 qz ille fili? excludat dictā filiā p̄defuncti qz natura feudi ē vt qz succedāt si lie deficientib? masculis tñ masculus postea supueniēs ex cludit feminā. casus hic i. c. nō. z marie qz i dubio debe mus iterptari illā cōsuetudinē regni vt minus offendat zc. c. cū dilectus d. cōsue. l. ii. ff. de nora. actio. **S**z natura feudi ē vt masculus excludat feminam. c. i. §. de suc. feu. **P**ost alia. q̄ro ab extra nūqd isti heredes d. qbus lo gtur ista iuestitura tituli nri acgrāt feudū pp pactū iuesti ture an ex successiōe ia. de bel. concludit z determinat qz aut simpliciter cōcedit res ad rectū feudū z tunc pcedit dictus titulu : an agnatus vel filius. **A**n cōcedit res i feu dū vasallo sibi z heredibus suis put fuit in casu nostro. z tūc nō acgrit nisi heredibus vt hic qz i stipulatiōe vel pa cto non itelligit p̄sona nisi ex̄p̄sa vel de q̄ fuit cogitatum vt. ff. de verb. obli. l. q̄quid. z. l. si ita. §. grifogonus. hoc idē tenet and. de isernia i titulo p̄dicto an agnatus vel fi lius dicēs qz qñ dñs concedit titio z heredibus tūc ē feu dū hereditariū qd venit i petitione hereditatis. l. itē vidē dū. §. si. ff. d. peti. he. vñ i hereditario feu. non succedit ni si qz hēs tenet ad onera nisi faciat iuetariū. l. fi. C. d. iure deliberā. **D**e q̄ materia dicit plene i. d. ti. an agna. vel fi. vbi vide. **Q**uero qd si hēo filios z recepi feudūz p me z filius fratris mei. vtrū filii mei eos excludāt bal. i. l. cum acutissimi in fi. C. d. fideicom. dicit qz aut ē scā mētio mor tis. vt qz dicit recipio p me z post mortē meā p filius fra tris mei z tūc filii mei pferunt. ff. de pac. l. tale pactuz. §. fi. **A**ut non ē scā mētio mortis tūc statim acq̄sita ē dimi dia filius fratris mei p no. in. d. l. cū acutissimi. z. ff. de vsu fruc. accrescē. l. siquis titio. **S**ubiuigit tñ idē bal. qz etiā in primo casu posset dici qz non excludant a dimidia quia hec stipulatio concernit eos tāquā consortes. p. c. i. j. an agna. vel fi. z qz hoc v̄f esse d. mēte dñi iuestitētis argu. in l. conditiones. C. de pact. **E**tendit p̄dicta etiam ad

emphiteosiz vbi videas. **Q**uero qd si aliquis feudum pro se z filiis suis recepit: an intelligat de natis z nascituris. dic q sic: z est rō qz dicti filii habent iure suo ar. ff. de verbo. ob. l. stipulatio in. §. si quis ita z. j. que fuit pri. cā. bene. amit. in. §. deniqz. z. ff. de usufr. l. si. z. j. si de feu. fu. cōtro. in. c. si vasallus: z est de mente bal. in. l. i. C. de lib. z eozū libe. Sz an isto casu viunte patre habeāt ipsi filii ius in re feudali. dic q nō. z est rō qz stipulatio cadens in ter ea q habent iter se ordinē tps z rōnis intelligitur sz de bitū ordinis z rōnis at simpliciter ar. ff. de lib. z posthu. l. gallus. §. quidē recte. item qz si pater stipulatur opas si bi z filio nihil dabitur filio patre viunte. vt. ff. de oper. li ber. l. vt iurifurandi. §. si liberi z. l. nihil. z. l. bal. i. l. liber ti. C. de oper. liber. z. j. de ali. feu. pa. in. c. i.

De duobus fratribus a capitaneo inuestitis.

Continuat hoc ordine. s. visus ē in ti. imediate pcedē ti an femina succedat i feudo: pterea i hoc ti. de duo fra. a capitaneo inuestitis tractatur: an femina excludat fratē a successione feudi.

Duo fratres. h. d. Si duo fratres de no. bñficio fuerint inuestiti cū pa cto speciali qz ipi z eoz masculi heredes z his defi cientibus femine habeant locū. z vnus ex dictis fratribz decesserit relicta sola filia ex se certe filia succedet in feu. excludo patruo suo. i. fratre patris. si vero alter deoz fra. decessit sine herede mas. z femina tunc succedit frater in feu. pp tenorē inesti. hoc totus ti. **N**o. ter. ibi de nouo bene. qz ista determinatio itellr i feu. nouo: secus si cēt pa ternū qz patruus z descendēs a stipite auctore feu. z mas. excluderet hāc filiā fra. c. i. s. de gra. suc. i feu. z. c. primo ibi. n. non pz. s. tit. i. **N**o. ibi a quodā capitaneo sine a marchiōe sine quocūqz alio. pp pitatez rōnis. statz vide bimus in ter. facit. l. illud. ff. ad. l. acquil. **N**o. ibi teno re qz tenor inuestiture sp ē diligenter attēdēdus. qz dero gat iuri feudo: s. c. i. de feu. nō habē. ppri. natu. feu. ideo dicerē qz si princeps inuestierit duos fratres de feu. vna cū descendētibz suis. ita qz descendentes sui succedāt contigit qz vnus ex dictis fratribz decessit relicta vna filia z fratre ipsius pdefuncti: qrebat an filia excludat pa truz: ego cōsului cōtrariū qm tenor ē diligenter attēden dus. Sz tenor inuestiture ē simpliciter cōceptus de dscē dentibus. Id circo itelligit de masculis nō feminis. c. i. §. z si clientulus. s. de alie. feu. ergo nō intelligit de femi na z sic filia. z nō ob. hic ter. qz rñdeo qz bz pctm̄ exp̄ssū qz femine succedāt vt pz ibi femine. z i casu nostro nō ē scā spālis mētio de feminis. ergo femina nō excludit patruū. **N**o. ibi qz femine sz tenorē pacti hie succedūt in subsi diū. i. deficientibus filiis masculis. **N**o. ibi rñdeo qz si lia ibi excludit patruū pp tenorē inuestiture ex quo vnusqz que fratru puidere voluit descendētibz suis. facit. l. si pactuz. ff. de pba. **N**o. ibi si tū is q. qz in pmissō casu si alter ex dictis fratribz decessit sine herede masculo vel femina. certe feudū lz sit nouuz nō applicat dño sz fratri. Sz d istū ter. oppo. de. c. i. s. d be. fra. So. fatendū est qz in beneficio nouo frater fratri nō succedat nisi tenor inue stiture sit in dñū. Sz ponamus casuz: duo fratres de no uo feudo fuerūt inuestiti a papa vel iperatoze sine aliquo pctō deinde alter ipozū dcessit sine herede: querit an fra ter fratri succedat in feudo. an feudū ptineat ad dñz So. dicendū ē sm bal. h qz frater fratri succedat in feudo qz spāle in pncipe. l. i. C. si liberali. iperialis socius. Secus at in alio iserioze ar. d. c. i. diti in. c. i. §. z qz. s. qz feud. va. po. z in. c. i. de fratri. de no. be. inesti. Et no. qz ē post ac quisitū ius ipsius fratris bz locū ius accrescēdi cū sit spā le in pncipe vt diti. lz regulariter d z hētis glo. ordina riā in. l. si duo patroni in prin. ff. de iurem. fac qd no. in. l. si mibi z titio. ff. de ver. obli. z in. l. re cōiuncti. ff. de le. iii. Et no. ter. ibi in fi. ē quesita iunctis pludūs sm Bar. hic

qz lz in aliis renouatiōibus qm portio vnus vadit ad aliū puta p successione vel alio mō requirit noua agnitio z ap pbenfio. l. si solus. ff. de acq. her. secus esset h casu qz sine alia agnitioe portio accrescit portioi id dicit ter. est quesita. fac. l. h cū patrono. ff. de o. po. **I**te no. sm bal. qz verifimil quis itelligit ēt puidere descendētibz suis ēt si tpe dispositiois nō haberet filios vel putaret se nō ha biturū. ter. ē in. l. tale pctm̄. §. si. ff. de pac. cū si. **O**ppo. d istū ter. qz filia nō dz succedere cū pctm̄ vtif h̄bis copula tiuis ibi quādū ipsi regunt z cursus oīuz. l. si is qui du centā. §. vtrū. ff. de re. dubiis. sed hic nō ē cursus oīuz qz alter frater decesserat ergo zc. So. sm bal. resoluū in su as singularitates. ar. l. lucius. §. gaio. ff. ad tre. z. l. si. §. si. de cōdi. z demō. **A**ltio pone qz dñs vltra debitū grauat vasallū suū z alios. forte vltra debitū iponēdo onera: que rit quo remedio succurrat vasallo. so. vasallus cōtra dñz dz iplozare officū iudicis qui iudex nō permittat cū gra uari z erit officū nobile sm inno. in. c. si. de offi. iudi. tene menti contra dominos. ita. d. Adar. hic.

An remoueri debeāt testes q pares curie ēē desierūt. **C**ontinuat hoc ordine. s. visum est in plerisqz ti. d pibus curie. sz qz aliqū dubitatū fuit an possint esse testes qui desierunt esse pares curie: pterea subūicitur ru. an re moueri deb. test. qui pa. cu. esse desie.

Ex facto. h. d. Si cōtentio fuerit inter domi num z vasallum. qui tpe inuestitu re erāt pes curie z desierunt poterūt ēē testes quā nis desierint esse pes curie. **N**o. ibi qz aliud sentiat tñ sz auctorē huius opis qz erāt pes curie z testes tpe inesti ture sunt idonei testes ēt in iudicio qzuis desierūt ēē pes curie. facitū qz h̄stur in. l. ad testiū. §. i. ff. d testa. Sz ptra istū ter. oppo. z imo vt qz desierint ēē pes curie sunt cō uasalli qz nō pzināf feudo nisi ex cā z cōsequēter n̄ desinūt ēē pes nisi ex cā. puta qz pditor est effectus vas. vel cōmis sit aliō crimē ex quo ifamia irrogat. qz ifamia repellit a te stimonio. l. iiii. §. due cāe. ff. de carbo. edic. ergo qz pp ifa miā d̄sierūt ēē pes curie repellūt a testimonio. so. aut pes curie desierūt esse ex cā qz irrogat ifamiā. z tūc si ē ifamia iure repellit a testimonio. si at facti diminuit fides no. ple ne i. l. cūctos pplos. C. d sum. tri. z fi. ca. z i. d. §. due cāe z i. c. testimoniu d̄ test. cogē. aut pes curie d̄sierūt ex cā qz n̄ ifamat puta renūciarūt feu. vel qz nō petierūt inuestituraz j. anū z die. j. qz fuit pri. cā. bñ. ami. c. i. l. pri. z tūc sunt tes tes oi exceptioe maiores z ita loqz ter. n̄ z sic no. limita tiōne ad ter. vt loqz qm pes desierūt ēē pes ex cā qz non irrogat ifamiā. qro qd ecōtra. nā ter. loqz qm tpe inestitu re erāt pes sz desierāt postea ēē pes tpe testimoniu ferēdi qd mō ecōtra si tpe inestiture nō erāt pes sz tpe ferēdite stimōū effecti sunt pes curie an sint testes idonei. and. con cludūt qz sic quēadmodū dicim̄ qz effectus liber pt dpo nere de his qz vidit i seruitute. l. notione. §. inffoz. ff. de h. sig. and. reprobat hic alua. z bñ. qz a pri. p solēnitare i uestiture regrit qz pes adhibeant. c. i. j. qz test. sūt nec. z di ri i. c. i. i. pri. s. qd sit inesti. ergo non sufficit qz tpe depōis sint pes lz nō essent tpe inestiture p no. i. d. §. inffoz in. l. iiii. §. l. iulia. ff. d testi. i antē. d testi. §. si No qz i. c. cū cāz d testi. p bal. l. l. seruos. C. de testi. z p legistas in. l. ad testiū §. i. ff. d testa. z in. l. i. C. d testa. bñ fatef qz si cōi opinioe re putabatur esse d̄ paribz qz adhibitus fuit ad inestiturā po terit ēt depōere postea lz appeat d̄ errore qz nō erat tunc d̄ paribus p ea qz h̄stur in. d. l. i. C. d testi. tñ. d. Adart. hic dicit in qōe and. qz quis i veritate mens ter. n̄ si sit in con trariū in rōe ibi qd. n. peccauit. equus est dem. Andr. ne pbatiōes angustent. l. qm. C. d hereti. i ar. **A**ltio q̄stū fu it an mōiales possint hēre feudū a laicis. ita vt iurēt fide litatez laico. rñdi qz sic. p ter. l. c. i. §. verū d̄ sta. reg. li. vi. z ibi post alios gemi. **I**n gl. hoc idēz ad finē no. modū arguendi i mā testiū v3 qz iste nō est modus traditū a iur vt repellat a testimonio. §z n̄ repellit a testimonio. l. i. ff. d testi.

De controuersia inter uasallum et episcopum.

Continuat hunc modo. **S**upra uisus est in plerisque titulis de controuersia inter dominum et uasallum uel quod aliquando est controuersia inter uasallum et episcopum de iurisdictione. id est subiectis hęc rubrica de controuersia inter uasallum et episcopum.

Ex eo. **h. d.** Si contentio fuerit inter uasallum et episcopum de inuestitura ei' pdecessoris pares curie cognoscunt et prius fieri de inuestitura de recto et simplici feudo que causa principalis determinetur et interius iuramentum fidelitatis non prestabit nisi ille uasallus haberet aliud feudum ab eodem domino: quo casu est interius prestabit iuramentum fidelitatis pro illo de quo est clarum. **h. d. to. tus. ti.** **C. No.** ibi pares que regulariter si sit contra. iter uasallus et do. pes curie sunt iudices. **Not.** ibi autem quilibet alia. que ter. noster pcedit necdum in feudo. annue prestationis sicut et cuiuscumque alterius rei. **C. No.** que si uasallus pretendat inuestitura recepisse ab episcopo uel ab alio domino et successor episcopi negat uasallus agere de successore. ut mittat in possessionem. **c. i. s. de contro. inuesti.** Modus practicandi hunc tenet. erit que uasallus qui pretendit se inuestitum a feudo mortuo uel alio domino que in hoc non refert an a feudo sit inuestitus an a laico de successore re feudi sine herede domini probabit inuestitura pdecessorum legitime per breue testatum et si successor nonnullus episcopus dicit contra agentem eum non esse uasallum. que inuestitura illa non tenebat alle gando fortassis que erat celebrata. **cl. c. i. s. h. de inuesti. iter do. z uas. lis. oz. uel forte que tale feudo. erat extinctus morte episcopi que dicit esse feudo. de camera uel soldate ut uidistis. i. c. h. s. de feudo. cog. z i. c. i. g. dicat dur. mar. uel co. z tunc pares curie ex quo docet se fuisse inuestitum a pdecessore cum successor teneat eum in possessionem mittere. **c. i. s. de contro. inuesti.** mada re debet eum inuestiri. i. i. possessionem mitti. que illa est uera inuesti. **c. i. s. qd sit inuesti. a suc. quo feco cognoscat de ca principali. f. oppositiobus domini an inuesti. ualeat an finita z filiabus z iteris ex quo dominus non uult istum uasallum non iurabit fidelitatem z soluit. **tri. c. i. s. qd pcc. debe. an fide. an inuesti. z si pnum. i. abis ualere inuestitura. uas. iurabit. Ad. hi. v. q. elegatia ter. nri non sit bñ declarata qua sub nube sensit bal. h. z clarus and. i. h. q. dicit casum esse que cum dominus negando annua prestatione de qua uasallus erat inuestitus i feudo uel uasallum spoliasset que sup ista causa pdecessor prius tractandus sit z postea possessione uasallo restituta de pdecessore cognoscat z hec oia tamen sup possessione que pdecessore coram paribus curie tractanda sunt. z id est si non solu de annua prestatione sicut et de quibus alia re uasallus est inuestitus z a domino spoliatus. z hoc pbat in ter. i. **N.** ite dicit uasallus. ubi uasallus petebat se prius inuestiri. Et sic possessione restitui z postea iudicari p se et uel. s. landat. ubi dicitur ad quorum officium spectat ut prius eum inuestiri faciatur. z postea de principali dicit cognosci debere. Et sic ex quo i libello petit an oia inuestiri z de hic de principali causa cognosci. z sic in feudis est militat regula que spoliatus an oia est restituendus est non obstante exceptio de proprietatis defectu et si possessione non colorer et titulo old. **i. c. c. c. r. i. i. p. r. a. z. p. e. col. incipit iste sunt alle gatiōes. and. i. c. i. s. illud i. ij. z. iij. col. j. de phi. feu. alie. p. fe. qd intelligit p old. ubi prie nisi defectus est notorius proprietatis sicut and. hoc non firmit tamen se. uel cum old. tenere in **phi. c. c. r. i. i. j. incipit p silium latum. bellamera de c. c. c. i. j. incipit p batiōes. facit qd no. inno. i. c. constitutus de fil. p. s. i. c. significasti i. c. porro de uino. fac que archi. i. c. quo iure in. iij. col. viij. dis. z. iij. q. i. s. i. ubi dicitur que agentem possessionis recupande tamen exceptiōes rōnabiles z cōpetetes sunt admittēde fac ad p. d. c. a. c. ad decimas. de resti. spolia. li. vi. ibi cōiter doc. que no. cal. cōfi. xi. i. ti. de regularib' d. ant. i. c. ex pte. i. h. co. **P.** anoz. i. c. i. l. r. i. s. z. c. l. f. as de resti. spo. d. ant. i. c. cū dilectus i. iij. z. viij. col. panoz. i. r. i. col. in. c. pastoralis de ca pos. z pprie. item p. d. c. a. pcedunt nisi imineret piculum que scā restitutiōe si spoliator postea obtineret i petitorio non possit a spoliato recupare. puta que for talicium irpugnabile. **pa. d. ca. i. u. C. de edi. diu. adri. tol.************

ite nisi ex restitutiōe spoliati imineret scādali inno. i. c. cū liberū de sepul. uel p. c. m. d. c. l. f. as sed. d. **phi. c. c. r. i. i. j. cal. d. cōfi. r. i. i. j.** decisio est archi. i. d. **phi. c. i. r. i. i. j. q. i. d. a. l. e. r. d. p. d. i. c. t. i. s.** late in. l. n. a. r. i. s. s. nihil cōe i. u. i. z. i. i. i. charta. ff. de ag. po. z sic apparet expresse que ter. noster loquitur in terminis possessionis. Et sic habetis hic casus notabiles que quā agit inter dominum et uasallum possessionis pes curie sunt iudices que etiā uoluit inno. in. c. ex pte. b. d. fo. cōpe. z ad illū ter. rīdetur que loquitur in miserabilibus personis quorum defensio pprie spectat ad ordinariū et ita panoz. in. c. ceterū de iud. bal. in. l. i. i. i. circa prin. **C. si de momenta. pos. z in. c. i. s. inter pes in. i. col. j. de lege cora. z est ter. similitis in. c. i. j. de mili. uas. g. cōtu. est z est t. s. hic an. s. alind dicat esse de iure cano. qd non credo uerū p p. d. c. a. z bal. et in. c. i. j. de phi. feu. alie. p. fe. in. s. si. in. i. col. z in. c. i. s. de inuesti. in mari fac. tene at que de ca possessionis. inter do. z uas. cognoscat ordinaris z si uultis et tenere que iste. ter. loquitur in possessionis ad piscende: que uasallus inuestitus p pdecessore illo pdecessore mortuo nondum habita possessione petit se inuestiri. z sic ad possessionem mitti z postea de principali causa disputari. que hoc est admittitur in iudicio ad piscende ut habet in. l. i. **C. quozū bonozū z in. l. f. C. de edic. diu. adri. tol. i. c. cū olim de ca pos. z pprie. Et tunc est expositio ter. nostri erit plena z aperta quo ad hoc facit. **c. i. j. si de feu. fue. cōtro. z huic intellectui cōueniet que uult hic and. dicens que si dominus uellet incontinenti docere de nullitate inuestiture admittetur antequā inuestiretur uasallus per. l. si is a quo ff. ut in pos. le. z est nisi notorie cōstaret multomagis de proprietatis defectu uel nisi difficilis est postea recuperatio uel imineret ex datione possessionis peccatum uel scādali ut s. z sic est h. et casus notabilis que in iudicio possessionis ad piscende pes curie sunt iudices inter dominum et uasallum. id est possessionis retinende uidemus prius pronunciatū possessionis pro possessore reseruato iure petitoris. ter. ē notabilis que tenet oēs. **i. c. i. s. si tres. j. de pace tenē. z de hac qstōe posui theorice. i. c. i. s. apud que uel quos cōtro. feu. si. deb. C. No. ter. ibi officii. ut prius eum de suo recto feu. inuestiri faciatur. iuncto ter. s. ibi de annua prestatione. que si ille que debuit annuam prestationem recusat quouis respectu illam soluere ex quo disponit non soluere. spoliatur illum cui debetur annua prestatio: id est an omnia est restitutus inno. i. c. qrelaz de elec. Secus dicit h. bal. si solus cessaret a soluēdo: non tamen pponeret nolle amplius soluere ut ibi faciunt que no. legiste i. l. si certis annis. **C. de pac. bal. h. ponit casus ex quo multa bōa resultat h. mō: inuestitus ab episcopo de feudo petit a successore nouo episcopo ut inuestiat. nouellus episcopus negat eum esse uasallum sicut uidēs uasallus cōuenit episcopum coram ordinaris puta archi episcopo dicens se esse inuestitum a pdecessore que petit se mitti i possessionem. episcopus declinat forū archiepiscopi dicens que h. z pares in curia que debet cognoscere de ea quāuis neget eum esse uasallum. Uasallus dicit que cum nouellus episcopus se neget uasallum i possibile est que habeat pes curie. h. modo ponendo casum fm bal. h. est casus no. que magis attendit assertio actoris que rei. tamen ad fundanda intentionem actoris que ad fundam. exceptionem rei. **Hic quoque est casus que actor replicado non potest esse dritus libello suo sicut hoc opp. z imo magis spiciam? itentionem actoris que rei. que cum agam? de iurisdictione danda in prin. fauem? actori. l. sigs itentione. de iud. l. cū qdā puella ff. de in. om. in. so. libellus z qdā narratozū i libello concludit exceptionem nonnulli episcopi conuēnti que in libello agens narrat se esse uasallum ergo pes curie dicit cognoscere ut est casus hic sicut uirtute lfe nre potest dritus que assertio uasalli de ide replicatio dritus. ut p. s. ibi opp. z postea seqt dno rīdēte. t. e. q. ter. se fūdāt que ita sit de nā feudi ut quā sit controuersia de inuestitura iter dominum et uasallum pes curie sunt iudices. nō at se fūdāt ter. pp assertionem actoris i libello. z sic ad dritā re spōdēdo potest dici hic spāle pp singularē nāz feu. Et tenendo p dritū itellectū hētis ex ter. que h. ex eo que qd ipugnat se iuuare non potest rīa. illud non h. locum quo ad fundandam iurisdictionem z forū nā res h. ex qualitate asserta p uasallū************

qui dicit se investitum se fundat quo ad iurisdictione et foruz vt per pares cognoscat lz impugnet assertione negando enuallu et bñ investitū. facit. d. l. cū qdā. **C** p. z imo videtur qd pares curie laici non possint cognoscere de cā iter epm z vas. c. si diligēti. de for. cōpe. Solum illud. c. nō hz locū i feu. vt no. i. c. ceter. d. iud. rō qz pes curie sūt reales iudices feu. pp. dētū feudale. ar. l. q. aucta. s. si. ff. de ne go. ge. s. bal. h. z facit qd no. gl. si. s. de iusti. i mari fac. i c. vez. d. fo. ppe. **C** In gl. cpo ibi vl alio no. gl. qvlt qz ter. nř vēdicet sibi locū i epō z et alia qcuqz psōa. **C** Not. si. gl. s. bal. qz qz sit iēptitudo libelli tñ pzi? cognoscendū ēt d iurisdictione iudicis s. gl. h. nō dic qnimo dic qz si d iue sti. agit vasall? subandi pziā facie tñ fēda ē citatio z sic nō loqz gl. nř a d iēptitudie libelli de investitura nisi saluando bal. dixerim? qz loqz qñ lis expñā ptiē iusticiā q pia sūt li bellū cē inēptū z euidēter calūniōsū. l. q. cū maior. s. si pa tris. ff. d. bo. liber. z no. Inno. i. c. i. d. offi. vica. z bal. i re peti. l. edita. C. d. edē. quo ad ter. nř m istō dcm bal. nō pt colligi qz hic p̄suppōit qz ex eo libello possit cā terminari ergo nō erat iēptus. l. i. ff. si mēsoz. falsū mo. dir. gl. isti. d. act. i. pzi. Inno. i. c. i. de off. vica. bal. i. l. vbi pactū post gl. C. d. trāfac. **C** In gl. q incipit hoc forte iūcta gl. se. incipit pōt circa istas gl. querit d itellecū ter. nā itellec? ē quozū dā qz iste ter. cōstituit dñaz iter vas. habētes aliō feudū d quo nō ē p̄trouersia z feudū solū d quo ē p̄tro. pziō cāu in uestiat de vtroqz z iuret pro feu. de quo cōstat p alio expe ctes snia. scdo cāu q i ter. ē qz pzi? inuestiat z iuramēto dif ferat: differē iur amētū qñ cōstat cū de aliquo cē vasalluz s. si nō p̄stabat an valeret investitura nec ne ppea si vasal lus nō habuit aliō feud. de quo nō est cōtrouersia s. soluz feud. d quo sit cōtrouersia differēda ē fidelitas a vasallo quia vasallus nō tenet iurare donec cā p̄cipalis fuerit sopita vt lat? j. declarabo. Et si dicat pue dubitatiois fuisse iste. s. si cōstituerit: p̄t dici qz ex quo dñs negabat va fallo qz cēt vasallus d feudo qd dicebat se habuisse a p̄de cessoze. z i h erat qd. dubitabat an iteri vasall? possz dicez dōec cā nō sit termiata: nolo astrigi ēt p alio feu. ad iurā dū fidelitatē qñ dñs sibi iniusticiā put p̄tēdit faciat. s. qz nō d z i h stari dco vasalli z nōdū ē claz d h feu. Et ista sūt sepata. rō at decidēdi fuit vt iuret sup eo d quo ē claz sup alio cā cognoscat p pes z termiet. z ter. nř nō cōtinet irra tiōabile. z si dicat d i fo cāu q ē pzius i ter. qñ nō est inuesti tus de alio feudo qz d illo de quo ē p̄trouersia inestit a sine cessoze z differt iuramētū. s. rōne adiūcti forzi? qñ hz aliō feudū qz d quo ē p̄trouersia d vtroqz inestit i pziō cāu q ē scōs i ter. s. i. si cōstituerit. So. negat qn de vtroqz d z iue stiri s. dubiū erat an d vtroqz debeat iurare rōne adiūcti differē iuramētū sup vtroqz z marie ex quo successor di cebat vasallo facere iniuriā mouēdo cōtrouersia sup h z z ter. determinat qz sup recto. s. claro d quo nō ē cōtrouer sia iuret. vt. s. diri in rōe dubitādi z decidēdi. scōs fuit in tellect? Jac. qz hic ter. nř. dñ loquit qz per sniaz pariū va fallus d z inuestiri: intelligit de feudo de quo nō erat con trouersia sed de illo de quo fuerit cōtrouersia an vale at investitura. certe nō est faciēda donec cā p̄cipalis fuerit sopita. i. donec apparuerit per sniam pariū an sit vasallus vel ne. S. hic itellec? vñ d ter. nř m ad lřam qui vñ cōstituerē differētia an vasallus hēat aliud feudū d quo nō sit cōtrouersia vel nō aliud feudū tñc loqz ver. ad quoz spectat offi. Si vero hñit aliō feudū z tñc loqz. s. si cōstituerit. **C** Sūt alius z tertius intellectus bal. qz hic vasallus agebat d dñm ad duas investituras quarū vnam dñs confitebatur alteram vero negabat. certe per sen tentiam pariū cogetur dominus facere investituram d feudo de quo nō est cōtrouersia qz confitet dñs. Sed de alio de quo investitura est negata nō fiet investitura do nec cā p̄cipalis fuerit sopita. i. donec fuerit sententiātū a paribus an sit vasallus vel ne. Iste intellectus videt in dubitabilis. Nā cui dubiū qz si dñs fatez tenē facere in uestiturā de feudo de quo nō est cōtrouersia. c. i. s. qd sit

investitura. s. iste intellectus non ē bonus. arg. l. labeo. ff. de carbo. edic. p̄terea vñ ter. cōstituerē differētia an ha beat aliud feudū vel nō. vt. s. diri. cōtra intellectū iaco. d. bel. nisi sustinēdo bal. dicatis qz nō fuit dubiūz hic sup eo an dberet interī fieri investitura. s. sup eo an deberet iura ri fidelitas z rōne dubitādi posui. s. **C** Et iste ter. nō fac dñaz an nō haberet aliū feudū an haberet in decidēdo sed p̄terea distinctū posuit qz qñ habebat aliō de quo nō erat qd. qz illo casu videbat dubiū an vasallus possēt re cufare iuramētuz rōne quā posui. s. Alij ponūt casuz hoc modo qz ad officiū p̄iū spectat cogere dñz vt iustiat va falluz. i. mittat in possessionē feudi de quo sit cōtrouersia postquā vasallus corā pib? curie docebit p bzeue testatū vel aliā legitimā p̄bationē se investituz a p̄decessoze eius c. i. s. i. s. de contro. inuesti. sed defert iuramentū fidelitatis. c. i. quid p̄cedere deb. an inuesti. an fideli. nā si pa res curie p̄nunciarint sup investitura p̄cipali inuesti turā valuisse: z tñc p̄stabit iuramentū. Si aut p̄nunciāue rint investiturā nō valuisse nō iurabit qz dicebat se vasal lū. Alius est intellect? qz si vasallus habuit feuduz aliud de quo nō sit cōtrouersia. tñc dñs cogit per pares curie i uestire vasallū de feudo de quo nō est cōtrouersia z vasal lus p̄stabit iuramētuz dñō: aut nō hz aliō feudū. z pōt do minus si vult investire z differat tñ iuramentū. z ēt erit i optiōe dñi illud erigere s. hic intellectus ē d istū ter. nam in ter. nř nō p̄supponit qz sit in p̄tate dñi qz vasallus iu ret. qnimo ter. nř vult iuramētū differri donec cā p̄cipa lis decidat vt apparet in ter. ibi. sed fidelitatis iusurādūz differat. d. Adar. dat aliū intellectū in hoc s. ad quozū spectat offi. nā aut vasallus cōtēdes de investitura d do miū nullū hēbat feudū nisi de quo ē p̄trouersia. tñc p se tentiaz pariū curie dñs cogit investire. i. mittere in posses sionē z iuramētū fidelitatis differē donec cā p̄cipalis sopiat a parib? curie. nā si pares curie declarauerit agē tē cē vasallū p̄stabit iuramētū dñō. als declararēt cū ef se vasallū nō p̄stabit iuramētuz dñō. Si vero vasallus hēat aliū feuduz sine cōtrouersia per pares cogēt dñs ne dū investire vasallū de feudo de quo nō sit cōtrouersia vez ēt de feudo de quo sit cōtrouersia. z vasallus p̄stabit iuramētū de vtroqz feudo. deide p̄cipalis cā dirimetur qz si pares curie declarauerint agētes nō cē vasallū nō te nebit iuramētū neqz investitura de feudo de quo erat con trouersia als secus iste vñ clarus intellectus in lřa nřa z de mēte gl. h. z odoff. in sūm. q possit d feudo cognoscere. lz d riu sentiat an. z bal. vt diri. s. iste itellec? ē d ter. i. si. q nō dicit d vtroqz feudo debeat iurare. s. solū d illo recto feu do d quo cōstat. Tñ iste vltius p̄t sustineri. qz ter. indiffini te loqz i hoc s. si cōstituerit qz de recto feudo d z inestiri z iurare qz idēffinita egolet vli. l. si plures ibi bar. ff. d leg. iij. nec ē bōa expositio ter. q fit p alios dū intelligunt qz de vtroqz inestiri d z s. p illo qd hz d quo nō ē qd iurabit tñ. qz cū ter. vnica cōstructiōe z copulatiue p̄cedat i dubio d z ea determinare eq̄liter z copulatiue. l. iā hoc iure. ff. d vul ga. z pupil. dīc. n. qn debeat d suo recto investiturā accipe z fidelitatem iurare. non est dubitandum ergo vniformi ter ista duo intelligunt vt vel d illo d quo nō ē qd investiturā accipiat z d illo iuret. Et sūm h pue dubitatiois fuisse iste versiculus. vel itelligant vt d recto feudo inuestiturā acci pere. i. de vtroqz iurare. s. d vtroqz debeat. z ēt rō. naz er quo d litigioso vt d z i pziā pte ponit qz investiturā accipere debeat: d co d quo nulla ē qd nō ē dubitādū qn dbeat iue stiri. qz at d litigioso debeat iurare ē diuersū ab eo qz d z in pziā pte. s. h pūct rōe adiūcti. i. feu. qd hz naturā ex quo p illo qd hz de quo nō ē qd iuraf d z fidelitatē: nō cē ita gra ue vasallo si ēt p alio iuret. cū oio iā sit dñō vni respectu astrict? z sic stat sustētatus h itellec? qz p vtroqz inestitē z p vtroqz iurabit. **C** In gl. s. nūqd ad finē soluite dñuz c. i. s. quis dicatur dur marchio. vel comes qz ibi feu dū non transibat ad heredes neqz successores actiue ne que passiue. quimmo morte alterius finiebatur feudum

sed h̄ erat feudū transitorio ad successores vel ex natura vel ex pacto. extra glo. quero de tali gōne in quavidi dubi tare. rex vel dux inuestiuit me de castro cuz oi iurisditiōe. cā p̄ma iter homies illius castri volo q̄ agitef corā me qz h̄eo vtilia iura iurisditiōis: rex vel dux vult q̄ agitef corā eo qui h̄z directa iura: qz dñs. querit quid iuris: r̄ideo ego vasallus q̄ habeo vtilia iura debeo p̄ferri ar. l. si cum emptore. ff. de pac. z. l. i. z. ij. ff. si ager vectigalis. z. l. i. §. q̄ ait. ff. de sup̄ficie. z. no. bal. i. l. i. ff. d̄ rex diuisiōe. q. xliij. Querit alu. ab ēt quid si dñs dicat corā parib̄ nolo ip sum inuestire neqz ei tradere possessionē neqz recipere fidelitatē. quia habeo probationes in promptu z inconti nenti velit probare cōtra ipsuz vasallū dicendo bodie cō stat bodie agatur: an sit exaudiendus z tenet an. d̄ iser. q̄ sic per. l. si is a quo. ff. vt in pos. lega. de qua materia dica tis vt ibi per doctores.

De milite vasallo qui arma belica deposuit.

Continuatur hoc modo. s̄. in aliquibus tit. visum est qui. mo. feu. amit. Restat videre alium modum per den di feudum propterea subijcitur rubri. de mili. vas. qui arma belica deposuit.

Miles. Diuiditur in duos. In prima ponit decisio questionis. In secunda rō. de cidēdi. Scda ibi nec p̄tiet beneficiū. b. d. Miles seculi qui deponit arma belica ingressus religionē renunciauit seculo amittit feudū. b. d. No. ibi sine liberis a contrario sensu q̄ si vasallus miles qui deponit arma h̄eat liberos feudū transit ad eosdē. No. ibi seculo renunciauit q̄ vbi arma belica miles deponit nō tamen perdet feudū nisi renunciauerit facit. c. benefici um. de re. iur. lib. vj. cū ibi no. No. ex hoc ter. q̄ miles neduz faciebat simplicē cōuersionē sed etā professionē. vt p̄z quia c̄t seculo renunciauit z habitū assumebat. vt xx. q. i. c. vidua. et in. c. porrectū z. c. super eo de regu. sed quia erat laicus z miles recipiebat in cōuersuz lz p̄steret substantialia formā autē professionis vide in Spec. in ti. de regu. ver. i. z. ij. Et tales conuersi lz nō sint de capitulo. c. z si r̄ps iurta sup̄scriptionē de iureiurā. tamen sūt religiosi z monachis cōparant vt hic. c. nō dubiū de s̄nta excomuni. p̄fessus c̄t intelligit conuersus ex eo qm̄ facit conuersionē morū suoz vt ibi dicit Spec. quinimo dicit h̄ Bal. probari q̄ renuncians seculo z assumēs habitū religionis v̄t profiteri. q̄ declara vt late dixi in. c. rur̄sus. qui clerici. vel vouē. ma. No. ibi miles r̄pi qui ingrediens religionē efficitur miles r̄pi. ergo religiosi militāt. Et de militia multiplici in. l. i. ff. de bo. pos. mili. facit. c. ij. de pe. li. vj. l. miles i. p̄i. ff. d̄ re iudi. No. ibi nec p̄tinz q̄ b̄ficiū nō p̄tinet ad eū qui nō gerit officiū. fac qd̄ no. in. l. sub. p̄te rtu. C. de sacrosan. ec. In glo. ibi idē vel aliter imper fectus no. glo. que exēdit ter. nostrū ad simplicē clericatū nā miles qui est factus simpliciter clericus perdit feuduz quā glo. intelligo verā nisi sit paratus per substitutuz s̄uire argu. l. ad similitudinē. C. de epi. z cle. z clarus dixi in c. i. §. qui se. da. pos. Quero p̄r cū dicta glo. qd̄ si iste conuersus seu monachus reliquat habitū religionis an poterit recuperare dictū feudū. Et r̄idet glo. q̄ nō: qz casus est in. c. i. in fi. de benefi. femi. Et hoc voluit glo. vsqz ad fi. Sz c̄t istā qōnem reperio. d. Ja. ar. d̄z. in sūma sua in ti. qui. mo. feu. amit. sub rubricella si vasallus efficiatur clericus distiguere. vt si re integra. hoc est nō habita que stione de feudo dimittat clericatū q̄ feudū retinere p̄t z recuperare alioquin si iam habita est qd̄ de amissioe. vel res nō est integra q̄ tunc nō recuperat ar. C. de repu. heredi. in. l. si. ff. de optio. leg. l. mancipiozū. z dic vt ibi p̄ eum vbi plura allegat pro. z tra. Et v̄t mihi ista sua opi. satis equa. qm̄ si. j. terminuz p̄bationis exiuerit non perdit bona sua. vt no. in autē. ingressi. C. de sacrosan. eccle. facit q̄

no. in. l. si proximo. in. §. in versum. ff. de in rem verso. qm̄ enim intrat religionē videt gerere in animo id p̄uilegi um q̄ sibi tribuit ius. ar. ff. de seruitu. l. si cui. facit qd̄ not. in. l. attilius. ff. de serui. rusti. p̄dio. z videt esse de mente Andre. in. d. c. i. in fi. de bene. fe. lz expresse dicat cōtrari um. hic z in. d. c. qui. clericus. facit ad p̄dicta qd̄ not. in. c. beneficiū. de reg. iur. lib. vj. in glo. ij. z fi. Sz vt saluemus h̄ac glo. dicamus q̄ loquitur qm̄ iste iā fecerat p̄fessionē quo cāu nō posset feudū recuperare neqz retinere cū cēlea tur apostata. vt. j. ex ter. id nō posset stare in curia dñi vt i c. i. an iste qui interfecit frat̄rē dñi z dixi in. c. qui clericus. hec declara vt dixi. §. qui feu. da. pos. in. c. i. §. z qz. In glo. que incipit intelligo ad fi. no. q̄ si miles q̄ est ingres sus religionē h̄eat filios certe filij succedēt i feudo. Et tra glo. examinemus intellectū huius. c. quidā fuit intelle ctus q̄ miles fuit inuestitus hoc pacto vt feudū remane ret penes eū quousqz h̄eret liberos. ingressus religionē nō p̄t amplius liberos habere iustos. ergo amittit feudū h̄ intellectus quāuis sit verus tñ nō est de mēte neqz de ver bis ter. nostrū qui ter. fundat amissionē pp̄ ingressum reli gionis nō autem qd̄ non haberet liberos vt p̄z ibi miles seculi qui factus est miles r̄pi z patz in rōne ter. ibi nec p̄t net beneficiū. scdo nō placet qz est indubitabilis d̄. l. qd̄ la beo. ff. de carbo. edic. nā cui dubiū pactū incertuz in feu do esse seruandū. c. i. §. de duo. fra. a capita. inuest. facit. l. i. §. si conuenerit. ff. de pos. Scds intellectus est q̄ ter. no ster procedat indistincte videlicet q̄ vbiqz vasallus in gredit religionē p̄dit feudū qualecūqz sit. Sz hic intelle ctus nō placet qm̄ monasteriuz habet loco filij. §. sed hoc p̄tite. C. de sanc. episcopis. z no. in autē. si qua mulier. C. de sacro. ec. ergo quēadmodū in feudo succedit filius. c. i. §. cū vero coradus. §. qui feu. da. pos. ita z monasteriuz vel etiaz negari non p̄t donec ille viuat qui debeat rema nere apud monasteriū. c. in p̄ntia. de p̄ba. Quare fuit ali us intellectus q̄ hic erat feudū militare q̄ quidē nō tran sit ad monasteriū. secus si esset tale feudū p̄ quo monaste riū posset idonee seruire s̄m bal. hic. Ego autē putarē qd̄ ter. nostrū d̄z intelligi in quocūqz feudo vt ingressus vasal lus religionem amittat feudum nisi monasteriū sit para tum seruire per substitutū siue sit feudū militie siue quale cūqz ar. no. hosti. z io. an. in. c. in presentia de p̄ba. Fal lit si fuerit electa industria persone vasalli q̄ tunc non trā sit ad monasteriū cū non possit seruire per substi. l. i. §. nec agit. C. de cadu. tol. l. inter artifices. ff. de solu. z sic sumus expediti de lecturis huius. c. Quero quid si rex officia tur monachus an ius regni transeat ad monasteriuz vel quos. dic q̄ transeat ad successores sanguinis non aut ad monasteriuz vt no. glo. r̄vij. q. ij. scripsit z addit c̄t aliud q̄ eo ipso q̄ qz efficitur mo. definit esse rex vel imperator ar. vij. q. i. h̄ nequaqz gl. p̄fens in prin. r̄. q. iij. glo. in. c. ij. de purga. cano. in. c. ea que de statu mo. spe. in ti. de sta tu mona. §. i. ver. r̄j. z dixi in. c. i. §. z qz. §. qui feu. da. po. lz an clericus reputet amplius de vniuersitate ciuiz. dicit bal. q̄ sic per. l. falsa. §. i. ff. d̄ p̄di. z demō. z de so. cōpe. c. dilecti. sicut dicimus de ecclesijs que sunt de corpore ciui tatis h̄z oldra. Quero an si miles armate militie sit ef fectus miles gaudēs vt sunt milites tuscie an amittat feu duz. respodet bal. q̄ non qz poterit seruire per substitutuz l. nullus. C. de decu. li. r. h̄ melior rō est qz cessat rō ter. no stri. in fi. nam dicit ter. nec p̄tinz beneficiū ad eū qui nō debet gerere officiuz. sed hic miles d̄z et p̄t gerere offici um militare si velit. ergo cessat rō ter. z cessante ratiōe ces sat lex. l. adigere. §. q̄uis. ff. d̄ iure patrona. Quero ab extra quid si viuo patre vasallo filius erat clericus vel cō uersus postea tpe mortis patris filius est redactus ad vi tam laicalē an poterit tenere feudū z dicit and. de iser. q̄ sic. qz tpe quo erat clericus nō h̄ebat feudum vnde nō p̄t dici q̄ perdidit id q̄ nō habebat. l. nec vtilem. ff. ex qui. cau. maio. z. ff. d̄ reg. iur. l. nō v̄t rē amittere. Sz istaz suā determinationē limitare nisi ipse filius remaneret apo-

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70

stata per. c. ij. ne clerici vel mona. li. vj. vel si fuisset exaucto
 risatus pp delictu vt in. c. si quis a pprio. ij. q. fi. 7 pbatur
 rone qz ex tali excessu 7 infamia no possit stare i curia do
 mini. ergo nec feudu retinere vt pbat in. c. i. an ille q in
 terfe. fra. do. in apostasia aut pfidia q e hereticus no e du
 biu q no possit feud. retinere neqz recupare vt de here. c.
 excocamus. 7. C. de apostatis in. l. apostataz 7 in. l. fi. 7 in
 autē. interdicim? 7. j. d. statutis 7 cosue. d. liber. eccle. tol.
 in. s. gazaros. triplex naqz e apostasia vt no. in glo. in. c. i.
 ef de apost. **Q**uero qd si post morte pns vasalli fili?
 suus erit clericus s3 postea laicat: vtru possit obtinere feu
 du: 7 vt dicēdu q sic: si res e integra qz nodu sit mota qd
 alias secus per ea q dicta sūt. sed An. d. iser. dicit q si icō
 tinēti laicat tūc tenet als sec? ar. C. d. nu. l. 7 si d. ef d. spō.
 in. c. litteras. tñ mibi no placet q ita statim excludat si no
 dimiserit clericatū. s3 intelligere fm distinctionē quā po
 sui. s. in. c. i. s. 7 qz q. feu. da. pos. **Q**uero quid si vasal
 lus efficiatur miles hierosolymitanus qui fm vulgares
 vocantur milites sancti ioannis: vel efficiatur miles san
 cte marie alamanorū vel similiū ordinū put dicit glo. in
 cle. qz cōtingit. de religi. domi. an perdat feud. p ingres
 sū talis religionis. dic q no. qz no perdit statū vñ poterit
 honeste seruire p substitutū. l. nullus q neru 7. l. neminem
 C. de decurio. li. x. nec vt q cā iuris sit mutata l3 honoz
 sit auct? ff. de cōdi. 7 demō. l. falsa. s. i. secus aut si cā iur
 ris esset mutata forte ex cōstitutionibus ipsius ordinis qz
 tunc mutato statu per def seu. arg. ff. de capi. dimi. l. tute
 las. fm Bal.

De milite vasallo qui contumax est.

**Continuatur hec rubri. hoc ordine. quia plerunqz in
 causis feudilibus vasallus est contumax 7 nescit quo sit p
 cedendū: iō subicit rub. De milite vasallo q cōtumax e.**

Dominus. b. d. Si dñs cōquerat de va
 fallo qui cōmisit culpā ex qua
 dicit feudū amittēduz: citabit vasallus ter a cu
 ria septē vel decē diez spacio p termino quoli
 bet: 7 si fuerit contumax dñs mittet in possessionem feudi
 quā possessionē infra annū veniens vasallus ad respon
 dendū: recupare poterit. 7 post annum vasallus nō audif
 de possessione neqz ppetat: 7 qñter amittit feudū. b. d.
 de possessione neqz ppetat: 7 qñter amittit feudū. b. d.
 pñia pars. Si vero cōquerat de dño qz eū spoliavit de feu
 do vasall? adibit curiā 7 coget eū reuerētia dñz vt restitu
 at possessionē vasallo 7 si dñs ter monitus cōtumax fuerit
 adibit vasallus maiorē ptātem vt ei faciat iusticiā dñz 7
 si dñs cōtumax fuerit vasallus pt eū dñz depredari. b. d.
 totus titulus. **N**o. ter. ibi vocat militē idest vasalluz vt
 seqt de quo per glo. in. c. i. de feu. sine cul. nō amit. q ante
 oia qñ dñs vult vasallū pronnari incidisse in culpā 7 p
 uari feu. sine priuatiū dēclarari: citat vasallū: aduerte quia
 ista est prima citatio que ipsi vasallo fit vt compareat tali
 die ad instantiā dñi ad se excusandū de tali culpa coram
 curia que dicta die cōgregabit in tali loco. Ibi incidisse
 ex hoc p3 qz cā d3 iseri in citatorio ad h vt citatus sciat an
 debeat cedere an contēdere. l. i. ff. de edē. 7. l. fi. C. d. edic.
 dini adri. tol. **N**o. ibi vocari curiā q h curia accipitur
 p pibus curie: vt vidistis et ter. in. c. i. d. inuesti. l. mari fac.
No. p trinā vocationē seu citationē dicit hic dñm se
 mel vocandū 7 iterū 7. 3. sic videt q no sufficit vnū per
 emptoriū p oibus iurta. l. nōnūq. ff. de iudicijs qd sen
 sit hic gl. 7 facit rō qz cū hic agat de pena priuatiōis non
 sufficit vnicū pemptoriū sed regunt tres citationes p tria
 iternalla iurta gl. in cle. i. in verbo. tertio. d. vita 7 honest.
 cleri. Jo. and. in. c. ex tue de cle. nō resi. 7 i addt. ad Spe.
 in ti. de cle. nō resi Bal. in. c. ex lris de cōsti. Lud. in. l. i.
 ff. de re iudi. allegat gl. in. l. ij. s. sena. ff. d. iure fisci. Imo.
 in. l. si vero. s. de viro. ff. solu. ma. 7 in. l. si finita. s. Julia.
 ff. de dā. infec. 7 dicit Bal. p gl. hic quā ad hoc cōmen
 dat q si p statutū daret forma qd qz ponat in bāno pce

dentibus duabus citationibus tot diez p qualibet citatio
 ne nō h3 iuder dādi ptātē vnā pro oibus qz cū ista sit for
 ma data a statuto nihil imitari pōt et vnus hore momē
 tū. l. 7 si nihil. ff. de regu. iur. l. cōstitutionibus. ff. ad muni
 ci. bñi credere q sufficeret vnica citatio p oibus cū tribus
 tēpoz interuallis iurta. c. cōstitutionū de sen. excō. lib. vj.
 ita Lardi. in. d. cle. i. i. vj. col. 7 Imo. ibidē q pōderat gl.
 hic tñ vbi eēt citāduz tyrānus vel vasallus quispiā terri
 bilis citati sufficere vnica citatio Jo. an. in. c. nō minus de
 imunita. eccle. 7 ita Bal. hic facit no. i cle. causaz de elec.
Ite ibidē ex ter. no. p tres citationes successiue cū dōbitis
 interuallis cōvinci ptinaciā 7 cōtumaciā vasalli vt hic et
 j. q fuit pzi. cā be. amit. i. s. i. 7 in. l. pstanteū. C. quō 7 qñ
 iuder p Jo. an. in. c. statumimus ef de supplē. negli. pla. 7 i
 c. ex pte de p. sig. ex q cōtumaciā priuat possessiōe rei feu
 dalis vt p3 in hoc ter. 7 in. l. satis. ff. de i ius vocā. quā re
 cupare nō pōt vsqz ad annū ad qd facit. C. de pscript. xxx. vel
 xl. an. l. si qs emptiōis in. s. pe. vez elapso āno priuat etiā
 dño vt hic 7 in. l. perandū. s. fin aut reus. C. de iudi. ibi
 Xy. 7 qd ibi pdoc. nā esset absōnū q pp vnā cōtumaciāz
 solā qs pateret tñ dñū vt no. ff. si qs ius dicēti nō obtē.
 in. l. i. si. c. qñ frequēter. s. i aliis. cū se. vt lite nō ptes. l. si
 finita. s. iulianus. ff. de dā. infec. ex his inferf q aliud est
 feu. aliud possessio feudi. put in simili no. i. l. si mulier i. s.
 q possessionē. ff. qd met. cau. in. c. lras de iura. calū. fac. l.
 naturaliter. s. nihil cōe. ff. de acq. pos. **N**o. in citatorio
 debere adisci cāz. Ite tps vt in. d. l. cōsentaneū. Ite locū
 l. si pōdis. C. quō 7 qñ iuder. Ite ad cui? petitionē vt. l. si.
 C. d. bōis aucte iudi. pos. Ite corā quo vt hic. 7 in. l. i. si qs
 ius dicē. nō obtē. put d p dicit. dicit Spe. ti. de cita. s. iā de
 cita. mod? at citādi erit talis: si citāduz e absēs qz citabit
 ad domū p lras 7 iste lre citatorie dimittit ad domū citā
 di ar. ff. d. isti. l. si pupil. s. pseribere 7 qd no. i. l. si. ff. d. i in
 teg. res. C. quō 7 qñ iuder. l. i. 7. ij. scā tñ diligētia d p dā iu
 rta no. i. c. cāz d dolo 7 p. p. Bar. i. l. iij. s. ptoz. ff. d. dā.
 ifec. 7 p oēs i cle. cāz d elec. Imo. i. c. fi. d. co q mit. i pos. 7
 sic citabit ad domū. l. fi. C. d. ānali excep. cū pallez. vel in
 feu. vbi d3 resistere. c. ex tue. d. cle. nō resi. c. qñ frequēter
 s. si vero i gl. ef vt lite nō ptes. ita An. hic tñ nō itelligas
 q sit necesse q pquirat ip3 p totā ciuitatē vt no. gl. singu
 laris i autē. d. reg. reis i. s. si vero et poterit citari p dicta
 puta cedula que affigit i albo ptozis vel i forib? palacij il
 lius terre vel si e iuder ecclesiastic? fiet i forib? eccleie ca
 thedralis vt p dicta pbat i cle. cāz d elec. 7 i cle. i. d. iudici
 is: nā talis citatio iudicat notorietatē 7 iō ler reputat eā so
 lēnez ad qd facit. l. ij. s. i. ff. d. origi. iur. citatio. n. verbalis
 nō e ita tuta qz vor p dōis paucis inotescit vt in autē. q se
 mel. C. quō 7 qñ iuder. Et d formis citationuz plene pōit
 Spec. in ti. d. cita. s. i. 7 in. s. seqt 7 i ti. d. cita. s. i. 7 in. s. se
 quit 7 i. s. iā de cita. 7 in s. se. ef de cōsti. c. ex lris. **N**o
 et hūc ter. fm bal. q sicut p trinā monitionē cōvincit cōtu
 macia subditi: ita p trinā reqsitionē cōvincit ptinaciā dñi
 Inno. voluit i. c. i. de supplē. negli. pla. 7 hoc dicit regula
 re qñ inferior reqrit maiorē: in iferioze aut sufficeret vna
 reqsitiō psonalis regulariter ad cōstituendū eū i cōtuma
 tia vt negligētia. Inno. i. c. p sultit d of. del. qz sufficit semel
 moneri iferioze a supioze vel et qñ par reqrit parē vnica
 reqsitiō sufficit. Inno. in. c. cū nobis oli d de elec. Bal. h
 in. v. col. p quo e glo. in verbo requisierit in cle. de here
 ti. 7 de supioze qz per vnica interpellationē cōstituatur iferi
 oze in negligētia. glo. in cle. qz cōtingit p. in quo. de reli
 gio. domi. 7 facit ad p dicta glo. in. c. si eps. xvij. dif. Ar
 chi. 7 Gemini. in. c. si cōtra vnū de offi. del. lib. vi. glo. in
 c. cupiētes. s. q si per viginti in verbo pposita de elec
 tio. lib. vi. Iste articulus est multuz dubius inter docto.
 An quādo tractat de interpellatiōe siue requisitiōe extra
 iudiciali sufficiat vnica an regratur trina 7 quantū ad cō
 stituendū supioze in negligētia vos habetis hic ter. fm
 Bal. 7 ita cōiter allegat sed iudicio meo nihil facit qz lo
 quit in citatione iudiciali: sed pro honestate 7 reuerentia

domini ter. vsus est verbis requisitionis et monitionis tunc apparet quod iudicialiter agebat et ad constituendum dominum in contumacia per quam poterat incidere in amissionem proprietatis. Secundo adducit textum. Et ibi Hosti. in. c. i. extra de suppl. neg. pla. sed ad illum textum. potest responderi quod loquitur in casu speciali qui tractatur de constituendo superioribus in negligentia ita ut inferior possit exercere iura superioris. Tunc per illum textum. ita tunc deo. Anto. in. c. cum cam de offi. dele. et per glo. ibi que contra reprobat cum loquitur de requisitione parisi ad parum quo casu sufficit unica interpellatio non autem requiritur trina. voluit glo. s. allegare et in cle. in ver. sciam de decimis et ibi doc. et in. l. si tpa. C. de fide. in ver. sciam de decimis et ibi doc. et in. l. si tpa. C. de fide. instru. et iur. haste fisca. et tunc deo. Anto. in. c. tua de testa. Bal. in. l. q. crim. C. q. accusare i. l. na. ita diuus. ff. de adoptio. Adducit tertio. textum. in autem. statumimus. C. de episco. et cle. qui est dato quod valeat quod non credo: quod non potuit impator statuere illud contra clericos quod per negligentiam ter requisiti de iusticia ministranda iurisdictione amittant. loquitur in casu speciali et odioso priuante clericum iurisdictione sua cum non debuisset ita statui sibi haberi recursus ad superiorem ecclesiasticum. c. nullus. in prin. de iure patro. et c. pastoralis in prin. ff. de offi. ordi. Tunc est hanc op. quod requiritur trina in superiorem tenet. d. Anto. in. c. ex lris de consti. et ibi Imol. et solent ponere et disputare ibi et Lardi. post glo. in cle. du dum in verbo recusare de sepul. Ludo. in. l. de pupillo. s. si quis ipsi. ff. de opis no. nucia. et faciunt que vult Ang. in. s. si quis non implens in autem. de heredi. et falci. facit. l. iij. ff. de pigno. ac. ibi Bar. s. ille ter. loquitur in alijs terminis vs que par requiritur parum et tractatur ibi de magno iudici. quod creditor requiritur debitorum super venditione pignoris iuxta. l. si. de iure domi. impe. An Lud. de roma in consilio. ccccxxvij. quod incipit. oipotētis et c. in casu. pposito. dicit ipse quod contra Hosti. d. Anto. et sequaces est textum. in cle. quauis de appel. vbi inferior requiritur superiorem pro aplos. et non requiritur trina requisitio sibi sufficit quod in vna appellatione petat semel et pluries et c. p ut ibi. S. sustinendo ab hoc dno Hosti. et sequaces possumus respondere. quod in cle. quis non agebat de iure auferendo a superiore per interpellationem et negligentiam causata ex ea: quod iurisdictione superiorum per appellationem iam erat deuoluta ad iudicem ad quem: s. in appellatione ab interlocutoria reuocabili ter per appellationem ad diffinitiuam irreuocabili ter. tunc petitio aplos non fit tunc ad deuoluendum iurisdictionem de illo superiore ad alium superioribus quod ad habendum aplos pro informatione iudicis ad quem. et ad videndum si iudex a quo ab interlocutoria vult reuocare errorem suum. et sic non est sine ratione. quod cum iam iurisdictione in iudice a quo sit per appellationem suspensa et deuoluta ad iudicem ad quem non minus si non requiritur tanta solennitas in interpellando iudicem a quo ut respondeat de aplos et sic plene deuoluatur ea ad superiorem eiusdem iudicis a quo: quanta requiritur in priuando iudicem a quo iure suo ex mera negligentia. An quod dicitur dno in. c. si vnu. ff. de offi. dele. l. i. vj. non recedendo a consensibus opinionibus. Concludo quod si agit de constituendo superiore in negligentia et requiritur trina monitio per dicti Hosti. et sequacium auctoritates. Aut agitur de constituendo parum in negligentia vel inferiore et tunc regulariter sufficit unica. nisi per magnam preiudicium lex aliter statuatur ut in. d. l. iij. ff. de pigno. ac. et facit ad predicta quod vult glo. in. l. mora in prin. ff. de vsur. et Bart. in. l. ticia. s. vsuras. ff. de lega. et in. d. s. sigs ipsi Salic. in. l. si. s. illud C. de appel. vbi per grauitatem iudicij non sufficit unica negligentia et Ang. in. s. cxxvij. quod incipit quod ad Mattheus et ita intelligantur glo. s. allegare facit textum. in. c. i. s. est et alia j. que fuit prima causa bene. amit. Bal. h. et i. ad peremptorium ibi Ang. ff. de iudi. C. No. ibi et si non venerit qualiter procedat s. vasallum contumacem vs que tribus vicibus citatur spacio septem vel decem diebus arbitrio iudicis quod vasallus ter citatus si non venerit. tunc pares curie debent mittere dominum in possessionem rei feudalis de qua est contumacia. C. No. ibi hoc ipso feudum amittat de erponi s. m. Ja. et Bal. h. i. possessionem rei feudalis amittat. Na illa contumacia inducit amissionem proprietatis. i. dominij elapso anno a die missiois in pos-

sessionem s. m. Bal. hic. C. No. ibi sed intra annum quod postquam dominus est missus in possessionem potest vasallus purgare contumaciam suam ad iudicium veniendo et recuperabit possessionem feudi. Si vero vasallus non venerit infra annum a die missiois in possessionem certe amittit vasallus vtile dominium feudi sui. et sic punit vasallus: poterit etiam sibi in alia causa si qua habeat negari audientia. gl. est singularis in. l. si si per pre torum. s. sed si dno decreto. ff. ex qui. cau. ma. Bal. in. c. i. an apud iudicem questi. seu. in. fi. Ana. s. Ludo. in. l. i. i. r. col. de arbit. Lano. in. c. tue. extra ut lite non contestata. sensit Bal. hic in. iij. col. p. Inno. in. c. cum ana de elec. C. Ex ver. si vero dominus ibi conuerat et ibi queri. no. quod vasallus spoliatus a domino non interdet interdictum vbi neque actionem famosam s. dominum. l. i. s. iter dictum. ff. vbi. Panoz. in. c. ceter de iudi. in. xi. col. S. s. solum per via querere petit si ibi pspici super spolio facit quod not. Inno. in. c. insinuante qui cle. vel voue. Jo. ap. in. c. pnti de offi. ordi. l. i. vj. et in. c. cum singula de preben. eodem li. C. No. ter. ibi de domino conuerit. sufficere quod vasallus dicat conuerat de domino quod me spoliavit et hoc h. p. libello. i. q. iij. c. q. psula. ibi gl. doc. in. c. cum dicitur de ordi. cogni. et sine alia conclusioe pcedit libellus et si dominus fuerit contumax de recurrere ad curiam que quod curia cogit cum reuerentia dominum ad restituendum possessionem vasallo vel iudicio curie se committat dominus. C. No. ibi si ter admonitus dominus a paribus curie fuerit contumax licitum erit vasallo ire ad superiorem et si dominus noluerit parere et fuerit contumax certe licitum erit vasallo deprederi dominum suum et sic nota hic esse casum quod vbi cumque propter potentiam aduersarij iudex non potest administrare iusticiam certe debet adiri princeps vel maior. s. si vero forsan. in autem. de questore. Ideo videmus quod inferior inuocat brachium potentioris pro tuitione sua vel executione sue sententie. c. significasti de offi. delega. l. a diuo pio in principio. ff. de re iudica. l. episcopale. C. de episcopali audientia. c. significasti de officio ordinario s. m. Jaco. hic et postea in superioribus deprederi: facit nota. in. c. et si pignorationes de iniurijs et de damno dato: faciunt nota. per Bald. in. l. sed si alit. s. bellissime. ff. quod vi aut clam gl. in. l. nullus. C. de indeis Bald. in. c. i. in prin. de pace iura. fir. tenen. l. ii. s. et post originem. ff. de origi. iuris Bar. in. l. i. in. rv. col. de summa trinita. glo. in. c. iusgentium ibi Panoz. post Inno. in. c. olim causam de restitu. spolia. Specu. in titulo de actore ver. s. iij. Jacob. Alvaro. dat intellectum ad textum quod vasallus poterit deprederi dominum. i. priuare predio feudali manu militari et violenter cum licentia tamen iudicis ex quo recusauit implere iussum superioris et fuit contumax et ita allegat Jaco. ardiso. in summa sua tenere in titulo de conten. seu. super prima rubricella. Bald. hic et hoc ter. colligit quod quod obmutescit et non loquitur de iusticia requisitus negare iusticiam videtur. facit textum. in cle. ij. de appellatione. Ideo dicit post An. de iur. quod vbi propter denegatas iusticias possunt concedi repressalie ita et propter mox non exhibite iusticie de qua legitime constare debet Bal. i. autem. et oio. C. ne vxor pro marito Jo. de lignano in tractatu repressaliarum circa materias in prima et tertia questione Bart. in tractatu repressaliarum in prima questione principali. c. dominus noster. xij. q. ij. Joa. de lignano vbi prore circa causam formalem questione quarta facit quod not. Joa. and. in mercu. in regula non de q. de reg. iur. l. i. vj. et in. c. i. de iniurijs eo. li. Colligit et Bal. ex hoc ter. quod statutum per da re licentia deprederi. facit. c. felicis de p. li. vj. c. p. huiusmodi homi. eo. li. et quod Jo. an. et d. Anto. in. c. fi. de consuetudine et excusaretur in foro conscientie s. m. Bald. hic facit que no. Inno. in. c. q. plerique de imu. ecclesiaz. doc. in. c. si diligenti de p. scrip. Salic. i. d. autem. et oio. Bar. i. d. tractatu repressaliaz i. i. q. p. c. i. C. No. ter. ibi malo ordie p. h. s. Bal. quod factum est per superiorem malo ordie de reuocari et idem per appellari et si aliter non ledat. l. ait p. et o. s. p. mittit. ff. de

mino, facit ad p̄dicta, c. conquerente de resti. spoli. l. me-
minerit. C. vnde vi. bar. in. l. iuste possidet. ff. de acq. pos. l.
fi. C. si p̄ vi vel alio mō. l. i. §. necessario. ff. si mulier v̄tris
suo. gl. in. l. minor. in prin. ff. de iur. inno. in. c. q̄relam de
elec. tex. et ibi Bal. in. c. ab excoicato de rescrip. et sic vas.
spoliat⁹ vt dcm̄ est p̄rio recurret ad iusticias et in defectū
iusticie via facti se innabit Vel aliter et tertio dicit qd̄ in
telligit qd̄ p̄t dñs dep̄dari. i. incontinenti recuperando pos-
sessiones et satis incontinenti d̄f. conuocando amicos. l.
iij. §. cuj igit cum gl. de vi. et vi arma. C. In glo. h̄ hodie
ibi quotridie vsitat̄ no. gl. q̄ vult qd̄ h̄ tex. ponat spacium
septē vel decē diez i termino statuēdo tñ cōsuetudo suat
vt arbitrio iudicis d̄f. dilatio. C. Latio gl. magnam et
ad finē dicit qd̄ hec gl. est magistra in materia citat̄. de q̄
in. l. cōsentaneū cuj sua auē. q̄ semel. C. quō et qñ index et
l. p̄p̄raduz. C. de iudicijs in. l. si finita. §. iulianus. ff. de
dā. ifec. l. i. cū p̄ponas. C. de bōis auctoritate indi. pos. l. i. l.
i. C. de dila. in. l. ij. ff. si q̄ in ius vocat⁹ nō ierit et in. c. qm̄
frequēter extra vt lite nō contesta. et in. l. ij. C. vbi in rem
actio. C. Pro d̄claratōe vni⁹ p̄ri oppo. cū. d. gl. §. ea que
s̄ p̄ri. dixerā v̄z qd̄ fm̄ edictū qd̄ nō h̄z nomē a lege s̄ ma-
gistrat̄ appellat̄ citatorū sit maioris dignitatis et au-
toritatis quā vltimū qd̄ h̄z nomē a lege appellat̄ p̄mp̄ro-
riū quā solus princeps reuocat citatorū. l. ij. C. de p̄po.
agen. in reb⁹ et hec glo. hanc difficultatē dimittit insolūtā
q̄ hoc voluit vsqz ad n̄. illud at̄ assidue et dicit ia. d̄ bel. qd̄
ibi loq̄t̄ de citatorijs q̄ sunt ab illustrib⁹ q̄ nō p̄nt reuoca-
ri hic nō i illis q̄ sunt a maiorib⁹ q̄ possunt reuocari. al-
ua. v̄ qd̄ nec glo. neqz ia. de bel. sane intellexerit. d. l. ij. C. de
prin. agē. in reb⁹ qd̄ lex illa loq̄t̄ in sp̄ali casu illi⁹ p̄nci-
pis agente in reb⁹: erant nāqz isti agentes in reb⁹ viri ap-
probati et positi in matricula. C. de agen. in reb⁹ q̄ habe-
bāt curā portādi p̄ puincias pecuniā publicā et annonaz
l. ij. C. decari. Et erant plures p̄ diuersos numeros vt no.
sup rubrica de agen. in reb⁹. et isti tales agentes hēbant
p̄uilegiū vt nō cōuenirent corā alijs iudicib⁹ vt. l. fi. C.
de curiosis. s̄ solū corā suo p̄ncipe et iō d̄f. in. d. l. ij. qd̄ so-
lus princeps reuocat dcm̄ citatorū et sic nihil v̄z argumē-
tatio illi⁹ gl. p̄terea p̄mp̄roxiū est maioris potētie qz cita-
torū. qd̄ p̄z qz nō p̄t includere oia alia edicta citatoria vt
in. d. l. cōsentaneū. et in. l. nōnunq̄. Et qz p̄mit d̄scepta-
tiones. l. ad tertius. ff. de iudicijs igit et. et hoc est qd̄ sta-
tiz subicit ista gl. in. d. n̄. illud at̄ qd̄ seq̄t vsqz ad n̄. restat
ergo et. de quo dicit vt. i. d. l. cōsentaneū et plene in spec. de
citāt. §. viso p̄ totū. Nec habent hic locū tpa. Autē. at qd̄
semel. C. quō et qñ index. qz illa p̄cedūt i iure cōi h̄ loq̄
mur in iure sp̄ali feudoz. Et no. ex gl. qd̄ cōsuetudo ēt in
p̄ticulari in istis dilatiōib⁹ iudicialib⁹ est attendenda. l. i.
C. de emanci. lib. l. ij. in. fi. ff. de testa. l. ij. C. quē ad. te. ap.
si n̄ esset cōsuetudo qd̄ arbitrio iudicis daret dilatio. et hic
alua. qd̄ in feodalib⁹ deberent pes dare altez de istis ter-
minis vel septē vel decē diez. Et sic sentit gl. dñs dicit qd̄
ista p̄prio termini de cōsuetudine ē arbitraria iudici. Et
clari⁹ alua. qd̄ si nō esset cogeret index altez de istis duo-
bus t̄pibus p̄figere vel decē vel septē diez. Et fm̄ hoc
qd̄ d̄f. in tex. arbitrio eiusdez curie terminando itelligitur
dare arbitriū solum vt eligit altez ex istis duob⁹ t̄pib⁹
ex p̄ssis i tex. Et p̄ hec habetis singularē declaratiōē ad
cōz. theoricā de qua p̄bar. et alios i. l. ij. ff. de re iudi. La-
no. cōiter vbi posui in. c. cū sit romana de appe. p̄danoz.
in. c. i. de dila. qd̄ h̄z qd̄ vbi dilatio venit assignanda hois
ministerio. l. a iudice p̄t augere vel minuere t̄ps et est ar-
bitraria. Illud est v̄z nisi lex vel consuetudo vt h̄ tex. p̄
cessit v̄teri⁹ disponendo et legem mutando circa qd̄ velit
arbitriū iudicis n̄sari vt p̄z ex p̄dictis. Et hoc voluit hic
bal. in. vi. col. allegat. l. i. §. calūniatore. ff. ad tur. l. si in. l.
in prin. ff. locati. io. an. in. c. cum inter vniuersas de elec.
C. In gl. ecce qd̄ liberto ad fi. signate gl. qd̄ vas. p̄t vocare
in ius dñm suū et nō ipozata venia. et d̄z vas. v̄t p̄ dñm

suū et bis honestis et loq̄ cū magna reuerentia cū dño et
in iudicio. Et quo infert bal. qd̄ subdit⁹ p̄t vocare in ius
p̄ncipes vel fiscū et nō ipozata venia. Et hec illatio bal.
n̄ ē va. hētis gl. et qd̄ ibi bal. no. in. l. fi. C. de q̄driē. p̄scrip.
q̄ subdit⁹ nō p̄t vocare in ius p̄ncipē vel fiscū sine v̄tia.
Nec ob. hec gl. qz nō loq̄t̄ de p̄ncipe vel fisco. sed rō bal.
stat qd̄ p̄hibitio de nō vocan. in ius nō h̄z locū nisi in casu
b⁹ a iure ex p̄ssis. l. generali. ff. de in ius vocā. nisi extēdā
ad instar liberti qd̄ nō vocat patronū quod ar. est bonū
in iure de patrono et liberto ad dñm et vas. glo. in. c. i. §. s̄
et qd̄ delator. i. qd̄ fuit p̄ri. cā. bene. am̄t. C. In gl. sed cur.
no. gl. qd̄ declarat tex. nā d̄f. qd̄ si ad p̄ceptū curie dñs non
voluerit restituere possessionē vasallo poterit ip̄e vas. adi-
re aliū p̄ncipē maiorē tñ in ptate est ip̄s⁹ vasalli an velit
agere eam corā parib⁹ vel adire p̄ncipē. l. qd̄ fauore. C.
de legi. sed h̄ tex. in fauore vasalli cōcedit vt relicta curia
possit adire superiorē. ergo huic fauore poterit renuncia-
re vas. et p̄lec qz in curia parū ar. l. si qz in cōscribendo
C. de pac. l. nō q̄quid. ff. de iudicijs. qz ex quo p̄mittit in
ei⁹ facultate p̄ verbū liceat ergo necessitati nō subicitur
tex. ibi vel iudicio curie se cōmittat qd̄ hic tex. loq̄t̄ de vr-
banitate. Nā pares curie sunt iudices in cā feudalī iter
dñm et vasallum. c. i. s̄. de inuesti. in mari fa. ergo non est
necesse qd̄ dñs se committat curie et sic paribus cū tā pares
sunt iudices et dñm inuitū possunt reddere ius. l. iter sti-
pulātem. §. si stichum. ff. de verbo. oblig. C. In gl. intelli-
te ibi extra. nota etiā glo. que intelligit tex. nostruz. qd̄ ita
demū vasall⁹ poterit depredari dominū. si domin⁹ sit bā-
nitus propter contumaciā. alias si depredaret vasallus
dñm nō bannitū qz qz dominus sit cōtumax vasallus in-
cideret penā. l. extat. ff. quod metus. causa. Et cum hac
glo. transit And. sed Jaco. de bel. et bal. sentiūt tenendo
cōtra gl. Nam gl. sentit qd̄ pares curie possunt bannire dñz
sed hoc est falsum. cū non habeant impium banni. vt no.
i. l. nulli. C. de se. et interlocu. om. iudi. S̄ v̄tra bal. moue-
or strictius contra glo. per tex. et si dominus iusticiā et.
vbi tex. se fundat propter cōtumaciā dñi nihil aut dicit
de banno. Nec obstat. l. extat per quam mouet gl. nostra
qz n̄ deo qd̄ auctoritate legis sine p̄suetudinis de qua hic
i tex. vasallus dep̄dat dñm p̄pterea non meretur penam
l. gradus. C. ad. l. iulīa de adulte. et p̄ter non incidit in
penā. d. l. extat. C. Ad. fi. gl. hec. gl. est signabilis que vult
qd̄ quē admodum vasallus elapso anno p̄dat seu dñm. Ita
dñs p̄ cōtumaciā p̄prietatē perdit tenē menti glo. istaz
qz a pari iudicatur vasallus et domin⁹. c. i. j. qualiter do.
p̄prie. n̄stetur C. Quero ab extra an ista solēntas de q̄
in tex. nostro debeat obseruari i vero cōtumace qui citat⁹
dixit expresse nolo venire: et quidā dixerunt qd̄ sic per ea
que dixi. s̄. in gl. iij. et hanc partem secutus est pe. sub du-
bio forte vt dixit Lyn. in autē. qui semel et hoc ista ra-
tione quia forte se emendabit. hanc partē secutus est qui-
dam bartholomeus disputando vt bal. in. d. l. tres denū-
tiationes. quoniam si renunciat vni remedio non vide-
tur renunciare alteri. l. si dominus. ff. de seruitu. rustico.
p̄edio. Item quia debemus interpretari. in benignio-
rem partem et pro hac parte adduco. glo. notab. que hoc
tenet. in. c. venerabilibus de sentē. ex com. lib. vi. l. bal. eā
reprobet in. l. consentaneum sed pro alia parte est an. vi-
delicet vt non sit necessaria ista solēntas in vero cōtu-
mace quia postqz fuimus certi qd̄ citatus non vult venire
non est amplius expectandus. c. ii. de dolo et contu. lib.
vi. argu. l. continuus in. §. cum ita de verbo. obliga. et no.
in. l. et post. ff. de iudicijs et adducit arg. in. c. i. i. hic fini-
tur lex. facit quod no. Jo. and. in. c. irrefragabili de offi.
ordina. vbi voluit qd̄ vbi datus est alicui terminus quez
allegat hic bald. Alua. dicit hanc partem veriorē de stri-
cto iure per nota. in. d. l. tres denunciations et quia iste
tex. loquitur de ficto contumace quod patet quia non si-
ne ministerio dicitur hic in tex. qd̄ citatus non respondit

videret dicendus fore qd vbi constat expresse qd non vult ve
nire neqz facere iusticiam dno pdere dz feudum sine alia
expectatōe vt i. d. §. item qui dno. i. que fuit pri. cā benefi.
amit. vbi videt casus: naz cū respōdeat p̄naciū i p̄p̄m
iudicis et sit verissimus ptumax non o3 qd nouo citetur
nec ad p̄naciā p̄sumēdam nec ad maliciam conuicēdā
qz de ea constat iuxta id. loq̄la tua manifestuz te facit: qz
dz eē d̄f̄ia aliqua iter veraz 7 fictā cōtumactiam vt magis
p̄naciā nā q̄ ficta 7 p̄sūpta vt notat i. l. fulcunī. i. §. ff. ff. ex
qui. cau. i. pos. eatur. i. spec. i. ti. d̄ p̄ d̄creto in. §. restat. n̄. au
tem hoc notanduz hoc videtur amplecti bar. et bal. in. d.
l. res d̄nunciatōes p. c. i. et. ii. et qd ibi nō. de dolo et p̄tu.
lib. vi. Itē qz numerus citationuz est induc̄ de benigni
tate a qua sic respondens se facit alienuz qz dolo nō caret
vt. ff. d. reg. iuris. l. non p̄t videri et animi sui p̄leuerātia
p̄sumitur. ff. d. p̄ba. l. cum tacituz hāc prem t3 gl. xxiij. q.
iiij. d̄ illicita. vbi glo. plene d̄ hac mā hoc idē t3 Anno. in
c. ad petitiōes ex de accu. pro hac pte adduco gl. iij. s. posi
tam que saluari pōt i nō cōtumace non autē in ficto vitū
autem talis p̄nax veniendo postea adhuc curia sedente
posset se purgare 7 audiri d̄beat vide p̄ doc. in. l. diuus. ff.
d̄ in inte. resti. Danoz. i. c. ff. de dolo 7 contuma. i. c. cum
parati de appella. doc. in. c. venerabilibz de sen. excō. in
§. secus li. vi. nō ē proprie mā feudalis iō nō in f̄cto lat̄ sit
referre necessaria. C In ea ibi disputatorie no. glo. q̄ for
mat qd nē talē: pone vas. p̄fiteat feudū eē p̄ditionatū nā feu
dū cōditionatū est qd d̄at ad certū seruiciū no. gl. in. c. ff.
de capi. qui curiā vendi. d̄ns at̄ dicit qd feudū sit puruz nō
conditionatū: queritur an d̄ns possit acceptare cōfessionē
p̄ pte. s. qd sit feudum et p̄ pte negare. s. qd sit conditionatū
rūdeo qd nō: qz est vnicum capitulum ar. l. et. ff. d̄ minori.
7 qd plene no. bar. in. l. aurelius. §. item quesit. ff. de lib.
lega. habetur in. c. bone il primo de postu. plato. naz d̄ns
aut in totum dz acceptare confessionē vasalli: aut in totuz
negare fm an. hic ad fi. gl. vult qd sequēs. c. sit superfluuz.
C Quero quid si d̄ns vel vasallus confiteatur inuestiturā
feudalem an hec cōfessio p̄bet inuestiturā nouā. respōdet
an. qd sic ar. l. generaliter. C. de non numerā. pec. Sed grā
de est ar. contra in. c. i. i. quot testes sunt neces. ad p̄ban.
no. inuesti. s. ibi dabitur respōsum qz verissimus est dictū
andree. C Itē q̄nero. pone vasallus est dep̄datus d̄m p̄
pter cōtumaciā restituit possessionē vasallo: queritur an
vasallus dep̄data teneatur reddere: responder bal. qd nō
qz sunt capta a vasallo in bello licito ar. no. c. sicut de iure
iuran. S3 ar. cōtra bal. c. ex lris d̄ consti. cogn. C Ultimo
q̄ro quo ordine p̄cedendū sit d̄m et dic qd primo vas.
dz adire pares curie qui p̄cipit d̄no vt restituat possessio
nē vas. 7 e3 sniaz d̄m si vas. voluerit. Si nō vas. malue
rit adire maiorē ptatē tūc maior p̄as coget d̄m restituere
re possessionē vas. quaz si noluerit restituere p̄det posses
sionē vt vidistis. In gl. vel vas. poterit dep̄dari d̄m. naz
dicit an. qd in cathelania 7 hispania vas. qui nō p̄sequunt̄
ius suuz inducunt bellū d̄ d̄nos suos. C Quero post Al/
uaro. ticius spoliavit vas. meū ego vero spoliavi ticiū 7 sic
ingressus sum possessionē feudi malo mō: an habeat locū
iste tex. vt vas. agat d̄ me tanqz spoliatē dicit an. de iser.
q̄ non: cū non possit se f̄d̄are super spoliatiōe sibi facta p̄
tertū. l. loci corpus in. §. cōpet. ff. si serui. v̄dic. sed tu assi
gna aliā rationē qz cōpetit solum d̄ spoliantez. l. i. in prin.
cum ibi no. 7. §. qui. vi a me. 7. l. cuz a te. ff. d̄ vi 7 vi arma.
7 intellige p̄dicta qn̄ nulla cā potuisset imputari d̄no sup
violētia facta vas. qz alias secus. vt in. d. li. in. §. i. 7 in. l.
colonus vbi de mā ista tractat. Vex vitilē rei vendi. bene
poterit int̄tare vt dixi. s. de inuel. in mari. fac. in. §. i. S3
nō video quare nō possit h̄e vas. remediū. c. sepe de rest.
spolia. si sciēter successit in viciaz vt ibi vel. c. reintegrāda
iij. q. i. si ignorat̄ p̄ ea que habent̄ in. d. c. sepe. 7 in. c. cū
ad sedē de resti. spo. p̄ Lud. 7 modernos vbi et potes col
ligere alia remedia in. l. rē que nobis. ff. de acquirē. poss.

Bar. in. l. si coloni. C. de agri. 7 censi. lib. xi. L apus alle
gat. li. incipit letatus. Ang. in cōsi. cxiij. qd incipit in dei
noie in qdōne p̄dicta vertente iter cōe 7 castrū 7 sic magis
erit cōsultuz vasallo h̄e d̄m aliq̄d ex dictis remedijs
ad recuperādā suā possessionē qz h̄e necesse int̄tare vitilē
rei v̄dicatiōes pp̄ difficultatē petitori. l. rem alienā. cum
bis q̄ ibi Bar. ff. de pig. act. §. recinēde. insti. de iurdic.
spoliās p̄io s3 And. hic tenebit ad interesse. l. i. §. ex hoc
interdicto 7. §. rectissime. ff. de vi 7 vi arma. D̄ns ergo si
ipse spoliat te h3 possessionē teneat restituere posses.
si spo
liavit vel alio mō exclusit vasallū 7 possessio iuit ad aliū te
nebit ad interesse. Tandē p̄cludit And. p̄ p̄dicta iura
si alius spoliavit vasallū 7 tādē possessio venit ad d̄m
coget possessionē restituere vel p̄ vitilē rei v̄dica. vel alio
ex possessorijs remedijs d̄ quibus p̄dixi. C Quero qd si
d̄ns spoliavit vasallū de alia re qd nō sit feudalis an h̄eat
locū iste tex. 7 rūdeo qd nō. vt t3 Anno. i. d. c. cetex. C Que
ro an d̄ns spoliās teneat ad aliā penā qz restitutiōis pos
sessiōis p. l. si qd in tātā. C. vñ vi. Et dicit An. de iser. qd te
net ad oia ad q̄ quilibet alter teneat ar. coz q̄ ibi nō. Nō
obstat iste tex. dicit ipse vbi p3 qd simpliciter cōdenat̄ ad re
stitutionē possessiōis 7 nō ad aliud qz nō fuit petitiū vltra
p̄ vasal. vñ nō debuit cōdenari vltra petita. l. fi. C. de fidei
cōmis. liberta. forzifico istud qz cū non sit iste casus exp̄sse
determinatus cōsuetudine feudozum debemus deter
minare fm ius cōe vt. s. d̄ feudi cogni. in. c. i. v̄z tñ his
non obstat. ego t̄parē istā sniaz vt p̄cedat in casu qn̄ d̄ns
fuisse tractus p̄pter eius p̄teruitatem coraz iudice ordi
nario q̄ et criminaliter fm nām delicti possit punire vbi
sūt qd feudalis non exit de curia paritū tūc putarē qd non
imponatur alie pene. nisi amissionis feudi. et vt et eē de
mente Anno. in. d. c. cetex in glo. pe.

In quibus causis feudū amittatur.

C Continuat̄ ista rubrica hoc ordine ad p̄cedētem. qm̄
in ti. p̄cedētē posuit vnū casum in q̄ casu vasallus amittit
feudū v3 pp̄ eius cōtumaciā. Sed qz sunt plures alij ca
sus in quibus vas. similiter feudū amittunt. Idcirco vt
p̄dicta declarat subicit istū titulum: In quibus cāis feu
dū amit. Et aduertendū qz in hoc titulo 7 sequenti reperit
alios casus positos. s. qui. mo. feu. amit. vt alios addat.
7 iō nō vt sup̄fluere vnus titulus p̄ aliū. vt in simili. s. h̄
pōt eē ti. q̄ succe. tene. 7. s. hic pōt eē ti. qui. mo. feu. amit.

Libertus. D̄m dicitur in tres in prima
a filio vt cās amittendi feudū exponeret. Respō
dit eidē qd cause amittendi feuduz facile nō possent poni
sub certa regula. In secūda ponit qualiter se debeat va
sallus habere erga d̄m. In tertia 7 vltima ponit diffini
tionē feu. scda ibi quō. n. vas. tertia ibi beneficiū nihil zē.
hec diuisio habet loco sūmarij qm̄ magistraliter p̄cedit.
C Not. ibi aut diffinitio rotūda ex hoc text. sumitur illa
cōsuetudo qua in dies v̄tinur qz dicimus casus est rotū/
dus certe in illa. l. C No. ex eodē tex. qd sub certa regula
7 diffinitione nō possunt cōp̄bendi cāe ex quibus amit
tatur feudū: sed in illis dicimus quēadmoduz dicimus
in p̄ba. testū qd ē arbitrariū iudici. l. i. ff. de testi. C No.
in ver. de illa fm Bal. qd non ois cā est sufficiens ad indu
cendā amissionem feudi. sed requirit̄ magna. c. inuērum
xvi. q. vij. C Not. tex. ibi ex nālī rōne qd bona cōsuetu. su
perrōne nālī fundata est. facit. c. cōsuetudo. Ratio. n. nā
lis ex instinctu rōnis 7 nature fundata est. l. in sūma. §.
idem varus. ff. de aqua plu. arcen. l. scire opz. ff. de excu
satio. tuto. C Sed d̄ tex. opponit qd imo cause amissionis
feudi sint sub certa diffinitione cōcluse. Ande opponitur
s. qui. mo. feu. amit. 7. i. que fuit pri. cā benefi. amit. ergo
male loquitur tex. nos̄ter: possumus dicere qd h̄ cāe amit.

tendi feudū in hoc libello sunt expresse, tñ si reperiant ma
iores cāe amittendi feudū amittit feudū, p̄pterea nō sunt
sub certa diffinitione cōcluse, p̄ qua solutione facit tex. i.
ti. p̄. §. predictis modis. **C** Mot. q̄ non oīs modus est
sufficiens ad feudū amissionē, quinimo requirit̄ notabilis
z egregia in malā cām ingratitudo. **C** Nota ibi qd̄. n. q̄
vas. q̄ dñm se h̄re d̄z benigne z humiliter. Quinimo si cō
tra dñm rñdit superbe an ex hoc amittat feudū: v̄ q̄ sic
per istū tex. In p̄rium veritatē arbitroz q̄ si nota, nō sit in
gratitudo q̄ dñm non amittit feudum vt statim dicam z
videbimus in ti. se. **C** Mot. ibi capiēs q̄ feudū dat gau
diū capiētibus qm̄ qui liberaliter dat gaudet cū beatus
sit dare quā accipere. z ita dicit glos. vel aliter feudū dat
gaudiū danti q̄ acquirat fidelitatē vas. c. i. in fi. s. de for.
fidei. Itē dat gaudium accipiētī q̄ h̄z v̄tile dñm z cō
moditatē fructuum. **C** Mo. ibi sp̄te q̄ q̄uis ab exordio
feudū dicat sp̄taneū tñ post p̄ctā inuestiturā dicit̄ neces
sariū q̄ hincinde nascit̄ obli. l. in cōmodato. §. sicut. ff. cō
modati. l. sicut. ff. de acti. z obli. quāvis feudū ex p̄te dñi
magis iniat̄ gr̄e quā obligatiōi vt late dixi in prin. hui⁹
opis. **C** Mo. ibi senecas qd̄ h̄ allegare auctoritates p̄hoz
moralū de quo in. l. i. ff. si cer. pe. in. c. cū oēs de cōsti. in. l.
i. in prin. ff. de p̄ben. empt. vbi poetā allegat. **C** Mot. ibi
vt p̄prietas. qd̄ directū dñm rei feudalis remanet pe
nes dñm sed v̄tile dñm penes vas. nō obstat iste tex. ibi
v̄sfructus q̄ exponitur. i. v̄tile dñm fm̄ And. z Bal.
C Mot. ibi ad eū heredesq̄ suos. q̄ de nā feudi ē q̄ trāse
at ad heredes suos masculos. c. i. §. z si dicitur. §. d̄ alie.
feu. sed ad feminas non transit nisi noiatim dicit̄ fuit z
sic in dubio p̄sumit̄ cōcessum. p̄ se z heredibus masculis
c. i. in fi. s. de duo fra. a capi. inuestit̄ z hoc ex tacita mēte
accipientē z cōceden. vt dixi. s. qui. feu. da. pos. §. z quia.
C Mot. ibi exp̄sum. q̄ duobus modis cōcedit̄ feudum
vno mō ad certū z determinatū seruitiū puta ad seruien
dum in mēsa. itē dat̄ ad incertū seruitiū: puta do tibi feu
dū vt seruias. z tunc d̄ rectum feudū z intelligit̄ fm̄ nāz
feudalē. c. fi. i. de capi. qui curiā vendi. Et dicit̄ hic an. q̄
si feudum datū ad certū seruitiū redit ad dñm remanet̄ li
bez ab omni onere z si daret̄ alteri nisi exprimeret̄ nō vi
deret̄ repetitū illud certū fuitiū. l. z arlianus. ff. de ser
ui. rusti. p̄edi. Sed quid si dñs dat feudū simpliciter nō
apponeō certum seruitiū neq̄ incertū vt seruias an tūc
vas. teneat̄ ad certum seruitiū. d. An. hic sentit̄ q̄ non q̄ ser
uitiūz nō est substantiale feudi quinimo fidelitas vt iur et
nec cōtinet̄ aliquid in iuramēto de seruitio. c. i. de for. fi.
deli. Sed ego putarē p̄rium q̄ imo si dñs cōcedat simpli
citer feudūz tunc vas. teneat̄ ad fuitiū dño q̄ de nā feu
di est vt vasal. teneat̄ seruire dño. c. i. §. firmiter. j. de p̄bi.
feu. alie. p̄ Feder. intelligit̄ in dubio obligatus ad fuitiā
cōsuetā. glo. in simili in. l. ex precio. C. locati. nec ob. c. i. de
for. fidei. q̄ h̄z in iuramēto nō veniat fuitiūz vt ibi: venit
tñ ex nā feudi. d. §. firmiter. ergo intelligit̄ ita actū. l. cum
quid. ff. si cer. pet. cū si. z facit̄ tex. in. c. i. in fi. z ibi dixi. s.
quid sit inuesti. Alua. in. c. si quis. per. xxx. l. si d̄ feu. fue.
cōtro. Bal. in. l. i. in. xxxi. q. ff. de rez diui. Ang. cōsi. cvi.
qd̄ incipit sanctissima in. v. col. Panoz. cōsilio. lxxxij. qd̄
incipit cōditoris omni in. v. col. quinimo seruitiū ē p̄ p̄n
cipali cōsiderat̄ in feudo ideo. qui non pōt seruire nō est
habilis ad feudū. c. i. an mutus vel alias imp̄fec. c. i. d̄ mi
lite vas. qui ar. bel. depo. c. i. §. mutū in ti. ep̄m vel abbatē.
C Querit̄ glo. quid si vas. cōfiteat̄ in iudicio vel ex iudi
cium corā testibus suū feudum eē p̄ditionatū nunqd̄ ista
cōfessio sibi p̄iudicat z hec glo. nō soluit̄ aliter nisi q̄ re
mittit̄ se ad libellū disp̄t. py. p̄ solutione qōnis tu dic p̄i
guis z melius q̄z ibi tangit̄ per py. cū ista talis cōfessio
p̄cessit ad se cōfrentē obligādum d̄z distingui aut ista cō
fessio emanat in iudicio z tunc sibi p̄iudicat q̄z habet̄ p̄
indicato. l. i. C. de cōfessis aut ista cōfessio emanat ex iu
diciū quasi recognitiō quedā. z tunc si est facta cum cā

z presente dño p̄iudicabit sibi vt not. in. l. cum de inde
bito in fi. ff. de proba. z. C. de non nume. pecu. in. l. genera
liter in fi. c. si cautio de fide instr. si vero sit facta sine causa
tunc q̄ est indiscreta sibi nō p̄iudicat vt est tex. in. d. l.
cum de indebito. in fi. Idem si sit facta absente dño vt in
l. certum in. §. si quis absente. ff. de confessis. z ad p̄edi
cta facit̄ quod dixit glo. in. l. i. in fi. ff. de interrog. actio. et
ita z Old. cōsilio. cxxxij. qd̄ incipit factum tale dñs. b. z
in p̄silio. lxxi. quod incipit ad primā. Lud. cōsi. cccclxiiij.
qd̄ incipit omnipotētis dei z c. an dictum castrū. Paul.
cōsilio. cli. incipit in xpi z c. super p̄ quesito Bal. in. l. cuz
falsa. C. de iuris z facti igno. in pe. col. in. d. c. si quis per
xxx. in. l. ij. C. de operis liber. in. l. ij. in. xiiij. col. C. de fur.
z aqua Lardi. in cle. i. §. porro de iureiur. Et ex p̄dictis
habes ē inferre an talis recognitiō p̄iudicet successori
bus in feudo q̄ si iudicialiter p̄iudicabit vt ē dicimus
de snia z terminat Oldra. cōsilio. lxxxij. incipit elegā
ter circa negociū si extraiudicialiter nō p̄iudicabit. fa
cit̄ quod vult Bal. in. l. trāfac. C. de trāfac. Bal. in. l. di
gna vox. C. de legib. Ange. z Imol. in. l. apud iulianū. §. si
quis alicui. ff. de lega. i. **C** Quero dñs vult seruitiū a va
sallo immoderatū. an vasallus sit obligat⁹: videt̄ q̄ sic q̄
vasallus p̄mittit seruitiū dño gnāliter: ergo hec locutio
gnāliter intelligenda. l. de p̄cio de publicia. In p̄rium ē
veritas q̄ talis promissio seruitiū intelligitur dūmodo sit
moderatū seruitiū. l. si libert⁹ ita. ff. d̄ operis liber. fm̄
And. hic imo fm̄ bal. poterit agere actiōe iniuriarū iste a
quo exiguntur imoderata seruitia. Ita Bal. in. c. i. in fi.
s. ti. i. p. l. qd̄ diebus in prin. ff. d̄ p̄di. z demō. **C** Quero
factum est aliq̄ pactūz p̄ nām feudi an in reliq̄s iudica
bitur vt feudum. Rñdet And. q̄ sic q̄ in his in q̄bus nō
loquitur pactum feudūz censetur fm̄ nām suaz. c. i. i. d̄
feu. nō h̄nt p̄p̄ri. nām feu. Faciūt q̄ vidim⁹. s. i p̄ludij
in tertia diuisiōe feudozū. **C** Quero princeps dicit̄ cōce
do tibi tale castrū: queritur an dicatur feudū vel donati.
rñdet An. q̄ p̄sumitur donatio nisi ex aliquibus verbis
p̄cessiōis vel p̄iecturis aliud appareat vt An. hic in fi. col.
q̄ sint verba cōcernētia nām feudi puta ad certum serui
tiūz q̄ tūc p̄sumitur feudū. q̄ ex d̄bis cōcipimus mētem
dantis. l. labeo de suppel. lega. facit̄ qd̄ not. glo. in. l. cū qd̄
ff. si cer. pe. Et ita z Oldra. in cōsi. dix. incipit ex p̄nti ibe
mate. allegat gl. in. l. ij. §. si. ff. de dona. z alia multa faciūt
no. in l. cuz quid. ff. si cer. pe. maxie p̄bar. z bal. **C** Quero
pone princeps cōcessit gaio feu. puta castrū: deinde castrū
reuersus est ad dñm: postea dñs concedit tibi illud castrū
nunquid intelligitur in dubio cōcedere in feudum vel ca
strum dicatur allodiale ex cā donationis: rñdet And. q̄
nō d̄ feudū p. l. si quis edes in prin. ff. d̄ serui. vrba. p̄e
dio. q̄ castrū fuit reuersum ad dñm. z est penes euz liber
q̄ res sua nemini seruit. l. vti. frui. in. p̄i. ff. si vsuff. p̄ta.

C Que fuit prima cā beneficium amittendi.

C Continuat̄ hoc ordie. Nā. s. ti. p̄ime p̄cedētī Ober
tus d̄ ort. pollicitus est ponere cās ex quib⁹ amittitur feu.
p̄pterea subijcit rubrica. q̄ fuit prima cā bn̄ficiū amittēdi.

Prima. Si dñs decesserit vasallus infra
primū annū z diē tenetur petere
inuestituram: alias perdet feu. z eodē modo he
res vasalli a dño tenetur petere inuestituram. i. annum. z
diem alias perdet feu. ad hoc allegatur vsq̄ ad. §. est. et
alia. **C** Nota ibi beneficium. q̄ vasallus defuncto domi
no d̄z adire eius heredem petēdo inuestituram. j. annū.
z diem alias perdet feudū. Eodem mō si vasallus dece
serit eius descēdens masculus tenet̄ petere inuestituraz
j. annum z diē. **C** Quero cū glo. ij. an sit necesse q̄ vasal.
vtrūq̄z faciat ad hoc vt nō amittatur feudū. s. hec petere
inuestituram z polliceri fidelitatez. Et rñdet glo. q̄ sic. di

gens q̄ post petitam inuestituraz nisi 7 fidelitatē pollicea
tur q̄ amittat feudū per .c. i. i. de capi. cora. Et est rō qz
magis cognoscitur q̄ specialiter pollicet. q̄ generaliter
pmissum cōcludit vt not. glo. s. qualiter val. iura. d3
fidei. Et hoc vult glo. in sui prin. Sed aduerte qz And.
t3 7 sequitur h̄ istam glo. v3 q̄ vtrūqz exigatur. cōtra tenu
it. s. per quos fiat inuesti. in. c. i. in fi. 7 per. c. i. s. quo tpe
miles. Et hoc verius videt. Alvaro. primo. qz glo. ibidē
hanc partē t3 v3 q̄ sufficiat solum petere inuestiturā. secū
do qz in ista petitione inest vt fidelitatē prestet. 7 ideo nō
est necessariū verbis exprimi. l. non recte in fi. C. de fide/
iul. sufficit. n. facto fieri h̄ nō exprimat verbis vt ibi dixi.
Quinimo videtur h̄ casus in fi. huius. s. dum dicit d̄ he
rede vasalli. q̄ si inuestituraz petere neglexit perdit feu
dum nihil de iuramento offerēdo pro fidelitate: dicit ta
men claz q̄ tenetur iurare nec iuramentum defuncti au
ctoris etiam si esset pro se 7 successoribus suis illi prodes
set. vult Jo. and. 7 do. Anto. in. c. veritatis de iureiuran.
ex quo omisit. ergo hic tex. de oblatione fidelitatis vt in
p̄ responso expresserat demonstrans illud tacite subintel
ligi in petitione inuestiture 7 non esse de forma substantia
li alioquin in hoc secundo responso; hanc formā expressif
set. Tamē pro opi. glo. facit quod videbimus in. s. seq.
Nam sicut in emptore qui q̄n petit rem emptā d3 preciaz
offerre. l. iulianus. s. offerri. ff. de actio. empt. Ita hic va
sallus cum respectu fidelitatis detur feudum d3 offerre
iuramentum fidelitatis. faciūt que dixi. s. in preludijs cir
ca diffinitionem. 7 ideo cum magna sit auctoritas glo. 7
tex. noster de vtroqz faciat mētionem habeatis menti q̄
non est tutum vasallū ab herede dñi. vel heredem vas. a
domino petere inuestituram infra annū 7 diem: sed tene
tur etias polliceri fidelitatē. Et pro tutiori cautela ad for
mādam petitionem pro vas. qui vult petere inuestituram
infra annū 7 diem. adijciatis illam clausulam 7 dñs va
salli vel heres eius pollicetur fidelitate. Si non esset illa
clausula vel similis amitteret feudū. C In ea gl. ibi Im
perialem. not. primā limitationē ad tex. nostrum vt habe
at locū in maiore non aut pupillo. Nam h̄ pupillus filius
heres vas. non petierit inuestituram. i. annum. 7 diem tñ
non cadit a feudo. Quid in pubere minore. xxv. ānis di
cam in. c. i. s. preterea. i. de phi. feu. alie. per Fed. C Ad
fi. nō. q̄ paganus h3 annū 7 diem ad petendū inuestiturā
vt hic: miles h3 annū 7 mensem dixi in. c. i. s. quo tpe mi
les 7 sic sit scda limitatio ista. Fallit tertio q̄n subest iusta
cā: nam excusat vas. 7 alius heres qui non petijt inuesti
turam. j. annū. c. fi. j. de phi. feu. alie. per Lotba. 7 no. in
d. c. i. quo tpe miles. Fallit quarto q̄n feudum peteretur
vt de nouo dare ē nam ad petēdam nouā inuestiturā non
est p̄fixū certum tps ita hic Alua. post Bal. in. c. i. s. pre
terea de phi. feu. alie. per Fed. 7 faciunt q̄ videbimus in
s. se. Fallit quinto q̄n iuramentum esset p̄stitū dño 7 ei
heredibus seu successoribus quo casu h̄ dñs d̄cesserit nō
tenetur vas. petere inuestiturā a successore dñi qz sufficit
semel iuratum dño 7 successoribus. c. veritatis de iureiur
rando fm Jac. de bel. quod est valde notabile si est verus
pro vas. vt iuret dño 7 eius successoribus. Fallit sexto q̄n
vas. ignoraret mortem dñi vel filius vasal. ignoraret mor
tem patris vt. i. cōcludam in. q. Fallit septimo q̄n domi
nus non inueniret vel esset multum remotus a domicilio
solito vt cōcludā in. q. Fallit octavo q̄n vas. non posside
ret rem feudale vt. i. in. q. Fallit nono quando vas. iusta
ignorantia ignoraret rē esse feudalem. vt. i. dicam. Fal
lit decimo q̄n filius non se imiscuisset hereditati patris.
vt. i. cōcludaz. C Hūc veniendo ad q̄ōnes: quero heres
vasalli a dño vel vas. ab herede domini. j. annum a mor
te domini vel vas. non petijt inuestituram an perditus sit
feudum: dixerit aliquis cui dubius qz casus hic. ego pu
tarem d̄rium qz annus 7 dies incipit currere a die scien
tie not. Bar. in. l. genero. ff. de bis qui nō. infamia in au

ten. hodie. C. de appella. facit quod no. Bal. in. l. q̄din.
C. qui admit. Ita et in terminis scribit hic Bal. Ja. ardi.
in summa ex quibus causis amit. sub rubricella ex quo tpe
currit annus. facit gl. s. quo tempore miles in. c. i. et ibi dixi
Alvaro. hic facit in simili de. i. in fi. de concess. preben. tex.
expressi. in. l. quidaz decedens. s. fi. ff. de administra. tuto.
in. l. quinquaginta cum glo. C. de excusa. tu. in. l. fi. ff. de tu
to. et cura. datis ab his in. l. i. ff. de requi. reis. facit. l. iij. C.
vbi in rē actio. 7 quod no. in. l. labeo. ff. de reg. iuris. Bal.
in. l. ij. C. quō 7 q̄n iudex. sed scientia mortis domini qz in
facto alieno non presumitur in dubio. l. verius. ff. de pba.
incumbit ergo domino probare scientiaz ad hoc vt currat
tempus anni et diei et qualiter probetur scientia traditur
per gl. i. l. si tutor. C. d̄ pericu. 7 cōmo. tu. C Quero si vas.
non inueniat dominum a quo petat: et labatur istud tem
pus an amittere debeat feudum dic q̄ non fm Ja. ardi.
per. l. pecunie in. s. fi. ff. de vsur. et in. l. i. in. s. dies. ff. quā
do appel. sit: dummodo coraz testibus prestetur q̄ per eū
non stat vt in. l. ij. C. de his q̄ per metum iudi. non apella.
faciunt que habentur in de. causaz de elec. in. c. fi. d̄ appe.
de quo in. d. c. i. quo tempore miles. C Quero an vas. obe
at ire ad locū vbi est dñs si non reperiat p̄ntem ad habita
tionem solitam 7 r̄ndet idem Ja. q̄ sic. nisi eēt nimium in
remotis. l. h̄ 7 hoc in. s. ij. ff. de pcurator. l. iij. in. s. si tam
vicinum. ff. de dā. infec. d. de. causam qualiter autem in
telligatur eē locus vicinus vel remotus dicit Ja. ardi. qz
q̄ tūc dicit vicinus quādo de facili pōt adiri. ar. in. l. fi. ff.
de iudi. 7 quando de facili possit adiri iudex arbitrabitur
scdm locoz 7 tempoz ac p̄sonaz qualitates. l. p̄tinuus in
s. item si ita. ff. de r̄b. ob. 7. l. ij. s. si quis. ff. si q̄s cautioi. 7
de hac questione dixi. s. quo tpe miles in. c. i. super text.
doc. in. c. cum nobis olim de elect. C Quid si dñs decedat
relicta vxora dic q̄ omnia fiant nomine ventris. Bal. in. l.
qui in vtero. ff. de statu hominū datur. n. p̄ pretorem cura
toz ventri qui fidelitatem recipit Bald. in. l. fi. in fi. C. de
testa. milit. C Quero quare tale tps fuerit ita limitatum
7 dixit Spec. in ti. de feudis in. s. q̄m r̄. xvij. q̄ quidam
dixerunt q̄ sicut est duplex bonorum possessio. l. edictalis
7 decretalis vt in. l. i. s. decretalis. de success. edic. Ita du
plex successio feudi. l. edictalis qua q̄s succedit in feudo
7 decretalis qua d3 infra certū tps dñm agnoscere 7 fide
litate facere 7 sicut bonorum possessio decretalis nihil ope
ratur sine edictali vel edictalis anno finitur. l. emancipati
C. qui admit. ad bo. pos. Ita a simili fuit statutus tps āni
et diei. Sed ego puto q̄ non possit assignari aliqua ratio
concludens: sed solum ea sit ratio qz placuit ita latozibus
legum 7 consuetudinum feudalium vt no. glo. in. l. i. in. s.
puericiam. ff. de postu. 7. s. si de inuesti. inter do. 7 vas. lis
oria. in. c. i. in glo. iij. 7 Bal. in fi. sue lecture post tractatū
p̄clusionum. C Insuper post alios sequendo potissime
Alvaro. quero an vas. elapso tempore inuestiture petēde
possit purgare moram Ja. ardi. in summa ti. quibus mo.
feu. a. sub rubricella ex iuxta cā vas. excusat 7c. t3 q̄ sic dum
mō celeri satisfactioe sibi consulere studuisset ar. c. fi. extra
de locato de rebus ecclesie nō alie. c. si quis. ff. de alie. iud.
mutan. cā fac. l. ex hoc. in. s. si quis. Sed do. Bal. in au
ten. de iudi. s. opz dicit q̄ q̄s ista opinio sit equa. non ta
men probatur per aliquā leges. Et ideo ex quo habemus
h̄ in. d. c. i. quo tempore miles. iura clara p̄ficientia ter
minum: nec dicitur de purgatione more. stabimus legis
determinationi: 7 sufficit q̄ ita sit statutum. qui 7 a qui
bus. l. prosperit. Et hec opi. probatur in. c. i. s. quo tempo
re miles. 7 suadet ratio multiplex. Primo qz contra sta
tutum legis non purgatur mora vt de reg. in. lib. vi. glo.
vi. in de. ne in agro in ver. ipso facto de sta. mo. Bald. 7
cōmuniter doc. in. l. si quis maior. exceptio Salice. C. de
transac. Bal. in. l. 7 si post tres. ff. si quis cautio. 7 in. l. si

pacto quo penam. C. de pac. in. l. cum ancil. C. de incest. nup. Secundo quia iste contractus habet quandam temporali-
tatem cui si non temporaliter operetur non proroga-
tur. ff. de pactis. l. epistola. §. finali. ff. locati. l. quero. §. inter locatores. Tertio quod quod per moram fit retro translatio
domini non debet purgari mora ut t3 Dy. i. l. si seruus. §. si sequi-
tur. ff. de verbo. ob. Itē quod ubi fit resolutio contractus non
est tractandū de purgatione more nisi cōsentiat altera pars
ut. C. de pac. inter emp. l. commissorie. et ita tenet Bal. i. d. c. i. s. quo tēpore miles. facit quod terminus legalis interpel-
lat vasallū. l. magnā de cōtrahē. et cōmit. ff. et sic quod ponit-
tur per iudicē. l. celsus. ff. de arbi. secus si appōeret a pte. ut ibi. no. facit. l. si ita quod in. §. scia de verbo obli. Et facit
rō. nā ubi agit de resolutioe actus durius agit cū. l. quaz cū boie. l. si libert. ff. de iure patro. Bar. in. l. si in insulā
in. viij. col. ff. de ver. ob. Facit glo. in. c. l3 canon in ver-
bo priuatus. que multū stringit p ista parte de elec. li. vj. Preterea ex quo nō petijt inuestiturā apertū ē feudū do-
mino. ē nō admittit purgatio. c. l3 de supplē. negli. prela. Anū est quod facit me dubitare. l. ter. in. c. potuit de locato. ubi fit iuris resolutio et a lege. et tñ admittit purgatio mo-
re. nā nō soluēs canonē infra biēniū cadit ipso iure s3 cō-
munē sniam. Si dicitis ut dicit ibi docto. quod illa caducitas nō sit simplr a lege. s3 ita demū. si dñs velit sicut in. l. h. C. de cōpensa. quare nō sic ēt dicimus in feudo ut hec
resolutio fiat dño volēte. Nā eadē rō ē que i emphiteosi. et quo ista resolu. est inducta in fauorē ipsius dñi arg. l. fi-
lio pterito. ff. de iniusto rup. irrito q3 testa. et gl. in. l. h. C. d. cōpensa. Si autē dicatis quod voluit. d. Anto. in. d. c. potuit ubi spāle. q3 lex pcessit vterius disponēdo ut possit pur-
gari mora. quare nō sic i feudo. Nā ubi casus nō reperi-
tur decisus arguim⁹ de similibus ad similia. c. i. s. de feu. cogni. et marie d. epbiteosi ad feuda ut dixi. s. i pludis hu-
ius libri. Itē aut casus nō reperit decisus i feudo an pos-
sit purgare morā. ergo ad simile emphiteosis recurrām⁹ et sic. c. potuit in hoc hēat locū in feudis. facit nā dicimus
quod de equitate canonica admittat purgatio more ubi par-
tis nō interest. Hosti. in. ti. de arbitris. §. sed qualiter. N. sed nūquid religiosi Bal. in. l. qui de crimine. C. qui ac-
cusare. Imo. et d. Anto. in. c. dilecti de arbitris. facit gl. in. c. apō misericordē. xxxij. q. i. et in. c. btis. xij. q. ij. Bal. in. l. si pacto quo penas in fi. col. C. de pac. dñi autem non
multū interest si vasallus itra tps debitū nō recognouit dñi
infra breue tēpus velit morā purgare. ergo v3 quod vasallus
debeat admitti saltē de equitate canonica nisi forte dica-
tis quod propterea aliud in emphiteosi quā in feudo quod em-
phiteosis est cōtractus onero. §. adeo in. l. locati. feudū autē est beneficiū. s. titu. i. §. in quibus et dixi in pludis. iō
nō mixt si vno casu lex nō admittit purgationē more in feu-
do sed alio sic. i. in emphiteosi. Ita ēt tollit quod dixit Ho-
sti. de purgatioe more. nā h cadit a beneficio potius quaz
dānificē iō illa eqtas forte non attenderetur cogitetis. Quero quod si i testō sit preterit⁹ posthumus et filius na-
tus est institutus. quid erit interim de feudo cū pterito sus-
pendat interim ius adēdū ut. ff. de acqui. here. l. ventre et de libe. et posthu. l. si filius dicit Bal. in. c. i. j. an agna. ubi hāc questionē format quod nō d3 differri inuesti. filij iaz
nati que in oēm casus fienda venit arg. ff. de acqui. here. l. q3 si dubitet. Quero quod si elapso tpe anni et diei dñs
postea acceptauit beneficiū vasalli an videat sibi tacite re-
mittere morā. d. Bal. tenet hic quod sic. l. post diē. ff. de le-
ge cō. et dicit quod vidit quosdā libros habere in ter. ista ver-
ba. s. nisi seruiet dño in cōcordiā. q3 tñc feudū retinet et. sed ista verba coiter nō sunt de ter. De hac quōne in. d. c. i. s. quo tpe miles sup glo. iij. in fi. Quero si vasallus
petijt. sed dñs infra dictū tps noluit inuestire an priuabitur
prietate dic quod sic s3 quod tenet gl. s. per quos fiat inue-
sti. in fi. et And. de iser. in. c. ij. in. §. i. j. d. lege cor. Quero quod si vasallus qui nō possidebat nō petijt inuestituram
infra dictū tps nec fidelitatis iuramentū pstitit an isto ca-

su sit priuatus iure suo s3m formā hui⁹ ter. Sul. de canco
posuit hanc quōne in. l. solēmbus. C. de rei vendi. et deter-
minat quod vasall⁹ nō amittat ius suū. p3io per. l. forma. §. si
cū ego. ff. de censi. facit in. l. que quisq. ff. de acqui. reruz
domi. Itē rōne quod ad hoc vt vasallus amittat feudū requi-
rit quod sit in dolo. j. de pbi. feu. alie. per lotha. c. fi. S3 nō
pōt sibi ascribi dolus non possidēdo. q3 ex quo non h3 cō-
moda feudi non tenet subire onera. Itē quod nō d3 sibi im-
putari tēpus id quod diu litigat cum possessore. l. q3 diu. C. q
ad bonoz pos. pos. qd ē valde notabile s3m ipsuz
Sul. quē Bal. Sali. et Raph. sequunt i. d. l. solēmbus
et p hac snia adduco glo. fi. in. c. ticius. j. si de feu. sue. cō-
tro. ubi vsq3 ad triginta annos nō ercludit a reuocandoz
alienatū agnato: q3 tñc h3 solū annū vt ibi certe si teneret
petere inuestiturā esset exclusus p annuz et mēsez ad plus
vt hic. similiter reperi And. de iser. j. de capi. cora. c. i. in
p3in. tenere quod solum iste qui possidet priuaf feu. et eo quod
nō petijt inuestiturā infra tps debitū et primo pbat p ter.
s. per quos fiat inuesti. in p3in. qui loqtur circa possiden-
tes. Similiter adducit. §. pterea. j. de pbi. feu. alie. p Fe-
de. q3 similiter p3suppōit vasallū possidere. Itē adducit et
rōnez quod per cōtumaciā pdit vt no. in. d. c. i. quo tpe miles
Itē quod per culpā suā priuaf possessioe vt in. c. h. s. quo tē-
pore miles ex quibus cōcludit quod est necesse quod possideat.
nā minus est hēre actionē quā rē. ff. de reg. iur. Idē tenz
d. Fran. zabo. in. c. ij. extra de feu. Quero quod si vasal-
lus ignoret esse feudū. nō petit inuestiturā infra tps debi-
tū an priuandus veniat. et Bal. in. l. h. C. si pendē. appel.
mouet quōnez et dicit quod nō quod equitas cōsuetudinīs feudo-
ruz conseruat vasallū illesuz. ad quod facit. c. vasallus. j. si
de feu. sue. contro. et dixi in. c. si vasallus eo. ti. et p Ja. ar-
dizo. ti. qui. mo. feu. amit. sub rubricella si nō petierit va-
salus inuestiturā infra annū et diē et. facit. j. c. i. de p3ro.
inter do. et emp. feu. Quero que debent p dñm pbari
ad hoc vt vasallus incidat istā penā et currat hoc tps so-
d3 in p3imis pbari quod vasallus se gessit p herede quaten⁹
feudū trāseat vt in heredē: vel alias gesserit se p vasallo
quatenus feudū nō trāseat vt i heredē ita Bal. j. de ca.
cor. in p3in. sensit per illū ter. qui dicit heres et. qd verbū
quātū ad onera hereditaria significat imittioez vt. C. ad
sill. l. pe. itē d3 pbare scientiā quod in facto alieno psumitur
ignorantia. vt. ff. si cer. pe. l. eius qui in fi. et in. l. h. ff. p suo
et nō solū d3 pbare sciam feudi s3 et scientiā paterne mor-
tis vt. C. de capi. l. nec non. licet eniz filius etiā ignorans
sit suus et necessari⁹ d iure ciuili nō tñ quātū ad onera he-
reditaria vt. ff. de lega. i. l. nā nec emancipat⁹. et pro hac
opi. facit ter. in. d. c. i. s. quo tpe miles et ibi dixi. Quero
an vasallus possit cōpelli p dñm infra annuz et diē ad
petendā et accipiendā inuestiturā et fidelitatē prestandam
dic quod nō. l. siue pars. C. de colla. et de reg. iur. l. cum tps
s3m Wico. de nea. et tenet et An. de iser. hic et Jac. ar dizo.
sub dicta rubricella ex quo tpe currit annus. qd intellige
vex in cāu nfo quod vasallus erat in possessionē. S3 ubi do-
minus est in possessione et non vasallus tñc aliud est vt sta-
tum dicā in. §. se. Quero an infra illud tps cogatur vasal-
lus seruitiū prestare vel si infra illud tps offēdat dñs an
amittat. et dic s3 Ja. d. bel. qd sic ar. i. c. i. §. s3 nec alia.

Est et alia. Paratus facere inuestiturā realez va-
sallo verbaliter inuestito si petierit fide-
litate ab eodē vasallo et requisitus solēnter s3 formā huius
§. noluerit contumaciter fidelitatem p̄are priuaf vasall⁹
feudo nisi fuerit feudū in quo nō iuratur fidelitas et si nō
prestiterit auxiliuz dño in p3elio. Item si grāde periculū
imminens dño non denunciauerit eidē. Itē si concubuerit
cum vxore vel sorore vel nuru vel filia dñi existente in ca-
pitulo similiter feu. priuaf. h. d. vsq3 ad. §. porro. Quero
ibi pollicēdo ad hoc vt habeat locū pena huius. §. opus
est dño offerre inuestituram vasallo rō est quod ibi prestatio
est reciproca petens vnū debet offerre p parte sua alterū
l. iulianus. §. offerri. ff. d actio. empti. l. ediles. ff. de edil.

edic. ergo dñs pctēs fidelitatē dñs prius offerre inuestitu-
 rā vasallo z dicit hic Bal. per hūc tex. q̄ si teneris mihi
 adimplere z ego tibi q̄ iudex poterit assignare tibi dilatio-
 nē intra quā tu mihi impleas z tu recipias a me imple-
 tū. **C** No. ibi tribus vicibus. q̄ ad hoc vt habeat locum
 pena hui⁹. §. regitur tria dilatio z vna pemptoria nō suf-
 ficat rō: q̄ vbi lex p̄figit. statutu tps ad vnguē forma tps
 est seruāda in penalibus. **B**al. i. autē. q̄ semel. **C**. quō z
 q̄ iudex: z facit qd̄ no. i. c. i. §. de milite vas. qui contu. est
C No. ibi a suis parib⁹. q̄ pes curie sunt iudices iter do-
 minū z vasallū q̄n petiū fidelitas. **C** No. ibi si tñ bñficiū
 q̄ vbi nō cadit subiectū non cadit qualitas. l. eius q̄ i pro-
 uicia. ff. si cer. pe. nam si sit feudū in quo non cadit fide-
 litas: ergo ne q̄s pena rōne omisse fidelitatis. facit. l. eius q̄
 ff. si cer. pe. c. ad dissoluēdū de despōsat. ipuberū. **C** Itē
 no. h̄ esse eāum q̄ cēset feudū ecclesiasticū i quo nō p̄stat
 fidelitas. c. ij. §. p̄ quos fiat inesti. puta vt dicit hic Bal.
 q̄ feū. sit rei modice tūc nō tenet iurā fidelitatē. c. i. §. d̄
 fidelitate. de cap. extraoz. **C** No. ibi i acie preliante a cō-
 trario sensu q̄ si vasallus reliquerit dñm i p̄lio nō p̄clitā-
 tez i acie nō perdit feudū. p̄terea dñs agens ad amissio-
 nē feudū cōtra vasallū tenet p̄bare duo copulate. p̄io q̄
 eū reliquerit i acie itē q̄ reliquerit eū periclitatē. **C** No.
 i verfi. Item si vasallus. q̄ si vasallus sentiat periculum
 mortis vel captiōis dñi vel grāde periculū z non denun-
 cianerit dñs p̄det feudū. z subdit And. q̄ qd̄ sit grane pi-
 culū vel dānuz erit arbitrariū iudici. j. co. §. sed qz. z. j. h̄
 finit lex i p̄. **C** Querit qualiter itelligit p̄ceptū qd̄ facit
 dñs vasallo vt veniat ad exercitiū. Respondeo q̄ itelligit
 q̄ veniat armatus cū equis z cū p̄m qualitātē p̄sone z feudū
 fm Ang. in. l. si non sortē. §. libertus. ff. de condi. indebi.
C Querō pone vasallus vult probare dñs non esse moz-
 tuum ex vulneribus perceptis in acie in qua vasallus do-
 minū periclitantē reliq̄: quinimo pot̄ ob malā medici-
 naz vel custodiā: respondeo fm Bal. vasallū esse admit-
 tendū ad p̄ba. vt nō p̄uicet feudo: faciūt que habent i. c.
 iij. loco d̄ proba. **C** Querō nunquid. §. noster qui loquit
 de inuestitura ibi inuestiturā pollicendo. loquat de inue-
 stitura vera z propria: an de inuestitura abusina. Respon-
 deo fm Jaco. de bel. q̄ loquitur de inuestitura vera non
 iam facta: quia si esset facta inuestitura frustra quidem
 tractaretur de traditione possessionis cum iam ipse va-
 sallus possideat ar. l. corru. C. de vsufruc. z in autē. sacra-
 menta puberū. C. si aduersus venditionē. ergo loquitur
 de fienda nō autē de facta. Et cōsequēter loquitur de inue-
 stitura noua nō autē veteri. qd̄. d. Jaco. limitabitur verū
 vt nō loq̄mur d̄ veteri inuestitura vasallo possidēte. si autē
 dñs posse derit tūc. §. noster loquit etia de inuestitura ve-
 teri fm And. h̄ aduertē. q̄ in prin. huius. c. vasallus in-
 fra annuz z diē nō pōt moueri a possessione pp̄ nō petitz
 inuestiturā z fidelitatē nō p̄stitā. Rō qz consū. feudalis
 dedit dilationē anni. z diei in prin. huius. c. ergo qd̄ eius
 fauore est inductū nō debet zc. l. qd̄ fauore. C. d̄ legibus.
 Itē quia bñficiū concessū a. l. nō est auferendū. l. si ar-
 rogator. ff. de adop. ergo dilatio anni z diei cōcessa vasal-
 lo nō est auferenda. tñ si feudū esset nouū z dñs iam de-
 disse possit. tunc dñs pōt petere iuramentū fidelitatis an-
 te annū. z ita pōt loqui. §. noster in p̄io responso. z interi-
 et ob alias causas possit p̄uari feudo. puta si reliquerit
 dñm in acie periclitantes. Itē in. §. itē qui dñs. j. co. §. Ja.
 de bel. z sic in omni responso siue ver. in hoc excepto p̄io
 de quo vt prime **C** Querō cū glo. fi. in h̄. itelligo zc. si
 dñs iam fecit inuestiturā realē absq̄ fidelitate vtz po-
 stea dñs vult eā sibi p̄stari. h̄ si vasallus eā facere recu-
 sat an p̄uari debeat feudo. Et respondet glo. arguēdo
 fm practicā lombardozū sumptaz vt p̄nto ex. l. si cuiuscū
 q̄ allegata per tex. §. de milite vasallo in. d. c. i. post prin.
 vtz qd̄ dñs per libellū debeat dictā fidelitatē a vasallo pe-
 tere quo casu vasallus expectat per annū z diē ad dictam
 fidelitatē p̄standā interim possidendo feuduz quo casu

v. d. n. d. d. d. d. f. f.
 q̄n dñs dñs dñs dñs
 p̄ d̄ alius dñs dñs
 m̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄
 h̄ vtz qd̄ p̄nto
 q̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄
 p̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄
 d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄
 d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄
 p̄ h̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄
 ad eū vasallū vtz qd̄
 allegat p̄nto vasallo q̄
 debet p̄nto dñs dñs
 q̄ m̄ d̄ d̄

tpe elapso p̄uicabit. d. feud. Et et hoc infert gl. q̄ est lon-
 ga dñs iter istum qui iā habet pos. feudi q̄m expectat per
 annū z diē. z illū qui nondū habuit pos. q̄m nō expecta-
 tur t̄to tpe sed solū ter citat que citationes poterunt mul-
 to breuiori tēpore fieri z causa expediri. Et hoc intelligit
 per ver. huius. c. Sed aduertēdū qz ista glo. p̄supponit
 qd̄ dñs iā fecisset inuestiturā realē sine fidelitate q̄ habe-
 at necesse expectare annum z diem ad fidelitatem sibi p̄e-
 standam: q̄ non admittit Bald. dicens q̄ imo erit arbi-
 trariuz fm formam huius. §. z. l. mancipiozum. ff. de op.
 lega. z hoc videtur Aluaro. equū ne dominus videatur ei
 se deterioris conditionis quanto magis liberalis erit. z
 maius bñficiū contulit tradendo pos. feū. q̄ d̄ do-
 minus non fuit ita liberalis faciendo solūmodo inuestitu-
 ram abusiuaz: arg. in. l. sed z si in. §. consuluit cuz ibi not.
 ff. de peti. heredi. z extra de testa. in. c. cum in officij. Itē
 quia iste vasallus non videtur exaudiendus cum dolo vt
 fraude velle videatur illam dilationem vt in. c. fina. j. de
 probi. feud. alien. per lotha. Item quia sicut dominus fa-
 cta fidelitate posset compelli omnino ad tradendam pos-
 sessionem vt. §. de no. for. fide in fi. Ita z eodez modo va-
 sallus habita pos. potest compelli omnino ad p̄standā
 fidelitatem cum parem vicem inter se habeant. vt. §. de
 for. fidei. in fine. per quos fiat inuesti. z quod ibi dicit. z fa-
 cit nam erubescimus cum sine lege loquimur. §. conside-
 remus in autē. de trien. z semisse. l. illaz. C. de colla. sed
 hoc non reperitur lege cautum q̄ si dominus dedit pos-
 sessi. realē feudi q̄ vasallus habeat annum z dies ad iu-
 randum fidelitatem domino instante vt iuret. ergo tem-
 pus non erit certum sed arbitrariuz. Ad p̄imum huius
 c. respondeo dupliciter p̄mo q̄ procedit in feudo anti-
 quo vel iam fundato in vasallo vel successore. Nos loqui-
 mur in feudo nouo. Ideo non habet tantum tempus vel
 aliter ibi loq̄tur quando dominus aliter nō interpellat va-
 sallum de fidelitate h̄ vero loquimur quando dominus q̄
 tradidit pos. vel tradere vult interpellat pro fidelitate
 vasallum. **O**ppo. ab extra contra istum tex. in fine. q̄ in
 feudum non possit dari absq̄ fidelitate. quia omnis diffi-
 nitio debet conuerti cum suo diffinito. l. i. ff. de dolo h̄ feū-
 dum dicitur a fidelitate. c. fina. §. per quos fiat inuesti. igi-
 tur zc. so. dicendum fm Jaco. de bel. q̄ quedam sunt es-
 sentialia feudi. vt seruiciuz z sine illo feudum eē non pot̄ ar-
 gu. de mili. vasal. qui arma bellica depo. in fi. alia sunt na-
 turalia feudi vt iuramenti p̄statio z ipsa fidelitas sit es-
 sentialis in feū. iuramentum tamen non est substantiale po-
 test enim esse fidelis sine iuramento. Ideo remitti potest
 ff. de damno infecto. l. qui bona. §. penul sicut dicimus in
 venditione in qua p̄cium est essentialē z sine eo esse non
 potest. ff. de contrahenda emptio. l. i. sed quedam sunt na-
 turalia vt euictio z illa remitti potest. ff. de actio. emptio.
 l. exempto in principio z. §. fi. z l. non sit verum feudum.
 tamen illis modis admittetur quibus z verum feudum
 de feudo non hab. propri. natu. feudi. c. i. **I**n gl. forte
 ad finem signate glo. valde notabilem que restringit ter.
 nostrum vt solum lata culpa in negligendo sit causa amif-
 siōis feudi. secus autem si fuerit culpa leuis vel leuissima
 in negligendo vt non cerciozetur dominus de periculo
 potest esse ratio quia dolus z lata culpa equiparantur. l.
 quod nerua. ff. de positi z hoc dicit Aluaro. hic esse arbi-
 trio iudicis relinquendum argu. c. de causis de offi. dele-
 gato. facit. c. i. post prin. j. hic finitur lex. §. sed quia. j. e. z
 c. i. §. titu. pri. **I**n glo. q̄ ergo ad fi. nota gl. que limitat
 ter. vt excusetur vasallus a p̄uatione feudi quando non
 potuit. cetiozare dominum neq̄ resistere volenti nocere
 domino. **I**n gl. hic notandum ad fi. nota glo. pulchra
 q̄ de consuetu. feū. pp̄ ingratiudinē patris p̄uantur fi-
 lij z eius descendentes an autem p̄uicentur agnati quan-
 do sit paternum habetis casum in. c. si vasallus culpam
 si de feudo sue. contro. **P**ost aluaro. querō ab extra
 an vas. debeat p̄ponere salutem dñi sui proprie saluti dic

q non vt habes pprie glo. j. de alie. feu. paterni. in prin
 cipio r ibi diri nec isto casu intelligitur dimisisse dñm qz
 cā salutis proprie dimisit ar. ff. de acqui. pos. l. interdum
 §. i. in fi. r t3 Ja. ardiso. d qua questione dic p glo. r doc.
 in. l. i. §. eodem autē tecto. ff. ad fill. r diri. f. co. i. §. porro
 vbi glo. tangit r vide optimam glo. j. hic finit lex in. §. fi.
Quero pone q erat impossibile dñm adiuvare r id vas.
 dñs deseruit an puniat r dic q nō s3 dictū Ja. ardiso. ar.
 l. omne delictū in fi. ff. de mili. l. itē qrit. §. exercitā. ff. loca
 ti r ita Bal. hic r pbāt. j. e. i. §. sed nec est alia. §. d feu.
 sine cul. non amit. c. ii. in fi. **Quero** qd si vasallus dese
 ruit dñm non turpi de cā sed forte timendo crudelitatez
 tyrāni: an puniet r respondet idē Ja. q nō. ar. ff. ex q. ca.
 in pos. eat in. l. fulcinius in. §. quid sit. c. ad apostolice ibi
 Pe. de ancha. de re iudi. li. vi. vbi excusant subditi fede
 ricī q pp timorē tyrānidis federici nō paruerūt mādatis
 pape. l3 papa ē respectu tēporaliū sit eozū superior dñs.
Itē circa ver. rursus oppo. ab extra qz hic dē qd vas.
 comittēs delictū i psona sororis dñi sui qz pzinat feudo s3
 cōtra de. c. i. j. an iste qui interfecit fra. do. vbi dicit q ē
 occidendo fratrē dñi non amittit feudum So. plus vide
 tur peccare r cū maiori ignominia qz occidendo merito
 hic pzinatur ar. in. l. listi qdē. §. i. ff. qd mē. cā r t3 Ja. ardi
 so. **Quero** quid si ista soror dñi erat maritata sed ad
 huc stabat in domo fratris vna cūz marito suo vt sepe ac
 cidit an isto casu habeat locum iste ter. r puto q sic p ter.
 in. §. item si fidelis. §. quibus mo. feu. amit. qui solum cō
 siderare videtur delictum esse cōmissum in domo dñi: nā
 maiorem iniuriam putavit legislator dño fieri in domo
 ppria quā alibi vt. ff. ad. l. iul. de adulter. l. qd ait. r ita dī
 rit glo. super verbo sciens. §. in. d. ti. qui. mo. feu. amit. in
 §. ii. Idem dicendum per predicta de sorore dñi que re
 mansisset vidua r postea esset reuersa in domuz domini.
 Idem dicendum esset si esset sponsa r nondum traducta
 ad qd facit insti. de nuptiis. §. si vxor r. ff. de spōsa. l. tutor.
Quero an ille. §. habeat locum si vasallus fecit etiam
 cum voluntate istarum mulierum. Et respondeo q sic
 quia non consideratur voluntas earum. argu. ff. de iniu
 riis. l. i. §. vsqz r. l. si quis seruum r tenet Jacob. ardiso.
Quero quid si vasallus hoc fecit cūz voluntate dñi re
 spondeo q non pzinabitur feudo ar. in. c. i. §. r si clientu
 lus. §. de feu. alie. r tenet idem Ja.
Porro Vasallus perdit feudum si aggressus fue
 rit dominum vel vicum in quo sit dominus
 vel manus impias intulerit contra dominum vel mortu
 voluerit tradere dominum hoc dicit vsqz ad. §. Itēz qui
 domino. **Nota** ibi assalierit. quid sit assalire nota. in. c.
 i. in. §. suuz. §. qui. mo. feu. amit. la prima rubrica r debet
 stare ter. in sequentibus hoc modo videlicet vel vicuz in
 quo est per viz aggressus fuerit: licet aliqui libri habeant
 vel in cum in quo r. r male quia tunc littera esset sine itel
 lectu. **Nota** ibi vicum: q si vasallus fuerit aggressus
 locum per violentiam in quo sit dominus perdit feuduz.
Nota ibi nuptias q si vasallus manus intulerit erga
 dominum non ad malum propterea non perdit feudum
 notanter ter. dicit nuptias r facit. c. si quis suadente. xvii.
 q. iiii. cum ibi no. **Nota** ibi graue a contrario sensu. q
 et leui iniuria illata domino a vasallo non facit perdere
 feudum. **Nota** ibi infidiatur q vbiqz vasallus infi
 diatur vite domini perdit feudum. Quid autem si sine in
 diis vasallus vellet perdere dominū: respondet An. di
 stinguendo aut peruenit ad actum offensionis r tñc pdet
 feudū: nisi fecerit se defendendo vt hic in gl. cōmuniter i
 hoc approbata. Aut deuenit ad actum offensionis prox
 mum. sed non offendit: puta quia leuanit vasallus manus
 contra dominum tunc non pzinatur feudo s3 Aluaro. r
 alios hic per. c. si voluerit de capi. qui cu. vendi. Aut ste
 tit in meris finibus voluntatis: r tunc non perdit feuduz
 c. i. §. si voluerit. §. proxime allega. r facit qd not. in. l. si
 quis ne dicam rapere. C. de episcopis r cleri. An aut ter.

nofter procedat siue vasallus person aliter siue mandane
 rit alteri vt aggrediatur dominū vel infidietur mortu dñi.
 videtur prima facie q non qz ter. dicit si dñm assalierit. f.
 ipse vasallus. In cōtrariū determinat And. qz qui p aliū
 facit ipse fecisse videtur. l. i. §. deieccisse. de vi r vi arma. c.
 mulieres de sen. circō. r no. ibi Panoz. r Bar. in. l. sed si
 vnus in prin. r in. l. non solū. §. si mandato. ff. de iniuriis.
No. hic esse glo. q si vasallus copulauerit amicitiam
 cū inimicis dñi sui perdet feudū. quā gl. limitabitis verā
 dñmodo copulatio amicitie cū inimicis vergat in dispen
 diū dānum r iniuriā dñi. §. qui. mo. feu. amit. scda rubri
 ca. Nā si vasallus cōtraheret amicitia cū inimicis dñi nī
 i iniuriā neqz dānū dñi. s3 qz oposum r virtuosuz ē acquirere
 amicos: certe vasallus non amittet feudum. Secus
 aut si hec inimicitia esset in dānū dñi: puta vasallus cōtra
 hit amicitia cū inimicis dñi. ad hoc vt inimici sint potētio
 res dño: attenditur iste finis qz oia a fine nominatur. l. rē
 non nonā. C. de iudiciis. Sed difficultas stat in hoc quis
 teneatur pbare an vasallus q nō cōtrahit amicitia cū ini
 micis dñi malo animo. an dñs debeat pbare q vasallus
 cōtraheret amicitia cū inimicis dñi ad odiū ipsi? domini
 qd magis placet arg. l. quotiens. §. qui dolo. ff. de proba.
 Nā cōtrahere amicitia nō est de genere malozuz. l. late
 culpe. §. amicos. ff. de ver. sig. Hoc amplius peccaret va
 fallus si teneret inimicitia cōtra inimicos dñi. Et qb? seq
 tur notabiliter q si dñs pbaret vasallū cōtrahisse amicitia
 am cum inimicis suis non cōdēnaretur vasallus imo ab
 solueretur nisi pbaret qd in eius dānū dicta amicitia cēt
 contracta qd est notabile. Et quo nota q si vasallus fide
 iussisset p inimicis domini non cadet a feudo nisi fideius
 sio celebrata sit p iniuriā vel dānū domini s3 Bald. hic
 allegat Spe. ti. de treuga r pace. **Quero** cū eadē glo.
 in ver. istud aut r. c. quid si dominus dñi virit nō fuit pque
 stus de vasallo qui contra ipsuz cōmisit aliquoz de casib?
 hic descriptis. An postea mortuo dño poterunt heredes
 dñi inquietare dictū vasalluz occasione dicti delicti. r re
 spondet q non allegando plura iura v3 in fi. Idem tenet
 glo. j. de probi. feu. alie. p Sede. in. §. insup. hoc idēz t3
 glo. §. qui. mo. feu. amit. in. §. i. r ibi diri r tenui istas glo.
 procedere nisi dominus celeritate mortis puentus. vel in
 sta ignorantia non vindicauit. qz tunc transmitteretur ad
 heredem. r hoc etiam tenet hic Bal. de quo p Ja. ardi
 so. in summati. qui. mo. feu. ami. sub rubricella si dñs cō
 questus i vita r rubri. se. r p Lano. i. c. fi. extra de donat.
 r ita ē tenet Ja. An. in addic. Spe. i. ti. de feudis. Vel ē
 nisi esset talsis fellonia per quā ipō iure cecidisset vasallus
 a feudo qz illa ē non mota a defuncto ad heredem trāsfit
 vt vult Sali. r Bal. in. l. fi. in fi. C. de reuoca. don. Bal.
 i. d. §. insup. faciunt que posm i. c. i. §. quo tempore miles.
Quero qd iuris erit si vasallus iurat occidere dñz. tñ
 non venit ad actum extrisecum an per dat feudum. Dicit
 And. q non nisi peruenit ad insidias vt properando. vt
 §. no. i. d. §. si noluerit: p silo tñ vasallo vt abstineat a tali
 iuramēto. Itē nō cōtrahat amicitia cū inimicis dñi quia
 dñs est potens q nō ispiciet an bono sine vel malo sit ptra
 cta talis amicitia qz potentioribus pares esse nō possumus
 l. si. ff. d alie. iud. mutā. r ex circūstātiis r qualitate psona
 rum r aliis coniecturis iudicam? an ad bonū finē vel ad
 maluz sit contracta p ea que habentur p Bar. i. l. d pupil
 lo. §. si quis ipsi. ff. de opis no. nuncia. Ne ponāt ergo va
 falli feudum suum sub coniecturis.
Item qui domino. Vasallus perdet feudū
 si neglexerit. i. noluerit
 domino iusticiam facere vel si non prestiterit seruiciuz p
 quo feudum est pstituz nisi sit iusta cā impossibilitatis. h. d.
 vsqz ad. §. sed r quid. **No.** ibi noluerit. i. non pmiserit
 iusticia fieri a iudice. **No.** secundo ex codē ter. q si va
 sal. noluerit facere iusticia dño pdet feudū q notabile de
 clarabit i gl. **No.** ter. i. §. itē q nō pstat seruiciū nō pti
 nere se. **No.** ibi spoliad? q mero iur nō puabit vas. feu.

in casu huius. §. quoniam requiritur scia quoniam verbum spoliandus est futuri tps non pteriti iuxta scripta in. l. si quis in tantā. C. vnde vi in. l. in criminali. C. d. in. om. in. in. c. si diligenti de for. cōpe. **¶** No. ter. signabile q̄ ipotētia vasalli excusat vasallū ab amissione seu. cū culpa vel dolo illa ipotētia nō sit causata ar. l. si. ad si. ff. q̄ in frau. credi. z que notā. in. C. q. bo. cede. pos. de hoc ēt videbitis. j. in glo. **¶** Quero cū glo. ii. an determinatio huius. §. habeat locū vbiq̄ vasallus denegat iusticiā dño ēt super re non feudali z respondet glo. q̄ non quia solum intelligitur quādo vasallus est conuentus super re feudali quo casu bene priuatur ipso feudo: secus autem si conuentus sup alia re denegatur iusticia: q̄ tunc non p̄iudicat sibi in feudo: quoniam iudiciū sup vna re non parit p̄iudiciū in alia: ar. ff. de pactis. l. si vnus. §. ante oia ff. de excep. rei iudica. l. si mater. §. eadē. C. in quibus cau. res iudi. nō nocet p̄ totū. z est ter. in proposito nostro. j. si. de feu. sue. cōtro. in. c. vasallus il primo in fi. l. 3 gl. nō alleget z per hoc habes expeditā glo. vsq̄ ad ver. istud ergo. zc. que bene loquit̄ f̄z doc. **¶** Nota ergo ex ea gl. que restringit ter. n̄m q̄ vasallus qui non voluit facere iusticiā super feudo dño pdit feudū. l. si vnus. §. pactus. ff. de pac. **¶** And. de iser. in telligit ter. isto mō: nā si dñs citauit vasallū vt veniret respōsurus ad curiā: q̄ fortassis vult pet̄ a vasallo feudū ob aliquā culpā ipsius vasalli z ipse vasallus expresse dixerit: ego nolo venire ad curiā ne dominus consequatur iusticiā perdit feudum vasallus: vbi autē vasallus non fuit verus contumax sed fictus non perdit feudum sed possessionem quam infra annū recuperare poterit z post annū pdit ēt feudū quo ad proprietatē: allegat. c. i. §. i. hic finit̄ lex. vor allegat. c. i. §. de mili. vas. qui contumax est. z sic an. restringit vt non habeat locum in ficto contumace nisi post annum vel postumus ter. generaliter intelligere p̄nt generaliter loquitur. c. quia circa de p̄uilegiis. l. i. §. generaliter. ff. de leg. prestā. ecce notabile: ponam: ego habeo vasallum mediolanen. qui est preses vel collateralis in vna ciuitate coram quo sum accusatus: volo prestare fideiussores quibus prestatis de iure non potest me icarcerare quia est pena pecuniaria. l. i. z. ii. ff. de custo. z et̄ ibi. reorum: hoc non obstante incarceration me contra iusticiā: certe perdit feudum: quanto ergo magis quando vasallus non facit iusticiam in re feudali perdit feudum ar. l. in seruorum. C. de penis **¶** Ego putarem dictum andree quo ad exemplum esse verissimum pp̄ rōnem z ideo dicit hic Aluaro. si a filio vel alio domestico vasalli dominus offenderetur z requisitus a dño exhibeat offendentē puniendū p̄ offensa recusat h̄ velle facere: priuabitur feudo. §. in super. j. de probi. seu. alie. p̄ Fe. z hoc modo f̄m And. posset exemplificari in iudiciis criminalibus hoc p̄nt sustineri generaliter per glo. z que videbimus in. §. sed z qui delator proxime se. Sed in civilibus cogor. multum dubitare pp̄ auctoritates an. in eo q̄ concludit hūc. §. de bere intelligi generaliter Ja. de bel. z Bal. z glo. qui cōcludunt hunc. §. non procedere q̄ vasallus noluerit facere iusticiam domino in alia re quam feudali secūdo q̄ in materia penali in dubio proceditur stricta via ar. l. cū quidam. ff. de libe. z posthu. nam si non delinquit i re feudali ergo non d̄z priuari feudo. d. l. si vnus. §. an omnia nam iurisdicō feudalis solum est limitata ad causas feudales. Inno. in. c. ceterū d̄ iudiciis. ibi **¶** Danoz. z limitata causa limitatū parit effectū. l. age cum. C. de transac. p̄pterea verior scia glo. Ja. de bel. z Bal. **¶** Ad si. no. q̄ si dñs noluerit facere iusticiā vasallo de re feudali vt dictū est ecōtra priuabit̄ dñs pp̄rietate rei feudalis quā gl. intelligite sane q̄ nō voluit facere iusticiā vasallo i re feudali secus in alia re quēadmodū dictū est. §. de vasallo. **¶** Extra glo. quero qua actiōe agitur cōtra vasallū qui recusat prestare seruitiū p̄ feudo respōdeo q̄ dñs potest agere directa rei v̄dicatione si sit dñs vel publiciana. c. i. §. si. §. de inuesti. i mari. fac. §. sunt z alie. insti. d̄ act. z. l.

i. ff. de publi. vel agit conditione ob eam. facit. l. i. C. d̄ do na. que sub modo vel actione prescrip. verbis vel stipulationibus si fuerit interposita. l. rebus. C. de rerū p̄ muta. l. traditionibus de pactis. vel actiōe in factum vel ex moribus feudozum. l. sancimus. C. de sacrosan. eccle. f̄z Ja. d̄ bel. vel f̄m Bal. poterit agere actiōe triticaria tanquā p̄redo. l. i. in fi. z. l. ii. ff. de condi. tritica. facit. l. emptorem §. si quis virgines. ff. de actio. emp. dicite vt scribit plene Bar. in. l. i. ff. de dona. ti. generali Alua. hic distinguit q̄ aut sumus in casu in quo vasallus esset priuatus ipso iure q̄ quando sit dixi in. d. c. i. §. de feu. sine cul. non amit. z plenius in. c. i. in prin. §. qui. mo. seu. amit. z tunc non est dubium q̄ dominus habet plenum dominium z plenaz rei v̄dicationem: aut sumus in casu in quo venit priuatus per sententiam prout est in casu nostro vt dixi super ter. z in hoc sunt opi. diuerse de quibus. §. dixi et isto casu. d. Bal. videt sequi Ja. de bel. q̄ dominus possit agere directa rei v̄dicatione arg. de inuest. de re alie. fac. in fi. vel conditione ob causam vel sine causa. l. in rebus C. de rerum permuta. vel conditione ex lege. l. si quis cōductionis. C. locati. vel conditione ex moribus in subsidium. l. sancimus. C. de sacrosan. eccle. nec poterit vasallus excipere de vtili dominio quia replicabitur de culpa z in hūc modū priuabit iure suo ar. ff. de iof. testa. l. papi. §. si filius. z. ff. ex qui. cau. maio. l. nec nō i. §. exceptio. Si autem ageretur contra tertium possessorem: certū est q̄ n̄ posset excipere de iure vasalli. tum quia elisum est. tuz q̄ sua non interest arg. in. l. ii. ff. si ager. vectiga. vel embpi. z. ff. q̄ potio. in pignoz. habe. l. creditor. §. ii. tuz q̄ exceptio ista de iure tertii. s. vasalli non enervat intentionem agentis. **¶** Jo non venit admittenda per no. in. l. cuz seruū quispiā. C. de seruīs fugiti. in. l. ii. C. de excep. re iu. **¶** Putat tñ idem Bal. q̄ vasallus posset conueniri etiā triticaria tanq̄ p̄do. l. i. in fi. coniuicta. l. ii. ff. de tritica. Item conditione ex moribus vt. §. dixi arg. ff. de contrabē. ep. l. sed celsus. §. si fundus z de ac. emp. l. epto. §. si quis virginem. z hoc plene disputatur per glo. in. c. fi. j. de capi. qui curiam vendi. Et hec distinctio est de mente Bald. hic. **¶** Item est notandū q̄ vasallus non tenetur p̄stare seruitium domino nisi quando indigeat rursus etiā si i geat debet admoneri z interpellari a domino nisi aliter sit conuentū de certo seruitio prestando certa die. c. i. §. firmiter. j. de probi. seu. ali. p̄ Fe. c. i. §. ii. hic finitur lex z. c. i. §. similiter de capi. coza. f̄m And. hic. Et de seruitio dño exhibendo posuit ibi Andr. §. titu. i. c. i. **¶** Item An. hic sentit q̄ si expressa conuentione vasallus teneat prestare seruitium: impotentia cum non excusat. **¶** S̄z hec opi. non est vera per ter. ibi q̄ non potuit: impotentia excusat a pena caducitatis feudi. **¶** Nā non distinguit ter. noster an seruitiū sit cōuentū vel nō: ergo nec nos distinguimus l. de p̄cio. ff. de publi. marie q̄ sumus i articu. fauorabili. iō sunt amplian. d. l. cū quidā. Subiicit tamē And. q̄ vbi cūq̄ ipotētia faciendū seruitium dño est causata ex culpa vel dolo vasalli non excusat vasallus quominus pdat feudū regula. dānuz. z q̄ dicitur impossibilitas affectata. l. ii. §. si. ff. si quis cautio. **¶** Intellige de culpa ad hoc de scia ta alias impedimentum siue impotentia excusaret vasallum vt dixi plenius in. c. i. §. quo tempore miles. **¶** Itē hic §. non est correctus per. §. similiter sed distinguitur ex. §. nostro an vasallus sit potens vel non ad prestandum seruitium ar. l. sed z posteriores. ff. de legibus. z quod no. in l. sciendum. ff. qui satisda. cogan. **¶** Item est notandū q̄ vasallus tenetur prestare seruitiū domino in dubio cēsetur onus reale propterea: sequitur feudum sicut lepra leprosum ar. l. C. de donati. que sub modo z. l. via. cōstitui. §. si iur. ff. de serui. ru. p̄dio. z transit in successorē rei c. cum venisset de inuesti. l. pater. ff. de seruitu. lega. z melior ter. in. l. si. ff. de contraben. emp. **¶** Quimo quero pone q̄ dñs consentiat alienanti feudū an videatur remittere seruitium emptori siue acceptori. **¶** So. aut sumus in

casu in quo alienatio non est permiffa sine confenfu dñi
 z tunc non intelligitur remittere: ratio qz p̄fenfus opatur
 validitatem alienatiōis que non valeret alias sine cōfen-
 fu dñi: aut in alienatione nō requirebat̄ domini cōfenfus
 tunc vt aliquid operetur tenet̄ remittere. c. ex litteris de
 transac. ita An. hic. Ex quo infero qz in dubio consentiēs
 alienationi reiffudalis dñs nō videtur remittere inter-
 esse suum qm̄ regulariter alienatio feudi est prohibita. c.
 i. j. de probiben. seu. alie. per Sede.

Sed 7 qui delator.

Si vasallus ac-
 cusauerit capi-
 taliter dñm ex qua accusatione sensit graue dānum: vel si
 vas. carceratum dñm non adiuuerit perdit feudū. h. d. v. f.
 qz ad. s. predictis. Nota. ibi graue dispēdiū: potest in-
 telligi vel qz ppter accusationem nō veram diuulgatum
 est in aures multoz hoīum deliquisse arg. l. in seruo. ff.
 de penis. z alias graue dispēdiū qz dñs fecit magnas
 expēsas defendendo se ab accusatione. s. illud alias pre-
 terea fm̄ And. Nota. ibi vel si cognouerit qz si vas. scue-
 rit dñm inclusum priuabitur feudo si eum nō liberauerit.
 Et nota qz vbi cognouerit non est necesse vt dñs denūciat
 vas. se inclusum. sed satis est qz vasallus sciuerit dñm in-
 clusum. qz certus certiorari non d. l. i. ff. de actio. empti.
 C. Ibi inclusum expone. i. detentus in vinculis siue quo-
 uis alio modo ita qz exire non possit ar. l. i. z. ij. ff. de libe-
 ro homine exhi. c. nuper de sen. ex cōica. Et intellige istus
 ter. qm̄ dominus est detentus iniuste. secus si iuste: qz tunc
 non tenetur vas. liberare arg. c. i. Et ibi nota. j. hic finitur
 lex cora. fm̄ And. hic. Nota. ibi cū potuerit qz propter
 impotētiā excusatur vas. simile vidistis in. s. p̄ce. Ad-
 uerte ad vnum casum. Pone ep̄s vel alius prelatus in
 feudauit te de quodam castro: deinde tu indiges pecu-
 niis. pignozasti eidem prelato qui nomine ecclesie per-
 cepit multos fructus ex predio pignozato: queritur an
 fructus percepti debeāt computari in sortem cū prelatus
 noīe ecclesie nulla seruitia exigere possit a vasallo. Vide-
 tur prima facie qz sic per. l. i. z. ij. C. de pigno. act. vbi fru-
 ctus computātur in sortem in dñm est veritas per text.
 in. c. i. de feu. qz interim dñs nulla percipit seruitia a vas.
 cum ergo ecclesia nō percipiat seruitia a vasallo fructus
 h. loco coz. z fm̄ aliquos est singulare in ecclesia fauore
 ecclesie fm̄ glo. oz. in. c. cōquestus de vsu. Idem esset dicē-
 dum in pijs cāis a paritate rōnis qz priuilegia concessa
 ecclesijs intelligūtur cōcessa pijs locis. vt nota. in. l. sanc-
 mus. per Bal. C. ad trebel. facit not. in. c. i. de in. inte. re-
 stituito. lib. vi. rōnem tñ decisionis. d. c. i. de feu. ibi ponit
 maxime Jmo. Rō. qz ex quo dñs feu. h. directus dñm: vas.
 h. vtile res puenit consensu vasalli ad dñm h. sub. ti.
 pignozis respectu vtilis dominiij visum fuit equū pape vt
 ex quo dñs vult liberare p tunc vas. a seruitijs ad que te-
 nebat̄ ratioē vtilis dñij debeat et ipse dominus h. cōmo-
 ditatē ipsius vtilis dominiij z sic fructus: non aut̄ compē-
 sare in sortē. z sic non est spāle fm̄ cōiter scribentes in ec-
 clesia sed idē erit in dño feudi laico. c. cōquestus. vbi bo-
 nus tex. de vsu. In vno dicit Jmol. ibi in pe. col. pōt esse
 spāle in ecclesia qz ecclesia dña potest remittere vas. pigno-
 ranti feudū seruitia et inuito z in sortem nolle cōpensare
 fructus. Sed si esset laicus dñs feu. non posset h. velle fa-
 cere inuito vasallo. z t. Jmo. ibi qz ille tex. non pcederet
 in feudo ex quo nulla seruitia debentur qz cessat dicta re-
 cōpensatio ex qua nascitur equitas illius tex. Et ideo di-
 cet idem in embiteosi si ecclesia vult remittere canones
 embiteoticū. d. Anto. ibi aliter. In glo. ibi euitabit not.
 duplicē fore litteram. vno mō in grauedinem. alio mō in
 indignationē: z vtraqz littera bona. z exponit glo. i. a feu.
 priuari pōt. Ex qua gl. singulariter no. qz si princeps scri-
 bat vasal. vt aliquid faciant sub pena indignatiōis. cer-
 te illa cōminatio operat̄ vt si sint inobedientes possit p̄-
 cept̄ eos priuare feu. z not. istam glo. ppter clausulā que

solet apponi in apostolicis dispensatiōibus. s. alle. noue-
 rint se incurfuros indignationē beatoz petri z pauli: et
 significat clausula cōminationē priuationis beneficiorū.
 z de hac clausula in cle. exini de paradiso in fi. de verbo.
 sign. ponit et Bal. in. l. cunctos populos in repeti. d. sū.
 tri. z fide catho. Bart. in. in. extraua. qui sunt rebelles in
 verbo indignationē t. qz ista verba nihil operātur s. sunt
 simpliciter cōminatoria. Ad tex. nostrum pōt responderi
 hic lex pcessit vterius declarando quid per ista verba vel
 let significatum esse. In ea. glo. ibi qui cū maior. not. vas.
 equiparari liberto z dñm equiparari patrono. In ea. ibi
 submisserit no. glo. que extendit tex. nostrū in penali. vt si
 vasallus fideiusserit p accusatore contra dñm. vel si ipse
 vasallus submisit aliū qui fideiusserit pro accusatore con-
 tra dñm certe vas. perdit feudū not. in ti. de treuga z pa-
 ce. In ea. glo. ibi. l. post legatum not. qz vas. testificans cō-
 tra dñm in accusatione criminali perdit feudū cum limi-
 tatione quam statim videbimus. In ea. glo. autem nota
 primaz fallentiā a tex. nostro qz si vasal. pro principe vel
 p̄ore publica accusauerit dominū vel testificatus fuerit
 contra dominū certe non amittit feudū. In ea. glo. ibi. s.
 i. no. secūdam limitationē vt solum procedat in accusatio-
 ne criminali. vt dixi in tex. In ea. glo. ibi. s. si patris not.
 tertiam limitationē vt vas. non perdat feudum si accusa-
 uerit dominū prosequendo suaz vel suoz iniuriam. In
 ea. glo. ibi. s. si. nota singularem limitationem qz vas. qui
 accusauit dominū capitaliter nō perdit feudū dñmodo
 probauerit verā z iustam accusationē. facit not. in. l. qui
 euz maior in fi. ff. de bonis liber. 7 t. And. l. secus in suo
 quo ad dominū cuius temeraria presumptio refrenat̄
 Spec. in ti. de accusa. ver. quod est libertus. In ea. glo.
 ibi. s. i. nota hāc limitationem. vt nō procedat in accusa-
 tione ex qua nō ingeritur magna pena qz iudex int̄qz
 magnam penā domino imposuerit. ar. l. si per impuden-
 tiam. ff. de euic. In ea. glo. ibi. l. ij. nota sextam limitatio-
 nem vt tex. noster nō procedat quādo quis defendendo
 vel vlciscendo processerit cōtra dominum. In ea. glo. ibi
 l. post legatum qz dixit glo. de vasallo perhibente testimo-
 nium intellige fm̄ Aluaro. z alios quando sponte id fe-
 cit. secus aut̄ si fuisset coactus per iudicē qz tunc excusare
 tur vt. i. tangit glo. z in glo. accu. in. d. l. post legatū. in. s.
 i. not. glo. in. d. s. similiter. i. de consue. rec. feu. testis enīz
 regulariter potest cogi. l. si quando. C. de testi. In propo-
 sito tamen vas. non debuisset cogi sicut dicimus de liber-
 to contra patronum. l. idonei. ff. de testi. vnde iste vas. d. z
 resistere ne perhibeat testimoniū z non resistens videtur
 volens ita potest intelligi. d. l. qui cū maior. in. s. sed non.
 tamen si non obstāte. repugnatione sua iudex pur coegit
 set non amittet̄ feu. qz propter seueritatez iudicis excusa-
 retur. d. l. qui cum maior. in. s. fi. Nam iudex forte compu-
 lit eum qz dicebat qz non reperiebat̄ prohibitus p̄dictus
 de testi. l. i. ff. de testi. de qua mā tu dic vt nota. i. de con-
 sue. rec. feu. in. s. similiter z in. d. l. post legatū. in. s. bis
 vero. z posset induci ista glo. in arg. fm̄ Bal. qz valet di-
 ctum testis non citati quod est vtz dñmodo iuret parte
 presente vel citata vel ammonita que monitio vim citatio-
 nis habet. vt nota. C. quomodo z quādo iudex. l. cessante.
 de quo per eūdem Bal. in. l. presbyteri. C. de episc. z de.
 z sic cōclusiue nota. glo. que limitat. s. dicta. nam dictum
 est qz vasallus deponens testimoniū cōtra dominum
 perdit feudū: hoc vtz si sponte fuerit testificatus secus
 si coactus fuerit a iudice. l. non videt. ff. de reg. iuris d. z
 enim vasal. vitare quātum potest ne deponat z demuz co-
 actus a iudice deponere d. z. d. l. qui cū maior in fi. In ea.
 glo. ibi ait pretor. an aduocatus qui prestat p̄ociniū dñm
 in accusatione sit dignus priuari feudo. So. si volū-
 tarie p̄stitit patrociniū priuatur feudo. secus si coacte itel-
 ligendo vt dictū est. s. prime de testimonio. p̄pea cautus
 fit vas. vt nō prestat p̄ociniū dñm in accusatiōe nisi pre-

cesserit coactio iudicis puta precepta. **¶** Quero subsequenter cum d. glo. vtrū vas. qui accusavit dñm liceat penitē ante suam et dicit si iō penitet qz pbare nō potuit cū tñ fecit suū posse vt pbaret nō parci sibi alias si re i regra destitit sibi ignoscit ne in totū videat sublata humanitas penitenti dñis. ff. d. in ius vocā. l. quis cū si. et hoc vult glo. vsqz ad x. quid erit. s; in hac qōne dicit bal. posse distingui an iustā habuerit cām deserēdi. et tūc pōt penitere: faciūt q̄ habent in. c. i. in fi. de elec. li. vi. an nō. et tūc secus. in dubio nisi pbetur p̄riū ex quo succubuit dicit bal. dicendū qd nō intelligat habuisse iustā cām. declarat in. l. nō prius. et l. nostis. C. de calūntia. de qua mā vtrū accusanti liceat penitere dicit in. l. destitisse. ff. de iudicijs. et in. l. si ea. C. q̄ accusa. nō pos. et in. d. l. qui cū maior. in. §. accusasse vbi et declarat quid iuris. sit in cā appel. de quo et per glo. in. l. papi. §. meminisse. ff. de inoffi. testa. et per Ly. in. l. si. C. d. accu. Vel aliter dicit idē Bal. relinquēdū arbitrio iudicis adducit no. in. l. polla. C. de his qui. vt indig. p̄ Joā. an. in. c. i. de calū. et dicit Bal. q̄ et habeat locum bec pnia lata snia et appellatiōe suspensa vsqz quo ferat snia q̄ trāseat in rē iudicatā p̄ glo. in. l. si cum excep. §. bec aut. ff. qd met. cā. in. l. i. in p̄n. ff. de acti. emp. faciunt no. in. l. credi. tot. ff. de appel. et facit ad p̄dicta fm Bal. Nā in delictis que pendēt a nostra p̄tate nō p̄cedit pena nisi fuerint cōsummata. l. ex hoc edicto. §. si q̄s alienauit. ff. de ali. iudici mutan. dicit tñ ibi glo. q̄ in delictis ordinarijs pnia h; lo cum si ius aduersarij nō est sc̄m deteri? alias secus. l. qui ea mēte. ff. de furtis. ita forte posset hic in hac qōne cōcludi. **¶** Quero subsequenter cum. d. gl. quid si vas. in cā dñi sui iudicavit q̄ ipm. et hec talis snia ex eisdem actis tāqz male lata rescissa in cā appella. an sit ex hoc feudo priuandus. et rñdet qd sic per. l. post legatū in. §. quidā. ff. de his qui. vt indig. et hoc vult glo. vsqz ad ver. item ad huc. Super hac qōne dicit And. de iser. attendēdum qd si detegatur vas. habuisse malum aiūm quare p̄peram iudicavit: et tunc priuat quod intellige qñ est grandis cā et graue dispendiū vt in hoc tex. fm Mā. de nea. si vō iudicavit per imperitiā qz credidit bñ iudicare et tunc fuit in culpa. ff. locati. l. si quis fundū. §. si quis. debebat. n. cōsulere pittores qz nō fecit in disoluta negligentia fuit que est p̄pe dolū. l. q̄ nerua. ff. de pos. vnde d; puniri. ad q̄ facit. §. p̄terea. §. e. alioquin si cōsuluisse pitos non eēt qd sibi iputaret ar. in. l. ignozās. ff. locati. et tūc nō deberet puniri. S; aluaro. putat q̄ ista glo. et s. dicta sint intelligēda et cā criminali qz in civili si vas. nō faciat iusticiā dño i alia re qz feudali nō priuat seu. vt not. glo. §. e. in. §. itē qui dño. vel si velemus intelligē esset necesse dicere q̄ h; cōtingit p̄p̄ d̄ licitū ipsius vas. male iudicantē vt insti. de obli. q̄ ex quasi delict in p̄n. et C. de ped. iudi. p̄ totū. secus aut qñ nō p̄ d̄ licitū denegat iusticiā dño vel nō tanqz iudex vt. d. §. item qui dño et q̄ ibi dixi. quid at sit cōuiciū et qualiter fiat habet in. d. l. itē apud in. §. ij. et se. **¶** Quero subsequenter euz glo. p̄dicta qd si vas. cōmiserit aliquā ex. s. scripti culpis cā solū cōseruādi ius suuz. Exēpli cā pone vas. emit dñm suū tanqz suū. dñs at. p̄clamat in libertatē. sed vas. dicit ipm seruū cā iuris sui an amittat feudū. et dicit q̄ nō p̄. l. si quis. ff. de bonis liber. Quinimo et si obtinisset q̄ euz sniam et postea fuit detectus liber et p̄ libero dimissus nihilominus nō amitteret feudum. ff. de bonis libe. l. in seruitutē in. §. si petierit. et hoc voluit glo. et d̄ hac qōne dicit p̄ By. in. d. l. qui cū maior in. §. si patris. **¶** Quero vlti. cū d̄cā glo. qd si vas. plenociniū conatus fuit tradē vxorem dñi alteri ad adulterādū an priuet feudo et rñdet qd sic. qz et ex simili cā vxor posset diuerrere a marito et allegat autē. s; nouo iure. C. p̄ rep. q̄ nihil facit. s; debuit potius allegare. l. cōsensu. et intellige hanc glo. fm An. qñ per lenociniū vas. puētum est vltra colloquiū ad aliquē actū in honestū v; vel qz turpiter lusit vel osculatus est vel aliter amplexatus vel et in boneste tāgendo ad pecten. vel i aliq̄

puēdo vt ergo se. priuet ex dicto lenocinio ē opus vt ali quid fiat in psonā mulieris. alias ex dicto colloqo nō priuat p̄ ea que dicta sunt. s. qui. mo. feu. amit. in. §. i. et hoc est et de mēte istius glo. dñi istā ingratitudinē appellauit egregiā quasi habuerit respectū ad ipm conatū euz facto subsequenti p̄ ea que dixit tex. s. eo. ti. in. §. si quis. n. et c. et huic snie vt et assentire. Ly. in. l. si quis nō dicā rapere in vij. oppo. et bart. in. l. i. ff. de extraoz. cri. et bal. in. d. l. si q̄s nō dicāz rapere. in pe. col. vbi t; q̄ ista regula que dispōit q̄ puniē eadē pena affectus s; nō sequat effectus nō h; lo cum qñ effectus solū stetit in finib; colloqui et verboz. s; est opus qd sit puentū ad aliquē actū facti. Item vbi cūqz lex puniē affectū nō secuto effectu q̄ non d; adeo equalit̄ puniri affectus nisi expresse hoc dicatur vt pbat in. l. quis quis. C. ad. l. iuliam maie. et t; Ly. in. d. l. si quis nō dicā qd dicit posse trahi ad multa que quotidie de facto cōtingūt. pbat et rōne qz si ipse vas. voluisset adulterare vxorē dñi: sed tñ nō puenit ad aliū actū nisi ad turpe colloquiū nō esset priuandus feudo ex hoc solo colloquio vt tenent doc. et Bal. et ibi dixi. s. qui. mo. feu. amit. i. d. §. i. h; et idē si fuerit leno p̄ alio qz quo ad ista vident equipari. l. qui domū. ff. de adulte. et no. glo. in. l. is cui? in p̄n. ff. d̄ adul. et in. l. neganda. C. qui accusare nō pos. et in. l. is qui reuz ff. de pub. iudi. et p̄ hac determinatione facit et. d. c. si voluerit. j. de capi. qui cu. vendi. facit. ff. de seruo corrup. l. i. et ij. Sed aduerte qz h; cōcludatur q̄ ex solo colloquio sine aliquo alio actu subsequente vas. nō priuatur feudo. tñ bene poterit puniri alia pena. l. i. ff. de extraoz. crimi. et in anten. de lenonibus. colla. ij. et l. i. ff. de seruo corrup. et t; And. de iser. s. in. d. §. i. qui. mo. feu. amit. et Bal. in. d. c. si quis nō dicam rapere. **¶** Oppo. ab extra p̄ prime dicit q̄ imo vasallus leno et per solū colloquium subsecutus veniat feudo priuandus qz facit cōtra formā sacramenti sui et tertium capitulū de honestate. vt. s. de for. s̄deli. in. c. i. et istud vt mibi forte p̄riū. vep̄ tenēdo supra scriptā determinationē opz nos soluere et intelligere illud cōtrariuz fm p̄dicta v; qz non ois occasio est sufficiēs ad feu. amissionem. Sed est necesse q̄ ingratitudo sit egregia et magna. d. c. i. s. ti. pxi. qz cum iste casus non reperiat expresse determinatus et cōphensus cōsuetudine feudoz stabimus determinatiōi iuris cōis. vt. s. de feu. cogni. c. i. de iure autē cōi non tñ operat colloquium simplex quātum actus subsequēs. vt dixit Bar. in. d. l. i. ff. d̄ extraoz. crimi. s; glo. ibi videat annuere p̄riū. facit vt no. glo. in. l. q̄ ait lex in p̄m. ff. de adul. Itē qz in dubio pene potius moliente sunt quā extēdende et exasperande. l. interpre. taf. ff. de penis. et ad p̄dicta facit. d. l. in fin. ff. q̄ quisqz iuris et c. **¶** Quero quid si vasal. accusans dñm sit minor an debeat priuari seu. fm formaz huius. §. Et dic q̄ non fm Jaco. ar. d; ar. in. l. post legatū. §. etati. ff. de his qui bus vt indig. et d. l. qui cū maior secūdo rñso. **¶** In glo. ad si. nō. verbum egregiā. i. notabilē. et intelligite glo. sane qñ fuit conatus p̄ actum facti secus si per actū verbi non veniendo ad factū. nam verbum d; puniri extra ordinarie. l. i. ff. de extraoz. crimi. fm And. hic.

¶ **P̄dictis.** Ex quibus causis pōt fieri ex hereditatio: et ex quib; causis reuocatur donatio: et ex quibus cāis celebrat diuortium: et eisdem vasallus priuat seu. et iudex ex similibus vel maioribus cāis priuabit vas. fe. et ex omni cā qua priuat vasallus feudo si vasallus delinquit in dñm reuertitur feudum ad dominū. si vero nō delinquit in dominū reuertitur feudum ad agnatos vasalli. et si vasallus contra cōstitutionem Lotharij imperatoris alienauerit feud. perdit feudum et precium. h. d. vsqz ad si. titu. **¶** Nota ibi ex hereditationis bonam esse regulam in feud. ista est iusta causa ex hereditationis. ergo et erit iusta cā priuationis feud. Idem dicit tex. de reuo. dona. propter causas que habentur in. l. si. C. de reuocatione donatio. **¶** Nota ibi matri

monia bonam esse pñtiam in feudo, ista est iusta cā faciē
 di diuortij ergo est iusta cā priuationis feudi. Idez sen
 tit Jaco. de bel. in sūmario q̄ iusta cā reuocandi libertuz
 in vuitutem est iusta cā priuationis feudi quāuis hoc dif
 ficulter colligatur ex tex. nisi dicatur 7 colligamus ex illo
 verbo ingratitudinis. **C** Not. tex. ibi subtiliter contra il
 los qui ad corticē intelligunt iura. nā subtiliter debemus
 cōsiderare leges. **C** Not. ibi sed quia: q̄ nā deproperat
 nouas edere formas. vt plene habet in probemio sexti 7
 cle. in. l. ij. C. de iure veteri enu. **C** Not. ibi ideo iudex: q̄
 ex similibus cāis exheredationis reuocatiōis donatiōis
 diuortij vel maioribus vas. perdet feudū. Et dicit hic Al
 ua. attenda equipatōe de qua in tex. idē erit in exhereda
 tiōe vt nō solū ex cāis expressis in. s. aliō. in autē. vt cū de
 app. cog. h. tex. ibi dicat q̄ in cāis exp̄ssis solū possit fieri ex
 heredatio. tñ idē erit in similibus vel maioribus iuxta gl.
 in. l. ob es. C. de predi. muno. dixi aliquid in prin. s. quib.
 mo. feu. amit. **Nota** ergo q̄ vasalli habentes feuda sunt
 sub magno periculo perdendi feu. cuz ex tot cāis vel simi
 libus vel maioribus perdatur feudū. Et dicit Bald. hic
 hunc tex. esse meliorem qui sit in iure q̄ in penalibus con
 suetudinibus 7 statutis proceditur de similibus ad simi
 lia per no. in. l. si quis seruo. C. de fur. in. c. i. de temp. ord.
 lib. vi. in regula odia. de reg. iur. co. li. Dicit tamen Bal.
 quod vbi pena imponit habendo respectū ad priuilegi
 um persone. tūc nulla potest fieri extensio ad similes pso
 nas. glo. singularis in. s. item mixta insti. de acti. **C** No.
 ex isto. s. iudices qui in cā feudali dicunt q̄ arbitrariuz
 est iudici que sit cā amittendi feudū 7 allegant pro se pre
 cedētes. s. ibi ideo iudex. Sed in veritate tex. noster istud
 non vult q̄ iudex possit arbitrari feudū debere amitti ex
 quacūq; leui cā. quinimo requiritur egregia. i. not. in. c. i.
 s. i. s. ti. i. nec ob. versi. ideoq; iudex. q̄ respōdeo q̄ arbi
 trium iudicis non potest se versari nisi ad similes cās vel
 maiores exheredationis vel diuortij. non autē pro par
 nis vel dissimilibus. **C** Not. ex tex. 7 ver. illud q̄ per alie
 nationem factā sine volūtate domini q̄ vasal. alienās re
 manet vasallus. 7 sic ei sit preiudiciū solum in parte alie
 nata hec cōclusio pbatur. j. de vas. qui cōtra cōsti. Loth.
 in. c. i. 7. s. in. s. primo. 7 ibi glo. eam t̄z 7 similit̄r cā fir
 mat glo. **De** hic posita 7 By. eaz sequitur. 7 Bal. in. s.
 aut si libellario. s. qui. mo. feu. amit. 7 Jo. and. in addi.
 ad Spe. in ti. de feu. super rubrica Rosi. q. liiij. in charta
 ij. cano. in. c. ij. extra de feudis. Bal. in. d. c. i. 7 Ja. ardi.
 in. d. ti. sub rubricella si alienauerit feudū vas. 7 c. s. vnde
 q̄ dicit̄ est. h. idem Bal. videat̄ velle s̄rium in. c. i. s. qua
 liter olim feu. alie. po. 7 **De** de cer. sentit idem in. c. i. in
 prin. de alie. feu. **C** No. ibi vasallos q̄ h. vas. quo ad gra
 ues viros non cēleatur bone fame tñ nō perdit feu. 7 sic
 habetis q̄ nō ois infamia ex qua opi. vas. grauata est suf
 ficat ad feudi priuationē. nā h. deierauerit tñ per hoc effi
 cit̄ infamis. vt no. in. l. lucius. ff. de his qui not. infamia
 sufficit. n. q̄ deū habeat vltorē. l. ij. C. de iureiurā. 7 ita t̄z
 Ja. ardi. in ti. qui. mo. feu. amit. sub rubricel. si felloniaz
 cōmiserit. 7 quāq; piurus non habeat̄ inter infames tñ
 re ipsa 7 hoiuz opinione non effugit infamie notā vt hic
 7. ff. de lega. prestā. l. ij. 7 ita no. glo. extra de testi. in. c. cuz
 tu. 7. c. testimoniuz de qua mā dic plene vt in. d. l. lucius.
 7 in. l. si quis maior. C. de transac. **Nā** ex ista alienatione
 non priuat̄ pñtia domini 7 curia sua q̄ solū si ex cā igno
 miniosa felonā cōmittit vt. i. an iste q̄ interfecit fratrem
 dñi. 7 de hoc dic per Ja. de ardi. in ti. qui. mo. feu. acqui.
 sub rubricella vnde dicat̄ feudū 7 in ti. qui. mo. feu. amit.
 sub rubricella vas. tenet̄ dñm adinuare. **C** Nota q̄ vas.
 alienando sine scia domini facit̄ s̄ fidelitatem. 7 iō puni
 tur in eo in quo deliquit. q̄ si alienat totū feudum d̄z totū
 perdere: si vero alienat̄ prem d̄z solum illaz prem pdere 7
 aliā retinere vt. i. de vas. qui s̄ cōsti. Loth. feu. ali. c. i. 7 p
 hoc est expedita glo. in prin. 7 t̄z glo. ibi doc. in. c. ij. de

feudis. 7 de hac mā dixi. s. qui. mo. feu. amit. in. s. aut si
 libellario 7 de alie. feu. in prin. 7. i. in. s. pr. **C** Nota ex
 s. deniq; q̄ si vas. deliquerit in dñm ex quo delicto pdat̄
 feudum. reuertit̄ feudū ad dñm non ad agnatos. Si ve
 ro deliquerit vas. in alium puta occidendo fratrem ipsius
 vasalli certe feudum reuertitur ad agnatos 7 clarius no.
 fm Alua. vasallum dupliciter priuari feu. videlicet per in
 gratitudinem delicti vel per ingratitudinē cōtractus pri
 mo casu aut deliquit in dominuz 7 tunc dñs preferet etiā
 quibuscūq; 7 descendētibz 7 agnatis vas. siue feuduz
 sit nouū siue antiquū. si vero vas. deliquit in alium. 7 tunc
 si feudū est nouum reuertit̄ ad dñm. Si est antiquū perti
 net ad agnatos exclusis tamē descendētibz. Secundo
 casu principali quando vas. cōmittit ingratitudinem cō
 tractus alienādo: 7 tūc supplendo ad tex. ppter cōtraria
 dicite fm Aluaro. si est nouū reuertitur ad dñm si est anti
 quuz transit ad agnatos 7 hoc vult in effectu iste. s. 7 fm
 istum intellectū versi. si. si vasal. cōtra constitutionez. non
 cōtinuat casum vt voluit And. hic ad. s. deniq; sed mu
 tat casum q̄ ibi locutus est de paterno feudo hic loquitur
 de nouo. **Not.** intelligendo istum tex. q̄ solum prime de
 scendētes excludātur non autē agnati vt voluit ista glo.
 vsq; ad versi. 7 ita habes isto modo vt supra dixi q̄ ista di
 stinctio huius. s. deniq; q̄ dominus per culpā vasal. ve
 niat ad feudum exclusis primis quādo culpa respicit do
 minū alias veniunt primiores excluso domino intelligit̄
 de primis. i. descendētibz non de agnatis. c. si vas. cul.
 i. i. ti. ij. 7. c. i. i. si vas. feu. pri. ita Bal. hic An. t̄z quomo
 docūq; delinquat vas. talis felonā sicut preiudicat sibi
 ita 7 filiis preiudicat: q̄ ex delicto patris grauatur filius
 d. c. i. i. si vas. feu. priue. ideo intelligitur lex de primis. i.
 agnatis. secus si nō esset delictum sed culpa: q̄ tunc non
 puniūt filius puta in alienando. **Quid** aut si vasal. inter
 fecit fra. sui: dicite q̄ videbimus in. c. i. i. de eo qui inter
 fecit fratrem domini. **C** Nota ibi paricidij q̄ omnis pa
 ricid. debet priuari feudo ex quo sequitur. q̄ si quis oc
 ciderit patrem matrem genēz vel alium siue alias perso
 nas enumeratas in. l. i. ff. ad. l. pompo. de parici. potest
 priuari feu. 7 sufficit q̄ voluerit occidere quinimo sciētia
 h. nō habuerit effectum tractatus aliquādo sufficit. l. si sci
 ente. ff. ad. l. pompo. de parici. **C** Quid autem si vas. fra
 trem suū nō occiderit sed posuit eū in carceribus an amit
 tatur feudū: Bal. hic d̄terminat q̄ sic arguēdo de simili
 bus ad similia do. Marti. dicit̄ s̄rium q̄ maior culpa si
 ue maior delictū est occidere vel velle occidere quā in car
 ceribus ponere. l. aut dānum. s. vitam. 7. s. solet. ff. de pe
 nis. Saluando Bal. possumus dicere q̄ pcedit in mala
 captura in manu tyranni in qua iminet fratri grande pe
 riculuz non aut intelligitur de omni incarceratione. 7 fa
 cit̄ pro Bal. glo. in cle. i. in ver. duro carceri de hereti. ibi
 Lardin. q̄ durus carcerem quasi mors vt ibi. **C** Nota
 text. ibi. s. si vas. q̄ si vasallus fecit s̄ constitutionem Lo
 tharij per alienationē perdit feudū 7 reuertitur ad dñm
 an aut per datur mero iure: respōdeo speciale est in aliena
 tione vt per datur mero iure vt nota. in. c. ij. de feudis facit̄
 tex. in. c. i. s. callidis. i. de probi. feu. alie. per Sede. dum
 dicit̄ libere reuertitur. Bal. in. c. i. s. bec quoq; in. ij. col.
 de succel. feu. Sed bal. allegat hunc tex. in verbo carituz
 quod est futuri tēporis ergo requiritur snia. l. iubemus
 s. sane. C. de sa. san. eccle. l. in criminali. C. de iuris d̄itio.
 om. iudi. vos potestis. dicere vt soluit clare in. d. s. calli
 dis. de hoc plene nota. in. l. si. C. de iure emp̄bi. in simili.
C Opponitur cōtra istum tex. nā dicitur in. s. deniq; q̄
 si vasallus deliquerit in dñm feuduz reuertitur ad dñm
 sed s̄ra imo reuertitur ad agnatos. c. si vasal. j. si de feu.
 sue. cōtro. So. d. c. si vasallus: est limitādum nisi vasallus
 delinqueret in dñm quo casu reuertitur ad dñm. **C** Op
 po. s̄ tex. 7 imo videt̄ q̄ facta alienatiōe s̄ constitutionez
 lotharij feudum non reuertitur ad dñm sed ad agnatos

vnde oppo. de. c. i. §. si. §. qualiter olim feu. alie. po. Sol.
aut alienatio est facta iure vel consuetudine pmittente z
loquunt̄ p̄ria aut iure non pmittente z loquit̄ tex. noster
S; istam so. opponit̄ de. c. tici^o ti. ij. So. tex. noster hic
est intelligendus deficientibus agnat̄; z cum hac transit
Bal. d. §. bec q; existētib^o aut̄ agnat̄ agnati pferunt̄
domino quē admodū quando vas. non petijt̄ inuestituraz
i. annum z dies feudum paternū non reuertit̄ ad dñm s;
ad agnatos fm An. c. i. quotpe miles. z ibi vidim^o quod
est bene nota. tñ mirabiliter restringit̄ hunc tex. z no. vnā
regulam q; si vasall^o pdat feudum ex culpa filius eius di
cit̄ esse priuatus. videbit̄ plenius in. d. c. ticius. z in. d. c.
si vasallus. i. ti. ij. z. c. i. i. si vasal. feu. prin. rōnem hic po
nit̄ An. in. ij. col. Et no. hic elegātem distinctionem Jac.
de bel. quam sequit̄ hic Bal. dñ querit̄ an amissū feu. re
uertat̄ ad dñm vel ad agnatos s; Imo. in. c. ij. in. iij. z. v.
charta per multa discurrat z Aluaro. hic plenius; tamen
cōpendiose loquendo qñ querit̄ z vasal. amisit̄ feu. an re
uertat̄ ad dominum vel cui querit̄. Aut pp̄ crimen amit
tit̄; aut pp̄ p̄ctum; aut ppter negligentia; aut ppter sup
uenientem mutationē qualitatis. primo casu quando p
pter crimen vel delictum in psonam domini cōmissum ca
dit a feudo; et si feudum non sit nouum reuertit̄ ad do
minum in vltionē sue iniurie exclusis oibus descendenti
bus z agnatis vas. bec conclusio pbat̄ in p̄ria p̄buit̄. §.
fm vnā lecturam. z not. in. c. i. si vas. feu. priue. z ibi Bal.
z. §. de succes. feudi in. §. i. in glo. magna in fi. t; gl. de pa
ce iura. fir. te. in. §. si. in vlti. glo. in fi. Ja. de bel. Nico. de
nea. z Bal. in isto. §. z. §. qui. mo. feu. amit. in. §. aut si li
bellario. z. j. in ti. ij. in. c. si vas. culpa. z ibi glo. z quod ha
bet̄ in. c. quem ex de sen. ex. facit̄ et. c. ad aures. z qd not.
in. c. quibusdā ex de penis. banc conclusionē secuti sunt
Jac. de are. z Dof. z dixit̄ Bal. in ti. j. si vas. feu. priue.
z videt̄ etiam esse de mente Bar. in. l. eum qui. ff. de in
terdic. z relega. in rōne dum allegat. l. ij. §. i. z fi. ff. si qd
aliquem testa. et eam sequit̄ etiam Jac. ardis. faciunt. q
no. bal. in. l. ij. C. de liber. z eoz libe. Quidā tamen non te
nent istam cōclusionem dicentes q; qñ feudū est antiquū
z vasallus committat delictum in psonam domini quod ex
cludant̄ solum descendētes. Sed agnati bene admittan
tur excluso domino s; prima nitat̄ maioribus auctorita
tibus z iuribus. z ideo tenēda ar. l. diui. ff. de iure patro
na. c. appellamus de ferijs. tamē hanc ptem tanquā equi
ore; videt̄ tenere glo. in. d. ti. si vas. feu. priue. z in. d. glo.
magn. in fi. z in. d. c. i. §. bec quoq; §. de succes. feudi. nā
eandē ptem sequit̄ And. de iser. z. i. ti. si vasal. feu. p̄ue.
z in. §. firmiter de probi. feu. alie. per Sede. z Hostiē. in
sūma de feu. Sed circa istam conclusionē alia sit determi
natio in exordinijs capitulis in. §. si. vbi eligitur media
via. l. quod reuertit̄ ad dñm donec extant descendentes
aliqui masculi ex ipso delinquente. nisi forte pater filius
vasalli delinquit̄ in personaz dñi vno patre suo z filio ex
ipso delinquente nā tunc nepos succedit̄ in feu. auito nō
obstante patris delicto cōmissio viuente adhuc dicto auo.
secus si mortuo auo dictum delictū fuisset commissum not.
in. c. i. ex de feu. d. c. si vasal. si de feu. fue cōtro. z Bal.
in. l. emancipatus in fi. ff. de sena. z bar. in. d. l. enim qui z
bal. in. d. c. i. si vas. feu. priue. z i. d. §. bec quoq; de succes.
feu. Et Jac. ardis. in ti. qui. mo. feu. amit. sub rubricel. si fi
lius repellit̄ an nepos ex eo. z Spec. in ti. de feu. in. §. si.
ver. i. idē Jo. de blonasco in sūma sua z refert̄ Bal. i. d.
c. i. limitat̄ tñ nisi ipse nepos nūdum fuisset cōceptus tpe
vite aui. q; tunc nepos nō veniret ad succe. feudi. ff. d. in
iustorup. irritozq; testa. l. si quis filio ver. ceter. z. ff. vnde
cognati in. §. si quis. Itē limitat̄ z alio mō. i. si pater adi
uit hereditatē aui ipsius nepos alias ipse nepos succede
ret auo z ex psona aui haberet feudū. C. vnde liberi. l. q
se patris. Itē hoc pcedit nisi dominus z vas. dolose i eus
casum amissionis feudi rem deduxissent z vasallo feudū

pdente reuertēret̄ ad dñm z sic fraudarent agnatū nam
tūc ibit̄ feudū ad agnatū. Ita Ja. ard. in sūma sub rubri
cella qui. mo. feu. amit. z sub rubricella si vas. ex cō. culpa
Bal. §. qui. mo. feu. amit. in. §. si libellario. Ja. alua. h in
v. z. vi. conclusiōibus. Item si feudū eēt noiatim datum
patri z filio ita q; filius in vita patris haberet ptem feu
di tunc p delictum patris in domino nō p̄iudicat̄ filio
An. in. d. c. i. si vas. feu. priue. Alua. h in. viij. conclusiōe
ar. not. in. l. ex facto. §. si. ff. ad trebel. vel ex tenore inuesti
ture apparet q; singulis esset questū taliter feudū non
succedit̄ vnus alteri pp̄rie. s; feu. ad eū venit ex sp̄ali pro
uidētia inuestiture; puta q; inuestitura dicat̄ concedo de
vno in aliū de tali domo vel oibus p̄cipaliter; vel conce
do attētis meritis singuloz Bal. h. in. c. i. i. si vasal. feu.
priue. z in. c. i. i. de vas. qui p̄ consti. L. otha. Bar. in. d. l.
eū qui in fi. Pau. cōsi. clx. incipit̄ in xpi zc. circa id quod
p. in. iij. col. z cōsi. clxx. in. vij. col. incipit̄ in xpi zc. in cā
quā magnificus. Aluaro. hic in vij. cōclusionē Bal. in. c.
i. §. hoc quoq; de succe. feu. Et intelligit̄ hic Bal. q; solus
ius delinquent̄ vadit̄ intelligo q; pro tpe vite ipsius non
ius reliquoz quod ex pp̄ria psona habent quodā ordine
mortalitat̄ nō per viā hereditatis maxime in regalibus
vt marchionatu z similibus vt eēt dixit̄ Bald. in. d. §. bec
quoq; Bar. in. d. l. eū qui. facit̄ q; in simili dicit̄ q; feu.
p̄scato p Bar. z alios in. l. si finita. §. si de vectigalibus
ff. de dam. infe. Et p̄predicta h inferit̄ And. q; si pater feu
dum h; in quo de cōsuetudine v; succedere primogenit^o
z tñ habeat duos filios primogenitus comisit̄ fellonia p̄
dñm viuo patre q; patre moriēte succedet̄ secūdogenitus
q; ex quo primogenitus est inhabilitatus; venit secundo
genitus nō filius vel dominus. faciūt̄ que vidimus in. c. i.
§. de feu. mar. Si vero vasallus delinquit̄ grauit̄ z enoz
miter i aliū q; i dñz p̄uat̄ feu. qd feudit̄ si eēt nouū reuertat̄
ad dominū exclusis descendētib^o z agnatis oib^o. pbat̄ i
isto tex. in scda p̄e. j. de p̄bi. feu. alie. p̄ fed. in. §. illud z
in ti. si vas. feu. pri. z ibi gl. z in ti. an iste qui interfe. fr̄ez
do. hāc cōclusionē sequunt̄ an. de iser. pe. de cer. ia. de bel.
ni. de nea. bal. oēs doc. h z idē an. i. d. ti. si vas. fe. pri. z. i.
de pa. te. in. §. si vero pacis. si est paternū transit̄ ad agna
tos primio. excluso dño z oib^o descendētib^o vasalli ista
pbat̄ in tex. h z per. c. i. §. de nā suc. feu. cū hac cōclusio
ne transit̄ h nico. de nea. z bal. in. d. c. si vas. feu. priue. z ē
de mente glo. §. qui. feu. da. pos. in. §. sinantez z in. d. c. si
vasallus culpa. z odoff. in sūma quez refert̄ bal. in. d. c. i.
ita pau. de ca. in. d. cōsi. clx. incipit̄ in xpi zc. circa id q; p
in. iij. z. v. col. z in. d. cōsi. clxi. incipit̄ in xpi zc. in cau
sa q; magnificus. Quidā autē intellexerūt̄ istā conclusio
nem fatendo q; tale feudū bene transit̄ ad agnatos dum
modo nō sint. j. tertium gradū dicētes q; ad hoc vt agna
ti admittantur ad tale feudū sit necesse q; sint vltra ter
tium gradū ipsi delinquenti q; quē admodum descendē
tes excludunt̄ ita debeant excludi transuersales vsq; ad
dictum tertium gradū inclusiue ppter primitatē sangui
nis ad delinquentē. z ita intelligebat̄ ia. de bel. p. c. si va
sallus culpa. i. ti. ij. vbi videtur casus z pbat̄ in. d. titu. si
vas. feu. pri. hoc idē tenet bal. in. d. c. si vasallus culpa; di
cens q; istud idem tenet z sequit̄ iac. ardis. in sūma qui.
mo. feu. sub rubricella quādo feudū reuertitur ad agna
tos. adducit̄. c. in quibusdā extra de pe. facit̄ q; dicit̄ spe.
in titu. de dispo. §. iuxta ver. est etiam sed cum reuerentia
iaco. ardis. hoc non tenet. sed imo simpliciter dicit̄ q; re
uertitur ad agnatos z incontinenti non expectata mor
te delinquentis. nec ob. d. c. si vasallus culpa z. c. i. si vas.
feu. priue. quia Alua. putat̄ intelligendum vt habeat re
spectum ad iura antiqua fm que agnati admittēbantur
vsq; ad quartum dñtaxat gradū q; postea fuit extensuz
vsq; ad septimū gradū vt. §. qui feu. da. po. i. §. hoc quo
q; z de succes. feu. in. §. bec quoq; vt no. gl. §. de feu. mar
chie in. c. si capitanei z pbat̄ in ca. i. in fi. i. de p̄bi. feu.

quod vasallus p̄ua z feudo
my p̄p̄ria z hōc aut agnatū

alie. per loth. 7 in. ca. i. de natura successio. in feu. 7 quod nota. glo. in. d. c. si vasallus culpam. 7 videtur ibidē sentire Andre. de iser. nisi vasallus forte interficeret seipm. Nam tunc cum non supersit persona delinquens que pati possit iniam non ibit feudum ad dñm per. l. ii. C. qui te sta. facere poss. Ita Bal. i. c. i. an iste qui interfecit fratrem domi. Aluarotus conclusionē. xiii. possēt hic morderi sed nolo materiam inuoluerē cū satis sit perpleta de se. Secundo casu qñ ppter contractuz alienando vasallus perdit feudum 7 cadit in penas huius. §. 7 ante oia habetis hanc magistram regulam q̄ ita demū per alienationem amittit illud si sciebat esse feuduz quia secus si ignoraret. hec cōclusio pbat in. c. i. j. de contro. inter do. 7 empto. feu. 7 eā firmat Ja. ardiso. in. d. ti. sub rub. si alienauerit feu. vas. in. §. sciens. 7 probat ipsam per istum ter. 7 per. l. si ignorans. ff. locati 7 Bal. in. d. §. hec quoq; de succes. fe. 7 d̄ hac conclusionē videtur casus in. c. si vasallus feudum. j. si de feu. sue. contro. 7 tunc est facta iure aut p̄suetudine permittente 7 tunc post mortē vasalli alienantis puenire d̄ ad filios vasalli quibus deficientibus puenire d̄ ad agnatos. c. i. §. i. s. de suc. feu. ibi Bal. An. i. c. si vasallus culpā. j. si de feu. sue. cōtro. c. i. §. si. s. qualiter oliz feu. alie. po. ita Bal. hic: aut alienatio fuit facta iure non pmittente 7 tunc vas. p̄ alienationē feudi factā sine cōsensu dñi cadit a iure suo qd̄ feudū reuertit ad dñm hec cōclusio pbat i hunc. §. fm vnā lecturā 7 in. c. i. in prin. j. d̄ vas. q̄ p̄tra cōsti. lotha. feu. alie. 7. §. g. mo. feu. amit. i. §. si fuerit 7 ita intelligit fm aliquos. c. ii. de feu. 7 hāc cōclusio nē t̄z gl. magna. circa mediū. i. d. §. hec quoq; s. de succe. fe. 7 ibi Bal. eā seq̄ 7 doc. vt dixi. s. ter. et filius ex clusis An. i. d. §. si fuerit 7 i. d. c. si vas. culpā 7 hic et agnatis exclusis vt ibi. Si feudū paternū sine cōsensu dñi alienet 7 vas. nō h̄z agnatos vel si h̄z sunt de p̄ia linea acq̄retis d̄ dictum feudū reuerti ad dñm. 7 ita fm aliū intellectum intelligit iste ter. vt. s. dixi: secus si h̄ret. agnatos q̄ tūc trā firet ad agnatos 7 nō ad filios quatenus venirēt vt here des patris secus si ex sp̄ali puidē. inestiture vel nā feu. venirēt Bal. hic Ja. d̄ bel. d. Anar. Alua. i. c. tici? si d̄ feu. sue. p̄tro. pbat. s. d̄ succe. feu. i. §. hec quoq; 7 ibi gl. hoc firmat r̄ndēdo ad iura cōtraria q̄ ibi seq̄ Bal. 7. s. quali ter oliz feu. alie. po. i. §. pe. 7. j. d̄ vas. q̄ cōtra cōsti. lotha. feu. alie. 7 eā t̄z Ja. de bel. And. d̄ iser. An. d̄ nea. Ja. ardiso i. d. rubricella qñ feudū reuertit ad agnatos 7 Bal. 7. s. s̄riū teneat Pe. de cer. dicēs q̄ reuertit ad dñm. p̄ illo cātat bñ ter. noster hic i h. mouet et p. c. i. s̄ r̄ndēdo q̄ loq̄ tur i feu. nouo 7 cessat cōtrariū. 7 ita p̄t intelligi. §. callidis 7. c. ii. de feu. d̄ pbi. feu. alie. p̄ Fe. i. §. callidis i h. 7. j. qd̄ iuris sit. c. i. quē et iterdū vt seq̄ Bal. ex qbus iurib⁹ ista cōclo v̄r et satis dubitabilis. 7 id vt tollat ois dubitatio dat Bal. cōsiliū q̄ fili et agnati vasalli alienātis p̄ corū iteresse oppo. se ne possessio tradat 7 sup̄ h̄ et regrat dñs feu. 7 phibeat ēptozē igredi ar. ff. d̄ cōtrahē. ep. l. siq; sci ens. 7 alias dñs est i dolo 7 d̄ dolo suo nō d̄ret lucrari. vñ spedita possessiois traditiōe n̄ pderet feu. vt pbat i. l. alie natū. ff. d̄ h. si. 7 q̄ ibi p̄ Di. 7 doc. imo cōsensus dñi et ex p̄ssas nō p̄iudicaret agnatis vt vult. Bal. i. d. §. h̄ quoq; imo et si i ipsū dñm alienaret nō p̄iudicaret agna. Bal. i palle. c. i. i. h. j. si vas. fe. priue. 7 Alua. hic i. xix. fallētia s̄ d. Bar. t̄z exp̄sse sup̄ascriptā cōclusiōe i. l. cū q̄ i. §. si libertus. ff. de iureiu. Ista cautela fm. d. Anar. n̄ satisfacit q̄ nō vnuerfalis. Quid. n. si filii ignorēt aliēationē 7 em ptozē. quō poterūt phibere ēptozē 7 v̄d̄tozē quos igno rāt p̄pterea dat ipse vnā aliā cautelā q̄ fili⁹ vel descēdēs vasalli vel et agnati ad cautelā cōpeāt corā indice 7 faci ant fieri p̄clamatōe qd̄ null⁹ emat fe. a vasallo. 7 index iter dicat alienationē vasallo. nā tūc nō valebit alienatio ar. l. si eo tpe. C. d̄ remis. pigno. qd̄ est tenendū menti. Et dicit hic Alua. cōclusiōe. xxi. qd̄ si feudū alienet cōsentitē te dño 7 agnatis nō consentientib⁹ ad quos feudū est re uersum nō v̄z alienatio. nec dñi cōsensus opatur. c. i. i. p̄n.

d̄ ali. feu. p̄. ibi ter. 7 sensu Bal. in dco. c. i. §. hec quoq; Ja. ardiso. in. ti. qui. mo. feu. amit. sub rubricella consen sus etiā agna. Et sic hoc modo non excusaretur alienās quin feudum iret ad agnatos. Inter ipsos autem agna tos proximiores ad quos esset venturū feudū teneret alie natio etiā sine consensu domini. d. c. i. in prin. de alie. feu. pater. capitulo ticius. si de feud. sue. contro. Alua. hic conclusionē. xiiii. S tamen filius non esset habitu rus aliquid de hereditate patris qui alienauit tunc reuo cat ipse alienationē 7 p̄fertur agnato 7 domino Bal. in dicto. c. i. §. i. d̄ succes. feu. ibi glo. Barto. in. d. l. cum qui. 7. d. c. ticius. 7 in ti. an agna. vel. si. Alua. conclusio ne. xvi. Et sciendum q̄ scientia domini in alienatione feudi operatur eius consensuz. glo. i. c. i. de probi. feu. ali. per lotha. ibi Andre. Jaco. ardiso. in ti. qui. mo. feu. am. sub rubricella si dominus consentiat alie. Alua. hic in cōclusiōe. xxiii. Et ideo concludit Bald. in. d. §. hec quoq; q̄ si filii essent specialiter inuestiti cum patre quia non veniunt vt heredes patris qd̄ alienatio patris eis n̄ p̄iudicaret. faciunt que. s. dixi 7 que nota. Barto. in. l. vt iurifurandi. §. si liberi. ff. de operis liberto. in dicta. l. cum qui. in. l. quod dicitur vbi imola. ff. de verbo. obli. item si aliqui agnatorum vel consensissent alienationi vel fuissent participes culpe propter quam vasallus cadit a feudo. ipsi ad feudum non poterunt aspirare. Ita Bal dus in dicto. §. hec quoque nec aliis p̄iudicabit. Alua ro. hic in. xxx. conclusionē. ita etiā si agnati proximiores sciuerint factam alienationem in agnatum remotiorem 7 tacuerunt anno. non poterunt ad feudum aspirare: se cus si extraneo est facta alienatio quia perpetuo contra dicere poterint. d. c. ticius. j. si de feu. sue. cōtro. ibi Bal. Alua. hic conclusiōe. xxviii. 7 generaliter idēptitate ra tionis que attendit hic vt hoc ter. dicerem q̄ in oī casu in quo filius vel agnatis nō p̄iudicat crimen quin feudum ad eos vadat. ita nec alienatio vasalli p̄iudicabit eis. Et no. vnā regulam pulchrā q̄ vbiq; q̄ licita est alienatio feudi: puta ex consuetudine proximiores agnati p̄t redi mere feudum. 7 si agnati noluerunt redimere dñs p̄t re dimere fm glo. Ja. de bel. 7 Bal. in. c. i. §. sed porro. s. q̄ liter olim feu. ali. po. q̄ est notabile. 7 intellige alienatiōe facta in extraneū vel agnatū licite si autē illicite tunc si sit alienatio in remotiōrē agnatū agnati si non h̄z filios reuo cāt primiores agnati mortuo alienate sed si h̄z filios alie nans. agnati proximiores et in vita alienantis possunt re dimere ab agnato remotiore sed habent illi soluere p̄e ciū. ter. est que ita intelligit Bal. in. d. §. hec quoq; dicit et hic Bal. aliā limitationē quā. s. cur sum tetigi si feuduz esset regale in quo videretur considerata p̄sonarū ordia tio. puta marchionatus. naz iniquū esset q̄ reuertēret ad dñm. ita dicit de iure esse. sed de consuetudine hic scripta secus. Et sic habetis elicere q̄ ter. noster h̄z locū in qbus cūq; feudis et regalibus marchionatu vel simili q̄ p̄z ex generalitate ter. nostri. Aliquo casu vas. amittit feudum alienādo nō tñ in cōtēptuz dñi: puta q̄ alienat i dominuz 7 tūc succedūt agnati si antiquū vel alias tale i quo succe dere debēt agnati. ita Bal. in. c. i. in fi. si vas. feu. priue. 7 Alua. hic in. xviii. conclusionē. vel q̄ vas. refutauit feu dū paternū domino. non fit p̄iudiciū agnatis nisi donec viuit refutās 7 sui descēdentes h̄ cōclusio p̄batur i. §. hoc quoq; s. de succes. feu. 7 ibi eā firmat Bal. p. c. b̄ficiuz de capi. extraordi. 7 in. d. c. i. de vas. q̄ cōtra cōsti. lotha. et glo. i. c. i. de alie. feu. pater. 7 ibi Bal. 7 Ja. ardiso. in ti. qui. mo. feu. amit. sub rubricella si vas. domio feu. refuta. 7 in ti. de succe. feu. sub rubricella quādo vas. refu. feu. et ce. 7 Ja. de bel. in. d. c. i. de alie. feu. credat q̄ agnati re uocent statz. Et p̄dicta procedunt in alienatione facta to taliter de feudo nō alterata natura feu. Si autē alienaret vasallus alia lege q̄ ipse h̄z sic alterare v̄r nāz feudi vt dixit Bal. in. c. i. j. si vasallus feu. priue. vnde si alia lege alienat quam ipse habet ipso iurē feudum perditur fm

no q̄ p̄n 2 p̄ndat ad

Gerardus. s. hoc casu s. ober. acquiri dno qm masculus
si extaret vt in. c. si iter duos. s. pfecto. j. q. tes. sunt neces.
ad pban. no. inuest. Inuit ergo s. ober. q. p dicto
casu extante masculo herede feudu ad ipsum masculu de
uoluatur. sed none cotradicit oibus q. s. dicta sunt d alie
natioe que apit via inuestitori qz a principio videt sca ea
lege ne alienetur z idē quecūqz sequētia formā z origine
dicunt vt dicit ter. i simili. ff. ad. l. falci. in rōne. s. si filio.
Rūdeo vtrūqz verū esse. qz aut delinquit in substātia alie
natiois aut i modo seu qualitate. j. de. l. cora. i. s. pfecto
prio casu reuertit ad dnm z pcedunt pdict. declaratioes
z subdistinctiones. Scdo casu. ad masculu heredē. qz mul
tū refert vtrū substātia corrupat an ei⁹ qualitas. qz ē no.
dignū. z est exemplū si pmissa est alienatio et consuetudie
vel pacto pibus z fiat alienatio aliis dū tū sine dolo. Itē
si pmissa est ifeudatio pibus z ifeudate iis quos dno expe
dit nō hre tū qz istud delictū non est in toto. sed in tali re
uertit ad filios s. Jo. fasoli q. satis v. no. dignū. s. odo.
ti. ad quos feudū reuertat in summa sua sic ait. S. quer o
qd si vasallus alienauit feudū cōtra naturā feudi an ape
riatur in dñz vel in coheredes: z videt q. libere reuertit
ad dñm vt dicit cōstitu. fede. bic. l. si. de vas. qui cōtra cō
sti. lot. c. i. qui. mo. feu. amit. s. item si dno nā alienādo vi
det dñm cōtinere vt ibi dicit sic in vsufructuario. ff. d. iu
re do. l. si vsufruc. sed cōtra videt. f. qd in coheredez ape
riat. s. d. succe. fe. in pri. z. j. si de feu. fue. cōt. in. c. titi⁹ ar.
de feu. c. si. scdo sapientes distinguūt qm vasallus alienat
feudū vtrū dno vel alii sigdē dno aperiat feudū i cohe
redē. Si No alii aut dñi volūate aut nō. si dñi volūate
apit feudū in coheredē: si non dñi volūate apitur feu.
dno odoff. Tertiu mēbrū principale quādo feudū amitti
tur p negligentia vasalli puta qz nō petuit iuecturā. j. tps
debitū z tunc si feudū est nouū reuertit ad dominū. si an
tiquū reuertit ad filios z postea ad agnatos vt supra quo
tpe miles in. c. i. vel et in casu negligentie de quo in. c. i. d
mili. vasallo q. cōtumar est: vno tū casu singulari et si feu
dū sit antiquū reuertit per negligentia ad dominū quan
do vasallus interpellatus a domio vt associet eū. vel sibi
subueniat p qualitate feudi qz vult associare iperatore ad
assumendā coronā iperū. nam tunc si vasallus neglexerit
subuenire domino: feudū deuoluit ad dominū. c. i. s. si. j.
de pa. iu. fir. te. z ibi videbim⁹: z vult Alua. hic zclu. rlv.
tamē eū multe maiores sint cāe priuatiois in qbus tamē
agnati nō amittūt feudū pp crimē vasalli: nō esset absur
dū itelligere illū ter. in feudo nouo. vel si volumus et itel
ligere illū ter. tūc i feudo antiquo itelligam⁹ eū sine preiu
dicio agnatorū. v. q. vasallus pdat feudū z dominus i su
os vsus illud redigēdi hēat liberā facultatē. f. in vita va
salli. sed illo mortuo vadat ad agna. z legitimos successō
res p ea que prime dicit ex mēte bal. hic que no. p bar. in
d. s. si de vectigalibus. Quartū mēbrū principale est qm
vasallus feudū amittit mutatioe qualitatis supueniente z
dicit bal. in. c. q. clericus. j. ti. ii. q. vbi qz amittit feudum
mutatioe psone qz sit inhabilis amittit ipso iure sine snta
puta qz fiat clericus vel monachus. c. i. s. d. mili. vas. qui
ar. bel. depo. z. c. si clericus. j. si de feu. fue. cōtro. z tunc si
feudū est nouū reuertit ad dominū nisi essent filii si est an
tiquū veniunt legitimi successores. d. c. i. z facit glo. in. c.
i. de bene. femi. tamē in vita monachi monasteriuz hēbit
fructus feudi. vt dicit. s. i. c. i. s. z qz. qui feu. da. pos. vel et
si vasallus pp iperfectionē efficit inhabilis ad feudū tūc
si feudū est nouum reuertitur ad dominū: si feudum ē an
tiquū ad legitimos successores. c. i. j. an mutus vel aliter
iperfec. c. i. s. mur⁹. s. epz vel abb. z ita Alua. cōclu. rxiij.
Et generaliter And. hic i si. dicit q. vbi nō tractat de se
lonia sed culpa tm solus vasallus punit non filii. vel agna
vel et s. m. Alua. hic cōclu. rrv. vbi vasallus patit ma
ximā capitis diminutionē ex qua bona veniunt publican
da si reuertitur feu. ad dñm sed ad agn. Ista cōclusio p
batur hic z in ti. an ille qui interfecit fratē dominū. z cas

sequit bal. s. qualiter oliz feu. ali. po. in. s. si vero. l. 3. And.
de iser. teneat q. ad dominū donec viuit delinquens pri
neat in. d. ti. si vas. feu. pri. p. l. si quis presbyter. C. d. epi.
z cle. Sed Spe. in ti. de feudis. s. quonia ver. rl. t. q. ite
rim spectet ad illū q. publicauit. z ibi p. Jo. and. z Bart.
in. l. si finita. s. si de vectig. ff. de dā. infec. z per Li. in. l. si
quis in tantā. C. vnde vi. z ita t. etia Bal. q. interiz spe
ctet ad fiscum in ti. p. quos fiat inuesti. in. s. si. in. si. per. s. i.
in autē. de alien. z empbi. z. l. statius in. s. cornelio d. iure
fisci z in. l. i. ff. de rerū diu. q. xl. tenet contrariuz v. q. re
deat ad proprietatē nō at ad fiscuz. p. d. l. si finita. s. si qua
de dā. infe. z. l. corrupt. C. de vsufruc. Ultimo post al
ua. quero ab extra quid in feudo ecclesiastico: an vasall⁹
possit vendere feu. sine cōsensu prelati vel capituli. z Ja.
de belui. format questionem istā. s. qui feu. da. poss. i prin
cipio. z arguit multipliciter ad partes. Et prio dicit ipe
videtur q. possit proximo agnato in feudo successu
rus est. z. s. de alie. feu. in. s. z si clientulus. z per quos fi
at inuesti. in. s. sed z res. Contra videt q. non possit sine
consensu prelati vendere alicui: qz rerū ecclesie pbibetur
alicatio. vt i autē. hoc ius porrectū. C. d. sacro. ec. z d. reb.
ec. non alie. z. j. ti. de probibi. feu. alie. per Sede. z de de
cimis. c. probibemus. Sed cum consensu prelati videtur
q. possit fieri venditio z maxime quia venditio conuertit
tur in locum rei. vt. ff. de pcti. here. l. si in rem. z vasallus
videtur durare sicut prius vt dicto. s. z si clientulus. simi
le in emphiteosi vt. C. de iure empbi. l. ii. z si. Sed videt
quod non possit vendere et cum cōsensu prelati sine con
sensu capituli per dictā autē. hoc ius porrectum. rii. q. ii.
sine. c. tra. de his que sunt a prela. sine. sen. ca. c. ad apo
stolicā de reb. ec. non alie. c. si. Sed videtur q. etiā cū cō
sensu prelati non possit vendere quia per venditionē talē
ecclesia perdit directū dñz. vt. C. d. rebuz eccle. non alie.
per totū. preterea resolutio iure datoris resoluitur ius em
ptoris acceptoris. d. s. z si clientulus. Item quia preciaz
non potest conuerti in feudum. j. si de feud. vasalli ab in
terp. fue. c. i. z videtur feudum totaliter extinctum qz non
consistit in rebus mobilibus. vt. s. de feu. cognic. ii. z va
sallus videtur absolutus a sacramento fidelitatis eccle
sia omni iure priuata z enormiter lesa. Quare et pdictis
idem Ja. d. bel. tradit duplex consiliū cū vasallus eccle
sie vult vēdere. Primū est vt vendat cū consensu prela
ti z totius eius capituli z vendat ea lege qua ipse habet z
equali persone. vt. j. de lege cora. c. ii. hoc acto in contra
ctu z post cōtractum q. emptor debeat recognoscere feu
dum ab ecclesia z sibi seruire z venditor refutare. arg. s.
qualiter olim feu. alie. pot. s. i. z s. m. hoc emptor crit secu
rus et venditor tenebitur de euictione z ecclesia non di
cetur lesa. Scdm consiliū est. z hoc in vsu magis frequ
tatur qd vasallus qui vult vendere non vendat s. refutet
feudum prelato vt ipse inuestiat eū qui empturus ē prela
to consentiente. z tunc post refutationem vasalli prelat⁹ ipe
inuestiat eum qui empturus est. Et ipse recognoscere d. z
feudum ab ecclesia z si timet nouiter inuestitus casuz: eui
ctionē stipulari potest a vasallo qui vendidit de volunta
te sua prout fuerunt concordēs z ista consilia etiam pos
sunt trahi ad vasallos laicorum z secularium psonarum
s. m. Ja. de bel. Ultimo no. q. excusatur vasallus qui alie
nat feudū saluo iure domini z agnatorū. si addit illā clau
sulam. z nō aliter nec alio modo suz venditurus ar. l. si q
dem. C. de excep. s. m. Bal. hic. tenet Bal. in. l. i. C. q. pe
ne noie in. r. col. z facit qd no. idem Bal. in. c. i. in. s. hcc
quoz. in. pe. col. s. de suc. feu. z qd no. idem Bal. in. c. q.
in ecclesiarum in. r. col. de constitu. in. l. siquidem. C. d. er
cep. Host. z Jo. and. in. c. ea te de iure iuran. Ludouicus
i singularibus. singulari. cccliiij. quod incipit tu habes
quod vasallus.

¶ Si de feudo vasallus ab aliquo interpellatus fuerit
z dominus euz defendere noluerit.

Continuatur hoc ordine. Supra vifū est qualiter feudum amittatur. Verum q̄ aliquando feudum euincitur & dubitatur an vasallus possit agere contra dominū de euictione: propterea subiicitur rubrica si d̄ seu. vas. interpel. sue. & dominus eum defendere noluerit.

Negotium. h. d. Si vasallus de feudo interpellatus fuerit ab aliquo & denunciat dño vt eū defendat & dñs non defendat euictione secuta agit vasallus cōtra dñm vt det sibi simile feudū vel pecuniaz ex qua ematur res immobilis quā tenebit in feudū. & hoc quādo certū est vasallū de feudo inuestitū fuisse. s̄ si sit dubium pbabit vasallus dicto feudo se fuisse inuestitū & agat de euictione contra dominū. Si autē vasallus non pbauerit inuestiturā feudalem deferatur iuramentū dño: ad hoc allegatur q̄ ad fi. ti. C. Po. ibi super negotio. q̄ si vasallus denūciauerit dño vt eū defendat & euictus fuerit feudū poterit agi de euictione contra dominū. C. Po. ter ibi vt dominus. formā conclusionis libelli. quando ipse vasallus agit de euictione cōtra dominum quia debet concludere ad dandū feudū eiusdē bonitatis vel denarios vasallo ex quibus ematur tantūdem possessionū quantū vasallus tenebat a domino. & sic vasallus non concludit in libello euictōis ad iteressē. sed ad hoc vt vasallus habeat simile feudū. & predicta sunt vera quādo certū est vasallum inuestitū esse: vbi autē est dubiū tunc vasallus debet probare rem euictam fuisse feudalem. qua probatione facta agat de euictione s̄m formam quā dicit. s̄. & nota q̄ inspicitur tempus rei indicate et facit ad materiā. l. vnus. ff. si cer. pe. C. Done duo fratres inuicē diuidentes bona assignant vni bona allodialia alteri vero feudalia bōa: frater cui sunt assignata feudalia bona decessit non relicto filio. sed solū relicta filia femia & sic reuocatur feudū a dño q̄ filia nō succedit in feudū vt in. c. i. §. hoc quoq̄ notandum. s̄. qui seu. da. pos. hcc filia tāquā euicta sit pars sua a dño vult agere cōtra patruū cui sunt assignata bona allodialia. querit an possit. r̄ideo q̄ nō potest agere de euictione s̄m glo. signabile in. l. in familie. C. fami. her. nisi esset subiecta in dicta diuisione stipulatio de euictione. l. si fundum. C. de euictio. & ita limitat gl. in. d. l. i. familie quā glo. ibi doc. declarant esse verā quādo sp̄aliter ē facta stipulatio. ff. de damno insec. & l. si stipulatus. ff. de usufruc. C. In glo. ibi. c. i. nota limitationē ad ter. nostrū vt vasal. non possit agere de euictōe quādo scienter rem alienam in feudū suscepit. nisi sibi specialiter p̄uidisset de euictōe vt no. in. d. c. hic allegato. In ea ibi p̄curatori. no. aliaz limitationē vt ita habeat euictionē si dño denunciat li. r̄ motā aliaz nō agit. In ea glo. ibi dño sciēte. an autē v̄ditōri vel dño sciēti motā litem sit denunciādū. doc. & maxime Bal. hic dicit q̄ sic in. l. denunciaffe. §. qd tamē. ff. ad. l. i. de adult. Bal. in. l. i. C. de pericu. & como. rei v̄di. Lano. in. cle. cam de elec. nā forma denūciationis est vt eum defendat auctor. l. qui absente. ff. de pecu. & probat iste ter. ibi vt eū defendat. sed aduertit Bart. fuisse in illa snia non valere denūciationē nisi libellus v̄ditōri ostēdat vel dño. no. Bar. in. l. si inficiatus. ff. de positi. in. l. q̄ in alterius. ff. de regu. iur. Lano. in. cle. cam de elec. que opi. Bar. non seruat de cōsuetudine s̄m Ange. in. l. libera theodoza. C. de sen. & interlo. omni. iudi. In ea gl. ibi dicit. no. aliā limitationē ad ter. nfm q̄ si vasallus cōpromiserit & ex snia arbitri fuerit euictum nō agat de euictione nisi necessariū fuerit compromissū vigoze statuti vt no. doc. maxime Bar. & Ange. in. l. si dictū. §. si cōpromisso ff. de euic. In ea ibi pronūciatū. nota aliā limitationē q̄ si feudū fuerit euictū q̄ snia fuerit lata cōtra vasallū absentem & contumacez: certe nō agit de euictione. l. si ideo in prin. ff. de euictione. l. emptor. C. de euic. q̄ est v̄z q̄ snia fuerit lata contra absentē nō ex pbabili seu iusta causa agit de euic. s̄m glo. in verbo absens in. l. i. C. de con-

trario iudi. tutele. Et eodē mō vasallus vel emptor ageret de euic. et si nō fuisset absens ex cā probabili dñmodo snia non fuerit lata propter absentiā s̄ propter iustas & veras probationes s̄m Bal. hic allegantē dictā gl. in. l. i. C. de contrario. iudi. tute. quā appellat singularē. Ad fi. no. aliā limitationē q̄ si feudū sit euictus ex culpa vasalli. certe non agat vasallus de euictōe et si per imprudentiā iudicis feudū fuerit euictū nō agit de euictione. l. si per imprudentiā. ff. de euic. Itē si vasallus nō appellauerit vel nō denūciauerit dño vt appellet nō agit vasallus de euic. de quo in. l. herēnius. §. si. ff. de euic. Si tñ vultis tute ambulare pactū fiat in instrumento inuestiture q̄ dñs teneatur de euic. siue fuerit euictū feudū p̄ imperitiā iudicis siue fuerit lata snia cōtra presentē siue non presentē & similiter. no. in. d. l. emptor. S̄z principes hodie dātes in feudū illam clam in instrumēto inuestiture ponunt q̄ nō volunt teneri de euictio. qualiter cūq̄ feudū euincat. Ad uerte tñ ad vnū dictū v̄z q̄ si vasallus nō possit repire dominū cui denūciare d̄z q̄ excusat & c. sed intelligas istud verū dñmodo denūciat amicis ipsius vel ad domū suā q̄ aliaz nō excusaretur put dicit glo. no. in. l. aut qui aliter in. §. si forte. ff. q̄ vi aut clam. C. Po. q̄ p̄testatio domini nō tollit p̄testationē vasalli q̄ dominus nō h̄z ius p̄testādi. tunc. n. p̄testatio tollit p̄testationē quādo tractat de inducendo cōsensuz alterius vt. l. si. in prin. ff. nante can. stabu. vel de aliquo p̄iudicio generando ratione taciturnitatis vt ibi. & ff. locati. l. cū plures. §. si locator horrei. ff. ad macedo. l. si filius. ff. de exer. l. i. §. magnatum. Et de hac materia p̄testationis dic plene p̄ Bar. in. l. nō soluz §. morte. ff. de no. op. n̄. et per cano. in. c. cumana. extra de elec. ita Bal. h̄ per hūc ter. & in. l. clari. C. de fideicō. C. Glo. siue rem aliquaz immobilē ad fi. no. q̄ i pecunia nō cōstitit feudū de quo in. c. i. j. si de seu. sue. contro. Item no. q̄ si dominus dederit pecuniā in feudū eā repetit p̄ cōditionē sine cā: nisi sciēter hoc fecerit q̄ in dubio non p̄sumit s̄m And. alle. l. i. & l. sed & si me p̄sente. in prin. ff. d̄ cōdi. indebi. C. In glo. sed cui ad fi. no. q̄ iō defert iuramentum reo domino quia erat aliqua p̄sumptio p̄ vasallo de quo videbimus plene in. §. sacramentū. j. de consue. rec. seu. C. Glo. hic querit an in pecunia possit cōstitui feud. & respondet q̄ nō: q̄ cōtra regulas iuris cōsuetudinarij vt in. d. c. i. §. d̄ seu. cog. Et est rō q̄ p̄prietas feudi d̄z remanere apud dñm & vtile dominū trāsit in vasallū vt in. d. c. i. de inuesti. de re alie. fac. s̄ quādo dāt pecunia in feudū & consumeret p̄ acceptorem desineret esse p̄prietas apud dātes & sic desineret eē feudū. insti. de usufru. §. cōstituit. l. i. ff. de usufru. earū rez. s̄ si nō cōsumeret imo in archa teneret: tunc esset inutile acceptanti nec h̄eret usufruc. neq̄ cōmoditatē aliquā q̄ esset cōtra natu. seu. vt. §. ti. ij. §. i. Ad ter. hic dñ dicit vel nūmos i feudū dādos. re spondeo q̄ nō intelligit q̄ nūmi debeant in feudū dari s̄ intelligit nūmos in feudū dādos. i. loco feudi euicti sol uendos. quinimo dicit generaliter Bal. hic q̄ cōsuetudo nō vult q̄ pro re mobili fiat fidelitas. vidimus in. d. c. ij. de feud. cogni. & ex hoc ego respondeo ad secundū quēstū v̄z q̄ dictū iuramentū nō teneat nec obliget iurantē: q̄ est interpositū super re impossibili de iure. & sic cum nulla fuit obligatio que causam habuit ip̄sibilem a iure vel a natura vt insti. d̄ inuti. stipu. in. §. impossibilis: merito iuramentum q̄ sequitur ex eo vel ob id erit nullū. l. non dubium. C. de legi. ergo non videtur ligatus iuramento cōtinētē impossibilitatē nature & rōnis naturalis: nec pactis & cōventionibus pōt tale ius mutari. l. ius publicum cum ibi no. ff. de pac. & q̄ h̄ in. l. nemo. ff. de leg. i. possit et ip̄ se vasallus condicere obligationē qua se per sacramentū astrinxit cū nō possit eē cā p̄ quā sit p̄stitū. argu. ff. d̄ cōdi. ob cau. in. l. si quis accepto. Ad tertiā at̄ q̄onem v̄z an dominus possit petere dictā pecuniā. respondeo q̄ sic s̄m doc. p̄ cōditionē sine cā. ar. in. l. i. in fi. ff. de cōdi. sine cā. & in. l. si me & ticiū. ff. si. cer. peta. q̄ intellige quando

dn̄s qui dedit istā pecuniā in feudū credebatur posse dari
alioquin si sciens nō valere dederit nō posset reperere qz
v̄ donasse. ff. de condi. indebi. l. i. z de ope. liber. l. cāpa-
nus. z de regu. iur. l. per orationē. Et tenet And. de iser.
z Nicbo. subiungit et idē And. qz si vterqz sciuisset qz ad
huc erit potior cā possidentis. l. iij. ff. de condi. ob tur. cāz
Limitat et supradicta qz tūc demū hēat locuz repetitio
nisi ipse recipiēs vasallus seruare vellet fidelitatē z facere
qđ cōuenit qz tunc qđ nō sit feudū tñ rōne conventionis
poterit ipse recipiēs retinere. nec isto casu hēret locū re-
petitio per ea que notant in l. eleganter. in p̄i. ff. de volo
z hoc sequunt et nōnulli doc. ar. ff. de vsufu. eaz rerum
que vsu cōsu. l. i. l. post qz. ff. de iureiurā. l. si possessori in. s.
si iurauero. ad qđ facit. ff. cōia p̄dio. l. ij. z l. v̄ditōr in p̄i
ci. **Quero** quid si vasallus cōueniat a tertio an possit
notare dn̄m in iudicio. rñdeo qz sic fm̄ glo. Bar. z Ang.
z allegata in. l. i. s. tabule. de tabu. exhibē. z in. c. qm̄ fre-
quenter in. s. qz si sup rebz. vt lite nō cōtesta. per legistas
in. l. ij. C. vbi in rē actio. **Quero** qđ si dn̄s nō pōt reuo-
care feudū alienatū obstāte pacto an alienans remaneat
vasallus i peccia: v̄ qz sic: quasi p̄ciū succedat loco rei.
ff. de peti. here. l. si in rem z p̄ciū de vsufu. qui p̄cio.
C. de opis liber. l. si. z hoc v̄ sequi Jo. an. in additionibz
Spe. in ti. de fen. sup ru. ver. adēbat. vbi videas. **Que-
ro** qđ si dn̄s dubitat an sit feudū vel nō sup quo sibi ē scā
denunciatio an cogat litē cōtestari. z dicit Bal. qz priori
deref qz nō p. l. i. in. s. is qui nescit. ff. de libero ho. erbi. z
C. de iure deli. l. si. s. qz qđ ē v̄z s̄z ipz nō dato spacio
ad d̄liberādū sec⁹ si deī spaciū ad d̄liberādū qz tūc cogit
litē p̄testari vt i autē. offerat. C. d̄ lit. p̄tes. z si nō posset se
lformare fiat p̄testatio p̄ verbū credit vt p̄bat ifiti i. c. cū
ad sedē. extra de resti. spoli. ad qđ faciūt no. p. gl. i. c. quos
dā. extra de prescrip. z ad hoc adduco bonū ter. i. c. vasal-
lus in titu. p̄time se. **Quero** quid si vasallus solum in-
quietet in possessio. an tunc hēat locū iste ter. vt agat de
enīc. z ad que tenet si succūbat rñdeo qz sic ad interesse vt
no. glo. in. l. rē in p̄in. ff. de actio. emptio. z p̄bat i. l.
si duo in fi. ff. vti possidetis. **Quero** si solū enīcat ps
fendi a vasallo qualiter tunc sibi succurrat. dic vt habet
plene in ter. z in glo. z per docto. in. l. i. ff. de enīc. z p̄ Ly.
in. l. ij. C. eo. ti. **Hic** cadit pulchra qđ quā pōit Jo. an.
in addi. ad Spec. in ru. de fen. ver. rrvij. fuit qđ p̄i. de va-
sallo cōtra que. rrr. ānoz spacio ē p̄scriptū. postea enīgila-
tus cōtra possessore ēgit z propter p̄scriptionē succūbu-
it dn̄s cui p̄tinne seruierat egit z obtinuit z merito qz ci-
uilitate possederat. facit qz notat. C. de ser. fugi. in. l. i. in fi.
vl. glo. vasallus petit feudū a dn̄o in iudicio qz z dn̄s re-
stinere nō tenet. p̄rio propter illius ingratitudines qz alie
nauit p̄mittēdo p̄scribi qđ ē de vsucapioe dicit ler. ff. d̄
ver b. sig. l. alienatiōes. itē ille negligēs iste vigilans. C. d̄
positi. l. vlti. in fi. itē v̄ vti iure illius que vicit qui vasallū
vicerat. C. de enīc. l. emptori. facit de acquirē. pos. l. pom-
ponius. s. qui iusu. tñ v̄ qz sufficiebat qđ legit. J. de capi.
coza. c. i. s. p̄terea: sed ibi satis no. de qua p̄scriptioe il-
lud intelligitur. z cōmuniter tenetur qz solū minor trige-
naria ibi itelligit amota qz etiā placet. **De** suo fili. rliij.
in membro.

Si de feudo fuerit controuersia inter dn̄m z agnatos.

Continuat hie titulus vtilis hoc ordine. s. visum ē
in specie de controuersia feudi in pluribus rubricis. nunc
vero subiicitur rubri. generalis. si de feudo fuerit cōtro-
uersia z si rubrica iacet. si de feudo fuerit controuersia est
generalis ad nigrum. Sed si iacet hoc modo si de feudo
defuncti controuersia fuerit inter dominū z agnatos tñ
nigrum generalius quam rubrum vt patet ex. c. se. simile
in auten. de heredi. que ab intesta. deferru.

De feudo. Si fuerit contentio inter
dn̄m z agnatos de feudo

an feudū sit nouū vel paternū agnati sunt mittendi in pos-
sessionem z vtroqz in probatione deficiente agnatis ē de-
ferendū iuramentū. b. d. vsqz ad. c. inter filiam. **Nota**
ibi milites qz appellatione militis in hoc libello cōtinetur
vasallus vt habuistis. s. imperator lotha. Eugeni. pape
z c. i. **Mo.** ex ter. qz vbi nō constat de origine feudi p̄-
pter antiquitatē. t̄pis an sit antiquū vel nouū respectu agna-
torz succedere volentiū: debemus in dubio p̄sumere poti⁹
esse antiquū q̄ nouū. rōne antiquitatis cū ab antiquo va-
sallus possederit. facit. l. in sualibus. ff. finitū regū. z qz tra-
ditur in. l. qz cū in rem verso. ff. de vsur. z sentit Ja. de bel-
ui. **Nico.** de nea. z **Val.** magna est. n. p̄sumptio p̄ factis
antigs vt dicit **Bar.** i. l. admo. ff. d̄ iureiu. possibile tñ cēt
qz cēt nouū respectu agnatorz nūc. cōparētū quāqz ēt per-
centū annos fuisse possessum p̄ vasallū mortuū z eius li-
neā. nā potuit esse antiquuz ad ipsū vasallū mortuum lz'el-
set nouū quātuz ad illos agnatos q̄ nunc admitti deside-
rant. s. de gradi. suc. in feu. in. s. in dubio pp̄ antiquitates
t̄pis nō d̄z p̄sumi nouum. sed potius antiquū qz ē no. di-
gnū. facit. s. de inuesti. in mari. fa. z de gradi. suc. in feu. z
qđ dicit idē **Val.** s. de cōtro. inuesti. in. s. cū aut z in. c. ij.
s. de feu. marchie. **Mo.** qđ vbi vasallus defunctus re-
perit esse in possessione feudi tpe mortis debent similiter
agnati ad feudum venientes cōseruari in possessione ipsi-
us feudi donec cognoscat an sit feudū antiquū vel nouuz
er quo inferitur qz magis fauet agnatis q̄ dn̄o. z est ratio
qz dn̄s nō negabat feudū s̄z qualitātē feudi z cōfiteōdo feu-
dū confitebat vasallū possedisse tpe mortis. vnde dn̄s nō
pōt recipere istam possessioem cum sit quedam continua-
tio naturalis inter vas. z agnatos ar. ff. ex qui. cau. maio. l.
cū miles in p̄in. fm̄ **Val.** itē suaderetiā rō antiquitatis
vt. s. dictū est. itē qz ipse dn̄s est actor ar. l. qui accusare. C.
de edē. fm̄ Ja. de bel. z probatur in simili p̄ casum in. l. fi.
na. C. quoz bonozū hic allegata in glo. circa mediū z qđ
no. s. de conten. inter do. z vas. in p̄in. z qz ibi dicit. **Mo.**
qz possessio rei feudalis inducit p̄sumptionem vt in du-
bio debeat causa expediri per iuramentuz possidentis vt
hic z s. de controuer. inuesti. in p̄in. in. s. item si vasall⁹
s. si inter do. z vas. lis oria. in fi. z sentit hic gl. remittēdo
se ad distinctionē que h̄t in. s. facim. j. de cōsue. rec. feu.
fm̄ quā distinctionē d̄z intelligi ista l̄ra z bene. Nam p̄-
sumptioes erant p̄ agnatis. vt. s. prime dictū ē ex quibz
apparuit iudicē esse deferendū sacm̄ ipsi agnatis z eo-
dē mō si p̄sumptioes fuissent p̄ dn̄o z non pro agnatis iud-
der potuisset dare dn̄o electionē iurādū vt dicit. s. de gra-
dibus suc. in feu. in fi. z p̄bat in. d. s. sacm̄. z tetigi ēt. s. ti-
tu. pri. sup glo. fi. **Mo.** ibi agnati in possessione. exisse cō-
prehēdendo mentē littere iter dn̄m z agnatos de succes-
sionē. qz agnati dicit feudū esse paternū p̄pterea se succes-
suros. s̄ dn̄s dicit feudū ēē nouū p̄pterea fen. ad'ēsi p̄tinere
certe mittēdi sunt agnati in possessionē interim qz negoci-
um discutiat: nisi domus p̄ hodie cōstat hodie agat. Ita-
tim velit p̄bare feu. cē nouū. l. si is a quo. ff. vt in pos. leg.
z fuit de mēte An. de iser. l. c. se. faciūt. no. marie p̄ **Bar.**
in. l. fi. C. quoz bo. i. l. si socer. s. luci. ff. so. ma. **Mo.** i
ter. ibi quo facto qz missis agnatis in possessione cognos-
cendū erit de principali cā an feu. sit nouū vel paternuz.
nā si domus pbauerit nouū obtinebit: si vero agnati p̄ba-
uerint p̄nuuz obtinebūt p̄ dominū. vtroqz vero deficien-
te in p̄batiōe defert sacm̄ agnatis. **Sz** q̄ro qđ sit. rō qz
re agnati mittāt i possessionē. respōdeo pp̄ possessionē de-
functi vasalli. ar. l. fi. C. de edic. diui adri. tol. vel qz domi-
nus erat actor vel qz lōgo tpe possedit vasallus. ar. l. fi. ff.
finitū regun. nā p̄ factis antigs p̄sumimus. c. ea noscūt. de
his qz fi. a pla. l. si fili⁹ cū ibi no. C. d̄ pactis. s̄z Ja. d̄ bel. vt
alia pōt ēē rō qz dn̄s nō negabat feudū s̄z qz feudū esset
paternū: z notabilis ē p̄sumptio qz sit feudū paternū. Et
no. s̄z **Val.** qz lz' ex vna linea collateralī feudū sit posses-
suz cētū ānis. tñ quo ad' aliā lī neā feudū p̄t ēē nouū lz' nō
p̄sumat i dubio vt h̄t i ter. n̄o. **In** gl. v̄ ibi videam⁹.

no. q. agnati nō cogunt precise subire iuramentū sed volentes admittunt. ¶ In ea glo. ibi. §. sacm. nota istā gl. que vult vt ita demū deferat iuramentū agnatis si sit p̄sūptio pro eis: secus si esset maior p̄sūptio pro dño. d. §. sacramentū. in dubio tñ deferat agnatis. ¶ In ea. gl. ibi. l. si. bec glo. p̄t intelligi hoc mō v3 vt ponat casus in. c. no stro q. agnati agāt interdicto quoz bonoz v̄ ex edicto dñi adri. z p hoc intellectu faciūt q. s. dñi in. c. i. de cōtro. inter vasallū z ep̄m. S3 bec lectio nō bene zgruit ter. no stro: qz interdicto quoz bonoz vel beneficio. d. l. si. dñs posset dicere excipiendo ē feudū nouū z volo pbare: sic repellent agnati amissione in possessionē. qz exceptio dolo facis zc. h3 locū in oī interdicto nisi in interdicto recuperande. vt no. in. d. l. si. z in. l. i. c. de ap. z in. l. si de vi. ff. de iudi. fm and. p̄p̄ea ponit ali⁹ casus s3 and. q. defūcto vasallo q possedit seu. qz dñs recepat ab eodē fuitia: fuit cōtentio inter do. z agnatos. qz agnati petebāt se mitti i possessionē: z certe agnati sūt mittēdi i possessionē rei feudalis: qz vasallus defunctus possedit vt paternū. ergo potest inferre q si vasallus possidisset feudū nouū agnati nō essent mittēdi in possessionē a cessante rōne. An. de iser. in dubio p̄suppōit feudū paternū vt hic in textu nfo. qbus agnatis missis in possessionē dñs vendicabit ab eis feud. z si pbauerit feudū esse nouū obtinebit vel vtroqz in probatiōe deficiēte agnatis deferretur iuramentū vt i ter. Et si fm lecturā And. agnati ante sunt missi in possessionē q̄ in choant iudicium v̄dicatiōis. Et h3 ipse intellectus sit verus in se. tñ nō v̄t de mente lfe ibi sup p̄cipali qōne. vbi ter. innuit qd fuerit prius p̄cipalis qd q̄ missio in possessionē. p̄p̄ea posset sic formari casus. nā pendēte lite iter dñs z agnatos an feudū sit paternū vel nouū interi agnati sunt mittēdi in possessionē quo facto sup p̄cipali erit cognoscēdus z diffiniendū vt seq̄ in ter. z ista lectura ē d mente ter. z Ja. de bel. hic. ¶ No. ex gl. qz in facto alie no videat anceps periuriuz subire qui iurat. l. marcellus ff. rerū ammo. l. videamus. ff. de in litē iurādo. tñ qñ p̄sūptio iuris vel consuetudinis ē p̄ iurāte nō dñr anceps piuriū subire. ita Bal. hic ad hoc pōderat glo. In ea. gl. ad si. no. bec gl. p̄t itelligi vno mō q̄ mouebat controuerfia stat⁹ dñi qz dicebat vasallus dñm nō esse filiūz veri dñi quo casu nisi pbauerit se filiū esse dñi z vasallus possidebat. nā dñs pbabit se filiū esse veri dñi nō vasallus. fm And. hic. vel alio mō p̄t intelligi fm And. mouebat cōtrouersia status vasalli quo cāu si non pbauerit vasallus nō possidebit. Si pbauerit possidebit fm Jac. de bel. aut .n. vasallus cui opponēbat q̄ erat seruus in possessione libertatis z tūc ipse possidebit feudū non aut dñs. als dñs possidebit. z ita ista glo. intelligitur.

Iter filia. Si iter filia defuncti z agna. fuerit cōtro. filia erit in possessionē mittēda: z deficientibus p̄batiōibus agnatis erit deferēdū iuramentū: z si inter dominū z filiā fuerit cōtro. filia mittet in possessionē: z deficientibus probatiōibus filie deferat iuramentū. h. d. vsqz ad. c. morib⁹. ¶ No. ex. c. inter filia. vasallo decedēte relicta filia si ē cōtentio d̄ quodā p̄dio inter filia z agnatos qz agnati dicūt eē feudale. s3 filia dicit eē allodialē certe p̄dēte lite filia ē mittēda in possessionē p̄dij: deide cognosceat de cā p̄cipali nisi agnati velint p̄ hodie cōstat p̄dij eē feudale hodie agat l. si is a quo vt vt in pos. lega. fm And. p̄batiōibus autē deficientibus deferat iuramentū agnatis subaudi cū. xij. sacramentalibus. c. i. j. de cōtro. inter mas. z fe. s3 An. z Bal. hic z collige ex ter. s3 Bal. q̄ i dubio res p̄sumit allodialis z sic libera nō feudalis z sic cū fuitute. fac. l. cū res cū ibi no. C. de p̄ba. imo fortius habetis q̄ si dicat filia rem libellaria z dominus feudale in dubio p̄sumit libellaria. ē rō qualitas possessionis p̄ne que durat nisi probet mutata ita hic z in. c. i. s. eo. z est bec rō in. c. p̄cedenti decidēdi. ¶ No. tñ dictuz q̄ res in dubio p̄sumit allodialis facit gl. in. l. si cuius. ff. de vsufruc. qz res p̄sumit libera. Feu-

dū aut est spēs seruitutis vt dixi in pludijs huius cōmen. Bal. in. c. i. de controuer. inuesti. in. l. libertas. ff. de sta. bo. in. l. si vrozē in fi. C. de p̄di. inser. in. l. si. in. i. col. C. de suis z legi. Anno. in. c. bone. el. ij. in glosa magna in. iij. col. de post. pla. Bal. in. c. i. in. vj. col. de iudi. Jo. an. post Hosti. in. c. nimis. de iure in. Hosti. in. c. fi. de iudi. z ibi Jo. an. l. adi. ad Spec. in ti. de feu. §. qm̄ v. rj. Bal. i. c. ceterū. in fi. col. de iudicijs z est rō q̄ filia mittat in possessionē qz ē p̄sūptio pro ea cū viuo p̄e quodā mō d̄ domia. l. i suis. ff. de lib. et posth. z p̄ hūc ter. dicit. Guil. de cuneo i in. l. si. C. de edic. diui. adri. tol. que refert z sequit Jo. an. in ti. de testa. in adi. ad Spe. §. pe. in. fi. q̄ filia instituta heres a p̄e potest petere mitti in possessionē oium bonoz feudilibus inclusis: nec audiet cōtradictio agnatoz. ita Andre. hic i. c. i. §. eo. Et no. hic eē casū q̄ res libellaria trāsit ad filia: habet p̄ legistas in. l. et. ff. so. ma. Lano. in. c. in presentia de probatio. l3 nō feudū z fm Bal. snia lata sup directo dominio nō nocet i vtili allegat glo. in. l. pen. C. de ingenuis z manumis. vos allegate glo. in rubri. ff. d̄ rei vendi. z q̄ no. in. l. sepe. ff. de re iudi. z no. eē glo. in. d. l. penul. que dicit q̄ si vasallus dixerit rez feudale in libello eē p̄p̄ia l3 succubuerit: tamē postea poterit ipsam dicere feudale. s3 illa glo. sit cōtra ter. in. c. si vasallus. j. eo. ti. vbi vasallus negās rē feudale amittit feudū. nisi saluādo illā gl. dixeritis q̄ ille ignorabat rem eē feudale. quo casu pp̄ iustā ignoratiāz excusatur. d. c. si vasallus in p̄si. ignorati. vel intelligamus illā glo. quādo agēs ipse non agebat d̄ dominū s3 cōtra aliū vel quādo nōdū est lata sententia fm Bal. in. d. l. pe. in istis duobus vltimis an si qz dixerit rē feudale z succubuerit an possit dicere eādē rem eē p̄p̄ia z allodialē. respōdeo q̄ sic in. l. i. in. rj. q. ff. d̄ rerum diuisione z ibi Bal. z no. glo. que incipit hic collocāda que in oibus bene loq̄. sed magis no. glo. in. c. defuncto in ver. danda qz tunc soluit cōtrariū: nā i hoc. c. inter filia. hic deferat iuramentū agnatis qz erat p̄sūptio p̄ ipsi. sed in. c. defuncto deferat filie qz erat p̄sūptio p̄ ea.

Moribus. h. d. De feudo qd sperat ad euz reuerti dominus pot inuestire aliam militē et sine consensu vasalli dūmō apiat ei vel heredi suo. z p̄dicta procedunt nō solum in feudo nō ecclesiastico. s3 etiā in feudo ecclesiastico z in eo est necesse q̄ feudū aperiat domino inuestienti non autē successori. h. d. vsqz ad. c. vasallus. ¶ No. ibi ad dominū reuerti. ergo a cōtrario sensu si non speret reuerti ad dominū nō valeret inuestitura. Nos dicite q̄ valet inuestitura dūmodo fiat in diez vel sub conditione. secus si fiat simpliciter z pure vt. s. hic potest esse titulus qui succene. ¶ Nota ibi effectum q̄ si dominus fecerit inuestituram in alium de feudo quod speratur ad eum reuerti tūc habebit effectum cum feudum heredi suo reuersum fuerit: exemplum quando speraretur reuerti ad dominum ponam⁹ vasallū nō h̄re descēdētes masculos neqz agnatos neqz spē forte eum h̄re. certe tunc spes est pp̄ deficientem successionē feudi. feudū reuerti ad dominū. s. de succe. seu. c. i. z de alie. seu. c. i. §. z si clientulus. ¶ No. ibi secus in ecclesiasticis quod si non p̄sonis ecclesiasticis facta fuerit talis inuestitura nō h̄bit effectū nisi feuduz reuersum fuerit inuestienti. non autē successori l3 in p̄sona laica sufficiat si aperiat et heredi suo. z hunc ter. limitabitis veruz quando p̄sona ecclesiastica facit feudum de rebus ecclesie. Secus at si de propriis. c. i. j. si de clerico qui inuesti. fecit fm An. nā si haberet clericus feudū patrimoniale sic esset put i laicis. ¶ No. q̄ in tali inuestitura de q̄ i ter. nostro non ē necessari⁹ cōsensus vasalli habentis feudum p̄t tamen fm Bald. vtilis eē consensus si inuestitura facta eēt. vel etiā in diem vel sub conditione z prius dies vel conditio existat q̄ decesserit feudum tenens per ea que habētur. s. in. d. c. i. q̄ succ. re. ¶ Querit hic Andre. pone. dominus putabat vasallum decessisse nullis relictis filiis masculis. p̄trea inuestiuit me d̄ feu

do. reperitur qd vasallus nō erat mortuus tpe investiture deinde postea mortuus vasallus: querit an hec investitura habebit effectū in me investito. respondet And. qd nō: nisi dicitur feudū fuerit aptus vel aperiendus saltē spe. et expresse cōferat in tps apture. ar. c. susceptū de rescri. li. vi. z. l. si ita. ff. de auro et ar. lega. facit in sitū d. her. insti. Subijcit idē And. qd nō valet cōcessio feudi si dñs exprimat qd vno mō vacati vel det vacatur certo mō. nā alius modus nō cōprehēdit. d. c. susceptū. de rescri. li. vi. **Quero** an valeat investitura facta in aliū de feu. qd tō vasallus sub cōditiōe vel i. dē. puta dū aperiatur feu. vlt si apiat dño rñ. valere talē investiturā p. ter. hic z in. c. i. s. hic pōt eē tī. q. suc. te. Et ita multis argu. Bal. cōcludit in. c. ij. s. d. feu. da. in vicē legis cōis. S. pulch. dubitū ē an possit aliū investire pure de feudo qd tenet aliū vasallus. Jaco. de bel. hic vñ tenere qd sic. Sed cōtrariū ē verius vt allego textū clarū in. c. i. circa mediū. s. h. pōt eē titulū qd suc. te. Et ita tō ipse Jac. i. d. c. i. s. de feu. da. in vicē. l. cōis. z. Bal. ē. s. an dñs possit investire certā personā sub cōditiōe vel in diem de feu. qd vasallus possidet Jac. de bel. in. d. c. ij. vñ tenere qd nō. Sed cōtrariū est verius p. ter. nostrū. z in. d. c. i. hic pōt esse tī. z in. c. i. s. de feu. da. in vicē. l. cōmis. z id qd dicit nō valere investiturā pure factā bz locū nisi vasallus possidēs cōsentiat s. Bal. hic allegatē. De. de. cer.

Vasallus. Vasallus negās feudū vel partē feudi vel cōditiōe feudi pedit feudū. nō aut aliū vasallus celās feudū ab alio tentū vel ipse vasallus z alī quilibet si celauerit rē aliquā dñi. ad hoc allegat. **Pro. i.** ibi aut feudi cōditiōne. vasallū pdere feudū si celat feudū suū. ecce vñt casum vel partē feudi vel cōditiōne. i. qualitatez feu. ecce aliū casus. Et notate bene verbū cōditiōne. qd si dōminus interrogauerit vasallū an eū investierit cū talibz pactis. z vasallus cōfiteat investiturā feudi nō ē pacta. certe si dñs pbauerit talia pacta pnabit vasallū tali cōdi. z de hoc Ludo. in consi. lxx. incipit. in ipi noie. viso themate. Bal. in addi. ad Spe. in ti. de locato. in. ir. col. in. c. signi. ficatibz. de ap. **Pro. i.** ibi certa ex scia qd si vasallus igno. ranter negauerit feudū. certe nō amittit feudū a cōtrario huius littere. glo. in. l. fi. ff. de rei. vē. idē Lud. i. p. dīcto cō. si. vbi late d. hac materia. qd d. hic i. celate idurit Bal. h. ad d. tērmiationēz qd celās breue testatū siue p. thoculū ci. p. dit feudū. z allegat. l. pe. C. d. leg. Et dicit hic Bal. p. hūc ter. multa in ra. glosari que dicūt negatē puniri. vt. l. s. neg. gātez. C. ad. l. acq. s. itē mirta. insti. d. act. q. intelligunt i. eo qd negat p. dōlū nō ē i. eo qd negat iusta ignorātia. Bart. i. l. cū q. in pzi. ff. d. iurein. **Quid** aut si vasallus dubitauerit iusta dubitatiōe. certe puto qd nō amittat feudūz qz iusta dubitatio hētur pro ignorātia. l. fi. C. de cōdi. indebi. tamē dicit Bal. qd poterit cogi deliberare rñdere. Intel. ligo scilicet dato termino per ea que habent in. c. ex litteris. de duoztjz. in. c. ij. de cōfes. lib. vj. l. ij. s. qd obseruari. C. de iura. calū. z ita loquitur Bald. hic z post deliberationem sufficit qd respondeat per verbū credit z habetur in locis p. zalle. nam per verbum credit fit litis contestatio. c. cū ad sedē. vbi bonus ter. de restit. spo. **Not.** ibi cōnictus p. testes vel instrumenta nō aut per iurandū vel per confessionē vasalli postea subscutā. argu. l. cū qui in pzi. ff. de iureiur. an. fm. Ja. quod ē valde notabile quia tunc non cadit a feudo. qz nō est ordinaria probatio sed extraordinaria. Nec propria species probationis sed leuamen ab onere probandi. c. bone. de elec. in nouel. la. per Jo. an. z quātuqz attinet ad cōfessionē. Facit gl. no. z ibi doc. in. c. insinuatū. z in. c. de hoc. de simo. d. Anto. i. rubri. de pbatio. Bal. in. c. i. s. sacramentū. de cōsue. re. cti feu. Quid aut si esset semiplene pbatū an differat iuramentū in supplemento probationis. ita vt vasallus postea amittat feudū. Dicit qd nō qz in penalibus: nō desertur iuramentū in supplementū pbatiois. Glo. in. c. in litteris.

in prin. de testi. in. l. admonēdi. in fallētjz. ff. de iureiurā. **Nota** ex textu ibi expoliabitur qd licet vasallus. neget feudū tamē non est priuatus ipso iure feudo. quoniam requiritur sententia qd ter. vtif. verbo futuri tps. vt no. in. l. in criminali. C. de iurisd. om. iud. z habetis in. l. iubemus. C. de sacro. ec. z sic iste ter. mirabiliter facit p. opi. Bar. in. l. id qd suo. s. i. ff. de pecu. lega. Bal. in. l. ea que in. ij. colun. C. de condi. indebi. qd vbi pena imponit a lege ipso iure tūc p. inficiatio. nō crescit. nā pena que p. inficiatio. infertur irrogat ab hose vt hic faciunt que habent i. l. fi. ff. de res. vēdi. **An** autē vasallū possit penitere z renocare hāc negationē. respondeo qd sic vsqz ad sniam fm. Ja. de bel. ar. d. l. in criminali cū similibus. Dicit tñ hic Aluaro. qd si dñs faciat vasallo assignari terminū ad respondendū z ipse respondet se nō esse vasallū elapso termino nō poterit cōfessionē suā emendare. z alle. Bal. in. anten. S. qui propriā. C. de nō nu. pe. facit glo. in. c. ex litteris. de duoztjz. Itē addit hic Bal. qd si er. negociatiōe dñs cēt passus multa dāna qd tūc sine refectiōe dānoy pnia non admittet ar. d. l. cū qui. z l. ij. C. de aboli. facit gl. no. in. s. itē iura insti. de actio. z Bal. in. l. ea que in. r. z. ri. q. C. de cōdi. indebi. in. l. s. negatē. C. ad. l. acq. in. l. de etate. s. fi. ff. de interroga. acti. in. l. error. in. vj. col. C. de iuris. z fac. igno. Bal. in. l. i. C. de furtis. Alibi dicit Bal. alr i. pzimilegio cōcessio cōfiteat aliter si simpliciter imponat pena negatē Bal. i. l. si vn. er. socijs. s. fi. ff. p. solu. i. l. i. i. iij. col. C. d. p. fel. fac. ad p. dīcta gl. i. c. fi. i. i. i. iusta cā d. iurein. li. vi. p. Bar. Ang. z alios i. d. l. cū qd pzi. ff. de iureiur. Sali. i. d. l. s. negatē. Imo. z Ang. i. l. s. h. ita. s. qd at. ff. d. re iud. Ang. i. l. si dubitet. s. i. ff. d. iud. bal. i. l. edita. C. d. edē. i. re. vid. p. h. Lud. p. lxx. icipit. i. rpi. z. viso themate. Bal. i. c. i. s. p. zro. s. que fu. pzi. cā be. amit. **In** glo. qd dicit ibi illa p. ba signate gl. qd limitat ter. vñ vt crassa z supia ignorātia cōparet scie. eo. mō. affectata ignorātia z ē gl. ēt de hoc notabilis i. cle. i. in verbo scietē d. p. z. af. fi. z d. crassa ignorātia ignorare qd oēs facit. vt nota. in. l. q. nerna. ff. de positi. Ad fi. gl. no. qd si vasallus nō negauerit feudū totū. s. partē: amittit partē negatā s. i. c. i. i. de vasallo qd s. cōsti. l. otha. p. Sui. z Ang. in. l. cōsul. C. d. his qui. vt indig. Bal. in. l. cogi. C. de peti. here. **Que** ro ab cē postqz vasallus negavit vsqz quo possit penitere z postea cōfiteri ad h. vt emittet penā h. positā. z dicit An. d. iser. qd vñ nunqz ēt re integra qz iā est adquisitū ius dño ex negatione qd nō pōt sibi auferri eo inuito. tū qz delictū est consumatū tū qz p. tēp. sit iudicē. ff. de bo. pos. contra tabu. l. si post mortē. s. fi. ff. de pac. l. fi. z. l. qui ea mēte. ff. de furtis. z. l. qui sit fugitiuus in prin. ff. de edil. edic. glo. i. l. fi. ff. de rei ven. nisi incōninenti renocaret per no. in. c. fi. d. iureiuran. l. vi. per Bal. in. l. edita. C. de eden. in. l. contra negantē. C. ad. l. acq. in. l. ea que. C. de condi. indebi. vel nisi vellet vasallus probare errorem vel ignorantiā suam per. d. ter. d. l. con. in. fi. Ja. de bel. ar. dicit qd vñ qd ad litē cōtestatā pōt penitere z postea nō. autē. de triē. z semisse. in. s. studiū. ff. de cōdi. ob. cām. l. si pecuniā. ff. d. rei ven. l. is qui se obtulit cū. l. se. idē tñ Jac. ardis. subijgit tñ Bal. qd si dñs esset passus aliquas expensas vel dānum. qd eo inuito etiā ante litem contestatam non admittetur confessio ad penam euitandā p. l. euz. qui. ff. de iureiur. nisi vasallus vellet reficere dictas expensas z dānam. C. de. iudi. in. l. scimus z in. l. de etate in. s. fi. de. interroga. actio. z intellige p. dīcta qd ēt post litē contestatam possit penitere semp si etas z alia iusta causa p. oemaret p. d. l. de etate in. s. ex causa z. s. se. tñ idem ia. ardis. z bal. ar. l. desitisse. ff. de iudi. z. C. de iudi. l. rem non nouam in fi. s. an trāslatio istius iuris in dñm regrat nouū libellū. Lud. i. d. cōsi. lxx. zcludit qd nō s. fiet iudicis offd p. regula nōbile Bal. i. l. supplicat. C. vt lite pēdēte. qvnt qd vbi pēa resultat ex aliquo emergētī iudicio sine dōvlt factō nō regrit nou. libell. fa. no. p. bal. i. iij. col. i. l. i. C. d. in.

Lap. alle. lxiiij. incipit agebam in fi. Bal. in. d. l. ff. de rei ven. in prin. per glo. in auten. d. triente z semisse in. §. illud sequitur An. in. d. l. ff. neqz h. casu si incōnienti vel let probare de suo bono iure excusaret ab amissione: tum qz delictum iā est perpetrātū: qz iam fecit iniusticiaz dño negando se vas. cum sciret se esse. quo casu cōmissit feloniam. c. i. s. in qui. cau. feu. amit. c. i. §. qui dño. s. ti. ij. cum ppter not. per glo. z doc. in. d. l. ff. de rei ven. vbi dicunt qz ad vitādam hanc penā nō hz locū regula: dolo facis qz petis qz restitutus es. lz ap. dubitaret in. d. alle. lxiiij. **C**In glo. not. per doli. ad fi. no. istā glo. que limitat tex. nostrum qz vas. celans rem dñi non perdit feudū h. eē vey qū non celat per doli. Si aut celat per doli perdit feudū quod not. §. vas. scienter celātes bona dñi qz perdunt feudum. **C**Format hic Ja. de bel. qōnem: quidā lōgo z lōgissimo tpe prestatit seruitia tanqz vas. dño: deinde negat velle prestare dicta seruitia tanqz vas. z ostendere rez propter qz prestat seruitia: an presumat vas. oīuz bonoz suorum z cōcludit Bal. qz pōt cogi ad ostendēdum rem pp quā prestat seruitia Albe. in. l. si certis annis. C. de pac. in l. plures. C. de si. instru. Bal. in. c. i. j. de vas. qui §. consti. Lorb. feu. alie. in. c. i. §. insuper. j. de pbi. feu. alie. p. Se. z alias presumet vas. de oibus nisi pbauerit infra amissa. quo casu ex qualitate vasal. z personaz z fuitioz presumēdum erit. An. in. c. i. in fi. de cōtrouersia inter masculum z feminā de bene. Bal. z Alber. in. d. l. si certis in lege iudicia. C. de re. vendi. Nec procedunt nisi sit iusta cā ignorantie. l. qui in alterius. ff. de reg. iur. Bal. in conclu sionibus feudoz in ti. de pbi. feu. alie. per Sede. Albe. in. l. ticius. la. ij. de acti. emp. idem in. l. si certis annis. C. de pac. Ang. in. l. si in re. ff. de rei vend. Albe. in. l. si ex falsis. C. de transac. z dicit Ang. qz si non exhibeat inuestitura vel de ea faciat fidem qz dñs poterit illum expellere Ang. in. l. pretor. §. i. ff. de eden. nisi diu possedisset z pro tali seruitia prestasset sicut dicimus de emphiteota. Ange. in. l. male agitur. C. de prescrip. xxx. vel. xl. an. z si non vult aliquo mō ostendere presumit qz totū sit feudū. ita Host. in sūma d. feu. §. qui. mo. feu. ami. ver. qd si vas. cōfiteatur. z faciūt que no. Jo. an. in addi. ad Spe. §. fi. d. lx. in ti. de loca. z in rubr. de feu. in fi. faciūt que vidimus post Bal. in. c. i. §. cū aut. s. de cōtro. inuesti. Si dubitaretur solū de parte rei an esset feudū: an d. rotare i dubio presumit esse feudū de tota re. ita Bal. in. c. i. §. cū aut. s. de cōtro. inuesti. Sed aduertatis ad modum solutiois quō deducatur. si. n. simpliciter deducit qz soluit censum presumit personalis obligatio. d. l. si certis. si aut deducitur qz p bonis suis intelligit nisi aliud appareat p oibus que habuit tpe solutionis nō de postea quesitis. An. not. in. c. i. de cōtro. inter mascul. z femi. de bene. in pe. col. per illū tex. Attendēda sunt verba an p bonis que t3 vel quā practica. ponit And. in. c. i. in. §. insup. i. de pbi. feu. alie. per Sede. dicēs qz vas. titulu feu. non cogit exhibere precise sed causariue qz ex quo dñs fundauit intētionē suam sup re si ipse vult dicere feudalem pber. facit quod nota. Bal. in. c. i. §. cū autem. in. ij. col. s. de cōtro. inuesti. Subdit qz vbi nō reperiuntur infra neqz testes stādū erit fame z cōi opi. hoium ar. l. si arbiter de iudi. z. l. at qui nā. §. cū me absente. ff. de nego. gest. per Bal. et in. l. ppietatem z. l. iudicia. C. de pba. z si sic fuerit fama seruitia prestata fuisse pptalem rē standū erit fame. Et dicit hic Bal. qz si heres vas. negat se habere infra auctoris feu. nō cogit illa exhibere. z si illa constiterit eū habere cogit exhibere l. tici. ff. de act. emp. z si non exhibuerit seruari §. illum poterit Inno. in. c. §. perpetuus. de si. instru. Ang. in. l. pretor. §. i. ff. de eden. per Bal. in addi. ad Spec. in ti. de loca. in. l. x. col. in. c. i. §. illud j. de probi. feu. alie. per Sede. in. l. ij. C. qñ z quibus quarta pars deb. lib. x. predicta declarat z intelligit Bal. in. c. vas. j. e. nisi lis super hoc eēt agitata cū defuncto nā tunc heredes nō excusant negan

do se habere per. l. alio. C. de in litē iurando. ideo infert §. heredes vsurarioz. dicit in Bar. in. l. i. C. de cōduc. et pcura. siue acto. predio. lib. xi. z Bal. in. l. ij. in. ij. col. C. quō z qñ iud. qz nō v3 citatio dñi facta §. suos vasal. vt ex hibeant iura sua quibus bona sua possident alioquin auferet feudū sibi per. l. cogi. C. de peti. here. qz intelligite iuxta predicta. l. nisi vas. negaret declarare p quibus rebus esset vas. vel negaret se vasallum vel negaret infra se habere vt dicitū est. s. tunc non dicatis qz sua auctoritate possit sibi ius dicere dñs proponēdo edictum priuatoriū vt in casu Bar. Sed poterit ad iudicem recurrere capiēdo vnā ex predictis viis quibus iudex sibi pvidebit. z in casu huius. c. per negationē feudū acquirētur dño intellige si non extāt filij vel agnati successores per ea que dixi i c. i. s. que fuit pri. cā benefi. amit. in. §. fi. in quarto mēbro z nō. §. Bal. qz pena huius. c. non hz locū in emphiteota vel libellario. allegat glof. in ar. in. §. item mixta. insti. de acti. vos dicite de hoc p Inno. in. c. cetex de iudicijs vbi Inno. z contra Ang. in. d. l. ff. de rei vendica. **¶** **Q**uis per trigita. Qui possidet rem vt feudū. xxx. annis tunc ē pscriptōe dñmō pstitit finicia dño. h. v. **C**Mo. ter. ibi. xxx. annos. l. completos cum hic ponatur dictio per quam de notat perfectionē tēporis. vt. l. vrbana in. §. pnoctare in fi. ff. de. ver. si. z no. ff. de ventre in pos. mittendo. in. l. i. §. pe. z sic habetis qz isti. xxx. anni de bent eē cōpleti. nec annus ceptus habet pro cōpleto. facit glo. in. l. iij. §. minorē ff. de. mino. Arch. z alij in. c. si annum de iudi. li. vi. facit in glo. magna in. c. fi. s. de feu. da. inuicem. l. comif. dū ibi concluditur qz hec prescriptio est tēpis cōtinui integri z nō interrupti. z ita probabit possessio. pbato principio possessionis z qz nunc possides. Bar. in. l. celsus. ff. de vsucap. glo. in. c. volumus. xvi. q. iiii. z in. c. accedētibz de excel. pzel. Et dicit hic Bal. qz sufficet qz testes dicant vidisse semper per dicta tpa talem possidere intelligetur dictum partim ad actum visus referendo qz viderunt euz longo tempore in possessione z partim presumptiue qz ex quo interpellatis vicibus viderunt euz possidere presumunt semper possedisse. z dicit hic Bal. z post illum Alua. qz sicut lege vel consuetudine positua inducta est hec psumptio. xxx. anno. ita lex positua poterit abbreviare. facit. l. in §. tribus z qd ibi no. Bal. C. de nō nume. pec. facit que no. Bar. in. l. oēs populi in tertia char. ff. d. iusti. z iure. De. de ancha. in. c. i. in. xvij. charta. ff. de consti. Ang. in repeti. l. i. C. de iudi. Bal. in autē. ad hec. C. d. vsuris. **C**Mo. qz qui possedit rē aliquā p. xxx. annos pscriptit feudum vt dicat vas. qd sane intellige vey si possedit vt feudū vt hic nō sufficit §. qz probet possessio. xxx. ānoz nisi pber se possedisse vt feudū. Itē ē necesse qz pstitit seruitia dño. z sufficit semel pstitisse seruitiū dño. z postea si possedisset per xxx. annos qz presumitur possedisse vt feudum no. in. c. cū ec. sutrina de causa posset. z pprie. bonus tex. in simili in. c. cū de beneficio de preb. lib. vi. fm An. non. n. requiritur seruitiū esse prestatum omni anno. **C**Nota. ter. ibi se tueri. quod ex quo iste tex. solum dat exceptionē. z sic nō videt causare nouū ius aliquod in feudo nisi solum ius excipiendū. vnde infert Aluaro. ad determinationē questionis an iste tex. habeat locū ēt si iste vas. possidens fuerit in mala fide qz se defendit z est tutus exceptioe pscriptiois ēt §. dñm vt hic est de mēte glo. quicqd dicat Ja. de bel. z Ai. de nea. dicēs qz in feudo opz qz habeat bonam fidē ad hoc vt cēseatur feu. Alua. z in glo. in qdōne pposita nec in h. ēt dicit Ja. vt iste vas. ēt in mala fide habeat exceptionē ar. l. fi. in fi. d. edic. diui adr. tol. z t3 An. de iser. z ēt Alzo sentit in sūma. de iure aut canonico. dic p By. in. c. ij. de reg. iur. lib. vi. extra de prescrip. c. si diligēti. de quo plene per Bar. in. l. sequit in. §. si viam. ff. d. vsucap. qz lex civilis z statutū possunt disponere vt male fidei possessor possit prescribere in odiū negligentis in. l. fi. in

ff. de edic. diui. adri. tol. 7 hoc in personalibus vñ tene
re. nō in realibus Post. in sūma in ti. de p̄scrip. rez imobi
liū. §. que res. Inno. in. c. qz pleriqz de immunitate. Bar. i
l. hēc aut iura. ff. de serui. vrb. p̄edio. in. l. ff. quēadmo.
fuitus amit. in. l. ait p̄tor. §. plane. ff. ex qui. cau. maio.
Inno. i. d. c. cū ecclesia de cā pol. 7 pprie. Arch. in. §. p̄t
xvi. q. iij. Panoz. in. c. ff. de p̄scrip. 7 Bal. hic sequitur
hāc opi. dicens ita debere obsuari in foro civili facit glo.
in. c. i. §. porro. s. que fuit p̄ri. causa be. amit. ita Ange. in
repe. l. i. C. de iudi. bar. in consi. qd̄ incipit statutum. dicit
q̄ si debitor stetit per. x. annos. 7 quicquid etiā hic dicit
bal. 7 p̄dicti ē in foro civili tenenda est opi. cōis q̄ non
procedit p̄scriptio in personalibus nisi cum bona fide.
d. An. 7 alij in. d. c. ff. de p̄scrip. qz tractat̄ de mā peccati
d. An. in consi. xv. incipit dñā. De. de anch. in. c. ij. d̄ ex c.
lib. vi. vbi Semi. Et aduerte ex q̄ tex. simpliciter dicit se tue
ri potest 7 sic nō apit an quo ad merita an vero quo ad in
gressum iudicij intelligemus indistincte vt tā ad p̄cessus
q̄ ad merita opponi possit hec exceptio sicut in simili i. c.
i. de litis contestatio. lib. vi. 7 sic dicemus q̄ ista exceptio
p̄scrip. de qua hic est exceptio litis finite 7 sic p̄t oppo
ni ad p̄cessum 7 ad merita. d. c. i. in simili de litis cōtesta.
li. vi. 7 ibi hoc Semi. facit. l. ff. 7 qd̄ ibi no. doct. maxime
Ja. bu. 7 bal. C. de edi. diui. adria. tol. 7 qd̄ no. bar. in. l.
cum querebatur. ff. iudica. solui. Bal. in. l. ii. i. xx. col. ff. d̄
iure iur. 7 bar. in. l. fratris. C. d̄ transac. bal. 7 Sal. i. l. post
quam liti. C. de pac. 7 est tex. in. l. oēs in ver. mouētur. C.
de p̄scrip. xxx. vel. xl. anno. in. l. ff. ibi vt litium finis ibi
bar. ff. p̄ suo. bal. per illum tex. in. l. si is qui. 7 in. l. i. C. ne
de statu defunc. in. l. querelam. C. de falsis in auten. nisi
C. de bonis maternis in. §. omnem in autē. de litigiosis
bar. per illum tex. in. l. i. §. ff. ad trebe. 7 hoc p̄ libertatē
subditorum ne de suo iure semper dubitent vt no. gl. fin.
in auten. de tēpo. nō solute pecu. §. i. 7 intelligitur eē que
dam pena legalis ar. ff. ex quibz cau. maio. l. s̄ si per p̄e
tozem. §. s̄ si dum. facit ad p̄dicta q̄ nota. in. c. ff. de p̄e
scrip. 7 in. l. i. in prin. ff. d̄ edendo. 7 p̄ Inno. in. c. cura c̄
de iure patro. dicā aliquid in glo. sed pulchzū est dubium
nūquid in eccl. requiratur. xl. an. ego putarē q̄ sic per au
ten. quas actiōes. C. de sa. san. ec. cū ēt tex. non loquat̄ in
ecclesia ad. xxx. annos qz requiruntur. xl. anni p̄ hac opi.
facit tex. in. l. ff. C. de fundis p̄monia. lib. x. in. l. i. C. ne
rei domi. vel tēplo. in. l. oēs in. l. cōperit. C. de p̄scrip. xxx.
vel. xl. an. per que iura fatez h̄ An. q̄ p̄ rem publicā nō p̄
scribet̄ spacio. xl. an. tex. noster p̄cedit in priuat̄ q̄ ecclē.
in hoc equipabit̄ reipub. per. l. ff. C. de sa. san. ec. cū autē.
quas actiōes. nec ex hac p̄uisione generali vñ derogatū
p̄uilegio ecclē. 7 reipub. de p̄scrip̄tiōe quadrage
ria iuxta glo. in. l. decurionū. C. de silentariis lib. xij. 7 p̄
hac pte facit qd̄ no. Jo. an. in. c. ad audietiam de p̄scri.
Bal. in. c. ff. de feu. da. inuicē legis cōmis. 7 hoc feu. p̄e
scriptiōe que sitū suscipit ordinariā naturā feu. fm̄ Alua.
hic 7 no. Bal. in. l. liberti. C. de opis liber. Bal. in. l. i. in
xxi. q. ff. de rez. di. facit tex. in. c. i. in. l. s̄. quid sit inuesti.
Ange. in cōsi. cvi. incip. sanctissima. Panoz. in. c. lxxij.
incipit. cōditoris oīuz in. v. col. C. No. tex. ibi 7 seruitiū
dñō exhibuit iuncto tex. ibi. xxx. q̄ per p̄ceptionē solū ser
uitioz non inducēt p̄stitutio feudoz nisi sit p̄scripta lō
gissimotpe. i. xxx. an. quo casu feudū intelligit̄ cōstitūtū
vt hic. qd̄ itellige rez ēt absqz aliquo iuramēto vas. vt no.
glo. j. de cōsue. rec. feu. in. c. i. in prin. 7 hoc id est qz i hac
re possessa p̄ vas. nunquā fuit habitus alius ti. p̄cedens p̄
vas. nisi qz sp̄ possessa est tanqz feuda. si nō a prin. ipsam
possedit̄ aliq̄ alio ti. vt forte loco pignozis. s̄ post dictū
ti. pignozis ipsam possedit̄ p̄ spaciū. xxx. an. eēt necessa
riū iuramētū ipsius vas. cū. xij. sacralibus ad hoc vt p̄ba
ret̄ feu. iste ē casus in. d. c. ff. s̄. de feu. da. inuicē leg. cōmis
so. nā ex p̄cedenti titu. posterior declarat̄ enētus. l. quedā
ibi glo. 7 doc. ff. de rei v̄. l. ij. C. de acquir. pos. l. ij. C. qñ 7

quibus quarta pars debe. Omnia p̄cedā hñt locum qñ
nulla ē scā inuesti. nec aliqd̄ p̄bat vas. d̄ ipsa inest. vt ibi p̄e
suppōit iste tex. qm̄ si fuisse scā inuest. quā allegat vas. s̄ ple
ne nō p̄ p̄bare: tūc si mediāte ea asserta inest. ipe vas. stete
rit in possessiōe ipsius feudi p̄ annū sciēte dñō 7 nō p̄dicēte
tūc stabit sacro d̄ iue. scā. et sic p̄ sacm̄ p̄bat d̄m̄ feudū
vt est cāus. s̄. in. ti. si d̄ inuest. inter do. 7 vas. lis oria. in. c.
ij. in. ff. 7 isto cāu sufficet sola possessiō āni vt ibi. C. Glo.
illud merito ad ff. no. q̄ oēs qōnes formate a glo. solūntur
p̄ glo. 7 doc. in. l. si quis emprōis ti. 7 in autē. nisi. C. d̄ bo.
mater. 7. c. possessor de re. iur. li. vi. S̄ Bal. vñ hic sentire
q̄. c. n̄m h̄z locū in malefidei possessore 7 h̄ sit spāle in feu
do p̄ exhibitiōez fūicij. S̄ diligenter est speculā. vt re
nere in oppositum: de iure canonico nō ē dubitandū q̄ in
c. n̄o non p̄cedat p̄scriptio in malefidei possessore. nam
q̄uis habuit bar. singularem opi. in. l. sequitur. §. si viāz
ff. de v̄sucap. quam tñ non affirmat s̄z submitit se ecclesie
ro. tamē verissima est opi. v̄z q̄ malefidei possessoz siue pos
sides mala fide non p̄scribit neqz in actionibus p̄sonali
bus neqz in realibus per rōnez tex. c. ff. de p̄scri. qm̄ omne
qd̄ ē 7c. ex quo ratio ē generalis. 7 ita t̄ Bal. i autē. ad h̄
C. de v̄sū. 7 ita ange. in. d. l. sequitur. §. si viā. 7 idem tenēt
Posti. 7 Jo. an. 7 cōiter doc. in. d. c. ff. S̄ Bar. t̄ Bal. in. l.
sicut. C. d̄ p̄scri. xxx. vel. xl. an. in. l. quibus diebz. §. dñs
7 ibi Inno. ff. de cōdi. 7 demon. in. q. que incipit statuto ca
uet̄ q̄ fenerator in. l. i. C. de fūi. 7 aqua. d. Ant. i. c. qz ple
riqz de immuni. ec. Ange. in repeti. l. l. C. de iudi. glo. in regu
la possessor de reg. iur. lib. vi. 7 est tex. in. d. c. ff. ibi vt nul
la 7c. adducit̄ tex. in. §. i. in autē. vt ecclesia romana. hāc
opi. dicit esse cōem. Pan. de ca. in. c. lxxvi. incipit in
xpi 7c. v̄sū bis in. vi. col. 7 eaz sequitur. ad arg. p̄ria p̄t
dici q̄ ex quo tractat̄ de periculo aie nō sunt attendende
ille subtilitates. 7 ita tenēdum est p̄pter peccatū euitādū
vt dixi sup̄ tex. Quid autem in dñō an sicut vas. possides
p̄scribit vt hic ita possit dñs p̄scribere actionē ad p̄e
stādum seruitiū ipsi dñō. r̄ndet bal. q̄ sic ar. l. ff. de accep.
propter naturā correlatiōez. faciūt scripta i. l. si certis an
nis. C. de pac. 7 in. l. cūz de in rem verso. ff. de v̄sū. 7. l. ff.
C. de iudica vidu. tol. ff. de iure iur. l. si duo. §. si quis iura
§. marcel. Et pro hac snia adduco Spec. in. tit. de feu. §.
ij. ver. iij. querit̄. Itē dicit bal. q̄ si possideat dñs totā rem
feudalem p̄ sua 7 tanquā suam consolidādo vtile dñium
cum p̄prietate. ita q̄ per spaciū. xxx. an. possideat integre
sine p̄dictione vas. q̄ possidendo suā p̄prietatē sine ad
ditione alicuius tituli p̄scribat cōsolidationem 7 amo
tionē vtiles domini. 7 allegat. l. si heres. ff. ad treb. 7 au
toritate Buil. de cunco. in. l. si quis emptiōis. 7 q̄ habe
tur in. d. §. si viam. C. Quero an qñ quis est tutus p̄scri
ptione approbata possit sibi tenere rem p̄scriptā etiā in
foro cōscientie. Et sensu Inno. q̄ sic in. c. cura. extra d̄ iu
re patro. 7 bal. s̄. de contē. inter do. 7 vas. d̄ inuesti. feu. in
fi. 7 in. l. cū quis. C. de iuris 7 facti igno. de quo etiā per
ipm̄ in autētica ad hec. C. de v̄sūris. Facit glo. in. c. i. de
cōcessio. preben. Inno. in simili in. c. qz pleriqz de immuni
tate ec. doc. in. c. vigilantia. 7. c. ff. d̄ p̄scri. bal. hic allegat
glo. in. l. i. in prin. in glo. magna. ff. de eden. dñi vult q̄ p̄e
scriptio est p̄ veritate. facit glo. in. c. i. de cōces. preben.

Qui clericus. Qui post feudū questum effici
tur clericus aut monachus amittit feudū
qd̄ p̄ri^o bēbat. h. d. ita ad h̄ cōiter adducit̄ iste tex.
ita bar. post glo. in. l. i. C. de legi. gl. in. l. de quibus. ibi bal.
ff. de legi. bal. in. l. data opa. in. xvij. col. C. qui accusare. in
auten. nisi rogati. C. ad treb. C. No. tex. ibi hoc ipō q̄ fm̄
bal. hic est canon late qz ipso iure p̄ clericatū feudū amit
titur qd̄ p̄z p̄ illa s̄ba hoc ipso. facit glo. in autē. de incest.
nup. in prin. glo. in. c. cupiētes. §. ceter. de elec. in. c. i. in fi.
de iure iur. lib. vi. Semi. in. c. q̄ sit in fi. col. de elec. lib. vi.
S̄z diceret quispiā quō p̄t hec cōsuetudo ligare clericos
7 ea que hñt in. c. ecclesia scē marie d̄ p̄sti. bar. in. l. cōctos

populos. C. de summa tri. itez qz vñ contra libertatez eccle
 sic. c. nouerit. ibi Inno. de sen. ex cō. autē. cassa. ibi Bal. C.
 de sa. sã. ec. So. mixta est cōsuetudo 7 gnãlis clericor 7
 laicor. ideo ligat clericos. c. cum venisset de eo qui mit. in
 pos. c. camqz de re indi. nec ē liber. ec. qz h̄z nã feudi ex
 q̄ nō pōt fuisse dixi. s̄. in preludis. 7 i. c. i. s̄. i. qui feu. da.
 pos. ita. Pau. consi. cliz. incipit in xpi 7c. in presenti cã in
 fi. col. Jo. an. in regula sine culpa de regu. in. li. vi. glo. hic
 tangit pulchrum articulum vtrum si clericus paratus sit
 seruire p̄ substitutū an amittat feudum. examinati plene
 in. c. i. s̄. qui feu. da. pos. Quero an istud. c. etiã habeat
 locuz in clerico qui suscepit ordines minores an amittat
 feudū vt nec id recuperare possit dato q̄ desinat eē clericus
 glo. in. c. naturales. j. eo. videtur tenere q̄ sic vñ amittat
 nec recuperare possit idē vñ tenere. Al. de nea. in. d. c. i. in fi.
 j. de bene. femi. idē t̄z Bal. hic si cū isto clericatū hūit bene
 ficuz ecclesiasticuz alias secus p̄ ea que hūit in cle. graue
 de rescrip. ad qd̄ facit qd̄ dixit Bar. in. l. in p̄cubinatu 7
 p̄ hoc adduco. c. si voluerit. i. d̄ capita. qui cur. v̄di. facit
 autē. si clericus. C. de epis. 7 cleri. 7 in auten. quō o3 ep̄os.
 s̄. semel 7 in auten. de sanctissi. epi. in. s̄. 7 generaliter. sed
 ip̄e idem Bal. in. d. c. i. de be. fem. t̄z exp̄sse q̄ p̄ susceptio
 nem ordinum minorū non vñ quis renūciare feudo neqz
 efficiat inhabilis ad feudū qz poterit seruire p̄ substitutū
 7 possit eē rō sat̄ vrgēs p̄ hac pte quã hic Bal. allegat vñ
 ne sit in ptate ciruēnire aducluz hūit feu. 7 id̄ dimitte do
 clericatū possit recuperare 7 reintegrari ad dcm̄ se. ope resti
 tudis p̄ no. in d. c. naturales 7 in. d. c. i. de ben. fem. 7 ista
 opinio videt̄ mihi satis equa in isto cãu huius suspitōis
 qz immo Jaco. de bel. mor̄ ex hac ea. equitate t̄z q̄ talis
 cleric̄ in minoribus p̄stitutus nō priuetur p̄. c. ei q̄ postea
 id̄ distinguēdo dixit in. d. c. i. in fi. de be. fe. vbi format qd̄
 nem. Querit h̄ And. qd̄ si val. non ingrediat̄ monaste
 riu3 neqz p̄stitetur s̄ facit votuz ingrediendi religioē: an
 amittit feudū si nōdū ingressus: dicit ip̄e 7 sequit̄ Alua.
 q̄ si val. emittat votū ingrediēdi religioē h̄ nō ingrediat̄
 religioē tñ perdit feudū qz peccat mortaliter n̄ adimplē
 do votū bal. h̄ s̄erit h̄ dñ glo. exponit tex. ibi votuz religio/
 nis in monacho 7 sic in eo qui est ingressus religioē 7 h̄
 sequit̄ Bal. ibi p̄ tex. ibi assumit 7 qz verba dñt cū effectu
 zc. l. i. i. fi. ff. qd̄ q̄qz iuris. Nec ob. q̄ sit i peccato mor
 tali qz nō est bona cōsequētia ē in p̄cō mortali s̄ est p̄nã
 dus feudo p̄ tex. in. s̄. illud. s̄. que fu. pri. cã be. amit. p̄u
 rus q̄ est in p̄cō mortali nō amittit feudū 7 si hoc eēt v̄z
 oēs fere amitterent feuduz qz nemo sine crimine viuūt. s̄
 possit r̄nderi q̄ aliud in simplici p̄urio aliud in voto de i
 grediendo religioē qz val. iaz voto astrictus est vt possit
 cogi adimplere. c. vnico. xxxij. q. vl. p̄terea pōt dicē dñs no
 lote in val. qz nō potes mihi fidelitatē d̄bita facere: qz vo
 to iã es deo astrict̄: 7 si illi nō vis eē fidelis nec mihi eris
 fidelis. c. paruulos. xxxij. q. v. Donec val. ingressus ē re
 ligioē 7 stetit ibi p̄ annū ad p̄bandū 7 ante annū nō pla
 cuit sibi religio. querit an amittat feudū. r̄ndeo fm̄ And.
 q̄ amittat feudū p̄ tex. in. c. i. de be. fe. postposito habitu
 religiois nō reasumit feuduz: ego dico q̄ r̄ndeo q̄ si. j. annuz
 egrediet̄ religioē. nō p̄dit feuduz: p̄bo p̄ no. in autē. in
 gressi. C. de sa. san. ec. neqz ibi cōstituit̄ dñs iter feudalia
 7 alodialia: hoc p̄bat iste tex. vbi votū religiois assumit.
 nã intra annū p̄batiois nō assumit votū religiois: p̄terea
 iste recessit a religioē intra annū iure p̄mittēte. s̄ penã nō
 merec̄: fundamentū An. ē subtile h̄ rigorosum nã dicit̄ ip̄e
 statim ingrediēdo religioē dñm priuat̄ s̄uitio suo. c. i. in
 fi. de mi. val. qui arma be. depo. 7 interest dñi vt fiat locus
 alteri agnato q̄ seruiat vel si est nouuz feuduz tñc reuertit̄
 ad dñm. ex quo s̄ semel iuit ad agnatos vel dñm nō pōt
 redire ad val. s̄ exeat monasteriū. Tñ sustinendo id qd̄ ē
 equius possum̄ dicere q̄ intrãdo religioē non priuat̄
 ex toto dñm s̄uitio qz imo qz trãsit ad frugē melioris vite
 vel trãfire itendit tanqz iuste ipedit̄ excusat̄ a s̄uitio dñi

si est psonale vel seruiet p̄ substitutū interea donec durat
 annus p̄batiois sicut videm̄ in. c. si minor. i. eo. 7 fac̄ rō
 qz que sp̄i dei agunt nō sunt sub lege. l. sunt p̄sone. ff. d̄ re
 ligio. 7 sump. sune. 7 quasi vocat̄ a maiori dño iterea ex
 culabit̄. c. i. in fi. i. de pa. in. fir. te. 7 in. c. i. s̄. p̄terea ducat̄
 i. de p̄bi. feu. alie. p̄ Sede. facta p̄fessione tñc qz ipedit̄
 tuz ē p̄petuū succurrit̄ indēnitati dñi. s̄. i. s̄. mut̄. s̄. ep̄is.
 vel abba. s̄ donec ē in dubio an ex toto firmit̄ vitã muta
 re deuolutio feudi nō fiat. s̄ iure licite intra annū p̄batio
 nis pōt egredi religioē. c. ij. d̄ regula lib. vi. cū si. facit. c.
 beneficiū. e. ti. s̄ nō priuabit̄ feudo. ad idē facit. l. cūz atti
 liams cū cōcor. suis de sui. ru. p̄dio. nec ob. c. i. qz loquit̄
 qñ efficiat̄ appostata religiois postqz effectus religiosus
 post annū p̄bationis qñ deponit̄ habitū iure nō p̄mitten
 te nos in qōne p̄posita loquimur lege permittente.

Si vasallus. Vasallus nō pri
 natur feudo h̄ se
 nō omni anno p̄ntet. b. d. 7 rō dubitandi pōt esse
 qz videbat̄ quod d̄ ep̄o qui ex forma iuramenti sui se om
 ni āno d̄ p̄ntare 7 visitare limina ap̄toz nisi ex iusta cã ex
 cuset̄ alias puniit̄ vt eē d̄ iureiu. c. ego. n. ep̄s in fi. 7. xcij.
 vis. iuxta rō deci. est in oppositum. Quia hoc nō reperit̄
 statutum in val. neqz in iuramento eius cōtinet̄ nec nos
 debemus hoc dicere. l. seruū in. s̄. nō dixit. ff. de acqui. be
 redi. 7 p̄bat̄. i. eo. in. c. l. ad qd̄ gl̄os. hic posita se remittit
 7 nihil aliud fecit: sufficit. n. q̄ dñs sit paratus seruire dño
 petenti h̄ nō p̄ntet se nec se offerat vt ibi. 7 in. c. i. vbi vidi
 mus de for. fid. 7 vide qd̄ dixit. s̄. que fuit p̄ri. cã be. amit.
 in. s̄. sed nec alia. Iste tex. est h̄ quosdã p̄icipes q̄ faciūt
 edicta q̄ oī anno sui val. sub pena priuatiois in sua curia
 se p̄ntent que edicta quare fiãt nouit̄ deus 7 rōnem deci
 sionis huius tex. assignat. Bal. qz lex aliud onus nō im
 ponit nec nos iponere debemus. l. si seruū. s̄. non dixit. ff.
 de acqui. heredi. l. pe. ff. si quis a parente manu. fue. fa
 cit̄ tex. in. c. alligant. xxxvi. q. vij.

Omnēs. Omnes filij val. tenent̄ p̄stare fidei
 tatez dño nisi feudū ex diuisione
 ad vnuz puenerit quo casu ipse solus tenet̄ iura
 re. b. d. Mor. ibi fidelitatē q̄ si val. decesserit relicta plu
 ribus filiis oēs tenent̄ petē inuicturã. i. annū 7 dies 7 p̄
 stare dño fidelitatez: qd̄ est nota. pp̄ ea que vidistis in. c.
 i. s̄. quo tpe miles. 7 in. c. i. p̄ri. s̄. que fuit p̄ri. cã be. amit.
 maxime si sit indiuisuz feudū tenent̄ oēs p̄stare fidei
 tatez. Mo. ibi ex diuisione. q̄ qñ fr̄es diuidunt inuicē bōa
 vel iudex diuidit pōt assignare feu. vni. faciūt no. i. l. si fa
 milie. C. fa. her. Mo. ibi ille solūm q̄ ille ad quē solū p
 uenit feudū solus tenet̄ p̄stare fidelitatē dño. habet̄ s̄ du
 os casus decisos in h̄. c. 7 est tertius qñ filij diuidunt feu.
 inuicē vtrū oēs teneant̄ p̄stare fidelitatē dño: r̄ndeo q̄ sic
 p̄tex. ibi maxime si indiuisuz. q̄ dictio includit casuz ē di
 uisiois feudi. l. scire o3. s̄. h̄ 7 si maxie d̄ ex cu. tu. Que
 ro cū glo. in h̄. s̄ querit̄ zc. quid si dñs decessit relicta plu
 ribus heredib̄ vtrū p̄ val. sit oibus heredib̄ fienda fide
 litas 7 r̄ndet glo. q̄ ista qd̄ fuit disputata p̄ pil. qui indu
 xit plu. ar. p̄ 7 q̄. que ar. plene hic tradit̄ ista glo. 7 p̄ p̄ ea
 pte zc. vñ q̄ sufficit q̄ vni iurec̄ 7 adducit rōnes quas p̄
 sequere recitãdo vt in glo. vsqz ad h̄. e3 7 in ista pte argu
 it in p̄riū q̄ oibus heredib̄ dñi sit iurandū. 7 h̄ p̄bat̄ vs
 qz ad h̄. solūm 7 in ista pte ponit̄ determinationē qōnis
 p̄dicte fm̄ p̄dy. vñ q̄ val. debeat iurare oibus heredibus
 dñi per h̄c rōnem: qz ius qd̄ h̄z dñs in val. est indiuidū
 sicut dicimus de iurepatro. qd̄ habet̄ in liberos quod in
 diuidū est. l. carmelia pia. ff. de iurepatro. cum ergo tale
 ius sit indiuidū. sequit̄ q̄ d̄ p̄stari insolidū cuilibz he
 redi. l. vie. ff. de seruitu. cū si. nec h̄z obstare reductio ad in
 cōueniens vt qz possibile sit deuenire ad infinitos heredes
 dñoz quibus oibus esset iurandū qz r̄ndetur hoc nō esse
 incōueniens nec vānosum val. cū faciat id heredibus in
 solidum qd̄ facere tenebat̄ defuncto neqz in plus dñis
 m iiii

catur q̄ p̄ q̄ ipsi heredes possent ip̄m vas. liberare iurā
do solū vni pro oibus ar. in. l. iij. ff. de his qui deiecerunt
vel effude. Itē est in ptate ipsius relinquēdi feudū si ex
hoc granari se sentiat 7 hoc voluit glo. vsq; ad versū. s̄ q̄
quid 7 in ista pte redarguit sup̄ascriptā determinatiōez
py. per tex. i. de p̄bi. feu. alie. per Sed. in. §. p̄terea. du
catus. vbi v̄f̄ hodie determinari h̄m̄ v̄z q̄ nō teneat vas.
iurare nisi vni cū non p̄pellatur vas. p̄ vno feudo plures
dños habere vt ibi p̄z 7 hoc vult ista glo. vsq; ad fi. Ex qua
collige quatuor nōbilia. P̄tio q̄ ius p̄onatus est indivi
duū. similem glof. h̄s que h̄ firmat in. l. sub conditiōe in
fi. ff. de assignan. libe. que solet allegari pro singulari per
ray. in. l. quedā mulier. ff. fam. herc. 7 vide et h̄ plene per
Bal. in. l. cū fm. C. de fideicō. Secōdo not. q̄ ius vas. est in
diuiduum q̄ intelligas v̄z habito respectu ad ipsam si
delitate q̄m̄ est indivisibilis vt no. glo. no. glo. in. l. vsufr.
in. §. i. de vsufr. rō q̄z omne q̄ nō est corpus hereditariū
actu vel habitu reputatur indiuiduū. l. si. de iure pa. 7 q̄
no. in. l. ii. C. de libertis 7 eoz libe. Si autē haberemus re
spectum ad ip̄m corpus feudale tūc istud ius bene esset
diuisibile vt in isto tex. 7 i. d. §. p̄terea. de quo plene per
Bal. in. l. si plures. C. de cōdi. inser. 7 dixi. s̄. de fratri. de
no. bene. inuesti. in. c. i. 7 q̄ no. in. l. iij. ff. de ver. ob. Jo.
an. in. ad di. Spe. in. ru. de feu. Bal. in. c. que in ecclesiāz
de cōsti. Tertio not. q̄ vas. pōt relinquere feudū si sentiat
se granari ex eius retētiōe 7 hoc p̄bat per. c. i. §. de vas.
qui h̄ consti. Lotba. Sed q̄z et̄ hec est magna disputatio.
ideo dic plene per glo. in. c. si. de capi. qui. cu. v̄di. 7. §.
de p̄bi. feu. alie. per Sede. in. §. callidis. 7 de hac q̄one et̄
tetigi. s̄. de vas. decre. etatis in. c. i. Quarto no. q̄ vas. d̄z
iurare fidelitatem oibus heredibus dñi 7 hoc fm̄ opin.
P̄z. quam glo. accur. sequit̄ in. l. si vsufruc. alias incipit
l. si cuius in. §. sed 7 si plures. ff. de vsur. 7 illam glo. tenet
Bal. in. l. i. ff. de rez. diuisio. in. q̄one. xxiij. fm̄ opi. Ja. co
lumbi glosatoris hic positā non tenet iurare fidelitatem
nisi vni per. d. §. p̄terea. quā opi. sequitur Pet. de cer.
Ja. de bel. 7 cum ea et̄ transit Bal. hic allegat nota. in. l.
cōi diuidundo in. prin. ff. cōi diuidun. Sed tu clarius et
plenius dicas q̄ si istud feudum deuenit ad vñū tñ ex si
lijs vel heredibus dñi: q̄ tunc illi soli debeat iurari sicut in
simili expresse videmus de iure patro. ff. de iure patro. in
l. si. Sed ita est q̄ si feudum ad vnūz solum vas. peruenit
q̄ iste solus iurabit vt in text. in. fi. Ergo 7 eodem mō q̄
ius dñi ad vnum solū ex filijs 7 heredibus puenit ad q̄
facit. s̄. de eo. qui sibi 7 heredibus suis. pōt. n. dñs facere
vt ad vnum solūz ex filijs feudum pueniat vel et̄ ex diui
sione inter eos hoc pōt fieri ar. in. isto tex. 7. s̄. per quos si
at inuesti. in. §. i. fm̄ And. de iser. 7 glof. est in. l. si familie
C. fami. her. Si vero feudū veniat ad oēs filios sue qua
litate siue nō tunc oibus est iurandum. ff. de opis lib. l. vt
iuraturandi in. fi. ff. de re. iur. l. vel q̄. nec obstat. §. p̄tere
rea. ducatus v̄z q̄ p̄ vno feudo habeat plures dños 7c.
q̄z hic fit diuisio ex necessitate successiōis. ar. ff. fami. her.
l. heredes. §. an ea. 7 in. §. illa. Item q̄z oēs heredes loco
vniū sunt. l. illius cui successerūt. l. cum feudū. ff. de con
di. 7 demō. P̄terea nulla subest necessitas: sed ex volū
tate mera dñi alienantis p̄z feudi merito non pōt ex h̄ i
duci vas. vt habeat plures dños. vt ibi. Tñ isto casu pos
sunt isti heredes dñi si volunt eligere vñū cui iuret pro oī
bus. ff. de edil. edi. l. q̄ si nolit. §. si plures. de op. no. num.
l. stipu. §. questum. ff. fami. herc. l. heredes. §. pluribus
ff. iudica. solui. l. iam tñ. vbi tale ius indiuiduum pōt vni
cōmitti. 7 est bonus tex. in. l. iij. in. §. ad iici de fideicōm. ff.
liber. d̄ quo per Bal. in. l. i. C. q̄ liceat ab emp. rece. 7 ita
vt. s̄. dicit Alua. doc. Tolosanōs distinxisse 7 consuluisse
a quibus et̄ And. de iser. non multū discrepat hic in lectu
ra. Et p̄ p̄dicta poterit saluari determinatio P̄z. hic po
sita q̄z nō est verisimile q̄ determinasset h̄ casum legis in
dicto. §. p̄terea. Et hoc mō saluabitur et̄ glof. accur. in

dicta. l. si cuius. ff. de vsufr. De qua materia aliquantiter
tāgitur per Dy. 7 Bar. in. d. l. stipu. §. questum 7 in. l. d̄
pupillo in. §. si plurium. ff. de op. noui nunc. 7 per Jaco.
ardiz. in. sūma de success. feu. sub rubri. si vero est facta cō/
signatio an heredes dñi succedant 7c. cum rubrica. se. et
est tex. de feudis 7 beneficijs in. c. de negocijs. §. insuper
7 vide in Specu. ti. de feudis. §. q̄m̄ versū. xxix. Ex p̄edi
ctis pōt determinari vtrū vas. volens alienare feudū te
neatur petere licētiā ab oibus heredibus domini an suf
ficiat ab vno tātum. C̄ Quero ab extra quid si ex feu. va
salli mortui debeat certū seruitium vt q̄ feudū erat cō
ditionatū negatur seruitiū in. c. si. de capi. qui cur. vendi.
qualiter p̄stabitur illud seruitiū per heredes. Respon
deo quia si seruitiū est in dādo tunc quilibet p̄stabit
pro parte eum contingente. l. ea que. C. si cer. petatur fa
cit q̄ dixit Bal. in. autē. cess. ante. C. de leg. heredi. Si ve
ro seruitiū est indiuiduū puta ire ad p̄liū vel exercitium
cū dño. tunc dabūt vñū eque idoneum de se sicut erat pa
ter eoz 7 iste seruiet poibus q̄z oēs loco vniū sunt. d. l.
tam tñ. §. si plures. 7. l. cui feudū. fm̄ And. sufficit. n. do
mino vñū h̄e eque idoneus qui sibi seruiat sicut erat pri
or vas. solus. ff. locati. l. si quis domū. §. i. de p̄sti. pecunia.
l. qua autē. §. i. de qua q̄one vide plene in Spec. ti. de feu.
§. q̄m̄ versū. cū ibi late persequit̄ p̄ Ja. ardi. ti. d̄ succe. feu.
sub rubricella vbi a pluribus h̄z vas. feudum 7c. C̄ Que
ro iuxta p̄dicta si sunt plures heredes vas. obligati ad
seruitiū p̄stādum dño: an dñs poterit eligē magis p̄do
neum. Dicit p̄dictus And. d̄ iser. q̄ sic ar. eoz que ha
bēt in. l. q̄ si plures. ff. de testa. tutela. 7 ibi et̄ per Bal.
Sed plus mihi p̄z dicitur Spec. in. d. §. ver. cumq; iuxta
fi. qui t̄z q̄ vas. debent eligere vñū ex seipsis. nec dñs po
terit eos in plus granare q̄z fuerat cōditio patris ipoz.
Si vero essent plures dñi habētes vnum vas. tūc ipse va
sallus eligere pōt quem vellet. vt no. glo. in. d. §. p̄terea
ducatus q̄z intelligo. q̄z per cōcursum nō poterat serui
renisi vni vt statim dicas. C̄ Quero an isti filij possunt cō
stituire p̄curatorem ad iurandum fidelitatez. Dicit q̄ sic
vt in. c. i. §. sed vtrūz. 7 quod ibi dixi. s̄. per quos facit inue
sti. secus autē est in iuramento quod p̄statur a ciuibus vt
p̄batur de pace constātie. 7 t̄z Bal. in. l. i. §. ne autem. C.
de cadu. tol. Et similiter dicit vñs potest inuestire nomi
ne omniū cōsortium vt plene per Bal. in. l. i. C. q̄ liceat
ab emp. recede. Vel etiam oēs per p̄curatorem. d. §. per
sonam in. fi. C̄ Quero qualiter in. §. p̄ima q̄stione va
sallus p̄stabit seruitiū pluribus heredibus dñi qui di
ctum feudū pro parte tenēt. Et respōdeo q̄ si est pecunia
vnicuiq; dabit partē suam p̄ qua est heres vel feudūz. 7
Si vero seruitiū est indiuiduū vt. s̄. dixi puta ire ad p̄
lium cū dño 7 quilibet filioz h̄z de per se bellū diuisum 7
in diuersis locis ita q̄ nō est possibile q̄ adiuuet oēs tūc
pōt eligere ipse vas. quez ex dñis velit adiuuare ar. ff. ad
sil. l. si quis in graui. §. secum oēs per no. in. §. p̄terea.
Attamē dixit Bal. in. l. i. ff. d̄ rez. diui. in. xxiij. q̄ bene
facit ipse vas. si gratificabit digniori 7 seniori ar. ff. d̄ pac.
§. l. maiorē. 7. l. si. de fide instru. facit q̄ no. in. l. ciues
C. de incolis lib. r. 7 quod dixit Inno. in. c. i. extra de ma
iori 7 obe. C̄ Quero quid si isti filij domini mortui inter
se cōmittunt bellū: an tunc vasallus tenet aliquez adiuua
re vel gratificare: dicit Bal. in dicto loco q̄ non: q̄z inuicē
sibi obstat. d. l. si quis in graui in. §. si cum oēs. ff. ad sil.
dic vt in Specu. in. d. §. q̄m̄. ver. xij. vbi plene 7 diffuse p̄
sequitur. C̄ Quero an vasalli possunt diuidi numero in
ter dominos dic q̄ sic cum sint in bonis ar. C. cōia vtrius
q̄z iudicij. possessionem. t̄z Bal. in. l. libertus de operis li
ber. in. vlti. col. reuertēdo ad. d. glo. C̄ In glo. ibi recedē
do signate glo. q̄ a tenore p̄ctus nō est recedēduz hinc est
q̄ vas. non tenetur suis sumptibus ire ad p̄liū cum dño
nisi tenor inuestiture id iudicet fm̄ Inno. in. c. sicut d̄ iure
iurā. In sup̄ signate gl. q̄ dñs nō pōt alienare directū do

minium feudi in plures psonas neq; alienare ptem dire
 cti dñij ipsius feudi ne cogat val. habere plures dños. d.
 §. pterea. ducatus in rōne sui. **¶** Quero an val. vniuersi-
 tatis teneat p̄stare fidelitatē singulis de vniuersitate: rñ
 deo q; non; q; d; val. vniuersitatis nō singuloꝝ. l. si hac
 §. qui manumittit. ff. de in ius vocā. fm And. bic. **¶** Itē
 no. bic An. q; fm cōem suam val. non pōt renūciare feu-
 do qñ feudū est gra vtriusq; vt no. in. c. i. de capi. qui. cu.
 vendi. z de hoc videbimus in. c. i. de val. qui p̄ cōsti. Lo
 tha. **¶** Extra glo. oppo. q; non possit fieri diuisio feudi. l.
 cōi diuidundo. ff. cōi diuidun. So. i. cu. et regionibus di-
 uidi pōt nisi sit feudū regale ducatus zc. d. §. pterea a du-
 catus. i. de pbi. feu. alie. per Federicuz.

Adoptiuus. In feu. nō succedit fili⁹
 adoptiu⁹. b. d. **¶** No. q; naturales filij et legitima-
 ti nō succedunt in feudo. Bal. h. dicit eē rōnez. q; natura-
 les sunt aliquo mō infames saltē de facto. Ideo nō ē ve-
 risimile q; de eoz successiōe in feudo dñs cogitauerit qñ
 feudū illi dedit vt no. Azo. in sūma ex qui. cau. ifamia ir-
 rogat. Et ita Ang. in dispu. q; incipit nobilis quidaz. do.
 Ant. in. c. p. venerabile circa mediū in x. alias est effectus
 qui filij sint legi. §. soroz. insti. de inoffi. te. vel fm Aluaro.
 donec val. non nascit filius legitimus: agnati hnt primū
 locum nō aut filij naturales in successione feudi antiqui:
 Et est nō q; solū agnati admittunt ad feudū. vt. s. de na-
 tura successio. feu. c. i. Isti aut taliter nati nō sunt agnati
 sed cognati vt. ff. vnde cognati. l. hac pte z insti. de succes-
 cogna. §. vulgo z p legitimationē subsequētem vñr agna-
 sci. vt in autē. de incest. nup. §. dubitatum: peride esset ac si
 nunq; fuissent naturales ar. l. impiatis. C. d. nuptijs z in
 l. i. C. de iure am. aureo. Et fatendū est q; impator hac le-
 gitimationem pōt facere. l. qua in puincia. §. i. ff. de ritu
 nuptiaz z hoc no. in glo. sed tñ simpliciter cōcedendo nō
 vñ hoc facere z cōcedere tale priuilegiū in p̄iudiciū al-
 terius. l. ij. §. si quis a principe. ff. ne quid in loco publico
 C. de emācipa. liber. l. nec auus. existentibus. n. illis natu-
 ralibus veniebāt legitimi agnati. vt. s. de gradi. successi.
 in feu. i. c. i. z. s. qui. feu. da. pos. §. cū vero coradus. Et sic
 ius tale erat questū agnatis z eis deficientibus dño. vt. s.
 de alie. ferat. §. z si clientulus. pterea h ē si legitimatus
 succederet in feudo tractaret ē de p̄iudicio dñi ad quē
 legitimationē non facta feudū ex natura inuestiture z na-
 tura sua ēt facilius reuenteret. Id princeps sine eoz p̄e
 iudicio videt legitimasse. z facit simile nā adoptiuus nō
 succedit in feudo. c. adoptiuus. s. eo. sed filius adoptiu⁹
 z legitimatus equiparatur glo. in. l. cū te. z in. l. i. adopti-
 uus. C. de adoptio in. l. filius. C. de municip. z origi. lib.
 r. in. l. i. §. i. in glo. mag. ff. de admini. tuto. non mix. si eti-
 am naturalis legitimatus non succedit in feudo. Ad p̄e
 dicta glo. in. l. cū legitime. ff. de statu homi. rex. in. §. legi-
 timuz in autē. qui. mo. natura. effi. sui. nā p̄prie ille est fili-
 us qui ex legitimis nuptijs est natus. l. filium. ff. de his
 qui sunt sui vel alie. iuris facit glo. in. c. innotuit de elec.
 vbi appellat legitimatū improprie legitimuz dum vtitur
 not. improprietatis tanq; zc. facit tex. in. §. generaliter.
 z. §. filium ibi machinationez in autē. qui. mo. naturales
 effi. sui pterea in generali dispositiōe non veniūt feuda.
 c. in generali. i. eo. Ideo ēt in legitimationē simpliciter fa-
 cta non vident feuda cōprehensa. Et sic habetis q; legiti-
 matio non trahit ad feuda. **¶** Perepreciū est q̄rere an
 naturalis legitimat⁹ succedat in feudo si tpe inuestiture
 feudalis filius repiat se legitimatū. vñ p̄ia facie q; succe-
 dat q; tex. n̄ dicit postea ergo a p̄rio sensu si tpe inuestitu-
 re repiat se legitimatū succedat in feu. Ego putarē q; nō
 succedit in feudo. nāz consuetudines feudales disponunt
 filios nō posse succedere nisi cōcurrāt eodem tēpore natu-
 ralitas z ciuilitas filioꝝ vt pbatur in hoc. c. iuncto. c. ad
 optiuus. nō ob. text. in x. l. p̄stea q; voluit solvere dubiū
 an filij naturales legitimati ex post succedant in feudo.
 Ita q; verbum postea non refert ad tps inuestiture. sed
 se refert ad naturalitatē: q; naturalitas filij p̄cessit legiti-
 mationez. z q; ad hoc d; referri q; de inestitura in tex. ver-
 bum nullū ergo illud l; postea. d; referri ad p̄dicta. i. l; p̄-
 post naturalitatē. l. postq; nati sūt tñ naturales z sic vult
 determinare iste tex. q; ab initio natiuitatis debent esse fi-
 lij naturales z legitimi ex speciali feudoꝝ cōsuetudine l;
 Bal. in qōne de filio legitimato per subsequens m̄imo-
 nium non videat placere iste intellectus: q; si attenderet
 principiū filius p subsequēs m̄imonium legitimatus nō
 succederet in feudo. **¶** No. ibi nec soli nec cū alijs q; filij
 nales legitimati nō succedūt i feudo ēt nō existētib; alijs

Qualiter. Valet cōsuetudo vt in feudo
 m̄imo succedat filij p̄mi m̄i-
 monij nō scdi. b. d. **¶** No. casuz valde dux valē
 cōsuetudine vt filij p̄mi m̄imonij nō aut scdi succedat
 in feudo ex q̄possum inferre ad cōsuetudinē q̄ est q; i re-
 gnis nō succedat nisi priogenitus de quo p Bal. in. l. cuz
 antiquiorib; C. de iure delibe. Jo. an. in addi. ad Spec.
 in rub. de feu. Bal. in. l. cūctos p̄ptos. C. d. sū. tri. **¶** Glo.
 istud ad si. dicite q; h. c. loquit de cōsu. nā si aliq; plue. p̄ba-
 ret illa ēt suada q; filij p̄mi m̄imonij tñ succedat i fe.
 vbi at nō pbaret talis cōsue. q; nō p̄sumit: filij tā p̄mi q; p̄-
 m̄imonij succederēt. ar. c. i. d. gra. suc. i feu. z. l. vl. C. d. lega-
 hered. z sic hoc. c. n̄m est locale non autē generale.

Naturales. Filij naturales tñ nō suc-
 cedunt in feudo quāuis le-
 gitimē. b. d. **¶** No. q; naturales filij et legitima-
 ti nō succedunt in feudo. Bal. h. dicit eē rōnez. q; natura-
 les sunt aliquo mō infames saltē de facto. Ideo nō ē ve-
 risimile q; de eoz successiōe in feudo dñs cogitauerit qñ
 feudū illi dedit vt no. Azo. in sūma ex qui. cau. ifamia ir-
 rogat. Et ita Ang. in dispu. q; incipit nobilis quidaz. do.
 Ant. in. c. p. venerabile circa mediū in x. alias est effectus
 qui filij sint legi. §. soroz. insti. de inoffi. te. vel fm Aluaro.
 donec val. non nascit filius legitimus: agnati hnt primū
 locum nō aut filij naturales in successione feudi antiqui:
 Et est nō q; solū agnati admittunt ad feudū. vt. s. de na-
 tura successio. feu. c. i. Isti aut taliter nati nō sunt agnati
 sed cognati vt. ff. vnde cognati. l. hac pte z insti. de succes-
 cogna. §. vulgo z p legitimationē subsequētem vñr agna-
 sci. vt in autē. de incest. nup. §. dubitatum: peride esset ac si
 nunq; fuissent naturales ar. l. impiatis. C. d. nuptijs z in
 l. i. C. de iure am. aureo. Et fatendū est q; impator hac le-
 gitimationem pōt facere. l. qua in puincia. §. i. ff. de ritu
 nuptiaz z hoc no. in glo. sed tñ simpliciter cōcedendo nō
 vñ hoc facere z cōcedere tale priuilegiū in p̄iudiciū al-
 terius. l. ij. §. si quis a principe. ff. ne quid in loco publico
 C. de emācipa. liber. l. nec auus. existentibus. n. illis natu-
 ralibus veniebāt legitimi agnati. vt. s. de gradi. successi.
 in feu. i. c. i. z. s. qui. feu. da. pos. §. cū vero coradus. Et sic
 ius tale erat questū agnatis z eis deficientibus dño. vt. s.
 de alie. ferat. §. z si clientulus. pterea h ē si legitimatus
 succederet in feudo tractaret ē de p̄iudicio dñi ad quē
 legitimationē non facta feudū ex natura inuestiture z na-
 tura sua ēt facilius reuenteret. Id princeps sine eoz p̄e
 iudicio videt legitimasse. z facit simile nā adoptiuus nō
 succedit in feudo. c. adoptiuus. s. eo. sed filius adoptiu⁹
 z legitimatus equiparatur glo. in. l. cū te. z in. l. i. adopti-
 uus. C. de adoptio in. l. filius. C. de municip. z origi. lib.
 r. in. l. i. §. i. in glo. mag. ff. de admini. tuto. non mix. si eti-
 am naturalis legitimatus non succedit in feudo. Ad p̄e
 dicta glo. in. l. cū legitime. ff. de statu homi. rex. in. §. legi-
 timuz in autē. qui. mo. natura. effi. sui. nā p̄prie ille est fili-
 us qui ex legitimis nuptijs est natus. l. filium. ff. de his
 qui sunt sui vel alie. iuris facit glo. in. c. innotuit de elec.
 vbi appellat legitimatū improprie legitimuz dum vtitur
 not. improprietatis tanq; zc. facit tex. in. §. generaliter.
 z. §. filium ibi machinationez in autē. qui. mo. naturales
 effi. sui pterea in generali dispositiōe non veniūt feuda.
 c. in generali. i. eo. Ideo ēt in legitimationē simpliciter fa-
 cta non vident feuda cōprehensa. Et sic habetis q; legiti-
 matio non trahit ad feuda. **¶** Perepreciū est q̄rere an
 naturalis legitimat⁹ succedat in feudo si tpe inuestiture
 feudalis filius repiat se legitimatū. vñ p̄ia facie q; succe-
 dat q; tex. n̄ dicit postea ergo a p̄rio sensu si tpe inuestitu-
 re repiat se legitimatū succedat in feu. Ego putarē q; nō
 succedit in feudo. nāz consuetudines feudales disponunt
 filios nō posse succedere nisi cōcurrāt eodem tēpore natu-
 ralitas z ciuilitas filioꝝ vt pbatur in hoc. c. iuncto. c. ad
 optiuus. nō ob. text. in x. l. p̄stea q; voluit solvere dubiū
 an filij naturales legitimati ex post succedant in feudo.
 Ita q; verbum postea non refert ad tps inuestiture. sed
 se refert ad naturalitatē: q; naturalitas filij p̄cessit legiti-
 mationez. z q; ad hoc d; referri q; de inestitura in tex. ver-
 bum nullū ergo illud l; postea. d; referri ad p̄dicta. i. l; p̄-
 post naturalitatē. l. postq; nati sūt tñ naturales z sic vult
 determinare iste tex. q; ab initio natiuitatis debent esse fi-
 lij naturales z legitimi ex speciali feudoꝝ cōsuetudine l;
 Bal. in qōne de filio legitimato per subsequens m̄imo-
 nium non videat placere iste intellectus: q; si attenderet
 principiū filius p subsequēs m̄imonium legitimatus nō
 succederet in feudo. **¶** No. ibi nec soli nec cū alijs q; filij
 nales legitimati nō succedūt i feudo ēt nō existētib; alijs

Alijs legitimis et naturalibus. **S**ed quero an hic tex. lo-
quat de suc. ab intest. tñ: an vero de succes. ex testō eo cāu
quo feudū ēt deferať ex testō. Rñdeo vtroq; cāu locū hñe
c. nfm qz loquit indistincte. ar. l. de p̄cio. ff. de publi. **C** In
glo. ad fi. no. q. nemo p̄t legitimare ad regalia et baroni-
as nisi papa vel Impator vel m̄imonū subsequēs et de
h̄ ultimo videbim⁹. **C** No. fo. q. papa vel impator p̄t le-
gitimare cū tenore vt succedāt in feudū. nā nisi noiatiz di-
cerent succedāt in feudū nō succederēt in feudū legitima-
ti ab impatore. Et sic not. hic esse glo. q. in gnāli legitima-
tiōe ēt pape vel impatoris nō venit legitimatio feudaliū
nisi exp̄ssisset ita fm vnū intellectus intelligit Jo. an. hunc
tex. i. c. latoz q. filij sunt legi. **P**roperea h̄ gl. dicit noiatiz
nec sufficit gnālis clausula vt succedāt nisi exprimat ad
fenda. **J**ō dixit Bal. q. legitimatio nō intelligat ad ma-
ximas dignitates nisi exprimat h̄ Bal. i. l. eā q. C. d. fidei
cō. **Q**uero p̄ nō h̄z nisi filiū nālez quē legitimari fecit
ad feudū fm formā sup̄scriptā: postea idē p̄ suscepit fili-
os legitimos ex vxore: an legitimat⁹ succedat i feudū cū
ceteris filijs: puto q. sic. ar. l. cū quis. et l. nup. C. d. natura
li. libe. **I**te q. illud qd legitime fecit nō ēt vicari p̄ in-
peruenientes. l. ij. ff. de itinere actuz pri. nō ob. lex si vnq; **C**
de reuo. dona. q. ibi loquit in c̄neo in q. nō est verisimī
le q. p̄ voluerit p̄ponere c̄neū sue soboli: hic at̄ quilibet
erat de suo sanguine. facit qd ibi no. glo. in. l. si totas. C.
de ioffi. doti. vt eē de mēte An. de iser. h̄z nō ponat exp̄pluz
i feudo et Bar. in. l. ex facto. ff. de vulg. et pupilla. vbi la-
te qōnez examinat Spe. in ti. de suc. ab intest. h̄. itez si sint
legitimati et ibi Jo. an. de quop ipm in. c. sine culpa d. re.
in. l. vi. **C** Itē no. ex glo. q. certa scia p̄cipis i legitima-
tiōe equipat clausule nō obstant. facit glo. et ibi abbas. i. c.
ad hec de rescrip. in. c. statutū in vbo isay de rescrip. lib.
vi. Bal. in. l. si. C. sen. rescin. nō pos. in. l. eos in p̄n. C. de
appe. et in p̄ludijs huius opis. Bal. in. l. si. C. de crimi. sa-
cri. in. l. nec dānosa. C. de p̄cibus impa. offe. in pace cōstā-
tie in vbo libellariū. Jo. an. in. c. si corpe. et c. si pp de re-
scrip. li. vi. et sic ista glo. vult q. sufficit ex tenore rescri. col-
ligere certā sciaz h̄z hec vba formaliter nō exprimat et ita
Gof. et ibi Panoz. in. c. nō nulli in p̄n. d. rescri. Panoz.
in. c. cū inter d. excep. An. in. c. i. in. s̄. p̄terea ducat⁹ in fi.
col. de p̄bi. sen. alie. p̄ Fed. qui dicit ita debē intelligi au-
toritates glo. et alioz qui volūt certā sciam exprimi. Jo.
an. in. c. i. d. ecce. pla. li. vi. l. idē vulpian⁹. ibi Bar. et Bal.
ff. de excu. tu. qui tex. tñ loquit vbi tractat de modico p̄i-
udicio Bal. in locis pallegat glo. et Semi. in. c. i. de cōsti.
li. vi. d. Ant. in. c. i. de rescrip. in. l. iij. col. Panoz. in. c. ve-
nerabiles et in. c. examinata de cōfirma. vtili et inuti. c. in-
ter dilectos de fide instru. q. loquunt in cōfirmatiōe ergo
a fortiori hic cū nos loquimur in cōcessiōe p̄uilegiatiua.
adducit et. l. quidā cōsulebat. ff. de re iudi. et ibi doc. h̄z lo-
quunt in respiciētib⁹ vtilitates publicā. si aut̄ tollerēt ins-
p̄uati tūc vt q. requirat et clausula exp̄ssa nō obstante. vt
vult Bal. s̄. in p̄benio hui⁹ opis in. l. iij. col. facit qd in
simili dixit Bal. i. c. h̄z cām de p̄ba. i. iij. col. in casu nō nō
aufert ins aliq; p̄uato nec in re nec ad rē cū h̄ius agna-
toz. l. spes succedēdi nō sit in cōsideratiōe. l. si. C. de pac.
ita Pau. de ca. consil. cccxxv. incipit. in xpi sup̄ p̄ in. l. ad
testiū. ff. de testi. in. l. cūz heredes. ff. de acquir. pos. cūz ibi
no. nec p̄ hoc d̄z tolli ius questū vt no. Pau. ibi p̄ime et
Bar. et alij in. l. gallus. s̄. et qd si tñ. ff. de li. et post. Bal.
in. c. i. in p̄in. in pe. col. j. hic finit lex. in. l. si. C. de epis. et
de. in. l. ij. C. de iur. et fac. igno. faciunt q. no. Pau. de ca.
in. l. iij. s̄. si is. ff. qd quisq; iuris Bar. in. l. is p̄t d̄. h̄z cir-
ca hoc quero. ff. de acquir. here. p̄ hac opi. facit glo. in de.
i. de iudicijs in. c. pastoralis. s̄. p̄terea de offi. dele. bar.
in cōsi. cxxxvi. qd incipit. ciuitati camerini. Arch. in. c.
fnatis. xxv. q. ij. in. c. p̄ntium in p̄n. vij. q. i. Bal. in. l. eaz i
xij. col. C. de fidei cōmis. in. c. cū adeo de rescrip. egidius
decisiōe. cccclxxxvij. incipit ex. rora et d̄cisi. cccxij. incip.

si narret Jo. an. in. c. si. de iudicijs Inno. in. c. cū olim il
fo. de p̄uile. Eldr. ibi d̄ p̄silio. cccclxxxv. incipit orra mā
rora decisiōe. cccclxxxvij. incipit itē q. h̄ romana curia vbi di-
cit certā sciam p̄bati p̄ testes Pau. d. ca. in. l. p̄iceps. ff.
de legib⁹. Tñ h̄ ista sit cōis snia et vera Bal. hic vult q. d̄z
clausula ex certa scia exprimi in litteris et p̄eo possunt ad-
duci aliq; glo. s̄. allegare et voluit Bal. in. c. i. s̄. p̄ quos
fiat inuesti. vbi dixit certā sciam nō posse p̄bati p̄ testes.
Imo. in. l. quidā. ff. de re iudi. et in. l. si. C. de fructi et lit. ex
pen. Eldr. cōsi. cccclxxxv. qd incipit ibema qōnis. Ego di-
cerē h̄c vltimā opi. saluari posse vbi ad derogandū legi-
bus p̄ris requirit q. exprimat in rescripto. clausula non
obstant. qd qñ sit dixit alias in. c. nōnulli de rescrip. in p̄i.
habet in. l. si qd principio testamētū in p̄n. ff. de lega. iij. p̄
Bar. et Semi. in. c. i. de cōsti. li. vi. Jo. an. in. c. i. d. excep.
pla. li. vi. cū si. tunc volum⁹ loco illius sufficē certā sciam
et d̄z exprimi in litteris et facit. s̄. si. cū glo. i. autē. qui. mo.
natura. effi. sui et Bal. hic. q. i. d̄z dispositiōe certa in spē pu-
ta qñ impator legitimat aliq; et ad fenda et tūc sufficit
sine clausula nō obstant. d. s̄. si. iuncta glo. vt. p̄ Bal. i. d.
l. eā quā et p̄ hac determinatiōe facit dū Bal. h̄ qrit an i
legitimatiōe sit necesse q. impator apponat clausulā non
obstante et d̄c Bal. q. nō qñ ipē sp̄aliter scribit ex certa scia
et hoc si verbū ex certa scia sit exp̄ssum in litteris: secus si
daret alicui generalē auctoritates legitimatiōis: q. clausula
p̄dicta ē necessaria ar. no. i. d. s̄. si. i. autē. qui. mo. natur. ef-
fi. sui et qd dixit Jo. an. in. c. i. de cōsti. in. vi. in nouella.
aliū dicit q. sp̄ requirit clausula derogatoria q. nō adie-
cta p̄iceps porius vt p̄ importunitate inductus fuisse q.
ex deliberatione. p̄ no. i. l. i. de natura. libe. et. C. si nup. ex
rescrip. petan. l. i. s̄. prima opi. ē magis cōsona iuri p̄. l.
qua in puincia. s̄. i. ff. de ritu nup. vbi est casus vtrū dicta
clausula ex certa scia. debeat apponi qñ impator rescribit
ad p̄uata vtilitates alicuius an sufficiat dicere nō obsta-
te tali lege vt nō obstante. c. nāles si de feu. sue. cōtro. et si-
milia rñdeo q. in hoc variat glo. nā i autē. hoc inter. C. d.
testa. et q. debeat specificari lex cui intēdit derogari p̄. l. si
qd in p̄n. ff. de lega. iij. Ita Eldr. cōsi. cccclxxxvij. incipit. fa-
ctuz tale qdaz rex. alia glo. in. d. l. i. C. de nālibus liberis
et q. sufficiat dicē nō obstante aliqua lege Bar. in. d. l. si.
C. si p̄tra ius vel vtili. pub. determinat q. sufficiat dicere
nō obstante aliq; lege. ita q. nō sit necesse exprimere legem
eā noiando h̄ mō vt nō obstante tali lege. s̄. facit q. dicit q.
nō obstante aliq; lege derogatoria vel aliqua lege q. lex
fieri p̄hiberet vel similia verba. Et ita idē Bar. in. c. i. de
ad reprimēdaz sup̄ gl. in vbo nō obstant. et in. l. si qd i p̄n.
ff. deleg. iij. et p̄ glo. et Bal. in tractatu pacis cōstantie. s̄.
libellarij. ad qd facit. l. libere. ff. de ali. et t̄iba. lega. dixit
tri. d. Bal. in. l. i. de natu. liberis. q. ad cautelā bonū ē spe-
cificare legem et dicere nō obstante. l. i. C. de naturali. li-
be. in. s̄. si. i. autē. qui. mo. natura. effi. legitimi. et c. natura-
les. si de feu. sue. cōtro. cum si. q. ista materia ē multū sper-
sa ne euagemur extra feudalia dicite vt Jo. an. et alij i. c.
i. de excep. p̄rela. lib. vi. in. c. si pp. ibi Semi. et De. de an-
cha. in. v. charta de rescrip. eo. li. d. An. in. c. que in eccle-
siay de cōsti. in. c. i. d. rescrip. Panoz. in. c. nō nulli in p̄n.
et Pau. de ca. cōsi. l. iij. incipit. in dei noie passus iste. An.
cōsilio. cccxxv. incipit quedā d̄na. Laldā. in rubrica de con-
stitū. cōsi. p̄ et de p̄sumptiōibus cōsilio. ij. Bal. et alij in. d.
autē. hoc inter liberos alias qd sine in. l. i. C. de natura. li-
be. in. l. sed si quis. s̄. questū. ff. si quis cautū in. l. huma-
num. C. de legibus in. l. nec dānosa. C. de p̄cibus impa.
offe. in. l. si. C. sen. rescin. nō posse in pace constantie in ver-
bolibellariū in. l. i. in fi. C. de lati. liber. col. in. l. pacta no-
uissima. C. de pactis. **Q**uantū ad p̄positum nostrū cir-
ca mām feudalem pro clariori noticia Aluaro. dicit pos-
se sic distingui q. interdum Impator legitimat aliq; et
simpliciter non facta aliqua mentiōe de feudo nec de suc-
cedendo. et tūc ex tali legitimatiōe quis non admittit ad

92
successionem feudi. qz casus est in isto. c. 7 rōnem dixi. s.
Interdum Imper. legitimat z exprimit in rescripto ad
succedendū sed tñ nullaz mentionē facit de feudo. Et ad
huc talis legitimatus nō admittet ad successionē feudi.
cū de feudo nulla sit facta mētio neqz in genere neqz i spe
cie per ea q̄ dicta sunt z pbat in hac glo. a p̄rio sensu. Et
facit et rō qz sicut in gnāli alienatiōe oīum bonoz non v̄
venire feudū vt. j. eo. in. c. in gnāli. Ita z eodē mō in ista
legitimatione gnāli ad succedendū in quo nō est scā mē
tio feudi nō d̄z intelligi feudū. Interdū Imperator legi
timat z in legitimatōe spālīter z noiātim sit mētio q̄ le
gitimatus succedat in feudo. Et tñc aut ex certa scia hoc
fit: z isto casu legitimatus veniet ad successionem feudi et
dato q̄ in rescripto nō sit dicta clausula nō obstā. Et ita
ista glo. intelligat. Adhuc in eset et isto casu apponere
clausulā vt statim dicā. Aut nō apparet alias d̄ certa scia.
Et tñc aut est rescriptū cū dicta clausula: nō obstā: q̄ cāu
ipse legitimatus admittet ad feudū. alias secus p̄ ea que
dicta sūt. Et hoc mō habes intellectū huius mae. Dixit
tñ Bal. q̄ qñ princeps legitimat ad feuda q̄ ista nō ē grā
cōis sed exuberās. z iō exuberās solēntas requirit i qua
d̄ non obstā. c. naturales si de feu. fue. p̄ro. S; vbi est
grā cōis sufficit dicere nō obstā aliqua lege in p̄riū. ar.
no. in. l. ij. ff. de reg. iur. Et p̄ hoc tucius est. Et p̄ulo q̄ sem
per in rescripto grā feudalis apponā. d. clausula in spe
cificata forma. Quero an filij legitimati per subsequēs
matrimonij succedant in feudo Ja. de bel. h. determinat
eos succedere z Jo. an. in. c. latoz ex qui filij sūt legit. qd̄
limitat Bal. v̄z nisi forma inuestiture inspiciat p̄ncipi
um puta si inuestitura feudalis diceret cōcedo feudū tibi
z filijs legitime ex te descendētibz. nā tunc legitimati p̄
subsequēs matrimonij nō succederēt. And. h; p̄ c. c.
tanta q̄ filij sūt legit. qz retrorahit legitimatō ad tps
m̄rimonij. Alua. h. dicit p̄cedere dictus Bal. in eo q̄ erat
natus ante matrimonij. Dictū And. saluat in nato post
matrimonij cōcepto atē. p̄ nō per Host. in. d. c. tanta. cōi
ter doc. in. c. latoz qui filij sūt legit. t; opi. and. z p̄batur
in. c. innotuit ibi. d. anto. de elec. Bal. in. c. que in ecclesia
rū de cōsti. Cal. in rubri. de feu. cōsilio. v. ang. cōsil. xxvij.
incipit tucius z p̄silio. lxxij. incipit per reformationē and.
hic t; in fortiori casu nisi tenor inuestiture eset hoc mō in
uestitōe z descendentes ex corpore tuo zc. Et p̄cedū p̄
dicta et si i articulo mortis despolauit concubinā Bal. h.
z in. l. cā quam. C. de fideicō. z Jo. and. in regula sine cul
pa de reg. iur. lib. vi. Posui in. d. c. tāta. Et sic habet q̄
subsequēs matrimonij legitimat et quoad feudū qd̄ di
ctū sane intellige in naturalibus filijs tñ: secus i spurij
d. c. tanta. Contra tñ tale subsequēs matrimonij pōt op
po. de simulatiōe z impedire eius effectū Bar. in. l. ne
qz. C. de nuptijs z h. per eūdem in. l. z si p̄. C. d̄ incest. nu
ptijs in. l. cū quis. C. de naturali. libe. Et no. fm An. z ra
ro z nisi ex cā d̄ Imperator legitimare maxime qñ sūt
filij legitimi z nāles. faciunt que not. Ly. in. l. rescripta. C.
de precibus impatori offe. z ibi Bal. ar. l. nec auus. C. d̄
emanci. libe. voluit Bal. in. l. nā ita diuus. ff. d̄ adoptio.
in. l. qui se patris. C. vnde liberi vbi cōcludit q̄ tñ i dubio
p̄sumendū erit p̄ncipe q̄ ex cā fecerit. facit glo. in. l. re
legati. ff. de penis z ibi bar. glo. in. l. antepenul. ff. ex qui.
cau. maio. Inno. z do. anto. z cōiter cano. in. c. que in ec
clesiaz de cōsti. Ly. in. l. h. C. si p̄ius vel vtili. pu. d. ant.
in. c. cū olim de re iud. d. anto. in. c. ij. de renūci. Semi. in
c. gratia de suppl. negli. pla. li. vi. maxime in his que sūt
de iure positio put est deuolutio legitimarū successiōnū
c. rainucius de testa. nec legitimādo filios excludit ex to
to alios filios Pau. de ca. cōsi. cxxv. incipit in xpi super
p̄. z sic ex toto nō priuat alios filios iure nature hoc dico
ad vitādam p̄rietatē eoz que not. in. l. cū rō. ff. de bonis
dāna. z per Bal. z Alber. in. l. i. s. ius naturale. ff. d̄ insti.
z iure. d̄mōdo q̄ de voluntate constet quod voluit legi

timare sat in dubio in p̄ncipe p̄sumit cā iter subditos
suos. alios no. de. pastoralis de re iudi. p̄ locū a speciali
Inno. in. c. inquisitioni de sen. excō. Quero an tex. n̄
h; locū in feudo p̄no: respōdeo q̄ sic fm an. qz loquit̄ i di
stincte: sed quid iter fratres nāles tñ an alter alteri succe
dat in feudo. ego puto q̄ nō qz sicut filij nō admittitur er
go nec fratres: abhorret. n. leges naturalitates. Quero
quid si nō sit exp̄ssa qualitas defectus naturalū in legi
timatione an valeat. bal. dicit q̄ sic in. l. si qua illustris. C.
ad orficiā. z hoc t; et bal. in. l. paulus. ff. d̄ sta. homi. bal.
in. c. sup litteris de rescrip. nā satis est exprimere spūrita
tem absqz eo q̄ dicat q̄ sit natus ex monacha. quod dictū
reddit dubiū: qz taciturnitas qualitat̄ in p̄uilegijs vici
at p̄uilegiū. l. z si legibus. C. si p̄ius vel vti pub. z hanc
partē t; Jo. and. in addi. Specu. ti. qui filij sūt legitimi
in rubrica. Idē t; albe. in rubrica. C. de nāli libe. Idē
t; bal. in. l. p̄scrip. in repe. C. si p̄ius vel vtili. pub. Idē
an. d̄ bu. z Panoz. in. c. p̄ venerabilē. qui filij sūt legiti.
faciūt que voluit bal. in. l. i. in antepe. col. C. de furt. in. l.
barbarius in. vi. col. ff. de offi. p̄oris. ang. in. l. h; si hac. ff.
de in ius vo. nec ob. no. in. c. si. de filijs p̄broz. qz pōt dici
q̄ loquit̄ stilus curie in sūmo p̄rifice qui est suandus in
l. eā quā. C. de fideicō. Old. in cōsi. cxxvij. incip. sc̄m tale
quidā rex. Lud. in cōsilio qd̄ incip. oipotētis in p̄nti cōsul
tatōe. q̄ allegat bal. in p̄si. cxxvij. ang. i p̄si. cxxij. incip.
quidā. De. d̄ anch. in cōsi. ccccxxvij. qd̄ inci. circa primū
nisi vna specie spūritatis exp̄ssa subijceret p̄gnās clau
sula. ita Pau. in cōsi. cxxix. qd̄ incipit in xpi. nisi eēt enoz
mitas copule puta ex filia bal. in. d. l. eā quā in. r. col. non
tñ ois qualitas que h; aggrauare est exprimenda d̄mō
nō h; alterare naturā copule. Ita rota in antiq̄s decisiōe
quarta. Itē predictā conclusionē limitare v̄ bal. vt nō va
leat legitimatō qñ h; cōcursum cū legitimo z naturali:
secus si nō h; cōcursum cū legitimo z naturali. ita bal. in
c. budū in. vij. col. de elec. elegātius declarat predicta Lu
do. in cōsilio. cxxxiij. incipit in p̄posita cōsultatiōe in
ij. col. q̄ p̄cedunt in legitimatōe spūritoz que a iure ē ma
gis reprobata z odiosa. s. si. in auten. qui. mo. natu. effi.
sui. id eo ois qualitas spūrietatis exprimenda: secus in le
gitimatōe naturaliz tñ id eo in ea non est exprimendum
an nati ex serua vel ne vel alia qualitas per tex. in. s. si q̄s
non habens in ver. sic ergo. in autē. quibus modis natu
rales effi. legi. Itē limitetis nō habere locū vbi appa
reret de mente p̄ncipis qz voluit in casu nō specificato d̄
spensare siue legitimare: ita bal. in. d. l. eam quā in. xiiij.
col. z facit tex. s. allegatus in. l. qua in puincia. s. diuus.
ff. de ritu nup. vbi sufficit p̄ncipez ex certa scia legitima
re incestuosum quē tex. hic cōmendat bal. dixi in repe. c.
per venerabiles qui filij sūt legi. Quero an natus ex
clerico in minoribus cōstituto legitimez per subsequēs
matrimonij z videtur fm Richardū malumbze q̄ nō: qz
est natus ex dānato coitu. ff. de statu ho. l. paulus Jo. an.
tangit in addi. Spec. qui filij sūt legi. in prin. z se remit
tit ad not. per ipsum in. c. sine culpa. de reg. iur. lib. vi. in
mercuriali. vbi t; cōtrarium quez sequit̄ bal. hic qz cōtra
bere matrimonij ab initio erat in p̄tate patris. z ideo le
gitimatō trahitur retro vt in. d. c. tanta. z facit ratio naz
in his que sūt iuris positio dispositio. legis est ipsa ve
ritas z inductum legis dispositione est vere inductum.
bar in. l. si is qui pemptore in tertia p̄ncipali qōne. s.
item querit̄ circa predicta v̄ruz illa fictio fingat zc. ff. de
vsucapio. bar. in. l. si maritus. s. i. ff. de adulte. do. Anto.
in. c. ex parte in simili de sponsa. Salice. in. l. ij. C. de iure
aureo. anu. Bald. in. l. i. C. de naturali libe. facere autem
quem filium legitimum est iuris positio. l. filium. ff. de
his qui sūt sui vel alie. iuris. s. liceat in auten. qui. mo.
natura effi. legi. s. si quis ergo z. s. fina. in auten. quibus
mo. nā. effi. sui. Sed per subsequēs matrimonij legitima
tio inducit a canone ita vt retro fingat legitimū. d. c. tāta

ergo perinde est hac si vere legitimus a prin. fuisset. Nec
obstat clericatus qz sicut non pot impedire matrimoniu.
ita nec eius effectum. Bar. aut in l. i. ff. de concubinis vi
detur dubitare. Sed popi. Richar. malabze fortiter fa
cit qz tpe natiuitatis tenuisset matrimoniu. Itz qz. c. ta
ta. non fingit sup impossibile. Impossibile aut fuisset q
ille clericus duz esset in ordinib⁹ potuisset p⁹bere vt i autē.
de sanctis epis. Item pbatur in. d. c. tara in fi. vbi spurij
no legitimatur per subsequens matrimoniu: z hanc opi
nionē dicit Alvaro. esse veriorē quā v⁹ sequi. Bal. in. l.
z si cōtra. C. de nuptijs in. l. benignius. C. de legi. z in au
ten. preterea. C. de nali. libe. Nā simile videm⁹ qz si quis
cōtrabat ex dispen. cū sua consanguinea cum qua habuit
p⁹ filium vel cōtrabat cū iudea nūc effecta xpiana cuz qua
primo habuit filiū quod per tale matrimoniu subsequens
no sit legitimus filius primo natus vt dicūt doc. in. d. c.
tanta z Bal. in. l. paulus. ff. de statu homi. Utrū autem
possit alias fieri dispēatio. vide per Jo. an. in. c. legitimi
de reg. iur. in mercurialib⁹. **Q**uero. pone qz quis susce
pit filiū ex concubina z cōtrabit cū alia z suscepto prolem
illa mortua p⁹bit cū prima cōcubina. z sic legitimat. ples
z filius prius susceptus ex illa. quis dz succedere in feudo
stante statuto vel cōsuetudine qz primogenitus in feudo
succedat z Jo. an. and. in. d. c. sine culpa in mercuria. t3 qz
succedat filius natus ex vxore. z est ratio qz filio nato ex
cōcubina deferebat hereditas si legitimaret si ergo ante
cōditionem purificatā nascit⁹ z alter filius legitimus ille
succedit per. c. quānis z si pro parte de prebē. lib. vi. cum
p⁹ huic filio secūdo ius querat. z ita tenent doc. in. l. cū de
cem. ff. so. ma. z Bal. in. l. cū quis. C. de nali. libe. Bald.
in. l. neqz in simili. C. de nup. Et ita determinat in directo
rio iure in ti. de filiis legiti. z illū. §. quidem allegat Du.
Bar. z qz circa istam mām limitatiōis late scripsi in. c. tā
ta in. ix. col. z in. c. per venerabiles in. §. quid aut in. vij. z
xiii. col. ex qui filij sunt legiti. h. leuiter pertrāseō. **Q**ue
ro quid si nascat filius ex matrimonio qd no tenebat pu
tabat non tenere per p⁹bentes errātes in facto. An talis
filius succedat in feudo. Et dicit Bal. qz sic per not. in. l.
qui p⁹. C. de incest. nuptijs quod intelligere v⁹ qn⁹ matri
monium esset improbatū alia de cā qz rōne cōsanguinita
tis puta qz vir habuit alia vxorem vel e⁹ vel pater erat sa
cerdos vel mater monacha z alter ignorabat. qz casu na/
tus ex tali matrimonio erit legitimus et respectu vtriusqz
qzqz alter ipsoz sciuerit. vt. ff. de statu. liberis. l. si duob⁹
facit quod not. in. c. ex tenore qui filij sunt legi. z Bal. in
d. l. qui p⁹. Sed qn⁹ matrimoniu esset improbatū rōne con
sanguinitatis tunc filij nati no essent legitimi neqz succe
derent. **Q**uero princeps cōcedit feudum cōstituto in
sacris pro se z heredibus suis: quero an illa verba here
dibus intelligat. i. descendētibz. an dō de agnat. Con
cludit Bal. qz intelligit d⁹ collateralibus no de filiis qz co
gitasse v⁹ qz cōstitutus in sacris no potest h⁹re filios legiti
mos. l. heredibus. §. fin. ad trebel. Jmol. in. l. ex facto. §.
si quis rogatus. ff. eo. **Q**uero. dñs concessit feudū vas.
pse z suis filiis natis z nascituris. z tunc dñs sciebat qz
vas. habebat nisi solū filium nālem. nunqd talis filius nā
lis succedat in feudo. dic qz sic qz scia dñi concedentis b
importat. ar. l. si quis ita. ff. de test. tutela. Nā quilibz pot
inuestiri et seruus z quicūqz si dño placet vt in. c. i. §. per
sonam. §. per quos fiat inuesti. z t3 Bal. in. l. eam quam
C. de fideicomis. z pbatur in. l. heredibus. §. si. ff. ad treb.
Quero an Impator possit legitimare ad feudū eccle
siasticū. Vel papa ad feudū tpale. Et dicunt doc. qz non
qz vnus non pot subtrahere de iurisditiōe alterius. l. cō
sulta diualia. C. de testa. z in. c. nouit d⁹ iudicijs z t3 Bal.
in. d. l. eam quā z Bar. in. d. l. in puincia. C. de secū. nu.
z in autē. ex complexu. C. de incest. nup. vide. x. dif. c. i. z i
Spe. de dispen. §. si. ver. illud. Jo. an. in. d. c. latoz. Utrū
aut Imperator possit legitimare in terris ecclesie vel pa

pa in terris imperij tangit per predictos in dictis locis.
Et Bal. plene in. l. i. C. d⁹ iure annu. aure. z per Bar. in. l.
i. C. de sūma tri. z doc. in. c. per venerabilem extra qui filij
sunt legiti. z plene in directorio iuris in titulo de filiis le
gitimis z illegiti. §. si. z per Bal. in. d. l. eā quā. **Q**ue
ro an filius legitimus natus ex no legitimo succedat i feu
do aui. Jo. an. in. c. latoz extra qui filij sunt legitimi. tran
sit sicut muscipula super prunas. tñ cōcludit qz si istud. c.
esset constitū. imperialis non succederet nepos: qz exclu
ditur auctoz suus. l. pater si esset particularis cōsuetu. in
loco consuetudinis excluderetur nepos non alibi. Cū er
go iste consuetudines vt dixi in preludijs faciant ius ge
neraliter vt cōsuetudines generales feudoz z iste tex. sit
inter p⁹uetudines feudales ergo faciet ius quo ad oēs z
sic nepos non succedit de quo per Bar. ff. de liber. z po
stbu. l. gallus. §. quidez recte. z. §. quid si is. z in Spec. de
succes. ab intesta. §. i. z ibi Jo. an. z Bal. in. l. si qz incest.
C. de incest. nup.

S minor. Si minori. xiii. annis de
tur feudū non cogit facere
fidelitatem z nihilominus z feudū. h. d. vsqz ad
c. ticius. **Q**uot. speciale in minore. xiii. annis. vt non co
gatur iurare fidelitatem nisi donec puenerit ad maiore eta
tem z sit doli capax per tex. ibi capax doli si no iurat non
cadit. Idē intellige si no petierit renouationē inuestiture
a successore dñi defuncti quā pubes maior facere tenetur
vt in. d. c. ij. §. in prin. pbatur. i. in ti. se. z t3 Bal. in. l. i. ff.
de verb. ob. l3 in p⁹rium facit. l. ij. cū ibi not. C. si aduersus
delic. z quod no. Bal. in autē. si captiu. C. de epi. z cler.
in. l. minoribus. C. de his quibus vt indig. l3 minor no pe
tierit tutore filio tñ etiam factus maior no tenetur pete
re z pot dicit qz spale est in isto casu qz feudi substantia prin
cipaliter in fidelitate p⁹sistit: ideo quāto citius pot maior
factus illā fidelitatem prestare tenet. **Q**uot. casum in q
quis retinet feudū l3 iuramentum fidelitatis non prestat z fi
delitatem facere recuset z hoc est fauore etatis: regulari
ter aut contra vt. §. per quos fiat inuestitura. c. nulla tñ s3
Bal. bic. l3 quo ad penā priuationis non tenetur seruire
tñ quo ad cōpulsionem poterit ab eo exigī seruicium z ip
se ad id compellet non expectata pubertate z seruiet per
substitutū vt videbimus. i. eo. c. primo. **Q**uero ab ex
tra quid si iste pupillus erat doli capax an tunc iurabit z
dixit An. qz sic per. l. si. §. si. ff. d⁹ lib. cā. Alua. dicit qz isto ca
su si no petierit inuestiturā. i. debitū tps qz non caderet a
feudo per beneficiū huius tex. nā ex cōsuetudine feudoz
ita cautū est vt hic: vnde no debem⁹ venire ad determina
tionē legis cōis vt de feu. cog. c. i. ad qd facit qd no. glo.
ij. j. de pace iura. fir. tenē. §. itē sacra. z qd ibi dixi. **Q**ue
ro an minor. xiii. an. admittatur volēs ad iurādum z di
xit idē An. qz no per. l. videamus in pri. ff. de in litē iurā.
Alua. t3 p⁹ istū tex. qui. dixit no cogitur z pbat. j. i. c.
px. z ibi aliquid dicā. Itz qz istud tale iuramentum ē vo
luntariū in qz pupilli volētes admittuntur. l. qui iurasse. ff.
de iureiu. l3 in. d. l. videamus loquimur de necessario seu
iudiciali in doli capace credere pcedere opi. Alua. vt pos
sit si velit iurare in eo qui no est doli capax: credere no ad
mittēdum qz iuramentum dz h⁹re comites de quibus in. c.
z si xps de iure iurā. In autē. qd d⁹ per glo. C. de nup. z i
ter eos cōites est discretio que no cadit in tali. c. ij. de de
licis pueroz ideo no admittēti. ad iurandū si vellent. z ita
pcedit dictū An. z ideo et multo magis in infante fateoz
qz volēs no admittēti qz iuramentum desiderat verba
vt in autē. de manda. prin. §. sed neqz. que verba non pot
infans. pferre. l. i. in prin. ff. de ob. obl. facit tex. in. d. c. i.
§. quo tpe miles z quod dicam in. d. §. sacramenta. z pre
dicta declara. fm ea que dixi. §. per quos fiat inuestit. in
§. persona in pe. q. **Q**uot. glo. que incipit sed d⁹ hoc mino
re ad fi. no. istam glo. que intelligit istum tex. non d⁹ mino
re. xxx. annis. sed minore. xiii.

Siquis decefferit. Si quis vasallus i quez pernenerit feudum per successione[m] sit impubes no[n] tenetur fidelitatem facere neq[ue] seruicijz personale prestare. si ta men quisqua[m] pro eo dictum seruicium facere voluerit ad mittetur hoc dicit. Et continuatur ad. c. s. proximam quia ibi declarauit quid iuris in feudo nouo: hic vero de terminat in feudo paterno z antiquo. Et p[er] euidencia p[re] mitte q[uo]d inter d[omi]n[u]m vasallus pro feudo q[uo]d a d[omi]no recognoscit ad p[re]statione[m] seruiciorum tenetur vt. j. de capi. qui. cu. v[er]o. c. i. que seruicia q[ui]q[ue] sunt realia q[ui]q[ue] sunt in dando aliquid d[omi]no puta decem oi[us] ano: q[ui]q[ue] p[er]sonalia q[ui]q[ue] sunt i[n] facie[n]do pu ta ire ad p[re]s[en]t[em] vel ad ex[er]citu[m] cu[m] d[omi]no vt dixi in. c. cu[m] o[mn]i. s. eo. de hoc tali seruicio p[er]sonali loquit iste tex. **C**aso. casu i quo vas. no[n] co[m]pellit iurare fidelitate[m] neq[ue] p[er] se neq[ue] p[er] ali um q[ui] pupillus succedit i feudo paterno vt hic z hoc col ligit et glo. hic posita i suo prin. q[uo]d p[er] h[ab]et expedita vsq[ue] ad ver. si t[ame]n zc. z adde r[ati]o[n]em q[uo]d hoc opatur pupillaris etas na regulariter i d[omi]n[u]m vt dixi. s. i. c. pri. in nota. **C**aso. q[uo]d pupill[us] q[ui] n[on] tenet iuraf[er] fidelitate[m] t[ame]n volens admittit naz ali bi pluries hoc accidit q[uo]d q[uo]d no[n] co[m]pellit velens admittit vt no. p. glo. in. l. i. ff. de seru. z hoc colligit et gl. nostra i. d. ver. si t[ame]n vsq[ue] ad ver. istud at zc. q[uo]d notabile postea itera to recapitulani i ver. z nobis q[uo]d p[er] hoc i dictis p[ar]tib[us] rema net expedita. **C**aso. ibi relinquit. n. v[er]u[m] vas. possit serui re p[er] substitutu[m] distigue fm Ja. de bel. aut vasallus est mi nor aut maior. p[ri]o casu pot[est] seruire p[er] substitutum sed si n[on] seruit non tam[en] perdit feudum. secundo casu aut seruicia est tale quod pot[est] per alium impleri aut non. Si non pot[est] per alium expediti puta quia coheret persone t[ame]n no[n] potest seruire per substitutum. l. i. s. ne autem. C. de cadu cis tollen. Si autem potest per aliu[m] impleri. Aut e[st] inha bilis fm naturam feudi a p[ri]ncipi. z ex post facto sicut est fe mina z tunc no[n] seruit per substitutum quia a p[ri]ncipio ex cluditur a successione. c. i. s. hoc autem notanduz. s. qui. feu. da. pos. Aut est inhabilis ex post facto tunc potest ali um seruire eque bonum z domino acceptabilem. c. i. s. fir miter. j. de probi. feu. alie. p[er] se. intelligas t[ame]n p[re]dicta ve ra fm Bal. h[ab]et nisi d[omi]n[u]s expresse dixisset i[n] i[n]uestitura q[uo]d p[er] se seruire tunc non posset per substitutum d[omi]no inuito. l. si ita fuerit seruus. ff. de manumif. test. facit glo. singularis in cle. i. de vita z honest. clericorum. z q[uo]d no. maxime per Bal. z Panoz. in. c. si. de offi. deleg. z tenet Bal. z pro batur i. l. i. s. ne at. C. de cadu. tol. de quo ibi plene p[er] doc. Si t[ame]n isto casu vasallus ad seruiendum non esset habilis adha putarem q[uo]d posset seruire p[er] substitu. p. l. quisquis z. l. ad similitudine[m]. C. de epis. et cle. z e[st] de me[n]te Andree de iser. z ex mente bal. h[ab]et possumus et dicere q[uo]d ex qualita te seruicij vt acta q[uo]d p[er] seip[s]u[m] fiat n[on] p[er] substitutu[m]. sicut vide mus q[uo]d capitaneatus z magna officia no[n] possunt exerce[re] per substitutum nisi in casu necessitatis. s. prohibemus in aut[em]. d. colla. faciunt no. i. d. s. si. de offi. deleg. z facit q[uo]d vo luit Jo. and. in addit. ad Spec. in rubri. de feudis ver. lxxxiij. vbi dicit q[uo]d iusta subsistente causa vel impedimen to in persona sua vasallus pot[est] seruire per substitutum ali as non. l. nullus. ff. de decurio. l. inter. ff. de solu. Sed t[ame]n dicit notabiliter q[uo]d si seruicia co[n]sisteret in p[re]statione pe cunie quodlibet soluente liberatus esset. l. stichum. s. si. ff. de statuliberis sp[irit]u bal. vel verius Bald. habuit suum q[uo]d ex qualitate seruicij iduceat an possit vas. p[er] aliu[m] seruire. Jo si dignitas esset aucta ipsi vasallo ita q[uo]d no[n] esset decem digni. sue p[re]stare seruicia debita cu[m] sua p[er]so[n]a: q[uo]d poterit ea prestare per substitutu[m]. l. inter d[omi]n[u]m. ff. de operis liber. Idez si alia necessaria ca[us]a per qua[m] vasallus cum sua persona no[n] pot[est] seruire. l. filius. s. si. cu[m]. l. se. ff. de procur. fm p[re]dictum And. z t[ame]n et Ja. ardiso. in summa in ti. qui. mo. feu. am. sub rubicella excusat si dignitas. z in plurimis rubicellis ibi p[ri]mis. Ita h[ab]et Alua. Et no. gl. q[uo]d h[ab]et more[m] o[mn]i[u]m curiaru[m] mi nores faciunt seruicij p[er] alios. Et no. q[uo]d si dignitas acce scit vasallo post susceptu[m] feudu[m] vt si fiat baro comes t[ame]n

o feudo seruiet per substitutum. l. inter d[omi]n[u]m. ff. de operis li ber. z. l. eius artificij co. titu. vbi p[er] dignitate[m] zc. Et excu sator vasallus si d[omi]n[u]s petat seruicium q[uo]d non pot[est] facere si ne dedecore fm And. z illicitum petatum ex conuentione vel impositione co[m]mutabitur ad aliud licitu[m] z eius hono rem. l. legatum. ff. de vsufr. lega. z. l. liberto. s. lucius de annuis lega. d[omi]modo non sit onerosa indebite vasallo s[ed] fiat arbitrio boni viri z no. d. s. p[re]terea. naz d[omi]n[u]s granaf in hoc q[uo]d conuentu[m] seruicij no[n] pot[est] habere cum sit inde ces vasallus releuabit eum in hoc vt ipse eligat co[m]muta tionem equa[m] pro dicto modo. ar. l. cu[m] qui. ff. de reg. iuris. Unde si vnus rex liber ab alio rege libero feuduz teneat vel accipiat quicquid co[n]ueniat de seruicio. fiet illud serui tium q[uo]d co[n]ueniet dignitati vtriusq[ue] sicut post acceptu[m] feu du puenisset ad hanc dignitate[m] z mutabitur in aliud serui tium eiusde[m] generis q[uo]d deceat statu[m] vtriusq[ue] : arg. l. si is cui ff. de serui. P[re]terea rex ifendas si dixerit regi ifendato volo q[uo]d mecu[m] moreris i ex[er]citu meo co[n]siliado z alia faci endo: certe no[n] tenebit. q[ui] sec[u] morado i ex[er]citu laberec dignitas regia vasalli. eode[m] mo do si d[omi]n[u]s diceret vasallo mi liti q[uo]d seruiat pedes vel portet onera propterea seruiet p[er] substitutum: Etia no. fm. d. Adar. z dicit se vidisse ab ori ginali Bal. circa si. huius opis id q[uo]d co[n]ter non habet q[uo]d si vasallus perdat feudu[m] p[er] fellonia[m] sua[m] z d[omi]n[u]s acceptat n[on] tenet ammodo vasallus ad fidelitate[m]. c. i. s. de milite vas. qui. ar. bellica deposuit. z ca. i. de va. q. co[n]tra co[n]sti. lotha. Si at no[n] est fellonia s[ed] negligentia ex qua obliget vas. vt ga passus est p[er] sua negligentia auferri possessione[m] castri feudalis non liberatur a fidelitate. q[uo]d regula est q[uo]d vasal lus no[n] d[omi]n[u]s ex sua negligentia liberari vt no. in. c. i. s. quo te po. miles inuesti. p[er]tere debeat.

Causus. Casus. Feudu[m] antiquum licite alie natum per vasallum potest co[m] mo tuo si non reliquit filios recuperari per eius pro ximozem agnatum etiam nullo p[re]cio restituto. Si vero reliquit filios tunc per dictos filios non consentientes alienationi poterit reuocari dummodo p[re]cium restituat acquirenti: nec est opus isto casu ex[er]pectare mortem alie nantis. hoc dicit. **E**t p[re]mitte p[ro] euidencia q[uo]d istud. c. totum intelligitur in feudo antiquo. nam in feudo nouo non potest intelligi quoniam tale feudum alienatum licite no[n] potest reuocari. nec per filios neq[ue] per agnatos alie nantis vt dixi. j. de alie. feud. pa. in p[ri]nci. in vltima que stione. Item p[re]mitte q[uo]d vasallus intelligitur alienare feu dum licite quando adest consensus domini vt. j. de phi ben. feu. alienan. per lotha. in. c. i. in fi. z de prohiben. feu di. alien. per Federi. in ca. in p[ri]nci. Item p[re]mitte q[uo]d si vasallus alienat feudum licite non p[re]iudicat filiis vasal li neq[ue] agnatis qui dicte alienationi non consenserunt vt j. de alienan. feu. pater in. c. i. in p[ri]nci. z dixi que fuit p[ri]nci. causa bene. amit. s. si. differunt tamen filii a ceteris recu perado in duobus: z p[ri]mo quia filii possunt recuperare feudum ali natuz z in vita z post morte[m] alienantis: agna ti solum post morte[m]. Secundo q[uo]d filii non possunt reuoca re nisi restituant p[re]cium sed agnati reuocant absq[ue] p[re]ci restituitone z hoc induit iste tex. de nouo z ratiōe diuer sitatis infra dicā. **I**tem p[re]mitte q[uo]d istud. c. intelligit q[ui] alienatio fuit facta licite. s. cum consensu domini: quādo autē fuisset facta no[n] legitime reuocaretur indistincte feu dum alienatum e[st] p[er] agnatos i vita alienatis q[uo]d t[ame]n habe ret locu[m]. c. i. j. an agna. vel filius agna. Ja. t[ame]n d[omi]n[u]m. itelle rit istud. c. vt loquat[ur] de alienatiōe illicita z no. bene. vt. j. patebit. Item p[re]mitte q[uo]d expresse co[n]sentiens alienatiōi p[ri]ma tur iure reuocadi idē si tacite q[ui] scienter patitur ex[er]tozem possidere p[er] annu[m] vt. s. si de inuestitura inter do. z vas. lis oria. c. ii. in fi. z in isto tex. i fi. quoniam annale silentium h[ab]et vim refutationis vt. s. dixi qualiter olim feu. alien. po. s. pe. q[uo]d q[ui]liter itelligat. j. dicā. Item p[re]mitte q[uo]d h[ab]et sit. phibita feudi alienatio t[ame]n inter agnatos ad quos dictu[m] feudu[m] e[st] re uersurum e[st] p[er]missa vt in. d. ti. de alie. feu. pa. c. i. s. o respō

so. subsequenter scias q̄ And. de iser. timore iuris non v̄z
J. de p̄bi. feu. alie. p̄ lotba. z de p̄bi. feu. alie. p̄ se. itel-
lerit istud. c. procedere de iure antiquo de quo. s. qualiter
olim feu. alie. po. s. z si clientulus cū ibi no. quo iure vas.
poterit alienare vsq̄ ad medietatē et absq̄ dñi voluntate
q̄d hodie correctum est per dictas. l. lotharū z federici vl-
timo et dicit ipse q̄ p̄t intelligi z exemplificari ille ter. i va-
sallo infundante feudū suū alteri: q̄d et hodie licitum ē vt
in. d. s. qualiter oli feu. alie. pote. z in. s. at si libellario. q.
mo. feu. amit. m̄ at exemplifica i alienate vt. sonat littera z
q̄ dicta alienatio fuit facta licite videlicet cū cōsensu dñi
z mediate p̄cio que alienatio tñ nō h̄z p̄iudicare filiis et
ceteris agnatis ad quos feudum erat reuersurū quoniam
feudū erat antiquū vt. s. dicit z hoc mō nō obstat p̄traria
Dñs at Bal. bene exemplificauit i alienate s̄z itellerit simi-
liter istū ter. vt habeat respectū ad ius antiquū dices q̄ ti-
cius p̄cio alienauit p̄tem dimidiā seio z istud poterat face-
re de iure vt i. d. s. porro z i. d. c. si clientulus. postea aliena-
uit aliā dimidiā agnato remotiori z sup̄ hac pte oriebat
dubiu an potuisset alienari. z dicit q̄ sic cū hac distinctōe
q̄ aut vasallus alienas nō h̄z filios z tñc primior agnat⁹
reuocat demum vasallo mortuo nullo p̄cio restituito: aut
vasallus alienas h̄z filios z tunc primior agnatus statim
reuocat: tenet tñ p̄ciu restituere z iste ē intellect⁹ Bal. sed
iste intellect⁹ quāq̄ i se possit esse verus: tñ nō congruit lit-
tere vt hic i fi. i qua expresse p̄z q̄ filius alienatis erat ille
q̄ reuocabat z sic p̄dicta sua distinctio non bñ adaptat ad
ter. Ande itelligo q̄ i p̄ria pte vas. alienas nō habebat fi-
lios quo casu primior agnat⁹ poterat reuocare nedū p̄tē
alienatā seio extrāeo z de hac pte ter. nullā facit dubita-
tionē s̄z et p̄t reuocare aliā p̄tē alienatā agnato possiden-
ti. z sup̄ hac pte exorta fuit dubitatio an possit reuocari nā
videbat q̄ nō q̄ alēatio erat scā i agnatū s̄z tñ dterminat
i cōtrariū q̄ nō erat primior ille possidēs i que erat facta
alienatio merito p̄ primiorē i que dictū feudū erat reuer-
surū p̄t reuocari p̄bat. j. de alie. feu. pa. i p̄ri. nec primior
tenet restituere. p̄ciu vt hic i p̄ria pte. Postea subiicit
i scda pte q̄ si alienas relinqt filios tñc ipsi filii reuocabūt
et icōtinētī dñm restituā p̄ciu. istū puto eē intellectū hui⁹
c. C. No. ter. ibi cōcessit q̄ p̄ verbū cōcedo p̄cedēte titulo
ius trāsserit tale q̄le titulus ip̄ortat secus si deficiat titulus
s̄ltē tacit⁹. l. luci⁹ z. l. pe. ibi no. ff. de dona. hētur i. l. cum
qd. ff. si cer. pe. C. No. ex isto ter. fm̄ glo. i. hic positā i p̄n.
sui casuz notabile q̄ vbi vas. alienator habeat filios q̄ et
eo viuēte reuocabit alienatio ei⁹ s̄z si nō h̄z filios reuoca-
bit eo mortuo. q̄ sit rō diuersitatis glo. ista non assignat
s̄z reliaq̄ nobis iuestigādū tñ assignat rōnez And. de iser.
q̄ istud feudū erat autū z antecessorum ip̄ozū filioz sic
ipsis filiis debebat ex pacto z p̄uisione ip̄ozū. vnde ipse fi-
lius et viuente patre erat quasi dñs. ff. de libe. z post. l. in
suis z isti. de here. quali. z disse. s. sui. z ex hoc cū pater ab-
dicauerit a se ius suū i aliū trāsserēdo q̄d potuit. l. qui ta-
bernas. ff. de cōtrabē. emp. admittit filius icōtinētī nec
p̄sona patris sui ad huc viuētis h̄z sibi obstarē cū viuēte
eo dñs censebat iō q̄ ipse emptor grauāt i hoc vt icōtinētī
restituāt alleuiat in alio. s. vt rehabeat p̄ciu suū ar. ff. de
iureiurā. l. eū qui. sed q̄ ipse vasallus alienator nō habet
filios sed solū agnatos tunc dicti agnati nō admittunt ad
reuocandū incontinenti quia nō itelligunt dñi ip̄o alie-
nante viuente z sic reuocabunt solū post mortē. Sed quia
in h̄ grauantur expectando mortē alienatis alienat i alio
q̄ reuocat absq̄ p̄ciu restitutiōe. Interim at donec viuēt
alienator emptor lucrabit fructus. Et dicit Bald. q̄d si
scā alienatōe nō viuēt ipse vasallus nisi p̄ vnū diē nihil
ominus agnatus primior reuocabit ab ēptore absq̄ p̄tiu
restituēte neq̄ v̄ hoc absurdū q̄ potuisset etiā accidere
q̄ v̄tisset alienator longissimo tpe in dānuz ipsius agnati
ar. l. sancimus. s. si. C. de donatio. C. No. ex isto ter. q̄ q̄
consensit vasallo alienanti ius suū nō potest postea illud
tāq̄ ad se spectās velle redimere. Et ad hoc glo. allega-

uit plures concor. vsq̄ ad ver. alibi. d̄ quo dic vt dixi ple-
ne in. s. p̄terea. s. qui. mo. feu. ami. Et itelligas sine iste
z sensus sit tacitus sine expressus put dicit gl. ii. h̄ posita q̄
p̄ hoc ē expedita. C. No. fm̄ eandē gl. i. d. ver. alibi q̄ ad
hoc vt primior agnatus succedat i feudo alienato ispici-
tur mors alienatis de quo plene no. s. de succe. feud. c. i.
Nā vno alienante possidebit acceptor ar. ff. de iure fisci
l. stacius floruz. s. si. postea resolutio iure datoris resolut⁹
ius acceptoris vt no. in. d. s. z si clientulus. C. No. p̄ pre-
scriptionez annalez iduci cōsensuz vt h̄ in fi. z. s. si de iue-
sti. iter do. z vas. lis oriat i. d. c. i. Ergo agnatos multū
eē sagaces fm̄ Bal. ne patiāt labi tps anni aliogn p̄ silen-
tiū cōfirmabit cōtract⁹ sic. C. de his. q̄ a nō dño manu. l.
fi. z. s. q̄liter oli feu. alie. pote. s. pe. z itellige p̄dicta q̄ sit
reuocatio ab alio agnato i que est scā alienatio. secus at si
fieret ab extrāeo. vt. j. dicit. Jō p̄ istū ter. quem ad hoc co-
mēdat p̄m̄ consuluit Ludo. cōsi. lxx. incipit in xpi viso the-
mate. q̄ agnati q̄ finita emphyteosi vel feudo p̄ generatio-
nez finitam possunt petere a dño nouari emphyteosim
vel feudū in eis p̄ no. p̄ Bart. o. l. i. s. p̄mittit. s. de aqua
quoti. z estua habēt tps āni ad hoc petēdū q̄ si āno non
petierit a tali beneficio ip̄ozado officii iudicis sūt exclusi.
C. Quero vtrū termin⁹ āni iudicat istū tacitū consensum
dicit Bald. q̄ sic q̄ itra tale tps d̄z peti iuestitura vt. s. q̄
fuit p̄ri. cā bñ. ami. i p̄ri. C. Oppo. cū gl. i. s. q̄d est. q̄
imo feuduz alienatū nō reuocet p̄ filios vel agnatos va-
falli. s̄z reuertit d̄z ad dñm. put ē casus. s. q̄ fuit p̄ri. cā bñ.
ami. i fi. cui⁹ cōtrariū h̄ d̄. So. h̄ loq̄mur q̄ vas. alienat
feudū antiquū licite cū cōsensu dñi quo casu et fili⁹ nō ex-
cludit. Jbi at loq̄mur quādo alienauit illicite. i. sine licen-
tia dñi quo casu reuertit a dominū q̄ d̄ ip̄sum cōtinere
vtrū isto casu filii excludat z vtrū agnati p̄ferēt filius z h̄
at locū i feudo antiquo glo. remittit se ad no. j. si vas. feu.
p̄riue. Et hoc voluit ista gl. vsq̄ ad fi. s̄z aduerte q̄ Ja.
de bel. itelligit istū ter. q̄ alienatio fuit scā non legitie quo
casu dicit h̄ eē casum singularē z nō alibi i toto isto libro
v̄z q̄ si vas. alieat feudū nō legitie q̄ filii nō succedūt sed
agnati primioris gradus. Postremo quātū ad p̄trariū
s̄. formatū p̄ gl. de. d. s. si. s. q̄ fuit p̄ri. cā. bene. ami. vide
ibi i scdo mēbro principali. C. Op. cū glo. si. q̄ imo filius
vel primior reuocās feudū alienatū p̄ vasallū nō excludit
tur āno. s̄z imo regunt anni triginta ad tollēdū ius suum
i reuocando. l. sicut. C. de p̄scrip. xxx. ānoz. z i autē. ma-
le fidei. C. de p̄scri. lō tpe. So. dicit glo. itellige istū ter. so-
lū respectu illi⁹ ptis alienate agnato possidēti ad que tale
feudū erat recasurū nisi fuisset exclusus p̄ reuocantē agna-
tū primiorē q̄ ipsuz p̄cedebat i aliquo gradu. vñ ip̄a agna-
tio primitas ip̄i⁹ possidētis z sciētia primioris agnati re-
uocare volētis cōiuncta cū isto trāscursu opant istud v̄z q̄
iste primior videatur tacite consentire in alienatiōe scā
agnato suo vt sic elapso anno a tpe sciētie dubitando nō
audiat v̄teri⁹ ad reuocandū P̄au. consi. clvii. incipit in
xpi. q̄d ista i. i. z. iii. col. vbi vero alienatio est scā i extra-
neū q̄ nō est agnatus nō excludunt anno. s̄z erigerēt āni
xxx. vt i contrario. Et hoc voluit tota ista glo. vsq̄ ad fi. q̄
notabiliter limitant istū ter. z tenet p̄ And. de iser. Bal.
z doc. q̄muniter. Ande referas p̄dicta ad vtrāq̄ par-
tem huius. c. siue sit agnatus qui reuocare velit vt in pri-
ma parte: siue filius vt in secunda z ita tenet And. de iser.
C. Oppo. ab extra contra istum ter. in eo q̄ filius est de-
terioris conditionis q̄ agnatus in reuocando cū filius
restituāt precium: agnati nō. z tamē i materia feudali me-
lior est conditio filioz vt. s. de gradi. succe. in feud. in
p̄inci. Solu. ibi loquimur quando p̄uenitur ad feudū
p̄ mortem z successionem hic vero quando p̄ alienatiōe
P̄terea filius in isto casu q̄ in ea pte v̄ esse deterio-
ris z ditōis tñ reuenat i alio: q̄ reuocat icōtinētī vbi agna-
tus nō reuocat nisi solū mortuo alienate vt. s. dicit de qua
mā. j. si vas. feu. p̄riue. c. i. C. Oppo. d. s. sed z res. s. per
quos fiat inuesti. Solu. vt ibi dicit z. s. qualiter olim feu.

alie. po. §. porro vbi dicitur probari qd etia post mortem non possit recuperari absq. precio. sed intellige qd hic dicitur. **¶** Quero ab extra quid si pater alieat illicite feudum et filius ei succedat cum beneficio inventarii et nihil ad eum perveniat de bonis: quia nihil superest: an isto casu filius admittatur ad feudum exclusis agnatis. **¶** Et dicit **Ja. de bel. q. sic de equitate p. §. i. cōputatiōe z. l. cū a matre de rei vendi. l. 3. de rigore videretur contra p. tertuz. j. an agnatus vel filius. idē dicit ipse si pater alienans nihil relinquat in bonis qd filius pōt vendicare feudū exclusis agnatis et iste ter. d. intelligi qd aliqd de bonis hereditatis patris puenit et puenire pōt ad filiū: sed qd nihil puenit nec puenire pōt tunc credit ipse qd filiū possit recuperare feudū et pferat agnato. **¶** Quero quid si tpe alienationis iste titius nō habebat filios sed postea ad aliquod tps suscepit filios vtrū isti filii poterunt reuocare fm formā hic traditā in secunda parte et puto qd sic per istū ter. et facit qd no. s. de succes. feu. §. hoc quoq. j. de alie. feu. pater. in prin. **¶** Pro cōplemento et declaratione materie quero de pluribus et primo: an vasallus possit alienare feudum antiquū quo ad p̄iudiciū agnatorū primozū i extra neū sine agnatū nō primozū sed remotū nō succedēt in feudo. p̄ decisōe dicēdū putari vasallū nō potuisse facere alienationē in dictū extraneū in p̄iudiciū agnatorū vt est casus i hoc. c. ticius i prin. et gl. que incipit remouere hic et **Ja.** qui dicit qd ad extraneū i quo p̄te erat facta alienatio i casu. c. nostri res est idubitata cū agnatū illam p̄te poterit reuocare. c. i. §. porro qualiter olim feu. alie. po. et no. i. c. i. gl. magna d. alie. feu. pater. et i. c. i. §. sed et res p̄ quos fiat iuesti. et vtrolibet est rō manifestissima qd ius alteri q̄sitū sine ei' scō tolli nō pōt. l. si arrogator. ff. d. adoptio. h. primozū agnato est q̄sitū ius i feudo paterno et antiquo. c. i. §. hoc quoq. notandū. s. q. feu. da. pos. z. c. i. §. i. s. de gradū. succe. i feu. ergo nō pōt tolli ius q̄situm sine scō eozū. **¶** Amplius papa vel imperator n̄ possit feudū conventionale sine cā auferre fm **Bal.** in. c. i. s. de natura feu. et in. l. qui se patris ver. id scias i. ri. col. C. vñ liberi. et p̄dicta sunt vera in feudo paterno et antiquo h. in feudo nouo nō requiritur cōsensus agnatorū h. solius dñi. c. i. d. fratri. de nouo bñ. iuesti. p̄pterea ingt **Ja. q. c. n̄m nō hz locū i feudo nouo.** Et no. q. dñs feudi nō p̄t facere gratiā i p̄iudiciū agnatorū fm. **¶** **And. i. c. i. si vas. feu. p̄t ue. ex p̄dictis p̄t alienationē factā i extraneū nō valere in p̄iudiciū agnatorū nō cōsententiū.** **¶** Et fm dubium occurrit supposito qd alienetur agnatis respectu stipitis an dicitur facta alienatio in extraneū cū sit vltra primū gradū ex linea trāsuerfali agnatorū p̄ cuius decisōe p̄mittēdū agnationē in materia feudali aliter cōsiderari in iure cōsuetudinario feudozū aliter at i iure ciuili: qd agnati sunt p̄ virilis sexus p̄sonas cōiuncti cognatione quasi a patre cognati vti frater eo tpe natus filii fratris nepos et eo et similes vt p̄bat i. l. iuris cōsul. §. i. ff. de gradibus et insti. de legi. agna. tu. In feudis at nō tā curat agnatio q̄ genus paternū. c. i. de succes. feu. z. c. i. de gradū succes. i feu. et iō notabiliter ait **Bal.** i autē. i successiōe i secunda col. C. d. suis et legi. qd p̄ emancipationē i mā cōsuetudinaria feudi n̄ tollit iura agnatiōis vñ i feudis noie agnatiōis significat pot' gen' qd q̄litas qd genus agnatiōis quoad ius succedēdi i trāsuerfali' an sit restrictū vsq. ad septimum gradū i feudo dñi plene i. c. i. §. hoc quoq. notādū. s. q. feu. da. pos. **¶** Itē q̄rit qd p̄ciū sit numerādū ab agnatis an vero possit sine p̄cio auocari feudū p̄cio alienaturū distingue et mēte **Ja. i. c. i. p̄ quos fiat iuestitura aut agnatus reuocat vasallo alienate mortuo aut eo sup̄stite et si sup̄stite eo aut hz vasallus alienas filios aut nō. p̄cio cāu qd reuocat agn at' vasallo mortuo aut succedit agnatus tm i feudo et nō i aliis bōis deō alienati et n̄ cogit reuocari p̄ciū vt i hoc. c. qd ita declarat **Ja.** aut agnat' et i aliis bonis succedit vasallo alienati et tūc bōe fidei p̄ptori redde re d. p̄ciū vt. c. i. p̄ quos fiat iuestitura h. male fidei p̄pto****

ri si tenet qd sciebat vasallū si posse alieare i p̄iudiciū agnatorū nisi sit stipulat' vel pact' de euictōe siue d. p̄cio. c. i. de iuesti. de re alie. fac. **¶** Secūdo vero casu p̄cipali qd co alienante sup̄stite reuocat agnatus si alienas nō hz filios nō tenet agnatus reddere p̄ciū vt hoc casu. c. in prin. Si vero vasallus alienas hz filios cogit reddere p̄ciū emptori vt in hoc ver. qd si ticius. et pōt esse rō diuersitatis qd filius de iure cōi d. p̄ferri agnato vt hic l. 3 nō succedat cuz p̄ferat agnato. certe ē cā vt reddat p̄ciū hoc. c. cum itaq. i casu nostro p̄ponam' p̄ptozē fuisse bonefidei certe p̄ciū erit restituēdū: secus si male fidei emptor eēt. **¶** Circa aliud dubiū quo q̄rit an statiz possit auocari feudū alienatū an vero dūtarat mortuo p̄io alienatore dñi statiz agnati nō cōsentientē alienatiōi posse reuocare hodie cū illicita fuerit alienatio fm **Ja. i. c. i. de succes. feu. qd hodie n̄ expectata morte fratris alienatis debite agnat' reuocat alienationē: quoniam qd alienatio est facta p̄suetudie refragante tūc feudū alienatū i vita alienatis p̄t reuocare: secus si cōsuetudie approbate sit scā alienatio: qd tūc post mortē alienatis tm reuocat. d. c. i. de succ. feu. nā hodie alieatio ē p̄hibita realr. c. i. j. de p̄bi. feu. alie. p̄ Fe. nisi i aliquibus casib' puta si vas. det i feudū hz plene no. p̄ gl. approbatā i. c. i. §. p̄terea de capi. cora. i gl. ma. Et p̄ p̄dictis facit qd no. **¶** **And. d. iser. i. c. i. §. rursus. s. q. mo. feu. ami. et p̄ Bal. i. c. i. de succ. feu. P̄derādū ē qd qd vas. dat alii i feudū i feudatio feudi v. i vita i feudatis tm vt agnati vel dñs n̄ possint reuocare. h. post mortē ei' agnati primozes reuocāt qd feudū est p̄nū siue antiquū h. qd no. **¶** **And. i. c. i. s. p̄ quos facit iuesti.** **¶** Circa aliud dubiū an cōsensus isto rū p̄iozū agnatorū qd p̄ferūt alienatiōi noceat eozū filiis ita vt nō possint ad feudū venire pp alienationē paternā et admittat alii agnati trāsuerfales: an p̄o dñs feudi. **¶** Et dicite duos articulos assumēdos vn' an i alienatōe se. an tig et p̄m p̄ferat dñs an p̄o agnati. scōs ar. an fili' alienatis siue cōsentientis alienatiōi excludat a feudo. et agnat' rēo tior admittat. **¶** Circa primū rēdeo qd feudū antiquū est alienatū siue cōsensu dñi et agnatorū vñ agnatos p̄ferri. dñs si feudū ē paternū. c. i. §. porro. s. q̄lter oliz feu. alie. po. et est gl. ma. i. c. i. d. p̄bi. feu. alie. p̄ Fe. ver. q̄rit an hoc hz locū. posui i. c. i. §. si. s. q̄ fuit p̄ia cā bene. ami. in scōo mēbro p̄cipali. **¶** Ad aliud dubiū trāsgridiar an valeat alienatio feudi antiq siue paterni i agnatos remotioris gradus i p̄iudiciū agnatorū p̄iozis gradus qd nō cōsensus rūt p̄ cui' decisōe p̄mittēdū qd vbi nō hēmus regulas spāles i vsib' feu. seg debem' i dubio regulas iuris cōis. c. i. si. de feu. cogni. et ibi dñi. **¶** Scōo p̄mitto qd alienatio feudi ē p̄hibita nedū fauore dñozū. h. et agnatorū. c. i. d. p̄bi. feu. alie. **¶** Tertio p̄mitto neminē dispōere posse de iure tertii siue ei' cōsensu et si sit ius i Spe. dūmō sit spes iuridica. c. i. de succes. feu. cū si. hinc ē qd vasallus nō pōt cōmutare successozū edictū p̄ aliquā suā ordinationē i feudo c. i. s. de succē. feudi. **¶** Nā feuda semp respiciūt primūz si p̄tē et primū cōsensum dñi. c. i. de eo qd sibi et heredi. suis. **¶** Nā et p̄sona successozis variat ordinatione defuncti. l. emilius. ff. de dona. **¶** Itē p̄mitto qd i casib' p̄t fieri feudi alieatio sincerē et sine fraude gl. i verbo cōmerciū. i. c. i. d. p̄bi. feu. alie. p̄ loth. **¶** His sic p̄missis respōdeo ad q̄sitūz hoc modo. qd alienatio rei feudalis facta vni ex agnatis et nō cōsentiente dño respectu domini valet. qd in hoc nō decipit dñs nec fit cōtra naturā recti feudi cū feuda p̄grediat' i descendentēs et agnatos. c. i. §. hoc quoq. notādū. s. q. feu. da. pos. z. c. i. de gradū. succe. in feu. cū si. cū igit' intentio primi datoris legis p̄uidē. fuerit feudū puenire i infinitū ad descendentes ex p̄io vasallo: nō fit p̄tra legē dñi si vni ipsozū fiat alienatio feudi. **¶** Liq̄t igit' pulchra cōclusio qd i agnatos cuiuscūq. gradus p̄mittit alieatio quo ad dñm qd in hoc ipse nō offenditur. **¶** An at valeat alienatio rei feudalis in p̄iudiciū alienatis certe sic. qd si ē iuridica et ea obligat fm nām ipsius obligationis. **¶** Si aut non sit licita alienatio alienas perdit iura sua. c. i. §. alioquin d. vi****

in. feu. no. in. c. ex parte extra de feudis p Bart. in tit. q. mo. feu. amit. ver. sed si cū filia. Ex his appet q t3 alienatio respectu vasalli alienantis quo ad sui p̄iudiciū etiaz si sit alienatum in agnatum remotioris gradus. Ita potest intelligi. c. i. §. sed r̄ res. s. p quos fiat inesti. z. c. i. de alie. feu. paterni. ¶ Sed vidēdū est de p̄sona agnatorum nō consentientūz alienationi qui quidē sunt in anteriori gradu q̄ sit agnatus in quez scā fuerit alienatio feudi nō h̄ntis partē in gradu agnationis siue in ordine successionis. Et si est facta alienatio primiori in gradu qz statz debet succedere i feudo et tunc valet talis alienatio irrevocabiliter. que si non fuisset facta dicta alienatio certe mortuo alienatore vasallo ad eū tanquā primiorē i successione p̄veniet feudū. c. i. de succ. feu. z. c. i. §. alie. feu. pater. cū. si. Si vero alienatio fuerit facta agnato h̄nti aliuz sibi parē i gradu tunc non t3 alienatio efficaciter z irrevocabiliter nisi pro portione sua. qz mortuo alienatore reuocatur alienatio ab aliis paribus i gradu pro portionibus q̄ ad eos spectassent si dicta alienatio facta non fuisset: qz nemo p̄t disponere de iure tertii. c. i. de iusti. de re alie. fac. z facit qd̄ no. Bal. in. c. i. de alie. feu. pater. z in. c. i. p quos fiat i uestitura. vbi at̄ fieret alienatio nō primiori agnato aliis non consentientibus: primiore agnato non consentiente reuocari poterit. l3 interim alienatore viuente valeat. vt i. d. c. i. §. s3 z res. p quos fiat inesti. z i. c. i. §. z si clientulus de alie. feu. z ibi Bal. z And. z ita p̄t intelligi ter. in hoc c. nostro fm̄ Bal. ¶ Circa aliud dubiū an agnatus primior preferatur agnato sequenti vel extraneo in emendo: dic q̄ sic. d. §. sed r̄ res ibi glo. z Andr. z ita intelligit Ludo. hunc ter. i consilio. xxi. qd̄ incipit i r̄pi zc. proposita mihi questiōis i fi. col. p. l. cū ita i. §. i fideicō. ff. de lega. ii. Aduerte simpliciter q̄ si i aliqua patria sit cōsue. alienandi feudū agnatus h3 ius redimendi feudū vsqz ad annū a die scientie. z postea vbi agnatus nolit redimere potest dñs. z sic agnatus p̄fertur dño in redimēdo fm̄ gl. Ja. z Bal. in. c. i. §. porro. qualiter olim feu. alie. po. limitat ibi nisi agnatus consenserit vt in hoc. c. ¶ Circa vltimū dubiū: an feudū paternum siue antiquū poterit alienari siue dari isolutū in agnatos remotiores gradus consentientibus agnatis primi gradus in p̄iudiciū agnatorū secundū vel terti gradū sūme dubitarūt maiores nostri: Ita vt fiant cōsilia contraria nā collegiū mediolanē. tenuit alienationē feudi paterni sine p̄missu superioris posse fieri in agnatos remotiores gradus z ita cōsulerūt Bar. de sa liceto Kristo. de castel. p quibus ter. i. c. i. j. de alie. feu. pater. Scdo pbatur p. c. i. §. sed r̄ res p quos fiat inesti. ibi tibi vel primiori. Tertio adducit. c. i. §. z si clientulus s. de alie. feu. facit. l. pater. §. libertus. §. quid. ff. de lega. tertio. Quarto ad idē. l. femine. C. de secū. nup. vbi mater p̄hibita lucra potest assignare vni ex filiis Ultimo fac qz cessat cā prohibitionis alienationis ne vadat ad extraneos maxime erosos non sibi consortes. c. i. de alie. feu. pa. c. i. j. de capi. cora. cū si. cū in isto casu nostro non fiat i extraneos sed agnatos. ¶ Contrariū videt̄ posse dici i h̄ difficulti. ideo ar. i. adducendo auctoritates secundo rationes tertio respōdeo obiectis: nā i primis allego auctoritatē Jaco. in. c. i. j. de probi. feu. alie. p Fed. circa p̄i. in ver. querit nūquid vasallus hodie possit alienare agnatis: qui respōdet q̄ sic primiori qui sit successurus i feudo z non aliū: ergo si nō est immediate successurus in feudo cū sint alii primiores i gradu non valet alienatio. Idē t3 And. de iser. i. c. i. de successio. feu. qz successi o h3 locū de gradu i gradu. l. cū pater. §. libertus. ff. de lega. ii. Idē t3 Jo. de lignano i cle. i. de iure patr. q̄ ita cōsulerūt. Idem consulerūt collegiū bononiense. idē t3 Bal. i distinctione sua. c. i. §. de alien. feu. z ita fuit obtentū z p hac parte. d. Adart. dicit se consulerūt p qb̄ facit ter. c. nostri vbi alienatio ē p̄hibita in agnatū nō primiorē iō primior reuocat nam aduertēdū q̄ feudū sit inalienabile sine consensu domini. c. i. de p̄bi. feu. alie. p Fe. vbi at̄ cū volūtate dñi

alienetur z feudū sit paternū siue antiquū non v3 alienatio nisi iterueniat voluntas agnatorū primiorū. c. i. §. per quos fiat inesti. z. c. i. j. de alie. feu. pater. z sic p3 esse p̄bitā alienationē feudi siue i extraneū siue i agnatū non p̄rimiorē: hinc est q̄ si vasallus nō haberet nisi vnuz agnatum cui alienaret feudū valeret. alienatio cū non agatur de p̄iudicio dñi nec alterius agnati. Si vero h3 plures eque proximios z et alios remotiores z alienatio facta foret vni ex illis proximioribus intercedēte cōi cōsensu oīuz agnatorū eque cōiunctozū valet alienatio cū de p̄iudicio remotozū i gradu non agatur extantibus his p. c. i. p quos fiat inesti. cū si. Sed vbi fieret alienatio i agnatum remotioris gradus z non consentientibus agnatis precedentis gradus tunc non tenet alienatio i p̄iudiciū agnatorum non consentientium. c. i. de alie. feu. pa. qz nō valet alienatio nisi oibus agnatis consentientibus ad quos beneficium quicunqz sit reuersurum ar. l. de vnoquoqz d̄ re iudi. z. l. peto. §. si. ff. de lega. ii. z. d. c. i. de alie. feu. pa. nō ob. ar. de. c. i. ver. z l3 de cuius natura ē aduersari i facto z iure ad precedentia qd̄ non fieret si itelligerē q̄ d3 interuenire consensus oīum agnatorū qñ alienat agnato et remotioris gradus qz respondeo q̄ bene aduersat qm̄ si esset facta alienatio extraneo non consentientibus agnatis non valet ipso iure vt i prin. huius ter. sed facta alienatio vni ex agnatis remotioris gradus t3 a prin. d. ver. z licet subiacet resolutioni fm̄ glo. i. d. §. z si clientulus. inde surgunt magni effectus iuris qz prescriptio anni de quo i. c. i. §. porro. §. qualiter olim feu. alie. po. non currit quando alienatio est nulla ipso iure. c. i. i prima col. j. de p̄bi. feu. alie. secus i alienatione que a p̄iudicio t3 l3 resolubiliter vt hic. c. facit. c. i. §. p̄terea. j. de capi. cora. cū glo. Itē facit qz qñ ap̄ principio alienatio est nulla statim potest agi d. §. sed r̄ res z. c. i. ver. alioquin. s. de alie. feu. secus i alia qz mors alienatoris expectat fm̄ distinctionem. c. nostri. Itē alia differentia qz alienas illicite z inutiliter. i p̄i. non h3 necesse agere reuocatoria que datur ad r̄penduz. d. §. sed r̄ res secus si alienatio est licita sed reuocabiliter. c. i. §. qualiter olim feu. alie. po. non obstat. d. §. sed r̄ res qz facit p̄ ista parte nam fateor q̄ l3 possit alienare in agnatum remotioris gradus reuocabiliter tñ primior agnatus reuocabit: vel dic q̄ itelligitur qñ primior agnatus non vult reuocare z eodem modo ad. d. §. z si clientulus vel dic q̄ ibi ponit p̄ tota alienatione fm̄ Bal. ibi. nō obstant vltio alia ar. quia respondeo plura considerari circa feudum: vnuz prohibens alienationē rei feudalis que tñ est permessa iter agnatos. c. i. j. de alie. feu. p̄i. scd̄ ius feudozū iduceus reuocationez alienationis facte in agnatum ad proximiorē. d. c. i. §. sed r̄ res. tertium ius feudozum iducens resolutionem dicte alienatiōis post mortem alienantis i hoc dicitur i. d. §. z si clientulus z. s. quimo. feu. amit. i. §. si fuerit ex primo iure non fit reuocatio vt i contrariis allegatur. sed ex aliis duobus bene fit reuocatio: ratio quia si non potest vasallus testari in p̄iudiciū agnatorū. c. i. de successio. feu. ergo multo minus contrahere. l. seruum filii. §. cum qui cirographuz. ff. de lega. i. §. disponat in autē. de nuptiis.

Facta h. d. Facta de feudo abusive iuestitura cogitur dñs vasallum iduce re i possessionem nec liberatur prestando interesse hoc dicit. ¶ No. primo ex. c. si facta. q̄ si dñs concessit feudum z iuestituit non tamen tradidit realem possessionem: cogitur dominus precise mittere vasallum in possessionem nec liberatur prestādo interesse. Secus ergo si p̄misset tātum feudum z non iuestituit vasallum quia tunc non esset feudum constitutum z ideo liberaretur a constitutione feudi dādo interesse. l. si quis ab alio. §. si. ff. de re. iudi. fm̄ Andr. z probatur in ter. nostro ibi facta iuestitura quasi sentiat ter. noster a contrario si non sit facta iuestitura q̄ non precise compellatur. qd̄ no. ad decli

nationem hulus ter. **C** Et prima glo. nota tria. z primo q possessio que tradit per dñm vasallo dz esse vacua id est nō impedita nec occupata per aliū sed vacua ab omni impedimēto vt no. in. l. cū res. C. de pba. z. l. in pbationi nibus. C. de acquirē. pos. z probat i. l. ij. z. iij. C. de ac. em ptio. z qd no. in. c. ij. vt lite pendē. lib. vj. Scdo not. q fa cta inuestitura z presuto iuramēto fidelitatis possunt par tes per pactum z per contrarium consensum dissoluere. z a dicta obligatiōe vicissim liberare vt vasallus nō tenea tur ad fidelitatem: z dñs non teneatur ad dictā possessio nē tradenda: cū nihil sit tā naturale q vnūquodqz dis solui. z. l. nihil. ff. de regu. iur. Et qz fides inter eos ē hic inde seruanda z mutuo cōsensu tolli pōt vt. s. de for. fide. in fi. **T**ertio no. q si dñs facta inuestitura differat tra dere vasallo possessionē feudi q tenebitur prestare oēm vtilitatē hoc est omne illud q habuisset ipse vasallus si ab initio sibi fuisset tradita dicta possessio prout dicit in. d. c. i. de noua fidei. for. in fi. **Q**uero cū. d. glo. si dñs primū inuestiuit abusuē. z postea inuestiat sedm. pzie tradendo possessionē. an liberet a prio soluendo sibi interesse. **R**es pōndet glo. arguendo q sic quēadmoduz dicimus in eo qui vendidit rē duobus diuerso tpe vbi si scds prius nan ciscit possessionē. preferri dz primo emptori. **V**erūtamē prius emptor agit ad interesse s vendentē cū res vendi ta nō tradat vt. l. i. ff. de ac. emp. Et hoc vult ista gl. vsqz ad finē. Sz aduerte qz meli⁹ allegaret. l. quotiēs. C. d rei vēdi. vbi est casus de vēden. Et concludo fm veritatē q dñs inuestiēdo plures diuerso tpe ille dz preferri qui pri us possessionē est adeptus lz in titulo sit posterior. hanc conclusionē vt sequi ista glo. per. d. l. quotiēs. Et intelli ge hāc conclusionē verā qñ constat cui prius sit tradita possessio qñ si vterqz probaret de traditiōe. nec cōstaret de tpe v3 cui prius fuisset tradita: tunc presumit res tradi ta habenti titulū priorē tanqz iustiori vt no. Jac. ar dīzo. z Ly. in. d. l. quotiēs z sequunt Bald. z Ang. in. l. sine. s. si duobus. ff. de publica. z hoc limitat h Bal. in venditiōe qñ vterqz probaret de precij numeratione. sed si vnus p baret z alter nō: tñc presumit prius tradita possessio illi q numerauit. ar. insti. de rcy. diui. s. vendite. Et ita dicit se consuluisse. Et circa pdicta vide ipsuz sup rubrica. C. de his que in frau. credi. z qd no. in. c. q prior de regu. iur. li. vi. z An. de iser. in. c. i. s. hic pōt cēn. qui suc. tene. nisi vē ditio esset facta habita fide de precio. **N**ā tñc nō attendi tur precij numeratio. d. s. vēdite. ita. d. Marti. Et sic ha betis ex ista glo. qz in feudans rē duobus per diuersa instru menta trāsfert vtile dñum in illi cui primo tradit actua lē possessionē ad qd faciūt nō. i. l. siue aut. s. si duobus pre allegata. hoc pōt diciverū preter qz si ecclesia esset que da ret feudū tñc tenei primo tradere posses. z si prius daret secūdo nō trāsfert ius vtilis dñij. Ita Jo. an. in. c. cōtine bat de his que sunt a plato. lz cōiter scribētes ibi euz re probent: quia nec ille ter. hoc pbat nec rationes sine concludūt. **N**ā esto q strictius obliget clericus z ecclesia q laici. nō tñ sequit ergo si vendat postea z tradat alteri nō transferunt dñum nā obligatio personalis etiā strictissi ma non impedit dñij translationē in aliū per ea que habē tur in. l. si ita quis. s. ea lege. ff. de ver. ob. Bar. in. l. ea le ge. C. de condi. ob can. z habet in. l. si creditor. s. ff. de distracti. pigno. Et hec opinio mihi placet. Et pro hac opinio. contra Joan. and. facit quod voluit Imo. in. c. cū contingat in penul. charta d iurēiurā. vbi dicit q. d. l. quo tiens procedit etiam si prima venditiō esset firmata iu ramento secūda non. ecce ergo q lz prima obligatio sit strictior quā s a tamē in trāslatiōe dominij attēdimus tra ditionē que est causa prima translationis dñij. Ita dicit si prima pmissio fuisset de vendendo etiā cū iuramento fo loco idem alteri vendidit s h qui emit preseref primo in rei traditionem. quia habet causaz magis perfectā z pri mā ad rei traditiōez sibi fieri petendā q ille q h3 pmissio nē de vēdendo. s. precij iūcta glo. insti. de emp. z vendi.

l. si fideiussor. s. meminisse cū ibi no. ff. deleg. primo. z er his recte ponderantibus p3 rō dēisionis. d. l. quotiēs. nō dilato sūmbrias. **T**ñ pro Jo. an. consuluūt Ludo. consilio lxx. qd incipit in rpi viso themate in. iij. col. Idez. Lud o. in autē. similiter in con. col. C. ad fal. z Ludo. sequitur cō filio. cclxxxviii. incipit omnipotentis zc. circa premissam in. iij. col. Et ex hoc infert Ludo. vnū notabile qz et idem erit dicendum in donatione facta per principē primo vni si postea donet: secundo alteri qz pzia donatio preualet lz pri⁹ sit res tradita secundo. quonimo consuluūt ibi Ludo. qz hoc casu nō h3 locum. l. bene a senone. quo ad scds do natarium sed stat firma prima donatio ad h adducit glo. in. c. abbate de re indi. li. vi. in ver. p parte at altera addu cit. c. cum oliz de re in. capitulum sancte crucis de rescri. c. pe. de rescrip. li. vi. c. fi. de concess. prebē. faciūt que no. **A**nd. in. c. i. s. qui suc. te. in. c. i. j. de capi. qui. cu. vendi. z in. c. i. de capi. coza. In principe. n. dz fides eruberare epi stola inter claras. C. de sūma tri. iō dicit Bal. q oēs con tractus facti cum principe sunt bone fidei. ita Bal. in pa ce constantie in verbo oēs in fi. facit qd no. in. l. anthiocē suz marime p Ang. ff. de pzinle. cre. z qd no. Bal. in. l. i. C. de quadri. prescri. facit qd not. Jo. an. in nouella in. c. q dilectio de consan. z affi. Bal. s. i plu. huius operis in ir. col. itē hec conclusio ē si procedit in seu. cōcessio ecclesie nā si primo cōcedit postea idē sen. cōceditur alteri et si se cundo fieret traditiō tñ ecclesie esset prius quēsitū feuduz z eius vtile dominij p gl. z ibi Pau. de ca. in. l. si. circa fi. C. de sacrosan. ec. z in. d. s. si duobus ibi Bal. z Ang. **S**ed opepētū est scire an ifeudās rē duobus incidat in crimē falsi. Bal. in. c. que i ecclesiarū. in. ri. col. de con sti. tenuit qz sic per. l. qui duobus. ff. de fal. que lex loquit in vendente z cū sit penalis certe non extēdet ad alios ca sus. Bal. in. c. ii. s. quo tpe miles dicit q non punif falsi pena qz secūda cōcessio ē nulla p illū ter. Sz n v3 pntia ē actus nullus iō non punif p. l. si quis obzepsērit. ff. de fal. iunctis his que no. Imo. in. c. cum dilecta. de rescri. z est ter. in. l. si quis legatū in prin. ff. de fal. tñ hec opi. Bal. vl tima mihi placet quia. l. qui duobus soluz pcedit z habet locū in vendēte duobus nō in donāte vel alio modo alie nante eādēz rem duobus. Ita Bar. in. d. l. qui duobus i l. si quis in pignore. s. i. ff. de pigno. act. Ang. de arc. i tra etatu maleficiōri in verbo falsario. nisi in contrabendo donando permutando vel ipignozando vsus est menda cūs dicendo rem nemini obligatā neqz alienatā euz iam prio esset alteri alienata. nā tñc tenei pena falsi. ita Bar. in. d. l. duobus qd limitat Bald. verū nisi redimeret vel liberaret rē a pzia alienatione vel obligatione. Ita Bal. in. c. euz ioannes in. iij. col. de fide instru. hoc dcm Bal. crederē verū si secūdi contrabentis iā non interesset. nā cum alterius non interest non h3 locū pena falsi. l. dam⁹ C. de fal. l. i. z. l. nec exēplum. ibi Sali. C. de fal. Si at iaz verteret interesse alterius nō crederē procedere dictum Bal. per ea que no. Bar. in. l. qui ea mente. ff. de furtis l. qui falsam. ff. de fal. **E**t vltima glo. collige tria. prio q dñs inuestiens vasallū cōpellit precise ad tradendum possessionē z in hoc bene loquit fm doc. dūmodo habeat facultatem rei tradende p no. i. s. precij. insti. de emp. z z vē. z dicit Bal. q ista est bona similitudo de sen. ad do nationē. qz i vtroqz cadit liberalitas. vt. s. diti sed aduer te qz imo nō potest cadere similitudo. nā feudū solū cadit in re immobili. vt. s. de seu. cog. c. fi. sed donatio ē in reb⁹ mobilibus vt. l. siquis argentū in prin. C. de dona. vnde in feudo h3 dñs semp facultatē rei tradende cum sit imo bilis nisi forte inuestiisset de aliena quo casu haberet lo cum tñ. s. de inuestitu. de re alie. fac. Sed in donatiōe cū sit mobilis potest esse qd nō habeat facultatem. ita de faci li. Est z alia dissimilitudo qz donatio procedit ex mera li beralitate solius donātis. l. i. ff. de dona. Sed feuduz gra tia vtriusqz vt. s. in qui. cau. seu. amit. s. in prinis. Item alia dissimilitudo qz donatio equipat venditiōi z regulat

In naturā venditionis vt dixit ter. in. d. §. perficiuntur. In venditione at nō tenet venditor precise ad tradendū rem. put glo. in. §. isto. Similitudo ergo non videt bona verum ista opinio de vendente vt liberetur prestando interesse. et q̄ non cōpellitur precise ad tradendū non tenet cōter hodie per doc. quoniā si venditor hz facultatem rei cōpellitur precise ad traden. ipsam rē et ita determinauit glo. no. quam cōter doc. moder. sequunt. In hac materia plene p̄ glos. et doc. in. d. l. i. in prin. ff. de ac. em. in. l. si stipulationes nō diuidunt ver. celsus. ff. de ver. obli. et si venditor nollet tradere v3 māu militari sibi auferri. Et si dolo ipsius nō posset res ipsas habere iraribz contra eū in litē. l. qui restituere. ff. de rei ven. et p̄ Bar. i. l. u. ff. rerum amotarū. **S**ed quero si tradēdo secūdo vasallo dicat dñs tradens idēq̄ inuestiēs: trado tibi saluo iure gaui que prius de hoc feudo inuestiui. an tunc sit secundus potior cui sic tradita ē possessio saluo iure primi. Respondeo q̄ talis protestatio nihil operat̄ fm̄ Andre. hic quoniāz primo inuestito nullum ius erat quesitum no. in. c. p̄io supra quid sit inuestitura. ergo ius non competit primo nec potest per protestatōez reservari: immo si diceret tradēs volo q̄ si primus petat a te secundo q̄ tradas ei possessionez vel si primus petat a me vt mihi possessionez restituas qd̄ tradam illi. Et q̄ pactum in traditione valet. l. in traditionibus. ff. de pac. et si post stipuletur primus inuestitus a secundo. l. si. C. de inutili stipula. non preterea tenetur secundo precise restituere possessionem tradenti vel tradere primo si venerit sed tenetur ad interesse. d. l. si quis ab alio in. h. et probatur in. l. ea. lege cum ibi no. C. de condi. ob causam. non ob. c. nostrum quia loquitur in inuestiēte non in alio argu. l. si vero. §. de viro. ff. solu. matri. nisi in traditione rei poneretur consilium sine cautela quam posuit Bald. in. l. qui absentis. ff. de acquiren. posses. et Bald. in. d. l. ea lege. et dicit notabiliter Bald. fm̄ Jo. mona. in. c. detestanda de concess. preben. lib. vi. q̄ beneficium conferens cogatur precise ad illud tradendū. et proprie tarius domini feudi cogatur precise sicut et venditor cogitur emptori tradere rem si habet facultatem rez tradēdi fm̄ opi. Adar. cōmuniter approbatam. ff. de actio. emptio. in. l. i. tamē feudatarius vendens non tenetur tradere possessionem quia non potest de iure cū nō possit alia re feudum incōsulto dño. c. i. de probi. seu. alie. p̄ Sede. hz teneat ad interessē rōne rei non tradite fm̄ Bald. Et quo infero q̄ hz vendens habeat facultatem rei tradende qz possidet rē tñ si sit prohibita alienatio de iure vt in emphiteota vasallo et similibus nō potest compelli venditor tradere. rē emptori. q̄ no. ad limitationē no. in. d. l. i. de ac. emp. et in. d. l. stipulationes. ff. de ver. obli. Secus si vasallus vendidisset cum consensu domini quia emptor tūc succedit in feudo ex persona domini. et ideo tenetur venditor vasallus precise rez tradere. Et vult et hic Bald. q̄ vasallus qui vendit primo emptori et cū consensu dñi: si vendit postea secundo emptori et cū consensu dñi certe erit potior primus emptor. l. non in quocūqz. §. q̄ gals. ff. de le. i. et sic est alia limitatio ad. l. quotiens. §. allegatam qd̄ dictū dñs Adar. sane intelligit quādo primo emptori sit facta traditio. alias secundus emptor cui prius eēt tradita possessio esset potior. d. l. quotiens. C. de rei vendi. qz per solum titulum siue per traditionem non trāsferi dñum. l. trad. C. de pac. sed Bald. sētit hic dñiā i proprietario vendente et tunc procedit. l. quotiens. et in feudatario vendente de consensu dñi et dicit q̄ postea etiā de cōsensu domini nō potest vendere secūdo et sic hoc casu nō vult attendi traditionē: et credo q̄ sit rō qz vasa. vendendo alteri de consensu dñi videtur ius vtilis dñi in manu domini remittere: et breui manu ex domino peruenit postea i emptorē iurta. l. singularia. ff. si cer. pe. id cū amplius nō habeat vtile dñum quasi illi renuncianerit q̄ potuisset. c. si. §. de capi. qui curiā. ven. et ibi videbimus. nō pōt illud vtile domini vendere scdo. et facit ter. in. c. ij. §. quo tpe mi

les. dñi dicit nullā concessionē factā scdo. ex quo prius iaz habebat plenū ius. et faciunt que. §. dñi per gl. in. l. si. C. de sacrosan. eccle. Jo paulo ante hic dixerat Bald. q̄ si vasal. vedit de consensu domini emptor succedit in feud. ex persona domini iō tenet venditor precise tradere. et p̄ hoc habeo vnā subtilē rōnem ad ter. nfm̄ sed opeprecū ē sci re an. d. l. quotiens hz locū in locatiōe. d. rota in decisionibus illius de bisigneto sub ti. de locato vidēt cōcludere q̄ p̄rie nō pōt habere locū qz ibi agimus quis sit potior in realis iuris translatione hic in locatiōe nō transfertur ius reale. l. nō solet. ff. locati. l. ad pbatio. C. locat. fatent q̄ ille penes quē ē res locata siue prius siue scds amiserat tenentā prius sibi traditā siue ēt scds si p̄seuerat in tenuta et alterū ē tutus. qz alter neqz reale neqz personale actionem hēnt cōtra eū hz si dominus locauit ambobus. et concurrant primus et scds cōductor in agēdo preferet prius l. in opis. ff. locati et sic attētis rōnibus dñoz de rota cū p̄ locatiōē ad lōgū tps causet ius in re et vtile domini. l. i. ff. si ager vectigalis vel emphite. in cle. i. de re. ec. non alie. d. l. quotiens. hēret locū in locatiōe ad longū tps. et facit que. §. dñi de infudante rem duobz. **E**t no. q̄ dominus tenet ad duo ipsi vasallo. s. ad traditionē et paciētā ar. l. corrup. de vsufu. et p̄terea nō ē liberat? sola traditione: qm̄ posset cōueniri q̄ patiat feudū possidere. **P**one papa concessit mihi feudū et dedit mihi executorē. ego p̄pter absentiaz executoris ini ad ordinariū loci et feci me inuestire: querit an teneat inuestitura. et Bal. post multa verba cōcludit q̄ nō. c. sane de offi. dele. et si esset dat? executor nō ad iuris colla. sed ad executionē merā quia papa cōmittendo v3 auocasse. a quocūqz. c. vt nostrū de appel. Inno. in. c. cū. Ad. de cōsti. **Q**uero quid si primus inuestitus ēt fuit adeptus possessionem: hz tñ hoc nō obstante dominus inuestiuit scdm̄ ignorantē et sibi tradidit possessionē primo sciēte qui primus tacuit per annū qz p̄ferat et dicit Jaco. ar. dño. q̄ scds et q̄ prima inuestitura p̄ nulla debeat reputari prout ipse dicit in titulo quibus modis feudū aq̄i. sub rubricella quādo duo inuestiti sūt separatim et in titu. de contentio. seu. §. si. et allegat in lomi barda in lege prima de eo qui ali. do. ad hoc Alua. adu. cit ter. in. c. p̄cedēti in fi. immo ibi p̄bat contrariū per locū a spālī: qz speciale ibi quādo feudū fuerat datū remotiori agnato vt ibi concludit secus si fuisset datum extra neo. ibi posui rōnem diuersitatis.

Filiū. **P**ōt induci consuetudo vt valeat pactum appositū in contractu matrimo-
nii q̄ filii nati ex eodē matrimonio non succedat quo pacto appposito filii excludi non succedunt et in feud. hoc dicit. **N**o. ex spālī consuetudine loci toleratur i eo loco conditio turpis apposita in contractu matrimo-
nii vbi al? deberet reijci. de iure v3 matrimonium pure cōseruari pp̄ fauorem matrimonii. vt in. c. si. in fi. extra d̄ cōdi. apposi. Ista nāqz cōditio non est cōtra substantiā matrimonii hz sit turpis. et iō non viciat matrimonii: secus si contrahens diceret contraho tecuz matrimonii dōec inueniam alia nobiliozē vel facultatibus digniozem. nāz isto casu matrimonii caret effectu. vt in. d. c. si. **N**ota q̄ licet pactus de non succedendo improbetur de iure. l. pactū. C. de colla. et l. si quando. C. de inoffici. testa. tñ de consuetudine spālī admittitur in eo loco vbi ē cōsuetudo vt hic. et in. d. c. mulier. Et rō istoꝝ q̄ obseruabāt dictam consuetudinē sicut erāt mediolanēses fuit: qz qñ ex pria vore nobili et generosa hēbant filios si postea d̄hebant scds matrimonii cū ignobili vel cū alia que fuerat antea cōcubina sua poterāt ex cōsuetudine apponere istud pactū vt si liz oriūdi ex isto scdo matrimonio nō succederēt. vt in. c. i. §. de filiis natis ex matri. ad morga. cōtracto et appellabāt dictū matrimonii cōtractū ad morganicā vt ibi. Et sic ista cōsuetudo hēbat aliquale rōnez in se. Et isti tales filii nati ex isto scdo matrimonio ignobili nō succedēt p̄ri ne qz i seu. neqz i ceteris bōis p̄nis donec extāt filii prioris

matrimonij. nō extātibz aūt p̄ioribus tūc isti sc̄di succe-
 dūt p̄ri i ceteris bonis p̄nis z nō in feu. Si autē p̄iores
 extarēt z postea moriant sine sobole. tūc isti bñ succederēt
 p̄dictis fratribz suis ab intestato i bōis p̄ijs nō aūt in
 feu. put ista determinata sūt in. d. c. i. z in glo. hic. Et ex h̄
 ter. iuncto. c. i. d̄ filijs na. ex mat̄ri. ad morza. p̄dicto dū
 pōderat cōsuetudie. hētis q̄ pactū p̄ris nō pōt p̄iudicare
 filijs et nōdū natis i successiōe feu. p̄z dūz bec iura se fun-
 dāt in cōsuetudine. facit q̄ no. marie p̄ Bal. z Ludo. i. l.
 pactū q̄ dotali. C. d̄ colla. facit. l. si qñ. §. i. C. d̄ inoffi. te-
 sta. z. l. si totas. C. de inof. dona. Et iō nō iniuria dicit hic
 Bal. q̄ iste ter. nō h̄z locū in emphiteosi vel in alijs bōis
 allodialibus. nā cōsuetudo ē exorbitās iō nō extendenda
 vt dicit i p̄ludijs hui⁹ cōmētī. faciūt q̄ no. Bal. in. l. q̄cun-
 q̄ in si. C. de ser. fugi. Et dicit An. hic qd̄ vbi nō ē ista cō-
 suetudo hoc pactū nō v̄z. Quero ab ē istud. c. z. d. c.
 mulier. intelligunt z erēplificānt p̄ glo. z doc. qñ dicit pa-
 ctū z cōditionē sūt apposita p̄ excludendo filios oriūdos
 ex sc̄do m̄rimonio. p. d. c. i. j. de filijs natis ex ma. ad mor-
 ganicā sc̄to: qd̄ si tale pactū apponat p̄ excludēdo filios
 ex p̄rio. vel simplr. an talis cōsuetudo sp̄alis trahit ad istū
 casū. Et v̄z q̄ sic p̄ istū ter. q̄ loq̄r idistincte z in eo simplr
 cōcludit q̄ filij nati ex matrimonio sc̄to cū tali cōditōe vt
 filij nō succedāt vñ dicta cōsuetudo sp̄alis iniqua v̄z posse
 opari i quocūq̄ casu apponat talis cōditio p̄mittēte dēā
 cōsuetudine ac ea p̄supposita. Et p̄ istū ter. v̄z inuere ita
 Bal. dū pōt erēplū si marchio qui t̄z feu. ab imperatore
 accept in v̄rozē quādaz filiaz regis que ei noluit nubere
 nisi hoc pacto filij ex ea succedāt in marchionatu z nō alij
 de alio matrimonio. Et sup hoc dicit se vidisse matias cō-
 tētiōes. Refert quoq̄ Alua. suo tpe qualiter tūc march.
 mātue tradidit nuptui vnā filiā suā legitie natā filio mar-
 chionis ferrarie legitime nato. cū hac cōditione q̄ dicit
 filius succedat in marchionatu z nō alij de alio matrimo-
 nio qz alias ei dictā filiā nō tradidisset. Et vidistis quem
 eventū habuerūt ista pacta. ipse quoq̄ marchio ferrariē
 sis accepit in v̄rozē marchionissam salucis cū cōditōe vt
 filij oriūdi nō succedāt in marchionatu suo ferrarie qd̄ an
 sitequū z iustū nō existēte sp̄ali cōsuetudie nō determinat
 sed colligit ex p̄dictis q̄ no. etiā in huiusmodi magnis
 feu. cedit toga armis vt re ipsa z in dies videm⁹. Quē-
 ro ego accepi in v̄rozē quādā nobile q̄ mihi amplā dotez
 dedit sperans filios suos successuros mihi. z aliter nō cō-
 sensisset se nupturā mihi. ex ea suscepti vñ filij z ex quādā
 meretrice habui plures filios quos feci legitimari ab im-
 peratore an potui. Et dicit Bald. q̄ sic. h̄z impator non
 debeat esse ita facilis ad inducēduz tales incōuenientias
 z allegat no. p̄ doc. in. l. gallus. §. z quid si tm̄. ff. de libe. z
 posthu. Et dicite circa p̄dicta vt dicit late in. c. p̄ venera-
 bilē ē q̄ si. sunt legi. Nā si ip̄ator hoc facit intelligite
 sine causa. dicit Bal. q̄ est vñ pecus. nec habet p̄re oeu-
 lis iusticiā publice hōestatis. faciūt q̄ vidim⁹ post Bald.
 in. c. i. l. ij. C. de seruitu. z aqua. z in. l. princeps vbi Pau.
 de ca. post Bal. ff. de legi. Quero qd̄ si h̄bo m̄rimoni-
 um cū pacto z cōditōe vt filij nō succedant s̄m formam z
 cōsuetudinē hui⁹. c. an postea p̄bentes p̄nt mutare volū-
 tatē z p̄ d̄riū pactū cōuenire vt succedāt. r̄idet Alua. q̄ sic
 p̄ ea que no. s̄. in. c. p̄ximo in principio. glo. Et q̄ ibi di-
 ri faciunt no. in. l. si. p̄ria. §. versum. ff. de in rem verso.

Iscet. Casus. h̄z vasallus nūq̄ de minio ser-
 uiat neq̄ seruitiū offerat non amittit
 feu. si tñ sp̄ sit parat⁹ seruire dño petētī: nisi sci-
 ens magnū periculū iminere nō adiuuerit. vbi
 vero dño ipotēte nō soluat d̄bitū ad qd̄ dñs tenebat sub
 pena piurij nō amittit feudū. h. d. C. No. q̄ qñ q̄s nō vult
 aliqd̄ cōsequi: h̄z intēdit ius suū iā questū cōseruare nō ne-
 cessitat ad offerendū. qd̄ itelligit Bal. nisi eēt apposita di-
 es qz tūc teneret offerre ne in penā incideret. ff. de cōsti-
 tu. l. itē illa in pri. l. acceptā. C. de vsur. vbi aūt vult aliqd̄
 cōseq̄ ad cōsequēdū oblatio ē necessaria. z iō tūc d̄z offer-

re. l. si residuū. C. de distrac. pigno. nec sufficeret offerre
 verbo. h̄z d̄z offerre realiter z facto. d. l. acceptā. nisi esset
 talis res que nō posset offerri nisi verbo put ē res imobi-
 lis in qua nō cadit oblatio realis nisi ipsa re p̄sente arg. l.
 p̄toz. §. sigs parat⁹. ff. de opis no. nū. z no. s̄m Bal. quan-
 tocūq̄ tpe q̄ vasallus q̄ ē parat⁹ p̄stare s̄uitia q̄ p̄sumitur
 nisi iterpellat⁹ negarit nunq̄ p̄scribit d̄ dñm suū: qz p̄ ei⁹
 effectū dñs v̄r eē in quasi cōtinua possessiōe s̄uitioz arg.
 ff. de vsufruc. l. arboribus. §. idē tractat. q̄ ē notabile. sci-
 at not. moram sine scientia nō cōmīti. ff. si cer. pe. l. q̄ te.
 C. No. q̄ vasal. nō tenet se offerre dño nisi sciat ipsi do-
 mino magnū piculū iminere qz tūc d̄z suū adiutoriz sibi
 ērbibere cū pōt. nec d̄z expectare nunciū dñi q̄ ipsū inter-
 pellet qz als priuaret feudo vt h̄ in sc̄da pte z. j. hic finit
 lex. in. §. ad hoc. z hoc ēt voluit glo. pri. hic. C. No. q̄ qui
 nō pōt adiplere promissa iurata pp̄ paup̄tatē incidit in p̄-
 iuriū vt hic z in. l. si duo in si. de iureiu. q̄ ē v̄z si ei p̄t im-
 putari culpa als secus vt qz casu fortuitu lapsus ē faculta-
 tibus ar. ff. de nego. ge. l. diuortio. l. ij. C. de tuto. z cura. q̄
 nō satisde. glo. in. l. qd̄a. ff. de cōdi. insti. vbi aūt a p̄ri. a tē-
 pore promissiois sciebat se nō esse soluedo tūc esset in cul-
 pa. ff. d̄ p̄ri. credi. l. si credi. z de iure doti. l. pe. s̄ Bal.
 vide in. c. breui de iureiurā. Inno. in. c. pe. de offic. d̄leg.
 z ideo dicit hic An. ad ter. dūz dicit valeat. s̄. cōmode. nā
 penit⁹ impossibilitate data nō incurret piurium p̄ p̄dicta
 Bal. in. d. l. acceptaz. C. No. q̄ quāq̄ vasallus non libe-
 ret dñm a piurio cū possit nō p̄pterea priuabit feu. nō enī
 quelibz cā ē sufficiens vt amittat feudū. vt. s̄. in. q. cau. feu.
 amit. in prin. z que su. pri. cau. bene. amit. §. illd̄ z hoc vo-
 luit glo. ij. C. Op. ab extra p̄ primā partē huius. c. q̄ imo
 vasallus nō d̄z expectare interpellationē dñi in seruitio p̄-
 stando. h̄z d̄z se sp̄ote offerre. z si nō facit puniet ad instar
 liberti q̄ ad opas tenet a die interposite stipulatiois. l. quo-
 tiens. ff. de ope. liber. so. illud ē v̄z s̄m Nico. de nea. qñ
 ope sunt certe. sed istud. c. intelligit qñ ope sunt icerte. qz
 tūc regrit dñi interpellatio vt hic z in. l. cū patrōus. ff. e.
 ti. Alua. dicit indistincte standū ter. n̄o quo ad hāc priua-
 tionē feudi sc̄daz p̄ istū. q̄ indistincte loquit de quocūq̄
 seruitio. nec excipit nisi vñ casū v̄z qñ imineret magnus
 periculū domio. igit i oi alio casu nō exceptuato debet ad-
 mitti determinatio l̄re. l. nā q̄ ligde. ff. de penu. lega. p̄re
 rea i dubio debemus in isto casu poti⁹ absoluerē ipsū va-
 sallū q̄ cōdēnare vt dicit in. d. §. ad bec i si. C. Quero d̄o
 extra qd̄ si vasallus stetit p. rr. vel. rrr. an. q̄ nō sumit dño
 postea velit seruire vtz admittat vt n̄ p̄dat feu. z respōdeo
 q̄ si iō nō p̄stitit seruitiū qz nō fuit necesse nō p̄pterea per-
 dit vt hic. sed tūc p̄dit quādo recusauit seruire. qñ nō ne-
 gligētī nō currit tps̄ p̄scriptiois. l. i. in si. C. de āna. excēp.
 z ita tenet And. de ier. s̄. de feudo sine cul. nō amit. c. i.
 Quero hic d̄z q̄ vasallus nō tenet adiuuare aīaz do-
 mini. sed an teneat alimentare corp⁹ domini egeni. Iste
 ter. facit q̄ nō ar. C. de sa. san. ec. l. sancimus in si. idē
 tenet Jac. ardis. in sūma qui. mo. feu. amit. sub rubricella
 an vasal. tenet ege. dominiū alimē. p. l. iij. §. pe. ff. d̄ admi-
 ni. rex ad ciui. p̄tinē. nisi dominiū p̄ sc̄o vasalli cōsensisset
 bōa sua ar. ff. de decuri. l. decuriōib⁹. idē tenz Ray. q̄ nō
 teneat alere p̄ istū ter. bec qd̄ tāgit p̄ Spe. in ti. qui. si. sint
 legi. in. §. i. ver. h̄z nūqd̄ dominiū. z arguit ad pates z nō d̄
 terminat. ibi aūt Jo. an. in addi. recitat dictū dicti Jaco.
 ardis. z v̄z eū seq̄ ita probat glo. in. l. in cōdemnatione. ff.
 de regu. iur. z Salice. in. l. solo. vbi glo. tangit. C. de libe-
 rali causa. qd̄ nō h̄z v̄z domio Adar. in contrariū per ter.
 c. n̄ri vbi d̄z subuenire domino quando iminet magnum
 periculū mortis qd̄ ēt est quando quis nō h̄z vnde se alat
 l. necare. ff. de libe. agnoscen. Sc̄do p̄ ter. in. l. si q̄s a libe-
 ris. §. alimēta. c. ti. Bar. ibi nō firmat pedes. h̄z in tracta-
 tu de alimētis in si. col. exp̄sse hoc firmat. facit quoq̄z alia
 glo. in. l. si. C. de reuo. do. Ja. Alua. sc̄q̄ opi. dicti Jaco.
 ardis. q̄ nō teneat alere. qz hoc nō repit̄ cantū nisi pro-
 ut ip̄e dicit si dominiū fuisset factus egenus facto vasal.

vel qz vniuersa bona infeudasset vel maximū esset feuduz
quo casu tenet. alias secus ga nō est verisimile qz pro mo-
dico feu. voluisset se obligare ad alimentandum dñm : z
ad hoc facit glo. multum singularis in rōne sui. rix. q. si.
quicumqz. vident tenuisse. Dy. Ray. z Bal. i donatario
in. d. l. si. C. de reuoc. dona. z v2 equū. p qua equitate fac
s. qm vel abba. s. si. qm sicut in feu. in quo non succedit
mutus tñ si est magnū dz sibi relinqui p alimētis. ita dicē
dū in dño a pari rōne. ar. s. de for. fide. i si. Et hec distin-
ctio fuit Bal. l. l. i. circa prin. ver. s. scum. C. delibera. cā
Lonsiliū itaqz ē fm An. de iser. vt dñs in iustitua appo-
nat pactū vt alimentet si pueniret ad inopiaz. pacta et si
sint pter rōem feu. sunt seruanda vt. s. qd sit iusti. s. pe. q
si nō seruant amittit feudū. vt. s. que fuit pri. cā be. amit.
s. nec alia. **Quero** qd si dñs p debitis sit in vinculis an
vasall' si pōt teneat soluere z ipsū liberare. Et dicit Ja-
co. ar. dzo. q sic. ar. ff. de libe. agno. l. sigs a liberis. s. pa-
rés. C. ne filius p patre. l. si. C. de acti. z obli. l. obfcs. ego
nō putarē hāc sniam pcedere per ea que dixerūt Suiel.
z doc. in. l. si pater. C. qui bo. ce. pos. vbi determinat de fi-
lio vt nō teneat soluere debita pñs et ipm eximēdo d car-
cere. vt. l. curatores. s. filius. ff. de admini. rerū ad ciui. p
ti. vnde multominus in vasallo respectu patroni. naz pōt
cedendo bōis se a carcere liberare. Si vero esset captiu'
qz nō posset cedere z esset maior dubitatio. S3 Alua. dic
distingueduz vt dixi nūc in alimētis z ad similitudinē do-
natarij ad qd facit autē. si captiu. C. d. epis. z cle. **Que-
ro** qd si ad interpellationē dñi vasallus nō exhibuit seruiti-
um v2 postea dñs spōte suscepit seruitiū: vtruz vasallus
tūc amittat feu. z dicit Jac. ar. dzo. q nō ar. j. de probi. se.
alie. per lotha. in. c. si. ff. de arbi. l. sed celsus. z d eo qd cer-
to loco. l. si. C. de pac. iter empt. z v2. l. cōmissorie. nisi do-
minus suscipiēdo seruitiū prestatus fuit ius suū fore saluuz
aliqua cā adiecta. ar. ff. ad. l. iulīa de adulte. l. qui vroz in
prin. s. qd ergo. extra de cēsi. olim. ff. ad. l. aquil. l. s3 si ser-
uus. s. si calicē. dixi in. c. i. s. quo tpe miles. **Quero** an
incontinenti facta interpellatiō debeat vasallus inconti-
nenti seruitia prestare. Et dicit ipse Jac. q bōus inder dz
hoc diffinire ex varietate personaz cāz seruitioz ex loco
propinquo vel remoto. vt in. s. i. j. hic fuit lex. ff. de annu-
is lega. l. meua. l. si.

Vasallus. Si vasallus cōmittat cul-
pā vel felloniā ppter quam
feu. perdit sicut ipse repellit sic fili' eius z oēs
descendēts ab eo. agnati vero qui quarto gra-
du sunt vsqz in infinitū non repelluntur. b. d. **Mo.** ibi
quarto. iō facit mētionē de quarto gradu. qz forte nō erta-
bant aliqui in ppinquozi gradu vel potest intelligi vt ha-
beat respectū ad ius antiquū in quo non admittebantur
agnati nisi vsqz ad quartū gradum. z tunc expone quarto
gradu. i. quartū gradū. hodie vero vsqz in infinitū. vidius
in. c. i. s. hoc quoqz. s. de successione feudi z in. c. i. s. z qz
s. qui feu. da. po. Ja. d. bel. z Bal. Ita verba pprie stāt
put sonant v2 q agnati existentes in quarto gradu admit-
tantur ad dictū feudū. nō autē si dicti agnati essent infra
dictū quartū gradum. facit. l. pñilegio. C. de li. r. est in-
ductuz ad refrenandū hoies ab huiusmodi culpis vt in si-
mili in. l. si. C. de naturali. libe. facit. l. coartatis. C. de co-
artatibus. libro. vij. **Mo.** hūc casū qz quantū ad succes-
sionē feu. culpa qz obstat patri obstat z filio z descendenti-
bus. z nota qz ter. loquit de culpa. Quid autē si p alienet
feudū. antiquū. vidistis in. c. ticius. s. eo. **S3** cōtra istū
ter. oppo. z imo v2 qz delictū pñs nō nocet descendētib'
l. iij. ff. d. iter dic. z relega. l. adoptiuum. s. i. ff. de ius vo-
cā. Est spāle hic in feud. fm docto. hic aduerte qz neduz
descēdentes repellunt s3 et agnati vsqz ad quartū gradū
exclusiue. vt pbat in ter. ibi sed agnati qui quarto gradu.
z est de mēte Ja. de bel. hic qz ē notabile. **S3** quero d
rōne quare descendentes z agnati vsqz ad quartū gradū
exclusiue repellunt in. c. nō. Respondeo ppter suspitio-

nē qz solet sepe esse similitudo z audacia eadē inter tales
conuinctos. l. qz si nolit. s. qz mācipia. ff. de edil. edic. l. qf
qs. C. ad. l. iulīa maie. facit que allegari. s. i. expositiōe lit-
tere. facit. l. humāitatis. C. de ercu. tu. l. lex comeliai pri.
ff. de iniur. c. cū. p. māconella d acc. **Et** no. s3 Jac. pul-
chrā limitationē ad ter nřz q. c. nřm dz itelligi qñ culpa
sit comissa i aliū. z nō in dñz feudi. sec' si i dñz. tūc. n. oēs
agnati indifferenter excludunt. s. deniqz. s. que fuit priā
cā bene. amit. ibi dixi. z vult glo. hic in si. In glo. notauit
no. istā glo. que itelligit ter. nřm in antiquo feu. glo. dat i
tellectū ad istud. c. videlicet qz loquat in feudo antiquo. z
qz vasallus cōmiserat tale delictū ex quo et fili' veniebat
prinādus ex dicto delictū patris sui: nec poterat admitti
ad dictū feudū nisi de nouo ex gfa illud a domino acgrat
nō existētib' agnatis qbus cēt aptū qñ aut extaret agna-
ti tūc ipsi admitterent vsqz ad quartū gradū fm iura an-
tiqua vt h hodie vero vsqz in infinitū z hoc voluit ista gl.
z sic itelligit h Alua. ter. dñ loquit de agnatis in quarto
gradu qd no. facti accidētā. qz nō supererāt agnati intra
quartū gradū. l. in tertio z scdo gradu. iō dicit Alua. qz si
extaret agnati scdi aut tertij grad' illis aperiret feu. z ita
intelligit hūc ter. colligēs h ex ista glo. qz violat ter. nřm z
diuinat iō cōis snia Bal. z alioz est qd signāter hic loqf
de agnatis in quarto gradu quasi velit primiores excludere
re q sunt intra quartū gradū pcoradat. c. i. j. si vas. feu. pri-
ue. facit in simili. c. i. qbusdā de pe. l. cognouimus. z i au-
tē. gazaros. C. de here. i autē. de referendarijs. s. si. facit
in ar. l. iij. i si. ff. de alimē. lega. l. i. C. si quacūqz pñtus po-
testa. z. l. si femina. C. ad turpil. z que allegari pporie que
oia sunt magis pñtiones qz vrgentes rōnes. z vide ea
que no. L. y. z Bal. i. l. ij. C. de liber. z eoz libe. z Alber.
l. l. emācipatū. s. si. ff. d. senato. z Bar. i. l. iij. ff. d. iter dic.
z Ange. i. l. adoptiuū. s. patronū. ff. de ius vocā.

In generali. In generali alienatiōe om-
niū bonoz nō venit feudū
nisi notatim sit dcm. b. d. eodē mō dicendum i
generali hipoteca bonoz eadē rōne. qz nō veni-
unt prohibita alienari. l. codicillis. s. instituto. ff. de leg. ij.
p Bar. z eodē mō i generali refutatiōe bonoz non venit
feudū fm Bal. i autē. i successiōe. C. de suis z leg. hered.
Et no. qz iste ter. fm Ja. itelligit vt i generali alienatione
facta vasallo nō venit id qz tenet i feudū a dño. Vel aliter
pōt itelligi qz v2it: in generali alienatiōe facta a vasallo nō
veniat id qd alij dedit i feudū qz est valde notabile nisi no-
minatim sit dictum. c. i. j. de capi. qui cu. v2di. z qz hic ad-
lfam est ter. omitto cōcordantiū auctoritates vt in simili.
Bar. i. l. scire. s. si. ff. de ercu. tuto. rō de cōfidiōis ad ter. nā
feu. nec passine. s. respectu vasalloz nec actiue. s. respectu
dñoz pōt ali enari qz respicit pñdiciū tertij. s. dñi si vasal-
lus alienet. z vasalli si alienat dñs ideo in generali dispo-
sitione nō v2 venire. qz spāliter de his. disponere nō potu-
isset. c. si. ibi Jo. an. de immuni. eccle. li. vj. facit qd no. In-
no. l. c. ex lris dñ loqf de habēte decias. de iure patrona.
qz qd hic dixerit An. de iser. facit. c. qz trāssat. d. offi. lega.
l. obligatiōe. ff. de pigno. l. qz pcciliū. ff. de pecu. l. iij. i pñ.
de pñi. feu. alie. p Fe. vbi loqf de hipoteca z i. l. i. C. qz
res pigno. obli. pos. p illū ter. i. l. voluntas in si. C. d. fidei
cōmis. Ange. i autē de resti. z ea que parit. i pri. Bal. i. c.
i. i. ij. col. de capi. qz cu. vendi. faciūt no. p Bar. i. l. codicil-
lis. s. instituto. ff. de leg. ii. **Et** no. fm Bal. qz rer. frā-
cie nō pōt v2dere vñā ex ciuitatibus iustis. hominibus illi-
us ciuitatis vide no. i. c. dilecti filij de maio. z obe. i. c. au-
ditis de prescrip. i. c. i. nostra de iniur. z dāno da. glo. i. l. in-
nitus i prin. ff. de fid. cō. liber. **Done** qdam detinet de-
bitorem meum z propter hoc non potest mihi satisfaccere
qz d opibus suis posset acgrere z mihi soluere certe non
possum petere alias repetere ab isto meum debitorem ni-
si habeo in eo ius: reale sicut in vasallo z ascriptio d quo
per Inno. z doc. in. c. dilectis de app. facit qd communiter
no. c. auctoritate de priui. lib. vj. Ange. in. l. i. s. per hāc.

ff. de rei ven. An appellatione castri contineant vasalli die
 inspicit dignitate conceditis et eius cui concedit. l. plenti. §.
 equicij. ff. de usu. et habi. in dubio die ut no. i. c. i. de capt.
 qui cu. ven. §. pone e3 q in quoda castro oes hofes erant
 vasalli et ego concedo tibi oes meos vasallos illius castri
 ut videat tibi concedere oes habitatioes meas in ipso ca
 stro et ip3 fortalitiu: rñdeo q no: qz vasalli sunt ps et no to
 ta. ita Bal. facit. l. q tabernas. ff. d. 3b. emp. **¶** Quero
 an feudū vciat in generali fideicomisso. et Ja. de are. in. l.
 si patroni in prin. et ibi Bar. ff. ad treb. sentit q no. qz tñc
 no cadit i recipiētē s3 remāet penes datē. Li. et Bal. i. l.
 cū viz. C. de fideicō. vbi late plegf hāc qōnē simlitter cō
 cludūt q feudū qd no cadit i recipiētē venire no d3 i re
 sti. fideicō. sec? si ille fideicō. eēt alsucessurus in feu. pos
 sibile. n. ē vel ex natura iustitue vel ex iure agnatiois q
 ille in quē d3 fieri restitutio sit capar illi? feudi quo casu si
 at restitutio als sec? idē dicit ipse i emphiteosi ecclē ut ve
 niat i restitutioē fideicomissi de liberis ad liberos no de li
 beris ad extrāeos p ea q singlr no. i. l. et. ff. so. ma. In em
 phiteosi vero laicoz dicit vciē i fideicomisso. qz pultimā
 volūtate alienādo no incidit i cōmissū. ff. de leg. i. l. si do
 mus. §. si. de quo vide in Spe. d. loca. §. nūc aliq. §. cūij.
 et. §. cryi. et. §. clyij. ibi. Jo. an. i addi. magna q incipit q
 re no eēt dubia. nā bona feudalia vel similia q no trāseūt
 kalitū vt heredē si dñr hereditaria. Bar. i. l. vt iurisurā
 di. §. si liberi. ff. d. op. liber. Bal. i. l. liberti. C. eo. i autē. si
 q3 ruinas. C. de sac. san. ec. ergo no veniēt i resti. fideicō
 missi. facit q i fili no. Bar. in. l. luci. §. maritis. ff. ad tre
 bel. in. l. si. §. filie. ff. de lega. ij. vbi in dubio dos filie qz eā
 no h3 iure hereditario no vciē in fideicō. facit. l. a filia. ff.
 ad trebe. facit q no. Bar. in. l. q rome. §. flauius. ff. d. ver
 bo. obli. in. l. sequēs qd. ff. de leg. ij. Bar. et Bal. in. l. fili
 um quem habentē. C. fami. ber. in. l. marcellus. §. qui
 dam. ff. ad trebellia. l. si res aliena in principio. ff. ad tre
 bel. **¶** Sed quero an ventant feuda in petitione heredi
 tatis dicite q sic. Bar. in. d. l. si patrōi qd dicit Bar.
 in. l. lte vidēdū. §. si. ff. de peti. heredi. ibi Ange. et Bal. i
 c. i. §. an agna. vel si. i. v. col. qz t3 no venire i petitiōe heredi
 tatis. tñ An. ibi t3 q imo veniāt hoc pcedit ex eo qz be
 reditatis petitiō no tā dat rōne pprietatis quā heres h3 i
 singulis bōis q def rōne iuris vniuersalis q h3 i heredi
 tate: et possessiois bonoz a defuncto dimissoz. l. heredita.
 C. de peti. heredi. l. regulariter. ff. d. peti. heredi. Bald.
 in. c. i. §. hoc quoqz. §. de suc. feu. ibi aliqd dicit. itē h3 locū
 in feudis beneficiū. l. si. C. de edi. diui adri. tol. Bal. i. c.
 i. §. an agna. vel si. in. v. col. vidimus. §. in. c. i. de cōtē. in
 ter vas. et episcopum.

Vasallus. In sūma hoc intendit feu
 dū veditū ignorāter a va
 fallo tanq̄ pñiū ē sibi restituēdū sed tenet em
 ptori ad interesse. b. d. **¶** No. ignorātiāz facti
 erentare vasallū alienātē a feudi priuatione vt hic et. j. de
 cōtro. inter do. et empto. feu. c. i. et sic no vendicabit sibi lo
 cū isto casu cōstitutio loth. sede. de pbi. feu. alie. vt pbat
 hic. et in. d. c. i. **¶** Hoc idē extēdit Bal. ad emphiteotāz qui
 ignorāter veditit rē emphiteoticā vt no cadat a iure suo
 vñ dñs reuocare volēs h3 pbare eius sciaz put ipse dicit
 hic. ad qd vide in Spe. ti. d. locato. §. nūc aliqua. §. xvij.
 et. §. lxxvij. et p Bar. in. l. sequit. §. idē labeo. ff. de vsuca
 pi. et qd dicit Bal. in. l. ij. C. de epis. audic. et p Guil. i. l.
 iurisgentiū. §. lab eo. ff. de pac. et p eundē Bar. in. l. i. §. si
 rē. ff. de po. **¶** No. q quāquā vasallus p ignorātiā excuse
 tur pena i dñm cōmissa. no tñ excusat ab interesse ipsi? em
 ptoris vt hic facit. l. veditoz. ff. de euic. l3 glo. h3 posita al
 legauit. l. ij. que nihil facit et in. c. i. de contro. inter dñm et
 emptorē feu. allegatis hic in glo. que p hoc esset expedita
¶ No. q tñc demū emptor decept? agit ad interesse si su
 sit ignorās qz secus si fuisset sciēs. qm̄ sciētē et cōsentientē no
 sit iniuria neqz volus. l. cū donatiois. C. de trāsfac. et in re
 gula sciēt. ibi. **¶** De. de reg. iur. li. vj. et qd h3 in. d. l. vendi

toz. et probat. j. de pbi. feu. alie. p Fed. §. i. **¶** Op. ab ex
 tra. de. l. si. §. vlti. ff. de lēga. ij. que allegari solet pro sin
 gulari. vbi p3 q p ignorātiāz firmat veditio que alias no
 valuisset. So. ibi loqf de re que de sui natura est alienabi
 lis hic no. preterea ibi alienās tpe alienatiois potuit alie
 nare hic secus. de materia ibi posita tradit plene p doc. i
 autē. res que. C. cōia de leg. **¶** Op. q imo vasallus non
 admittat ad reuocandū feudū alienatū: put hic d3 qz no
 pōt venire ptra factū suū propziū et reuocare qd iā a se ab
 dicauit. l. cū cōstearis. C. de reuoca. dda. So. ibi alienās
 dolose alienauit hic ignorāter. **¶** Op. q iste vasallus vē
 dendo tenet de euictioē igit reuocādo poterit p exceptio
 nē repelli p regulā. l. vendicātē. ff. de euic. so. h3 Bal. con
 trariū h3 locū qm̄ emptoris intererat excipe qz venditio fu
 it possibilis de iure hic emptoris no itererat excipe qz vē
 ditio de iure erat impossibilis vt. j. dicā de probi. feu. alie. p
 loth. in. c. si. i. si. **¶** Quero an emptor poterit retinere feu
 dū emptū donec sibi vasall? restituat pñiū. Et dicit Bal.
 q sic respectu vasalli alienātis. l. si no fortē. §. si centū. cuz
 ibi no. ff. de cōdi. inde. sed respectu dñi reuocare volētis
 in cōtumaciāz vasalli: secus vt in. c. i. §. i. in si. j. de probi.
 feu. alie. p fede. **¶** Quero an huic allegati ignorātiā cre
 dat. an sit necesse q p bef. et qualiter. et rñdeo q si succed
 sit in alteri? locū et hēat iustā ignorātiē cām. sibi credi. l.
 qui in alterius. ff. de iur. et fac. igno. l. si pluriū. ff. de actio.
 emptio. l. si sterilis. et maxime si bonus vir extimet. ff. de
 re militari. l. no oēs. §. a barbaris. ff. de excusa. tut. l. scire
 §. sufficit. secus autē si faceret psumptiones cōtra ipm. qz
 ipse idē alias fuisset inuestit? vel alias dedisset dño serui
 tiū vel tanq̄ agnat? succedit in eo et no i alijs bonis istis et
 casibus et similibus sua ignorātiā no esset tollerabilis ar.
 C. ad vell. l. quāqz. ff. locati. l. itē quero. §. si ful. et ita deter
 minat. Ja. ardi. in ti. qui. mo. feu. amit. sub rubricela. an
 allegati ignorātiā credat. et v3 extēdere ēt ad psonaz filij
 heredis. quāquā videat eē eadē psona cū defūcto qd pro
 bat p. l. cū falsa. ff. d. iur. et fac. igno. ff. rex amotaz. l. mar
 cel. §. i. et pro. l. nihil. ff. d. 3b. emp. et ad pdicta vide Spe
 cu. l. d. §. xvij. §. allegato. et sequē. et de consti. c. vt aiaz li
 bro. vj. per cano. et qd dicit i. d. c. i. §. hic pōt eē ti. qui. mo.
 feud. amit.

Vasallus. In sūma hoc vult. Vasall? sci
 enter negās feudū amittit il
 lud vbi vero dubitat an sit feudū d3 dubitāter
 respondere. **¶** No. vasallū debere rñdere do
 mino interroganti an res feudalis sit quā t3 prout in simi
 li videmus in. l. iij. et. iij. ff. d. interro. actio. Quid autem
 si nullo mō vellet rñdere s3 mō esset cōtumax i respōden
 do qz vel tacet vel no vult venire ad respōdēdū tu dicas
 vt dictū ē in. c. i. §. de mili. vas. qui cōtumax est. et de mate
 ria nolētis rñdere h3 in. l. de etate. §. qui tacuit. ff. de iter
 roga. actio. p doli vt hic et i. c. si. d. l. cora. et intelligas si to
 tū feudū negauerit toto priuabit. Inno. in. c. ceterū d iur
 di. facit ter. in. §. illud quoqz in iudicijs i autē de triē. et se
 misse. Si vero solū pte negasset tñc solū ea pte priuaret vt
 dictū ē. §. e. c. vasallus. itellige si negat substantiā. i. rez ef
 se feudale. secus si negaret qualitātē. puta qz dñs diceret
 esse feudū guardie vasallus negaret esse feudū guardie.
 sed diceret esse rectū feudū p hāc negationē no priuaret
 tur vasallus Bal. in. c. i. §. itē si vasallus vbi bōus ter. §.
 de cōtro. inuesti. **¶** No. ignorātiāz excusare vasallū a pe
 na mēdaciū vt hic et. §. c. proximo mero iure: aliquādo ta
 men ope exceptionis vel restitutionis vt glo. no. in. l. d pu
 pillo. §. hoc autē. ff. d. ope no. nuncia. dūmodo no sit cras
 sa et supina s3 tolerabilis no. glo. j. de contro. iter do. et em
 pto. feu. c. i. et est rō quia ad inducendum priuationē crigi
 tur scientia vel saltem ignorantia no excusabilis. l. si. ff. de
 decretis ab ordi. facien. **¶** No. q dubius etiaz potest du
 bitanter respondere vt hic et in. d. c. si. et no. glo. i. l. si debi
 toz. ff. de peti. heredi. dicit tñ Inno. i. c. iter quattuor in
 fi. de maio. et obe. q dubitauer respondens habetur pro

inuesti. de re. alie. fac. Sed si dñs vellet vendicare dictas
 rem tanq̄ sua z iure pprio nõ veniedo ex psona predicti
 vas. iã victi. tñc nõ p̄iudicare sibi q̄ agit nũc d̄ iure suo.
 Nõ. n. poterit phibere vas. victum quin ius suũ experi-
 ret ergo non debuit sibi nocere et si fuisset sciẽs. d. l. sepe
 §. cui aũt. nec istud. c. in h̄ dicit p̄riũ sed tñ loquit̄ qñ dñs
 diceret sibi apertũ feudũ z vtile dñum ex psona vas. victi
 z ideo notãter dicit tex. oĩ tpe firmuz. z erit id iudiciũ. l. si
 ne p̄iudicio iuris dñi q̄ nõ potuit de dño per vas. victũ
 in p̄iudiciũ dñi agi. l. in suũ p̄iudiciũ sic p. d. l. sepe. z p̄
 dicta nõ pcedunt sm̄ And. qñ vas. cõuenit in iudicio per
 aliũ non possidẽtem qui dicit z allegat dictã rem spectare
 ad se iure pprio. z nõ ad vas. neq̄ ad dñm vasalli tñc isto
 casu dicit ipse si agẽs obtineat fiet p̄iudiciũ dño sciẽti.
 z vigore illius snie poterit iste qui obtinuit sp̄ repellere ip-
 sum dñm agentẽ sine velit ex psona sua venire sine ex p-
 sona sui vas. victi z est r̄o q̄ ista cã p̄ncipaliter est ipsius
 vas. tñ tangit et ius dñi: debebat. n. dominus sciens õfen-
 dere cãm z pbare rem suã esse: secus at si fuisset ignorans
 tñc nõ pateret p̄iudiciũ p. d. l. sepe. Ex p̄dictis itaq̄ p̄
 q̄ istud. c. cũ similibus tñ bz locũ qñ dñs ex psona vas.
 victi vel vincẽtis vellet venire q̄ siue sciuerit siue ignora-
 verit iudiciũ ventilatũ sp̄ erit firmũ et in p̄iudiciũ ip̄sũ
 dñi q̄ vas. de iure suo agere potuit nec potuit p̄ dñm ipe-
 diri. vt. s̄. de cõm̄ est. **C**õppo. scõdo p̄ dictam primã partẽ q̄
 imo dño ignoranti nõ fiat p̄iudiciũ ex snia lata p̄ vas.
 q̄ vasallus conuentus debuit dñm suũ noiare in iudicio
 vt no. glo. in. l. ij. C. ubi in r̄e actio. vnde snia lata p̄ vas. nõ
 dz posse parere dño p̄iudiciũ. ex p̄dictis fatendo p̄riũ
 dicatis q̄ non fiat p̄iudiciũ aliquod dño absenti z igno-
 ranti q̄ imo et si fuisset facta executio adhuc dñs possit cõ-
 parere z vti iure suo non obstãte dicta snia. l. si. C. si p̄ vim
 vel alio m̄o. z t̄z Inno. in. c. qñ frequenter. §. q̄ si sup̄ rez
 bus. extra vt lite non cõestata z doc. in. d. l. ij. non obstat
 m̄o istud. c. q̄ vel soluamus sm̄ intellectum Bald. q̄ hic
 vas. denunciavit dño vel nõ stet per ip̄m. Ita q̄ apparet
 q̄ vas. nõ est in aliqua fraude z isto m̄o cõcordat istud. c.
 cũ dictis iuribus. Vel possumus soluere sm̄ And. d̄ iser.
 q̄ dominus nõ excludatur iure suo si velit venire ex per-
 sona sua vt in p̄riũ. secus at si vellet venire ex psona vas.
 q̄ tunc q̄ obstat vasallo obstat z dño. vt. s̄. de cõm̄ est i p̄-
 cedenti p̄riõ. **C**õppo. iij. p̄ dictam primã partẽ q̄ imo
 tale iudiciũ non p̄t p̄iudicare dño ignoranti ex eo q̄
 feudũ non p̄t alienari ip̄so ignorante. vt. i. de pbi. feud.
 alie. per Lotba. z de pbi. feu. alie. per Sede. So. ibi loq̄-
 tur in alienatiõẽ voluntaria. h̄ aũt in necessaria que fit p̄
 sniam cum iudiciũ reddat in inuituz. l. inter stipulatẽ. in
 prin. ff. de verb. ob. ad q̄ facit. l. i. ff. de fan. do. z. l. si filio
 §. pe. ff. lo. ma. z no. j. de pbi. feu. alie. per Sede. **C**õppo.
 cõtra scõdam partẽ que admittit trãfactionem factam
 per vas. in p̄iudiciũ dñi. z tñ ipsa trãfactio est voluntã-
 ria. l. ij. ff. de trãfac. l. si diuersa. z. l. cum donat. C. eo. ti. vn-
 de p̄ trãfactionem erit apta via fraudãdi z circũueniẽdi
 dictas cõstitutiones Lotba. z Sede. q̄ prohibet alienatio-
 nes. cũ partes poterunt fingere trãfactionem sub colore
 alienatiõis q̄ esse nõ dz. l. scire õz. ff. de tu. z cur. datis ab
 his Sol. hic loqm̄ur de trãfactiõẽ que fit timore litis et
 iudicij futuri q̄ vere fiebat vel sperabat fieri sine aliq̄ cir-
 cũuentione ar. l. in sũma in pri. ff. de cõdi. inde. z pbatur
 de cõtr. inter vas. z aliũ. z ideo dixit Bald. in. c. i. in pri. in
 vi. col. j. de pbi. feu. alie. per Sede. q̄ vbi lis posset de fa-
 cili liquidari q̄ nõ esset valde dubia tunc nõ pcederet hu-
 iusmodi trãfactio d̄ feudo. q̄ cõteret donatio. l. i. §. q̄ si. ff.
 si quid in fran. patro. vel possumus dicere q̄ istud. c. itelli-
 gitur semp̄ qñ vas. denunciavit dño vel per ip̄m stetit sm̄
 lecturã Bald. vel q̄ ista trãfactio tenebit solũ qñ dñs ve-
 lit venire ex psona vas. non autem si velit venire ex ppria
 sm̄ lecturã And. d̄ iser. vel possumus sm̄ Alua. z And.
 dicere q̄ istud. c. loquitur qñ per trãfactionem retinet su-

bi feudum z dat aduersario pecuniã vel aliquid aliud q̄
 v̄z vt in simili in. l. si p̄ fundo. C. de trãfac. faciũt no. in. c.
 veniens. z. c. decetero de trãfac. z in. c. peruenit de arbi.
 z hoc et voluit Bald. in. c. i. in prin. in pe. col. i. de pbi. feu.
 alie. per Sede. **C**õtrarium loquit̄ qñ vellet per trãfactio-
 nem trãssere feudũ in aliũ z recipere precii seu estima-
 tionem q̄ non h̄z q̄ tñc vt loco veditõis. l. e litis. ff. p̄ em-
 ptore. z t̄z Ja. ardi. in sũma ti. qui. mo. feu. amit. sub ru-
 bricella an litis estimatiõẽ possit recipere. z facit q̄ qui nõ
 p̄t rem alienare non p̄t sup̄ ea trãssere. l. i. cũ ibi no. in
 glo. si aduer. r̄e iudi. l. nõ solum de p̄dñis minoz not. in
 c. veniens. z. c. decetero. de trãfac. in. l. p̄ses. C. de trãfac.
 Sicut §. vas. non p̄t alienare. ita nõ p̄t trãssere: tñ iste
 intellectus h̄z in se sit verus est p̄stã istã in qua appet-
 q̄ vas. p̄t trãssere z dimittere feudum z aliquid acci-
 pere loco rei feudalis. ideo melior est intellectus Bald. et
 erit limitatio ad predictã regulã q̄ ex quo denunciavit
 dño z fecit quicquid potuit vt dño denunciaret z p̄reui-
 tione hoc casu possit vas. trãssere ita loquit̄ tex. n̄. vel
 et melior erit So. z intellectus And. q̄ possit vas. trãssere
 in p̄iudiciũ suũ z dñi si vult venire ex psona vas. si-
 mile no. Inno. in. d. c. veniens. z. c. decetero. Si prelatũs q̄
 non p̄t trãssere vel alienare de rebus ecclesie hoc facit
 p̄iudicabit sibi imo z hereditibus suis per no. i. c. ex pre-
 sentũ de pig. vide ad p̄dictã que dicã in. c. i. de cõtro. in-
 ter vas. z aliũ de bene. Et idẽ dicimus q̄ de re feudali
 non p̄t vas. cõpromittere sine cõsensu dñi in. c. cũ tpe vbi
 bonus tex. ibi doc. de arbi. h̄z in p̄rimũ z Spec. in ti. d̄ ar-
 bi. §. restat ver. sed nõ quid vas. z Lud. in. l. i. §. z post ope-
 ris. ff. de op. no. num. z in. l. iusturãdum. q̄ ex cõuentione
 §. i. ff. de iureiur. z primã opi. t̄z Post. in sũma i ti. de arbi.
 §. sed querit. ver. h̄z nõ quid vas. h̄z ex mente. v. Ant. z Ba-
 noz. in. d. c. cum tpe p̄t hec intricatio reduci ad id quod
 h̄ dicimus de trãfactione. q̄ si ex laudo vel snia arbitro
 ris vel arbitri p̄nunciat abdicãdorem feudalem a vas. z
 trãsserendo in aliũ z nõ v̄z neq̄ cõpromissum neq̄ laudũ
 sine snia: z procedit opi. doc. in. d. c. cũ tpe. z Post. in sũ.
 Aut p̄nunciant nõ trãsserendo feudũ d̄ vas. in aliũ z v̄z.
 ita pcedit opi. Spe. idẽ dicerẽ de emphiteosiz Bald. i. l.
 si. §. si. C. cõia de lega. dicat q̄ p̄t cõpromitti z ad p̄dictãz
 distincionẽ faciunt que no. Bar. in. l. nulli. ff. de trãfac.
 Bald. z Sal. in. l. p̄ses. C. de trãfac. in. l. i. C. si aduer. trã-
 fac. in. l. si pro fundo. C. de trãfac. z solet allegari glo. i. l.
 pe. C. de vsucap. p̄emptore. Et idẽ dicite an possit de-
 ferre iuramentũ litis decisũ. nam Lud. in. d. l. iusturã.
 q̄ ex cõuentione t̄z sic: Huil. d̄ cu. dicit h̄. vos dicite aut
 per iuramentũ sequit̄ q̄ feu. venit ad iudicãdum z trãf-
 ferendũ in aliũ z nõ possit deferre. aut nõ venit trãssere/
 dum in aliũ z possit trãssere iuramentuz per p̄dictã. vel
 et redeundo ad solutiõẽ p̄riũ. §. formati. tex. n̄. intelligen-
 tur sm̄ And. q̄ vas. in feu. nullũ habebat ius. z dñs sibi in
 feudauerat rem alienã z ipse cõuentus timens succũbẽ
 cepit aliquat̄ p̄ feu. z dimisit feu. vel aliquo dato sibi reti-
 nuit ex cã trãfac. si dñs contra vas. agat ad feudũ vel fuiti-
 tium poterit obijcere q̄ de re aliena fuerit facta concessio
 feu. Ideo habuit necesse concordare. tñ hoc est nimis pe-
 riculosum q̄ non h̄z vas. p̄põria auctoritate interuẽtere
 possessionem dño. l. ij. z si. ff. de acquir. pos. l. si. C. si p̄ vim
 aut alio m̄o. Ideo tenete vel intellectum Bald. vel aliũ
 intellectũ And. **C**õppo. contra q̄ imo id q̄ accepit nũc
 in trãfactione debeat esse feu. vt pbatur. j. quid iuris si
 post alie. feu. in. §. profecto cum ibi no. in glo. **C**õsolutio
 ibi loquit̄ de eo quod accipit per alienationem feu. factã
 voluntate dñi. Et sic casus sunt diuersi sm̄ And. de iser.
Cõppo. ad idẽ q̄ imo sit feudum q̄ loco rei successit
 quã dedi. l. imperatoz. in si. ff. de leg. ij. z de peti. here. l. si
 rem z precii. Sol. istud datum noie trãfactiõis nõ fuit
 datũ vt esset in feudũ neq̄ similiter receptũ. z sic libera re-
 manere dz. l. altina. C. de fuitu. **C**õduro ab ex iuxta pri-

maz partē an tale iudiciū vel snia p̄iudicet ceteris agna-
 tis sicut p̄iudicat dño. Et respondeo q̄ si in ipso iudicio
 fuit discrepatum de iure oium agnatorū 7 sciētibus ipsius
 agnatis p̄iudicabit alias nō. p. d. l. sepe. Et est rō q̄ nō
 sciuerūt discuti de iure suo potuerūt inter esse liti ne collu-
 dere 7 p̄batiōes adducere. l. si pluxorie. ff. de ap. 7. ff. d.
 inoffi. testa. l. si suspecta. nā idē ius q̄ erat apud vas. erat
 futurū apud alios agnatos sequētes 7 non diuersus meri-
 to si veniūt ē 7 veniāt ex persona p̄pria 7 non ex p̄sona vi-
 cti. tñ eodem iure. Secus est in p̄sona dñi. vt. s. ostēdūz ē.
Quero si p̄supponam agnatos posse venire ad re-
 nocā. an saltē viuentē ipso vas. sint exclusi. ita q̄ necesse
 habeāt expectare mortē ipsius vas. 7 p̄to q̄ sic per ea que
 no. glo. penul. 7 q̄ ibi dixi in. s. hec quoq̄. s. de suc. feu.
Quero iuxta hanc partē an trāfactio p̄iudicet alijs agna-
 tis. dic q̄ nō cum istud. c. hoc nō dicat ar. l. si seruū. s. non
 dixit. ff. de acquir. here. 7 q̄ intellige ē si sciuerūt cū isto
 casu nō necessitē ad p̄dicendū put facere tenent in iu-
 dicio s̄m quod. s. p̄ime dictūz est s̄m And. de iher. 7 p̄t
 esse rō q̄ ē inuitis agnatis potuit vas. trāfigere. quātūz
 ad sui p̄iudiciū per ea que tradunt in. l. gatus d̄ pig.
 acti. facit. ad p̄dicta q̄d habet in. c. veniens ex de tranf.
 7 q̄ dixi in. c. i. in prin. i. de alie. feu. paterni. 7. s. qui. mo.
 feu. amit. s. p̄terea. **C**irca scđam partēz quero q̄d si
 dñs puenit cū vas. recipiente vt recipiēs teneret in feudū
 rem receptā ab eo a quo tenebat rē dimissam an tūc cēsea-
 tur feudū 7 dic quod nō per regulā q̄ alteri stipulari nō
 p̄t. l. stipulatio ista. s. alteri. ff. de verbo. obli.

Dominio. Dñs ex culpa per eū cōmissa
 in p̄sonaz vas. vel alterius p̄-
 uat. p̄prietate feudi que applicari d̄z ipsi vas. dñ.
 modo ex eadē culpa vas. fuisset amissurus feudū si eaz cō-
 mississet. h. d. **C**irca. q̄ dñs eadē fide ē obligatus vasallo
 qua tenet vasallus ipsi domino vt. no. glo. in. c. de forma
 xxi. q. v. nam sicut vasallus ex delicto p̄iunatur feudo ita
 7 dominus p̄prietate vt hic 7. j. qualiter do. p̄prie. p̄iuef.
 c. i. 7 dixi. s. de forma fide. c. i. 7 facit q̄d not. Bar. in. l. i.
 C. de cupressis. li. xi. in. l. si. ff. de accepti. intellige nisi alia
 rō reformet pactū. q̄ vbi est diuersa rō non equiparant. l.
 pap. exuli. ff. de minoribus. 7 iō dixit Bal. in. c. i. j. qua-
 liter do. p̄prie. p̄iu. q̄ si emphi. vel vas. tenentur ex cōuen-
 tiōe ad certā penaz pecuniariā ad illam dñs nō tenebitur
 p. l. si si interpellat. s. si ab altera. ff. de arbi. 7. l. si de meis
 in prin. ff. e. ti. 7. j. dicā. **C**irca. equalitatē inter do. 7 vas.
 esse seruandā vnde equū 7 vt paria iura desident. put di-
 xit tex. i. de pace iura. fir. te. circa si. nā sicut p̄delictum cō-
 missum in dñm per vas. vtile dñm vas. cōsolidat cūz p̄-
 p̄rietate dñi. s. si. que fuit p̄i. cābe. amit. ita p̄ delictūz cō-
 missum p̄ dñm cōsolidat p̄prietatē dñi cū vtili dñio ipsi
 vas. vt h 7 in. d. c. i. qualiter do. p̄prie. p̄iue. Et ex hoc ha-
 betis vñā dñm inter emphiteosim 7 feudū. nā que di-
 cunt hic q̄ p̄uentione sine fellonia dñi feudatarij lucraf
 p̄prietates nō simpliciter hñt locū in emphiteota. nam si
 dñs alienat p̄prietatem nō p̄ hoc illā p̄dit. nec si p̄facit p̄-
 ctui emphiteotico Spe. 7 Jo. an. in ti. de locato. s. nunc
 aliqua. vñ. xxiij. **I**mol. in. c. potuit de locato in. ij. charta
 Dau. de ca. in. l. si si hac. s. patronū. ff. de in ius vo. nam
 alienatio dñi nō reperit p̄hibita ergo p̄missa. l. dudū. C.
 de p̄ben. empt. l. p̄dia. C. de cōducto. 7 p̄cur. p̄dio. fisca.
 li. vi. facit q̄ nūq̄z p̄iuať quis iure suo nisi expresse lege
 caueat glo. in. c. si. de inrepa. cū cōcor. s. nullibi caueť q̄
 faciendo dñs directo p̄prietate p̄iueť ergo rē. itē p̄bat
 q̄ sp̄aliter h est p̄uisum in vas. 7 dñi iter quos ex mutua
 si delitate agit vt dñm ē. itē in exorbitatib⁹ 7 odiosis dicta
 in feudis nō extendunt ad alios casus vt dixi. s. in plu-
 dijs hui⁹ cōmenti s̄ stat cōclusio q̄ dicta hic de vas. 7 dñi
 nō hñt locū in emphiteota 7 dñi directo. **C**irca. tex. ibi
 ad vasallū q̄ si vas. p̄prietatem deuolutaz nō acceptet nō

deuoluet ad agnatos suos s̄z vt dño remississe deuolutio-
 nem. ita Bal. hic p̄bunc tex. ff. ad fil. l. diuus. **C**irca. no.
 s̄m Bal. ibi p̄inere nō aperit an ipso iure an p̄ sniam in-
 telligi d̄z. l. per sniam q̄ modus 7 forma traditus in vno
 correlatiuoz in alio vt expressus ē si aliud nō dicat. l. si.
 C. de indicta vidui. tol. 7 ita 7 Bal. in. c. i. in prin. j. qua-
 liter dñs p̄prietate. p̄iue. subiciēs ibi p̄ illum tex. q̄d etiaz
 si culpa est notoria tñ requirit snia p̄iunatoria. s̄ punctus
 stat an in casibus in quib⁹ ipso iure p̄iuať vas. de quib⁹
 in. c. i. in prin. s. qui. mo. feu. amit. in. c. i. 7. ij. d̄ feu. culp.
 non amit. puta. in alienatiōe vt dictū est in. s. si. s. que fu-
 it p̄i. cā be. amit. p̄iunatus est dñs certe attēta rōne Bal.
 vt q̄ sic q̄ sunt correlatiua rē. ideo cū ministerio text. hic
 vltus est vbo ifinitiu mōi p̄inere q̄d ad omne tps est equi-
 uocū 7 p̄teritū 7 futurū Bar. in. l. v. s. stipu. ff. de v. ob.
 tñ cum ad tollēdaz cōsequētiāz sufficit dare instantiā. c. si
 cut vrgeri. i. q. i. glof. in. l. creditoris. ff. de op. no. nun. nō
 iudicarez absurdū dicere q̄ cū non debet ita reuerentia p̄
 dñm vas. sicut eť 7 vas. suscipit prius liberalitatez a dño
 anteq̄z rependat regulariter ē in mō pene irrogande p̄i-
 unationis p̄prietatis deferať dño vt p̄ sniam nō ipso iure
 sit p̄iunatus: facit i simili tex. in. c. i. in prin. ver. si vō feu-
 dum. s. de cōtro. inuesti. vbi plus defereť dño q̄ vas. nam
 vbi est diuersa nū vas. 7 dñs ad paria nō iudicant. And.
 in. c. i. an ille qui interfecit fra. do. faciunt q̄ videbim⁹ in
 c. i. in si. j. de capi. cora. 7 ideo cū tex. noster vltus sit verbo
 ifinitiu mōi in dubio intelligemus vt nō importet cano-
 nem late snie. sed serēde glof. in regula in penis de regu.
 in. li. vi. l. interpretatiōe. ff. de pe. 7 ex dicto Bal. q̄ in pe-
 nalibus 7 odiosis dictū de vno correlatiuoz h̄z locū in re-
 liquo. voluit clarius Bar. in. l. i. C. de cupressis li. x. He.
 in. c. i. de tēp. ordi. li. vi. Bal. in rub. C. de reb⁹ cre. Bal.
 in. l. i. C. de sa. san. ec. **C**irca. p̄p. ab ex q̄ imo p̄ delictū dñi
 cōmissū in aliū q̄ vas. non d̄z p̄prietatē feudi p̄inere ad
 vasallū s̄z ad agnatos p̄rimiores ipsius dñi delinquentis:
 sicut p̄ eť in vas. delinquēte in aliū q̄z in dñm. q̄m feudūz
 trāsit ad p̄rimiores agnatos vas. vt ē tex. s. que fuit p̄i.
 cā bñ. amit. in. s. deniq̄. So. dixit Bal. q̄ aliud est in deli-
 cto cōmissū p̄ vas. quo casu distinguit an sit cōmissum in
 dñm. 7 tūc feudūz trāsit ad dñm an sit cōmissum in aliūz
 quo casu trāsit ad agnatos quib⁹ erat aliqualis spes suc-
 cedendī 7 bñficio cōcedentī vocati vñr vt vidimus in. c.
 i. s. de gradi. suc. in feu. s̄z q̄ p̄prietatē feudi spectet ad
 aliquēz quā ad dñm nō est tanta spes. neq̄ quis p̄iā vt vo-
 cat⁹ ad illaz nisi put ipse dñs voluerit 7 sic p̄prietatē sua ē
 magis libera respectu agnatorū suoz q̄z feudū q̄ ad agna-
 tos vas. ideo nō m̄z si dño culpā cōmittente nō sit trāsit⁹
 ad suos agnatos vt p̄prietatē in eos vadat s̄z ibit in vas.
 indistincte vt est casus in isto. c. s̄m ipm qui ita simpliciter
 intellexit. s̄z h nō vt rōnabilis Alua. q̄ magis vas. bene-
 ficieť 7 fructū cōsequat⁹ ex delicto dñi quaz eť. tuz q̄ vas.
 iurat dño 7 recognoscit actz a dño nō eť. vt dixi. s. d̄ for.
 fide. in. c. i. itez quātū ad effectūz equa lance se tractare de-
 bent inter se. videmus q̄ si vas. stat p̄ annū 7 nō petat iue-
 stiturā q̄ p̄iuať feu. Ita ē eť si dñs stat p̄ annū 7 nolit iue-
 stire q̄ p̄iuať p̄prietate 7 hoc iō est vt seruet equalitas i-
 ter eos. ita no. glo. in ti. s. p̄ per quos fiat inuesti. in si. 7 iō
 hoz timore intelligit istud. c. in feu. nouo q̄ casu ex delicto
 vas. cōmissū in aliū quā in dñm sp̄reuerit tale feudū ad
 dñm exclusis oibus descēdentibus agnatis ipsius vas. p̄
 ut late in. d. c. si. ita 7 in casu nō ex delicto dñi in aliū quā
 vas. sp̄reuerit p̄prietatē feudi in vas. exclusis oib⁹ agna-
 tis 7 descēdentibus dñi. Et hoc mō intelligēdo suat equa-
 litas 7 tollitur p̄rius. Similiter in feu. antiquo erit equa-
 litas q̄m sicut ex delicto cōmissū p̄ vas. in aliūz q̄z in dñm
 feudum nō d̄z trāfire ad dñm s̄z remanere d̄z apud p̄i-
 miores agnatos vas. exclusis filijs vt ibi dixi. ita ex deli-
 cto cōmissū per dominū in aliū quaz in vas. debet domi-
 nium feu. si est antiquū remanere apud agnatos ipsius

domini exclusis filiis et non ad vas. Et ita vult sentire Ja. ar
 di. Mibi vult opi. Bal. posse sustineri. vt tex. noster loqua
 tur in feudo antiquo et indistincte consolidet proprietatem cum
 vtili dominio. Non ob. ar. Alua. q. non debet dominus et vas.
 ad impar iudicari cum. s. ad ductis. q. in casu nro e. maxi
 ma ratio dicitur. nam in feudo antiquo statim est ius et inuito vas.
 gradatim spe questu alius agnatis. c. i. s. de suc. feu. et c.
 i. de gra. suc. in feudo. id non facilius factum vas. amittunt alij
 agnati ius suum. s. si. s. que sunt pri. ca. be. amit. s. in domi
 no est secus. nam in sua proprietate omnimoda habet libertatem quo
 ad agnatos potest dominus alienare feudo. sine consensu
 agnatorum suorum dominus alienet eum consensu vas. vt pbat in
 s. ex eade. j. de lege cora. et s. p. ducat. j. de phi. feu. alie.
 per Sede. et in. c. ij. quo tpe miles. que iura volunt q. dominus
 non possit alienare feudo sine consensu vas. sicut contra non
 potest vas. sine consensu domini. vt. j. de vas. qui contra constit.
 et orb. feu. alie. et de phi. feu. alie. p. Sed. p. totum. pbat
 sexto illa iura q. dominus potest alienare feudo. sine consensu agnato
 rum suorum q. si requireret consensus agnatorum suorum tex. di
 ceret sicut dicit de vas. alienante feudo. paternum. vt est tex. j.
 de alie. fe. pa. in prin. et sic patet q. maior libertas habet domi
 nus in proprietate feudo. et antiquo quo ad suos agnatos quam
 vas. q. dominus potest sine eorum consensu alienare. vasallus aut
 non. d. c. i. de alie. feu. pa. ergo vasallo delinquente distin
 guit vtrum offendat dominus vel alius. c. i. s. deniq. s. q.
 fuit pri. ca. be. amit. q. si offendit dominus feudo. reuertitur
 ad eum. Si aut offendant agnati feudum pertinet ad eos si
 feudum sit antiquum. Et ratio est quam assignat tex. in simili in
 c. i. in prin. i. s. alie. feu. pa. in prin. h. est pp. spem reuersio
 nis quam habent. hinc est q. vas. non potest eis iudicare alie
 nando. vt est tex. ibi in verbo reuersio sicut q. non potest alie
 nando non poterit et delinquendo p. quo facit doctri. Bar.
 in. l. si quis in tanta. in. ij. col. C. vnde vi. et in. l. stati. i. s.
 si. ff. de iure fil. vbi concludit q. qui quis prohibetur alienare
 favore alterius contrahendo. prohibet et alienare delinquen
 do. Exemplum ponit de muliere que sicut non potest dote alie
 nare contrahendo non potest et delinquendo hic est q. dote non
 publicat nisi in casibus. l. quinq. ff. de bo. dan. et benefac.
 l. si finita in fi. de vectig. ff. de dam. infe. Ita in proposito
 sicut favore agnatorum non potest alienare vas. non poterit et
 delinquendo. et sicut non potest dominus alienare iudicium vas.
 non poterit et delinquendo ei iudicare. Et q. sit bonum ar. s.
 alienatione q. sit p. h. et ad alienatione q. sit p. delictum. pbat
 q. sicut feudum antiquum alienatur p. vas. irrequisito domino
 et irreq. agna. ptin. ad agnatos excluso domino vt e. glo. in. c.
 i. s. quoz in verbo parte. s. de succel. feu. et ibi Ja. de bel.
 et And. de iser. in. c. i. s. si fuit. qui. mo. feu. amit. Jaco. de
 bel. in. c. in imperiali de phi. feu. alie. per Sede. ita et vas.
 committere felloniam in alio q. in dominum feudum pertinet ad agna
 tos. tex. est in. c. i. s. deniq. q. fuit pri. ca. be. amit. q. ratio ces
 sat in agnatis domini qui non habent spem reuersiois nisi ad vo
 luntatem domini id potest dominus alienare sine eorum consensu. et
 eis iudicare. vt. s. pbat q. et delinquendo cum sit bonum
 ar. Et per ista patet r. sum ad fundamenta et rationem Alua. d. n.
 dicit q. a pari procedunt et iudicant vas. et dominus. c. i. qualiter
 dominus feu. p. pri. q. est v. vbi militat eadem ratio: s. in ca
 su nro est diuersa ratio q. agnati vas. habent spem reuersiois
 ideo feudum facilius pertinet ad eos. s. agnati domini non
 habent spem reuersiois id p. delictum domini non acquirunt
 sibi feudum. Non ob. et aliud fundamentum Alua. q. absurdum
 esset q. vas. magis beneficiaret pp. delictum domini q. domini
 ob delictum vas. q. non est v. imo esset maius absurdum te
 nere opi. sua. nam si vas. delinquente feudum reverteret ad
 dominum dominus beneficiaret cum alteri domino. s. agnatorum ipsius
 vasalli qui spem habent reuersiois p. l. ij. s. merito. et s. si q. s.
 a principe. ff. ne qd. in loco pub. d. l. nec anus. C. de c. m. a. c.
 liber. et l. nam hoc a nam. ff. de condi. inde. s. domino delinque
 te s. feudum pertineat ad vas. non beneficiat vas. cum alterius

domino. q. agnati domini non habent aliquod ius sicut agnati va
 salli vnde teneo opini. Bal. p. qua pondero hic esse text.
 in generalitate sui dum vult generaliter et indistincte dicit feo
 dum pertinere ad vas. nec distinguit inter feudum nouum
 et antiquum. s. indistincte venit intelligendus. l. de p. cio. ff. de
 pub. l. i. s. generalit. ff. de leg. p. stan. Tenedo t. opinionem
 q. domino committente tale delictum ex quo bona sua veniunt
 confiscanda proprietatem feudi non transferunt in vas. s. publicat et
 applicat camere fiscali. ita mirabiliter determinat And.
 de iser. h. dicens q. ita se habet vsus et consuetudo. motus etiam
 q. esset inconueniens q. vas. efficiatur dominus proprietatem il
 lius p. ditoris et r. det ad istum tex. q. v. intelligi de offensio
 ne facta i. alius principaliter s. in consequentia facta in ipm
 vas. puta si dominus acriter verberasset famulum vel suum vas.
 in obprobrium et sigillationem suam et ar. l. ite apud labeones in
 s. si quis sicut. ff. de iniur. Vel aliter q. iste tex. restringit
 ad casus expressas in sua materia. et ita et fm Alua. v. senti
 re Spe. in ti. de feu. in. s. qm. ver. xl. s. h. rium videat senti
 re Bar. in. l. si finita. ff. de dam. infe. in. s. si de vectiga.
 Et h. riam finiam de iure q. imo hoc casu proprietatem feudi
 non publicat s. ipse Alua. hic per tex. i. l. si. s. si libertinum
 ff. de bo. dan. et s. ipse non inducat. pbat tex. dum loquitur
 de libertis q. libertus et vas. equiparantur. glo. in. c. i. in
 verbo reuerentia de mili. vas. qui contumax est. Bal. in
 l. liberti liberteq. C. de operis liber. in. xlv. col. adducit et
 am. tex. in. s. istud quoq. i. de probi. feu. alie. per Sede.
 Dico q. opi. Alua. sit de iure verior. s. fm euz curia mul
 toz principum h. rium obseruet. Et vltra p. eu. allegata mo
 neoz q. vbi agitur de priuatione feudi dominus et vasal
 lus a pari procedunt et iudicantur. c. i. qualiter dominus
 proprietatem priuetur Bal. in. c. i. s. si. per quos fiat inuesti.
 modo habeo q. vas. delinquente taliter q. bona sua veni
 ant confiscanda feudum non publicatur sed reuertitur ad do
 minum si est nouum si est antiquum vadit ad agnatos fisco
 excluso. tex. est in. c. i. s. deniq. que fuit pri. ca. ben. amit.
 et in. c. i. si vasallus feu. pri. in. c. si vasallus. si de feu. sue.
 contro. inter domi. et agna. in. c. imperialis. s. istud quo
 q. de probi. feu. alie. per Sede. in. c. felicis. et in. c. quibus
 dam. extra de pe. Bar. et Imo. et alij. in. l. si finita. s. si de
 vectiga. ff. de dam. infe. ita etiam v. esse econtra domi
 no delinquente q. non debet feudum publicari. sed trans
 ferri in vasallum excluso fisco. et bene facit doctri. Bar.
 s. adducta in precedenti questione. et ita reperio tenuisse
 Ludouicum roma. in. l. si finita in. s. si de vectiga. ff. de da.
 infecto. nec resp. siones And. de iser. sufficiunt ad istum
 tex. et primo dum dicit q. se habet vsus. quia fateor si ita esset
 per tex. in. l. minime. ff. de le. tamen ex quo And. de iser.
 fuit summus feudista. et testatur de consuetudine. vide
 retur standum eius dicto vt voluit Bar. in. l. de quibus
 ff. de legi. tamen hoc vlti. non affirmo quia multi. i. tenet
 contrarium. non est etiam bona responsio dicere q. iste tex.
 restringatur q. text. loquitur indi. et indistincte venit in
 telligendus vt iuribus vulgaribus. Logitabam vtrum
 opinio. And. de iser. posset procedere forte in crimine le
 se maiestatis. vt princeps sit vltor iniurie sibi illate sicut
 in simili est tex. in. c. i. s. deniq. que fuit pri. ca. ben. amit.

Feudum. In summa hoc vult. Feudum con
 cessum h. pacto vt inuestitus et sui
 heredes masculi et femi. et cui dederint habeant retinet
 propriam naturam feudi donec apud. eos remanet cum
 vero fuerit alienatum definit esse feudum. h. d. C. Nota
 q. si vasallus committat felloniam q. priuatur feu. sine feu
 dum habeat propriam naturam siue non. et d. feudum p. de
 re natura feu. qm. in inuesti. sunt adiecta ista verba et qui
 bus dederint. q. verba faciunt q. s. feudum de sui natura non
 sit alienabile. tm. per ista verba p. dit nam suam et efficiat aliena

bile in tñ q̄ poterit val. sine cōsensu dñi in totuz illud quo
uis ti. alienare siue empiōis siue donatiōis siue alterius
cuiuslibet alienationis: tex. est. i. de feu. non hñte ppriam
na. feu. Et istō est q̄ faciebat dubiū q̄ ex quo poterat alie
nari videbatur q̄ non dberet amitti p̄ feloniam p̄ regulā
legis. 7 in re man. C. man. tñ contrariuz deciditur in tex.
7 rō decidendi fuit q̄ donec feuduz est apud inuestitū dñi
eē ligatum vinculo fidelitatis. 7 similiter heres suus. vt. s.
de for. fidelitatis per totum. 7 regulatur tanq̄ feudum lz
sit datū contra rōnem cōem feudi. ideo amittit ex eisdem
cāis quibus amitteret pprium feudū fm̄ doc. Ad do be
ne ferre tex. notabile in. l. fi. in verbo reuerentia. C. de bo
nis lib. vbi est tex. q̄ lz patronus remittat ius patronatus
liberto remanet tñ libertus obligatus ad ea q̄ concernūt
fidē 7 reuerentiā prestandā p̄ono. ita est dicēdum in val.
cū vasallus 7 libertus equiparētur vt dictū fuit. s. In tex.
ibi ea. l. no. q̄ pactū cōtra nām feudi vs 7 r. cōcordat tex.
j. de feu. non habent. ppri. na. feu. 7 rō est q̄ pactū nām
Septus vs. l. pacisci. ff. de pac. l. pacta cōuenta. ff. de p̄ben.
emp. l. lucius. 7. l. dies spon. ff. de positi. Sed q̄ substantiā
cōtractus nō vs. l. cum precario. ff. de preca. lz q̄q̄ faciat
trāsire in aliā spēm cōtractus cui pactum cōueniet. l. vbi
ita donatur. ff. de dona. cā mor. 7 de pacto nām feudi.
habes hic exemplū. Exēplum at̄ contra substantiā feudi
esset si fieret pactum q̄ val. non recognosceret dñm in su
periores: de quibus videbimus. i. de feu. non habē. ppri.
na. feu. Tertio no. ex isto tex. q̄ lz verbum heres in mā
feudali cōprehendat filios masculos tñ 7 non personāz
ēneam. c. i. s. 7 si clēricus. de alie. feu. tamen q̄ sunt ap
posita ista verba. 7 cui dederint. istud feu. transit et̄ ad ē
neum heredē. 7 lz feu. regulariter non possit alienari sine
cōsensu dñi. tñ isto casu poterit. imo fortius ei singulari
fm̄ Ja. de bel. 7 Alua. postq̄ erit alienatum feloniam val.
non nocebit emptori. Alium 7 singularē effectū operan
tur fm̄ Ai. de nea. q̄ si cōcedo rem in emphiteosim tibi 7
cui dederis per ista vba poteris alienare me domino ir
requisito 7 facta alienatione statim es liberatus a presta
tione canonis 7 cum eo transit simpliciter Alua. hic. que
nota q̄ pulchra 7 quotidiana sunt.

Si ticius. Hoc dicit. Pactū psonale nō ex
tendit ad psonas nō noiatas i pa
cto vel alias. Pactū regulat fm̄ nām rei deducte i pacto.
C. Not. q̄ pactū appositū sup̄ aliq̄ re regulat fm̄ nām ip
sius rei. lz. n. verbū hereditibus cōprehendat et̄ heredes ē
neum. l. herediū appellatiōe. ff. de v̄b. sig. tñ in mā feudali
nō comprehendit psonam ēneam. reliqua vero p̄tinentia
ad mām huius. s. videbimus. i. de eo qui sine fecit agna.

Rubrica de pace tenenda 7 eius violatoribus.

Hec rubricat̄ cōtinuat̄ ad precedētes. s. in ti. precedēti
visuz ē de cōtro. que orit̄ occasiōe feu. v̄z q̄ post discordi
as 7 cōtro. solēt pres venire ad pacē 7 cōcordiāz. iō ponit̄
rubrica de pace tenēda. itē q̄ metu pene q̄s nō audet vio
lare pacē. iō ponit̄ scōa pars rubricę d̄ eius violatorib̄.

Federicus. Hoc vult. Impator federicus
suadet pacē 7 vult q̄ oēs obser
uent 7 statuit penā q̄ non seruātes dicēs q̄ qui boiem. i.
pacis edictū occiderit capite puniat nisi p̄ duellum. p̄bet
q̄ fecit ad sui defensionē. v̄z si manifestū sit q̄ volūtarie
fecerit cessat p̄batio p̄ duellū 7 pena capitis puniē si vero
fugerit bona ei⁹ mobilia publicātur imobilia p̄mittuntur
eius heredib̄ dñi modo iurēt q̄ nullū emolumentū sibi pre
stabit 7 ipsis p̄facientibus hereditas applicat̄ fisco. qui
nō infra pacis edictū boiem vulnerauerit sibi man⁹ am
putabit. sicut aliq̄s sine sanguinis effusiōe aliq̄ p̄cus
serit vel sine p̄cussōe eū inuaserit pena pecuniaria puniē
b. d. vsq̄ ad. s. si clericus. 7 no. q̄ lex non artat neq̄ ligat

nisi in loco vbi est. de quo dic plene vt per glo. 7 voc. in. c.
ij. ex de cōsti. 7 per glo. in p̄hemio de. C. Not. ex tex. ibi
inde zc. q̄ lex noua quātumcūq̄ penalis pōt referuare et̄
penā legis antiq̄. facit. l. quotiens. C. de acti. 7 ob. p. l. y.
in. l. iij. de sepul. v̄o. 7 p. Bal. i. l. nō ē nouū. ff. de leg. sac
q̄ videbim⁹ de pace iur. fir. te. s. injuria. C. Et no. q̄ istō
c. lz locū gnāliter siue impator indicat pacē siue ciuitates
iter se faciāt pacē siue singulares p̄sone. vt p̄bat h̄ s. An.
7 Bal. 7 no. Bal. i rubrica de tren. 7 pa. vbi allegat istuz
tex. i. s. si q̄s vero temerario. C. Et no. q̄ nō v̄r r̄ipere pa
cē qui pp̄ nonā discordiā alterz offendit. q̄ de h̄ nō v̄r esse
cogitātū fm̄ no. in. c. fi. de imu. ec. in nouel. in. c. cū iter p̄
Hoff. de renū. Bar. i. l. qui seruū. ff. de v̄b. ob. C. Et no.
q̄ iudex nō d̄z admittere friuolas p̄batiōes homicidiū.
C. No. pacē esse desiderādā 7 q̄ par fiat dñt rectores ter
re esse solliciti no. in autē. de māda. pri. l. xxx. di. c. i. 7 p to
tū. C. No. q̄ volūtarius homicida. i. pacē cōstitutā deca
pitādus ē. 7 rō ē littere q̄ dat cām p̄turbatōis pacis put
in simili videm⁹ in. l. fi. de re mili. 7 h̄ in glo. i. in p̄i. ho
micida quozq̄ de iure cōi illō q̄ fecit sp̄ expectat. vt dixit
tex. in. l. iij. C. de epi. audi. Qualiter at̄ talis pena capita
lis itelligat̄ in homicidio vide gl. insti. de pub. ind. s. itē
lex cornelia. 7 p̄doc. in. l. eiusdē. s. pe. ff. ad. l. cor. de sicca.
7 sic habet h̄ casuz q̄ vbi lex simpliciter loquit̄ de capitali
pena intellr̄ de pena exilij. gl. est i. l. i. C. ne iudex xp̄ia. mā
cip. voluit Jmo. in. l. ii. ff. de pub. ind. in. c. quāto. i. iii. col.
de iureiur. Illud ē v̄z nisi ex subiecta mā aliud appeat.
nā cū hic loq̄mur d̄ pena q̄ homicidā 7 fractōz pacis ab
sonū eēt interpretari hanc legē imponere h̄oicide q̄ fregit pa
cē penā exilij: cū cuiusq̄z homicide hodie iponatur maior
pena glo. in. s. itē lex corne. in v̄bo vltore gladio. insti. de
pub. iudi. 7 p̄bat in. s. si q̄s aluz. j. eo. vbi q̄ vulneratē
iponit̄ pena abscisiōis manus. Ridiculus esset q̄ itelligē
q̄ minor pena faciēt̄ homicidiū iponere q̄ qui boiem
vulnerauit. C. No. casuz in q̄ quis purgat suā inocētiāz p̄
duellū. putauerūt. n. antiqui q̄ de⁹ sit auxiliator iustoz.
verūtū q̄ multoties accidit Jrim vt q̄s sub iusto clipeo
p̄reat no. glo. in. l. qua actiōe. s. si q̄s in colluctatiōe. ff. ad
l. acqui. iō an hodie duellū sit licitū. j. dicā. an vice⁹ efficia
tur seru⁹ vincētis. Bal. in. l. i. s. de lat. liber. tol. l. libere.
de sta. ho. C. No. q̄ vbi delictū ē manifestū nō h̄z locū pu
gna. nā vbi ē clara p̄batio nō h̄z locū d̄claratio. l. i. ff. d̄ do.
p̄el. c. b̄quidē. xvi. di. fm̄ Ja. de bel. q̄d. n. p̄z p̄sse non
est p̄bare necesse. l. ea q̄dē. C. de ac. 7 ob. 7 no. in. l. ciues d̄
ap. 7 sup̄ tali manifesto nō d̄z iudex aduertē ad friuolas
p̄batiōes neq̄ morari sup̄ ambagib̄ q̄ allegarēt p̄ homi
cida fm̄ Bal. de q̄ te remitto ad ea q̄ h̄ntur i. l. qui sniam
C. de pe. in. l. fi. C. de p̄ba. 7 i. l. additos. C. d̄ app. C. No.
q̄ q̄s se defendēdo pōt alii ipune occidere vt virā suā de
fendat. de q̄ tñ dic vt no. p̄ glo. 7 doc. i. l. vt vim. ff. de insti.
7 iu. 7 in. c. dilecto de sen. ex cō. li. vi. 7 i. c. suscepimus ex
de homici. cū ibi no. C. Ex ver. si vero pacis no. q̄ bōa mo
bilis cēsēnt eē de ei⁹ territorio vbi repiunt. q̄ illi populo
feu fisco illi⁹ loci cōfiscant̄ vt in h̄ tex. ad q̄d facit q̄ habe
tur in. l. forma in. s. si v̄o. ff. de cēsib̄ Hosti. in. c. nimis de
iureiur. faciūt que no. Bar. in. l. cūctos populos. C. d̄ s̄.
tri. 7 fide ea. nā ciuitates lōbardie ex pace cōstātē h̄nt fi
scū. s. nulla in autē. de defen. ciui. no. in. l. i. C. de bo. va. l. i.
7 C. No. h̄ tex. fm̄ Ja. de bel. 7 Bal. q̄ pp̄ cōrumaciā de
linquētis bona imobilia hodie nō applicant̄ fisco. s̄ refer
uant p̄rimis. q̄ secus erat de iure veteri. vt i. ti. de requir.
reis. C. 7. ff. 7 q̄ dicit hic tex. a facie iudicis an fugerit in
telligit Bal. q̄ citat̄ nō cōparet i populo publice. faciūt
q̄ h̄ntur in. l. fulci. s. q̄d sit latitare. ff. ex qui. cau. i. pos. ea.
in. c. fi. de eo qui mittit in pos. hodie idē esset si delinques
sit cōdēnat⁹ q̄ bōa nō auferent̄ hereditib̄ regulariter. vt i
bona dā. C. de bo. dā. 7 in corpe v̄n sumit̄ 7 in autē. d̄ mā.
prin. s. o. 7 q̄ p̄ fm̄ quosdā q̄ titulus p̄dictus de req̄.
reis. sit hodie correctus in reb̄ imobilibus de h̄ no. glof.

In l. i. ff. de iure ff. sup verbo. ll. z. j. dicā. z dicit Bal. q
 vsqz adeo stricte i delictis z pēalibus procedimus q si p
 statutū ex delicto quis sit bānitus ad mortē. q si nihil di
 cit de bonis nō publicantur bona. faciūt que babent per
 eūdē Bal. i. l. i. C. de heredi. inst. dicā. i. c. i. i prin. j. ti. i.
 C. No. q in snia pōt apponi modus q modus dz observa
 ri sicut cōditio vt hic z i. l. cū eozū cū ibi no. C. d. sc. z iter.
 oiz iudi. C. No. q i snia pōt artari ps vt hic z i. l. cū iu
 der. C. desen. z iter lo. om. in. C. No. hic ter. q hic fili? nō
 pōt alimētare patrē bānitu vel hostē: qd si facit pūit i amif
 fōie bonozū q sibi erāt cōcessa ne patrē aleret. de quā ma
 teria plene p Bar. ff. de libe. agnos. l. siqz a liberis. §. sed
 vtrū. C. No. ex hoc ter. que pūari debito iure nature pp
 bānū de quo p doc. i. l. i. C. de here. insti. ad qd facit. j. ti.
 pr. z qd no. i. l. i. C. de iure fisci li. r. C. Er ver. siqz aliuz
 no. q qd nō pōt aliū vulnerare ipūe nisi faciat necessario
 aio se defendendi vt hic. qū at dicat vulnus pōit Bal. in
 l. ptoz ait. ff. de iniuriis. z Bal. i. l. i. C. de edil. act. z attē
 diū an pposito occidēdi an vulnerādi fecerit. l. i. §. diu?
 ff. ad. l. cor. de sicca. z pbatio q aio se defendendi pūisit
 scūbit pūssori p ea q babēt i. l. ad. l. cor. de sicca. l. c. sicut
 dignū de homicidio. l. sigdē. C. de excep. fm Bal. hic. z
 si modus defensionis excedat lz nō pūit i toto delicto tñ
 i aliquo ita Bal. hic Ly. z Bal. i repeti. l. r. q. i. l. i. C. vñ
 vi. Jo. an. in. c. significavit de peni z remis. solet allegari
 ter. i. l. i. si adulteriū cū incestu. §. i peratores ibi Ang. ff. de
 adulteris. voluit Jo. an. in addi. ad Spec. i. ti. d. homici.
 in rubrica Bal. in. c. i. §. siqz il primo. j. de pace iura. fir.
 tenen. in. l. vt vim in pe. col. ff. de iusti. z iure pē. de an
 cha. in. c. i. de homicidi. d. Anto. in. c. olim il primo pillū
 ter. de resti. spolia. Salice. l. l. grāccus. C. de adulteris.
 Qualiter vero cognoscat qualitas vulneris vtrū sit mor
 tale vel nō. z qualiter pbat diri. s. qui. mo. fen. amit. i pri
 C. No. in maleficiis seruādū esse rigozem iusticie. qd itel
 lige fm exigentiā cause qū maleficia pbanf z seueri? pūi
 untur sicut hic pp pacem violatam probantur in simili i
 l. si vindicari. C. de penis z i. l. aut facta in fi. co. ti. z est rō
 vt vnus pena possit esse metus multozū. l. i. ad. l. iuliam
 repetun. regulariter at pena nō dz excedere suos terminos
 l. sancimus. C. de penis z iudex dz habere moderationē
 l. hodie cū ibi no. ff. de penis. quinimo i dubio sanctius ē
 abfoluere q cōdemnare. l. absentem. ff. de penis z. l. iter
 pccolatione eo. ti. No. p vulnerē illato tpe pacis manum
 amputari: itelligit hic Andr. illā cū qua deliquit. z in du
 bio de qua manu itelligimus nō. i autē. sed nouo iure. C.
 de ser. fugi. Et itelligit hic de vulnerē. l. qd sit tale per qd
 appareat pūssio i carne vel linor vel cicatrix. z cū sangui
 nis effusio. Secus si vulnus ē modicū. l. ob q vicia. §. fi.
 ff. de edil. edic Bal. z Inno. i simili in. l. senat. §. mar cel
 lus. ff. de lega. i. Ang. i. l. i. §. sciēdū. ff. de edil. edic. Bal.
 i. c. cū adeo de rescrip. i. l. i. C. de edil. acti. Ang. i. l. si de
 pignoze. §. fur. ff. de furtis in. l. extat. ff. qd met? cā. And.
 i. l. i. §. fi. ff. ad fillaniam. Ang. de aretio i tractatu malefi
 ciorū i verbo qua alia pūssio. Et q dz āputari manus
 simile videm? in notario qui fecit istrumētū sup alienatio
 ne illicita feudi vt. j. de phi. feu. alie. p Fe. §. scriba. simi
 liter habes alios casus in autē. vt nulli indices. §. fi. z in
 autē. de manda princi. §. coges z i autē. sed nouo iure. C.
 de seruis fugit. C. No. et ex ver. si vero temerari? q pe
 ne pecuniarie crescunt z decrescunt. fm qualitatē z enoz
 mitatem delictozū vt hic z i. l. i. C. de modo mulctaruz.
 vtrū at iste tales condēnatiōes que sunt tarate a lege vel
 statuto put diri debeant solui fm tps legis cōdite vel fm
 tps hodiernū quo dicte libze currunt dixit Specu. q sz
 tps hodiernum de qua questione plene dixit i ti. de solut.
 z obliga. §. nunc aliqua ver. fi. p Bal. i. l. illud. C. de sa
 crosan. eccle. z p cano. i. c. cōquerēte de offi. ordi. in. c. cū
 olim. de censibus. i. cle. fi. de censi. p Bal. i. l. cū qd. ff. si
 cer. peta. z de solu. i. l. paulus ibi Bar. C. No. q ex eodē
 delicto qs nō solū condēnat pti lese z iuriate p emenda

sua sz pcederet ad penā vt hic z l. c. i. cū ibi not. extra de i
 iuriis z dā. dato. ff. de iniuriis. l. ptoz edixit. §. i. z qd no. i
 l. si p fure. ff. de pdi. furti. z p doc. i. l. i. C. qū civilis actio
 pūdicet z no. i. l. q p vulgo de edil. edicto. z si nō habe
 bit vnde soluat licet i corpus fm Alua. hic. c. i. §. q vero
 inopia. j. de pace iura. fir. te. l. fi. ff. de i ius vocā. C. No.
 q cōdēnatiōes pecuniarie q sunt i terra alicuius cōitis
 vel baronis spectāt ad ipsum comitē vel baronē nō at ad
 principē: secus at si bona alicuius publicarent seu cōfiscā
 rent quia tunc talia bona cōfiscata spectarent ad fiscū pri
 cipis nō at ad ipsūz comitē vel baronēz vt in isto ter. pba
 tur. j. co. §. rusticus z dicit h An. q ho die videmus dari
 feuda cū oibus iurisdictionibus iurib? z pertinētis suis
 sub quibus verbis intelliguntur accessoria z que i re sunt
 l. fructus iurisdictionis que extra rem. vt Inno. in. c. cūz
 ad sedē de resti. spolia. vnde si esset baro habens meruz
 imperium posset vasallos suos ex culpis vel criminibus
 vel contumacia punire in publicatione bonozum quod pōt
 iudex qui sumam administrationē hz. l. si administratuz
 C. de decurio. lib. r. z talia bona confiscata per eius sentē
 tiam quasi fructus iurisdictionis queruntur baronē vide
 binus in. c. i. j. que sunt regalia. Sed si bona per conse
 quentiam veniant in fiscum vel etiam iure propter
 crimen confiscantur erunt domini nō baronis vt hoc ter.
 Ita And. hic quod intellige verum si ea bona que confis
 cata sunt non erant feudalia ipsius comitis vel baronis
 sed propria ipsius delinquentis. Si vero erant feudalia
 spectantia ad mensam ipsius comitis vel baronis tunc ta
 lia bona redirent ad baronē vel comitem non autem ad
 principem vt. j. de phi. feu. alie. p Fe. §. illud. z predicta
 procedunt quādo ipse vasallus qui deliquit non hz agna
 tos alias si haberet agnatos z feudū fuisset antiquū tunc
 tale feu. rediret ad agnatos vt dixi. s. ti. pri. c. dno. z. s. q
 fuit pri. cā bene. amit. §. deniqz. z vide in Spe. de feudis
 §. qm ver. il. itē intelligas etiā predicta vera nisi ex iurif
 dictione vel consuetudine approbata p principē deā bo
 na cōfiscata spectarent ad ipsum cōitē vel baronēz qz tūc
 fiscus principis se nō impediret vt pbat d pace cōstācie in
 prin. z statz dicā in opposi. C. Oppo. ab extra. qz hic nul
 le sunt glo. cōtra supradicta q imo tales cōdēnatiōes pe
 cuniarie spectāt ad fiscū principis nō at ad ipsum cōitem
 vel baronē de. l. mulctarū. C. de mō mulctaruz. So. hic
 loqmur de pēa q applicat pti. ibi vero de mulcta. vel me
 lius ibi loqur in terris que immediate subsūt iurisdicōi pri
 cipis. hic vero loqur i terris q subsunt mediate iurisdicōi
 comitis vel baronis. quia de volūate principis sunt esse
 cti iudices ordinariū: imperator pōt his baronibus cōce
 dere talia. vt p3 in ti. de pace cōstantie. z p Inno. in. c. ce
 terum extra de iudiciis. videmus. n. in forma pūilegioz
 in similibus cōcessozū tales civitates z terras cōcedi ipsis
 comitibus. z baronib? cūz oibus iurisdictionib?. z fructi
 bus z puentibus. vnde oia q proneniunt ex ipsa re erunt
 ipsozū comitū vel baronū non at si extra rē p ea que dixit
 Inno. extra de resti. spolia. c. cū ad sedē. De qua materia
 dic vt in. l. certa forma. C. de iure fisci. li. r. z qd ibi p doc.
 z. j. in ti. que sunt regalia. z per Inno. in. c. verū extra de
 foro cōpe. C. Quero quid si iste nō occidit. j. pacē sz vul
 neravit tātū. z hoc cōstat an poterit pbare se vulnerasse
 aio se defendēdi. z respōdet gl. q sic eodē mō sicut dcm ē
 de occidēte qz casus ē. j. eo. §. siqz aliū. C. Quero in illa
 parte cū dicta glo. qd si cōstat de homicido. sed nō cōstat
 q occidens fecerit an cōtra ipsū poterit p pugna pbari z
 respondet q sic. siue illud homicidiū fuerit factū. j. paces
 siue intra treugā vt pbat in. d. l. q vero de treuga. z hoc
 voluit ista glo. vsqz ad vers. poteris zc. ex qua gl. nōre po
 tes q ea que hic statuta sunt in violatoze pacis possūt ha
 bere locum etiā in violatoze treuge. z erit rō. qz sicut p pa
 cē potest finis discordie imponi. ita z eodez modo treuge
 operantur tutionē z securitatem vsqz ad tēpus quo sta
 bilite sunt vt in. c. i. de treuga z pace. Nam treuga est se

caritas prestita personis et rebus ad ipsos concessa nondum finita discordia. et vocat iducie. ff. de captivis. l. non dubi to et l. postliminiu. §. inducie. **P**ar vero imponit finez discordie. **Q**uero subsequenter cum dicta glo. in ver. poteris. an sit dare alios casus in quibus fiat duelluz et in quibus inculpatus tenetur se pugnando defendere. si vult euadere pena. et respondet glo. q. sic et ponit quatuor casus in quibus compellit inculpatus pugnare se defendere si vult euadere pena et infamia delicti. Sunt preterea ultra istos casus plures alii in quibus fit pugna. qui collecti et positi sunt in summa qua composuit Rossre. sup libro lombard. put dicit glo. que summa non fuit illius Rossre. breuentasi. qui composuit libellos. sed fuit alterius Rossre. de iure communi tam canonico quam civili: hodie ista duella sunt prohibita ut habet l. c. i. extra de purga vulg. et l. c. i. et ii. de cle. pug. i. duello. ii. q. v. c. monomachia et l. c. consuluisti de torneam. i. e. l. et ii. et Ray. in summa sua in tractatu de duello. et l. i. c. de gladia. li. xi. et ff. ad l. acquil. l. qua actioe. §. sigs i collucta ctioe. et qd no. insti. de succes. ab intesta. §. p contrariu. C. vt armoru vsus. l. i. li. xi. et in autē. de armis in prin. Bal. in l. contra negatē. C. ad l. acquil. est hodie in extrauaga. ioa. xxi. que incipit qz futuroru Ang. in dispu. que incipit duo nobiles gallici. Bal. in l. i. c. de lati. liber. tollē. vbi de triplici duello. **O**ppo. cum eadē gl. contra precedētia qz imo sit in electione actoris velle eam expedire per pugnam vt pbatur i. l. si quis se defendit. cuius contrarium. §. dictu. est v3 qz sit in arbitrio rei cōuenti. So. glo. fatē cō traruz vt ista sit regula v3 qz sit in electione actoris dum modo prius iuret qz nō petat istā pugna aio irato et cā fatigadi aduersariu. sed ipse petit ex presumptionibz quas aduersus ipsum h3 que regula fallit i quatuor casibus. §. expressis i qb3 est in electione rei. vbi ergo vbiqz reperitur in oibus aliis casibus qz reus debeat se per pugnam defendere. itelligi v3 hoc procedere si actio voluerit istā causam p pugna expediri vt. §. dictum est. et p hoc habes glo. expedita. **Q**uero cum dicta glo. quid si aliquis occidat ex improviso. an habeat locū pena huius. l. et respōdet qz nō p. l. i. c. ad l. corne. de siccaris. et quod no. glo. j. de pace iura. fir. te. §. iniuria. **Q**uādo at homicidiu itelligat fieri ex improviso vel a casu vel dolo seu culpa. vide. l. respiciendū. §. pe. ff. de penis et ibi p glo. et doc. vtrum autē occidens ex improviso debeat puniri. dic vt in. d. l. respicien. et per hoc est expedita dicta glo. vsqz ad ver. idēz ē. **Q**uero subsequenter cum dicta glo. quid si occidens fecit ob tutelam filiorum vel conuincorum suorum vel ob tutelam bonorum suorum et non poterat aliter eos vel dicta bona conseruare nisi mediante dicto homicidio. an sit excusandus a pena huius. l. et respondet glo. qz sic per iura que allegat vsqz ad fi. et de his questionibus et similibus dic vt plene per glo. et doc. in. l. vt viz. ff. de iusti. et in. et plene per glo. xxi. q. i. c. i. et extra de homicidio. c. signifi casti. et de regu. iur. culpa est. et vide qz dixi. §. que fuit pri. causa bene. amit. §. porro. in. ii. glo. **Q**uero ab extra quid si ex precepto superioris vel ex forma statuti inquiratur ex officio contra talē homicidā. vtrū se excusare poterit volendo probare p pugna et dicit Andr. de iser. qz sic nisi inquisitio predicta esset facta ad denunciationē alterius qz tunc denunciator habetur pro accusatore vt in. c. ii. de calumniatore. quod itelligerē verū nisi dictus denunciator veniebat tāqz officialis publicus quo casu nō tene retur. ar. eozū qz tradit i. l. ea que d accusa. **Q**uero qd si iste occidēs comisit tale homicidiu extra fines imperii et accusatur an habeat locū pena huius. l. et dicit idē Andr. qz nō. qz v3 puniri pena statuta in loco delicti. ar. ff. qd cuiusqz vnuerfi no. l. itē eozū in pri. et l. si fundus. ff. de euic. facit qz dicit Bar. i. l. i. c. de summa tri. et itellige p dca quā do iste occidens nō poterat declinare forū qz alias nō p cederet qd. C. vbi de crimine agi. oz. l. i. **O**ppo. ab extra cōtra ter. et cōtra duo prima notabilia qz imo h3 pater sit cōtemp tor legis et ipius attamē qz pater ē nihilominus

est alendus p filios put dicit ad literā in autē. §. lcest. ma ptis So. ibi respublica de delicto comisso p patre iaz recepit pena et vindicta qz fuerit cōdenat et plene rei publice fuerat satisfactū: hinc autē nōdū ē satisfactū rei publice cum ipse pater sit i fuga ad qd. l. fi. cum ibi no. ff. de acq. reis vnde ex delicto enormi cōtra patriā nedū alimenta dne ganē patribus a filiis imo isto casu fili? posset licite occidere patre vt i. l. minime. ff. de religio. de quo p doc. i. l. qsqz C. ad l. iul. maie. hētur i. l. vt viz. iuncta. l. veluti. ff. de iusti. et iure. **O**ppo. qz iste homicida absens et fugitiuus nedū amittere v3 bona mobilia cōfiscanda sed imo oia si stetit absens p annū a die quo petit? fuit ad iudiciū vt est casus i. l. ii. C. de requir. reis. et ff. eo. ti. p totū. So. illa iura sunt correcta hodie vt i autē. et nulli iudiciū i fi. hic vero loquit de iure nouo cōter doc. tenēt cōtra qz imo titulus deregrēdis reis nō sit correct? p autē. bōa dānatorū. C. d bonis dānatorū. ita doc. et ibi Bar. i. l. i. c. de bōis dāna. Sz aduerte iquātū loquimur i bonorū publicatiōe qz sit per sniaz cōdenatoriā latā sup delicto an sint correcta iura antiqua i quodarti. et si varie sint snie tū cōis cōclusio doc. marie. **P**e. et Ly. i. d. autē. bōna dānatorū et Bar. i. l. i. de bonis dāna. ē qz vbi p dānationē amittit qs ciuitatez tūc iura antiqua sunt correcta p dictā autē. bona dānatorum qm pena adēptiois bonorū nō expresse h3 i cōsequentiā alterius pene venit. aut qs nō amittit ciuitatē p cōdenationē sup delicto vt i relegatiōe. Et isto casu iura antiqua non corrigunt. i autē. de incest. §. i. rō differentie qz i primis casib? ipsi nō possunt retinere bona vnde si applicarēt fisco esset pena succedentiū ab itestato magis qz ipsius: sed eo casu quo relegatus pōt retinere bona. l. relegati. ff. de iter dic. et releg. si sibi auferuntur bōa ē pena sibi et nō veniētū bus ab itestato et cōsequēter in illis casib? i qbus expresse ponit pena adēptionis nō in pntiā alterius pene sed ex presse p se iura antiqua nō corriguntur. faciūt no. p gl. i. l. li. C. q. testa. facere pos. nec obstat p dictus ter. noster i. §. si vero pacis violator. qz loqz i violatore pacis h3 Bar. i. l. i. ff. de bōis dāna. p Ly. et Sali. i. d. l. si filius et autē. bona. C. eo. Bal. in. l. i. c. de heredi. institu. **E**t no. h3 Bal. hic qz si iudex expresse dixerit in snia qz cōfiscabunt bona a qua snia filii vel parentes non appellarunt talis snia nō transit in rē iudicatas in iudiciū filiorum vel parentū q non fuerunt presentes vel citati in dubio. l. nā ita diuus ff. de adoptio. cū fi. **E**t no. fm Bal. qz rōne generalis arbitrii iudex nō pōt oia bōa publicare: de quo dic vt plene no. in. l. i. c. si sine ius. prin. **I**tem not. qz dicitur de hereditibus h3 locū nō in oibus hereditibus: sed in filiis et aliis agnatis fm formam dicte autē. bona dānatorū. **Q**uero cum ter. dicat de mobilibus. quid de fructib? respondeo quod si sint separati fructus. idēz put in reb? mobilibus vide. l. fi. §. pen. ff. que in fraudez creditorum et Bal. Quid de pensionibus respondet Bald. hic eas equiparari fructibus separatis a solo si cessit dies pensio nis persoluende. sed si non cessit dies. equiparatur fructibus pendētibus. Si vero pro parte temporis cessit et pro parte non Judica. de eis pro rata temporis. **D**e quo vide docto. maxime Barto. in. l. finali. ff. de iure fisci. facit. l. defuncta i princi. ff. de usufructu et in. l. iulian? §. si fructibus. ff. de actio. emptio. et ita etiam tenet Bal. in. c. cum. ad. ferrariē. in. ii. colum. de constit. Sed quid de nominibus debitorum respondeo quod si debēt mobile equiparatur rei mobili. Si autem immobile censentur immobilia vt nota. in. l. iubemus in princi. C. de sacrosanc. ecclesi. et in. l. monentium de verbo. significa. **D**icit tamen hic Baldus qz annue prestatōnes ad longum tempus inter immobilia computantur. §. i. in autē. de non alienan. l. iubemus in princi. C. de sacrosan. ecc. est ter. in clemen. et iui. de paradiso de verbo. significa. **B**al. i autē. ingressi. C. de sacrosanc. ecclesi. **Q**uā hic fit mentio de pugna et duello fm Bal. hic et i. l. bis penes. C. depositi. dicite qz non dicitur illicitum qd parti-

culari. l. vel cōsuetudine pmittit ponunt cano. l. c. i. extra
de torneamē. Ang. i. cōsi. cccxv. qd̄ icipit i dei noie. glo. r
ibi Bal. i. l. qua actioe. §. si quis in colluctatioe. ff. ad. l. ac
quil. tñ ex quo possēt euenire homicidiū ex illo duello cre
do melioze opi. q̄ nō sint duella pmitta per. l. i. c. de gla
diatori. l. i. c. i. z ibi habetur z in. c. ii. de cleri. pugnan. i
duello in autē. de armis in prin. ita Flozianus i. d. §. si quis
i colluctatione. z Jo. de anania in ru. de torneamē. z ita hic
And. i. iiii. col. dicēs q̄ catholici p̄cipēs dñt ista pbibe
re. c. ii. de cle. pugna. i. duell. z cum tractetur de periculo
pcti. qz est temptare desū. item qz possent homicidia sequi
non valebit cōsuetudo illa pmittens. i hoc erit standum
iuri canonico. et in foro civili. ita. d. Ant. in. c. i. de torneamē.
ibi anania. z facit. c. monarchiā. ii. q. v. tñ cū Bald.
hic addendo glo. z post est. d. Mar. nō nulla circa mate
riā duelli attingāt. videndū est structū i quibus causis sit
pugna. respōdeo i crimine lese maiestatis. itē si mulier cō
siliata fuerit i mortē mariti. itē de homicidio i duobus ca
sibus. item si fiat in absconso vel infra trengā. itē si crimie
paricidiū. itē si adulteriū suspitione. item si quis dixerit q̄ sit
fornicaria. itē si quis cōueniat q̄ malo ordine rē posside
at. itē iter contrarios testes. itē de incendio. item de periu
rio. si ecclesia contra priuatū habeat controuerhiā d̄ istō
falso. itē de iustitua p̄dii. itē de deposito. itē d̄ furto vel
rapina. z hec oia p̄ban̄ i lōbarda de pub. in. l. i. z cōsilio
mortis. l. vi. z de hoie libero qui. j. trengā. l. vi. z de pari
cidis. l. si. z de furtis. l. si quis dum in fuga. z de adulte. l.
iiii. z de iniuriis. l. ii. z de prescrip. l. ii. z de his que allodi
um. l. i. z de testibus. l. si quis z. l. vlt. z hos casus habetis
extra titu. qualiter quis se defen. debeat z in illo titu. p̄ba
tur alii casus. sequitur videre quando pugna admittatur
per campiones z qñ per p̄cipales dicit tamen Bald.
q̄ ille p̄uocans ad duellū. qz crimina ip̄ingit d̄ p̄ idicia
p̄bare crimina. z qualia sufficiant ē arbitrarū superiori p̄
que indicia si nō probauerit nō erit cogēdus ad duellum
suscipiendū ar. l. milites. §. opz. ff. de q̄nibus alioquin q̄
libet desperatus p̄uocaret ad duellū que vellet hoc ob
seruato. itelligo regulā q̄ postq̄ sunt in cāpo de cōmuni
consensu non possunt velle retrocedere nisi obtenta aboli
tione a superiore s̄m Bal. hic. facit illud saturaici galeatū
sero duelli penitet. z succedit loco tormentozū quozum ar
bitriū spectat ad iudicem. l. de minore. §. tormenta. ff. de
q̄nibus. iō addit Bal. q̄ sicut moriens in tormentis nō
moritur seru⁹ pene. quia nondū condemnatus vt not. p̄
doc. in. l. eius. §. i. ff. de testa. in. l. ii. q̄ test. fa. pos. ita mori
ens in duello. nam pugna de iure longobardo semper d̄
admitti z iudicari iter p̄cipales personas nisi casibus
in quibus excusantur primo inuenilis etas. secundus d̄ere
pita etas. tertius infirmitas vt in lombar. qualiter quis se
defen. debeat. z de paricidis. l. si. quartus si seru⁹ de pos
sessione seruitutis proclamauerit in libertatez tunc domi
nus pugnare potest per campionem. quintus si ecclesia
stica persona vel comes vel vidua cās habuit. sext⁹ si mu
lier de adulterio accusatur. quia tunc monualis pugnat
pro ea eo. ti. l. si quis viroses z. l. si. septimus si testes acto
ris sint consci testibus rei. vt in lombar. de testibus. l.
si quis de aldo. octauus si seruus habens accusatur d̄ fur
to. de furtis. §. si quis dominum in lombar. hodie tamen
pp̄ cōsuetudinē cōmittit in civilibus causis s̄m Roffre.
in summa de pugna. Queritur quis pōt esse campio.
respondetur de iure lōbar. do. ois qui non repellit vt i lō
bar. qualiter qs se defend. deb. l. vt cāpio. nisi sit fur vel
infamis vel i criminali peccato. z pugna ē in elec. actoris
vt i. d. ti. qualiter qs se defendere d̄. l. si quis amodo. nisi i
crimine vbi ex necessitate causarum cogit ad pugnam se
opponere. vt i lombar. de publi. criminibus. l. si. z de con
uiciis. l. i. Sequitur qualiter pugna debeat ordiari. So.
s̄m Roffre. in dicta summa assignat locus puta cāpus in ci
uitate vel extra z circū circa cordis clauditur z nullus ali
us misso banno p̄sonarum z rēru audeat ingredi illuz lō

707
cum. z si forte in illo die non finiat pugna iuder debet scri
bere tunicas vtriusq̄ partis. z sequenti die iteruz ad pu
gnā debet vtriusq̄ partis tunicā redire. vt no. in. d. titu.
qualiter qs se defen. debeat. Sequit que arma cōcedā
tur i pugna. respondet q̄ scuta z fustes debēt tamē equa
lia equaliter prestari. vt i lombar. de testi. l. si quis eam
z i. d. ti. qualiter quis se defendere debet. Sequit quid
si vni ceciderint arma vel frangantur an debeant alia da
ri. vt q̄ sic vt i lōbar. da q̄liter qs se defen. d̄. In hoc ser
ua cōsuetudinē. Ultimo sequitur qualiter conuictus in
i pugna debeat condēnari de quo i lōbar. de hoie libero
l. recolinus z. l. vlt. de public. crimini. z qualiter qs se
desse. d̄. l. si quis. qz d̄. cōdemnari si p̄ pugna cōuincitur.

Si clericus. Clericus in iudicio cōuenit d̄ pace
violata vel q̄ violatozem recepit
punitur pecunialiter in libris viginti p̄soluendis p̄sidenti
laico: ēpo vero s̄m sua statuta: si vero cōtumar z inobedi
ens extiterit officio z beneficio priuet z tāq̄ prescript⁹ ha
beat. b. d. Not. q̄ violator pacis z receptator pari
pena puniri debēt vt hic z in. l. i. ff. de recepta. z d̄. rece
ptare nō solū p̄ cohabitationē sed et per contuberniū soli
datū: qd̄ itellige si fuit sciens: secus at si erat ignorans vt
vult glo. z Bar. i. l. i. §. i. ff. de recepta. z ibi q̄ i dubio nō
presumitur sciētia nisi per famā vicinie p̄betur vel simili
mō qñ at itelligat z iudicet sciens vel ignorās dic vt ibi
p̄ doc. Itē itellige p̄dca nisi fuisse cōiunctus sanguine qz
tūc nisi puniret vt. l. si. ff. eo. ti. z ibi Bar. i. l. si qs a libe
ris. §. si. ff. de liberis agn. z i. l. si cōstāte i pri. i. vi. co. ff. so.
matri. z alibi. i. l. vbi adhuc i. vii. col. C. de iure do. z itel
lige s̄z diffictionē quā ibi sentit Bar. qñ nō erat hostis ci
uitatis z faciunt q̄ no. Bar. i. l. si adulteriū cū incestu. §. li
liberto. ff. de adul. tātū forte et hoc casu nō dico esse remit
tendā s̄z alleniadā culpā. No. clericū violatorē pacis
duplici pena puniri s̄m Bal. ad hoc facit. l. ii. C. de p̄a
ind. q̄ male idi. z i autē. licentiā. C. d̄ epi. z. le. i. ratioe sui.
Not. q̄ ip̄erator p̄t legē istituere cōtra clericos delin
quentes z p̄t eos de suo territorio foras bānire. facit. l. ii.
C. de priui. sco. li. vii. z i autē. de mada. pri. l. festinabis. qd̄
dic̄ Bal. z And. nō p̄cedere de iure p. c. at si clerico de
iudiciis z. c. si diligēti de foro cōpe. z facit qz priuilegiū fo
ri qd̄ habēt clerici ē d̄ iure diuino. glof. i. c. si ip̄ator. lxxvi.
dis. ergo de illo se nō d̄ ip̄erator itromittere. Et iō nec
citationē corā laico tenet p̄parere et ad declinādū p̄ p̄a
ctā z voluit Bar. i. l. ii. ff. si quis i ius voca. nō ierit. nā vt di
cit hic Bal. si citatio fuit nulla ergo nec contumacia nec
bānū ide cāta vt vult gl. i. l. accusatorib⁹ i fi. C. d̄ accu. Al
ua. dicit sibi videri satis absōnū q̄ iste ip̄ator voluit cōtra
ocā iura statuere sine aliquo colore cū. §. in pri. hui⁹. l. di
cat q̄ vult leges tā diuinas q̄ humanas manere in suo
vigore z subleuare p̄sonas ecclesiasticas. itē qz et sciebat
q̄ a iure civili hoc eēt cautū vt laici d̄ clericos nihil possunt
statuere vt i autē. statuim⁹. C. d̄ epi. z cleri. z iō possumus
soluc̄ istō p̄riū. put alibi soluit gl. i autē. quō d̄ epos. §. i.
videlz z p̄rio q̄ iste ip̄ator nō statuit illud de nono. s̄z reci
tat quasdam sacras regulas z canonica statuta que hoc di
cebāt. nā clerici debent esse ita fideles dñis ciuitatū i qui
bus habitant sicut laici vt. diri. §. q̄liter iurare d̄z vafal.
c. i. vel dic q̄ hoc fecit p̄ salute vniuersali cū licentia pape
vt par ab oibus cōseruet. facit qd̄ no. l. c. pp̄dim⁹ extra d̄
sen. ercō. z qd̄ dicit Inno. i. c. ii. de maio. et obe. et in hoc
videt residere Ja. de bel. et Ma. de nea. p. c. ecclesia sacre
marie extra de cōsti. facit ad p̄dca qz clericus reputatur
de vniuersitate ciuili vt diri. §. de milite vafallo qui. ar.
bel. depo. §. si. sed non credo esse absōnum dicere q̄ hic
ip̄erator sit transgressus metas sine iurisdictionis sicut
et. C. de episco. et cleri. et i autē. de monachis et sanctis
simis epis et i multis iuribus vbi de facto statuit circa
clericos et hic ponitur ad si. vt ex illo argu. possit vel vt
nihil antiquitatis ignoretur vel vt plene z itegre hec cō
stitutio federici habeatur faciūt q̄ in simili habētur in. c.

nouit d iudiciis i.e. in primis. ii. q. i. Ideo Bal. hic tacite excusat imperatorem dicendo qd huic imperatori malefi. p. uilegiata displicent. **¶** Not. inobediētes in plus puniri debere ut hic in fi. 2 in autē. de heredi. 2 falcidia. l. figs at non iplens 2. ff. de re militari. l. iii. §. si in bello 2 p3 ex hoc ter. ibi si iste clericus cōparet i iudicio punit pena pecuniaria ut hic i p. 2a pte. Si vero ē inobediēs tūc punit pena maior ut hic i secunda pte ex quo mior ē cā inobediētie maior culpa 2 pena: qz maior cōtēptus superioris arguitur glo. in. c. duo. lxxxvi. dis. vbi maior cā iuitat ad delinquendū excusatur aliquantū delictū: econtra ex minori cā aggrauatur. l. si adulteriū cuz incestu. §. i. peratores ff. de adulteriis. l. respicien. in prin. ff. de penis facit. glo. in. c. fi. xiiij. q. vltima vnde fm Bal. aut iste clericus comparebat 2 tunc coram episcopo est faciendā proba. aut nō comparuit 2 tunc absqz probatione est benefi. ecclesiasti. p. uandus 2 bona eius propria debēt in publicū annotari 2 hoc vult iste ter.

Si iudex. Dñs castri in quo violator pacis aufugit debet illum si non habet mansionem ad iusticiam ducere pro faciendā iusticia: secus si ibi hz mansionem: qz tunc ipsum adducere non compellitur sed soluz omnia bona mobilia ipsius presentare de cetero tamen ipsum in domo sua non recipiat hoc dicit. **¶** Nota qd dñs in eorum terris 2 castris non debent ptegere malefactores vel eorum bona 2 maxime si sint violatores pacis. nā cōgruit bono 2 graui p. fidi curare ut pacifica 2 qeta sit ut dicit ter. i. l. congruit. ff. de offi. p. fidi vtrū autē tales dñi 2 potestates possunt reducere suos subditos discordantes ad pacē vide glo. 2 qd ibi p doc. in. l. si usufructus. ff. de usufruc. 2 qd habet. j. eo. in. §. si ministrales. c. placuit 2 p totum. rc. dis. facit qd no. Inno. in. c. cum inter p seniore de elec. **¶** No. magis esse p. uilegiatum hntes habitationem in loco qz non hntem qd facit ad statutum venetorū quo cauetur qd homicida non possit capi infra vnā horā a tpe homicidii p. petratū si hz domū p. p. iaz in ciuitate. Et pōt esse rō i casu nostro qz iste qz hz habitatio nē nō est p. fugus sed est reuersurus ad domū qd esse tu tiffimū refugium. l. pleriqz. ff. de in ius vocā. facit qd no. in cle. eaz de elec. **¶** Differt. n. domus habitationis vbi quis hz domiciliū a domo vagabundi pegrini ut dicit Bal. i. l. ea. i. fi. c. quō 2 qñ iudex p. l. i. §. habitare. ff. de his q de fecerunt vel effu. **¶** Unde in casu nostro sufficit si iudex mittat i possessionē suozū bonozū mobiliū ut hz i. l. satis. ff. d i ius vocā. concor. s. eo. §. si vero pacis. **¶** Op. ab extra cōtra istū ter. 2 suprascripta notabilia qd cōtrarietate in se cōtineant. **¶** Nā p. dicit qd dñs nō debeat ptegere male factores. **¶** Postea dicit qd non tenet eos dare iudici si hz habitationē So. Aut malefactor ē deprehēsus i fragrā ti crimine. 2 tunc quocūqz vadat ē isequendus ut hic 2 ita Bal. no. allegat. l. qd ait lex. ff. de adulteriis. Ita etiaz ad hoc pōderat illā. l. Bal. in. l. cunctos populos. C. d sum. trini. **¶** Tñ hz Bal. in. d. repeti. aliter sentiat videt qd p hoc nō d3 extrahi de domo ut vult Bal. 2 Ludo. i. d. l. pleriqz 2 i. l. figs nō dicā rape in. v. col. C. de epis. 2 cle. p. l. qd si fugitiuus. §. idē celsus. ff. de edil. edicto. als sequeretur qd si familia vnus iudicis cepisset i suo territorio vnum i seg qd possit eū seg 2 cape i alieno territorio ex quo inituz fuisse licitū. cuius contrariū voluit Bar. p. glof. ibi i. l. si cuti. §. aristo. ff. si serui. vendi. vbi ēt Flo. Salice. in. l. ii. C. de exhi. reis. Ang. de Aretio. in tractatu maleficioruz i verbo fama in. riii. col. **¶** Iō hic nō dicitur qd dñs loci in quo malefactor hz habitationē tenet ipsuz tradere petenti. sed d3 ipsum expellere a se 2 de terra sua. nec d3 dare sibi receptaculū ut. d. l. cōgruit. tñ de hoc an petēti ad se remitti delinquentē teneat iudex alterius territorii parere plene in cle. pastoralis de re iudi. p. Panoz. in. c. fi. 2 De. de anch. i. repeti. c. postulasti de foro cōpe. p. Bal. 2. l. executorē. C. de execu. rei iud. Imo. post Bart. in. l. a diuo pio. §. iniam. ff. de re iud. imo pleni. ff. de publi. iu

diciis. l. pe. 27. 2 Salice. in autē. qua i puincia. C. vbi d cri. cogi. oz. **¶** Interdū nō fuit repertus i fragrāti crimine sed d eo delicto fuit prescriptus 2 cōdēnatus p p. cipez 2 2 tunc idē dicendū ut hic. 2 i. l. iii. ff. de offi. p. si. **¶** Interdū fuit sculpatus solū de delicto. sed nō deprehēsus nec prescriptus. **¶** Et tūc dñs castri d3 eū nedū cōseruare. s3 et tueri tāqz suū hoīem ab ipressiōe. nā hz dñs huius castri sit sub principe vel iperatore. icōtinēti sub ei? regno: **¶** Tñ hoīes hui? dñi siue barōis nō sunt hoīes ipsi? regis iperatozis vel p. cipis. s3 ipsi? dñi seu barōis. notat Bal. i. l. i. l. cer tū in fi. col. ibi Lu. C. vnde cognati. nā p. t i vniuerso h. re qs tñ vtile ius. **¶** Et tamē i singulis hēbit directū. puta in duce q hz i ducatu vtile. sed i singulis directum. Ita in p posito ut dicit. s. in pludiis hui? cōmentū vbi tractant de homagio si vero habitationē ibi nō hēat dñs tenet cum tāqz p. fugū iudici dare nisi fm Bal. h timeat de violētia irratiōabili. cle. pastoralis. de re iudi. 2 ita itelligit h dare iudici extra d offi. ordi. c. pastoralis. 2 de hoc plene vide i Spec. de feudis. §. quoniā ver. iiii. 2 se. **¶** No. ex ter. ibi secure quō iudex 2 superior debet remittere delinquentes qz d3 secure mittere ita q nō aufugiat. faciūt not. in. l. i. 2 ii. C. de custo. 2 exhi. reorum. Ita Bal. hic 2 facit q not. glo. 2 doc. in cle. i. ver. verū de hereticis. **¶** Sed quero cui? expensis remittet eū. Respondet Bal. q aut hoc fa cit iudex ex officio suo. aut ad instantiā partis p interesse. **¶** Primo casu fieri debet expensis publicis illius ad quez sit remissio. l. mulier in opus. ff. de captiuis. scdo casu ex p. f. petentis fm Bal. faciūt no. per glof. 2 doc. i. l. fi. C. erroga. milit. annōe. **¶** Faciūt no. p Bar. 2 ibi Raphael d fulgo in. l. in tantū. §. sacre. ff. de rerum diuisio. Imo. in cle. i. i. viii. col. de here. 2. l. mulier. ff. de captiuis. **¶** Op po. q imo iste delinquens potuit puniri in loco sui domicilii. ut. l. i. C. vbi de crimi. agi. op3 So. nō petebatur puniri sed petebatur remitti ad locū delicti. ut. ff. de excusa ti. l. si cui. §. si. fm Bal. 2 debet remitti ad locum delicti vide per doc. in autē. qua in puincia. C. vbi de c mine agi oportet. 2 in. §. siquis vero comprehensor in autē. ut nulli iudices 2 per glo. 2 Lano. i cle. pastoralis de re iudi ca. **¶** Dic tamen hic Bal. q si voluisset dñs loci potuisset eum velle punire ut subditum suuz: faciūt q habent i dea autē. qua in puincia 2 i. c. fi. de foro competen. 2 i. d. cle men. pastoralis Bal. in. d. l. executorē in. l. tale pactuz in. §. qui prouocant in repe. in. viii. col. ff. de pac. Bart. i. l. a diuo pio. §. i. Imo. i. d. l. pen. **¶** Quero qd si iste fugitiuus stabat absconsus ita q ignorabatur de eius latitacione: an dominus teneat ipsuz indicare si sciat: respon deo q sic p. d. §. iudices. 2 per ea. q no. p. glof. 2 doc. in. l. idē. §. ii. ff. de condi. ob turpē cāz. **¶** Quero an iste delin quens possit trahi de domo habitationis sue iuit? 2 dic q sic cū sit cā crialis ut i autē. ut nulli iudices i. §. qñ Ro col la. x. 2 no. gl. i. l. nemo de domo. ff. de reg. iur. 2 i autē. de sanctis. epis. §. si qñ de quo p Bar. i. l. cum eo. ff. ad. l. i. u liam pec. p Bal. i. l. consentaneum. C. quō 2 qñ iudex et l. iii. de epi. audiē. glo. in. l. s3 etiā. ff. de in ius vocā. Ang. i. d. l. pleriqz. De. de ancha. 2 Imo. in. c. ii. de pignori. Panoz. i. c. ad petitionem de accusa.

Si duo. **¶** Casus. **¶** Ubi iter plures v. d. i. c. ad petitionem de accusa. **¶** oritur contentio qz eorum debeat preferri si vnus legitie pbauerit se legitie iuestitū sine aliqua violentia debet obtinere. si vero esset conuictus de violentia d3 succubere. sed si de nouo postea iuestiturā acqrat pote rit de nouo ad feudū agere. h. d. **¶** Et p. maiori itelligētia ter. dicite q intellectus. §. nostri variatur duobus modis vno modo q isti duo contendentes de eodem beneficio agebant cōtra tertium possidentē feudū ita q glibet iure suo volebat vendicare dictū feudū: 2 cōfundebāt se vicif sim asserentes glibet eorum ad se spectare dictum feudū. 2 hāc casus positionez sequūt pe de cer. Ja. de bel. Pic. de nea 2 Bal. **¶** Alio mō itelligit An. de iter. v3 q qd hui? feudi solū erat iter hos duos vasallos cōtēdētes quozuz

vnus possidebat dictum feudum et alter agebat contra ipsum vendicando dictum feudum. Sed prima casus positio mihi magis placet cum magis conveniat regulis iuris quoniam quoniam duo vasalli litigant vicissim de eodem feudo de causa ventilari coram domino feudum vel. j. de pbi. feu. alie. p. Fe. s. pen. sed hic ventilabat coram comite quod non erat dominus ergo etc. s. in primo casu causa ventilabat iter vasallos et alium possidentem quo casu licitum est coram alio iudice quod domino intentare iudicium vr. j. de contro inter. do. et alii. c. i. et dicitur. s. si. i. in. c. si vas. de suo quod ista casus positio sit melior potest colligi ex hac. l. in principi. ubi imperator profert se non velle derogare humanis legibus. vtraque tamen potest habere bonum sensum ad hoc ut comes puniat quoscunque volentes violare pacem. Primum intellectus aequaliter dividit ad ter. quis. n. hic aperit quod duo vasalli agerent contra tertium unde melior versus scilicet intel lectus Et ad id quod dicitur quod non comes sed dominus feudum iter duos vasallos deberet esse iudex: respondeo quod intelligo quod iste comes esset dominus feudum. quantum ad ver. quod si rapina sciendum quod legit tribus modis timore contrarium. l. si quis in tanta. C. unde vi. z. l. extat. ff. quod metus causa. vno modo secundum gl. quod iste vas. qui invasit fe. et in eo rapinam commisit habebat ius dominium et ius in dicto feu. eo tpe quo invasit et quo soluit duplici pro pena huius invasionis et rapine ut quod caret possessione huius feudum pro dicta inva sione et rapina non tamen potest dominus: quod non poterit vendica re dictum feudum iusticia mediante: nec habet sibi ob stare violentiam pro ipsius commissis quod versus purgata in alio iudicio pro solutio ne duplici: quod cum non debuisset condonari nisi ad simplicem et fuit addegnatus ad duplicem videtur cum eo transactum ut propter aggragationem pene admittat nunc ad agendum si obstate vio lentiam ar. l. quod ergo. s. p. ea granior. ff. de iur. na cum sit grana tibus in vno alienat in alio. l. cum q. ff. de iure iur. facit. ff. de fur. l. iter dicitur. s. quod fur et hoc modo euitat contrarium. d. l. si quis in tanta et hac lecturam sentit gl. si. i. et hoc potest esse spali punitione hic quod de iuris punitione generali Alia est ha lecturam versus tpe quo invasit et violentiam commisit nodum habebat ius et dominium in feu. quod nunquam fuerat investitus unde si agendo succubatur et soluat du pli pro illa invasione et postea de nouo acquirat ius in deo fe. quod sit investitus a domino. poterit de nouo agere et illud vendica re iusticia mediante. et hac lecturam sentit An. de iur. et non h3 contrarium. Legitur et tertio modo secundum. s. primam positionem. s. quod iste agens nunc de nouo debeat succubere iusticia media te p. d. l. si quis in tanta. quod si de causa violentiam habeat sibi ob stare nisi postea de nouo acquirat: et sic sit casus quod h3 violentiam re amittat tamen eadem de nouo acquirere non prohibet id dicitur h3 Bal. quod remouit a dignitate pro aliquo vicio potest ad illud postea et de nouo assumi nisi vicio personalis esset remouit quod tunc non posset nisi cum dispensatione. l. si aliquid. C. de suscep. et archa diis. l. i. C. si rector. punicie. facit. c. super eo. z. c. aliquid de elec. id intelligo cum moderatione quod non. Bald. in. c. ii. de postu. prela. in probemio gregoziano in. v. col. et in. l. ii. C. de manu. vindic. in. l. ii. C. de libert. et eorum libe. l. l. micipia. C. de seru. fugi. duz vult quod officialis officio pri uatus ad illud reassumi non potest. facit ter. in. l. secunda C. de diuer. offici. Hostien. in titulo. de penit. et remis. s. cui confitendum. ubi de cardinali deposito. Et secundum hanc lecturam intelligatur iste tex. in fi. quod iste agens succu buit. Et sic ex isto intellectu iuncto cum primo dato ad pri mam partem quod duo competitores agerent contra tertium possessorem et intellecto quod iste quod dicebat se investitus potest a competitore repellere exceptio. l. si quis in tanta. dicendo quod i tulerat violentiam sibi suo competitori et dicit quod succubit cum ipso quod viciosum habuit ingressum et tenetur vim pas so dupliciter. i. i. duplo. facit. ff. de acqui. pos. l. si ex stipula tione. Et sic no. quod vnus ex competitoribus potest costringere co petitorem suum ex delicto in se commissio et vicet contra tertium co uentum contra quem probatur. Item competitore punietur de culpa ex quod succubuit in causa. mirus est. et facit. ff. de rei vendica. l. is a quo et de sponsali. c. veniens per Inno. et ff. solu. matri. l. ticia et ff. ad trebel. l. heres cum debuerat. tamen qualiter cum quod intelligatur et sic de pena. l. si quis in tantam potest op

poni in via exceptionis. non tamen a reo queto ut vult gl. i. c. pastoralis ubi Panoz. de ca. pos. et p. p. s. et a tertio co petitore quod coocurrit cum violento ad vindicandam rem a tertio possessore. Poterit. n. opponere pro violentia contra se co missam non posse obtinere. Et sic facilius ius suum rema nebit ad discutendum. Ego autem tenebo secundam lecturam que magis congruit lre. Et sim quod non obstat dicitur. C. ad quod ubi sunt plures petitores se inuicem impedire volent. Il le prio de admitti ad probandum quod maiores h3 pro se presump tio nes et informationes: pnt et sumi a teste non iurato ut h3 dicit gl. i. sui pri. q. singularis est h3 Bal. facit. C. de libe. ca. l. inbe mus. ff. de pba. l. et z. l. cum proba. et quod dicit Inno. in. c. cum in tua de sposa. facit glo. in. c. cum oli essemus in verbo quod da de priuile. Qualiter autem et quoniam competitores se impediat vi de p. Inno. et de testi. c. veniens mariota de sposa. et p. doc. nros i. l. is a quo. ff. de rei ve. C. ad quod vnus ex competitoribus potest infringere competitoris suum et delicto in se commissio quod ob linquens punietur: ex quo delicto et succubere de i. ca. h3 in fi. ad quod facit. ff. de ma. l. titia et ff. ad trebel. l. h3 s. C. ad quod pro inuasionem amittit feudum quoniam pro sua furoribus audacia pdit ius quod h3. d. l. si quis in tanta. facit quod dicitur. s. quod fuit pri. ca. h3 s. amittit. in. s. porro et q. mo. feu. amittit. s. similiter. vo luit Bal. h3 vnus in metu tenendum quod si vasallus pro violentiam p dit feudum poterit dominus a quocunque possidente re vendicare sic dicitur i. l. si. C. de iure emphi. et seq. d. Adarti. tamen non itelli gatis quod feu. simpliciter quod dno s3 h3 loci distinctio quod potest i. c. i. s. si. s. quod fuit pri. ca. be. amittit. C. ad quod cum gl. ij. quod in no dominus possit gratificari cui voluerit ex dictis duobus competitoribus allegabat et pducebat inuestitorem ubi autem vterque. quo casu dominus gratificat dnm fiat sine fraude et nil probet i co trarium pro alio competitoris ut ubi et hoc voluit gl. p. q. facit lex theopropus. ff. de do. te. plega. et ff. de pac. l. tale pac. s. q. puocauit et no. glo. i. in. s. se. Et declara ipsam quod aliq li b3 habent glo. guarentant etc. An. Ja. de bel. dicit quod in dno dominus ide inuestitor guarentat possideti. Et id obinet nisi actor contrarium indurere hic actor iste non obti net sine alia pba. h3 dominus vellet sibi guarentare quod non possidet neq3 alia presumptione habebat. Id assertio domini non multum prodest nisi tanquam dicitur vni testis et in figura iu dicij dposuit secundum Jaco. de bel. C. ad quod cum gl. ij. in p. et itel gas i pri. dicit gl. expediri super ter. et in nobilibus quod pro du ct inuestitoris non tenet aliquo modo probare ut. C. de eden. l. q. accusare. so. dicit gl. quod dno procederet quando quod pos sideret: hic autem non possidebat iste quod probat. Et hoc vult glo. vsq3 ad ver. s3 quod etc. s3 Jaco. de bel. dicit quod iste intellectus non conuenit huic lre i qua presupponit quod ambo litigato res allegabant eundem inuestitoris s3 alter tamen pduxit cum in iudicio ad testimonium quo casu post rationem inuestitoris pbare cogit idoneis testibus de iure suo secundum Jac. de bel. S3 puto gl. huisse bonum respectum. Et id clarum dicit ut sta tum patebit in sequenti dno. C. ad quod dicta gl. in ver. sed quod etc. na iste pbant se investiti ergo non h3 necesse se pro bare acquiuisse illud absq3 rapia. quod pbado se investitus versus sufficere. Soluit duobus modis. quoniam prio fatet dnum. Nec ob. iste tex. quod de itelligi quod eo ipso quod probat se investitus sa tis pbat quod non pro rapina nisi in contrarium ostendatur p aduersarium ut probatur in isto textu ut statim subiungit quod si de rapina etc. facit simi. c. i. extra de his que vi metus ue causa sunt. l. ad proba. C. de proba. c. sicut il terzo. ibi Panoz. etiam si dicatur si constiterit in. vij. col. de iure iuran. l. dotem cum si. ff. de iure do. Vel secundo dicit gl. quod hic ideo ultra probationem inuestiture tenetur proba re se illud acquisiuisse sine rapina: ut tollantur omnes co trouerfie ut dicit in illo textu. Et hoc vult tota ista glo. vsque ad finem. Tuvero hanc secundam solutionem teneas ad hoc ut verba hic posita aliquid operetur. l. si quando ff. de leg. primo. Item quia dictum inuestitoris non fuit deductum ad probationem principalem. sed solum ad i formationem comitis ut tollerentur discordie inter ipsos competitores vs3 quis de prius admitti ad pbandum. pterea

iste dñs inuestitor nō pōt esse sufficiens testis de perse tuz
qz inuestitura d̄z p̄bati p̄ pares curie si est feudū nouum
vt. s̄. dicitur. tum si esset feudū antiquū adhuc nō videretur
esse sufficiens: qz tenet de euictione ar. ff. de testibus. l. of
bns z iō testes sunt recipiendi z plena fides fienda vt tol
latur ois materia discordie vt in isto ter. **¶** Quero cū gl.
fi. i. ver. ita habes. an istud duplū sit totū pena. vel isti du
plo insit ipsa res. qz hoc modo cōcordabit secū dicta. l. si
quis in tātā In cōtrariū postea arguit qz imo istud duplū
sit totū pena z qz vltra istud duplum etiā amittit ius suuz
verum pp tantā exuberantiam pene dicit dispensatus se
cū vt possit de nouo acquirere dictuz feudū a dño qui est
vere dñs feudi. vnde in prima inuestitura sibi p̄iudica
bat pp rapinā quā fecit inuadendo possessionē ipsius cuz
possideret p̄ aliū nunc vero ex noua inuestitura nouiter ac
quisita poterat de nouo agere postquā fuit primo ita acri
ter punitus. hoc vult ista glo. vsqz i. si. Sed iste intellectus
non videtur mihi posse stare: tum qz circūueniretur deci
sio. d. l. si quis in tātā. tū qz si habeat dñum in re non pri
uatur nisi in amissione dominii vt ibi. facit qd dicit gl. ma
gna vltra mediū in. d. l. extat. q̄ exēplificauit i feudatariis
ex quo exēplo relatio ad ter. ibi positū qui dicit ius credi
tū non habere zc. videtur h̄ satis probari vt in futurū iste
talis viator nō possit ampli⁹ habere regressum. z p̄ tanto
nō recederē a lectura quā. s̄. secutus sum fm quā non ob
stabit cōtrariū qz tpe violentie nō hēbat dñū. **¶** Oppo.
ab extra qz imo i duplo insit ipsum simplū ita qz ipsum du
plum nō sit totū pena. d. l. cū exceptioe. s̄. quis. ff. qd me
tus cā. So. ibi ter. loquit p̄ verba simplicia v̄z duplum tri
plū quadruplū zc. hic vero loq̄ aduerbialiter dicit. du
pliciter soluat quo casu videt significare merā penā fm
Bal. h̄ ego nō puto qz ista fuerit intentio huius l̄e. s̄ qz iō
ter. dicat duplū soluat ex eo qz iste qz cōsit istā violētiaz z
delictū videbat violare quodāmodo p̄ce z p̄ n̄s tenetur
soluere penā dupliciter. vnā. l. partilese. alterā cōiti sic p̄
batur. s̄. co. ti. s̄. si quis aliquē z qd ibi dicit. an. hic fatetur
rudē cōpositiones hui⁹. l. et dicit apparere qz qñ iperatoz
composuit non habuit iurisperitos doctos.

Si tres. **¶** Casus. **¶** Nū inter plures allegātes diuer
sos inuestitores oritur contentio super eo
dem feudo z possideat vnus ille debet obtinere z posside
re qui fuit probatus possessoz sine violentia per duos te
stes eiusdem prouincie reseruato iure partis aduerse in
petitorio. hoc dicit. **¶** Nota qz in probatōe sufficiunt duo
testes hec enim est regula in quocunqz actu qz duo testes
sufficiāt nisi aliud a lege cantum reperiat vt not. in. l. vbi
numerus. ff. de testi. dicit. s̄. si de inuesti. inter do. z vas. lis
ozia. c. si quis. in primo notabili. nec requirit qz isti duo te
stes sint de paribus curie cū colligat ex isto ter. qui in disti
cte loquit z t̄z Bal. de qua materia plene tangit. s̄. quid
sit inuesti. s̄. i. **¶** No. p̄bationē posse melius z cōgruentius
fieri p̄ eos de regione q̄ per alios vt hic z in. l. delatio
nis. s̄. asinā. ff. de fundo istruc. z. ff. d̄ fluminib⁹. l. i. s̄. i. z ē
rō qz p̄sumit meli⁹ scit qz rēoti vt i. l. si viciū. C. d̄ nuptiis
z i. c. p̄ tuas extra d̄ p̄ba. z si n̄ repirent i p̄uincia testes z
dicat se alibi hēre poterit iuder dare l̄as remissozias p̄
eremie testiū. autē. apd eloquentissimū. C. d̄ fide istruc. c. cō
stitit⁹ de fideiussō. **¶** Oppo. cū gl. p̄ia qz imo qñ p̄tatur
qd de eodē feudo dñs possit gratificari p̄ libitu possiden.
absqz testib⁹ dñmō p̄ aduersariū nulla fiat p̄batō vt. j. d̄
lege cora. s̄. si iter. So. ibi abo litigātes vnū solū inuestito
rē h̄ at p̄ducebat diuersi z isti casus nō sūt d̄riū s̄ diuersi
diti. s̄. i. s̄. p̄ce. i. p̄ia opp. **¶** Quero cū gl. ii. qd fiat si non
reperiat aliqs testis qz depōat istū possedisse sine rapina z
rūdet gl. qz iudicabit p̄ possidēte nisi aliō p̄bet i d̄riū per
aduersariū iurta illd̄ dem: beati possidētes zc. nā magnū
ē cōmodū possōdis isti. d̄ iter. s̄. retinēde. z. l. as qz d̄stinavit
ff. d̄ rei v̄e. z qz plene not. in. l. sicuti. s̄. si q̄rat. ff. si hui. v̄e.
z. ff. si vsuff. pe. l. vti frui. i. p̄i. z i. l. si. C. d̄ rei ven. z p̄ hoc
bēs expeditā gl. vsqz ad v̄. s̄. iste. **¶** Oppo. cū eadē glo.

qz imo iste comes siue iuder de quo loquit iste ter. non sit
cōpetēs iuder inter hos vasallos litigantes cū h̄ cā debe
ret ventilari corā dño seu. vt. j. de probi. seu. alie. per Fe
de. z h̄ glo. non soluit nisi qz remittit ad ibi no. z. s̄. apud
quē vel quos zc. z h̄ voluit glo. vsqz ad fi. quā tu soluas qz
ibi litigantes producebant eandem inuesti. z sic cōstabat
aperte de dño. hic dicti vasalli producebant diuersas in
uesti. z iō iuder ordinarius est iuder cōpetēs vt hic. z ita
sensit glo. in cōtrario z doc. hic vel potes dicere qz iō hic
iste comes cognoscebat de hac causa quia asserbat violē
tiā fuisse cōmissam vñ ne perueniat ad violationē pacis
ipse comes de tali discordia cognoscebat i sua terra vt di
xi. s̄. in. s̄. p̄terea d̄ qua materia satis dictuz est. s̄. in. ti. d̄
inuesti. in mari. fac. in fi. z apud quem iudicē vel dominū
c. i. **¶** Quero ab extra in practica qualiter isti duo testes
producent z examinabuntur an in forma iudicij post litē
contestatā fm formā iuris vt extra vt lite non contesta. p̄
totū z in autē. de testi. s̄. hic vero: an vero ex officio iudicij
pro inquirenda veritate. Ad hāc qdōnez rūdet quidāz qz
isti tales testes debēt p̄duci a parte z in forma iudicij era
minari fm formā iuris vt euenimus supra scriptas contra
rietates. Alij dñt qz ēt iuder ex officio suo hoc pōt facere
inquirendo veritatē ēt si nō sunt p̄ducti a parte i iudicio
ad testimoniū ferendū p̄bat. p. l. si. C. de bonis vacanti. z
p̄ hac opi. adduco ter. j. eo. in. s̄. si miles rusticuz. sed me
lius est fm Bal. vt producatur a pte. Nā est cā civilis in
qua iuder nō pōt supplere defectū vt. C. vt que desunt ad
uocatis. l. i. Itē qz regulariter i civilib⁹ nō sit inquisitio vt
p̄ Inno. in. c. ad nostrā extra de iureiu. z no. in. l. iij. s̄. p̄
terea. ff. de suspec. tuto. z ibi habes vnā glo. singularez qz
vult qd cōdemnatus ex inquisitione non sit ifamulus d̄ quo
ibi plene p̄ doc. z qd no. in. l. i. C. de mō militaz. habes
etiā aliā glo. singulare in. l. i. in prin. co. ti. fm Bal. hic qz
allegat. l. y. in. l. qz seruus. C. qz cū eo. z Bar. in. d. s̄. p̄
terea qz ēt in civilib⁹ rōne pietatis pupillaris etatis pōt
iuder inquirere absqz aliquo libello alicuius accusantis.
Ego at̄ credere posse dici quātum ad questionem forma
tā qz ex quo hoc fit ne pacē p̄ nonas ritas violari cōtingat
qz p̄terea iuder ex officio possit inquirere per ea que ha
bentur in. c. i. z. c. placuit z p̄ totum. cc. dis. in. c. cum inter
p̄ seniore de elec. c. bōe il primo. de postu. pla. in. l. si cui⁹
s̄. equissimuz. ff. de vsufruc. faciūt no. i. l. i. s̄. quies. ff. d̄ of
fi. p̄fec. v̄z b. marime per Bal. faciūt que videbimus in
s̄. pe. j. co. ibi Bal.

Si rusticus. **¶** In summa hoc intendit. **¶** Si rustic⁹
accusat militē de pace violata iuran
do qz non faciat aīo calūniandi: d̄z dictus miles se purga
re p̄ suū iuramentū z per sacramētū alioruz quattuoz testi
um hoc idē affirmatiū. h. d. **¶** No. rusticū nō admittit
ad accusanduz militē nisi iuret qz nō facit p̄ calūniā: erpo
nit Bal. qz nō pōt alr cōsequi iusticiā nisi per duellū. ne
qz p̄ iracundiā facit. l. non prius. C. de calūnia. l. si. C. de
accusa. nā qd calore iracundie fit nō reputat v̄z iudiciū
l. quicqd. calore. ff. de reg. iur. z. l. si nō cōiucij. C. de iniu
rijs. Inno. in. c. dudū de cōner. cōinga. **¶** Oppo. ab ex
tra qz imo ista purga. non sit canonicē p̄ testes expurgato
res sed debeat fieri vulgariter p̄ pugnā vt. s̄. co. s̄. i. z in
s̄. si quis aliū. Sol. ibi loquimur quādo par violatur p̄ san
guinis effusione quo casu est pena corporalis z tunc pur
gatio fit vt ibi. **¶** Hic vero loquimur quando agebatur de
pace violata sine sanguinis effusione que est p̄ca pecunia
ria quo casu sit purgatio a milite per testes sacramētales
vt hic z dicam in questione se. **¶** Quero qd si ille rustic⁹
accusabat ipsum militem de pace violata ex sanguinis ef
fusione. An tunc possit mouere pugnam militi. **¶** Et dicit
quidam qz sic per istum ter. vbi dicunt esse casuz. **¶** Nec ob
stabit tunc ter. j. eo. s̄. si miles vbi ignobilis non potest i
dicere bellum militi. qz respondet hoc esse verum vt ipse
miles teneatur purgare per seipsum vt ibi: sed dabit cā
pionem pro se ad pugnandum cum rustico eq̄ ue idoneuz

spō rustico vt hic z sic intelligunt istum ter. vt fiat pugna ex parte militis per campionez. vbi vero miles rusticū in terpellaret ad pugna tunc habet necesse miles personaliter pugnare nec posset dare campionem vt in. s. se. ita intelligunt vt. s. diri.

Si miles rusticū. Hoc vult. Rusticus accusatus p militē de pace violata se expurgare tenet diuino vel humano iudicio. aut septem testibus legitimis eligendis per iudicem. b. d. C. No. ex hoc. s. iuncto. s. pcedē. magis credendū esse militi q̄ rustico q̄ p̄ q̄ rusticus expurgando se a crimine sibi obiecto debet habere septem testes expurgatores vt h. S. in milite exigunt soluz quattuor vt ibi. sed ē rō q̄ magis diuini q̄ pauperi creditur. l. iij. in princ. s. i. ff. de testi. l. i. ff. de fide instru. Mas in multis iuris articulis est deterioris conditionis rusticus q̄ miles. qm̄ acius punitur corporaliter. l. nemo in fi. C. de sūma trin. Et ideo dicit glo. notabilis q̄ si ex delicto plebei suspenduntur non suspenduntur milites in. l. deserto rem. s. pena. ff. de re milit. Bal. h. Bald. in. c. i. s. si quis vero temerario. j. de pace iura. fir. te. in. c. i. s. insuper de pbi. fen. alie. p. Fed. facit. l. i. C. de procura. d. Ang. li. rij. Lardi. in. cle. i. s. pen. z in. cle. ij. s. notarij d. hereti. d. Ale. tā. in. l. pedius. s. i. ff. de incendio rui. nau. in. apostillis. z qd̄ dico de milite intelligo ē de nobili. vbi aut tractat de pena pecuniaria tunc mitius punit. l. i. C. de offi. pref. vrb. bi. nā vt dicit glo. rustici nō audent optare pecunias. j. in. s. se. in. glo. p. l. dñi p̄dior. C. de agri z censi. li. xj. Adulta quoq̄ puilegia sūt q̄cessa militib⁹ q̄ nō sūt cōcessa rusticis vt in. l. i. p. gl. z doc. C. de iuris z fac. igno. No. expurgationē q̄sit p̄ diuini iudicij i isto ter. qd̄ ortū hūit a lege lombardoz vt hic in glo. que se remittit ad dictū quattuor lombardoz. Ex quo colligitur aliqui q̄ ista decima collatio feudoz cōprehēdat subesse ius lombardozū cū i pluribus locis dictū ius alleget vt. s. hic pōt ēē ti. q. succē. tene. z qua liter oli se. alie. po. in. prin. qd̄ intelligas vey in quantū cōcordat secus si essent tria. l. nō ē nouū z. l. sed z posterior. ff. de legi. fm̄ Pico. de nea. cetera notabilia collige ex notatis in. s. pcedēti. **Quero** cū in. s. h. quero an iste rusticus distamat q̄ hz electionē se purgandi ē p̄ humanū iudiciū videlicet pugna possit pugnare cū psona militis an debeat pugnare cū capiōe supposito p̄ militē z respondet glo. arguēdo. ad ptes. qm̄ p̄rio v̄ q̄ cū psona militis p̄ regulā q̄ determinat q̄ p̄cipales psonas fiat pugna nisi rōne infirmitatis vel etatis decrepitate vel iuuenilis excuset vt pbat i lombarda qualiter q̄ se defen. de. in. l. si fuus pp̄ appetitū libertatis z in. l. si. cū sūt. In cōtrariū v̄ q̄ nō cū milite p̄ ter. j. in. s. se. s. cū capiōe consimili dato p̄ militē p. d. l. si. vbi ecclesia pugnat p̄ similit̄ aduocato rē alij distinguūt z meli⁹. aut miles inuitant p̄ pugna vt fuit hic z tūc nō possit dare capiōnē s̄ de p̄ se pugnare dz aut fuit inuitat⁹ ad pugna z tūc sic late diri. s. i. s. pcedēti vbi videas ex predictis. habetis glo. expedi.

Si miles aduersus militem. In summa hoc vult. Miles nō pōt interpellare aliū militem ad pugna nisi p̄rio doceat se cū parētib⁹ ex genere militari descēdisse. b. d. C. No. q̄ ignobilis non potest prouocare nobilem ad pugna. z est rō q̄ pugna dz fieri inter eq̄ les vt no. s. in pcedēti. s. C. No. q̄ ex antiquitate generis quis iudicādus ē nobilis nam nobilitas attribuit antiquitati z pbat p̄ famā talis nobilitas. Bal. in. l. puidēdū. C. de postu. vide Bar. i. l. i. s. i. col. C. de dignita. li. xij. z sic hētis fm̄ Bal. q̄ nō intelligit q̄ de genere militari nisi probet qd̄ antiq̄ sui maiores fuerūt legitimi milites ita est ter. hic fm̄ Bal. nā vna p̄rudo nō facit ver. facit. glo. in. l. i. ff. de tributo. z ad hoc d̄ nobilitate facit qd̄ no. bar. in. l. si. C. d̄ seruis fugi. in. l. i. C. d̄ cōmer. z merca. z i. l. no biliozes. C. eo. Bar. in. l. i. C. de digni. li. xij. Zenzelin⁹ in extrauag. erecra bilis in verbo generis claritatez facit. l. signata. ff. d̄ gradi. Et an respectu materni generis q̄ dicatur nobilis in. c. Raynucius d̄ test. l. i. ff. ad munic

pales z diri generaliter in. c. i. s. de succes. fen. Bal. i. l. si. C. de ser. fugi. d. Alex. in. l. assumptio. s. i. ff. ad municipales. in. apostillis. C. No. q̄ qui nobilitatē allegat dz eā p̄bare. qd̄ facit qd̄ no. gl. que solet allegari pro singulari in l. si vero. s. g. pro rei. ff. g. satisfda cog. C. No. legitimū militē dici illū qui natus est ex genere militari z nobili. facit l. i. C. ne mili. li. r. ex hoc voluerūt colligere quidā q̄ ignobilis non possit esse miles quod non est verum quia et laz serui possunt ad militiam aspirare. l. si seruus. C. qui milita. non pos. lib. xi. z ex hoc potest inferri q̄ mili. non sit dignitas Barto. in. l. ex eo. ff. de testa. mili. no. in. l. si. C. de equestr. digni. lib. xij. de quo dicit ibi per docto. in. l. si. C. de iur. z fac. igno. C. Op. cum glo. contra istum tertum qui presupponit q̄ de quolibet capitali delicto possit comiti pugna cui⁹ cōtrariū legitur in libro lombard. in. l. qui buscumq̄ in ti. qualiter quis se defendere debet. l. i. C. d̄ homi. ad iudi. non mitten. vbi videtur q̄ non debet fieri pugna nisi i casib⁹ a iure expressis z respondet glo. soluendo duob⁹ mōis. z p̄rio q̄ aliū s̄ istā legē vt h̄ aliū de iure lombardo vt ibi quo iure regit̄ est p̄hibita pugna nisi reperiat exp̄sse i aliquo cāu permissa z ē rō. qz odio habetur cum sepe iusti contra iustitiam pereant. l. recolimus d̄ homi. de libero homine z hodie non debemus extendere sed potius restringere. l. cum quidam de libe. z postu. vel secūdo soluit glo. z melius q̄ imo iste ter. concordat cū iure lombardo quoniam hic non dicit q̄ d̄ qualibet capitali pena fiat pugna. sed dicit aliqua capitali pena zē. z subaudiendū ē. l. de qua pugna fieri solet z probat ista glo. subaudienda z itelligē per duo extra in lombarda. Ex quibus p̄ q̄ ē p̄ istū ter. nō fit pugna de quocūq̄ delicto. s̄ solum i casibus in quib⁹ est p̄missa pugna. z i hoc cōcordat cū iure lombardo. s̄ ex eo subūgit iste ter. q̄ cōtra militem nō imponit pugna nisi p̄ militē qui sit de genere militari limitabūtur oia iura lombardoz in q̄bus recipi esse cautus z statutū in cōtrariū ut dictū ius lombardozum artetur. z fm̄ illud ter. itelligatur. C. Oppo. ab extra q̄ ignobilis admittat ad pugna d̄ nobilē. z pbat. s. i. s. p̄ce. So. vt ibi diri z l. s. rusticus. s. eo. vbi videas ad intellectū huius. s. Quero dato q̄ iste miles iterpellat⁹ vellet renūciare hūc puilegio. z vult pugnare p̄sonaliter cū ignobili in terpellate. an admittat. z puto q̄ sic. ar. l. si miles. ff. de testa. mili. facit regula generalis i. l. si q̄ in cōscribēdo. C. de pac. Quero an iste ter. hēat locū q̄ vasallus q̄ nō ē miles s̄ ignobilis vult puocare dñm suū ad pugna propter felloniam cōmissam. z dic q̄ nō. vt. j. de alie. fen. pater. c. non est in si. glo.

Post natale. Post festum natiuitatis scē marie dz fieri puilio i qualibet terra sup valore victualiu. z q̄ d̄ dictā puisione fecerit dz puniri tā q̄ violator pacis fm̄ formā hic descriptā. b. d. C. No. q̄ p̄ tutione status publici z terraz populoz debet quolibz āno tarari victualia vt debito p̄tio vēdan. vt i. l. i. s. cura carnis. ff. de offi. p̄fecti vrbis. z. ff. de admi. rez ad ciuita. perti. l. decurios. C. No. q̄ fraudates ānonā taratā puniri debet p̄ qualibet mēsurā i libris viginti. q̄ pena posset ēē exrescere fm̄ q̄litate z enormitate delicti. l. ānonā. ff. d̄ extraordi. ermi. z i. l. ij. cū ibi no. z in. l. si. ff. ad. l. iul. de an nona. C. No. istū ter. fm̄ Bal. q̄ nō seruātes bānimēta equa puniūt. facit. l. si. ff. de decre. ab ordi. facien. C. No. casum in quo precii pōt pōi de publico reb⁹ aliēis. z hoc opat fauoz publicus. qz regulariter s̄. l. vēditoz. s. cōia p̄ dio. i his reb⁹ necessarijs ad cōem vsqz z victū pōt tarari p̄cium. de qua materia p̄ gl. z doc. plene in. l. si. s. hi qui. ff. de mune. z bono. z. l. i. C. de epi. audi. z ibi p̄ bal. facit bon⁹ ter. z ibi glo. in. l. i. s. cū in eadē. ff. ad. l. rhodiā d̄ ia ctu. l. i. s. cura. ff. de offi. p̄fec. vrb. facit qd̄ no. l. c. ij. d̄ fur. in. c. sepe. de resti. spoli. xv. q. i. s. his ita Hosti. i sūma de fur. s. i. s. itē querit̄ quare. faciūt q̄ videbim⁹. s. si. j. eo. C. Atū autem quis inuitus compellatur vendere. Dic vt no. per glo. z doc. in. l. i. i. i. C. de cōtraben. emp. z in

l. nec emere. C. de iure delib. 7 p. Ly. Ray. 7 Bal. i. d. l. i. C. de epi. audie. 7 vide Jo. an. i. addi. Spec. sup. rubrica de excep. rei iudi. C. Not. casuz q. q. q. s. copellit re su am vedere d. b. f. iustit. p. ciu. vt. l. aialia. C. de cursu pub. li. xij. p. batur i isto tex. facit. l. veditor. §. costat. ff. coia p. dio r. Et subicit hic And. multu notadu. l. anona. ff. de exor di. crimi. §. illos q. grana 7 victualia vt carius vedat. con tra. quos et statutum e vt no emant nisi vsq. ad certaz ho ra. l. i. C. de n. d. inis. b. etur. l. i. C. de epi. audie. C. Not. gubernator. e ciuitatis vel puincie debere sagaciter pui dere circa vtilitate illi. loci. que regit 7 gubernat cu consi lio ciuiu 7 icolaz. q. sciut coditiones locoz vt hic 7 i. c. sicut oli. de accusa. facit qd dixit Bal. i. l. hac edictali. §. bis. C. de secu. nup. C. Quero ab ex qd si tpe caristie heo tff frumeti q. mibi sufficit p me 7 familia mea. an cogar ven dere. Dic q non vt i aut. de trien. 7 semisse. §. i. facit qz pua caritas d. incipe a se. l. p. ses. C. d. serui. 7 aq. h. And. de iser. C. Quero qd si vedens no facit 7 regula taxato p cio. h. ipse fraudat mesura an tuc d. puniri taqz turbatoz pacis p istu tex. Et putare qz sicut cuz magis deliquat vt pbat i. d. l. anona. ff. de extraordi. crimi. 7 pbat i isto tex. De q. ma dic plene p. gl. 7 doc. in. l. Impatores. ff. de con traben. emp. 7 l. in tardarios. ff. de penis iduci solet iste tex. in ar. q. iudex durate suo officio pot. facere statutum de quo dic p. doc. i. l. i. C. d. postu. 7 i. l. i. ff. de ferijs 7 i. c. si. de offi. lega. qd. n. aliud e ius p. roziu. Facit. §. costat in sti. de iure nati 7. l. ius ciuile. ff. de iusti. 7 iur. l. si. ff. de penis.

Si quis rusticus

arma punitur ad arbitriu iudicis aut i amissione armoz aut i solidis vigin ti p. delati. b. d. C. No. q. rusticis. i. i. rure bitatibus 7 illud colerib. e iterdicta portatio armoz que admodum no audeat optare pecunia. l. d. n. p. dio. C. d. agri. 7 censi. l. illa loquit de rusticis ascriptis p. dio. Ita nec arma h. z hoc voluit gl. hic posita i sui p. z. Quod hic d. de rustico extedas et ad aliu no rusticu cu idistincte hodie null. p. z sus possit arma portare. l. i. C. vt armoz vsus li. xi. sed io spaliter de rusticis fecit mentionem qz ipsi hoc magis fre qntare solent ar. l. nam ad ea. ff. de legi. De ma aut rusti coz tradit in. l. i. C. de iuris 7 fac. igno. Multa in p. riu legia hnt put tagit. d. statu. §. liber. eccl. §. agricultozes 7 i. d. l. si. d. testa. Utru possint infeudare dixi. §. de his q. seu. da. pos. in p. z. Utru aut rusticitas excuset aliquez an heat locu i rustico sagace. Dic vt no. glo. i. l. athlete. §. si. ff. de excusa. tu. De hac ma dic vt no. p. glo. 7 doc. i. l. si. q. id qd. §. si. ff. de iurisdic. om. iudi. 7 p. Ly. C. de interd. m. i. iter. tu. 7 pupil. l. i. 7 ibi p. Bal. e. p. casu. extra de re scrip. c. sup. l. is. C. Quero cu gl. i. §. 7 itelligas an iste ru sticus portat arma incidat solu in hac penaz alternatiue vt sonat littera. An vero iudex possit ipm punire i vtroqz v. in amissione armoz 7 in pena solidoz. xx. Et respon det glo. q. alternatiue aut in amissione armoz aut in soli dis. xx. Et et hoc iudex deberet considerare an iste sit ru sticus talis q. sit ascript. glebe q. no h. pecunias vt. d. l. d. n. p. dioz tuc auferre sibi debet arma. Aut e talis rusticus q. h. pecuniam. 7 tunc d. sibi auferre solidos. xx. h. quidam volunt q. isto casu debeat et sibi auferre arma 7 hoc volu it glo. vsq. ad fi. Tu tene p. riu opi. qz pene poti. sut mo liede qz exasperade. l. interpretati. ff. d. penis. 7 qz tex. n. loquit alternatiue. sufficit q. altera distictiue adimpleat l. bec rba illa at. ff. de r. b. signi. fm doc. 7 itellige q. electo sit ipsius iudicis vt pbat in isto tex. qui dicit. iudex acci piat qui arbitrabit put sibi meli. videbit fm mente gl. se cus at si tex. dixisset q. rustic. soluat. qz tuc eet in electione ipsi. rusti. l. quicunqz. C. de suis fugi. l. p. l. r. qz de iure do. fm An. de iser. p. Bar. in. l. i. §. expilatores. ff. d. extracto. Bar. in. l. quicunqz. gl. i. q. ij. i. s. i. ma 7. xxxij. di. c. frater nitat in. c. sicut de iudeis. glo. 3. mo. 7. Panoz. i. c. a cra pula de vi. 7 honesta. de. gl. in. c. sicut dignu in fi. d. hom

cidio. i. c. q. stionu in fi. vt lite no core. Barto. in. l. cosenta ne. C. quod 7 qn iudex 7 h. arbitriu pene d. iudex facere c. u aliqua cae cogniti. Bal. in. l. si fugitini. C. de suis fu giti. 7 arbitriu h. versari circa p. dicta 7 similia. C. Oppo. ab ex. p. intellectu materie q. imo h. portare arma duz ho est in timore vt e casus in. l. i. ff. ad. l. iul. de vi. pub. 7 p. hui. P. riu soluti. e aduertendu q. i hac ma emanaru multa iu ra h. Bar. no faciat mentione nisi d. trib. P. riu fuit ius ffoz. de quo in P. riu 7 h. iure statutum est q. si q. s. vult porta re arma ex ciuitate eudo p. itinera. 7 tuc portat vt in. d. l. i. aut vult portare p. ciuitate vel aliquo loco vbi sit adunatoz gentiu vel vbi sit ffoz iudicij. 7 tuc no pot. l. iij. §. i. 7. l. qui dolo. §. i. eo. ti. 7 p. dicta pcedit vt dixit Bar. in armis of fensiuis. h. in armis defendibilib. dicit ipse no repiri di cto iure esse p. hibita. qz et offensiuu possunt portari si ex pedit. l. pe. §. si. eo. ti. Scdm est ius. C. quo indistict. e. p. hibita portatio armoz nisi de p. cipis licetia vt. in. d. l. i. C. vt armoz vsus. lib. xi. Tertiu est ius aut. quo et dispo nit vt non liceat et portare arma defendibilia. vt in. d. §. pe. in aut. de armis h. regulariter in p. hibiti. e portatioz armoz videt p. hibita arma offendibilia. vt no. Ludo. in. l. i. §. occisoz in ver. cu vno stocho. videp Aug. i. l. iij. §. armis. ff. de vi. 7 vi arma. gl. in de. in agro. §. qz vo. de statu mona. in. c. ita quozunda de iudeis in. c. si p. fodi. es de homicidio Bar. in. c. o. si. xxxviii. incipit statuta. Quar tu ius nouissimu de quo loquit iste tex. 7. i. in. §. se. 7 hoc iure statutum est q. itineratibus liceat portare arma debito mo ad se defendendu no aut ad nocendu alijs 7 sicut itine ratibus concordat istud ius cu iure ffoz de quo in. d. l. i. et ita hodie obseruat in quibuscuqz locis vt statim dicaz in §. se. quicquid glo. in. l. si. C. de prepo. sacro scri. lib. xij. de hoc in. l. i. ff. de vi. pub. p. Bar. Hostien. 7 doc. in. c. iij. d. vi ta 7 bonc. de. in rub. de fabricatibus. li. xij. p. Bal. in. l. si. C. de acquir. pos. in. l. si barsatoza. C. de fideius. Car. i. de. i. ver. p. fate de statu. mona. in. de. ii. §. porzo. d. hereti. i. de. i. §. ij. d. exel. pla. Ludo. in. l. iij. §. h. vtriu. ff. ad fillaniani hoc in crimen portadi arma de se leue reputat nec requi rit p. cessum Bar. in. l. lenta. in. ii. col. ff. de accu. Ideo ca ueat iudices ne in iponenda p. hoc pena nimiu excedant put qnqz sit. C. Quero ab ex an appel. armoz in isto. §. coprehedant et fustes: adeo q. rusticus sit p. hibitus por tare. 7 dixit An. q. no copreheduntur quantu ad tractatu h. alias regulariter copreheduntur vt. l. iij. §. armis. ff. de vi. 7 vi arma. Sed mibi vt q. deberent coprehendi si sint apti ad nocendu per tex. in. l. armatos. 7. l. pe. in fi. ff. ad l. iul. de vi pub. 7 p. tex. in. d. §. armis. It. qz et mediati bus fustib. violat par. vt. §. eo. §. si quis aliqu. Lud. in l. i. §. occisoz. ff. ad fillaniani glo. in. d. de. i. ver. nos eoz in verbo arma de statu mo. Ange. de aretio i tractatu ma lefici. in verbo armat. Ange. in. l. si pignoz. §. fur. ff. d. fur. alex. in. l. si. ff. ad. l. iul. de vi pub. 7 que sunt arma p. hibita stat. cosuetudini ad quez vsus sunt vt in dictis lo cis. Unde in h. putare iudice arbitratu ex qualitate fu stium si. n. eet vna mazia ferrata vel aliud lignu corneum mgraliter fabricatu aptum ad nocendu quare non debe ret puniri cu eades seu maior subit ro: p. terea si p. hibi tu est portare arma defendibilia. vt. §. dictu est quare no magis ista: ad hoc adduco gl. que hoc r. ij. q. h. c. clerici. vnde relinquere oia ista in arbitrio et discreti. e boni iu di. vt dixi sup. tex. Et intelligo semp qn no sunt itinerates qz in illis dic. vt. §. dixi de qua ma p. Bar. in. l. pe. §. telo ru. ff. de vi publi. 7 quod no. in auten. de armis colla. vi.

Mercator.

Mercatores itinerantes ca mer candi portare possunt ensem du mo non cinctu sed alligatu selle si est equester vel rebien lo si est in curru. b. d. 7 p. hunc tex. dicit Bal. h. q. qui por tat arma presumit h. e malum anim nisi portet ea ligata hinc inualuit consue. q. qui portat lanceam per Linitate apponit in capite illius aliquid. C. Nota mercatoribus

permittere licite portare arma dñmōdo debite ea deferant
 vt hic. Quid aut in nō mercatore itinerate q p loca picu-
 losa incedere hz. an possit arma deferre s3 intentionē hu-
 ius lfc. Et dicit doc. Ja. de bel. An. de iser. Ric. de nea
 po. q sic qz eadē pōt cadere rō que in mercatoribus. l. il-
 lud ad. l. acgl. Nec iste ter. dicit s. An succedit. l. i. ad. l.
 iul. de vi pub. que indistincte loq. Et sūm p̄dicti m And.
 de iser. nō ē correctā neq; p hāc. l. neq; p. l. i. C. vt armo-
 rii vsus v3 abrogata. An stare d3 p. l. p̄cipimus. C. de ap-
 pel. 7 in autē. q. mo. natura. effi. sui. in. s. tribus. vel possu-
 mus dicere q q̄q. d. l. i. ad. l. iul. de vi. pub. esset correctā
 p. d. l. vnica. C. vt armoz vsus que indistincte loq. Et q-
 bus cōcludo sūm Nico. d. nea. h. esse ter. expressū q viator
 pōt arma portare. q̄q̄ dicat glo. in. l. fi. C. de preposi. fa-
 croz scrimoz qz eā reprobant 7 late diri. s. in. s. primo 7
 dicitis vt ibi. C. No. q multa cōcedunt ad sui defensio-
 nē vt h in fi. 7 in. l. vt vim. ff. de iusti. 7 iure. l. i. C. vi vi. 7
 diri. s. in. s. hominē. C. Quero cū glo. in N. ecce. de intel-
 lectu lfc iurta si. qualiter cognoscer q qz portet arma cā
 se defendēdi 7 nō vt aliū ledat. 7 r̄idet glo. ex hac lege p̄
 manifeste videri 7 colligi q eo q qz portat arma v3 h3e
 aiuz malinoli. Et hoc vult ista glo. Hāc cōclusionē istū
 glo. fir mat Bal. post si. sui opis in cōclusionibus. S3 ad-
 uerte ne erres qz ista cōclusio huius gl. h3 locū vt intelli-
 genda sit qñ nō appareret q deferēs hēret cām vel licen-
 tiā deferēdi sicut fuit i casu nō. vbi impator dat licētiā
 itinerātū. quo casu nō p̄sumit s3 eos imo p eis. Et iō si-
 quis vellet dicere p̄trariū q dolose portaret deberet istū
 doli vel malū aiuz pbare. l. quoties. s. qui dolo. ff. de p-
 ba. sūm Andre. de iser.

Nemo retia. Hoc itēdit. Nemo venet i alieno
 agro nisi apros vrsos 7 lupos. h. d.
 vel forte 7 nō male pōt habere aliū intellectū v3 qz. s. p̄-
 xime induerat p̄hibitionē armoz 7 qz in venādo portan-
 tur vt in plurimū arma. dubitabat an licitū sit venari cū
 armis 7 dicit q non nisi ad ista aialia piculosa. Et quare
 dicat de laqueo vel rete intelligas tñ q i p̄dictis venatio-
 nibus sint necessaria arma 7 v3 sentire l3 nō apte Jac. ar-
 dīz. i sūma de pace tenē. C. No. q ad pacē cōseruandā p-
 hibita ē venatio in agris alienis p̄ter q aialia piculosa q
 dānū inferre p̄nt. que p purganda puincia venari l3. Et
 ista potuit eē rō hui' lfc vt p̄bat in. l. hic. n. cū. l. se. 7 se. ff.
 de edil. edic. Et hoc mō itelligēdo istū ter. erit hic casus
 notabilis elegāter faciēs ad titulū n̄m. Et p isto itelle-
 ctu adduco in simili auctoritatē Boffre. extra de cle. v-
 venato. vbi cōcludit huiusmōi feras dānsificātes p̄tia posse
 venari 7 spālī iure vbi ēt alias nō l3. hoc idē firmat i di-
 rectoria iuris i. d. ti. Et facit p qōne an valeat pelama fa-
 ctū a dño ne qz i finib' suis venet. d quo p Boffi. in. c. nō
 est de decimis. Et nō. hūc ter. ibi retia laqueos 7 alta
 instā q iste ter. nō p̄hibet venationē q fit cū auib' 7 cani-
 bus. 7 sic quodā mō naturaliter. s3 solū p̄hibet artificiosaz
 que fit p varia instā. Et in hoc fauet nobilibus h impa-
 tor. qz nō tā gaudēt de magna p̄da quā de volatu vel cur-
 su. Rustici aut nihil appetunt nisi p̄cedā 7 in ventū cā la-
 rādī aios. venatiōes. n. cā larādī aios i greciā de pegrina-
 tiōne vites aduertit. vertūt in sordidū lucrū 7 sanguino-
 lentā cedē. Jō magis de facili h solū p̄hibet dictā artifi-
 ciosā venationē q p aliq instā fit. Aliq tñ voluerūt gene-
 raliter intelligere ter. s3 h intellect' mibi plurimū placet
 p rōnez p̄dictā. Et sic intellect' q h nō p̄hibet generali-
 ter venatio vel aucupiū. s3 solū artificiosa retin laqueoz
 7 alioz instoz venatio q potius v3 cē ad p̄dā vel cedē qz
 ad letificandū aios quasi cū primū sit illiberale genus da-
 ret de facili materiā scādali 7 pacis rūpēde 7 facit. nā iste
 ter. nullā mētiōne facit eo qz in alieno venet q non illa v3
 fuisse p̄hibi. ter. n̄r. s3 hec de q dico qd v3 fauorabili' tene-
 re vt ercludam' has v̄enatiōes ex aio illiber ali p̄cedētes.

Ad palatium. Milit. s sen vasalli a cedētes ad
 curiam dñi nō debēt portare ar-

ma nisi cū licētia dñi. h. d. C. No. qd in palacijs princē-
 pū 7 dñoz vel ēt cōmittū nō licet portare arma. Et ē rō vt
 tollātur oēs occasiōes vbi iusticia 7 qes reipub. gubernat
 7 possit mediātib' armis disturbari. Quid aut si ex for-
 ma statuti aliqd disponeret circa deportationē armoz an
 forēsis ligabit statuto. Dic 7 vide plene p doc. in. l. i. C. d
 sūma tri. Bar. in. l. inter dū. s. licet. ff. de publica. 7 p ca-
 no. viij. distincti. q d 7 in. c. fi. de cōstitutio. ver. De. 7 ibi
 Jo. An. 7 tetigi. s. i. s. sigs rusticus i p̄tia opposi. C. Op.
 de supfluitate hui' s. cū sufficere debuisset generalis p-
 nisho annoz vt p3 in. d. s. sigs rustic'. So. put. s. dicit ter.
 q loquat d fabricētib' q arma faciūt. q alias fabricēij di-
 cunt de qbus in autē. de armis qz tales fabricēij sūt. p̄hi-
 biti cōducere arma ad palaciū 7 iō notāter dicit iste ter.
 ducere 7 nō dicit portare 7 p istū modū nō cēt supflua ista
 lra sed poneret casuz nouum.

Publici latrones. h. d. Publici latrones furchis
 suspendant scdm formā legis antique. h.
 d. 7 rō dubitādī fuit qz videbat q deberent puniri tanq̄
 violatores pacis p hāc cōstitutionē que v3 cōprehēdere
 oēs. s3 impator hic determinat q nō obstāte hoc puniant
 l. antiqua ne videat mitigata coz pena ex violatiōe pacis
 que potius debet augeri 7 hoc mō hēs qualiter faciat ad
 ti. C. No. q publicus latro furcha suspēdit facit. l. capita-
 lū. s. famosos. de penis. glo. in. c. inter alia d imunita. ce-
 cle. habet in. c. p humani de homici. faciūt no. in autē. s3
 nouo. C. de seruis fugi. in. l. ij. s. aduersus. ff. de sepul. vio-
 la. C. No. hic eē casū q sufficit malefactorē esse testib' cō-
 uictū 7 supatū dato q nō p̄riavoce cōfiteat. Et sic pōt in
 ferri q nō ē necesse q malefactor ponat ad torturā p sua
 cōfessioe eruēda ex quo apte p̄batuz est per testes de deli-
 cto. l. diuus. ff. de qōnibus. vñ alter istoz sufficit q sit cō-
 uict' vel cōfessus. l. q sniaz. C. de penis 7 no. in. l. fi. C. de
 libe. cā l3 quidā iudices nō obstā. p̄batiōe p̄acticēt con-
 trariū volēdo ēt cōfessionē malefactor qd supuacū ē. qz
 nō d3 reuocari in dubiū. id qd ē certū dum p̄batiōes sint
 apertissime iurta. l. sciāt cūcti. C. de p̄ba. fatcoz q pp ap-
 pellationē tollēdā bona erit cōfessio rei 7 dicat vt ibi 7 in
 d. l. qui sniaz. C. Quero ab extra qd si p testes p̄bet q idē
 sit famosus s3 nō probat de crimine neq; ipse forte cōfite-
 tur respondet An. qd d3 absolui ar. l. absentē. ff. d penis.

Quicūqz In sūma hoc itēdit. Male tra: tās offi-
 cū suū si monitus se nō emēdauerit pri-
 uari debet officio. 7 si post dictā priuationē p̄ria auctori-
 tate se in eo intrōmittat puniri d3 tanq̄ violator pacis. h.
 d. C. No. qd si val. nō legitime ereret offi. ex quo vel pro
 quo datū est seu. p̄inat eo seu. 7 dignitate seu. vt hic 7 s.
 que fut p̄i. cā benefi. amit. s. s3 nec est alia 7 p Jmo. in. c.
 ad aplice de re iudi. li. vj. No. sūm lecturā Bal. qd ille q
 male vtit seu. deteriorādo rē seu. pdere d3 illā facit. C. d
 sacrosan. ec. auctē. q rē. C. locati. l. edē. Et q lectura ipse
 infert qd si haberes castrū in feudū 7 male tractares ho-
 mines dicti castri subditos tuos q dñs pōt te admonere
 vt eos debito mō tractes alias dñs possit tibi auferre ca-
 strū qd est no. dignū. c. ad aplice de re iudica. lib. vi. 7 est
 rō qz tu male vteris substātia dñi ar. ff. so. ma. l. fi cū dotē
 s3 si vero dotē dissipet. 7 qz debes eos bene tractaf ad qd
 facit qd diri. s. de mili. vas. c. i. in fi. Et p̄dictis pōt colligi
 qualiter facit ad titulū ista p̄uissio vt tollat ois occasio
 ne populi violēt pacē vidētes se male tractari facit qd h3
 j. eo. s. si ministrales. 7 vide qd notabiliter dicit Spec. in
 ti. s. qm. in fi. C. No. ēt Bal. ex hoc q ad hoc vt quis p
 p̄ter culpā omissiōis puniat requir' monitio secus in culpa
 comissionis facit qd no. Jmo. in. c. extirpāde. s. qz vero d
 p̄bendō. C. No. q dñs nō pōt priuare va allū feudo de
 absoluta potētia. sed requirit ordo iudiciari' 7 snia vt no-
 tat gl. j. de p̄hi. seu. alie. p Fe. s. callidis quod diri. s. de
 milite vas. qui cōtu. ē. c. i. 7 s. de se u. sine cul. nō amit. c.
 t. facit ad hāc materiā qd no. in. l. fi vsufructus noie. ff.

de usufructu, quem admodum. caue. et ad hoc commendat Bal. istum
ter. et habet per eundem Bal. in l. i. ff. de rerum diuisione. in
questione. xxi.

Si quis quinq. Pro furto valoris quinq. solidorum vel
ultra quinq. suspendit. p. furto vero. j. dicta sunt
magis verberat et tondet. b. d. In ter. ibi quinq. solidos. i.
quinq. aureos s. m. De. de cer. qm. solidus legalis idem
importat q. aureus. l. xij. facit vna libra auri vt no. glo. in
l. i. ff. de in ius voca. l. si aliqd. C. de suscep. et archa. l. xij.
vel intelligas simplr quinq. solidos q. tunc in curia impera
toris currebat q. quinq. solidi valebat de moneta. xxx. soli
dos put refert Bal. in. s. si quis rusticus. s. eo. vbi solidi
capunt p. moneta ibi valere. Aduerte q. ista lra dicit de
furto commissio in re valere solidos quinq. no. aut dicit de fur
to facto in pecunia et id q. dam voluerunt extedere istum ter.
solum in furto commissio in aliquo put logi no. aut in pecunia
ar. l. interpretatio. ff. de penis. s. tu intelligas vtroq. mo
do no. e. aliqd. dubium q. si quis e. furat. quinq. solidos in pecu
nia q. videat et furari re valere quinq. solidos. nec isto ca
su est necesse facere alia extimatione cum d. se pateat qm. ap
pellatioe pecunie oes res significant que per pecunia ex
timant. l. ij. C. de costi. pecu. vñ iperatoz no. posuit exēpluz
de pecunia q. sp. et. valor est cert. sed posuit exēpluz de re
tanq. de eo casu sup. quo magis dubitari posset ar. l. p. re
ff. de ver. sig. s. m. An. Ibi scopis. subaudi excozie q. d. e. in
fra q. verberabit cum scopis put etiaz fit hodie et appellat
fustigatio quasi castigatio que fit fustibus. l. fustibus. C.
de his qui no. infa. et in. l. ictus fustiu. cum ibi no. e. ti. que fu
stigatio seu scopatio bz excoziare pelēvt in isto ter. q. ita dz
intelligi quicquid dicant alij. **Nota** q. propter delictu
commissum ex furto quem acerbe et grauer puniri put in si
milividemus in. l. aut facta. ff. de penis in. l. i. in principio
ff. de abigeis in. l. ij. C. de episcopali audientia. Et est vt
propter penam vnus ceteri terreantur. l. capitalium. s.
famosos. ff. de penis. l. i. C. ad. l. iul. repe. Imperatoz. n.
potius considerant qualitatem et casuz delicti q. quanti
tatem excessus vt conseruaretur par per euz pmulgata p
hac. l. et vt no. violaret. ar. l. famosi post pri. ff. ad. l. iul. ma
ie. et q. d. i. s. in prin. ti. na. pp. excessum delicti pene ex ca
ertenduntur vsq. ad mortē inclusue et dicit glo. notabilis
insti. de iniurijs. s. in summa. Et dicit. Inno. q. pp. emer
gentes casus licitū est leges trasgredi prout ipse no. in. c.
l. extra de costi. **Utrū** ar. hodie pro tā modico furto no. dz
suspendi. sed alia pena minori puniri vt in autē. s. nouo iu
re. C. de seruīs fugi. et. j. de pace iura. fir. tenē. s. et iniuria
solu. aduertendum est pro clara noticia q. s. m. Bar. i. hac
materia habemus diuersa iura vario modo disponētia
circa penas furtozum. Nam primo de iure antiquo dige
storum pro furto erat pena extraordinaria. l. si. ff. de fur
tis. nisi esset publicus et famosus latro q. furca suspende
batur. d. s. famosos. Postea superuenit ius autē. de quo
in auten. vt nulli iudicū. s. penul. col. ix. et. in. d. auten. sed
novo iure que inde sumpta est. Postea superuenit ista de
cisio nouissima imperatoz Federici de qua in isto ter.
Postea superuenit alia decisio magis noua eiusdē impe
ratoz Federici. De qua h. j. de pace iura. fir. te. s. in
iuria. **Adodo** ad propositum circa solutionem dicant qui
dam q. iste. s. debet intelligi q. iste fur de quo i. ter. n. o. cō
miserat alia furta precedētia. ita q. d. consueuerat furari et
quo est effect. publicus. Et p. cōsequēs dz suspendi vt no.
glo. in. d. autē. sed nouo iure. bec solū restringit ter. n. m.
Et pro tāto soluit alij q. iste ter. logi i. spāli cau. pp. viola
tionē pacis. Et ista e. vera solutio q. n. violat lra et cōgru
it titulo nostro. facit. l. si. ff. de rerū diuisione. Et ita intel
lerit glo. in. d. s. iniuria. dicens q. d. quantūcūq. videat h
durū q. pro quinq. solidis quis debeat suspendi. tñ q. lex
ita scripta est debet seruari. l. prosperit. ff. qui et a quibus.
q. d. intelligas vey et procedere p. dicta stantibus firmis ter
minis presentis decisionis huius ter. sed cum ista decisio
hodie sit abrogata et sublata vt statim dicam non stabit

q. pro tā modico furto non debeat quis suspendi. Nam
dicunt quidam q. per contraria consuetudine sit abroga
ta vt firmat glo. super verbo nisi. hoc idē tenet Bald. in
. d. autē. sed nouo iure. vbi dicit q. iste. s. hodie no. seruat
et generali consuetudine et ideo de eo non est hodie cura
dum argu. ff. de dolo. l. id est vsq. hoc. Idem tenet Jac.
de belui. et Nico. de nea. dicentes q. non seruat i. italia
idem tenet Andre. de iser. sequendo. d. gl. vt ista pena p
contrariam consuetudinem no. seruetur hodie. Sed ego
reperio. Bar. in. d. autē. sed nouo iure et clarius in. d. s.
famosos. qui sentit q. per. s. iniuria imperatoz iste Feder
icus noluerit derogare ipsemet decisioni huius. s. et re
dire ad alias penas legales antiquas. de quibus in. d. au
ten. sed nouo. quod probatur ex eo ibi mandat vt furtum
legitime puniatur et. Et hoc puto verum arg. l. non e. no
uum et. l. sed et posteriores. ff. de legi. quonia. no. est verifi
mille q. ipse imperatoz dum dixit legitime puniatur et. vo
luerit se remittere ad penam de qua in isto. s. tanq. ad pe
nam legitimam. quia ista est vna superfluitas illius legis
cum ipse idem iam non multo tempore condidisset istam
l. quonia. d. s. iniuria nihil operaretur sic lex ipsa super
flua esset quod non est credendum vt in. d. s. quibus. C.
de nouo codi. compo. similiter non est verisimile q. se
voluerit remittere ad ius lombardozum. sed ad ius com
mune. s. legum romanorum quod patet quia madat oib.
subiectis regno vt p. i. p. i. illi. legis. Et idē cū forte p. s. q.
relle fuissent exorte de crudeli decisione hui. ter. v. q. pro
quinq. solidis qu. debeat suspendi mutauit hac decisionē
et voluit q. fures punirentur legitimis penis v. s. m. formā
solita iuris cōis. Et q. hoc sit vey. q. voluit corrigere istū
ter. p. q. cōsuetudo que est optima legū interpret. l. de q
bus. ff. de leg. hoc nobis ostēdit vt ibi dicit gl. preterea pe
na istius ter. no. debet iudicari legitima et eo q. s. m. istum
ter. tñ puniret furtū quinq. solidozū q. tñ puniret publi
cus latro vt iam. s. proxime determinari et. l. s. publici la
trones. Inter quos tamen debet esse maxima differentia
vt in. d. s. famosos probatur. Et quibus omnibus con
clude q. hodie absq. dubio no. bz locū determinatio hu
ius. s. siue velim. itelligere q. sit correct. vt sensit Bar. et
q. q. d. dicit glo. in. s. iniuria. siue velim. itelligere q. sit p
cōtraria consuetudine abrogat. vt tenuit glo. in. d. s. iniu
ria et cōiter doc. Qualiter aut fures et latrones hodie cu
iuscūq. generis puniant de iure cōi dic vt plene per glo.
in. d. autē. s. nouo iure. et in. d. s. famosos vbi glo. plene tā
git in. l. ij. ff. arboz furtim cessaz p. glo. et pro casu. xxiij. q.
ij. si quis fortitudine. in. c. tua de ho. in. c. inter dilectos
de exce. pla. In foro aut p. niali vtrum fur debeat in ali
quo alio puniri q. ad rei restitutionem dic q. non vt nota.
xij. q. ij. fraternitatis et. vi. q. i. c. inuitare. et ita e. d. t. m. i. a. t.
Bal. in. l. post decisione. C. de furtis. **Quero** ab extra
duo fecerūt pacē ad inuicē vnus facit furtuz alteri vel dat
enorme damnū nūqd. ex hoc videat frangere pacem et di
cit Bal. q. sic per istū ter. et p. ca que in hac constitutioe di
cta sunt referēdo ea ad rubri. nostrā tanq. agruentia ad
ti. proprium q. facere debemus. l. imperatores de in diez
adiec. Paul. de ca. costi. cclxxxiij. q. d. scipit in rpi. et. vi.
so sup. scripto p. cto. et e. cōis conclusio. s. eo. ti. in prin.
secus autem si ex discordia orta de nouo que in principio
non fuit cogitata committeret iniuria per ea que dixi. s.
eo. in prin.

Si ministrales. Familiares dominoz inter se
rixantes sint p. iudicē sedādi et
corrigēdi s. m. formā iuris. b. d. In ter. ibi ministrales et h
vtranz litteram expone ministri seu familiares vel serui
tozes vel scutiferi. nam varijs modis iuxta vulgare nūcu
pari possunt. Ibi guerram intellige pro quolibet odio ri
xa vel discordia seu crimine vel excessu ex quibus inter se
non habent pacem. non autem intelligas proprie guerrā
pro bello q. tñ hēret locū titulus sequens et puniret cric
lese maiestatis. ff. ad. l. iuliam maiestat. l. ij. s. eadem s. m.

And. de iher. **C** Mo. q. familiares principū z dñorū sunt subiecti iurisdictioni iudicis ordinarij illius loci vbi delictū cōmiserunt adeo q. pōt eos ex eorū delictis punire vt hic z in autē. qua in puincia. C. vbi de cri. agi o3 faciunt q. habent in. l. i. C. vbi sena. vel clarif. **C** Mot. q. ad officium iudicis spectat sedare discordias subditoz z cōpelle re ptes ad pacē z cōcordiam ne ad arma veniant z rixas vt hic. z in. l. si vsufr. §. si inter duos. ff. de vsufr. z ibi no. glo. facit. l. i. §. quies z q. ibi plene no. p. Bal. ff. d. off. presidis. z q. no. in. l. i. C. vti pos. z. xc. di. c. placuit. z i. c. precipim⁹ z in hoc dñt solliciti esse rectores terraz vt no. in autē. de manda. princi. §. deniqz. q. intelligas ante ppe tratum delictū nam post ppetratum z iniuriā illataz non cogit quis inuitus facere pacē iniurianti nisi in foro p/ nentiali. vt insti. de iniurijs. §. si. z per hoc nō possit cō pellere ptes ad cōpromissum fm Bal. in. d. §. quies z in l. transigere. C. de trāfac. **C** Quero ab ex quid si ex predicta discordia orta iter dictos familiares violaret par an puniri debeāt tanq. violatores pacis. z dic q. sic. iuxta ea que dicta sunt. s. eo. §. si quis aliū. z. §. se. z se. fm Mi. de nea. Et hoc mō adaptari potest ad istum titulum.

Quicumqz. Casus. Quicumqz transitus fa cit cum equo per terrā aliquā pōt equum suū pabulo affigere iuxta viāz z pōt etiam vti herba z viridi silua sine vāsta. z damno alicuius. b. d. **C** Mot. q. itinerati licitum est transire per agrū alienuz. nam est hoc d. iure diuino vt in. ci. di. sic. fi. xxiii. q. ii. h. fm leges dño inuito nō liceret ingredi vt. l. per agrū. C. d. ser uitu. z ibi not. per glof. **C** Mot. q. pro vsu necessario dum si ne dāno alterius est. est licitū itineranti vti herba z silua alterius. z pabulare equū iuxta viam. nā de iure diuino licitū est comedere vnas in agro alterius h. nō exportare. z comedere spicas. h. non mittere falcem vt de plectra. dif. v. discipulos. Itē qz necessitas famis excusat a furto d. iu re diuino vt ex de fur. c. iij. qz necessitas nō h. legē. vt no. in. l. quis. §. i. ff. cōi diuidū. z ex necessitate famis possit p. vendere filiū. C. de patri. qui filios distray. item qz tpe necessitatis oia pabula vñr esse cōia. xvij. dif. c. sicut hi. z in. d. §. cū in eadē. Itē qz quis ex pcepto d. pascere esu rientē. lxxvi. di. c. pascē. **C** Oppō. ab ex q. imo non h. in agro alieno ēt iuxta viā pascere equū suū vt. l. quintus murus. ff. ad. l. acquil. So. timore hui⁹ dñi And. de iher. intelligit istum tex. q. iste qui pascebat nō erat in agro sed erat in viā vnde se appropinquabat ad sepē separatiē agrū z viā recipiebat de herba vel de frondibus pendentibus supra viā vel amplexabatur d. herba ex silua ibi p. pinqua iuxta viam p. refectione equi sui fessī. quod h. dūmodo si ne aliquo dāno faciat z est rō qz sibi p. dēst z alteri nō nocet zc. de euic. l. meuius. z. l. in euicōe. **C** Ex ista lectura h. in se sit vera tñ non vñ littere cōuenire. qz iste tex. p. sup. ponit q. trāsitus fiebat p. terram z per viāz. item qz satis modicam dubitationē idcirco aliū legūt vt sūmaui super tex. z declarauit q. iste equitans pascebat equū suū in agro iuxta viam q. licet tñ qz sibi p. dēst z alij nō nocet. Itē qz hoc videtur esse ex necessitate. Itē qz iuste cre. debat dñm permissuz si hoc sciret vnde non videt delin. quere insti. de obliga. que ex delic. nas. §. furtuz. Itē qz non videat hoc iudiciū. tñ qz cum istud sibi p. dēst. z alte. ri non noceat. equitas suggerit vt hoc admittatur vt vide mus in simili in. l. in sūma. §. itē varus. ff. de aqua. plu. ar. cen. z ita not. glo. que hoc. z. xxij. q. ii. c. fi. **C** Quero ab extra quid si dñs agrī reperit istum pabulātem equū suū iuxta formā huius. §. z petat sibi solui de tali pabulatione qz pabulās est diues z non fecit hoc ex necessitate paup. tatis sed ex necessitate solū qz tunc nō reperiebat hospici um p. pinquū an iste pabulans teneat soluere z vñ q. non postqz necessitas sibi erat que facit rem de equitate cōem vt. s. dixi. put in simili dixit Bal. in. l. ij. de ope. liber. z qz hic presupponit quod non fuit datum dānum.

Hic finitur lex deinde consuetudines regni incipiunt.

Non mirandum. Quare ipse auctor non posuit ru. for malem put in alijs ti. facere cōsuevit qm decisiones sub hac ru. posite participat aut cum māti. precedētis aut cū mā alterius ti. superioris si de feu. fue. cōtro. cuz oēs tam precedētes qz sequentes possunt dici cōsuetudines regni fm Jaco. ardi. z ideo cū iste decisiones vident potius in clusi subti. precedētibus quā de nouo materiā nouaz ad ducere. p. tanto talis rub. hic fuit inscripta nō per modū ti. formalis. h. vt ostendat separatio legis imperialis a ce teris cōsuetudinibus. z adde hic q. dicā. i. eo. §. si vasa/ lus in prin. z. i. in ti. sequenti super rubrica.

De domino. b. d. Quā dñs facit guerrā iu ram tenet vas. cum adiuua re in offendendo z defendēdo. Itē dicendū est si dubitat si facit guerram iustam vel iniustā. qñ vero facit guerrā iniustam; tñ tenet ipm adiuuare in defendēdo nō aut in offendēdo nec p. hoc perdit feudum si ipm nō adiuuat quemadmodū dicimus si dñs esset excōicatus. vel bānitus: ē interz vas. liberatus a sacro fidelitatē. b. d. **C** Mo. i. ex tex. q. vas. tenet ad defendēdum dñm si bellū est iustū vel ēt in dubio si dubitat an bellū sit iustū an nō. z dicit Bal. hic attendendū in hoc inituz z primas cās belli h. postea bincande multe iniurie interuenerint. l. si. ff. qd. quisqz iuris. l. p. §. fundū. ff. de leg. iij. l. i. in princ. ff. de au. tu. Ibi prima. n. rō p. Bal. in. l. ambiciosa. ff. de decret. ab ordi. facien. no. ex hoc tex. q. hodie dñi puincia rus z ciuitatum possunt ex iusta cā bella indicere h. olim possent solū a populo romano vel impatore indici vt no. glo. in. l. ex hoc iure. ff. de iusti. z iur. z est rō qz olim solū erat vna monarchia hodie aut sunt dominia distincta z di uisa p. mēbra vt p. ex pace cōstantie. itē qz hodie nō ita be ne possit haberi recursus ad populū romanū vel impato rem sicut olim vt dixit Guil. de cu. i. d. l. ex hoc iure z Mi. de nea. z facit d. treuga z pace qd. no. Bar. in. l. vbi ablit ff. de tu. z cu. dat. ab bis. **C** Mo. ex isto tex. q. p. excōica tionem dñi liberat vas. a debito fidelitatis vt hic z i. c. ab solutos. ex de here. cum ibi not. z. xv. q. vi. c. nos sanctorz z. c. se. Ex quo inferas q. de iure ciuili admittat exceptō excōicationis. De quo dic vt per glo. z doc. in. l. i. C. de in ris z fac. igno. in. l. placet. C. de sac. san. ec. ibi p. L. y. facit autē. credentes. C. de here. z. i. de statutis z cōsuetu. Ili ber. ec. tol. §. credentes z de excep. c. pia cum ibi no. p. glo. z doc. lib. vi. iunctis his que habent in. c. fi. de excep. li. vi. in Spe. de excep. §. ij. ver. porro. z bonis tex. d. iure ci uili. p. p. rie describens excōmunicationē in. l. bi qui sanctā C. de apposta. Jo. an. in addi. in ti. de sen. excō. §. ij. d. ff. sed nunqd. Bal. in. l. i. C. de here. insti. in. l. i. §. ne autem C. de cadu. tol. Etiam nemine excipiente potest iudex re pellere ex officio suo bānitum z excōmunicatuz. Ita hic Bal. Semi. in. d. c. pia. §. si vero. Panoz. in. c. significa uerunt in penul. col. z do. Anto. in. c. exceptionem de ex ceptio. facit quod not. glo. in. c. i. in verbo absentia de ele ctione lib. vi. not. doc. in. c. bone el. p. de postula. p. zela. Ja co. de are. in. l. i. C. vt que desunt aduoca. facit quod dixit Spec. de testa. §. i. in fi. col. z Bal. in. l. libertoz. z in. l. si quis testis. C. de testibus. z per L. yn. C. de sac. san. ecclē. l. placet in princi. Sed pone dominum bānitum an vasa/ lus poterit eum occidere etiam stante statuto q. bānitus possit impune offendi. Ja. de bel. respōdet q. nō. l. si adul teri um. §. liberto. ff. de adul. Tu aut limita hoc esse verū nisi sit effectus hostis patrie p. pter bānū. vt gl. in. l. amil sione. §. qui desciunt. ff. de capi. diminu. z est casus in. l. minime. ff. de religiosis. z vult Bar. in. d. §. liberto. z vi de An. in. l. i. ff. ad. l. iulīa. maie. facit. l. postliminiū. §. si lius. ff. de cap. **C** Mo. q. sicut hic per excōicationem dñi

liberatur vasallus a iuramento fidelitatis vt. s. ita 7 per
bannū. j. co. §. fi. s. de noua fidei. for. i. prin. 7 de requiren.
reis. l. fi. bannū equipat̄ excommunicatiōi. facit qd̄ no. glo. i
fi. de capi. dimi. §. minor. iuncta glo. singulari in. §. relega
ti isti. qbus mo. ius pa. ptatis sol. 7 pbat̄ i autē. gazaros.
C. de epi. 7 cle. 7 in corpore. vñ sumit̄. i. de statu. 7 cōsue.
§. li. eccle. tol. 7 i. c. pastoralis. §. i. ibi doc. de appel. ibi po
sui. ¶ No. q̄ pp̄ delictū dñi nō p̄scait̄ ius vasallaticū in
mo feuda vasalloz remanēt eis firma 7 frāca. ext. vñ hic
singularis fm̄ Bal. 7 quo. tñ dicit q̄ plene dixi. s. si de feu.
sue. cōtro. c. antepe. ¶ No. q̄ absolutio ab excoicatione
d̄ in itegrit̄ rest. cōcor. l. fi. cū ibi no. de sentē. pas. ¶ Utrū at̄
excoicatione possit suspēdi: dicit q̄ nō h̄ interdicit̄ sic. vt dicit
Inno. ex de cōs. c. cū iter. de quo p̄ eundē in. c. ad bec. il. i.
7 ibi als̄ dixi de appel. 7 p̄ Bal. in. l. si quis accepto. ff. de
pdi. ob. cām. ¶ No. q̄ durate excoicatione vel bāno nō te
nēt vasallus innare dñm et̄ in bello iusto s̄ An. de iher. 7
erō q̄ interz̄ est solutus a debito fidelitatis vt̄ h̄ in isto tex.
7 no. p̄ glo. s. de noua fide. for. sup̄ verbo iuste. ¶ Idem di
cas si dñs esset hereticus vt̄ i. c. fi. ex. de hereti. fm̄ Ja. de
bel. ¶ No. ex isto tex. arg. fm̄ Jaco. de bel. q̄ dñs ban
nitus vel excoicatus si restituatur q̄ oia iura vasalloz 7
bona sua vidēt sibi restituta. facit. l. i. 7 fi. C. de sen. pass.
7 statiz̄ dicā. facit qd̄ hētur ex. de elect. c. q̄ diligētia. ¶ Que
ro cū glo. quid si pēdente bāno dñi vasallus vēdat feudū
sine licētia ipsius an tenebit veditio. Et ista gl. p̄ solutio
ne huius qōnis arguit ad ptes. 7 p̄rio q̄ t̄ venditio p̄di
cta neq̄ dñs possit eā rescindere et̄ si restituatur pbat̄ tri
bus rōnibus ¶ In p̄rio determinat glo. q̄ illud bānuz fuit
psonale vñ se nō extēdit ad bona. quoniam 7 dicit glo. q̄
si bānum et̄ fuisse reale q̄ nihilominus facta restitutione
de bāno intelligerēt bōa restituta. ad. l. fi. in. fi. maxie si ex
tabat filij ad quos feudū erat recasurū. ¶ Itē q̄ hodie bōa
nō publicant̄ pp̄ bannū vt̄ in autē. bōa dānatoz. 7 h̄ vult
glo. vsq̄ ad ver. s̄ si dñs. quaz̄ glo. cōiter doc. sequit̄ 7 bñ
¶ Ex qua glo. no. plura. 7 p̄rio q̄ bannitus equipat̄ d̄
portato. S̄ de hoc dicit vt̄ no. i. d. §. relegati istum. qui. mo.
ius pa. po. sol. 7 p̄ doc. in. l. i. C. de here. insti. posui in. d. c.
pastoralis. §. i. Sc̄do no. q̄ in rebus banniti pōt̄ quilibz̄ da
re dānuz impune. 7 ad hoc cōcordat alia glo. s. de milite
vas. qui p̄m. et̄ in fi. s̄ Bal. allegat̄ istā p̄ singulari. 7 intel
ligo istaz̄ glo. in hac pte soluz̄ pcedere in banno impiati
seu legali ita disponēte vt̄ in autē. cassa 7 irrita. C. de sacro
san. ec. c. p̄ humani de homi. li. vi. alias aut̄ esset glo. falsa
s̄ Bal. q̄ nō ē vey q̄ bona bannitoz p̄nt̄. deuastari. d. An
to. i. c. fi. de cōsu. Jo. an. i. c. veritatis de dolo 7 cōtu. imo
q̄ plus ē nō possit iudex in snia hoc mādare q̄ bōa nō de
liquerunt vt̄ dixit tex. in autē. vt̄ nulli indices. §. qm̄ no.
facit q̄ no. glo. i. l. ad cognitionē. ff. ex qui. cau. in poss. eaf̄
7 q̄ dixi in. d. c. i. in fi. de milite vas. qui cōtu. et̄ in. l. senat̄.
ff. de p̄ben. emp. in. l. ij. C. de edifici. p̄rua. Alia. in. §. p̄
terea. j. de pace iurat. fir. tenen. Tertio nota q̄ bannuz siue
excoicatio nō tollit obligationē p̄ quaz̄ vasallus ē dño ob
ligat̄. s̄ tollit tñ obligationē effectū durate ipso banno
vel excoicatione. 7 id̄ dño postea restituto vel absoluto tene
bit̄ obedir̄. facit. c. iulian. cū ibi no. i. q. iij. Et itelligē p̄di
cta pcedere nisi bōa essent annotata 7 publicata fm̄ for
mā traditaz̄ p̄ti. de requi. reis. q̄ tñc dñs amitteret dñi
um vt̄ ibi 7 in. l. i. ff. de requi. reis. ibi Bar. ff. de custo. reo
rū. l. Ad quē autē feudū d̄ reuerti publicatis oibus bōis
dñi pp̄ eius d̄lictū declarauit plene. s. ti. ij. c. si vasallus 7
c. dño 7 q̄ dixi. s. tit. p̄rimo. §. si quis aliquē. Quarto no.
ex glo. q̄ bannū in dubio nō extēdit ad bona s̄ solū vñ per
sonale. facit Bal. i. l. i. in. x. col. C. de heredi. insti. in. l. gal
lus. §. 7 qd̄ si tñ. in. vij. col. ff. de lib. 7 posthu. i. autē. bona
damnatoz. C. de bonis damna. in. i. col. 7 ibi Bal. in. c. i.
s. ti. i. in p̄ri. 7 ibi aliqd̄ dixi. Quinto nota ex determina
tione glo. q̄ vasallus pēdente bāno dñi nō pōt̄ vendere
ius feudi 7 ē rō q̄ nō ē extincta fidelitas s̄ suspensa. ¶ Mā

lōga est dñia an aliquid suspendat̄ an in totū tollatur vt̄
no. ff. de ver. ob. l. i. §. ex bis. l. stipulantes. §. sacramenta
Et ex p̄dictis hēs nūc oia declarata q̄ tāgūt̄ i gl. aduer
te. q̄uis gl. loq̄t̄ solū i bannito. tu tñ idē deas i dño excoica
to qm̄ excoicatio eodez̄ mō nō liberat debitozes a debito
7 interz̄ suspendunt̄ actiōes i iudicio vt̄. s. dixi. Nam ex
ceptio excoicationis ē dilatoria 7 nō pemptoria. 7 id̄ ite
rim̄ durate excoicatione nō possit dñs cōqueri tñ veditio
p̄dicta nō valeret in eius p̄iudicium vt̄. s. dixi. put̄ in hac
glo. pbat̄. facit qd̄ in simili no. i. c. cū ecclesiastice ex de ex
cep. 7 in. l. qui hēbat. ff. de manumis. testa. Ex quibz̄ p̄tu
do qd̄ siue dñs sit bannitus vel excoicatus nō pōt̄ vasallū
vēdere feudū 7 si vēderet dicit fm̄ And. qd̄ incidat in pe
nā q̄ statuta est d̄ vasallos. in. c. i. de vas. qui s̄ constitu. lo
tha. feu. alie. s̄ an qui excoicationē cōtemnit possit p̄rua
ri feudo dicit q̄ sic vt̄ no. xxxij. q. vi. c. p̄ceptū. ¶ Quero sub
sequēter cū. d. glo. in. v. s̄ si dñs 7 c. pone vasallus 7 dñs
sunt sub iurisdicōne alicuius civitatis 7 potestas bannit
dñm an habeat locū iste tex. vt̄ interz̄ vasallus sit absolu
tus a sacramento fidelitatis. quēadmodū determinat̄ hic
in bannito a rege 7 r̄ndet glo. ponēdo duas opi. ¶ P̄ria q̄
sic que vñ firmari. Alia ē opi. in p̄rio qm̄ rex est maior ali
qua ptate. Et hoc vult glo. vsq̄ ad fi. aduerte qm̄ Jac. de
bel. 7 cōiter oēs doc. sequit̄ur primaz̄ opi. huius gl. Et q̄
no. fm̄ Nico. de nea. 7 Bal. q̄ potestates terrarum pos
sunt bannire. 7 bannū eoz̄ operatur idē q̄ opatur bannū
regis s̄ rex sit maior qualibet ptate: 7 est rō q̄ h̄z̄ merum
impuz. l. nulli. C. de sen. 7 iterlo. o. iu. vel ex consuetudine
generali iuxta no. p̄ glo. q̄ singularis ē in. l. fi. C. de p̄scrip.
lōgi t̄pis vel ex pace cōstātie. S̄ dicit hic Bald. q̄ isti in
hoc male dicūt. naz̄ p̄ formaz̄ istius pacis requiritur q̄ re
ctozer̄ terraz̄ cōfirmetur ab impatore q̄ d̄ facto nō ser
uatur. ergo forma illius pacis nō seruata civitates ex il
la pace nō poterunt se iunare vt̄ in simili dixit Bal. in. l.
si dno. ff. de acqui. here. 7 sic ex generali cōsuetudie q̄ dare
pōt̄ oimodaz̄ iurisdicōne et̄ regaliū. l. h̄ iur. §. du. aq. ff. de
aqua quotti. 7 est. c. sup̄ qbus daz̄. §. p̄terea d̄ verb. signi.
¶ Naz̄ cū ptas vel alius iudex bannit vñ ipse princeps vel
lex a quo h̄z̄ cāz̄ bannire: q̄ ordinaria sua potestas ab eo
d̄pender vt̄. C. de veteri iure enuc. l. ij. §. cumq̄ oia. ff. de of.
p̄sec. p̄to. l. ij. circa fi. dñmō snia banni sit iusta. ff. de re iud.
l. iij. §. cōdēnatū. 7 d̄ s̄ tabu. l. nō putant. §. nō que ius. 7
ita t̄z̄ And. d̄ iher. Et itelligē sp̄ q̄ d̄ictū bannuz fuit hituz̄ p̄
diffinitivā sniam vñ formā statuti vel cōsuetudinis vel p̄
mulgatiōis qm̄ p̄ iterlocutoria nunq̄z induceretur maxi
ma capitis diminutio vt̄. ff. de his qui no. isa. l. quid erco
§. q̄ritum ibi no. 7 t̄z̄ Bal. facno. i. l. i. d̄ requi. re. 7 in. l. i.
C. de here. insti. p̄ Bal. in. l. amissione. §. qui d̄ficiūt. de ca
pi. dimi. 7 p̄ Bart. in. l. ex facto. ff. ad trebel. Unde ergo
intelligendū est qd̄ d̄ictū bannū p̄cessit ex aliquo crimie
ex quo p̄duntur bona. alias bannitus esset loco relegati vt̄
voluit glo. singularis in. d. §. relegati s̄z̄ And. d̄ iher. 7 sci
as et̄ fm̄ Bal. q̄ affecta p̄ona videntur in p̄ntiam etiam
affecta bona. s̄ que sunt sub sua iurisdicōne 7 in castris il
lius. non aut̄ extra iurisdicōnem suā. l. ex ea. ff. de postul.
cum ibi no. cūz̄ glo. que ē singula. De qua materia tangi
tur per cano. in de. pastoralis d̄ re iudicata. ¶ P̄ppo. ab
extra quia hic dicitur q̄ dominus excoicatus vel banni
tus si est reconciliatus vel restitutus non recuperat ius
suum sed contra d̄. c. i. in fi. d̄ bene. femi. vbi disponit con
trarium. nam si agnatis vel alijs iam erat questum ius
in d̄icto feudo sua restitutio non debet illis esse p̄iudici
alis quibus iam erat questum ius. Sol. verbum inte
rim̄ qd̄ est positum hic in tex. tollit contrarium quasi ve
lit dicere q̄ excommunicato vel bannito referretur ius su
um si reconcilietur interim. Ibi vero loquitur in alio. sic
licet in vasallo effecto clerico qui ex post cepit esse miles
seculi 7 desinit habere vasallos vt̄ supra de milite vasal
loqui arma bel. depo. Sed hic excommunicatus vel ban

nitus non desinit habere vasallos sed interim soluti sunt
 a sacramento fidelitatis ut hic et in d. c. nos sanctorum et i. c.
 auctoritate in fine et in c. alius. eadem causa et questione. fa-
 cit quod no. glo. in d. c. de bene. semi. **Quero** ab extra
 an vasallus possit si vult adiuuare dñm iniuste contra ali-
 um mouente guerrā et iste ter. videtur innuere q̄ sic. Et
 h̄z Andre. de iser. S̄z veritas est q̄ non. nec tenet ex vi
 promissionis si non vult. S̄z si sponte impedit hoc seruiti-
 um dñs debet habere gratum non tamen excusabitur va-
 fallus a parte aduersa ut no. per Innocē. in c. si. c̄. quod
 metus causa. facit. l. iij. C. de positi. Et ita dixit Bald. su-
 pra quibus modis feuduz amitt. in principio. quod autem
 obligatus nō sit de iure probatur ex pluribus. Et primo
 qz non est astrictus ad facinora ut. ff. de pactis. l. iuregen-
 titū. §. si ob male factum. Item quia non teneret etiam ta-
 lis confederatio vel societas. ff. pro socio. l. pretermitten-
 dum. Item quia nec etiam expresse posset obligare se. ff. d̄
 fideiusso. l. si a reo. §. si reus. Item quia hoc videtur con-
 tra ius diuinuz. vnde nec contra iuramentum esset astri-
 ctus ut in autē. quod eis. C. de nup. cum ibi no. z. in. c. z
 si rps de iureiuran. Et iste fuerunt rationes Bal. sed tu
 addas casuz in. c. qui peccantibus. et. i. c. iulianus. vbi d̄
 q̄ nullo mō pōt nec debet. imo magis peccaret q̄ ille qui
 principaliter faceret quinimo ēt ex isto ter. posset argui q̄
 neqz ad defendēdū teneretur neqz deberet adiuuare do-
 minū se iniuste d̄fendēte ut ibi probatur et no. glo. xiiii. q.
 vi. c. i. Et hoc tenent Ja. de bel. et Pico. de neap. s̄. in ti.
 s̄. qui. mo. feu. amitt. i. pri. qd̄ posset esse verū hodie de iu-
 re canonico. Et pro hac parte adduco glo. que hoc tenet
 pri. q. si. c. de forma v3 q̄ nō teneat adiuuare. Itē sensit
 glo. s̄. qui. mo. feu. amitt. in prin. ibi s̄z quero rē. **Quero**
 reuocato in dubiū iurta predicta an liceat vasallo adiuua-
 re dñm suum iniuste se defendentem et iste ter. dicit q̄ sic.
 et in contrarium fortiter facit. et primo qz nō ē licitū pul-
 sare legitimum aggressorem. l. si seruus. C. d̄ his qui ad ec-
 cle. confu. Itē quia nō est contra iusticiam que nō tribuit
 ius suū viciniqz. Itē quia non est ars boni et equi. l. iusti-
 cia. ff. de iusti. et iure. Item qz esset cā mali et damni. et tūc
 tenet de dictis dānis ut no. in. l. iij. §. si quis. ff. vi bonozuz
 rapto. et p̄ Inno. in. c. si. extra de his que vi metusue causa
 fiunt. et extra de iniurijs. c. in nostra. Item quia qui defen-
 dit peccantem armis tanq̄ ille qui peccat cohercet ut dicit
 ter. xi. q. si. qui peccantibus. et. c. se. facit. ff. ad filla. l. iij. §.
 iij. et extra de iureiura. c. verum. et hoc modo intellexerunt
 quidam istuz ter. ut finis corrigat proximē dicta i hoc ter.
 i. pri. v3 q̄ etiam i defendendo non debeat vasallus obe-
 dire dño ad exemplū excōicati vel bāniti: qd̄ v3 esse cōtra
 intentionem l̄e. Et ideo his non obstantibus videmus istū
 ter. determinare contrariuz. vnde oportet nos dicere vel
 q̄ hoc dicitur consuetudo feudozū i fauore defensionis qz
 defensio quāquam sit iniustatamen non censetur proprie
 malliuz. l. i. §. ff. de bonis eozū qui sibi moz. consci. non im-
 putatur ei. i. vasallo ad culpā. qd̄ facit ex mandato consue-
 tudinis. l. seruus vero i oibus. ff. de actio. et obli. facit gl.
 quā ibi cōmendat Danoz. i simili i. c. cū venerabilis: de
 consue. i. c. i. de postu. p̄ela. li. vj. Itē qz difficile ē ipsi va-
 sal. cognoscere de tali iusticia vel iniust. vñ in defendēdo
 d̄z obedire dño suo cū nec locus nec tps p̄tatiat plenius d̄
 liberādi cōsiliū. Et sic nō obstantibus obiectis v3 q̄ dñs
 debeat p̄tegi et defendi a suis vas. et recognosci tāquā do-
 minus. Lū pp̄ bñficiū a dñis receptū cēseant tāquāz sui
 milites et stipēdiarij. ut. j. de probi. feu. alie. p̄ Fed. in. §.
 firmiter. et. C. locati. l. milites. ē bonus ter. j. d̄ pace iura-
 fir. tenē. i. si. et. s̄. de mili. vas. q̄ arma belli. depo. Et facit
 multū bñ qd̄ nō. glo. xiiij. q. iij. qd̄ culpatur. vbi d̄ q̄ licet
 dñs peccet p̄cipiēdo. tñ nō peccat subditus obediendo. et
 probat ēt ibi in ter. et plene nō. xi. q. si. c. qd̄ ergo. facit qd̄
 b̄z in. l. iij. §. in bello. cū ibi nō. glo. ff. de capti. Vel ēt pos-
 set dici s̄z Bal. q̄ iō iste ter. p̄mittit talē defēsiōnē et iniu-
 stā in odiū ipsius aduersarij insultatis dñm vasallū: cū ar-

mis vtaf inscio p̄cipe q̄ sibi nō licuit. vñ nimiruz si talis
 defēsiō fuit p̄missa aduersus eū. ar. l. i. C. ut armozū vsus
 li. xj. De iure autē diuino hoc nō v3 licitū. cuz apostolus
 dicat dignos morte eos q̄ peccatibus cōsentiūt. **Quero**
 qd̄ si p̄nceps concessit castruz comiti q̄ comes postea
 cōmittat delictū et p̄nceps cōcessit dictū castrū alteri. ve-
 ruz postea ipse p̄nceps restituit dictū comitē ad gr̄am
 et bona qui comes restitutus vult v̄dicare dictū suuz ca-
 strū a possidēte an possit. Jaco. de bel. disputauit hāc qō-
 nē bononie arguēdo. p̄io pro comite qz restō est in p̄isti-
 nū statum repositio quo ad oia. l. i. z. l. si. C. de sen. passis.
 Sc̄do qz exp̄ssa bonozū restō v3 aliqd̄ opari. l. si qñ. ff. de
 leg. i. Tertio p̄ restitutionē restituūt actōes directe. ergo
 multomagis vtilis. ar. l. si. C. de sen. passis. ergo vtili i rē
 restituta ager comes cōtra militē. Quarto qz l3 res p̄oz-
 sus mutet statū tñ p̄ restitutione reuertit in p̄istinū statuz
 l. iij. ff. de na. resti. ergo dñum poterit comes v̄dicare.
 Quinto facit qz res de facili reuertit ad naturā suā. l. si
 vnus. §. pactus. de pactis. Sexto facit. l. filio. ff. de libe. et
 posthu. z. l. sine. ff. de iurepa. Septimo qz finito iure dato
 ris resoluit ius acceptoris. c. i. §. si. s̄. de cōtro. inuesti. er-
 go cū oē ius p̄cipi questū p̄ suaz sit resolutū per restitu-
 tiōnē v3 ius q̄sitū militi resolui d̄bere. ar. l. iij. C. qñ pig. pi-
 gno. da. Octauo rei mutatiōe tollit ius cōpetēs militi. §
 rei restōne v3 restitui. l. seruitus. §. si sublatū. ff. de serui.
 v3 ba. p̄dio. ad idē facit. l. adeo. §. insulā. ff. d̄ acq. rez. do.
 ergo cū p̄nceps concedat qd̄ sciens v3 tollere id sine quo
 qd̄ cōcessit h̄eri nō posset. l. idē v̄pia. ff. de excu. tu. ergo
 cū fuerit sciēs v3 tollere ius questū militi. In cōtrariū p̄
 militē q̄ restitutio indulta comiti nō restituet eū ad castrū
 cōtra militē qz feudū amissum per statutum non reuertit
 ad p̄istinū statū licet vasallus restituat in p̄istinū. c. i. §.
 si. d̄ bene. semi. et. c. i. §. i. j. qd̄ iuris si post alie. Sc̄do quo-
 tiēs p̄sona mutat statū nō reuertit ad p̄istinū statuz vt. l.
 hō liber. ff. de sta. ho. z. l. q̄ liberatus. ff. de adopti. z. l. qui
 v̄sumfructū. Tertio qz ius semel amissuz non restituit. l. q̄
 res. §. arēā. ff. de solu. Quarto qz q̄ semel alienū factū ē
 redire ad p̄iorē dñm nō pōt. i. in rē. §. itē quocūqz. ff. de
 rei v̄edi. ergo questū dñiuz militi nō redibit ad comitē. fa-
 cit regula q̄ n̄m de regu. iur. Quinto p̄nceps a milite
 nō potest auferre castrū in feudū cōcessuz. s̄. quo tpe mi-
 les. c. i. z. c. i. §. p̄terea. j. de probi. feu. alie. p̄ Fed. Sexto
 quotiēs qz ad id qd̄ p̄ culpā suā est p̄ditū restituūt postea
 inuenit ab alio occupatū legitime si velit reuocare nō re-
 cupat. l. ii. in prin. ff. de decurio. l. q̄ si mior. l. si. C. de re-
 pudī. heredi. Septimo rex tenet militi de euictiōe. et quē
 de euictiōe tenet actio rē. l. v̄dicatē. ff. d̄ euictio. ergo ea-
 dē exceptio obstabit comiti q̄ regis cām habere v3. l. exce-
 ptio in prin. ff. de excep. rei iudi. Alitio qz bñficiū sine alte-
 rius iactura v3 cōcedi. l. nec annis. C. de emācipa. libe. et
 ad p̄dicta fac. c. q̄nis de rescrip. li. vj. Ja. soluit hāc que-
 stiōnē hoc mō dicit eē cōsiderandū q̄ aut comes est ban-
 nituz iure cōsuetudinario tanquā cōtumar. et tūc nō posset
 v̄dicare elapso anno vt probat. s̄. c. i. d̄ mili. vas. qui cō-
 tu. ē. aut ē bānituz iure cōi p̄ ti. de requi. reis. et bona an-
 notata et similiter tūc elapso anno nō poterit reuocare vt
 in. l. iij. ff. de requi. reis. aut ē bānituz simplr et absqz eo q̄
 fit cā cognita et cōiuncta culpa et tūc repetit. vt. s̄. de feu. si-
 ne cul. nō amittē. c. i. z. j. de probi. alie. feu. p̄ Fed. in. §.
 callidus. aut fuit legitime condemnatus in feudi amissioe
 causa cognita. et tūc nō posset repetere vt infra si vasallus
 feu. p̄uef. c. i. aut fuit cōdemnatus et p̄scriptus p̄ suaz
 et tūc h̄z locū autē. bona damnatozū et ti. ff. et. C. de bōis
 p̄scripto. seu dam. ex quibus inferit fm̄ ipsum et Nicol.
 de neapo. q̄ ex illis causis ex quibus comes amittit feud.
 nō intelligit restitutus ad castrū: seu eo casu quo feudum
 nō amittit tūc suo iure petet castrū vtili rei v̄dicatiōe.
 vt. s̄. de inuesti. de re. alie. fac. c. i. et d̄ cōtro. itervas. et ali-
 um. c. i. et est rō fm̄ ipsum qz quedāz sunt que non deuen-
 runt immediate in aliu per ipsam cōfiscatiōnē. et ad illa in-

telligit facta restitutio qz remanet in eodē statu. 7 iste est
ip̄ie casus ter. nisi ibi a rege restitutus. que perpetuo no-
tetis. Quedā sūt que veniunt in aliū per cōtractū vt qz p
principē qui est vere dñs sunt ifeudata alijs. 7 sic nō rema-
nent in eodē statu. 7 in illis secus est 7 sequit etiā Bald.
in. c. Quis de rescrip. 7 que nō. Bar. 7 Bald. in. l. gallus
§. 7 quid si tñ. ff. de libe. 7 posthu. ar. C. ne fiscus rē quas
vendit. cuiuscat li. x. nō. n. est verisimile qz velit adimere qd
cōcessit ar. in autē. cōsti. q. de dignita. §. illd. additio. adde
hoc qd nō. in. l. nupte p. Bald. ff. de senato. vbi dicit qz do-
minio translato p principis cōcessionē pōt princeps con-
ditionē apponere ex lege legis nō ex lege tractus. qz om-
nis ptas legū est in pectore principis. l. qui fundos. C. de
oi agro deserto li. xj. pbar Bald. a simili. qz si princeps le-
gitimat post mortē p̄fis ate aditā hereditatē p legitimos
qz tenet legitimatio in p̄iudiciū illoz si aut post aditā he-
reditatē 7 tūc secus vt dicit Bar. i. l. gallus. §. qd si tñ. ff.
de libe. 7 posthu. qd intelligit ipse Bald. cē vtz qñ princeps
restituit in natalib⁹: secus est i restitutiōe quā faciūt comi-
tes palatini qz non vñ princeps velle vt auferat ius que-
situm. vt. C. de precī. imperato. offe. l. quotiens 7. C. de
emancipati. libe. l. nec auus. Si tamen legitimi habuis-
sent aliquos fructus interim non tenerētur restituere fm
Bald. p ter. in autē. idē de nestorianis. C. de here. de qua
materia an legitimatio possit fieri in p̄iudiciū alienū po-
nit Bald. in p̄hemio. C. 7 p doc. in. l. nā ita diuus de ad-
op. 7 in. d. §. 7 quid si tñ. 7 vide qd dicit in. c. per venerabi-
lē qui si. sunt legi. 7 aliqd vidistis in. c. naturales. §. tit. ij. i
casu qōnis Ja. pcedit hec resolutio. ¶ Post Bald. que-
ro pone rex fr̄acoꝝ cōdemnauit aliquē ad mortē 7 dñ du-
ceret ad patibulū quorundā rogatu peperit ei ipm in ite-
grū restitūdo. querit vtrū feudū qd obtinebat a rege vel
ab alio recuperet rebus in eodē statu manētibus 7 vñ q sic.
vt. ff. de manu. testa. l. aristo. 7 qz restitutio in integrū equi-
parat postliminio. vt. ff. de iniusto rupto irritozqz testa. l. si
quis filio. §. pe. Et qz cōtrarioꝝ eadē est virt⁹. vñ qd con-
dēnatio abstulit plena miseratio in integrū restitutiōis re-
stituit. vt. C. de sentē. passis. l. si. 7 eo. ti. l. i. ibi vt aut sciat
7ē. ff. de mino. l. q si minoz. §. restitutio. in cōtrariū vñ qd
ille sit effect⁹ seruus pene 7 statim sit inhabilitat⁹ vñ post
restitutiōē vñ nonus hō 7 iō qm am non recuperat. vt. ff. de
adimen. lega. l. si seruus. ff. de actio. 7 obli. l. seruus esse-
ctus. ff. de cōdi. 7 demon. l. itercidit ar. ff. de capti. 7 post-
li. reuer. l. vt non a patre 7 l. mulier. 7 ff. de minoz. l. si er-
cā. §. papi. So. si istud feudū erat aptū regi. recuperat illd
secus si erat aptū alijs. nā restitutio regia nihil opat in p̄-
iudiciū tertij ar. C. locati. l. si cū hermes ad. l. intercidit.
respondeo qz ibi legatum vñ desinere a principio quia pē-
dente conditione supuenit impossibilitas. sed qd nra logē
de iure retro q̄sito 7 facili⁹ aliqd recuperat quā in nouā es-
sentia deducat. vt. ff. de pac. l. si vnus ex argentarijs. §. si
pactū cōuentū. 7 facit. C. q nō pos. ad libe. pue. l. i. 7 q no-
ra. ff. de infami. l. qd ergo. §. pena grauior. Hec ob. di-
stinctio Jaco. pmissa qz imo cōcordat qz feudū nō est ap-
tū agnatis p ipsaz cōfiscationē s; p aliū cōtractū p̄mi au-
ctoꝝis feudi. cuius puiden. venit agnati. Bald. in. c. i.
§. de feu. mar. dictū est in. c. i. §. hoc quoqz. §. de suc. feu.
in. c. i. §. 7 qz. §. q feu. da. pos. iō restitutio p̄cipis hoc ius
in dubio nō tollit. Si apparet qz vellet tollere ex vi referi-
pti restitutorū tūc pcederēt que dicunt de legitimatione
in locis. §. alle. ita in simili esset dicendū de ista restituti-
one. tñ princeps q hoc faceret in p̄iudiciū iuris quesiti al-
teri eēt vnū p̄cis. 7 Bald. dicit in. c. filij. §. ti. ij. nec d; fa-
cere sine magna cā vt dicit in. c. naturales. §. ti. ij. 7 tenebit
agnato resarcire oē dānuz vt voluit Bald. i. c. i. §. ad bec.
f. de pa. iura. fir. te. De materia aut qñ bāniti rebāniti
h; p Ly. Bar. 7 Ange. C. de sen. pas. in. l. si. 7 Bar. in. l.
ij. §. si quis. ff. de qōni. 7 in. l. si qua. ff. d; his qui sunt sui vt
alie. iur. Et plene vide de his 7 similib⁹ qōnibus p And.

de ier. §. de mili. vas. decrep. etatis. c. i. ¶ Quero qz do-
cto. hic ponit de materia belli qualiter intelligit eē dubi-
um an bellum licitum sit vel non: qz dñs semper per nega-
tionē suam poterit facere rez dubiā. l. ij. C. quibus ad li-
ber. proclama. non l; 3. Ex quo inferrivideat qz semper erit
in potestate dñi vt vasallus semp teneatur obedire sibi 7
seruire in sua guerra. respondeo quādo in tali dubio ipse
dñs habeat consiliū a suis cōsiliarijs de bello suscipiēdo
nō enim debet iniri soli sue prudentie vt extra de cōsti. c.
ne initaris sed in tanta re debet cōsiliū expectare. vt volu-
it ter. in. d. c. qd culpaf. dñz sibi dicit qz cōsiliū belli ē apd
principē 7ē. qz intelligi debet qz etiā cōsilio senioruz. facit
rr. distin. c. si. naz. seniores sapientes sunt. lxxiij. distin. §.
porzo. 7 cuz eis deliberare debet. i. q. i. estote. 7. C. de re-
pudi. l. cōsensu. at sic nō tantuz ipse dñs in dubio dicebat
bellū assumendū sed etiā totū cōsiliū. facit qd nō. i. l. om-
niū. C. de testa. Ex quo ergo non erat certū qz bellū esset
iniustū statim d; principi 7 dño quia causas examinaue-
rat obedire. nam deliberatio dñi cū suo cōsilio debet suf-
ficere. vel etiā pōt intelligi fm Andre. si solus p̄iceps h
diceret deberet ei credi. quoniā iura sibi de derunt aucto-
ritatē bella indicendi. vt i. d. c. qd culpaf. 7 in. l. i. C. vt ar-
mozū vsus. qui presumi d; q causa erigenti illud indicat
eo qz cor regis in manu dei est vt. C. de sūma trinit. 7 epi-
stola inter claras. vnde subditus in dubio habet obedire
principi 7 credere. nō autē d; sibi met formare conscientia
am. l. prohibiti. C. de iure fisci. facit qd habet in directo-
rio iuris. 7 in. d. titu. de bello. §. quid de comitibus. Et h
Andre. paulisper enagat circa hoc qz principes debent
omnia maxime ardua facere cum consilio. facit ter. in. c.
per venerabilē qui si. sunt legi. ¶ Scienduz dum hic lo-
quimur de bānito. qz bānum capitur pro exilio. vnde eru-
les dicuntur banniti illi quibus ius propriū illius ciuita-
tis nō patrocinaf. 7 sunt extra protectionē cōmunis. vt. j.
de statu. 7 consue. contra liber. ecc. tol. §. item nulla pote-
stas. Et no. per Ly. in. l. i. C. de na. liber. Et de talibus
loquitur iste ter. qui tales banniti nō possunt impune offē-
di nisi ēt essent dissidati fm Bald. ar. eorum que. h nota.
Et est ratio qz tunc censentur quasi hostes: 7 ciuitas vide-
tur eis bellum indidisse. ff. de capi. diminu. l. amissione. §.
qui deficiunt. 7 per Ly. C. de accusati. l. reos. 7 d; talibus
non loquitur anten. gazaros. C. de hereticis. 7 de his
speciebus bannitorum vide plene per Bald. in. l. si pene
ff. de condi. indebi. vbi predicta enumerant 7 per Bar-
to. in suo tractatu qui sint rebelles super verbo rebellañ.

Ad hec. Casus. Licet vasallus multo tempore nō
seruierit domino suo: non propterea per-
dit feudum sed ista regula fallit in casibus scilicet quan-
do vasallus expresse recusauit velle seruire. vel cum do-
minus sibi denunciavit 7 ipse fuit in mora vel teneretur
certo tempore ad certum 7 limitatum seruitium. vel eti-
am quando vasallus scinit dominum obsideri vel ei peri-
culum mortis imminere. 7 cum potuit non iuuit ipsum.
Et ista omnia relinquuntur in arbitrio iudicis qui varie
ex causis 7 personis indicabit. hoc dicit. Et pro introdu-
ctione 7 noticia huius littere. vide quod dicit supra titu.
ij. in. c. l; 3. ¶ Nota qz in feudo recto tempus suo natu-
rali cursu non interpellat vasallum ad prestationem ser-
uitiorum. sed requiritur. interpellatio hominis vt hic 7
in. c. si vasallus. §. si de feudo fuerit controuersia 7 in. c.
finali. an ille qui interfecit fratrem domini. Sed si feu-
dum erat conditionatum. vt quia prestabat seruiciuz cer-
tuz. de capita. qui en. vendi. c. si. Et tunc si haberet diem
certū limitatū puta tps decē dierū certe interpellatus es
absqz alia monitione hominis. l. magnā. C. de cōtrabē.
7 cōmittē. stipu. l. i. C. de iure embi. 7 hic in ver. nisi. 7
dicit super ter. nec tunc haberet aliquid plus de tpe. qz po-
tuit puidere. aut non est expressum certū tps sed tacitum

puta est fuerit requisitus. et tunc post illud datur congruus
 ipsi arbitrio iudicis quod non potuit illud providere ut hic in
 Bal. et statim dicam. nam ubi dicitur non est statuta non cogit se of-
 ferre. l. ii. quorum legatorum et hic in isto ter. cum si. Item limita-
 et alio modo vix nisi interpellatio legalis aliud disponderet
 quod tunc non requireret interpellatio hominis ut in isto ter. et not.
 glo. i. l. emilius. ff. de minori. No. quod postquam vasallus inter-
 pellatus est ab homine vel a lege adhuc huiusmodi congruum arbitrio
 iudicis declarandum. l. quod dicimus. ff. de solu. et l. promissio-
 for. ff. de consti. pecu. et in hoc ter. qui prestat ar. huiusmodi Bal.
 ad contractus qui quotidie fiunt inter civitates confede-
 randas que sibi viciniam promittunt auxilium de quibus
 confederationibus concordat ter. ibi. Bald. in. c. i. de
 no. fide. for. ibi dicitur. vide per Bar. ff. de collegiis illiciti. l.
 si. et in tractatu qui sunt rebelles et per Bald. super ru. C.
 pro socio. **¶** No. quod interpellatio legalis non artat vasal-
 lum nisi a tempore scire ut hic. i. d. c. l. quod intelligas nisi sua
 ignorantia esset crassa et supina. quia tunc nihilominus
 puniret per sciam ut dicitur. si de feu. sue. contro. in. c. si vas-
 feudum. nam ad inducendum delictum erigit sciam vel saltem ignoran-
 tia excusabilis ut. l. si. ff. de decretis ab ordi. facie. et dicitur
 l. c. vas. feudum. si de feu. sue. contro. **¶** No. quod impossibili-
 tas non artat vasallum ad servitiorum prestationem de quo
 dicitur in. §. sed et alia. §. que sunt pri. ca. be. amit. et §. de feu.
 sine cul. non amit. c. si. et §. qui. mo. feu. amit. ibi gl. **¶** No.
 dicitur debere nunciare vasallo si vult sibi servitium exhibe-
 re que nunciatio huiusmodi magnos effectus ut in l. i. i. pri. ff. de ope.
 no. nuncia. et ff. de peti. heredi. l. item veniunt. §. petitus.
¶ No. regulam quod in dubiis de iudice esse magis propter
 ad absolvendum quam ad condemnandum. et est ratio quod in decisio-
 ne casus dicitur esse rei favorabiliores ut. ff. de reg. iur. l. fano-
 rabiliores. l. arianus. ff. de actio. et obli. Secus est in ordina-
 tione quia in prin. cause magis favemus actori in medio
 cause piter utriusque ut. l. si quis intentioe ambigua. ff. de iu-
 di. et ibi per doc. et no. glo. in. c. cum ad sedes de resti. spo.
 de quo plene per Di. in regula cum sint partium de reg. iur.
 li. vi. Scias tamen quod sicut quando probationes essent binde
 de pares probationes debemus esse ad absolvendum ut hic
 et ita in recipiendis probationibus debemus magis favere
 ad absolvendum quam ad condemnandum. et si ista regula re-
 periretur fallere in iura eodem modo falleret in probatio-
 bus ut est ter. singularis in Bal. in. l. antepenult. ff. de ma-
 nuf. h. verum nisi in casibus exceptis. de quibus i. c. h. ex-
 tra de re iudi. in. l. duobus cum. l. se. ff. de.

¶ Sed vasallus. Dominus ad quem feudum re-
 vertitur per defectum genera-
 tionis vasalli tenetur ad expensas meliorationis facte in
 feudo sine sit circa fabricam sine sit circa servitutem feu-
 do acquisita aut eas patiatur auferri. b. d. et intellige in
 Bal. i. ff. §. procedere quando per generationem finitam
 feudum huiusmodi revertitur ad dominum. secus si revertatur propter
 culpam quod perdit meliorationem. ita Bal. hic per. l. i. c. §. de
 iure emphi. Bal. i. l. si. C. de i. delega. Bal. i. c. i. §. sigs
 de maso. qui ita declarat huiusmodi ter. §. de contro. iusti. Imo.
 in. l. cetera. §. marcellus. ff. de lega. i. hoc tenet Ja. ardi.
 in summa qui. mo. feu. amit. sub rubricella de superficie fa-
 cta a vasallo. adde §. j. et quod voluit Bal. in. l. i. ff. locati
 l. i. rem. §. si. ff. de rei ven. l. i. c. de iure emphi. Bart. in
 l. colonus in pri. ff. locati nisi ex pacto fuerit aliter actum
 nam tunc standum est pacto Bar. i. l. i. i. b. d. §. sane. C.
 de sacrosan. ec. quod declara ut vult Bal. i. l. i. fundo. ff.
 de rei vendi. et forte est sicut dicitur in ephiteota quod sicut re-
 petit sumptus necessario factos in re emphiteotica ita re-
 petit sumptus huiusmodi feudatariis nec computabit hos
 sumptus cum fructibus quod illos iure domini fecit suos ita Bal.
 et Ang. post glo. i. l. emptor. ff. de rei vendi. et j. subiciam.
¶ No. in feudo permissam esse retentionem propter expensas me-
 liorationum in eo factas sine in faciendo de nouo sine l. res

ciendo sic dicite expense donec aut tollantur per facientem
 aut solvantur per dominum qui interim agit ad feudum
 et poterit per exceptionem doli repelli. et hoc etiam vult gl.
 si. hic posita in sui principio et pluribus concor. quas alle-
 gat usque ad ver. et quod dicit Hostie. in summa. §. si. ver.
 preterea illud. et ad hoc bene facit insti. de rerum diu. §.
 ceterum cum ibi no. in glo. Est enim in electi. domini in
 Jaco. de bel. vel pati auferri vel solvere extimationem
 ut hic dicitur in littera et no. in. l. sed et si quid in principio. ff.
 de usufructibus. **¶** Nota quod determinatio huiusmodi §.
 habet locum et procedit si edificium fabricatum posset de-
 se stare absque feudo feudali ut quia potest ide amoueri et
 religari alibi seu refici in And. de iser. vel etiam si non pos-
 set de se stare sicut est edificium de muro constructum de no-
 uo vel melioratum. vel sicut est servitus que de se stare non
 posset. ut. §. de iusti. de re. alie. fac. §. contrario. nam do-
 nec dominus soluat precium huiusmodi servitutis acquisite me-
 liorationis non poterit vindicare quia agendo repellit
 per exceptionem doli ut dictum est. huiusmodi aliqui voluerunt in-
 telligere quod totum feu. pertineat ad dominum refectioe
 expensarum non soluta. quod falsum est ex hoc quod voluit iste
 ter. ibidem dico et hoc sensit dicta gl. circa si. i. d. ver. quod
 dicit que ex predictis remanet expedita et declarata usque
 ad si. et sic retenta hac conditione operi. habetis hic casum quod non
 semp procedit illud quod ultima operi. sit tenenda. quod hic vltima
 operi. non tenetur. et est ratio quod apparet eam non bene fundatam
 simile. §. eodem. §. se. **¶** Quero cum glo. i. an iste ter. habeat
 locum quando vasallus fecit expensas modicas. et respondet gl.
 quod non. quonia solum de intelligi quod fecit expensas magna
 quam facere non tenebatur. et hoc voluit dicere ista glo. ut
 quod ad ver. nisi. quam declara per. l. vii. §. hactenus. ff. de usu-
 fruc. quonia vasallus hac modica expensa facere tenetur
 in reficiendo. et in hac tam modica expensa nil curat pro. l. oio
 ff. de impen. quod postquam habuit emolumentum debet habere
 onus. ut insti. de legi. patro. tu. §. si. Que autem intelligit mo-
 dica expensa et que non de restitui per ipsius domini potes colligere
 ex. d. §. hactenus cum ibi no. et i. l. cu. C. de usufr. **¶** Op.
 cu. d. gl. i. ver. nisi et quod heredes vasalli non possunt repetere
 re expensas factas. ut pbat. i. l. iii. §. nos generaliter. ff. de
 spensis. So. ibi loquitur de expensa facta cum colligendo fructuum
 fructuum que non repetit. sed compensat cum fructibus ut ibi
 hic vero loquimur de expensa ad perpetua utilitate rei. non
 autem cum colligendo fructuum. ut pbat. i. d. §. nos. et in. l. fin.
 eo. ti. et per expedita est gl. usque no. ad ver. sed quod huiusmodi ita
 clare locuta sit. **¶** Quero subsequenter. d. ver. cu. d. gl. quod
 si isti heredes vasalli non habuerint extimationem de impen-
 sa facta in feudo. neque voluerint amouere. i. extirpare forte
 hostium fabricatum quod voluerint facere de hoc questione ita
 quod dominus est ingressus possessionem feudi. et consequen-
 ter dicti hostium fabricati postea quod idem dominus amouit et
 reficit. i. extirpavit dictam hostium an dicti herede po-
 terint nunc vindicare dictam refectam id est extirpatam
 hoc est dictum hostium amouit. et respondet glo. quod sic et alle-
 gat. l. si quod edificando in pri. ff. de usufr. i. l. sed addes
 §. si in quibus. ff. locati. Op. ab extra quod imo totum feudum
 cum fabrica et ois expensa pertineat ad dominum neque heredes ipsi
 us vasalli possunt repetere talia melioramenta quonia vas-
 expensans in feudo sciebat vel scire debebat feu. redire
 ad dominum. nec in hoc potuit pretendere ignorantiam. l.
 quisquis. C. de rescind. vendi. scietur expedito in re alie-
 na de per deret expensam. insti. de rerum diu. §. ceterum id. et
 in. §. cu. at. So. in And. de isernia contraria loquuntur
 in re prosum aliena. hic vero vtile dominium erat vasal-
 argu. ff. de rei ve. l. in fundo. et de usufruct. l. cum. Et hec
 fuit ratio quare in isto ter. opini. istorum sententium con-
 trarium est reprobata. Baldus hic querit. pone ecclesia
 vendidit mihi domum iure proprio. aream vero iure
 libellario finita est emphiteosis tempore. queritur
 vtrum ecclesia teneatur vnum ex duobus facere. vel pa-

ti quod edificium tollat vel restituere oēs expēsas quas vti
liter feci. De hac questione Bal. i autē. excipit. C. de bo
nis que libe. dicit hunc tex. seruari in emphiteosi etiā dā
ta ab ecclesia. Dicit tamen se consuluisse q̄ si ex refectione
melioramentorum ecclesia nimius lederetur quia esset im
potens ad satisfaciendum de melioramentis satis esset q̄
ecclesia prestaret quantum ex edificio dirrupto posset redi
gi. l. in fundo. ff. de rei vēdica. que est notabilis limitatio
ad ter. nostrū. Bal. in. c. i. §. si quis d̄ manso. §. de cōtro.
inuēti. videtur tenere indistincte et in quocunq; priuato
q̄ sufficit reficere extimationē edificii. i. quātū valerēt ru
dera ab edificio separata. per. d. l. in fundo. facit. l. si fin
ta. §. proinde. ff. de dam. infecto. vbi q̄n quis gessit vtili
ter negociū alterius contemplatione sua propria et cā sui
cōmodi. non agit actione nego. gestorū. et sic expensum
ab hoc cum videat expensum vt in re sua totū non repeti
tur. sed satis est qd̄ p̄mittat tollere edificatū. vel solvatur
extimatio edificii dirrupti. l. sed an vltro. §. i. ff. de nego.
gestis. Si tamē esset tale melioramentū siue expēsa vtilis
que nō posset abradi vt arborū plātatiōes que sunt terre
cōnere. nec licet illas euellere. vt i. l. diuortio. §. si fundus
ff. solu. ma. tūc daret p̄ talibus expēsis vel melioramētis
retentio. l. emptor. in princ. ibi gl. et Bal. ff. d̄ rei ven. vel
dabit actio negociorū gesto. cōtra dominū fm̄ Bal. in
d. §. si quis d̄ manso. p. l. pōponius. ff. de neg. gest. Fulgo.
cōsuluit cū Bar. in. l. i. §. i. ff. de sup̄ficie. qui tenet q̄ p̄dit
emphiteota melioramenta p. l. ii. C. d̄ iure emphiteotico
que loquitur quando per culpam. vt supra dixi. Et ita de
clarat Bal. in. d. l. i. §. ff. C. cōia de lega. et dixi. §. i. prin.
huius. §. et Bal. hic nullā facit differentiā inter feudum
et emphiteosim. et iō hic recedit a modificatiōe quā dedit
in autē. excipit. et cōcludit p̄cise hunc tex. seruādus siue
i feudo ecclesie siue in emphiteosi. nō ob. d. l. in fundo. qz
respondet q̄ possessor ibi nō habebat cām ab agente vel
aliqua rōe iusta fecit expensas put hic rōe vtilis domini
et ita Ang. in. d. l. cetera. §. marcel. Ita Bald. i. l. ii. C. de
rei vendi. qui dicit ita cōsuetudie seruari. et ita ibi Bal.
in fi. col. Bal. in. l. i. §. si quid i prin. ff. de vsufruc. et i. d. l. ii.
C. de iure eph̄i. fac. qd̄ no. Bal. i autē. qui rē i. ii. col. C.
de sacrosan. ec. Tamē fulgosius in. d. cōsi. suo dicit diffe
rentiam esse inter feudū et emphiteosim qz in emphiteosi
grauat ecclesia q̄ et succedant femine descendētes. secus
in feudo releuatur ergo q̄ ad ecclesiaz reuertat et quo ad
melioramenta. l. eum qui in prin. ff. de iureiurā. et etiā em
phiteosis proprie datur vt melioramenta faciat. §. adeo
institu. locati non ita principaliter feudū. sed datur vt ser
uiat hanc rationem sensit Bar. i. l. colonus in prin. ff. lo
cati. et idem fulgosius dicit q̄ totus mundus ita practicat.
et dicit q̄ iste tex. hic finitur lex. nō loquatur in ecclesia. s̄
fulgosius male considerauit. nam iste tex. generalē cōsue
tudinē refert ergo comprehendet et ecclesias vt dixi i p̄
ludis huius cōmenti maxime cum iste tex. fundet in equi
tate naturali. ne ecclesia locupletet cū aliena iactura. Fa
ciunt que vidimus in. c. i. §. inde pōt supra de ali. feud. ibi
ecclesia. n. cultrix. De consilio fulgosii non est appzime
magna vis. cū tot doctores solēnes teneant cōtrariū et iei
pit illō d̄ filiū. Prior sācti Thomasi. et ita itelligo. Spe.
in ti. de locato. §. nunc aliqua ver. riiii. in alio in p̄posita
questione differunt Bar. et Bal. nā Bart. in. d. l. i. §. i.
ff. de sup̄ficie. q̄ in terminis p̄positis nō valet pactū q̄
sup̄ficiē hēas iure p̄prio areā iure libellario sed d̄z intelli
gi vt sis eph̄i. et sic sup̄ficiē hēas iure p̄prio. i. vtilis domi
niū Bal. i. d. autē. exc. p̄t dicit se cōsuluisse d̄riū p. l. ii. C.
de iure eph̄i. sicut p̄nt cōsortes diuidere turrim a p̄rio so
lario. §. sit tua. ita et q̄ est supra areā p̄ti p̄prietatē cōcedi.
sicut et possit vendere a p̄rio solario. §. ita Bal. i. l. i. ff. de
col. C. d̄ iure emph̄i. i. l. si dom̄. §. ff. d̄ leg. i. l. iii. et ibi
Wau. de ca. ff. de seruituti. et ita Bal. in. c. i. §. si qd̄ d̄ mā
so. §. d̄ cōtro. inest. p. l. ff. §. pe. ver. sicut is quoq; ff. que i
fraudē credi. et dicit eē magnā vtilitatē nā finito feudo si

ne libello licitū erit heredi feudatarii vel libellarii elena
re edificium nisi dñs velle reficere extimationē allegat hūc
tex. imo et an finitū dū tñ legē nō offēdat. d. §. marcellus
et no. i. l. ii. C. de rei vē. puta qz vrbis dispect⁹ deformatē
licitū ē feudatario vel libellario tollere edificatū s̄z itelle
ctū. Bar. dū vult q̄ vtrūq; v̄ habere iure vtilis dñi de
sup̄ficie huiusmodi dicēdus videt idē q̄ de melioramētis
factis in re emphiteotica. Et iō hic effectus siue magna
vtilitas pendet ex proxime dictis.

His consequenter. Ita ar d̄izo. et Bal. et cōi
ter doc. hunc. §. intelli

gunt ad corticē vt sonat littera v̄z q̄ si vasallus moriatur
ante chalendas marci oēs fructus ipsius anni sint dñi.
Si vero moriatur post chalēdas marci vsq; ad augustū
tunc sint hereditum vasalli. si vero moriatur post augustū
tunc oēs fructus sint dñi. et iste ē casus verus s̄z eos. qz qd̄
alii dixerunt de quibus ter. tacite facit mentionē. Veruz
tamē idē ipse Bal. volēs assignare rōnes decidēdi p̄ eni
tanda absurditate huius decisionis dixit q̄ ita placuit cō
suetudini. Et subiungit q̄ hoc iō forte est qz post martiū
vasalli incipiunt tunc se parare ad bellū vel qz mundus in
cepit de martio. et tūc p̄rio terra p̄durit herbā v̄rētē: sed
iste rōnes meo videre nihil cōcludit iō videt istū. §. alio
mō debere itelligi s̄z And. de iser. vt incipere debeam⁹ an
nos fm̄ fructus futuros. qz seminare putare vites et cōi
ter facere alia que sunt necessaria ad fructus tunc futuri
āni icobat i mēse septēbris hita cōsideratiōe ad ipsa idē
tionē que regulariter in dicto mēse incipit. vt dixit Spec. de
istru. edic. §. ii. ver. ceterū. Et iste talis ānus diuidit i du
as. qz p̄ria ps dicti āni incipit a dicto mēse septēbris iclusi
ue. et durat p̄ ser mēses v̄z ad mēsez martii iclusiue. Secda
vero ps dicti āni durat p̄ alios ser mēses et incipit a mēse
mar ii iclusiue. et durat vsq; ad mēse augusti iclusiue mō
ergo i tali āno magistraliter incobato et biptito respectu
fructū nascitur ōz sit ista determinatio d̄ q̄ i isto. §. vt v̄z
si vasallus moriatur in p̄ria parte dicti anni v̄z a mēse
septēbris vsq; ad mēsem martii iclusiue tunc here
des vasalli nihil habeant. Sed ipse dominus habeat to
tum. Et hoc est rationale quia adhuc superest alia me
dictas dicti anni que cedere debet lucro ipsius domini.
Sed quando vasallus moritur post martiū iam incoba
tum tunc ipsius vasalli heres debet habere omnes fru
ctus dicti anni. Et est ratio quia erat trāscursa plusq;az
medietas totius anni. et sic tot⁹ ānus d̄z cedere lucro be
redū vasalli et nō dñi. nec obstabit iste tex. in versū. si vero
post augustū et c. qz debet itelligi si vasallus moriat post
augustū q̄ heredes sui nihil hēbunt se impedire pro anno
tunc subsequenti proxime futuro qui incipiet in mēse se
ptēbris proxie futuri. verūtamē fructus anni iam incoba
ti habebit integros siue recolligant de dicto mēse angu
sti. siue postea sicut ē vinū oleū et c. q̄ oēs tales fruct⁹ itel
ligunt d̄ dicto anno iā icobato. Et q̄ iste talis itellect⁹ sit
verus et de mente hui⁹ l̄re p̄bat aperta rōne qz si vasallus
moriat icobato martio nō est aliqd̄ dubiū fm̄ oēs qn ha
bebit fructus futuri augusti. vt i isto tex. et sic heredes va
salli habebūt fructus nasciturus a tpe mortis vasalli vs
q; ad septēbrē. Si vero moriat tpe septēbris post angu
stū. et sic i ipsa videmia nō deberet ipsaz habere et si iā est
collecta q̄ absurdū esset. et q̄ ipsi heredes ipsā videmiaz
nō debeāt h̄re n̄ v̄z et rōnabile imo d̄ mētē hui⁹ l̄re. vt. §.
dictū ē. et surgeret maria sigtas. vt si toto āno coluisset vi
neā vel oliuetū q̄ heres sius priuaret ea. Idcirco dicen
dū et itelligendū ē q̄ ipsi heredes hēant oēs fruct⁹ dicti
anni iam icobati s̄z nullo mō debeat se impedire de anno fu
turo etiā si vasallus mortuus sit post mēsez augusti. et ita
itelligit dict⁹ B. si vero et c. qd̄ patet. qz dic q̄ tūc oēs fru
ctus āni incipiet dominus et c. nam nō pōt verificari ter. in
anno iāz icobato qz i dicto anno iā erat recollectū frumē
tū et alia blada ipsū vasallū. vñ pōt dici q̄ dñs habeat
omnes fructus. et sic necessarium ē extēdere dictū tex. ad

annus qui tunc incobabit non at ad annum iam incoba-
 tum qz tunc d3 finire post dictos fructus re collectos. n3z
 fructus intelliguntur fieri tpe quo colliguntur. ff. so. ma.
 l. diuortio. §. non solum. **C**asus: Si feudū deuoluatur ad
 dñm per mortem vasalli a mense septēbris inclusive vsqz
 ad principiu martii sequentis oēs fructus illius anni erūt
 dñi: si post principiu martii vsqz ad fi. ani. tunc spectabūt
 ad heredes vasalli dñm ad annū sequentē futurū i ali
 quo se non extendant cū dñs omnes fructus dicti anni fu-
 turi percipere debeat. h. d. **C**Mo. annū incipere in mense
 septēbris respectu fructū futurorum colligendorum
 z est rō qz tunc hoies regulariter incipiunt seminare. nō
 at d'ano q' incipit a natiuitate xpi. nā ani partis modis inci-
 piunt. incipiebāt aliq' annū in calendis aprilis. vt no. glo. in
 l. p' hāc. C. de aduo. diuer. iudi. nos vero a natiuitate dñi
 nostri iesu xpi. qdā ab incarnatiōe. z de his plene no. gl.
 supru. C. de indictio. li. x. Sed quātū ad propositū nostrū
 p' dicit q' duplex ē annus: vnus. s. legalis qui ē. ccdxv. di.
 l. cum heredes. §. stichus de statulibe. z. l. ita vulnerat?
 ad. l. acqul. Et hoc mō loquendo quicquid ē actus intra
 hos. ccdxv. dies pōt dici factū hoc āno. z pōt incipere talis
 ānus qñcunqz. z de isto tali intelligitur iste tex. sed alius
 est ānus qui appellatur ānus cōis z vulgaris qui deno-
 minatur fm nos a natiuitate dñi nostri iesu xpi. z d' isto
 non loquitur iste. §. facit qd dixit Bar. in. l. libelloz. ff.
 de accu. z in. l. i. §. annū. ff. de itinere actuz priuato. nam
 annus incipit fm varios tractatus. Si. n. ex forma statu-
 ti cognoscatur de maleficio vsqz ad ānū incipiet annus a
 die commissi malefici. Item si conduco aliquā rē per annū
 iste annus a die conductionis facte z sic de similibus. vñ
 de nō habemus respectum tunc ad annū cōez sed ad an-
 nū legalez ad quē tex. se rettulit. Et hoc bene pbatur in
 d. §. stichus. z ibi ē p' Bar. Et ad predicta vide Arch. i.
 c. si p' p'ua de rescrip. li. vi. vbi tractat de multiplici specie
 annoz. **C**Mo. fm glo. i. hic positā ex isto tex. laudabilē
 diuisionē fructū fiendam inter dñm z heredes vasalli
 mortui que menti mādanda ē cum quotidie de facto oc-
 currat. Sed est aduertendū q' fm diuersos tractatus i in-
 re reperiuntur varie z diuersē fructū diuisiones. nam in
 casu nostro vides qualiter vasallus moriens transmittit
 ad heredes suos nedū collectos sed et exites si moriatur
 post calē. martii: i fructuario at aliter obseruatur quia
 nō transmittit nisi perceptos fructus quocūqz tpe moria-
 tur. l. defuncta. ff. de usufruc. z. ff. de rerū diu. l. is vero
 ad quē. Similiter est z alia obseruantia circa dictaz diui-
 sionē fructū inter maritū z vxorez seu heredes suos qz
 diuiduntur pro rata tpe quo maritus sustinuit onera
 matrimoni. vt. l. diuortio. ff. so. ma. z no. de hoc plene p'
 glo. C. de rei vx. actio. in. §. sed nonissimuz. z hoc voluit
 tota ista glo. i. Sed cur taz varie iura nra processerunt cir-
 ca huiusmodi diuisiones: respondeo qz feudatarius ha-
 bet plus iuris ac pinguius ius in rem quam fructuaris
 vt no. gl. ff. arborum furtim cesarum. l. cedere. §. i. nā va-
 fallus h3 vtile dominium vt. i. de contro. inter do. vas. z
 alium. c. i. §. de inuesti. de re ali. fac. §. contrario. fructua-
 rius vero nō h3 nisi naturalem possessionē. vt. ff. de acq.
 poss. l. naturaliter. z. ff. de acqu. reruz do. l. acqul. §. si. itē
 qz ius vtendi z fruendi non transmittitur ad heredes vt
 institu. de usufructu. Sed ius vasalli sic vt. s. in qui. ca.
 seu. amit. §. in post. **U**nū tñ tene mēti qd si colonus vult
 vēdere fructus d3 potius dño qz alteri vēdere ita Bar.
 in. l. i. in fi. C. de metallariis. li. xi. iō idē putarē in vasallo
 vel herede vasalli nam illā. l. doc. extendunt ad colonum
 quare nō ita i feudatario. cū Bart. trāsit l. i. l. i. ff. so.
 ma. z. l. i. corē ferro. §. eā rē. ff. de publicāis. **C**Op. cum
 gl. ii. q' imo ista opi. hic reprobatā sit vera v3 istoz qui
 dicebant quocūqz tpe vasallus moriatur q' fructus sint
 dñi. qz d' hac opi. videtur casus i. l. herēni. ff. d' vsur. z in
 d. §. is at insti. de rerū diu. sio. So. dicas q' h3 glo. si soluat

q' h3 loquitur i eo q' h3 ius in re ibi vero loquit' i aliis casu-
 bus non similibus vt. s. satis plene dixi assignando rōnē
 diuersitatis. **U**ero ab extra qd de pensionibus si feu-
 datarius locauerat feudū an habeat locū dispositio huius
 §. z dicit Bal. q' cū loco fructuz succedat vt. d. l. defuncta
 facit. ff. de vsu. l. pēsiones. l. i. C. de āno. ciuil. li. xi. faciūt
 que videbimus in. c. i. i. an agna. vel filius z de pet. pbe.
 l. mercedes. idē erit dicendū qd in fructibus Bar. in. l.
 si. ff. de iure fisci. Bal. in. c. cū. d. i. ii. col. de consti. q' ad-
 mittit An. de iser. qñ in fi. anni soluitur vt regulariter fie-
 ri d3 nisi aliud cōuēiat vt no. C. locati. l. iii. secus at si quo-
 libet mense solueret pēsio vel p certo tpe fm cōsuetudies
 vel statuta deberet solui qz tñc si vasallus moriat' elapsō
 tā tpe. quo d3 solui tunc heredes haberent qz iā cessit z ve-
 nit dies quo potuit illā petere p. l. cedere die. ff. de ver. si.
 ita Bal. in. c. que i ecclesiarū in. vii. col. de cōstitutō. alias
 fit dñi qz nec cessit nec venit dies. De qua materia dic vt
 p' l. in. l. i. z. i. l. edē. C. locati. z p' Bar. ff. de stip. seruoꝝ.
 l. seru' cōis. §. si. z. ff. de magi. cōuenie. l. i. z i Spec. de lo-
 ca. §. postqz ver. h3 querit facit qd dixi. §. ti. proxi. §. si ve-
 ro pacis. **U**ero an distinctio huius §. seruet i fructib'
 naturalibus z nō industrialibus. z dicit And. de iser. q'
 non sed debeat i illis obseruari sicut i usufructuario dicit
 in. d. §. is vero ad quē insti. de reruz diu. Qui at dicunt
 fructus naturales z q' industriales vide p' Bal. i. l. ancille
 C. d' furtis z in. d. l. ponerib'. C. de iure do. z in. l. i. C. de
 vsur. z fructu lega. de qbus p' glo. i. l. is q' nauē. ff. de rei
 ven. i. c. grauis d' resti. spoli. **U**ero qd si vas. decedat
 ante martiū. ita qd feudū cū fructib' reuertat' ad dñz. Sz
 tñ ipse vas. iā fecerat expēsaz pro dictis fructibus an he-
 redes sui possint deducere dictā expēsaz z rebere. z An.
 de iser. sentit q' sic p. l. fructus. ff. so. ma. z. ff. familie her.
 l. fundus de quo plene per Bal. i. l. fruct'. z in. l. i. C. de
 fur. z p' cano. extra de rest. spo. c. grauis z i Spe. de expē-
 sis. §. i. ver. expēse. **U**ero qd in vasallo camere vel cano-
 ue si moriat' q' iter diuidatur fructus āni die vt dixi. §. de
 feu. cogni. c. i. in notabilib' An q' cōcedit fundū i feuduz
 videat cōcedere fruct' pēdētes dic q' sic p. l. si. §. pe. ff. q' in
 frau. credi. z ita ē Bal. i. l. i. ff. de rerū di. i. q. ix. Bal. in
 d. c. q' ecclesiaruz z in. l. defuncta. §. i. ff. de vsufrū.

Utra omnes. Vasallus tenetur adiu-
 uare dñm suuz cōtra oēs
 et de sanguine suo excepto alio domino antiquiore vt i h
 tex. z se ipso vasallo vt in glo. i. z iperatore vt in glo. fi.
 hic dicta cum glo. **C**Mo. casum in quo vas. magis ē ob-
 ligatus domino suo quam patri vel fratri quod videtur
 esse contra naturalem rationem vt in autē. de nup. §. h3 qd
 sancitum. z in. l. ii. ff. de iusti. z iure. secus in cōfederatis
 quia vnus cōfederatorum non tenetur iuuare alium cō-
 federatum contra patrem vel coniunctum etiam cogna-
 tione spiritali videbitis in. c. i. §. conuenticulas. j. d' pa-
 ce inra. firma te. sed hoc ideo est hic. quia licet iste vasal-
 lus sit obligatus patri vt filius vinculo naturali est tamē
 obligatus domino vinculo iuramenti vt no. glo. xii. q. fi.
 c. de forma. quod vinculum iuramenti est fortius qd p3
 in. d. l. ij. vbi preponit religionē. facit. l. postliminiū. §. fili-
 us in rōne sui. ff. de capti. facit qd no. Hosti. i. c. grane de
 excels. pl. z no. eē casum q' nō hētur rō effectus. l. sanguis
 cū vasall' teneat iuuare dñm. **P**rimo ē impatore. **S**ecū-
 do ē priore dñm z hic est casus p' illa qōne qz si vasallus
 vidit dñm inuasuz ex vna pte z p'ez ex alia z vterq' est i
 mortis piculo nisi iuuet. nec iuuare pōt nisi vnum ex eis.
 quē iuuabit p'ez an dñm certe vasallus tenet iuuare dñz
 p' istū tex. z glo. in. c. de forma. xxij. q. v. in p'riū posset ar-
 gui qz duo vincula vincūt vnū autē. ita q' C. cōia de lega.
 h3 filius tenet p'ri duplici vinculo. vno nāt' qz ab eo p'gei-
 tus: alio ciuili. qz sub eius p'ate: sed vasallus nō tenetur
 do nisi vnico vinculo ciuili. d. c. de forma igitur exerce-
 ra z pro eadem sententia facit quod notat Hostien. in. c.

grauē de exceſ. prela. qz plus aſtringunt patribus ſpūali-
bus qz carnalibus. **C** Nota qz vaſallus nō ligius in pſo-
na vltimi dñi nō tenet ipm adiuuare q̄ dñm antiquiorē.
Et eſt rō qz q̄ prior tpe potior d̄z eſſe in iure. vt. ff. q̄ potior.
in pigno. habeat. l. qui potior. 7 glo. ſi. hic poſita in ſi. naz
pſona prioris dñi ſemp excipi d̄z. vt in glo. **S**icut h̄ Bal.
qz nō ſi ſm dñm celauerit tenet ei ad intereſſe. vt. ff. d̄ acti.
emp. l. i. in ſi. 7. ff. de pigno. acti. l. i. §. ſi. 7 ideo vaſ. cuſ in
rat fidelitatē d̄z noiatiū excipit ius prioris dñi vel ſalteſ
adūcere ſaluo iure alterius dñi cui eſſem obligatus. arg.
ff. de manu. teſta. l. ſi quis locuples. Et hec maxie vera ſūt
in feudo ligio qz v̄t aſſerere ſe nullū aliū dñm h̄ſe. vt d̄i-
xi in preludis huius op̄is. **Q**uare aut̄ appelleſ vaſ. ligi-
us. 7 quis ſit vide gl. in de. paſtoralis. d̄ re iud. 7 i. Spe.
de feudis. §. ii. in. i. col. **C** Nota qz q̄s pōt eſſe vaſ. ligius
vniūſ 7 vaſallus alterius. vt hic. qm̄ h̄z iſte vaſ. ſit ligatus
ſc̄do tñ non a deo vt ſit ligius v̄z vt legalitateſ ſibi p̄oia de-
beat. qz legalitas prioris domini ſemp intelligit̄ excepta
vt. §. d̄xi. **N**ā poteſt quis eſſe hō non ligius duoz pzo di-
nerſis feudis. vt ex de ſupplen. negli. prelato. in. c. gr̄adi.
7 t̄z Spec. in ti. de feudis. §. ii. ver. xij. non aut̄ ligius duo-
rum. vt idē Spe. ibidē dixit. Et de his 7 ſimilibus q̄oni-
bus vide ibidē in pluribus ver. **Q**uero cum gloſ. i. qz
iſte tex. dicit qz vaſ. tenet iuuare dñm: an ipm teneatur iu-
uare q̄ ſeipm ſi habeat guerrā cum dicto dñi. Et iſta glo.
notabiliter arguit ad partes pluribus rōnibus quas re-
cita vt in ea. Et tandē determinat qz nō duabz potiffimis
rōnibus v̄z. primo qz in ſuo generali ſac̄to. quod preſtat
ipſe vaſ. dñi ſuo de adiuuando eū q̄ oēs vt hic intelligit̄
de aliis perſonis 7 nō de ſeipſo. qz perſona iuratis gn̄ali-
ter intelligit̄ exceptuata. vt. ff. cōia predio. l. quid. l. i. i. qui-
ſitioni. C. de ſolu. c. mulieri. de iure iur. **S**c̄do qz aut dñs
h̄z ſecum guerrā iuſtā aut iniuſtam. p̄ casu eſt neceſſe dice-
re qz ſit ex culpa ipſius vaſ. 7 per dñs debeat amittere feu-
duſ pp̄ eius culpā. vnde non erit opus diſputare. vtrū te-
neat̄ ipm dñm adiuuare q̄ ſe cum illa diſputatio ad nihil
aliud tendat niſi ad cognitionē an ipſe vaſ. debeat pua-
ri feudo vel non. **N**ā certi ſumus qz d̄z p̄uiri feudo pp̄
culpam qz vaſ. dñi iniuſticiam facit. c. i. §. itez qui dñi. §.
que fuit p̄uiri bene. amit. an teneat̄ iuuare vel non qm̄ do-
minus h̄z guerrā ſecum iuſtā. **S**i vero habeat guerrā in-
iuſtam. 7 adhuc claz eſt qz vaſ. non tenet ipm adiuuare:
h̄z ipſe dñs d̄z p̄uiri. pp̄rietate pp̄ culpā ſuā. vt. §. ti. ij. c.
dñi cōmittente. Et hoc voluit tota iſta glo. v̄z ad ſi. que
optime loquit̄ 7 eā ſequunt̄ oēs doc. 7 eam t̄z glo. in. d. c. d̄
forma. xxij. q. ſi. 7 glo. in. c. petitiō ex de iure iur. 7 ibi bo-
nus tex. q̄ ſi caſus huius q̄onis. facit gloſ. i. de p̄bi. feu.
alie. p̄ Sede. §. ſi. 7 de alie. feu. pater. c. ſi. §. qui. mo. feu.
amit. in p̄zin. **B**al. hic aſſignat rōnem. **N**am vaſ. non te-
netur adiuuare dñm q̄ ſeipm qz nec dominus tenet ad-
iuuare vaſallum q̄ ſe qz ſi iniuicē tenerentur q̄ ſeipſos nul-
la eēt obligatio. l. ab oibus. §. ſi a ticio. ff. de leg. i. 7 Spe.
ti. de feudis. §. ii. ver. xij. **Q**uid aut̄ ſi vaſ. debebat dñi
ſuo in oi guerra vniū militem an ſi vaſ. habeat guerrā cuſ
dñi teneatur ſibi dare dictū militē: vide de hac q̄ōne ple-
ne p̄ Bal. in. l. i. ff. de rez diui. in. xxij. q. vbi poſt allega-
ta ad partes v̄t reſidere in hac ſnia: v̄z qd̄ aut dicta guer-
ra naſcit̄ a feu. 7 tunc remittit̄ ſe ad. l. v̄ditores de ob. ob.
nam vbi p̄batur qz de cōtrouerſia ſuimet tenent̄ ex quo
ipſemet vaſ. circa feudū cauſat̄ p̄trouerſia. vel poſſumus
in hoc mēbro dicere vt dictum eſt p̄ime ſuper glo. qz fru-
ſtra de hoc querit̄. **S**i vero guerra non p̄c̄rmit̄ feudū tūc
non v̄t promiſiſſe q̄ ſeipm. l. ſi peculiuſ. §. ſicut. ff. de pecu.
lega. C. de ſolu. l. in quiſitōi. nec q̄ alios de ſanguine ſuo
quoz poteſt iniurias propuſſare. ff. de iniur. l. lex. corne-
lia in p̄zi. **N**ec q̄ patriā que eſt q̄ ſi pſona maior. **Q**uid
ſi ipſe vaſallus habeat guerram iuſtaſ. vtrum dñs ſuus
ipſum teneatur adiuuare contra oēm hōiem 7 patrem 7
filios 7 fratres. Et reſpōdet glo. iſta notabiliter qz ſic per

tex. §. de forma fide. in ſi. 7 per. c. dñi cōmittēte. §. allega-
tum. 7. i. qualiter do. pp̄rie. p̄ime. c. i. Et hoc voluit gloſ.
v̄z in ſi. que cōiter per oēs ſcribentes tenet. 7 not. deter-
minationem factam 7 terribilē aduerſus dños qui adiu-
uare debet vaſallos ſuos. et aduerſus patrem fratrem 7 fili-
os. 7 ſi nō faciūt p̄uiri pp̄rietate. 7 hec pp̄ietas ſoli-
dabitur cū vtili dominio peride ac ſi diceremus qz pp̄rie-
tas ſolidatur cū vſufructu. **Q**uero cum gloſ. ſi. an quā-
do vaſallus iurat fidelitatem vltimo dñi debeat excipere
primum. 7 r̄ndet gl. qz ſic: ſicut dicimus de iperatore qui
ſemper noiatiū d̄z excipit. vt. §. de p̄bi. feu. alie. p̄ Sede.
7 eſt equum qz ille qui ſit prior in tpe ſit potior in iure. vt
§. d̄xi 7 hoc voluit tota iſta glo. que optime loquitur hoc
idem firmavit glo. in. d. c. i. de noua fide. for. ex qua nota
qz ſicut in inueſtituris 7 iuramētis fidelitatis imperator
debet excipit. ita 7 dñi antiquiores vt eſt tex. ſm vnum
intellectum in. d. c. i. de no. fide. for. **I**bi excepto impera-
toze vel rege 7c. 7 iſta talis exceptio prioris domini d̄z nō
minatiū fieri ar. p̄dictoz vel ſaltem addici d̄z iſta clau-
ſula: ſaluo iure prioris domini cui eſſes obligatus ſm gl.
facit. l. ſi quis locuples. ff. de manumif. teſta. 7 quod dixit
Ly. in. l. ij. c. d̄ condi. inſer. 7 ſi celaret teneretur ad inter-
eſſe ſm Bal. in. l. i. in ſi. ff. d̄ pigno. actio. **S**cias in ſuper
qz ſicut imperator excipit ita etiam perſona 7 auctoritas
pape intelligitur ſemper excepta vt in. c. venientes extra
de iure iuran. qz intelligas etiā tacite dato qz non excipia-
tur expreſſe. vt not. glo. in. c. conſtitutis extra de reſcript.
Idem intelligas de rege in regno ſuo per vaſallos baro-
num vt t̄z Spec. in ti. de ſeu. §. ij. ver. xv. **Q**uero ab ex-
tra qm̄ ipſe vaſallus iurat fidelitatem an debeat excipere
perſonam ſuam. **S**ic qz non vt t̄z gloſ. in. d. §. ſi. §. de p̄bi.
feu. alie. per Federi. facit qd̄ dixit. §. in. i. q̄ōne. **Q**uero
an vnus homo ligius poſſit ſe conſtituere hōiem non ligi-
um 7 vaſallū alterius inuito vel ignorate primo d̄ o. et
Spec. mouet q̄ōnem in. d. §. ij. ver. xij. 7 poſt multa arg.
determinat qz ſi ſubest cā prohibitionis vt qz vult facere
homagium inimico prioris domini 7 tunc nō poſſet arg.
extra de accuſa. c. repellant̄ alias ſecus ar. ff. de inoſſi. te-
ſta. l. i. in ſi. **Q**uero quid ſi vaſal. ignorat quis ſit anti-
quior dñs qz feuda ſua inceperunt ab antecēſoribus. et
iam eſt longū tps 7 dubitatur cui primo in iure homagii
teneatur Spec. in dicto loco ver. xij. inclināt qz de equita-
te poterit gratificari cui pſonaliter ſeruiat 7 alteri p̄ ſub-
ſtitutū. ff. de religi. 7 ſump. funez. l. ſi. de qua materia ple-
nius vide per Bar. 7 Jaco. ardis. in ſūma qui. mo. feu.
amit. ſub rubricella vbi ſunt plures dñi qui auxilio indi-
gent. **Q**uero an vaſallus teneat̄ adiuuare priorē do-
minum q̄ poſteriorē dic qz ſic ſm Ja. ardis. in ti. qui. mo.
feu. amit. ſub rubricella. 7 excuſatur ſi vult qz euz adiuuet
q̄ antiquiorē 7 p̄bat per tex. in. §. illud. i. de p̄bi. feu.
alie. per Fed. 7 ar. ff. locati. l. in operis de quo per Bal.
in. l. i. §. non autem. C. de cadu. tol. **Q**uero an vaſallus
vigoze iuramenti ſui generalis teneatur adiuuare dñm
ſuum contra patriam propriā: 7 dic quod non: qz quem-
admodum excipitur imperator 7 ciuitas 7 patria vt d̄i-
xi in. d. c. i. de no. fidelitatis forma.

De filiis natis ex m̄rimonio ad morganicā cōtracto.

Continuari poſſet h̄ ru. ad p̄cedētes hoc ordine. qz
cōtrouerſie poſſent oriri inter partes ratione ipſoz feu-
dozum ſm occurrētiam caſuum cum in p̄ſenti materia
auctor iam plura tractauit in ti. ſi de feu. ſue. contro. v̄z in
c. mulier. 7 in. c. filij. nunc vero volens generalem doctri-
nam tradere. in hac materia idcirco ſubiunxit h̄ iſtaſ ru-
bricam de filiis natis ex matri. ad morga. contra. 7 hoc id
bene 7 eleganter facit qz non eſt nouam vt quibusdā ſpe-
cialiter enumeratis ſubijciat̄ clauſula generalis vt. l. ſer-
uus. §. inquit lex. ff. ad l. acq̄uil.

Quidam. Pro evidentia premitte quia tale matrimonium appellatur de mor ganica contractum. Item et subsequenter, quia appellatur contractum lege solita: premitte subsequenter quod terminatio huius, c. continet maximam iniusticiam, et ideo intelligendum est istud, c. ut habeat solum locum in civitate mediolani ubi vigeat talis consuetudo vel alibi ubi dicta consuetudo vigeret non autem est determinatio generalis ad alia loca ubi dicta consuetudo non vigeat et ideo ista talis consuetudo de qua hic fit mentio seu determinatio non est trabenda ad alia loca prout similiter declaravi in c. mulier et in c. filii. s. si de seu. fue. contro. Nobilis ex nobili muliere suscepit filios. ea mortua accepit aliam mulierem cum pacto quod nec ea nec filii ex ea de bonis suis aliquid habeant. decessit postea superstitibus filiis utriusque matrimonii: certe filii nati ex h. secundo matrimonio non succedunt patri nec fratribus in bonis propriis extantibus filiis primi matrimonii alias bene succedunt eis non extantibus, sed in feudo nullo casu succedere possunt In ter. ubi proprietatem id est in bonis propriis et allodialibus, secus in feudibus quoniam in feudibus nullatenus succedunt siue extantibus filiis primi matrimonii siue non et est notandum quod h. c. est contra ius commune et continet magnam iniquitatem ut in aut. de nup. s. illud et l. si. et l. pactum. C. de pac. fm Jaco. et Bald. et est notandum quia istud, c. h. locum est in non nobilibus, nisi sit consuetudo generalis loquens s. Bal. hic. Et nota ar. ad successione regni sicilie quod ex pacto defertur primogenito quod secundo genitus non succedit et primogenito sine herede mortuo, quod de primogenito loquitur pactum non de secundogenito, ideo mortuo primogenito sine herede ad papaz devolvitur et aperitur feudum. ideo isert Bald. ex h. ter. quod valet statutum excludens filias feminas extantibus agnatis s. sit ini quibus plus et difficilius sentit Bald. quod ista consuetudo excludit filia filiorum et a bonis allodialibus in totum valet et non reservato sibi aliquo in quo possint succedere quod videtur in primis non probari hic s. Bal. ita format casus quinimo in ter. hic aliquid reservabatur filiis secundi matrimonii. Item secundo videtur multum iniqua consuetudo nec est verisimile quod talis consuetudo approbaretur nisi aliquid daretur filiis pro debito iure naturae filii subsidio: nam cum consuetudine vel statuto posset ius nature limitari et legitima non mirum si hic valet talis consuetudo et approbat s. quod in totum marime pacto parentum excludantur filii s. non credo voluisse hunc ter. quia esset iniquissimum approbare talem consuetudinem. Et ita videntur considerare domini de rota i. decisi. nonis decisi. xviii. incipit. Item fuit dubitatum et in relationibus positum. et c. cano. in. c. ratinutius de testa. Jo. an. in regula indultum. de reg. iuris. Bald. quicquid ibi dixerit. Li. i. l. sancimus. C. de nup. Jac. de bel. i. aut. d. here. et falci. in prin. Jo. an. in addi. ad Spe. in rubrica de suc. ab intesta. Alberi. in statutis i. ii. parte quod. ccciii. Bal. i. autentica nunc aut. et l. est lege. C. de epi. et cleri. in l. si. s. fin aut. C. de bonis que liberis. in l. ius naturale. ff. de iusti. et iure. in l. lege. C. de here. insti. et in l. filium que. C. familie here. in. xvi. col. in l. cunctos populos in. xvj. col. C. de summa trini. et fide catholica s. forte secus in filia femina favore publico ut bona conserventur in familia. Ita potest saluari. Ang. in l. pap. s. quoniam quarta. ff. de inoffi. testa. Oldra. consilio. cvj. incipit circa ius municipale. et ponit idem Oldra. consilio. cxxvj. incipit factus tale: quidam noie. B. p. Bar. et Imo. in l. ticio ceteri. s. ticio genero. ff. de condi. et demonstra. tamet tu cogita quod nemo in hoc advertit nisi quod And. bene format casus quod aliquid reservabatur filiis secundi matrimonii. et ita loquitur ter. noster. Non ob. c. mulier. s. si de seu. fue. contro. quod ibi nihil dicit quod approbatur hec consuetudo. Sed dicit quod filii primi matrimonii sunt potiores. intelligo ut non nascatur iniquitas in casibus a iure permissis. puta in bonis questitis cum primi matrimonii. Non ob. c. si filii. s. si de seu. fuerit

contro. ubi approbat consuetudinem huiusmodi quia fateor quo ad feuda. vel intelligo. d. c. mulier. et c. si filii s. consuetudinem hic relatam quod filii secundi matrimonii aliquid reservatur. Nota ter. ubi s. v. s. mediolani quod ex his verbis patet aperte quod istud, c. totum loquitur secundum consuetudinem localem in civitate mediolani unde alibi non debet servari nec ad alia loca trahi ubi non est talis consuetudo secundum doc. vt. s. dicit. Ista enim clausula hic in fine posita refert ad totum casum istius. c. ar. l. i. et quod ibi per Bal. C. de libe. pteri. et dicit Spe. de instru. edic. s. nunc vero et not. per Bar. in l. talis scriptura. ff. de lega. i. h. i. c. ij. regis d. appel.

De beneficio femine.

Continuatur hoc modo quod in plerisque locis habita est mentio de feudo femine. ideo subiicit hec rubrica.

Femina. b. d. fm Bald. Filia matri sue in feudo femineo succedit filijs non extantibus fm Obert. et Sirar. s. fm alios non succedit nisi per pactum hinc est quod nec clericus succedit in beneficio paternum et si habitum postposuerit idem in monacho qui etiam feudum ante questum perdit. Nota quod in feudo materno succedunt masculi filij quibus deficientibus succedunt femine. et non de hic feudum paternum. sed maternum quod inspicienda est origo et principium fm Bal. Nota. fm Jaco. et masculis extantibus quod hec ratio videtur bona quod in feudo masculorum quod ex pacto transit femina et tamen masculis extantibus non succedunt femine. c. i. s. episcopum vel abba. c. i. de eo qui sibi et heredibus suis prima opi. glo. magis placet ut de natura succes. feud. in prin. Nota. quod in feudo femineo non succedunt pariter femine cum masculis imo tacite subintelligit quod extantibus masculis non admittantur femine per naturam rei de qua agitur. ut dicit. s. de succes. feu. s. filia. Nota. quod in feudo patris in quo potest succedere masculi et femine intelligit fm predicti ordinem ut in. d. c. de eo qui sibi vel heredi. suis. c. i. ita est dicendum in feu. femi. ut prius ordinati masculi admittantur debent femine. Nota. quod quia femina acquirit feudum intelligit acquirere prius suis masculis descendentibus quam feminis s. illud feudum. sit maternum ad quod facit. c. i. s. natura succes. feudi. Quero cum glo. pro intellectu huius littere an in feudo nouo quod habet initium a matre in quo non est specialiter promissum quod filie femine succedant sed simpliciter fuit concessum matri pro se et heredibus suis utrum filie femine succedant in dicto feudo mortua matre non extantibus filijs masculis. Et rident glo. quod non. et est ratio quod ad hoc ut in tali feudo femineo admittantur filie est necesse quod specialiter in investitura dicatur quod ipsa mater acquirerebat pro se et filijs suis et feminis. Nam etiam filij masculi in tali feudo non succedunt de rigore iuris quod illud feudo non est paternum s. maternum. sed tamen de omisso iuris rigore ipsi filij admittuntur a patre romis de feudo paterno ad maternum vt. s. an maritus succe. vro. in be. c. i. et hanc opi. firmat glo. provera reprobat opinionem aliorum posita hic in prima parte huius ter. qui volebant quod etiam absque speciali pacto apposito in predicta investitura filie admittantur ad dictum feudum. et pro istis allegat glo. vt. s. c. proximo dicitur. et hanc opi. glo. sequit An. de lser. videlicet quod femine nunquam succedant in feudo sine speciali pacto ea potissima ratio quod mater ipsa acquirere do simpliter non presumit cogitare nisi illud quod cogitat lex que solum cogitat de masculo et non de femina vt. s. de alie. feu. s. et si clientulus. et idem sequit Ja. ar. d. in summa in ti. de succes. feu. sub rubricella secundi. sed aliam opi. sequitur contra omnes ceteri scribentes vt. s. dicit tanquam equoquem. et suadet evidens ratio quod cum a principio illud feudum habuit suam qualitatem femineam et fuit in esse producta debet perdurare cum nullum obstaculum medium reperiatur. ff. de lega. iii. l. pater verbi. xv. et quod natura priorialis non videtur alterata. l. si. ff. si ex nora. causa agat. Et quod de hoc casu. s. de na. suc. feu. c. i. in prin. immo ille ter. facit pro opi. glo. et Andree. et pro illa supra

allegari. unde hanc partem teneatis de equitate l3 de rigo-
re iuris et originis consuetudinis feudorum aliud posset di-
ci per ea que traduntur in. d. c. i. s. an mari. succ. vro. in
bene. sed de h rigore non curo ut ibi et hic in glos. et tenet
Bal. ar. l. manumissiones. et ff. de iusti. et iure. et adduco
glo. que hanc partem videtur sequi. s. de succel. feu. in fi. ta-
men fateor qd si iste filie fuissent semel ad obfuculuz qz p
masculu fuissent excluse qd si postea ille masculus moriret
non tamen iste filie admitterentur ad dictu feudu qz semp
erunt excluse vt pbat. s. epm vel abb. c. i. s. quin et. et ibi
dicitur fm vnum intellectu tamen reducere hoc in tantuz vt
iniquu qz masculis cessantibus videt equu qd postea femi-
na admittatur vt in. d. c. i. s. de eo qui sibi vel heredi. suis
et c. i. s. quinetia tenendo alios intellectus dicite qd nihil
facit vt ibi exposui. Sed retento isto intellectu non video
bona responsione ad ver. qz si id. nec quod bn adapte ad
istu intellectu ille ver. ad reliqua posita hic qd clericus vel
regularis neqz acquirat feudu neqz adquisitu retinet et si
velit deponere habitu dicite vt dixi. s. qui. feu. da. pos. c.
i. s. et qz. vbi ad saturitatem.

Si vasallus feudo priuetur cui deferri debeat.

Continuat hoc mo. sepe. s. dictu e cui applicet feud-
du et cui deferri debeat si vasallus feudo priuet id subici-
tur hec rubri. si vas. feu. pri. cui dfer. debeat.

Vasallus. Premitte p intelligentia huius
c. intelligitur et loquitur in feudo antiquo prout ex-
presse p3 in ter. et per ratione quia feuduz huius vasalli de-
linquentis deferretur agnatis. quonia si loqueret in feudo
novo tunc deferretur domino et non agnatis vt. i. dicam.
Itē pmitte qd illud delictu de quo loquitur ter. iste non fuit
commissum per vasallu in psona dñi sed fuit commissu ipso-
nam alterius tertii qz p3 qz et h delicto feudu deuoluitur
ad agnatos. na si fuisset commissu i psona dñi tunc feudum
deuolueret ad dñz nō at ad agnatos qd hic dicat gl.
de quo late vidistis. s. que fuit pri. ca. bene. amit. s. deni-
qz et in ti. an ille qui interfecit fra. do. c. i. in summa hoc vult
In feudo antiquo vasalli delinquentes i psona alterius qd
dñi admittunt collaterales masculi vsqz in infinitu dum
modo descendat ex linea masculia a prio agrente exclu-
sis filiis delinquentis qd filii nullo mo ad illud feudu aspira-
re pnt. nisi ex gratia dñs eisdē d nouo cōcederet i defectu
agnatoru collateraliu. h. d. Vel fm intellectu Bal. l3 non
tenuerit i. c. i. s. p̄dictis. s. qd fuit pri. ca. be. amit. tñ qz mihi
nō placuit vobis forte placebit vna qd rō e et studii et sto-
machi pp auctoritate Bal. et sequatū h itē dicit. Filius nō
succedit patri i feudo nec agnati vsqz ad tertiu gradu qñ
qz nec descendentes i infinitu si vasallus feu. pri. pp delictu
suu nisi filii cōsequat a dño gratia sibi faciente nō extatib?
agnatis. h. d. et dñ ter. loq̄ d agnatis vsqz ad quartu gra.
ad ei intellectū aduerte qz feu. laicozū trāseūt i infinitum
i oēs descendentes masculos heredes vt i. c. i. s. hic autē
scien. s. qz feu. da. pos. s. si nō sint heredes ei? q vltio posse-
dit feudū s3 sint agnati nō succedūt nisi vsqz ad septimuz
gradu s3 alii dicūt qd i infinitu p hñc ter. nostrū qd cū nō vi-
deat habere neqz rōnez nec egrate id e seruadus i p̄p̄is
terminis. et stari d3 ter. qz i feudo nō eunte p saltū s3 suo or-
dine taratus e septimuz gradus vt i. c. i. s. hoc quoqz. s.
de succel. feu. l3 sit aliqua dñia qz post quartu gradu nō vo-
catur paternū sed antiquū de hac tñ successiōe collaterali-
um posui plene i. c. i. s. et qz. s. qz. feu. da. pos. et i. s. hoc quo
qz prie allegato. **C**no. qd extatib? agnatis nō posset dñs
facere gratia filio i p̄iudi. agnatoru. **C**Itē no. qd delictu
magis nocet proximioribus qd remotioribus. **C**Itē no.
qd hic cōfunditur ordo successoru edicti qz successio icēpit
a posteriore qd e irregulare et cōtra oēs iuris civilis regu-
las et ideo nō e ad emphiteosim traben. nec ad libellum
vt. ff. de legibus. l. qd vero cōtra rōnem. **H**ic tangit illud

brocardū an delictū patris noceat filio et loquor quando
pater delinquit extra cōtractū et dicit i vno verbo qd non
nocet nisi i casibus a iure expressis. s. Jac. de bel. sup hoc
more suo multū insistit et dicit i effectu qd aliqui sic aliquādo
nō. Illud no. qd iter dū maiorū tuozū exēpla tibi p̄iudicat
vt. l. si cohartatis. C. de cohartali. li. r. **C**no. hic casum
in quo filii s3 sint primiores repellunt et vltiores agnati
admittuntur similiter i. d. c. si vasallus culpā. s. si de feu.
sue. cōtro. et est rō qz vasallus delinquēdo p̄iudicat sibi et
filiis suis qz pater et filius cōsentur esse eadē psona: et imo
censent filii quasi domini unde et vno patre priuari pos-
sunt. secus i agnatis qd vno delinquēte nō erant domini
et id nō priuat iure qd nō habebāt villo mo ar. ff. sigs ali-
quē testa. phi. l. ii. et sensit Bal. Et ad hoc vide qd dixi in
c. titius. s. si de feu. sue. cōtro. vel fm An. de iher. qz agna-
ti pretendunt casum a prio qd acq̄sūt et nō peccant unde
nō est qd sibi obfit sicut i filio qz et ificiari nō possumus qd
nō p̄ndat casum a patre culpate et a quo esse trahit. arg.
l. si. in fi. C. de impub. et aliis substitu. **C**no. qd dominus
nō pōt facere gratia alicui et filiis vasalli i p̄iudiciuz eo-
rum quibus iā aptū est: ad qd facit qd dixi. s. p quos fiat
inuesti. in prin. non. n. d3 locupletari cū aliena iactura vel
iniuria alterius vt in regula locupletari et ibi p̄ d3. d re-
gu. iuris li. vi. neqz ipse dominus de re ad se nō p̄tente
facere pōt gratia. l. nec auus. C. de emāci. libero. facit. l.
fi. C. de pactis. facit quod dixi i. c. i. s. que ad. feu. ad fi. p̄ti-
ne. **C**no. qd ad hoc vt agnatus admittat ad acquisitionē
feudi antiqui e necesse qd descendat ab eo stipite primi ac-
grētis ex quo descēdebat vasallus qd de nouo a dicto feu.
e exclusus vt hic i fi. et clari? i ti. de gradi. succel. i feu. s. i.
et s. de na. suc. feu. c. i. **C**no. qd vasallus tenet alere do-
minū egenū. alias posset feudo priuari fm Bar. i tracta-
tu de alimentis. fm Bart. i. l. si quis a liberis. ff. de libe-
agno. Et Spe. in ti. qui filii sunt legi. Aduerte qd volens
cōcubere cū cōcubina vel sponsa domini p̄dit feudū fm
Iaco. de ardis. in summa. qui. mo. feu. amit. ver. itē i cōcu-
bina Et no. qd vasallus piurus nō repellit a iuramento si
delictatis feudi fm Bal. i. l. lueri? ff. de his qd no. ifa. et vi-
de eundē i. l. i. C. si plures vna snia. i. pe. colū. et i. l. i. C. de
cōfes. i. vi. charta. **C**Et no. qd si vasallus castri faciat pa-
ctū cū hoibus castri et postea resoluat ius vasalli et feudū
castri reuertitur ad dominū nō tenet dominus stare pa-
cto vasalli fm Ang. i. l. lex vectigali. ff. de pigno. **C**Op-
po. cum glo. ii. qd imo delictū patris non debet nocere fi-
liis de. l. emācipatum. ff. de seuato. et l. iiii. ff. de bo. poss. s.
tab. cū fi. So. gl. fatendo cōtrariū regulariter vt delictū
patris nō noceat filio sed hec regula fallit sepe vt i feudis
et beneficiis retinendis vt hic. Itē pp enormitate delicti
vt i crimine lese maiestatis. vt i. l. q̄gs. C. ad. l. inliā ma-
iestatis. Itē pp nimiaz coniunctionem personarū. vt qñ
aliquis pater phibet testatorē mutare testamentū. unde
ex testamēto nō mutato nō poterit capere pater nec eius
filius. l. i. s. i. ff. si qd aliquē testa. phi. Et de hoc brocar-
do remisit glo. ad libel. dispu. in. s. plenissime dictum est
qualiter quis ex suo facto penā vel premiū consequetur
que glo. p hoc est expedita vsqz ad ver. aliquādo. et c. Et
l3 ista glo. bene loquatur. tamen q̄tū ad materias feudale
an delictum patris noceat filio dic latius. aut feudū icē-
pit a patre quia nouum et ex culpa sua aperitur nocet filio
l. i. C. de bonis liberto. qz habet ex persona patris feudū
Ita Jo. de blonasco in summa. in rubrica an fellonia a
patre comissa noceat filiis. Bald. hic. aut feudum ince-
pit ab auo vel alias est antiquum. et tunc aut viuente auo
nepos nondum erat conceptus tunc tenet Jo. vbi. s. qd
fellonia patris mihi nō noceret qz ex psona auū venire
nō possū cum non agnouerit me. nec eēz tpe eius cōcep-
tū est necesse veniā ex persona patris. l. si quis filio ver. cete-
rum. ff. de iniusto rupto irritozqz testa. l. i. s. si quis pri-
mior. ff. unde cognati. Aut nepos e cōceptus i vita auū et
tunc aut pater qd am habebat feuduz adquisitu delinqt et

tunc delictum patris nocet filio vt hic sicut videmus in simili qñ proximoz committit delictu pp quod auferitur sibi hereditas vt indigno q nocet sequentibus in gradu vt d.l. s. i. et fratres. ff. si quis aliquē testa. probi. Aut loqui mur in patre delinquente q nondū habebat feudū acqui situm sed sperabat habere vt qz adhuc habebat patrem qui illud tenebat q erat auus filiozum huius delinquentis Et tunc delictū illius patris nō nocet filiis suis q sunt ne potes qz tunc isti nepotes scipiunt tenere locū patris vt in l. gallus. s. quid si tantū. ff. de libe. z posth. De qua mate ria plene p Barto. in .l. cū qui. ff. de interd. z relega. z p Ly. in .l. ii. C. de liber. z eoz lib. z in .d. l. qsqz. C. ad .l. inl. maies. z p Bal. in .l. si. C. de libe. cā p Lano. i. c. in q busdā de penis. In crimine autē lese maies. vel here sis delictū patris nocet filiis. d. l. qsqz z i autē. gazaros. C. d hereticis. Et est rō qz sunt de genere improbato vnde ē pre sumptio contra eos continuatio paterni criminis. Et ita dicit Dy. in .c. sine culpa de reg. iur. li. vi. p. d. l. quisquis s. filii z ff. de edili edic. l. qd si nolit. s. q inācipia similiter Ingratitudo patris preiudicat filiis nascituris. d. l. ii. C. de liber. z eozum libe. si tamē filius delinqueret post moz tē aui z nondū feudū acceptauerat nepos conceptus in vi ta aui poterit succedere auo quasi persona patris sublata de medio. Nec sibi nocebit fellonia patris si pater non adiuu au hereditatem s; repudiau qz nepos tunc succe dit ex persona aui non patris. Ideo fellonia patris nō at tēdetur. l. qui se patris. C. vnde liberi. Ita Bal. hic subiit cit quoz nonnulla pro declaratione predictozum z eozum que vidimus in .c. i. s. si. s. que fuit pri. cā bene. am. s. si. sed quia abunde ibi dicitur hic nō repeto z declarauit ea que hic Baldus ponit.

Qui testes sunt necessarij ad probā. nouā inuestituraz. Cōtinuatur ad titulu pcedentem hoc ordine. Quia s. in ti. pcedenti auctor declarauit qd sit feudū antiquū. Nunc vero in isto ti. declarare itendit qd sit feudū nouū vt pz infra in ter. Ibi nouā inuestiturā sed qz i pbāda no ua inuestitura huiusmodi noui feudi requiritur certa solē nitas z in hoc fuerunt multe diuerse opinionones. Et pro tanto vt pdicta oia declarat subiicit statim rubricā. Qui testes sunt necessarij ad pban. nouā inuestituram.

Que clericis. Diuide totum .c. in duas partes principales. Quo niam in prima ostendit qualiter probari debeat inuestitura super feudo. nouo in secunda qualiter inuestitura debeat probari super feudo antiquo: secunda ibi de veteri autē. prima subdividitur in quinqz partes. nam pri ma tradit vnam regulā verā q inuestitura feudi noui se per debet probari per pares etiam si constaret de ipsa in uestitura p confessionem domini vel publicū instrumen tū. secūda q est ibi sed alii. ponit vnā opinionem nō verā quozūsdā qui voluerūt q qñ dñs cōfiteat inuestiturā factam nō sunt necessarij pares: tertia que ē ibi sed z alii reprobat hāc opi. reuertēdo ad primā regulā v3 qz imo erigunt pares ad probandū. nec sufficit confessio dñi vel publicū instrumentū nisi illud instrumentū esset approbatū p pares in eo descriptos. quarta que est ibi consules ponit consue tudinē spāles militū. qui volūt q inuestitura noua possit pbari p publicū instrumentū et roboratū per testes extra neos qui nō sunt pares. quinta que est ibi nouā inuestitu rā declarat que dicatur noua inuestitura. Secūda ps pri cipalis subdividitur in duas: nā in pza declarat q in re uocatiōe inuestiture feudi antiqui siue fiat a successore do mini ipsi vasallo siue fiat per dñm successori ipsius vasal li testes extranei admittuntur pter feminas. In scda que est ibi ceteraz tradit vnam regulā generalē q extranei q nō sūt pes sūt legitimi testes i cāis feudoz pter quā in no ua inuestitura vbi sunt necessarij testes qui sunt pares. z h diuisio sufficiat et presumptio. supplebo tñ in notabilibz z pro euidētia huius ti. z materia vide gl. magfz. s. in

titu. quid sit inuestitura in prin. in glo. i. C. No. qz vbi agi tur de noua inuestitura z dñs h3 pes v3 vasallus pbare i uestiturā p testes q sunt pes vel p publicū instrumentū cor roboratū a paribus vt hic z. j. de notis feu. s. i. z in. s. id circo. vbi in ter. assignat que fuit rō h3 fm mediola. suffice ret instrumentū publicū p quoscunqz testes et extraneos roboratū vt hic. z clarus no. per. d. glo in pri. quid sit in uesti. s. secus autē si vasallus eēt in possessiōe dñi sciēte z nō dēdicēte qz tunc cā expediret absqz paribus scdm for mā que tradit supra de cōten. inter do. z vasal. in prin. z supra si de inuesti. inter do. z vas. lis oziaf. c. si. C. Not. ex ter. ibi qz tñ sine solēnitate p hoc q pes curie debent in noua inuestitura interuenire ē de solēnitate inuestiture. Id de facili nō ē obmittendū. l. si. s. si vero postq. C. de iure delibe. l. cū hi. s. si ptoz. ff. de transac. z in vtroqz lo co Bar. Bald. in .c. i. qd sit inuesti. quinimo iste ter. inun cta pza parte cū tertia pbat notabiliter qz sit pro solē nitate noue inuestiture qz in ea interueniant pares z sine illa solēnitate nō valet. tñ ista inuestitura poterit proba ri p breue testatū a paribus cōfirmatū qz psumit pro illa inuestitura. ex quo scripto a paribus cōfirmato de illa ap paret faciūt q habent in .c. tertio loco de pbatombus in .c. ij. de fide instru. in .c. cōtinebat de his que fiunt a plato facit ter. in .c. i. j. de consue. recti feudi in prin. no. hic casū notabile qñ dicat inuestitura noua. s. qñ acquiritur de no uo. Similiter antiqua. s. qñ feudū fuit ab antecessoribz ac quisitū vt supra de natura succel. feu. c. i. z d gradū. succe. in feu. s. i. qd ē appellat paternū vel vetus vt pater i hoc ter. in .fi. z. j. de alie. feu. paterni z p Jaco. ardis. in ti. feu. no. non pater. sub rubricella. i. de quo plene dicit i pambu lis i diuisiōe feudoz no. qz i materia feudali semie non ad mittuntur in testes per decām rōnem vt. l. q. testamēto. s. mulier cū ibi no. de testa. z dicit hic An. qz si testes probi biti hic examinent per indicē parte nō opponente q tam eozum dictum non valet. l. marit. z. l. i. s. diuus. ff. de qd nibz qd autem i hermafrodito dic qz indicari debet fm se rum qui magis preualet. ff. de statu homi. l. qñ z. ff. de te sti. l. repetundarum. s. i. fm Jacob. de belm. z ad hoc ad duco glo. que hoc tenet in .l. de quibus. ff. de legi. de quo dicit in .c. i. j. an mutus vel aliter imperfectus. Idem dicas si dubitatur. an possit ordinari ad clericatum argu. in .j. q. iij. versicu. hermafroditi. de quo per Barto. de pisis in summa in littera hermafroditi. nota qz lex siue cōsuetu. pōt pfigere modum z qualitatem i probando sicut hic videmus vt non aliter valeat probatio nisi fiat per pares vel per breue testatū. i. publicum instrumentū a paribus confirmatū facit. j. ti. proximo post prin. z qz habetur in si mili in .l. testiu. C. de testibus z i. l. i. C. de iure epbi. No. qz sup probatione noue inuestiture non statur cōfessionī do mini nisi et solēnitas presentie parū vel eozum confirma tio accesserit. Et videt satis noua solēnitatis requisitio potius credo iure consuetudinario qz cōi. nō. n. video ra tionē iuris cōmuni. nota hic esse casum que dicatur no ua inuesti. quādo feudum de nouo queritur. Itē nota hic casum qz i causis feudozum semie non recipiuntur in testi moniū. Oppo. cū glo. qz imo ista solēnitas non sit necessa ria cū sufficiat qz dicat se facere inuestiturā vt. s. quid sit in uesti. cuius contrariuz hic dicitur. Et ista glo. soluit duo bus modis primo qz iste ter. cōcordat quoniam opi. posi ta hic in prin. statim corrigitur per alios qui voluerūt qz non est curandum de hac solēnitate dummodo alias con stet de inuestitura. prout in simili dicimus qz heres non potest recusare soluere legatū licet dicat solēnitatem nō in tercessisse vt. l. fina. C. de fideicomis cum si. Et hoc vult gl. vsqz ad ver. sed occurrit. Et de hoc statū dicam in si. glof. in oppo. prima. Oppo. sequenter cum dicta glof. in illa parte contra precedentia quod immo quando deficit solēnitas viciatur actus d. l. si cum pater. C. si aduer. i ē iudi. So. ibi iō qz deficiebat vnum de substantialibus v3 auctoritas iudicis q est de substātia emancipationis hic

vero testes non sunt de substantia inuestiture. merito tñ
si apparet aliter de inuestitura l3 desinat solēnitas testi n3
nihilominus valere d3 actus z de hoc se remisit glos. ad
libellum disputat. py. in quarta charta z hanc opi. sequit
glo. tāquā meliozē. z de hoc an z qñ testes sint necessariū
in inuestitura antiqua vel noua se remittit glo. ad dictum
c. i. i. prin. s. quid sit inuesti. Et hoc vult ista glo. vsqz ad
fi. Et sic ista glo. concludit qd dñs nō pōt inualidare inue
stiturā ex defectu solēnitatis qñ confitetur fecisse z ita etiā
tenuit py. Jo. ar d3o. Ni. de nea. Sed Ja. de bel. Ddo.
z Bal. sentiunt contrarium. s. vt nō valeat inuestitura qñ
a prin. confitetur sed negat solēnitatem quo casu per defe
ctum solēnitatis d3 viciare actus. l. si veritas z. l. ex testō.
C. de fideicō. l. cum bi. s. si pretor. ff. de transact. et. C. de
fide instr. z iure haste fiscalis. l. i. z. ii. l. iii. c. detrabe. i.
q. i. non obstat quod hic glo. dixit qd testes nō sunt de sub
stantia inuestiture tpe quo fit qz imo sunt vt. s. qui. mo. fe.
consti. pōt. c. i. s. si de inuesti. inter. do. z vas. lis oria. c. i.
z. s. quid sit inuesti. c. i. nec ob. l. de fideicommissis allega.
per glo. vt ibi no. in glo. per. l. si veritas v3 qd iste dñs ab
inicio confitebatur inuestituraz ante factam sed negabat
solēnitatem intercessisse quo casu defectus solēnitatis h3
viciare actum vt hic z in. d. l. si veritas. Si at dñs confite
retur inuestituram solēniter factam probaretur satis con
tra eum non contra tertium Bal. hic z. l. sed si possessori
s. si. cum. l. sequen. de iureinra. l. rura. C. de omni agro s
fer. l. iii. l. iubem? z. l. si. C. de libe. cā si vero a pri. dñs ne
gasset inuestituram factam. sed postea docto mēdacio cō
fiteatur dictam inuestiturā factaz sed absqz solēnitate vo
lens se iurare ex defectu solēnitatis tunc non posset vt in
d. l. si. de fideicōmis. z in hac glos. que ita d3 intelligi. sed
And. de iser. saluabat glo. alio mō v3 qd cōfessio dñi tunc
demum pñdicat sibi qñ a principio confessus est simplici
ter z postea vult dicere solēnitatē defuisse quod non pōt
secus si a principio confiteretur z diceret inuestituram fa
ctā. sed qd facta est sine paribus p. d. l. si veritas z. l. si. d. si
deicōmis. Sed plus placet Aluaroto intellectus z solu.
Ja. de bel. p. no. in. d. l. si veritas. Unde cōcludit sic post
Ja. de bel. z Bal. in hac materia quia aut loquimur de i
uestitura antiqua tunc indistincte sufficiunt extranei vt in
hoc. c. in fi. si vero de noua. tunc aut de inuestitura cleri
corum aut laicorum. Primo casu regula ē vt pariter ad
mittant pares z extranei. c. i. s. si. s. si de inuesti. inter. do.
z vas. lis oria. qz tunc idem iudicamus quod de laico per
no. in. c. i. de iure patro. li. vi. c. i. j. d. cler. qui inuesti. facit
d. Anto. in. c. constitutus de religio. domi. in. c. fi. de vita
z honesta. cle. sed pcedit tantum si de rebus ecclesie fiat
inuestitura. Hoc membrū tamē est cōtra principium hu
ius ter. qui non facit differentiam iter inuestituram factaz
a clerico siue a laico nisi forte dicamus oīno quo ad istos
ter. non potuisse ligare clericos quod procederet. in lege
sed in consuetudine vniuersali tam clericorum qz laicorū
illa bene pōt ligare clericos. c. cum venisset de eo qui mit
titur i pos. c. causaz que de re in. facit no. p. Bar. z Bal.
i. l. i. C. d. summa tri. d. Anto. z Panoz. in. c. qz clericos
de foro cōpe. in. c. ecclesia de cōsti. z i. c. ecclesia vt lite pē
den. Imo. post Hosti. in. c. fi. de solu. licet Bal. hic sen
tiens cōtra aliter soluat: Dicit qd hic se introuertat Im
pera. de rebus clericorum ratione contractus non ratioe
personarum sed nihil valet qz ē ratione contractus non
pōt Imperator statuere super clericos vt in dictis locis.
Et ab hac distinctione graue esset recedere qz tam tenet
Hosti. in summa in ti. de feudis. s. p. quos ver. sup. pba
tiōe aut. Et ad ter. h. i. prin. pōt respōderi qd fm dictam di
stinctionem intelligitur quando clerici dant in feudū res
patrimōiales vel proprias. z potest esse ratio diuersitatis
nam cum de nouo ifeudat res ecclesie requiritur auctori
tas superioris vt no. in. c. ii. de feudis in. c. nō nulli z. c. vt
sup. de rebus eccle. nō alie. i. cle. i. co. ti. que auctoritas fa
cit cessare presumptionem fraudis. l. i. C. de prediis cu

ria li. r. Nota. Bal. in preliis feudozū z in. c. i. in prin.
s. qui feu. da. pos. sed infudationē rerū propriarum illā
clericus facit vt simplex laicus qui non maiorem d3 adhi
bere solēnitatē qz laicus. Ideo cum facilius possit frans
intervenire in his non mirum si debent in huiusmodi inue
stitura adhiberi pares sicut i inuestitura laici. si vero loqui
mur de inuestitura laicorū z tunc si ipse dominus habet
pares debet fieri inuestitura corā eis salte3 duobus vel tri
bus vel publico istrumento interueniente roborato a pa
ribus fm veram opinionem l3 Adediolañ. tenent contra
rium vt in hoc. c. z quid sit inuesti. s. i. alias inuestitura fa
cta non valet etiam si pares essent absentes quia expectā
da sunt vt. j. ti. proxi. c. i. i. prin. si vero dominus non ha
bet pares z tunc debent adhiberi extranei dñmodo sint
 idonei vel per publicum istrumentum vt i. d. ti. quid sit
 inuesti. s. si vero inuesti. De quo plene videas i. d. glo. s.
 quid sit inuesti. Et hoc vbi agitur de inuesti. fieda. Si ve
 ro fm Bal. hic queritur de inuestitura post ips quo fa
 cta est. Aut contentio est inter dominū z vasallum depu
 tatum ad guardiam. Aut est inter dominum z emptozes.
 Aut est inter dominū z eum qui pretendit sibi feudum ca
 mere. Aut inter dominum z vasallum qui dicit se inuesti
 tum. Aut inter dominum z agnatum qui dicit se successif
 se vasallo. Aut inter dominū z filium vasalli. Aut ē cōten
 tio iter dominum agnatos z filios vasalli. Aut est conten
 tio inter dominum z alium quem constat non esse vasal
 lum. Si quidem contentio est inter dominū z gastaldum
 vel alias deputatum ad guardiam dic. vt dixi. s. de fen.
 guardie. c. i. z de contro. iuesti. s. itē si vas. d. contro. inter
 do. z vas. de inuesti. s. eeterū. si vero cōtentio est inter do
 minum z creditorem dic vt. s. de contro. c. i. s. verisimili
 ter z d. feu. da. m. vi. legis commissio. c. i. z. c. fi. si vero ē cō
 tentio inter dominum z emptozem. tñc dic vt de contro.
 iuesti. iter do. z vas. c. i. s. fi. z de contro. inter do. et empto.
 feu. c. i. si vero contentio est inter dominum et eum qui
 sibi pretendit feudum camere vel canene: dicit vt in. c.
 pro. s. si vero vasallus. s. quid sit inuesti. si vero est cō
 tentio inter dominū et vasallū qui dicit de noua inuesti.
 et hoc membrum prosequitur glo. sed dic clari? aut est
 contentio de inuestitura quam dominus negat esse factaz
 aut contra de inuestitura qz dominus affirmat et vasall?
 negat: aut d incrementis feudi aut de pactis inter eos pter
 naturam feudozum factis: aut est contentio de ingrati
 tudine vasalli. Si quidē est contentio de inuestitura quaz do
 minus negat intervenisse: aut dominus possidet aut vas.
 si dominus possidet tñc probare debet vasallus p pares
 curie vel p breue testatum a paribus confirmatum vt in
 c. i. quid sit inuestitu. et. s. de cōtro. ter dominum. et va
 sal. de inuesti. c. i. i. prin. et si de inuesti. iter do. et vas. lis oria
 c. i. l3 fm quosdā. f. mediolañ. aliter seruet vt. s. dixi hoc
 verum si testes non reculent dicere veritatem alias cogē
 di sunt a domino vel a paribus vt. s. quid sit inuesti. c. i. z
 s. de no. fideli. for. c. i. s. notandum si dominus non com
 pellat l3 vasallo probare per extraneos vt i. c. i. l. quid sit
 inuesti. pōt etiaz testes cogi petere a cōitate a populo vel
 ab iperatore vt. s. si de feu. iter do. et vas. lis oria. c. i. siue
 sint testes pares siue extranei vt ibi patet i littera hec vera
 si dominus habeat pares alias ēt indistincte admittunt
 extranei vt i. c. i. s. quid sit inuesti. facit ter. no. i. s. si tibi cu
 re ver. a primatibus i auten. de manda. pri. i. l. ii. C. quan
 do fiscus vel prima. Si vero vasallus non potest probare
 per testes vel p breue testatum regulariter domino pos
 sidenti datur iusurandum vt iuret vel deserat vt. s. qd
 sit inuesti. s. i. et. s. de cōtro. iuesti. c. i. circa prin. et de con
 tro. iter. do. z vas. de inuesti. c. i. In casibus tamen domio
 remittitur iuramentum vt. s. de contro. inuesti. c. i. et de
 conten. iter do. et vas. c. i. s. i. Si vero possidet vas. dñō
 incūbit probatio qz actor est vt. C. de proba. l. actor et de
 edendo. l. q. accusare et. s. qd sit inuesti. s. si vero eo defici
 ente in probatione si vasallus anno sciēte domino posse

dit z eruitu sponte recipite. vasallo defert iuramentu vt solus iuret vt. s. si de inuesti. inter do. z va. lis oria. s. si. vel dic q hic stabat feu. ee tñ dubitabat an cet priu vel collaterale als forte nō iuraret solus vt. j. de cōsue. rec. feu. c. i. Si aut minus ano vel dño ignorate tñ vincit dñs vt ibi. Si aut vasal. p̄scripsit rē iure feudi. xxx. an nis tñc obtinet sine iuramēto. c. figs p. xxx. s. si d feu. fue. cōtro. aut possedit maiori tpe anni dño ignorate tñ non p̄scripsit tñc iurat cū. rii. sacramentalibus vt. s. de cōte. inter do. z va. c. i. circa p̄i. z si de inuesti. iter do. z va. lis oria. c. i. in p̄i. Sz notādū est q sp iura. nō defert possi dēti. sz iudicis arbitrio cōmittit cui sit deferendū q intue ri d; fm qualitatē facti z psonaz cōditionē z cāe naturā vt. j. de cōsue. rec. feu. c. ij. z. C. de iure iurā. l. in bonefi dei. z plene diri. s. de cōtro. inuesti. circa p̄n. in. c. i. Qua liter aut iurare debeat dñs z vas. z eius heredes dic vt s. de cōten. iter. do. z vas. de inuesti. feu. c. i. z si de inuesti. i ter do. z vas. lis oria. i p̄n. c. ij. z. j. de cōsue. recti feu. c. i. in p̄n. z. s. de noua. fide. for. s. si. c. i. Itē ē notandū q nō obstate cōtrouerfia vasal. d; inuestiri d alio suo z recto feu. q h; ab eodē dño. vt. s. de cōten. inter me z do. de poz. fra. mei. c. i. s. si. z. j. de alie. feu. pa. c. i. z. ij. Si autē equa sit cōtentio de inuestitura quā vasallus affirmat. z dñs negat dic vt. s. si de feu. fue. cōtro. c. vasallus. j. de capi. coza. c. fi. Si vero ē cōtentio feudi dic vt. s. de con tro. inuesti. c. i. s. figs de māsō. z de inuesti. d re. alie. fac. c. i. s. si. z. s. hic finit lex. c. i. s. si vasallus z. s. se. Si autē est p̄ctio iter dñm z vas. de pactis appositis iter eos dic vt. s. qd sit inuesti. s. si. Si autē ē cōtētio de igratitudine va salū dic vt. j. quo testes sunt. neces. ad p̄bā. feu. igrati. c. i. Si autē ē cōtētio iter dñm z agnatos vasalli dic vt. s. de cōtro. inuesti. s. cū at z de cōtē. inter me z do. de poz. fra. mei. c. i. de gradi. succ. i feu. c. fi. de inesti. in mari. fac. s. itē placet. si de feu. fue. cōtro. c. i. Si autē ē cōtētio inter dñm z filiā vasali dic vt. s. si de feu. fue. cōtro. c. inter fi liā. de cōtē. inter me z do. c. i. Si autē ē cōtētio iter agna tos z filiaz vasalli dic vt. s. si de feu. fue. cōtro. c. ij. z de gradi. succ. in feu. c. fi. de capi. qui curiā vē. c. si cōtētio. Si autē ē cōtētio iter vas. dic vt. s. de pace tenē. s. si duo z. s. si tres. z d lege coza. c. ij. Si autē ē cōtētio iter vasal. z aliū quē cōstat nō esse vasallū dic vt de cōtro. iter vas. z aliū de benefi. c. i. Ja. de bel. Sz licet ista distinctio sit bona z p̄fecta pōt tñ abbreniari dicē. s. qd aut querit de cōtractu aut de p̄batiōe. Si de cōtractu aut de noua in uestitura aut antiqua. P̄dno casu regrit̄ altez vel q iter fuerint pares curie si dñs habebat pares: vel breue testa tū. z qz lex logē alternatiue nō regro qd breue testatū ha buerit p̄ntiā pariū. stat. n. z in dubio pp publicā fidē vel dic vt. s. diri. Si aut dñs nō habebat pares sufficiēt ex tranei dum sint viri p̄bati z of exceptione maiores. Si vero loqmur de veteri inuestitura qz fomentū antiqtatis h; sufficiēt eñci dñi tñ sint p̄bate z optie opinionis. Et hoc in inuestitura laicoz de rebus ecclesiāz siue sit noua siue vetus sufficiēt eñci idonei vt hic p̄bat in. c. nō z s. qd sit inuestitura. c. i. de inuesti. quā ticius accepit a sem pro. c. i. z si inter do. z vasal. lis oria. c. i. Dico aut de dētū quo ad valētā dētus que cōsistit in duobus. s. in substan tia z solemnitate. Nā oē qd est d; h;e p̄cipiū sui ē vt l. i. ff. de regu. cathoniana. Sic querim? de p̄batiōe tñc varijs modis p̄bat fm q varie in cōtentionē deducitur cōtro. de inuestitura vel sup ea vt p; ex p̄rie dictis. vtrū aut isto casu p breue testatūz possit p̄bati vel p sigillum dñi dic q sic p. c. inter dilectos eñ de fide instru. z p nōt. in. c. ij. co. ti. Et si plures essent comites seu dñi sufficeret q sigillaret ille q t; sigillū vt p doc. i. d. c. iter dilectos z in. l. ad testū. s. pe. ff. de test. poterit ēt p̄bati p ibreniaturā vt p nō. in. l. chirographis. ff. de administra. tu. z in Spec. d; instru. edic. s. post q; v. s. nungd z ver. se. z ver. vbi at. Et ita determinat Bal. s. d; p̄trouer. inuesti. i p̄i. de ibreniaturis not. dic. vt p jmo. in l. dētus. C. de fide

instru. in fi. q. p. Jo. an. in addic. Spec. de instru. edic. s. dicendū ver. z no. z p Bal. sup rubrica p Lano. in. c. cū p̄. tabellio eñ de fide instru. Quero ab eñ qd si iue stitura noua fuit facta p publicū instrumētū a parib; cō firmatū sz postea tale instrumētū amissū ē vl icendio vel alio casu male p̄ijt ita q nō citat z vertit cōtrouerfia d di cto feudo an casus poterit p̄bati p alios q; p pares z ar guit Bal. q sic. l. sicut z iniquū. C. de fide instru. De q qōne Dic vt ibi not. p glo. z doc. v Lano. in. c. olim de p̄uilegijs p Spec. i. ti. de instru. edic. s. restat ver. illud quoq; z in Spec. de crimie falsi in fi. z i. ti. de loca. s. nūc aliq; ver. crryviij. Quero qd si non interuenit instrū publicū sz solūmō testes necessarij q nūc sunt mortui an tñc poterit fieri p̄batio p vasallū dicit Bal. q nō qm de buit facere examiari testes ad eternā rei memoriā vt. C. de vsuris pupillo. l. si. ff. ad. l. acq. l. in. l. acq. si delictū. C. de testa. l. publicati eñ de testi. c. significauit z in. c. Al beri. facit qd h; in autē. figs ab aliquo. C. d testi. Sz ego putarē fore equū q si possēt p̄bati eos testes pares z ne cessarios intercessisse ad inuestiturā nouā q vasallus debz audiri. z iunari p nō. p glo. z doc. in. l. ij. C. de bono. pos. fm tabu. z ibi bēs gl. singularē. Et circa hoc vide qd. j. dicā in ti. se. s. sacrm i oppositi. vbi Bal. v; hoc sentire. Quero qd in cōfessioe vasalli quā facit s se corā te stibus nō paribus an sibi p̄iudicet. Dic vt diri. s. in p̄i. li. iij. in ti. in qbus causis feu. amit. vbi glo. tāgit. Nā tñc demū p̄iudicabit sibi in fauorē dñi fm modū z formā qz dñs sibi p̄iudicat in fauorē vasalli fm qd. s. p̄ime dictū est qz d; pcedere a pari vt. s. de for. fideli. in fi. Quero qd si isti testes erāt pares tpe inestiture sz mō tpe p̄ba tiōis nō sūt amplius pares an p̄babit. Et dic q sic fm Ja. ardi. ar. l. ad testū. s. i. ff. de testa. De rebus dubijs l. si cognatis. facit. s. de p̄tro. feu. apud pares termini. s. i. Idē dicit ipse si nō erāt pares sz p paribus reputabāt ar. C. de testa. l. i. dñmō fidelitatē iurauerūt vt i. d. c. i.

De consuetudine recti feudi.

Continuat hoc mō. Supra plerūq; habita ē mentio queadmodū feudi acqrat z qualiter cōtrouerlie decidā tur. sed qz dubitari pōt q sit cōsuetudo recti feudi z sin gularis in p̄dictis. Jō subiecit hec rubrica sicut. n. turpe est ignorare leges generales fm Bal. h; q allegat Ja. d are. i. l. cūctos populos ibi ponit Bar. C. de sūma trini. z fide catho. Et infert h; And. q cōsuetudo loquēs i feu dis regni extēdat vt cōprehēdat baronias z dños vl ali as terras cōcludit. de quo dixi supra in pludijs hui? ope ris in nona colūna.

Sciendum. Feudū acqrat quattuor mo dis hic exp̄ssis videlicet p in uestiturā p successionē p adeptioē possessiois p̄cedēte licētia dñi p̄sente curia. Itē z quar to figs stetit in possessioe feudi p annū sciēte dño z nō cō tradicente sz seruitia recipiente. h. d. C. No. q feudum acqrat p inuestiturā vt hic z in. c. sciēdū in fi. s. de feudi. cogniti. Vel p id qd h; p inuestitura v; iubēdo vasalluz ire in possessioē p̄nte curia: vel pmittēdo ipsū possidere p annū sciēter seruitia accipien. vt h; z in iurib; s. allega. successioe aut p̄rie fm Bal. nō p̄rie itelligit acqri feu dū h; acqstū capi ex eo qz cū sit fedū antiquū iā erat acq sitū ex p̄uisione maioz p̄decessoz. vt. s. que fuit p̄i. cā bñ amit. i p̄in. z. s. ti. p̄mo. i fi. Sed pōt dici late q tale feu dū acqrat successionē vt hic z p̄bat. s. qui. feu. da. pos. s. antiquissimo z. s. de succe. feu. c. i. z de gradi. succ. i feu. c. i. i p̄in. z de hoc diri i. d. c. sciendū in fi. C. No. q sicut vasalus i vera inuestitura vincere d; litem cū plene p̄bat suā intentionē p dictā inuestiturā. Ita in nō vera inuesti tura vincere d; cū p̄bat inuestiturā non verā sz fictā iure ordinario vicere d; si inducat id qd p p̄batione reputat sicut est sacramētū qd appellat quasi p̄bat. l. non erit. s.

dato. ff. de iureiu. z qd dixi in. d. c. sciendū z est rō ppter
presumptionē que est dñm qui est pñs z nō cōtradicit z
per hoc vñ cōsentire. d. c. ij. in fi. s. si de inuesti. inter do.
z vas. lis ori. z. j. eo. s. fi. z hoc ē sentit glo. hic posita sup
verbo p̄bet que p hoc ē expedita. ¶ No. q. possessio in-
ducit presumptionē p vasallo qñ p̄seuerauerit i possessio
ne p̄ annum dño sciēte z nō dīdicēte vt hic z in. d. c. ij. in
fi. s. si de inuesti. inter do. z vas. lis ori. facit. c. ticius i fi.
s. si de feu. sue. cōtro. z et hac p̄sumptiōe cū iura. obtine-
bit vasallus nisi ista p̄sumptio eēt elisa p̄ aliquā aliā pre-
sumptionē cōtrariā qz tūc vasallus nō posset obtinere ne
que sibi dōz deferrī sacramentū vt hic in fi. ad qd adduco
gl. que solet allegari p̄ singlū in. l. i. C. q. z aduer. quos fa-
cit qd nō. ff. qd metus cā. l. nō ē verisimile in prin. nā pre-
sumptio p̄sumptionē tollit. c. lras d̄ p̄sump. z. l. diuus. ff.
de in integrū resti. ¶ No. q. feudū rectū iudicat qñ qd ac-
quirat possessionē feudi p̄cedendē licētia sibi data p̄ dñz
p̄ntē curia vt hic. Si vero dicta licētia fuerit data absqz
curia tūc censet feu. abusuū cū nō transmittat ad here-
des. c. i. s. qui. mo. feu. cōsti. p̄t. z ita colligit Bal. facit
qd dixi. s. qd sit inuest. s. si vero vasal. ¶ Oppo. cū glo.
i. q. imo feu. nō cōstituat nisi vno mō. s. p̄ inuestiturā. ca-
sus. s. quibus mo. feu. cōsti. p̄t. c. i. ergo male d̄r hic q.
in pluribus alijs mōis. So. dīc gl. qz ē lōga d̄ria querēt
qualiter constituat feu. qz tunc ego fateor qz nō p̄t cōsti-
tui vere feu. nisi solū vno mō. s. p̄ inuestiturā ita loqmur
cōtrariū alijs ē querere qualiter acquirat feud. qz acqrit
pluribus modis vt hic de hoc remisit te glo. ad ea q̄ di-
xit in sūma. ¶ Oppo. cū glo. ij. de dicto. c. i. s. quib. mo.
feu. cōsti. p̄t. vbi p̄z qz l̄z dño iubēte qd igredit possessio
nē feudi nō tñ cēsetur feu. adeo qz ipse possidēs nō trans-
mittat in heredē cuius d̄riū hic d̄r. Solut glo. duobus
modis. primo qd hic dñs ptulit dicta verba p̄ntē curia
quo casu nō censet vere feu. z in eo succedif. Ibi vero nō
p̄ntē curia in quo casu nō est vere feu. s. quasi. qm̄ ille pos-
sidebit feu. donec vixerit nō aut̄ transmit. ad successores.
So soluit qz ista iura cōcordāt videlicet qz bñ cēsebit feu.
vt hic. l̄z eo mō quo ibi disponit. s. vt tñ in vita illud reti-
neat nō aut̄ ad heredes trāsmittat vt hic z ibi z hoc vult
glo. vsqz ad fi. Tu teneas primā so. quā tenēt cōiter oēs
docto. vt ibi dixi z est rō d̄rie qz qñ curia est pñs remota
est ois suspī. qua dñs posset decipi z circūscribi forte per
p̄bationē viliū p̄sonarū z p̄ testes redēptos ar. s. de con-
ten. feu. inter do. z vas. c. i. in prin. qd. n. fit in p̄sentia prin-
cipis z curie sue transit in notoriū. l. oim̄ ibi Bal. p̄ illū
ter. C. de testa. an. in. c. fi. s. quo tpe miles. Itē qz ois iue-
stitura p̄t p̄bari p̄ pares vt. s. ti. prio. Itē possessio non
solū acquirif p̄ inductionē s. ēt p̄ iussū z multis alijs mo-
dis vt nō. in. l. i. C. de acqui. pos. ergo si dñs iussit corā pa-
ribus vñ sufficere sicut si induceret in possessionē corā pa-
ribus cū eadē sit rō s̄m Ja. de bel. i. d. c. i. s. qui. mo. feu.
cōsti. p̄t. Itē ēt alia rō s̄m Bal. qz qñ licētia dat̄ in ab-
sentia curie tūc feudū nō h̄z sua substātia z solēnitates
regitas que hic tradunt. ¶ Quero cū glo. iij. an eo ip̄o
qz dñs dicit vasallo vt capiat possessionē talis feudi intel-
ligat vasallus apprehēdisse incōtinenti possessionē z re-
spōdet glo. qz nō dato qz ipse vasallus haberet aium possi-
dendi qz regit̄ ēt corporalis apprehensio: neqz alius si-
ne corpe sufficit vt. l. iij. in prin. ff. de acq. pos. qd est vez s̄z
glo. qñ dicta res fūisset in absentia secus aut̄ si dñs dixi-
set dicta verba in p̄sentia ipsius rei qz tūc incōtineti vi-
deret tradita possessio p̄ dñm z acq̄sita p̄ vasallū solo aio
vt. l. i. s. si iusserim. ff. de acquiren. pos. Et ex p̄dictis colli-
git glo. qd p̄ p̄sentia solā trāsserit possessio rei absqz alia
traditione z ad hoc inducit plures casus similes quos si
gillatim declarat. Et postea p̄ tres versus de quo ēt po-
nūt. Lano. in. c. ij. ex de cōsue. ¶ Quero cū glo. fi. q̄to
tpe sit necesse vasallū possidisse dño sciēte z non dīdicēte
ad hoc vt p̄sumat feudū z r̄ndet glo. vñū annū vt p̄bat̄
in. d. c. ij. in fi. s. si de inuesti. inter do. z vas. lis ori. l̄z aliq

volūt dicere qz per annos. xxx. p. c. sigs p. xxx. s. si de sen.
sue. cōtro. qd nō est vez qz tūc absqz aliquo iuramēto ob-
tineret qz censet vera p̄batio. Et iō nō supplet p̄ iuramē-
tū. Itē qz s̄m Ja. de bel. z Nico. de nea. in p̄scriptione.
xxx. annoz nō regit̄ p̄ntia dñi. C. de p̄scrip. xxx. an. l. sicut
z. l. sigs emptiōis. z collige et hac glo. qd vt h̄eat locum
iste ter. in vltio dicto regunt̄ plura vñ qz steterit in pos-
sels. p̄ annū. Itē qz dñs cōsenscrit z nō dīdixerit. Itē qz re-
cepit seruitia a possidēte tanqz a vasallo. ¶ Quero ab er-
tra qd in iurisditiōibus vel iure decimādi vel alijs iuri-
bus incorporalibus qualiter in eis tradita itelligat pos-
sels. z dixit Ja. ardi. in sūma in ti. qui. mo. feu. acq. sub ru-
bri. de feudo decime zc. cuius opi. Bal. seq̄t̄ h̄z non
allegat qz posset sine possels. dari qz nō possidēt. Itē suffi-
cit sola cessio q̄ habet loco cuiusdā traditiōis. l. ad eū. ff.
de dona. cū ibi nō. l. fi. C. qñ fiscus vel priuatus ibi gl. vel
sufficiat vt patiat vasallū vti p̄ possels. rei corporalis itelli-
gunt̄ tradita incorporalia ar. ff. de iure do. l. si sp̄salib.
s. i. C. de heredi. vel act. vendi. l. si. l. quoties. ff. de serui-
tu. l. si edes in fi. ff. de serui. vrba. p̄dio. l. egi z. l. h̄z. ff.
si serui. v̄di. Circa hoc vltimū dictū vtrū p̄ traditionēz
rei corporalis videat̄ tradita iurisditiōe exēpli cā si tradat̄
castrū: z dicit qz sic si tradit̄ ab eo qz est in possels. iurisditi-
tionis illo volēte acgrere iurisditiōne totius. l. stulicidij
s. fi. ff. que admodū s̄m. amit. Si vero nō tradat̄ sed ego
volo occupat̄ tūc nō. ēt de resti. spo. c. in lras z p̄ Inno.
in. c. er pte. ex de testibus. z de capel. mo. c. dilectus z cir-
ca p̄dicta in. c. i. j. de capi. q curia ven. Et dicit Bal. qz i
istis incorporalibus ē vna qñ pos. que cōsistit in bitu. Et
hoc er p̄tate cōferētis. Alia cōsistit i actu z executiōe. Et
hec acgrif opis effectu vt ēt de elec. c. transmissa de hac
materia p̄ Bar. in. l. iij. in prin. ff. de acq. pos. z. l. i. in prin.
ci. z in. s. sigs. ff. de iti. actuz priuato p̄ Bal. in. l. nō epi-
stolis. C. de p̄ba. z vide qd tagit Inno. in. c. cuz olim ēt
de resti. spo. z qd plene dixi. s. qd sit inuesti. in. s. si vasal-
lus Jo. an. in addi. ad Spec. in rubri. d̄ feudis circa prin.
Quid autē. Et i sūma hoc vult: Inuestitura noua p̄
bat̄ p̄ ēneoz si dñs nō h̄z pares sec̄ aut̄ si ha-
beat l̄z sint absentes qz expectādi sūt vt corā eis talis iue-
stitura fiat als nō valebit. h. d. ¶ No. qz vbi dñs est sine
paribus nō erigif aliq̄ specialis solēnitates i constitutendo
vel p̄bando nouā inuestiturā vt h̄z. s. qd sit inuesti. s. si
vero inuesti. ¶ No. nō valere actū non expectatis expe-
ctādis nisi regit̄ noluerint adesse s̄m Bal. ar. eoz que
nō. ff. de in integrū resti. l. fi. z vbi expectatio frustratozia
est nō d̄z qz expectari ut. ff. de statu libe. l. aretula z. c. cuz
cōtingit de offi. dele. De qua materia dic ut plene habe-
tur in. l. p̄tor. s. post casū. ff. de iure fisci. Itē ifert̄ h̄z Bal.
qz si statuto canet̄ qz mulieres non p̄nt̄ h̄bere sine p̄ntia
duoz p̄pinquoz si nolūt p̄pinq̄ interesse non tñ valebit
cōtractus fact̄ sine eis nisi p̄pinqui dolo nollēt interesse
nāstic iudex eoz p̄sentia supplebit decernēdo ratū se ha-
bituz qd gestū fuerit p̄pinquoz absentia nō obstāte arg.
l. i. s. i. ff. qd falso tuto. aucto. fac qd nō. Bart. in. l. si lōgi-
us. s. fi. ff. de iudi. in. l. fi. s. necessitate. C. de bonis q̄ libe-
ris in. l. si cū dotē. s. eo aut̄ tpe z in. l. ij. s. uolūt. ff. solu-
matri. ¶ No. qz p̄sentia pariū non ercludit solēnitates
circa nouā inuestiturā adhibēdaz qñ expectādi sunt ut i
hoc ter. z no. glo. in. d. ti. qd sit inuestitu. in prin. i gl. ma-
gna. Et ex hoc infert glo. hic posita arg. ad qdōez qd p̄p̄
absentia iudicis qz non debeat sibi mēt̄ ius dicere. s. d̄z
ipsū expectare. Et s̄z And. de iſer. considerabit̄ utrū sit
longe absens. uel parū. ff. de annuis lega. l. meua. z. ff.
de p̄cura. l. sed hoc. S̄z tu dic meli? s̄m Bar. in. l. ait p̄-
tor. s. si debitorē. ff. que in frau. credi. qd si expectatio iu-
dicis eēt piculosa vt qz interim debitor. auſugisset tunc
potest sibi facere ius ip̄m detinendo vt nō. z p̄ba. in. l. s̄z
si aliud. s. belissime. ff. qd vi aut̄ clā. Aut nō er at sibi picu-
losa z non d̄z sibi facere ius. sed d̄z expectare iudicem vt
nō. in. l. nullus. C. de iudicijz z in hoc ter. De qua tñ ma

tertia die latius p ipsuz Bar. in. l. ff. ad. l. iul. pecu. z an no. z tribut. l. ij. li. rj. z vide glo. in. l. generali. C. de decu rio. li. r. z optimā glo. j. de pace iura. fir. tenē. §. i. sup ver bo ptate z qd ibi dicā: z p Bal. in. l. facimus. §. z si p̄fatā C. de iure deliberā. z in. l. cōsentaneū. C. quō z qñ iuder. l. in eos. C. de execu. rei iudica. Bar. in. l. i. in. xv. col. C. de sūma tri. Bald. in. l. ij. §. z post origi. ff. de origi. iur. Panoz. post Inno. in. c. oli. cam. de resti. spoli. d. Ant. in. c. i. de dolo z cōtu. z p Spec. in. ti. de renūcia. z cōclu. verfi. itē est beneficiū qd dicit. Et ad hoc cōmendat istaz glo. Bald. **Quēro** ab extra q̄to tpe expectabunt illi absentes pares. Et dicit Bal. q̄ p duos mēses z nō vl tra ar. ff. de iure fisci. l. auferri. §. q̄ cōpensationē z i. e. po tuit extra de locato. vel dicatis q̄ iuder tps arbitrabit ex quo nō ē a iure limitatū. l. i. ff. de iure deliber. z nō. in fili. ff. de cura. l. oīuz. C. de ige. z ma. l. diffamari z. l. de die in prin. qui satisdare cogantur.

Sacramentum. Iste ter. est nota. fm Bald. in. l. in bonafidei. C. de iure iu. in materia iuramenti prestādi plerim cū de seu. est cō trouersia nā vbiq̄q̄ in hac materia feudali tractat d̄ sa cramento p̄stā. debemus recurrere ad theoriciā traditā in isto. §. vt glo. dicit. s. de cōtroner. inesti. in pri. z sensit gl. nā in fi. sui ibi hic sic ergo zc. z in sūma hoc intendit. In iura. p̄stādo p iudicē nō pōt tradi certa regula s̄z relinq̄t eius arbitrio cui deferat dūmō nō dferat nisi habēti pre sumptionē p se. Si vero nulla ē p̄sumptio p aliq̄ pte tūc aut deferat possidēti aut ipsuz absoluat p regulā que di cit actore nō pbate reus d̄z absolui. h. d. vsq̄ ad p. z cū dat. **Quō** q̄ nō semp̄ deferit iuramētuz possidēti s̄z p arbitrio iudicis q̄q̄z deferit possidēti q̄q̄z actori agenti cōtra possidētē feud. nō aut̄ habuit iste ter. respectuz ad petētes sacramētuz sibi deferri quo casu an liceat pti pe tere sacra. sibi dferri. Bar. in. l. admonēdi q̄ sic vsq̄ ad cōclusionē in cā p. c. cū dilect̄ eē de fide instru. S̄z Bar. de Saliceto ibidē in. l. in bone fidei. C. de reb̄ credi. z d̄ iureiu. dicit qd̄ imo vsq̄ ad finiaz ar. l. in tps. ff. de here. i. sti. S̄z Bal. seq̄t opi. Bar. dicēs tñ q̄ ēt post cōclusionē in cā iuder ex offi. possit supplere p nō. p. Inno. in. c. cum Jo. de fide instru. qd̄ itelligo vt loq̄t iste ter. quo ad clarif icandū pbatōes iā plene factas s̄z quo ad supplēduz nō plene factas iudex pte nō petēte ex offi. nunq̄ deferet iur amētū in supplementū. Bal. in. l. i. ff. d̄ iureiuran. nisi aliq̄ causa excitaret officiu sūū vt hic Bal. s̄z hic nō curo insistere de forma aut̄ petēdi dictū sacramētū dicit Bar to. q̄ nō d̄z q̄s petere in specie s̄z generaliter ei cui vide bit de iure ar. l. iij. §. i. ff. de iureiu. s̄z idē Sali. vbi. s. die q̄ z si ista forma petēdi sit honesta. tñ credit q̄ ēt si spāli ter sibi deferri petat qz semiplene pbatuit vel qz sibi d̄ iure dbeat deferri qz nihilominus nō sit repellēdus pluri bus rōmbus per ipm̄ adductis ar. l. gracchus. C. de ad ul. z. l. fi. C. de tēp. in integz resti. pe. z bec opi. vt dicit H Aluaro. seruat in practica qm̄ ex offi. iudicis deferit quo casu nō est curādus de formulaverboz petēdi. l. vbiq̄q̄ ff. de interro. act. z sensit Bal. vñ aut vterqz petit iura. z tūc d̄z deferri iustiori fm̄ q̄ iudici videbit̄ attētis ceteris circūstantijs z cui magis credebat vt hic z in. l. labeo. §. idē tubero de supelec. lega. aut alter tñ petit z tūc dferit solū petēti z nō alteri. l. iij. §. hoc iudiciū de dāno infec. z ita dicit Bal. in. d. l. in bone fidei. **Quō** q̄ qñ possessor pbatuit semiplene sibi dabit̄ sacramētuz forte p vnū testē vt dicit glo. vel alijs modis vt nō. in. d. l. admonēdi secū dū And. de iser. vel vt puto pōt intelligi. qñ possidēs pba nit suā exceptionē semiplene z actor suā intentionē plene q̄ act. z excep. erāt d̄rie in origine. sed tñ possibiles quo ca su d̄z iura deferri reo semiplene pbatū suā exceptionē vt tenent doc. in. d. l. admonēdi z in. l. in bone fidei. vel dic q̄ iō possidēti deferret qz actor hēbat aliquā p̄sumptionē p se. z ideo deferret̄ possessori ad ostēdendaz suā innocē tiā vt est casus in. c. fi. eē de iureiu. z ibi ēt nō. facit. l. p̄nti

§. sane. C. de his q̄ ad eccle. cōfugi. z iste ē planus intelle ctus que seq̄t Ja. de bel. z p quo facit qd̄ nō. s. de cōtro. inuesti. §. itē si vasallus. Quinimo ēt isto casu possēt defer ri iuramētū possidēti in materia feudali ēt si nihil per ac tozē p̄bet̄ si iudici videat̄ expedire p istū ter. z dicā. j. naz ppter inopiam pbatōum deuenitur ad iuramentum qd̄ si deferat semiplene pbatū tūc d̄z delatus in supplementū pbatōis vt hic z in. d. l. admonēdi. iuramentū cui fa cit̄ aliā semiprobationē vñ iste due semiplene cōiungant̄ z faciūt vnā plenā. qm̄ que singula de per se non p̄sunt si mul iūcta bene p̄sunt vt nō. C. de pba. l. instrumē. s̄z quā do deferit̄ a parte parti. tūc d̄z delatū in defectū pbatō nis vt in. l. in bone fidei. C. eo. ti. j. §. se. **Quō** q̄ in cau sis feudoz nō pcedit̄ ad delationēz sacramenti nisi sem plena pbatōe p̄cedente vel sit aliqd̄ qd̄ moueat iudicem ad deferendū fm̄ Ja. de bel. qm̄ hac materia ita conclu dit videlicet qz si actor plene pbat reus cōdēnat. l. offi. ff. de rei vendi. aut nullo mō pbat z absoluit absqz iuramē to de iure cōi. l. qui accusare. S̄z i materia seu. pōt iuder deferre sacra. possidēti si sibi v̄ expedire vt in hoc. §. fac in autē. vt liti. iurēt. §. siquis aut̄. Aut actor semiplene p bat v̄z per vnū testēz vel p p̄fatā scripturā zc. Et tunc aut nouit veritates z deferit sibi iuramentū. l. iurandū z ad pecunias. §. i. de iureiu. Si vero actor z reo sunt pa res: z tūc aut feudū est modicum z deferit actori. aut ma gnū z tūc reo deferit arbitrio iudicis vt in isto. §. i dubio vero magis deferit possidēti vt isti. de interd. §. cōmo dū. z poti⁹ reo q̄ actori vt nō. in. d. l. in bone fidei. Et p̄ dicta limitat Bal. i cōtrouersia sup seu. antiquo. Si p̄o esset sup inuestitura noua. tūc stare sacro dñi nisi aliud p possidēte faciat vt. s. ti. primo. in prin. z. s. si de inuesti. inter do. z vas. lis ouat in prin. z circa hāc distinctionem s̄. de gradi. suce. in seu. c. i. §. fi. **Quēro** cum glo. an sufficiat vnus testis ad mouendū iudicē ad delationē sa cramenti. Et r̄ndet gl. q̄ sic. Et hoc allegauit plures cō cor. vsq̄ ad ver. cū sit. S̄z aduerte dū glo. allegat. l. figs decurio. C. de decurioni. d̄z allegare. l. figs decurio. C. ad. l. corne. de falsis. que ad n̄m̄ posituz facit z allegat p glo. in. l. iurandū. C. de testi. Et d̄ ista materia statim di cā. j. latius. **Opp.** subsequenter cū. d. glo. d̄. s̄. prime dicta de. §. si vero moriatur in autē. d̄ testi. So. dic q̄ po tius cōcordat qz ibi solū credit̄ p̄ducenti scripturā nōrij cui solū credit̄ vt ibi z ita nō. in. d. l. iurandū. **Oppo.** sub sequēter cū. d. glo. de. l. marit⁹. ff. de q̄onibus. vbi ancilla nō pōt torqueri d̄ dñm̄ suū lz vnus testis deponat d̄ do minū. qz vnus testis nō facit iudiciū ad torzurā vt ibi p̄z. So. ibi iō p̄hibuit q̄onez haberi illius ancille nō ex eo qz nō p̄cederent iudicia sufficiētia p vnū testē. s̄z qz i cas̄ do mini sui nō debuit torqueri vt. l. i. C. de q̄onibus. Et hoc voluit glo. vsq̄ ad ver. Itē lz. de quo d̄rio clarius habet p glo. in. l. bonafidei de iureiu. **Oppo.** ab eē nā ad so lēnitatē iuestiture sup acq̄sitiōe feudi regit̄ saltē duo tes tes z necessarij ad hoc vt inuestitura valeat vt. s. ti. p̄ce den. §. si vnus ex testib⁹ ad solēnitatē regitus de faciat nō pbat̄ actus. l. si vnus. C. de testa. z p̄ d̄is male disponit̄ i isto. §. z q̄ cā possit expediri p vnū testē mediāte sacramē to. So. ego fateor q̄ a principio tpe inuestiture necessarij sint dicti duo testes z pares vt ibi: s̄z secus est tpe pbatio nis qz tūc poterit cā suppleri z expediri fm̄ formā huius §. S̄z tu forte dubitabis quō scia q̄ tpe iuestiture nō defi cit numerus regitus. Et ad hoc r̄ideo q̄ iste testis era minat⁹ deponat de veritate inuestiture z ei⁹ solēnitatē. Et sic p̄babit semiplene. alias aut̄ nō p̄baret nec esset lo cus delatiōi sacri que admodū dicimus in materia testa mentoz put̄ disputat glo. in. l. ij. C. de bonoz pos. fm̄ ta bu. fm̄ Bal. Et intelligas ēt q̄ hoc opat̄ cōsuetudo feu doz per istū. §. In quātū discreparet a regulis iuris cō munit. vt. s. de seu. cogni. c. i. Et vide qd̄ dicit. s. ti. prio q. ij. **Quēro** cui d̄z deferre an actori vel reo. Et doc. iuris canonici in. c. fi. z n̄i in. d. l. admonēdi z in. l. bone

fidei: multa dicitur facientes plures consideraciones: Tandem videtur cōter fm oēs q̄ sit arbitrariū p̄ istū ter. Vide ibi q̄ nō multū attinet ad materiā nostram. Dixit quoq̄ Bal. in. l. in bonafidei q̄ in feudo z si sit magna res nihilominus deferat sacramētū possessori ex semiplena p̄batione q̄ possessio aliqd̄ adiungit presumptioni vnus testis per istū ter. nō aut̄ deferat actori in magno feu. ex semiplena p̄batione vt t̄z h̄ And. de iser. dicens q̄ in h̄ non putat fieri d̄iam in feu. a ceteris reb̄. Et ad p̄dicta fac nō. p̄ glo. s̄. de cōtro. inuesti. in prin. Et dicit Bal. h̄ magisraliter in ista materia. In hac s̄ cōclusiōe remaneamus. q̄ aut̄ dñs possidet z vasallus nullo mō p̄bat tunc absoluit dñs nullo p̄stito sacramēto. Aut possidet vasall⁹ z dñs nihil p̄bat z tūc si vasalli possessio ē antiq̄ c̄ sacro diffinit z absoluit. Aut noua z cōmittit sacro dñi nisi aliqd̄ p̄ possidente faciat. Aut p̄batio p̄ agente dño vel vasallo est semiplena. Et tūc cui sit deferendū sacm̄ cōmittit arbitrio iudicis. q̄ q̄q̄ actori. q̄q̄ reo. q̄q̄ neutri deferet vt hic d̄. Et ita intelligit z limitat. s̄. de p̄rouer. i. uesti. i. p̄. z. s̄. si de feu. inter do. z vas. lis oria. c. i. vbi nō existentib⁹ p̄ba. res decidit sacro possidentis qd̄ ē v̄z si iudex possidenti crediderit sacm̄ esse deferendū. De mū post Bal. q̄ro cū vt dictū ē sup̄ius regrat̄ ānalis possessio. Nūqd̄ per vnū testē ista possessio semiplene p̄bet. Ita q̄ super ea deferat sacm̄ in defectū p̄bationis. Rñdeo nō q̄ cū ista possessio p̄batiōis ad deferendū iuramentū in cā p̄cipali. ōz q̄ p̄batiō plena q̄ vnus testis iuramentū nō facit iudiciū vt notat. in. l. fi. C. famili. hereditate. Quero an materia huius. s̄. possit trahi ad iuramentū qd̄ deferat a lege verbi gr̄a. Dic̄ statutū q̄ de dāno dato stei sacro accusatoris: an iudex poterit illud ex arbitrio mutare dic̄ q̄ nō ar. l. p̄perit. ff. q̄ z qb⁹ Ja. ardi. i. l. i. C. si aduersus libe. z Bal. s̄. C. Alitio post Bal. q̄ro si ecclesia est dñā z p̄lat⁹ h̄z cōscientiā dñā cōscientie cōnētus qualr̄ iurabit rñdeo fm̄ cōscientiā conuent⁹ q̄ ipse nō est maior ps capituli imo nec h̄z mediā vocē si ad totū capitulū cōferat. c. postalasti z ibi h̄z de cōces. p̄ben. exēplum magistratus interponit auctoritatem i creatiōe iudiciū vt magistrū societatis nemo. n. dixerit magistrū societatis habere vocē dimidiā i factis collegij q̄ sufficeret sibi ad herentiam vnus qd̄ ē falsū. nō. Jo. mona. in. c. p̄ci de testa. li. vj. in glo. sua q̄ incipit z ita abbas de cōscientiā z nō. Imo. z Panor. post glo. in. c. fi. de p̄scrip. nō. in. l. i. C. de bo. pos. fm̄ tabu. z adde qd̄ nō. in. c. cū veteri de elec.

Et cum dat. Iste vs̄. p̄bit formā qualiter ille cui deferat iuraf̄ d̄. h. d. Abi iuramentū delatū est per dñm vasallo tūc iurare d̄z vasa. cū. xij. sacramē talib⁹ iter quos sint saltē ser̄ fm̄ cōiuncti: vel d̄z ipse vasa. referre. eodē mō iurandū est si deferat iuramentū dño p̄ iudicē tūc dñs iurat cū. xij. sacramentalib⁹ siue de cōiunctis siue de vasal. cēt nec admittet iurandū si voluerit iurare se ita credere fm̄ cōscientiā suā. qd̄ similiter hēbit locū in sacro p̄stando p̄ dñm si i facto p̄prio iuret hoc ē qd̄ illud feudū de quo disputat depēdet a facto suo p̄prio. se- cūs vero si depēdet a scō sui p̄ris vel alioz aīcessoz suoz q̄ tūc iurabit se ita credere fm̄ suā cōscientiā. h. d. vsq̄ ad ver. in q̄bus. C. No. casuz in quo magis credit̄ parētib⁹ z cōiunctis q̄ extraneis qd̄ p̄z q̄z vasa. necessitat̄ ad iuran- dū cū ser̄ cōiunctis. alios aut̄ ser̄ pōt eligere ēt c̄neoz z est rō q̄ isti cōiuncti p̄sumunt rōne sanguinis meli⁹ scire veritatē quā c̄nei vt. l. de tutela cū ibi nō. C. de in itegrū restitū. mi. z in. l. octau. ff. vñ cognati. dño iurare debent nō iponit talis necessitas vt secū adhibeat cōiunctos si non vult de quo statim dicā z per h̄ est expedita glo. ij. h̄ posita. C. No. casuz in materia feudali dñm esse melioz conditionis quā vasal. qd̄ p̄z q̄z vas. necessitat̄ adducere p̄ pinquos in iuran. non at̄ dñs z h̄ vult etiā glo. i. in sui p̄n. Similr̄ hic disponit q̄ vasal. indistincte iurat de veritate z non h̄z cōscientiā. h̄ nō sic dñs q̄ i eo distinguit an in facto p̄prio vel alieno qd̄ v̄z esse s̄ regulā feudoz positaz

s̄. de for. fideli. in fi. vbi ad paria iudicant dñs z vas. S̄z dic̄ esse fatendū q̄ paritas inter eos seruari d̄z vt ibi sed h̄ loquimur respectu iudicis q̄ ex p̄bationib⁹ z p̄sumptiōib⁹ vult iformare aīz suū iurta ea q̄ tradunt in. l. iij. s̄. ij. ff. d̄ testi. z. s̄. co. s̄. sacramētū in prin. merito cū in p̄bationib⁹ z iuramentis ler̄ p̄sumat magis s̄ vas. quāz s̄ dñm l. qui bona. s̄. pe. ff. de dā. infec. l. de die. s̄. iubeat. ff. q̄ latil da. cogā. z p̄ tātō maior necessitas iponit vasallo quā do mino. cū vasal. debeat personā dñi videri scā vt. l. liber- to. ff. de obsequijs liber. videmus similiter q̄ vasal. iurat dño fidelitatē nō at̄ eō vt dicit i dño. C. No. casū i quo q̄s iurare d̄z sup̄ icerto qd̄ p̄z q̄z vas. necessitat̄ ad iurandū super veritate nec excusat si iurat fm̄ cōscientiā suā v̄nō v̄z q̄ compellat̄ anceps subire piuriū s̄. l. videmus in p̄n. ff. de in litē iurādo. z h̄ vult glo. fi. hic posita. s̄ itelligas istū ter. z glo. p̄cedere fm̄ And. de iser. q̄n vas. poterat se certificare. de illo super quo iurare d̄z. q̄n si esset tale factū sup̄ quo nō posset se certificare tūc fateoz q̄ nō d̄z cō- pelli subire anceps piuriū z posset iurare fm̄ cōscientiāz z facit ar. j. in. s̄. se. vel fm̄ Ja. de bel. dic̄ lat⁹ in isto cāu q̄ aut iurare d̄z q̄s ad suū cōmodū aut icomoduz aut s̄o ad alteri⁹ tūc. P̄rio casū aut tractat de lucro sicut vas- salus z tūc cogit iurare causatiue si vult obtinere d̄ aliqd̄ facto affirmādo vel negādo qd̄ dñs posset scire magnū dānuz si starei sue cōscientie: aut certat de dāno emitādo vt hic dñs fac̄ tūc de suo facto iurat h̄z veritatē affirmā. vel negādo de alieno facto fm̄ cōscientiā ar. l. c̄. C. de p̄ba. z. l. rōnes d̄ dñi. fisci d̄bito. l. fi. Secō cāu aut ē ad mi. qui d̄z iurare z nō cogit subire anceps piuriū vt. d. l. videamus z. l. marcellus. aut est testis z si negat factuz nō cogit subire peririū vt. s̄. qd̄ sit inuesti. s̄. si. n. aut fir- mat factū z cogit sup̄ facto alieno iurare ē affirmādo co- git testis non negādo vt. C. de testi. l. iururan. z. l. ad te- stū. C. Quero cū glo. iij. qd̄ si vas. non habeat parentes seu pinquos qd̄ tūc fiet z rñdet glo. qd̄ tūc producet ex- traneos ad iurandū in supplementū. nā sepe accidit h̄ i- similibus fieri vt p̄ter sopiā p̄bationis admittant̄ aliq̄ tes- tes q̄ alias nō essent admittēdi vt. l. q̄m in fi. C. d̄ hereti. z. ff. de testib⁹. l. ij. Et hoc vult gl. vsq̄ ad fi. Et qua no. qd̄ ex defectu p̄bationū testes recipiunt qui alias nō reci- perent vt c̄ de elec. c. cū dilecti. z per Inno. extra de ac- cusa. c. cū dilecti. facit qd̄ dcm̄ est. s̄. p̄. qd̄ aut̄ z. j. de notis seu. s̄. i. Itē collige q̄ parentes de q̄bus iste ter. facit men- tionē capiunt̄ p̄ oibus cōiunctis vt dicit in ter. C. Op. ab- extra q̄ imo parentes vel cōiuncti nō admittunt̄ in testes l. testis idoneus. ff. de testib⁹. So. hic nō admittūt̄ vt ve- ri testes. s̄ iudex ex coz̄ dicto p̄sūptionē capit ad ita opi. put in simili. nō. gl. in. l. et m̄ris. ff. de p̄ba. Nec ēt isti ta- les sacrales deponūt tanq̄ testes s̄z credunt vera esse ea que p̄ducens eē iuravit vt in. c. fi. extra de purga. canonī ca. z dicit. s̄. si de inuesti. inter do. z vas. lis oria. z de con- itro. feu. in prin. Solue vt. ibi. no. z tenet Ja. de bel.

In quibus Vasallus nō pōt erigere iuramentū calūnie a dño suo. s̄z nec dñs d̄z eri- gere a vasallo aliogn si ipse erigeret z a vasallo cogere iurare z ipse q̄z qd̄ q̄s iuris zē. h. d. C. No. ex ter. ibi in quibus causis. q̄ quādo deferat iuramentū decisivū p̄ do minū vasallo z eō nō est necesse prius iurari de calūnia. vt in simili in. l. iururā. z ad pecunias. s̄. qui iuranduz. ff. de iururan. Et ideo subditur in quibus causis zē. q̄z clare cōtinuando ad p̄dicta. Ideo intellec. ad ter. ex- ijs verbis colligi z figurari pōt iurta materiā prime p̄- cedentē v̄z q̄ vasallus cui delatū erat iuramentūz decisi- uum volebat q̄ dñs deferens iuraret de calūnia zē. Et hunc intellectū sensit And. de iser. z glo. ij. h̄ posita dum equiperauit dñm patrono q̄ cum deferat iuramentū de- cisivū liberto suo non tenet ipse dñs iurare de calūnia d. l. iururā. s̄. hoc ius. vbi casus pōt tñ intelligi z extendi ista determinatio huius. s̄. vbi q̄z est cōtentio inter do- minū z vasallū de cā feudali vt nō iure de calūnia ēt da-

to q non fuisset ad hoc delatu factm veritatis. Et ita videtur explicasse Ja. de bel. Bal. 7 Ja. ardis. Et tunc exponere debes istu ter. In qbus etiā cas. s. feudalibus. 7 qli bet itellectus est bonus put. j. patebit. Rō pōt esse in hoc s. ita generaliter decidēdi multiplex fuit vt in gl. C. No. regulaz h traditā v3 qd qsqz iuris rē. Videt h ter. simile qd hē in. l. fi. C. de fruc. 7 litis expensis. 7 in. c. si motu p. prio de pben. li. vj. cū ibi nō. 7 qd no. de mutuis peti. 7 p. 2. 7 doc. in. l. ratas. C. de rescin. vēdi. c. cū oēs de confi. Et itellige q imperator hoc statuit sine postu. alicui. Nec fuit h suū statutū iniquū qz idē dicit in vasallo qd in patrono v3 voluit hāc esse leges generalē 7 cōem 7 p hoc postq voluit q esset lex generalis nō est fēda vis sine postulatione dominorū siue nō sūm And. de iser. vel q d hoc erat cōtētio corā imperatore q alias voluit tollere alterationē de medio. Ideo hāc determinationē fecit 7 p lege hri voluit vt ex supradictis colligat. Et dicit h Bal. q regula. qd qsqz iuris h3 h locū p extensionē nō p itensio nē ar. l. q bona. s. si quis. ff. de dā. infec. Et ideo dicit h glo. q h3 imperator hoc statuerit ad postulationē dñorū 7 ipsoz cōtēplatione fuerit motus. tñ ppter equitatē dēē regule voluit legē eē cōez 7 reciproca. Ita ē dēclarat And. de iser. hic. C. Op. ab e3 suprascripta q imo nō fu erit bona epparatio de liberto ad vasallū. Nā non repit iure cantū q liberto sit remissū iuramentū calūnie q iura re d3. l. q bona. s. q alieno. ff. de dā. infec. l. de die. s. ff. q satisfada. cog. 7 p qñs nō fuit bona ista determinatio q va sal. iurare nō debeat. qz arguendo a simili d3 iurare sicut iurat liberto. Solu. alia rō reformat pactū in vasallo q in liberto cū dñs eandē vicē debeat gerere vasal. vt. s. d. for. fidei. in fi. qd nō ita in liberto. Itē qz vasallo semel iuravit ipsi dño q secus est in liberto. Nū nō est credendū q ipse vasallus nō postq iuravit prius sit memor diuini iudicij. l. fi. C. ad. l. iuliaz repetun. facit ad p̄dicta. qd in simili no. s. de mili. va. qui cōtu. est. s. fi. 7 qd dicit in. d. ti. de for. fide. Verūm vñ nō omitto q Ja. ardi. cū quo v3 trāsire Bal. 7 q pp paritatē seruandā in iudicijs intelligat etiā liberto remissū iuramentū calūnie qd iproprobat. Sali. in. d. s. qui iusiurā. qz est diuersa rō in p̄no. s. pp honozē 7 reuerentiā qd secus ē i liberto. Et hoc puto verissimū ēt p ea que supra dicit. C. Quero ab extra si dñs iuraret de calūnia vtrū posset erigere simile iuramentū de calūnia. Et dicit Ja. de bel. q sic facit rō qz vñ iure cōi. Itē qz priuilegiū datū dño nō d3 retroqueri s. cū. l. si iuder. ff. de minoribus. In dñū facit qz ista lex est cōis 7 istud priuilegiū tā est acquisitū ipsi vasallo vnde dñs nō p̄t illud sibi auferre vt. d. l. iij. ff. qd quisqz iuris. itē qz talis p̄as nō d3 p̄ferri in p̄tēz aduersarij. ar. l. si idē. s. q si mutue. ff. de iurisd. om. iudi. Itē qz si illud beneficiū sit cōcessū vasallo ex quadā cōsequentiā nihil ominus p̄ eo vñ p̄cipaliter p se etiā mutuo dño. vt. ff. de s. tabu. l. si post mortē. s. fi. 7 hanc partē seqt Bald. quā puto verā. p qua facit. c. prudentiā de mutuis peti. i rōe sui 7. l. fi. C. de fructi. 7 lit. expen. Itē qz postq est lex cōis d3 reddere ius suū vnicuiqz 7 generaliter obseruari l. iusti. ff. de iusti. 7 iure. Et p hoc p3 rñsio ad. d. l. si iuder qz hic loq̄ de. l. que est cōis vtriqz parti. ibi vero minor solus hēbat priuilegiū qui ē potior aduersario q veniebat ad qd facit. l. C. de repu. que fi. in iudi. vel ibi loquimur i correlatiuis sicut in. l. fi. C. de fructi. 7 lit. expen. l. i. 7 ibi Bar. C. de cupressis. lib. rj.

Similiter Vasallus nō pōt dñm accusare vel cōtra eū testimoniu reddere in causa ciuili vel criminali. 7 si cōtra fecerit feudū amittit l3 quidā aliter dixerunt. b. d. C. No. vasallū temerarie accusantē dominū feudo priuari. nā si accusationē suā probaret et esset excusandus. nec priuaret. l. qui cū maior. s. fi. de bonis que liberis. Intelligit nāqz iste ter. de accusatore calūniante. vt ibi no. glo. l3 ibi teneat s. p. l. fi. C. de delato. de quo in. s. s3 7 qui delator. in prio notabili. s. que fuit p-

ma cā be. amit. Itē intelligit iste ter. qñ p accusationē dominus sustinet graue dispēdiū. secus aut si leue vt nōr. in. s. p̄terea s. que fuit pzi. cā be. amit. 7 dicit in ter. itē non h3 locū determinatio huius. s. in pluribus casibus nō. in. d. s. s3 7 q delator. quos ibi specificauit. in quib3 facit regulā hic traditā vbi videas. C. No. q vasallus testimoniu reddens s̄ dominū priuandus ē seu. siue deponat i cā ciuili siue criminali. qd intelligas in alia cā q̄ feudali i qua bñ pōt esse testis s̄ dominū. vt. s. eo. in prin. in ver. qd at 2. s. qd sit iuesti. s. i. 7 t3 Bal. l. l. libertoz. in fi. C. de test. 7 intellige h pcedere qñ pducet in testē in cōtroner. d3 ta sup iuesti. vt p3 in. c. i. s. qui testes sunt neces. ad pbā. no. iuesti. qz alias vasal. non posset testificari p dño nec dñs p vasallo si lis eēt sup ipsa re qz aliqz eā vendicaret ab ipso vasallo vel domio qz ē p̄ria cā. ff. qñ appel. sit. l. i. s. i. in p̄ria. 7 t3 Jo. an. in addi. ad Spec. in ti. de testi. s. i. d. qd de venditore. Et idē dicit ipse de emphi. 7 ita saluo dictos doc. q als viderent dñj facit ad p̄dicta qd dicit Spec. in ti. de testi. s. i. ver. s3 nūqd vasa. 7. s. qd sit iuesti. s. i. in alia aut cā nō feudali quāntūcūqz modica phibet vt hic. S3 dubito que sit rō dñe quare vasallus accusandus dominū de re leuiter qua dñs nō sustinet graue dispēdiū nō priuaret feudo. vt dicit in. d. s. s3 7 qui dlatoz sup ter. s3 tamē phibēdo testimoniu s̄ dominū ēt de re modica p̄uat seu. vt hic. qd vñ absolu. Aluar. hic dicit q hoc fecit eū multū dubitare cū null3 doctor hoc tāgat. Et putat q potuit eē rō qz qñ vasallus accusat vñ p̄cipaliter ad accusandū pp se 7 nō cōtēplatiōe alterius. s3 quando venit vasallus nō spontaneus s3 tāq̄ testis nō venit pp se: s3 cōtēplatione alteri. vnde magis p̄sumit malus animus ipfius 7 magis ingratus huiendo alteri s̄ dñm qz quādo sibi ipfī fuit. itē qz sciēter vñ manifestare credentiā domini sui in eius dānis vt pbat in. c. i. s. hic pōt eē ti. qui. mo. se. ami. C. Quero cū glo. ij. qd si iste vasal. fuit cōpulsus p iudicē ad ferendū testimoniu an habeat locū d̄terminatio hic posita. Et rñdet glo. q non dices q iste ter. intelligit de spōtaneo deponēte nō aut in choacto. vt pbat. in. d. l. post legatū. s. is vero. facit qd no. in. l. ij. s. i. ff. sigs cautio. itē qz offm̄ testis coacti non d3 sibi eē dānosus. 7 allegat. j. ti. ij. q paz fac. Et hoc vult vsqz i fi. Et q̄ gl. nō aliā limitatio nē ad istū ter. vt nō hēat locū i vas. ad testificandū coacto. S3 qualiter potuit cōpelli cum excuset nec cogatur inuitus sicut de liberto s̄ patronū. l. lege iulia in fi. ff. de testi. 7. d. l. libertoz circa istuz articulum ē sciēdum q iterdum phibet qz testimoniu non vocatus ab accusatore nec qz iudice 7 talis ē suspectus. l. q oia. s. i. ff. de p̄cura. Interdū quis est vocatus a parte non tamē a iudice. 7 sic sponte at testat tunc tale testimoniu bene valet. d. l. post legatū. s. is vero. 7. d. l. q cū maior. s. s3 si nō accusauit. verū si q̄ pena iponit phibentib3 testimoniu spōte hāc patiet. vt in. d. l. libertoz. Interdū venit ad instantiā ptis vocat3 p iudicē sicut fit cōiter. tñc magis valz eius testimoniu. verū tamē si quā excusationē habeat iste vocat3 7 ca non ē vsus diceit sponte testificasse 7 penā patiet. d. s. is vero. 7 in. d. l. qui cū maior. s. sed si nō accusauerit. Si at opposuisset excusationē suā iuder tamē coegisset dicere testimoniu tunc dicit coactus testificasse 7 p consequens excusaret. l. nō v3. s. qui iussu. ff. de reg. iur. 7. l. furti. s. qui iussu. ff. de his qui nō. infamia. 7 per Dy. in. c. q quis mandato. 7 in. c. ea. de regu. iur. lib. vj.

Item si inter. Ubi cōtētio est de feudo. 7 vasallus agens s̄ dominū possidentē nihil pbat absoluit dominus absqz aliquo iuramto. Si vero dominus agat 7 nihil pbat contra vasallū quā possedit anno ipsū feudū tunc cā finitur per iuramentū vasalli. Si autē minus anno possedit tūc cā finit per iuramentū domini nisi aliqua p̄sumptio sit pro vasallo. b. d. C. Nota ter. ibi absoluta tur. q si vasallus agat de feudo s̄ dominuz possidentem 7 non pbat q dominus absoluit. 7 id absoluit absqz iuramento per regulā qz actore non pbante rē. Et cū in totū

ipse agēs deficit in pbatione. et pbat in. §. sacramentū. §. eo. **Sec** at si vafall' hēret aliquid pro eo qz tūc daref sa-
 cramentū dño possidenti si iudici videat pout pbat in. d.
 c. fi. §. si de inuesti. inter do. et vaf. lis oriat. vbi dñs possi-
 dens iurat cū. rñ. sacramentalibus. Et sic nō ob. vt dicit
 d. §. sacm. **Ad** regulā cōem q actorē nihil pbate re-
 us est absoluendus ē absq aliquo sacramēto. vt hic et in
 l. qui accusare. C. de eden. l. ij. C. de pbatio. l. fi. C. de rei
 ven. que regula et si sit vera de iure tñ in materia feudali
 possit iudex eā suare pnt sibi videbit. vt in. §. sacramen-
 tū. et in. c. ij. circa mediū. §. si de inuesti. inter do. et vaf. lis
 oria. attentis psumptiōibus et circūstā. ijs. circa hoc vide
 vt dicit in. §. sacm. in secūdo notabili. **Ad** ex scōda pte
 q tūc possessio iducit psumptionē p vafallo v3 qñ stetit p
 annū in possessione intelligas pacifice dño sciente vel nō
 cōtradictē et fuicia ab eo tanq vafallo recipiēte. vt dicit
 §. eo. in pñ. in. ij. q. glo. hic posite remittēdo se ad. §. nō.
 et pbat in. d. c. fi. si de inuesti. inter do. et vaf. lis oria. quo
 casu dicit ibi **Bal.** esse singularē casus. S3 put vides ha-
 bes hic ter. similit. §. in prin. ti. et in c. titius. §. si de feudo
 fue. contro. vñ § nō est necesse q dñs sciat qz tps illud ex
 quo inducitur ista psumptio nō currit ignorati. vt nō. i. gl.
 ij. §. pe. §. qualiter olim feu. alie. po. **Op.** ab e3 q imo
 requirat q vafal. possideat annis. rrr. ad hoc vt psumat
 p vafallo. vt pbat in. c. fi. §. si de feu. fue. con. Solue vt
 dicit in. d. c. fi. in oppo. prima.

De lege coradi.

Continuat'ur hoc mō. Supra tractauit qualiter con-
 trouersie feudales finiantur nunc vero corā quibus.

Iter coradi. Si inter capitaneos est cōtro-
 uersia debet diffiniri per legem cora-
 radi corā rege. si vero iter valuasores tunc co-
 ram paribus curie: verum ista lex non seruat
 Mediolani sed distinguitur. aut ē cōtentio iter duos s
 beneficio regali quicūq fuerint. tunc decidit corā rege:
 alie vero corā paribus curie. h. d. **Ad** remitte p. euiden-
 tia q capianens ē ille q recognoscit feudū et dignitatē im-
 mediate a rege seu a pncipe sicut est dux co. marchio et
 similes. et isti tales appellant' pncipitanei regni seu re-
 gis. ē et alia spēs capitaneoz v3 qñ aliqs recognoscit feu.
 a pñctis. et mediate a pncipe vel a rege. et iste talis ē et re-
 putat' iter maiores regni seu regis valuasores q hodie ē
 appellant' capitanei. vt pñctis pbat. §. qui feu. da. pos. i
 pñ. et in fi. et §. de natu. feu. c. i. et in ti. qz dicit' dux marc.
 vel comes. **De** primis nāq capitaneis q sunt duces co-
 mites marchiones et similes immediate pcedētes a pncipe
 loq' iste ter. in pñio rñso. vt iperatoz in causis et cōtrouer-
 sijs ipsoz sit iudex cōpetens. **Ad** uertēdū ē pnto q iste
 .ll. coradi non faciūt ius cōe qz tantū erat rex alamanie.
 nec hūerat coronā et approbationē a papa nūdū nactus
 fuerat. ita **Oldra.** cōsi. clir. icipit ex pñti thēmate dictum
 suū pcedit tenēdo opi. oldra. pro qua cōsuluit q impatoz
 ante coronationem non h3 administrationē plenam sed
 qz in hoc magna ē disceptatio et cōis op. et obseruātia ē.
 i cōtrariū dicite vt late disputauit in. c. p venerabilem. qui
 si. sunt legitimi. **Nota** ex lege coradi in discernēda in-
 iurisdictione cōsiderari dignitatē et potētā psonaz litigantiū
 et nō rem sup q litigāt qz si qd vertit' inter duces comites
 vel mar. et similes q dicunt' capitanei iperatoz d3 esse iudex.
 Et sic verbū rege capif h3 p rege romanoz q et impe-
 ratoz vocat' et facit. §. ti. pñ. §. in qbus. et §. sacm. facit. c.
 i. j. de vaf. q3 cōsi. loth. **Ad** ex pñctis Mediola.
 v3 in decernēda iurisdictione cōsiderari rem ipsā cuius
 occasiōe pto. mota est. nō aut psonas litigātes qñ de q-
 cūq re pcedente beneficio pncipis ipse pnceps ē iudex
 cōpetēs nō scā aliq discretiōe psonaz. et potuit eē rō **Medi-**
diola. qz solus pnceps est ille q h3 extimare et regulare su

per suo beneficio. vt pbat in. l. neratius. ff. de reg. iur. fa-
 cit e3 de iudi. c. cū venisset et l. si. C. de legi. itē pp pericu-
 lū collusiōis per. l. si suspecta. ff. de inof. test. et l. si pluso-
 rie. ff. de ap. cū inuestiēs tenet de enictione iurta ea q dicit
 in. c. i. §. si de feu. va. interpel. fuerit. **Que** aut sit melior
 et pbabilior ac rōnabilior determinatio: an lex coradi vel
 Mediolanen. **Dic** q illa lex coradi ē tenēda tanq cōis
 qz est lex iperialis. vt insti. de iure naturali. §. sed qd prin-
 cipi. Itē qz ppter rōnem quā. §. assignauit: que videt' mul-
 tū necessaria vt potētes parificent. et vt minus potentes nō
 supplātent in iure suo. l. fi. C. de iureiu. cū si. **Opp.** ab
 e3 qz hic nul e sunt glo. §. primā partē in fo rñso in co q
 pares curie hic cognoscūt de cōtrouerfia q orit' iter val-
 uasores qñ h3 v3 esse § ea q habent in. §. pe. j. de phi. feu.
 alie. per **Fede.** vbi cognitio est domini qñ iter domios et
 vafallos est cōtrouerfia. **So.** ibi cōstabat vtrūq litigātē
 esse vafallū eiusdē domini. h3 erat cōtentio iter eos de ali-
 qua parte feudi. et tūc domius est iudex vt ibi. S3 h3 con-
 stabat vñ tñ esse vafallū de feudo aliquo de quo non ē
 qd. v3 qd erat sup alio feudo quo casu pares debent esse
 iudices vt hic et §. apud quē vel quos qd feu. termi. dicit.
 c. i. fo rñso. **Oppo.** ad idē de. c. se. vbi corā iudice vel
 arbitris d3 ventilari talis cā q vertit' iter duos vafallos.
So. ibi dubitat' qz corā esset vafallus. et ambo pntendebāt
 inuestiturā ab eodez domio et vterqz ipsoz dicebat esse su-
 um feudū. hic aut certū erat q vnus corā erat vafallus sū
 alio feudo. et ita nō. glo. in. d. §. pe. j. de phi. feu. alie. per
Fede. **Op.** qñ in iudicādo ne d3 fieri discretio psona
 rñ qz ita d3 iudicari et pariter magnus sicut paruus. l. re
 non nonā. C. de iudi. **So.** fm **Bal.** illa regula est vera i
 casibus non reseruatis h3 fallit isto casu quē sibi voluit im-
 peratoz reseruare ppter rōnem quam. §. dicit.

Sed inter. **Plures** litigātes de eodem feudo debe-
 ret cā pñctā ventilare corā iudice vel arbitro
 siue allegent inuestiturā ab eodez dño siue diuersis dum-
 mō ats vafalli non sint eiusdē domini et oēs allegent per
 eundē dominū inuesti. et poterit idē dñs possidenti grati-
 ficari nisi aduersarius cōtrariū pbauerit. h. d. **Nota**
 q vbi pares sūt cōpetitores eiusdē feudi quos non cōstat
 eē vafallos nō ventilat' talis cā corā domino h3 corā iudice
 ordiario. vt. hic et §. d pace tenēda. §. si duo. et §. si tres.
 vel ē corā arbitro vt hic et j. an apud iudices vel do. c. i.
Ad. q in dubio pōt dominus vni ex cōpetitoribus gra-
 tificari et guarētare. i. firmū et stabilē facere. et est vocabu-
 lū custoz. ipm in sua possessiōe mediate sua iformatione
 quā dabit iudici vt pbat in. d. §. si duo. et qd ibi dicit' i
 pria oppo. et in. §. si tres. in oppo. facit. l. si q3 sum. §. inter
 duos. ff. de leg. ij. **De** q materia gratificationis habet
 in. c. venerabile. e3 de elec. in verbo fauere. vel forte p
 intelligi iste ter. q dñs voluit guarētare vafallū suscipiē-
 do litē in se put dicit glo. in. l. ij. C. vbi in re act. d quo te-
 tigi in. c. si vafal. vltiō. §. si de feu. fue. contro. **Ad.** ex
 hac lra fm **And.** de iser. q vafal. p cōpromittere d feu.
 qñ est cōtrouerfia iter ipm et aliu quoz qlibet dicit' feud.
 esse suū. et sic sine pñdicio domini fm ipsoz p. c. cū tpe. e3
 de arbi. hoc idē tenet **Hosti.** co. ti. i. sūma. i. §. h3 nūqd iudex
 et nōnulli rē. hoc tenet in. d. c. cū tpe. et p hac deter-
 minatiōe adiicit' tertū expñsuz. §. de inuesti. i mari. fac. c.
 i. et j. an apud iudicē vel do. et qd no. glo. de phi. feu. alie.
 p **Fede.** in. §. pe. de hoc lati' dicā. **Quid** aut i arbitro
 re hic maior est dubitatio. et dicit **And.** arguēdo ad par-
 tes. **Et** pñio v3 q idē est qz vafallus pōt trāsire. vt. §.
 si de feu. fue. cōtro. in. c. si vafal. la vltiā. §. pōt i arbitra-
 tozē cōpromittere cū arbitramētū sit quedā trāfactio
 vt no. glo. singularis. in auten. si vero. C. de iudi. **In** dñi
 um quia iste ter. et similes loquunt' soluz in arbitro. ergo
 nō debemus extendere ad arbitratōzē. l. si seruū. §. non
 dicit. ff. de acq. here. et suadet ē rō quia arbitria sunt ad i-
 star iudicioz. C. de arbi. l. cū antea. vnde quēadmoduz
 vafallus in iudicio pōt agere et defendere vt in. d. c. fi.

vasallus. et de controuer. inter vas. et aliu. c. i. eode mo co
 tendere cora arbitro ut hic et iurib. s. allegatis. s. i arbi
 tratore. secus qz no hz forma iudicij. vt dicit Inn. i. c. qn
 tanallis. et de iureiura. Quinimo fm Aluar. h. et d me
 te And. copromittedo in arbitratore ita q sequat aliena
 tio cadit a feudo vt dictu est de trasac. in. d. c. si vasallus.
Coppo. ab et p ea q dicit et p hac tram q imo hodie p
 vasallu nullo mo possit fieri co promissu de re feudal i si
 ue in arbitrum siue in arbitratore quoniam videtur esse
 contra iura noua. j. de prohib. feud. alie. per Federi. in
 .s. pe. et in. s. calidis. vbi sublata est ois via et machiatio
 ex qbus possit p vasallos deueniri ad alienatione s per
 copromissu possit aperiri via fraudadi et circoueniendi
 dictas constituciones p ptes qd ee fm no dz. de tuto. et cu
 ra. datis ab his. ergo et. Sol. hui timore dicit quida itel
 ligut istu ter. i arbitro. i. i iudice delegato. put alibi expof
 i. l. arbitro. ff. q satisfda. cog. vtz qz ista lectura ptiat diuina
 tionem et violat l. az. id die And. q putat q hodie no possit
 copromitti de feudo. Et q dicta iura tanquaz posteriora
 corrigat istud. c. cum si. Et hoc fortificat. qz du i. d. l. i. fi.
 de phi. feu. alie. p Fede. declarat d icopetentia iudicis no
 fit aliqua metio de arbitro. Et p hoc dicit ipe q hosti. se
 correat i dicta sua suma de feudis. ver. quid si archieps
 adheres huic opi. limitat tñ predicta ee vera nisi dñs feu
 di eet absens vel alias negliges i redenda iusticia vel co
 mode adiri non possz. ar. extra de foro cope. c. veruz. et. c.
 lz. Secus si pares eent absentes. ar. no. s. ti. primo. s. q
 aut. Item limitat et alio mo videlicet vt itelligatur p dicta
 qñ vigore compromissi et sine patitur vasallus transferri
 possessionem sui feudi in aduersariu vincete ex dicta sua
 arbitri. No. n. ex pmissio solo itelligit fieri alienatio p
 vasallu vt videat fecisse cõtra dictas cõstõnes sed solum
 quando trãffertur possessio ex snia arbitri. vt colligit ex his
 que habentur. j. qd iuris sit si post alienatione feud. vasa.
 id recup. c. i. Nam ista traditio sola vñ ee actus per quez
 trãfferi dominuz. l. traditõib. C. d. pac. et hoc in effectu
 circa hac difficultate dicit And. d. iser. prio firmans vna
 partem et postea dicens hodie ee correctis. Alii aut doc.
 scribentes simpliciter ptransiunt cum isto ter. neqz Bal.
 aliquid dicit circa h. vbi fuerat necessarium Aluar. i ista
 materia dicit q putat ista ee veritate videlz q in arbitro
 ista iura que disponit q coraz arbitro ca possit finiri vt p
 batur hic et in. d. c. i. in prin. s. d. inuesti. in mari. fac. et. j.
 an apud indi. vel do. c. i. cu si. no sint aliquo mo correcta
 p dicta iura noua qz non apparet expisse de correctione. l.
 picipimus. C. d. appel. glo. in. d. s. pe. de phi. feu. alie. p
 Fede. hoc idẽ sensu et firmat q ista iura sint potius diuer
 sa q aduersa. et loquut i diuersis casibus vt ibi no. in
 principio. glo. i. hoc idẽ sensu Pi. in suma. et gl. Ja. colu
 bi. in ti. apud que vel quos ca feu. agi debe. hoc idẽ sensu
 Ja. d. belui. et nic. d. nea. in dictis locis et psertiz i ti. d. inuesti
 tu. i mari. fac. hoc idẽ ibi sensu Bal. Jaco. ardiso. i suma
 in ti. de conten. feud. sub rubricella si cõtatio e iter vas. et
 cõiter oes ceteri scribetes in eoz distinctõibus i hac ma
 teria iurisdictõis feudalis adducit istud mēbruz de casu
 huius. c. et similitu vt cora arbitro ca finiat. ex quo vident
 inferre q et hodie heat locu dispositio hui ter. cu si. Et
 q h sit vtz vt iste ter. no sit correctus snadet rō qz iste talis
 arbiter a iure cõsuetudinario fuit habitus et reputatus co
 gnito et decisio legitimus in casu suo. et obseruat vt dicit
 idẽ Py. et Ja. colubi. in loco. s. allegato. et i. d. suma idẽ
 sensu glosella vna hic posita. na si ipse vasallus pot agere
 et pueniri occasioe sui feudi cora iudice copetenti. vt in. d.
 c. si vas. et h no e correctu. no video q et cora arbitro si pos
 sit simpliciter agere et cõueniri i casu hui. c. cu talia arbi
 tria sint redacta ad istar iudicioz vt. s. de m. et. Et ad hoc
 adducit et sniam. Spe. in ti. de arbi. s. restat ver. s. nun
 qd vas. ad suu no dñi p iudiciu pot d re feudali copromit
 tere. et vt dicēdu q sic p istu ter. et ar. p dicti. c. cu tpe. et et
 q metus ca. c. cu dilect. et de cõfir. vti. vel inutili. c. cu di

lectis. s. qz vero cu si. Subiect tñ q dñs hñ possit phibe
 re. l. i. ff. sigs ius dice. no obtēmp. Et quibus cõcludo cir
 ca istu articulu q et hodie poterit vasal. absqz piculo pri
 uatiõis seu. litigare cora arbitro. ar. hui ter. et similitu qd
 no corrigunt p dicta iura noua vt. s. dixi. vtrū aut et qñ ta
 le iudiciu heat p iudicare dño suo. dic vt dixi in. d. c. si va
 fallus. vbi declarauit.

Ex eadem. Feudu sine volutate vasalli dñs alienare
 no pot. s. hec regula no seruat Mediolani. s. di
 stinguif. aut dñs alienauit beneficium sine curia maiori et
 potest aut equali et non licet sine volutate vasalli. aut alie
 nat partem feud. et non pot sine volutate vasalli. aut alie
 nat feudum totum cum curia etiam inferiori et sine volu
 tate vasalli valet. Sed est pulchrum dubium an dominus
 possit alienare suum dominium siue terram subijciendo
 se vni et terrā alteri. concludite q non sine consensu va
 salorum. Jo. an. i. c. dilecti. de maio. et obe. S. an possit
 sperare alienado hoies sine terra vel e contra. puto q no
 possit qz vasallus est libera persona isti. d. iur. natu. gen. et
 ciuili. et no pnt diuidi sine terra. l. quedā mulier. ff. fami
 lie. herc. et Spe. i. ti. d. feu. s. qñ. v. rri. C. no s. Jac. q
 sicut vasallus iuito dño suo no pot ius suu i aliu trãssere. et
 nec aliu cõstituere vasallum vt fuit. vt. j. s. pri. ergo nec
 dñs iuito vasallo alteri delegare cu dñoz eade sit disci
 plina. l. fi. C. d. fructi. et lit. expen. nisi iminēte necessitate.
 qz dño non expedit vti eius iuricio. videt casus hic. et no.
 doc. i. c. i. s. pte rea. j. de phibi. feu. alie. p Fede. Et nota
 hic ee s. Bal. mirabile casum in quo alienatio pot fieri
 potetiori et non inferiori: nec licet ptem scilicet ut per hoc
 emptor ius aliquod psequat in vasallo et est ratio qz non
 cogit hēre duos dños. s. sufficit primus cuius remanet in
 solidum. ter. est hic multu notabil dominu tñ pdiorum
 bene credo q sit trãslatum in emptorem. s. no trahit ad
 se fidelitate in pluribus locis. C. Nota qz lz plura sint lo
 ca unum tamen est feudū sicut una iustitiora ut hic et ff.
 de ver. ob. l. scire debemus et c. cõstitutus de religio. do
 mi. Itē vnitas dē respectu actus disponētis lz plures sint
 res de quibus disponit. facit quod notat Barto. in. l. si
 seruus cõmunis. s. cum seruus. ff. de stipula. seruozum.
 nam si legant mihi alimenta. vnum est legatus p toto tpe
 et vna pscriptio inchoas a pri. secus si forma legadi fuisset
 hoc modo. lego alimenta singulis annis qz non curreret
 vna pscriptio p oibns annis vt. C. pscript. rrr. annozum. l.
 cu notissimi. s. in his de pscript. logi. tem. l. si. na vltas q
 cõstitit in necessitatib. alimētoz tñ recipit vna et eade p
 scriptione p toto tpe secus si exprimeret lego tibi usuz sin
 gulis annis qz tunc non est vnus legatus q nota. C. Que
 ro ab et qd si vnā medietate uedit dñs vni et alteraz me
 dietatez uendit alteri. a quo recognoscet vasa. uel dic q
 si vaf. medietate emit ab uno et medietatez ab alio a quo
 recognoscet se vasallu et ut q a neutro nisi inter se cõueni
 at a quo vasallus debeat se recognoscere. qz est regula q
 p uno feudo non tenetur recognoscere plures dños. con
 cordet et si uolunt alias sibi iputēt ar. ff. de usufruc. l. quo
 ties. C. vtrū at dñs alienado priuect prietate glo. sentit
 q sic in. d. c. i. in fi. de for. fide. et dicā. j. qualiter do. ppi.
 p rine. et qd no. glo. s. p quos fiat inuesti. in fi. na in istis p
 nationib. ut a pari iudicari ut in. d. c. dño cõmittente. s.
 si de feu. sue. cõtro. et hac sniam puto nera quā hic ut seq
 And. de iser. Bal. tñ sentit hic s. et in. c. ij. s. quo tpe mi
 les p illu ter. et vide qd ibi dicit. et qd hz in spe. in ti. de feu.
 s. quoniam. vers. nunc aliqua vers. tertio. et ibi per Jo.
 andre. et in titu. de locato. s. nunc aliqua. vers. oportet.
 Nota fm consuetudinem Mediolanen. qd obseruan
 dum sit circa alienatione feudi fiendā p dñm q et si subti
 lis sit consuetudo et publica distinctione suffulata. tñ talis
 consuetudo seu vltus non fuatur nisi in eo loco ubi uiget
 cum habeamus legē nouā et constitutionem eodem et ipe
 rialē nobis regulā generalē tradentem uidelicet ut dñs
 p iiii

feudū sine voluntate vasalloꝝ ad aliū nō trāsserat vt. j. de pbi. feu. alie. per Fede. in. s. p̄terea ducatis in fi. z h̄ s. in prin. z sensit glo. i. hic posita in sui principio. t̄z And. Nota s̄m dictā glo. in sc̄da parte sui sūmi ar. q̄ multa trāseunt cū vniuersitate quedā p se trāssire non possent q̄ p̄z q̄z feudū totū si vēdāt cū oi iurisditiōe curie pōt trāsseri et in rusticū z i inferiorē dñm vt h̄ in fi. secus aut̄: si ven dāt sine curia. q̄z tūc nō pōt trāsseri nisi in equalē dñz vel maiorē vt h̄ in prin. z remisit se glo. ad. l. i. ff. de fun do dota. z in. l. quedā. ff. de acqui. rez. domi. Dic. vt ibi z in pluribus alijs cōcor. alle. in glo. fi. hic posita q̄ iter a to repilogauit istud idē ar. de quo et p cano. in. c. cū ber to. de re in. imo pulchrius aduertatis s̄m Bal. hic q̄z q̄ dicūt licitū eē intelligūt q̄ dñs alienat maiori vel pari. Secus si minori. q̄z vasallus nō d̄z descendere q̄ esset si forte dñs alienaret p̄rietates suas cuidā rustico. s̄ si p̄ prie est. quid vniuersale puta plebs castrū vel villa etiaz rusticū pōt alienari. z est notandū q̄ rusticus pōt emere dignitates z iurisditiōes q̄ sunt p̄riū patrimonii vēdito ris tene mētī. sed de iure cōi iurisditiōes n̄ p̄nt vediti q̄ pu blici iuris sunt z extimationē non recipiunt z maxime me rū iperū q̄ exerceret in p̄sonas quaz nulla ē extimatio. vt. ff. ad. l. acquil. l. liber hō. S̄z p̄ cōsuetudinē vsurpatuz ē z quotidie videm⁹ castra z villas emi cū mero z mitto ipio z oimoda iurisditiōe q̄ cōsuetudo vicit leges vt. s. de feu. cogni. c. i. z adde qd̄ no. ff. de fideicomis. liber. l. inui tus. C̄no. subsequēter cū dca gl. ex h̄ ter. aliō brocardo q̄ multa licita sunt insolidū que pro parte non licent naz ex hoc ter. videmus q̄ totū feudū pōt alienari equali vel maiori. z de hoc brocardo se remisit glo. p̄z cōtra ad li bellum disputa. P̄dy. S̄z tu dic de hoc vt in. l. iii. ff. fa mil. hercis. z in. l. que de tota cū ibi no. ff. de rei vēdi. z in l. que sit. in prin. ff. de vsur. C̄no. cū glo. ij. aliud brocar dū q̄ illud qd̄ possū p me possū p aliū. nā sicut possū vasa lū meū: p me retinere. Ita quoz possū z alteri eque ido neo assignare. facit qd̄ hētur in. l. eū. q. ff. si cer. pe. Et h̄ i fert glo. ar. q̄ vasal. possit seruire feudū p substitutū eque idoneū: de qua qōne remittit ad libellū P̄dy. s̄z tu dic me lius z latius vt scripsi. s̄. si de feu. sue. cōtro. in. c. qui cle rjens z in. c. si quis decesserit eo. ti. d̄ hoc tñ brocardo la tius tangit. s̄. p̄ quos fiat inuesti. s̄. sed vtruz. C̄no. ab eē ex isto ter. q̄ rusticus pōt emere dignitates z iurisditiō nes. que sunt de patrimonio vēditoꝝ. Iste nāqz tales iur isditiōes ex cōsuetudine vendunt. Vtrū aut̄ de iure pos sint vēdi habet in. c. i. extra ne prelati vices suas z in spe. de cā poss. z pprie. s̄. i. s̄. cetex z dicā. j. que sunt regalia. C̄no. ex cōsuetudinē Adediolañ. casū nobilē i quo alie natio p̄t fieri potētiori z n̄ miori z potuit eē rō q̄z interest va salli potē eē sub magno dño q̄ puo. tū q̄ ē magis tur⁹. tū etiā q̄ si dare inferiori mutaret eius conditio. cum te neretur iurare fidelitatē minus nobili qd̄ essenō d̄z vt. s̄. de inest. d̄ re. ali. fac. s̄. s̄. no s̄z And. C̄opp. q̄ imo feu dū nō trāseat cū vniuersitate vt pbat in. c. in generali. s̄. si de feu. sue. cōtro. z in. c. i. j. de capi. qui cu. vendi. Sol. dic q̄ q̄z q̄z vendit curiā nō habita mentiōe feudū vel vendit generaliter oia sua bona non tñ spāliter specificat feudū tūc fateor q̄ nō v̄ vendere feudū vel alienasse va salos vt i s̄ijs. als secus vt hic de quo plene in. d. cān ge nerali l̄z secus in his que de sui natura non sunt in homi nis comertio vt sunt spālita vel quasi quia l̄z cum vniuer sitate possent trāssire. tñ si cum vniuersitate vendantur ex pressis et illis non trāssibunt. c. de iur. c. ex litteris de iure patro. z ibi per doctores z Jo. an. in. c. i. co. ti. li. vj.

Similiter. Dat̄ regula z exceptio regule ex exce ptiōis declaratiōe. regula est q̄ vasal⁹ regulariter nō pōt feudū alienare sine voluntate dñi ex ceptio est nisi det aliū in feudū. exceptionis declaratio est scilicet det equali persone sibi. vt si miles sit det similiter militi. similiter z cuilibet vasallo l̄z aliū dare in feudū vs qz in infinitū. In quibusdā tñ curijs obseruat q̄ si feudū

puenerit ad q̄rtā p̄sonā feud. amittat z reuertat ad domi nū. z q̄ aliū dat in feu. dare d̄z eadē lege qua ip̄e hēt. als si alia lege dedit feudū amittit. b. d. C̄no. ter. q̄ eqli p̄so ne d̄z dare in feu. z est ar. q̄ vasallus vasalli cogi d̄z dño dñi seruire. s̄z h̄ est falsū vt d̄z in glo. z no. s̄. de cōtro. iue sti. s̄. fi. de pa. iu. fir. tenē. C̄no. s̄m legē coradi. q̄ infeu datio p̄dicta nō h̄z terminū limitatū s̄z est infinita. z ex h̄ colligit glo. i. hic illud brocardo licitū vel illicitū nō viti at nec excludit. S̄z q̄z d̄z q̄ infinitas rei ē vitāda z hoc sensit glo. ij. hic posita in sui principio z d̄z h̄ brocardo dic vt no. glo. z q̄ d̄z. s̄. qui feu. da. pos. s̄. hoc quoqz in fi. q̄ aut̄ opi. in. s̄. n̄o sit seruāda v̄z q̄ feu. possit alteri ifeuda ri in infinitū vel solū vsqz ad tertiaz p̄sonā inclusiue dixit h̄ An. d̄ iser. q̄ tenēda ē ista sc̄da opi. q̄ vult vsqz ad q̄rtaz p̄sonā. itelligas q̄ p̄ h̄ac sc̄dam opi. corrigat p̄cedēs ad h̄ vt nō admittat infinitas. l. q̄ bona. s̄. fi. ff. de dam. insec. sed ego puto qd̄ imo prior opi. eēt seruāda vbi nō eēt con suctudo in d̄ziū ex quo est lex generalis iperatoꝝ vt d̄z in. s̄. in. s̄. pri. in sc̄do notabili. z p̄ h̄ adduco auctoritatē Ja co. ar. q̄ hoc exp̄sse tenet in ti. qui. mo. feu. acq. sub rubri cella. de inuestituris comi. z mar. dicit q̄ hoc pōt dari in infinitū p̄ istū ter. z allegat. c. i. s̄. d̄ natura feu. Itē ip̄e idē hoc firmit in. d. ti. sub rubricella. q̄i vas. infeu. po. z adducit. c. beneficia cōditionalia in capitulis extraordina rijs. vbi dicit q̄ si absqz calūnia pōderet iste ter. casus est q̄ possit infendari vsqz in infinitū. C̄no. cū glo. fi. an attēta ista cōsuetudine si fuerit datū feudū in quartā per sonā q̄z dñs reuocabit tale feudū z r̄ndet z b̄i q̄ primus dñs q̄ h̄z dñm directū vt. s̄. de inuest. de re. alie. fac. s̄. fi. z in qui. cau. feu. amit. s̄. fina. primus vasallus vtile do minū q̄ habuit trāstulit in sc̄bz. z secundus in tertii. z sic deinceps v̄n nullū sibi remāsit cū nō capiat diuisiones. l. i. z. ij. ff. si ager uectigalis. merito solū primus dñs nō p̄t vēdicare z hec ē vera rō s̄m Ja. de bel. l̄z glo. i. assigna uerit aliā rōnez v̄z q̄z prius dñs nō possit vēdicari a prio vasallo q̄ tenet iuste. ita nec. 2. a. 3. nec. 3. a. 4. z id̄ pri mus dñs s̄p vēdicat. C̄no. iuxta p̄dictā cōsuetudinē cū dicta glo. an iste quartus vasallus a quo prior dñs vē dicauit possit agere de euictiōe cōtra tertii sibi infendan tē z r̄ndet z b̄i s̄m Jac. de bel. q̄ aut fuit sciēs q̄ ista res sibi infendata erat aliena. z tūc nō possit. als secus put in simili d̄z. s̄. de inuesti. de re. alie. fac. c. i. in prin. C̄no. subsequēter cū. d. glo. qd̄ si istud feu. facit trāstū i quintā p̄sonā an tūc prior dñs poterit reuocare. z r̄ndet q̄ sic q̄ nō apparet q̄ renūciauerit iuri suo postea fuit sibi primo ap̄tū z h̄ tenet aut̄ Jac. de bel. p. l. in cāe. s̄. fi. ff. de mino ri. sec⁹ aut̄ si renūciaasset. P̄. cū. d. gl. s̄ ea q̄. s̄. dicta sūt q̄ imo i vēdicādo debeat p̄ferri prius vasallus q̄ hēt ins utile dño h̄nti directū p̄ regulā que vult q̄ utilis actio p̄ ferat̄ directe. z gl. dimittit istud d̄ziū isolutū. q̄ tu soluas qd̄ istud h̄z locū q̄ utilis actio remanet apud eū q̄ agere vult. l. i. ff. si ager uectiga. s̄z h̄ prius vasallus trāstulit i se cundū. sedus in tertii. ut. s̄. d̄z. s̄. d̄z p̄ferri ipsi utili cum nulla remāserit ar. que no. i. l. fi. C. d̄ iure emphi. neqz re māsit utilis et̄ in ipso tertio alienāte qz eā amittit p̄p deli ctū q̄ d̄rit alienādo z fuit statim dño aptū ut. s̄. q̄ fuit pri. cā be. amit. s̄. fi. s̄m Ja. de bel. Et p̄ cōfirmatiōe p̄dicto rū adduco glo. i. s̄. illd̄. j. de pbi. feu. alie. p̄ sed. C̄no. s̄z alia. i. s̄. p̄fecto. p̄ Bal. q̄ ex h̄ ter. sumūt h̄ doc. ar. z dicūt eē q̄si casū q̄ si cōsuetudo ē ecclie dat̄ accipiētī z suc cessozib⁹ masculis tñ n̄ possit dari accipiētī z successorib⁹ masculis z feminis. z d̄z h̄. s̄. q̄ feu. da. pos. i. pri. z ibi d̄z. z sentit et̄ Ja. d̄ bel. gl. colligit notabilia ex ter. videte ea ne frustra mēbranas occupē. C̄no. ab eē s̄z Bal. qd̄ si vasal. ea. l. q̄ ipse h̄z det feu. postea i p̄cessu t̄pis alter at na turā feu. an amittat dicit ipse q̄ nō s̄z q̄dā suā apostillā. ar. ff. de iur. do. l. iulīa. s̄z Alua. dicit q̄ istud nō sit b̄i di ctū qz cōtēnit dñm. s̄z d̄z amittere ut. s̄. q̄ fuit pri. cā bene. amit. i. fi. Itē qz possit fieri frans. igit̄ zc. ut i. s̄. calidis. j. d̄ pbi. fe. alie. p̄ Fed. nā claz ē q̄ feu. nō erit ea lege apō recipiētē qd̄ ē h̄ac l̄am.

Si fuerit. Si p̄tētio sit iter dñz r va. d̄ bñficio. r vas. feu. inficiat. r dñs p̄bet amittit feu. aut dubitater rñdet r nō p̄det feudū sed fm̄ alios si fraudulēter negaret amittit feudū nō aliter. **C** No. gl. h̄ q̄ si vas. dicit se ignorare cū sciverit sciens amittit feudū q̄si negaverit. **C** No. q̄ vasal. q̄ mēdacio se ac fraudulēter negat feudū si cōvicat de mēdacio d̄z p̄inari feudo hoc. n. opa tur pena i sui p̄icipio. vt noluit h̄ glo. i. hic posita i sui p̄icipio se remittēdo ad libellū **W** i. plura arg. adducit p̄ r̄. ad hāc materiā mēdacii. dic ut d̄xi i. c. iiii. s. si d̄ feu. sue. p̄tro. vbi gl. idē tetigit. ubi aūt iste vas. iusto errore r ignorātia ductus negasset. tūc sibi ignorāti subueniret. vt i. d. c. si vas. nā iusta ignorātia excusat a p̄sumptiōe doli. r d̄xi gl. ij. hic posita qd̄ itelligas cū talis ignorātia nō fuerit sup̄ia: qz tūc nō eēt excusabilis. vt no. gl. j. d̄ p̄tro. inter do. r emp. feu. c. i. r d̄xi i. s. allegatis. Quid aūt itelligatur ignorātia excusabilis d̄xi i. c. si vas. feudū. s. si d̄ feu. sue. p̄tro. **S**i h̄o iste vas. vere sit dubi? tūc bñ p̄t rñdere dubitater vt i. d. c. si vas. dabit sibi tñ terminus ad deliberandū put declarauit i. d. c. si vas. i vltio notabili. vtz si vasal. false dubitater rñderet qz scit veritatem: sed rñdet q̄ dubitat tūc et isto casu p̄uaret feudo put ex p̄se r notabiliter determinat gl. i. h̄ posita i scōa sui pte. p̄ istū ter. h̄ in fi. quā t̄z **J**a. de bel. r cōiter doc. **E**x q̄bus oibz cōcludo q̄ in terdū vas. ē sciēs sed tñ fraudulēter negat. r tūc p̄uatur feudo absqz dubio. Interdū ē ignorās iusta ignorātia et tollerabili. r tūc p̄ suā negationē non p̄uaret feudo ac si ex p̄se negasset. Interdū est dubi? r p̄t dubitater rñdere r nō p̄uaret feudo: sed p̄t ei assignari tps ad deliberandū p̄ verbū nescio nulla soluit q̄stio. **J**o. mona. i. c. p̄sentium d̄ testi. li. vi. i. h̄bo credit. **B**al. hic q̄ subijcit q̄ maliciose respōdēs positioni se nescire postquā habuit terminū ad deliberandū habet p̄ cōfesso r p̄bat iste ter. dū si simplici ter negauit dño p̄bat r sit cōvicatus de mēdacio vas. p̄dit feudū nec regrit aliā p̄bationē nisi q̄ fraudulēter. i. cum sciret respōdet se nescire. sufficit q̄ p̄bare puta ex cōfessōe vasalli et c̄iudiciali q̄ ipse sciret. r p̄ hoc facit gl. quā ibi cōmedat **A**ng. i. l. si p̄tor. s. marcel. ff. de iudicij. nā asseritio c̄iudicialis p̄bat aium asserētis. vt vult illa gl. tñ facit i **J**riū q̄ no. i. c. ij. de cōfess. lib. vi. in. c. fi. de iura. calū. nisi velitis dicere q̄ aliud i nō respōdēte vt i **J**rijs vbi plura regunt. Aliud i fraudulēter respōdēte vt h̄. r h̄mōi p̄cis agit cū maliciose respōdēte se nescire. qz p̄bato q̄ fraudulēter respōdit se nescire h̄bit p̄ cōfesso: r sine alia p̄batio ne p̄det feu. **S**z qñ simplr negauit duo v̄z dñs p̄bat. p̄rio q̄ sciens respondit per mendacium. Secundo q̄ esset feudum. r sic illud perdet vasallus qui negauit.

De clerico qui inuestituram fecit.
Cōtinuat ista rubrica ad prime p̄cedētē hoc ordie qz s. i. ti. p̄rio. i. s. ex eadē. posuit vnū casū i quo mediolanen. vtunū cōsuetudie speciali nō obseruādo legē cōem r generalē impatoris coradi. vtz qz et i ecclesia mediolanē. erat et sp̄alis cōsuetudo d̄ cōem r generalē cōsuetudinē aliarū ecclesiar. vt p̄z. j. hoc titulo i p̄icipio. Et p̄ tātō ē hic sup̄posita ista rubrica. Et qd̄ ista sit vera continuatio p̄z ex d̄ictis **J**ac. ar d̄z. i. sūma. sub rubricel. de inuestitura p̄la. q̄ al legat istū ter. huius tñ. sub titulo hic finit lex deide cōsue. regni icipiūt qm̄ iste rubricē cōp̄bēdebant sub dicto tñ.

Clerico. Si clericus fecerit inesti. d̄ bōis p̄ p̄ijs ei? suc. tenet h̄re ratā. **S**i h̄o de rebus ecclesie si qdē possessio rei p̄ beneficium inuestiture ē apud eū inestire v̄z r inestitoris eius successor cogit eā adimplere. hec et obtinet locū oīa i laico inestitoz. **S**i aūt clericus de beneficio sui militis aliū inestiuuit pure r nō valet. **S**i h̄o i diē vel subcōditiōe. r tūc valet et sine vasalli volūate. **S**i tñ p̄i? decesserit inestitor quā feudū tenēs successor ei? nō tenet ratā r gratā h̄re. Sed si ipso viuēte feudū sibi aperit ipse cogit adimplere. **C** Itē sciēdū est qd̄ archieps mediolanē. tpe sui itroitus i dominio feu

dū habēs nō p̄t dare si postea apēriat bene p̄t i feudū darē epi aut et alij q̄ i dominio iuenerit eē feudū: postea apto r oli r et hodie i feudū dare possūt. h. d. fm̄ **J**ac. r **B**al. **C** No. bonā distinctionē qz aut tractat de bōis laicoz aut clericoz aut ecclesiar. p̄imis duobz casibz tenet inestiturā adimplere. Tertio aūt casu distinguit vt clare i ter. n̄o r vide q̄ deā sunt i ti. q̄ succes. tene. **C** No. bonā distinctio nē hic traditā: qz aut tractat d̄ p̄p̄ijs rebz clericoz aut d̄ rebz laicoz aut de rebz ecclesiar. p̄imis duobz casibus heres inestitoris tenet inestiturā adimplere. nā quo ad p̄pria clericoz q̄ nō pueniūt ab ecclesia idē iuris ē de clericis q̄ d̄ laicis. c. cōstitutus d̄ religio. do. ibi. d. **A**nto. facit q̄ habēt i. c. fi. d̄ vita r h̄oc. cle. vbi nō tamē ista epperatio quo ad oīa p̄cedit. sc̄do casu distinguit put h̄ plene tra d̄it vt hoc voluit gl. i. hic posita i sui p̄i. de quo lati? d̄xi. s. h̄ potest esse ti. q̄ succes. te. vbi collegi plura notabilia q̄ hic posset aduci. **C** No. q̄ archieps mediolanē. q̄ iuenit feudū i dominio tpe sui itroitus q̄ suus p̄decessor cui feudū fuerat aptū nō ifeudauerat ifeudare nō p̄t r p̄t **B**ald. exemplū i castro reuerso ad archiep̄atū: idē itelligas d̄ q̄ cūqz re solita infendari qm̄ hoc est sp̄ale p̄uilegiū curie mediolanē. facit i simili. **L** i. ubemus la. ii. **C**. d̄ sacrosan. ec. **L**eteri aūt epi r p̄lati possunt idē qd̄ potuit p̄decessor l̄z iuenerit rē p̄dictā possessā i dño qz rōne breuis possessionis q̄litas rei nō itelligit mutata vnde dicit notabiliter **B**al. q̄ si iste archieps tēpore sui itroitus ita iuenerit aliqd̄ i dominio q̄ iā esset factū d̄ mēsa. q̄ tūc nō posset rē ifeudare sine licētia sūmi p̄tificis p̄ ea q̄ habēt i. c. nulli d̄ re. ec. n̄ alie. q̄ d̄m̄ an r q̄lter possit p̄ceder collige ex his q̄ d̄xi. s. q̄ feu. da. pos. i p̄icipio. Et ad hoc r q̄ ibi tradit. **C**. de rebz ec. nō ali. l. i. **C** No. hic bonū ter. q̄ eo ipso q̄ ecclesia reperit eē i possessiōe feudi qd̄ illud nō p̄sumit eē i corporatū qz ē casus hic q̄ nō p̄sumat. Sed ē necesse qd̄ p̄bet fm̄ **B**al. p̄ quo adducit auctoritatē **B**ar. in. l. si qñ **C**. de bōis vacā. li. r. d̄ hoc d̄xi. s. q̄ feu. dare pos. in p̄in. in p̄ia oppo. ad fi. r pleni? i. c. i. s. ep̄m vel abba. **C** Que ro cū gl. i. in. ii. pte an ea q̄ dicunt hic d̄ archiepo mediolanē. q̄ nō p̄t ifeudare nisi bōa q̄ sibi aperiant r nō alia rē. utriū aūt hodie sint obseruāda. r respōdet gl. q̄ n̄. r p̄ hoc h̄nt aliq̄ vnū aliud. c. hic positū q̄ incipit archieps rē. q̄ dispōit **J**riū. r hoc vult ista gl. **O**ppo. ab eē q̄ imo eps nō p̄t bōa p̄pria ifeudare alteri cū teneat reseruare ecclesie vel erogare in pias cās vt in autē. licētia. **C**. d̄ epi. r cle. r i autē. d̄ sane. ep̄is. s. inter dicimus. **S**o. itelligas istū ter. fm̄ **A**lc. de nea. v̄z q̄ hic infendabat de bōis q̄ h̄bat aū ep̄atū vel d̄ acq̄sitis postea ab aliquo sibi cōiuncto qm̄ alia bona nō posset alienare vt. s. d̄xi. Et ita cōcludit **A**lc. d̄ nea. d̄ q̄ materia dic. vt plene p̄ **J**no. eē d̄ testa. c. cum in officiis r p̄ **A**rchi. d̄ rēf. c. statutū li. vi. r p̄ **J**o. mona. d̄ re b̄ eccle. non alie. c. hoc cōsultissimo li. vi. de quo et p̄ gl. rii. q̄ i. c. epi cū duobz sequētibz in duobio aūt cui? p̄sumat esse bona clerici infendantis an ipsius vel ecclesie. vide p̄ glo. r doc. in. l. defensiōis d̄ iure fisci i. c. fi. d̄ peculio. cler. **A**rc. in. c. statutū. s. assessorē de reserip. li. vi. habetur in c. requisiti. r in. c. cū in officijs de test. **B**ald. hic dicit q̄ in dubio presumuntur ecclesie nisi per iuramentum scm̄ aliud appeat dicite vt in locis p̄al.

An mut? vel surdus seu alias ipfectus feudū retineat.

Cōtinuat ad prime p̄cedētē rubricā silitudinarie hoc modo qz sicut ibi dubitabat an inuestitus ab ecclesiastica p̄sona eēt capax feudi r illud retinere possit. itaqz p̄ silitudinē in isto titulo an mutus vel aliter imperfectus sit capax feudi r illud retinere valeat. r hanc continuationem sensit **J**aco. de bel. s. episcopum vel abba. in. s. mutus r quod sit vera continuatio pater ex dicto ter. quia similiter loquitur de muto qui tamen text. est situatus sub illa rubrica episcopum vel abba. rē. que tractat de materia tituli p̄cedentis.

Dicitur. Ja. de bel. stellerit altero de moīs
duobus. **P**rimo q̄ scda opi. hic pos-
sita sit vera nō p̄ria. 7 h̄ pp̄ rōnē q̄ h̄ i. si. assigna-
tur. q̄ cū feu. daf̄ pp̄ fuitū cui vasa. nō pōt fūi
re nō d̄z posse illō retinere. nā fuitū pōt cōsistere in locu
tōe. vt. s. de for. h̄de. mō si cessat cā 7 potētia fūiendi d̄z
cessare effectus. ff. de cōdi. sine cā. l. i. itē q̄ sicut in p̄cipa
li acq̄sitorē amittit̄ feudū p̄pter talē casuz supuenientez.
vt. s. ep̄m vel abatē. s. si. ita in suo accessore d̄z p̄ire. cum
p̄ria p̄uisio videat̄ eē validior q̄ illa que venit ab alio. in
sti. de verbo. ob. s. ex cōditōali. S̄z sua opi. nō satisfacit
quātuz ad istū ter. q̄ nō infert q̄ p̄ima opi. tollatur per se
cundam. imo potius infert d̄zū. Itē q̄ nō ē verisimile
q̄ **O**bertus auctor huius opi. posuisset suā opi. erroneaz
ad hoc vt imediate corrigeret p̄ alias. Quare videam⁹
aliā scda lec. eiusdē. Ja. de bel. q̄ distinxit q̄ aut loq̄mur
de fuitio tali q̄ pōt p̄ substitutū adimpleri. 7 tūc p̄ria opi.
p̄cedit. aut d̄ fuitio q̄ p̄ substitutū p̄stari nō pōt. 7 p̄ce-
dit scda opi. v̄z l̄z ista lectura in se possit cōtinere verita-
tē p̄ ea que tangunt̄ in. c. si q̄s. s. si de feu. fue. cōtro. 7 ha-
beat in se eq̄tatē s̄m ip̄m. tū nō v̄z mibi q̄ satisfaciāt ad in-
tellectū totius materie v̄n̄ **N**ico. de nea. intellexit p̄imā
partē q̄ loquat̄ i feu. p̄no 7 ip̄fecto ex accidētī. Scda
vero p̄tē intellexit in ip̄fecto a natura 7 in feud. nouo. Et
ista lec. l̄z i se sit vera tū d̄inat. Quare repio **P**e. de cer.
ast̄ intellexit 7 h̄ iudicio meo. Et aū ip̄m fuit intellect⁹
glosatoris in. d. s. mutus. si sane intelligat̄ vt ibi d̄ri v̄z vt
iste ter. loquat̄ totū in successiōe feu. p̄ni. v̄z in p̄ria p̄te
ponit 7 determinat de muto vel aliter ip̄fecto ex acci-
dentī qui succedit in tali feudo paterno. In secunda au-
tem parte loquitur d̄ muto a natiuitate q̄ in tali feu. non
succedit. In feu. aut̄ nouo q̄sito p̄ aliquē v̄trū ip̄se querēs
possit illud retinere si postea ex accidētī mut⁹ efficiat̄ vel
ast̄ ip̄fectus. Et tunc isto casu d̄icit ip̄se q̄ ē recurrētū
s. mutus. s. ep̄m vel abatē. vbi determinat q̄ nō. v̄rū
tū ibi substitū q̄ si tale feu. fuit adeo magnū: q̄ eo ablato
ip̄se vasallus nō posset viuere q̄ tūc d̄z tūc relinq̄ vt possit
se exhibere 7 sustētare. 7 h̄ lec. agruit h̄nt̄ l̄cē i oi sui p̄te.
Et qua lec. ip̄se colligit q̄ solū ē h̄cda d̄ia iter vicin⁹ na-
turale 7 accidētale. put̄ ēt alibi sit. C. d̄ ex. tu. l. i. z. ff. co.
ti. l. spadonē. S̄z ex hac lec. v̄z isurgere magna iniquitas
v̄z. q̄ magis punit̄ q̄s ex vicio naturali vt possit aliqd op̄
poni. s. vicio accidētali nō. l. marimū viciū. ff. de libe. p̄-
te. Ad hoc r̄idet vt colligit̄ ex dictis **B**al. q̄ v̄z i sua di-
stin. assentire ip̄i petro q̄ nulla culpa suberat in illa acci-
dētā vicij accidētalis 7 assignat rōnez d̄rie q̄ vasallus
a natura nascit̄ ip̄fectus. tūc ille cōtract⁹ feudalis de-
uenit i p̄sonā sui ad casuz i quo nō potuit v̄n̄ cōseruari i
statu suo. 7 iō viciat̄. ff. de fideiussō. l. generaliter. z. l. v̄ra-
nius. S̄z q̄n̄ ē ip̄fect⁹ ex accidētī tūc h̄n̄ retiere pōt feu.
q̄ h̄n̄t̄ originē fundamētī nēdū i p̄sona patris s̄z ēt in sua
ac ēt fortī est q̄ duab⁹ radicib⁹ fundat̄ q̄s una sola. ut i
autē. de p̄sang. 7 uterī. fratri. s. i. Itē s̄z h̄c lec. **P**e. de
ce. ē casus. In feu. p̄no succedit mut⁹ vel ast̄ ip̄fectus
fact⁹ ex accidētī nō ast̄ qui sic nascit̄ hoc d̄icit. Dicit̄ tam̄
Bal. in eua. pacis cōstātie. i verbo non obstāte. 7 i ver-
bo si libellariū q̄ q̄n̄ feu. cōstitit̄ in redditu bursali. in eo
mutus 7 surdus 7 q̄libet heres succedit. z. d. **A**dar. in. c.
i. j. de vas. q̄ d̄ cōsti. lotha. **I**n ter. ibi ip̄fectus. s. a casu
secus si a natura. vt. j. seq̄. in. ij. p̄te. ibi paternum. sec⁹. si
nouū. vt h̄c d̄icit glo. z. j. dicā. Ibi dicunt̄. s. nō corrigē-
do p̄dicta s̄z d̄terminando casū qui seq̄. **N**o. q̄ viciū i
perfectionis accidētale ēt p̄petuū non nocet vasallo quā
tū ad successiōnē feu retētione feu. p̄ni. vbi h̄c. secus aut̄
in nouo q̄ illud retinere nō pōt tanq̄ feudū. s̄z tū ex eo d̄z
sibi tū relinq̄ vt se sustētare valeat si non h̄at v̄n̄ viuere
possit 7 feu. sit magnū. vt ēt voluit glo. i. hic posita que re-
mittere voluit ad. s. mutus. s. ep̄m vel abatē. l̄z male al-
legauerit. Dicit̄ tū **B**al. q̄ si ēt feu. q̄ p̄ i gratitudinē
vasallus non p̄t p̄dere nec p̄ aliū casuz. puta q̄ sit datum

eo q̄ a morte datē liberant vel ab hostib⁹ vel a latricu-
lis liberant p. l. si p̄. s. i. ff. de do. q̄ istis casibus cum ces-
set rō legis vel cōsuetudinis q̄ amissionē inducit cessat lex
7 cōsuetudo 7 eaz p̄nc. l. q̄ d̄m. ff. de pactis. l. milites
agrū in scdo r̄iso. ff. de re mili. 7 non attendit̄ seruiciū im-
pendendū. id nō h̄z locū. d. s. mutus nec iste ter. **N**o
q̄ viciū naturale ip̄fectiōis officit̄ vasallo. ut non succedat
feu retineat feu. p̄nuz. utrū ēt isto casu debeat sibi relinq̄
tū de dicto feu. ut possit se sustētare si non h̄z v̄n̄ uiuat. ut
s. prime d̄m̄ est i p̄cedenti notabili d̄ feu. nouo. uult glo.
ij. hic posita. q̄ idē sit dicēdū q̄ notabiliter h̄ d̄terminare
v̄z. 7 d̄ ip̄fectus a natura q̄n̄ opa medicorū iuari non
pōt vt in. c. ex litteris de frigi. 7 malefi. **N**o. rōnez qua
re ip̄fect⁹ a natura 7 effect⁹ clericus 7 mulieres feu.
nō pōt retinere. q̄ fuitia nō pōt exhibere. 7 ad hoc glo.
fi. hic posita allegat plures cōcor. adducēs ēt v̄n̄ simile
in iure lōbar dorū quare mulier nō pōt cōponere cū inimi-
cis super morte parētuz. q̄ scida 7 leuare nō pōt h̄ est ini-
micitā nō pōt tollere vt alibi ponit̄. s. qui feu. da. pos. s.
hoc quoz notandū. v̄rū aut̄ clericus a p̄ri. possit de no-
uo inestiri. d̄ri. s. de mili. vas. qui ar. bel. depo. c. i. z. j. d̄
ca. cor. s. si. **Q**uero cū glo. pe. hic posita an iste mut⁹
vel alias ip̄fect⁹ a natura possit retinere feudū fūiedo
per substitutū. 7 r̄idet ista glo. q̄ sic p̄supōndō q̄ possit
retinere feudū. S̄z tu circa h̄c q̄n̄ez p̄sidera q̄d iste ta-
lis. a natura nat⁹ eq̄perat̄ clerico 7 mulieri ex eo q̄d non
potest fūire. mō si attēderem⁹ solā equipationē ad cle-
ricū tūc ēt dicendū q̄d possit fūire per substitutū atten-
to genere fuitioz q̄ h̄ idē firmat̄ i clerico vt d̄ri. s. de
mili. vas. q̄ ar. bel. depo. S̄z ista eq̄peratio non ē bona in
terminis hui⁹ q̄n̄ez q̄n̄ clerici alias fuit habilis. q̄ nō s̄e
per cleric⁹ igit̄ melior ē eq̄peratio q̄s facit de femia. q̄ se-
mina semper fuit inhabilis sicut iste nat⁹ ip̄fect⁹ vnde
sicut femia non p̄t retinere feudū 7 fūire per substitutū
vt. s. q̄ sed. da. pos. i. s. hoc aut̄. ita dicendū ēt v̄z in tali i
perfectione a natiuitate 7 hoc v̄z ēt d̄ mēte **P**e. z **B**al.
Quero de q̄n̄ez quā posuit **J**o. an. in ad. ad **S**pecu.
in ti. de feu. s. q̄m. **R**. rrv. ibi **P**dy. z. q̄. lxxv. tractat d̄ si
lijz duob⁹ vasalli quoz unus utilis alter inutilis ad serui-
tiū an solus utilis cōsentiente d̄no h̄z debeat feu. q̄ que-
stio no. 7 non soluit d̄ p̄bi. feu. alie. per **S**ed. s. p̄terea si.
Pdy. z. Ja. d̄ are. p̄ filio habili allegat. q̄d ex quo h̄z on⁹
7 emolumentū d̄z h̄re. ff. de reg. iur. s̄m naturā. Itē fili-
us inutilis h̄ri d̄z ac si non esset. C. de an. 7 tribu. l. i. de
trāfac. c. ij. **S**. sicut iurta ubi vide similia 7. ff. q̄ cuiusq̄
uniuersi. noie. l. i. s. q̄b⁹. nec ualet dicere q̄ per aliū fūit
poterit cui r̄ide per. l. unā. C. de cadu. tol. s. ne autem.
Idē s̄m id nullus deberet ip̄e d̄ri feudū p̄q̄ femina
mut⁹ surdus 7 oēs phibiti possent fūire per substitutū.
Itē si in tutela vel successiōe un⁹ ē habilis alter inhabi-
lis: deserit̄ habili. p̄z p̄imū. ff. d̄ legi. tu. l. i. s. iter d̄z 7. s.
si apud. scdm̄ p̄z. ff. d̄ d̄. tabu. l. i. s. pe. 7 ulti. 7 institū. d̄ suc-
ce. libe. s. s̄ n̄ra. in d̄riū q̄ iter liberos tales nec apud de
um neq̄ in iure successorio d̄z eē discretio in autē. d̄ mo-
na. s. hic at. C. familie hercis. l. inter filios. Itē afflicto
cōpatiendū ē q̄ non peccauit. C. de lib. p̄te. l. marimū ui-
ciū. C. de le. here. l. maior. z. l. pe. in p̄ri. **P**il. distinxit
an possit uel non possit sine p̄te feudi sustentari. **P**rimo
casu totū h̄at utilis. Scdo casu de parte sibi als obuen-
tura assignet unde sustentari possit **J**ac. dicit s̄z **O**ber.
z. **S**. ambos debere succedere q̄ si ambo essent utiles
simul succederēt. ut qd iuris scit i toto quo ad totū sit in
parte quo ad partem. ff. de usur. q̄ scit. 7 d̄ reuen. l. q̄ de
tota d̄icit ip̄se q̄ d̄ h̄ facit rubri. ep̄m uel abba. c. i. s. i. z. d̄
eo q̄ sibi 7 heredi. suis zc. c. i. refert alios dicere q̄ solus
utilis succedat p̄q̄b⁹ facit iste ter. Satis equa so. **P**il.
potuit in his terris tollerari p̄ q̄ facit p̄re. c. i. rubri. ep̄z
uel abba. in fi. Et breuiter scias q̄ in successiōe feud.
non potest dari certa regula pp̄ diuersas locorū cōsuetu-
dines 7 pp̄ diuersa pacta 7 cōuentiōes q̄ i eis appōi q̄sue

uerunt. nā dētus et cōuentione legē accipiunt. ff. de pac.
l. i. §. si cōuenerit. vbi nō esset cōuētio vel cōsuetudo par-
ticularis i huiusmodi casu credere h casu habile succede-
re z pferendū inutili p ea q nō. in simili an. in. c. i. §. d ma-
tri. ad morga. ibi Bal. z Bal. l. c. cū i magistrū d ele. z p
ar. p hac pte. s. facta. z fac q h vult Bal. i di. sua. **Q**uo-
po. ab eē d istū ter. z q dicta sunt v3 qd imo vasal. q tūcū-
q iperfect? eēt a natura nō debeat pūari feu. qz postq si
ne sui culpa nō pōt fūire non d3 pūiri vt. s. q fuit pri. cā
be. amit. §. s. nec ē alia. Itē qz vasal. ex forma fidelitatis
nō tenet ad ipossibile vt. s. de for. fide. c. i. z. j. titu. se. c. fi.
So. ad dēlarationē oīuz p̄dictoz z totius materie. Bal.
nō. distinguit h mō v3 qz aut ipedimentū ē tpale. tūc non
euanesceit feudū : aut ē perpetuū. z tūc aut culpa vasalli z
euanesceit ar. nō. in. l. s. z si tres. ff. de leg. i. aut sine sui cul-
pa. z tūc aut ē ipedimentū qz minuit quātitatē seu quali-
tatē seruitij vt qz nō ita bñ audit sicut solet vel non ita bñ
ambulat. vel nō ita bñ loq̄ z p h nō p̄dit feu. vt insti. qui-
bus nō est pmissūz facere testa. §. itē mutus. ff. de actio. z
ob. l. i. §. si. qz itelligit ista materia q̄ facit inhabilē in totū
l. i. z. ij. C. qui morbo li. xj. z. ff. de legit. tuto. l. pe. Ita. n. i
perfectio de q̄ in isto ti. significat totalitatē ipfectionis.
vt elegāter dicit Bal. h sup rub. z ē ter. in. d. §. mutus. s.
ēpm vel abba. Aut q̄titas fūicij i totuz tollit. ita qz nullo
mō p̄stari pōt. z tūc aut ē feudū nouū z nō durat h̄ hic in
de soluit obligatio. Aut ē feudū antiquū z tūc distiguo ge-
nera fūitioz qm̄ si est tale seruitiū qz pōt eque p̄stari per
substitutū. z tūc si ē iperfect? a natura z nō succedit vt h̄ i
scda pte. si ex accidēti. z tūc retinet feu. vt h̄ i p̄ria pte. Sz
isto casu putat Bal. qd debeat cōmutari fūitioz sicut qm̄
p̄ceptū testatoris nō pōt fūari iuxta votū suū. l. legatū ci-
uitatis. ff. de vsufr. leg. z. ff. de admi. rez ad ciui. pti. l. le-
gatū. z qd nō. i. cle. i. de relig. do. fac qd h̄. s. de iusti. de
re alie. fac. i. pri. Et itelligas p̄dicta fm̄ ea que dca sunt. s.
in p̄rio z. ij. notabili v3 qz qm̄ vasallus amittit feudū. pp ta-
le viciū ipfectionis qd nihilominus d3 sibi relinq̄ tm̄ vnde
possit se sustentare vt ibi dicit. **Q**uero ab eē qd si filius
est eētus de v̄tre m̄ris mortue an succedat in feu. dic qz
sic ar. ff. de libe. z postu. l. qd d3. ff. ad tertul. l. i. post p̄ri. z
tenet Jac. ardi. i. ti. de suc. feu. sub rubricella. vbi frater
succedat f̄ri i fi. **Q**uero de ipfecto rōne gust? vel odo-
ratus an priuet feu. dic qz nō nisi tale esset feudū z eius q̄
litatis cui nō possit vasallus seruire vt sunt isti sefealchi q̄
faciūt credētiāz dñis z gustāt qz tūc adhuc h̄eret locum
iste titulus. facit qd nō. Inno. eē de obser. ieiunioz in ru-
brica. z ē rō qz ē distinctus a natura in eo in quo fm̄ qua-
litatē d3 fūire. Idē dicendū in alijs casib? vt si quis eēt
strumosus p̄ dictā rōnez. facit. l. si. de cura. furio. z. ff. de
libe. z post. l. sigs postumos s3 Bal. i. d. §. mut? **Q**ue-
ro datū fuit feudū p̄ri cui? filius ē in feudo successit. z tūc
erat sanus postea est effectus inutilis z ipfectus totaliter
vel p̄ morboz vel ex aliquo accidēti amisit vsuz vel loque-
lā vel auditū. an retinebit feudū. z dic qz sic vt h̄ic in p̄ri.
postq̄ est feu. p̄nū. secus aut si fūisset nouū. vt in. d. §. mu-
tus. qd itellige qm̄ tale viciū venit absqz culpa vasalli. vt
s. dicit. facit. l. si militē. C. de cōdi. ob. cāz. l3 qdā tēuerit
qz p̄dit. vt dicit Bal. i. d. §. mut? **Q**uero qd si mutus
vel als iperfectus haberet filios an auferat eis feudum
z dicit Bal. sup rubri. qz nō p. l. i. C. qz admitti. ad bo. pos.
p̄ri z ibi Ly. qd itelligit And. de iser. vez in feu. p̄no p
ea q̄ nō. s. de suc. feu. §. h̄ quoqz. z q̄ fuit pri. cā be. amit. §.
fi. Sz i feudo nouo dicit ipse qz feudū debeat reuerti ad
dñm ex clusis oibus qz dñs elegit psonā z industriā ipsius
vasalli. nūc effecti muti. vñ industria filij nō cēset sibi ita
grata sicut illa p̄ris qz sibi amplius fūire nō valet. l. inter
artifices. ff. de solu. z ita determinat i. d. §. mut? **Q**ue-
ro qd in hermafrodito. dic qz si p̄ualet in masculino serui-
q̄ succedit in feu. als secus. l. qm̄. ff. de sta. ho. z de testi.
l. repetū daz. §. i. z p Jac. ardi. in ti. de suc. feu. sub rubri.
vbi frater succedit fratri i fi. z p Bal. i. l. fi. C. de suis z le-
gi. z ibi ē declarat qle nomē d3 ei iponi in baptismo zc.

Quero qd si aliqs ē ipfectus in mēbro ita qz est sine
virga z nō pōt generare an succedere possit in feu. p̄no.
Et dicit Bal. qz sic in. d. §. mut? qz alias sequeret qz gli-
bet sterilis nō succederet qz nō est vez. nā privilegia dū-
rant etiā in sterili. l. assiduis. C. qui potio. in pigno. habe.
Itē qz talis defectus p̄ndendoz non ē euidentis sufficit qz
nō sit mulier. vt nō. ff. de legi. l. de qbus. s3 qz sit alias sen-
satus aptus mēte z corpore. z ita dicit se consuluisse in ar-
dua qōne. qd nō. Jo. and. in. c. oēs de peni. z remissio. in
nouella.

Quoniam ille qui interfecit fratrem domini feudum amittat.

Quoniam qz supra prime dēlarauit qualiter vasallus
priuat feu. ex vicio sibi cōringēte absqz aliqua culpa sua.
nūc vero dēclarare intēdit quādo priuet ex vicio cōringē-
te sibi propter culpam suam.

Quis. Diuidit istud. c. in. v. ptes. In
prima occidit vasallus fratrem do-
mini non p̄dicioze. neqz in iniuriā domini quo-
casu nō perdit feu. In scda occidit fratrem suūz
p̄riū vt habeat eius hereditatē. vel aliquā aliā felloniaz
cōmisit ex qua amplius stare nō pōt in curia dñi cū hono-
re. vt puta. qz hōsem. p̄dicioze occidit quo casu feu. priua.
In tertia determinat qualr isto p̄mo casu tale feu. si est
p̄num nō reuertit ad dñm qz delictū non est cōmissū d
dñm h̄ dñm feu. trāsit ad agnatū primioze ipsius vasalli.
In quarta declarat qz intelligat eē primioz videlicet vt
fiat dēnūtiatio fm̄ formā iuris. In quinta pte determinat
qz si tale delictū respiceret psonā dñi. vt puta qz esset sc̄m
aio iniuriādi ipm. z tūc tale feu. reuertit ad dñm. scda ibi
h̄ si fratre. tertia ibi qz tñ. quarta ibi eadē. qnta ibi cū at.
z ista diuisio tā p̄quis sufficit ēt p̄ sumario. **Q**uoniam cū aut
dic qz iste ver. pōt. vel ad p̄ci. ciui. vt. §. dicit v3 qz vasall?
interficiēs fratrem dñi nō priuat feu. vt ibi nisi illud tale de-
lictū eēt perpetrātū in iniuriā dñi vt hic z statim dicā. vel
intelligas qz h̄ ponit regulā generalē. de q̄ i. §. deniqz. s.
que fuit pri. cā bñ. amit. **Q**uoniam n. pōt referri ad. s. p̄ria qz
ibi loq̄ in feudo p̄no in quo pp delictū cōmissū in tertia
p̄sonā nō reuertit feu. ad dñm vt dicit in. d. §. deniqz. sed
forte possit p̄ hūc ter. imitari nisi illud delictū esset cōmis-
sū i iuriā dñi: qz tūc nō attēdit tā p̄sona tertij. qz qz pp in-
iuriā dñi est factū. l. si merces. §. culpe. ff. locati z. j. p̄ric.
dicā. **Q**uoniam regulā qz vasallus iterficiēdo fratrem dñi non
priuat feudo vt hic in p̄ria pte. q̄ regula fallit si p̄dicioze
vt hic in scda pte quo casu priuaret z applicaret agnatis
put fieret de homicidio simili cōmissio in psonā alterius
fm̄ And. **Q**uoniam h̄ p̄fatus and. qz si vasallus occidat fra-
trem dñi sui p̄ncipalr in odiū ipsius dñi qz tunc tale deli-
cū v̄ respicere psonā dñi. Et p̄ oīs isto casu feudū de-
beret reuerti ad dñm z h̄ p̄bat p̄ si. hui? c. Itē z p̄ rōnez
positā in. l. itē apud. §. pe. ff. de iniurijs p̄ qd si est verū li-
mitabit ista materia de q̄ dicit in. d. §. deniqz. facit p̄ hoc
qd dicit glo. s. qui. mo. feu. amit. §. itē si fratre domini p̄-
dicioze qz amittit feu. z tūc tale feu. reuertit ad dñm. quā
seq̄ ēt Jac. de bel. dicēs qz p̄dimētū istud opat. nā secus
si a casu vel alio mō occiderit fratrem domini vel suū quia
nō priuaret facit. l. respiciendū. §. delinqt. ff. de pe. Bal.
tamē h̄ voluit qz si fratres erāt conuasalli interficiēs fra-
trem ēt i rura p̄dit feu. qz deliqt i vasallū. z fecit d̄ legē fen-
di p̄ quā istū h̄bat i p̄orte z faciūt q̄ dicā i pe. q. **Q**uoniam
qz i m̄ria ciuili aliis sit tradē possessionē aliud p̄dere vt
h̄ i. l. fi. C. d̄ acq. pos. glo. i. l. dolo. i. pri. ff. si mulier v̄. no-
mine. tamē sec? est in materia criminis qz tradere hominē
z p̄dicioze p̄dere idē sunt. Et sic traditor z p̄dicioze idē sūt
vt p̄bat hic. **Q**uoniam ter. perpetuo in quarta pte ibi eadēz
qz i successiōib? feudali. p̄putamus gradus s3 ius ciuile.
vt posui i. c. i. §. z qz. s. qz feu. da. po. i. pe. col. **Q**uoniam qz ex
homicidio p̄dicioze cōmissio quis priuat feu. z rōnem assi-
gnat i isto ter. qz nō p̄t vasallus tale homicidiū cōmittēs
sine dedecore morari i curia domini: p̄dicioze. n. nō ē ca

par beneficij vt in. c. clericus. rlvj. di. nā cuz feudā a fide-
litate dicat 7 ppter fidelitātē datur vt. s. p. quos fiat inue-
sti. in fi. 7 q. pditionē cōmissit psumitur sine fide. l. si cui. s.
i. ff. de accusa. c. puulos. rxiij. q. iij. glo. singularis in. l. ile
ge. ff. ad sil. quā ibi cōmendat Ludo. 7 et tales pditores
sunt expulsi a iuris beneficijs. l. si quos. C. de capti. 7 post
limi. reuer. Bal. in. l. 7 militis. C. de testa. mili. Intelli-
ge quādo patriā pdiderūt. nō miz si et tales perseqt vsus
feudalis q. et priuatū pdiderūt. facit nā infamis nō dō vi-
dere faciē pncipis. l. ij. C. de digni. li. rxiij. mltominus i cu-
ria beneficiū obtinere. i. feu. 7 iō dicit h. Bal. q. si vasal.
est bānitus pdit feuduz. alle. Doff. in sumati. qui. mo.
feu. amit. igit. rē. 7 diē And. de iser. q. ille ē proditor q tra-
dit aliqū non diffidēdo. S. tu dic claris in. d. l. respici-
endum. s. delinquent. ff. de penis. q. pdere est quando in
mēte vnū gerit 7 aliud actibus ostendit vt. ff. de pūari. l.
i. 7 ponit cōceptū si venio tecū vt socius 7 in itinere nulla i-
terueniente rira te pcutio vel occido: vel si sedens tecum
in mēsa hoc facio: vel si cū tibi essem amicus percussit te
de retro nullo pcedente rācore. vñ istis casibus videoz p-
ditore gessisse q. aliud gerebā i aio quā illd qd gerebaz i
ore. ad qd facit. C. de delato. l. si. s. q. q. s. eēt mibi inimi-
cus. ita q. sic esset rancor iter me 7 ipsum non intelligere
tur pditorie pcutere vel occidere q. p inimicitia ostende-
bat illud q. faciebat actu velle desuere s. Bar. dicit quo-
q. Ja. bu. in. l. athletas. s. calūtor. ff. de infra. q. ille qui
dat alicui potione venenatā dō pditor 7 de ac materia p-
ditiois h. ē p. Jo. an. in. c. p. humani de ho. li. vj. in. c. fi.
rlvj. di. 7 q. no. p. glo. in. l. siquis a barbaris. C. de re mili.
li. rxiij. 7 Bal. s. q. mo. feu. am. in. pzi. 7 p. Jo. an. i. c. i. de
fendis ponit Bar. in. c. ad reprimēdā i verbo rebelles.
C. Ad. regulā istā Ja. de bel. q. si pp felonā cōmissā nō
pōt vasallus eē in curia dñi amittit feudū q. intelligit gl.
h. posita duobus modis. pzi. vt amittat feudū ē si posset
morari. s. tū nō sine eius verēcūdia pōt ibi morari 7 eri-
stere. q. pia sunt nullo mō posse morari: vel posse morari
s. cū verēcūdia. 7 ad h. idurit ista gl. plura similia vel scō-
dit gl. q. pōt itelligi d. eo vasallo. q. nullo mō pōt i curia
morari. C. Op. ab. eē. q. imo vasa. multo fortius debeat
priuari feudo q. occidit fratres dñi sui q. q. occidit fra-
trē suū pzi. er. eo q. plus peccauit in dñz a quo recogno-
scit se. occidēdo fratrem ipsius dñi q. erat de sanguine suo
q. occidēdo illū q. nō est de sanguine suo. s. d. sanguine oc-
cidētis ar. l. negāda. C. q. accus. nō pos. So. p. siderat deli-
ctū vasalli q. magis delinqt occidendo fratrem suū pziuz
effundēdo pziuz sanguine q. alienū. l. i. ff. ad. l. pōpo. de
parici. Item q. occidēdo fratres suū nō ē aliud q. sangui-
nez pziuz pdere. ar. vtrū. ff. ad. l. pōp. de pici. itē q. va-
sallus occidit fratrem suū vt hēret totū feu. 7 hereditatē 7
sic delinqt respēctū feu. q. ab eo nihil recognoscebat. nā in
feu. s. Bal. magis p. sideramus realitatē feudoz q. affe-
ctionē psonaz als sequeret q. si vasallus occideret vnū
magnū amicū dñi q. deberet feu. priuari. q. non est dōm.
C. Op. q. imo occidēdo frēz dñi priuari debeat feu. p. rō-
nē huius lre. q. et h. delicto vñ q. nō possit sine dedecore
stare i curia dñi. So. ista rō h. locū in casu suo. v. q. de
liq. respēctū feud. ut hēret oia bona. vt. s. dem. ē vel q. pdi-
torie iterfecit aliqū q. pdimentū h. opat vt sit alienus a fa-
cie oīuz dominoz 7 pncipū. l. s. 7 milites. s. s. ignominie
ff. de eru. tu. nā si pditorie iterfecisset fratrem dñi tunc idē
eēt vt dicit sup. ter. 7 h. gl. t. in. d. s. itē si fratrem. C. Op. imo
p. homicidiū commissū in psonā p. ris dñi priuet q. saltem
qdēnabit criminaliter ex quo bona oia debēt sibi adimi.
l. iij. s. pe. ff. ad. l. cor. nelia de sicca. So. dicit Bal. q. q. nū
vas. occidit frēm suū vt hēat bona vel aliqū aliū pdito-
rie tūc cōdēnabit crialiter. nihilominus poterit pcedi ēt
d. cū civiliter ad priuationē feu. s. iura feudalia. s. q. nū
occidit frēz dñi fatef ipse q. bene poterit cōdēnari crialiter
7 possit pdere feu. sicut alia sua bōa. sed tamē poterit cō-
tra ipsum pcedi civiliter ex iure feudali ad priuationē ip-
sius feu. q. s. ipius dñi ē oio a feu. alienus. unde conclu-

dit ipse q. q. tū ad criminalē pcessuz non dō fieri dñia iter
istos casus siue occidat frēm dñi siue aliū. q. vtroq. cāu
p. suam condemnationis criminalē occisor pdit feu. 7 in
hac p. tione ēt ē Ja. de bel. Op. q. imo ēt si occidat frēm
dñi absq. pditiōe q. debeat amittere feu. nā si p. cubat cū
sorore dñi manētē i domo dñi amittit feu. vt. s. qui. mo.
fe. amit. s. i. s. mltomagis dō amittere occidēdo frēz dñi.
So. ler reputat illā maiorēz offēsa. l. isti qdē. ff. q. metus
cā qd p. ēt q. illa nullo mō excusabilis ē. l. i. C. d. rap. vir-
gi. vñ ista sic q. q. vt. j. d. pa. iur. fir. te. s. si q. s. vel alium.
C. Quero ab. eē. qd si dñs occidat frēm vel aliqū aliū
pditorie ita q. nō possit p. pere sine dedecore an. priuabit
p. prietate ad instātiā vasalli. And. de iser. q. nō. tū q. nō
interest vasalli cū nō expectet suiciū a dño sic ē eē. vñ rō
isti? ter. nō vēdicabit sibi locū imo vñ potū? q. sit utilitas
vasalli q. iterim erit solutus debito fidelitatis iurta ea q.
tradunt. s. in. ti. hic finit lex. i. pzi. tū q. ter. j. qualr do. pro
pzi. pzi. p. supponit q. fellonia sit cōmissa d. vasallū. vñ cuz
sit diuersa rō dōz statui diuersū ius. l. a. titio. ff. d. s. ob. 7
sic nō ob. s. d. for. fide. i. fi. 7 i. c. dño p. mittēte. s. si d. fe. fu.
p. tro. C. Et q. nūqd vasal. q. occidit seipm pdat feu. rñ
deo nō q. an. q. sit mortuus nō ē dānat? ad pditionē feu.
7 post q. ē mortuus bona fecerūt trāsitu ad h. dez. vt. C.
q. testa. fa. po. l. i. nec vlla pena iure fori pōt ipom mortuo
l. si pena alicui. ff. d. penis. L. octo nūq. pp. culpā feudū p-
dit nū culpa lege feudali dānet. 7 supsit psona que sen-
tentia pati possit. C. Itē ab. eē. q. vtrū vasallus q. ē effe-
ctus furiosus possit ex culpis pcedētib. pati suiaz priuati
uā. 7 vñ q. sic q. culpa pcedēs nō ē purgata imo apud de
um puniret. p. siderato q. nō plus opat furor q. mors. sed
punit post mortē ē 7 post furorē. Idē 7 forti? i frenetico
q. ille non est p. zie furiosus. vt nō. s. e. p. s. vel abba. s. mu-
tus. In dñū vñ q. furiosus non patit pcessū. 7 multo for-
tius freneticus. ff. ex qui. cau. i. pos. ea. l. fulcini? s. plane.
So. cūsilē patit pcessū dato curatore sed criminalē non
patit. vt. ff. d. pub. iudi. l. pe. s. ad crimē. q. i criminalibus
causis curator. nō amittit. nec accessorius. ut. C. d. aucto-
ri. p. sta. claz. sed nō tāq. fundās iudiciū q. regule iuris nī
patium p. administrationē agi criminaliter ut plene nō. ff.
de. pen. l. suū quoq. s. publice cū sua materia. Et idē
forte i frenetico uel uenenato cui pp. uenentū ad tps ē ab-
lat? itellec? Concludit q. q. civiliter d. eo qd cōmissit an
furorē qdēnat. criminaliter nō. Sed d. eo qd fac i furore
iō non punit q. exiliū mētis patit. ut. ff. d. of. p. si. l. diuus.
C. Quero qd si vas. occidat cōnasallū an. feu. amittat 7
vñ dicendū q. nō. q. si occidēdo frēm dñi nō amittat vt h.
multo forti? vñ in casu p. sito. S. tū h. nō obstātē vñ Al-
ua. post. Ja. ardi. iclinare i dñū vt amittat p. l. oē delictū
s. si q. s. ff. d. re militari. 7. l. vey i p. ff. p. socio. 7. C. si ip-
ria. liberal. soer? li. r. cū si. C. Quero qd si ex aliquo alto
delicto ignominioso nō possit stare i curia dñi. puta q. dā-
nat? d. adulterio vel ex aliquo simili remissus a curia an
hēat locū iste ter. Et dic idē Ja. ardi. q. sic. ar. ff. d. his
q. nō. ifa. l. ij. s. miles. 7. ff. d. re mil. l. iij. s. adulteri. 7. l. mi-
lites. s. amissionē. nō tū itelligas vt dic ipse q. ex oi. cā. er. q.
opi. vasa. grauat veniat priuādus p. ea q. h. bitur. s. q. fuit
pzi. cā. ben. amit. s. illud 7 dic vt ibi.

Quero cogit. In sumā h. vult. Vasallus nō te-
net se offerre dño ad fuitū nisi sibi siue
rit denunciātū quo cāu. suire cogit si pōt. h. d.
C. Ad. regulā q. vasallus ad p. stationē fuitio
rñ nō p. stituit i mōza nisi mediātē interpellatione. Et ad h.
glo. h. posita idurit mltā exēpla dñi. i. c. i. s. d. no. for. fide.
C. Oppo. cū glo. fi. s. suprascriptā regulā q. imo vasall?
debeat se sponte offerre non expectata interpellatione do-
mini d. dicto. c. l. 3. i. scōdo rñso. So. fallit i isto casu q. nū uasa.
scit magnū piculū iminere q. tūc lex iterpellat ut ibi dñi
7 i. d. s. ad h. 7 late. s. q. fuit pzi. cā. be. amit. s. s. nec ē alia
plene d. materia oblatiois p. doc. in. l. acceptā. C. d. usur.

C. De vasallo q. d. cōstitutionē lotharij feudū alienauit.

Quia vasalli pzinat feudo no solu pp feloniam pueniē-
te ex delicto. s. et ex feloniam z ingratitudie pueniēte ex co
tractu vt. s. q. fuit pzia ca be. amit. s. deniq. idcirco post
qua auctor. s. in ti. pcedenti tractauit d. felonia pueniēte ex
delicto: nuc ex isto ti. subijcit de alia pueniēte ex actu v3
de alienatioe sca d. obibitioes feudales.

Vasallus. Vasallus idebite alienas
pzinat pte alienata simili-
ter et ex delicto comisso et in vnu tm ex dñis pzi
uabit solu pte illius dñi: z pot pte vnus ex do
minis refutare z alia retinere qua refutatione facere pot
sine dñi voluntate z sca refutatione liberaf a seruido dum
mo no offendat. b. d. **C**Mo. q. vasallus comittes feloni
am in vnu dñoz no perdit feudū in totū s. p parte q. qli
ter itelligat stati dñca. **C**Mo. regula q. vasa. pt feu. refu-
tare. z itellige ipsi dño z no alij. qñ feu. ē rectū no cōditio
natū ad certū seruitiū. dicā in .c. fi. j. de capi. q. cu. v. de
quo p. Bar. l. l. si is a quo. ff. d. aq. plu. arcen. z p glo. j. de
phi. feu. alie. p. sede. in. c. q. in ecclesiā. de cōsti. p. Ja. ar-
diz. in ti. qui. mo. feu. amit. sub rubricel. an iuito dño pos-
sit feu. refutare. z vide ad p. dicta qd dixit Spe. in ti. d. lo-
cato. s. nuc aliq. **R**. cxxviii. vbi declarat qd iuris sit in em-
phiteora. z vide plene p. Bal. i. pambulis libri hui. i. **R**.
s. statim querit qñimo fortius dicit h. Bal. q. et si sup feu-
do sit interposita stipulatio tm h3 locū penitētia qz no est
pprie pñia s. qñchilatio feudi q. inest ex natura feudi. fac-
l. si stipulat. ff. de vsur. Anno. i. c. perpetuas de arbitris
Bar. in l. singularia. ff. si cer. pe. **C**Mo. q. vbi p aliena-
tionē pdif se. reuertit ad dñz. Bal. h. qrit pone dñs pcel-
sit mibi i feu. quēdā fundū: z ps tm ptinebat ad eū: aliam
vero pte ad eū no primēte vasallus alienauit: nunqd illa
reuertat ad dñz vt. ff. de do. ca. mor. l. q. alienā. z. l. si alie-
nū. z qd fm **P**. de. de cer. z alios q tenet q. hodie d. rigore
legis ipialis totū pda. z vt q. no pda. totū qz re vera so-
laps dñi erat feudū z in ipsa no ē sca alienatio ar. ff. d. re.
eoz. l. magis puto. s. si fundus. **D**ñi dico qz vnus dñus
est ar. eoz. q. no. ff. de rei. v. l. marcellus circa quē nisi in
solidū peccare no potuit pp eius idiuiciū. **2**cor. ter. ff. de
ver. ob. l. eadē. s. cato. z. l. i. si. ff. de pecu. lega. **S**ol. i. ista
materia sic distingo aut vasallus alienat i cōtēptū dñi. z
tūc totū pdit qz in toto offendit hita relatiōe ad dñm z p
sonā dñi aut no in pteptū dñi s. ex necessitate rei familia-
ris dño absēte z tūc pte pdit tm quā alienauit idē si sit ta-
lis psona cui liceat ignorare vt miles z mulier: nā tūc no
pdit nisi pte quā alienauit i q. pprie ē delictū alienatūs. no
.n. l3 ignorat iura dñi? cui alienas ppria spōte renūciavit
isti. de vsufruc. s. finit s. alia pte no pdat. qz l3 eis igno-
rare iuris seueritatē s. de eqtate cano. als dixi istud. c. cē
approbatū simplr. iō ps sola alienata perdit vt no. eē de
feu. c. ij. in nobili ad dñm reuertet de h. als dñm ē vtrum
reuertat ad dñm vel ad agnatos z distingue aut i cōces-
sioe ē dñm d vno i alterz reuertēdo z tūc reuertit ad agna-
tos ex pōe aut nihil ē dñm. z tūc aut alienauit euz cōsensu
dñi z reuertit ad agnatos aut sine pñsensu dñi. z tūc refert
alienauit dolo malo vt afferat pñdiciū agnatis. z tūc aut
loqmur i vita aliētoz z liberoz suoz z pñdicabit agna-
tis qz respectu agnatoz nulla fraus ē ar. **C**. cōia del. l. fi.
s. fin. at ob auaritiā z. ff. q. i. frau. credi. l. ait ptoz. s. pñditio
naliter. z facit qd no. j. ti. i. c. i. aut postquā dcessit sine be-
rede z no pñdicat agnatis si aut fecit alienationē non vt
fraudaret agnatos s. pp necessitatē rei familiaris tūc fe.
ē ppetuū dño no at ad agnatos vnqz reuersurū nisi agna-
ti adiunāt fm legē z formā. c. i. q. l3ter oli feu. alie. po. z ad
de qd dixi plene. s. si vas. feu. pzi. c. i. nā ter. z gl. vidēt va-
rare. dic. ter. s. qui. mo. feu. amit. s. itē si fuerit. q. si vnus
ff. iuestiturā recipit p se z p ffe. deide cum ffe diuisit. de
inde plus pte dimidia ei? p diuiso obuēnit in partē vēdi-
dit z sine herede legitimo dcessit feudū reuertit ad do-

minū z no ad fratē. s. ibi ideo qz i parte vēditōis nullū
ius alter ff. hēbat. vñ dici pt q. sint duo feuda sepata. vt
ff. de duo. reis. l. reos cū tabulis. z ff. de leg. i. l. plane. s.
si cōiūctz. z glo. appellat istud feudū. nouū. tm reuera sūt
duo feu. sepata iter que no h3 locū ius accrescendi. vt. s.
q. feu. da. po. c. i. s. finat. qre aut dicit ibi sine hē de dic vt
ibi. no. **S**3 i. s. h. quoqz. s. de suc. feu. dñ q. si ff me? alie-
nat partē suā feudi z morit sine herede masculo feudum
reuertit ad me. **Q**uero cū glo. ij. an libellarius cōdu-
ctor possit renūciare iurib? suis iuito dño. z rñdet glo. q.
no q. autem sit rō diuersitatis iter feu. z p. dicta hec glo.
remittit ad thesaur. hoc ē ad libellū py. **S**3 tu dic q. ista
glo. bñ determinat idētz Spe. i. ti. de loca. s. nuc aliq. **R**.
ij. z pbat p. l. q. cūqz. C. d. fun. pfi. li. ij. z i auten. de alie. z
emphi. s. si vero. z ē rō qz sic cōi cōsensu ipse dñus loca-
tiōis sine libelli celebratus est: ita no pot sine cōi cōsensu
dissolui. l. sicut. C. d. act. z ob. s. i. feu. simplici z idetermi-
to ad nullū s. i. i. vasallus non obligat nisi cātiue: si vult
retinere feu. no pñse: qz datū ē grā a recipiētis tm. qñ ve-
ro feu. cēt datū grā vtriusqz vt qz cēt pditionatū i quo va-
sal. d3 dare certū s. i. i. ex pacto. tūc isto cāu s. i. r. cēt dicē
dū: qz huic tali feu. no possit renūciari iuito dño. vt. s.
dixi p. no. in. d. c. fi. de capi. q. cu. v. z v3 cē de mēte **A**nd.
z **B**al. **C**Op. cū glo. circa fi. huus. c. q. imo ē facta re-
futatione feu. p. vas. tenet ipse vas. s. i. i. d. l. ij. i. pñ. z in
fi. C. d. na. libe. vbi qz tenet ad s. i. i. d. l. 3 a se abdicauerit
bñficiū. **S**o. l3 ista gl. no soluat dic q. ibi retiebat bñficiū
curie. z iō tenet ad seruitia. h. at refutat. totū beneficium
vel ibi ex refutatione hūit tacitū pactūz h. no h3 **J**ac. d. bel.
COp. cū glo. fi. s. istū ter. i. fi. dū dixit q. vas. sca refuta-
tione no d3 offendere dñz zc. sic ē d. indubitable. nā d. in
re cōi h. no h3 dubiū q. vnus no offendat aliū. l. vt v3. ff.
de iusti. z in. z. s. d. pac. tenē. i. pñ. igit istē ter. ponit rez in-
dubitable s. l. ancille. i. fi. C. de furtis. **S**o. huius timore
dixit glo. q. iste ter. iō hoc posuit vt multoma. s. i. s. i. ostē
deret i vasallo q. ob memoriā pñtine amicitie z fidelitatis
se debeat ab offēsiōib? dñi abstinere z ad hoc idurit gl.
plura exēpla. **I**nfert ex p. dicta rōne q. si iste vas. offende-
ret dñm s. i. dñz q. puniret magis q. si offenderet aliū cō-
siderata deā pñtine amicitia z fidelitate z q. l3tate delicti z
cuius culpa h. acciderit. z h. voluit glo. vsqz in fi. z bñ facit
l. hodie. z. l. aut sca. ff. d. penis. **C**Op. ab eē q. imo vasa.
per alienationē partis pñet toto feu. vt v3 pbari. j. d. phi.
feu. alie. p. Fed. i. pñ. **S**o. dixit **B**al. s. qualr oli feu. alie.
po. s. i. fatēdo dñi q. hodie per illū ter. si vas. vñ cespitē
terre solū alienat q. perdat feu. totū. s. tm i terris eccle. di-
cit d. eqtate canonica obfūadā d. rminationē h. positaz vt
pñet solū i parte alienata per no. per **J**o. an. cē d. feu. c. ij.
in nouel. ipse idē **B**al. i. h. c. dicit. salvo q. v3 sentire vt in
distincte vbiqz hodie d. eqtate p. dicta decisio huius. c. sit
suanda. **S**3 **A**lma. rēphendit **B**al. q. ipse facit talē dubi-
tationē cū glo. in. d. l. impiale. in. s. calidis. j. de phi. fe.
alie. per **F**ed. expresse teneat q. solū in pte alienata fiat p-
uatio. idētz **J**a. ardi. nec recipio aliq. doc. excepto **P**. de.
de cer. q. hic vel ibi sentiat dñi vt late declarauit i. s. fi. s.
que fuit pzi. ca. be. amit. vide i. Spe. de loca. s. nuc aliq.
R. cxxix. **M**osti. in sūma de feu. s. qb? mo. **R**. itē si vasall?
Jo. an. i. addi. ad Spe. in rub. d. feu. **R**. rofre. q. liij. z ibi
q. si ibi h3 plura castra i feu. an alienatiōe vnus perdet
oia. **E**t clarū v3 q. no a fortiori p. p. dicta facit. l. scire de-
bemus in pzi. cū ibi no. de **R**. ob. z. l. cū eiusdē. z. l. euz in
plures. ff. d. cuic. dicit tm hic **B**al. q. l3 alienatio feu. sit p
hi. tm statuto p. mitti pt. q. itelligerē verū in his q. habent
potestatē statuendū cō: r. ius in. c. q. sup his d. ma. z obe.
in. c. cū oēs. z in. c. que in ecclesiā. de cōstituti. **Q**ue-
ro ab eē qd si agnat? alienauit partē suā feudi quā tene-
bat p diuiso cū alio agnato z illam amisit. **E**t postea ps
agnati aperiat sibi an i hac parte sibi pñdicabitur per
dictā alienationē. **E**t **A**ndre. de isernia. s. de contentio.
inter me z do. de portio. fra. mei. dicit q. no p. istū ter.

De alienatione feudi paterni.

Continuat hec rubri. ad pcedētia hoc mo. Supra dictū ē d alienatiōe feu. in genere. nūc videndū ē in specie sez de alienatione feu. paterni.

Alienatio. b. d. Vasallus nō pōt alienare feu. p̄nū ēt intercedēte do mini volūtate agnatis nō cōsentitib⁹ s̄ agnatis licz alienare z ad libellū dare z si libellum vnus alteri de feu. p̄no fecerit nō ē libellus s̄ q̄si refutatio. **C**no. q̄ p̄sensus agnatorū vltimoz nō pōt p̄iudicare p̄cedentib⁹ vñ ad validādā alienationez feudi regit̄ consensus agnatorū q̄ sūt primiozes cū illi habeāt ius reuocādī. puto tñ q̄ ēt si postea in futurū dictū feud. apiret̄ remotis agnatis q̄ ipsi admitterent̄ ad reuocandū si nō consensissent dato qd̄ tpe alienatiōis non fuissent primiores qd̄ p̄z ex mēte hui⁹ lfe q̄ dicit q̄nq̄ zc. qz oēs quoz interesse p̄t ex aliquo rescripto vel auctoritate dz interesse. vt. l. nā ita dicitur d̄ adoptio. z. l. si. C. d̄ aucto. p̄stā. z ad h̄ facit glo. iij. z qd̄ ibi dicit. s̄. d̄ success. feu. s̄. h̄ quoq̄. q̄nimo si est scā a agnato nō primiozi z tūc non valet qz primus poterit reuocare nisi ille primioz consensisset qz tūc reuocare non possit vt i. d. s̄. p̄terea facit qd̄ dicit Jo. an. in. c. extirpāde d̄ p̄bē. dicit tñ Bal. i. h̄. j. d̄ p̄bi. feu. ali. p̄ fed. post prin. qd̄ tenebit alienatio donec alienās viuit p̄ ea q̄ nō. h̄ qz q̄litas p̄sone non ē p̄hibita s̄ p̄mature est ei res alienata ar. ff. qd̄ fal. tu. auct. l. an in p̄rem. z p̄ hac scia ego adduco. c. titi⁹. s̄. si de feu. sue. cōtro. **C**no. h̄ ter. exp̄ssū qd̄ dñs i p̄iudiciū agnatorū non p̄t facere q̄m amemie in success. feu. **C**Itē nō ibi inter agnatos. qd̄ licita est alienatio inter agnatos. itelligit̄ tñ q̄ agnat⁹ vltiozi agnato non p̄t alienare in p̄iudiciū agnati primiozis si tñ alienat non reuocatur nisi alio mortuo sine herede vel restituto p̄cio de quo vide qd̄ scripsi i. d. c. titi⁹. z vide Bal. in. c. z si elictulus. s̄. de alie. feu. **C**no. ter. ibi libellū q̄ lz isti s̄. tus libellus z emphiteosis sint diuersi vt. s̄. in p̄iudicijs hui⁹ cōmenti. facit q̄ vult Spe. in ti. d̄ feu. s̄. q̄m. s̄. p̄. Bal. in pace p̄stātie i p̄bo libellariū. and. z Bal. i. c. i. s̄. rursus. s̄. qui. mo. feu. amit. abutūtur tñ istis vocabulis s̄m Bar. in. l. si finita. s̄. si de vectigalib⁹ in. iij. q. ff. d̄ dam. ifec. tñ z i multis egparant̄ z iō dicit h̄. d. Adar. als consuluisse q̄ sicut i emphiteota nō tenet soluere canonē tpe guerre vt Ly. in. l. i. C. d̄ iure em. ita nec ille q̄ h̄z ad libellū. q̄ dictū sane intellige duob⁹ concurrentib⁹ copulatiue. i. qd̄ non possit emphiteota vel libellarius accedere ad rē neqz fruct⁹ p̄cipere s̄m Bar. in. l. interdū. s̄. q̄ ex naufragio. ff. de acq. pos. vbi aut̄ ad rē emphiteoticā vel libellariā possit accedere emphiteota qz cēt intra menia vrbis tūc ēt tpe belloz tenet soluere canonē a cessante ratiōe. Bar. in. d. s̄. ex naufragio. in hoc arti. duo sūt examina da ad veritatē eliciēdā p̄io videndū ē an veruz sit q̄ d̄ q̄ emphiteota non tenet ad solutionē canonis tpe guerre quo nō potuit colere fundū. Et p̄ pte affirmatiua q̄ teneat adducit ter. in. l. i. C. de iure emphi. vbi emphiteota tenet ad canonē z solū erecipit casus q̄n p̄iret tota res q̄ nō est q̄n pp guerrā non p̄t colere fundū. qz tam non p̄ h̄ res ex toto p̄empta ē qz sperat̄ q̄ cessante guerra colī poterit. Scdo adducit ter. in. s̄. dudū. in autē. de nō alie. vbi piculum casus fortuiti spectat ad emphiteotam. **C**Tertio adducit bonū est ar. de re ad tps. l. i. n̄. es ita s̄. ita dicimus. ff. de testa. mili. sed si res p̄ pte p̄iret tenet emphiteota ad canonē. ita. l. i. C. de iure emphiteotico. ergo ēt si p̄ parte tps colī nō possit res emphite. tenebit ad canonez p̄soluendū. **C**Quarto adducit q̄ emphiteota pp sterilitatē nullā mercedis remissionē petere pōt si ne p̄sionis. l. iij. z ibi Bar. C. de fundis patri. li. ri. glo. in. c. potuit d̄ locato. Bar. in autē. perpetua. C. de sa. s̄. a. cc. Spe. iti. d̄ loca. s̄. nūc aliq̄. s̄. crrvij. s̄. p̄z q̄ cessatio p̄ceptionis fructū nō excusat a solutiōe pensiois **C**Quinto adducit nā p̄sio p̄stā i recognitionē dñij p̄ emphiteota nō at̄ respectu fructū. d. l. i. z. s̄. adeo istitu. locati. sed

pp guerrā nō p̄dit dñij rei. nec possessio saltez ciuitis. i. lz. C. d̄ acq. pos. s̄ non liberat a p̄sione. z h̄ac opi. tenuit Ang. i. s̄. qz h̄o leōis i autē. de nō alie. tenuit Alberi. z fugo. in. d. l. i. s̄. d̄ iure emphi. tenuit Luma. i. l. iterduz. s̄. ex naufragio. ff. de acq. pos. z Panoz. i. c. potuit d̄ loca. dices ita p̄suluisse L. ar. z totū collegiū paduanū. tñ d̄ia opi. ē magis cōis z cā tēuit Bar. i. d. s̄. q̄ ex naufragio z i. d. l. i. z ibi Li. z Sal. Bald. z Ange. Jo. an. in adi. Spe. iti. de loca. s̄. nūc aliq̄ i s̄. crrvij. tēuit L. ar. **C**De. de anc. s̄mo. i. c. potuit de locato. z p̄ hac opi. facit ter. in. d. s̄. q̄ ex naufragio arguendo. a sili. nā sic occupata naufragio sine inundatiōe aquaz vident̄ d̄p̄dita p̄ eo tpe ita occupata tpe guerre v̄ ipedita. fac. l. cōis. s̄. h̄. d̄ bōis auctoritate indi. possi. s̄ re d̄p̄dita liberat̄ emphi. a p̄sione. s̄ ēt re d̄p̄dita p̄ māiones hostiū. d. l. i. **C**Scdo adducit ter. in. l. forma. s̄. i. ff. d̄ cens. vbi si non pōt coli fundus tributari⁹ possessor tñ tenet soluere tributū. **C**Tertio adducit. l. si merces. s̄. vis maior. ff. locati. h̄ac opi. tenuit Pau. d̄ ca. i. d. s̄. q̄ ex naufragio Bart. tñ i. d. l. i. z Ludo. i. d. s̄. q̄ ex naufragio. vident̄ p̄cordare opiniones aut p̄sio ē modica z p̄cedat p̄ia opi. aut pensio erat magna z p̄cedat h̄a opi. d̄. Anto. i. c. potuit distinguit̄ aut guerra durauit modico tpe z p̄cedit p̄ia opi. aut durauit longo tpe z p̄cedit h̄a opi. tñ q̄ fundus emphiteotic⁹ duenit set i p̄tātē hostiū. ita q̄ non cēt spes recuperationis de facili. z tūc emphiteota esset liberatus a p̄sione. ita Panor. i. d. c. potuit i si. facit ter. z ibi Bart. i. l. legata. s̄. h̄. ff. d̄ supel. lega. i. l. q̄ hēbat. ff. d̄ leg. iij. qd̄ vult Bar. i. l. rē legata. ff. d̄ adi. lega. Ly. i. l. iij. C. d̄ lega. Itē si tpe p̄terit̄ emphiteotici erat guerra tūc emphiteota idistictē tenet ita Bal. i pace p̄stātie. i verbo vasalli q̄ p̄ tpe. ēt in. l. si ea lege. C. d̄ vsu. **C**Secūduz est videndū. an idem i libellario q̄ i emphiteota si capiam⁹ libellariū. put capis i communi vsu moderno loquendi tūc idēz est q̄ emphiteota ideo d̄ vtroqz idēz indicam⁹. Si capimus. put est species diuersa qz non p̄ducit rez i p̄petuū s̄. rrvij. an. i. rrr. an nos. vt ponit marie p̄ Alua. s̄. i p̄iudicijs hui⁹ operis. z ali qd̄ ibi dicit. z tūc mius est dubiuz i libellario q̄ i emphiteota nā solo cētus i libellario v̄ p̄ducto ad lōgū tps h̄z respectū ad vsū rei. z p̄ recognitionēz fructū pot⁹ q̄ ad recognitionēz directi dñij. iō si re nō p̄t gaudere nō tenet ad p̄sionem. l. ex cōducto in pri. ff. locati. nō sic i emphiteota simplr q̄ p̄stā p̄sionē i recognitionē dñij. ita firmat Ange. i. d. s̄. qz vero leonis. z ē de mēte oīuz tenētūz primā opi. i dubio p̄re tacto. z sic i hoc bñ p̄sulu. d. Adar. q̄ pp gueraz q̄ ipedit⁹ fuit libellari⁹ s̄ d̄ collere ercusat a solutiōe p̄sionis. **C**no. ter. ibi p̄nū ex quo simpliciter loq̄ de p̄no p̄cedit sine p̄nūz sit feud. sui natura: siue ex sp̄ali cōcessione. iō dicit Bal. q̄ si p̄iceps p̄cedat mihi castrū iur̄ antiq̄ feu. lz sit nouū tñ acq̄sui sibi q̄litatē feu. antiq̄ z p̄nū. p̄m⁹ vide in. c. i. in. iij. col. s̄. d̄ gra. sic. i feu. z i p̄iudicijs hui⁹ cōmenti in diuisio. feu. iō poterit alienari i primiozes agnatos. **C**no. ter. ibi s̄ q̄si refutatio. ex quo seq̄t q̄ eo mortuo sine filijs duoluit̄ ad agnatos nō ad dominiū vt. i. de eo q̄ fidem fecit agna. c. tres erant agnati. **C**Quert⁹ i glo. si vas. fecerit iuestiri filiā agnatis nō consentitib⁹ an agnati poterūt reuocare glo. dicit q̄ nō possint statim nisi post mortē vasalli quā glo. seq̄t Ja. de eq̄tate sec⁹ de rigore vide nō. in. d. c. tici⁹. **C**Quero ab e⁹ qd̄ si vas. q̄ alteri i feudauit qd̄ ēt hodie p̄t vt. i. d̄ p̄bi. feu. alie. p̄ Fed. i. s̄. calide. z i. s̄. illd̄ quoqz. refutat postea idē feu. d̄no an p̄iudicet illis qbus iā i feudauerat. Et dicit Bal. q̄ sit p̄ istū ter. z i. s̄. rursus. s̄. qui. mo. feu. amit. Et adducit ēt auctoritatē H̄dof. idē tenētis i s̄ma. s̄z limita istd̄ d̄cm nisi iuesti⁹ velit p̄iozi d̄no suire z ab eo feu. recognoscere qz tūc nō p̄riuarē feu. vt. s̄. q̄liter oli feud. ali. pos. s̄. i. z Ja. de bel. in. d. s̄. rursus que p̄ic. d̄ nea. z ēt Bal. ibidē sequit̄. Quid si refutās feu. i manibus dñij moriat̄ z relinquat filios an tunc agnati possint reuocare feu. in continenti mortuo refutātē: an sit necesse expecta-

se morte descendituz. et dicit Bal. q. retiebit in vltia de mendentiu. qz iste cui e facta cessio seu refutatio hz ea cōteoda q̄ possit habere ipse cedēs sicut dicimus de habē si libellū vel precariū. vt nō. C. de sacro. ec. in autē. igref r. et iō donec durat ius refutatois durabit ius accepto- ris. ff. de pig. l. lex vectigali. qro tres sunt habētes feud. vnus donat alteri pte suā et postea ali⁹ sit mōachus an so lus donatari⁹ ptez habebit igressi an vter q̄. et Bal. hz qz solus donatarius p istū ter. lz p et adducat plura ar. de quib⁹ tāgīt. j. ti. de eo qui si. fecit agna. **Q**uero qd si isti agnati q nō cōsenserūt alienatōi sint heredes alie natoris an poterūt reuocare seu. alienatū. et dicit And. d iser. q nō. qz lz istud seu. tāq̄ pfnū debeat agnatis ex p uidecia pmi acq̄ētis adeo q̄ ipi pnt i eo succedere et si n̄ sint heredes agnati mortui. vt. j. in ti. an agnatis zc. tam̄ qn̄ sunt h̄des remouent a reuocādo ex alio capite qz te nent obtēpare scō defuncti. l. cū a m̄re. C. de rei v̄. facit qd̄ diri. s. de suc. feu. s. hoc quoq̄. an agnatus feu. possit alienare cōsentite dño absq̄ cōsensu filioz ipi⁹ alienā tis. et dicit And. de iser. q sic dato q̄ itelligat acq̄itū p se et h̄di. suis: et si nō dicat: vt i ti. de duo fra. a cap. iuesti. c. duo ffes. z. ff. de pbal. si pactuz. imo plus dicit ipse q̄ et si iuestitura diceret exp̄sse: et heredi. suis q̄ nihilomius possit v̄di sine cōsensu descēdentū. nā illd̄ qd̄ acqro pos sū p libito alienare. ff. de acq. rez. do. l. q̄ rōe. s. hoc quo q̄. Itē qz cū p̄hibitio sit scā solū i feu. p̄no v̄z eē pmissa i nouo. ff. d̄ iudi. l. cū p̄toz. facit qd̄ nō. i. d. s. i. d̄ suc. feu. in gl. mag. idē dicit ipse si iuestit⁹ addiceret p h̄di. suis ex corpe suo legitie descēdētib⁹. secus aut̄ si exp̄sse appet vel p̄bari possit q̄ dicta iuestitura et fuisset facta p̄tēplatione filioz qz tūc filij p̄dicti admitterent ad p̄tē cū p̄e v̄no. l. si. C. d̄ ipub. et alijs substi. et tūc p̄z nō possit dispōere d̄ ea pte ar. s. de suc. feu. i pri. z. l. pe. ff. d̄ reb⁹ alie. nō alienā. facit qd̄ diri i. c. si vas. s. si d̄ feu. sue. p̄tro. z. i. c. pe.

Sed inter. Ja. de bel. itellerit istū v̄. vbi aut̄. hoc mō v̄z q̄ quotienscūq̄ e p̄trouersia iter do. et vas. si qdē dicit se vasallū d̄ eo feudo d̄ quo e p̄tētio nō v̄z iuesti ri nisi cā sit finita si vero dicit se vasallū d̄ eo feu. d̄ quo e cōtētio et d̄ alijs feu. aut d̄ his dñs nō facit p̄trouersiaz et d̄ illis d̄z iuestiti aut et d̄ alijs fac̄ p̄trouersia. et tunc de nullo d̄z iuestiti nisi ois cā sit finita et ad hūc suū itellectū adducit. s. d̄ p̄tē. iter me et do. d̄ por. fra. mei. c. i. l. si. v̄. ad quoz. **S** Bal. dicit q̄ alia e itētio hui⁹ l̄re v̄z q̄ iue stitura p̄balis d̄beat oio fieri lz iuestitura realis nō d̄z fie ri lite p̄dēte. et nō d̄z q̄s cogi ad tradēdū eā r̄. l. nimis p̄ pere. C. d̄ crecu. rei iudi. **S** iuestitura verbalis sit qz per eā p̄stituunt pes i q̄si possessiōe iurisditiōis cū aliter non appareat d̄ eoz iurisditiōe lz iste itellect⁹ nō v̄z q̄ plene sa tisfaciat ad d̄claratōnē hui⁹ l̄re s̄m Alua. iō dicit ipse q̄ si bi v̄z istū ter. clari⁹ itelligēdū et h̄ere i se bonā rōnez deci dēdi. et figurare debes s̄m casū i isto. s. h̄ mō. v̄z q̄ mor tuo dño feudi p̄paruit corā successore dñi mortui vasall⁹ als iuestit⁹ petēs a successore renouatōnē iuestiture h̄z q̄ d̄ iure tenet vt. s. quo tpe miles. c. i. et l. c. i. i p̄n. q̄ fuit. pri. cā be. amit. idē successoz dicit qd̄ nō vult eū iuestitre et negat ipm eē vasallū d̄ eo feudo. vasallus replicat et dicit qd̄ p̄ us d̄ suo feudo iuestiti: eo q̄ als p̄ p̄decessore fuit iuestitus et postea d̄ cā cognosci. dubitat corā quo iudice debeat co gnosci et d̄termiari ista talis p̄trouersia orta iter dñm et na sal. et r̄ndet q̄ corā parib⁹ curie. et h̄ vult iste. s. i p̄n. **S** i itaq̄ i v̄. vbi at̄ zc. q̄le erit officiu istoz parū i decidēda p̄ dicta p̄trouersia. r̄ndet q̄ si iste vasal. e vasal⁹ de alio feudo q̄ t̄z pacifice ab eodē dño sine p̄trouersia q̄ tūc d̄z in p̄tinetū cognosci q̄ sit suū rectū feudū. et qd̄ nō: de quo oñdit iuestiturā factā a p̄cessore. et si ex deā iuestitura ap pareat eē feudū rectū tūc d̄z iconinētū iuestiti a dño d̄ vi cto feudo recto de quo vasallus d̄z fidelitatē iurare refer uato iure cognoscēdi postea d̄ cā p̄cipali v̄truz valuerit iuestitura scā vel nō et h̄ vult dicere iste ter. vsq̄ ad v̄. sed si p̄bil cōiuncto. d. c. i. in fi. in v̄. si cōstitit vbi e similito

casus. **S**z subsequēter instat h̄ic i. d. ver. s. si nihil zc. qd̄ erit si iste vasallus nō recognoscit aliud feudū a deō dño nisi istud de quo p̄det deā cōtrouersia. et r̄ndet q̄ et isto casu similiter est ventilāda cā hec qz similiter iste vasall⁹ d̄z iuestiti postq̄ p̄stat de iuestitura scā a p̄decessore. h̄z tū iuramentū fidelitatis d̄z differri ad instātiā dñi do nec de p̄cipali cā cognoscā: qz tūc videbimus v̄trū sit postea iuestitus hoc e v̄trū debeat recipi ad iuramentū fidelitatis si vero iudicabit q̄ valeat tūc iurabit ipse va sallus fidelitatē et hoc vult iste ter. h̄ic in fi. iucto. d. c. i. v̄. s. laudatū vbi pōit idē casus. Et ita ōz vos itelligere ad h̄ vt isti casus vniformes h̄eant eandē decisiōem. ibi sit vasallus vt qz t̄z aliud feudū ab eodē dño de quo nulla controuersia ibi idubitatē moueri pōt h̄ic r̄ndet q̄ sine dubio iste vasallus p̄dict⁹ possit hoc petere vt prius iue stiat v̄n scā sua petitiōe d̄z prius cognosci an sit feudus re ctū vel nō qm̄ si ex iuestitura p̄decessoz apparebit feudū rectū d̄z in cōtinenti iuestiti de dicto feudo et ipse vasal lus et iurabit fidelitatē anteq̄ cognoscā de cā p̄cipali si tenuerit talis iuestitura scā p̄ p̄decessore v̄ nō tenue rit. **S** i v̄o ex iuestitura cōstabit nō esse feudū rectū tunc nō debeat iuestiti h̄z in cōtinenti cognosci de viribus iuestiture facte p̄ p̄decessore. **C** vbi ventilāda est. sub audi qz si apparebit feudū rectū d̄z vasallus icōtinetū iue stitū v̄baliter h̄z sine iuramēto fidelitatis. h̄z postea co gnoscet de cā p̄cipali vnde si apparebit ipm fouere iu stitiā d̄z recipi ad iuramētū fidelitatis et vasallagij. si v̄o cōstabit nō fouere iustitiā. et tūc irritabit ois iuestitura et cū appareat nō esse feudū rectū tūc nullo mō e iuestitien dus et verbaliter h̄z et immediate cognosci d̄z de cā p̄ci pali. **C** v̄o regula q̄ pares curie sunt iudices cōpeten tes sup̄ cāis q̄ orit̄ iter do. et vas. occasiōe feudi vt h̄ic z. j. de p̄bi. feu. alie. p̄ Sede. s. pe. ibi plene p̄ glo. de hac ma teria plene diri. s. in ti. apud quē vel quos qd̄ feu. termi. deb. c. i. z. de cōtro. feu. apud pa. termi. et p̄ Inno. et cano. in. c. ceterū de iudi. **C** v̄o q̄ si vasallus recognoscit a do mino sine cōtrouersia aliud feudū q̄ illud sup̄ quo uersa tur qd̄ si constat eē feudū rectum et aduerte q̄ dñs q̄ non vult iuestitre vasallū de recto feudo nō pōt cognoscere de alio feudo s̄m Bal. in extrana. de pace p̄tātie. s. si q̄ controuersia ita. d. Adar. h̄ secus aut̄ si aliud feudū tenz sine controuersia qz tūc lz iuestitat v̄baliter. tamen ad fi delitatē non recipit et rō qz rōne feudi adiūcti aliqd̄ p̄ mittit ut dirit glo. in. c. i. de p̄tro. iter uas. et ep̄m. **S**z tu af signa meliore ratiōnē. qz non v̄z ita fieri p̄iudiciū domio expectādo vasallū ad fidelitatē sup̄ feu. de quo v̄sac̄ que stio postq̄ est uerus vasallus et fidelis de alio feu. q̄ quā do nullo alio modo reperitur alias esse vas. et fidelis. ar. s. de p̄tro. iuesti. c. i. s. si v̄o. itē e et alia rō ne cursus t̄pis p̄dēte p̄trouersia noceat uasallo. ut dirit Ja. ardis. in ti. qui. mo. feu. acqui. sub rubricel. si iuestit⁹ est de suo feu. facit. l. ille a quo. s. si de testa. ff. ad turpil. Et p̄ hoc potes nūc cōp̄bendere q̄ fuit ratio decidēdi hui⁹. s. ad quē finē. **O**bertus de orto mor⁹ istū itellectū sensisse ut̄ Ja. co. ardi. isūma i ti. qualr̄ iurare deb. vas. sub rubricel. de quibus non debent iurare fidelitatem.

Non est consuetudo. In summa hoc inten dit. De fellonia uel infidelitate fit in pugna s̄m leges lombar doruz lz Adediolani non fuer. b. d. Et p̄mitte q̄ felloniā itelligitur quis cōmittere quando perpetravit aliqd̄ delictū atro puta vt homicidiū. ut. s. de pa. te. s. i. uel lese maie. et ibi nota. uel aliquod pdimentū. vt. s. in ti. ij. in pri. et diri de pa. te. i. s. si miles aduersus d̄ hac fellonia diri. si d̄ feud. sue. p̄tro. c. duo sup̄ ter. infidelitatē at̄ q̄s cōmittit qn̄ facit p̄ capta fidelitatis q̄ describunt. s. de for. si. c. i. et d̄ bis sa tis p̄z. s. q. mo. feu. ami. p̄ totū. et d̄ materia fideli. plene p̄ Bar. i tractatu q̄ sūt rebelles. h̄ p̄misso nūc pone casū in termis put collr̄ ex glo. h̄ posita in sui prin. **C** v̄o. q̄ sup̄ posita lege lombar doruz pugna potest fieri de fellonia et

de fidelitate. et sic et sensit. d. glo. h. posita que ad hoc alle-
ganit. l. q. c. i. ti. quali. quis fidel. d. defer. facit. l. q. c. i. q.
z. l. si fuus. z. l. si. e. ti. vtz aut de iur. eoi ista pugna sit licj
ta z. permisa. vide dicit. s. de pa. te. s. similes aduersus.
Quero ca glo. i. s. h. nungd. vtru dñs s. vasallu comit
tentē felloniā vel infidelitatē possit pugnā facere p. capio
nē que supponit loco sui ad pugnā faciendā an hēat neces
se vt p. se fiat. dicit q. p. se z. nō p. aliuz nisi sit ecclesia vel pu
pillus vel comes put ē casus i. d. l. si. z. h. voluit ista glo. v.
q. ad ver. fieret aut. Et hāc opi. sequit doc. supposita le
ge lōbar doz. Intelligas tñ q. et vltra istos casus q. s. er
p. s. sunt i. alijs cāibus sit pugna p. capionē. de qbus dicit.
s. de pace te. s. si rusticus z. s. si miles. **Quero** subse
quēter cū gl. cū qbus armis d. fieri pugna. z. rñdebat cū
armis militarib. nō at cū fustibus vel lapidib. nisi cēt
testes q. iter se varia z. falsa d. posuissent. q. tñ vnus eligit
p. pte q. pugnaz faciat z. talis pugna sit cū fustibus solū vt
in lōbar. i. d. l. i. qualiter q. se defen. d. in. l. mem. z. d. l.
figs cū altero. hoc voluit gl. vsq. ad ver. eo mō. z. de his
plene vide i. sūma roffr. de qua. s. de pace te. feci mētionē
in. s. i. **Quero** subsequēter cūz. dca. gl. qd. si dñs comit
tit felloniā vel infidelitatē aduersus vasallū. vtp. puta forte
cucurbitādo vel alias graues iniurias sibi i. ferēdo quas
tñ pbare nō pōt an poterit ipm. puocare. vt. s. dicitū est
dicit gl. q. sic. nā vasallus z. dñs ad paria iudicant s. dñs
puocat pp. felloniā vel infidelitatē vasallū ad pugnam. s.
c. vasallus dñs. vt. s. de for. fide. i. fi. adeo q. sicut vasal
lus pp. felloniā p. iuat iure suo feudali. ita z. dñs cō. p. suā
felloniā p. iuat p. ietate. vt. s. si de feu. fue. otro. e. dñs co
mittēte. z. j. ti. qualiter do. pp. p. iue. Et h. voluit gl. vsq.
ad ver. p. p. i. z. de si. q. d. b. d. i. d. c. dñs. **Oppo.**
cū. d. gl. i. d. ver. p. p. i. s. supradicta q. imo dñs puocat
p. vasallū ad pugnā nō tenet p. sonaliter pugnare s. p. sub
mittere capionē loco sui vt v. p. b. a. i. d. s. si miles aduer
sus. s. de pace te. vbi miles nō puocat p. sonaliter ad pu
gnā nisi puocans sit eque miles z. nobilis. So. dicit gl. q.
h. loquit de pugna q. orit iter do. z. vas. q. ad paria iudicari
debet. vt. s. dicitū ē nec p. siderat q. vasallus n. sit miles de
genere militari pp. pitatē seruādā inter eos put i. simili et
dicit. s. de lege cora. s. et eadē. s. r. i. m. vero loq. d. pugna
que puocat inter alios q. nō sunt iter se dñs z. vas. s. An.
de is. q. ē no. dignū. z. p. h. ē expedita. d. glo. vsq. ad ver.
ita potes. **Quero** cū ea in dca. pte q. hic appet q. de iu
re lōbar doz. sit pugna pp. felloniā. z. infidelitatē. an sit
dare alios casus in qbus sit pugna. z. rñdet glo. q. sic v.
qñ q. occidit alium itra ips. pacis vel et solū vulneraue
rit. Et vult p. pugnam pbare q. hoc fecerit aio se d. fendē
di. nāz. et i. istis duobus casibus sit pugna. vt. s. de pace
te. i. s. i. z. s. i. i. Sunt z. alij plures casus q. enumerant in
sūma roffr. z. de hoc dicit in. s. siquis alium. s. de pace te.
vbi plene examinaui materiā p. iem. vbi videatis z. in re
missiōibus quas ibi copiose adduxi.

A morte. Hoc itē dicit: Si vasallus nō
liberavit dñm a morte cūz
potuit seu. amittit. s. si s. a piurio liberare po
tuit z. nō fecit nō p. dit seu. **Pro.** q. h. vasallus
nō liberet dñm a piurio nō p. p. a. p. i. u. a. b. i. t. seu. Er quo in
ferat q. piurium nō p. t. i. n. c. t. appellatiōe mortis. nō. n. suffi
cit ad seu. amittēdū ois occasio p. quā vasallus v. ēē igr
tus. vt. s. i. qui. cau. seu. ami. circa p. i. n. n. sufficit ois cā
er qua opinio vasalli ē grauata. vt. s. q. fuit p. i. a. cā. b. n. i.
amit. s. illud. n. **Et** hoc et voluit glo. i. s. hic posita que
p. hoc remanet expedita. **Pro.** qd. q. non pōt pp. paup. ta
tem adimplere p. missa iurata icidit in piuruz vt h. facit. l.
si dno i. fi. s. d. iure iu. q. ē vez si ei nō p. t. i. p. t. a. r. i. culpa vel
q. a p. i. c. i. p. i. o. t. p. e. p. m. i. s. s. i. o. n. i. s. z. i. u. r. a. m. e. t. i. s. c. i. u. i. t. se i. p. o. t. e. t. e. m.
ad soluendum de p. i. u. i. l. e. c. r. e. d. i. t. o. l. i. s. i. c. r. e. d. i. t. o. r. e. s. S. e. c. u. s.
at si casu fortuito redactus ē ad paup. tatē. vt. ff. de nego.
ge. l. d. i. n. o. r. t. i. o. h. a. b. e. t. z. i. b. i. d. i. r. i. c. i. t. z. s. d. o. f. d. l. e. i. c.
b. r. e. u. i. d. e. i. u. r. e. i. u. r. a. n. z. d. i. r. i. i. n. c. l. s. s. i. d. e. f. e. u. s. u. e. c. o. n. t. r. o.

Quero cū gl. i. in ver. z. itelligas zc. an vasallus teneat
tur p. ferre salutē dñi sui pp. i. e. salutē ipsi. vasalli dicit gl.
q. nō nec ob. iste ter. q. dicit q. d. vasallus liberare dñz a
morte si potuit zc. q. intelligi d. si comode nā si non pōt
comode facere nō intelligit posse facere vt. l. nepos p. cu
lo. ff. de ver. signi. similit nō ob. l. i. s. co. at tecto. ff. ad sil
li. q. ibi loquit in suo q. non d. p. p. onere pp. iam salutē sa
luti dñi hic vero loquimur in vasallo z. ē rō d. f. i. e. q. d. dñs
h. z. maiorē p. t. a. t. e. m. in suo q. in vasallo. z. hoc vult tota ista
glo. vsq. ad fi. Er qua nō duas p. clusōes v. r. a. s. z. p. r. i. m. a.
ē ista q. vasallus nō tenet salutē dñi p. p. onere salutē pp. i. e.
hāc eandē conclusionē firmat glo. s. qui. mo. seu. amit. in
prin. z. in glo. magna in fi. z. doc. h. z. ibi eam sequunt z. i. l.
hoc demum. ff. de opis liber. l. z. in s. r. i. u. m. videat s. t. i. r. e. gl.
in. d. s. co. aut tecto. q. tñ non firmat s. in ar. inducit nec te
net q. non ē bona equipatio de suo ad vasallum s. de va
sallo ad libertum sicut dicit. s. d. consue. rec. feu. s. i. q. bus
in primo nobili z. in. s. similit in. q. i. an liberto aut hoc
claz. ē q. nō tenet p. p. onere salutē dñi vt. p. b. a. i. n. d. l. hoc
demū i. prin. i. g. i. t. z. in vasallo z. p. hac p. clusōe fac. qd. egre
gie disputant gl. in. q. simili an vasallus debeat iurare s.
se z. determinat q. non. s. hic finit lex in fi. **Secda** p. clusio
quā colligo ex hac gl. ē ista v. z. q. vasallus nō tenet ad pre
standū fuitia dñi nisi cūz pōt vt. p. b. a. i. i. h. o. c. t. e. r. z. i. g. l. i. c.
fi. s. an ille q. interfe. frat. do. z. q. fuit p. i. c. a. b. e. amit. s.
sed nec alia. z. in. c. i. j. in fi. cū ibi nō. in glo. s. de feu. sine
cul. nō amittit. in prin. z. p. b. a. i. n. l. o. e. s. i. ff. de re mili.

De capi. cora.

Continuat ad primā precedentē rubricā hoc mō. qz
cū. s. tractatū ē de qbusdā obligationibus qbus tenent
vasalli dñis suis: vt q. nō pōt alieare feuda sine corū vo
lūate vt. p. b. a. i. n. c. i. e. i. n. s. d. e. t. i. t. u. l. i. Itē q. teneant dños a
morte liberare si pōt vt in. c. fi. s. ti. p. i. s. q. z. ē dare etiā
alias obligatiōes i. q. b. o. c. a. s. i. d. e. f. e. u. d. i. v. a. s. a. l. l. i. s. i. t. o. b. l. i. g. a. t. i.
eozū dñis. put in ceteris capitulis editis p. i. e. r. a. t. o. r. e. c. o. r. a.
dū idcirco vt p. d. i. c. t. a. d. e. c. l. a. r. e. t. s. u. b. i. m. i. t. t. i. t. p. d. i. c. t. a. c. a. p. i. t. u. l. a.
Quero q. sit dñia inter istū ti. z. tit. s. d. l. coradi rñdeo
z. dico p. intellectu huius qōnis q. tu debes scire q. in or
dinatiōe antiqua oēs isti ti. incipiēdo a ti. s. hic finit lex i.
cl. s. u. e. v. s. q. ad ti. de natura succes. seu. exclusiue cōprehē
deban. sub vna sola rubrica q. erat talis videlicet: h. inci
piūt cōsuetudines regni zc. z. h. i. d. e. r. a. t. t. a. l. i. t. e. r. r. u. b. r. i. c. a. t. u. m.
qz icludunt varie z. diuerse consuetudines z. determina
tiōes sapiētū s. m. varietates locoz vt p. z. quasi p. oēs ter. l.
sertos vt. p. b. a. i. q. s. i. p. o. e. s. t. i. j. s. c. r. i. p. t. o. s. v. s. q. ad d. e. m. t. i. de
natura suce. seu. Num qz in istis varijs cōsuetudinibus
adducebat sepe in medio vna lex coradi ipatoris que ē
originaliter posita i. libro lōbar. in ti. de beneficijs z. ter
ris de tributis q. videbat astringere oēs cū esset impera
tor. z. et ea. oriebant varie cōtrouer sic z. qz erat cōtra cō
suetudinē mediolan. z. ipsi nolebāt eā tenere z. i. d. v. t. d. e. l. a.
r. e. t. d. e. a. l. e. x. p. o. s. i. t. a. s. u. i. t. s. u. p. r. a. s. c. r. i. p. t. a. r. u. b. r. i. c. a. d. e. l. c. o. r. a. v. e.
r. ū. qz adhuc vltra dictā. l. idē imperator fecit aliqua ca
pitula. in. d. materia feudali q. nō scripta sunt in. d. l. lom
bar doz. sed pro capitulis allegabant. que capitula que
dam curie admitterant. quedam nō s. m. enim leges lom
bar dozum capitula que addebantur ad aliquam. l. nō ap
pellabant lex sed capitulum nisi expresse diceret prout p.
batur in lōbar da in ti. de capitulis legis Salic. addi.

Hec sunt capitula. Si vasallus a suc
cessore dñi v. l. suc
cessore vas. ab ipso dño nō petierit iustitū. s. j.
annū z. die amittit seu. si dictū seu. erat talis
nature vt iuraret fidelitas. p. d. i. c. t. a. nō ob. s. u. a. n. t. **Medio.**
b. d. **Pro** renouatiōe iustitūe sic dā vel p. morte
do. vel per mortē vas. vt h. z. in. c. i. s. q. fuit p. i. c. a. b. e. n. e.
fi. amit. in prin. **Pro** q. in materia feudali consuetudo

ut dicitur in p. alio infundare

vincit legē neque tollitur a lege vñz in. c. i. s. de feu. con
 gni. de q̄ materia dicatis vt ibi dicit nā imperator confir
 mat cōsuetudinē limitatā ad tps anni z dicit de quo dicit
 in. d. c. i. s. q̄ fu. p. r. cā be. amit. ¶ No. q̄ se. p. p. p. c. m. sine
 fidelitate cōstitui regulariter aut secus qm̄ feudū a fidei
 litate dicit. z idē semp dicit iurari fidelitas nec inuestiri debet:
 vasallus qui fidelitatem recusat iurare nisi eo pacto acq̄si
 tū sit vt nō iurec vt. s. p. quos fiat inuesti. c. fi. z in gl. ij. hic
 ex qua glo. colligit Bald. notabiliter q̄ feudū simpliciter
 concessum p̄sumit fore concessum vt p̄stetur fidelitas qm̄
 feu. in dubio semp p̄sumit esse fm̄ suā p̄riā naturā nisi ei⁹
 alteratio p̄bet vt. s. qd sit inuesti. c. i. s. fi. z i capitulis ex
 traordarijs. s. iii. et si nulla appareret inuestitura. Bal.
 in. l. i. in. rrr. q. ff. de rez diuisio. Aluaro. in. c. sigs p. rrr.
 s. si d feu. fue. ztro. Ang. cōsilio. c. vi. incipit sanctissima i qn
 ta col. pa. cōsilio. lxxij. incipit cōditoris oium in qnta col.
 ¶ No. fm̄ Bal. q̄ vasallus pp̄ infidelitatem perdit feu
 dum si dño placet alias secus. ¶ Et no. fm̄ Bal. q̄ fili⁹
 p̄sumit heres in recipiendo. sed in dando nō. siue p̄stado.
 z vide in. l. si cū dotē. s. transgrediamur. ff. so. ma. i autē.
 si oēs. C. si vt ab heredi. se absti. in. l. necessarijs. ff. d acq.
 heredi. p̄terea hic notabiliter dicit Bal. qd vasallo filio
 nō currit ānus z dies ātequā h̄ditati se imiscat p̄terea
 ille q̄ dicit filiū p̄riā. feu. p lapsū āni z diei dicit pbare q̄ se
 imiscuit vel q̄ maliciose distulerit inuestire. itē dicit pbare
 scientiam feudi z paternē mortis: lz enī filius ignorans sit
 suus heres z necessarius de iure ciuili quo ad iura. nō tñ
 quo ad honerā hereditaria. l. nā z emācipati. ff. d legibz.
 ¶ Quero ab eē an vas. in petenda inuestitura habeat ne
 cesse exprimere ista duo q̄ hic narrant in ter. v3 fidelitatē
 polliceri z inuestiturā petere z rñdeo q̄ sic incipiat a pol
 licitatione qz casus vñ esse in isto ter. dum p̄ponit pollicita
 tionem z ita intelligit gl. q̄ hanc p̄tē t3. s. q̄ fuit p̄ri. cā be.
 amit. in prin. Secus at si incipiat a petitione inuestiturē qz tñc
 illud solū sufficit. nec ē necesse q̄ polliceat fidelitatem cū
 hoc de se includat in petitione inuestiture vt t3 gl. in. d. c.
 fi. s. p quos fiat inuesti. z ita et t3 And. de iser. ¶ Quero
 qd si administrator vniuersitatis nō petit inuestituram a
 dño a quo vniuersitas tenebat feudū an p̄riabit vniuer
 sitas feu. z dicit Ja. ardz. q̄ nō. ar. ff. de bo. poss. l. iiii. s.
 a municipibus. put ponit hanc q̄stionem i tit. q. mo. feu.
 amit. sub rubri. an vasallus vniuersitatis in. fi. ad qd facit
 q̄ dicit in. s. p̄terea ducat. j. de pbi. feu. alie. p. Sede. vbi
 inuit q̄ saltē donec administrator extiterit q̄ vniuersitas
 erit p̄riata. qd no. in. l. metū. s. aduertēdū. ff. q̄ metus
 cā. z p cano. in. c. dile. el. ij. c. s. symōia. z p Ly. in. l. si qs
 in tāta. C. vñ vi. z p Bar. ff. d penis in. l. aut scā. s. fi. z qd
 dicit Inno. in. c. cū accessisset. de constitutionibus.

P̄terea. Istud est fm̄ capitulū coradi in quo di
 sponit q̄ vasalli nō possint alienare feu
 da sine voluntate dñoz qd si fecerint nō poterunt reuoca
 re dictas alienationes nulla obstate p̄scriptione. b. d. iste
 s. ¶ No. et per coradū imperatorē fuisse inibitam feu
 dozum alienationē z prohibitam p̄scriptionem qd totū
 bodie clarius z seriosius extensum z p̄sum ē per ip̄era
 torem federicū vt. j. de pbi. feu. alie. p. Fe. s. i. ¶ Quero
 gl. i. an vasallus possit pignozare feudū sine dñi volunta
 te z respōdet q̄ nō qz postquā in genere ē p̄hibita aliena
 tio intelligit de oī distractione que fit per vasallum siue pi
 gnozādo feudū siue vsumfractam in eo alteri cōstituēdo
 uel seruitutē imponēdo vt alteri seruiat. l. si. C. de rebus
 alie. nō alienan. z predicta probantur in. d. l. i. in prin. de
 pbi. feu. alie. p. Sede. vnde non pōt vasallus conditionē
 feudi aliquo modo facere deteriorē sine dñi voluntate z
 agnatoz ad quos qm̄q̄ feu. ē reuersurū vt. s. tit. primo in
 princ. sed bene possit facere meliorē vt. s. d inuesti. d re.
 alie. fac. s. i. z hoc vult ista gl. vsq̄ ad h. s. nūqd. Quod
 dictū est. s. quod feudū nō potest pignozari intelligas ve
 rum qm̄ trāsserit possessio feudi in creditoz. secus at si fi
 at simplex pignozatio vel hipotecatio absq̄ traditōe pos

sessionis qz iste vasallus ex hoc nō incurreret piculū nec i
 telligeret alienasse vt p̄bat i. s. callidis. j. d. pbi. feu. alie.
 z dicit plene. s. que fuit p̄ri. cā bene. amit. s. fi. z in cōclusio
 ne. riii. ¶ No. subsequenter cū dicta glo. in. d. ver. s. nū
 qd. vtrum feudatarius possit feudū alteri infundare z qz
 hec gl. amplissime examinat p̄sequitur istā q̄onem arguē
 do ad p̄tes z tādē bñ z eleganter determinando idē nō ali
 ter eam recitabo nisi q̄ cum ea cōcludo fm̄ veritatem v3
 q̄ vasallus possit dictum suū feudū alteri infundare i totū
 vel in pte dūmodo h̄ faciat sincere z bona fide non i frau
 dē dñi z agnatozū z non sub colore inuestiture p̄cio ac
 cepto cū vendere disponat z dissimulet feudū. itē dicit infen
 dar equali p̄sone. put ipse est z dicit infundare eadē lege q̄
 ipse h3 z non alia zc. z ista est vera cōclusio quā post mul
 ta hic firmat gl. sequit̄ doc. z probat ista conclusio tam d
 iure veteri quam de iure nouo z et nouissimo. put patet in
 h̄ijs inribus videlicet. s. de contro. inuesti. s. fi. z qualiter
 olim feu. alie. po. s. i. z p quos fiat inuesti. s. sed z res. z si
 de feu. fue. contro. c. beneficiū z de lege cora. c. ii. s. simili
 ter z. j. de pbi. feu. alie. p. Sede. s. callidis z in. s. illd quo
 qz z per Lano. in. c. et transmissa extra de foro compe. z
 Hosti. in summa de feudis. s. qd hodie. z in Spe. de feu.
 s. qm̄. s. rrrviii. z ibi Jo. an. z alij in. c. ii. de feudis z i. c.
 que in ecclesiarum de constitū. Intelligas tñ q̄ ista talis
 infundatio non p̄iudicabit agnatis nisi eo viuente vt dicit i
 d. s. i. per quos fiat inuesti. in q̄one si. Sed tñ aduerte ad
 vñū qd tangit gl. q̄ vasallus h3 vtile dñum z pro feudo
 agit rei vendicatione de hoc late dicit. s. de inuesti. de re.
 alie. fac. s. i. Tangit et ista glo. vñū aliud v3 de vsufr. qui
 per do. zc. ex quo inferi potest qd vsufructuarius sit dñs z
 habeat rei vendicationem. s. actionem confessoriam vt in
 l. vt frui. ff. si vsufr. peta. d qua materia dicatis vt in di
 ctis locis tangit. z ad hanc materiam plures q̄ones addu
 ri in. d. s. i. s. de inuesti. de re. alie. fac. ¶ Oppo. cū gl. iiii.
 q̄ imo p̄scriptio nō pōt obstare dñis reuocare volētibz
 feudū alienatum vt probatur. s. qualiter oli feu. alie. po.
 s. porro. vbi p3 q̄ dñs excludit p̄scriptione lōgissima an
 nozū. rrr. dicit glo. q̄ iste ter. dicit intelligi de p̄scriptiōe
 lōgi t̄pis. s. r. vel. rr. annozū que p̄cedit cū titulo que talis
 p̄scriptio non obstat dñis vt hic z est ratio qz a p̄ri. alie
 natio fuit nulla. vnde non potest confirmari p̄ hanc lon
 gam p̄scriptionem de longissima non intelligit. qz p̄ eā
 ois tollit actio. l. sicut. C. de p̄script. rrr. vel. rl. an. z licet
 ista p̄scriptio p̄cedat sine titulo tamē qz est adinūcta cō
 tra negligentes z vt dominia tanto tpe non stent sub icer
 to. merito statutum fuit vt per p̄scriptionem longissimā
 ois sopiret qd z controuersia. Neq̄ enim credēdum est
 in dubio q̄ iste imperator coradus z imperator Sede. j.
 de probi. feu. alie. p. Sede. s. i. voluerint derogare huic
 p̄scriptioni longissime z per consequens stat in hac con
 clusione qd iste ter. non intelligat. nisi de p̄scriptione lō
 ga nō at lōgissima z cū q̄ conclusione transit Bal. z Al.
 de neap. eam similiter vt sequi Jaco. de bel. Sed p̄ri. z
 Ja. ardz. in sūma in ti. qui. mo. feu. acqui. sub rubricelle
 fi. tenent z intelligunt istum ter. et de p̄scriptione longis
 sima vt non obstat dominis z hoc per dictam. l. federici.
 que cassat oēs alienationes tam tunc p̄teritas q̄ nūc fu
 turas. Item assignat rationem. quia sicut vasallus probi
 betur alienare feudum. ita probibetur pati p̄scribi cum
 in fraudem domini videatur fieri. l. alienat. verbo. ff. de
 verbo. sig. Item tenet hic Andr. de iser. per ter. in. d. c. i.
 circa. prin. in. ver. nos aut. de probi. feu. alie. per Sede.
 qui dicit nullius t̄pis p̄scriptione impediēte zc. z sic ni
 hil excipit igit̄ zc. ff. de serui. rusti. p̄dio. l. si seruitus. Qui
 dā at voluerūt dicere q̄ aut dominus fuit sciens z tūc si
 bi obstat exceptio p̄scriptionis longissime. aut ignorās
 z tunc nulla. z tunc vñ sensisse gl. j. in ti. quid iuris si post
 alie. s. i. Sed hec solutio videt̄ offēdi per dictum. s. por
 ro. In dubio est ad herendū glo. fm̄ Aluaro. cum melior
 testis haberi non possit q̄ ē gl. ordinaria vt ait Bald. de

natura succes. feu. z in. l. ij. C. de sen. que sine cer. quati. p
fe. z in. l. fi. C. de pena iudi. Et hanc opi. gl. conalido. qz i
simili videmus et hodie hanc prescriptione longissimam
xxx. annoz militare aduersus dños in materia feudali vt
patet in. c. sigs p. xxx. s. si de feu. sue. cōtro. vt in. c. fi. s. de
feu. da. inuicē leg. cōmissio. que capta in suis casibus non
sunt correcta vt ibi pz licet alia glo. videat tenere dñi. s.
de inest. de re. alie. fac. in. s. qd ergo. **Quero** ab extra.
an cōclusio quā tenui. s. cū glo. mag. v3 qz vasallus possit
feudū suū alteri infundare zc. an habeat locū in feudo ec
clesiastico z dicit Bal. sub dubio forte qz nō pōt nisi d cō
sensu p̄lati fauore ecclesiaz. z qz qd oēs tangit dz ab oibz
approbari. l. fi. C. de auc. prestā. z vt ois amputet occasio
malignandi vt in. c. i. s. calidis. j. de probi. feu. alie. p. Fe
de. vñ itelligit suprascriptā cōclusionē solum in feudo se
culari. Sed Ja. de bel. s. qui. feu. dare pos. in prin. t3 con
trariū equipans clericū z priuatū p ea que hic traduntur
z adducit. s. de. l. cora. s. ii. nisi feudū eēt decimale. quia
tunc nō posset p not. in. c. phibemus e3 de decimis. z qz
no. xij. q. ij. c. abbatibz. z ad p̄dicta adduco qd dicit Spe.
in ti. d. pignori. s. i. s. qd d decimis z ita trāsīt hic Alua.
cuius dictū mihi verius v3. qz nō apparet rō diuersitatis
itē qz nō versat hic p̄iudiciū ecclesie. cū oīno resolutio iuf
datoris acceptoris ius resoluetur vt in. c. i. s. de alie. feu.
Quero iuxta p̄dicta qd si in inuestitura sit appositum
pactū exp̄sum de non alienando: aut tunc vasallus infeu
dare poterit. z dicit Bal. qz non ea rōne vt pactū aliquid
opetur ar. coz q no. in. l. sed z sigs. s. q̄stū. ff. sigs. cau. i. fi.
itē qz qñ phibitio noua addicit phibitōi antique tunc h3
ampliare iuxta no. p. doc. in. l. i. s. itē nunciatio. ff. de opis
nouī nuncia. z in auc. de alienā. z emphi. s. sanctissimas.
Quero circa alium articulū p̄scriptionis qd si ista ver
ba nulla obstante p̄scriptione zc. reperiant in aliquo statu
to an p talia verba itelligat remota p̄scriptio lōgissimī tē
poris. z dicit Bal. hic z i auc. quas actōes. C. d sacrosan.
eccle. qz sic ad qd facit qd no. in. l. ij. C. ne rei domi. vel tē
plo. z C. de decu. l. sigs. decu. z de metallarijs. l. fi. z d fū
ditū limito. l. fi. tñ Bal. logtur z ratiōes suē pcedit qñ sta
tutū dictat in actionibus p̄sonalibus in quibus cū nō ha
beat locū. nisi p̄scriptio lōgissimī t̄pis illa clausula non ob
stante p̄scrip. nō pōt itelligi d alia q̄ lōgissima alias nihil
oparet d ea q vult Jo. an. in. c. mandatū de rescrip. tamē
p̄scrip. de cuius initio nō est memoria i dñi nūquā v3 er
clusa Bal. in. l. i. z in. l. oēs. C. de p̄scrip. xxx. vel. xl. an. l. i.
i. C. ne rei dominice vel tēpl. Bal. i. l. i. C. de ānali excep.
vbi idē p̄scrip. cētū annoz in. ij. col. Ang. in auc. vt de ce
tero nō hāt cōmū. Bar. i. l. ij. C. de fundis limito. li. ri. in
l. cū satis. C. d agri. z cēsi. li. ri. Jo. an. in rubrica d feudis
in. ij. col. nā p hanc gl. inclināt doc. qz exclusā p̄scriptio
i dubio nisi subiecta materia aliud suadeat itelligit d p̄scri
ptione. r. vel. xx. ānoz pa. in. c. fi. d p̄scri. z Ang. i. l. siquis
decurio. C. de decurio. Ang. post gl. in. d. l. ij. C. ne rei do
mi. vel tēplo. i. l. nemo pōt ibi. Jmo. ff. de lega. i. Ange. i
l. non solū in prin. ff. de vsucapio. i. l. i. de annali excep. i. l.
oēs. C. d p̄scrip. xxx. vel. xl. an. ibi Bar. **Quid** at si deā
verba p̄ferant a p̄bentibus vel a testatore qd opantur di
cit Bar. qz renunciatio huius exceptōis non valet cū sit
excep. odiosa. Bar. in. l. i. i. fi. ff. de vsucapio. in. l. nemo p̄t
ff. dele. i. Ludo. i rubrica de arbitris in. xix. col. pa. i rubri
ca d p̄scrip. Bal. i. l. centurio. ff. d vulg. z pupil. i. fi. i autē.
quas actiones in. iiii. col. C. de sacrosan. eccle. Bal. in. l. i.
i. l. col. C. de sūma trini. in. l. ij. C. d edil. ac. in. l. pacisci
ff. de pactis i. l. ij. de cōstituta pecu. i. fi. i. l. fi. s. fi. C. de tē
ppe. Ang. d. s. qd si ita i. l. qz si nolit. ff. de edil. edic. z t3
Bal. hic z Alua. p. i. c. cū nō liceat i. v. col. d p̄scri. Ang.
z Bal. i. l. itē illa. ff. d p̄sti. pecunia z dat cautionē Ange.
i. l. cū stipu. si. mihi a pculo. ff. d p̄. ob. Bal. i. l. ij. C. vt in
posset. lega. Ludo. i dicta rubrica. Contra. tñ qz possit re
nunciari p̄scriptōi tali t3 Bal. z Jmo. in. d. l. nemo pōt
Bal. z Ang. in. l. i. C. ne rei dominice vel templo. Bal. i

rubrica d cōsti. in. iiii. col. **Quero** qd si ille q emit a va
sallo feudū bona fide vendat postea secundo emptori di
ctum feu. similiter bona fide an iste secundus emptor po
terit p̄scribere et spacio lōgī t̄pis. r. vel. xx. ānoz z dicit
Jac. ardis. qz sic ar. isti. d vsufu. s. si tñ z. l. qz aut. ff. de li
bera. cau. s. sigs. sciens in fi. lex enim federici z ita probi
bet p̄scriptionē fieri ab emptorē q emit a vasallo. nō aut
si alius vendat et si vasallo fm ipsum. facit qz solet tradi i
l. ii. C. d vsucapio. p emp. **Quero** p̄supposita suprascri
pta cōclusionē qd p̄scriptio longissima currat d dñz que
ro an talis p̄scriptio incipiat currere et viuente vasallo
alienatore z dicit qd sic fm An. d iser. z est rō qz cū vasallus
alienauit incontinenti amisit ius suū. vt. s. ti. ij. c. i. in pri.
ergo actio incōtinenti iccepit cōpetere dño z p consequens
p̄scrip. currere. l. i. C. d annali excep. in. fi. z. s. qz fuit pri.
cā bene. amit. in. fi. item pbatur a simili qz si dictū feu. eēt
paternū posset icōtinenti vendi p filios vt. s. si d feu. fuc.
contro. c. titius et per agnatos vt dixi in. s. fi. s. qz fuit pri.
cā. bene. amit.

Similiter. In sūma hoc intēdit Vasallus qui nō
associat dñm suū p̄gentē cum exercitu
cum rege romā debet cōtribuere in adiutoriu ipsius dñi
denarios. xij. de modio si est in lōbardia. si vero est d ala
mania dz cōtribuere tertiā partē fructuū eiusdē āni. h. d.
Quo. qz vasalli tenent p̄stare adiutoriu dñis suis in asso
ciando iperatore accedentē cū exercitu Romā p fuscipiē
da corona iperij vt hic z. j. d pace iura. fir. tenē. in. fi. Idē
dicendū vbi cūqz facere exercitū d hostes iperij z populū
romani vt dixi. s. d natura feu. c. i. vel vbi cūqz i dicta pu
blica expeditione vt. j. d phi. feu. alie. p. Fede. s. firmiter
tenēt quoqz vasalli adiunat dños guerrā faciētes iuxta vt
dixi. s. hic finit lex. z. s. d no. fideli. for. circa mediū nō at
pp iniuriā priuatā coz. facit. s. p̄cterea. s. que fuit pri. cā
bene. amit. fm And. **Sed** an suis expensis teneat va
sallus seq dñm suum ad exercitū dixi Spe. in ti. d feudis
s. qm ver. xxiij. q attendit natura feudi. si h3 feudū pigue
dñs non tenet sibi facere expensas. ff. d opis liberto. l. suo
victu. c. cū ab oi de vita z honest. cleri. si feudū est modicū
z ipse vasallus paup. dñs dz sibi subministrare expensas
subiungit tñ Spe. vbi prime. s. xxiij. qz si dñs vult ire ad
ptes remotas vasallus non tenet secū ire cū exercitu. nisi
et dñs talis solitus pugnare i partibz remotis puta d in
deles vt rex francie nā tunc tenet ire s3 tñ et h casu tenebū
tur vasallo ad expensas i toto vel i pte arbitrio hōi viri z
cōsiderata feudoz q̄litate. l. menia. s. fi. ff. d adimē. lega.
Quo. qz pp varietatē locorū possunt ex iuxta cā variari
cōsuetudines vt hic in. l. fi. C. d test. z potuit eē rō motina
coradi qz in lōbardia cōtribuit p̄centū z nō in alamania
qz ita h3 abundat plus i pecunia qz t̄centū h3 Bal.
sed hodie ista talis variatio sublata ē qz oēs vasalli tam i
italia qz in alamania ad equalitatem redacti alias coacti
sunt aut ire p̄sonaliter in exercitū aut mittere aliū pro se
dño acceptabile q eque bonus sit sicut ipse est. alias debet
soluere medietatem reddituū vnius anni ex suo feudo vt
pbat in. d. s. firmiter. Et hoc et voluit glos. hic posita. z
ad hoc vide gl. i. j. d phi. feu. alie. p. lotha. **Quo.** ex hoc
ter. collectā eē iponedā rōe fructuū. z alibi dixi gl. q im
ponit rōe bonorū z nō fm naturā p̄sonarū vt. l. i. i. fi. C. d
apo. publi. li. r. d q materia dic vt plene p Bart. z Bal.
i. l. fi. C. sine cēsū. vel reli. z d ex cu. rei iudi. l. et z i. l. pen.
Et no. qz solū fructus illius āni cōsiderant i quo iponitur
collecta nō alioz z fac fm Bal. hic ter. i. l. si pēdente. s.
cloacarij. ff. d vsufu. z in hoc signate istū ter. **Quero**
an vasallus pōt capi p debito dñi Bal. i. l. liberti. C. de
ope. lib. dicit qz vasallus pōt cogi p capturam p̄sone ad
soluendū centum creditori dñi que dz dño se opas arg.
l. i. C. vbi de curi. vel cohar. z q no. i. l. p bere de s3 quid
tñ. ff. d acq. heredi. **Quero** an ex aliis causis teneatur
vasallus cōferre tributa z dare in adiutorium dño suo. z
si dñs transitū facit p loca vasalli. an vasallus teneat sibi

dare hospitiū z alia ad victū necessaria z iunare ipsū.
 Item an teneatur cōferre p filia maritanda. z dicite fm
 Bal. hic q vasallus nō tenet dño qm maritat filiam. nisi
 sit specialis cōsuetudo. In dñi q imo teneat dño subue-
 nire p filia maritadatz Specu. in ti. d feudis. §. qm ver. z
 nota. z fm Hosti. i. ti. d imunitate ecclesie. §. i. i. col. Ita
 seruat cōsuetudo generalis qm vbiq. z et dicit. d. Adar.
 in. c. i. f. an apud iud. vel do. qd feu. deb. termi. se cōsuluit
 se. q vasalli nedū p filia legitia s̄t p filia spuria dñi ma-
 ritada tenet qm quēadmodū p̄t tenet p̄stare alimēta filie
 spurie d iure p̄tificiali. c. cū haberet in fi. d eo q dicit i ma-
 trimo. Ita tenet et eam dotare fm Bar. alias Bald. in
 auc. ex cōpleru nefario. C. de secu. nup. l. z nō debeat tanta
 dos cōstitui spurie sicut legitie vt sentit Bar. in. l. fi. ff. de
 hijs qui. vt iudi. Nec ob. l. vrozē. §. p̄ naturalis. ff. d leg.
 iii. z ibi Bar. vbi p̄ nō tenet dotare naturalē vel spuria
 qz istud hz locū qm filia spuria vel naturalis hz aliūde. vñ
 se alat. secus si nō hz aliūde fm Bal. in. l. mf. C. d iud. do.
 Itē an p filio dñi doctorādo vrozādo vel militē faciēdo
 cōferre teneat. Itē an p dño redimendo si captus ē. Itē
 si dñs vult emere aliquā terrā. an i istis vel similibz casi-
 bus teneat vasallus ad adiutoriu p̄stā. z dicit Bal. q nō
 nisi sup hoc eēt sp̄alis cōsuetudo ar. l. fi. C. d pac. cōuētis.
 Sed d hijs pōit Spe. i. ti. d feudis. §. qm d. z no. z p Jo.
 an. ibi plene. quē oīno vide qz limitat Spe. i pluribus z p
 roff. i libellis tractatu officioz z p Ja. ard. i. ti. q̄liter iue-
 sti. d. z vas. sub rub. fi. vbi dcm̄ Hoff. resp̄dit i aliquibus z
 videte q̄ dñi. s. i. pludūs hui? comēti tractatu homagij.

Et interim. Ecclesia priuat feudo p culpa plati
 z amittit feudū suū donec viuit pla-
 tus s̄ eo mortuo reuertit̄ feu. ad successorē. h. d. C. Not.
 ex isto ter. q ecclesia z eius plati? z clericus pōt recognosce
 re feudū a laico vt h̄ z i. c. ceterz cf̄ d iudi. z ibi p Inno. z i
 c. i. i. §. verū d̄ sta. reg. li. vi. z dñi late. j. d̄ statu. z consue.
 cōtra lib. ecclesie. §. statum? C. No. fm glo. hic positam
 casū mirabilē i quo ecclesia patitur dānū pp culpā plati
 z hoc opat̄ natura feudi. q̄ ē q pp culpā vasalli cōmissam
 d̄ dñm reuertat̄ feudū ad dñm vt saltē hāc h̄eat sue iniu-
 rie vltionē vt. s. q̄ fuit pri. cā bene. amit. i fi. Quadet et fa-
 uoz dñi vt ex i gratitudie vasalli adimī possit feudū datum
 ecclesie vt. C. de sacrosan. eccle. l. i. inbemus nullā nauē in
 fi. verū tñ fauoz ecclesie hoc opat̄ vt post mortē ipsi? pla-
 ti delinquentis reuertat̄ feudū ad ecclesiā z ad successo-
 rem i dicto beneficio z hoc voluit gl. vsqz ad versū. s̄z num
 qd zc. Et ex p̄dictis collige q̄ et delictū plati in faciendo
 p̄iudicat ecclesie qd p̄z qz hic pp delictū suū cōmissum in
 dñm priuat feudo qd est d̄ regulas iuris q̄ volūt q̄ pp de-
 lictū p̄statū in cōmittēdo nō fiat p̄iudiciū ecclesie s̄ solum
 in obmittēdo vt no. i. c. ij. cf̄ d dona. z est casus. xvi. q. vi.
 si ep̄m. z in. c. cū venisset de istitu. Sed potes dicere q̄ h̄
 nō sit dānū ecclesie si id qd platus viuens d̄z h̄re h̄z dñs
 i quē deliq̄t p̄ d̄y. in. c. delictū p̄sone d̄re. iur. li. vi. Nec
 v̄f extraneū q̄ et ster p tpe puatio z postea recipit. qz vi-
 demus et in dño laico iter dū hoc accidere vt. s. hic finit
 lex. §. i. z de hac qōne p Jo. an. in addit. Spe. in ti. d feud-
 dis. §. qm d. lx. q̄rit z p Bald. in p̄ambulū feudozū i fi.
 vbi dicit qd hic solus prelatus deliq̄rat iō solū sibi non ec-
 clesie p̄iudicat z solū in vita sua. Ibi feudū ad dñz. Vel
 aliter dicit h̄ Bald. z tenent alij hoc puenire ex natura feu-
 dozū q̄ est vt p felloniā amittat feudū. iō cū ecclesia capit
 rē in feudū d̄z intelligi debere cū onere suo. z fm naturā
 suā. z iō deberet esse sine feudo. S̄z fauoz ecclesie hic ap-
 probat coradus qd solū puatio ste. in vita plati cōmittētis
 felloniāz postea ecclesie restituat. Rederē tñ posse agi d̄
 heredes prelati vel bona siqua dimisit p emenda d̄amni
 dati ecclesie si qd habuit ex quo caruit feudo i vita ei? iur-
 ta no. in. c. ex presentiu cf̄ de pignori. glo. i. c. placuit il. ij.
 rvi. q. iij. si non haberet heredē vel bona ster ecclesia cum
 dāno qd venit ex natura rei d̄ cōmittētis felloniā z hoc p
 bat iste ter. cū loq̄t de abbate cū neqz p̄riū h̄z neqz herē

dē. c. cū ad monasteriū de statu mona. h̄ in. c. ij. d̄ testa.
 iō dicit hic An. q p felloniā mariti vel negligentia in non
 parendo legi feudozū z ipse z vroz amittūt feu. verum q
 vroz habebit recursū d̄ bona viri si sint alioqui sibi iputet
 vroz. Si tñ prelatus nō esset soluendo tunc vult an q̄ deē
 restitutio d̄ caducitate ipsi ecclesie idēz dicit in pupillo. z
 notate qz ē magna restrictio ad ter. n̄m z certe eq̄ l̄z ter.
 vt dñi exēplificās d̄ abbate d̄riū inuat. clarū ē enim q̄ ab
 bas nihil propriū h̄z cū sit vt monachus. c. fi. d̄ symonia z
 prime dñi z iō dicit p hunc ter. Bal. in. l. executorē. C. d̄
 execu. rei iudi. i fi. col. q̄ delictū regis pp q̄ primādus est
 feudis nō p̄iudicat regie dignitati in ipsis feu. C. Que-
 ro cū. d. gl. qd si aliq̄s cōmittat delictū i psonam regis ex
 quo delicto veniret feudo primādus si recognosceret feu.
 ab eo rege verū postea ille pmouet ad prelaturāz ipsius
 ecclesie q̄ est feudataria illius regis offensi an eo plato vi-
 no sicut h̄ d̄z debeat p̄tinere feu. ad regē z h̄ glo. similiter
 nō respondet vnde tu dic q̄ fm doc. dolus cōmissus ante
 mādātū nō nocet dño vt p̄bat. ff. de excep. doli. l. si procu-
 rator egit. z. ff. quozū legatorū. l. i. §. q̄ ait p̄tor. z p̄bac-
 determinatione facit. ff. de norali. l. in dilect. §. si extrane-
 us z. C. d̄ fur. l. apud antiquos. ff. mandatū. l. si mandane-
 ro. §. is cuius. cf̄ d̄ excep. c. cū venerabilis. Putat Jac.
 d̄ bel. q̄ cōuentus seu capitulū d̄z ducere prelātū ad satis-
 faciēdū dño sic p̄ filiū alioquin priuaret vt. j. d̄ p̄bi. feu.
 alie. p̄ Fe. §. insup z. §. illud quoqz de quo debito cū non
 reperiat iure cautū z sumus in penalibz vnde succedit. l.
 iterpretatōe. ff. d̄ p̄cis. r̄la i p̄cis d̄re. iur. li. vi. C. Quero
 subsequēter cū gl. qd si platus ecclesie a quo laicus t̄z feu.
 vt ab ecclesia culpā cōmissit pp quā si eēt laicus puaret p
 prietate feudi put p̄z. j. q̄liter do. pprie. p̄uue. an tñc d̄q̄
 ecclesia p̄uēt d̄o feu. prelato viuente sicut h̄ d̄z in casu eō
 rio z bec gl. siliter nō respōdet. q̄re tu dic q̄ sub hac qōne
 sunt opi. nā d̄nd. d̄ iser. t̄z q̄ sic cū satis videatur idē co q̄
 nō iudicat ad iparia vt. s. d̄ for. fide. c. i. i. fi. z no. s̄. ti. pri.
 c. nō ē. idē t̄z Ja. d̄ bel. z Ric. de nea. vt interi ecclesia pri-
 uetur pprietate feudi qz d̄riozū eadē ē disciplina. nā sicut
 priuat ecclesia vtli dominio pp delictū plati sed restituit
 postea ita z eō puabit directo dominio s̄z postea restituit
 ar. ff. d̄ p̄cu. l. p̄p. §. s̄z hijs. z de istitu. l. sed z si pupillus
 §. si istituōne. In d̄riā snia ē De. d̄ cer. z Bal. h̄ vide-
 licet q̄ ecclesia nō amittat pprietatē z viuente prelato de-
 linquēte. p̄rio qz nō ē iure cautū ergo stat r̄la q̄ delictūz p
 sone nō p̄iudicat ecclesie vt p̄z in simili in. c. cū venera-
 bilis cf̄ de excep. Itē qz cū h̄ casus nō sit cōprehēsus i cō-
 suetudine feudozū vti debemus lege scripta vt. s. de feu.
 cog. c. i. itē qm delictū ē seperatū ab officio administratio-
 nis nō d̄z nocere. C. d̄ seruis fugi. l. q̄cūqz secus si sit d̄ne
 rū ita q̄ nō possit cōmitti sine noie administra. l. polla. ff.
 d̄ hijs qbz vt indignis. Preterea adducūt p hac parte ea
 q̄ no. per gl. i. l. metū. ff. q̄ me. ca. z in. l. meminert. C. vñ
 vi. z h̄z ob. cau. testa. l. si dolo. S̄z mibi v̄f q̄ p̄rior snia
 sit magis p̄abilis z cōformis cōsuetudinibz feudilibz.
 P̄rio per hāc regulā q̄ per gl. ponit z ab oibus tenet v̄z
 q̄ i hac materia feudali p̄rio debemus cōsiderare cōsue-
 tudinē si nō extat debemus procedere de sitibus ad snia.
 Secōdo si nō h̄emus in materia feudali simile tñc debem?
 recurrere ad legē scriptā vt dñi in. d. c. i. z in glo. s̄. d̄ co-
 gnū. feu. Sed in hac qōne dato q̄ nō sit casus determina-
 tus cōsuetudine feudozū cū h̄emus multa similia fm q̄ in-
 dicare debemus vnde nō ē necesse q̄ vadamus ad. l. scri-
 ptā. p̄rio enī habemus ter. q̄ indistincte priuat dñz pprie-
 tate p̄pter culpā cōmissā in vas. j. q̄liter dñs d̄ pprie. p̄uue.
 c. i. nec distinguit d̄ quo dño an de laico vel d̄ plato vnde
 intelligit̄ de vroz qz postquā nō distinguit. aut si intelligas
 solū de laico d̄z extēdi ēt ad clericūz per similitudinez vt
 s̄. d̄ri. hoc idē p̄bat in. c. dño cōmittēte. s̄. si de feu. fue.
 cōtro. Itē ē z alia similitudo qm vas. nō fac̄ iusticiā domi-
 no priuat feudo: ita z eō dominus pprietate vt. s̄. que fuit
 pri. cā bene. amit. §. itē qui duo cū ibi no. Item probatur

§. qd sit inuesti. §. i. z. §. de milite vas. q contumax est. §. i.
Preterea postquam alia consue. h. descripta est approbata
vt delictu vasalli plati p iudicet ecclesie z tñ hoc est d. re-
gulas iuris sed natura feudoz hoc opat vt. §. dictu e z h
tenet oes doc. nō video qre et cō platus dñs pp delictuz
suū nō debeat cōmodo pñari cum cōsue. feudalis hoc di-
sponat vt ista a pari iudicet. vt. §. d. for. fid. vbi hoc cōfir-
mo ga et d. iure canonico ista parilitas attēdit z approba-
ta e. xrij. q. v. de forma. z hec parilitas est tate potētie fm
cōsuetudines feudoz. vt qñ ad oia teneat dñs vasallo ad
que tenet vas. dñs. adeo qd fm auctez glosatoris tenetur
z dñs iurare vasallo fid. sicut eō vt no. j. d. phi. feu. alie. i
fi. l. z. qñ d. iuramento nō approbet. §. i. d. ti. d. for. fidel.
tamē auctas illi gl. satis. pbat determinationē istā i hac
pte i pñenti qōne. Nō ob. mō dñs q delictu pñone nō de-
beat nocere ecclesie ipsi plato delinqnti q donec vixerit
seu ititulatus erit pñabit cōmodo z vtilitate postea resti-
tuet ecclesie sicut i casu dñs. nā feudi natura hoc operat
vt ecclesie iteri pñet eodē mō z i isto casu cū magis dñs
si hēat deā ecclesia i vno qñ i alio. z isup reperio et Bal.
in fili p hac pte sentire ea rōne qz ecclesia q est mater ius-
ticie nō dō pati aliqd fieri d iusticiam in se vel in alterz vt
§. d. feu. alie. §. i. z ita dicit Bal. i pambulis suis q posuit
in prin. libri iuxta fi. dixi. d. hoc. §. de. l. cora. c. ii. §. i. z ibi
no. z qd no. §. ti. pñ. c. nō ē. Cōp. ab eō q imo clericus
nō possit eē sub iurisditiōe laici vt i. e. si diligētī de fo. cō-
pe. So. fallit i re feudali. vbi rōne feudi est tunc d iurisd.
laici vt in. c. vey. de fo. cōpe. De q materia p Inno. in. c.
ceterz de iudicijs. z dixi. §. apō que vel quos. c. i. Que-
rit h. And. feudu est concessū collegio civitati vel ecclesie
supioris aucte. destruit collegiuz civitas vel ecclesia put
no. Inno. i. c. cū er iuncto. d. hereti. an feuduz redibit ad
dominū. dicit q sic nisi solū ad tps esset destructū vel ex
cā trāslatus. c. pastoralis. vij. q. i. Quid si vna ecclesia
hñs feudu alteri vniat. dic idē And. q trāsbibit feu. i eccle-
siā cui sit vniō. nisi eē natura vniōis. puta. qz vniō ecclesie
mēdicatiū. vel ex natura concessiōis feudi aliud appeat. pu-
ta qz solū ordini mōachoz nigrozū est feudu cōcessuz po-
stea vniō clericis secularib⁹ vel ordini albo. vide h. And.
q late pseq. fac qd no. Danoz. post Inno. i. c. dilectus
de capel. mo. Jo. an. i. c. recolētes de statu. mo. Bal. i. c.
trāslat. de cōsti. Quero ab eō qd si platus nō petijt in-
uesti. j. tps debiti. an pñabit ecclesia feudo. z dixit Jac.
ard. q nō ar. l. iij. §. muni. ff. de bo. pos. z ita dixit iti. qui.
mo. feu. amit. sub rubricella. an vas. vniuersitatis zc. ad
qd fac qd dixi in. §. pterea ducat. de phi. feu. alie. p. Fe.
plat⁹ pñabit donec iste plat⁹ eēt in beneficio p istū ter. z p
ea q dca sunt. §. an dissolutiōe collegij vel vniōe scā d col-
legio feudoz illi collegio datū reuertat ad dominuz sicut
morte vasalli And. de iser. in hoc. c. i. in. vi. z. viij. col.

De controuersia inter masculinum z feminam.

Item sciendum. Si fuerit cōtentio in-
ter agnatus z filiaz d
beneficio agnato dicēte feudoz. filia negāte defi-
ciente filia i pbatōe. agnat. cū. vij. sacralib⁹ deserit iusu-
radū. Si hō fuerit cōtentio iter dñm z filia dñs dicente
feudu h filia negāte vel eō deficientib⁹ pbatōibus filie
deserit iura. Si hō cōtentio sit iter dñm z emptorez feudi
dñs dicēte feudu ēptore negāte dñs deficientē i pbatōne
deserit iuramentū ēptori. Tamen qdā distinguere volue-
runt. an magna ps coz q vas. tñ in loco. vbi ē q vendit est
feudu. tñc psumptio ē p dñs ēptore alias ē dñm p em-
ptore. h. d. Cōne casuz qtuoz modis fm gl. i prin. est
qñ in duob⁹ vltimis exēplis attendēdū. qz ipsa femina tā
quā hñs dñm. pñoz ante oia dōz poni in possessionē bo-
nozū. z postea disputabit de iurib⁹ cā principalis. put di-
cit glos. z bene p. c. ij. §. si de feu. sue. cōtro. z intellige q
mittat i possessionē p offm iudicis h. Bal. fac. l. cū miles

ff. ex qui. ca. ma. z qd no. Inno. i. c. in pñentia eē de pba. z
de hac materia plene tradit in. l. fi. C. de edic. diui. adri.
tol. z dixi in. §. si tres. §. v. pace tenē. vnde idez operat ex
istētia sui hñs dis qd opant tabule testamēti qd ē no. dignū
qz fili⁹ magis venit ad possessionē cōtinuatiue. quā ad ol-
no noue possessionis ad emptionē vel petitionē vt no. isti.
d. suc. ab itesta. §. sui z. ff. d. acqui. po. l. cū hñs des. Nō dico
tñ q istubstātia possessionis nō sit noua possessio. h. qd est eius
dē qñtatis pñe cū possessionē pñna nō fingit noua. vt. C.
d. vsuca. p. here. l. nihil. h. d. ter. ff. ex qui. cau. ma. l. cum
miles. z adde qd no. Inno. eē d. pba. c. i. pñentia. C. No.
ter. q si femina dicat non eē feudu z masculus dicat esse
feudum q stat iuramēto masculi. itellige si masculus ali-
quā psumptionē p se habuerit. z dñ ter. nō simplr loquitur
ibi masculo subaudi aliqd pbatū vel iducenti qd moueat
iudicē ad dādū sacm. Nā deficientib⁹ pbatōibus plēis
hicinde dōz dari sacm masculo q aliqd p se idurit. secus si
nihil p se idurisset. h. si femia aliquā psumptionē hēret
tunc daret femine sacramētuz vt dixi in. c. ij. §. si de feu.
sue. cōtro. idubio preferē masculus z ē rō pp antiquā pos-
sionē. l. qdā in suo. ff. d. cōdic. istit. fm Bald. itellige qz
feudu fuit p masculos tentū. facit. c. cū de beneficio d. pre-
bē. li. vi. Itē itelligas et in. ij. z. iij. casu h positū v3 qñ cō-
trouersia ē iter dñm z feminā seu iter dñm z ēptore. quia
semp cā decidit sacra. illi⁹ q p se psumptiōes idurit iux-
ta ea q scripsi in. §. scrm. §. d. cōsue. recti feud. z hoc ē sen-
tit glo. ij. h. posita in fi. sui q p h remanet in pte expedita.
C. No. ex isto ter. in fi. q ex possessionē maioris ptis bono-
rū existētiā i certo loco i dubio insurgit ad cetera bona i
eodē loco existētia psump. ad qd fac. §. d. cōtro. inuesti.
§. hoc at. ubi rōe ptis p se psumit p residuo. sicut dicim⁹
in fili q rōe diuine solutiōis psumat d solutiōē ut ex hoc
teneat solvere i futuz. l. cū in re. ff. d. usu. z. l. i. C. d. fi-
deico. z hoc ē sentit gl. h. h. posita in sui pñ. q p hoc rema-
net expedita usqz ad hñ. nūqd. z fac iste ter. in arg. ad qd
nē an oia bona vasalli solutiōis certū censum intelligat eē
feudalia si nō cōstat d qbus bonis soluat qz dōz distingui
aut cōstat d maiori pte z psumendū erit qd ēt residuū. ali-
as secus fm And. de iser. p istū ter. nisi ostendat fines feu-
di per ea q no. j. d. phi. feu. alie. p. Fe. in. §. illud. facit. ff.
de act. emp. l. titi⁹ hñs. sed de hac materia dic lati⁹ ut di-
xi. §. si de feu. sue. cōtro. c. ual. si pñoz fac. l. uroz. ff. de leg.
iij. z qd hñ per cano. i. c. cū ecclesia de cā pos. z ppñ. z eē
de religio. domi. c. cōstitut⁹ z vide qd dixi. §. qd sit inuesti.
§. ij. Quero cū gl. ij. in pñ. qñter isti sacramentales iu-
rare debent in fauorē masculi affirmatiōis rē esse feu. z re-
spōdet gl. q iurabit assertiōe illā rez de q pendet cōtro-
uersia esse feu. z ita ēt itelligi dz. d. c. ij. si de feu. sue. cōtro.
z. j. de capi. q curiā uen. c. h. cōtentio. q capla concordant
cū isto. c. i. pñia pte z hoc uoluit ista gl. usqz ad alias partes
quā. §. expediti. S3 tu aduerte qz glo. ista nō bene loquit
in eo qd uult qd sacramentales iurent pñe rē eē feudale
qm sufficit q iurent fm eozū pñiaz ita credere eē uerz naz
si deponerēt de pñate tunc sufficerent duo idonei testes
ut. §. si de inuesti. inter do. z ual. lis oria. c. ij. z ibi dixi z t3
Ja. de bel. z bene iuxta eā q habent in. d. §. sacm. h. cuz
uaf. Quero cū gl. in fi. h. sed nūqd. an distinctio posi-
ta h in fi. l. se trahat solū ad casum. §. primū qñ cōtrouer-
sia pēdet iter dñm z ēptore an ēt possit trahi ad primū ca-
suz hui⁹. c. qñ hñt cōtrouersia inter masculū z feminam
z respōdet gl. q trahat ēt ad primuz casum qz eadē eqtas
z psumptio q in ultio casu p adaptari z ad primū z p dñs
eadē naturā dōz sortiri. l. fi. c. de cōsti. pecu. z hoc uult ista
gl. usqz in fi. ex q collige q ultia ps hui⁹. c. q ē in h. qdaz
tñ zc. referē. nō solū ad tertiā partē uerz ēt ad primā z de
hoc Ja. de bel. sed an reserat etiā ad scōaz ptez v3 quā
do cōtrouersia est inter dñm z feminā z dic And. de iser.
q sic z bene. qñ tertia pars huius. c. h3 maiorēz pformi-
tatem cā secunda parte q cū pñia parte vnde si hec exclu-
sa qdā tñ zc. referē etiā ad primā partē qñ est cōtrouer

fia inter masculinum et feminam ut voluit ista gl. et Jac. d. bel. multo magis dicitur trahi et referri ad secundam partem quam controuersia est inter dominum et feminam. **¶** Quero ab eo an predicta distinctio sit probabilis et recipienda et dicit Jac. d. bel. q. sic dicens q. credit q. inducat ad miniculum et presumptionem ut deferret scilicet in deficiente et altera parte maiori probatione et presumptione. s. d. Bal. dicit q. est unum integrale sic unum mansu tunc procedit ista distinctio. ff. d. usus. l. q. cum edes et qd. no. ff. d. leg. iij. l. vxori et l. pdijs. s. pe. et si. aut sunt diuersa predicta in pluribus locis et tunc q. possidet unum locum non propterea presumptione habet in alio loco que non possidet ar. s. d. lege cora. c. ij. s. ex ead. veritate glo. si. h. posita vs simpliciter assentire ista distinctione esse admittenda ut soluat l. az. q. tu. ad presumptionem inde sumenda ut. s. dixi et ita pertransit etiam And. p. d. s. cum aut. s. de controuer. inuesti.

¶ De intro. inter dominum et emptorem feudi.
¶ Continuat. q. s. ti. pr. i. h. determinat unam quoniam inter dominum et emptorem feudi. unum supra ide occasione subijcit rubricam generalem de controuersia inter dominum et emptorem feudi.

Dominio. **¶** Casus. Si vasal. p. iuramentum suum affirmauerit vendidisse seu. ta quam propriam ignoras esse seu. pot. illud recupare ab emptore soluto interesse. si vero iusto vas. emptor eligerit illud pot. tradere domino agenti et tunc non poterit emptor petere interesse. b. d. fm intellectum gl. et bene. **¶** No. q. ignoratia facti probabilis excusat vasallum alienate a puatione feudi ut h. et in. c. si vas. feudum. s. si d. seu. sue. cotro. Ex quibus inferit ex isto tex. valde singulari nobilis limitatio ad oia iura que volunt q. per alienationem factam inconsulto domino apud feudum domino ut dixit tex. s. q. fuit pri. ca. be. ami. i. si. c. i. d. vas. q. d. p. l. lotha. seu. alie. i. c. i. et i. j. d. pbi. seu. alie. p. lotha. et de pbi. seu. alie. p. Fe. qm ista iura oia dnt intelligi qm venditio est facta scienter secus at si ignorater et hanc limitationem colligit glo. si. h. ff. d. lega. ii. et dicit in. d. c. si vas. el. ij. **¶** No. q. emes seu. a vasallo ignorate habet electionem vel restitutionem domino agenti quo casu non coseq. interesse. vel vasallo si vult coseq. suum interesse. qd. intelligas vey si et ipe emptor fuisset ignoras. s. qm emisset sciens illud esse feudum nullo modo cosequeret interesse. ut in. d. c. si vas. zin. l. venditor. C. d. re. scin. ven. et pbat. j. de pbi. seu. alie. p. Fe. s. i. **¶** No. bene q. non dicitur ter. voluerit. s. dicit iuraf. potuerit. q. si esset in eius arbitrio plerumq. ignorare se iuraret qd. sciuit et da ret via periurij qd. fieri non dicitur. l. ii. C. indi. vidui. tol. et no. qd. sic deferri sibi iniuraduz si re. s. a fuerit ignoras et probet vel si p. eo est presumptio alias secus qm si est sciens non dicitur sibi deferri iuramentum. c. i. in prin. s. de consue. recti seu. Et fm Bal. no. h. iij. ter. valde singulare q. i. oibus alienationibus i. quibus alienas cadit a iure suo dicitur intelligi i. sciente. secus in ignorate rei q. litate. filis distinctio fit. ff. de leg. ij. l. si. s. si. **¶** No. fm Bal. mirabile tex. circa electionem q. dat reo couento ut possit restituere rez actori vel datori suo. et ro. e. q. per hoc enitatur o. danu. fac. qd. no. ff. d. pac. l. si cum fundu. et ff. de alie. iudicij. muta. ca. fac. l. cum miles et ex hoc inferit q. h. bns directu. dnu. pueniat habentes vti le. tñ pot. restitui res habenti vtile dnu. fac. ff. d. excep. do. l. si opera. et d. pen. l. pcurator in re sua. et de hac materia vide casum singulare in. l. si. ff. de transf. vbi et debitor pot. soluere cedenti apud quem nullu. ius remanserat. **¶** No. h. in si. qd. per verbu. venditoris ois. det. alie. continet. et hoc id q. prohibito est facta rone rei. Ideo dicas si rone persone ut no. gl. in. l. ij. C. de vsucap. p. empto. Secus at si est facta rone modi vel forme. ut no. in. l. si. C. de pdijs. curia. lib. r. Ita Bal. h. **¶** Quero cum gl. i. quo genere actiois agat iste dominus cum emptore put. dicitur iste tex. in prin. et respodet gl. pluribus modis intelligedo. In p. n. dicit q. agebat rei vendica. Et hoc bene dicit glo. qm putat se posse pbare d. suo domino directo qm semper remansit apud eum ut. s. d. iust. d. re. alie. fac. s. si. d. rei ven. h. et. vt. l. matr. ff. d. rei ven. et in. l. i. s.

si. ff. si ager vecti. Sed q. de facili non est pbare dominum esse filium q. pot. agat aliquo interdico vel ex condicione et quibus anoret sola possessio. l. is q. destinauerit. ff. de rei ve. et p. tato gl. tradidit alia remedia. v. q. dñs agat q. dictione descendente ex consuetudine seu. s. hoc non est tutu. attetare propter generalitatem cum habem. legem spales super hoc disponente. ut seq. qua. itentare meli. est fm And. de iser. et de hoc tagit per gl. j. de capitane. q. curia ven. c. si. et pro tanto subiungit gl. q. agat q. dictione ex. l. iperiali. j. d. pbi. seu. alie. p. Fe. **¶** Ma. vbi no. stat in. l. noua quo genere actio nis sit agendu. tunc est agendu. q. dictione ex. dca. l. vt. ff. d. q. d. ex lege. l. i. et per has q. dictiones anota. sola possessio l. i. C. de donat. q. sub modo. non at. proprietatis rei vel dnu. per regulam. qd. nemo codicat. proprietatem rei sue nisi a fure ut l. si. ff. vsufr. que admo. cauea. et hac q. suluit And. de iser. intentanda. postremo subiungit gl. q. intentari poterit condico descendens ex. l. si. C. d. acq. pos. postquam iste emptor habuit cam ab eo q. p. dno se gerebat. unum vas. vendendo non potuit dnm puare sua possessione civiliz. trastulit i. emptor possessionem naturalem. et ideo dñs poterit illa recuperare per. d. l. si. **¶** Nec haberet aliud noie pbare. nisi qd. tenebat ab eo in seu. fm And. Sed aduerte. q. d. l. si. non bn. ada ptat ad ppositu. spoliatis fm Bal. vt. C. de agri. et censu. l. si coloni. l. ri. et ideo **¶** De. d. cer. reprobauit in hoc istam gl. q. seu. tradedo sua naturalem possessionem non spoliat dñs qa. diuersa genera possessionis sunt. l. naturaliter. s. nihil coe. ff. de acq. pos. et h. pbat gl. in fili. in. l. i. in si. ff. vsufr. quem adm. cauea. potes. etia. dicere q. isto casu possessio sit interuersa cum emptor non recognoscit possessionem a dno. l. antepe. ff. q. mo. vsuf. amit. et hoc respectu posset gl. saluari fm Bal. et de materia hui. glof. vide qd. plene dixi. s. q. fuit pri. ca. be. ami. s. nec est alia. et qd. h. i. d. c. si. j. d. capi. q. cu. ve. **¶** Oppo. cum gl. iij. q. imo ignoratia non excuset vas. vt. h. i. l. nec supra et i. l. regula. s. sed facti. ff. d. iuris et facti. igno. cum si. **¶** So. itellige istu. ter. qm ignoratia est tollerabilis. Secus at si non esset tollerabilis ut q. ignorabat illud qd. ois de ciuitate sciebant. et sic erat supina et crassa ignoratia. vel etia. facto. p. no. ut qa. ipse iam fuisset iustit. d. dco. feudo et diceret se ignorare. qa. tunc non excusaret ut. l. pe. ff. d. iuris et fac. igno. cum si. l. si. ff. p. suo et h. voluit gl. vsq. ad. et h. sunt et. et eam sequit. doc. vel. ter. intelligi tur de ign. facti q. est tollerabilis non aut. de ignoratia iuris q. ois debent intelligere qd. leges mandant et satis est crassa ignoratia ius ignorare hoc casu. l. leges. C. de legi. qd. est ue. nisi de personis quibus licitum est ius ignorare sicut est miles ut. C. de iuris et fac. igno. l. i. et minor. xv. anis. l. regula in pn. ff. de iur. et fac. igno. ac mulier et hoc uoluit ista gl. vsq. ad. h. qua. ois doc. sequit. excepto q. Bal. ea. reprehendit i. eo q. excusat militem et feminam ab ignor. iuris. q. dicit ipse qd. hoc no. v. vey. cum no. liceat eis ignorare iura. s. c. l. si. C. d. iuris et fac. igno. et i. l. si. C. d. iure deli. be. et puto q. dicit vey. in casu nro qd. proba. alia rone i. muliere. q. ista est regula q. no. subuenit mulieribus errantibus in iure nisi in casibus expressis in iure ut in. d. l. si. C. de iur. et fac. igno. iste at casus q. mulier feudataria excuset ab ignoratia iuris si alienat feudum. no. reperit expressus. igit. et i. milite dico p. ea. q. dicitur doc. in. d. l. si. in prin. C. de iure deli. be. p. terea sicut rustici vadunt ad nemus p. lignis et mulieres ad ecclesias p. indulgentijs ita debet venire ad ciuitatem p. consilio et ita Bald. in. l. iuris ignoratia. C. q. admitti. fac. gl. in. l. si duo i. s. bo. scire potuit ibi Ludo. ff. d. acquir. her. et fac. ter. in. l. diuus. ff. d. tu. et cur. dat. ab hys. Imol. post. d. Ant. in. c. ij. de constitu. Lopus allegat. c. xij. et no. eundo p. mendicata suffragia vbi et agit d. rigore iuris cōseruando vel de forma adhibenda ad actum mulier et tales et a danis non excusant Bart. in. l. i. C. d. iuris et fac. igno. in consilio qd. incipit maritus fec. h. d. vxor. p. ter. in. s. pe. ibi in o. psona in aut. d. heredi. et falci. fac. gl. in. l. iuris. la. ij. ff. de iuris et facti. igno. gl. xvij. dif. s. ignoratia. **¶** De. de ancha. cōst. ccc. lxxv. qd. incipit In ipi. et. vifa di

ligenter gra. vbi t3 q si non potuit cōsulere pitiores resti-
tuet i integrum ex cta generali z Sali. in. d. l. i. Sali. in. l.
pe. z Pau. z Ludo. in. d. l. iuris. C. q admitti. gl. ij. q. iij.
s. fi. Bal. in. l. fi. i prin. C. de iure delib. in. iij. q. De. de
ancha. in. c. canonū. N. sed h qro statuto canef. de pstitū.
fac gl. in. l. vbi in prin. z q ibi Ang. C. de edendo. q dicta
debent ita declarari. z qd no. Bar. i. l. i. s. nunciatio. ff. d
opis noui nūcia. S3 q vas. nō possit alienare sine cōsensu
dñi ē p solēnitāte inductū z p rigore iuris cōseruando in
reuerentia dñi z p iure suo. ergo mulier ab hoc nō excusa
bit si dicat se ignorātia iuris alienasse nisi p restōez in inte-
grum in casu quo dñi cōpetere multominus excusaretur
mulier vel rusticus si nō petijt iuestiturā. j. tps debitū per
iuris ignorātia gl. ē nōbilis in. l. iij. C. d iuris z fac. ign. in
l. si duo ibi Ludo. in gl. i Nbo. potuit. ff. d acq. hfd. Bal.
Sali. Pau. z moderni i. l. iuris. C. q admitti. Imol. i. d.
l. si duo dñi cōcludūt q i qsi luero vt ē hfditas ascēdētū
nō excusat ignorātia iuris. itē z rōe puatur miles ex sua ne-
gligētia i petēdo iuestiturā lz hēat modicū plus tps qz al-
ter vas. nō miles vt. s. quo tpe miles. s3 adhuc de minore
rry. annis qz puto q talis iuris ignorātia ipsū non excusa-
bit qn pdat s3 poterit restitui i integru iurta ea q habētur
i. d. l. i. d. phi. fue. alie. p Fe. s. pte rea. fac qd dicit Jac. ar-
di. i sūma qui. mo. feu. amit. sub rubricella z ad hoc q pre-
dictis dat ex cā resti. fac gl. i. l. i. C. d pa. potesta. l. si ptem
s. i. i. N. nō vtendo. ff. quēadmo. sui. amit. Ang. i. l. fi. ff. si
qs testā. liber. ec iustus fue. Spe. i ti. d pferip. s. i. N. pone
colonus z vlgata theozica. Bar. post gl. i. l. i. s. figs at. ff.
de itinere actuz pua. C. Oppo. cū glo. fi. s istū ter. i eo q
tribuit electionē ēptoz restituedi se. dño aut vasallo vēdē-
ti ignorāter s3 d. c. si vas. fe. s. si d feu. fue. st. vbi idistite
restituūt vasallo z nō dño. So. die gl. itelligēdo dub? mo-
dis z pzo q illud. c. itellr q distinguat fm formā h tradi-
tam vel melius dic e3 q istud. c. intelligat fm determina-
tionē illius. c. v3 q ēptoz indistincte d3 reddere vasallo si
vult z seq ab eo sūū itereffe. s3 si eligat velle tradē dño po-
ti? q vasallo tūc nō poterit cōseq sūū itereffe qz iputet sibi
qz d volūtātē vasalli tradidit dño vnde culpa sua sibi pre-
iudicat. ar. l. si dictū. s. si cōpromiserō. ff. d cuic. z h voluit
ista gl. vsq ad N. s3 qd qz gl. sequūt oēs doc. tenētis hāc
vltimā lec. z d h ēt dñi. s. in notabilib?. nec ē nouū vt po-
steriores leges trabāf. l. nō est nouū cū. l. seq. ff. de legib?.
C. Quero cū. d. gl. iurta pte dca si ēptoz restituerit dictū
feu. dño agēti an vas. q ignorāter illud vendidit possit re-
cuperare ab ipso dño rñdet q sic p istū ter. q vult q nō in-
telligat aptū dño qñ venditio ē scā p ignorātiā z h vult
gl. vsq ad N. z dño zē. q bñ loqf sed tū nō itelligas q va-
sallus possit retinere sibi z rē z pciū. s3 tenebit pciū resti-
tuere z poterit ēptoz s3 cū agere ad repetēdū pciū. l. bona
fides. ff. d ac. emp. fm Bal. C. Quero subsequenter cuz
dca gl. an q ignorāter vendidit possit recupare ab ēptoz
qd pzo sciuit cē feudū z rñdet qd sic z ē rō qz venditio fuit
nulla ipso iure vt in. d. l. iperialē. j. d phi. feu. alie. p Fe.
s. i. vnde poterit venire s3 factū p pziū. l. quēadmodū. C.
de agri. z cen. li. ri. z vēdicare ab ipso ēptoz vtiliter agen-
do sicut si possēt a quocūqz alio possidēte vt pbat. j. in tit.
se. z. s. d inest. d re alie. fac. s. i. z nūc hēs expeditā totam
gl. q bene loqf. C. Oppo. ab e3 q imo nō sit i electiōe em-
ptoz sed iuder d3 ferre sntam aut ipsam cōdēnādo vel ab-
soluendo vt. ff. d iudi. l. d q re z. l. vbi. So. fm Ja. de bel.
dñm est q iuder d3 ferre sntam s3 formā h traditā z hoc
facere d3 aucte huius iuris cōsuetudinarij. opponit s3 pre-
dicta q imo iuder d3 se cōformare in sua snta ad cōclusio-
nē peti. ipsius dñi agētis p. l. vt fundus. ff. cōi diui. z in. c.
lz helij d symōia. So. ista regula de iure cōi. sed istud pce-
dit de iure cōsuetudinario. fm Ja. de bel. C. Oppo. q imo
venditor nullo mō possit vendicare dato q veditio fuerit
nulla. qz ēt iutili dctu transfert dñiuz. l. i. C. de suffra. z. ff.
d dolo z. l. eleganter in prin. z. C. d fide instr. l. dēt. ergo
vtilē dñum qd sibi cōpetebat trāstulit in emptorē z p con-

sequens non poterit petere. So. p dicta habent locū quā-
do dētus ē pter legē sed h loqmur qñ est d legē. vt. j. d. p
hi. feu. alie. p Fe. s. a. z sic ipso iure nullus. vt. s. dñi. z per
cōsequens nō trāsit dñum. d. l. quēadmodū. vnde agere
poterit. l. i. ff. si ager vecti. vel empbi. z. s. dñi. C. Oppo.
q ista electio sit frustratoria qz est verisimile qz semp em-
ptoz eligere d3 vt restituat vasallo z nō dño ad hoc vt pos-
sit sūū itereffe cōsequi z dicit hoc esse verū fm Ja. d bel.
z fac. si ergo non faciat cōmittē sibi electio qz forte vellet
aliter eligere cum dāno suo z sibi iputet vt ar. l. fi. ff. vsu z
habita. z d reg. iuris. l. quod quis.

De controuersia inter vasallum z alium de benefi.

Continuat ad prime pcedentē rubricā hoc mō qz ibi
declarauit de controuersia vertēte occasione feudi inter
dñm feudi z aliū non vasallū possidentē dictū feudum. s3
qz quādoqz vertit controuersia inter ipsum vasallū z aliū
qui similiter nō ē vasallus occasione dicti feudi. ideo im-
mediate subiunxit istam rubricā de controuersia inter va-
sallum z alium de beneficio.

Utm causa. Vasallus agere et pueniri pot
z p feudo toto z p parte z cāz
pōt quoqz de feudo trāsigere bōa fide q oia d3 dñs hēre
rata ēt si sibi postea aperiat feudū. h. d. C. Et p mite p em-
dētia qz iste ti. intelligit varijs modis pzo fm Bal. vult
qz ea qz dicit qz dominus teneat ratificare iudiciū z trāsa-
ctionē scām p vasallū absqz fraude sine dñs fuerit pscns
sive absens intelligit qd dñs sciuit vel quādo vas. fecit sūū
posse vt pueniret ad noticiā dñi vt qz fecit ipsuz citari p sū-
mif in dolo vt. C. d distrac. pigno. l. creditor. Sed And.
d iser. intelligit istū ter. pnt sonat. v3 qd vas. solus sine do-
mno vtiliter agat z cōueniat respectu sui iuris vtilis qz h3
i feudo. vnde sūū aut p eo aut cōtra eū ferat snta vt trāsi-
gat cū aduersario sup suo iure vtili d3 valere z tenere dñi
mō nō faciat i fraudē z dñs tenet hēre ratū nec pōt infrin-
gere gesta p vasallū qz intelligit cē vey qñ dñs vellet ēt ve-
nire z reuocare feu. ex psona vasalli z qz decessit sine hēdi
b? nā tūc poterit repellī p exceptionē rei iudicate vel tran-
sactōis. z ē rō qz sicut ista exceptio obstaret ipsi vasallo ita
z eodē mō obstabit ipsi dño tūc agēti ex psona ipsi? vasal-
li z ex iure suo vtili z recōciliando cū suo iure directo vel
ad se reuertēdo ar. l. i. hys ff. ff. d re iudi. Sed si dominus
ageret reuocādo dñm feudū nō veniēdo ex psona vasalli
neqz ex suo iur vtili s3 veniēdo ex psona p pzia z ex suo iur
p pzo. vt qz vēdicare vult vincentē z possidentē dicēs illā
rē cē sūā liberā z nō cē feudale. tūc ipse dñs bene poterit
ex hoc capite venire z reuocare. nec obstabit sibi dca ex-
ceptio rei iudicate vel trāsfactōis ēt si sciuisset z ē rō. qz nō
agit ex psona vasalli victi. s3 de iure suo p pzo. vnde si pos-
set agere s3 vasallū ex hoc capite nec repellī possit p ipsuz
vasallū. ita z eodē mō nō repellī p vincentē a vasallo vt
pbat i. d. l. sepe i fi. ff. d re iudic. z bec lectura ē verissima
fm Alua. z subtilis z pbat i hoc ter. in fi. dñi p supponit qz
feudū aperiebat dño z sic veniebat dñs ex psona vasalli.
z fm hāc lecturā nō obstāt qz dñi i. c. si vas. s. si d feu. fue.
cōtro. C. No. qz vas. h3 legitimā psonā cōp hēdi i iudicio
p re feudali in agēdo z i dōfendēdo p iur suo vtili. z tale iu-
diciū z snta z ide secuta erūt valida necdū i p iudiciū vasal-
li. s3 ēt dñi veniētis ex psona vasalli sine fuerit sciens sive
ignorās dñm nō iter cesserit frans aliq. nō tamen intelli-
gas qz ex h fiat aliquod p iudiciū ipsi dño circa suum di-
rectum dominū fm Bal. z cordat. s. d inef. d re alie. fac.
s. i. z in. c. si va. feudum. s. si. d fe. fu. con. z ibi dñi i. r. nō.
C. No. qz vas. q nō sperat d iure sui feudi i causa obtinef
pōt p trāsfactionē sibi cōsulef qd itelligas neqz si nere z si-
ne fraude fiat timoz litis z iudicij qd vere fiebat nel spera-
batur fieri absqz aliqz cōcūctiōe ut h. secus autē si fieret
uoluntarie nulla necessitate existēte ut qz non esset pmissa

transactio incontinenti vas. incidere in penas statuta ad
 versus vasallos alienantes feuda de qbus. j. d. pbi. fe. ali.
 p. se. qm alias esset apta via fraudandi dictas constitutio
 nes qd ee no dz. l. scire oz. ff. d. excusa. tu. Et dicit h. Bal.
 q i dubio vbi no appet an mala fide an bona trasigerit at
 tendenda est natura cause z status. l. cu hij. s. sed cuz ler.
 ff. de transac. l. ptes. C. d. transac. adde q scrip. in. c. si vas.
 s. si d. feu. sue. ztro. **C** No. qd trasactio non transfert pol
 sessione feudi si illud dimittit apud possessore cu quo tra
 segit tuc no intelligeret quodam aliare. l. si p fundo. C.
 d. trasac. q est singularis fm Bal. na i alijs dicitibus regu
 la est in drit qd ille q dimittit re apud possidete vt tran
 ferre z alienare vt. ff. de rei ven. l. qda mulier. z. ff. d. iure
 dot. l. si sponsalibus. **C** Uru at id q recepit vas. noie tra
 factiois censet feudu dixt gl. h. h. posita i si. sui q no. per
 .d. c. si vas. d. quo dic latius vt ibi dixt. s. si de feu. vas. iter
 pel. fu. c. i. z in. s. qd s. de inuesti. d. re alie. sca. **C** Que
 ro cu glo. i. an dno presente possit vas. in iudicio coparere
 p ca sui feudi z respodit q sic p istuz ter. du dixt z dno ab
 sente zc. qsi iplicare velit qd ide iuris sit et dno pnte z qd
 hoc sit veru pbat rone qz qn vas. est vere z recte inuestit
 p dnm z p vera inestitura z non abusiva fm forma. c. i. in
 prin. s. qd sit inuesti. tuc ex hoc imediate cosegt hac aucte
 z ptate vt possit pbare d suo vtli dno qd bz in feudo z vti
 liter agere in iudicio ac se defendere vt. s. de inesti. de re
 alie. fac. s. rei aut z hoc voluit gl. vsqz ad h. verutamē
 zc. qua declarat Bal. p similitudine qz sicut aliqs fac ali
 que pcuratorē in re sua censet dare oimoda licentia expe
 riendi nec regrit amo licentia cocedentis. l. sigs in re. ff.
 d. pcura. vnde cu vas. sit pcurator in re sua dnm eēt fra
 us no bz ampli regre vt h z dic huc intellectū pbari et
 pte in. d. c. si va. **C** Oppono cu. d. gl. s. pcedentia q imo
 iudi. intentatu dno absente z ignorate no p iudicet ipsi do
 mino vt pbat in. c. i. s. si vas. feu. pne. So. dic q illud est
 vez qn vas. vellet agere d euictioe d dnm quo casu est ne
 cessē q vas. denunciet dno lre sibi mota. alias at si non de
 nunciaret no possit postea agere d euic. vt ibi. d. quo se remi
 sit gl. ad ibi no. in. aj. gl. dic an vas. d hoc ibi late dixt in se
 cudo nobili. **C** Quero cu gl. ij. an vas. habeat vtile dnuuz
 in feudo z respodet q sic ad similitudine emphiteote z su
 perficarij z ei q codurit re ad no modicu tps na oēs isti
 tales habent vtilez actionē p dicto suo iur z remsit se gl.
 ad ea q dixt. s. d. capi. cora. s. pteca in glos. magna. vsqz
 ad fi. s. tu dic latius z melius. put dixt z declarant. s. d. in
 uesti. de re alie. fac. s. i. vbi et explicam oia q in dea sūma
 tangunt. **C** Oppono ab ex qm si feu. postea apia dno vt
 h p supponit vt dicendū q gesta p vas. no habeat sibi pre
 iudicare qm resolutio iure datoris zc. p. l. ler. vectigali de
 pignori. cui? drit h d. So. dic Bal. q h operat exceptio
 rei iudicate vel trasactiois q fuerūt facte vel dic z melius
 q rō est qz dns veniebat ex iur z psona vasalli vnde sicut
 obstat vasallo ita z dno q ex ei? psona venit vt. s. dixt h
 And. d. iser. vtrū aut hoc idez sit censendū in emphiteota
 z supficario trasigentib? dic Bal. q no per. d. l. ler. vecti
 gali. nisi dns fuisset sciens z patiens ar. ff. ad macedoia. l.
 si fili? faciūt no. in. l. quo. n. s. i. ff. re rata habe. Sz nungd
 dns pdet prietate dic q no s. vtile dominū qd pferē pro
 prietati possidente victore. z si possessio veniret ad tertiu
 dns tuc poterit ea vendicare vt. C. d. pserip. xxx. annorum
 l. sigs empt. z miroz q alij doc. d hoc nihil dicat. Itēz qd
 dic. d. transac. itellige si transigit bona fide vt lra dic nun
 qd at psumat bona fides in trasigente. dico id esse iudica
 dū hz statū cause na si dubius erat euentus litis psumitur
 bona fides alias secus. vt. ff. de transac. l. cu hij. s. sed cuz
 lis. z. C. e. l. ptes. certū emz q et i transacione pt comitti
 fraus vt. ff. sigd i frau. patro. l. i. s. vtrū in si. hbi si trasigit
 in fraudē patroni. **C** Sz mix est ponamus. n. q ex ca tra
 factiois cessit possessioni feudi aliquo recepto z postea de
 cessit sine hē de ergo resolutio iure trasigentis resoluetur
 ius accipientis cuius dritum h dē quare male respondeo.

Hic est ideo qz res iudicata. z transactio pariunt exceptio
 nem rei finite. Et sic sunt alteri? nature q simplicis dēt?
 qd est nobile. Sed nūqd hoc esset vez in emphiteota z su
 perficario trasigentib? vt q no vt. ff. d. pignori. l. ler. ve
 ctigali. qz ppter hoc no pōt aliud dici quā q sit spāle i feu
 do. vel dic idē in dno sciēte z patiente. ar. ff. ad macedo
 l. si filius iurta illud no iprobare ratificationē hoc pnsu
 par ē vt no. i. l. quo. n. s. i. ff. re ra. ha. **C** Quero ab ex qd
 si ex psona vincētis deueniat istud feudu ad manus tertie
 persone an dns poterit vendicare ab isto tertio possessore
 z dic Bal. q sic p. l. sigs emp. C. de pserip. xxx. annorum.

Quid iuris si post alie. feudi vas. feudum redemerit.

Continuat hoc mō. s. visuz est de alienatione feudi p
 hibita ppter quā vas. feudo pzinat. iō sequit bec rubrica.
 qd iuris si post alie. feu. vas. feu. rede.

Proterea h. d. Olim ante constitutionem
 lotharij erat licitum vasallo alie
 nare feudum. sed hodie non lz. z si postea recupe
 ret id quod illicite alienauerat no tenebit p feudo sed ibit
 ad dnm. Si at voluntate dni alienauit vel aliter vendide
 rit z id postea recuperit no tenebit p feudo s. iure pro
 prio si mō recuperit. Si vo dederit ad libellū dno vo
 lente adhuc retinet. Si vo vas. recuperit per libelluz
 no retinebit p beneficio. sed si dno feudu refutauerit libel
 lū z retinebit. h. d. **C** No. qd alienatio in casu a iure no p
 misso fac alienatē icidere in pziuationē feudi. Quid ergo
 fm Alua. h si ex forma statuti dat certa solēnitās in vēdi
 tiōe rei feudalis vel emphiteotice q no fuata annullatur
 venditio. an tuc si dñat cadat qz pp hoc a iur suo z Bal.
 q format hanc qōnē. in. l. ij. C. d. epif. aud. dic q no. qz ver
 bū vēditiois absolute platū no cōpndit vēditioē que
 nulla est ex defectu solēnitatis ut. ff. d. re in. l. iij. s. cōdēna
 tū fac. ff. d. h. sig. l. aliena. **C** No. h singulare vbi Bal.
 qd si dns remittit penas vasallo no dē uera donatio sed i
 dulgētia. z iō no regrit insinuatio. l. i edibus. s. i. z. l. mo
 destinus. ff. de dona. Itē no fm Bal. q indifferens p sen
 sus dñi circa alienationē assumit dñaz voluntatis alienā
 tis z fm usuz illius licentia. z iō si uas. alienat iure pprio in
 telligit cōcessuz q iure pprio. secus si iure libellario. qz ta
 liter fuisse itelligit licentia qliter posteri? declarat euentus.
 Itē nota qn uas. alienat de voluntate dñi p libellum puta
 singulis anis dēbat hē qnqz solidos. annuatim tenebit p
 feudo z noie feudi. z si uas. comitteret felloniā illō ius api
 ret domio qd est nobile z no taliter reuertit qliter reddūt.
 Nā ex vario genere dñendi varios colligimus effectus.
C No. fm Bal. q si uas. alienat feudu qz culpa stati tra
 hit secu executionē no admittit purgatio. l. h si seruū. s. se
 quit p. d. ff. de h. ob. Bar. i fili in. l. si insulam. ff. eo. ti.
 Bal. in. l. z si post tres. ff. sigs can. glo. in regula mora de
 reg. iur. l. ri. z in cle. ne i agro i vbo ipso scō. de statu mo
 na. Bal. in. l. si pacto quo pena. C. d. pac. Bal. in. l. cum
 acillis. C. d. incest. nup. Bal. in. c. i. s. quo tpe miles. iō hz
 Bal. h in rubrica penitētia no admittit vbi culpa ē execu
 ta nisi incontinenti. l. diu? ff. de i integ. resti. Et sic Bal.
 vt velle q incontinenti possit morā purgare z p hac opi.
 Bal. q incōtinenti admittat purgatio more fac ter. in. c.
 potuit d locato. ibi Imo. post. d. Ant. in. xv. co. dū vult q
 lz ēphiteota no soluat. j. biennū ecclesie canonem cadit z
 fm cōem opinionē ipso iure z tñ qz iste effectus resoluatur
 vt cadat si dno placuerit z sic ex quo puatio iuris executio
 nē no hz admittit more purgatio. ita in pposito cū maxie
 i casu nro vbi i feudilib? agimus d eqtate z gl. i. c. potuit
 p allegato multū stringit i d. dū vult qd illud qd ibi dē ce
 leri satisfac. possit purgare morā no referē ad vendentes.
 z sic vult. q alienatione pfecte secuta. s. post traditionem
 no admittat purgatio more z voluit Spe. in ti. d. locato. s.
 nūc aliq h. l. xxxv. z h. l. xxxvi. Jo. an. in. d. c. potuit. z
 pe. l. d. Ant. aliter ibi intelligens illa vba celeri satisfac.
 q iiii

refferri ad oēs casus pmissos. et ita t3 Sal. in. l. si. in. fi. co. C. de iure emphi. et id videmus qd si in aliena. esset appositum pactū de incontinenti retrouendendo seu restituendo non caderet emphiteota p talē alienationē. ita Ange. et Lu. in. d. §. labeo et d. Ant. i. d. c. potuit in. ij. col. Ange. in. l. voluntas. C. d. fideicō. et fac. l. q. sic. ff. de solu. et quia i ista pbi. alienationis attendimus effectū plus q3 actuz id dixit Bal. in. l. ij. x. col. C. d. epif. audi. q. p. alienationē nō solēnē puta nō seruata forma statuti emphiteota non cadit et ita Ja. de bel. et And. et pōderant ter. nfm ibi postea recuperauit. q. vbi nōt tps iteruallū. l. i. §. si rem. ff. de po. l. ab hostibus. §. h. qd simpliciter. ff. ex q. cau. ma. et ibi Bar. Imol. i. d. c. potuit d. locato. et i. l. si a me tibi. ff. ad l. fal. Tamen iste ter. fm Bal. in. rōe sui vtpote dño apertum stringit i dñi qsi dicat ex quo alterius qsitū sera est penitentia. et ad vbi postea i ter. pōt dici q intelligat cōtinuatiue sine iteruallo sicut i. §. illō i pbemio. ff. et Bar. in. d. §. h. qd simpliciter Alua. post And. dic. opi. Bal. q incontinenti. satis equā et p opi. Bal. et sequatū fac. Nā inter dñm et vasallū ex sūma eqtate agi d3. c. i. in. h. si. figs enim dixerit. s. in qbus cau. seu. amitta. Sed vbi attēdit equitas admittit purgatio. more icōtinenti. Hosti. i. sūma de arbitris. §. sed qliter v. sed nūqd religiosi. d. Anto. et Imo. in. c. dilec. de arbitris. Bal. in. l. q. crimen in. xi. q. C. q. accusare. Ang. in. d. l. si insulā et p opi. Bal. ē cōsiliū d. Ant. in. emphiteota in cōsilio. xxxij. q. d. incipit Iesu xpi et. de iure absq3 lōga allegatiōe Jo. an. in. c. potuit de locato. et in addit. ad Spec. in. ti. de locato. §. nūc aliqua v. lxxxvi. i. emphiteota q nō releuet a caducitate et eo q redimat rē emphiteotā alienatā. t3 Alberi. i. l. si. in. pc. col. C. d. iure emphi. fac. qd no. Bart. in. l. sequit. ff. d. vscap. in. §. labeo p. d. l. i. §. si rē ibi ēt Bar. ff. d. positi. Bar. i. l. figs libellos. C. d. appel. Bal. in. c. i. in. prin. in. ij. col. de pbi. seu. alie. p. Fe. vbi dicit q i casib3 i qbus vas. nō pna tur ipso iure h. venit p sūam pūandus tunc vsq3 ad sūaz admittit eius purgatio allegat no. Insti. de act. §. itē mixta. et dictā cōclusionē q nō excuset p penitētiā et si redimat rē alienatā t3 De. de ancha. et Imo. in. d. c. potuit. d. Anto. p dicto cōsilio. xxxij. q. qd incipit de iure absq3 lōga allegatiōe. addit qd de eqtate canonica ex quo dñi nō interest debet posse feudatarius moram purgare. et faciunt q pro rime adduxi et id ēt videmus qd si emphiteota vēdat sub pacto legis cōmissorie vel adiectionis in diē rē emphiteotica vel feudale appposito hoc pacto in dētus initio resolutio dētū antequā dñs declarēt voluntatē suā sup caducitate. ex quo veditio resolutū ipso inf cessat caducitas Bal. in. l. ab emp. in. fi. col. ff. de pactis ar. glo. ibi quas cōmendat Ang. facit qd no. Bald. in. l. iij. C. vt in pos. lega. Et vult. d. Ant. in. cōsilio p allegato q pfecta dicatur alienatio vt incidat in penā et per traditionē fictā puta per constitutū facit qd no. Bar. in. d. l. ab emptiōe. Bald. in. §. item inuestitura. j. de notis seu. Jo. an. in. addi. ad Spe. i. ti. d. empt. et vendi. §. i. **Quero si vas. dñi voluntate vēdidit feudū postea recuperauit. que est rō q postea nō recuperat feudū dñs rñdeo h3 doc. qz p alie. scāz dñi voluntate dñs pdit directū dñiuz et vas. vtilē. id nō restituit i pñi nū statū. l. q. liberatus. ff. de adoptio. et l. i. et ij. C. qñ liceat ab ep. recede. **Quero si voluntate dñi dedit ad libelluz ippetuz et recepit pñionē an remāeat feudū rñdeo sic vt i ter. n. o. v. id et v. si. nā illud ius libellariū qd ē apd eum d. v. i. et v. si. qsi vī ipsā rē feudale possidere pp pñionē. **Ultio qro si dedit alij ad libellū dñi voluntate et postea recuperauit p libellū an remaneat feudū rñdeo h3 Ja. qd ius libellariū nō ipsa res retinebit i feu. qsi restituta i pñinā cāz et hoc cōtingit qz de voluntate dñi dedit ad libellū.******

¶ An agnatus vel fili3 repudiata hereditate poterit feudum retinere.
¶ Continuat. hoc mō Quia. s. iti. pcedēt i sine habita est mentio d refutatiōe feudi vñ sumpta ide occasiōe subij

cit istū titulū in quo declarare intendit an agnatus vel filius possit refutare feudum et hēditatem retinere vel cō.
¶ Contingeret. h. d. Agnatus ad quez dōlata est hereditas vasalli mortui potest de cām hereditatem repudiare et seu. retinere. nec tenebit ad onera hēditaria nisi qtenus suppetūt fructus adhuc pēdentes i feudo qz iā cessē rāt lucro vasallo tpe mortis. vbi vō vas. retinqt filiuz ad que hēditas delata ē si p̄t dictā hēditatē repudiare et seu. retinere. h3 tenebit vtrūq3 retinere nisi a dño iuestiret cōsentitibus agnatis tāquā d nono. qz iūc possit hēditatē p̄tis repudiare et seu. retinere nec tenebit ad onera hēditaria h. d. **¶ No. ex ter. ibi p dōbito hēditario q agnatus ēt repudiās hēditatē tenebit debito hēditario satisfaccere d fructib3 seu. q post mortē vasalli puenerūt agnatū ipsū iuxta diuisionē. c. i. §. hys p̄tir. s. h. finit lex. id cū ministerio dic h ter. fm q. s. dūm. i. d. §. hys p̄tir. qd itelligit h And. vey quo ad debita hēdi. vt loq̄t ter. h3 dōbita pp onus seu. trāseūt i agnatū et dñm h3 q trāsit seu. c. i. §. qd ē et ibi an s. d. inuesti. d. re alie. fac. **¶ No. ter. ibi fm q ibi dirimus q pcedit in materia iuris cōdēdi vel ēt iter pitos allegatio generalis nō allegato loco vel ti. fac. c. nra ibi Jo. an. et Imo. d. eoha. cleri. et mulie. cle. p̄tōem ibi Imo. de ele. Spe. i. ti. d. disp. et alleg. §. porro v. i. sūma. **¶ No. q vbi agnatus succedit agnato i hēdi. i feu. p̄no q p̄t repudiā hēditatē et retinere seu. et rō decidēdi qz istud seu. n̄ reco gnoscit vt hēat ex beneficio agnati mortui v3 successione sua vt mediāte psona sua. h3 potit ex liberalitate et munificētia dñi pcedētis vñ si p̄t p aliū sibi tolli neq3 subijci alie ni oneri vt i autē. d. exhibē. et introdu. reis. §. optimū et ff. de adoptio. l. si arrogator et i autē. de nuptijs. §. si vō vsufr. et i gl. ij. h. posita q p hoc remanet cōpedita. **¶ No. q vas. succedens p̄ti vasallo in hēditate i feudo p̄no nō p̄t seu. retinere et hēditatē repudiare cā cuitādū onera hēditaria et fuit rō decidēdi. qz fili3 cōseqt istud seu. p̄tē mediantē et venit ex psona p̄tis sui. nā fili3 orit a p̄te non at agnat3 ab agnato vt. s. d. succel. seu. in prin. et c. i. s. d. gradi. sic. i. fe. fm Ja. d. bel. Agnati at nō veniunt ex persona p̄tis. vnde nō mirādū si i hoc vī fili3 cō deterioris dñitōis quā agnatus in tali feudo p̄no q ita p̄cessit et largitate p̄timi p̄cedētis respectu filij sic respectu alioz agnatoz. Itē qz fili3 reputat quodā mō eadē persona cū p̄tē. sed agnati qdē di uerso capite ar. l. h3 cū p̄no. ff. d. bo. pos. h3 tabu. Itē est et alia rō h3 And. d. iser. qz interest defunctoz hē hēdez vt i sti. qui manu. nō pos. §. cū ticius. nā d3 defendere fili3 bo norē p̄tis potius q̄ cñci. qz habuit eā a p̄te et per ista hēs expeditā glo. h. posita qz allegat plura ar. p. et d3 i hoc brocardo. v3 an fili3 repudiata hēditate possit feudū retinere vsq3 ad vfi. h3 nunquid et. qd brocardum fuit p̄secutus v3o in suis brocardis sed de hoc modicū curandū cum de consuetudine feudoz habemus determinatis factam vt h fm And. de iser. Spe. in. ti. de seu. in. §. qm̄ ver. iij. et vbi plene materiaz huius brocardi declarauit et potius inittitur obseruantie et cōsuetudini hec determinatio quā iuris scripti rōni vrgenti fac. qd no. Bar. in. l. iusurandi §. si liberi. ff. de ope. lib. **¶ Nota q dñs non pōt alterare naturā feudi antiqui in p̄iudiciū agnatoz ad quos dictuz feudū reuerfuz nisi dicti agnati cōsentiant alterationi facte per dominū vt h fac. §. p̄terea. s. qui. mo. seu. amit. nam per cōsensuz p̄tinant iure suo vt ibi no. et vtrū requiraf exp̄ssus cōsensuz vel sufficiat ēt tacitus dic vt ibi diri. Sed an dicti agnati qui a principio nō p̄senserūt possint postea per suā ratiōnē cōfirmare et p̄iudicare dic q sic vt. s. d. alie. seu. pater. i prin. et ibi plene examināti et in glo. pe. hic posita. Intelligas tamē dūmodo ratiōnē nō sit erronea vt no. in. l. mater. C. de rei vēdi. **¶ Et no. fm Bal. q filius ēt d iure ciuili h3 beneficiū abstinēdi v3 q si hēditas h3 feudū anexum quo casu filius ēt suus p̄t vtrūq3 repudiare. nā cōsuetudo est de iure ciuili insti. de iure naturali gen. et ciui. §. ex non scripto. q̄ cōsuetudo dat************

istud beneficium cum de iure cōi contrarium sit vt insti.
 de hfdum quali. z disse. §. sui. z no. C. quando non peten.
 partes. l. i. z ff. de re. iur. l. iura sanguinis. fac. q. no. Bar.
 in. l. si filius hfs. ff. de lib. z posthu. Intelligas tamē istū
 titulū tam de filiis suis q̄ de emancipatis quia i materia
 feudali etiā emancipati succedunt in feudo vt dixi. §. si de
 feu. fue. controuer. §. adoptiuus. z tenet Jaco. ardis. i ti.
 de suc. feu. sub rubricella an emancipatus succedat in feu
 do zc. z Bal. hic z ex quo per istū ter. deciditur q̄ fili⁹ nō
 potest feudum acceptare z hereditatē repudiare dicit h
 Bald. q̄ si filius repriatur in possessione bonorū feuda
 lium in dubio presumitur heres patris quia sunt cōnera
 l. quidā eulogio. C. de iure delibe. **C** Nota ter. ibi sed in
 fructibus si quos zc. fm Bald. iuncto ter. i. c. i. §. hijs cō
 sequenter. §. hic finitur lex. determinatur notabilis que
 stio. An fructus pēdentes feudi possunt obligari. Respō
 deo post Bal. aut loqueris de illis q̄ mortuo vasallo sine
 herede mascullo pertinerent ad extraneum hfdem z illi
 possunt obligari. Aut de illis qui pertinerēt ad dominum
 vel agnatos et illi nō possunt obligari. ista distinctio p̄ba
 tur per ter. nostrū satis notabilem. adde qd dicit Ddō.
 in sūma sua in penul. rubri. qd verū est q̄ dans feudus vi
 detur dare cū omnibus fructibus etiā extantibus. ff. de
 usufr. l. si pendentes. ff. de actio. emp. l. iul. §. si fructib⁹. ff.
 que in frau. credi. l. si. §. pen. **C** Extra nō. fm Bal. q̄ li
 cet teneatur stare colono non tamē agit ad pensionē sine
 cessione vt no. in. l. diuortio in pri. ff. solu. ma. in gl. mag.
 Sed ipse dicit q̄ quādo fructus adiudicant per sentētiā
 legis. vel quia lex diuidit nō est cessio hominis necessaria
 quia sentētia legis habet vim secundi decreti quod habet
 vim cessionis vt. l. i. C. de preto. pig. Itē vt circuitus cui
 tetur. ff. de cōdi. indebi. l. dominus testamēto. sed non sic
 quādo vasallus moritur z feudū debet ad dominū perti
 nere. Non eni semper redit cum fructibus sed distinguitur
 chalde a chatendis. apparet ergo q̄ feudū non ob
 ligatur p̄ debitis nec fruges ipsius nisi fm distinctionem
 predictā. Sed quid in pēsiōe Bald. respōdet q̄ tota p̄
 tinet ad locatorē z eius heredes. d. §. si fructibus z. ff. de
 usufru. l. definita verū est quo ad actionē ex tractu. tamē
 si exigitur partiri vel restitui debet fm predictā distin
 ctionē vt not. in. d. §. z si nolit agere hfs cōueniet vt agat
 ff. locati. l. cū in plures. §. messes. ff. ad. l. rodia de iactu.
 l. ij. in fi. ff. cōmodati. l. vnde q̄ritur de euic. l. si res quaz.
C Querit Bal. qd si feudū alio mō amittat quā morte.
 respondet qd fructus pēdentes ad eū ptinebunt ad quem
 p̄dia q̄ ita ē de iure cōi. l. fruct⁹ cū vulgari. ff. de rei ven.
 l. diuortio in prin. z per totū. ff. solu. matr. Nec inuenitur
 aliud statutū in feudis cū iste casus sit obmissus. **C** In sup
 q̄rit e contra si vasallus dū vadit ad seruicia dñi derobaf
 in itinere an dominus teneatur sibi in aliquo emendādo
 respōdeo non quia in hoc contractu non venit casus for
 tuitus. sed discretus dominus bene faceret cōpaciendo si
 bi si inuaret eum saltē in remittēdo. ff. mandati. l. iter cau
 sas. §. non oia. ff. d. furtis. l. si seruus. §. quod vero. z vide
 in. l. i. C. de legi. p̄ Ddoff. in. c. sicut de iurciurā. p̄ Inno.
 vide in. c. statutū. §. i. de rescrip. li. vi. in glo. **C** Nota ter.
 ibi in fi. nullo onere hfditario inuente a contrario sensu
 q̄ si filius acceptet feudum videtur acceptare hereditatē
 z tenetur ad onera hfditaria. Et sic debita legata expen
 sas funeris z similia. dicit tamē And. hic. q̄ si fecit iuenta
 rium tunc pro alodialibus tantū que pprie sunt heredi
 taria tenetur quatenus suppetunt vires hereditarie. l. si.
 C. de iure delibe. non cōputato feudo qz in feudo vel fru
 ctibus eius non grauabitur filius nisi pro rata fructuum
 iura. d. §. hijs. cōsequēter. Ita And. hic qui subijcit q̄ et
 si pater obligasset fructus feu. post mortem suam non te
 neret nisi pro rata dicti. §. hijs consequenter. Et dicta d
 feudo itelligit in emphiteosi procedē data patri p̄ se z fi
 liis sine liberis suis. **C** Querit cum glo. v. in fi. quid si em
 phiteota moriatur relicto filio an iste filius possit heredi

ditatem patris repudiare vt non teneatur oneribus here
 ditarijs z sibi retinere emphiteosim. Et hec glo. videtur
 sentire q̄ non arguendo a simili de filio vasalli ad filium
 emphiteote per istū ter. licet plura argumenta bzocardia
 possent trahi pro z cōtra quā glosam. simpliciter sequitur
 Pe. de cer. dicens idē iuris esse in emphiteoticis quod
 in feudilibus. imo multo magis i emphiteoticis. quia em
 phiteota potest disponere de suo iure in testamēto. l. in cō
 uentionalibus. ff. de verb. signi. sed vasallus de suo nō vt
 §. de succes. feudi. c. i. hāc eādē opin. similiter tenet And.
 de isernia hic nisi quando inuestitura esset facta pro se z li
 beris suis quia tūc etiā si nō sunt heredes possunt ius suū
 retinere. l. si oper arū. ff. de operis liber. Sed quādo inue
 stitura diceret p̄ se z hfdibus suis tunc nō possunt in em
 phiteosim tenere nisi sint heredes argu. l. cuz a matre. C.
 de rei vendic. Et in hac opi. videt fuisse Spec. in titu. de
 locato. §. nunc aliqua. ver. elix. motus p̄pterea p̄ncipali
 ter. Jo. an. in addi. videt sentire q̄ aut ista emphiteosis
 est auita tunc filius emphiteote admittit repudiata hfdi
 tate patris. Aut ē paterna. z tunc nō allegat Guido de su
 za. hoc tenere in. l. qui se patris. l. Bald. ibi contra per
 hunc ter. C. vnde liberi. Et extendit etiam ad materiam
 feudale dicens q̄ iste titulus loquitur in feudo nouo pater
 no nō in auito. sed de hoc remittit ad no. per ipsū in. c. ij.
 extra de feudis. quia opin. ista nō tenetur hic cōmuniter z
 in regula non debet quis d̄ reg. iur. lib. vi. facit quod no.
 Bald. in. l. qui se patris. C. vnde liberi. Sed Bar. in. l.
 qd dicitur. ff. de hbo. obliga. videtur sentire cū Spe. di
 cens q̄ quādo inuestitura dicit pro se z filiis intelligitur or
 dine successiuo. vt primo habeat pater postea filij vt. l. gal
 lus. §. quidam recte. cuz ibi no. ff. d̄ liberis z posthumis.
 Et subdit q̄ isto casu in emphiteosi ecclesie que non tran
 sit nisi ad filios vt in autē. de non alienan. §. emphiteosis
 cola. ij. videatur tunc prouisum filiis vt filijs non vt here
 dibus. z ideo ad eos pertineret etiā si non sint heredes.
 argu. ff. de oper. liberto. l. vt iurisiurandi. §. si liberi. z ibi
 per Di. facit quod dixit Li. in. l. liberti. C. de oper. libe.
 vbi tamē in concessione emphiteosis dictum ē pro se filiis
 z hfdibus tunc filij admittuntur. Ita demum si sunt here
 des nec possent hfditatem repudiare z emphiteosim re
 tinere Bald. in. l. ij. C. de fideicomis. in. l. ij. C. de suis z
 legi. quia vtraq̄ qualitas in stipulatione videtur esse cōsi
 derata. z ideo etiam si esset hfs in re certa tantum admit
 tetur ad emphiteosim in totum. z si plures filij essent ine
 qualiter instituti. tamē ad emphiteosim equaliter admit
 tetur. ita Barto. in. d. l. vt iurisiurandi. §. si liberi per il
 lum ter. ff. de oper. liber. Pau. i. l. si mibi z titio. ff. d̄ ver
 bo. obliga. Et hoc procedit etiā in emphiteosi ecclesie s̄z
 Imol. in. d. l. q̄ dicit. z Paulus de castro. Bald. tamē
 in. l. i. C. de iure emphit. intellexit hmoi stipu. cōplexine
 q̄ ad emphiteosim non hoc casu filius nisi hfs neq̄ hfs
 neq̄ filius non autē veniat hfs extraneus. q̄ in. l. gaus
 ff. solu. matr. Declarauit procedere in emphiteosi eccle
 sie. secus in emphiteosi priuati. quia veniet omnis heres
 etiam extraneus. Baldus in. d. l. liberti. z in autē. si quas
 ruinas. C. de sacrosan. ecclesi. videtur tenere q̄ predicti.
 Sed vbi dicitur ē pro se z filiis z non ē additum hfdibus
 tunc in re non transitoria ad extraneos heredes vt ē em
 phiteosis ecclesie tunc procedit dictum Bart. in. d. l. qd
 dicitur q̄ filij non vocantur vt hfdes. ideo poterunt repu
 diare hfditatem z tenere emphiteosim. In re autem trá
 sitoria ad hfdes extraneos vt est emphiteosis priuati. tūc
 i dubio videtur stipulatus pater filijs z heredibus. Ideo
 nō poterit r. pudare fili⁹ hfditatem z retinere ephiteosim.
 ita ē d̄ mēte Barto. in. d. l. quod dicitur. ibi Paulus de
 castro z alij. Bar. Bald. z Paulus in. l. si vnus. §. si pa
 ctus. ff. de pactis. Si autem pater stipulatur emphiteosiz
 filijs non admitta persona sua quomodo transeat ad fi
 lios an vt hereds. Et que actio queratur illis est alia ma
 teria de qua late. in. d. l. qd dicitur. per Barto. z alios z

in. l. quodcumq. §. i. ff. de verb. ob. doc. in. d. §. si pactus.
Si autem pater stipulatus est emphiteosis pro se et filiis et
heredibus tunc in re transitoria ad quoscumque heredes
etiam extraneos intelligitur illud verbum heredibus sta-
re ampliative non solum ad descendentes sed etiam extra-
neos nec poterit filius acceptare emphiteosim et heredi-
tatem repudiare. Angel. in dicto. §. etiam. si parente. Sa-
lice. in. d. l. ij. in. rr. q. vñ tenere illud intelligi ampliative et
hæreditibus. s. descendētib⁹ indistincte. Bal. in. d. l. liberti.
et in autē. si quas ruinas. t3 q. imo stet ampliative et non
possit hære emphiteosis hæreditate repudiata. Pau. in. l. fi-
lius. §. cū q. ff. de leg. i. p. no. p. Bar. i. d. §. si pactus. et p.
Imol. i. d. l. qd dicitur. et in locis pallegatis. Sed ubi sumus i-
re nō trāsitoria ad hædes cōneos sed solū ad filios et descē-
dentes tūc illud verbum et filijs stat cōplerive ut debeat vo-
lens talē emphiteosis obtinere eē et hēs vt filius et in locis
pallegat. vt ista ē cōis opi. ¶ Punctus restat q. si solum
ē stipulatus p. emphiteosim p. se et hēditibus nō dco aliqd
de filijs an trāsibit i hēdem cōneus. et i feudis ē ter. q. tale
hēditibus intelligit. i. filius. c. i. §. et si clientulus. s. de alie.
fe. Idē ergo eadem rōe i cōphiteosi q. d. sui natura nō tran-
sit ad hædes cōneos vt i emphiteosi ecclesie vt verbum he-
redibus. intelligat. i. filijs. Ita Bal. i. d. autē. si q. ruinas.
Imol. in. l. ex. scō. §. ff. ad treb. d. Ant. in. c. in presentia
de pba. fac. no. p. Bar. i. l. gallus. §. i. iunctis no. p. euz in
eadē. l. §. et si pente. ff. d. lib. et posthu. et qd vult Bal. i. ad
di. Spe. in. ti. d. locato. in. iij. col. i. c. ff. s. d. fey. da. in vicē
legis cōmis. Secus si cēt emphiteosis puati q. cōiter tran-
sit ad cōneos hēdes. facit qd no. Spec. in. ti. de locato. §.
nūc aliq. v. criij. Bal. in. l. fi. in. vi. oppo. C. d. here. insti.
Bal. in. l. ij. C. de iure emphi. i. ij. col. Et p. no. casu in em-
phiteosi nō trāsitoria ad hædes cōneos. et quo verbum he-
redibus intelligit. i. filijs poterit hēditatē repudiare filius
et emphiteosis retinere p. p. dicta. Scōdo casu qn est transi-
toria ad cōneos hēdes non poterit hēditatē repudiare et
emphiteosim velle retinere. et redeūdo. vnde digressi su-
mus. Bal. i. hac qōne tā h. q. in autē. si quas ruinas. C. d.
sacrofan. eccle. examinat. formādo infinita arg. p. et tan-
dē vt trāsire cū Barto. et trāsire And. h. cū nō sit p. oia
bona similitudo d. feudo ad cōphiteosis cū feudū magis co-
hereat p. sone q. patrimōio q. cā feudi radicata ē i fūcio
p. sonali. Et qbus vt cōcludendū p. hac pte v3 q. qn cōphite-
teosis est fca p. se et filijs. tūc filius pōt retinere emphiteo-
sim et repudiare hēditatē. Sali. in. d. l. ij. in. xvij. q. C. de
iure emphi. Et h. cōclusio pbat q. sufficit interuenire qli-
tatē. de q. actū ē inter p. hentes. ff. d. v. ob. l. quēcūq. §. i. et
d. l. q. dicitur. et d. affig. libe. l. i. §. assignare. Bal. et Sa. i. autē.
vnde si parens. C. de inoffi. testa. secus si sub noie hēditum
sit fca inuestitura q. tūc necesse ē q. sit hēs. ar. not. in. l. et
ff. solu. mat. et firmat exp. hēc cōclusio p. eundē Bald.
in. l. lib. C. de oper. liber. ibi quero etē. Et p. hac conclu-
sione facit. l. familie. C. famil. her. l. si libertus. §. qd ergo
de bonis liber. et ff. de leg. iij. l. filius. §. cum quis. et ff. ad
treb. l. ex facto. §. ff. et qd no. ff. de iure patro. l. diui fratres
§. i. ff. de usufruc. acces. l. si q. titio. ¶ Sed qd si data est
emphiteosis p. me et hēditibus masculis an intelligatur de
filijs et nō acceptantibus hēditatem. Bal. in. l. gaus. ff.
so. ma. dicit q. sic allegat Rai. ita tenuisse. Sed Imol. ibi
t3 p. riu. et q. dicta hēditibus et quo ad filiū et quo ad cōneū q. lita-
tē cōiunctine vt sit masculus et hēs. iō repudiata hēditate
nō poterit filius retinere emphiteosim. si tū addidisset
p. me et hēditibus et masculis vsq. in tertiā generationē tūc
dicit Imol. q. hēditibus hēditibus resoluit et declarat p. sequen-
tia. i. descendētibus. Ita et Bald. i. d. l. liberti. i. fi. col. et
Pau. et cumanus i. d. §. et si parente. Jo. an. in addi. ad
Spe. in rubrica de testa. in vl. q. l3 Imol. in. d. §. et distin-
guat. Aut sumus in re q. nō trāsit ad cōneū hēdem et p. ce-
dat p. dicta finia. Aut in re trāsitoria in hēdem cōneū et tūc
intelligant verba d. quocumq. herede et sic p. p. rie. ita tū q.
nō creat cōcessio tertiā generationē. Sali. i. d. l. ij. in. rr. q.

aliter loq. nec distinguit vt Imo. ¶ Quid si in stipulatio-
ne emphiteosis dcm ē p. se et suis hēditibus. an hoc casu itelli-
gemus de oibus hēditibus et cōneis. an hō d. hēditibus su-
is et necessariis de qbus in. §. sui insti. de here. q. l. et disse.
Imol. in. d. l. q. dicitur. respōdet q. intelligem⁹ d. oibus cōneis
p. l. si pactus. et l. ff. d. pba. et fac. qd no. Barto. i. l. gallus.
§. et si pente. ff. d. li. et posthu. Spe. i. d. §. nūc aliq. v. criij.
nisi effem⁹ i cōphiteosi ecclesie q. tūc itellr d. descēdētib⁹ vt
vult Spe. i. d. v. criij. et ibi Jo. an. et Bar. in. d. §. etiam et
Imol. i. d. l. q. dicitur. Ant. in. d. c. in p. itia. Sali. in. d. l. ij.
in. rr. q. Bal. in. l. fi. in. vi. et vij. co. C. d. here. insti. in. d. l.
liberti. et i. d. §. et si pente. vbi et Ang. tū Imol. in. d. c. po-
tuit in. riu. col. vñ tenere p. riu. q. imo ex quo p. §. licentiam
in autē. d. alie. et cōphiteosi. cōphiteosis eccle. p. trāsire ad cō-
neos hēdes. Et i. dubio q. vñ et velle p. spicere hēditibus su-
is h. cōneis. iō i. dubio i. emphiteosis ecclesiastice cōcessio-
ne hēditibus hēditibus intelligat et de cōneis nisi cōsuetudo aliqd
hēat. tū dicit cōsuetudine cōiter suari q. cōphiteosis eccle-
nō trāsit ad cōneos. et h. h. cōsuetudinez sustineri poterit
hoc mēbzū. Si tū dcm cēt p. se et hēditibus suis et successori-
b⁹ tūc hēditibus successozibus opa vt apliet dispositio etiā ad
hēdes cōneos. ita Imol. in. d. l. q. dicitur. Sali. in. d. l. ij. in. rr.
q. nō tū cōphendēt successoz singularis s. vñs tū. vt vult
Imo. Ibidē nisi adiectū esset i. cōcessioe q. diceret p. suc-
cessozibus qbuscūq. q. tunc veniret successoz singularis.
Bal. in. c. i. in p. in. in pe. co. d. pbi. feu. ali. p. fe. in. c. i. §.
donare q. luter olim se. alie. po. ¶ Sed quid si qn est recepta
emphiteosis p. se filijs et hēditibus q. p. trāsire i. cōneos cō-
tingat aliquos esse filios p. pte hēdes aliquos eē cōneos.
sitr hēdes an cōneis admittat simul cū filijs ad cōphiteosis
et videt q. sic. Cōcludit. d. Aler. in. d. l. q. dicitur. in pe. co. mo-
uet q. i. dubio p. ex quo res trāsire p. ad cōneos hēdes vt
dct stipulat⁹ fuisse filio vt hēditibus nō vt filio. iō dādo sibi co-
herede cōneū nō videt eū voluisse venire ad cōphiteosis
nisi p. portioe hēditaria. et cōneū vocasse p. sua portioe ad
emphiteosis et quo p. pte cū hēdem instituit. §. simul vter
q. admittet pbat in. c. rainutus d. testa. et p. no. p. Bar. et
Bal. in. l. gallus. §. qdā recte. ff. d. lib. et posthu. ¶ Et ex
p. dea cōclusioe hēs i. ferre q. l3 feudū et emphiteosis dicat
eiusdez nature. vt dicit Spe. in. ti. de feudis. §. qm. v. xl.
Idē vno arguit ad aliud Bal. in. c. i. §. qui. mo. feu. p. sti-
tū p. in. c. i. §. que adm. feu. ad fi. pti. Bal. in. l. voluntas
C. d. fideicō. in. l. liberti. in. vij. col. C. d. operis liber. Ta-
men cū etiā in aliqb⁹ differat. vt dicit in pludijs circa diffi-
nitionez. Ideo nō pcedit argu. d. feudo ad cōphiteosis.
Ideo gl. hic dicit p. et posse argui. Ita Bal. hic et in. c. i.
de p. tro. inter vas. et aliū. Bal. in. c. i. §. ad bec. j. de pace
iura. fir. tenē. Bar. in duobus locis in. d. §. si liberi. Jac.
d. bel. in. c. i. §. episcopi vel abbatē. Tamē et in aliqb⁹ qn
q. pcedit ar. de feudo ad cōphiteosim. vt dcm est in plu-
dijs huius opis. Ideo Bar. in. d. §. si liberi et in duobus
cōsilijs allegatis prime. Bal. in. d. l. liberti. Sali. i. xvij.
qōne. in. d. l. ij. C. d. iure cōphiteo. Ancha. i. cle. ij. de iure
patronatus. in cōsilio. cccxij. incipit i. rpi. et. postquā ista.
Imola in. d. c. potuit in. fi. col. dicit qd cōphiteosi cōces-
sa p. me et filijs masculis et feminis succedunt femine cum
masculis h. secus in feudo. ¶ Quero cū glo. fi. qd si dñs
inuestituerit filiū vasalli mortui tāquā de feudo nouo con-
sentientibus agnatis put hic in fine dicitur. et postea moritur
ille filius inuestitus sine filijs. An isti agnati possint veni-
ad dictū feudū tanq. sit antiquū et sua prima natura. An
excludantur per dominū tanquā sit feudum nouum. Et
respondet glo. q. isti agnati sunt exclusi ex eo quod p. cōse-
sum videntur renunciaste iuri suo per dictū. §. p. terea su-
pra quibus modis feud. amit. Et adducit pro hac opinio-
ne. infra q. sinez fecit agnatis. c. i. in fine. Et hoc voluit ista
gl. vsq. ad versū. sed quid. Hoc idem sēsit alia gl. supra d.
vas. decre. eta. c. i. In solutione p. riu. illius. c. Et hanc opi-
glo. seq. Ja. de bel. p. l. primā. et secundā. C. de remissio-
pigno. Idē tenet And. de i. fer. et Bal. simpliciter subiun-

gens qd et si consentientib' agnatis dñs inuestiuit vas.
 simpliciter qd adhuc essent exclusi qz ca noua feu. nouu.
 Secus si taqua de veteri inuestiuit filiu qz remaneret
 antiquu ex vi sermōis q est seruandus p. l. fi. C. de bonis
 libe. Ita Bal. sed tñ fm Alua. qz imo nō dicat nouu for
 titer facit vt materia feudi muta non sit p. d. c. i. j. de eo q
 si. facit agna. 7 p istu ter. ibi qñ d nouo bñficio qd et hic
 pōderauit Bal. vnde cogita. Quero euz deā gl. quid
 si dñs sine p'sensu agnatoz inuestiuit istu filiu vafalli mor
 tui de dicto feudo antiquo tāq de feudo nouo volēs sibi
 facere gr am ad hoc vt nō teneat soluere onera heredita
 ria an dicti agnati poterunt incōtinenti reuocare dictum
 feudū. Et respōdet ista glo. q nō post qz filius si repudia
 uit feudū nā dñs potuit ei dictā gr az facere pp seruitium
 7 amozē p'is mortui sicut in fili videmus q pot inuestire
 filia in p'udiciū agnatoz vt supra quē admo. feu. ad fi. pti.
 c. figs. 7 hoc voluit tota ista gl. vsqz ad fi. Sz aduerte hec
 gl. similiter reprobat cū dñs talē gr am facere non p't fm
 De. de cer. 7 Bal. ar. l. post mortē. §. fi. ff. d' tabu. 7 ff.
 de pac. l. fi. 7 C. locati. l. si cū hermes. fac. qd dixit Li. in
 l. postlunio. C. d' tab. hoc idē t3 And. de iser. q rō quā
 allegat ista glo. nō est bona. agnati bñ poterunt ratificare
 si voluerint 7 valebit inuestitura dñi de filio l3 bñditatē re
 pudiauit ita Bal. h p ea q no. Li. in. l. post diuisionē. C.
 de pac. dñmō nō erronea sit ratificatio vt no. p gl. 7 doc.
 in. l. matrē. C. d' rei ven. fac. l. m' decedēs. C. de inoff. te.
 7 facit. c. ij. §. de alie. feu. pa. 7 ibi vidimus. dñs tñ ex quo
 ipse cōsensit inuestiēdo nō poterit puare vas. nec ab eo pe
 tere l3 repudiat bñditatē p'na et si agnati nolint cōsentir
 neqz ratificā. ita And. h. Quero ab e' p intellectu hu
 ius materie nūqd filiu vafalli mortui possit feudū retinere
 7 bñditatē repudiare. 7 v' dicēdū indistincte q nō p istuz
 ter. Sed aduerte qm ista r'la ita idistincte tradita recipit
 aliqs limitatiōes fm doc. P'ria sit q qñ filiu nō p't bñdi
 tatē p'is h're tāq h's. puta aliqs ē institutus h's 7 filio re
 licta legitima iure institutiōis tūc poterit filius feuduz acq
 rere l3 nō sit h's nec tenet soluere debitū. l. quoties. C. d'
 here. isti. l. figs p'oze. ff. ad trebel. fm Ja. h' ter. n' h3 locū
 qñ filiu p't h're bñditatē p'is. fac. q. j. latu' subijciā de filio
 instituto in re certa dato coherede v' an in eo pcedat ter.
 n'f. Sed a limitatio ē quā pōit Ja. i. c. titi'. §. si de feu. fue.
 7 tro. si p' alienauit suū patrimoniū 7 moria' nihil habēs
 i bonis certe hoc casu poterit filius feudū h're ne egesta
 te laboret 7 qz cōsulere' agnato nō filio q est d' oēs equita
 tē. 7 iō. d. c. titius 7 iste ti. d3 intelligi qñ aliqd de bonis et
 bñditate p'na p't puenire ad aliū. Sz qñ nihil p't puenire
 ad filiu tūc secus. Tertia limitatio ē fm. Jac. h' vt iste ter.
 h'eat locū qñ feudū sit simplex 7 rectū 7 habens p'ria na
 turā alias secus de quo p Ja. 7 Bal. in. c. i. §. de eo qui si
 bi vel here. suis. Quarta limitatio q nepos q se p'is ne
 gat h' dez eo casu quo succedit auo vt no. in. l. qui se p'is.
 C. vnde liberi succedāt in feudo antiquo. Quinta limita
 tio est fm Odoff. in sūma sua rub. vtrū vafallus possit he
 reditatē repudiare 7 refferit 7 sequit Bald. h' qz filius va
 falli poterit accipere bñditatē 7 dimittere feudum. nō ob. h'
 ter. q vtrūqz d3 repudiare vel h're. nā istud est verū si ici
 piat a feudo ipsuz acceptādo. Sexta limitatio est si inesti
 tura ēēt p se 7 liberis suis seu filiis fm Bal. h. Septimo
 limitat ēēt fm Bal. si filius ēēt p'teritus i testamēto patris
 qm mortuo p'te poterit filius retinere feuduz 7 dimittere
 bñditatē. nec h'ebit necesse annullare testamētuz qz dicta
 annullatio fuit inducta fauore filioz vnde nō tenet v' ta
 li fauore eo inuito. ff. de mino. l. si iuder 7 no. C. de d' tabu
 las. l. posthu. Octano ē limitat fm Ja. ardi. in filio exhe
 redato a p'te q potuit retinere se. qd fuit au sui arg. ff. de
 leg. i. l. filius. §. cū p'z. 7 t3 And. d' iser. §. de succē. feud. in
 prin. Sali. in fili in. l. ij. i. 7 viij. q. C. de iure emphi. Ang.
 ponit in. §. si pactus. §. alle. Bar. in. d. §. si liberi i fi. col.
 sed circa istā limitationem dic latius vt dixi. §. qui se. da.
 po. §. i. Itē addit Bal. aliā limitationē nonā v3 si filiu v'

uo p'te renunciauit bñditati paterne p iur amētū nā mor
 tuo p'te poterit venire ad feuduz 7 illud tenere non adita
 bñditate q p'inat' ē 7 dicē ē bonā cautellaz ad euitādum
 onera creditorū nec ab aliquo doc. tractatā q v' notādū
 7 p't pbari hanc cōsiderationē iuri cōsonam ēēt qm p iura
 mentū ē puat' iure bñditario vt in. c. l3 de iure iu. li. vi. et
 i. l. pcm. C. de col. deā at renūciatio nō capit feudū p. c. i ge
 nerali. supra si de feu. fue. cōt. igit poterit h're feudū anti
 quū non obstante repudiatiōe bñditatis. Itē addas ali
 am limitationē decimaz 7 si vigore statuti filia excludat a
 succēsiōe p'is quo casu si p' feudū t3 q transit et ad femi
 nas q poterit ista filia retinere se. absqz bñditate ar. eozū
 q no. in. l. si is q. ff. de inoff. test. 7 in. l. si p' filiu. 7 t3 Bal.
 hic 7 in. l. cū scōm. C. de fideicō. iuxta fi. vbi fac conclusio
 nē q id q hic d' quod filiu nō p't retinere feudū si nō vult
 bñditatē p'is. intelligit ipse verū qñ bñditatē p'na caper
 pt. alias nō pcedit h' ter. Itē addas 7 aliā limitationē vn
 decimā fm And. de iser. v3 vtrū filiu' adeat bñditatē cum
 beneficio inuentarij qz tūc retinebit feu. liberū dato q nī
 hil remaneat in bñditate p. l. fi. C. de iure delibet. Sz tñ
 isto casu satisfat regule qz vtrū acceptauit h' bñditatē cum
 deō beneficio. In agnato h' de an possit repudiare bñdi
 tatē 7 retinere feudū bñditariū v3 qñ inuestitura ē facta p
 se 7 bñditibus suis. vide q plene dicit de hoc d' eo qui sibi 7
 here. suis. c. i. Duodecimo fallit qñ p' stipulat' fuit feu. ali
 ter sibi 7 alio mō filius. nā tunc v' stipulatus filio nō vt he
 redi. gl. in. l. scia. p illū ter. ff. d' dona. cā mortis. ita Bal.
 h' iō poterit filius repudiare bñditatē 7 acceptare feuduz
 do. Alex. cōmendat i. d. l. qd d'. Deciotertio fallit si p' d'
 cōsensu dñi plegasset filio feudū 7 c'neū h' d' instituisset
 tūc h'ebit feuduz sine bñditate 7 satis q iteruenit p'sensu
 domini 7 p'is cui alias videret quodamō fieri iniuria re
 pudiaudo bñditatē. l. ij. ff. de iterro. act. Nec ob. ter. hic
 dū regrit p'sensu agnatoz qz pcedit qñ i vita p'z non con
 senserat. nā ex quo p'z nō fit iniuria h' puenit ex sua volun
 tate nō subest aliq cā qre deat puari feu. 7 agnati nō sunt
 in casu nō qre poterit p'tendere interesse. Quartodecimo
 fallit h' Bal. h' si p' p'terisset posthumū 7 natū instituisset
 l3 p'teritio posthūi suspēdat ius ad eundū. l. v' tre. ff. d' acq.
 h' d. l. si filiu' h' s. ff. d' lib. 7 post. tñ poterit nat' filiu' inesti
 ri d' feu. suspēsa aditiōe bñditatis. l. nō iō. §. i. ff. d' h' di. in
 sti. qz i oēs casuz ē nato posthūo fieda ēēt. l. qd si dubitet
 i ar. ff. d' acq. h' d. Quindecimo fallit si feu. ēēt datus p'z 7
 notatuz exp'sso noie filioz puta ticio 7 scio. naz v' datus p
 eis eoz p'teplatiōe nō vt h' d' b' fac. q not. Bal. i. c. i. §. si
 vas. feu. p'z. 7 posui i fili i. c. i. §. ex p'dictis. §. q fuit p'z. cā
 be. ami. h' l. c. i. i p'n. §. d' suc. fe. iō repudiata bñditate po
 terit acceptare feu. ita And. h. Dic cadit elegās qd in
 casib' i qb' p'clusuz ē feu. v' ep'biteosiz trāsir i filios agna
 tos vel descēdētes et nō h' des quō oueniet ad finitā vel
 p'fionē i ep'biteosiz v' maior varietas. Imo. i. d. l. q d' p
 ea q no. Bal. i. d. autē. si q's ruias. i. v. col. dic q l3 p'dali
 ter nō possit filiu' vel agnat' quēri si nō ē h's. vt h' ter. fac
 l. fi. §. fi. d' h' b' emp. tñ ipothecaria poterit oueniri penes
 quē res ē q v' ipothecaria p' p'fionē p ter. i. §. scire. i autē.
 d' nō alie. Sz. d. Ant. 7 Imo. i. d. c. potuit. 7 Ang. i. l. vni
 uersas. C. ne rei do. vel tēplo. tenēt q imo p canōe ep'bi
 teotico nō remanet res ipsa ipothecata l3 in tributis 7 de
 cis secus Imo. i. c. pasto. d' deci. Bar. i. l. ipatores i p'z.
 ff. d' publica. l. i. ij. 7 iij. C. sine cēsu vel reliquis fac qd no.
 Bar. i. l. fi. C. d' iure ep'bi. vñ Imol. dic domus rei ep'bi
 teotice p cēsu nō soluto p't vti caducitate 7 agere rei ven.
 l. ij. C. d' iure ep'bi. 7 h' quo ad rē. quo at ad p'fionēz cōne
 niri poterit filiu' vel agna. qñ p'ius auctor stipulādo p se
 7 filijs videat noie eoz stipula. 7 ipsi acceptando ep'bitico
 sim vidēt ratā hūisse stipulationē 7 p'missionēz canōis. iō
 ad illā cōueniri p't ar. l. fm naturā. ff. d' reg. in. 2. l. i. 7 ij. ff.
 d' institoria no. p Bar. in. l. stipu. ista. §. si stipulet. ff. d' h'
 ob. In feu. at minor ē hesitatio qz obligatio p'ncioz seq
 rem vt dixi i p'ludijs. 7 in. c. i. §. idem qri potest. §. d' alie.

feu. transit. n. cū onere suo feu. ad quēcūq; vadat. vide ple-
nius in. c. i. §. si clientulus. s. de alie. feu. vt dcm̄ d̄ tributis
z deci. z fac q̄ no. And. i. c. i. d̄ capi. q̄ cu. vendi. vbi ponit
quō i feudali b̄ q̄s pōt alteri stipulari. vult. n. Imol. itelli-
gere q̄ stipulādo p̄ filijs videat stipulari pcuratorio noie
illoz. vt i fili dicit Bar. i. l. i. §. nūciatio. ff. d̄ op. no. nū. p
tali itelligit Bar. i. pcuratorio noie talis. fac. tert. ibi do.
Ant. in. c. Ad. ferrariē. de cōsti. z claz ē q̄ noie alteri pōt
alteri stipulari z ipso ratū hūte ei q̄rit actio ex tali stipula-
tōe gl. i. l. h̄mōi. in p̄n. ff. d̄ leg. i. tū ista cōsideratio Imol.
destruit oēs theoricas in. d. l. q̄ d̄. si bene cogitabitur sp̄
enim p̄ z q̄libet hoc mō poterit stipulari empbiteosim p̄
se z filijs siue p̄ alio q̄ intelligit. i. pcuratorio noie illoz.
Ad qd̄ ḡ ibi tot theorice. **Quero** an filius vasalli q̄ h̄z
feu. autū possit repudiare h̄ditatē p̄nā retento feu. au-
to. z Bal. in. l. q̄ se p̄is. C. vnde liberi simplr̄ t̄z q̄ nō per-
istū ter. vez h̄ aliter sensit distinguēdo q̄ aut fili⁹ decessit i
tali statu i quo possit h̄re h̄ d̄. aut n̄. **Pr̄io** casu distingūē
dū est. aut feudū erat ei q̄ritū. z tunc nō pōt nepos ex perso-
na auī admitti. sed ōz q̄ veniat tāquā h̄s p̄is in. l. si. C. d̄
h̄ d̄. insti. aut nō erat ei acq̄sitū. z tūc cū p̄ n̄ acceptet feu-
dū est caducū. vnde seq̄ q̄ nepos possit admitti ex p̄sona
aut. Sed sc̄do casu p̄ncipali q̄n p̄ nepotis decessit in tali
statu in quo nō possit h̄re h̄ d̄ tūc feudū cū sit ab h̄ d̄ de se
paratū poterit ex p̄sona auī obtinere. **Quero** vtrū car-
boniana bonoz possessio h̄at locū i feu. s̄z formā. l. i. C. d̄
carbo. edicto. Et dicit Bal. q̄ sic. Idē dicit ipse de bo. pos-
cā vcntris ar. l. i. §. i. ad. l. fal. Idē dicit ipse si filius habe-
at substitutū vulgare z datū in testamento p̄is. q̄ tū h̄at
locū iste titulus vt repudiare nō possit h̄ditatē z feudum
retinere q̄n p̄ n̄ potuit h̄c ptatē p̄cedere nisi d̄ p̄sū d̄nī
vt p̄dici s̄z solū d̄nī z agnati p̄ istū ter. cū gl. **Quero** an
filius inuestitus in re certa vel minori p̄te succedat cū fra-
trib⁹ inuestitus vtrū i feu. cōlūter. dicit Alua. q̄ sic vt dicit. s. q̄
feu. da. po. §. i. fac. no. p̄ Bart. in. l. vt usurā. §. si liberi d̄
opis liber. z in Spe. de testamē. §. i. v. pone. Bal. in. l. i.
ff. d̄ rerū d̄mī. t̄lir. q̄. Bald. tenet in. c. i. in. v. col. s. d̄ suc.
feu. in p̄in. z t̄z Ja. de bel. h̄ z quod supra dicit referendo
Bar. in. d. §. si liberti z in limitatiōe p̄ Bal. in. d. autē. si
q̄s in. d. l. liberti in. l. q̄n nouella. C. de inoffic. test. in. c. i.
supra de succes. feu. Pau. de cas. in. l. qd̄az. §. nihil. ff. de
edendo ibi Ang. z i. d. §. si pactus Ang. Pau. z Imol. l.
d. l. gallus. §. et si parente. ff. de libe. z posth. Sal. in. d. l.
ij. in. r. q̄. C. de iure emp̄bi. Imo. in. d. c. potuit in. l. et fa-
cto la grāde. ff. d̄ h̄ d̄. insti. Pau. de ca. in. l. quotiens
C. d̄ h̄ d̄. insti. Tamē Bal. magis cōiter i locis p̄allega-
tis in emp̄biteosi loq̄ndo t̄z s̄ Bar. z cū Bal. trāsīt Sa.
l. d. l. ij. S̄z credo i feudo hoc posse tute teneri opi. Alua.
Hā Ang. z Pau. i. d. §. nihil. z in. d. l. quotiens. z Imol.
l. d. c. potuit v. vij. tāgit z in. d. l. ex sc̄o tenēt q̄ vbi sumus
in emp̄biteosi q̄ nō p̄t trāsire ad c̄neos q̄ tūc tū trāsīt ad
filiū in re certa istintū puta i ep̄biteosi ecclesie. §. emp̄bi-
teosim i autē. d̄ nō alie. p̄ ter. i. d. §. si liberi. z i. l. cū p̄onus
§. i. ff. de opis liber. vbi idē dicit in stipulat. oparū. fac
l. p̄ h̄ d̄. §. sigd̄ tū z qd̄ ibi Bar. ff. d̄ acq̄. here. In alia
at emp̄biteosi q̄ pōt ad c̄neos trāsire tunc p̄cedat opin.
s̄ Bar. l. Bal. z Sal. quā opi. et tenēt Ang. in. d. §. et si
parentes. Bald. in. l. cū sc̄dm̄ in fi. C. d̄ fideicō. p. d. §. ni-
hil p. d. l. quotiens. §. h̄ d̄. ff. de h̄ d̄. insti. Et p̄ opi. quā
tenuit in. d. §. si liberi cōsuluit idē Bar. in consi. icipiente
q̄ ista duo h̄z dubia z in cōsi. lviij. incipiente ex themate
vbi plus clare loq̄t q̄ et si dcm̄ esset in cōcessione emp̄bi-
teosis p̄ se filijs z h̄ d̄ b̄ sufficet q̄ filius sit h̄s in re cer-
ta. q̄ possit morderi p̄ no. i. d. l. quotiens. Si ḡ emp̄bitco
sis dicto casu s̄m̄ cōem opi. non pōt trāsire ad extraneos
h̄ d̄ des trāsīt ad filiū h̄ d̄ dem in re certa. ḡ ita eadem rōne
in feudo q̄ de sui natura non transit ad c̄neos h̄ d̄ des. d.
c. i. in p̄in. z. §. hoc quoq; de succes. feu. c. i. s̄. de alie. feu.
transibit ad h̄ d̄ dem in re certa. cū. n. feudo nō sit p̄prie d̄
corpe hereditatis vt i hoc ter. transit i h̄ d̄ des nois nō attē

to ad quē vadat corpus h̄ d̄ ditatis p̄ no. in. d. l. quotiens.
Quero qd̄ si filius repudiavit vtrūq; s̄z postea reperit
h̄re res h̄ d̄ editarias vel feudū tenet. an teneatur ad serui-
tia z onera z putat Ja. ard. q̄ sic vt. C. de natura libe. l. i.
§. si q̄s circa mediū z. ff. de acq̄. here. l. is qui bonis z in
autē. qui. mo. naturales est. sui. §. q̄m̄ z in v. si vero ab ini-
cio. **Quero** quid si vasallo mortuo sine liberis agnat⁹
primoz cōp̄bendat feudū simplr̄ sine aliq̄ p̄statiōe: an
videatur ex hoc se imiscuisse h̄ d̄ ditati vt p̄ hoc teneat cre-
ditozibus: dicit q̄ non s̄m̄ Ja. ard. q̄ cōp̄bendit feudum
q̄ ad c̄ncū h̄ d̄ dem nō trāsiret ḡ nō v̄ se gessisse p̄ here
de. l. p̄ h̄ d̄. §. si quis cā z in. §. p̄po. ff. de acq̄. h̄ d̄.
Quero quid cō de filijs d̄nī an d̄no succedant in vasal-
lagio siue sint h̄ d̄ des p̄is siue non. respōdeo q̄ si inuestitu-
ra est iurata d̄no z liberis suis p̄ vasallos. z tunc filijs d̄nī
retinebit tale ius dato q̄ nō sit h̄s arg. ff. de op. liber. l. si
quis operas z. l. cū patronus. §. cū liber. z de p̄bo. ob. l.
quodcūq;. §. si quis ita. Si v̄o nō est sc̄a mentio filioz
d̄nī i dea inuestitura. z tūc aut sunt specificata seruitia certa
z tūc ē necesse q̄ fili⁹ d̄nī sit h̄s d̄nī. aut icerta z tunc fili⁹
d̄nī succedit in feudo l̄z nō sit h̄s d̄nī. si operaz iudicio
ff. de ope. lib. z de acq̄. here. §. si quid. C. de ope. lib. l. li-
berti. ff. de dolo. l. non d̄z. z ita determinat Bal. hic Ja.
ard. in sūma de succes. feu. sub rubricella an filij succedūt
in vasallagio siue sint heredes siue non.

Quo apud iudicē vel curiaz qd̄ feudi terminari debeat.

Continuat q̄ dubitari possit apud quos iudices feu-
dales controversie discuti z ventilari debeant ideo subie-
cta fuit h̄ ista rub. an apud iudicem vel curiaz questio feu-
di terminari debeat.

Ex eo. Abi cōtētio ē inter duos quoz v̄nus
dicit se esse inuestitū z possidere tāquāz
feudū nouū alter v̄o dicit antiquū. ventilāda ē cā
corā paribus curie z nō corāz domio qui i p̄sc̄ntia tenet
de cuiusione si inuestit⁹ d̄ nouo succūberet. h. d. C. No. q̄
cā pōt cē p̄iudicialis d̄no ex eo q̄ ex snia ferenda possit si
bi iminere fauoz vel p̄iudiciū nō p̄t i tali cā d̄nī solus neq;
et simul z cōplēriue cū curia snozū parū iudicare vel co-
gnoscere. sed ipsi pares solū absq; d̄no debēt d̄cām cām
cognoscere z diffinire. z est rō vt cesset suspitio cū ipsi pa-
res eligant de cōsensu partiū de numero confidentium a
partib⁹. vt no. in. §. pe. j. de p̄bi. feu. alie. p̄ Fed. z d̄mī. s̄.
de contro. feu. apud pa. termi. c. i. vnde nec d̄nī solus d̄z
cognoscere quia p̄sumptio est q̄ esset fauozabilior p̄ eo
quem inuestiuit z vellet tueri factum suū iuxta no. in. l. de
ferre. §. idem decreuerunt. ff. de iure fisci. neq; etiam cur-
ria debet cognoscere presente z simul cum domino. quia
p̄sumptio esset q̄ p̄pter p̄sentiaz domini esset nimis fa-
uozabilis pro domino. cognoscit ergo curria sola isto casu
quādo duo concurrunt ad litigandum quoz v̄nus alle-
gat feu. antiquū z alter nouū. quid autē si dominus nō ha-
bet curiam parūm qualiter tunc fiet. dicit vt dicit in. c. i. s̄. d̄
contro. feu. apud pa. terminan. z est iuxta causa declinādī
iurisdictionē domini. alias s̄m̄ Bald. si tu negas me iudi-
cem cum sim possum tibi tāquā rebellī z contumaci dene-
gare audientiam z iurisdictionem. vt no. in. c. cumana de
elec. per Inno. z in. l. sed z si per p̄torem. §. sed si dū de
creto. ff. ex qui. cau. maio. z de dolo z contu. c. eum qui. li.
vi. facit qd̄ no. Inno. in. d. c. cumana de elec. Angel. in. l.
ij. ff. si quis in ius vocatus non ierit. z i. l. si quis ex aliena.
ff. de iudi. **Quo.** q̄ dominus inuestiens vasallum de re-
spectante ad alium tenet sibi de euic. qd̄ intelligas veruz
si inuestitus ignorabat rē fuisse alienā. alias sc̄cus vt. s̄. d̄
inuesti. de re alie. fac. in p̄in. itē similiter intelligas hoc
p̄cedere si vasallus denunciauit domio d̄ hac lite sibi mo-
ta. vt. s̄. si de feu. suc. contro. c. i. z de h̄ d̄ latuz vt ibi d̄-
ri. **Quo.** q̄ vna p̄ nō p̄t trahere aduersariū suū iuitū ad

indiciū nisi de cōmissione indicis facit. l. cum clericis. C. de epi. z cle. de quo p. Li. z Bar. in. l. fi. C. de erbi. reis z p. Inno. in. c. qm̄ d̄ de pba. d. Ant. z alij in. c. i. de iudi. **U**trū at̄ citatus p̄ indicē nō suū teneat cōpere saltē allegaturus p̄uilegiū suū. dic q̄ sic si iudex hēbat iurisditiō nē ordinariā generalē. vt. l. sigs. et aliena. ff. d̄ iudi. secus si iudex l̄ sit ordinari⁹ hēat iurisditiōnē p̄ticulare z lūmitatā iter aliquos sicut iter pares. qz tūc citatus nullo mō teneat cōpere nisi cōstet manifeste d̄ iurisditiōe citantis. vt dicit gl. fi. i. d. s. fi. d̄ iue. i. mari. fac. **C**no. tū q̄ vbi dicit q̄ citat⁹ debeat cōpere saltē allegaturus p̄uilegiū zc. q̄ tū finitus nō d̄z personaliter trahi vt dicit gl. nōbil. i. l. q̄ neqz ff. d̄ h. fi. **C**Op. cū gl. d̄ determinationē hui⁹ ti. naz si cā eēt q̄si p̄p̄ia dñi nō debēt pares cognoscere sed iudex ordinari⁹ vel arbiter vt. s. d̄ lege cora. c. ij. So. dicit glo. q̄ h̄ cōstabat feudū d̄ quo ē cōtrouersia pertinere ad dñz ibi nō. **E**t hoc vult ista gl. vsqz ad h̄. z ita hēs zc. quā solutiō nē reprobat Ja. d̄ bel. cū sit d̄ ter. i. casu d̄rio qm̄ allegat eū dē iuestitorē. q̄re soluit z meli⁹. s. q̄ ibi vter qz dicebat esse p̄p̄iū z d̄ eo iuestitū z sic p̄p̄iū. alter h̄o dicit eē antiquum z ad se spectare. z rō d̄rie assignari p̄t z ibi dicit i. vl. oppo. gl. **C**Op. subsequēter cū. d. gl. q̄ imo dñs debeat cognoscere d̄ cā qm̄ cōtrouersia ē iter duos de feu. vt ē casus in d. s. pe. j. de pbi. feu. ali. p. Fe. gl. soluit duobus modis. **E**t p̄io qz aut ista litigātes sūt aliaz vasalli d̄ alijs feudis vltra istud d̄ quo p̄cedet cōtrouersia z tūc p̄cedit d̄riū. h̄c at̄ iste iuestit⁹ d̄ nono aliud nō hēbat feudū a dño. **S**eda so. q̄ pares bene cognoscūt si volūt z hoc text. vt aperte p̄bati. **S**i h̄o nō volūt tūc nō cognoscūt. alias cognoscūt dñs vt h̄. **E**t h̄ voluit gl. vsqz ad h̄. nel. dicas zc. **C**no. ex ista gl. q̄ pares nō cogūt cognoscere d̄ cā feudali si nō lūt. hoc idē no. i. d. s. pe. j. d̄ pbi. feu. alie. per Fed. qd̄ ad mittit. Ja. d̄ bel. nisi pares iā icēpissent cognoscere. qz tūc possent cogi ad perficiēduz. ut. s. si d̄ iuesti. iter do. z naf. c. i. s. i. de milite naf. q̄ cōtumar ē. s. fi. **E**t hoc dicit eē spā le i paribz ut cogi nō possint. ar. hui⁹ gl. **S**ecus h̄o i alijs iudicijs ordinarijs. ut ē d̄ offi. or. c. irrefragabili. z i. c. si gnificauit. z i autē. d̄ iudi. s. si vero cōtigerit. vbi at̄ nolūt cognoscere tūc iudex ordinari⁹ vel arbiter cognoscet s̄m An. d̄ i. se. p. d. c. ij. d̄ lege cora. **R**edeo nūc ad d̄riū. s. for matū. z ultra solutiōes gl. tu soluas meli⁹ q̄ iō i isto casu nō cognoscet qz sua itererat cū cā q̄ ad ipsū spectaret qz d̄ enictiōe teneat. z iō nō ē iudex. vt. ff. d̄ iurif. om. iu. l. q̄ iurisditiōe. **I**n d̄rio h̄o nō. **E**t h̄c solutiōe posuit idem Ja. d̄ bel. z seq̄t Bal. p. no. i. l. d̄ iure. ff. ad muni. **E**t quo qz sequit̄ And. d̄ i. ser. dicit h̄ eē rōnabile vt in tali cā dñs nō sit iudex p̄ suspitiōe quā. s. d̄ri. **I**tē intelligit̄ gl. deci fio. d. s. pe. qm̄ talis suspitiō nō adesset vt qz dñs nō tenebat vtriqz p̄ti. nā affectiō eqlis z par iudicijs remouet suspitiōe ar. ff. d̄ ritu. nup. l. non solū. s. de vno. **C**Oppo. subsequēter cū gl. q̄ imo dñs vna cū curia sit iudex in hac cā. vt p̄bat i. c. i. s. fi. s. d̄ iuesti. i. mari. fac. **S**ol. dicit gl. qd̄ ille ter. intelligit̄ s̄m istū v̄z vt corrigat̄ p̄ istū vt ibi notatur. **U**ex subiungit glo. qd̄ hodie de iure nouissimo. z ille ter. z iste. ac ēt. c. ij. s. de lege cora. s. allega. corrigant̄ vt hodie in oibus dictis casibz dñs debeat esse iudex p̄ dcm̄ s. pe. j. de pbi. feu. alie. p. Fe. **E**t hoc voluit tota ista gl. vsqz ad h̄. **S**i tu aduerte qz ista reprobat̄ p̄ doc. qz legum correctiō ē enictada. l. p̄cipimus. C. d̄ appel. vnde quātum ad d̄riū. s. formatū ē dicendū q̄ ibi erat cōtentio iter duos quoz vter qz fatef̄ feudū esse antiquū h̄ erat p̄tērio iter duos quoz vter qz fatef̄ feu. eē nouū. **E**t rō d̄rie qz i feudo nouo dñs vult tueri factū suū ar. c. fi. d̄ testi. li. vi. **E**t iō qz suspitiōez eēt fauorabilior p̄ eo quē iuestiuit iō repellit̄ a cognoscēdo p̄ ea que. s. d̄ri. in p̄cedentibus opposi.

Qualiter dominus proprietate priuetur.

Cōtinuat̄ h̄ mō qz i ti. p̄cedēti visuz ē q̄liter dñs punit̄ e⁹ culpa iuestiēdo vas. d̄ re aliena qm̄ sibi teneat d̄ enictiōe

vez qz iurta p̄dca dubitab̄ qd̄ si ipse dñs cōmitat delictū z felloniā i psonā vasalli an z q̄liter tunc punit̄. iō vt p̄dicta declarant supposita est hic ista rubrica.

Facto. **E**t oi fellonia er q̄ vas. p̄uaret̄ seu do z suo vtili dño. p̄uabit̄ etiā dñs suo directo dño si eādē felloniā cōmittat in vas. iuratus. d. d. **C**no. cōlitate esse suā daz iter do. z vas. in amissi. iuris seu. qm̄ sicut p̄ delictū vasalli cōmissuz i dñm p̄uaf̄ vas. iure suo vtili z cōsolidat̄ cū p̄p̄ietate vt. s. q̄ fu it p̄ri. cā be. ami. s. fi. ita quoqz p̄ delictū dñi i vas. cōmissū p̄uaf̄ dñs iure directo. z cōsolidat̄ cū dño vtili ipsius vasalli vt h̄ z i. c. dño cōmittēte. s. si d̄ feu. sue. p̄tro. vnde teneat dñs vasallo reddet̄ sicut eē qz ad partia indicat̄ vt. s. d̄ for. fid. i. fi. r̄ij. q. v. d̄ forma. **C**no. s̄m Bal. ex isto ter. ibi apertā felloniā zc. qz l̄z notoria z euidēs sit culpa nibi lominus requit̄ snia p̄uatiua qd̄ p̄z qz i p̄uatiōe feudi z iuris feudalis requit̄ snia vt no. gl. j. d̄ pbi. feu. alie. p. Fe. i s. calidis vnde notorietas z euidētia delicti nō h̄t p̄ snia cū regrat̄ ministeriū iudicis p̄ dca. **E**t voluit Bal. i. l. cū fratrē. C. d̄ bis q. vt indig. qd̄ intelligas nisi a lege v̄l a canone inducat̄ p̄uatiō ex dicto ipso iure vt i. c. graue. i. fi. de feu. erco. d̄ q̄ materia die vt i autē. cassa z irrita z in. l. pe. C. d̄ fac. san. ce. d̄ri. in. c. i. s. d̄ feu. sine cul. nō amit. nec re greret̄ ex quo factū notoriū aliq̄ snia declaratoria. c. cum nō ab hoie vbi pa. in. v. col. de iudi. in. c. fi. in. iij. col. d̄ in re iurā. Ang. in. l. idē qz. s. si tibi. ff. q̄ potio. i. pig. hab. z ex mente Bal. h̄ colligit̄ q̄ et subdit q̄ hoc casu executio taliū p̄uatiōnū censet̄ cōmissa ordinarijs cāz z in eoz sub fidū ordinarijs locoz. fac qd̄ notat Bal. i. d. l. cū fratrē. **P**anor. i. c. p̄posuit z ibi aliqd̄ dicit z i. c. cū sit romana de app. **C**no. ex si. hui⁹ ter. q̄ qm̄ va. ex forma sue iuesti. est liberat⁹ a vinculo fide. z iuramētū. tamē h̄z obligatum dominum ad pem vicem sibi reddēdā circa p̄uatiōnem iuris feudalis p̄ felloniā. qd̄ itelligas vez ēt si non iurat̄ ex eo qz nō teneat iurare. qz iuramentū sit sibi remissū. **S**ecus at̄ si iuramentū nō esset sibi remissū. sed si ipse iurare nollet requit̄ a dño qz tūc dñs nō icideret in hanc penā p̄uatiōis cuz vas. nō adipleuerit ex pte sui id ad q̄ tenebat̄ ff. locati. l. q̄ro. s. inter locatorē. z no. ff. d̄ iure in. l. si si fue rit. nā iurat̄ fid. teneat qm̄ p̄ pem̄ nō est sibi remissū vt. i. d. s. fi. s. p̄ quos fiat inuesti. s. Ja. de bel. q̄ dicit istuz ter. in hoc esse singularem. imo ellegati⁹ p̄siderādo medullam ter. n̄ri ex quo vult q̄ dñs cōmittēs felloniā d̄ vas. q̄ nō teneat iurare tū p̄dit directū dñi. habetis h̄ colliger̄ cū va. z dñs ad imparia nō dñt iudicari. qz vas. ēt q̄ non iurauit fid. neqz iurare teneat si cōmittat fello. p̄uaf̄ feudo. de quo in. c. ij. s. p̄ quos fiat inuesti. Jo. an. in ad. ad Spe. in ru. d̄ feu. **C**Post Bal. h̄ sūme h̄ ar. p̄oe ēphiteota p̄missit dñs noie census duos denarios in āno sub pena centuz li braz demuz dñs venit d̄ pacta vtruz teneat̄ ad s̄itēz penā z h̄ ar. q̄ sic vt. C. de indi. vidui. l. fi. in d̄riū qz istud pem̄ tm̄ ex vna pte est penale nō ex altera. vt. ff. de arbi. l. s. z si interpellat̄. s. si ex altera. z h̄ Pa nō obstāte l̄ra. qz h̄ pōit̄ in pena legali ar. in. l. i. C. d̄ cup̄sis ex luc. dā. li. r. secus in cōuentiōali. quia nō est n̄m cōuentiōe extēdere vt. ff. de fideius. l. fideiussores magistratum. s. p̄ aurelio sicut eniz nō extēdit̄ de tpe in tps vt. ff. de pa. l. epistola. s. fi. C. locati. l. si cū hermes. ita nec de re ad rē nec d̄ p̄sda ad personā ar. ff. de test. mili. l. miles ita h̄ dē. s. z ga. **C**Sz possit dubitari vtrum adiectio istius pene valeret z videt̄ qz nō quia v̄f adiecta i fraudēz vsuraz. itez pena erit vinculus stipulatiōis nō debet̄ vt. ff. de seruis. erpor. l. serui in d̄rium videtur. ff. de transac. l. qui fidem. z. l. pacto con uēto. si. de s̄ben. emp. die valere nā ista pena adiecta respicit̄ aliū effectū v̄z qz non possit ēpelli. vnde v̄f adiecta loco ēpulsōis z sic loco facti. arg. C. de pac. conuen. l. fi. z no. in. l. ij. C. de iure emp̄bi. **S**ed pone qz dicit si nō soluero simplicium soluam duplum vel triplum. respondeo quādo p̄ verba multiplicatiua pena apponit̄ ista non p̄cti tur vt pena sed vt augmentatio pensōis. arg. ff. de vsu. l.

pecunie fenebris. §. si. si res erat digna tāta mercede. Et hoc infero q si rē valentē centū. vendo tibi p quinquagita pacto apposito q si nō solueris ad talē diē solues centum vel iustū p̄ciū q istud nō est vsura sed augmentatio p̄cij q tene mēti. ¶ Donec q res q valebat cētū vendita fuit p decē eo pacto q si i pascate nō soluerent adipleat instum p̄ciū an locū hēat. l. ij. C. de rescin. v̄di. respōdet Alua. q nō q̄a sufficit p̄missio p̄bētū. ¶ Quero cū gl. i. qd si dñs cōmittat delictū i psonā alterius q̄ vasalli vt qz forte iter faciat fratres p̄ziū vt cōsequat̄ ei⁹ h̄rēditatē. vel aliud cri men cōmittit ex quo vas. cōmittens veniret p̄uandus iure put p̄z. s. an ille q iterfecit fra. do. c. i. an sistr̄ p̄uabit dñs p̄prietate. z dicit gl. quo casu. feu. p̄uaret vas. eo casu p̄prietate feudi si dñs id cōmittat pueniet ad vas. vt in. d. c. dñs cōmittēte. qz eq̄litas ē inter eos seruanda vt in. d. ti. de for. fide. z hoc vult tota ista glo. vsqz ad h̄. s. tu. tūc ad uerte qm̄ ista gl. d̄z itelligi qm̄ feu. eēt nouū qm̄ i se. at̄iquo ex tali delicto cōmissio i psonā alteri⁹ q̄ dñi n̄ trāsibit feu. ad ipsūm dñm. sed ad agnatos ipsi⁹ vasalli. vt p̄bat in. d. ti. an ille q iterfe. fra. do. ergo z eodē mō p̄p̄ dictā p̄tates seruādā qm̄ dñs cōmittit tale delictū nō d̄z ius z p̄prietate ipsi⁹ dñi quā h̄z i feu. applicari ipsi vasallo. sed d̄z p̄ueni re ad agnatos ipsius dñi. de quo dicit in. d. c. dñs cōmittē te. ¶ Quero ab e⁹ qd si dñs alienat p̄prietatē iusto vasallo an p̄uinet p̄prietate z applicet vasallo sicut e⁹. de h̄ die vt dicit. s. i. §. et eadē. s. d. lege cora. z. s. p̄ quos fiat iuesti. in fi. d. for. fid. vbi glo. v̄f tenere q sic. Bald. i. c. ij. s. quo tempore miles. t̄z q. non. facit ad hanc q̄onem quod dicit Spe. in ti. de loca. §. nunc aliqua. ver. cūj.

De feu. non hūte propriam naturam feudi.

Supra in ti. p̄cedētī fecit mentionē d̄ feu. q nō h̄z p̄p̄riam naturā feu. eo q p̄t vas. feudi h̄rē sine iura. fidelitatis d̄ cui⁹ tñ natura ē vt reglr̄ nō fiat iuesti. nisi iure fidelitatis vt. s. per quos fiat iuesti. v̄nde sūpta occasiōe subiicit nūc titulū generalē de feu. non habente p̄p̄riā naturā feu. i quo generaliter de. d. materia tractare intendit.

Abi vas. est iuestitus de feu. cū pacto vt ipse z oēs illi q̄b ipse dederit illud hēant quocūqz mō p̄t illud alienare ē sine voluntate dñi. z ille i quē alienauerit tenebit eo iure z ti. s̄z q placuerit vas. alienāti. vbi h̄o d̄cm̄ feu. n̄ alienauit tūc poterit p̄uari d̄co feu. ex eisdē culpis ex q̄b solēt p̄uari vasalli z nō hēat p̄p̄riā naturā. qm̄ at vas. eēt iuestit⁹ d̄ feudi. cū pacto vt possit illud alteri⁹ ifeudare tūc tale se. bene cōtinet i se p̄p̄riā naturā feu. h. d. Ad materiā hui⁹ ti. vide q̄ posui. s. circa diffinitionē feu. i p̄ludis hui⁹ op̄is. ¶ No. q per pactū p̄t recedi a p̄p̄riā natura rei qd p̄z. qz cū feudi. d̄ sui natura nō sit alienabile. vt. s. d̄ vas. qd cōsti. loth. p̄t per pactū fieri alienabile. vt. s. h̄ finit̄ lcr. c. feudi. nō. n. ē illicita h̄mōi pactio super alienatiōe si fiat cū licentia dñi imo ē permīssa vt. j. d̄ p̄bi. feu. ali. per se. v̄nde ergo per tale p̄cm̄ p̄t alterari talis natura. vt no. i. l. pacisci. ff. d̄ pa. ¶ No. q pactū āplificatiū d̄z operari āplificationē. naz per ista h̄ba z q̄bus dederit z̄. āplificare d̄ct⁹ vt quoquo ti. possit rē trāsferre nō solū iure feu. s̄ ēt quocūqz ti. alie. co. n. ip̄o q dicit z q̄b dederit z̄. v̄f ē cōcessa licētia per dñm q illi q̄b datus ē hēant libere postq̄ nō ē d̄cm̄ q h̄a hēat i feu. vt h̄ i fi. d̄. nā h̄ba debēt aliqd operari. l. si qm̄ ff. d̄ leg. i. ad m. l. i. i fi. v̄nde si velle m̄ dicere q illa h̄ba sportarēt solū dationē i feu. tūc nihil operarēt qz ēt absqz ipsi⁹ h̄bis potuisset vas. alij ifeudare vt dicit. s. d̄ capi. cora. i. §. p̄terea. z. s. āliter oliz feu. alie. po. z iō vt aliqd operent ē necesse dicere vt sportēt liberā traditionē vel aliēa tionē. put ipsi vasallo placuerit. Et hec est h̄a itentio hu ins. c. fm̄ And. d̄ iser. ¶ No. ter. ibi sine dñi voluntate qd feu. p̄t dari ita vt possit alienari. Et iteltr̄ vt ēt aliēari pos sit sine dñi voluntate. z ita h̄ic ter. ad h̄ pōderat Albi. i. l. fi. in pen. col. C. de iure emp̄bi. dicens idē in emp̄bitota

per h̄ic ter. voluit ibidē Sali. m. i. col. Imol. i. c. potuit. i vij. cart̄ba de locato. Ludo. in suis singularibz in singula ri. ccl. icipit ephiteota. Bald. z Ang. no. p̄ istū ter. i. l. cūz cēt. §. i. ff. d̄ seruit. rusti. p̄dio. fac qd no. Ange. i. l. g. rome. §. duo fratres i vl. carta. ff. d̄ h̄. ob. l̄z aliter dicat Spe. i ti. d̄ locato. §. nūc aliq. h̄. lxxxiij. Tamen i inducendo i possessionē d̄z dñs regri. ita Imol. i. d. c. potuit. itē debebit ex tali ali. solui laudimū. ita Sali. i. d̄cā. l. fi. ¶ No. q l̄z scā sit alteratio feudi circa alie. nihilominus nō itelligit esse scā alteratio circa causas amissōis donec feu. ē apd vasallū. nā i amittendo retinet p̄p̄riā naturā. s̄z cū virtute alienatiōis ē trāslatū i aliū tūc alteratio ēt extēdit ad causas amissōis. qz nō supersunt aliq̄ radices ipsi⁹ feudi cūz libere sit i aliū trāslatū d̄ voluntate dñi vt p̄bat i. d. c. feu. in fi. ¶ Quero cū gl. d̄ itellectu hui⁹ l̄z q̄ vult q si virtu te h̄oz h̄boz h̄ positoz z q̄b dederit z̄. fiat v̄ditio feudi qz nō hēat p̄p̄riā naturāz feudi. tñ ē amissibile v̄nde v̄f q ista talis alienatio modicū fructū piat eptoz. Sol. d̄c gl. q̄ iste ter. p̄t itelligi duobz modis. ¶ No. mō q ista h̄ba circa amissionē feudi referant ad ipsū eptozem quo casu l̄z feudi sit amissibile et his culpis. tñ ex hoc q emerat vel aliter acqluerat virtute ip̄ozū verborum nō erit amissibile. Sed mō itelligit z meli⁹ vt d̄cā h̄ba referat ad vasallū alienatē. v̄z q donec est feudi apd ipsūz bene est amissibile. s̄z cū i aliū trāsulit secus i. d. c. feudi z hoc vult ista gl. vsqz ad h̄. s̄z nūgd z h̄ic scdm̄ itellectū sequit̄ cōter doc. z bene. Bald. dicit v̄nū no. q̄ iste eptoz adeo h̄z bona libere qd nullaz recognitionē tenei facere dñs qd itelligit verū d̄ obligatoria assertoria facere tenebit p̄teresse dñi. l. sicut data. C. d̄ lib. cā. ¶ Quero ab e⁹ an vas. q libere v̄didit feudi debeat p̄ciū tenere loco feudi dic q nō fm̄ Bald. z Ja. d̄ bel. p. c. fi. s̄ d̄ feudi cogni. Sed an d̄cm̄ p̄ciū debeat cōverti i aliā rē immobilē q sit loco prioris feudi dicit Ja. d̄ bel. qd hoc satis equū videret ar. s̄. de iuesti. d̄ re alie. fac. in p̄zin. s̄z i d̄rū est veritas s̄z Bald. ga recessus ē i totū a simplicitate feudi p̄ formaz de nouo data ar. ff. d̄ fideius. l. stipula. fac. l. p̄z. §. qudecis d̄ lega. iij. z. C. d̄ remissio. pig. l. fi. z qd no. in. l. iur. ff. de rei ven. Item p̄sumptio est q dñs voluerit dictū p̄ciū dona re p̄ dictā liberalitatē adiectā i p̄zia iuestitura ar. ff. mandati. l. si h̄o. §. idēz p̄p̄. ¶ Quero an iste vas. q ex forma iuestiture h̄z arbitriū libere tradendi feudi alteri possit se elligere z sibi appropriare p̄prietatez. z dicit Bald. qd v̄f qd n̄ p̄l. si māduero. §. si tibi cētū. ff. mādati. s̄z circa h̄ vide no. p̄ gl. z doc. i. l. i. §. plane. ff. qd cuiusqz v̄niuersi. noie. z. i. c. in iure de ellec. in. c. fi. de institū.

De eo qui suam fecit agnatis.

Continuat ista rubrica ad prime p̄cedentē hoc mō. v̄z qm̄ ibi declarauit qm̄ aliq̄s est iuestitus de aliquo feudo cū h̄ p̄co vt ipse iuestitus habeat tale feudi z sui here des. z illi quibus iuestitus dederit dictū feudi z̄. quid operantur talia verba apposita in iuestitura. sed quia dicta verba quādoqz apponuntur in instrumento finis z refutat. per vasallos quādo vnus agnatus refutat alteri ius suum quod habet in feudo z dubitatur quid operent talia verba apposita in dicta refutatione v̄nde vt predicta declaret subiicit hic istum titulum.

Res erant. Refutatio feudi facta agnato z limitata ad p̄sonam transit ad heredes suos ad alios quibz ipse agnatus dederit z non repellit refutantem v̄ltra casus expressos. secus aut̄. si refutatio esset talis vel scā cū eo pacto vt agnatus iuestiat t̄q̄ de feudo nouo. h. d. ¶ No. q agnatus p̄t renuuciare iuri succedendi in feudo. v̄trum at renuuciatio simpliciter valeat absqz pacto est longa materia d̄ qua dicit in. l. i. C. de pactis p̄ glos. z doc. In casu tñ nostro v̄bi tractat de renuuciatione feudi dicit Ja. de bel. nō esse

necessarius peccatū dicens esse spāle in feudo q̄ admittit
 Bal. q̄n ista simplex renunciatio cēt facta in manibz dñi.
 qz tunc talis renunciatio hz viz pacti saltē taciti quo casu
 valet sup iure d futuro vel simpliciter facta nō tollet ius
 futurū. p. d. l. i. fm ipsam Alua. dicit sibi videri q̄ i renū
 ciatōe d̄ q̄ in isto. c. sit mētio intercesser at pcm̄ vt p̄bat in
 ter. dñi dixit p̄cō nō obstāte rē. z sic dato q̄ nō fuisset scā i
 manibz dñi scd inter ptes hēret locū d̄terminatio nra. cū
 hic nō fuisset scā i manibz dñi. sed iter ptes neqz appeat
 aliqd d̄ psona dñi. fac. c. titius. s. si d̄ feu. fuerit cōtro. Et
 v̄f d̄ mēte Ja. d̄ bel. z Andr. d̄ iser. z ad hoc adduco glo.
 no. s. ipator lot. eugemo pape. c. i. z ē tert. satis exp̄ssus. s.
 d̄ vas. q̄ d̄ cōsti. lotha. c. i. C̄ppo. z imo v̄f q̄ pcm̄ sit in
 rē qz fecit finē z refutationē vasallo z suis here. z cui d̄de
 rit. l. iuriscētū. s. p̄cōz. ff. d̄ pac. z. l. q̄ i futurū. s. i. ff. eod.
 So. fm̄ Ja. id̄ hic ē pcm̄ psonale qz vas. pactus ē sibi z su
 is here. s. agnatus q̄ vult succedere i feudo nō hz cām a
 vasallo d̄functo. s. v̄cīt p̄ncipali beneficio z p̄pterea pcm̄
 nō extēdit ad eū z d̄ psonale. C̄pponit qd̄ pcm̄ quan
 tūcūqz reale nō d̄z extēdi ad agnatū. qz alteri stipulari v̄f
 pacisci nemo p̄t. l. stipulatio ista. s. alteri. ff. d̄ p̄. ob. Sol.
 pactū nō p̄dest agnato ēt si sit i rem. sed refutatio oibus
 p̄dest qz refutatioe. refutās amittit oē ius qd̄ hz. s. q. mo.
 feu. ami. s. p̄pterea igit̄ effectus refutatōis porzigit ad quē
 libet. z refutās amittit oē ius suū refutatōe non ex vi pa
 cti quo ad eū q̄ refutavit. nō quo ad aliū q̄ nō refutavit. l.
 si vnus. s. ante oia. ff. d̄ pa. C̄no. q̄ pactū qd̄ recipit qz
 circa refutationē feu. p̄dest agnato ēt absentī. facit qd̄ no.
 l. nō solū. s. liberatōis v̄ba. ff. d̄ libe. lega. z ē rō qz ista
 talis renunciatio p̄dest agnato p̄ qd̄ d̄ p̄gnatū qz refutās
 v̄f sublat̄ d̄ medio. potuit. n. i. sui p̄iudiciū ex toto renūcia
 re p̄ quā renūciationē accrescit alteri agnato. ar. ff. d̄ ioff.
 testa. l. q̄ repudiāt. v̄rū at̄ z q̄liter possit p̄ pactū p̄videri
 ēt absentī. dic vt no. p̄ glo. z doc. i. l. idē i duobz. ff. d̄ pac.
 z p̄ Ly. i. l. generaliter. C̄ d̄ nō nu. pe. z. l. d̄. s. si liberatio
 nis. C̄no. ex p̄ria pte huius ter. q̄ pactū psonale non p̄
 tinet nisi ad psonas cōp̄hensas i pacto. nā hz faciat tibi pa
 ctū d̄ nō petēdo a te vel h̄ d̄i. tuis. vel ab eo cui d̄deris si
 d̄z extēdi ad alios vt h̄. z. i. d. l. idē i duobz. ff. d̄ pac. vbi si
 generaliter facio pactū ne rē petā nō exprimēdo aliquā
 psonā tūc tale pcm̄ generale z i rē cōprehēdit oēs. l. z be
 redi. s. si. ff. d̄ pac. z h̄ i scda pte hoc ēt vult glos. h̄ posita.
 Utrū at̄ i dubio iste finis z refutatio cēseat ēt i rē vel in p
 sonā. Et dic̄ Bal. q̄ postq̄ ē scā i manibz agnati tenētis
 feudū v̄f p̄sumi i psona. i. quo ad recipiētem z suos here
 des. neqz ista v̄ba cui d̄derit zc. aliqd̄ operat̄ postq̄ vas.
 nō fuit vsus illa potētia sibi attributa. ar. ff. d̄ arbi. l. nō d̄
 stinguemus. s. si cū dies. nā agnatus q̄ nūc vult v̄dicare
 nō hz actionē neqz causā a vasallo s̄z venit p̄ncipali be
 neficio. z p̄pterea pactū nō extēdit ad eū p̄ p̄cedā s̄z Ja.
 d̄ bel. C̄no. q̄ ex p̄sensu vni t̄m̄ ex agnat. p̄t alterari na
 tura feudi quātū i p̄iudiciū ipsi cōsentētis nō at̄ p̄iudica
 bit aliis nō cōsentētibz alteratōi vt hic. z. s. qui. mo. fe.
 amit. s. p̄pterea. z i gl. si. hic posita q̄ p̄ hoc ēt exp̄dita. z
 d̄ hoc dic vt d̄ri. s. i. ti. an agna. vel si. z d̄ alie. feud. pa. in
 prin. C̄ppo. ab ēf q̄ pactū quātūcūqz reale qd̄ sc̄m̄ fuit
 ab agnato mortuo. nō d̄z extēdi ad agnatū per r̄iaz qz al
 ter alteri stipulari vel pacisci nō p̄t. vt. l. stipulatio ista. s.
 alteri. ff. d̄ p̄. ob. imo nec ēt quo ad exceptionē acgrendā
 ut no. i. d. l. idē i duobz. So. fm̄ Jac. d̄ bel. refutatio opat̄
 istud qd̄ h̄ d̄z qz per refutationē ipse refutās amittit ius q̄
 hz i feudo. facit. s. qui. mo. feu. ami. s. p̄pterea. C̄que
 ro ab ēf an filia q̄ renūciavit bōis paternis itelligat renū
 ciatōe feudo qd̄ postea ad se spectat̄ p̄tēdit ex morte fra
 trum dicite. q̄ nō per istū ter. ff. d̄ le. iij. l. paulo calimacho
 s. i. z per glo. in. l. q̄ rome. s. duo fratres. ff. d̄ p̄. obli. z t̄z
 Bal. in. xi. q̄. in. l. i. ff. d̄ rerū diui. glo. in. l. si familie. z ibi
 Bar. C̄. famul. here. facit qd̄ d̄ri in. e. in generalī. s. si de
 feu. sue. contro. vbi est q̄si similis casus z in remissionibz
 ibi adductis z in. d. c. i. s. imperator lotharius. z ibi ple

ne per Bal. z. s. de alie. feu. pa. in prin. z in. d. c. titius. s.
 si de feu. sue. contro. z. s. de uaf. decrepi. eta. c. i. z i remis
 sionibus quas ibi adduxi. z in. d. c. p̄pterea. z per Jaco.
 ar d̄z. in. ti. quibus mo. feud. alie. sub rubricel. si agnatus
 pactum fecit vasallo.

De natura successionis feudi.

Continuat̄ ista rubrica ad ti. p̄rie p̄cedētē h̄ mō. qz. s.
 in. ti. p̄cedētī iter seruit d̄ successiōe feudi. v̄n̄ sumpta oc
 casione supposuit istū titulū i quo generaliter intendit de
 dicta materia z natura successionis feudi.

Successionis. Hoc intendit. Ascendētes
 a successiōe feudi sunt exclu
 si. d̄ descendentes q̄o succedunt vsqz i infinitū dū
 mō sunt masculi z ex masculis descendētes. qm̄ femine a suc
 cessione feudi repellūt nisi ex pacto administrarēt. vel qz
 feu. cēt femininū nō extātibz q̄o descendētibz admittunt̄
 collaterales i feu. p̄no vsqz i infinitum iuxta gradus suos
 p̄mō vltio moriētī sine descendētibz vocēt̄ p̄rio sup̄stites
 d̄ linea defuncti z postea oēs alie linee eq̄liter vocant̄. h̄.
 dicit. C̄no. q̄ ascendētes p̄ lineā rectā nō succedūt i feu.
 descendētibz qd̄ ē d̄ legē ciuile scriptā z cōem cū de iure
 cōi admittat̄ talis successiō d̄ ascendētibz in descendētes
 z in auē. defuncto. C̄. ad tertul. ff. d̄ inoffi. testa. l. nā z pen
 tibz. s̄ hoc opat̄ natura feu. q̄ in hoc vincit legē romanā
 vt. s. d̄ feu. cog. c. i. z i gl. i. h̄ posita. ergo spāle iure cōsue
 tudinari feudozū s̄z Ja. d̄ bel. assignant̄ tū z alie rōnes q̄
 re ascendentes repellant̄ a suc. feudi. put d̄ri. s. q̄ se. da.
 po. h̄ quoqz. vbi videas. v̄tz at̄ hoc sit v̄tz ēt i feu. ec. p̄oit
 Bal. in. d. autē. defūctis. vbitz q̄ sic. idē dicit i ephiteosi
 ecclesiastica dicēs q̄ de sui natura nisi in accipientē z i su
 os filios z nepotes masculos z feminas nō ad alios nisi ex
 tenore iustitūre aliud disponeret̄ trāseat p̄. s. ephiteosiz
 i autē. de nō alie. C̄no. q̄ filius regulariter succedit̄ p̄ri
 i feud. Sed ista regula fallit in septem casibus in quibus
 filij nō succedūt q̄ enumerant̄ clare hic in gl. ij. q̄ bñ loq̄.
 C̄no. q̄ h̄z femine de iure cōi ita debeāt succedere sicut
 masculi. l. maximū vicū. C̄. de li. p̄te. vel exhere. tū ad suc
 cessionē feudi. nō admittunt̄ neqz eaz descendētes nisi in
 duobz casibus hic expressis. Que fuit rō huius p̄hibitiō
 nis h̄f in. s. hoc at̄ notandū. q̄ feu. da. pos. z. s. d̄ bñficio
 fe. c. i. C̄no. q̄ i successiōe feudi p̄ria cā ē d̄sendētū z
 admittunt̄ vsqz i infinitū donec aliqs ex ipsis extat. nullo
 extate tū ad collaterales agnatos deuenit̄ quoz successiō
 similiter i infinitū extēdit quādo feudū ē p̄nū ut hic z i. d.
 c. i. d̄ gradi. succes. in feu. z istis casibus circa successiōes
 istas suat̄ idē o do q̄ in legibz p̄tinet ut dixit ter. in. c. i. i
 h̄. s. an ille q̄ interfe. fra. do. Ande ex isto ter. q̄ intendit
 istas successiōes vsqz i infinitū iserf s̄z gl. hic posita q̄ infi
 nitas tollerāt. S̄z cū ista sit uia b̄ocardica dicatis ut. s. q̄
 feu. da. pos. s. hoc quoque. c. cū i multis de rescrip. li. vi.
 C̄no. q̄ feudū p̄nuz ē illud qd̄ ē acq̄situm ab aliquo ex
 ascendētibz. nā ē necesse ad hoc vt dicat̄ p̄nū iter agna
 tos q̄ fuerit acq̄situz ab eo parēte q̄ fuit auctor agnatōis
 cōis eoz vt dicit ter. i. d. c. i. s. d̄ gradi. suc. in feu. C̄no.
 q̄ vbi plures agnati p̄cedētes ex diuersis lineis aspirare
 volūt ad successiōe feudi alicui vasalli agnati mortui.
 p̄rio vocādū sūt gradatiz ad dictā successiōe i linea cōi cū
 mortuo. z si nullus ex ea linea suest tūc trāfferendū ē ad
 alias lineas suata gradū p̄rogatiua vt hic z in. d. s. i. s.
 de gradi. suc. i feu. C̄ppo. subsequēter cū gl. q̄ imo sit
 dare tertū casuz i quo filia succedit̄ p̄ri ēt dato q̄ extaret̄
 agnati vt p̄bat. s. i. ti. qui. mo. feu. ad si. p̄ri. c. i. So. dicit
 glo. fatēdo p̄rium q̄ iō ibi ita disponit̄ qz dñs mortuo va
 sallo uēdidit feudū ipsi filie uel eō pp̄ suita q̄ habuerat a
 p̄re uoluit ipsā remunerare sibi ifeudādo d̄ nouo. Et hoc
 potuit facere dñs qz feudū erat sibi aptuz ad q̄ agnati nō
 poterāt uenire iuito dño s̄z naturā legis ibi posite. z tunc
 habes exp̄ditā glo. q̄ bñ loquit̄. C̄quero cuz glo. viij.

quid si moritur vasallus relicto filio z nepote ex altero filio p̄mortuo an iste nepos nocetur simul cū dicto patruo suo ad successione in feudo dicti aui sui. Et respondet gl. qd sic. tū qz nō reperitur hoc phibitū de iure. sed potius tacite permittum vt. s. in prin. z in isto ter. tū qz ē de iure cōi ita statutum est vt. l. iiii. C. de suis z legiti. z sic in ista materia appellatione filioz debent comprehendī ēt nepotes vt. ff. de ver. signi. l. liberor. Quid si erant plures nepotes qui venirent ad successione simul cum patruo suo an debeant admitti in stirpes vel in capita. z in hac qōne dicit Jac. de bel. qz succedant in stirpes cū patruo suo. s. is vero. s. de succes. feu. z de se. Ad archi. s. fi. z in autē. s. here. ab intesta. s. si at de functo. hoc idē indubitanter firmat Bal. qz isti nepotes veniūt ingrediendo locū patris ipsoz. sed qn ipsi nepotes veniunt de per se z iure suo ad successione patruū mortui sine herede tunc in loco ē maior dubitatio. z dicit Ja. de bel. qz succedunt in capita virilate in. c. i. s. z qz. s. qui feu. da. po. ponit hic Bal. referēdo Ja. vt p̄cedi abinde s̄. s. l. ultra fratres z filios fratru cōis opt. est qz veniant in capita p̄ autē. post fratres la ij. C. de suis z legi. z in. l. anūculo. C. cōia de succes. z dicit Ky. in. d. autē. cessante. z p̄ Ja. ardi. in sūma de suc. feu. sub rubricella de col. s. item succedunt. Si autē essent tres filii ex vno fratre z vnus filius ex altero fratre tunc si moriat vnus ex tribus alii duo fratres sibi succedunt equaliter. qz sunt de sua linea non s̄t filius natus ex altero fratre qz ex altera linea vt in isto ter. Quero ab extra si vasallus deccdat relicto nepote ex fratre z relicto patruo quis admittatur. dic qz nepos excluso patruo ar. in autē. de here. ab intesta. s. illud colla. ir. cū ibi no. z in autē. post fratres. C. de suis z legiti. ita determinat Nico. de nea. s. q. se. da. po. s. penulti. z Bal. s. ipera. lotha. euge. pap. c. i. Quero insup qd si renūciat p̄ i manibus dñi cum pacto vt inuestiat filiu suū cum hac conditione vt morientis filio p̄ possit succedere an tunc succedat. z dicit Jac. ardi. qz sic ar. C. de emāci. libe. l. si. z. ff. de bo. lib. l. si pater i fi. z de hac. q. ē casus in caplis extraordi. s. quodā vsui. vbi videas. Eodem modo dicit si filius fuisset inuestitus cōtēplatione z amore z pp̄ seruitia patris ar. ff. de col. bonoz l. dedit dotem. ff. de iure do. l. auus. C. de vsufu. l. si. put ipse dicit in ti. de suc. feu. sub rubricella an ascendētes succedant z ibidē ēt dicit qz qz p̄ non succedat filio in feudo tū eo viuente p̄ hēbit cōmodū ex dicto se. ar. ff. d. assi. li. l. iiii. s. ide querit. in fi. fac. ad h̄ qd dicit in. c. ii. s. de fra. de no. bñ. inue. Subsequenter adhuc limitat idē Ja. ar. in loco p̄real. istam r̄lam qz p̄ vel ascendens nō succedat filio vel descendenti in feu. qn feudum esset nouū z datur cōtēplatione filii. secus autē si se. cēt antiquū quia tunc dicit ipse qz ascendentes succedunt siue sit per directum siue transuersales p. d. c. i. s. ipator lot. eng. pap. i fi. s. ego puto hanc limitationē eē verā i ascēdēte trāsuerfali vt dicit sup ter. s. i ascēdēte p̄ lineā directā inuestiti. nō v̄ qz possit adaptari de facto cū sp̄ in tali feudo antiquo talis ascēdens sit potior ad habendū dictum feudū qz descendēs. nā feudum paternū nō pōt puenire ad filiu p̄te crīstēte qz p̄ prior admittit. nisi vellemus dicere qz ipse filius prius possederit dictū feudū de volūtate p̄is emancipando ipsum filiu z sibi donādo dictū feudum z faciēdo ipsum iure stare dñimodo nō refutat ius suū vel faciat ipsum inuestire tanquā de feu. nouo. vt. s. ti. primo. i fi. quo casu moriēte filio bene reuertet feudū ad patrē. s. non iur̄ successionis s̄ antiquo iure suo vt ar. ff. de libe. z posthu. l. filio z. l. filius. s. i. in fi. z. C. de capti. l. ab hostibus. Et puta qz idem Ja. voluerit ita intelligere dū subiecit qz feudum reuertit ad ascendēte sed de iure successorio prout dicit. Et ita ēt intelletit Andre. de iser. ponēdo similiter aliud exēplū in auo qz emancipauit filiu z dedit feu. antiquū nepoti suo nato ex dicto filio qd potuit facere vt. s. d. alie. feu. pa. vnde mortuo auo si morit nepos tenēs feudum p̄ pōt huic nepoti succedere i feu. p̄dicto eo mō quo. s. dictum est.

De capitaneo qui curiā vendidit.

Continuat ad p̄cedentē titulū hoc mō. qz. s. tractauit qualiter acquirat feudū ex natura successionis feudi hic vero subsequenter declarare intēdit qualiter acquiratur vel ex natura cōtractus ex delicto alterius vel ēt ex successionē prout p̄ ex tenore huius. c. sub hoc ti. posito. S̄ cū principaliter eius intentio fuit declarare de acquisitione feu. ex contractu. iō subiecta est hic ista rubrica.

Quidam. Premitte primo pro euidētia qz verbum curia diuersimode capif. qz qz curia per regia principū vt in ele. ne i agro. s. qz verō de statu mona. i. c. primo. s. porro de sta. regu. li. vi. qz capif vt vniuersale ius quoddā cōprehendens sub se z iurisdictionē loci z rez dñium. c. i. s. itē si quis z ibi Bal. s. qui. mo. feu. amit. c. cū bertoldus. de re indi. z cōprehēdit ēt locū extra castrū z iura illud qd ab hoibus castrū defendit. Bal. i. l. si plures. C. de cōdi. infer. z tāquā nomen v̄te capif hic. Bar. in. l. si qn. C. de bo. vacā. li. r. Bal. in. c. i. i. fi. q. s. de cōtro. inuesti. Bal. hic. in. vii. col. ver. itē scias. z ancha. cōsilio. cr. v. incipit in r̄pi zc. La rior z breuioz. De. de anc. i regula accessozū i. iiii. q. p̄ci pali de re. iur. li. vi. facit qd no. Bal. in. l. i. ff. de rez diui. Secundo p̄mitte p euidētia huius. c. qz dñs pōt habere vasallum in curte z c̄ curtem. In curte. n. h̄z vasallos exēmpli cā si ipse dñs habeat dñium z possessionē z to tius ville puta qz rustici z coloni dicte ville respondēt fructus z redditus ipsius dñi ad domū dominicāle in dicta villa existēte qz domus appellatur in dicta villa curia seu curtis dñi. Adō si ipse dñs ifeudauerit alicui vasallo vnā mēsurā terre de dicta villa. vel prout ipse vasallus hēret annuatim certū redditū de curte dñi vas. d. curte. Sed qn qz dñs h̄z vasallos extra curtem exēmpli cā. si i vna villa dñs h̄z dominium totius ville z maiores partes possessio num dicte ville sunt rusticoz vel alioz confortium. Sed ipse dñs h̄z aliquid modicū puta vnā vel duas possessiones ita qz non est qui ibi teneat curtez vel domū dñicāle. Adō isto casu si dñs ifeudauerit alicui vasallo illam vel il las modicas possessiones quas ibi h̄z tunc intelligit c̄ h̄z vasallos extra curte vt p̄dicta colligunt. s. qui. mo. feu. amit. s. pen. z fi. Et scias etiam quod per modum supra scriptū pōt dñs habere nō tantū vnā curte sed etiam duas vel plures prout est diues. vt colligitur ex hoc ter. ibi in quadā sua curte zc. Et sic p̄supponit qz habeat plures. Casus i terminis ita figurat. Quidā capitaneus in suo districtu habebat plures curtes. vñ in quadam cr. dicitis suis curtis designauit beneficia seu feuda quibusdā vasallis. oēs inuestiēdo de dictis feudis. postea processu t̄pis eandē curiaz in qua erant dca feuda v̄didit. postea cōtrouersia orta ē inter ipsum capitaneum vendentem z ipsum emptorē qm ipse emptor dicit qz i sua emptione cōprehendat ēt supradicta iura feudalia. capitaneus vero dicit se nō vendidisse dicta iura feudalia an itelligat vendita. z dicit qz nō postqz non fuit hoc expresse actum i venditione vt cōprehendat i ipsa. b. d. C. No. qz i generali seu simplici venditiōe bonoz nō cōprehendunt feuda ne qz respectu dñi qz cōcessit nisi sp̄aliter expriment z nolent vt hic. nec respectu vasalli cui ē cōcessum. vt i. c. in generali. s. si de feu. sue. cōtro. z in glo. fi. hic posita. Et pōt esse rō multiplex. pnt assignat hic i glo. in prin. v̄z. z primo qz in verbo generali vendi. nō cōprehēdunt nisi solam ea d quib⁹ actū ē iter p̄hētes. ut. C. de trāsa. l. si de certa. Itē qz non v̄ cogitātū iter p̄hētes de feu. v̄dendo. z iō solū ea qz fuerūt exp̄sa veniūt i venditiōe. ff. de trāsa. l. cū aquiliana. z. ff. de euictio. l. qui libertatis. Item quia verba ipsius generalis venditionis non significāt feu. vñ nō debemus recedere a significatione s̄ potius iherere vt. l. non aliter. ff. de leg. iiii. Item qz feudum z curia sunt duo penitus sepata qd p̄z. qz vnum pōt stare sine reliquo. z iō p̄ venditionem vnus nō includit venditiō v̄terius ar. l. fi. C. d. pa. do. z h̄ voluit glo. i. vsqz ad h̄. c̄ videt. sed tu assigna aliā rōnem z meliorē qz dominus sine voluntate vasalli

non alienat ius suū quod h3 in feudo vt. s. de. l. cora. c. ij. §. ex eadem. z. s. quo tpe miles. c. ij. naz sicut vasallus nō potest alienare ius suū sine licentia dñi vt. j. ti. se. z. e. dñs non pōt sine voluntate vasalli de hoc dixi. in. d. §. ex eadē vnde non est verisimile q̄ in vēditione voluerit include- re feudum z ponere se in periculo pdendi illud vendēdo absq; voluntate vasalli cū specialiter non fuisset venditu- rus vt ibi dixi. ¶ Itē nō q̄ vendita vniuersitate non vidē tur vendita ea q̄ p̄ prius alijs sunt concessa z ab ipsa vni- uersitate sunt sepata. qd̄ limita s3 Bal. nisi tota curia vel maior pars esset alteri infeudata. qz non d3 venditio eua- cuari ar. ff. d. fun. instruc. ff. de p̄bē. empt. l. q̄ domū. Sed h̄ limitatio Bal. fm. d. Adar. z bene v̄ p̄ter. nostrū nec ob. iura allegata quia non loquuntur in materia feudali. ¶ Oppo. cū glo. i. in. d. ver. e3 v̄ zē. z multipliciter con- tra determinationē huius. c. v3 qd̄ imo vendita simplici- ter curia videatur in consequentiā ēt venditum feudū qd̄ pbatur pluribus rōnibus. z primo qz feudum pertinet ad curiam vel saltem coheret vel inest ipsi curie tanq̄ pars ipsius curie. ergo cum datione z vēditione ipsius curie d3 transire. qz non intelligeretur in totum tradita curia si de- trabatur aliqua eius pars vt p̄dicta pbantur in. l. credito- ri. §. pe. ff. de act. emp. z. ff. de offi. eius cui māda. ē iuris. l. si. z de excep. rei. iudi. l. si quis cū totū. l. in modicis. ff. de contrabē. emp. ¶ Itē qz ipse est verbo generali vsus vel saltem simplici vendendo curiam. ergo videtur oīa ven- didisse q̄ non excipiuntur vt. ff. de excep. l. pluribus. ¶ Itē qz in dubio debemus potius interpretari verba cōtra vē- ditorem q̄ potuit apertius declarare cōtractū. q̄ p̄ p̄to- rē. l. labeo. ff. de emp. z ven. l. veteribus. ff. d. pac. ne sit in ptate venditorz detrahendi q̄quid velit ex dicta vēditioe qd̄ esset absurdissimū z incōueniens. qm̄ si admitteret ipse venditor vt possit ex venditione generali curie detrahere feudū. eadē rōne possit detrahere aliā rem puta vineam vel domū vel aliquid aliud. Et sic venditio ipsa potest re- duci ad nihilū q̄ non ē dicendū neq; credendū q̄ p̄toz voluisset emere eo modo z for. ar. ff. de min. l. tutor. §. fin. z. ff. ad municipal. l. i. cū si. z hoc voluit tota ista glo. vsq; in fi. q̄ aliter non soluit dicta cōtraria. Et ante oīa pro cō- stanti. vt euacuemus casus claros. ē tenendū s3 An. q̄ si appeat dñm vel regē in concessione feudi vel venditione esse grauer deceptū puta qz extimabat dare rē valentēz decem q̄ reperitur valere. xrv. vel ēt vasallus suscepti cū aliquo onere rez valentē decē tm̄. z credebatur valere. xrv. habebit hoc casu locum remediū. l. ij. C. d. rescin. vendi. qz h3 locū in quocunq; contractu siue bone fidei siue stri- cti iuris vt nō. cōiter legiste in. l. si quis cū aliter. ff. de p̄. obli. cano. in. c. cū dilecti de emp. z ven. ¶ Itē pro solutione p̄riorum p̄dictoz aduertendū q̄ quedā sunt bona q̄ cō- suenerunt libere vendi. Et ista includunt in venditione ge- nerali qz non d3 eadē res diuerso iure censerī vt. ff. d. v̄u capi. l. qui cum edes. quedā sunt que nō cōsuenerunt vēdi sicut est locus sacer vel religiosus. tñ cū vniuersitate trans- ferunt ex ptate quam h3 venditorz in re ipsa vt. ff. de p̄ben. emp. l. z liberi. z. l. i. modicis. quedā sunt bona in qbus o3 qd̄ venditorz habeat licentiaz ab alio ad h̄ vt transferatur in emptorē sicut sunt feuda vt. s. dixi. Et ista non includū tur in venditione generali quātū ad venditiois effectū vt h̄ z in. d. c. in generali. tñ si venditorz fuit sciens tenebitur emptori quātū minoris fuisset empturus si nō certificauit eum vt. ff. de act. emp. l. iuli. §. si. Unde so. d̄ria p̄ gl. facta dicit q̄ hoc puenit ex natura feudi q̄ est vt i dubio non vi- deat de eo actū in generali cōcessione. z ēt in dubio v̄ de mente p̄bentiū tā emptoriz q̄ venditoriz ex quo sciūt res feudales esse sciunt eas i generalitate nō includi. ¶ Que- ro ab extra si imperatorz cessit alicui vnū castrū an videa- tur concessisse molendina que sunt in aqua ipsius castri re- spondeo fm̄ Bal. q̄ aut concessit solā iurisdictionē. z tunc non veniunt molendina. qz l3 castrū sit sub imperatore. tñ molendina non. vt. ff. d. p̄ben. emp. l. sed z celsus cum ibi

no. aut cōcessit castrum cum pertinentijs suis ad ipsum ca- strum spectantibus. z tunc veniunt molendina accessorie nisi essent molendina priuatarum psonaz arg. ff. de p̄ca- rio. l. si adoptauro. z qd̄ no. in. l. inter publica. ff. de ver. sign. ibi glo. qz non est verisimile q̄ iperatoz voluerit tras- ferre ius priuatoz. qz in lucratiua cōcessione nūquā venit nisi ius q̄ h3 concedēs. l. publius. §. i. ff. de cōdi. z demō. ¶ Et ex p̄dictis infertur ad aliā questionē disputatam p̄ Jac. butri. an solenniter translata ciuitate in dñm z iurisdictionē alterius videantur in consequentiā translata iura molēdinoz dicte ciuitatis post Bal. dicite z arguite ad partē affirmatiuā qd̄ sic. qz qui p̄fert totum profert sin- gulas eius partes. siue sit totūz vniuersale siue integrale. Sed molendina sunt pars ciuitatis qz iter cetera edificia sunt ergo appellatione ciuitatis cedunt vt. ff. de leg. i. l. si tibi hō. §. cū fundus z. l. cū fundus de lega. ij. z. ff. de leg. iij. l. p̄dijis. §. pe. z. ff. de fundo instruc. l. scie. §. turrāne. Secundo qz si molendina non essent ciuitatis pars. tamen sunt sub ptate z dñio ciuitatis ergo transeunt. ¶ Itēz molen- dina sunt pars pertinentiarum. vt extra de excep. c. cū ve- nerabilis. §. porro. ergo transire debent per quandā cōse- quētiā. vt in st. de acqui. p̄ arro. z. ff. de adoptio. l. si arro- gator. z. l. bis verbis. Tertio quia molendina respiciūt ci- uitate sicut accessorius respicit principale. vt. ff. de p̄ben. em. l. si aquedu. z. ff. de act. emp. l. in vēditioe. Quarto qz noie ciuitatis cōtinet territorium. vt. l. i. §. cū vrbē. d. offi. p̄fec. vr. h̄ molēdina sunt d̄ territorio ergo zē. Quinto qz ciuitas ē nomē collectiuum vniuersale. z vnde molēdina ciuitatis appellatione debēt icludi. Sexto qm̄ sūt duo quo- rum vnum cōmode non pōt ēē sine altero. cōcesso maiori v̄ cōcessū qd̄ minus est. vt. ff. locati. l. sed addes. §. si quis mulierē. Septimo qz ciuitas significat quoddam structū z instructū ex pluribus ad cōez vinēdi necessitatē. S3 mo- lēdina sunt quoddā instructū ad necessitates viuēdi. ergo cedunt in legato. Octauo qz qui concedit locum cum suis finibus v̄ concedere quicquid intra fines continetur. ff. d. p̄bē. ēpti. l. qui fundum. §. si fundus. ff. d. act. ēpt. l. fūdi vocabulo. Nono v̄ casus in isto ter. cū gl. sua. ¶ In d̄ri- um arguit sic. molēdina nō sunt ciuitas neq; pars ciuita- tis neq; aliquid cōe h̄nt cum ciuitate maxime i p̄dicamen- to substantie. § nō continēt sub ciuitate. vt. ff. d. penu. leg. l. nā qd̄ liquide. z. l. ij. ff. d. p̄. sig. Secdo qz supposito q̄ ci- uitas possit h̄re p̄rium tale ē ac si quis adoptaret aliquē tñ hodie eius qui adoptatur bona nō transeunt in dñm adoptatis. vt. C. d. adop. l. in adoptantis. nec obstat arg. d. arrogato. qz ille mutat statum transeundo i plenā ptatē arrogatoris. h̄ illa ciuitas non sic mutat statum qm̄ possit h̄re proprium vt. ff. q̄ cuiusq; vniuer. no. l. ciuitates. Ter- tio qz aliud ē ciuitas aliud ē fiscus seu dñs. nec. n. sūt vnū z idē vt. l. i. C. d. bonis va. li. r. z p̄ Bar. in. l. i. C. d. iur. fil. Quarto qz cōcesso seruo nō v̄ cōcessum peculium. vt. ff. d. peculio. l. sūma cum rōne. §. emptor. Quinto qz appella- tio ciuitatis ambigua ē qm̄ ponitur localiter z respicit ter- ritorium. § in ambiguo fit interpretatio d̄ eum qui mittit ad acquirēdum vt. ff. d. pac. l. veteribus. Sexto qz ciuitas p̄t h̄re proprium vnde l3 trasēat in tutelā alterius. nō ideo p̄- dit suaz rez dñm sicut nec ecclesia q̄ transit in tutelam p̄lati. vt. ff. pro ēptore. l. qui fundum. §. si tutor. Septio qz sepata sunt significata z voces significantes. § vnum non cedit alteri. vt. ff. d. ser. vr. p̄dio. l. si domus. ¶ Itē qz sepata corpora sunt ergo de vno ad aliud non inferi. vt. ff. de er- cep. l. si ante z. ff. de pac. l. sed si vnus. §. z in sūma. z. C. de dona. inter virū z vro. l. si maritus. Unde dixit Jac. bu. q̄ traslata ciuitate in iurisdictionem z dñm marchionis molendina q̄ sunt peculium ciuitatis apud ipsam ciuitatē remanēt z non vidētur ēē translata sed iurisdictiones que p̄inebant ad ipsam concedētē vident ēē translate. § idēz in molēdinis dico q̄ in iurisdictione. si molēdina erant in dñio concedētis sicut ipsa ciuitas. secus si ad ipsam ciuita- tē p̄tinebant iure priuato. vt per glo. in. l. inter publica. ff.

de ver. sig. Et hoc si verba concessionis patiant. nam si de sola ciuitate facta eēt mētio molēdina que eēt extra ciuitatē non venirēt in concessione. vt. d. l. nam apud liqui de in. c. si ciuitas. d. sen. excō. li. vj. **C**itē oldra. consilio. cxxj. incipit ad primam qōnem q̄sist an recognoscēs se castrum retinere i feudū ab aliquo videat recognoscēs territorij z iurisdictionē territorij. Sciēduz. n. ē q̄ nomē territorij ē magis generale q̄ nomē castrū z plus comprehendit. d. n. territorijz terre spaciū munitum z armatuū iurisdictionē. l. pupillus. §. territorij. ff. de ver. sig. ibi Bar. ita Bald. in rubrica. §. q̄ sunt regalia a terrēdo dictuz put d. §. territorij. Inno. in. c. cum ad sedē in verbo p̄tinentijs. d. restitū. spo. glo. in. c. vbi piculum. ver. porro. d. ele. li. vj. in. c. ij. de consti. co. li. Ideo multum conueniētē hz cum iurisdictione. nam territorio coheret regulariter iurisdictione. l. i. §. cū vrbē. Ibi Bar. ff. d. offi. p̄fec. vrbis. Bal. in lege prima. §. inicio. ff. de officio p̄fecti vrbis. l. ij. ff. d. offic. p̄si. in. l. i. ibi ē Bar. z. l. i. p̄eruz. ff. d. iurisdictione. om. indi. ibi Albi. i. l. si. C. vbi z apud quē. ibi Bal. tñ q̄nq̄ non inest territorio. §. collegio. vt in. c. cum contingat. de fo. compe. in. l. si. C. d. iurisdictione oim iudi. In autentica habita. C. ne filius pro patre. Et ex quo d. a terrendo v̄r comprehendere ē districtum. facit glo. in. §. rursus. institū. d. actio. Bal. in. c. ex litteris. z. c. l. z cam. de proba. Bald. in. d. l. i. §. cum vrbē Lardi. dicēs ista idē importare. Et **P**e. de ancha. in cle. ne romani. §. sane d. electio. Bal. l. i. et. C. d. iure do. Semi. in. d. §. porro. Bal. in. c. i. in p̄n. §. qui. mo. feu. amita. In. c. accedēs. il secundo. vt. l. non cōte. Ang. z Bar. in. l. i. si. ff. de iudi. tñ proprie loquēdo districtus d. p̄ mare. territorij p̄ terras. Bal. in dicta rubrica. q̄ sunt regalia z. l. i. C. d. sen. peri. recita. z oldra. cōsi. clxxvj. q̄ incipit factum tale i verice multuz magi straliter loquit. z ē d. mēte Bar. in. l. i. §. d. iurisdictione. om. in. dicēs q̄ quo ad ea q̄ sunt facti puta q̄ sint cōfines q̄ partes territorij nihil p̄sumit nisi quatenus p̄bet. l. p̄missi in prin. z. ij. responso. z no. i. l. i. i. prin. ff. d. acqui. pol. Ita itelligit q̄ no. Inno. i. d. c. cū ad sedē d. restit. spoli. Bal. in. l. i. §. cū initio. l. iij. col. z i. ff. d. offi. p̄fec. vr. z in istis sufficiēt p̄batio p̄ famā gl. i. l. cū aliqs. C. d. iure d̄lib. In no. i. c. qd p̄ nouale. z. i. c. veniēs d. ver. sig. Bal. i. l. pp̄rietatis. C. de prob. **P**e. de ancha. consi. cxxv. incipit i cristi zc. clarior z breuior. faci. q̄ no. Bar. i. l. i. §. d. dam. ifecto. facit glo. q̄ nō venit p̄p̄ietas in. l. quicunq̄. C. de fun. l. imito. lib. rj. Quo aut ad ea q̄ iuris sunt puta iurisdictionē tunc dicit oldra. ex quo est sub territorio vel districtu p̄sumit sub iurisdictione. c. oēs basilice. rvy. q. vij. z. d. §. cūz vrbē. c. possessio. rvy. q. iij. **H**osti. Jo. an. z cōiter doc. in. c. nimis de iure in ran. z ita Bal. hic in. vij. col. ver. item scias z fac. que. §. dicā. **C**astrum vero s̄m Bar. in extra uaganti qui sint rebelles que incipit q̄m multos in verbo lōbar die d. quasi casa alta munita muris seu fossis. l. q̄cū que. C. de fun. limito. li. rj. c. si ciuitas ibi Jo. an. de sen. ex com. li. vj. z ista de iure cōi non habēt iurisdictionē. l. si. C. de testa. Bar. i. l. i. C. de iuri. om. in. imo cēsēnt ps ciuitatis z illi subsūt in cuius territorio sunt. §. si qs̄ igit z ibi ter. quē cōmēdat An. in. autē. qui. mo. na. effi. sui. Bal. i. c. j. i. prin. i. ij. col. j. de consuetu. rec. feu. Bar. in consi. qd incipit querit vtrum iurisdictione. oldra. z filio. p̄ealle. clxxvj. z i zfi. rj. incipit venditum ē castrū. neq̄. n. corporalia siue p̄tinētias hz castrum neq̄ iurisdictionē nisi sibi a principe uel superiore concessa p̄bet p̄dicta Inno. in. d. c. cūz ad sedē. Jo. an. in. d. c. si ciuitas. ideo alibi castrū simplr appellat terra. c. cū in paribus. de uer. sig. z iō in. q. hac oldra. ut procedat necesse est p̄supponē q̄ loquat de castrō q̄ ex concessione principis uel p̄scriptiōe hz iurisdictionē. **R**espondeo ad qōnez oldra. an recognoscendo castrū n̄r recognoscere territorij z iurisdictionē z arguit primo q̄ sic. qz castrum z territorij quoddam totū constituit inter certos fines positum. ut. ff. de uer. sig. l. pupillus. §. territorij nō ergo d. hoc totū diuerso iure cēseri. ff. d. usu

ca. l. cū q̄ edes ne huius totius ps libera alteri subācillari videat vt. ff. de lib. cā. l. duobus. **S**ecdo qz territorij castrū subiact castrō vt. ff. de adop. l. si pater z arg. ff. de p̄culio. l. eius qui libertatē meruit. l. i. **T**ertio qz accessoriū sequit p̄cipale. vt. ff. cōmo. l. si vt certo. §. vsqz adeo z. ff. de instito. l. cuiuscūq̄. §. pe. ff. mandati. l. dēq̄. §. papin. sed territorij hz se ad castrū quē admo. accessoriū ad p̄cipale qd appet. qz qui p̄fici vni z alteri. vi. q. iij. c. si quis ep̄s in aliquibus. **Q**uarto qz cōstat territorij castrū imedia te ipsi castrō cōiunctū. nam vbi i medio nō ē aliquid q̄ eorum vnitatē ipediat totū eidem dño seruit ar. ff. de finitu. rust. p̄dio. l. qui sella. §. vltimo. si sic ē recognito p̄cipale li vt castrō z cōnexum siue cōiunctuz vt territorij recognitum ē vt vt. §. i. ff. de act. emp. l. creditor. §. vltimo. z l. si mercedē. §. i. z. ff. de leg. iij. §. balneas cum. §. se. facit glo. rj. q. ij. §. si. z gl. in. l. olimpico de seruitu. vr. p̄di. z p̄ Inno. in. c. ex lris de iure patro. **Q**uinto h̄ idē appet qz si imperator cōmissit vrbez p̄fecto vrbis. de territorio nihil dicens. z tñ lex arguit qz territorij p̄fecto vrbis v̄r cōmissum vt. ff. de offi. p̄fec. vrb. l. i. §. i. initio. **I**tem z ep̄s dē esse ciuitatis ep̄s z tñ est ep̄s diocesis vt extra de religio. domi. c. de senodochijs. **S**exto v̄r casus. ff. si serui. vendi ce. l. testatrix. §. i. h̄ sunt ar. **O**ld. postea Bal. p̄ hac parte adducit. **S**eptimo qz oē id qd respicit vel icludit p̄cipale respicit z icludit oē id qd dependet ab illo. vt. C. de codicil. l. i. sed iurisdictione i territorio dependet ex iurisdictione in castrō quasi a capite. sicut aqua q̄ ex castello ducit depēdet vt. ff. de aqua quotti. z est. l. i. §. ait p̄tor. z. §. q̄ ex castrō. **O**ctauo qz iurisdictione castrū z territorij in se vna ē z incorporalis z p̄ p̄ns iduisibilis ut. ff. de p̄. ob. l. stipula. non diuidunt in prin. z d. seruitu. rusti. p̄dio. l. una ē n̄a. §. recognito z cōcessio iurisdictionis nō est circa partē s̄ potius circa ipsum totū tā i castrō q̄ i territorio ut. ff. quē ad mo. serui. amit. l. si filicidij. §. ul. si serui. uēdi. l. si co loco §. si. **N**ono qz appellatio castrū apta ē cōprehendere iurisdictionem vt no. Inno. extra de iure patro. c. ex lris. §. qui effuso sermone castruz recognoscit totā iurisdictionē recognoscere vt ut. C. de do. p̄mi. l. si. de interrogato. act. l. si si ne. §. q̄ interrogatus. ff. de uno. triti. z oleo lega. l. qdam. **D**ecimo qz recognitio est actus p̄scriptiōis iterruptionē inducens ut. C. de p̄scrip. rrr. anno. l. cū notissimi. §. sed z sigs sed actus iterruptionē inducens non solū afficit id circa qd iterruptionē inducit. sed oē qd dependet ab illo ut C. d. āna. excep. l. ult. z est casus in. d. §. sed z si qs̄. ubi ter. de recogni. loquit. sed iurisdictione territorij pendet a castrō ergo zc. **A**ltimo v̄r casus in. d. §. in initio. z de cap. postli. reuer. l. postliminij ibi ante q̄ in p̄sicia p̄dicta. **S**z i p̄riū arguit p̄ **O**ld. §. qz recognoscendo castrū nō pp̄ hoc recognoscit territorij. diuersa eniz sunt noia ex quo sequit diuersitas i substantia. ut. C. de codicil. l. si idē. ergo scā mētionē de uno i recognitione nō pp̄ hoc scā itellr̄ mētionē d. altero qd noiātū n̄ ē. vt. ff. de lega. iij. l. lnci. §. collegio. z i ar. ff. de p̄. ob. l. q̄cqd astringende. **S**ecdo qz i expositione uocabulor̄ attendendus est usus z consuetudo loquendi ut. ff. de leg. iij. l. legatis. §. ult. z. l. nūmis. §. si. de p̄. sign. l. anniculus. z de manumif. testa. l. si ita. et d. spōsa. ex lris. **S**z sic est q̄ in cōi usu loquendi castrū appellat qd murotenus cingit. territorij nō qd ē extra. §. i recognitionē uni? nō venit alter. ut. ff. de p̄. si. l. ij. z. l. ut alphenus. **T**ertio sic se hz territorij castrū ad castrū sicut diocesis ad ciuitatē. **S**ed sic ē qz sub appellatione ciuitatis nō cōtinēt dioc. in actibus passue odiosis z restringendis ut de rescrip. c. rodolphus. z de p̄ben. c. quāuis. §. q̄. li. vi. §. zc. **Q**uarto qz i actibus denotatibus translationē iuris d. vno in alterum accessoriū non oio p̄cipali coherēs sed ab eo diuisibile translatō p̄cipali i translatōe nō nēmit accessoriū. ut. ff. de p̄ben. ep̄. l. quotiens. de pecu. lega. l. antepe. de fun. instru. l. ij. §. i. de supel. leg. l. ul. sed territorij castrū ad castrū nō solū est diuisibile sed diuisum pariete medio. ut. ff. cōia p̄dio. l. si qs̄ duas. §. i. de leg. i. l. q̄ in reruz

§. sigs post z vnū ab altero loco z equitate se cernit. vt. C. de pdijs. mino. l. si pdiū. ergo zc. pnt enim pdia z loca teneri iure pprio z vt altodialia z iurisditio teneri in feudū. Inno. i. c. verum i si. de foro. cōpe. z Pau. silio. clxi. incipit i rpi zc. i cā quā magnificus in. r. col. Quinto quō dicitur vnū sub altero contineri cū de eoz quolibet per se a iure cōi vt d̄ diuersis diuersa iura tradātur vt. C. si curial. relic. ciui. ruri. habi. ma. lib. r. rri. q. i. z ibi nō. Sexto videt expressum. lxiij. distinc. ego Lu. z ibi tangit ista qd̄ per glo. p hoc facit ter. C. d̄ bonis vacā. li. r. l. si qñ vbi adiacētia rei donate nō cedunt i donatōe vel cōmissione nisi dictum sit itegro statu vel cum oi iure zc. vt ibi dicit. l. glo. ibi inuat d̄rium. Pro hoc et fac qd̄ vendidit prediū z excipit fontem non v̄ excipere solum qd̄ est circa fontē nisi exp̄se dicatur. vt. ff. de serui. rusti. pdio. l. q̄ duas la. ij. Et sub appellatione fluminis non continetur ripa fluminis. vt ff. de fluminibus. l. i. §. in flumine. Et hanc partem tenet qz dicit eaz validioribus rōnibus inniti. s. vt iurisditio i castro videat̄ includi. sed non territorij neqz iurisditio in territorio. Et ita Lu. de roma i consilio. cccclxiij. qd̄ incipit an dictū castrum dicens. secus si res simpliciter v̄de retur non adiecto v̄bo vniuersali castrū vel territorium vel villa. p no. per Inno. in. c. ex l̄sis. de iurepa. z in. d. c. cum ad sedē. Contra Oldra. z De. de ancha. i regula accessoriū i. iij. q. pncipali. z et Bal. h̄ i effectu l. z distiguit infra. tñ Oldra. in dicto suo consilio suā conclusionē limitat. Et voluerunt Bal. z De. de ancha. in dicta regula accessoriū. col. lviij. nisi obseruantiā vel cōis loquendi modus vel actus aliqs exterior̄ interpretatiōez aliquā iduris set pro hac opi. facit qd̄ nō. Jo. an. i. c. si ciuitas. de sen. ex cō. li. vi. in nouella dicit qz si cōcedit̄ p̄ilegium immunitatis ciuitati non includit castrum. Et si castrum nō includit villas existentes sub ipso. Idem dico si p̄cessum ē p̄sonis in loco vt. C. de testa. l. si. Ideo dicit hic Bal. qz distinguendum est i qōne. d. Oldra. qz si eodem titulo possideat castruz z territorium vtrūqz intelligit̄ esse recognitū p rōnes p hac parte iductas. Si at̄ diuerso ti. vel non constat de ti. possesiois vel eius a quo fit recognitio tunc dicit Bal. altius in dagandū cōsiderandū qz quedā se habent vt pars in toto vt duo i decem. Et tunc dispositio totius includit oēs suas partes. vt. ff. de pac. l. si vnus. §. si cum decē. z C. de furtis. l. post decisionē. Quedā se habent sicut pars circa totuz vt alluuiū circa fundū. z idem nisi sint agri limitati vt ff. de acqui. rerum domi. l. i agris saluo qz de feudis dictū ē alibi. Quedā se habent vt continēs ad contentū. z tunc aut significatio continentis sumit̄ ex cōtento. aut de per se primo casu cōtinet̄ contentū noie cōtinentis. vnde ille qui p̄ficiat̄ ciuitati intelligit̄ et p̄fectus hoibus ciuitatis qz significatio ciuitatis sumit̄ ex ipsis ciuibus. scdo casu secus. vñ sub noie sacci non cōtinet̄ farina que ē ibi nec cō. qz separata est significatio. vt. ff. de furtis. l. q̄ saccum. quedā se habent vt cōnectens z cōnerum. Et si qd̄z cōnerum est mobile non continet̄ nisi actus sit fauorabilis z res mobilis sit eni p̄petuo. destinata vel nisi verborz significatio comprehendat ipsam rē mobilē vel nisi reputet̄ pars rei imobilis vt. ff. de pigno. l. debitor z. l. quēadmodū. C. d̄ agri. z cens. li. r. p̄zzo imobile cōnectū semp̄ continet̄ vt. ff. de actio. emp. l. granaria quedā se hñt vt pncipale z accessorium. z tunc aut accedit de necessitate z continet̄ vt. ff. locati. l. sed addes. §. si qz mulierē. z tō si ex statuto vel consuetudine territorij ē assignatū vel deputatū castrum tunc qz tale statutū vel cōsuetudo legē iponit que necessitatē inducit. qz recognoscit castrū z territorium recognoscere v̄ vt in autē. qui. mo. na. effi. sui. §. sigs igitur ex q̄libet vt per Bar. i si. C. d̄ v̄. re. ciuita. li. r. z in. l. lucius i si. ad muni. z qd̄ nō. l. i. antiochessum. ff. d̄ priuil. creditor. aut nō accedit de necessitate. sed ita demū si exprimat̄. z tūc non cōtinetur nisi apponant̄ aliqua v̄ba q̄ ampliant̄ significatum vt. l. si qñ. C. de bo. vacā. li. r. z. ff. de vsufru. l. sed z si quid §. p̄prietatis z ibi no. Et ex predictis et his que marie

no. Oldra. i. d. cōsi. dicit Bal. i ferri ad qōnem vtrū in generali donatione alicuius castri vel loci quā facit princeps alicui meo iperij transferat. z post diuersas allegationes p̄ z d̄ determinat qz sic. qz beneficiū p̄ncipis d̄z largissime interpretari vt. C. de p̄n. agē. in rebus. l. hac saluberrima li. r. ij. Itē qz merū z mixtū iperij vident̄ adberere admiISTRATIONI quā quis rōne territorij h̄z vt. C. vbi z apd̄ quos i integ. resti. po. l. si. C. de fundis limito. l. q̄cumqz. li. r. i. vt pote ei adiacens siue coherēs vt. ff. d̄ act. emp. l. creditor. §. vl. de leg. iij. l. pdijs. §. balneas z. §. qui domū z. §. si. z de fun. instru. l. seie. §. tiranne. z hoc ad similitudinē eozū que debentur ad rem vel que debent̄ rei que ipsaz rem cōmittat̄ quōcumqz alienet̄ vt. ff. de serui. rusti. pdio. l. via cōstitui. §. q̄cumqz. z. ff. d̄ vsucapi. l. si aliena. §. i. qz p̄nceps in cōcedendo castrū z territorij. v̄ concedere quādā vniuersitatē pdioz itra fines positoz vt. ff. de ver. sig. l. pupilus. §. territorij cū at̄ vniuersitas p̄cedit̄ oia ēt incorpalia veniunt vt. ff. de v. sign. l. p̄nceps. z tō dicit Inno. qz villa vel castrū sunt quedā noia vniuersitatē quādā designatiā q̄ in se cōtinent iurisditioē honozē z districtū z ius patronatus c̄ de iure patro. c. ex l̄sis z ibi no. p eū vnde ēt i specie nō trāsmisibilia cū ista vniuersitate transferunt vt. ff. de v̄ben. emp. l. i modicis. z de acqui. rerū domi. l. quedā z extra de re iudi. c. cū Bertol. vltimo hoc p̄bet p. l. i. §. cū vrbez. ff. de offi. p̄fec. vr. z. lxiij. di. ego Lu. z. c. tibi dño lxxvi. di. constantinus c̄ qz filij sunt legitimi. c. p venerabile. Et i hac opi. fuit Host. in sūma de iure patro. §. qualiter transferat̄ circa mediū z in sūma de offic. z p̄tā. iudi. del. §. q̄ delegari circa si. z in donatōe p̄ncipis idē tenet Bal. in. l. si. an. ij. col. ff. d̄ consti. p̄i. qz beneficia p̄ncipū sunt late interpretanda. d. l. si. c. cum dilecti d̄ do. Bart. in. l. ii. in prin. ff. de v. sign. z in. l. i. in si. ff. de iuris. om. iij. De. de ancha. in regula accessoriū in. lvi. co. z idē Bal. in. l. cū multa. C. de bonisqz lib. z Oldra. in cōsi. cclij. qd̄ incipit ad qōnem qua querit̄ marime qñ donat̄ a p̄ncipe ecclesie vt voluit Spe. z ibi Jo. an. in ad. i. ti. de iuris. om. iij. §. q̄ at̄ sunt meri iperij. mouent̄ p. d. §. cum vrbe z per ter. in. d. c. ego Lu. z. c. tibi dño. lxiij. di. z. c. constantinus xvi. di. z fac qd̄ voluit Bal. i. l. i. §. initio in. ii. co. fi. d̄ off. p̄fec. vr. Tamen est aduertendū. qz si donatio sit ecclesie romane per p̄ncipē de aliqua ciuitate. vel de regno intel ligit̄ facta pleno iure nulla superioritate sibi reseruata. d. c. constantinus z. c. fundamenta de elec. li. vi. z est rō quia res de facili reuertit̄ ad naturā suā. c. ab exordio. lxxv. di. cū vulgaribus z p̄z in donatōe constat̄ facta ecclesie romane z probat̄ in cle. pastoralis de re iudi. si at̄ fieret donatio p p̄ncipē alteri ecclesie vel priuato de ciuitate vel regno tunc v̄ p̄ncipis reseruare sibi superioritatē suprema ita Ang. in. l. i. §. si. ff. de offi. eius cui man. est iurisdic. z ita sentit Jo. an. in add. p̄alle. in ti. de iurisdic. om. iudic. in add. magna. in si. Sed punctus stat qd̄ inferiore donat̄ te castrū an v̄ donare iurisditioē Bar. z quod sic. in. l. inter eos. ff. de acqui. rerū domi. z idē dicit Bal. in v̄ dente in. l. si plures in. ij. col. C. de cōdi. inserti. idē in prescribente dixit Bar. in. l. si in aliena. ff. de vsuca. Bal. in. c. i. in prin. de contro. inue. si at̄ p̄ superiorē simpliciter cōmitteret̄ alicui ciuitas vel castrū habens iurisditioē itel ligitur sibi commissā iurisditio i illa ciuitate vel castrum ita Bal. i. d. l. i. §. initio. z hoc fauore publico vt sic magistratus in ciuitate vel castrum qui exerceat iurisdit. z ita Pau. de ca. l. con. lxxij. incipit in rpi zc. notandū ē qz hec iperialis cōcessio in. iij. co. p. d. §. cū vrbe. nec ob. qd̄ no. Bar. in. l. i. C. d̄ excusa. mune. lib. r. vbi voluit qz si cōmittit̄ regi men alicui in aliqua terra non v̄ cōcessum merū iperium in illa nisi qñ concedit̄ p̄uincia z speciale ē in vrbe roma. d. §. cū vrbe. quia respōdet qz dictū Bart. p̄cedit̄ de iure cōi h̄z qd̄ ciuitates z castra si hñt meo iperij vt no. Bar. in. l. i. de dā. infec. z. §. h̄ interim i autē. de defenso. ciuita. Sed hodie cū ciuitates z castra multa habet̄ merū imperium p se concessio regimine taliū dignitatū ciuitatuz z ca

strozum vñ cōcessum merū īperū z iurisditio in eis .d. s. cum vrbe z cū verbum iurisditio possit capi dupliciter. primo stricte tanquā species differēs a mero z mīto īperio. l. īperium. ff. de iurif. om. iu. scdo late vt cōprehendat merū z mīrtū īperū vt capif i rub. ff. de iurif. om. iu. cum in donacione p̄ncipis d̄z fieri lata īterpretatio. donata iurisditio per p̄ncipem vñ donatū merū z mīrtū īperium. Ita Bal. i. d. l. fi. ff. de consti. p̄nc. z faciūt q̄ p̄tine d̄ri z ēt quicūqz cōcedat plena iurisditio vel oimoda vel p̄ similia verba vñ ēt cōcessum merū z mīrtū īperū. Ita Bal. i. l. i. i. i. pe. co. C. de p̄da. iudi. Lardi. i. ele. i. post gl. de foro. compe. fac qd vult. De. de ancha. i. d. regula ac cessorium. l. v. col. p. c. ego. Ludo. cum gl. lxxij. dis. p. l. si qñ C. de bonis vacan. li. r. **C**ōdr. de laude q̄rit de alia qd̄ ne cōsilio. cxxij. qd̄ incipit factum tale dñs. S. pone illustrissimus dur n̄ fac recognitionem ep̄o papiensi per hec verba. recognosco tibi papien. ep̄o qd̄ habeo i ciuitate papie vel aliqs p̄ me. z teneo p̄ te. exceptis domibus que sunt i loco q̄ vocat la citadella. n̄c querit an per recognitionē hmōi censeat recognouisse se tenere i feudū a dño ep̄o iurisditioē quā h̄z in hoibus habitantibus i ciuitate papie. Ita q̄ p̄ hoc fuerit dicto ep̄o vel eius ep̄scopo ius feudale in iurisditioē papie acq̄sūt. z vñ dicendum q̄ sic qz qui oē dicit nihil excipit vnde cū verbū qd̄ sit vniuersale vñ dicendū q̄ n̄cū alia que dicit dñs. S. h̄z i ciuitate papie. sed ēt iurisditioē vñ tenere ab eo. Sed in d̄riū vñ dicendū v̄z q̄ per hmōi recognitionē nō censeatur dicitus dñs. S. a p̄cedō papi. ep̄o tenere in feudū iurisditioē quā h̄z in hoibus in ciuitate papie. z hoc rōnibus in frascriptis. Primo qz put. iure cauc̄ cuz qz habens penū i pluribus locis legat penū indefinite seu generaliter. z excipit vinū qd̄ rōne h̄z p̄ exceptionē hmōi restringitur generalitas vt censeat legasse tm̄ penū qd̄ h̄z i ciuitate romana vt. ff. de penn. lega. l. nā qd̄ i. ff. sic p̄cedentia p̄ subsequētia restringunt vt ibi no. sic ergo est dicendū i qd̄ p̄dicta. nā h̄z dñs dur generaliter recognouerit qd̄ h̄z i ciuitate papie. excipiendo domos que sunt in loco vocato la citadella censeat generalitas restricta ad res corporales cū domus sint res corporales. vnde cū iurisditio sit res in corporalis qz tangi nō pōt vt insti. de rebns corpora. z in corpora. s. icorporales dici nō pōt iurisditioē quā dñs. S. h̄z in hoibus dicte ciuitatis in dicta recognitionē venisse. seu p̄prehensaz fuisse. Nec rō non vñ multū cōcludere qz nō est de natura exceptionis artare generalitatē p̄cedentē nisi in exceptuatis imo in alijs cōfirmat. vt. ff. d̄ fundō instruc. z instru. lega. l. q̄sūt. s. idē r̄ndit domo instructa. in autē. de nō alienā. vel p̄mutā. rebns eccle. s. vt aut̄ lex. z no. ff. de reg. iur. l. i. in fi. gl. Nō obstat. l. nam quod s. vt. qz illud nō ita ibi disponit ex virtute exceptionis ar tantis sed pp̄ obscuritatē locutōis in quo casu debet semp qd̄ est minūm vt. ff. de leg. i. l. apud Julianū. s. scio. z d̄ le ga. l. minimis. z no. i. d. s. iij. nā qd̄. Si. n. illud esset ex virtute exceptionis artatū artatū fuisse legatū penoris p̄cedentis. qd̄ sui natura cōprehēdit que sunt in esu z potu vt in eo. ti. l. iij. in prin. sed solū ad ea q̄ in potu cōsistunt quia solū vinū excipit sicut fit alibi. ff. de vino triti. z oleo lega. l. vl. qd̄ tñ ibi non d̄z sed solū de artatione loci d̄z. qz circa illud tm̄ locutionis obscuritas vertebat. Itē alia rōne qz dicta recognitio fuit generalis z generalitas parit obscuritatē vt. ff. d̄ iur̄ fis. l. ita fidei. z. ff. cōia p̄dio. l. i tractād̄s cuz si. constat at̄ de iure q̄ in obscuris seu in ambiguis qd̄ minus est censeat legatū seu recognitū vt. ff. de reg. iur. l. i obscuris. cū igitur iurisditio marime illa q̄ h̄z merum īperū sit plusq̄ sint p̄dia vrbana z rustica. n̄ censeat p̄ dicta verba generalia dicitus. S. dur iurisditioē suā quam h̄z in hoibus habitantibus papie recognouisse. Sed rōnem istā multū impugnat. qz obscuritas a recognoscente p̄ces sit z iō d̄ cū interpretatōē recipit vt. ff. de p̄ben. emp. l. si in emptione in prin. z no. ff. de pactis. l. veteribus z erp̄sse colligif p̄ gl. i p̄ allegata. l. in tradentis. C. cōia p̄dio. Itēz

alia rōne qz dñs ep̄s faciendo recognitionē p̄dictā recognouit qz habebat iurisditioē i ciuitate cōstat aut̄ qz iurisditio exercet in hoibus ipsius ciuitatis nō aut̄ in ipsa ciuitate sicut sunt hoies in ipsa ciuitate h̄z exercet in hijs que sunt intra ciuitatē ipsam sicut sunt hoies in ipsa ciuitate habitantes z p̄ria recognoscendo qd̄ h̄z in ciuitate p̄dicā nō censeat recognouisse iurisditioē que in ip̄s hoibus exercet ar. ff. de leg. iij. l. civilibus hec rō vñ tolli p̄. l. iij. ff. de off. p̄sid. z clarus d̄cā in sup̄ioribus. Itē alia rōne qz recognitionē talē faciēdo p̄ quā recognitionē recognouit ab ep̄o qd̄ h̄z in ciuitate papie. nō adiciendo cām in ipsa recognitionē cōstat de iure recognitionē p̄dictā nō valere. dictum qz. S. talē recognitionē faciēdo nihil egisse. z eundē ep̄m p̄ dictā recognitionē nihil acq̄suisse cū talis recognitio seu cōfessio fuerit idiscreta p̄ quā dñū seu ius acq̄si n̄ potuit ep̄o memorato. vt. C. de iuris z fac. igno. l. cuz falsa. z. ff. d̄ p̄ba. l. cū de indebito. s. fi. cū si. hec vñ mibi fortis rō. z addo qz an ista recognitio induc̄t ad feudū p̄ eaz tñc inducendū siue cōstituentū aut p̄bandū dudū cōstitūtū. primo casu nihil valet. certus ē modus constituendū feudū. puta p̄ inuestitura vt. s. q̄liter seu. cōstitui pōt nō at̄ hoc fit p̄ simplicē recognitionē. vt. C. de lib. cā. l. liberos z. l. p̄ntes z. l. interrogata z hec fuit opt. **D**of. in lec. C. de pac. l. traditōib̄. scdo casu similiter nihil valet. qz fuit totaliter incerta re z genere. z sic nō affert p̄iudiciū aliq̄d vt. ff. d̄ cōfes. l. certū in p̄n. p̄trea nō habuit cām qz ē necesse vt aliqd̄ roboris habeat vt p̄batū ē p̄. ll. allegatas i rōe z est casus. C. d̄ appo. pub. lib. x. Quibus rōnibus p̄t̄ dici recognitionē p̄dictā nō tribuere ius d̄cō ep̄o in iurisditioē quā h̄z dicitus dñs dur in hominib̄ ciuitatis hui' papie. nō ob. qz facta fuit generaliter z qz oē dicit nihil excipit vel excludit. qz illud h̄z veritatē cū post p̄ba generalia nihil subsequē qd̄ p̄cedētia restringat sic fuit i recognitionē p̄dicā vt sup̄eri' ē p̄batū. z cū gneralis obligatio ex cā sufficiētī ad obligādū p̄cedit z cā sufficiētī ad obligādū seu ius i re p̄stitū d̄cū p̄cedit z erp̄mit qz tñ i recognitionē sc̄m n̄ fuit z p̄trea ē inualida. Quare ex ea n̄ fuit d̄cō ep̄o vel ei' ep̄scopo ius aliquod acq̄sūtū huc accedat. qz solo p̄bo vel animi d̄stinatione res dō nō dedicat vt. C. de furtis. l. si nondūz z ff. d̄ pollicita. l. iij. s. voto. z si dicat qz hic non requir̄ traditio qz saltē iure donacionis d̄z valere cū p̄sumat scā ex certa scia ar. ff. de operis liber. l. cāpanus z. ff. sigs cautioni. l. s. z sigs. s. fi. Nā hoc cōcesso tū qz ista esset donatio scā ex ea nō transfer̄ dñū sine traditioē vt no. **B**art. ff. de acq. pos. l. si rē aliquā. nec ob. qd̄ retentio vsufructus habet p̄ traditioē. vt. C. de donat. l. q̄sqs. nam ibi constabat de vera exp̄ressa donatione h̄z nō. Sed contra hoc fac̄ nam ad qd̄ fier̄t renouatōes z recognitōes. si nihil operarent. vt no. C. de sacrosan. ec. autē. sigs ruinas. qz actus dñt̄ fieri sic vt de iure valeant. vt no. in. l. hmōi in p̄n. ff. de leg. i. itē scitis est cā ipsum dñū. qz recognoscit eū dñū vt no. ff. de iterro. act. l. i. itē recognoscit possessionē. ergo nō pōt referre dñij qōnem vt. C. de agri. z cens. l. si coloni. z l. litibus l. i. z. s. de consue. rec. se. in p̄n. Non est ver̄ qz ista p̄ba vñta sunt ita incerta qz debeant viciare vt. d. l. nā qz ligde. s. fi. de p̄ni. lega. ad hoc. ff. de ver. sig. l. rei appellatōe z qz no. C. de pac. l. fi. z. ff. mā. l. si tibi mādauero. s. is cuius bona. vt. C. de sacrosan. ec. l. p̄uilegia. Quare sic distinguo. aut dicit recognosco qd̄ possideo. z tñc n̄ icluditur iurisditio. qz esset trahere p̄ba ad p̄riū significatū vt. ff. de acq. rerum do. l. seruus. s. incorporales. aut dicit qd̄ habeo. z tunc includit iurisditio de significato verborum. Sed restat dubiū. an transeat in feudū cū nulla interueniat inuestitura vera vel interpretatiua. qz cū ep̄s possessionē nō habeat non potest eam tradere vel quasi. tñ bene concedere. qz si constaret de iure ep̄iscopatus qz intelligeret interpretatiua traditio interuenisse vt. ff. d̄ rei ven. l. quedā mulier z no. C. de fur. l. si seruum. Sup̄ hoc dicendum vñ qd̄ si ep̄s habeat pares z recognitio fuit scā coram paribus vel p̄ breue testatū a paribus cōfirmatus

q̄ dicta recognitio valeret tanquā solennis. Item si non habeat pares vel si in recognitiōe fiat mentio de alijs veteribus iusticiarijs vt in. c. i. s. de p̄sue. rec. sen. Sz certe i investitura prelatoꝝ nō requirunt pares. vt. s. de inue. inter do. z vas. lis oria. c. in clericor̄. vnde sufficit scriptura eozzobozata a testibus bone opiniōis. sine scriptura autē i preiudiciū ecclesie nō valeret vt. C. de sa. san. ec. l. inbe- mus nulli. s. sane ois in fi. sed bñ valeret in preiudiciū re- cognoscētis ar. C. de fide instru. l. plures apocis. **F**or- ma ē alia q̄ a dño Oldra. in cōsilio. c. l. viij. incipit sc̄m tale quidā comes vbi querit. pone comes cōcessit militi in feudū castellaniā cū quarta oīum obuentiōnū. querit euz quidā debeāt amittere bona qui offenderūt comitē an ca- stellanus de illis bonis debeat h̄re quartā z v̄ q̄ sic. naz socius socio cōicat ea que ob delictū cōsequit. ff. p̄ socio. l. si quis societate. sed isti sūt socij ergo zc. itē verba genera- lia hoc suadēt. qz nomē obuentiōnū ē nomē generalissimū vt nō. ff. de p̄di. inde. l. si vrbana. In dñi v̄ z t̄ z ēt Bal. qz illud q̄ alicui i vindictā p̄rie iniurie debet alteri nō cō- fert. vt. ff. de colla. bonoz. l. ij. s. emācipatis ad hoc. ff. de pcti. here. l. ac vbi. z. ff. de edi. edic. l. bonez. s. figs seruo. Secūdo arguo. ff. de liti. l. si. z d̄ inrepatro. l. diuus vespa- sianus. ff. d̄ iniurijs. l. si vnus z. s. que fuit pri. cā bñ. amit. s. pe. nō obstat. d. l. societate p̄ socio. qz sp̄ale est hoc in so- cietate oīum bonoz qd̄ oia veniant cōicanda s̄m Oldra. hz. n. societas vniuersalis quasidā p̄rogatiuas v̄ q̄ dñiuz trāseat sine traditiōe. vt nō. in. l. i. s. i. ff. de v̄ncapio. p̄ do- te. s. si pene descenderēt ex delictis nō in ip̄m cōitē cōfessis s̄ inter alios tales pene venirēt cōicande iuxta portiones assignatas. vt. ff. de acti. emp̄. l. ereditor in pri. z nō. ff. de iurid̄i. om. iu. l. c̄ territorio p̄ p̄. z. z. facit. ff. d̄ mi- noribus. l. iij. s. sigd filio. z. ff. solu. ma. l. si vero. s. itez qd̄ quid. z. ff. ad trebel. l. debitor. s. fi. z. ff. de dote p̄lega. l. cū quis ver. nā si quis cū fi. nō obstat ar. de verbis gene- ralibus. qz verba generalia ciuilitur sunt intelligēda z p̄- ut rō dicitat z nō abusive. vt. ff. de sui. l. si cui z. ff. d̄ p̄igno. l. obligatione generali. z. ff. mandati. l. ereditor. s. lucius. **A**lia q̄ format a dño Dy. si v̄do oēs possessiones q̄s habeo i castro an videor v̄dere iurisdictionē. z dic q̄ non si habeo iurisdictionē rōne p̄sone. s̄ si rōne possessionū tūc in tali venditiōe venit z allegat istud. c. vt ip̄e nō. ff. d̄ ac- qui. rez do. l. ergo. z sic si hz iurisdictionē i territorio v̄di- to territorio venit iurisditio s̄m eū z vez dicit s̄m Bal. z hoc si p̄ noia vniuersalia. i. sub noie territorio. secus si non p̄ nomē vniuersale. sed simplr̄ dixit s̄idos vel p̄dia. qz tūc non claudit iurisditio qz significatio verboꝝ nō sumit ex iure s̄ ex simplici rez corpore. vt. s. de cōtro. inue. s. vlt. z ff. de v̄sfruc. lega. l. interest. dixit tñ Bal. de cōtro. inue. in pri. q̄ si de intētiōe datoris cōstat illud d̄z obseruari p̄ nō. p̄ Inno. ē de appella. c. dilectus. s̄ in dubio p̄ Bal. in. l. si qñ. C. de bonis vacā. l. i. r. z qd̄ nō. Inno. in. c. p̄po- suit ē de cōces. preben. de iureiu. c. debitorz p̄ Joā. an. in. c. ad qōnes de rez p̄mutatōe. Et circa p̄dictas qōnes vide Bal. in. l. i. ff. de rez diui. in. r. l. iij. qōne z qd̄ dixi. s. d̄ cōsue. rec. feu. in pri. **Q**uero qd̄a baro v̄didit quedāz p̄dia in qbus consueuit h̄re domos ad colligēdū passagiū z in v̄ditiōe dixit qd̄ sic v̄debat dicta p̄dia z oia iura q̄ ibi habebat v̄trū videat mibi v̄didisse iura colligēdi pas- sagiū z Bal. qui h̄ac qōnem format in. l. a p̄curatore. C. mādati. t̄z q̄ nō. qz lz sit trāslata p̄prietas feudoꝝ nō intel- ligit trāslata iurisditio passagij per Inno. in. c. cū ad sedē de resti. spo. Secus si v̄dita ēt esset iurisditio vel cōcessa l. i. s. cū vrbē ibi Bar. z in. s. initio ibi Bal. ff. de offi. p̄- sec. vrbis. Bart. in. d. l. si qñ in. l. i. in fi. ff. de iurid̄i. om. iu. l. i. s. dānis. ff. de suspec. tuto. fac. q̄ dixi ex mēte Bal. z qd̄ nō. idē Bal. in. c. i. de cōtro. inue. in. c. i. s. itez si q̄s. quib. mo. feu. amit. in. c. i. s. quid sit inue. in. l. si plures. C. de cōdi. infer. in. v. col. Pau. de cast. cōsilio. c. r̄rii. in- cipit in r̄pi zc. notādus est in. ii. col. dicit. n. Bal. in. d. l. si plures i. v. col. q̄ colligere pedagiū ē potius iurisditio q̄

seruitus si tñ dñs vellet vti illis donibus pro colligendo dcm passagiū t̄z q̄ d̄z soluere p̄sionē. cū p̄prietas sit i ali- um trāslata. facit qd̄ nō. idē Inno. l. d. c. ex l̄ris idē filr̄ di- est q̄ si ibidē fuissent furchē ad suspēdendū z meꝝ iperius nō v̄ trāstulisse per p̄dicta. facit. l. si stipulatus de vsuris.

Quesitum. Si filius vasalli dñm offendere rit ex cā pp̄ quā feudū dberet amittere p̄re mortuo postea feudūz amittit nec succedit in eo. b. d. z hoc itellige si dñs nō satis fecerit z nō. i. c. i. s. insup. z. s. se. j. d̄ p̄bi. feu. alie. p̄ Fed.

Sinoluerit. Si vasallus solū cogitauit offendere dñm non ex hoc amittit feudū. idē si laborauit i offendendo sed ip̄m penituit. secus si isidias posuerit vt offēde- ret. qz tūc amittit feudū si de talibus isidias p̄batū fuerit p̄ qn̄q̄ testes. b. d. **C**Ad. q̄ ex sola cogitatiōe deliquēdi q̄s nō meret penā vt hic in p̄n. z in. l. cogitatis. ff. d̄ penis z est rō qz isti p̄mi motus nō sūt in ptate n̄ra. v̄trū autē d̄ in re poli sūt puniēdi vide p̄ doc. in. l. q̄ ea mēte. ff. de penis z i. l. fugitiuus. ff. de ver. sig. **C**Ad. q̄ affectus delinquē- di nō est punibilis nisi deducat ad effectū vt hic i fo dco. z i. l. i. s. fi. ff. qd̄ quisq̄ iuris. quod itellige nisi pp̄ enormi- tatez criminis aliud reperiat de iure cautū vt ex solo affe- ctu deducto ad aliquē actū lz nō consumatū q̄s puniit pro ut videmus qñ aliquis solū sollicitat moniales ēt i cā m̄i monij vt. l. si quis non dicā rapere. C. de epi. z cle. Si of- ficialis sollicitauit suam subditā in v̄roꝝ vt. l. i. C. si qua p̄dic. potesta. Si aliq̄s sollicitauerit crimē lese maicsta- tis. l. quisquis. C. ad. l. iul. maies. Si aliquis sollicitauit ha- bere rem cū v̄roꝝ alterius. l. i. ff. de erordi. crimi. z h̄ vo- luit glo. j. hic posita vsq̄ ad ver. nisi aliud. d̄ qua materia dic vt plene p̄. Ly. z doc. in. d. l. si q̄s non dicam rapere. **C**Ad. s̄m Bal. ex tertio dicto huius. c. q̄ insidie d̄ dñz parate p̄ vasallū h̄nr p̄ delicto p̄sumato. nā isto casu ispi- cit̄ p̄positū cum initio facti z non requirit̄ delictūz p̄su- matū sicut d̄ in ceteris delictis atrocioribus de qbus. s̄. pr. dictū ē. z facit. l. qd̄ si fugitiuus. s̄. idē celsus. ff. d̄ edil. edic. z qd̄ insidie hoc operent̄ v̄ esse de mēte Jac. ardis. z iō dixit And de iser. q̄ si vasallus zuenit cum pluribus socijs de occidēdo dñm qd̄ q̄ ad nihil aliud sit puentū tñ ex tali p̄sensu adhibito i duentōe puniret̄ z allegat. l. p̄- senti in pri. C. de his q̄ ad eccle. cōfug. facit. j. ti. ij. s̄. quē- ticulas. nā de durit rem ad aliquē actū facti. vt. s̄. dictū ē. **C**Oppo. euz glo. i. i. ver. nō obstat̄ i istū ter. z ea que deā sunt. s̄. i. ij. notabili v̄z q̄ imo voluntas sola z affectus de- liquēdi hz p̄ducere penā z punitiōnē ex delicto cū volun- tas z p̄positū sint illa q̄ habēt distinguere maleficia: vt. l. diuus. ff. ad. l. cor. de sicca. So. h̄ loquit̄ i delicto p̄petran- do quo casu nō puniit voluntas sola vt. s̄. dictū ē. Sed d̄riū loqtur i d̄licto iaz p̄petrato z p̄sumato quo casu fuit neces- saria voluntas z p̄positū delinquēdi ad h̄ vt delictū sit pu- nibile. Secus at̄ si non fuit p̄positum. vt qz fuit casu ip̄o- uiso. qz tūc non est punibile. vt. l. i. C. d̄ sicca. z h̄ voluit to- ta ista glo. vsq̄ ad fi. hodie. d̄ p̄suetudie non puniit affect⁹ nisi sequat̄ effectus ēt i atrocioribus Spe. iti. de accusato- re. s̄. i. ver. qd̄ si primo in fi. nisi i crimine lese maicstatis Ange. in. l. i. s̄. hec verba. ff. quod quisq̄ iuris.

Similiter. Sz feudū ex forma investiture d̄z trāfire ad masculos z fe- minas tñ femina non admittit̄ extante masculo b. d. **C**Ad. q̄ ex natura cōsuetudinis feudoꝝ sit iterpretatio investituraz. q̄ quantūcūq̄ capiat masculos z feminas. tñ est itelligēdū vt femie numq̄z admittant̄ do- nec masculus sup̄est vt. s̄. ep̄m vt abbatē. s̄. quin ēt. s̄. c. i. de eo q̄ sibi z here. z i glo. i. hic posita. z hoc casu qñ muli- er ex pacto vel consuetudie succedit i feudo mulier seruiet p̄ substitutū. lz per se debeat iurare. Spe. de feudis. s̄. qñi- ver. z primo querit̄. **C**Ad. s̄m hanc lecturā glo. qd̄ quā- quā Obertus de orto fuit scriptoz huius opis vt dixi. s̄. d̄ feu. cogni. in pri. Tñ interdū ponit opinionez suā ad hoc

vt immediate reprobetur. put dicitur in simili. s. an mutus vel aliter ipse. c. i. post pn. id Ja. de bel. volēs saluare Ober tū r ipm cōcordare cū opi. Girar. incipiebat scđam ptem hui. c. in R. Obert. s. r cō rē. r exponit p ides ecōverso. hoc ē ides dō esse s in casu ecōtra r ecōtrario. s. pr. hic q si decesserit vasal. supstitibus duobus filiis masculis quoruz vnus mortu. ē relicto masculo alter relicta femina q masculus pferat in succedēdo sicut. s. dictū ē in alio cān. Sz imo fortificando opi. Girardi adducendo istuz scđm casū in fili. Sz qz iste intellectus. Ja. de bel. lz i se sit bonus tū violat aliquatī lram. id ego cōsiderabā q opi. Overti posset saluari r alia Girarditanqz dria dānari intelligen do istū ter. de feudo pditionato. d quo loquit ēt. c. fi. j. eo. in quo feudo cū possit seruiciū pstarī p feminā sicut p ma sculū quo casu piter dō succedere femina cū masculo qn i nescitura ita disponit put erat i pposito. r hanc opi. tenent Ja. de bel. r Bal. s. in. d. ti. epm vel abbatē. i. s. qn ēt. lz nō fundet eā p istud. c. r dicit q ita obtentū fuit de facto in ardua qōne in regno Sicilie. r hoc mō saluabit ista di spositio inuestiture q pariter eos vocabat de quo in. d. s. qn ēt r i. c. i. s. hoc aut notandū. s. qui feu. da. pos.

Filius. Istud. c. ponit duas regulas quas latis explicauit. s. an agnatus vel filius rē. pria regula ē q filius nō pōt repudiare hereditatē p̄ris r retinere feudū quinimo ē ne cesse q aut vtrūqz retineat aut vtrūqz repudiet. Scđa re gula q hic tēgū est ista q agnatus pōt repudiare heredi tatē sui agnati ad quā vocabat r retinere feudū suū. r que fuerit nō decidēdi hui. r regule ibi dicit i prio notabili. r hz locū ista cegula solū in feudo p̄mo qm in nouo non succe dit agnatus nec cum hereditate nec sine hereditate vt ibi no. in prima glo. r ibi dicit super ter.

Contentio. Quā p̄tētio est iter filia d functi afferentē bona q possidebat defunctus ppria r agnatos ipsi. de functi afferētes dicta bōa ēē feudalia nec filia ali ter pbet dō cā p̄dicta dissimiri p inramētū agnati cum. r. j. sacralibus. b. d. cū glo. C. No. q inopia p̄bationū emer gēte i cā q vertit iter filia r agnatos an res sit feudalis re currit ad sacm agnator. qd intellige semp fm formā. s. sacm. s. de cōsue. rec. feu. r qd ibi dicit in. ii. nōbili. nā hic filia nihil pbat r erat p̄sūptio d cā. id defert agnatis hūti bus p se aliquā p̄sūptionē q moueat iudicē ad deferēdū. vel si p̄sūptio q moueat iudicē cēt. p filia deferec filie. vt. s. dicit. Quinimo actore nihil p̄bante reus absoluit. put tra dit in. d. s. sacm. Sed aduerte. qz ista filia dō stare interi in possessiōe tanq̄ heres donec p̄dicta oia discentiant vt est casus in. d. c. ij. s. si de feudo fuerit controuersia.

Similiter. Quidā non habent istud. c. vt ait Pico. r ista glo. non v̄ ha buisse id ipm declarabo r in sūma hoc intēdit. Si p̄tētio ē inter emptorē afferētē rē emptā ēē liberā r vasallū afferentē illā ēē feudale vasallo deficiēte in p̄batiōe dissimif cā p sacm emptoris ex p̄sūptiōe quam hz emptor p se. Si hō p̄sūptio cēt p vas. ex quo pōt moue re aiūm iudicis in ei. fauorez tūc s̄līr posset deferri sacm vasallo vt dicit in. c. i. s. de cōtro. inter mascu. r femi.

Similiter. Feudū nō pōt p̄stitui sub p̄cō legis cōmissorie hz opi. Girar di lz Ober. teneat dria. b. d. fm glo. q sequitur opi. Girardi. C. No. q in feudis reprobatū est pactū legis cōmissorie sicut i pignozibus exēplifica. Si pi gnozauit tibi feudū p centū cū pacto q si dicta centū non soluerō vsqz ad certū tps q dicit fundus sit tuus. vñ non obstāte p̄cō possuz qncūqz soluēdo pecuniā reuocare fun dū vt hic r in. c. i. s. de feu. dato in vicē legis cōmissio. r est rō fm glo. hic posita qz feuda nō dnt acquiri p̄tertu pecu nie. s. ex liberalitate r amore dñi r p honozē ipsius r h vo lunt ista glo. q p hoc ē expedita vsqz ad fi. Sed aduerte ne erres qz ista glo. v̄ inuere q feuda p pecuniā nō acquirū

tur. s. hoc nō ē v̄ez qz feuda possunt p pecuniā emi. vt. s. de bene. femi. c. i. r. s. quēadmo. feu. ad filiā pti. c. i. vnde itelligat istā glo. solū i casu in quo loqur v̄z qn p̄ctio r pa ctū reprobat mediāte pecunia r pignozē qm sicut. d. lex cō missoria reprobatā ē in pignozē ita reprobatā est in feu. vt ibi. r. l. fi. C. de pac. pigno. cū ibi nō. Et id potes assignare meliozē rōnez quam sup̄dictā vt dicit i. c. i. in p̄mo nōbi. Et p̄dicta oia pcedunt itelligendo istud. c. qn res p̄mo fu it data loco pignozis r sup hoc adiectū fuit dictū pactum legis cō missorie quo casu bñ reprobat vt. s. dicit r pcedet opi. Girar. hic posita quā sequit glo. Sz pone q a p̄ncipi pio v̄edo tibi feudū p centū r incōtinētī trāssero i te dñuz sed tū ex dicto p̄cio nō soluisi mibi nisi quinquagi. ita qd re maneo creditor tuus in residuo. r appono pactū incōtinē ti. q casu quo nō soluas mibi dictū p̄ctū q tūc dbeas h̄re r tenere ac recognoscere a me feudū loco feudi. nam tūc istud tale pactū nō est reprobatū imo est validū r seruan dū. cū sit appositū in translatiōe dñi. l. in traditiōibus. ff. de pactis. l. legē. C. de pactis. r ita tenuit glo. fm doc. i. d. c. i. r nō. Et glo. sup rubrica de lege cōmissio. h̄ ides r Jac. ardi. imo dicit ipse plus q id qd dñi est de pte p̄ci pōt eā dici de toto p̄cio ar. ff. d̄ h̄ben. emp. l. celsus. s. j. r hoc mō itelligendo saluabimus opi. Overti hic posita quē absqz dubio p̄to habuisse istam p̄sideratiōem. r p hunc modū intellexisse decisiōē istam. qd p̄z qz nulla sit mentio de pi gnoze sicut fit in. d. c. i. s. de feu. da. in vicē legis cōmissio. tenenda est itaqz opi. Girardi r glo. hic posite qn dictuz pactū est appositum sup pignozē vt nisi restituat pecunia teneat res loco feudi quo casu bene reprobat sed qn a p̄ci cipio per venditionem trāsserit dñum tūc i isto d̄ctu ap ponat istud pactum tunc valet r procedit opi. Overti.

Similiter. Feudū pōt dari ad certū r d̄ terminatū fuitū. r tē ad aliō fuitūz nō tenet vt glo. hic i pn. b. d. C. Quero cū glo. sed nunqd rē. an vas. possit refutare feu dū sibi datū in fuitū inuito dño r hec glo. nō. arguit ad p tes r prio q possit v̄ casus in. c. i. s. de vas. q d̄ p̄ti. Loth. feu. alie. vbi indistincte admittit refuta. i d̄riū arguit q nō possit postqz a pn. se obligant ad certū fuitūm p. l. sicut. C. de actio. r obli. r hanc ptem seqtur gl. r̄sido ad di ctum. c. i. v̄z q p̄qz loquat indistincte. tū pōt distingui per iudicem vbi est diuersa rō. l. questum. ff. de testi. vnde q̄ 2cludit fm glo. quā t̄z Imo. in. c. ad audiētā de rebuz ec cle. nō alie. in. c. i. de feudis. i. c. potuit in. r̄liū. col. d̄ loca to. r p̄cordantes auctitates. j. allegabo. q qn feudū est cō ditionatū hoc est datū ad certum fuitū non pōt repudia ri inuito dño. r ē rō qz ipse vas. iaz ē obligatus ciuilit dño ad illud fuitūm per stipulationē aut per pactū vestitū ap positum incōtinenti iurta d̄ctum. ex quo parata r acq̄sita ē actio ipsi dño. l. iuriscētū. s. quimo. ff. de pac. r. l. legem C. de pactis. r sic dñs p actionē sibi cōpetentē posset p̄pel lere ipm vasallum ad fuitūm p̄standū. vnde q̄ ipse vasal lus non pōt repudiādo illud ius tollere dño inuito. d. l. si cut. sed qn feudū indeterminate dat non exp̄sso seruitio li bere dat nec est aliq̄ obligatio ad aliqd certum. sed ē solū obligatio naturalis fm naturā feudi q est vt si dño non fa ciat ea ad q naturaliter tenet fm naturāz feudi q amittit feudū. naturaliter. n. est obligatus bñ facere postqz ab eo bñficiū recepat. l. sed si lege. s. p̄sultit. ff. de pet. here. r id pōt vas. refutare sic sibi placet postqz non est obligat. ad aliqd fuitūm dño sp̄ale. Ita imo. in. c. i. in fi. de feu. vel ēt si est ciuilit. puta p stipulationē nōdum est purificata obli gatio. qz ad incertum fuitū. r id itelligit fm purā feudi naturā Bal. in p̄ludiis huius opis r in. c. i. s. de vas. qui d̄ p̄ti. Loth. feu. alie. r Imo. in. c. q̄ in ecclesiāz de consti. Nec ob. qz ex iuramento fidelitatis sit obligatus ad ser q exprimunt in. c. i. de forma fide. qz si nō s̄nat sufficit qz ha beat decum vltorem. l. ij. C. de iureiur. p̄d̄terea illud in ramentū astringit ipm donec t̄z feudū. sed postqz pōt illd̄ refutare ex permissiōe iuris vt. d. c. i. de vas. qui d̄ consti.

lotba. libera a dicto sacro ar. l. si. ff. qui satis. cogā. z a dicta obligatiōe naturali qua tenebat hūre ipi dño vt pbat in. d. c. i. in fi. Nā iuramētū intelligit s; subiectā materiā in q̄ interponit. Inno. i. c. p tuas de arbitris. l. si stipulat? ff. de vsuris. in sil. z. k. fi. C. de nō nu. pe. nec vř se obligat se. nisi donec feudū t; lz iurauerit. l. stipulationē. ff. d iure do. **P**reterea si delinqret n̄ eēt alia p̄ca quā amisiōis feudi. z sic delinquēdo possēt feudū dimittere. ergo multo magis nō delinquēdo ne melioris sit p̄ditiōis dūm q̄ns quā non delinquēs. l. nō solū. ff. de nora. ita And. hic z p̄dicta vult Bal. in. c. q̄ in ecclesiāz in. it. col. de p̄sti. l. l. cū archimedoza in fi. col. C. vt i pos. lega. z Bal. pleni? s. in pludijs huius opis i. v. col. z in. l. j. in. r. ij. q. vbi allegat alios antiquos. ff. de re. diui. Si tñ iurasset specificē p̄stare fuitia nō possēt renūciare quomin? ipse possēt p̄cise cogi. p glo. l. l. si pecuniā in p̄n. ff. si cer. pe. p ter. ibi. d. Anto. in. c. fi. ne p̄lativices suas. ibi anania. Bald. s. in pludijs huius libri ver. s; pone rē. z Alua. hic z late Ludo. z moderni de veritate hui? glo. i. l. stipulationē non diuidunt **P**. celsus. ff. de h. obl. vel heres tenebit ad interesse dño Bal. in pludijs z in. c. q̄ in ecclesiāz. iō si intēptiue vas. vellet renūciare feudo. puta qz dño imineret necessitas fuitij eius renūciatio nō admitteret nec eēt excusatus z teneret ad interesse dño. Spe. z Jo. an. in ti. de loca. s. nunc aliq̄ ver. cxxviii. Bal. i. d. c. q̄ in ecclesiāz facit qd nō. bar. z ibi late doc. in. l. is cu; quo. s. i. ff. de aq̄ plu. arcē. in. l. in cola. ff. ad munic. vñ nō. dicit Bal. in. c. ceterz i. vj. col. de iudi. qz vbi feudū est franchuz siue ligū nec er pte dñi nec eēt pte vasal. admittit resignatio. qz z graue ē p̄cipi fidē fallere. z bñficiū p̄ncipis d; pdurare. s. illud in autē. de p̄sti. q̄ de dignita. z er pte vasalli nō d; illudere p̄ncipi. cle. cū illusio iurati. de renūcia. z facit s̄c. d. c. admonet z c. qd in dubijs de renūcia. c. nisi cū pudē co. tñ cōes theo rice i hoc stringūt i dñi q̄ militāt. ita in feudo ligio z frācho sic in alijs. iō dubitāre cū. n. imittant gfe z liberalita ti q̄re nō pōt vas. huic gfe renūciare dñi tñ dñi nō iterfit z aliud ē in bñficialibus i qbus p̄ncipr p̄siderat publicus status z decor ecclesiāz in feudis p̄ncipale est liberalitas vt dicit i pludijs hui? opis circa diffinitionē z lz vult tota ista glo. vsq; ad ver. oēs doc. sequunt z bñ z p istum modū sal uabit z glo. que ē. j. de phi. feu. alie. p Fede. i. s. callidis sup verbo amittāt z s̄lr pōt intelligi glo. eē de p̄sti. c. q̄ in ecclesiāz q̄ vř sentire qd vas. inuito dño nō possit feudum refutare. z ibi p doc. Quidā tñ cano. tenēt qz d iure cano. pp bonā fidē suandā inter do. z vas. nō possit vasal. renū ciare feudo. ēt feudo recto z simplici. d quo dicatis. vt ibi in. c. nuper. de dote post diuoz. resti. z circa hāc qōnē. vi de p Bar. in. l. is cū quo. ff. de aqua plu. arcen. z in Spe. de feu. s. qm. z de cētib? ver. itē pone. z per Ja. ard. in ti. qui. mo. feu. amit. sub rub. an inuito dño possit feuduz re futare. z sub rubri. se. vbi declarat. Quid eēt an dñs possit liberare vasallū eo inuito d vasallatico. z dic qd dñi d vas. q d p̄sti. Lot. feu. alie. c. j. z vide per Dy. i. l. iperatoz. s. si cētū. ff. de le. ij. z p Snil. i. l. luci? de p̄sti. pecu. z per Bal. in. l. i. ff. de re. diui. in. ij. q. z in pambulis feudoz char. ij. z per Archi. r. ij. q. v. de forma. ēt per Hosti. in sūma de feudis. s. fi. h. est ēt. **Q**uid at i emphiteota an possit re nūciare iuri suo emphiteotico inuito dño dic q nō p ter. i l. ij. C. de iure emphi. z ibi t; Bal. z dicit in. c. j. s. de vas. q d p̄sti. Lot. feu. alie. **Q**uero qd si feudū datuz fuit ad fuitium certū fm formā huius. c. z postea vas. de licentia dñi vendiderit feudum. an tenebit emptoz ad dñm fuitiū z dicit And. de iser. s. q̄ fuit pzi. cā bñ. amit. s. s; nec alia. vbi mouet qōnem qz si dñs s̄lr p̄sensit alienatiōi non res uando sibi ius suū qz sibi tunc emptoz non tenebit. ff. qui. mo. pig. vel ypo. sol. l. si debitoz. Si vero in p̄sentitēdo di rit saluo iure fuitij. z tunc debem? p̄siderare an tūc fuitiū sit reale vel psonale. qm si psonale eēt nō teneret emptoz. ff. de dñen. emp. l. fi. in fi. z de vsufructu. l. fundi in p̄n. qm p̄sonalis actio nō seqt fundū. ff. ad treb. l. j. s. si heres. d

de doli excep. l. apud. celsum. s. questū. Si vero fuitium esset reale tūc transit ad emptozē. ff. de serui. rusti. p̄dio. l. via. s. si fundus. z. s. quicūq; z qbus mo. vsufruc. amit. l. neq; z est rō qz transit cū sua cā. z nō. in. d. s. si fundum. z erit obligata res feudalis. ff. de vsufruc. l. atbenis. z d ali men. z ciba. leg. l. lucius. z in dubio satis vř qz fuitium sit reale qz renocat feudū si nō fiat seruitiū sicut dicimus de dona. vt. C. de dona. q̄ sub mō. l. j. z. ij. **U**trū at venditor teneat ad fuitiū p̄stādū rōne p̄cij per ipm suscepti er vēdi tiōe feudi dicit ipse qz lz qdā distinguūt. qz aut ius vasalla gij cōstitit i personali p̄sta. aut reali. si i reali vř remissum illō ius ipsi vēditoz. si personali tūc sec? vt. i. d. l. luci? sed tñ ipse vř titubaf circa p̄dicta per hāc rōnē videlz qz vas. d; fuitiuz de re feudali z ppter rē feudale lz esset persona le vñ er quo non t; rē nō vř teneri. ff. de leg. j. l. apud iulia num. s. heres. de quo dic vt dicit. s. si de feu. sue. p̄tro. c. i. **Q**uero si tale fuitiū qd erat ipositū vasallo p̄i meo vt associaret forte dñam i dieb? festiuis. nō ē dignū mihi sue cedēti p̄i meo qz suz doctor vř i alia dignitate p̄stituz? qd fiēdū. dic qz fiet per aliū z quertef i aliō fuitiuz p̄dignum ar. ff. de auro. z argē. lega. l. liberto. s. luci? fm Ja. ardi. in ti. qui. mo. feu. amit. sub rubricella excusat ēt varijs er cāis ad qd facit. c. er facto. de statu. z bñfi. vbi electus in i peratozē nō iurat fidelitatē p ducatu quē prius tenebat. s; alter substitūcdus est loco sui q fidelitatē solitā p̄stet. z de hac qōne z s̄sibus dicit. s. qd sit inuictum. s. fi. vbi videas.

De prohibita feudi alienatione per Lotharium.

Cōtinuaf cū precedenti rubrica hoc ordine. qz ibi tra ctatū est de capitaneo vendēte curiā quā ab alio recogno scit in feudum s; cum hodie talis alienatio sit phibita nisi fiat cū voluntate z p̄sensu dñi vt p; j. in. l. i. ideo subiungit istam rubricam de probi. feu. alie. per Lotharium.

Lotharius. Casus. Impator laborat z vigilat comodis subiectoz. z iō habita diligenti deliberatōe cū sapientib? phibet generatē feudū alienari a vas. sine volū tate dñoz suoz. z si vas. fecerit bñficio carebit z notarius q scripsit istm p̄nabit officio suo z erit isamts. h. d. **A**d uertendū puto qz **O**ldr. p̄silio. clir. incipit ex p̄nti thema te in. l. ij. col. vř h̄re nouam fantasiā dicēs qz p̄suetudines feudales sunt q̄si leges particulares iō non extendunt nisi ad ea loca in qbus sunt. iō dicit iure cōi permissaz aliena tionē nisi vbi particularis p̄sue. h; s̄rū qz vř s; ea q̄ cōiter cōclusi. s. in pludijs huius cōmenti circa p̄ncipiū. **C**ā. qz vasallis ē interdicta ois distractio z cōmerciū super re feudali absq; voluntate dñoz als feuda per dñt z qd in de p̄secuti sunt vt hic z. j. ti. ij. in p̄n. z. s. de vas. qui s; p̄sti. Lot. feu. alie. z de cōsti. c. q̄ in ecclesiāz. z in Spe. d feu. s. qm. h. r. r. z ibi Jo. an. **C**ā. casuz in quo qz punit ex suo d̄ctu ēt nō valido. z est rō qz hic habet respectus ad d̄ lictū. vt. l. iubemus. s. sane. C. de sac. san. ec. z in autē. d nō alie. s. qz hō. alias secus vt t; Bal. in. c. lz. s. quo tpe mi les. z de imunita nemini. pced. l. ij. li. r. idem dico si alteri mandasset p̄ficiendū vt pbat in. d. l. iubemus. s. hūis quo qz iudicib? cū ibi nō. in glo. **E**t intellige p̄dicta vera qm er certa scia hoc agebat qz sciebat d̄ctū esse phibituz sec? at si ignorasset. qz tūc excusaret ar. ff. de acti. z ob. l. er ma licis in pzi. z. ff. de penis. l. absentē. s. fi. ff. locati. l. si igno rans. C. de tabulariis. li. r. ij. z vř ter. in. d. s. scribā. lz glo. fi. hic querat z non soluat. z facit qd dicit **L**y. in. l. cū ancil le. C. de inces. nuptiis. **C**ā. ex isto ter. in fi. casum i quo er vna sola fellonia pena venit duplex imponenda nā no tarius non solum notat infamia sed p̄ntat officio. **E**t est rō qz vna lex ipsas p̄ncre producit vt videmus in simili in l. placet. C. de sa. san. ec. **E**t dicit hic Bal. qd id quod d̄ de notario pcedit in notario maiore nō in notario mino re etate. qz re vera illud instm est potius temerariū qz sal sum ar. l. ii. C. si aduersus delictuz. **Q**uinimo imperatoz

hodie pro eodem excessu punit illum tertia pena qz admittit
tere d3 manu vt nō. in. d. §. scribas. de qua materia an qz
possit puniri duplici pena dic vt per Bar. 7 doc. in. l. san-
ctio. ff. de penis 7 per Ly. in. l. non dubiū. C. de legibus.
7 Bal. in. l. in. cū. C. de furtis. **Q**uero cum glos. quale
adiutoriu teneant vasalli prestare eoz dñis in eundo i er-
eritu cū imperatore p corona suscipienda. 7 respōdet glo.
qz fm iura noua dñt eos associare aut mittere alium loco
sui eque idoneū 7 acceptabile dño vel saltem contribuere
medietate redditus vnus annū quē ex feudo colligit. 7 si
vocatū legitime de qua vocatiōe cōstet per pares curie
non fecerit aliez predictoz tunc amittet feudū. vt pbatur
in. §. firmiter in. ti. ij. fe. in. §. fi. l3 olim statutū esset aliter.
vt. §. de capi. cor. 1. §. pe. 7 hoc vult ista gl. vsqz ad fi. 7 hoc
sunt antiquo. dic vt dñi in. d. §. pe. **Q**uero cuz glo. iij.
quid si vasallus alienat feudū cum volūtate 7 p̄sensu dñi
an incidat i penā huius. l. 7 rñdet qz non. qz ista lex expref-
se loquit qñ alienatio est facta sine permissu dñi. secus au-
tem si dñs p̄sentiret expresse vel tacite. qz tunc valeret vē-
ditio ar. l. ij. 7. l. si apothecis. C. de remis. pigno. cum si. et
hoc vult glo. vsqz ad ver. sed quid. que bene loquit. 7 eam
doc. sequitur ad materiam huius glo. vide qd plene dñi
§. qui. mo. feu. amit. §. preterea. vbi ē similis glo. **Q**ue-
ro cū. d. glo. qd si vasallus vēdat feudum presente dño. 7
non dñdicente. an videatur p̄sentire. ita vt teneat vēditio.
7 respōdet ista glo. qz sic. vt talis presentia habeat p̄ licen-
tia ar. §. si inter do. 7 vas. lis oria. §. fi. 7 pro p̄sensu expref-
so ar. ff. de iur. l. quidā. 7 hoc est vtz fm glo. qñ dñs scie-
bat qd agebatur. alias si ignoraret potius intelligeret er-
rare qz p̄sentire. ff. de iudicis. l. ii. 7 intelligas predicta p-
cedere quantū ad casum nostrū qñ vasallus vēdit ius suū
qd h3 in feudo qd non pōt vēdere sine licentia dñi. vt hic
quo casu sciētia 7 p̄ntia bene operatur p̄sensum vt. §. dñi.
7 pbatur in. l. sepe de re iud. Secus aut si effemus in ali-
quo casu quo qz pōt vēdere alteri in p̄iudiciū vendētis
vt. ff. de p̄ben. emp. l. rē alienam. quo casu pactētia nō in-
duceret p̄sensum cū dñs semp sciat ius suū. vbiqz durare
l. gāius. ff. de pigno. actio. 7 hoc vult glo. vsqz in fi. que bñ
loquit. 7 cū in vēditione feudi est necesse qz interueniat ti-
tulus dñi accomodando votū suū intelligit accomodare
p̄sensum. secus si nō veniat in perficiēdo actū qz nō est ibi
titulus sui nois quo casu non v̄ p̄sentire. qz semp ius suū
durat nec requirit qz protestet. cū p̄uidencia legis sibi suf-
ficiat qz reseruat ius suū. d. l. gāius. ad qd facit qd plene
dñi in. d. §. fi. §. si de inuesti. inter do. 7 vas. 7 quod dñi in
d. §. preterea. **O**ppo. cū glo. vi. §. istum ter. in fi. vbi dñ
qz vasallus cogitādo vel machinādo facere § tenore hu-
ius cōstitutiōis qz p̄uari d3 feudo ac precio. 7 sic v̄ p̄-
supponere qz ex sola cogitādo quis punit qz est §. l. cogi-
tat. ff. de pe. So. dicit glo. qz iste ter. timore huius p̄trariū
pōt intelligi duobus modis. Primo mō qz iste vas. post
cogitationē processit ē ad actū alienatiōis 7 cōpleuit qd
p3. qz iste ter. presupponit qz ex tali actu minuat vtilitas i-
perii 7 dñoz que non fieret ex sola cogitādo. Item qz dñ
iste ter. subicit qz careat ēt precio 7ē. sequit 7 necessario qz
vēditio erat perfecta 7 istū intellectum sequit glo. 7 bene.
Aliū intellectū subicit glo. v3 qz hic sit vnus casus spālis
in quo ex sola cogitatione quis punit v3 vt vasallus amit-
tat feudū. sed qñ vltra cogitationē processit ad actū vēdi-
tionis tūc amitteret nō solum feudū s3 ēt precii. 7 hoc vo-
luit ista glo. vsqz ad fi. **U**nde p̄cludo fm veritatē ad hoc
vt habeat locū pena huius. l. § vasallos alienantes requi-
rit qz non solū perueniāt ad actum alienatiōis vel alteri
illiciti cōmerci. s3 qz ētradant rē venditā. qz alienatio est
actus per quē dñium transferit. l. i. de fun. do. 7 sine tradi-
tione nō transit dñium vtile. ff. de acquir. re. do. l. nuda. 7
C. de pactis. l. traditiōibus. qz tunc vēditio seu alienatio i-
telligit esse cōpleta. 7 ita presupponit ista glo. **C**ōsiderat
n. qd vasallus nō possideat. ita qz non possit suire vel offē-
dictas soluere. 7 ita tenuit. §. que fuit p̄ri. cā bene. amit. §.

deniqz. allegādo auctoritates doc. qui hanc cōclusionem
secuti sunt vt. §. in. ti. quid iuris si post alie. 7ē. **S**3 que-
ro cui applicabit istud precium. respōdet qz emptori si fu-
it bone fidei alias non. sed applicabit fisco qz ipse emptor
male fidei qui machinatus est d3 etiam puniri in amissioe
ipsius precii per istum text. dum dicit aliquid machinari
tēptauerit 7ē. vt comprehendat tam emptorē quam vendi-
tozem. 7 de hoc plenius nō. j. de probi. feu. alie. p̄ fede.
§. i. vbi glo. se remisit 7 bñ loquit 7 dicatis vt ibi. **Q**ue-
ro ab extra si vasallus vendiderit feudū ignorante dño 7
tradiderit emptori scienti. sed promisit ip̄i emptori acce-
ptanti qd curabit 7 faciet qz dñs cōsentiet predictē aliena-
tioni iam p̄sumate 7 dñs postea nō vult p̄sentire. an habe-
at locum pena huius. l. 7 dicit Andr. de iser. qz sic post qz
§ctus est iam illicitus a p̄cipio non pōt alia via circūscri-
bi. ff. de tuto. 7 cura. dat. ab hūs. l. scire oportet in princi-
pio. 7 quicqd sequitur ex eo vel ob id est nullū. d. l. nō du-
bium de legibus. 7 extra de fide instru. c. inter dilectos. 7
ex de cōstitu. c. iij. facit. l. §. cum qui. ff. de p̄stituta pecu.
videt namqz fieri fraus legi de §ctu ad §ctum prout alibi
videmus in. l. quāuis. §. quod cuz effem. ff. ad velle. secus
aut si dicta p̄missio fieret super §ctu licito qz tūc obligare-
tur instru. de inutili. stipn. §. si quis alias.

Ratis. **P**remitte pro euidētia qd vasallus
in iuramēto fidelitatis d3 semp exce-
ptuare 7 preponere personā dñi antiquioris si-
cut exceptuat personā ip̄eratoz vt hic 7 i. l. i.
§. fi. Item scias qz heredes vasalli mortui possunt inter se
diuidere feuda ad eos deuoluta vt dñi. §. si de feu. sue. cō-
tro. c. oēs filii. **V**asallus quidā a duobus dñis ac-
quisiuit bina feuda diuersis t̄pibus. postea dēcessit relicto
duobus filiis qui filij iter se diuerserunt dicta feuda 7 ad
vnū peruenit feudū prius acquisitū per patrē. ad aliū pro-
uenit aliud feudū acquisitum posterius. 7 quilibet istoz fi-
lioz iurauit fidelitatē simplr dño suo nullo anteposito iu-
ramento neqz exceptuato nisi ip̄eratore. deinde mortū fra-
ter qui tenebat feudū acquisitum posterius cui alter sup̄stes
successit in dicto feudo nunc dñs eiusdē feudi posterioris
petit sibi ab eo fidelitatem prestari simplr nullo antepo-
sito sicut fecerat ille frater defunctus. querit an sit audien-
dus 7 respōdet qz non qz semper in iuramento fidelitatis
d3 iurans preferre dñm suū antiquiorē 7 si dictū feudū
deuenisset ad generationes plures vel in infinitū. b. d. fm
Bal. **C**ō. qz feudū semper retinet naturā suā formale
nec alteratur ex diuisione hereditatis qz sua qualitas steterit
suspecta que d nouo reintegratur cū reuertit ad priores
terminos. qñ que de nouo emergūt nouo indigent auri-
lio. l. de etate. §. ex cā de interroga. actio. nā hic videmus
qz pater acquirens feuda diuerso t̄pe tenebatur exceptua-
re priorem dñm in iuramento fidelitatis posterioris feu-
di. 7 erat rō qz habebat plures dños sed cū moritur 7 di-
ctum posterius feudū peruenit ad vnū solum heredē tūc
iste in suo iuramento fidelitatis non h3 exceptuare alium
dñm. 7 est ratio qz non h3 alium dñm nisi illū cui nunc iu-
rat. vbi vero iste moriatur 7 dictū feudum suū ad alios te-
nentes alia feuda que tenebat pater reuertitur. tunc in iu-
ramento fidelitatis dicti feudi exceptuabit persona prio-
ris dñi sicut faciebat pater. 7 est rō qz iste habet in dictis
feudis plures dominos sicut habuit pater qñ semper et
in infinitum 7 per infinitas generationes ista qualitas ho-
rum feudoz reintegrat cum peruenit ad vnū solum vt
hic. **Q**uero ab extra qd si prior frater qui tenebat pri-
us feudū dēcessit 7 iste frater posterior successit an eo mo-
do debeat preferre iuramento fidelitatis istum dominū
fratris mortui. Et dicit Jacob. de belui. qz credit quod
non quia iam iurauit domino suo posteriori contra omne
hominem 7 simpliciter. Si ergo iuret non exceptuando.
primū videretur esse sibi dñus 7 perius quod nō est di-
cendū. vt. C. de indicta vidua. tol. l. ii. Sed Alua. 7 tra-
rū p̄ istū ter. qz cū ambo feuda sint puenta ad vnū viden

tur fortiri eade qualitate put erat apud patrem. qm vt. s. dicit qualitas non est mutata sz stetit potius suspensa put alibi dicit in simili. s. hic finit. lex. s. i. ite qz ille prior e prior dñs r prior in tpe. s. r in iure ar. s. si de feu. fue. cōt. c. oēs nec obstat qz iā iuravit dño scdo qz cū tūc ex isto casu sup uemēti r emergēti fiat fidelitas de nouo iurta fidelitatis tenore p patrē facte amodo. n. hz iste scds dñs cāz quere le cū ius suū n̄ diminuaf sz reintegrat qd ab initio fuit cuz res de facili reuertat ad suam naturam vt. ff. de pactis. l. si vnus. s. pactus.

Quoniam. In summa hoc vult. Si vafal. si petierit iustitiam. j. annu r di em amittit feudū nisi iusta cā impediatur. h. d. **¶** Non renouationē iustitiae esse sciendā infra tps s limitatū qd itelligas verū nisi esset miles qz tūc haberet terminū āni r mensis vt in. c. i. s. quo tpe miles. itez nisi esset minor. rry. annis. j. ti. ij. s. p̄trea el prio. item nisi alias iusta cā impediret p ea q̄ habent in. d. c. i. Qualiter s̄t ista iustitua debeat peti habet p gl. s. p quos fiat in u. ff. in fi. vbi videas. **¶** Non ar. ex isto ter. fm Bal. qz terminus legalis nūq̄ ē perēptor si legitie p̄bet impedimētū ad qd fac. C. q petat tu. l. cū a matribus. ff. de re iudi. l. qsi tū r. l. iij. s. si adicit. ff. de re mili. l. n̄ nūquā. ff. de iudicijs. **¶** Non qd iusta cā iternuenies facit cessare volū vt hic i fi. ergo a dño si non erit iusta nō cessabit volū p ea q̄ habē tur i. d. c. i. s. q̄ fuit pri. cā. bene. am. s. sed nec iustior. ideo p hunc ter. dicit hic Bald. qz vbi lex. notat culpā tempus annale vel semestre non currit nisi scienti nō s̄t ignoranti no. Jo. an. in. c. de seruo r̄ eē de seruis nō ordi. facit. l. cū ser. ff. de edic. r̄ ibi Ang. Bal. in. l. onādū. C. qui ad mitti in. l. genero. ff. de hys q no. ifamia. Bal. in disputa. q̄ incipit statuto caucē q̄ fenerator in prima col. Barto. r Ang. in. l. i. ff. sigs testa. liber. esse iustus fue. in. l. ānus. ff. d calumnia in. l. gnquagita. C. de excusa. tu. i. l. i. s. occiso rum r in. l. diuus i fi. ff. ad fillaū. in. l. scmp. s. hoc interdi cto s̄q̄ vi aut clā. Bal. r Sali. in. l. fi. C. de donat. Bal. in addi. ad Spec. in ti. de instrn. edi. in pen. col. in. l. id q̄ pauperibus in. iij. col. C. de epis. r cleri. in. l. si iō. C. d̄ hys qbus vt indi. in aut. cui relictū in. ij. col. C. d̄ iudic. vidui. tol. in. l. i. in prin. C. de cadu. tol. i. l. captatozias. C. de te sta. mili. in. l. i. in. ir. q. C. de insti. r substitu. i. l. eū q. s. p̄o pularibus. ff. de iureiuran. Bar. r Bal. in. l. i. C. de p̄ua. carceri. i. l. i. C. de hys q latro. in. l. itē verū. s. cuz aut r. l. plane. ff. de peti. heredi. Ang. in. l. si cū excep. s. in hac. ff. q me. cā. De. de ancha. in repe. c. i. in. rrr. carta. d̄ cōsti. Pau. cōfi. cccxyi. r melius cōsilio. cclxxij. in fi.

De pace iuramento firmata tenenda.

Continuari p̄t hoc mō ad p̄cedentē titulū. Quoniam ibi visum ē de legibus r p̄uisionibus factis p lothariū p bono statu r vtilitate iperij ac cōmodis subditozū vt i gl. in. l. i. i. p̄n. eiusdē tituli. r tollendo alias dubitatioēs q̄ pot sent parere discordias inter subditos in dānū iperij r sub ditorū. vt ibi p̄z in. l. ij. r. iij. vñ sūpta occasiōe subijct̄ hic iste ti. siue lex iperatoz̄is federici i qua vniuersaliter itēdit puidere calamitatib⁹ subditozū pueniētib⁹ occasiōe guer rarū firmādo pacē iter oēs vt q̄ p̄z bellī calamitas itro duxer at h̄ pacis lēitas sopiat vt. l. i. i. p̄n. C. d̄ cadu. tollen.

Imperator. Ita lex est federici primi si cut fuit illa. s. de pace tenē. Ita d̄nd. hic. h. d. Pax ab oibus est seruāda r insuper iuramento firmāda ab āno. rxyij. vsqz ad. lxx. Et tale iuramētū d̄nquēnio in gnquēniū renoua ri d̄z. r oē auxiliū p̄bere rectoribus locoꝝ ad dictā pacem tenendā. h. d. **¶** No. pacē ab oibus eē tenendā. r obseruā dā. r rō. qz p ea oēs res quātūcūqz parue crescunt. sed p discordias r guerras res quātūcūqz magne villabūt. C. d̄ offi. p̄fec. affrice. l. i. noie dñi i p̄n. pp pacē. n. multa r isti nita bona pueniunt q̄ numerant p gl. fi. d̄ pace cōstantie. **¶** No. renouationē iuramētōzū debere fieri quolibet gn

quēnio ad pacē cōseruādā. qz multi iuuenes q̄ iā quinquē nio nō erāt habiles ad iurandū nūc erūt effecti habiles. Similiter senes q̄ tunc includebant ad iurandū nūc erūt exclusi pp etatē. lxx. annozū supuenientē. nō. n. intelligas qd isto iuramētū renouatū sit necessariū ad eos qui semel iurauerunt. qm per primū eozū iuramentū ad p̄petuā pa cē obligati sunt. vt p̄bat in p̄n. huius. c. l. qdam voluerūt intelligere qd sit necessariū sepius iurari vt frequētius qz reminiscat de pace vt hic no. in glo. v. S. d tu teneas pri mam opi. quā v̄ sequi hic glos. hoc idē tenuit gl. de pace p̄stan. super d̄bo. renouabunt. vbi fiebat renouatio soluz in capite decēnij. ad qd facit. l. falso. C. de diuer. p̄scri. ve rum quicquid dicatur de istis renouationibus. vt hic r bi hodie non seruatur. vt hic r ibi nō. in gl. **¶** Quero cū glos. i. an ista lex l̄get frācigenas. r alios vltamōtāos q nō sunt subiecti iperio. r r̄idet arguēdo prio ad partē ne gatiuā q̄ v̄ q nō p̄ istū ter. q̄ solū v̄ velle ligare illos qui sunt subiecti iperio. In d̄rium tū d̄terminat d̄icēs qd quā q̄ isti gallici r alij vltamontani nō recognoscant d̄ cō suetudine iparatoz̄es p suo superiore ex debito fidelitatis tū vniuersaliter sunt d̄ iperio romano r sub iperio romāo esse itelligunt vt. C. de off. p̄fec. affir. l. fi. post prin. vñ ex hac vniuersali subiectiōe ista lex ligat eos. r hoc vult tota ista gl. ex qua no. q̄ de iure francigene sunt subiecti iperio sed d̄ cōsuetudine nō. r hanc glo. simpliciter seq̄ Jac. de bel. r p̄bat p ter. i. p̄hemio institutionū i p̄n. concor. glo. in c. super Spe. r ibi d̄danor. de p̄uilegijs r idē post d̄ost. Jo. an. r Butri. i. c. per venerabilē eē qui filij sint legiti. l. c. cū nō liceat de p̄scrip. i. c. q̄ sedes de of. ord. imo i. l. in famē. i. pe. col. ff. de pub. iud. t̄z Imo. post Butri. i. c. d̄ cō s̄titutio. Ang. r Flo. i. l. hec autē. ff. d̄ seru. vrba. p̄dio. fac qd Imo. i. c. bone el. i. de postula. pla. Albi. i. l. imp̄erij de iur. om. iud. i. l. i. s. deniqz. ff. d̄ aqua plu. arcē. d̄ vult qz ciuitates italie nō potuerūt p̄scribere merū iperitū q̄tra iperatozem qz a longo tēpoze iperatoz nō fuit i italia. r sic n̄ d̄at paciētia r scientia ei⁹ r āpliat ibi Imo. q̄ ēt ex paciē tia ipatozū sibi nō p̄iudicaret qz v̄ pot̄ qdā necessitas quā voluntaria paciētia. cū ēt oio nō possit d̄dicere ipera toz talibus potentijs. fac qd no. Bar. i. c̄nag. ad rep̄imē dā i s̄. totius orbis d̄ost. i. sūma i ti. de off. ord. s. ij. s. s. r iperatoz Ang. i. l. ij. ff. de rei v̄. r fundat ista opi. super d. c. cū nō liceat. de p̄scriptionibus r. c. nulla. lxxx. dis. qz q̄s n̄ potest p̄scribere vt sit accephalus. r sine capite l. cōperit. C. d̄ p̄scrip. rrr. ann. vbi contra ea que sunt su p̄zeme potestatis nō currit aliqua p̄scriptio. Et ita per illā. l. firmat Bal. i. l. excentozē i fi. col. C. de execu. rei in. Sed contrariū sensit glo. Insti. de pa. potes. s. i. vbi v̄ in nuere qd francigene p̄toz̄us sint absoluti a romāo iperio Bal. i. c. ii. de duo. fra. d̄ no. bene. iuesti. Spe. i. ti. d̄ appel la. s. nunc tractemus in p̄z. Quare and. d̄ iser. i. p̄ambu lis huius libri i sua quarta questione diffusse hanc questio nē examinādo tādē cōcludit qz rex aut populus q̄ diu ste tit i libertate sua imperatoz̄ vidente r i nullo ei obediens erit liber. qz rē. fac qz videmus ecclesie romane posse pre scribi centū ānis vt. C. de sacrosan. eccle. l. fi. r in autē. q̄s actiones r extra de p̄scrip. c. ad audientiam vnde in ta libus qui tanto tempoze steterūt sunt exempti ab imperio non v̄ esse dubium aliquod si non tenentur obseruare le ges iperatoz̄um qbus non obediunt neqz obedire tenent nisi quantum esset rationalis. tunc non qz leges iperato rum sed qz rōnabile est qd dicunt tenētur obseruare. r ita cōcludit ipse. Sed. d. Ray. non seq̄tur hāc opi. imo t̄z in disticte qz reges nullo modo possint allegaf se p̄scripsit se vt non sint sub iperio romano qz subiectioni non potest p̄scribi per. l. comperit. C. de p̄scrip. rrr. vel. xl. an. c. cū non licet de p̄scrip. hoc idem t̄z Nic. de nea. s. in pre ambulis huius libri r addudit autē L̄y. in. l. i. C. de pre scrip. lon. tēpoz̄is r r̄idet ad. l. fi. r autē. quas actōes L̄y. qz nō logtur i h̄is que spectant ad iurisdictionē seu dñiuz que i signū dñi seu subiectionis p̄stant qz etiā in talibus

nō pcederet prescrip. s̄ romanā ecclesiā vt extra de p̄scri.
c. accedentes de re iudi. c. cū sup̄ p̄ hoc allegat Jac. de
bel. i. autē. quō opoz. epos in prin. colla. prima. Similiter
Ber. i. gl. sc̄q̄ opt. hui⁹ gl. i. c. p̄ venerabilē eē q̄ filij sunt
legiti. sup̄ p̄bo cognoscat dicens q̄ rex frācie i t̄p̄alib⁹ su
periozē minime recognoscit. s̄. de facto. de iure autē subest
romano iperio. vij. q. i. c. i. apib⁹ z ibi gl. hoc idē sensit gl.
in. c. venerabilē de elec. vt dicit q̄ oēs nationes sub ip̄io
sunt z ter. l. iij. di. ego Lu. ex hīs dicit gl. i. c. sup̄ specula.
eē de prin. q̄ leges imperiales debēt ab oibus obserua
ri de iure. l. leges. C. d. legib⁹. l. z d. sc̄o ab oibus nō fuerit.
Inno. tñ exp̄sse t̄z in. d. c. p̄ venerabilē. q̄ filij sunt legiti. q̄
francigene subsunt d̄ iure pape. s̄. circa p̄dcā rep̄io Bar.
in suo tractatu ad rep̄imēdū. i. glo. orbis sic dicere q̄ re
gularitas toti⁹ orbis p̄gessit i p̄ncipe. l. z maior ps mundi
hodie nō obediāt p̄ncipi. qm̄ istud ē de sc̄o l. z de iur̄ secus
sit. nā l. z alicui⁹ p̄ticle d̄nium nō sit suū. tñ verū ē q̄ cēset
in vniuersali d̄ns. qz regis ē totū l. z vni⁹ p̄cus nō sit suū
vt. ff. de rei v̄. l. ij. z. iij. z p̄ hoc p̄z q̄ ip̄ator recte d̄ d̄ns
mūdi. s̄. vniuersalis. l. z singuli sint d̄ni suoz p̄dior. l. d̄pre
catio. ff. ad. l. rodiā d̄ iactu. z. l. bñ a zenōe. C. d̄ q̄driē. pre
scrip. vnde a possessore ip̄se possit v̄dicare mūdi p̄ dcā
iura nec ē opus q̄ oia sint sua d̄ quo i p̄hemio. s̄. i. p̄zin.
imo vere oia sunt sua vniuersaliter p̄siderādo. S̄z p̄tez d̄
riā visus ē tenere Bar. cōter. marie i. l. hostes. ff. d̄ capti
uis in. l. i. s̄. d̄ q̄ ibi Ang. ff. de postul. l. i. l. ifamē. ff. d̄ publi.
iudi. l. i. l. acta. s̄. de ampliāda. ff. de re iud. in. l. p̄rie. ff. de
hīs q̄ intesta. delē. pa. i. c. cū venisset d̄ iudicijs i. c. cūz te.
de re iud. i. c. cū cōtingat d̄ foro cōpe. in. c. inouam⁹ p̄ illū
ter. d̄ censib⁹ z in. c. nouit de iud. z voluit Jo. de blona. i.
suma de feudis i. ti. q̄b⁹ mo. z ca. feu. amit. ver. Itē nūqd
p̄scrip. Sali. l. d. l. cōperit Bar. in cōsi. clxxviii. cardin. i.
cle. i. s̄. vt illud d̄ iure iurā. z in cle. pasto. s̄. rursus z s̄.
vt illud de re iudi. Inno. in. c. ad d̄tis de p̄scrip. rota i de
cisi. clxxviii. q̄ incipit. itē si dicamus z Bart. cōsi. clxxij.
q̄ incipit ex facto p̄ponit Bal. in q̄one p̄ cū disputata q̄
incipit q̄dā ciuitas. z p̄ ista opi. est ter. in. d. c. p̄ venerabilē
nō enim papa approbaret sibi submissionē regis francie
factā sine consensu ip̄atoris nisi de iure rex francie esset
exēptus ab ip̄erio facit. c. cū p̄sone de p̄uilegijs lib. vi. vbi
p̄ p̄scriptionē q̄rif exēptio a superiore z hanc opin. credo
posse de iure sustineri z ita t̄z Old. in cōsi. clxxij. q̄ incipit
ad obiecta. z cardin. in cle. p̄senti. de censib⁹. z Old. p̄silio
clxxij. incipit z eius de quo q̄rif Lu. de roma in rubrica. C.
q̄ admitti z facit ter. in. c. sup̄ q̄busdam. s̄. p̄terea d̄ s̄b.
fig. l. hoc iure. s̄. ductus aque. ff. de aqua cotti. z est. z fa
cit q̄d vult Bal. in p̄ria cōsi. C. z in. l. ex hoc iure. ff. d̄ iur̄
sti. z iure in. aj. col. z in p̄be. s̄. iij. col. in. l. i. s̄. i. ff. de
ofi. p̄fec. vrbis vbi fateē q̄ rex francie nō subest ip̄ato
ri z facit q̄d vult Bal. in. c. i. de iudicijs in. iij. col. nō ob
stat ar. in. c. cū nō liceat z. c. nulla q̄a fateoz q̄ p̄ p̄scriptio
nē nō p̄t q̄s prescribere aduersus obediētā sui superioris
qz esset p̄ vsurpationē velle faceē se accephalū. s̄. p̄scribē
exēptionē ab ip̄atore z illā p̄titudinē p̄tatis quā h̄z ip̄a
tor q̄si trāsserēdo in aliū p̄scribere ab eo vt ei n̄ subsit euz
p̄ p̄uilegiū hoc p̄cedi possit z ēt tacita approbatiōe popu
loz hec plenitudo p̄tatis plurib⁹ cōicat vt vidimus pluri
es fuisse duos ip̄atores. l. diui fratres. ff. de iure patro.
s̄. est z aliud insti. de dona. cū si. nō v̄ p̄hibitiū cursutātī
t̄pis cui⁹ incipit s̄riū nō ē in memoria hoium. d. s̄. p̄terea
z. d. s̄. ductus aque. z fac gl. ad p̄dcā i cle. i. in s̄. reges
circa si. d̄ iure iur. s̄. ex tali p̄scriptiōe potuit rex francie
vel aliū rex prescribere vt nō sit subiectus imp̄atori. z si
tenemus q̄d tenuit Old. in cōsilio. l. iij. q̄ incipit p̄suevit
dubitari. q̄ imo ip̄ator nō sit d̄ns toti⁹ mūdi nec fuerit vn
quā in pacifica possessiōe talis d̄ni vniuersalis. sed papa
sit oīz d̄ns vt ēt late disputati in. c. nouit de iudicijs post
Panoz. z alios modernos ista q̄d nullā h̄z difficultates
p̄ ista p̄te sed tenēdo opi. legistarū q̄ sit d̄ns vniuersalis to
tius mūdi. l. de p̄catio. ff. ad. l. rodiā. de iactu. l. bñ a 3c

none. C. de q̄drien. prescrip. t̄nc stat difficultas z ē necesse
venire q̄ ex p̄scriptiōe t̄ati t̄pis cui⁹ incipit s̄riū in memo
ria nō existit sit quesita regi francie z s̄ibus regibus exē
ptio vel libertas ab imperiali p̄tate z p̄titudine. z dū dicit
nō p̄t q̄s prescribere vt sit accephalus. d. c. cū n̄ liceat. z
c. nulla. r̄ideo q̄ tales reges nō erūt accephali. qz cūz pa
pa h̄at vniuersalē superioritatē. ēt in t̄p̄alibus vt in extra
uagā. Bonifacii vnā sanctā. l. z actū iurisdictionis in t̄p̄ali
bus papa p̄mittat imperatori Old. cōsi. clxx. incipit q̄d ē
vtrū imperium in si. carta. tñ ex quo tanto t̄pe in istis regi
bus imperator non ereruit iurisdictionis actū. v̄ q̄si p̄ ob
liuionē amississe quasi possessionē z superioritatē. s̄. tales
reges. vt no. per Inno. in. c. olim. el. iij. de resti. spo. in. c.
q̄relā de elec. ibi Bal. in. ii. col. z amisso isto actu ereruit
p̄ negligentia imperatoris reuertit hoc ius superioritatis
quo ad istos reges ad papā z consolidat habitus cū actu
z vident agnoscere ip̄sū papā in superiorē. ēt quo ad t̄p̄a
lia tales reges. sicut videmus vacante imperio ereruit
ip̄erij reuertit ad papā. c. l. z ex suscepto z ibi Inno. z alij
de foro cōp. Bal. in. l. executorē in si. C. de execu. rei iud.
z facit q̄d vult Bal. in pace cōstantie. in verbo concesserit
mus in si. z sic isti reges non sint accephali. sed h̄nt caput
suū. i. papam. z non possident seipsos vt liberos. s̄. ex quo
p̄sent se p̄ianos p̄sent ēt se subiectos pape in t̄p̄ali
bus z spiritualibus. dicta extrauag. vnā sanctā. nec curan
dū. puto an papa ereruit actū t̄p̄alis iurisdictionis super
eos. quia sola professio cōstituit qualis possessionē super
ioritatis omnimodā in papa. l. non nudis z. l. non ep̄istolis
C. de proba. facit q̄d no. Barto. in. l. cum falsam. C. d̄ iur̄
ris z facti ignoran. z dum dicit ergo in. c. cum non liceat
procedit p̄scriptio. quia p̄sumet subiectus pape. So. ibi
solū opponebatur p̄scriptio cōtra obediētiam directo
nec allegabat se subiectū alterius. z sic apparet de mani
festa inobediētia. nec iunabat se exemptione. z subiectio
ne pape. nec in p̄scriptione t̄ati temporis cuius intū me
moriam nō est in contrarium attenditur superioris scientia
aliter. c. i. de p̄scripti. lib. vi. Barto. in. l. i. C. de bonis
vac. l. i. r̄. intelligenda enim sunt p̄dicta s̄m determinatio
nem sancte matris ecclesie v̄z q̄ post aduentū x̄pi dictum
imperij q̄d ante dependebat a solo deo nunc post dictuz
aduentū in eius vicarium scilicet papā z per papā trāsser
tur in principem secularē. vt in. d. c. venerabilem extra d̄
elec. in. c. nouit de iudicijs. in. c. per venerabilem qui filij
sunt legiti. z imperator non habet terras ecclesie guberna
re. sed defendere eas cōseruando iurisdictionem ecclesie
z tēporalis gladii potestātē z exercitiū a papa suscipit. d.
c. venerabilē sicut omnes planete z luna solis redijs reful
gēt. ita imperator potestate sibi collata a papa. c. solite de
mai. z obediē. c. cū ad verum. c. si imperator. l. iij. di. z ha
bet in. d. c. nouit z in cle. i. de iure iur. Et amittēte. quouis
modo imperatore h̄nt actū exercitiij iurisdictionis tēporalis
actus iste consolidat cū habitu qui est penes papā. nec v̄
denē isti reges erigere cornua. z sint accephali. sed illud
exercitiū. q̄d habebat super eos imperator suscipere ex ta
cita eius tollerātia z papā h̄re vt superiorē. ex quo in obe
diētia romane ecclesie perseuerāt que obediētia hoc i
feri vt dictū est q̄ ip̄se papa sit caput oīum ēt in tēporalib⁹
z ip̄i mēbz̄ sua. Nec obstat q̄d forte nūq̄ papa ereruit
actū tēporis iurisdictionis super eos. qz reseruando z vtē
do spirituali superioritate cōseruat z tēporalem accessori
am. c. i. s̄. siquis de manso. s̄. de contro. inuesti. c. i. ibi no.
Bal. s̄. de capi. qui curiā v̄di. P̄terea l. z superior nō
deducat superioritatē ad actū. qz non oportuit non p̄ hoc
perdit suā superioritatē. c. licet. s̄. si de feu. fue. cōtrouer.
z ibi dicit negari nō potest quin tacita patientia z negligē
tia imperatoris z paciēdo illos se gerere pro liberis z exē
ptis videat neglerisse eos. l. clam possidere. s̄. qui ad nun
d̄ias. ff. de acq. pos. z talis p̄tās nō dico euāscat nec i istis
regib⁹ resideat. s̄. act⁹ reuertit ad habitū. z sic suū superiorē
z h̄nt actū ererēt reges p̄dicti vt ip̄ator q̄si p̄missū pape

z facit qz res de facili reuertit ad natura sua. l. si vnus. §. pact. ante oia. ff. d. pactis. c. ab erordio. rry. dif. Et p confirmatiõe huius mee cõsideratiõis facit rõ decidendi quã ponit doc. ad. c. i. d. feudis marie. l. iij. z. iij. col. ibi naz et quo res reuertit ad naturalẽ suũ tollerãt ibi qz fructus n̄ cõuertãt i sorte a dño cui feudũ fuit pignozatũ qd tũ est d̄ regulas iuris. l. i. z. ii. C. d. pign. ac. z si dicat rõ ibi erat qz dñs remittebat fructia rñdeo qz illa nō ē fundametalis rõ pone. n. qz pignozaret res alteri qz dño quellet releuare vasallũ a fructio an cõputaret fructus i sorte certe nō qz il le ter. solũ loqz d̄ dño z casus i. c. cõquestus d̄ vsuris fundamētum ē ergo quia res reuertit ad dominum directo ideo tollerãt quod alias non tolleraretur qz fructus rei pignozate non cõputent i sorte ita h̄. et quo iurisditiõ z ex ercitiũ reuertit ad suũ habitũ tollerẽt ista p̄scrip. d̄ suprema ptatē. Et ex p̄dictis potes mō colligere an frãcigene vel ceteri reges nō obediẽtes d̄ scõ subfint i peratorũ de iure. C. oppo. cū glo. magna i prin. qz imo qz obligat ita re iuramēto si sit. j. etatē. rryij. añoz vt p̄bat. j. eo. §. itē sa cra. vbi p̄z qd sufficit qz sit pubes. So. dic gl. qz isti sūt casus diuersi qm̄ h̄ loquit d̄ iuramēto generali qz p̄stat iudici d̄ suãda pace. Ibi loqz d̄ iuramēto qd sp̄aliter qz fac ad uersario sup suo d̄ctu z p̄ h̄ ē expedita gl. vsqz ad h̄. §. qd q̄ bene loqz z latius declarabo i se. q. C. Quero cū dicta glo. iurta p̄rie deã qd si pubes factus. mior. rryij. añis fecerit pacē cū inimico suo z iurauit eã seruare an si eã non seruauerit icidat i penã huius. l. et ista glo. dubitatinẽ respõdet arguẽdo p̄ et d̄. z p̄rio qz nō teneat ipse minor qz v̄ potius distrabere qz d̄bere remittēdo p̄ pacē aduersario suo iurã sibi illatã vñ nō v̄ obligari p̄. d. §. itē sc̄a. simi liter nō teneat p̄ istũ ter. cū ipator nō astringat iurãtē nisi in etate. rryij. añoz. In d̄nũ arguit gl. qz imo tũc i d̄cõ casu teneat pena huius legis cū suus iuramētũ habeat ipsuz obligare p̄ maiore p̄ dictũ. §. sacramē. secus at i iuramento generali pacis de quo hic qz tũc mior. rryij. añis iurando nullo mō d̄bit nec obligat. Et sic forzi opat sc̄m in sp̄e adhibitũ sup suo negocio qz p̄stitũ iudici i genere sup pace generali. cū multa sint licita i genere z hoc voluit illa gl. allegãdo plures cocoz. vsqz ad h̄. nōbis. C. Quero subseq̄nter cū deã gl. an mior. rryij. añis qz nō ē habilis ad iurãdũ pacē put h̄ sit habilis ad pugnã faciendã cuz sua p̄sona. z rñdet glo. sumẽdo ar. ex isto ter. qz nō qz i pugna ē necesse qz qz vult pugnare iuret dño p̄rio qz non petit pugnã irato aio z eã fatigãdi aduersariũ h̄ ex certis p̄sũptio nibus qz aduersus ipsũ h̄z vt i lōbarda. in tit. q̄liter q̄se defen. deb. in. l. si. scdm̄ qd iurat ē qd non portat sc̄ũ her bã vel aliã rē qz p̄tineat ad maleficiũ vt i. d. t. l. nullus cã pio. qz iuramēta nō vident posse p̄stari p̄ minorē. rryij. añis. h̄z tu intelligas determinationē huius gl. p̄cedere fm̄ doc. qn̄ traheret iurãtē ad pugnã. secus at si ipse p̄uocaret aliũ ad pugnã qz nō cogeret iurare cū posset i necessitate l. si fideiũ. §. si necessaria. ff. qz satif. cog. itē qz i delictis non dat adultis venia. l. auxiliũ. ff. d̄ mior. z d̄ hac materia pu gne dic vt plene dicit. s. de pace tenē. §. i. z qd no. i. §. filles.

Si quis vero. Postquã ipator declarauit suã intentionē. s. p̄rie vt p̄p̄perpetuo seruet nũc tollit vnã dubitationē circa p̄dicta v̄z si alicui volenti vinere i pace fiat iurãtia in reb̄ vel i persona qd d̄z ipse agere in hoc vt nō videat pacē r̄p̄ere. z rñdet qz d̄z adire iudicē cõpetentē z corã eo iusticiã petere z ita cõseq̄ ius suũ. Et hec ē intentio huius l̄e. C. Ad. qz nō q̄libet sua aucte potest sibi ius dicere h̄z d̄z adire iudicē cõpetentēz p̄ suo iure cõsequẽdo siue i eã ciuili siue i crimiali vt. l. nul lus. C. de iudeis. z i. l. sigs i tãtã. C. vñ vi. z in. l. extat sup d̄bo iudice. z qd ibi p̄ doc. ff. qd me. ca. z cano. z in Spe. d̄ criminalib̄ z corũ cogni. sub ru. d̄ accusa. §. i. h̄. hoc tũ fallit. C. Quero cū glo. ij. qd si debitor meus fugiat cū re mibi debita z nō habeo copiã iudicis an possũ pp̄ria aucto ritate sibi auferre res absqz pena z qdaz dicit qz sic p̄ l. generali. C. de decurio. li. xi. h̄ gl. ista determinat qz nō

possũ violenter ei auferre rē. sed bene possũ cū debito rem detinere donec ipsum iudici p̄sentē p̄. l. ait p̄tor. §. si debitorẽ. ff. qz in frau. cre. z p̄ no. i. d. l. extat. z hoc voluit ista gl. vsqz ad versũ. h̄z qd sed tu i hac qdõne sic dicas h̄z Bal. z And. de iser. qz aut ipsa res ē ipsius capiẽtis z tũc p̄t ei auferre. d. l. ait p̄tor. §. si debitorē z. l. cmptoz. ff. de act. emp. aut nō ē capiẽtis sed ē debita obligatiõe p̄sonali z tũc p̄t capi ipse cū dicta re z p̄stari iudici vt in. d. l. si. C. d̄ malefi. z mathe. S̄z si fugiat sine re tunc ad huc p̄t capi. z iudici p̄stari vt. ff. de fur. l. interdũ. §. qui furem cuz ibi no. insti. d̄ act. in prin. z in. l. i. C. d̄ decurio. vel co. Nam z in ipso actu delinquendi q̄libet posset ipsum capere z iudici p̄stare ar. ff. d̄ adul. l. capite quinto. l. iij. ff. de fur. fm̄ Bal. d̄ quo plene p̄ ipsũ i. l. admonēdi. ff. d̄ iureiur. cano. l. c. cū nō ab hoie z i. c. at si clerici i p̄n. d̄ iudi. z vide qd di ri. s. de p̄suc. recti. seu. §. i. qm̄ nō si cēt clericus posset scõ tinēti capi et ep̄o p̄stari h̄z Jo. an. in. c. vt fame de sen. et cõ. nō aut ex iteruallo nisi d̄ licētia ep̄i p̄ no. in. d. c. cū ab hoie c̄ d̄ iudi. z t̄z Bal. C. Quero subseq̄nter cū deã gl. qd si tenēs rē meã nō fugiat. verũtamē eã nolit restituere an pp̄ria auctate posses sibi auferre z rñdet gl. qz n̄ p̄ istuz ter. nisi res eēt t̄p̄e pitura. qz forte ē actio iuriarũ qz durat año. l. si nō cõuicij. C. d̄ iniurijs. nec possũ copiã h̄re iudi cis tũc debeo p̄stari ac iterũpe solēnter dictam p̄scri p̄tionē seu vsucapio. h̄z formã. l. vt p̄fect. C. d̄ ana. excep. z hoc vult ista gl. vsqz ad h̄. qz bene loqz z itellige p̄deã nisi scõtinēti velles recuperare. qz tũc possē p̄. l. vt vim. ff. d̄ in sti. z iure fm̄ And. de iser. dicit tũ Bar. i. l. si alius. §. bel lissime. ff. qd vi. aut clã. qz i istis ciuitatib̄ qz n̄ recognoscũt superiorēz si vna ciuitas occupat bona alterius ciuitatis p̄t p̄ viz recuperare. qz iudicis n̄ ē copia. vt qz imiet graue piculũ i reb̄ meis vt ibi Bart. vt. d. l. nullus. z ad p̄deã cõmēdat Bal. h̄ gl. no. Panoz. i. c. oliz cãz d̄ resti. spo. Bal. in. l. ii. §. post originē. ff. d̄ originē iuris. fac glo. i. l. ge nerali. C. d̄ tabu. li. r. in. c. ius gētũ. i. vis. Inno. in. c. i. de imunita. eccle. §. io. in. l. i. §. i. ff. de fuitu. vrba. p̄diorum.

Si quis vero. Imperator volēs suã pacē supra scriptaz custodiri statuit i isto. §. pena aduersus violatores dicte pacis limitãdo eas h̄z gra dus z statũ delinq̄ntiã put i hac l̄a d̄clarat. h. d. Mo. qz maiori pena puniunt nobiles qz ignobiles z maiores i di gnitate qz miores. z ē rõ h̄z Ja. d̄ bel. qz q̄sto qz maior est vt maiori dignitate fungit tãto magis d̄z peccare z p̄tēne re vt vt. C. d̄ epi. z cle. l. p̄sbiteri circa si. c. h̄d. z vis. c. preci pue. ri. q. iij. qd ē verũ h̄z Bal. h̄ qz tractam̄ de p̄ca pecu niaria. secus at si tractam̄ d̄ p̄ca cozpali qz tũc miores z ignobiles punirent maiori pena. d̄ qz materia dic plei p̄ Ly. z doc. i. l. nemo clicis. C. d̄ sũma tri. z qd dixi. s. d̄ pa ce te. i. §. sigs miles. i p̄ nobili z Bar. in. l. qdã delicta. ff. de pe. z ex̄ d̄ p̄cis. c. grane. C. Mo. qz ex eodē delicto qz n̄ solũ p̄dēnãdus ē ad penã pecuniariam p̄gruentē delicto h̄z ē p̄dēnãdus ē ad emēdãdũ dãnũ p̄ti lese z iniurjate vt h̄ in. c. i. ex̄ d̄ iniurijs z d̄ã. dato. z dir. s. d̄ pace te. §. sigs aliquē i nōbi. Quinimo forzi in casu n̄o poterit puniri et pena cozporali si delictũ p̄petratũ mereat deãz penaz vt hac eadē. l. in. §. se. z in. §. h̄ociditũ. z h̄ tenuit gl. h̄ posita i si. qz h̄ remanet expedita z h̄ loqz. qz vnũ delictũ. s. vio latõis pacis si ipedit per aliõ delictũ. s. h̄ociditũ vt alteri n̄ce d̄ vt. l. n̄quam plura. ff. d̄ p̄na. delic. fm̄ And. d̄ iser. C. Quid si scã sit par vel treuga iter duos inimicos z vn̄ istoz offēdat fratres vt p̄iuctos alteri. an videat icidisse i penã adiectã i cõpositiõe pacis z Ja. ar. d̄ disputat istam qdõnē late d̄ pace te. sub ru. an si fecerit pacē zc. vbi arguit ad partes z tãdē iclinat vt videat i penaz icidisse ar. ff. de ope. lib. l. si libertatē z d̄ of. p̄fec. p̄. l. i. §. cū patrõs cū si.

Iniuria. Declarat z statuit qz p̄dicti violatores pa cis vltra p̄deã c̄ p̄cis legalib̄ puniãt p̄ iu ria vel violatiõe pacis. z h̄ vult vsqz ad. §. iudices. Et ad uerte. qz magni effect̄ ē ista d̄claratio vt ex eodē d̄licto pu niatur quis z de pacis violatione per p̄dicta z pena iuris

cōis que remanet. vt hic ter. declarat. Nā in hoc vitam
illud. qz dato qd in actione iuriarū ptozia excludat agere
volēs p lapsū anni. l. si nō cōnicij. C. de iniurijs. §. pena
sti. de iniurijs. z et in civili actione iniuriarū. q. l. cornelia
dat fm cōiter cano. et iniuriā passus excludat lapsū āni vt
vult late Jo. an. i addi. ad Spe. i. ti. de iniurijs in pri. Mo
sti. Jo. an. z alij. l. c. ea noscūt de sen. excō. gl. isti. d. iniurijs
§. sed lex cornelia i. l. si cū exceptōe. §. i. l. v. vtili. ff. q. me.
cā in. l. ij. C. d. nō nu. pecu. insti. de ppetuis z tpa. act. i. pñ.
Tamē sup erit remediūz hoc ipsi offenso vt agat p pace
violata iuxta pmissa. facit qd no. Bar. in. l. senat. ff. de ac
cu. in. l. certi cōdictio in prin. ff. si cer. pe. Tamē ne incida
tis in erroze. attēdite qz imo actio iniuriarū q nascit pro i
uria reali. z sic ex. l. cornelia ē ppetua nō annalis. ita t3 gl.
in. d. l. si nō cōnicij z ibi Ja. de arena. Ly. in. iij. q. Bal.
z Sali. z ita t3 Hosti. in sūma de iniurijs. §. qualis gl. i. l.
lex cornelia in prin. ff. de iniurijs z ibi cū ea simpliciter eā
referendo transit ibi Bar. recte intuēti ita rota decisio
he. cl. q. incipit itē qd p iniurijs. Bellamera decisio. clxx.
q incipit actio tñ cōpetens z p hac opi. ē regula qz civiles
actiones sunt ppetue. pprie vero sunt annales insti. de p
petuis z tpa. act. in prin. Nec obstat ar. quo mouet Jo.
an. dū dicit actio iuriarū ifamat. l. athletas. §. si. ff. d. hijs
q no. ifa. ergo restringi d3 vt finiat āno qz nō valet pntia
infamat ergo restringēda ē vt finiat āno. ad tollendā. n.
cōsequetiā sufficit dare instantia. c. sicut vrgeri. i. q. i. gl. in
in. l. creditores. ff. de opis no. nū. tolle instantiā actio fur
ti ifamat. d. l. athletas. §. si. z tñ nō finit anno. §. i. Insti.
de ppe. z tpa. act. C. Not. q. lex noua quātūcūqz penalis
p̄t ēt reseruare penas legis antique. facit. l. quoties. ff. de
act. z ob. De q materia p doc. i. l. senatus. ff. de accu. per
Ly. in. l. iij. C. de sepul. viola. z B. l. in. l. nō ē nouū. ff. d.
legi. z pbat. §. de pace tenē. i. prin. nā violator pacis tene
tur primo ad penā pecuniariā fm qualitātē sue cōditōis
vt. §. §. pri. in prin. i. fi. itē ad penā cōgruentē de iure cōi
p delicto p ipsum ppetrato in deā violatiōe pacis. qm si
violādo pacē cōfisset furtū puniret p̄a furti. si hōicidiū
puniret d hōicidiū. si iuriā puniret de iuriā z sic d sūb.
vt dixi. §. i. d. §. pr. i. vl. notabili. C. Quero cū gl. i. q. p̄a
v̄iat iponēda p iniuria illata dicite vt p Bar. i. l. lex cor
nelia. §. i. l. iniuriarū actio in pñ. ff. d. iniurijs z insti. d. in
iurijs. §. in sūma z. §. penā. Post Bal. qro nūqz iuriā
q nō cadit in speciale nomē delicti tñ cadit in atrocitatez
facti vt si qz dat vnā alapā potestati alicuius terre pp sin
gularē inimicitia quā h3 cū eo possit capitaliter puniri. re
spōdeo sic nā pene arbitrarie extendunt vsqz ad mortem
inclusiue pp excusū facinoris. ita ē gl. or. Insti. d. iniurijs
§. in sūma. z dicit Inno. qz pp emergētes casus licitū ē le
ges trāsgredi vt ipse no. de p̄ti. c. i. C. Quero an pp leuez
iniuriā dānatus efficiat infamis rñdeo n̄ vt no. Inno. ex
tra de re iudica. c. cū talis te. alias secus si non leuis eēt
§. si. l. athletas. ff. de hijs qui no. ifa. C. Quid si p̄tio p
iniuria illata sit actū actiōe iniuriarū civiliter an potero
postea agere criminaliter pro eadem iniuriā concludē
veritate qz vna altera tollat qñ vtraqz. tēdit ad vindictā
secus si vna tēdat ad vindictā z altera ad rē familiarem
z ita no. in. l. qd senat. ff. d. iniurijs z de hoc ibi traditur
z in. d. l. pretor. §. i. z in. l. i. qñ cūi. actio crimi. p̄ndi. z in
l. qd ergo. §. pena granior. ff. d. hijs q no. ifa. C. Quero
cū gl. ii. de pluribus simul. qd sit furtū z vnde dicatur.
Itē qz sit fur. Itē qualiter puniat tā civiliter quā crimina
liter z tā d iure antiquo qz de iure lōbar do z iure nouissi
mo. Et ad oia rñdet ista glo. p modū sūme z recita. puti
ea ga clara ē vsqz ad fi. Sed tu aduerte ad ipsam iuxta fi.
dum exp̄sse tenet qd p. §. si quis quinqz solidos. §. de pa
ce tenen. qz debeat fur. pro quinqz solidis laqueo suspēdi
zē. qz hoc ibi exp̄sse reprobaui dicēs qz ille. §. corrigitur p
istā ter. qd p furto legitime puniat. z ita obseruat cōsuetu
do dicit glo. sequēs in fi. sui vbi videas. Et de h plene vi
ri in. d. §. si quis. C. Quero cū gl. iij. fm quas leges debe

at quis puniri p iniuria z furto comisso an fm leges anti
quas romanas an fm nouas an fm leges lōbar dorum z
omissis qz h per. glo. de charolo z pippino de quo feriofi
us habet. ry. q. vi. c. alios z p glo. i. c. venerabilē cū d ele.
rñdeo ad qd nē ppositā lz ipsa se inuoluat qz nō punietur
fm leges lōbar dorum qz nō sunt in hoc recepte p legibus
cōibus z generalibz. sed puniet p legē huius iperatozis
que ē. §. de pace tenē. qz est lex generalis z p. L imperiali z
generali h̄t poterit p iniuria qz puniri vt reperit ibi ca
sus exp̄ssus qñ illata ē iniuria infra pacē z poterit plus z
minus fm qz arbitrabit iudex cōsideratis alijs circumstā
tijs de iure cōi qz cōsiderande sunt fm qd d3 insti. de in
iurijs in. §. atror. qm iste tales cōsideratiōes ēt in. l. noua
recipiende sunt cū nō reperiant reprobate. l. p̄cipim. C.
de appe. p3 ēt qualiter impator nō restrinxit se ad illā so
lā penā. h3 voluit. qd isti puniant fm leges z dicit leges in
plurali nūero vt p3. §. in. §. pri. in fi. codē mō dicit gl. fo
re dicēdū i pena furti. C. Quero an iniuriatus teneat re
mittere iniuriā intellige qz sic quo ad iā coram nō quo an
dānū z interesse Bar. in. l. si tibi. §. qdā. ff. d. pactis. z ibi
ponit qd in ozde dñica pater nosser. z p Bal. in. l. nō solū
§. iniuriarū. ff. d. iniurijs z p gl. d. malef. c. i. C. Quero si
p̄ciales vnus ciuitatis inuicē iferant sibi iniurias an te
neat resarcire dāna dic qz sic p p̄tē qz iniuste egit vt ēt d in
iurijs. c. in n̄ra z p Inno. in. c. fi. qd me. ca. Bal. hic.

Homicidium. Violator pacis nō solū puniet pe
na pecuniaria z emēdatiōe dāni
quinimo ēt si cōmitteret homicidiū puniret d homicidio
vel si āputaret mēbrū alicui puniret et tali mutilatiōe vel
cōmitteret quodcūqz aliud delictū p̄niet pena cōdigna
illi delicto fm statuta legalia. h. d. C. Nō qz cōmittēs ho
micidiū intra pacē constitutā puniet capitali snia vt h3 z. §.
d pace tenē. §. i. quinimo ēt d iure cōi capite puniūtur ho
micide. vt. ff. ad. l. cor. d. sicca. l. iij. §. pe. z insti. d. pub. iud.
§. itē lex cor. z. l. iij. C. d. epif. aud. Qualiter āt ista pena ca
pitalis intelligat dixi in. d. §. i. in nōbili. z ista pena capita
li nō solū tenet ille qz v̄re comisit homicidiū. h3 ēt ille qui
iuit cū telo cā occidēdi h3 nō potuit. l. is qz cū telo. C. ad. l.
cor. d. sicca. C. Nō qz mutilās mēbrū alicui infra pacis edi
ctū d3 legaliter puniri. p̄a āt legalis p mutilatiōe mēbrū
erat oli p̄a taliōis v3 si situdo supplicij hoc ē mēbrū p mē
bro. f. manū p māu pedē p pedē zē. vt. isti. d. iniurijs. §. pe
na. hodie No p tali excessit nō solū d3 manus āputari. cū
ēt p solo vulnere hec pena sit statuta sicut vt. §. de pace
te. §. si qz alij. verū ēt i plus poterit p̄iri si q̄litas criminis
hoc exigat consideratis circumstātijs d qd. §. dixi in. §. p̄e
dēti z pbat in. d. §. p̄a z. ff. d. p̄is. l. hodie z d pna. dicit. l.
fi. quinimo possit quoqz capitaliter puniri. si aīo occidēdi
mutilauit mēbrūz vt dixi. §. in p̄cedenti nōbili. Et p̄dicta
oia p̄cedūt qñ ex pposito z volūtate delicta fuerūt cōmis
sa. secus āt si aīo defendendi vel casu. l. i. C. de sicarijs. z
hoc voluit tota gl. ij. hic p̄posita qz bene z optime loquit h3
And. de ifer. z Ja. d. bel. vt statiz patebit. C. Oppo. cū gl.
i. in h. z hoc verū zē. qz imo et homicidio p̄petrato ēt in
fra pacē qz nō puniat. put ē casus. §. d pace tenē. §. i. So.
h fecit sp̄te. ibi ex necessitate ad sui defensionez quo casu
nō tenet. qz licitū ē. vim vi repellere. l. ii. C. d. sicarijs z. l.
vt vim. ff. d. iusti. z iure z hoc vult gl. vsqz ad h̄fi. Itē hoc
verū zē. Quero cum glo. an bona talis homicide debeat
applicari fisco. z rñdet gl. qz sic indistincte siue habeat de
scēdētes vel ascēdētes siue non. siue alios collaterales. si
ex isto homicidio sit cōmissum crimē lese maiestatis. qz in
talibz bonis solū reseruānt dotes. l. quisquis. C. ad. l. iul.
maie. Si No est simplex homicida. tunc dicite vt in aut.
bona dānatorū. C. de bonis dāna. z hoc vult gl. vsqz ad
h̄fi. sinasit. qz bene loquit referendo eā ad intellectū quem
ponit doc. in. d. autē. bōa dānatorū de quo dicatis vt ibi
p Ly. z p Bar. in. l. i. ff. de bonis dāna. z ifra. qz sūt rega
lia. z plene p Jac. ardi. in sūma de pace te. sub rubricella
ad quos successio hōicide pueniat. C. Quero subsequēter

cū. d. gl. quid si isti homicidae rapiunt fugā qd tunc est scien-
dum de bonis suis. z respondet q si ex dicto homicidio se-
cuta est violatio pacis bōa eius mobilia publicat in popu-
lo. Alia vero mobilia dabunt suis primioribus cū iura-
mento vt nūq p eos det aliquid de dictis bonis homici-
de fm q pbat. s. de pace tenē. s. si ho pacis z cōclnde q
in violatiōe pacis dz seruari. d. s. si ho pacis z q ibi diri.
In alio autē homicida serua autentica bona dātorz eo-
dem mō quo doc. ipsaz itelligunt vt supra dixi. **Quero**
ab eē quid si occidat aliqs aliuz manu vacua. an teneat si
cut si gladio occidisset dic q sic dūmodo dolose faciat. ff.
ad. l. acquil. l. qui occidit. alias. l. qua actiōe. z t3 Bald. z
butri. **Quero** quid si potestas mādāt mibi vt si nō iter
ficiā ticiū occidet me an sim excusandus cū aliter vitā me
am seruare non possum. dic q sic vt. ff. ad. l. acquil. l. setaz
s. qui cū alter z t3 Pe. z Bal. **Quero** vnus fuit deca-
pitatus tāquā homicida ticiū postea reperit q fuit seius q
comisit dictū homicidiū. an sit liberatus dic q nō. C. qui
accu. non pos. l. i. z t3 Bal.

Judices. Ut ois tollat occasio dicte pacis violade
mādāt iudicibus locoz vt debeant eē di-
ligentes i faciendo iusticiā qbuscūq in vindicādo pacem
violatā. q si secus fecerit dnt refarcire dānū iniuriā passo
z nihilominus puniri pena h statuta. b. d. **Ad** i ciuitati-
bus z locis esse cōstituendos iudices z magistrat^{os} ad ius
reddēdū qm paz esset in ciuitate ius eē nisi essent qui iura
exequerent. z tales ab iperatore dnt cōfirmari vt bic. z in
pace cōstantie fit mentio vt sibi aucte ppria eligant magi-
stratus z iudices tñ illi tales electi dnt ab iperatore confir-
mari. z hoc sensit iste ter. dū dicit seu cōfirmari zc. Bar. l.
i. circa si. ff. d. iur. om. in. vt velle q imo iurisditio residet
in ipsis pptis. sed Inno. in. c. cū accessissent circa medium
de cōsti. vt velle q imo iurisditio sit i ipsis magistratibus
nō i ppo. z idē t3 Bal. i. d. l. i. z in. c. i. si de inuestit. iter
dñm z vas. lis ori. l. c. bone. il. ij. de posthu. pla. Ja. de bel.
i autē. de defen. ciui. s. l. i. q. p ista opi. Bal. fac qd no.
Bar. i. l. vbi absunt. ff. d. tu. z cur. datis ab his. z t3 Pe.
de ancha. i. repeti. c. i. in. xi. carta de cōsti. S3 Bal. hic p
hunc ter. z p prime deā t3 z infert q cum magistratus ab
iperatore credent siue cōfirmen^t q iurisditio ē iperatoris
iō dic q ab inferioribus sine dō vendi non pōt. fac que no.
idē Bal. i. l. i. s. cū vrbē. ff. de offic. psec. vr. ter. j. ca. l. s.
ad bec. z ibi Bal. Bal. i. c. cū oēs. in. r. co. de pstit. vt cō-
cordare federe distinctiōis habz srietates. aut qrimus de
iurisditio. cōtentiosa. i. iudicandi z illa ē penes magistra-
tus p quos exercet. Et ita pcedit dictū inno. cū sequatib^{us}
aut qrimus de iurisditōe respectu statuendi vel confirmā-
di vel ordinandi. z tunc est penes pplm z pcedit dictum
Bar. tñ p. d. l. vbi absunt titubat postea. quia sicut fauore
minoris decuriones q representāt ciuitatē vtuntur iurisditio-
ne loco magistratus. d. l. vbi absunt. ergo ita fauore to-
tius populi dicemus iurisditōe esse penes cū qua potest
vti qñ vult z derinat i magistratus. l. barbari. ff. d. off. pre-
to. Et p hoc hēs erpeditā gl. i. h. positā q pcedā declara-
uit. S3 tu aduerte q hodie de consuetudine non seruatur
istud vt iudices vel magistratus eligāt vel cōfirmē p ipa-
tozē vt hēt no. q deā sunt pcedūt d iure z i autē. vt iud. si
ne quoquo suffragio circa prin. z. ff. ad. l. iulīa de ambitu.
l. i. z j. q sunt regalia. nō autē d cōsuetudie s3 q hodie sin-
gule ciuitates hnt sua regimina merū iperū a se sicut oliz
hēbat ptes puincie z no. gl. singularis i. l. fi. C. d. psci. lō.
tem. z t3 Bal. Quidā dixerūt q hoc pcedat i lōbardia p
pacē cōstantie. l3 nō dicāt verū. qz p pacē cōstantie requirit
q magistrat^{os} ab iperatore cōfirmē qd nō seruat vt Bal.
hic. z est maximi effectus ista disputatio. nā si quis vellet
pbare pscriptiōe vel quasi possessiōe iurisditōis in ciui-
tate si iurisditio ē penes pplm h3 pbare q vsus ē iurisditio-
ne sciente z paciēte pplo. Si ē penes iperatozē vel pnci-
pē tūc h3 pbare q ē vsus iurisditōe sciente vel paciēte im-
peratore vel illo principe. Bart. i. l. i. s. fi. ff. de aqua plu.

i. l. si publicat. s. i. ff. d. publica. Bal. i. l. iperū ibi Albe.
ff. de iuris. om. in. l. i. C. de serui. z aqua. cano. l. c. cū con-
tingat. de foro cōpe. l. c. cū ab ecclesiay d off. oz. i. c. cōque-
stus. iij. q. ix. **Ad** q p negligētā iurisditōis puniūt ad
ministratores iudices. ad hoc deputati ut bic. z. C. d. offi.
psec. pto. l. si quos. z d ser. fug. l. mācipia. nā cōseius ut d
licto qui delictum nō punit. l. ij. C. de cōmer. z mercato.
Quinimo si indicat h3 nō legitie adhuc puniēdi sunt. ut col-
ligit ex hoc ter. qd itellr ut stati dicā i glo. ij. **Ad** q ma-
iores iudices deliquentes maiori pena puniuntur q mi-
nores. Et est ratio quia cum maiores dignitates recipiūt
maiori pena digni sunt si i officio delinquant. vt dicit ter.
in. l. presbiteri. in fin. C. de episcop. z cleri. c. precipue. xi.
q. iij. **Quero** cū glo. ij. an iste ter. itelligi dz tā d iudice
q oio fuit negligēs z nihil iudicare noluit q de iudice qui
indicauit h3 male. Et rñdet gl. q sic. s3 tñ iste ter. diligen-
ter ē aduertēdus s3 ipsaz gl. q qñ male iudicat dz pside-
ri an p doliū uel fraudē indicauit. z qz forte corruptus pe-
cunia uel p grām uel p inimicitā uel ignoratiā. Primo
casu tā quā uere deliquēs erit ifamis z teneat reficere oia
dāna z expensas litis ac iter esse parti lese z ad totā extima-
tionē litis quā male iudicādo fecit suā. ut pbat i. l. ij. C. d.
pena iud. qui male iud. Et pdeā pcedūt sine dicit^{ur} iuder
sit paterfamilias. siue filiūfamilias. ut. ff. de iud. l. filiūfa-
miliā i fi. cū ibi no. Secōdo casu qñ p spudētā sen ignorā-
tiā. z tūc qz nō uere deliqz sit i culpa ignorādo. i quo uer-
sabat tūc fecit litē debebit cōdēnari z puniri si fuerit uisuz
iudicātū ut isti. d. obli. q ex qñ deli. in pzi. hoc pcedit qñ ip-
se iuder erat paterfamilias. secus at si esset filiūfamilias
qa tūc cōdēnā solū iquātū ē i peculio. vt. d. l. filiūfa. i pñ.
fi. d. iud. Et ita dz itelligi ista gl. l3 non ita clare loquat. vt
no. p gl. i. l. fi. ff. d. uarijs z extraoz. crimi. i. d. l. filiūfa. Et
cōcludo ultra gl. fm Bar. i. d. l. ij. qñ iuder iudicat ma-
le ex dolo. z tūc teneat i totū z tē graui^{us} puniri dz corporali-
ter ut h fm Bal. z Ja. de bel. nā plurib^{us} penis astrictus
ē vt i. d. l. ij. C. de pena iud. q male iud. s3 qñ iudicat p ipe-
ritiā teneat iquantū religiōi iudicātis uidebit. ut. s. dicituz
ē uerū ista iperitiā pte eē duobus modis. uno mō si iudicat
ex pte d casū legis. z tūc subdistingue. qz aut errauit i lege
difficili z obscura z puniet i minus aut i lege facili z clara
z puniet i plus. ut no. isti. d. obli. q ex qñ deli. i pñ. aut erra-
uit i uno passu in quo sunt opi. qz eligit malā opi. z tūc si in-
ter opiniōes erat vna q cōiter approbat. z tūc si aliā opi.
elegit nō bonā puniet eodē mō quo dictū ē. s. cū minime
sūt mutāda. l. mime. ff. d. legi. qz nō ē recedēdū a cōi opi. l.
athletas. in pñ. ff. d. isa. Si ho iter opi. qñq seruatur una
qñq alia tūc excusaret iuder q errauit errore pbabili. ar.
no. in. l. ij. ff. d. iur. z fac. ign. z i. l. cū platis d re iud. z qd di-
xit Inno. i. c. ne imitatis d cōsti. z elec. c. cupientes. s. deni-
q. l. vi. z Bal. i. l. ab eodē. C. quō z qñ iuder. **Quero**
qd si snia lata p imprudētā sit ipso iur nulla. an tūc iuder
faciat litē suā in eo in quo dānificauit partē. z dicē Bald.
qd sic ex eo qd generat d scō ptertu officij. ff. d. enic. l. si per
imprudētā z d picu. z cōmo. rei vē. l. vectig. vnde enor-
miter factū nō dz trāsire impunitū. vt no. ff. d. h. sig. l. si q
pena. **Quero** an ps q appellauit a snia lata p imperitiā
iudicis possit nihilominus agere d ipsuz iudicē. Et dicit
Inno. q sic in. c. sacro. de sen. excō. quē seqt Bal. h cum
nulla lex dicat sriū. l. ex maleficijs. s. si iuder. ff. d. ac. z ob-
li. z in isto ter. nūquā. n. quo ad iudicē vt cōsentire q snia
sit iuxta quāquā nō appellet. ar. C. arbitri. tutele. l. cū iter
dicti. z. ff. d. neg. gest. l. pōponius scribit si insisto in allega.
z copia Bononiē. quia non expedit.

Qui nero. Iste. s. s3 vix intellectū referē nō tantū
ad casuz prime pcedētē vbi locutus est
de iudice nō vindicante pacē violatā. s3 referē et ad casuz
i. s. si qs ho temerario. s. e. i quo locut^{us} fuit d violatorib^{us}
pacis. Et in snia h vult. Violatores pacis ac iudices ne-
gligētes i faciēdo iusticiā z vidicādo pacē violatā si nō pnt
soluēt pecuniariā pēaz eis iūctā pp pdeoz excessuz dnt pu-

niri p corporis cohercionez p quiuaginta miliaria. per
ququeniū relegari. h. d. **C**ō reglāz q q nō pōt soluere
penā pecuniariā ex delicto ipositas v3 puniri in corpus ēt
si sit iuder vel in dignitate positus vt hic. 2 in. l. i. in fi. ff. d
penis 2. l. qumq3. C. de ser. fug. Et ex hoc pstat. s3 Bal.
q iuder qui sindicatum soluere nō pōt. s. cōdēnationez v3
puniri pena corporali p istū ter. sed tñ de cōsuetudie est s3
ipsum q ponat in carcere donec soluerit. De materia at
sindicorū vide plene p Bal. in. l. obseruare. i. s. p. fisci. ff. d
offi. p. consu. 2 in. l. qumq3. C. de ser. fugi. Et per Jo. an. i
add. spe. de sindico in prin. 2 in spec. de his qui alie. noie
interue. s. sindicus. **C**ō hic casum in quo quis non li
beratur a pena pp inopiā. imo maiori pena afficitur cum
ictus fustium censeatur esse maior qualibet pecuniaria. l. i
seruoz in fi. ff. de pe. 2 hoc operat enozmitas delicti in ca
su nostro. ar. l. p. biteri. C. de epi. 2 cle. alias at pp pauper
tatē possit minorari pena pecuniaria. l. eos in fi. C. d. mo
do mulctari. 2 in glo. h. hic posita que p hoc est expedita.
2 de hac materia q ex inopia minorē pena dicatis vt ibi
2 i. l. illicitas. s. fi. ff. de offi. p. si. 2. C. de pēis. l. penā fac qd
diti. s. de alie. seu. pa. s. fi. **Q**uero cū glo. i. an duces co
mites marchioēs capitanei 2 ceteri de qbus diti. s. si vio
lauerint pacē 2 non possent soluere penam statutaz aduer
sus eā an debeant puniri in corpus 2 relegari fm formaz
hic traditā 2 respondet gl. q sic. qz iste. s. nō refert solm
ad iudices de quibus. s. prime dicit. Sed et ad oēs viola
tores pacis q iudices negligentes in vendicādo. q p3 qz
cū maior pena reperit statuta p violatione cū miles turba
toz pacis veniat decapitādus. l. fi. ff. d. re mili. **L**ocūdit s
ista glo. qz iste. s. nō solū iudices includat sed et oēs viola
tores pacis nisi qñ dicti violatores cōmississent homicidiū
vel aliquod delictū ex quo venirent decapitādū qz tñc fru
stra tractamus de ista pena relegatiōis. 2 hoc voluit tota
ista glo. 2 bene. **Q**uero ab extra quid si tales condēna
ti ad penā pecuniariā solucent partē pene sed nō possent
soluere residuū an nihilominus debeāt puniri fm formā
hic traditā. et puto q sic cum iperatoz simpliciter loquat
de integra solutione dictarum penarum pro quo adduco
l. iij. C. de vsu. rei indi. 2 quod ibi per Bal. 2 per eūdes in
c. si proponente de rescrip.

Conuenticulas. Imperatoz iste federicus in
tendens oī studio obuiare 2
tollere oēm occasionē ne par suprascripta violēt phibet i
isto. s. fieri cōuenticulas 2 cōiurationes. Et in sūma hoc
vult: **C**onuenticula 2 cōiurationes ad pacē violandaz quo
cūq3 modo 2 in quocūq3 loco reprobanā tā in pteritū q
in futurū. 2 ptrafaciens puniū pena vnus libe auri. h. d.
Cō ex text. ibi ciuitatē 2 ibi psonam. ex quo ponitur s3
vt diuersa fm Bal. hic q psonē appellatione non cōpre
henditur vniuersitas. ar. l. fi. C. d. erroga. mili. āno. li. rif.
glo. in. l. i. C. de iuris. om. iud. v3 sentire s3rium. vnde scire
debetis q verbi psona qñq3 capis pro singulari hoīe qñ
q3 p vniuersali. i. p vniuersitate. vt dicit Bald. in. l. ij. C.
de impub. 2 alijs substi. facit. l. mortuo. ff. de fideius. l. i. iij
cta. l. nihil. ff. ad macedo. l. eos. s. ceterū 2 facit tert. in. c.
graue. ibi. d. Anto. de pben. iō dicit Bald. in rubri. C. ad
treb. q in mandato s3 oēm psonam non v3 cōprehēdi vni
uersitas. ita in iuramento s3 oēm psonā non v3 cōprehēdi
vniuersitas. tñ in primo d. mādato s3riuz t3 idē Bal. in. l.
metū. s. aduertendū. ff. q metus cā. 2 in scdo iuramēto
s3 Bal. in. c. i. s. de noua fide. for. **N**az. pprie loquendo
p sone appellatione non venit vniuersitas autē. item nulla.
C. de sacrosan. ec. vbi bo. ter. l. si qz in tātam. C. vnde vi.
vos in ista materia distinguite. ant lex vti s3bo p sone vel
statutū vel rescriptū. 2 tunc si sumus in fauozabilibus ap
pellatione p sone cōprehendit vniuersitas. ita Jo. an. in. c.
cū i illis circa fi. de prebē. li. vi. i odiosis secus. ita Jo. an.
vbi prie. 2 iō dicit Ang. q in statuto correctorio iuris cōis
p sone appellatione nō venit vniuersitas. ita Ang. in. d. l. ni
hil Lu. in consilio. cccc. qd incipit oipotentis 2c. querit an

statutum. iō in derogatione priuilegioz concessorū cuiū
q3 persone nō venit vt videat priuilegio 2cesso vniuersita
ti derogatum ita Lu. consi. ccccxxvi. icipit oipotentis 2c.
q idultum in. ij. col. Aut lex ipersonaliter loquitur vel re
scriptum vel statutum. 2 tunc comprehendit et vniuersita
tē. ita ē ter. ibi Ang. in. l. metū. s. aduertendū. ff. q me
tus cā. aut loquitur simpliciter p verba adiectiua vel qua
lificatiua. puta collatores vel clerici. 2 tñc distingas ex mē
te Jo. an. in. d. c. cū in illis. de preben. li. vi. aut sumus i fa
uozabilibus 2 venit vniuersitas. aut i odiosis 2 non venit.
Predicta oia limitate nisi subiecta materia non esset vni
uersitati pportionabilis. nā tunc nūquā venit vniuersitas
puta excōdicantur ab hoīe vel statuto aliqd facientes nō cō
prehēduntur vniuersitas. c. romana. s. vniuersitatē. d. sen.
excō. l. vi. Immo. i. c. grauem d. sen. ex. facit qd no. Bal. i. l.
quicumq3 i simili. C. d. ser. fugi. **N**ota q cōuenticula ad
malum tendentes sunt reprobate de iure. vt h. 2 i. l. conue
ticulam. C. de epi. 2 cle. 2 i glo. i. h. posita que ad hoc alle
gat concordā. Secus at si pp aliquod licitum aliqui cōue
nient in vnum qz tunc non esse punibile sed pmissū. **S**in
ge. n. q sui delectus a possessione mea. nā possum incōmū
ti congregare amicos 2 recuperare dcam possessionē me
am. 2 no. gl. in. l. iij. s. cum igit. 2 in. l. cum fundum. ff. d. vi
2 vi arma. multo magis possem cōgregare psonas ad me
defendendū. vt no. in arg. qñ liceat sine iudi. vind. l. i. 2
qz melius ante tps occurrere 2c. l. fi. C. in qui. ca. in integr.
rest. non est neces. **P**ostqz ergo lex pmittit predicta non
debeo pati penam. l. i. C. de his qui veniaz eta. impe. 2 ita
intellerit And. de iser. 2 bene qd cōfirmo per auctoritatē
Odoff. in glo. sua. de pace constantie. in. s. itē societatem
vbi videas. **N**ota q cōiurationes super malis actib3
2 inter ciuitatē 2 populos phibite sunt. vt hic 2 in. l. aut fa
cta in prin. ff. de penis. facit. l. i. C. de monopo. vbi vniuer
sitas mercatorū nō pōt imponere metā mercibus suis 2 re
bus vendēdis. In istis tñ cōiurationibus 2 confederatio
nibus ciuitatum videmus de consuetudine seruari s3rium
fm gl. 2 maxime in lombardia qñ ciuitates inter se faciūt
leges 2 confederationes iuratas 2 hoc voluit tota ista gl.
ij. que per hoc remanet expedita. Sed tu dic q ista talis
cōsuetudo cōfederationū inter ciuitates 2 hodie ēt iuridi
ca in ciuitatibus ex pssis in pace cōstantie per ea que dicta
sūt. s. 2 ponit Alua. aliqd. s. de pace tenē. in pri. **Q**uinim
mo intelligas istum ter. q iste cōiurationes iō alias ho
die sunt reprobate. qz tendunt ad malū v3 ad cōturbatio
nē pacis. d. qua tractat isteti. qz iste. s. adaptat ad materi
am d. q locutus ē impator in pcedētib3 vt. C. de imponē.
lucra. descript. l. i. 2 l. regula. s. fi. ff. de iuris 2 fac. ign. **S**e
cus at si tenderet ad bonū qz tunc essent licite. vt no. gl. ri.
q. i. c. si quis clericorū. vnde si aliq3 rōnabiliter timeret
opssione inimicorū suozū poterit cōuocare amicos 2 san
guineos suos vt irent secū vt sint simul cū eo ad propulsā
dam iniuriam sibi iminentē. hoc. n. p. facere p ea que dca
sunt vt dicit in. s. i. s. d. pace te. facit. c. i. c. de postul. **C**ō
iurationes. n. sup. relicta licite sunt. 2 ita t3 And. de iser.
Quantū vero ad monopolia 2 cōuenticulas mercatorū
de quibus tangit glo. dic q nō tenēt nisi fiant auctoritate
publica vel cōfirmēt. vt no. i. l. sodales. ff. de collegijs illi
ci. 2 de extraoz. cri. l. i. s. sub pretertu. vbi ēt determinat q
superior pōt mādare collegijs ut portent sibi statuta colle
gioz suozum. Et si q sunt que sapiunt monopolij pcedat
s3 formā. d. l. i. C. d. monopo. 2 subiūgit Bar. q ēt pp ma
la statuta posset illicitū collegiū destrui. 2 de hoc ēt tangit
p Bal. i. d. l. de monopo. **A**t plenius hēatis istā materiā
dicite q reglā oia collegia cōgregatiōes 2 sodalitates sūt
phibita. l. i. i prin. ff. de colle. illiciti. l. i. in prin. ff. q cuiusq3
vniuer. no. Immo. in. c. dilecta. de excess. p. in. c. cū ab ec
clesiarū. d. of. oz. Arch. i. c. sigs. 2 i. c. cōiurationes. ri. q. i.
Bal. in autē. hita. C. ne fili3 p pē. tñ dicite post doc. in
locis pal. marie ēt Bar. i. l. fi. ff. d. col. il. 2 Bal. 2 Ang. in
l. i. i pri. ff. q cuiusq3 vniue. no. p. io q ē collegiū ciuitatis

alio loco confederato. Et ita Bal. in. d. l. executorum. et
cõiter cõfederatio facta intelligitur etiã facta pro adherẽ
tibus sine quibus confederati paces hñe non possunt. ita
Ang. in. l. que religiosis. ff. de rei ven. Sicut cõ diffidatio
trahit ad adherentes. vt vult Bal. i. l. ij. C. d. serui. et aq.
Et talis colligatio restringit et limitat a sua causa. vt vult
Ang. in. l. eptor. §. luti. ff. d. pac. et Un. i. §. cccclxiiij. qd sci
pit oipotētis et. i. ij. col. Bal. i. d. l. ij. C. d. ser. et aq. i. ruij.
co. et dicunt proprie adherentes qui nullo necessitatis vicu
lo sed sub ptectionis specie alteri ciuitati vel principi ad
heret. vt vult Ang. in. autē. d. hñdi. et falci. in prin. et in. d.
cõsi. cccclij. qd incipit carissime frater. et iõ sedes apostoli
ca nũquã facit pacē quin includat et adherentes suos. c. ad
apostolice d. re. iu. lib. vi. et ita cõiter seruāt alij principes.
Vnde p̄ dicta habetis inferre qd si cõfederatio est facta
ad tps̄ p̄finitũ q̄ lapso tpe expiraret cõfederatio ita Bal.
in. extrana. pactis constantie in verbo item societate. facit
qd no. Ang. in. d. l. emptor. §. lutins. et in. l. si vnus i prin.
ff. d. pac. et qd no. Bal. in. c. ad hñ d. appel. et subdit Bald.
in dicto verbo itē societate. q̄ si post lapsum tps̄ confede
rationis ciuitates vel principes sibi inuicē p̄stant subsidia
et fauores non videtur renouare p̄federationem p̄ ea que
habetur. in. l. si cñ hermes. C. locati. l. itē queritur. §. qui
sp̄leto et ibi p̄ Bar. ff. locati. Vñ non obmitto q̄ in istis
cõfederacionibus vnus alteri nõ tenet nisi quatenus fue
rit requisitũ ita Bal. et ibi dicit in. c. i. §. de noua. fidelis. for.
nec et obmitto q̄ voluit Pau. cõsilio. cclxxiiij. incipit in
xpi. et. viso sup̄ascripto puncto in. vi. et vii. col. q̄ p̄ tales
cõfederaciones non ligat quis ad faciendũ d̄ conuictos et
cognatione spiritali et p̄ eo facit qd no. Bal. in. l. generali
ter. ff. in ius vocati. ibi Ang. Bald. in. l. i. C. qui accusat.
Ludo. in. l. i. ff. de ius voca. Bal. in. autē. nisi rogati. C.
ad trebel. Sali. in. l. testis idoneus d̄ testi. in. l. si quis alij
nã. C. d. nuptijs. In d̄rim facit q̄ consuluit Bar. in cõsilio
qd incipit in. q. vertete inter dñm Simonē. et Bal. i. l. pa
retes ibi Sali. C. d. testi. dñ tenet q̄ imo cõpater pot̄ eẽ te
stis h̄ pater nõ. et in consilio pauli vide d̄ h̄bis p̄mitten
tis defensionē terrarum quas tenent quid impotent pro
paulo facit Hosti. in. c. grauē de excessi. prela.

Episcopus. Adonet iperatoz epos locoꝝ vt hu
iusmodi violatores pacis et cõmuni
cent et venientes d̄ predicta. s̄ facientes cõuenticulas atq̄
coniuaciones donec satisfacciant. h. d. Ad hoc tex. qd
de iure civili spectat ad officũ epoz facere tueri et conser
uare pacem et punire violatores pacis. de iure vero cano
nico expeditissimũ est vt in. c. i. extra de iudicijs.

Receptatoribus. In sũma hoc vult Recepta
tores violatoꝝ pacis et emẽ
tes predam ex dicta violatione captã puniri debent eadẽ
pena qua ipsi violatores. h. d. Ad receptatores punie
dos eadẽ pena qua delinquentes et est rō qz sine recepta
toꝝ non possunt malefactores diu latere. l. cõgruit. ff. de
offi. p̄sidis et. l. i. ff. d. receptato. et in glo. i. hic posita in prin.
itē qz eos receptado videntur quasi cõsentire delicto ipsoꝝ
et per q̄ns tanquã cõsentientes pari pena sunt puniendi per
l. si quẽquã iconomus. C. d. sacrosan. ecc. et in glo. ij. posita
in prin. Ad. q̄ emẽtes p̄dam captã a violatoꝝibus pa
cis puniuntur eadẽ pena cñ violatoꝝibus. et est rō qz inclu
dunt in suspicionē eiusdem criminis. l. ij. C. d. fructis. et in
tellige predicta qñ emẽs sciebat re esse captã et dicta pre
da quo casu et si ambulasset per plures manus idēz iuris
esset. l. sed vbi. ff. de minoribus secus si ipse emẽs p̄abili
ter ignorat. qz tunc non teneretur p̄ predictas. l. ij. et tenet
Hosti. in sũma in ti. d. resti. §. qd de p̄da. et in directorio iu
ris in eo ti. i. §. quid de ementibus. facit qd no. glo. in. d. l. i.
ff. de recepta. Quero cñ glo. i. in versi. itē forte quid si
aliquis potuit capere violatoꝝ et non recepit nec recepta
uit vey tñ pecunia accepta ab eo vel parte p̄de ipsum di
misit ire an teneatur eadẽ pena hic statuta contra receptã
tes. et respondet gl. q̄ sic qz vñ esse in pari cã turpitudinis

l. i. in fi. ff. de receptatoꝝ. quoniam s̄m ius lōbar doꝝ. si cõ
prehendisset et dimisisset teneret et ad emẽdationē totius
dãni vt. l. si quis furē in lōbar. de furtis et hoc voluit tota
ista gl. que bene loquit. Quid autē si simpliciter fauit eis
ad fugã dic q̄ tenebit tanquã fautor vt nõ. Sandi. in ti.
de homicidio in antepen. qõnē. C. oppo. cñ gl. ij. in ver.
hoc est verum et. S̄ istum tex. q̄ imo receptatoꝝes non te
neantur eadẽ pena vt et casus i. l. fi. ff. d. recepta. So. ratio
sanguinis illud ibi operat qñ quis receptauit affinem vel
cognatũ quo casu mitius d̄z puniri d̄ iure romano vt ibi.
hic vero loquimur d̄ receptante penitus extraneũ. d̄ iure
autē lombardo inter francos nulla sit differentia an rece
ptauit affine et patrem et fratres vel receptauit penitus ex
traneum. qz semp talis francus receptans scienter latro
nē reputat quasi latro et iudicat infidelis ad patriã sicut ille
erat nisi irauerit cñ. rj. testibus sacramentalibus. qui simi
liter franchi sint q̄ nesciebat eũ latronē prout habet i lō
bar. in ti. de furtis in. l. quicunq̄ post missas et hoc voluit
tota ista gl. vsqz ad fi. que bene loquitur. Sed quia posses
dubitare in quantum debeat trahi pena aduersus receptã
tē consanguineos et affines dic q̄ erit arbitrarium prout
bono iudici videbitur. ff. de penis. l. hodie. ff. de effracto
et expila. l. ij. §. i. et de raptu virg. l. i. §. penis tu dic vt per
Bar. in. d. l. i. ff. de recep.

Preterea. Declarat si aliquis ex predictis nõ vult
iurare dictã pacē et eam tenere determi
nat q̄ bona sua debent cõfiscari et domus sua d̄z destrui.
h. d. et aliter non sũmo. Ad. q̄ quis nõ pot̄ implorare
beneficium legis nec eo frui qui in legē cõmittit vt hic et i
l. aurium in fi. ff. d. minoribus et in gl. fi. h̄ posita. Ad.
casum specialem in quo pp̄ delictum venit domus delin
quentis destruenda et hoc operat enormitas delicti cõtra
violatoꝝes pacis quibus imperatoꝝ iste in tñ stomachabi
tur vt deroget regulis iuris cõis que volunt qd pp̄ delicta
ciuitates non deformentur ruinis. l. ij. §. si quis hoies et in
l. fi. ff. ne quid in loco pub. et in glo. i. hic posita ex quibus
colli gebat Rai. q̄ per statutũ vel consuetudinem posset i
duci vt domus possent dirui de quo per Li. in. l. cetera
§. si duobus. ff. de leg. i. q̄ secus esset d̄ iure cõi vt. l. ij. et l.
nemini. C. de edifici. priua. Reperit tñ alter casus in quo
et de iure cõi domus destruitur pp̄ nimiam contumaciaz
citati et nolentis cõparere. vt. l. si is cñ quo. ff. cõi diuidi.
sed tñ ille casus hodie correctus et s̄m eundem per. §. opz
in autē. de manda. prin. colla. iij. vbi dicit text. q̄ inder d̄z
punire personas et nõ bona vel ipsas res que persone sũt
que delinquit et nõ res. remanebit ergo casus specialis i
isto. §. ut domus destruat ut hic. In ceteris at casibus se
cus quoniam dixit Bar. in. d. §. si duobus. qd et ad debi
tum publicũ non d̄z domus destrui. Et vide ad predicta
que dicit post glo. s̄. hic finitur lex. in prin.

Illicitas. Ad hoc ut remoueat ois occasio uiolãdi
predictã pacē phibet imperatoꝝ fieri illi
citas extorsioes subditis et p̄fertis clericis imponẽdo de
nam aduersus d̄facientes ut restituat duplũ. h. d. Ad
illicitas ex actiones esse prohibitas neduz erigi a laicis vt
hic et in. l. illicitas. ff. de off. p̄resi. et in gl. i. hic posita. uerũ
et multominus a clericis. Ad q̄ extorquentes illicitas
exactiones uel tributa tenentur ad restitutionē dupli d̄ su
per exactionibus. l. i. et tenet princeps uel alius domi
nus erigens p̄dagia saluare soluẽt in persona et reb̄ s̄
Bal. hic. Et noluit Archi. in. c. si quis peregrinos. ruij.
q. iij. Ludo. dicit q̄ hodie non seruãt in. l. i. §. i. ff. d. publi
ca. Et ad primũ facit qd vult Bal. in. c. i. qui seu. da. pos.
et in. c. i. j. que sunt regalia. Quoniam si satis extorsio illici
ta fiat aduersus ecclesias non solũ p̄dicta pena puniretur
extorquẽs. sed et excõicabit et insuper perpetua deportatio
ne puniet. ut probatur in. d. l. placet in fi. C. de sacrosan.
ec. c. nõ eo minus. c. aduersus. de immunita. eccle. Et hoc
noluit et glo. fi. hic posita h̄ male seruet s̄m And. d̄ iser.
imo sunt excõicati. c. quãq̄. de censu. l. vi. et cle. i. d̄ immuni.

ecclesi. De quo plene per Ray. in summa sua sub rubrica que sunt tale is et si. Querit hic Bal. pone dominus territorij promissit quibusdam mercatoribus in suo territorio depredatis soluere oēs quantitatē que probatur ab his robatoribus ablatam sub pena dupli. modo probat quod robatoria fuit facta de certis rebus sed earum estimatio non probatur aliter quam per iuramentū. et inde secuta est condēnatio dominus ponamus in centum quā condēnationē dominus non soluit. Querit an dominus teneat ad penā dupli s; forma pacti. Et videt quod sic. nā certum est quod hic precessit dolus et crimen delinquentiū. sed lege cautet quod vbiq; constat de crimine. interesse vel damni probat per iuramentū vt l. ij. z. l. in actionibus. ff. plane. ff. de in litē iurā. Et hoc pp difficultatē probationis. vt no. in. l. sp. §. hoc iter dicto ff. quod vi aut clam. z. insti. d. verb. ob. §. pe. z. C. vnde vi. l. si qñ z p Inno. extra quod metus cā. c. fi. Secundo probatur sic cū sup aliqua obligatione eccedente interponit noua conuentio. Ista noua conuentio iformat a prima causa z eius naturā sapit. vt. ff. de ver. ob. l. stipula. §. cōuentioales. z. l. triticum. Est. n. talis censenda conuentio qualis ē materia sup qua interponit. vt no. ff. de act. empt. l. ēptorem. §. q autē. ff. de usu. si stipula. sed ista stipulatio iterposita sup materia criminis. de cuius natura est. vt l; actus ipse per iuramentū non pbat. tñ ad probandum damnus z interesse sufficit iuramentū. cū igitur ista promissio habeat originē a materia. per iuramentū probabili. ergo z i ipsa sufficit iuramentū. Tertio pbatur sic quod vbi inest aliqd alicui actioni respiciens illius causam non solum inest illi que ducit z immediate causat ab illa verū et occasione ab eadē cā. vt. ff. de dona. l. si quis id quod z. ff. de fideiussio. l. tutor. Sed ista facultas probandi inest actioni respicienti eā ergo z respicit causatum. probat vbi penalis stipulatio interponit super precedenti obligatione intelligit iterposita s; naturā illius. vt. ff. de ver. ob. l. quidā cū filiū. nec mirum quod ad illā sit relatio. vt. ff. de iureiurā. l. sed z si posses fori. §. sed si rerū. Preterea noie pbationis continet nō solum pbatio visus. sed z pbatio coniecturalis dūmodo lex habeat coniecturam pro veritate. vt. ff. de condi. z de mō. l. lutiū. sed hic apparet ex coniectura legū refferēdo nos ad obligationē. put concernit robatorē. Ergo talis intelligitur facta esse promissio qualis demonstratur ex causa precedente. In dñm vt. nam ista promissio habet in se conditionem si probabit. vt. ff. de ver. obli. l. qui romē. §. angarius. Sed probatio p iuramentū nō est proprie probatio. sed aut ē suppletio aut releuatio. ab onere pbandi. vt. ff. de iureiurā. l. cū qui. i. prin. Et si possit dici pbatio est summaria z non plenaria. ff. ad exhiben. l. thesauz que non sufficit. vbi agit de pleno z graui preiudicio. vel vbi contractus forma. vel vltime voluntatis requirit probationem fieri. vt. ff. de condi. z demon. l. lutiū. facit quod no. i. l. i. §. si de ea. ff. d. ventre i. pos. mittē. ff. ad carbonia. l. ij. §. cause. iuramentū est patrociniū summarie cognitionis z vide quod no. C. de iure deli. l. si. §. i. cōputatis perci. §. non ē cōpleta conditio sub qua pmissa est pena natura. n. cōditionū est hec quod debent formaliter z indubitabiliter z de iure cōi z ad vnguem adimpleri vt. ff. d. condic. z de mon. l. menius z. l. qui. §. hñ di. i. pn. z. d. l. qui romē. §. angarius. z quod no. i. l. ij. C. de isti. z subtit. Preterea iste do minus dñ pmississe illud ad quod de iure teneat. ff. de pba. l. cū de in debito. ff. de solut. l. is cui. §. flauius. s; dñs territorij non teneat nisi cū liquido pbat de rebus vt no. ff. qñ ex scō tu. l. i. p. Di. z. d. l. si qñ p. l. itē nō vt pmitter nisi quod suo noie dñ vt. ff. de solut. l. z magis. itē verba ambigua debent intelligi s; id quod ē verisimile vt no. ff. de pact. l. veteribus z. ff. de reg. iur. l. semp i stipulatione. itē iuramentū est quedā pbatio facta de qua nō dñ intelligi verbū probatio simpliciter platū quod ex hoc sequeret iconueniēs quod quis obligaret se ad idebitū z sic esset obligatio sine cā z possit elidi p exceptionē doli z marime qñ esset obligatio penalis vel odiosa vt. ff. de excep. doli. l. ij. §. circa. Pre-

terea vbiq; sunt noua iura alias noua materia insurgit actio que retinet suam propriā naturā nec recipit aliquid extrinsecū rōne alicuius pambule obligatiōis vt. ff. de nouac. l. aliā. ff. de re iud. l. iij. §. si ex cōuentōe. sed ista ē noua obligatio exorbitās a forma obligatiōis legalis pp penā isertā. §. dñ iudicari sua propria natura inspecta s; quā iteresse ē pbandū nō iurādū vt. C. de sen. que p eo quod iter est. l. i. §. i. alijs. Preterea cōiter dicimus quod vna actio nō solet sortiri naturā alterius actiōis odiosa l; loco ipsi? surrogat vt. ff. de peti. hñ d. l. itē veniūt. §. cū pdirimus. z no. l. l. certi cōditio i prin. ff. si cer. pe. itez quod credat iuramēto est itroductū in odiū delinquentiū q tenent ex delicto. sed dñs q tenet custodire territorij suū tenet ex quasi delicto z ideo s; cū nō probat iteresse p iuramentū quod nō inest dolus. l. i. ibi Bar. ff. qñ ex scō tu. l. i. ff. furti aduersus nau. caupo. sta. ci. l. i. si qñ ibi Bar. i. l. ne quis vbi vñ decidere istā qōnem. ff. de icē. ruina. naufra. Bal. in. l. nūmis. ff. d. i. litē iurā. Panoz. in. c. i. de resti. spoli. z hñ p cano. in. c. si. quod metus cā z confirmo sic determinata cā. l. doli i delinquentē determinatū h; effectum vt. ff. de iureiurā. l. admonendi. C. si ex falsis instru. l. ij. ff. de lega. iij. l. cū pater. §. dulcissimus. ff. de acqui. pos. Preterea s; nō debuit iserre preiudiciū sup pena de qua non fuit iudicatū. ff. de ver. obli. l. qui romē. §. duo fratres. itē s; nō solet esse maioris efficacitē q sint ipse probationes a quibus depēdet ipsa s; nō. cū ex ipsis pbationibus sumat effectū vt. ff. de iureiurā. l. s; z si posses fori. §. si. cū. l. sequenti. hāc partē teneo quod de pena nil fuit cognitū nec iudicatū.

Item sacramēta. In isto. §. non multū insistā quod est materia aliena a materia feudali z ad saturitatē circa ista cōmentus sum in re peti. c. cū cotingat de iureiur. hoc itendit. Dubes sponte firmās s;ctum suū p iuramentū non pōt s; venire secus si nō spōte quo casu ēt si ēt maior s;ctus possit. h. d. C. No. ad hoc vt iuramento firmes s;ctus z efficiat irrenocabilis duo exigunt. Primo quod ipse s;ctus sit pubes. S;do quod spōte iuramentū piterit. altero. n. hoz deficiente possit reuocari s;ctus. pubertas ergo sufficit cū iuramēto ad validatōnē s;ctus quod vñ satis ibumanū cū i tali etate ad hoc satis puberes possent de facili decipi a cōtrahentibus secū z ideo Alberi. i autē. sacramēta puberū. C. si aduersus vendi. dicit se reperisse hēricū septimū iperatozē destinā se corrigere istā decisionē quod multos facit puberes vagari p orbem destitutos rerū suarū emolumēto. adeo vt ad maiora crimina sterdm deducant sed morte puentus id facere non potuit i multis at cinitatibus huic ibumanitati pmissum est p statuta. z an tale statutū valeat sup hoc quod est longa materia z diuersitas iter scribentes remitto me ad no. p eos i. d. autē. sacramēta puberū z i. l. pactū. C. de colla. z per Bal. i. l. omnes populi. ff. de insti. z iure z hic z i. l. sigs iquilinos. §. si. z ibi imo. ff. de leg. i. p. Bar. i. d. l. si qñ p eo. z p cano. l. c. cū contigat de iureiur. itelligo tñ quod h; videat cē dura decisio vt. s. dixi tñ h; rōnem i se v; bonuz aie z reuerētiam dei z sic cōuenit cum iure diuino z naturali z iure gētium quod vult religionē z fidē seruari vt i. l. i. i. fi. z i. l. ij. ff. de iusticia z iure quā rōnez ēt ecclesia conse qui voluit z mandauit. nō obstantib; ibumanitatibus si pradietis vt pbat i. c. quāuis d pactis li. vi. addeo vt hoc ēt s; m Bal. iuramentū haberet hunc effectū ēt iter indeos p. l. qñ. C. d here. habet i probemio s;ctus C. No. quod h; regulariter ea que sūt p vi vel metū teneat ipso iure veniūt tñ rescidenda. l. ij. z. ij. C. quod metus cā. Ad istā ē sic i iuramento quod nullius ē momenti. vt hic. facit quod no. i. l. isti qui dem. quod metus cā z i. c. ad audientia. quod metus cā. c. si vero de iureiur. sicut videmus ēt idē in matrimonio vt. l. si mulier. §. si dos. quod me. cā. z i. c. cū locū extra de spon. Et est hic argu. quod nō sit necessaria absolutio a talib; iuramentis p metū extortis quod an sit veruz de iure canonico habet i. c. abbas extra de his que vt metusue cā si. i. c. verū. z in

c. si vero de iuramentis. Qualiter autem intelligatur metus vel
coactio violenta. dic vt no. de his que vi metusue ca. si. c.
sacris. 7 p. Bar. i. l. i. §. que bonerade. ff. quarum reru actio
no dat. 7 ff. q. metus ca. l. isti quide. §. i. 7 l. pe. ff. de furtis
7 in. c. ad aures. 7 in. c. cu dilectus. extra qd metus causa.
Bal. in. c. causam matrimonij de offi. dele. ¶ No. q. in
ramenta interposita de no erponedis querelis maleficio
rum ista maxime sunt nullius momenti ad qd faciunt no-
tata per Inno. in. c. ad nostram. extra de iuramentis. qd facit i
ar. ad iuramenta interposita i contractibus feneratorijs. vt i
ipso no teneat. vt. l. cu qui nocetem i prin. ff. de iniur. l. ita
vulneratus. ff. ad. l. acqui. ¶ Venio ad gl. circa quaru ex
peditiones. quero itaqz primo cum prima parte qualiter
debeat illud sacm prestari p puberem ad hoc vt habeat
ipsum obligare. 7 respondet glo. q. dz corporaliter pstrari
sup aliqua sacra re puta ligno vel lapide habendo volun-
tate 7 cor ad deu. 7 lz videat de iure non posse iurari p no-
me vel caput vel capillos dei. vt in aut. vt no iuru. cotra
na. tu. de consuetudine seruaf vt iurcf ad sancta dei euang-
gelia. que cosuetudo in hoc dz attendi. 7 hoc vult gl. vsqz
ad versiculum quid si iurauit 7c. Et hac glo. no. 7 elicias
coclusionem q. consuetudo attenditur circa forma iuramen-
torum 7 sequit Bal. vñ in hac euu. iuraf sup quacumqz
scriptura dato q. non continet euangelia sed bene hf re-
spectus p ipsum iurante 7 deferentē ad ipsa euangelia. Et
ita no. p glo. Jo. an. in cle. i. de heret. facit q. habent i cle.
i. d. iuramentum. i. c. vt circa. de cle. li. vi. vtrū at si quis sciet
7 bona fide iuraret sup ligno vel lapide ad sancta dei eu-
gelia. tñ habendo respectu vt q. dicat iuro sup hoc ligno
vel lapide ad sancta dei euangelia et an obliget iuramen-
to 7 sit piurus si cotra veniat. Et dic q. sic fm And. d. iser.
qm q. falsum p lapide iurat piurus est vt dz. rui. q. v. c. ee-
clie. spernit. n. nomē dei oipotentis q. iurando iuocabatur.
l. si quis maior hic allegata i glo. hf et i. c. 7 si christus
de iuramentis. q. hf respectus ad id qd mente agebat. vt. l.
generabiter. §. si. C. de iur. 7 in. c. quicūqz. 7 in. c. huma-
ne aures. rui. q. v. 7 cotra pdicta videas et in Spe. de iur-
reior. in fi. parte tertia. 7 rui. q. v. c. q. piurat. ¶ Oppono
subsequent. r. cu. d. glo. i. ver. quid si iurauit quid si iste pu-
bes iurauit ore sed in bil tetigit corporaliter cu manu an
habeat locū determinatio istius. §. 7 dicit glo. q. no per. l.
si alterius. §. si. C. si minor se maio. dicit. Et confirmo istā
determinationē gl. p. c. vt circa. in fi. de elec. li. vi. Itē qñ
iuraf nuda voce no appellat pprie iuramentū sed verbū
vt i aut. de manda. prin. §. lz neqz. 7 lz Bal. 7 Andr. de
iser. bic. 7 lz dicat q. iter simplex verbū 7 iuramentū no fa-
ciat deus dñam. vt i. d. c. 7 si rps. 7 ibi p Inno. c. iuramen-
ti. rui. q. v. tñ ecclesia facit dñam. 7 facit p hac coclusionē
glo. i. d. c. q. iura. 7 qd dicit Host. in sūma de iuramentis. Ar-
chi. i. d. c. vt circa. 7 Jo. an. in cle. i. de heret. facit qd no.
glo. rui. q. i. in glo. sūme. 7 qd no. in aut. iuramentū q. pre-
sta. ab his. in prin. quicqd hic dicat Jac. de bel. ¶ Que-
ro subsequent. cu. d. glo. in fi. qd si iste pubes non iurauit
alias sed mandauit alteri vt iuret pro eo in aiām suam an
p tale iuramentū cofirmabit contractus sans fm forma h
traditā 7 ista glo. arguit ad partes 7 determinat q. sic quā
sequit doc. qm ea que sunt in psonā pcuratoris itelligit-
tur fieri i psonā dñi. ff. de religiosis. l. ossa i fi. facit. l. ita
corū. §. decuriones. ff. q. cuiusqz vniuersi. not. 7 de admi-
tu. l. ita tñ. §. gessisse. 7 extra de iura. calū. c. si. li. vi. 7 qd no-
ta. in. d. c. vt circa. de electio. Ad dñā at allegata per gl.
que ē via brocardica. respōde vt p doc. in. d. §. gessisse 7 p
Dy. in regula pōt qz. 7 i. c. q. per alium. d. regu. iur. li. vi.
¶ Quero cu glo. ij. an iste ter. et habeat locū et ipubere.
Dic q. no qa ipubes no pōt iurare et i sui vtilitate qñ sibi
deferet a iudice. l. videamus i prin. ff. de iur. Si vero a
parte tunc non pōt iurare nisi ad sui vtilitate. l. qui iurasse
in pri. de iuramentis. Fallit in liberto ipubere qui rōne ope-
rarū quas psta. e pōt obligat iuramento vt q. sit ioculator
vt. l. si. ff. de oper. liberto. Et hoc voluit ista glo. lz non ita

clare vsqz ad versu. ita 7c. ex qua gl. no. 7 coclude q. ad va-
lidandum contractus p iuramentū requirit q. iurans sit pu-
bes factus vt hic. Si vero esset minor pubere et dato q.
esset doli capax non posset validare contractū p iuramentū
lz committat reatū rōne piurij qz lex diffinit etate ad contra-
ctum validandū. ar. d. l. qui iurasse. Et hanc sūlam sequit
doc. iuris civilis cōter oēs 7 refert Ange. ita obseruari. 7
sic publice determinatū fuisse bonome. idē tē Bal. h. sed
glo. iuris canonici i. c. i. de delict. puero. tē q. si sit doli ca-
par q. tunc iuramento astringat. Idē vident sentire Jac.
de bel. 7 Andr. d. iser. bic. 7 idē Bar. in aut. sacra pubez
in infante primo pubertati. p. l. ipubere. ad. l. cornel. de sic-
ca. Sicut ergo ex furto vel delicto obligat diabolo. itaqz
dz obligari ex piurio p. d. c. i. de delict. puero. Et in hac du-
bita. reperio R. ap. fulg. in aut. sacra puberū tenentes
priorē sūlam vñ vt puberes et doli capaces non teneatur
p istū ter. 7 respondet ad iura in cotrariū allegata dicens
q. aut querimus an pubes lz doli capax iurando peccet qz
scienter falsum iurat qm tunc bene obligatur diabolo ex
piurio. vt. d. c. aut iurando pmittit se aliquid facturū 7 tūc
lz postea iuramentū no seruet no seidit i piuriū qz iurame-
to non ligat. 7 hanc sūlam sequit Alua. tāquā equiorē. tñ
iste ter. de se est satis rigorosus et i etate pubertatis. vt. s.
dicit. vnde no vltra extendendus ē ad duriorē rigorē. l. cu
qdā. ff. de libe. 7 posthu. 7 in. c. odia. 7c. nā infra dictā etā-
tē psumptio legis ē p eo q. ignoret qd agat. l. ij. in fi. d. fal-
moneta magna ē et auctoritas accursij glosatore i. d. au-
tē. sacra puberū. 7 Jac. columbi alterius gl. in isto. §. qui
hanc opi. simpliciter secuti sunt. ¶ Quero subsequenter
cu glo. An iste ter. et intelligat de pubere furioso iurante
7 respōdet q. no dicens q. hēat locū ipubere sane mentis
7 hoc sequit glo. vsqz ad ver. quō. 7 dic vt i ca. ¶ Quero
subsequent. cu. d. glo. an habeat locū iste ter. in pubere
qui sit filiusfamilias in quibus casibus possit obligari 7 di-
cit q. sic vsqz ad ver. sed nūqd 7c. Quid si iste pubes esset
vere seruus an habeat locū iste ter. si contrabat 7 iurat 7
respondet q. sic. idē dicit gl. si esset putatiuus seruus 7 hoc
voluit glo. vsqz ad versu. idē quero 7 bene. ¶ Quero sub-
sequent. cu. d. gl. an iste ter. habeat locū et si iste pubes
habeat curatore 7 dicit 7 iurauerit absqz eius auctorita-
te 7 hanc qōnem allegant glo. plura ar. p. 7 cotra. 7 tadē
coccludit 7 dterminat q. sic q. habeat locū sine adult. ba-
beat curatore sine no. 7 dic vt in glo. recitādo. eaz vsqz ad
finē quā glo. oēs doc. sequunt ea potissima rōne. qz sacra-
mentū putat cu maiore. ruy. anis ergo valet dētus ac si et
set factus a maiore 7 p qñis no habente curatore. Et dat
talis coclusionē q. in oibus actibus gestis quibus maior liga-
ret vt no contraheret i illis pubes iurans similiter liga-
bit. nā qd maioritas etatis operatur i maiore vt valeat q.
agit 7 n. ventat. hoc operat sacramētū i eo qui est pubes
vñ vbi dētus factus a maiore esset nullus eodez modo fir-
matus a pubere cu sacramento erit nullus. 7 pbant pdcā
i. l. i. C. si aduer. ven. vbi dētus firmatus p minore cu au-
toritate curatoris 7 iuramento no pōt rescindi ergo p istū
ter. ad hoc vt aliquid operet necesse ē dicere vt valeat co-
tractus sine curatore dūmodo firmet iuramento ar. l. si
qm. ff. de lega. i. ¶ Quero cu glo. iij. quid si iste pubes fir-
mit i ductus p dolum ad contrahendū 7 iurandū an habeat
locū iste. §. vt videat spōte cotraisse 7 iurasse. determina-
tio ē talis vñ qd iste pubes no dicat spōte iurare q. dolo
fuit i ductus ar. C. de raptu virgi. l. i. i. fi. vnde non poterit
dñenire ad resti. in integr. 7 si sibi opponat de iuramento
repticabit de dolo ar. C. de transact. l. sub pretertu 7 hoc
vult glo. cu qua transeit doc. Qualiter at pbabit iste do-
lus dicit Bal. q. poterit pbari et ex enormi lesioe p. l. pa-
ctum. C. de colla. 7 p Bar. in. l. si. ff. de preto. stipula. 7 de
trāfac. l. cum hij. §. i. ca. Qualiter at fiat rescissio pdicti d-
ctus firmati iuramento 7 vtrū p epm vel iudicē laicūz vi-
de p Lano. i. c. ij. de pac. li. vi. 7 de iur. c. lz Inno. 7
Hosti. i. c. veritatis de iuramentis. 7 in. c. si. de sepul. p. doc.

nostros in. l. si quis maior de transac. et in. l. pactu. C. d. col
 la. **¶** Quero subsequenter cu. d. gl. quid si iste pubes fuit
 iductus bladiis ad iuradu an tenebit tuc datus hz for
 ma hic tradita. et rñdet q sic. qz ex industria ppria licitum
 est sibi acquirere. l. si defunctus. C. arbitrii tutele. et hoc
 voluit gl. vsqz ad versi. ite q dicit zc. et cu hac determina
 tione ptransent doc. fac. l. si quis maior. et l. cu donat. C. d.
 transac. fm Jac. de bel. **¶** Quero cu glo. mag. in pri. an
 iste. s. intelligat de quocunqz dctu vel actu et reprobat de iu
 re coi vt e dare exēplū in. l. si quis inquilinos in fi. ff. d. leg.
 iij. l. stipula. hoc mō. ff. de verb. ob. et l. pe. ff. de obsequijs
 li. in fi. et respondet gl. q nō. qz i illis cu nō valeat principa
 le tāquā reprobatū a iure coi si d3 valere iuramētū tāquā
 accessorium. l. nō dubiū. C. de legibus sed hic loquimur de
 actu qui nō ē reprobatū de iure coi lz sit reprobatū fa
 uore psonē quo casu iuramentū habilitat personaz. et hoc
 voluit ista gl. in effectu vsqz ad versi. ite quero ex qua glo.
 no. verā cōclusionē ēt de iure canonico. q aut iuramentū
 interponitur sup oio p̄hibitis. et tuc non valet principale
 nec ēt sacm. aut iterponit sup bis q aliquo casu pmittunt
 tunc lz nō valeat principale nō tenebit sacm. vt i. c. cu cō
 tingat c̄tra de iure iur. **¶** De quo p Dy. i. c. nō est obliga
 torium. de regu. iur. li. vi. et p doc. i. d. l. nō dubiū fm Ja.
 de bel. et Ni. de nea. **¶** Quero cu. d. gl. quid si ipubes iu
 ravit sup dctu venditionis et postea reperit lesus vltra di
 midia iusti p̄cij an nō obstante iuramēto poterit d̄uenire.
¶ Et respondet glo. q sic et dic vt in ea q no. loquit vsqz ad
 v. qd si maior zc. **¶** Intelligas tñ q si iste pubes iurasset et
 nō venire d̄ rōne p̄cij vel quacūqz alia rōne qz tuc nō pos
 set obstante iuramento vt no. gl. i. l. ij. C. de rescin. vendi.
 et extra d̄ empt. et v̄edi. c. cum cam fm Ja. de bel. hic. **¶** De
 quo dicatis et p doc. i dictis locis. vbi at ipse pubes ēt so
 lū lesus infra dimidia iusti p̄cij. et iurasset tunc nō posset
 d̄uenire fm Ja. de bel. p. l. ite si p̄cio. s. fi. ff. locati. et i. l. in
 cause. ff. de minor. qd itelligas verū nisi esset dolus p ea q
 dicta sunt. s. et hoc ter. **¶** Quero subsequenter cu. d. glo.
 qs in maiore decepto vltra dimidia. et iurante nō d̄uenire
 an poterit cōtrauenire. et determinat q nō et bene. et dic vt
 in ea. vsqz ad ver. sed quero. d̄ quo plene videas per doc.
 in. d. l. ij. et in. d. c. cu cā. **¶** Quero subsequenter cum glo.
 an iste. s. hēat locū ēt si ipse pubes cōtraxit sine iterpositio
 ne decreti. et dicit q sic pbando tribus rōnibus quas p̄se
 quere vt i ea. vsqz ad ver. ite quero. qm bñ loquitur. et d̄ hoc
 diri. s. in prin. huius. s. **¶** Quero subsequenter cu. d. gl.
 qd si pubes generaliter iuravit nō venire cōtra illū actuz
 quē facit an valeat sacm in oī dctu et cū quacūqz psona. et
 arguit ad partes multū egregie. et determinat q si contra
 hēdo cōmemorat dictū sacm. et vult eo astringi q tuc va
 let alias nō. **¶** Et ita seruat de cōsuetudine fm glos. que oīa
 p̄dicta latissime declaravit vsqz ad v. ite quero. et qua cō
 cludif q iuramētū generale ad oēs futuros datus non li
 gat ipsum d̄bentē postea. et hāc cōclusionē seg vt glo. in. l.
 i. C. si aduersus vendi. et Ja. de bel. et Nic. de nea. hic. **¶** Sz
 in alia gl. i autē. sacm a puberū. et i. c. lz mulieres de iure iu.
 vt tenere partē p̄ria tāquā tutioz vt v3 obliget d̄ctib9 fu
 turis dato q nō fiat mētio in ipso dctu d̄ p̄dicto sacm o iam
 p̄tito et hāc partē vt seg Bar. ibi et Rapha. fulgo. p hāc
 rōnem potissimā v3 qz ex voluntate solius iurātis p̄det iu
 ramētū et iurat de eo q vbiqz p̄ns est sicut p3 i ratihabitio
 ne. vt no. i. l. pōponius. ff. d̄ neg. ge. et hec vident approba
 ta p Inno. i. c. i. c̄tra d̄ iure iu. Et sic virtute dicti iuramē
 ti posset cōstringi p censurā esse ecclesiasticā fm Andr. de
 iser. **¶** Quero subsequenter cu. d. gl. qd si iste pubes post
 quā cōtraixit et iuravit nō potuit tradere qa cecidit a posses
 sione quā postea recuperavit vtrū teneat tradere. **¶** Et hec gl.
 distinguēdo determinat q sic vt i ea vsqz ad ver. et qdā zc.
¶ Sed tu dic q debemus cōsiderare formā iuramēti qm si
 iuravit tradere et teneat solū semel tradere. et semel traden
 do liberat in p̄petuū. vt. ff. de d̄ben. emp. l. si cū venderes
 s. fi. ff. de ver. sig. l. boues. s. i. insti. d̄ iter d. s. ad ip̄scēde.

Si vero iuravit nō venire p̄tra vel tractare. tunc tenetur
 restituere qz resistēdo et nō reddēdo vt facere p̄trouersā
 et cōtrauenire vt in hac gl. et ita t3 Ray. Ni. de nea. Andr.
 de iser. **¶** Quero subsequenter cu. d. gl. quid si iste pubes
 d̄rit et nō iuravit. sed postea ex intervallo p̄iuramentū fir
 mat dictum cōtractū q fuerat nullus an habeat locū d̄ter
 minatio huius. s. **¶** Et determinat q sic. et dic vt in ea vsqz
 ad ver. ite quero zc. et bene loquit fm doc. facit p̄ sua d̄ter
 minatiōe. l. fi. C. ad macedo. **¶** Quero subsequenter cu
 ista glo. an iste. s. hēat locū nō solū i cōtractu sed et i renū
 ciationibus et distrac. **¶** Et arguit ad partes et finaliter d̄ter
 minat. q sic. et dic vt in ea vsqz ad ver. qd si iuravit zc. **¶** Et
 cōclūde cū ea q iste ter. hēat locū in quocūqz distractu qz
 large accipit cōtractus argu. d̄ fide. instru. l. cōtractus. lz
 stricte distractus nō cōprehendat sub lege loquente d̄ con
 tractu. vt dixit Bald. i. l. fi. C. si tutor vel curator interne.
¶ Itē qz eadē rō cadit vtrōbiqz. s. auctoritas et virtus sacra
 mēti. ergo idē ius statui d3. l. ticio. ff. d̄ ver. ob. fm Jac. d̄
 bel. **¶** Et hanc sniam t3 gl. i. l. iij. s. i. ff. d̄ tute. et rō. distra. et i
 d. autē. sacm a puberū ibi Bart. **¶** Suadet ista alia rō quia
 fauorabilior est cā distractus qz tractat de liberando aliū
 q cōtractus vbi tractat d̄ obligādo. l. arianus. de actio. et
 ob. **¶** Et ita tenenduz est fm eōdem sniam doc. qd d̄ d̄erit
 Ly. et Ray. q tenuerunt cōtrariuz. de qua materia ēt per
 doc. in. l. vbi pactū. C. de transa. **¶** Quero cu. d. gl. quid
 si plures iurauerit nō venire cōtra sniam vel cōtra cōfes
 sionē suā vel cōtra arbitriū. an habeat locū iste. s. et deter
 minat q sic etiā dato q non iteruenerit curator suus. sub
 iungens q lz nō possit venire cōtra sniam respectu mino
 ris etatis poterit tñ dicta snia appellare sicut posset maior
 qz iuramētū p̄dictū substulit solū obstaculū minoris etatis
 nō at iuris cōis et. s. in p̄cedentibus dictuz ē. **¶** Et hoc vult
 gl. vsqz ad v. qd si iurauerit zc. quā sequunt doc. cōiter in
 dicta autē. sacm a puberū. **¶** Intelligas tñ hoc p̄cedere nisi
 p iuramentū ēt renunciasset appellatiōi. qz tunc nō posset
 appellare fm Andr. de isernia. in. l. fi. C. de tempo. appell.
¶ Quero cu. d. gl. quid si pubes iurat nō venire contra
 testamentū an erit ligatus virtute iuramenti vt non possit
 cōtrauenire. **¶** Et respondet gl. q si iuravit de suo testamē
 to tunc nō ligabit. secus si iuravit de testa. alterius super
 quo maior potuisset pacisci qz tuc ligat. qz tunc iuramē
 tū nihil aliud operat nisi q facit ip̄suz maiorē vt sep̄ius di
 ctū est. vt voluit glo. vsqz ad versi. quid si filius. zc. que be
 ne sequit. **¶** De qua materia dicatis per doc. in. l. sigs i prin
 cipio testamenti. ff. de lega. iij. et in. l. i. C. de sacro. eccle. et
 in. c. quāuis. de pactis. li. vi. **¶** Quero cu. d. gl. quid si pu
 bes filiusfamilias per iuramētū renunciavit macedonia
 no an liget vt nō possit cōtrauenire. et determinat q nō. qz
 odiosum et cōtra mutantes. **¶** Et dic vt in ea quis bñ loq̄
 vsqz ad versi. quid si mulier zc. et cā cōiter sequit docto.
 lz **¶** De. tennerit contrarium insti. q cū eo. s. et q̄ diximus.
¶ Quero quid in muliere pubere renunciante velleiano
 p iuramētū an obliget et determinat q sic: qa velleianuz
 est in fauorez suā. **¶** Et dic vt in ea vsqz ad versi. quid si mi
 nor zc. cū qua pertransent doc. **¶** Quero cu. d. glo. qd
 si pubes p iuramentū renunciavit exceptioni nō nu. pecu.
 an possit cōtrauenire. et post varias opiniones determinat
 q sic. exceptione doli et pbando pecuniā non numeratā. et
 hoc voluit gl. vsqz ad ver. qd si minor zc. **¶** Sed tu dic cla
 rius fm Andr. de iser. q pōt venire cōtra tanqz maior. qa
 p sacm h̄ loco maioris. qualiter autē maior se iuuet no.
 plene in. l. si excautione. C. de nō. nu. pecu. et t3 Jac. d̄ bel.
¶ Quero cu. d. glo. qd si pubes donauit cā mor. et iura
 uit nō d̄uenire. an valeat et obligetur vt nō possit reuocare
 et determinat q sic qa ē tanquā maior. sed et maior posset
 sic donare vt nō reuocet. l. vbi. ff. de donat. cā mor. igit et
 iste pubes iurando. nec ob. illud qd. s. dictū ē de testamen
 to. qz testamētū ē publici iuris cui renunciari nō pōt et ibi
 dixit glos. hic aut p̄uari cui pōt renunciari. et hoc voluit
 ista gl. vsqz ad ver. qd si donauit. et cū ea pertransent doc.

cōiter. Quidam tamen dnt q aut donatio est facta simpli-
citer aut cū stipulatione z traditione. primo casu sit idē qd
in testamento. scdo casu pcedat dictū glo. z hoc seqt Ric.
d nea. **Q**uero subsequenter cū. d. glo. quid si pater mi-
nor diuidat inter filios suos emācipatos z iurauit nō ptra
uenire. an poterit postea venire cōtra. z hec glo. nō videt
firmare pedē nisi q arguit ad partes vsqz i fi. Sed tu ca-
piendo oia membra glos. sic dicas sū Jac. de bel. q aut
ista diuisio hz vim testamenti seu vltime voluntatis. z tūc
pōt cōtrauenire z sacm non valet per ea que dicta sunt. z
ita intelligat glo. facit. l. quotiens. l. si cogitatione. familie
berc. aut nō hz vim testamenti. z tunc non pōt uenire vt
in secunda opi. gl. hic posita p. l. ij. C. de dona. z tūc ēt Ric.
d nea. glo. alias ēt qōnes z oppos. format dicite vt in ea q
sancte loquit z cōiter approbat. **Q**ppo. de glos. si. l. i. si
mulier. §. si. ff. q metus cā. vbi dī q si vas. inducat p viz
vel metū ad cōtrahendū q tūc cōtractus qz coacta volun-
tas pure est voluntas. sed tūc talis dētus annullatur ope ex-
ceptionis. hic at dī q nullus ē momenti qz male. So. hu-
ius timore qdam intellexerunt istū ter. nullius momēti zc.
s. quātū ad effectū z sic cōcordant. alij aut z melius itelli-
gunt q ista verba nullius esse momenti ad sacramentum
referant nō at ad cōtractū. nā sacm nō inducit ad obli-
gandū sed ad roborandū dētum ex quo oriebat obligatio
z ideo effectus sacri tāquā debitor tollit ipso iure. dētus
at solum ope exceptionis. hoc voluit glo. sed tu assigna aliā
rōnem qz hoc operat natura iuramenti que est vt non sit
vinculū iniquitatis. eo q deus q est ibi presens non assistit
sed refistit pacto sū Jac. in. l. iurisdictionum in fi. d pactis.
Utrū aut de iure canonico tale iuramentū metu extortū
sit aliquid vide plene in. c. si vero aliquis de iurciurā. z qd
no. xv. q. vi. c. auctoritate. z qd hī per doc. nostros. l. ij. C.
qd metus cā. z videas qd ibi no. in glo. z qd dī. s. in scdo
notabili. Itē verum iuramentū pariat aliquā obligatiōez
seu actionē tam de iure civili q de iure canonico vide i. l.
i. C. de operis liber. z p Inno. in. c. nouit extra de iudicijs
Bar. in. l. si quis pro eo in prin. ff. de fideiū. **Q**uero ab
extra quid si pubes cōcessit seu. cū iuramēto nō adhibitis
oibus que debuerunt interuenire sū formā traditā. s. qui
testes sunt neces. an tale iuramentū. suppleat dictūz dese-
ctum. z tūc q nō suppleat nisi defectū etatis nō at alios per
no. z p Bar. in. d. l. si quis pro eo. ff. de fideiū. ita Alnar.
hic post Bal. z facit. qd dī in. c. i. §. q test. sunt neces. ad
proban. no. inuesti. **Q**uero an iste. §. hēat locū vbi hu-
ic puberi fuerit interdicta administratio. Et dicit Bal.
q si est facta interdictio pp etatē tunc hēbit locū qz nō po-
tuit iudic interdicere nisi quatinus lex iter dicit. fac. l. qui
hz. ff. de tute. Si vero est facta interdictio pp malos mo-
res suos vel pp insidias dēbentūz. z tūc nō hz locū iste. §.
facit. ff. de dēben. emp. l. si quis sciens.

Ad hec. Paulus vendēs rē suā ppriā sit ausus ven-
dere iurisdictionē seu districtū iperij dicēdo
q vendat liberā z absolutā a iurisdictione z districtu ipera-
toris subiungens q si fiat huiusmodi vēditio q sit ipso iu-
re nulla respectu ipsius iurisdictionis z districtus imperij
z hoc vult iste. §. **Q**uo. qd ois iurisdictionē ē apud iperato-
rem z ipse est qui eaz tribuit alijs magistratibus creando
eos vel confirmando vel pstando auctoritates creandi vt
ff. de of. psec. vr. c. i. §. cū vrbē. z in autē. de defen. civi. §.
inter i. z in tractatu pacis cōstantie. z dī. §. eo. §. indices
quinimo ēt minima iurisdictionē nō pōt cōferri sine auctori-
tate principis mediata. vt no. in. l. z ga. ff. de iuri. om. iud.
z in. l. pzinatoz. C. eo. p Inno. in. c. cū ab ecclesiarijs d of.
oz. vnde ergo apud imperatorē sunt iurisdictiones tāquam
apud fontē a quo fluūt z restuūt sicut flumina ad mare fac
c. qm in quibusdā. extra ne prelati vices suas. faciūt q po-
sui i. c. i. in prin. j. que sunt rega. **Q**uo. q iurisdictiones ipe-
riales nō pōt vendi. imo dētus sup illis nullus ē vt h. Et
fuit rō dubitandī. qz videbat q teneret venditio saltez in
pudiciū vendentis cū qz vendit rē alienā ēt si sit res pu-

blica nō cōsistens i vsu publico. vt. l. pacta cōuēta. §. si. ff.
de cōtraben. emp. cū ibi nō. Sed rō decidendi in opposi-
tū vt ipso iure nō teneat qz iurisdictiones sunt impatoris. vt
s. dī. iuris publici. vt. l. i. §. ins publicū. ff. de iusti. z iur
merito nō cadit cōmērtio nro. l. apud inliantū. ff. de leg. i.
Et p hoc qdā dixerunt q ista decisio sit supflua cū iaz per
pdicta esset iterdicta aliēatio. sed tu dic q id iperatoz hoc
de nouo phibuit qz forte erat aliqua cōsuetudo contraria
quā iperatoz hic tollere intendit sū Jac. vel sū Jac. de
bel. ipator cōcesserat iurisdictiones huic vēditōri. Et ideo
specialiter phibet eā vēdi. z ita intelligit ipse. Sed diceret
aliquis ante hanc cōstitutionē erat phibitū vendere iurif-
ditiones pp baratarias que ide sequebant. vt i autē. vt iu-
dices sine quoquo suffragio. §. i. ad qd ergo fuit vtile vel
necessariū q hic statuit. respōdeo qz forte inoluerat dria
cōsuetudo quā iperatoz tollit phibendo. Itē qz pena ar-
bitraria punit ille q cōtra facit. z no. C. de sacrosanc. ecc.
l. nemo martyres. Itē venditor illicito ēptōri nō tenetur
de emictiōe ēt si stipulatus sit. vt. C. d agri. z cens. l. quēad
modū. l. xi. **Q**uo. quero qd iurisditō sit i territorio. z
in quo. z quō sit in magistratu. respōdeo diuersimode. nā
in territorio ē tāq in re inaiata sicut seruitus in dōnante fū-
do vel seruiente. sed in magistratu ē tāq in subiecto aiato
sine quo iurisditio de p se nihil opat nec agit. vt. ff. de ori-
gi. iuris. l. ij. Et sicut ecclesia dī curata hītu z actu. ita iu-
risditio qz ē i habitu p potētiā. in actu p exercitiū. ē at iu-
risditio put ē i sua substātia put hītu vocat plectēdi dcer-
nendi z iudicēdi ptās iuri publico pp bonū publicū pzi-
paliter. z secundario pp vtilitatē pzinatoz itroducta. s. pro
ut inest ipsi magistratu ē regētis officiū magistratus q in
hītu actūz cōsistit iuxta no. p moder. i. l. i. z i. l. iperij. ff.
de iuris. om. iu. sempqz dī pcedere iurisditio officiū iudicē-
ctis. vt no. Jo. mona. in. c. statutū de rescrip. li. vi. qz pri-
us nascit quā exerceat ad actū. vt p. C. qui p sua iuris. l. i.
z no. i. l. i. l. i. C. de iure fisci. l. i. **Q**uo. quātitates iuris-
ditionis plus pnt intellectu pzi- z diffinitōe itelligi quam
ad oculū demonstrari excepto q locus suppositis demon-
strat vel describit eas circūscriptiue. vt i. c. z aiarū de con-
sti. li. vi. Adde q si cōsuetudo puidet z spāliter ē in aliquo
loco d aliquo iudice q apud illū cēset eē pzia iurisditio z si
apud superiorē. vt no. Archi. z Jo. mo. in. c. cū eps de of.
oz. li. vi. z ibi i nouel. dicit Jo. mo. q iurisditio ordinaria
nō dī ipediri p occupationē alterius. eē de hīti. c. accusa-
tus in glo. imo. nec ob. ff. de iudi. l. vbi ceptū. qz ibi loquit
respectu partiū nō tū p iudicat iudicibus vt ibi dicit glos.
alia qd no. valde qz qn ē hītiens z vsurarius pp heresim
pōt idici restitutio vsurariū qz connera sū Jo. mo. in. d. c.
accusatus d hīti. li. vi. i nouel. in glo. sua q icipit hz quō. nā
ex hīti psumit lapsas i crimē vsuraz. Et id iurisditio inq
stidōis hītiē pzinatitatis extendit ad crimē vsurariū sū Jo.
mo. **Q**uo. si qras i quo territorio ē iurisdictionis caput re-
spōdeo i territorio pincie vel ciuitatis redacta ad ipstā
pincie. i vno. n. castro p se vel in vna illa pprie p se non ē
iurisditio. Et cōcesso tali castro nō concedit iurisditio no.
Inno. de inrepa. c. ex lris. nisi cōcedens illi castro attribu-
at iurisdictionē z eā dāns sit talis q cā dare possit vt prin-
ceps. vel nisi talis iurisdī. sit tibi pscripta z exerceat ibi rō-
ne territorij z rōe psonē. tunc. n. cōcesso castro bene itel-
ligeret cōcessa ipsa iuris. vt dī. §. de ca. q cu. vē. c. i. z ita
ēt dterminat Jo. blan. Adar. in sua sū. ti. q. mo. seu. amit.
in antepe. z pe. col. z ē expressum in. c. statutum ciuitatis d
bere. li. vi. Itē ibi dicit Jo. mo. q illi q non possunt statue-
re sup pemptoria iurisdictionē nō possunt facere statutū su-
per dilatoria eius imagine ēt q iurisditio sit sup territorij
sicut nebula. s. paludē ex qua generatur p actiuam poten-
tiam solis. **Q**uerit ēt Jo. blanc. an cōcesso capite ca-
stri intelligatur cōcessum totū corpus castri. vt sic adhe-
reat capiti tanquā digniori z sicut accessoriū adheret prin-
cipali. z arguit p d z tū finaliter nihil dterminat nibilo-
minus dici pōt q concessa pte non intelligit totum esse cō-

cessum. l3 pars concessa sit dignior quoz omiffa sicut ille q
legat partē fundi non intelligit totum legare. z qui habet
plura iura legando vnū aliud sibi reseruasse vř qđ ab alio
est sepatum. Similiter in obligatiōe bonoz qz qui obligat
vnā rē non intelligit obligare aliā vt. l. fi. C. de pac. cōue.
z. C. de pec. l. maritus z. ff. de le. l. i. l. serui. elec. §. cuz fun-
dus. ff. de serui. vrba. p̄dio. l. colūne nā nō p̄udicat d̄ to-
to qz aliud ē totū aliud est tm̄. ff. de le. ij. l. qui solidū in pri.
ff. de rei ven. l. si in rē. nisi vbi haberet locū ius accrescēdi
de parte ad totū vt no. in. l. i. C. de testa. muli. z vide qz no.
in. c. cū qdā pbibet d̄ re. in. li. vi. z per Jo. mo. vbi eđ dīc
vbi exclusus a toto vř exclusus a tanto. i. a qualibet parte
totius. z dicit qz sic si loquimur de parte cōsecutiue. i. d̄ par-
te p̄ntie respiciente totū z veniēte ab eo. de excep. rei. ind.
l. si quis cū totū. ff. de pec. l. si vnus. §. si cuz decem z. §. se.
Pozzo circa p̄dicta qlibet dispō suis terminis ē cōtenta
ff. de verbo. obli. l. quicqđ astringen. z locus aliū ē quasi
fundus. ff. de verb. ob. l. locus z. l. questio. z descriptio re-
rum descriptionem exigit actionū. ff. d̄ fonte. l. i. §. hoc in-
ter dicitū argu. §. ff. de reg. iur. l. cū in diuersis. sed imo ibi
qz corpus hoīs retinet vestigiū hoīs viuētis qz vno spiri-
tu cōtinet. ff. de vsuca. l. si rerū mixtura. qz p̄ excellentiam
attribuit capiti in quo ē fons rōnis z intellectus. in re inia-
ta caput est idē qz participiū. i. qđ potissimū vnde versus.
Principiū caput ē z pars corporis z dominātis. l. i. ff. de
offic. p̄fec. augul. **Quero** nunqd possit p̄bati gr̄a facta
sup iuris. sine sacris apicibus respōdeo nō vt. l. i. C. d̄ mā.
prin. z. C. de diuer. offi. l. p̄batoze li. tij. z no. in. p̄be. serui
nouella. **Quero** vtrū apud fiscū sit iurisditio respōdeo
qz fiscus est duplex. s. vniuersalis z singularis seu p̄ticular-
ris vt fiscus papiē. tñ apud fiscū nulla ē iurisditio qz fiscus
idē est qz custos sacrista lege armatus z qz sacrista seu rep-
toziū publici thesauri hz priuilegia z p̄prios iudices z vi-
ce p̄sone publice fungit z ei legari z donari p̄t z hz p̄cu-
ratorē qui agit z cōuenit noie fisci z ē factus sine cōsciētia
qz imburfat oīa male acq̄sita. ff. d̄ calū. l. i. herede d̄ offic.
testa. l. papi. §. meminisse. p̄prie tñ fiscus nō ē nisi iperū z
pape vt. l. i. C. de bo. vacā. l. r. ff. ad munici pa. l. simile. ita
dicit lex iperialis z iō cōcludit Bal. ex p̄missis iurisditōes
esse apud cesarē tanquā apud fontē a quo fluūt z resuunt
sicut flumina ad mare fluūt. itaqz ab eo p̄ cōfirmationes z
cōcessionēs ac cōmissiōes sed ad eā resuūt p̄ appellatiōes
nullitates z querelas. de quibus cū princeps scipit cogno-
scere oibus alijs ipositū ē silentiū vt no. Inno. de cōstitū. i.
c. cū. Ad. ferrariē. in. c. vt nostrū de appel. z si alteri dele-
gat ordinariū se itromittere nō p̄t. z si iste delegatus fert
iūiam nullā nō redit iurisditio ad ordinariū sed ad papaz
ad quē p̄tinet p̄secutio sue cōmissionis. alij vero iseriores
z si vnus sit maior altero dñi sit superior ex eadē iurisditōe
si p̄t reuocare nec ibibere. ri. q. i. c. d̄ p̄sone p̄ acur. nisi cū
cā est apud superiorē p̄ appellatiōē. nā de natura appel-
latiōis est deuoluere z auferre iurisditōē inferiori que
lz rescindat p̄nunciatū respectu p̄tium tñ respectu p̄nūcia-
tionis suspendit z claudit ei os iterim. nā p̄t ad eū reuer-
ti exceptio. ff. de pac. l. tale pactū. §. qui puocauit. **Donec**
capitaneus permissus deputat aliquē iudicē insinuationū
ex necessitate sibi iposita p̄ statutū iste iudex insinuationū ē
vt ordinariū z sp̄aliter deputatus. itē pone hūc iudicem
vacare vel abēe an capitaneus poterit p̄ tribunali sedere
ad bancum. i. ad tribunal insinuationū z supplere vices
abūtis. respondeo qz nō ga iurisditiois forma d̄z seruari
z lz capitaneus videat esse iudex deputatus tñ non ē iuris.
exercitor nec auctor p̄ncipi. sicut deputatus ad eligē offi-
cialē d̄z eligere nō at omiffa via debita d̄z sibi aliqd vsur-
pare. ff. mā. l. si māda. §. si tibi. qz diuersa officia sunt. ff. d̄
le. ij. l. vnū ex familia. isti. n. nō sunt ad idē deputati lz vnū
vt ita dixerim. nascat sub alio nō tñ ab alio. C. de in ius vo-
cā. l. si si hac. §. p̄. scruta. ff. de testa. tute. l. tutores non ab-
herede. z sic nō ob. ff. de iudi. l. iudiciū solui. §. d̄ vř. ff. de
tuto. z cura. datus ab his. l. vbi absunt. sed ibi loquitur d̄

131
principibus civitatis qui generali presunt prudentia z ha-
bent iurisdictionē vniuersalē quā bene possunt p̄vidē sup
hoc. **Quid** ergo si quis granaret ab isto iudice insinuationū
nū respō. appellaret ad ipsū deputatē nō tāquā ad dele-
gatē sed tāqz ad ordinariū superiorē. Iste. n. iud ex insinua-
tionū non hz merū z mirtū iperū sed capitaneus sic. ergo
apparet maior ēt qđ iste nō est vicarius qz vicarius d̄z qui
cidē tribunali z cidē iurisditōi p̄sident. Sed iste p̄sident al-
teri tribunali z diuersa lege. z iō n̄ sub alternaf lz subordie-
tur. itēz nō ē delegatus qz hz iurisdictionē a lege lz aligatur
ab hoie. **Et** no. ex p̄dictis qz plus iurisdictionis nō cōtin-
net vnus i diuersis subiectis sicut in vno z eodē subiecto.
Simile dicimus in plurali dignitate. de reg. iur. cui. li. vi.
z p̄ Jo. mo. z. l. falsa. §. idē d̄ cōdi. z demō. **No.** ex hoc
ter. qz lz oīs iurisditio sit apud iperatore z qe qđ ē infra fines
iperū sit sub iurisditōe sua cū sit dñs mūdi. tñ dñus rerū
existentiū infra dictos confines iperū non sunt ipsius ipera-
tozis. l. bene a zenone. C. d̄ quadri. p̄serip. l. de p̄ccatio. ff.
ad. l. rodia d̄ iactu. z i p̄hemio. ff. p̄ doc. ponit. **Que-**
ro ab eē an vendens iurisdictionē illicite teneat emptori d̄
euictione. dicit Bald. qz nō qz ipse emptor scire debuit d̄
illicite mercabat. p. l. quēadmodū. C. d̄ agri. z censu. li. ri.
qđ t̄z ēt And. de iser. p̄ter quā in duobus casibus. **Prus**
ē si emptor sp̄aliter sibi p̄ stipulationē p̄uidisset p. l. si fun-
dum cū ibi no. C. d̄ euic. Scōs est si p̄babitē potuit em-
ptor ignorare dictā rem eē infra fines iperū. p̄nta qz erat in
finibus terrarū ecclesie vel francie qz nō ē sub iperio p̄ ea
que no. glo. i. prin. huus ti. z venditor dicebat rē esse d̄ ter-
ra ecclesie vel regni francie z vēdebat libere districtum z
iurisdictionem iperatozis. alias at dicit ipse And. de iser.
qz emptor semp p̄sumit scire. l. cōstitutiones. C. de iuris z
facti igno. l. qđ te. si cer. p̄ta. Alma. reprobat And. d̄ iser.
in primo suo casu per no. glo. j. ti. seq. in. c. i. in prin. z i. §.
in super. in verbo bone fidei.

Si vero. Hoc iterdū. Dñs p̄t priuare vasallū inf-
uo trāsferendo i ecclesiam rē feudale tā-
quā propriā z liberā nisi idē vasallus ex gr̄a illud feud. ab
ecclesia d̄ nouo obtineat. h. v. **No.** hic casum mirabilē
h̄z Ja. d̄ bel. z Bal. i quo vas. priuaf feudo sine culpa qđ
est cōtra regula. s. de feu. sine cul. n̄ amit. c. i. sed hoc ope-
ratur fauor ecclesie qm̄ ex facto dñi priuaf alter vt. s. si de
feu. sue. contro. c. si vasallus culpā z que fuit p̄ri. ca. bene.
amit. §. si. z in glo. h̄ posita in prin. **Speciale** ergo est fano-
re ecclesie qz h̄z multa alia priuilegia put ē videre i toto ti.
C. de sacrosac. ec. dicit tñ hic Bal. qz dñs hoc modo alie-
nans teneat vasallo ad interesse vel ad feudū equalēs. ad-
dēs qz si papa de plenitudine p̄tatis aufert mibi benefici-
um qz p̄t. c. p̄ principalem. ar. q. iij. tñ tenebit mibi de alio
p̄uidere equalenti. iō isert qz lz aliqua permitant iuris
auctoritate tñ ille qz facit tenebit ad iterē. qđ ēt bñ s̄nt h̄
glo. **No.** ēt fm̄ Bal. ter. ibi per gr̄az ecclesie qđ ex gr̄a
d̄z facere id qz naturalī rōne tenet. nā ecclesia tanquāz
cultrix iusticie nō d̄z pati aliquid fieri cōtra iusticiam in se
vel in alium. z iō nō d̄z auferre a vasallo dictū feu. vt. s. d̄
alie. feu. §. idē p̄t p̄pterea naturalī rōne tenetur recogno-
scendū vasallū ga ista obligatio nō ē effectnalis sed ē simi-
lis illi de qua in. l. sed z si lege. §. cōsuluit ibi gl. ff. de peti.
h̄ di. faciūt no. i. l. i. ff. de cōdi. debi. l. i. cū gs. C. de iuris
z fac. igno. z iō d̄z sibi facere gr̄am vt hic. **Et** quo colligit
Bal. qz gs d̄z facere gr̄am faciendo id ad qđ tenet de inf-
naturali. facit. l. titius. ff. d̄ obsequiis. **No.** hic casū sp̄a-
lē i quo dñs nō reddit partē vicē vasallo qđ est d̄ regulam
traditam. s. de for. h̄de. i. h̄. nā hic videmus qz dñs inito z
ignorante vasallo p̄t rē feudale p̄ aia iudicare. sed vasal-
lus hoc nō possit. vt. j. ti. se. post p̄ri. z. s. qualiter oli feu.
alie. pos. §. donare. h̄ hoc operat fauor z p̄uilegiū ecclesie
fm̄ Ja. de bel. naz alias nō possit dñs feudū i alius trans-
ferre sine voluntate vasallorū vt. j. inti. se. §. p̄terea du-
catis. z diri. s. de lege cora. c. ij. §. ex eadem. **Vel** assigna-
rōez d̄z fm̄ Bal. qui apud dñm residet plus iuris quod
f iij

p3 q2 recipit sacm fidelitatis a vasallo. sed nō ē. vasallo
prestatur ut dicitur i. d. c. i. de for. fide. Dicit idē Bald. qd iste
s. posuit solū ins singulare i feudis. unde nō d3 extēdi ad
ius emphiteoticū. ff. de vul. z pup. l. cobfidi. s. cū filie. z vi
de ēt hoc i Spe. d. feudis. s. qm. s. h. nunquid. an ecclesia
nō volente facere grām huic vasallo vtrū dñs teneat sibi
ad intereē. z respōdet qd sic. v3 qd aut soluat sibi extimatio
nē vel det sibi aliud seu. eiusdē bonitatis z quātūtatē pū
de ac si fuisset inuestitus de re aliena que fuisset sibi enicta
iurta p ea q habent in. c. i. i. pūci. s. de inuesti. de re alie.
fac. L. n. n. illud beneficiū nō sit sublatū ipi vasallo. ergo
sibi d3 remanere p. l. pūcipimus de ap. z hoc voluit ista gl.
vsq ad fi. que bñ z no. loquitur fm doc. ex qua collige fm
Bal. qd qd aliquis admittat auctoritate iuris ad infrin
gendū qd fecit. nihilominus tenebit ad iteresse z sic rigor
huius. s. satis cōpatur p limitationē huius glo. facit. c. si
filius extra de testa. z d. preben. c. iter cetera. z de iure pa.
c. pastoralis fm Host.

Et autem. In summa hoc itendit. Si vasallus legi
time vocatus nō associauerit dñm suuz
in exercitu vel p suscipienda corona debita nō contribue
rit amittit feudū z ad dñm reuertit. b. d. C. No. q impe
rator romanor d3 ire roma ad suscipiendā coronā q itel
ligas de veteri roma nō at cōstantinopolitana. nec posset
mittere pcuratorē p eo ad dictā coronā suscipiendā z posset
sibi corona alibi. i. fm Bal. ar. huius lfe z p ea q no. i. cle.
i. de iureiur. z q dicit. s. in ti. qd dicit dur mar. vel. co. i. pū.
C. No. et hoc ter. nouā igratitudinē p quā vasallus amit
tit feudū z ad dñm libere reuertit alias at plures indistin
cte. s. q fuit pri. cā bene. amit. p totū z supra q. mo. se. am.
p totū z p hoc hēs gl. pe. hic posita expeditā. C. No. q va
sallus ad requisitiōē dñi sui cogit p̄tare auxiliuz in domo
dñi sui qd expeditū z certū ē p suscipiendā coronā imperij
vt hic. vtrū at in alijs casibus dic vt dicit supra de contro.
iust. in fi. z supra de lege cora. c. ij. s. similiter z in. c. bene
ficiū supra si de feu. sue. z tro. facit infra ti. se. s. illud quoq.
C. No. ter. ibi p̄soluendo. q alternatiue vas. ad duo teneat
vel ire vel soluere z dicit bñ Bal. q erit in electiōē vasal
li. puta vtrū velit ire vel soluere qz debitor est alternatiue
vt hic iō sua erit electio. ar. ff. de iure dot. l. plerūq. s. si.
marime si redditus feudi ad eundū nō sufficiat ar. ff. d an
nuis lega. l. mentia. s. si. vel dic q aut eundo pōt magnum
auxiliū z cōmodū dño p̄tare iteruentu p̄sone sue z tūc d3
p̄sonaliter ire. ar. s. q fuit pri. ca. bñ. amit. s. z si vasallus
z. s. sed z si delator z titu. de noua fide. for. aut interuentu
sue p̄sone nō posset dño magnū auxiliū neqz cōmodū ipē
dere. tunc d3 esse in eius electiōē vtrū velit ire vel soluere
vt dicit Ja. de bel. C. No. q vasallus nō pōt ascribi i con
tumacia nisi cōstet de legitima admonitiōē z vocatiōē. fac
c. l3. s. si de feu. fac. cōtro. d quo late dicit. s. que fuit pri. cā
bene. amit. s. sed nec ē alia. Et ex hoc isert Bal. q quan
do aliqs allegat aliquē monitū vel requisitū d3 id p̄bat. qz
nemo p̄sumit citatus nisi probet in hoc ter. facit quod no.
glo. l. rru. di. c. ij. vbi plene videas z in Spe. d. citatio. s. se
quit versi. sed nūgd. C. Quero cū glo. iij. q̄liter ista voca
tio de q hic dēat fieri ad hoc vt intelligat legitime facta
put vult iste ter. z r̄ndet pluribus modis. p̄rio mō q fiat p
ipsum dñm vel eius pcuratorē. ar. ff. de peti. bñ di. l. item
veniunt. s. petitiā vel p l̄as dñi z d3 fieri adhibitis duob⁹
vel tribus expibus ar. s. qd sit inuesti. i. s. i. aduertite hic
post Bal. C. Quero qd z q sit vocatio legitima. r̄ndeo q
dñs i p̄pria p̄sōa vocat vsq pcuratorē v̄nūciū mittit l̄as
cōtinētes q se corā parib⁹ curie cōferat. Quid si in dubi
um reuocet sint lfe dñi r̄ndeo p̄bat parū testio qd ē nor.
dignū v3 q lfe et mādatuz ex qbus seq p̄t priuatio feudi si
eis nō obtēperat debēt cē m̄nute z reprobate solēni testio
parū. z hoc si h3 pares s3 si nō h3 pes admittit alij testes
idōci z qualz exce. maiores ar. C. d. hē. z cōmit. si. l. opti
mā i fi. v̄l scdo mō vocabit va. ad coronā sp̄cio p̄petēti s3
formā traditā. s. d. mili. vas. qui qtu. c. i. z h3 duo modū

approbant p gl. subfigit z fm modū v3 q ipse dñs nō vo
cabit de p̄se sed p pes curie q p̄sequere vsq ad fi. S3 tu
addas aliū modū fm Ja. de bel. v3 vt fiat vocatio fm cō
suetudinē loci ar. ff. de test. l. testiu. s. si. C. d. emā. libe. l. ii.
z. l. fi. Vel dic fm Bal. q sufficit mitti pelama generale
p terras z loca ipsius dñi regrentis nec regrif tria mōtio
vt. C. de remis. pig. l. si eo tpe z i. c. fi. extra de ma. z obe. p
Inno. z videte istū modū Bal. nō posse p̄cedere cū videat
tur. iserri ex isto ter. q sit necessaria specialis vocatio. ad q
ēt facit. s. hic finit. l. s. ad h3 qd no. s. si de feu. sue. cōtro.
c. l3. ex quo. n. vasalli sunt certi nō v̄l sufficere tale pelama
p no. in. c. fi. de ele. li. vi. in ele. i. de indi. tñ facit ter. in. c. i.
s. de nona fide for. ibi sp̄aliter vel generaliter. C. No. ter.
ibi cōuinci q ad amouēdum vas. ex culpa regrif q cā co
gnita cōstet de culpa iō isert Bal. an dñs auctoritate pro
pria possit feudū auferre vasallo ar. q no. s. figs vero ali
quē z. j. xi. ij. c. i. ar. s. C. de iu. embp. l. ij. z de metal. l. de
uotū li. xi. si p̄terea cadit vasallus qz alienauit feuduz tūc
v̄l q ancite propria si ipse possidet expelli possit. ita Bal.
in. c. ceterū in. iij. col. de iudi. p glo. in autē. vt de cetero nō
fiat cōmu. in prin. fac qd no. Ang. in. l. pe. ff. de pac. Lud.
in. l. q abūti in prin. ff. de acquirē. pos. si aliā culpā cōmisit
tunc dic q nō p̄t qz hec l̄ra dicit cōmitti z. s. d. mili. vasal.
q cōtu. c. i. de feu. sine culpa nō amit. c. i. Jac. de bel. dic
q aut inobedientia ē notoria. z dñs h3 iurisdictionē. z tunc
sicut si seruitus deberet alteri p̄ cōtumaciā posset illum
mittere i possessionē saltē ex p̄rio decreto ita poterit mitte
re in possessionē fisci. ff. de publica. l. cōmissa. ff. p socio. l.
cū duobus. s. idē r̄ndit. Si at sit talis dñs qui nō h3 iurif
ditiōē tūc oportet qd q̄relam p̄ponat z i possessionem
se mitti petat ar. ff. de re iudica. l. si cū nulla z. C. de crecu.
rei iudica. l. i. C. de act. z ob. l. negates. C. de. pa. l. si pacto
quo penā. In ephiteosi ēt dico q si nō esset liquida culpa
z emphiteota aliud iuridicū allegaret q nō posset d̄ facto
expelli de possessione fm Spe. z vide qd no. Bar. in rep.
l. iij. C. de pigno. de quo in. d. l. ij. C. de iure emphiteo. in
c. potuit d̄ locato. z si dubitat vas. ne expellat de facto ade
at iudicē vel p̄torē qui phibeat v̄m fieri donec cognosca
tur de iure partium. q iudex mandabit hoc mō ne vis fiat
possidenti iustificādo p̄ceptū q si senserit se grauātū veni
at recepturus iusticie cōplementū. l. si. ff. de offi. procura.
celaris. z. l. de pupillo. s. meminisse. ff. d noni operis n̄i.
ff. de offi. p̄si. l. illicitas. s. ne potētiores. ff. d vsufruc. l. eq̄
simū de p̄ba. c. in p̄ntia p Inno. z in. c. i. de imunita. eccl.
p Inno. z in nouella. officio iudicis p̄t peti ne iuria cōita
tur. sed postq̄ est cōissa oportet qd actiōibus z ordinarijs
remedijs experiat. alias forme agendi frustra essent inue
te institute. Verbū facultatē hec v̄ba itelligunt cōstito d̄
culpa de qua. s. dicit. fac. que vidimus i. c. i. z. ij. s. de feu.
sine culpa nō amit. in. c. fi. quo tpe miles qd ē no. dignum.
qz l3 verbū liberū videat significare precisam libertatem
tū intelligitur seruato iuris ordine in d̄rium facit ter. in. l.
i. C. de sacrosan. eccl. ibi liber sit z ibi Bar. z cū hoc con
cordat ter. in. c. i. in. s. callidis. j. ti. i. glo. fi. hic magistrali
ter loquitur dic vt in ea.

De phibita feudi alienatione per federicum.

C. Om. s. ti. pri. i. si. declarant q̄liter vasalli tenent affo
ciare dños suos v̄l stipēdia eis soluere qñ sp̄ator vadit ro
mā p suscipiendā coronā. v̄rū qz multotiēs vasalli p̄dicti
reperit̄t alieasse corū fenda absqz licentia corū dñorū ita
qd nō poterūt ire i tali expeditiōē z sic iperij vtilitas z ho
nor diminuebat. q̄re iperatoz federicus volens huic mor
bo puidere statuit hanc legē que nō solū cōcernit aliena
tiones p̄teritas sed ēt futurae que qdem lex supposita fu
it hic imediate post titulū z legē p̄cedētē que similiter fuit
eiusdem imperatozis federici.

Imperialem. Imperatoz federicus sol
licitus circa vtilitatē im
perij z subditoz habita diligenti deliberatio
ne phibet alienationē feudozū siue in totum

siue in parte absq; voluntate dñorum. siue fiat titulo vèdi-
tionis siue pignorationis siue relictis. p aia siue alterius cu
iuslibet alienationis. z insup renocat oēs alienationis q̄ in
p̄teritū facte fuissent nō obstante aliqua p̄scriptione rema-
nente actiōe ad p̄ciuz illi qui bona fide amit. h. d. **C**no.
q̄ ois alienatio seu distractio sup feudis i toto vel in pte ē
ster dicta vasallis absq; voluntate dñorum vt hic z. s. qua-
liter olim seu. alie. po. post prin. z. s. ti. ij. c. i. videas put i
simili videmus in alijs rebus q̄ sunt p̄hibite alienari neq;
b̄ casu p̄ntia dñi h̄ p̄ consensu ēt si n̄ p̄testet nisi casu quo
emphiteota vel feudatarius venderet rē emphiteoticam
vel feudale vt pleno iure ita **L**y. **A**ng. z **A**lbe. in. l. i. c. d.
iure emphiteo. de quo dubito p ea que no. in. l. gains. ff. d.
pigno. act. z intellige de alienatione alias solēni z valida.
quia si alienatio nō haberet alias suas solēnitates vasal.
non incideret i penā ter. n̄ri. l. amissiois feudi **B**ald. in. l.
ij. in. i. col. C. d. epi. aud. facit qd̄ no. **B**ar. in. l. filii. s. sigs
bonozū. ff. d. lega. prestā. **B**ald. in. l. i. s. ff. q̄ q̄s iuris
Bar. in. l. i. in. l. vbi pactū in vlti. col. C. de transa. **S**emi.
in. c. p̄petuo d̄ elec. li. vi. p̄ illū ter. pa. in. c. i. de cā pos. z p̄
p̄rie. lz in **S**riū faciat qd̄ vult **B**al. in. c. i. i. ii. co. s. de alie.
seu. **S**ed intelligo cōcordātes prime allegatas qñ d̄ctus ē
nullus alio respectu q̄ ex defectu cōsensu dñi. z iō nec do-
nare poterit p istā generalē p̄hibitionē z lz in. c. i. s. dona-
re. s. qualiter oliz seu. alie. po. loquat simpliciter de dona-
tiōe. z appellatiōe donatiōis in dubio nō venit donatio cā
mortis. l. i. s. i. ff. de dona. tñ cum lex p̄hibitiue loquat do-
natione p̄hibita v̄ p̄hibita dona. cā mortis. l. filius. s. pa-
ri rōne. ff. d. dona. secus si p̄missiue loqueret qz p̄missa do-
natione nō venit dona. cā mortis ita **B**al. hic **A**d vnum
aduertite qd̄ est notandū s̄m **A**nd. z sentit **B**al. hic q̄ va-
sallus alienans nō cadit a feudo nisi tradiderit rē. **I**dem
intelligo si constituerit se tenere z possidere noie emptoris
l. qd̄ meo. ff. de acqui. poss. **B**arto. i. l. ab emptione. ff. de
pactis. d. **A**nt. cōsi. p̄xiii qd̄ icipit iesu xpi zc. d̄ iure absq;
longa. z ita intelligit qd̄ no. **S**pe. i. ti. de locato. s. nunc ali-
qua verfi. lxxv. **S**ali. in. l. i. in pe. col. C. de iure emphi.
ibi **A**lberi. **J**o. an. in. c. potuit de locato. lz ibi **J**mo. in. xi.
charta t3 s. facit glo. in. l. i. s. si rem ibi **B**art. ff. depositi.
Bal. in. l. iij. C. vt in possess. lega. idē si tradita alijs modis
de qbus p̄ **B**al. in. l. traditionibus. C. d̄ pac. facit q̄ vidi-
mus in. c. i. s. qd̄ iuris si vas. post alie. feud. ab em. reno. z
ibi **A**lvar. p hoc restat illatio clara ad decisionē q̄ si ep̄bi
teota vel vasallus cōueniunt de vendendo q̄ p hoc nō ca-
dūt a iure suo nā si p̄ alienationē nōdū secuta traditiōe ve-
ra vel ficta non cadit a iure suo multominus p̄ p̄missionē
de vendēdo z ita t3 **P**au. de cast. in. l. i. bone fidei. s. si tñ
ff. de eo q̄ certo loco. lz tñ hec p̄missio nō sit licita p̄ not. p̄
Bal. in. l. i. c. ad. l. falci. **C**no. s̄m **B**al. hic q̄ si vasal-
lus cōtrahat cū aliquo z obliget oia bona sua nō cadit a
feudo. qz i tali obligatiōe generali nō venit feudū. c. in ge-
nerali. s. si de feu. fue. cōtro. z facit. l. codicillis. s. instituto
ff. de leg. ii. z qd̄ ibi no. **B**ar. **S**ed si sp̄aliter obligat feu-
dū z p̄cedit ad actū facti. puta ad traditiōe p̄natiur. feu-
do. secus si stat in finib⁹ verbi s̄m **B**al. hic z l. c. i. s. aut si
libellario. s. q. mo. feu. amit. **E**go dubitarē q̄ imo hoc ca-
su cadat a iure feudi p̄ ter. n̄ri in ibi vel pignozare. qm̄ p̄ so-
lum consensū obligatiū feudi vel alterius rei cōstituitur
ius i re z agi p̄t ipothecaria. l. si tibi. s. de pignozare z ibi no.
ff. de pac. z no. l. i. ff. de pign. z no. in. l. i. ff. de pigno. act.
lz secus sit in alienatiōe. puta venditiōe i qua nō causat ius
in re nisi secuta traditiōe. d. l. traditiōib⁹. **S**z posset respō-
deri q̄ cū ter. hic vtat̄ h̄bo pignozare z pignus dicat̄ a pu-
gno. l. traditiōe vt no. i. s. itē seruiana istitu. de acti. q̄ iste
ter. nō hz locū i simplici obligatiōe pignozis vel ipothecē
lz tñ secuta traditiōe vt. j. dicā. fac qd̄ no. **B**ald. i. c. i. s.
aut si libellario. s. q. mo. feu. amit. **A**ng. in. l. benignus. ff.
de legib⁹. z qd̄ no. **B**ar. i. l. in quozū. ff. de pignozis. **B**al.
hic z in. l. iij. C. vt in poss. leg. a simili p̄ illū ter. hz alijs sen-
sum dicens q̄ p ipothecā feudi nō transferit ius reale nisi

secuta traditione. nā i feudis nullū ius reale transferit nisi
secuta iuestitura. c. i. s. qd̄ sit iuesti. iō n̄ mirū si p̄ solā hipo-
thecā feudi nō secuta traditiōe nō cadit vasallus verū est
q̄ ipsa obligatio pignozis ē nulla ēt si nō tradat. qz textus
n̄r apponit p̄hibitionē exisse ita **B**ar. in. d. l. qui h̄eat. ff.
de lega. iij. i prin. **S**i tñ daret ipsi dño pignozis z traditiō
sp̄leta esset nō caderet a feudo. qz tacite videt̄ dñs cōsentī-
re ita **B**al. hic p ea q̄ habent i. c. i. d̄ feudis. facit q̄ scribi-
tur p̄ doc. in. l. bonozū. C. q̄ admit. i cle. ij. de reb⁹ ecclē. ff.
alie. d̄ri. s. d̄ capi. cora. s. p̄teora z. s. q̄ fuit pri. ca. b̄si. am.
s. si. facit. l. obligatiōe generali. ff. de pigno. z de hoc etiā
d̄ri. s. q. mo. feu. amit. s. aut si libellario z latissime. s. de
alie. feud. c. i. vbi glof. visa ē tenere contra. de quo vide p̄
Bal. in. l. iij. C. de cōia dele. **S**i at̄ h̄eret plures dñs req̄-
ritur oium cōsensus. iō n̄ sufficeret pignozare vni dñozū
si alij nō cōsentirēt ita v̄ hic residere **B**ald. l. i. cōia pre-
dio. z c̄ias s̄m **B**ald. q̄ ille v̄ h̄e aium non luendi qui
plus accipit sup pignozē q̄ v3 pignus vt. ff. de le. iij. l. qui
habebat in p̄n. ibi **B**ar. ita t3 **B**al. i. d. s. aut si libellario
Cno. q̄ tractus t̄pis nō firmat impossibilia de iure vt
in hoc ter. in fi. z in concoz. q̄ allegant̄ in gl. pe. hic posita
que aliqua iura in **S**riū allegant̄ remittēdo se p̄ solutio-
ne huius brocardi ad libellū deputatis **P**y. vnde tu dic
melius z latius p̄ **P**y. in. c. nō firmat̄ d̄ reg. iur. in. vi. z p̄
glo. in. l. per fundū. ff. de serui. vrba. p̄dio. z ibi per doc. z
qd̄ d̄ri. s. si de feu. fue. cōtro. c. naturales i nobili. **C**no.
q̄ solus bone fidei emptoz z repetit̄ p̄ciū a vasallo vendē-
te cū feudū sit reuersus ad dñs. n̄ at̄ male fidei emptoz qd̄
p3 ex hoc ter. qz cōcedit repetitionē bone fidei emptoz. s.
p̄hibuisse v̄ ipsi male fidei emptoz. l. cū p̄toz. ff. de iudi-
cijs. **I**te qz iputet sibi emptoz male fidei cū sciēter emerit
rē alienā z p̄hibita vendi. l. si fundū. C. de evic. z hoc etiā
voluit glo. si. hic posita in sui prin. **S**care. n. debuit istā p̄-
hibitionē. l. leges. C. d̄ legibus. facit qd̄ d̄ri supra p̄ quos
fiat iuesti. s. i. **C**no. qz glo. i. an dñs possit pignozis
obligare sua auctoritate p̄rietatē quaz hz in feudo absq;
voluntate z ista glo. arguit ad partes vsq; ad fi. z nō d̄ter-
minat vide **J**a. de bel. q̄ indistincte t3 q̄ possit cū non re-
periat̄ p̄hibitiū per. l. iij. C. de vsufu. z. ff. de pigno. act.
l. tutor. in fi. q̄ hic allegantur in glof. hoc idē t3 **A**ndr. de
iser. dicens quod cū hoc non reperitur cautū iure feudali
videtur esse relictus dispositioni iuris cōis vt in. c. i. s. de
feu. cogni. sed de iure cōi satis cautum ē per. d. l. ii. C. de
vsufu. **N**ec ob. q̄ non videat̄ parilitas isto casu inter do-
minum z vas. contra regulā positā supra de for. fide. infi.
qz ēt est dare alios casus in quibus non seruat̄ inter eos
parilitas per doc. i. c. dños. s. si de feu. fue. cōtro. z ē rō vt
puta qz s̄m p̄suetudinē antiquā poterat̄ iā dñs qz vasallus
pignozare ius suū vt colligit̄ qualitas olim seu. alie. po. z
in hoc erāt pares sed iperatoz hoc corerit solū in vasal-
lo igit̄ in dño remanet dispositio antiqua. l. p̄cipimus. C.
de appel. z sic redacti sunt in hoc ad disparitates facit qd̄
no. s. ti. pr. s. pe. z hanc p̄t̄ secutus ē **J**o. an. i addi. **S**pe.
in ti. de feu. s. qm̄ h̄. tertio q̄rit. **E**t. d. **B**al. hic qz non re-
perit̄ p̄hibitiū in dño sicut i vasallo. ergo v̄ p̄missus. ff.
er qbus cau. ma. l. nec nō. s. quod i eis. **L**imitat̄ hanc opi.
Alva. nisi ipse dñs pignozaret ius suū p̄ t̄ato p̄cio q̄ nō ef-
set spes qd̄ reueret. qz tunc esset idē qd̄ in alienatione p. l.
qui habebat in prin. ff. d̄ leg. iij. z facit̄ q̄. s. d̄ri. **C**no.
ro subsequerter cū glo. qd̄ si vasal. q̄ nō hz descendentes
vel agnatos aliquos i suo testa. disposuit d̄ re feudali ipsuz
feudū legādo p̄ozsus extraneo vel cōstitūdo heredez ex-
traneū an dñs teneat̄ iuestitre talē herede z cōclusio ē q̄
nō feudatarius. n. de feudo i testa. disponere nō p̄t. c. i. s.
de succes. feu. **S**ed attende qz ista glo. p̄supponit i hac qd̄
ne q̄ iste vas. nō habebat descendentes vel agnatos ergo
iffert a **S**riū sensu q̄ si habuisset q̄ tūc tale feudū nō reuer-
teret̄ sed trāsiret ad eos z v̄ seq̄ **B**al. qd̄ p̄cedere posset
in feudo antiquo vt no. glo. s. d̄ succe. feu. s. hoc quoq; et
d̄ri. s. q̄ fuit pri. cā bene. amit. s. si. sed in feudo nouo non

est dubium qd agnati nō succedūt vt. s. de benefi. fra. c. i. vtrū autē filius excludat qm̄ pater suus legauit feudū suū nouū extraneo z ista est maior dubitatio. z fm̄ hanc glo. q̄ indistincte loquit̄ dicendū est qd nō sed in d̄riū facit ter. in d. s. h. z. s. d. vas. q. cōtra cōsti. lotha. c. i. querit̄ cogita sup hoc. s. tū vide qd dixi. s. h. s. que fuit pri. cā bene. amit. in conclusionibus p que potes soluere qōnem. **Q**uero cū dicta glo. an vas. possit absqz volūate dñi ius suū feudale dare alteri i emphiteosiz ppetnā. z rīdet qd nō qz ē alienatio vt in autē. de non alienā. s. aliena. z voluit glof. vsqz ad fi. que bene loquitur qm̄ hoc v̄ satis exp̄ssus p istū ter. z addit **B**al. hoc esse v̄z et si fuisset appositū pactuz vt ex tali cōtractu n̄ trāfiret vtile dominū qz v̄ esse factū in fraudē legis p ea que dixit **D**y. in. l. codicillis. s. institu. to. ff. de leg. ij. facit. s. se. Et de hac qōne plene p **J**aco. ar. dīz. in summa. i. ti. qui. mo. se. amit. sub rubricella an emphiteosis vel libelli dētus phibeat. z dixi. s. quid iuris sit si post alie. feu. rē. c. i. s. i. z **L**ardi. in. c. ij. extra de feudis. facit. **S**pe. in. ti. de locato. s. fi. ver. crry. z se. **Q**uero cū glo. iij. qd si dñs dedit licentiā vasallo vt possit vendere feudū ticio amico suo an ex dicta licentiā possit v̄dere alteri. z dicit glo. qd nō. p. l. si rē. s. si illud. ff. qui. mo. pi gnus vel ypothe. **S**o. z bene z notabiliter loquit. z est rō qz fines mādati sunt custodiendi. l. diligenter. ff. manda. ti. Item qz potest interesse dñi ne v̄dat alteri qd dō ami co noiato. **C**. de iure emphi. l. fi. s. i. ff. de act. ep. l. si steri. lis. s. si tibi. Itē qz cū esset cōcessus vt vendat vni v̄ phi bitū ne v̄dat alteri. l. cū p̄tor. ff. d. iudicijs z de lega. i. l. si quis testa. s. **A**nd. **T**ucius ergo ē fm̄ ipsum ipetrare licē tiā simpliciter vendendū nō limitādo se ad aliquam perso nam quia tunc potest vendere quibuscumqz ar. **C**. de vōis vacan. l. si qm̄. facit qz nulla iniuria fit dño postquā cōsen sit vt i. c. i. extra de feudis qd itelligas v̄z dūmodo nō v̄ dat inimico dñi vel prohibite persone ar. l. fi. **C**. de pactis inter emp. z ven. z v̄ sentire **B**al. de qua qōne per ipsuz in. l. ii. **C**. de edil. actio. **Q**uero cum glo. fi. in ver. imo nec venditor rē. an vasallus vendens feudū male fidei ēptori possit retinere precium postq̄ dictus emptor illud repete re nō potest vt dixi. s. in vltimo notabili. z respondet qd nō sed applicabitur fisco per. l. lucius. ff. d. iure fisci. z hoc vo luit glo. vsqz ad uer. nec puto que bene loquit̄ fm̄. **J**a. de bel. z **A**nd. d. iser. facit qd no. in. l. dispensatorē. ff. de solu. **S**z **B**al. arguit in d̄rium per no. in. l. si procuratori falso ff. de cōdi. andebi. facit. l. fi. **C**. de funde. limi. li. ri. quasi. vi deat emptori donasse. **T**amen in d̄rium tenent hic **A**lua. z alij qz facit vasallus d̄ prohibitionē legis vendendo z fa cit. que videmus. s. que fuit pri. cā bene. amit. in fi. z. s. de phi. feu. alie. per lotha. l. i. in fi. z ter. in. s. callidis. j. eo. z dicit hic **A**nd. qd fiscus petat qui ē saccus male acquisitorz ff. de iure fisci. l. lucius. **Q**uero subsequenter cū. d. glo. qd si emptor male fidei expresse stipulatus est de euictiōe. an possit repetere precium. z respondet qd non ad hoc vt aliquam penam paciatur ex suo delicto scienter commissio. nec ob. l. si fundum. **C**. de euic. quia loquitur de re aliena. in qua non est prohibitio alienationis que de sui natura ē alienabilis. ff. de contraben. empr. l. rem alienam. hic ve ro loquimur d̄ re expresse prohibita alienari in qua ēptor male fidei plus peccauit. quod patet qz etiā notarius scribens talem contractū punitur in amissione manus vt hac eadem. l. iij. s. scribā. z hoc voluit ista glo. z eam sequitur doc. z pōt ēt assignari alia rō fm̄ **B**al. qz ista stipulatio d̄ euictione est accessoria. vnde si principale est legem. ergo et ipsa stipulatio. l. non dubium. **C**. de legibus. s. tū gl. ac cur. in pluribus locis teneat contrariū. v̄z in. l. queadmo dū. **C**. de agri. z cens. li. ri. in. l. fi. **C**. de fun. rei public. eo. li. **S**ed de hoc vide per doc. in. l. si fundum. **C**. de euic. z in. l. fi. in fi. **C**. de litig. **Q**uero subsequenter cum. d. gl. quid si emi bonā fide feudū a vasallo. z cōueni cū vasallo specialiter vt non agam de euictione. an tunc potero repe tere precium. z respondet qd sic p. l. exceptio i fi. ff. de act.

emp. z hoc vult ista glof. vsqz ad versū. sed nunqd rē. **T**u vero de hac questiōe dic latius per glo. z doc. in. l. si fami lie. **C**. familie hercis. **Q**uero cum dicta glo. quid si bo ne fidei emptor non vult repetere precium. sed vult agere ad interesse. nunquid potest. z respondet qd sic per. l. emp. act. **C**. de euic. z ad hoc intentabit actionē. et co cōtractū vt. ff. de act. emp. l. is qui vīna. z de cōtrabē. emp. l. sed cel sus. s. i. **N**ec ob. qd cōtractus sit nullus. quia hoc est verū quo ad effectum alienatiōis. **S**ed quantū ad preiudicium ipsius uendentis censet̄ aliquis vt ipsi bone fidei emptori nascat̄ actio psonalis et empto cōtra ipsūm v̄ditorem vt probat̄ indictis iuribus. facit qd no. in. l. fi. in fi. **C**. cōia de leg. z p hoc habes expeditam glo. que bene loquit. z eam sequunt̄ doc. **E**t pro determinatione glo. adduco. c. si feu dum. s. si de feu. sue. contro. **O**ppo. ab extra qd imo valeat alienatio facta per vasallam et non consensiente dño. c. i. s. de alie. feu. pa. **S**o. fallit in isto casu qm̄ aliena tur inter primos agnatos ad quos est reuersurum. qz non est pprie alienatio. sed potius refutatio de quo dic vt ibi latius eraminari. **O**ppo. de. c. i. s. de feu. non haben. ppri. na. feu. vbi vasallus pōt alienare sine voluntate do mini. **S**o. hoc ideo ibi statuit. qz ab initio fuit concessum cum eo pacto vt possit alienare de quo dic vt ibi dixi. op po. de. c. i. s. de contro. inter do. z empto. in. c. si vasallus s. si de feu. sue. contro. **S**o. vt. ibi dixi z maxime in. d. c. i. in. i. notabili. **O**ppo. de. c. i. post prin. s. qualiter olim feu. alie. pos. vbi patet qd vasallus potest ignorante domi no feudum alteri infeudare **S**o. fatendo contrarium. de qua materia dic plene vt no. glo. s. de capi. cora. s. prete rea vbi videas. **Q**uero ab extra an vasallus pignora do ius suū feudale domino suo cadat in penam hic sta tutam. respondeo qd non fm̄ **B**al. qz iam adest consensus ipsius domini vt in. c. i. extra de feudis **S**ed an tunc do minus lucrabit fructus vel eo computabit in fortem. dic qd lucrabit vt in. c. conquestus extra de vsuris z dixi in. c. i. s. de feu. da. in vicem leg. commissio. **Q**uero si sint plu res domini z pignoraui vni sine voluntate alioz. an pos sit. z dicit idem **B**al. distinguendum aut factum est indi uiduum aut diuiduum primo casu videt̄ qd possit. sedo nō p parte aliorum dominor ar. ff. de leg. ij. l. cum filius in prin. ff. de leg. iij. l. pater. s. quindecim. qm̄ autem itelliga tur diuiduum vide qd no. s. de fratri. de no. bene in uesti. c. i. **Q**uero an vasallus possit concedere vsufructum in re feudali v̄z constituendo alium vsufructuarium dic qd non fm̄ **A**nd. de iser. ff. de vsufu. l. arboribus. s. fi. **S**z bene possit vendere fructus tocuis tps quanto apud euz est remansura res feudalis. qz prohibitus vendere non p hibetur de fructibus disponere. ff. de lega. ij. l. codicillis s. instituto. z de lega. iij. l. pater. in prin. **S**i autem vende ret fructus ad tps z interim moriat̄ ita qd feudum transe at ad dñm uel ad alium tunc obligatio euanciscit. l. lex. ue etigali. ff. de pigno diuidentur tñ ipsi fructus fm̄ formam hic traditam de. l. cora. s. pe. **E**t vide etiam ad predicta que dixi in. s. aut si libellario. s. qui. mo. feud. amit. z me lus que dixi in. c. i. s. inde queri potest. s. de alie. feu. de quo ēt per **J**ac. ar. dīz. in. ti. qui. mo. feud. amit. sub rubri. an possit vendere fructus. cum rubricella se. z in **S**pecu. de pigno. s. i. uerfi. quid de decimis. **Q**uero an vasal lus qui habuit licentiā infeudandi feudum possit et uir tute eiusdem licentiā uendere partem. z dicit **A**nd. d. iser. qd sic de equitate. l. siquis cum totum. ff. de ecce. rei iudi ca. z de uerbo. signifi. l. si pupillus. s. i. idem dicit si con cessa est licentiā ticio uidetur et concessa filius. ff. de pro batio. l. si pactū in fi. idem dicit ipse qd virtute dicte con cessionis possit pignori obligare. lege. ij. **C**. de patribus qui fil. distr. ar. z qz lenius fuisset concedere licentiā pi gnoris ar. l. ii. z. l. p̄scriptione. **C**. si d̄ ius uel utili pub. fa cit. ff. de seru. expoztan. l. cui pacto. ff. de re. iur. l. nō d̄z. rigor tamen qui solet obseruari in contractibus multum cōtrariat̄ p̄dictis ita qz nō recedimus a significatiōe uer

bozuz. l. i. de exercito. z. l. non aliter de leg. iij. Itē qz vter
 qz calus ē prohibitus vt hic merito si pcedit in vno vī re
 manere p̄bitio i alio p. l. cū p̄toz d̄ iudicijs. Sz nungd si
 dñs p̄misit vendere possit obligare pignori feudum. ego
 putarē qz sic qz q̄q̄ aliud sit v̄dere aliud pignozare. rñ
 cōcesso id q̄ ē plus cōcedit id q̄ ē minus. l. seruitutes. §.
 stillicidiū. ff. de seruitu. z. l. cui pacto. ff. de seruis exoz. z
 pbatur ēt p glo. i casu odioso in. l. ii. C. de p̄ri. q̄ fil. distra.
¶ Ad fm And. hic quod sufficit cōsensus expressus siue
 tacitus. **¶** Quero quid si infudani tibi feudū z tu d̄ hoc
 feudo ifeudas alteri puta ticio z iste tici? vult v̄dere. an
 i hac v̄ditioe exigat volūtas mei prioris dñi an volūtas
 tua z Ja. ar. dizo. qui format istā qōnez in ti. qbus mo. feu.
 amit. sub rubricella an sufficiat cōsensus iunioris dñi. dic
 qd̄ d̄z interuēire cōsensus prioris dñi siue antiquioris. nō
 aut̄ primioris nisi ille antigoz ēt absens qz volūtas p̄ri
 mioris sufficeret. z hoc pbat per. §. z si cliētulus. §. d̄ alie.
 feu. z d̄ p̄bi. alie. feu. p̄ Lotb. l. i. z d̄ f. u. sine cul. nō amit.
 c. similes. z de lege cora. §. simili. liter. z. ar. ff. r̄ ratā ba. l.
 si sine. §. si. nisi primus vasallus ēt principis qz tunc secu
 dus vasallas non d̄z denunciare principi s̄ suo dño vt p̄
 batur hic z ar. l. i. C. qui pro sua iurisditio. z hanc ptem. s̄.
 qd̄ requiraf̄ p̄sensus prioris dñi t̄z simpliciter Jo. de bla.
 p. §. illud. j. eo. vbi videas. z Azo. in sūma de iure emp̄.
 z Bal. in. d. §. illud z qd̄ ibi dixi z Lardi. in. c. potuit ēt d̄
 locato. i emp̄iteosi facit gl. coiter approbata i. l. fi. i ver
 bo alijs. C. de iure emp̄bi. **¶** Quero an ex licētia data p̄
 dñm vasallo de v̄dēdo inducat p̄iudiciū dño s̄ iurib? s̄
 is z vasallagis que h̄z in dicto feudo z dicit idēz And. q̄
 nō qz fuit solum cogitātū de v̄dēdione iuris utilis ipsius
 vasalli vnde nō debemus extēdere ad iura domini. arg.
 extra. d̄ p̄sumpt. c. assert z qd̄ no. iij. q. vi. §. hoc quippe vñ
 ergo ēt sine aliqua reseruatione remanet saluū ius ipsius
 dñi. ff. de nego. gestis. l. si pupillus. §. i. z. l. testamēta. C. d̄
 testa. l. fi. de iure emp̄bi. de qua qōne vide latius p̄ Ja. ar.
 dizo. in ti. quibus mo. feu. amit. sub rubricella an. ēptoz q̄
 emit de volūtate dñi. **¶** Quero in consensu z licētia do
 mini sufficiat siue p̄cedat alienatio. siue sequat̄ dic qz sic h̄z
 And. de iher. p. l. i. ff. de iudicijs. z coia p̄dio. l. fi. z ē rō qz
 tollit impedimentuz pp̄ qd̄ nō valebat alienatio vñ cessat
 effectus impedimēti. l. vbi ler. ff. de vsucapio. Itē qz age
 bat solū de p̄iudicio cōsentiētis ergo sufficit licētia p̄cede
 re vel sequi. C. de emancipa. lib. l. iubemus. ff. d̄ aqua plu.
 aren. l. in cōcedēdo. sc̄us si ageret de p̄iudicio alterius
 vt extra de fide instru. c. inter dilectos qz d̄z hoc fieri sine
 alterius p̄iudicio. l. nec anus. C. de emancipa. libe. z in au
 ctoritāte p̄standa dicēdū ē qd̄ d̄z adhiberi in ipso fctū. ff.
 de aucto. tuto. l. obligari. d̄ acqui. here. l. siquis mihi bōa
 §. iustum cū si. cano. post Imo. i. c. cū cōsuetudinis de cō
 sue. in. c. cū vos de hijs que fiunt a p̄la. Sed an vicarius
 vel locū tenens regis possit absente rege cōsensus presta
 re z v̄dēdiones p̄firmare sicut rex. Itā qd̄ non est dubia
 si locuz tenēs habeat sp̄ale mādātū ad hoc qz tūc posset.
 Itē si ad certa limitata esset vicarius inter que hoc non
 esset neqz simile nō v̄ dubium qz tūc non posset. l. si p̄cu
 rator ad vñā sp̄em. C. de p̄cura. Sz dubiū p̄cedit si sim
 pliciter facit vnum vicariuz vel fecit vicarium ad oia. naz
 tunc. An. hic videtur deludere qz possit ar. l. siquis p̄ eo.
 §. nūmos. ff. de fideiuss. nisi ex circūstancijs aliter consta
 ret de mēte. l. semp. ff. de regu. iur. z. l. si seruis plurium
 §. fi. ff. de lega. i. vide que nō. Bar. in simili in. l. prohibe
 re. §. plane. ff. qd̄ vi aut clam. z dixi. §. in. c. i. in prin. qui.
 feu. da. pos. Sed quid si dedit liberam p̄tatem vicario in
 ter dicit tñ ei qz non alienet an. possit tunc p̄stare cōsēsus
 z An. hic videtur tenere qz sic qz aliud ē vendere. aliud ē
 consentire venditioni. l. aliud. ff. de regu. iur. Item quia
 debuit declarare loquelam. item qz non debuit decipere
 subditos arg. l. i. C. de hijs qui veni. eta. impetra. In con
 tra. faciunt que nō. Bart. in. l. p̄biberi. §. plane. ff. qd̄ vi
 aut clā. z Bal. i. c. i. §. qui. feu. da. pos. **¶** Quero quid si

vasallus vendit saluo iure suo z filioz z agnatorum z pro
 cedit ad traditionē. an dicta verba aliqd̄ releuēt. z Bal. i
 §. si. §. q̄ fuit p̄ri. cā bene. amit. dicit qz non p̄ dictū text. qz
 cū non sit denūciatū dño v̄ p̄ p̄ns. dominū contemnerē.
 Itē qz in p̄iudicialibus non sumat p̄testatio vt i. c. cū olim
 de cēsibus. veruz si adiceret ista verba nec aliter nec alio
 mō forte nō p̄deret feudū iurta nō. in simili in. l. siquidez.
 C. de except. z. ff. famil. her. l. idem labeo. §. i. z de manu
 mis. testa. l. locuples z ad p̄dicta vide Bal. i. l. i. C. d̄ hijs
 qui pe. nomi. Lard. in. c. ij. extra de feudis. **¶** Quero qd̄
 si vasallus vendat z transferat sub cōditiōe si pōt hoc fa
 cere de iure sine amissioe iuris z p̄cū an isto mō incurrat
 p̄iculū hui? l. z dixi Ja. ar. diz. qz nō quē sequit̄ Alua. hic
 ar. ff. de acq. pos. l. si me i vacuaz post p̄ri. z. l. q̄ absentis. §.
 ii. ff. d̄ vi z vi arm. l. cū fundus. C. coia de lega. l. fi. §. si
 aut̄. qd̄ ē verū fm Bal. nisi qñ captio dñi possit iteruēire
 p̄ corporale traditionē puta castri qd̄ vir posset dñs recu
 pare qz dolus ē in traditioe qz d̄z purgari p̄ amissionē feu
 di. l. elegāter i p̄ri. ff. d̄ dolo z ita dicit se cōsuluisse put i. §.
 hoc quoqz supra de succel. feu. idem si domino placuerit
 ar. ff. de manumis. testa. l. siquis locuples in fi. z. ff. qui z a
 quibus. l. v. in prin. z ita determinat p̄dictus. Jac. in
 sūma in ti. qui. mo. feu. amit. sub rubricella si vendat sub
 cōditiōe zē. idē sensu Bal. i. §. hoc quoqz. §. d̄ succel. feu.
 per. d. l. siquis locuples Alberi. in. l. fi. C. de iure emp̄bi.
 Idē si dicat v̄dēdo tibi si dñs nō p̄tradiderit vel non reuo
 cauerit. Bar. i. d. l. siquis locuples. **¶** An feudum possit
 dari i solutū dicit qz nō qz sapit alienationē nisi fiat ex cā
 necessaria puta p̄ sniaz supioris p̄ ea que nō. Bart. z alii i
 l. si finita. §. si de vectiga. ff. de dā. infec. ita Aluaro. hic
 Bal. i. l. et. C. de execn. rei iudica. Spec. in ti. de p̄rimo z
 secundo decreto. §. restat ver. z idē de vasallo. Jac. d̄ ar.
 dizo i sūma i rub. an pign? iudiciale ar. l. cū postulasset. ff.
 de dam. infec. l. cū putarē z. l. alienatiōes. ff. famil. her. l.
 fi. ff. ex qui. cau. in pos. ea. l. senatus in p̄ri. ff. de lega. i. feu
 dū c̄ n̄z in solutū dari neqz obligari non pōt l̄z fructuū co
 moditas sic Bal. in. c. i. §. an agna. vel filius. ēt p̄ necessi
 tatib? z debitis Bal. i. c. i. qualiter olim fen. alie. po. i. c.
 i. §. aut si libellario. §. qui. mo. feud. amit. dixi late i. c. i. §.
 quid ergo. §. de inuesti. d̄ re. alie. fac. z ita dicit hic Bal. i
 emp̄iteosi p. l. si finita. §. siqua. ff. de dā. infec. l. i. C. d̄ cō
 ducto z p̄cu. do. angul. li. xi. Alberi. in. l. fi. C. de iure em
 p̄bi. in. l. i. C. coia v̄riusqz iudicii. tñ qz ēt datio in solutuz
 ipsius feudi. nō valeat tñ vasallus nō p̄dat feudū. qz non
 cessit cū iudiciū reddat in inuitū vt. ff. de verb. ob. l. inter
 stipulantē. §. stichum. Idē p̄to si coactus a iudice vendi
 dit. nisi interuenerit fictio compulsionis. dicit enim Arc.
 qz qui simulat metū intelligit consentire. xxvij. di. c. q̄ iter
 rogasti z facit qd̄ not. per eundem Archi. r̄j. di. §. nūc
 aut̄. **¶** Quero cū Bal. an vasallo possit feudū cum alio
 diuidere. z v̄ qz nō qz diuisio ē alienatio que nō pōt fieri
 dño non cōsentiente. vel distigue aut vasallus puocat aut
 puocatur. p̄rio casu non posset. sc̄do sic ar. C. cōi diui. l. fi.
 z. ff. d̄ condi. furti. l. z ideo. tñ dic qz ista qd̄ non est dubia i
 ter conuasallos eiusdem dñi qz possunt inter se diuidere
 ter. est. §. qui. mo. feu. amit. §. item si duo fuerunt fratres
 z. §. si de feu. sue. cōtro. c. omnes filij. z. j. eod. titu. §. p̄re
 terea marchia. facit qd̄ no. Bar. in. l. cū pater. §. libertis
 ff. de lega. ij. Ang. in. l. cū hij. §. si vni. ff. de transac. Spe.
 in ti. de feu. §. ij. ver. r̄r̄i. Bal. i. l. cōi diuidido in p̄ri. ff.
 cōi diuidū. in. l. in familie. C. famil. here. i. l. si plures. C.
 de condi. inser. in. l. voluntas. C. de fideicomis. Alberi. i
 l. i. C. coia v̄riusqz iud. Federi. consilio. cccxxvij. incipit
 factum tale duo fratres Bar. z Imo. in. l. qui rome. §.
 duo fratres. ff. de verbo. obli. Bal. i. c. vno delegatozū
 de offi. delega. Imo. z Panoz. i. c. prudentiā in prin. de
 offi. delega. Bar. i. l. iter tutores. ff. de administra. tu. z
 Bar. i. p̄silio qd̄ incipit ex thēmate p̄dicto. in quib? locis
 concludit qz emp̄iteote z vasalli p̄nt inter se alienare si
 cut z diuidere. Bar. i. l. si domus. §. si. ff. de leg. i. Bar.

l. l. i. C. de ipso. lucra. descrip. li. r. per illum ter. Ange. i. d.
l. si domus. §. si. Salice. in. l. si. i. vii. col. C. de iur. epi. i. l.
ea lege. C. de cōdi. ob. cau. L. al. in. ti. de locato consilio. r.
Pau. d. castro in. d. §. duo sres. r. in. d. §. si vni ibi Bar.
tū in hoc de alienatiōe ptes in cōsortes Bal. t3 contra in
d. l. volūtas r. in. l. dudū. C. de pben. empt. primū pbat f
c. i. §. de alie. feu. pf. f. in feudo pno. ergo in nouo r. sicut in
empbiteosi nō hēret locū q̄ inter se possunt alienare l3 di-
uidere r. cuilibet suas portiones assignare possit. qz tūc non
p̄iudicat dño per diuisionē cū oīno quilibet cēt dño obli-
gatus p portione sua. l. i. C. si certū peta. l. pro heredita-
rijs. C. de her. act. S3 tunc ista q̄ dūbia q̄ vnijs ē p p
te vasallus vnijs dñi r. p alia pte ē vasallus alterius dñi
vel q̄ vnijs h3 ponamus medietatē vnijs castri iure pro-
prio alius h3 a fratre illius in feudū videt tū posse dici q̄
cū diuisio surgat ex ipsa cōione q̄ ex psona dñi nascitur. r.
iste status implicitus ē ipsi cōioni q̄ vasallus possit ad di-
uisionē nō solū puocari. sed et puocare ar. ff. de fideicom-
mis. liber. l. cū fidei r. ff. si ex nora. cā aga. l. si. in rōne sui r.
ff. de actio. empti. l. iulianus. §. idē celsus r. quod no. C. fa-
mil. herc. l. familie per Accur. hoc t3 Ja. de ardiso. in sū-
ma sua sub rubricella an diuisio sit p̄hibita. **Quero an**
consuetudo que disponit qd vir lucret tertiatē pte bonorū
vroz hēat locū in feudis respōdeo nō vt no. s. de inest. i.
de re. alie. fac. §. vlti. in glo. de hac quarta r. in alia glo. de
hactertia. **Quero pōe dñs concessit vasallo licentiam**
vendēdi cuilibet amico. quero an poterit vēdere inimico.
rūdet glo. hic nōbilitate. r. dicit q̄ nō pro glo. fac. C. d. pac.
inter emp. r. vendi. l. si. Tu dic q̄ aut est inimicus dñi r. ve-
rum dicit gl. aut inimicus vasalli. r. tūc pōt. qz ei vendēdo
videt cum paus recōciliasse sibi. vnde ei vēdidisse vt. ff.
mā. l. creditor. §. i. **Quero post Bal. vtrū p̄ possit as-**
signare feudū vni filiorū. In filio r. emancipato nō pōt bal.
in. l. i. C. p quas pso. nob. acq. s3 in filiis i p̄tate ē maior du-
bitatio. r. bal. rūdet q̄ qdam dixerūt sic. sic p̄ sua p̄bitate
acquisiuit feudū. secus si acquisiuerūt illud aīcessores pa-
tris. ff. de iure patro. l. diu. frēs. r. ff. de assig. lib. l. liberi
patroni. alii vt refert idē bal. dicit qd benemerito pōt assi-
gnare. ar. ff. si qd i frau. pa. l. vnijs. C. de testa. mili. l. si ru-
finus. cōcludit ipse Bal. q̄ nō nisi de fratru volūtate vel
ratificatione. qz lex feudozū dicit q̄ ad oēs filios equali-
ter p̄tineat vt. s. qui. feu. da. pos. §. s3 cū hoc. r. legit r. not.
s. de succes. feu. c. i. r. in. l. liberti. C. de opis liber. ibi L. y.
r. in. l. itē vidēdū. §. si. ff. de peti. heredi. Et ideo nec in tes-
tamēto pōt hoc facere nisi filii approbent testamētū parē-
tū. ff. quibus modis pignus vel hīpo. sol. l. sicut. §. vēditio-
nis nā qd ad oēs p̄tineat ē inductū fauore filioz r. si sit cō-
tra nō v3. tū nō reuertit ad dñm qz nō ē hoc statutū fauo-
re dñi ar. C. de legi. l. si. r. l. vult. ff. de litigio. r. hāc partez
v̄r potius āplecti Spe. in. ti. de locato. §. nunc aliqua ver.
lxxviiij. Bar. i. consi. l. incipit qd ista. Bar. in. l. vt iurisu
rādī. §. si liberi. ff. de opis liber. Bar. in. cōsi. incipiēte ex
themate Bal. ibi Ang. d. l. idē vidēdū. §. nūc videam?
ff. de petit. heredi. Bal. i. l. liberti libertez. §. s3. allegata i
viii. col. in. l. apud inlia. §. si quis alicui. ff. de lega. i. Fe-
deri. §. l. cccxxviiij. incipit factū tale est duo sres Ang. cōsi.
clxxi. nisi alijs filijs daret ptes recōpensaz vt dixit etiam
Bar. i. d. consilio r. d. §. liberi. **De deancha: consilio.**
cccxxvij. qd incipit i themate p̄supposito Lud. in. l. i. C. q̄
nō peten. par. in. rij. q. Salī. in. l. si. in. v. col. C. de iure em-
pbi. r. l3 dicit q̄ p qdam donationē cā mortis sine mor-
tis cā capione filij hec bona capiūt vt no. Bar. in. l. si mi-
bi r. ticio. ff. de ver. ob. verū est cā mortis capiūt sed nō a
patre s3 a dño. qui illa cōcessit ita Bar. i. l. mortis cā. ff. d.
dona. cā mortis. ergo p̄ illa auferre non pōt filius vel al-
teri corū. **De terrea facit rō. nā ex hac stipulatiōe vel re-**
ceptione p se r. filius i feudum vel empbiteosim q̄sita ē vti-
lis actio filijs ad hūda ista verū ē suspensa in casum mor-
tis p̄ris per ea q̄ nō. Bar. in. l. quodcūq. §. siqs ita r. l.
qd dicit. ff. de ver. ob. ergo cū ius n̄m sine facto n̄o no-

bis auferri nō posset. l. ius n̄m. ff. de reg. in. marime cuz
non pueniat simpliciter a patre s3 et a cōcedente vt dñi p
dictuz Bar. i. d. l. mortis cā nō poterit p̄ i hoc alicui ex
filijs p̄iudicare r. p bec ar. rūderi potest ad fundamēta q̄
infra p contraria parte adducam qz nec est simplex dō-
tio p̄ris in filios nec cā mortis. nec ius simpliciter a parte
quesitum ideo p eū nō pōt reuocari vt cōcludūt argumen-
ta d̄ria. **Ista enī cōcessio emanat a dño p̄ncipaliter r. cuz**
eo res gesta ē r. eius factū attendit plus quā p̄ris recipiē-
tis r. stipulantis. Si autē esset empbiteosis quesita ex re pa-
tris vel feudū ex re p̄ris quesitū tūc posset p̄ disponere d̄
illis in testamēto vni p̄legādo. Bal. i. l. i. C. p quas pson.
nobis acqui. vel et si filios heredes istituisset r. ipsi heredi-
tate acceptassent nā tūc non possunt testamētū p̄ris ipu-
gnare r. eius relicto stare tenentur ponit An. in. c. i. §. hoc
quoz de succes. feu. vbi hoc t3 r. ita consuluit Lud. consi.
lxxv. incipit uisa facti serie qd infra adducā vnde distigue.
puto aut feudū vel empbiteosis quesita sunt ex re p̄ris vel
ex p̄ris cōtemplatiōe p̄ris. r. tūc pōt disponere p ea q̄ vult
Bal. in. d. l. i. C. p quas pso. nob. acqui. faciūt. nō. in. l. si
absētis. C. si cer. pet. i. l. s3 si plures. §. i arrogato. ff. d. vul-
ga. r. pupil. aut sūt quesita cōtemplatiōe filioz. r. tunc non
possit disponere. d. §. i arrogato. aut sumus i dubio. r. tūc
l3 videat quesitū cōtemplatiōe p̄ris. vt nō. l. d. §. in arro-
gato tū qz ex cōcessione v̄r et habita cōsideratio filioz sub
distinguit ex mēte And. de iser. r. Bal. in. c. i. §. hec quo-
qz. §. d. succē. feu. aut feudū ē h̄ditariū vt q̄ recipit p se
heredibus seu filijs heredibus iuxta dicta. s. an agna. vt
filius. c. i. Et tunc posset disponere p̄ vt de re heredita-
ria. Et ita doc. in locis p̄re allega. concedūt bal. in. c. i. an
agna. vel filius. aut non est hereditarium vt qz recipit p
se r. filius r. liberis iuxta nō. per bar. in. l. si tibi. §. si pactus
ff. de pact. per bar. r. alios in. d. l. Item vidēdū. §. si. Et
tunc ius quod habet qz finitur morte non pōt illud p suas
dispositionem vltime voluntatis in alius transferre. c. nu-
per de dona. inter vi. r. vro. bal. C. per quas psonas. l. i.
l. si. facit. l. vro. patro. de lega. r. qd nō. Archi. de iure pa-
tro. li. vi. nisi de voluntate filij vel dñi And. de iser. s. de
alie. feu. pater. c. i. vbi cōcludit qd vasallus feudū nouū
cum consensu dñi pōt alienare in p̄iudiciū filii de consen-
su filiozū non ē dubium vt dixit hic bal. r. posui in. c. titius
s. si de feu. sue. contro. qd pōt alienari in eoz exclusionez
eadem rōne d3 posse cum consensu dñi vel alioz filiozū re-
linquere vni ex filijs. Pau. de ca. in consi. clri. quod inci-
pit in r̄pi r. in causa quā magnificus i. iij. r. v. col. v̄r con-
sulere d̄ria q̄ imo vni possit assignare p. l. ii. post prim. C.
de secū. nup. p. l. l. i. i. p̄m. ff. de assig. lib. l. vnijs r. familia i
p̄m. ff. de lega. ii. l. filius familias. §. pe. ff. de lega. i. Spe.
in. ti. d. locato. §. nūc aliqua r. lxxviiij. arguit et pzo hac p-
te bal. in. auten. si quas ruinas. C. de sacrosan. eccle. in. v.
col. ad. c. i. d. succes. feu. rūdet q̄ loquit q̄ vult disponere
de feudo relinquēdo extraneo. r. sic cōcludit Pau. q̄ vni
ex filijs pōt vasallus p̄legare feudū. Et hāc p̄tē r3 Imo.
q̄ possit r. sic affirmatiuaz in empbiteosi in. c. potuit in fi-
charta d. locato. **Nā s3 siue stiplo patris p filijs sapit dō-**
tionez inter viuos r. reuocari pōt p p̄cm. l. filie cuius. C.
famil. herc. aut ē donatio cā mortis. vt sentit bart. in. l. si
mibi r. ticio. ff. d. verbo. obli. glo. in. l. si. i. verbo accomo-
daverit. C. d. pac. bar. in. l. que dotis. ff. so. ma. r. pōt reuo-
cari. l. mortis cā donat. r. l. qui mortis cā donauit. ff. d. do-
natio. cā mor. Itē ius facto meo tertio spe quesitus pōt a
me sibi auferri. Ita bar. i. l. iij. d. ser. ex pzo. bal. in. l. i. C. si
mācipiū ita sue. all. ergo p patres ius hoc sperate empbi-
teosis vel feudi potest auferri filijs bar. i. l. qui rome. §. sta-
uius. ff. de r. ob. r. p hac pte cōsuluit Lud. consi. lxxv. i
cipit uisa facti serie. qz rem heredis pōt quibz alteri legare
§. nō solū cū glo. istitu. d. leg. **De deancha. cōsilio. cccxxvi.**
incipit in r̄pi. casus talis est bal. in. l. i. C. per quas psonas
no. acqui. in. c. i. an agnatus uel filius. tū ponant d̄rias in
ter empbiteosim r. feudū. r. hec opinio contraria saluari

pōt iurta distinctionē pmissaz. Quero an vasallus possit pmutare feudū sine consensu dñi. dic q non. p.imo p istum ter. Nā sub verbo alienat. pmutatio p̄tinet. ff. de lib. cā. l. rectissime 2 i autē. de nō alienā. §. alienat. C. de rez pmuta. l. i. t. idē Ja. l. d. ti. sub ru. vasallus feudū pmutare nō p̄z. 2 in Spe. in ti. de feu. §. qm̄ p̄. rrij. facit qd̄ no. Bal. i autē. res q̄. C. cōia deleg. Quero post Bal. qd̄ si vasallus locavit feudū suū ad centū annos. an videat alienasse ita q̄ incidat i penā dicit Bal. q̄ nō. sed tū non t̄z locatō vt. Archi. i. c. abba. rii. q. ij. facit qd̄ no. ff. de leg. ij. l. codicillis §. instituto 2 hoc t̄z ēt Bal. §. qui. mo. feu. da. pos. in prin. fac̄ qd̄ no. Bal. i. c. i. §. aut si libellario. §. q. mo. feu. amit. vbi saluat gl. i duob' casib' i qb' dicit q̄ phibit' alie nare nō phibet locare ad lōgū t̄ps quoz neutrū mihi placet primus casus ē in partiaro colono p. l. si apes. §. itē cō stat. ff. de furtis. S; negari nō pōt quin ex locatione ppetua vel centū annoz causet ius in re. l. i. 2. ij. ff. si ager vectigal. vel emphi. p. l. iubemus. C. de fun. patri. l. xi. c. q̄ relā ne p̄lati vices suas ibi ponit 2. j. subiciam. Secundus casus est qm̄ ex p̄sse agitur q̄ sint tot locatiōes quot anni. l. scire debemus. ff. de verbo. obliga. 2 facit qd̄ no. Bal. in simili de pluribus rebus donatis i. l. i. C. qm̄ dies leg. ce. In d̄rim mihi v̄ stringere qd̄ dicimus q̄ si plura simul donent quoz valor simul excedit quingētos aureos 2 dicat q̄ tot sunt dōationes quot res. 2 sic capiēdo singulariter singulares res nō excederēt quingētos 2 nō req̄rerēt infinuatio. tū cōis opi. hz q̄ req̄rat infinuatio ne verba 2 fictio veritati p̄ualeat ita Aldra. cōsi. celiij. incipit factū tale dñā. S. adducit ēt. l. nihil. ff. de nauti. feno. fac̄ ter. 2 q̄ ibi cōiter doc. in. l. sancimus. §. si quis aut p̄ dicitur. C. de donat. i. l. quēadmodū. C. de agrico. 2 celi. l. xi. Spe. i ti. de dona. §. i. ver. quid si aliquis Jo. an. i addi. ad Spe. in ti. de instru. editio. §. porro ver. dona. Bal. in. l. illud. C. de sacrosan. eccle. Ang. 2 Paul. de cast. in. d. l. scire debemus. ff. de ver. ob. Ang. in autē. de imensis donat. i iij. col. Imo. in. c. cū cōtingat i antepenul. charta. de iure iuran. facit qd̄ no. Bar. i. l. acquilius regulus. ff. de do. 2 no. Bal. 2 Sali. in simili i. l. i. in. vij. colū. C. de inofficio. donat. no. in. l. nomē. §. i. ff. de lega. iij. tertio casu saluat. d. glo. in. §. instituto qm̄ expresse actum esset in locatiōe ad longum tempus vt nihilominus vtile dñium non transe at ad conductorem. ita Bal. 2 Imo. in. l. si domus. §. fin. ff. de legatis. i. Sed Bal. hic sentit d̄rim q̄ imo in fraudem ista fieri vidētur. ideo non teneat locatio qz p̄ualet veritas fictioni. l. filio. ff. de libe. 2 posthu. facit ter. i. §. se. Primū tenuit Bal. in. c. que in ecclesiā in. vij. col. §. cō sti. in. l. si. C. de iure emphi. 2 Bald. in. c. querelā in fi. de electio. quicquid hic senserit. 2 in dubio v̄ dicere Bald. qd̄ alienās rē simpliciter v̄ alienare comoditatē rei. 2 sic v̄ tacite reseruare vtile dñium ita Bald. in. l. i. C. si pig. pignori. p. l. necessario. §. si. ff. de pericu. 2 cōmo. rei vendi. tū Bal. non sic loquitur sed loquitur i vsufu. cuius tā quam p̄onale liberet persone imo in dubio alienando videtur alienare omne ius quod habet. d. l. si domus. §. si nali. l. qui tabernas. §. finali. ff. de contrabenda emptio. Sed tu dic quod si videatur facta in fraudē q̄ tunc induceret priuationē. vt supra qualiter olim feu. alie. po. §. do nare 2 ibi dicit super ter. de quo in cle. prima in fi. de reb' eccle. non alie. 2 Jo. an. in Spe. e. ti. sup rubri. 2 ibi Bal. Lerte licet ita transeant doc. hic mihi videtur nec valet talis locatio ad cētū ānos nec excuset vasallus a priuatione nā tales locatiōes sapiūt alienationē glo. in cle. i. de rebus eccle. non alie. Lano. maxime Panoz. i. c. nulli 2 in c. ad audietiaz de rebus eccle. nō alie. pillū ter. Bal. i autē. hoc ius porrectū. C. de sacrosan. eccle. i autē. ei qui. C. de bo. aucto. iudi. pos. i rubrica. C. de iure emphi. fac̄ glo. in. l. si. C. de pac. pigno. i. l. si constāte. §. quotiens. ff. folu. mati. vbi Ludo. reprobat glo. in. d. §. instituto ter. aut n̄ vult q̄ phibitio que fit vasallo ne alienet p̄prehēdat oēm alienationē ergo et istā p̄prehēdet locatiōē ad lōgū t̄ps

q̄ alienationē sapit 2 facit ter. in. §. se. 2 ita v̄ velle Imo. i d. c. potuit in vj. charta de locato.

Callidis. Diuidit in duas ptes i p̄ia phibz fraudes fieri circa alienationes feudoz. In pa. statuit penā aduer. frau. pa ibi penā. Lasus vas. fran. cōtens circa alienationē feu. pri. ipso feu. 2 ad dñim libere reuertit. 2 nōius scribēs instrumētū de alienatiōe feudi illicite facta p̄uit i amissione feudi 2 manus. h. d. vsqz ad. §. p̄terea. C. nō. q̄ neddū ea q̄ hūt 2 legē ex p̄sse s; et ea q̄ hūt in fraudē legis ipso iure nulla sūt vt hic 2 in. l. nō dubi. C. de legibus 2 ē rō qz simulat' ē titulus. l. ab anastasio. C. mādati 2. l. eptoz. C. de aqua plu. arcē. Quis at magis p̄uit an faciēdo ex p̄sse 2 leges an sub dolo 2 p̄ fraudez 2 dicit Bal. i. l. frans. ff. d̄ legib' qd̄ quāto dolus ē callidi or tāto ē punibilior. ff. d̄ hijs q̄ sūt sui vel alieni iuris. l. ij. §. pe. 2 vide qd̄ dicit Spe. i ti. de dōa. §. i. ver. itē pone ali qs. C. nō q̄ ita p̄uit ille q̄ facit 2 mētē legis sic vt ille qui facit 2 verba 2 mentē vt in. c. ij. in fi. §. de p̄bi. feu. alie. p̄ Loth. 2 in. l. hac edictali. C. de secun. nup. 2 ē rō qz virt' legis p̄ncipaliter p̄stitit i mētē vt nō. Dy. in. c. fi. de regu. iur. l. vj. Bal. i. l. si quis seruo. C. de furtis. Que at pena circa illa debeat attēdi. dicatis aut pena ē certa statuta illa d̄z attēdi vt nō. i. c. de causis de offi. delega. in. c. qualiter 2 qm̄ el grāde p̄ Imo. de accusa. ē ter. in. l. fi. C. ne sacerū bap̄tis. And. i. c. i. i. rxiij. col. j. que sūt regalia. aut nō ē statuta vel determinata 2 tūc erit arbitraria vt. l. hodie ff. d̄ penis 2. l. i. §. ex pilatoris. ff. de efrac. 2 erpi. hoc ē statutu circa penā. qz let q̄ annullat actus ē pena q̄ fit rōe phibitōis vt hic. 2 ff. de p̄ben. emp. l. senatus. secus at si fuerit rōne modi vel forme nō seruate. qz tunc nō intelligitur pena vt dicit Jo. an. i. c. fi. de elec. l. vj. 2 ita determinat Bal. i. d. l. nō dubiū Pa. i. c. ij. de p̄sti. i. c. delictus el. ij. de p̄ben. Bal. in. l. nemo. C. de sacrosan. eccle. Imo. i l. cū let. ff. de fideiuss. De. de ancha. i. c. i. in. r. charta de p̄stitu. Bar. i. l. p̄toz. §. i. ff. de opis noui. nūcia. C. nō ex hoc ter. qz 2 vasal. nō possit alienare absqz dñi voluntate pōt tū alteri infundare dñim' faciat sine fraude vt p̄batur in. c. beneficiū. ff. si de feu. suc. p̄tro. que frans intelligitur et eo qd̄ iteruenit p̄ciū quoquo. mō ēt ifra medietatē iusti p̄ciū l; qd̄ tenuerūt q̄ solū p̄sumat frans qm̄ ē vltra medietatē. Et intelligas dictā infundationē valere dato q̄ nō interueniat p̄ciū dñim' interueniat tria q̄ ibi notant 2 de qbus dicit 2 colligi. §. d̄ lege coradi. §. similiter. C. nō ex isto ter. i verbo trāsserūt. fm̄ Bal. q̄ ex d̄ctu nullo trāssit possessio qm̄ veritas tēdebat ad trāssatione possessōis 2 secuta ē traditio als possessio nō trāsserūt. l. eptoz 2 ibi Bar. ff. d̄ aqua plu. arcē. 2 dicit Bal. i. l. i. fi. C. d̄ inoffi. doti q̄ vbi solo titulo trāsserūt dñium ibi sola rescissio tituli inducit retro trāssationē vbi vero cū titulo iungit traditio tūc sola rescissio tituli nō iducit retro trāssationē dñi 2 ter. nō strū intelligite quomōdūqz trāsserūt possessionē alienando incidit vasalli in penā dñi ter. loquit indistincte p̄ verbū trāsserunt 2 sic siue p̄ actualē traditiōē siue p̄ cōstitu tū trāsserūt possessionē amittunt feuduz qz et per cōstitu tū trāsserūt vera possessio. l. qd̄ meo in prin. ff. d̄ acquirē. pos. l. quedaz. ff. d̄ rei vendi. c. cū venisset de resti. spolia. ibi Imo. Jo. an. in addi. ad Spe. in titu. de emp. 2 v̄. §. i. ver. 2 nō. qd̄ expresse 2 itat. d. Anto. in ephiteora confi. rxiij. qd̄ incipit iesu xpi rē. de iure absqz longa. C. Nota puniēdū notariū facientē sciēter instrumētū de d̄ctu p̄hibito. qd̄ facit in. ar. fm̄ Bal. 2 notarios qui scribāt instrumenta sciēter confecta in fraudē in vsurariuz quia d̄ bent ab officio tabellionatus cū infamia remoueri. facit c. i. §. d̄ prohibi. feu. alie. per Lotha. §. hūis tabellioibus. C. d̄ sacrosan. eccle. q̄ hic allegat i gl. aduertāt §̄ bñ notariū ne scribāt d̄ctu phibito pp̄ penas iminētes in qb' punirent vt. l. fi. ff. de lega. i. fm̄ An. nota casum in quo quis punitur triplici pena p̄ vno 2 eodē delicto. Quero cū gl. si. qd̄ si vasal. vendat feuduz sine voluntate dñi ita q̄ ex hoc amittat illud 2 ad dñim reuertat fm̄ formā hic possi-

tas. an amittat ipso iure an requiratur aliqua scilicet dicitur quod ipso iure priuatus est et incōtinēti est apertū dñō vt. s. i. ti. quid iuris etc. c. primo tñ respectu illius qui emit bona fide est ne cesse quod feratur scilicet ad hoc vt possit agere de euctioe contra ipsum vendētē p. l. i. ff. de euc. et hoc voluit glos. vsq; ad versi. et. ex qua glo. no. fm Bal. q. vasallus p alienationē ipso iure cadit a feudo. Tñ si quis vellet ex mēte Bal. hic i. i. colum. dicere hic esse speciale qz plus peccat simulate in fraudem legis alienans q̄ simpliciter alienans l. si libertus minorē. ff. de iure patrona. iste per locum a spāli pbaret cōtrariū tñ Bal. hic in si. transit quod ipso iure cadat. et cōs opi. i. c. i. s. itē si fidelis. s. qui. mo. feu. ami. et hoc retēto reuertit ad dñm. tñ nō poterit dñs ppria auctoritate possessionē apprehēdere et tollere a bōfidei emptore. et tñ i simili Bal. in pace cōstātē in ver. si qua alia i. fi. d. Anto. cōh. xxiij. incipit in noie etc. visis pñctis. Et est rō qz ipse emptor nō hz cām dñō ar. ff. si mulier ven. noie. l. i. s. necessario. et facit ad p̄dicta. ff. de nego. gest. l. at quatur. s. cū me abite. et hoc tñ et De. de cer. fac. no. p. Jo. an. i. c. ex pte de feudis. et ibi Lar. Ludo. tñ in p̄. cxiij. qd incipit in xpi etc. quo ad primū i. fi. tñ qz requiratur scilicet p ter. i. c. i. s. deniq; ibi cariturū. et sic vñ verbo futuri t̄pis. s. q̄ fuit pri. cā bene. amit. So. ar. Ludo. procederet si simplr ter. dicitur cariturū. s. ibi ter. dicit ad dñz bñficiū ptinere et vasallū bñficio et p̄cio cariturū. tñ ex quo vñ verbis geminatis ad dñm ptinere et vasallū bñficio cariturū importabit canonē late scilicet nō ferende vt dixit notabiliter Bal. in pace cōstātē in verbo cassent et irrutē. S3 pro Ludo. et opi. qz nō sit priuatus ipso iure facit ter. i. c. i. in si. s. d. p̄bi. feu. alie. p. Lot. vbi simplr bñficio se cariturum cognoscat. vnde solutatis aliter dicēdo qz illa verba cariturū intelligant ipso iure et declarant p alia iura. s. ter. n̄m ita Bem. i. c. i. s. fi. de elec. li. vi. et Ludo. p̄luid. d. An. cōsilio. xxiij. qd incipit in noie etc. visis pñctis. Quinimo dicit Valda. in rub. de feu. consi. vj. in si. qd id qd d̄r qz verba futuri t̄pis nō importat canonē late scilicet s3 ferende iuxta no. l. inbemus. s. sane. C. de sacrosan. eccle. cuz si. pcedit. nisi verba legis de sui natura priuatiua essent ita qz habeant priuationē annexā vt in verbo careat i. l. p̄uidenduz. C. de postulan. Ubi glo. expōit careat foro. i. ipso iure. ita ergo hic et ita intelligit ipse ter. n̄m. Pano. i. c. cum in cūctis in. s. clerici in. iij. col. de elec. vbi idē d̄ vbo amittat et in effectu idē vult. et ita Valda. in rub. de verbo. signi. et ibi dicit rōne quare et verba mor illico. et scilicet importet canonem late scilicet vt glo. in autē. de incest. nup. in p̄. Nā ex quo lex statiz vult irrogari penā tacite demonstrat qz p scilicet nō venit irroganda cū scilicet statim pferri nō pōt. et idē d. Anto. in. c. ad audiētia. el. ij. de rescrip. i. col. dicit bene aduertēda verba. qz sonant poti⁹ in executionē quā cognitionē sunt late scilicet. facit qd vult Bar. in. c. i. s. i. s. q. mo. feu. amit. vbi dicit qz qñ quis a iure priuatur de rebus suis nō ē ferenda scilicet nisi declaratoria. scilicet qñ facto iudicis. qz tñc requirit scilicet et no. Bal. in. l. si quis maior. C. de trasac. Salu. in. l. fi. in si. charta. C. de iure emphi. dicit ip̄ qz id quod dicit qñ lex vñ verbo futuri t̄pis intelligit p scilicet nō ipso iure. pcedit qñ lex dirigit verba ad iudicē vel ad actum iudicialiter expediendum seu pena cadendū a iure suo apponitur circa actū iudiciariū. scilicet si apponit pena priuationis actui extraiudiciali. ita pcedit glo. in. d. l. fi. in verbo cadat. et ex p̄dictis habetis inferre fm And. d. iser. qz ista disputatio an cadat ipso iure vasallus vel nō cadat sit supflua postquā ab emptore nō pōt auferre nisi p scilicet. et sic in effectu necessaria est scilicet ad hoc vt dñs ipsam rez auferre possint nisi dicas qz opat respectu fructuū medii t̄pis vt in autē. de incest. nup. in p̄m. sicut dicimus qñ disputat de dñio rei dotalis p. l. in rebus. C. de in. dotum. et circa materiā p̄ntis qōnis. vide qd dicit. s. in. c. i. d. feu. sine cul. nō amit. et qui. mo. feu. amit. s. i. Et ex p̄dictis habetis elicere qz verbū libere hic importat ipso iure. In cōtrarium facit ter. et ibi Bal. in. c. i. s. i. ibi libere habeat fa

cultatē. s. ti. i. intelligit doc. seruato tñ iuris ordine. vñ credo distinguendū aut lex imponit penā. et venit ad pene executionē. et tñc intelligit ipso iure sine alio hois ministerio pena et effectus pene secutus. et ita pcedit iste ter. facit qd dicit. s. prime. et qd vidimus post Bal. in. c. i. s. de feu. si ne cul. nō amit. aut lex imponit penā. et ipsa executionē nō facit sed hois ministerio reseruat et tñc nō intelligit ipso iure. s3 ordine iuris homo d3 ministeriū suū adhibere. et pcedit p̄trariū. facit ad hāc considerationem qd nō. Bar. post glo. in. l. ij. in si. C. de p̄to. stipula. et Imo. in. c. cū dilecta de rescrip. ita p̄siderat. dñs Anto. in p̄silio. xxiij. incipit in noie etc. visis pñctis in. ij. col. qui ita intelligit. c. potuit d̄ locato. Ita Valda. in rubrica d̄ verbo. sig. cōsi. r. C. Op. po. cū. d. glo. p̄cedentia qz imo semp rēgrat scilicet in priuatione vasalli. et qz nō pōt priuari nisi ex cā et culpa cognita p iudiciū p̄tū vt ē casus in. c. i. s. d. feu. sine cul. nō amit. So. hic loquimur de amissio. feu. p alienationē ibi autem p felloniā et delictū vasalli vbi requirit scilicet scilicet ut ibi et in. c. i. s. quo tpe miles. et p hoc est expedita glo. vsq; ad fi. et assigno rōne quare magis p alienationē priuat ipso iure qz p delictū cū potius videat dicitur d̄riū qz plus vñ offendere dñm p delictū quā p alienationē p ea que habent. s. si vas. feu. priue. S3 r̄ideo fm Bal. qz ille qui alienat et tradit. se facit penitus alienū a feu. vt hic qñ istud ē habere feudū p derelicto in iure. ergo ius et possessio p̄dit ar. ff. p derelicto. l. fi. facit. l. p̄toz in p̄m. cum ibi nō. ff. de dam. in secto. qd secus ē qñ p delictū vt in. d. c. i. d. feu. sine cul. nō amit. et in. c. ij. Specu. i. ti. de locato. s. n̄c aliqua p̄. et vñ. et ver. se. C. Quero ab extra qd si iste notarius qui scribit tale instrumētū erat minor. xrv. ānis an puniret ista pena et amputaret eius manus et dixit Bal. i. d. l. i. qd nō. quia istud instrumētū reuera nō ē falsū s3 temerariū ar. nō. i. au tē. de nō alienan. s. qz vero in simili collac. i. et p̄bas. p. l. ij. C. si aduersus delictū. Alvaro. dicit qd sibi placet qz est equa. tñ putat qd de rigore iuris nō bene sustētarē p istuz ter. q loquitur idistincte tñ qz tale dicitur pcedit ex aio in quo et minor nō excusat vt. l. i. C. si aduersus delictū et nō. i. d. l. ij. C. Quero quā manū amittere debeat iste notari⁹ an dexterā cū qua scripsit an sinistrā cū q̄ minus pōt et dicit And. de iser. qz lz regulariter pene sint potius molende quā asperade. l. si d̄ interpretatiōe. ff. d̄ penis. tñ in casu n̄o d3 amittere manū cū q̄ scripsit qz in eo cū quo delinqt d3 puniri. j. de statu. et p̄sue. s3 liber. eccle. tol. s. oēs peregrini. ff. de dā. insec. l. q̄ bōa. s. sigs. et c̄ de tēpo. ordi. c. l̄as in si. et suadet rōne ne itez possit cōittere tale crimen et idē d3 tolli occasio ar. insti. vi. bonoz rap. s. sed ne dū talia nec ob. qd dicit ipse qd nō. in autē. sed nouo iure. C. de seruis fugi. ibi puni⁹ in mān minus potēte qz ibi loquimur in eo casu in quo delictū ita pōt cōmitti per manū sinistrā sicut p dextra sicut ē in furto qz tñc hz locū. d. l. si de interpretatiōe vt mitius puniat. s3 i notario scribēte vel percutiēte dicit ipse puniēdū delinquentē in mān cū q̄ delinqt qz de cetero nō poterit notari⁹ scribere habilit̄ cuz sinistra sicut faciebat cū dextra. s̄lr percutiēs nō poterit ita pcutere cū sinistra sicut cū dextra et ex p̄dictis colligit et hec est limitatio nobilis ad ea q̄ tradunt i. d. autē. s3 nouo iure. s3 tñ ista rō nō vñ h̄e locū i casu n̄o qz cessat illa suspicio faciēdi d̄ no no similia instrumēta cū sit priuatus officio vt hic p3.

Preterea si quis. In summa hoc vult. Si vasallus maior. xiiij. ānis succedens i feudo non petierit iuestituram a dñō vel ab here de dñi per negligentia suam infra annū et diē amittit feudū. b. d. Notabilia sunt clara que ex ter. colligi possunt et dicit in. c. i. s. ii. s. quo tepore miles. C. Quero cū glo. i. qd si iste vasallus est maior. xiiij. ānis s3 minor. xrv. et nō petierit iuestiturā fm formā hic traditā an sit restituēdus tanq̄ lesus et dicit gl. qz sic. sub dubio forte quod veniat ifal-lanter restituēdus. et ita sub dubio locutus fuit Host. i. ti. d. feu. s. qbus mo. feu. causis versi. sed nūqd minor. Vos dicatis qz veniat restituēdus fm Ja. de bel. et And. de

sser. 2 De. d. cer. dicentes qd eo ipso qd no petijt iustitiam
 infra tempus est lesus 2 ideo restituendus per. l. inter du. ff. de minoribus 2. l. emptor. C. in quibus cau. in integritate resti. non est necessaria. l. si. 2 hoc idem tenuit Ja. ardiso. in summa quib' mo. seu. ami. sub rub. an pscriptio ani 2 diei maiori. ruij. anis per. l. maioribus. C. de in integ. restitu. mi. nec obstat. l. si. C. in quibus cau. in integ. resti. non est necess. vbi minor ipso iure seruatur illesus aduersus cursu temporis 2 absqz beneficio restitutionis quia illa lex tollit solum pscriptioes veteres inductas ante ipsam legem non autem tollit pscriptioes inductas post dictam legem per leges 2 constitutiones nouas vel consuetudines vel statuta municipalia. 2 t3 Inno. in. c. constitutus est de i integ. resti. vnde ergo hic d3 currere pscriptio h3 datur restitutio fm hanc glo. 2 t3 Spec. de in integ. restitu. §. 1. h. hoc autem no. 2 in ver. sed in minore facit. l. sine herede. §. lutijs de administra. tuto. Et hanc opinio. secuti sunt Andre. Bal. Guido. de suza. 2 Oldra. Alberi. de rora. 2 Rappa. in. d. l. si. 2 Hosti. in summa de in integ. rest. §. in quibusda h. pscriptus. quicquid dicat Bar. fm Alua. hic tñ si quis vellet sustinere Bart. possimus dicere qd hic spale qz ex quo. l. pcessit ex pte de minore disponendo vt currat 2 cum talis pscriptio ne resultaret iniquitas qd facilitate ledat. cu lex. no expresse auferat beneficiu restitutionis seruat illesus p restitutionis beneficiu. Et tenedo prima opt. cotra Bar. ex hijs oibus sferi talis conclusio qd tps consuetudinariu currit minori. h3 daf restitutio vt. §. dictu e. na regula e qd semp minor restituit. nisi repiat d rimm expfuz in iure vt. no. ff. d. minor. l. auriliu. 2 in aut. de heredi. 2 falci. §. pupillus 2 de hoc p Bal. i. d. c. s. quo tpe miles. facit gl. 2 Li. i. l. ij. C. de iure ephi. 2 qd no. Bar. i. l. cu fili. §. hac. ff. d. verbo. obli. l. l. emili. ff. de minor. l. l. i. i. l. i. §. d. h. ob. i. l. si i p di. §. seru. ff. d. heredi. isti. Bal. i. l. si. i. fi. C. si pend. appel. De. de ancha. 2 alij. c. potuit 2 loca. l3 loquat i tpe dato emphiteote. ex hac rone vt seq vnu inconuenies valde magnu qd iste minor possit semp restitui vsque ad etate ruij. anoz. 2 sic dñs suus stabit i suspeso p totu dictu tps. 2 no possit effectualiter artare istu minoru vasallu ad suscipienda renouatione iustitiae qd non vt ee de mete huius lre cu si. S3 rñdeo qd dñs d3 pstitue re istu minoru i vera psumacia p monitione pariu vt alio mo. put fieri pot de iure si no h3 pares qui cu tuc ee i do lo vt no restitueret amplius. l. si ex ca. §. i. fideicommissuz. ff. de minorib' fac in aut. vt cu de appel. cog. §. si vnus ex p dictis 2 qd dixit Ja. de bel. in. d. §. si pupillus. 2 t3 Bald. hic. Quero qd aut si iste pubes heret curatore. q pmit tat labi tale tps dixit Ja. de ardiso in summa in ti. qui. mo. seu. amit. sub rubri. si no petierit vasallus iustitiam. j. an nu 2 die r. i. §. qd aut r. qd isto casu e sile vt. C. de integ. resti. l. si curatore. h3 ibi reddidabit i danu curatoz ar. C. de sum. patri. l. ij. 2 i aut. d. trien. 2 semisse. §. si vero lis vt minor restituet arg. ff. d. reb' coz. l. iij. §. pe. S3. And. d. iher. hic sentit qd minor ipso iure seruabit illesus p. d. l. si curato re. Quero ab ex quid in femia cu iste ter. loquat de vasallo masculino nūqd femina q succedit i fundo teneat pete re renouatione iustitiae fm forma hic tradita. 2 si non facit cadat a feudo. 2 si cadit an coputez istud tps anni. 2 diei post etate annoz. ruij. vel. ruij. 2 die Bal. qd vt istu ter. no extedi ad feminas cu loquat de masculino ar. l. si vo. ff. so. ma. S3 tñ qz eade est rō arguit in d ruij qd et intelligat d femina qd puto vey postq no repit dispositu d ruij facit. c. i. §. de bñfi. femi. 2 vt. §. expressuz in. §. psona p quos fiat inuesti. 2 sic hētis inferre qd i hoc femie no excusant ignorantia iuris. idē in rustico 2 milite. 2 t3 Bal. in. c. i. §. d. cō tro. inuesti. iter do. 2 empto. facit. l. si. 2 qd ibi tradit. C. d iuris 2 fa. igno. Nā tales i hijs que inducta sunt ad rigore iuris cōseruandū no excusantur. ideo a pena et caducitatis vel priuationis no excusant fac que dixi in. c. i. §. quo tpe miles Bal. in. l. iuris ignorantia. C. qui admit. Lud. 2 Salice. in. l. pe. C. qui admit. Bal. i. l. si. in prin. i. iij. q.

C. de iure delibe. in consilio incipiente maritus fac herede l. i. C. de iuris 2 fac. igno. ij. q. iiii. §. si. ibi glo. i argu. Sed subiugit Bal. qd istud tempus anni 2 diei no incipit sibi currere nisi post etate. ruij. annoz per istu ter. qui tale tempus limitat. 2 hanc opt. sequitur tanq equioze per. c. i. §. de seu. cog. l3 rigor iuris sit in oppositum vt institui. q bus mo. tu. si. in prin.

Sirmiter. Si vasallus legitime vocatus non ierit cum domino in exercitu. vel non miserit aliu loco sui q sit acceptus dño. vel non soluerit dimidiaz partem redditus feudi vnus anni dño amittit ipsum feudū quod reuertit ad dñm. b. d. Nota qd debet dari vasallo spaciū competens ad iter arripiendū in associando dñm suū in exercitu vt dixi super ter. quod tñ itelligas habita cōsideratiōe psonae. ff. de verbo. obli. l. p tinnus. §. cū ita. etiam itineris qualitatez. d. l. ij. 2. iij. ff. sigs cautio. attenda via recta 2 no per circuit. nisi ex causa necessaria vt. ff. de excusatio. tuto. l. non solū. dabit quoqz vasallo aliud spaciū pambulū ad predictū iter infra quod possit p parare sibi necessaria pro viatico 2 alijs suis opportunis 2 hoc spaciū debet esse arbitrio bōi viri vt. l. ab hostibus. §. finali. ff. ex quibus causis maiores. fm Bal. facit qued dixi in. c. i. §. quo tēpore mil. 2. c. i. si de inuestitu. inter do. 2 vasal. lis oria. c. i. Nota ex isto ter. casuz expressum qd vasallus potest seruire domino per substitutū duz tamen sit eque idoneus q sit acceptabilis dño. 2 hoc voluit etiaz glo. ii. in prin. hic posita 2. §. si de seu. fue. contro. c. sigs decesserit. 2 que fuit pri. ca bene. amit. Ex ter. ibi publica expeditione. nota fm And. qd si marchio comes vel ali' inferior ab imperatore marchione vel simili vt sit cuz co pro defendēda vel ppulsanda iniuria sua propria non ppter publicam expeditionem non habebit locum iste. §. 2 similes. sed habebit locum quod dicitur supra quib' mo. seu. amit. in prin. 2 que fuit pri. ca bene. amit. §. pterea. Nota. ter. ibi timere qd si vasallus non possit venire psonaliter puta qz infirmus. 2 no possit aliū p se mittere nec dimidiaz redditus soluere ppter nimia inopiam cū etiaz nullus redditus feudi pcepit illo anno no pdit feuduz. d. l. continuus. §. istud. 2 ita sentit hic. An. vt pbat in. d. §. istud. Quero ab extra quid si vasallus vult loco sui ponere psonā no eque ydoneā neqz acceptabilem dño h3 tñ dñs ipsam acceptat an itelligat debito satisfecisse 2 respō det Bal. qd sic ar. ff. d. in. l. h3 2 si suscepit. et si iste dñs fuis set platus ecclesie qz factū plati p iudicaret ecclesie in que rēdis 2 marie i penis vt. ff. d. publica. l. si. §. sigs dñm no vortat magnū iudiciuz ecclesie. facit qd dixi. §. de capi. cora. §. si. 2 qd no. doc. in. l. subemus. C. de sacrosanc. eccle. i. c. pastoralis de hijs que sūt a pla. Quero. an sit i electōe vasalli dādi ac soluedi. 2 eligēdi quam ptez velit. v3 vel psonaliter ire vel mittere aliū vel soluere dic qd sic vt dixi. §. ti. prio in si. h3 tñ si eligat mittere aliū d3 mittere psonā ydoneā que sit apta acceptari p dñm 2 i cognoscendo vir bonus arbitrabit 2 i arbitrado no d3 nimis delicatus ee neqz nimis onerosus h3 d3 tenere mediū vt. l. continuus in prin. ff. de verbo. obli. qz no d3 attendi austeritas dñi vt. ff. d. usuris. l. si bene. sed nec vasallus d3 tenere extrema ut mittat uiles. ff. de pigno. act. l. si seruos. 2 d hac qōne dixi et in. d. §. si. §. ti. pri. Quid ar si vasallus sit nobilis 2 famosus qui si iret psonaliter esset multū associat' sed vult mittere unū substitutū loco sui q non ē ita ydoneus aut associat'. an dñs possit recusare dic qd sic. qz no est eque ydoneus nisi ille cēt ducturus secū tot put dñs erat ductur'. Idē dicas si vasallus erat multū cōsiliatus 2 industriosus 2 dñs dicat uolo tuū consiliū 2 tuā industriā 2 nolo substitutū longa ē dñia inter artifices. l. iter. ff. de solu. tñe similiter dixi idē an. qd dñs hoc dicere pot et maxime p bono publico ut i autē. d resti. 2 ca q pari. §. quam obrē. 2. C. d. cadu. tol. §. pe. S3 tñ ē obuiādū malicie dñi. ff. de rei. uēdi. l. in fundo. 2 quia forte ex pecunia quaz soluit vasallus dñs possit repire ita strenuū 2 sapiētez sicut

ipse et sentit et Ja. de ardis. in summa titi. quibus mo. feu. amit. sub rubricella an p alius possit seruire: vasallus dno vbi videas. z late dixi i. c. si quis decesserit. s. si de feu. fue. qtro. z i. c. si. de capi. qui. cu. vendi. **¶** Quero quid si vasallus velit ire psonaliter sed dñs vult pecuniā an audiat dñs: dic qd nō qz ē in electiōe vasalli vt. s. dixi z qz durius soluit pecuniā q̄ psonale onus pstat. ff. de opis liberto. l. hec opa. s. si. de infirmis vel aliter inhabilib. z alias legitime excusatis vide qd iuris in. d. c. si quis decessit vbi oia p̄dicta declarantur.

¶ Preterea ducatus. h. d. Ducatus marchionatus z cōitatus nō sūt diuisibilia. alia vero feuda sic quo casu oēs vasalli ad quos portio feudi ex diuisione puenit iurare debēt dno. q̄nimo nō pōt dñs ins suū transferre in aliū sine voluntate vasalli. h. d. **¶** Nota q̄ feuda dignitatum z principatus regalium nō diuidunt vt hic z nota. in. c. si heredes extra d testamen. z ē rō qz debent stare vnite z nō diuise ne per diuisionem diminuantur z deducantur ad destructionem. vt nō. glo. i. c. l. extra de voto. nā vnuz regnū nō capit duos vt ait cicero. z habet. vij. q. i. c. in apibus z in. l. si. ff. de rez diuisio. z intellige p̄dicta vera nisi ex p̄uilegio sp̄ali principis p̄dicte dignitates essent facte diuisibiles vel ex consuetudine iudicia sciētibus z iudicibus impatoribus ita qd ex certa coz sciētia diuidant s̄z And. d. iser. z Bal. p. l. d. quibus. ff. de legibus facit. l. idē vlpianus. ff. de excusa. tu. cum ibi nō. p. Bar. z qd nō. Inno. in. c. veniens de filiis p̄byteroz qd nō. Bal. in. l. i. c. d. ser. z aqua z vt dixi de alie. feu. s. si. z quāq̄ sint indiuisibiles iurisditiōes z dignitates tñ possunt dur marchio vel comes alteri i feudare vt. s. qui. feu. da. pos. in prin. fm Ja. d. bel. z ad hāc materiam vide plene per Bal. in antē. hoc amplius. C. d. fideicōis. vbi plura dixit z dixit Jo. an. in rubrica de feudis in addi. ad Spec. i. pe. col. q̄ in Italia z partibus alamanie z p ceteras puincias dignitates p̄ter regales. s. ducatus marchionatus z cōitatus de consuetudine diuiduntur. nec i eis succedit primogenitus s̄z diuidunt sicut alodialia z moriens ex eis pōt p̄legata facere alicui ex descendentibus quasi sit quedā diuisio p̄ testatorē. l. parētib. C. de inoffi. testa. l. si cogitatus. C. familie her. z ff. co. l. si filia. s. si pater z no. qz doctoz alleganti cōsuetudinē fidem damus z cū eo acq̄scimus iurta glo. in. l. dos a p̄re. C. so lu. ma. Bar. i. l. d. quibus. ff. d. legi. z. l. si plures i. iij. col. C. d. p̄di. iser. **¶** Nō q̄ feuda inferiora q̄ nō habēt annexā dignitatē z p̄ncipatū sunt diuisibilia. nā valuafozes z valua fini z ceteri vasalli talia feuda inferiora tenētes vt hētur i ti. s. qz dicat dur mar. vel co. possūt iter se ipsa feuda diuidere sine licētia dñoz z sine piculo illa amittendi vt hic z. s. ti. ij. z. s. d. natura succes. feu. c. i. z. in. d. c. oēs filij. qñ qz tñ ē ista cēsēnt idiuidua fm naturaz rez in quibus constitimur vt vult. Jo. an. in addi. ad Spec. in rubrica de feu. in. iij. col. Sed hūc. alias de iure feuda dicunt diuisibilia vt hic. z voluit Jo. an. in rubrica d. feu. in addi. ad Spe. in pe. col. ar. l. si in emptione. s. omnium. ff. d. cōtra hen. emptio. l. numerum. s. mitta ver. sed ea que. ff. d. mune. z hono. l. venditor. s. si constat. ff. coia p̄diorum. l. i. in. fi. ff. d. aqua plu. ar. cen. l. in summa eo. ti. imo etiam baronie sunt diuisibiles vt dixi in. c. i. i. prin. s. qui. feu. da. pos. Et quibus infertur quod aliquod est licitum inter minores quod p̄hibetur inter maiores. quod videt esse contra regulas iuris vt in. l. barbarius in fi. d. offi. p̄to. z. l. non dz actori. ff. d. reg. iur. Sed hoc statutum est in casu nō o quia maior est rō que restringit maiores vasallos dignitates z principatus tenētes vt dixi. s. in p̄cedenti notabili. hinc est q̄ imperator fm iuris rationem non dat talia feuda vt filij succedant quoniam in talibus feudis non est successio nisi per inuestituram a succedentibus acquiratur de nouo vt. s. d. feu. mar. c. i. quāquam contrariuz videatur de consuetudine vsurpatum vt. s. in ti. d. aliena. feu. in fi. S̄z alia feuda inferiora dantur etiam vt ad descendentes in

infinitum trāseant vt. s. qui. feu. da. pos. ver. antiquissimo. Possit tamen imperator hoc idem facere etiam in maioribus si vellet. quia potest tollere iura positua sicut vult. l. si. C. si contra ius vel vtili. pub. cum ibi nō. z plene dixi in. d. c. i. d. feu. march. vbi videas in beneficijs autem ecclesiasticis seu prebendis non possunt esse duo homines inuestiti de eadem prebenda siue sit magna siue parua qz est mōstruosum in vno corpore esse duo capita vt in. c. ma ioribus extra d. prebendis z dic vt ibi per Jo. an. z hoc etiam consuetudo potest inducere quod inferiora feuda non diuidantur quia hec sunt iure positua iudicia. **¶** Old. consilio. cccxxvij. incipit perlectis diligenter. z si pater haberet plures regias dignitates potest in vita vnā vni filiorum assignare aliam alteri z talis assignatio habz vim vltime voluntatis. adeo per patrem vsq̄ ad mortem mutari poterit ita **¶** Oldra. in consilio. cccrri. quod incipit. **¶** At eius de quo queritur. ita z inter se possunt ipsi fratres facere z hoc modo vult intelligi ter. s. d. natura succes. feu. dum generaliter loquitur. z sic potest habere locum i feudis regalibus itē ē in feudis inferioribus nō ē dubiū q̄ inter se fratres possunt assignādo totū feudū vni. nō. in. l. si falsie. C. famil. hercis. z in. c. oēs. s. si de feu. fue. contro. z. d. c. i. de natura succes. feu. vel inter se diuidēdo nō tñ i viā p̄legati disponēdo ita **¶** Old. in. d. consilio. cccrriij. facit ter. in. c. i. de succes. feu. imo ē testam. vasallus pōt vni ex agnatis feudū antiquū relinquere ē sine licētia dñi. ita **¶** Oldra. cōsilio. cclxx. quod incipit in qōne p̄posita facit. l. peto. s. fratre. l. cū pater. s. libertus. ff. d. lega. ij. **¶** Quid si ut solet fieri in diuisionibus vnus facit generalem quietationē z refutationē alteri. Et vnus fratruz habentium feudū inter se diuisuz moritur sine sobole an portio feudi quam habebat reuertat ad dñm an ad fratrem superstitem. ter. in. d. c. i. d. natura succes. feu. quod ad fratrem superstitem z suos descendētes. ita consuluit **¶** Federi. in emphiteota loquens cōsilio. lxxvij. qd incipit factuz sic se hz. z in consilio. cccrriij. quod incipit factum tale est duo fratres. dixi. in. c. i. s. fictientulus supra de aliena. feudi nec dicta refutatio z quietatio ad hunc casum refertur p nō. per legistas maxime **¶** Inno. in. l. qui rome. s. duo fratres. ff. d. uerbo. ob. z ita **¶** Bar. in consi. lxxij. incipit ex thēmate per. l. **¶** Paulo calimacho. s. i. ff. d. lega. ij. **¶** Nota qd dominus non pōt ius suū quod habet in feudo transferre in aliū extraneum sine voluntate vasalli vt hic z. s. quo tempore miles. c. i. z est ratio qz per contrarium vasallus similiter non pōt ius suū in aliū transferre absq̄ volūtate domini vt patet. s. in prin. huius tituli. vnde quia debent ad paria iudicari dominus z vasallus vt. s. de for. fidelita. c. i. merito congruum fuit paria iura decernere vt. s. ti. proximo. s. fin. z dixi. s. d. lege cora. s. ex eadem in primo notabili. z non solum p̄hibetur dominus alienare totū vt hic in fi. quinimo etiam partem ne vasallus reperia habere plures dominos resp̄ctū eiusdem feudi vt hic i ver. ita tñ. **¶** Quid autem si ex necessitate vellet vendere dic vt per Ja. ardiso. in summa in ti. quib. mod. feu. amit. sub rubricella si propter necessitatem dominus vellet vendere zc. facit qd dixi. l. c. ij. d. quo tpe miles de lege cora. c. i. s. ex eadem. **¶** Oppo. cum glo. i. q̄ imo vasallus compellatur habere plures dños vt. l. si cuius. s. s̄z z si plures. ff. de usufructu. vbi si usufructuaris recognoscat usufructū a pluribus tenet oibus satisfacere. z ex hoc colligit ibi gl. q̄ vasallus iurare debeat singulis heredibus dñi. **¶** So. licet ista glo. non soluat dicite q̄ ex cā necessaria vasallus bene cōpellit habere plures dños videlicet qñ morit̄ relictis pluribus heredibus. quia tunc oib. ē p̄benda fidelitas p vasallum qñ iuramentuz fidelitatis ē indiuiduū z nō est iurādū. ff. d. opis liber. l. i. iuram. in fi. Itē qz oēs dicti heredes habentur loco vnus. s. filius cui successerunt. l. cui fundus. ff. d. condi. z dmonstra. **¶** S̄z hic loquitur quando ex mera volūtate z p̄pter metum dñs vellet cōstituire alios dños ipsi vasallo z tunc nō pōt hoc

fieri contra voluntate vasalli vt in isto tert. 7 qd. s. co. dicit. 7
 latius in. d. c. oes. **Q**uero cum glo. ii. quid si vasal. ha
 beat plures dños 7 vnusquisqz petijt seruitium a vasallo
 cui dabit electio an vasallo eligedi que dñm velit cui ser
 uiat an dabitur dñis rñdet ista glo. q vasallo ar. l. plerū
 qz. ff. de iure dot. 7 hoc vult vsqz in fi. Sed tu aduerte qz
 ego puto q ista gl. nō possit bene adaptari ad casū istius.
 §. in quo dñs p voluntariā alienationem iuris sui feuda
 lis non potest facere vt vasallus suus inuitus habeat plu
 res dños vt. s. dicit qz per talē alienationē factam sine vo
 luntate vasalli priuaret dñs dicto iure suo 7 ipsi vasallo ap
 plicaret s̄m: ca que dicta sunt in. d. §. ex eadē. 7 qd nō. gl.
 s̄. per quos fiat inuesti. vnde isto casu sup̄stū ē disputare
 cuius sit electio cū illa ps alienata nō transferat in aliquē
 dñm sed in ipsum vasallum. Quare necessarium ē intelli
 gere glo. v3 in casibus in quibus vasallus pōt habere plu
 res dños iuridice quo casu qz bz electionez 7 qualiter tūc
 seruicia p̄stent tā in dādo qz i faciēdo siue domini habeāt
 guerrā inter se ipsos siue cum alijs vide qd scripsi in. d. c.
 oes. **O**ppo. cū glo. si. de. d. §. ex eadē in ver. qd **A**de
 diolani. zc. vbi exp̄ssē dicitur q dominus pōt trāsferre ius
 suū in aliū sine voluntate vasalloz dñmō transferat i maio
 rem. 7 huius timore p̄rij ista glos. dat plures solutiones
 quas recita vt in ea. 7 tandē tu resideas in hac solutione q
 vera ē v3 q vbi loquimur s̄m spālem consuetudinē **A**de
 diolaneū. que non ē trahēda ad alia loca vbi non viget ta
 lis cōsuetudo tūc illam cōsuetudinē serua. Sed in alijs lo
 cis vbi nō est dicta cōsuetudo d3 attēdi 7 obseruari id qd
 disponit ista. l. v3 vt hodie dominus feudū sine voluntate
 vasalloz ad aliū nō trāsferat vt hic 7 in. d. §. ex eadem in
 secūdo notabili. 7 p hoc habes nūc expeditā istā glo. vsqz
 ad versū. quid si vasallus zc. **Q**uero cuz. d. glo. quid si
 vasallus decesserit relictis duobus filijs quoz vnus ē vti
 lis alter vero inutilis an succedat in totū si ē volūtas dñi
 glo. istam qōnem non soluit lz ad partes arguat. s3 tu dic
 s̄m **A**nd. de iser. qd ista qd v̄ hēre modicam dubitatio
 nē p̄supponēdo q inhabilis in totū excluderet a succedē
 do put v̄ p̄supponere ista glo. qm postq̄ adest voluntas
 dñi vt inhabilis succedat in totū cui dubiū q poterit i to
 tū retinere postq̄ dñs facit sibi gr̄am vt. s̄. q̄ admō. feu.
 ad fil. ptineat. c. i. Itē 7 alia rōne dato q dñs nō concessit
 set qz cū istud feudū esset paternū d3 potius p̄ferri ipse fra
 ter agnatus qz dominus p ea que habent i ti. s. si vas. feu.
 p̄inc. cui defer. de. 7 de hac qōne dic plene p **I**o. an. i ad
 di. Spe. in ti. de feudis. §. qm **R**. xvij. 7 tangit et sup ru
 brica. **A**trum aut inutilis succedat in feudo dic vt dicit. s̄.
 ep̄m vel alba. §. si. 7 in ti. an mutus surdus vel alr impfec.
 c. i. Si vero dñs a principio dedisset feudū duobus quoz
 vnus ē vtilis 7 alter inutilis sed dñs ignorabat vtilis non
 hēbit nisi p̄c suam. nec accrescit portio inhabilis et si effi
 ceret caduca ar. l. fideicomissa. §. seruo. ff. de lega. iij. 7. ff.
 de lega. i. l. plane in p̄i. 7 de duobus reis. l. reos. §. i. Se
 cus si ex certa s̄nta dedisset per. d. §. seruo. 7. C. de legi. l.
 cū alienam. s̄m **A**nd. de iser. **O**ppo. ab extra q immo
 feuda ducatus marchionatus 7 cōitatus possunt diuidi
 postquā pcedūt ab impiali munificētia ar. l. i. C. si socius
 libera. impe. So. dic q hic loquit i iuribus feudilib⁹ ibi
 loquit in casu spāli illius. l. i. in dōationibus factis per im
 patorē vt ibi dicit **B**ar. de quo nō. in. l. i. C. de bonis va
 can. 7 dicit. s̄. d bene fra. c. i. **Q**uero ab extra quid si ali
 quis sit vasallus alienius collegij vl vniuersitatis an tene
 atur adiuuare vniuersitatem. 7 dicit **J**a. de ar dīzo. qd sic
 nō aut aliquā singularē psonam nisi administratorem ar.
 ff. de rez diuisio. l. in tm̄. §. vniuersitatis. ff. de i ius vocā.
 l. s̄ si hic. §. qui manumittit. 7 d3 se abstinere ab officio
 ne administrator alias feudo priuaret ar. extra de penis.
 c. in quibusdā. sufficit. n. vasallo si denunciēt admīstratori
 excusationē sui vt iuestiat ar. ff. qd vi aut clā. l. phibere. §.
 ij. 7. l. aut. §. itē ait. ff. ad mūcipa. **S**ed quid si vniuersi
 tas habeat feudū. qd quidez acgrere pōt vt ar. ff. d acqui.

pos. l. ij. 7 ad exhibē. l. tigni. §. 7 aliquis singularis homo
 de vniuersitate offendit dñz seu administratōrē. dic q pp
 hoc vniuersitas nō amittit feudū ar. supradictarū leguz.
 non. n. vniuersitas de facili doluz facere pōt. nec dicat q
 vniuersitas puniat ex facto admīstratoris in quo casu pu
 nit p vniuersitatē. s̄. durāte admīstratione. s3 co remoto
 vel mortuo redibit feudū ad collegiū vniuersitatis. arg.
 s̄. de capi. cora. §. si. ff. d acqui. pos. l. i. i. fi. 7 hoc fuerūt ver
 ba **J**a. ar dīzo. in sūma sua in ti. qui. mo. feu. amit. sub ru
 bricella an vasallus vniuersitatis 7 i charta. iij. d vas. vni
 uersi. **Q**uero an iurisditiōes 7 curie possint diuidi 7
 rñdeo q sic ad exēplū vsufructus. nisi essent iurisditiōes
 marchionatus ducatus vel comitatus vt hic. qz cuz talia
 exceptuānt vident oia includi. l. cū p̄tor. ff. de iudicijs. 7 p
 batur. ff. si seru. vendi. l. 7 si forte. §. 7 heredes. 7 cōi diui
 dun. l. cōi. diuidūdo. §. si duo 7. §. cum de vsufructu 7. ff.
 de vsufructu. l. quotiens 7 fiet ista diuisio iurisdictionis vel
 p adiudicationē alterius. i. vni fiet locatio 7 p̄sio iter eos
 diuidet vel et pro diuisio territorij 7 regionis cautionib⁹
 tñ interpositis de nō impediēdo ad iurē vt in. d. §. si duo.
 §. si d vsufructu 7. l. Itē quāuis. §. 7. ff. de aqua plu. ar. l.
 iutius in fi. **B**ar. in cōsilio p̄io qd icipit **A**trū iurisditiō
 i p̄. co. nō. **L**ard. in cle. si. de p̄bēdis **B**al. in. l. si plures
 in p̄i C. de cōd. inser. **B**ar. in. l. arbor. §. iudex. ff. cōi di
 uidūdo. 7 ita determinat **J**a. de ar dīz. in ti. qui. mo. feu.
 amit. sub rubricella vtrū diuidi possit feudum iurisditi. 7
 curie. 7 **B**al. hic dicens qd quāquā substantia iurisditiō
 nis non possit diuidi tanquā quid incorporale in se como
 ditas iurisditiōis bene pōt diuidi. ff. d nego. gest. l. q alie.
 §. si. **E**t ex p̄dictis iser. **B**al. d̄ duas determinationes
 quas facit **B**ar. i. l. tutores in fi. ff. d admīstra. tuto. nbi
 cōsultat i qōne facti qd si duo vasalli diuidāt feuda p̄na
 7 castra sua 7 iurisditiōes iter eos 7 vnus delinquat i pte
 alterius q nō poterit p ipsum p̄uri qz ista iurisditiō ad
 huc ē iter abos isolidū. 7 par i parē nō bz impiū. **E**t hāc
 suā determinationē pbat p istū ter. 7 p no. i. l. cōmuni di
 uidūdo. ff. cōi diuidū. pa. l. c. prudētia in p̄in. d̄ offi. dele
 ga. lz aliter teneat **A**ng. i. l. ē receptū. ff. d iurisdic. om. iij.
S3 dicit **B**al. qd ista d̄terminatio pcederet i iurisditiōne
 marchie ducatus 7 cōitatus s3 i alijs inferioribus nō. qz
 in istis cadit vera diuisio nō sola diuisio admīstratiōis vt
 s̄. dicitū ē. fac qd dicit **S**ui. d̄ cūeo ibi **B**ar. 7 **B**al. tenēt
 q nō possit p̄ire fratē condām in. l. si. ff. d rez diuisio. 7
 vide cūde **B**al. in. c. i. in fi. qualiter iurare deb. vas. fide.
 dñi d̄ rota in decisōibus suis. d̄cis. cclvi. que icipit. **N**o
 ta si duo sunt barones. in antiqs tenēt in fortioribus ter
 minis. qd si duo sint barones 7 nō sit facta diuisio iurisditi
 ois cōis. q si vnus delinquat i iurisditiōe cōi alter po
 terit cū punire qz nō ē par cū p delictū delinquens efficit
 subditus 7 alter dñs efficit eius superior ar. l. i. 7 fi. C. vbi se
 nato vel clarif. viri. 7 fac. que nō. **B**al. s̄. ti. i. §. ad hoc in
 v. col. verb. pone ep̄s vbi dicit q si statuto ep̄i credicat cō
 mitens furtū ciuis cōmittit furtū ep̄s q fecit statutu illū re
 ceptat 7 furtū occultat q incidat i credicationē d̄ quo ali
 ter **B**al. i. c. cū iserior d̄ maio. 7 obedi. **B**ar. p illū ter. in
 l. iutius. §. iuti. ff. d fideicō. lib. **B**al. i. l. i. iij. co. d̄ lati.
 liber. tol. **S**ecundo ibidem dicit **B**ar. q ppter delictuz
 tale posset dñs eorum aduocare ad se iurisdictionem vtri
 usqz 7 totum feudū cum ad quemlibet pertineret qd non
 ē verum s̄m **B**al. l. siquis sit. ff. de ma. p. l. gallus 7 quid
 si tm̄. ff. d libe. 7 posthu. l. loci corp⁹. §. si fūdus. ff. si serui.
 v̄dice. 7 puto qd **B**al. dicat v̄z qz p̄suppōit qd feudum
 erat paternū quo casu ex tali d̄dicto cōisso i aliū q̄ in dñm
 d3 admitti frater tanq̄ agnatus excludo dño prout dicit. s̄.
 q fuit p̄i. cā bñ. admit. §. si. **P**de comes decessit reli
 ctis duob⁹ filijs simul 7 isolidū cōitib⁹. vnus eoz est p̄di
 tor regis alter fidelis. nunqd fidelis debebit diuidere vel
 soluere extimationē p̄tis p̄tinetis ad ffem rebellē. rñdeo
 nō. qz qd nō p̄t diuidi p d̄ctū nec p̄t diuidi p d̄ictū ar. ff. d̄
 iudicijs. l. oēm. 7 qz feudū nō d3 emi p̄sertim a p̄cipe qz

non dicitur esse auarus seu venalis. sed poterit maius seruitium
poni ex quo obtinet totum. quod si duplicat emolumentum duplica-
bitur et onus arg. ff. ad l. falci. l. i. §. si coheredis. ut si ambo
tenebant in seruitio domini centum equos iste vnus teneat centum
equos et imponitur eis eius sarcina ar. ff. nequid in loco pu-
bli. l. ii. §. si quis nemine. **¶** Quero si duo fratres marchio-
nes diuidant iura sua inter se hoc modo. quod ad vnum puenit tota
marchia ad alium puenit omnia alia bona allodialia an tene-
at talis diuisio et dic quod sic. quod quo ad marchionatum non est
facta diuisio ut pbat i. l. et puto. §. i. ff. famil. herci. et sentit
gl. i. l. si familie. C. famil. her. facit. d. c. oes. §. si de feo. fue.
cōtro. et hoc intelligas verum secundum And. de iser. nisi talis di-
uisio fuisset facta in fraudem domini. ut quod totum feudum ex diui-
sione venit ad illum qui habebat filios sed bona allodialia ad
illum qui non habebat filios nec sperabat habere et feudum erat
nouum ita quod ad dominum portio sua debebat reuerti. c. i. §. de
benef. fra. quod tunc talis diuisio non est in iudicium domini ar. in
§. calidis. §. eo. et ita dicitur intelligi. d. c. oes. §. And. de iser.
Quero quid si marchioni vel duci concedantur noua castra
an intelligantur excepta de marchionatu vel ducatu ut ha-
beat eandem naturam et dicit Bald. quod non p. l. in agris. ff. de
acqui. re. domi. facit quod non. **¶** Bar. in tractatu tyberiadis in
tractatu de insula in questione que incipit sed quero ille gen-
tes. §. si cum mula. ff. de pigno. act. Ludo. cōsi. c. xviii. quod
incipit pnis casus Bal. l. c. translato de constitu. l. i. l. i. §. i.
col. C. de summa trini. l. i. etiam. C. de iure do. id dicimus quod
territorio aucto. iurisdicatio augetur et ad tale territorium exten-
ditur Flozi. in l. item si fundi. §. huius vicinus. ff. de usufru. l. i.
l. si procuratoris. §. si plures. ff. de tributoria. **¶** Quero datus
est feudum nouum per diuisio duobus. isti postea inter se diuidunt
ita quod vnus habet duas partes alter tertia iste qui solus habet tertia
partem mortis ita quod portio sua debeat reuerti ad dominum ut in
c. i. §. de benef. fra. vel aliter portio ipsius deficit et dicitur redi-
re ad dominum. an tunc dominus solum debeat habere illam tertia
partem puenientem ad illum vasallum ex diuisione an vero integra
medietate et respondeo secundum And. quod dicitur habere medietate ite-
gra imo dicitur ipse fortius quod dominus possit incōtinenti reuoca-
re quasi cōsecatur alienatio ultra medietate per pri. huius
l. i. c. i. §. de vas. qui cōtro. consti. lotba.

¶ Insuper. **¶** Casus. Si filius aut domesticus offen-
dat dominum dicitur deduci per ipsum vasallum
ad satisfaciendum domino aut eos a se separet. si vero filius
offendens recusat satisfacere non succedet in dicto feudo
post mortem vasalli. b. d. **¶** Ad. quod vasallus tenetur de-
ducere filium seu domesticum delinquentem ad satisfaciendum
domino pro dicta offensa vel eum a se separet. Et est ratio
quia vasallus tenetur adiuuare dominum contra omnes et fili-
os et fratres et patrem si patrem habet ante delictum vel offen-
sam commissam ut. §. hic finitur lex in fin. unde similiter post
delictum commissum tenetur eos deducere ad satisfaciendum
vel saltem ad eos separendos a se. Et ex hoc inferitur
quod si tempore offense commissae iste offendens non stabat cum vasal-
lo. pater excusabit a pena quod separet. quoniam separet non potest
secum non habitat. cum priuatio presupponat habitum. l. manu
missiones. ff. de iusti. et iure. nam ibi non est liberatio ubi non
est obligatio. ut. ff. de ver. ob. l. decem. §. tunc respectu ipsius fi-
lii non volentis satisfacere bene remanebit pena. quod mortuo
patre non succedet in feo. secundum And. de iser. et pbat i. c. ij.
§. de capi. qui eu. vendi. ideo dicit Bald. quod est si post mortem
patris velit satisfacere non admittet ad feudum nisi dominus ipso
te cum in amicitiam recipiat. l. diuus. ff. ad silcū. l. quod si iterum.
ff. de lega. pstan. **¶** Post Bald. non. hic quod quis tenetur pro
oibus suis domesticis. l. ut. ducat ad dominum vel eos a se se-
paret. Sed nunquid erit ita si domesticus reus alicuius inuadit
respondeo non ut extra de resti. spo. c. cum ad sedem. sed nunquid
vir tenetur expellere uxorem offendente dominum suum. respondeo non.
ar. C. de fur. l. manifestissimi. §. si. vii. istis domesticis ex-
cipitur vxor. **¶** Ad. quod maior reputatur ingratitude vasalli
delinquentis in dominum postquam consummatum quam ante. quod
patet quod tunc quo tunc feudum si delinquit amittit illud. ut. §. que

fuit pri. ca bene. amit. §. porro. Si vero delinquat aliquando
ad feudum nocet potest per satisfactionem purgare obstaculum de
cti. ut hic. et in. d. c. i. §. de capi. qui eu. vendi. facit ad pre-
dicta quod dicitur Ly. in. fi. C. de liber. et eorum libe. §. de suc.
feu. §. i. **¶** Quero cum glo. i. quod si dominus promisit mihi feu-
dum. ego post dictam permissionem et concessione feudi antequam
heredes inuestitura de dicto feo. cōsi fellonia aduersus ip-
sum dominum postea peto inuestituram de deo feo. dominus vero re-
sat facere pro dictam felloniam commissam. Ego vero nego
dictam felloniam commissam. an teneatur dominus me inuestire.
Et respondet glo. quod sic. nec dicitur delictum quod dicitur
commissum. obstabit. ar. ff. de dolo. l. eleganter. §. pe. et hoc
voluit ista glo. circa istam questionem. et implicat cum ista que-
stione duas alias queones quarum vna est. Si vasallus committens de-
lictum iam fuit inuestitus et postea moritur. Heredes autem
suis petunt renouationem inuestiture et obicitur sibi de fello-
nia commissam per vasallum mortuum. unde iste heres negat. quod
ritur an iste heres debeat inuestiri. Et respondet gl. quod sic.
Alia questio est que reuertit ad primam. sed in hoc solū e dicitur
quod in prima vasallus cui erat promissum feudum negabat fel-
loniam commissam hic vero constabat sed dicebat quod prius
debeat inuestiri quam cognosci de dicta fellonia. Et in hac
questione similiter concludit glo. quod debeat primo inuestiri cum
per dictam felloniam non possit disuestiri nisi prius inuestiat.
ar. ff. de edic. edicto. l. bona. §. sed si sub condicione. **¶** Sed
quod ista glosa. defectiue loquitur videamus secundum doc. veritate
per declarationem. **¶** Primo sciendum est quod circa inuestituram feu-
dorum potest considerari tria tempora. primum tempus est quod dominus promittit
et concedit vasallo feudum. secundum tempus est quod feudo iam promisso
concedit et vasallus inrat fidelitatem. tertium tempus est quod virtute
dicte inuestiture dominus transferat possessionem ipsius feudi. et tunc
feudum proprie capit effectum suum. put declarari. §. quid sit in-
uestitio. i. prin. et per Dy. i. regula. i. de regu. iuris. li. vi. **¶** Hoc
promissum nunc veniat ad declarationem proprie quoniam si vitime si-
mul et semel. quod procedit a pari. Dicitur doc. quod hoc quod dicitur
gl. videtur durū et incōueniens. quod ille qui possit destruere iam
edificatum non possit resistere quod non fiat edificium ex culpa et
causa ex qua iam factum destrueret. l. nec non. §. exēplo. ff. ex qui-
cau. ma. et ideo videtur quod dominus possit condicere obligationem
ex promissione. quod dictum feudum spondit et promissum dare si
vasallus esset gratus qui nunc est ingratus. et sic causa est redacta
ad non causam. imo non est secuta. quod vasallus fecit prius. ff. de cō-
di. sine ca. l. i. Si ergo dominus potest habere hanc actionem multo
fortius habebit exceptionem per regulam. cui damus. et. l. inui-
tus. ff. de reg. iur. **¶** Item per aliam regulam. quod vasallus petit quod
restiturus est ut. ff. de exceptio. doli. l. dolo. et. l. ij. §. generali-
ter. ex quibus inferitur contra determinationem huius glo. quod si
vasallus agat ut inuestiat quod promissum est ei feudum. pponet
dominus exceptionem. quod culpam commisit. et sic non est bonum ex-
pectare ut inuestiat. et ita nobiliter determinat And. de iser.
et predicta procedunt quoniam constat de fellonia commissam. ut in vltima
questione vel incōtinenti dominus vult pbare secundum Ja. de bel. quod tunc
non cogit dominus inuestituram facere. alias secus. ff. ad exhibē.
l. iij. §. idē. et ad trebel. l. ille a quo. §. si de testamento et. C. de
cōpensa. l. si. et hoc idē tunc And. ut quod dominus dicat ho-
die constat hodie agat per. l. si is a quo. ff. ut in pos. leg. et
iudex statuet certum tempus infra quod dominus constare faciet de
culpa. l. si quis libertate. §. plane. ff. de acq. here. et hoc p-
fir mat Hosti. dicens quod si ista pbatio huius fellonie erigit
altiorē indagine tunc vasallus debet inuestiri. quod principa-
liter sua petitio tēdat ad possessionem adipiscendam. potius
quā ad causam petitorij. argu. l. si. ff. de edic. di. adri. tol. et est
de concess. pben. c. post electionem eius in pnti causa non req-
rat libellus per ea que non supra per quos fiat inuesti. §. si. et
procedi summatim et ea que requirunt altiorē indagine reseruan-
tur per ea que non. in. l. nam postea. §. si minor. ff. de inre iur. et
quod dicitur supra de contro. inter vas. et epm. c. i. et de ali. feu. pa-
ter. c. ij. **¶** Venio nunc ad declarationem alterius que-
stionis glo. quod fuit quod si post mortem vasalli delinquentis quia
fuerat inuestitus petat filius se inuestiri et recipiat de fellonia

patris q hoc non obstante debeat inuestiri filius. et ita concludit ista glo. et circa banc. q. dixit Bal. esse considerandum an erigat altiore indagine vel non ut dictum est. s. in prima pce. q. qz petat se sumatim inuestiri. et si opponat per dñm de fellonia patris q iste filius pñs mortui q sup hac fellonia nō pcedatur qz erigit altiore indaginem sed reseruat ius suū ipsi dño circa banc culpā. l. ij. C. de falsis. et t3 etiā And. de iser. nā si ipse vasallus cōtestaretur lites sup hac exceptiōe. tunc eēt necesse sup ipsa cognosci ut eēt de restitū. spo. c. i. et quod nō. in. l. i. idē. ff. de iudi. in fi. et ita intelligit Bal. Sed tu aduerte circa banc. q. qz forte est dubitabilis. qz post qz dñs nō fuit cōquestus de dicto suo vasallo d linquente dñi virit vñ q nō possit hoc opponere post eius mortē in personā heredis per ea que statiz tanguntur i pe. glo. hic posita qz necessariū est intelligere istaz glo. vel q dñs ignorauit vel scinit tunc intelligat q dñs iam fuerit cōquestus de vasallo eo viuēte vel saltē preparabat que ri sed morte preuētus fuit. qz poterit istis casibus dñs opponere de dicta offensa aduersus heredē. secus aut si sciuit vel potuit vasallū placitare et noluit qz tūc nō posset placitare heredem per ea q nō. s. que fuit pzi. cā bñ. amī. s. porro. et ita intelligit And. de iser. hic istaz glo. et Sal. in. l. oimodo in fi. C. de inoffi. testa. ad hoc ut ista. q. procedat et sequit t3 in contra. Bal. tñ dicit q si non est inuitus officii ingratitudinis offensaz non poterit moueri s filii qm̄ hec pena venit ex delicto. ar. ff. so. mat. l. rei iudica. s. heredi. et de iure fisci. l. eius qui delatorem. ita qz ista actio quasi tendit ad vindictam. et ideo non dat hereditibus nec s heredes ar. ff. de colla. bono. l. cū emancipati. s. si emācipati. et qz notatur in. l. si ille. C. de decurio. li. ij. nisi esset talis fellonia per quā delinquens perdidisset feudū ipso iure qz iniuria que trahit secum executionem sine alia preparatione transit in heredem ut nō. ff. quod quisqz iuris. l. iij. s. qz autem. ex quo infert Bald. qz si esset fellonia cōmissa alienando vel esset alia fellonia in qua esset appositum pactū q vasallus caderet a feudo ipso iure si eā committeret et tunc tale pñdiciū transfret in heredē et quere la nō preparata sūm ipsum q est nota dignum. et vide circūdicta oio q no. p cano. et gl. in. c. fi. extra de dona. p. l. v. et alios in. l. fi. C. de reuoca. donatio. Quero. cū gl. ij. quid si pater vasalli deliquit in dñm. an filius pdat feudū autum et arguit ad partes ut p3 in ea et tādē determinat quod sic p. c. i. s. si vas. feud. pñe. c. iij. ad fi. et hoc vult ista glo. vsqz ad fi. nūmqd si vas. et. Sed tu dic melius circa banc qñem pat dixi in. d. c. i. s. que fuit prima cā benefi. amī. s. fi. in cōclusionibus. Quero subsequēter cū dicta glo. qd si vas. habens feudū antiquū cōmissit delictū et ga dñm ex quo cadebat a feudo. sed dñs sibi remissit dictā iniuriā et reseruat sibi feudū. postea moritur vasallus agnati volunt succedere in dicto feudo. sed dñs dicit q fuit effectū nouū per dictā reseruationē ex quo ad ipsum spectat an censcat antiquū vel nouū. Et respondet glo. q antiquum. et sic agnati debent admitti. arg. l. peculium. s. si ex ere alieno. ff. de peculio. Et hoc voluit tota ista glo. vsqz ad fi. Sed tu circa istā qñem latius et meli⁹ dicas put scripsi in pñdicijs huius operis in diuisionibus feudoz. et. s. de vas. decre. etatis. c. i. et p glo. et doctores in dicto. s. si ere alieno. et in. l. quod dñ. s. pe. ff. de ipen. in re b⁹ dota. fac. et qd ibi p Bar. Quero ab extra qualiter deducat vas. pñdiciū offendētē dño ad satisfaci. Respondeo sūm And. de iser. duobus modis v3 q offendēs se ponat in manibus dñi offensi tanquā in arbitratorē q puniet eū sicut iudex posset punire facta reconciliatiōe et pace. et si excederet puniēdo posset reduci ad arbitriū boni viri per no. in. l. pe. ff. de arbitris. et. C. de dolo. l. iij. Et dic quod dñs poterit et relegare ipsum offendētē. ut stet extra prouinciā vel terrā dñi sicut posset iudex ut in. c. veniens. et de iure iurā. non posset corporaliter punire. nec pretor d3 ere qui talē sntam in criminibus publicis. l. non distingue mus. s. in l. i. ff. de arbi. Scdo mō deducat offendētes

ad dñm v3 ut stet iuri. et p modū iudicariū cognoscat et in dicef ar. C. d pñi. impa. offe. l. rescripta. et qd. s. dixi q fuit pzi. ca. bene. amī. s. itē q dño. Alia. de primo dubitat i eo q dixit de relegatiōe qz arbitrator non potest relegare. l. nulli. C. de sen. et interlocu. om. iud. et quod no. in. d. s. in. lianus. facit. l. ticio. ff. de condi. et demon. et ibi p Dy. nisi ipse dñs haberet auctoritatez relegandi. ar. ff. de iter dic. et relega. l. i. in pñ. Quero quid si iste vasallus offendēs sit emancipatus a patre an habeat locum iste text. ut eius pater vasallus teneat ipsū deducere et dic q sic sūm And. de iser. q p3 qz etiā tenetur pro ceteris domesticis et ne is ut hic facit. l. pidez de questio. Quero an teneat pactum qd pater cadat a feudo ppter delictum filii. et Bal. in. l. i. C. de hñs que pene noie sensu q nō qz ē iniuriū pactum ar. l. pater. ff. de here. insti. et quod nō. in. l. si quis in tantā. C. unde vi. Alia. t3 dñm postquam pater inuestiturā astrinxit ad tale pactum et obligationē. per ea que habetur in. s. pe. in fi. s. quid sit inuesti. nam cū nō videatur turpe vñ esse insta cā bnificij amittēdi. ut in. s. sed nec alia s. que fuit pzi. cā bene. amī. Quero an pater possit dare filium p nora. dic q non sūm Bal. s. fi. Institu. de nora. quero an pater p talem separationē filij perdat ius patrie potestatis dic q non sūm Bald. ar. l. abdicatio. C. de pa. potes. Quero an pater ob hanc causam possit etbe redare filium dic q non sūm Bal. cum nō sit inter causas enumeratas in autē. ut cum de appe. cognosca. s. causas. Aliud quoque. Vasal. offendens dñm dñi sui pñat feudo et reuertit ad dominum a quo dictum feudū recognoscebat nisi ista offensa fuisset facta p dictum vasallū seruiendo licite alteri domino suo antiquiori a quo aliud feudū tenebat. vel nisi de predicta offensa requisitus satisfaccere sit paratus. sed si dominus huius vasalli offendētis idemqz vasallus sit requisitus deducere istū offendētē ad satisfaciendū et non faciat amittit feudum. h. d. Et premitte pro euidentia huius littere q vasallus pōt suū feudū alteri infundare in totum vel in parte dñm modo faciat sincere et sine fraude et infundet equali persone ut ipse est. et eadez forma et dñtio ne qua ipse h3 prout dixi. s. de capi. cora. s. pretereā. vbi etiam glo. plene tangit et glo. hic ponit de hoc tamē latinus j. dicā. Nota. h. ter. expressus in quo bodie de iure nouis sūmo vasallus pōt alteri infundare feudū suū. nec ex hoc intelligitur alienare. qd p3 qz iste idem iperatoz federicus q phibuit alienationē feudoz. ut. s. in principio huius. l. admittit infundationē ut hic. qd intelligas verum dñm infundet sincere et sine fraude et equali psonē put ipse est et ea forma et conditione quibus ipse h3 vt dixi in. d. s. pretereā. et hoc ē sensu glo. prima hic posita que per hoc est expedita et intelligas hoc esse verum et si feudū esset ecclesiasticum ut in. c. et transmissa et ibi p But. extra de foro cōpetenti. vbi declarat tale feudū apud scdm intelligat alterasse naturā suam. Nota qd vasallus plurium dñorū ex diuersis feudis est obligatus debito fidelitatis pñori dño in tpe ad seruitia licita et inconfessam et aduersus dños posteriores et ē rō qz pñor est tpe ergo pñor d3 esse in iure. Nā iste vasallus pñmo fuit ligatus ipsi dño pñori ergo fidelitas sua cōtra. oēs posteriores dños extendit vires suas ut nota. in. d. s. fi. s. hic finit lex. et ibi dixi in penultima. q. facit. l. operis. ff. locati. et qd notat glof. supra d nona fidelitate for. in princi. p Bald. in. s. nec autē. C. de cadu. tollen. ad materiā vtrū qz possit esse vasallus plurium. vide quod dixi in. l. ij. s. de phibita feu. alie. per loth. et in. c. oēs si de feu. fuerit cōtrouer. et qd no. p glof. et doc. in. c. ex ore de priuile. Ep. cū glo. ij. q imo vasal. offendens dominū dñi nō debeat amittere feudū cum non sit neqz videatur eius vasallus dato q sit vasallus sui vasalli put in simili videmus i socio socij mei qui nō intelligit ex hoc esse socius meus ut. l. naz et socius socij. Similiter videmus in liberto liberti mei qui nō intelligit ex hoc esse libertus meus. l. si quis a liberis. ff. d. liberis agnoscedis.

Solu. fm. Ba. de bel. z. Ric. de nea. l. glo. ista non soluat
qd i hoc. s. statutum est ita cum dñs primus ex conditioe
primi vasalli fuerit cā huius feudi concedendo sibi dictū
feudū ergo vasallus vltimus dō diligere dñm domini sui
a quo mediate ipse hō causam huius beneficii ar. ff. man.
l. si vero non remunerandi. s. idēz pō. nam sicut vasallus
non dō copulare amicitias cum inimicis dñi vt. j. ti. ij. c. i.
ita per dñm nō dō copulare inimicitias cum amicis dñi
z non dō offendere amicum dñi sui vt hō idē cōfirmat An.
de iser. qui vas. vltimus non retinet a primo dño ex eo qz
secū non dñt nec fidelitatē iuravit. tñ aliquatiter vñ habe
re rem suam. quia id qd procedit ex re sua vñ esse suū z. C.
de fur. l. si. s. cū in secunda qd p3. qz scds nō hō accipere.
nisi ea. l. z pacto quo hō primus vt. s. dictum ē ex quib⁹ p3
qz determinatio huius. s. est vera qz vltimus vasallus te
neatur ex offensa facta in preiudiciū dñi a quo mediate z
successiue hō. Nō obstat. ll. in glos. allegata in dñm. qz
in illis cā prima nil insuit in personas vltimas fm. Bal.
Utrum at vasallus vasalli mei intelligat ē vasallus me
us dic per gl. z doc. in. l. modestinus. ff. de verbo. signifi.
z latius in. l. d. accessionibus. ff. de diuersis z tpa. prescri.
facit quod dixi. s. de cōtro. inuestit. s. si. z p. Bar. ff. d. lib.
agno. l. sigs a libe. i. Spe. de feu. s. qm. s. ruij. **Quero**
cū glo. qd si vasallus primus infendat feudū secū. secū
dñs tertio. z sic successiue demum vltimus alienat demū
feudū ad quem rediret. z respondet glo. qz ad primum.
Nā similiter primus dñs ē ille qui laudare dō z illi dō sol
ni aliquid p dicta laudatioe attenda consuetudine prime
qz deberet solui ipsi pzo dño facit gl. l. i. s. i. verbo vende
re alijs. C. de iure emphi. z que dixi supra in prin. hui⁹. c.
ibi Sali. i. iij. col. Bal. l. i. s. i. pmittēte. C. ad macedo. hoc
casu doc. dicunt i emphitheota z feudatario Lu. l. i. filius
secunda. ff. de acqui. here. Bal. l. i. apud iulian. s. heres
ff. de le. i. z est ratio pp frequentiam talium alienationum
ex quib⁹ ipse dñs potest iuste timere de amissione iuris sui
z deo laudatum id est dicta prestatio dicte solutionis. dō
sibi solui i signum subiectionis argu. c. ij. extra d. censibus
l. iste tex. videatur facere in cōtrariū. z hoc voluit ista gl.
que allegauit aliqua iura vsqz ad vñ. sed nūquid. Et qua
colligo duas conclusiones. prima est qd dñs primus qui
hō directū dñm est ille qui reuocat feudū alienatū illici
te hanc conclusionem sequit doc. z est rō. qz apud alios i
feudantes nullū dñm remansit. qz transtulerunt in vlti
mū alienantē vt no. gl. s. de. l. cora. s. similiter. nam l. z di
uerso respectu sit dare diuersas naturales possessiones. ita
dñmz vtile vtilis. l. i. gl. fi. C. vti pos. l. iij. s. dñm. ibi cōiter
legiste. ff. de acquiren. pos. Bart. in. l. siquis vi. s. dña. ff.
de acq. poss. non tñ eodem respectu. Et ita saluari potest
dictum Bal. in. c. ceterum. i. vii. col. de iud. Ideo inuesti
endo alium de feu. apud eum nihil remansit. z probatur
hoc arguendo a fortiori. nam iura realia. s. dñm non ita
inheret ossibus nostris sicut actiones personales. p3 qz iu
ra realia. s. dñm sola traditione a nobis abdicatur ple
ne z alium transfertur psonalia autē iura. s. actiones ihe
rent ossibus nostris nec a nobis separi pnt. l. quis ergo ca
sus. ff. de peculio. l. i. C. de act. z obl. z tñ videm⁹ qz si hñs
actiones cessat alteri cedat easdem actiones apud eum ni
hil remanet glo. i. l. emptor. i. glo. fi. C. de heredi. vel act.
vendita. Bar. in. l. ex asse. vbi cōiter doc. ff. ad treb. l. i. i.
pe. col. C. de act. z obl. i. l. curatoris. C. de nego. gest. l. i. l. i.
quodcūqz. s. qui gatum. ff. de lega. i. Bal. l. i. l. i. allegata
C. de act. z obl. i. viij. col. i. l. iij. C. de noua. Ita ergo mul
to fortius si primus feudatarius. secūdo infendat illud vtile
dñm qd hō transferet in fm. z nihil apud eū dicef rema
nere. facit optime glo. l. i. si quis eptionis. ti. i. verbo actio
nes. C. de prescrip. xxx. vel. xl. an. Et vide d. hac qōne ple
ne p Jo. an. in addi. specu. in ti. de feudis. s. qm. s. rrrvij.
dixit tñ Bal. qz si vas. i feudando alteri. transferendo vñ
le dñm tñ remanent alique reliquie apud ipsum qd pat
tet. quia debentur ciferuicia per suum vasallum z iuratur

sibi fidelitas. vnde non est in totum ius suum absorptū ar.
l. talem. s. si. ff. de hñdi. isti. Et ex hoc infert qz si ex p̄sue
tudine iducere qz i alienatione dicti feudi erigeret eius li
centia qz feudū deberet reuerti ad ipsū dñm z nō ad prio
rem dñm. **Concludēs** qz ad eū dō reuerti qz habuit auctori
tatem dādi licentiā alienationi. **Secunda cōclusionē** col
ligo ex ista glo. qz i alienatioe feudi requiraf licentiā prio
ris dñi hñtis directum dñm. Sed de hac cōclusionē
dic latius vt. s. dixi hanc eadē lege. i. pncipio. **Facit** quod
dixit Fran. zab. i. c. fi. extra de locato i emphitheota z spe
cu. i. ti. de locato. s. cy. z s. rryi. **Restat** mō respondere
ad istū tex. qz predictis cōclusionibus obuiare vñ fm istam
glo. que tñ non soluit qz dico qz iste tex. loquitur qñ dñs pri
mus fuit offensus per igratitudinē delicti quo casu feudū
vasalli delinquentis non dō redire ad ipsum prioze dñm
offensum sed ad dñm imediatū ipsius vasalli offendētis.
Sed cōclusiones suprascrip̄te loquitur qñ ipse prioze dñs
offenditur per igratitudinē cōtractus. i. alienationē quo
casu feu. redit ad ipsum prioze dñm. **Et pōt** assignari ra
tio differentie. qz frequentia alienationis hoc operatur ad
hoc vt dñs non priuetur iure suo. z ita sensit hic glo. **Nāz**
ipse dñs primus per talē renouationē seruat ius suū z dat
causam vt vasalli abstineant a talibus alienationibus. **Sz**
in delictis z offensis aduersus dñm cōmissis nō vrget ta
le dubium amissionis feu. vnde sufficit qz vasallus puniat
i amissione iuris sui. z qd reuertat ad suū dñm imediatum
a quo recognoscit. vel satisfaciat priozi dño de offensa per
ipsum cōmissa. vt hic in tex. **Nā** et accidit non ita sepe qz
psiliant vasalli in offensam dñm prioze sicut psiliant ad
alienationem merito talis frequentia alienationis debuit
habere speciale ius arg. ff. de vsucapio. l. iusto i principio
fm. And. de iser. facit. l. singularia. ff. si cer. pe. **Quero**
est dicta gl. an vasallus iuectus de feu. in quo nō sint spe
cificati cōfines neqz quātitas feu. possit cōpelle dñm vt
ostēdat sibi feu. z fines quātā partē debeat tenere. **Et** di
cit glo. qz sic per. l. ticius hñs. ff. de acti. epti. **Et** hoc volu
it glos. vsqz ibi nūqz. que bñ loquitur z bñ determinat fm
doc. **Sz** tñ ipse vasallus melius faceret si faceret qz decla
raretur tempore inuestiture z poneret in p̄uilegio seu in
strumēto inuestiture. qm si post factam inuestiturā veniat
in controuersia. possit dñs ostēdere modicū terre z dicef
hoc ē feu. tuum z se liberare argumēto. l. quod in rerum
s. i. ff. d. leg. i. fm. And. d. iser. **Et** facit ad questionē quam
no. glo. in. l. si in rē. i. principio. ff. d. rē. vñ. l. ij. C. qz z gbus
quar. pars debetur. lib. r. **Quero** subsequenter cum di
cta glo. quid si dominus concessit vasallo feu. vt omni an
no recipiat. r. de camera an poterit ipse vasallus compel
lere dominū vt assignet sibi tot possessiones ex quibus pos
set ipse vasallus recipere dicta. r. **Et** respondet arguēdo
qz sic per. l. si quis argētum. s. i. C. d. dona. **Et** hoc voluit
tota gl. vsqz ad fi. Sed tu dic fm doc. qz ista glos. non bñ
loquitur quoniam dominus in tali concessione feu. nō ha
buit respectū ad possessiones sed solum ad introitum seu
pecunias ipsius camere. vñ dō sibi soluere de camera put
fuit facta cōcessio. **Hinc** est quod si euacuaret camera ex
aliqua causa hō necesse ipse expectare donec sit in camera
vnde sibi possit solui put supra dixi d. feu. cogni. c. ij. **Hec**
obst. d. l. siquis argētum. qz ibi donauit certum redditum
ex possessionibus ideo dō tradere fundos vt ibi hic nullas
possessiones designauit s3 redditum p̄cipiēdum ex came
ra sicut si dixerit ex quadaz gabella ar. l. cum certus. ff. de
vino triti. oleoqz legato. **Secus** autē si dominus in cōces
sione feudi dixerit concedo tibi. r. in feudum recipiēdūz
ex possessionibus que confiscabuntur s3 interis habeas di
cta. r. ex gabellis. quia tunc si in futurum confiscarēt ali
que possessiones isto casu bene deberēt assignari possessio
nes fm formā cōcessionis p. d. l. si quis argētum. s. i. ver
ba. n. cōcessiois z p̄uilegioz attēdi debent ar. ff. de trasac.
l. d. hijs z. l. i. s. si conuenerit. ff. de positi. And. d. iser. facit
ad hāc. q. qz dixi. l. c. ij. d. feudi cogn. c. p̄zzo d. p̄uilegijs.

Preterea si inter. Dominus feudi e iudex in
 ter suos uasallos simul liti
 gantes de ca feudali. pares uero sunt iudices si ca feuda
 lis uertat iter dñm z suos uasallos. h. d. **C** No. breuiter
 ex ter. duo dicta que dixi in sumario. ultimuz dictum re
 cipit limitatione ut non procedat qñ culpa est notoria per
 qua dñs pretendit uasallu suum priuatu. ita **D**osti. z ibi
Panoz. i. c. graue de sen. excō. **I**nno. i. c. ex parte d **S**b.
 sign. **L**apuz notabiliter allega. xxxviii. ubi firmat q i noto
 rijs quis pot esse iudex i facto ppzio **B**ar. i. l. si quis forte
 s. i. ff. de penis **L**y. i. l. i. c. ne qs i sua ca. **P**e. d. ancha.
 in clemen. i. de foro compe. Non miru si hoc casu dñs pot
 esse iudex in ca sua priuationis feudi. q puto sane itelligē
 dum. i. cuz pena certa ut i. d. c. graue. z ita **P**anoz. in. c.
 cuz uenisset de iudicijs in. c. proposuit de appella. z ibi po
 sui z per. d. ter. i. c. graue limitat **B**al. i. c. i. ipzin. s. qua
 liter do. pprie. pri. totu hunc ter. ut nō procedat qñ culpa
 est notoria z pena irrogata est ipso iure. **N**ā tunc ē ordia
 rius iudex pot denunciare priuatu. **L**alda. autē in rubri
 ca de foro compe. consilio. ij. noluit unū q plurimū enu
 uat hunc ter. q qñ agitur super cōtractu feudali iurato ut
 per partes obseruetur ratione iuramenti iudex ordinari
 ecclesiasticus cognoscat ēt super iure reali ex quo pendet
 a **S**ctu iurato per. c. nouit de iudicijs. uideat ibi z q notat
Bar. in extrauag. ad reprimendā in uerbo per denuncia
 tio **S**emi. in. c. fi. de foro compe. li. vi. z itelligit istu tert.
 de dño immediato. **N**am ille est proprie iudex mediatuz
 at. i. dominus superior a quo hic inferior dñs hz feudum
 z qui fecit sibi aliū uasallū non est iudex inter uasallos va
 salli sui nisi in casu appellatiōis a dño immediato ita **B**al.
 i. c. ceterum in. vi. col. de iudicijs. z facit tert. in. c. fi. supra
 quo tpe miles. ad ipsum. n. superiorem dñm feudi appel
 latur siue a paribus iudicatum fuerit siue ab inferiori ime
 diato dño. facit qd no. i. c. roma. s. d. de appel. li. vi. in. c.
 solite de maio. z obe. **J**o. and. i. addi. ad **S**pec. i. ti. d. iuris.
 om. iud. in **V**. que autē meri in addi. magna in fi. **A**ng. in
 li. s. fi. ff. de offic. eius cui man. est iurisd. **P**anoz. i. d. c.
 ceteru i fi. col. de iud. post **I**nno. ubi dñs feudi non hz su
 periorē mediatu feudi tunc appellabitur ab eo ad ordina
 rium ratione rei feudalis. d. s. d. **P**anoz. ubi proximē z
 probantur p̄dicta in. c. ex transmissa de foro cō. **C** Not.
 q qui fidelitate domino non iurat non est reputandus par
 probat i. c. i. s. de contro. apud pares termi. in fi. **C** Op.
 cū glo. i. q dominus non sit iudex competens inter uasal
 los sed imo talis ca d̄z terminari coraz iudice uel arbitro
 ut pbatur. s. d. l. cora. s. sed iter ipzin. **S**ol. hic d̄st utru
 q litigantem uasallū esse eiusdē dñi de alijs de quib⁹ nul
 la erat qd. uel ēt de parte huius feudi de quo erat qd. qñ
 qd non erat de toto feudo sed soluz d̄ parte. ita q erat cer
 tū ambo esse uasallos de aliquo feudo uel de aliqua par
 te feudi que non erat i litigio. z tunc de illo feudo qd est in
 litigio uel de parte feudi dñs ē iudex inter uasallos litigā
 tes ut hic in **S**rio non erat certū q ambo essent uasalli qz
 non tenebant alia feuda a. d. dño sed ambo cōcurrerant
 ad uolēdū unū feudu de quo quilibet allegabat diuersos
 inuestitores. z tunc pp talem incertitudinē talis ca d̄z uenti
 lari corā iudice ordinario in que dicti asserti uasalli com
 promisserunt de dicto iure eoz. sine dñi seu dominoz pre
 iudicio. ita itelliget **S**rium z probat ista solutio in. c. cū tpe
 extra de arbitris. z supra d̄ inesti. i. ma. fac. c. i. ipzin. z i. d.
 c. i. supra an apud iudi. uel do. non ob. similiter ter. in. s. fi
 duo z. s. si tres qui hic allegatur in glos. qñ in. s. si duo si
 militer nō cōstabat ipsos litigantes ēē uasallos. ideo cau
 sa corā comite uentilatur ut. s. dictum ē. uel itelligitur s̄z
 aliā lecturā ibi positā q ambo uasalli agebant contra ter
 tium possessorem que constabat non esse uasallū. **S**imili
 ter nō ob. s. si tres qui pot solui codē modo q ibi uerteba
 tur qd de uolentia. ex qua uerbatur de uolentia pa
 cis. **E**t dictus comes iudex ordinarius loci de dicta uo
 lentia cognoscat ut ibi. fac. ter. i. c. nouit d̄ iudicijs. **C** Op.

subsequenter est gl. predicta q imo si qd uertatur inter du
 os uasallos de eodē feud. q pares curie soli sunt iudices
 competentes non autē dñs solus neq dñs cum curia. ut
 est casus in. c. i. s. an apud dñm uel iudi. qd seu. termi. de.
Soluabi contentio erat inter duos uasallos quozū unus
 dicebat seu. esse nouū z se iuestitū a dño. **A**lter uero dice
 bat feudū antiquū z ad se spectare tāquā ad agnatus quo
 casu dñs solus non pot esse iudex cuz ca uideatur ad ipsuz
 spectare ex eo q tenetur de euictione illi que inuestiuit tā
 quā de seu. nouo. **N**ec potest idē dñs esse iudex vna cum
 curia ut cesset presumptō. s. ne p̄ntia ipsius domini faciat z
 iducat curiā ut sit magis fauorabilis iuestito d̄ nouo q̄ al
 teri. **E**t ideo statutū est illo casu ut curia sola sit iudex cō
 petens z cognoscat in dicta questione. unde ergo bene di
 rit ista gl. q unus predictozū non pot trahere alterum in
 uitum ad iudiciuz curie. hoc est auctoritate propria sine li
 centia ipsius curie nec ad iudicia domini simul cuz curia.
Sed curia sola poterit uocare unum ex predictis uasallis
 an instantiam alterius. qz curia sola debet cognoscere de
 dicta causa uertente inter dictos uasallos quozum unus
 dixit feud. nouum z alter antiquum. **E**t hoc modo intel
 ligitur. d. c. i. an apud iudi. zē. hic uero in isto. s. cessat su
 spicio. **A**lterius post **B**al. quero quid si uasallus con
 queritur de dño non de re feudali uel eius occasione. uel
 econtra dominus d̄ uasallo. **R**espōdet stamus regule ge
 nerali q actor forum rei sequatur z experiatuz coraz iud
 ce ipsius rei. **C**. de iuris. om. iud. l. iurisordinem. z de resti.
 spolia. c. conquerente. z de offic. ordi. c. irrefragabili. s. i.
Quid si dñs dicit aliquem esse suuz uasallū z ille negat nū
 quid dominus potest de hoc cognoscere respōdeo nō qz
 esset iudex in propria causa sed ordinarius de eo cognoscat
 uel arbiter. ut. s. de lege cora. c. i. alias. s. i. **Q**uid si e
 traneus agat directa rei uendi. contra uasallum rē feudi
 pctendo non ut feudū nec cōtendendo de iure feudali qs
 erit iudex. **R**espōdeo in hac ca uidetur q debeat cogno
 sci per ordinariū iudicem quia quo ad iurisdictionem iud
 cis debet inspicit qualitas petitionis non qualitas merita
 cause tangentem. ut. ff. de iuri. om. iud. l. cum quedā puella
 s. fi. ti. q. i. c. experimur. z. c. si clericus de foro compe. z. c.
 cū sit generale. **N**ec obstat. c. co. ti. ex parte. quia ibi dicit
 qd questio proprietatis rei feudalis corā domino feud. est
 tractanda subaudi. s. cum agitur inter duos uasallos de
 iure feudali. s. quis eorum in feudo sit potior nec in dubio
 renocatur si res sit feudalis. **P**orro si d̄ iure possessio
 nis agatur. s. de iniuria quis ad quem uenerit possidētē
 quia nihil cōmune habet proprietatis cum possessione. ut
 ff. de acquir. pos. l. naturaliter. s. nihil cōmune. ff. pro em
 ptore. l. ij. s. separata. iudex ordinarius uel delegatus cas
 audiet. **E**t ita intellet **S**off. istum. s. preterea. z. c. ueruz
 de foro comp. ut ibi no. in summa. in simili. uel dic q si re
 us excipit z dicit rē esse feudale z nominet dominum in iu
 dicio. quia summam cognoscat de hac exceptione. **E**t
 si per summariā cognitionem appareat q res sit feudalis
 remittetur ista cognitio ad dominum feudi quia ipse ē iu
 dex ordinarius uasalli. arg. de foro compe. c. si clericus lai
 cū. **S**i autem nil cōstiterit per sumariā cognitionem tunc
 in causa procedit ordinarius uel iudex delegatus. **S**z do
 minus **J**o. blanchus. l. iij. ti. de contē. feu. i. sūma sua di
 cit q i. d. c. si clericus laicū. ē speciale fauor ecclesie. **P**o
 ne q dominus agit corā paribus cōtra uasallū rei uendi
 catione qz dicit ipsum cecidisse a seu. uel officio iudicis qz
 petit ab eo q recognoscat se ēē uasallū. ille aliū nominati
 iudicio tāq̄ dominū nūquid noiatus d̄ hoc cognoscat. re
 spōdeo nequaquam quia ex hoc insurgeret questio inter
 dominos. unde noiatus in iudicio est reus. ut in. c. quoni
 am frequenter extra ut lite nō conte. z. c. ubi in rē actor
 l. ij. z. c. ubi de crim. agi opoz. autē. qua in puincia. ff. de
 iudi. l. uenditor. **R**onstat autē q inter actozem reum z iu
 dicem uenditor. **R**onstat autē q inter actozem reum z iu
 dicem. i. l. qui iurisdictionem. z. ff. de iudicijs. l. si a me. ff. de

arbitr. l. pe. et plen. p. Inno. de verb. signi. c. ex pte. **Q**ue-
ro cum dicta glo. quid si dominus qui debet iudicare inter duos va-
sallos litigantes secundum formam huius. §. nolit cognoscere qua-
liter succurratur. et respondet glo. dando duplex remedi-
um petere volenti. primo ut faciat cogi ipsum dominum
per superiorem ad cognoscendum de dicta causa per. l. iij.
§. i. ff. de arbit. Secundo ut conveniat adversarium suum
coram ordinario ipsius rei. quia actor debet sequi forum
rei. et hoc voluit glo. usque ad versi. sed nunquid et bene
loquitur secundum doc. fac. de tempo. appel. l. si. in fi. et §. si de in-
uesti. inter do. et vasallos oritur. c. i. et §. quid sit iusti. §. de
bonis et de mili. vasal. qui contu. est in fine. xi. q. iij. c. cum
sumus. pro confirmatione secundi remedii facit extra de
foro compe. c. verus. c. l. et in. c. et transmissa. idem dicas
si dominus esset negligens in reddenda iusticia ar. i. ante. de ma. pri-
ci. §. focer. et in ante. de sanctis epif. §. si quis at p. pecunia-
ria. et in. l. imperator. ff. de appel. de iure at canonico qua-
do ex negligentia devolvit iuris. vide i. c. i. de suppl. negl.
pla. et q. no. de of. d. leg. c. cum ca. de of. ordi. c. pastoralis.
Quero cum. d. glo. an predicti vasalli simul litigantes
possint sponte consentire in alio iudice quam in domino de dicta causa
feudali ita quod sententia lata per dictum iudicem sit valida. et respodet
glo. ponendo duas opiniones. Prima est quod non. ea potissime
ratione quod imperator specialiter dedit hanc auctoritatem
et cognitionem ipsi domino inter has speciales personas
vel suos vasallos litigantes unde si sit contrarius sit contra
legem et per dominum non valebit quod actus est. l. non dubium. C. de
legibus. Secunda opinio. est quod aut isti vasalli litigantes pro-
gauerunt iurisdictionem in alium iudicem per errorem ut quod
putabant istum iudicem suum. et tunc non valebit quod actus est se-
cus si ex certa scientia ut quod bene sciebant esse dominum sed tamen
voluerunt quod ille alter iudex cognosceret. et tunc valebit quod
actum est p. l. i. in principi. ff. de iudi. et hoc voluit tota ista
glo. usque ad fi. et secundam opinio. sequit. Ja. de bel. ff. de offi.
eius cui man. est iurisditio. l. i. in prin. et Ric. de nea. hoc idem
in. l. i. C. ubi quis de curi. vel coar. sed And. de iser. sequit
primam quando dominus ignoravit causam coram alio iudice
agi. C. si a non compe. iudi. l. si. et quod no. i. l. i. C. ubi de cri.
agi. opoz. Si sciuit vterque. l. vas. et dominus non prohibuit tunc
preiudicabit sibi. ff. de re iud. l. sepe. §. i. de offi. dele. c. cum
olim. secus at si prohibuisset vel prohibere voluit sed non
potuit. quod tunc non valeret quod ageret coram alio iudice ar.
ff. qui. mo. pig. vel hipo. sol. l. sicut. §. non videtur et in hac
sententia videtur inclinare Bal. dicens quod ad hoc ut cesset ois
collusio quod domino prohibente non potuerint dicti vasalli pro-
gare dictam iurisdictionem in alium per. c. et transmissa de fo-
ro compe. ubi vero dominus ignorabat talem prorogationem.
et tunc tunc quod non valeat talis prorogatio quia ageretur de cl.
preiudicio. et ita est tunc Bar. ff. de operis novi nuncia. l. i. §.
et post. et subiungit quod si ex tali prorogatione tunc incepisset
cognoscere ignorante domino tunc dominus poterit vasallo preci-
pere sub debito fidelitatis ne procedat amplius coram iu-
dice. nec obstat regula. l. ubi ceptum. ff. de iud. quia itelli-
gitur quod non sit preiudicium iurisdictioni alterius ut no. Jo.
mo. in. c. accusatus de here. l. vi. et ita dixit Bal. Sufficit
ergo tacitus consensus dominus. si quod sciuit et non contradixit sicut
Pauor. in. c. ceterum in. v. et vi. col. de iud. l. d. Ant. ibi
requirat expressum consensum. facit ad predicta quod notat
Semi. i. c. i. in prin. de foro compe. l. vi. et quod no. Bal. l. i. cer-
ta. C. quod prouoca. non est neces. **E**t unum notabitur quod
vult Pau. de ca. ita interpretas dicta Bar. l. i. §. et post
operis. ff. de operis novi uancia. ubi dicit quod subditi comi-
tatu vel regu vel aliorum principum non temporalium non pos-
sunt sine eorum consensu prorogare iurisdictionem alteri
iudicis non subditi dictis dominis allegat ter. in. c. per ve-
nerabilem ver. in super extra qui filij sint legi. idem dicit in
subditis comitatu vel civitatu habentium dominum. tunc quod
ipsimet ciues comitatus puta veneti ciues possent prorogare
quia non sunt ipsi subditi proprie sed sunt pars dominorum p
glo. in. l. sicut. §. si. ff. de cuiusque vniuer. no. d. Alex. i. d. §.

et post in hoc reprobat Pau. quod imo particulares ciues
venetiarum sunt subditi comunitatis venetiarum glo. in
d. l. sicut intelligitur de hoibus comunitatis collectivie il-
li representant comunitatem non singulariter de quolibet
homine ut vult Bal. l. i. et i. iij. col. C. de executione rei iu-
dicate. facit quod notatur i. l. i. tantum. §. vniuersi. ff. de re-
rum diuisione et i. l. sed si hac. §. q. manumittitur. ff. de ius
voca. l. c. qui manumittitur. xi. q. ii. in. c. in super. et i. c. cum
nuncius de testi. Bar. l. i. aut facta. §. si. ff. de penis. Itz
in dicto reprobat dominus Alex. Paulus et Barto. et Imol.
in. d. §. et post operis tenet Primum nec reperitur iure cantu
quod dicit Paulus quod subditi non possunt prorogare si-
ne consensu domini. et est contra generalita. l. i. et ij. in principio
ff. de iud. ad. §. in super loquitur in reservatis principi et i. l. i. ubi
bene potest saluari dictum pauli. Concludo ergo quod dominus
potest prohibere istam prorogationem fieri postquam ista
cognitio ad ipsum spectat. quod de facili posset fieri collusio
in sui preiudicium. ut quia forte posset adiudicare in iuste feu-
dum alicui domino infidioso. facit ad predicta. c. ceterum. c.
verum de foro compe. Ubi vero quod esset iudex ratione p-
sonae tunc non posset prohibere quin partes se submittant
alteri iudici per dicta. l. i. ff. de iudicis secundum Andr. de iser.
sed intelligas hoc verum nisi talis iurisditio esset reservata
principi imperatori vel pape. quod tunc non posset aliquo modo
declinari et prorogari in alium ut no. extra de excess. prelato.
c. iter dilectos. et per Inno. de constitu. c. cum. Ad. ferrari-
ensis. et per Archi. l. c. tibi de rescriptis. l. vi. Et Bal. ff.
et de hac materia huius prorogationis in causa feudali habet
per Lano. i. c. et transmissa. de foro compe. et per Butri.
i. d. c. ceterum. Ibi quero an isans et. et i. c. et transmissa su-
pra allegato no. Et dicit Bal. l. c. i. §. de investitura in mari.
fac. Sed coram domino feudi vel paribus procedat reconuen-
tio. Pauor. i. d. c. ceterum i. ii. col. dicit quod sic quod si simili causa
scilicet feudali. Na istorum iurisditio est limitata et specia-
lis. ut diximus i. c. i. §. de investitura in mari. fac. Ideo non
de facili coram talibus procedat reconuentio. quod potius es-
set iurisdictionem de nouo dare si esset causa dissimilis quod non
fit per reconventionem. ut per Innoc. et alios i. c. i. de mu-
tuis peti. Bar. i. ante. et consequenter. C. de sententia. et iterlo.
om. iudi. l. i. testamenta. C. de testa. Lano. in. c. at fi-
clerici. de iudi. dicit quoque Bal. l. i. cum archimedozam
C. ut i. pos. lega. q. l. i. contractibus non habet locum remis-
sio tunc tantam superioritatem habet dominus in vasallum quod
potest petere eum ad se remitti pro seruicijs feudalibus pre-
standis. **Q**uero cum glo. ij. in quo loco debeat stare do-
minus ad cognoscendum inter suos vasallos. et respondet
quod ubi voluerit seruata honestate sua et maioru suorum de
iusticia et iure. l. pen. i. fi. et hoc voluit glo. usque ad fi. que be-
ne loquitur secundum Jaco. de bel. et intelligas eam quod dominus potest
eligere locum ubi vult quod habet plura nisi maiores sui so-
liti fuerint iudicare in certo loco. ut probatur i. l. si ut pro-
ponis. et l. ij. C. quod et quod iudex. Secus at si haberet solum
vnum locum in quo iudicare solitum est. quod tunc non alium ut
l. cum iniam cum ibi no. C. de sententia. et iterlo. om. iud. et d.
l. pen. nisi pares essent contenti prorogando de loco ad lo-
cum. argu. ff. de solu. l. vel quod nisi ipse dominus ibi non pos-
set sedere et aliqua iusta causa impeditus. quod tunc etiam non
posset alibi argu. eorum que no. i. l. i. C. de sen. et pericu-
reci. Quid autem in officialibus discurrentibus per prouin-
ciam ut bariselli. Dicit Bal. quod etiam in agro possunt ius
dicere iusta illud verbum ubi te inuenero ibi te iudicabo.
Quero cum glo. iij. qualiter pares debeant eligi de com-
muni consensu qui cognoscere debent de controuersia or-
ta inter do. et vasallum. et respondet quod debet eligi de co-
muni consensu ipsius domini et vasalli. et si discordes essent
in eligendo. tunc dominus prius eligat vnum vel duos vel quot
sibi placuerit. quo facto postea vasallus similiter eligat to-
tidem. et ille non potest eligi pro pari iusta parte ad cogno-
scendum dicta causa nisi qui iuravit fidelitatem domino ut
predicta omnia probantur. in. c. i. §. de contro. seu. apud

pa. termi. Et hoc voluit ista glo. vsque ad versi. z bec vera zc. que bene loquitur. **Q**uero subsequenter cum dicta glo. quid si dñs non habet pares in sua curia quis tñc cognoscet de tali controuersia vertente inter dominuz z vasallum. Et respondet quod iudex ordinaris rei per regulam vulgarem quod actor dz sequi forum rei. per. l. ij. C. de iurisd. om. iudi. Et hoc voluit gl. vsqz ad fi. cū qua pertranscunt doctores z bene. **Q**uero etiam per Lano. in capitulo ceterum extra de iudicijs. z ibi per zaba. in iij. questione. z dicit i. §. iij. supra quid si inuestitura. Et aduerte pro declaratione glo. quia quis consequitur forum non solum ratione persone z domicilij sed etiam ratione possessionis rei petite z pluribus alijs modis notatis per glosam in lege heres absens. §. i. ff. de iudicijs. **Q**uero cum dicta glosa quo loco debeant pro tribunali sedere isti pares vasalli electi ad cognoscendum de dicta controuersia orta inter dñm z vasallum. **E**t respondeo cum gl. capiendo omnia membra z clarius quam ipsa quia aut e de consensu actum inter pares de loco z ille seruabitur. aut nō. Tunc pares qui indicabūt possunt eligere. **E**t si de loco sunt concordēs ille locus seruabitur dz sit habilis partibus litigantibus z honestus. d. l. cum dies. §. si si arbiter. ff. de arb. Si vero dicti pares sunt discordēs eligendo locum tunc locus dz eligi in quo idem dominus consensit sedere ad cognoscendū inter pares suos. d. l. penultima. ff. de iusti. z iure dñmodo sit securus litigantibus z honestus per ea que dicta sunt supra. Si vero dñs non habet locum tunc iste locus debet eligi vbi alias contra solitum sit indicari dñmodo sit comodus litigantibus. l. si locus. ff. de iudicijs. Si vero non esset talis locus habilis litigantibus z tunc dominus tanquaz maior dz eligere locum vt argumen. s. de mili. vasa. qui contu. est. c. i. dñmodo ipse dominus eligat locum conuenientem vt non sit nimium onerosus nec nimium delicat⁹ parti. sed teneat medium z non extrema. argumen. in autē. de cōsuli. z circa hoc si orietur dubitatio an sit locus conueniens vel nō tunc recurrit ad bonū virum. ff. de verbo. obligatio. l. cōtinuus. §. cum ita. argu. ff. de leg. primo. l. huiusmodi. §. si. z hoc est ipsa veritas lz quidam voluerunt dicere i isto vltimo membro qd dñs primo eligat locum ad primū actū cause. Secūdo vasallus eligat aliū locum z sic successiue vt ad paria iudicentur dominus z vasallus per. c. i. i fine de for. fidel. quod non est verū quoniam plus tenet vasallus domino quam econtra vt ibi. item qz videret inconueniens quod continentie vnins cause diuidant per tot loca. argu. l. nulli. C. de iudicijs. z glo. vsque ad fi. ita debet intelligi secundū cōmunem opinionem docto. z facit ad p dicta qd habetur in. c. bone z in. c. ne pro defectu de electio. de pigno. actio. l. si seruos z quod dicit Inno. in. c. cū contingat de foro competen. z dicit supra in questionibus z appellat tale tribunal locus iudicis vt notat glo. i autē. de nup. §. iij. de quo in Spec. de arbitris. §. sequit versicu lo de loco autem. **Q**uid autem in arbitris iuris qui succedūt in iurisdictione iudicis ordinarij recusati dicit Bald. qd possunt eligere locum habitabilem z idoneuz sicut possunt arbitri simplices per. d. l. si locus facit quod nō. in. l. cum suam de senten. z interlo. omniū iudiciū in vltima glo. z ad hanc materiam facit qd nota. in. c. statuimus de officio delega. li. vj. in. c. statutū. §. cū vero de rescrip. eodem lib. **Q**uero si pares sunt suspecti vtrū possit eoz iurisditio declinari z videt qd non quia sunt iudices ordinarij dico singulares non generales vt nota. supra de instit. in mari. fac. c. i. in glo. iudex enim ordinarius non declinatur sed ei alius agregatur q non sit suspectus vt. C. de iurisdictione omniū iudiciū. l. nemo z. C. de iudicijs autē. si vero contigerit. nam ratiōe adiuncti purgatur suspitio fraudis vt. ff. de suspectis tuto. l. si tutor. ff. de edendo. l. siquis ex argentarijs. §. i. Sed tu dic etiam ordinarios recusari posse vt extra de foro compe. c. licet z. c. siquis contra. Porro in feudis ratione iuramenti ius

civile discrepat a iure canonico z debet seruari ius canonicū argumen. d. c. nouit. Ja. autem de bel. t3 quod recu sari non possunt quia ordinarij sunt. Bald. in. c. i. in. ij. colu. s. an apud iudi. vel do. qd. seu. termi. d. dicit quod si iurisditio parium propter aliquam rationabilem suspitionem declinat sufficit illam allegare dñmodo sit verisimilis. l. apertissim cū ibi nota. C. de iudicijs z tñc iudex erit ordinarius quia in feudis subsidiarius iudex est ordinarius. subicit tamen qd alij aliter dicūt sed persistere videt i primo dicto sicut hic firmat. **Q**uero quis dicit se eē vasallum alicuius vt rem in feudū habeat ab illo rectū petens ab illo inuestituram iste negat illū esse suū vasallū z ita nō videtur in illius curia pares habere nūquid in isto dubio cognoscant pares respondeo sic argumen. ff. de iudicijs. l. siquis ex aliena. z supra de contro. inter vasallū z episco pū. c. ex eo. z. C. de petitiōe hereditatis. l. si putas. In cō trarium facit glos. ordinaria que est in dicto. c. i. de inuestitu. in mari. facta Inno. dicit qd qdo causa iurisdictionis potest separari a causa principali tñc ratione dubii cognoscit ille qui alias cognitionem non habet sed vbi non potest separari a causa principali qz causa cause e causa nō solum principalis sed ipsius iurisdictionis tñc non pōt cognoscere ne in causa sua cognoscat vt notat Inno. eē de foro compe. c. verū. z facit quod no. Accur. ff. ad muni cipa. l. idem iuris. **Q**uero vtrū coram paribus habeat locū reconuentio super re non feudali z videtur quod non quia pares habent singularem iurisdictionem z limitatam preter iuris civilis regulas. Item iste controuersie potuerūt pertinere ad diuersa capitula iurisdictionū ergo non habet locū ius accrescedi. ar. ff. d. acqui. rerū do. l. magistris. ff. de condi. z demō. l. mulieri z ticio. ff. d. bo. pos. l. si cū patronū. In contrarium est regula iuris in autē. z consequenter. C. de sent. z interlo. om. iudi. z habemus glo. notabilem in. d. c. i. s. de controuer. seu. apud pa. termi. non obsāt iura cōtra qz in eis agit de magno p iudicio. vt puta d successione seu. vel obligatione. sed iurisditio nō continet magū p iudiciū. imo cōtinet fauorē quia ptes non hñt adire diuersos iudices. ar. ff. d. gbus rebus ad eūdem iudi. ca. Et nō qd ois reconuentio auget exercitiū iurisdictionis etiam subsistēdo. verbi grā. Si iudex qui non pōt cognoscere nisi a centū libris. s. p reconuentionem cognoscat de quinquaginta. imo enī hic auget iurisditō qz p hoc acquirit vnū gradū iurisdictionis que prius nō hēbat. Nam si rex francoz acqrat vnū castrū pū qd prius non hēbat diceret augere quodā gradu ei⁹ iurisdictionis. **I**tem nō qd duplex e reconuētio. Quedā e p iudicialis eē obstatua in q prius procedit q in principali. vt nō. ff. de iossi. te sta. l. papinian⁹. §. si filius. z. C. de ordi. iudi. l. si. z ar. C. q accusare non pos. l. i. C. ad. l. saniam. de plagi. l. pscs. C. de adulte. l. qm alexandrum. Quedam e reconuentio secundaria z simplex z cōpatibilis cum prima z principali cā. z de ista loquitur. d. autē. z cōsequenter. z d rescriptis c. dispendia. §. reus quoque libro. vj. z ex p dicitis habetis q licet reconuentio absorbeat originalē petitionē z priuat z extinguit quod non extinguit quo ad iurisdictionē eē delegatam. vt nō. Inno. extra de resti. spolia. c. ex conque stione quod est nota dignū. **D**ubitat tandem de aliqb⁹ dubijs. Et primo vtrū vasallus possit agere cōtra dominū suū ad penam furti. z dicit qdam quod non quia hāc petitionem reuerentia debet excludere. arg. s. de milite vas. c. i. z. s. in gbus cau. seu. amit. c. i. ver. cōmodo. Aliū dicit contra qz non habet necesse veniam petere. Dicit q aut in libello exprimit actionem furti z non procedit libellus. aut non exprimit z procedit. qz videt agere certi conditione generali que non infamat. nam quo ad infamiaz magis inspicit genus actionis quaz genus cāe. vt eleganter nō. in. l. certi conditio. ff. si certū peta. Et idem dico si qs agit cōtra sacerdotē suū parrochiale vel cōtra eum qui leuauit eū d sacro fonte. argu. ff. de volo. l. non debet. **Q**uero pone q vasallus conquerit de dño qui ab ipso

videt dñm hāc locū sup d nō pūda

vasallo erigit seruicia nō debita vel vltra debitū modum
z solitum. qđ remediū intētabit vasallus. respōdeo officii
iudicis negotiaz aut intētare nō pōt qz vasallus ē. s; ne
quid exigat vltra modum prouidebit p̄ses prouincie. vt
ff. de offi. presi. l. illicitas. in prin. z argu. ff. de varijs z ex
traordi. cogni. l. de vsu. aque. z qđ nō. ff. de rei v̄di. l. i. §.
p hanc. z insti. de act. §. p̄iudicialis. diri. §. in p̄cludis.
Quero pone quidā tertius p̄scripsit s; vasallum tandē
dñs egit rei v̄dicatione directa z feudū recupat. venum
vasallus agit cōtra dñz z vult illud recuperare a dño. Que
ritur an possit z est ar. q. sic. ff. de inof. testa. l. posthumus.
§. si quis ex his. z quod nō. eo. ti. l. pater filii. nam dñs cō
tra vasallum nihil p̄scripsit nec succedit in ius p̄scribē
di. **Probo** qz vtile dñum p̄scribē. anichilat propter
directū dominū euincētis. ar. ff. ad treb. l. si heres. **In**
Prin videt qz vasallus qui est passus rez vsucapi casum in
gratitudinis cōmisse v̄ qz alienasse cēset. vt. ff. de verbo.
fig. l. alienatiōis. ff. de fundis dota. So. s; **Phil.** vasallus
tam negligens contra dñm agere nō pōt qz iuri suo renū
ciasse v̄. ar. C. d. his qui a nō dño manu. l. si. ff. ad treb. l.
facta. §. si quis bonozū. Et qđ nō. in simili. ff. de nego. ge.
l. si ego. s; cōtra facit id qđ nō. in simili d pigno. vsucapio
ne. ff. qui potio. i pig. habe. l. claudius felix z. ar. ff. de sta.
l. filii. §. s; cū erberedatis. tu ergo dicas q. opi. **Phil.** ē ve
rior. dñs. n. nō pōt conueniri actione p̄sonali. qz iam tra
didit nec ad paciam qz illa ē accessoria ad p̄sonalem actio
nem. vt. C. de vsufruc. l. corruptionē nec vtili rei ven. quia
vtilē dñum est absorptū per p̄scriptionē. vt. C. d. p̄scri.
rr. an. l. si quis emptionis. **Quero** ab extra quid si domi
nus agit corā paribus cōtra vasallū rei v̄dicatione. z di
cūt eū cecidisse a feudo. **Iste** vero vasallus noiāt alijs dic
minuz in iudicio an iste noiatus debeat cognoscere dic q
nō s̄m **Val.** z ē rō qz dicitur litis consors. vt extra vt lite
nō cōtēsta. c. qm̄ frequēter. z. C. vbi rem actio. l. ij. ergo
nō potest esse iudex. vt. C. ne quis in sua cau. l. vnica. quia
debet eē iudiciū trīs p̄sonarū. l. qui iurisdictioni. ff. de iuris
di. om. iudi. facit. c. forus de verbo. signi. **Quero** vtrū
isti pares debeāt eē de eadē prouincia. **Dic** q. sic s; **Val.**
quia eēt incongruū q. deberēt vagari extra suam puincia
p iudicando. ar. in. d. §. si duo z se. §. de pace tenen. z i au
tētico de litigio circa p̄ncipiū nisi forte in ea puincia nō
reperient pares qz tūc sument de locis vicinis. argumen
to. l. iij. §. tam vicinū. ff. de dam. insec. z. l. diuus marcus.
ff. de tutori. z curato. datis ab his. **Quero** quid si ali
quis agit s; dominū z dicit se vasallum ipsius z petit se in
uestiri de certo feudo dñs vero negat an pares debeāt co
gnoscere de hoc z dicit **Val.** q. sic rōne huius dubitatio
nis. arg. ff. de iudicis. l. si quis ex aliena z supra de cōtro.
inter vas. z episcopū facit q. nota. in. l. pen. ff. ad munici
pa. z. C. d. petitiōe hereditatis. l. si putas. facit q. dicit **In**
no. in. c. verum de foro compe. **Quero** qualiter in cā fen
dali d; p̄cedi. respondeo q. libellus est p̄rigendus z lis
contestanda s̄m ordinem iuris. C. de litis contestatio. l. i.
z in autē. offerat. nam vbi deficit vsus feudozū recurrim⁹
ad. l. scriptā. §. de feu. cogni. c. i. ita t; **Ja.** de ardiso. in sū
ma de conten. feud. f. b rubricella qualiter in causa debe
at p̄cedi. tñ iuramentū calānie nō erigit vt. §. de consu.
rec. feu. §. in quibus z si dñs z vasallus vicissim ambo cō
querant ratio vasalli p̄ius discutiatur vt teneat s̄m **Ja.**
de ardiso. in summa de conten. feudi per tex. in. c. extra
ordinariis. §. si contentio.

Illud. Adaptat iste. §. ad hūc ti. hoc modo qm̄ prin
cipalis intentio fuit huius imperatoris federi
ci in hac sua lege. p̄uidere circa vtilitatez imperij ut rema
neat incorrupta vt p; supra in principio huius. l. ideo sta
tuit hie vt in quocūq; sacramento fidelitatis semp habea
tur memoria imperatoris ne in obliuionem posset in futu
rum deduci ad corruptionē. vide vbiunq; requiritur in
uestitura in qua iurat fidelitas siue feudū acquiratur d no
uo vt. §. quid sit inuestitu. in principio siue acquiratur ex

successione vt. §. que fuit p̄i. cau. bene amitten. in princ. si
ue feudum transferat in alium de voluntate domini p̄ alic
nationem vt in hoc titulo siue dictū feudū super quo iura
ri d; fidelitatis sit diuisibile seu indiuisibile. vt. §. co. §. p̄
terea ducatus siue p̄ior vasallus alteri infendauit qui si
militer infendauit d; iurare fidelitatē vt. §. eo. §. illud. nā
in omnibus istis casibus z generaliter in omnibus alijs
vbi iuraret fidelitas. vt. §. qualiter vasal. iurare debeat.
c. i. sp d; excipi nominatim p̄sona imperatoris vt hic z. §. d
noua fide forman. c. i. in principio. Ipsa autem fidelitas
nihil aliud est q̄ sacramentum q̄ p̄stat vasallus domino
vt. §. quid p̄cedere debe. an si. an inuestitu. c. i. z. rrij. q.
v. de forma. **Ad** qđ sicut omni sacramento excipi intel
ligitur vt non iuret cōtra decum vt in autē. vt non luxu. §.
na. §. i. Item nec contra impatores cum in omni sacrame
to fidelitatis excipiat noiatiū impator vt. §. diri. nam cuz
sit dñs mundi vt. l. de p̄caro. ff. ad. l. rodiam de **Ja.** z
bz curam totius orbis vt in p̄hemio. ff. in principio. facit
q. notat glo. in. c. venerabilem extra de electio. **Ideo** sem
p videt p̄seruatus eodem mō intelligas qđ p̄sona z aucto
ritas pape intelligit exceptuata vt in. c. venientes extra d
iurciuran. imo ē si nominatiz z specialiter nō exceptuet
intelligeret tacite exceptuata vt nō. glo. in. c. cōstitutis eē
de rescriptis. **D; quoq;** vasal. quicūq; in suo sacramento
fidelitatis exceptuare p̄sonam sui domini antiquioris vt i
in conclusione. §. hic finit lex z. §. de p̄hibitione feudo.
alie. p. **Lot.** c. ii. **Quero** cum glo. i. an dominus teneat iu
rare fidelitatē vasallo suo sicut econtra statutum est in va
sallo qui iurare tenet domino suo vt in dicto ti. de forma
fidelitatis. **Et** respondet q. sit duplici ratione primo per
istuz tex. qui dicit in omni sacramento vno. s. p̄stando p̄r
vasallum altero per dñm. **Secūdo** qz ipse dñs tenet red
dere parem vicez ipsi vasallo vt in dicto ti. de forma fide
litatis in fi. z. d. c. de forma. rrij. q. v. in fi. z hoc voluit ista
glo. que ad hoc allegauit alia iura vsq; in fi. sed tu teneas
contrarium z melius s̄m **Andre.** de iser. v; vt dñs nullo
modo iuret p̄ rōnes quas diri. i. c. i. i fine d; for. fide. **Acc**
ob. l. rō. §. alle. qm̄ iste tex. nō infert illam illationē d qua
p̄supponit ista glo. v; de iuramento dñi s; bz respectuz ad
alia plura iura. fide. que tñ dñeris casibus p̄nt fieri a va
sal. quos. §. declarauit. **Non** ob. ii. rō qz bene fatendū ē q
dñs d; addere p̄m vicez vas. z. v; oia faciendo in uas. ad
que tenet facere vasal. in dñm sed in hoc ē dria inter eos
qz uasal. p̄ sacm q̄ p̄stare d; est astrictus dñs uero absq;
sacramento ē astrictus ut hic in effectu in tñ ut teneat dñs
uasallo sine sacro diri latius in. d. c. i. quero cuz glo. ii. an
vas. in sacro fide. debeat seipsuz excipere z dicit q. nō z bñ
qz nō ē necesse qz in generali sermone nō p̄tinet persona
loquētis vt. ff. cōtia p̄dio. l. quicquid. z hoc voluit tota ista
glo. vsq; ad fi. z de hac. q. dic latius vt diri. §. que fin. p̄i.
cā be. amit. i. §. si. quero quid si aliquis iurauerit cōtra im
peratozem expresse z contra oēm hoiez an valeat. z dic q
nō s̄m **Val.** tum qz volus est ei expreffus. tum qz est s; le
gem ar. ff. de pac. l. iurigentū. §. p̄etoz. z. C. d. legi. l. nō
dubium. quinimo isto casu putarē q. iste talis iurans si est
vasallus debeat amittere feudū. arg. §. in. d. c. i. de noua
for. fide. §. illud. z que fuit p̄i. cā bñ. amit. §. itē qui domi
no. **Quero** de aliquibus qōnibus quas pōit hic **Val.**
pone q. iurat s; oēm hominē excepto q. cōtra **Federici**
succesit impio alius modernus nunquid iste v̄ exceptus
noiatis. z v̄ q. nō qz nō soluz fuit exp̄ssum nomē prop̄riū
sed ē appellatiū seu dignitatis. vt. l. gallus in prin. ff. de
libe. z postu. ar. c. abbate de re iudica. lib. vj. **In** **Prin** v̄
q. ipsa dignitas. nā persona nō ē cā finalis intētōis seu
exceptionis. quicq; ergo adiciat dignitati videt adiectum
cā demōstrationis. vt. ff. de lega. ii. l. qđ p̄ncipi. z. C. de
postul. heredi. insti. l. si. qđ ē uerus. **Quero** utruz sicut
d; excipi impator ita debeat excipi rex franchozum qm̄
super oēs reges imperator semper eminet tanquaz stella
matutina in medio nebule. respondeo sic cū sit dominus

nō possunt alterari sine suo iussu. ar. l. q̄ principi cum ibi
nō. ff. d. aqua plu. arcē. §. ait p̄tor. ibi flumina nauigabilia.
q̄ quedā sunt flumina nauigabilia. quedā vero de se non
sunt nauigabilia s̄ sunt apta ad faciēdū aliud flumen in
quo ingredī nauigabile ut statim sequit̄ ter. vñ ista talia
flumina sunt iuris publici. z iō nullus p̄t ea impedire sine
licētia impatoris ut hic. z p̄batur. l. si aut. ff. de aqua plu.
arcē. in. l. quominus. ff. de fluminibus iō solus princeps
vel ciuitas cuius sit flumine p̄t cōcedere priuato ut faci-
at ibi claustrū p̄ molēdino. Bal. in. l. sacrum z nō. l. l. rip
parū. ff. de rerū diuisio. nec supra rippas corū p̄t a priua-
to fieri pons. l. si. ff. de flumi. z p̄t vsū aque princeps con-
cedere pluribus dummodo oibus sufficiat. l. lucio. ff. de
aqua quoti. z est. dicit in. c. i. §. si quis de māsō. §. cōtro. in
uesti. Ibi rippatica. l. gabellas quas soluūt trāsentes cā
intrādi portū alicuius fluminis de vna rippa ad aliam. tñ
nō intelligas q̄ ripe sint de regalibus. quia eaz vsus ē pu-
blicus. l. ripaz. ff. de rerū diuisio. Sed quantū ad p̄ctio-
nem ut nemo vsurpet rippas. hoc bene cēsetur cē inter re-
galia sicut ipsa flumina publica. ut p̄bat i rubrica. ff. ne qd
in flu. publi. vel intelligas si ex consuetudine vel ab vsu ali-
quid soluere de rippis fm And. de iser. z Bal. C. Utruz
aut ille qui debet transire per dictā ripā seu portū ex quo
debet solui gabella possit transire per vadū ad hoc ut eui-
tet gabellaz dic. ut per Bal. in. l. si cum pecuniā. C. d. pri-
uile. fisci. vbi t̄ q̄ possit vadum transire ad euitandū ga-
bellaz. tñ dicit attendendaz consuetudines. ibi vectigalia
sunt gabelle que soluūt de mercibus que portantur de
loco ad locū. Et ideo sic dicta sunt q̄ p̄stantur de rebus
que vulgariter vehūt. ut nō. glo. super rubrica. C. d. ve-
ctigali. et appellātur theotalia ut sequit̄ iusto ter. Ideo sic
dicta a tollō tollis q̄ de talibus mercibus que portant̄ s̄
ciuitate ad ciuitatē z prestatur octana pars. ut. l. ex presta-
tione. C. de vectigali z com. §. dicta facit qd nō. in. l. i. ff. d.
publi. p̄ rai. i sūma in rubrica de pedagijs z tollōijs. Que
aut sit differētia inter vectigal z tributum z anonam. nō.
glo. in. d. l. i. §. i. s̄ vtrū ista vectigalia p̄nt p̄scribi. dic ut p̄
Ly. in. l. de. C. de nouo vec. p̄ Bar. in. l. si publicanis. §.
si. ff. de publica. p̄ Bal. in. l. si plures. C. de condi. inser. z
p̄ Lano. extra de censibus in. c. puenit. z per Jo. an. i ad-
di. Spec. de cā pos. §. q̄ vero in §. quid de colligentib̄.
Lardi. in. de. h. de cēsi. vbi et quis possit imponere vecti-
gal. d. Signorolus de homodis late cōsilio. ar. Angel.
in. cōsi. c. ii. incipit inter cetera. z cōsilio. cccxxvij. incipit sta-
tutum cōis. De. de ancha. consilio. ii. z consilio. lxxriiij.
C. Sed an sit peccatū fraudare vectigal vide per Bal. i
l. pe. in. fi. C. de nautico feno. z in. l. ii. C. de iure auro.
anu. z in. l. ij. C. de vectig. z in. l. veluti. ff. de iusti. z iur. z
p̄ Bar. Ludo. z Imo. in. l. vectigalia. ff. de publi. Si tñ
multo fraudat vectigalia ipse incidet in penā nec publica
būtur res quas portat si sunt alterius. Bart. in. l. ii. C. de
nauticu. erbi. lib. ti. facit. l. licitatio. §. dñs. ff. de publica.
C. Itē ut vectigal imponi possit quot sunt necessaria dic
ut nō. per glo. in. l. minimis. ff. de verbo. sig. z per Bald.
sup rubrica. ff. de rerū diuisio. per Lano. extra de censi.
c. inouamus z. rriiij. q. iij. c. si quis romipetas. z qd nō. ex-
tra d. verbo. signi. c. sup quibusdā. z Hosti. in sūma de cen-
si. C. Post Bal. hic querit̄ vtrū illi qui emūt a cōitatib̄
tuscie z lōbardie ius colligēdi pedagia possint licite eme-
re z vtrū sit dolus malus ea decipere. Ita q̄ in foro con-
scientie vel vere iusticie teneantur fraudantes. Foruz. n.
conscientie vel vere iusticie idem ē arbitroz. z videt̄ q̄ ta-
liū vectigaliū z similiū inter dictū sit cōmertium quia sunt
cesaris ut hic. z tam illi qui emunt q̄ illi qui vendunt sunt
male fidei eractozes z furtū cōmittūt. q̄ a transuentibus
rem alienā intercipiunt qd nemo potest nisi princeps. naz
ut hic dicitur regalia sunt. Et dicendū est quod quedam
sunt ciuitates que hoc habent ex priuilegio. z tunc possunt
vtrū sed non abuti priuilegio. Quedam habēt ut quidam
asserunt ex pace constantie. z idem fm Jac. butriga. Que

dam nōtūtur ex prescriptiōe seu propzius loquendo ex cō-
suetudine. tunc aut est prescripta tanto tempore q̄ ei⁹ me-
moriam in cōtrariuz non existit z ideo q̄ talis consuetudo
equiparatur priuilegio concessō a principe ex certa sciētia
ut extra de verbo. signifi. c. super quibusdā. §. p̄terea z
nō. Spec. de cā pos. z pprie. §. quia vero. §. quid de colli-
gentibus pedagium. Aut ē consuetudo minoris tēporis z
non sufficit q̄ via publica nō p̄scribit̄ tñ q̄ talis consuetu-
do a lege dāatur. ut. §. de pace iur. fir. tenen. §. illicitas.
tū quia non habet cām continuā. nam non semper ho-
mines transiunt qui pedagium soluūt. argumen. ff. de ser-
ui. vrbano. p̄dio. l. formam sed Bart. dicit q̄ aut p̄scribit̄
s̄ aliquem qui h̄ ius colligēdi z tunc p̄scribit̄ lōgissimo
tpe tñ requirit̄ eius sciētia sicut in seruitutibus ut. C. de
serui. z aqua. l. ij. dicit Imo. q̄ consuetudo non prescribitur
nisi s̄ sciētes q̄ ex tacito cōsensu puenit extra de verbo.
significatio. c. abbate z ibi in nouella aut p̄scribit̄ solūmo-
do s̄ transcentes. z tunc requirit̄ tps cuius principij me-
moriam hominū non existat z et q̄ sciat imperator vel eius
locuz tenens ut ipse nō. ff. de publica. l. si publica. §. si. qd
non placet quia constat p̄ dictū. §. imperatores scire istos
abusus z q̄ non prescribitur contra cesarem p̄tatem ut.
C. de p̄scripti. xxx. an. l. comperit. sed s̄ priuatorum liber-
tatem z utilitatem. z ideo cum tangat principem eius spā-
tis sciētia requiritur p̄ ea que notat Imo. in. c. conquerē-
te de offi. ordi. de hoc per Ly. z Jac. butriga. C. noua ve-
ctigal. l. i. z. ij. C. Sed quero vtruz p̄ istam consuetudinem
vel territorio an solūmodo p̄sone puta cōmuni p̄scribitur
tale ius passagij z videtur q̄ ista p̄scriptio sit p̄sonalis ut.
ff. de seruitu. rustico. p̄dio. l. peccozis. dicas q̄ ē realis
z bene transit cum solo z hoc apparet q̄ non est reperire
aliquam personam cum qua finiatur Et nota q̄ distinctio
Bart. bene est vera in quantum distinguit q̄ aut volo pre-
scribere ius formatum in persona alterius z prescribo tpe
longissimo qd intelligit sine titulo sed cum titu. sufficit pre-
scriptio longi tps. l. si. Nam ista p̄scriptio non est iuri s̄
ria quia ius formatum est z in esse deductū. z vti ita dicitur
ex publico factum est z priuatum nec requirit̄ sciētia alte-
rius s̄ illius qui p̄scripserat. sciētia enim transeuntium
non requirit̄. q̄ non dicit̄ pprie s̄ eos p̄scribi facit qd no-
tat Imo. de maio. z obe. c. inter quattuor de restitutio.
spo. c. olim. iij. z. d. c. conquerente. t̄ etiam q̄ si p̄scribere
tur s̄ incertas p̄sonas certa sciētia impossibilis ē aut vo-
lo ius de nouo formare z p̄scribere s̄ libertatem transeū-
tium z tunc requirit̄ tps cuius s̄rii memoriam nō existat nō
tñ opz probare de certa sciētia principis q̄ tunc certum
est ipsum scire s̄ in p̄fuso z in genere ut. §. dicit. Et nota q̄
in primo casu p̄scribitur quasi concessoria s̄ negatoria q̄
s̄ dominos z facilius est p̄scribere s̄ cōfessoriam quam s̄
negatoriam. ff. de vsucapio. l. sequitur. §. si niam. z vide s̄
negatoria que a transeuntibus intentat de conditio. z de
mon. l. quibus diebus in princi. per accur. s̄i monete. au-
toritas euidendi z faciendi monetaz publicaz est de rega-
libus z soluz ad imperatores spectat ut hic z in. l. i. ff. de s̄
ben. emptio. Sed tñ z alij reges in suo regno hoc faciunt
ut i. c. q̄to extra de iureiuran. z ceteri p̄cipes z cōitates
put videmus de facto qd intelligas q̄ habebat hanc au-
toritatē ex priuilegio impato. ut. C. de vete. nū. potes. l. i.
li. ii. z. ff. de auro z argento legato. l. quintus. §. penul. vel
ex consuetudine q̄ hodie iperatores non fabricant mone-
tam ad sufficiētiam ut notat glo. i. l. penul. C. de sal. mone-
ta z de hoc dic ut ibi per Ly. z cano. in. d. c. quanto z di-
xit Ja. butri. in. l. signa per calumniam. C. de epis. z cleri.
q̄ habens sigilluz publicum p̄t facere monetam intelli-
gerem ego de publico qui h̄ aliquam potestatem princi-
pis non autem publico ut sunt prelati z similes ut in. c.
post cessionē de probationibus. Et si aliq̄ fabricaret abs-
q̄ auctoritate publica quāquā esset bona moneta nihilo-
minus puniret̄ ut p̄bat i. l. sacrilegij. §. i. cum ibi nota. ff.
ad. l. iuliam pecu. in. d. c. quanto vbi et colligit gl. pe. que

requirantur ad hoc ut sit moneta approbata & dic ut ibi
 & in. d. l. i. ff. de contraben. emp. de falsificantibus autem
 et cudentibus monetas dic ut in. l. i. C. de sal. mone. Et
 ubi monete per principē imponit nimis magna extimatio
 recurrit p moderamie ad primū supiorē Bar. i. l. fi. C. d
 yete. nūmis. ponta. lib. ri. Quid at de alchimistis q faciūt
 aux & argētū alchimicū an debeāt puni i & vtz tale aux &
 argētū possit solui & vēdi p bono. dixit Andre. de iser. quē
 hic seqf Bal. q si est sophisticū nō lz vēdere & talia faciē
 tes puniuntur de falso. ff. de pignoz. actio. l. eleganter. §.
 qui reprobos. si vero facerent verum aurū tunc secus. qz
 non esset illicitum verū aurum pro vero auro vendere de
 quo dic ut habetur. frxvj. q. v. c. cpi. & per Jo. an. in addi.
 specu. in ti. de crimine fal. super rubrica & per Oldra. in
 consilio. lxxiij. incipit an alchimista ibi cōpendia. i. solutio
 nes penarum & mulctaruz vt in. l. mulctarū. C. de modo
 mulc. Que autē sit differentia inter mulctaz & penam
 dic ut in. l. si qua pena. ff. de ver. sig. Nam pena regulari
 ter ea declarata a lege mulcta vero non sunt & alie differē
 tie de quibus dicatis ut ibi per glo. Bar. & Bal. in. l. cer
 ta ratione. C. quando prouoca. non est neces. & in spec. de
 sen. pzoia. §. ij. h. est & quarta. A quo autem imponi pos
 sunt dic ut nō. in. l. ij. §. fi. ff. de iudicijs & in. l. aliud de ver
 bo. signi. Et vtrum per iudicem ecclesiasticū possit impo
 ni dic ut nō. extra de dolo & contuma. c. i. & in spec. in loco
 preall. Quoties aut mulcta possit imponi dic ut p Bar.
 in glo. prima. l. nunquā plura. ff. d. pna. delict. & in. l. fi. C.
 de modo mulcta. & per Ly. in. l. quicumqz. C. de seruis fu
 giti. Et omnes iste similes pnc. s. de regalibus fisco appli
 cantur ut hic & nō ff. si quis ius dicit. non obtem. l. i. Ibi
 bona vacantia. i. in quibus nō extat aliquis heres qz vlti
 mo succedit fiscus vt in auten. de heredi. & falcid. §. si ho
 & C. de bonis vacan. l. i. & l. si vacantia. l. r. fallit in casu
 posito. j. de statu. & consue. contra liber. ecc. tol. §. omnes
 peregrini. & ibi declarari possunt & alijs modis bona effi
 ci vacantia. Et habebit similiter locū ista littera vt in. l. i.
 & ij. ff. de iure fisci. ibi legibus auferunt. & habetur in toto
 ti. C. de hijs qui sibi mortē consci. & per quē tituluū exempli
 fica & declara. & per. l. si ideo & per. l. si aliā. C. de his q vt
 indignis. Qualiter aut procedatur & cognoscat in istis
 causis vide i. l. i. C. vbi cau. fisco. Ibi incestas nuptias. istō
 etiā declara. & exemplifica prout & fm qd traditur in. l. qui
 contra. & in auten. incest. C. de incest. nup. cū ibi no. p gl.
 & doc. & per cano. in. c. cum fm de hereti. li. vi. vbi oino vi
 deas & plenissime per Bar. in. l. si adulteriū cum incest.
 enim fratres. ff. de adulterijs. & q no. in auten. de incest.
 nuptijs. §. i. Et addit Bal. qd idē esset si contraheretur i
 cestus vt in auten. de resti. & ea que pari. §. fi. Que autē
 dicantur inceste nuptie no. glo. ff. de incestis nup. l. iceste.
 & in auten. de incest. & inutili nup. in prin. Ibi condēnato
 rum. s. corporaliter ad mortē. Ibi prescriptozū. i. depozta
 toz vt no. glo. in auten. vt nulli iudices. §. fi. Ibi in nouis
 constitutiōibus subandi que sunt in. d. §. fi. in auten. vt nul
 li iudi. & transumptiue in auten. vt bona dānatoz. C. d bo
 nis dāna. Et ideo facit mentionē de nouis qstitutionibz.
 qz per has nonas constitutiōes corriguntur iura antiqua
 circa ista bona dānatoz & prescriptoz qfiscanda de quo
 plene dixi. §. de pace tenē. §. si vero pacis. In. ij. oppo.
 ibi angariarū super angariarū ista sunt quedā iura ad que
 tenentur puinciales exhibere impatozi cū transitū faciūt
 per loca cū expeditione. & est angaria onus mere persona
 le vt quis seruiat cū persona sua ipsi impatozi & expensis
 impatozis per angaria est onus mirtū. s. vt seruiat cuz p
 sona expensis proprijs vel qd soluat pecuniā vltra seruitia
 personalia vt probatur in. l. munerū. §. primo. ff. d mune.
 & bono. & in glo. hic posita. quicquid dicat glo. in. c. minus
 extra de immunita eccle. & de hijs clarius habet i. l. neminē
 C. de sacrosan. eccle. & sic soluz personale fuit ibi pstatio
 nes. nam subditi tenentur exhibere naues & plaustra ipsi i
 peratozi in sua expeditione pro portandis & vehendis ar

mis & rebus de loco ad locū vt probatur in. d. l. neminem
 & in. l. ij. & in. l. responsum. C. de cursu pub. li. xij. vbi p3 qd
 etiam quibusdā prefectis officialibus imperatozis hoc p
 uilegium conceditur vt sine aliquibus vecturis & solutiōi
 bus pro transportandis rebus habeant dicta plaustra et
 naues gratis facit. l. iudicibus in co. ti. & in. d. l. neminem
 vel si ex puiuilegio constaret vt probat quia quidā sunt exē
 pti ab hijs talibus muneribus vt ecclesie vt in. d. l. nemi
 nem vel si ex puiuilegio constaret vt probat in. d. l. cursuz.
 C. Atrum aut qm fiscus ex aliqua causa necessaria accipit
 plaustra vel manes subditoz debeat eis soluere dic q sic
 fm Andre. de iser. ar. l. si locus. ff. quēadmo. serui. amie.
 & de captiuis. l. in bello. §. si depoztatum. l. venditor. §. cō
 stat. ff. cōia. pzedio. Ibi extraordinaria collatio & quando
 impator propter aliquam iminentem necessitatez publi
 cam. vult indicere & ponere aliquam collectam extraordi
 nariam vtputa pro defensione imperij. Et istud tale iposi
 tum appellatur superindictum & censetur inter regalia. qz
 soli impatozi licet imponere per suū rescriptum vt pba
 tur in. l. i. C. d superindictio. li. x. Et est numus extraor
 dinarium vt ibi nota in glo. super rubrica. & sic extraordi
 naria collatio vt in hoc ter. & in. d. l. neminē non tamen in
 telligas quod si vasalli pro tali indicto soluat dominis co
 rum iura ea que habentur supra titulo proximo in. §. fir
 miter qd tenetur soluere impator ne duplici onere gra
 uentur. l. nauis onuste. §. autem. ff. ad. l. rodiam de Jac.
 cum ibi nota. fm Andre. de iser. Qualiter debet impo
 ni collecta nota. plene per glo. & Bar. in. l. prima. C. d ap
 po. pub. li. r. & per Bal. in. l. fi. C. sine censu. & reliqui. & in
 l. etiam & in. l. pe. C. de execu. rei. iudica. & in. l. prima d su
 perindicto. & in. l. quarta. §. actor. ibi latius iudo. ff. de re
 iudica. vel intellige qd istud tale munus extraordinarium
 sit de suscipiendo milites armatos qui vadunt cum impe
 ratoze in expeditione ad qd oēs subditi tenentur. l. i. in fi.
 C. d epif. & cle. Ibi felicissima quare ita dicatur collige ex
 no. glo. & in probemio. ff. super rubrica super verbo fe
 lix. quia sibi omnia prospere succedunt. Ibi regalis. impe
 rialis. cum impator etiaz rex appelletur vt dixi super ru
 brica. Ibi magistratum dic. q potestas faciēdi magistra
 tus est de regalibus quoniam ex. l. regia populus roma
 nus transtulit in principē omnez potestatem suam. vt. l. i.
 post pan. ff. d offi. pfecti pto. affri. & l. i. m. iij. col. de re
 iure enucle. & q hec talis potestas sit apud principem pro
 batur in auten. de defen. cini. per totum & qd ibi no. in. §.
 nullo. & §. de pace iura fir. §. iudicis cum ibi nō. in glo. vt
 ibi plene dixi in primo notabili. Tamen iurisdicctio datur
 pluribus alijs modis vt no. in. l. & quia. ff. de iurisd. om.
 iudi. vtrum autem creare tabelliones sit de regalibus. et
 ad solum principē spectet dixit Inno. q sic in. c. cuz. Id.
 tabellio. de fide instru. Ido. vero dixi q non. sed immo
 episcopi barones & alij comites habentes plenam iurisdic
 tionem possunt creare notarios. prout ipse nō. in summa
 eo. ti. §. quibus instrumentis & Bar. sequitur hanc opi. in
 l. non aliter. ff. de adoptio. & per Bal. in. l. i. C. de testa. et
 per cano. in. d. c. cum. Id. tabellio. de fi. instru. vtruz ay
 tem notarius creatus a populo vnius ciuitatis. vel a iudi
 ce possit extra dictum suum locum conficere instrumenta
 vt de Bar. in. d. l. non aliter & in. l. i. C. de sūma trini. & in
 specul. de instru. edi. §. restat. ver. quid de hijs Ang. & Al
 beri. i. l. fi. ff. de iurisd. om. iudi. Ibi argentarie. Nā hoc
 est de regalibus. vt in quocunqz pzedio fodiatur argentū
 aurum. vel aliud metallum princeps & eius fiscus habet
 certam partem vt in. l. cuncti & in. l. per amicos. C. de me
 tallarijs. & in. l. inter publicam in fi. cum ibi notat. de ver
 bo. significa. et ista procedunt nisi esset consuetudo in con
 trarium. quia circa talia debet attendi consuetudo vt. i. l.
 venditor. §. si constat. ff. cōia pzedioz censetur esse pdicta
 in pziimonio pziuatoroz quozum sunt fundi. l. iij. in fi. cum
 concoz. & l. iniuriarum. §. fi. cum. l. sequen. ff. de iniurijs.
 & l. generaliter. §. vpozis. ff. de vsufruc. leg. et in. l. item

si fundi. §. aucupioz. ff. de usufru. cū. l. se. et se. in prin. ff. d. rebus eoz. et per p̄dicta qdā voluerunt istū tex. intelligere solū qñ argentū foderet in loco cesaris qd nō puto verū. qz tūc nō esset aliqd regale cū etiā glibet priuatus cuius ē fundus habeat p̄dictā portionē. prout ex p̄dictis. l. p̄. C. de metal. collig. l. i. l. r. Dic Aluarot. insup istuz ter. posse intelligi in argētarijs q̄ solebāt eligi auctoritate apostolica et a fisco vt dicit glo. magna in fi. in. l. quidā. §. numularios. ff. de edendo et p. l. argentarios. §. i. eo. ti. vt sit ista talis electio argētarioz esset de regalibus quēadmodū electio magistratus de gbus prime dixerat. per hunc modū iste tex. loqueret proprie et etiā nō violaret lra. Ibi pallatia intelligit Bal. d. pallatijs deputatis in ciuitatibus p̄ iustitia exhibēda. Sed And. de iser. intelligit d. dombus quas ipse impator in ciuitatibus cōsueuit habere vtrāqz expositio tñ bona facit. l. p̄toz. ff. de opi. publi. vtrū aut p̄dicta pallatia p̄ nō vsum intelligant abolita dicit And. de iser. quod nō per. l. p̄scriptio eo. ti. de opi. publi. facit qd nō. l. c. cū nō liceat extra de p̄scrip. et quod habet i. l. fi. C. de sacrosan. eccle. Ibi piscationem redditus subaudi cōsuetos vt qz fiscus erigit publicū vectigal piscariozū p̄ ut dicitur in. l. inter publica in fi. de verbo. signi. cū de iur. cōmuni piscationes sint cōes oibus tam in mari quā in p̄minibus publicis. l. ij. et l. iij. de rerū diuisio. Nam in istis piscationibus attendit p̄suetudo. l. q̄sqz cū ibi nō. ff. de diuer. et tempo. p̄scrip. facit ad p̄dicta insti. d. rerū diuisio. §. flumina cum ibi nō. quāquā piscationes de iure cōi sine cōmunes oibus. tñ iurisdictio et p̄tectio maris et fluminis publicoz spectat ad principē vt nō. in. d. l. ij. de rerū diuisio. Ibi et salinarū. s. publicarū. l. i. in prin. ff. de rerū diuisio. vniuer. nō. vel ex quibus solui d̄z dicitū vectigal. vt. d. l. inter publica. in fi. de vbo. sig. ¶ Nō aut intelligas qd p̄prietas oium salinarū spectet ad principē. qz etiā in patrimonio priuatorū possunt esse. l. magis. p̄to in prin. ff. de rebus eoz. vñ in istis sicut i superioribus attendit p̄suetudo fm And. et bene videmus enim hodie bene hoc esse usurpatū a dñis terrarū. Ibi maiestatis. vbi pia loca delinquentis cōfiscant vt. l. quisqz et. l. fi. C. ad. l. iul. maiest. et in autē. vt nulli iudices in fi. et in auten. bona dāna. C. d. bo. dāna. et de hac materia criminis lese maiestatis vide plene per Bar. in apparatu suo sup extranagā. ad reprimē. Ibi i loco cesaris. i. iure patrimoniali ipsius impatoris vt nō. i. d. §. thesauros. Ibi inuenti. s. a casu nō data ad hoc opa. naz medietas est ipsius impatoris vt hic et in. d. §. thesauros secus si data opa qz tūc totū acq̄ret impator. ¶ Ibi et loco religioso subaudi qz idē est qd medietas sit inuentoris et alia fisci seu impatoris. l. ij. §. fi. ff. de iure fisci. nec obstat. d. §. thesauros vbi v̄z dicere ter. q̄ isto casu acq̄rit in totū inuētoz qz solue vt ibi nō. in glo. in vtroqz loco. Ibi si data opa hucusqz declarant qñ qz inuenit thesaurū in loco cesaris vel religioso a casu et nō data opa. l. i. C. de thesauris. l. i. et vñ p̄cludo in hac materia q̄ interdū qz reperit thesaurū arte magica et improbata. Et tūc siue repiat in suo siue i alieno tūc acq̄rit fisco et nō inuētoz vt. d. l. i. C. d. thesauris et ipse querēs puniē vt ibi qz reprobat talis sciētia. C. d. malch. et mathema. p̄ totū. ¶ Interdū qz reperit thesaurū in suo fundo vel re sua tūc est totus suus siue repiat data opa siue a casu d̄modo nō arte reprobat vt i. d. l. i. C. de thesauf. Interdū qz reperit in fundo alieno. et tūc aut a casu. vt arādo vel alio quocūqz casu nō studio p̄seruandū data opa tūc medietas ē inuētoz alia vero medietas d̄z esse dñi illius loci vbi reptus est thesaurus vt in. d. §. thesauros et in. d. l. thesauris. Interdū inuenit i fundo alieno data opa et nō arte magica et tūc ipse inuētoz nihil d̄z habere siue hūc thesaurū q̄sierit dño volēte siue ignorāte vel eo inuito vt. d. l. i. C. de thesauris. circa mediū. et totus acq̄rit dño loci vt ibi nō. glo. et in. d. §. thesauro. Interdū reperit qz thesaurū i loco pp̄rio cesaris. et tūc si data opa nihil lucrā. sed totus acq̄rit cesari. Si nō reperit a casu et tūc lucrā medietatē alia vero medietas est cesaris vt

hic et in. d. l. iij. in fi. de iure fisci eodē mō est distinguendū qñ qz repiret thesaurū in locis fiscalibus vel in locis reli-giosis vel i monumētis aut data opa. et in totū acq̄rit fisco seu illi ciuitati cuius erat locus publicus vt in. d. §. thesaurus aut a casu. et tūc medietas erit fisci altera nō medietas reptois vt p̄bat in. d. l. iij. §. fi. l. z quidā voluerūt dicere. qd thesaurus reptus a casu in loco religioso sit in totū reptois p̄ dictū. §. thesauros qd nō est verū vt in isto tex. Et ad hoc vide glo. in dictis locis et in. d. l. i. in prin. ff. de rerū diuisio. Interdū thesaurus reperit in loco q̄ i nullū bonis est tūc totū est inuētoz vt t̄z Ly. et Bal. i. l. lapilli. ff. de rez diuisio. vtrū aut solus visus sufficiat ad occupandū et acq̄rendū thesaurū an regrat tactus gl. iij. §. itē lapilli insti. de rez diuisio. dicit qz solus visus sufficit Ly. i. d. l. lapilli et in. l. l. z de acq. pos. t̄z qd nō intelligat inuenisse qui nō apprehēdit ar. C. de fideius. l. si bursator. de quo dicatis. p̄ gl. in. l. iij. §. neracius. ff. de acq. pos. et in. d. l. i. et in gl. fi. et quod ibi p̄ doc. l. i. C. de thesauris. et p̄ Bal. i. d. §. itē lapilli. ¶ Quero ad quē ptinebit pecunia repta p̄ me i fundo empto dic qd ad vendentē si hoc fecit p̄ errore. l. a tutore. ff. de rei v̄di. Secus aut si ex certa sciētia v̄didit et nihil exceptauit qz tūc v̄z oia trāstulisse. l. i. ff. de condi. indebi. et l. cāpanus de opis liber. Idē dicas siqs v̄deret tunicā in qua esset consuta pecunia et ignorabat qñ dicta pecunia nō videt vendita ar. l. i. ff. de hijs q̄ in testa. de ten. an vendens possessiones vel fundū possit exceptuare thesaurū si vnquā reperiet dic qz sic fm And. de iser. p. l. i. §. si v̄nerit. ff. de positi nā. ista exceptuatio thesauri nō deducit p̄ctum inutile qz alias secus vt in. l. in lege. ff. d. cōtraben. epti. ¶ S̄z pone quod qdā in quodā nemore inuenit saccū pecunie vel annulū et eius fuerit diligēter questit nec reperire potuit qd debet facere et dicit Bal. in. l. i. ff. de rez diuisio. vbi format q̄onem q̄ i foro anime postq̄ nō est mens debeo assignare eptō loci vt det paupibus vt in auten. oēs pegrini. C. eōia. de successio. ¶ Quero qd i feudatario vel emphyteota qui reperit thesaurū in fundo feudati vel emphyteotico an dñs proprietatis debeat habere vel ipse dic qz ipse qz vtile dominū preferat directo. Et ita tenet gl. in. d. §. thesauros et And. de iser. hic. S̄z qd i creditore qz reperit thesaurū in fundo vel in domo p̄gnorata dic qz p̄ medietate diuidit inter eos. d. l. i. §. fi. ff. de acq. rerū do. et in. d. §. thesauros. ¶ Quid si in ecclesia vel fundo ecclesiastico reperiat thesaurus. ¶ Nunqd acquirat ecclesie et iste tex. facit qd nō idē videtur i. d. §. thesauros et in. l. iij. §. fi. de iure fisci. Sed p̄trarium videt fm Aluaro. qz imo d̄z acquiri ecclesie primo qz b̄z dñum d̄cte rei. l. fi. C. de sacrosan. eccle. ergo d̄z habere partē quē admodū dominus secundo qz non debent esse deteriorū. conditionis quam priuatus imo potius melioris vt p̄z. f. titulo fi. in prin. et per totum tertio qz pro hac parte videt sentire glo. in. §. fere. Institu. de rerum diuisio. reliquit d̄mū cogitandum.

Quot testes sunt necessarii ad p̄bādū feudi i gratitudinē.

Quoniam Auctor hic iuxta finem huius operis interseruit. ad limitationē p̄dictoz. vt intelligamus q̄o sufficienter ingratitudo p̄bata dicit. Nec videt esse incōueniēs qz iste titulus trabat ad remota. qz ponit hic tanquā habēs limitare oia p̄cedentia. pro ut in simili iuriscōsultus in. l. talis scriptura i fi. ff. de lega. i. et in. l. i. idem. ff. de iurisd. om. iudi.

Quasallus. Hoc vult iste titulus. Ad p̄bandū ingratitudinē delicti cōmissi per vasallum erga dñm requiruntur quinque testes ydonei qui manifeste p̄bent. b. d. ¶ Nota ex hoc tex. in fi. vnū casum i quo ad p̄bationē legitime fiendā regunt qñ testes sicut alibi in simili videmus qz ad p̄bandū solutionem debiti in scriptis cōtractis requirunt quinque testes. vt in. l. fi. C. de dona. causa mortis. Alter casus est in codicillis in. l. fi. C. de codicillis habet in auten. de fide instr. §. oportet. Nā regulariter sus

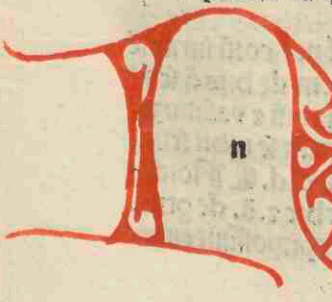
ficiunt duo testes. l. ubi numerus. ff. de testibus. 7. i. ti. se. in. s. i. 7. fuit ratio decidendi in hac. l. ad hoc ut cautius agatur cum vasallo ne de facili forte per viles 7. redemptos testes possunt omni vasallos privare suis feudis. 7. ideo statutum fuit ut non per pauciores quinque testibus ydoneis 7. sume ac i tegre opinionis fieret tali pbatio. Et hac rationem assignat Justinianus impator in. d. l. testium. ex qua. l. ter. hic in si. sumptus est de pbo ad verbum 7. ex hijs pz q. ista lex que est fundata cum bona ratione 7. pro. l. observanda est. licet glo. hic dubitaverit. an sit lex. Itz ab antiquo repit esse inserta i hoc volumine inter alias leges. 7. intitulatu impatori q. habuit auctoritate ea pdendi unde debemus opinari hanc esse legem que admodum alias hic insertas argu. l. in summa. ff. de aqua plu. arce. cum ibi no. 7. ita tenet q. sit lex per Ja. d. bel. Ja. ardis. Nic. de nea. 7. Bal. in. c. si noluit. s. de capi. q. curi. vendi. licet Bal. idem videt hic sentire. Secundum Bal. hic habetis. ultimo colligere ex isto tex. ibi dicit integre opinionis qd infamia facti hos testes qui produciunt ad pbandam ingratitudinem reperit ocs. q. ter. dicit in tegre opinionis. Infamis autem non potest dici integre opinionis ut. ff. de edendo. l. sigs. ex argentijs. s. i. Quero qd si tpe depositionis erat integre fame postea vero infamis factus est vel econtra quid iuris. respondeo inspiciunt tempus quo tulit testimonium. ut. ff. ad carbonian. l. iij. s. cause 7. ad hoc facit quod no. ff. als. C. de testa. l. i. ibi in glo. sed qd 7. ff. de infami. l. furti. s. i. Intellego non solum tempus iuramenti. sed etiam depositionis nec solum tempus depositionis. sed iuramenti. q. ex vtroq. simul 7. no. quolibet eoz p se fundat fides testimonij 7. licet dicatur q. depositio trahatur ad tempus iuramenti. ut no. in. c. i. de offi. de lega. in cle. Illud est verum quo ad implicitam pbatioem ar. ff. d. be redi. in situ. l. a se toto no. quo ad explicitam pbatioem ut. ff. de testa. l. heredes palam. s. si nota vel dic illud esse verum respectu solenitatis non respectu veritatis de qua sine dpo sitione manifeste liquere non potest pro testimonio debet esse manifeste veritatis ut hic i adverbio manifeste clara probatio esse debet ut no. ff. de positi. l. i. s. si quis argentum. ff. de ventre in pos. mitten. l. i. s. si ea. extra de pba. c. in presentia 7. de succes. ab intesta. c. cum dilectus.

De notis feudoz.

Continuat. Ad precedentia hoc ordine. Quia sup in toto hoc opere tractavit in pticulari de varijs 7. diversis consuetudinibus 7. legibus feudalibus. Nunc vero generales traditiones 7. regulas seu notas in dicta materia feudali adducere 7. subijcere intendit hic iuxta finem sui tractatus. q. no. est novum. ut in quibusdam enumeratis. que daz generalis subijctia clausula que oia coprehendat. l. si servus servus. s. inquit lex. ff. ad. l. aquil. simile. C. coia vtri usq. iudi. 7. C. coia de le. 7. ff. coia pdio. 7. videmus coiter decretales finales esse magrales 7. plenas conclusionibus. c. si. de rescrip. de offi. de leg. de fo. cope. de iur. d. sen. 7. re iudica. de appel. 7. varijs titulis 7. pbat bec ptnuatio per glo. super rubrica. ff. de reg. iur. que simile cotinuatio nem posuit 7. bñ. Nam iste est modus auctoz supponere regulas 7. conclusiones. ut videmus in volumine. ff. 7. in li. decretoz i fi. 7. adverte q. iste titulus no. est formaliter traditus 7. copilatus per ter. Sed potius sunt que daz notule seu. glo. que fuerunt reducte per conclusiones in materia feud. per aliquos sapientes ad declarationem eoz que dicta sunt. s. q. pz. quia plurimū p confirmatione eoz adducunt leges romane vel lombarde. 7. hoc etia voluit glo. hic posita in prin. ti. cu qua transeunt docto.

Etandum.

Feudū d camera vel canena dicit si dñs h3 vñ soluat deducto ere alieno. b. d. In ter. ibi in coniugem die fm Bal. q. iste ter. loquit p similitudine de marito ad dñm qm sicut vroz non potest convenire maritū nisi deducto ne egeat cū iniquū esset ut ipa videret

ipsum egentem que primo habuit in coniugem. l. marito. ff. solu. matri. Item quoq. dicendum est de vasallo ad psonaz domini sui per istu ter. declarata ut infra in si. ter. Et ex isto ter. sumit Bal. qd si apponeret pactu in contrarium qd no. valeret ut. ff. sol. matrimo. l. alia. s. pro. Nota ibi sine culpa commissorum a contrario sensu qd si culpa premissorum hoc contigerit cessat ter. noster ar. a contrario sensu quod est validu. l. i. prima. s. huius rei. ff. de offi. eius cui. man. est iur. Nota qd creditores camere vel canene preferunt vasallus cocurrētib. secū i dicta Camera vel canena qd sibi def. Et potest esse ratio qz in creditore nulla est liberalitas domini sed in vasallo sic. multo magis fauet creditori habet etia vasallus necesse expectare ut prius es alienum soluat donec ex camera vel canena sibi possit solui. Et est ratio qz ista verba qd debeat habere de camera vel canena sunt adiecta loco tarationis. Et tantu de dicto loco fieri debet dicta solutio ar. l. prima. ff. de exccitoe. facit qd dicit. s. titulo tertio in. s. illud 7. in. l. si. s. si. de contraben. emp. 7. quod nota. in. l. vij. s. hactenus. ff. de usufruc. fm d. Andr. 7. Bal. Secus aut vbi locus est adiectus ea de monstrationis. qz tunc dato qd in eo loco no. esset deberet tunc solui ex alijs bonis. l. quida test. ff. de lega. primo 7. l. secunda 7. l. iutius. Et intelligas tamen qd ista expectatio seu dilatio no. auferit sibi ius suū quia cū facultas camere vel canene obrulerit tūc soluetur vasallo etia pro preterito tempore quo fuit cessatum sicut videmus in similibus prestationibus annuis esse fiendū ut sterilitas vnius anni recompenset cum fertilitate alterius. l. licet. C. locati. l. legatu. s. i. ff. d. auro. lega. l. inter stipulante. s. sacram. ff. de verbo. obli. cū si. habetur in. l. si vno in prin. ff. locati. i capitulo ppter sterilitatez de locato. quod enim differtur non auferitur ut no. in. l. deberi. C. de fideicomis. liberta. Secus si obligatio esset simplex limitata ad certu locu ut qz quis sit obligatus ad soluendū. r. amphoras vini qd na scet hoc anno ex tali fundo. qz tūc si nascerent nisi quinque no. deberit ulterius. l. cuz certus. ff. de vino tri. oleoq. le ga. 7. de hoc die ut ibi no. 7. in. l. i. ff. de condi. 7. demōstra. 7. in dubio fm Andr. hic. ex quo dicit de tali loco de illo et no. de alio videatur actu nisi cotrariū pbat. l. i. s. igit in re dubia. ff. de exccitoe. Et sic qm camera euacuata ego no. potui erigere p aliquibus annis debitū. postea camera habundat patet quod potero erigere debitū pro annis pteri tis ita Andr. hic. ff. de annuis lega. l. legatu. s. si. l. firmo i prin. ff. qz dies lega. cedat recopensanda. ergo est sterilitas cū fertilitate. d. l. si. vno in prin. cuz alijs. s. allegatis. Nota q. q. habuit amicu in prospera fortuna dz sibi copati etia dū est in aduersa ut. l. si cū dotē. s. finalit i semissimo. ff. so. ma. post Bal. quero nūqd idē erit si dñs dat mi hi certū fundū in feudū ut no. teneat nisi inquantū facere pot rñdeo no. erit idē ar. ff. de re iudica. l. nescimus. s. fundū s. agebat hic realr certe ego dico qd si ibi ageret psonali actoe de dote ad spēm datā in dotē no. fieret eris alie ni deductio ex quo pclude i qōne pposita dñm precise teneri. Sz cur aliū est i camera q. i fundo rñdeo qz camera est qd vniuersale sicut mēsa. 7. negociatio id recipit augmētū 7. diminutōz ut. ff. de lega. ij. l. cū pz. s. mēse. ff. d. pig. l. cū taberna fundus aut i sua itegritate pmanet nec ere alie no i sua suba minuit. glo. tū q. est. ff. d. re. iur. l. i. pdēna. dicit indistincte q. vbi rōe psonē dat pñilegiū vel rōe dñtms ut in donatore no. tenet qz nisi inqtū facere pot dz ergo ei dimitti vñ vniat qd bñficiū h3 retinēdo 7. no. petēdo quia donator a donatario alimēta no. petit 7. tū p alimentis retinet quod donavit gl. est. ibi singularis quā quidā dñat per id quod nota. in. l. si. C. de reuoca. dona. vbi de hoc p Ly. Sed si tu bene pñderas glo. est vera qz directa non possunt peti alimenta reuocatur tamen donatio qz donatarius est ingratus loquor in simplici donatione.

Quod autem. Regula q. disponit q. inuestitura dz fieri corā pib. h3 locū. qm dñs h3 pes secus si non haberet qz tunc posset fieri etia coram

extraneis et idoneis testibus saltem duobus. hoc dicit. et venit ad limitationem eorum que tradit. §. qd sit inuesti. in prin. qd aut sunt pares habet in. c. i. in prin. §. si de inuesti. inter do. et vas. lis oria. Nam sunt vasalli qui tenent feudum ab eodem domino. Nota quod ad instituendam seu probandam novam inuestituram feudi acquisiti de nouo sunt necessarii pares curtis ut hic et §. qui testes sunt necesse ad pban. no. inuesti. et est ratio ne falsitates excogitentur in pncipium domini quod facile non est credendum in persona parium quia iam iurauerunt fidelitatem ipsi domino. ut dicitur ter. j. eo. §. idcirco. et predicta procedunt quando dominus habet pares. Secus autem si non haberet pares. quia tunc sufficerent alij testes etiam non pares dummodo sint idonei. ut hic et in. d. §. i. de consue. rec. feu. l. §. si vero quid sit inuesti. et est ratio ne facultas proba. angustetur et tollatur. l. quonia. C. de heredi. et l. generaliter de iureiurata. Nota quod ubi lex non statuit numerum testium debet sufficere duo ut hic et in. l. ubi numerus. ff. de testi. et in. l. i. ter illam in fi. ff. de verbo. signi. et est ratio. quia in ore duorum vel trium stat omne verbum ut in. c. licet vniuersis de testibus. et in. c. cum oēs de testa. de quo dicitur plene ut per Dy. in. c. pluralis locutio de reg. iur. li. vj. Querit Bal. i. hoc c. ver. si instrumentum. quid si in instrumento feudi continentur duo testes. quos tabellio asserit esse pares. an credatur in instrumento. et vbi non. quia super ista paritate non conficit instrumentum. sed sunt verba enunciativa. Sed contrarium puto per no. in. l. i. C. de fide instru. et iur. asse. fisca. li. x. Si autem in instrumento non sit mentio quod sint pares non presumitur eos esse pares. quia non constat per instrumentum de extrinseca qualitate. ut ff. de publica. l. quecumque. §. si. Sed potest quod ipmet testes dicunt in iudicio se esse pares quilibet. vbi de seipso nunquid pbent istam paritatem. et videtur quod non. quia sunt testes singulares iuxta non. l. c. bone memorie extra de elect. per ver. Item si testificent coniunctim de se. et de alio quo ad alium non erit. nisi vnus testis contra riuus videtur si vnus testis suffraget alteri. et alter alteri su per ista adimiculatua generalitate probanda facit. ter. i. l. quero in fi. ff. de edi. edic. ad quod facit quod nota. ij. q. vij. c. querendum ubi omnino vide quot aut modis et per quas differentias appareat testium singularitas plenissime et ultra alios scribentes notari post Bal. in. c. cum cam de testibus. ponit idem Bal. in. l. de quibus. ff. de legibus. et in. l. testium. C. de testi.

Item sciendum. Inuestitura potest fieri de re communi quod si fiet poterit tam inuestitus quam inuestiens compellere consortem. ad diuidendum per quam inuestituram heres inuestientis consequitur ex dicta inuestitura. idem ius quod habebat inuestiens adeo quod poterit vsque ad xl. annos petere. ut diuisio male facta iterum fiat et reducantur partes ad equalitatem. et inuestitura potest dari et accipi per procuratores. hoc dicit. Nota ex prima parte quod non solum possunt dari res proprie in feudum. sed etiam communes. quo casu pars pro in diuisio intelligitur data quam inuestitor habebat in re communi. ut hic. C. de donat. l. portio. et C. de communi rerum alie. l. si. quod intelligas verum si nondum prouocatum erat ad diuisionem. vel aliter esset res effecta litigiosa argu. l. prima in fi. C. communi diuid. ff. famil. herc. l. alienationes. et tenet Jaco. ar. d. i. in summa qui. modis feu. acqui. sub rubricella quod res communes possunt dari in feudum. facit. quod non. glo. in dicta. l. portionem. vtrum autem quis possit dare totam rem communem. dicit quod sic in preiudicium ipsius datus. sed non in preiudicium alterius socij. prout dicimus quando quis dat in feudum rem alienam. de quo dicitur ut late dicitur supra in titulo de inuesti. de re. alie. fac. Nota ex secunda parte quod heredes non possunt infringere factum defuncti. ut hic et in. l. finali. et in auten. hoc amplius. C. de fideicomis. et plene per docto. in. l. ea que a patre. C. de testamen. milita. et facit. §. qui success. tene. capitulo primo. et ff. de iure dotium. l. si ego. §. primo nota ex tertia parte quod inuestitus de nouo fungitur eodem iure in re infeudata quoungebat i

uestiens ante concessionem inuestiture. ut hic et supra de lege cora. capitulo secundo. §. pfecto et in. l. hoc iudicium. §. si inter socios. ff. coi diuidun. et ff. de reg. iur. l. quod ipse vn de potest ratione eiusdem rei deducere causam ad iudicium et transigere et componere ut supra si de feu. fue. contro. c. si vasallus de suo et etiam prouocare consortem ad diuisionem. ut hic et in dicta lege ad officium. nemo enim compellitur stare in comunione. l. finali. ff. communi diuidundo vtrum autem habens feudum commune cum alio possit dare in feudum partem suam alteri dicit And. de iser. quod sic per istum ter. dummodo seruet ea ad que tenetur vasallus quando vult feudum suum alteri infeudare. c. beneficius. §. si de feu. fue. etro. Nota ex dicta tertia parte quod in iudicio coi diuidendo partes debent reduci ad equalitatem ut hic et in. l. pe. in fi. ff. coi diuidun. et in. d. l. hoc iudicium. §. i.

Idcirco. Item §. continuat cum §. quod aut. §. eo. qui assignat rationem eorum que ibi tangunt.

Si instrumentum. Ubi controuersia vertitur inter dominum et vasallum de instrumento inuestiture quod dominus dicit illud falsum et se nullam inuestituram fecisse et vasallus sit in possessione feudi vigore dicti instrumenti quod apparet non abolitum nec cancellatum stabit sacramento vasalli licet aliqua suspicio sit contra dictum instrumentum ubi vero predictus vasallus non esset in possessione tunc stabitur sacramento domini iurantis se non inuestiuisse se. b. d. Nota ex ordine tradito circa controuersias inuestiturarum hoc esse tenendum et obseruandum quod aut constat de inuestitura quod habet debitas solennitates et tunc si dominus possidet tenet tradere possessionem feudi ipsi vasallo ut in dicto tit. de contro. inuesti. primo raso aut dubitat de viribus instrumenti ipsius inuestiture et tunc statuit sacramento domini quod nouit veritatem ut in glo. in. ij. parte quod intelligas verum nisi aliud induceret per vasallum quod haberet mouere animum iudicis ad deferendum sacramentum ipsi vasallo si sibi videret et pro hoc vide quod late dicitur in. §. sacramentum. §. de consue. rec. feu. et ad hoc facit quod non. glo. super verbo de sensio. §. de etro. inuesti. in prin. et quod ibi late dicitur in dicto tit. Sed interdum ipse vasallus possidet et dominus dicit non inuestiuisse eum et allegat instrumentum inuestiture esse falsum et tunc si vasallus stetit in possessione per annum pacifice domino scilicet et non contradicente et tunc dicitur stari solo sacramento ipsius vasalli ut hic in prima parte et in. c. ij. in fi. §. si de inuesti. inter do. et vas. lis oria. aut possedit minus anno vel possedit anno domino ignorante et tunc deferri dicitur domino sacramentum ut. §. de consue. rec. feu. in fi. nisi aliud sit quod moueat iudicem ad deferendum ipsi possessori iuramentum ut ibi dicitur quo casu stabit iuramentum vasalli ut solus iuret vel cum. vij. sacramentalibus ut. §. de pten. inter do. et vas. de inuesti. i. prin. de quo dicitur. §. de consue. rec. feu. i. pri. et in. §. factum ut non. glo. §. de etro. inuesti. in prin. Et predicta sunt vera in vasallo possidente quod non est gastaldus seu actor ipsius domini quod alias esset presumptio de ipso et deferret sacramentum ipsi domino ut. §. de pten. feu. inter do. et vas. §. hoc ita. nota quod si instrumentum feudi dicatur falsum non fit acerrima indagatio quod per quod licet per aliquas ptecuras deducatur falsitas stabit sacramento vasalli possidentis quod illud produxit et hoc ideo quod illa falsitas deducebat cum illi ter nam ex instrumento secundum Bal. duplex resultat presumptio vna quod sit verum. facit. c. cum Johannes de fide instru. ibi panoz. Bal. in. l. imperator. ff. de sta. homi. l. cum precibus. C. de proba. altera quod sit solenne ut non. in l. i. i. gentium. §. quod fere. ff. de pac. dota. in. c. ea noscitur de hijs que sunt a prelato. non. in. l. i. C. de fide instru. et iure haste fisca. per doc. in. l. sciendum. ff. de verbo. obliga.

Notandum. Pares compellunt per eorum iuramentum dicere veritatem de hijs que sciunt circa controuersias vertentes inter dominum et vasallum quod quod extra iudicium et sine iuramento dixerint se nihil scire. tamen ad dictum iuramentum cogendi sunt. b. d. Nota quod pares habent iurisdictiones in pares ut hic et §. de etro. feu. apu. pa. termi. et de etro. inter vas. et epi. possunt enim

compellere pares testes ad deponēdū veritatē per eorū iuramētum sicut possunt ceteri iudices. l. ij. §. i. cū ibi nō. ff. si qs cautio. C. de tabu. exhi. l. locis. §. exhiberi vtz aut z q̄liter test. cōpellatur inuitis. dic. vt in. l. si q̄n z. l. inuiti. z. l. iulia. ff. de testibus. ¶ Not. qd̄ lz testis primo dixerit extra iudiciū se nescire tñ si postea in iudicio iuratus depo nat sup facto tanquā sciens valebit eius dictum sm̄ Bal. vt hic z in. d. §. i. §. quid sit inuestitura et quo iheras qd̄ te stis nō incidit i falsum tāq̄ p̄tio celauerit veritatē c̄ iudi ciū. qd̄ intelligas verū si nōdū iurauerit alias si euz iura mēto affirmass̄ vñ c̄ iudiciū nō possz̄ postea cū iuramē to affirmare d̄riū in iudicio. qz̄ incidere in falsuz ar. eoz q̄ nō. in. l. lucius. ff. de hijs qui no. infra. z. d. i. c. i. si de in uesti. inter do. z. vas. lis oria. in notabilibus. Si tñ iste te stis deposuisset p̄ iuramentū se non recordari. Et postea iuratus deponit sup facto dices se nūc recordari q̄ tunc nō incidit in falsum sed probabit. qz̄ possibile ē q̄ qui non recordat̄ hodie recordabit̄ cras s̄z̄ Bal. de quo ēt̄ d̄ri in d. §. i. §. qd̄ sit inuesti. vbi v̄ ter. z. d̄ h̄is tangit Bart. i. l. eos. ff. de falsis. z. p̄ Bal. in. l. gesta. C. d̄ re iudi. z. p̄ Jac. de arca i. l. ij. §. qd̄ obseruari. C. de iura. calū. cano. in. c. cū causaz de testibus faciūt q̄ nō. Bar. in. l. qui bo. §. sigs ff. de dāno infec.

Cum. Vbi controuersia inuestiture feudalis d̄z̄ ter minari p̄ sacramētū d̄ri d̄z̄ ipse d̄ri qui fecit inuestiturā iurare de fidelitate. v̄z̄ se inuestiturā non fecit se. Si uero sit eius successor debet iurare d̄ credulitate. v̄z̄ se non credere q̄ antecessor fecerit dictaz̄ inuestituram. z̄ ideo p̄ vasallū declarādū ēgs̄ fuit. alle d̄ri q̄ inuestituram fecit. b. d. ¶ No. er ter. sm̄ Bal. qd̄ cū quis iurat sup fa cto suo v̄ iurare d̄ veritate. l. marcellus. ff. rerū amotaz. fac̄ nō. per Bar. in. l. inter oēs. §. recte. ff. d̄ furtis. sed cū iurat de facto alieno iurat de credulitate. ¶ No. insuper qd̄ sacramētū p̄cipalis differt a sac̄ o successoris vt hic z̄ in. l. generaliter hic allegata in littera. z̄ ideo d̄uerso mō iurat qm̄ alia ē cōscientia ipsius p̄ncipalis qui iurare d̄z̄ de veritate. cū in facto proprio nō sit tollerabilis ignoran tia. ut. ff. ad trebel. l. q̄ q̄. z̄ alia ē p̄scientia ipsius succedē tis qui h̄z̄ iustā ignorantie causam. l. qui in. alterius. ff. d̄ re gulis iuris. z̄ p̄bat in. §. sacramētū i ver. d̄ri ver o. §. de cōsue. rec. seu. facit. l. videamus i p̄i. ff. de in litē iurā. z. l. marcellus hic allegata. z̄ qd̄ dicit Bar. i. l. inter oēs. §. re cte. ff. de fur. z̄ ideo facit in argu. q̄ si cōmittitur cōscientie alicuius causa nō pōt̄ alium substituere. facit glo. in. l. sicut. ff. de arbitris in. l. z̄ in epla ibi Bal. C. de fidei cōmiss. quod nō. Bal. i. l. nulli. C. de epis. z̄ cleri. z̄ Jo. an. z̄ Be mini. in. c. si. de testa. li. vi. Bal. in. c. si p̄ debili. de offi. d̄ lega. z̄ solet allegari ter. in. d. l. nulli facit. c. tua. ibi p̄ ma nus eorū de testa. Oldra. consilio. xc. p̄dicta restringit̄ tur per Panoz. in. c. si. ver. is autem de off. delega. q̄ p̄ cedunt vbi vnicum ministerium esset cōmissum cōscientie in quo videret̄ p̄ticularis industria ponderari. secus si nu dum ministeriū tale non esset cōmissum cōscientie. sed cō missio est talis que non particularem industriā. sed potius industriā iure regulatā requirit. Nā tunc cū p̄ alium pos sit ita industria expleri quāsit sicut ipse doctus z̄ idoneus ideo talis cui ē cā cōmissa vt s̄z̄ sua cōscientiaz̄ faciat pote rit̄ alteri subdelegare. ita rota decisio. ccccxxvij. q̄ incipit. itē fuit dubitatū post multa. z̄ in hoc residet Lardi. i. cle. i. d̄ offi. dele. z̄ Ang. in autē. ad hec. C. de iudicijs. Quali ter aut̄ debeat iurare vasal. d̄ri. §. de consue. rec. seu. in versi. cum dat̄ in vltimo nobili. ¶ No. q̄ in cōtrouersia i uestiture d̄z̄ vasallus noiare d̄ri z̄ inuestitorē suū z̄ expri mere p̄sonā a quo habuerit inuestiturā fac̄. l. si ita. §. cri sogonus. ff. de ver. ob. z̄ i. l. siue possidetis. C. d̄ probatio.

De statutis z̄ s̄uetudinibz̄ d̄ libertatē eccleie tollēdis.

Explicitis. varijs caruz̄ feudaliū cōstictibus ager̄ nunc intendit̄ auctor de libertate eccle

fiarū z̄ ecclesiasticarū p̄sonarū secut̄ ordinē Gratiani i suo laudabili ope d̄cretorū q̄ post finitos varios cāz̄ tractatus subiecit in fine dicti sui opis de p̄secratiōe ecclesiay. z̄ hec p̄tinuatio ponit̄ ibi in glo. sūme. h̄ic similit̄ ordinē ordi. ē Justini. impator in suo ordine autēticorū i quo nobis tra didit in fine sui opis tractatū de p̄uul. ecclesiicaz̄ p̄sona rū vt p̄bat in vlt. ru. dicti opis que intitulata ē de sanctis. epis. z̄ in prin. dicti tituli vbi hec cōtinuatio comprobaf.

Hoc decus. Statuta z̄ s̄uetudines p̄tra libertatē ecclesie vel ecclesiasticarū p̄sonarū ipso iure sunt nulla. z̄ debēt dicta statuta aboleri de volumie statutorū z̄ contrasa cientes vel obseruātes puniuntur penis hic insertis. b. d. ¶ No. q̄ statuta d̄ libertatē ecclesiay scā z̄ fienda nō va lent. z̄ dicit Inno. in. c. nonit de iudi. q̄ intelligunt̄ cē d̄ li bertatē ecclesiay q̄ sunt d̄ p̄uilegia cōcessa ecclesijs seu ec clesiasticis p̄sonis p̄ impatorē vel papā. z̄ hoc p̄bat p̄ istū ter. dum dicit aduersus canonicas v̄ impiales sanctiōes z̄. §. Bar. latius dicit q̄ illa intelligunt̄ cē d̄ libertatē ec clesiay vel ecclesiasticaz̄ p̄sonaz̄ pp̄ q̄ d̄ici sunt magis ti midi. z̄ alij i cōi magis audaces z̄ p̄bat p̄ ter. in. l. i. §. que honorāde. ff. quarū rerum actio non dat̄. de quo ibi per euz. z̄ h̄ sequit̄ ē Bal. in autē. cassa. C. de sa. san. ec. ad qd̄ facit glo. notabilis i autē. d̄ nō alie. §. yconimus sup verbo de genere col. i. Bal. i rubrica ē de cōstitutio i. c. primo de cōsuet. Inno. z̄ alij in. c. nouerint de sen. ercō. posui. in .c. ecclesia sancte M̄arie de constitu. ¶ No. q̄ nō solum statuētēs s̄ ēt̄ vtentes z̄ cōsentietēs statutis p̄dictis pu niunt̄ z̄ oēs habitātes i loco vbi p̄dicta sūt qd̄ intelligas verum sm̄ Andre. de iher. nisi essent pupilli doli nō capa ces vel vidue que ignorauerint vel absentes qui nō cōsen serunt ar. l. i. §. viduas z̄. §. impuberes. de falsa moneta. ff. d̄ decre. ab ordi. facit. l. si. de actio. z̄ ob. l. er malitjs. illi uero qui fuerūt in ciuitate qm̄ statuta fuerūt. edita non possunt p̄cedere ignoratiā. si cāpana sonata v̄ signo dato cum tuba vel cum p̄cone congregarent vocati sunt oēs extra d̄ postula. pla. c. i. c. cū in tua. qui matri. accusa. poss. c. qd̄ dicitis. vi. distin. nam debuerunt ei. tradicere quo casu nō essent obligati Inno. in. c. i. de hijs que sūt ama iori par. capi. qz̄ refer̄ ad vniuersos qd̄ publice sit p̄ ma iorē partē. z̄ iō non sufficeret sm̄ ipsum vt pena locū habe at nisi fuisset maior pars ar. l. aliud. §. refer̄. ff. de re. iur. z̄ de hoc dicitis vt ibi p̄ glo. z̄ doc. z̄ isti tales statuētēs z̄ officiales locorū qui dicta statuta deleri nō faciūt sunt ex cōicati z̄ p̄uuant̄ corum feudis vt in. c. graue de sen. ercō municationis z̄ iste ter. transumptus ē per autē. cassa. C. de sacrosan. eccle. aliter non insisto. p̄ doc. ibi.

Item nulla. Nullus laicus ecclesijs vel locis pi is siue ecclesiasticis p̄sōis pōt̄ imponē collectā. b. d. ¶ No. qd̄ cōitates nullā habēt p̄tātē in ec clesiā nec ecclesiasti. p̄sonas. nec possunt eis imponere colle ctā qd̄ itelligas regulariter sunt. n. qdam munera a qbus et clerici hodie nō excusant̄ de qbus in. l. placet z̄ in. l. ad instructionē. C. de sacrosan. eccle. z̄ de qbus d̄ri i. §. illicitas. §. de pace iura. fir. tenen. ¶ No. qd̄ seculares nō pos sūt iuadere bona eccleie z̄ si inuadūt sūt de foro ecclesie rōne delicti qd̄ ē nō. dignū z̄ hoc tenēt glo. z̄ doc. in autē. item nulla. de quo plene extra de foro cōpe. c. cū sit gene rale. sicut in simili dicimus de loco vt in autē. qua in pro uincia. C. vbi d̄ crimi. agi. opoz. ¶ No. qd̄ extorquetēs il licitas eractiōes ab ecclesijs vel p̄sonis ecclesiasticis tenē tur ad restitutiōē tripli. ¶ No. qd̄ bannū pōt̄ ex cā rela rari. Et quo insert̄ q̄ bannū ē qd̄az̄ interlocutoria qd̄ pa tet qz̄ diffinitua non possit relarari regulariter. l. qd̄ ius sit. ff. de re iudica. qd̄ an in p̄posito possit fieri vide i locis q̄ allegant̄ super ter. de qua materia bāni z̄ bānitorū d̄ri. §. i. ti. hic finit̄ lcr. i prin. vbi videas z̄ p̄ doc. in. l. i. C. d̄ he redi. insti. z̄ qz̄ iste. §. ē pro autē. q̄ hoc mō incipit. Itē nul la cōitas. C. de sacrosan. eccle. z̄ ibi discutit̄ hic nō insisto.

Item quicunque. Perseuerans in hereticatione sibi iniuncta per violationem adhibita libertate ecclesiarum ipso iure subiungitur banno imperiali de quo exire non potest nisi prius ab ecclesia absoluat. b. d. **Ad.** quod coitates possunt hereticari de quo per Inno. in. c. granez de sen. excō. et intelligit. ut in. c. romana. §. uniuersitatez de sen. excō. li. vj. et uide quod dicit. §. si d' inuesti. inter do. et uas. lis oria. c. i. circa mediu. **Ad.** quod in banno potest poni non solum singularis persona sed et coitas ut hic. §. in. §. primo. **Ad.** quod de banno potest quod extrahi facta tamen satisfactio et habita concordia ob offensa. facit. c. et lris d' consti. quod intelligas uerum in casu nostro eo quod bannum fuit impositum ratione contumacie ex eo quod perseuerat in hereticatione nam assumit naturam hereticationis cui coheret. quia ecclesia nunquam claudit gremium redeuntis. Si uero bannum iam traxit secum suum effectum tunc non relaxatur ut. l. i. ff. de requir. reis. facit quod non. in. c. ex litteris extra de constit. de quo dicit in. d. ti. hic finit lex in questione que incipit. Quero de una questione.

Statuimus. Clericus non potest trahi ad iudicium seculare siue sit causa civilis siue criminalis. Et si factus fuerit tunc actor cadit a iure suo et non tenet sententiam. et iudex priuatur potestate iudicandi quam potestatem et amittit si tertio requisitus denegat clericis facere iusticiam. b. d. **Ad.** §. ponit et pro autem. C. de epi. et cleri. **Ad.** etiam quod de iure civili non possunt hodie clerici trahi coram iudice seculari sicut etiam prohibuit est de iure canonico ut non. glo. in. l. i. ff. de iudi. quod intelligas uerum siue conueniantur ratione rei ecclesiastice siue ratione rei patrimonialis ut. in. c. si diligenti de foro compe. Sed hoc fallit in uno solo casu ubi clericus potest trahi coram iudice laico uel quia clericus tenet et recognoscit feudum a domino laico quia ratio talis feudi efficitur de iurisdictione domini laici ut tenet Inno. in. c. cetera extra de iudiciis in. c. uerum de foro compe. et in Spec. in ti. de reo. et Bal. in. l. si. C. sine censu uel reli. in fi. Archi. in. c. i. de cleri. coniuga. li. vi. **Nota.** quod non potest de iure civili clericus renuciare foro. Nam tale priuilegium est a iure diuino. c. si impator iusta glo. r. vj. d. ff. ad hoc commendat Lardi. i. repe. c. ppendimus de sen. excō. ideo cum militet eadem ratio prohibitionis non potest renuciare de iure civili sicut non potest de iure canonico p. d. c. si diligenti. et ita non. p. glo. et doc. in. l. i. ff. de iudiciis. et in. l. si quis in describendo. C. de pactis et intelligas supradicta procedere in clerico reo uento sed in clerico agente. dicit quod sequitur fori rei et coram iudice laico ut. l. c. si clericus laicum de foro compe. facit. l. cum clericis. C. de epi. et cleri. **Nota.** quod actor qui trahit clericum ad ueritum examen de priuari iure ino. facit autem. habita in fi. C. ne filius pro patre.

Gazaros. Heretici sunt infames atque banniti et eorum bona confiscantur nec filij eorum eis succedunt et suspectus de heresi nisi ad mandatum ecclesie se legitime purgauerit et per annum in. d. suspitione heresis perseuerauerit tanquam infamis et bannitus et hereticus habetur. b. d. et hec materia latius ponitur ubi est iste. §. in autem. Gazaros C. de here. **Ad.** ter. quod longe grauius est offendere eternam maiestatem quam temporalem ut hic et i. c. vergentis extra de here. et i. l. manicheos de here. et est similis ter. i. c. statuimus extra de maiest. de pena autem offendentis temporalem maiestatem tradit in. l. quisquis. C. ad. l. inl. maiesta. ut. §. dicit de pena uero offendentis diuinam maiestatem et eternam per hereticam prauitatem tradit hic. **Ad.** quod ex sola suspitione heresis potest quis condemnari. facit. l. ij. i. fi. C. de here. quod intelligas uerum quia ista suspitio est uolentissima ut fuit hic. quia primo fuit probabilis per infamiam. secundo quia uoluit se purgare. tertio quia perseuerauit per annum in sua pertinacia post debitam admonitionem merito condemnatus est ut hic et i. d. c. hereticamus. §. i. aliter autem ex sola suspitione ex tali graui crimine non deberet condemnari. ut in. c. lras de presumptio. et in. c. iter sollicitudines de purga. cano. et ita non. p. glo. i. d. c. hereticamus. et dicit ibi Aicē. et nonnulli cano. in. d. c. hereticamus quod est si iste suspectus de

heresi ueniat post annum dum ante finem et prestet purgationem sibi iniunctam. quod euitabit penam hic statutam ar. ad hoc d' pbe. c. si tibi absenti i. fi. li. vi. et t3 And. d' iser. p. l. macipiorum de opio. In d' riu facit. c. cum contumacia de here. li. vj.

Statuimus. Casus. Subnatores terrarum siue perpetui sint siue ad tempus constituti iurare tenentur in persona sue assumptionis quod purgabunt terras sue iurisdictioni subiectas hereticis et ab heretica prauitate. qui si iurare recusauerint non potient sua iurisdictione. et si post debitam admonitionem steterint per annum negligentes in purgando suam terram licite poterit dicta eorum terra per fideles occupari quod dictam purgationem faciant. dummodo ex hac occupatione non fiat preiudicium maiori domino non scienti huic delicto. **Nota.** quod administratores locorum per defensionem fidei christiane iurare tenentur expurgare prauitatem quam regunt ab heretica prauitate. nam ante hanc. l. iurare tenebatur quod essent catholici. ut i autem. iusurandum quod presta. ab ijs in pn. colla. ij. facit. l. iubemus cum ibi not. C. de epi. au dien. **Nota.** quod sententia lata per potestatem et rectores quod dictum iuramentum non prestitit nulla est ut hic. quod intelligas uerum secundum Ray. nisi publice et communi opinione habitus fuisset potestatem et rectore. quia tunc sententia late per ipsum teneret per. l. barbarius. ff. de offi. preto. alias sequeret uerum. ualde inconueniens quod subditi ignorantes de tali iuramento non prestito si litigarent putantes uerum rectorem uerarentur frustra litibus et expensis. et sic quod ista pena esset potius litigantium qui non debent ex alieno delicto puniri. l. sancimus. C. de penis et p3 in isto ter. in fin. Et quod sit uerum p3 ex. c. hereticamus. §. moneatur ubi iste ter. ad litteram transumptus est. eo excepto quod ibi non inseruntur ista uerba hic posita que annullant dictas sententias extra de hereti. Quare papa predicta considerans non uoluit infringere sententias in danum subditorum qui non sunt in culpa. et ne sententie sint illusorie. l. si pre tor. ff. de iudiciis. et hoc sequitur And. de iser. de quo dicitur per cano. in. c. hereticamus allegato et per Ray. i autem. statuimus que est statuta super. l. iubemus. C. de epi. audien. ubi similiter pars buius. §. usque transumpta est. et ad hoc uide in speculatore de instrumentis edic. §. restat uersiculo quod si instrum. et glo. in. c. decernimus de sententia. extra de lib. vj. **Nota.** casum in quo imperator indicit bellum ut aduersus contumacem in exterminando hereticos de terra sua quilibet fidelis possit eius terras uolenter occupare. et hoc est fauore fidei quod p3 quia ecclesia tale bellum indicit. ut i dicto. c. hereticamus. §. i. et ibi not. super uerbo occupanda cui autem applicabitur dicta terra uide dicendum per istum ter. et §. in pn. huius. l. quod si habebat alium dominum principalem tunc occupans recognoscet eo iure quo faciebat expulsus ar. huius littere. et §. de lege cora. §. pfecto licet And. de iser. uideat sentire quod redibit ad eum a quo tenebat quod non puto uerum. quia tunc fideles non imitari tur ita de facili ad occupandum dictam terram si non sperarent lucrari dictum ius quod habebat expulsus. de qua materia solet tradi per aliquos docto. i autem. cassa irrita. C. de sacro. san. eccle.

Credentes. Prosequitur eadem materiam hereticorum et in summa hoc intendit. Credentes hereticis eosque receptantes defensantes uel eis fauētes bannuntur et hereticant. et si per annum perseuerauerint in hac contumacia tunc ipso iure efficiunt infames. et incapaces publicorum officiorum atque intestabiles active et passive et in iudiciis alios trahere non possunt. licet tracti respondere cogantur. b. d. **Nota.** quod non solum heretici puniendi sunt de heresi sed et auxiliij eis prebentes et fauētes et eorum errorem defendentes simili pena cum hereticis puniendi sunt. xi. q. ij. c. qui consentit et pbatur in. c. sicut. et in. c. si aduersus cum ibi no. extra de hereticis et in glo. et in. d. §. credentes. Dicit tamen Hostien. in summa quod isti tales non sunt heretici sed tanquam rebelles et inobediētes puniuntur predictis penis. et uerum sequitur et And. d' iser. i. §. gazaros. §. eo. quod non uerum bene dictum per regulam communi que facit istos tales reputari reos eodem genere

delicti. l. i. C. de hijs qui latro. ocul. z. l. ij. ff. de receptato
 pbatur et qz sunt excōicati z repulsi a quocūqz favore ec-
 cleſie ſicut heretici. quoniam debēt carere ſepultura vt in
 d. c. ſicut. z iō ſto cum opi. glo. in. d. c. ſi aduerſus vt elap-
 ſo anno ꝓtumacie de quo in iſto ter. debeāt inter hereti-
 cos reputari vt ibi nō. ſac. que hñr in. c. cuꝝ ꝓtumacie. de
 hereti. li. vi. Quid autē de eo q ſcit aliquē hereticū an te-
 neatur ipm denſciare z dic q ſic ſicut ꝓditorem ꝓncipis
 vt in autē. vt liceat matri z auie. ſ. cās. Bar. in. l. vtrū. ff.
 ad. l. ꝓꝓo. ꝓ parricidi Ang. de are. in tractatu maleficio-
 rum in verbo che bai tradito. micus tñ ꝓnit iſto caſu ꝓz
 And. de iſer. ꝓ receptans ar. l. introdoꝝos. ff. de penis.

Cō. ꝓ ꝓſenerās in excōicatione z ꝓtumacia ꝓ annū
 z ꝓtēns ſatiſfacere ad mādata ecclēſie ꝓz repellī a quo-
 libet actu legitimo vt hic z in. d. c. excōicamus. ſ. creden-
 tes z. ſ. eo. ſ. gazaros. adeo ꝓ non poterit donare nec vē-
 dere nec alio mō ꝓhere vt. l. manicheos. C. de hereti. vt
 tꝝ glo. in. d. ſ. credētes. z And. ꝓ iſer. in iſto. ſ. in. c. ſi. ꝓ pe-
 nis z in. d. c. cū ꝓtumacie qd autē ſi eſſet cerdo vel ꝓllipari-
 us ſeu faber ſeu aliā artē ſimilē exerceat an iſti tales ꝓbi-
 bent opari dic ꝓ nō ne fame pereāt ar. l. iꝝ cui. ff. ꝓ alimē.
 z ciba. lega. z de libe. agnoſcen. l. necare ſm And. de iſer.

Nauigia. Res naufragay auferri non poſſunt ꝓ-
 textu alicuiꝝ ꝓſuetudinis vel ſtatuti niſi
 eſſent piratay vel hoſtium ꝓiani nois vel imperij z ꝓnit
 tur ꝓfacientes. b. d. C. ꝓ. quod in conſtitutione ꝓncipi-
 ſis ſufficit gener alis clauſula non obſtantibus. z eſt rō qd
 non tenet ſcire ſpeciales ꝓſuetudines vel ſtatuta. vt. c. ſ. ꝓ
 conſti. li. vi. ſacit. j. ſ. ſe. de quo dixi in. c. nōnulli in ꝓn. de
 reſcriptis. C. ꝓ. qd ꝓſuetudines vel ſtatuta q caſant a ꝓ-
 cipe non excuſant trāſgreſſores a pena cū ex dicta caſſatio-
 ne dicta ſtatuta vel ꝓſuetudines non valeāt vt hic z in. l. ꝓ
 ꝓecario. ff. ad. l. r. bodiam de ſac. C. ꝓ. ex iſto ter. ibi in-
 tēgra reſeruent zc. q ſi ꝓ aliquā tꝓſtatem nauis veni-
 at in portū quod non ꝓz ſoluere gabellam ſeu portū facit.
 l. j. C. de naufragio. z. l. ceſſat cum. l. ſ. ſi ꝓpter. ff. de
 publica. z tꝝ Bar. in. d. l. j. C. de naufragio. li. xi. C. ꝓ.
 quod pirate equipcranſ hoſtibus fidei z impatoris z ꝓ-
 ſunt ſpume ab hoſtibus derobari q ſunt ipſo iure diſſidati.
 facit qd dixi. ſ. eo. ſ. item quemcuꝝqz. z. ſ. hic ſinitur lex et
 c. ꝓaumanī de homici. li. vi. z quod dicitur doc. in. l. amif-
 ſione in. ſ. qui deſiciunt. ff. de capti. diminu.

Omnes. peregrini. Aduene z peregrini ſecure ho-
 ſpitent z libere teſtent z ſi inſtati moriā
 tur bona eoz ꝓ ꝓm loci ſeruentur herediſibus ſi fieri po-
 teſt alias diſtribuantur in ꝓias cās z hoſpites tenentur af-
 ſignare ꝓꝓo bona ſua ſub pena tripli non obſtante aliquo
 ſtatuto vel ꝓſuetudine in ꝓrium z qui impediuerit eoz te-
 ſtamenta ſiet inſtabilis ac ꝓnitetur et criminaliter ꝓut
 qualitas exegerit. b. d. C. ꝓ. quod pegrini z aduene nō
 debēt ab hoſpitalitate repellī vt ꝓz in. l. i. ſ. i. ff. nauite cau-
 ꝓ. ſtabi. z ꝓꝓo Ly. in. l. i. C. de epiſ. audien. z ꝓꝓo Bar. in
 l. i. ſ. ſerui. ff. ſurti. aduer. nau. quod ꝓſtat. ar. ꝓ pegrini
 ni qui ſunt in ꝓgrinatione nō poſſunt capi ꝓꝓo ꝓꝓo ſalijs
 ſm Bar. z Bal. C. ꝓ. q lex imperatoris ꝓteſt caſſare
 ſtatuta z ꝓſuetudines locoꝝ adeo ꝓ tales cōſuetudines et
 ſtatuta nō excuſant delinquentē a pena. ex quo inſertur ꝓ
 ſtatutum inualidum non excuſat a delicto vt hic z. ſ. ꝓ.
 primo. z in autē. caſſa z irrita. C. de ſa. ſan. ecclē. z in ꝓrim.
 huius ti. C. ꝓ. q quando ſuperior caſſat ꝓſuetudines z
 ſtatuta ſufficit apponere generalem clauſulā. lz non appo-
 nat tenozem ſtatutoꝝ. C. ꝓ. hic caſus ſpecialē in quo bo-
 na vacātia non ꝓrueniūt in ꝓſcum ſed in ꝓꝓm hoc eſt in
 ꝓꝓm loci qui diſpensat in ꝓias cās vt hic regulariter ſuc-
 cedat ꝓſcus in talibus bonis. l. i. C. de bo. vacā. li. r.

Agricultores. Perſone animalia z inſtra ꝓ-
 tinentia ad operam ruſticalem
 non poſſunt capi ꝓꝓo debito z ꝓfacientes incurrunt inſa-
 miā z reſtituunt ablata in quadruplū z niſilominus cor-
 ꝓozaliter ꝓnitur. b. d. C. ꝓ. agricolos cōſeruandos cē

in ſecuritate vt non capiātur ꝓ debito ſm Bal. Multa
 quoz alia ꝓuilegia habēt de quibus nō. glo. in autē. nul-
 lum credi. agricolā colla. iij. C. ꝓ. q non ſolū ꝓſone
 ꝓꝓo ad agriculturam ſunt ſimnes z liberi a captura
 ſed et aialia z inſtra z eius eſt ratio ne huius occasione ꝓ-
 reat comoditas ecclēſti ꝓuifione conceſſa. l. ij. C. de ſerijſ
 aſſignatur et z alia ratio ne detur cā ſterilitati agroꝝ z cō-
 ſequenter ꝓenurie fructuū. ff. de aqua plu. arcen. l. j. ſ. de
 ope. z intellige ꝓꝓo vera et ſi ſponte fuiſſet alia ſimul
 ꝓꝓoꝝata vel ꝓꝓoꝝcata niſi cū ꝓꝓoꝝ fuiſſent obligata
 qz tunc bene teneret ꝓꝓoꝝatio eo qz ceſſant rōnes ſupꝓa
 dicte vt. l. que admodum. C. de agri. z cenſi. li. xi. l. adige-
 re. ſ. quāuis. ff. de iure ꝓꝓo. z tꝝ ꝓꝓo. z Ly. in. l. execu-
 res z ꝓico. de nea. hic lz glo. teneat ꝓrium in. d. l. ꝓꝓo-
 rum z male ſm ꝓꝓoꝝos doc. cō mō intelligas qd non te-
 neat talis ꝓꝓoꝝatio vel captura et in ſubſidiū ſi niſi alī
 ud eſſet in bonis niſi fieret vna ſimul cū ꝓꝓoꝝ ꝓꝓoꝝ ea que
 ſ. diti. z ideo dicit ipſe qꝓ cantela quā ꝓꝓoꝝ notarij in in-
 ſtrumētis circa huiusmodi obligationes niſi vꝝ ꝓꝓoꝝ iſtū
 ter. C. ꝓ. ad laudē ꝓꝓoꝝ z ꝓꝓoꝝ ſue clemētiffime vir-
 ginis Marie. ac dñi ꝓꝓoꝝni z ꝓꝓoꝝ mei Ambroſij ad
 ſinem optatū ꝓꝓoꝝuimus arma igiſ ꝓꝓoꝝ aſſigo. Bonū
 deo adiutore certamē certamī i hoc munere legēdi apud
 vos verſatus vltra ordinarias lectiones quas ſine inter-
 miſſione ad tres ferme horas ſingulis diebus vobis ꝓꝓo-
 ſiti. Hec a me cōmēta habuiſtis ꝓꝓoꝝo anno lectionum
 meoz clemētinas vobis ꝓꝓoꝝ viā ꝓꝓoꝝitiōnū vſqz ad cle-
 ne romani legi. Secūdo z tertio in titulū de appellatiō-
 nibus ꝓꝓoꝝa cōmētus ſum. Quarto z quinto āno libri quar-
 ti decretaliū varios nodos explicam. Serto hoc z nouiſſi-
 mo quaſi naufragij mei reliquias hoc cōmētum ſuper ſeu-
 dis vobis edidi. quicqd erroris in his lucubratiōibus me-
 is offenderitis imbecillitati mee ignoſcatis. Trigeſimū z
 tertium annū hoc menſe cōꝓleui. ꝓꝓoꝝ longeuam. n. ctatez
 hois iuris noſtri ꝓꝓoꝝam noticiam. vix aſſequi poſſimus.
 In hoc mihi cōſcius ſum me neqꝝ labori neqꝝ vigilijs ne-
 qꝝ algoꝝi. aut in edie. vllō vnquam tꝓꝓe ꝓꝓoꝝciſſe vt ꝓꝓo-
 ctationi veſtre z ingentibus de me veſtris meritis ꝓꝓoꝝ vi-
 ribus ſatiſfacere. Immortalis deus nos ſeliciter cuſto-
 diat ꝓꝓoꝝtegat z ad vitā eternam ꝓꝓoꝝducat. Ego quecuꝝqꝝ
 terre me habebunt gratiſſimam omniū veſtrū memoriāz
 cordi ſiram tenebo. dum ſpiritus hos reget actus.

Crecipiunt admiranda cōmentaria ſuper feudis. Edi-
 ta ab excelſo vtriuſqꝝ luminis iuriſconſulto dño ꝓꝓoꝝ-
 ſico ſancti Ambroſij Mediolani. Diligenter emenda-
 ta z ab omnibus ſordibus. a quibus ante hanc impreſſio-
 nem incuria impreſſoz deturpata erat. ablata. Impreſſa
 Venetijs ſumma cum diligentia a ꝓꝓoꝝippo ꝓꝓoꝝcio
 Mantuano. Anno. M. cccc. cccvij. die. xij. Martij.
 Cum ꝓꝓoꝝuilegio ne quis audeat imprimere vſqz ad an-
 nos decem ſub pena vt in eo continetur.

Regiſtrum

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t A B
 Omnes ſunt quaterni.

Faint, illegible text in a column on the left page, possibly bleed-through from the reverse side.

Second column of faint, illegible text on the left page, continuing from the first column.

Top section of faint, illegible text in a column on the right page.

Bottom section of faint, illegible text in a column on the right page.

Tabula super hoc

Tabula super hoc auctore clarissimo opere erquisitiffi me edita ab ipsomet auctore. **Curum** qz in hac impresfione longe pleniores sunt colūne q̄ in ipfo originali eiusdem auctoris te lectorem moneo vt in inueniendis locis hoc prudens: aduertat.

Absolutio. Actore nō probate reus an cū cause exprefione v3 absoluti in .c. i. in prin. in. iij. col. de cōtro. inuestitu.

TABLES LEIADZ JAS. An in feu. h3 locū ius accrefcēdi in. c. i. §. 7. qz. i. xxxv. col. q̄ feu. dū dare possunt.

An in emphiteofi h3 locum ius accrefcēdi dicto. §. 7. qz. xxxvij. col. qui feu. dare possunt.

An si inuestio duos fratres 7 quēlibet eoz de feu. an portio vnus per mortē vel alio mō accrefcet alteri in. c. i. §. i. alio de succes. feu.

Quare in feu. nouo nō h3 locū ius accrefcen. in. c. si duo de feud. marcbie.

Unus inuestiuit duos fratres de nouo feu. vnus eoz acceptat portionē suā alter vero frater nō acceptat quinimo repudiat an pars repudiata accrefcat parti acceptate i. c. i. in. iij. col. de fra. de nouo bene. inuesti.

Quō accrefcat portio portioi in feudis. in. c. i. in fi. col. de duo. fratri. a. capitaneo inuestiti.

CADUTERJAN. Subdit⁹ adulterās regnū nō tenet crimine lese maie. in. c. i. §. itē si fidelis in. iij. col. qui. mo. feu. amit.

Adulteriū vel incestus nō cōmittit ignozāter in. c. i. qui. mo. feud. amit.

An pp lenociniū cū vrozē dñi attentatū vasal. priuet feu. in. c. i. in. v. col. 7 fi. que fuit. i. cā bene. amit.

CASRZKOLA. agricole nō captiuādi neqz in rusticis animalib⁹ vel instrumentis derobari in. c. i. §. agricultozes de sta. 7 cōfuetu. cōtra liber. ecclesie.

CARZEIATZO. an bēns feudū franchum possit alienare incōfulto dño in pludijs. xxxvij. col.

An valet alienatio feu. si dñs cōfenserit vel si 7 in quantū d iure possuz in. c. i. §. aut si libellario quibus modis feudum amit.

Alienatiōis p̄hibitio sub pena facta statutuz vel testamētū nō comprehendit alienationē nō secuta traditiōe in. c. i. §. aut si libella. qui. mo. feu. amit.

An si vas. incidat in priuationē vel pp culpā: v3 pp alienationē feu. reuertat ad dñz vel ad agna. i. c. i. §. aut si libella. qui. mo. feu. amit.

An consensus vasalli in alienatiōe sui feudū vel consensus dñi faciat eis p̄iudiciū qd d̄ tacito p̄sensu. i. c. i. §. p̄terea i. i. 7. iij. col. qui. mo. feu. amit.

Filij 7 agnati alienato feu. paterno dño p̄ferunt in reuocatiōe alienatiōis in. c. i. §. hoc quoqz i. iij. col. de suc. feu.

An agnatus reuocet feudū in vita alienātis in. c. i. §. hoc quoqz in. iij. col. de suc. feu.

Varia iura circa p̄hibitionē alienatiōis in. c. i. §. h3 quoqz in. iij. col. de succes. feu.

An filius vasalli alienantis excludat in reuocatiōe agnatos in. c. i. §. hoc quoqz in. iij. col. de suc. feu.

An p̄pter culpā vel alienationē feudū ad dñm reuertat i. c. i. §. hoc quoqz in. iij. col. de suc. feu.

An si vasal. alienat sine consensu dñi postea p̄nia ductus reuocat aliena. an retinebit feu. in. c. i. §. h3 quoqz in. iij. col. de suc. feu.

An si p̄cedo tibi feu. pacto apposito vt non alienes si alie naueris an ibit ad fil. an ad me do. reuertet in. c. i. §. hoc quoqz in. v. col. de suc.

Uedo tibi vtile dñm talis rei qualis cōtractus erit 7 an reuertet ad domnū in. c. i. §. h3 quoqz in. v. col. de suc. feu.

Qua actiōe agna. reuocat feud. alie. in. c. i. §. hoc quoqz de suc. feu.

An agnati primioze excluso qz cōfensit alienatiōi vel alio

mō gradatim possunt venire vnus post aliū suo ordine ad reuocandū. dona. c. i. §. hoc quoqz in. vj. col. 7 se. d̄ suc.

An si agnatus vendit necessario primioz agnatus possit i nito alienatoze reuocare an post mortē in. c. i. §. hoc quoqz in. vj. col. de suc. feu.

An alienās ptē feudi cadat a toto. in. c. i. in pn. d̄ ali. feu.

Quot modis dicat alienatio in. c. i. in pn. de alie. feu.

An feu. possit pignozari i. c. i. in prin. in secunda colū. de alina. feudi.

An valeat statutū sanēs magis alieatiōes factas laicis q̄ clericis in. c. i. §. inde pōt de alie. feu.

An ecclesie v3 ciuitati possit dare vasallus feudū ad libellū perpetuū in. c. i. §. inde potest de alie. feu.

Concessio ad libellū censet in dubio perpetua in. c. i. §. 7 si clientulus in. i. col. de alie. feu.

Consentiēdo in alienationē feudi dñs quasi v3 inuestiturā renouare in. c. i. §. 7 si clientulus de alie. feu.

Alienatio feudi iter agnatos an valet d̄ cōfensu dñi in. c. i. §. 7 si clientulus in. iij. col. de alie. feu.

Alienatio feudi maxime in casu licito an feudū vadit ad dñm in. c. si aliquis apud quē vel apud quos.

Alienatio feu. facta de p̄sensu dñi q̄ p̄sensit saluo iure suo an v3 7 feu. reuertat ad dñm i. c. si aliqz apd quē v3 quos

Per alienationē feu. incidit vasal. i. penā priuatiōis ipso iure in. c. ii. de feu. sine cul. nō amittē.

P̄hibit⁹ alienare nō pōt infendare in. c. i. in fi. p̄ncipij 7 in. §. sequēti p̄ quos fiat inuestitura.

Qd̄ intelligat iustū p̄cisi ad hoc vt agna. volēs redūne re rē alienatā audiat in. c. i. §. i. p̄ quos fiat inuestitu.

Quō p̄sumit in fraudē agnatoz facta alienatio feu. qd̄ d̄ caste nato qd̄ de sterili in. c. i. §. i. p̄ quos fiat inuesti.

An in primioze agnatū q̄ alias esset in eo successarius possit alienari feu. inuito dño in. c. i. §. i. p̄ quos fiat inuesti.

Quāsalu iter se p̄nt feu. alienare in. c. i. §. i. in. iij. col. per quos fiat inuestitu.

Si alieatio sit facta ēt in casu licito quocūqz feudū finiat reuocat p̄ dñz aliea. i. c. i. in pn. i. ii. col. quatr̄ oli feu. ali. p̄t.

An necessitate famis vasal. possit v̄dere feu. in. c. i. in pn. in. iij. col. quatr̄ olim feu. alie. pōt.

An p̄ statutū possit induci qd̄ licita sit alienatio feudi. i. c. i. in. iij. col. quatr̄ olim feu. alie. potest.

An alienādo ptē feu. cadat a toto in. c. i. in prin. in. iij. col. quatr̄ olim feu. alie. poterit.

Dñs quō p̄t p̄hibere vas. ne alienet rē feudale v3 emphiteo. quō p̄t p̄hiberi ne ali. rē emphi. in. c. i. §. porro quatr̄ olim feu. alie. pōt.

An si dñs cōfensit alienationē feu. v3 remittere ius suū in. c. i. §. h3 q̄ delatio. que fuit pri. cā bene. amittē.

Quō agnati vel filij vasalli possunt impedire ne vasall⁹ alie net feudū antiquū vel alienādo nō trāfferat dñuz in. c. i. §. p̄dictis in. vj. col. que fuit pri. cā benefi. amittē.

An fili⁹ p̄ferat agnato in reuocatione feu. alie. in. c. i. §. p̄ dictis in. vj. col. 7 ibi q̄ si p̄currat dñs 7 agna. q̄ su. pri. cā benefi. amit.

An vasal. eccle. possit feu. v̄dere d̄ p̄sensu soli⁹ p̄lati sine .c. in. c. i. §. p̄dictis in fi. col. q̄ fuit pri. cā bene. amit.

An excuset vasal. qui cōfessus ē se alienasse saluo iure dñi .c. i. §. p̄dict. fi. col. q̄ fuit pri. cā be. amit.

In alienatiōe rei ecclesie regit̄ rei cognitio q̄ versat in eo an cā subsit an expediat magis hoc p̄diū alienare q̄z illō in. c. i. in pn. in. iij. col. qui feu. dare pos.

Quō admittant filij v3 et agnati ad reuocationē alieatio nis facte de feu. ēt in casu p̄missō in. c. titius in. iij. col. lū. si de feu. sue. cōtro.

Infra quantū t̄ps admittant agnati ad reuocationē feu. in. c. titius in. iij. col. si de feu. fuerit cōtro.

An filius succedēs p̄fi cū b̄nficio inētarij possit reuocare alienationē feu. in. c. titi⁹ in. iij. col. si de feu. sue. cōtro.

An vasal. alienādo feudū possit agnatis p̄iudicare in. c. i. in. v. col. si de feu. sue. cōtro.

Qui agnati admittant ad reuocandum et quod caput in feudis nomen agnati in. c. titi. in. v. col. si de feu. fue. cōtro.
An et quod vas. alienat agnatus reuocat et scilicet restituat in. c. i. in. vj. col. si de feu. fue. cōtro.
An in cōtinēti post alienationē agnat⁹ possit reuocare an vero mors sit expectāda in. c. i. in. vi. col. si de feu. fue. cōtro.
An si vasal. infendat alteri agnati possint reuocare et quod in. c. titius in. vj. col. si de feu. fue. cōtro.
An valeat alie. feu. facta in remotiorē agnatū de consensu primioris agnati patris in p̄iudiciū filior⁹ et an filij possint cōtradicare et reuocare in. c. titius in. vij. col. si de feu. fue rit cōtro. Et ibi quod in hijs casibus nō requirit cōsensus dñi.
In redimēdo feu. alienatū q̄ p̄fertur an dñs an agnatus in. c. titius in. viij. col. si de feu. fue. cōtro.
An et quod alienat feu. in remotiorē agnatū et interuenire cōsensus dñi et an cōsensus primor⁹ p̄cedētū agnator⁹ in. c. titius in. viij. et ix. col. si de feu. fue rit cōtro.
Vasal. vel emphi. p̄ alienationē nō cadunt a feudo nisi sci enter alienassent in. c. si vasa. il. ij. si de feu. fue. con.
Quis et quod p̄babit quod vasal. alienauit feu. scienter in. c. si vasa. il. ij. si de feu. fue. cōtro. Feudo dato p̄ titio filijs et quibus dederit an possit alienari. et si alienet an remanet feudū si de feu. fuerit cōtro.
Plures fratres emphi. vel feudatarij p̄nt inter se alieare rem emphiteoticā vel feudales in. c. i. §. et si clē. d. alie. feu. et in. c. i. §. p̄re. ducatis de p̄bi. feu. aliena. per fede.
Dñs nō p̄t curiā sine consensu vasalloz alienare in. c. i. §. et eadez de lege cora.
An si dñs vendit p̄rietatē diuersis vasallis erit oīum vasallus in. c. i. §. et eadem de lege cora.
An dñs p̄t p̄rietatē alienare sine vasalloz consensu et si alienat an p̄rietate p̄uef. c. i. §. et eadem de lege cora.
An feudatarius possit alteri vsq̄ in infinitum infendare in. c. i. §. similiter de lege cora.
Quādo feudatarij successine alij infendatū primus in secundū. secundus in tertiu⁹ tertius in quartū. quarto culpā cōmittente quis reuocabit feudū an primus dñs an alij feudatarius q̄ inuestiuit in. c. i. §. similiter. de. l. cora.
An vasallus alienādo partē feudi cadat a toto in. c. i. de vasal. qui cōtra cōsti. lotha. feudi alie.
An si dñs infendatū rē p̄ pte suā p̄ parte alienā vas. alienādo totā illā rē in totū cadat a feu. i. c. i. de vas. qui cōtra cōsti. lotha. feu. alie.
An statuto possit feudi alieatio p̄mitti in. c. i. de vas. qui cōsti. lotha. feu. alie.
An agnat⁹ qui p̄ alienationē p̄tē suā feu. amisit possit i feudo agnato succedere in. c. i. de vas. q̄ cōsti. lotha. feu. alie.
Si vas. fecit filiā inuestiri an agnati p̄nt ad se feu. auocare statim in. c. i. de alie. feu. paterni.
Tres sūt frēs quoz vn⁹ dōat p̄tē suā alteri alij postea fit monachus an donatari⁹ solus hēbit feu. i. c. i. de alienatione feudi paterni.
An si agnat⁹ q̄ alias p̄nt feu. alienatū reuocare sint heredes alieatoris possint postea feu. aliena. reuocare. c. i. de alie. feu. paterni.
An possit feudū alie. de cōsensu dñi. ita vt filijs p̄iudicet in. c. i. de alie. feu. paterni.
Quis vas. possit recupare feu. a se v̄ditū ab emptore et an tenet ad interesse in. c. i. de cōtro. inter dñz et emptorē feu.
An p̄hibita v̄ditōe v̄ p̄hibita oīs spes alienationis in. c. i. de cōtro. inter do. et empto. feu.
Quo genere actionū. recuperabit dñs feu. rē suā alienatā in. c. i. de cōtro. iter do. et empto. feudi. alienatio facta in casu nō permissō an facit alienantez ipso iure cadere a feu. in. c. i. qd iuris si post alie. feu. vas. feu. recu.
Cōsensus dñi recipit interpretationē ab aliena. p̄ vasalli subsecuta in. c. i. qd iuris si post alie. feudi. an post ali. feudi admittat p̄nia. et erat purificatio in. c. i. qd iuris si post alienatio. feu.
Si vas. de cōsensu dñi v̄didit feudū postea alienauit an

res iterū videbit feudalīs in. c. i. qd iuris si post ali. feud.
An in vas. vel emphi. admittit purgatio in. c. i. qd iuris si post alie. feu.
An p̄ pactū possit recedi a natura feu. puta pacisci quod feu. sit alieabile in. c. i. de feu. nō habē. p̄ri. natu. feu.
An feu. pacto alteratū quo ad alienationē quo ad alia retinet naturā suā in. c. i. de feu. nō habē. p̄ri. natu. feu.
An feu. dato cū pacto vt possit alienari p̄ciū si alienet erit loco feudi vel debebit collocari aliquod p̄diū qd sit loco feu. in. c. i. de feu. nō habē. p̄ri. natu. feudi.
An vas. q̄ p̄t libere alienare ex pacto possit velle sibi ap̄ propriare i. c. i. de feu. nō habē. p̄ri. natu. feu.
Opinio noua quod iure cōi feu. alienatio nō sit p̄hibita nisi particularis cōsuetudo hēat dñū i. c. i. de p̄bi. feu. alienatio. per lotha.
Alienādo si nō tradat vere vel fite vel ipotechando an vasal. cadat a feudo in. c. primo i p̄n. d. p̄bi. feu. aliena. per fede.
Ille videtur habere aiū nō luēdi qui plus acquirit super pignore q̄ valet pignus in. c. primo. in p̄ri. de p̄bi. bi. feu. aliena. per fede.
An vas. pos. feu. dare i emphi. i. c. i. i p̄n. d. p̄bi. fe. ali. p̄ fe.
An et quomodo valeat cōcessio per dominū facta vasallo quod feudum possit alienari quid si fiat respectu certe persone. c. primo in p̄ri. de p̄bi. feu. alie. p̄ fede.
An si secundus vasal. alienare vult feudum requiratur cōsensus p̄mi vasalli an dñi i. c. i. i p̄n. i. vj. col. de p̄bi. feu. alie. per fede.
An feudum possit dari insolutum i. c. i. i p̄ci. in. viij. col. de p̄bi. feu. alie. per fede.
An vicarius vel locūtenēs regis possit dare licētiam alienādi feuda i. c. i. i p̄ci. in. ij. col. de p̄bi. bi. feudi aliena. per fede.
An vasalli possint inter se feudum diuidere i. c. primo in p̄ri. i. nona col. de p̄bi. feudi alie. per federi.
An feudum possit alienari inimico i. c. primo i p̄ri. i. in. it. col. de p̄bi. feu. alie. p̄ fede.
An vasallus possit feudum p̄mutare i. c. i. i p̄n. i. fi. col. de p̄bi. feu. aliena. p̄ fede.
An vasallus locādo ad cētum ānos icidat in penam ac si alienauerit i. c. i. i p̄ri. i. fi. col. de p̄bi. feudi alienatione per federi.
An alienatiōe sola sine traditiōe icidat vasal. i penam p̄ri. uatiōis i. c. i. §. calidis de p̄bi. feu. alie. per fede.
An alienatiōe feudi cadat vasal. a feudo ipso iure an per sententiam i. c. i. §. calidis de p̄bi. feudi alie. p̄ fede.
Quare magis vasal. p̄ alienationē feudi cadit ipso iure a feudo q̄ p̄ delictum i. c. primo i. §. calidis i quarta col. de p̄bi. feudi. alie. p̄ fede.
An dñs possit alienare feudum vel partem feudi inuito vasallo. c. i. §. p̄terea ducatus i. iij. col. de p̄bi. feudi aliena. per federi.
Vasallus vasalli mei si vult alie. feu. cuius consensum habere et cui laudum solueduz ē in. c. primo. §. aliud quo q̄ de p̄bi. bi. feu. alie. p̄ fed.
An feudum vel emphiteo. cōcessa cū pacto quod possint alienare itelligitur. s. sine licētia dñi et an soluet laudum i. c. i. de feu. nō habē. p̄ri. natu. feu.
An feudatarius possit dare i emphi. sine cōsensu dñi et cōst. emphi. possit i feudum dare sine dñi cōsensu. c. i. §. ide que ri p̄t d. ali. feudi.
An p̄sentia domini habeatur pro consensu in alie. que fit per emphi. vel vasallum de re emphiteotica vel feudali in. c. primo in principio de p̄bi. bi. feudi aliena. per federicum.
An p̄hibitio alienationis facta a lege vt ab homine verificetur non secuta traditione vel per fictam traditionē vel conditionalē cum pacto vt in cōtinēti retradatur vel per alienationem nullam et minus solētem in. c. i. quid iuris si post alie. feu.

CANON redditus. Annuus redditus an inter imobilia computentur in. c. i. si. de fe. cog. z in. c. i. in si. pzi. de pace tenen.

CANTON antiquus. Antiquus vel antiquitas p. quanto tpe capiat in. c. i. in prin. in. iij. col. qui feud. da. pos.

CAPPELLATIO. Reductio laudi equiparat appellationi in. c. si. quo tpe miles.

Attretata reductio pendente veniunt reuocanda sicut si appellatione pendente in. c. si. quo tpe miles.

An fructus seu appellatione vel reductio pendente possint sequestrari in. c. si. quo tpe miles.

Coram quo tractetur causa appellationis in feudis in. c. si. in. ij. col. quo tempore miles.

An tps sex ebdomadarum datus circa appellationes possit abbreviari vel progari in. c. si. in si. quo tpe miles.

Quid de facto sit de facto reuocandum z pp ordinem confusum pot pars appellare et si alio modo sua non interest in. c. i. i. v. col. de mili. vasa. qui cotumar e.

Quid si pars non appellauit a sua lata per imperitiam vel doli iudicis an possit se eam agere in. c. i. si. iudices de pace iura. fir. tenen.

CANON. An aqua dicat iuris publici cois vel priuati in. c. i. si. sigs de manso. de contro. inuesti.

In aque visu qui publica est locus est preoccupatio qui priuata est. pot modo suo uti in. c. i. si. siquis de manso. de cotrouer. inuesti.

An dominus possit retinere aquam decurrentem p fundum suum vel diuertere in preiudicium alterius in. c. si. siquis de manso. de contro. inuesti. z ibi an contra tales liceat supplicari prin.

An inuito domino possim velle in fundo alieno inuenire venam aquam z tunc aquas ducere vel venas metallorum vel lapidum in. c. i. si. siquis de manso. de contro. inuesti.

In visu aque multum attendit consuetudo vicinorum z hscriptio in. c. i. in. si. siquis de manso. de contro. inuesti.

Modus z causa aquarum ducendarum attendi debent ita q cessante cum cesset ductus aque in. c. i. si. siquis de manso. de contro. inuesti.

An aqua de meo fundo in alienum mihi liceat mittere i. c. i. si. siquis de manso. de contro. inuesti.

Aquarum scholaducta an prescribi possint in. c. i. si. siquis de manso. de contro. inuesti.

Quod intelligit privilegium vel prescriptio aque ducende in. c. i. si. siquis de manso. de contro. inuesti.

An vasa. qbz fundum in feudum possit aquam in fundo feudali diuertere ita q non transeat ad fundum vel molendinum q inferius bz dominus feudi in. c. i. si. si quis de manso. de contro. inuesti.

Quod vestigium remanens edificio destructo est sufficiens ad conseruandum mihi ius aque ducende p preoccupacionem mihi quesitum in. c. i. si. sigs de manso. de contro. inuesti.

An qui licitum sit facere clusam in flumine publico z tigna mittere in rippam vicinam in. c. i. in. si. siquis de manso. de contro. inuesti.

CARBON arbitrator. An v3 pmissus factus in arbitratu in. c. i. in. iij. col. de contro. seu. apud pes ter.

An in copromisso q sit p consuetudines feudales sua arbitri habeat effectum in. c. i. i. iij. col. de contro. seu. apud pes ter.

An d. seu. possit fieri pmissus tanq in arbitri vel tanq in arbitratorez in. c. i. si. sed inter de. l. coradi.

An vasa. pmissio in arbitratore cadat a feud. in. c. i. si. sed inter d. l. cor. in quo loco arbitrius tenet tribunal in. c. primo. si. pre. de phi. seu. alie. per. Fede.

An de feudo possit copromitti vel d. empbiteosi in. c. si vasa. il. iij. si de feudo sue. contro.

ARMATA. Quod puniunt portantes arma in. si. si quis rusticus in. c. i. de pace tenen.

An z quod prohibet homines arma portare in. c. i. si. sigs rusticus de pace tenen.

Quod portatio armorum de se est leue crimen in. c. i. si. sigs

rusticus. de pace tenen.

An fustes vel similia veniant armorum appellatione in. c. i. si. si quis rusticus. de pace tenen.

Qui portat arma presumitur habere malum animum nisi portet ligata in. c. i. si. mercatore de pa. te.

An indistincte itinerantes possit ar. portare in. c. i. si. mercatore de pa. te.

BANITUS. Iudex pot ex officio et nemine recipiente repellere banitum vel excommunicatum in. c. i. in prin. hic finitur lex.

Basallus an possit occidere dominum banitum. c. i. in prin. h. finitur lex.

Banum z et excommunicatio equiparant in. c. primo in principio. hic finitur lex.

An banitus possit in bonis damnificari in. c. i. in princ. hic finitur lex.

Banum in dubio personale cesset in. c. i. i. h. hic finit lex.

Qui possit banire in. c. i. in. v. col. hic si. lex.

An banum inducat capituli diminutionem de bono. amissione in. c. i. in principio h. si. lex.

An baniti idem sint q exules in. c. i. in prin. hic si. lex. in fine colone.

An banum cesset facta satisfactio in. c. i. si. item quecumq de sta. z consuetu. contra liber. ec. tol.

BARO. Qui dicatur valuasores q capitanei z ibi quis baro z an diuidua baronia in. c. i. in prin. in prima columna qui se. dare pos. E. ibi an viuo patre pot diuidi iter si.

Baro q non e miles pot facere militem i. ij. z. v. col. in princ. qui feudum dare pos.

BELEUAD. duellum. Duellum hodie e reprobatum i. c. i. in prin. in. v. z. pe. col. de pa. te.

An valet consuetudo permittens duellum in. c. i. in prin. in pe. col. de pace te.

In quibus casibus permittit duellum z que informatio capienda est pro duello permittendo in. c. primo in principio in penulti. col. de pace tenenda.

Qui excusentur a duello in. c. i. in prin. in si. col. de pa. te.

Quo ordinat finit duellum z quibus armis in. c. i. in prin. in si. colun. de pace tenen.

An pugna qui ad eam purgationem veniendum possit fieri p alium et non militem in. c. i. si. rusticus. z. si miles de pa. te.

Deserens eius que inuare cepit in libello et si non sit vasa. an saltem ad interesse tenet in. c. i. in prin. in. iij. col. qui. modis seu. amit.

An z qui licitum est vasallo dominus in bello adiuuare quid si bellum est iniustum in. c. i. in prin. hic si. lex.

An in dubio vasa. tenet parere domino vocanti cum ad bellum in. c. primo in prin. hic si. lex.

BRUE testat. Breue testat quid sit in. c. i. si. si vero. in. i. col. de feudo guar.

Breue testat domini probat sigillo z quis ex pluribus fratribus possit sigillare in. c. i. in prin. in. iij. col. de contro. inuesti.

Breue testat an probet probocollo in. c. i. in prin. in. iij. col. de contro. inuesti.

Quid si diuersis manibus scriptum in. c. i. in prin. in. iij. col. de contro. inuesti.

Quid si i breui testato dominus dixisset vade in possessionem nomine recti seu. an sit feudum transitorium ad heredes in. c. primo in si. col. qd sit in instrumeto in ti. q. mo. seu. costi. pot.

CASTALDIO. Qui dicatur valuasores q capitanei z ibi q baro. z an diuidua baronia z ibi an viuo patre possit iter filios diuidi in. c. i. in prin. in. i. col. qui. seu. da. pos.

Qui dicantur capitanei in. c. i. apud quem vel quos.

Qui dicatur capitanei regni in. c. i. in prin. d. l. cora.

CASTALDIO. Castaldio vel villicus q dicatur in. c. i. si. si vero de feudo guar. in prin.

CASTRUM. An militioes qui sunt i castro feudato spectent ad dominum in. c. i. si. sigs de manso. in. iij. col. de contro. inuesti.

Dñs ifeudanit mibi castrū refervatis sibi familijs vafal-
lis multiplicat z auget castrū cui queref in. c. i. §. si quis d
maso. in fi. col. de cōtro. inuesti.
Castrū ed. ficatū in fundo feudali an sit feudale in. c. i. in
. ij. col. in prin. de alie. feu.
An in concessione castriveniāt vafalli in. c. in generali si d
feu. fue. contro. z ibi quid econtra.
An concessio castrō veniat molendinus q̄ ē in aqua castrī
c. i. in prin. in. iij. col. de capi. qui curi. vendid.
An in recognitione castrī veniat recognitio iurisdictionis
z territorij in. c. i. in. v. vj. vij. z viij. col. de cap. qui cu. vē.
An si vendo possessiones quas habeo in castrō an videar
vendere iurisdictionē quā ibi habeo in. c. i. in prin. in. xj. co-
lū. de capi. qui curi. vendi.
An cōcessio capite castrī videf cōcessū totū castrū in. c. i. §.
ad bec. iij. col. de pa. iura. fir. tenen.
An si vnus ex cōdominis castrī delinquit in castrō cū alio
casu possit a condomino puniri in. c. i. §. p̄terea ducatus d
probi. feu. ali. per fed. in. v. col.
Si aliq̄ castra donāt dñi itelligit vt illa cū ducatu z iure
ducat̄ hēat i. c. i. §. p̄te. duca. i. fi. col. d. phi. feu. ali. p. fed.
CASTRUM. Forma citatiōis quā dñs vult pceder
ad puatiōnē d vaf. i. c. i. in prin. de mili. vaf. q̄ cōtu. est.
Quā agit ad penā puatiōis an sufficiat vnū pemptoriū p
trib' citatiōib' i. c. i. in prin. de mili. vaf. qui cōtumax est.
Ubi psona terribilis ē citāda putat tirān' tūc vnica cita-
tio p oib' sufficit i. c. i. in prin. d. mili. vaf. q̄ cōtumax est.
Quōd cōvincit cōtumacia vaf. vt pueniat ad missionē i pos-
sionē z domū vt pdat dñi i. c. i. in prin. d. mi. vaf. q̄ cōtu. ē
Forma citatiōis i. c. i. in. iij. col. d. mili. vaf. q̄ cōtu. cit.
An quā interpellatio vnica sufficiat vel plures regrant i. c. i.
in. iij. z. iij. col. de mili. vaf. q̄ cōtu. est.
Vafallo continuari pōt dñs denegare audiētiā de cetero
in. c. i. in. v. col. de mil. vaf. qui cōtu. est.
Quōd vaf. vocet in ius dñz z d; se honeste hēe i. c. i. in. vij.
col. de mili. vaf. qui cōtu. est.
Ex quo constat de manifesta cōtumacia an regrat forma
z an pdat feu. i. c. i. in. vij. z. ix. col. d. mili. vaf. q̄ cōtu. est.
CIVITAS. an cōcessa ciuitate vidēt cōcessa mo-
ledina ciuitatis in. c. i. in. prin. i. iij. z. iij. col. d. cap. q̄ cu. vē.
An si dñs ciuitatis recognoscit ab epō q̄qd hz i illa ciui-
tate excepta tali domo videat p hāc recognitionē feuduz
epō q̄sitū i. c. i. in. x. z. r. col. p̄ncipij de capi. qui curi. vendi.
CLERICUS. clericus rōne feudi subest dño lai-
co. c. i. §. z q̄ in. xvj. col. qui feu. da. pos.
Primilegiū fori qd habēt clerici est de iure dñio in. c. si
imperator z ibi glo. rvi. distinctio.
Quo ad propria que non proueniūt ab ecclesia clerici in-
dicant z laici in. c. i. de cleri. qui inuesti. fecit.
Clericus cōmissit d regē p̄mouet ad platurā q̄ hz feudū
a dicto rege an fundo puabit in. c. i. §. fi. de capi. cora.
CONGREGATIO. que cōuenticula congregatio-
nes z collegia p̄hibita sint vel licita in. c. i. §. conuenticu-
las de pa. iura. firman. tenen.
An persone appellatione vniuersitas comprehenditur in
. c. i. §. conuenticulas de pa. iura. firman. tenen.
Ordinarius p̄t facere sibi exhiberi statu. collegi. z ea si re-
perierit illici. reproba. z colleg. dissol. in. c. i. §. cōuenti. de
pace iura. fir. tenen.
An particulares inter se dicant facere collegia i. c. i. §. cō-
uenticulas de pa. iura. fir. tenen.
CONVICTA. Imponitur ratione fructuum in
. c. i. §. similiter de capi. cora.
COMITES. an comites palatini dicantur comites
vere z an in dispen. filius comi. palati. dicatur co. in. c. i. i
fi. col. quis dicatur dur mar. vel co.
Filius comitis in vita patris non est co. in. c. i. in. ij. colū.
de vasa. de cepi. eta.
CONFEDERATIO. vaf. nō tenet p̄staf ser-
uitiū dño nec cōfederat' vel colliga. nisi requisitus in. c. i.

in tertia colū. z no. for. fi.
Confederatio an tenet iuuare d sibi cōunctū sicut vasa.
tenentur iuuare dñm in. c. i. §. fi. hic finitur lex.
Confederati ita demum ad seruitia p̄standa tenentur
si requirantur in. c. i. §. ad bec. hic finitur lex.
An confederationes terraz vel baronū sint licite in. c. i.
§. conuenticulas in. iij. z. iij. col. de pace iura. fir. tenen.
Qui p̄rie dicant cōfederati z q̄ dicatur p̄federatiōes in
. c. i. in. §. cōuenticulas in. iij. col. de pa. iura. fir. tenen.
Confederatiōes in dubio p̄sumunt in bonā partē in. c. i.
§. cōuenticulas in. iij. col. de pa. iura. fir. tenen.
Inter dñm z subditos non est dare confederationem. c.
i. §. cōuenticu. in. v. col. de pa. iura. fir. tenen.
Per conse. non inducitur subiecto in. c. i. §. conuenticu-
la. in. v. col. de pace iura. fir. tenen.
Confederatiōes tm̄ operant quantū verba sonāt z aliō
est pactū de confederando aliud cōfederado in. c. i. §. cō-
uētū. in. v. col. de pace iura. fir. tenen.
Ubi disputat sup cōponendis clericis confederatiōis ar-
bitrio iudicis componēde sunt in. c. i. §. conuenticulas in
. v. colū. de pace iura. fir. te.
Ad quid obligantur cōfederati in. c. i. §. cōuenticulas in
v. z. vj. col. de pace iura. fir. tenen.
Prima cōfederatio p̄ferit scōde. in. c. i. §. conuētū. in. v. co-
lū. de pace iura. fir. te.
Unus colligatus siue confederatus nō pōt suo statuto fa-
cere deteriorē cōditionē alterius colligati in. c. i. §. con-
uentū. de pace iura. fir. te.
Qui ē potētiōr z maior i liga hz cōnocare alios cōfedera-
tos in. c. i. §. conuētū. i. v. col. d. pa. iura. fir. te.
An rebelles vn' ex cōfederatis sint rebelles alteri' z p̄t
subditi ciuitatis cōfederate puniri i alia confederata i. c.
i. §. cōuenticulas in. vj. col. de pace iura. fir. te.
Cōfederatio z dissidiatio i dubio v̄ facta p adberētibz
z cōtra adberētes i. c. i. §. cōuētū. i. vi. col. de pa. iura. fir. te.
Cōfederatio limitat a sua cā. i. c. i. §. cōuentū. in fi. col. de
pa. iura. firmā. te.
Qui dicantur adberētes. i. c. i. §. cōuētū. i. fi. colūne. de pa-
ce iura. firmā. te.
An cōfederatio ad tps finit lapsō tpe v̄ reitegrat ztinuā
do tacite i. c. i. §. cōuētū. de pace iura. firmā. te.
Ad capitula p̄federatiōis ligat q̄s ita demū si fuerit req̄si-
tus i. c. i. i. fi. col. i. §. cōuētū. d. pa. iura. fir. te.
Per p̄federatiōnē nō ligat q̄s ad faciēdū d cōuictos ēt
cognatiōe sp̄iali i. c. i. §. q̄uē. i. fi. col. d. pa. iura. fir. te.
CONFESSIO. an confessio q̄lificata possit ac-
ceptari reiecta q̄litate i. c. i. §. cū aut i fi. col. d. cōtro. inest.
Si vafal. p̄stet feudū cē p̄ditionatū an dñs possit accep-
tare p̄fessionē q̄tenus dicit cē feudū z ipugnare q̄tenus di-
cit esse feudū z ipugnare q̄tenus dicit esse cōditionatū in
. c. i. in. ix. col. d. mili. vaf. qui cōtumax est.
Dñs cōfitef inuestiturā an p̄bet feu. nouū in. c. i. in. x. co-
lū. de mili. vasa. qui cōtumax est.
An cōfessio vel recognitio q̄ feudū sit cōditionatū p̄iudi-
cet vaf. vel ēt success. fuit. i. c. i. i. ij. col. i. qui. cau. feu. amit.
CONFIRMATIO. Cōfirmare ē aliud q̄ da-
re iō p̄firmatio nihil opat nisi apparet origiale p̄firmatū
in. c. i. in. ij. col. q̄ succatena.
Cōfirmatio generalis nō cōfirmat iniusta in. c. i. in fi. p̄n-
cipij. per quos fiat inuestitura.
CONVICTA. In his q̄ comittūt cōscie
an possit aliū substituere vel subdelegare in re. i. i. §. fi. de
no. feudozum.
CONVICTA. Cōsobrini appellatiōe
an veniāt patruales i. c. i. i. iij. col. de feu. marc.
CONVICTA. Cōspiratio quāq̄ i bo-
nā p̄t. quāq̄ in malā sumitur in. c. i. g. mo. feu. amit.
CONVICTA. Cōsuetudo ē stricti iuris
in. c. i. de feu. cogni.
In possessozio nō requiritur q̄ consue. sit p̄scripta in. c. i. de

feu. cogni.
An simile consuetudis preferat legi scripte in. c. i. de feu. cognitio.
An simile consuetudinis vincit legem in. c. i. in fi. col. de feudo. cognitio.
Consuetudo i dubio nō v̄ reuocata in. c. i. §. i. in. iij. col. p quos fiat inuestitu.
Consuetudo particularis sp attendenda ē in feu. postea generalis in. c. i. in. i. col. q̄liter olim feu. alie. poterat.
Consuetudines gnāles n̄ ly ignorare i rubri. d̄ p̄sue. re. feu.
Abi ē cōsuetudo infēdādi t̄m masculis nō p̄t platus in feudare masculis z feminis in. c. i. §. similiter de. i. cor.
An p̄suetudo q̄ vir lucret̄ tertiā p̄t bonoz vxoris bz locū in feu. i. c. i. §. i. in. i. col. d̄ p̄bi. feu. alie. per fede.
DE RE RATIONE. Qui petit rescindi d̄ctū an d̄ offerre p̄ciū. §. notandū. qui feud. da. pos.
Do tibi in feudū q̄ dederā gaio cui nihil repit datus an v̄ cōcessio in. §. si vero in fi. de feu. guar.
Contract̄ plati sub cōditōe vt in diez puta cōcessio feudi an astringat successorē in. c. i. in. iij. col. qui suc. tenca.
Stāte statuto q̄ d̄ctū soluat gabella de d̄ctū nullo non erit solueda in. c. iij. quo tpe miles.
Quis puniē ex d̄ctū nō valido i. c. i. d̄ p̄bi. feu. ali. p loth.
Licet d̄ctus emphyteoticus vel feudalis nō fuerit solēnis t̄m illā rē in emphyteosim v̄ feudū accipiēs tenet ad cano nis solutionē v̄ seruitia i. c. i. §. i. in. i. col. q̄ feu. da. pos.
Renocatio d̄ctus requirētis certā solēnitatē p̄ tacitā tollerantiā nō inducit in. c. i. in. p̄n. quid sit inuesti.
Cumulari. In alternatiuis remedioz an possint fmedia cumulari in. c. i. an mari. succe. vro.
DE FELASIO. An si excedat modus in defendē do puniat excedēs p̄ toto delicto an solū p̄ excessu in. c. i. in. p̄i. in. iij. z. iij. col. de pace tenē.
DE FELTAN. An iudex de p̄b̄sū i crimē in territorio suo possit in alieno territorio cape vel iudex territorij vel domicilij tenet illū sibi dare in. c. i. §. si iudex de pace tenen.
Abi minor cā cōtumacie vel delicti ibi auget cōtumacia vel delictū in. c. i. §. si clericus de pace tenē.
Quō sit remissio delinquentū de vno iudice ad aliū z cuius expēs in. c. i. §. si iudex de pace tenen.
Dñs domicilij p̄t velle punire subditū de delicto nō remittere in. c. i. §. si iudex de pa. te.
An d̄linquēs possit d̄ domo ex̄bi i. c. i. §. si iudex d̄ pa. te.
An publicato feudo p̄ delictū si dñs donauit feudū alteri z postea restituat primū vasallū z ad statum z ad bona feudum ibit in primum vasallum in. c. i. in. p̄n. h̄ finit̄ lex.
An dānato vas. de crimine pp q̄ amittit bōa z statū si dominus eū restituat z sibi indulget an recu. feu. in. c. i. in. p̄n. cipio hic finit̄ lex.
Assaltat̄ insultus ingredi vel aggredi quō capiunt in. c. i. §. similiter in. i. col. quibus modis feu. amit.
An delictū p̄ris vel an noccat filio vel de scēdentibus in feudo in. c. i. in. iij. col. si vas. feu. priuēf.
An p̄pter delictū alicuius debent domus destrui in. c. i. §. preterea. de pa. iura. fir. te.
An si vnus ex cōdñis castri delinquit in castro cū alio cōi possit a d̄ñio puniri in. c. i. §. p̄te. du. in. v. z. vj. col. de p̄bi. feu. alie. p̄ fede.
An pp delictū vni ex vasallis possit dñs ad se auocare feudū in. c. i. §. p̄te. ducat̄ d̄ p̄bi. feu. alie. p̄ fede.
Si vnus ex duob̄ s̄rib̄ h̄ntib̄ feudū indiuiduū delinq̄t ad quē ibit feudū in. c. i. §. p̄te. du. in. fi. col. de p̄bi. feud. alie. per fede.
DE RE RATIONE. In gradib̄ dignitatū incipiēdū est a p̄ncipe q̄ ab ipso fluūt oēs digni. i. c. i. q̄s dicat̄ dux marchio vel comes.
An mar. vel dux d̄ dñio suo expulsus dicat̄ ampli⁹ dux v̄ marchio z an retinet digni. in. c. i. in. fi. col. q̄s dicat̄ dux marchio vel comes.

An dignitates vel iurisdictiones maxime a rustico possint v̄di in. c. i. §. ex eadē lege de lege coradi.
An ducatus marchionatus z alie digni. regales possint diuidi saltē de cōsuetudine in. c. i. §. p̄te. de p̄bi. feu. alie. per federi.
DE RE RATIONE. termini dilationū nō sūt sp arbitrarij in. c. i. in. v. z. vj. col. de mili. vasal. q̄ cōtu. est.
DE RE RATIONE. an vasalli possint inter se feudū diuidere in. c. i. in. i. col. de p̄bi. feu. alie. p̄ fede.
An ducat̄ mar. z digni. regales possint diuidi saltē d̄ cōsue. i. c. i. §. p̄te. ducat̄ de p̄bi. feu. alie. per fede.
An feu. inferiora diuidi possint in. c. i. §. p̄te. du. de p̄bi. feu. alie. per fede.
Pater h̄ns plura feu. vel ēt plures regias digni. p̄t vnā assignare vni filioz alterā alteri in. c. i. §. p̄te. du. de p̄bi. feu. alie. per fede.
An p̄t vasal. diuidere feudū cū fratre vel totū fratri in portionē assignare in. c. i. §. p̄te. ducat̄ in. iij. col. de p̄bi. feu. alie. per fede.
An vasal. possit reliquere feudū vni ex agnatis in. c. i. §. p̄te. du. de p̄bi. feu. alie. per federi.
An iurisd̄. possit diuidi in. c. i. §. p̄te. du. in. v. col. de p̄bi. feudū alie. p̄ fede.
Diuisio feu. inter vas. fratres vno eoz mortuo que eius portio redit ad dñm in. c. i. §. p̄te. duca. de p̄bi. feu. alie. na. per fede.
DE RE RATIONE. Diu q̄to tpe d̄ in. c. i. in. p̄n. i. iij. col. qui feudū da. possunt.
DE RE RATIONE. dominium. Dñs male v̄p̄as subditos p̄t a supiore cōposi in pludijs col. i. vij.
An dñs possit ab inuito subdito erigere d̄bita seruitia auctoritate p̄ria in plu. col. quingentesimo octaua.
Dat̄ coadiutor̄ dño sine supiore ihabili i plu. i. lxx. col.
Quō subuenit̄ dño si p̄cedit̄ p̄scriptū feudū. in. c. i. §. si vero in pe. col. de feu. guardie.
Si dñs dicit̄ feu. esse guardie vasallus castaldie q̄s p̄barbit in. §. si vero in fine de feu. guar.
P̄ter cōstitutū an trasserat̄ vtile dñuz in emphyteo. vel feu. in. c. i. in. iij. col. qui succed. tenē.
Dñs feudi cōsensu alieni feudi quā faciebat vasallus nō h̄ns filios mortuo v̄ditore an dñs recupabit feudū in. c. i. in. vj. col. q̄ suc. te.
Ex q̄bus causis vasallus perdit feudū ex eisdē dñs p̄dit p̄rietatē in. c. i. in. p̄n. in. fi. col. qui. mo. feud. amit.
An heres vasal. p̄t dño iputare culpā quā vasal. viues nō iputauit in. c. i. §. itē si fidelis in. v. col. q̄. mo. feu. amit.
An si dñs nihil mouit de culpis cōmissis p̄ vasallū heres possit de illis opponere in. §. itē si fidelis i. iij. col. qui. mo. dis feu. amit. z in. c. i. quo tpe miles.
Dñs subditos nō p̄t alienare nec cōmunitatē suā nec in toto nec pte sine cōsensu subditoz in. c. iij. quo tpe miles.
An dñs alienās feud. sine voluntate vas. p̄iuctur iure suo sic econtra. in. c. iij. quo tpe mi.
An dñs denegādo iustitiā vasallo p̄rieta. p̄i. sicut econtra in. c. i. §. si. n. in. iij. col. qd sit inuesti.
An dñs spoliat̄ a vasal. annuis p̄statōibus possit agere possessorio in. c. i. §. si vero vasal. qd sit inuesti.
An dñi terraz possint expellere mercatores de terris suis in. c. i. in. vj. col. qualiter vas. fide. iura. debeat.
An vas. possit accusare dñm vel esse testis d̄ cū i. c. i. in. iij. col. de for. fide. z dñs nō p̄t vasallū accusare. z d̄ cū testi ficari vel patrocinari.
An dñs pdat ius feudi lz n̄ cregit seruitiū a vas. iā multis annis in. c. i. in. iij. col. de noua for. fide.
Dñs d̄ esse securus de p̄rietate ne ei fiat p̄iudiciū i. c. i. §. quid ergo de inuesti. de re alie. fac.
An dñs tpe guerraz possit velle ipse p̄ suos custodiri castrū infēdatū z an vasal. d̄ illud custodit̄ imo vasal. p̄t denūciare dño vt veniat ad custodiēduz vas. in. c. i. §. qd ergo de inuesti. de re ali. scā.

An patiendo iponi seruitutē p̄ suam vasal. p̄iudicet dñs in .c.i. §. quid ergo de inuesti. de re alie. fa.
Dñs nō tenet ad debita vas. et si seu. qd illū reuertat nec val. pōt ipothecare seu. in. c.i. §. quid ergo de inuestitu. d̄ re alie. fac. in fi. col. nisi de cōsensu dñi.
Invito dño pōt q̄ h̄z vtile dñiū reddere rē melioze. i. c.i. §. cōrio de inuesti. de re alie. fac.
An sicut p̄ p̄tumaciā dñi annalē vasal. p̄uē seu. cō dñs p̄iudicet p̄tate in. c.i. in. viii. col. d̄ mi. vas. q̄ cōtu. est.
An dñs possit erigere imoderata seruitia in. c.i. in. iij. col. in qui. cau. seu. amit.
Quid si dñs nō vult facere iusticiā vasallo an p̄iudicet p̄ri. in. c.i. §. itē qui dño q̄ sūt p̄ri. cau. bene. amit.
An si subditis nō p̄stat dñs debitas defensiones z officia debita possint subditi ei negare obediētiā vel facere cum p̄uari vel alteri se subdere i p̄iudicet. hui. cōmēti i. lviij. col.
P̄estatio obediētiē scā p̄ subditos an inducat trāslatio nē possessiōis in. c.i. in p̄n. in. ij. col. qd sit inuesti.
Infeudās successiue rē duob⁹ in quē v̄z trāslatū vtile dominiū. z ibi de vendente in. c. si facta si de seu. fue. cōtro.
An q̄ d̄ de vendēte rē duob⁹ vel infeudate p̄. l. quotiēs .C. de rei ven. p̄cedat et in vendēte vel infeudate vel etiā i ecclesia si ci v̄dat vel infeudet i. c. si scā. si d̄ seu. fue. cōtro.
An recipiēdo seruitia v̄z dñs remittere culpā vasallo i. c. l̄ in fi. si de seu. fue. cōtro.
An p̄cedat a pari obligatio dñi erga vasallū z vasalli erga dñm in. c. dño si de seu. fue. cōtro.
An dñs culpā cōmittēs d̄ vasal. p̄ri. ipso iure an p̄ suam i. c. dño si de seu. fue. cōtro.
An vbi p̄ culpā vasal. p̄uē ip̄o iur̄ seu. ibi et dñs p̄uē. p̄ p̄tate i. c. dño. i. ij. col. si de seu. fue. cōtro.
An dño culpā cōmittente ad agna. trāsit p̄tetas an vero indistincte ad vasallū in. c. dño in. ij. z. iij. col. si de feudo fuerit cōtro.
Quid si dñs h̄ns vas. p̄mittit crimē lese maie. an seu. p̄tetas trāsit in p̄ncipē offensuz an in vasal. in. c. dño in iij. col. si de seu. fue. cōtro.
Si sint duo dñi eiusdē seu. vno deliquēte ita vt p̄tetas. p̄uandus an p̄tetas d̄z venire ad vasal. an ad q̄dñm in. c. dño in fi. col. si de seu. fue. cōtro.
An dño p̄cedēte sine agnatis p̄tetas ibit i vasallū in. c. dño i fi. col. si de seu. fue. cōtro.
An delicto plati p̄tetas seu. ad vasal. veniet in. c. dño in fi. col. si de seu. fue. cōtro.
In memoriā semel habitū beneficij vasallus et postq̄ renūciat seu. nō d̄z dñm offendere in. c. i. de vasal. qui cōtra cōstitū. lotha. seu. alie.
Si vasal. vltra penā lega. astringat dño sub pena cōventionali an et dñs tenet vasal. sub pena eadē cōventionali vltra lega. in. c. i. qualiter do. pro. p̄riue.
An dño cōmittente felloniā p̄tetas applicet vasallo in. c. i. qualiter do. p̄ri. p̄ri.
An si dñs alienat p̄tetas p̄riuat ea z querat vasallo in. c. i. qualiter do. p̄ri. p̄riue.
An si dñs territorij ex p̄missiōe tenet emēdat dāna q̄ dabunt in suo territorio p̄bato facto sufficit p̄bare estimatiō nē dāni per iuramentū in. c. i. §. illicitas de pa. iur. fir. te.
Dñs pōt p̄tetas trāsserre i ecclesiā in p̄iudiciū vasalli. in. c. i. §. si vero d̄ pa. iur. fir. te. z an tenet vasal. ad iteresse.
Ad datū dñi p̄ qd p̄t icider i p̄uatiōe seu. dñs d̄z et sub scriptū testimonio p̄tū i. c. i. §. si. de pa. iur. fir. te.
An rescissio. ti. iducat retro trāslatiōe dñi in. c. i. §. callid de p̄bi. seu. alie. p̄ fede.
An dñs possit seu. anferre p̄ria auctoritate ab emptore seu. i. c. i. §. callid i. iij. col. de p̄bi. seu. alie. p̄ fede.
An dñs possit cogi acceptare seruitiū per eque idoneū in. c. i. §. firmiter de p̄bi. seu. alie. p̄ fede.
An dñs volēs poti⁹ pecūias p̄ scrutiniū q̄ seruitiū sit audiendus in. c. i. §. firmiter de p̄bi. seu. alie. p̄ fede.
An vasallus possit petere a dño vt specificet sibi confines

seu. cōcessi in. c. i. §. aliud quoq̄ de p̄bi. seu. alie. p̄ fede.
Quid si domus negligit iudicare inter vasal. in. c. i. §. p̄terea. de p̄bi. seu. alie. p̄ fede.
An vasal. possint progare iurisdictionez alterius q̄z dñi z quid de subditis cōitatū cimitatū vel baro. in. c. i. §. p̄tete. in. iij. col. de p̄bi. seu. alie. p̄ fede.
Dñs tm̄ iurisdictionē h̄z respectu seruitioz i vasal. q̄ pōt cū petere ad se remitti p̄ seruitijs p̄standis vbiq̄ sit in. c. i. §. p̄terea lo vltimo in. v. col. de p̄bi. seu. alie. p̄ fede.
In quo loco dñs inter vasal. iudicare d̄z in. c. i. §. f̄te. lo vltimo in. vj. col. de p̄bi. seu. alie. per fede.
An vasal. d̄ dñm possit agere actiōe furti vel parochian⁹ d̄ rectorē parochiale v̄l fili⁹ sp̄ialis d̄ illū q̄ leuauit cū d̄ sacro fonte in. c. i. §. p̄te. lo vltio de p̄bi. seu. alie. p̄ fede.
An dñs grauat vasal. erigēdo ab eis seruitia nō cōsuetā quod remedio eis cōsulat in. c. i. §. p̄te. lo vltimo de p̄bi. seu. aliena. per fede.
An domus tenet vasal. nisi deductionē egeat in. c. i. i p̄n. de no. feudi.
An si vasal. vel. emphi. tenent ad penā cōnētionale ad illā et domus p̄faciēs tenet in. c. domio si d̄ seu. fue. cōtro.
Domus nō pōt recogno. nouā emphi. p̄ p̄curatorē in. c. i. §. h̄z vtrū p̄ quos fiat inuesti.
DE DONATIONE. an sub ver. donatio cōprehenditur donatio cā mortis i. c. i. in p̄n. de p̄bi. seu. alie. p̄ fede.
DE DOTIBUS. an de fructib⁹ seu. p̄ possit z teneat dotare filiā in. c. i. §. donare in. ij. col. q̄li. oli seu. aliena. pote.
An filia vasal. possit sine cōsensu domini dare seu. p̄ seip̄a i. c. i. §. donare i. ij. z. iij. col. vbi qd si det certimatuz qualr oli seu. alie. pote.
An p̄ possit feudū dare in dotē p̄ filia in. c. i. §. donare in. ij. col. qualiter oli seu. alie. pote.
DE DUCATIBUS. Duces z administratores ducatuū finito officio retinēt nomē in. c. i. §. si. de alie. seu.
Rex vel dux erit de regno vel ducatu. vasal. tamē in particularibus feudis hēbit directū dominiū z sui vasal. vtile in. c. i. §. si. de alie. seu.
Dux d̄z q̄ a p̄ncipe inuestit⁹ et d̄ ducatu q̄z dux z q̄z mar. z q̄z co. in. c. i. q̄z dicat dux mar. vel comes.
Si aliq̄ castra donant duci itelligit vt illa cū ducatu z iure duca. hēat i. c. i. §. p̄te. duca. i. fi. col. d̄ p̄bi. seu. ali. p̄ fede.
DE FELTONIA. an eccl. per felloniā plati p̄dat seu. dñi in. c. i. in p̄n. fi. col. qui. mo. seu. amit.
Bona ecclē. vacātis nō pōt platus nec in casu vacatiōnis infeudare in. c. i. in p̄n. in. ij. col. ep̄m vel abba.
Que bōa dicat d̄ mēsa i. c. i. i p̄n. i. iij. col. ep̄s. vel abba.
Lettate cā p̄rie p̄cessiōis an ecclē. possit rē infeudatā renersaz de nouo infeudare i. c. i. i p̄n. in. fi. col. ep̄m vel ab.
An ecclē. nō solues canonē cadat a iure suo emphiteotico vel libellario vel feudali i. c. i. §. indē in fi. de alie. seu.
An ex quo ecclē. reperitur in possessiōe p̄sumunt bona i corporata in. c. i. de cleri. q̄ inuesti. fe.
An bōa q̄ h̄z clerice⁹ p̄sumūt eē ecclē. i. c. i. d̄ cle. q̄ iue. fe.
An si plati nō ē solnēdo ecclē. restituat aduersus caducitatē cōmissā p̄ d̄ictū z felloniā p̄riuat i. c. i. §. si. d̄. c. cora.
Feudū ē cōcessū collegio vel ecclē. destruit collegiū v̄l d̄ lingt an feudū redibit ad dñm in. c. i. §. si. de capi. cora.
An si vna ec. vniū alteri seu. cū vniōe trāssibit i. c. i. §. si. de capi. cora.
Que statuta dicant d̄ libertatē ecclē. in. c. i. de statu z consuetu. cōtra liberta. ecclē.
DE EMPHITEOSIS. libellus emphiteosis in precludijs huius cōmēti col. lxiij.
An sit bonū argumentū de emphiteosi ad feudū z cō in precludijs in fi.
An emphiteosis p̄scripta trāseat vltra tertiā generationē in. c. ij. de seu. da. i. vicē. l. cōmis. z in. c. i. §. si. qd sit inesti.
Si emphiteota alienādo tradidit rē emphiteoticā z passus est p̄scribi an p̄cedat p̄scriptiō in. c. i. §. qd ergo in. ii. col. de inuesti. de re alie. fac.

An res emphiteotica possit dari in dote v[el] p[ro] dote obliga-
ri in .c. i. §. si. de inuesti. de re ali. facta.
An feu. vel emphi. ad do. reuer[si] teneat dñs reinuestire
primor[um] agna. z si nō facit an possit appellari i. c. i. in. iij.
col. in prin. qualiter olim feu. alie. pote.
In actu emphiteotico p[oss]unt app[er]i pacta feudalia z e[ss]e in p[ro]
ludij col. xj.
An si emphiteota nō soluit cauo[n]e q[ui] t[em]p[or]e guerre nō potu-
it colere fundū cadat a iur[is] suo i. c. i. de alie. feu. pater.
An ascendentes succedat in emphiteosi ecclesie in. c. i. in
.i. z si. col. de na. suc. feu.
An emphiteota possit refutare emphiteosim dñs inuito i
.c. si. de capi. qui. cu. ven.
An emphiteota possit p[ro]p[ri]a auctoritate amoueri in. c. i. §.
si. de pa. iur. fir. tenen.
An vas. possit feu. dare in emphiteosim in. c. i. in prin. de
pbi. feu. alie. per fede.
An si in feu. acquisiōe vel cōseruatiōe iteruenit pecunia di-
cat emptio vel locatio vel q[ui]s dñs in. c. i. in. 3. col. d. be-
ne. fra.
Qñ dat emphiteosis p[ro] me filijs z nepo. descendētes mei
venient ad emphiteosim iure p[ro]ie inuesti. nec requir[unt] noua
inuesti. in. c. i. i. i. col. quo tempo. miles.
Et nō solutiōe partis an cadat emphiteota a toto in. c. i.
in p[ro]i. qualiter oli feu. alie. pote. in penul. col.
An in dubio emphiteosis v[el] cōcessa p[ro] se z filijs i. c. i. g.
mo. feu. cōsti. p[oss]t.
An fili[us] possit velle acceptare emphiteosim p[ro]na[rum] vel ani-
tā z hereditatē repudiare i. c. i. an agna. v[el] si. repu. bere.
An bonū arg. d[omi]ni feu. ad emphiteosim in. c. i. an agna. v[el] si.
An cōcessa emphiteosi p[ro] se z filijs si emphiteosis va-
dit ad si. q[ui]o filij p[ro] canone cōuenient i. c. i. an agna. v[el] si.
An cōcessa emphiteosi p[ro] se filijs z heredi. si p[ro] cōstituit cū
filijs aliquos heredes cōneos an ad emphiteosim p[ro]io ve-
niat filij postea extranei an filij z e[ss]e nei cōcurrat i. eadē em-
phiteosi. in. c. i. an agna. vel fili.
An si cōcessa est emphiteosis p[ro] se z filijs masculis z femi-
nis filie femie vna cū masculis admittant an vero p[ro]io vo-
cabunt masculi postea femine in. c. i. an agna. vel si.
Emphiteosis ecclesiastica sicut nec feu. nō trāsīt i descen-
dentes in. c. i. §. z q[ui] in pe. car. qui feu. dare pos.
Qñ emphiteota de cōsensu dñi facit aliū emphiteotā m-
bil penes eum de dñs remanet in. c. i. §. idē queri p[oss]t de
aliena. feu.
An i actu emphiteotico requir[unt] scriptura i. c. i. i p[ro]n quid sit
inuestitu.
CERRO. an facta p[ro] impressionē vel errore nō no-
cent docto. de errore etiā si dicant facta ex certa scia i. c.
.i. §. si vero de feu. guar. in. iij. col.
An p[ro]sumit error potius q̄ ignorantie in. c. i. §. si vero i
.iij. col. de feu. guar.
CEAZZO. an q[ui] p[ro]misit de euictiōe p[ro] suo dato z
facto teneat ex p[ro]na auctoris sui in. c. i. in. ij. col. q. sic. te.
An si concessio feu. alicui nō tenet possim agere de euic. i
.c. ij. quo t[em]p[or]e miles.
An vasal. cui res aliena vel alteri obligata infudata p[oss]t
agere de euic. in. c. i. in p[ro]n. de inuesti. de re ali. fa.
An pendēte iudicio euictiōis teneat vasal. ad seruicia i. c.
.i. in prin. in. ij. col. de inuesti. de re. alie. facta.
An si vas. infudet i casu p[ro]misso alteri vel res fuit euicta a
scōdo vasallo quā agat p[ro] primū vasallū de euictiōe vel
p[ro] primū cōcedentē in. c. i. in prin. in. ij. col. de inuesti. de
re alie. facta.
An vt vasallus possit de euic. agere requir[unt] qd dñs lis mo-
ta denunciēt in. c. i. in. iij. col. de inuesti. de re alie. facta.
Facta diuisiōe iter ffes vni p[ro]tigerūt i diuisiōe allodialia
alteri ff[er]i feudalia. postea ff[er] q[ui] bz feudalia mori[um] relicta tā-
tū filia ad quā nō p[oss]it feudalia venire an p[ro] ff[er]z q[ui] allodia-
lia h[ab]uit d[omi]ni euic. agat i. c. i. si d[omi]ni feu. vas. ab aliquo interp[er]l.
An v[er]dūtozi vel dñs sciētū litē motā sit denunciandū per

emptorē v[el] vas. z quō vt nō teneat de euic. in. c. i. si d[omi]ni feu.
vas. fue. interp[er]l.
An vasal. si feu. euincat possit agere de euic. z q[ui]o in. c. i.
si de feu. vas. ab aliquo fue. interp[er]lla.
An p[ro]testatio dñi tollat p[ro]testationē vasalli sup[er] dñi dñiatio-
ne euic. in. c. i. si de feu. vas. ab aliquo fuerit interp[er]lla.
An quart[us] feudatari[us] a quo dñs auocauit feud. possit de
euic. agere p[ro] tertij q[ui] sibi illō dedit. i. c. i. §. filr de. l. cora.
CEXENSE. que exp[er]sedōnt vas. restitui post fin-
tū feu. v[el] emphi. post emphiteosim finitā i. c. i. §. 3. vasal.
hic finit lex.
An feudatari[us] vel emphi. cui auferat feu. vel emphi. re-
petit sumptus necessarios in re factos vel cōputet cū fru-
ctibus in. c. i. §. vas. h. finit lex.
CEXENSE. Lac p[ro]natiōis feu. extēdit a simi-
li v[el] maiori exp[er]ssis in. c. i. i p[ro]n. in q. cau. feu. amit.
An in penalib[us] fiat extēsiō de similib[us] ad similia in. c. i. §.
p[ro]dictis in. i. col. que fuit. i. bene. amit.
An correlatiuis sit extēsiō de vno correlatiuoz ad aliud
in. c. dñs in. ij. col. si de feu. fue. cōtro.
CAUSAN. Infendās successiue rē duob[us] in quē
videt trāslatū vtile dñiuz z ibi de vendente in. c. si facta si
de feu. fue. cōtro.
An q[ui] d[omi]ni de vendēte rē duob[us] vel infendate p[ro] l. quotiēs.
.C. de rei ven. p[ro]cedat et in vendēte vel infendate. vel et
in eccle. si ei v[er]dat vel infendet in. c. si facta. si de feu. fue.
contro.
An locas v[el] infendās rē eadē v[el] donas duob[us] teadat i cri-
mē falsi i. c. si facta in. ij. col. si de feu. fue. cōtro.
CELESTIA. Remittēdo felloniā v[el] renouādo
inuestiturā feu. nō desinit eē antiquū in p[ro]lud. i. xxij. col.
Quid si et d[omi]ni reuerso feu. denuo inuestiat. col. xxij.
An iterficiēs m[er]sem p[ro]uet feu. i. c. i. §. z q[ui] xxvij. col. q[ui] feu.
dare pos.
An vna p[ro]te vniuersitatis felloniā cōmittēte p[ro]iuabit vni-
uersitas feu. in. c. i. in si. col. q[ui] mo. feu. amit.
Adulterās sororē dñi in domo p[ro]dit feu. nō iterficiēs vi-
det in. c. i. §. item. si fidelis qui. mo. feu. amit.
Adulterās v[er]o. vel relicta viduā dñi p[ro]dit feu. qd si alte-
riā fo n[on] p[ro]tā in. c. i. §. itē si fidelis z qd si dñs volēte i. ij.
col. qui. mo. se. amit.
Si nō adulterauit dñs z op[er]e tulit vel cōsiliū adulterio
an tūc p[ro]dit feu. in. c. i. §. itē si fidelis in. ij. col. q[ui] mo. feudū
amit.
An adulterās v[er]orē ff[er]is dñi p[ro]dat feudū in. c. i. §. itē si fi-
delis in. iij. col. qui. mo. feu. amit.
Vbi dubitat an cāc sufficiat ad p[ro]uatiōē iudex arbit[er] i
.c. i. §. itē si fidelis in. iij. col. qui. mo. feu. amit.
Qñ alienando cadat ipso iure nō felloniā cōmittēdo i. c.
.i. §. itē si fidelis in. iij. col. qui. mo. feu. amit.
An per osculū v[el] fellonia remitti in. c. i. §. itez si fidelis in
.v. col. qui. mo. feu. amit.
Si penituit vas. q[ui] tā exarserat in v[er]o dñi an p[ro]dat feud. in
.c. i. §. itē si fidelis in. vj. col. qui. mo. feu. amit.
An ex turpi colloquio osculo v[el] tactu v[er]o dñi vas. p[ro]dat feu.
i. c. i. §. itē si fidelis i. ij. col. qui. mo. feu. amit.
Quid si op[er]e tulit adulterio v[er]oris dñi in. c. i. §. item si
fidelis in. ij. col. qui. mo. feu. amit.
Quid si ignorāter adulterauit cū v[er]o dñi i. c. i. §. itē si fi-
delis in. ij. col. qui. mo. feu. amit.
Quid si vas. cucurbitauit cōcubi. dñi an p[ro]iuatur feud. in
.c. i. §. itē si fidelis in si. col. ibi qd de sponsa dñi quid de
pedissequa qui. mo. feu. amit.
An incestuosus perdat feu. quid si postea dispensetur euz
eo in. c. i. §. item si fidelis in si. qui. mo. feu. amit.
An insultū faciens ad castrū dñi et si dñs ibi nō sit vel ip-
se ignoret dñm ibi esse p[ro]iuctur feu. in. c. i. §. similiter i. iij.
col. qui. mo. feu. amit.
An interficiēs fratrem suum vel dñm perdat feu. in. c. i.
.§. similiter in. iij. col. qui. mo. feu. amit.

An prelati possit remittere feloniam commissam per vasal.
eccle. in ipsam ecclesiam. in. c. i. §. similiter in sine col. quibus
modis seu. amit.
An p mala culturam vel desolationem seu. pdat seu. in. c. i. §.
aut si libellario qui. mo. seu. amit.
Si duo sint domini seu. indivisibilis vasal. committit feloniam.
an si vnus vult cum puare alio absoluere quod iuris et quod si tunc
vnus peccavit in. c. i. §. ite si qs. qui. mo. seu. amit.
Vasallus quondam domini mortui uxorem adulteras an puetur
seu. in. c. ij. de seu. sine cul. no. amit.
An piurus cadat a seu. in. c. i. in. iij. col. de for. fideli.
An admittendo vasal. ad seruitium vel feloniam remissa pro non
petita inuesti. vel als incursum in. c. i. in. pn. in. v. col. que fu-
it pri. ca. bene. amit.
An culpa que obstat patri obstat et filijs ad puationem seu. et an
nocebit agnatis i. c. si vasal. i. si de seu. sue. cotro.
Quedam sunt seu. que p aliquam feloniam auocari non possunt et in eis
succedit mutus in. c. i. an mutus vel alias imperfectus.
An p ditor seu. priuet et quare in. c. i. an ille qui interfecit fra-
tre do. sui.
An ille qui interfecit seipsum priuet seu. in. c. i.
An ille qui interfecit fra. domini sui.
Vasal. p feloniam ita pdit seu. si domino placet in. c. i. i. pnci.
de capi. coza.
Prelatus committendo feloniam in vita sua cadit a seu. in
c. i. §. si. de capi. coza.
An si maritus delinquit p iudicet uxorem in seu. vel et si uxor de-
linquat p iudicet marito in. c. i. §. si. de capi. coza.
Clericus committit feloniam contra regem pmouet ad platuram que a
dicto rege habet seu. an priuabit in. c. i. §. si. de ca. coza.
An mulier rusticus minor vel miles excuset p ignorantiam
iuris si seu. alienet vel alias feloniam committat. c. de cotro.
inter do. et emp. seu. et ibi an saltim in integre restituat.
Qui parauit insidias domino punit priuatione feudi in. c. si vo-
luerit de capi. qui curi. vendi.
An ppter delictum vnus ex conuasallis possit dominus ad se ano-
care seu. in. c. i. §. pterea ducatus in. vj. col. de phibi. seu
di alie. per fede.
Si vnus ex duobus fratribus habetibus seu. indidit de-
linquat ad quem ibit seu. in. c. i. §. pterea ducatus de phibi.
seu. alie. per fede.
Quis seu. inter vasallos fratres vno eorum mortuo que ei
portio redit ad dominum i. c. i. §. pte. duca. d. phi. seu. ali. p se.
Si filius in vita patris committat feloniam an sibi nocebit in suc-
cessione seu. pte mortuo in. c. i. in. i. col. de phibi. seu. alie.
per fede.
An p feloniam excuset dominus ne iusticiat vasallum cui pmiserat
inuestire eum vel et excuset ne herede inuestiat. in. c. i. §. in-
super de phibi. seu. alie. p fede.
An feloniam defuncti nocet heredi et es heres possit pfe-
qui feloniam contra dominum commissam in. c. i. §. insuper de phibi.
seu. alie. per fede.
An vasallus teneat p feloniam filij sui emancipati in. c. i. §.
insuper de phibi. seu. alie. per fede.
An remissio felonie facta antiquo vasallo inducat seu. re-
nouationem. in. c. i. §. insuper de phibi. seu. alie. per fede.
An inuestitu. seu. possit apponi pactum quod p teneatur p fel-
loniam commissa p filium in. c. i. §. insuper de phibi. seu. ali. p se.
An p separando a se filium pro feloniam pdat ius patrie pta-
tis in. c. i. §. insup de phibi. seu. alie. p fede.
An pater ppter feloniam filij possit eum exheredare i. c. i. §.
insuper de phibi. seu. alie. per fede.
An femine rustici vel milites excuset p ignorantiam iuris a
priuatione seu. in. c. i. §. pterea. u. i. de phibi. seu. ali. p fede.
An pater possit remittere vasallo feloniam pro qua a seu. ceci-
derat in. c. i. in. pn. in. viij. col. qui seu. da. pos.
SECTIO IIIA. Immunitas concessa posteris non extendit
ad descendentes ex femina. §. et qz. xxx. col. g seu. da. pos.
Ratio que descendentes ex femina et masculi non succedunt i
seu. i. c. i. §. et qz. i. xxx. col. qui seu. da. pos.

Regula cum fallentis. quod femina non succedit in seu. i. c. i. §. et
qz. rli. et rliij. col. g seu. da. pos.
Femina excludit p statutum ppter masculum an cesset perpe-
tuo excludit an vero non existente masculino admittet in. c. i. §.
quod in ti. epz vel abba. in. ij. col. quod si masculus p solam mo-
mentum post patrem supuiuat.
An state pco quod filia cum masculis succedat i seu. quod veniet
femia ad seu. in. c. i. §. quod in pe. et fi. col. in ti. epz vel abba.
An descendentes ex filia femina dicant descendere ex corpo-
re aut in. c. i. §. hoc quoque in. vij. col. de suc. seu.
An seu. nouum reuersus ad dominum existetibus agnatis an pos-
sit p dominum dari femine in. c. i. in. iij. et iij. col. quemadmodum
seu. ad fil. perti. et quid in emphiteosi.
An dominus possit reinuestire feminam agnatis exclusis in. c. i.
in fi. col. quemadmodum feudum ad filiam perti.
Femina potest esse domina seu. et habere iurisdictionem in. c. fi.
§. femina p quos fiat inuesti.
Femina non succedit in seu. nisi aliud ex tenore iusti. ap-
pareat in. c. i. in. pn. de iusti. que titius accepit a sempro.
Si seu. descendit in feminas tunc supuenientibus masculis post
istas feminas reassumit naturam suam ut masculinum remaneat
at in. c. i. in. ij. et vj. col. de cotro. seu. apud pa. termi.
An in seu. successionem et transitorio ad feminas filius ma-
sculus excludat nepotem et femina in. c. i. in. iij. col. de con-
tro. seu. apud pa. termi.
An vasallus teneatur recognoscere seu. a femina in. c. i. i.
iij. col. de cotrouer. seu. apud pa. ter. et quod si dominus decessit
cum masculino et femina.
Feudum femineum renouatum in personam mariti assumit no-
nam formam in. c. i. in. vij. col. de cotro. seu. apud pa. termi.
An generis appellatio veniant descendentes ex femina i
c. i. §. hoc quoque in. vij. col. de suc. seu.
An appellatio posteritatis veniat descendentes ex femi-
na in. c. i. §. hoc quoque in. vij. col. de suc. seu.
An in seu. femineo succedat femine vna cum masculis in. c. i.
de benefi. femi.
An in seu. conditionato succedat femina in. c. similiter de
capita. qui curias vendi.
SECTIO IIIA. Quis conditor et quod hoc volumine co-
pilatum in prelijs in. i. et v. col.
Constitutiones extraordinarie huius compilationis feuda-
lis non sunt autem in prelijs in. ij. col.
An hodie liber iste appellet versus sine consuetudines cum sint
in scriptis in prelijs col. iij.
An consuetudines seu. ligent omnes gentes i pludijs i. vij. col.
Quod consuetudines feudales ligent et in foro civili et canoni-
co et in foro conscientie in prelijs. col. vij. et ibi quod ligent
clericos.
Quid sit feudum in prelijs in. xij. col.
An concessiones feudorum sint privilegia in pludijs. col. iij.
Fendorum concessio potius sapit gratiam quam actus marie one-
rosus in pludijs in. iij. col.
Seruitium p seu. non est vt merces vel pcius sed merum serui-
tium et recognitio in prelijs col. xiiij.
Feudum ex qualitate refectionis que prestat potest dici emptio
vel locatio in prelijs. col. xiiij.
An seu. dicat actus inominat an nolatus i plu. col. xiiij.
Feudatarius habet utile dominium in pludi. col. xv.
Feudatarius egparat emphiteote i pludi. col. xv. et fi.
Feudatarius et pprictarius sunt diuersa et libellus super
vno non concludit in alio in prelijs col. xv.
Concedendo omnem proprietatem an remanet feudum in p-
ludi. col. xv.
Liberando ab omni seruitio non tamen extinguitur feu-
dum in pludijs col. xv. et ibi an directum cum vtili solidet.
In quibus rebus feudum constitui potest in prelijs col.
xvi. et ibi an in annuis pstationibus redditibus.
An si datur feudum pro annua prestatione cessans a solu-
tione cadat a feudo in prelijs col. xvij.
Imperator non est a papa deponendus nisi ex magna

causa in prelu. col. xviiiij.
An dñs feudi possit remittere pensionē vel seruitia con-
sueti in prelu. col. xviiiij.
Pro cessante modici canonis an cassetur caducitas in
prelu. col. xx.
Feudū dī seruitus in prelu. col. xxi. z. xxiiij.
Appellatiōe heredū in feu. vel filiorū qui veniant in pre-
lu. col. xx.
Querit feu. aliter q̄ p̄ iustitiam i pludis col. xxi.
Quare dicit feu. z vas. quare dicunt fideles in prelu. col. xxiiij.
Inuētiō z nomē feu. z vas. vñ. in pludi. col. xxiiij.
Quo cōstitutū vel acq̄rit feu. in prelu. col. xxiiij.
Feu. regalia vel nō in prelu. col. xxv.
Feu. nobile vel nō nobile in pludi. col. xxv.
Feu. nouū nō nobilitat in prelu. col. xxv.
Feu. franchū vel nō frāchū in pludi. col. xxvij.
Ad q̄ remanet obligat⁹ q̄ bz feu. frāchū in plu. col. xxvij.
An hñs feu. franchū pōt alienare incōsulto dño in prelu
dijs col. xxvij.
Feu. hñs p̄riā naturā vel impropriā in plu. col. xxvij.
Feu. nō pōt auferri sine cā iusta in plu. col. xxvij.
Qd̄ feu. dicat nō hñe p̄riā naturā z q̄ vicariatus eccle-
sie romane nō sunt feu. p̄rie s̄z administratiōes in prelu-
dijs col. xxvij.
Concessio ita q̄ nō teneat recognoscere nō h̄z p̄riāz na-
turam feu. in prelu. col. xxx.
Feu. emptū nō h̄z naturā feu. in pludi. col. xxx.
Feu. ecclesiastica z secularia in pludi. col. xxx.
Antiquū paternū z nouū feu. q̄ dicant in plu. col. xxx.
Remittēdo felloniā vel renouādo inuestim. feu. nō desi-
nit esse antiquū in prelu. col. xxx.
Quid si de iā reuerso feu. venio inuesti. col. xxx.
An presumit antiquū feu. in prelu. col. xxx.
Verba inuestiture tanq̄ de paterno z antiquo an p̄bent
vel faciāt feudū dici antiquū in prelu. col. xxx.
Si ep̄s cū capto in concessione dicat antiquū an p̄sumit
antiquū in prelu. col. xxx.
Si sup̄mi p̄ncipes dāt feu. nouiter vt antiquū satis suffici-
unt verba enunciativa in prelu. col. xxx.
Feu. masculinū feu. femininū qd̄ sint in plu. col. xxx.
Diuisibile z idiuisibile feu. in plu. col. xxx.
An cui est concessus feu. habitatiōis possit alteri eā loca-
re in prelu. col. xxx.
An feu. in dubio dē p̄sonale in plu. col. xxx.
Reale p̄sonale z p̄sonalissimū feu. in plu. col. xxx.
Feu. rectū in prelu. col. xxx.
An vs cōcessio feu. cursoris facta claudo i plu. col. xxx.
Ligū feu. in prelu. col. xxx.
Adiorē p̄tatem hēt superior in vasal. ligū q̄ in alium
in prelu. col. xl.
In feu. ligio nō h̄z locū p̄riā in plu. col. xli.
An in dubio presumuntur bona feu. an vero allodialia in
prelu. col. xli.
Feu. guardie z gastaldie als p̄ mercede i prelu. col. xliij.
Feu. camere vel canene soldata in pludi. col. xliij.
Er prestatiōe census vel recognitiōe an presumitur feu.
in prelu. col. xliij.
Feu. aduocatie quid sit in prelu. col. xliij.
Que actio datur pro feu. in prelu. col. xliij.
Quid est homagiū in prelu. col. xliij.
Qui possunt in feu. que dñs ē inter laicos z clericos ifeu-
dantes in. c. i. in prin. in. iij. col. qui feu. da. po.
An feu. reuerfium dicitur de mensa in. c. i. in prin. in. x. col.
qui feu. da. po.
Si feudū reuerfuz nō in feudauit p̄decessor an successor
poterit illud in feudare in. c. i. in prin. in. x. col. q̄ feu. da. po.
Quanto tempore inducit consue. in feu. in. c. i. in prin. in.
xliij. col. qui feu. da. po.
Quot actus requirant ad hanc consuetudinē z q̄no in. c.

.i. in pn. in. xvj. col. qui feu. da. po.
An possit in feu. decimas laico clericus in. c. i. in principio
in. xvij. col. qui feu. da. po.
Utrum rem non solitā in feu. occupatā per potentē possit
prelatus in feudare in. c. i. in prin. in. xviii. col. q̄ feu. da. po.
Initia z progressum feudorum in. c. i. s̄. z q̄ in. i. col. qui
feu. da. pos.
Feudū amouibile ad placitū non est feudum p̄rie. c. i. s̄.
notandū qui feu. da. pos.
Feudū nō pōt p̄ principē sine cā auferri i. c. i. s̄. notā dū
glo. qui feu. da. pos. z in. c. i. in. vj. col. qui. suc. tene.
An requiratur sententia ad priuationem feu. c. i. s̄. notan-
dum qui feu. da. pos.
An feu. possit concedi pro pecunia in. c. i. s̄. notandum q̄
feudū dare pos.
Concesso feudo fructus pendentes an videntur dati i feu.
.c. i. s̄. notandū qui feu. da. pos.
An feu. p̄ mercede datū reuocet in. c. i. in prin. sine p̄teri-
ta siue futura z ibi quousq̄ durent in. v. col. de feu. guar.
Feudū p̄ mercede z guardie z gastaldie habēt impropri-
am naturā feu. in. c. i. in prin. de feu. guardie.
Si auferit officiū ante tps̄ officiali. an retinebit feu. q̄ p̄-
pterea dat in. c. i. in pn. in. pe. col. de feu. guardie.
An pactū qd̄ pp̄ ingratitudinē nō auferat.
Feudum valeat in dicto. c. in principio in penultima col.
de feu. guardie.
Feudū aduocatie scutiferorū z simile q̄no z q̄n p̄nt aufer-
ri in. c. i. in prin. in. fi. col. de feu. guardie.
Feudū p̄ defensa vite dñi facta vel ēt fienda an reuocari
possit q̄n in. c. i. in prin. in. fi. col. de feu. guar.
Aduocato p̄ liberatiōe vite vel maxima cā nō tarat sala-
riū in. c. i. in fi. col. de feu. guar.
Feudum annuū vel ad beneplacitū q̄no finitur in. c. i. in
prin. in. fi. col. de feu. guar.
Et qualitate officij presumitur qualitas beneficii z feudi
in. s̄. si vero de feu. guar. in. iij. col.
Feudū mercedis vel p̄ seruitio an transit ad heredes in
.c. i. s̄. si vero in. iij. col. de feu. guar.
Si primo dicit rem allodiam z succubuit an possit po-
stea dicere feudalem in. c. i. s̄. si vero i. xv. col. de feu. guar.
z an ex mendatio confecto perdat feu.
Concessa custodia castri filio per patrem. non tamen vi-
detur feudū guar. c. i. s̄. si vero in. fi. de feu. guar.
An datū in feud. guar. vel simile possit p̄feribi in. d. s̄. si
vero in. fi. de feu. guar.
Do tibi in feudū qd̄ dederā gaio cui nihil repit datū an
valet ista concessio in. c. i. s̄. si vero in. fi. de feu. guar.
De feudo tento per alium non potest fieri inuestitura pu-
ra sed conditionata in euentuz vacationis i. c. i. in. i. col.
qui succe. tene.
An valet inuestitura d̄ feu. alieno cū vacauerit i. c. i. in. iij.
col. qui succe. tene.
An parcs sint de necessitate ad inuestituram in. c. i. in. iij.
col. qui succe. tene.
Imperator an teneat habere ratam inuestiturā p̄decesso-
ris in. c. i. in. iij. col. qui succe. ten.
An dato feudo alieno sub conditionē cum vacauerit pos-
sit interea cōcedens mutare sententiā vel euēniēte cōditio-
ne an cogitur p̄cise adimplere inuestituram in. c. i. in. v.
col. qui succe. tenean.
Quando inuestitur aliquis de feu. alieno an sufficit taci-
tus consensus vasalli tenentis feu. in. c. i. in fine qui suc-
ce. tene.
An dñs q̄n tradere nō potest feudū qui solū inuestiturā se-
cit teneat ad iteresse z quid si solet p̄misit ifeudare i. c. i. in
ci. i. v. col. de cōtro. iuesti.
Ubi nō apparet d̄ q̄litate z q̄ritate feu. totū p̄sumit feu. i.
.c. i. s̄. cū at i. iij. col. d̄ p̄r. iuesti. ibi q̄re aliter i ephiteosi.
In cābio feudi requiritur eadē solēnitās que i cōcessiōe
feu. i. c. i. s̄. cū aut col. iij. de cōtro. iuesti.

An feu. sint idiuua i. c. i. §. cū at i. vj. col. d. cōtro. inuesti.
An augmētato a dño feudo augenda erunt seruicia in. c. i. §. rur^l in fi. de cōtro. inuesti.
An cū ciuilitate agat ad pzinatōē feudi vel alias d. facto ex quo pōt criminaliter agi requirat q̄ in libello ponatur mensis et locus i. §. itē si fidelis in. iij. col. q. mo. feu. amit.
An fiat diuisio feu. quō an in capita sui an in sūmātes vel domos vel quō in. c. i. §. si fuerit in fi. q. mo. feu. amit.
Quō q̄ dicat habere feu. in curia dñi et de feu. de camera vel canena in. c. i. in. §. itē sigs qui. mo. feud. amit. Ibi quō est curia. ita q̄ dñs ibi habeat districtū vel honozē.
An cōsuetā dari in feudū possunt dari sine solēnitāte i. c. i. in prin. in. ij. col. ep̄m vel abba.
An per duo instrumēta pbetur antiquitas feudi in. c. i. in prin. in fi. col. ep̄m vel abba.
An in feudo cōditionato ad certū seruiciū aliquo casu succedat femina in. c. i. §. quinetiā in. i. col. in ti. ep̄m vel ab.
Licet mutus p̄dat feudū balbutiēs nō. in. c. i. §. mutus in fi. ep̄m vel abba. Et qualiter reuocabit feudū a mutō.
Nō pōt in feudū inuaso cōfirmare in. c. i. e. natu. feudi.
Feudū trāsit cū vniuersitate et an venit in petitiōe hereditatis in. c. i. in prin. de suc. feu.
Si p̄ accepit feu. p se et ticio filio. cū nolando i vita p̄tis.
An fili^l dicet cōsors i feu. in. c. i. in prin. d. succel. feu.
An sit dñs an si inuestitura dicat d feu. p̄no an dicat de antiquo in. c. i. §. hoc quoq̄ de succel. feu.
An p̄ possit vni filioz stipulari feu. ita q̄ alteri nō queratur in. c. i. §. hoc quoq̄ in. vj. col. de suc. feu.
An feu. venit in petitiōe hereditatis in. c. i. §. hoc quoq̄ vij. col. de suc. feu.
An p feu. cōpetit beneficiū. l. fi. C. de edic. diui adri. tol. in. c. i. §. hoc quoq̄ col. vij. de suc. feu.
Itē feu. respectu diuersaz psonaz pōt dici nouū et paternū in. c. i. §. hoc quoq̄ in. vij. col. de succ. feu.
Feudū pōt dari pure vel sub cōditiōe ex die certa vel incerta in. c. i. qui suc. tene.
Feu. eggerat potius dētui q̄ vltie voluntati i. c. i. q. suc. te.
De feu. p aliū tēto. an. possit aliū inuestiri i. c. i. in. ij. col. hic pōt esse ti. qui. suc. te.
An si inuestit^l an enētū p̄ditiōis moziat heres suus purifi cata p̄ditiōe poterit petere feu. i. c. i. iij. col. q. suc. tene.
Ad relaxā. feu. tpale finito tpe nullus aliū terminus datur in. c. i. §. fi. de cōtentio. inter do. et vafal. nec alia snia expectatur in. c. i. de feu. sine cul. non amit.
An si ff cōtendat de portioe fratris cū dño quō pbabit et quid si ipse superstes partē suā alienat. in. c. i. d. conten. inter me et dñm de poz. fra. mci.
An in feudis regalib^l ducatu marchionatu et similibus hz locū successio in. c. i. §. fi. de alie. feu.
Feu. an v̄it i collatiōez cū fr̄ib^l i. c. i. dño d feu. march.
An fili^l natural succel. m̄ i i feu. i. c. i. an mari. succel. vro.
An feu. datū minimis valuasozibus p̄ minores possit auferri in. c. i. an mari. succel. vro.
Reuelans secreta dñi p̄dit feudū quō in. c. i. in prin. et in fi. qui. mo. feu. amit.
In feu. et in penalibus extētio sit ad similia et iudex arbitrat^l sup similitudine in. c. i. qui. mo. feu. amit.
An cōtrahens amicitia cū inimico dñi per dat feu. in. c. i. qui. mo. feu. amit.
Lora quo iudice sint tractāde cāe feudales i. c. i. in prin. apud quem vel quos.
Quā super feudo litigat super possessozio quis erit iudex i. c. i. in prin. in. iij. col. apud quem vel quos.
Quis erit iudex in causa appellatio. in feudis in. c. i. in prin. in fi. col. apud quē vel quos.
In feu. nō p̄cedit progatio i. c. i. i fi. p̄n. ap̄ quē vel quos.
Qui hz decimas in feu. an alij possint eas in feudat in. c. i. si aliquis apud quem vel quos.
Feudū inter fratres an possit diuidi et diuidēdo an videatur renūciare iuri succedēdi in. c. i. in. ij. col. in titu. impe-

rator lotha. euge. pape.
An scā refutatioe feu. atiq̄ vt fiat reintegratio vt de feu. no no cēsebit feu. nouū i. c. i. col. iij. impa. lotha. euge pape.
Si ff accipit feu. sub noie fr̄is q̄ nō vult portioē suā ratificare cui acq̄rit illa portio i. c. i. in. ij. col. de bene. fra.
An feu. possit acq̄ri p̄ pecuniā i. c. i. col. iij. de ben. fra.
Feu. q̄sitū eqs et armis cōib^l v̄z cōe i. c. i. i fi. d. bene. fra.
An altez iustire v̄l executionē facef nulla snia p̄cedēte in. c. i. in. ij. z. iij. col. et in fi. d. feu. sine culpa nō amit.
An de feu. p̄ aliū possessō q̄ possit inuestiri in. c. ij. quo tēpore miles.
An si concessio feu. alieni nō tenet possum agere de euic. in. c. ij. quo tempo. miles.
Lōcessio scā de feu. aliēo mortuo vasallo sine herede an deā cōcessio p̄ualeat in. c. ij. in ti. quo tempo. miles.
An fructus feudi appellatioe vel reductioe pendēte possint sequestrari in. c. fi. quo tpe miles.
Feudū ad se reuersū p̄t dñs reuocare i filiā postpositis agnatis idē in emphiteosi in. c. i. quēadmodū feu. ad filiā perti.
An finio feudovel emphiteo. dñs tenet reuēstire agnatos an possit reuēstire filiā in. i. z. iij. col. quēadmodūz feu. ad filiā pertinet. et ibi an p̄nt appellare.
An ex paciētia nō lōga p̄sumit titu. in feudalibus in. c. ij. si de inuesti. inter do. et vafal. lis oriat.
An feu. possit acq̄ri pecuniā. c. i. d. feu. da. in vi. l. cōmis.
Pactū legis cōmissioe ē rigorosū et quō d̄bat an hz locū in feu. in. c. i. de feu. da. in vicē. l. cōmis.
Alia opi. tenēda i dubio i. c. i. d. feu. da. in vicē. l. cōmis.
An et quō v̄z cōcessio de feudo ab alio tēto in. c. ij. de feu. dato in vicē legis cōmis.
An i feu. p̄scripto suc. h̄s i. c. fi. d. feu. da. i vicē. l. cōmis.
Quo iure decidatur cāe feudales i. c. i. d. feu. cogni.
An actioe nascit ex cōsuetudine feu. sit stricti iuris in. c. i. de feu. cogni.
In quibus cōstitui pōt feu. et quō nō in rebus mobilibus in. c. fi. de feu. cogni.
Quid ē feudū d camera et quō de canena et quō nō trāsit ad heredes in. c. fi. in. ij. col. de feu. cogni.
In feu. d camera vel canena si dñs nō p̄cipit nō soluet. itē nō tenet nisi iqtū facere pōt in. c. fi. i. iij. col. d. feu. cogni.
An bona mobilia cedūt feudo cū cōcessioe rei imobilis i in. c. fina. in fi. col. de feu. cogni.
An decie possint dari i feu. marie laicis i. c. ij. i fi. d. se. cog.
Quō feu. dicat nō h̄re p̄pria naturā feu. et quō cōditionatus in. c. i. qd sit inuestitu.
Quō feudū cōditionatū nō admittit p̄nias nec in feudo frācho nec litigio in. c. i. in. ij. col. qd sit inuesti.
Vasallus p̄ abusuā inuestiturā tenet tradere et pati vti in. c. i. in. ij. col. qd sit inuesti.
Act^l v̄z fieri solēniter. i. seruatis seruādis et q̄ solēnitaz requirat in inuestitura in. c. in. iij. col. qd sit inuesti.
Concedendo p̄ ann. ia quātitate an censet feudū in. c. i. i fi. col. qd sit inuesti.
An si in cōcessione apponit pactū turpe an valet cōcessio i. c. i. in fi. qd sit inuesti. et ibi an p̄ seruitio citharedi sit licitum dare feu. ibi de orga.
Qui nō hz administra. nō in feudauit in. c. i. in. ij. col. per quos fiat inuesti.
Feudū v̄z in bonis vasalli tō ex eo tenet ad decimas et collectas in. c. i. in. ij. col. per quos fiat inuestitura.
An feu. possit in feudari alteri eque idoneo in. c. i. §. i. per quos fiat inuesti.
An accipiēs in feu. a vasallo p̄cio dato possit p̄ciū repetere in. c. i. §. qz primo per quos fiat inuesti.
An seruus possit inuestiri de feu. in. c. i. §. p̄sonā p quos fiat inuestitu. quid sit dictū vt sibi querat.
An seruus possit aliū i feu. i. c. i. §. p̄sonā p quos fiat inuesti.
An infans vel furiosus possit inuestiri de feu. in. c. i. §. per sonas per quos fiat inuesti.

An cōcesso feu. seruo si moriat quis in illo succedit in. c. i. §. psonam p quos fiat inest.
 Pacto pnt ptes alterare naturā feu. in. c. i. §. fi. p quos fiat inest.
 Concessio feu. ad longū tps quō intelligit in. c. i. iij. col. de inuesti. de re alie. facta.
 An tertius possessor dñm vendicantē rē feudales possit excipere de vñli dñio vasalli in. c. i. in prin. in fi. col. de inuesti. de re. alie. fac.
 Ibi qd quēto respectu vasal. p̄sulet p remediū. l. is a quo.
 An feu. venit cōdicandū rōne societatis oīum bonoz in. c. i. in prin. in fi. col. de inuesti. de re alie. fac.
 An in feu. pcedat pign^o iudiciale siue missio i possessionē ex primo vel scdo decreto in. c. i. §. quid ergo in fi. col. de inuesti. de re alie. facta.
 Statutū qd maritus succedat vxori an hz locū in re feudali in. c. i. §. fi. de inuesti. de re alie. fac.
 An additamentū feu. siue corporale puta p̄diū siue incorporale. puta iurisditio redeat ad do. cū feu. in. c. i. §. fi. z in pe. z fi. col. de inuesti. de re. alie. facta.
 Que possident vt vnita cū feu. iudicant eo iure quo sue. ei. c. i. §. fi. de inuest. de re alie. facta.
 Si cū feu. teneo p̄diū p quo p̄sto seruitia sicut p feu. an iudicat vt feudū in. c. i. §. fi. de inuesti. de re alie. facta.
 An emphi. pp nō solutā minimā partē census cadat a toto in. c. i. in prin. in iij. col. quali. oli feu. alie. pote.
 An in feudo vel emphiteosi ad dñm rener his teneoñs re inuestire primozē agnatū z si nō faciat an possit appellat in. c. i. in iij. col. qua. olim feu. alie. pot.
 Autē. que res. C. cōia delega. nō hz locū in feu. i. c. i. §. do nare quali. olim feu. alie. po.
 An de fructibus feu. p̄z possit z teneat dotare filiaz in. c. i. §. donare in. iij. col. quali. olim feu. alie. pote.
 An marit^o possit dare feu. vxori in donationē pp nuptias in. c. i. §. donare col. iij. qua. olim feu. alie. po.
 An legatū feu. factū p aia v3 in. c. i. §. donare in. iij. col. q̄ liter olim feu. alie. pote.
 An si cōcurrat dñs z agnati i redimēdo vel dñs z agnati i p̄hibēdo feu. ali. q̄s p̄feri i. c. i. §. poz. qua. oli. se. ali. po.
 An feu. maiora. vel minora p̄nt diuidi quo ad administratōne vel quō i. c. i. §. fi. quali. olim feu. alie. pote.
 Qd feu. dicat p̄ntū i. c. i. iij. col. d̄ gradi. succe. in feu.
 Qd cōcedēdo feu. iure antiq̄ feu. an feu. dicat nouū vel anti quū in. c. i. in. iij. col. de gradi. suc. in feu.
 Quid si i inest. narret qd als p̄zi meo i feu. cōcessit an p hoc desinat cē feu. nouū si nō apparet q̄ p̄zi meo cōcessus fuerit in. c. i. in. iij. col. de gradi. suc. in feu.
 Quid si prelatus infeudando dicit feudum solitū infeudari an v3 cōcessio. z credat istis verbis enūciatīs in. c. i. in. iij. col. de gra. suc. in feu.
 An feu. questitū cōi pecunia z noie ppzio coiceet inter fratres in. c. ij. de fra. de no. be. inuesti.
 An p̄z i feu. filij hēat vsūfruc. i. c. ij. de fra. de no. be. inest.
 Refutatio feu. v3 fieri in manibus dñi nō alterius in. c. i. de vas. decre. eta.
 Feudū renūciatū ita vt filius inuestiat an desinat esse nouum in. c. i. in. ij. col. de vas. decre. eta.
 Et an in p̄iudiciū agnatoz an renūciatīs.
 Quid si dñs dicat remittim^o tibi culpā restituimus feu. z de nouo cōcedimus an dicat feu. nouū in. c. i. in. iij. col. de vasal. decre. eta.
 Dñs dat feu. cū hac cōditōe vt sortiat naturā antiq̄ feu. an isto casu censeat antiquuz z qd in plato in. c. i. in. fi. de vasal. decre. eta.
 Qñ causa respectu particularis interesse pōt tangere do minū an dñs feu. possit esse iudex in. c. i. in. i. col. d̄ cōtro. feu. apud pares termi.
 Dñs feu. qui non recognoscit supiozē tñ ē iudex i cā feu. inter se z vasallū in. c. i. in. i. col. d̄ cōtro. feu. apud pa. ter.
 An in causis in quibus super feu. vel cū vasallo agit nō ta

mē. l. feudoz dñs feu. sit iudex inter se z vasallū. qd si ali as hz iurisd. qd si supiozē nō recognoscit in. c. i. in. ij. col. de cōtro. feu. apud pares termi.
 An v3 cōpromissū factū in arbitriū de feu. in. c. i. iij. col. qñ ē qd iter dñm z agnatū an feu. dicat nouū cui onus p bādū incūbit z cui iuramentū deserit in. c. i. in. iij. col. d̄ cōtro. feu. apud pa. ter.
 An feu. dicat qd hereditariū ita vt nō trāseat in filios nisi heredes in. c. i. in fi. col. de cōtro. feu. apud pa. ter.
 Feudū natura sui magis respicit ascendentē z stipitē q̄ descendētes in. c. i. in. ij. col. de cōtro. feu. apud pa. ter.
 Quid si vasallus monachus factus vel clericus vult dimittere habitū an recupet feu. in. c. i. in. ij. col. de mili. va fallo qui arma. belli. depo.
 An si rex sit monachus ius regni transeat in monasteriuz qd de aliis vasallis in. c. i. in. iij. col. de mili. vasal. qui arma bellica depo.
 Cause p̄uatiōis feudi extendunt a simili vel maiori exp̄sis in. c. i. in prin. in qui. cau. feu. amit.
 Feu. datū ad certū seruitiū si redit ad dñm remanet liberū z si itez a dño det nō v̄ datū sub eodē onere in. c. i. in prin. in. ij. col. in qui. cau. feu. amit.
 In dubio an feudū v̄ datū ad seruitiū prestādū in. c. i. in. ij. col. in qui. cau. feu. amit.
 Feudū licet pacto altercē retinet in alijs naturā feudi in. c. i. in. iij. col. in qui. ca. feu. amit.
 An simplex cōcessio castri sonet feu. vel. donationē simpli cē z qd si qñq̄ fuit feudale in. c. i. in fi. in qui. ca. feu. amit.
 Que dicant essentialia in feu. z ibi an iuramentū fidelitatis possit remitti in. c. i. §. ē z alia in. iij. col. que fuit prima cau. bene. amit.
 Si feudū pignorat ecclesie que hz directū dñm an fructus debeāt cōputari in sortē in. c. i. §. sed z qui delator q̄ fuit prima cā bene. amit.
 Feudum non amittitur nisi ex magna causa. c. i. §. predictis in prima col. que fuit prima causa benefi. amit.
 An si vasallus alienando vel inuestiturā nō petēdo perdit feudum reuertat feudū ad dñm vel ad agnatos in. c. i. §. p̄dictis in. iij. col. que fuit pri. cau. bene. amit.
 An in casib^o quibus vasal. p̄uaf feu. ad dñm reuertat an ad agnatos vel filios in. c. i. in. §. predictis in quarta col. z seq. que fuit pri. cau. bene. amit.
 Quid si per negligentā vasallus feu. pdit an reuertatur ad dñm an ad agnatos. in. c. i. in. §. predictis in pe. col. q̄ fuit pri. cā benefi. amit.
 An pater possit stipulari feu. p se z filio naturali ita qd ē naturali querat in. c. i. §. sed vtrū p quos inuesti.
 An ex quo in pecunia feudi constitui nō pōt dñs possit feudum repetere in. c. i. si de feu. vasal. fuerit interpellatus.
 Quid si dñs dubitat an sit feu. vel nō sup quo ē sibi facta denunciatio an cogat litē cōtestari in. c. i. si de feu. vasalli fuerit interpellatio.
 Vasallus permittit p̄scribi a tertio feudo dñs cōtra quē nō est p̄scriptū qz seruitia sibi semp̄ prestita sunt egit z recuperavit feu. an vasallus possit feudū recuperare a dño i c. i. si de feu. vasal. fue. interpella.
 An in dubio p̄sumat feudū nouū an antiquū in. c. i. si de feu. fue. contro.
 Feu. pōt esse p vna linea nouū p alia antiquum. c. i. si de feu. fue. contro.
 Feudū est seruitus ideo in dubio res nō p̄sumit feudalit in. c. ij. de cōtro. inuesti.
 An qz dixit rē ppriā possit dicere eā cē feu. in. c. ij. in fi. si de feu. fue. cōtro.
 An possit dari feu. sub cōditōe z an effectum sortiat in. c. moribus si de feu. fue. contro.
 De feu. possessio p aliū an quis possit pure vel sub cōditōe inuestire i. c. moribus si de feu. fue. contro.
 Concedēdo feu. p se z heredibus clerico in sacris intelligit de heredibus. s. trāsuersalibus in. c. naturales si de

feu. fue. contro.
Inuestitio aliquoz de feudo p se z filijs natis si habebat
solū filiū naturalē an ille possit succedere i feudo i. c. natu
rales si de feu. fue. cōtro.
Infeudās rem successiue duobus in quē videt translatuz
vtilē dominiū z ibi de vendēte i. c. si facta si de feu. fue. cōtr.
An qd de vendēte rē duobus vel ifeudate p. l. quoties
. C. de rei vēdi. pcedat ē in vēdente vī ifeudanti ecclesia
si ei vēdat vel ifeudat in. c. si facta col. ij. si de feu. fue. cōtr.
In generali dispositiōe nec ex pte dñi nec ex pte vas. i du
bio nō venit feu. in. c. in generali si de feu. fue. cōtro.
An feu. veniāt in petitiōe hereditatis in. c. in generali si
de feu. fue. cōtro.
An feu. veniāt i restitutiōe fideicommissi vel etiā emphiteo
sis i. c. i generali si de feu. fue. cōtro.
An bñficiū. l. h. C. de edic. diu. adri. tol. habeat locum in
feudis in. c. i generali si de feu. fue. cōtro.
Pacta ēt extranea admittunt i feu. z nihilominus in alijs
i quib' nō ē pactū retinet naturā feudi i. c. feudū si de feud.
fue. cōtro.
Feudū datū p titio filijs z quib' dederit an possit aliēari
z si aliēat an remaneat feu. in. c. feu. si de feu. fue. contr.
Inuestitūre feudalis pacta ad alias psonas nō extēdunt
z pactū itelligit s'm naturā rei sup qua iterponit i. c. si d
feu. fue. cōtro.
Impetratio feu. per surreptionē vel obreptionē est nulla
ipso iure i p' ludijs i. viij. col.
An si feudū renouet i persona filiozū dicat feudū nouū in
. c. i. de vas. decre. eta.
An feudatari' vel emphi. qui cadit a feu. dbeat meliora
tiones recipe i. c. i. §. s. vasallus. hic finitur lex.
Regno reuerso ad dñm an teneat seruare pacta facta p
vasallū cū subditis suis in. c. i. in. iij. col. si vas. feu. p' uict.
In feudis magis autēdimus realitatē feudoz q̄ affectuz
personaz i. c. i. an ille qui iter fecit fra. domi.
An furiosus vel freneticus puet fundo de hys culpis q̄s
an furorē comisit i. c. i. an ille q̄ iter se. fratē domi. sui.
An vasallus occidēs cōnasallū pdat feudū i. c. i. an ille q̄
iter fecit fratē domi. sui.
An cōcedēdo feu. nouū iure antiqui feu. feuduz remanet
nouū i. c. i. de alie. feu. pa.
An agnat' q̄ alteri ifeudauit feu. possit illud renūciare in
preiudiciū eius cui ifeudauit i. c. i. de alie. feu. pa.
Feudū i dubio vī s'm cōmūnem naturā cōcedi. z potest
cōueniri vt p feu. nō iuret fidelitas i. c. i. pñ. de capi. cor.
An p simplicē ipotbecā pdat feu. in. c. i. §. pte. d ca. cora.
An feu. eccl. possit alteri ifeudari i. c. i. §. pte. de ca. cora.
Remissio penaz que sit p dñm nō regit inuatiōem in. c.
. i. qd iuris si post alie. feu. vas. id recu.
An i vasallo vel emphiteora admittat purgatio moze in
. c. i. quid iuris si post alie. feu.
An si dñs de antiquo feu. tāq̄ de nouo renouet inuestitu
ram cōsentiētibus agnatis an diceat nouū feu. z agnatis p̄
iudicabit i. c. i. an agnatus. vel filius repudiat heredi.
Quā ex colligatib' vnus allegat feu. nouū z alter antiquū
qs sit iuder i. c. i. an apud iudi. vel en. qd feu. termi. debe.
Abi qs dēclat z negat dñm feudi iudicē cū sit pōt dñs d
cētero ei denegare audiētā i. c. i. an apud iudi. vel en. qd.
feu. ter. debe.
An per pactū possit recedi a natura feudi. puta pacisci q̄
feudū sit alienabile i. c. i. de feu. nō habentē p'ri. na. feu.
An fedū pacto alteratū quo ad alienationē quo ad alia re
tinet natu. suā in. c. i. de feu. nō habē. p'ri. uatu. feu.
An feu. dato cū pacto vt possit aliēare p'ciū si aliēat erit
loco feu. vel debebit collocari i aliqō p'edium qd sit loco
feudi i. c. i. de feu. nō habē. p'ri. natu. feu.
An refutatio feu. possit fieri sine pacto i. c. i. de co. q̄ fidez
fecit agna.
Refutatio feudi facta agnato an sit realis an psonalis i. c.
. i. de eo qui fidem fecit agna.

An. l. ij. C. de resc. vēdi. hz locū i p'cessiōe feu. q̄ sit aliquo
dato vt recepto i. c. i. i pñ. i. ij. col. d. capi. q̄ curi. vendi.
An recognitio scā ab ecclia de aliq̄ re sapit recognitionē
feudalē i. c. i. i pñ. i. r. col. de capi. q̄ curiā vēdi.
Feudi alienati p'ciū cui applicat an cmptori i. c. i. de pro
bi. feu. alie. per lotha.
Ad datū dñi p q̄ p' scidef dñs i p'uationē feudi d'z ēē sub
scriptū testimōio piū i. c. i. §. h. d pa. iur. fir. tenē.
An feudū possit dari insolutum in. c. i. in prin. in. viij. col.
de probibi. feu. alie. per fede.
An vasalli possint inter se feudum diuidere in. c. i. in pñ. i
. r. col. de pbi. feu. alie. per federi.
An p'uetudo qd vir lucret' tertiā pte bonoz vxoris hēat
locū in feu. in. c. i. in pñ. in. r. col. de pbi. feu. alie. p fede.
An vas. possit relinquere feu. vni ex agnatis in. c. i. §. pte
terea ducatis de pbi. feu. alie. per fede.
In generali getatione nō vī renūciatū iuri feudi vī em
phiteosis i. c. i. §. pteca ducatis de pbi. feu. alie. p fede.
Dñs tantā iurisdictionē hz respectu seruitiozū in vasallū
q̄ pōt eū petere ad se remitti p seruitijs p'ctādis vbi cū
q̄ sit in. c. i. §. pteca lo vltimo in. v. col. de pbi. feudi
alie. per fede.
An in feudibus pcedit recōuentio in. c. i. §. pteca lo
vlti. i. v. col. de pbi. feu. alie. per fede.
An vasalli possint progare iurisdictionē alterius q̄ dñi z
quid de subditis cōtatum ciuitatum vel baronū in. c. i. in
. §. pteca in. r. col. de pbi. feu. alie. per fede.
In dubio res tota p'sumit feudalis q̄ pars in. c. vasal
lus el primo si de feu. fue. cōtro.
Qualiter in cā feudali pcedi debeat in. c. i. §. pteca lo
vltimo in fi. col. de pbi. feu. alie. p se.
An si sit concessum alicui feudum de camera vel canua
si camera non est soluendo habebit vasallus ex alijs bōis
dñi solut. in. c. i. in prin. de no. feu.
An sepumbabes cōe cū alio possit partē suā dare in feu.
cū forti in. c. i. §. ac sciendum de nouo feu.
An procedat argumē. de feu. ad emphiteosim in. c. i. an
agna. vel filius repud. heredi.
An si in feudi acquisitione vel cōseruatione interuenit pe
cunia dicat emptio an locatio vel quasi contractus in. c.
. i. in. 3. col. de bene. fra.
An feu. sit dēt' noiat' an inoiat' i. c. i. d be. fra. i. 3. col.
In dubio feudū vel emphiteosis vident' p'cessa s'm solitā
naturā in. c. i. in fi. quid sit inuestitu.
Licet datus emphiteoticus vel feudalis nō fuerit solēnis
tū illā rē in emphiteosim vel feudum suscipiens tenetur
ad canonis solutionem vel seruitia in. c. i. in prin. i. rj. col.
qui feudū da. pos.
Si feu. trāsit aliquo casu in filiū ēt rēpndiata heredi. quō
cōtra eos poterit agi ad seruitia exhibēda vel p nō erbi
bitis in. c. i. an agnati. vel fili. rep. be.
An dissolutione collegij vel vniōe feudi reuertat ad do
minū in. c. i. in fi. de capi. cora.
CFRIZUADANSSUAN. An feu. veniāt i
restitutione fideicō. vel etiā emphiteosis in. c. in generali
si de feu. fue. contro.
CFRIZUS. In dubio pater videtur stipulari pro fi
lijs feudum z descendētibz in preludijs. col. rj.
An filij inaequaliter succedant in feudis maxime ex ordine
patris in. c. i. §. z quia in. i. col. qui feu. da. pos.
An filij appellatiōe in p'ntatione vel cōcessiōe veniāt ne
potes z vltiores i. c. i. §. z quia col. ij. qui feu. da. pos.
Exclusa filia an exclusi sint nepotes ex ea i. c. i. §. z qz i. ij.
col. qui feu. da. pos. Ita habitas femine habitat nepo
tes ex ea in. iij. col. ibidē.
Filius in vita p'ris d'z cū p'fe quasi dñs feudi i. c. i. §. z qz
in. viij. col. qui feu. dare pos.
Filius z nepotis appellatiōe i cōcessiōe feu. an veniāt pne
potes z alij descēdētes i. c. i. §. z si cliētulus de alie. feu.
Fili' comit' i vita p'ris ē cōes i. c. i. l. ij. col. d feu. marchie

Et corpore meo dicit descendere q nascitur filia mea. i. c. i. in. i. col. de contro. feudi. apud pares terminan.

An indistincte procedat regula filius ergo heres in. c. i. i. prin. de capi. cora.

An feudū transeat in filios repudiantes hereditatē p̄is in. c. i. an agna. vel filius.

An emphiteosis paterna possit per filiū repudiata hereditate patris acceptari in. c. i. an agna. vel filius.

An dñs vel agnati possint cōsentire vt filius repudiet hereditatē p̄is z feuduz habeat in. c. i. an agna. vel filius.

An filius vasalli possit repudiare hereditatē p̄iaz z acceptare feuduz autem. c. i. an agna. vel fili.

An p testamentū possit p̄ dare licentiā ex p̄se repudiandi hereditatē vel tacite substituēdo z filius hoc casu poterit repudiare hereditatē z feu. retinere i. c. i. an agna. vel fili.

An filius institutus in re certa succedat equaliter cū fratribus in feudo in. c. i. an agna. vel filius.

Si post repudiationē tenere reperit feu. an tenet ad onera in. c. i. an agna. vel filius.

An filij dñi succedat in vasallagio repudiata quo ad alia hereditate paterna in. c. i. an agna. vel filius.

Utrū p̄ possit vni filioz assignare feudū in. c. i. in prin. in viij. col. de pbi. feu. aliena. per fede.

An vasallus tenet pro fellonia filij sui emancipati in. c. i. §. insuper de probi. feu. alie. per fede.

An pater filij p̄ nora dare possit in. c. i. §. insuper de probi. feudi aliena. per fede.

An p̄ separādo a se filij p̄ felloniā pdat ius patrie ptatis in. c. i. §. insuper de probi. feudi. alie. per federi.

An pater ppter felloniā filij possit eū exheredare i. c. i. §. insuper de pbi. feu. alie. per fede.

An si in iuramēto fidelitatis excipit seipsuz v̄z excipere filios z vxozē in. c. i. §. fi. de pbi. feu. alie. per fede.

Filius iurādo fidelitatē rōne feu. vni dño d̄ oēm hoīem mūdi postea succedit in f. n. paterno an z quō ex illo feudo iurabit fidelitatē in. c. i. §. fi. de pbi. feu. ali. p̄ fede.

FISCVS. cōtra fiscū difficiliter p̄bat in feudo. q̄ contra priuatū. c. i. §. z qz col. liij. q̄ feu. dare pos.

An feudū trāseat in fiscū publicatis bonis vasal. in. c. i. §. item si quis quibus mo. feu. amitta.

Si bona dñi p̄scent z postea apiat feu. noviter iussito p̄ dñm ante cōfiscationē an fiscus tenet stare inuesti. in. c. i. in fi. qui. sic. tene.

Publicatis bonis feudataris an feudū ibit i fiscū maxie si dñs illud vasallo nō auferit i. c. i. §. fi. p̄ quos fiat iussito.

An p̄ crimē lese maiestatis p̄ficē bōa supmo dño an mediatō i. c. i. in. vi. col. qualr vas. fideli. iura. debeat.

Bona mobilia cēsent subdita illi territorio vbi inueniunt z illi fisco q̄runf in. c. i. in prin. in. ij. col. de pace tenen.

An bōa bānitoz sint p̄f. in. c. i. in. pri. in. iij. col. d̄ pac. te.

Quomodo pene mulete cōfiscate in terris comitū v̄z baronū disponant an querātur ipsis comitibus an principi suspicioni in. c. i. in prin. col. v. de pace tenen.

An annotatio bonoz per p̄tunaciā vel confiscatio ppter crimē hodie sint sublate per autē. bona dñatorz in. c. i. in prin. in. viij. col. de pace tenen.

Confiscatio bonoz an p̄iudicet agnatis vel filijs in. c. i. in prin. in. viij. col. de pace tenen.

An generale arbitrium possit cōdemnādo d̄ crimine cōfiscare bona in. c. i. in prin. in. viij. col. de pace tenen.

An in reservatione quartę partis vel similis obventionū veniat bōa que cōfiscant z pene maleficioz in. c. i. in prin. in. ij. col. de capi. qui curi. vendi.

FLUMINA. flumē publicū nō p̄t priuatū officij in. c. i. §. si quis de manso. de contro. inuesti.

Flumina pub. sunt de regalibus in. c. i. §. sigs de manso de contro. inuesti.

An licitū sit ducere vel diuertere aquā de flumine publico in. c. i. §. sigs de manso de cōtro. inuesti.

An z quā licitū sit facef clusā i flumie pub. z tigna imittere i

rippā vicinam in. c. i. §. si quis de manso de contro. inuesti.

FRATER. an fratris app. cōp̄chēdit il. cusino. §. patruelis in. c. i. in. iij. col. de feu. marchie.

FRUCTUS. fructus fundi vel feudi an inter im mobilia cōputent in. c. i. in prin. in. viij. col. de pace te.

Ibi quid de pensioibus.

An lz pabulari fructus vel viuas accipere iuxta vias in. c. i. §. fi. de pace tenē.

An fruct⁹ feu. p̄dētes p̄nt obligari i. c. i. an agna. v̄z fili.

Quō diuidunt fructus mortuo vasallo z qd de fictis siue pensioibus in. c. i. an agna. vel filius.

An fructus feu. sint obligati creditoribus post mortez vasalli in. c. i. an agna. vel filius.

Colonus dz potius v̄dere fruct⁹ rei locate dño q̄ alteri ita z feudataris i. c. i. §. hys q̄r̄ i titu. hic finit lex.

FUGITIVUS. An fugitivus debitor vel asportans bona mea possit capi cū bonis in. c. i. §. si vero el. i. d̄ pace iura. fir. tenē.

GABELLA. Stante statuto q̄ de actu soluat gabella de actu nullo modo crit soluēda i. c. ii. quo tempore miles.

Si naus vi tēp̄statis deferat i portū nō dz solvere gabellaz in illo portu in. c. i. §. nauigia de statu cōtra libertatē ecclē. tol.

GRADUS. P̄ouiso facta per enumerationez gradū cōcedit fm subaz materiā ad v̄teriores gradus i. c. i. §. z si clientulus de aliena. feu.

HERES. Feudū vel emphiteosis ē si nō sit dictū in dubio videt cōcessa p̄ se z heredibus i. c. i. qui. mo. feu. cōsti. potest.

An si dñs deceffit relictis pluribus heredibus vasalli tenentur facere fidelitatē oib⁹ heredibus an vni tm̄ in. c. oēs si de feu. sue. cōtro.

Si ex feu. vasalli mortui tenet certū fūciū quō illud p̄stabit p̄ heredes z p̄ quos heredes z quib⁹ heredib⁹ an vni an oib⁹ in. c. oēs si de feu. fuerit cōtro.

Si plures sūt vasalli pro vno feu. quō seruicia prestabūt i. c. oēs si de feu. fuerit cōtro.

An qñ sint plures filij vnius vasalli possint p̄stituere pcuratorē ad iurādū fidelitatē i. c. oēs si de feu. sue. cōtro.

Cōcedēdo feudū p̄ se z heredibus clerico i sacris itelligit d̄ h̄dib⁹. s̄. trāfuer salib⁹ i. c. naturalis si d̄ feu. su. cōtr.

An fellonia defūcti noceat heredi z cō heres possit p̄seq felloniā d̄ dñz cōmissā i. c. i. §. isup d̄ pbi. feu. alie. p̄ fede.

Qui veniat appellatiōe heredis i. c. i. §. z si clientulus i. ii. col. de alie. feu.

HOMAGIUM. Quid ē homagiū i pludijs hu ius comēti. col. xlvij.

Qui p̄staf iuramētū p̄ homagio in pludijs colū. 50.

An hō hoīs mei sit hō meus in pludijs colū. 50.

Uñ homagia habuerūt originē in preludijs colū. 50.

Quotuplex homagiū i preludijs col. li. ibi de litigio.

Qualiter fiat hō meus stipulatiōe successiōe p̄fessioe ibi plura i preludijs. li. col.

Professio hoīs qd sit meus vel snia. an p̄iudicet alteri in preludijs col. li.

Quō p̄scribitur homagium in preludijs col. liij.

Rōe m̄imonij an forit mulier homagiū i plud. col. liij.

Ad qd tenet mihi hō meus in preludijs col. liij.

Qui hoies p̄ homagio iurēt an semie an oēs de domo i preludijs. col. lv.

Quomodo homo meus tenetur mihi ad subsidiū pecuniarium in preludijs col. lvj.

An hō me⁹ acgrat mihi an testari possit i pludi. col. lvij.

An p̄ homagio det possessoriū in pludijs col. lvij.

An qd tenet dñs subditis in preludijs. col. lvij.

Qualr finit homagiū morte renūciatis. surrogatiōe pro emptiōe rei libera. p̄scriptiōe excōitatiōe in pludijs. col. lvij. z. lr.

Hoies de māsuata i pludijs. col. lxi.

Onera extraordinaria an possint fieri ordinaria in pludis in materia homagij in. v. q. principali.

IGNORANTIA. Crassa et supina ignorantia et in statutis penalibus egparat scie in. c. i. §. ite si fidelis qui. mo. feu. amit.

Affectata ignorantia equipat scie in. c. vasallus. si de feu. sue. contro.

An mulier rusticus minor vel miles excusetur per ignorantiam in ris si feu. alie. vel aliam felloniam admittat in. c. i. de contro. iter do. et cmpto. feu. et ibi an saltim restituat in integrum.

An femine rustici vel milites excusetur per ignorantiam iuris a p natione feu. i. c. i. §. pterea el. i. de phi. feu. alie. p. fede.

IGNORANTIA. non est a papa deponendus nisi ex magna causa in pludis col. viij.

Impator an tenet habere ratam investituram antecessoris in c. i. in. iij. col. qui success. te.

Imperator an possit facere sine consilio pcerum suorum in. c. i. in pn. epm vel abba.

Imperator vel similes an possint priuare duces vel marchiones feudis illis concessis in. c. i. de natura feudum.

An feudare possit impator terras italie in. c. de natu. fe.

Quare cum agit de feu. maioribus concessis ab imperatore et impator iudex in. c. i. in pn. apud quem vel apud quos.

Impator an coronationem vocat rex in. c. i. §. sti. lotba.

Impator in terris ecclesie potest iura condere in. c. i. §. stitu. lotba.

Lombardia sub imperio in. c. i. costu. lotba.

Regnum imperatorum in. c. i. in. ij. col. de be. fra.

An populus romanus possit priuare imperatorem et an papa in. c. i. col. v. si inter do. et vas. lis ozia.

An impator sine licentia pape possit ipso renunciare in. c. i. de vas. decre. eta.

Vasallus tenetur associare imperatorem siue alius dominum in. c. i. §. si similiter de capi. coza.

An frangine et alij populi qui de facto non recognoscunt imperatorem de iure possint dici subiecti romano impio in. c. i. in prin. de pace iura. firma. tenen.

An actio iniuriarum siue pctoria ex l. cornel. finiat anno. c. i. §. iniuria de pace iura. fir. tenen.

An pctor iperatozis amittat feu. ecclesie in. c. i. §. si. de p. hibi. feu. alie. p. fede.

IGNORANTIA. quod dicat incrementum latens quod apparet in. c. i. §. sigs de maso i. iij. col. de p. tro. inuest.

An incrementum alluuiosis vel alias latens pertinet ad vas. in. c. i. in. §. sigs de maso. in. iij. col. de contro. inuesti.

An incrementum possessio quod grat possessori p. dii sine alia apprehensione in. c. i. §. sigs de maso. i. iij. col. de p. tro. inuesti.

An incrementum spectet ad vas. an ad dominum in. c. i. §. sigs de maso. in. v. col. de contro. inuesti.

An si incrementum puta insula remanet domino vas. teneat dare iter ad insulam per loca feu. domino in. c. i. §. sigs de maso. i. fi. col. de contro. inuesti.

An ratione incrementi quod remanet vasa. terre vas. in plus et minus seruicium quod prius in. c. i. §. sigs de maso. in. fi. col. de contro. inuesti.

An incrementum queratur fo vasallo an primo domino in. c. i. rursum in. i. col. de contro. inuesti.

Incrementum non mutat fines rei in. c. i. §. rursum de contro. inuesti.

An augmentatio a domino feu. augenda erunt seruicia in. c. i. §. rursum i. fi. de contro. inuestitu.

An incrementum quod grat emphiteote et de augere pensionem in. c. i. §. si quis de maso. de contro. inuestitu.

INIURIA. an actio iniuriarum siue pctoria siue civilis ex l. cornelia finiat anno in. c. i. §. iniuria de pa. iu. fir. te.

Qualitas violatiōis pacis aggrauat delictum ut puiat et de delicto et de violatiōe pacis in. c. i. §. iniuria de pace iu. fir. te.

Propter atrocitatem grauat quicquid crimen ut per iniuria capitaliter puniat in. c. i. §. iniuria de pace iura. fir. te.

An dānatus per iniuria sit infamis in. c. i. §. iniuria de pace iuramē. fir. te.

An iniuriatus tenet remittere iniuriam maxime racionem in c. i. §. iniuria de pace iura. fir. te.

IGNORANTIA. non refferat per verba presentis aut pteritis temporibus loquat instrumentum feudale in. c. i. §. notandum qui feu. da. pos.

An post factum instrumentum possit addi insolita in. c. i. §. si. quid sit inuesti.

Instrumentum potest formari in prima et tertia persona in. c. i. in prin. in tertia col. de nona for. fidel.

An notarius faciens instrumentum de actu prohibito sit infamis puta usurario in. c. i. §. callidis de p. hibi. feu. alie. p. fed.

An notarius minor. xv. annis describens instrumentum prohibitum puiatur in. c. i. §. callidis i. fi. col. de phi. feu. alie. p. fe.

IGNORANTIA. an qui interpella. vni ca sufficit vel plures reguntur in. c. p. rio. in. iij. et iij. col. de mili. vasa. qui cotu. est.

IGNORANTIA. investitura de castro an trahat vniuersaliter ad iurisdic. et alia corpora. et incorpora. in. c. i. in pn. de contro. inuesti.

Investitura abusiva ius transfert et dominus artat ad dandum pos. vacua. in. c. i. in prin. de contro. inuesti.

An deferendum iuramentum ad probandam investituram vasal. an domino in. c. i. in. iij. col. de contro. inuesti.

An dominus qui tradere non potest feu. qui solus fecit investituram tenetur ad interesse et quod si solus promisit feudare in. c. i. in prin. col. v. de contro. inuesti.

Consciendo in alienatione feu. dominus quia si vult investituram reuocare in. c. i. §. et si clientulus de alie. feu.

Excusat investituram non petes quod feudum ab alio possidetur in. c. primo in. ij. col. quo tpe miles.

Non petes investituram est primadus per sententiam an ipso iure in. c. i. in. ij. col. quo tpe miles.

Post lapsu temporis ad petendam investituram an purgatio mare admittat in. c. i. in. ij. et iij. col. quo tpe miles.

Tempus ad petendam investituram an sit vtile an cotinuum in. c. i. in. iij. et v. col. quo tpe miles.

Quantum sit tempus ad investituram petendam in. c. i. in. iij. col. quo tempore miles.

An inotuo vas. intra annum non petita investitura habet annu itege vel residuum temporis in. c. i. in. iij. col. quo tpe mil.

An propter minorem etatem suam vel domini excuset vas. qui non petijt investituram in. c. i. in. iij. et v. col. quo tpe miles.

An per infamiam domini excuset vas. si non petijt investituram in. c. primo quinta col. quo tempo. miles.

An absens excuset si non petijt investituram ex quo potuit procuratorem dimittere in. c. i. in. vj. col. quo tpe miles.

An vas. potest petere investituram per procuratorem in. c. i. in. vi. col. quo tempore miles.

Tempus agruo peti debuit investitura in. c. i. col. vij. quo tpe mil.

Quo loco debet peti investitura in. c. i. in. vij. col. quo tpe miles

Transferre beneficia et investire de feu. potest fieri in aliena dioc. siue domino in. c. i. col. vij. quo tpe miles.

Si certus locus assignatus est ad investituram petendam an possit alibi fieri vel peti in. c. i. in. vij. col. quo tpe miles. quod si in loco designato non potest peti quod vas. non audeat accedere.

In regno sicilie ignorantia iuris excusat a petitione feu. pp non petita investituram in. c. i. in. ix. col. quo tpe miles.

Quod debet vas. petere in effectu investituram intra tempus nec sufficit comparere si non petat in. c. i. in. ix. col. quo tpe miles.

An cessante inimicitia vel impedimento tenet mittere petere in. c. i. in. ix. col. quo tpe miles.

Qualiter se debet habere vas. in petitione investiture. et quod debet petere in. c. i. in. ix. col. quo tpe miles.

Quid si duo contendant de hereditate vel de regno a quo debet investituram peti in. c. i. in. xi. col. in ti. quo tpe miles.

Dominus nolens investire priuam proprietate in. c. i. in. x. col. quo tpe miles.

An tempus ad petendum investituram possit abbreviari in. c. i. in. x. col. quo tpe miles.

Quo fiet executio si non petentem investituram in. c. i. in. x. col.

quo tempore miles.

An minori currat tempus ad investituram petendam et an restituatur in integrum in. c. i. in. r. col. quo tempore miles.

Ad quem ibi feudum vasallo non petere investituram i. c. primo in. r. col. quo tempore miles.

An propter metum comminationis excusetur ne petere teneat investituram in. c. i. in. r. col. quo tempore miles.

An si inimicitie sunt perpetue erit perpetua excusatio in. c. i. in. r. col. quo tempore miles.

An cessante impedimento tenebitur de nouo petere investituram et habebit integrum tempus in. c. i. in. r. col. quo tempore miles.

Quis ad quantum tempus potest agnati petere renouari investituram in. c. i. in. v. col. quemadmodum feudum ad filiam pertinet.

Quid feudum vel emphyteosibus duobus culpa vel delicto vasalli. an agnati possint petere in se renouari investituram in. c. i. col. ij. quemadmodum feudum ad filiam pertinet.

Agnati si tamen tardauerunt petere investituram finitam in se renouari quod est alteri concessum feudum non amplius audiuntur petere renouari feudum in persona sua in. c. i. in. v. col. quemadmodum feudum ad filiam pertinet.

Agnati in petendo renouationem investiture feudalis preferuntur heredibus vasalli in. c. i. in. v. col. quemadmodum feudum ad filiam pertinet.

Et inter agnatos magis primi admittuntur.

Sola apprehensio possessionis. an sufficit pro investitura ita ut feudum transcat ad heredem i. c. i. q. mo. feudum constitui potest.

Si dominus post investituram verbalem dicit vasallo vade in possessionem feudum. an pro hoc idcirco vera traditio et sit rectum feudum. ita ut ad heredem transcat in. c. i. qui. mo. feudum constitui potest.

Quare est inuentus ut investitura fiat coram paribus curie in. c. i. in. ij. col. quibus mo. feudum constitui potest.

In feudo antiquo quantum ad successores tamen verbalis investiture regitur non realis i. c. fi. in. pe. col. de feudum cogni. i. c. i. col. ij. quid sit investitura.

An pro investitura feudum transferat possessio in. c. i. qd sit investitura.

Quid operetur investitura verbalis et an de iudicium adipiscere de et quod a tali sententia non appellabitur in. c. i. in. ij. col. qd sit investitura vbi de primo.

Investitura abusiva per quam signa i. c. i. l. ij. col. qd sit investitura.

Actus de fieri solentur. i. seruatis seruandis et que solentitas requiratur in investitura in. c. i. in. ij. col. quid sit investitura.

Si in investitura dicatur cedo tibi et cui ius dabitur feudum. quomodo intelligitur in. c. i. in. r. col. quid sit investitura.

Que dicatur noua investitura. que antiqua in. c. i. per quos fiat investitura.

In dubio investitura antiqua an confirmet feuda que iniuste sunt tenta in. c. i. in. ii. col. per quos fiat investitura.

An minor possit facere nouam investituram in. c. i. in. ii. col. per quos fiat investitura.

Faciens investitura. antiquam non debet alienare in. c. i. in. ij. col. per quos fiat investitura.

Si pater donat filio feudum vel frater fratri. an requiratur noua investitura in. c. i. col. iij. per quos fiat investitura.

An si vasallus commisit feloniam propter quam incidit in penam si illa remittitur regratur noua investitura in. c. i. §. i. in. iij. col. et ibi an sit nouum feudum per quos fiat investitura.

Emens feudum in casu premissis si non petit investituram an cadat a feudum in. c. i. §. i. in. iij. col. per quos fiat investitura.

Ad concedendum investituram vel suscipiendum requiritur speciale mandatum in. c. i. §. i. vtrumque per quos fiat investitura.

An et quando dominus possit recusare facere vasallo investituram quod non vult iurare fidelitatem in. c. i. §. fi. per quos fiat investitura.

Forma quo dicitur peti investitura i. c. i. §. fi. per quos fiat investitura.

An et quando cogatur dominus investire vasallum et tradere in. c. i. §. fi. per quos fiat investitura.

An et quando sit investitura in. c. i. §. fi. per quos fiat investitura.

Quomodo investitura debet precedere fidelitas subsequi in. c. i. quid prece. debe. an investitura an fidelitas.

Per investituram verbalem quale ius vasallo queritur i. c. i. in. vj. col. de no. for. fide.

An ante investituram realiter dicatur feudum et an vasallus ante dictam investituram habeat ius in re in. c. i. in. pe. col. de no. for. fidelitas.

An si dominus non fecit investituram abusivam vasallus solum promissit velle dare an tunc teneat ipsum investire et tradere in. c. i. §. fi. de no. for. fide.

Si investituram dicatur per heredibus quibuscumque de quibus heredibus intelligi et an veniat legatarius i. c. i. §. donare. in. r. col. qna. olim feudum alie. pote.

Investitura facta de possessionibus que sunt ultra motes in tunc rursum investitura facta de possessionibus que sunt circa motes quod de his que sunt in medio in. c. i. in. fine de fra. de no. bene. investitura.

Investitura feudalis pro se et filiis an intelligatur de natis et nascituris in. c. i. in. r. col. de retro. feudum apud pa. termi. et tali casu filij prece. videntur habere ius in re feudali.

An si dominus non vult investire quod dicit se habere exceptionem de vasallus quis vult in continenti probare admittet in. c. i. in. r. col. de retro. inter vasallum et epi.

An minor vasallus si investituram non petat cadat feudo i. c. i. in. prin. que fuit prima causa bene. amittit.

Regula cum fallentis quod vasallus tenet petere investituram in. c. i. in. prin. que fuit prima causa bene. amittit.

Tempus ad petendum investituram incipit currere a die scientie in. c. i. in. prin. que fuit prima causa bene. amittit.

Quid si dominus est absens an vasallus debet petere investituram et quomodo in. c. i. in. prin. in. ij. col. que fuit prima causa bene. amittit. quid si veteri id est nondum natus est dominus.

An vasallus non petens investituram possit purgare moram i. c. i. in. prin. in. ij. et iij. col. que fuit prima causa bene. amittit.

An si vasallus habens filium moritur illo instituto preterito posthumo interea dum postumus potest petere testamentum rumpi tenetur filius petere investituram i. c. primo in. r. col. que fuit prima causa bene. amittit.

An dominus nolens partem vasallus investire priuatur pro parte i. c. i. v. col. que fuit prima causa bene. amittit.

Ignoranti rem esse feudalem non currit tempus ad investituram petendam in. c. primo in. r. col. que fuit prima causa bene. amittit.

Que probanda sunt ut currat tempus ad petendam investituram in. c. i. in. principio in. r. col. que fuit prima causa bene. amittit.

An vasallus possit compelli ante tempus ad petendum investituram et suscipiendam in. c. primo in. r. col. que fuit prima causa bene. amittit.

An infra tempus ad investituram petendam vasallus cogitur seruitium prestare i. c. i. in. prin. in. r. col. que fuit prima causa bene. amittit.

Agnati qui volunt petere investituram. emphyteosibus vel feudis finiti in se renouari debent hoc intra annum petere in. c. ticius in. iij. et viij. col. si de feudo fuerit contro. vbi de iure redimendi.

Dato ad executorum per papam non potest mitti in possessionem per ordinarium in. c. fi. facto in. r. si de feudum fuerit controver.

Quid si prius investitus habuit possessionem postea fuit dato secundo investito possessio sciente et taceute primo investito an preiudicet sibi i. c. si facta in. r. si de feudo fuerit controver.

An in petitione noue investiture tenetur vasallus aliquid solvere domino in. c. primo in. r. col. in. r. col. in. r. col. quo tempore miles.

Solennitas parium ut interueniant in investitura. an sit de substantia in. c. primo in. r. col. qui testes sunt necessarii ad probandam non investituram.

Quid si tempore investiture testes erant de paribus nunc non sunt in. c. primo qui testes sunt necessarii.

Quomodo licentia domini vel taciturnitas habet vim investiture in. c. primo in. r. col. de consuetudine recti feudi.

Ad hoc ut filius cadat propter investituram non petitam de paribus quod hereditati prene se imiscuit i. c. i. in. r. col. de ca. cora.

An vas. i. petēda iueſtitu. habet neceſſe iſta duo exprime-
re v3 fidelitatem polliceri z iueſtitu. petere i. c. i. in pzi. de
capi. cora.

Si administrator vniuerſitatis non petijt inueſtiturā. an
vniuerſitas pdat ſeu. i. c. i. i. pzi. de capi. cora.

An ſi prelatuſ nō petijt inueſtiturā ſtra tps pueſ feudo.

An in vaſ. vel emphyteota admittat purgatio iere in. c.
qd iuris ſi poſt alie. ſeu. vaſ. ſeu. red.

An emphyteotiſ pna poſſit p filiū repudiata hereditate
acceptari in. i. an agna. vel filij.

An ſi dñs. de antiquo ſeu. tāq3 de nouo renouet iueſti. cō
ſequentibus agnatis an dicet nouū ſeu. z agnatis p iudica
bit in. c. i. an agna. vel ſi.

An p felloniā excuſet dñs ne inueſtiat vaſ. cui promiſerat
inueſtire eū vel et excuſet ne herede inueſtiat i. c. i. ſ. ſup
de probi. ſeu. alie. per fede.

An inueſtitu. feud. poſſit apponi pactū q p teneat p fel.
cōmiſ. p filiū in. c. i. ſ. inſuper de pbi. ſeu. alie. p fede.

TRADITIO iudiciū. Iudex q nō ſcognoſcit ſupiorē lz
poſſit iudicare i facto. pziō tñ cōſultuſ ē q alteri cōmittat
in. c. i. in. ij. col. de vaſ. decre. eta.

Pzo bono publico pnt a iudice ſcra victualiu3 tarari z
frandates puniri in. c. i. ſ. poſt natale de pa. te. ibi 3 emē.
granū vt carius ven.

Iudex d3 cū cōſilio incolaz pſpicere vtilitati pub. in. c. i.
ſ. poſt natale de pace te.

Ubi q3 declinat z negat dñm ſeu. cē iudicē cū ſit pōt dñs
de cetero ei denegare audientiam. in. c. i. an apud iudicē.
vel cur. q. ſeu. ter. deb.

Parſ nō pōt trahere aduerſariū ſuū ad iudicēz niſi de
mādato iudicis in. c. i. an apud iudicēz vel curi. queſtio
ſeu. termi. deb.

An fugi. debitoz vel aſportās bōa mea poſſit capi cū bōis
in. c. i. ſ. ſigs il pziō de pace iuramēto ſir. te.

An licitū ſit alicui pziā auctoritate ſibi ius ducere in. c. i.
ſ. ſigs il. i. de pa. iij. ſir. te.

Quo punitur iudex q per impitiā male iudicauit in. c. i. ſ.
iudicēz de pa. iij. ſir. te.

Quā vertit qō inter plures vaſ. de ſeu. vel fratribus q3 ſit
iudex i. c. i. ſ. pterea lo. vltimo de pbi. ſeu. alie. p fede.

Quā inter dñm z vaſ. vertit qō de puatiōe ſeu. vel alio q3
ſit iudex marie in notorijs i. c. i. ſ. pterea de pbi. ſeu. alie.
natio. p fede. z ibi qd ſi in inue. adefi iuramētū.

Quā dubitat de pace p vaſ. violata ordinari? z nō dñs eſt
iudex in. c. i. ſ. pterea lo vltio in. ij. col. de pbi. ſeu. aliena.
per fede.

Quid ſi vaſ. noiat aliū dñm in iudicio q3 erit iudex in. c.
i. ſ. pterea de pbi. ſeu. alie. per fede.

Quid ſi dñs negligit iudicare itez vaſ. i. c. i. ſ. pterea de p
hibi. ſeu. aliena. per fede.

An vaſ. poſſint progare iurisdictionē alterius q dñi z qd
de ſubditis cōitatū ciui. vel baro. in. c. i. ſ. pterea. i. r. col.
de pbi. ſeu. aliena. per fede.

An in feudalibus pcedat recōuentio in. c. i. ſ. pterea. i. v.
col. de pbi. ſeu. alie. per fede.

In quo loco dñs int. r vaſ. iudicare d3 in. c. i. ſ. pterea
lo vlti. in. vj. col. de pbi. ſeu. alie. per fede.

In quo loco iudicāt barifelli in. c. i. ſ. pte. de pbi. ſeu. ali.
per fede.

Quō eligant pares q hñt iudicare in. c. i. ſ. pterea de p
bi. ſeu. alie. p fede. vbi qñ nō ſūt pes q3 ſit iudex.

Ubi tenebūt pes tribunal. i. c. i. ſ. pterea. d pbi. feudi
alie. per fede.

Si vaſ. alteri infeudat ipſe ē iudex iter huiusmodi vaſ. ab
eo pſti. nō ſupior dñs niſi in cā ap. qz tñc ſupior dñs ē iu
dex in. c. i. ſ. pte. lo vlti. de pbi. ſeu. alie. per fede.

Si iter do. z vaſ. de ſeu. ſis ſit z ille noiat dñm aliū in iudi
cio q3 erit iudex i. c. i. ſ. pte. lo vlti. de pbi. ſeu. alie. p fed.

Qui aſſerēs ſe vaſ. peti de ſeu. corā quo agit in. c. i. ſ. pte
rea in ſi. col. de probi. ſeu. alie. p fede.

Dicta p iracundiā non dant ſufficiens iudiciū in. c. i. ſ. ſi
rufficus de pace tenen.

CHARENSE In ſolēnitare deſerēdi iu
ra an relinquat arbi. iudi. in. c. i. in pzi. in. x. col. de cōtro
uer. inueſtitu.

Concluſio in cā nō deſerf hoc iuramentum pbatoziū in
c. i. ſ. itē ſi vaſ. col. i. de cōtro. inueſtitu.

Nō p ol puzio vaſalluſ amittat ſeu. in. c. i. ſ. ſimiliter in
iij. col. qui. mo. ſeu. amit.

Quō ciuitates iurēt fidelitātē in. c. i. quo tpe mil.

An iuramentū fidelitatis poſſit preſtari p pcuratozem in
c. i. ſ. h vruz p quos ſiat iueſtitura. z ibi an reqrat ſpāte
mandatum.

Quā ſit fidelitas preſtāda i. c. i. ſ. p quos ſiat iueſtitura.

An dñō ex dōcāto vel infami d3 fidelitas preſtari q ſi ſu
it abſolut? in. c. i. ſ. ſi. per quos ſiat inueſtitura.

Urietatē iuramētoz quō iurat domeſticuſ quō vaſ. quō
burgēſis in. c. i. qualiter vaſ. iura. debe.

Nō ē nouitas ſiē da in exactiōe iuramēti ſi delitatis in. c.
i. in. ij. z. iij. col. qualiter vaſ. iura. debeat.

Si vaſ. iurat reſoluta iuramēta an d3 illa obſernare i. c. i.
in. iij. col. qua. vaſ. in. debe.

Si vaſ. iurat onera idebita ſoluere an poſſit allegare me
tū i. c. i. iij. col. qualiter vaſ. iurare debeat.

Qui ſint familiares q debent iurare i. c. i. in. iij. col. qua.
vaſ. iur. debeat fidelitātē.

An ſi duo barōes hñt feuda in eodē loco vel vicino vni?
debeat alteri iurare in. c. i. in. iij. col. qua. vaſ. iura. debe
at fidelitatem.

Quid ſi ſint duo fratres cōvaſalli an vnus debeat iurare
alteri i. c. i. in. iij. col. q̄liter vaſalluſ iura. debe. fideli.

An clerici q3 domeſtici vel q3 vaſalli tenent iurare in. c.
i. in. v. col. q̄liter vaſ. fidelita. iura. debe.

An laici hñtes bōa vel habitātes i terris ecclie teneant p
ſtare iuramētū fidelitatis in. c. i. in. v. col. qua. vaſ. fideli
tatem iurare debeat.

An vaſ. domeſticuſ z habitatoz tenet ſpecificē p oibus
bis trib? q̄litatib? iurare i. c. i. i. vj. col. q̄liter vaſ. iur. de.

An rex hñs bōa i territorio vaſ. ſui teneat p illis ei iurare
fidelita. i. c. i. i. vj. col. q̄liter vaſ. iur. debet fidelitātē.

An ſi rex hñt bōa i territorio lz p cis ſi teneat vaſ. iurare
ſi dōat illa alteri teneat iurare donatari? vaſ. in. c. i. i. vj.
col. qua. vaſ. iura. deb. ſi.

Vaſ. iurās fidelitātē dñō d3 hñe i memoria ſer capſa pzi
cipalia an d3 illa i iuramēto ſpecificare i. c. i. col. i. d. for. ſi.

An vaſ. teneat filijs dñi iurare fidelitātē dñō i. c. i. in. vj.
col. de for. fide.

Iuramentū fidelitatis pſtat ſup euāgelijs an ſufficit pſta
re ſup q̄libet alia re i. c. i. in. iij. col. de no. for. fideli.

Iuramentū ſimplet z abſolutū ſine ſpecificatiōe caploz
fidelitatis ſufficit i. c. i. i. iij. col. de no. for. fide.

Virtus iuramēti ſup ſtatuto an ertēdatur ad pterita ſolū
an et ad futura in. c. i. in. iij. col. de no. for. fide.

In iuramēto ſp intelligit poſſibilitas iurātis i. c. i. in. iij.
col. de no. for. fide.

Vaſ. quēadmodū tenet iurare dñm ab offeſſione alteri?
ita quoq3 ab offeſſione propria in. c. i. in. iij. col. de noua
for. fideli.

An in iuramēto fidelitatis excipi d3 alia perſona q̄ impe
rator in. c. i. i. v. col. de no. for. fide.

An p cōſuetudinē vel ſtatutū poſſit dari alia forma circa
iuramētū fidelitatis i. c. i. i. vj. col. de no. for. fide.

Scolariſ qui non vult iurare in manu rectoris non gau
det privilegio ſcolariū in. c. i. in. i. col. de contro. ſeu. apud
pares termi.

An pares curie tenent iurare de iuſte iudicando in. c. i. in
tertia col. de cōtro. ſeu. apud pares termi.

Quando alicuius dictum eſtimatio vel iudiciū alteri pre
iudicat debet iuramentū ei prius deſerri in. c. i. in. iij. col.
de contro. ſeu. apud pa. ter.

An vas sicut dicitur sub punitiois pena petere inuesti. ita et fidelitatis iuramentum offerre in. c. i. in pu. in. i. col. q. fuit pri. causa bn. amit. et ibi ad cautelam saltem ponendum est.

Quandoq; est feu. in quo fidelitas non iuratur putain feu. rei modice in. c. i. §. est et alia que fuit pri. causa bn. amit.

An ante lapsus annu dno possit exigere fidelitatis iuramentu a vasallis in. c. i. §. est et alia in. ij. colu. et. iij. que fuit pri. causa bene. amitten.

Que dicantur essentialia in feu. et ibi an iuramentum fidelit. possit remitti in. c. i. §. est et alia in. iij. colu. que fuit pri. causa bene. amitten.

Iurans super eo de quo est presumptio iuris pro eo lz sit de facto alieno non dicitur anceps subire periurium in. c. i. si de feu. fue. controuersia.

An quando plures sunt vas. succedentes in feu. tenentur omnes facere fidelitatem in. c. omnes si de feu. fue. p. tro.

An si dominus decessit relictis pluribus heredibus vas. tenentur facere fidelitatem oibus heredibus an vni tantum in. c. omnes si de feu. fue. controuer.

An vas. vniuersitatis teneatur iurare fidelitatem singulis de vniuersitate in. c. omnes si de feu. fue. contro.

An licet minor. riiij. annis non cogatur iurare fide. si tamen velit sit admittendus in. c. si minor si de feu. fue. contro.

An impossibilitas soluendi vel paupertas excuset debito rem a periurio in. c. licet si de feu. fuerit controuersia.

Vas. periurus an repellatur a iura. fide. in. c. i. in. iij. col. si vasallus feu. priue.

Quid si prelatus bz psciam informatu vno mo prelatis. Alio quomodo iurabit in factis ec. in. c. i. §. sacramentum in fi. de consue. rec. feu.

An in causis feu. iuretur de calunia in. c. i. §. in quibus de consue. rec. feu.

An libertus litigans cum patrono iuret de calunia in. c. i. §. in quibus de consue. recti feu.

Vas. committes fellonia etia si fidelitate non iurauit qz iura re non tenetur priuaf feu. in. c. i. qualiter do. proprie. fue.

Quo intelligitur qz primo dno debet seruare fidelitatem et qz in scdo iura. fide. videt fidelitas primiecepta in. c. i. de phi. feu. ali. p. lot.

An debeat iurari sup euagelij vel sup alia scriptura et an idē si sup lapide. in. c. i. §. itē sacra de pa. iura. fir. te.

An contractus impuberis firmet iuramento eius in. c. i. §. item sacramenta de pa. iura. fir. tenen.

Et an per iuramentum puberis super contractu minoris sine auctoritate curatoris facto obliget iuramentum in. c. i. §. item sacramenta de pa. iura. firman. tenen.

An si minor in bēdo ledat vltra dimidia iusti pēij et iuret pētuz itādū erit iura. in. c. i. §. itē sacra de pa. iura. fir. te.

Ad firmandū pētuz minor sufficit iuramentū generale et p futuris in. c. i. §. itē sacra de pa. iura. fir. tenen.

An iuramentū minoris firmet non solū pētuz minoris sed etiam distractū puta renūtiaciones et similes pētuz in. c. i. §. item sacramenta de pace iuramen. firman. tenen.

Iuramentū facit minorēz maiorē nec vltra adicit in. c. i. §. item sacramenta de pace iuramen. firma. tenen.

Iurate minorē pcessionē feudi non solēni an firmet iuramto. in. c. i. §. itē sacra de pa. e iuramen. firman. tenen.

Et in iuramentū minoris firmet pētuz cui est bonis interdicitū in. c. i. §. itē sacramenta de pa. iura. fir. tenen.

In omni iuramento maxime fidelitatis videtur excepta psona pape imperatoris et antiquioris domini in. c. i. §. vlt. de probi. feu. aliē. per federi.

An dominus tenetur iurare vas. in. c. i. §. si. de probi. feu. aliē. per federi.

Si iuratum p imperatore et oem homines mundi an valeat in. c. i. §. si. de probi. feu. aliē. per fede.

Iuratu ptra oem hominē excepto Sigismūdo impatore an vlt successor exceptus i. c. i. §. si. de phi. feu. aliē. p. fede.

An rex franchoz vlt exceptus a iuramento pstito sup fidelitate in. c. i. §. si. de phi. feu. aliē. per fede.

An q iurauit fidelitatem p oem hominem an teneatur iurare contra se ipsum in. c. i. §. si. de phi. feu. ali. p. fede.

An si in iuramento fidelitatis se excipit vlt excipere filios et vro. in. c. i. §. si. de phi. feu. aliē. p. fede.

Filius iurando fidelitate vni dno ratione feudi p omnes hominē mudi postea succedit in feudo paterno an et quō ex illo feu. iurabit fidelitatem in. c. i. §. fin. de probi. feu. aliē. per fede.

An feudatarius vel emphi. possit deferre iura. litis deci suū vel suscipe in. c. si vas. il. iij. si de feu. fue. contro.

CARLESVS. Lōcessa re i feu. an videt cōcessa iurisditio qz habet cōcedens i. c. i. §. item si quis qui. mo. feu. amitta.

Aliud ē habere iurisdictionem aliud districtum in loco in. c. i. §. item si quis qui. mo. feu. amitta.

Fons dignitatu et iurisdictionū est in papa et post illū in secularibus in imperatore in. c. i. in. iij. col. de feu. marchie.

An prime cāe dnt tractari coram dno feu. an coraz vas. q de iurisdictione ē inuestitus in. c. i. in. fi. colum. de contro. inter vas. et epm.

An licitū sit alicui sibi ppria auctoritate ius dicere in. c. i. §. si quis vero il. i. de pa. iura. fir. ten.

An iurisditio resideat in populo ciuitatis vel magistratu vel superiore impatore vel principe in. c. i. §. iudices de pa. iura. firman. tenen.

An iurisditio possit vendi in. c. i. §. itēz sacra de pac. iura. fir. tenen.

An magistratus deputans alium magistratum dicatur superior eius et illius iurisditio ad hoc dependeat in. c. i. §. ad h. col. x. de pa. iura. fir. te.

Quo iurisditio coheret territorio et i quo territorio et quo modo in est magistratu quandoqz habitu quadoqz actu in. c. i. §. ad h. de pa. iura. fir. te.

An iurisditio inest castro i. c. i. §. ad hec de pa. iura. fir. te.

Iurisditio sinit et rēluit ab impatore vt fonte in. c. i. §. ad hec in. x. col. d. pa. iura. fir. te.

An magistratus deputans alium magistratū dicat superior eius et illius iurisditio ab hoc dependeat in. c. i. §. ad hoc in. x. col. de pace iuramen. firma tenen.

An emptor pro iurisdictione vendita et euicta possit agere de euictione in. c. i. §. ad hec in. fi. colum. de pace iuramē. fir. tenenda.

Dominus tantum iurisdictionem habet respectu seruitiorum in vasalluz quod potest cum ad se remitti et petere p seruitijs pstitis vbicunqz sit i. c. i. §. p. terea lo vltimo

I de prohibitione feudi aliena. per federicum.

UADUAN. Reductio laudi equiparata appellationi in. c. fi. quo tempore mi.

Attentata reductione pendente veniunt reuocanda sicut si appellatione pendente in. c. fi. quo tempore mi.

CLES. An leges longobardorum de quibus in hoc lib. ligent omnes in prelu. in. x. col.

Quando et ad quid licitum allegare. ll. abrogatas in pre ludis. colu. x.

Extincto regno auctoritas legum ab eo conditarum an extincta in prelu. in. x. columna.

An licet arguere a legibus longobardorum in. c. i. §. et qz col. xxxviiij. qui feu. da. po.

Lex in dubio non trahitur ad personas priuilegiatas i. c. i. in. iij. col. quo tempore mi.

Quo dicat fraus fieri legi i. c. bñficiū si de feu. fue. cōtro.

Que pena sit contrahens legi in. c. i. §. calli. de probi. feu. aliena. per federicum.

Quando verba legis penalis sunt late sententie vel ferē de in. c. i. §. calli. in. iij. colum. de probi. feu. ali. per Fed.

An verbum libere vel liberā facultatē inducat canonem late snie in. c. i. §. calli. in. iij. col. de phi. feu. ali. per Fed.

CLESVS. Rō qre naturalis et legitimus i feu. non succedit in. c. natu. si d. feu. fue. controuer.

An filius naturalis qz repit se legitimatū tpe concessionis

feudi succedat i feu. i. c. naturales si de feu. fuerit contro:
In legitimatōe et ipatoris vel pape dz specificce exprmi vt
succedat an feuda i. c. naturales si de feu. fue. p. trouerfia.
An ex supueniētia filioꝝ legitimoꝝ renocet legitimatio fa
cta etiā ad feuda in. c. naturales si de feu. fuerit contro.
An legitimatis vel facultate legitimādi dz appōi cā n̄ ob
stāte vel ex certa scia in. c. naturales si de feu. fue. cōtro.
An legitimatus per subsequens m̄simonium succedat in
feu. in. c. naturales si de feu. fue. contro.
Princeps non debet legitimare ad successionem marie
cristētibus filiis legitimis z naturalibus nisi ex magna cā
in. c. naturales si de feu. fuerit controuersia.
An in legitimatione dz exprmi ois qualitas spurietatis i
. c. naturales si de feu. fuerit controuersia.
An natus ex clerico in minoribus p̄stituto per subsequēs
matrimoniu legitimef in. c. naturales si de feu. fue. p. tro.
An natus ex p̄cubina si postea cū alia f̄rit qua mortua etiā
cū p̄cubina f̄rit m̄simoniū legitimef p̄ subsequēs m̄simo
niū ita vt etiā succedat i feu. i. c. naturales. si. d. feu. fue. p. t.
An papa possit legi. imare in terris imperij vel in t̄palibꝝ
vel ecōtra imperator in. c. naturales si de feu. fue. p. tro.
An filius legitimus natus ex bastardo succedat auo i feu.
in. c. naturales in fi. si de feu. fue. contro.
CYBERLAS. Ex inepto libel. vel euidenter calū
nioso nō potest cause determinatio sequi in. c. i. in. iij. col.
de controuer. inter vas. z episcopum.
CYBER. Liber feudoꝝ a quo p̄ditus i p̄lud. col. i.
An hodie iste liber appelletur vsus seu consuetudines cū
sint in scriptis in p̄elu. col. iij.
Atrum liber feudoꝝ sit autenticus in p̄elu. col. iij.
CYBERUAN. An libellarius qui non potuit tē
pore guerre colere fundum libellarium cadat a iure suo i
. c. i. de alic. feu. pater.
Quid si de consensu domini dedit ad libellum an rema
nebit feu. in. c. i. quid iur si post ali. feudi.
CYBERATID. Locatio ad longum tempus que sup
ficiarius quis in p̄elu. col. iij.
An si locatio est nulliter facta per p̄latum valet saltē in vi
ta eius z qd si successor in ea tacite perseueret an v̄t reno
uare in. c. i. in prin. in. xxi. col. qui feu. da. pos.
An locans infeudans rē eandē vel donans incidat in cri
men falsi in. c. si facta in. ij. col. si de feu. fue. contro.
Vas. vel. emp̄biteota vendens inconsulto domino nō co
gitur precise tradere in. c. si facta in. iij. col. si. de feu. fue.
contro. z si domino consulto cogetur precise.
An. v. l. quotiens habeat locum in locatione ad longū tē
pus in. c. si facta. in fi. col. si de feu. fue. controuersia.
MANAS. Quō pp delictū amputāda ē manus d̄ q̄
est intelligēdū in. c. i. §. calid. de p̄bi. feu. ali. p̄ fe.
CANARLID. An archio dignior cōite in
. c. i. in prin. in. ij. col. qui feu. da. pos.
CANASLAVAS. An masculinū. An masculinūz cō
cipit femininū in. c. i. §. z qz in. iij. col. qui feu. da. pos.
CANZLES. An militia. Infans non potest esse miles i
. c. i. in. ij. col. quo tempore miles.
An milites gaudē. habebunt p̄uilegia in. c. i. in. iij. col.
quo tempore miles.
An stante statuto qz filia dotata non succedat si dotata sit
minor competit z restitutio in integrum in. c. i. §. z quia in
. x. colū. qui feu. da. pos.
An militia sit dignitas z rusticus vel seruus possit esse mi
les in. c. i. §. similes il. ij. de pa. tenen.
An miles volens pugnare cum rustico admittatur in. c. i.
§. si miles rusticum de pace tenenda.
CANOLEADZIANAN. An lz molendinūz edifi
care in flumine pub. i p̄iudiciū p̄uati puta habētis mo
len. z quomodo ille p̄uatus possit impedire in. c. i. §. siqs
de manso. de contro. inuesti.
An d̄structo molē. meo si aliꝝ i eo vult edificaꝝ aliū molē.
possit a me. p̄biberi i. c. i. §. siqs de manso. de p̄tro. inuesti.

Ad d̄structū molen. meo aliꝝ p̄cedēs h̄fe molen. inferi
us z ius aque ducende possit me ipedire ne reficiam mo
lē. meū in. c. i. §. siquis de manso. de cōtro. inuesti.
CANONARIBUS. Quid si vas. monachus factus
vel clericus vult dimittere habitum an recuperet feu. in
c. i. in. ij. colum. de mili. vas. qui ar. belli. depo.
An si rex sit monachus ius regni transeat in monasteriꝝ
qd d̄ alijs vas. i. c. i. iij. col. d̄ mili. vasal. q ar. belli. depo.
An rex p̄dat nobilitatē vel regiā dignitatem p̄ ingressum
monasteriꝝ in. c. i. de mili. vas. qui. ar. belli. depo.
CANONETA. De qua moneta dz pena legalis sol
ui in. c. i. in prin. in. iij. colū. de pace tenenda.
Qui possint monetā fabricare in. c. i. col. vj. q̄ sūt regalia.
CANONS ANORTUAS. An d̄ors civilis non
equiparatur naturali nisi in casibus a iure expressis in. c. i.
in prin. in. ij. colum. qui. mo. feu. amit.
Quando quis dicatur illico decedere in. c. i. §. quin etiāz
in. iij. colum. episcopum vel ab.
An mors probet p̄ famam in. c. i. colum. v. quo tpe miles.
CANONATIA. Quis dicat i iudicio deducere ne
gatiuam in. c. i. de conten. inter do. z vas.
An si vasallus negauit se vasallum penitentia admittat z
vsque quo in. c. vasallus si de feudo fuerit controuersia.
Si negauerit partem esse feudalem cum tota sit feudalis
an p̄dat partē in. c. vasallus si de feudo fuerit cōtrouersia.
Vas. quo possit renocare negationē vas. qui negauit rem
esse feu. in. c. vas. si de feu. fue. contro. quid si vas. velit in
continenti docere de bo. iur.
An ad penā p̄uacionis que irrogatur qz negauit se vas.
requirat nouus libellus in. c. vas. si de feu. fue. controuer.
An excuset ne exhibeat iura feudi heres qui negat illa se
habere in. c. vasallus si de feudo fuerit controuersia.
Negando qualitatem feudi non substantiam non cadit
vas. a feudo in. c. vas. ij. si de feu. fue. contro.
CANONISEATIA. Propter negligētiā ma
gistratus recurratur ad supioꝝem qui illuz creauit in. c. i.
in. iij. col. si de inuesti. inter dominum z vasalluz lis oria.
Sn constituen. supioꝝe. s. d̄m in negligētia regit̄ trina
monitio in. c. i. iij. col. si de inuesti. iter do. z vas. lis oriaf.
Propter negligētiā magistratꝝ recurrat ad eū q̄ creauit
magr̄ atū i. c. i. iij. col. si de inuesti. iter do. z vas. lis oriaf.
CANONIS. An nepotis appel. veniat filius fratris
in. c. i. §. similiter in. ij. col. quibus modis feuduz amit.
CANONIA. An nomina debitorum computentur
inter immobilia an vero inter mobilia in. c. si. in. ii. colū.
de feudi cognitione.
CANONATID. Quando requiritur obligatio dz cē
realis in. c. lz si de feudo fue. controuer.
CANONISEATID. In reciprocis obligationibus
z ita in feudis si vnus puta dominus vult implem̄ a vasa.
puta iuret fidelitatez debet offerre implem̄ p̄ parte sua z
iuder potest terminum assignare ad implem̄ in. c. i. §. est z
alia que fuit p̄i. causa bene. amit.
OSFZLZUAN OSFZLZUAN. Officia du
rant anno in. c. i. in prin. in. iij. col. de feudo guar.
Qui h̄z duplex officiū an dz h̄fe duplicatū salarium vel
duplicatos p̄as i. c. i. in prin. i pe. colum. de feu. guar.
Empta tpe officij potest vas. probare qz non ex officio i. c.
i. §. si vero in penultima col. de feu. guar.
Datus officiali a cōsanguineo an v̄t datū cā officij in. c. i.
§. si vero in fi. col. de feu. guar.
An p̄sumit q̄situm p̄ officiales de bonis officij vel p̄ter
tu officij in. c. i. in prin. in. iij. col. maxime si reddidit ratio
nez de contē. inter vas. z domi.
Duces z administratores ducatuū finito officio retinent
nomē in. c. i. §. si. de ali. feu.
Rex vel dux erit d̄ regno vel ducatu vas. t̄n i p̄ticularibus
feudis h̄z dire. d̄m̄ z sui vas. vtile i. c. i. §. si. de aliena feu.
An p̄uatus officio possit ad aliud reassumi i. c. i. §. si duo
de pa. tenen.

COFFENSA. Que dicatur offensa in personas in .c.i. §. similiter in fi. q. mo. feu. amit.

COPTIO. In optionibus sciendis prefertur digni or in .c.i. in .i. col. de contro. feu. apud pa. termi.

PAPA. Papa merenti re ecclesie potest in feu. concedere du tamen in arduis habet consensum cardinalium in .c.i. in prin. epm vel abba.

Ubi an papa possit sine consilio cardinalium.

In dubio imperator vel papa no videtur committere alteri reseruaata vel regalia in .c.i. in .i. col. que sunt rega.

PARIALES. Appellatione parentu quibz veniunt agnati in .c.i. col. ij. que ad. feu. ad fil. pti.

An filius patrem danatus de aliquo atroci crimine tenet alere in .c.i. in .vii. col. de pa. tenen.

PARIES. Pares possunt recusari in .c.i. in .iiij. z finali colina. apud que vel apud quos.

Pares curie sunt iudices iter domini z vasallu qu agit de culpis priuationis si bz pares si no habet iudicabit ordinarius in .c.i. in .i. col. de feu. sine culpa no amittent.

Qui dicantur pares in .c.i. in .ij. col. si de inuesti. iter do. z vasal. lis ori.

Quid si pares sint absentes qui sint necessarij pro testibus an sint expectandi vel vocandi in .c.i. in prin. in fi. coline quid sit inuesti.

Quid si citati pares nollent venire i. c. i. i. fi. qn. qd sit inuesti.

Quid si dñs heat solu vnu parē i. c. i. i. fi. qn. qd sit inuesti.

An pares rone amicitie repellantur a testificaco quia vltra q sunt pares sunt amicitia coniuncti. c. i. §. si enim i fi. quid sit inuestitura.

Dominus vel pares curie possunt suspecti recusari. secus si simul ambo procedant in .c.i. in .ij. z .iiij. col. de contro. feu. apud pares ter.

Ubi pares sunt suspecti vel vbi no bz dñs pares an recurritur ad ordinarium in .c.i. in .ij. col. de contro. feu. apud pares termi.

An vas. possit declinare iurisdictionē pariu curie in .c.i. in .iiij. z .iiij. col. vel et declinare iurisdic. dñi in capitulo primo i .iiij. col. de controver. feu. apud pares terminan.

Quo pares assumunt in .c.i. de ztro. feu. apud pa. ter.

Qui no iuravit fidelitate dño no dicitur de paribus in capitulo .i. col. i. de contro. feu. apud pares terminan.

An corā paribus curie habeat locū reconuentio in .c.i. in .ij. col. de contro. feu. apud pa. termi.

Pares curie qu iudicant in causis feudalibus an dicantur ordinarii an delegati in .c.i. in .iiij. col. de contro. feu. apud pares terminan.

Quid si dñs eligat pares curie vas. suos iudices no vult religere quo terminabit cā in .c.i. in .iiij. col. de cōtro. feu. apud pares terminan.

An pares curie tenent iurare de iuste iudicando in .c.i. in .iiij. col. de contro. feu. apud pa. termi.

An si dñs eligat pares possit vas. eos allegare suspectos i .c.i. in .iiij. col. de contro. feu. apud pa. termi.

Quo tempore requiritur q testes qui ad inuesti. adhibentur sint pares. c. i. an remoue. d. tes. qui pa. esse desi. d. duo. fra. a capi. inuestiti.

Solēnitas pariu vt interueniat in inuesti. an sit de substantia in .c.i. in .ij. z .iiij. col. qui te. sunt neces.

Quo z qua solēnitate testiu vel instrumti fiat inuesti. z an quibus testibus probet inuesti. maxime si casu est amissa in capitulo primo. qui te. sunt neces.

Quid si tempore inuesti. testes erant de paribus nūc non sunt in .c.i. qui te. sunt neces.

Quid si pares no adsunt vel similiter iudex abest an sine eis fieri potest in .c.i. §. quid aut de consue. rec. feud.

Quanto tempore expectantur pares in .c.i. §. qui antez de consuetu. recti feudi.

Quo z qu in pētitiōibus feudalibz possit deferri sacm in .c.i. §. qd aut. z. §. sacm. z. §. sequen. de cōsue. rec. feu.

Quo eligant pares q hnt iudicare in .c.i. §. p. de phi. feu.

alie. per Federicu. vbi qn non sunt pares quis sit iudex. Ubi tenebit pares tribunal in .c.i. §. preterea de prohibitione feu. aliena. per Federicu.

An pares possint recusari suspecti in .c.i. §. preterea lo ultimo de probibi. feu. aliena. per Federicum.

An corā paribus habeat locū reconuentio in .c.i. §. preterea. de probibi. feu. aliena. per Federicum.

Utrū pares debeant esse de eadē puincia in .c.i. §. preterea de prohibitione feu. aliena. per Federicu.

An si inuestitura notarius ponit duos pro testibus z illos enuaciat pares credatur quod sint pares in capitulo pmo §. i. de notis feudozum.

Si duo testes positi i instrō inuestiture p paribus affirmēt se tales an quo ad hoc credat eis in .c.i. §. i. de notis feu.

PARS. Partis appellatione quid veniat in .c.i. §. cum aut in prima colina de controverfia inuestitura.

Reseruaatio pris afficit totū maxime respectu incrementi in .c.i. §. sigs de maso. in .i. z .ij. col. de contro. inuesti.

Partis appellatione intelligitur dimidia in .c.i. de alienatio. feud.

PARIA. Obligatio pacis pstantie non durat nisi. xxx. annis lz par esset ppetua. c. i. de natura feud.

Quo excusatur q imperator statuāt cōtra clericos pacis violatores in .c.i. §. si clericus de pace tenenda.

Statuta z violatores pacis an habeant locū in violatoze treuge in .c.i. in principio in .vj. col. de pa. tenen.

Par etiā dē inter priuatos in .c.i. in prin. de pa. tenē.

An bellum sit iustu vel iniustum attendendum initium in capitulo primo in prin. hic finitur lex.

Qui populi vel principes possint bellum iudicare in .c.i. in prin. hic finitur lex.

An si minor. xvij. annis facit paces z eam firmat iuramento an tenet eā seruare in .e. i. in prin. de pace iuramen. fir. te.

An offendens cōiunctos eius cum quo fecit pacē incidat in penaz pacis fracte in .c.i. §. si quis il. ij. de pace iuramē. firman. tenen.

Qualitas violationis pacis aggrauat delictum vt puniat z de delicto z de violatione pacis in .c.i. §. iniuria de pa. iuramen. firman. tenen.

Pena homicidij vel vulnerationis tempore pacis in .c. i. §. homicidium de pace iuramen. firman. tenē.

Quarterio ciuitatū nobiles z priuati possunt pacē facere in .c.i. §. cōuenticulas in .v. colū. de pace iura. fir. tenē.

Ad officiu episcopi spectat facere seruari pacem in capitulo primo. §. epos de pace iur. fir. te.

Emens predam raptam in violatione pacis quo punitur in .c.i. §. receptaribus de pace iura. fir. tenē.

An filia possit dare pacem de morte patris stante statuto in .c.i. §. z qz in .xxxix. col. qui feu. dare possunt.

PENA. Ubi a. l. imponitur pena priuationis regu lariter non intelligitur ipso iur. sed per sententiam in .c.i. §. item si fidelis in .v. z .vii. col. quibus modis feu. emit. z in .c.i. §. callid. de probi. feu. alie. per Federi.

An q promissit sub pena non offendere interficiendo fratrem stipulantis incidat in penaz in .c.i. §. similiter in fi. qui. mo. feu. amit.

Ubi lex pfigit terminū ad penā incurrēdā ad vnguē ē seruandū in .c.i. §. ē z alia que fu. prima cā bñficij amittēdi.

Pena que infertur a lege ipso iure per inficiationem no crescit in .c. val. si de feudo fue. cōtro.

An si vas. negauit se vas. penitētia admittatur z vsqz quo in .c. val. si de feu. fue. controver.

Quomodo in homicidio ē pena capitalis z que dicat pena capitalis in .c.i. in prin. de pace tenē.

An de pena. l. si quis in tantaz possit in viam cōcep. oppo ni in .c.i. §. si duo de pace tenē.

Quo puniunt arma portates i. c. i. §. sigs rusticus d pa. te.

In alternatiuis penaz cuius sit electio in .c.i. §. si quis rusticus de pa. te. z ibi quo iudex arbitriu suū informabit.

Si vas. vltra penam legalem astringit dño sub pena que

tionali an etiā dñs tenetur vas. sub eadē conuentionali vl
tra legalē in. c. i. qualiter dñs proprietaria priue.
An valeat pactū p vas. appositum si. r. nō soluero que de-
beo p pensione solnam centū vel solnam duplū in capitu-
lo primo qualiter dñs proprietaria priuetur.
De consuetudine nō ponit affectus nisi sequat effect⁹ nisi in
crimē lese maiestatis in. c. si voluerit de capi. q. curi. ven.
Qui nō potest soluere penā etiam si sit iudex vel in digni-
tate constitutus an punitur in corpus in. c. i. §. qui vero d
pace iuramē. fir. tenē.
An comites marchiones capitanei z ceteri si non possunt
penā soluere etiam puniantur in corpus in. c. i. §. qui vero
de pa. iuramen. fir. tenen.
An i penis sint magis pūlegiati nobiles siue milites quā
rustici vel ecōtra in. c. i. §. si miles de pace. tenē.
PEREGRINI. Peregrini z aduene nō de-
bent ab hospitalitate repelli in. c. i. §. omnes peregrini de
sta. z consue. contra li. ec. tol.
Peregrini nō possunt capi p represalijs in. c. i. §. oēs pe-
regrini de statu z cōsue. z libertatem eccle.
PIGNUS. Ille vī habere aium non luendi qui
plus acgrit sup pignore quā valeat pigno. in. c. i. in princ.
de phibitione feu. aliena. per federicum.
POSSESSIO. Inuestitura an transfert pos-
sessionem in. c. i. in prin. de contro. inuestiture.
Que requirant ad hoc vt ex possessione possit vasallus se-
iurare quo ad prerogatiuam in proba. z iura. in. c. i. i. pñ.
v. col. de contro. inuesti.
Possessio feu. per annū transfert onus pbandi. c. i. §. itē
si vasallus de contro. inuesti.
In feudis spāle vt ex possessione psumatur vtile dñium in
c. i. §. item si vas. col. iij. de cōtro. inuest.
Ex quasi possessione an psumit cōsuetudo infendandi i. c.
i. in prin. in fi. col. ti. epm vel abbatem.
Logit qui alieno noie rē alterius possidet dare titulū sue
possessionis i. c. ii. de feu. sine cul. nō amittē.
An capiēdo possessionē vnus rei feudalis vel plurius vi-
deat capta possessio totius feu. in. c. i. v. col. qd sit inuesti.
Quo pbat possessio iuris incorpōalis i feudibus i. c. i. §. si
nō qd sit inuesti. z an probetur exceptōe solutiōis.
Quo itelligitur dictū testis qui deposuit quem possidere
licet interrogatus quid sit possessio nesciat diffinire in. c.
i. in. iij. col. de no. for. fid.
Ad quale interesse tenet dñs ppter non traditionē feudi
vasallo factā in. c. i. colūna. vi. de noua forma fideli.
Quid si dñs nō vult tradere possessionē vasallo. an vasal-
lus tenet ei suare fidē in. c. i. i. vi. col. de noua forma fide.
An z quo cogitur tradere possessionem dñs vas. in. c. i. in
vii. col. de noua forma fideli.
Antequā vas. sit missus in possessionem an dicatur feudū
in. c. i. in pe. col. de noua for. fidelita.
Quis modus practice quā vas. petit mitti i possessionē feu.
vel agit possessio recipiēde i. c. i. col. ii. de gtro. iter vas.
z episcopum.
Quis sit iudex in feudis cū agit cā possessorii in. c. i. in. ii.
col. de gtrouersia inter vasallum z episcopum.
Qualiter spoliatus an oia est restituēdus nō obstāte exce-
ptione de defectu pprie. in. c. i. in. ii. col. de gtro. inter vas.
z epm nisi sit notoria vel nisi difficilis recuperatio vel time-
at r graue peccatū vel scandalū.
Quo pcedatur in possessio adipsēde si aduersari⁹ op-
ponat de defectu pprietatis in capi. i. in. ii. de cōtro. inter
vas. z episcopum.
Quid in possessio retinēde si aduersarius deducit de p-
rietate in. c. i. col. iij. de cōtro. inter vas. z epam.
Regans soluere annuam prestationē an dicat spoliare in
c. i. in. iij. col. de controuersia inter vasallum z epum
In possessio pcedit petitio sine conclusionē in. c. i. in. v.
col. de milite vasallo qui cōtumax est.
Que remedia possessioia vel realia competūt vasallo cō-

tra dñm in. c. i. in. r. col. de milite vas. qui contumax est.
Prestatio obedientie facta de subditos an inducat trāsla-
tionē possessionis in. c. i. in prin. in. ii. col. quid sit inuesti.
An vas. quentus possessorio possit dño denūciare sicut in
petitorio in. c. i. si de feu. vas. ab aliquo fuerit interpella.
Filia heres a pte instituta pōt mitti in possessionem bono-
rum z includent etiā feudalia in. c. ii. si de feu. fue. cōtro.
Possessio in prescriptioe feudi dō esse cōtinua z quo pro-
babitur cōtinua in. c. si quis per triginta si de feu. fuerit cō-
tro. z qualitas actus.
Dictū testis q vidit semper possidere quo pbat in. c. sigs
per triginta si de feu. fue. contro.
Ex possessione maioris partis bonoz in certo loco insur-
git prescriptio in dubio ad cetera bona in. c. i. de gtro. iter
masculū z feminam.
PRELATUS. Prelatus in prelu. col. lxxiii.
PRELATUS. Prelatus sunt vasalli pape d be-
neficijs in prelu. in. xliij. col.
Prelatus z ecclesia idē sunt in. c. i. in prin. in. ii. colū. qui
feud. dare possunt.
An prelatus possit infendare sine p̄sensu capli maxime cō-
fucta in. c. i. in prin. col. vii. qui feu. da. pos.
An prelatus possit infendare suis z sanguineis in. c. i. i. pñ.
in. ii. z. ii. col. qui feu. da. pos.
An ex magna necessitate prelatus possit sine capitulo alie-
nare in. c. i. in prin. in. vi. col. qui feu. da. pos.
Si platus alterat naturā feudi eadē solēntas requirit q
in cōcessione de nono in. c. i. i. prin. in. ii. col. q feu. da. pos.
Utrū rem nō solū infendari occupatā p potētē possit p-
latus infendare i. c. i. in prin. in. xix. col. qui feu. da. pos.
An prelatus possit infendare regulā cū fallētis in. c. i. in
prin. i. r. col. qui feu. dare pos.
An prelatus solitus inf. udare i masculos possit alterare i
feudando masculis z feminis an valet p parte masculoz
in. c. i. in prin. in. xxi. col. qui feudū dare possunt.
An superior platus possit infendare feuda q p̄tinēt ad colla-
tōem plati inferioris i. c. i. in pñ. in fi. col. q feu. da. pos.
An p̄uilegiū infendandi p̄cessum abbati transibit in suc-
cessorem in. c. i. in prin. in fi. col. qui feu. da. pos.
Prelatus nō p̄t p̄dicare sinecessori neqz d̄bendo neqz d
clarādo neqz statuēdo in. c. i. in. i. col. qui succes. tenean.
Feu. concessum per prelatus cū vacauerit qz possidebat
per alium an z quo artet successores. c. i. in sumario in. iij.
z. iij. col. qui succes. tene.
An platus possit remittere felloniā zmissam p vas. ec. cō-
tra ipam eccle. i. c. i. §. similiter in fi. col. qui. mo. feu. amit.
An feuda plati sint de mensa eius in. c. i. in prin. in. ii. col.
in titulo episcopum vel abba.
An prelato deposito debeant alimenta prestari in. c. i. §.
mutus episcopum vel abbatem.
An plati superior et nō immediatus possit reuocare p̄cessionē
feudi plati factā in. c. i. in fi. col. qui success. tene.
An prelatus qui venit deponendus possit infendare in. c.
i. in fi. qui successores teneantur.
An si prelatus infendando dicit feu. solū infendari valet
concessio z credatur istis verbis enunciativis in. c. i. colū.
iij. de gra. suc. in feu.
An prelatus possit mobilia dare benemerito ad vitaz cā
remuneratōis in. c. i. in prin. in. r. col. qui feu. da. pos.
Si prelatus vult loco sui ponere personam non eque ido-
neam z dñs acceptet an sit excusatus in. c. i. §. firmiter de
probi. feu. aliena. per federi.
PRESCRIPTIO. Prescriptio longissi-
mi temporis est fauorabilis in feu. in. c. i. in. §. si quis d mā
so. in. i. col. de contro. inuesti.
An feudum alienatum per vasallum possit prescribi in ca-
pitulo primo. §. hoc quoqz colūna quinta de succes. feudi.
An iuris offerendi prescribatur in. c. i. de feu. da. in. vj. l.
commis.
An possit vtile dñium per alium q̄ per dñm prescribi ad

exclusionem vasa. in. c. i. §. quid ergo ve inuesti. de re. ali. fac. z an talis prescri. noce. filijs.
An iuri redimendi p̄scribat. xxx. annis in. c. i. §. porro qua liter olim feu. alie. pote.
An p̄scriptio cōtra ius redimendi currat p̄ pupillum i. c. primo. §. porro. qualiter olim feu. alie. pote.
Vas. permisit prescribi a tertio feu. dñs p̄tra quem nō est prescriptū qui seruitia sibi semp prestita sunt egit z recuperavit feu. an vas. possit. feu. recuperare a dño in. c. i. si de feu. vas. fue. interpellatum.
Possessio in p̄scriptione feu. debet eē continua z quomodo pbabitur cōtinua in. c. siquis per. xxx. si de feu. fue. cōtro. z qualis actus.
An p̄scriptio possit abbreviari vel augeri per statutum in. c. siquis per. xxx. si de feu. fue. cōtro.
An vas. p̄scribat feu. cum mala fide in. c. siquis per. xxx. si de feu. fuerit cōtrouersia.
An p̄scriptio in p̄sonalibus p̄cedat cum mala fide in. c. si quis p̄ triginta si de feudo fuerit cōtrouersia.
An exceptio p̄scriptionis sit exceptio litis finite in. c. siquis per triginta si de feudo fuerit cōtrouersia.
An i ecclesiasticis vel reipub. feu. p̄scribat. xxx. an. an vero requirantur. xl. in. c. siquis per. xxx. si de feudo fuerit cōtrouersia.
Feudum prescriptum habet ordinariam naturam feudorum in dubio in. c. siquis per triginta si de feu. fue. cōtro.
An dñs possit p̄scribere vasallagium cōtra vas. in. c. siquis per. xxx. si de feudo fuerit cōtrouersia.
In dubio p̄sumitur p̄ vas. q̄ fuerit paratus facere debitū nisi dominus interpellauerit z ipse negauerit in. c. licet si de feudo fuerit cōtrouersia. ideo d̄ eū nō currit p̄scriptio.
An feu. prescribatur spacio. xxx. an. in. c. i. §. p̄terea d̄ capi. cora.
An exclusa p̄scriptione per statutum videtur exclusa p̄scriptio. c. annoy vel. xl. vel alias imemorialis i. c. i. §. p̄terea de capi. coradi.
An p̄ renūciationem apposita in d̄ctu excludat exceptio p̄scriptois. xl. vel. c. annoy in. c. i. §. p̄terea de capi. cora.
An scōs emptor qui feu. emit a p̄mo emptore qui emerat vas. possit prescribere spacio. xl. an. in. c. i. §. p̄terea d̄ capi. coradi.
An p̄scriptio incipiat currere viuente vas. alienatore in. c. i. §. p̄terea de capi. cora.
An si tertius p̄scripsit vtile dñum p̄ vas. dñs illud per rei v̄dica. emittit possit vas. feu. a dño petere i. c. i. §. p̄tō lo vltimo de p̄bitione feu. alie. p̄ federicum.
DE P̄RESUMPTIO. An in dubio p̄sumatur bona feudalialia an allodialia in p̄ludijs col. xi.
P̄restationes sequentes an arguant tacitam concessionem in p̄ludijs in. xliij. columna.
Et p̄restatione census vel recognitiōe an p̄sumitur feudum in p̄ludijs columna. xliij.
An quesita per officiales p̄sumuntur quesita ex officio i. c. i. in prin. iij. col. de feu. guar.
P̄ares curie inuestituris feudalibus in dubio p̄sumuntur rogat. c. i. §. si vero col. ij. de feu. guar.
Et qualitate officij p̄sumit qualitas benef. z fe. in capitulo primo. §. si vero in. iij. z. v. col. de feu. guar.
Si bene nō apparet d̄ qualitate feu. totū p̄sumit feudale i. c. i. §. cum aut in. iij. col. de p̄tro. inuesti. z ibi quare aliter in emphiteosi.
An d̄bens amicitia cū inimico dñi p̄sumit malo animo fecisse in. c. i. in fi. qui. mo. fe. amit.
Et multiplici p̄statiōe p̄sumit nō liberalitas sed aliqua cā p̄statiōis in. c. i. si vero quid sit inuestitura.
An in mulieribus vel rusticis h̄z locū q̄ ex diuina p̄statiōe p̄sumat obligatio in. c. i. §. si vero quid sit inuesti.
Pena insolita i d̄ctu i dubio appo. nō p̄sumit nec super eis habenti semiplenā p̄ba. p̄o se desertur iuramentū q̄ p̄sumptio est d̄ eum in. c. i. §. si. quid sit inue.

Contra violentā p̄sumptiōem an admit. p̄batio in. c. i. §. si. quid sit inuesti.
An in dubio p̄sumuntur interuenisse pena cōsueti in. c. i. §. si. quid sit inuesti.
Et paruitate p̄cij p̄sumitur fraus i. c. i. §. donare qua. olim feu. alie. po.
In dubio p̄sumit p̄ vas. q̄ fuerit paratus facere debitū nisi interpellauerit z ipse negauerit in. c. l̄ si de feu. fue. cōtro. ideo contra eum currit p̄scriptio.
Clausula si constiterit vel probauerit verificatur ex iuris p̄sumptione. in. c. i. §. si duo de pace tenē.
Quanti temporis possessione feu. p̄sumitur in. c. i. in p̄n. de consue. rec. feu.
Et possessione maioris partis bonoz in certo loco insurgit p̄sumptio in dubio ad certa bona in. c. i. de contro. l̄ter masculum z feminam.
An omnia bona vas. soluentis censum censetur feu. in. c. i. de contro. inter mas. z femi.
Filius ex possessione feudalium in dubio p̄sumitur heres patris in. c. an agna. vel filius.
In dubio res rota potius p̄sumitur feudalialia q̄ pars in. c. vasallus il primo si de feu. fue. contro.
Et in d̄cto duplex p̄sumptio resultat vna q̄ sit vez altera q̄ sit solēne in capitulo primo. §. item sciēdum de no. feu.
DE P̄RIN. GENITUS. In magnis dignitatibus an succedat primogeniti in. c. i. §. z q̄ i. ij. col. qui feu. da. pos.
Per inhabilitatē primogeniti an secundogenitus admittatur in. c. i. §. mutuus. in fi. col. episcopum vel abba.
An statutū q̄ primogenitus succedat in feudalibus excludis alijs filijs extendatur ad allodialia in. c. i. §. z sic clientulus in fine de aliena. feu.
An filius primogeniti mortui in vita patris excludat patrū a successione patris stante consuetudine p̄dicta i. c. i. in. iij. col. de fe. mar.
Stante cōsuetudine q̄ primogenitus succedat quomodo ibi successio si fratres sunt gemelli nec apparet quis prior in. c. i. in. iij. col. de feu. mar.
Stante cōsuetudine q̄ primogenitus succedat qd si p̄rogenitus erat inutilis an succedat scōdogenitus in. c. i. in. iij. col. de feu. mar.
Stante cōsuetudine q̄ primogenitus regis succedat in regno si ante adeptū regnū habuit vnū filiū alium post adeptū regnū quis succedit in. c. i. de feu. mar.
An valet cōsuetudo q̄ primogenitus succedat in feu. in. c. qualiter. si de feu. fuerit cōtrouersia.
DE P̄RIN. PRINCIPIS. An p̄nceps possit donare vel alienare iura principatus in p̄elu. col. ij.
An credat principi qui in renouatiōe p̄cessionis dicit se p̄ importunitatē concessisse in. c. i. in pe. col. qui suc. te.
Statuto vel ordinatione principis an possint feuda auferri in. c. i. in fi. qui suc. te.
Imperator vel similes an possint p̄nare duces vel marchiones feudis illis cōcessis. in. c. i. de natura feudi.
P̄nceps ligat z tractu z pollitica rō i. c. i. de natura feu.
Contractus cū principe sunt bone fidei in. c. i. de na. feu.
Supremi principes p̄nt eē iudices i cā sua in. c. i. in princ. in. ij. col. apud quem vel apud quos.
Principū p̄ces sūt iustus in. c. ij. de feu. sine cul. nō amit.
An de cā p̄uatiōis stetur h̄bis narratiuis in litteris p̄uatis in capitulo fi. in. iij. col. quotempore miles.
Quomodo credat litteris principū etiā imperatoris vel superiorū in. c. fi. in. iij. col. quo tempore mi. z ibi q̄ plenitudo potestatis nō operatur quo ad non subditos.
Certa scientia principis an sufficit p̄ dispensatiōe in. c. i. in fi. principij per quos fiat inuestitura.
V. bene a zenone loquens in alienatione principis non h̄z locum nisi secuta traditiōe in. c. i. in pe. col. de noua forma fidelitatis.
Coram principe d̄z procedi sola facti veritate inspecta in. c. i. in penul. col. de noua forma fidelitatis.

Restitutio facta a principe dno seu. an nocet agnatis ad quos e seu reuersu p delictu vas. i. c. i. i. fi. col. de vasallo decrept. eta.

Restitutio facta de vas. post felloniam an trahit ad bona alienata in. c. i. in fi. col. de vas. decre. eta.

An i dubio psumit ca i principe i. c. naturales si d fe. fu. pt.

An rex possit alie. vna ciuit. regni in. c. in generali si de fe. fuerit contro.

An. l. quoties. C. de rei ven. heat locu in contractibus principum in. c. si facta si de fu. fue. contro.

An. l. bene a zenone hz locu qn princeps alienauit i vnu; postea in aliu in. c. si facta si de fe. fue. contro.

Quo sit i pntia principis trahit i. c. i. i. i. col. de consue. recti seu.

Reges coi r principes liberi an heat rega. i. c. i. i. i. que sunt rega.

An crimē lese maiestatis committat d offendente principē inferiorē impatore in. c. i. in. ij. col. que sunt regalia.

An. l. bene a zenone hz locu i regib' r supmis principib' i feriozib' tamē ab ipatore in. c. i. i. i. col. q sunt regalia.

In dubio ipator vel papa nō v' committere alteri reserua ta vel regalia in. c. i. in. i. col. que sunt regalia.

DE PROBATIONE. Si iudex iniungit onus pbandi illi q pbare nō d' pot appel. i. c. i. s. itez si vas. r. s. si qe de manso in. i. col. de contro. inuesti.

In fe. spale est vt ex possessione presumitur vtile domini um feudi in. s. item si vas. in. ij. col. de cōtro. inuesti.

Quis probabit q malo aio reuelauit vas. secreta domini in. c. i. in fi. qui. mo. seu. amit

Quo pbabit vas. qd nō reuelauit secreta malo aio in. c. i. in fi. qui. mo. seu. amit.

Probatiois appellatioe itelligimus de plena i. c. i. si de inuestitura iter domini r vas. lis oziaf.

Facultas pbadi p iur amētuz an trahit i heredē i. c. i. si d inuesti. inter do. r vas. lis ozia.

Effectus iur amēto pbatoz i an trahit ad heredē i. c. i. si d inuesti. inter do. r vas. lis ozia.

Ubi nō p' h' alia pbatio ad veritatē iueniēda ois pbatio q' h' h' b' h' p' admittēda est in. c. i. ij. col. si de inue sti. inter do. r vas. lis ozia.

An iuramentū probatoz i sit de ferē. heredi in. c. i. si iter do. r vas. lis oziatu.

An iuramentū sit probatio in. c. ii. si de inuesti. inter do. r vas. lis oziatu. r in. c. fi. de fe. cogni.

Per signa demonstrantur signata iō habentes mez im periu tenent furcas in. c. i. in. iij. col. quid sit inuestitura.

Que pbationes requiruntur quando lis est de feudo in. c. i. in. iij. r. v. col. quid sit inuestitura.

Actus d' fieri solēniter. i. seruātia seruandis r que solēni tas requirāt in inuestitura in. c. i. in. iij. col. qd sit inuesti.

Quibus pbatioibus d' va. conuinci de mēdacio ad hoc vt perdat seu. in. c. vas. si de fe. fue. cōtro.

Ad pbationē seu. sufficit semiplena pbatio cū iuramento in. c. vas. si de fe. fue. cōtro.

Quo p' b' nobilitas r an ex materno genere d' batur no bilitas in. c. i. in. s. si quis miles il. ii. de pa. tenen.

DE PROXIMITATE. Quid si potuit mittere p curatore an excuset in. c. i. in. ij. col. quo tpe miles.

An qn sint plures filii vas. possint d' stituere pcuratore ad iurandū fidelitatē in. c. oēs si de fe. fue. cōtro.

DE PROXIMITATE. Quis dicatur pditor in. c. i. An ille qui interfe. fra. do. sui seu. ami.

An si dñs iter fecit pditorie aliquē vel fratē p' p' v' va. p' uet' p' uetate i. c. i. an ille q interfe. fra. domi. sui.

DE PUGNA. An puocatio pugne possit fieri alio ca su q per felloniam r quō fiat ista pugna in. c. i. de ali. seu. pa. ter. in. s. non est.

DE REUSATIONE. Dñs vel pares curie possunt recusari seens si simul ambo procedant in. c. i. in. ii. r. iij. r. iij. col. de contro. seu. apud pa. ter.

Ubi pares sunt suspecti vel ubi non d' dñs pares in. c. i. s. ij. col. de contro. seu. apud pa. ter.

DE REGALIA. Regalia varie dicuntur in. c. i. i. prin. in. v. col. qui seu. da. pos.

Loce dō regnū vel ducatu vidēt regalia p' cessa in. c. i. i. prin. q sunt regalia r plenitudo p' tatis in. ij. col.

Reges cōitates r principes liberi an habeāt regalia in. c. i. prin. que sunt regalia.

Reges hñs redditus ad tuēdos subditos r iusticiā seruā dā in. c. i. in prin. que sunt regalia.

In dubio papa vel impator nō v' committere alteri reserua ta vel regalia in. c. i. in. i. col. que sunt regalia.

Regalia querunt vel cōcessiōe principis vel cursu tati t' p' s cui' iuciu memoria nō ē i dñi i. c. i. in. ii. col. q sunt regalia.

Loce sio fluminū regaliū est de regalibus principis i. c. i. i. ii. col. que sunt regalia.

An qs possit velle trāfire per vadum fluminis ad hoc vt euitet solutionem portozū sine gabelle in. c. i. in. ii. col. que sunt regalia.

An creare notarios sit de regalibus in. c. i. i. v. iij. col. que sunt regalia.

De argēti fodinis r de inuētiōe thesauri qd sunt regalia in c. i. in. x. col. que sunt regalia.

An sufficit inuētoz i thesauri illū inenisse r vidisse absq' eo q cōprehēderit in. c. i. in. x. col. que sunt regalia.

Thesaurus inuētus in fe. v' d' d' cuius eē dicat in. c. i. in fi. col. que sūt regalia.

Si qs casu inuenit pecuniā vel aliud p' ciosū i nemore cui' erit r qd d' facere in. c. i. in fi. col. q sunt regalia.

DE REBUS. faciēs actū i dubio v' se iuri cōformare r qd i eo heat locū iuris dispō i. c. i. s. h' q' i. iij. co. d' suc. fe.

Factum sine debita forma i. c. i. col. iij. qui. succes. fe.

Ep' sso eoz q frequētius accidit nō inducit iuris misterium. c. i. impator Lotta. cugenio pape.

An q n' h' cū p' c'io liceat gratis v' l' e' d' i. c. i. i. iij. co. d' be. fra.

Remota spē an remouet gen' r p' t' s appellatiōe an totū p' t' nēt in. c. i. i. i. principii p quos fiat inuesti.

Specificatio eoz q insunt qd op' rat in. c. i. in prin. de no. for. fidelitate.

Precedētia plus insunt ad sequētū declarationē q' eō in. c. i. col. iij. de vas. decrept. etatis.

In habētib' ordinariā dispositionē verba intelligunt or dine successiuo in. c. i. in prin. d' cōtro. seu apud pa. termi.

Ex eo qd qs ipugnat se iurare pot ad iurisdictionē fundan dā i. c. i. in. iij. col. de cōtro. inter vas. r ep' s.

Quā de facto sit de facto renouādū r p' p' ordinē cōfusu pot pars appellare et si alio mō s' na nō iter est in. c. i. col. v. de mili. vas. qui. contu. est.

DE REUSATIONE. regitus d' iusticia si tacet v' negare adeo qd tāq' d' negatē iusticiā poterūt rep' salie cō cedi i. c. i. in. v. col. d' mili. vas. q cōtu. est.

DE REUSATIONE. qd si i scripto n' apponit etā nō obstāte an sufficit q' sufficit q' ex certa scia d' r an etā ex certa scia d' specificē exprimi i. c. naturales si d' seu. fue. contro.

An sufficit etā nō obstāte generalis an regrat' spālis in. c. naturales si de fe. fue. cōtro.

DE REUSATIONE. quō puniunt reuelātes secreta si bi cōmissa cōsiliarij r alij. i. c. i. i. fi. qui. mo. seu. ami.

DE REUSATIONE. i sentētijs r pbatioib' magnis fauē? reo q' actori in. c. i. s. ad hec hic finit l' r.

DE REUSATIONE. regnū rex nō pot subicef regnū seruiciū i. c. i. col. i. s. qd ergo d' inuesti. de re. alie. fac.

An rex possit alie. vna ciuitatem regni i. c. i. generali si de fe. fue. contro.

Qui dicant capitanei regni i. c. i. i. p' r. de lege coradi.

Delictū regis nō p' uideat regie dignitati i fe. i. c. i. s. fi. d' capi. cora.

Si rex apulie q hz i fe. ab ecclesia totū regnū i' feudat p' i cularia feuda barōib' ipe hēbit directū dominiū feudoz

particulariū i. c. i. i. p. i. col. i. de inuesti. de re al. fa.
An rex frāchoꝝ vñ except⁹ a iuramēto p̄fito sup fidelitate
in. c. i. §. fi. de pbi. feu. ali. p. Sede.
Reges comites z principes liberi an hñt regalia in. c. i. i.
prin. que sunt re.
Reges hñtur reddi⁹ ad tñdos subditos z iusticiā seruā
dā in. c. i. in pñ. q̄ sūt regalia.
SECRETARIA. secretū mibi commissū possū cuz
licētia illi⁹ q̄ mibi comisit reuelare i. c. i. in. iij. col.
de noua for. fi.
SEPTENTRIA. vbi a lege imponit p̄ca p̄uatio-
nis regulariter nō intelligit ip̄o iure s̄ p̄ s̄niaz in. c. i. §. itez
si fidelis. in. vij. z. viij. col. qui. mo. feu. amit.
S̄nia sup pte feu. nec p̄batio nō p̄iudicat sup alia portioe
i. c. i. in. iij. col. d̄ p̄tē. itē me z do. d̄ portio. fra. mci.
Vbi regit s̄nia p̄uatiōis p̄ q̄ verba serēda. c. i. in. §. itē si-
gs in. viij. col. q̄b⁹ mo. feu. amit.
An s̄nia lata sup directo dñio noceat i vtili i. c. iij. in fi. si d̄
feu. sue. cōtrouer.
Vbi culpa vel fellōia ē notoria an nihilomin⁹ regat s̄nia
in. c. i. q̄liter vas. p̄rie. p̄ue.
SEPTENTRIA. an dñs possit ip̄onere seruitutē p̄-
dio i p̄iudiciū vasal. emp̄biteote vel sup̄ficiarij i. c. i. §. qd̄
ergo de inuesti. de re alie. fact.
SEPTENTRIA. simulatio non p̄sumit nisi p̄bet
in. c. i. de feu. dato in vicē legis comit.
SEPTENTRIA. Regas soluere annuā p̄stationē
an dicat spoliare in. c. i. col. iij. d̄ cōtro. iter vas. z ep̄m.
Vasallus spoliat⁹ a dñio nō intērat interdiciū s̄ p̄ via q̄re
le p̄cedet in. c. i. in. v. col. d̄ mil. vas. q̄ cōtu. est.
An. i. si gs. in tātāvel alie pene ēt c̄iales possit itētrari per
vas. d̄ dñm spoliatē vas. in. c. i. in fi. de mil. vas. q̄ cōtu. ē. in
qui. cau. feu. amit.
An i se. militet regula q̄ spoliat⁹ an oia ē restituēdus ē nō
ob. exceptioe de d̄fectu p̄rietatis in. c. i. in. iij. col. d̄ cōtro.
inter vas. z ep̄m.
An p̄ honorarijs d̄ct̄ possessorij vel aliq̄ actio vel officij
iudicis in p̄iudicijs hui⁹ comēti. rlij.
SEPTENTRIA. quō intelligit q̄ trāsuer sales suc-
cedūt in feu. vsq̄ ad septimū graduū i. c. i. §. z qz. i. v. col. z
clar⁹ in. vj. z. xv. col. vbi pleni⁹ q̄ feu. dare pos.
Plures casus in q̄bus filij nō succedūt eq̄liter i feud. p̄i
in. d. §. z qz. col. v. q̄ feu. da. pos.
Fili⁹ i via p̄ris d̄ cū p̄e q̄si dñs. i. c. i. §. z qz. q̄ se. da. pos.
An ad feu. datū ab ecclesia in duobio veniat oēs descen-
dētēs. c. i. §. z qz. col. viij. q̄ feu. da. po.
An fili⁹ exheredat⁹ suc. an feu. c. i. §. z qz. i. viij. col. qui se.
dare pos.
An cleric⁹ suc. i feu. z p̄ clericatū amit. fe. vel p̄ p̄fessionē
vel ordinē sacrū in. c. i. §. z qz. in. x. col. q̄ feu. da. pos.
An frater tertij ordiis suc. i feu. i. c. i. §. z qz. col. xxxiij. q̄ se.
dare pos.
An fr̄ possit repudiare portioē fr̄is granatā seruitio. c. i.
§. z qz. col. xxxvij. q̄ feu. da. pos.
Statutū an possit habilitare spurij ad succedēdū in. c. i.
§. z qz. col. xxxvij. q̄ feu. da. pos.
An fr̄ collateralis succedat i feu. i. c. i. §. z qz. in. xxxv. col.
qui feu. da. pos.
Cognati nō succedūt in feu. z q̄re i. c. i. §. z qz. i. rliij. col.
qui feu. da. pos.
Vterinus frater nō suc. in feud. in. c. i. §. z qz. rliij. col. qui
feu. da. pos.
An id q̄ d̄ q̄ collaterales suc. i fe. vsq̄ ad. vij. graduū stel
ligat iclusine vt q̄ ē i. vij. gra. in. c. i. §. z qz. i. rlvj. col. q̄ feu
dū da. pos.
An p̄sanguine⁹ ex pte p̄ris admittet ad suc. i feu. vna cū cō
sanguineis vtriq̄ p̄iunctis. c. i. §. z qz. col. rlvij. q̄ se. da. pos.
Quō fiat i hac successione feudali graduū p̄putatio z an
cōputet p̄sōa recipiētis i. c. i. §. z qz. i. rlvij. col. q̄ se. da. po.
An filij fratrū succedāt in feu. in stirpes an i capita. d. §.
qz. in fi. col. q̄ feu. da. pos.

Successū feu. p me z vna filia decessit plurib⁹ filiab⁹ reli-
ctis q̄ ex eis hēbit fe. i. c. i. §. z qz. i. fi. col. q̄ feu. da. pos.
An si sequēs inuestiat d̄ cōsensu p̄cedētis agnati p̄iudicet
agnato p̄cedētī i. c. i. §. p̄terea i fi. qui. mo. feu. amit.
Si vn⁹ fratrū sit a p̄e vniuersalr h̄s insti. ali⁹ in re certa
an suc. ambo i feu. in. c. i. in p̄i. de suc. feu.
An fili⁹ possit grauari i fructib⁹ feu. a p̄e puta p̄stet ex il-
lis. r. amphoras. vini in. c. i. in pñ. de suc. feu.
An fili⁹ exheredat⁹ succe. i fe. in. c. i. in pñ. de suc. feu.
An vas. possit cōsensu dñi ita agere vt feud. paternū va-
dat in filiā agnatis exclusis. c. i. §. hoc quoqz in. iij. col. de
succes. feudi.
Hodie feu. paternū transit in collaterales i infinitū i. c. i.
§. hoc quoqz in. iij. col. de suc. feu.
An si viuo auo meo p̄ me⁹ idēqz filius renūciat feud. qz
nō vult ad illud vlt̄ tpe venire an mortuo auo ego ad feu
dū amit. in. c. i. §. hoc quoqz in. vij. col. de suc. feu.
Quō frater suc. fratri in feu. in. c. i. §. alio de suc. feu.
Femia an succedat i fe. nono ēt si nō sit actū q̄i fe. ē femi-
nū in. c. i. §. in alio de suc. feu.
An in feu. regalib⁹ ducatu marchidatu z similib⁹ h̄z lo-
cū successio in. c. i. §. fi. de suc. feu.
An i regnis z alijs magnis dignitatib⁹ successio an electi
oni sit locus in. c. i. §. fi. de suc. feu.
Quare i fe. regalib⁹ nō ē successio i. c. i. in pñ. d̄ fe. marchi.
Ex quo fr̄es vlt̄ alij successores veniūt ad successioē i iue-
stitura nō dñr p̄rie successores nec venire p̄ ius accrescē-
di in. c. i. in scōa col. de feu. marchie.
Filius naturalis succedit matri in feu. in. c. i. an maritus
succedat vxo. in benefi.
In feudis ex quo iure sanguinis succedit p̄cedit vsqz in
infinitū successio in. c. i. in. ii. col. de feu. marchie.
Paterius succedit nepoti in feudo antiquo z nepos pa-
truo in. c. i. imperator lotha. euge. pape.
Frater qui renūciavit feu. tñ pōt succedere in portioe
fratris in. c. i. col. iij. imperator lotha. euge. pape.
Paterius vna cum nepote succedunt fratri eidemqz pa-
truo in feudo in. c. i. in. iij. col. ip̄erator lotha. euge. pape.
Paterius magnus an veniat ad successioem in feud.
vas. q̄ decessit relicto nepote ex fratre z dicto patruo z an
excluditur a nepote in. c. i. in fi. impator lotha. euge. pap.
In successioe feu. oportet qd̄ ab eo descenderunt qui est
agnationis cōmunis caput z obtinuit feu. in. c. i. in. iij. col.
lū. de gra. succe. in feu.
Cognati non succedūt in feudis in. c. i. in. ii. colū. de gra-
di. suc. in feud.
An fratres vtrinqz coniuncti preferantur vterino in suc-
cessioe vasalli fratris defuncti in. c. i. in. iij. col. de gra-
succeden. in feud.
An filij fratrum succe. in fe. in capita. in. c. i. in fine colū.
de gradi. suc. in feud.
An valet pactum q̄ p̄orsus extraneus succedit in feudo
in. c. i. de fra. de nouo bene. inuesti.
An si duo fratres habent feudum individuum vno mo-
riente totum feudūz remanet fratri vel reuertatur ad do-
minum in. c. i. in. iij. col. de fratri. de no. bene. inuesti.
Princeps inuestiuit duos fratres de nouo beneficio si
ne herede masculo vnus eorum decessit queritur an al-
ter superstes succedat p̄defuncto fratri in. c. primo in fi-
ne colū. de fra. de nouo benefi. inuesti.
Vasallus qui habet feudum renūciavit in manibus do-
mini vt inuestiantur filij qui moriuntur patre superstite
an feu. transeat ad patrem in. c. i. in. iij. col. de vasal. de
crepi. etatis.
An in feu. successioe z transitioe ad feminas filius ma-
sculus excludat nepotem ex femina in. c. i. in. iij. col. de cō-
tro. feu. apud pa. termi.
An deuoluto feud. ad duas sorores filius masculus vni-
us excludat amitam a parte vel a toto i. c. i. in. v. col. d̄ cō-
tro. feu. apud pares termi.
An si clericus demisso habitu clericali fiat laicus succe-

dat. ni feu. in. c. i. in fi. de mili. vasa. qui arma beli. depo.
An miles hierosolimitanus vel scē marie teutonicoꝝ suc
cedat in feu. i. c. i. d. mili. vas. q. ar. beli. deposuit.
An filius emancipatus suc. in feu. in. c. i. §. 2. q. in. i. colū.
qui feu. dare pos.
An p. minores ordines inhabilitet clericus ne succe. i. feu
do 7 qd si velit retrocedere 7 resinuere habitū clericales
in. c. qui clericus si de feu. fue. contro.
An qui hz votū ingrediēdi religionē ad feu. inhabilitet i
c. qui clericus si de feu. fue. contro.
An fratres naturales in feu. fratri succedant in. c. natura
les si de feu. fue. cōtro.
An filius legitimus natus ex bastardo succedit auo i. feu.
in. c. naturales in fi. si de feu. fuerit contro.
An filius natus ex matrimonio qd de iure nō tenebat pu
tabat tñ tenere succedat i. feu. i. c. naturales si d. fe. fu. cōt.
An v3 cōsuetudo qd filij ex tali m̄imonio nō succedat i to
to vel in parte in. c. filij si de feu. fue. cōtro.
Pactū exclusiū filioꝝ a successione nō v3 nisi corrobore
tur consuetudine in. c. si filij si de feu. fue. contro.
An si d̄bens matrimonij p̄mittit vxoꝝi qd filij sui solū suc
cederent valeat postea legitimare bastardos in. c. si filij. si
de feu. fue. controuersia.
An si vendat feu. vel emphyteosis in casu p̄missio quō age
tur d̄ singularē successorē ad debita feudalia vel emphy
teota in. c. i. §. 2. si clientulus de alie. feu.
An mutus succe. in feu. 7 quō 7 qd sit feu. burfale qd soluz
indiget p̄statiōe cēlus in. c. i. de cleri. q. inuesti. fecit.
Vas. morit̄ relictis duob⁹ filijs vno habili sine vtili alioꝝ
habili feu. intili quō succedēt i. fe. i. c. i. an mut⁹ v̄ alis ipse.
Sec⁹ ex vtero m̄is an i. feu. succe. in. c. i. an mutus v̄ alis
imperfec. quid de hermafroditō.
An quelibet imperfecio impediāt successionē i. c. i. an mu
tus vel alis imperfec. 7 qd si sine virga.
An fili⁹ muti vel imperfecio succedat in feud. in. c. i. an mutus
vel alis imperfec.
In successione feudali nō p̄putent gradus in. c. i.
an ille qui interfecit frat̄e do. sui.
Si vas. fecit filiā inuestiri an agnati p̄nt ad se se. auocare
statim in. c. i. de alie. feu. pa.
Refutans feu. morit̄ an veniant statim agnati si descēdē
tes relinquit in. c. i. de alie. feu. pa.
Tres sūt f̄es quoz vn⁹ donat p̄tē suā alteri ali⁹ postea fit
mōsch⁹ an sol⁹ donatari⁹ hēbit feu. in. c. i. de alie. fe. pa.
An si agnati qui alias possent feu. alienatū renocare sint
heredes alienatoꝝ possint postea feu. alienationē reuo
care in. c. i. de al. feu. pa.
Emancipati succedunt in feudis in. c. i. an agnatis vel fi
lius repudi. here.
Filius ex possessione feudaliū i. dubio p̄sumit heres pa
tris in. c. i. an agnatus vel filius.
Agnatus capiendū feud. non videtur hereditatē adir
e in. c. i. an ag. vel fi.
An filia q̄ renūciauit bōis p̄nis possit i. fe. suc. dato qd ad
illō fe. possit femia suc. i. c. i. d. eo qd si. fecit agna.
An feu. et ecclesiasticis non succedunt ascendētes in. c. i.
de natura succe. feu.
Quō inter agna. suc. in feu. qñ sunt diuerse linee in. c. i. d
natura suc. feu.
An succedendo auo vna cum patruo in feu. filius obtinet
locum patris in. c. i. de natu. succe. feu.
Quomodo succe. inter transuersal. an in capi. an in stir
pes in. c. i. de natu. succe. feud.
An nepos ex fratre p̄feratur patruo meo in successiōe
feud. mei in. c. i. de natura succe. feu.
Renūciauit pater in manibus domini cum pacto vt in
uestiat filium suum cum hac conditione vt morientī filio
pater succedere possit an tunc pater succedet filio in. c. i. d
natu. succe. feud.
An in feudo cōditionatu succedat femina in. c. similiter
de capi. qui curi. vendi.

Quid si dignitas suc. i. fe. ē tal qd sibi nō p̄tē patrare sui
cia d̄bita respectu fe. ad qd p̄tē tenebat i. c. fi. d. cap. q. en. v̄.
Si vas. decessit relictis duob⁹ filijs vnus vtilis alter inu
tilis an succedat vtilis in totum maxime d̄no volente i. c.
.i. §. p̄i. ducatus de p̄bi. feud. aliena. per Sede.
Diuisio feu. inter vas. f̄es vno coz mortuo q̄ eius portio
reddat ad d̄m i. c. i. §. p̄. ducat⁹ d̄ p̄bi. feu. alie. p. Sede.
Si filius vita patris comitat felloniam an sibi nocebit in
succes. feudi. patre moriente in. c. i. §. in super in. i. colū. de
p̄bi. feu. alie. per Sede.
Utrum exheredatus succedat in feudo in. c. i. an agnat⁹
vel filius.
An filius institutus in re certa dato sibi coherede vniuer
sali succedat in feudo in. c. i. agna. vel filius.
An feud. ecclesie in dubio transeat ad p̄ncipotē in. c. i. §. 2
q. in pe. col. qui feu. da. pos.
CUM PERSZJES. Locatio ad longū tps q̄
superficiarius quis in preludis in. vj. col.
An p̄tē fieri p̄bentes qd arcā habeas iure libelario su
perficieꝝ iure p̄prio in. c. i. §. sed vasallus. hic finit̄ lex.
STATUTUM. Statuta nō extendūt ad casus
fictos in. c. i. in prin. in. ij. col. qui. mo. feud. amit.
Vassa 7 supina ignorantia et in statutis penalib⁹ equipa
rat sciētie i. c. i. §. ut si fidelis i. fi. col. q. mo. feu. ami.
Quādo vnū statutū refert aliud an illud sit edendū in. c.
.i. §. fi. qualiter olim feu. aliena. pote.
Statutū p̄tē dare licentiā dep̄dandi 7 excusat et i. foro cō
sciētie in. c. i. col. v. de mili. vasal. qui contumax est.
An valet consuetudo vel statutū qd filius vel fila excluda
tur in totū a bonis paternis sine allodialibus sine in feu
do in. c. i. de matri. ad mor. contracto.
Stāte statuto qd nō v3 d̄t⁹ sine p̄sēsu duoz p̄p̄quoz qd si
p̄p̄qui nollūt interesse in. c. i. §. qd autē de p̄sue. rec. feu.
LEADUS. Adensis quō cōputet i. c. i. quo tpe
miles inuesti. pete. debe.
Annus ad redimendū nō currit nisi a die sciētie in. c. i. §.
porro qualiter olim feud. alie. pote.
Ubi lex notat culpā tēpus nō currit ignorantī in. c. i. de p
p̄rie. feu. alie. p. lotha.
Quā dicat tps cōtinuū qñ vtile i. c. i. quo tpe miles.
An tps currat impedito in. c. i. quo tpe miles.
TESTES. Si testes puta pares dixerint extra iudi
ciū nihil scire an possint in iudicio cogi deponere i. c. i. §.
cū aut in fi. colū. in fi. de contro. inuesti.
Publicatis attestatiōib⁹ admittunt testes aduersarij qñ
vltie p̄ba. nō d̄dicūt p̄is in. c. i. §. si vas. i. fi. d. p̄tro. inuesti.
Quō si pares hñt esse testes erūt et iudices 7 q̄ erūt iudi
ces si nō sunt tot pes q̄ sufficiat loco iudiciū 7 p̄ testib⁹ i. c.
.i. in prin. in fi. col. de feu. sine cul. nō amit.
Ex p̄sentia testis in actu p̄sumit itelligētia i. c. i. si de i
uestitura inter dominū 7 vasa. lis oria.
Vas. p̄tē eē testis p̄ d̄no vel est d̄ in. c. i. col. ij. si de inuesti
tu. inter do. 7 vas. lis oria.
Testis q̄ p̄rio voluit celare veritatē si postea deponat an
vas. p̄sumat in. c. i. in. ij. col. si de inue. iter co. 7 vas. lis or.
Valet testis dictū qd recepit p̄miū ne dicat testimoniū i. c.
.i. col. ij. si inter do. 7 vas. lis oria.
Testes p̄ducti corā arbitro cogunt deponere p̄ ordinari
um in. c. i. in. iij. col. si de inuesti. inter do. 7 vas. lis oria.
An admittant testes extranei ad p̄bandā inuestituram i
c. i. col. iij. si de inuesti. inter do. 7 vas. lis oria.
An in istis causis feudozum possit comitti testiuꝝ receptio
alteri in. c. i. in fi. col. si de inuesti. inter dominū 7 vasaluz
lis oriatnr.
Quomodo iurent testes sacra. in. c. i. si de inuestitu. inter
domi. 7 vas. lis oriatnr.
An ad p̄bationē in feu. sufficiant duo testes in. c. i. si de in
uesti. inter domi. 7 vas. lis oria.
An in cā feudali. domesticē persone admittant in. c. ij. si d
inuesti. inter domi. 7 vasa. lis oria.
Enā si testis dicat se nō interfuisse tamē p̄tē in iudicio co

Et ad deponendū in. c. i. §. si enī. qd sit inuestitura.

De teste q dicit se non recordari in. c. i. §. si enī. quid sit inuestitura.

Quā testis dicit se ignorare an possit examinari post publicas attestaciones in. c. i. §. si enī. quid sit inuestitura.

In causa feudali iurāt testes tactis scripturis z quō in. c. i. §. si enī. quid sit inuesti.

Dñs etiā in causa feudali d̄ cogere testes ad deponendū cōtra se in. c. i. §. si enī. quid sit inuestitura.

Informatiōes possunt sumi a testibus nō iuratis in. c. i. §. si duo de pace tenenda.

Ad pbandū aliquez reum criminis sufficit cum testibus ecclōnicuz lz nō cōfessus fuerit iō errat q tales ad torturā ponunt in. c. i. §. publi. de pa. te.

Solēnitās parū vt interueniāt inuestitura an sit de substantia i. c. i. in. ij. col. z in. iij. col. q test. sint necessarij.

An mulier vel hermofodi. possit esse testis in inuestitura feudali in. c. i. in. ij. col. qui testes sunt necessarij ad pban. no. inuesti.

Quomodo z qua solemnitate testium vel instrū. fiat inuesti. z an z quibus testes probent inue. maxime si casu est amissa in. c. i. qui testes sunt necessarij.

Ad pbandū felloniā contra vasa. nō admittunt testes infames infamia facti in. c. i. quot testes sunt necessarij.

De teste qui extra iudiciū dixit se nescire postea dixit se scire in iudicio in. c. i. §. notandū de no. feu.

THESAURUS. an sufficit iuctori thesauri illū inuenisse z vidisse absq; eo q cōprehenderit in. c. i. in. x. col. que sunt regalia.

Thesaurus inuentus in feudo vendito cuius esse dicatur in. c. i. in fi. col. que sunt regalia.

Si quis casu inuenit pecuniā vel aliud p̄ciosuz in nemore cuius erit z qd d̄z facere in. c. i. in fi. col. q sunt regalia.

An emphiteote vel feudario queratur thesaurus inuentus in re feudali in. c. i. in fi. que sunt regalia.

An thesaurus inuentus in ecclesia vel fundo ecclesie q̄ratur ecclesie in. c. i. in fi. que sunt regalia.

TRADITIO. traditio clandestina an sufficit ad trāslationē dñij et in vasallo in. c. i. in. ij. col. q. suc. tene.

VASALLORUM. qui dicatur valuasores q capitanei z ibi q̄s baro z an diuidua baronia i. c. i. in prin. in. i. col. qui. feu. dare pos.

VASALLUS. dñuz vasalli ē iure consuetudinario nō iure gētiū iō facili⁹ tollit i pludijs huius comēti i. xvij. col.

P̄ferit i vsu rei feu. vel iurisditiōis an vasallus dño vel ecōtra in preludijs col. xvij.

Quare dicit feu. z vasalli quare dicit̄ fideles in preludijs col. xx.

An possit fieri pactū q̄ vasal. nō cadat a feu. pp fellonias in preludijs colū. xxij.

Inuentio z nomē fendorū z vasalorū in pludijs i. xxij. col.

Quare dicitur vasallus in preludijs in. lxxvj. col.

An posito q̄ vasal. habeat feu. sub annua p̄statiōe vel seruitio. certo possit dñs feu. p̄lat⁹ vel p̄iceps diminuerē eides vasallo talē p̄statiōe vel seruitiū p̄missuz in. c. i. i pn. in. viij. col. qui feu. dare pos.

An vasal. possit seruire per substitutuz in. c. i. §. z qz in. xj. col. qui feu. da. pos.

An vasallus possit seruire per substitutū in. c. i. §. z qz i. xi. col. qui. mo. feu. da. pos.

An in feu. v̄z electa industria psone i. c. i. §. z qz in. xiiij. z viij. col. qui feudū da. pos.

Pactū remissuz seruitiorū factū vasallo an v̄z in. c. i. i prin. in pe. col. de feu. guar.

An sufficit qd vas. iuravit p̄decessori an vero d̄z iurare etiā successorī in. c. i. col. iij. qui. suc. te.

Consensus vasalli qñ feu. suū d̄at alteri quid operet i. c. i. v. col. qui succes. teneā. libellus vasalli peto mitti vel conseruari i possessiōe i. c. i. in. pri. iij. col. de cōtro. inuesti.

Quibus remedijs petijt vas. pos. a dño in. c. i. in prin. in. iij. col. de cōtro. inesti.

An deferēdum iuramētū ad pbā. inuestituram vasallo an dño in. c. i. in. iij. col. de cōtro. inuesti.

An positiōi tu non es vasallus vel interrogatorijs sup eo sit respōdēdum. c. i. i. pri. vj. col. de cōtrouer. inuesti.

Quā rōne ptis possesse in feu. vasal. possit obtinere in toto in. c. i. §. cū autē col. v. de cōtro. inesti.

An vas. dicēs feu. antiquum possit cogi noiare auctorem feudī in. c. i. §. cū autē i fi. col. de cōtrouer. inesti.

Incremētum an pertiet ad dñm an ad vas. z quis pbat i c. i. §. siquis de māsō. de cōtro. inestitu.

An rōne incremēti q̄ remanet vas. teneat vas. i plus z minus seruitiū q̄ prius i. c. i. §. si quis de māsō i fi. col. de cōtro. inestitu.

Pro incremēto si remanet vasallo an regitur noua inuesti. in. c. i. §. siquis de māsō de cōtro. inestitu.

Vasallus nō possit de suo feu. aluz vasallū facere i. c. i. §. rursus. col. ij. de cōtro. inesti.

An resolutio iure vasalli resoluit ius habētū cām ab eo i c. i. §. rursus col. iij. de cōtro. inesti.

An scōs vas. fact⁹ a vasal. teneat seruire dño vel q̄s ei seruiet i. c. i. §. rursus i. iij. col. de cōtro. inesti.

An resolutio iure p̄mi vasalli resoluit ius scōi. qui p̄scripsit vt esset vas. p̄m⁹ i. c. i. §. rursus i fi. col. de cōtro. inest.

Ex q. cau. p̄t exhereda. vel reuoca. donatiōis fieri ex hūis pōt vas. p̄uari feu. z q̄ sint h̄ cāe i. c. i. i pn. q. mo. fe. amit.

An feu. ipso iure amittat an per sentētiā i. c. i. i. pri. qui. mo. feu. amit.

An si vas. cepit iurare i bello iniusto possit dñz deserere in ipso cōstitū i. c. i. i pn. i. iij. col. q. mo. feu. amit.

An vas. debilitat⁹ i bello punit si deserit dñm an saltē clamorib⁹ d̄z iurare i. c. i. i. pri. in. iij. col. q. mo. feu. amit.

An vas. teneat salutē dñi p̄ferre pprie salutē i. c. i. in prin. in. iij. col. qui. mo. feu. amit.

Si dño nō nocuit fuga vas. q̄ deseruit dñz in p̄lio. qz dñs euasit an punit in. c. i. in. pri. in. iij. col. q. mo. feu. amit.

Quid si domino mortifere vulnerato dimisso vasallus afugit. postea iterum vulnerauit z mortuus est an excusabitur vasallus in. c. i. i. v. col. q. mo. feu. amit.

Quid si primo vulneratus nō mortifer dñs ausu. vas. postea dñs fuit taliter vulneratus ante vasa. z perdit feudū in. c. primo in prin. in. vj. col. qui. mo. feu. amit.

An pro defensione vel recuperatione alterius status quē habet dñs in aliqua prouincia tenetur vasallus illuc ire ad iuuandū dñm in. c. primo in sexta colū. quibus modis feud. amit.

An vasallus tenetur in bello subuenire domino extra territorium in. c. i. in principio col. vj. quibus mo. feu. amitta.

Quid si vasallus dominū deseruit quem nō credebat esse mortifere vulneratum an perdat feudum in. c. primo in fi. ne col. qui. mo. feu. amit.

Duo fratres sunt vas. z constituti cum dño in p̄lio vnū dominum mortifere vulneratum relinquit alter defendit ad salutem reducit an perdat partem suam feu. ille frater qui aufugit in. c. primo in principio in fi. col. quibus modis feud. amit.

An vasallus contrahens amicitias cum inimicis domini perdat feud. in. c. primo. §. item si fidelis in tertia col. qui. mo. feud. amit.

Si vasallus apparet inimicus domini an perdat feuduz in. c. i. §. item. si fidelis in tertia col. qui. modis feu. amit.

An si dominus nihil mouit de culpis commissis per vasal. heres possit de illis opponere i. §. si fidel. in quarta col. quibus modis feud. amit. in. c. primo quo tempore mi.

Si penituit vasallum qui iam exarserat in v̄rorem domini an perdat feudum in. c. primo. §. item si fidelis col. vj. qui. mo. feu. amit.

An vas. pp culpam feudū ipso iure amittat an per sentētiā in. c. i. §. item si fidelis col. vi. q. mo. fe. amit.

An in p̄uatione vasalli requiratur sn̄a declaratoria i. c. i. §. itē si fidel i col. vj. qui. mo. feu. amit.
An per malā culturā vel dissolutionē feu. perdat feu. i. c. i. §. aut si libellario qui. mo. feu. amit.
An vasa. p̄uinc̄ feud. sola p̄ignozatione vel alienatiōe nō secuta traditiōe i. c. i. §. aut si libellario qui. mo. feu. amit.
An si vas. incidat in p̄uationē vel pp culpā vel pp aliēa tionē se. reuertat ad dñm vel ad agnatos in. c. i. §. aut si li bellario g. mo. feu. amit. z in. c. i. §. si. q̄ su. p̄ri. cā. be. amit.
Utrū vas. possit v̄dere comoditatē fructuū vel ēt locare ad lōgū t̄ps in. c. i. §. aut libellario qui. mo. feu. amit.
An primus vas. possit refutare feu. in p̄iudiciū sc̄di vasal. in. c. i. §. rursus in. i. col. qui. mo. feu. amit.
An sc̄ds vas. cuieto feu. possit agere s̄ heredes primi va sa. qui sibi dedit in. c. i. §. rursus in. i. col. q. mo. feu. amit.
An sc̄ds vas. in casu resolutiōis feu. possit offerre seruiciū dño z petere se recognosci z dñs teneat admitti in. c. i. §. rursus in. i. col. qui. mo. feu. amit.
An possit vas. dare feu. in libellū agnato in. c. i. §. rursus in. i. col. qui. mo. feu. amit.
An cōsensu vas. in aliena. sui feu. vel cōsensu dñi i alie na. feu. faciat eis p̄iudiciū qd de tacito cōsensu in. c. i. §. p̄e. in. i. z. ij. col. qui. mo. feu. amit.
Si duo sunt dñi feudi in diuisibilibus vasa. comittit felloni am an si vnus vult eum p̄uare alius absolueret quid iur is z quid si tantū cōtra vnum peccauit in. c. i. §. itez sigs qui. mo. feu. amit.
An vasal. qui habet feudum in curte vel. extra vbi tñ do minus habet iurisdictionem possit alij infendare in. c. i. §. itē si quis. quibus mo. feu. amit.
Quō p̄bet vasal. cum dño cōtendens inuestituram in. c. i. in. p̄ri. in. ij. z. fi. col. de conten. inter vas. z domi.
An si vas. elegit p̄io viam plene probatiōis possit postea redire ad viam sacra. testis z sui iura. in. c. i. in. p̄ri. de con ten. inter. do. z vas.
An dñs possit erigere seruitiū ā vasallo ex cōmunicato in c. i. in. p̄ri. in. ij. col. de alie. feu.
An fructus medio tēpore p̄cepti cedant vas. in. c. i. an ma ritus succe. vro.
Vasallus an possit esse aduocatus s̄ dñm in. c. i. in. fi. qui bus mo. feud. amit.
Si dñs indebite verat vasallos p̄nt implozare officii su perioris in. ti. apud quē vel quos in. c. i. in. p̄ri. in. iij. col. fi.
An inter vasallū z dñm possit agi interdicto vs̄ vi. c. i. in. p̄ri. in. v. col. apud quem vel quos.
Quid si dñs conqueritur de vasallo vasallus de domio quis crit iuder z a quo p̄ius incipient cognoscere in. c. i. in. fi. p̄ri. in. i. col. apud quē vel quos.
Vasallo nō nocet culpa āte inuestiturā per eū comissa in c. i. in. i. col. de feu. sine cul. non amit.
Si recusat vas. seruare agit conditiōe ob cām ad repeti tionē feu. in. c. i. in. i. col. de feu. sine cul. non amit.
Si vasallus stare p. xx. annos q̄ dño nō seruret vel mil le qz dñs nō indignit seruitiū nō p̄ hoc p̄dit feu. nec ēt p̄e scribit libertatē in. c. i. in. ij. col. de feu. sine cul. nō amit.
An ad p̄uadū vas. requir̄ sn̄a p̄uatozia vel declarato ria facit in. c. i. in. ij. col. de feu. sine cul. nō amit.
Impotētia vel impedimētū an excuset vasallū si legi feu dū nō satisfecit in. c. ij. de fe. sine cul. nō amit.
Propter impedimēta pestis vel inimicitie vel similia ex cusatur vasallus si nō petijt inuestiturā in. c. i. quo tpe mi.
An si dñs tolleret vasallū post caducitatē videat remitte re caducitatē in. c. i. in. iij. col. quo tpe mi.
Quid si oēs existimabāt dñm mortuū vasallus stetit p̄ an nū q̄ ab herede dñi inuestiturā nō petierit heres p̄uauit vas. feu. dñs redit an vasallus recupabit feu. in. c. i. in. i. col. quo tpe miles.
An p̄ notozia cu' pa possit vas. feu. p̄ri. sine aliā sententia in. c. fi. in. quarta col. quo tpe miles.
Quā vas. aliū facit emphyteotā vel vasallū nihil de domi

nio penes eū remanet i. c. i. §. inde q̄ri pōt de alienā. feu.
In dubio vas. v̄ se obligasse s̄m simplicē naturā se ualē in. c. i. §. si. qd sit inuestitu.
Adutata dignitate vasalli cui nō p̄uenit seruitiū debiti ad q̄ seruitiū tenet vasallus z qd si vasal. nō pōt impedire seruitiā cōsuetā in. c. i. qd sit inuesti.
An si sint duo vasalli heredes z portio vnus vadit ad al terz iā de portioe sua inuestitus z qui fecit fidelitatez rōne portiois obueniētis debeat de nouo inuestiri z iurare in c. i. §. i. in. iij. col. per quos fiat inuesti.
An si vasallus infendet alteri durabit post mortē eius in feudatio in. c. i. §. i. in. fi. col. p̄ quos fiat inuesti.
An iter plures cōnasallos quoz ēt vn' teneret se. ab alto fiat cōpensatio felloniay i. c. i. in. v. col. qualiter vasallus iura. debe. fide.
An vasal. se defendendo possit dñm p̄cutere ex iusta cau sa in. c. i. in. iij. col. de for. fidei.
An vasal. possit iudicare dñm in. c. i. in. iij. col. de for. fide litatis.
Secreta vel munitiōes dñi vasallus non debet renuncia re in. c. i. in. iij. col. de for. fi.
An si vasallus fornicatus est p̄dissequam domini puniet in. c. p̄mo in. quarta col. de de for. fidei.
Obligatio dñi erga vasallus est reciproca sicut vasalli er ga dñm in. c. i. in. quarta col. de forma. fi.
An per delictum dñi p̄prietas queratur vasallo in. c. i. in. quinta col. de for. fi.
An dñs tenetur iurare fidelitatem vasallo sicut econtra c. i. in. quinta col. de forma. fidelita.
Nō sp̄ dñs tenet nec pari vinculo reddere vicem vasallo in. c. i. in. vi. col. de for. fidei.
An vasallus teneatur filijs dñi iurare fidelitatem in. c. i. in. vj. col. de for. fidei.
Vasallus caueat ne offendat filios dñi in. c. i. in. vj. col. de for. fidei.
An si vasallo dicit dñs qd vult occidere ticiū debeat p̄o palare z illi reuelare saltē vt caueat in. c. i. in. fi. d̄ for. fide.
Vasall' nō tenet p̄stare seruitiūz dño nec confederatus vel colligatus confederato vel colligato nisi fuerit requi situs in. c. i. col. iij. de no. for. fide.
Quā vas. scit magnū piculū imminere dño nō d̄z expectare qd requirat in. c. i. in. iij. col. de noua fo. fide.
Vasallus negligens punitur sicut dolosus in. c. i. i. v. col. de noua for. fide.
An vasallus teneatur adiunare dominū sine iuste sine in iuste arma mouentem in. c. i. in. quinta col. d̄ noua forma fide. quid si dominus esset ex cōmunicatus.
An capiendo dominū ad bonū finē vasallus perdat feu dum in capi. p̄mo in. quinta col. de no. for. fide.
An vasallus teneat seruire domino exp̄e. p̄p̄is in. c. i. in. quinta col. de noua for. fi.
Vasallus an agat vtili actione an quō in. c. i. in. iij. col. de inuestitu. de re. alie. fac.
Vas. quasi dominū z q̄si possessionē quō intelligit in. c. i. in. tertia col. de inuestitura de re. alie. fac.
An vas. possit in iudicio agere z defendere p̄ re. feu. z an nocet dño in. c. i. in. tertia col. de inuesti. de re. alie. fac.
An vasa. h̄eat vtilē dñiuz vel vtilē rei v̄dica. z qualē pos sessionē in. c. i. in. iij. col. de inuesti. de re. alie. fac.
An cōtra ciuilit̄ possidentē vasallus possit agere rei v̄ dica. in. c. p̄mo in. quarta col. de inuesti. de re. alie. fac.
An vasalus p̄ferat dño in v̄dicando rē feudale vel cō tra in. c. p̄mo in. fi. col. de inuesti. de re. alie. fac.
An terti' poss̄. for. s̄ dñm v̄dicatē rē feudale possit exci pere d̄ vtili dño vasalli in. c. i. in. p̄ri. de inuestitu. de re. alie. fac. z ibi q̄ cōuēto respectu vasalli cōsulit p̄ remediū l. is a quo.
An vasa. emphy. vel superficialius ex seruittute imposta rei feu. sibi p̄iudicet in. c. p̄mo. §. quid ergo de inuest. de re. alie. fac. z an domino.

An dominus tempore guerraz possit velle ipse per suos custodire castrum in feu. z an vas. debet illud custodire in .c.i. §. quid ergo de inuesti. de re. alie. fac. imo vas. potest denunciare domino vt veniat ad custodiendū vasallum i .c.i. §. quid ergo de inuesti. de re. alie. fac.
An paciēdo imponi seruitutes per suam vas. p̄iudicet dño in .c.i. §. qd ergo d̄ inuesti. de re. alie. fac.
Si vas. tradidit rem feu. tertio z ille longo tempore possit derit an habebit locū p̄scriptio in .c.i. §. quid ergo col. .ij. de inuesti. de re. alie. fac.
An possit vtile dominiū p̄scribi per aliū q̄ dominus ad exclusionē vas. in .c.i. §. quid ergo de inue. de re. alie. fac. z an talis p̄scri. filius nocbit.
An facta missione i possessionē ex primo decreto d̄ vas. tenebit vasallus fuire dño de feu. an missus i possessionem i .c.i. §. qd ergo in fi. col. de inuesti. de re. alie. fac.
Inuito dño p̄t qui habet vtile dominiū rē meliozes red dere in .c.i. §. ecōtrario de inuestitu. de re. alie. fac.
An si prius vasallus infeudat alteri ex culpa primi vas. se cūdus vas. cadat i .c.i. i p̄n. ij. col. q̄liter olim feu. alie. po.
An vas. possit locare ad longū tempus feudū in .c.i. §. do nare qualiter olim feu. alie. pote.
An vas. possit facere p̄sonalē obligationē de fructib⁹ feu. ad longū tps i .c.i. §. donare q̄liter olim feu. alie. pote.
An si vas. disposuit de feu. in testamento sustinetur dispo sitio testamentaria per rartifi. dñi subsecutaz in .c.i. §. do nare. col. fi. qualiter olim feu. alie. pote.
Quid si p̄sente dño z agnatis vasallus testet de re feu dali in .c.i. §. donare in fi. qualiter olim feu. alie. pote.
An si dñs remittit vas. felloniā p̄uatiuā feu. iuectiuit vas. an dicat nouū feudū in .c.i. in .ij. z .ij. col. d̄ vas. d̄re. eta.
Restitutio facta p̄ncipe domino feu. an nocet agnatis ad quos est reuerfurum feu. p̄pter delictū vas. in .c.i. i fi. col. de vas. decre. eta.
Restitutio facta a vasal. post felloniā an trahitur ad bo na alienata in .c.i. in fi. col. de vas. decre. eta.
An vasallus possit progare iurisdictionē in aliū in .c.i. i fi. de contro. feu. apud pares termi.
Si dñs vltra debitū granat vasallus iponēdo onera q̄no succurret vasallo in .c.i. i fi. d̄ duobus fratri. a capi. iuecti.
Quid si vasallus monachus factus vel clericus vult di mittere habitum an recuperet feu. in .c.i. in .ij. col. d̄ mili. vasal. qui ar. bel. depo.
An si rex sit monachus ius regni transeat in monasteriuz quid de alijs vasallis in .c.i. in .ij. col. de mili. vas. qui ar. bel. deposuit.
An si vasallus fiat de militibus templarijs perdat feu. in .c.i. de mili. vas. qui ar. bel. depo.
An si clericus in vita patris in morte clericatū dimisit an pdat feu. in .c.i. in .ij. col. de mili. vas. qui contumar est.
Quo subuenit vasallo qui nō p̄t a dño p̄sequi iusticiāz in capitulo primo in .v. col. de mil. vas. qui contumar est.
Quo vasallus vocet in ius dñm z d̄z se honeste habere i capitulo primo in .vij. col. de mili. vas. qui contumar est.
An infra tps ad inuestiturā petēdā cogat vas. fuitiū p̄sta re in .c.i. in prin. in fi. col. que sui. p̄i. cā bene. amitten.
Nō dicat grane piculū qd tenet vas. dño denūciare ē ar bitrariū in .c.i. §. est z alia in .ij. col. q̄ fuit p̄i. cā bñ. amit.
Quo debet venire vas. in auxi. dño in .c.i. §. est z alia i .ij. col. que fuit p̄i. causa bene. amit.
An ante lapsuz annū dñs possit erigere. fidelitas iuramē tum a vasallis in .c.i. §. est z alia in .ij. z .ij. col. que fuit p̄i. causa bene. amit.
Quid si vasallus vult p̄bare dñm nō mortuū ex vulnere in .c.i. §. est z alia in .ij. col. que fuit p̄i. cā bene. amit.
Que culpa regrit vt cadat vasallus si dño nō denūciauit piculū in .c.i. §. ē z alia in .ij. col. q̄ fuit p̄i. cā bene. amit.
An ingratitude p̄is vasalli noceat filijs vel agnatis i .c.i. §. est z alia in .ij. col. que fuit p̄i. cā benefi. amit.
An vas. debeat p̄ponere salutē dñi sui saluti p̄prie i .c.i.

§. est z alia col. iij. que fuit p̄i. cā benefi. amit.
Quid si dimisit dñm in p̄lio que impossibile fuisse adiuua re in .c.i. §. est z alia in fi. col. que fuit p̄i. cā benefi. amittē.
An excuset vasallus qui pp̄ metū tyrāni dñm deseruit in .c.i. §. est z alia in fi. col. que fuit p̄i. cā. benefi. amit.
Quid si vasallus cōcubuit cū sorore dñi maritata an erit p̄uatus in .c.i. §. est z alia in fi. col. que fuit prima causa bene. amit. ibi quid si cum volū. eius.
Quid si vasallus p̄cubuit cū filia vro. vel sorore dñi d̄ vol untate dñi an feu. amittat in .c.i. §. est z alia in fi. col. q̄ fu it prima causa benefi. amit.
Vasallus inuadendo locū in quo est dñs perdit feu. in .c. i. §. porro que fuit p̄i. causa bene. amit.
An z quo vasallus offendendo dñm perdat feu. quid si tē ptauit sed nō compleuit z quid si per aliū in .c.i. §. porro q̄ fuit p̄i. cā bene. amit.
Contrahendo amicitia cum inimicis dñi vasallus quan do perdat feu. in .c.i. §. porro que fuit p̄i. cā benefi. amit.
Quis h̄z p̄bare quod vasallus d̄rit amicitia cum inimicis dñi in dānum dñi in .c.i. §. porro que fuit p̄i. cā be. amit.
An si dñs d̄rit non est p̄questus de fellonia h̄s possit vasallo cā opponere in .c.i. §. porro q̄ fuit p̄i. cā be. amit.
Quo itelligit qd vasallus nō volēs facere iusticiā dño p̄i uat feu. in .c.i. §. itē q̄ dño que fuit p̄i. cā bene. amit.
Qua actione agit contra vasalluz qñ nō vult p̄stare ser uitia dño z dñs vult feu. reperere in .c.i. §. itē qui dño in .ij. z .ij. col. que fuit p̄i. cā bene. amit.
An vasallus teneat dño ad seruitiū etiā si nō requirat i .c. i. §. itē qui dño in .ij. col. que fuit p̄i. cā bene. amit.
An impotentia excuset vasallū qui seruitiū non p̄stet in .c.i. §. item qui dño in .ij. col. que fuit prima causa benefi. amit. qd si culpa vasalli venit impedimentū.
An vasallus teneat iurare z liberare dñm carceratum in .c.i. §. sed z qui delator que fuit p̄i. cā bene. amit.
An in accusatione vel testio vel aduocatione contra dñm vasallus p̄iuctur feu. in .c.i. §. sed z qui delator que fuit p̄ ma causa bene. amit.
Utrū vasallo qui accusauit dñm liceat penitere in .c.i. §. sed z q̄ delator in .ij. col. que fuit p̄i. cā bene. amit.
Vasallus dans iniquā sniam d̄ dñm q̄ reuocat ex eisdem actis p̄iuect feu. i .c.i. i .ij. col. que fuit p̄i. cā bene. amit.
Si vasallus cā iuris sui p̄seruadi facit litē dño ē sup̄ eius statu an feu. p̄iuect in .c.i. in .ij. col. q̄ fuit p̄i. cā be. amit.
An z qñ ex infamia z p̄iurio qs p̄iuect feu. in .c.i. §. p̄dictis in .ij. col. que fuit p̄i. cā bene. amit.
An p̄ incarcerationē fratris sicut p̄ eius interfectioē vas. pdat feu. i .c.i. §. p̄dictis i .ij. col. que fuit p̄i. cā be. amit.
Quid si per negligentia vasallus feu. perdit an reuertat ad dñm an ad agnatos in .ca. §. p̄dictis in pe. col. que fu it prima causa bene. amit.
Si vasallus amittit feu. mutatioē q̄litas ad que fuit feu. in .c.i. §. p̄dictis in pe. col. que fuit p̄i. cā bene. amit.
Quo vasallus nō p̄t dñm reperire quo erit sibi p̄sultū quo ad denūciatioēz. i .c.i. si d̄ fe. vas. ab aliquo interpella. fue.
An vasallus conuētus a domino possit nominare dñm in iudicio in .c.i. si de feu. vas. ab aliquo interpel.
Vasallus negas feu. vel d̄ditioem feu. quo cogat origina lem inuestiturā exhibere in .c. vas. si de feu. fue. contro.
Ignoranter negans rē esse feu. cū sit an feu. amittat in .c. vasallus si de feu. fue. contro.
An si vas. dubitat d̄ rei d̄ditōe an sit feu. cogat r̄ndere z si r̄ndeat nō cē feu. cū sit feu. amit. i .c. vas. si d̄ feu. fue. c̄tro.
Quibus p̄batioibus d̄z vasallus quinci de mendatio ad hoc vt pdat feu. in .c. vasallus si de feu. fue. contro.
An si vasallus negauit se vasallū penitentia admittatur z vsq̄ quo in .c. vasallus si de feu. fue. contro.
Si negauerit p̄tem rei esse feu. cū tota sit feu. an pdat p̄tē in .c. vasallus si de feu. fue. contro.
An ad penā p̄uatiōis que irrogat qz negauit se vasalluz regritur nouus libellus in .c. vasallus si de feu. fue. c̄tro.

Uſq; quo poſſit renocare negationem ſuam vaſallus qui negauit rem eſſe feu. in. c. vaſallus ſi de feudo fuerit controuer. Et quid ſi vaſallus velit incontinenti docere de bono iure.

An quis longo tempore preſtitit ſeruitia vt vaſallus preſumitur omnia bona ſua in feudū habere an No aliqua r q̄ r an cogitur demonſtrare titulū ſue inueſtituraz feudi in .c. vaſallus ſi de feu. fue. controuerſia.

De qua re ſint p̄ſtita ſeruitia r de q̄ re ſit vaſallus ſi ē res antiqua ſtat multū fame i. c. vaſallus ſi de feu. fue. p̄tro.

An vaſall⁹ poſſit cogi p̄ dñz vel edictū ḡniale vel aſs erhibere ti. feu. ſub pena p̄uatois i. c. vaſ. i. ſi. ſi d̄ feu. fue. p̄tro.

An per minores ordines inhbilitet clericus ne in feu. fue. r quid ſi velit retrocedere r reſumere habitū clericalem i .c. qui clericus ſi de feu. fue. controuer.

An qui habet votū ingrediendi religionē ad feudū inhbilitet in. c. qui clericus ſi de feu. fue. contro.

An ingreſſus religionē ſtatim amittat feudū vel inhbilitet ad illud etiā ſi p̄feſſionē nō faciat q̄ erit intra annū p̄feſſionis in. c. qui clericus ſi de feu. fue. contro.

Uſus vaſallagij eſt indiuiduū in. c. oēs ſi de feu. fue. p̄tro.

An vaſalli poſſint diuidi numero inter dominos in. c. omnes ſi de feu. fuerit controuerſia.

An vaſallus tenetur ſuis ſumptibus ire ad prelum cū domino in. c. omnes ſi de feu. fue. contro.

In feudis nō attēditur ſola ciuilitas nec ſola naturalitas in. c. adoptiuus r i. c. naturales ſi de feu. fue. contro.

An vaſallus admittat ſi vult ſeruire per ſubſtitutū in. c. ſi quis deceſſerit ſi de feu. fue. contro.

Si pp̄ auctā dignitatem vaſalli nō pōt decēter ſeruire dño quō hec ſeruitia p̄ſtabūt i. c. ſi quis deceſſerit ſi de feu. fue. p̄tro.

Uñ dño iminet magnū piculū vaſallus debet ſeruitiū domino offerre in. c. licet ſi de feu. fue. contro.

Vaſallus nō liberās dñm a piurio nō per hoc cadit a feudo in. c. licet ſi de feu. fue. contro.

Vaſ. tenetur alere dñm pauperum in. c. licet in ſi. col. ſi d̄ feu. fue. contro.

An vaſallus teneatur liberare dñm incarceratum pro eo ſoluendo in. c. licet in ſi. col. ſi de feu. fue. controuer.

An facta interpellatione dñz vaſallus in continētī p̄ſtare ſeruitia in. c. licet in ſi. ſi de feu. fue. contro.

Si debitor meus detinet nō p̄ hoc poſſis agere d̄ detinētē i. l. ſecus in vaſallo in. c. generali ſi de feu. fue. contro.

Vaſ. cogit r̄ndē dño an ſit feu. q̄ r̄ ſi dubitet quō cogēt r̄ndere r̄ hēbit p̄ negāte i. c. vaſ. el. ij. ſi de feu. fue. p̄tro.

Quot requirātur vt vaſallus poſſit infeudare alteri in. c. beneficium ſi de feu. fuerit contro.

Si vaſallus agat iudiciū vel trāſigat an dño p̄iudicet r an dñz dñō denunciari in. c. ſi vaſall⁹ el. iij. ſi de feu. fue. contro.

An tranſactio p̄iudicet agnatis facta p̄ vaſallum in. c. ſi vaſallus el. iij. ſi de feu. fue. controuer.

An procedant a pari obligatio dñi erga vaſallum r vaſalli erga dominū in. c. domino ſi de feu. fue. controuer.

In p̄uado vaſ. requiritur ordo iudiciarius in. c. i. ſ. quicunq; de pace tenen.

Vaſ. nō bene curās rē feudale ita qd̄ deterioraf pōt feu. p̄uari in. c. i. ſ. quid ergo de inueſti. de re aliena. fac.

Vaſallus an poſſit occidere dominum bānitum in. c. i. in p̄inci. hic finitur lex.

An excomunicato domino vaſallus poſſit feudum ſine licentia domini vendere in. c. i. in p̄in. hic finitur lex.

Que exp̄ſe debēt vaſallo reſtitui poſt feudū finitū vt emphiteote poſt ēphiteoteſim finitā i. c. i. ſ. vaſ. h. hic finitur lex.

Quid ſi vaſallus moriat ad quē ibunt fructus feudi r qd̄ de p̄ſionib⁹ locatoz in. c. i. ſ. hijs cōſequenter hic finitur lex.

Quem magis tenetur iurare vaſallus an patrē an dñm i. c. i. ſ. h. hic finitur lex.

Vaſallus ſemper vel excipere perſonaz impatois vel p̄ape vel antiquiois domini tenetur tamen ad intereſſe ſi in iuramento nō p̄monuit ſm dñm q̄ habeat priorē dñm iij

.c. i. ſ. h. hic finitur lex.

An vaſ. teneat iurare dñm d̄ ſeipm i. c. i. ſ. h. hic finitur lex.

Vaſallus dicens testimoniū contra dñm vel eū accuſans p̄iuatur in. c. i. ſ. ſimiliter de conſue. rec. feu.

Dñs non poteſt curiam ſine conſenſu vaſallozum alienare in. c. i. ſ. ex eadem de l. cora.

An dominus poſſit ſeruitiū vaſalli in aliū tranſferre in. c. i. ſ. ex eadem de lege cora.

An furioſus vel freneticus p̄ueſt feudo de hijs culpis q̄s an furorē comiſit in. c. i. an ille q̄ interfecit fra. domi. ſui.

An vaſallus occidens cōuaſallum perdat feudum in. c. i. an ille qui interfecit fra. domi. ſui.

An et alio delicto q̄ homicidio adeo ſfamat⁹ vt nō poſſit ſtare icuria dñi p̄dat feu. i. c. i. an ille q̄ interfecit fra. do. ſui.

An vaſallus circa p̄ſtationē ſeruitioz p̄ſtituat in mora ſine alia interpellatōe in. c. ij. an ille q̄ interfecit fra. domi. ſui.

An ſi vaſallus imputat culpā dño poterit ipſuz ad pugnā p̄uocare in. c. i. in. ſ. nō eſt de aliena. feu. paterni.

An puocatio poſſit fieri alio caſu quā per felloniā r quō ſi at iſta pugna in. c. i. ſ. non eſt de aliena. feu. pater.

An vaſallus teneat p̄ferre ſalutem domini ſaluti p̄prie in capitulo primo. ſ. h. de aliena. feu. pater.

An vaſallus poſſit alteri infeudare in capitulo primo. ſ. p̄ terea de capitu. coradi.

An ſuis expenſis teneat vaſallus ſequi dñm ad bellum ſine aliam expeditionem in. c. i. ſ. ſimiliter de capi. coradi.

An vaſallus poſſit capi p̄ debito domini in capitulo primo. ſ. ſimiliter de capitu. cora.

An vaſallus teneatur ſubuenire dño pro filia maritanda marime naturali in. c. i. ſ. ſimiliter de capitu. coradi.

An pro redimendo dñm captiuū vel pro emenda milicia vel dignitate pro domino teneat vaſallus cōtribuire in. c. i. ſ. ſimiliter de capitu. cora.

An iudiciū ſententia vel tranſactio cuz vaſallo p̄iudicet domino in capitulo primo de contro. inter vaſ. r alium.

An p̄ſente domino poſſit vaſallus agere de feudo in capitulo primo de controuerſia inter vaſ. r alium.

Vaſallus comittens felloniam etiam ſi fidelitatem nō iurauit qui iurare nō tenetur p̄iuatur feudo in. c. i. qualiter de. proprie. p̄ue.

Si vaſallus vltra penam legalez aſtringitur domino ſub pena conuentionali an etiam dominus teneatur vaſallo ſua eadem pena conuentionali vltra legale in. c. qualiter dominus proprie. p̄ue.

An valeat pactum per vaſallum appoſitum ſi decem non ſoluero pro penſione ſoluā centū vel ſoluam duplū in. c. i. qualiter de. proprie. p̄ue.

An vaſallus poſſit reſutare feudum domino inuito in capitulo ſi. de capita. qui curiam vendi.

An dñs poſſit inuito vaſallo ſus vaſallatiū reſutare r nolle q̄ ſit amplius vaſallus in. c. ſi. de capi. qui curi. vendi.

Quale auxilium tenetur vaſalli p̄ſtare dño in cundo in exercitu cum imperatore in. c. i. de p̄bi. feu. alie. per fede.

An p̄miſit vaſallus facere quod dñs p̄ſentiret excuſet vaſallum a pena in capitulo primo de p̄bi. feu. alie. per fed.

An amouendi vaſallum requiritur q̄ cauſa cognita p̄ſter de culpa non autem propria auctoritate poteſt amoueri i .c. ſi. de pa. iura. fir. tenen.

Vaſallus tenetur a ſe expellere domesticos ſuū dñz offendentes vroz excepta in. c. i. in. i. col. ſ. inſuper d̄ prohibi. feu. aliena. per federi.

Quando quis eſt vaſallus pluriū dominoz cui potius tenetur obtemperare in. c. i. ſ. aliud quoq; de prohibi. feu. aliena per federi.

An vaſallus factus a vaſallo meo tenetur ex culpa cōtra me comiſſa in. c. i. ſ. aliud quoq; de prohibi. feu. alie. per fez r ad quem ibit feu.

Vaſallus vaſalli mei ſi vult alienare feu. cuius conſenſuz habere debet r cui ſoluendum laudum niſi in. c. i. ſ. aliud quoq; de prohibi. feu. alie. per federi.

An vasallus potest petere a dño vt specificet sibi confines seu. in. c. i. §. aliud quodq; de probi. feu. alie. pro fe.

In quo loco dñs inter vasallos iudicare dñ in. c. i. §. prete rea lo ultimo col. vj. de probi. feu. alie. per fe.

Si vasallus alteri infendat an aliquid vtilis dñi penes eũ remaneat in. c. i. §. aliud quodq; de probi. feu. alie. per fe.

Si vasallus alteri infendat ipse est iudex inter hñdñ vasal los ab eo constitutos nõ superior dñi nisi in causa appella tionis qz tñc superior dominus est iudex in. c. i. §. prete rea lo ultimo de probi. feu. alie. per fe.

An si rex apulie qui hñ in feu. ab ecclesia totũ regnum in feudavit particularia feu. baronibus ipse habebit dñum di rectum particularium feu. in. c. i. in prin. in. v. col. de inuest. de re. alie. fac.

Negando qualitatez feu. nõ substantiã nõ cadit vasallus a feu. in. c. vasallus il. ij. si de feu. fue. cõtro.

CAERIBAN. quis possit imponere vectigalia in .c. i. in. ij. col. que sunt regalia.

An licitum sit infendare vectigalia in. c. i. in. ij. col. que sunt regalia.

Quando multo fraudat vectigal. an res quas defert etiã si sint aliene cadat i cõmissuz i. c. i. in. ij. col. q; sũt i regalia.

Quibus civitatibus vñ concessuz vt possint exigere vecti galia in. c. i. in. ij. col. que sunt regalia.

Quo prescribitur ius pedagij exigendi in. c. i. in. v. z. vj. col. que sunt regalia.

CAERIBANES. que venationes sint pmissæ i agro alieno z an eũ armis in. c. i. §. nemo de pace tenẽ.

CAERIBANES. an emptor q; emit l3 nulliter feu. a vasallo habeat retentionem donec precij sibi restituat in. c. si vasallus il. ij. si de feu. fue. cõtro.

Pro bono publico possunt tarari a iudice precia victua lium puniri fraudantes in. c. i. §. post natale de pace tenẽ.

Ibi contra ementes granum vt carius vendant.

An cogatur quis vendere victualia que hñ qui si eget pro se in. c. i. §. post natale de pace tenen.

Quid si in venditiõe appo. pactũ q; si itra tps nõ solueris pñũ pñũ solues iustũ precij an p hoc tollit remediũ. l. ij. C. de rescin. vendi. in. c. i. qualiter do. proprie pñũ.

In venditione generali an veniant feuda in. c. i. in prin. in. i. col. de capi. qui cu. vendi.

An vendita vniuersitate veniant alijs q; cessa in. c. i. in pñ. in. ij. col. de capi. qui curi. vendi.

An. l. ij. C. de rescin. vendi. habeat locũ in cõcessione feu di que sit aliquo dato vel recepto in. c. i. in prin. in. ij. col. de cap. qui curi. vendi.

An si vendendo predia in quibus cõsueui habere domos pro exigendo passagiũ veniant in venditione ille domus z an veniat in venditiõe ius passagij colligedi in. c. i. in pñ. de capi. qui curi. vendi.

Si feudũ datuz an certũ seruitiũ vendit de cõsensu dñi an emptor tenet ad illũ seruitiũ in. c. si. de capi. qui curi. vendi.

An si vasallus qui tenet ad certum seruitiũ vendit feuduz de cõsensu dñi tenebit amplius ad seruitium in. c. si. d ca pi. qui curi. vendi.

Feudũ alienati precium cui applicatur an emptori in capi tulo primo de prohibitio. feu. alie. pe. lotha.

An vasallus vendens feudũ male fidei emptori possit reti nere pñũ in. c. i. in prin. de pñi. feu. alie. per federicũ.

Emptor male fidei stipulatus de veditõe an possit euicto feu. recuperare pñũ in. c. i. in prin. de pñi. feu. alie. p federi.

An feudatariũ possit vèdere vsufructũ i re feu. vel et vè dere fructus i. c. i. in prin. in. v. col. de pñi. feu. alie. p fed.

An ex licetia data p dñm vasallo de vèdendo pñũ dicitur dñi i iurib; i. c. i. in prin. in. vj. col. d pñi. feu. alie. p fede.

Si vasallus vèdit saluo iure suo an ptestatio hec eruset alienatẽ in. c. i. in prin. in. vj. col. de pñi. feu. alie. per federi.

Si vasallus vendit sub conditione si potest facere de iure an incidat aliquã penã in. c. i. in prin. in. vj. col. de probi. feu. aliena. per federi.

Per promissionẽ de vendendo vel alienando vasallus vel empbitocora nõ cadunt a iure suo in. c. i. in prin. in. i. col. de probi. feu. alie. per federi.

CAERIBAN. Quando verbo dicat capi proprie i capitulo primo in prin. in. ij. col. qui feu. dare possunt.

Verba debet z potest improziantur in. c. si aliquis apud quem vel apud quos.

De vbo solus i. c. ij. si de iuesti. iter do. z vas. lis oriatur.

Quã citius poterit intelligitur eũ moderamine tps in ca pitulo primo in principio de noua for. fidelita.

Quid importet vba sub pena indignatõis nre i. c. i. §. s; z si delat in. ij. col. q; sũt pñi. eã bñ. amit. z ibi indignationum beatorũ petri z pauli nouerint se secururos qd importet.

CAERIBAN. Qd feu. dicat nõ habere propriaz naturam z q; vicariatus ecclesie romane nõ sunt fe. pprie sed administrationes in p. col. xxii.

De vicariis terraz vel ducibus eius. puta ducatu spole tano qd sint solũ ad vitaz nec pprie sunt feuda in. c. i. §. si. de alie. feu. z quare minus possunt q; alij duces.

An vicarius vel locũ tenes regis possit dare licentiã alie nãdi feuda in. c. i. in prin. in. vj. col. de pñi. feu. alie. p fede.

CAERIBANES. Mois appellatiõẽ i disposi tiõẽ legali an venit vniuersitas i. c. i. in. ij. col. d no. for. hñ.

An pñone appellatiõẽ vniuersitas pprehendat in. c. i. §. cõ uentulas in. ij. z. ij. col. de pace iura. fir. te.

Vasallus vniuersitatis nõ tenet adiunare singulos d vni uer. l3. vniuer. z administratores sic in. c. i. §. prete rea du catus de probi. feu. alie. per federi.

An factio singulorũ vel admistratoz pñt vniuersitas d feu. pñari i. c. i. §. pte rea ducatis. i. v. col. de pñi. feu. alie. p fe.

CASASFRATAS. Feu. empbi. pñt qstituet vsufrũ. i re feu. vel epbi. i. c. i. §. inde qri pñt de alie. feu.

CAERIBANES. An vulneratus ad mortẽ et occisus equipant i. c. i. in prin. qui. mo. feu. amit.

Qd vuln; dicat mortale i. c. i. in prin. in. ij. col. q. mo. fe. amit.

An pñumit dñs mortuus ex vulnere an pp mala medica mẽta vel in curiã in. c. i. in prin. in. v. col. qui. mo. feu. amit. z quid in dubio.

Quo itelligit vñ vuln; i. c. i. in prin. in. ij. col. d pa. tenẽ.

CAERIBAN. Iure lobar do vro; est in potestate viri non iure romano in. c. i. in prin. an mari. succe. vro.

Stante statuto quod maritus lucretur dotem si feudũ sit datum in dotem illud non lu rabitur maritus in capitu lo primo in. ij. col. an mari. succe. vro.

An feudum possit dari in dotẽ z loco parafrenaliũ z quõ in. c. i. an mari. succe. vrozi.

An vasallus mulieris que dedit feudũ in dotẽ debeat po tius huire mulieri an marito i. c. i. an. mari. succe. vro.

Het register volgt na het 2de stuk

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

